REGESTA DIPLOMATICA
HISTORIÆ DANICÆ.

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

SERIES SECUNDA. TOMUS POSTERIOR.

I. AB ANNO 1537 AD ANNUM 1558.

Chronologisk Fortegnelse

over hidtil trykte

Diplomer og andre Brevskaber

til Oplysning af den danske Historie,

udgiven ved

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs

Omsorg.

Anden Række. Andet Bind.

I. FRA AAR 1537 TIL AAR 1558.

Vol 34

KJØBENHAVN.

THIELES BOGTRYKKERI.

1892.

REGESTA DIPLOMATICA
HISTORIÆ DANICÆ.

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

SERIES SECUNDA. TOMUS POSTERIOR.

I. AB ANNO 1537 AD ANNUM 1558.

Chronologisk Fortegnelse

over hidtil trykte

Diplomer og andre Brevskaber

til Oplysning af den danske Historie,

udgiven ved

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs
Omsorg.

Anden Række. Andet Bind.

I. FRA AAR 1537 TIL AAR 1558.

KJØBENHAVN.

THIELES BOGTRYKKERI.

1892.

1537.

1537.

*1. SAFFYE EMYCKESS DATTER pantsætter Hr. Knudh Rudt til Vedby en Gaard i Keelstrop, Kallø Len, for 100 Mark, indtil hendes Søster Dorethe indløser Gaarden og antvorder ham en Guldkjæde, »som er gjort i Esz«, for hvilken Saffye har Gaarden i Pant af Søsteren. — *Korssør,* hellig tre Kongher dagh. Vedel Simonsen, Ruderne I. 102—103. 6. Januar

*2. Forordning (i Staden Kampen) om Bestridelsen af Udgifterne ved Rejser til Danmark for at faa Skibe og Varer tilbage. — (10. Jan.) (Hollandsk.) Udt. i Register v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 21. 10. Januar.

*3. K. GUSTAFS Brev til Smaalændingerne, hvori han iblandt Grundene, hvorfor han nu sender en Krigsmagt ind i Smaaland, anfører, at de under sidste Fejde havde understøttet Rigets Fjender, især de Stæder i Skaane, som holdt med den gamle Kong Christiern Tyran. — *Linkopingh,* then 14. Januarii. (Svensk.) Tegel, Gustaff I's Hist. II. 91—92. 14. Januar.

1. Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri II. 154, Anm. 27. 15. Januar.

*4. Fuldmagt for ROSTOCKS Sendebud Berndt Kroen, Henrich Boldewan og Claus Beselin paa deres Sendelse til K. Chr. III; de skulle underhandle om Fred, men dog ikke gaa ind paa nogen Skadeserstatning. — Up Fabiani et Sebastiani. (Plattydsk.) Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 572. 20. Januar.

3. Tilføj: Desuden omtales, at Kongen har benaadet Hr. Hans og Hr. Anders Bilde, samt at Esges Børn, der ere i Udlandet, befinde sig vel. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 732—34. 22. Januar.

*5. JAHAN FRIISS forsikrer Eske Bille, Høvedsmand paa Bergenhus, om sin Interesse for hans Broder (Ove Bille), der forøvrigt befinder sig vel. — *Ottense,* leffuerd. n. e. s. Pauli conuers. dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 254. 27. Januar.

*6. K. GUSTAFS Brev til Johan Turesson, hvori han bl. a. omtaler, at Hr. Axel Vgrup har tilskrevet Hr. Ture Trolle om Pfalzgr. Frederiks Stemplinger. — *Alvastra,* 30. Januari. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter 1521—1718 I. 222. 30. Januar.

*7. K. GUSTAFS Propositioner til det sv. Rigsraad, ibl. hv. om Rustninger imod de burgundiske, som vilde gjøre Pfalzgr. Frederik til Konge i de tre Riger og til Foraaret angribe Lødese; de siges at være faldne ind i Norge; Lars Siggesson, som nylig er hjemkommen fra Danmark, skal udspørges derom. — Uden Datum. Sv. Riksdagsakter 1521—1718 I. 214—17. Januario.

*8. Hertug ALBRECHT af Preussens Instruktioner for sin Udsending Klavs von Gadendorff til K. Chr. III. — Uden Dag. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 260—63. Jan.—Febr.

1537.

1. Febr. *9. MARIBO BYTHINGS Vidne, at Maribo Bys Borgere i Overværelse af Hr. Otthe Krumpen t. Høbygaard fik Tilgivelse af Abbedissen og Konventet i Maribo Kl. for hvad de i Oprørstiden havde forset sig imod hende og Klostret. — Vor Frwe affthen purif. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 142.

2. Febr. *10. Den rom. Konge FERDINAND tilskriver Dr. Maria af Ungarn, Stath. i Nederl., at han vil opsætte at tage Beslutning om den danske Sag, hvis Afgjørelse Kejseren har overladt til ham, indtil han har haft en Sammenkomst med Hert. Frederik (af Pfalz) i Passau. — *Vyenne,* ce 2. de Feurier. (Fransk.) Kronijk v. h. histor. Genootsch. te Utrecht 2. ser. 6. jaarg. S. 208—10.

5. Febr. *11. (Kansler) MATTHIAS HELD's Skrivelse til den rom. Konge Ferdinand, hvori han omtaler, at han har forhandlet med Pfalzgr. Frederik om den danske Sag. — *Newenmarckt,* den 5. tag February. (Tydsk.) Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten, Urk. Bd. S. 364—66.

Post 5. Febr. *12. LÜBECK og HAMBURG opfordre K. Chr. III til at slutte Fred med Rostock og Vismar, selv uden de af ham paa et Møde i Rendsborg (d. 5. Febr.) fordrede Betingelser. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 573.

6. Febr. *13. K. CHR. III forlener Abbed Niels med Ringsted Kl., mod at han skal gjøre Riget Tjeneste deraf efter Klostrets yderste Formue og have godt Tilsyn med Anvendelsen af Klostrets Rente m. m. — *Haffniæ,* tiisd. p. Blasii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 324.

6. Febr. *14. OLUF ROSSENKRANTZ, Ridder, tilskriver Hr. Knudt Rudt t. Vidby, at der paa Slottet (i Kjøbenhavn) ligger fuldt af hans Breve baade paa Grevens »Mag« og andensteds, men at han vil forvare dem, indtil Knud Rud selv kommer til Stede. — *Kiøbnehaffns slaat,* thiszd. n. f. Fastelaffuen. A. D. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 206.

6. Febr. *15. PRÆLATER OG KANNIKER i LUND bede Kongen holde inde med den mærkelige Forvandling i Religionsvæsenet, indtil det almindelige Koncilium i Mantua bliver sluttet, eller dog i det mindste tillade, at de i Domkirkerne beholde deres vanlige Ceremonier. — *Lund,* s. Dorotheæ virg. dag. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 119.

7. Febr.— 6. Martii. *16. (MATHIS PFARRER)s Beretning til Raadet i Strassburg om Forhandl. paa Mødet i Schmalkalden, hvori omtales K. af Danmarks Ønske om at træde ind i Forbundet. — Uden Datum. (Tydsk.) Winckelmann, Polit. Corresp. d. Stadt Strassburg II. 414—29.

11. Febr. *17. JOHAN FRIISZ meddeler Hr. Knudt Rud t. Vidby, at mange af hans Breve, som havde ligget paa Slottet i Kjøbenhavn, ere gaaet tabte paa Grund af den store Uorden, som fandtes der efter Slottets Indtagelse. — *Kiøbnehaffn,* Fastelaffuens søndag. A. D. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 206—207.

14. Febr. *18. HENRICUS VIII., rex Angliæ et Franciæ, Christiernum regem rogat, ut subditis suis, Adamo Sampson et Roberto Legge, navem et bona sua in integrum restituat illataque damna compenset. — *Ex regia nostra Grenvice,* die XIIII. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 50—51. Udt. p. Eng. i Macray, Report on the royal archives of Denmark S. 18.

18. Febr. *19. NIELS BERELLSEN meddeler Eske Bille, Høvedsmd. p. Bergenhus, at han ikke har faaet andet Svar af Kongen, end at denne vil skrive ham til med Hr. Claus Biilde eller Hr. Trwitt (Ulfstand); han har faaet et Skib af Kongen til at sende ham Levnetsmidler med; alting er dyrt her; han raader til at forære Melchior Randsoo noget Fisk eller andet for at vinde ham; Bisperne ere endnu fangne, men Ove Bille maa gaa paa Nyborg Slot, hvor han vil. — *Valliindt,* første søndag y Faste. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 734—36.

1537.

*20. Biskop OSCOLDUS beder Hr. Eschero (Bille) ikke være fortørnet paa ham. — *Ex Stauangra,* feria 3. prox. post dominicam XLc, uden Aar. Paludan-Müller, Aktst t. Grevefejden II. 303—304. 20. Febr.

*21. ALBRECHT, Ærkebisp af Magdeburg og Mainz, sender K. Chr. III efter Opfordring af den pavelige Legat Petrus Vorstius nogle Exemplarer af Pavens Skrivelse om det almindelige Koncilium, som skal holdes i Mantua 23. Maj. — *Magdeburgk,* am dinst. na Inuocauit. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. VI. 120—21. 20. Febr.

*22. K. CHR. III stadfæster alle de Flækken Husum af hans Forfædre og særdeles af hans Fader givne Privilegier. — *Husum,* donnerst. n. Invocavit. (Plattydsk.) Beccau, Gesch. Husums S. 285. 22. Febr.

*23. K. CHR. III's Kjendelse, at Berendt Frodsen, der driver Kjøbmandskab i Husum, ikke er fritagen for at deltage i Byens Tyngder. — *Husum,* donnerst. n. Invocavit. (Plattydsk.) Beccau, Gesch. Husums S. 286. 22. Febr.

*24. K. CHR. III. skjænker »dem Gasthuse tho Husem« det »lange husz mit sampt dem Chor«, som hans Fader havde forbeholdt sig. — *Husum,* fryd. n. Invocavit. (Plattydsk.) Beccau, Gesch. Husums S. 336. Lasz, Samml. Husumsch. Nachrichten II. 49—50. 23. Febr.

*25. KLAWS BILLE melder Eske Bille, at han har sagt sig ud af Norges Riges Raad, og at han har givet Fru Jehanne 200 Mark, som han skyldte Eske. — *Bahws,* s. Matis dag. Paludan-Müller, Aktst. t. Grevefejden II. 304—305. 24. Febr.

*26. Kurf. af SACHSEN og Landgr. PHILIP af Hessen tilskrive K. Chr. III's Sendebud Hr. Wulffganck v. Uttenhoven, at de have foreslaaet Medlemmerne af det schmalkald. Forbund et Forbund med Kongen, men Stædernes Sendebud have manglet Instruxer og have derfor først lovet Svar til Trinitatis (27. Maj). — *Smalkalden,* sond. Reminiscere. (Plattydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 562—64. 25. Febr.

*27. K. CHR. III. tilskriver Lübeck, at han er gaaet ind paa en Vaabenstilstand med Rostock og Vismar til Jul, under hvilken de skulle nyde deres gamle Privilegier. — *Kiel,* Dienst. n. Reminiscere. (Tydsk.) Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 573. 27. Febr.

*28. K. CHR. III. giver sit Samtykke til Biskop Gotschalck af Slesvigs Salg af Landsbyerne Brodersbü, Höchsmark og Nübel i Schwans Sogn i Slesvig St. til Jorgen v. d. Wisch. — *Kill,* mittwochs n. Reminiscere. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schlesvig III. 212—13. 28. Febr.

5. Altmeyer, Hist. des relations S. 372—73. 7. Martii.

*29. THOMYS JEPSEN, Bgm. i Flensborg, sælger paa Frue Sogns Vegne en Badstue i Flensborg til Engelke Kremer for 110 Mark. — Donrdages na Oculi. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 277. 8. Martii.

*30. TORD ROED og PEDER PEDERSØN melde Eske Bilde, at de have indtinget Sundmør, Romsdal og Nordmør, men at Knægtene og Skibsfolkene nu ville hjem, da næsten alt Øllet er sluppet op; to af Ærkebispens Tjenere ere komne fra Holland. — *Fflouer,* Midfaste Søndag. Paludan-Müller, Grevens Feide II. 398—99. 11. Martii.

*31. Skrivelse fra Stath. MARIA i Nederl. til den rom. Konge Ferdinand, hvori hun undskylder, at hun paa Grund af sine store Pengeudgifter forrige Aar, ogsaa til Kjøbenhavn, har maattet slutte Stilstand med K. Chr. III. — 15. Marts. (Fransk.) Brudstykk. i tydsk Overs. i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten VII. 567. 15. Martii.

6. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Skole I, 1. S. 126—27. 16. Martii.

8. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. indt. Reform. S. 496. 18. Martii.

1537.

18. Martii. 10. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 254—56.

18. Martii. *32. RAADET i LÜBECK beder Eszke Bylde tilse, at Kjøbmændene fra Søstæderne og Nordfarerne til og fra Bergen ikke blive forulæmpede af de Krigsfolk, K. Chr. III. sender til Bergen. — *(Lübeck)*, sontags Judica. (Plattydsk.) Paludan-Müller, Aktst. til Grevefejden II. 305—7. Brudst. i Ann. f. nord. Oldk. 1853 S. 51.

Post19.Martii. *33. K. CHR. III's Svar til Ærkebisp Albrecht af Magdeburg og Mainz, hvori han afslaar at deltage i Konciliet i Mantua, men opfordrer til Afholdelsen af et Koncilium i den tydske Nation. — Uden Datum. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. VI. 121—22.

25. Martii. *34. K. CHR. III. tillader Bgm. og Raad i Ringkjøbing at rebe og jævne deres Jordejendomme, samt at dele og skifte den Jord og Ejendom paa Marken, som tilhørte Kongen, Klostre og Hospitaler. — *Ringkjøbing*, Palmesøndag. Brudst. i Frost, Ringkjøbing S. 5.

25. Martii. *35. K. CHR. III. befaler i Anledning af en Strid mellem Borgerne i Ringkjøbing og Peder Skram t. Voldberg m. fl. ang. Fiskeriet i Vonaa, at der skal være frit Løb af Vandet 6 Alen omkring det midterste af Strømmen i Aaen. — *Ringkjøbing*, Palmesøndag. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 4.

26. Martii. *36. STIJ PORSS bevidner, at han paa Kongens Vegne har modtaget af M. Holger, Ærkedegn i Lund, og af M. Peder Assersøn Kirkesølv af henholdsvis 56 Lods og 44 Lods Vægt. — 26. Marts. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 141.

26. Martii. *37. MAGDALENA OLUFFSDOTTER beder Fru Soffye (Krummedige) om at nedskrive hendes Testamente for hende, da hun ingen Skriver har, som kan gjøre det. — *Hatteberry*, in 2. feria in ebdomade sancto. Diplomatar. Norveg. II. 828—29.

28. Martii. *38. ANDERS BILDE, Ridder, meddeler Esghe Bilde, Høvedsmd. p. Bergenhus, Kongens forventede Ankomst, Erick Ericksons (Banner) Bryllup med Margrethe (Gyldenstjerne) m. m. — *Koffnehaffn*, onsd. wdii Dymelwghe. Brudst. i Heise, Familien Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 174.

30. Martii. *39. K. CHR. III. forlener Mogens Jul med Sandfær Gaard og Mølle, dog at han selv skal opbygge den sidste. — *Lemuig*, Langfredag. Danske Mag. 4. R. IV. 201—202.

1. Aprilis. *40. Ærkebisp OLAUUS af Trondhjem klager til Hr. Eske Bille over de Voldsomheder, dennes Krigsfolk have udøvet i Sundmør og Romsdal mod Ærkebispens Tjenere, hvorfor han vil »søge en anden venligere og fredsommeligere Nabo« end Eske Bille. — *Holm*, Posche dag. Paludan-Müller, Aktst. t. Grevefejden II. 307—308.

2. Aprilis. *41. K. CHR. III. takker Eske Bille for hans Troskab, lover, at han vil forsørge hans Broder Bisp Offue Biilde, hvis denne »vil lade sig sige og tage imod Folks Raad«, samt befaler ham at forene sig med de to Skibe, som sendes imod Stenuigsholm, og betale Jens Spliits Folk deres Løn. — *Westerwiig kloster*, 2. dag Paaske. Paludan-Müller, Aktstykk. t. Grevefejden II. 309—11.

1.-4. Aprilis. 15. Brudst. i Qvartalskr. Orion I. 242—45.

4. Aprilis. *42. ANDERS GLOB, Provst i Odense, beder Eske (Bille) om at være ham behjælpelig med at inddrive hans Tilgodehavende af Bergens Degnedømme, hvorom Hr. Jens Staffensen vil give nærmere Underretning. — *Kiøpnehaffnn*, 4. Poske dag. Diplomatar. Norveg. V. 807.

4. Aprilis. *43. Kanniken JENS OLSSØN tilskriver Esge Bilde, at han er uskyldig i Drabet paa Hr. Vincents Lunge, og omtaler den Raadslagning mellem Ærkebisp Olaf og nogle af Kannikerne og Lagmændene, som gik forud for Drabet. — *Aure*, 4. April. Brudstykk. og Udt. i Norsk hist. Tidsskr. III. 335—36.

1537.

*44. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved Hr. Juer i Tworups Fordring paa at faa Præstegaarden i Wong, som Bisp Styge Krompen har givet Las Skeeg og Chrestenn Tamsen Livsbrev paa, tilbagevises, da han alt har en Præstegaard. — *Aagordt,* 5. feria Pascatis. Ny kirkehist. Saml. V. 486. 5. Aprilis.

*45. P. VORSTIUS, episcopus Aquensis, nuntius apostolicus, episcopo Ripensi particulariter exemplar bullæ papalis de concilio generali celebrando mittit, quum archiepiscopus Lundensis, cui plura miserit, parum catholicus esse dicatur. — *Ex ciuitate Verdensi,* VI. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. VI. 123—24. Udt. i Genealog. Archiv I. 31. 6. Aprilis.

*46. RAADET i LÜBECK udsteder ny Bestalling for Bernt Knop som Fgd. paa Hammershus Slot og Bornholm i 6 Aar. — 7. April. Udt. i Hübertz, Aktst. t. Bornholms Hist. S. 95—96. 7. Aprilis.

47. RAADET i ULM tilskriver Kurf. af Sachsen og Landgr. af Hessen om dets Ønske at slutte Forbund med K. af Danmark, dog kun hvad Trossager angaar. — *Ulm,* 7. April. (Tydsk.) Brudst. i Winckelmann, Polit. Corresp. d. Stadt Strassburg II. 435, Anm. 2. 7. Aprilis.

*48. K. GUSTAFS Brev til Jemtelænderne, hvori han bebrejder dem at have udgivet Skat til Ærkebispen af Trondhjem, som vil hjælpe Pfalzgr. Frederik paa Tronen i de tre Riger, og truer dem med Straf, hvis de ikke udgive deres Skat til Upsala Domkirke. — *Upsala,* 10. April. Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- och Kyrkohist. II. 87—89. 10. Aprilis.

18. Follin, Helsingborgs Hist. S. 14—16. 11. Aprilis.

*49. POWEL JENSSEN, Gardian i Graabrødre Kl. i Ribe, erklærer paa egne og Medbrødres Vegne, at deres Broder Lycke Naamantzssen i al den Tid, han har været hos dem, indtil han med sine Medbrødre voldelig blev udvist efter kgl. Befaling, har opført sig som en Dannemand. — Onsd. e. dom. Qvasimodogeniti. Moller, Nachricht. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 27. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 277—78. 11. Aprilis.

*50. CLAWES SESTEDE, Lensmd. p. Riberhus, samt BGM. og RAAD i RIBE opfordre alle til at hjælpe Graabrødrene fra Ribe, da de maa flytte fra deres Kloster, fordi dette skal nedrives som liggende for nær ved Riberhus. — *Ripen,* frid. n. Qvasimodogeniti. (Dansk.) Platt. Overs. i Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 26—27. 13. Aprilis.

*51. TOR ROEDT, JENS SPLIIDT, PEDER PEDERSSZØN og HERMEN OLDEKOCK love Eske Bilde, Høvdsmd. p. Bergenhus, at rette sig efter hans Skrivelse; de sende ham Kanniken M. Elling (Pedersen) og to trondhjemske Borgere, der have været om Bord paa Ærkebispens Skib, hvilket Brevskriverne love at forfølge. — *Stenszund,* fred. p. Quasimodogeniti. Diplomatar. Norveg. XII. 713—14. 13. Aprilis.

19. Jvnf. smstds. Fortale S. VIII—IX. 15. Aprilis.

*52. K. CHR. III. skjænker M. Jakob Bartskjær et Stenhus i Ribe, der forhen tilhørte S. Peders Gilde, mod at han skal forbinde og læge de Syge i Hospitalet. — *(Ribe,* 16. April.) Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 10. 16. Aprilis.

*53. K. CHR. III.'s Svar til Staden Danzigs Sekretær, hvorefter de anholdte danzigske Varer skulle tilbagegives; ang. de Skippere, som imod deres Løfter have maattet løbe ind i de nederlandske Havne, skal der holdes Undersøgelse paa næste Herredag; Gjennemfarten gjennem Sundet tillades Danzigerne, naar de kun ikke ville besøge de burgundiske Lande. — 16. Aprill. (Tydsk.) Udt. i Lengnich, Gesch. d. preussisch. Lande I. 181. 16. Aprilis.

22. Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 333—37. 17. Aprilis.

*54. RAADET i STRASSBURG tilskriver Kurf. af Sachsen og Landgr. af Hessen, at det er villigt til at slutte sig til Forbundet med Danmark. — 17. April. (Tydsk.) Winckelmann, Polit. Corresp. d. Stadt Strassburg II. 434—35. 17. Aprilis.

1537.

18. Aprilis. *55. MOGENS MUNCK t. Olstrupe, Væbner, kundgjør, at det ham af afdøde K. Frederik givne Lensbrev paa Vandfolck Herred er forsvundet, hvorfor han kjender det magtesløst at være. — *Kjøbenhavn,* Løverd. e. vor Frue assumptionis. Udt. i Genealog. Archiv I. 188.

24. Aprilis. *56. KNUT PERSSON, Degn i Trondhjem, og den øvrige SLOTSLOV p. STENUIGHOLM tilskrive Tordt Rott og Per Persson, at de ikke endnu ville opgive Slottet, som de have lovet Ærkebisp Olaf af Trondhjem at holde til hans Haand. — *Stenuigholm,* tisd. n. e. s. Georgii mart. dag. Diplomatar. Norveg. II. 715—16. Brudst. i Daae, Throndhjems Stifts. gejstl. Hist. S. 4—5.

25. Aprilis. *57. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Hr. Jens Matzen, Sognepræst til Alstedt Kirke, og Michel Oluffsen i Skarrum om Ejendomsretten til nogen Jord, hvoraf hver tilkjendes et Stykke. — *Viborg,* 4. feria p. dom. Jubilate. Ny kirkehist. Saml. V. 487.

27. Aprilis. *58. K. CHR. III. befaler Hr. Eske Bilde, Embedsmd. p. Bergenhus, fra Klostre og Kirker at skaffe Kongen forgyldt Kobber og snarest sende det ned til Danmark, dog med deres Samtykke, som have Klostrene og Kirkerne i Værge. — *Wiiborg,* fred. n. e. Jubilate søndag. Diplomatar. Norveg. I. 793.

27. Aprilis. *59. Hert. HEINRICH af Braunschweig opfordrer K. Chr. III. til at besøge en Retsdag, der Tirsd. efter Barnabe (12. Juni) skal holdes over Jürgen Wullenwever, hvem han saa længe har holdt fangen. — *Wolfenbüttel,* Freit. n. Jubilate. Tydsk Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 514.

28. Aprilis. *60 (= 78). For S. Matthæi Dag læs S. Marci Dag. Diplomatar. Norveg. VI. 768—69.

28. Aprilis. *61. JACHIM LÜCKE, Ridder, klager til Esky Bilde, Høvedsmd. p. Bergenhus, over Gabriels (Gyldenstjernes) Optræden imod ham, anklager hans Foged Klaus Skriver for en Tyv, ytrer godt Haab om Bisp Ove Billes Skæbne, anbefaler sine Døtre til Eskes Beskyttelse samt lover at imødekomme denne i Skiftet om Svanholm. — *Wiborgh,* loffuerd. n. f. s. Wolborges dag. Diplomatar. Norveg. XI. 743—45.

30. Aprilis. *62. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved to Gaarde i Folsløff i Sønder Herred, skjænkede til Helliggejsthus i Randers af Biørn Andersen, tilkjendes dennes Søn Henrick Biørnsen t. Stenholt imod Prioren Hr. Hans' Fordring, da de Messer, til hvis Afholdelse Gaardene ere givne, ere afskaffede. — *Wiiborg,* 2. feria. p. dom. Cantate. Ny kirkehist. Saml. V. 488.

1. Maji. 31. Udt. i Genealog. Archiv I. 189—90.

1. Maji. 32. Aarstallet 1537 er det rette, se Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 412.

1. Maji. *63. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Jesper Tordsen bør beholde Krefftrupgaard til Trods for Hr. Lauris Prior i Sebys Fordringer, der ere støttede paa Breve, som ere bortkomne i sidste Fejde. — *Wiborg,* 3. feria p. Cantate. Ny kirkehist. Saml. V. 489.

1. Maji. *64. Fru INGER OTTIISDOTTER t. Østrat overdrager alt, hvad hun har af Hr. Knwd Alszens Gods i Nordlandene, til Hr. Trwytt Wlstand paa hans Hustrus Vegne, mod at han lover at stande hende til Rette for Kongen, Rigsraadet eller fælles Venner med Hensyn til hendes Tiltale til ham. — *Bergen,* s. Wolborges dag. Diplomatar. Norveg. III. 830. Udt. i Lange, Norsk Tidsskr. IV. 92.

1. Maji. *65. Hert. ALBRECHT af Preussen meddeler den liflandske Ordensmester, at Reynold Sachse og Asmus Hintz ere i dansk Tjeneste, hvorfor han ikke kan meddele dem Mesterens Begjæring. — *Konigsbergk,* den 1. May. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 472—73.

3. Maji 36. Brudst. i Rydberg, Sverges Traktater IV. 449—51, som anfører, at Traktaten er sluttet i Bryssel.

1537.

*66. Melchar Rantzaw, Marsk, og Caspar Fuchs melde Hr. Eschkel Bilde, at der er sluttet Stilstand med det burgundiske Hof og beder ham frigive de Skibe og de Folk, som han har taget til Fange. — *Brussel,* an des heyl. Creutz tage. (Tydsk.) Paludan-Müller, Aktst. t. Grevefejden II. 311—12. 3. Maji.

*67. K. Gustaf tilskriver Erik Fleming bl. a., at der er bestemt et Møde mellem de Svenske og Lybske i Kjøbenhavn næste S. Hans Dag. — *Gripzholm,* 3. Maji. (Svensk.) Arwidsson, Handl. t. Finlands Häfder V. 339—41. 3. Maji.

*68. K. Chr. III. beder Hert. Albrecht af Preussen undskylde, at han paa Grund af sine store Udgifter til Toget mod Norge og til Anlæg af Fæstninger ikke har kunnet gjøre Afregning over Hertugens Udlæg under Krigen. — *Viborg,* Fred. e. Cantate. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidskr. 4. R. VI. 263—64. 4. Maji.

*69. Kongens Retterthings Dom mellem Hr. Seurenn, Forstander i Karop, og Christiern Sommer om en Gaard i Wngstruppe, som tilkjendes den sidste, mod at han svarer Landgilde til Kirken. — *Viborg,* 6. feria p. Cantate. Ny kirkehist. Saml. V. 490—91. 4. Maji.

*70. Tordt Roott og Per Persson opfordre for 3dje Gang Slotsloven p. Stenuigsholm til at overgive Slottet til K. Chr. III. — Altera die Crucis. Diplomatar. Norveg. XII. 717—18. Brudst. i Daae, Throndhjems Stifts gejstl. Hist. S. 5. 4. Maji.

*71. Protokol over de i Antwerpen og Bryssel førte Forhandlinger mellem Hamburgs, K. af Danmarks Gesandter og Stath. af Nederl. — Uden Datum. (Plattydsk.) Udt. og Brudst. i Altmeyer, Der Kampf demokrat. und. aristokrat. Principien S. 128—31. c 4. Maji.

*72. Oluff Munck anerkjender de paa Herredagen i Kjøbenhavn tagne Bestemmelser om Bisperne, Bispegodset og Kongevalget og forpligter sig til at indgaa Ægteskab inden et Aar, efter at han bliver frigiven af sit Fangenskab. — *Viborgh,* mand. n. e. szønd. Vocem iocunditatis. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 219—24. 7. Maji.

*73. Kongens Retterthings Dom, hvorved de af Hr. Ansgarius, Sognepræst til Skydeholm, fremsatte Krav paa Øreagger Stusmosæ Dam med Skov og Mark i Skydeholm Sogn underkjendes, og Ejendommen tildømmes M. Philippus paa Aarhus Kapitels Vegne. — *Skanderborg,* Sønd. Exaudi. Ny kirkehist. Saml. V. 491—92. 13. Maji.

*74. Stii Bagge meddeler Fru Soffy, Eske Byllis, at han 4. Maj drog fra Viborg, hvor Kongen opholdt sig, at Bispen af Aarhus snart kommer ud af Fængslet, og at Eske Bille rejser til Trondhjem. — *Kwalle,* synnedagh n. e. helle Torsdagh. Diplomatar. Norveg. XI. 745—46. 13. Maji.

*75. Rasmus Nielssons Brev, hvorved han giver sig ind i S. Anna Hosp. i Aawss mod at faa Ophold der indtil sin Død, hvorefter hans Gods skal tilfalde Klostret. — Tisd. n. före Pingst. Udt. p. Sv. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 489. 15. Maji.

*76. Meelsom Herredsthings Vidne, æsket af Hr. Niels Høy i Brandstrup, om den fordums Præstegaard i Windum. — S. Brandani affthen. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 23—24. 15. Maji (?).

*77. Kurf. af Sachsen meddeler K. af Danmark, at han har befalet Dr. Johan Pomeranus at drage til ham; han haaber, at Kongen ikke vil sende ham til det pavelige Koncilium og i det hele ikke stille sig anderledes over for dette end hans Trosfæller i Tydskland. — *Torgau,* mittwochs n. Exaudi. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 337—44. Brudst. i Münter, Symbolæ ad illustr. Bugenhagii in Daniam commemorat. S. 19. 16. Maji.

*78. Kurf. Johan Frederik af Sachsen tillader Dr. Johannes Bugenhagen at drage til Danmark for at hjælpe ved Indførelsen af en ny Kirkeordning. — *Torgau,* mittwoch n. Exaudi. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 344—46. Balt. Studien XXXVIII. 149—50. 16. Maji.

1537.

Post 17. Maji. *79. De preussiske Landraaders Svar til den hert. preussiske Gesandt, hvori de erklære at have forhandlet med K. af Polen om Hjælp til K. af Danmark; paa Grund af Forholdenes Forandring trænger jo denne nu imidlertid ikke længer dertil. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Lengnich, Gesch. d. preussisch. Lande I. 191.

18. Maji. *80. Slotsloven p. Stenuicholms Forlig med K. Chr. III's Befalingsmænd, i Følge hvilket de overgive Slottet til Kongen. — *Stenuicholm,* fred. n. e. octava Ascensionis. Paludan-Müller, Aktst. t. Grevefejden II. 312—15.

19. Maji. *81. K. Chr. III. giver Caspar Fuchs Brev paa Provstiet i Assens. — *Hadersleff slot,* Pintzaffthen. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 243. Jvfr. *82 og Danske Kancellireg. S. 44.

23. Maji. *82. K. Chr. III. forlener Casper Phux paa Livstid med Provstiet i Assens. — *Hadersløff,* 4. feria p. Pentacostes. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 235.

23. Maji. *83. Præsten Jacob Swenszen, Dansk af Fødsel, der har tjent Hr. Nielss Lucke i 6 Aar og siden er fulgt med Ærkebispen af Trondhjem over til Vesterlandene, beder Hr. Esche Bille, Høvedsmd. p. Bergenhus, om frit Lejde, da han ønsker at vende tilbage til Norge. — *Enchusenn i Hollandt,* 4. dag Pinntze. Diplomatar. Norveg. VI. 770—71.

24. Maji. *84. Niels Berelssen meddeler Eske Bille, at hans Børn og hans Broder Hr. Mogens Bille ere raske; Kongen er i Lanteholsten; Peder Ebbesen har faaet Aarhus Bispegaard, Silkeborg og Aakier, og hans Broder Bisp Aage Bille er endnu paa Nyborg Slot. — *Vollenn,* torsd. e. Pinse. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 738—39.

25. Maji. *85. K. Chr. III.'s Instrux for Wolff v. Pogwisch og Jobst v. Ingenhausen paa deres Sendelse til Hertug Hainrich af Braunschweig i Anledning af den Retsdag, der Tirsdag efter Barnabe (12. Juni; senere rettet til Mandag efter Matthæi, 24. Septbr.) skal afholdes i Wolfenbüttel over Georg Wullenweber, hvem de skulle forhøre og anklage; tillige skulle de underrette Hert. om den med Kejseren sluttede Stilstand. — Am freit. n. d. heil. Pfingsttage. (Tydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 514—17.

27. Maji. *86 (= 292). Brevet er fra 1537. Jvfr. Diplomatar. Norveg. II. 842—43, III. 934 og XII. 719.

28. Maji. *87. K. Chr. III. tillader Bgm. og Raad i Haderslev, at et Kirken tilhørende Hus i Haderslev, som Fru Drude Rantzow havde paa Livstid for 100 Mark lybsk, efter hende maa tages til Kapellaniet. — 28. Mai. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Aarsberetn. fra Geheimearch. II., Till. S. 65.

30. Maji. *88. K. Chr. III. forlener Jesper Rantzow med Skodborg- samt Malt- og det halve Andst Herred, at nyde uden Afgift. — *Odense,* in vig. corp. Christi. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 194—95.

3. Junii. *89. Trudt Wlstandt, Ridder, og Crestoffer Huitfeldt, Høvedsmd. over de til Norge sendte Krigsfolk, befale Holms Klosters Bønder at adlyde Jens Thylleszen (Bjelke), som har faaet Klostret i Forlening. — *Trundheim,* 3. Junii. Diplomatar. Norveg. XI. 746—47.

5. Junii. *90. K. Chr. III. stadfæster et Brev af Prior og menige Konventsbrødre i Ringsted, hvorved de forlene Abbed Niels med Klostrets Gaard Slarup Hovedgaard m. m. for hans Livstid, naar han ikke mere er Abbed i Klostret. — *Skioldenes,* tisd. p. corp. Christi. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 324.

7. Junii. *91. Knudt Persson, Degn i Trondhjem, takker Hr. Eske Bille, Høvedsmd. p. Bergenhus, for hans ved Henrich Willemsson modtagne venlige Skrivelse, og beder om at maatte beholde, hvad der ikke allerede er borttaget paa hans Gaard Trondenes. — *Stenuicholm,* octaua corp. Christi. Diplomatar. Norveg. XII. 718—19.

1537.

*92. BORGEGAARDS BIRKETHINGS Vidne, at Broder Hans Perssen fik Thingsvidne paa, at alle de, som havde Jord af Maribo Kl. i Ladhgaards Mark, havde Hjemmel derpaa. — Fred. n. f. Boels messe. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 143. 15. Junii.

*93. K. GUSTAF beder K. Chr. III. om at modarbejde de Lybskes Praktiker mod ham og skaffe Sverig Fred med Lübeck paa lidelige Vilkaar. — *Tynnelsöö*, 16. Junii. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaf I.'s Hist. II. 94. 16. Junii.

*94. Kejser KARL V. anmoder Dr. Maria af Ungarn, Stath. i Nederl., om ikke at følge sin i et Brev til Hert. Frederik af Pfalz udtalte Hensigt, ikke at blande sig i dennes Forhold til Hert. af Holsten, og beder hende støtte Dr. Matthias Helds Bestræbelser for at bringe en billig Overenskomst til Veje. — *Vailladolid*, le XVIII. de Jung. (Fransk.) Kronijk v. h. hist. Genootsch. te Utrecht 2. ser. 6. jaarg. S. 210—12. 18. Junii.

*95. Bisp MOGENS af Hampmer afstaar til Hr. Trudt Wlstandt t. Torop et Brev paa Grepsæ Gaard og Gods, som Jomfru Karine Alsdatther har givet ham (Bispen). — *Hampmer*, mand. f. s. Hans dag mitsommer. Diplomatar. Norveg. I. 794. 18. Junii.

*96. Gr. CHRISTOPHER af Oldenburg kvitterer Dr. Maria, Stath. i Nederl., for alle Krav, som han har til Kejseren fra den danske Krig, og gjør alle Forskrivninger, som Leonhard Funck har udstedt under Kbhvns Belejring, døde og magtesløse. — *Brussel*, XVIII. tag Junii. (Tydsk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 546—48. 18. Junii.

*97. GEBLE PEDERZON meddeler Fru Sophia Henrichzdotter (Eske Billes Hustru), at Bisp Aaghe Bille er bleven forsonet med Kongen og har faaet Skaukloster og Solt i Forlening. — *Københaffn*, tysd. f. s. Joannis dagh. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 256. 19. Junii.

*98. PEDER HERLOGSSON, Lagmand i Oslo, m. fl. bevidne, at Hr. Trwdh Wlffstand, Høvedsmd. p. Varberg, for dem klagede over, at en Del Jordegods Søndenfjælds i Norge var frakommet hans Hustru Fru Giørwell (Fadersdatter), hvilket Gods han nu agter at søge tilbage. — *Oslo*, tiiszd. n. f. s. Hans bapt. dag. Diplomatar. Norveg. XII. 719—20. 19. Junii.

*99. LÜBECKS Raad opfordrer Claus Hermelingk, Befalingsmd. p. Thedinghusen, til at sørge for, at K. af Danmark betids faar Underretning om, naar Jørgen Wullenwevers Sag skal forhandles, for at hans Sendebud kunne være til Stede og deltage med Lübecks Afsendinge i Anklagen. — 19. Juni. Brudst. i dansk Overs. i Paludan-Müller, Grevens Feide II. 242. 19. Junii.

*100. TRWID WLSTANDT, Høvedsmd. for Kongens Krigsfolk, PEDER HANSSEN, Høvedsmd. p. Aggershus, JOSEFF PHALSTHER, Admiral, og MICHELL V. BRWNZBERG, Høvedsmd. over Landsknægtene, give Bisp Magnus i Hammer frit Lejde til et Møde i Domkirken samme Dag for at forhandle Kongens Hverv. — *Hammer*, tyssd. n. e. s. Botulphi. Diplomatar. Norveg. IV. 816. 19. Junii.

52. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 143. 20. Junii.

*101. CHR. III., rex Daniæ, Henrico VIII., regi Angliæ, scribit, se subditis ejus Adamo Sampson et Roberto Legge navem cum bonis et armamentis restituisse. — *Ex arce nostra Copenhagen*, vigesima die Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 51—52. Udt. p. Eng. i Macray, Report on the royal archives of Denmark S. 18. 20. Junii.

*102. K. GUSTAF I.'s Erklæring om sin Tilslutning til den treaarige Stilstand i Hamburg 3. Maj 1537 mellem K. Chr. III. og Dr. Maria, Stath. i Nederl. — *Stegeborg*, 20. Juni. (Svensk.) Udt. i Rydberg, Sverges Traktater IV. 181. 20. Junii.

*103. TORE RODTT, Væbner, kvitterer Hr. Trudtt Wlstandtt, Høvedsmd. for Kongens Krigsfolk, og Joseph Falster, Kongens Admiral, for Inventarium paa Hampmer 22. Junii.

1537.

Bispegaard, som de have antvordet ham. — *Hampmer*, fred. f. s. Hans dag mitsommer. Diplomatar. Norveg. II. 830, IV. 816—17. Udt. i Thaarup, Mag. f. Danm. og Norges Beskr. II. 233.

22. Junii. *104. HAGEN NYELSSØN, Kannik i Hamer, bekjender, at det af Hr. Allff Knudttzsøn og Hustru stiftede S. Annæ Alter i Hamers Domkirke, hvormed han er forlenet, tilhører Hr. Trwdt Wlfstandt paa hans Hustrus, Fru Gøriill Ffarssdothers Vegne. — *Hamer*, fred. f. s. Hans medsomer dagh. Diplomatar. Norveg. III. 830—31.

23. Junii. *105. K. CHR. III. takker Eske Bilde, Embedsmd. paa Bergenhus, for Efterretningen om Stenwigsholms Indtagelse og Nordlandenes Underkastelse og beder ham om at »indtage« Bergens Stift paa hans Vegne og sørge for, at alle Kirkers og Klostres Klenodier bevares, samt om derpaa at indfinde sig personlig hos ham. — *Køpnehaffnn slot*, s. Hans midsomers affthen. Diplomatar. Norveg. III. 831.

23. Junii. *106. Litteræ credentiales FRANCISCI I., regis Francorum, domino Georgio Lucken ad Chr. III., regem Daniæ, datæ. — *Ex Fontibus Bellis in Silua Bierea*, die XXIII. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 53.

25. Junii. *107. OSCOLDUS, Bisp i Stavanger, lykønsker Esge Bylle til hans Sejr, sender en Sølvbolle som Gave til Kongen, og beder ham skaffe sig Kongens Beskjærmelsesbrev. — *Ex Stauangra*, in crast. Johannis bapt. Paludan-Müller, Aktst. t. Grevefeiden II. 315—16.

27. Junii. *108. PEDER RUDT, Væbner, erkjender at have faaet Skibsfetalie af Eske Bille, Høvedsmd. paa Bergenhus. — *Berghenhuss*, onsd. n. e. s. Hansses dag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 119—20.

28. Junii. *109. CORNELII SCEPPERI, equitis aurati, ad Olauum, archiepiscopum Nydrosiensem epistola, in qua inter alia rogat, ut ad se scribat illa colloquia, quæ cum Huberto Leodio, secretario comitis palatini, habuerit. — *Ex oppido Insula*, XXVIII. Junii. Diplomatar. Norveg. XII. 720—21.

29. Junii. *110. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at den Gaard i Næstved, som Tomes Persenn i Odderop paa Hr. Hans Bernersens Vegne krævede af Hr. Boo Matzen som Hr. Hans's Ejendom, bør blive hos vor Frue Alter i S. Peders Kirke i Næstved og Hr. Boo Matzen beholde den sin Livstid. — *Haffnie*, 6. feria p. Joannis bapt. Ny kirkehist. Saml. V. 492—93.

c. Junio. *111. Den rom. Konge FERDINANDS Skrivelse til Stath. Maria i Nederl., hvori han billiger hendes Grunde til at have sluttet Stilstand med K. af Danmark. — Uden Datum. (Fransk.) Brudstykk. samt Udt. paa Tydsk i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten VII. 567. Jvfr. Nr. 50.

1. Julii. *112. K. CHR. III sender Dr. Maria, Stath. i Nederl., sin Ratifikation af den 3aarige Stilstand mellem Danmark og Nederlandene; han omtaler sine Betænkeligheder ved at lade de landflygtige vende hjem og forlanger, at Ærkebispen af Trondhjem tilholdes til at tilbagelevere de Riget tilhørende Ejendele, som han har taget med sig, eller dog udstede en Fortegnelse over dem. — *Coppenhagen*, am sontage n. Petri et Pauli. (Tydsk.) Diplomatar. Norveg. VI. 771—72. Udt. i Paludan-Müller, Grevens Feide II. 474—75.

5. Julii. *113. Litteræ recommendationis JACOBI V., regis Scotorum, tabellario suo Johanni Bertoun ad Chr. III., regem Daniæ, datæ. — *Ex regia nostra sancte Crucis*, 5. die mensis Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 53—54.

(5. Julii.) *114. K. JAKOB V. af Skotlands Instrux for Johannes Bertoun til K. af Danmark. Han skal opfordre denne til at slutte Forbund med K. af Frankrig. — Uden Datum. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 54—55. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 59.

1537.

*115. Herman v. Bruggeney, kaldet Hasenkampf, liflandsk Ordensmester, meddeler K. Chr. III., at han endnu ikke kan give ham noget endeligt Svar angaaende Fangerne Dieterich og Otte Uxkull samt Butler. — *Rouyen,* freit. n. Marien berchganck. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 476. 6. Julii.

*116. Litteræ intercessoriæ Chr. III., regis Daniæ, Reinoldo Mure, subdito suo, in oppido Norwegiæ Schien ad portum Langesundt habitanti, ad Jacobum V., regem Scotiæ, datæ, propter navem a Gallico pirata raptam. — *Ex arce nostra Copenhagen,* duodecima die Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 59—60. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 59. Brevet blev i Følge en Paaskrift af Peder Svave tilbageholdt og i Stedet for sendt til K. Frants af Frankrig. 12. Julii.

*117. Marine Laurisdatther (Løvenbalk) meddeler sin Morbroder Hr. Offue Billde, at hans Broder ligger meget syg i Kolding og ønsker, at Hr. Hans Henricksøn paa Ove Billes Vegne samt Hr. Knudt Biilde maa komme til ham. — *Sancti Jørgensgaard for Kolding,* mand. n. e. s. Ketilli dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 477—79. 16. Julii.

*118. Philippus Melanthon Joachimo Camerario Bambergensi scribit, D. Pomeranum quosdam abduxisse in Daniam, ubi rex instaurat academiam veterem, sed bellis collapsam. — Postrid. id. Julii. Corpus Reformatorum III. 388—90. 16. Julii.

64. Brudst. i Ann. for nord. Oldk. 1853, S. 93—94. 17. Julii.

*119. Bernt Knop, Fgd. p. Bornholm, meddeler de lybske Sendebud i Kbhvn., at Hans v. Sterneberg vil forsvare ham mod de Beskyldninger, som Mogens Wff, Peder Andersen og andre landflygtige Bornholmere have rejst imod ham. — *Hamerszhus,* sonauent (vor) Marygæ Maddelenen dach. (Plattydsk.) Udt. og Brudst. i Hübertz, Aktst. t. Bornholms Hist. S. 96—98. 21. Julii.

*120. Bisp Goske af Slesvig minder Sandemændene i Kar Herred om Prælaternes og Adelens Privilegium, at hverken Sandemænd eller Nævninger maa fælde Kjendelser i Sager om deres Godsers Skjæl. — *Boldingkstede,* mand. v. s. Jacobi ap. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 213—14. 23. Julii.

*121. Den lyneburgske Gesandt Stephan Gerken tilskriver Raadet i Lüneburg, at Lübecks, Stralsunds og Lüneburgs Gesandter sidste Lørdag (21 Juli) have begyndt Underhandlingerne mellem K. Chr. III. og Rostock og Wismar, men deres Resultat er endnu usikkert. — *Copenhagen,* d. Jacobi ap. Tydsk Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 573. 25. Julii.

*122. Kongens Retterthings Dom, at Niels, Otte og Terkill Claussen og Chrestiern Fass bør igjen at give Hr. Engelbrett Albretssens Arvinger (deribl. Hr. Magnus Goye) hvad de have oppebaaret af det Gods, som Hr. Strangi Nielsen t. Nørholm havde i Pant af Hr. Engelbrett, fra den Tid, det blev igjenløst. *Haffnie,* 6. feria p. Jacobi ap. Brudst. i Matzen, D. danske Panterets Hist. S. 445. 27. Julii.

*123. Tord Rudt beder Hr. Eske Bilde om hans Understøttelse til at erholde Hammer Gaard med Gudbrandsdalens og Hedemarkens Len paa taalelig Afgift, dog ikke paa Regnskab. — *Hammer Gaard,* S. Olavi Dag. Udt. i Thaarup, Mag. for Danm. og Norges Beskr. II. 233. 29. Julii.

*124. Ærkebisp Thomas af Riga meddeler Hert. Albrecht af Preussen, at han i Anledning af Forbønnerne fra Hertugens Gemalinde og »Arvekongen af Norge« har skrevet til den liflandske Ordensmester om Fangernes Frigivelse. — *Treiden,* mont. n. Jacobi ap. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 478. 30. Julii.

*125. John Hutton tilskriver Lord Thomas Crumwell bl. a. ang. Rygtet om et Foretagende, som Herren af Brederode, Capitain for 4000 Mand, i denne Sommer skulde 31. Julii.

1537.

have i Sinde at udføre mod Hert. af Holsten til Fordel for den fangne K. Christian (II.). — *Frome the campe beffore Turwyn,* the last day of July. (Engelsk.) State papers. vol. VII. Henry the VIII. Part V. cont. S. 704.

Julio. *126. Responsum REGIS DANORUM legato regis Scotiæ Johanni Bertoun datum. — *Ex arce nostro Copenhagen.* Aarsberetn fra Geheimearch. IV. 55—58. Smstds. S. 58—59 findes det af to af Kongens Raader givne mundtlige Svar til den skotske Gesandt. (Fransk.)

2. Augusti. *127. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Henning Fickessen, Bg. i Stege, der er indstævnet af Michell Andersen, Bgm. smstds., fordi han vil tilegne sig nogle Gaarde i Stege, der af hans Fader ere skjænkede til hellig Legems Alter i Stege Kirke, med Rette bør beholde disse Gaarde, da Messerne, til hvis Afholdelse de ere givne, ere afskaffede. — *Haffnie,* 5. feria p. Petri ad vincula. Ny kirkehist Saml. V. 494—95.

3. Augusti. *128. JACHIM LUCKE p. Østrup, Ridder, giver Eskil Bilde Fuldmagt til at gaa i Rette med Fru Inggiard, Hr. Niels Henricksszens Enke, ang. den Arv, som kan tilfalde hans Søns, Hr. Niels Lückis, Børn efter deres Fader og Moder. — *Arhus,* fred. n. e. s. Petri ad vinc. Diplomatar. Norveg. II. 830.

5. Augusti. *129. PHILIPPUS MELANTHON Vito Theodoro, docenti Evangelium in ecclesia Noribergensi, scribit, Pomeranum in Daniam profectum esse, ut scholam Kopenhagensem restituat atque instauret. — 5. Augusti. Corpus Reformatorum III. 399—400.

6. Augusti. *130. MATTIS BØLLE og 5 andre af Kongen forordnede Dommere meddele Hr. Oluff Rossenkrandtz t. Vallø Vidnesbyrd om, at hans Fuldmægtig forgjæves har ventet paa to Svenskere, der vare stævnede til at forsvare deres Besiddelse af noget Gods, hvorpaa Hr. Oluff gjør Krav som Arving efter Jørgenn Olessen (Thot). — *Halmstade,* mond. n. e. vinc. Petri. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist II, 1. Diplom. S. 292—93 (efter en Vidisse af 14. Febr. 1572).

8. Augusti. *131. NIELS BERELSZENNDT, Fgd. paa Vallen, beder sin Husbond Eske Biilde, Høvedsmd. p. Bergenhus, om at handle med Casper Fox om Afstaaelsen af Provstiet i Assens; han lover snarest at sende Landgildet. — *Vallyndt,* ottenzd. f. Laurenti. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 243—44. Brudst. smstds. III. 268.

11. Augusti. *132 (= 120). Aarstallet er 1537 og ikke 1538. Ny kirkehist. Saml. V. 496—97.

12. Augusti. *133. K. CHR. III. meddeler (Amtmanden i Flensborg), at han paa Bg. i Flensborg, Name Jansens Ansøgning har tilladt, at dennes Søn, Broder Luder (Lytke Namensen) maa opholde sig i Staden hos Faderen, dog at han skal aflægge (Graabrødrenes) Ordensdragt og ikke som hidtil prædike i Krogene mod Evangeliet. — Uden Datum. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 278—79.

12. Augusti. *134. TORBERN BILDE anerkjender de paa Herredagen i Kbhvn. tagne Bestemmelser om Bisperne, Bispegodset og Kongevalget og forpligter sig til ikke at modarbejde dem; 8 Adelsmænd gaa i Borgen for hans Løfte. — *Nykøpping,* sønd. e. s. Laurentii mart. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 224—27.

19. Augusti. *135. K. CHR. III. forlener Mogens Munck med Olstrupgaard, hvori han faar Pant for det Beløb, som tidligere stod i Vandfold Herred; han skal aarlig give 40 Gylden i Afgift og holde to Borgelejer. — *(Kjøbenhavn),* dominica prox. p. assumpt. Mariæ. Genealog. Archiv I. 189.

19. Augusti. *136. KNUDT GYLDENSTIERN af Iffuersnees anerkjender de paa Herredagen i Kbhvn. tagne Bestemmelser om Bisperne, Bispegodset og Kongevalget og forpligter sig

1537.

til ikke at modarbejde dem; 8 Adelsmænd gaa i Borgen for hans Løfte. — *Køpnnehaghenn,* sønd. n. e. vor Frue dagh assumpt. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 227—31. (Axel Ugerup tiltræder i et Brev af samme Datum de 8's Borgen, smstds. S. 231.

*137. SYVERT SESTEDES Erklæring, at han har overtaget Bestyrelsen af Godset Tegelhave under sin Brodersøns, Stellanus Sestedes Mindreaarighed. — Sondages na assumpt. Marie. (Plattydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. I. 97—98. 19. Augusti.

*138. K. GUSTAFS Skrivelse til Hr. Tyke Krabbe, hvori han forsvarer den sv. Adel for dens Fremfærd ved at opsige K. Hans Huldskab og Troskab. — *Borckholms Ladegårdh,* 23. Augusti. (Svensk.) Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 100—103. Bexell, Hallands Hist. o. Beskr. I. 197—202. 23. Augusti.

*139. K. CHR. III giver Henrick Friisz Følgebrev til alle Kronens og Stiftens Tjenere i Ørbeck. — *Haffnie,* s. Bartholomei ap. dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 230. 24. Augusti.

*140. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved en Gaard paa Nørregade i Kbhvn., som er givet til S. Peders Kirke af Anders Tamesen for Messer og Tjeneste, tildømmes Peder Trogelsen, Bg. i Kbhvn., eftersom Tjenesten er afskaffet. — *Haffnie,* die Bartholomei ap. Ny kirkehist Saml. V. 497—99. 24. Augusti.

*141. Instructio CHR. III. Petro Suauenio, secretario et consiliario suo, ad regem Henricum VIII. data de acceptis triennii indutiis cum Cæsare et de foedere inter reges adjungendo. — *Ex arce nostra Copenhagen,* 26. die Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 61—64. I Overskriften hedder det: (Instructiones) redditæ non sunt. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 18. 26. Augusti.

*142. K. CHR. III giver Dirick Quitzow Følgebrev til Biskopstorp By, som før har ligget til Fyens Stift. — *Haffnie,* sønd. p. Bartholomei. Udt i Danske Mag. 4. R. IV. 234. 26. Augusti.

*143. ERIK MADSEN BØLLE forærer Eskæ Bilde en Mynde. — *Tersløse,* 28. Aug. Brudst. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 82 og i Allen, De tre nord. Rigers Hist. IV, 1. S. 181. 28. Augusti.

*144. K. CHR. III.'s Erklæring om den af ham mæglede 5aarige Stilstand mellem Sverig og Lübeck. — *Coppenhagen,* mitwochen n. Bartholomei. (Tydsk). Rydberg, Sverges Traktater IV. 194—200. 29. Augusti.

*145. Kjendelse afsagt af 10 DANSKE og SVENSKE ADELSMÆND i Sagen mellem Hr. Truedt Wulffstandt, Høvdsmd. p. Varberg, paa hans Hustrus, Fru Gørvells Vegne, og Hr. Johan og Hr. Laurents Turson ang. deres fælles Forfædres norske Gods; begge Parter skulle møde 25. Januar 1538 i Oslo for 8 Samfrænder. — *Halmstade,* fred. n. e. decollat. Johannis bapt. dag. Diplomatar. Norveg. XII. 722—23. 31. Augusti.

*146. K. CHR. III.'s Brev, hvorved han tilbagegiver K. Gustaf hans inddragne Arvegods i Halland. — *Køpenhamn slot,* s. Egedi abbat. dag. Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 103—104. Bexell, Hallands Hist. och Beskr. I 203—205. Möller, Bidrag. t. Hallands Hist. I. 332—33. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 327—28. 1. Septbr.

74. Cragii Annales Christiani III. Addit. S. 29—32. — Ordinansen udkom 1537. Den er optrykt i Cragii Annales, Addit. S. 32—88. Jvfr. Ny kirkehist. Saml. II. 93 ff. Udt. i Muhlius, Commentatio de reformat. S. 58—59 og i Clausz, Christian III. S. 77—93. 2. Septbr.

*147. JOHN HUTTON's Beretning til K. Henrik VIII, hvori omtales et paatænkt Ægteskab mellem Hertuginden af Mailand (K. Chr. II.'s Datter Christine) og Hert. af Cleve. — *Bregis,* this 2. day of September. (Engelsk.) State papers. vol VII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 709—10. 2. Septbr.

*148. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at en Gaard i Vandmølle Stræde i Kbhvn., som af Bundi Olssen i Bryndby vestre og hans Hustru er skjænket til S. Nicolai Kapel i 4. Septbr.

1537.

Bryndby vestre for Messer, skal, da disse nu ere afskaffede, falde tilbage til Arvingerne. — *Haffnie,* 3. feria p. Egidii. Ny kirkehist. Saml. V. 499—501.

6. Septbr. *149. K. CHR. III. fritager Prælater, Kanniker og menige Gejstlige i Ribe for Rytter- og Landsknægtehold, da det er at befrygte, hvis de Gejstlige ikke erholde særegne Privilegier, at ingen eller kun faa ville holde deres Børn til Skolen. — 6. Septbr. Udt. og Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 66.

7. Septbr. *150. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Hr. Prøbiørn Podebusk og Hr. Erich Ottsens andre Arvinger kunne annamme til sig den Gaard i Hogbraastræde i Kbhvn., som Hr. Erich Ottsen skjænkede til Helliggejsthus i Kbhvn. til Afholdelse af Messer, nu da disse ere afskaffede, naar de ville give 1000 Mark danske til de syge i Helliggejsthus. — *Haffnie,* vig. natiuitat. (Mariæ). Ny kirkehist. Saml. V. 502—503.

8. Septbr. *151. K. CHR. III.'s aabne Brev til Prælater, Kanniker, Abbeder og Priorer at lade M. Jørgen Tormand erholde de Bøger, han behøvede til det Bibliothek, Kongen agtede at oprette i Kbhvn. — *København,* Vor Frue Dag Nativitat. Udt. i kirkehist. Saml. II. 422.

10. Septbr. *152. Overenskomst mellem DANSKE og SVENSKE RIGSRAADER hvorved det bestemmes, at Afgørelsen af Tvisten mellem Danmarks og Sverigs Adel om Jordegods udsættes til et Møde i en af Stæderne Malmø, Landskrone, Halmstad eller Varberg næstk. Pinse (9. Juni 1538). — *Halmstade,* maand. n. e. v. Frowe dag natiuitat. Rydberg, Sverges Traktater IV. 203—205.

12. Septbr. *153. Instrux, givet af RAADET i LÜBECK til Claus Hermeling, Sebastian Ersam og Johan Krevet paa deres Sendelse til Retsdagen over Jurgen Wulweber i Wolfenbüttel Mandag efter Mathæi (24. Septbr.), hvorefter de bl. a. skulle forhøre ham om, hvor han har anbragt det af ham i Danmark erobrede Guld og Sølv. — Mitwochen n. nativitat. Marie. (Tydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 517—19.

14. Septbr. *154. M. FADDHER og 3 BORGERE i KBHVN. vurdere efter Tilsigelse af Niels Fickissøn t. Sanbye paa Maribo Kl.s Vegne en Klostret tilhørende Gaard paa Vestergade i Kbhvn. til en Værdi af 600 Mark danske Penge. — *Kiobinhaghen,* fred. n. e. vor Fruedag natiuitat. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 143—44.

16. Septbr. 77. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 237.

20. Septbr. *155. ANDERS CHRISTIERNSSØN, Prior i Vor Frue Kl. i Helsingør, udlejer en Klostret tilhørende Grund til Ebbe Mwnck, Bg. smstds. — *Helsingør,* s. Mathei ap. afften. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 10—11.

22. Septbr. 78. Se *59.

23. Septbr. *156. Litteræ recommendationis CHR. III., regis Daniæ, Petro Suavenio, secretario suo, in Galliam legato, ad Anthonium, Lottaringiæ et Bari ducem, datæ. — *Ex arce nostra Copenhagen,* 23. die mensis Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 64. Anbefalingsbreve for Peter Svave af samme Dag til »Joannem Bellayum, cardinalem et episcopum Parrhisinum, Antonium Dubourg, cancellarium Franciæ, Joannem de Bryon, admiralem Franciæ, Gulielmum Bellayum de Lange« smstds. S. 64—67.

23. v. 24. Sept. *157. Litteræ CHR. III., regis Daniæ, regi Franciæ datæ, in quibus causas pactarum triennii indutiarum cum Cæsare exponit. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 67—69.

24. Septbr. *158. Instructiones CHR. III., regis Daniæ, Petro Suauenio, secretario suo, datæ, ex quibus idem regi Franciæ causas pactarum triennii indutii cum Cæsare exponere atque de foedere ineundo cum rege Franciæ agere et tractare debeat. — *Ex arce nostra Copenhagen,* 24. die Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 69—76.

1537.

*159. K. Chr. III.'s Forskrift for Peter Richardes af Flensborg til Raadet i Amsterdam om Frigivelsen af nogle der af Etzen von Kampen beslaglagte Varer. — *Vstede*, mont. n. Mathei ap. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 279. 24. Septbr.

*160. Vidnesbyrd om Jurgen Wullenwebers Tilstaaelser, bl. a. paa de ham af Jost von Jngenhuszen, den danske Konges Afsending forelagte Spørgsmaal. — Mont. n. Mathei ap. (Tydsk.) Ranke, Deutsche Gesch. im Zeitalt. d. Reform. VI. 154—57 (Gesammtausg.). Paludan-Müller, Grevens Feide II. 424—27. Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 519—21. Udt. i Becker, Gesch. d. freien Stadt Lübeck II. 104. 24. Septbr.

*161. Notarialerklæring af Henricus Warneken om Tildragelserne ved K. Chr. III.'s og Lübecks Gesandters Anklage mod Jurgen Wullenwever og dennes Dom og Henrettelse. — Am 24. dage des mantes Septembris, dede was des mandages nha Mauritii. (Plattydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 523—29. 24. Septbr.

*162. Beretning af Sebastian Ersam, Protonotar i Lübeck, om Retsdagen i Wolfenbüttel, hvor Kongen af Danmark og det lybske Raad anklagede Jurgen Wullenweber. — 1536 (!), uden Dag. (Tydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 522. Post 24. Septbr.

*163. Skads Herredsthings Vidne, at Jens og Hans Volosen i Ennerop fik Thingsvidne paa, at Christen Hansen i Brammyngh gav dem Skjøde paa den Del, hans Hustru kunde arve i den Gaard, de nu iboede. — Tisdagh n. f. s. Myckels dagh. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 86—87. 25. Septbr.

*164. K. Chr. III. tilkjendegiver Dr. Bugenhagen, at han gjerne ser, at Studiet i Kbhvn. faar Fremgang, og beder ham tilskrive Kongen, hvad han behøver hertil og til sit egen Underhold. — *Vstede*, an mitwoch n. Mathei. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 5—6. 26. Septbr.

*165. K. Gustaf tilkjendegiver K. Chr. III., at han nærmere vil bestemme sig med Hensyn til Indtrædelsen i de tydske evangeliske Fyrsters og Stæders Forbund, naar han erfarer, paa hvilke Vilkaar K. Chr. vil indlade sig deri. — *Borkholms Ladegårdh*, 28. Septembris. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 105. 28. Septbr.

*166. K. Gustaf tilskriver Hr. Axel Bragde, K. Chr. III.'s Sendebud, at han vil finde sig i at faa den K. Chr. laante Sum tilbagebetalt i 4 Terminer, samt ang. Ratifikationen af det oprettede Forbund. — *Borckholms Ladegårdh*, 28. Septembris. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 105—106. 28. Septbr.

*167. K. Chr. III.'s Følgebrev til Abbed Anders i Tvis Kl. til Vitskøl Kl., hvor han skulde være Abbed. — *Raulund*, S. Michelsdag. Udt. i Danske Mag. I. 186. 29. Septbr.

*168. K. Gustafs Skrivelse til de danske Sendebud Hr. Axel Bragde, Hr. Axel Vgrup og Hr. Moritz Olson, at Joen Anderson, Høvedsmd. for en Del smaalandske Skovtyve, med hans Parti ikke maatte finde Tilhold i Bleking, men at de maatte optages og sendes til Kalmar. — *Borckholm*, 1. Octobris. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 106. 1. Octobr.

*169. K. Chr. III.'s Afsending, Jobst von Ingenhausens Beretning til ham om Jurgen Wullenwebers sidste Forhør og Henrettelse. — *Gottorppe*, mitwekens n. Michaelis. (Plattydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 522—23. 3. Octobr.

*170. Eyller Hardenberg t. Mattrup mageskifter paa sin Hustrus Vegne forskjelligt Gods til Hans Johansen, Christoffer Johansen og Anders Hanssen (Lindenov) t. Fobislet mod af dem at faa Stysgardt m. m. — *Stysgardt*, mand. n. e. s. Dionisii dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 175—76. 15. Octobr.

1537.

16. Octobr. *171. Hert. ALBRECHT af Preussen foreslaar Dr. Leonhard Fuchs at blive Livlæge hos K. Chr. III.; han roser dennes christelige Sind og hans Plan at oprette et Universitet i Kbhvn., ligesom han ogsaa omtaler Opholdet i Kbhvn. fordelagtigt. — *Neidenburg*, 16. October. (Tydsk.) Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 262—64.

21. Octobr. 84. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 337.

22. Octobr. *172. K. CHR. III. afslaar Raadet i Flensborgs Ansøgning om Udsættelse af Betalingen af Byens Skat. — *Rotschilde*, mont. n. Luce. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 280.

22. Octobr. *173. K. CHR. III.'s Forskrifter for Olaf Peterssen, Bg. i Roskilde, til Raadet i Flensborg og til Fogden i Husum i Anledning af nogle Gjældssager. — *Rotschilde*, mont. n. Luce. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 279—80.

23. Octobr. *174. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at det Skjøde, som Hr. Werner Grotte har givet Jomfru Anne Marsvinsdatter paa noget Gods liggende til S. Mortens Alter i vor Frue Kirke og S. Karine Alter i S. Albani Kirke i Odense, bør blive ved Magt, til Peder Norby beviser sin Ret til Godset. — *Haffniæ*, 3. feria a. Simonis et Judæ. Ny kirkehist. Saml. V. 503—504.

23. Octobr. *175. HERMAN v. BRUGGENEY, kaldet Hasenkampf, meddeler K. af Danmark, at han har anmodet Bisperne af Dorpat og Øsel om nøje Underretning angaaende Forholdet med de i Kongens Tjeneste værende, nu fangne Adelsmænd, Reinold Sachsse, Jeorgenn og Andres Taube, Jeorgen Maidel, Greger Franke og Conrat Uxkul. — *Rugen*, XXIII. monats Octobris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 483—84.

Ante 25. Octobr. *176. Skrivelse fra ROSTOCK og VISMAR til Bgm. i Lübeck, hvori de bede om et Møde af de vendiske Stæder for at faa Raad, om det er rigtigt at kjøbe Freden med K. Chr. III. paa saa dyre Betingelser, som denne fordrer, eller om de bør stræbe efter at blive optagne i Stilstanden mellem Kongen og det burgundiske Hof. — Uden Datum. (Plattydsk.) Brudstykk. og Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 573—74.

25. Octobr. *177. K. CHR. III. opfordrer Kapitlet i Oslo at komme ham og Riget til Hjælp med 500 Lod Sølv. — *Soer*, fred. n. e. de 10m Jomfruers dag. Suhm, Samlinger II, 3. 194—95.

25. Octobr. *178. ROSTOCK og VISMAR tilskrive K. Chr. III., at de, efterat Hert. Albrecht af Preussen har bevæget Kongen til at gaa ind paa at optage dem i Hamburgerfreden mod, at de betale en Sum Penge, antage disse Betingelser. — Am tage Crispini et Crispiniani. Tydsk Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 574.

27. Octobr. *179. K. CHR. III. skjænker Oslos Borgere Bispegaarden smstds. med al tilhørende Jord i Byen undtagen det store Taarn og Stenhuset; Bispegaarden skal nedbrydes, og de bedste Sten bruges til at forbedre Aggershus Slot med. — *Soere*, sanctor. Symonis et Jude ap. affthen. Diplomatar. Norveg. III. 832

27. Octobr. *180. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Hr. Jochim Knudssen i Schamby bør beholde noget Gods, liggende til S. Karinne Alter i vor Frue Kirke i Odense og skjænket dertil af Niels Brock, og at Prebiørnn Podebusk skal stande ham til Rette for hver 6 Uger, han har siddet den ældre Dom overhørig. — *Haffniæ*, vig. Simonis et Judæ. Ny kirkehist. Saml. V. 504—505.

31. Octobr. *181. Skrivelse i K. CHR. III.'s Navn til Lübeck om at skaffe den afdøde Biskop Jens af Fyns Embedsinsignier, som ere i et af hans Tyendes Besiddelse, der nu bor i Lübeck, tilbage til Danmark. — *Odense*, Onsd. e. Simonis et Judæ. (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidskr. II. 117.

1537.

*182. (COMITIORUM PRUSSICORUM GRUDENTINENSIUM) ad regem (Poloniæ) litteræ, in quibus pacificationem regni Daniæ commemorant. — Sine anno et die. Lengnich, Gesch. d. preussisch. Lande I, Docum. S. 208—10 (jvfr. I. 198). Octobri

*183. (COMITIORUM PRUSSICORUM GRUDENTINENSIUM) ad regem (Poloniæ) litteræ, in quibus commemorant, Daniæ regem memorem subsidii sibi in bello missi auxilium contra hostes Poloniæ Prussiæque et renovationem pactorum promisisse. — Sine anno et die. Lengnich, Gesch. d. preussischen Lande I, Docum. S. 212—14 (jvfr. I. 199). Octobri.

*184. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Gwndi Lange og Hr. Lauris Chrestiernssen, Prædikant i Næstved, i Følge hvilken den sidstnævnte skal beholde en Gaard i Gielstett i Helluff, som Fru Anne Hans Griises, hins Faster, har givet ham Livsbrev paa. — *Haffnie,* die omnium Sanctor. Ny kirkehist. Saml. V. 505—507. 1. Novbr.

*185. HANS REFF afstaar Oslo Stift til K. Chr. III., anerkjender den af Danmarks Riges Raad, Adel og Indbyggere vedtagne Reces om alt Bispegodsets Afstaaelse til Kongen og lover at være denne huld og tro. — *Otthensze,* Allehelgene dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 232—33. 1. Novbr.

*186. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved Hr. Prøbiørn Podbusks Krav paa Del i Sønderlyng og Medelsom Herred, som Hr. Erick Ottssen havde pantet af Kronen, afvises. — *Haffnie,* sabb. p. omnium Sanctor. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 176—78. 3. Novbr.

*187. Landgr. PHILIP af Hessen opfordrer K. Chr. III. til en personlig Sammenkomst med ham og Kurf. af Sachsen i Braunschweig eller Hannover næstk. Søndag Oculi (24. Marts). — *Immenhauszen,* mitw. n. Leonhardi. (Tydsk.) Paludan-Müller, Aktst. t. Grevefejden II. 319—20. 7. Novbr.

*188. AAGE SPARRE, senior electus Lundensis, tilskriver Eske Bille t. Maagenstrup, at han efter Kongens Befaling vil møde ham førstk. Mandag i Landskrone. — *Sersløff,* torsd. n. e. s. Martini dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 404. 15. Novbr.

86. Balt. Studien XXXVIII. 155—60. Brudst. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 64. 21. Novbr.

*189. BGM. og RAAD i LÜBECK stadfæste den af K. Chr. III. mellem dem og K. Gustaf af Sverig mæglede Stilstand. — Mythwokens denn 21. dach des maentes Novembris. (Plattydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 200—201. 21. Novbr.

*190. Oratio PETRI SUAUENII coram Francisco I., rege Franciæ, habita. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 77—79. ante 22. Novembris.

*191. K. FRANTS af Frankrig tilskriver K. Chr. III., at han billiger de Grunde, hvorfor han har sluttet Fred med sine Fjender, og undskylder, at han paa Grund af Krigsuroligheder ikke strax kan forhandle med hans Sendebud Peder Svave om Forbund. — *Carignan en Pyemont,* le XXII. jour de Nouembre. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 79—80. 22. Novbr.

*192. K. FRANTS af Frankrig tilskriver K. Chr. III., at han har henvist den af Nicolas Frize fremførte Klage fra Borgerne i Husum ang. Plyndring af deres Skibe af franske Sørøvere til Kansleren i Lyon. — *Carignan en Piemont,* le XXII. jour de Nouembre. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 80—81. 22. Novbr.

*193. Skrivelse fra Connetablen af Frankrig, MONTMORENCY, til K. Chr. III., hvori han lover at varetage dennes Interesser. — *Du camp de Carmaignolle,* le XXIIII. jour de Nouembre. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 81. 24. Novbr.

*194. K. GUSTAF stadfæster den af K. Chr. III. mellem ham og Lübeck mæglede Stilstand. — *Stegburgk,* dienst. n. Katherinæ. (Tydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 202—203. 27. Novbr.

1537.

30. Novbr. *195. K. CHR. III.'s Brev, at Jørgen Greffve i Brølle, som nu har »talit ij vaar myndhe«, atter maa »stande« i Lov og Tog og ikke være Mand »desværre« i nogen Maade. — *Othense,* 30. Novbr. Brudst. i Vedel Simonsen, Odense Byes Hist. II, 2. S. 1

2. Decbr. 87. Dansk Overs. i Barfod, Den falst. Gejstligheds Personalhist. II. 255—56.

4. Decbr. *196. JOHN HUTTONS Beretning til Lord Crumwell ang. forskjellige giftefærdige Damer, bl. a. om Hertuginden af Mailand (K. Chr. II.'s Datter Christina). — *Breuxelles,* this 4. day of Dissember. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 5—6.

6. Decbr. *197. Hr. OLUF ROSENKRANDS tilskriver Hr. Knud Rud t. Vedby, at han vilde have mødt ham i Skowcloster, hvis han ikke havde faaet Kongens Befaling om nogle Ærender, han skulde forhandle med »denne Bisp Superintendens« og Iwer Krabbe. — *Vallø,* ipso die Nicolai. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne I. 270.

6. Decbr. *198. MARTINUS LUTHER Martino Bucero scribit, Pomeranum adhuc esse in Dania et prosperari omnia, quæ Deus per eum faciat; eum regem et reginam coronavisse, quasi verum episcopum et scolam restituisse. — Ipso die s. Nicolai. de Wette, Luthers Briefe V. 87—88. Strobelius et Rannerus, Lutheri Epistolæ S. 263—64.

9. Decbr. *199. JOHN HUTTONS Beretning til Lord Crumwell om Hertuginden af Mailand, som Dagen tilforn var ankommen til Hoffet i Bryssel. — *Breuxelles,* this 9. day of Dissembar. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 6—7 (med en yderligere Beretning af samme Dag fra samme til Wriothesley.)

14. Decbr. *200. TARDT RUDT beder Hr. Eske Biilde t. Valden skaffe ham en dygtig Skriver og meddeler, at Eskes 3 Gaarde i Bergen ere vel ved Magt og især den, hvortil Eskes Hustru Fru Sophie »gav Fundamenten paa«. — *Berghenhuss,* fred. n. e. vor Ffrue dag concept. Vedel Simonsen, Ruderne I. 254—56.

21. Decbr. *201. JOHN HUTTONS Beretning til Lord Thomas Crumwell om Hertuginden af Mailand, som Gesandten nu daglig efter hendes Ankomst til Bryssel har iagttaget. — *Breuxelles,* this 21. day of Dissember. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 8—9.

23. Decbr. *202. K. CHR. III. kvitterer Rostock og Vismar for 1000 Guldgylden, som de have betalt i Følge det af Hert. af Preussen mæglede Forlig. — *Gottorp,* Lørd. e. Thomæ. Udt. i Tidsskr. Nor III, 3. S. 101.

23. Decbr. *203. Dr. LEONHART FUCHS' Brev til Markgr. Albrecht af Brandenburg, hvori han udtrykker sin Glæde over, at K. af Danmark vil oprette et Universitet i Kbhvn., men afslaar Tilbudet om Ansættelse som Kongens Livlæge og som Lærer ved Universitetet. — *Tübingen,* 23. Decemb. (Tydsk.) Herholdt, Archiv f. Lægevidensk. Hist. i Danmark I. 139—41. Jvfr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 54.

28. Decbr. *204. Dr. JOANNES BUGENHAGEN tilskriver K. Chr. III. om Visitationens Fremgang, om Mangelen paa lærde Mænd til Præster i Kjøbstæderne, om et Ønske af Raadet i Roskilde om at erholde M. Joannes Taussen til Præst, om Borttagelsen af Lucii Billede i Roskilde Domkirke m. m. — *Copenhagen,* Innocentii (læs: Innocentium) 1538. (Tydsk.) Schumacher, Gelehrter Männer Briefe I. 12—21. Balt. Studien XXXVIII. 160—67. Brudst. p. Dansk i Aarb. f. nord. Oldk. 1874 S. 432—33. Om Datum jvfr. Ny kirkehist. Saml. II. 368.

31. Decbr. *205. Hert. LUDVIG af Pfalz tilskriver Dr. Maria, Stath. i Nederl., at hans Broder Pfalzgr. Frederik har sagt ham, at han i Anledning af Rustningerne mod Danmark har en Fordring paa hende paa 25,000 Gylden. — *Heidelberg,* Mont. n. dem h. Christtag. (Tydsk.) Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 568.

1537. Decbr.

*206. PETER SUAVES Brev til Jacob Sturm, hvori han meddeler om sin Rejse i Frankrig, sine Samtaler med Fürstenberg, om Kejserens Planer mod de evangeliske og Kongen af Frankrigs Stemning for disse m. m. — *Ex oppido Kusel.* (Latin.) Udt. p. Tydsk i Winckelmann, Polit. Corresp. d. Stadt Strassburg II. 464—66.

91 se *222.

*207 (= 299). Aarstallet er 1537. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 419.

*208. Responsum CHR. III., regis Danorum etc., Francisco I., regi Gallorum, datum ad postulata ejus per dominum Georgium Lucken ad regem perlata. Paludan-Müller, Aktst. t. Grevefejden II. 315—18.

*209. KONGENS RETTERTHINGS Dom, krævet af Seueren Olufssen, Sognepræst til Helsinge, ang. en Gaard i Winde Helsingh, hvorfor han var indstævnet af Fru Anne, Niels Bragdes Enke, der dog ej vilde gaa i Rette med ham, i Følge hvilken Dom Gaarden skal tilhøre Præsteembedet i Helsinge. Ny kirkehist. Saml. V. 507—508.

*210. Relatio PETRI SUAUENII de legatione sua in Gallia. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 81—89.

*211. Mester ANDERS GLOBS Kvittering paa Kongens Vegne at have modtaget af Christiern Povelsøn (Prior i S. Knuds Kloster i Odense), 774 Lod Sølv og 1804 Mark i Penge, som han havde oppebaaret af Præsterne i Fyn som den dem paalagte Sølvskat. Udt. i Danske Mag. II. 69.

*212. Udkast til en Skrivelse fra Biskop OVE BILDE til K. Chr. III., hvori han takker for, at hans Fogder og Provster skulle gjøre ham Regnskab for det forgangne Aar, og klager over, at Lensmanden Peder Ebbiszen har hindret ham i at vexle Markstykker mod anden Smaamynt paa Mynten i Aarhus; han minder Kongen om sine Fortjenester og beder om en ærlig »Opholdning« paa sine gamle Dage. Danske Mag. 3. R. I. 168.

*213. PER RUD meddeler Eske Bille, Ridder, Høvedsmd. paa Bergenhus, at han sender ham 7 Læster Tønder, beder ham hjælpe sig med noget Ved, og hilser Eskes Hustru og Jomfru Karyn. — *Hielffiør.* Vedel Simonsen, Ruderne II. 120.

*214. Søster SOPHIÆ BILLESDATTER beklager for Fru Sophiæ (Krummedige), Hr. Eska Bildes Hustru, sin Broder Bisp (Ove Billes) Skæbne og sin Søster Hilleburgs Død; nogle hende af Fru Sophie lovede Gaver har hun ikke faaet. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 736—38.

*215. K. GUSTAFS Svar paa de Danskes Besværinger med Hensyn til Told, Handel og Tilbageholdelse af Godser. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 97—98.

*216. Beretning (til Hert. Albrecht af Preussen) om de katholske Bispers og Hr. Tygke Krabbes Færd med Hensyn til Kongevalget efter Frederik I.'s Død. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. IV. 636—38.

*217. Hert. ERNST af Lüneburgs Instrux for Johan Forster paa hans Sendelse til K. Chr. III., med hvem han skal forhandle om Betalingen af dennes Gjæld til Hertugen. Tydsk Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 561.

*218. Indberetning om et Forbund, sluttet mellem Hert. af Sachsen og Landgr. af Hessen for at forlige Pfalzgr. Frederik med K. Chr. III. (Fransk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 571—74.

*219. Litteræ de regnis Daciæ, Sveciæ et Norvegiæ pro Frederico Bavariæ duce et comite Palatino Rheni, recuperandis ad Carolum V Cæsarem datæ. Archiv f. Kunde österreich. Gesch.-Quellen XI. 19—24.

1537.

*220. RAADET i HAMBURGS Erklæring ang. den mellem Kejser Carl V., Nederlandene og K. af Danmark oprettede treaarige Vaabenstilstand 4. Maj 1537. — Uden Datum. (Plattydsk.) Udt. og Brudst. i Altmeyer, Der Kampf demokrat. u. aristokrat. Principien S. 132—37.

*221. CAROLUS IXKULL, Senior, og hele KAPITLET paa ØSEL opfordre Electus Reinhold von Buxhöwd til at forlige sig med Valentin Bulgrin og Asmus Hinz; de omtale Forbønner for denne sidste fra K. af Danmark. (Plattydsk.) Monumenta Livoniæ ant. V. 469—70.

1537—1552.

1537-1552.

*222 (= 91). Berlien, Der Elephanten-Orden S. 23—24. Jvfr. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde S. 25, 30.

1538.

1538.

1. Januar. *223. Abbed JOHANNES, Prior MATTHIAS og hele KONVENTET i RU KLOSTER pantsætte 4 Gaarde i Grymmerup til Johan Petersen t. Norgarde for 300 Mark Lybsk. — *Rucloster,* am nyen Jars daghe. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 280—81.

2. Januar. *224. K. GUSTAFS Instrux for Hr. Holger Karlson og Christoffer Anderson, der afsendtes til et Møde i Oslo i Norge, ang. noget Gods, som Hr. Trudt Gregerson havde kjøbt af K. Gustaf m. m. — *Stekeborgh,* 2. Januarii. (Svensk.) Tegel, Gustaff I.'s Hist. S. 107.

3. Januar. *225. K. CHR. III. befaler Raadet i Rendsburg ikke at gjøre Raadet i Flensborg ansvarlig for den Fordring, som de fra sidste Fejde have paa Thebes Preusse, Bg. i Flensborg. — Donnerst. n. dem newen Jares tage. (Plattydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 282.

7. Januar. *226. K. CHR. III.'s Befaling til Schack Plesse, Husfgd. i Flensborg, om at skaffe Ludolf v. d. Heiden og Jocheim Holste Vogne til Befordring af Klædningsstykker. — Mont. n. trium regum. (Plattydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 282.

10. Januar. *227. KURF. af SACHSEN og LANDGR. af HESSEN tilskrive Raadet i Strassburg, at der er fastsat en Forbundsdag i Braunschweig d. 24. Marts til Afslutning af Forhandl. med Danmark. — 10. Jan. (Tydsk.) Udt. i Winckelmann, Pol. Corresp. d. Stadt Strassburg II. 467.

13. Januar. 95. Diplomatar. Norveg. XII. 725—27.

27. Januar. *228. K. CHR. III. pantsætter Hundsbæk til Jesper Rantzow for 1204 Mk. lybsk. — *Gottrup,* sønd. p. convers. Pauli. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 195 og i Nielsen, Hist. Efterretn. om Malt Herred S. 86.

30. Januar. *229. Hr. MOGENS BILLE tilraader Hr. Esge Bille at trolove sin Datter med Jens Brahe. — *Kolding,* Onsd. n. e. s. Pauli Dag convers. Lund, Danmarks og Norges Hist. I., 9. S. 120—21.

30. Januar. *230. MORTHEN KRABBE, Norges Riges Kansler, samt 18 Adelsmænd, Lagmænd og Borgere tildømme Hr. Truidt Wlstand paa hans Hustrus, Fru Gørwells Vegne hendes Arvegods i Norge. — *Oslo,* odensd. n. e. conuers. s. Pauli dagh. Diplomatar. Norveg. XII. 728—31. Udt. i Lange, Norsk Tidsskr. IV. 92—93.

30. Januar. *231. MORTHEN KRABBE, Norges Riges Kansler, PER HANSSON, Høvedsmd. paa Aggershus, og flere vidne, at Iwer Jensson paa Forespørgsel af Hr. Trwd Wlstandtth, erklærede, at Bisp Monssez Tjenere bortførte Karriine Alssdatthers Efterladenskaber paa Grevsiin til Hamer, hvorover Hr. Trwd beklagede sig. — *Opslow,* onsd. n. e. s. Pvoels dagh. Diplomatar. Norveg. II. 831.

1538.

*232. (Hert. ALBRECHT af) Mecklenburg kræver de ham lovede Penge af Dr. Maria, Stath. i Nederl., og meddeler, at Rostock og Vismar, som havde bragt Levnetsmidler til Kbhvn., ere blevne taxerede til 10,000 Daler af Hert. af Holsten (Chr. III.). — *Wismaer,* mercquedy après la conuersion de Sant-Paul. (Fransk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 421—23. 30. Januar.

*233. HOLGERDT WLSTAND, Ridder, MORTHEN CRABBE, Norges Kansler, ERICH WGERVPH, Høvedsmd. p. Tønsberg, m. fl., tildømme Hr. Trudt Wlffstand paa hans Hustrus Vegne Gaarden Agerøen, som Per Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus, gjorde Fordring paa. — *Oslo,* feria 6. p. festum conuers. s. Pauli ap. Diplomatar. Norveg. XII. 732. 1. Febr.

*234. K. CHR. III. takker Kurf. af Sachsen, fordi han har sendt ham Pommeranus og M. Jorgen Thornman; ang. den første vil han underhandle mere med Kurf.; den anden, hvem han vel endnu har Brug for, lader han rejse, anbefalende ham til at nyde Understøttelse til sine Studiers Fremme. — *Gottorp,* purificat. Marie. (Tydsk.) Udt. i Burkhardt, Luthers Briefwechsel S. 300 og i Ny kirkehist. Saml. II. 367. 2. Febr.

*235. K. CHR. III. beder D. Martin Luther udvirke hos Kurf. af Sachsen, at Pomeranus endnu maa blive en god Tid hos Kongen, og at M. Jorgen med det første maa komme tilbage for fuldkommen at indrette det paabegyndte Liberi, saa fremt Kurf. eller Staden Zwickau, til hvem Luther skal anbefale ham, ikke have Brug for ham. — *Gottorp,* purificat. Marie. (Tydsk.) Udt. i Burkhardt, Luthers Briefwechsel S. 300 og i Ny kirkehist. Saml. II. 367. 2. Febr.

*236. JOHANNES BUGENHAGIUS POMERANUS ad Theologos Wittebergenses scribit de adventu sua in Daniam atque de statu rerum evangelicarum. — *Ex Copenhagen,* 2. feria p. purificationem. Poulson, Biblioth. Aarhus. S. 50—52. Balt. Studien XXXVIII. 168—70. 4. Febr.

*237. K. CHR. III.'s Skrivelse til Sognepræsterne i Holstens og Slesvigs Kjøbstæder om at møde paa Gottorp den 24. Februar for at forhandle om en Kirkeordning. — *Gottorp,* am sonnauende n. Dorothee. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 405. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 283. 9. Febr.

*238. K. CHR. III. tilskriver Kjøbstæderne i Holsten og Slesvig om at sende hver en Raadsperson til Gottorp den 24. Februar for at forhandle om en Kirkeordning m. m. — *Gottorp,* am sonnauende na Dorothee. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 405. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 284. 9. Febr.

*239. IDDE MUNCKS DATTER (Hr. Oluf Rosenkrans') tilskriver Fru Sophii (Krummedige), Esge Bildes t. Volden, om et Møde i Neumünster, Hr. Olufs Rejse t. Hr. Tyge Krabbe m. m. — *Valløff,* onsd. e. Scholasticæ virg. dag. Heise, Familien Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 178—79. 13. Febr.

*240. PETRUS SUAUENIUS scribit ad Annam de Montmorency, marescalcum Franciæ, de propensa voluntate regis Daniæ et lantgravii Hessiæ erga Franciam petitque ab eo, ne ulla transactio cum hostibus eveniat, nisi in ea rex Daniæ nominatim comprehendatur. — *Ex arce Gottorp,* 16. die Febr. Ribier, Lettres et mémoires d'éstat I. 103. 16. Febr.

*241. JAKOB STURM meddeler efter Landgr. af Hessens Ønske Georg Besserer Peder Svaves Brev (*206) og meddeler, at Raadet i Strassburg endnu ikke har affattet den Betænkning, som skal medgives deres Gesandter til Forbundsmødet. — *Strassburg,* 16. Febr. (Tydsk.) Udt. i Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 468. 16. Febr.

*242. CHR. III., rex Danorum, ad Franciscum I., regem Franciæ, scribit, se in quadragesima (10. Martii), »quæ nunc imminet«, in urbe Brunswyga cum principibus evangelicis convenire indeque legatos suos ad regem ablegare velle. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 89—90. 16. Febr.?

1538.

16. Febr ? *243. CHR. III., rex Danorum, magnum magistrum (Anna de Montmorency) rogat, ut res suas apud regem Franciæ porro agere velit, ne rex in ullas pacis conditiones cum hostibus suis descendat, nisi in ipsa transactione rex Daniæ nominatim comprehendatur. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 91. Smstds. S. 91—92 findes et udateret Brev af lignende Indhold fra Chr. III. til en unævnt (Vilhelm de Fürstenberg?).

18. Febr. *244. K. CHR. III.'s Befaling til tre Adelsmænd, to flensborgske Raader, Herredsfgd. i Ny Herred samt tre, der ere kyndige i Landretten, om at møde i Farensted d. 25. Febr. for at kjende i en Markeskjælssag. — Mont. n. Valentini. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 284—85.

20. Febr. *245. OLUFF ROSENKRANTZ, Ridder, sender Hr. Eske Bylde t. Volden et Sværd efter dennes Anmodning. — *Valløff,* onsd. f. Peders catedræ dag. Brudst. i Heise, Familien Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 179—80.

21. Febr. *246. Andragende fra 28 KLOSTERJOMFRUER i ITZEHO Kl. til K. Chr. III., om at han vil lade det ugudelige Væsen i Klostret ophøre, da der kun er 13, som holde paa det bestaaende, medens de 28 begjære Guds klare og rene Ord. — *Ytzeho,* den donredach na Septuagesyma. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 738—40.

21. Febr. *247. JOHN HUTTONS Skrivelse til Lord Thomas Crumwell ang. Hertuginden af Mailand og om en med hende haft Samtale. — *Breuxelles,* the 21. day of Feverill. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 14—16.

22. Febr. *248. RAADET i ULM tilskriver Raadet i Strassburg, at man kun bør slutte Forbund med Danmark i Trosanliggender, og udtaler sig vidtløftig om den Instrux, der bør medgives Stædernes Sendebud til Mødet i Braunschweig. — *Ulm,* 22. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Winckelmann, Polit. Corresp. d. St. Strassburg II. 468—71.

24. Febr. *249. K. CHR. III.'s Befaling, hvorved det d. 18. Februar paabudte Markeskjælsmøde i Farensted (jvf. *244) tilbagekaldes. — Sont. n. cathedra Petri. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 285.

24. Febr. *250. • Hert. ALBRECHT af Preussens Skrivelse til Dr. Leonhard Fuchs, hvori han beder ham, hvis han ikke selv vil overtage Posten som Livlæge hos K. af Danmark, da at foreslaa en anden dygtig Mand. — *Johannisburg,* 24. Februar. (Tydsk.) Udt. i Voigt, Briefwechsel d. berühmt. Gelehrten m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 264.

26. Febr. *251. Hert. DOROTHEA af Preussen opfordrer sin Broder, K. Chr. III., til at opfylde hendes Ægtefælles Ønsker. — (26. Februar.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 267.

27. Febr. *252. Hert. ALBRECHT af Preussen tilraader sin Svoger, K. Chr. III., at besætte alle de fasteste Slotte med Mænd, der ere Kongens Søn hengivne, og sørge for en Nabofyrste til at være hans Søns Formynder; han selv tilbyder at tage Gulland i Pant. — (27. Febr.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 266—67.

28. Febr. *253. MARIBO BYTHINGS Vidne, at Hans Perssen, Fgd. til Maribo Kl., fik Thingsvidne paa, at der i 40 Aar var holdt to Messer om Ugen for »Lille S. Anne Alter« i Klosterkirken for det Gods, Hr. Moens Gøø lader dele paa. — Torsd. n. f. Fleskesøndagh. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 144—45.

Febr. *254. K. GUSTAFS Propositioner til det sv. Rigsraad, bl. hv., at der skal anstilles Undersøgelser om det falske Sølv, som indføres fra Danmark. — (Febr.) (Svensk.) Sv. Riksdagsakter 1521—1718 I. 226—30. Udt. i Meddel. från sv. riksarch. II. 56—57. Raadets Svar smstds. S. 230—33.

1538.

*255. Martinus Luthers Forbøn til Kurf. Johan Frederik af Sachsen for den af K. af Danmark anbefalede Hans Semler, at denne kan faa Bistand til at indkræve sin Gjæld. — Den 2. Martii. (Tydsk.) Burkhardt, Luthers Briefwechsel S. 302. 2. Martii.

*256. Pfalzgr. Frederik anmoder Dr. Maria, Stath. i Nederl., om, at det Gods, som Ærkebisp Olauus af Trondhjem har efterladt, maa blive overgivet til hans Gemalinde paa K. Chr. II.'s Vegne. — *Neuenmarckt,* 7. Marcii. (Tydsk.) Kalkar, Aktst. S. 112—13. Diplomatar. Norveg. VI. 774—75. Fransk Overs. i Altmeyer, Hist. des relations S. 420—21. 7. Martii.

*257. Andreas Jodecus, Kgs. Prædikant, tilstaar af Rentemester Heinricus Schulte at have faaet hele sin tilgodehavende Besolding indtil Aar 1538. — Sonnabents v. Inuocauit. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. VI. 141. 9. Martii.

*258. Kansler Wolff v. Utenhofs Indlæg til K. Chr. III., hvori han advarer mod Følgerne af Hadet mellem de Danske og Holstenerne og anbefaler Ægteskabsforbindelser mellem danske og holstenske adelige Familier, Fornyelse og Forbedring af Unionen mellem Riget og Hertugdømmerne og Tildelelsen af et Par ringe ubefæstede Forleninger i Slesvig til Danske. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 219—20. ante 10. Martii.

*259. K. Chr. III. tager Hr. Knudt Persønn, Degn i Trondhjem, i sin Beskyttelse og tilgiver ham hans Forseelse i den foregaaende Fejde. — *Gottrupp,* onsd. n. e. sønd. Inuocauit. Diplomatar. Norveg. XII. 733. 13. Martii.

*260. Niels Lange, Høvedsmd. p. Nyborg, Jørghen Jenssøn, Superint. i Fyens Stift, m. fl. fastsætte Lønning for Prædikanten i Nyborg. — *(Nyborg),* anden Dag s. Gregorii dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 547—48. 13. Martii.

*261. Litteræ Henrici VIII., regis Angliæ, Chr. III., regi Daniæ, datæ, in quibus ejus in veram religionem propensionem gratulatur et Dericum, nuntium suum ad arma, recommendat. — *Ex regia nostra prope Londinum,* die XIII. Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 92—93. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 18. 13. Martii.

105. Diplomatar. Norveg. XI. 748—49. 14. Martii.

*262. John Huttons Beretning til Lord Crumwell ang. hans Forhandlinger med Regentinden og med Hertuginden af Mailand i Anledning af Philip Hobbies og Mr. Haunces (ɔ: Hans Holbeins) Sendelse. — *Breuxelles,* this 14. day of Marche. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 17—20. 14. Martii.

*263. K. Chr. III. forlener Otte Rottløff med Halsted Kl., mod at han skal give Munkene Underhold. — *Gottroff,* leffuerd. p. sønd. Inuocauit. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 244. 16. Martii.

*264. Chr. III., rex Daniæ, Petro Suauenio, consiliario suo, potestatem plenariam dat definitivam sententiam in causa civium Husemensium contra Jacobum Quinquernon audiendi et illorum nomine faciendi, quod in rem fore videbitur. — *Ex arce nostra Gottorp,* in dominica die, quam vocant Reminiscere. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 93—94. 17. Martii.

*265. Chr. III., regis Daniæ, ad regem Franciæ pro civibus Hamburgensibus litteræ recommendatitiæ, quibus navis eorum a præfecto Boloniæ intercepta repetitur. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 94. 17. Martii?

*266. Wolfgang Utenhof tilskriver Hert. Albrecht af Preussen om sit Forhold til K. Chr. III. m. m. — (17. Marts.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 270—73. 17. Martii.

*267. K. Chr. III. befaler Bønderne Nordenfjælds i Norge at udgive deres Korn- og Fisketiende efter gammel Sædvane. — *Niigemønster,* thiisd. n. e. swnd. Reminiscere. Diplomatar. Norveg. XII. 734. 19. Martii.

1538.

20. Martii. *268. K. CHR. III. befaler alle Bønder og Tjenere under Visborg Slot paa Gulland at adlyde den Foged, som Hr. Oluff Rosenkrans indsætter paa Kongens Vegne. — *Nymynster,* onsd. n. e. sønd. Reminiscere. Heise, Familien Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 180.

20. Martii. *269. KNWDT GØE t. Keldstrup, Væbner, Landsd. i Laaland, PEDER OXE t. Nielstrup, Væbner, og HANS BRWN, Fgd. t. Hyffbygaard, kundgjøre, at Peder Villomssen, Byfgd. i Maribo, lod læse Maribo Bythingsvidne af 28. Febr. (*253) paa Laalandsfar Landsthing. — Onsd. n. e. s. Gertrudis virg. dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 145.

25. Martii. *270. KAPITLET i TRONDHJEM beder Raadet i Deuenter om at tage i Forvaring noget af Ærkebisp Oluf bortført Gods, som Niels Lycke havde betroet ham til Opbevaring, eller som Cristoffer Trondtsoen havde røvet paa Oisteraat. — *Ex Nidrosia,* ipso die annunciacionis Marie. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 808—809.

26. Martii.— 6. Aprilis. *271. MICHEL HANS' Beretning til Raadet i Strassburg om Mødet i Braunschweig, hvori omtales bl. a. K. af Danmarks Ankomst 28. Marts og Afslutningen af Stændernes Forbund med denne. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 476—80.

27. Martii. *272. CHRISTOFFER WITFELT, Høvedsmd. paa Steenwickhollem, kundgjør, at Kapitlet i Trondhjem for ham har erklæret, at Ærkebisp Olleff i Trondhjem modtog en Kiste med Kostbarheder af Hr. Niels Luycke til Opbevaring. — *Vp Drunteins gaerden,* den XXVII. Martio. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 809.

29. Martii. 106. Tydsk Overs. i Ann. eccl. Danicæ III. 234—35.

30. Martii. *273. Hert. ALBRECHT af Preussen afslaar sin Svogers, K. Chr. III.'s Forslag, om at han skulde tage Bisperne Joachim Rønnov og Styge Krumpen i Forvaring. — (30. Marts.) (Tydsk.) Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 268—69.

31. Martii. *274. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Joachimum Camerarium, in quibus hæc verba occurrunt: »Nunc conventus agitur a nostris Heroibus in urbe, quæ a Brenno nomen habet in Saxonia. Eo ad foederatos nostros venit rex Daniæ Christianus.« — Prid. Cal. April. Epistolar. Ph. Melanchthonis libri IV. S. 752—55. Corpus Reformatorum III. 506—509.

Martio. *275. WOLFGANG UTENHOFS Betænkning, afgivet til K. Chr. III., angaaende Ordningen af Regeringen i Danmark, hvis Kongen døde, medens Prinsen var umyndig m. m. — (Uden Dag.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 273—78.

1. Aprilis. *276. JOHN HUTTONS Skrivelse til K. Henrik VIII., indeholdende en paa længere daglig Iagttagelse grundet Beskrivelse af Hertuginden af Mailand. — *Breuxelles,* this first day of Aprill. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 21.

9. Aprilis. 109. Cragii Annales Christiani III. Præfat. S. 63—65.

10. Aprilis. *277. HANS HENRICKSEN meddeler Hr. Esky Bilde t. Vallen, at hans Broder Hr. Mogens Bilde er død i Ebeltoft og at han og Fru Margrethe Gyldenstierne paa Kalø have besørget hans Begravelse i Aarhus; han beder ham i Anledning af Dødsfaldet rejse til hans Herre (Ove Bille) i Sjælland. — *Arhus,* otthensd. n. e. sønd. Judica. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 779—80.

10. Aprilis. *278. FYRSTER OG STÆDER af det SCHMALKALDISKE FORBUND forpligte sig overfor hinanden til at hjælpe K. Chr. III. i de Tilfælde, som nævnes i Forbundstraktaten af 9. April (jvfr. 108, 109) samt til at hjælpe hinanden, naar nogen maatte blive angreben paa Grund af den i Henhold til Traktaten til Kongen ydede Hjælp. — *Braunschweig,* mitwochens n. d. sontag Judica. (Tydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 564—66.

1538.

*279. Dr. Leonhard Fuchs' Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han angiver Grundene til, at han ikke for Tiden kan modtage Tilbudet om at blive Livlæge hos K. af Danmark; dog skal han gjøre sig al Umage for at faa en anden dertil. — *Tübingen,* 10. April. (Tydsk.) Brudst. i Voigt, Briefwechsel d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 265—66. 10. Aprilis.

*280. Litteræ recommendationis Henrici VIII., regis Angliæ, Wilhelmo Sabini, cujus bona in bello novissimo per subditos regis Daniæ injuste sequestrata fuissent, ad Chr. III., regem Daniæ, datæ. — *Ex regia nostra prope Londinum,* die XII. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 94—95. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 19. 12. Aprilis.

*281. Instrux, udstedt af K. Chr. III., Hert. Johan Frederik af Sachsen, Hert. Ernst og Frants af Braunschweig og Landgr. Philip af Hessen for deres Sendebud (deribl. Eske Bille og Peder Svave) paa deres Sendelse til Frankrig ang. Forbund med K. Frants imod Kejser Karl V. — Uden Datum. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 98—103. Smstds. S. 103—105 udat. Konceptudkast til Forbund mellem Danmark, Sachsen, Hessen og Frankrig. ante 15. Aprilis.

*282. Kurf. Johan Frederik af Sachsen tillader paa Grund af K. Chr. III.'s til ham i Braunschweig udtalte Ønske Dr. Johannes Bugenhagen at blive endnu et Aar i Danmark. — *Obstfelt,* Mithwochs n. Palmarum. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 347—49. Balt. Studien XXXVIII. 170—72. 17. Aprilis.

*283. Hert. Albrecht af Preussen tilskriver K. Chr. III. om Forholdet til Utenhof. — (18. April.) (Tydsk.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 270. Smstds. anføres et Brudst. af et samtidigt Brev fra Hertuginde Dorothea. 18. Aprilis.

*284. Kurf. af Sachsens Skrivelse til K. af Danmark, hvori han meddeler ham, at han efter Kongens i Braunschweig udtalte Ønske har tilladt Dr. Johannes Bugenhagen at blive endnu et Aar i Danmark. — *Magdeburgk,* Freyt. n. Palmarum. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 349—51. 19. Aprilis.

*285. K. Chr. III. beder Raadet i Deuenther om indtil videre at tage i Forvaring det Gods, som den afdøde Ærkebisp af Trondhjem har medtaget fra Norge. — Mitwoch n. Ostern. (Tydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 810. 24. Aprilis.

*286. Wolf v. Utenhof tilskriver Esge Bille om sit Møde med dennes Sønner i Leipzig. — *Gera,* Dornstag in Ostern. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 280—81. 25. Aprilis.

*287. Dom, udstædt i K. Chr. III.'s Navn i en Strid mellem Kl. i Itzehoe og Staden angaaende Sejladsen paa Stør, Gjæld, som Abbedissen har i Staden, m. m. — *Crempe,* 29. April. Tydsk Udt. og Brudst. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repertor. S. 84. 29. Aprilis.

*288. Philippus Melanthon Vito Theodoro scribit, regem Danicum magno omnium consensu in conventu Brunsvicensi in societatem foederis receptum esse; ingenium regis, quocum multa Brunsvigæ collocutus est, laudat. — Sine anno et die. Corpus Reformatorum III. 512. Aprili.

*289. Bgm. og Raad i Hamburg bekræfte deres Gesandters Tiltrædelse af det paa Mødet i Braunschweig sluttede Forbund imellem K. Chr. III. og det schmalkaldiske Forbund. — Am tage Philippi et Jacobi. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 566. 1. Maji.

*290. Henricus VIII., rex Angliæ, Chr. III., regem Daniæ, iterum rogat, ut Adamo Sampson et Roberto Legge detenta bona compenset. — *Ex regia nostra Grenwici,* die II. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 96. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 18. 2. Maji.

1538.

4. Maji. *291. MAGNUS GOYE, JOHAN RANTZOW, ALVE BRADE, WULFF POGWISCH, OVE LUNGE, JÜEN REVENTLOW, ERICK BANNER, Riddere, samt GOSSIGH V. ALEFELT, MELCHIOR RANTZOW, HINRICH RANTZOW, GOSSICK RANTZOW, CLAUS V. AHLEFELD og CLAUS V. D. WISCH udstede Vidnesbyrd om Hamburgernes Antagelse af K. Chr. III. — *Hamburg,* sonnabent n. Qvasimodogeniti. (Tydsk.) Westphalen, Monumenta IV. Præf. S. 30—31. Brudst. og Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 2. S. 42.

5 Maji. *292. HENRICUS VIII., rex Angliæ, Chr. III., regem Daniæ, rogat, ut Laurentio Foulbery bona sua, tribus annis ferme abhinc juxta portam de Copmanhauyn capta, restituet vel justam compensationem det. — *Ex regia nostra de Amptoncorte,* die V. Maii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 97. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 19.

5. Maji. *293. OLUFF ROSENKRANTZ, Ridder, meddeler Fru Sophii (Krumedige, Hr. Eske Billes), at han haaber at kunne besøge hende paa Hjemrejsen fra Gulland. — *Kopnehaffn,* anden søndag Posche. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 181.

6. Maji. *294. Responsum CHR. III., regis Daniæ, Henrico VIII., regis Angliæ, datum, in quo dicit, se christianæ doctrinæ puritatem a superioris temporis veterno repurgare et in genuinam formam erigere velle; deinde regi foederationem cum principibus evangelicis contra hostes, qui evangelium opprimere velint, proponit. — *Hamburgi,* pridie nonas Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 105—106. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 19.

6. Maji. 113. Abdruck der das Recht Lübecks und Hamburgs etc. betreff. Urkunden S. 94—96.

9. Maji. *295. JACOB RANTZOW bevidner, at Lutke (Namensen) under sit Ophold i Graabrødre Kl. i Nustede har levet som en christelig Mand, og beder derfor alle at hjælpe ham, der nu efter kongelig Befaling er forvist fra Riget, paa hans Rejse. — *Allcholm,* den IX. dag im Meygen. (Plattydsk.) Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 27—28. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 285—86.

9. Maji. *296. RAADET i DEUENTER udsteder Brev om de Forklaringer, som tre af den afdøde Ærkebisp Olaue Engelbertz's Tjenere havde afgivet for det om det Gods, som Ærkebispen havde modtaget af Hr. Niclaes Luycke til Opbevaring. — Op donderdach nae den sondach misericordias Domini. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 811—13.

14. Maji. *297. OFFUE og KNUDT BILDE anmode Fru Sophie (Krummedige), Esky Bildes t. Mogenstrup, om i hendes Mands Fraværelse enten selv at komme eller sende et Bud til Svanholm, hvor de ville se at komme til en Orden med deres afdøde Broder Mogens Bildes Folk. — *Skoffcloster,* tisd. n. e. Jubilate. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 467—68.

15. Maji. *298. Betænkning, afgiven til Raadet i Straszburg af JACOB STURM og flere, hvori de tilraade at udstrække Forbundet med Danmark til ogsaa at omfatte verdslige Anliggender. — 15. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Straszburg II. 491—93

17. Maji. *299. JOHN HUTTONS Svar til Mr. Thomas Wriothesley angaaende dennes Forundring over, at han ikke hyppigere og udførligere skriver om Hertuginden af Mailand; med en Afskrift af en Skrivelse til Lord Seglbevareren (Thomas Crumwell), indeholdende forskjellige Beretninger om samme Hertuginde. — *From Barrowe,* this 17. day of May. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 29—31.

19. Maji. *300. HANS HENRICHSEN forsikrer Fru Sophie Krwmedigge t. Mogenstrup om, at det er hans Herres (Ove Billes) Ønske at se hende eller et Bud fra hende ved Ordningen af Forholdene paa Svanholm. — *Skoffcloster,* sønd. Cantate. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 480—81

1538.

*301. Melchior Rantzouw tilskriver Wilke Steding, Bisp Frants af Münsters Drost, at K. af Danmark er rede til at hjælpe ham (mod Oldenburgerne) mod selv at kunne regne paa Hjælp i Tilfælde af Angreb. — *Gottorp,* Mai 21. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 1. S. 121. 21. Maji.

*302. Melchior Rantzouw tilskriver Wilke Steding, Bisp Frants af Münsters Drost, at K. af Danmark er tilbøjelig til at sende en Fænnike Knægte til Elben. — Mai 24. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 1. S. 121. 24. Maji.

*303. Hert. Albrecht af Preussens Skrivelse til Dr. Leonhard Fuchs, hvori han paa ny søger at faa denne til at overtage Posten som Livlæge hos K. af Danmark. — *Neuhaus,* 24. Mai. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Voigt, Briefwechsel d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 267. 24. Maji.

*304. Skads Herredsthings Vidne, at Las Torsthensen i Ennerop fik et Thingsvidne af 7 Mænd paa, at de mindedes, at Sandemænd gjorde Markeskjæl og Herredskjæl mellem Ennerop Mark og Vibeck Mark og hvorledes dette Skjæl gik. — Tisdagh n. e. s. Vrbani dagh. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 87—88. 28. Maji.

*305. Idde Muncks Datter (Hr. Oluf Rosenkrans') tilskriver Fru Sophii (Krumedige, Hr. Eske Billes) om Hr. Olufs Rejse til Gulland, Hr. Eskes til Frankrig, Mødet i Braunschweig m. m. — *Valløff,* wor Herre hemelfars affthen. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 181—82. 29. Maji.

*306. Hans Henricksen tilskriver Fru Sophie Krwmmedige t. Vallen, at hans Herre (Ove Bille) er hende taknemlig for hendes Raad om at rejse fra Klostret; men der er nu i de sidste 14 Dage ikke død nogen, og han ved heller ikke, hvor han skal rejse hen. — *Swanholm,* wor Herre himmellfarsdag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 481—82. 30. Maji.

*307. K. Frants I. af Frankrig befaler Præsident Bertrandi at føre de evang. Fyrsters Sendebud (deribl. Eske Bille og Peder Svave), som nu ere i Langres, til Kongen. — *Villencufue,* le premier jour de jung. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 106—107. 1. Junii.

*308. Montmorency tilskriver Parlamentspræsidenten i Toulouse, at det vil være K. Frants en Glæde at modtage de evang. Fyrsters Sendebud. — *Villeneufue,* le premier jour djoung. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 107. 1. Junii.

*309. John Hutton sender Mr. Thomas Wriothesley Afskrift af en Skrivelse til Lord Seglbevareren (Thomas Crumwell) fornemmelig ang. en Forhandling med Dr. Maria om Grunden til Kejserens Uvilje mod det paatænkte Ægteskab mellem K. af England og Hertuginden af Mailand. — *Breuxelles,* this second day of Jeune. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 31—34. 2. Junii.

*310. Wilke Steding, Biskop Frants af Münsters Drost, tilskriver Bispen, at Melchior Rantzouw undrer sig over, at han ikke direkte har bedet K. Chr. om Hjælp. — Juni 2. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 1. S. 122. 2. Junii.

*311. Jacobus V., rex Scotorum, Chr. III., regem Daniæ, rogat, ut Andreæ Kyonloth bona sua a militibus regis ablata restituet. — *Ex oppido nostro Cupro,* 5. die Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 107. Udt. paa Eng. i Macray, Second Report S. 59. 5. Junii.

*312. Melchior Rantzouw meddeler Wilke Steding, Biskop Frants af Münsters Drost, at Knægtene skulle være Onsdag e. Pinse (12. Juni) ved Elben; forøvrigt vil Kongen sende Gesandter til Bremen. — *Gottorp,* Juni 5. Tydsk Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 1. S. 122 5. Junii.

1538.

6. Junii. *313. Halsten Stenersson slutter Forlig med Erik Stage ang. Karlen Jacob Sjælandsfarer, som har tjent Erik og siden »kom i Skade for Eluf Jonson«. — *Atle torp,* torsd. f. Pynse dag. (Svensk.) Handlingar ur v. Brinkman'ska archivet I. 4.

7. Junii. *314. (Gr. Wilhelm af) Furstenbergk meddeler de evang. Fyrsters Gesandter, at K. Frants beder dem drage til Avignon og derfra til Marseille. — *Leger bey Nyse,* VII. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 108.

c. 7. Junii. *315. (Grev Vilhelm af) Furstenbergk meddeler de evang. Fyrsters Gesandter, at Connetablen har befalet Dr. Hans von Metz at forebringe dem nogle Sager og sige dem, hvor de skulde træffe K. Frants. — Uden Datum. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 108.

10. Junii. *316. Philippus Melanchton Joachimo Camerario geneses quasdam, in quibus etiam regis Danici, »qui nunc regnum tenet«, mittit. — Postridie Pentecostes. Epistolar. Ph. Melanchtonis libri IV. S. 755—56.

14. Junii. *317. I. Breton tilskriver Parlamentspræsidenten i Toulouse om K. Frants' Ønsker ang. de evang. Gesandters Rejse og tilraader at lade dem blive i Avignon indtil nærmere Ordre fra Kongen eller Connetablen. — *Villeneufue,* le XIIII. jour de juing. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 110.

16. Junii. *318. K. Chr. III. meddeler Kansleren Johan Friis, at Raadet i Lübeck vil sende Fuldmægtige til Bornholm for at undersøge Indbyggernes Klager over Fogden Bernt Knop, og beder ham sende Fuldmægtige paa Kongens Vegne og opfordre dem, som have Klagemaal mod Bernt Knop, til at møde paa Bornholm. — *Gottorpp slot,* hellig Trefoldigheds søndag. Hübertz, Aktst. til Bornholms Hist. S. 98—99.

19. Junii. *319. Montmorency tilskriver Præsident Bertrandy at han skal lade de evang. Fyrsters Gesandter afvente K. Frants' Ankomst i Avignon. — *Villeneufue,* le XIX. de Juing. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 111.

19. Junii. *320. Lord Butler tilskriver Jarlen af Ormond bl. a. ang. Rygtet om et paatænkt Ægteskab mellem K. Henrik VIII. af England og K. Chr. II.'s Datter, Hertuginde Christina af Mailand. — *Callan,* this instant Wednysday (ɔ: 19. Jun. 1538). (Engelsk.) State papers. vol. III. Henry the VIII. Part III. contin. S. 31.

21. Junii. *321. Gr. W(ilhelm) af Furstenbergk tilskriver Gesandterne fra K. af Danmark, Kurf. af Sachsen og Landgr. af Hessen om den mellem Kejseren og K. Frants sluttede 10aarige Vaabenstilstand og meddeler, at Kongen snart kommer til Marseille. — *Sanct Lorentz,* des XXI. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 108—109.

28. Junii. *322. John Hutton tilsender Mr. Thomas Wriothesley Afskrift af et Brev til Lord Seglbevareren (Crumwell), hvori bl. a. gives nogle faa Efterretninger ang. Hertuginden af Mailand. — *Brewxelles,* this 28. day of June. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 38—39.

Junio. *323. (Gr. Wilhelm af) Furstenberg meddeler de evang. Fyrsters Gesandter, at han har tilskrevet Connetablen deres Bekymringer over den Modtagelse, de have faaet. — Uden Datum. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 109.

Junio. *324. Sir Thomas Wiats Beretning til K. Henrik VIII. bl. a. ang. Kejserens Disposition med Hensyn til Kongens paatænkte Ægteskab med Hertuginden af Mailand, særdeles betræffende hendes Medgift og Overdragelsen af »the title of Denmark« til Kongen. — Uden Datum. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 34—38.

1. Julii. *325. Oratio legatorum regis Daniæ, ducis Saxoniæ et landgrauii coram rege Galliæ Marsiliæ habita. — (1. Julii.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 111—16.

1538.

*326. K. CHR. III. befaler Hr. Oluff Rosennkranndtzs t. Vallø at lade to Karle til Hest møde i Odense og holde sin øvrige Rustning rede. — *Gottorp*, woer Ffrue dag visitat. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 183. 2. Julii.

*327. K. CHR. III. stadfæster Rudkjøbings Privilegier, dog med det Forbehold senere at kunne forandre dem, hvis der maatte findes Artikler i dem, som ere ham eller Rigets andre Undersaatter besværlige. — *Vort slot Gottorp*, Vor Frue Dag visitat. Rasmussen, Optegn. betræf. Rudkjøbing S. 57—58. 2. Julii.

*328. JOANNES BUGENHAGEN tilskriver K. Chr. III. om nogle katholske Præsters Anmasselse i Norge; man længes efter Kongens og Dronningens Ankomst; han beder om Understøttelse for Æschylus Danus, at han kan komme hjem fra Wittenberg. — *Copenhagen*, visitat. Mariæ. (Tydsk.) Schumacher, Gelehrter Männer Briefe etc. I. 22—23. Balt. Studien XXXVIII. 172—73. 2. Julii.

*329. K. CHR. III.'s Befaling til tre Adelsmænd, en Bgm. og en Rdmd. fra Flensborg om at møde i Farensted d. 26. Juli (til et Markeskjælsmøde). — Freit. n. visitat. Mariæ. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 286. 5. Julii.

*330. K. CHR. III. opfordrer Staden Oldenburg til at holde Mønstring og være under Vaaben paa Grund af Bispen af Münsters og Gr. af Oldenburgs Rustninger. — *Gottorp*, dienst. n. visit. Mariæ. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Johann u. Heinrich Rantzau S. 42. 9. Julii.

*331. K. CHR. III.'s Bestalling for Johan Schmiettern som Prædikant paa Gottorp Slot. — *Gottorff schlos*, am dienst. den achten tagk n. visitat. Mariæ. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 511—12. 9. Julii.

*332. THINGSVIDNE, krævet af Hr. Trwed Wlstantz Svend Jens Jwde, at Manwig Gaard og Gods altid har været Hr. Alff Knwsons og hans Arvingers upaatalte og af dem lovfæstede Ejendom. — *Gylstad tyng*, loggerd. n. e. s. Knwd konnyngs dag. Diplomatar. Norveg. III. 834—35. 13. Julii.

*333. Dr. JOANNES BUGENHAGEN tilskriver K. Chr. III. ang. nogle Stridigheder med Pommern og Anholdelsen af en Del pommerske Skibe. — *Copenhagen*, dominica p. Margaret. (Tydsk.) Schumacher, Gelehrter Männer Briefe etc. I. 23—26. Balt. Studien XXXVIII. 173—75. 14. v. 21. Julii.

*334. Gr. W(ILHELM) af FURSTENBERGS Anbefalingsskrivelse til K. Chr. III. for Hans Schwab. — *Leon*, den XXI. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 116. 21. Julii.

*335. OLUFF ROSENKRANDS, Ridder, tilskriver Fru Sofye (Krummedige, Hr. Eske Billes) om sin Tilbagerejse fra Gulland, Forholdene i Udlandet, Brylluppet paa Vegholm, hvor de vel ville træffe hinanden, m. m. — *Kyøbennhaffne*, annen dag s. Marye Magdalene dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 184. 23. Julii.

*336. K. CHR. III.'s Beskjærmelsesbrev for Lektor Frants (Vormordsen), Superint. i Skaane, og menige Kleresi, Sognepræster og Sognedegne i Skaane. — *Gottorpp slott*, s. Jacobi ap. afften. Ny kirkehist. Saml. II. 703—704. 24. Julii.

*337. JACOB STURMS og BATT. V. DUNTZENHEIMS Beretning til Raadet i Straszburg ang. Forhandl. paa Mødet i Eisenach, hvori bl. a. omtales, at K. af Danmarks »houptverschribung« er bleven overgivet. — Uden Datum. (Tydsk.) Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Straszburg II. 510—15. 24. Julii-11. Aug.

*338. TYGE KRABBE t. Bustrup, Ridder og Danm. Riges Marsk, erkjender, at hans Hustrus Broder Hr. Oluff Rosenkrantz t. Vallø har tilfredsstillet ham for hendes Part i Pantet i Medelsom og Sønderlyng Herreder samt i Kolding, Grenaa og Stensmark. — *Køpnehaffn*, ipso die Jacobi ap. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 184—85. 25. Julii.

1538.

26. Julii. *339. D. MARTINUS LUTHER tilskriver »Hertug« Chr. (III.) ang. Melchior Hoffmann, hvis Lærdomme ere »vergebliche Tichterey«, og beder ham ikke at give saadanne »Steyger-Geistern« for meget Rum. — *Wittenberg*, freytags n. Marie Magdalene. (Tydsk.) Schumacher, Gelehrter Männer Briefe etc. II. 261—63. de Wette, Luthers Briefe V. 122.

26. Julii. *340. JOHN HUTTONS Beretning til Lord Thomas Crumwell bl. a. ang. de fordelagtige Efterretninger, som Hertuginden af Mailand i England havde ladet indhente ved en af sine Hofmænd om dette Land og om Kongen. — *Breuxelles*, this (26) day of (July). (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 39—41.

29. Julii. *341. POMMERSK LANDDAGS AFSKED, hvori omtales nogle pommerske Stæders Forhandlinger med K. af Danmark ang. nogle beslaglagte Skibe samt Forhandlinger ang. Enkedr. af Danmarks Livgeding. — *Stettin*, mont. n. Jacobi. (Tydsk.) Udt. i Gadebusch, Pommersche Samml. II. 76—78.

29. Julii. *342. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Vitum Theodorum, docentem Evangelium in ecclesia Noribergensi, in quibus narrat, comitem Oldenburgensem juvenem, qui superiore anno tenuisset Coppenhagen, nuper interrogatum, quid in obsidione egisset, quum deesset pecunia, dixisse, se domi sedisse legentem Homerum. — 29. Julii. Corpus Reformatorum III. 560—61.

30. Julii. *343. IDE MUNCKS DOTTER (Hr. Oluf Rosenkrans') sender Fru (Sophie Krumedige, Hr. Eske Billes) en af Hr. Oluffs Perleskjorter og en Krans til Laans. — *Valloff*, tiisd. for s. Peders dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 185—86.

Julio. *344. K. GUSTAFS Propositioner til det sv. Rigsraad, hvori omtales K. af Danmarks Rustninger imod Skenk Jørgens (Georg Schencks) Landsknægte og hans Opfordringer til K. Gustaf om at slutte Forlig med Berend v. Mielen, samt om de Farer, der true saa vel Sverig som Danmark fra de burgundiske. — Uden Datum. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter 1521—1718 I. 238—41.

1. Augusti. *345. K. CHR. III. befaler Michel Hesten, Amtmd. i Haderslev, at overlade Mette, M. Johan Alberts Enke, og Hr. Anthonie Keiser, Sognepræst i Haderslev, paa 4 Aar de Fæstegaarde, som M. Johan havde paa Livstid, og at fremme Forlovelsen mellem Mettes Datter og Sognepræsten, hvis Enken ønsker den. — *Gottorp*, am donnerst. vinc. Petri. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 298.

7. Augusti. *346. OFFUE BILDES Skrivelse til Fru Sophie (Krummedige), Esky Byldes, hvori han glæder sig over, at hans Broder (Eske) skal være kommen hjem og opholde sig hos Kongen, og beder hende meddele sig, hvorlænge hun agter at blive paa Mogenstrup. — *Skoffcloster*, Otthensd. n. e. s. Peders dag ad vinc. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 469—70.

7. Augusti. *347. MELCHIOR RANTZOUW tilskriver Bisp Frants af Münster, at han, der af Kongen var sendt til denne, er bleven i Bremen paa Efterretningen om, at han har sluttet Forlig med Oldenburgerne. — *Bremen*, August 7. Tydsk Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 1. S. 122.

9. Augusti. *348. JØRGHEN FRIIS anerkjender de paa Herredagen i Kbhvn. tagne Bestemmelser om Bisperne, Bispegodset og Kongevalget og forpligter sig til ikke at modarbejde dem; 7 Adelsmænd gaa i Borgen for hans Løfte. — *Esker*, fred. s. Laurenti affthen. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 233—37.

9. Augusti. *349. Biskop FRANTS af Münster indbyder Melchior Rantzouw til en Sammenkomst i Iburg næste Torsdag (15. August). — August 9. Tydsk Udt. i Quellensaml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 1. S. 122.

1538.

*350. K. Frants af Frankrig tilskriver K. Chr. III., at han er villig til at fornye de gamle Forbund mellem Rigerne, men at de danske Sendebud ikke ville afslutte Forbund, førend de have talt med Kongen. — *Chouannes,* le XI. jour daoust. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 117. 11. Augusti.

*351. K. Frants I. af Frankrig takker K. Chr. III. for Tilsendelsen af en »sacre«, som han havde mistet, men som var fundet i Kongens Rige. — *Chouannes,* le XII. jour de aoust. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 117—18. 12. Augusti.

*352. Beretning af de evang. Fyrsters Sendebud, Essge Bilde, Ridder, Petrus Suauenius, Jobst v. Hain, Basilius Monner og Luodowich v. Baumbach, om Udførelsen af deres Hverv hos K. af Frankrig og dennes Svar. — Uden Datum. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 118—29. post 12. Augusti.

*353. Eski Mortensen i Tierreborre og flere Mænd udstede Vidnesbyrd om Markeskjæl mellem Qwawlwndh Mark og Spongsbere Mark. — Tisd. n. e. s. Lawrs dawff. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 88. 13. Augusti.

120 se *132. 17. Augusti.

*354. Dorethe Nilsdatter sælger til Anders Hansen t. Storda Gaarden Herrestad i Vestergötland for 60 Mk. dansk. — *Degebærgh,* s. Barthol. ap. dagh. (Svensk.) Brudstykk. og Udt. i Liljegren, Förteckn. öfver en saml. af permbref uti Engeströms bibliothek S. 50—51. 24. Augusti.

*355. K. Chr. III. beder Raadet i Wilster at tage 5 nye Landsknægte i Kvarter og forpleje dem indtil videre. — *Closter Bordesholm,* Dinst. n. Bartholomei. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. VIII, Repertor. S. 68. 27. Augusti.

*356. Hr. Jacob Lykkes Brev til hans Svoger, Hr. Eske Bille til Vallen, hvori han forsvarer sig, fordi han paa ny har giftet sig. — Feria 4. efter Bartholomæi ap. dag. Brudst. i Qvartalskr. Orion I. 261—62. 28. Augusti.

*357. Hinricus Tegetmeger, Kongens Prædikant, kvitterer Rentemester Hinricus Schulte for Modtagelsen af 20 Mark lybsk til Tæring i Slesvig i 40 Uger i Aaret 1538 og 20 Gylden som resterende Besoldning for Aarene 1536 og 1537. — *Gottorp,* Maend. n. Egidii. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. VI. 141—42. 2. Septbr.

*358. Inventarium paa Maribo Klosters Ladegaard. — Mand. n. f. vor Frue dagh natiuitat. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 145—46. 2. Septbr.

*359. J(ohannis) B(ugenhagen) Pomerani ad Georgium Spalatinum, superintendentum ecclesiæ Altenburgensis, litteræ, in quibus scribit, evangelium sincere per totum regnum prædicari, et se uberem proventum ex academia sperari; promittit, se, quæ sibi mandaverit, apud regium cancellarium curaturum esse; simul dicit, regem hic integro anno non fuisse. — *Copenhagen,* fer. 4. p. Ægidii. Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 372—73. Balt. Studien XXXVIII. 177—78. 4. Septbr.

*360. K. Chr. III. giver M. Thomas Hogle i Assens Ejendomsbrev paa Halvparten af en Gaard smstds., der er tilfalden Kronen som forbrudt Gods. — *Odense,* sønd. p. crucis exaltat. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 197. 15. Septbr.

*361. K. Chr. III. tillader Hr. Mouritz Morthensen, Official i Aarhus, at være Forstander for Vor Kl., hvortil Brødrene der have udvalgt ham. — *Otthense,* sønd. p. exaltat. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 755. 15. Septbr.

*362. K. Chr. III.'s Skrivelse til Landskabet i Geldern og (Hert. Vilhelm af Cleve) om, at Marx Manndixen, Bg. i Flensborg, maa faa sin Fordring paa den afdøde Hert. (Karl) af Geldern betalt. — XVIII. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 287. 18. Septbr.

1538.

18. Septbr. *363. K. CHR. III.'s Skrivelse til Hert. (Vilhelm) af Cleve, om at Thomas zur Schmeden, Bg. i Flensborg, og Arnt v. Rethen, Bg. i Lübeck, maa faa deres Fordringer paa Bernt v. Hackfurt eller muligvis paa den afdøde Hert. (Karl) af Geldern eller hans Landskab betalte. — Am XVIII. tage Septembris. (Tydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 288.

20. Septbr. *364. K. CHR. III. tilskriver Hamburgs Bgm. og Raad ang. Christoffer v. Trunthaims Sørøverier og beder dem om at anholde hos Stath. af Nederl. om hans Paagribelse og Afstraffelse, hvis han kommer der til Landet. — *Odennsehe,* am freit. n. exaltat. Crucis. (Tydsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 784—85.

20. Septbr. *365. K. CHR. III. opfordrer Amsterdams Bgm. og Raad til at bevirke, at Sørøveren Christoffer Truntheim bliver anholdt og straffet, hvis han kommer til Nederlandene. — *Oldennsehe,* freyt. n. exaltat. Crucis. (Tydsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 786—87.

25. Septbr. *366. K. HENRIK VIII.'s Instrux for Mr. Thomas Wriothesley, der blev affærdiget som Gesandt til Statholderinden i Flandern, bl. a. betræffende Kongens intenderede Ægteskab med Hertuginden af Mailand. — Uden Datum. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 43—46.

27. Septbr. *367. STEPHEN VAUGHAN beretter Lord Thomas Crumwell om sin Ankomst til Bryssel og om sin Forhandling med Statholderinden, der havde lovet hos Kejseren at søge at fremme det paatænkte Ægteskab mellem K. af England og Hertuginden af Mailand. — *Bruxelles,* the 27. of September. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 53—54.

6. Octbr. *368. THOMAS WRIOTHESLEY og STEPHEN VAUGHAN tilskrive K. Henrik VIII. om deres Audiens hos Statholderinden og ang. hendes Medvirkning for at fremme Ægteskabssagen mellem K. af England og Hertuginden af Mailand. — *Valenciennes in Henault,* this sonday night. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 55—61.

7. Octbr. *369. BGM. og RAAD i HAMBURG anmode paa K. Chr. III.'s Begjæring Stath. af Nederl. Dr. Maria om i Henhold til den afsluttede Traktat at lade Sørøveren Christoffer v. Druntheim gribe og straffe, hvis han kommer til Nederlandene. — Mand. am VII. daghe Octobris. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 787—88.

9. Octbr. *370. Dr. MARIA, Stath. i Nederl., tilmelder K. Henrik VIII. af England, at hun paa Grund af det forestaaende Møde med K. af Frankrig har maattet udsætte Forhandlingerne med hans Gesandter ang. de paatænkte Ægteskaber (mellem Henrik VIII. og Hertuginden af Mailand og mellem Don Ludvig af Portugal og Prinsesse Marie af England) til sin Hjemkomst. — *Cambray,* ce 9. jour doctobre. (Fransk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 63.

10. Octbr. *371. K. CHR. III. forlener M. Claues Wrne med Kronens Gaard Haffuegaard mod sædvanlig Afgift til Bispegaarden i Lund. — *Hafniæ,* 5. feria p. Dionisii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 342.

10. Octbr. *372. THOMAS WRIOTHESLEY og STEPHEN VAUGHAN tilskrive K. Henrik VIII. om deres Forhandlinger med Stath. i Nederl., bl. a. om Ægteskabet mellem Kongen og Hertuginden af Mailand, og disses Udsættelse til hendes Tilbagekomst fra Mødet med K. af Frankrig. — *Saynt Quyntynes,* the 10. daye of October. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 63—69.

11. Octbr. *373. OFFUE BILDE takker sin Broder Esky Bilde for den Iver, hvormed han tager sig af hans Sager hos Kongen, men afslaar at modtage dennes Tilbud om Hjælp; for-

1538.

øvrigt meddeler han om sine Forhandlinger med sin Broder Knudt Bilde om dennes Part i Svanholm og beder ham interessere sig for Handelen imellem deres Søsterbørn og Hr. Tygge Krabbes Børn. — *Skoffcloster,* fred. n. e. s. Dyens dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 471—73.

*374. K. Chr. III. meddeler Hr. Johan Rantzau, at Superint. i Ribe, M. Johan (Vandal), muligen vil blive kaldet til Kongens gejstlige Raadgiver i Stedet for Dr. Pommeranus, der skal rejse bort, og beder ham derfor tænke paa, hvem der i hins Sted kan blive Superintendent. — *Coppenhagen,* am montag Burckhardie. (Plattydsk.) Kirke-Kalender for Slesvig II. 131. 14. Octobr.

*375. K. Chr. III. forlener Henrik Holk med Helligtrekongers Kapel i Roskilde paa den Betingelse, at han skal underholde to smaa fattige Sinker til at synge Psalmer i Kapellet og forsørge to fattige Studenter i Kbhvn. med Mad og Klæder. — Den 16. Oktober. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 70. Jvfr. Pontoppidan, Annal. eccl. Daniæ III. 236 med fejlagtig Datering: 28. October. 16. Octobr.

*376. K. Chr. III. tilstaar Hr. Johan Rantzow $14\frac{1}{2}$ Læster Byg aarlig af Tienden i Aalholm Len. — *Kiøpnehaffuen,* odensd. p. Dionisii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 237. 16. Octobr.

*377. Knudt Rudt, Ridder, tilskriver Hr. Æsge Bilde t. Valden, at han ikke fandt Lejlighed til at tale nogen »hemmelig Tale« med ham, da Hr. Esge nu sidst kom fra Fyn til Korsør, angaaende den Handel, som Esges Hustru gav denne til Kjende paa hans Vegne, og heller ikke kan gjøre det skriftligt. — *Ex Viidtboy,* torsd. n. e. s. Galli dagh. Vedel Simonsen, Ruderne I. 104—105. 17. Octobr.

*378. Bergmester Hans Glasers Betænkning til K. Chr. III. om, hvad der kan tjene til Bjærgværkernes Opkomst i Tellemarken. — (*Kjøbenhavn,* October.) Udt. i Wille, Beskriv. ov. Sillejords Præstegield S. 22—25. Jvfr. Nr. 134. c. 17. Octobr.

*379. Iuer Lucke beder Raadet i Deuenter om at faa udleveret en Halvtønde med Kostbarheder, som Ærkebispen af Trondhjem kort før sin Død overgav til Johan de Qwade, Bg. i Deuenter, til Opbevaring, og som tilhører Hr. Niels Luckes Børn. — *Copenhagen,* am tage Lucæ euang. (Tydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 813—14. 18. Octobr.

*380. K. Chr. III. stadfæster Halmstads Privilegier. — *Köpenhamns slot,* lørd. n. e. s. Galli dagh. Sv. Udt. i Richardson, Hallandia S. 139. 19. Octobr.

*381. Thomas Wriothesley tilskriver Lord Thomas Crumwell ang. Forhandlingerne med Stath. i Nederl. om Ægteskabet mellem K. Henrik VIII. og Hertuginden af Mailand, Medgiften og »the title of Denmark«; tillige omtaler han Hertugen af Vendomes Frieri. — *Compien,* the 21. of Octobre. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 75—78. 21. Octobr.

*382. Dr. Leonhard Fuchs tilskriver Hert. Albrecht af Preussen, at han hellere vil tjene Markgr. Albrecht af Brandenburg end blive Livlæge hos K. af Danmark; forøvrigt agter han at dedicere denne en Bog. — *Tübingen,* 24. Octob. (Tydsk.) Brudst. i Voigt, Briefwechsel d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 267—70. 24. Octobr.

136. Daugaard, Om de danske Klostre S. 254. 28. Octobr.

*383. K. Chr. III.'s Stadfæstelse af Roskilde Kapitels Privilegier. — *Kiopnehafn,* S. Simonis et Jude ap. dag. Tydsk Udt. i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 236. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 69—70. 28. Octobr.

*384. Thomas Wriothesley tilskriver Lord Crumwell ang. de fra fransk Side gjorte Bestræbelser for at bevirke et Ægteskab mellem Hert. af Orleans og Hertuginden af Mailand. — *Bruxelles,* the 1. of November. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 78. 1. Novbr.

1538.

7. Novbr. *385. (OVE BILLE) anmoder Peder Ebbessen (Galt) om at være sig behjælpelig med Opkrævningen af Restancerne af det, som Provster, Fogder og Befalingsmænd i hans forrige Stift efter Kongens Tilstaaelse ere ham skyldige af deres Oppebørsler i det sidste Aar før Opgivelsen af Stiftet. — Feria 5. infra octauas omnium sanctor., uden Aar. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 473—75.

8. Novbr. *386. K. CHR. III. giver Axell Wrne Følgebrev til Suobølle Gods, som Fru Else, Jyrgen Olszens, til forn havde i Værge. — *Kiopnehaffuen*, fred. p. omnium sanctor. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 243.

10. Novbr. *387. TYGE KRABE, Ridder, t. Bustrup, Danm. Riges Marsk, og OLUFF ROSENKRANS, Ridder, t. Vallø, kvittere Fru Kyrstynne, Karll Bryskiis t. Flintholm, for 100 Mk. lybsk, som salig Fru Kyrstynne, Ebbe Stranggesens, skyldte Hr. Henrik Rosenkrans. — *Kiopnehaffn*, s. Marthini affthen. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 186.

10. Novbr. *388. Dr. MARIA, Stath. af Nederl., svarer Bgm. og Raad i Hamburg, at hun efter Ærkebispen af Trondhjems Død gav Christoffer v. Truntheim Pas for at rejse hjem, og at hun siden intet har erfaret om ham, men at hun i Henhold til Traktaten med Danmark vil lade ham og enhver Sørøver, som indkommer til Nederlandene, gribe og straffe. — *Brussl in Brabanndt*, den 10. tag Nouembris. (Tydsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 789—90.

11. Novbr. *389. K. CHR. III.'s Brev til Kapitlet og Gejstligheden i Trondhjems Ærkebispedømme, at han har overdraget Christoffer Huidtfeldt paa Stenwigsholm at forhandle med dem om en Hjælp eller Skat til Dækning af Udgifterne ved Krigsfolkets Besoldning. — *Kiopenhaffn*, s. Martini episc. dag. Diplomatar. Norveg. XI. 750—51.

12. Novbr. *390. PHILIPPUS MELANTHON Leonhardo Fuchsio, Med. Doct., scribit, se, si ille forte in aula esse velit, non dubitare, quin apud regem Danicum, cujus ingenium laudat, et qui medicinæ valde non solum studiosus sed etiam peritus est, honesta conditione sit futurus. — Prid. id. Novemb. Corpus Reformatorum III. 606—607.

12.-18. Novbr. *391. BERETNING om et optaget Syn over Universitetets Gaarde og Grunde i Kbhvn. og Fastsættelse af en ny Lejeafgift af dem. — Thend ughe n. e. s. Martini dagh. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 7—8.

medio Novbr. *392. K. HENRIK VIII. af Englands Instrux for hans Gesandter, Thomas Wriothesley, Stephen Vaughan og Edward Carne, ved deres Forhandlinger med Stath. i Nederl. bl. a. ang. Ægteskabet mellem Kongen og Enkehertuginde Christierne af Mailand. — Uden Datum. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 83—89.

16. Novbr. *393. JØRGEN KLINGENBECK tilskriver Hert. Albrecht af Preussen om Tilstanden i Danmark, hvor Hadet mellem Danske og Tydske har naaet en forfærdelig Højde. — (16. Novbr.) (Tydsk.) Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 293—95.

20. Novbr. *394. Beretning af HENRIK KUENRETORFF (til Øvrigheden i Kampen) om hans Sendelse til Amsterdam, hvorefter der i denne Stad er gjort Vanskeligheder ved at hjælpe Kejseren med Skibe, da de bedste af Stadens ere tagne i Danmark og Frankrig. — Wonsd. vur s. Clement. (Hollandsk.) Udt. i Register v. Chartres en Bescheiden in h. oude Archief v. Kampen II. 24.

27. Novbr. *395. ERIK MADSEN BØLLE underretter Hr. Eske Bilde om Udfaldet af sin Retshandel om det Gods, som Jøren Rud udsatte, og forærer ham en rød Mynde og hans Hustru en Haremynde. — *Tersløse*, d. 27. Nov. Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 82—84. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 23 og i Allen, De tre nord. Rigers Hist. IV, 1. S. 181.

1538.

*396. K. Henrik VIII. af Englands yderligere Instrux for hans Gesandter Wriothesley, Vaughan og Carne med Hensyn til Underhandlingerne med Stath. i Nederl. bl. a. ang. Kongens Ægteskab med Hertuginden af Mailand, især vedkommende Medgiften. — *At our manor of Hampton courte*, the 28. daye of November. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 102—106. 28. Novbr.

*397. Hert. Joachim og Markgr. Johan af Braunschweig slutte Forbund med Hert. Barnim og Philip af Pommern; begge Parter undtage K. af Danmark fra dem, Forbundet er rettet imod. — *Prentzlow*, sonnabends am tage Andreæ ap. (Tydsk.) Riedel, Codex diplomatar. Brandenburg. 2. Hauptth. VI. 463—64. 30. Novbr.

140 se *853. 9. Decbr.

*398. K. Chr. III.'s Følgebrev for Hr. Offue Biild til Tølløse Gaard og By m. m. — *Hafniæ*, mand. p. concept. Mariæ. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 325. 9. Decbr.

*399. Hert. Albrecht af Preussen tilskriver Jørgen Klingenbeck om de Sager, denne mundtlig skal forebringe K. Chr. III., især ang. Bevarelsen af Gulland. — (10. December.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 283 og 285. 10. Decbr.

*400. Chr. III., rex Daniæ, conestabulo Franciæ nuntium suum (Petrum Bruckenhus) recommendat. — *Ex arce nostra Copenhagen*, 12. mensis Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 131—32. 12. Decbr.

*401. Chr. III., rex Daniæ, cardinali et episcopo Parrhisino nuntium suum (Petrum Brockenhus) recommendat. — *Ex arce nostra Copenhagen*, 12. die mensis Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 131. 12. Decbr.

*402. Litteræ Chr. III., regis Daniæ, Francisco I., regi Franciæ, datæ, quibus ei gratias agit, quod in acceptatis cum Cæsare indutiis regem comprehenderit, eumque rogat, ut, si sciat quidquam in pernitiem regni Danici attentari, idipsum nuntio regis (Petro Brockenhus) indicare velit. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 130—31. Jvfr. *430. (12. Decbr.)

*403. Oluff Rosenkrantz, Ridder, meddeler Hr. Eske Bylde t. Wolden, at han ikke bør kalde Præsten Hr. Peder Rødhoffut til sig, da det mulig kan give Anledning til Beskyldninger for Trolddom. — *Valloff*, anden dagen Luciæ. Brudst. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 186—87. 14. Decbr.

*404. Sofie Ruds Datter, Erik Bølles Hustru, takker Hr. Eske Bile t. Valen for udvist Gjæstfrihed og beder ham snart begive sig hjem til sin Hustru, da hun er meget skrøbelig og »frygter saare for sit Liv«. — *Roskilde*, løfverd. n. e. s. Lusie dag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 23—24. 14. Decbr.

*405. K. Chr. III. tilskriver Hert. Albrecht af Preussen om Forhandlingerne ang. Prinsens Valg til Tronfølger og de Danskes Strid med Holstenerne. — (19. Decbr.) (Tydsk.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 285—86. 19. Decbr.

*406. K. Henrik VIII. af Englands Skrivelse til hans Gesandter Wriothesley, Vaughan og Carne ang. Indskrænkning af Forhandlingerne med Stath. i Nederl. om Ægteskabssagen mellem Kongen og Hertuginden af Mailand. — *At our palace of Westminster*, the 23. of Decembre. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 111—18. 23. Decbr.

*407. Thomas Wriothesleys Skrivelse til Lord Thomas Crumwell, hvori han beklager, at Ægteskabssagen med Hertuginden af Mailand er opgivet. — *Bruxelles*, the 28. of December. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 118—20. 28. Decbr.

*408. Henricus VIII., rex Angliæ, Chr. III., regi Daniæ, gratias agit, quod navem cujusdam mercatoris Londonensis, quæ a Godescalco Remlingrode capta fuisset, jussu 30. Decbr.

1538.

regis ex piratæ manibus erepta et in regnum Daniæ adducta esset. — *Ex regia nostra Grenwici*, die XXX. Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 132—33. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 19.

*409. K. CHR. III.'s Brev, at Prioren og Brødrene i S. Knuds Kl. i Odense skulle for Kongens Bøns Skyld unde Hans Friis, Bgm. smstds., nogle af Klostrets Jorder for Jordskyld. Udt. i Danske Mag. II. 69.

*410. K. CHR. III.'s Brev, at Christiern Povelsøn, Prior i S. Knuds Kloster i Odense, skulde fuldgjøre den Kontrakt, som Mester Jørgen (Sadolin) og ham gjort var imellem om en Læsemester. Udt. i Danske Mag. II. 69—70.

*411. K. CHR. III.'s Brev til Prioren i S. Knuds Kl. i Odense i Anledning af M. Jørgens (Sadolins) Klage over, at Munkene der i Klostret ikke rettede sig efter Kongens Ordinans. Udt. i Danske Mag. II. 70.

*412. K. CHR. III.'s Brev til Prioren i S. Knuds Kl. i Odense, hvorved befales, at Munkene skulle lade deres Haar voxe og ikke lade rage deres Krone som til forn. Udt. i Danske Mag. II. 70.

*413. Jomfru ELSE NIELSDOTTER i Mariager Kl. tilraader sin Broder Christoffer Rosenkrantz at ægte Jomfru Clara Bilde, deres sl. Broders Henrik Rosenkrantzes Fæstemø. Udt. i Danske Mag. VI. 265.

*414. SANDEMÆND gjøre Markeskjæl for Lykkesgaard i Vejrup Sogn. Udt. i Danske Saml. 2. R. II. 30.

*415. BASTYYAN SYLO i Kalwitze i Mecklenburg tilstaar at skylde Namen Jansszen i Flensborg 35 rh. Gld. mindre end 6 Sk. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 289.

*416. Hert. af POMMERNS Erklæring, hvori han udvikler sine Betænkeligheder ved foreløbigt at tiltræde det paa Mødet i Braunschweig sluttede Forbund mellem K. Chr. III. og det schmalkaldiske Forbund. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 566—67.

*417. STEPHAN HOPFENSTEINERS Skrivelse, hvori han omtaler sine Tjenester i den danske Krig, og hvilke Besværligheder han under den voldte Hert. af Holsten. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 412, 569.

c. 1538.

c. 1538.

*418. Ansøgning fra SUPERINTENDENTERNE til Kongen om Sognepræsternes Tiende, om Kirkernes Præbender, om Præsteembedernes Besættelse, om Forbedring af Sognedegnenes Kaar, Vedligeholdelse af Hospitalsgodset og Tilsyn med Kjøbstædernes Altergods og Gildegods. Engelstoft. Reformantes et Catholici S. 189—91. Ny kirkehist. Saml. II. 701—702.

*419. Liste over de Kalke, som efter »Grevens Tid« vare i Behold ved nogle af Vor Frue Kirkes Altere i Kbhvn., samt Oplysning om den Anvendelse, der gjordes af Sølvet. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostere, Till. S. 209—10.

*420. NIELS KWNDTZE, Bg. i Malmø, klager til Kongen over, at Hr. Claus Prædikant (Klavs Mortensen) og dennes Søster have bevæget hans Hustru til at forlade hans Hus under Paaskud af, at »jeg skulde ikke være Mand nok for mig«, og at han i lang Tid er holdt indespærret og hindret i at komme til Forlig med sin Hustru. Danske Mag. 4. R. VI. 339—45.

c. 1538.

*421. Joachim Wullenwevers Fordring paa Raadet i Lübeck for nogle i Grevefejden forstrakte og anvendte Pengesummer. (Plattydsk.) Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 575.

1539.

1539.

*422. Pedher Skram meddeler K. Chr. III., at han har ladet beslaglægge noget Gods for en Kjøbmand i Landskrone paa Grund af Mistanke om, at det tilhørte dem, som plyndrede hans Skib under Norge; hvis det ved en Undersøgelse viser sig, at det burde tilhøre Kongen, beder han om at maatte faa Skadeserstatning for, hvad han har mistet. — *Helsingborg,* Nytaarsdag. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 39—40. 1. Januar.

*423. Wriothesley, Vaughan og Carne tilskrive K. Henrik VIII. om Forhandlingerne med Stath. i Nederl. ang. Ægteskabssagen mellem Kongen og Hertuginden af Mailand; Dr. Maria havde forlangt ny Instrux af Kejseren. — *Bruxelles,* this newe yeres day. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 120—24. 1. Januar.

145. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 189. 6. Januar.

*424. Michel Nielszøn, Herredsprovst i Baag H., Lauridtz Vendelboe, Kgs. Fgd., samt Bgm., Rdmd. og Kirkeværger i Assens bevidne, at det er samtykt af alle Sognemænd, at Hr. Hans Swendszøn, Sognepræst i Assens, skal ene have al Kirkerente og Tiende af Baagø imod at holde Kirken med frit Brød og Vin. — *Assens Kiercke,* hellig tre Kongers dag. Melbye, Forsøg til en fyensk Præstehist. S. 71—72. 6. Januar.

*425. K. Chr. III.'s Følgebrev for Abbed Niels som Tilsynsmand over de danske Cistercienserklostre. — *Haffnie,* fred. p. trium regum. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 323—24. 10. Januar.

*426. (K. Chr. III.) giver Joakim Snedker Livsbrev paa Krohuset ved Hvidør. — 10. Januar. Brudst. i Friis, Opt. om Gjentofte S. 72. 10. Januar.

*427. Oluff Rosenkrantz, Ridder, tilskriver Hr. Eske Bilde ang. Præsten Hr. Pedher Rødhoffuit, om hvem han har talt med Johan Friis, m. m. — *Valløff,* octaua epiph. Brudst. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 188. 13. Januar.

*428. Dom, afsagt af 7 fynske Adelsmænd, at Atterup By skal tiende til Ellufsted Sognepræst og ikke til Herredsteds. — 13. Januar. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 189—90. 13. Januar.

*429. K. Chr. III. fritager Hr. Peder, Abbed i Em Kl., for Borgeleje-Heste, saa længe Kongen ikke for Rigets Skyld behøver det. — *Kjøbenhavns Slot,* Onsd. e. S. Antoni Dag. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 95. 22. Januar.

*430. K. Frants I. af Frankrigs Svar paa K. Chr. III.'s Brev af 12. Decbr. 1538, hvori han skriver, at han ikke har hørt Tale om noget Foretagende mod Kongen. — *Paris,* le XXIII. jour de januier. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 133. 23. Januar.

*431. Montmorency, Connetable af Frankrig, tilskriver K. Chr. III. om sin Beredvillighed til at yde ham sin Tjeneste. — *Paris,* ce XXV. jour de januier. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 134. 25. Januar.

*432. K. Chr. III. tillader, at Universitetets Tjenere, som ligge til Knarderup Kl., maa ikke besværes med Ægt, Hold og anden Tynge ydermere end Adelens Tjenere. — *Kiøpnehaffnn slott,* othennsd. n. e. s. Pauli conuers. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 8—9. 29. Januar.

*433. Thomes Busk, Bertill Been og Thomes Lassen, Bg. i Oslo, meddele paa 30. Januar.

1539.

Begjæring af Joachim Kneffuenaall en Udskrift af afdøde Henrich Hollenders Regnskabsbog ang. hans Mellemregning med Hr. Mogens Guldenstern. — *Oslo,* torsd. n. f. Kyndellsmysse. Diplomatar. Norveg. II. 835—36.

1. Febr. *434. WRIOTHESLEY, VAUGHAN og CARNE tilskrive K. Henrik VIII. om deres Forhandling med Stath. i Nederl. ang. Ægteskabsanliggendet med Hertuginden af Mailand, i hvilken de give en begejstret Skildring af Prinsessen. — *Bruxelles,* the first day of February. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 137—48.

15. Febr. 151. Altmeyer, Hist. des relations S. 419.

15. Febr. *435. K. GUSTAF opfordrer Hr. Holger Karlsson, hvis Sønner have studeret sammen med den unge Hert. Hans i Wittenberg, til at tage disse ud af Hert. af Preussens Tjeneste. — *Vesterås,* 15. Febr. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- och Kyrkohist. II. 109.

23. Febr. *436. K. CHR. III. tillader Mogens Godskes Hustru Karine Blomme, at hun efter sin Husbonds Død maa beholde Hørbygaard i sin Livstid. — *Haffniæ,* sønd. Inuocauit. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 320.

24. Febr. *437. PHILIPPUS MELANTHON Joachimo Camerario de nuntio Cæsareo in conventu Francofordiensi, episcopo Constantiensi (Johanne Vesalio), quem Belgam olim in comitatu exulis Danici regis vidit, scribit. — VI. cal. Martii. Corpus Reformatorum III. 638—40.

25. Febr. *438. Epistola HENRICI VIII., regis Angliæ, Chr. III., regi Daniæ, datæ, in qua quærelas agit, quod rex, Islandensibus commotus, quærimonias super subditos regis Angliæ generatim exposuisset nec unum ullum nominatim designasset. — *Ex regia nostra prope Londinum,* die XXV. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 134—35. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 19.

25. Febr. *439. Lord THOMAS CRUMWELLS Skrivelse til den engelske Gesandt Thomas Wriothesley ang. den kejserlige Gesandts forventede Tilbagekaldelse fra England, og Befaling til ham og Edward Carne, der tillige med Stephan Vaughan var betroet Underhandlingerne ang. Ægteskabssagen med Hertuginden af Mailand, at vende tilbage, hvis denne Tilbagekaldelse skulde finde Sted. — *London,* the 25. day of February. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 152—55.

Febr. *440. Lord CRUMWELL tilskriver Thomas Wriothesley bl. a. om Standsningen af Ægteskabssagen med Hertuginden af Mailand ved det først nu opkastede Spørgsmaal om Dispensation; Wriothesley og Carne kaldes tilbage, hvorimod Vaughan skal forblive i Bryssel til videre. — Uden Datum. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 155—56.

1. Martii. *441. JENS SKRIVER paa Brunlag sender Hr. Esky Bille t. Vallen en Del af Lenets Indkomster og meddeler ham, at han ikke har kunnet faa Underretning om det Gods, Hr. Harttuig (Krummedige) og Fru Karin gav Klostret paa Hovedøen for deres Gravsted. — *Bronlag,* løuerd. p. Matiass. Diplomatar. Norveg. X. 764—66.

3. Martii. *442. K. CHR. III. tillader Anthønis Bryske at indløse Vissenbjerg Birk fra hans Medarvinger. — *Kiopnehaffuen,* mand. p. Reminiscere. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 231.

3. Martii. *443. THOMAS WRIOTHESLEYS Beretning til Lord Thomas Crumwell om hans Forhandlinger med Stath. i Nederl., særlig ang. hans Forsøg paa at fremskynde Ægteskabssagen mellem K. af England og Hertuginden af Mailand. — *Bruxelles,* the thirde of Marche. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 159—67.

1539.

*444. Jacob Sturm meddeler Raadet i Strassburg bl. a., at K. af Danmarks Marskalk Melchior Rantzow er kommet til Frankfurt. — *Frankfurt,* mentag den 3. Martii. (Tydsk.) Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 561—62. 3. Martii.

*445. Litteræ credentiales Henrici VIII., regis Angliæ, (Antonio, sive Roberto Barns) legato suo ad Chr. III., regem Daniæ, datæ. — *Ex regia nostra prope Londinum,* die V. Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 136. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 19. 5. Martii.

*446. Jacobi V., regis Scotorum, litteræ commendatitiæ Alexandro Leyel ad Chr. III., regem Daniæ, datæ. — *Ex Edinburgo,* ad nonas Marcias 1538. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 11—12. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 69. Om Aarstallet jvfr. Aarsb. IV. 135. 7. Martii.

*447. Thomas Wriothesleys Beretning til Lord Thomas Crumwell om sin sidste Afskedsaudiens hos Stath. i Nederl.; tillige omtaler han bl. a. et Rygte om K. af Danmarks Rustninger. — *Bruxelles,* this sonday 9. Marcii. (Engelsk.) State papers. vol. VIII. Henry the VIII. Part V. contin. S. 183—91. 9. Martii.

*448. Biskop Øgmund af Skalholts aabne Brev, hvori han forbyder alle i sit Stift at antage Luthers Lære. — In ipso die s. Gregorii. Udt. og Brudst. p. Dansk i Danske Mag. III. 342. 12. Martii.

*449. Johan Rantzau fraraader K. Chr. III. at forskaffe Hofprædikanten M. Heinrich Præstekaldet i Nigmunster, da Adelen vil gjøre Indsigelse og Kronen miste betydelige Skatter og Ydelser. — *Bredenburg,* Freit. n. Gregorii. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 514. 14. Martii.

*450. Dauidh Albretssenn og Twe Trolssenn, Bg. i Malmø, meddele en Udskrift af Hr. Mogenns Güldensternns Regnskabsbog ang. hans Mellemregning med Henrich Hollender. — *Malmø,* Midfaste lørdagh. Diplomatar. Norveg. II. 836. 15. Martii.

*451. Raadet i Strassburgs Brev til dets Sendebud i Frankfurt, hvori det udtaler sin Misfornøjelse med, at K. af Danmark ikke medoptages i Stilstanden (med Kejseren). — 15. März. (Tydsk.) Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 570. 15. Martii.

*452. Calvinus Farello scribit, regem Daniæ, ducem Prussiæ aliosque nonnullos foederatos misisse legatos Francofordiam, ubi plures principes aderant. — *Argentorati,* 17. calendas Aprilis. Corpus Reformatorum XXXVIII, Pars 2. S. 322—29. 16. Martii.

*453. Strassburgs Sendebud i Frankfurt meddele Raadet i Strassburg bl. a., at der arbejdes paa at faa Danmark og Preussen medoptaget i Stilstanden (med Kejseren). — *Frankenfurt,* den 18. martii. (Tydsk.) Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 571—74. 18. Martii.

155. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 203. (Brevets Aar angives fejlagtig som 1529.) 19. Martii.

*454. K. Chr. III.'s Befaling til forskjellige Stæder i Slesvig og Holsten om den ved Urolighederne i Nabolandene nødvendiggjorte Indkvartering af Knægte hos dem. — *Vff vnserm schlosz Rendeszburg,* am mitwochenn n. Letare. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 289—90. 19. Martii.

*455. K. Chr. III.'s Befaling til forskjellige Stæder i Slesvig og Holsten om at holde Mønstring og udrede bevæbnede Folk i Anledning af Urolighederne i Nabolandene. — *Vff vnserm schlosz Renszburg,* am mitwochen n. Letare. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 291. 19. Martii.

*456. Vidnesbyrd af Bgm. og Raad i Slesvig om, at Domherrerne i Slesvig have nedlagt Indsigelse mod Bisp Gotscalk v. Anefelds Salg af nogle Landsbyer og Godset 25. Martii.

1539.

i Stubbe som ugyldigt, da det er foretaget uden Kapitlets Samtykke. — Am dage der bodescop Marie. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 214—15. Latin i Westphalen, Monumenta IV. 3195.

12. Aprilis. *457. Fru RIGBORG TEGENHUS lover Hr. Eske Bilde t. Vollen at lede efter nogle Breve, vexlede imellem hendes Mormoder og dennes Broderbørn. — *Juelscoff,* løuerd. e. Poske dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 482—84.

15. Aprilis. *458. K. CHR. III. forlener Peder Norbye med to Gaarde paa Hindsholm, som før hørte til Fyns Stift. — *Nyborig,* tisd. p. Quasimodogeniti. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 235.

16. Aprilis. *459. Skrivelse fra Lord THOMAS CRUMWELL til K. Henrik VIII., hvori bl. a. omtales det paatænkte Ægteskab mellem Kongen og Hertuginden af Mailand. — *London,* this 16. of Aprill. (Engelsk.) State papers. vol. I. Henry the VIII. Part II. S. 608—10.

19. Aprilis. *460. JACOBUS GOTTORPIUS, frater et minister (provincialis fratrum minorum), Ludero Naamann, fratri ordinis fratrum minorum provinciæ Daniæ, munus excipiendi et conservandi res fratrum ex Dania allatas et afferendas committit. — *Witenborchie,* sabbato a. dominicam misericordias Domini. Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 29 Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 293—94.

19. Aprilis. *461. JACOBUS GOTTORPIUS, Ludero Naaman injungit, ut in provincia Saxonie, videlicet in Zverin vel alibi, maneat et perinde ac commissarius suus erga fratres de Dania declinantes auctoritatem habeat. — *Witenborchgie,* in sabbato secunde dominice p. pascha misericordias Domini. Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 28. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 293.

21. Aprilis. *462. K. CHR. III's Befaling til Flensborg om at sende bevæbnede Folk til Rendsburg og Wilster og holde sig rede til et almindeligt Opbud. — *Gottorff,* mont. p. Misericordias. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 292.

28. Aprilis. *463. D. POMERANI (ɔ: Johannis Bugenhagen) epistola superintendentibus Danicis scripta de ritu baptisandi, doctrina et examine, ritibus ecclesiasticis, ordinatione, academia parvoque salario superintendentum et pastorum et scholarum. — *In castro Newborg ad Balthicum,* feria II. p. Jubilate. Ny kirkehist. Saml. III. 469—82 Rettelse smstds. VI. 131. Balt. Studien XXXVIII. 177—93.

9. Maji. *464. K. CHR. III. stadfæster efter Superintend. M. Johans Indberetning, at Hr. Johan Rantzow har lagt et ledigt Vikarie i Ribe til Skolen og Skolemesterens Ophold smstds. — *Odense,* Fred. n. e. Sønd. Cantate. Udt. i Kirke-Kalender for Slesvig II. 127, Anm. 2.

ante 12. Maji. *465. Oratio legatorum HINRICI VIII. coram Chr. III., rege Daniæ, habita, in qua dictionem Cæsaris ad nuntium regis Angliæ de rege Daniæ refert et foederationem inter reges proponit. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 136—38. Macray, Report S. 19—20.

12. Maji. *466. Epistola CHR. III. Henrico VIII. datæ, in qua regem hortatur, ut evangelii veritatem constanter tueatur. — *Ex Othonia,* die 12. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 138—39.

(12. Maji.) *467. CHR. III. Henricum VIII. adscribit de expeditione navium suarum ad Megapolitanam regionem, ubi piratæ prædas suas inter se dividebant; subditis regis Angliæ navem mittit, non facta impensarum expeditionis ulla mentione. — *Ex Otonia,* sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 140—41.

(12. Maji.) *468. CHR. III. ad Henricum VIII. scribit, se accusationem Laurentii Foulbery investigare non posse, pruisquam ille Copenhagum venisset, ubi damnum datum esset. — *Otonia,* sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 139—40.

1539.

*469. KURF. af SACHSENS Skrivelse til K. af Danmark, hvori han afslaar dennes Ønske om at maatte beholde Dr. Johannes Bugenhagen for bestandig hos sig, og i hvert Tilfælde udbeder sig dennes Nærværelse paa et forestaaende Møde i Nürnberg. — *Witembergk,* freyt. n. ascensionis Domini. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 352—55. 16. Maji.

*470. Kurf. JOHAN FREDERIK af Sachsens Skrivelse til Dr. Johannes Bugenhagen, hvori han opfordrer ham til at komme til et Møde i Nürnberg, hvorefter han vil tale med ham om K. af Danmarks Ønske om at beholde ham hos sig. — *Wirtembergk,* freyt. n. ascensionis Domini. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 356—58. Balt. Studien XXXVIII. 194—95. 16. Maji.

*471. Responsum CHR. III., regis Daniæ, legatis Henrici VIII., regis Angliæ, datum. — *Ex arce nostra Hadersleua,* 18. die Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 141—44. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 20. 18. Maji.

*472. CHR. III., rex Daniæ, Henrico VIII., regi Angliæ, scribit, se legatis ejus responsum dedisse tabellariumque suum cum legatis regis ablegasse, ut responsum regis perferat. — *Ex arce nostra Hadersleua,* 18. die Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 144—45. 18. Maji.

*473. Articuli REGIS DANIÆ cum legatis anglicis missi, super quibus cum rege Angliæ agendum sit. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 145—46. c. 18. Maji.

*474. Synographus CHR. III., regis Daniæ, navi »Sancto Christophoro«, hordeo siccato oneratæ, Bruasiam mittendæ, datus. — *Ex arce nostra Hadersleua,* sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 146. c. 18. Maji?

*475. Fru INGERDTH OTTESSDOCHTER, Hr. Nigels Henricksøns Efterlev., beder M. Nicolaus Verheyden van Venraidth, Sekretær i Deuenter, om en Koncept til en Fuldmagt for at faa udleveret det Hr. Nicles Lyckes Børn tilhørende Gods, som findes i Deuenter, og om foreløbig at beholde det. — *Sem,* Pinxth auenth. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 814—15. 24. Maji.

*476. Fru INGERTH OTTESDOCHTER, Hr. Nigels Hynricksons Efterlev., beder Johan van Halteren og Johan Drake, Bg. i Deuenter, om at være hende behjælpelige med at faa de Hr. Nigels Luckkes Børn tilhørende Kostbarheder, som Ærkebispen efterlod i Deuenter. — *Koninck Sem by Tonsberch,* Pinxte auenth. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 815—16. 24. Maji.

*477. OLUFF ROSSENKRANDS, Ridder, tilskriver Hr. Esky Bylde t. Volden, Stath. p. Kjøbenhavn, i Anledning af dennes Hustrus (Sofie Krumediges) Død. — *Kiøbnehaffne,* torssd. n. e. Pynds dagh. Brudst. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 188—89. 29. Maji.

*478. Fru INGERDTH OTTESSDOCHTER til Oesteroth, Hr. Nygels Hynricksens Efterlev., giver Johan van Holteren og Johan Drake, Bg. i Deuenther, Fuldmagt til at modtage de Kostbarheder, som Ærkebispen af Trondhjem efterlod i Deuenther, og som tilhøre Hr. Nigels Lyckes Børn. — *Tonsborgh,* des donnersd. in Pinxte. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 816—17. 29. Maji.

*479. Fru INGERDTH OTTESDOCHTER, Hr. Nigels Henricksøns Efterlev., beder M. Nicolas van Venraidt, Sekretær i Deuenther, om en Koncept til en Fuldmagt for at faa udleveret det Hr. Nicolay Luckes Børn tilhørende Gods. — *Koninck Sem,* feria V. post Pentecostes. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 817—18. 29. Maji.

*480. KONGENS RETTERTHINGS Dom ang. en Gaard i Vixtrup, som Jørgen Perssen t. Østerlynett gjør Fordring paa, fordi han var Dreng, dengang han skjødede til Christine Gaasis: Dommen lyder, at Skjødet bør staa ved Magt, da Jørgen Perssen, dengang han udstedte det, var 20 Aar gammel. — *Ottense,* die corp. Christi. Ny kirkehist. Saml. V. 509—11. 5. Junii.

1539.

6. Junii. *481. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Eyler Rønnowff t. Hwidkieldh og Peder Godssenn i Galttbierig om en Jord kaldet Lyndhaffuæ, hvilken tildømmes den førstnævnte med Forpligtelse til aarlig at betale 9 Skpr. Byg til Balsløff Kirke. — *Ottensœ,* 6. feria p. corp. Christi. Ny kirkehist. Saml. V. 511—12.

8. Junii. *482. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Chrestiern Laurissenns Fordring paa en Part af den Gaard i Odense, som Hans Brun ibor, hvilken han kræver, fordi den er givet til S. Knuds Alter i S. Albani Kirke af hans Morbroder Hr. Jens Eggerttsen, bortfalder, da den aarlige Skyld af Gaarden er henlagt til Hosp. i Odense. — *Ottense,* Dominica p. corp. Christi. Ny kirkehist. Saml. V. 513—14.

9. Junii. *483. SENATORUM regni Danici ad electoren Saxoniæ litteræ, quibus ei pro eo, quod Johannem Bugenhagen, quem maxime laudant, tam diu in Dania retinere potuerint, gratias agunt. — *Ex Otonia,* nona die Junii. Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 362—64.

10. Junii. 168. Cragii Annales Christiani III. Addit. S. 89—93. Dansk Overs. i Krag og Stephanius, Christ. III.'s Hist. I. 637—42.

10. Junii. 169. Den lat. Original, dat. »in Civitate Otthonia, decimo die Mensis Junii«, i Cragii Annales Christiani III. Addit. S. 89—136. Af et tidligere Udkast findes de Artikler, der ikke ere optagne i den endelige Fundats, aftrykte i Werlauff, Kbhvns. Univ. S. 92—93. Rettelser til Aftrykket hos Krag i Matzen, Univ. Retshist. I. 79—80, Brudst. smstds. S. 131—32. Dansk Udt. og Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 50—52, 76—103, 108—10.

12. Junii. *484. K. CHR. III.'s Skrivelse til Kurf. Johan Frederik af Sachsen, hvori han udtaler sin Anerkjendelse af Dr. Johan Bugenhagens Virksomhed, da denne nu forlader Danmark. — *Odensehe,* am 12. tage Junii. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 358—61.

14. Junii. 177. Brudst. i Nyerup, Hist.-stat. Skildring af Tilst. i Danmark og Norge III, 1. S. 6—12.

15. Junii. *485. Supplicatio REINOLDI MURE ad Chr. III., regem Daniæ, data, in qua regi de intercessione ejus apud regem Franciæ pro recuperanda navi sua a Gallis piratis capta conqueritur. — *Ex Othonia,* 15. die Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 146—48.

post 15. Junii. *486. Litteræ commendatitiæ CHR. III., regis Daniæ, Reinoldo Mure ad regem Franciæ datæ. — *Ex Otonia,* sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 148—49.

16. Junii. *487. K. CHR. III. giver Hr. Henrik Brev ad gratiam paa at være Forstander i Nakskov Helliggejsthus. — *Odense,* 2. feria p. Barnabæ. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 47—48.

17. Junii. *488. K. CHR. III. pantsætter Duholms Kl. i Mors til Niels Lange for 1000 Joachimsdaler med Forpligtelse til at underholde Prioren og Brødrene. — *Ottensz,* thisd. n. e. s. Barnabe ap. dag. Dueholms Diplomatar. S. 129—30. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 212 med Datum: Tisdagen p. Viti et Modesti (17. Juni). En udateret Forhøjelse af Pantet med 1000 Dl. omtales smstds. S. 213.

20. Junii. *489. K. CHR. III. forlener med Rigsraadets Tilladelse Borckortt von Bomølbierig med Solte Len. — *Odensze,* fred. p. Viti et Modesti. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 313—14.

22. Junii. *490. HANS NIELSSON, Forstander i Helliggesthus i Aos, udsteder Vidnesbyrd om et Par Ord, som paa Skæmt var faldet mellem en Borger i Aos og en Bonde i Horne. — Sønd. n. före Midsommar. Udt. p. Sv. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 489.

25. Junii. *491. KONGENS RETTERTHINGS Dom, krævet af Hr. Jachim Knudssen, at de Tjenere, som tjene til S. Karynnæ Alter og Vikarie i vor Frue Kirke i Odense, skulle yde Hr. Jachim deres aarlige Rente og Landgilde, og at Godset efter hans Død skal tilfalde Stifterens rette Arvinger. — *Ottense,* 4. feria p. Joannis bapt. Ny kirkehist. Saml. V. 515—16.

1539.

*492. Litteræ HENRICI VIII., regis Angliæ, Chr. III., regi Daniæ, datæ, quibus regem hortatur, ut oratores suos in Angliam cum conditionibus ad foedus agendum et ineundum mittat. — *Ex palatio nostro Westmonasterii,* die XXV. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 149—50. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 20. 25. Junii.

189. Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 114—15. 4. Julii.

*493. K. CHR. III. fritager Beboerne af Arnacke, Munckeøø og Korszhaffn for at give 8 Ørtug Korn aarlig til Sognepræsten i Faaborg, for at de kunne beholde dem til deres egen Sognepræst. — *Faaborg,* fred. n. e. sanctor. Petri et Pauli apostolor. dag. Ny kirkehist. Saml. V. 641—42. 4. Julii.

*494. TRUDT WLSTANDT, Høvedsmd. p. Warberg, CLAFFUIS BYLDE, Høvedsmd. p. Bahus, Riddere, PEDER HANSSEN, Høvedsmd p. Aggershus, og MATTIS STØRSEN, Lagmd. p. Agde, dømme, at Dyre Lagmand i Hedmarcken bør beholde Hanestadt Gaard. — *Bischopsgardenn i Hampmer,* løffuerd. n. e. wor Frue dag visitat. Diplomatar. Norveg. II. 837. 5. Julii.

*495. Dr. JOHAN BUGENHAGENS Skrivelse til Kurf. af Sachsen, hvori han beretter om den nye Kirkeordinans i Danmark og den nye Fundats for Univ. i Kjøbenhavn samt udtaler sin Tilfredshed med den religiøse Tilstand i Danmark. — *Wittenberg,* sabbato p. visitat. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 365—68. Balt. Studien XXXVIII. 195—97. Brudst. i Vogt, Joh. Bugenhagen S. 394—95, Münter, Kirchengesch. v. Dänemark III. 476 og i Münter, D. danske Ref. Hist. II. 333. 5. Julii.

*496. Dr. JOANNES BUGENHAFEN tilskriver K. Chr. III. om sin Tilbagerejse til Wittenberg og beder ham være opmærksom paa Lübeck, hvor Planer skulle være i Gang om med Hjælp af Bispen i Eutin og nogle af Raadet at gjenindføre det papistiske Væsen. — *Wittenberg,* sont. n. visitat. (Tydsk.) Schumacher, Gelehrter Männer Briefe I. 27—29. 6. Julii.

*497. PHILIPPUS MELANTHON Wenceslao Lineo, Doct. Theol., Evangelium in ecclesia Noribergensi docenti, scribit, Luthero respondendum fuisse litteris regis Danici, quas D. Pomeranus attulit. — 6. Julii. Corpus Reformatorum III. 742. 6. Julii.

*498. CLAUS VAN DER MERWISEN (Marwitzen), Lensmd. over Island, indsætter Diderik van Minden til sin Fuldmægtig, udnævner ham til Forstander for Kl. i Vidøe og forlener ham med Guldbringe Syssel. — *Bessested,* non. Julii. Udt. i Danske Mag. III. 343. 7. Julii.

*499. K. CHR. III. giver Gysle Toresson, som uoverlagt dræbte Osmwndh Tosthensson, Grid og Fred til Kyndelmisse. — *Oslo,* s. Margarethe dagh. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 790—91. 13. vel 20. Julii.

*500. CHR. III., rex Daniæ, D. Anthonio Barnes scribit, se responsa regis Angliæ accepisse, quorum exemplar unum ei transmittit, seque post reditum Caspari Fuchsii, ad ducem Saxoniæ et landgravium Hessiæ ablegati, responsum suum ad regem Angliæ transmittere velle. — *Ex arce nostra Calundeburgo,* 16. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 151. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 20—21. 16. Julii.

*501. Kurf. JOHAN FREDERIK af Sachsens Skrivelse til Dr. Johannes Bugenhagen, hvori han udtaler Haabet om den evangeliske Læres Befæstelse i Danmark samt om rige Frugter af Universitetet i Kjøbenhavn. — *Torgau,* mittwoch n. Margarethe. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet IV. 369—72. 16. vel 23. Julii.

*502. Epistola JACOBI V., regis Scotorum, ad Chr. III,. regem Norvegiæ etc., data, in qua querelas agit de pirata Christophoro Druntsen. — *Ex Edinburgo,* ad 10. kal. Augusti. Epistolæ regum Scotorum II. 1—3. Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. II. 122—23. 23. Julii.

1539.

23. Julii. *503. Epistola JACOBI V., regis Scotorum, ad magistratum Pontis Beronensis data, in qua de pirata Christophoro Druntsen querelas agit. — *Ex Edinburgo,* ad 10. kal. Augusti. Epistolæ regum Scotorum II. 4—5. Et lignende Brev af s. Dag og Indhold til »præfectum oppidi et arcis Beronensis« ibid S. 6—8.

25. Julii. *504. K. CHR. III. tillader Jochim Beck at indløse Kronens Gods i Risby m. m., for den Sum, hvorfor Jacob Hardenbierigs Arvinger have sat det i Pant. — *Haffnie,* s. Ibs dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 323.

29. Julii. *505. JENS SKRIVER paa Brvnlag meddeler Hr. Esky Bille t. Svanholm, at Per Hansen (Litle) ikke uden kongelig Befaling vil meddele Kopi af Hr. Hartuig Kromediges Gavebrev til Hoffueto Kl. for sit Gravsted, og at Hr. Trwdt Vllffstandh paa sin Hustrus Vegne gjør Fordring paa det Gods, Hr. Henrick Kromedigh gav for Hr. Knwdh Alszens Sjæl m. m. — *Bronlag,* s. Ollauy dagh. Diplomatar. Norveg. X. 766—68.

30. Julii. *506. K. CHR. III. stadfæster Maribo Klosters Ret til at nyde 40 Marks Sager af Klostrets Tjenere. — *Mariboe,* odensd. p. Jacobi ap. dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 244.

30. Julii. *507. K. CHR. III. giver Abbedissen i Maribo Kl. Følgebrev til Maribo By. — *Mariboe,* odensd. p. Jacobi ap. dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 244.

31. Julii. *508. CLAFFUIS BILDE, Hovedsmd. p. Bahus, TORD RODT, Høvedsmd. p. Bergenhus, og 3 LAGMÆND kundgjore, at Per Mogensøn erklærede paa Opfordring af Hr. Trudt Wlstandt t. Giske, at Dommen ang. Foss Gaard og Gods ej angik, hvad Hr. Trudt paa sin Hustrus Vegne ejer deri. — *Bergen,* torsd. e. s. Oluff konnings dag. Diplomatar. Norveg. III. 837

1. Augusti. *509. CLAUS BILDE, Høvedsmd. p. Bahus, CHRISTOPHER HUITFELD, Høvedsmd. p. Stenwigsholm, TORD RODTT, Høvedsmd. p. Bergenhus, og 4 LAGMÆND tildømme Fru Margrette, Hr. Vincentii Lunges Efterlev., Æderøen og Æderøens Gods, hvorpaa Hr. Truet Wlffstand, Hovedsmd. p. Warberg, gjorde Fordring paa sin Hustrus Fru Giørwels Vegne. — *Bergen,* ffred. n. e. s. Oluff konings dag. Diplomatar. Norveg. IV. 818—19.

8. Augusti. *510. RAADET i LÜBECK befaler Kjøbstæderne paa Bornholm at benytte forskjellige danske Møntsorter, som hidtil have været i Brug, og ikke forebringe deres Klager for Danmarks Riges Raad, men kun for Raadet i Lübeck. — Am dage Cyriaci mart. (Plattydsk.) Hübertz, Aktst. til Bornholms Hist. S. 100—102. Jvfr. Nr. 197.

14. Augusti. *511. K. CHR. III. eftergiver Karine Blomme den Afgift, som hendes Husbond Mogens Godske plejede at give af Hørbygaard. — *Hafniæ,* torsd. p. Laurentii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 320.

15. Augusti. *512. Afregning mellem BGM. og RAAD I LÜBECK og BERNT KNOP, Fgd. paa Bornholm, for Indkomsten af Bornholm i Aarene 1537 og 1538. — 15. August. (Plattydsk). Udt. og Brudst. i Hübertz, Aktst. til Bornholms Hist. S. 102—103.

15. Augusti. *513. HANS BAGGÆ, Lagmd. paa Steg, sælger paa Engilbrets og hans Hustrus Vegne Hr. Trudt Wlstandt t. Giske noget Jord i Melstre paa Voss. — *Bergen,* wor Frue dag assumpt. Diplomatar. Norveg. XII. 737.

16. Augusti. *514. WOLFGANG UTENHOF tilskriver Hert. Albrecht af Preussen om Forholdene i Danmark og sin egen Stilling til K. Chr. III. — (*Kjøbenhavn,* 16. Avgust.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 295—96.

17. Augusti. *515. CHR. III., rex Daniæ, Henricum VIII., regem Angliæ, hortatur, ut legatos suos Bremam aut Hamburgum mittat ad foedus contrahendum cum principibus evangelicis. — (17. Augusti.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 151—53. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21.

1539.

*516. CLAFFUIS BIILDE, Høvedsmd. p. Bahus, TORE RODTT, Høvedsmd. p. Bergenhus, og 3 LAGMÆND kundgjøre, at Hr. Trudt Wlstandtt t. Giske lod læse et Brev om, at han klagede over, at meget af hans Hustrus Gods og Odel var borte fra ham, hvilket han vilde paatale efter Norges Lov. — *Bergenn*, mand. e. vor Frue dag assumpt. Diplomatar. Norveg. IV. 819. 18. Augusti.

*517. K. CHR. III. forlener Werner Suole med to Gaarde i Glamsbjerg. — *Odensze*, s. Bartholomei dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 233. 24. Augusti.

*518. K. CHR. III. befaler Kronens og Kirkens Bønder i Sømme Herred hver at gjøre 4 Dages Arbejde paa egen Kost paa et Stykke Vold i Kbhvn. — *Helsingborg*, 27. August. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 91—92. 27. Augusti.

*519. K. CHR. III. tilskriver Lensmændene Hr. Oluf Rosenkrands, Marquard Tymand, Gunde Lange og Joachim Dam, at Bønderne i deres Herreder skulle forrette 4 Dages Arbejde paa Kbhvns. Befæstning. — *Helsingborg*, 27. August. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 92—93. 27. Augusti.

*520. K. CHR. III. tilskriver Peder Godske, Høvedsmd. p. Kbhvns. Slot, ang. Befæstningen af Kbhvn. — *Helsingborg*, Onsd. e. S. Bartholomæi Dag. Petersen, Vallø S. 190—91. 27. Augusti.

*521. K. CHR. III. tillader Jens Brae at indløse, hvad der er pantsat af Bekkeskov Kl. Gods, og selv beholde det i Pant, indtil det afløses ham af Kongen. — *Helszingør*, odensd. n. e. Bartholomei ap. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 343. 27. Augusti.

*522. K. CHR. III. forlener Jens Brae med Bekkeskov Kl. mod at han aarlig skal give 150 rh. Gld. i Afgift og besørge Munkene deres Underhold. — *Helszingør*, odensd. n. e. Bartholomei ap. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 342—43. 27. Augusti.

*523. K. CHR. III. befaler Joachim Beck og Peder Godske at rette sig efter den Peder Rud medgivne Instrux ang. det Arbejde, der skal udføres ved Kbhvns. Befæstning. — Uden Datum. Lassen, Kbhvns Befæstnings Hist. S. 93—97 (tillige med Instruxen). Augusto.

*524. Forslag til Kongen om Ordningen af de kirkelige Forhold i Skaane, om Sognekaldenes Størrelse, Gejstlighedens Lønning og Kirkens Ejendomme. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. II. 705—708. ante Septbr.

*525. K. CHR. III.'s Forordning for Nørrehalland om Sognepræsters og Sognedegnes Indkomster. — *Warbierg*, fred. p. Egidii. Ny kirkehist. Saml. II. 710—13. Möller, Bidrag t. Hallands Hist. I. 334. Jvfr. Danske Kancelliregistr. S. 103, Anm. 1. 5. Septbr.

*526. K. CHR. III. giver Torgiwlss Tormodksson, som uforvarende dræbte Anderss Helleksson, Grid og Fred til Paaske. — *Oslo*, fred. n. f. var Frw dagh natiuitat. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. VIII. 786—87. 5. Septbr.

*527. K. CHR. III.'s Forordning for Sønderhalland om Sognepræsters og Sognedegnes Indkomster. — *Halmsted*, thisd. n. e. vor Frue dag nativitat. Ny kirkehist. Saml. II. 710—13 (meddelt som Variant til Forordningen af 5. Septbr. for Nørrehalland). 9. Septbr.

204. Dateringen antager H. F. Rørdam (i Ny kirkehist. Saml. II. 713) for urigtig. I Følge Danske Kancelliregist. 1535—50 S. 104—105 var Kongen dog 13. Sept. i Herridsvad Kloster. 12. Septbr.

*528. K. CHR. III.'s aabne Brev til Almuen i Nørre Asbo Herred om Sognepræsters og Sognedegnes Indkomster. — *Esserom Kloster*, fred. n. e. vor Frue dag natiuitat. Ny kirkehist. Saml. II. 714—17 (som Variant til Brev af 1. Oct. 1539). 12. Septbr.

206. Westphalen, Monumenta IV. 3195. 13. Septbr.

1539.

13. Septbr. *529. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved Vingodset i Sønder Herred (i Laaland) tildømmes Hr. Oluff Grubbe og Hr. Peder Berthelsen, da Knud Gøye ikke har fremlagt Beviser for sin Ret dertil. — *Herresuad closter,* løffuerd. (nest e. v. Frue dag natiuitat). Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 426.

17. Septbr. *530. Skrivelse fra JARLEN af SOUTHAMPTON til Lord Crumwell bl. a. ang. en Samtale med K. Henrik VIII. om dennes paatænkte Ægteskab med Hertuginden af Mailand. — *Ampthill,* the 17. of Septembre. (Engelsk.) State papers. vol. I. Henry the VIII. Part II. S. 616—17.

20. Septbr. *531. Hustru THALLE, Jonn Packis Efterlev. i Tønsberg, tilskjøder Hr. Trudt Wlstandt t. Gyske for 400 Mark danske Jordegods i Bergssoghenn og Tune Skibrede. — *Oslo,* loffuerd. f. s. Mauritii dag. Diplomatar. Norveg. I. 837—38.

c. 21. Septbr. *532. K. CHR. III.'s Følgebrev for Claus Maruidz til Bønderne som ligge til Huidø Kl., dog at han skal besørge Munkene deres Underhold. — *Hafniæ,* uden Dag. Safn til sögu íslands I. 661. Udt. i Finni Johannæi, Hist. eccl. Island. II. 281.

22. Septbr. *533. Forlig mellem TRUDTT WLSTANDTT t. Giske og INGIERT OTTESDATTHER t. Østerotthe, Hr. Niels Hendrickseus Efterlev., ang. deres Arvetrætter. — *Aasloo,* s. Mauritii dagh. Diplomatar. Norveg. II. 838—40.

22. Septbr. *534. MORTHEN KRABBE, Provst i Marie Kirke i Oslo, Norges Kansler, erkjender, at Hr. Truid Wlstanndt har forlenet ham med noget Gods, som dennes Hustrus Forfædre havde lagt til Hellig Løsens Alter i Mariekirken. — *Opslaa,* mand. n. e. s. Mattis dag. Diplomatar. Norveg. XII. 740.

23. Septbr. *535. DOMKAPITLET i ROSKILDE tilsiger efter kongelig Befaling M. Hans Tavsen en aarlig Løn af 50 Gylden, saalænge han vedbliver daglig at læse en Lektie for Klerkeriet i Roskilde og i fornødent Fald prædiker. — *Roskildiæ,* feria 3. p. Mauritii. Ny kirkehist. Saml. III. 24. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 475.

24. Septbr. *536. JEP HEYE, Kannik i Roskilde, overlader med Kapitlets Samtykke M. Hans Tavsen, saalænge denne vedbliver at være Læsemester for Klerkene i Roskilde, sex præbendarum Gaard til Beboelse uden Afgift. — *Roschildia,* feria 4. p. Mauritii. Ny kirkehist. Saml. III. 24—25. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 476.

29. Septbr. *537. AXEL CLAUSSON (Rosenkrans) t. Togerup overdrager sin Morbroder, M. Aage Sparre, Dekan i Lund, der har gjenopbygget Togerup Gaard, Halvdelen af denne Gaards Tilliggende for Livstid. — *Lund,* s. Michaelis Dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 190.

1. Octobr. *538. K. CHR. III.'s Forordning for Skaane om Sognepræsters og Sognedegnes Indkomster. — *Lund,* Onsd. n. e. s. Michels dag. Ny kirkehist. Saml. II. 714—17. (jvfr. Nr. 204 og 550). Et omtrent ligelydende Brev udgik samme Dag til Almuen i Oens, Albo, Fers og Froste Herreder, meddelt som Variant anf. St.

1. Octobr. *539. JURGEN KOCK i Malmø erklærer, at de Skældsord, han har brugt i sidste Fejde mod Rigens Raad og Adel, kun ere fremkomne, fordi han da var deres Fjende, og forpligter sig til at være Kongen og Hert. Frederik huld og tro. — *Lund,* Onsd. e. Mikkelsdag. (Tydsk.) Dansk Overs. i Qvartalskr. Orion I. 271—72. Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 246.

10. Octobr. *540. Responsum HENRICI VIII., regis Angliæ, ad litteras Chr. III., regis Daniæ, de Copenhagen 17. die Augusti datas, in quo scribit, se in absentia consiliorum suorum de legatis Hamburgum vel Bremam mittendis nihil decernere posse. — *Ex regia nostra de Amptoncorte,* die X. Octobris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 153—54. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21.

1539.

*541. K. CHR. III. paabyder Udførelsen af den Beslutning af Sancth Niniani Gildebrødre, hvorefter al Gildets Gods skal overgives til Helligesthus Hospital. — Uden Dag. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostere, Till. S. 210. Jvfr. Nr. 210. c. 11. Octobr.

*542. K. CHR. III. opfordrer Raadet i Hamburg til at løslade Otto Ruthe, Hr. Knuth Ruthes Søn. — Freit. n. s. Galli. (Tydsk.) Vedel Simonsen, Ruderne II. 87. 17. Octobr.

*543. SKIVE BYTHINGS Vidne, at i Mands Minde har der ej boet Sognepræster i Skive, førend nu Mads Daugbjerg har bosat sig i en af Borgergaardene, og at Skive Præst ej har haft anden Præstegaard end en Gaard i Resen. — Fred. f. S. Severini Dag. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 554. 17. Octobr.

*544. CHRISTOPHER RAFFNSBORGI, Rektor ved Univ. i Kbhvn., Hr. IB HEYE, Kannik i Roskilde, og MATTZ PERSSZEN, Kannik i Kbhvn., Universitetets Konservatorer, kvittere M. Oluff Chrysostomus for Bestyrelsen af dets Midler i Aarene 1537—39. — *Kopnehaffn,* taarsd., som vaar s. Seuerini dag. Danske Mag. 3. R. VI. 2. Jvfr. Nr. 212. 23. Octobr.

*545. UNIVERSITETET forlener Hr. Jib Heye, Kannik i Roskilde, med den Biskopstiende, som svares af Almuen til Vor Frue Sogn i Roskilde. — *Køpnehaffn,* otthensd. n. e. s. Symonis oc Judæ apost. dag. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostere, Till. S. 210—11. 29. Octobr.

*546. Landgr. PHILIP af Hessen meddeler Raadet i Strassburg bl. a., at K. af England har nægtet Pfalzgr. Frederik Hjælp mod K. af Danmark. — *Cassel,* 2. Nov. (Tydsk.) Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 635—36. 2. Novbr.

*547. Kejser CARL V.'s Instrux for sin Søn Prins Philip under hans Fraværelse paa Toget imod Tyrkerne, hvori omtales Forhandl. ang. Hertuginden af Mailands Giftermaal med Hert. af Cleve, Hert. af Lothringen eller Hert. af Vendome, og Pfalzgr. Frederiks mulig forestaaende Død. — *Madrid,* le (5) du mois de novembre. (Fransk.) Weiss, Pap. d'état de Granvella II. 549—61 (S. 559—60). 5. Novbr.

*548. TØMME JENSSØN meddeler Hr. Esky Bille t. Svanholm, at 28 af hans Gaarde i Vigen ere »løse« i Vinter, og at Bønderne ikke vilde udrede »en føje Hjælp«, han har forlangt af dem, men skyde sig ind for Loven. — *Stabø,* dagen for s. Morten. Diplomatar. Norveg. X. 768—69. 10. Novbr.

*549. K. CHR. III.'s aabne Brev for Sjælland om Jordefærd, Kvinders Kirkegang og Tiende. — *Soer Kloster,* fred. n. e. s. Martini ep. dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 151—52. Brudst. i Lund, Danm. og Norges Hist. I, 8. S. 203—204. Varianter i Heise, Diplomatar. Viberg. S. 218. 14. Novbr.

*550. K. CHR. III. giver Eriick Bøller Følgebrev til Tureby i Spanager Len, som hans Fader, Hr. Matzs Bøller før havde i Værge. — *Soerd,* fred. p. Martini. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 319. 14. Novbr.

*551. Den SKAANSKE ADEL lover Raadet og Borgerskabet i Landskrone, at al Uenigheden imellem dem skal være en forligt og død Sag. — *Lundtt,* løgerd. n. e. s. Martini dag. Saml. till Skånes hist. 1871, S. 57—59. 15. Novbr.

*552. SOGNEMÆNDENE i BRØNSSZE opfordre M. Jørgen Gyldenstjerne til at give deres Sognepræst, Hr. Cristen, »hans fortjente Løn«, da han ellers agter at opgive sit Embede, og de ikke ville modtage alle og enhver, som M. Jørgen vil sende dem. — *Brønssze,* sønd. p. Martini ep. dag. Danske Mag. 5. R. I. 237—39. Jvfr. Nr. 279. 16. Novbr.

*553. CALVINUS Farello scribit, Cæsarem solicitavisse Anglum per Federicum ducem, Palatini electoris fratrem, ut Mediolanensem ducissam acciperet, quo conjunctis viribus recuperarent Daniæ regnum, sed Anglum, hoc rejecto, hortatum esse Federicum ducem, 20. Novbr.

1539.

ut se »nobis« adjungeret fratremque adduceret, et promisisse, se effecturum, ut ratio aliqua ejus a rege Daniæ haberetur. — *Argent.*, 12. calend. Decemb. Corpus Reformatorum XXXVIII, 2. S. 429—32.

20. Novbr.—28. Decbr. *554. Beretning fra STRASSBURGS GESANDTER ang. Forbundsdagen i Arnstadt, i hv. bl. a. omtales en Skrivelse fra K. af Danmark ang. Sverigs Rustninger imod ham. — Uden Datum. (Tydsk.) Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 645—54.

21. Novbr. *555. BGM., RAAD og BYFGD. i MALMØ dømme i en Sag mellem Hr. Jens Fønbo paa M. Aage Sparres Vegne, Degn i Lund, og Peder Olsen, Skomager, at sidstnævnte ingen Ret har til den Gaard, han ibor, uden han faar Brev derpaa af M. Aage. — *Malmø*, fred., som var præsentat. Mariæ dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 404—405.

22. Novbr. *556. K. CHR. III. tager Abbed Nils i Lugum Kl. i sin Beskyttelse. — *Haderslevuen*, sonnavende na Elizabethe. (Plattydsk.) Langebek, Scriptor. rer. Danic. VIII. 174.

28. Novbr. *557. Den af BGM. og RAAD i KBHVN. med Professorerne ved Univ. vedtagne Lejekontrakt for dem, som have Universitetets Gaarde og Grunde i Kbhvn. i Leje. — *Kopnehaffn*, fridd. n. e. s. Chatarinæ jomffrues dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Historie, Aktst. og Breve S. 9—11.

28. Novbr. *558. PROFESSORERNE ved UNIVERSITETET love Bgm. og Raad i Kbhvn. ikke at gaa frem paa det strængeste mod de Borgere, der blive tilbage med Lejen af Universitetets Gaarde og Grunde. — *Kopnehaffn*, fridd. n. e. s. Catharinæ jomffrues dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Historie, Aktst. og Breve S. 12.

30. Novbr. *559. BGM., RAAD og BYFGD. i Helsingør give Rasmus Bøtkere en fri Lejde at komme til Byen og tilfredsstille, hvem ham der har til at tale, være sig for Gjæld eller andet. — S. Andreæ ap. dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 31.

5. Decbr. *560. K. CHR. III. pantsætter en Del Gods i Halmstad Herred til Josep Falster for 300 Dl. — *Hafniæ*, fred. p. Andree ap. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 340.

8. Decbr. *561. K. GUSTAFS Mandat, hvori bl. a. omtales, at Kongen nu begiver sig til Vestergötland for at træffe personlig sammen med K. af Danmark. — *Upsalie*, 8. Decembris. (Svensk.) Brudst. i Sv. Riksdagsakter I. 249.

10. Decbr. *562. MICHEL HAN, Strassburgs »hemmelige« Sekretær, underretter Landgr. Philip af Hessen om en Samtale, han har haft med Pfalzgr. Frederik, der har anmodet ham om at fremme hans Fordringer paa Danmark. — *Spangenberg*, 10. December. (Tydsk.) Winckelmann, Pol. Corresp. d. St. Strassburg II. 657—61.

13. Decbr. *563. K. CHR. III. forlener Johan Ffriiss med Lekkinge Gaard og Len. — *Gottrup*, s. Lucie dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 311.

13. Decbr. *564. K. CHR. III.'s Gjældsbrev til Hr. Claues Biilde paa 1000 rh. Gld.; hvis Renten heraf ikke betales, skal han have Vigens Len i Pant for Summen. — *Haffniæ*, s. Lucie dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 337—38.

16. Decbr. *565. K. CHR. III. tillader Anthønnis Bryske at beholde Vissenbjerg Birk uafløst for Livstid, uden om Kongen selv vil indløse det. — *Kiøpnehaffuen*, tisd. p. Lucie. Udt. i Danske Mag. 4 R. IV. 231.

18. Decbr. *566. Instructiones CHR. III., regis Daniæ, Petro Suauenio secretario suo, ad Franciscum I., regem Galliæ, misso, datæ. — *Ex arce nostra Gottorp*, 18. die Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 154—58.

1539.

*567. Knudt Ruudt, Ridder, beder Hr. Æske Bilde t. Valden at forstrække ham med et Laan senest til den nu forestaaende Herredag. — *Ex Viidtbøy*, torsd. e. s. Lucie dagh. Vedel Simonsen, Ruderne I. 105—106. 18. Decbr.

*568. K. Gustafs Svar til de danske Sendebud Knut Pederson Gyllenstierna og Börge Jönson Ulffstandh ang. Handelen paa Grænserne af Sverig og Danmark, om et almindeligt Rygte om Uenighed mellem Kongerne, samt om et foreslaaet Møde mellem disse paa Landenes Grænse. — *Upsala*, 23. Decembris. (Svensk.) Tegel, Gustaff I.s Hist. V. 115—17. 23. Decbr.

*569. M. Jesper Brochmand, kgl. Sekretær, tilskriver K. Chr. III., at han ikke kan faa anden Besked af den engelske Doktor, end at han ikke vil forlange noget af Kongen, men lade sig nøje med, hvad der gives ham. — *Kjøbenhavn*, den 28. December 1540. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 580. 28. Decbr.

221 se Anno 1550—1559.

*570. Peder Hansen, Høvedsmd. paa Agershus, meddeler K. Chr. III., at Bønderne i Hr. Peder Skrams Len i Tellemarken have forjaget Kongens Bjærgmænd og tillige nægte at betale Kongen den Rente, de pleje at give ham paa Bispens Vegne, fordi de ikke have nogen Bisp. Brudstykk. i Wille, Beskriv. ov. Sillejords Præstegield S. 26—27.

*571. Betænkning, afgiven af Hr. Hermannus Tasth, ang. det Spørgsmaal, om en Mand eller Kvinde, der er forladt af sin Ægtefælle, maa gifte sig igjen. (Plattydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 512—14.

*572. Frater Jacobus Gottorpius, minister provincialis provinciæ Dacie ordinis fratrum minorum, protestatur se Casparo (Drendeborch), ecclesiæ Zwerinensis canonico, unum magnum calicem custodiendum assignasse, qui provinciæ Dacie, modo convalescat, restituatur. Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 28.

*573. Casparus Drendeborch (canonicus ecclesiæ Zwerinensis) recognoscit, se (a fratre Jacobo Gottorpio) calicem loco depositi accepisse (cfr. *572). Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 28—29.

*574. Pave Paul III.'s Instrux for den til Kejser Carl V. sendte Cardinal Monte pulciano, hvori Johan Weze, Ærkebisp af Lund, angribes for at være bevæget til en gunstig Stemning over for Protestanterne ved Pengegaver og ved Løfter om 400 Gylden aarlig i Stedet for (sopra) Indtægterne af hans Ærkestift, der er taget i Besiddelse af den lutheranske Konge. (Italiensk.) Brudstykk. i Ranke, Fürsten u. Völker von Süd-Europa IV. 291—92.

1539—1552.

1539-1552.

*575. Eske Byllæs Fremstilling af hans Besiddelsesret til Brunlogh Gaard i Norge og Lagmænds Svar paa hans Spørgsmaal, om den er begrundet efter norsk Ret. Nye Danske Mag. VI. 19—23.

1540.

1540.

*576. K. Chr. III.'s Gjældsbrev til Jyrgen og Otte Brae for 300 Dl.; hvis Renten deraf ikke betales dem, skulle de have Storekøbing Len i Pant. — *Gottrup*, fred. p. Nyaarsdag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 343. 2. Januar.

1540.

2. Januar. *577. K. CHR. III. pantsætter Hr. Axell Brae Baldrigstrup med mere Gods i Herredsted Herred for 1000 Dl. — *Haffniæ,* fred. n. e. Nyaarsdag. Danske Mag. 4. R. IV. 330—31.

6. Januar. *578. K. CHR. III.'s Gjældsbrev til Kieldt Bingh for 200 Dl.; hvis Renten ikke betales, skal han for denne Sum have Nederby i Pant. — *Haffniæ,* die Epiphaniæ. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 341.

6. Januar. *579. K. CHR. III.'s Befaling til Universitetets Rektor, at tillade, at der i Knarderups Skov hugges en Tylt 14-Alens Stolper til Broen for Kbhvns. Nørreport. — *Gottorp,* die trium regum. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Historie, Aktst. og Breve S. 131.

9. Januar. *580. K. CHR. (III.) tilskriver Raadet i Wilster, at paa Grund af de urolige Tider er al Sejlads til Holland, Seeland, Frankrig, England, Skotland, »Lanndt tho Losienn«, Portugal og alle andre Lande imod Vesten forbudt indtil videre. — *Gottorp,* om frid. n. trium regum. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. VIII, Repertor. S. 70.

14. Januar. *581. K. CHR. III.'s Gjældsbrev til Gertt Wulffstandt; hvis Renten ikke betales i rette Tid, skal Summen overføres til Villands Herreds Pant. — *Kiopnehaffuen,* (Onsd. e. S. Knud Hertugs Dag). Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 334—35. Datum er tilføjet efter Danske Kancelliregistr. S. 116—17.

17. Januar. *582. K. CHR. III. pantsætter Lønborg Birk til Peder Ebbeszen for 1000 Gld. i lybsk Mønt. — *Kyell,* s. Anthonii dag. Danske Mag. 4. R. IV. 193—94.

17. Januar. *583. K. CHR. III. forhøjer Peder Oxes Pant i Ravnsborg med 1500 Mk. lybsk, hvoraf han aarlig skal have 75 Mk. i Rente. — *Kyell,* s. Anthonii dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 238.

20. Januar. *584. Litteræ Jacobi V., regis Scotorum, Carolo Murray ad Chr. III., regem Danorum, datæ, ut equos cataphractos ludis hastilibus regiis inservituros in Dania coëmere ipsi liceat. — *Ex regia nostra Linlithgo,* 20. Jan. 1539. Epistolæ regum Scotorum II. 36.

23. Januar. *585. K. CHR. III. forlener Jørgen Pogwisch, Otten Sohn, med Godset Bisse. — *Kyl,* om frid. n. Anthonie. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. IX. 530—31.

25. Januar. *586. JOHANNES WULFF, Provst i Haderslev og Domherre i Lübeck, skjænker Klostrene i Reineveld, Segeberg, Arendesbok og Bardesholm hver 50 Mk. lybsk for Vigilier og Sjælemesser. — *Lübeck,* ahm daghe convers. s. Pauli. (Plattydsk.) Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 58—59.

27. Januar. *587. K. CHR. III. tillader Erik Krumedike, Forstander for Odense Hosp., at han maa leje Faaborg Klosters Avl til en Bonde. — *Gottorp,* Tirsd. n. e. s. Pauli Conversio. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 146.

31. Januar. 236. Diplomatar. Norveg. XI. 754—555.

1. Febr. *588. K. CHR. III.'s Brev til Jesper Daa, at han og hans Sognemænd maa beholde deres Sognekirke, Sandager Kirke, uødelagt og uhindret i alle Maader. — *Gottorp,* Vor Frue Aften Purificat. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 16—17 og i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 51.

3. Febr. *589. THOMAS WIATS Skrivelse til K. Henrik VIII., hvori bl. a. omtales Ankomsten til Bryssel af Gesandter fra Holsten, formodentlig for at søge Vaabenstilstanden forlænget. — *Bruxelles,* the third of Februarii. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. S. 240—44.

8. Febr. *590. ODENSE BYTHINGS Vidne, at Prioren i St. Knuds Kl. gav til Kjende, at han vilde følge Klostrets Gods i og ved Odense til Laas; dersom nogen havde noget deri at sige, da vilde han pleje dem, hvad Lov og Ret var. — Fleskemandag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 14.

1540.

*591. VIGLII AB AYTTA ZUICHEMI ad Hectorem Hoxvirium epistola, in qua Strandfrisios et Eydorenses, qui Holsatiæ duci sub præfectura Gottorpii parent, commemorat. — *Rainae,* 12. Februarii. Papendrecht, Analecta Belgica II, 1. S. 275—78. 12. Febr.

*592. K. CHR. III.'s Privilegium for Aalborg. — S. Petri cathedræ Aften. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 281—84. 21. Febr.

*593. JORIG V. BEINEBURGS Skrivelse til Landgr. Philip af Hessen, hvori omtales Rygter om, at Kejserens Rustninger gjælde Danmark. — 25. Februar. (Tydsk.) Brudstykk. i Forsch. z. Deutsch. Gesch. X. 495. 25. Febr.

*594. WOLFGANG UTENHOF meddeler K. Chr. III. sin Betænkning om den politiske Situation, især Forholdet til Tydskland. — *Haderslev,* 26. Februar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidskr. 4. R. VI. 297—99. 26. Febr.

*595. Det SV. RIGSRAAD bifalder Kong Gustafs Forslag om at ruste sig paa Grund af de Danskes Foregivende, at Sverig spiller under Dække med de papistiske og burgundiske. — 28. Februarii. (Tydsk.) Sv. Riksdagsakter I. 256—58. Udt. paa Sv. i Meddelanden från sv. riksarch. II. 57—58. 28. Febr.

233. Jensen u. Hegewisch, Priv. d. Schl.-Holst. Rittersch. S. 172—82. Lat. Overs. i Moser, Diplomat. u. histor. Belustigungen I. 130—32. 29. Febr.

*596. Beretning om Forhandlingerne paa Landdagen i Rendsburg. — Sønd. Oculi til Lørd. derefter. (Plattydsk.) Archiv für Staats- und Kirchengesch. der Herzogthümer IV. 497—505. 29. Febr.— 6. Martii.

*597. JOANNES MEYGER, RODOLPHUS NOUIOMAGUS, Præst i Kiel, GERARDUS SLEWARTH, Præst i Flensborg, og ANDREAS JODICKEN, Kongens Prædikant, kvittere Engell Lanthwer, Tolder i Rendsburg, for Modtagelsen af 100 Mk. lybsk, som Kongen har skjænket dem til Tæring og Omkostninger i Anledning af Mødet i Rendsburg. — Des 5. Martii. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. VI. 142. 5. Martii.

*598. Skrivelse fra Hert. ULRIK af Würtembergs Gesandt i Schmalkalden, hvori han omtaler den Fare, der bl. a. kan true Danmark ved en Forbindelse af Kongerne af Frankrig og Skotland med Kejseren. — 11. März. (Tydsk.) Brudst. i Forsch. z. Deutsch. Gesch. X. 494—95. 11. Martii.

*599. K. CHR. III. forlener Hr. Jyrgen Friiss for Livstid med Vrejlev Kl. — *Gottrop,* leffuerd. p. Letare. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 213. 13. Martii.

*600. K. CHR. III. tillader Hr. Wulff Poguisk at beholde Trojborg Slot i sin Livstid og fritager ham for al Afgift til Riberhus med Undtagelse af 10 Mk. lybsk aarlig til en Kjendelse. — *Gottrop,* torsd. p. Judica. Danske Mag. 4. R. IV. 202. 18. Martii.

*601. Dr. CHRISTERN (MORSING) indberetter til Konsistorium, at han har annammet nogle Glarvinduer af »hellig Løszens« Kapel paa Vor Frue Kirkegaard. — Feria VI. p. Gregorii. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostere, Till. S. 211. 18. Martii.

*602. VYSZ HERREDSTHINGS Vidne om et af Sandemænd besvoret Markeskjæl mellem Flensborg Bymark og Mathias Pawelszens Mark i Harryszleue. — Donred. na Judica. (Plattydsk.) Gläden, Flensburgs Kirchenhölzungen S. 6—7. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 295—96. 18. Martii.

*603. HENRICUS VIII., rex Angliæ, Chr. III., regem Daniæ, rogat, ut rex Laurentio Fowlberg navem et bona ejus restituat. — *Ex regia nostra de Amptoncorte,* die XX. Martii 1539. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 158—59. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21. 20. Martii.

*604. CHR. III., rex Daniæ, ad Henricum VIII., regem Angliæ, in causa Laurentii Foulberg scribit, bona tormentaque bellica istius per comitem de Oldenborch intercepta post 20. Martii.

1540.

post 20. Martii. fuisse regemque ad restitutionem illorum neque jure neque legibus obligatum esse. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 159—60. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21.

21. Martii. *605. NICOLAS WOTTON tilskriver Lord Thomas Crumwell bl. a. om det ved Mødet i Paderborn skete Forsøg paa at bringe Forlig til Veje mellem K. af Danmark og Pfalzgr. Frederik. — *Cleves,* upo Palme Sonedaye, anno 1539. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 284—87.

23. Martii. *606. JACOBI V., regis Scotorum, ad Dorotheam, comitissam Palatinæ Rheni epistola, in qua captivitatem patris ejus dolet. — *Ex Sterlingo,* 23. Martii 1539. Epistolæ regum Scotorum II. 60—62.

29. Martii. *607. HINRIK HACKE underretter den kgl. Sekretær, Hinrik Holk, om, at Johan Rantzouw har erklæret sig villig til paa et Møde mellem begge Parter i Eggert v. d. Herberges Søns Sag at virke til Fordel for denne. — *Gottorpp,* mand. in den Paschen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 296—97.

1. Aprilis. 247. Udt. i Moller, Nachr. v. d. Pröbsten d. Stadt Flensburg S. 4 og i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 254—55.

1. Aprilis. *608. K. CHR. III. udnævner Nicolaus Johannis til Superintend. i Sønderborg og Nordborg Amter og fastsætter saa vel hans som de andre Gejstliges Embedspligter. — *Hadersleuen,* am donnerst. in den Paschen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 297—301.

4. Aprilis. *609. KNUD RUD t. Vedby, Ridder, lover, at det Gods i Flintinge i Musse Herred, som Niels Marqvardsen t. Meilgaard har undt ham og som denne arvede efter sin første Hustru, Anne Clausdatter, Knud Ruds Hustrus Søster, skal tilfalde Niels Marqvardsens ægte Søn, hvis han faar nogen, eller ham selv, hvis han af Nød og Trang maa sælge sit Jordegods. — *Brode,* Qvasimodogeniti søndag. Vedel Simonsen, Ruderne I. 270—71.

9. Aprilis. *610. K. CHR. III. forlener Niels Kelsszen (Jul) med Bøvling samt tilliggende Herreder mod en aarlig Afgift af 100 Dl. samt Naturalier og Regnskab for Halvdelen af det uvisse. — *Hadersløff,* Quasimodogeniti. Danske Mag. 4. R. IV. 196.

10. Aprilis. *611. AAGE SPARRE, fordum Electus t. Lunde Domkirke, gjør Mageskifte med Hr. Magnus Gyldenstierne ang. to Gaarde i Kompagnistræde i Malmø. — *Lund,* leffuerd. n. e. Qvasimodogeniti søndag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 191.

12. Aprilis. *612. UNIVERSITETETS PROFESSORER udleje til Rentemester Joachim Beck t. Førslev og Hustru en Gaard i Kannikestræde i Kbhvn. — Mand. e. Søndag Misericordia. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 123—24.

12. Aprilis. *613. Litteræ CRUCII, parochi Boscepensis, ad Fridericum Nauseam scriptæ, in quibus Jacobum Danum Arrusium, poetam, olim professorem græcum suum, nunc apud Nicolaum Olahum, reginæ secretarium, agentem, commemorat. — *Ex Boscen,* XII. Ap. Epistolar. ad. Fr. Nauseam S. 273—74. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 308, Anm. 2.

16. Aprilis. *614. Litteræ salvi conductus Jacobi V., regis Scotorum, Davidi Herold et Thomæ Ramsay ad regem Daniæ mittendis datæ. — *Falklandiæ,* 26. Aprilis. Epistolæ regum Scotorum II. 62—63.

26. Aprilis. *615. K. CHR. III.'s Brev til K. Jakob V. af Skotland, at han med Carolus Murray sender ham to Hingste. — *Odensehe,* am mont. n. Cantate. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 160—61.

27. Aprilis. *616. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Hr. Oluf Libberth og Niels Clemetzens Arvinger, hvorved disse dømmes til at erstatte hin, der er forlenet med det af Niels Clemetzen funderede Vikariedom til S. Nicolai Alter i det nye Kapel i Viborg Domkirke,

1540.

den aarlige Rente af en Gaard, som Rasmus Clemetzen har bortmageskiftet. — *Otthoniæ*, feria 3. p. Cantate. Ny kirkehist. Saml. V. 516—18. 27. Aprilis.

*617. Thingsvidne fra NØRRE HERREDS THING paa Mors, at Hr. Andhers Olusen i Flade lod læse et Sognevidne, at en Gaard i Droby hører til Flade Sognekald. — *Nørherritzting i Morss,* tiesd. e. sønd. Cantate. Ny kirkehist. Saml. II. 538—39. 27. Aprilis.

*618. K. CHR. III. overdrager Jacob Norby noget Gods, som dennes Hustrus Mormoder, Fru Armegaard Clausdatter, Hr. Johan Frilles Efterleverske, havde givet S. Hans Kl. i Odense uden hendes Slægts og Venners Samtykke. — *Otthense,* Philippi et Jacobi affthen. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 257. Jvfr. Danske Kancellireg. 1535—1550 S. 127. 30. Aprilis.

256. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. V. 14—15. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 11—12. 3. Maji (14. Septbr.?)

*619. Indlæg fra K. af Polens Afsending PAUL PLUTOWSKI til den preussiske Landdag i Marienburg, hvori opfordres til Rustninger i Anledning af den forestaaende Krig mellem Pfalzg. Frederik og K. af Danmark. — Stanislai. Tydsk. Udt. i Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande I. 207—209. 7. Maji.

258. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 13. I Danske Kancelliregistranter S. 127—28 findes samme Brev med Datum: torsd. for Pindtze dag (13. Maji). 14. Maji.

*620. CALVINI ad Farellum litteræ, in quibus hæc: »Federicus optabat per nostros aliquid a Dano obtinere; non potuit, quod æqvum esse Landgravius quoque judicabat. Sic cogitur fovere Cæsaris amicitiam«. — Sine anno et die. Corpus Reformatorum XXXIX. S. 37—42. c. 15. Maji.

*621. Skrivelse fra SENDEBUD fra TYDSKE EVANG. STÆDER til Landgr. Philip af Hessen, hvori de bl. a. foreslaa, at ogsaa K. af Danmark som Hertug af Holsten opfordres til at give personligt Møde paa Forbundsdagen i Hagenau. — Mont. n. Pfingsten. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a. d. Reformationszeit S 405—11. 17. Maji.

*622. Biskop ÖGMUND i Skalholt resignerer Skalholt Bispedømme til Gizur Einarsson, der havde modtaget Kongens Udnævnelse og var bifaldet af Univ. i Kbhvn. — *Skálholti*, XIV. kal. dag Junii mánaðar. (Islandsk.) Safn til sögu íslands I. 680—81. 19. Maji.

*623. BGM. og RAAD i AARHUS bede Kongen om at stadfæste Valget af Knutt Galthen til Bgm. smstds. i Stedet for den afdøde Magnus Laurentzssen. — *Aarhus,* torssd. n. e. Pindtse dagh. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus I. 131—32. 20. Maji.

292 se *86. 23. Maji.

*624. HANS HENRICKSEN giver Hr. Esky Bilde til Svanholm Underretning om Udførelsen af Bygningsarbejderne paa Mogenstrup. — *Kiøpnehaffn,* hellig Trefolldighedz søndag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 484—85. 23. Maji.

*625. K. CHR. III. befaler Jochim von Hagen og Wulf von der Wisch at formaa Mauritz van der Wische til at løslade Benedictus van Anefelde. — *Hadersleve,* am mand. na Trinitatis. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. IX. 531. 24. Maji.

*626. K. CHR. III.'s Mandat til Raadet i Wilster, at Guldsmedene skulle levere uforfalskede Varer samt bearbejde det lødige Sølv til 14—14½ Lod og Guldet efter rhinsk Maal. — *Closter Sohr,* frid. n. corp. Christi. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 70. 28. Maji.

*627. Stokkenævn af LÆSØ BIRKETHING, at Bolshusene paa Øen af Arrilds Tid ere arvede ned fra Mand til Mand med et føje Skjøn til Viborg Kapitel. — (*Læsø,* den Fred. n. e. Trinitatis.) Udt. i Steenstrup, Studier o. K. Valdemars Jordebog S. 397—98. Datum efter Heise, Diplomatar. Vibergense S. 219. 28. Maji.

1540.

30. Maji. *628. K. CHR. III. befaler Bertram Alefeld at lade den fangne K. Christiern om Dagen opholde sig i et bedre Gemak, men atter om Natten flytte ind i Taarnet; endvidere at lade ham bade, saa ofte han vil, og skaffe ham passende Klæder. — 30. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 5.

31. Maji. *629. VIGLII AB AYTTA ZUICHEMI ad Hectorem Hoxvirium epistola, in qua Frisiæ fines Jutiam contingentes commemorat. — *Raina,* ultimo Maii. Papendrecht, Analecta Belgica II, 1. S. 278—81.

3. Junii. *630. K. CHR. III.'s Brev til Kurf. Johan Frederik af Sachsen og Landgr. Philip af Hessen, hvori han beklager sig over, at Fyrsterne af Pommern ikke have villet forlene Hans Barnickaw, Roskilde Stifts Lensmand paa Rygen, med hans Godser. — Den 12. Tag n. Trinitatis. (Tydsk.) Brudst. i Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 19.

6. Junii. *631. K. CHR. III. befaler Raadet i Burg og Forstanderne paa Femern at indlevere til den kgl. Befalingsmand den bevilgede tyvende Penning. — *Soer,* den 6. Junii. (Tydsk.) Udt. i Urkundensamml. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 24.

8. Junii. *632. RECTOR et PROFESSORES ACADEMIÆ HAFNIENSIS M. Joanni Taussen, publico in ecclesia Roschildensi sacrarum litterarum professori, concedunt ad dies vitæ omnes decimas episcopales e parochia Glym, ea conditione, ut quatuor pondo siliginis et totidem ordei vel pecuniæ tantum singulis annis Universitati solvat. — *Haffniæ,* octavo die Junii. Ny kirkehist. Saml. III. 26—27.

13. Junii. *633. K. CHR. III. tilmelder Johan Frederik, Kurf. af Sachsen, og Landgr. Philip af Hessen, at han gaar ind paa Forlæggelsen af Mødet i Speyer til Hagenau, og at .... Rantzau skal overbringe Kongens Svar ang. de pommerske Tvistemaal. — *Coppenhagen,* Sunt. n. Barnabe. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a. d. Reformationszeit S. 509—11.

15. Junii. *634. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Oluff Munck og Loduich Gyllenstiern, hvorved forstnævnte paa sin Faders Vegne tildømmes den Part i Palsgaard, som var tilfalden Ottæ Olssens Søn efter Jens Huasses Mageskiftebrev. — *Ottonie,* 3. feria p. Barnabe ap. Hvass, Meddel. om Familien Hvass IV. 288—90.

16. Junii. *635. K. CHR. III. stadfæster Helsingør Bys Privilegier. — *Kiopnehaffn,* odensd. n. e. s. Barnabe dag. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 31—32.

17. Junii. *636. Litteræ CHRISTOPHORI MONT, legati Anglici, ad Henricum VIII. regem datæ, de præparatis comitiis Haganoensibus; in hisce litteris odium inveteratum inter imperatorem et regem Daniæ vix componendum commemoratur. — *Haganoæ,* 17. Junii. State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 358—61.

19. Junii. *637. HENRICK BLOME, Lensmd. p. Hald, meddeler K. Chr. III. Underretning om Bygningernes Tilstand paa Hald Slot. — *Haldz slot,* leffuerd. n. e. Botulphi dag. Danske Mag. 5. R. I. 359—60.

19. Junii. *638. (HENRICH BLOME) meddeler K. Chr. III. Underretning om forskjellige Lenssager og klager over, at han ikke bliver adlydt af Lenets Indbyggere, særlig ikke af Peder Ridemandh i Wolstrop, der har bygget en Mølle paa Kongens Grund. — (19. Juni.) Danske Mag. 5. R. I. 360—64.

25. Junii. *639. KAPITLET i TRONDHJEM bevidner, at salige Hr. Niels Lycke havde overgivet afdøde Ærkebisp Oluf af Trondhjem en Del Sølv og Klenodier til Forvaring, hvilke denne har ført med sig af Norge, og som nu staa i Deuenter. — Des anderen dages na Joannis bapt. (Plattydsk.) Diplomatar Norveg. VI. 778—79.

1540.

*640. Mageskiftebrev mellem Dr. med. Christiern Torchelssen Morsing og M. Peder Hanssen, Kannik i Kbhvn., hvorved denne afstaar sin Kannike-Residens til hin mod at erholde den til S. Margrete Alter liggende Residens, som Morsing hidtil havde benyttet. — *Haffniæ,* vigilia apostolor. Petri et Pauli. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 12—13. 28. Junii.

*641. Brev fra Kurf. Johan Frederik af Sachsen til Landgr. Philip af Hessen, hvori omtales et af K. af Danmark foreslaaet Møde. — *Weimar,* mont. n. Joh. bapt. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a. d. Reformationszeit S. 505—508. 28. Junii.

*642. Christopher Huidtfeldt, Høvedsmd. paa Stenwigholm, overlader paa Kongens Veffne Løffsetter Ødemark i Melhuus Præstegjeld til Peter Bartsker, Raadmd. i Trondhjem. — *Stenwigholm,* die apostolor. Petri et Pauli. Diplomatar. Norveg. II. 843—44. 29. Junii.

265. Safn til sögu Íslands II. 203—206. 30. Junii.

*643. K. Chr. III. tillader Esbern Nielsen, Bg. i Kbhvn., at optage udi Stranden i alle Len i Riget, hvad Kobber, Tin, Bly og andet han med sine Redskaber kan finde, dog at Lensmanden paa Kbhvns. Slot paa Kongens Vegne erholder Halvparten af det fundne. — Onsd. p. Petri et Pauli. Udt. i Danske Mag. 3 R. III. 74. 30. Junii.

*644. Knudt Gøø t. Kieldstrup, Væbner, Landsd. i Laaland, kundgjør, at Hans Perssøn, Maribo Klosters Fgd., efter hans Bevilling »hug« Freden af alt ulovligt Kvæg i Maribo By og har ladet Klostrets Skove fredlyse. — *Lolandszfare Landzthing,* ottensd. n. e. sanctor. Petri et Pauli dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 147. 30. Junii.

*645. Erlendur Þorvardsson, Lagmand, kundgjør, at han og menige Almue paa Altinget havde samtykt Gizur Einarsson til Superintend. i Skalholt Stift. — *Á almennilegu Öxarár þingi,* uden Dag. (Islandsk.) Safn til Sögu Íslands I. 681—82. Jvfr. Nr. 264. Junio.

*646. K. Gustaf svarer de danske Sendebud, Hr. Holger Gregerson og Anthonius Brusch, at han ikke kan udsætte det forestaaende Møde i Kalmar, og at han under dette Møde vil tage under Overvejelse, hvorvidt han kan ratificere det med Kejseren afsluttede Freds-Fordrag. — *Stockholm,* 3. Julii. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 125 3. Julii.

*647. Kurf. Johan Frederik af Sachsen tilsender Landgr. Philip af Hessen K. af Danmarks Svarskrivelse af 13. Junii (*633). — *Eyssenach,* sont. n. visitat. Marie. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a. d. Reformationszeit S. 508—509. 4. Julii.

*648. Philippus Melanthon Ioanni Bugenhagio, Doct. Theol., pastori ecclesiæ Witebergensis, scribit, Palatini legatum »hic« (ɔ: Isenachi) esse et spem ostendi fore, ut res componatur inter regem Danicum et Palatinum. — 8. Julii. Corpus Reformatorum III. 1061—62. Balt. Studien XXXVIII. 201—202. 8. Julii.

*649. John Wallops og Edward Carnes Indberetning til K. Henrik VIII., hvori bl. a. omtales Forhandlingerne om et Ægteskab mellem Hert. af Cleve og Hertuginden af Mailand, med Arveret til Danmark. — *Paris,* the 10. day of July. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 387—94. 10. Julii.

*650. Richard Pates Skrivelse til Hert. af Norfolk bl. a. ang. Rygter om Opløsningen af K. Henrik VIII.'s Ægteskab og hans Forsæt paa ny at søge en Forbindelse med Hertuginden af Mailand, hvilken sidste er rejst til Holland. — *Bruges,* the 13. day of this presente (ɔ: July). (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 398—99. 13. Julii.

*651. Skrivelse fra John Wallop og Edward Carne til Henrik VIII., bl. a. ang. et paatænkt Ægteskab mellem Hertuginden af Mailand og Hert. af Cleve. — *Lovieres,* the 23. of July. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 400—403. 23. Julii.

1540.

25. Julii. *652. K. Chr. III. giver Stye Pors Følgebrev til Lundegaard samt til Kirketjenere og Præstetjenere over hele Skaane. — *Hafniæ*, s. Jacobi dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 339.

31. Julii. *653. Richard Pates Skrivelse til Hert. af Norfolk bl. a. ang. Bispen af Lunds (Johen Wezes) Sendelse til en By i Nærheden af Danmark for at udforske Adelens Stemning. — *The Hay*, the last of July. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 412—14.

2. Augusti. *654. K. Chr. III. pantsætter Hr. Oluff Rosenkrans t. Vallø noget Gods i Udlejre og andensteds, som denne har indløst fra Marchor Tegenhusses Arvinger, at beholde uafløst for hans Livstid. — *Kiøpnehaffuen slott*, mand. n. e. s. Petri dag ad vinc. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 192—93.

ante 3. Augusti. *655. K. Chr. III. befaler Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus, og Claus Bilde, Høvedsmd. p. Bahus, med samlet Krigsmagt at begive sig ind i Tellemarken for at tvinge Bønderne til at lade Bjergværkerne have Fremgang. — Uden Datum. Brudst. og Udt. i Wille, Beskriv. o. Sillejords Præstegield S. 27.

3. Augusti. *656. Menige Almue i Syllegjord og 4 andre Sogne i Tellemarken, forpligte sig, krævede til Thing af Claus Bildhe, Høvedsmd. p. Bahus, og af Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus, til under Fortabelse af Ære, Liv og Odel for Fremtiden ikke at gjøre sig skyldige i sligt et Oprør, som de nu have gjort imod Bjærgmændene. — *Hierdal*, tiszd. n. e. s. Olufsdag. Wille, Beskriv. ov. Sillejors Præstegield S. 29—30.

4. Augusti. *657. K. Chr. III. opfordrer Wolfgang Utenhof til at være rede til at rejse til Mødet i Køln. — (4. August.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 301.

5. Augusti. *658. K. Chr. III. forlener Hr. Mauritzs Olszenn (Krognos) med Skjoldenæs paa Livstid, fordi han oplod Kongen Lykaa Len. — *Haffniæ*, torsd. p. Petr. ad vinc. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 309.

5. Augusti. *659. K. Chr. III. forlener Byrge Trolle med Aahus Len og Tommerup Kl., hvoraf han aarlig skal give 300 Mk. og forskjellige Naturalier samt Halvdelen af Laxefisket og de uvisse Indtægter. — *Kiøpnehaffuen*, tors. n. e. Petri ad vinc. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 336.

7. Augusti. *660. K. Chr. III. tillader M. Gotschalgk Ericksen (Rosenkrans), der er valgt til Domherre i Køln, at søge at formaa nogle danske Adelsmænd til at følge ham derhen for at bevidne hans adelige Fødsel. — *Copenhagenn*, am sonnabent n. vinc. Petri. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 193—94.

11. Augusti. *661. Søffryn Pedhersson, Bg. i Aahus, lejer af Dr. Hans, Forst. i Helligesthus Hosp., en Gaard imod en aarlig Afgift af 3 Mk. danske. — Tiburtii mart. dag. Udt. p. Sv. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 489.

12. Augusti. *662. Tord Rod, Høvedsmd. p. Bergenhus, m. fl. dømme, at det Hr. Trwed Ulffstand, Hr. Clauss Bille o. fl. udfærdigede Domsbrev ang. Gaarden Weneskal paa Ffollo (Nr. 198) bør staa ved Magt. — *Bergen*, torsd. e. Lawrentii. Diplomatar. Norveg. I. 800—801.

20. Augusti. *663. Laurits Lock meddeler Hr. Eske Biilde t. Vallen Svar paa dennes Skrivelse fra Amsterdam S. Marci evang. Dag (25. April) ang. forskjellige norske Forhold. — *Bergenn*, fred. e. wor Ffrue dag assumpt. Diplomatar. Norveg. X. 770—72.

20. Augusti. *664. Wulff Pogvisck tilstaar at have modtaget 8 Joachimsdaler af Bgm. i Flensborg, Frantz Holste, paa Stadens Vegne i Anledning af dens Privilegier. — *Flenszborch*, frid. na Marien hemmelffaert. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 301.

25. Augusti. *665. K. Chr. III.'s Befaling til Lensmanden i Odense ang. Kvægtiendens Deling mellem Kirken, Sognepræsten samt Degnen og Sognets Husarme, endvidere ang. Forbedring

1540.

af Skolemestrenes og Hørernes Løn i Kjøbstæderne og Udredelsen af Superintendentens Løn. — *Kjøbh. Slot,* (Onsd.) n. e. s. Bartholomæus. Schrøder, Meddel. om Faaborg S. 396—98. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 147—48.

*666. K. CHR. III.'s Befaling til Superintend. i Vendelbo St., Hr. Peder Thomssen, ang. Ordningen af forskjellige kirkelige Forhold i Stiftet. — *Kiøpenhaffn,* torsd. n. e. s. Bartolomei dag. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 144—46. 26. Augusti.

*667. K. CHR. III.'s og RAADETS Svar paa de Ærender, som Superintend. i Viborg St., M. Jacop Skonning, overgav skriftlig ang. Kirke- og Skolevæsenet i Stiftet. — (*Kiøpnehaffns slott,* torsd. n. e. s. Bartholomei ap. dag.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 882. Datum efter Heise, Diplomatar. Viberg. S. 219—21. 26. Augusti.

*668. K. CHR. III. skjænker M. Matz Lange, Superintend. i Aarhus, Helligaandtz Gaard i Aarhus, mod at han betaler Jordskyld og Rente til Hospitalet. — *Haffniæ,* torsd. p. Bartolomei. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 734. 26. Augusti.

*669. TUURD RUDTT, Høvedsmd. p. Bergenhus, M. GEBELL PETERSSON, Superintend., og JOENS SPLITH befuldmægtige paa Fru Ingerdth Ottesdatters Begjæring Niclaes Venraedt, Notarius i Deuenther, og to Bergenfarere til at modtage den til Deuenther af Ærkebisp Oluff førte Halvtønde med Penge og Klenodier, tilhørende Hr. Nils Luckes Børn. — Des 26. daeges Augusti. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. VI. 779—80. 26. Augusti.

*670. PROFESSORERNE ved KBHVNS. UNIVERSITET bevidne Rigtigheden af en Afskrift af Kirkeordinansen (1539). — *Haffniæ,* die veneris p. Bartholomæi. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 137. 27. Augusti.

*671. K. CHR. III.'s Gjældsbrev til Jyrgen Kremon (Rantzow) paa 6000 Mk. lybsk, hvorfor han pantsætter ham Lønborg Gaard. — *Odensze,* sønd. p. Bartholomei ap. dag. Danske Mag. 4. R. IV. 199—201. Brudst. i Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 26. 29. Augusti.

*672. K. GUSTAF opfordrer Trondh (Olsen), dansk Befalingsmd. i Jemteland, til ikke at krænke Gejstligheden i Jemtelands gamle Privilegier. — *Stockholm,* 3. Sept. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- og Kyrkohist. II. 142—43. 3. Septbr.

*673. K. GUSTAF opfordrer Indbyggerne i Jemteland til ikke at fratage Kirker og Præstegaarde de disse tilhørende Jorder, m. m. — *Stockholm,* 3. Sept. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- og Kyrkohist. II. 143—45. 3. Septbr.

*674. Dom afsagt af MORTHEN KRABBE, Norges Kansler, og BGM. og RAAD i OSLO, at Peder Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus, maa paa Kongens Vegne søge Oprejsning hos Inguar Skredere og Tomes Skotthe, som førte Bjærgmanden Baltzer Røszler til Skotteskibet. — *Ozlo,* mand. n. e. s. Egidii dag. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 161—62. 6. Septbr.

*675. K. CHR. III. forlener Hans Urne med Sørup paa Falster, hvoraf han skal give Afgift i Penge og Naturalier; desuden skal han oppebære Tienden paa Laaland og Falster. — *Haffnie,* tisd. p. Egidii. Udt. i Danske Mag. 4. R., IV. 246. 7. Septbr.

*676. K. GUSTAF advarer det svenske Rigsraad, som er forsamlet i Kalmar, mod at lade sig overliste af de Danske. — *Holmis,* 7. Sept. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars hist. VI 161. 7. Septbr.

*677. REKTOR og PROFESSORER ved KBHVNS. UNIVERSITET kvittere Peder Jenssen, Prokurator og Tilsynsmand ved Knardrops Kl., for hans Regnskab for dette Gods fra Martini 1538 til Paaske 1540. — *Kiøpnehaffn,* fred. n. e. vor Frue dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 15. 10. Septbr.

1540.

12. Septbr. *678. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Cunradum Herspachium, consiliarium ducis Juliacensis et Geldrensis, de Nicolao quodam, qui a Danis invitabatur, sed cui Philippus hortator fuit, ut nationem magis excultam anteferat. — 12. Septbr. Corpus Reformatorum III. 1089—90.

28. Septbr. *679. JOHANN VANDEL, Superintend. i Ribe, udsteder Vidnesbyrd, at Kannikerne i Ribe Kapitel begjærede M. Mogens Kaas til Kantor, hvis M. Pouel Anderssen ikke kunde beholde dette Embede. — *Ripis,* feria 3. a. s. Michaelis archangeli. Ny kirkehist. Saml. I. 402—403.

29. Septbr. *680. K. CHR. III.'s Bestalling for Carnelius Hambffortt som hans Hofapotheker. — *Coppennhagen,* am tage Michaelis, uden Aar. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 668—69.

4. Octobr. *681. Beretning af RICHARD PATE til »The Privy Council«, hvori bl. a. omtales Hertuginden af Mailands jævnlige Omgang med Pfalzgr. Frederik. — *Bruxelles,* the 4. of Octobre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 443—46.

15. Octobr. *682. ALBRET JEPSEN i Banneholm, Maribo Klosters Thinghøring, og flere Mænd bevidne, at Klostrets Fgd. Anders Perssen fik Thingsvidne paa, at Anders Mandt i Porup havde tilskjødet Klostret 2 Skpr. Land i Meyellvangh. — Onsd. e. s. Dyens dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 147—48.

20. Octobr. *683. K. CHR. III.'s Stadfæstelse af Koldings Privilegier. — *Kjøbenhavn,* Onsd. e. s. Lucæ evang. Dag. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 189.

24. Octobr. *684. CHR. III., rex Daniæ, ad Jacobum V, regem Scotorum, scribit, se Thomam Fockbringanem, qui Balthasarum Rossler ex Norvegia clam deportasset, cum navi et bonis abire permittere velle, quamprimum rex pro liberatione ejus iterum ad Petrum Hanssen scripserit. — *Ex arce nostra Copenhagen,* 24. die Octobris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 162—63.

26. Octobr. *685. CORNELIUS SCEPPERS Beretning til Cardinal Granvella om sine Forhandlinger med en Befuldmægtiget for Landgr. af Hessen, hvorefter denne bl. a. har omtalt K. af Frankrigs mod Kejseren rettede Underhandlinger med Hert. af Holstens Afsendinge. — *Bruxelles,* ce XXVI. d'Octobre. (Fransk.) Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten. Urk.-Bd. S. 256—62.

post 28. Octobr.? *686. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet andrage Kongen og Rigsraadet om Overholdelsen af det toaarige Studium ved Univ., Bevaringen af det af Adelen og andre til Kirken givne Altergods, og Adelens Forpligtelse til at give Tiende til Præsterne. — *Haffniæ,* hebdom. Simonis et Judæ ap. Rørdam, Kbhvns. Univ. Historie, Aktst. og Breve S. 17—19. Udg. bemærker, at Dat. er tilskrevet med anden Haand og formodentlig urigtigt, da Brevet synes udgivet før Recessen af 21. Oct. s. A.

29. Octobr. *687. JENS JØRGENNSEN, Sognepræst i Aarbøy, lover Fru Anne Niels Brades t. Valløsse, at hun skal nyde Herligheden og Forsvaret af de Gaarde i Kallundborg og i Vyndinge Helsing, som hun har givet ham, i hans Livstid, og efter hans Død skal al Indtægten af dem tilfalde hende og hendes Arvinger. — *Kopinghaffn,* fred. n. f. alle Helgensdag. Ny kirkehist. Saml. V. 161—62.

30. Octobr. *688. THRUDE VLFFSTAND, Ridder og Høvedsmd. paa Varberg, overlader Hr. Prebiørn Podbusk sin Bonde Rasmus Suendssøn i Spiellerop og siger ham fri af sit Gods Vemmetoft. — *Kiøbenhaffn,* løgerd. n. f. alle Helgens dag. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 240.

1540.

*689. AFSKED mellem de svenske og danske Sendebud, hvorved Striden ang. Gulland og de Svenskes Gods i Danmark udsættes til et nyt Møde mellem Danmarks og Sverigs Konger. — (*Calmar,* alla Gudz helgons dagh.) (Svensk.) Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 127—28. 1. Novbr.

*690. Hr. AXEL BRAGDE, Hr. HOLGERDT VLFFSTANDH, KNUT GYLLENSTIERNA, BIRGE TROLLE, og M. JESPER BROCKMAN forpligte K. Chr. III. til næstk. Dominica Invocavit at udbetale K. Gustaf i Nylödese den af denne forstrakte Pengesum med paaløbende Renter, ialt 31,097½ Daler. — *Calmare,* alla Gudz helgons dagh. Svensk Udt. i Tegel, Gustaf I.'s Hist. II. 126. Jvfr. Reedtz, Rep. hist. S. 67—68. 1. Novbr.

*691. K. GUSTAF bebrejder Sten Ericson Lejonhufvud, at han er gaaet ind paa at udsætte Afgjørelsen af Tvisten om Gulland og de Svenskes Arvegods i Danmark til et nyt Møde. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars hist. VI. 163. post 1. Novbr.

278. Tydsk Overs. i Clausz, Christian III. S. 114. 3. Novbr.

*692. K. CHR. III. forlener Albrett Skiell med Børglum Kl., mod at han deraf skal give 250 rh. Gld., 150 Mk. danske samt Naturalier og Halvdelen af det uvisse. — *Kiøpnehaffuen,* odensd. p. omnium sanctor. Danske Mag. 4. R. IV. 213—14. 3. Novbr.

*693. K. CHR. III. pantsætter Vorgaard til Iffuer Lycke for 500 Gld. (à 2 Mk. lybsk) og 500 Dl. (à 31 Sk. lybsk), mod at han deraf skal give en vis Afgift i Penge og Naturalier samt Halvdelen af det uvisse. — *Hafniæ,* fred. p. omnium sanctor. Danske Mag. 4. R. IV. 214. 5. Novbr.

*694. JOHN WALLOP underretter K. Henrik VIII. bl. a. om Kejserens Bestræbelser for at bringe et Ægteskab i Stand mellem Hertuginden af Mailand og Hert. af Cleve. — *Paris,* the 5. of Novembre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 470—75. 5. Novbr.

*695. THINGSVIDNE, at da 12 Ejermænd rebede Holsted Mark, lagde de 6 Otting Jord til den bedste Gaard i Holsted og kun 3 Otting Jord til Hr. Kristjern Stens Præstegaard i Holsted. — Lørd. f. Mortensdag. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 126. 6. Novbr.

*696. RICHARD PATE tilskriver Henrik VIII. om de tidligere Forhandlinger ang. et Ægteskab mellem denne og Hertuginden af Mailand samt de senere mellem denne Hertuginde og Hert. af Cleve. — *Lile,* the 11. of Novembre. (Engelsk). State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 475—78. 11. Novbr.

*697. ABBEDISSEN i MARIBO Kl. kundgjør et af hende stiftet Forlig mellem Rasmus Lauridtzen og Hans Jenssøn i Maglemer. — Fred. n. e. s. Morthens dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 148. 12. Novbr.

*698. NIELS JUDHE, Prædikant fra Gulland, lover at erstatte den Skade, som af en Gedebuk foraarsagedes paa Frugttræerne ved D. Christiern Morsings Residens, den Tid han boede der. — Uti then wge n. e. s. Martini dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Historie, Aktst. og Breve S. 13. 12.-18. Novbr.

*699. BGM. og RAAD i AALBORG forkynde de omliggende Herreder, at det er Kongens Befaling, at alle rejsende Kjøbmænd og Bissekræmmere strax skulle skynde sig hjem til Aalborg, medtagende deres Varer og Kram. — Lørd. e. s. Martini dag. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 285. 13. Novbr.

*700. K. CHR. III.'s aabne Brev til Almuen i Skaane, at Stiftsbefalingsmanden Sthi Pors har faaet Befaling til at lade alle, som ikke inden 14 Dages Forløb efter dette Brevs Kundgjørelse udgive deres Tiende, afstraffe. — *Kiøbenhaffn,* vor Frue præsentationis dag. Ny kirkehist. Saml. II. 717—18. 21. Novbr.

1540.

21. Novbr. *701. K. CHR. III. forlener Hr. Hans Schoffgaardt og hans Hustru Elszebe Braedisdatter for Livstid med Fliginde Gaard; naar begge ere døde, skulle alle de Pantebreve, Lensbreve, Domme eller andre Breve, som de have paa Kronens eller Lunde Stifts Gods, være døde og magtesløse. — *Hafniæ*, vor Fruedag presentat. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 338—39.

23. Novbr. *702. K. CHR. III.'s Gavebrev til Odense Hosp. paa Kronens Kirker Marslev og Birchinde; dog skal Hr. Knudt Vernersen, som nu har Brev paa samme Kirker, beholde dem mod en aarlig Afgift til Hospitalet. — *Kiobenhaffuen*, tirsd. n. e. vor Frue dag præsentat. Bloch, D. fyenske Gejstligheds Hist. I. 858—59. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. V. 305—306. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 13—14.

24. Novbr. 283. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 426.

25. Novbr. 284 se *703.

26. Novbr. *703 (= 284). For S. Chatarine virg. Dagh læs fred. n. e. s. Chatarine virg. dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 194.

1. Decbr. *704. JOHN WALLOP tilskriver K. Henrik VIII. om Ægteskabsforhandlinger af Kejseren med Hert. af Lothringen med Hensyn til Hertuginden af Mailand. — *Myllune*, the furst of Decembre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 491—94.

3. Decbr. *705. K. CHR. III. forlener Hr. Offue Biilde for Livstid med Skovkloster, frit og kvit. — *Korsøør*, fred. p. Andree. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 325. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 739—40.

3. Decbr. *706. K. CHR. III. tillader Knudtt Gyllenstiern t. Tim, at han maa indløse Villands Herred af sine Medarvinger efter Hr. Jens Holgierdttszen. — *Korszør*, fred. p. Andree. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 334.

5. Decbr. *707. Litteræ credentiales FRANCISCI I., regis Franciæ, dno. Georgio Lucke ad Chr. I., regem Daniæ, datæ. — *Fontisblæi*, nonis Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 164.

5. Decbr. *708. HANS JACOB WELSINGER, K. af Frankrigs Sekretær, tilbyder K. Chr. III. at oversætte en fransk Ordensbog paa Kongens Sprog, og anbefaler Hr. Jørg. Lucke, der medbringer K. af Frankrigs Orden til Chr. III. — *Fontainebleau*, den V. tag Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 164—65.

10. Decbr. *709. Landgr. PHILIP af Hessen tilskriver sin Raad Johann Feige v. Lichtenau, at denne i sine Forhandlinger med Granvella ikke maa forpligte Landgr. til ikke at hjælpe sine Forbundsfæller, deribl. K. af Danmark, hvis de blive overfaldne — *Weissenstein*, 10. Decembris. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a. d. Reformationszeit S. 629—32.

21. Decbr. *710. K. CHR. III. forhøjer Niels Jensenn af Brodskovs Pant i Skarpenbergs Gods med 300 Daler. — (*Gottorp*, S. Thome ap. Dag.) Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 204 (her uden Datum). Datum efter Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 155.

21. Decbr. *711. K. CHR. III. forhøjer Hertuig Thomeszens og hans Moder Leenes, Thomes Iffuerszens Efterleverskes Pant i Lunde paa Mors med 500 Dl. (à 31 Sk. lybsk). — (*Gottorp*, S. Thome ap. Dag.) Danske Mag. 4. R. IV. 211—12 (her uden Datum). Datum efter Danske Kancelliregistr. 1535—1550 S. 155.

24. Decbr. *712. JOHN WALLOP melder K. Henrik VIII. at K. Frants søger Forbund alle Vegne og har tilsendt K. af Danmark sin Orden. — *Mellune*, the 24. day of Decembre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 497—504.

25. Decbr. *713. JOHAN FRIIS tilraader K. Chr. III. ikke at rette sig efter Aabenraas og Flensborgs Anmodning om Ophævelse af Kornudførselsforbudet fra Kongeriget Danmark,

1540.

førend han veed, om han faar Fred med Kejseren eller ikke. — *Hæslagger*, Jwlle dag aar 1541. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 959—60.

*714. NIELS SVENDSSON, Væbner, bortbytter til Jens Greersson, Fgd. p. Neszøenn, paa Holgierdt Rosenkrands' Vegne en Fjerdings Rente i Strømm i Liidher mod en Fjerdings Rente i Hedensrudt i Sandene Skibrede. — *Haueuoll i Skogebygd*, s. Siluestri paues dag 1541. Diplomatar. Norveg. VI. 785—86. 31. Decbr.

290. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 16—18.

*715. K. CHR. III. pantsætter til Henrik Rantzau til Nigenhus, Embedsmd. p. Riberhus, Lønneborg Gaard med Lønneborg og Vostrup Birker og Stavning By for 1000 Joakimsdaler. Fløe og O. Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 25—26. Om Datum jvfr. smstds. S. 26, Anm. 1.

*716. K. CHR. III. pantsætter Claues Eriichszenn (Ravensberg) 13 Gaarde i Vester Skjevning i Salling Herred for 1000 rh. Gld. — *Gottroff.* Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 230.

*717. K. CHR. III.'s Brev, at Skjelskørs Skibe frit maa sejle igjennem Beltet uden at besøge Nyborg. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 179.

*718. Mageskiftebrev mellem PEDER EBBESØN og MARIAGER Kl., hvorved der udlægges til Kl. en Gaard i Terndrup By mod en Eng i Skovelkier Mark, liggende til denne Gaard. Udt. i Danske Mag. VI. 145.

*719. MATTHIESZ CHRYSTIERNSZEN, Bg. i Flensborg, tilstaar at have modtaget 300 Mk. lybsk af Magnus Andersen til Klixbülgarde som Indløsning for en Gaard. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 302.

*720. Statuta capituli Lundensis. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 258—63.

*721. SKRAA for Papegøjegildet i SLESVIG. Sach, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 164—65.

c. 1540.

c. 1540.

292 se *83.

296. Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 17.

299 se *207.

*722. Litteræ CHR. III., regis Daniæ, Nicolao Momens ad Franciscum I., regem Franciæ, in causa Husumensi contra Fecamenses datæ. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 165—67.

*723. Litteræ commendatitiæ (CHR. III. regis) Sandro Leyell, consuli in oppido Helschenor, ad oppidum Angliæ Höll datæ. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV., Till. S. 12—13.

*724. Biskop BALTHASAR af Lübeck erklærer, at han paa Grund af visse Mangler har maattet udsætte den af K. Chr. (III) og Hertugerne Hans og Adolf af Slesvig og Holsten forlangte Forlening af Hertugd. Holsten. (Plattydsk.) Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Gesch. II., 1. S. 64—65. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenb. Erbanspr. auf Schl.-Holst. S. 9—10.

*725. PHILIPPUS MELANTHON Joannem Fris, cancellarium regni Danici, ad scholas pueriles oppidorum Danicorum restituendas hortatur. Corpus Reformatorum IV. 1048—49. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 15—17.

1540—43.

1540—43.

*726. K. Chr. III.'s Gjældsregister for Aarene 1540—43. (Plattydsk.) Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 36—63.

1541.

1541.

3. Januar. 305 se 1547, 3. Januar.

3. Januar. *727. K. Chr. III. forlener Henrich Hack med Provstegaarden i Kolding mod at han skal bygge og bo i Riget samt holde en Rytter i fuld Rustning eller to gode Sømænd rede til Kongens Tjeneste. — (*Gottorp*, Mand. e. Nyaars Dag.) Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 178. Datum efter Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 161.

4. Januar. *728. K. Chr. III. underretter Klostrene i Slesvig og Holsten om, at han har befalet Præsterne Rudolph von Nimwegen og Johan Meiger at forhandle med dem paa hans Vegne. — *Gottorp*, am dinst. n. dem Niegen jarsz tage. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 741. (Overskriften har Datum: »denn 3. Jhanuary«.)

4. Januar. *729. Andreas Schroder tilstaar paa Kongens Vegne at have modtaget af Peter Swaruer Flensborg Byskat for Aaret 1540. — *Flensborch*, dinxd. na circumsitionis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 303.

6. Januar. *730. Chr. III., rex Daniæ, Francisco I., regi Franciæ, scribit, se per Joannem Bally regi quattuor falcones mittere. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 167—68. Lignende Breve til Dauphinen og Connetablen af Frankrig, smstds. S. 168.

6. Januar. *731. K. Chr. III.'s Memorial for Hr. Rudolffus v. Nimwegen og Hr. Johan Meyger, der skulle visitere Klostrene i Slesvig og Holsten. — *Gottorp*, am tage trium regum. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 745—50.

6. Januar. *732. K. Chr. III.'s Skrivelse til Kirkeherrerne i Flensborg om at foretage en Reformation af Lune- og Rukloster i Overensstemmelse med den Rudolf v. Nimwegen og Johan Meyger meddelte Instrux. — *Gottorpp*, den 6. Jhanuarii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 304.

11. Januar. *733. K. Chr. III. forlener Hans Poguisk med Thistedgaard frit i ét Aar og siden efter Overenskomst med Rentemesteren for Nørrejylland. — *Hadersloff*, tisd. p. trium regum. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 217.

12. Januar. *734. Jesper Brochmann tilskriver K. Chr. III., at han har været paa Kalundborg Slot for at eftersøge Dokumenter ang. det svenske Gods og Gulland, men ikke har fundet det danske Dombrev paa svensk Gods. — *Kopnehaffn*, otthensd. infra octauas trium regum. A. D. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsark. Hist. S. 207—208.

24. Januar. *735. K. Chr. III. forlener Hr. Eske Biilde med S. Peders Kl. i Lund, mod at han besørger Jomfruerne deres Underhold m. m. — *Hafniæ*, s. Pauli conuers. affthen. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 332.

28. Januar. *736. Oslo Domkapitel giver sit Samtykke til et Mageskifte med Peder Hanssøn, Høvedsmd. p. Aggershus, hvorved denne erholder nogle Gaarde paa Eger i Howgs Sogn mod Gods paa Ffolde eller Romeriighe. — *Oslo*, fred. n. e. s. Poels dagh conuers. Diplomatar. Norveg. VII. 793.

30. Januar. *737. Kongens Retterthings Dom mellem Holgerdt Rosenkrandtzs og hans Søskende paa den ene og Albert Maltissen, Erich Kaaes og Fru Tale (Flemming) paa den anden Side i en Arvestrid. — *Horssens*, dominica prox. p. conuers. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 194—97.

1541.

*738. PER JENSSØN i Søndre Horeby, Fgd. t. Fuglse Herred, og fl. bevidne, at Mattis Hanssøn i Hillested fik Thingsvidne paa, at han havde lyst »atthe Hegned« i Fred for alt Øxehug paa Maribo Klosters Vegne. — Kyndelmisse Aften. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 148. 1. Febr.

*739. K. CHR. III. giver Alheydt, Mester von Hirstigs, Livsbrev paa et Hus i Kannikestræde i Kbhvn. — Vor Frue Dag Kyndelmisse. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 411. 2. Febr.

*740. Hr. PEDER SAMSING, Sognepræst i Helsingør, og fl. bevidne, at Koertt Bartskier overdrog al sin Rettighed i S. Jacops Hus i Helsingør til det nye Hosp. i S. Nicolai Kl. smstds. — Torsd. n. e. Kyndermesse dag. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 13—14. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 818. 3. Febr.

*741. Litteræ recommendationis JACOBI V., regis Scotorum, Petro Stub pro recuperatione bonorum paternorum ad Chr. III., regem Danorum, datæ. — *Ex Edinburgo,* 6. id. Feb. 1540. Epistolæ regum Scotorum II. 98—100. Brudst. i Allen, Breve og Aktst. t. Chr. II.'s og Fr. I.'s Hist. S. 447—48. 8. Febr.

*742. Epistola JACOBI V., regis Scotorum, ad Dorotheam, comitissam Palatinæ Rheni, datæ, in qua calamitates patris (Chr. II.) dolet. — *Ex Edinburgo,* 9. Febr. 1540. Epistolæ regum Scotorum II. 100—101. 9. Febr.

*743. JOHAN V. HALTEREN, Bg. i Deuenter, Fru Ingers og Hr. Niels Luykens Børns Fuldmægtig, underretter Hr. Eske Bylle om, at Pfalzgr. Frederik vil tilegne sig hine Børns blandt Ærkebispen af Trondhjems Efterladenskaber værende Klenodier. — *Deuenter,* opten X. dach in Februario. (Hollandsk.) Diplomatar. Norveg. VI. 783—84. 10. Febr.

*744. MARIBO BIRKETHINGS Vidne, at Maribo Klosters Fgd. Hans Perssøn havde »ildet og kjæret« paa de uvane Øg, som gaa paa Klostrets Marker. — Fred. f. s. Peders dag ad cathedram. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 148. 18. Febr.

*745. K. CHR. III.'s Skrivelse til Hamburgerne, at han paa Grund af deres Forbøn ikke vil gaa frem med den Strænghed, han havde foresat sig, imod dem, der paa Island havde slaaet hans Fogeds, Claus von der Marvitz's Folk ihjæl. — *Kjøbenhavn,* Fred. e. Matthiæ ap. Udt. i Finni Johannæi Hist. eccles. Island. II. 282. 25. Febr.

*746. FRANCISCUS I., rex Galliæ, Chr. III., Danorum regi, gratias agit de falconibus eique torquem aureum mittit. — *Ex arce nostra Chambort,* 5. calendas Martias 1540. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 168—69. 25. Febr.

*747. KAPITLET i AARHUS dømmer i en Sag mellem Knudt og Jurgen Guldenstyern, at den sidste skal beholde Agrii Præbende og Kannikedømme. — Loffuerd. n. f. Fastelafns søndag. Danske Mag. 5. R. I. 240—41. 26. Febr.

*748. HENRICUS, delphinus Franciæ, Chr. III., regi Danorum, gratias agit de accipitribus. — *Blesiis,* die XXVII. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 169. 27. Febr.

*749. CONNESTABULUS FRANCIÆ Chr. III., regi Danorum, gratias agit de accipitribus cum Joanne Bailly missis. — *Blesiis,* die XXVII. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 170. 27. Febr.

*750. HANS JACOB WELSINGER, K. af Frankrigs Sekretær, tilskriver K. Chr. III. ang. de af denne sendte Falke og tilbyder at skaffe Kongen spanske Heste, Hunde og hvad han ellers ønsker fra Frankrig. — *Bles,* prima Marcy. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 170—71. 1. Martii.

*751. K. CHR. III. tillader Hr. Christiern (Povlsen) at beholde S. Knuds Kl. i Odense som Prior for hans Livstid. — *Haffniæ,* leffuerd. p. Askeodensdag. Udt. i Danske Mag. II. 71 og 4. R. IV. 234. 5. Martii.

1541.

8. Martii. *752. K. CHR. III. befaler Kapitlet i Slesvig at opsætte Bispevalget til Kongens Ankomst. — *Coppenhagenn,* dinst. n. Inuocauit. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 517.

8. Martii. *753. K. CHR. III. tilskriver Hr. Johann Rantzow, at Kapitlet i Slesvig ikke maa vælge en Biskop før Kongens Ankomst, da der skal vælges en Mand, som prædiker Guds rene Ord. — *Coppenhagenn,* den 8. tag Marcii. (Tydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 516.

9. Martii. *754. CHR. III.'s Beskyttelsesbrev for Borgerne i Wee. — Onsd. n. e. sønd. Invocavit. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 489—90

12. Martii. *755. JØRGEN JENSEN t. Hielsholt stadfæster som Arving efter Hans Person det Gavebrev, hvorved dennes Fader, Dr. Peder Albretssøn, skjænkede en Gaard i Kannikestrædet til Universitetet i Kbhvn. — *Kiopnehaffnn,* s. Gregorii dag. Werlauff, Kbhvns. Universitet S. 90.

13. Martii. 312. Brudst. p. Dansk i Ny kirkehist. Saml. IV. 491. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 220—21.

14. Martii. *756. TORDT ROED, Høvedsmd. p. Bergenhus, tilskjøder Anders Mattisszen. Byfgd. i Bergen. en Grund i Bergen mod en aarlig Lejeafgift til Slottet af 2 Bergergylden. — *Bergenhuss,* mond. p. Reminiscere. Diplomatar. Norveg. VI. 784—85.

16. Martii. *757. K. GUSTAF befaler Ærkebiskop Larens at indfinde sig ved de mellem Kongen og K. af Danmark berammede Møde i Kalmar førstk. Søndag Exaudi (29. Maj). — *Upsala,* den 16. mars. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 293—94.

23. Martii. *758. K. GUSTAF befaler Germund Svensson, Stath. p. Kalmar Slot, at ordne alt paa Slottet til det med K. af Danmark berammede Møde Søndag Exaudi (29. Maj). — *Upsala,* 23. Martii. Sylvander, Kalmars Hist. VI. 167—66.

24. Martii. *759. K. CHR. III.'s Brev ang. et Forlig mellem Kl. i Itzehoe og Bgm. og Raad smstds. — *Rendsburg,* am donnerst. n. Oculi. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 85.

29. Martii. 314. Udt. i Thurah, Beskr. over Amager S. 63.

29. Martii. *760. . MOGHENS GYLLENSTIERNN, Ridder, JACOB SPARRE til Suansholm og JEPP TORDSEN (Sparre) t. Lyngby erklære, at de have foretaget Skiftet efter M. Aage Sparre, efter forgjæves at have tilkaldt Axel og Moghens Clauitzen (Rosenkrans). — *Lundth,* thend 29. dag Martii. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 197—99.

3. Aprilis. *761. HANS MORTENSSEN, Præst og Vikar i Lund, kundgjør, at han har overdraget M. Aage Sparres Arvinger en Gaard i Lund, som Svenskerne havde nedrevet og som Aage Sparre havde laant ham. — *Lund,* dominica Judica. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 405—406.

5. Aprilis. *762. RUDOLPH V. NIMWEGEN og JOHAN MEIGER melde K. Chr. III, at de kun i Klostret i Utersen have mødt Vanskeligheder, men at alle de andre Klostre have underkastet sig Kongens Vilje. — Dinst. n. dem Sontag Judica. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 751—52.

9. Aprilis. *763. K. CHR. III. forlener Hans Biisterfeldt med Ellinge Gaard i Ods Herred frit og kvit. — *Hafniæ,* leffuerd. p. Judica. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 321.

9 Aprilis. *764. K. CHR. III. befaler Kapitlet i Slesvig intet at foretage sig med Hensyn til Bispevalget før Kongens Ankomst og at optage et Inventarium over Stiftets Klenodier og Breve. — *Coppenhagenn,* sonnauenndes n. Judica. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 518—19.

11. Aprilis. 317. Udt. i Suhm, Saml. I, 2. S. 8 og i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 18—19.

1541.

*765. K. CHR. III.'s Forbud mod Udførsel af Korn, Fetalje og ædende Vare paa Grund af Dyrtiden. — *Køpinghaffn,* tiisd. n. e. Palme syndag. Adler, Efterr. ang. Ribe VIII. 101—102. 12. Aprilis.

*766. K. CHR. III. forlener Niels Giordsszenn paa Livstid med Toppedals Laxefiskeri og Eden Gaard mod en aarlig Afgift af 6 Læster saltet Sild og 100 Spegelax. — *Kiøpnehaffnn,* Poske affthenn. Diplomatar. Norveg. III. 839—40. 16. Aprilis.

*767. Gjældsbrev af LASSE JEPSZEN i Randers for 22 Mark til Namen Janszen, Raadmd. i Flensborg, som skal betales paa Buxterhude Marked næste Aar. — Vp Paschen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 304—305. 17. Aprilis.

*768. K. CHR. III. pantsætter Mogens Godske og dennes Hustru Karine Blome Kronens og Stiftens Gods i Østrup og Bjergby, som plejede at ligge til Ellingegaard i Tudse Herred. — *Haffniæ,* tridie dag Poske. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 320—21. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 245, Anm. 1. 19. Aprilis.

*769. JEBE JASPERSZEN i Rams Herred i Flensborg tilstaar at have laant 30 Mark lybsk Memoriepenge af Kirkeherren og Vikarerne ved Frue Kirke mod Rente og Pant i sin Gaard. — Donrdages in den Passchen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 305—306. 21. Aprilis.

321. Bloch, Fyens Geistligheds Hist. II. 146—47. 24. Aprilis.

*770. PER HANSSEN, Høvedsmd. paa Aggershus, MORTTHEN CRABBE, Norges Riges Kansler, m. fl. tildømme Olaff Jordhenssen paa Gwdinn en Tredjepart i Gaardene Haym og Skellestadt. — *(Oslo),* Taghtysdagh. Diplomatar. Norveg. IV. 820—21. 26. Aprilis.

*771. MOGHENS FALSTER t. Bellinge, Landsd. i Laaland, Hr. OTTHE KROMPEN t. Høbygaardt, Ridder, JACOB RANDZSOW, Høvedsmd. p. Oleholm, bevidne, at Hans Perssen, Maribo Klosters Fgd., lod forfølge de to »voghens Hugh«, som Klostret skulde have i Toreby Skov, og at Sagen blev indladt for Kongen. — *Lolandzfarlandzting,* otthensd. n. e. Quasimodogeniti søndag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 148—49. 27. Aprilis.

323. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 311. 30. Aprilis.

*772. HVIDDING HERREDSTHINGS Vidne, som Hr. Tyge Grumsen i Skerbæk fik ang. K. Chr. III.'s aabne Brev om Præsternes og Degnenes Indtægter i Tørning, Haderslev og Brundlund Len. — *Rendsborg,* mand. e. s. Philippi et Jakobi dag. Rohde, Saml. t. Haderslev Amts Beskr. S. 11—13. Jvfr. Nr. 325. 2. Maji.

*773. K. CHR. III. takker Hr. Rudolf v. Nimwegen og Hr. Johan Meyer for den Flid, hvormed de have udført Visitationen af Klostrene i Slesvig og Holsten. — *Coppenhagen,* mittw. n. Philippi Jacobi. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 753. 4. Maji.

*774. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Borgerne i Helsingborg og Helsingør, hvorefter Borgerne i hver Kjøbstad skulle have Ret til uhindret at drive Kjøbmandsskab med Bønder og Borgere i andre Kjøbstæder. — *Kiopnehaffn,* torsd. n. e. Philippi et Jacobi apostolor. dag. Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 32—33. 5. Maji.

*775. K. CHR. III.'s Brev til Hr. Lauritz Nielsen, Prædikant paa Kbhvns. Slot, paa det Præbende i Ribe Domkirke, som M. Peder Andersen sidst havde. — *Haffniæ,* onsd. n. e. Jubilate sønd. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 403—404. 8. Maji.

*776. K. CHR. III.'s Brev til Michell Brochenhussz, hvorved han tillader dennes Søn Peder efter Faderens Død at beholde Pederstrup uafløst i hans Livstid. — *Kiopnehaffuen,* tisd. p. Jubilate. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 239. 10. Maji.

1541.

10. Maji. *777. K. CHR. III. tillader Peder Ffalster at nyde Sæbygaard paa Livstid efter hans Moders Opladelsesbrev. — *Kiøpnehaffuen,* tisd. p. Jubilate. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 239.

12. Maji. *778. K. CHR. III.'s aabne Brev til Skaane, hvorved indskærpes, at ogsaa Adelens og Kirkens Tjenere skulle tiende retfærdig. — *Hafniæ,* torsd. n. e. sønd. Jubilate. Udt. i Ny kirkehist. Saml. III. 718—19 og i Danske Mag. 4. R. IV. 339.

13. Maji. 332. Brevet er i Kancelliregistranten dateret: Løverd. n. e. Sønd. Jubilate (14. Maji). Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 183—84.

13. Maji. *779. K. CHR. III.'s Skrivelse til Bernt (?Gert) Merfelt, Bøssestøber i Flensborg, om Kobber til to halve Kartover, som han skal forfærdige; Rentemesteren Heinricus Schulte skal paa Forlangende udbetale ham 200 Gylden. — *Coppenhagen,* freyt. p. Jubilate. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 306—307.

15. Maji. 335. Brudst. paa Dansk i Kirke-Kalender for Slesvig III. 128. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 223—24.

15. Maji. *780. JENSZ JAPPENSEN paa Lohede i Langehorn Sogn tilskjøder Namen Janszen, Raadmd. i Flensborg, 4½ Mark lybsk aarlig Rente i sin Gaard for 74 Mark lybsk. — Des szondaghes op Cantate. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 307—10.

16. Maji. 337. Diplomatar. Norveg. VII. 787—91.

16. Maji. *781. K. CHR. III. overdrager Sthii Pors, Befalingsmd. over Skaane Stift, at have Tilsyn med alt Kirkegodset. — *Kiøbenhaffn,* mand. n. e. sønd. Cantate. Ny kirkehist. Saml. II. 719—20.

19. Maji. *782. K. GUSTAF befaler det sv. Rigsraad ikke at indlade sig i nogen Forhandling med de Danske, før Conrad v. Pyhy, Sten Ericson og Jören Norman ere indtrufne. — *Stockholm,* 19. Maj. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars Hist. VI. 168—70.

24. Maji. *783. K. CHR. III. stadfæster Hans Bernekow og hans Broder i deres arvelige Lensbesiddelse af Ralszwig Gaard og Grevskabet Strey og al Biskopsrug paa Rygen. — *Kiobnehaffn,* thyszd. n. e. sønd. Vocem jocunditat. Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 53—56.

26. Maji. *784. GIZUR EINARSSON, Superintend. i Skalholt Stift, tilsender i Følge K. Chr. III.'s Befaling Præsterne Kirkeordinansen og befaler dem at kundgjøre og efterfølge den. — I *Skálholti,* in festo ascensionis domini. (Islandsk.) Safn til sögu íslands I. 683—84.

30. Maji. *785 (= 370). Datum er: *Kiøpnehafn,* Mand. e. Sønd. Exaudi. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 190—91.

1. Junii. *786. K. CHR. III.'s Skrivelse til Coadjutoren i Ærkestiftet Köln, at han ikke trods dennes Anmodning kan gjenindsætte M. Jørgen Schottbergk som Ærkebisp i Lund, da han ikke kjender noget til ham og der desuden nu er en evangelisk Biskop i det tidligere Ærkestift. — Onsdag e. Exaudi. (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. I. 502—503.

1. Junii. *787. K. GUSTAFS Brev til Martin Luther, hvori han erklærer det for usandt, at han er indtraadt i Forbund med de Burgundiske mod K. af Danmark, ledet af en Burgunder. — *Stockholm,* prima Junii. (Tydsk.) Burkhardt, Luthers Briefwechsel S. 383—85.

4. Junii. 342. Fuldstændig i Safn til sögu Íslands I. 128—29.

10. Junii. *788. NIS JEPSEN i Flensborg tilstaar at have modtaget 12 Mark lybsk til Laans af Ny Uke som Forstander for Kjøbmandsgildet mod en vis aarlig Rente og Pant i sin Gaard. — Fridaghes in den Pinxten. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 310—11.

22. Junii. *789. K. CHR. III. tillader, at Lektor Peder Lauritzens Søn Laures Pedersen maa beholde S. Annæ Alter og Vikarie i Lunde Domkirke i sin Levetid, dog paa den Betin-

1541.

gelse, at han skal bruges enten udi Universitetet eller i Skolerne eller og residere ved Domkirken. — *Malmoo,* onsd. n. e. corp. Christi. Peder Laurenssen, Malmøbogen, udg. ved Rørdam S. LXXI.

345. Safn til sögu Íslands II. 207—208. 27. Junii.

*790. ARE JONSSON, Lagmand p. Island, kundgjør, at han vil hylde K. Chr. III. som Norges rette Konge; tillige nedlægger han sit Lagmandsdømme og opfordrer Altinget til at vælge en ny Lagmand. — I *Kalmanz tvngu,* tueim nottum fyri Peturs messe. (Islandsk.) Safn til sögu Íslands II. 208—209. 27. Junii.

*791. K. CHR. III. befaler Niels Marqvardsen og Erik Nielsen t. Kollerup at hjælpe Fru Anne Kaaszdatter t. Skoffgord med at gjøre Lavhævd paa hendes Gods i Nør og Hald Herreder, da hendes Værge Jyrgen Lycke er i Kongens Ærinde udenfor Riget. — 28. Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. I. 300—301. 28. Junii.

*792. ANTHØNIS BRYSCHE, Høvedsmd. over Skie Syssel, kvitterer Berulf Suenckeszen for en Borgen, han havde indgaaet for Gundulff Kethiilszen. — *Bratzbergh,* s. Petri et Pauli dagh. Diplomatar. Norveg. XI. 758. 29. Junii.

*793. MAXIMILIAN V. EGMOND meddeler de tre Stæder (Deventer, Kampen og Zwolle), at den imellem Kejser Karl og K. Chr. III. i Aaret 1540 sluttede Stilstand er forlænget til førstk. 1. Novbr. — *Brussel,* den lesten dach Junii. (Hollandsk.) Udt. i Register v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen II. 31. 30. Junii.

*794. Hert. ALBRECHT af Mecklenburg tilskriver Cornelius Schepper om Hert. af Holstens Rustninger og om de Tropper, han vil sende til Hert. af Cleve. — Am Tage Visitat. Marie. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 122—23. 2. Julii.

*795. LAALANDS LANDSTHINGS Vidne, at Hans Perssen, Fgd. i Maribo Kl., fik Thingsvidne paa, at Aasynsmænd bekræftede med Ed, at Tornby Mænd havde hugget paa deres eget efter Kongens Dom. — Onsd. e. visitat. Marie. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 149. 6. Julii.

*796. K. CHR. III. tillader Hr. Axell Brae, at han efter Recessens Lydelse maa faa noget Vikariegods tilbage, som hans Forfædre have skjænket til Dalby Kl. og Lunde Domkirke. — *Malmøø,* torszd. p. visitat. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 330. 7. Julii.

*797. K. CHR. III.'s Følgebrev for Hr. Mogens Gyllenstiernn til Espholt Len. — *Malmø,* fred. p. visitat. Marie. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 335. 8. Julii.

*798. Litteræ credentiales FRANCISCI I., regis Galliæ, Georgio Lykke, nuntio suo, ad Chr. III., regem Danorum, misso, datæ. — *Ex oppido Biturigum Blanco,* die mensis Julii nona. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 171. 9. Julii.

*799. ANNE PERSDOTTER t. Tvm, Hr. Olvf Galdes Efterlev., tilstaar, at hun, førend hun af sin Søstersøn Klaues Egersøn paa Ermelvnde ved Vold blev tvungen til at give ham Brev og Segl paa sit Gods, havde laant af Hr. Knvd Rudh 500 Mark, for hvilken Sum hun har givet Bevis. — *Korsør,* s. Knvd konges daf. Diplomatar. Norveg. V. 822—23. 10. Julii.

*800. HERTUGDØMMERNES RAADS Skrivelse til K. Chr. III., hvori de forsvare Lensmanden paa Hald, Hynricks Blomes Adfærd imod Frantz Iuersenn (Dyre), klage over Peter Skrams Optræden imod Blome og forsikre, at denne er villig til at underkaste sig retslig Forfølgning. — *Itzehoe,* am dage Margarete. Danske Mag. 5. R. I. 364—69. 20. Julii.

1541.

21. Julii. *801. NUBUL HERREDSTHINGS Vidne angaaende en Markeskjæls-Dom, æsket af Bertram v. Alefeld, Amtmand paa Sønderborg, om en fælleds Græsgang mellem Byerne Blans, Schnabex og Ulderup. — Donnerd. na s. Margareta. (Plattydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 100—101.

22. Julii. *802. MOGENS GYLDENSTERN t. Tumeruppe, Ridder, JACOB SPARRE t. Swanszholm, AXELL CLAUSSEN t. Togeruppe og MOGENS CLAUSSEN t. Tange love Jeppe Tordssenn (Sparre) t. Liungeby Erstatning, om der fravindes ham noget af det Gods, der tilfaldt ham efter M. Aage Sparre. — *Malmo*, s. Mariæ Magdalenæ dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 199.

25. Julii. *803. K. CHR. III.'s aabne Brev om at være Brede Rantzow, Embedsmd. paa Haderslev, behjælpelig med hans Indkjøb af Græsøxne og Fisk i Nørrejylland til Forsyningen af det ham forlenede Slot. — *Malmoe*, s. Jacobi ap. dag. Adler, Efterr. ang. Ribe VIII. 102—103.

27. Julii. *804. K. CHR. III. giver Swenongh Helisson, som uoverlagt dræbte Ellingh Biornnsson, Grid og Fred til Fastelavns Søndag. — *Oslo*, odhenssd. n. f. s. Olaui regis et mart. dagh. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 797.

28. Julii. *805. K. CHR. III. forlener Anders Rølliick med Nygaards Len i Ods Herred at nyde for Livstid mod tilbørlig Tjeneste. — *Malmøe*, torsd. p. Jacobi. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 321.

30. Julii. *806. AXELL og MAGENS ROSSENKRANS slutte Arveforening med deres Søster Kyrstyne, Priorisse i S. Peders Kl. i Lund, om en dem efter M. Oghe Sparre tilfalden Gaard. — *Malmø*, anden s. Olufs dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 200.

31. Julii. *807. K. CHR. III. underkjender Mogens og Axel Klavsens (Rosenkrans') Paastand som Arvinger efter M. Aage Sparre paa noget Gods, som Hr. Mogens Gyldenstjerne, Jep Tordsen (Sparre) og Jakob Sparre havde kjøbt af Bonden Lavrids Mogensen i Verpinge. — *Malmø*, Sønd. e. S. Olaf Konge. Udt. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 200.

4. Augusti. *808. JEP TORDSSEN (Sparre) t. Liungby erkjender at skylde Mogens Claussenn (Rosenkrans) t. Tange 405 Guldgld. m. m., hvilke Penge vare ham tilfaldne i Arv efter M. Aagge Sparre. — *Malmo*, torsd. n. f. s. Laurentii mart. dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 201—202.

4. Augusti. *809. AXEL og MAGENS ROSSENKRANTZ t. Togeruppe og Tange kvittere Hr. Magens Gyllenstern t. Twmeruppe for Arven efter deres Morbroder, M. Aage Sparre. — *Malmoo*, torsd. n. e. s. Peders dag. vinc. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 202.

10. Augusti. *810. CHAPUYS, Nederlandenes Gesandt i London, meddeler Granvella, at man forgjæves har bestræbt sig for at faa de engelske Udsendinge til at erklære sig imod Hert. af Cleve og Holsten, som stadig tilføje »nos nyepces de Dennemarcque« den største Uret. — (10 Août.) (Fransk.) Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 467.

17. Augusti. *811. LAALANDS LANDSTHINGS Dom, hvorved Bønderne i Rørbek dømmes til at bøde hver 3 Mark til Fru Barbrad t. Bæridtzgordt, fordi de have »ranet« hendes Tjenere i hendes egen Fælled-Skov. — Onsd. f. Bartholomei Dag. Udt i Histor. Tidsskr. II. 131.

20 Augusti. *812. CHR. III., rex Danorum, Francisco I., regi Gallorum, scribit, se legatos suos, Eschillum Bylden, equitem auratum, et Petrum Suauenium ad eum misisse, ut cum rege de jungenda amicitia arctiore transigant. — *Ex arce nostra Ellebagen*, uigesima die Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 172—73.

1541.

*813. CHR. III., rex Danorum, Henrico, Franciæ Dolphino, legatos suos recommendat eique unam bombardam jaculatoriam novi generis mittit. — *Ex arce nostra Ellebagen,* uigesima die Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 173. Smstds S. 174—75 findes tre Anbefalingsbreve for Gesandterne af samme Datum fra Chr. III. til Prins Carl af Frankrig, Connetablen Montmorency og Bispen af Paris. 20. Augusti.

*814. PETRUS JOHANNIS opfordrer Johannes Becker (ɔ: Pistorius) til flittig at studere den latinske Grammatik. — *Rostochii,* 2. die p. assumpt. Mariæ. (Latin.) Udt. p. Dansk og Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 600. 22. Augusti.

*815. HANS STEFFENSZEN tilstaar at have laant 10 Mark lybsk af Namen Janszen, Raadmd. i Flensborg, mod en vis Rente og Pant i sin Gaard. — Ame deme mand., welcker was de achte dach Marien hemmelfarth. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 311—12. 22. Augusti.

*816. MARTINUS LUTHERS og JOHANNES BUGENHAGENS Betænkning til Kurf. Johan Frederik og Hert. Johan Ernst af Sachsen om en stedfunden Nøddaab uden Vand, hvori B. omtaler, at han for 13 Aar siden var kaldet til Danmarks Grænser mod Sakramentskænderne. — *Wittenberg,* freyt. n. Bartholomæi. (Tydsk.) De Wette, Luthers Briefe V. 392—94. 26. Augusti.

*817. K. CHR. III. tillader Hr. Anders Bilde at nyde det Pant i 3 af Dalby Klosters Gaarde, hvorpaa han har Provsten i Dalbys Brev. — *Aahus,* mand. n. e. Bartholomei dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 332. 29. Augusti.

*818. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved noget Gods i Viffuede og Kiessendrup tilkjendtes Hr. Prebiorn Podebusk paa Niels Brocks Børns Vegne mod Hr. Oluff Rosenkrandz' Krav. — *Ottonie,* onsd. n. e. s. Hansdag decollat. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 202—205. Smstds. S. 248 bemærkes, at »Datoen maa være fejlskrevet, thi 31. Aug. 1541 var Kristian III. ikke i Odense«; imidlertid siges Dommen ikke at være udfærdiget i Kongens Nærværelse. 31. Augusti.

*819. HINRICK BLOMES Brev til K. Chr. III., hvori han forsvarer sin Fremfærd med Slotsloven paa Hald og meddeler, at han sender to af sine Venner med Fuldmagt til Kongen for at overlevere denne Slotsloven. — *Kyle,* am tage Ægidii. (Plattydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 369—72. 1. Septbr.

*820. VESTER HERREDSTHINGS Vidne, at Jens Bareffod, Hrdsfgd. smstds., fik et Thingsvidne paa, at hans Lavhævdshøringe, Thomes Stigge, Væbner, og Esky Nielssen i Lofftgord, vidnede, at de vare til Stede i hans Gaard i Seding, da han med sin Lavhævd »indvordede« Twdmossæ Hussted. — Løffwerd. n. f. v. Frwe dagh natiuitat. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 55. 3. Septbr.

*821. HENSTED HERREDSTHINGS Vidne, at Fru Anne Kaassdatther til Haffnø, Erick Lyøckis Enke, fik Thingsvidne paa, at Erick Skram t. Tielle sidste Tirsdag »indvordede« paa Fru Annes Vegne Haffnø Gaard og Gods. — Torssd. natiuitat. Marie. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. I. 301—304. 8. Septbr.

*822 (= 354). For 15. Septbr (14. Septbr.?) læs 14. Septbr. Traktaten er paa 50, ikke paa 15 Aar. Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 134—37. Rydberg, Sverges Traktater IV. 206—23 (ang. Datum ibid. S. 225). Udt. p. Dansk i Baden, Danm. Hist. III. 199—202, Brudst. smstds. S. 319—20 og i Sv. Riksdagsakter I. 294—96 Jvfr. Reedtz, Rep. hist. S. 68—69. 14. Septbr.

*823. K. CHR. III.'s Erklæring om de af ham mellem K. Gustaf af Sverig og Danzig mæglede Forlig. — *Bromsebro,* ahm tage exaltat. (Tydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 243—45. 14. Septbr.

355. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 417—18. 20. Septbr. (10. Maji?).

1541.

20. Septbr. *824. Traktat afsluttet af K. CHR. III. og hans Raad med K. Gustafs Sendebud Hr. CONRADH PYHY, Kansler, Hr. JAHAN TURESON m. fl., hvorved han lover ikke at forlade K. Gustaf i dennes Strid med de Lybske, Kurf. af Sachsen og Landgr. af Hessen, Hert. af Preussen og Staden Danzig. — *Rotneby,* tiiszd. n. e. exaltat. Crucis. (Svensk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 226—43. Udt. i Tegel, Gustaff I.'s Hist. II. 147—48.

24. Septbr. *825. Lord WILLIAM HOWARD tilskriver K. Henrik VIII. bl. a. om det afholdte prægtige Bryllup mellem Hert. af Lothringen og Hertuginden af Mailand. — *Lyons,* the 24. of September. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 606—10.

27. Septbr. *826. K. CHR. III. skjænker S. Jørgens Hosp. udenfor Tommerup til Helliggeistes Hosp. i Aahus. — *Aahus,* tisd. n. e. s. Mathei ap. dagh. Rönbeck, Analecta histor. de Ahusia Till. S. 4—6.

6. Octobr. *827. JENS BRODERSZEN i Barghem pantsætter 1½ Demat Eng til Namen Janszen, Raadmd. i Flensborg, for 30 Mark lybsk. — In den achten daghen Michaelis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 312—14.

11. Octobr. *828. K. GUSTAF tilskriver K. Chr. III. ang. sit Forhold til »Manden« (ɔ: Bernhard v. Melen) og beder ham berette Kurf. af Sachsen og Fyrsten af Hessen derom. — *Calmarn,* 11. Octobris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 17—18.

16. Octobr. *829. K. CHR. III. forlener Byrge Trolle med Aahus Len, mod at han deraf skal give aarlig 200 Mark og forskjellige Naturalier samt Halvdelen af Laxefisket og de uvisse Indtægter. — *Hafniæ,* sønd. p. Dionisii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 335—36. Brevet er i Kancelliregistranten dateret: sabbatum p. Dionisii (15. Octobr.). Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 200.

21. Octobr. *830. K. CHR. III. udnævner M. Hans Tageszen til Superintendent over Ribe Stift, efter at han er udvalgt dertil af Stiftets Domkapitel og Kleresi samt anbefalet af Universitetets Lærere. — *Kiøpnehaffn,* fred. n. e. s. Galli dag. Ny kirkehist. Saml. III. 28—29.

21. Octobr. *831. K. CHR. III.'s Landsvistbrev fra Asbiørnn Halwordsson, som uoverlagt dræbte Sywordh Thooresson. — *Oslo,* vndecim milium virg. dagh. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 798—99.

21. Octobr. *832. K. CHR. III.'s Befaling til Raadet i Wilster ang. Fastsættelse af Arbejdslønnen. — *Copenhagen,* am frid. n. Galli. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII. Repertor. S. 70.

22. Octobr. *833. K. CHR. III. forlener Eriich Banner med Kallø Slot og Len, mod at han deraf aarlig skal give 100 Dl. og Naturalier. — Løffuerd. p. Galli. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 219.

23. Octobr. *834. K. CHR. III. fritager Claus Daa for den Afgift, som han tidligere gav af Padbierg Len. — *Haffniæ,* sønd. p. Galli. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 316.

23. Octobr. *835. K. CHR. III.'s Landvistbrev for Swenongh Helisson, som uoverlagt dræbte Elingh Byørnnsson. — *Oslo,* sønd. n. e. XI twsindh Jomffrvers dagh. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. VII. 799—800.

4. Novbr. *836. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Hr. Hanss Goess, Sognepræst i Svenborg, og Mattz Persen, Bg. smsteds og Oldermand til S. Anne Gilde, at Kapellanen til vor Frue Kirke i Svenborg skal nyde den Rente, som laa til S. Anne Alter i denne Kirke, enten han for Sognepræsten gjør Tjeneste i Egense Kirke eller ikke. — *Ottense,* 6. feria p. omnium sanctor. Ny kirkehist. Saml. V. 519—20.

5. Novbr. *837. K. CHR. III. tillader Fru Citzelle Krumediges at beholde Hønborg Len, som »gamle Kong Christiern« havde pantsat til Erik Krumedige for 1600 Mark. — *Odensze,* leffuerd. p. omnium sanctor. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 195.

1541.

*838. K. CHR. III. forlener Hans Boesen, Bg. i Kolding, med S. Jørgens Hosp. og tilliggende Gods mod at underholde de syge og de fattige. — (*Odense,* Søndag f. S. Mortens Dag.) Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 168. Datum efter Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 205—206. 6. Novbr.

*839. K. CHR. III. besvarer K. Gustafs egenhændige Skrivelse ang. »den bevidste Mand« (ɔ: Bernhard v. Melen) og vil senere tilskrive ham om det evang. Forbund. — (Sønd. e. omnium sanctor.) (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 18. 6. Novbr.

*840. K. CHR. III. meddeler Hr. Bernhard v. Melen, Landfgd. i Sachsen, at han har forliget sig med sin Svoger, K. Gustaf, og opfordrer ham til en mundlig Forhandling for ogsaa at bringe Forsoning til Veje mellem ham og Kongen; for øvrigt skal han skjænke Brevviseren Otto Stigsen fuld Tiltro. — (Sønd. e. omnium sanctor.) (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 18. 6. Novbr.

*841. K. CHR. III. forordner, at S. Albani Kirke i Odense skal ligge til Skolen smstds. under Prioren i S. Knuds Kl. — *Odensze,* leffuerd. p. Martini. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 234 og i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 19. 12. Novbr.

*842. K. CHR. III. befaler Stæderne Flensborg, Rendsburg, Husum og Tønder indtil videre at afholde sig fra Sejlads paa Nederlandene, da Fredstilstanden med disse er ophørt d. 1. Novbr. — *Odensehe,* sonnabenndes n. Martini.. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 314. 12. Novbr.

*843. PEDER HANSZENN, Væbner, Høvedsmd. paa Aggershus, mageskifter en Fjerdings Rente i Skalpedt paa Eger til Thruls Alffsen paa Hals i Hoff Sogn mod Ranefossen i Holmefos paa Eger. — *Fossene paa Eger,* fred. n. e. s. Brixie dag. Diplomatar. Norveg. VII. 800. Trwls Alffssøns Gjenbrev af samme Datum smstds. S. 801. 18. Novbr.

*844. TOLLEFF GWTTORMSØN mageskifter en Fjerdings Rente i Ranefos i Holmefos i Hogx Sogn paa Eiker til Pedher Hanssøn, Høvedsmd. paa Aggershus, mod en Fjerdings Rente i Nedbergh i samme Sogn. — *Fossene paa Eiker,* loffwerd. n. e. s. Brixie dagh. Diplomatar. Norveg. VII. 802. 19. Novbr.

*845. WILLIAM PAGETS Beretning til K. Henrik VIII., hvori bl. a. omtales Ankomsten af et dansk Gesandtskab, bestaaende af K. af Danmarks Sekretær Petrus Suevius og en Adelsmand Hans Biller med 30 Tjenere; Hensigten skal være at afslutte et defensivt Forbund med K. af Frankrig. — *Melun,* the 21. day of November. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. VIII. 635—39. 21. Novbr.

366. Jvfr. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 179. 29. Novbr.

*846. SKRAA for Skinderne i Kjøge, samtykket af Magistraten. — *Kioghe,* s. Andhree ap. dag. Danske Saml. VI. 365—68. 30. Novbr.

*847. FRANCISCUS I., Francorum rex, Chr. III, regi Danorum, scribit, se cum legatis ejus, Eschillo Bilde, Petro Suauenio et Erico Krabbe, ligam defensivam certis conditionibus fecisse. — *Apud Fonten Bleudy,* die vltima mensis Nouembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 175—76. 30. Novbr.

*848. ORATORES regis Franciæ Chr. III., regi Danorum, scribunt, regem Suedræ (Sveciæ), duces Saxoniæ, Cleuencem, Luneburgensem, Prussiæ et landgrauium Hessiæ in liga defensiva comprehendendos non esse, antequam voluntas eorum cognita sit. — *Ad Fontem Bleaudi,* pridie cal. Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 176—77. 30. Novbr.

*849. Litteræ amicitiæ HENRICI, Delphini Franciæ, ad Chr. III., regem Danorum, scriptæ. — *Apud Fontembleaudi,* die prima mensis Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 177. 1. Decbr.

1541.

4. Decbr. *850. WELSINGER, K. af Frankrigs Sekretær, meddeler K. Chr. III., at hans Herre, efter at have set det Billede af Kongen, som denne sendte ham (Welsinger), ikke har villet give ham det tilbage. — *Fontainebleau,* den IIII. tag Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 178—79.

7. Decbr. *851. Beretning fra WILLIAM PAGET til K. Henrik VIII., hvori bl. a. omtales Betingelserne ved et afsluttet Forbund mellem K. af Danmark og Frankrig. — *Paris,* the 7. of this present of Decembre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. VIII. S. 639—44.

8. Decbr. *852. K. CHR. III. lover Anne Læsemesters, Enke efter Superintendenten i Ribe, M. Johan Wentz, forskjellige Naturalier til Underhold samt at hjælpe hende ved Døtrenes Giftermaal og Sønnernes Studeringer. — *Hadersleff,* wor Frwe dag concept. Kirke-Kalender for Slesvig II. 131—32. Udt. i Kinch, Ribe Byes Hist. efter Reform. S. 23.

10. Decbr. *853 (= 140 og 432). For 9. Decbr. 1538 og 11. Decbr. 1542 læs 10. Decbr. 1541. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—1550 S. 75—76.

12. Decbr. *854. Litteræ amicitiæ a DAVIDE, cardinale s. Andreæ, ad Chr. III., regem Danorum, scriptæ. — *Apud Fontem Beleau,* XII. Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 210—11.

13. Decbr. *855. THORGER KELSØNN, ARNE GUDULFFSØNN og THORE OLUFFSØNN i Hougs Sogn paa Eger skjøde Fossen Smørhette-Strøm i Holmefos paa Eger til Peder Hansenn, Høvedsmd. paa Aggershus. — *Agershus,* s. Lucie dag. Diplomatar. Norveg. VII. 802—803.

19. Decbr. *856. Litteræ credentiarum FRANCISCI I, regis Francorum, datæ Johanni Fraxineo, nuntio ejus, ad Chr. III., regem Danorum, misso. — *Apud pagum Deschau,* die decima nona mensis Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 211—12.

22. Decbr. *857. K. CHR. III.'s Transsumpt og Bekræftelse paa K. Fr. I.'s Brev af 19. August 1530 om Handelen mellem Undersaatterne paa Als, Ærø og i Sundeved og Flensborg. — *Flennszborch,* am donnerssdage na Thomæ ap. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 233—35.

28. Decbr. *858. K. CHR. (III.) befaler Raadet i Wilster at sørge for, at ingen Vært eller Borger huser Ubekjendte, men strax angiver dem for Borgemesteren eller Amtmanden. — Am tage der vnnschuldigen Kinder. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 70—71.

31. Decbr. *859. K. FRANTS I. tilskriver K. Chr. III., at han har befalet Georges Lucque at underrette Kongen om Forholdene i Frankrig. — *Fontainebleau,* le dernier jour de Decembre. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 212.

370 se *785.

*860. K. CHR. III.'s Brev til Prioren i S. Knuds Kl. i Odense, at han skal give de holstenske Raader Underhold med Øl, Mad og Hestefoder, naar de komme til Odense. Udt. i Danske Mag. II. 71.

*861. K. CHR. III.'s Brev til Christen Povelsøn, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, om at holde tvende Studenter i Kbhvn. til Studium. Udt. i Danske Mag. II. 71.

*862. K. CHR. III.'s Brev til Christen Povelsøn, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, at han skal holde Læsemesterens Hus ved Magt med Fodstykker og Tag. Udt. i Danske Mag. II. 72.

*863. Relatio ab Eschyllo Bilde, Petro Suauenio et Erico Krabbe, LEGATIS regis Daniæ in Galliam missis, ut de foedere inter reges tractarent, scripta. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 180—210.

1541.

*864. Mattis Møller, Sognepræst til Husby Kirke, tilstaar, at han har modtaget Kirke og Præstegaard af Hr. Henrik Knutssen, Ridder, og hans Frue og efter deres Død af deres Børn. Ny kirkehist. Saml. VI. 763—64.

*865. Pawell v. Aneffelde tilstaar at have modtaget for Aaret 1541 af Peder Skriver i Flensborg paa Kongens Vegne 100 Mark, hvormed han aarligt er forlenet. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 315.

*866. Mariager Birkethings Vidne, at Knud Maler i Mariager skjødede sin Gaard smstds. til Klostret. Udt. i Danske Mag. VI. 145.

*867. Mariager Birkethings Forbuds Brev, at ingen maatte bruge Landkjøb mod Klostrets Privilegier. Udt. i Danske Mag. VI. 145.

*868. Vonsild, Hald og Gierløf Herredsthings Stokkenævn, at Mariager Kl. ligger paa en alfar Vej mellem Randers og Aalborg, og at i Byen bo Embedsmænd (ɔ: Haandværkere). Udt. i Danske Mag. VI. 145.

*869. Fortegnelse over Frue Kirke i Flensborgs aarlige Indtægter. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 315—25.

*870. Liste paa Bøger indkjøbte for Kongen og Hert. Frederik i Lübeck hos Mester Jacoppe ved M. Andreasz. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. VI. 142—43.

C. 1541.

c. 1541.

*871. Philippus Melanthons Brev til Petrus Suauenius, indeholdende Anbefaling for en græsk Mand til Understøttelse. (Græsk.) Corpus Reformatorum IV. 734.

1542.

1542.

376. Brudst. i dansk Overs. i Ny kirkehist. Saml. IV. 494. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 227—30. 6. Januar.

*872. K. Chr. III. beder Dr. Justus Jonas, Provst i Wittenberg, paa ny at komme 6. Januar. til sig, da han ønsker at tale med ham om Sager vedkommende Religionen og Kirken. — *Gottorp*, 6. Januar. (Tydsk.) Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 224.

*873. K. Frants I.'s Kreditiv for (Delacroix?) som Gesandt til K. Chr. III. — 9. Januar. *Fontainebleau*, le IX. jour de Januier 1541. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 212—13.

*874. Philippus Melanchton Joachimo Camerario inter alia scribit: »et φάσμα 10. Januar. coeleste cogitarem ante sexennium typis excusum, conspectum in Chersoneso Cimbrica, in quo Gallus Leoni caput decerpit. Exemplum phasmatos est in Borneri parietibus ni fallor. — Die decimo Januarii. Epistolarum Phil. Melanchtonis libri IV. S. 740. Corpus Reformatorum V. 16-17.

378. Diplomatar. Norveg. V. 823. 11. Januar.

*875. Mickel Enersønn tilskjøder Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggershus, Ode- 11. Januar. gaarden Thossun ved Steffning i Hougs Sogn paa Eger. — *Thonsberge*, onsd. n. e. helliige thre konge dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 793—94.

*876. Vidnesbyrd, at Jngger Oluffzdotter gav Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggers- 13. Januar. hus, sit Samtykke til at kjøbe det halve Siwordzrwd af Anders Lawriszenn, der til forn havde kjøbt det af hendes Broder. — *Sandenn*, tiwgenda dag Jwle. Diplomatar. Norveg. VIII. 795—96.

*877. Anders Lauriszenn paa Gylteszør i Sandenn Sogn tilskjøder Peder Hansenn, 13. Januar Høvedsmd. paa Aggershus, og hans Hustru Fru Jnggeburge Nielszdotther Halvparten af

1542.

Gaarden Siwordzrwdt i Sandenn Sogn paa Westfaldenn. — *Sandenn presthegard*, tiwgende dag Jule. Diplomatar. Norveg. VIII. 794—95.

17. Januar. *878. Dr. JOANNES BUGENHAGEN takker K. Chr. III. for en Del ham, Dr. Martinus og Philippus foræret Smør og Sild, skriver om nogle Kongen tilsendte Bøger og beder ham endnu et Aar at understøtte M. Petrus Generanus. — *Wittenberg*, Antonii. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 29—31. Baltische Studien XXXVIII. 231—33. Brudst. p. Dansk i Ny kirkehist. Saml. IV. 687.

22. Januar. *879. (KONGENS) Følgebrev for Christopher Johansen Lindenov til Kolding Len. — *Rendersborg*, sønd. n. e. s. Antonii dag. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 38.

24. Januar. *880. KNUDT RUUDT, Ridder, tilskriver Knudt (Gyldenstjerne?) om en Bondekarl, som denne gjør Fordring paa og som Knud Rud nu sender ham. — *Ex Viidboy*, s. Poelss aften. Vedel Simonsen, Ruderne I. 106—108.

25. Januar. *881. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dietrich Blome, Amtmand i Steinburg, ang. Appellation fra »Gueding« til Kongen. — (25. Jan.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 147.

25. Januar. *882. SJÆLLANDSFAR LANDSTHINGS Dom, at Hans Nielsen i Hælstædhe i Steffns Herred, Hr. Jep Heyes Tjener, skal beholde den Jord, som Per Olsen smstds. gjør Fordring paa, »indtil bedre Bevisning kommer«. — Onsd. n. e. s. Prisce jomfrwes dagh. Ny kirkehist. Saml. V. 173—74.

29. Januar. *883. KNUTT, JURGEN, OTTE og CHRISTOFFER GULDENSTIERN meddele Gabriel Giildenstiern, at de have overdraget deres Broder Mogens at forebringe ham nogle Ærinder i deres Navn. — *Bygholm*, sønd. n. e. conuers. s. Pauli. Danske Mag. 5. R. I. 241.

31. Januar. *884. K. GUSTAF opfordrer Indbyggerne i Jemteland til at afgive deres Kirketiende paa samme Maade som Almuen i de tilgrænsende svenske Landskaber. — *Upsala*, 31. Jan. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref. og Kyrkohist. II. 170—72.

31. Januar. *885. Kurf. JOHAN FREDERIK af Sachsen paalægger Martin Luther at lade Dr. Pomeranus vide, at Kurf. efter den danske Konges Anmodning tillader ham paa nogen Tid (indtil Pinse) at begive sig til Holsten for der at virke for den evangeliske Sag. — *Torgau*, dinst. n. Pauli conuers. (Tydsk.) Burkhardt, Luthers Briefwechsel S. 405—408.

1. Febr. *886. Kurf. JOHAN FRIEDERICH af Sachsen tilmelder K. Chr. III., at han har tilladt Dr. Johan Pomeranus at begive sig til Kongen for at være ham behjælpelig ved Indførelsen af en ny Kirkeordning i Slesvig og Holsten. — *Torgau*, mittw. n. conuers. Pauli. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 221—23.

ante 3. Febr. *887. Mandata regis Francorum, quæ JOHANNES FRAXINEUS, legatus ejus, coram rege Daniæ de bello contra imperatorem incipiendo affert. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 213.

3. Febr. *888. K. CHR. III.'s Svar paa de af K. af Frankrigs Gesandt, Joh. de Fresse (Fraxineus), forebragte Hverv; Kongen erklærer sig villig til at bistaa K. Frants i Krigen mod Kejser Karl V. — *Segeberge*, freit. n. purificat. Marie. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 214—15.

post 3. Febr. *889. PETRUS SUAUENIUS ad Johannem Fraxineum scribit, regem Gallorum, quando exercitus regis Daniæ congregatus sit, omnibus stipendiariis suis in inferioribus Germaniæ partibus ad consummationem stratagematis instituti uti debere. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 215—16.

4. Febr. *890. JENS THOMSEN, Underprovst til Varde Syssel, vidner, at den Tid han var Regnskabsprovst hos Gunde, Degn i Ribe, havde denne til Degnedømmet to Kirker, Jerne

1542.

og Guldager, og før han fik denne sidste, havde han havt Aal Kirke i Vester Herred. — *Ribe,* lørd. Septuagesima Aar 1552 (1542?). Danske Samlinger I. 365.

*891. Johannes Johannis, Borgskriver i Haderslev, (paa Amtmandens Vegne) og Anthonius Keyser, Superint. og Præst i Haderslev, stadfæste Valget af Hr. Jurgen Wulff, Sognepræst i Tyslundt, til Præst i Beuetofft. — Szond. na purificat. Marie. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 519—20. 5. Febr.

*892. Axell Brae t. Krogholm og Christen Friis t. Overgaard oplade paa deres Hustruer Sophie og Else Rosenkrantz's Vegne Otthe Holgersens Børn Hovedgaarden Boller. — *Boller,* tisd. n. e. Køndhermeess. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 206—207. 7. Febr.

*893. Philip Melanchton opfordrer K. Chr. III. til at lade Kirkereformationen i Danmark beskrive af M. Peder Svave eller af Svaning. — *Witteberga,* 8. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Münter, Symbolæ ad illustr. Bugenhagii in Daniam commemorat. S. 25—26. 8. Febr.

383. Diplomatar. Norveg. V. 824. 16. Febr.

384. Diplomatar. Norveg. VI. 821—22. 16. Febr.

*894. Oslo Domkapitel mageskifter til Pedher Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus, noget Gods i Hoff Sogn paa Eggher og i Sandtzhwerffue imod Gods paa Romerighe. — *Oslo,* s. Juliane jomffrues dagh. Diplomatar. Norveg. IV. 822—23. 16. Febr.

*895. K. Chr. III. forlener Jyrgen Suaffue og hans Hustru Caterine Buckuollt for Livstid med Harridslevgaard. — *Gottrup,* leffuerd. p. Valentini. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 230. 18. Febr.

*896. Delacroix, legatus regis Gallorum, Petro Suauenio scribit, Fridericum ducem palatinum certis conditionibus compositionem discordiarum, quæ inter regem Daciæ et se sint, optare. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 216—17. Febr. v. Martii.

*897. (Petrus Suauenius) ad Delacroix, legatum regis Gallorum, scribit, regem Daniæ, si palatinus et marchio Lottaringiæ obtinere possint, ut Cæsar Carolus cum Ferdinando fratre querimonias suas, quas nomine sororis contra regem habere queant, deponere et pro Christierno fidejubere velint, tractatum de liberatione Christierni (II.) admittere velle. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 217—19. Febr. v. Martii.

*898. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet overdrage D. Christiern Morsianus den Bygning, han havde ladet opføre ved Residensen i Kannikestræde, hvori M. Peder Hansen før boede, dog med Universitetets Forkjøbsret. — *Kiøbinhaffnn,* otthensd. n. e. Matthiæ ap. dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 13—14. 1. Martii.

*899. K. Chr. III. giver Detleff Ebbesen og Andreas Japsen i Solum i Süderker Herred Privilegium paa at besidde deres Bondegods frit for Sandemændstog, Nævn og al Bonderedsel, som plejer at svares til Tønder Hus. — *Husum,* donnersd. na Invocavit. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 215—16. 2. Martii.

*900. Esgi Nielsen, Thingholder paa Vester Herreds Thing, Otthe Krwmpen t. Hølbygaard, Ridder, Hennik Qwitszo t. Lydom, Pally Bang t. Hennegaard, Thomes Stygh t. Frøstrop, Væbnere, og flere dømme i en Sag mellem Jens Baarffodh og Niels Skoningh i Debyll, at Twdmoss Hussted bør tilhøre den førstnævnte, indtil Niels kommer med bedre Bevisning. — Løffuerd. n. f. dom. Reminiscere. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 56—57. 4. Martii.

*901. Conradus a Pyhy, cancellarius Sveciæ, Steno Erici, Kanutus Andreæ et Georgius Norman, regis Sveciæ legati, ad Chr. III, regem Daniæ, litteras scribunt, rogantes, an in itinere Hamburgum versus ipsum et legatum Gallicum convenire possint. — 5. die Martii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 219. 5. Martii.

1542.

7. Martii. *902. K. CHR. III.'s Bekræftelse af K. Hans' Privilegier for Øen Femern af 24. Septbr. 1494. — *Rendeszborgk*, am dienst. n. Reminiscere. (Tydsk.) Corpus statutor. Slesv. III, 2. S. 268—71.

ante 9. Martii. *903. K. CHR. III.'s aabne Brev ang. hans Overenskomst med det slesvigske Domkapitel om Stiftsstyrelsen og Stiftsgodset i Slesvig. — Uden Datum. (Dansk Oversættelse.) Ny kirkehist. Saml. IV. 496—501. Brudst. i Muhlius, Commentatio de reformat. S. 61—62.

9. Martii. 385. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 326—27.

10. Martii. 386. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 125.

10. Martii. *904. OFFUE BILDE tilraader Hr. Oluf Rosenkrandz at vælge »det Tegn, som er Virgo og paa Danske kaldes Jomfru, som falder den Tirsdag og Onsdag næst før Palmesondag« til at bortfæste sin Datter til Peder Bille, samt lover selv at komme. — *Skoucloster*, fred. n. e. Reminiscere. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 475—77. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 255—57.

12. Martii. *905. Biskop HANS REFFS Forslag til K. Chr. III. om Uddannelsen af Præster i Oslo og Hammer Stifter. — 12. Marts. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 353.

14. Martii. *906. K. CHR. III. stadfæster Ploens Privilegier. — *Rendesburg*, dingsd. na Oculi (Plattydsk.) Westphalen, Monumenta IV. 3204—3209.

c. 20. Martii. *907. Litteræ recreditivæ CHR. III., Danorum regis, datæ domino de Cruce, legato regis Gallorum ad Franciscum I. redeunti. — *Ex arce nostra Rendesborch*, sine die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 220.

21. Martii. *908. Litteræ commendatitiæ CHR. III., regis Danorum, filio domini Wolfgangi Pogwisch, qui in Gallia aliquamdiu commorari vellet, ut linguam disceret, ad Franciscum I. datæ. — *Ex arce nostra Rendesborch*, die XXI. mensis Martii 15 . . Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 220—21.

25. Martii. 388. Safn til sögu Íslands I. 684.

25. Martii *909. K. CHR. III.'s Befaling til (Eske Bille?), at han skal følge den nye Doktor, som er forskreven fra Wittenberg, og paa Kongens Vegne indføre ham paa Universitetet og strax lade ham faa samme Besoldning som de andre Læsemestre. — Den 25. Marts. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 589.

29. Martii. *910. Kansleren JOHAN FRIIS underretter K. Chr. III. om, at han igjennem Christopher Otzen (Hvidtfeldt) har faaet at vide, at Christopher Throndssøn ønsker at blive Kongens Tjener igjen; han tilraader at indrømme ham det. — *Dalum Kloster*, onsd. n. e. vor Frue dag annunciat. Norsk hist. Tidsskr. II. 125.

31. Martii. 389. Beccau, Gesch. Husums S. 282—84.

9. Aprilis. *911. LASSE JEPSZEN i Randers udsteder Gjældsbrev til Namen Janszen, Raadmd. i Flensborg, for 47 Gylden at betale til Buxterhude Marked 1543. — Uppe Paschen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 327—28.

18. Aprilis. *912. SALLING HERREDSTHINGS Vidne, æsket af Poell Kalluff af Lundløsze, om Rebningen af Jordløsze Skov. — Tysd. n. f. s. Jørgens dagh. Aktst. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 180—81.

23. Aprilis. 391 se *913.

29. Aprilis. *913 (= 391). For Sønd. misericord. domini læs Lørd. e. Sønd. misericord. domini Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 216.

29. Aprilis. *914. K. CHR. III.'s Skrivelse til Bertram v. Anefelt (Lensmd. p. Sønderborg Slot) om Plovskatten, den fangne K. Chr. II., Sold til Knægtene og Færgen. — *Rippenn*, sonnabenths p. misericordias domini. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 328—29.

1542.

*915. KONGENS RETTERTHINGS Dom ang. Christine Lorckes af Flensborgs Fordring til Reinolt v. Heiderstrup, Lensmd. p. Hagenskov Slot, paa 100 rhinske Gylden, for hvilke hendes Mand Thomas Lorck var gaaet i Kavtion for Sophie Ahlefelt, Reinolt v. Heiderstrups Hustrus Moder, til Niels Smith, Bgm. i Flensborg. — *Riipis,* sabito Jubilate. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1053. 29. Aprilis.

*916. K. FRANTS I.'s Kreditiv for Delacroix, da denne anden Gang sendtes til K. Chr. III. — *Montreal,* le dernier jour dapuril. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 221. 30. Aprilis.

*917. Overslag over det Bidrag, som det tydske Rige skal udrede til Toget mod Tyrkerne. K. af Danmark skal ogsaa opfordres til at yde et Bidrag. — Uden Datum. (Fransk.) Weiss, Pap. d'état de Card. Granvella II. 619—23. Aprili.

*918. 4 LAGRETTEMÆND paa Eger kundgjøre, at Hellicke Haluordesønn og hans Hustru erklærede for Lensmanden paa Eger, at de samtykkede det Jordeskifte, som hendes Fader Wulff Herbrandzsønn havde gjort med Peder Hansenn, Høvedsmd. paa Aggershus. — *Ager,* mand. n. e. s. Marci dag. Diplomatar. Norveg. VII. 804—805. 1. Maji.

*919. K. CHR. III. pantsætter Grinderslev Kl. til Niels Kieldszenn for 1000 Dl., dog at han deraf skal gjøre Regnskab for Halvdelen af det uvisse samt underholde Præsterne. — *Riibe,* tisd. p. Jubilate. Danske Mag. 4. R. IV. 207. 2. Maji.

*920. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Axell Nielsen og Niels Scheel, »vore Mænd og Tjenere«, at dennes Halvbroder Loduich Schell ikke kan regnes for at have været klostergiven, men bør at gaa i Arv som de andre Søskende, da han døde i Ry Kl., inden Prøveaaret var udløbet og Klosterløftet aflagt. — *Ripis,* tissd. n. e. sanctor. Philippe et Jacobi dag. Ny kirkehist. Saml. V. 520—21. 2. Maji.

*921. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Erich Koess t. Brendved og Holger Rosenkrantz t. Boller, hvorved den sidstes Ret til en Søsterdel i Gjelskov Hovedgaard gjøres afhængig af en edelig Erklæring af ham selvtolvte med gode Riddermændsmænd. — *Ripis,* onssd. n. e. sanctor. Philippi et Jacobi. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II. 1. Diplom. S. 207—209. 3. Maji.

*922. Kejser CARL V. opfordrer sin Gesandt i London, Chapuys, til at faa K. af England til at støtte Kejseren overfor Hert. af Holsten, udvalgt K. til Danmark. — *Valladolid,* 3. Mai. (Fransk.) Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 467. 3. Maji.

*923. GEORG SPALATINS Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han beder denne sende sig den christelige, nuværende Konge af Danmarks Portræt. — Mittwoch 3. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 558—59. 3. Maji.

393. Tydsk Overs. i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 268—72. 4. Maji.

*924. K. CHR. III. tilkjendegiver Universitetet i Kbhvn., at han, uanset Bestemmelsen om vordende Kannikers toaarige Studium ved Universitetet, har forbeholdt sig selv at forlene Prælaturer, Kannikedømmer og Præbender; dog lover han at benytte dets Raad. — *Riibe,* torszd. n. e. sønd. Jubilate. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 20. 4. Maji.

*925. K. CHR. III. forlener Henrick Schultt med Holgaard at beholde frit for Livstid. — *Riibe,* fred. n. e. Jubilate. Udt. i Danske Mag. 4. R. VI. 201. 5. Maji.

*926. K. CHR. III.'s Brev til Bgm. og Raad i Vejle, at Renten af de Vikarier, som Borgerne i Vejle have stiftet, skal efter de nuvær. Indehaveres Død henlægges til Skolen og Skolemesterens Underhold. — Fred. e. Sønd. Jubilate. Wegener, Hist. Efterr. om And. Sør. Vedel S. 12—13, Anm. 13. 5. Maji.

1542.

9. Maji. *927. K. CHR. III. forkynder Raadet i Wilster, at Forbudet mod Udførsel af Korn er ophævet, men at Udførsel af saltet Kjød og Fedeoxer samt Sejlads til de vestlige Lande vedblivende er forbudt. — *Walste* (?), dinst. p. Cantate. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesv.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 71.

9. Maji. *928. SALLING HERREDSTHINGS Vidne, at Poell Kalluff af Lundlosze lod læse nogle Breve om Skiftet af Jordlosze Skov mellem Eggerth Henryckszenn i Veyleff, Verner Bartelszen til Byspbo og Mychel Brockenhusz. — Tyrsd. n. e. helly Kaarsz dagh invencionis. Aktst. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 181—82.

9. Maji. *929. K. af Polens Afsending FABIAN VON ZEHMEN opfordrer den preussiske Landdag i Marienburg til at forhandle om, hvad der bør gjøres i Anledning af, at Stath. i Nederl., hvis ingen Fred opnaas med Danmark, vil forbyde sine Undersaatter al Handel paa Preussen og de andre nordiske Provinser. — 9. May. (Latin.) Tydsk Udt i Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande I. 236—38.

14. Maji. *930. HALUORDH REDHERSSEN sælger den halve Gaard Rudh i Todsuigghen paa Todhen i Hoffh Præstegjeld til Pedher Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Sandhen*, sønd. f. s. Haluardi dagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 796—97, jvfr. S. 924.

14. Maji. *931. (COMITIORUM PRUSSICORUM MARIENBURGENSIUM) ad regem (Poloniæ) litteræ, in quibus eum hortantur, ut, si concordia inter regem Daniæ et domum Burgundiæ in conventu in civitate Bremensi instituto non restituta sit, utramque partem de pace admoneat. — (14. Maj.) Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande I, Docum. S. 238—41 (jvfr. I. 241—42).

19. Maji. *932. OLLUFF SIUORDSSON p. Kieelloss i Sandhenne Sogn mageskifter Gods i Eeggher i Howgs Præstegjeld til Pedher Hansøn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gods i Siuggersrudh i Sandhen Sogn. — *Sandhen,* fred. n. e. wor Herris hemmelfferdh dagh. Diplomatar. Norveg. VII. 805—806.

20. Maji. *933. STENO ERICI et GEORGIUS NORMAN, legati regis Sveciæ, Chr. III., regi Daniæ, gratias agunt de commendatitiis ipsius, quæ sibi utilissimæ fuerint; scribunt, se nunc Franciscum regem in Lotharingia conventuros esse. — *Confluentiæ,* die 20. Maji. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 219—20.

Majo vel Junio. *934. K. CHR. III. forlener M. Jesper Brochmandtt for Livstid med Gundsøgaard, samt tillægger ham en Læst Korn aarlig af Roskildegaard, da han har opladt Kongen S. Jørgens Gaard i Kolding. — *Haffniæ,* uden Dag. Udt. i Danske Mag. 4 R. IV. 322. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 258.

Ante 1. Junii. *935. Mandata domini DELACROIX, legati regis Gallorum, coram rege Danorum relata. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 222.

1. Junii. *936. Litteræ recreditivæ CHR. III., regis Danorum, domino Delacroix ex altera in Daniam legatione redeunti ad Franciscum I., regem Gallorum, datæ. — *Ex Arusia nostra,* ad kalend. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 224.

1. Junii. *937. CHR. III., regis Daniæ, litteræ ad Franciscum I., regem Gallorum, domino Delacroix redeunti datæ, in quibus scribit, se quantas peditum copias in præsentia habeat quam celerrime colligere et in Marchiam ad Martinum de Rosuym transmittere velle. — *Ex Arusia nostra,* (ad kalend. Junii). Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 223—24.

1. Junii. *938. STEVNS HERREDSTHINGS Vidne, krævet af Hans Nielsøn i Helsted, paa, at 6 Dannemænd vidnede, at det ej tilkom ham at lukke det Gab, som er paa et Gjærde paa Helsted Fang. — Torsd. vdi Pindze vge. Ny kirkehist. Saml. V. 174—75.

1542.

*939. Hert. ERNST af Lüneburg meddeler Gr. Johan af Oldenburg, at hans Kansler Forster vil paa K. Chr. III.'s Vegne sammen med Schack Rantzau deltage i Forhandlingerne med Gr. Anton (af Oldenburg). — Freit. n. Pfingsten. Tydsk Udt. i Quellensaml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 122. 2. Junii.

398. Flemmer, Hist. Efterr. om Randers lærde Skole I. 35. 3. Junii.

*940. K. CHR. III.'s og Dr. DOROTHEAS Revers paa deres umyndige Søn Frederiks Vegne i Anledning af dennes Hylding paa Viborg Landsthing. — *Wyburg,* am sonnt. Trinitatis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 90—91. 4. Junii.

*941. BØRGLOM HERREDSTHINGS Vidne, at Hr. CHRISTEN MYRCH, Sognepræst i Albeck, lod læse to Sognevidner af 18. Aug. 1538 og 28. Maj 1542, lydende paa, at den Dam og Aalekiste, som ligger ved Albeck Kirke, samt den »Øredgard«, som Las Askilldsen bruger, fra Arilds Tid har ligget til Præstegaarden i Albeck. — Tiisd. n. f. festum corp. Christi. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 218—20. 6. Junii.

401. Adler, Efterr. ang. Ribe X. 20—21. 8. Junii.

*942. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Kjøbstæderne i Nørrejylland og Borgerne i Ribe, hvorved denne Stads særegne Handelsfrihed stadfæstes. — *Viborg,* torsd. n. e. hellig Trefoldigheds Søndag. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 287 og Kinch, Ribe Bys Hist. II. 32 (med Datum Trinitatis Sønd.). Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danmark og Norge I. 396—99 (uden Dagsangivelse). 8. Junii.

*943. CHR. III., rex Danorum, dominum de Longueval, consiliarium et domus magistrum ordinarium regis Franciæ, rogat, ut cum duce Cleuiæ laboret, ut equi duo Germanico more instructi tuto ad ducem Aurelianensem pervenire queant. — *Ex Wyburgo,* IX. die Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 225. 9. Junii.

*944. CHR. III., rex Danorum, Carolo, duci Aurelianensi, promittit, se duos equos selectissimos et bombardam promissam transmissurum esse. — Sine anno et die. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 224—25. (9. Junii.)

402. I Danske Kancelliregistr. 1535—50 S 225 er Brevet dateret: Onsd. p. Trinitatis (7. Junii). 10. Junii.

*945. Spørgsmaal rettede til Knud Gyldenstjerne ang. dennes Forhold under Forhandlingerne med K. Chr. II. og Svarene derpaa. — Uden Dag. Hvidtfeldt, Danm. Riges Krøn. S. 1382—83 (Kvartudg. VIII. 340—42). Den tydske Orig. i Heise, Krist. II. i Norge S. 211—12, jvfr. S. 158 ff., 204—206. Ante 11. Junii.

*946. K. CHR. III. stadfæster Biskop Jyrgenn Friiss af Viborgs Forleningsbrev, givet Hr. Christiern Friiss paa Overgaard. — *Wiborig,* sønd. p. corp. Christi. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 208—209. 11. Junii.

*947. K. CHR. III. forbyder al Handel i Fiskerlejerne Hals, Egense og Mou og paabyder, at de Kjøbmænd, som indtage Sild i hine Fiskelejer, skulle give den sædvanlige Told i Aalborg. — *Viborg,* Sønd. n. e. Guds Legems Dag. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. VII. 285. I Kancelliregistr. er Brevet dat. Mandag i St. f. Søndag. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 231. 11. Junii.

*948. KNUD GYLDENSTJERNE fordum udvalgt Biskop til Fyn vidner, at han under Forhandlingerne i Kbhvn. 1532 ang. K. Chr. II. havde erklæret, at K. Fr. I. ikke var skyldig at holde det Christian givne Lejde, fordi denne selv havde brudt det, og ligeledes, at han havde tilraadet Kongen at holde Christian i Fængsel. — *Viborg,* sønd. e. Trinitatis. Hvidtfeldt, Danm. Riges Krøn. S. 1383—84 (Kvartudg. VIII. 342—44). Udt. og Brudst. i dansk Overs. efter den tydske Orig. i Heise, Krist. II. i Norge S. 206—208. 11. Junii.

*949. ERICH SCHRAM t. Tielle, EYLER LØCKY t. Torop og OLUFF GLOB t. Vellumgaard love Jacob Hardenbærgh t. Sandholtt, Eyler Hardenbærgh t. Matterop og 5 andre 11. Junii.

1542. Adelsmænd, at Peder Stoggy t. Heffrindtholm skal betale den af ham dræbte Nielss Maagensens Eftermaalsmænd den Sum, som hine 7 Adelsmænd havde sagt god for. — *Webaarig,* sønd. n. e. hellige Trefoldighiidtz søndag. Danske Mag. 3. R. IV. 262—63.

12. Junii. *950. K. Chr. III. giver Hr. Peder Thomesen, Superint. i Vendelbo Stift, og hans Hustru, Anne Lauritsdatter, Livsbrev paa Kronens Gaard i Thisted, som de nu selv ibo. — *Viborg,* Mand. n. e. Guds Legems Dag. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 383.

18. Junii. *951. K. Chr. III. forlener Jyrgen Bragde med Tranekjær mod en aarlig Afgift af 200 rh. Gld. samt Halvdelen af det uvisse. — *Riipis,* anden sønd. (e.) Trinitatis. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 231.

24. Junii. *952. Stygge Krumpen anerkjender de paa Herredagen i Kbhvn. tagne Bestemmelser om Bisperne, Bispegodset og Kongevalget og forpligter sig til ikke at modarbejde dem. 11 Adelsmænd gaa i Borgen for hans Løfte. — *Ottense,* s. Hans midtsommers dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 237—41.

24. Junii. *953. K. Chr. III.'s Forordning om Superintendenten i Odenses Indkomster af Fyn. — *Ottense,* S. Hans Midsommers Dag. Brudst. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 22. Smlg. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 234—38.

26. Junii. *954. K. Chr. III. pantsætter Hans (ɔ: Frans) Brockenhus Hindsgavl for 400 rh. Gld. og 1600 Dl. — *Odensze,* mand. p. s. Hans dag mittsommer. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 228.

26. Junii. *955. Adolph af Burgund, Zelands Admiral, meddeler Dr. Maria, Stath. i Nederl., at et hollandsk Skib, der fiskede under Norges Kyst, er blevet plyndret. — (le 26. juin.) (Fransk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 443—44.

28. Junii. *956. K. Chr. III. forlener Jens Jyrgensen med Ribe Stifts Gaarde i Telde ad gratiam. — *Odensze,* odensd. p. s. Hans dag mittsomer. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 202.

29. Junii. *957. Krestoffer Johansen (Lindenov) beder Hr. Olloff Rosenkrantz t. Vallø fremme hans Frieri til Jerik Jeriksons (Banners) Datter Madellen. — *Odenss,* torsd. e. sanctehansdagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 209—10.

29. Junii. *958. D. Johannes Forsterus ad D. Johannem Schradinum, ecclesiæ Reutlingensis ministrum, inter alia de reditu D. Pomerani ex Dania scribit. — (*Noribergæ*), in die Petri et Pauli. Neue Mittheil. von dem Thüring-Sächs. Verein II. 91—94.

30. Junii. *959. Chapuys, Gesandt i London, meddeler Kejser Carl V., at han har forestillet K. af England, hvilke Farer Danmarks og Sveriges Handelspolitik medfører for hint Lands Handel. — Dernier juin. (Fransk.) Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 467—68.

Junio. *960. K. Chr. III.'s aabne Brev, at alle Markeder, som plejede at holdes i Fyn i Kongerne Hans' og Frederiks Tid, atter skulle gjenoptages og holdes efter gammel Sædvane. — *Odense,* uden Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 23. I Juni Maaned opholdt Kongen sig i Odense.

1. Julii. *961. Fru Anna Friis, Hr. Ove Lunges Efterleverske, beder Hr. Eske Bille t. Valden om ej at tiltale en af hendes »Drenge«, som i Drukkenskab har saaret en af hans Bønder, da Sagen er afgjort i Mindelighed mellem de paagjældende. — *Tirsbæk,* den 1. Juli. Udt. i Kvartalskr. Orion I. 312—13.

2. Julii. *962. Tractatus pacis et confederationis inter reges Sueciæ et Franciæ, in quo comprehenditur rex Daniæ. — *Joynville,* die 2. mensis Julii. Rydberg, Sverges Traktater IV. 246—54.

6. Julii. *963. Vlff Herbrandsszenn paa Eger i Hogx Sogn mageskifter med sin Svoger Tor Biornssen Gaarden Efos paa Ecker til Peder Hanssenn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod

1542.

Gaarden Nørdhre Tompthe smstds., 40 Lod Sølv og noget Tøj. — *Ffos,* thend 6. dag Julii. Diplomatar. Norveg. VII. 806—807.

*964. Tryg Engelbretssen i Hogx Sogn paa Egger mageskifter Gaarden Kregelin paa Fiischemstrandt til Peder Hanssenn, Høvdsmd. p. Aggershus, mod Gaarden Krug ved Wllernn. — *Foszenn,* thendt 7. dag Julii. Diplomatar. Norveg. VIII. 797—98. 7. Julii.

*965. Oluff Rosennkrantz, Ridder, tilskriver Hr. Eske Bilde t. Valden om en Sag mellem Eriick Banner og Peder Ebessen, en Trætte mellem Eske og Clauis Eriicksens Efterleverske m. m. — *Wallø,* 9. dag e. Petri et Pauli dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 210—11. 9. Julii.

*966. Beretning fra William Paget til K. Henrik VIII., hvori bl. a. omtales en Ytring af Kardinal Bellay, at Frankrig vilde sende Skotter, Danske og Svenske mod England, hvis dette Rige tog Kejserens Parti. — *Ligny,* the 9. of July. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 75—85. 9. Julii.

*967. K. Chr. III. forlener Herman Skiell med Irupe, mod at han deraf skal give 50 rh. Gld. og Halvdelen af det uvisse. — *Kiøpnehaffuen,* Canuti regis dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 215. Brevet er i Kancelliregistr. dateret: Tirsd. p. Trinitatis (6. Juni). Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 224. 10. Julii.

*968. Jacob Hardenberg t. Sandholt erklærer, at han tager det Gods tilbage, som hans Hustrus, Fru Sophie Lykkes Forfædre havde givet til Helligaands Kl. i Faaborg, og skjænker det til Odense Hosp. — Uden Datum. Udt. og Brudst. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 25. ante 13. Julii.

*969. K. Gustaf I. tilskriver Niels Grabbe, at Russernes Anfald paa Finland falder ham meget ubelejligt, da han for Tiden maa ruste sig mod Kejseren, K. Chr. II.'s Arvinger og den rom. K. Ferdinand; ligeledes er K. af Danmark ikke at stole paa, da han lægger Beslag paa de nederlandske Skibe i Øresund. — *Stocholm,* 16. Julii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. t. Finlands Häfder VI. 216—21. Smstds. S. 223—28 findes Breve af samme Dag og Indhold fra K. Gustaf til Fogderne og Stæderne i Finland. 16. Julii.

*970. K. Chr. III. forlener Holgierdtt Roszenkrantz med Vordingborg Slot, mod at han aarlig deraf skal give 500 Mk. og Naturalier samt Halvdelen af det uvisse. — *Hafnie,* mand. p. s. Margarete virg. dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 308. 17. v. 24. Julii.

*971. Nicolai de Boussut, domini Longeualli, litteræ creditivæ Francisco, nuntio suo, ad Chr. III., regem Danorum, misso datæ. — *In castris,* XX. Jullii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 226. 20. Julii.

*972. Instrux, udstedt af Nicolas de Boussut, Herre af Longueual, for Sendebudet France til K. af Danmark; han skal opfordre denne til at sende 6 Krigsskibe til Kysten af Holland. — *Au camp de Brebant,* le XX. jullet. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 226—27. 20. Julii.

*973. Thore Nielssonn, Kannik i Oslo, mageskifter til Peder Hanssenn, Høvedsmd. p. Aggershus, Gods i Steffninge i Howg Sogn paa Egger mod Gods i Wpssale i Traneby Sogn og i Slatthem i Schedzmo Sogn. — *Oslo,* Marie Magdalene affthen. Diplomatar. Norveg. V. 824—25. 21. Julii.

*974. Rector et professores universitatis Hafniensis Gerhardo Fabro, typographo et librario, in annum liberas ædes et immunitatem a publicis oneribus concedunt, et si anno elapso in officio manere constituerit, ex consensu regio beneficium aliquod vacaturum ei etiam promittunt. — *Hafniæ,* postridie Magdalene. Rahbek. Læsendes Aarbog 1800 S. 10—11. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 21. 23. Julii.

1542.

23. Julii. *975. JOANNES RISCHMANN, archidiaconus Husumensis, Joanni Becker (ɔ: Pistorio), Luneburgi commoranti, de studiis ejus scribit, eique suadet, ut grammaticam D. Philippi per Jacobum Mycillum recognitam legat. — *Husii,* 23. Jul. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 600.

23. Julii. *976. RAGNILD KAARISSDAATTERS Skjøde paa Halvparten af Gaarden Trandberegh i Waredallss Præstegjeld til Peder Hannssen, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Tomlle,* sønd. n. e. s. Marie Magdalene. Diplomatar. Norveg. VIII. 798—99.

28. Julii. *977. K. GUSTAF I. underretter Fogden i Dalerne Lasse Jespersson om det i Smaaland udbrudte Oprør, der nu understøttes af Tilhængere af den gamle K. Chr. II.'s Børn og Arvinger. — *Stocholm,* 28. Julii. (Svensk.) Diplomatar. Dalekarl. II. 245—46.

30. Julii. 411. Latin: Finni Johannæi hist. eccles. Islandiæ II. 661—62.

31. Julii. *978. K. CHR. III. pantsætter Marup Len og Gods for 500 rh. Gld. til Fru Susanne, Claues Eriickszens Enke. — *Ringstedtt,* s. Petri dag ad vinc. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 322.

31. Julii. *979. WILLIAM PAGET meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at de Danske have taget nogle hollandske Skibe, som vare paa Vejen til Spanien, ladede med Hvede. — *Lyons,* the last of July. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. IX. 106.

1. Augusti. *980. Staden KAMPEN opfordrer Herman v. Westerholt, Drost i Vollenhove, Willem van Ijsselstein, Drost i Genemuiden, og Engbert v. Ensse, Rentemester i Salland, til at hindre, at nogle til Danmark bestemte Skibe blive gjort til Bytte paa Harderuijks Red af to i den Anledning i Zwartsluis udrustede Skibe. — (1. Aug.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 37.

5. Augusti. *981. VIGLII ZUICHEMI ad Georgium Hermannum litteræ, in quibus scribit, classem Danicam suis a mari imminere dici, quæ Hollandiam, Zelandiam Frisiamque infestet. — *Bruxellæ,* V. Augusti. Gabbema, Illustr. et claror. viror. epistolæ S. 554—57.

9. Augusti. *982. Beretning fra WILLIAM PAGET til K. Henrik VIII. bl. a. ang. de mellem Frankrig og Skotland, Danmark, Sverig, Sachsen og Cleve afsluttede of- og defensive Alliance-Traktater, som K. af England skal være indbudt til at tiltræde. — *Lyons,* the 9. of August. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 110—18.

11. Augusti. *983. (Staden KAMPEN) forestiller Staden Zwolle Nødvendigheden af Indsættelsen af en anden Drost i Genemuiden, da den nuværende er til Sinds at udføre et Anslag til Søs mod de Danske. — (11. Aug.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 37—38.

15. Augusti. *984. MYCKELL EYNERSSON paa Reffwogh mageskifter Gaarden Følkesogen i Howgh Sogn paa Egker til Per Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gaarden Howgeness i Sandswerffz paa Westfollen. — *Tunsbergh,* tyessd. n. e. s. Tyburcii dagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 799—800.

18. Augusti. *985. K. CHR. III. forhøjer Peder Oxes Pant i Ravnstrup med 550 rh. Gld. og 450 Dl., hvoraf han aarlig skal oppebære 50 Dl. i Rente. — (*Kiopnehafn Slot*, Fred. e. Vor Frue Dag assumpt.) Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 238. Datum efter Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 245.

18. Augusti. *986. K. CHR. III. forhøjer Fru Kristenses, Thønne Thønneszens Enkes Pant i Krønge Birk med 300 Dl. — *Haffnie,* fred. p. aszumsionis Marie. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 239.

1542.

*987. Dr. Joannes Bugenhagen tilskriver K. Chr. III. om Antagelsen af en Prædikant til Kongen; han raader til at lade en af Magistrene Olauus, Johannes Siningius eller Petrus Paulinus promovere som Doctor theologiæ, anbefaler Dr. jur. Anton v. Schwalennberg til tydsk Kansler m. m. — *Wittenberg,* XIX. Augusti. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 31—35. Balt. Studien XXXVIII. 235—37. Brudst. i Vogt, Joh. Bugenhagen S. 398—99. 19. Augusti.

*988. Mertten v. Rossum, K. af Frankrigs Overfeltherre, meddeler K. Chr. III. Underretninger om Krigen med Kejseren. — *Maseers in veltleger,* den XXII. Augusti. (Plattydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 227—28. 22. Augusti.

*989. Reinolth v. Heiderszdorff, Oberst over de danske Krigsfolk, Aszmas v. Alfelth og Hennrich Rantzau, Pauels Søn, meddele K. Chr. III. Efterretninger om deres og de danske Hjælpetroppers Deltagelse i Krigen mod Kejseren i Brabant. — *Vor Masir,* dinst. n. assumpt. Marie. (Plattydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 228—30. 22. Augusti.

417. Udt. i Altmeyer, Hist. des relations S. 453—54 og i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten IV. 413—14. 28. Augusti.

*990. Instrux for Stath. i Nederl., Dr. Marias Udsendinge til Rigsdagen i Nürnberg; heri omtales, at Hert. af Holsten, »som kalder sig K. af Danmark«, har sendt Tropper for at hjælpe Van Rossen til Angreb paa Brabant. — Uden Dag. (Fransk.) Udt. i Altmeyer, Hist. des relations S. 455—58. c. Augusti.

*991. Decani collegii facultatis theologiæ Witebergensis invitatio publica ad promotionem doctoralem Johannis Machabæi, a rege Daniæ ad ministrum evangelii vocati. — 1. Septbr. Corpus Reformatorum IV. 770—71. 1. Septbr.

*992. Thomas Seymour meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at K. Ferdinand af Ungarn har søgt Hjælp mod Tyrkerne hos Kongerne af Frankrig, Danmark, Sverig, Skotland og Polen. — *Veyena,* the 5. day of September. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 141—45. 5. Septbr.

*993. William Paget meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at Grev »Glick« (Lykke) samme Dags Morgen er ankommet til det franske Hof fra Danmark. — *Pesenas,* the 7. day of Septembre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. vol. IX. 153. 7. Septbr.

*994. Erick Rosszenkrandtz mageskifter sin Ejendom i Bratterud, Wrdalsz S. i Valders, til Knud Hellgessøn mod dennes Del i Øffrelund i samme Sogn. — *Waldris,* sønd. n. e. natiuitat. b. Marie virg. Diplomatar. Norveg. X. 775. 10. Septbr.

*995. Franciscus I., rex Francorum, Chr. III., regem Danorum, hortatur, ut 25,000 delectorum militum hyeme proxima in provinciis suis alat, eique promittit, se 100,000 aureorum ad sustentationem exercitus missurum esse. — *In opido nostro Sallelis,* die decima Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 230—31. 10. Septbr.

*996. Franciscus I., rex Francorum, Chr. III., regi Danorum, scribit, se cum imperatore neque foedere neque indutiis pacturum esse nisi ea conditione, ut illum, regem Sueciæ et ducem Prussiæ simul complectatur. — *In oppido nostro Salelles,* die decima Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 231. 10. Septbr.

*997. Ærkebisp Wilhelm af Rigas Forslag til den tydske Ordens Landdag i Venden, hvori han bl. a. tilkjendegiver som sin Hensigt at ville sende Gesandter til K. af Danmark for at stemme ham gunstig. — *Wenden,* sond. n. natiuitat. Marie. (Plattydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 645—48. 10. Septbr.

*998. Philippus Melanthon Ant. Othoni, pastori ecclesiæ Henochianæ, scribit, esse commoditatem quandam nec procul a patria discedere nec aulas sequi, et multo tran- 15. Septbr.

1542.

quillius vivi in aristocratiis; etsi cupiat regi Daniæ consulere, se tamen ei liberam deliberationem relinquere. — Die 15. Sept. Corpus Reformatorum IV. 869.

20. Septbr. *999. CONRADUS A PYHY et STENO ERICI Chr. III., regi Danorum, litteras dant, quibus promittunt, se monitis Georgii Lykke parituros et in negotiatione sua res Daniæ non minore diligentia quam res ipsius Sueciæ amplexuros esse. — *Lugduni,* die 20. Septembris. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 232.

21. Septbr. *1000. K. CHR. III. befaler Indbyggere i Flensborg inden 6 Uger at betale de samme Afgifter som hidtil til Kirkerne og Kirketjenerne. — *Nykopinnge,* am dage Matthei ap. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 329—30.

21. Septbr. *1001. TORGER OLAFFSON sælger til Per Hannsson, Høvedsmd. p. Aggershus, de Ødegaarde paa Eickestranden, som hans Farfader kjøbte af Fru Margarette, samt Ødegaarden Ffaggreholth i Hauxsockn paa Eicker. — S. Mattei dagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 800—801.

22. Septbr. *1002. PEDER HANSENN, Væbner, mageskifter Gods i Kregliingen paa Fiiskemstrandtt paa Eger til Eriick Ormsøn mod Gods i Hedenstadtt i Houg Sogn paa Eger. — *Fossenne,* fred. n. e. s. Mattei dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 802.

22. Septbr *1003. AMUNDTT SØRENSON tilskjøder Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus, begge nordre Thorerudz Gaardene paa Fiskemstrandt paa Eger. — *Fossen,* fred. n. e. s. Mattei dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 801—802.

22. Septbr. *1004. ERIICK ORMSZONN mageskifter Gods i Hedenstadtt i Houg Sogn paa Eger til Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gods i Kregling paa Fiiskemstrandtt paa Eger. — *Fossenn,* fred. n. e. s. Mattei dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 803.

23. Septbr. *1005. K. CHR. III. stadfæster Pretz Klosters Privilegier. — *Rendsborch,* sonnavende n. Matthei ap. (Plattydsk.) Michelsen, Urkundensamml. I. 358—59.

23. Septbr. *1006. LUDOLPH GEFFHORN, Vicegardian, samt KONVENTET i Graabrødreklostret i Schwerin, erklære, at de have sendt Gardian og Broder Lutke Namenszen (fra Flensborg) i Klostrets Ærinde til Lübeck og omliggende Stæder; dog vil han ikke være iført Ordensdragt. — *Swerin,* am sonnauende na Mauritii. (Plattydsk.) Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 29. Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 331.

23. Septbr. *1007. ERIICK og GUDBRANDT ORMSØNNER tilskjøde Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus, Ødegaarden Ysterudt i Houg Sogn paa Eger. — *Fossenn,* løffuerd. n. e. s. Mattei dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 805—806.

23. Septbr. *1008. 12 LAGRETTEMÆND paa Eger afsige Kjendelse mellem Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus, og Gaarden Hedenstadtt om Ejendomsretten til nogle Enge. — *Fossene,* løffuerd. n. e. s. Mattei dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 804—805.

24. Septbr. 418 se *1016.

24. Septbr. *1009. K. CHR. III. tilskriver Dr. Pommeranus ang. de brunsvigske Anliggender, om de frugtesløse Fredsunderhandlinger i Bremen med de burgundiske, om Forhandlingerne med den ham til Hofprædikant anbefalede Præst i Hennhen, samt om hans Anbefaling af Dr. Autor (Anton) v. Sualenbergk i Frankfurt til Kongens Kansler. — *Nicopinngk,* sunt. p. Mathei ap. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 226—27. Balt. Studien XXXVIII. 240—41.

24. Septbr. *1010. WILLIAM PAGET meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at K. af Frankrig har ytret, at K. Henrik vilde faa K. af Sverig og Danmark til Fjender. — *Pesenas in Languedoc,* the 24. daye of Septembre. State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 173—87.

1542.

*1011. William Paget meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at K. Frants i disse Dage har afsendt en Gesandt til K. af Danmark og Sverig, for at disse til næste Aar kunne være rede til at angribe K. af England. — *Montpeslier*, the 10. of Octobre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 192—200. 10. Octobr.

*1012. K. Chr. III. pantsætter Karleby og Grimelstrup Birk paa Falster til Gertt Wulffstandtt for 700 Dl. og 300 rh. Gld. — *Haffniæ*, løffuerd. p. Dionisii dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 246. 14. Octobr.

419. Diplomatar. Norveg. XII. 747—48. 20. Octobr.

*1013. K. Chr. III. forlanger Raad af Dr. Pommeranus ang. Ansættelsen af Bernnt Friesz ved Universitetet; tillige forlanger han Underretning om Forhandlingerne i Hildesheim om Religions-Ordinansen, samt hvorvidt han snart kan vente en Hofprædikant. — *Odennsehe*, sunt. p. Galli. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 228. Brudst. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 425. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 249. 22. Octobr.

*1014. Chapuys, Gesandt i London, tilskriver Kejser Carl V. om Forholdene i England; han omtaler, at Englænderne ofte have givet ham Meddelelser ang. Hert. af Holstens (Chr. III.) og Cleves Planer. — 2. Nov. (Fransk.) Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 468—69. 2. Novbr.

*1015. Per Oxe t. Nielstrup erklærer, at han af Kalentebrødre og Sognepræster i Sønder og Nørre Herred har modtaget alt deres Vingods og Kalentegods i Forsvar. — *Vestenskov*, tirsd. n. e. omnium sanctor. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 433—34. 7. Novbr.

*1016 (= 418). For Sønd. n. e. S. Martthens dagh læs Sønd. n. e. S. Morthens dag. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 247—48. 12. Novbr.

422. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 57—58. 19. Novbr.

*1017. Joen Splythe tilskriver Magistraten i Deuenter ang. 1900 Voger Bergerfisk og 500 Mk. dansk, som han paa sin Hustrus, Fru Margarite, Vincentz Lunges Enkes, og hendes Børns Vegne har at fordre i Ærkebisp Olaues Bo. — *Lunggardenn in Norwegenn*, des XXV. Nouemb. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. VI. 787. 25. Novbr.

*1018. K. Chr. III. pantsætter Jyrgen Lycke Vesternæs, Abildtorp, Sørup og Østofte Birker samt Surekøping i Skaane og Kierrup Gods i Fyen for 400 Dl., 500 Mk. lybsk og 1600 Mk. danske. — *Haffniæ*, s. Andree ap. dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 238—39. 30. Novbr.

*1019. K. Chr. III. pantsætter Jyrgen Wrne Barkager, Engelsbæk og Skellinge Len for 1000 Dl. — *Hafniæ*, s. Andree ap. Udt. Danske Mag. 4. R. IV. 342. 30. Novbr.

*1020. K. Gustaf I. tilskriver Almuen i Dalerne, at K. af Danmark har underrettet ham om, at K. Chr. II.'s Børn og Tilhængere ville angribe de tre Riger til Foraaret, og beder dem derfor at holde Folk rede til Opbrud, saa snart de blive tilsagte. — *Stockholm*, 9. Decembris. (Svensk.) Diplomatar. Dalekarl. II. 248—50. 9. Decbr.

*1021. K. Gustaf I. tilskriver Indbyggerne paa Kobberberget, at K. af Danmark har forlangt hans Bistand mod gamle K. Chr. II.'s Børn, og beder dem derfor ikke vægre ham en vis Kobberskat. — *Stockholm*, 10. Decembris. (Svensk.) Diplomatar. Dalekarl. II. 250—54. 10. Decbr.

432 se *853. 11. Decbr.

*1022. K. Chr. III forlener Hr. Mogens Gyllenstiern med Dragsholm mod en Afgift af 100 Mk. og Naturalier samt Halvdelen af det uvisse. — *Haffniæ*, 4. feria p. concept. (Mariæ). Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 311—12. 13. Decbr.

1542.

13. Decbr. *1023. Fortegnelse optagen af JACOB SZELMER, Præst i Barkow, og hos Hr. Johan Rantzouw, Kongens Statholder, over en Del til Pretz Kloster hørende Gods. — Amme daghe Lucie. (Plattydsk.) Michelsen, Urkundensamml. I. 356—58.

14. Decbr. *1024. WILLIAM PAGET meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at K. Frants har afsendt Richier til Danmark for her at søge Hjælp for Skotland mod England. — *Congnac*, the 14. of December. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 236—46.

16. Decbr. *1025. K. CHR. III. tillader Fru Ermegaard, Hr. Jyrgen Podebuskis Enke, at indløse Østervelling Birk fra Hr. Predbiørns Arvinger og forhøjer Pantet deri med 100 Dl. — *Haffnie*, leffuerd. p. Letare (ↄ: Lucie). Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 221. Jvfr. om Datum Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 255.

16. Decbr. *1026. K. CHR. III. forlener Peder Rud med Kjelstrup i Ods Herred. — *Hafn.*, løverd. e. Luciæ dag. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 120.

22. Decbr. *1027. BIØRNN TORDSSEN, Lagrettemand i Reabigde Skibrede, sælger Gaarden Horntwedt i Ffoenn Sogn paa Westfollenn til Pedher Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Tonsberg*, fred. n. e. s. Tome ap. dagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 806—807.

27. Decbr. *1028. ØVRIGHEDEN i Staden KAMPEN beslutter Afsendelsen af et Gesandtskab til K. af Danmark til Bevarelse af Hansens Privilegier. — (27. Dec.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 39.

29. Decbr. *1029. K. CHR. III. forlener Mogens Falster med Bregerup Gaard og Hosp. uden for Maribo. — *Korsøør*, fred. p. Julledag. Udt. i Danske. Mag. 4. R. IV. 243.

Decbr.? *1030. K. CHR. III. forlener Jyrgenn Hanszenn med Brinkgaard for hans og Hustru Beges Livstid. — *Hafnie*, uden Dag. Danske Mag. 4. R. IV. 198—99. Jvfr Danske Kancelliregist. 1535—50 S. 258.

*1031. K. CHR. III. befaler Bønderne, som tjene til Skodborg Slot, at age Bygningsmaterialier til Slottet, som Lensmanden Jesper Rantzau lader udbedre, og efter hans Ordre indhøste Korn. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 56.

*1032. K. CHR. III.s Forordning om Omlæggelsen af Jyllands Len og om Embedsmændenes Løn og Stilling. (Plattydsk.) Erslev, Konge og Lensmand, Till. S. XLV—VII.

*1033. K. CHR. III. befaler Borgerne i Odense at holde sig færdige med Vaaben og Værge og især vogte sig for fremmede Spioner. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 23.

*1034. K. CHR. III.'s Befaling, at Prioren i S. Knuds Kl. i Odense skulde lade gjøre klar Register og Jordebog paa alt Klostrets Gods og antvorde det til Christiern Pedersen, Domprovst i Viborg. Udt. i Danske Mag. II. 72.

*1035. K. CHR. III. befaler Christiern Povelsøn, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, efter Forestilling af Superintend. M. Jørgen (Sadolin), at give Christiern Skytte, Læsemester i Odense, Underhold. Udt. i Danske Mag. II. 72.

*1036. Dr. DOROTHEA befaler Christiern Povelsøn, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, at antvorde Fru Berte 2000 Tagsten. Udt. i Danske Mag. II. 72.

*1037. ANTHONIUS BRYSKE, Lensmd. p. Bradsberg, meddeler Kansler Johan Friis, at Bjærgmændene i de norske Bjærgværker klage over Mangel paa Proviant og nær have villet slaa ham selv, Anthønis Albecke og Hans Glaser ihjæl. Brudstykk. i Wille, Beskriv. ov. Sillejords Præstegield S. 32—33.

*1038. Fortegnelse over Slotte, Gaarde, Klostre og Herreder i Nørrejylland, hvoraf Kongen ikke har nogen Pengerente. — Uden Aar. Erslev, Konge og Lensmand, Till. S. XLVII—IX.

1542.

*1039. Liste over Renten til forskjellige Len i Jylland samt Oplysning om disses paatænkte Sammenlægning. — Uden Aar. Erslev, Konge og Lensmand, Till. S. XLIII—V.

*1040. Staden DANZIGS Skrivelse til Hert. Hans af Holsten, hvori den beklager sig over de Hindringer, K. af Danmark lægger i Vejen for den danzigske Sejlads gjennem Sundet. (Tydsk.) Udt. i Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande I. 246—47.

C. 1542.

c. 1542.

*1041. M. JØRGEN JENSEN SADOLIN, Superint. i Fyn, andrager hos K. Chr. III. om Oprettelsen af et Domkapitel i Odense og om andre kirkelige Anliggender. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 125—34.

*1042. HENRICK RANTZOWE, Høvedsmd. over Ribe Stift og Len, anbefaler M. Hans Tagssenn, den nye Superint., til Stiftets Gejstlighed og befaler den at vise ham Lydighed og give ham tilbørlig Underhold paa hans Visitationsrejser. — *Riiperhus,* otthensd. epther ..... Ny kirkehist. Saml. III. 29—30.

1543.

1543.

442. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 26. 3. Januar.

*1043. K. CHR. III. forlener Eyller Rynnwe med Næsbyhoved Slot og Len og S. Hans Kl. i Odense med det Stiftens Gods, som Eyller Hardenbierig før havde i Forlening; han skal deraf oppebære en aarlig Genant men ellers gjøre Regnskab for Indtægterne. — *Odensze,* odensd. p. Nyaarsdag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 226—27. 3. Januar.

*1044. SOLUE SEBIØRNNSEN skjøder 6 Øresbol i Gislerudt i Fiiskems Sogn paa Eger til Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Fossen,* torsd. e. nye aars dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 807—808. 4. Januar.

*1045. K. CHR. III. tilskriver Dr. Pomeranus, at han efter Universitetsprofessorernes Ønske gjerne ser, at han vilde komme til Danmark og være Universitetets Styrer. — Die trium regum. Brudst. i Muhlius, Commentatio de reformatione S. 79. 6. Januar.

*1046. ANDREAS SCHRODER kvitterer paa Kongens Vegne efter Amtmanden i Flensborg, Iuen Reuentlouws Befaling for Modtagelsen af Byskatten i Flensborg af Peter Swaruer. — Ame mandaghs na trium regum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 332—33. 8. Januar.

*1047. WILLIAM PAGET meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at der fra Frankrig nylig var sendt 2 »Gentlemen« til Skotland og Danmark, og at der var skikket Vexelbreve til et Beløb af 50,000 Kroner til Danmark og Sverig; ligeledes omtales Rygtet om en stor Skade, som til Søs skal være tilføjet Nederlandene af K. af Danmark. — *Lusignan,* the 9. of January. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 257—63. 9. Januar.

*1048. K. CHR. III. tilskriver Raadet i Wilster, at der atter har vist sig nogle Mordbrændere i Landet, og befaler det strax at fængsle mistænkelige Personer. — *Gottorp,* frid. na trium regum. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 71. 12. Januar.

*1049. Dr. MARIA, Stath. i Nederl., tillader Bremens Indbyggere at handle frit paa Nederlandene, dog at de ikke indføre Varer, som komme fra eller have passeret fjendtlige Lande som Danmark og Norge. — *Gendt,* den XV. Januarii. (Hollandsk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 548—49. En lignende Tilladelse for Hamburg af samme Datum, smstds. S. 548. 15. Januar.

1543.

15. Januar. *1050. CHAPUYS, Gesandt i London, meddeler Kejser Carl V., at han har forestillet K. af England Farerne fra K. af Frankrig, der paa mange Maader vil ulejlige ham enten i Skotland eller »ved Hjælp af de Danske og Svenske, der ruste sig tappert«. — 15 janvier. (Fransk.) Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 469.

17. Januar. *1051. LUSZE, Niels Schriffuers Efterleverske, i Slagelse pantsætter sin Gaard i Slagelse til Hr. Knud Ruudt for 10 Mark i »fjorten Penninge« og en halv »Synde« Joachimsdalere. — *Korssør,* divi Antonii dag. Vedel Simonsen, Ruderne I. 113.

19. Januar. *1052. K. CHR. III.'s Bestalling for Nicolaus Krage som Hofprædikant. — *Gottorp slot,* freit. n. Anthoni. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 48.

23. Januar. *1053. K. GUSTAF I.'s Fuldmagt til Nils Scriffwere (eller Tulesson), Fgd. i Åkerbo Herred, til at antage Folk i Noresberg, Linsberg og Noreskoga imod K. Christiern II.'s Børn og Tilhængere, der true med et Angreb paa Sverig til Foraaret. — *Örebro,* 23. Januari. (Svensk.) Diplomatar. Dalekarl. III. 37—38.

24. Januar. *1054. (ESKE BILLE?) tilraader K. Chr. III. at opfordre K. af Frankrig til strax paa Foraaret at sende 12 Orlogsskibe og det lovede Krigsfolk til Danmark og at true med, at han i modsat Fald maa tillade Hollænderne at sejle gjennem Sundet. — *Haffnie,* s. Pauli conuers. affthen. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 232—33.

27. Januar. *1055. K. CHR. III. tilskriver Staden Danzig, at han ønsker Fred med Nederlandene, og forsvarer sin Handlemaade mod de danzigske Skippere. — Sonnabends n. Pauli Bekehrung. (Tydsk.) Udt. i Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande I. 247.

30. Januar. 445. Brevet er fuldstændig trykt i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 228—30. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 254.

11. Febr. *1056. K. CHR. III. befaler Jyrgen Gyldenstiernn, Ærkedegn i Ribe, at begive sig til Brøns, hvis Sognemænd have klaget over, at han har flyet dem en uduelig Sognepræst, og med Superintendentens Raad og Samtykke sætte dem en duelig Sognepræst. — *Rendesborg slott,* sønd. n. e. s. Dorethee dag. Ny kirkehist. Saml. III. 840—41.

14. Febr. *1057. PETER TIDEMANDS Brev til Hr. Axel Brahe t. Krogholm og Fru Sophie Rosenkrantz, hvori han tilegner dem sin Oversættelse af Caspar Huberinis Bog om Guds Vrede og Naade. — *Kiøbmenhaffn,* s. Valentini dag. Danske Mag. III. 102—104.

c. 15. Febr. *1058. NILS LARSSON, Høvedsmd. for det af Dalerne stillede Mandskab, underretter Indbyggerne paa Lindisberg, Noraberg og Noraskoga om, at han nu med sit Folk agter at begive sig til Vestergötland, hvor der ventes et Indfald af K. Christiern II.'s Børn og Tilhængere fra Norge eller ved Lødese. — *Aff Kupperbergit,* uden Dag. (Svensk.) Diplomatar. Dalekarl. II. 262—63.

19. Febr. *1059. ESKE BIILDE t. Svanholm, Ridder, kvitterer Thome Jenszønn, Fgd. i Baahus Len, for 32 Daler, 9 Lod Sølv og 6 Mk. gode Mønte samt Kvæg paa Regnskab. — *Kiøbinhagenn,* mand. n. e. søndag Reminiscere. Diplomatar. Norveg. X. 776.

24. Febr. *1060. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Peder Brock t. Barløsze og Fru Cicelle (Rosenkrans), Erick Krumdighis Efterleverske, hvorved en Gaard i Balsløff tilkjendes den sidstnævnte. — *Ottense,* logerd. n. f. sønd. Oculi. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 211—13.

27. Febr. 448. Schröder, Gesch. d. Stadt Schleswig, Beil. S. 26—29. Brudstykk. i Sach, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 82—84.

1543.

*1061. K. CHR. III. befaler Raadet i Wilster at forbyde Stadens Borgere Udførsel af Korn og Levnetsmidler. — *Rendsburg*, dienst. na Oculi. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 71. 27. Febr.

*1062. SOPHIE RUDTZ DATTER. Erik Bølles Hustru, lover at underrette sin Broder, Hr. Knud Rudth t. Vedbyø om, naar hun vil møde ham og Eske Biilde, og tilskriver ham om forskjellige Arvefordringer. — *Turrebyø*, fred. for Midfaste sønd. Vedel Simonsen, Ruderne II. 24—26. 2. Martii.

*1063. Hert. HANS (af Slesvig og Holsten) befaler paa sin Broder, K. af Danmarks Vegne, af Hensyn til de urolige Tider Stæderne Kiel, Rendsburg, Itzeho, Krempe og Flensborg at holde omhyggeligt Vagt ved Portene for at tage vare paa, hvem der indlades. — *Gottorf*, dinst. na Letare. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 333—34. 6. Martii.

*1064. K. CHR. III. fritager Niels Kieldszenn (Jul) for Flæskeafgiften af Bøvling i de Aar, hvor der ikke er Olden. — *Riibe*, odensd. p. Letare. Udt. i Danske Mag 4. R. IV. 196. I Danske Kancelliregist. 1535—50 S. 262 er Brevet dat.: Torsd. e. Letare (8. Marts). 7. Martii

*1065. K. CHR. III. giver Hr. Anders Bilde Følgebrev til alle Kirketjenerne i »Geeldherred«, som før have svaret Peder Ebbeszenn. — *Ripis*, torsd. p. Letare. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 224. 8. Martii.

*1066. K. CHR. III. pantsætter Orlofgaard til Jyrgen Spliidt for 300 Dl. — *Ripis*, torsd. p. Letare 1544. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 216. Ang. Aarstallet jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 263, Anm. 3. 8. Martii.

*1067. K. CHR. III. pantsætter Iffuer Friiss Næsgaard for 1500 Dl. — *Riibe*, fred. p. Letare. Udt i Danske Mag. 4. R. IV. 209. 9. Martii.

*1068. K. CHR. III. forunder Oluf Staverskov, at han efter sin Svigerfader Palle Bangs Død maa annamme Hennegaard Mølle med Tilliggende for Livstid mod en vis Afgift. — *Ribe*, Fred. pro (ɔ: post) Lætare. Udt. i Danske Samlinger I. 325—26. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 265. 9. Martii.

*1069. K. CHR. III. forlener Hr. Styge Krummpen med Asmind Kl. og Bispegaard at nyde frit for Livstid, mod at han skal besørge Jomfruerne deres Underhold; desuden skal han aarlig oppebære 3 smaa Læster Korn af Hald. — *Riibe*, leffuerd. p. Letare. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 208. 10. Martii.

*1070. K. CHR. III. tillader Mogens Jull og hans Hustru Ingeborg at nyde Kartoftegaard og Bygetgaard i deres Livstid efter det Pantebrev, som Biskop Stygge Krumpen af Børglum har givet dem derpaa. — *Ripis*, leffuerd. p. Letare. Udt. i Danske Mag. 4 R. IV. 218. I Danske Kancelliregist. 1535—50 S. 262—63 er Brevet dat.: Torsd. p. Letare (8. Marts). 10. Martii.

*1071. FRANCISCUS I., rex Gallorum, Chr. III., regi Danorum, gratias agit pro litteris sibi per Joannem Fraxineum datis, promittitque, se brevi de rebus suis copiosiores litteras ad eum traditurum esse. — *Ex arce nostra Siluæ Vincenarum*, die X. mensis Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 233. 10. Martii.

*1072. (ESKE BILLE?) meddeler K. Chr. III., at Marsken Erick Banner nu vil begive sig til Sverig, paa hvilket Tog han i Kongens Navn har befalet 6 Adelsmænd at følge ham. — *Copenhagen*, mand. n. e. Judica. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S 213—15. 12. Martii.

454. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 28—29. 13. Martii.

*1073. BGM. og RAAD i HELSINGØR tilskrive Hr. Esge Bille, at de ikke have Baade nok til at overføre 80 Karle, og at det vilde være til Borgernes Fordærvelse, om disse bleve liggende her 3 à 4 Dage; de bede ham derfor at ramme Byens Bedste. — *Helssingør*, onsd. f. Palme søndagh. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 34—35. 13. Martii.

1543.

16. Martii. *1074. (ESKE BILLE?) underretter K. Chr. III. om, at Erik Banner ikke tør opsætte Toget ind i Sverig, skjønt de gode Mænd, der ere forskrevne at følge ham (jvfr. Nr. *1072), endnu ikke ere mødte. — *Kbhvn.*, Fred. e. Judica. Udt. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 215.

18. Martii. *1075. ANONYMUS Chr. III., regi Daniæ, gratias agit pro munificentia abhinc quadriennium in aula ejus erga se præstata. — *Ex Strivelingo*, 18 Martii. Epistolæ regum Scotorum II. 242—43.

27. Martii. *1076. ANDRES HANSSEN, Væbner, og JOEN TOMESSEN, Bgm. i Bergen, kundgjøre, at Christoffer Wittfeld, Høvedsmd. p. Bergenhus, benægtede Sandheden af det udspredte Rygte, at han paa Kongens og egne Vegne havde afsendt Fisk og andre Varer til Tydskland. — *Bergen*, den darden dach nae Paesschen. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. XI. 760—61.

31. Martii. 459. Ang. Aarstallet jvfr. Christiani, Gesch. d. Herzogth. II. 173, Anm. 184 og Ratjen, Johann u. Heinrich Rantzau S. 46.

8. Aprilis. *1077. ERIICH POUELSZØNN tilskjøder Peder Hanszenn, Høvedsmd. p. Aggershus, Gods i Gudine og i Esbergee Skov i Asker Sogn. — *Agershus*, andenn szønnd. n. e. Paaske. Diplomatar. Norveg. VIII. 808—809.

11. Aprilis. *1078. DORETHE BØLLERSDATTHER, Knud Ruds Hustru, bebrejder Knud (Gyldenstjerne), at han beholder baade Tryghedsbrevet og det Skadesløsbrev paa 1500 Joachimsdaler, hun har givet ham og de andre gode Mænd for de Penge, de udlagde (i Anledning af, at Erik Rud havde dræbt Niels Skram). — *Møggelkier*, odensd. n. e. Misericordie søndag. Vedel Simonsen, Ruderne I. 109—10.

14. Aprilis. *1079. K. FRANTS I.'s Kreditiv for Jean de Fresse paa hans Sendelse til K. Chr. III. — *Paris*, le XIIII. jour dauril. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 234.

15. Aprilis. *1080. HINRICH RANTZOUW raader Hert. Hans (af Slesvig og Holsten) til paa ny at antage i sin Tjeneste 40 Knægte, som tidligere have tjent under Claus Rantzouw, og som han foreløbigt har ladet indkvartere i Flensborg; i Husum har han efter Hertugens Ordre antaget 6 Styrmænd, de kyndigste i Sejladsen paa England og Skotland, som han kunde finde, og sendt dem til Kongen. — *Gottorpp*, am sond. Jubilate. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 334—35.

17. Aprilis. *1081. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Anders Hansen t. Sellerup og Fru Helwig t. Nesagergaardt om en Toft kaldet Bryndstofft og 3 Mark Gulds Jord paa Huilsbierge og Andekier Mark, som tilkjendes den første paa Gaffuerslundt Præstegaards Vegne, indtil Fru Helwig beviser, at de ere komne fra hendes Forældre. — *Otthense*, tisd. n. e. synd. Jubilate. Ny kirkehist. Saml. VI. 240—43.

20. Aprilis. *1082. K. GUSTAF I. tilskriver Fogderne Lasse Jespersson og Michel Helsing om Paagribelsen af »en vprorisk selle vtaff Norige«, som skal vandre omkring i Dalerne og søge at vække Oprør. — *Stock.*, 20. Aprilis. (Svensk.) Diplomatar. Dalekarl. II. 265—66.

24. Aprilis. *1083. HANS ERHARDT V. SCHYRUDYNG tilskriver Hert. Hans af Slesvig og Holsten, at han ikke har truffet Hert. af Preussen i Königsberg, samt meddeler ham nogle Nyheder fra Preussen. — *Kunsperg yn Breusen*, den XXIIII. dag Aprylly. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 960—62.

26. Aprilis. *1084. HAEG paa Jonsrudt i Waale Sogn og THOSTENN paa Houge i samme Sogn mageskifte Gaarden Midstrøm i Frogne Præstegjeld i Skobøgden Sogn til Peder Hanszenn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gaarden Nessz i Sandzuere. — *Fossen*, torsd. n. e. sønd. Chantate. Diplomatar. Norveg. VIII. 810—11.

1543.

*1085. TORDTT BIØRNNSØNN sælger paa sin Svigerfader Wlff Herbranndsøns Vegne det halve Toresrudtt i Hoff Sogn paa Egerstrandt i Rørdalenn til Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Fossene*, torsd. n. e. sønnd. Chantate. Diplomatar. Norveg. VIII. 809—10. 26. Aprilis.

*1086. Lejdebrev, (givet af Staden KAMPEN) for K. af Danmarks Raader, Ridderne Johan Rantzau og Eske Bille, til at komme til Staden i Maj Maaned for at forhandle med Kejserens Gesandter ang. Hansesager. — (27. April.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 41—42. 27. Aprilis.

*1087. PHILIPPUS MELANTHON Andreæ Osiandro scribit, Danos ingens bellum parare, ut Batavos et marinos reprimant, et de genesibus Christiani regis Danorum et Mauritii ducis petit, ut quid sentiat, dicat. — Sine die. Corpus Reformatorum V. 82—83. Aprili.

*1088. Optegnelse af DORRETHE, Hr. Knud Ruudtz, om den Forhandling, hun førte i Horsens med de gode Mænd, som skulde forlige den Sag imellem de Skrammer og hendes Søn, Erich Ruudtt. — Uden Dag. Vedel Simonsen, Ruderne I. 111—12. c. Aprili.

*1089. ØVRIGHEDEN i de tre Stæder (DEVENTER, KAMPEN og ZWOLLE) anmoder K. af Danmark om i Henhold til de i Rendsburg givne Løfter at tilstille dem et Pasbord til at sejle paa alle norske Havne, og ikke, som sket, paa Bergen alene. — (20. Mei.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 42. 20. Maji.

*1090. (Staden KAMPEN) meddeler sine Afsendinge i Brüssel, at Mødet med de danske Befuldmægtige (jvfr. Nr. *1086) er blevet frugtesløst, men opfordrer dem til at formaa Regentinden til at tillade de tre Stæder (Deventer, Kampen og Zwolle) Handel paa Norge, hvilken er dem tilstaaet af K. af Danmark som Medlemmer af Hansen. — 21. Mei. (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 42. 21 Maji.

468. Brudst. i Aarsberetn fra Geheimearch. IV. 237. 22. Maji.

*1091. K. CHR. III. forlener sin Livlæge D. Cornelius Hamsfort med en Vikarie-Residens, som havde ligget til S. Birgitte Alter i Frue Kirke i Kbhvn., og som Hr. Jens Jonssen sidst havde været forlenet med. — *Kiøbennhaffnn*, torsd. e. helligh treefoldighedts søndagh. Rørdam, Kbhvns. Univ. Historie, Aktst. og Breve S. 131—32. 24. Maji.

*1092. K. FRANTS I. af Frankrig meddeler K. Chr. III., at han har deponeret de af Kongen forlangte Penge hos en rig tydsk Kjøbmand, hvor de kunne hæves, samt henviser til de Svar, som han gjennem Georg Luke sender Kongen paa de af de Fresse fra Chr. III. overbragte Hverv. — *Villiers Coste Rez*, le penultime jour de May. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 237—38. 30. Maji.

*1093. (JOHANNES FRAXINEUS), K. af Frankrigs Sendebud, giver K. Chr. III. skriftligt Tilsagn om, at K. Frants vil holde de Løfter, han har givet den danske Konge. — Uden Datum. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 234—37. Majo.

*1094. ULBORG HERREDSTHINGS Vidne, at Gregers Thammessen, Fgd. p. Tym, fik et Thingsvidne om det af Sandemænd i Ulborg og Hing Herreder foretagne Sandemændstov mellem de to Herreder. — Løffuerd. n. f. s. Erassmi mart. dagh. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 30—31. 2. Junii.

*1095. PER RASMUSSEN, Sognepræst i Togerup og Provst i Fulsse Herred, samt tre andre Præster dømme M. Christiern, Sognepræst i Kettinge, fra hans Embede, fordi han holder fast ved papistiske Vildfarelser. — *Nysthed*, tredijæ syndag e. Trinitatis. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 134—36. 10. Junii.

1543.

10. Junii. *1096. Litteræ recommendationis MARIÆ, reginæ Scotorum, Eduardo Crawfurde, Henrico Tindel ac Davidi Carnebe, in Prussiam ad frumentandum navigaturis, ad Chr. III. regem datæ. — *Ex Linlithgow.* 10. Junii. Epistolæ regum Scotorum II. 160—61.

11. Junii. *1097. K. CHR. III. forlener Iffuer Lunge med Vejle Mølle uden al Afgift. — *Odensze.* die Barnarbe (!). Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 202.

17. Junii. *1098. K. CHR. III.'s Skrivelse til Staden Danzig, hvori han meddeler den det frugtesløse Udfald af Mødet i Kampen, forlanger en fuldstændig Standsning af Sejladsen gjennem Sundet og opfordrer Staden til i Nødsfald at hjælpe sig. — 17. Junius. (Tydsk.) Udt. i Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande I. 257—58.

20. Junii. *1099. CHRISTOFFER HUITFELD, Høvedsmd. p. Bergenhus, o. fl. fælde Dom mellem Ingebrekt Pederssøn paa Hustru Ingerid Ormsdotters Vegne og Jørgen og Svend Pederssønner om Jordegods. — *Bergen.* onsd. e. Botolphi. Norske Mag. I. 579—80.

21. Junii. 473. Dansk Overs. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 157—58.

24. Junii. *1100. M. PETRUS GENNERANUS sender Hert. Hans af Slesvig og Holsten to Bøger til Foræring og beder om Understøttelse til Fortsættelse af sine Studier. — *Wittenberg.* am tage Johannis bapt. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 691—93.

25. Junii. *1101. THOMAS SEYMOUR og NICHOLAS WOTTON meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at en Skotte, som kalder sig Alexander Gordon, Greve af Huntley, og er forsynet med K. af Danmarks Pas, paa Rejsen fra Danmark er anholdt i Bryssel. — *Bruxelles.* the 25. daye of June. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 428—29.

28. Junii. *1102. Litteræ CHRISTOPHORI MONT, legati Anglici, ad Henricum VIII. regem datæ, inter alia de conventu omnium principum protestantium Smalcaldiæ habendo: rex Daniæ solus commissarium suum missurus esse scribitur. — *Spiræ,* vicesima octava Junii. State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 432—33.

28. Junii. *1103. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt STEPHAN HOPFENSTEINER, hvori han omtaler, at K. Chr. III. hjælper K. af Sverig mod et Oprør, men selv, fordi han har handlet mod Recesserne i Regensburg og Speier og hjulpet Tydskerne, er udsat for Aktserklæringen, i hvilken Anledning han vil overgive sine Brødre de Lande, han har til Len af det rom. Rige; forøvrigt forhandler Kongen med nogle af Hansestæderne om Forbund. — *Bremen,* 28. Juni. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Waitz, Lübeck u. Jürgen Wullenwever III. 570.

10. Julii. *1104. K. CHR. III.'s aabne Brev, hvorved han tillader Borial Christensen i Aulestrup i Østerbølle Sogn i Rinds Herred, at han og hans Arvinger maa have hans Bondegaard saa fri som før sidste Fejde, mod at han og hans Arvinger ere de danske Konger tro og betale de sædvanlige Afgifter. — *Viborg,* S. Knud Konges Dag. Nyt histor. Tidsskr. III. 549—50. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 345.

10. Julii. *1105. Staden DANZIG klager til K. Chr. III. over Forbudet mod Sejlads gjennem Sundet som skadeligt for dens Handel ikke alene paa Nederlandene, men ogsaa paa England, Portugal og Skotland. — 10. Julii. (Tydsk.) Udt. i Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande I. 258.

12. Julii. *1106. NICHOLAS WOTTON meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at 5 Skibe, hvoriblandt et dansk, ere tagne ved Enchuysen i Holland, at Passagen gjennem Sundet er standset, og at Danmark og Sverig skulle foretage store Søudrustninger; tillige omtales formodede Planer af K. af Danmark med Hensyn til Skotland. — *Bruxelles,* the 12. daye of July. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 443—44. Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. II. 129.

1543.

*1107. JOACHIM TYLLINGS Fordring til Øvrigheden i Flensborg paa henved 200 Mark. — *Vp sunte Margreten dach.* (Plattydsk.) Sejdelin. Diplomatar. Flensborg. II. 336—37. 13. v. 20 Julii.

*1108. K. CHR. III. forlener Magistraten i Auss med Schiellinge Fiskerleje, som Tommerup før har haft. Tisd. n. efter divisionis apostolor. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 490. 17. Julii.

*1109. OLUF JESPERSEN, Bg. i Maribo, lover Hans Perssøn, Fgd. i Maribo Kl., 10 Joachimsdaler, fordi denne vil være hans Talsmand hos Abbedissen i Anledning af et falskt Vidnesbyrd. — *Maribo.* Onsd. f. S. Mariæ Magdalene Dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 149. 18. Julii.

*1110. (Staden KAMPEN) beklager sig til Statholderen i Overijssel over, at et Johan Geertssen tilhørende Skib er blevet anholdt af Fogden i Schiedam, fordi det var ladet i Norge, der nu er et fjendtligt Land. — (19. Julii.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 44 (hvor en lignende Skrivelse »aan het hof van Holland« af 23. Juli nævnes). 19. Julii.

*1111. NICHOLAS WOTTON meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at K. af Danmark langt fra udruster saa mange Skibe, som der tidligere gik Ry om. — *Bruxelles*, the 21. of Julii. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 450—52. 21. Julii.

*1112. Hert. JOHAN af Slesvig og Holsten takker M. Petrus Generus i Wittenberg for de tilsendte Bøger og skjænker ham 14 Daler. — *Gottorp schlos.* am 23. tage Julii. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 493. 23. Julii.

*1113. HALUORDT FALCHORDSZØNN paa Thraneby mageskifter Gods i Aske og i Houg Sogne paa Eger til Peder Hanszenn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gods i søndre Henem i Thraneby i Liider. — *Liider*, fred. n. f. s. Oluffs dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 812—13. 27. Julii.

483. Brudst. i Friis, De 1543 og 44 afholdte Religionsdisp. i Kbhvn. S. 7—8. 31. Julii.

*1114. PEDER GODSKE, Høvedsmd. paa Kbhvns. Slot, tilstaar, at han af Rektor og Professorer ved Universitetet ved Mageskifte har erholdt al deres Rettighed i en Gaard mod Rosengaarden i Kbhvn. imod til dem at overdrage 5 Boder ved Nørregade smstds. — *Kiøffnehaffn*, torsd. n. e. Petri ad vinc. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 21—23. 2. Augusti.

*1115. Hert. ADOLF (af Slesvig og Holsten) befaler Thomas thor Schmeden at levere hans Hofskrædder 5 Alen brunt Fløjel og føre Hertugen det til Regning. — *Gottorp*, sunt. n. vinc. Petri. (Tydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. I. 337—38. 5. Augusti.

*1116. JACOBUS, Scotorum gubernator, Chr. III., regi Daniæ, significat, reges Franciæ et Daniæ in pacem cum rege Angliæ comprehensos esse. — *Ex regia sanctæ Crucis*, 5. Aug. Epistolæ regum Scotorum II. 165—66. 5. Augusti.

*1117. GEORG SPALATINS Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han atter beder denne sende sig K. af Danmarks Portræt. — Donnerst. 9. August. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht. v. Preussen S. 571—73. 9. Augusti.

*1118. Hert. HANS (af Slesvig og Holsten) befaler paa Kongens og egne Vegne Raadet i Flensborg at sende Fade, Tallerkener og Duge til 16 Borde samt to Koner til Bordenes Dækning til Kiel til hans Søster, Frøken Elisabeths Bryllup. — *Gottorp*, am dage Laurencii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 338—39. 10. Augusti.

*1119. CHRISTOPHER RICHERIUS, K. af Frankrigs Gesandt, tilskriver K. Chr. III., at K. af Sverig vil sende hans Herre nogle Krigsfolk til Hjælp, og beder ham derfor give 15. Augusti.

1543.

disse frit Pas og Lejde til at drage gjennem Danmark. — *Steckborgk,* den 15. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 238—40.

31. Augusti. 487. Berigtigelser til Brevet og Skriftet i Friis, De i 1543 og 1544 afholdte Religionsdisp. i Kbhvn. S. 30—31.

Augusto. *1120. Hert. HANS af Slesvig og Holsten tilstaar at have modtaget nogle Varer af Thomas thor Schmeden i Flensborg, der skal modtage Betaling derfor af Rentemesteren Henrik Schultz. — Uden Dag. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 339.

4. Septbr. 488. Fuldstændig trykt i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 230—32. Udt. i Balt. Studien XXXVIII 272—73.

4. Septbr. *1121. Forlig mellem K. CHR. III. og Hert. BARNIM og PHILIP af Pommern ang. Rygens Stilling til Roskilde Bispestol og dennes Ret til visse Godser og Indtægter paa Øen. — *Zu Kyle,* am dienst. n. Egidii. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landes-urk. I. 222—25. Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 57—62.

7. Septbr. *1122. Tractatus pacis inter IMPERATOREM et ducem de CLEVE, in quo hic renunciat omnibus tractatibus cum rege Franciæ ac duce Holsatiæ, »qui se regem Daniæ cognominat«. — *Venlo,* die 7. Septembris. Weiss, Pap. d'état de Granvella II. 669—77. Udt. p. Tydsk i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten V. 37—38 (med Datum: 3. Septbr.).

8. Septbr. *1123. Hr. MOGENS GYLDENSTJERNE meddeler Hr. Esge Bille, at Flaaden paa Grund af Uvejr ikke har kunnet naa sit Bestemmelsessted, og at han har sendt Thrundt Iffuerssen til Bergen for at skaffe Underretning om 12 Skibe, der siges at være ankomne dertil for at kjøbe Proviant og føre det til Kejserens Lande. — *Konninglige maiestats ommerall vdi Ffleckeroenn,* vor Frue dagh natiuitat. Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 239—40.

8. Septbr. *1124. GEORGE EVERAT meddeler K. Henrik VIII. om sin Ankomst til Danmark og sine Forhandlinger med K. af Danmark om Frihed for engelske Skibe til Fart gjennem de danske Strømme; tillige omtales den store Fest i Kiel, den 20. August, i Anledning af Hert. af Mecklenburgs Bryllup med Kongens Søster (Elisabeth). — *Lubek,* the 8. daye of the monthe of September. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 502—505.

10. Septbr. *1125. OLUFF ROSENKRANTZ, Ridder, tilskriver Hr. Esche Bille t. Vallenn, Stath. i Sjælland, om dennes Strid med Hr. Knud Rud m. m. — *Valløff,* mand. e. Marie natiuitat. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 215—16.

10 Septbr. *1126. MATZ HWIDT, Sognepræst i Holstebro, sælger til M. Hans Taussen, Superint. i Ribe Stift, den aarlige Landgilde af to Gaarde i Raahe. — *Ripis,* die lune p. natiuitat. Marie. Ny kirkehist. Saml. III. 31.

13. Septbr. 489. Rettelser i Friis, De i 1543 og 1544 afholdte Religionsdisp. i Kbhvn. S. 31—32.

13. Septbr. *1127. OLUFF ROSENNKRANNTZ, Ridder, tilskriver Hr. Esche Bille t. Vallenn, Stath. p. Sjælland, om dennes Strid med Hr. Knud Rud og meddeler ham nogle politiske Efterretninger. — *Wallo,* torsd. e. natiuitat. Marie. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 217.

13. Septbr. *1128. PEDER SKRAM, Ridder, udsteder Pasbord for Hans Prøss, som med 9 Roder Landsknægte paa Kongens Vegne sendes til Halmstad. — *Helssingborg,* then neste torsd. e. natiuitat. Marie. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 41.

13. Septbr. *1129. PEDDER SKRAM t. Vrop, Ridder, beder paa Kongens Vegne Bgm. og Raad i Halmstad om at skaffe Hans Priidz med 9 Roder Landsknægte Underhold i Byen. — *Helssingborg,* then torsd. e. natiuitat. Marie. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 41.

1543.

*1130. Litteræ Mariæ reginæ viduæ Ungariæ ad Chr. III. regem, in quibus scribit, se celocem rerum pretiosarum argentique nonnihil continentem a Burgundis captam ejus esse credere non potuisse, qvod manubias prædonis et sacrilegi præ se ferret. — (*Löwen,* 16. Septbr.) Brudst. i Norsk historisk Tidsskrift II. 129. 16. Septbr.

*1131. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus ang. Tilendebringelsen af Krigen mellem Kejseren og Hert. af Cleve. — *Itzeho,* mand. e. exaltat. Crucis. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 232. 17. Septbr.

492. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI. Repertor. S. 86. 17. Septbr.

*1132. Peder Skram, Ridder, meddeler Hr. Eske Bylle t. Vallen, Kongens Statholder, og Jachim Beck t. Førsløff, Kongens Rentemester, at Stæderne Halmstad og Laholm have vægret sig ved at modtage henholdsvis 9 Roder og 1 Rode Landsknægte af Remer van Voldes Regiment i Borgeleje; han beder om en Stævning imod dem eller i hvert Tilfælde om deres Raad. — *Helsingborg,* s. Matthei ap. affthen. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 42—43. 20. Septbr.

*1133. Peder Skram, Ridder, tilskriver Hr. Eske Biille t. Vallden, Kongens Statholder, og Jachim Beck t. Førsløff, Kongens Rentemester, at de Landsknægte, som han havde sendt til Borgeleje i Halmstad og Laholm, ville berette dem, hvad Svar de have faaet, og beder dem finde paa Raad, for at de andre ikke skulle findes uvillige. — *Helssingborg,* s. Mathei ap. afften. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 42. 20. Septbr.

*1134. Alff Alffson sælger sin Broder Thordh Alffsons Part i Vand og Fiskegrunde i Toosswndh til velbyrdig Mand Pedher Handsson. — *Ffossene,* s. Matteii ap. dagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 814. 21. Septbr.

*1135. Andres Ewindhson sælger til velbyrdig Mand Pedher Handssøn Odegaarden Hakkeviggen og Halvdelen af Holtanna paa Eikestranden samt sine Fiskegrunde i Torswadh. — *Fossene,* s. Matteii ap. dagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 813. 21. Septbr.

*1136. Dr. Maria, Stath. i Nederl., besvarer en Skrivelse fra K. Chr. III., hvori denne har klaget over Nederlændernes Voldsomheder. — October 2. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II. 1. S. 123. 2. Octobr.

*1137. K. Chr. III. meddeler Christopher Huidtfeldt, at han har sendt to Høvedsmænd med en Del Landsknægte til hans Hjælp i Anledning af Rygtet om et paatænkt Angreb paa Bergen af 17 Orlogsskibe fra Nederlandene. — *Rendesborg,* onsd. n. e. s. Michelsdag. Diplomatar. Norveg. XI. 761—62. 3. Octobr.

*1138. Udateret Regnskab aflagt til K. Chr. III. af Vincentius Hutfilzers i Flensborg for modtaget Uld og leverede Hatte i Aarene 1541—43 med Paategning af 4. Octobr. 1543 af Engel Landtwer om Udbetalingen af det Vincentius tilkommende Beløb. — Donnerd. n. Michaelis. (Plattydsk.) Sejdelin. Diplomatar. Flensborg. II. 339—42. 4. Octobr.

*1139. Rektor og Læsemestre ved Kbhvns. Universitet overlade Dr. Christiern Morsianus, fordi han har opladet Universitetet den Kannikeresidens, som M. Peder Paruus nu ibor, Huslejen af Hjørnehuset i Enden af Studiestræde ud til Adelgaden, saa længe han lever. — *Haffnie,* sabbatho p. Michaelis. Ny kirkehist. Saml. II. 249—50. 6. Octobr.

*1140. Rektor og Læsemestre ved Kbhvns. Universitet bekjende at have solgt et Stykke Jord af Degenhaven imod Gjenkjøbsret til Dr. Christiern Morsianus, som til Gjengjæld har opbygget et nyt Hus paa den Kannikegaard, som M. Peder Paruus nu ibor. — *Haffnie,* sabbatho p. Michaelis. Ny kirkehist. Saml. II. 249. 6. Octobr.

1543.

9. Octobr. *1141. ESKE BILDE t. Svanholm. Ridder, kvitterer Thøme Jenszønn, hans Foged i Baahus Len, for aflagt Regnskab af Lenet. — *Kiøbinhagenn*, s. Dioniszii dag. Diplomatar. Norveg. X. 778—79.

12. Octobr. 497. Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 36—38.

13. Octobr. *1142. PER RUD meddeler Hr. Eske Bylle t. Vallen, Kongens Statholder, at han har tilskrevet Per Gotske om noget Fetallie. — *Helsingør*, løffuerd. n. e. s. Dyussdag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 121.

14. Octobr. *1143. K. FRANTS I.'s Brev til K. Chr. III., hvori han klager over Hert. af Cleves Frafald og de tydske Fyrsters Lunkenhed, samt meddeler om sine egne Sejre over Kejserens Hær. — *Folembrazy*, am veerteinden dage Octobris. Tydsk Oversætt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 240—42.

15. Octobr. *1144. Kejser CARL V. underretter sin Gesandt i London, Chapuys, om de med Hert. af Holsten (Chr. III.) begyndte Underhandlinger. — 15. Oct. (Fransk.) Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 469—70.

16. Octobr. *1145. PEDER SKRAM, Ridder, meddeler Hr. Eske Bylle t. Vallendt, Kongens Statholder, at han har sendt Dyriick Pottgentte med hans Knægte til Borgeleje i Malmø, og spørger, om Remmert v. Voldes Knægte skulle sendes til Kbhvn. eller lægges i Borgeleje »her i Landet«. — *Helssingborg*, tiisd. n. f. s. Lucas euang. dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 43—44.

21. Octobr. *1146. K. FRANTS I. tilskriver K. Chr. III., at han vil holde fast ved Forbundet med Kongen og ikke slutte Fred med Kejseren, uden at han bliver medoptaget i Freden, samt meddeler, at de lovede Penge har ligget 6 Uger i Strassburg, men at Hert. af Cleve har lagt Beslag paa 50,000 Kroner, der vare afsendte til Kongen. — *Fere vp der Ocze*, den XXI. dach Octobris. Tydsk Oversætt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 242—43.

22. Octobr. 499. Danske Mag. 5. R. I. 242. Udt. i Suhr, Hans Tausens Levnet S. XLIII—XLIV.

23. Octobr. *1147. SOGNEMÆNDENE i BRØNSZE love M. Jørghen Gyldenstiern at udrede Korntienden til ham og bede ham ikke at tilskikke dem »den Mand (ↄ: Præst), os ikke gavnlig er«. — *Brønssze*, paa s. Seuerini dag. Danske Mag. 5. R. I. 242—43.

23. Octobr. *1148. WELSINGER, K. af Frankrigs Sekretær, meddeler K. Chr. III., at dennes Sendebud Jørg Lucke har faaet Svar af det hemmelige Raad paa de af ham overbragte Hverv, og at K. Frants vil understøtte Kongen med 100,000 Kroner, hvis Keiseren angriber hans Lande. — *La Ferre*, den 23. Octobris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 244.

25. Octobr. *1149. Bisp JON ARESENS, ARE JONSSENS og THORMODER ARESENS Transsumpt af K. Chr. I.'s Retterbod af 29. Juli og 26. Novbr. 1450. — *Holum i Hialtedal*, torsd. f. tvende Apostlers Messe Simonis og Judæ. Ketilson, Islandske Forordninger I. 33—34.

28. Octobr. *1150. JØREN LYCKE meddeler K. Chr. III., at K. Frants har nægtet at udbetale Kongen de lovede 100,000 Kroner, og at han (Lykke) derpaa rejste til Strassburg, hvor han traf Rykerius, med hvem han atter vil vende tilbage til Frankrig for at forsøge paa at omstemme Kongen. — *Ex Strasborck*, then XXVIII. dagh October. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 244—50.

c. 28. Octobr. *1151. JOANNES STURMIUS tilskriver K. Chr. III. om den franske Gesandt Richerius' og Georg Luckes Sammenkomst i Strassburg og deres Rejse til K. Frants. — *Strassburck*, uden Dag. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 253—55.

1543.

*1152. OLUFF NIELSSEN giver paa egne og Søskendes Vegne sit Samtykke til, at hans Moder (se *1051) sælger sin Gaard i Slagelse til Hr. Knudt Rudt. — *Korsør,* alle Helgen afften. Vedel Simonsen, Ruderne I. 114. 31. Octobr.

*1153. K. CHR. III. opfordrer Kapitlet i Ribe til at befale dets Tjenere at nedbryde deres Aalegaarde, som hindre Borgernes Pramgang op ad Aaen mellem Ribe og Gram. — Uden Datum. Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 39—40. Octobr.?

*1154. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus, at der er truffet Anstalter til Afsendelsen af de ham anviste Victualier; ligeledes at Kongen har sendt Penge til M. Peter Genner. — *Kjøbenhavn,* Fredagen efter Leonhardi. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 232 og i Balt. Studien XXXVIII. 275—76. 9. Novbr.

*1155. JØREN LYCKE tilskriver K. Chr. III., at han rejste tilbage med Rikerius til K. Frants, der nu viser sig villig til at udbetale de 100,000 Kroner, hvorfor han foreløbig vil oppebie Sagens videre Forløb. — *Ferre,* then X. dagh Nouember. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 251—53. 10. Novbr.

*1156. K. FRANTS I.'s Brev til K. Chr. III., hvori han lover at sende denne de 100,000 Kroner samt meddeler Nyheder fra Krigsskuepladsen. — *Fere sur Oize,* le X. jour de nouembre. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 256—58. 10. Novbr.

*1157. K. CHR. III. tillader, at Fru Berttes, Niels Bilds Enkes Børn efter hendes Død maa beholde Herrested Birk i 5 Aar. — *Hadersløff,* vor Frue dag presentat. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 230. 21. Novbr.

*1158. K. CHR. III.'s Bestalling for Dr. med. Etho Johannes Siebelius von Freidenburg som Medicus for Kongen og hans Brødre for ét Aar mod en Løn af 100 Gylden, lybske Penge. — *Haderssleben,* freit. n. Elitzabeth. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 116—17. 23. Novbr.

*1159. Litteræ JOANNIS STURMII Chr. III. regi datæ, in quibus res novas ex Germania refert. — *Argentorati,* vigesima tertia Nouembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 255—56. 23. Novbr.

*1160. SEBASTIANUS MUNSTERUS a doctore medicinæ Christierno Morsio in Coppenhagen petit, ut sibi descriptionem brevem regni Daniæ ad magnum cosmographicum opus mittat; uxorem suam cupere scire, ubi et qvid agat Petrus Ochs, olim discipulus suus. — *Basileæ,* 23. Nouembris. Fant, Observat. hist. Svecanam illustr. (Pars XV) S. 158—59. 23. Novbr.

*1161. Rentemester JOACHIM BÆCK til Førsløffs Mageskifte med Universitetet i Kbhvn., hvorved han faar en Gaard i Kannikestræde mod at tilskjøde Universitetet fire Boder i det Stræde, som løber fra Nørregade til Kjødmangergade. — *Kiøbenhavn,* s. Andreæ ap. dag. Udt. i Werlauff, Kbhvns. Universitet S. 91. 30. Novbr.

*1162. HANSESTÆDERNE ansøge Kejser Carl V. om Tilladelse til atter at handle frit, efterat de hidtil, skjønt Krigen er dem uvedkommende, har fundet sig i saavel Kejserens som K. af Danmarks Handelsforbud. — (Le 3. décembre.) Udt. paa Fransk i Altmeyer, Hist. des relations S. 464. 3. Decbr.

*1163. Kejser CARL V. tillader Hansestæderne at handle frit paa Nederlandene, dog at de undgaa alle »Hert. af Holstens« Lande, da denne er Kejserens Fjende. — Uden Dag. (Fransk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 464—65. Post 3. Decbr.

1543.

4. Decbr. *1164. Brev fra Friherre SIGISMUND v. HERBERSTEIN til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han berører, hvorledes han i sin Tid blev sendt til K. Chr. (II.) i Danmark for at opfordre ham til at føre et ærligt og kristeligt Levnet. — *Wien,* 4. December. Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XVII. 285—87.

12. Decbr. *1165. Litteræ Dr. PETRI PALLADII M. Georgio Johannis, Superintendenti Fionensi, scriptæ de vocatione fratris sui et de colloquiis theologicis inter professores universitatis et canonicos Roschildenses habitis. — *Haffniæ,* 12 Decemb. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 137—40.

13. Decbr. (vel 4. Martii?) *1166. OLUFF BENNTSØNN, Bg. i Tønsberg, tilskjøder Peder Hannsen, Høvedsmd. p. Aggershus, Halvdelen af Ødegaardene Gislerudt og Holdtenn samt af Holttøenn paa Fiiskemstrandt. — *Agershus,* s. Lutcie dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 814—15.

Ante 29. Decbr. *1167. K. GUSTAF I.'s Forslag til det sv. Rigsraad, bl. hv. om Sverigs Forhold til fremmede Stater, særlig til Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Sv. Riksdagsakter I. 325—29. Raadets Svar, dat. Stockholm, 29. Decbr., smstds. S. 330—32.

31. Decbr. 506. Brudstykk. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 75—78.

31. Decbr. *1168. Borgskriver ANDREAS SCHRODER tilstaar paa Kongens Vegne at have modtaget af Peter Svarver 13 Mk. og 9 Skill. som Restbeløb af Flensborg Byskat for 1543. — *Flenszborch,* ame nien jares auende. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 342.

*1169. K. CHR. III.'s Brev om sine Forhandlinger med de holstenske Raader, da han foreslog disse en Arvedeling af Hertugdømmerne med sine Brødre; de fraraadede den og gjorde, efterat han og hans Brødre havde givet efter, adskillige Forslag med Hensyn til Regnskabsaflæggelse, Regeringen samt Hertugernes Underhold. (Tydsk.) Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 124—38. Brudst. og Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schlesw.-Holstein S. 14—17.

*1170. K. CHR. III.'s Brev til Odense, at de svenske Knægte, som ligge i Byen, selv skulle betale, hvad de fortære. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 26.

*1171. K. CHR. III.s Brev, at Christiern Povelsøn, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, skal underholde en Student i Kjøbenhavn. Udt. i Danske Mag. II. 72.

*1172. ERIK BANNERS Bekjendelse at have i Pant af Mariager Kl. en Gaard i Vesterberg i Vendsysel og en Gaard i Voxløf i Hornum Herred for 160 Daler. Udt. i Danske Mag. VI. 145.

*1173. Landregister over Fyrstendømmerne Slesvig og Holsten. (Tydsk.) Falck, Neues staatsbürg. Mag. III. 69—76.

*1174. RAADET i LÜBECKS Instrux for dets Gesandter til K. Chr. III., hvem de skulle forestille, at Sejladsen paa Nederlandene er opgivet for at gjøre Kongen til Behag, og anholde om Forlængelse for Deventer, Zwolle og Campen, som ikke hørte til Hollænderne eller Brabanterne, af Tilladelsen til at benytte Kontoret i Bergen. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 123.

*1175. Responsum GUSTAVI, regis Sveciæ, ad mandata a rege Franciæ legato suo data, in quo inter alia de confederatione regis cum Daniæ et Franciæ regibus contra imperatorem agitur. — Cygnæus, Bidrag t. de nordeurop. folksl. historia S. 260—72.

1543—49.

1543—49.

*1176. Bergmester WOLFF KÜHNS Beretning til K. Chr. III. om de norske Bjærgværkers Tilstand. Brudst. i Wille, Beskriv. ov. Sillejords Præstegjeld S. 34—35.

Ante 1544.

Ante 1544.

*1177. Dr. Tilemanus v. Hussen, Bisp i Slesvig, paalægger Provsten i Karharde, Detlev Paysen, Sognepræst i Leck, at paase, at Sognepræsterne ikke lade sig deres aarlige Embedsindtægter afkjøbe af Menighederne. (Plattydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 526.

1544.

1544.

*1178. Effuindh Hoenn paa Eger mageskifter Gods i Lagerde i Ffrone Sogn i Lydse til Peder Hannszenn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gods i Lobenne i Hogx Sogn paa Eger. — *Eger*, nytaarsz dag. Diplomatar Norveg. VIII. 815—16. 1. Januar.

*1179. Asulff Rolffsen paa Eger skjøder Gods i Houg Sogn paa Eger til Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus. *Aeger*, nytt aars dag. Diplomatar. Norveg. VII. 810—11. 1. Januar

*1180. K. Chr. III. stadfæster Forstanderne for Graabrødre Kloster i Slesvigs Salg af 2 Gaarde i Lymmert og i Sysebü til Hennigk Wonszfleten i Krysebü. — *Gottorp*, freit. n. circumcis. domini. (Plattydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 236. 4. Januar.

*1181. K. Chr. III.'s Landsvistbrev for Knudt Røleffzøn, som har dræbt Ketiilld Engelbretssøn. — *Oslo*, tisd. e. helge tre Koningher dagh. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. II. 848. 8. Januar.

*1182. Willads Suenssen, Sognepræst til Sanden, mageskifter Gods i Vestre Strøm i Sanden Skibrede i Bergs Fjerding og i Opsunde smstds. til Peder Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gods i Løffoss i Sanden Skibrede og i Wodle Fjerding og Gods i Gallebergh i Ooss Fjerding. — *Sandhen*, louerd. e. hellige tre Kongherdagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 816—18. 12. Januar.

*1183. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus om Afsendelse af 100 Daler til M. Paulus v. Nimwegen og M. Johannes Rypensis og om nogle Skrifter, som han ønsker at erholde. — *Rensburgk*, dinnst. n. conuers. Pauli. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 233—34. 29. Januar.

*1184. K. Chr. III.'s Skrivelse til D. Martinus Luther (og mutatis mutandis til Philippus Melanchthon), især ang. den til dem afsendte Gave, som endnu ikke skal være kommen dem til Hænde. — *Rensburgk*, dinst. n. conuers. Pauli. Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 232—33. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 279—80. 29. Januar.

*1185. Johan, Hert. af Slesvig og Holsten, takker M. Peter Hoeste for to modtagne Bøger og sender ham 20 Daler til hans Studier i Wittenberg. — *Rennsburgk*, dinst. n. conuers. Pauli. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 693—94. 29. Januar.

*1186. Dr. Joh. Bugenhagens Brev til Hert. Albrecht af Preussen ang. Forholdene i Tydskland, hvori han bl. a. omtaler den i Danmark samlede store Hær. — *Wittenberg*, 30. Jan. (Tydsk.) Balt. Studien XXXVIII. 280—82. 30. Januar.

523. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv VI. Pars spec. Cont. 1. Abth. 1. Absatz 1. S. 240. 3. Febr.

*1187. Skrivelse fra The Privy Council til den engelske Gesandt hos Kejseren Nicholas Wotton, der fornemmelig handler om en Erklæring af den kejserlige Gesandt, at Kejseren vilde anse Skotterne for sine Fjender, hvis K. af England vilde betragte Hert. af Holsten, K. af Danmark, paa samme Maade. — IIII. Feb. 1573 (læs: 1543). (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol IX. S. 592—96. 4. Febr.

*1188. K. Chr. III. befaler Jyrgen Gyldenstiernn, Ærkedegn i Ribe, at tilsætte en Sognepræst i Brøns med Superintendentens Raad og Samtykke. — *Rendesborg slot*, sønd. n. e. s. Dorethee dag. Danske Mag. 5. R. I. 243. 10. Febr.

1544.

10. Febr. *1189. PEDER BRINWLFFZENN paa Seuestadt i Stocke Sogn mageskifter Gods i Offre Strom i Skoby Sogn paa Westfoldenn til Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gaarden Hondtwedt i Ramnes Præstegjeld paa Westfoldenn og 4 kølnske Lod Sølv. — *Aggerszhus,* sønd. n. e. s. Dorothee virg. dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 818—19.

14. Febr. *1190. OLUFF BENTSENN, Raadmd. i Tønsberg, sælger til Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggershus, Ødegaarden Grymmenes paa Egestrandt. — *Aggershuus,* 14. dag Februarii. Diplomatar. Norveg. III. 842.

18. Febr. *1191. CHAPUYS, Gesandt i London, tilskriver Kejser Carl V. om K. af Englands Stilling til Underhandlingerne med Hert. af Holsten (Christian III). — 18. février. (Fransk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 470—72.

21. Febr. *1192. Staden KAMPENS Skrivelse til Staden Zwolle, hvori udtrykkes Haabet om, at det paa Rigsdagen i Speier maa komme til en Overenskomst mellem Kejseren og K. af Danmark. — 21. Febr. (Hollandsk.) Udt. i Register van Charters en Bescheiden in het oude Archief v. Kampen III. 45—46.

22. Febr. *1193. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus, hvori han lover for Fremtiden at træffe en bedre Anordning med de tilsendte Victualier og sender til Erstatning 100 Daler til ham selv, Martin Luther og Philip Melanchthon; tillige takker han for de tilsendte Bøger og anmoder ham om at skaffe en tydsk Prædikant for Bjærgmændene i Norge. — *Rennsburg,* freit. n. d. suntag Sexagesime. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 234—35. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 283.

23. Febr. *1194. Kejser CARL V. tilskriver Viglius ang. Underhandlingerne med England, der bør erklære sig mod Hert. af Holsten (Chr. III.), naar Kejseren støttet det overfor Skotterne. — 23. février. (Fransk.) Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 472.

23. Febr. *1195. NICHOLAS WOTTON tilskriver K. Henrik VIII. bl. a. ang. sin Samtale med Kejseren og med Granvella om Kejserens Forlangende, at K. af England skulde erklære Hert. af Holsten, med hvem Kejseren er i aabenbar Krig, for Fjende. — *Spire,* the thre and twenteth of Februarii 1543. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 597—604.

24. Febr. *1196. Gjældsbevis af LASS KRØD, Bg. i Aalborg, til Nomen Jenszen, Raadmd. i Flensborg, paa 31 Gylden for Humle. — *Flenssborrijgh,* Ffastelauenss ssøndhdagh. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 346.

28. Febr. *1197. K. CHR. III. befaler Raadet i Itzehoe at stille 20 gode og udvalgte Baadsmænd, deriblandt 5 Styrmænd, som kjende alle Havne i Nederlandene, Friesland og England. — *Kiel,* Donnerst. n. Esto mihi. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 86,

2. Martii. *1198. K. GUSTAF I. tilskriver Lensmanden i Viborg Nils Grabbe, at K. af Danmark underhandler med Kejseren om Christiern II.'s Frigivelse, og at der skal være tilstaaet denne en eller anden Provins i Danmark eller Norge, hvorfor det er raadeligst at sætte Sverig i Forsvarsstand. — *Stockholm,* 2. Martii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Hafder VII. 109—14.

3. Martii. *1199. CAPITULI ROSKILDENSIS ad Dr. Petrum Palladium epistola, in qua de missa aliisque, quæ a rege per Doctorem Pomeranum capitulo præscripta erant, scribit. — *Ex Roschildia,* 3. Martii. Friis, De 1543 og 1544 afholdte Religionsdisp. i Kbhvn. S. 23—27.

4. Martii. *1200. JENS ERICHSEN, Præst og indgiven Broder i Vitschild Kl., vidner, at Torup Gaard havde været ret Præstegaard til Farsøe Kirke, saa længe han og hans Fædre kunde mindes. — *Vitschild Kloster,* tirsd. e. Invocavit søndag. Farstrups og Axelsons Dagbog, udg. af I. Becher S. 295—96.

1544.

*1201. Andstenn Jonnssenn, Kannik i Hamer og Sognepræst til Ringiisager, afstaar med sin Broder Amundts Samtykke al sin Ret og Rettighed i Steffningen i Hogx paa Eger til Peder Hannssenn, Høvedsmd. p. Aggershus, og hans Hustru Fru Ingeborg Nielsdother. — *Hamer,* thenn fempte dag Martii. Diplomatar. Norveg. V. 826. 5. Martii.

*1202. Skrivelse fra »The Privy Council« til den engelske Gesandt hos Kejseren Nicholas Wotton, bl. a. ang. den undvigende Maade, hvorpaa Kejserens Forlangende, at K. af England skulde erklære K. af Danmark for Fjende, skulde besvares. — VI. Martii 1543. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 612—17. 6. Martii.

*1203. K. Chr. III.'s Erklæring ang. Wolmar Rantzows Overdragelse af sin og Hustrus Andel i Godset Elerstorp til deres Sønner Otto, Jacob og Christopher. — *Cismar,* sont. Reminiscere. (Tydsk.) Zeitschr. d Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 182. 9. Martii.

*1204. Myckell Holm anbefaler Jøren Gyldenstern, Ærkedegn i Ribe, to Mænd, som skulle forhandle med ham om den Præst, Sognemændene i Brøns ønske at blive af med, og bede ham opfordre M. Hans Tawssen til med hans (Gyldenstjernes) Raad og Samtykke at skaffe dem en ny Præst. — *Hagerwad,* wonsdag. e. Reminiscere. Danske Mag. 5. R. I. 245. 12. Martii.

*1205. Joan. Vibergius, Kannik i Ribe, opfordrer Jørgen Gyldensternn, Ærkedegn i Ribe, til at resignere ham sit Prælatur i Ribe eller eligere ham til sin Søn og Efterfølger eller gjøre ham til sin Prokurator. — *Ripis,* ipso die Gregorii. Danske Mag. 5. R. I. 243—45. 12. Martii.

*1206. Jonn Nielssønn paa Wiiger i Liider skjøder 4 Øresbol i Gwnilderudtt paa Egerstrandt til Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Liider,* sønd. Oculi. Diplomatar. Norveg. VIII. 819—20. 16. Martii.

*1207. Wulff Germundssenn paa Tiwffkiill og Sueniing Torbernnssenn paa Jssøen i Løke Sogn i Bahus Len sælge Odelsretten til det Gods, som er frakommet deres Hustruers Morfader Oluff Eriickssenn og dennes Moder, til Peder Hannssen, Høvedsmd. p. Aggershus, og hans Hustru Fru Ingeborg Nielssdather, deres Hustruers Frænke. — *Agersshus,* mand. n. e. s. Gregorii dag. Diplomatar. Norveg. IV. 824—25. 17. Martii.

*1208. Richard Layton meddeler bl. a. K. Henrik VIII., at et Gesandtskab er ankommet fra Hert. af Holsten til Speier, efter Formodning for at underhandle med Kejseren om Fred. — *Gaunte,* the 17. off Marche. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 620—21. 17. Martii.

*1209. Philippus Melanchton Joachimo Camerario inter alia scribit, aulam Danicam pacem sperare. — Die XVIII. Martii. Epistolarum Ph. Melanchtonis libri IV. S. 825—26. Brudst. i Corpus Reformatorum V. 374—75. 18. Martii.

*1210. Nicholas Wotton meddeler K. Henrik VIII. bl. a., at der er ankommet Gesandter fra Hert. af Holsten og at der er Udsigt til Fred mellem denne og Kejseren. — *Spyre,* the nynetenthe of March. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 621—26. 19. Martii.

*1211. Litteræ Philippi Melanchtonis Joachimo Camerario scriptæ, in quibus inter alia hæc inveniuntur »Franciscus heri quoque scripsit, spem esse pacis Danicæ, sed me terrent vestigia, audio pluvisse sanguinem in Holsatia«. — Die 25. Martii. Epistolarum Ph. Melanchtonis libri IV. S. 826—27. 25. Martii.

1544.

26. Martii. *1212. K. GUSTAF I. beder sin Dronning Margrethe sende sig det franske S. Michaels Billede, som han vil bære, naar han imorgen giver Jørgen Lykke, der ogsaa har Ærinde fra Kongen af Frankrig, Audiens. — *Stockholm*, d. 26. Martii. (Svensk.) Den Swenska Mercurius IV, 2. S. S. 257—58. Gjörwell, Swenska Magazinet S. 697—98.

26. Martii. *1213. STEPHEN VAUGHAN og THOMAS CHAMBERLEIN tilskrive K. Henrik VIII. bl. a. om et Rygte om K. af Danmarks Død. — *Andwerp*, the 26. of Marche. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 626—31.

1. Aprilis. 526. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv VI. Pars spec. Cont. 1. Abth. 1. Absatz 1. S. 239—40.

3. Aprilis. *1214. K. GUSTAF I. befaler Germund Svenson, Statholder paa Kalmar Slot, at sende Spejdere ind i Blekingen og Danmark for at erfare, hvorfor K. Christian i denne Vinter har ladet hverve store Troppemasser. — 3. April. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars historia VI. 320.

5. Aprilis. *1215. MADS SCHYTTE, Herredsprovst i Aars Herred, vidner, at han mindedes, at 4 Præster havde boet i Torupgaard i Farsøe Sogn, og at han i 40 Aar aldrig havde spurgt andet, end at Torupgaard havde ligget til Sognepræstens Bord i nævnte Sogn. — *Smorup*, sabbato Palmarum. Farstrups og Axelsons Dagbog, udg. af I. Becher S. 297.

6. Aprilis. *1216. K. GUSTAF I. meddeler Germund Svenson, Statholder paa Kalmar Slot, at Almuen og Borgerskabet i Danmark ere forbitrede over de store Skatter og de mange Krigsfolk, de maa underholde, og tillige den gamle Konge Christian saa hengivne, at Kongen frygter en ny Fejde i Danmark, hvorfor Germund skal bevogte Grænsen mod Bleking, forat ikke Misfornøjelsen skal udbrede sig derfra ind i Sverig. — 6. April. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars historia VI. 222.

8. Aprilis. *1217. Dr. JOH. BUGENHAGENS Brev til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han bl. a. omtaler, at det danske Gesandtskab er ankommet til Rigsdagen. — *Wittenberg*, dinxt. n. Palmentag. (Tydsk.) Balt. Studien XXXVIII. 283—84.

9. Aprilis. *1218. NICHOLAS WOTTON tilskriver K. Henrik VIII. bl. a. ang. Granvellas Bestræbelser for at tilvejebringe Fred mellem Kejseren og K. af Danmark, som da maa frasige sig ethvert Forbund med K. af Frankrig. — *Spyre*, the nynthe of Aprell. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol IX. 638—47.

12. Aprilis. 529. Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 263—64. de Wette, Luthers Briefe V. 641—42.

13. Aprilis. *1219. Skrivelse fra THE PRIVY COUNCIL til den engelske Gesandt Nicholas Wotton bl. a. om Forhandlingerne med den kejserlige Gesandt i England, i Følge hvilke K. af England har indvilget i at erklære K. af Danmark for Fjende 6 Uger efter at Kejseren offentlig har erklæret Skotterne for sine Fjender. — XIII. Aprilis. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 650—55.

14. Aprilis. *1220. NIELS PEDERSEN, Præst i Vitschild Kl., NIS PEDERSEN i Vittrup og 2 andre Mænd vidne, at Torup Gaard i Farsøe Sogn havde været ret Præstegaard til Farsøe Kirke i 4 Bispers Tid. — *In coenobio Vitschildensi*, altero die Paschæ. Farstrups og Axelsons Dagbog, udg. af I. Becher S. 293—95.

18. Aprilis. *1221. CAPITULI ROSCHILDENSIS ad Petrum Suauenium, decanum, epistola, in qua eum rogat, ut, nisi ipse ad »celebrem hunc superintendentum conventum« veniat, per litteras ejus ad Pomeranum causam capituli et ecclesiæ Roschildensis agat. — *Ex Roschildia*, feria 6. Pascæ. Friis, De 1543 og 1544 afholdte Religionsdisp. i Kbhvn. S. 27—29.

19. Aprilis. *1222. K. GUSTAF I. beder Bispen og Domkapitlet i Strængnæs at sende Studenten Bencht Olsson, som opholder sig i Kjøbenhavn hos Saffverin Pasche, 24 Joachimsdaler

1544.

som Løn for de gode Meddelelser, han sender Kongen derfra. — *Gripsholm*, d. 19. April. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- och Kyrkohist. II. 217—18, jvfr. S. 221.

*1223. Forlig mellem GORGES ADAM og JACOB BAR, Borgere i Burg paa Femern, og Raadet smstds., sluttet i Overværelse af Schacke Rantzouwe, den af K. af Danmark i samme Anledning udnævnte Voldgiftsmand. — *Burg*, des ersten sondaghes na Passchen. (Plattydsk.) Udt. og Brudst. i Urkundensamml. d. Gesellsch. f. Slesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 25. 20. Aprilis.

*114. HENRICK HOLCK svarer Hr. Eske Biilde t. Svanholm, at han ikke vil overdrage nogen sin Forlening i Bergen. — *Rendesborg*, mand. n. e. sønd. Quasi modo geniti. Diplomatar. Norveg. XI. 762—63. 21. Aprilis.

*1225. NICHOLAS WOTTON tilskriver K. Henrik VIII. bl. a. om en Forhandling mellem K. af Danmarks Gesandter og Granvella om Retten saa vel for Danmark som for Kejseren til at lægge Beslag paa hinandens Skibe. — *Spyre*, the fowre and twentye of Aprell. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 659—64. 24. Aprilis.

*1226. K. CHR. III. forlener Jachim Beck med Gavnø Kl., mod at han skal besørge Jomfruerne deres Underhold osv. — *Rendesborig*, dominica misericordias domini. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 327. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 269, Anm. 1. 27. Aprilis.

*1227. Enkedronning MARIA af Skotlands Brev til K. Chr. III., hvori hun anbefaler den skotske Gesandt Jehan Hay, der skal forhandle med Kongen om Hjælp mod England. — *Streling*, ce XXVIII. jour dauril. (Fransk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 259. Macray, Second report S. 59—60. 28. Aprilis.

*1228. Litteræ recommendatitiæ MARIÆ, reginæ Scotiæ, Johanni Hay ad regem Daniæ misso datæ. — *Ex Edinburgo*, ultimo Ap. Epistolæ regum Scotorum II. 202—203. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 60. 30. Aprilis.

*1229. Mandata MARIÆ, reginæ Scotorum, ac ipsius tutoris JACOBI, comitis Arraniæ, Johanni Hay legato ad Chr. III. regem Daniæ misso data. — Sine die. Epistolæ regum Scotorum II. 203—211. 30. Aprilis.

*1230. ULBORG HERREDSTHINGS Vidne, at Nyels Kragh t. Kellynghbyerre fik Thingsvidne paa, at Stampesholm mellem Sthaby og Versø til forn havde tilhørt Moens Stampe t. Kellynghbierre og hans Søster Fru Anne. — Løffwerd. n. e. s. Wolborre dagh. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 31—32. 3. Maji.

*1231. K. CHR. III. befaler Bgm. og Raad i Sønderborg ikke at hindre Borgerne i Flensborg i den dem ved kongeligt Privilegium tilstaaede fri Handel paa Als, Ærø og Sundeved og at tilbagegive nogle dem fratagne Sko. — *Renszburgh*, mont. n. Jubilate. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 346—47. 5. Maji.

*1232. K. CHR. III. befaler Raadet i Itzehoe at hindre unge Landsknægte, Kvinder og andre, som bringe Efterretninger til Udlandet, i at udvandre. — *Gottorff*, Mont. n. Jubilate. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 86. 5. Maji.

*1233. Litteræ CHRISTOPHORI MONT, legati Anglici, ad Henricum VIII. regem datæ, in quibus inter alia nuntiat, se accepisse, imperatorem in aliquot annos cum Holsatiæ duce super regno Daniæ inducias pro se pactum esse. — *Apud Spiram*, septimo Maii. State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 667—68. 7. Maji.

*1234. K. CHR. III.'s Kaldsbrev til M. Anders Grønning som Sognepræst for Farsøe, Odinsild og Svingelbierg Sogne, til hvilket Kald han var valgt af menige Sognefolk og af Superintendenten M. Jacob Skionning befunden duelig. — *Rendesborg slot*, fred. n. e. sønd. Jubilate. Farstrups og Axelsons Dagbog, udg. af I. Becher S. 316—18. 9. Maji.

1544.

10. Maji. *1235. SEX LAGRETTEMÆND paa Synmør bevidne, at Askield Aslagson solgte til Hr. Trudis (Ulfstands) Ombudsmand paa Gidske, Jens Jydhe, Heggiebacke (i Skodin S.). — *Mørkesetter*, lurd. f. s. Haluord. Diplomatar. Norveg. XII. 749-50.

10. Maji vel 20. Septbr. *1236. GUNDER ALFFSØN paa Koretuedt paa Eger og hans Broder BIØRN ALFFSØN mageskifte Gods i Gudine i Askesognn til Peder Hansen, Høvedsmd. paa Aggershus, mod Odegaarden Neckesrudt ved Horneydt paa Eger. — *Foss paa Eger*, løffuerd. n. e. helliig kors dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 824—25.

15. Maji. *1237. FLAKKEBJERG HERREDSTHINGS Vidne, givet Sognepræsten til Flackebiere og Høffve, M. Pedher Hansenn, at Jens Oelsenn i Tostrwp havde tilstaaet, at han i 4 Aar ikke havde brugt den Høffwe Præstebords Jord, som han til forn havde. — *Flackebiers hæriidts ting*, then torsd. n. f. wor Herre hymeld faarts dag. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 349—50.

16. Maji. *1238. AXELL ROSENNKRANNTZ t. Langtind afstaar Knud Gyldennstierne t. Tim sin Ret til noget Gods i Vendsyssel, der har været givet til S. Budolphi Kirke i Aalborg for Messer. — *Lanngtinnd*, fred. n. f. s. Erick konnge dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 217-18.

19. Maji. *1239. NICHOLAS WOTTON tilskriver K. Henrik VIII. bl. a. om Forhandlingerne ang. K. af Englands Optagelse i Traktaten mellem Danmark og Kejseren, hvorved Danmark skulde forpligte sig til ikke at understøtte Skotterne mod England og mulig endog at erklære dem for Fjender. — *Spyre*, uden Dag. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 672—75. (Ang. Brevets Datum se S. 677.)

20. Maji. *1240. Pfalzgr. FREDERIK underretter Bgm. og Raad i Deuenter om, at han, hvis de ikke inden d. 24. Juli udlevere Ærkebispen af Trondhjems efterladte Gods og betale 7000 Gylden i Omkostninger, vil iværksætte den af hans Med-Kurfyrster tilladte Arrest paa deres Personer og Gods, indtil han er bleven tilfredsstillet. — *Spier*, den XX. May. (Tydsk.) Diplomatar. Norveg. VI. 790—91.

22. Maji. *1241. NICHOLAS WOTTON tilskriver William Paget bl. a. om Fortsættelsen af Fredsunderhandlingerne mellem Kejseren og de Danske. — *Spyre*, the 22. of Maye. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 677—78.

23. Maji. 531. Udt. p. Dansk i Baden, Danm. Hist. III. 207—209. Brudstykk. i Scherer, Der Sundzoll S. 189—91 og Rydberg Sverges Traktater IV. 453—58.

23. Maji. 532. Rydberg, Sverges Traktater IV. 458—60.

25. Maji. *1242. K. CHR. III.'s Forordning ang. Skoleundervisningen i Slesvig og Holsten. — *Rendesborch*, am dage da man sung Exaudi. (Plattydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. V. 154—59.

27. Maji. *1243. Kejser CARL V. meddeler Hasenkamp, Mester for den liflandske Orden, at han og Ordenen efter megen anvendt Møje ere blevne optagne i Freden mellem Kejseren og K. af Danmark, begge Parters gjensidige Fordringer og Rettigheder dog forbeholdte. — *Speier*, 27. Maj. (Tydsk.) Udt. i Schiemann, Regesten verlorener Urk. a. d. livländisch. Ordensarchiv S. 35.

30. Maji. *1244. Litteræ credentiales FRANCISCI, regis Francorum, Joanni Fraxineo, ad Chr. III., regem Danorum misso, datæ. — *Lutetiæ*, tertio calendas Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 259—60.

31. Maji. *1245. K. CHR. III.'s fjerde Dombrev til Jahan Friis paa Hesselager Gaard samt en Del Gods i Gudme, Sunds, Aasum, Saling, Wends og Otthensze Herreder. — *Ottoniæ*, vigilia Pentecostes. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 154—57.

1544.

*1246. Ulborg Herredsthings Vidne, at Niels Kragh t. Kellynghbyerre fik et Thingsvidne paa, at der er ingen, som vil være i Rette med Niels Kragh om Stampesholm. — Pynse løffwerdagh. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 32—33. 31. Maji.

*1247. Tre Lagrettemænd paa Synmør bevidne, at Eleff Hermenson solgte til Jens Jydhe, Hr. Trudis (Ulfstands) Befalingsmd. p. Gidske, to Dele af Ladhe i Sikieffle. — *Gidske,* Pinsdag. Diplomatar. Norveg. XII. 750. 1. Junii.

*1248. William Paget og Nicholas Wotton tilskrive K. Henrik VIII. bl. a. om det store Antal Tropper, som K. af Danmark holder samlet; efter Fredslutningen med Kejseren ville de gaa fra hinanden, og der er stipuleret, at de Danske ikke skulle understøtte Skotterne mod England. — *Spire,* the second day of June. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 682—93. 2. Junii.

*1249. Vuolphagus ab Eysenbergk ad Bernhardum Wigboldum Frisium, professorem Haffnensis academiæ, de legatione ipsius in Galliam scribit. — *Rensburgi,* V. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 262—63. 5. Junii.

*1250. Øvrigheden i Staden Deventer meddeler Staden Kampen, at der d. 27. (?) Maj i Speier er sluttet Fred mellem Kejseren og K. af Danmark, og at der blandt andet er betinget Erstatning til Stæderne Deventer, Kampen, Zwolle og Groningen for den i Sundet og andet Steds lidte Skade. — 6. Juni. (Hollandsk.) Udt. i Register v. Charters en Bescheiden in h. oude Archief v. Kampen III. 48. 6. Junii.

*1251. Nicholas Wotton tilskriver K. Henrik VIII. bl. a., at han har afsendt en Kopi af den mellem Kejseren og de Danske afsluttede Traktat. — *Spyre,* the eleventhe of June. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. IX. 701—703. 11. Junii.

*1252. Philippus Melanthon Alberto duci Borussiæ scribit, inter Carolum imperatorem et regem Danorum pacem factam esse dici. — *Witebergæ,* die XIII. Juny. Corpus Reformatorum V. 413—15. 13. Junii.

*1253. Truls Alffsen paa Skiedolff paa Eger skjøder til Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus, Gods i Skalpedtt i Houg Sogn paa Eger, som han til forn fik af denne i Mageskifte. — *Eger paa Fosz,* ffred. n. e. helliige Legems dag. Diplomatar. Norveg. VII. 812. 13. Junii.

*1254. Statuter for Gildet i Slesvig. — 16. Junii. (Plattydsk.) Brudstykk. i Sach, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 100—102. 16. Junii.

*1255. K. Chr. III. giver Hospitalet i Helsingør alle Manddrabsbøder og alt Fredkjøb over Krogens Len. — S. Botulphi Dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 34. 17. Junii.

*1256. Oluff Jonnsen paa Jader i Raffne Sogn paa Westffoldenn mageskifter Gods i Øffre Strøm i Liider til Peder Hansen, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gods i Heem i Waale Præstegjeld samt 15 Lod Sølv, kølnsk Vægt. — *Agershus,* fred. n. f. s. Johannis dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 821—22. 20. Junii.

*1257. Responsa Chr. III., regis Danorum, ad mandata, quæ Maria, regina Scotorum, Johanni Hay legato referenda commisit, data. — *Ex arce Flensburgh,* 21. Junii. Epistolæ regum Scotorum II. 213—17. 21. Junii.

*1258. Litteræ Chr. III., regis Daniæ, ad Mariam, reginam Scotiæ, scriptæ, in quibus reginam ad responsum suum Joanni Hay datum rejicit. — *Ex arce nostra Flensburgk,* die XXI. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 260—61. Smstds. 261—62 findes to Breve af samme Indhold og Datum fra Chr. III. til Enkedronningen af Skotland og Grev Jakob. Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 60. 21. Junii.

1544.

23. Junii. *1259. K. CHR. III. tillader Franciscanermunken Lythe Namensen at opholde sig i Fyrstendommerne, dog at han aflægger sin Ordensdragt og afholder sig fra Prædiken og Undervisning. — *Flensburgk*, am auende Johannis bapt. (Tydsk.) Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolph. Naamanni betreffen S. 29—30. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 347—48.

24. Junii. *1260. K. CHR. III. befaler Hr. Eske Bilde, Stath. p. Kbhvns. Slot, at antvorde den skotske »Ambatzat« en »Giølden«. — *Flensborg slot*, s. Johannis bapt. dag. Brudst. i Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde S. 30.

25. Junii. *1261. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus om den med Kejseren i Speier oprettede Fred og om Fordelingen af de til fattige Studerende oversendte Penge; tillige underretter han ham om, at han for Fremtiden vil anvise ham, Martin Luther og Philip Melanchthon 150 Gylden aarlig i Stedet for de Victualier, som Kongen hidtil har tilsendt dem. — *Flensburg*, mitw. n. Johannis bapt. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 235—37. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 287.

27. Junii. *1262. K. CHR. III. pantsætter Jens Thomeszen, Landsdommer, Gudum Kl. for 600 Dl. — *Flensborig*, fred. p. Johannis bapt. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 195.

28. Junii. *1263. K. CHR. III. tilskriver Hert. Ernst af Lüneburg, at han ikke kan aftakke Knægtene, før han har set Udfaldet af et til Petri Pauli Dag (29. Juni) i Itzeho berammet Møde, hvor Lübeck og Hamburg ville mægle mellem ham og hans Brødre paa den ene og Ditmarskerne paa den anden Side; Hert. Henrik af Braunschweig er kommen til ham her i Flensborg. — *Flensburgk*, sonnabents n. Johannis bapt. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 962—63.

2. Julii. *1264. K. CHR. III. tilskriver Hr. Eske Biilde, Stath. paa Kbhvns. Slot, at det franske Sendebud, som er ankommet til Helsingør, skal afvente Kongens Ankomst i Esrom Kloster. — *Flensborg*, vor Frue dag visitat. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 263.

2. Julii. *1265. K. CHR. III. tilsender Johann Friissz, Kansler, et Brev fra Kongen til Eske Bille (Nr. *1264), og beder ham afsende det, hvis han er enig med Kongen, og i modsat Fald i Kongens Navn selv skrive et Brev til Eske Bille. — *Flensborg*, vor Frue dag visitat. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 264.

3. Julii. *1266. MUSSE HERREDSTHINGS Vidne, at 4 Aasynsmænd erklærede, at to Gaarde i Døllefjelde og Flintinge »ikke kunde staa for en skjellig Aasyn«. — Torsd. e. S. Petri og Pauli Dag. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 150—51.

4. Julii. *1267. JOHAN FRIISSZ tilraader, efter Kongens Opfordring, Hr. Eske Bilde at udlevere 20 Læster Havre til Hert. af Preussen, og at lade det franske Sendebud afvente Kongens Ankomst paa sit Skib i Kbhvn. eller Landskrone, hvor der ikke kommer saa mange Hollændere. — *Heslagger*, fred. n. e. vor Frue dag visitat. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 264—65.

10. Julii. *1268. K. CHR. III. pantsætter Eskild Gøye Hundslund Kl. for 2500 rh. Gld., mod at han skal underholde Jomfruerne. — *Flensborig*, s. Knud konings dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 213. Jvfr. Danke Kancelliregist. 1535—50 S. 269.

10. Julii. *1269. K. CHR. III. pantsætter Segelstrup til Christoffer Gyøe for 2500 rh. Gld. — *Flensborig*, s. Knud kongis dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 216. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 269—70.

10. Julii. *1270. K. CHR. III. pantsætter Ring Kl. til Herloff Trolle paa dennes Hustrus Vegne for 4000 rh. Gld., dog at han besørger Jomfruerne deres tilbørlige Underhold. — *Flensborig*, s. Knud kongis dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 221.

1544.

*1271. K. CHR. III. pantsætter Skjoldenæs til Hr. Mauriz Olffzen (Krognos) for 2000 rh. Gld. og lover, at hans Hustru, Fru Eline Gøye, skal beholde det uafløst i hendes Livstid, om hun overlever sin Mand. — *Flensborig*, s. Canuti regis dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 309—10. 10. Julii.

*1272. K. CHR. III. tillader Albrett Gøye at nyde Tordrup, som han har indløst fra sine Medarvinger, og forhøjer Pantet deri med 3000 rh. Gld. — *Flensborig*, s. Knud kongis dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 220. 10. Julii.

*1273. Biskop TILLMANNUS v. HUSSEN i Slesvig indsætter Nicolaus Johannes til Sognepræst i Odensbeck. — *Schwavstede*, den teinden dag Julii monats. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 549—50. 10. Julii.

*1274. K. CHR. III. forhøjer Oluff Muncks Pant i Skivehus med 500 Dl. — *Flensborig*, tirsd. p. Canuti regis. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 203. 15. Julii.

*1275. K. CHR. III. forhøjer Olluff Muncks Pant i Skivehus med 1500 Dl., hvorfor han pantsætter ham den pantsatte Landgilde i Salling. — *Flensborig*, tisd. p. Canuti regis. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 203. 15. Julii.

*1276. JØRGHEN STENSSØN af Radsted erkjender at have i sit Værge forskjellige Tyvekoster, der fandtes hos en Tyv. — Torsd. n. f. s. Maria Magdalene dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 150—51. 17. Julii.

*1277. Landgr. PHILIP af Hessens Instrux f. sine Gesandter til Mødet i Mühlhaussen; de skulle bl. a. berette, at K. af Danmark gjennem »den gamle lauenburgske« Kansler har meddelt dem, at Kongens Gemalinde, hans Svigerinde og flere tydske Fyrstinder have ved deres Bønner formaaet ham til at slutte Forlig med Hert. af Braunschweig. — *Cassel*, 19. July. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a. d. Reformationszeit S. 675—81. 19. Julii.

*1278. K. GUSTAF I. befaler Hr. Gustaf Olsson at møde i Arboga næstfølgende S. Laurentii Dag i Anledning af den danske Gesandt Erich Krabbes Ankomst. — *Stägeborg*, ultima Julii. Sv. Riksdagsakter I. 418. 31. Julii.

*1279. BASSE CHRISTOFFERSENN t. Sioruppe, Landsdommer i Sjælland, dømmer det Signet dødt og magtesløst, som Hr. Oluff Rosenkrantz havde mistet under sin Sygdom. — *Siellandsfarr landzting*, odhensd. n. e. s. Petri dag ad vinc. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 219. 6. Augusti.

551. Jensen u. Hegewisch, Priv. d. Schl.-Holst. Rittersch. S. 183—88. 7. Augusti.

*1280. CHRISTOFFER HUITFELDT, Høvedsmd. p. Bergenhus, JENS TIELLOUSSØN, Væbner, m. fl. tildømme Tostenn Eriicssønn Laxevarpet Jekornes. — *Bergenhuuss*, torsd. e. Petri ad vinc. Diplomatar. Norveg. II. 849. 7. Augusti.

*1281. Litteræ VOLQUARDI JONÆ ad Joannem Artopæum (ɔ: Pistorium) scriptæ, in quibus eum ob diligentiam pietatemque ejus laudat. — *Ex ædibus nostris*, 8. Aug. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 600—601. 8. Augusti.

*1282. SOLUE SEBIØRNNSEN skjøder begge Lindetueds Gaardene i Sandsuer til Peder Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Foss*, then 8. dag Agusti. Diplomatar. Norveg. VIII. 832—23. 8. Augusti.

552. Des Hochf. Hauses Schleszw.-Hollst.-Gottorp gerechtsame. 1683. Beyl. S. 10—16. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schlesw. u. Holst. S. 52—57. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 349—53. 9. Augusti.

*1283. GEBLE PERSSON, Bergens Stifts Formynder, og fire Væbnere, vidne, at Christopher Hwitfeld, Høvedsmd. p. Bergenhus, lovede Oldermanden for de Tydske paa 9. Augusti.

1544.

Bryggen i Bergen, at han selv frivillig vilde ophøre med Handel paa Nordland, til Kongens Bestemmelse indløb, men at han ej vilde forbyde Borgerne at søge deres Næring efter Byens Privilegier. — *Vor Frwe kyrcke vdi Bergenn,* lørd. n. f. s. Laurentii. Diplomatar. Norveg. II. 850—51.

10. Augusti. *1284. ELINE GOYE t. Sandagergaard, MOURITS EMICKSEN t. Refsø og HENNING QVITZOV t. Lydum stille Jørgen Gyldenstjerne Borgen for, at han har »sagt god for dem hos« Knud Gyldenstjerne t. Tim for 160 Joachimsdaler. — *Odense,* s. Laurentii dag. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 245—46.

11. Augusti. *1285. OFFUE BILDE mageskifter et Stykke Jord norden for Præstegaarden i Flackebierge til M. Peder Hansen, Præst i Flackeberge og Høffue, mod af denne at faa en Vang i Kuleboell. — *Skoucloster,* mand. n. e. s. Laurentii dag. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 350.

12. Augusti. *1286. GOSKE V. ALEVELDE lover at ville overgive til K. Chr. III., hvem Huset og Lenet Sønderborg er tilfaldet ved Landsdelingen, den »tro Haand« med Hensyn til K. Chr. den ældre og Huset Sønderborg, forudsat, at de andre, som have den samme Forpligtelse, ogsaa gjøre det. — Dinst. v. d. feste Marien himmelfarth. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 216—17.

13. Augusti. *1287. WULFF POGWISCH t. Buckehaven, Ridder, overdrager den »tro Haand«, som han har »in Konink Cristern« (II.), saa længe han sidder paa Sønderborg, til K. (Chr. III.). — *Buckehaven,* am mitw. na Laurentii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 217.

14. Augusti. *1288. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pommeranus om Bilæggelsen af Stridighederne med Ditmarskerne, om Dr. Pommerani Kaldelse til Bisp i Camin, om Omskrivningen af de ham, Martin Luther og Philip Melanchthon tilstaaede Victualier til Penge, om den tilsendte Pengeunderstøttelse til M. Paul, Johannes Ripensis og andre Studerende, samt om Arvedelingen af Fyrstendømmerne Slesvig og Holsten med Kongens Brødre, og hans Broder Frederiks Designation til Ærkebisp i Bremen. — *Gottorpp,* am dornst. n. Laurenti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 237—39. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 295—96.

14. Augusti. *1289. TORKIEL KNUDSON sælger til Hr. Trudt Vlstandt $1^1/_2$ Melelags Leje i Huse paa Haron i Rumsdall. — *Harnes,* vor Ffrv affthen dyre. Diplomatar. Norveg. XII. 750—51.

15. Augusti. *1290. ARNE INGIELBRIGTSON sælger paa Agatte Andersdotters Vegne en Øres Leje i Ffixdall i Romsdal til Hr. Trudit Vlstand. — *Gidske,* vor Ffrv dag dyre. Diplomatar. Norveg. XII. 751.

c. 15. Augusti. *1291. K. GUSTAFS Propositioner til det sv. Rigsraad særlig ang. det Svar, der skal gives den danske Konge paa hans Forslag, og hvad der skal gjøres i Anledning af dennes Rustninger. — *In conventu Arbogensi,* circiter festum assumpt. Marie. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I 419—21.

17. Augusti. *1292. Hert. HANS og ADOLF af Slesvig og Holsten underrette Raadet i Flensborg om, at Slottet og Staden ved Fyrstendømmernes Deling er tilfaldet Kongen og befale dem at være ham lydige som deres arvelige Landsfyrste. — *Flensburg,* sunt. n. Marie himmelfarth. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 354.

29. Augusti. *1293. JØRGEN GYLDENSTJERN sælger til sin Broder Gabriel Gyldenstjern t. Reffstrop nogle Gaarde i Vendsyssel og Horns Herred. — *Odense,* fred. e. s. Bartholomæi dag. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 246.

1544.

*1294. Litteræ Hinrici VIII., regis Angliæ, Chr. III., regi Daniæ, datæ, in quibus ei ratihabitionem tractatus Spiriensis, quantum ad Angliam attinet, transmittit (cfr. no. 558). — *Ex nostris castris ad Boloniam*, die XXIX. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 266—67. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21. 29. Augusti.

*1295. Mageskifte mellem K. Chr. III. og Christiern Stygge ang. Gods i Medelsom Herred. — *Otense*, løffuerd. p. Bartholomæi. Udt. i Vidensk. Selsk. Skr. VII 456. 30. Augusti.

*1296. Hert. Hans' Skrivelse til K. Chr. III., hvorved han indrømmer, at Tienden af Vidinge, Kalslundt og Fros Herreder, som havde ligget til Huset Doringen, maa følge Stiftet Ribe. — *Haderschleben*, sunnab. n. Bartholomei. (Tydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III 292. 30. Augusti.

*1297. Jorgen Daa t. Østrup erkjender at have laant 60 Joachimsdaler af Hr. Eske Bilde t. Svanholm, for hvilke han pantsætter ham en Gaard i Skamstrup. — *Ottense*, vor Frue dag nativitat. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 31—32. 8. Septbr.

*1298. Hing Herredsthings Vidne, at Niels Krag fik et Thingsvidne paa, at Mogens Stampe tilforn havde indkastet Stampesholm. — Torstd. n. e. v. Frw dag natiuitat. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 40—41. 11. Septbr.

564. Brudstykk. i Rydberg, Sverges Traktater IV. 489—91. 18. Septbr.

*1299. Eiler Ronow t. Hwidkield, Befalingsmd. over Nesbyehoffuidz Len, Jørgen Jenssen, Superint. over Fyns Stift, Chrestiernn Perssen, Domprovst i Viborg, og Jacob Froest, Sognepræst til S. Albani Sogn i Odense, bestemme, at Kapellanen ved Hospitalet i Odense tillige skal være Kapellan i S. Albani Sogn. — *Otthensse*, Temperfredag f. s. Michels dag. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. V. 307—309 19. Septbr.

*1300 se *1236. 20. Septbr.

*1301. K. Chr. III. samt Hert. Hans og Adolf af Slesvig og Holsten foreholde Raadet i Flensborg, at der var sendt daarlige Knægte til Rendsburg og befale det øjeblikkeligt under Trudsel om stræng Straf at sende de paabudne fuldtrustede Borgere til Bramsted. — *Rennsburgk*, mant. n. Mattei. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 355. 22. Septbr.

*1302. K. Chr. III.'s Pas for det engelske Sendebud (William Haruy) paa dennes Rejse gjennem Danmark til Tydskland. — *Kiobnehaffn*, torszd. n. e. s. Matthei ap. dag. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 267. 25. Septbr.

*1303. K. Chr. III. giver Jesper Friis Følgebrev til Malmøhus Len, som Eyller Hardenbierig før ham havde i Værge. — *Hafniæ*, fred. n. e. s. Mauritii dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 337. 26. Septbr.

*1304. K. Chr. III. forlener Otte Brae med Gladsaxe Len, som Herløff Trolle hidtil havde i Værge. — *Hafniæ*, fred. p. Mauritii dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 344. 26. Septbr.

*1305. K. Chr. III. forlener Lauge Brae med Fuldtofte og Heglinge Len, som Eskild Giøye hidtil havde. — *Hafniæ*, fred. p. Mauritii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 343. 26. Septbr.

*1306. K. Chr. III.'s Forordning ang. Møntens Lødighed. — *Coppenhagenn*, sunnab. n. Matthei ap. (Tydsk.) Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 418. 27. Septbr.

*1307. K. Chr. III. forlener Hr. Offue Biilde for Livstid med Egebjergaard, som Lauge Bragde sidst havde i Værge. — *Haffniæ*, løffuerd. p. Mauricii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 325. 27. Septbr.

*1308. K. Chr. forlener Peder Godske med Ellinge Gaard i Tudse Herred mod tilbørlig Tjeneste. — *Haffniæ*, sabatum p. Mauricii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 320. 27. Septbr.

1544.

27. Septbr. *1309. K. CHR. III. pantsætter Vor Kl. til Michel Grup og hans Hustru for 1000 Gld. Mønt (à 24 ß lybsk). — *Haffnie*, sabato p. Mauricii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 221 (her omtales ogsaa en senere Forhøjelse af Pantet med 1000 Dl.).

Post 29. Septbr. *1310. Regnskab over Indtægter og Udgifter for Eldena Kl. i Pommern, hvori omtales Fisk, leverede af en Skipper fra Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Bilsner, Gesch. Pommerns und Rügens S. 445—54.

1. Octobr. *1311. TYDE tho Inhuesen og Knypenzen gaar i Borgen til K. Chr. III. for 2000 Gylden, som Kongen har laant Jeorghyen Deghener, da han udnævnte ham til Møntmester i Slesvig og Holsten. — *Knypenzen*, den ersten Octobris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 356.

2. Octobr. *1312. JO. VIBERGIUS, Ærkedegn i Ribe, meddeler Jørgenn Gyllensternn, at han har tilsendt ham Fisk, Øl og Vin. — *Ripis*, 5. feria p. Michaelis. Danske Mag. 5. R. I. 246—47.

3. Octobr. *1313. BGM. og RAAD i ODENSE stadfæste Skraa for Badskerne smstds. — *In consistorio Ottoniensi*, feria 6. a. festum divi Francisci. Herholdt, Archiv for Lægevidensk. Hist. i Danmark. I. 96—100.

14. Octobr. *1314. JØRGHENN LOCKIE t. Hwerring, Væbner, skjøder Eyler Hardenberrig t. Mathrup Hawfberrigord i Olle Sogn i Vrads Herred samt Diønnerup Skov. — *Othense*, tisd. e. s. Dionisii dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 219—20.

19. Octobr. *1315. JORGEN GYLLENSTIERN erklærer at være Las Perszens Hustru, Metthe Lasszes i Hyllerops »fri hemmel« for de Penge, Hans Jonszen paa hans Vegne gav Las Perszen, fordi Hans Jonszen havde bygget ind paa Jørgen Jonszens Grund. — *Ottense*, dominica p. Galli. Danske Mag. 5. R. I. 247—48.

19. Octobr. *1316. JØRGEN GYLLENSTIERNS Følgebrev til hans Tjenere i Fardup Sogn for M. Jens Wiiborg, Ærkedegn i Ribe. — *Ottense*, dominica p. Galli. Danske Mag. 5. R. I. 248.

21. Octobr. *1317. EYLER HARDENBIERG t. Matterup tilsiger Jørgenn Lyckæ t. Hweringh, at Bregneholm, Haffuebærre, Aall og Matteruppæ Fæ skulle have deres Fædrift, Horn imod Horn, som til forn. — *Ottense*, tiisd. n. e. s. Galli dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 220—21.

22. Octobr. *1318. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten overdrager Otte v. d. Wisch Clawessone Klostret Morkerck i Gottorp Amt paa 8 Aar mod Afgift og Tjeneste. — *Rendesborch*, mitdew. n. Galli. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 217—18.

23. Octobr. *1319. K. CHR. III. opfordrer Hr. Johan Rantzov, Hr. Iver Reventlow, Breide Rantzov og Otte Sehested til at komme til ham og aflægge Ed som Raader og Embedsmænd. — *Nyborg*, donnerst. n. Luca. (Tydsk.) Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 316—17.

7. Novbr. *1320. K. CHR. III. pantsætter Askymne Len i Nørrehalland til Ariildtt Griis. — *Hafniæ*, fred. p. omnium sanctor. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 341—41.

14. Novbr. *1321. Kansleren THOMAS WRIOTHESLEY og Statssekretæren WILLIAM PETRE opfordre William Paget bl. a. til at sende Kopier af flere Skrivelser fra K. af Danmark i Anledning af K. af Englands Hensigt at sende en Agent til Danmark. — XIIII. Novembr. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 188—89.

15. Novbr. *1322. JACOB SCHIØNING, Superint. i Viborg, ANDERS SKOUGAARD, Ærkedegn, JENS HANSØN og MORTEN HUAS, Kanniker, samt KIELD JUEL, Læsemester smstds., bekræfte en

1544.

dansk Oversættelse af en gammel latinsk Notarial-Vidisse (af 1434) af Tvis Klosters Fundats og Privilegier (af 1163, 1308 og 1314). — *Viborg*, løffuerd. n. e. Martini ep. dag. Danske Saml. IV. 348—54.

*1323. K. GUSTAF I. opfordrer Germund Svensson til at raade Kalmar Borgere til at sætte billig Pris paa deres Varer, for at Almuen ikke skal søge til Rottnaby og de danske Kjøbstæder. — 19. November. (Svensk.) Sylvander, Kalmars historia VI. 331. 19. Novbr.

*1324. HING HERREDSTHINGS Vidne, at Niels Kaas t. Kielingbere fik Thingsvidne paa, at to Mænd vidnede, at da de vare smaa Drenge havde Mogens Stampe den Holm i Brug (Stampesholm), som Christoffer Maltissen nu »paatræder«. — Torstd. n. f. s. Andree ap. dag. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 41. 27. Novbr.

*1325. CLAUS SEESTE, Befalingsmd. over Ribe Stift, Superintendenten i samme Stift m. fl., bevidne, at M. Jens Viborg, Ærkedegn i Ribe, hvem M. Povl Andersen har »tyvset«, er dømt at være en ærlig Mand, hvem M. Povls Paasagn ej skal være til Forkrænkelse. — *Ribe Rådhus,* fred. e. Catharinæ virg. Udt. i Ny kirkehist. Saml. I. 405—406. 28. Novbr.

*1326. ESKE BIILDE, Ridder, tilskriver K. Chr. III. om Jomfru Bergithe (Gøyes?) Sager, om Hr. Oluff Rosenkrans, der i hans Fraværelse vil have Opsyn med Kongens Børn, om Troldkvinderne i Malmø m. m. — *Kiøbinhagenn slot,* s. Andree ap. afftthenn. Brudst. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 221—22. 29. Novbr.

*1327. Dr. HANS NIELSSON, Forstander i Helligaands Hosp. i Ouss, tilskjøder Niells Karsson, Bg. smstds., et Hospitalet tilhørende Hus i Staden. — *Ouss,* s. Andree afton. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 490. 29. Novbr.

*1328. K. CHR. III. anmoder Raadet i Lübeck (og i Hamburg) om at tilsende sig deres Møntordning, da han til Gavn for Hertugdømmerne Slesvig og Holsten agter at oprette en Mønt i Flensborg og vil rette sin Møntordning efter deres. — *Coppennhagen,* uden Dag. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 964. C. 1. Decbr.

*1329. NICHOLAS WOTTON tilskriver K. Henrik VIII. bl. a., at Hert. Frederik af Pfalz har ved sin Sekretær bedet Wotton at anbefale ham hos K. af England, da Kejseren. ved den afsluttede Traktat med Danmark, synes ganske at have opgivet sine to danske Søsterdøtre. Desuden omtales den ringe Grad af Frihed, som er tilstaaet den fangne K. Chr. II. — *Bruxelles,* the thirde of December. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 227—31. 3. Decbr.

*1330. 3 LAGRETTEMÆND paa Synmør bevidne, at Jonn paa Valle solgte til Jens Jude, Hr. Trud Wlffstands Befalingsmd. paa Gieske, 2 Dele i Valle i Skodin Sogn. — *Gieske,* s. Nicolay dag. Diplomatar. Norveg. XII. 752. 6. Decbr.

574. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 238. 11. Decbr.

*1331. K. CHR. III. pantsætter Gjelstrup Gaard til Peder Rud for 500 Dl. — *Haffniæ,* 6. feria p. concept. Mariæ. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 321 og i Vedel Simonsen, Ruderne II. 121. 12. Decbr.

*1332. Litteræ CHRISTOPHORI MONT, legati Anglici, ad Henricum VIII. regem datæ, in quibus inter alia de firmiore amicitia inter reges Angliæ et Daniæ ob pacem inter imperatorem et regem Galliæ factam ineunda sermo est. — *Ex posta ad Spiram*, quarta decima Decembris. State papers. Henry the VIII. Vol. X. 232—34. 14. Decbr.

*1333. K. CHR. III. forhøjer Niels Skiells Pant i Amtofte og Strekhals med 200 Dl. — *Gottrup,* s. Thomæ ap. Dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 217. 21. Decbr.

1544.

24. Decbr. *1334. PETER SWAUE meddeler K. Chr. III., at han er kommen til Flensborg og der vil oppebie Hr. Iuen (Reventlov), der har været i Kiel til Landdagen. — *Flensborch,* am auende der gebort Christi. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 964—65.

26. Decbr. *1335. PAWEL V. ALEUELDE t. Wurgarde tilstaar at have modtaget af Pether Schryuer i Flensborg i Henhold til den ham af Kongen givne Forlening 100 Mk. lybsk af Flensborg Byskat for 1544. — *Wurgarde,* dess anderenn dages naa des hylliighenn Christus daghe. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 357.

29. Decbr. *1336. BGM. og RAAD i ODENSE stadfæste en Vedtægt for Smedelavet der i Byen om Bøder for Udeblivelse fra Stævne. — Femte Juledag. Aktstykker, udg. af Fyens lit. Selsk. I. 47.

*1337. K. CHR. III. forlener Busk Skienck med nogle Gaarde i Brudager. — *Nyborig.* Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 235.

*1338. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved et af Peder Bregnemose erhvervet kongelig Stadfæstelsesbrev paa en Gaard i Voltoffte kasseres som erholdt ved vrang Undervisning, idet et Pant i fornævnte Gaard ikke i Forvejen var afløst. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 451.

*1339. K. CHR. III.'s Gjældsregister for Aaret 1545. (Plattydsk.) Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871, S. 76—92.

*1340. (ANDERS BILLE t.) Søholms Regnskab over Udgifter paa Rejser i kongeligt Ærinde. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 965—66.

*1341. CLAUS SEHESTED, Høvedsmd. p. Riberhus, forbyder nogle Borgere i Ringkjøbing at sætte Vaad og Ruser i Vonaae ud over den Kontrakt, som tidligere var sluttet desangaaende. Brudst. i Frost, Ringkjøbing S. 4—5.

*1342. JØRGHEN JENSSEN, Superint. i Fyns Stift, tilskriver Kongen om M. Niels Palladius' Ansættelse som Prædikant og Læsemester i Maribo med Tilsyn over Laalands Provster og Præster, hvortil han beder Kongen om at gjøre flere Foranstaltninger. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 140—42.

*1343. ØSTER LISEBIERG HERREDSTHINGS Vidne, at der er læst et Brev, at Hr. Erik Ottesøn har givet en Gaard i Mielby til Mariager Kl. Udt. i Danske Mag. VI. 146.

*1344. SYNDERHALD HERREDSTHINGS Vidne, at Niels Sørensøn paa Mariager Klosters Vegne lod læse Klostrets Adkomstbreve paa to Gaarde i Alsløf, og at ingen er kommen derimod med Gjenbrev og Bevis. Udt i Danske Mag. VI. 146.

*1345. Herredsthings Dom, at Mariager Kl. skal nyde to Gaarde i Over Fusing, til Sagen indkommer for Kongen. Udt. i Danske Mag. VI. 146.

*1346. Herredsthings Dom paa to Gaarde i Alsløf, Mariager Kl. tildømte. Udt. i Danske Mag. VI. 146.

*1347. Thingsvidne, at Nederst Mølle har ligget mange Aar ulastet til Mariager Kl. Udt. i Danske Mag. VI. 145.

*1348. Fortegnelse over de Dele af Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, som tilfalde hver af de regerende Herrer: Chr. III., Hert. Hans og Hert. Adolf, med Oplysninger om Indtægterne og Gjælden. (Plattydsk.) Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871, S. 64—76.

1545. 1545.

*1349. James, Jarl af Arran, opfordrer i Dronning Marias Navn K. Chr. III. til skyndsomst at sende den lovede Hjælp mod England. — *Edinb.*, 1. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Second report S. 60. 1. Januar.

*1350. Det svenske Rigsraads Betænkning til K. Gustaf ang. indre og ydre Anliggender, ibl. hv. om Forholdet til gamle K. Chr.'s Slægt og hvad der bør svares K. Chr. III. ang. dennes Forhold til Kejseren. — *Stochholmie*, die 4. Januarii. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 427—37. 4. Januar.

577. Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 239. Balt. Studien XXXVIII. 322. 5. Januar.

*1351. Litteræ Christophori Mont, legati Anglici, ad Henricum VIII. regem datæ, in quibus inter alia de matrimonio inter Adolphum, ducem Holsatiæ, fratrem regis Daniæ, et Mariam, filiam regis Angliæ, a landgravio Hessiaco proposito agitur. — *Apud portam prope Spiram*, quinta die Januarii. State papers. Henry the VIII. Vol. X. 239—41. 5. Januar.

*1352. Kapitlet i Oslo mageskifter Gaarden Vester Strøm i Skoubygden og Gods i Sallestedtt i Aske Sogn til Peder Hansszen, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gods i Gudin i Aske Sogn. — *Agershus*, helige tre Konger dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 826—27. 6. Januar.

*1353. Johann v. Anevelde overlader sin Broder Jürgen v. Anevelde sin Part i Gaarden Stubbe. — In den ochte dagen der hilligen drier Konnig. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 180—81. 6.-13. Januar.

*1354. K. Chr. III. forhøjer Otte Gyllenstierns Pant i Bygholm med 1000 Dl. — *Riibe*, odensd. p. trium regum. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 219. 7. Januar.

*1355. K. Chr. III. tager Hr. Crestiernn Windt, Sognepræst i Skiernne, i sin Beskyttelse, forbydende alle at besvære ham, der bor ved alfar Vej, med Gjæstning, Ægt eller anden Tynge ud over hans rette Gjæsteri. — *Riibe*, fred. n. e. hellige tre Konningers dagh. Ny kirkehist. Saml. VI. 513—14. 9. Januar.

*1356. Kongens Retterthings Dom, at Peder Gommesen, Vikar i Ribe Domkirke, skal strax fra sig antvorde Angelorum Vikarie smstds., da Superintendenten M. Hans Taugesøn har vist, at dette Vikarie hører til Skolen i Ribe. — *Ribe*, mand. n. e. h. thre Kongers dag. Ny kirkehist. Saml. III. 351—53. 12. Januar.

*1357. Dr. Nikolaus Kraghe, Præst i Minden, besværer sig for K. Chr. III., hvis Hofpræst han har været, over, at Raadet i Minden ikke vil udbetale ham 100 Guldgylden. — (12. Januar.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. X. 141. 12. Januar.

*1358. K. Chr. III. beder sin Broder Hert. Hans at skaffe M. Johan Slavii Enke, Anne Gyren, det Hus i Haderslev, hvorpaa hun har Ventebrev. — *Rypenn*, mont. n. Anthoni. (Plattydsk.) Udt. i Kirke-Kalender for Slesvig II. 130—31. 19. Januar.

*1359. K. Chr. III. tillader Abbed Peder at nyde Tørning Sogn m. m. som et frit Birk til Em Kloster. — *Emcloster*, odensd. p. Anthonii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 222. 21. Januar.

*1360. K. Frants I. af Frankrig opfordrer K. Chr. III. til at hjælpe Skotterne mod Englænderne. — *Fontainebleau*, 27. Jan. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 60. 27. Januar.

*1361. Axel Juul, Lensmd. p. Aalborghus, Hr. Per Jensen, Prior i Hosp., M. Morten Hegelund, Sognepræst i Aalborg, og Karl Skotti vidne, at K. Chr. III. forbød Jep (ɔ: Jesper) Olsen, Sognepræst i Vadum, at betale Landgilde til Hundslund Kl. — *Aalborg*, Fred. f. Purificat. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 385—86, jvfr. 3. R. IV. 838. 30. Januar.

1545.

2. Febr. *1362. Gjældsbevis af KARSTEN ARBO, Bg. i Flensborg, til Namen Janneszen (Raadmd. i Flensborg) paa 31 Gylden. — *Flensborch*, vp Luchtmys. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 357.

3. Febr. *1363. K. GUSTAF I. befaler M. Olaus Petri at indsende en Beretning om den nu fangne K. Christierns uchristelige Tyranni og Regimente. — *Gripsholm*, d. 3. Febr. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- och Kyrkohist. II. 262—63.

7. Febr. 583. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 276, Anm. 2.

7. Febr. *1364. K. CHR. III. skjænker Bgm. og Raad og menige Borgere i Ribe Graabrødre Kirkegaard smstds. til Torv og »Feemarke«, imod at de skulle brolægge det. — *Viborg*, løffuerd. n. e. vor Frwe dag kyndelmøsse. Thorup, Efterretn. ang. Ribe II, Bilag S. 22—23.

7. Febr. *1365. TRY HERREDSTHINGS Vidne, at Universitetets Rentemester M. Jacob Fabritius lod læse en Torsdagen forud (5. Febr.) med de Lunge Mænd sluttet Overenskomst om deres Benyttelse af Lunge Skove, og at de tilstedeværende Lunge Mænd paa menige Bys Vegne tilstod at have samtykt denne Overenskomst. — Løffuerd. n. e. purificat. Mariæ dagh. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 133—35.

8. Febr. *1366. K. CHR. III. stadfæster Overdragelsen af Pantegodset Elersdorf fra Enwalt Pogwisch Wulfs Sohn til Claws Rantzouw Benedictus Sohn. — *Wyburgk*, am sund. Sexagesima. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. IX. 532.

ante 10. Febr. *1367. K. HENRIK VIII.'s Instrux for Walter Bucler og Christopher Mont i Anledning af deres Sendelse til Landgr. af Hessen; bl. a. foreslaar Kongen et Forbund mellem England, Danmark, Holsten og de protestantiske Fyrster og Stæder i Tyskland; tillige erklærer han sig villig til at gaa ind paa Landgrevens Forslag til et Ægteskab mellem en af hans Døttre og Hert. Adolf af Holsten. — Uden Datum. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 278—83.

10. Febr. *1368. K. CHR. III. tillader Borgerne i Viborg at flytte Vintmølle hen for Glittrup Sø og at nyde til samme Mølle Koldbeck med frit Vandløb ind i den. — *Wiborg*, Scholasticæ virg. Dag 1540 (!). Brudst. i Erichsøn, Viborgs Beskr. S. 40—41. Om Aaret jvfr. Heise, Dipl. Viberg. S. 248, Anm.

12. Febr. *1369. K. CHR. III. giver Abbed Anders i Vitskøl Livsbrev paa noget af Klostrets Gods, som han skal nyde, naar han paa Grund af Alderdom ikke mere lyster at være Abbed. — *Vidskyld Kloster*, torsd. p. Scholastice. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 208.

16. Febr. *1370. KONGENS RETTERTHINGS DOM, at den Jord, som Luckiis Krabbes Forældre havde givet Øsløs Kirkes Præstebol skal forblive derved, fordi det er skjænket til evig Tid uden Betingelser. — *Olborg*, mand. e. Fastelaggens søndag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 230—32.

18. Febr. *1371. HANS CLAWESEN SCHOMAKER i Flensborg tilstaar at have laant igjennem Raadmand Namen Jansen af Kjøbmandsgildet i Staden 15 Mk. lybsk mod en vis aarlig Rente og Pant i sin Gaard. — Ame mydweken in dem Vastelauenth. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 358.

22. Febr. *1372. PEDER SKRAM, Ridder, tilskriver Kansler Jehan Friis t. Hesszellagergaard, at han efter Kongens Ønske har sendt en ny Foged op til sit Len i Norge, hvilket han forøvrigt er rede til at afstaa til Kongen i Haab om at blive betænkt paa anden Maade; de Høvedsmænd, som ere bestemte til Kongens Skib, ere ikke tjenlige dertil; han selv er for Tiden ikke vel. — *Helsingborg*, dominica Quadragesima. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 44—46.

1545.

*1373. K. CHR. III. befaler M. Hans Taugessen, Superint. i Ribe Stift, at under- 12. Martii.
søge, om Else Jørgensdatter, hvis Trolovede er rømt fra hende, maa ægte en anden Karl.
— *Kollinghws slott,* torsd. n. e. sønd. Oculi. Ny kirkehist. Saml. III. 32.

*1374. WALTER BUCLER og CHRISTOPHER MONT tilskrive K. Henrik VIII. om 12. Martii.
deres Forhandlinger med Landgr. af Hessen om Oprettelsen af et evangelisk Forbund og
om et Ægteskab mellem K. af Danmarks Broder, Hert. af Holsten, og en af K. Henrik VIII.'s
Døtre. — *Franckfurde,* the 12. of Marche. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol.
X. 338—44.

589. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 59. Udt. i Danske Mag. III. 349. 13. Martii.

590. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807, IV. 110—12. Petersen, Vallø 14. Martii.
S. 53—55.

*1375. Kardinal GRANVELLAS Instrux for Hiérome Perrenot til den rom. K. Fer- 14. Martii.
dinand, i Følge hvilken han skal underrette Kongen om Pfalzgr. Frederiks mislykkede
Forhandlinger med Kejseren om at erklære K. af Danmark Krig. — *Worms,* 14. mars.
(Fransk.) Weiss, Papiers d'état du Card. de Granvelle III. 93—95.

*1376. K. CHR. III.'s aabne Brev, at alt, hvad der udføres fra Jylland, skal føres 16. Martii.
gjennem Kolding eller Ribe. — *Colinghuss,* mand. n. e. Midfaste syndag. Adler, Efterr. ang.
Ribe X. 21—23. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 200.

*1377. Aftale mellem KONGEN, Hert. JOHAN (og ADOLF) samt RAADERNE (i Slesvig 17. Martii.
og Holsten) om Opbud af Krigsfolk til at dække Fyrstendømmerne mod et uforudset
Overfald og om Forholdsregler ved et eventuelt virkeligt Krigstog. — Dinst. n. Letare.
(Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 359—61.

595. Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 148—52. 20. Martii.

*1378. Brev fra Jo. VIBERGIUS, Ærkedegn i Ribe, til Jørgen Gyllensternn, hvori 20. Martii.
han beklager sig over al den Modgang og Udgift, han har haft, siden denne resignerede
ham Ærkedegnedømmet; han anmoder ham om hans Bistand paa den forestaaende Herre-
dag i Odense mod Hert. Hans og Holstenerne og beder ham undskylde, at han ej er i
Stand til at sende ham den lovede Aarspens. — *Kaalding,* 6. feria p. dominicam Letare.
Ny kirkehist. Saml. VI. 519—21. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 248.

*1379. De tre Stæder (DEVENTER, KAMPEN og ZWOLLE) afsende Borgemestrene 20. Martii.
Johan v. Dotinchem og Marten Bodekers samt Sekretæren i Deventer, Alanus Rothers,
til det Møde, der d. 12. April skal afholdes i Odense mellem K. af Danmark og Hanse-
stæderne. — (20. Maart.) (Hollandsk.) Udt. i Register v. Charters en Besch. in h. oude Archief
v. Kampen III. 49.

*1380. K. CHR. III. tilskriver Wulf Pogwisch om hans Udpresning af Bønderne i 21. Martii.
Trøjborg Len og beklager, at han har opsagt sin Tjeneste som Raad. — (*Kolding,* Lørd.
e. Lætare.) (Tydsk.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 319—20.

*1381. SKRÆDERES og OVERSKJÆRERES SKRAA i Slagelse, samtykt af Byfoged, 23. Martii.
Borgemestre og Raad. — *Slagelse,* Mand. n. e. Judica. Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist.
S. 118—23.

*1382. K. CHR. III. tilskriver Hert. Adolf, at Martin v. Waldenfels har sendt ham 25. Martii.
et Fejdebrev, da Kongen ikke vil anerkjende hans Fordringer. — *Copenhagen,* Dienst. n.
Bartholomæi. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Johann u. Heinrich Rantzau S. 42.

1545.

25. Martii. *1383. JAMES, Jarl af Arran, lover K. Chr. III. at straffe de Skotter, som have borttaget fra en norsk Havn fire Skibe, som skulde til Embden. — *Edinb.*, 24. March. Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 60.

29 Martii. *1384. Inventariumsliste over Boskab og Kvæg paa Bregentved, som Bent Bille annammede. — Palme Søndag. Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 509—10.

30. Martii. *1385. K. CHR. III. erklærer, at han paa Stændernes Anmodning har opgivet at indsætte en Superintendent i Stedet for en Biskop i Slesvig og har overdraget Bispen. Tileman v. Huszen, alle Stiftets Godser. — Mont. p. Palmarum. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Geselsch. II, 2. S. 34.

1. Aprilis. *1386. Brev fra M. PETRUS GENERANUS til K. Chr. III., hvori han fortæller om den tydske K. Ferdinands blodige Fremfærd mod Tilhængere af den nye Lære. — *Wittenberg*, mitwoch n. Palm sontag. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 687.

4. Aprilis. *1387. JACOBUS, comes Arraniæ, Annæ principissæ orientalis Frisiæ de navibus Emdensium ex Treschort Norvagico portu a Scotis vi abductis scribit, super quibus etiam regi Daniæ scripserit. — *Ex Edinburgo*, ad 4. kal. Apr. Epistolæ regum Scotorum II. 193.

7. Aprilis. *1388. K. CHR. III. befaler Stæderne (i Slesvig og Holsten) foreløbigt at underholde de Knægte, som han og hans Brødre af Hensyn til Hvervingerne i Nederlandene have paalagt Johan Rantzauw i fornødent Fald at antage. — *Kolding*, dinst. yn Osternn. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 361.

7. Aprilis. *1389. K. CHR. III. befaler af Hensyn til Hvervingerne i Nederlandene Stæderne (i Slesvig og Holsten) at være rede til paa Opfordring af Raaderne Johan Rantzaw og Iuen Reuentlaw strax at stille et vist Antal Fodfolk. — *Coldingen*, dinst. yn Ostern. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 362.

8. Aprilis. *1390. Responsum JACOBI, Arraniæ comitis, ad querelas Chr. III., regis Danorum, super vi in Treschort, Norvagico portu, erga naves oppidanorum Emdensium facta. — *Ex Edinburgo*, ad 8. kal. Apr. Epistolæ regum Scotorum II. 240—42.

12. Aprilis. 597 se *1392.

12. Aprilis. *1391. Dr. JOANNES BUGENHAGEN undskylder for K. Chr. III., at han ikke efter Indbydelse kan komme til Danmark i Anledning af Dronningens forestaaende Forløsning; han takker Kongen for den forhøjede Pension, anbefaler den hjemrejste M. Torbertus fra Norge og beder om Understøttelse for Jacobus Henricus fra Odense, Christiernus Bronno og Tuge Osmund fra Lund. — *Wittenberg*, XII. Aprilis. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 35—41. Balt. Studien XXXVIII. 324—28. Brudst. i Vogt, Joh. Bugenhagen S. 404.

14 Aprilis. *1392 (= 597). For Sønd. Quasimodogeniti læs Tirsd. p. Quasimodogeniti. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 278 og Rørdam, Danske Kirkelove I. 232.

14. Aprilis. *1393. PHILIPPUS MELANTHON beder K. Chr. III. i sit og Dr. Johann Bugenhagens Navn om at yde Tigo Asmundi Lundensis, der har været et Aar ved Universitetet i Wittenberg, Hjælp til at studere i nogle Aar. — 14. Aprilis. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 3—4. Corpus Reformatorum V. 730—31.

14. Aprilis. *1394. MARTINUS LUTHERS Brev til K. Chr. III., hvori han takker ham for en Forskrivning, melder om den tydske Rigsdag, Konciliet og Kejserens Sygdom og anbefaler M. Torbertus, der efter i nogen Tid at have været hans Bordfælle nu vender hjem til Danmark. — Am 14. Aprilis. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 265. De Wette, Luthers Briefe V. 726—27.

17. Aprilis. 599. Danske Mag. 4. R. IV. 248—49.

1545.

*1395. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at den Have i Aggerne, som Hr. Jens Andersen, Sognepræst til Tommerup og Brylle, har indhegnet til sin Præstegaard, bør høre Brylle By til, og Hr. Jens, hvis han anser sig for brøstholden, »tale sig der lovlig paa med Reb og ret Maal«. — *Ottense,* mand. n. e. synd. Misericordia domini. Ny kirkehist. Saml. VI. 245—46. 20. Aprilis.

*1396. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Frans Brokenhws, Embedsmd. p. Hindzgawel, paa Jep Hattz Arvingers Vegne og Hr. Lauris, Sognepræst til Rones, om en Jord kaldet Stenstofft ved Wby Kirke, hvilken Jord tildømmes Jep Hattz Arvinger. — *Ottonie,* mand. n. e. synd. Misericordia domini. Ny kirkehist. Saml. VI. 243—44. 20. Aprilis

*1397. K. CHR. III. giver Abbed Anders Følgebrev til 3 Gaarde i Grynderup By, som skulle høre til Vitskøl Kl. — *Odense,* søndagen Jubilate. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 208. 26. Aprilis.

*1398. FWLSSE HERREDSTHINGS Vidne, at Aasynsmænd erklærede, at den Maribo Kl. tilhørende Gaard i Nørre Herby, som Jøren Hanssen fraflyttede, ikke »stod Aasyn inden sine 4 Pæle«. — Tirsd. f. Valdersmøsse. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 151. 28. Aprilis.

*1399. (K. CHR. III.)'s Brev til Byfogden i Kjøge, at Niels Skriver, der har skrevet falske Breve og øvet Trolddom, skal henrettes med Sværd, men at hans Hustru maa beholde det Gods, som tilkommer Kongen. — *Odense,* Onsd. n. e. Sønd. Jubilate. Petersen, Vallø S. 55—56. 29. Aprilis.

*1400. K. CHR. III.'s Memorial for Hans Barnickaw paa hans Sendelse til Hert. Hans (af Slesvig og Holsten), hvorefter han skal underrette denne om de af Kongen trufne militære Forholdsregler samt opfordre ham til at forhandle med Raaderne om Midlerne til at kunne møde Fjenden, da Kongen paa Grund af Forhandlinger med Hansestæderne ikke strax kan begive sig til Hertugdømmerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 968—69. Aprili.

*1401. VIGLII AB AYTTA ZUICHEMI ad Ludovicum a Schora epistola, in qua comitem Palatinum electorem adversus Grandvellanum et se, præsertim ob foedus Danorum, ira incensum esse commemorat. — *Vormatiæ,* 3. Maii. Papendrecht, Analecta Belgica II, 1. S. 329—31. 3. Maji.

*1402. WALTER BUCLER og CHRISTOPHER MONT tilskrive Henrik VIII. bl. a. ang. en Forhandling med flere protestantiske Fyrsters Gesandter, hvorved disse Fyrsters og navnlig K. af Danmarks Stilling til Conciliet i Trient omhandles. — *Woorms,* the 6. of May. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 420—25. 6. Maji.

*1403. WALTER BUCLER og CHRISTOPHER MONT sende K. Henrik VIII. en latinsk Oversættelse af K. af Danmarks Svar til Landgr. af Hessen, som denne har tilstillet dem. — *Woorms,* the 7. of May. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 427—29. 7. Maji.

*1404. KEYE og HINRICK RANTZOW forespørge hos Hert. Hans af Slesvig og Holsten om nogle Landsknægte, som Jacop v. Norenbarch har antaget, og som skulle sendes til Clawes Rantzow i Flensborg, maa blive i Rendsburg og antages af de Borgere, som ikke tjene i Krigen, mod at de selv blive hjemme. — *Rendeszborch,* sonnauendes n. Cantate. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 362—63. 9. Maji.

*1405. Hert. HANS beretter sin Broder, K. Chr. III., om sine Forhandlinger med Adelen i Schlammensdorf ang. Forholdet til Mecklenburg. — Dagen før Himmelfarts Dag. (Tydsk.) Dansk Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 355—57. 13. Maji.

1545.

11. Maji. *1406. K. CHR. III. nægter Tide v. Knippensen at modtage hans Opsigelse af Tjeneste og udtaler Haab om, at han ikke ved sit Ophold hos Pfalzgr. (Frederik) har ladet sig bevæge til at falde fra ham. — *Coldingen*, dornst. p. Vocem jucunditatis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 970—71.

14. Maji. *1407. (JOHANNIS SLEIDANI) ad (cardinalem Johannem Bellay) litteræ, in quibus scribit, regem Daniæ in his comitiis (Wormaciensibus?) legatum, qui aliquoties in Gallia fuerit, habere. — 14. Maji. Forschungen z. deutschen Gesch. X. 174—77.

15. Maji. *1408. Regning fra M. MATTZ HACK, Læsemester ved Kbhvns. Universitet, for Udgifter, han havde haft som Forstander for Kongens Kantori; med Paategning om delvis Betaling. — Fred. p. ascensionis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 31—32.

17. Maji. 602. Efter Orig. paa Tydsk i Jensen u. Hegewisch, Priv. d. Schl. Holst. Rittersch. S. 188—90.

17. Maji. *1409. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pommeranus, hvorved han paa dennes Anbefaling sender en Pengeunderstøttelse til de Studerende Jacobus Henricus, Cristiernus Bronno og Tuge Oszmundt fra Lund; tillige melder han Fødselen af en Søn. — *Coldingen*, sunt. p. vocem Jucunditatis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 239—40. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 329.

20. Maji. *1410. JØRGEN DAA t. Østrup sælger Hr. Eske Bilde t. Svanholm nogle Gaarde i Tudse Herred. — *Østrupe*, Onsd. n. f. Pindsedag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 32.

20. Maji. *1411. HALUARD FFALKUARDSZENN stadfæster sin Søstersøn Erik Pouelsenns Salg af Gods i Gwdine og i Esbergh 8kov i Aske Sogn til Peder Hanssenn, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Traneby*, onsd. n. f. Pyngx søndag. Diplomatar. Norveg. VIII. 828.

24. Maji. *1412. K. CHR. III. forlener Hr. Christiernn Friiss med Bækkemarkgaard at beholde frit for Livstid. — *Koling*, Pindtzedag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 201.

25. Maji. *1413. WALTER BUCLER og CHRISTOPHER MONT meddele K. Henrik VIII. Navnene paa Medlemmerne af det paatænkte protestantiske Forbund, ibl. hv. K. af Danmark nævnes. — *Wormbs*, the 25. of Maye. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 441—44.

26. Maji. *1414. K. FRANTS I. takker K. Chr. III. for det mod ham viste venlige Sindelag. — *Illiers*, 26. Maj. (Fransk.) Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 265—66.

27. Maji. *1415. ANDREAS SCHRODER tilskriver Iuen Reuentlouw, Landmarsk og Amtmd. i Flensborg, om Digearbejdet paa Vestkysten af Slesvig. — *Flenszborch*, am. midtw. in deme Pinxsthen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 972—73.

31. Maji. *1416. K. CHR. III. tillader Jyrgen Bragde at nyde Tranekjær Len i nærværende Aar uden Afgift. — *Kolinghus*, sønd. Trinitatis. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 231.

1. Junii. *1417. K. CHR. III. forlener Andres v. Barbye med Clare Kl. i Roskilde, mod at han skal gjøre Riget tilbørlig Tjeneste deraf og give Jomfruerne i Klostret Underhold. — *Koling*, mand. p. Trinitatis. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 326—27.

2. Junii. *1418. K. GUSTAF I. befaler Finske Clemet, Befalingsmd. i Nyslots Len, at ruste sig i Anledning af de Krigsforberedelser, som K. Chr. II.'s Slægt og Venner, Pfaltzgreven og Hert. Albrecht af Mecklenburg foretage sig i Mecklenburg, hvorfra de true med at ville sætte over til Bleking og Smaaland. — *Stocholm*, 2. Junii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder VII. 152—55.

1545.

*1419. K. Gustaf I. tilskriver Erik Fleming om Rustningerne i Mecklenburg af K. Chr. II.'s Slægt og Venner, der allerede have begyndt at vække Oprør i Smaaland. — 4. Junii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. til Finlands Häfder VII. 158—62. 4. Junii.

*1420. Bgm. og Raad i Rendsburg beklage sig for Hert. Hans af Slesvig og Holsten over det dem paabudne, i Sammenligning med andre Stæder uforholdsmæssig store Opbud. — *Renndesborch,* ame donnerd. des hilligen Lichammes. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 363—66. 4. Junii.

*1421. Joannes Siningius, Rektor, samt Professorer ved Kbhvns. Universitet eftergive Rasmus Loge, Sognepræst til Lokrop i Skaane, den resterende Pens af Phosye Kirke, mod at han aarligen rigtig erlægger 12 Mk. danske til Universitetet. — *Hafniæ,* 8. Idus Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 32—33. 6. Junii.

*1422. Henrik Smaasvend, Bg. i Kbhvn., tilstaar at skylde M. Jacob Fabritius, Universitetets Rentemester, 200 Mk. danske; herfor pantsætter han sin Gaard paa Nørregade og lover at svare ham 20 Mk. danske aarlig. — 8. Juni. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 121. 8. Junii.

*1423. Johannes Meiger, Præst i Rendsburg, beder Hert. Johan af Slesvig og Holsten om ikke at optage i Unaade, at han ej er draget ud med Krigsfolket, hvilket er sket, fordi han ikke vidste, at det var Hertugens Ønske. — *Rendesburgh,* sonnauendes vor Viti. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 743. Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 358—59. 13. Junii.

*1424. K. Chr. III. tillader Borgerne i Ribe at tage 2 Skilling dansk i Told af hver udlændisk Mand for hver Læst Gods, som han fører til eller fra Byen, til Bestridelse af de Omkostninger, som Vedligeholdelsen af de to Søtønder paa Byens Strømme foraarsager. — *Riibe,* s. Hans dagh midtsommer. Adler, Efterr. ang. Ribe VIII. 99—100. 24. Junii.

*1425. Pedher Autleffzonn, Provst paa Strindhenn, tilsteder efter Befaling af Tordh Rod, Høvedsmd p. Stenwigholmm, at Østhenn i Saxwick maa beholde og ægte en Kvinde, der er beslægtet med hans forrige Hustru i fjerde Led, da det er tilladt i Følge Ordinansen. — *Stenwigholmm,* s. Hans baptiste dag. Diplomatar. Norveg. VI. 794. 24. Junii.

*1426. Mogens Rossenkrandz beder sin Svoger Hr. Mogenns Gildenstiernn, Høvedsmd. p. Dragsholm, at møde for ham paa Landsthinget i en Sag med Hr. Eske Bille, da han selv er svarlig syg. — *Skauersøgordt,* fred. n. e. s. Hans dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 222—23. 26 Junii.

*1427. K. Chr. III.'s Befaling til Claus Sieste, Embedsmd. p. Riberhus, at han i Forening med Superintendenten M. Hans Tagssenn skal tage sig af Elline Nilssdather, hvis Mand Jacob Bartskær er løben fra hende og har giftet sig med en anden. — *Collinghussz slott,* tiisd. n. e. s. Hans dagh midtsommer. Ny kirkehist. Saml. III. 33. 30. Junii.

*1428. K. Gustaf I. meddeler Sten Erikson Lejonhufvud, at K. Chr. III. understøtter Bernhard v. Mehlens Fordringer og har skrevet »et skarpt og spetsigt« Brev til ham, samt anbefaler Sten Erikson ikke at sætte nogen Lid til de Danske, men at skaffe 1—3000 dygtige Folk til Krigstjeneste. — 30. Juni. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars Hist. VI. 337—38. 30. Junii.

*1429. Jørgen Jensen, Superint. i Fyns Stift, samt Provster og Præster i Stiftet afsige paa Spørgsmaal af Hr. Jørgen Madsen, Sognepræst i Skamby, den Kjendelse, at alt Udbytte af Skamby Kirkegaard tilkom Præsten. — *In comitiis nostris Otthoniensibus,* uden Dag. Brudst. p. Tydsk i Pontoppidan, Annales eccl. Dan. III. 285. Jvfr. Rørdam, Danske Kirkelove I. 232—33. (Junio).

1545.

3. Julii. *1430. JOANNES VIBERGIUS meddeler Jørgen Gyldensternn, at han paa Grund af de Hindringer, Hert. Hans lægger ham i Vejen, ikke kan betale den af Præbendet betingede Pension. — *Ripis,* 6. feria p. visitat. Marie. Danske Mag. 5. R. I. 248—50.

5. Julii. *1431. K. FRANTS I. takker K. Chr. III. for den ham beviste Ære, at hans Gesandt i hans Navn stod Fadder til den nyfødte Prins, samt erklærer, at Bastian Wolsperger ikke har Befaling til at hverve Tropper i hans Navn. — *Toucques,* 5. Juli. (Fransk.) Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 265.

7. Julii. *1432. NØRRE RANGSTRUP HERREDSTHINGS Vidne, at Fru Sidselt paa Søbos Foged Jon Mogensen tillod Jeb Jensen i Rurup at nyde $^1/_3$ af Mandbjerg Mark og Skov m. m. — Tirsd. n. f. diure Mergrethe dag. Stemann, Schleswigs Recht und Gerichtsverf. im 17. Jarh. S. 156.

13. Julii. *1433. KNUD HENRICKSEN og MALTE STERM (ɔ: Steen), Væbnere, forpligte sig til at holde Fred med Ribe Bys Borgere. — *Riibe,* mand. e. s. Knud konnings og mart. dagh. Adler, Efterr. ang. Ribe X. 23—24. Jvfr. Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 44, Anm.

13. v. 20. Julii. *1434. Vidnesbyrd, udstedt af JEP ANDHERSSEN, Bgm. i Præstø, Hr. NIELS OLSSEN, Sognepræst smstds., og tre Raadmænd, at Hr. Rasmus Lauressen, forhen Prior i Præstø Kl., af Trang har solgt en Gaard i Øllerup i Wallingswedtz Sogn til Hr. Andhers Bilde t. Siøholm. — *(Præstø,)* s. Margarette virg. dagh. Ny kirkehist. Saml. II. 756—57.

13. v. 20. Julii. *1435. Frater ANDREAS GUDTIAER, guardianus in conventu Suerinensi provinciæ Saxonie sanctæ crucis, fratri Ludero Naamani, sacerdoti ordinis minorum de observantia, qui a tempore orbationis provinciæ suæ Daniæ hospes illic fuerit, ut ad exteras regiones proficiscatur, permittit. — *Ex domo mea Suerinensi,* die Margaritæ virg. Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolph. Naamanni betreffen S. 30. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 366.

28. Julii. 611. Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 41—56. Balt. Studien XXXVIII. 335—38.

1. Augusti. 612. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1808, II. 167—68. Brudst. i Daugaard, De danske Klostre S. 123.

1. Augusti. *1436. SVENO, Lundie olim provincie Dacie (custos?), protestatur, in capitulo generali Nicee celebrato fratribus (ordinis minorum) ex provincia Dacie profligatis concessum esse, ut cum parentibus, amicis vel religiosis, cum habitu vel sine habitu vivere possint. — *Confluentie,* prima die Augusti. Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolph. Naamanni betreffen S. 31—32.

5. Augusti. *1437. K. CHR. III. befaler Peder Hanssen, Embedsmd. p. Aggershus, Eriich Wggerup, Høvedsmd. p. Tønsberg, og Iffuer Jenssen, Befalingsmd. over Kongens Bjærgværk i Norge, at vurdere det Gods, som Hr. Lauritzs Matissen, Provst i Tønsberg, vil give S. Laurentii Kirke i Tønsberg i Mageskifte for andet Gods. — *Kiøpnehaffn slott,* odensd. n. e. s. Peders ad uinc. dag. Diplomatar. Norveg. V. 828—29.

5. Augusti. *1438. WALTER BUCLER og CHRISTOPHER MONT sende K. Henrik VIII. et af Sekretæren for det protestantiske Forbund, S. Aitinger, undertegnet, dem meddelt Forslag til en Forening mellem dette og K. af England, i hvilket foreslaas, at Stridigheder mellem Forbundet og K. af England skulle paakjendes af K. af Danmark som Opmand. — *Wormbs,* the 5. of August. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 554—59.

7. Augusti. *1439. K. CHR. III.'s Brev ang. den Hjælp, alle Kapitler og Herreklostre skulle yde til Afbetaling af Kongens Gjæld. — (*Haffnie,* fred. n. e. s. Petri ad uincula dagh.) Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 151. Datum efter Rørdam, Danske Kirkelove I. 235—36.

1545.

*1440. Birethe Bradesdatter, Abbedisse, og Hans Gummessen, confessor generalis i Maribo Kl., sælge Ffrans Bossen, Raadmd. i Roskilde, en Klostret tilhørende Jord i Roskilde. — *Maribo*, s. Laurentii mart. aften. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 151—52. 9. Augusti.

614. Suhm, Samlinger II, 3. S. 196—98. 10. Augusti.

*1441. Petrus Palladius, Superint. i Sjælland, Christiern Thorkillsøn, Doctor, og to Raadmænd i Kbhvn., udstede Vidisse af K. Chr. III.'s Brev af 10. Augusti 1545 (Nr. 614). — *Kiøbinghaffn*, fred. n. e. s. Laurentii dag. Suhm, Samlinger II, 3. S. 196—98. 14. Augusti.

*1442. Kurf. Johan Frederik af Sachsen foreslaar Landgr. Philip af Hessen bl. a. at sende et Gesandtskab til Pfalzgr. Frederik for at mægle mellem ham og K. af Danmark. — *Eissenberg*, Montags n. Egidi. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a d. Reformationszeit S. 735—46. 7. Septbr.

*1443. Engelbrett Amwndszen paa Gryndennes i Hogsszogen paa Westfoldenn sælger til Peder Hanszen, Høvedsmd. paa Aggershus, Ødegaarden Sandwig i Hogsszogen. — *Hogs prestegord*, sønd. n. e. vor Frwe dag natiuitat. Diplomatar. Norveg. VIII. 830—31. 13. Septbr.

*1444. K. Chr. III. befaler Raadet i Itzeho at bringe Tilførsel til de i Bramstedt forsamlede Ryttere og Knægte. — *Itzehoe*, sunavend n. exalt. crucis. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI. Repertor. S. 87. 19. Septbr.

*1445. K. Chr. III. befaler i Anledning af Klager fra Bgm. og Raad i Flensborg Amtmændene i Flensborg, Sønderborg og Norborg Amter at vaage over Opretholdelsen af Flensborgernes Privilegier til fri Handel i de nævnte Amter. — *Itzeho*, am sunt. n. exaltat. crucis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 367. 20. Septbr.

*1446. K. Gustaf I. befaler Høvedsmændene paa Viborgs og Aabo Slotte bl. a. at have Indseende med Finnernes Snighandel paa Tydskland og Danmark. — *Elffzborg*, 28. Septembris. (Svensk.) Arvidsson, Handl. till Finlands Häfder VII. 168—72. 28. Septbr.

617. Moller, Andenken d. Stift. des Ludolphi Naamanni S. 2—4, 15—17, 20—21 og 31—32. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 368—70 (efter Originalen). 1. Octobr.

*1447. Wulff Pogwisk tilskriver K. Chr. III., at han er besluttet paa ikke mere at drive Aager, og opfordrer ham til at pantsætte sig Flensborg Hus mod 20 eller 30,000 Mk. — *Rendesborch*, donrdages na Michaelis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 974—75. 1. Octobr.

*1448. K. Chr. III. tilkjendegiver Hr. Wolff Pogwisch t. Buggehauen sin Tilfredshed med hans Beslutning at ophøre med Aager; derimod kan han ikke gaa ind paa hans Forslag at modtage Penge til Laans af ham i Flensborg Hus, men vel paa Rente. — *Itzehoe*, den 3. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 371. 3. Octobr.

*1449. Regnskab over Indtægter og Udgifter ved Kbhvns. Universitet for Aarene 1540—45 aflagt af M. Jacobus Fabritius, Læsemester og Quæstor. — Uden Dag. Danske Mag. 3. R. VI. 3—28. ante 5. Octobr.

*1450. Universitetet i Kbhvn. kvitterer M. Jacobus Fabritius for Bestyrelsen af dets Midler fra 1540—45. — *Knardrop*, mand. n. e. s. Michaelis dag. Danske Mag. 3. R. VI. 28 og 96. 5. Octobr.

*1451. Hert. Johan af Slesvig og Holstens Befaling til Indbyggerne paa Femern at indbetale til Amtmanden, Schagke Rantzouw, den af Hertugen paalagte Plovskat inden S. Andreas Dag. — *Itzeho*, donnert. na Francisci. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 25. 8. Octobr.

1545.

11. Octobr. *1452. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF forlene Fru Anna, Steffen v. Ahlefeldts Enke, Claus Rantzows Datter til Ascheberg, samt Paul Rantzow, Kayes Søn, som hendes »Lehenträger und Vollmachtiger«, med Godset Nempte. — Sonnt. n. Francisci. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 642—43.

13. Octobr. *1453. K. GUSTAF I. meddeler Mäns Nilsson og Gustaf Fincke, at K. af Danmark har tilskrevet ham, at en vældig Hob Ryttere og Knægte samle sig i Stiftet Bremen, hvormed Pfalzgreven, Hert. af Lothringen med flere den gamle K. Christierns Slægtninge agte at overfalde disse Riger. — *Torpa vdi Kindh*, 13. Octobris. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder I. 259—64.

14. Octobr. *1454. K. CHR. III.'s Laasebrev til Kansleren Johan Friis paa Hesselager Gaard samt en Del Gods i Gudme, Sunds, Aasum, Saling, Vends og Odense Herreder. — *Otthensze*, ottenszd. n. e. s. Dionisii dag. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 157—58.

16. Octobr. *1455. PHILIPPUS MELANTHON beder K. Chr. III. om at modtage en meget nyttig Bog om K. Alphons af Neapel, som et ungt Menneske ved Navn Eberhardus fra Rhinlandene har oversat paa Tydsk og forsynet med en Fortale til Kongen. — *Witeberg*, am 16. tag Octobris. (Tydsk.) Corpus Reformatorum V. 867—68. Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 5—6.

17. Octobr. *1456. K. CHR. III. og Hert. HANS af Slesvig og Holsten give hinanden i Henhold til Delingstraktaten af Hertugdømmerne Tilladelse til ved Optagelse af Penge i deres Amter og Godser at give deres Kavtionister Forskrivning. — *Itzehoe*, sonnab. n. Galli. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, I. S. 139.

22. Octobr. *1457. K. CHR. III. tilskriver Hert. Ernst af Lüneburg om sine Forberedelser til at modstaa et forventet Angreb. — *Brambstede*, October 22. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 123.

Octobri. *1458. JENS ALFAST, Niels Longes Foged paa Sielsøgaard, tilstaar, at han har modtaget af Jens Nielsen i Wesby fuld Betaling for hans Søn Torben Jenssøns Fødested, saa at denne maa bygge og bo i Kjøbstad eller paa Landet, hvor han kan behjælpe sig. — *Sielsszø*, den . . . 8.br. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 182—83.

2. Novbr. 620. Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 240—41. Balt. Studien XXXVIII. 338—39.

16. Novbr. *1459. K. CHR. III. meddeler Raadet i Itzehoe, at han paa dets Bøn har forbudt Fru Margarethe Sestede f. Krummendiek at udføre Korn og befalet hende at sælge det til Borgerne. — *Schleswig*, mittw. n. Martinus. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 87.

18. Novbr. *1460. JENS WYBORGH tilskriver Jørgen Gyldensternn om Afsendelsen af og Prisen paa Fisk og Vin. — *Ripis*, octava Martini. Danske Mag. 5. R. I. 251.

19. Novbr. *1461. K. CHR. III.'s og Hert. ADOLFS Svar paa Stænderne i Slesvig og Holstens Besværinger, hvori de love, saa vidt Tidsforholdene tilstede det og Stænderne ikke selv forskylde det, at overholde deres Privilegier. — *Schleszwig*, donnerst. am tage Elisabeth. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 8—9.

20-22 Novbr. *1462. Fortegnelse over Dokumenter, som Casper Fuchs og Andreas v. Barbi have udtaget af Hvælvingen paa Gottorp. — Uden Datum. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 208—209.

21. Novbr. *1463. K. CHR. III. tillader Hans Johanszenn (Lindenov) at indløse Hindsgavl af Frantz Brochenhus. — *Sleszuig*, vor Frue dag presentat. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 228—29.

1545.

*1464. Martinus Luther anbefaler til K. Chr. III. M. Georgius Stur fra Slesvig til at erholde et Stipendium og takker for Modtagelsen af 50 Daler. — Donnerst. n. Catharinen. (Tydsk.) De Wette, Luthers Briefe V. 769—70. 26. Novbr.

*1465. Maribo Klosters Birkethings Vidne om et Forlig mellem to Bønder ang. en Eng. — Fred. e. s. Catharinæ dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 152. 27. Novbr.

*1466. Fyrstendømmernes Stænder formane K. Chr. III. og Hert. Adolf til at holde Fred indbyrdes og at tage deres Raader fra Fyrstendømmerne, som baade ere Kongen og Hertugen forpligtede ved Ed. — Uden Datum. Tydsk Udt. og Brudst. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 9. (Novbr.)

*1467. K. Chr. III. og Hert. Adolf takke Fyrstendømmernes Stænder for deres Formaninger til Fred, men afvise deres Forslag ang. Raaderne som uigjennemførligt, fordi Landet er delt og enhver har sit. — Uden Datum. Tydsk Udt. og Brudst. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gessh. VI, Repertor. S. 9. (Novbr.)

*1468. Fyrstendømmernes Stænder besvære sig paa Landdagen i Slesvig for Kongen (Chr. III.) og Hertugen (Adolf) over, at deres Toldfrihedsprivilegier ikke blive overholdte, over at Fremmede indsættes til Amtmænd m. m., og begjære, at Fyrstendømmerne maa blive »vnngedelet«. — Uden Datum. Tydsk Udt. og Brudst. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 8, smlgn. S. 9. (Novbr.)

*1469. Fem Besværinger fra Fyrstendømmernes Stænder til K. Chr. III. og Hert. Adolf, bl. hv. Fordring om fri Tilførsel fra Riget (Danmark) og Istandsættelse af Bispegaarden i Slesvig. — Uden Datum. Tydsk Udt. og Brudst. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 9. (Novbr.)

*1470. K. Chr. III.'s og Hert. Adolfs Svar paa Stændernes Besværinger hvori de bl. a. erklære Fordringen om fri Tilførsel fra Riget for unødvendig, fordi der intet Forbud findes, og undviger Spørgsmaalet om Bispesædet i Slesvig. — Uden Datum. Tydsk. Udt. og Brudst. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 9. (Novbr.)

*1471. Fyrstendømmernes Stæders Bønskrift til K. Chr. III. og Hert. Adolf, hvori de bl. a. bede om frit Kjøb og Salg i Danmark og Fyrstendømmerne, om Opretholdelse af deres Privilegier i Danmark, om fri Tilførsel og Skibsfart i hele Riget m. m. — Uden Datum. Tydsk Udt. og Brudst. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 9—10. Smstds. S. 10 findes Kongens og Hertugens Svar i korte Udtog. (Novbr.)

*1472. Dr. Johannes Bugenhagens Skrivelse til Hert. Dorothea af Preussen, hvori han omtaler sit Bekjendtskab med hendes Ægtefælle Hert. Albrecht fra Kjøbenhavn af. — *Wittenberg*, 9. Decemb. (Tydsk.) Balt. Studien XXXVIII. 342—43. Brudst. i Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrten m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 81—82. 9. Decbr.

*1473. Christen Krabbe mageskifter med sin Hustru Karine Olufsdatters Samtykke en Gaard i Slirum i Hjerm Herred til Hr. Mogens Munk t. Volstrup, mod af denne at faa Bjerregaard i Dybe Sogn, Vandfuld Herred. — *Volstrup*, Fred. efter (ɔ: for) s. Thome ap. Dag. Udt. i Personalhist. Tidsskr. III. 47. Datum rettet efter Orig. i Rigsarkivet. 10. Decbr.

*1474. K. Gustaf I. meddeler Germund Svenson, Statholder paa Kalmar Slot, at de Danske have udspredt et Rygte om, at Kongen har hjulpet Hert. Henrik af Braunschweig med Penge og Krigsfolk ved hans Angreb paa det schmalkaldiske Forbund. — *Stockholm*, 21. Decbr. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars Hist. VI. 340. 21. Decbr.

1545.

23. Decbr *1475. PAWEL V. ANEUELDT tilstaar at have modtaget af Peter (Svarver), Byskriver i Flensborg. paa Kongens Vegne 100 Mk. lybsk. — *Lyndow,* desz myddweckensz v. Wynachtenn. (Plattydsk.) Sejdelin Diplomatar. Flensborg. II. 371.

25. Decbr. 623. Diplomatar. Norveg. VI. 795.

25. Decbr. *1476. K. CHR. III. og Hert. HANS af Slesvig og Holsten opfordre Lübeck til at tage sig i Agt for nogle mod Staden rettede Anslag. — *Odensehe,* am h. Christtage. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 123.

25. Decbr. *1477. ANTHONIUS BRYSKE t. Langesiø, Kansler, kvitterer Hr. Anderss Bilde, Høvedsmd. p. Stiege, for Landehjælpen af Møn. 623½ Dl. — *Otthensze,* Julle dag. Danske Mag. 4. R. V. 349.

26. Decbr. *1478. ANTHONIUS BRYSKE t. Langesiø, Kansler, kvitterer Hr. Knud Rudtt, Høvedsmd. p. Korsør, for Landskatten af Korsør Len. 1226½ Dl. — *Odensze,* s. Staffens dag. Danske Mag. 4. R. V. 349.

26. Decbr. *1479. WILLIAM PAGET tilskriver Statssekretæren William Petre bl. a. ang. Curt Penynk, der tidligere havde været i K. af Danmarks Tjeneste og nu vilde gaa i engelsk Tjeneste. — *Calais,* the 26. of Decembre. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 808—11.

29. Decbr. *1480. KAPITLET i RIBE tilskjøder Jørgen Pedersen. Rentemester, den saakaldte Kields Toft paa 70 Daler. — Tiisd. n. e. Juledag. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 709.

Decembri. *1481. GEORG DEGHENER, Møntmester i Flensborg, tilstaar at have modtaget af Rentemester Georg Peterszen det resterende af den Sum, Kongen har lovet at forstrække ham med til Møntens Fornødenhed. — *Ottonie,* uden Dag. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 975—76.

*1482. K. CHR. III. befaler Magistraten i Odense at hjælpe Jens Jepsen paa Bye i Norge til hans Ret over hans Broder, Peder Lerke i Odense, som har oppebaaret Bod efter hans Broder, Mads Lerke, som blev ihjæl slaget i Haudrop. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 32—33.

*1483. K. CHR. III. stadfæster Ringkjøbings Privilegier. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 5.

*1484. K. CHR. III.'s Brev til Christen Povelsøn, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, at han skal modtage i Klosteret K. af Frankrigs Ambassater. Udt. i Danske Mag. II. 73.

*1485. JØRGEN BILLE beder sin Fader H. ESGE BILLE at faa Erik Eriksen og flere Venner til at være hans Talsmænd hos Fru Jytte ang. dennes Datter. — *Estrup,* Tirsd. n. e. Vor Frue Dag. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 205—206.

*1486. VOLQUARDUS JONÆ opfordrer Johannes Artopæus (Pistorius) til paa ny at optage de fælles Øvelser i Latin og i at holde Foredrag. — *Lunæburgi,* (Latin.) Udt p. Dansk og Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 601—602.

*1487. M. PEDER HANNSØNN. Sognepræst til Hølfue og Flackebergh, mageskifter til Antvorskov Kl. en øde Gaard i Tostrup i Kirckerup Sogn, mod af Klostret at faa Kielgaard i Haldagger lille og et Pendinghus i Flackeberg. Udt. i Kirkehist Saml. 3. R. II. 351.

*1488. De 48 REGENTER for Landet DITMARSKEN ansøge den rom. Kejser om ikke at bevilge K. af Danmark Forlening med Ditmarsken, da dette krænker Ærkebispen af Bremens Ret og Landets Friheder. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. VII. 693—95.

*1489. Register paa de Penge, som Adelen har laant Kongen 1545. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 92—95.

*1490. Register paa den kongelige Skat, som er udgiven i Danmark 1545. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 95—100.

1545.

*1491. Beretning om Striden mellem Hert. Henrik af Braunschweig og Landgr. Philip af Hessen, hvori omtales 2000 Ryttere, som K. af Danmark havde sendt til Hjælp imod Hertugen. Brudst. og Udt. i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten V. 422.

C. 1545.

C. 1545.

*1492. ANNA, Niels Brades, t. Walløsze bekjender, at Bgm. i Kalundborg og hans Medborgere have givet hende det Brev, ved hvilket hendes Farbroder Jep Lang havde skjænket en Gaard i Winehelsinge og et Hus i Kalundborg til Hellig Korses Alter i Vor Frue Kirke smstds. for en Gudstjeneste, hvilken nu er nedlagt. — *Valøse*, tisd. n. e. s. Morthens dag. Ny kirkehist. Saml. V. 162. (Aarstallet er ikke ganske sikkert.) 17. Novbr.

1546.

1546.

*1493. STEPHEN GARDYNER, Bisp i Winchester, THOMAS THIRLBY, Bisp i Westminster, og EDWARD CARNE meddele K. Henrik VIII. bl. a. en Erklæring fra den kejserlige Statsraad i Nederlandene Skepperus ang. en Kapitain Courtpeny, som var gaaet i engelsk Tjeneste, »at han to Gange var løskjøbt fra Galgen, havde bedraget sin Herre K. Christiern af Danmark, og at den nævnte K. Christiern ved hans Forræderi var fangen«. — The tenth of January. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. X. 822—32. 2. Januar.

*1494. K. CHR. III. giver Lauritzs Grubbe Følgebrev til det Gods i Stervede og Raade, som Eriich Daas Enke hidtil havde i Værge. — *Koling*, dominica p. circumcitionis domini. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 313. 3. Januar.

*1495. K. CHR. III.'s Kjendelse i en Sag imellem Rudkjøbing Kjøbstad og menige Bønder paa Langeland, hvorved disse faa Ret til at sejle til Tydskland og andetsteds med deres hjemmefødte og eget avlede Gods og ligeledes føre hjem med sig, hvad de bruge til deres eget Behov; derimod forbydes al Forprang paa Øen. — *Vort Slot Coldinghuus*, s. n. e. Nytaarsdag. Rasmussen, Optegn. betræf. Rudkjøbing S. 47—49. 3. Januar.

629. Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 57—58. Balt. Studien XXXVIII. 343—44. 4. Januar.

*1496. K. CHR. III. skjøder Herligheden og Forsvaret af tre Gaarde i Ollum Sogn til Albrett Skiell, dog at Bønderne som hidtil skulle yde deres Landgilde til Sognekirken. — *Kolding*, ipso die trium regum. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 214. 6. Januar.

*1497. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pommeranus, hvori han forlanger et Attestat ang. M. Petri Generani Forhold med Hensyn til hans Ansættelse; tillige tilkjendegiver Kongen sin Misfornøjelse med, at M. Jorg Stur skal have begivet sig til Studium Juris. — *Kolding*, denn eilftenn January. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 241—42. Udt. i Balt. Studien XXXVIII 345. 11. Januar.

*1498. K. CHR. III. tilskriver Er. Eske Bilde, Stath. p. Kbhvns. Slot, at der er Uenighed mellem Kongen og hans Brødre ang. Forleningen af Slesvig, og at han derfor sender Andreas v. Barbi til Kbhvn. for at udtage Breve ang. denne Sag af Hvælvingen der og af »Fugelen« paa Kalundborg. — *Koldinghus*, tysd. n. e. hellige III. Kongers dag. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 209—10. 12. Januar.

633. Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 67—69. (Epistolæ similis fere argumenti, quas eodem tempore Christiernus Bronno Viburgensis et Jacobus Nicolai Hafniensis ad Dr. Johannem Bugenhagen scripserunt, exstant ibd. p. 69—72). ante 13. Januar.

1546.

13. Januar. 634. Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 58—67. Balt. Studien XXXVIII. 345—53.

13. Januar. *1499. K. CHR. III.'s Anbefalingsbrev for Dr. Nicolaus Kragge til Staden Minden. — *Ribe,* 13. Januar. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. X. 142.

14. Januar. *1500. JOANNES CANUTIUS RIPENSIS Chr. III. regi pro beneficiis gratias agit et ab eo pecuniam petit, ut semestre sine studiorum dispendio transigere possit. — *Vitebergæ,* die 14. Januarii. Ny kirkehist. Saml. I. 477—78.

16. Januar. *1501. HANNES THINGS Vidne, at Hr. Niels Massen i Kyrdrop klagede over, at hans Præstegaard i Lille Sogn forholdtes ham, og at 8 Mænd vidnede, at den Gaard paa Berett, som Anders Perssen ibor, altid havde været Præstegaard i Lille Sogn. — Loffuerd. n. f. s. Antonii dagh. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 232—33.

16. Januar. *1502. PHILIPPUS MELANTHON takker K. Chr. III. for tilsendte 50 Dl. og tilbyder at undervise de af Kongens Undersaatter, som studere i Wittenberg; han melder forskjellige Nyheder fra Tydskland. — *Witeberg,* am 16. tag Januarii. (Tydsk.) Corpus Reformatorum VI. 15—16.

20. Januar. *1503. SVERIGS RIGSRAADS Dom, i Følge hvilken alt Ærkebiskop Gustaf Trolles Fædrene- og Mødrenegods tildømmes Kronen paa Grund af hans Forræderi og fordi han anklagede Fru Christine og Sverigs Raad for den gamle Kong Christiern. — *Arboga,* 20. Januar. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- og Kyrkohist. II. 292—97. Sv. Riksdagsakter I. 470—74.

20. Januar. *1504. Landgr. PHILIP af Hessens Sendebud paa Landdagen i Frankfurt tilskrive Landgreven bl. a., at de danske Sendebud have ytret, at Franz v. Hall ikke længer staar i Gunst hos K. af Danmark, og forlangt, at Claus v. Rottdorff maa faa Fuldmagt til at fængsle ham. — *Frankfurt am Mein,* den 20. Januar. (Tydsk.) Neudecker, Urk. a. d. Reformationszeit S. 775—77.

26. Januar. *1505. Det sv. RIGSRAADS Dom, at Göstaff Trolles Gods bør tilfalde Kronen, og at Christoffer Anderson, som er flygtet til Danmark, skal have forbrudt sit Gods, hvis han ikke vil modtage Kongens Lejde. — *Arboge,* then 26. Januari. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 463—66.

29. Januar. *1506. PAWEL BERTELSZEN tilstaar at have modtaget til Laans af Namen Jansszen, Raadmd. i Flensborg, 150 Mk. lybsk mod en vis aarlig Rente og Pant i nogle Boliger. — Ame frid. vor Lichtmisszen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 372—73.

Januario. *1507. K. GUSTAF I.'s Propositioner til det sv. Rigsraad, ibl. hv. om Kongens Stilling lige over for den danske Konge, der understøtter Hr. Bärendt v. Mielen. — Uden Datum. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 452—59. Raadets Svar smstds. S. 474—80.

4. Febr. *1508. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved Arvingerne efter Domprovsten i Viborg, Christen Pedersen, dømmes til at sælge noget Vikariegods, som hans Morbroder, Bisp Jens (Beldenak) i Fyn, havde funderet til S. Knuds Kirke i Odense, til frie Folk, efterdi de selv vare ufrie Folk. — *Viborg,* torsd. n. e. Frue dag purificat. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 34—35.

10. Febr. *1509. K. CHR. III. forlener Erik Skram, Landsdommer, med Holstebrogaard ad gratiam. — *Viborig,* s. Scholastice dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 201.

10. Febr. *1510. K. CHR. III. pantsætter Øtzløff Kl. til Olluff Munck for 1000 Guldgld., 3506 Mk. danske og 1900 Dl., mod at denne skal underholde Jomfruerne. — Scholastice virg. dag. Danske Mag. 4. R. IV. 207.

1546.

*1511. K. Chr. III. lægger noget Gods til Øtzløff Kl., som er pantsat til Olluff Munck. — Scholastice virg. dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 207. 10. Febr.

638. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 276, Anm. 3. 11. Febr.

*1512. K. Chr. III. forlener M. Niels Friis, Kantor i Viborg, med Præstegaarden i Nykjøbing (paa Mors). — *Weborig*, fred. n. e. s. Scholasticæ virg. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 146—47. 12. Febr.

*1513. Maribo Klosters Birkethings Vidne, at Klostrets Foged, Jacob Anderssøn, forbød Bønderne i Lenet at holde mere end én Hund og »en føvæ racke« (en lille Hund), hvilke skulle holdes hjemme paa Gaarden. — Fred. e. Scolasticæ virg. dag. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 152—53. 12. Febr.

640. Tidsskr. f. Fiskeri II. 207—208. 21. Febr.

*1514. Kongens Retterthings Dom mellem Hr. Oluff Libertt paa Corfitz Wlfelds, kgl. Sekretær og Provst paa Thyrholms, Vegne og Bgm. og Raad i Tisted, at Kirkeværgerne i Byen, uagtet den er en fri Kjøbing, bør aflægge Regnskab til Provsten, dog i Overværelse af Bgm. og Raad. — *Olborrig*, die Petri ad cathedram. Ny kirkehist. Saml. VI. 247—48. 22. Febr.

*1515. Per Oxe t. Gyslefeld tilsiger Søster Biritte Oxes Datter, hans Farsøster, visse Bidrag til hendes Underhold paa det Vilkaar, at hun vil være stille og rolig i Maribo Kl. og ikke komme i Taleporten at handle eller tale med nogen, uden det er hendes Slægt og Venner. — Nielstrup, mand. f. Fastelavns sønd. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 153—54. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 757—58. 1. Martii

*1516. Volcquardus Jonæ Joanni Artopæo (ɔ: Pistorio) litteras jocosas de bibacitate sua aliisque rebus scribit. — *Ex ædibus nostris,* 1. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 603—604. 1. Martii.

*1517. K. Chr. III. befaler af Hensyn til den Mønt, han vil lade opføre, (Bgm. og Raad) i Flensborg at standse med Nedbrydningen af et Hus ved Graabrødreklostret indtil hans Ankomst. — *Arhusen,* den 3. Marcii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 373—74. 3. Martii.

*1518. K. Chr. III.'s Skrivelse til D. Martin Luther ang. dennes Taksigelse for en oversendt Pengegave; han ytrer Bekymring for ugudelige Anslag mod den hellige Kirke. — *Arhusen,* den 3. tag Marcii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 242. 3. Martii.

*1519. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Pommeranus, hvori han lover at undersøge nogle Præsters Klage over det dem tillagte Underhold samt beder ham uddele en Pengeunderstøttelse til M. Matthias Hack, Tugo Asmundi, Johannes Ripensis, Christiern Brun og Jep Nylssenn, og at sende nogle Bøger. — *Arhusen,* den dritten Marcii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 243—44. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 354—55. 3. Martii.

*1520. K. Chr. III. forlener Jyrgenn Priip med Pandumgaard m. m. Gods, at nyde uden al Afgift, saa længe hans Hustru Agnete lever. — *Aarhus,* Askeodensdag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 209. 10. Martii.

*1521. Kongens Retterthing tildømmer Hr. Peder Prip, Vikar i Aarhus, en Gaard paa Medelgade i Aarhus som tilhørende S. Joannis decollati Alter og erklærer det Skjøde, Hans Møntmester har givet Sebastian, Bg. i Aarhus, paa denne Gaard, for magtesløst. — *Aarhus,* die Gregorii pape. Ny kirkehist. Saml. VI. 248—50. 12. Martii.

*1522. Kongens Retterthings Dom mellem Jep Hoffmandt, Bgm. i Randers, og hans Broder Jens Hoffmandt paa den ene og Hr. Thomes Anderssen, vicariorum procurator i Aarhus, paa den anden Side, at de af hines Farbroder M. Pouell Hoffmandt til 13. Martii.

1546.

Kirken for Messer givne to Gaarde med deres Kaalgaard i Aarhus bør blive hos de Vikarier, som nu have dem i Værge, saa længe de leve, og at Retten til dem siden skal afgjøres ved Dom. — *Aarhus,* løgerdagen Inuocauit. Ny kirkehist. Saml. VI. 250—52.

14. Martii. *1523. K. CHR. III. fastsætter, at Provstiet i Odense skal nydes af Anthønis Bryske og siden af enhver Rigens Kansler. — *Aarhus,* dominica Inuocavit. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 35—36. Danske Mag. 4. R. IV. 233—34.

14. Martii. *1524. K. CHR. III. forlener Jyrgen Gyllenstiern med Gods i Norby m. m., fordi han har opladt Provstiet i Odense. — *Aarhus,* dominica Inuocavit. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 233.

19. Martii. *1525. Rapport til Kejser Carl V.; heri anføres forskjellige Træk, som tyde paa Upaalideligheden af K. Chr. III.'s Venskab. — *Lejren for Bremen,* le XIX. de mars. (Fransk.) Altmeyer, Hist. des relations S. 480—83.

24. Martii. *1526. LAFFRITZ RIIBER, Sognepræst i S. Nicolai Sogn i Kbhvn., klager til Kongen over det forargelige Levnet, som Admiral Teyess Prüsz fører. — *Københaffn,* onsd. n. Reminiscere. Ny kirkehist. Saml. VI. 376—77.

26. Martii. *1527. NORGOES HERREDSTHINGS Vidne, opsat efter Forlangende af Volquart Hansen paa Bisp Tileman v. Hussen af Slesvigs Vegne, om den afdøde Bisp Detleff Pogwisks Ejendomsret til en Gaard i Lytkeholm. — *Norgosharde,* am fryd. na Reminiscere. (Plattydsk.) Stemann, Gesch d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 219—20.

6. Aprilis. *1528. K. CHR. III. befaler Hr. Eske Bilde, Stath. paa Kbhvns. Slot, at tilholde Theus Prytzs, over hvis forargelige Levnet Præsten Hr. Lauritz Ribber har klaget, at han enten forlader den Kvinde, han har hos sig, eller ægter hende eller med hende drager bort af Landet. — *Aarhus,* tiisd. n. e. sønd. Letare. Ny kirkehist. Saml. VI. 377—78.

7. Aprilis. *1529. K. CHR. III. forlener Hr. Niels Høg, Sognepræst i Thødtzløff, med Provstiet i Randers. — *Aarhus,* odensd. p. Letare. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 227.

15. Aprilis. *1530. D. JUSTUS JONAS tilskriver K. Chr. III. om Luthers Død den 18. Febr., sender den af ham herom udgivne Beretning, og anbefaler Kongen sin ældste Søn M. Justus Jonas jun., Luthers Enke og Børn, samt Brevviseren Dr. Moritz Zoch. — *Halle,* dornst. n. Judica 15. Aprilis. (Tydsk.) Schumacher. Gel. Männer Briefe I. 335—40

18. Aprilis. *1531. D. CHRISTIERN TORKELSEN MORSING tilkjendegiver Henrik Smith i Malmø, at han anser det for nyttigt, at hans Lægebog, der er uddragen af de bedste Lægebøger, befordres til Trykken, da mange Syge, der bo langt fra Doctores og Apotheker, hvoraf der kun findes ét i Danmark og Norge, her ville finde Hjælp for deres Legems Skrøbelighed. — *Københaffn,* Palme søndag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 34—35.

18. Aprilis. *1532. OLUFF BENTTZENN, Raadmd. i Tønsberg, mageskifter Gods i Molznes paa Eger i Hoffs Præstegjæld til Peder Hansenn, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gaarden Medinn og 10 kølnske Lod Sølv. — *Thonsberge,* Palme syndagh. Diplomatar. Norveg. VII. 814—16.

23. Aprilis. *1533. AXELL ROSSENKRANDZ og BERETTE KNOBSDATTER t. Langtind, mageskifter Gods med Knudt Gullenstiern t. Tim og hans Husfrue Sidzelle Wiffstandt. — *Thym,* lange fredagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 224—25.

24. Aprilis. *1534. K. CHR. III. tilskriver Eske Bille, Stath. p. Kbhvns. Slot, i Anledning af den Sander Leylle, Bgm. i Helsingør, givne Tilladelse at sende en Tjener med Kongens Skib, der skal gaa til Portugal, og deri at erholde Rum til 3 Læster Gods paa Hjemrejsen. — *Dueholm kloster,* Paaskeaften. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III. Till. S. 35.

1546.

*1535. JENS ROSENGAARDT t. Hagervppegardt og IFFWIR LUNGE, Hofsinder, erklære. at de paa Anmodning af Fru Idde Muncks Datter, Hr. Oluff Rosenkrandzes Efterleverske t. Vallø, har beset Gaarden Abrahamstrvp og fundet, at den er meget forbedret, siden Hr. Oluff annammede den i K. Frederik (I.'s Tid. — *Abramstrvppe,* mand. wti Poske. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 223—24. 26. Aprilis.

*1536. K. CHR. III. tillader Bgm. og Raad i Thisted, at gjøre Gildehuset, hvori deres Præst, Hr. Thomas, hidtil har boet, til Raadhus, og at nedbryde det nye Kapel udenfor Byen. — 29. April. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 385. 29. Aprilis.

652. Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 74—76. Balt. Studien XXXVIII. 356—58. 30. Aprilis.

654. Langebekiana S. 288—89. 9. Maji.

*1537. K. CHR. III. tilskriver Hr. (Eske Bille), Stath. i Kbhvn., at han skal forfare, om Hr. Pouell, som skal studere i Kbhvn., kan faa Kost i Helliggejsthus, og at han, hvis det ikke kan ske, skal lade ham gaa op paa Skriverstuen paa Slottet og der have sit Underhold saa længe, til hint kan ske; han skal have et Kammer i Helliggejsthus. — *Wor gard W(oer)gordtt,* sønd. Misericordia domini. Ny kirkehist. Saml. II. 657. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 235. 9. Maji.

*1538. JOHN MASONE tilskriver K. Henrik VIII. om Kurf. af Pfalz's Bestræbelser for at skaffe sin fangne Svigerfader (K. Chr. II.), i Frihed, og at han i denne Sag understøttes af den franske Konge. — *Heydelberge,* the 11. of Maye. State papers. Henry the VIII. Vol. XI. 147—60. 11. Maji.

*1539. MARIBO KLOSTERS BYTHINGS Vidne, at 5 Mænd vidnede, at Mattis Hanssens Gaard i Hyllested ikke kunde staa »aassyn«. — Fred. e. Sønd. Jubilate. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 154. 21. Maji.

*1540. K. CHR. III. tilbagesender Tide v. Knipensen hans Revers for hans Bestalling som Høvedsmand, tilbyder ham ny Bestalling og opfordrer ham til at give sig Oplysning om hans og Grev Christoffer af Oldenburgs Hvervinger. — *Coldingen,* den 23. May. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 976—77. 23. Maji.

*1541. PHILIPPUS MELANTHON Chr. III. regi commendat Thychium Asimundum ex Scandia, qui in academia Wittebergensi per biennium studiorum causa vixerit, ut ei porro aliquid adjiciat ad studia continuanda. — *Wittebergæ,* die 24. Maii. Corpus Reformatorum VI. 142—44. (Udgiveren antager fejlagtig, at Melanthon henvender sig til den svenske Konge.) 24. Maji.

*1542. Dr. JOHANNES BUGENHAGENS Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han omtaler Trykningen i Wittenberg af det nye Testamente med store Typer, saaledes som K. af Danmark allerede har forlangt det for længe siden. — *Wittenberg,* 25. Mai. (Latin.) Brudst. i tydsk Overs. i Voigt, Briefwechsel d. berühmt. Gelehrt. mit Herz. Albrecht v. Preussen S. 82—83. Jvfr. Balt. Studien XXXVIII. 359—60. 25. Maji.

*1543. ALBRICHT GØYE og HERLOFF TROLLE, Væbnere, dele den dem ved Søskendeskifte tilfaldne Krenckerop Hovedgaard i Laaland lige imellem sig. — *Claxholm,* onsd. n. e. sønd. Cantate. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 225—26. 26. Maji.

*1544. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Peder Jenssen Høg og Herman Scheyll, Kongens Sekretær, om Præbendet Barthum i Viborg Kapitel, der tildømmes den sidste eller hvem der har M. Hans Marquardssens Resignats, da Peder Nielssen Huidt, der har resigneret Præbendet til den førstnævnte, er dømt uværdig til Kirkens Embede paa Grund af begaaet Drab. — *Kolling,* fred. n. e. synd. Cantate. Ny kirkehist Saml. VI. 252—54. 28. Maji.

1546.

29. Maji. *1545. Johan Friis t. Hesselager erkjender at have kjøbt af Domprovsten i Viborg, Christen Pedersens Arvinger Vikariegodset i S. Knuds Kirke i Odense med Forpligtelse til at betale S. Albani Skole aarlig 24 Mk. dansk. — *Kolding*, Løverd. e. Sønd. Cantate. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 36—37.

31. Maji. 656 se *1547.

31. Maji. *1546. D. Johannes Machabæus, professor Hafniensis, ad amicum quendam de florente ecclesiarum et scholæ statu et de tolerabili suæ vitæ conditione scribit. — *Haffniæ*, pridie (kal.) Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 36.

1. Junii. *1547 (= 656). For Mand. p. vocem jocunditat. læs Tiisd. p. vocem jocunditat. Rørdam, Danske Kirkelove I. 242. Langebekiana S. 289—90.

1. Junii. *1548. (K. Chr. III.) giver Hr. Cantor i Roskilde Brev til Anders Globs Arving, Iffuer Friis, at han skal udlevere til Roskilde Kapitel alle de Bøger, som Graamunkene have indsat i M. Anders Globs Gaard paa Rosengaarden i Kbhvn. — *Kolling*, tisd. p. vocem jucunditat. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 7, Anm. 1.

2. Junii. *1549. M. Petrus Generanus lover Hert. Johan af Slesvig og Holsten at indtræde i hans Tjeneste som Hofprædikant, men beder ham om først at underrette den danske Konge derom, da denne har understøttet Brevskriveren til hans Studier; han sender som Foræring Luthers sidste Prædikener. — *Wittebergk*, vig. ascens. Christi. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 694—96.

3. Junii. *1550. K. Chr. III. anmoder Grevinde Anne af Ostfriesland om at sende en Pælemester fra Embden til Flensborg for at hjælpe ved Opførelsen af et nyt Dige i Flensborg Amt. — *Coldingen*, den 3. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 977—78.

5. Junii. *1551. Dr. Johannes Bugenhagen giver K. Chr. III. Beretning om M. Petrus Generanus og M. Stür fra Slesvig, deres Studier og øvrige Forhold; han har delt de af Kongen sendte 50 Daler til 4 Studerende; takker Kongen for den hans Søstersøn M. Johannes Lübbecke udviste Naade og beder ham om at sende den forfaldne Pension til Philippus og ham selv, ligesom ogsaa Dr. Martini Pension til dennes Enke og Børn. — *Wittenberg*, V. Juni. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 77—82. Balt. Studien XXXVIII. 361—64. Brudst. p. Dansk i Ny kirkehist. Saml. IV. 687—89.

6. Junii. *1552. K. Chr. III. pantsætter Højstrup til Hans Barneckow for 500 Gld., 244 Dl. 13 ß lybsk. — *Kolling*, sønd. p. sønd. Vocem jucunditat. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 310—11.

6. Junii. *1553. K. Chr. III. forlener Anders Johanszen (Lindenov) t. Fobislet med Kjærstrup og Taasinge; han skal deraf aarlig give 40* Gld. eller Dl., nogle Naturalier og Halvdelen af det uvisse. — *Collinghus*, sønd. Exaudi. Danske Mag. 4. R. IV. 232.

7. Junii. *1554. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Jonas, Provst i Wittenberg og Superint. i Halle, hvori han udtrykker sin Sorg over Dr. Martin Luthers Død; tillige lover han ham at ville tage sig af hans Søn, Mag. Jonas. — *Coldingen*, denn 7. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 244—45.

7. Junii. *1555. K. Chr. III.'s Skrivelse til Philip Melanchthon i Anledning af Dr. Martin Luthers Død. — *Colding*, den 7. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 245.

9. Junii. *1556. K. Chr. III forlener Lauge Wulffstandtt med Varberg Slot og Len, hvoraf han aarlig skal give 10 Læster Smør og 500 Mk. danske. — *Kolinghus*, odensd. n. e. sønd. Exaudi. Falkman, Upplysningar II. 16—18. Danske Mag. 4. R. IV. 332—33.

1546.

*1557. K. Chr. III. forhøjer Peder Ebbeszens Pant i Lundenæs med 1000 Mk. lybsk for det pantsatte Landgilde, som er forhøjet paa det forbrudte Bondegods i Lenet. — *Koling*, tredie Pintzdag 1547 (ɔ: 1546). Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 193. Om Aaret jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 291, Anm. 2. 15. Junii.

*1558. K. Chr. III. samt Hert. Hans og Adolf (af Slesvig og Holsten) udskrive paa Opfordring af Fyrstendømmernes Prælater, Ridderskab og Stæder en Landdag til Flensborg den 1. August. — *Koldingenn*, dingst. inn Pffingstenn. (Tydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 374—75. 15. Junii.

*1559. K. Chr. III. forhøjer Eriich Banners Pant i Hindsted Herred med 1000 Dl., hvorfor pantsættes det paasatte Landgilde, som er forhøjet paa det forbrudte Bøndergods i Herredet. — *Koling*, odensd. p. Pentacoste. Danske Mag. 4. R. IV. 206. 16. Junii.

*1560. K. Chr. III. forhøjer Jens Thomeszenns Pant i Gudum Kl. med 400 Dl. — *Koling*, sønd. Trinitatis. Danske Mag. 4. R. IV. 195—96. 20. Junii.

*1561. K. Chr. III. pantsætter Bøvling til Niels Kieldszen (Jul) t. Astrup for 1000 Dl.; han skal aarlig afgive 250 Dl., Naturalier og Halvdelen af det uvisse. — *Koling*, hellige Trefoldigheds sønd. Danske Mag. 4. R. IV. 196—97. 20. Junii.

*1562. K. Chr. III. pantsætter S. Hans Kl. i Horsens til Axell Nielszen t. Palsgaard for 1000 Dl., dog at han skal gjøre Regnskab for Klostrets Indtægter. — *Koling*, sønd. Trinitatis. Danske Mag. 4. R. IV. 222. 20. Junii.

*1563. K. Chr. III. tillader Peder Hanssen, Slotsfgd. p. Hagenskouff, at have i sin Livstid en Jord paa Helgenes, som Lensmanden Jens Rotfelde har overladt ham, mod at opføre en god Gaard der og betale sine aarlige Afgifter. — *Kolling*, Trinitatis Søndag. Vedel Simonsen, Saml. t. Hagenskov Slots Hist. S. 42—43. 20. Junii.

*1564. Rentemesteren Joachim Beck t. Førsløv kvitterer Bgm. og Raad i Kjærteminde for 56 Mk. 4 Sk. Dansk i Byskat. — *Odense*, s. Hans bapt. dag. Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 158. 24. Junii.

*1565. Swendt Galle t. Twm, Høvedsmd. over Raade Skibrede, kvitterer Hr. Knudt Rwdt, Høvedsmd. p. Korsør, for Modtagelsen af 700 Mk. »hrygske«, som Hr. Knudt havde faaet af Jacob Mowritzon i Skaane af de 1000 smaa Mark, som Per Ebbessen havde givet Swendt Galles Svigermoder Fru Anne Perssdotter. — *Twm*, then 28. Junii. Diplomatar. Norveg. V. 831—32. 28. Junii.

*1566. K. Chr. III. giver Østen Aslacsøn, som foraarsagede Guttorm Suendsøns Død, Landsvist og erklærer ham sagesløs. — *Oslo*, tisd. n. e. s. Joannis bapt. dagh. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. VIII. 833—34. 29. Junii.

*1567. Jørgen Gyldenstjerne, Væbner, sælger to Gaarde i Fyn til Kansler Johan Friis t. Hesselager. — *(Odense)*, Onsd. e. Petri et Pauli. Udt. i Danske. Mag. 5. R. I. 252. 30. Junii.

*1568. Jo. Vibergius, Arch. Ripensis, meddeler Jyrgen Gyldenstern, at han har afsendt en Del Fisk til ham. — *Ex Ripis*, 5. feria p. apostolor. Petri et Pauli. Danske Mag. 5. R. I. 252. 1. Julii.

*1569. K. Chr. III.'s Befaling til M. Hans Tagesen, Superintend. i Ribe Stift, om med det første paa en bekvem Tid at lade afholde Bededage i Stiftet i Anledning af Pavens og hans Anhangs truende Planer. — *Kollinghuss slott*, vor Frue dag visitat. Ny kirkehist. Saml. III. 33—34. 2. Julii.

*1570. K. Chr. III. pantsætter Christoffer Stygge (Roszenkrantz) t. Lynderup Sæbygaard for 1200 Mk. lybsk. — *Kolinghus*, sønd. p. visitat. Marie. Danske Mag. 4. R. IV. 215—16. 4. Julii.

1546.

5. Julii. *1571. GASPAR SCHETS' Skrivelse til (Maximiliaan v. Egmond), Greve af Buren: han tror, at K. af Danmark aldeles ikke eller først sent vil blande sig i den tydske Krig. — Ce V. de Yulet. (Fransk.) Kronijk v. het histor. Genootschap te Utrecht 2. serie. X. jaarg. 49—50.

6. Julii. *1572. HENRIC KUENRETORFF tilskriver Stath. (Maria i Nederl.), at han er villig til paa hendes og Kejserens Befaling at rejse til K. af Danmark med Breve og Instruxer. — (6. Julii.) (Hollandsk.) Udt. i Register v. charters en bescheiden in h. oude Archief v. Kampen III. 54.

8. Julii. *1573. K. CHR. (III.) og Hert. Johan og Adolf underrette (Raadet i Wilster) om, at den til Flensborg udskrevne Landdag ikke kan finde Sted. — *Apenrade*, (8. Juli). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 71—72.

13. Julii. *1574. K. CHR. (III.) samt Hert. Johan og Adolf af Slesvig og Holsten underrette Raadet i Wilster om Fornyelsen af Forbudet mod Udførsel af Korn fra Datum og til Martini (11. Nov.). — *Apenrade*, am tage Margrete. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schles.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 72.

14. Julii. *1575 (= 689.) Datum er: *Sunderburgk*, den 14. tagk des monats Julii. Rydberg, Sverges Traktater IV. 491—95.

15. Julii *1576. K. CHR. II. underretter Kurf. Frederik af Pfalz (samt Pfalzgr. og Hert. af Lothringen) om sit med K. Chr. III. og hans Brødre indgaaede Forlig og beder dem i Anledning af dettes Ratifikation at sende nogle Raader med Fuldmagt til Flensborg, noget, hvorom han ogsaa har bedet Hert. Henrik af Mecklenburg. — *Sunderburgk*, den 15. July. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 375—77.

16. Julii. *1577. K. CHR. III. giver Jørgen Oluffson Landsvist for Drabet paa Peder Gunulffson. — *Oslo*, then 16. dagh Julii. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. IV. 826—27.

16. Julii. *1578. Dr. JOANNES BUGENHAGEN skriver til K. Chr. III. om Afsendelsen af nogle Bøger, om den Fare, som truer Evangeliet, m. m., og anbefaler M. Johannes fra Ribe. — *Wittenberg*, 16. July. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 82—84. Balt. Studien XXXVIII. 366—68.

16. Julii. *1579. (PHILIPPI MELANTHONIS) testimonium de studiis et moribus Christiani Matthiæ Dani, qui Wittebergæ sesquiannum vixit. — Die 16. Julii. Corpus Reformatorum VI. 199—200.

23. Julii. *1580. K. CHR. III. forhøjer Gabriell Gyllenstierns Pant i Ørum med 500 Guldgylden. — *Koling*, fred. p. Marie Magdalene dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 211.

23. Julii *1581. K. CHR. III. forhøjer Peder Ebbeszens Pant i Lønborg Birk med 500 Dl. — *Koling*, fred. n. e. s. Marie Magdalene dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 194.

23. Julii. *1582. K. CHR. III. forhøjer Fru Else, Hr. Thomis Nielszens Efterleverskes Pant i Nørvangs Herred med 600 Dl. — *Koling*, fred. n. e. s. Marie Magdalene dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 195.

27. Julii. *1583. SANDER LEYELL, Bgm., og RAADET i HELSINGØR tilskjøde Hans Davidssøn en Byens øde Jord. — Tirsd. f. s. Olufs dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 37 (jvfr. Fortalen).

4. Augusti. *1584. AXELL BRADE, PEDER SKRAM og BYRGHE ULFFZTANDT, Riddere, tilskrive Hr. Eske Biilde t. Vallen, Stath. i Kbhvn., at de sidste Søndag i Lund have paabudt menige Adel og Borgere i Skaane at være rede til at møde med Heste og Vaaben: K. Gustaf har holdt Thing ved Kalmar, paabudt sine Folk det samme og forbudt Udførsel af Levnetsmidler til Danmark. — *Helsingborg*, onsd. n. e. vinc. Petri. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 46—48.

1546.

*1585. Maribo Bythings Vidne, at Klosterfogden Jacob Anderssen fik Thingsvidne paa, at alt ulovligt Kvæg til Maribo By var aflyst og fredløst. — Torsd. e. vinc. Petri. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 154. 5. Augusti.

*1586. K. Chr. III. forlener Jyrgenn Wenstermandtt med Gedsør, dog at han deraf skal afgive al vis og uvis Rente ligesom Lauritz Knob før ham. — *Kallingborig*, s. Laurentii dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 246. 10. Augusti.

*1587. Christopher Galde tilsender Kapitlet i Trondhjem Hr. Eski Bildis og Rentemesterens Anbefaling for Hr. Jacob. — *Tutthere*, then 13. dagh Augusti. Diplomatar. Norveg. XI. 766. 13. Augusti.

*1588. Dr. Melchior Kling beder K. Chr. III. endnu i nogen Tid at understøtte M. Georgius Stür, der i to Aar med megen Flid har hørt hans Lectiones in jure. — *Wittenberg*, donnerst. n. assumpt. Marie. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe III. 53—55. 19. Augusti.

*1589. Philippi Melanthonis litteræ Christophoro Pannonio datæ, in quibus hæc: »Et ego judico bonum ingenium esse D. Adami, deque mea sententia scripsi ad Bonnum, commendaturus eum etiam regi et academiæ Hafniensi, si ibi magis esse volet.« — Die 20. Augusti. Corpus Reformatorum VI. 218. 20. Augusti.

*1590. Dr. Joannes Bugenhagen tilskriver K. Chr. III. om Afsendelsen af hans Pension, om Krigsforetagender i Tydskland m. m.; han melder, at M. Petrus Generanus har modtaget en Kaldelse som Prædikant af Hert. Hans, anbefaler M. Georgius Stur som Jurist m. m. — *Wittenberg*, XX. Augusti. Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 85—93. Balt. Studien XXXVIII. 369—74. 20. Augusti.

671. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse S. 203—204. Balt. Studien XXXVIII. 375—76. 24. Augusti.

*1591. Nicholas Wotton meddeler Sir William Paget bl. a. en Ytring af Kejserens Gesandt, at K. af Danmark og Sverig havde erklæret ikke at ville blande sig i Protestanternes Anliggender, men holde Fred med Kejseren. — *Molins yn Bourbonnois*, the 28. of August. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. XI. 277—79. 28. Augusti.

*1592. K. Chr. III.'s Stadfæstelse af et Mageskifte mellem Hr. Lauritzs Matisssen, Ærkepræst i Oslo og Provst i Tønsberg, og S. Laurentii Kirke i Tønsberg. — *Wor gaardtt Abruumstrup*, s. Egedii dag. Diplomatar. Norveg. V. 832—33. 1. Septbr.

*1593. James, Jarl af Arran, lover K. Chr. III. at ville straffe de af Kongen anklagede skotske Sørøvere. — *Dymburgii*, 1. Sept. Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 60. 1. Septbr.

*1594. Hert. Hans af Slesvig og Holsten fælder med sine Raader Dom i en Sag mellem Forstanderne for Helligaandshuset i Flensborg og Landsbyen Tinningsted ang. Græsning paa en Mark. — *Vp vnnsem schlate Luthkenn Tundern*, donnerst. n. Egidii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 378. 2. Septbr.

*1595. Hert. Hans (af Slesvig og Holsten) fælder med sine Raader Dom i en Sag mellem Hans Paessen, Bg. i Flensborg, og Peter Nelsen i Brorup ang. Salget af en Oxe. — *Vp vnsem slathe Lutken Tundern*, uden Dag. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 379—81. c. 3. Septbr.

*1596. Roolff Sebiørnssen skjøder Ødegaarden Marckmanderudh i Hoffsogn paa Westffollen til Peder Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus. — *Sanden*, die natiuitat. Marie. Diplomatar. Norveg. VIII. 834—35. 8. Septbr.

*1597. Hert. Adolf forlener Benedict Seestedt med Godset Warleberg. — *Kiel*, am 18. tag Septembris. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. I. 98—100. 13. Septbr.

1546.

18. Septbr. *1598. K. CHR. III.'s Følgebrev for Prior Niels i Antvorskov til Rollerup Gaards Tjenere. — *Helsingøør,* leffuerd. p. hellige Korss dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 324.

20. Septbr. *1599. JACOBUS, dux Arraniæ, Chr. III. de interitu Cardinalis s. Andree certiorem facit rogatque, ut Georgium, comitem a Rothes, autorem hujus cædis, qui in Daniam navigasse dicitur, retineat, donec dux aliquem emittat, qui cum rege super hoc negotio impetrare possit. — *In obsidione arcis s. Andree,* 20 Sept. Macray, Second report S. 60—61.

20. Septbr. *1600. CHRISTIANUS TORCHILLUS MORSIANUS Johanni Frisio, cancellario regis, libellum suum de pestilentiæ causis, præservatione et curatione mittit. — *Ex villa universitatis Knarderop,* decimo calend. Octobr. Bartholini Cista medica S. 21—23.

25. Septbr. *1601. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF af Slesvig og Holsten udstede efter K. af Frankrigs Begjæring Lejdebrev for Gesandter fra Kurf. Frederik af Pfalz til Underhandling med K. Chr. II. i Flensborg. — *Lunden in Schona,* den 25. tag des monats Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 381—82.

14. Octobr. *1602. K. CHR. III.'s Skrivelse (sendt med Ridder Christoff Andersen) til Dr. Pommeranus om de Farer, der i Tydskland true den sande og rene christelige Religion; tillige sender han den sædvanlige aarlige Pengeunderstøttelse til ham, Philip Melanchthon og Dr. Luthers Enke. — *Lunden,* den 14. Octobris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 246—47. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 381—82.

16. Octobr. *1603. Hert. ADOLF udnævner Jacob Rantzow Wolmars Sohn til sin Kjøkkenmester og Skjænk. — *Gottorf,* den XVI. Octobris. (Plattydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 182—84.

16. Octobr. *1604. CHRISTOFFER ANDERSON af Sverig tilstaar at have modtaget af Rentemesteren Jochim Beck 150 Daler til Dr. Pomeranus, Dr. Philippus Melanthon og Dr. Luthers Enke og 100 Daler til Fyldest. — *Lund,* den 16. Octobris. Ny kirkehist. Saml. IV. 76—77.

24. Octobr. 683. Aftrykket er mangelfuldt. Se Rørdam, Danske Kirkelove I. 247—60.

26. Octobr. *1605. NICHOLAS WOTTON underretter K. Henrik VIII. bl. a. om de protestantiske Fyrsters Bestræbelser for at drage K. af Danmark og Sverig, Pfalzgreven og andre Fyrster ind i deres Forbund. — *Tannay by Bar,* the 26. of October. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. XI. 333—36.

29. Octobr. *1606. K. CHR. III.'s aabne Brev, at han har befalet Sthi Pors, Lensmd. i Lund, til Thinge over hele Skaane Stift at lade opkræve 12 gode Bønder, som skulle forfare, om nogen af Almuen tiender uretfærdeligen, hvilket da skal straffes. — *Vor gaard vdi Lund,* fred. n. e. sanctor. Simonis et Judæ apostolor. dag. Ny kirkehist. Saml. II. 721—22.

29. Octobr. *1607. Dr. JOHAN BUGENHAGENS Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han omtaler Kbhvns. Universitets heldige Resultater i Retning af at uddanne Præster ikke alene for Danmark, men ogsaa for Norge, Island og Gotland. — *Wittenberg,* 29. Octob. (Tydsk.) Balt. Studien XXXVIII. 382—83. Brudst. i Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrten m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 84—85.

4. Novbr. *1608. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Gregorius Wulffstandt og hans Søskende bør udlevere til Fru Gørildtt (Fadersdatter) nogle norske Kjøbe- og Pantebreve mod at erholde Kopier deraf, og at Striden mellem dem om Retten til det efter Hr. Trud Ulfstand arvede norske Gods skal paadømmes i Oslo næstfølgende S. Hans Dag Midsommer. — *Lundtt,* torszd. n. e. alle Heligens dagh. Udt. i Diplomatar. Norveg. XII. 763.

1546.

*1609. Dr. JUSTUS JONAS sender K. Chr. III. et Skrift af Melanchthon mod Conciliet i Trident, hvilket han har oversat; tillige anbefaler han sin Søn Justus Jonas jun. — *Halle,* 4. Nouembr. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 341—42. 4. Novbr.

*1610. K. CHR. III. forhøjer Holgerdtt Thønneszens og hans Søskendes Pant i Krønge Birk med 500 Dl. — *Lundtt,* sønd. p. omnium sanctor. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 240. 7. Novbr.

*1611. FUGLSE HERREDSTHINGS Vidne, at Per Høyd i Hillested fik Thingsvidne paa, at han gjorde Lov paa Lavhævd paa Maribo Klosters Vegne paa en Gaard i Toffte. — Næste Thing før S. Mortens dag. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 154—55. 9. Novbr.

*1612. JOCHIM LEUE tilskriver Hert. Hans af Slesvig og Holsten om nogle Klædningsstykker samt om nogle Klager af Indbyggerne i Strand, og undskylder, at han ikke har kunnet komme til Flensborg. — *Morsum in Nortstrande,* des sunnauendes n. Martini. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 978—80. 13. Novbr.

*1613. D. JOANNES BUGENHAGEN tilskriver K. Chr. III. ang. Forsendelsen af hans Pension; han sender nogle Bibler og Nye Testamenter til Foræring for Kongen, Dronningen, Prinsen og Prinsessen samt omtaler et Rygte om Kongens Sygdom og Død. — *Wittenberg,* XV. Novembr. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 94—96 Balt. Studien XXXVIII. 385—87. 15. Novbr.

*1614. K. CHR. III. pantsætter Snedstrup Gaard med tilliggende Stiftsgods til Josep Falster for 700 Dl. — *Soerecloster,* tisd. p. Martini. Danske Mag. 4. R. IV. 340—41. 16. Novbr.

*1615. K. CHR. III. stadfæster, at Ringsted Kl. altid skal have Patronatsret til Harrested Kirke. — *Soercloster,* tiisd. p. Martini. Danske Mag. 4. R. IV. 325. 16. Novbr.

*1616. JOHANNES HOLMANNUS meddeler Johannes Artopæus (ɔ: Pistorius) sin Hjemkomst til Stade og sender Hilsener til Vennerne i Lüneburg. — *Stadæ,* 16. Novbr. (Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 604. 16. Novbr.

*1617. K. CHR. III. pantsætter Gladsaxe Len til Otte Brae for 1000 Dl. — *Soeer closter,* odensd. p. Martini. Danske Mag. 4. R. IV. 344. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 93. 17. Novbr.

*1618. Kejser CARL V. tilskriver Dr. Marie, Stath. i Nederl., om de Underhandlinger, der føres i Danmark med K. Chr. II.'s Slægt om dennes Løsladelse, og befaler hende at sende en Mand til Danmark for at paase, at K. Chr. (III.) ikke slutter nogen Forbindelse med Kejserens Fjender, der strider mod Traktaten i Speyer. — *Wittislingen,* 23. Nov. (Fransk.) Druffel, Briefe und Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 26—28. 23. Novbr.

*1619. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Laurids Smedt, Bg. i Odense, skal beholde den Gaard, som Hr. Jens Eggertssen, fordum Kannik i Odense, har skjænket til Helligkors Alter i Odense Domkirke, saa længe Alterets Vikar Hr. Seuerin Lett lever, og at Gaarden derpaa skal tilhøre Jørgen Kotthy, Raadmd. i Odense, hvem Stifterens Søstersøn Chrestiern Laurissen har overdraget sin Ret til den. — *Otthense,* otthensd. n. e. s. Clementis dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 256—59. 24. Novbr

*1620. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at den Lov (Ed), som Hr. Jørgen Knudssen, Sognepræst til Semelbølle, har givet, bør være nederfældig, da han til forn var en lovfældt Mand paa Grund af at have beligget en Kvinde. — *Otthense,* otthensd. n. e. s. Clementis dagh. Ny kirkehist. Saml. VI. 254—56. 24. Novbr.

*1621. K. CHR. III. giver Hr. Offue Biilde Livsbrev paa Tølløse By m. m., som han selv har i Værge. — *Odensze,* s. Carine dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 325—26. 25. Novbr.

1546.

26. Novbr. *1622. K. CHR. III. forlener Verner Suole, Landsdommer, med nogle Gaarde i Fyn. — *Odensze,* fred. p. Catarine virg. dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 232—33.

28. Novbr. *1623. KONGENS RETTERTHINGS Dom om en Mølle, som Hr. Hans Gaas, Sognepræst i Svenborg, har opført, men som Bgm. og Raad have dømt til ingen Fremgang at skulle have, at Frants Brockenhus, Embedsmd. p. Nyborg, skal undersøge og afgjøre, om den bør blive ved Magt. — *Otthense,* synd. n. e. s. Catharine jomfrues dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 259—61.

1. Decbr. *1624. PEDER HANSSON, Væbner, Høvedsmd. p. Aggershus, m. fl. stadfæste et Jordbytte mellem Jenss Tommessen, Bg. i Sarpsburg, og Hr. Knwdt Jensson paa Twne Kirkes Vegne. — *Oslo,* then første dag i Decembris maanede. Diplomatar. Norveg. I. 810.

1. Decbr. *1625. NICHOLAS WOTTON tilskriver Sir William Paget bl. a. om en paatænkt Sammenkomst af flere Fyrster og deres Gesandter for at tilvejebringe en Overenskomst mellem K. af Danmark og Pfalzgreven, til hvilket Møde K. af Frankrig ogsaa var opfordret til at sende en Befuldmægtiget. — *Chauny,* the first of December. (Engelsk.) State papers. Henry the VIII. Vol. XI. 359—60.

4. Decbr. *1626. Professor NIELS HEMMINGSØN skriver til Hr. Anders Bilde t. Søholm, at denne skylder ham for Torbern (Billes) Kost og Lære samt for Gjæstebudet ved hans Deposition 15 Daler. — *Køffuenhaffn,* 4 Decembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 289.

15. Decbr. *1627. K. CHR. III. befaler Jørgen Gyldenstjern at udrede den tyvende Penning. — Onsd. n. e. s. Lucie dag. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 252—53.

23. Decbr. *1628. JOHAN RANTZOW besvarer K. Chr. III.'s Forlangende om Oplysning om, hvor vidt han endnu vil lade sig bruge i Kongens Tjeneste, idet han henviser til tidligere Ytringer og forbeholder sig mundtlig Forklaring. — *Bredenbergk,* donnersd. n. Tome. (Tydsk.) Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 322—23.

23. Decbr. *1629. Lord WILLIAM EURE tilskriver K. Henrik VIII. om Ankomsten af en Gesandt fra Danmark til Skotland, uden Tvivl for at søge Ægteskab for en dansk Prins med Dr. Maria. — *Berwyke,* the 23. of this instaunte December. (Engelsk.) State papers. Vol. V. Henry the VIII. Part IV. contin. S. 578.

24. Decbr. *1630. K. CHR. (III.) forbyder i Følge Overenskomst mellem ham og hans Brødre og Raader paa Landdagen i Flensborg Udførsel af Korn til Lands og Vands. — *Colding,* am heiligen Christabende. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII. Repertor. S. 72.

24. Decbr. *1631. K. CHR. III. underretter Raadet i Itzehoe om, at han, i Forening med sin Broder, har udstedt Forbud mod Kornudførsel. — *Colding,* am heyligen Christ abendt. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI. Repertor. S. 88.

29. Decbr. *1632. K. CHR. III. sender Mag. Gallus Marcellus, der under Belejringen af Wittenberg med Dr. Pommerani Børn havde begivet sig til Zerbst, en Understøttelse af 50 Daler. — *Colding,* den 29. Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 247.

29. Decbr. *1633. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Luthers Enke, hvorved han sender hende, der var flyttet fra Wittenberg til Magdeburg, en Pengehjælp af 50 Daler. — *Coldingen,* denn 29. Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 248.

29. Decbr. *1634. JAKOB SKJØNNING, Superintend. over Viborg Stift, KJELD JUL, Læsemester, MORTEN HVAS, JEB POVLSEN og OLUF NIELSEN, Sognepræster i Viborg, bevidne, at Kapitlet i Viborg aarlig har givet de Penge til Guds Ords Prædikeres Underhold, som det til forn gav til Messepræster. — 29. Decbr. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 577—78.

1546.

*1635. Joannes Holmannus Joannem Artopæum interrogat, quid novi ex Lyneburgo, præsertim de puellis. — *Stadæ,* 29. Decbr. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 604. 29. Decbr.

*1636. K. Chr. III. pantsætter S. Auens (Agnetes) Kl. i Roskilde til Børge Trolle for 500 Dl. — *Coling,* torsd. p. Jwelle dag 1547. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 326. 30. Decbr.

*1637. K. Chr. III. pantsætter Paddeborg Len til Claues Daa for 1000 Dl. — *Koling,* torsd. p. natiuitat. Christi. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 316—17. 30. Decbr.

*1638. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Pommeranus, hvori han beklager den ved Krigen i Sachsen foranledigede Adsplittelse af Skolen i Wittenberg og lover saa vidt muligt at anvende sin Indflydelse paa Gjenoprettelse af Freden; han takker for de sendte Bøger og omtaler den livsfarlige Sygdom, som forleden Sommer i Skaane kastede ham paa Sygelejet i 6 Uger. — *Coldingenn,* denn 30. Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 248—50. Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 388—89. 30. Decbr.

*1639. K. Chr. III.'s Trøstebrev til Philip Melanchthon i Anledning af Krigsforholdene i Tydskland. — *Kolding,* den 30. Decembr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 250. 30. Decbr.

*1640. K. Chr. III.'s Trøstebrev til Dr. Jonas, der formedelst Krigsbegivenhederne i Tydskland havde maattet flygte fra Halle. — *Coldingenn,* denn 30. Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 250—51. 30. Decbr.

*1641. Anthonius Hanisch, kgl. Sekretær, beder Rentemesteren om at skikke ham 230 Daler, der skulle sendes til Dr. Pommer, Dr. Philippus, Dr. Jonas, Dr. Martin Luthers Enke og til Studerende; desuden skal Buddet have 10 Gylden for sin Ulejlighed, og fordi han har bragt Kongen Bøger. — *Koldingenn,* den letzten Decembris Anno 1547. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 77. 31. Decbr.

*1642. K. Henrik VIII. af England meddeler K. Chr. III., at han paa Opfordring af Pfalzgr. Frederich sender Richard Morisin som sin Gesandt til Mødet mellem Kongen og Pfalzgreven. — *Greenwich,* 31. Dec. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21. 31. Decbr.

689 se *1575.

*1643. K. Chr. III. pantsætter Essenbæk Kl. til Axell Jull for 4000 Dl., mod at han gjør Tjeneste deraf efter hans tidligere Forleningsbrev. Udt. i Danske Mag. 4 R. IV. 221.

*1644. Kongens Retterthings Dom i Anledning af Klager fra S. Laurentii Kapitels Tjenere i Roskilde boende i Skuldelev og Sæby over den utilbørlige Ægt og Gjæsteri, som fordres af Provsten Anders Barby, hvilken Dom stadfæster en ældre Dom fra K. Hans' Tid, at Kapitelstjenere skulle af hvert Pund Skyld holde deres Herskab én Nats Gjæsteri med to Heste og Karle og ellers med Ægt og Arbejde være deres Husbonde lydagtige som andre Kronens og Stiftets Tjenere. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge I. 374—75. Udt. i Kofod-Anchers Skrifter II. 520, Anm.

*1645. K. Chr. III. skjænker Hr. Niels Pedersen, Sognepræst i Nyborg, Kronens Have udenfor Byen, Birk Hoved kaldet, til Vederlag for en Have, der laa ved hans Præstegaard. Hofman, Fundationer V. 536. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IV. 187—88.

*1646. Galten Herredsthings Dom, hvorved Amstrup Riis tildømmes Mariager Kl. Udt. i Danske Mag. VI. 146.

*1647. Støvring Herredsthings Vidne, at i Søster Karen Eriksdotters Tid hentedes Gjerdsel i Amstrup Riis i hendes og hendes Ombuds Minde og ingen andens, og dem gaves deraf Oldengjæld. Udt i Danske Mag. VI. 146.

1546.

*1648. Litteræ CHRISTIANI KRÆMER, civis et senioris gildæ s. Johannis Ripensis, ad magistratum Ripensem datæ de centum aureis bona fide persolvendis. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 438.

*1649. GASPAR SCHETS Skrivelse til (Maximiliaan v. Egmond), Greve af Buren, hvori han omtaler, at i Følge Meddelelser fra Hamburg begynder K. af Danmark at hverve Tropper. (Fransk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. serie. X. jaarg. S. 52—55.

C. 1546.

C. 1546.

*1650. ERICH RUD kvitterer Per Nylssen paa Jøren Rentemesters Vegne for $4^1/_2$ Ame Vin mindre end en »Støffken«. — *Kolding.* Vedel Simonsen, Ruderne II. 59.

1546-1549.

1546—1549.

*1651. KNUD ANDERSZENN klager til Kongen over Lensmanden Eyler Rønnouff, som har stokket og blokket ham og kastet ham af hans Gaard. Vedel Simonsen, Bidrag t. Rugaards Hist. I, 2. S. 96—97.

1547.

1547.

2. Januar. *1652. K. CHR. III. pantsætter Sebber Kl. til Hr. Christiern Friiss for 1000 Dl. — *Koling,* sønd. n. e. Nyaars dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 206.

3. Januar. *1653 (— 305). For 1541 læs 1547. Se Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 614. Skand. Lit. Selsk. Skr. 1811 S. 154—55. Herholdt, Arch. f. Lægevidensk. Hist. i Danmark I. 34—35.

3. Januar. *1654. K. CHR. III. forlener Henrick Hack paa Livstid med Provstegaarden i Kolding, mod at han skal tjene deraf med en rustet Hest. — *Gottrop,* mand. p. Nyaars dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 201.

5. Januar. *1655. K. CHR. III.'s Befaling til Jørgen Gyldenstjerne at sende Kongens Barber Paaskes Brud med 4 »Dannekvinder« til Koldinghus. — *Koldinghus,* hellig tre Kongers Aften. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 253.

7. Januar. *1656. KONGENS RETTERTHINGS Dom i Anledning af, at Iver Krabbe, Embedsmd. p. Koldinghus, har indstævnet M. Anders Sckouffgaardt, Ærkedegn i Wiborg, og M. Niels Fris, Kantor smstds., for Lundegaardtt med Gods paa Fuer og for »patronatus« til et Kapel smstds., hvor Tjenesten nu er nedlagt; Sagen mod Niels Fris udsættes i 6 Uger, og Søgsmaalet mod Anders Sckouffgaardt afvises, da det paatalte Gods ikke er nævnt i Stævningen. — *Koldingh,* fred. n. e. helige tree Konger dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 261—63.

8. Januar. *1657. K. CHR. III. pantsætter Ø Kl. til Knud Gyllenstiern t. Estrup for 6000 Dl.; han skal tjene deraf med 6 Heste og underholde Jomfruerne. — *Coling,* leffuerd. p. trium regum. Udt i Danske Mag. 4. R. IV. 212.

8. Januar. *1658. K. GUSTAF I. befaler Sten Eriksson og Peder Bragde at underrette Almuen i Stockholms Len om, at gamle K. Christierns Arvinger forlange en saa stor Skat af Riget, at den vil beløbe sig til henved 200 Lod Sølv af hver Bonde. — D. 8. Januari. (Svensk.) Brudst. i Sv. Riksdagsakter I. 514.

1547.

*1659. PHILIPPUS MELANTHON testatur, se a M. Vito Ortel Winshemio 150 Joachimicos a rege Danorum missos accepisse, viduæ D. Martini Lutheri, D. Joanni Bugenhagio Pomerano et sibi distribuendos. — *In oppido Servesta*, die 10. Januarii. Corpus Reformatorum VI. 353. 10. Januar

*1660. K. CHR. III. overlader til M. Hans Taugesen, Superint. i Ribe Stift, at afgjøre, om Tommes Jensen i Aaett kan ægte en Kvinde, der til forn har været gift med hans Næstsøskendebarn. — *Kolling hus slott*, s. Anthonii affthen. Ny kirkehist. Saml. III. 35. 16. Januar.

*1661. K. CHR. III. befaler Jørgen Gyldenstjerne at sende den »Brudeskat«, han har lovet Kongens »Arsth« Paaske med sin Datter, tillige med Brev paa den lovede Gaard. — *Koldinghus*, tirsd. n. e. s. Anthonii abbat. dag. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 253. 18. Januar.

*1662. K. GUSTAF I. meddeler Bisp Hendrich i Vesteraas, at Claves Urne, K. af Danmarks Sendebud, har fremført Forslag ang. Udredelsen af gamle K. Christierns Dronnings og hans Døtres Brudeskat, og befaler ham paa Vejen til Rigsdagen i Strængnæs at undersøge Almuens Mening herom. — *Gripsholm*, 18. Januarii. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 514—15. 18. Januar.

*1663. Udkast af STEN ERICKSSON til Forslag paa Rigsdagen i Strængnæs væsentlig ang. Besvarelsen af det af K. af Danmark gjorte Forslag om at udbetale K. Christierns (II.) Arvinger en Sum Guld og Sølv (4 Tønder Guld). — Tempore Henrici. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 516—18. Smstds. S. 518—19 findes et udateret Udkast til Forslag om samme Sag, opsat af Georg Norman. Af selve Kongens Forslag findes S. 520—21 et udateret Brudstykke. c. 19. Januar.

*1664. Den franske Gesandt RICHER melder K. Frants I. om de Forhandlinger, han har ført med K. Chr. III. for at faa denne til at tiltræde et Forbund mellem Frankrig og Skotland; desuden har han gjort Forespørgsler i Danmark og Tydskland med Hensyn til Kjøb af Krigsfornødenheder. — 21. Janvier. (Fransk.) Ribier, Lettres et mémoires d'estat I. 600. 21. Januar.

*1665. K. CRH. III. befaler Amtmanden i Flensborg Jaspar Rantzow at overlevere Georg Koch, hvem han har udnævnt til Møntmester i Flensborg, Mønten og Sejgerhytten med Inventarium mod hans Revers. — *Coldingenn*, den XXII. tag Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 385—86. 22. Januar.

*1666. K. CHR. III.'s Bestalling og Instrux for Jorge Koch den yngre som Møntmester i Flensborg. — *Koldingen*, den 22. tag Januarii. (Tydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 386—88. 22. Januar.

*1667. K. CHR. III.'s Møntordning for Georg Koch som Hertugdømmerne Slesvig og Holstens Møntmester. — *Koldingen*, denn 22. tag Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 388—91. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 419. 22. Januar.

*1668. SEFFRIN KIL, MONS SVENSSEN, THURE PEDERSSEN og JÖNS OLSSEN paa den menige svenske Adels Vegne svare K. Gustaf I. paa de af ham gjorte Forslag (jvfr. Nr. *1663), at de ikke ville betale K. Christierns Arvinger nogen Brudeskat. — Uden Datum. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 521—22. Ante 26. Januar.

*1669. SVERIGS RAAD og ADEL svare K. Gustaf I. paa hans Forslag (jvfr. Nr. *1663), at de ikke ville betale K. Christierns Arvinger nogen Brudeskat, samt tilraade ham at udstede et Skrift paa Tydsk ang. Grundene hertil og at tilstille K. af Frankrig og Danmark dette, samt opfordre den sidste til i Henhold til Forbundet mellem Danmark og Sverig ikke at forlige sig med K. Christierns Arvinger. — *Strängnäs*, den 26. Januari. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 522—26. 26. Januar.

1547.

27. Januar. *1670. Erick Banner t. Asdal vidner om et Møde, der nogle Aar tidligere holdtes i Malmø mellem M. Aagii Sparres Arvinger ang. dennes Gjæld. — *Iffuersnes,* thenn 27. Januarii. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 227.

30. Januar. *1671. Beinth Bildes Overenskomst med M. Thomes Riber, at denne skal annamme hans Kannikedømme i Aarhus og være hans Prokurator dèr. — *Arhus,* sønd. f. purificat. Marie. Ann. for nord. Oldk. 1854 S. 209.

30. Januar. *1672. K. Chr. III. pantsætter Alling Kl. til Johan Høcken for 4000 Mk. lybsk og 1000 Jochimsdalere; af den uvisse Indtægt skal han afgive Halvdelen til Kongen. — *Koling,* sønd. p. Pauli conuers. Danske Mag. 4. R. IV. 222—24.

31. Januar. 695. Sv. Riksdagsakter I. 529—33.

1. Febr. *1673. Philippus Melanthon Justo Jonæ, docenti Evangelium in Salinis, scribit, regem Danorum viduæ Lutheri, Jonæ, pastori ecclesiæ Wittebergensi et Philippo pecunias misisse, singulis 50 Joachimicos; litteras regias ei mittit et pecuniam nuntio fido dabit. — Calendis Februarii. Epistolarum Phil. Melanchtonis libri IV. S. 554. Corpus Reformatorum VI. 378—79.

3. Febr. *1674. Philippus Melanthon takker K. Chr. III. for 150 Dlr. til ham, Dr. Pomeranus og Luthers Enke, overbragte ved den svenske Ridder Christophorus Andreas, og for 200 Dl. til de samme og Dr. Jonas, oversendte ved et Bud, og meddeler ham allehaande politiske Nyheder. — 3. Februarii. (Tydsk.) Corpus Reformatorum VI. 381—88. Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 6—15. Brudst. i Grasshoff, Die briefl. Zeitung d. XVI. Jahrh. S. 67—68, smlgn. S. 27—28.

5. Febr. *1675. Litteræ Joannis Sturmii rectoris ad Chr. III. regem datæ de rebus Germaniæ publicis et de pacificatione inter regem et Palatinum, ad quam dominus Fraxineus bona spe iter fecerat, turbata. — *Argentorati,* 5. Febr. Schumacher, Gel. Manner Briefe II. 313—15.

6. Febr. 696. Sv. Riksdagsakter I. 537—41.

6. Febr. *1676. Sverigs Rigsraads Svar paa K. Gustaf I.'s Forslag, hvori de tilraade at klage til K. af Danmark over Werner Passberg, og hvis dette ikke hjælper, da lade Passberg »drikke ud den samme Skaal, som han har iskjænket salige Joren Jönsson«; tillige at lade forhøre hos K. Chr. III. om Aarsagen til Kurfyrstens og Landgrevens venlige Skrivelser til Kongen. — 6 Februarii. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 535—37.

9. Febr. 697. Schumacher, Gel. Manner Briefe II. 266—67. Neue Mittheil. v. d. Thuring.-Sachs. Vereine VIII, 1. S. 66—68.

14. Febr. *1677. Kongens Retterthings Dom, at Arvingerne efter Chrestiern Pederssen, Provst i Viborg, som var Bisp Jens Andersens Arving, bør betale til Hans Wrne, Embedsmd. p. Siørup, paa Kyppinge Kirkes Vegne 600 Mk. danske og 19 lød. Mk. Sølv, som Bisp Jens Andersen i sin Tid laante af Kirken. — *Kolding,* s. Valentini dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 263—64.

18. Febr. *1678. Kongens Retterthings Dom om Retten til Lundegaardtt med Gods paa Fur og jus patronatus til et Kapel smstds (jvfr. Nr. *1656), at Sagen bør henstaa, til alle Arvingerne ere blevne enige og have befuldmægtiget en til at gaa i Rette i denne Sag. — *Kolding,* fred. n. e. s. Juliane dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 265—66.

20. Febr. *1679. K. Chr. III. beder Jørgen Gyldenstjerne at komme Fred. f. Midfaste (18. Marts) til Kolding, da han den følgende Søndag venter Besøg af sine Brødre og fremmede Fyrster. — *Koldinghus,* Fastelavns Sønd. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 254.

1547.

*1680. K. GUSTAF I. befaler Per Bragde at forhandle med Bogtrykkeren ang. Trykningen af det paa Rigsdagen i Strængnæs vedtagne Skrift om Aarsagen til, at Sverigs Stænder have afsat K. Chr. II. og valgt Gustaf I. til Konge. — 21. Februari. (Svensk,) Sv. Riksdagsakter I. 542. 21. Febr.

*1681. (Den rom. K. FERDINANDS) Skrivelse til (Kejseren) om sine Forhandlinger med Kurf. af Brandenburg, der har bedet ham udvirke, at Kejseren, naar han gjør sin Pligt mod dennes Fjender, ikke tager Forholdsregler til hans Skade med Hensyn til hans Ret til Pommern og Holsten. — *Auszig*, 21. Febr. (Fransk.) Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten, Urk. Bd. S. 408—12. 21. Febr.

*1682. Enkedr. MARIA af Skotland beder K. Chr. III. at løslade Greven af Rothatz (se Nr. *1599), da Striden nu er bilagt. — *Stirling*, 22. Febr. (Fransk.) Macray, Second report S. 61. 22. Febr.

*1683. NIS KNUDTSEN i Flensborg tilstaar at have modtaget til Laans af Byskriveren Petrus Swaruer 20 Mk. lybsk, som tilhøre Kjøbmandsgildet i Staden. — Des mydwekens in der Vastelauent. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 391. 23. Febr.

*1684. K. CHR. III. forlener Iffuer Krabbe med Borreby Gaard mod en aarlig Afgift af 200 Mk. — *Colinghus*, fred. p. Fastelaffuens sønd. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 314. 25. Febr.

*1685. NIS KOPMAN tilstaar at have modtaget igjennem (Byskriveren) Peter (Svarver) 8 Mk. lybsk af Kjøbmandsgildet (i Flensborg). — Des frid. in de Vastenlauendt. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 392. 25. Febr.

*1686. GAUTHO NORWEGER bevidner, at da han og Hans Bogbinder 1539 vare skikkede af deres Herre Pfalzgr. Frederik til Deuenter for at fordre Ærkebisp Olawus' Efterladenskaber, som bleve dem nægtede, skjænkede de deraf et mølædt Sengetæppe, som ellers vilde være blevet aldeles ødelagt, til Willem van Dottichom, Skultus i Deuenter. — *Dewenter*, vp den XXV. Februarii. (Hollandsk.) Diplomatar. Norveg. VI. 797. 25. Febr.

*1687. BGM. og RAAD i HAMBURG takke K. Chr. III., fordi han vil virke for en Partikulærfred mellem Staden og Kejseren; de angive nogle Betingelser for en saadan og udtale Haabet om Kongens Beskyttelse. — Freit. n. Estomihi. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Vereins f. hamburg. Gesch. I. 188—89. 25. Febr.

*1688. Enkedr. MARIA af Skotland beder K. Chr. III. at sætte George, Jarl af Rothes, i Frihed. — *Edinb.*, 26. Feb. Udt. paa Eng. i Macray, Second report S. 62. To Breve af 29. Marts og 10. Maj fra samme til samme om samme Sag. Smstds. S. 61. 26. Febr.

*1689. Legati CHR. III. regis ad Carolum V. imperatorem scribunt, civitatem Hamburgensem ad ducatum Holsatiensem pertinere; regem rogare, ut imperator civitati ignoscat, et curaturum esse, ut Hamburgenses erga imperatorem in obedientia perseverent. — Sine die. Brudstykk. i Zeitschr. d. Vereins f. hamburg. Gesch. I. 189—90. Febr.?

*1690. Den HAMBURGSKE GEJSTLIGHEDS Erklæring til Bgm. og Raad i Staden om den Skrivelse, som K. af Danmarks Gesandter, for at hidføre en Partikulærfred med Staden, have udvirket hos Kejseren; man bør forhøre sig om Kongens og hans Broders (Hert. Adolfs) Planer, hvis man vilde tvinge Hamburg til en skjændig Fred. — Uden Dag. (Tydsk.) Zeitschrift d. Vereins f. hamburg. Gesch. I. 190—94. post Febr.

*1691. Almuen i ÅKERBO Herred svarer K. Gustaf I., at den ikke vil give gamle K. Christierns Arvinger nogen Skat eller Hjælp. — *Arboga*, 5. Martii. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 544—45. 5. Martii.

1547.

8. Martii. *1692. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF (af Slesvig og Holsten) befale i Anledning af Troppesamlingerne i Nordtydskland Prælater, Adel og Stæder i Slesvig og Holsten at holde sig i Krigsberedskab. — Dinst. n. Reminiscere. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 393.

10. Martii. *1693. K. CHR. III. tillader Byrge Trolle at indløse de Len, som hans Fader Jacob Trolle havde i Pant af Kronen. — *Koling,* torsd. p. sønd. Reminiscere. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 336.

11. Martii. *1694. SIMEN PRYDZ, Bg. i Helsingør, tilstaar at have en Helliggesthus Hospitals Jord og Grund i Helsingør til Leje af Bgm. og Raad smstds. — Mand. e. Gregorii papæ. Udt i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 37.

24. Martii. *1695. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem M. Anders Skoffgaardtt, Ærkedegn i Viborg, og Christoffer Rosenkrantz t. Sckierne, at Viborg Domkirke bør beholde Hierkiergaardt og et Bol i Mammen, som Kannik Per Pouellssen har skjænket til den til derfor at holde en »Kloge« for Højalteret med Voxlys og skure den saa tit, som Kannikehøjtid er. — *Kolding,* torsd. n. e. synd. Letare. Ny kirkehist. Saml. VI. 266—69.

27. Martii. *1696. K. CHR. III.'s Brev, at Jørgen Gyldenstjerne har udlagt en Del Strøgods i Fyn og paa Langeland til Niels Bjelke og Medarvinger mod Erstatning i noget af Kronens Gods i Fyn. — *Koldinghus,* 27. Marts. Danske Mag. 5. R. I. 254.

27. Martii. *1697. Litteræ MARIÆ DE GUISE Chr. III. regi de morte regis Angliæ et de bello cum Anglis datæ. — *Edinb.*, 27. March. Macray, Second report S. 61.

28. Martii. *1698. K. CHR. III's. Stadfæstelsesbrev for Christopher Johanssen (Lindenov) paa et Hus i Kolding. — (*Koling,* mand. p. Judica.) Udt. i Fyhn, Efterretn. om Kolding S. 38. Datum efter Danske Kancelliregist. 1535—50 S. 344.

30. Martii. *1699. Udkast til Brev, hvorved K. af DANMARK med Danmarks Riges Raads Raad forlener sine Brødre med Hertugdømmet Slesvig som Fanelen. — *Colding,* 30. Martii. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Geschichte II, 1. S. 139—40. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburg. u. Brandenburg. Erbanspr. auf Schlesw.-Holst. S. 11.

1. Aprilis. *1700. K. CHR. III.'s Brev, at Knud Gyldenstjerne har udlagt en Del Gods i Fyn, Langeland og Jylland til Niels Bielck og Medarvinger mod Erstatning i noget af Kronens Gods i Jylland. — *Koldinghus,* fred. n. e. sønd. Judica. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 548.

2. Aprilis. *1701. KONGENS RETTERTHINGS Dom (»i vor egen Nærværelse«) mellem Gabriell Gyllenstiern t. Restrup og Hr. Axell Bragde, Ridder, samt Hr. Christiern Friis, Ridder, paa deres Hustruers Vegne i en Trætte om Bygningen i Boller m. m. — *Kolding,* Palmeløgerdag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 227—29.

4. Aprilis. *1702. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Marquardt Tymandt, Embedsmd. p. Holbæk, og Eyler Rønnow, Embedsmd. t. Nesbyhoffuitz Len, om en Gaard i Øllerup, som af Fru Ingertt Billesdatther er givet til S. Anthonii Kl. i Præstø; Gaarden tildømmes Marquardt Tymandt og hans Medarvinger, Fru Ingertt Billesdatthers Arvinger. — *Koldingh,* mand. n. e. Palme synd. Ny kirkehist. Saml. VI. 269—71.

4. Aprilis. *1703. JACOBUS, comes Araniæ, Chr. III. regem rogat, ut Georgium comitem Rothes libertati restituat. — *Edinb.*, 4. Apr. Macray, Second report S. 61—62.

10. Aprilis. *1704. BISPEN af ARRAS tilskriver Dr. Maria, Stath. i Nederl. bl. a., at Hert. af Cleve og Sendebud fra K. af Danmark ere hos Kejseren for at bringe en Forsoning

1547.

til Veje mellem denne og den forhenværende Kurf. af Sachsen. — *Eger,* 10. April. (Fransk.) Tydsk Udt. og Brudstykk. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 57—58.

*1705. Kejser Carl V. meddeler sin Søn Philip, at K. af Danmarks Sendebud have tilbudt at mægle mellem Kejseren og Hert. af Sachsen, men at Kejseren har nægtet at modtage Mæglingen. — *Eger,* 10. April. (Spansk.) Maurenbrecher, Karl V. und die deutschen Protestanten 1545—1555, S. 57, Anm. 10. Aprilis.

*1706. Kejser (Carl V.'s) Svar paa K. af Polen og Danmarks Tilbud om Mægling i hans Krig med de Evangeliske, hvori han hævder Nødvendigheden af først at tugte Rebellerne. — Uden Datum. Udt. i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten. V. 566—67. c. 10 Aprilis.

*1707. Hert. Albrecht af Preussen meddeler Dr. Johan Bugenhagen, at hans Gemalinde Dorothea, »født af den kongelige Stamme i Danmark«, er død d. 11. April. — Uden Dag. (Tydsk.) Voigt, Briefw. d. berühmt. Gel. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 86. Balt. Studien XXXVIII. 394. post 11. Aprilis.

*1708. Ribe Bys Bønskrift t. K. Chr. III. ang. Graffsogns Nedbrydelse uden for Byen. — Uden Datum. Ribe Kathedralsk. Indbyd. Skrift 1839 S. 12—14. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reformat. S. 45. ante 17. Aprilis.

*1709. K. Chr. III.'s Følgebrev for Peder Godske, Embedsmd. p. Kbhvn., til Bønder og Tjenere under Abrahamstrup. — *Kolling,* sønd. Qvasimodogeniti. Anm. f. nord. Oldk. 1855 S. 64. 17. Aprilis.

*1710. K. Chr. III. tillader, at Graffuersogn By uden for Ribe strax maa nedbrydes. — *Kollinghws slott,* sønd. Quasimodo geniti. Ribe Kathedralsk. Indb. Skr. 1839 S. 16—17. 17. Aprilis.

705. Sv. Riksdagsakter I. 548—52. 17. Aprilis.

*1711. Stævns Herredsthings Vidne, at Menigmand tilstod, at Laffue Brock t. Vemmetofftb hos dem havde handlet og haft sig som en ærlig Junker. — *Steffuens herets ting,* then torsd. n. e. Quasimodo geniti sønd. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 240—41. 21. Aprilis.

*1712. Dr. Joann Udalrich Zasius Bonifatio Amerbachio, ordinario Basiliensi scribit, Cæsarem nec Clivensem nec Daniæ et Palatini oratores, veniam rogantes pro hoste (principe Saxonico) audire voluisse. — *Ex castris victricibus Caesaris, prope Leisnick Missniæ, trans flumen Multhoam,* XI. cal. Maji. Stintzing, Epistolæ J. U. Zasii ad B. Amerbachium S. 14—16. 21 Aprilis.

*1713. 8 Lagrettemænd udstede Brev om den ved Forlig mellem Lodsejerne paa Wigerøen for Hr. Eskie Billes Landbo paa Kalssholmen fastsatte Græsningsret. — *Wigerøon,* løgerd. f. s. Marci ewang. dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 836. 23. Aprilis.

*1714. Hert. Hans (af Slesvig og Holsten) opfordrer Raadet i Flensborg til at hjælpe hans Undersaat Jasper Kalligsen til sin Ret over 5 Borgere i Flensborg, der have mishandlet ham og hans Hustru. — *In vnsem lande Northstrande,* mitwekenns n. Misericordias domini. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 394—95. 27. Aprilis.

*1715. Magistraten og Kirkeværgerne i Kalundborg tilsige Rasmus Jenssen, Bgm. smstds, som deres Fuldmægtig hos Kongen, for hans Umage og Omkostning 3 Pund Skyld, som ligge til S. Gertruds Alter i Bykirken, saa længe han lever. — *Kallenborgh,* torsd. n. f. Philippi et Jacobi apostolor. Ny kirkehist. Saml. V. 162—63. 28. Aprilis.

*1716. Rasmus Jenssen, Bgm. i Kallundborg, beder K. Chr. III. om at unde ham Stadfæstelse paa et til ham af Magistraten i Kalundborg udstedt Brev af 28. April (se *1715). — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. V. 162—63. post 28. Aprilis.

1547.

29. Aprilis. *1717. Hert. HANS af Slesvig og Holsten bekræfter de Adelsrettigheder, som af tidligere Konger ere skjænkede Brødrene Berendz og Andres Froddesen. — *In unserm lande Nordstrande*, frid. n. Misericordias domini. (Plattydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verzeichn. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek III. 505.

29. Aprilis. *1718. Dr. GEORGIUS MAIOR tilskriver K. Chr. III. om den Nød, hvori Universitetet i Wittenberg er stedt, om Slaget ved Mühlberg og Uvisheden om Kurfyrstens Skæbne, samt tilkjendegiver sin Fortrøstning til Kongen. — *Magdeburg*, freit. n. Misericordia domini. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 101—109. Bilaget i Corpus Reformatorum VI. 513—15.

30. Aprilis. *1719. RIBE BYTHINGS Vidne, at Nielsz Thermenssen, Byens Kæmner, tre Gange paa Thinge havde efter Kongens Befaling forbudt Beboerne af Grauszogen at blive boende i deres By længere end til S. Hans Dag. — *Rybe*, løffuerd. f. sanctor. Phylippi et Jacobi apostolor. dag. Ribe Kathedralsk. Indb. Skr. 1839 S. 14—15.

Aprili. *1720. FREDERI, superintendentis Stralsundensis, ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, legatos regis Daniae ad Cæsarem missos esse, ut æquis conditionibus pacem impetrent et emant. — Sine loco et die. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 12—17.

1. Maji. *1721. Kansler JOHAN FRIIS tilraader K. Chr. III. at sende Dr. Macchabæus til den skotske Jarl (af Rothes), indbyde ham til at besøge sig i Kolding og foræere ham en Hest og en gylden Kjæde, da Jarlen er en mægtig Mand og har mange Tilhængere. — *Copenhagen*, s. Phil. et Jac. (Dansk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 62.

1. Maji. *1722. GEORGIUS, Greve af Rothes, beder K. Chr. III. at løslade ham af Fængslet, da han er fuldstændig uskyldig i den Forbrydelse, han beskyldes for. — *Copenhagen*, s. Phil. et Jak. Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 62.

6. Maji. *1723. K. CHR. III. anmoder Thomas thor Schmede i Henhold til dennes Forhandlinger med Peter Schwabe om at besørge 200 Guldgylden til Bogtrykker Hans Schott i Strazsburg, modtage derfor 200 Exemplarer af Albert Crantz's danske Krønike og skaffe dem ved et sikkert Bud sendte over Amsterdam til Helsingør. — *Koldingen*, den VI. Maji. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 395—96.

6. Maji. *1724. PHILIPPUS MELANTHON Georgio Buchholzero scribit, se viduam Lutheri, quæ lacrymans petierit, ut sibi nidum aliquem quæreret, regi Danorum commendari cupere. — *Brunsvigæ*, die sexto Maji. Corpus Reformatorum VI. 534—35.

9. Maji. *1725. PHILIPPUS MELANTHON Michaeli Meienburgio, consuli Northusano, scribit, se Brunswigam venisse cum vidua Lutheri, quæ eo properabat, ut inde ad regem Danorum iret. — *Brunswigæ*, die 9. Maji. Corpus Reformatorum VI. 536.

10. Maji. *1726. PHILIPPUS MELANTHON Jacobo Milichio scribit, se Brunsuiga discessisse, iturum Luneburgum, ut inde ad regem Danorum Georgius viduam Lutheri adduceret, sed propter pericula itinerum Brunsuigam revertisse. — Die 10. Maji. Corpus Reformatorum VI. 536—37.

11 Maji. *1727. K. CHR. III. forlener Jesper Daa med Kjærstrup paa Taasinge, mod at han deraf skal give samme Afgift, som Anders Johansen (Lindenov) gav tidligere. — *Kolling*, odensd. n. e. sønd. Cantate. Danske Mag. 4. R. IV. 236.

19. Maji. *1728. ALMUEN paa NOEBERGS Erklæring til K. Gustaf I., at den ikke vil udrede nogen Skat til gamle K. Christierns Arvinger. — *Nore bärgh*, 19. Maii. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 545—46.

1547.

*1729. Overenskomst mellem Kejser Carl V. og Kurf. Johan Frederik af Sachsen, hvorved denne bl. a. forpligter sig til ikke at besvære nogen, fordi han har staaet paa Kejserens Side, navnlig ikke K. af Danmark. — (19. Mai.) (Tydsk.) Udt. i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten VI. 47—49. 19. Maji.

*1730. K. Chr. III.'s Følgebrev for Peder Bille Eskeszønn til Helsingborg Len paa Regnskab. — *Koling*, løffuerd. p. vor Herris hemmelfards dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 335. 21. Maji

*1731. K. Chr. III. giver M. Jørgen Jensen, Superint. i Fyns Stift, og hans tilkommende Ægtehustru, Elsebe Lauritzdatter, Livsbrev paa en Gaard i Snedstrup uden al Afgift. — *Kolding*, Sønd. Exaudi. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 58. 22. Maji.

*1732. Hans Pedersson, Vikar i Lund og Forst. t. Helliggesthus smstds., tilskjøder Helliggesthuset en Gaard i Lund, mod at han og Hustru beholde Gaarden frit og kvit i Livstid og deres Børn for 4 ß Grot aarlig. — *Lund*, s. Vrbani pape et mart. dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R II. 406—408. 25. Maji.

*1733. K. Chr. III. og Hert. Hans og Adolf (af Slesvig og Holsten) opfordre indtrængende Raadet i Hamburg til at slutte Fred med Kejseren; bedre Betingelser end de, som Kongens Gesandter have udvirket, ere ikke til at opnaa; Peter Svave vil blive sendt til dem. — *Kolding*, den 28. Mai. (Tydsk.) Zeitschrift d. Vereins f. hamburg. Gesch. I. 194—95. 28. Maji.

*1734. Philippus Melanthon ex Georgio Maiore, Doct. Theol., quærit, num vidua Lutheri in Cymbricam Chersonesum itura sit. — Die 28. Maii. Corpus Reformatorum VI. 549—50. 28. Maji.

*1735. Joannes Holmannus Joanni Artopæo (ɔ: Pistorio) Haphniæ literarum studia colenti scribit, se numquam mari se committere, periculo ejus edoctum; narrat de bello Germanico speratque, Artopæum permissu regis rediturum esse. — *Rostochii*, profesto Pentecostes. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 605—607. 28. Maji.

*1736. K. Chr. III.'s aabne Brev til Kirkeværgerne i Giøring, Moltt, Skadtz, Wester, Nørre og Øster Herreder om at sørge for, at Kirkernes Jorder og Ejendomme ikke blive dem fravendte. — *Collinghussz slott*, Pindtzedagh. Ny kirkehist. Saml. III. 35—36. 29. Maji.

*1737. Kongens Retterthings Dom mellem Hr. Niels Friis, Vikar i Roskilde, paa den ene og Hr. Hans Gaas, Sognepræst i Svenborg, Jesper Hanssen, Raadmd. smstds., og Hans Nielssen, Raadmd. i Assens, paa den anden Side om to Gaarde i Sckierning, som af Niels Magenssen, fordum Raadmd. i Svenborg, vare lagte til vor Frue Alter i S. Nicolai Kirke i Svenborg, og som nu tildømmes Hr. Niels Friis, med mindre det kan bevises, at hans Medarvinger ere frie Folk, da de saa skulle have deres Part. — *Ottense*, mand. n. e. helig Trefoldigheds synd. Ny kirkehist. Saml. VI. 274—75. 6. Junii.

*1738. Kongens Retterthings Dom, at Hans Bang, Bg. i Bogense, ingen Ret har til det af Hr. Matts Bang til S. Anne Alter i Middelfart skjænkede Gods, da Fundatsen byder, at det skal tilfalde en Præst, og at han skal erstatte den Skade, det har lidt, medens han har haft det i Forlening. — *Otthense*, tiisd. n. e. hellig Trefoldigheds synd. Ny kirkehist. Saml. VI. 271—73. 7. Junii.

*1739. Bent Bille bortfæster Bregentved Gaard til Christjern Thomessen og Albert Tydsker. — D. 10. Juni. Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 511—12. 10. Junii.

*1740. Petrus Sweruer, Byskriver i Flensborg, tilstaar, at Raadmand Namen Jansen paa Raadets Opfordring har laant ham 40 Gylden til dermed at lønne og under- 13. Junii.

1547.

holde de 9 Landsknægte, som Kongens Statholder, Breide Rantzow, paa Byens Vegne har antaget. — *Flensborch,* ame mand. v. Viti. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 396—97.

20. Junii. *1741. BISPEN af ARRAS meddeler Dr. Marie, Stath. i Nederl., at Hamburgerne have modtaget de Betingelser, som Bispen har foreslaaet de danske Sendebud, og at disse i Løbet af 8 Dage ville indtræffe hos Kejseren. — *Halle,* 20. Juni. (Fransk.) Brudstykk. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 61—62.

25. Junii. *1742. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Jesper Rantzau, Lensmand paa Koldinghus, og 3 Bønder i Vejen om en Jord, hvortil disse kjendes at have Ret. — 25. Juni. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 173—74.

28. Junii. *1743. Jo. VIBERGIUS, arch. Ripensis, meddeler Jørgenn Gyldensternn, at han sender ham en Del Fisk, og lover ham at udrede den resterende »Pensz« til S. Knuds Marked i rede Penge. — *Ex Ripis,* die martis p. natiuitat. Joannis bapt. Danske Mag. 5. R. I. 254—55.

28. Junii. *1744. LAURITZ MATSZENN, Kannik i Oslo og Provst i Tønsberg, sælger og mageskifter til Peder Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus, en Del Gaarde og Gods i Hoff Sogn og erholder igjen Gaarden Røslandt i Sem Sogn. — *Oslo,* tistd. e. s. Hans bapt. dag. Diplomatar. Norveg. VII. 817—18.

29. Junii. *1745. ALMUEN i LASKA Herred bekræfter de Svar, som dens Fuldmægtige paa Rigsdagen i Strængnæs afgave ang. Udredelsen af Skat til K. Christierns Arvinger. — 29. Juni. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 555—56.

1. Julii. *1746. K. CHR. III. befaler Magistraten i Odense at tække Husene med Stentag, holde Byen ren og brolægge Gaderne. — (*Kiøpinghaffuenss slot,* fred. n. e. sanctor. Petrus et Pauli apostolor.) Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 44. Datum efter Danske Mag. 4. R. I. 307.

6. Julii. *1747. K. CHR. III. befaler Tolderen i Gottorp Nicolaus Lucht at betale Møntmester Reinoldt Junges Enke 119 Mk. lybsk for hendes Mands Bygningsarbejde ved Mønten i Flensborg. — *Coppenhagenn,* denn VI. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 980—81.

7. Julii. *1748. Kurf. JOHAN FREDERIK af Sachsen meddeler Erich Rosenkrantzs Vidnesbyrd om god Tjeneste, som denne har vist Kurfyrstens Fader, ham selv og hans Svoger Hert. Ernst af Braunschweig. — *Im key. mait. lager zu Schwabach,* dornst. n. visitat. Marie. (Tydsk.) Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 229—30.

7. Julii. *1749. Enkedr. MARIA af Skotland lover K. Chr. III. at gjøre sit til for at skaffe det kaprede Skib til Veje. — *Sterling,* 7. July. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 62.

10. Julii. *1750. K. CHR. III. befaler Amtmanden i Flensborg Jasper Rantzow at opfordre den afdøde Møntmester Georg Degeners Enke til strax at udbetale sit til Kongen skyldige Restbeløb 523½ Dl. til Møntmesteren Georg Koch. — *Coppenhagenn,* denn 10. Jhulii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 397—98.

post 10. Julii. *1751. TILSKIKKEDE MÆND paa Universitetets, paa Kannikers og Vikarers, paa Kirkernes, samt paa Helligaands Hospitals Vegne i Kbhvn. fastsætte en ny Jordskyld af Universitetets og det øvrige Klerkeris Gaarde og Huse der i Staden, i Følge Befaling af Kongen, Knud Konings Dag anno 1547. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 36—40.

11. Julii. *1752. PEDER HANSSEN, Væbner, Høvedsmd. p. Aggershus, TRONDT BENCKESTOCK t. Melløen, Væbner, m. flere bevidne, at Hr. Lage Bradhe paa Oslo Raadstue paatalte det

1547.

Gods i Norge, som var hans Hustru Fru Gøruell Fadersdotther frakommet. — *Oslo radstuffue,* then eleffthe dagh Julii. Diplomatar. Norveg. III. 844.

*1753. PEDER HANSSEN, Væbner, Høvedsmd. p. Aggershus, m. fl. gjøre vitterligt, at Hr. Laghe Bradhe tilbød at bevise Adkomst og Hævd paa sin Hustrus Fru Gøruel Fadersdotthers Odelsgods i Norge. — *Oslo,* then eleffthe dagh Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 756—57. 11. Julii.

*1754. PEDER HANSSEN, Væbner, Høvedsmd. p. Aggershus, m. fl. gjøre vitterligt, at Hr. Laghe Brade tilbød at gaa i Rette efter Norges Lov med enhver, der havde Tiltale til hans Hustrus Fru Gøruel Fadersdotthers norske Gods. — *Oslo,* then eleffte dagh Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 756. 11. Julii.

*1755. PEDER HANSEN, Høvedsmd. p. Aggershus, m. fl. gjøre vitterligt, at Hr. Laghe Brade forespurgte, om den Landskyld, der faldt det Aar, Hr. Trude Wlffstand døde 8 Dage efter Martine (18. Nov. 1545), efter Norges Lov tilkom hans Enke eller hans Børn af første Ægteskab med Fru Yde. — *Oslo,* then eleffthe dagh Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 755. 11. Julii.

*1756. PHILIPPI MELANTHONI litteræ ad Justum Jonam, in quibus scribit, Christophorum a Taubenheim narravisse, se audivisse, Jonam litteris regis Danorum vocatum esse in episcopum ecclesiæ Sleswicensis. — Die 11. Julii. Corpus Reformatorum VI. 597—98. 11. Julii.

*1757. K. CHR. III.'s Beskjærmelsesbrev for Margrete Jennsdotter, Abbedisse i Maribo Kl., samt Søstre og Brødre i samme Kl. — Tirsd. f. S. Margretes Dag. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 155. 12. v. 19. Julii.

*1758. Kejser CARL (V.) tilgiver Staden Hamburg dens Ulydighed efter Forbøn af K. Chr. (III.) af Danmark. — *Nürenberg,* am 15. tag des monats July. (Tydsk.) Zeitschrift d. Vereins f. hamburg. Gesch. I. 196—99. 15. Julii.

*1759. JARLEN af ARRAN lover K. Chr. III. at skaffe nogle Kjøbmænd fra Königsberg det Gods tilbage, som er taget paa et Skib fra Danzig. — *Sterling,* 15. July. Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 62. Smstds. S. 62 findes Udt. af et Brev af samme Indhold fra Domstolen i Edinburgh, dat. 23. Juli. 15. Julii.

*1760. K. CHR. III. tillader, at der i Helsingør aarlig maa holdes et Marked Mandagen efter Hellig Trefoldigheds Søndag og paafølgende otte Dage. — *Kiøpnehaffnn,* løffuerd. n. e. s. Knudtt konges dag. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 35—36. 16. Julii.

*1761. Skiftebrev mellem BØRIE TROLLE t. Lylløø, ARUET TROLLE t. Engssøø, HERRLOFF TROLLE t. Krummerup, NIELS TROLLE t. Thorupp, CLAUS VRNNE t. Belthebierig paa hans Hustrus Margrete Trollzdathers Vegne og CHRESTOPPHER HUYDTFELDTT t. Birrezgardtt paa hans Hustrus Øllegordtt Trollisdatters Vegne efter deres Forældre Hr. Jocomp Trolle til Lylløø og Fru Kyerstinne Skaffwsdatter. — *Lylløø,* then tyugende dag Julli. Lilljegren et Forsander, analect. moniment. ad Ed S. 9—22. 20. Julii.

*1762. MATTHIAS BENEDICTI, Prædikant i Tribbeses, anmoder Hert. Filip af Pommern om at skaffe ham frit Lejde til atter at vende tilbage til Danmark, hvorfra han var bleven nødt til at flygte, fordi han nødtvungen havde maattet gaa Marx Meiger til Haande paa Varberg Slot. — Mitwekens n. Jacobi. (Plattydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 408—11. 27. Julii.

*1763. Hert. FILIP af Pommern sender K. Chr. III. et Bønskrift fra Præsten Matthias Benedicti (Nr. *1762) og beder ham opfylde dennes Bøn. — *Wolgast,* am freit. n. Jacobi. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 411—12. 29. Julii.

1547.

30. Julii. *1764. Christoffer Huitfeld, Høvedsmd. p. Bergenhuus, Eric Rosenkrantz m. fl. bevidne, at Hr. Laghe Brade paa sin Hustrus Fru Giøruel Fadersdotters Vegne gjorde Krav paa en Del Grunde i Bergen. — *Bergenn,* then 30. dag Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 760—61.

30. Julii. *1765. Christoffer Huitfeld, Høvedsmd. p. Bergenhus, Eriich Rosenkrantz m. fl. afgive paa Forespørgsel af Hr. Laghe Brade Erklæring om, hvorledes der skal forholdes med det Jordegods, som Fru Giørvell Fadersdotthers forrige Husbonde Hr. Truedt Wlstandt havde kjøbt, pantet eller indløst. — *Bergenn,* then 30. dag Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 759—60.

30 Julii. *1766. Christoffer Huitfeld, Høvedsmd. p. Bergenhus, Eriich Rosenkrantz, m. fl. gjøre vitterligt, at Hr. Laghe Brade paa sin Hustrus Fru Giøruell Fadersdotthers Vegne lavværgede det Gods i Norge, han har faaet med hende, og besværede sig over det Gods, som forholdtes hende med Urette. — *Bergenn,* then 30. Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 758—59.

30. Julii. *1767. Christoffer Huitfeld, Høvedsmd. p. Bergenhus, Eriich Rosenkrantz, m. fl. gjøre vitterligt, at Hr. Laghe Brade paa sin Hustrus Fru Gierwell Fadersdotters Vegne forespurgte om Landskylden i det Aar Hr. Truedt Wlstandt døde og fik til Svar, at den skulde deles mellem Fru Gerwell og Hr. Truedts Børn, da han døde mellem Mikkelsdag og Paaske. — *Bergenn,* then 30. dag Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 757—58.

31. Julii. *1768. K. Gustaf I. tilskriver Erik Fleming bl. a., at de Danske nu i Varberg have ansat det Marked, som til forn holdtes i Lödze, hvor Vestgöterne hidtil fik deres Fisk; han befaler dem derfor at paase, at Finnerne ikke udføre deres Fisk uden til Sverig. — Vltima Julii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder VII. 211—13.

1. Augusti. *1769. Philippus Melanthon takker K. Chr. III. for ydet Hjælp, fortæller, at han har været paa Vejen til Danmark, men opgav Rejsen paa Grund af Vejenes Usikkerhed; han er nu vendt tilbage til Wittenberg, men ønsker, hvis Studierne der ikke komme paa Fode igjen, at være i Kongens Lande for der at virke for Ungdommen; han sender forskjellige Nyheder fra Tydskland. — *Witeberg,* primo Augusti. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 15—18. Corpus Reformatorum VI. 621—22.

1. Augusti. *1770. D. Georgius Maior takker K. Chr. III. for hans Deltagelse med Guds Ords Tjenere i deres store Elendighed og skriver, at han er bleven hindret i at begive sig til Kongen. — *Wittemberg,* den ersten Augusti. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 109—10.

3. Augusti. *1771. D. Joannes Bugenhagen tilskriver K. Chr. III. om den Trængsel, hvori han har været stedt, og om sin Pension; han anbefaler sin Søstersøn M. Johannes Lübbeke, m. m. — *Wittenberg,* III. August. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 97—99. Balt. Studien XXXVIII. 405—406.

9. Augusti. *1772. K. Gustaf I. befaler Måns Nilsson, Befalingsmd. p. Viborg, at befale Finnerne at føre al deres Fisk til Sverig, da der er Mangel herpaa, efterat de Danske have forlagt Markedet i Lödze i Vestergötland til Varberg. — *Gripzholm,* 9. Augusti. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder VII. 213—15.

16. Augusti. *1773. Clauls Iffuersszenn t. Boller, Jens Hansszen t. Steensbeck, Mortz Iostsszenn t. Eggybierre, Christoffer Lunge t. Odenn og Geersz Holgersszenn t. Woessborigh udstede Brev om, hvorledes Sandemænd i Horns Herred gjorde deres Tov mellem Tuersted Mark og Elkier Gaards Mark. — *Elkiergord,* tissd. e. s. Laurentii dagh. Samlinger t. jydsk Hist. og Top. V. 135—36.

1547.

*1774. HANNES THINGS Vidne, at Hr. Niels Massen i Kyrwp fik Thingsvidne om, at Tøger Cresthensen, Erig Rwdtz Ridefoged, befalede ham at bruge Græsning paa Tymerby og Lille Kirkegaarde. — Loffuerd. n. f. s. Bartomis (!) dag. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 233. 20. Augusti.

*1775. K. GUSTAF I.'s Forslag til det sv. Rigsraad ang. Forholdet til Danmark og den svenske Adels Fordringer paa Gods i Danmark. — *Stockholm,* 25. Augusti. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 560—61. 25. Augusti.

*1776. Det sv. RIGSRAADS Svar paa K. Gustaf I.'s Forslag (jvfr. Nr. *1775), hvori de tilraade at forhandle med Hansestæderne, hvis det kommer til Fjendtligheder med Danmark, og at aftale et Møde med K. Chr. III. til førstkommende Kyndelmisse eller Fastelavn. — *Holmiæ,* die 28. Augusti. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 562—65. 28. Augusti.

*1777. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Niels Turssen i Hessellund, hans Søn og hans Maag bør være kvit og angerløse for Mordet paa Hr. Rasmus i Hessellund, men at de 15 Mænd, som have indsat Sagen for Kongen og Raadet, igjen skulle overtage den og enten skjære eller sigte de anklagede i Overensstemmelse med Skaanske Lovs Bydende. — *Kiøbenhagen,* mand. n. e. s. Bartholomei dagh. Ny kirkehist. Saml. VI. 275—77. 29. Augusti.

*1778. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Trætte mellem Iuer Juell og Mogens Munck t. Volstrup om en Præstegaard i Trandnom Sogn, der tildømmes hin. — *Kiøbenhagen,* s. Egidii affthen. Ny kirkehist. Saml. VI. 278—79. 31. Augusti.

*1779. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Jørgen Falster og Landsdommer Magens Falster ang. det til Kyrckeby og Alsløff Kirker hørende Gods, der tilkjendes den sidste, hvorimod den første skal have Kornskylden deraf. — *Kiøbinghagen,* s. Egidii aften. Ny kirkehist. Saml. VI. 277—78. 31. Augusti.

*1780. K. CHR. III.'s Stadfæstelsesbrev for Kristiern Madsen, Student, at han i Overensstemmelse med det af Lensmanden Axel Jul udstedte Brev maa beholde Ravnkilde, Brorstrup og Haverslev Sogne. — *Hafnie,* Egidii Dag. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 709. 1. Septbr.

*1781. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Sti Pors, Embedsmd. p. »vor Gaard« i Lundtt, og Hr. Jørgen, Sognepræst i Gloslundt, at denne sidste bør beholde Jorderne Areng og Helengh, som ere givne til Præstebordet i Gloslundt af Erick Pors. — *Kiøbenhagen,* s. Egidii dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 280—82. 1. Septbr.

*1782. K. CHR. III. svarer Hert. Filip af Pommern, at han er villig til at give Præsten Matthias Benedicti Lejde til at vende tilbage og staa til Rette for sine Handlinger. — *Coppenhagen,* den 2. Septembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 412—13. 2. Septbr.

*1783. K. CHR. II. tilskriver Kurf. Frederik af Pfalz (samt Pfalzgr. Dorothea og Hert. Christine af Lothringen) om sin Tilstand og om sit Forlig med K. Chr. III., beklager sig over, at de ikke efter hans Opfordring have sendt Gesandter til ham, og opfordrer dem paa ny dertil; Flensborg vilde være det hensigtsmæssigste Sted. — *Sunderburgk,* den 12. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 399—402. 12. Septbr.

*1784. CRISTOFFER GALLE skriver til Eske Bilde t. Suanholm, at han i Anledning af Rygtet om, at han skal miste sit Len, fordi han er blevet »beklaget« hos Kongen, ønsker sine Anklagere indstævnede for Kongen og Rigsraadet, samt angiver Grundene til Criistoffer Ottszenns Fjendskab imod sig. — *Stenwigholm,* tisd. n. e. vor Frue dag seiermere. Diplomatar. Norveg. VI. 798—99. 13. Septbr.

*1785. Hert. HANS lover Melanchton at opfylde hans Forbøn for M. Georg Stur. — *Coppenhagenn,* XV. Septembris. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 79. 15. Septbr.

1547.

17. Septbr. *1786. K. CHR. III. lykønsker Philip Melanchthon til Skolen i Wittenbergs Restitution ved Kurf. Moritz, beder ham sende sig et Exemplar af Martini Lutheri opera, saa snart de ere udkomne, og oversender ham hans aarlige Pension af 50 Dl. — *Coppenhagen,* den 17. tag Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 251—52.

22. Septbr. *1787. K. CHR. III. tilskjøder Andres Barby, Provst i Roskilde, sin Tjener og Raad, sin og Kronens Gaard Fauerhollum med Fauerhollum Mølle i Fredersløff Sogn i Try Herred. — *Kiøpnehaffuen,* s. Mauritii Dag. Brudst. og Udt. i Knudsen. Danmark i Middelalderen I. 25.

27. Septbr. *1788. K. CHR. III. forlener Hr. Eske Biilde med Halmstad Herred, som Stye Porsz til forn havde i Forlening. — *Kiopnehaffuen,* tisd. n. e. s. Mauricii dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 332.

2. Octobr *1789. Dr. JOHANNES BUGENHAGEN melder K. Chr. III., at han har sendt ham et trykt Skrift ang. det, der er sket i Wittenberg, samt skriver om Rigsdagen i Augsburg og de Farer, hvormed Kejseren truer de Evangeliske. — *Wittemberg,* II. Octobr. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 100—102. Balt. Studien XXXVIII. 407—409.

9. Octobr. *1790. JURGEN HANSZEN i Flensborg tilstaar at have efter Raadets Befaling modtaget til Laans af Byskriveren Peter Sweruer 20 Mk., hørende til Hr. Johan Freses Alter i S. Gertruds Kapel, hvormed Raadet havde forlenet Petrus Swaruer. — Am daghe Dionisii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 403.

10. Octobr. *1791. K. CHR. III.'s Brev til Lensmændene, at de skulle sørge for, at Borgerne i Kjøbstæderne ej forurettes, at Kronens Rettighed ikke forsømmes, at der indbetales aarlig Byskatter, og at Byfogderne aflægge aarligt Regnskab for Hofmesteren og Rentemesteren eller andre dertil beskikkede. — Mand. e. s. Dionysii. Brudst. i Hist. Tidsskr. V. 38.

28. Octobr. *1792. NICOLAUS CRAGHE klager til K. Chr. III. over, at denne ikke har opfyldt sine Løfter imod ham, fortæller om sit Forhold til Hert. Adolf og klager over sine ringe Indtægter. — *Sleswyck,* den 28. Octobris. Schumacher, Gel. Männer Briefe III. 79—84. Brudst. i dansk Overs. i Ny kirkehist. Saml. IV. 49—50.

29. Octobr. *1793. K. CHR. III. befaler Amtmanden i Flensborg, Jasper Rantzow, paa ny at opfordre den afdøde Møntmester Georg Degeners Enke til at udbetale sit skyldige Restbeløb til den nuværende Møntmester. — *Coppenhagen,* den 29. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 404.

13. Novbr. *1794. PHIL. MELANTHON takker K. Chr. III. for 50 Dl.; han skriver, at der fortælles, at de tydske Fyrster have indvilliget i, at Konciliet i Trident fortsættes, og melder nogle andre Nyheder. — *Witeberg,* sonnt. d. 13. tag Novembris. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 18—20. Corpus Reformatorum VI. 728—29.

13. Novbr. *1795. D. JOANNES BUGENHAGEN takker K. Chr. III. for den modtagne Pension, beretter, at Forelæsninger paa Højskolen atter ere begyndte, om Kejserens Erklæring paa Rigsdagen, om Udgivelsen af Luthers Værker m. m. — *Wittemberg,* 13. Nov. (Tydsk.) Schumacher. Gel. Männer Briefe I. 102—105. Balt. Studien XXXVIII. 411—13.

14. Novbr. *1796. LAGMAND, BGM. og 4 RAADMD. i TØNSBERG henvise Sagen mellem Benct Bille, Høvedsmd. over Tønsbergs Len, og Hans Burman, der har villet dræbe hin, til Afgjørelse af gode Mænd, da de ikke ere mange nok til at paadømme en saa alvorlig Sag. — *Rastwen (i Tonsbergh),* mand. n. e. s. Martini dag. Diplomatar. Norveg. II. 854—55.

30. Novbr. 724. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 184.

1547.

*1797. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Hr. Niels Friis, Kannik i Roskilde, og Jørgen Kotti, Raadmd. i Odense, om det Gods, som Hr. Jens Eggertssen har skjænket til det af ham stiftede Alter i S. Albani Kirke, til hvilket Gods Hr. Niels Friis kjendes at være en Medarving. — *Hafnie,* s. Andree ap. dag. Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 44—45. Ny kirkehist. Saml. VI. 282—83. 30. Novbr.

*1798. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Hr. Hans Gaas, Sognepræst i Svenborg, og Frants Brockenhus, Embedsmd. p. Nyborg, at naar hin vil udlevere sine Adkomstbreve paa en Gaard i Egeskoff, han har solgt til denne, skal denne give ham de Penge, han har lovet, hvorimod Afgjørelsen af en anden Retstrætte mellem dem udsættes, til Kongen kommer til Fyn. — *Haffnie,* lyffuerd. n. e. s. Andree dag. Ny kirkehist. Saml. V.. 283—85. 3. Decbr.

*1799. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Hr. Laghe Bragde, som har bevist, at de Breve, hvoraf han i Følge Dommen af 4. Novbr. 1546 (Nr. *1608) paa sin Hustrus Vegne skulde udlevere Kopier til Laghe Wulffstandt, fandtes hos Claus Wrne t. Beltebiergh, inden 6 Uger skal levere Kopierne; i modsat Fald skal Laghe Wlffstandtt have Originalerne og give Hr. Laghe Bragde Kopier af disse. — *Kiøbenhaffn slott,* s. Nicolai dag. Diplomatar. Norveg. XII. 762—63. 6. Decbr.

*1800. ANTHØNIS BRYSCKE t. Langeszø, Danmarks Riges Kansler, befuldmægtiger paa egne og Søskendes Vegne Gregers Bryscke at tiltale Peder Christiernszen t. Hielmszø, fordi denne skal have solgt en Bondesøn fra Sckaffeløff Gods, efterat dette er blevet tildømt Hartuig Brysckes Arvinger. — *Kiøbenhaffn,* tiszd. n. e. s. Barbare dag. Danske Mag. 4. R. V. 349—50. 6. Decbr.

*1801. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Holger Rosenkrans, Kongens Hofmarsk, med dennes Brødre og Albrett Gøye paa dennes Hustrus Vegne, om Arven efter Fru Ingerdtt, Hr. Arffuit Cannes Efterleverske i Norge. — *Haffnie,* onsd. e. s. Nicolai dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 230—32. 7. Decbr.

*1802. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Erick Christofferssen t. Wyndinge bør lade Hr. Jacob, Vikar i Roskilde Domkirke, beholde den Gaard i Roskilde, som M. Morthen Henricksen, Kannik smstds., har skjænket til alle Sjæles Alter i Helligtrefoldigheds Kapel i Roskilde Domkirke, hvilken Gaard Erick Christofferssen, som M. Morthens Arving, har tilegnet sig med Urette. — *Hafnie,* vor Frue dag concept. Ny kirkehist. Saml. VI. 285—86. 8. Decbr.

*1803. K. CHR. III. pantsætter Bekkeskov Kl. til Jens Brae t. Hammer for 500 Dl., hvorfor han aarlig skal afdrage 25 Dl. i Afgiften af Klostret. — *Hafniæ,* ipso die concept. Mariæ. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 343. 8. Decbr.

*1804. K. CHR. III. befaler, at der hver Løverdag skal holdes Torvedag i Helsingør, og at Bønderne i Karllæboe, Lyungo, Grønnolt m. fl. Sogne paa den Dag skulle gjøre Tilførsel med Korn og andre Varer. — *Kiøpnehaffuen,* sønd. n. e. s. Anne dag. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 36. 11. Decbr.

*1805. DANMARKS RIGES RAAD tillader, at Hans Barnechow maa nyde adelige Friheder, naar han bosætter sig i Riget og tager en Hustru af indfødt dansk Adel. — *Kiøpnehaffuen,* S. Lucie virg. dag. Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 153—54. 13. Decbr.

*1806. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Holgertt Rosenkrants, Kongens Hofmarsk, paa egne og Søskendes Vegne og Gabriell Gyllenstiern t. Restrup om to Værgemaal. — *Haffnie,* otthensd. n. e. s. Lucie dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 232—34. 14. Decbr.

1547.

15. Decbr. *1807. GABRIELL GYLLENSTIERNN t. Restrup erklærer at ville holde sin Broder Hr. Mogens Gyllenstiern t. Svaneholm skadesløs for det Forløfte, han og andre have givet til Holger Rosenkrantz t. Boller for 2,200 Jochimsdaler. — *Kiøbenhaffuenn,* torsd. n. e. s. Lucie dagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 234.

17. Decbr. *1808. K. CHR. III. bekræfter et K. Chr. I.'s Brev, hvorved Duebrødre Hospital gjøres til et Kannikedømme; han giver tillige nøjere Bestemmelser om dets Besættelse og forøger dets Gods, for at det kan underholde flere Fattige. — *Vor gaard vdi Roskylde,* løffuerd. n. e. Luciæ virg. dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 490—91.

27. Decbr. *1809. K. CHR. III. forhøjer Byrge Trolles Pant i Gerds Herred med 500 Dl. — *Koling,* tridie dag Juelle. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 336.

28. Decbr. *1810. K. CHR. III. pantsætter Varberg Slot og Len til Lauge Wulffstandtt for 1000 Dl., hvorfor han aarlig skal afdrage 150 Mk. i sin Afgift af Lenet. — *Kolinghus,* fierde Juelle dag. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 333.

729. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 38—43.

*1811. JOHAN FRIIS' Fortegnelse over Breve og Forpligtelser, som K. Chr. III. har givet (Raadet). Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 210—11.

*1812. Broder C. POVELSEN, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, og menige KAPITELSBRØDRE udleje en Gaard over for Raadhuset i Odense til Herbert Badskier for 16 Mk. danske Hvide i aarlig Rente. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 46.

*1813. Hr. RASMUS ERIKSENS Lejebrev til S. Knuds Kl. i Odense paa en Gaard, sønden S. Albani Kirkegaard. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 46.

*1814. CARSTEN GRYPPS Regning paa nogle Bøger, som han har kjøbt for K. af Danmark. (Plattydsk.) Minerva. Juli—Septbr. 1788 S. 258—59.

*1815. GEORGIUS SELMERUS, Husensis, Joanni Artopæo (ɔ: Pistorio) Haffniæ degenti de amicis ejus Luneburgi scribit, narrat, Casparum Cimbrum (forte Mule) profectum esse, petit, ut Joannem Aurifabrum salutet. — *Lunæburgi.* Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 604—605.

*1816. ODENSE BYTHINGS Vidne, at den Jord, hvorpaa Krageborg staar, tilhører S. Albani Kirke. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 46.

*1817. VINDING HERREDSTHINGS Vidne, at Knudt Jenssen i Skelderup m. fl. vidnede, at Bøgeholmskrogh havde været brugt til Skelderup Præstegaard. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 200.

*1818. MOV BIRKETHINGS Vidne, at Mariager Klosters Privilegie var dér læst om fri Birk, Fiskeri, Told, Vrag o. s. v. fra Eigens Skov og til Hurup Bæk. Udt. i Danske Mag. VI. 146.

*1819. Erklæring (af KEJSERLIGE RAADER?), hvori omtales, at Protestanterne, misbrugende den kejserlige Deklaration af 1541 og den speierske Reces af 1544, have draget forskjellige Bispestifter, hvorimellem Slesvig, over til deres Sekt. (Latin.) Udt. i tydsk Overs. i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten V. 501—504.

C. 1547.

C. 1547.

*1820. Ansøgning til Kongen fra MATS LANGE, Bisp i Aarhus, om at der maa træffes Foranstaltninger til at fremme Kirkelighed og Sædelighed. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. II. 731—33. Aaret bestemmes her til c. 1540; men i III. 846 er det rettet til c. 1547.

c. 1547.

*1821. Memorial af Ridder Friedrich Spedt til Hert. (Johan Albrecht) af Mecklenburg, hvori han bl. a. tilraader ham at bevæge det brunsvigske Krigsfolk til at rykke ind i Holsten for at tvinge K. (af Danmark) til at formaa sin Broder (Frederik) til at give Afkald paa Fordringerne paa Stifterne Bremen og Hildesheim. (Tydsk.) Lisch, Jahrb. d. Vereins f. mecklenburg. Gesch. I. 183—86.

*1822. Litteræ Philippi Melanthonis ad anonymum, in quibus hæc occurrunt: »Si igitur nihil impetrabis in Marchia, cogitandum erit vel de Dania vel de Borussia.« Corpus Reformatorum VI. 760.

1548.

1548.

*1823. K. Chr. III. stævner Niels Lange t. Kjærgaard at møde for sig i Ribe i Anledning af, at Superintend. i Ribe, M. Hans Tavsen, og Kapitlet klage over, at han har tilegnet sig to ved Puggaarden i Ribe liggende Boder, og at hans Farbroder M. Gundi Lange har ladet Puggaarden forfalde den Tid, han den i Værge havde. — *Koldinghus Slot,* Nytaarsdag. Ny kirkehist. Saml. III. 37. 1. Januar.

*1824. K. Chr. III. stævner Niels Lange t. Kjærgaard at møde for sig i Ribe, da Superintend. over Ribe Stift, M. Hans Tavsen, paa Ribe Hospitals Vegne har klaget over, at han forholder det den aarlige Rente af en Gaard ved Sortebrødre Kirke. — *Koldinghus Slot,* Nytaarsdag. Ny kirkehist. Saml. III. 37—38. 1. Januar.

*1825. K. Chr. III. og Hert. Hans og Adolf afskedige Wolff Rantzow fra hans Embede som Klosterprovst i Preetz. — Sonnab. n. d. heil. neugen Jarstage. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 184—85. 2. Januar.

*1826. Philippus Melanthon Justo Jonæ dissuadet, ne se in Daniam transferat, quo et ipse frustra vocatus sit. — Die 8. Jan. Corpus Reformatorum VI. 773—74. 8. Januar.

*1827. Ilings (Klage) Brev af Prior i S. Knuds Kl. i Odense, Christiern Povelsen, til Odense Bything over »Skibsmaden, Landebeiden, nogle Haver udenfor Møglebro Port, Østermadh m. m., som aldrig havde været i Haand og Hævd til Odense By«. — *(Ottense),* mand. n. e. hellig 3 Konger. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 49. 9. Januar.

*1828. Kejser Carl V.'s Instrux for Infanten Don Filip; han skal overholde Freden med Danmark (»le possesseur actuel du royaume de Danemarck«) og ikke indlade sig i nogen Strid ang. den fangne Kong Christiern eller Kejserens Søsterdøtre; han skal søge at skaffe den fangne Konge en god Behandling, men tillige sørge for, at han ikke faar saa stor Frihed, at han kan forny Krigen og derved udsætte Nederlandene for Fare. — *Augsbourg,* 18. janvier. (Fransk.) Weiss, Les papiers d'état du Card. de Granvelle III. 307—308. 18. Januar.

*1829. Philippus Melanthon Michaeli Meienburgio, consuli Northusano, scribit, se a rege Danorum monitum esse, ut in loca tutiora concederet, sed sibi aulas quasdam non placere; addit, se in Hungaria malle esse quam in Dania vel in Anglia. — Die 20. Januarii. Corpus Reformatorum VI. 789—91. 20. Januar.

*1830. K. Chr. III. pantsætter Rugsø Herred til Gregers Wulffstandtt for 600 Dl. — *Koling,* torsd. p. Pauli conuers. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 227. 26. Januar.

*1831. Christiernus Petri meddeler Kapitlet i Lund, at han har udlejet sin Residens ved S. Christoffers Alter, til Las Hofmand og dennes Hustru Anna, hvorfor han beder det unde disse Kapitlets Brev derpaa. — *Helsinge,* 28. Januarii. Brandt, Om Lunde-Kanniken Chr. Pedersen S. 348. 28. Januar.

1548.

29. Januar. *1832. K. CHR. III. befaler Stæderne og Undersaatterne (i Slesvig og Holsten) at stille et vist Antal veludrustede Fodfolk, som af Statholderen Brejda Rantzow efter Stiftet Bremens Anmodning til Kongen og hans Brødre skulle sendes dette til Hjælp. — *Coldingen,* den 29. Januarii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 406—407. Brev af samme Indhold og Datum til Raader, Amtmænd og andre i Slesvig og Holsten smstds. II. S. 405—6.

4. Febr. *1833. K. CHR. III. befaler Amtmanden i Flensborg, Jasper Rantzow, paa ny at paalægge den afdøde Møntmester Georg Degeners Enke strax af betale sit til Kongen skyldige Restbeløb, 523½ Dlr., og hvis dette ikke sker, da at kræve Beløbet af Kavtionisten Dido v. Knipenszen. — *Coldingen,* den IIII. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 408—409.

6. Febr. *1834. K. CHR. III. befaler Jasper Rantzow (Amtmd. i Flensborg) at tilbagelevere den afdøde Møntmester Reinnolt Junges Kavtionister deres Forskrivninger, da der er aflagt tilfredsstillende Regnskab for ham. — *Coldingen,* den VI. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 410.

6. Febr. *1835. K. CHR III. beder Raadet i Flensborg om at istandsætte Slusen ved Sejgerhytten og for denne Gang skaane Møntmesteren derfor. — *Coldingen,* den VI. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 410—11.

6. Febr. *1836. K. CHR. III. befaler Benedict v. Anefeld at lade Amtsskriveren i Flensborg, Andreas Schroder, i Fred og, hvis han har nogen Tiltale til ham i Anledning af Beseglingen af et Thingsvidne, da at søge ham ved Retten. — *Coldingen,* den VI. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 411.

7. Febr. *1837. K. CHR. III. beder Raadet i Flensborg om at bevare en af den afdøde Hofskrædder Marcus efterladt Obligation paa 1000 Mk. lybsk, der staa paa Rente hos Raadet i Hamburg, men først kunne udbetales om 4 Aar. — *Coldingen,* den VII. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 412.

7. Febr. *1838. K. CHR. III. befaler Statholderen Breida Rantzow at modtage paa Landegrændsen samt ledsage Hert. Henrik af Sachsens Enke, der vil besøge Dr. Dorothea i Flensborg; da hans Heste ere med paa det bremiske Tog, skal han paa anden Maade træffe Anstalter dertil. — *Coldingen,* den VII. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 413—14.

10. Febr. *1839. M. PAULUS NOUIOMAGUS Joanni Pistorio, Haphniæ degenti, suadet, ne tumultuarie confuseque multa simul et semel perlegat, scribitque, domum doctoris Cornelii a doctore Christierno ad festum Pascæ alteri locatam esse. — *Coldingæ,* 10. Febr. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 607—608.

11. Febr. *1840. WULFF POGWISCH tilskriver K. Chr. III., at han ikke af dennes Brev har kunnet se, om Kongen kommer til Flensborg, hvilket han skal skaffe Hert. af Sachsen at vide. — *Buckehauen,* am sonnauende vor Esto michi. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 981—82.

13. Febr. *1841. JASPER RANTZOW, Amtmd. i Flensborg, opfordrer Dide v. Knipensen til inden en vis Frist i Egenskab af Kavtionist at betale de 523½ Dl., som den afdøde Møntmester Georg Degeners Enke skylder Kongen, eller i modsat Fald at indstille sig til Indlager i Itzeho. — *Flensborch,* denn 13. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 409 (tvivlsomt, om Brevet er afsendt).

1548.

*1842. Punkter, fremstillede af K. GUSTAF I. for det svenske Raad ang. Sverigs Forhold til Kejseren, det lothringske Hus og Danmark, særlig med Hensyn til Forhandlingerne ang. den gamle K. Christiern. — *Vadstena*, den 13. Februari. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 565—67. 13. Febr.

*1843. SVERIGS RIGSRAADS Svar paa K. Gustaf I.'s Forslag (jvfr. Nr. *1842), hvori de tilraade Afsendelsen af et Gesandtskab til Kejseren og et til K. af Danmark særlig ang. dennes nu i 7 Aar gjentagne Opfordring til at betale K. Christiern (II.)'s Arvinger en Sum, hvilket ikke bør indrømmes. — Uden Datum. Sv Riksdagsakter I. 567—77. post 13. Febr.

*1844. K. CHR. III. pantsætter Gjerlev og Nørhald Herreder til Albret Gøye for 2,500 rh. Gld. — *Kolling*, onsd. e. Fastelaffuen. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 220. 15. Febr.

*1845. LAALANDS LANDSTHINGS Vidne, at Hans Scriffvere, Tjener i Maribo Kl., fik Thingsvidne paa, at Lasse Huids Jord ved Grøn-Vejen i Hunseby i 40 Aar havde ligget til Anders Knudsens Gaard smstds. — Onsd. e. Valentini dag. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 55. 15. Febr.

*1846. PEDER SKRAM t. Urup og 4 andre Adelsmænd samt 13 Bønder, forsamlede efter Kongens Befaling for at dømme i en Sag mellem Universitetet paa den ene og Erik Christophersen t. Vindinge og Niels Andersen t. Liungby paa den anden Side om Fiskeriet i Pugesøe, tilkjende Universitetet dette Fiskerie, som liggende til Knarderup Kl. — *Knarderup*, ipso die cathedræ Petri. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 40—42. 22. Febr.

*1847. GREGORIUS V. ALEFELDE t. Segarden mageskifter med Hert. Johan af Slesvig og Holsten to Gaarde i Berndorp mod to Gaarde i Rapsted. — *Haderschleven*, sonnavendes n. Inoocavit. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 181—83. 25. Febr.

*1848. K. CHR. III. tilskriver Stæderne (i Slesvig og Holsten), at han vil deltage med dem i Lønningen af de af dem stillede Krigsfolk, som ere sendte Stiftet Bremen til Hjælp, og som maa blive liggende der en Tid endnu. — *Coldingen*, den V. Martii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 414—15. 5. Martii.

*1849. K. CHR. III. befaler Jasper Rantzow (Amtmd. i Flensborg) at tilsende Hieronimus Rantzow, Amtmd. p. Norborg, en Befaling til at levere 600 Mk. lybsk og noget Flæsk i Flensborg, samt dernæst selv modtage det leverede. — *Coldingen*, den XII. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 416. 12. Martii.

*1850. K. CHR. III. befaler Hofmesteren Eske Bilde til Suonholm at sende nogle Vogne samt noget Træ til at skjære Billeder af til Flensborg samt sende Peyter Perlesticker og nogle andre Mænd hid til Kolding Slot. — *Vort slott Kollingh*, torsd. n. e. Midfaste sønd. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 982—83, smlgn. S. 416—17. 15. Martii.

*1851. HANS OLUFSEN, Byfgd. i Melfar, m. fl. vidne, at M. Peder Hansen, Sognepræst i Melfar, og Niels Hansen, Raadmd. smstds., fik Thingsvidne paa, at Peder Clemmensen, Bg. smstds, tilskjødede dem en Humlehave i Melfar, kaldet »Holcke Keldhe«. — Fred., som s. Gertruds dag oppaa faldt. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 477. S. Gertruds Dag faldt 1548 paa en Lørdag, hvorfor der maa være en Fejl i Dateringen. 16. v. 17. Martii.

*1852. M. PAULUS NOUIOMAGUS, concionator regis, Johanni Pistori Husensi scribit, se doctori Remberto (Gilsheim) domum ab eo locatam usque ad festum Pascæ libenter concessisse. — *Coldingæ*, 17. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 608. 17. Martii.

1548.

20. Martii. *1853. K. CHR. III.'s Befaling til M. Hanns Taugesenn, Superint. i Ribe Stift, at han med Kapitlet i Ribe skal paakjende en Ægteskabssag, indanket af den ene Part, Liibbert Soffrensenn, Bg. i Ribe. — *Colinghus slott,* tiisd. n. e. sønd. Judica. Ny kirkehist. Saml. III. 38—39.

26. Martii. *1854. JARLEN af ROTHES takker K. Chr. III. for hans Gæstfrihed imod ham, omtaler Dr. Macchabæus med stor Berømmelse og meddeler, at han efter Krigens Udløb vil komme tilbage til Danmark i Anledning af sit paatænkte Ægteskab. — *Ex oppido Cuppro in Fyeff*, 26. March. (Latin.) Brudst. i Macray, Second report S. 62—63.

28. Martii. *1855. Bisp TILMANNI V. HUSENS »Institution« for Hr. Johan Witte som Sognepræst i Ulderup og Atzbüel. — *Schleszwigk*, mitw. in den hilligen Paschken. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 553—54.

31. Martii. *1856. K. CHR. III. beder Philip Melanchthon og Dr. Pommeranus om oftere at meddele ham Efterretning om deres Tilstand, tillige anmoder han dem om at anvise en eller to dygtige Theologer til Ansættelse ved Universitetet i Kbhvn. i Stedet for Dr. Olaus, der er kaldet til Superintend. i Vendsyssel, og Johannes Seningius, der er død. — *Coldingen*, den letzten Marcii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 252—53. Brudst. i Balt. Studien XXXVIII. 418—19.

ante 1. Aprilis. *1857. M. PAULUS NOVIOMAGUS, concionator aulæ, Johanni Pistorio, artium in academia Hafniensi studioso, pro libro misso gratias agit; scribit, sermonem de eo sibi coadjutore adjungendo cum regina fuisse, se tamen proposuisse, ut per biennium beneficio regio in studiis suis prius adjuvaretur; addit, se post festum Paschæ Hafniam venturum. — *Coldingæ*, sine die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 42—43.

1. Aprilis. *1858. K. CHR. III. tilsikrer Dr. Dorothea efter sin Død til Livgeding forskjellige Len, Slotte, Byer, Herreder og Gaarde fornemmelig i den østlige Del af Nørrejylland. — (*Colinghus*, tridie Poske dag.) Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 50—51, 168, 178. Datum efter Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 380—81.

2. Aprilis. *1859. PETER BRODERSZEN i Vesterbargeme i Gwsz Herred sælger 24 Sk. lybsk aarlig Rente af sin Gaard til Namen Janszen, Raadmd. i Flensborg, for 24 Mk. lybsk. — *Flensborch*, des mand. in den achtedaghenn Paschen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 417—18.

2. Aprilis. *1860. LAURENS TAMSZEN i Vesterbargheme i Gusz Herred sælger 2 Mk. 14 Sk. lybsk aarlig Rente af sin Gaard til Namen Jansszen, Raadmd. i Flensborg, for 46 Mk. lybsk. — *Flensborck*, des mand. in den hillighen daghenn Pasehenn. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 418—20.

8. Aprilis. 743. Brudst. i Tauber, Breve fra Kolding S. 98—99.

8. Aprilis. *1861. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF af Slesvig og Holsten udstede Lejdebrev for Kurf. Frederik af Pfalz's Gesandter at komme til Underhandling med K. Chr. II. i Flensborg inden d. 1. Juli. — *Coldingenn,* den VIII. Aprylis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 420—21.

8. Aprilis. *1862. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF (af Slesvig og Holsten) tilsende deres Gesandter paa Rigsdagen i Augsburg Lejdebrev for Kurf. Frederik af Pfalz's Gesandter (Nr. *1861) — *Coldingen*, den 8. tag des monats Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 421—23.

1548.

*1863. Dr. Dorothea meddeler Hr. Eske Bilde, at hun efter hans Ønske har opfordret Kongen til at fritage hans Søn Peder Bilde fra Toget til Meissen, da han skal holde Bryllup. — *Flensborg*, tirsd. e. Jubilate. Brudst. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 235. 24. Aprilis.

*1864. Dr. Johannes Bugenhagen tilskriver K. Chr. III. om Rigsdagen, hvori han frygter Fare for Evangeliet, om den langsomme Trykning af Luthers Værker m. m. — *Wittenberg*, XXVII. April. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 105—107. Balt. Studien XXXVIII. 419—21. Brudst. i Vogt, Johannes Bugenhagen S. 430. 27. Aprilis.

*1865. Hans Blome, Ditrichs Sohn, Erbgesessen t. Sehedorf, sælger Hert. Adolf af Slesvig forskjelligt Gods i Slux Herred. — *Kielle*, den anderen tag des monats May. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. VII. 419—23. 2. Maji.

*1866. K. Chr. III. giver Hr. Peder Thomissen, Superint. i Vendelbo Stift, Livsbrev paa Haverslev med Annexkirke samt Kronens Part af Tienden i nævnte Sogne, mod at han skal »besørge« Kirkerne med gode Sognepræster. — *Kolding*, mand. p. dom. Vocem jucunditat. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 386. 7. Maji.

*1867. K. Chr. III. giver Superint. i Vendelbo Stift (Dr. Oluf Chrysostomus) Ejendomsbrev paa en Grund i Hjørring. — *Kolding*, tirsd. p. dom. Vocem jucunditat. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 389. Jvfr. Danske Mag. 4. R. II. 78. 8. Maji.

*1868. K. Chr. III.'s Befaling til M. Hans Taugesenn, Superint. i Ribe Stift, at Trygleri af føre Mennesker og Posepilte skal forhindres, at syge og gamle Fattige skulle forsynes med Tegn, og at Skolepeblinge skulle gaa med Hætter, for at Folk kunne vide, hvem de skulle give Almisse. — *Koldiinghus slotth*, otthensd. n. e. sønd. Vocem jucunditat. Ny kirkehist. Saml. III. 39—40. Brev af samme Indhold og Dag til Lektor Frands Vormordsen, Superint. i Lunde Stift, i Engelstoft, Univ. og Skole-Annaler for 1813 S. 31—32 og i Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 71—72. 9. Maji.

*1869. K. Chr. III. befaler Lensmanden paa Kbhvns. Slot, Eske Bilde, at lade sætte nogle Skibe i Stand til at føre ham og hans Søn, Hert. Frederik, til Norge. — *Kollinghuus*, fred. n. e. Himmelfartsdag. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. S. 31. 11. Maji.

754. Adler, Efterr. ang. Ribe VIII. 200—101. Tidskr. f. Fiskeri II. 211—12. 12. Maji.

*1870. K. Chr. III.'s Laasebrev til Johan Friis t. Heslagger paa Heslagger Gaard samt en Del Gods i Gudme, Vindinge, Bierre, Skam, Saling, Bog, Vends, Odense og Aasum Herreder, og et Par Gaarde i Odense og Nyborg. — *Kolinghus slott*, mand. n. e. sønd. Exaudi. Aktst. etc., udg. af Fyens lit. Selsk. II. 158—66. 14. Maji.

*1871. Christiern Pedersen og Sander Leiel, Bgm., samt Raadmændene i Helsingør tilskjøde Hans Fynbo, Raadmd. smstds., en Byens øde Jord norden for Byen. — Mand. e. Exaudi. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 52 (jvfr. Fortalen). 14. Maji.

756. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 423—24. 16. Maji.

757. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 235—36. 22. Maji.

*1872. Otthe Brockenhusze pantsætter til sin Broder Claus Brochenhusze t. Søndergaardhe alt sit Arvegods i Fyen for 500 Dl. og lover ikke at sælge det til nogen anden end ham. — *Szøndergaardhe*, dominica Trinitatis. Diplomatar. Norveg. XII. 765. 27. Maji.

*1873. Trondt Haluordson sælger til Hr. Laue Bradhe t. Gidske og hans Hu-Fru Giøruel $3^1/_2$ Melelags Leje i Sødue paa Synmør. — *Gidszske*, hellig Treffoldighedtz synd. Diplomatar. Norveg. XII. 764. 27. Maji.

1548.

27. Maji. *1874. LAZARUS SCHWENDYS Skrivelse (til Kejseren), hvori han omtaler, at Kapitlet og Adelen i Bremen forhandle med K. af Danmark om at tage hans Broder til Coadjutor og Successor i Stiftet, hvilket vilde være ufordelagtigt for Kejseren; Hertugerne af Holsten have gjort deres Pligt imod den oprørske Greve af Mansfeld. — *Achersleben*, le 27. jour de May. (Fransk.) Bucholtz, Gesch. d. Regiernng Ferdinand. d. Ersten, Urk. Bd. S. 443—48.

c. 27. Maji. *1875. LAZARUS SCHWENDYS Beretning (til Kejseren) om den i Hannover d. 26. April afholdte nedersachsiske Kredsdag; Hertugerne af Holsten have givet det Paaskud for ikke at møde, at de vare for langt inde i deres Land nær ved Danmark. — Uden Datum. (Fransk.) Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten, Urk. Bd. S. 448—50.

13. Junii. *1876. PHILIPPUS MELANTHON skriver til K. Chr. III. om den Augsburgske Bog, som Kejseren har ladet udgaa; han underretter ham om, at Dr. Johannes Draconites i Lübeck, saa vidt han véd, ikke er uvillig til at gaa i Kongens Tjeneste, men at Dr. Georgius Maior endnu ikke er ledig. — *Witteberg*, 13 Jun. (Tydsk.) Corpus Reformatorum VI. 922—23.

13. Junii. *1877. Dr. GEORGIUS MAIOR beder K. Chr. III. undskylde, at han ikke kan modtage det ham tilbudte Lektorat i Theologien ved Universitetet i Kbhvn., og anbefaler i sit Sted Dr. Johannes Draconites i Lübeck. — *Wittembergk*, 13. Junii. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 111—13.

15. Junii. *1878. K. CHR. III. stadfæster med Rigsraadets Raad Johan Friis t. Hesselagers Fundats for Arvefølgen for hans Hovedgaard Hesselager med tilliggende Gods. — *Kiøpenhaffnn slotth*, sanctor. Viti et Modesti dagh. Saml. t. Fyens Hist. og Top. III. 122—31.

18. Junii. *1879. MAGISTRATEN i DEUENTERS aabne Brev om, at to Borgere i Staden paa Heinrick Dorres Begjæring vidnede, at de under et Ophold i Bergen have overværet Joens Splyths Bryllup med Hr. Vincentius Longhes Enke. — Opten achtienstenn dach Junii. (Hollandsk.) Diplomatar. Norveg. VI. 801.

19. Junii. *1880. Hert. HANS (af Slesvig og Holsten) tilskriver sin Broder (Hert. Adolf) om K. af Danmarks og deres eget Svar paa Hert. Henrik af Braunschweigs og den kejserlige Kommissær Lazarus Schwendis Skrivelser ang. Oprørerne; tillige spørger han ham om hans Mening med Hensyn til Mødet i Flensborg mellem de pfalziske Gesandter og K. Chr. II. — *Haderschleuen*, den 19. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 425—26.

21. Junii. *1881. ESKE BILDE t. Suannholm, Danmarks Riges Hofmester, kvitterer sin Foged Jens Schriffuer paa Brundlaagh for leveret Tømmer, Jern, Lærred, Skindvarer m. m. — *Suannholm*, torsd. n. f. s. Hanss dag. Diplomatar. Norveg. I. 814.

24. Junii. *1882. JENNS WYBORGH tilskriver Jørgen Gyldenstern, at han har sendt ham noget Fisk med hans Svend Laffue, og lover at udrede sin »Pensze« til S. Knuds Marked, saa vidt det er ham muligt, i Guld. — *Ex Ripis*, die natiuitat. Joannis bapt. Danske Mag. 5. R. I. 255—56.

30. Junii. *1883. Jo. VIBERGIUS, arch. Ripensis, sender Jørgen Gyllensternn 18 Dl. 11 ß lybsk og 20 Gylden i Guld, meddeler, at Tienden af Brønsze Kirke paa ny er arresteret, klager over, at Kongen nu er saa langt borte, at han ikke kan henvende sig til ham, og tilbyder at resignere Ærkedegnedømmet til Gyldenstjerne igjen. — *Ex Ripis*, sabbato p. natiuitat. Joannis bapt. Danske Mag. 5. R. I. 256.

3. Julii. *1884. PEDER HANSSZONN, Høvedsmd. p. Aggershus, PEDER HUITFELDT, Norges Riges Kansler, ERICH ROSENKRANTZ t. Nesszøen, JFFUER JENSSZON t. Fresie og CHRISTOFFER

1548.

Galde, Høvedsmd. p. Stenuigsholm, Væbner, og 5 Lagmænd, bevidne, at Hr. Laghe Brade t. Wedskøle efter Aftale er mødt i Oslo for at gaa i Rette med Laghe Wlffstandt om det Gods, som sal. Hr. Trude Wlffstandt har kjøbt og tilpantet sig i Norge, medens han og Fru Gørwell levede sammen, men at han nu snart maa rejse bort, da han har faaet kongelig Befaling til at ledsage Dr. Dorothea til Mysseren (Meissen). — *Oslo radstuffue,* tisd. e. vor Frue dagh visitat. Diplomatar. Norveg. III. 844—45.

*1885. Fortegnelse over det trondhjemske Gods, som af M. Nicolaus Verheyden, Sekretær i Deuenter, efter kejserlig Befaling blev bragt til Bryssel i tre Kister og Tønder, og Kvittering for Modtagelsen, udstedt af Hans Linck og Erasmus Stauff, Pfalzgrevens Fuldmægtige. — *Bruessel,* den VIII. dach Julii. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 836—37. 8. Julii.

*1886. K. Chr. III. forlener Dr. Peder Capiteyn med Hvidøre, den dertil hørende Kroret og Eng samt fire Gaarde i Vangede. — *Hafniæ,* s. Knudtt Konges affthen. Danske Mag. 4 R. IV. 250. 9. Julii.

*1887. K. Chr. III. fritager Peder Bilde, Embedsmd. p. Helsingborg Slot, for at deltage i Toget til Meissen. — *Kiøpnehaffnn slott,* loffuerd. n. e. s. Knudt konnings dagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 236. 14. Julii.

*1888. Litteræ Philippi Melanthonis ad Johannem Draconitem, in quibus scribit, se et D. Pomeranum regi Daniæ, cum iis de lectore theologico deliberanti, eum commendavisse. — Die 16. Julii. Corpus Reformatorum VII. 72—73. 16. Julii.

*1889. Frederik, udvalgt K. til Danmark og Norge, stadfæster paa sin Fader Chr. III.'s Behag tidligere Kongers Privilegier for Østerdallenn. — *Aggershus slott,* thenn XVII. Julii. Diplomatar Norveg. VI. 801—802. Brev af samme Datum for Vpdaell i Dipl. Norveg. I. 813. 17. Julii.

*1890. Den udvalgte K. Frederiks Bestemmelser ang. Jordbygsel i Norge, Brugen af kølnsk Vægt til Sølv ligesom i Danmark m. m. — *Akershwss,* then XVIII. Julii. Diplomatar. Norveg. XII. 766—67. 18. Julii.

*1891. Frederik, udvalgt K. til Danmark og Norge, meddeler Kongelles Indbyggere, som ved Fuldmægtige have hyldet hans Fader og ham, efter Begjæring forskjellige Privilegier og Bestemmelser ang. Maal og Vægt, Sejlads og Handel. — *Aggershus slott,* then XX. dag Julii. Diplomatar. Norveg. VI. 802—804. 20. Julii.

*1892. Den udvalgte K. Frederik udsteder, i Anledning af sin Hylding i Norge, paa Opfordring af Borgerskabet i Oslo et aabent Brev, indeholdende Bestemmelser om Landkjøb, Maal, Vægt, Mønt, Markeder og Grænsehandelen med Sverig. — *Aggershus slott,* then XXI. dag Julii. Diplomatar. Norveg. III. 845—47. 21. Julii.

*1893. K. Henrik VIII. af England meddeler K. Chr. III., at han har beordret Undersøgelse ang. de af Islænderne gjennem Anders Bille fremførte Klager. — *Amptoncourte,* 22. July. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21. 22. Julii.

*1894. Rinds Herreds Provst og Præster vidne, at de i en gammel Messebog have læst en Optegnelse om, at Hersom Kirke blev indviet af Biskop Eskild 1122 (?), og en Liste om Kirkens Ejendomme. — *Herszom kierke,* s. Jacobi dag. Saml. t. jydsk Hist. og Top. I. 354. 25. Julii.

*1895 (= I. *12,601). Andragendet henhører til 1548 og ikke til 1529. Se Diplomatar. Norveg. XII. 767—69. Julio.

*1896. K. Chr. III. og Hert. Hans melde Hert. Adolf, at de have bestemt, at Jasper Brochman og Dr. Clawes Crage samt Bispen og Kapitlet i Slesvig skulle møde 6. Augusti.

1548.

i Haderslev næste Thingdag, for at de førstes Trætte kan paakjendes; de bede ham sørge for, at Dr. Clawes, Bispen og Kapitlet møde. — *Coldingen,* den VI. tagk Augusti. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 53—54.

10. Augusti. 768. Udt. i Ny kirkehist. Saml. III. 40—41.

11. Augusti. 769. Brudst. i dansk Overs. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., I. 194—95. (Den udførligere Bedømmelse i Dänische Bibliothek 5. St.)

14. Augusti. *1897. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF (af Slesvig og Holsten) udskrive Ridderskab, Prælater og Stænder i Slesvig og Holsten til en Landdag i Flensborg d. 3. September. — *Haderszleben,* dinst. n. Laurenti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 426—27.

15. Augusti. *1898. Bisp TILMANNUS AB HUESSEN og det SLESVIGSKE DOMKAPITEL dømme i en Sag mellem M. Jasper Brockmann og Dr. Nicolaus Krage, hvilken sidste M. Jaspers Stifdatter havde udlagt som Fader til et af hende født Barn; Dr. Nicolaus, hvem det formenes at rense sig ved Ed, dømmes til i 5 Aar at være suspenderet fra gejstligt Embede og til at beflitte sig paa at komme til Forlig med M. Jasper paa hans Datters Vegne. — *Hadersleuen,* den voffteynden dach montes Augusti 1547 (ɔ: 1548). (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 550—51. Dansk Udt. med Aarstallet 1548 smstds. S. 55. Aarstallet 1548 synes at være det rette, jvfr. Nr. *1896.

15-22. August. *1899. ANDREAS BARTSCHER i Flensborg sælger til Namen Janssen, Raadmd. i Staden, $2^1/_2$ Mk. aarlig Rente af sit Hus for 50 Mk.; i Huset staar i Forvejen kun 300 Mk. Hovedstol, som tilhøre S. Nikolai Kirke. — Inn denn achtenn daghenn Mariенn hemmeluart. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 427—28.

c. 16. Augusti. *1900. K. CHR. III. samt Hert. HANS og ADOLF (af Slesvig og Holsten) udstede Lejdebrev for Gesandter, som Kurf. Frederik af Pfalz, hans Hustru og Enkehert. af Lothringen efter Kejserens Forslag paa Rigsdagen i Augsburg skulle sende til Forhandling med K. Chr. II. i Flensborg d. 11. Novbr.; Lejdet skal gælde fra 29. Septbr. til 25. Decbr. — Uden Datum. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 429—30.

17. Augusti. *1901. Hert. FRANTS af Lüneburg tilskriver Dr. Joh. Bugenhagen, at K. af Danmark ikke efter Bestemmelsen kan overvære Brylluppet i Torgau; han roser stærkt Kongens evangeliske Sindelag og Fromhed. — *Giffhorn,* freit. n. d. himmelfart Mariæ. (Tydsk.) Balt. Studien XXXVIII. 426—27.

21. Augusti. *1902. K. CHR. III. stadfæster en Overenskomst mellem Universitetet i Kbhvn. og Kongens Livlæge D. Cornelius (Hamsfort), hvorefter denne afstaar en Vikarieresidens, der laa til S. Birgitte Alter i Vor Frue Kirke, mod 60 Mk. danske aarlig til Universitetet, der agtede at benytte den til en Skole og Pædagogium. — *Collingh,* tiisd. p. assumpt. Marie. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 43—44. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 673.

22. Augusti. *1903. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Hr. Eski Bilde, Hofmester, og M. Niels Anderssen, Prior i Antvorskov Kl., at dette Kloster har Eneret til Fiskeriet i Ramsøø Sø. — *Koldinghus,* onsd. n. f. s. Bartholomei ap. dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 287—89.

24. Augusti. *1904. K. CHR. III. befaler Sander Leiel, Bgm. og Tolder i Helsingør, at han skal løslade de anholdte engelske Skibe, da K. af England har lovet at give Erstatning for, hvad de Engelske have frataget den danske Konges Undersaatter; Leiel skal derfor sende en Befuldmægtiget paa sine og andre forurettedes Vegne til England, og yde de

1548.

Engelske da ej Erstatning, skulle deres Skibe næste Aar arresteres i de danske Strømme. — *Coldinghuus slot*, s. Bartholomæi Tid. Histor. Tidskr. V. 451.

*1905. Vidisse udstedt af BGM. og RAAD i LÜNEBURG, efter Forlangende af K. Chr. III. og Hert. Hans og Adolf, af Kejser Frederik III.'s Brev af 23. Juni 1474 (I. Nr. 4507). — Mand. na Bartholomei. (Plattydsk.) Michelsen, Dithmars. Urkundenb. S. 74—75. 27. Augusti.

*1906. Udkast til et Lejdebrev, som K. CHR. III. samt Hert. HANS og ADOLF af Slesvig og Holsten skulle udstede for de Gesandter, som Kurf. Frederik af Pfalz, hans Hustru og Enkehert. af Lothringen efter Kejserens Forslag paa Rigsdagen i Augsburg skulle sende til Underhandling med K. Chr. II. i Flensborg. — Uden Datum. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 431—33. Augusti?

*1907. D. JOHANNES BUGENHAGENS Skrivelse til K. Chr. III. med Jochim v. Gerstorpff, til hvis mundtlige Beretning om den sørgelige Tilstand i denne Jammertid han henviser. — *Wittenberg*, II. Septembr. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 108—109. Balt. Studien XXXVIII. 428—29. 2. Septbr.

*1908. PHILIPPUS MELANTHON melder K. Chr. III. en Del Nyheder fra Tydskland og beder fra Luthers Enke om, at den aarlige Hjælp, Kongen gav hendes Husbond, ogsaa maa tilflyde hende. — *Witteberg*, am 3. tage Septembris. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 20—22. Corpus Reformator. VII. 131—32. 3. Septbr.

*1909. K. CHR. III. tilskriver Ridderskab, Prælater og Stænder i Holsten og Stormarn, at han er misfornøjet med, at en stor Del af dem er udebleven fra den udskrevne almindelige Landdag i Flensborg, og opfordrer dem derfor i sit eget og Hert. Adolfs Navn til at møde paa en ny Landdag i Bornhøved d. 1. Octobr. — *Flenszburgk*, dinst. n. Egidi 6. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 434—35. 4. v. 6. Septbr.

*1910. Hert. FRANDS af Braunschweigs Skrivelse til Fyrst Wolfgang af Anhalt, hvori han omtaler, at K. af Danmark vil blive ved Gud og hans Ord, selv om han skal blive bragt til at tigge derved. — *Giffhorn*, Mittw. n. Egidii. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv III. 13—15. Schlosser, Weltgeschichte XII. 274—75. 5. Septbr.

*1911. JOHANNES HOLMANNUS' Skrivelse til Johannes Pistorius, hvori han beklager, at denne ikke har sendt ham Oplysninger om Universitetet i Kbhvn., hvor han havde ønsket at studere: nu gaar han til Wittenberg, men sender dette Brev med M. Jacob Mittag til Kbhvn. — *Rostochii*, 5. Sept. (Latin.) Udt. p Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 608. 5. Septbr.

*1912. SEYNELL KNUTZDATTHER erklærer, at hun har været i Venskab med Oluff Hanssen og med ham faaet to Børn, men at hun, da han ikke vil have hende til Ægte, giver ham ledig og løs, kvit og fri for al Tiltale med Tilladelse til at ægte en anden. — Uden Datum. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 144. ante 7. Septbr.

*1913. EYLER RONNOW, Befalingsmd. p. Nesbyhoffued, JORGEN GULDENSTIERN, JORGEN JENSENN, Superint. over Fyns Stift, HANS FRIIES og OLUFF HANSSENN, Bgm. i Odense, dømme mellem Oluff Hanssen og Seynell Knutzdatther om Ægteskab, som sagdes at være »dennem mellem gangen«: Dommen gaar ud paa, at de paagjældende ikke ere Ægtefolk. — *S. Hans Closter y Otthensse*, fred. e. Egidii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 144—46. 7. Septbr.

*1914. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF forlene den kgl. Statholder Breide Rantzow med Godset Rehtwisch, der af Ewald Jessen er blevet ham overdraget. — *Flensburg*, den 9. Septembr. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 647—48. 9. Septbr.

1548.

12. Septbr. *1915. K. Chr. III. anmoder, idet han minder om, hvorlidet han hidtil, navnlig siden Delingen har besværet dem med Skatter, Amterne Sonderborg, Nordborg og Flensborg samt Stæderne Sonderborg og Flensborg om at erlægge en dobbelt Skat til førstkommende Martini og levere den til Amtmanden i Flensborg, Jesper Rantzau. — *Flensborgk*, mitw. n. Marie geburt. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 435—36.

12. Septbr. *1916. Hert. Hans' Skrivelse til Christoffer Rantzow, at Superint. Hr. Antonius Keiser i dette Aar skal forhøre Præsterne og holde Visitation (i Tønder Amt). — *Haderschleben*, den 12. Septembris. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 79—80. Dansk Overs. smstds. S. 65.

12. Septbr. *1917. Litteræ Philippi Melanthonis ad Georgium principem in Anhalt, in quibus duorum concionatorum, qui expulsi ex Augusta, in Daniam fugere cogitent, mentionem facit. — Die 12. Septemb. Corpus Reformatorum VII. 140.

13. Septbr. 775. Jvfr. Danske Kancelliregistr. 1535—50 S. 391.

16. Septbr. *1918. Philippus Melanthon Georgio Fabricio, scholam Misnensem gubernanti, scribit, venturum esse Petrum Suavenium, quo nemo sæpius nunc ad imperatorem ex aula Danica mittatur. — 16. cal. Octobris. Corpus Reformatorum VII. 143—44.

18. Septbr. *1919. K. Chr. III. sender Dr. Pomeranus og Philip Melanchton deres aarlige Pension, 50 Daler til hver, og beder dem at overlevere 50 Daler til Luthers Enke. — *Flensburg*, denn XVIII. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 253—54 Udt. i Balt. Studien XXXVIII. 429.

19. Septbr. *1920. K. Chr. III. befaler Adelen og andre, som have Landejendomme i Slesvig, at indbetale den paa sidste Landdag til Kongens Datter, Frøken Annas Udstyr bevilgede Frøkenskat inden Martini til Amtmanden i Flensborg, Jesper Rantzau. — Den XIX. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 436—37.

19. Septbr. *1921. Marillac meddeler K. Henrik II. af Frankrig bl. a., at Danmark og Sverig have indgaaet et Forbund, som de haabe, at den nye Konge af Polen vil tiltræde. — *Brüssel*, 19. Sept. (Fransk.) Tydsk Udt. og Brudstykk. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 158—60.

21. Septbr. *1922. Dr. Nicolaus Cragh beder K. Chr. III. om at unde ham Suderstapel Sognekald, der er bleven ledigt, da han lider Mangel paa alt. — *Sleswych*, den dach Mathei. Schumacher, Gel. Männer Briefe III. 91—93. Dansk Overs. i Ny kirkehist. Saml. IV. 56 57.

24. Septbr. *1923. K. Chr. III. svarer Dr. Nicolaus Krage paa hans Ansøgning (21. Septbr.), at han skal underkaste sig den over ham fældede Dom. — *Flennsburg*, den XXIIII. Septembris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 57-58.

24. Septbr. *1924. K. Chr. III. befaler efter deres egen Ansøgning Bgm. og Raad i Flensborg at straffe dem, som bruge Skjældsord for Retten; men de maa heller ikke selv vægre nogen Retten. — *Vp vnsem schlatte Flenszborch*, den XXIIII. Septembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 437—38.

24. Septbr. *1925. K. Chr. III. befaler Staden Sønderborg ikke at hindre Flensborgerne i Udvidelse af deres Privilegium paa fri Handel paa Als og særligt paa Torvet i Sønderborg; at han har stadfæstet en Skraa for Skomagerne i Staden, gjør ingen Forandring deri. — *Flensburg*, den 24. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 439.

26. Septbr. *1926. K. Chr. III. befaler Amtmanden i Sønderborg at fastsætte en Afgift for Brugen af de i Amtet paabegyndte »Fischlager« og underrette Raadet i Flensborg, hvis Borgere have taget Del deri, om dette. — *Flensburg*, 26. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 440.

1548.

*1927. K. Chr. III.'s Befaling til Abbeden i Rue Kl. om at paase, at Klostermændene (»die Provener«) forholde sig kristeligt og passende og ikke føre et forargeligt Liv. — *Flensburg,* den 26. Septembris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 554. 26. Septbr.

*1928. Relatio Johannis de Oppersdorf, in qua inter alia de conventu a legatis Galliæ, Daniæ et Svetiæ in quadam civitate septentrionali nuper habito refert. — Sine die. Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 163—65. ante Octobrem.

*1929. Husbu Herredsthings Vidne, forlangt af Forstanderen for Helligaands Hus og Kirke i Flensborg over et Sognevidne af Hurup Sogn om noget Jordegods i Hurup. — Mand. na Michaelis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 441—42. 1. Octobr.

*1930. Breida Rantzow meddeler K. Chr. III., at Fyrstendømmerne ikke oftere ville betale Tyrkeskatten, samt underretter ham om en Brevvexling med Domherren Johan Garlefsery (?) ang. Kongens hemmelige Befalinger til denne og om Sekretæren Corpers uforklarlige Udeblivelse fra Mecklenburg. — *Boldinckstede,* donnersd. na Michaelis. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 10—11. 4. Octobr.

*1931. Brev fra Philippus Melanthon til Hert. Albrecht af Preussen, indeholdende forskjellige Nyheder, deriblandt at K. af Danmark har skrevet, at han ikke vil antage nogen Forandring i den nu herskende Lære og Ceremonierne. — Die 7. Octobris. (Latin og Tydsk.) Corpus Reformatorum VII. 163—64. 7. Octobr.

779. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 442. 8. Octobr.

*1932. Johans Asbiørnssen tilskjøder Pedher Hanssen, Høvedsmd. p. Aggershus, sin Del af Gaarden Sygherudh paa Eghestrandhen i Hoff Sogn. — *Eedh y Hoff soghen,* pridie diui Dionisii. Diplomatar. Norveg. VII. 820—21. 8. Octobr.

*1933. Philippus Melanthon Joachimo Camerario scribit, quasdam præcipuas feminas reginam Danicam comitari cupivisse, ut ecclesias Saxonicas viderent; miratur, Petrum Suavenium, quum quidem rex vellet, noluisse venire nec litteras misisse; narrat, regem Danorum scripsisse, se piorum invocationem mutationibus malis turbare nolle. — VIII. Octob. Corpus Reformatorum VII. 165. 8. Octobr.

*1934. K. Henrik VIII. af Englands Brev til K. Chr. III. ang. Islændernes Klager, som ere overdrevne og ubeviste. — *Oteland,* 13. Oct. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21. 13. Octobr.

*1935. Dr. Joannes Bugenhagen tilskriver K. Chr. III. om Dronningens og Prinsessens Ankomst til det forestaaende Bryllup, om sin Bekymring over Kongens Svagelighed, om Evangeliets Udbredelse og om Udgivelsen af Luthers Skrifter. — *W.,* 13. Octobr. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 110—13. Balt. Studien XXXVIII. 429—32. 13. Octobr.

*1936. K. Chr. III. befaler Peter Peterssen i Flensborg at efterkomme det Forlig, som han ved Amtmanden i Koldings Mægling har sluttet med Catharina Laurenszen om sin Andel i en Gaard i Brambdorff i Kolding Amt. — *Coldingen,* den XIIII. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 443. 14. Octobr.

*1937. Breda Rantzow underretter K. Chr. III. om Tilstanden i Fæstningen Crempe. — *Itzehoe,* (17. October). Tydsk Udt. og Brudst. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 11. 17. Octobr.

*1938. Erick Rosenkrantz klager til Kongen over de tydske Kjøbmænd paa Bryggen i Bergen, der ikke ville møde for Kongen i Rettergang med ham om nogle Grunde, og opfordrer Kongen til at haandhæve sin Myndighed mod Tydskernes tiltagende Vold. — *Berghenn,* 23. Octobris. Diplomatar. Norveg. II. 856—57. 23. Octobr.

1548.

26. Octobr. *1939. PEDHER HANNSSEN, Hovedsmd. paa Aggershus, giver Otte Brockenhusz, Hovedsmd. over Raade Skibrede, Kvittering for $141\frac{1}{2}$ Daler af Gjengjærdskatten og for 10 Daler, som han udgav for Viktualier til Kongens Skipper Annders Hogck. — *Agershusz,* thenn 26. dag Octobris. Diplomatar. Norveg. XII. 769—70.

29. Octobr. *1940. ANDREAS FREDERICI FREZE anmoder Hert. »Johans Frederich« (Hans) af Slesvig og Holsten om Understøttelse til Fortsættelse af sine Studier i Rostock. — *Rostock,* des mand. n. Simonis et Judæ apostolor. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 983—85.

8. Novbr. *1941. K. CHR. III. tilskriver Dr. Pomeranus ang. sin Helbredstilstand; tillige beklager han Standsningen af Udgivelsen af Luthers Værker, men ønsker dog at erholde det ene udkomne Bind. — *Coldingen,* den VIII. Nouemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 254—55. Brudst. i Balt. Studien XXXVIII. 432—33.

9. Novbr. *1942. TEMME JENSSEN, Fgd. i Bahus Len, meddeler Hr. Eske Biille t. Svanholm Underretning om forskjellige Lensforhold. — *Torsby,* fred. n. f. s. Morthens dagh. Diplomatar. Norveg. X. 788—89.

10. Novbr. *1943. HANS TAUSON, Superint. i Ribe Stift, stadfæster Valget af Pouell Sonickson til Sognepræst i Rhoagger og meddeler ham Kollats paa samme Kald. — *Ripe,* s. Martini biscops afften. Ny kirkehist. Saml. III. 41—42.

12. Novbr. *1944. K. HENRIK VIII. af Englands Anbefalingsbrev for Gesandten Sir John Bortwick til K. Chr. III. — *Hampton,* 12. Nov. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21.

14. Novbr. *1945. M. PETRUS GENERANUS, Præst i Apenrade, beder Hert. Hans om at skaffe ham en Ko, som den afdøde Abbed Merten i Lugumkloster har skjænket ham for sin Død, og som han saa højligen har behov til sine smaa Børn. — *Apenrade,* mitw. n. Martini. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 696—97.

16. Novbr. *1946. TRUELS ALFFSEN sælger Gaarden Sossen paa Eger i Hogs Sogn til Per Hansen, Hovedsmd p. Aggershus. — *Ffaos,* fred. n. e. s. Morthens dagh. Diplomatar. Norveg. VIII. 839—40.

17. Novbr. *1947. Brev fra SANDER LEIEL, Tolder i Helsingør, til K. Chr. III., hvori han melder, at den Medicin, Kongen har bestilt i Holland, er kommen tillige med andre Sager (»Malwerszii«, en Marekat, Granatæbler) til Kongen; i Østersøen har raset en heftig Storm. — *Kiioffnchaffnn,* løffnerd. n. e. s. Martini dag. Herholdt og Mansa, Saml. t. dansk Medicinal-Hist. I. 239—41. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., I. 615—16.

22. Novbr. *1948. JARLEN af ARRANS Instrux for Sir David Lindsa paa dennes Sendelse til Danmark i Anledning af Tilbagegivelsen af nogle Kanoner, som ere fratagne et Skib, tilhørende Nicolas Bilder; han skal tillige bede K. Chr. III. sende Skotland nogle Skibe til Hjælp i dets Krig med England. — 22. Nov. Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 62, tillige med Udt. af Anbefalingsskrivelsen for D. Lindsa.

26. Novbr. *1949. M. PAULUS NOUIOMAGUS Joanni Pistorio scribit, se domum suam universitati locasse et gavisum esse, Joannem commodam habitationem apud M. Johannem Pomeranum nactum esse; deinde rogat, ut ecclesiasticam historiam, quam a Nicolao bibliopola accepisset, illi remittat. — *Neoburgi,* altera p. Catharinæ. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 609.

27. Novbr. *1950. PEDER HANSENN, Høvedsmd. p. Aggershus, PEDER HUITFELDT, Norges Riges kansler, IFFUER JENSSENN t. Fresie m. fl. paadømme en Sag mellem Hr. Gude Galle

1548.

t. Nigord og Margrette Jonsdotter ang. Effuie Gaard og Gods, som tildømmes den sidstnævnte. — *Osslaa rodstoue,* tiisd. e. s. Karinne dag. Diplomatar. Norveg. I. 813—15.

*1951. D. Joannes Bugenhagen skriver til K. Chr. III. om Papisteriets Udbredelse, om Trykningen af Luthers Skrifter, om det gode Forhold mellem Hert. Augustus og Fru Hanna etc. — *Wittenberg,* XI. Decembr. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe, I. 114—15. Balt. Studien XXXVIII. 433—34. 11. Decbr.

*1952. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet sende Kongen det første Ark af Bibeloversættelsen som Prøve fra Bogtrykkeren og bede ham snarest at meddele, hvilke Forandringer han ønsker foretagne deri. — *Coppenhagen,* den XVI. tag Decembris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. I. 121—23. 16. Decbr.

*1953. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten forlener sin Marsk Asmus v. Anefeld med Apenrade Slot og Len. — *Gottorp,* mont. n. d. heil. Christtage. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 183—85. 26. Decbr.

785. Brudstykk. i Dahlerup, Mariager S. 24 og 30. 28. Decbr.

787. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 47—49.

*1954. Overenskomst mellem Kirkeværgerne for Vor Frue Kirke, Hellig Geistes og S. Nikolai Kirke om det Forhold, hvori hver Kirke skulde bidrage til Udgifterne ved den nye Kirkegaard uden for Byen samt til den almindelige Skole paa Vor Frue Kirkegaard. — *Kiøbenhaffn.* Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 136.

*1955. Register over Odense S. Knuds Klosters Ejendomme og dets Adkomstbreve. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 50—68.

*1956. Fortegnelse over en Del gejstlige Beneficier i Oslo og Hammers Stift, som Herremænd og andre (Jens Skriver i Malmo, Hr. Trude Greersson, Hr. Eske Biilde og Eriich Roszenkrantz) have taget til sig. Diplomatar. Norveg. VI. 804.

1549.

1549.

*1957. Jesper Rantzau. Amtmd. i Flensborg, giver Kvittering til Raadet i Flensborg for den gjennem Andreas Schroder til ham udbetalte Frøkenskat for Aaret 1548 til Beløb af 600 Mk. lybsk. — *Flenszborch,* ame midtw. n. deme nyen jares daghe. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 444. 2. Januar.

*1958. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet tilskrive Kongen, at de have modtaget hans Befaling, hvorved der paalægges deres Tjenere i Try og Holbo Herreder visse Ægter, men gjore ham tillige opmærksom paa, at dette strider mod Universitetets Privilegier, der give dets Tjenere samme Rettigheder som Adelens. — *Copenhagen,* mont. p. trium regum. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 44—47. 7. Januar.

*1959. K. Chr. III. befaler sin Hofmester Eske Bilde t. Suanhollum at udlevere hans Livlæge D. Peder Capietienn nogle Viktualier for en Almanak, han havde dediceret og tilsendt Kongen. — *Kolinghus slott,* tisd. n. e. hellige tree Konningers dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 47. 8. Januar.

*1960. Marillac meddeler K. Henrik II. af Frankrig, at saa vel Kurf. August af Sachsen som K. af Danmark siges at ville slutte sig til Ligaen mod Kejseren. — *Brüssel,* 9. Jan. (Fransk.) Tydsk Udt. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 190—91. 9. Januar.

1549.

12. Januar *1961. M. Paulus Nouiomagus, concionator regis, Johanni Pistorio pro libro misso et diligentia ejus in negotiis suis gratias agit, suadetque, ne orationibus et laboribus præsentis ejus vocationis desit. — *Neoburgi,* 12. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. II. 609—10.

14. Januar. *1962. Testament af Sander Leyl, Bgm. i Helsingør, hvorved han deler sit Efterladenskab mellem sin Hustru Eline Davidsdatter og deres Børn. — *Helsingør,* mond. n. f. s. Anthonii confessoris dau. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 36—37.

18. Januar. *1963. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus, hvori han beklager Religionens sorgelige Tilstand i Tydskland; han haaber snart at modtage Luthers Skrifter, som nu atter skulle være under Pressen. — *Kolding,* 18. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 255 og i Balt. Studien XXXVIII. 435.

25. Januar. *1964. Litteræ Philippi Melanthonis ad Georgium principem in Anhalt, quæ his verbis clauduntur: »Nollem in Daniam mitti τὸ σύγγραμμα περὶ ἀδιαφόρων«. — Die convers. Pauli. Corpus Reformatorum VII. 319—20.

Januar *1965. K. Chr. III.'s Forskrift for Catrine Jyrgens i Flensborg til Sten Bilde i Anledning af en Kornhandel. — Uden Datum. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 444.

Januar. *1966. Litteræ Helonis Frisii ad Philippum Melanthonem, in quibus hæc verba: »Legatus (Angliæ) cum Dano agit de perseverando«. — Sine die. Corpus Reformatorum VII. 307—309.

Januar. *1967. Kejser Carl V.'s Instrux for Simon Rénard, Gesandt ved det franske Hof; han skal fra Tid til anden skaffe Underretning om, hvad der er Gjenstand for de Forhandlinger, K. af Frankrig fører med Danmark, Sverig og de endnu oprørske Hansestæder. — *Bruxelles,* Janvier. (Fransk.) Weiss, Les papiers d'état du Card. de Granvelle III. 343.

1. Febr. 793. Melbye, Forsøg til en fyensk Præstehist. I. 70—71.

9. Febr. *1968. Philippus Melanthon Doct. Erhardo Schnepfio scribit, regem Danorum petivisse, ut lector theologicus, qui Germanice concionari possit, in academiam Hafniensem mitteretur. — Die 9. Februarii. Corpus Reformatorum VII. 334.

11. Febr. *1969. K. Chr. III.'s aabne Brev til Indbyggerne i Tørilde Herred, at han igjenkalder alle de Lagdagsbreve, han havde givet Peder Oxe t. Gisselfeldt paa egne og Medarvingers Vegne efter Hr. Magens Gøye paa Killdkier Gaard og Gods m. m. imod Fru Kirstine, Karl Brysckis Enke og hendes Medarvinger, indtil Sagen har været for Kongens Retterthing. — *Koling,* 2. feria p. Dorotee virg. Danske Mag. 4. R. V. 350.

13. Febr. *1970. Georg Maiors Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han omtaler Breve fra K. af Danmark til Dr. Pomeranus (Johan Bugenhagen) og til sig selv, hvoraf hans Fastholden ved den rene christelige Lære fremgaar. — *Wittenberg,* 13. Februar. (Tydsk.) Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 435—38.

15. Febr. *1971. Litteræ Volquardi Jonæ, pastoris Slesvicensis, ad Johannem Pistorium studiosum Haffniæ degentem, de rebus privatis. — *Slesvigæ,* 15. Febr. Schlesw.-Holst. Anzeigen 1761 S. 808. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 610.

28. Febr. *1972. Dr. Joannes Bugenhagens Skrivelse til K. Chr. III., hvori han afviser et Rygte om Evangeliets Forfald i »disse Lande«; tillige underretter han Kongen om sin Datters forestaaende Giftermaal. — *Wittemberg,* vltima Februarii. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe I. 115—20. Balt. Studien XXXVIII. 438—41.

1549.

*1973. K. CHR. III.'s to Søbreve til Brede Randtzow for to Skibe, der skulle sejle fra Flensborg til Norge for at hente Tømmer. — Uden Datum. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 444—45. Febr.

*1974. Dr. GEORGIUS MAIOR tilsender K. Chr. III. et lille Skrift og skriver, at alt endnu med Hensyn til den rene Lære er uforandret i Sachsen, skjønt der vel desangaaende har været forhandlet i Leipzig. — *Wittemberg*, den ersten Martii. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 119—21. 1. Martii.

*1975. De tre Stæder (DEVENTER, KAMPEN og ZWOLLE) raadspørge Staden Köln som Hoved for den tredje Del af Hansen ang. en Opfordring fra de vendiske Stæder til en Sendelse til Danmark i Anledning af Kontoret i Bergen. — *Deventer*, am thiensten daghe Martii. (Hollandsk.) Udt. i Register v. charters en bescheiden in h. oude Archief v. Kampen III. 60. 10. Martii.

797. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 8. S. 160. Samme Befaling til Superint. i Fyns Stift. Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 398—99. 14. Martii.

*1976. K. CHR. III. skjænker Niels Jespersen, Præst i Kolding, en Gaard i Byen til fri Bolig, og bestemmer, at den efter hans Død skal være fri Bolig for Sognepræsternes Enker. — (*Kolinghus*, torsd. e. sønd. Reminiscere.) Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 80, 85. Datum efter Danke Kancelliregist. 1535—50 S. 408. 21. Martii.

*1977. Brev fra LAURENTIUS TRAPZUNTIUS til Georgio in Stella Chryso-Phoro (J. Gyldenstjerne). — *Ex Sentine Oppidulo*, 12. Cal. April. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 257. 21. Martii.

*1978. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF af Slesvig og Holsten befale Prælater, Ridderskab og Stæder i Slesvig og Holsten at holde sig i Krigsberedskab paa Grund af Rustningerne i Nabolandene, om end de kun i Anledning af den pfalziske Sag ere i Uvenskab med nogen; tillige mindes de om at betale de resterende Beløb af den til Kongen bevilgede Frøkenskat. — Am sund. Oculy. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 445—46. 24. Martii.

*1979. K. CHR. III. takker Dr. Georg Maior for de oversendte Exemplarer af et af ham til Kongen dediceret Skrift »Auslegung des 90sten Psalms etc.« og sender ham herfor en Foræring af 50 Dl.; han har modtaget to Bind af Luthers Skrifter og ønsker det 3dje, saa snart det udkommer. — *Kolding*, 30. Marts. Udt i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 255. 30. Martii.

*1980. JOHANNES TAUSEN, Superint. i Ribe Stift, bekjendtgjør den kongelige Befaling for Faddere (Nr. 797) for Provsterne Petrus Glambeck og Andreas Henningi med Paalæg om at lade Skrivelsen oplæse paa Endle Herreds, Holmands Herreds og Brusk Herreds Thing. — *Ripe*, Midfaste løffuerdag. Ny kirkehist. Saml. III. 42. 30. Martii.

*1981. PETER NAMENSEN, Bg. i Flensborg, sælger en Kaalhave der i Staden til Mester Hans Snidtker for 21 Gylden. — Sondages Letare. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 446. 31. Martii.

*1982. Dr. GEORGIUS MAIOR tilskriver K. Chr. III. ang. en ny ved Foranstaltning af Fyrst Georg af Anhalt forfattet og af Universitetet i Wittenberg gjennemset Agendebog, om Løsladelsen af de i Ulm fangne Præster, om nogle Theologers Død, m. m. — *Wittembergk*, sunt. Judica. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 122—24. 7. Aprilis.

*1983. Litteræ JOHANNIS BUGENHAGEN ad M. Johannem Tausanum, »pastorem« Ripensem, in quibus de malis temporibus, in quibus versantur, conqueritur. — *Ex Witeberga*, Aprilis 10. Ny kirkehist. Saml. III. 43—44. Balt. Studien XXXVIII. 442—43. 10. Aprilis.

1549.

11. Aprilis. *1984. GEORGIUS SELMERUS, Husensis, a Johanne Pistorio, Haffniæ degente, petit, ut res suas Ecklefordiam sive Flensburgum quam primum mittat; librum contra Interim scriptum ei donat. — *Husii,* 11. Aprilis. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 610.

12. Aprilis. *1985. Gjenbrev af JORGEN VIGH, Bg. i Helsingør, til Kirkeværgerne for Frue Kirke i Kbhvn., Dr. Albret Knoppert og Laurids Madsen Bossestober, Raadmd., paa 20 Sk. danske aarlig Landgilde af en Grund i Helsingør. — *Kiobenhavn,* den XII. Aprilis. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 37.

14. Aprilis. *1986. IDE MUNCKES DATTER tilskriver Hr. Eske Biilde t. Vallenn, Danm. Riges Hofmester, om hans Forslag til Ægteskab mellem hans Søn Henriick Bylde og hendes Datter Carrenn Rosennkrants, som dog formentlig endnu er for ung til at bortloves. — *Vallenn,* Palme søndag anno 154 . . Heise, Familien Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 236—38.

17. Aprilis. *1987. K. GUSTAF I. meddeler Germund Svensson, Stath. p. Kalmar, at hans Gesandter i Danmark have underrettet ham om, at Hert. Adolf, K. Chr. III.'s Broder, i Holland udruster 100 Orlogsskibe med 18—20 Fænniker Knægte, som i Følge en gammel Aftale med Hert. Adolf og Enkehert. af Lothringen skulle anvendes mod Sverig. — *Kungsör,* 17. April. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars hist. VI 352—63.

18. Aprilis. *1988. K. CHR. III. forlener Otte Rud, Hofsinde, med Draxholm Slot. — *Kjøb. Slot,* Skjærtorsdag. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 88.

21. Aprilis. *1989. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Georgium principem in Anhalt de beneficio dei, vocantis regem Danorum et alios principes Germanicos ad agnitionem Evangelii et ita confirmantis, ut non abjiciant veritatem; narrat, D. Pomeranum litteras regias pie scriptas misisse. — Die Paschatis. Epistolar. Ph. Melanchthonis libri IV. S. 314. Corpus Reformatorum VII. 388.

25. Aprilis. *1990. K. CHR. III. overdrager Dr. Cornelis Hamsfort og dennes Efterkommere en Gaard i Odense paa det Vilkaar, at de stadig skulle holde et med forskjellige Privilegier udstyret Apotek der. — *Kiiøpnehaffuen,* torssd. n. e. Paaske dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 674—76.

26. Aprilis. *1991. K. CHR. III.'s Befaling til Roskilde Kapitel at paaminde alle Kannikerne at møde i Kapitlet den Dag, de pleje at protestere, og afsige Kjendelse i en af Marquard Urne, Kannik i Roskilde, forebragt Klage ang. en Rente, som nogle Kanniker med Urette nyde. — *Kiøpnehaffn,* fred. n. e. Posche dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 35—36.

29. Aprilis. *1992. K. GUSTAF I. tilskriver Præsten Gudmund i Rättwik (i Dalarne), at K. Chr. II.'s Svigersøn Pfalzgreven skal have farlige Planer for imod Sverig; da nu tillige K. Chr. II. er kommen løs fra sit Fængsel, er der Grund til Forsigtighed. — *Kungsör,* 29. April. (Svensk.) Diplomatar. Dalekarl. III. 101—103.

3. Maji. *1993. HERREDAGS Dom mellem Axel Urne og M. Hans Gaas, Hans Berilsen t. Nakke og andre Niels Berilsens Arvinger ang. Inventarium til Lyse Kl., som Niels Berilsen har forkommet den Tid, han havde Klostret i Len; Dommen lyder paa, at Niels Berilsens Gods skal skiftes efter Norges Lov, og Kronen først fyldestgjøres paa Klostrets Vegne. — D. 3. Mai. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 217 og i Ny kirkehist. Saml. I. 651—52.

6. Maji. *1994. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Iuer Krabbe, Embedsmd. p. Koldinghus, og Viborg Domkapitel, at hans Krav paa noget Gods i Monstet er ugyldig, men at han og hans Medarvinger skulle være berettigede til at præsentere en Præst til den

1549.

Morgengudstjeneste, som skal holdes i Viborg Domkirke 5 Gange om Ugen i Stedet for de aflagte Messer. — *Hafnie,* mand. n. e. synd. Misericordia domini. Ny kirkehist. Saml. VI. 289—93.

*1995. Bogtrykker LUDWICH DIETZ kvitterer for 225 Gylden, som han har faaet af de Højlærde ved Kbhvns. Universitet for at trykke Bibelen. — *Copenhagen,* am 9. May. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. I. 123—24. 9. Maji.

*1996. ERICK KRABBE t. Bustrup, ANTHONNIS BRYSCKE t. Langeso, D. R. Kansler, GABRIELL GYLDENSTIERNN t. Restrup og STII PORS, Embedsmd. p. Lundegaard, vidne om den Overenskomst, der er truffet mellem Peder Oxe t. Gisselfeld paa egne og Hr. Mogens Goies andre Arvingers Vegne og Fru Helle, Hr. Holger Wlffstandtz Enke, og Taghe Toth med Hr. Holgers andre Arvinger om Delingen af det store Pant i Skaane. — *Kiobennhaffnn,* otthensd. n. e. sønd. Jubilate. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 238—39. 15. Maji.

*1997. Hert. HANS skriver til Lensmanden Siuert Rantzow, at Superintend. M. Anthonius Keiser skal samle de dygtigste og lærdeste Theologer i Nabolaget for at fælde Dom over Hr. Jurgen Borsoe, Sognepræst i Felstorp, for hans begangne Ægteskabsbrud. — *Coppenhagen,* den XIX. May. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 81—82. 19. Maji.

*1998. Hert. HANS underretter Jheronimus Boldeck og M. Anthony Keiser om, at han med Hensyn til Afstraffelsen af det af Hr. Jeorgen Borsoe, Sognepræst i Felstorp, begaaede Ægteskabsbrud har tilkjendegivet Siuert Rantzow, Embedsmd. paa Haderslev, sin Mening. — *Coppenhagen,* den XIX. May. (Tydsk.) Kirkehist Saml. 3. R. I. 80. 19. Maji.

*1999. K. CHR. III. tillader, at et Stenhus i Hjørring maa anvendes til Skolebygning, og henlægger Renten af Præstegildet smstds. til Skolen. — *Kiopenhaffnn,* fred. p. sønd. Cantate. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 391. 24. Maji.

*2000. Dr. JOHANNES BUGENHAGENS Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han omtaler, at han har skrevet til Neder- og Højtydskland og Danmark, at han og Wittemberger Theologerne ere uden Skyld i nogle udspredte theologiske Artikler. — *Wittenberg,* Urbani. (Tydsk.) Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 91—98. Balt. Studien XXXVIII. 443—52. 25. Maji.

*2001. JØRGEN GYLDENSTYERN lover at give sin Broder Knud Gylstyrn t. Vosborigh inden førstk. Jul Skjødebrev paa tre Gaarde i Ryby, mod at denne giver ham Vederlag i Gods eller Penge, samt bekjender at have modtaget 100 Jacop Daler forud. — *Vons,* then otte och XX. dagh Maay. Danske Mag. 5. R. I. 257. 28. Maji.

*2002. Kejser CARL V. underretter sin Gesandt i Frankrig om, at K. af Danmarks Afslag paa Frankrigs Forlangende om at hverve Tropper i hans Lande er begrundet i Forbundet mellem Kejseren og Kongen; Gesandten bør dog have et vaagent Øje med de franske Praktiker i hine Egne, og han skal tillige blive underrettet om de Hverv, som de danske Gesandter, der nylig ere ankomne til Bryssel, have at forebringe. — *Bruxelles,* le 28 de may. (Fransk.) Weiss, Les papiers d'état du card. de Granvelle III. 360—61. 28. Maji.

*2003. Erklæring af den LIFLANDSKE ORDENSMESTERS GESANDT til Kejseren, hvori han omtaler, at Lifland er omgivet af mange fremmede Potentater, imellem hvilke de Danske, og hvoraf nogle tragte efter Landet. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten VI. 337—38. Post 30. Maji.

*2004. JOHANNES MATHLÆ RIPENSIS a D. Johannea Bugenhagio petit, ut regi Daniæ egestatem suam literis exponere non gravetur, ut pecuniæ ad studia inchoata Witteberga continuanda sibi mittantur. — 3. die Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 77—78. 3. Junii.

1549.

3. Junii. *2005. M. HANS GAAE (ɔ: GAAS) bekjender at have fanget Brev af Professorerne ved Kbhvns. Universitet paa en Gaard i S. Peders Stræde mod en aarlig Afgift af 7 Mk. dansk. — *Hafnie*, 3. die Junii. Ny kirkehist. Saml. I. 650—51.

4. Junii. 809. Balt. Studien XXXVIII. 452—53.

6. Junii. *2006. K. EDVARD VI. af England klager til K. Chr. III. over, at Danmark understøtter Skotterne med Krigsfornødenheder. — *Greenwich*, 6. June. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21.

16. Junii. *2007. FRANZ KRAM meddeler Hert. August af Sachsen, at man ved Kejserens Hof har spurgt ham, om det var sandt, at Hert. havde begivet sig til K. af Danmark. — *Antdorf*, 16. Juni. (Tydsk.) Druffel, Briefe und Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 234

23. Junii. *2008. OTTE HWIDE meddeler M. Jøren Gyldenstern, at (hans Hustru) Saffy (Daa) ikke vil afhænde en hende tilhørende Gaard til M. Jørens Svigersøn Poske. — *Hønerup gard*, den første sønd. n. e. hell. Trefoldigheds sønd. Danske Mag. 5. R. I. 257—58.

1. Julii. *2009. KELDE SENNESZEN i Osterbergenn i Norgos Herred sælger til Phalech Namens 22 Sk. lybsk aarlig Rente i sin Gaard for 30 Mk. 14 Sk. lybsk, som han skyldte hendes afdøde Mand Namen Jhansen. — *Flensborch*, des mand. a. visitat. Mariæ. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 447.

1. Julii. *2010. JABE PETERSSZEN i Ostebergenn i Norgos Herred sælger 2 Mk. lybsk aarlig Rente af sin Gaard til Phalech Namens for 50 Mk., som han skyldte hendes afdøde Mand Namen Jhansen. — *Flensborch*, des mand. a. visitat. Marie. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 448

5. Julii. *2011. Klageskrift fra KJØBMÆND i KBHVN. til K. Chr. III. ang. Englændernes Sørøverier. — *Copenh.* 5. July. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 43.

8. Julii. *2012. K. CHR. III befaler Abbeden i Em Kl. og Michell Groppe at afholde sig fra al Jagt paa Klostrets Enemærker, som Kongen vil have sig selv forbeholdt. — (*Haffniæ*, mand. p. visitat. Mariæ). Kirkehist. Saml. 3. R. III. 100—101. Datum efter Danske Mag. 4. R. IV. 168.

8. Julii. *2013. K. CHR. III.'s Bestalling for Lic. Bernart Wigbolt Fries som Raad og Tjener hos Kongen og hans Søn, Hert. Frederik, enten inden eller uden Riget mod en aarlig Løn af 300 Dl. foruden Hofklædning og Naturalydelser, indtil han kan blive forsynet med et Len. — Den 8. Juli. Brudst. og Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 426—27.

9. Julii. *2014. Retsligt Vidnesbyrd (aflagt i Staden Kampen), om at Skotter have »op het Rif« bemægtiget sig et Rudolf Backer tilhørende Skib, der kom fra Danmark. — (9. Julii.) (Hollandsk.) Udt. i Register v. Charters en bescheiden in h. oude Archief v. Kampen III. 61—62.

14. Julii. 816. Corpus Reformatorum VII. 436—38.

14. v. 21. Julii. *2015. Dr. GEORGIUS MAIOR tilskriver K. Chr. III., at nogle urolige Hoveder have begyndt at haane Universiteterne i Wittenberg og Leipzig i Anledning af Forhandlingerne i Leipzig, skjønt intet uchristeligt er foregaaet. — *Wittembergk*, sunt. n. Margrethæ. (Tydsk.) Schumacher, Gel. Männer Briefe II. 129—31.

17. Julii. 818. Balt. Studien XXXVIII. 453—62.

22. Julii. *2016. RIQUART INGENSEN og hans Søn SUNNEKE RIQUARTSEN i Faretoft sælge $2^1/_2$ Mk. lybsk aarlig Rente af deres Ejendomme til Phalech Namens for 40 Mk. lybsk. — *Flensborch*, die Mariæ Magdalenæ. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 449.

1549.

*2017. Skrivelse fra den franske Gesandt i Brüssel MARILLAC til K. af Frankrig, hvori han meddeler et Rygte om, at Hert. August af Sachsen, K. af Danmarks Svigersøn, skal stilles i Spidsen for Hansestædernes Forbund. — Juillet. (Fransk.) Menckenii, Scriptores rerum Germanicar. II. 1392—98. Julio.

*2018. BGM. og RAAD i KBHVN. udstede Lavsskraa for Remmesnidere, Pungemagere og Taskemagere. — Fred. n. e. s. Petri dag ad vinc. Indledning i Holm, Peltzner og Handskemagernes Laugsartikler 1460—1684 S. 7. 2. Augusti.

820. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 410—21. Udt. i Nord. Ugeskrift 1837—38 S. 125—29. 11—26. Aug.

822. Corpus Reformatorum VII. 445. 17. Augusti.

*2019. JENS BRADE t. Hammer mageskifter med Provsten Hr. Oluff Jepsen, Forst. for S. Jørgens Hosp. udenfor Aahus, en Gaard i Nesby mod en Gaard i Jedenroodh i Iffuetofflh Sogn. — *Beckeskoff,* ottonde dag e. Marie assumpt. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 490—91. 22. Augusti.

*2020. JOHAN JOHEL sælger 7½ Mk. lybsk aarlig Rente af sine Ejendomme til Phalech Namen, Enke efter Namen Janssen, for 150 Mk. lybsk. — *Flenssborch,* am tage Bartholomei. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 450. 24. Augusti.

*2021. K. CHR. III.'s aabne Brev, at han har udnævnt M. Kjeld Juel til Superintend. over Viborg Stift, hvis Beboere nu skulle vise ham den skyldige Lydighed. — Mand. e. s. Ægidii dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 76—77. 2. Septbr.

*2022. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus, hvori han takker for Oversendelsen af 3dje Bind af Luthers Skrifter paa Latin og melder, at han har sendt de aarlige Pensioner til ham, Philip Melanchthon, Dr. Maior og Luthers Enke; tillige sender han 20 Dl. til den Studerende Johannes fra Ribe, skjønt han er misfornøjet med hans Fremgang. — *Coppenhagen,* den 6. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 255—56. Brudst. i Balt. Studien XXXVIII. 463—64. 6. Septbr.

*2023. K. CHR. III.'s Skrivelse til Philip Melanchthon, hvori han melder Oversendelsen af hans aarlige Pension. — *Kjobenhavn,* den 6. Septbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 256 6. Septbr.

*2024. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Justus Jonas, hvori han tilkjendegiver sin Glæde over, at den rene Lære i Kirken i Halle har holdt sig uforandret; han haaber, at Dr. Jonas har modtaget de 50 Dl., han sendte ham under hans Flugt til Magdeburg, og sender ham nu 40 Guldgylden. — *Copenhagenn,* den 8. Septemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 256. 8. Septbr.

*2025. MAGDALENE DRAGESDATTER, Myckel Persens Enke, og KNUD MYCKELSEN (Akkeleje) t. Skendrup, tilskjøde Jørgen Gyldenstjerne en Gaard i Odense og modtage Gods i Fyn i Vederlag. — *Odense,* vor Frue dag nativitat. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 258. 8. Septbr.

*2026. K. EDVARD VI. af England meddeler K. Chr. III., at han vil lade foretage Undersøgelser i Anledning af de fremkomne Klager. — *Westm.,* 10. Sept. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21. 10. Septbr.

*2027. K. CHR. III skjænker S. Jørgens Hosp. til Hosp. i Aahus, dog at Oluff Ibssen beholder det i sin Livstid. — *Collinghuss,* s. Matthei ap. afton. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 491. 20. Septbr.

*2028. Kjendelse afsagt af KAPITLET i ROSKILDE i en af Marquardt Vrne forebragt Sag, at alle »portiones, bona communia og distributiones« bør forblive hos de ved 24. Septbr

1549.

Domkirken bosiddende Kanniker, og at Erich Krabbe og Benth Bilde ikke have nogen Ret til de af dem okkuperede Portiones. — Tisd. n. e. s. Mauritii dagh. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 36—37.

24. Septbr. *2029. Kjendelse afsagt af KAPITLET i ROSKILDE, at »Canonici absentes inter quindecim«, som ikke tjene i Kongens Kancelli eller studere, ere pligtige til at give »mensam« af deres Præbender. — Tisd. n. e. s. Mauritii dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 37—38.

2. Octobr. *2030. K. EDVARD VI. af England meddeler K. Chr. III., at Walter Jobson har givet Alex. Lyell Erstatning for hans Gods, og at Will. Jonson er Fange i Camphieres. — *Hampton Court,* 2. Oct. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 21.

6. Octobr. *2031. HOLGER ROSENKRANTZ m. fl. bevidne, at Fru Margrethe Rosenkrantz har været Ditrich v. Quitzaus Egtehustru og at Medgiften var udbetalt. — *Roskilde,* 6. October. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 575—76.

8. Octobr. *2032. NIELS ANDERSEN (Dresselberg) t. Lyngbygaard og Hustru JOHANNE RUDTZ DATTER tillade Per Rudt t. Wonserup at overdrage sin Hustru Gritte Brisches Datter alt sit Arvegods efter sin Død for Livstid. — *Liugneth,* tiisd. n. f. s. Dionisii dag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 122—23.

13. Octobr. *2033. Enkedr. MARIA af Skotland anbefaler K. Chr. III. en skotsk Kjøbmand, John Patterson, hvis Skib er taget af de Danske. — *Couppres,* 13. Oct. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 63. Smstds. et Brev af samme Indhold fra Jarlen af Arran til Chr. III., dat. Edinb. 1. Nov.

24. Octobr. *2034. K. GUSTAF I.'s Propositioner til det sv. Rigsraad, ibl. hv., at der skal træffes Anstalter til at møde Vold med Vold, hvis Hert. Adolf, K. Chr. III.'s Broder, bliver gift med K. Chr. II.'s Datter og fornyer Fordringerne paa Sverig. — *Ståkeborg,* 24. Oktober. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 578—88. Brudst. i Meddelanden från sv. riksarch. II. 69—70.

26. Octobr. *2035. Markgr. JOHAN af Brandenburgs Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han tilraader at indhente Underretning hos K. af Danmark, om han vilde forbinde sig med de tydske Fyrster til at hindre Udførelsen af Interim. — (26. October.) (Tydsk.) Udt. i Märkische Forschungen XIII. 181.

1.—8. Novbr. *2036. IWER NYSSEN i Brarup i Ker Herred sælger 30 Sk. lybsk aarlig Rente af sine Ejendomme til Phaleg, Enke efter Namen Jansson i Flensborg, for 30 Mk. lybsk. — Inn den achten dagen aller Hilligen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 451—52.

2. Novbr. *2037. MATHIES HANSSZEN i Westered i Ladelunth Sogn sælger 10 Sk. aarlig Rente af sin halve Bondegaard til Phalech Namens, Enke efter Namen Janssen i Flensborg, for 10 Mk. lybsk. — *Flensbor,* sunnauendes na alle gades hillighen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 452—53.

4. Novbr. *2038. DET DANSKE RIGSRAADS Dom over Christoffer Urne, ved hvilken han dømmes paa Grund af Udtalelser imod Kongen og Kansleren i Anledning af Joachim Rønnovs Død til Fængsel og til at holdes for en »udrue og æreløs Mand«. — *Nyborg,* mand. n. e. Allehelgensdag. Udt. og Brudst. i Knudsen, Joachim Rønnov S. 145—46.

21. Novbr. *2039. Det sv. RIGSRAADS Betænkning paa K. Gustaf I.'s Forslag af 24. Octobr. (jvfr. Nr. *2034), hvori de tilraade at opfordre K. af Danmark til i Henhold til Traktaterne at mægle mellem Sverig og Lübeck. — *Norköping,* then 21. Novembris. (Svensk.) Sv. Riksdagakter I. 591—96.

1549.

*2040. Hert. MAGNUS af Mecklenburg beder Kr. Chr. III. om at lade Johan Bogbinder faa Adgang til K. Chr. (II.), for at han kan forhandle med denne om Betalingen af sit Tilgodehavende. — *Gustrow,* Freit. n. præsentat. Mariæ. (Tydsk.) Nyt histor. Tidsskr. V. 604—605. 22. Novbr.

*2041. Markgr. JOHAN af Brandenburg meddeler Hert. Albrecht af Preussen, at han vil sende Grev Volrad v. Mansfeld og Greven af Oldenburg til de nordiske Riger for at formaa Kongerne til at slutte sig til Forbundet imod Interim. — (24. Novbr.) (Tydsk.) Udt. i Märkische Forschungen XIII. 182. 24. Novbr.

*2042. ANTONIUS MAILLET, Gallus, Johanni Pistorio, studioso Haffniæ, scribit, se pro negotio bibliorum nihil adhuc effecisse sed sperare, cancellarium germanicum, qui Nyburgum in dies expectetur, in hac re se adjuturum esse; salutat Ludouicum Dietz typographum. — *Neoburgi,* 29. Nouemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 610—11. 29. Novbr.

*2043. Forlig, mæglet af K. CHR. III. i en Sag mellem Iwer Jwll t. Stubbergaardt og Hr. Jenns Nielszen, Sognepræst i Weyersløff og Bliestrwp, i Følge hvilket Iwer Jwll skal beholde Bliestrup Gaard, men betale til Præsten og Kirken hver 3 Pd. Korn samt udlægge til Præsten saa megen Eng, at han kan derpaa hoste 3 Læs Hø. — *Nyborg slott,* mand. n. e. s. Andree ap. dag. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 237—39. 2. Decbr.

830. Dansk Overs. og Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 59—60. 5. Decbr.

*2044. K. CHR. III.'s og Hert. JOHAN og ADOLFS Erklæring om deres Forpligtelse til i Fællesskab at modsætte sig mulige Fordringer, der maatte være i Strid med Hert. Frederiks Afkald paa sin Del af Hertugdømmerne, samt til at udbetale den nævnte Hertug de ham lovede aarlige Underholdningspenge. — *Assenis in Fhüne,* mont. n. Lucie. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 226—27. 16. Decbr.

*2045. Hert. FREDERIK, Coadjutor ved Slesvig Stift, giver Afkald paa sin Arvedel af Hertugdømmerne Slesvig og Holsten til Fordel for sine Brødre K. Chr. og Hert. Johan og Adolf. — *Assens in Fünen,* am mont. n. Lucie. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig II. 222—26. 16. Decbr.

*2046. Hert. FREDERIK, Coadjutor i Slesvig Stift, giver Afkald til K. Chr. III. som Lensherre paa sin Del af Hertugdømmet Slesvig. — *Assenys in Fhenne,* mont. n. Lucie. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 220—22. 16. Decbr.

*2047. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF befale Raadet i Burg paa Femern at sende Sendebud til den til den 17. Januar udskrevne Landdag i Kiel og meddele, at Kongen den 3. Marts vil holde en Retsdag i Flensborg. — *Assens,* denn XVIII. Decembris. (Tydsk.) Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg.-Gesch. III, 2. S. 26. 18. Decbr.

*2048. JOHAN BUCHBINDERS Ansøgning til K. Chr. III. om at maatte stedes for K. Chr. (II.) for en Pengefordrings Skyld. — *Lubeck,* den achtvndzwanzigisten Decembris. (Tydsk.) Nyt histor. Tidsskr. V. 609—11. 28. Decbr.

*2049. HANS BOGEBYNDER tilskriver Hr. Magnus Gyldenstiernne med Bøn om at skaffe ham kongeligt Lejde og Pasbord til at komme K. Chr. (II.) til Ords. — *Lubeck,* then 28. Decembris. Nyt hist. Tidsskr V. 608—609. En lignende Skrivelse fra samme til Jorgen Kock, Bgm. i Malmø, smstds. S. 606—608. 28. Decbr.

*2050. K. CHR. III. tilskriver Abbed Anders i Vitskøl, at han sender Hr. Jens Eriksøn til Abbeden Hr. Niels i Soer, og beder ham at rette sig efter, hvad hin befaler ham paa Kongens Vegne. Udt. i Danske Mag. I. 186.

1549.

*2051. Rasmus Eriksen, Sognepræst til Bellinge og Brendekilde og Vikar til S. Annæ Alter i S. Albani Kirke i Odense, giver Prior i S. Knuds Kl., Christiern Pouelsen, Livsbrev paa den ham tilkommende Gaard og Residens i Odense. Brudst. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 69—70.

*2052. Poul Brøgers Lejebrev paa et S. Knuds Kl. i Odense tilhørende Hus og Jord i Pugestrædet. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 70.

*2053. Fordringer til Kejser Carl V. fra Hert. Albrecht af Mecklenburgs Sønner paa Grund af deres Faders Udgifter under Belejringen af Kbhvn., og Betænkning derover af Stath. i Nederl. og hendes Raad. (Tydsk og Latin.) Udt. og Brudst. i Altmeyer, Hist. des relations S. 423—25.

*2054. Reimer Pentze t. Redefein kvitterer Ridder Matthias v. Ortzen for 400 Mk., for hvilke han selv har kautioneret for Hert. Albrecht af Mecklenburg til Heinerich Rantzow, og til Sikkerhed for hvilke Matthias v. Ortzen er gaaet i Borgen over for ham selv (Reimer Pentz). (Plattydsk.) Brudstykk. i Lisch, Urk. Gesch. d. Geschl. v. Oertzen II, Urkund. S. 424—25.

C. 1549.

C. 1549.

*2055. Overslag over Indtægter og Udgifter, som Iven (Reventlov) skal oppebære og afholde paa Hert. (Hans') Vegne. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 453—54.

*2056. Skrivelse fra Hert. Albrecht af Preussen til en Fyrstinde, at han har raadført sig bl. a. med K. af Polen og Danmark om at indlade sig i et nyt Ægteskab, og at de have tilraadet ham det. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Corpus Reformatorum VII. 528.

1550.

1550.

1. Januar. 837. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 253, Anm. 5.

4. Januar. *2057. Hert. August af Sachsens Skrivelse til K. af Danmark, hvori han omtaler, at man har tilbudt at overdrage ham Grevskabet Hartenstein, men at det alligevel ikke er sket. — *Weiszenfels,* sonnabend n. innocentium, uden Aar. (Tydsk.) Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. IX. 419.

6. Januar. *2058. Sognemænd i S. Johannis Sogn i Flensborg overdrage Bgm. Frantz Holste de saakaldte Kock-Enge, der af ham ere forbedrede og forsynede med Diger, som et uindløseligt Pant for 100 Mk. lybsk. — *Flensborch,* am dage der hylligen dre Konynge. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 455—57.

19. Januar. *2059. Breda Rantzow underretter K. Chr. III. om sine Forhandlinger med Stænderne i Fyrstendømmerne ang. Skattepaalæg. — *Kiel,* sond. na Anthonii. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 11.

21. Januar. *2060. Peder Hanszenn, Høvedsmd. p. Aggershus, stævner Marine i Szulrudtt til at møde Sognepræsten i Edzberg Hr. Anders paa det første Bygdestævne i Leikong i Anledning af en Gaard, hun ulovlig skal bruge. — *Aggershus,* thenn 21. Januarii. Diplomatar. Norveg. IV. 828.

24. Januar. *2061. K. Chr. III. ønsker Dronningens Moder, Hertuginden af Sachsen, et glædeligt Nytaar og indbyder hende til at komme til sig i Flensborg den 27. Februar. — *Nyburg,* denn 24. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 986.

1550.

*2062. De i Kiel forsamlede HOLSTENSKE STÆNDER besvære sig for K. Chr. III. og Hert. Adolf og Johan over de store Skatter, der paalægges dem saa vel i kongelig og fyrstelig som i kejserlig Interesse, og bede om, at Fyrsterne ville indfinde sig paa selve Landdagen. — *Kyll,* frigd. nha Anthonii. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 11—12. 24. Januar.

*2063. BGM. og RAAD i RIBE vedtage Bestemmelser om Tøndepenge, som skulle erlægges af alle Varer, der føres til Skibs til og fra Byen. — *Riber Raadhus,* mand. n. e. s. Paulli dag. Adler, Efterr. ang. Ribe VIII. 6—7. 27. Januar.

*2064. JACOB MANDIXEN, Bg. i Flensborg, sælger 10 Mk. lybsk aarlig Rente af sin Gaard til Namen Janssens Testamentarier for 200 Mk. lybsk. — *Flensborch,* des mand. na bekerynge b. Pauli. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 457—58. 27. Januar.

*2065. Hert. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. af Danmark, hvori han angiver Grundene til, at han ikke vil komme til nogen personlig Sammenkomst med Kurf. Moritz. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. IX. 420. Januar.

*2066. VIGLII AB AYTTA ZUICHEMI ad Antonium Perrenohun, episcopum Atrebatensem, epistola, in qua commemorat, hæreticos autoritatem concilii congregandi a papa ad imperatorem transferre conari, sed in hoc septentrionalium et aliorum regnorum nationes jurisdictioni imperatoris se subjicere nolle. — *Bruxellæ,* 8 Februarii. Papendrecht, Analecta Belgica II, 1. S. 343—48. 8. Febr.

*2067. K. CHR. III. tilskriver Thomas Knoppe om Besørgelsen af nogle Husholdningssager samt om Modtagelsen af to Tønder, som Hert. August af Sachsen havde sendt. — *Nyborch,* den IX. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 987. 9. Febr.

*2068. OLUFF MUNCK, Hovedsmd. p. Aalborghus, OLUFF CHRYSOSTOMUS, Superint. i Vendelbo Stift, m. fl. dømme, at Niels Massen i Jessmarck, som har givet Anne Nielsdatter Ægteskabsløfte, men senere indgaaet Ægteskab med en anden, bør straffes for Hor og være pligtig til at underholde Anne Nielsdatter. — *Aalborg raadhuss,* onsd. i Faste. Kirkeh. Saml. 3. R. VI. 148—50. 19. Febr.

*2069. MAGENNS MUNCK underretter Hr. Eskii Bilde om, hvad Svar hans Datter Ide har givet paa Forslaget om et Ægteskab mellem Eskes Søn Hendriich og hendes Datter Karenn Rosennkrandts. — *Volstrup,* s. Mattis dag. Brudst. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 239—40. 24. Febr.

*2070. Forbund mellem Hert. ALBRECHT af Preussen, Markgr. JOHAN af Brandenburg og Hert. JOHAN ALBRECHT af Mecklenburg, til Forsvar for den evangeliske Religion, i hvilket de to sidstnævnte forpligte sig til at formaa K. af Danmark, Hert. af Holsten og flere nordtydske Fyrster til at slutte sig til Forbundet. — *Königsberg,* mittw. n. Invocavit. (Tydsk.) Udt. i Märkische Forschungen XIII. 185—86. 26. Febr.

*2071. JARLEN af ARRAN befuldmægtiger Jarlen af Rothes til at afslutte Freds- og Forbundstraktat med K. Chr. III. — *Edinb.,* 26. Feb. Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 63. Anbefalingsbrevet, dat. Sterling, 1. Martii, smstds. S. 63. 26. Febr.

*2072. JOHAN FRIEDERIK den ældre, Hert. af Sachsen, skriver til Erasmus v. Minkwitz, at Rygtet gaar, at Hert. Adolf af Holsten har det samme i Sinde imod sin Broder, K. af Danmark, som Hert. Moritz har foretaget imod ham. — *Brüssel,* 28. Febr. (Tydsk.) Brudstykk. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 370. 28. Febr.

1550.

1. Martii. *2073. SONNEKE NONNING i Osterbargum sælger 11 Sk. aarlig Rente i sine Ejendomme til Namen Jensens Testamentarier i Flensborg for 11 Mk. lybsk. — *Flensborch*, des sunnauendes Mathie des hillighen apostels. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 460—61.

4. Martii. *2074. K. CHR. III. forbyder, at nogen maa kjøbe Sild i Limfjorden, før disse ere førte ind til Aalborg og dér fortoldede. — (Tirsd. e. Reminiscere). Tidsskr. f. Fiskeri III. 191—93.

4. Martii. *2075. ERICK KRABBE tilskriver Hr. Esgy Bille ang. dennes Søn Henrich Billes Frieri til Karine Rosenkrans, som han har støttet paa forskjellig Maade. — *Sckiernne*. tiisd. n. e. sønd. Reminiscere. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 240—42.

7. Martii. *2076. K. CHR. III. befaler Claues Sestede, (Lensmd. p. Riberhus), at sende en Del Fisk og Smør til Flensborg til Kongens Brug. — *Flensborrigh*, fred. p. Reminiscere. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 461.

7. Martii. *2077. K. CHR. III. befaler Iffuer Krabbe, (Lensmd. p. Koldinghus), at sende 12 Oxne og noget Smør til Flensborg. — *Flensborrigh*, fred. p. Reminiscere. Udt. i Sejdelin. Diplomatar. Flensborg. II. 462.

9. Martii. 849. Balt. Studien XXXVIII. 466—69.

9. Martii. *2078. K. CHR. III. stadfæster Ribe Bys Privilegier. — *Flensborg*, den 9. Marts. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 47—48.

11. Martii. *2079. Hert. AUGUST af Sachsen meddeler K. af Danmark, at der ved en Sammenkomst i Dresden er afsluttet et Forlig mellem ham og Kurf. Moritz. — *Weiszenfels*, 11. März, uden Aar. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. IX. 421.

13. Martii. *2080. Litteræ JOANNIS HOLMANNI Joanni Artopæo datæ, in quibus scribit, se propter bellum academiam Witebergensem relinquere et Magdeburgum proficisci velle. — *Witebergæ*, 13. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 611—12.

14. Martii. 851. Corpus Reformatorum VII. 558—59.

14. Martii. *2081. HENRICUS ELEBEKE, Luneburgensis, Joanni Pistori scribit de reditu ejus Hafniam, deinde rogat, num D. Bucerus Hafniam venturus sit. — *Witebergæ*, 14. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 612.

14. Martii. *2082. JENS GUNDERSSZONN, Bg. i Oslo, mageskifter med Peter Huitfeldt, N. R. Kansler, og Kapitlet i Oslo saaledes, at han faar Odegaarden Amberudt, som laa til S. Karyns Alter i Mariekirken, og afstaar 2 Huder Skyld i hans Hustrus Odelsgaard Nordre Strande i Ryngebo Sogn i Gulbrandzdall. — *Oslo*, then 14. Martii. Diplomatar. Norveg. V. 838—39.

15. Martii. *2083. K. CHR. III. tilskriver Bgm. og Raad i Ramunde (Roermunde) i Geldern til Fordel for Merten Kurdes, der har en Pengefordring paa deres afdøde Medborger Lambert Souerensszens Arvinger i Anledning af en Hestehandel. — *Flensburg*, den XV. Marcii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 462—63.

16. Martii. *2084. Inventarium librorum, manuscriptorum, aliarumque rerum apud M. Hilarium Johannis Malmogensem, professorem, (amentem factum), repertarum. — Dominica Letare. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 47—49.

19. Martii. *2085. K. CHR. III., samt Hert. JOHANN og ADOLF fælde Dom i en for dem af Klostret og Staden Itzeho indanket Strid. — Mittw. n. Lätare. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 88.

1550.

*2086. K. Chr. III.'s Kreditiv for Dietrich Blume, Amtmd. i Steinburg, som med mundtlige Hverv sendes til Raadet i Itzehoe. — *Flensburg*, Frid. na Lætare. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 88. 21. Martii.

*2087. Thomas Vincke, Bg. i Flensborg, tilskriver Hert. Hans af Slesvig og Holsten om, at Iuen Reuenthlaw vil indløse den til hans Bedstefader af Konventet i Løgum Kl. for 200 rhinske Gylden pantsatte Gaard Wisgarth med 300 Mk. lybsk, noget han ikke vil gaa ind paa, da en rhinsk Gylden den Gang gjaldt $1^1/_2$ Mk. lybsk, men nu gjælder 2 Mk. — Frid. n. Letare. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 464—65. 21. Martii.

857. Udt. i Blom, Kristian den Fjerdes Artilleri S. 3—4 og i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 565—66. 22. Martii.

*2088. Hert. Hans af Slesvig og Holsten befaler sine Raader at møde ved den af ham og hans Brødre paa Stændernes Anmodning udskrevne Land- og Retsdag i Flensborg d. 2. Marts. — *Haderschleuen*, den 27. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 459. 27. Martii.

*2089. Fru Ide Munk svarer Hr. Esge Bille, at hun ikke kan indvilge i sin Datters Trolovelse med hans Søn Henrik. — *Vallo*, Palmesøndag, uden Aar. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 66—67. Jvfr. Hist. Tidsskr. 5. R. V. 286—87. 30. Martii.

*2090. Breyda Rantzow sender K. Chr. III. en Fortegnelse over Arvingerne efter dem, som ere gaaede i Borgen for Hans og Henrik v. Alefeld samt Henneke v. der Wisch til Marianerne i Flensborg for henholdsvis 2000 Mk. og 500 Mk. lybsk; han beder tillige Kongen om at laane sig »datth bock vann krige«, som han gjerne vil læse. — Mand. n. Palmarum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 465—73. 31. Martii.

*2091. K. Chr. III. og Hert. Hans og Adolf forlene Hinrich Rantzow, Hans' Søn, til Neuenhause, med Gaarden Satkewitz og tilliggende Landsbyer Farelen, Myse o. fl. — Den andern tag des monaths Aprilis. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 645—46. 2. Aprilis.

*2092. Hert. Hans af Slesvig og Holsten tilskriver Christoffer Rantzow til Fordel for Jane Volquartsen i Anledning af dennes Strid med Iwer Boyssen i Flensborgs Arvinger om en pantsat Landejendom i Braderup i Kar Herred. — *Flenszburg*, den 4. Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 473—74. 4. Aprilis.

*2093. Markgr. Johan af Brandenburg meddeler Hert. Albrecht af Preussen, at han er kommet til Schwerin for derfra at begive sig til K. af Danmark for at bevæge denne til et Forbund med Kejseren. — *Schwerin*, sonnt. n. Palmarum. (Tydsk.) Udt. i Märkische Forschungen XIII. 192—93. 6. Aprilis.

860. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 474—76. 9. Aprilis.

*2094. K. Chr. III. tilstaar Nicolaus Johannis, Kirkeherre ved Frue Kirke i Flensborg, 3 Tdr. Rug og 3 Tdr. Malt af Slotsmøllen i Flensborg aarligt paa Livstid. — *Flensburg*, den IX. Aprilis, uden Aar. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 476—77. 9. Aprilis.

*2095. Søffuerin Peersson, Bg. i Ouss, tilskjøder Jørgen Guldsmed sin Del i den Gaard, sidstnævnte bebor. — *Ouss*, d. 13. April. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 491—92. 13. Aprilis.

*2096. K. Chr. III. stadfæster paa Borgerskabet i Wilsters Anmodning det af hans Fader til »den Hamburger Bierkrug« givne Privilegium at udskjænke Hamburger Øl endnu i 10 Aar paa Grund af, at Borgerskabet er kommet i Gjæld ved Opførelsen af et nyt Raadhus. — *Itzehoe*, mand. na Quasimodogeniti. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 72—73. 14. Aprilis.

861. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 33—34. 17. Aprilis.

1550.

18. Aprilis. *2097. Hert. HANS' Forordning ang. Behandlingen af Manddrabere paa Femern. — *Borch up Vhemern*, frid. n. Quasimodogeniti. (Plattydsk.) Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 26—27.

18. Aprilis. *2098. Hert. HANS stadfæster Oen Femerns Privilegier. — *Borch up Femern*, (frid.) n. Quasimodogeniti. (Tydsk.) Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 26.

19. Aprilis. 862. Westphalen, Monumenta III. 556—57.

22. Aprilis. *2099. K. CHR. III. befaler Hr. Esge Bilde, D. R. Hofmester, at han efter M. Morten Bøsers Raad skal opbygge Tøjhuset paa den Grund, hvor Dronningens Stald staar. — *Segeberg*, Onsd. e. Misericordia. Udt. i Blom, Krist. IV.'s Artilleri S. 4 og i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 565—66.

25. Aprilis. *2100. Epistola JOANNIS A LASCO ad Albertum, ducem Prussiæ, scripta, in qua de conventu regis Daniæ cum marchione Brandenburgensi scribit; inter alia dicit, regem Daniæ invadendum fuisse, nisi deus classem hispanicam Cæsaris disjecisset. — *Londoniæ*, 25. Aprilis. Opera Joannis a Lasco, edid. A. Kuyper II. 639.

Ante 29. Aprilis. *2101. CORNELIUS SCEPPER, executor testamenti quondam domini Godscalci Erici, cancellarii regis Christierni (II.), consiliariis cesaree majestatis ducatus Brabantie supplicat, ut Chr. III., Daniæ regi, scribant ad veritatem inquirendam ratione XXIII marcarum Danic. in moneta appellata clippe-penninghe. — Sine anno et die. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 242—43 (Bilag til en Skrivelse fra den kejserlige Regjering af 29. April 1550).

8. Maji. *2102. CHRISTOPHER ROSENKRANTZ tilskriver Hr. Eske Bilde ang. dennes Søn Henriichs Frieri til Jfr. Karine Rosenkrantz, hvilket han billiger. — *Biørnholm*, torsd. n. e. sønd. Cantate. Brudst. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 243—44.

10. Maji. *2103. K. CHR. III.'s Forligskjendelse imellem Gundi Lasszen i Flensborg og Curdt Petersszen, Bg. i Flensborg, med flere, hvilke sidste havde slaaet Gundis Datter. — *Flensburg*, sonnab. n. Cantate. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 477—78.

15. Maji. *2104. Hert. HANS' Forordning for Haderslev og Tørning Amter om Straf for Ægteskabsbrud, Giftermaal mellem nærbeslægtede, Helligbrøde m. m. — *Vp vnnserm schlate Haderschleuenn*, am dage der himmelfart Cristi. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 82—84.

19. Maji. *2105. COMES DE ARRAN Chr. III., regi Daniæ, pacem cum Anglis nuntiat, Willelmum Colvile a Glesche, cubicularium suum, ad regem mittit. — *Edinb.*, 19. May. Brudst. i Macray, Second report S. 63.

1. Junii. *2106. GEORGIUS SELMERUS HUSENSIS Johanni Pistorio, Haffniæ degenti, de amicis suis (Holmanno, Erasmo Heinsio, Petro Soerth, Jacobo) scribit. — *Husii*, dom. Trinitatis. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 612—13.

8. Junii. *2107. PHILIPPI MELANTHONIS epistola ad Mich. Meienburgium, consulem Northusensem, in qua scribit, nobilitatem circa Lubecam crebra latrocinia exercere — Die 8. Junii. Corpus Reformatorum VII. 608—609.

9. Junii. *2108. Kurf. ELISABETH af Brandenburgs Testament, hvori hun bl. a. lægger sine Sønner Kurf. Joachim og Markgr. Johan paa Sinde at befri hendes Broder K. Chr. II. af Danmark af hans mangeaarige Fængsel og træffer nærmere Bestemmelser om den Sum, som K. Chr. i sin Tid havde laant af hendes Ægtefælle. — (9. Juni.) (Tydsk.) Udt. i Märkische Forschungen XIII. 196—97.

14. Junii. *2109. Markgr. JOHAN af Brandenburg meddeler Hert. Albrecht af Preussen om sin Sammenkomst med K. Chr. III. i Klostret Reinfeld, hvor Kongen har udtalt sig meget

1550.

køligt og tilbageholdende om sin Deltagelse i Forbundet mod Kejseren. — *Cüstrin*, 14. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Märkische Forschungen XIII. 197—98.

872. Balt. Studien XXXVIII. 475—81. 18. Junii.

*2110. Reffs Herredsthings Vidne, krævet af Hr. Niels Morsing, Præst til Bodum og Øbui Kirker, om Mensalgods hørende til Bodum Sognekald. — Louerd. f. s. Hanns dach midsomer. Ny kirkehist. Saml. II. 539—40. 21. Junii.

874. Aarsberetn. fra det kgl. Bibl. II. 337—38. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 204. 26. Junii.

876. Resen, Descriptio Samsoæ S. 66. 8. Julii.

*2111. Robert Colvill a Cleische meddeler K. Chr. III., at han paa Grund af sin Rejse til Frankrig ikke selv kan bringe Kongen Jarlen af Arrans Brev, men at hans Broder i Stedet for ham er beordret dertil. — *Edinb.*, 9. July. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Second report S. 63. 9. Julii.

877. Rahbek, Læsendes Aarbog 1800 S. 12—13, her med Datum 8. Juli. 12. Julii.

*2112. Georgius Selmerus, rector scholæ Husensis, Johanni Artopæo (vulgo: Pistorio), artium in academia Hafniensi studioso, adolescentem quendam commendat, ut eum in depositione, in inscriptione, in habitatione nanciscenda, in studiis inchoandis adjuvet. — *Husii*, 17. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 49—50. 17. Julii.

*2113. Lauritz Ipssenn sender Hr. Esky Biilde t. Suonholm Underretning om Sønnen Henrich Biilde, dennes Villighed til at følge Faderens Raad (med Hensyn til Giftermaal?) og Planerne til Fortsættelse af Rejsen. — *Angiers*, s. Margarete dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 244—46. 20. Julii.

*2114. Jens Jappensszen paa Loheyde i Langehorn Sogn i Norgoes Herred sælger 21 Sk. lybsk aarlig Rente i sin Gaard til Namen Janssens Testamentarier i Flensborg for 21 Mk. lybsk, som han skyldte Namen Janssen og hans Hustru Phalech. — *Flensborch*, mand. na Jacobi. (Plattydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 478—80. 28. Julii.

*2115. Markgr. Albrecht af Brandenburg beder Hert. August af Sachsen at bevæge K. af Danmark til at betale Oberst Kurt v. Hanstein hans Tilgodehavende paa Grund af de store Tjenester, han har ydet ham; de Danske og Holstenerne ere mere at betragte som Fruentimmer end som Krigsfolk; med dem vilde Kongen ikke have udrettet meget. — *(Plassenburg)*, 30. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 466—67. 30. Julii.

*2116. Hert. Albrecht af Preussen tilskriver Markgr. Johan af Brandenburg, at »in Dänemark wolle der Teufel gern alles zerstören«, der er intet at udrette dèr. — (1. August.) (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Märkische Forschungen XIII. 202. 1. Augusti.

*2117. Marillac meddeler K. Henrik II. af Frankrig de Vanskeligheder, Kejser Karl har at kæmpe med; bl. a. siges K. af Danmark at understøtte Hansestæderne, som have dannet et Forbund til Forsvar for deres Religion. — *Augsburg*, 5. Aug. (Fransk.) Druffel, Briefe und Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 468—71. 5. Augusti.

*2118. Hert. August af Sachsen svarer Markgr. Albrecht af Brandenburg, at denne kjender K. af Danmarks Grunde til ikke at udbetale Kurt v. Hanstein hans Tilgodehavende. — *Schwarzenberg*, 9. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 471—72. 9. Augusti.

*2119. Per Rud t. Vonserup overdrager sin Hustru, Grette Bryske, Vonserup Gaard og Gods samt alt sit Arvegods efter sin Død for Livstid. — *Vonserup*, vor Frue assumt. Vedel Simonsen, Ruderne II. 123—25. 15. Augusti.

1550.

15. Augusti. *2120. Markgr. JOHAN af Brandenburg tilskriver Hert. Albrecht af Preussen om sine Rustninger til Forsvar for den evangeliske Religion og meddeler, at han endnu engang vil forhandle med K. af Danmark. — *Cüstrin,* freit. n. Laurentii. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Märkische Forschungen XIII. 203—204.

21. Augusti. *2121. K. CHR. III. skjænker til det almindelige Hospital i Oslo til Underhold for de syge og fattige en Fos med Savmølle og Avlsgaarden Bøller. — *Kiopnehaffnn slott,* torsd. n. e. v. Frue dagh assumpt. Diplomatar. Norveg. II. 860.

26. Augusti. *2122. MARILLAC underretter Connetablen Montmorency om, at Hansestæderne d. 3. Aug. har haft en Konference med K. af Danmarks og Sverigs Gesandter i Lüneburg, og at de have udrustet en Hær under Anførsel af Conrad Phennige. — *Augsburg,* 26. Aug. (Fransk.) Brudst. i Druffel, Briefe und Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 494—95.

30. Augusti. *2123. ESKE BILDE beder sin Søn Peder Bilde at opfordre Erick Baner og Erick Krabe til gjennem Chrestopher Rosenkrans at true Fru Ydhe Munk med at gjøre hende arveløs, hvis hun nægter at give sit Samtykke til Henrick Billes Trolovelse med hendes Datter. — *Roschiildt,* leuerd. p. Bertolomei, uden Aar. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 252—53. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 64—65.

2. Septbr. *2124. FUGLSE HERREDSTHINGS Vidne, at en Skæppe Land i Holme Agre ligger til Maribo Klosters Gaard i Skjorringe. — Næste Thing f. v. Frue dag natiuitat. Marie. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 155.

6. Septbr. *2125. HENRICH BIILDHE meddeler sin Fader (Hr. Eske Bille), at han vil lade sin Præceptor i Paris kjøbe en Gave til Jfr. Karyne (Rosenkrans). — *Angirs,* then VI. dagh Septembris. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 246—47.

6. Septbr. *2126. JOANNES HOLMANNUS Joannem Artopæum rogat, ut de omnibus rebus ejus certior fiat, num apud regem mansurus sit; Casparum Cimbrum salutat. — *Witebergæ,* 7. Sept. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 613.

10. Septbr. *2127. Biskop TILEMANNI VAN HUSENS Ordinationsvidnesbyrd for Georgius Petri, der er kaldet til Præst. — *Schleszwig,* decima die Septembris. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 554—55.

26. Septbr. *2128. KNUDTT RUDTT, Ridder, svarer Hr. Esche Bilde t. Vallind paa dennes Klage over, at Knudts Foged paa Møgelkier har ladet hugge i hans Skov, som kaldes Raadall, at denne Skov ligger til Møgelkier, m. m. — *Viidby,* fred. n. e. s. Mathei dag. Vedel Simonsen, Ruderne I. 115—16.

28. Septbr. *2129. Margr. ALBRECHT af Brandenburg opfordrer paa ny Hert. August af Sachsen til at mægle i Kurt v. Hansteins Sag hos K. af Danmark. — *Plassenburg,* 28. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 508.

29. Septbr. *2130. PHILIPPUS MELANTHON M. Adamo Cureo Reichstadensi et Michaeli Meienburgio, consuli Northusensi, scribit, in Gallia, Italia, Anglia, Hungaria, Polonia, Dania tranquillitatem esse. — Die s. Angelorum. Corpus Reformatorum VII. 664—65.

29. Septbr. *2131. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Hr. Erik Nilsson, Sognepræst til Hørup, og Holger Ulfstands Arvinger ang. Hørup Kirkes Ret til 6 Gaarde i Ørum, Sandby, Hagestad og Walleberga. — *Vår gard uti Ahus,* s. Michaëlsdag. (Svensk Overs.) Falkman, Upplysningar II. 36—38.

5. Octobr. 887. Corpus Reformatorum VII. 673—75. Grassmann, Die briefliche Zeitung d. XVI. Jahrh. S. 69—71. Balt. Studien XXXVIII. 482—83.

6. Octobr. 889. Neue Mittheil. von dem Thüring.-Sächs. Verein VIII. 71—72.

1550.

*2132. K. Gustaf I.'s Ratifikation af den mellem Kejser Karl V. og K. Chr. III. i Spejer 23. Maj 1544 sluttede Fredstraktat i de Dele, som vedkomme Sverig. — *Stockholm,* 8. Oktober. Anf. i Rydberg, Sverges Traktater IV. 452–53, jvfr. S. 301—302. 3. Octobr.

*2133. K. Chr. III.'s aabne Brev, hvorved M. Hans Bogbinder tilsikres frit Lejde til at rejse til den danske Konge for at forhandle sin Sag og tilbage igjen. — *Kbhvn.,* Mand. n. e. s. Dionysii dag Udt. i Hist. Tidsskr. III. 623—24. 13. Octobr.

*2134. Kongens Retterthings Dom, at Iuer Krabbe t. Østergaardt, Embedsmd. p. Koldinghus, har fuldgjort en ældre Retterthingsdom af 1549 ved at præsentere en Præst, der kunde prædike 5 Dage i hver Uge i Viborg Domkirke, men at Kapitlet i Viborg ikke har holdt sig Dommen efterrettelig, og at han er berettiget til at forfølge Sagen videre. — *Otthense,* then mand. n. e. s. Dionysii dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 682—85. 13. Octobr.

*2135. Dr. Tilmannus v. Huessen, Bisp i Slesvig, kvitterer for Modtagelsen af 450 Mk. lybsk, Halvdelen af den Aarspension, som Hert. Frederik af Holsten skal yde ham. — *Scleisuick,* den 13. dach in Octobri. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 555. 13. Octobr.

*2136. Lensmanden og 4 Lagrettemænd paa Eger gjøre vitterligt, at Amundh Perszenn overdrog to Øresbol i Sødre Hoppelstadh paa Eger til sin Medejer Peder Hannszenn, Høvedsmd. p. Aggershus, som derpaa frafaldt sin Tiltale til ham for Landskyld-Restance og ulovlig Skovhugst. — *Fos paa Eger,* s. Kallixsti dag. Diplomatar. Norveg. VII. 822—23. 14. Octobr.

*2137. K. Chr. III. tillader Thomas thor Schmeden, Bg. i Flensborg, at udføre noget Byg og Havre fra Skaane. — *Haffnie,* odensd. p. Dionisii. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 480. 15. Octobr.

892. Ny kirkehist. Saml. III. 592 (med Datum 18. Octbr.) ante 19. Octbr.

*2138. Marillac tilskriver K. Henrik II. af Frankrig bl. a., at Hertuginden af Lothringen ikke har villet modtage Hert. Adolf af Holsten, fordi hans Broder holder hendes Fader fangen. — *Augsburg,* uden Dag (Fransk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 518—22. 19. Octobr.

*2139. K. Chr. III. tilstaar Peder Godske, Embedsmd. p. Kbhvns. Slot, Halvdelen af alle de Føl, som falde paa Kongens »Stoder« paa Hesleø og Abrumstrup Gaard, dog at han har god Tilsyn dermed og aarligen besørger samme tvende »Stoder« paa egen Bekostning med gode Stodheste. — *Kopenhaffn slott,* mand. n. e. s. Luce evang. dagh. Ann. for nord. Oldk. 1855 S. 64. 20. Octobr.

*2140. Philippi Melanthonis testimonium, Johannem Georgium Danum cum magna laude modestiæ et diligentiæ Witebergæ litteris studuisse, quamobrem petit, ut ei officia hospitalia præstentur. — *Witebergæ,* die Octobris vicesimo. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 162—63. 20. Octobr

*2141. Georgius Selmerus Joanni Pistori, Haffniæ degenti, scribit, se Witebergam profecturum esse, salutatque M. Nicolaum Hemmingium. — *Husii,* 24. Octobr. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 614. 24 Octobr.

*2142. Marillac meddeler K. Henrik II. af Frankrig, at Kurf. Moritz af Sachsen har tilskrevet Kejseren, at K. af Danmark, Hert. af Preussen og Hertugerne af Pommern ruste sig for at undsætte Magdeburg. — *Augsburg,* 28. Oktbr. (Fransk.) Brudst. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 523—24. 28. Octobr.

895. Ligelydende Breve udgik til Peter Skram, Lauge Ulfstand, Byrge Ulfstand og Werner Parsbierg, se Nyt hist. Tidsskr. II. 370. 31. Octobr.

1550.

1. Novbr. *2143. Litteræ recommendationis Chr. III., regis Daniæ, comiti de Arran datæ pro Jacobo Skæ de Orkney, qui ob religionem sine capitis discrimine in Scotia versari non potest. — *Copenh.*, 1. Nov. Brudst. i Macray, Second report S. 63.

1-8. Novbr. *2144. PETER ELDTSZEN i Monnekebul i Langehorn Sogn sælger 3 Mk. 2 Sk. lybsk aarlig Rente i sin Anpart af en Landejendom til Namen Janssens Testamentarier i Flensborg for 50 Mk. lybsk. — *Flensborch*, mytw. in den achten dagen aller Gades hillighen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 481—82.

3. Novbr. 896. Balt. Studien XXXVIII. 485—87.

10. vel 17. Nov. *2145. PEDER BILLE tilsiger med sin Hustru Berite Rosennkrantz' Samtykke sin Svigerinde Fru Idde Munckdatter et Barns Lod i Gods i Herføgle Sogn under Vallø efter en Bestemmelse af hendes afdøde Husbonde Hr. Oluff Rosenkrantz, hvilken han dog blev hindret i at fuldbyrde. — *Valloff*, mand. n. s. Morthens dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 247—49.

11. Novbr. *2146. NYSSZE TYMPSZEN i Flensborg sælger 10 Mk. lybsk aarlig Rente af sin Gaard til Namen Janssens Testamentarier for 200 Mk. lybsk. — *Flensborch*, vp Martini. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 483—84.

17. Novbr. *2147. ESKE BILDE, Ridder, underretter sin Søn Peder Bilde, Befalingsmd. paa Aarhusgaard, om Forhandlingerne ang. hans yngre Broder Henrichs Ægteskab med Karyne Rosenkrans. — *Kiopnehaffuen*, mand. n. e. s. Martini. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 255—56.

27. Novbr. *2148. MARILLAC meddeler K. Henrik II. af Frankrig bl. a., at Magdeburg kan forsvare sig længe, da det — saa vidt man tror — understøttes af K. af Danmark. — *Augsburg*, 27. Nov. (Fransk.) Brudst. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 533. Udt i Märkische Forschungen XIII. 212.

27. Novbr. *2149. GYNDING HERREDSTHINGS Vidne, at M. Matz Huidt t. Estuadtgaard tog Lavhævd paa en Estuadt Sognepræst tilhørende Gaard i Mognstrup. — Torsd. n. f. s. Andree ap. Saml. t. jydsk. Hist. og Top. IX. 57—59.

30. Novbr. *2150. Markgr. JOHAN af Brandenburg tilskriver Hert. Albrecht af Preussen, at de tydske Søstæder ere villige til at slutte Forbund imod Kejseren, men at de ytre en vis Mistro imod Danmark. — *Quartsehen*, sonnt. n. Katharina. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Märkische Forschungen XIII. 214—15.

10. Decbr. *2151. K. CHR. III. udlejer til Laurits Skriver, Bg. i Odense, en Vikariegaard, liggende mellem Oluf Baggers og Anne Remsniders Gaarde. — *Nyborg*, d. 10. Dec. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 76—77.

15. Decbr. *2152. Foedus pacis inter commissarios CAROLI V. imperatoris et MARIÆ reginæ Scotorum. In foedere comprehenditur ab utraque parte rex Daniæ et Norvegiæ. — *Binchii in Hannonia*, die 15. mensis Decembris. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Bd. 6. Pars spec. Cont. 1. Abth. 1. Absatz 1. S. 270—74.

18. Decbr. *2153. K. EDVARD VI. af England anbefaler Sir John Bortwyk til K. Chr. III. — *Westm.*, 18. Dec. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 22.

*2154. OLUFF CHRYSOSTOMUS, Superint. i Vendelbo Stift, bestemmer, at Hr. Peder i Owby maa benytte Græs og Afgrøde paa Owby og Bierstedt Kirkegaarde. — *Aalborig*, louerd. n. f. s. .... dagh. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 147.

1550.

*2155. Hans Horn i Kouxbylle, Herredsfgd. i Vinding Herred, tildømmer Hr. Bertiil Simenssen, Sognepræst i Skelderup, 10 Skp. Havre af Saaderup Mark. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 200.

*2156. Register over Knud Ruds Jordebreve. Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om Ruderne I. 116—27.

*2157. Jonas, episcopus Holanæ et visitator Skalholtinæ dioceseos, Gislaum Jonæ excommunicat. — *Holis in Hialtadal.* Finni Johannæi, Hist. eccles. Island. II. 371.

*2158. Hert. Albrecht af Preussens Instrux for Georg Weyer til K. af Danmark, i hvilken denne indstændig opfordres til at deltage i et af nordtydske Fyrster paatænkt Forbund mod Kejseren til Forsvar af den evangeliske Religion. (Tydsk.). Udt. i Märkische Forschungen XIII. 190—91.

*2159. Indberetning fra den franske Gesandt hos Kejser Carl V., Mr. de Vienne, hvori han bl. a. anker over, at Kejseren lader sin Svoger, K. Chr. II., sidde i Fængsel og ikke gjør noget for at støtte sine Søsterdøtres Fordringer paa Danmarks Krone. (Fransk.) Ranke, Deutsche Gesch. im Zeitalter der Reformation V. 362—72.

Circa 1550.

Circa 1550.

*2160. Erik Krabbes Skrivelse til Kansler Johan Friis, hvori han takker denne og Kongen, fordi de have lovet Fru Margrete, Jens Splids, en Forsørgelse i Norge. Brudstykk. og Udt. i Norsk hist. Tidsskr. III. 354.

*2161. En Unævnt meddeler Hert. Adolf, at Dr. Joachim Moller har faaet Befaling af Kongen af Danmark og Hert. Hans af Holsten til ved enhver Raadslagning først at raadføre sig med Brevskriveren og rette sig efter hans Instrux. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesv.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repertor. S. 12.

*2162. »Undervisning paa hvis Told, som til Bergenhus af alle Nationer gives skal.« Diplomatar. Norveg. VI. 805—806.

*2163. Hert. Katharina af Sachsens Skrivelse til Dr. (Dorothea) af Danmark, hvori hun takker hende for den Dværg, hun har forskrevet fra Zeeland (Sjælland?), og for et tilsendt Peltsværk; hun sender til Gjengjæld et Stykke Erts fra Erzgebirg. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. VI. 24.

*2164. Eusebii Menii ad Lucam Lossium epistola, in qua dissensionem inter regem Daniæ et principem Pomeranum de jurisdictione ecclesiastica seu jure patronatus in ducatu Rugensi, cui Johannes Frederus tanquam superintendens præest, commemorat. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 17—20.

1550 vel 1551.

1550 v. 1551.

*2165. Beretning til K. Chr. III. fra en Unævnt ang. Forholdene i Skotland, særlig om Udleveringen af Orknøerne, hvortil Brevskriveren stiller sig meget mistvivlende og giver forskjellige Raad. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk. i Macray, Third report S. 11.

1550—59.

1550—59.

*2166 (= 221). Udt. og Brudst. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 364—71. I Følge Rørdam (S. 364) ere disse Statuter yngre end 1550 og maa henføres til Slutningen af Christian III.'s eller det første Aar af Frederik II.'s Regeringstid.

1550—60.

1550—60.

*2167. KIERSTIN MATZDATTER (VIFFERT) beder sine Frænder, Corfits Knudsen (Ulfeld) og Hans Skovgaardt udvirke hos Kongen, at der beskikkes Dommere mellem hende og hendes Broder, saa at hun kan beholde det Gods, som var givet med hende til Ø Kl. og som han havde taget fra Klostret, ligesom det Hus, hun bor i. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 19.

1551.

1551.

4. Januar. *2168. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Trætte mellem Hr. Matz Jenssen, Sognepræst i Skjelskør, og Fru Anne, Hr. Johan Wrnis Enke, om to Gaarde i Heslebye, som M. Anders Glob har givet til S. Anne Alter i Skjelskør og forlenet til Hr. Matz, mod at han afholder Messerne, men som han senere har solgt til Hr. Johan Wrne, hvilke Gaarde tildømmes den førstnævnte for hans Livstid, da han i Stedet for de nedlagte Messer holder Prædikener. — *Nyborg,* synd. n. e. Nytaars dag. Ny kirkehist. Saml VI. 685—87.

4. Januar. *2169. Hert. HANS af Slesvig og Holsten tilkjendegiver sin Broder Hert. Adolf sin Beredvillighed til efter hans Ønske at have en Sammenkomst med ham d. 8. Januar i Flensborg. — *Haderschleuen,* den 4. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 484—85.

5. Januar. *2170. Hert. HANS af Slesvig og Holsten tilskriver K. Chr. III., at han gaar ind paa dennes Forslag til en Svarskrivelse i begges Navn til Kurf. Moritz af Sachsen og Lazarus Schwendi ang. Hjælp, samt underretter ham om sin forestaaende Sammenkomst med Hert. Adolf i Flensborg. — *Haderschleuen,* d. 5. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 485—86.

10. Januar. *2171. JACOBUS FABRITIUS, pastor Øsbyensis, antea professor, ad rectorem et professores universitatis Hafniensis de ratione reddita ex tempore quæsturæ suæ scribit. — *Øsby,* Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 50—51.

11. Januar. *2172. K. CHR. III. pantsætter Hr. Knud Rud t. Vedby Rannes Gods i Jylland for 228 rh. Gyld. i Guld, 8 Jochimsdaler, 9½ Mk. lybsk og 248 danske Penge. — *Nyborg,* sønd. n. e. hellig 3 Kongers Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne I. 128.

13. Januar. *2173. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Gustavum, Sveciæ regem, in quibus gaudium suum exprimit, quod ille rex et rex Danorum eximia pietate ecclesias tegant et foveant. — *Witebergæ,* idibus Januarii. Corpus Reformatorum VII. 723—25.

17. Januar. *2174. K. CHR. III. befaler Mogens Gyldenstjerne at levere Borgerne i Helsingør 10 Læster Kalk, som han har sendt dem til deres Kirkes Bygning. — *Kjobenhavn,* s. Antonii confessoris Dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III., Till. S. 38.

17. Januar. *2175. K. CHR. III. forlener sin Livlæge Dr. Cornelius Hamsphort afgiftsfri og paa Livstid med 21 til Kronen hørende Gaarde i Fyn. — *Haffnie,* s. Anthonii confessoris dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 678—79.

18. Januar. *2176. K. CHR. III. takker Johan Aurifaber, Hofpræst i Weimar, for det oversendte til Kongen dedicerede Skrift »Udlæggelse af den 2den Psalme«, og sender ham 10 Engelotter. — *Assens,* den 18. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 257.

1551.

*2177. Petri Palladii, superintendentis, litteræ monitoriæ ad M. Jonam Andreæ, lectorem Osloensem, in potationibus viventem et adversus superintendentem suum contumacem. — *Haffniæ,* 20. Januarii. Ny kirkehist. Saml. II. 626—27. Brudst. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 674—75. 20. Januar.

*2178. Nikolaus v. Könneritz tilskriver Kejser Carl V., at Markgr. Johan af Brandenburg staar i nøje Forbindelse med Hert. af Preussen og Starosten i Polen, men at han intet har udrettet hos K. af Danmark og Hert. af Pommern. — *Leipzig,* 21. Januar. (Tydsk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 562—63. Brudstykk. og Udt. i Märkische Forschungen VII. 223—24. 21. Januar.

*2179. K. Chr. III. meddeler Raaderne i Nørrejylland, at han har opgivet sin Rejse til Flensborg d. 22. Februar, hvorfor ogsaa de fritages for at begive sig derhen. — *Odennsse,* torsd. p. Anthonii abbat. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 486—87. 22. Januar.

*2180. K. Chr. III. befaler Præsten i Skamby Sogn aarlig at yde 8 Pund Korn til Sognepræsten i S. Albani Sogn i Odense. — *Odense,* onsd. (ɔ: lørd.) n. e. s. Antonii dag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 74, som urigtig har »Onsdagen«, se Rørdam, Danske Kirkelove I. 305. 24. Januar.

*2181. K. Chr. III. befaler Hr. Matzs, Konfessor i Maribo Kl., at han strax forlader dette Kloster, da Prædikanten dér ikke kan komme i en ret kristelig Skik hos Jomfruerne, saa længe han er der, og drage til Sor Kl., hvor han skal have Underhold. — *Nyborgh,* s. Pouels afften conuers. Ny kirkehist. Saml. II. 759. 24. Januar.

*2182. K. Chr. III. tilskriver Abbed Niels i Soer, at Hr. Matz, forhen Konfessor i Maribo, har faaet kongelig Tilladelse til at være i Soer Kl., hvor han skal have Værelse og Underhold som de andre Brødre. — *Nyborg,* s. Pauli conuers. affthen. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 759. 24. Januar.

*2183. K. Chr. III. befaler Abbedissen i Maribo Kl., at hun ikke mere skal underholde Hr. Matz. — *Nyborgh,* s. Pouels affthen conuers. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 759. 24. Januar.

*2184. Niels Lystrup, Væbner, Lagmand i Oslo, afsiger Dom mellem Provsten Raszmus Skriver og Haluordt Styrshamer om Bygselretten til Ødegaarden Medelby i Hobel Sogn. — *Vpslo raadstuge,* tiiszd. e. s. Pouels dag. Diplomatar. Norveg. VIII. 840. 27. Januar.

*2185. K. Chr. III. forlener Daniel Olufsen (Chrysostomus) til Hjælp ved hans Studeringer med et Vikarie liggende til S. Anne Alter i Hjørring Kirke. — Lørd. for Vor Frue Dag Kyndelmisse. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 159—60. 31. Januar.

*2186. K. Chr. III. tillader Borgerne i Odense at bruge Sortebrødre Kirkegaard til Begravelse, imod at de paa Kirkegaarden opbygge et Kapel. — Uden Dag. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 75. Smlgn. Rørdam, Danske Kirkelove I. 304—305. Januario.

*2187 (= 989). O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Island. I. 65—66. (Henføres her til 20. Febr., paa hvilken Dag en anden S. Galli Dag paafaldt.) 20. Febr. v. 16. Octobr.

*2188. Namen Brodersson sælger 25 Mk. lybsk aarlig Rente i sin Gaard til Marcus Mandixen, Raadmd. i Flensborg, som Namen Jansszons Testamentarius for 505 Mk. lybsk, dog at Namen Jansszons Søn Ludde skal have en fri Bolig for de 15 Mk. — Fryed. na kathedra Petri. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 487—89. Udt. i Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 32. 27. Febr.

*2189. K. Chr. III. tilskriver Kejser Carl V., at Pfalzgr. Frederik har søgt at ophidse Hansestæderne imod ham; i disse urolige Tider kan han dog ikke sidde stille, men maa ogsaa ruste. — *Flensburg,* 5. März. (Tydsk.) Udt. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 587. 5. Martii.

1551.

7. Martii. *2190. POUELL BANG beder Jørgen Gyllenstiern om at lade sine Fogeder drive hans Oxne frem, da han om 8 Dage agter at lade sine Oxne samle. — *Assens,* leffuerd. f. Letare. Danske Mag. 5. R. I. 258.

post 8. Martii. 915 se *2198.

9. Martii. 916. Balt. Studien XXXIX. 488—92.

9. Martii. 917. Corpus Reformatorum VII. 751—52 (tilligemed et Bilag, som af Schumacher er hensat ved et Brev af 22. Jan. 1553).

9. Martii. *2191. K. CHR. III. befaler JESPER KRAUSE paa Riberhus at sende en Del Levnetsmidler til Flensborg til Kongens Brug. — *Flensborig,* feria 2. Letare. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 490.

9. Martii. *2192. TYLMANNUS VAN HUSSEN, Biskop af Slesvig, indsætter Johann van Lynden, Kapellan i Husum, som er valgt af Menigheden i Tetenbull Sogn i Eyderstedt, til Præst smstds. — *Sleszwigk,* mand. n. dem sondage geheten Letare. (Plattydsk.) Lasz, Samml. Husumsch. Nachrichten II. 180—81.

9. Martii. *2193. BLASIUS ECKENNBERG, Amtskriver i Flensborg, kvitterer paa Kongens Vegne Peter Schueruer, Byskriver smstds., for 576 Mk. lybsk, der med 24 Mk., som ere forskrevne til S. Nikolai Kirkes Kapellani, udgjorde Byskatten for Aaret 1550. — *Flensborg,* mand. n. Letare. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 489.

10. Martii. *2194. K. CHR. III. befaler Frands Brockennhuss at sende fra Nyborg til Flensborg en Del Vin, som findes paa Nyborg Slot, samt nogle Levnetsmidler. — *Flensborgh,* tiisd. p. dominicam Letare. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 490.

12. Martii. *2195. Hert. HANS af Slesvig og Holsten fælder Kjendelse i en Sag mellem Claues Frise, Bg. i Flensborg, og Harke Boensen ang. noget Jordegods i Schortebull; 12 Samfrænder skulle afgjøre Striden under Appel til Hertugen paa den forestaaende Retsdag i Tønder. — *Tundern,* denn XII. Martii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 491—92.

12. Martii. *2196. HENNING QUITZOU beder Jørgen Gyldenstjerne undskylde, at han endnu ikke har betalt de Penge, han har laant af ham. — *Sandager,* S. Gregors Dag. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 259.

13. Martii. *2197. Litteræ JOANNIS HOLMANNI Johanni Artopæo datæ, in quibus de reditu suo in patriam atque de ordinatione ecclesiastica sua loquitur. — *Stadæ,* 13. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 614—15.

14. Martii. *2198 (= 915). Datum er: Lørd. p. dom. Lætare. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 22.

17. Martii. *2199. K. CHR. III. svarer Møntmesteren i Flensborg Georg Koch paa hans Ansøgning om Fornyelse af sin Bestalling, at han foreløbig skal varetage sine Forretninger som hidtil. — *Flensburgk,* denn XVII. Marcii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 492.

21. Martii. *2200. Hert. HANS' Befaling til Adelen om at overholde den for Tørning og Haderslev Amter udstedte Helligdagsanordning. — *Tundern,* sonnab. n. Judica. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 85—86.

21. Martii. *2201. Hert. HANS af Slesvig og Holsten bekræfter Jasper Lork i Besiddelsen af Vor Frues og S. Nikolai Vikarier i Klixbul Kirke. — *Tundern,* sonnouents n. Judica. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 988—89

1551.

*2202. Hert. HANS af Slesvig og Holsten anmoder Hert. af Preussen, da der gaaer Rygter om Kornudførselsforbud i hans Lande, om at tillade Mette Ludolffs i Flensborg at udføre 30 Læster Rug fra Königsberg. — *Flenszburck,* denn 24. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 493. 24. Martii.

918. Corpus Reformatorum VII. 758—59. 25. Martii.

*2203. K. CHR. III. befaler Frantz Brockenhuss at sende det nye Skib, som Kongen lader bygge ved Nyborg Slot, til Flensborg, eller et andet Skib, hvis det ikke kan blive hurtigt nok færdigt. — *Flensborig,* onsd. p. Palmesønndag. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 494. 26. Martii.

919. Balt. Studien XXXIX. 491—93. 26. Martii.

*2204. K. CHR. III. samt Hert. Johan og Adolf udstede Lejdebrev for Johann Pogwisch i Anledning af dennes Strid med Jacob Rantzow. — *Flensburgk,* am Karfreitag. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. IX. 534—35. 27. Martii.

*2205. JOCHIM ENGELKE, Glarmester i Flensborg, tilstaar at skylde Frue Kirke smstds. 100 Mk. lybsk og 6 Mk. aarlig Rente mod Pant i sin Andel i et Hus. — Mand. inn denn Paschenn. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 494—96. 30. Martii.

*2206. K. CHR. III. takker Dr. Pommeranus og Philip Melanchthon for Efterretningerne ang. Magdeburg; tillige beder han om Tilsendelsen af nye Skrifter, som Kongen dog ønsker betegnede med deres Haand, da Skribenterne nu ikke ere at stole paa. — *Flensburgk,* den letzten Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 257. Udt. i Balt. Studien XXXIX. 493—94. 31. Martii.

*2207. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler, da han ønsker at holde Raadslagning inden K. af Danmarks Ankomst, sine Raader at komme til Flensborg d. 8. April, hvor da ogsaa de kongelige og gottorpske Raader ville møde. — *Flenszburg,* den 2. Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 496. 2. Aprilis.

*2208. Testimonium M. NICOLAI HEMMINGII, rectoris Universitatis Hafniensis, Joanni Pistorio, Husensi, datum, quum ex ea discederet. — *Hafniæ,* 4. die Aprilis. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtniss S. 571—72. 4. Aprilis.

*2209. Hr. OLUFF ESBERNSENN lover Hr. Michel Jebsen, Sognepræst i Werninghe, der vil oplade ham sit Sogn, at give ham en aarlig Pension. — *Otthense,* Quasimodogeniti løuerdagh. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 150—52. 4. Aprilis.

*2210. PETER HACKE (i Flensborg)s Gjældsbrev til Bgm. Martenn Schultes for 100 Mk. lybsk Kirkepenge mod en vis aarlig Rente og Pant i sit Hus. — Sond. Qvasi modo geniti. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 497. 5. Aprilis.

*2211. HANS TAUSEN, Superint. i Ribe Stift, tilskriver Hert. Hans af Slesvig og Holsten, at han efter hans Forlangende tillader, at Ebbe Lassen i Agerskow og Karine Jepsdotter, skjønt de ere beslægtede i tredje Led og have levet i Skjørlevnet med hinanden, maa vies sammen; Hertugen bør dog straffe saadant forargeligt Exempel. — *Ripe,* mand. Quasimodogeniti. Ny kirkehist. Saml. III. 44—45. 6. Aprilis.

*2212. K. CHR. III. henviser en Sag mellem Ketel Jensen og Kathrina Magnus, begge i Obhusen, ang. et Stykke Land paa Borlum Mark til Biskopsthinget og Birkeretten. — *Flensburgk,* mitw. n. Quasimodogeniti. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 228. 8. Aprilis.

925. Safn til sögu Íslands I. 697—98. 9. Aprilis.

929. Rettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 30, Anm. 5. 9. Aprilis.

1551.

9. Aprilis. 930. J. E. Larsen, Samlede Skrifter 1. Afd. III. 233.

9. Aprilis. 935. Giessing, Jubel-Lærere I. 78—79.

9. Aprilis. 937. Giessing, Jubel-Lærere. I. 91—92.

9. Aprilis. *2213. K. CHR. III.'s Dom i en Sag mellem Forstanderne for Hellig Aands Fattige i Flensborg og Bgm. og Raad smstds., hvorved Bgm., Raad og Menighed tilpligtes at betale de nævnte Forstandere visse Summer. — *Vp vnsem slote Flensburg,* dornsd. n. Quasi modo geniti. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 497—99.

10. Aprilis. *2214. K. CHR. III.'s Privilegier for Ribe Domkapitel. — *Flensborghus,* Fred. n. e. Sønd. Quasimodogeniti. Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 49—51. Rettelser til Aftrykket hos Kinch i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 30, Anm. 7.

10. Aprilis. *2215. K. CHR. III. befaler de Fattiges Forstandere i Flensborg at indrette Kirkegaarden ved Graabrødreklostret til en Begravelsesplads paa Lutke Namens Bekostning i Følge hans Fader Namen Jensens Testament; tillige skal Lutke opføre et Fattighus, og Kongen selv skjænker sin Andel i Helmyke Havekosts Arv til de Fattige. — *Vp vnsem slote Flenzborch,* frigd. na Quasimodogeniti. (Plattydsk.) Moller, Andenken d. Stiftungen d. Lud. Naamanni S. 4—6. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 499—500.

11. Aprilis. *2216. Kejser CARL V.'s Godkjendelse af K. Gustaf af Sverigs Ratifikation af Traktaten i Spejer. — *Augspurg,* am ailfften tag des monats Aprilis. (Tydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 302—304.

12. Aprilis. *2217. K. CHR. III. udsteder i Anledning af Stridigheder mellem Bgm. og Raad i Flensborg og Kirkeværgerne for Frue og Nikolai Kirke en Anordning om Anvendelsen af de nævnte Kirkers Kirkelen og Kirkepenge til Kirkernes Vedligeholdelse samt Kirke- og Skoletjenernes Lønninger. — *Vff vnserm schlosze Flenszburg,* am sont. Misericordia. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 501—505.

12. Aprilis. *2218. K. CHR. III. benaader Frantz Holstein, Bgm. i Flensborg; og hans Hustru Marina for deres Livstid med S. Petri og Pauli Vikarie i S. Nikolai Kirke i Flensborg. — *Flensburg,* sond. Misericordia domini. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 990.

12. Aprilis. *2219. K. CHR. III.'s og Hert. HANS af Slesvig og Holstens Samtykke til nogle gjensidige testamentariske Bestemmelser af Georg v. d. Wisch t. Olpenitz og dennes Hustru Anna v. d. Wisch. — *Flensburgk,* den 12. Aprilis. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 989—90.

12. Aprilis. *2220. JØRGEN GYLDENSTJERNES Testament. — *Odense,* Sønd. Misericordias Domini. Danske Mag. 5. R. I. 259—60.

13. Aprilis 940. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 505—509. Brudst. i Moller, Andenken d. Stiftungen d. Lud. Naamanni S. 6.

14. Aprilis. *2221. K. CHR. III. anmoder Hans Berner, Drost i Pinneberg, om at komme til sig i Flensborg eller, hvis han forinden skulde være rejst til Haderslev, da at drage efter ham dertil. — *Flensburgk,* den 14. Aprilis. (Tydsk). Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 991.

15. Aprilis. *2222. BGM. og RAAD i FLENSBORG dømme i en Sag mellem Hansz Goldtschmidt, Bg. i Staden, og Marine Karstens ang. Salget af et Hus. — *Flenszborch,* am mittew. na Misericordia domini. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 509—11.

16. Aprilis. *2223. Bgm. i Flensborg FRANTZ HOLSTEINS Gjenbrev for den ham og hans Hustru paa Livstid af Kongen forundte Overdragelse af de til S. Petri og Pauli Vikarie i S. Nikolai Kirke i Flensborg hørende Fæstere mod en fast aarlig, til Landgilden svarende

1551.

Afgift til nævnte Kirke. — *Flenszborch,* donnerd. n. d. sond. Misericordias domini. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 511—13.

*2224. Landsthingsdom, at den af Rebsmænd fra Malt Herred foretagne Rebning af Estrup Skov bør være magtesløs og Hartvig Thomessen til Palsgaard og hans Medarvinger nyde den Ejendom, de til forn havde. — 18. April. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 174—75. 18. Aprilis.

*2225. K. Chr. III. og Hert. Hans bekræfte en Overenskomst, hvorved Jasper Seestede t. Runtofft giver sin Hustru Dorothea (Ahlefeldt) Forskrivning paa alt sit Jordegods, nemlig Runtofft og Gaarde paa Als, at benytte det efter hans Død, og hun giver sin Ægtefælle en lignende Forskrivning paa sit Gods. — *Uff unserm hertzog Johansen hause Haderschleven,* dinst. n. Jubilate. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts. d. Herzogthums Schleswig III. 229—30. 21. Aprilis.

*2226. Johan Friiss, Kansler, tilskriver Rigshofmesteren Hr. Eske Biille ang. et Klædeindkjøb for Kongen og giver ham Raad med Hensyn til K. Chr. II.'s Bevogtning (paa Kallundborg). — *Dalum,* tiissd. n. e. Jubilate. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1054. Friis, Fam. Rosensparre S. 10. 21. Aprilis.

*2227. Bgm. og Raad i Flensborg anerkjende efter en Dom af Kongen en Gjæld af 300 Mk. lybsk med en aarlig Rente af 15 Mk. lybsk til Frue Kirke i Staden. — Des mand. n. Cantate. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 515—16. 27. Aprilis.

*2228. Bgm. og Raad i Flensborg anerkjende efter en Dom af Kongen en Gjæld af 300 Mk. lybsk med en aarlig Rente af 15 Mk. lybsk til Forstanderen for Hellig Aands Fattige. — Ame mand. n. Cantate. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 513—14. 27. Aprilis.

*2229. Poppe Nonnensson i Monnekebul i Langenhorne Sogn sælger 2 Mk. 4 Sk. aarlig Rente i sin Ager i Konyngesbul til Namen Janssons Testamentarier for 36 Mk. lybsk. — *Flensbor,* dinxted. v. Meydach. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 516—17. 28. Aprilis.

946. Giessing, Jubel-Lærere I. 101. 1. Maji.

950. Rahbek, Tritogenia I. 45—46. 22. Maji.

*2230. K. Chr. III.'s aabne Brev, at han har befalet Superintendent. D. Peder Palladius at drage omkring i Sjællands Stift og undersøge, hvorvidt Ordinansen med Hensyn til Skoler og Prædikestolen overholdes, og om muligt at afhjælpe de stedfindende Brøst. — *Kiøpnehaffn,* løffuerd. n. e. Pindtzdag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. Aktst. og Breve S. 117—18. 23. Maji.

*2231. Symen Prydz, Bg. i Helsingør, lejer af Forstanderne til Helliggesthus Hosp. smstds. en Hospitalet tilhørende Grund i Stengaden. — *Helsingør,* vigilia s. Trinitat. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 14—16. 23. Maji.

*2232. K. Chr. III.'s Følgebrev for Otte Rud til Almuen paa Gulland. — Mand. n. e. hell. Trefoldigheds sønd. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 89. 25. Maji.

*2233. Markgr. Johan af Brandenburg meddeler Hert. Albrecht af Preussen, at Hert. August, den danske Konges Svigersøn, har overtalt denne til et Forbund med Kurf. Moritz under Forudsætning af, at Kurfyrsten stod paa Kejserens Side, saa at K. af Danmark imod sin egen Vilje kommer med i Legen. — *Cüstrin,* sonnt. n. corp. Christi. (Tydsk.) Udt. i Märkische Forsch. XIII. 236—37. 31. Maji.

*2234. Mark. Johan af Brandenburg anbefaler Kurf. Moritz af Sachsen Forsigtighed og tilraader ham ufortøvet at forhandle med Pfalz og Danmark. — *Cüstrin,* 4. Juni. (Tydsk.) Brudstykk. i Märkische Forsch. XIII. 237. 4. Junii.

1551.

10. Junii. *2235. K. CHR. III. befaler Lensmændene at være Indbyggerne i Varde, som næsten helt er afbrændt, behjælpelige med at indkjøbe Bygningstømmer. — *Kjøpenhafen,* onsd. n. e. s. Bonifacii dag. Adler, Hist.-stat. Maanedstidende for Ribe St. S. 115.

10. Junii. *2236. K CHR. III.'s Beskærmelsesbrev for Søster Metthe Marswinsdatter, Abbedisse i Maribo Kl. — Onsd. e. s. Bonifacii dag. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 155—56.

11. Junii. 953. Balt. Studien XXXIX. 495—501.

14. Junii. *2237. BRODER ANDESSZEN i Stadem sælger 3 Sk. lybsk aarlig Rente i alle sine Ejendomme til Namen Jansszens Testamentari i Flensborg for 3 Mk. lybsk, som han skyldte Namen Jansszen. — Vp sunte Viti auent. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 518.

16. Junii. *2238. Kurf. MORITZ af Sachsen tilskriver K. Chr. III., at skjønt han ikke kjender noget til Rustninger, som skulle være rettede mod Kongen, vil han ikke lægge Kongen Hindringer i Vejen med Hensyn til Hvervning af Krigsfolk. — *Liebewerda,* 16. Juni. (Tydsk.) Udt. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 661.

18. Junii. *2239. FLAKKEBJERG HERREDSTHINGS Vidne, givet M. Peder Hansen, Sognepræst til Flackebierg og Høffue, at det Gods i Herredet, som han nu har til Høffue Præstegaard, har været uildet i mange Tider. — Torsd. n. f. s. Hans bapt. dag. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 351—53.

18. Junii. *2240. THOMES DANCKLEFFZEN i Knorborch sælger 8 Sk. aarlig Rente i sit Hus til Namen Janssons Testamentarier i Flensborg for 8 Mk. lybsk, som han skyldte Namen Jansson. — *Flensborch,* donnerd. na Viti des hilligen martelers. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 518—19.

22. Junii. *2241. NIELS LYSTRUP, Lagmand i Oslo, tildømmer Thord Asbiørnnson Gaarden Greninn i Røgen Rogn. — *Vpslo radstuge,* mand. f. s. Hans dag. Diplomatar. Norveg. V. 840.

c. 24. Junii. *2242. PHILIPPUS MELANTHON Georgio Cumerstadio scribit, Georgium Rorarium senem ex academia Wittebergensi in Daniam discessisse. — Die Solstitii aestivi. Corpus Reformatorum VII. 796.

28. Junii. *2243. Hert. MARGRETHE af Anhalt anmoder Hert. Albrecht af Preussen om ikke at forlade hende i hendes Nød; hun omtaler, at K. af Danmark har skjænket hende Klæder samt Ophold i et Kloster. — *In königl. Majestät in Dänemark Kloster Margebo,* sonnt. n. Johannis. (Tydsk.) Zeitschrift f. Geschichtswissensch. herausg. v. Schmidt IV. 336.

7. Julii. *2244. GREGORIUS V. ALEUELDE t. Szegarden forpligter sig til at svare alle borgerlige Tyngder af en Gaard, som han har kjøbt i Flensborg. — *Flensburgk,* dinxted. n. Marien berganck. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 519—20.

11. Julii. *2245. SITZELLE ROSENKRANS, Erik Krumdigis Enke, sælger med Samtykke af sin Værge, Hr. Otthe Krumpen, en Broderlod i Heffuringholum Mølle og Ladegaard til Brødrene Chrestoffer, Erick og Peder Rosenkrans samt deres Søster Beretthe. — *Honnebore,* leffuerd. n. e. s. Knudtz konges dagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 249—50.

12. v. 19. v. 22. Julii. *2246. K. CHR. III. stadfæster Hr. Byørn Audunsons Fundats af 1319 paa et Fattighus ved S. Laurentii Kirke i Tønsberg, der nu er gjenopbygget af Hr. Lauritz Matzen, Provst i Tønsberg. — *Kioffuenhaffn,* slott. s. Margrete affthen. Diplomatar. Norveg. II. 861, IV. 829 (her dat. *Hafnie,* s. Marie Magdalene dag, ɔ: 22. Juli).

13. v. 20 Julii. 964. Jvfr. Qvistgaard, Forts. Efterretn. om Slagelse lærde Skole S. 3—4.

1551.

*2247. K. CHR. III.'s Breve til Klostrene i Sorø, Andvorskov, Ringsted, Skovkloster og Esrom, at der med det første skal ansættes en Læsemester i hvert af disse Klostre, overensstemmende med Kirkeordinansen. — *Haffnie,* Margarethe dag. Ny kirkehist. Saml. II. 758. 13. v. 20. Julii.

*2248. K. CHR. III. befaler Jacob Brockenhus at paase, at de Præster, som fradømmes deres Embede, ikke vedblive at bestyre Kaldet; at undersøge, hvorvidt de Sognekirker, der ligge omkring i Kjøbstæderne, blive besørgede af Degne fra Skolerne; samt at lade Annexkirken til Øffuerdrup Kirke nedrive og tilholde Sognefolkene at søge nævnte Kirke. — *Kiøpenhaffnn,* tiisd. p. s. Margrette dag. Rørdam, Kbhvns. Hist., Aktst. og Breve S. 118—19. 14. v. 21. Julii.

*2249. K. CHR. III.'s Brev, at Otte Rud, Embedsmd. p. Visborg, har gjort Regnskab for sin aarlige Afgift af Draxholm Slot. — *Kjøb.,* Onsd. n. e. S. Knud Konges Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 89. 15. Julii.

*2250. CHRISTIERN POUELSEN, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, udlejer til Jørgen Bolger, Bgm. i Faaborg, paa menige Borgeres Vegne en Mølle uden for Faaborg. — *S. Knuds Kloster,* Fred. e. S. Margrethe Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 76—77. 17. v. 24. Julii.

968. Rettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 63, Anm. 1. 22. Julii.

969 se *2252. 25. Julii.

*2251. AMUNDT KORTSON tilskjøder Hr. Laue Bradhe t. Viskiøl et Melelags Leje i øvre Øffrebostadt paa Synmør. — *Gidske,* s. Jacobs dagh. Diplomatar. Norveg. XII. 778—79. 25. Julii.

*2252 (= 969). I Registranten er Brevet dat. Sønd. p. Jacobi ap. Dag (26. Juli). Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 65—66. 26. Julii.

*2253. K. CHR. III.'s Forlenings-Brev til Byrge Vlffstand paa Laholms Slot og Len. — *Kopenhamns slott,* Tisd. n. e. S. Jacob Apostelens dag. Sv. Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 18—20. 28. Julii.

*2254. JASPER RANTZAW tilskriver Dr. Dorothea, at han forgjæves har søgt at skaffe hende en Kok til Koldinghus, samt beder hende hos Kongen udvirke Tilladelse til, at han i Ribe eller Kolding maa kjøbe nogle Oxer til Brug paa Flensborghus. — *Flensburg,* mithw. n. Jacobi. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 992—93. 29. Julii.

*2255. Bestemmelser af HERREDSFOGDEN i Norgosz Herred, Digefogderne og Digedommerne i Norgosz, Bockinge og Kar Herreder, Flensborgernes Befuldmægtigede samt 24 Mænd fra de omliggende Koge angaaende Inddigningen af det nye Kog. — *In deme Nienkoge,* sonavende n. Jacobi. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 230—32. 1. Augusti.

*2256. PEDER HANSSON (LITLE, Lensmd. p. Aggershus), meddeler K. Chr. III., at han ved i Paasken at falde med en Hest har brækket sit Ben, og beder ham derfor sende en anden Mand herhid til at overtage Slottet, som han for Tiden har overdraget Kansleren Peder Huitfeldt at forvare. — 15. August. Brudst. i Norsk. histor. Tidsskr. III. 350. 15. Augusti.

974. Corpus Reformatorum VII. 820—21. 18. Augusti.

*2257. Landgr. WILHELM af Hessens Instrux for Simon Bing og Wilhelm v. Schacht til Kurf. Moritz af Sachsen; de skulle bl. a. foreslaa at bevæge Danmark og Hansestæderne til at sende en Flaade til Nederlandene. — (Tydsk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 710. 23. Augusti.

1551.

28. Augusti. *2258. K. Chr. III.'s Brev til Sognemænd i Rynkeby Sogn i Fyn, at de skulle annamme den Sognepræst, som Superintendenten vil beskikke dem i Stedet for Hr. Niels Brun, som han agter at forflytte til Tingsted Sogn paa Falster. — *Kjøbenhavn*, Fred. n. e. S. Bartholomæi Dag. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. VI. 2.

28. Augusti. *2259. Henrich Biilde tilskriver sin Fader, Hr. Esky Biilde t. Swonholm, om et Smykke, han skulde have kjøbt til Jfr. Karinne (Rosenkrans) m. m. — *Angirs*, fred. e. s. Bartolomei dagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 250—51.

28. Augusti. *2260. Lauritz Ipssenn tilskriver Hr. Esky Biilde t. Swonholm om Sønnen Henrichs Sorg over ikke at have faaet Brev fra Jfr. N. (ɔ: Karine Rosenkrans), m. m. — *Angiers*, friidd. e. s. Bartolomei dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 251—52.

29. Augusti. *2261. Clemen Persen, Kannik i Oslo, mageskifter Gaarden Sønnelandtt i Lyre i Frone Sogn, tilhørende S. Anne Alter i Oslo Domkirke, til Peder Hanszen, Høvedsmd. p. Aggershus, mod Gaarden Rwdstadtt paa Romerige i Gierdrums Sogn. — *Aggershws*, ipso die decollat. Johannis. Diplomatar. Norveg. VIII. 841—42.

c. 1. Septbr. *2262. Philippus Melanthon Hieronymo Besoldo, concionatori Noribergensi, scribit, regem Daniæ hortatorem duci Prussiaco esse, ne sinat turbari vicinarum ecclesiarum concordiam. — Sine die. Corpus Reformatorum VII. 828.

4. Septbr. *2263. K. Chr. III. takker Dr. Georg Maior for de meddelte Efterretninger ang. det tridentiske Koncilium (jfr. Nr. 975), og sender ham 20 Engelotter. — *Stubbekjøbing*, 4. Sept. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 257.

4. Septbr. *2264. K. Chr. III. takker Philip Melanchthon for de meddelte Efterretninger om Konciliet (jfr. Nr. 974). — *Stubbekjøbing*, 4 Sept. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 257,

5. Septbr. *2265. Hans Henrichsen anmoder Peder Bilde, Høvedsmd. p. Aarhusgaard, om af Hensyn til de Tjenester, han har vist hans Venner, at overlade et Stykke Eng i Holmstrop Mark til hans Præbende. — *Kiøpnehaffn*, løffuerd. n. e. Egidii. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 485—87.

6. Septbr. *2266. Markg. Johan af Brandenburg meddeler Hert. af Preussen, at de imod Kejseren forbundne tydske Fyrster ville i Forening rette et Bønskrift til Kejseren om Kurf. af Sachsens Befrielse, og at der, hvis deres Bøn bliver opfyldt, vil finde en Sammenkomst Sted omkring Mikkelsdag i Donauwörth mellem K. af Danmarks og Polens Gesandter og alle Rigsfyrster. — *Zehden*, sonnt. n. Ægidii. (Tydsk.) Udt. i Märkische Forsch. XIII. 252.

10. Septbr. *2267. K. Chr. III. tillader Hr. Hans, som nu er forordnet at være Sognepræst og Prædikant i Maribo Kl., at han maa beholde sit Vikarie i Roskilde Domkirke. — *Gaffnuenøe closter*, torsd. n. e. vor Frue dag natiuitat. Ny kirkehist. Saml. II. 760.

13. Septbr. 978. Brudst. i Grassmann, Die briefliche Zeitung des XVI. Jahrh. S. 62.

15. Septbr. *2268. Dieteleff v. Aleuelth (Lensmd. p. Møgeltønder) tilskriver K. Chr. III. ang. de kongelige Undersaatters Forpligtelse til sammen med Hertug Hans' at bidrage til Vedligeholdelsen af en Dæmning ved Tønder. — *Grossenn Tundernn*, dingst. n. exaltat. Crucis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 520—23.

19. Septbr. *2269. K. Chr. III. befaler Abbedissen i Maribo Kl., Jomfru Metthe Marsuinns daather, at fly Hr. Hans, som nu er udnævnt til Prædikant i Klostret, en Vaaning og tilbørligt Underhold. — *Roskilde*, løffuerd. p. hellig Kors dag. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 760.

20. Septbr. *2270. K. Chr. III. takker Dr. Johan Pomeranus for Efterretningerne ang. den forfattede Konfession, der skal forelægges Konciliet, meddeler, hvorfor M. Nicolaus v. Cothen

1551.

og Dr. Drachonites ikke ere blevne ansatte; han tilbyder at ville antage en eller to af de Lærde i Overlandene, der for Tiden svæve i Fare, f. E. Brentius, ligesom han allerede har sørget for Mag. Rorarius; endelig melder han Afsendelsen af hans Pension. — *Rothschilt,* den XX. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 258—59. Udt. i Balt. Studien XXXIX. 501—503.

979. Rettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 72, Anm. 3. 22. Septbr.

*2271. K. Edward VI. af England klager til K. Chr. III. over, at Alex. Lyly, Tolder i Øresund, har arresteret et Skib, som tilhørte den londonske Kjøbmand Thomas Banaster. — *Otland,* 26. Sept. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 22. 26. Septbr.

*2272. K. Chr. III. befaler M. Hans Thaugesen, Superint. i Ribe Stift, at afgive Erklæring over en Klage, som Hr. Hans Fynbo og Hr. Pouel Michelsen, Vikarer, have indgivet over Jesper Krauffse, Embedsmd. p. Riberhus, hvem de beskylde for, at han har forbudt deres Bønder at svare deres Afgifter til dem. — *Kiøpnehaffn slott,* onsd. n. e. s. Michels dag. Ny kirkehist. Saml. III. 45. 30. Septbr.

983. Corpus Reformatorum VII. 842—43. 5. Octobr.

*2273. Nis Tumbull tilstaar at have modtaget til Laans af Marten Schultes, Bgm. i Flensborg, 90 Mk., tilhørende S. Catharina Vikarie i Frue Kirke smstds., mod en vis aarlig Rente og Pant i sit Hus. — Mand. n. Michaelis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 523—24. 5. Octobr.

*2274. K. Chr. III. underretter Hr. Jørgen Nielssen, Vikar i Roskilde, om, at han har tilladt Hr. Hans, Sognepræst i Maribo, at beholde sit Vikarie i Roskilde Domkirke, dog at han skal holde samme Tynge som de andre Vikarer. — *Kiøpnehaffn slott,* s. Dionisii dag. Ny kirkehist. Saml. II. 760—61. 9. Octobr.

*2275. K. Chr. III. befaler Hr. Niels, Prior i Antvorskov Kl., tillige med Abbed Niels i Sorø at underholde M. Rasmus Sartorius under hans Studier ved Universitetet og lover at sende Klostret en anden lærd Mand til Læsemester i dennes Sted. — *Haffnie,* sønd. p. s. Dionysii episc. dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 51—52. 11. Octobr.

*2276. K. Chr. III.'s Skrivelse til M. Hans Taugesen, Superint. i Ribe Stift, om Afholdelsen af tre Bededage til Afvendelse af Guds Fortørnelse. — *Kiøpnehaffuen slott,* tiisd. n. e. s. Dionysii dag. Ny kirkehist. Saml. III. 46. 13. Octobr.

*2277. Joh. Bugenhagen og Philip Melanchton anbefale Johannes Flinderus, som har været Præst i Augsburg, til Hert. Hans af Slesvig og Holsten. — *Wittenberg,* 13. Octobris. (Tydsk.) Balt. Studien XXXIX. 503—504. 13. Octobr.

*2278. Philippi Melanthonis litteræ commendaticiæ Doct. Johanni Æpino, gubernanti ecclesiam in urbe Hamburgo, adscriptæ, pro Johanne Flindero, qui Augustæ decem annos ecclesiam docuit, et quem etiam Johanni duci Holsatiæ commendavit. — Die 13. Octobris. Corpus Reformatorum VII. 847. 13. Octobr.

989 se *2187. 16. Octobr.

*2279. K. Chr. III. befaler Knud Gyldenstierne t. Thiim, Erick Bøller, Claus Daae og 3 andre Mænd at samles paa Vemmetofte næstk. S. Nikolai Dag (6. Decbr.) og foretage et endeligt Skifte mellem Gregers Wlffstand og hans Søskende samt Knud Gyldenstierne t. Estrup, Jørgen Bilde og Lauge Brock. — *Kiøpenhaffn slott,* mand. n. e. s. Galli confessoris dag. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 241—42. 19. Octobr.

*2280. K. Chr. III. befaler, efter Begjæring af Gregers Vlstandtt t. Estrup, Hr. Lage Brade t. Widskell at møde førstk. S. Hansdag i Oslo i Anledning af førstnævntes 19. Octobr.

1551.

Fordring paa Hr. Lages Hustrus Gods i Norge. — *Kiøpnehaffn slott,* mand. n. e. s. Galli confessoris dag. Diplomatar. Norveg. XII. 779—80.

19. Octobr. *2281. K. CHR. III. befaler Peder Huittfeldt, Norges Kansler, Jesper Friis, Lensmd. p. Aggershus, samt flere Adelsmænd og Borgere at møde i Oslo førstk. S. Hansdag og dømme i Sagen mellem Grers Vlffstandt t. Estrup og Hr. Lauge Brade t. Widskyll. — *Kiopnehaffn slott,* mand. n. e. s. Galli confessoris dagh. Diplomatar. Norveg. XII. 780—81.

26. Octobr. *2282. Hert. JOHAN ALBRECHT af Mecklenburgs Instrux for hans Afsending til K. (Henrik II.) af Frankrig, Friherre Jochim Moltzan, ang Oprettelsen af Forbund med K. af Danmark og Søstæderne Lübeck, Bremen, Hamburg og Lüneburg. — *Gustrou,* d. 26. Octobris. (Tydsk.) Lisch, Urkunden-Samml. z. Gesch. d. Geschl. v. Maltzahn V. 249—51.

p. 26. Octobr. *2283. Hert. af MONTMORENCY opfordrer Friherre Joachim Maltzan til at virke for, at K. af Danmark og Kurf. af Brandenburg tiltræde K. af Frankrigs Forbund med Kurf. Moritz og de andre tydske Fyrster. — *Paris,* uden Aar og Dag. (Fransk.) Lisch, Urkunden-Samml. z. Gesch. d. Geschl. v. Maltzahn V. 242—44.

28. Octobr. *2284. K. CHR. III.'s Brev til alle Gejstlige i Sjællands Stift, at det er befalet Dr. Peder, Superint. i Sjællands Stift, at drage omkring for at erfare, hvorledet det staar til med den kristelige Tro. — *Nyborg,* s. Simonis et Jude ap. Dag. Scharling og Engelstoft, Theol. Tidsskrift IV, 2. S. 186. Jvfr. ang. Dateringen Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 89, Anm. 1.

30. Octobr. *2285. K. CHR. III. bevilger, at jordegne Bønder paa Toszind (Taasinge) maa beholde deres Jord og Ejendom, uden at der sværges Markeskjel eller Ejendommen følges til Reb. — *Nyborg slott,* fred. n. e. sanctor. Simonis et Jude apostolor. dag. Danske Mag. 3. R. IV. 86—87.

1. Novbr. *2286. HENRICH BIILDE tilskriver sin Fader, Hr. Esky Biilde t. Swonholm, om et Smykke til Jfr. Karinne (Rosenkrans), Vanskelighederne ved Brevvexlingen m. m. — *Paris,* alle Helligenn dagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 253—54.

5. Novbr. 996. En gammel Kopi af Brevet i Fyns Bispearkiv viser, at det er udstedt af Ejler Rønnov.

6. Novbr. *2287. K. CHR. III.'s Stadfæstelse af Brev af 17. v. 24. Juli 1551 (Nr. *2250). — *Odense,* fred. n. e. Allehelgensdag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 74—75 og i Schrøder, Meddel. om Faaborg S. 399—400.

6. Novbr. *2288. NAMEN BRODERSSON i Flensborg sælger 10 Mk. lybsk aarlig Rente i sine Ejendomme til Raadmand Marcus Mandixen som Namen Janssons Testamentarius for 200 Mk. lybsk. — *Flensborch,* des ffryed. in den achten dagen aller Gades hilligen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 524—25. Udt. i Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 32—33 (her med Datum: am dage aller Hilligen.)

7. Novbr. *2289. K. CHR. III. tilskriver Dr. Peder, Superint. i Sjællands Stift, at Ildpanden i Vor Frue Kirke i Kbhvn. vedblivende skal holdes vedlige af Renterne af det ved Hr. Jens Matzens Død ledigblevne Vikarie. — *Odense,* løffuerd. n. e. alle Helgens dag. Scharling og Engelstoft, Theol. Tidsskr. IV, 2. S. 173. Et Brev af samme Indhold og Datum til Bgm. og Raad i Kbhvn. smstds. S. 173—74.

13. Novbr. *2290. ANTHONIS BRYSKE t. Langesoo, Kansler, WERNER SWALLE t. Bisboo, Landsdommer i Fyn, og 6 andre Mænd gjøre efter kongelig Befaling Markeskjel mellem Øxendrup og Langoo, og mellem Wormarck og Langoo. — Fred. n. e. s. Martini ap. (sic) dag. Brudst. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 167—68.

13. Novbr. *2291. FRANZ KRAM tilskriver Chr. v. d. Strassen om Forhandlingerne i Innsbruck ang. den fangne Landgreves Befrielse, der ogsaa overværes af K. af Danmarks Sendebud. — *Insbruck,* freit. den 13. Novembris. (Tydsk.) Brudst. i Märkische Forschungen XIII. 261.

1551.

*2292. Esche Bylde t. Swanholm, Danmarks Riges Hofmester, forlener Hr. Hans Henrichsen paa Livstid med en Gaard i Hørrup By i Tudse Herred i Sjælland. — *Mogenstrup,* sønd. n. e. s. Martini dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 487—88. 15. Novbr.

*2293. Mergarethe Hannses i Flensborgs Gjældsbrev til Marthen Schultes, Bgm. smstds., for 50 Mk. lybsk, der tilhøre Frue Kirke, hvorfor en Gaard pantsættes og en vis aarlig Rente svares. — *Flensborch,* sond. n. Mahrtini. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II 526—27. 15. Novbr.

*2294. Bispen af Arras meddeler Dr. Maria, Stath. i Nederl., Underretning om Forhandlingerne om Giftermaal mellem Hert. Adolf af Holsten og Enkehert. Anne af Lothringen. — *Innsbruck,* 17. Nov. (Fransk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 802—808. 17. Novbr.

*2295. Kejser Carl V. tilskriver Dr. Maria, Stath. i Nederl., at K. af Danmarks Sendebud have erklæret, at de kun skulde forebringe en Anmodning om Landgr. af Hessens Frigivelse, men ingenlunde udøve noget Tryk paa Kejseren. — 23. Nov. (Fransk.) Brudst. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. II. 625. 23. Novbr.

*2296. Brev fra Kejser Carl V. til K. Ferdinand, hvori han bl. a. taler om, at Gesandter fra K. af Danmark ere ankomne for at intercedere til Fordel for Landgr. af Hessen. — *Innsbruck,* 24. Nov. (Fransk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 827—29. 24. Novbr.

*2297. Jesper Ffriis, Høvedsmd. p. Aggershus, stævner Erick Wgerupp t. Wlenn at møde Klageren Benndt Biilde, Befalingsmd. over Tønsberg Len, i Tønsberg, og hvis de der ikke forliges, at møde i Oslo for gode Mænd og Lagmanden. — *Agershus,* thenn 25. dagh Nouembris. Diplomatar. Norveg. II. 861—62. 25. Novbr.

*2298. K. Chr. III. skriver til Lensmanden paa Tønsberg, Bendt Bilde, om en Udskrivning af Søfolk. — *Drottningborg,* Sønd. e. S. Cathrine Dag. Udt. i Garde, Efterr. om d. danske Sømagt, I. 32. 29. Novbr.

*2299. K. Chr. III. befaler Jesper Krausze, Lensmd. p. Riberhus, at lade M. Hans Suaningh, Hert. Frederiks Tugtemester, følge Jarne og Guldagger Kirker, som tidligere havde hørt til Degnedømmet i Ribe, med hvilket Suaningh var forlenet. — *Drottningborg,* torsd. p. s. Andree ap. dagh. Ny kirkehist. Saml. III. 292—93. 3. Decbr.

*2300. K. Chr. III.'s Befaling til Jesper Krausse, Lensmd. i Ribe, om at træde sammen med Superint. M. Hans Taugessen, Kapitlet og nogle af Magistraten i Ribe og gjøre en Skik med Hensyn til de fattige Peblinges Underhold af Pughegard. — *Drotningborghe,* torsd. e. s. Andreæ ap. Ny kirkehist. Saml. III. 354—55. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 53—54. 3. Decbr.

*2301. Franz Kram tilskriver Chr. v. d. Strassen om det af Kejser Carl V. til Kurfyrsternes og K. af Danmarks Gesandter givne Svar ang. Landgreven af Hessens Frigivelse. — *Innsbruck,* am tage Barbare. (Tydsk.) Märkische Forschungen XIII. 265. 4. Decbr.

*2302. Hert. August af Sachsen tilskriver Kurf. Moritz af Sachsen, at han har sendt et Bud til Danmark for at afsige det Besøg, han havde i Sinde at aflægge K. Chr. ved Hellig tre Kongers Dags Tid. — *Dresden,* 5. Dec. (Tydsk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. I. 850. 6. Decbr.

1001. Balt. Studien XXXIX. 505—606. 7. Decbr.

1551.

7. Decbr. *2303. MAGENS ROSSENKRANTZ t. Naffentorp forlener med sin Broder Axells og dennes Hustru Madelene Christensdatters Samtykke sin Søn Jacob Mogensøn med Gaarden Ffierestadt i Ludgude Herred for Livstid. — *Malmø slotth*, mand. f. Mariæ concept. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 256—58.

17. Decbr. *2304. K. CHR. III.'s Tilladelse for Hr. Jost Lauritzen, Sognepræst i Vinkel, at beholde Kronens Gaard Wdzgaard mod aarlig Landgilde. — *Dronningborg*, Torsd. n. e. S. Luciæ Virg. Dag. Ny kirkehist. Saml. V. 711—12. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 103, Anm. 2.

21. Decbr. 1005. Trykt særskilt, Malmø 1555.

28. Decbr. *2305. K. CHR. III. tilkjendegiver Bgm. og Raad i Kbhvn., at han uagtet deres Begjæring at maatte beholde M. Niels Palladius som Sognepræst ved Vor Frue Kirke har maattet stadfæste hans Valg til Superint. i Skaane Stift, men lover dem en anden duelig Mand til Sognepræst. — Fierde Julledag 1552. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 53—54.

28. Decbr. *2306. K. CHR. III. tilkjendegiver de Højlærde i Kbhvn., at han har stadfæstet Valget af M. Niels Palladius, Sognepræst til Vor Frue Kirke, til Superint. i Skaane Stift, og beder dem at forsørge Vor Frue Kirke med en dygtig Sognepræst i hans Sted. — Fierde Julledag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 52—53.

31. Decbr. *2307. K. CHR. III. tilskriver Dr. Georg Maior ang. dennes Efterretninger om Konciliet, om Gjendøberne, samt om de opstaaede Stridigheder mellem ham (Maior) og den forrige Bisp i Zeittz, von Amszdorff, hvilke Kongen højligen beklager. — *Drottningburg*, denn 31. Decembers 1552. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 259—60.

31. Decbr. *2308. K. CHR. III. takker Dr. Ambrosius Magirus fra Deventer for den oversendte Almanak og lover at holde hemmelig, hvad han skriftlig eller mundtlig ved en betroet Person maatte have at meddele ham. — *Drottingburg*, denn 31. Decemberis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 260.

1008. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars general. II. 890—905.

1009. Jvfr. Nye danske Mag. VI. 94—97, hvor Kolderup-Rosenvinge henfører Søretten til Christiern II.'s Tid. Den er, som paavist af Schlyter, Saml. af Sveriges gamle lagar VIII, S. LXXXIX—XC, kun en Overlevering af den yngre danske Oversættelse af den saakaldte Visbyske Søret. En noget lignende Redaktion findes i Nye danske Mag. I. 260—85 (efter en Udg. af 1545). Denne er ligeledes en Overlevering af den yngre danske Oversættelse af samme Søret, jvfr. Schlyter anf. St. VIII, S. LXXXV—LXXXVI.

*2309. K. CHR. III forbyder Magistraten i Odense at besvære Indbyggerne i Ringkjøbing med højere Told og Afgift end andre Borgere i Jylland. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 75—76.

*2310. SOFIE ROSENKRANSS meddeler sin Brodersøn Jørgen Rosenkranss, at hun, da hendes Husbond (Hr. Axel Brahe) nu er død, agter at skifte sit Gods mellem ham og hans Brødre. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 258. Axel Brahe døde 24. Febr. 1551.

*2311. Optegnelse ang. et Mageskifte mellem UNIVERSITETET og HANS BARNEKOV, hvorved hint afstod Gods paa Tudtzeness samt en Haveplads i Kbhvn. mod Gods i Store Heddinge i Stævns Herred og i Liwersløff. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 54—55.

1551-1556.

1551—1556.

*2312. Exemplum conventionis inter regiam Majestatem (Carolum V. vel Philippum II.) et (Adolphum), ducem Holsatiæ, ex qua hic illius consiliarius et servitor ex domo sit, et ubi necessitas belli expostularit, ei cum aliquot turmis equitum vel cohortibus peditum praesto adsit. Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 144.

1552.

1552.

*2313. Hert. Johann Albrecht af Mecklenburgs Skrivelse til Kurf. Moritz af Sachsen, hvori han bl. a. meddeler ham, at K. Henrik (II. af Frankrig) har sine Gesandter hos K. af Danmark og Stæderne og søger ivrigt at vinde dem. — *Wismar*, ahm 1. Januarii. (Tydsk.) Brudst. i Lisch, Urkunden-Samml. z. Gesch. d. Geschl. v. Maltzahn V. 261. 1. Januar.

1010. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 315—16. 4. Januar.

*2314. K. Chr. III.'s Skrivelse til Lensmanden Peder Godske om Byggeforetagender paa Kbhvns. Slot. — *Dronningborg*, den 4. Januar. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 184. 4. Januar.

*2315. Skik om Orden ved Fæstensøl, Barnsøl, Brylluper og Gjæstebud i Bergen, gjort af Christoffer Huitfeld paa Kongens Vegne, M. Gjeble, Superint., samt Bergens Lagmand, Borgemestre, Raad og Borgere. — *Bergen*, den 5. Januar. Norske Mag. I. 583—86. 5. Januar.

1012. Neue Mittheil. von dem Thüring-Sächs. Verein. VIII. 76—78. 8. Januar.

*2316. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Georgius Maior, hvori han ytrer sin Tilfredshed over, at hans Broder Hert. Frederik har kaldet ham til Superint. i Slesvig, og opfordrer ham til at modtage denne Kaldelse. — *Drottningburg*, denn 8. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 260—61. 8. Januar.

1013. Balt. Studien XIII. 508—10. 11. Januar.

*2317. K. Chr. III. tilskriver Jørgen Bragde, Lensmd. i Odense, at da Hr. Christoffer Mickelsen, Læsemester i S. Knuds Kl., og Hr. Lauris, Sognepræst til S. Hans, ere dømte fra deres Embeder, fordi de have sat sig op mod Superintendenten M. Jørgen, bør der udvælges andre til at beklæde disse Embeder. — *Drotningborge*, mand. n. e. hellig tre Koningers dag. Ny kirkehist. Saml. I. 321. 11. Januar.

*2318. K. Chr. III. befaler M. Jørgen, Superint. i Fyn, og Prioren i S. Knuds Kl. i Odense, at de med det første skulle indsætte en ny Læsemester i S. Knuds Kl. i Stedet for Hr. Christoffer Mickelssen, der er dømt fra Embedet. — *Drotningborge*, mand. n. e. hellig tre Koningers dag. Ny kirkehist. Saml. I. 322. 11. Januar.

1015. Diplomatar. Norveg. XII. 781—82. 13. Januar.

*2319. Dr. Maria, Stath. i Nederl., tilskriver Bispen af Arras om de for Kejser Carl V. truende Forhold; hun glæder sig over K. af Danmarks Forsikringer og tror paa Oprigtigheden deraf, da han altid har ønsket at leve i Fred. — *Gent*, 22. Jan. (Fransk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. II. 44—47. 22. Januar.

*2320. K. Chr. III. opfordrer Mette Ludolff Vpperheims Enke i Flensborg til ikke uretmæssigt at besvære sin Fæstebonde Jens Nyssen i Goldtbecke, der har klaget til ham over hende. — *Drottingburgk*, den 27. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 993—94. 27. Januar.

*2321. 3 Lagrettemænd i Sanssuerff, udstede Brev om, at Haluordt Olaffsson bl. a. bekjendte, at Thore Assbiornsson havde udgivet til velbyrdig Mand Peder Hanssen 2 Markebol i Grenin og i vestre Gaarden i Røyken Sogn for de Penge, som Haluordt fik af Thore. — *Vestre gorden Hostuedt*, odenssd. n. f. Kyndessmesso. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. VIII. 843—44. 27 Januar.

1552.

30. Januar. *2322. AXELL ROSENNKRANNDTTZ t. Togerup befuldmægtiger sin Svoger Peder Christenssen t. Hyelmsøøgardtt til at være Værge for ham og hans Søn Claus Rosenkrandttz. — *Hyelmsoo,* løffuerd. n. f. Køndelmøse. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 259—60.

30. Januar. *2323. Forpligtelsesbrev af PEDER CHRISTENSSEN t. Hyelmsøø, Væbner, ved Overtagelsen af Værgemaalet for Svogeren Axell Rosenkrandttz t. Thogerup og dennes Søn Claus. — *Hyelmsoo,* løffuerd. n. f. vor Frw dag køndelmøse. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 262—63.

c. 30. Januar. *2324. AXEL ROSSENKRANNTS t. Togerup beskikker sin Svoger Peder Chriistiernssenn til Værge for sin Søn Clauis indtil denne bliver myndig, og bestemmer, at han skal arve denne, hvis Sønnen dør inden sin Myndighedsalder. — Uden Datum. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 261—62.

6. Febr. *2325. K. CHR. III. opfordrer Raadet i Flensborg til at være den tidligere Rentemester Jochim Beck behjælpelig med at indkræve en Fordring paa 1500 Daler hos den afdøde Rentemester Heinrich Schultzes Arvinger. — *Drottningburgk,* den VI. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 994—96.

7. Febr. *2326. K. CHR. III. tilkjendegiver Dr. Pomeranus sin Harme over Osianders »Lesterbuch« ang. Retfærdiggjørelsen; han har modtaget med Tilfredshed Melanchthons Skrift derimod og har bedet sine Theologer forfatte en Betænkning derover, der vil blive tilsendt Hert. af Preussen, der har sendt ham Osianders Skrift; tillige takker Kongen for det ham sendte lille Skrift »von den Kindern«. — *Drottningburg,* den 7. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 261—62.

8. Febr. *2327. K. CHR. III. tilsender Dr. Martin Luthers Enke, paa hendes Ansøgning om Hjælp, 15 Rosennobler. — *Drottningburgk,* den 8. Februari. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 262. Balt. Studien XXXIX. 514—16.

10. Febr. *2328. CHRISTOFFER HUITFELD, Høvedsmd. p. Bergenhus, og Superintendent. GJEBLE PEDERSSØN udlægge efter Kongens Befaling den øde S. Hans Kirke til Bergens Borgere, der ønske at faa den til Raadstue. — *Bergen,* 10. Februar. Udt. i Norske Mag. I. 586.

10. Febr. *2329. Kejser CARL V. opfordrer K. Chr. III. til, hvis Moskoviteren angriber den liflandske Ordensmester med Krigsmagt, da at staae ham bi med Raad og Daad. — *Inszbrugk,* Febr. 10. (Tydsk.) Udt. i Schiemann, Regesten verlorener Urk. a. d. livländisch. Ordensarchiv S. 37—38.

15. Febr. 1023. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 119, Anm. 1.

16. Febr. 1023. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 120, Anm. 1.

18. Febr. *2330. K. CHR. III.'s aabne Brev, at Indb. i Salling Herred maa udnævne 12 Mænd til at lægge Thinget paa et belejligt Sted, naar de Aar ere forløbne, der ere givne Borgerne i Faaborg paa samme Thing. — *Dronningborg,* Torsd. n. e. S. Valentini Dag. Brudst. i Rasmussen Søkilde og Jørgensen, Hillerslev og Østerhæsinge Sogne S. 19—20.

19. Febr. *2331. K. CHR. III. befaler Sander Leyell, Tolder i Helsingør, at udbetale Mester Hans Bogbinder 600 Mk. lybsk, som Kongen skylder ham for hans Part i den Gaard i Kbhvn., som hans Fader iboede og Wyllom Apotheker nu ibor, hvilken Part han har solgt til Kongen. — *Drottningborigh,* fred. p. Valentini. Nyt histor. Tidsskr. V. 337. Archiv f. Pharmaci og Chemi XXI. 52.

20. Febr. *2332. HANS BOGEBINDER tilskjøder K. Chr. III. sin Part i en Gaard i Kbhvn. i Højbrostræde, som Willom Apotheker nu ibor, for 600 Mk. lybsk. — *Randers,* løffuerd. n. e. s. Valentini dag. Nyt histor. Tidsskr. V. 337—38.

1552.

*2333. K. Chr. III. tilstaar at være skyldig til Hartwig Bilde, sin Hofsinde, 2580 Jochimsdaler, hvorfor han pantsætter ham Halmstad Herred i Halland, saaledes som Hr. Eske Bilde det sidst i Værge havde. — *Drottningborg,* S. Mathiæ Ap. dag. Svensk Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 20—21. 25. Febr.

*2334. K. Chr. III.'s Brev til de Højlærde i Kbhvn., at Hr. Christoffer og Hr. Lauritzs i Odense, som have vist sig gjenstridige mod Superint. M. Jyrgenn Jenssenn, men som det ikke anses for raadeligt at forvise fra Landet, skulle hentes over til Kbhvn., for at de Højlærde kunne med Lempe faa Striden bilagt. — *Drottningborg,* løffuerd. p. Fastellaffuins sønd. Ny kirkehist. Saml. I. 325—26. 5. Martii.

*2335. Lauris Lauritsøn, Sognepræst i Tønsberg, m. fl. kundgjøre, at de efter Opfordring af Bentt Bille, Høvedsmd. over Tønsberg Len, have begivet sig til Erick Wgerup t. Wllen for at faa Jacob Spillemand udleveret for de Ord, han havde sendt Bentt Bille, og at denne lovede at blive til Stede for at svare paa retslig Tiltale. — Leuerdagen først y Faste. Diplomatar. Norveg. V. 840—41. 5. Martii.

*2336. K. Gustaf I. klager i Brev til Germund Svenson, Stath. p. Kalmar, over, at Almuen søger til Danmark for at kjøbe og sælge deres Varer fremfor til Kalmar. — 8. Marts. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars Hist. VI. 330. 8. Martii.

*2337. Llaurens Mattisson, Kannik i Oslo og Provst i Tønsberg, m. fl. udstede Brev om Vidnesbyrd aflagte af tre Mænd om de Ytringer, Jacob Spillemand, som tjente Benct Bille, havde ladet falde. — *Radstwen (i Tonsbergh),* odensd. i første fulle vige Faste. Diplomatar. Norveg. V. 841—42. 9. Martii.

1034. Rettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 136, Anm. 2. 13. Martii.

*2338. Landgr. Wilhelm af Hessen tilskriver Kurf. Morits af Sachsen bl. a., at K. af Frankrig tilraader, at man uopholdelig opfordrer K. af England og Danmark, »hvis Anseelse er saa stor blandt Folk«, til at slutte sig til Forbundet imod Kejseren. — *Giessen,* 15. März. (Tydsk.) Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. II. 246—48. 15. Martii.

1037. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 137, Anm. 2. 17. Martii.

1040. Balt. Studien XXXIX. 520—23. 22. Martii.

*2339. Skrivelse fra Gustaff Ollszonn (Stenbock, Høvedsmd. p. Elfsborg,) til K. Chr. III., hvori han forsvarer sig imod Laga Truitszon (Ulfstands) Beskyldninger for at have udøvet Vold paa dansk Grund i Varberg Len og derimod beskylder denne for at have overskredet den svenske Grændse og ellers forurettet svenske Undersaatter. — *Elffzburgh,* 22. Martii. (Svensk.) Brudst. i Möller, Bidrag t. Hallands Hist. I. 344—46. 22. Martii.

*2340. K. Chr. III. overlader Hr. Nils Chrestensen, Sognepræst til S. Mortens Kirke i Randers, Kongetienden af Tødzsløff Sogn i Gerløff Herred for Livstid. — *Drottningborge,* feria 5. p. dom. Oculi. Ny kirkehist. Saml. V. 792. 24. Martii.

*2341. Laue Wllstanndt, (Lensmd. p. Varberg), skildrer for Korfiis Wllfelldth t. Kogsbølle, Kongens Sekretær, den Uret, som er vederfaret ham af den svenske Lensmand Hr. Gøste Ollssen (Stenbock), der har ladet en af hans Svende slaa og vil tiltage sig en Strækning dansk Grund; han beder om snarligt Svar, skjønt han vel veed, at der ikke gjerne gives Svar paa slige Ærinder. — *Vorbierg,* then 24. dag Martii. Möller, Bidrag t. Hallands Hist. I 346—48. 24. Martii.

1552.

24. Martii. *2342. Eriik Roszennkrannts Ottessønn kvitterer sin Foged Tordt Bratt for rigtigt Regnskab af Bergens Gaard og Gods nordenfjælds for Aarene 1550 og 1551 og ligeledes for alle ældre Regnskaber. — *Walsziøe*, wor Frue affthenn i Faste. Diplomatar. Norveg. III. 851.

25. Martii. 1042. Corpus Reformatorum VII. 967—69 (tilligemed et Bilag, som af Schumacher er hensat ved et Brev af 1. Maj 1556).

Martio. *2343. Philippi Melanthonis epistola ad Hieronymum Bomgartnerum senatorem de colloquio, quod in somnio cum rege Danorum habere visus est. — Sine die. Corpus Reformatorum VII. 960.

1. Aprilis. *2344. K. Chr. III. befaler Jørgen Perszen, Kongens Rentemester, at afgjøre det Restbeløb, som Kongen skylder Bygmesteren Cornelius Altenaw for Bygningsarbejde paa Flensborg Slot. — *Drotningborg*, 6. feria p. dominicam Letare. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 527—28.

8. Aprilis. *2345. Petrus Laurentius, lector, prælatos et canonicos ecclesiæ Lundensis admonet, ut novum superintendentem bene suscipiant, ut contra ordinationem irrepta emendent, ut, si scorta habeant, mox dimittant, ut juventutem bono exemplo vitæ doceant, et ut ii, qui sacra coena aperte cum ecclesia non usi sint, vel nonnunquam ea cum ecclesia utantur vel significent causam, cur hoc nolint. — *Lundis*, feria 6. ante Palmarum. P. Laurenssen, Malmøbogen, udg. ved Rørdam S. LXV—LXIX.

9. Aprilis. *2346. Kurf. Frederik af Pfalz tilskriver Hert. Christoffer af Würtemberg, at »der vorgebliche« Konge af Danmark vil angribe Kejseren. — *Heidelberg*, 9. April. Udt. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahr. II. 347.

(9. Aprilis.) *2347. Kurf. Morits af Sachsens Instrux for sine Gesandter, Grev Volrad v. Mansfeld og flere, til Hansestæderne; de skulle bl. a. tilsikre disse deres Handelsprivilegier i Danmark, Sverig og Norge imod Hollænderne. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahr. II. 352—53.

12. Aprilis. *2348. Hert. Christoffer af Würtemberg svarer Kurf. Frederik af Pfalz, at han har hørt om en hemmelig Forstaaelse mellem K. af Danmark og Frankrig, men at førstnævnte dog for Øjeblikket har sine Gesandter hos Kejseren, ligesom at Hert. Adolf af Holsten hverver 2000 Ryttere i Kejserens Navn. — 12. April. (Tydsk.) Udt. i Druffel, Briefe u. Akten z. Gesch. d. 16. Jahrh. II. 347.

c. 17. Aprilis. *2349. Philippus Melanthon a Georgio Maiore, superintendente Islebiensi, quærit, utrum regi Danorum an senatui Noribergensi an comiti cuidam velit enarrationem epistolæ ad Ephesios dedicari. — In Paschate. Corpus Reformatorum VII. 985.

17.-24. Aprilis. *2350. Andreas Kremer, Bg. i Flensborg, tilstaar at have modtaget til Laans af Bgm. Marten Schultes 90 Mk., tilhørende S. Catharina Alter i Frue Kirke, mod en vis aarlig Rente og Pant i sin Gaard. — In den achten dagen Pasche. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 528—29.

18. Aprilis. *2351. Niels Brun, Præst, forpligter sig til at overtage sit Embede som Kapellan for S. Albani Sogn i Odense og som Præst ved Graabrødre Hosp. smstds. samt i Paarup næste Paaske, og i Mellemtiden lønne en anden Præst af sin Kapellansrente. — *Ottens*, andhendagh Paaskee. Bloch, Den fyenske Gejstligheds Hist. I. 269—70. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 549—50.

19. Aprilis. *2352. K. Chr. III. tilskriver Philip Melanchthon ang. Osianders »ergerlich lester schriefft«, der aldrig burde have været udgivet pa'a Tryk; han har med Tilfredshed modtaget

1552.

Melanchthons Svar herpaa og takker ham derfor. — *Drottningburgk zu Randers,* den 19. Aprilis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 262—63.

*2353. SALLING HERREDSTHINGS Vidne, krævet af Poell Kalluff af Lundlosze, om Rebning af Jordløsze Skov. — Tysd. n. f. s. Jørgens dagh. Aktstykker etc., udg. af Fyens lit. Selsk. I. 180—81. 19. Aprilis.

*2354. PAYE AESZMETSSON paa Loheyde sælger 3 Mk. 2 Sk. lybsk aarlig Rente i sine Ejendele til Namen Janssons Testamentarier i Flensborg for 50 Mk. lybsk. — *Flensborch,* dinxted. in den Paschen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 529—30. 19. Aprilis.

1045. Diplomatar. Norveg. XII. 782—84. 20. Aprilis.

*2355. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Pomeranus, hvori han ytrer sin Bekymring over de foretagne Rustninger i Tydskland samt over den opstaaede Strid ang. Ossianders Skrift. — *Drottningburg,* denn 20. Aprilis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 263. Udt. i Balt. Studien XXXIX. 523. 20. Aprilis.

*2356. PETER BRODERSSON i Vesterbergem i Gusz Herred sælger 1 Mk. lybsk aarlig Rente i sine Ejendele til Namen Janssons Testamentarier i Flensborg for 16 Mk. lybsk. — Mytw. in den VIII. daghen des hilligen Paschefestes. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 531—32. 20. Aprilis.

*2357. PHILIPPUS MELANTHON Davidi Chytræo scribit, se orationi ejus de duce Henrico veram historiam de liberatione Petri Suavenii intexturum esse. — Die 20. Aprilis. D. Chytræi Epistolæ S. 1227—28. Corpus Reformatorum VII. 986. 20. Aprilis.

*2358. VERNER GROTTHÆ, Sognepræst til Notterøn, og 5 andre Mænd udstede Vidnesbyrd om Matis Bogords Klager over den Vold, Erick Vgeroppis Svende have tilføjet ham under deres Søgen efter en Rømningsmand, uagtet Godset var Hr. Esky Billiis og Lenet Bend Billiis. — IIII. dag Poske. Diplomatar. Norveg. V. 842. 20. Aprilis.

*2359. TRE MÆND vidne, at Mats Bougaardtt for dem erklærede, at han havde ladet Benntt Byllde spørge, hvorfor han havde givet mere »Skiøfflling« over ham end over nogen anden i Lenet, og om han havde befalet at gribe en Fange hos ham. — *Bougaardenn,* løffuerd. n. f. s. Marckus dag. Diplomatar. Norveg. V. 843. 23. Aprilis.

*2360. HUSBY HERREDSTHINGS Vidne, at Claus Holdensen i Adelbylund 1530 overdrog Bgm. Bartolt Hansen i Flensborg Achterupholt Skov, som han havde i Pant af S. Irgens Alter i Helligaands Hosp. i Flensborg. — Am mand. na Quasimodogeniti. (Plattydsk.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. XVI. 202—203. 25. Aprilis.

*2361. HUSBY HERREDSTHINGS Vidne, at Bgm. Bartolt Hansen 1530 havde faaet Vidnesbyrd om, at Schoweshoweth Skov tilhørte S. Jørgens Alter i Helligaands Hosp. smstds. — Am mand. na Quasimodogeniti. (Plattydsk.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. XVI. 203. 25. Aprilis.

*2362. LAURITZ MATSON, Provst i Tønsberg, m. fl. kundgjøre, at Sagen mellem Erick Wgerup og Bentt Bille er henvist til Paadømmelse i Oslo, da de ikke vovede at forhandle den, fordi Erick Wgerup mødte paa Raadstuen bevæbnet med spændt Fyrrør og Knevelspyd. — *Tønsbergh,* onsd. n. e. Quasimodo geniti. Diplomatar. Norveg. II. 862—63. 27. Aprilis.

*2363. K. CHR. III.'s aabne Brev, at M. Matz Lanngh, Superint. i Aarhus Stift, maa, fordi han har opladet Kongen to Gaarde i Tørring og Haldt, hvormed han var forlenet, annamme til sig et Vikarie til vor Frue Alter i Aarhus Domkirke, som nu er ledigt efter Hr. Nils Lauritzenn. — *Wiiborg,* torsd. p. Philippi et Jacobi apostolor. dag. Ny kirkehist. Saml. II. 735. 5. Maji.

1552.

6. Maji. *2364. K. CHR. III.'s Brev, at han med Johan Friis, Erik Banner, Antonius Bryske og flere af Raadet har beset det Markeskjæl, som Sandemænd havde sat mellem Ring og Randrup Marker og stadfæstet det. — *Viborg*, Fred. e. Sønd. misericord. Domini. Udt. i Nye Danske Mag. VI. 168. Datum efter Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 154.

7. Maji. *2365. PHILIPPUS MELANTHON Joachimo Camerario scribit, se »hodie« a rege Danorum litteras accepisse, scripta Osiandri graviter improbantes. — Nonis Maji. Corpus Reformatorum VII. 998.

9. Maji. *2366. Litteræ M. LUDOLPHI PRIGGII Joanni Artopæo Husensi datæ, in quibus scribit, se ad M. Jordanum scripsisse, responsum tamen non recepisse; M. Paulum Nouiomagum, Machabæum, Capitaneum, Knopperum laudat et denique Artopæo persuadet, ut Vitebergæ maneat. — *Lipsiæ*, postridie dominicæ Jubilate. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 615—17.

9. Maji. *2367. PEDER HUITFELDT, Norges Riges Kansler, udsteder aabent Brev om et Jordbytte, han paa Provstiets Vegne har gjort med Kapitlet i Oslo. — *Oslo*, then 9. dag Maji. Diplomatar. Norveg. V. 843—44.

ante 10. Maji. *2368. EGGERTH HENRYCKSZEN t. Veyleff bevidner, at han Mandagen efter »Kyere Søndagh« (4. April) 1552 var i Jordløsze Skov den Tid, Reb gik, og partede og skiftede med Verner Bartelszenn til Byszpbo og med Rebsmændene. — Uden Datum. Aktstykker etc., udg. af Fyens lit. Selsk. I. 181.

10. Maji. *2369. SALLING HERREDSTHINGS Vidne, æsket af Poell Kalluff af Lundlosze, at der paa Thinge blev oplæst tvende Breve udstedte af Eggerth Henryckszen i Veyleff og Verner Bartelszen til Byspbo om Rebningen af Jordløsze Skov. — Tyrszd. n. e. helly Kaarsz dagh invent. Aktstykker etc., udg. af Fyens lit. Selsk. I. 181—82.

11. Maji *2370. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved afvises den Fordring, M. Jenns Hannssen, Kannik i Viborg, havde til Kapitlet smstds. paa Erstatning for hans Udgifter til de Prædikanter, som først prædikede Guds Ord i Viborg Domkirke, og til Læsemester og nye Bøger, da han ikke har faaet Befaling af Kapitlet til at gjøre disse Udgifter. — *Wiborig*, onssd. n. e. sønd. Jubiilate. Ny kirkehist. Saml. VI. 687—88.

11. Maji. *2371. K. CHR. III.'s Skrivelse til Hert. af Preussen, hvori han fordømmer det ham af denne tilsendte Skrift af Osiander; tillige sender han en Betænkning herover af Dr. Peder Palladius og lover en anden af Dr. Johan Macchabæus, som er under Arbejde. — *Viborg*, den 11. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 263.

15. Maji. *2372. K. EDVARD VI. af England takker K. Chr. III. for de af dennes Sendebud John Bogbinder (»Bibliopegus«) overbragte Venskabsforsikringer og anbefaler Florence de Diaceto til Kongen. — *Greenwich*, 15. May. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 22.

16. Maji. *2373. LAGMANDEN i Tønsberg m. fl. bevidne, at Benth Bille betalte Skipperne Eric og Lares Jacopssønner 25 Daler i Bjærgeløn for en Bojert, de havde fundet i Søen men maatte afgive, da de ej kunde bevise, at den var funden paa Kejserens og ikke paa Kongens Strømme. — *Tonsbergh*, then 16. dagh Maji. Diplomatar. Norveg. IV. 830—31.

19. Maji. *2374. K. CHR. III.'s Brev, hvorved det forbydes indtil videre at salte Sild ovenfor Løgstedøer. — *Aalborg*, torsd. p. sønd. Cantate. Nyt Tidsskr. for Fiskeri IV. 19—20.

19. Maji. *2375. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved en Kirkejord, som Niels Brunns Forældre have givet til Nør Kaanngesleff Kirke, og som Præsten gjør Krav paa til en Degnebolig, tildømmes Niels Brunn mod en aarlig Landgilde til Kirken. — *Aalboriig*, torsd. n. e. synd. Cantate. Ny kirkehist. Saml. VI. 688—89.

1552.

*2376. Henrick Mandixen lover i Anledning af det ham af Namen Broderssen, Namen Jansens Testamentarius, forundte Stipendium til hans Studeringer, ogsaa ved fremmede Universiteter, at ville studere flittigt, især Theologi og Jura, og senere anvende sine Kundskaber til den flensborgske Menigheds og andre Folks Tjeneste med Forpligtelse til at bo i Flensborg. — *Flensborg,* frid. n. Cantate. (Plattydsk.) Moller, Andenken d. Stiftungen d. Ludv. Naamanni S. 28—29. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 532—33. 20. Maji.

*2377. K. Chr. III. skjænker et Stenhus i Hjørring til en Skole smstds. og henlægger Renten af Præstegildet til Skolen. — *Kiøpenhaffn,* fred. p. sønd. Cantate. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 391. 24. Maji.

*2378. K. Chr. III. giver S. Hans Kirke i Viborg til et Domhus for Viborg Landsthing. — (*Aalborghus,* fred.) e. v. Herres Himmelfarts dag. Brudst. i Erichsøn, Viborgs Beskr. S. 41; jvfr. Heise, Diplomatar. Viborg. S. 290. 27. Maji.

*2379. Jacobi Deidonani ad Christianum Daniæ regem litteræ, in quibus conatus suos regem Angliæ, ut subditis Danicis satisfaciat, permovendi, explicat et nova de Anglia, Gallia, Germania narrat. — *Lundini,* primo Junii. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 996—99. Brudst. i Macray, Third report S. 43. 1. Junii.

*2380. K. Chr. III. befaler Jasper Rantzaw at undersøge en Sag mellem Fæsteren Jensz Nyssen i Goldbeke, der tidligere har hørt under Ruuhe Kl., og hans Herskab Mette Ludolffus Vperheines. — *Drottningburgk,* den VI. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 533—34. 6. Junii.

*2381. Fynbo Landsthings Vidne, at Christiern Poulsen, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, og Jørgen Brahe, Høvedsmd. p. Næsbyhoved, bleve forligte om noget Bundgarnsfiskeri og Vaadskade ved Munkebo. — *Munkebo,* Onsd. n. e. Pindsdag. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 80—81. 8. Junii.

*2382. Hans Henricksen giver Peder Bildhe, Høvedsmd. p. Aarhusgaard, Raad med Hensyn til Gjenoptagelsen af en Sag imellem hans afdøde Fader og Hr. Mogens Gødes Arvinger og takker ham for Udførelsen af et Ærinde for ham hos M. Philippus (Pratensis). — *Kiøpnehaffn,* hellig Trefoldighets søndag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 488—90. 12. Junii.

*2383. K. Chr. III. skjænker Herslev Sogns Kongetiende til Lønning for Skolemesteren ved Kolding Skole. — *Odensegaard,* Sønd. e. Viti og Modesti Dag. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 135, jvfr. S. 98 (hvor Brevet fejlagtig er dateret Viti et Modesti Dag, 15. Juni). 19. Junii.

*2384. Jacob Wlfeldth takker sin Moder Fru Anne Hardenbergs t. Coxbøllegaardth for en tilsendt dobbelt Dukat; han skriver, at Krigen hindrer ham og de andre Studerende i at rejse bort, og beder om at faa Fetalje tilsendt, da Kosten er meget dyr der paa Stedet. — *Löuen,* mand. n. f. s. Hans dag. Danske Mag. 3. R. III. 77—78. 20. Junii.

*2385. Testimonium Philippi Melanthonis de eruditione virtutibusque M. Johannis Georgii Vibergii. — *Vuitebergæ,* die Junii 20. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 163—64. 20. Junii.

*2386. Iffuer Jensszenn t. Frisie, Høvedsmd. p. Aggershus i Jesper Friisses Fraværelse, m. fl., bevidne, at Hr. Laffue Bradhe t. Krogholleu 22., 23. og 25. Juni bød sig i Rette paa Oslo Raadstue med enhver, der havde Tiltale til ham i Anledning af hans Hustrus Gods i Norge. — *Oslo,* løffuerd. e. s. Hans medsommers dagh. Diplomatar Norveg. XII. 784—85. 25. Junii.

*2387. Kongens Retterthings Dom mellem Rentemester Eskildtt Oxe paa Kongens Vegne og Fru Sophie, Jacop Hardenbergs Enke, i Anledning af den Forringelse, Holme Kl. har lidt, medens hendes afdøde Mand og hun have haft det i Forlening, at 27. Junii.

1552.

hun ikke har opfyldt sin Forpligtelse til at erstatte Skaden og tilfredsstille Eskildtt Oxe, og at denne derfor fremdeles kan forfølge Sagen. — *Kiobenhaffen*, mand. n. e. s. Hansdag mytsomer. Ny kirkehist. Saml. VI. 690—95.

27. Junii. *2388. 16 ADELSMÆND og BORGERE i det søndenfjældske Norge dømme i Sagen mellem Christen Munck, Høvedsmd. p. Hammer, paa egne og Medarvingers (Ulfstands) Vegne og Hr. Laffue Bradhe t. Kroghollem paa dennes Hustrus Vegne, Fru Giøruel Fadersdatther, ang. dennes Arvegods samt Kjøbe- og Pantegods i Norge. — *Oslo*, mand. e. s. Hans medsommers dagh. Diplomar. Norveg. XII. 785—88.

29. Junii. *2389. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Johan Becker, Bg. i Stade, der er tiltalt af Olluff Pederssen, Bgm., og Jens Hegelundt, Raadmd. i Ribe, for at have udført Fisk og andre Varer fra Nørrejylland imod det kongelige Forbud, skal have Skib og Gods forbrudt. — *Kiøbenhaffn slott*, onszd. n. e. s. Hans dagh mytsommer. Adler, Efterr. ang. Ribe X. 24—26.

29. Junii. *2390. IWER JENNSSENN, Væbner, t. Fresse kvitterer paa sin Hustrus Vegne Hr. Lawe Brade t. Kroghholm og Fru Gørill Ffadhersdatter for den Gave, afdøde Jomfru Karine Alsdatther t. Grebsingh gav hans Hustru. — *Agghershwss*, then 29. dag Junii. Diplomatar. Norveg. IV. 831—32.

30. Junii. *2391. Hr. LAWE BRADE t. Krogholm, IFFWER JENNSSENN t. Fresse, CHRISTIERNN MWNCK, Høvedsmd. p. Hammer, NIELS LYSTRWP, ERICK KIILL, OLLWFF CALIPS og SØRENN MWNNCK, Væbnere, afgjøre Trætten mellem Erick Wgerup t. Wlenn og Bentt Byldhe, Høvedsmd. p. Sem, saaledes, at Kongen skal afgjøre, hvem af dem der skal hæve Ledingen af S. Ollwffs Kl., at Erick Wgerup ikke skal tage Jacob Tysk i Forsvar, og at han og Bentt Byldhe skulle holde godt Naboskab. — *Oslo*, then 30. dag Junii. Diplomatar. Norveg. II. 863—64.

30. Junii. *2392. 6 ADELSMÆND og 1 RAADMAND i Oslo udstede Erklæring om det af dem mellem Hr. Laffue Bradhe t. Kroghollem og Chrestenn Munck, Høvedsmd. p. Hammer, i Henhold til Dommen af 27. Juni (Nr. *2388) foretagne Skifte af det Jordegods, som Hr. Trud Vlstand og Fru Giøruel Fadersdatter havde kjøbt eller indløst. — *Oslo*, torsd. e. s. Pers dagh. Diplomatar. Norveg. XII. 788—90.

Junii-Augusti. *2393. Det SVENSKE RIGSRAAD bifalder K. Gustaf I.'s Forslag, at K. af Danmark skal opfordres til at opfylde sine Forpligtelser til at mægle mellem Sverig og Lübeck, samt at Tvisten med de Danske skal søges bilagt med det gode. — (Juni—Augusti.) (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. II. 72.

1. Julii. *2394. K. CHR. III. befaler Sognepræsten i Skamby Sogn aarlig at give Præsten til S. Albani Sogn i Odense 6 Pund Korn. — *Kiobenhavn slott*, fred. n. e. s. Petri et Pauli apost. Bloch, Den fyenske Geistligheds Hist. I. 604—605.

6. Julii. *2395. K. CHR. III.'s Følgebrev for Steen Rosensparre til Bønderne i Kallundborg Len. — Onsd. e. vor Frue Dag visitat. Udt. i Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 8.

6. Julii. *2396. VILHELM af Oraniens Skrivelse til sin Hustru Anna af Egmond, hvori han tilraader at forsyne Gallerierne ved deres Værelse med Træ fra Danmark, hvilket for Tiden er billigt. — *Du camp de Chastelineau*, le VI. de juillet, uden Aar. (Fransk). Kronijk v. h. histor. Genootsch. te Utrecht 3. serie XV. jaarg. S. 23—24.

7. Julii. 1075. Balt. Studien XXXIX. 530—33.

1552.

*2397. K. CHR. III. stadfæster det af K. Chr. II. i Aaret 1515 udstedte Brev, hvorved det tillades Staden Væ at have sin Havn i Landøen i Villands Herred. — *Kopenhamn,* torsd. n. e. Vårfrudag visitat. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 492. 7. Julii.

*2398. KONGENS RETTERTHINGS Dom, at Hr. Niels Jenssen, Præst i Ramløsse og Anness Kirker, bør vedblive aarlig at udrede til Hans Perssen 6 Pund Korn i Følge hans Kontrakt med denne, hvem Electus Jacob Rønou har forlenet med disse Sogne. — *Kobenhaffn,* fred. n. e. vor Fruedag visitat. Ny kirkehist. Saml. VI. 695—96. 8. Julii.

*2399. PEDER, JØRGEN og HARTVIG BILDE tilskrive Hr. Knud Rud, at naar Henrik Bilde og Lave Brock komme til Stede, ville de aabne Brevkisterne og efterse, om Kong Hans' Gavebrev til Otte Rud paa noget Gods i Norge findes dér, og i bekræftende Fald sende ham det. — *Malmø,* løverd. p. visitat. Marie. Vedel Simonsen, Ruderne I. 128—29. 9. Julii.

*2400. JACOBUS DEIDONANUS ad Chr. III. regem Daniæ de causis subditorum regis apud regem Angliæ a se tractatis scribit; simul commemorat, Thomam Banister civem Lundinensem a consiliariis regis Angliæ litteras ad regem Daniæ pro liberatione qvarundam navium petiisse, et nova de Cæsare et de Gallia narrat. — *Lundini,* 10. Julii, uden Aar. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1000—1002. Udt. p. Engelsk i Macray, Third report S. 43. 10. Julii.

*2401. GEORGIUS SELMERUS Joanni Artopæo Husensi scribit de conterraneis suis, Johanne Hamer, Henrico Gaggio et Johanne Tast, qui propter pestem Rostochium profecti sunt; Petrus Flensburgensis (Thuringk) mortuus est. — *Vitebergæ,* 10. Juli. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 617—18. 10. Julii.

1079. Corpus Reformatorum VII. 1025—27. 12. Julii.

*2402. K. CHR. III. giver Peder Palladius, Superint. i Sjællands Stift, Livsbrev paa et Vikarie til S. Dionysii Alter i Vor Frue Kirke i Kbhvn., som Jens Matzen sidst havde, imod at han skal holde Ildpanden vedlige i Frue Kirke. — *Kiopnehaffn,* tiisd. p. Canuti regis. Scharling og Engelstoft, Theol. Tidsskr. IV, 2. S. 174. 12. Julii.

1081. Diplomatar. Norveg. XI. 784. 12. v. 19. Julii.

*2403. K. CHR. III. befaler Bgm. og Raad i Flensborg forelobig ikke at tilsende Melchior Lorck, der med kongelig Understottelse opholder sig i Nederlandene for at uddanne sig som Maler og Billedskjærer, en ham tilkommende Arv, som han fordrer af sin Søster, Kongens Sekretær Hans Johels Enke. — *Coppenhagen,* den 14. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 535. 14. Julii.

1082. Tidsskrift for Fiskeri II. 202. 15. Julii.

*2404. K. CHR. III.'s med Rigsraadets Raad udstedte Afsked om de vendiske Stæders og hans egne Undersaatters indbyrdes Rettigheder. — *Copenhagen,* am 15. Tage des Julius. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. VIII. 243—46. 15. Julii.

*2405. K. CHR. III. anmoder K. Gustaf I. om at udlevere Bernt Schurman, Bg. i Flensborg, nogle anholdte Varer; tillige beklager han, hvis Merten Schultz, Bgm. i Flensborg, har begaaet Svig ved Leveringen af noget engelsk Klæde til K. af Sverigs Amtmand. — *Coppenhagen,* den 15. Juli. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1002—1004. 15. Julii.

*2406. K. CHR. III. takker Ambrosius Mayrus, Fysikus i Deventer, for det oversendte Prognosticon, som han lover at holde hemmelig; tillige sender han ham et Stykke Damask til en Klædning. — *Coppenhagen,* denn 15. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 263—64. 15. Julii.

*2407. BGM. og RAAD i ODENSE udstede Vidisse af Kongebrev af 28. Novb. 1546 (Nr. 687.) — *Ottensze,* fred. n. e. s. Knudh kongis dag. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 2—4. 15. Julii.

1552.

17. Julii. *2408. LAURIS LAURITSØN, Sognepræst i Tønsberg, bevidner, at Niels Olsøn rettede et fornærmeligt Spørgsmaal til ham i Huset hos Bentt Bille, Høvedsmd. over Tønsberg Len. — *Tønsberg,* dom. 5. post Trinitat. Diplomatar. Norveg. V. 844—45.

18. Julii. *2409. K. CHR. III. befaler Benedict v. Anefelde paa hans Fætter Moritz v. Anefeldt t. Satropholms Vegne at lade Forstanderne for Hellig Aands Fattighus i Flensborg i uforstyrret Besiddelse af noget Jordegods i Hudorpe, indtil en retslig Afgjørelse sker. — *Coppenhagen,* den 18. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 536—37.

18. Julii. *2410. DIDRIK QVITZOW t. Rørbeck, ERIK KAAS t. Gielskov, AXEL NIELSEN t. Aarslev og 10 andre Mænds Vidnesbyrd, at de hørte og saa, at Jacob Brockenhuus t. Nakkebølle gjorde sin Laghævd paa Store Damsbo, Lille Damsbo og Fuglesang m. m. — *Damsbo,* Mand. n. e. S. Margrethes Dag. Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 179.

19. Julii. *2411 (= 1336). For 13. v. 20. Juli 1555 læs 19. Juli 1552. Se Diplomatar. Norveg. XII. 790—92.

19. Julii. *2412. K. CHR. III. befaler Jasper Rantzaw, Amtmd. i Flensborg, strængt at foreholde Ludolffus vff der Heidens Enke ikke at forurette sin Fæster (Jens Nissen). — *Coppenhagen,* den 19. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, iplomatar. Flensborg. II. 537—38.

19. Julii. *2413. K. CHR. III. udtrykker for Bgm. og Raad i Flensborg sin store Misfornøielse med, at hans Bestemmelser ang. Klosterkirkegaardens Anvendelse og de de Fattige tilkommende Renter ikke er bleven fuldstændigt udførte. — *Copenhagen,* den 19. Julii. (Tydsk.) Moller, Andenken d. Stiftungen d. Lud. Naamanni S. 7—8. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 539—40.

19. Julii. *2414. K. CHR. III. forbyder Kirkeværgerne i Trondhjems Stift at lade bygge andet paa Kirkerne, end hvad der forlanges af Sognepræsten med 4 af de fornemste Sognemænd, og befaler Lensmanden og Superint. i Trondhjem at overveje, om ikke en Del Kirker og Kapeller i Stiftet kunne nedlægges. — *Kiopnnehaffn,* uden Dag. Diplomatar. Norveg. XII. 792—93.

19. Julii. *2415. K. CHR. III.'s Brev ang. Udredelsen af et Stykke Jord fra hver Kirke i Trondhjems Stift til Oprettelsen af Degnebol. — *Kiobnehaffn slott,* uden Dag. Diplomatar. Norveg. XII. 793—94.

19. Julii. *2416. K. CHR. III.'s Befaling til Trondhjems Stift, at Huse paa Præstegaardene skulle holdes vedlige som gammel Sædvane har været. — *Kiobnehaffnn slott,* uden Dag. Diplomatar. Norveg. XII. 794—95.

19. Julii. *2417. K. CHR. III.'s aabne Brev, at Ellesetther Kl. i Trondhjem maa, som hidtil, være et Fristed for dem, der ved uforsætligt Manddrab eller anden ærlig Sag have bragt deres Liv i Fare. — *Kiøbnehaffn slotth,* uden Dag. Diplomatar. Norveg. XII. 795—96.

19. Julii. *2418. K. CHR. III. befaler Lensmændene og Superint. i Trondhjems Stift, M. Hans Gaaess, at gjøre en Forandring med Gilderne i Stiftet i Lighed med, hvad der er gjort i Bergens Stift. — *(Kiøbnehaffn) slott,* uden Dag. Diplomatar. Norveg. XII. 796.

19. Julii. *2419. K. CHR. III. befaler Almuen i Trondhjems Stift at indfinde sig i Sognekirkerne og befordre Superint. M. Hans Gaaesz fra det ene Sted til det andet, naar han besøger Sognekirkerne. — Uden Dag. Diplomatar. Norveg. XII. 797.

19. Julii. *2420. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Heinrich Hacken, Staller i Strand, at tilmelde de i Anledning af en Strid imellem Georg v. d. Wisch t. Olpenitz og Menig-

1552.

heden i det Nye Værk mellem Flensborg og Tønder Amter udnævnte Udkogsmænd, at de skulle undersøge Sagen og afsige deres Kjendelse. — *Coppenhagen,* den 19. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 540—41.

*2421. Hert. Hans af Slesvig og Holsten befaler Christoffer Ranntzow, Amtmd. i Tøndern, at være til Stede ved et Møde af Udkogsmænd, hvortil ogsaa Georg v. d. Wisch og Gaspar Rantzow ville indfinde sig. — *Coppenhagen,* den 19. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 542—43. 19. Julii.

*2422. Salling Herredsthings Vidne, at Dyrck Hennenghszen (Qvitzow) t. Rørbeck og Ereck Kaass t. Gelskoff vidnede, at Jacop Brockenhuss gjorde sin Laghævd paa Store Damsbudh, Lylle Damsbud og Fuullesangh, samt paa 17 Gaarde i Jorløse og een Gaard i Strandby med deres rette Tilliggelse. — Tiisd. n. f. s. Marie Magdalene dagh. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 177—79. 19. Julii.

1085. Diplomatar. Norveg. XII. 798. 22. Julii.

*2423. K. Chr. III.'s Befaling til Lensmanden i Odense, at ingen Præst eller Bonde eller deres Folk maa have Bøsser eller Armbørster, at ingen Uadelige maa holde Hunde, som ødelægge Vildtet, og at Borgerne ej maa bære Skydevaaben udenfor deres Byfred. — *Kjøbh. Slot,* S. Marie Magdalene Dag. Udt. i Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 400—402. 22. Julii.

*2424. K. Chr. III. stadfæster Overladelsen af S. Hans Kirke i Bergen til et Raadhus for Byen (Nr. *2328). — *Kjøbenhavn,* 22. Juli. Udt. i Norske Magazin I 586—87. 22. Julii.

*2425. Philippi Melanthonis commendatio data Petro Vincentio, gubernanti studia litterarum in urbe Lubeca, pro Tilemanno Stella, ad regem Danorum navigaturo. — Die Magdalenæ. Corpus Reformatorum VII 1036. 22. Julii.

*2426. K. Chr. III. befaler M. Hanns Taugsenn, Superint. i Ribe Stift, at lade M. Hans Suaninngh, Degn i Ribe Domkirke, beholde Guldager Kirke, som hørte til dette Degnedom. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. III. 293—94. C. 21. Julii.

*2427. K. Chr. III. anmoder K. af Sverig om at løsgive et Skib og nogle Varer, der tilhøre Mertenn Schultze, Bgm. i Flensborg, og som ere anholdte paa Grund af Beskyldningen mod denne for Svig ved en Klædehandel (jvfr. Nr. *2405). — *Coppenhagen,* denn 24. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1004—1006. 24. Julii.

*2428. 12 Mænd vidne paa Forespørgsel af Benntt Byllde, at de Landbønder, som ligge til S. Olufs Kl. i Tønsberg, aarlig gave deres Leding til Kongis Szem og ikke til Klostret. — *Konungis Sem,* sønnd. n. f. Jacobi ap. dagh. Diplomatar. Norveg. I. 817. 24. Julii.

1088. Jens Bulger, læs: Jørgen Bulger. Udt. i Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 401. 25. Julii.

*2429. Lauritz Holck, Bgm. i Tønsberg, og Jacob Lassesøn, Lagrettesmand smstds., afgive Vidnesbyrd om nogle fornærmelige Vidnesbyrd, som Niels Olsøn gjorde dem og Bendtt Bille, Høvedsmd. over Tønsberg Len, i dennes Hus. — *Tønsberg,* s. Oluffs affthen. Diplomatar. Norveg. V. 845—46. 28. Julii.

*2430. Raadet i Itzehoe skriver til K. Chr. III. ang. en Skole, Byskriverembedet og et Vikarie. — *(Itzehoe),* Sonnab. n. Jac. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 88. 30. Julii

*2431. Hr. Göstaf Olsson (Stenbock)'s Skrivelse til K. Chr. III., hvori han paa ny heftigt beskylder Befalingsmanden paa Varberg, Lagge Truedzsen (Ulfstand) for at have udført Voldsgjerninger paa svensk Grund. — *Torpa,* 3. Augusti. (Svensk.) Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 348—50. 3. Augusti.

1552.

C. 3. Augusti. *2432. Hr. GÖSTAFF OLSSON (Stenbock)'s Besværinger mod Lagge Truedzsen (Ulfstand) for de utilbørlige Handlinger, som han har ladet udføre mod K. af Sverigs Undersaatter og paa svensk Grund. — Uden Datum. (Svensk.) Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 350—52.

C. 3 Augusti. *2433. Klage over de Voldsgjerninger, Laghe Truedzson (Ulfstand) har ladet udføre i Askims Herred paa svensk Grund ved sine Hofmænd og Knægte samt ved 100 Bønder. — Uden Datum. (Svensk.) Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 352.

8. Augusti. 1089. Balt. Studien XXXIX. 534—35.

9. Augusti. *2434. Litteræ JOHANNIS PISTORII D. Andreæ Barsbullio Dano, studioso Witebergensi, datæ, in quibus verba quædam, quæ in litteris suis ad D. Johannem Georgium scripserat, excusat. — *Francoforti ad Viadrum*, 9. Augusti. Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 618—20.

14. Augusti. *2435. K. CHR. III. tilskriver Hr. Göstaff Olufszen (Stenbock), Høvedsmd. p. Elfsborg, at han vil lade anstille Undersøgelse om de Voldsgjerninger, Lauge Wlfstannd skal have udført mod Svenske og paa svensk Grund. — *Krogen*, wor Frue affthen assumpt. Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 353.

Post 14. Augusti. *2436. LAUE WLFFSTAND forsvarer sig overfor K. Chr. III. mod de af Hr. Gyste Olszen (Stenbock) fremsatte Beskyldninger (jvfr. Nr. *2432) og vender disse om mod ham selv. — *Wardbiergh*, uden Dag. Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 353—58.

15. Augusti. *2437. Dr. MARIA af England tilskriver K. Chr. III., at hun har befalet Florence de Diaceto at overbringe Kongen hendes Venskabsforsikringer. — *Richmond*, 15. Aug. Udt. p. Eng. i Macray, Report S. 22.

16. Augusti. 1090. Balt. Studien XXXIX. 535—36.

18. Augusti. *2438. K. CHR III. tillader, at Bønderne i de 4 Sogne, hvoraf Iver Krabbe, Embedsmd. p. Koldinghus Slot, har gjort et nyt Herred, kaldet Slavs Herred, maa søge deres Ret til Slavs Herredsthing. — *Esrom*, Torsd. n. e. vor Fruedag. Danske Samlinger III. 293—94.

29. Augusti. *2439. Det SVENSKE RIGSRAADS Forslag til K. Gustaf I. ang. Tilvejebringelsen af et bedre Forhold til Danmark og Lübeck; de foreslaa Afholdelsen af et Møde mellem Rigernes Raad. — *Vadstena*, den 29. Augusti. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter 1521—1718 S. 606—11.

7. Septbr. *2440. Hr. Göstaff Olssönn (Stenbock)'s Skrivelse til K. Chr. III., hvori han forlanger Tilbagegivelse af det Gods, Lage Wlffstandt har ladet fratage svenske Bønder. — *Torpa*, 7. Septembris. (Svensk.) Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 358—59.

7. Septbr. *2441. K. CHR. III. tilskriver Abbed Niels i Sorø og Abbed Lauritz i Herretzuad, at han har tilladt Hr. Christoffers Hustru at tale med sin Mand, som sidder i Klostret (Sorø), fordi han har sat sig op imod M. Jyrgen, Superint. i Fyns Stift. — *Kiopnehaffn*, onsd. e. s. Egidii. Zwergius, Det Siellandske Cleresie, Fortale S. 84.

8. Septbr. *2442. K. CHR. III. befaler Jasper Rantzaw, Amtmd. i Flensborg, at ansætte en Retsdag i Anledning af, at Jørgen Plesse i Norgard beskylder Heinrick Hanssens Hustru, der bor paa Fattighusets Gods, for Trolddom. — *Coppenhagen*, den 8. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 543—44.

8. Septbr. *2443. K. CHR. III. tilskriver Philip Melanchthon ang. Fredslutningen mellem Kejseren og Kurf. Moritz og sender ham 30 Daler til Studenterne Johan Heyn fra Ribe og Christoffer Gifft fra Næstved. — *Coppenhagen*, den 8. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 264.

1552.

*2444. K. Chr. III. svarer paa Øvrigheden i Soltwedels Forespørgsel, at Dr. Nic. Krages Lære har været retskaffen og ustraffelig, men at han for sit Levnet er dømt fra sit Embede af Bispen og Kapitlet i Slesvig. — 9 Sept. Brudst. p. Dansk i Ny kirkehist. Saml. IV. 61. 9. Septbr.

*2445. 24 Borgere i Aalborg samtykke med Bgm. og Raad i, at ingen Borger maa gjøre noget Kjøb med nogen Vestfærds Skipper, før Magistraten har forhandlet med dem, og endelig Kjøb er blevet gjort. — Mand. n. e. vor Frue Dag nativitat. Udt. i Saml. t. jydsk Hisf. og Topogr. VII. 288. 12. Septbr.

*2446. K. Chr. III.'s Skrivelse til Præsten Johann Fliner i Augsburg, hvori han ytrer sin Tilfredshed med, at han paa ny har tiltraadt sit forrige Præsteembede, skjønt Kongen gjerne havde modtaget ham hos sig. — *Coppenhagen,* denn 13. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 264—65. 13. Septbr.

*2447. K. Chr. III. takker Raadet i Augsburg for dets Undskyldning, at Præsten Johann Fliner ikke kan komme til Danmark, og lykønsker det til at have kaldt ham tilbage. — *Kjøbenhavn,* den 13. Septbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 265. 13. Septbr.

*2448. Jens Jespersszen, Bg. i Roskilde, og Boell, Hans Krytsses Enke, tilskjøde Beneditz Torckiilssøn, Bg. i Flensborg, nogle Jordejendomme ved Sortebrødreklostret i Roskilde. — *Roschiildie,* fred. n. f. Dionisii dag. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 544—45. 7. Octobr.

*2449. Hans Jeipssøn, Prædikant til Maribo Kl. og Sognepræst smstds., gjør vitterligt, at Abbedissen, Jomfru Metthe Maersuintzdatter, har givet ham af Korn, Fetalje og Pendinge saa meget, som Kongen har tilsagt ham for Aaret 1552. — Anden Dag S. Birgitte Dag, uden Aar. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 761 og i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 156. 8. Octobr.

*2450. K. Chr. III. tilskriver Dr. Pomeranus, at han har ansat M. Heinricus Buscoducensis til sin Hofprædikant, samt at han har tilsendt ham hans aarlige Pension 50 Daler. — *Coppenhagen,* denn 9. Octobris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 266. Udt. i Balt. Studien XXXIX. 541. 9. Octobr.

*2451. K. Chr. III. takker M. Philippus Melanchthon for de meddelte Efterretninger og melder ham Tilsendelsen af hans aarlige Pension 50 Daler. — *Coppenhagen,* denn 9. Octobris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 265—66. 9. Octobr.

*2452. Stiigi, Christoffer, Eriich, Peder og Berettii Rosenkrantz foretage indbyrdes Skifte om deres fædrene Hovedgaard Heffringholm i Nærværelse af Hr. Otte Krompen t. Skiøtterup og Ffolmer Rosennkrans t. Stiensballe. — *Welle,* mand. n. e. s. Dionisii dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 263—65. 10. Octobr.

*2453. Peder Skram, Ridder, anmoder Korfitzs Wlfeldt, Kongens Sekretær, om at skaffe sig Kongens Stadfæstelse paa et af Riddermændsmænd om en Jord i Engelholm udstedt Brev samt paa et Brev om en Hospitalet i Landskrone tilhørende Jord. — *Landzkrone,* fred. n. e. s. Dionisii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 48—49. 14. Octobr.

*2454. Bgm. og Raad i Kjøge minde K. Chr. III. om, at de laante ham 11,000 Mark »smoo« dengang, han laa i Lejer for Kbhvn., og bede ham til Erstatning herfor, at de maa blive taxerede lige med Roskilde, og at han vil skjænke dem to smaa Huse i Klostret til deres Havns Forbedring. — *Kjøge,* S. Calixti Dag. Udt. i Petersen, Kjøge Byes Hist. Aktst. S. 7—8. 14. Octobr.

*2455. K. Chr. III. befaler Raadet i Flensborg at hjælpe Balthasar og Melchior Lorck til deres Ret overfor deres Søster Anna Johels med Hensyn til deres Arv: den 20. Octobr.

1552. fraværende Maler Melchiors Part skal foreløbig udsættes paa et sikkert Sted. — *Coppenhagen,* den 20. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 546—47.

21. Octobr. *2456. CHR. III., rex Daniæ, Edwardo VI., regi Angliæ, amicitiam fraternitatemque mutuam significat. — *Ex regia nostra Haffniensi,* 21. Octobris. Schanz, Englische Handelspolitik gegen Ende d. Mittelalters II. 491—92.

28. Octobr. *2457. K. CHR. III. forbyder at prente og falbyde nogen af Bøgerne i den nye Bibel, som Kongen har ladet prente i Kjøbenhavn. — *Vordingborgh slott,* sanctor. Simonis et Jude apostolor. dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 55.

30. Octobr. *2458. K. CHR. III. takker K. Edvard VI. for hans venskabelige Brev og for hans Iver for den rene Lære. — *Copenhagen,* 30. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Histor. Man. Commission. The manuscripts at Hatfield house I. 100.

c. Octobri. *2459. PHILIPPI MELANTHONIS litteræ (ad ignotum) de fama, fore ut Holsati et Hamburgenses armis conveniant, ut magna multitudo militum rapacium dissipetur. — Sine die. Corpus Reformatorum VII. 1122—23.

9. v. 16. Novbr. *2460. K. CHR. III.'s Forbud mod i Danmark og Tydskland at prente og sælge Bøgerne af den nye Bibel; ligeledes mod at sælge danske og tydske Bøger, før de ere gjennemsete af Professorerne i Kbhvn. eller af Stiftets Superintendent. — *Nyborg,* onsd. n. e. s. Mortenns dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 56. (Udg. mener, at der for »effther« skal læses »før« Mortens Dag ɔ: 9. Novbr., da Brevet synes udgivet før Brevet til Peder Palladius af 13. Novbr.).

13. Novbr. *2461. K. CHR. III. befaler D. Peder Palladius ved Opslag paa Kirkedørene at bekjendtgjøre nogle Kongebreve om Eftertryk, ligeledes at afgive Betænkning over et Andragende fra Abbed Niels i Sorø til Kansleren Johan Friis. — *Nyborgh,* sønd. p. Martini episc. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 57.

13. Novbr. *2462. Hert. MARGRETHE af Anhalts Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori hun beklager sig over, at hendes Brødre have bagvasket hende hos K. af Danmark saaledes, at hun kun ved hurtig Bortrejse fra dennes Lande har kunnet unddrage sig Fængsling. — *Münden,* Sonnt. n. Martini. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Zeitschr. f. Geschichtswissensch. IV. 343—45.

16. Novbr. *2463 se *2460.

23. Novbr. *2464. K. CHR. III.'s Vidisse af Forliget i Kiel af 4. Sept. 1543, tilstillet Johan Barnickow, Roskilde Stifts Lensmd. paa Rygen. — *Vff vnserm schlosz Nyburgk,* den 23. tagk des monats Nouembris. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 57—63.

30. Novbr. *2465. K. GUSTAF I. klager til K. Chr. III. over, at Christoffer Hwijtfäldt gjør Sverigs Krone Hinder paa Grænseskatten af Lappefinnerne ved Wårånger, den han vil udrede i grovt Klæde og ikke i Fisk, som gammel Sæd har været, uagtet Sverig lige saa vel som Norge og Rusland grænser til Vesterhavet. — *Calmarne slott,* 30. Nouembris. (Svensk.) Diplomatar. Norveg. II. 865. Udt. i Nye danske Mag. II. 69.

3. Decbr. *2466 (= 1101). I Kancelliregistranten er Brevet dateret Lørdag p. Andree (3. Decbr.). Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 198.

c. 3.-15. Decbr. *2467. M. HANS SUANING, Degn i Ribe, stævner M. Hans Tausen, Superint. i Ribe, ang. Guldager Kirke, hvorpaa han, uagtet Kongens Brev, gjør ham Hinder. — Uden Datum. Udt. i Ny kirkehist. Saml. III. 294. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 199.

4. Decbr. 1101 se *2466.

1552.

*2468. Jørghenn Ruudt t. Otthersløffgordtt erkjender at være Per Oxe t. Gislefeldhe 1000 Daler skyldig og lover at betale denne 50 Daler i Rente hver Jule Aften. — *Halstedtt closther*, otthennsd. e. s. Lucie dag. Vedel Simonsen, Familie-Efterretn. om Ruderne II. 35—37. 14. Decbr.

*2469. K. Chr. III. befaler Jaspar Rantzaw, Amtmd. i Flensborg, at modtage og ledsage gjennem Amtet Hert. Frants af Sachsen, der paa Hjemrejsen fra Kongen i Nyborg vil komme til Flensborg om 8 Dage. — *Nyburg*, sont. am heiligen Christtage. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 547. 25. Decbr.

*2470. Hert. Adolf af Slesvig og Holstens Brev, hvori han udnævner Berthram Sesteden, Einwalths Søn, til sin Raad og Marskalk for 10 Aar og forlener ham med Apenrade. — *Gottorff*, uff den mont. n. d. hilligen Cristtage. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. I. 100—102. 26. Decbr.

1114. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 67—69.

*2471. Jørgen Urne, Høvedsmd. p. Nykjøbing, Erich Rosenkrantz t. Giøringholm m. fl. udstede Brev om Jørgen Ruudts Tjener, Matz Kock, der havde voldført en Pige og derfor skulde rømme Landet. — *Aalholm*, uden Dag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 35.

*2472. Hr. Anders Bilde t. Søholm udlægger til Mariager Kl. en Gaard i Dalby øvre, en Gaard og et Bol i Windstrup. Udt. i Danske Mag. VI. 149.

*2473. Bgm. og Raad i Nyborg bestemme Lønningerne for Skolemesteren og Locaterne i Nyborg. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 193—95.

*2474. Regnskab over (Puggaards) Indtægter og Udgifter 1552, aflagt af M. Tomes (Knudsen). Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 179—83.

C. 1552.

C. 1552.

*2475. Tractatus (Petri Palladii), in quo breviter indicatur, quomodo superintendens cum variis suæ dioceseos ordinibus agere et officium suum ad gloriam Dei et ecclesiæ ædificationem gerere debeat. Ny kirkehist. Saml. I. 350—51. Forfatteren og Aaret fremgaa af S. 698—99.

*2476. Klage fra en Bondes Kone over Jørghenn Rudt, som havde fængslet hendes Mand og senere undsagt ham. Vedel Simonsen, Ruderne II. 37—39.

1553.

1553.

1116. Regesten rettes til: K. Chr. III. befaler Hans Tavsen at visitere i alle de Kirker i Nørre- og Sønderjylland, som fra gammel Tid have ligget til Ribe Stift, og forbyder enhver at hindre ham i denne hans lovlige Embedsrejse. — Jvfr. Ny kirkehist. Saml. III. 294. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 205, Anm. 1. 3. Januar.

*2477. K. Chr. III. forunder Hr. Peder og hans Efterkommere, Sognepræster i Kjerteminde, Kronens Part af Tienden af Dristrup Sogn, for at de kunne holde en Kapellan. — *Nyborg Slot*, Tirsd. e. Nytaarsdag. Saml. t. Fyens Hist. og Top. III. 203. 3. Januar.

*2478. Jørgenn Skinckell, Lensmd. t. Næsbyhoved, stadfæster Hr. Lauretz Jesperssens Valg til Præst i Esbe og Vantinge Sogn. — *Otthenssø*, thirsd. e. Nyttaars dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 550—51. 3. Januar.

*2479. K. Chr. III.'s Brev, at M. Hanns Swanningh, Degn i Ribe Domkirke, maa beholde Guldagger Kirke til Degnedømmet, skjønt M. Hanns Taugsenn, Stiftets Superint., 5. Januar.

1553.

har berettet, at samme Kirke tidligere har været en fri Kirke; dog skal Swaningh holde en Kapellan. — *Nyborgh,* Hellightreekoningers afftenn. Ny kirkehist. Saml. III. 295.

6. Januar. *2480. K. Chr. III.'s Gjældsbrev til Peder Rud t. Vognserup paa 500 Joachimsdaler, for hvilke han efter Hr. Ove Bildes Død skal have Kjelstrup Gaard i frit Pant. — *Nyborg,* hellig tre Kongers Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 125.

7. Januar. *2481. K. Chr. III.'s Skrivelse til menige Sognemænd i Vester og Nørre Herreder, at de ikke maa bruge Kirketienden til Anskaffelse af Vin og Oblat eller til Underhold af Sognedegnen. — *Nyborg,* løffuerd. p. trium Regum. Ny kirkehist. Saml. III. 296.

13. Januar. *2482. Johannes Pistorius Husensis D. Cornelio ab Hammesfort, medico regis Daniæ, scribit, se anno posteriore propter pestem cum nobilibus suis (Erico et Stygotio Hardenbergio) Francofortium ad Viadrum se contulisse, nunc autem Wittenbergam rediisse; petit ab illo, ut remedium contra febrem suam quartanam communicet. — *Wittenbergæ,* 13. Januarii. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 620—21.

13. Januar. *2483. Johannes Pistorius Husensis tilskriver M. Paulus Noviomagus, K. Chr. III.'s Hofpræst, forskjellige theologiske Nyheder fra Tydskland. — *Wittenbergæ,* 13. Jan. (Latin.) Udt. i dansk Overs. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 621—22.

18. Januar. *2484. K. Chr. III. befaler Heinrich Pogwisch, Archidiakon og Thesaurarius ved Kirkerne i Slesvig, at være til Stede, naar Amtmanden i Flensborg Jasper Rantzaw og Provsten Gerdtt Sleewart undersøge Striden mellem Langenhorns Sognefolk og deres Præst M. Thomas. — *Nyburg,* den 18. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 548.

18. Januar. *2485. K. Chr. III. befaler paa ny Jasper Rantzaw og Gerdtt (Slewart), Provst i Flensborg, at undersøge Striden mellem Langenhorns Sognefolk og deres Præst M. Thomas Harckssen. — *Nyburg,* den 18. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 549.

22. Januar. 1122. Corpus Reformatorum VIII. 21—22. (Det andet Bilag hos Schumacher hører til et Brev af 9. Marts 1551 (Nr. 917).)

23. Januar. 1124. Balt. Studien XXXIX. 545—47. Brudst. i Vogt, Johannes Bugenhagen Pomeranus S. 440.

28. Januar. 1125. Neue Mittheil. v. d. Thüring.-Sächs. Verein VIII. 81—82.

28. Januar. *2486. Niels Jonnssenn t. Wluefos stadfæster sin Handel med afdøde Peder Hannssenn og hans Hustru Fru Jnngeboriigh Nielsdotter, hvorved han har afstaaet Gaarden Fos paa Eger samt Holmefos og Biørnnefos, og tilbagekalder sine Ytringer mod hende. — *Opslo,* løffuerd. n. e. s. Pouels dag. Diplomatar. Norveg. IV. 832—33.

29. Januar. *2487. Kongens Retterthings Dom, at Hr. Jyrgen Laurissen, Sognepræst i Stege, bør være kvit og angerløs for det Kirkesølv, der er bortkommet fra Stege Kirke, med mindre det kan bevises, at det er kommet ham til gode. — *Nyborrig slott,* sønd. n. e. s. Pouels dag convers. Ny kirkehist. Saml. VI. 696—98.

29. Januar. *2488. Anthønis Bryskes Brev til Hr. Mogens Gyllenstiern, Høvedsmd. p. Malmøhus, hvori han anviser denne, hvorledes han skal forfølge sine Retstrætter med Fru Ingeborg, Jep Falkis, og Per Christenszen. — *Otthensze,* synd. e. s. Poelsz dag conuers. Danske Mag. 4. R. V. 341—42.

31. Januar. *2489. K. Chr. III.'s Brev, at Hr. Jens Simensen skal være Medhjælper hos Abbed Peder i Emkloster, som er syg og skrøbelig. — *Nyborg,* Torsd. e. s. Povels Dag convers. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 97—98.

2. Febr. *2490. Peder Rosenkrantz Eyllerssøn t. Hæffringholm, Væbner, kvitterer sin Broder Erick for 400 Jochimsdaler for sin Part i Hæffringholm. — *Høneborg,* vor Frudag kiøndermis. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 265—66.

1553.

*2491. Hert. HANS af Slesvig og Holsten tilskriver Anndres Ellers, Bgm. i Borch, at han har tilstaaet Anna Lorck, Hanns Johels Enke i Flensborg, endnu dette Aars Indtægt af det hendes Mand tillagte Vikarie i Hellig Aand. — *Haderszleben,* den 3. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 550. 3. Febr.

*2492. STI PORS, Befalingsmd. p. Lundegaard, udlejer en Gaard i S. Drottens S. i Lund til velfornumstig Svend Christoffer Lauritsen. — *Lundegaard,* fred. n. e. Kyndelmissedag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 413—14. 3. Febr.

*2493. K. CHR. III. befaler Raadet i Itzeho at rette sig efter den af ham udstedte Dom ang. Fængslingen af Catharine Dick og hendes Søn og dets Strid med Klostret i Itzeho. — *Nyborg,* (7. Februar). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 88—89. 7. Febr.

*2494. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Stalleren og Superintendenten i Strand Heinrich Hack og Mag. Georg Boetius at undersøge, hvilke Præster paa nævnte Land ere Gjendøbere, afsætte dem, der fortjene det, og indsætte andre. — *Up unseren schlosse Haderschleven,* dinst. n. Marie lichtmesse. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 233—34. 7. Febr.

*2495. K. CHR. III. lover Bgm. og Raad i Helsingør, at han vil overveje deres Klager dels over Vanskeligheden ved at udrede Sognepræstens Lønning, dels over at Bønderne i nogle Sogne ikke besøge deres Torv. — *Nyborg,* onsd. n. e. vor Frue dag kyndermøsze. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 38. 8. Febr.

*2496. K. CHR. III. befaler Steen Rosensparre, Lensmd. i Kallundborg Len, at lade Oldinge granske Ejendommene i Glostrup By og forfare, hvor meget hver af Bymændene har, og hvor meget de kunne give i Landgilde. — *Nyborg,* Fastelavns Sønd. Friis, Adelsfam. Rosensparre S. 8. 12. Febr.

*2497. TORE BIØRNNSZENN, OLUFF TORESZENN og STENN MOENNSZENN stadfæste for Fru Jnngeboriigh Nielsdotther det Mageskifte paa Fos paa Eger, som deres afdøde Bedstefader og Svigerfader Vlff Herbranndzenn gjorde med hendes afdøde Mand velbyrdige Peder Hannszenn, hvorfor hun har givet dem 20 Lod Sølv. — *Fos paa forschriiffne Eger,* tiiszd. n. e. Fastelagenns sønnd. Diplomatar. Norveg. VII. 825—26. 14. Febr.

*2498. CORNELIUS AB HAMMESFORT, medicinæ doctor et medicus regis Daniæ, Johanni Pistorio Husensi suadet, ut febris suæ quartanæ diligenter rationem habeat; remedia absens communicare non potest, sed ille doctorem Fendium consulere debet. — *Nyeborch,* 23. Februarii. Schlesw. Holst. Anzeigen 1761 S. 820—21. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 722—23. 23. Febr.

*2499. K. CHR. III. indbyder sin Svigermoder, Enkehertuginden af Sachsen, til at besøge sig i Flensborg Søndag Qvasimodogeniti (9. April). — *Nyburg,* denn 24. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1006—1007. 24. Febr.

*2500. K. CHR. III. tilskriver Philip Melanchthon, at han paa dennes Anbefaling har sendt 20 Daler til Studenterne Johan Hein og Anders Petri; tillige beklager han den i Frankfurt opkomne falske Lære. — *Nyburg,* den 24. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 266—67. 24. Febr.

*2501. K. CHR. III. lover Dr. Pommeranus, i Anledning af de osianderske og frankfurtske falske Lærdomme, at have Tilsyn med, hvem der bliver ansat ved Universitetet i Kbhvn., og beder ham tilsende sig, hvad nyt der i Trykken maatte udgaa. — *Nyborg,* den 24. Febr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 266—67. 24. Febr.

1553.

24. Febr. *2502. K. CHR. III. tilskriver Dr. Georg Maior ang. de osianderske og frankfurtske Lærdomme, takker ham for oversendte, ham dedicerede Skrifter og sender ham 40 Daler; tillige beder han ham om at anskaffe og lade indbinde de nyudkomne Bind af Luthers Værker. — *Nyborg*, den 24. Febr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 267.

28. Febr. 1128. Herholdt, Archiv f. Lægevidensk. Hist. i Danmark I. 38. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 223, Anm. 2.

28. Febr. 1130. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 224, Anm. 1.

28. Febr. *2503. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzaw, Amtmd. i Flensborg, at træffe Forberedelser til d. 9. April at modtage i Flensborg Kongens Svigermoder, Hertuginden af Sachsen. — *Nyburg*, den letzten Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 551.

28. Febr. *2504. K. CHR. III. befaler Gert Slewart, Præst ved S. Nikolai Kirke i Flensborg, Reinholt Westerholt, Præst ved Slesvigs Stiftskirker, og Johan Anthonius, Provst i Holsten og Præst i Itzeho, at lade afholde Bods- og Bededage d. 20., 21. og 22. Marts efter den Anordning, som han har ladet Peter Palladius, Superint. i Sjælland, opsætte. — *Nyburg*, den letzten Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 551—52.

3. Martii. *2505. Hert. HANS tilskriver Provsterne M. Anthonius Keyser og Georgius Boetius om Afholdelse af Bededage d. 20., 21. og 22. Marts. — *Nyburg*, den 3. Marcii. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 86—88.

4. Martii. *2506. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzaw, Amtmd. i Flensborg, at antage 8 eller 10 Murmestre til Bygningsforetagender i Kbhvn.; de skulle lønnes som Murerne hos Mester Nyls i Kolding. — *Nyburg*, den 4. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 553.

4. Martii. *2507. K. CHR. III. tilskriver Jaspar Rantzaw, Amtmd. i Flensborg, om, hvorvidt de Bøder, som Peter Rickwertzen i Flensborg skal erlægge for et i Neumünster begaaet Drab, tilkommer Kongen eller Enkedr. Sofie. — *Nyburg*, den 4. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 553—54.

4. Martii. *2508. K. CHR. III. anmoder Enkedr. Sofie i Kiel om at eftergive Peter Rickwertzen, Bg. i Flensborg, en Del af de hende tilkommende Bøder for et Drab i Neumünster. — *Nyburg*, d. 4. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 555.

10. Martii. 1137 se *2509.

11. Martii. *2509 (= 1137). For Fredag læs Løverdag.

12. Martii. *2510. PETER SAMSON, Præst i Huderop, og to Mænd i Huderop og Wesbw berette om et af den ældste Mand i Sognet aflagt Vidnesbyrd om, at nogle omstridte Marker i hans Tid stedse have hørt til Hellig Aands Bol. — *Flensborch*, vp Letare. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 556—57.

12. Martii. *2511. HANS SMIT i Flensborg og NIS CLAUESSEN i Albelunt gaa i Borgen for 60 Mk. lybsk, som Rasmes Nielszen, Klejnsmed i Flensborg, har laant af Frans Holste. — *Flensborch*, vp Middfasten. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 557—58.

14. Martii. 1138. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 71.

16. Martii. *2512. K. CHR. III. tilskriver Jaspar Rantzaw, Amtmd. i Flensborg, og Thomas Stur, Amtmd. i Sonderborg, at han vil komme til Flensborg d. 13. April og opholde sig der i Pinsen; Restbeløbet af den gottorpske og rendsburgske Told skal tilbageholdes for at kunne betale Kongens Broder Hert. Frederik 3300 Mk. — *Nyburg*, den 16. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 558—59, jvfr. S. 559—60.

1553.

*2513. K. Chr. III. befaler paa ny Benedicts v. Anfelt t. Gelting at afholde sig fra Indgreb i det flensborgske Fattighuses Gods i Hudorpe og møde for Kongen i Flensborg d. 14. April, hvor Sagen da skal afgjøres. — *Nyburg*, den 23. Martii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 561—62. 23. Martii.

*2514. K. Chr. III. befaler Benedictus v. Anfelt t. Obhusen at møde i Flensborg d. 14. April, for at Kongen kan undersøge Paul Paisens Klager imod ham, navnlig ang. Besiddelsen af Stertenbul. — *Nyburg*, den 23. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 560—61. 23. Martii.

*2515. (Hert. Hans af Slesvig og Holsten) tilskriver sin Broder, Hert. Frederik af Holsten, ang. den pavelige Konfirmation paa Stiftet Hildesheim og beder ham om Udsættelse indtil 16. April af Betalingen af den ham i Arvefordraget tilsagte Pension. — *Nyburg*, den 23. Marcii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 562—63. 23. Martii.

*2516. K. Chr. III.'s Skrivelse til Lensmanden Peder Godske om Opførelsen af et nyt Hus paa Kbhvns. Slot, hvorved man saa vidt muligt maa undgaa at øse alt Vandet af Graven for ikke at volde ilde Lugt. — *Nyborg*, den 24. Marts. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 184—85. 24. Martii.

*2517. Fynbo Landsthings Vidne, at Peder Jenszenn i Damsbo lod læse tvende Thingsvidner af Salling Herred, dat. 18. April og 9. Maj 1542 om Rebning og Skifte af Jordløse Skov. — *Fynbo landztyngh*, Palme løgerd. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 180—82. 25. Martii.

*2518. K. Chr. III. befaler Steen Rosensparre, Lensmd. i Kallundborg, at nedsætte Bønderne i Glostrups Landgilde saa meget, som den er sat for højt. — *Nyborg*, Palme Sønd. Brudst. og Udt. i Friis, Adelsfam. Rosensparre S. 8—9. 26. Martii.

*2519. K. Chr. III. befaler Dettleff v. Anefelt, Amtmd. i Møgeltønder, at møde i Flensborg ved Kongens Ankomst dertil, for at hans Klage over Superintendenten med Hensyn til en Præsts Indsættelse kan blive afgjort. — *Nyburg*, den 27. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 564. 27. Martii.

*2520. Hert. Hans beder sin Sekretær Jeronimus Boldick at indhente Oplysninger ang. Forholdet med Godset Bengaard, som Otto Anderssenn, førend han drog ud af Landet med Greven (Christoffer), havde pantsat til Johann Burchscreiber, der igjen havde overdraget det til Gotzig Rantzow. — *Nyborg*, den 27. Marts. (Tydsk.) Ann. for nord. Oldk. 1853 S 71—72. 27. Martii.

*2521. K. Chr. III. befaler Indbyggerne i Stævns, Bjeverskov o. fl. Herreder at arbejde paa Kbhvns. Slot, efter som Peder Godske tilsiger dem. — *Nyborg*, den 30. Marts. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 185. 30. Martii.

*2522. Kongen befaler Rentemester Jurgen Perszen at modtage noget Smør af Jasper Krafze og sende det til Flensborg. — *Nyborgh*, Poske affttenn. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 564—65. 1. Aprilis.

*2523. Richard Morysine og Thomas Chamberlain tilskrive det engelske Statsraad bl. a., at K. af Danmark, understøttet af Kejseren, vil indføre sin Broder Hans Frederik i Bremens Stift. — *Brussels*, 4. April. Brudstykk. i Hist. Man. Commission. The manuscripts at Hatfield house I. 113—14. 4. Aprilis.

*2524. Dr. Dorothea udtrykker for Hert. Adolf sin Glæde over hans lykkelige Hjemkomst og ytrer det Ønske at se ham før hendes Afrejse fra Flensborg. — *Flensburg*, (13. April). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 13. 13. Aprilis.

1553.

13. Aprilis. *2525. CHRISTEN MORTHENSSEN MORSING, Professor, kvitterer Hr. Anders Byldes Svend, Frans Maltyssen, for Modtagelsen af 30 Mk. Danske for Torbern Biildes Kost og Underhold. — *Kiopnehaffn,* torsd. f. Roskiildt marckett. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 60—61.

16. Aprilis. *2526. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Iuenn Reuentlouw at træffe Forberedelser til Natteleje i Rendsborg i Anledning af, at Hert. Catharina af Sachsen d. 17. April og han selv, Kongen og den unge Prins d. 19. April vil rejse dertil fra Flensborg. — *Flennsburg,* den 16. Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 565—66.

18. Aprilis. *2527. K. CHR. III.'s Kjendelse i en Strid mellem Hert. Johan og Gregorius og Frantz v. Anefelde t. Seegard ang. nogle Godser (Traszbül, Querskehav m. m.) i Tønder Amt. — *Flenszburgk,* dinst. n. misericordia Domini. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 185—89.

26. Aprilis. *2528. M. LUDOLPHUS PRIGHIUS Joanni Pistorio scribit, se litteras ad M. Paulum scripsisse, responsum tamen non accepisse; item refert, Augustum principem cum conjuge sua ad regem Daniæ profecturum esse. — *Lipsiæ,* 26. Aprilis. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 622—23.

ante 28. Aprilis. *2529. REKTOR og PROFESSORER ved HØJSKOLEN i KBHVN. dømme Hr. Lauris Hellisen, forhen Sognepræst i Odense, fra hans Præsteembede paa Grund af hans Ulydighed og Opsætsighed mod Superint. M. Jøren Jensen og forbyde ham at opholde sig i Fyns Stift. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. I. 327—31.

28. Aprilis. *2530. K. CHR. III. tilskriver Professorerne ved Universitetet i Kbhvn., at han har givet Peder Godske, Embedsmd. p. Kbhvns. Slot, Befaling til at føre Hr. Lauris Hellesen i Forvaring til Herriiswoed Kl. — *Krempen,* fred. n. e. sønd. Jubilate. Ny kirkehist. Saml. I. 331—32.

8. Maji. 1141. Corpus Reformatorum VIII. 84. (Betænkningen smstds. S. 84—88.)

8. Maji. *2531. BGM. og RAAD i FLENSBORG fælde Kjendelse ang. en Fordring af Katrin Fischers i Flensborg paa Medejendomsret til en Kjørevej ved et Hus, som Karsten Richartsens Enke Marine har kjøbt af Hansz Goldtschmidt. — Mond. n. Vocem jocunditat. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 566—67.

11. Maji. *2532. Kontrakt mellem BRODERUS PETRI, Kirkeherre ved S. Johannes Kirke i Flensborg, og CERSTEN TUCKSEN ang. Afgiften af et Hus, opført paa Præstegaardens Grund. — *Flensborch,* am dage ascensionis Christi. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 568—69.

13. Maji. 1143. Overs. (i Udt.) i Ny kirkehist. Saml. IV. 62—63.

19. Maji. *2533. K. CHR. III.'s Dom i en Sag mellem Forstanderen for Fattighuset i Flensborg og Benedict v. Anefelt t. Gelting som Formynder for hans syge Fætter paa Satrupholm ang. noget Jordegods i Hlderup. — *Flensburg,* frid. n. Exaudi. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 569—71.

20. Maji. *2534. K. CHR. III. befaler M. Hans Tawsenn, Superint. i Ribe Stift, at komme til Flensborg førstk. Mandag i Anledning af Striden med Christoffer Randtzow, Lensmd. i Tønder, om Ribe Stifts Kirker i Tønder Len. — *Flennsborghuss,* Pindtze affthenn. Ny kirkehist. Saml. III. 296—97. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 571.

20. Maji. *2535. K. CHR. III. svarer Dr. Crage, at han selv alene er Skyld i sin Ulykke; han har intet til gode og kan intet udrette paa Rigsdagen i Frankfurt, da Slesvigs Kapitel

1553.

ikke er thingpligtig dertil; Kongen véd ej, at nogen har beskyldt ham for Vranglære. — *Flensburg,* denn 20. Maji. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 63—65.

*2536. K. Chr. III. tilskriver Raadet i Soltwedel, at det glæder ham at erfare, at Dr. Nic. Krage prædiker Guds Ord rent for dem, hvad heller ingen har benægtet; Raadet maa minde ham om at afholde sig fra al besværlig Tale mod Kongen. — 20. Maj. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 63. 20. Maji.

*2537. K. Chr. III.'s Bestalling for Bertram v. Anefeldt som Statholder i Hertugd. Slesvig og Holsten. — *Flensburg,* den 27. März. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 190. 27. Maji.

*2538. Hert. Hans af Slesvig og Holsten underretter sin Raad Christoffer Rantzauw om, at han har tilladt Niels Knutsen i Flensborg at erholde sin i Retssagen mod Katharine Jurgens deponerede Pengesum tilbagebetalt. — *Flenssburg,* den XXVIII. Maj. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 572. 28. Maji.

*2539. Seueren Grersen, Sognepræst til Synderup Kirke, erklærer, at han samt Synderup og Norderup Sognemænd paa Sognestævne have vidnet over for Gregers Bryske t. Skafteløvgaard, at de til Degn i Sognene havde antaget en Degn fra Skolen i Slagelse ved Navn Jesper Troelsen. — *Norderup Sognestevne,* dom. prox. p. festum Pentecostes. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 214. 28. Maji.

*2540. Nørre Rangstrup Herredsthings Vidne, at Hert. Hans' Foged gjorde Lovhævd paa den Del og Rettighed, som ligger til Jenmark. — Tirsd. n. e. Trinitatis. Stemann, Schleswigs Recht und Gerichtsverf. im 17. Jahrh. S. 154—55. 30. Maji.

*2541. Hans Tausen, Superint. i Ribe Stift, klager til Kongen over, at Christoff Rantzow har tiltaget sig Magt over Kirker i Sønderjylland, som ligge under Ribe Stift. *Flensburg,* den ersten Juni. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. III. 297—98. 1. Junii.

*2542. Litteræ Mariæ, reginæ Angliæ, Chr. III., regi Daniæ, datæ, in quibus scribit, Milonem Coverdalium, episcopum Exoniensem, in carcere esse, quod certa pecuniæ summa, ærario debita et nondum persoluta, ab eo exigatur. — *Ex regia nostra Richemondiæ,* primo Junii. Macray, Report S. 22. 1. Junii.

*2543. Hans Svendsen, Præst i Rersløv, bekjender paa Opfordring af Gregers Bryske t. Skafteløvgaard at have været Sognedegn til Synderup og Norderup paa andet Aar, før han blev Hører i Slagelse Skole. — *Rersløv,* Løverd. n. e. Trinitatis Sønd. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 214—15. 3. Junii.

*2544. Severen Grersen, Sognepræst, og Sognemændene i Synderup og Norderup vidne paa Opfordring af Gregers Bryske t. Skafteløvgaard, at Skolemesteren i Slagelse ikke foreslog dem nogen Degn i den Tid, dette Embede stod ledigt. — *Synderup Sognestevne,* dom. prox. p. Trinitatis. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 215—16. 4. Junii.

*2545. Seueren Grersen, Sognepræst til Synderup, erklærer, at han i Forening med Sognemændene have valgt Jesper Troelsen, der gaar i Skole i Slagelse, til Sognedegn, og at dette var sket Gregers Bryske uadspurgt, da denne da var i Fyn. — *Synderup nørre,* Mand. n. e. divitem Epulonem. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 216. 5. Junii.

*2546. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet forlene Hr. Jørgen Olssøn med Faxe Sognekald paa Livstid. — *Roskilde,* den 8. dag Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 61—62. 8. Junii.

*2547. Kongens Retterthings Dom i en Sag mellem Hr. Peder Kaa, Sognepræst i Harløff, paa den ene og Enuoldt Jenssen t. Wessborigh og Mogens Perssen t. Tyrestrup 20. Junii.

1553.

paa den anden Side, at den første bør beholde Mariæ conceptionis Vikarie i Aarhus Domkirke med tilhørende Gods i sin Livstid. — *Hafnie,* tissd. n. e. Viti et Modesti dagh. Ny kirkehist. Saml. VI. 698—700.

23. Junii. *2548. Hert. ADOLF forlener sin Raad Aszmus v. Ahlefeld med Morkercken Kl. — *Gottorff,* am abent Johannis bapt. (Tydsk.) Stemann, Gesch d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 234—35.

26 Junii. *2549. K. CHR. III. svarer Bgm., Raad, Landsdommer og menige Indbyggere paa Gulland, at han paa Grund af andre Forretninger har ladet deres Fuldmægtige rejse hjem; han lover siden at give dem Svar med Lensmanden Otte Rud. — Mand. e. S. Hans Bapt. Dag. Udt. i Danske Mag. 3. R. III. 111.

27. Junii. *2550. K. CHR. III. anmoder Johann Hiltebrandt, Abbed i Ru Kl., der paa Grund af Svaghed har ansøgt om Afsked, at forandre sin Beslutning; dog har Kongen for det modsatte Tilfældes Skyld fundet en i Sorø Kl., der vel kunde være duelig til at være hans Efterfølger. — *Coppenhagen,* dinst. n. Johannis bapt. den XXVII. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 573.

27. Junii. *2551. JOHANNES PISTORIUS HUSENSIS D. Cornelio ab Hammesfort gratias agit pro epistola (Nr. *2498) et de morbo suo scribit. — *Witebergæ,* 27. Junii. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. II. 623—24.

27. Junii. *2552. JOHANNES PISTORIUS HUSENSIS Matthiæ Knutzen, senatori Kilonensi, gratias agit pro benificiis ejus erga se et matrem suam præstitis, scribitque, se curam filiorum Hilarii Hardenbergii suscepisse. — *Witebergæ,* 27. Junii. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 624—25.

27. Junii. *2553. JOHANNES PISTORIUS Mag. Paulo Nouiomago, concionatori regis Daniæ, scribit de turbis per Osiandrum excitatis; rumorem refert, regem Daniæ Cæsarianum esse et milites suos in castris Cæsaris habere; si dissipatio Academiæ evenerit, se cum nobilibus suis in Daniam reversurum esse. — *Witebergæ,* 27. Junii. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 625—26.

30. Junii. 1149. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 239, Anm. 6.

30. Junii. *2554. HANS TAUSEN, Bisp i Ribe Stift, stadfæster Hr. Niels Jørgensens Udvælgelse til Præst i Skriistrup samt til at succedere sin Fader Hr. Jørgen i Belftoft. — *Ripe,* fred. e. Johannis bapt. medsommer. Ny kirkehist. Saml. III. 299—300.

c. Junio. *2555. HANS TAUSEN, Superint. i Ribe Stift, JENS WYBORGH, Ærkedegn i Ribe, og JØRGENN PEDERSSEN, Kantor i Ribe, indgive Klage over de Overgreb, Lensmanden paa Tunderhusz, Christopher Rantzaw, har tilladt sig lige overfor de Kirker, der høre til Ribe Stift. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. III. 298—99. Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 370—71.

2. Julii. *2556. NIELS MARQUORDSEN t. Medelgardt, Væbner, skjænker med sin Hustrus Samtykke Hovedgaarden Medelgaard i Obszytsell i Nørre Herred i Gleesborig Sogn tillige med en Del Gaarde og 1 Mølle i Skierbeck til sin Fadersøstersøn Axell Jwl t. Villestrup og hans Hustru. — *Medelgaardt,* wor Frw dag visitat. Saml. t. jydsk Hist. og Top. V. 48—50.

5 Julii. *2557. SIUERTH RANZOU underretter Hert. Hans om M. Antonius (Keisers) Død, spørger om, hvem der skal bestyre Provstiet, og foreslaar, at der indsættes en anden Kapellan (i Haderslev) i Stedet for Hr. Jurgen, m. m. — *Haderschleuen,* mitw. n. Marie berchganck. (Plattydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 88—89.

9. Julii. *2558. HANS SVENDSEN, Sognepræst til Rersløv, erklærer, at han oftere havde tilraadet Skolemesteren i Slagelse at forhandle med Sognepræsten i Synderup og Norderup

1553.

Sogne om Tilsættelsen af en Degn her, men at han havde nægtet at gjøre dette og selv villet raade over Sognene. — *Reersløv,* in vigilia divi Canuti regis. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 216—17.

*2559. Hans Stiigge tilskriver Dr. Dorothea om Bygningsarbejder paa Dronningborg Slot og foreslaar at skaffe Mursten til Bygningen fra Kirker, der skulle nedbrydes. — *Drottningboriig,* onsd. n. f. s. Margreti dag. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 182—83. 12. v. 19. Julii.

*2560. Skrivelse fra en Unævnt til (Connetablen af Frankrig?), hvori omtales, at Markgr. Albrecht (af Brandenburg) staar med sin Hær mellem Hildesheim og Hannover og venter paa den Forstærkning, som Hert. af Holsten, K. af Danmarks Broder, vil tilføre ham. — *Strasbourg,* du 13. jour de Juillet. (Fransk.) Menckenius, Scriptor. rerum Germanicar. II. 1416—17. 13. Julii

*2561. Johannes Pistorius, Erik og Stygo Hardenberg meddele deres Vært Johan Reynner, at de paa Grund af Pistorius' Sygdom agtede at søge et andet Bord. — *Ex museo nostro,* 16. Julii. (Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 626—27. 16. Julii.

*2562. Paulus Nouiomagus, aulæ concionator, Johanni Pistorio Husensi scribit de opinionibus falsis Stancari et Osiandri, narrat, uxorem suam bis peperisse, coadjutorem suum Mag. Henricum Buscoducensem laudat. — *Coldingæ,* 18. Julii. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 627—28. 18 Julii.

*2563. Hert. Hans tilskriver Siuert Rantzouw, at der skal ansættes en ny Kapellan (i Haderslev) og at Hofpræsten M. Jeorgen foreløbig skal besørge det ved M. Anthonii Død ledigblevne Embede som Provst. — *Coppenhagenn,* denn XIX. Julii. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 90—91. 19. Julii.

*2564. Litteræ Johannis Pistorii Mag. Alberto Meyer Rindesburgensi datæ de controversiis theologicis in Germania. — *Witebergæ,* 20. Julii. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 628—29. 20. Julii.

*2565. Bgm. og Raad i Haderslev melde Hert. Hans, at M. Antonius Keyser er død, og udbede sig en fin, dygtig og lærd Mand i hans Sted. — *Haderschleuen,* sonnav. v. Jacobi. (Plattydsk.) Brudst. og Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 92. 22. Julii.

*2566. K. Chr III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at forsyne hans Broder, Hert. Hans' Sekretær Jørg Bayer med noget Vildt til hans Bryllup. — *Coppenhagenn,* den 28. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 574. 28. Julii.

*2567. Testament (af Thomas Atzersen, forhen Præst i Stenberg i Angel). — Uden Datum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 574—75. ante 3. Augusti.

*2568. Johannes Pistorius takker Caspar Mule, Prinsernes Lærer, for den ham gjennem »tabularius Wittebergensis« sendte Hilsen og beklager, at han for Øjeblikket ikke kan sende ham en Komedie, som Mule havde ønsket til Undervisning og Opførelse for Prinserne. — *Vitebergæ,* 3. Augusti. Udt. p. Dansk og Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 629. 3. Augusti.

*2569. (Johannis) Frederi, superintendentis (Rugiæ) ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, se versionem libelli cujusdam regi Daniæ dedicasse, et M. Rorarium ex Dania revocatum esse. — *Gripes(waldi),* 3. Augusti. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 89—91. 3. Augusti.

*2570. Vidnesbyrd af Lensmænd og Lagrettemænd i Thelemarken, efter Tilsigelse af Cklass Huithfell, Høvedsmd. over Sckyesyssel, ang. Grænserne mellem Kongens og Bondens Del af Gaarden Thuetten i Lauerdal. — *Thuetten,* løffuerd. n. f. Laurentii. Diplomatar. Norveg. XII. 801—802. 5. Augusti.

1553.

8. Augusti. *2571. DE VIEILLEVILLES og DE VENNES' Skrivelse til K. af Frankrig, hvori de omtale, at Hert. August af Sachsen endnu ikke er vendt tilbage fra Danmark, hvor han har besøgt sin Svigerfader Kongen. — *Metz*, le 8. jour d'Aoust. (Fransk.) Menckenius, Scriptor. rerum Germanicar. II. 1430—33.

21. Augusti. *2572. JORGEN HANSSEN i Bockeroppe, Herredsfoged i Baag Herred, udsteder Brev om, at Lindegordz Toft og Jord hørte til Flamløse Præstebord. — Mand. n. e. assumpt. Marie. Danske Mag. 4. R. VI. 101—104.

22. Augusti. *2573. NIELS CHRISTENSSENN VANN KOLDINGH, som er valgt til Præst i Hammer, forpligter sig til at være sin Superintendent og Provst lydig og varetage sit Embede. — *Nychopiæ*, die 22. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 150—51.

24. Augusti. *2574. K. CHR. III. befaler Mogens Gaadske, Peder Rud, Erik Madsen t. Birchinge og Jørgen Naffuel, at de i Forening med Lensmanden i Kallundborg, Steen Rosensparre, skulle forfatte og indgive til Kongen et Register over Bøndernes Landgilde i Kallundborg Len. — *Fillitzloef*, s. Bartholomæi ap. dag. Udt. i Friis, Adelsfam. Rosensparre S. 9.

26. Augusti. *2575. Epistola PHILIPPI MELANTHONIS ad Johannem Marbachium, in qua hæc verba: »Nunc Lipsiæ conventus est, ubi regis Danici et multorum principum legati de pace agunt«. — Die Augusti 26. Corpus Reformatorum VIII. 144—45.

27. Augusti. *2576. REPRÆSENTANTER for Frue Sogn i Flensborg slutte Kontrakt med Mester Bertilt fra Lübeck om Leveringen af et nyt Orgel til deres Sognekirke for 700 Mk. lybsk. — *Flenszborch*, ame sondaghe n. Bartholomei. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 575—76.

Augusto. *2577. PHILIPPI MELANTHONIS commendatio publica Huperti Langueti Burgundi, eruditi in jure, qui studia et formam gubernationis in Italia, Gallia, Hispania, Anglia, Dania et Germania consideravit. — Mense Augusto. Corpus Reformatorum VIII. 139—40.

5. Septbr. *2578. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Davidem Chytræum, in quibus hæc sunt: »Hac nocte hic fuerunt legati Danici, qui a duce Augusto ad Albertum accedunt, de pace acturi«. — V. die Septb. Corpus Reformatorum VIII. 150.

8. Septbr. *2579. Register over det, som skal bestilles til Bygningen paa Kbhvns. Slot, med Angivelse af de Kongebreve, som skulle udstedes derom. — *Abrahamstrup*, den 8. Septbr. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 185—86.

9. Septbr. (?) *2580. FYNS LANDSTINGS Dom ang. Jørgen Clausen i Bogense, som af Lensmanden over Næsbyhoved Len, Jørgen Skinkel, tiltales paa hans adelige Frihed, hvilken Sag indsættes for Rigsraadet. — *Vor Frue Kirke i Odense*, Løverd. n. e. vor Frue Dag. Vedel Simonsen, Bidr. t. Rugaards Hist. I, 2. S. 142—15. Saml. t. Fyens Hist. og Top IX. 299—303.

11. Septbr. *2581. K. CHR. III. og Kurf. JOACHIM af Brandenburg mægle Forlig mellem Kurf. August af Sachsen og Markgr. Albrecht af Brandenburg. — *Braunschweig*, mont. n. natiuitat. Marie. (Tydsk.) Riedel, Codex diplomat. Brandenburg. 2. Hauptth. VI. 501—503.

c. 11. Septbr. *2582. PHILIPPUS MELANTHON Hieronymo Wellero scribit, legatos Danicos accessisse ad marchionem Albertum, acturos de pace. — Die Aequinoctii autumnalis. Corpus Reformatorum VIII. 153—54.

12. Septbr. *2583. de VIEILLEVILLES' og de VENNES Skrivelse til K. af Frankrig, hvori der omtales, at Charles Danzai har ført Forhandlinger i Danmark. — *Metz*, le 12. Septembre. (Fransk.) Menckenius, Scriptor. rer. Germanicar. II. 1441—43.

1553.

*2584. GEORGIUS SELMERUS meddeler Johannes Pistorius, at han skulde have overtaget Rektoratet ved Skolen i Itzeho, men at en anden var bleven ansat, hvorfor han havde overtaget en Huslærerpost. — *Itzehoæ,* 14. Sept. (Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 629—30. 14. Septbr.

*2585. Enkedr. MARIE af Skotland anbefaler Mogens Lavridsens Søn Knud Magnussen til K. Chr. III. og erklærer, at der endnu lever Vidner paa, at Knuds Moder Jeannette Craginquelt blev gift med hans Fader i S. Ninians Kirke i Lyth. — *Glasco,* 5. Oct. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 12. Smstds. findes anført et Brev af samme Indhold fra James, Hertug af Hamilton, dat. Edinb. 18. Octobr. 5. Octobr.

*2586. K. CHR. III. anmoder Dr. Marie (Stath. i Nederl.) om at støtte en Pengefordring af Christina Cordes i Flensborg til Johan Polemans Arvinger i Zwolle. — *Emcloster,* den 10. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1007—10. 10. Octobr.

*2587. Hert. JOHAN ALBRECHT af Mecklenburgs Skrivelse til Hert. af Holsten om at skaffe ham de Karthäuserklostret Marien Ehe vedkommende Dokumenter igjen, som den fra Mecklenburg flygtede og i Klostret Arnszböck for nylig døde Prior har taget med sig derhen. — *Schwerin,* den 16. Octobris. (Tydsk.) Lisch, Jahrb. d. Vereins f. mecklenburg. Gesch. u. Alterthumsk. XXVII. 77. 16. Octobr.

1178. Nord. Tidsskr. f. Fiskeri IV. 20—21. 19. Octobr.

*2588. K. CHR. III.'s Befaling til Knud Gyldenstiern t. Estrup om at gjøre Hosp. i Ribe Fyldest for det af ham kjøbte Skierrom Kapel og at afbryde Kapellet for at standse det Afguderi, som dèr drives. — *Kollingh,* torsd. e. Galli confessoris (dag). Ny kirkehist. Saml. III. 300—301. Saml. t. jydsk Hist. og Top. IV. 277. 19. Octobr.

*2589. K. CHR. III. bevilger Sognepræsten Hr. Jens i Sal Landgildet af Torssø Præstegaard. — *Koling,* ipso die Seuerini ep. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 362. Register paa Præster, der fik lignende Breve paa Forbedring i deres Lønning, smstds. S 360—62. 23. Octobr.

*2590. K. CHR. III. befaler Kapitlet i Slesvig at lade en Gaard, som K. Frederik I. gav til Woltf v. Vttenhouen og denne solgte til Rentemester Henric Schult, blive uhindret i dennes Arvingers Besiddelse. — *Colding,* den 25. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 577—78. 25. Octobr.

1184. Corpus Reformatorum VIII. 166—67. 30. Octobr.

*2591. PHILIPPUS MELANTHON Davidi Chytræo scribit, se heri litteras nuntio in Daniam ituro dedisse. — Pridie Cal. Nov., sine anno. D. Chytræi Epistolæ S. 1223. Corpus Reformatorum VIII. 168—69 (hvor Brevet er henført til A. 1553). 31. Octobr.

*2592. K. CHR. III. og Hert. HANS tillade, at Drude v. Alevelt, Clawes v. Alefelts Enke, overdrager til sin Datter Fru Clara Sehestede, Tonnes Sestedes Hustru, alt det Jordegods, hun hidtil har haft eller har arvet efter sine afdøde Sønner. — *Colding,* mitw. am tage omn. Sanctor. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 236—37. 1. Novbr.

*2593. Fundats, opsat af Præsten Thomas Attzerssens TESTAMENTARIER, for de i dennes Testament bestemte Understøttelser for fattige Studerende og andre Fattige i Flensborg. — Des fryd. na aller Gades hyllygenn vnnd ys de drudde Nouembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 578—81. 3. Novbr.

1187 s. *2601. 4. v. 18. Novbr.

*2594. PEDER GODSKE, Høvedsmd. p. Kbhvns. Slot, tilskriver den kongelige Sekretær Corfitz Ulfeld om sit Helbred, om Pesten i Kbhvn. og om Slotsbygningen smstds., 9. Novbr.

1553.

og beder ham meddele Kongen disse Efterretninger. — *Høringsholm*, thorsd. n. f. Martini. Danske Samlinger III. 72—74. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 186—87.

10. Novbr. *2595. Supplicatio JOANNIS A LASCO, MARTINI MICRONII et JOANNIS UTENHOVII Christierno regi Daniæ data. — (*Coldingæ*, 10. Novembris.) Joannis a Lasco opera, edidit A. Kuyper II. 680—84.

11. Novbr. 1189 se 1281 (11. Novbr. 1554).

13. Novbr. *2596. BISPEN af ARRAS meddeler Kejserens Gesandt i England, Simon Rénard, at det endnu ikke er lykkedes K. af Danmark og Kurf. af Brandenburg at mægle Fred mellem Markgr. Albrecht af Brandenburg og hans Modstandere og anfører Grunden dertil. — *Bruxelles*, 13. Novbr. (Fransk.) Weiss, Les papiers d'état du Card. Granvelle IV. 146.

16. Novbr. *2597. K. CHR. III. befaler Raadet i Wilster at lade alle Udlændinge ved deres Ankomst til Staden prøve i deres Tro af Superintendenten eller Præsten, paa det ingen Vederdøbere, Sacramenterere eller andre Sekterere skulle indsnige sig i Riget. — *Colding*, (16. November). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 73.

16. Novbr. *2598. Responsum (JOANNIS A LASCO, MARTINI MICRONII et JOANNIS UTENHOVI) ad regem Daniæ, in quo religionem defendunt et misericordiam regis implorant. — (*Coldingæ*, 16. Novembr.) Joannis a Lasco opera, edidit A. Kuyper II. 684—87.

17. Novbr. 1192. Udt. i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 319—21. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 272, Anm. 3.

17. Novbr. *2599. K. CHR. III. befaler Peder Christiernszen at tilbagegive Broder Friss, Bg. i Flensborg, hans Gjældsbrev paa 300 Dl., skjønt han først 3 Dage efter den aftalte Tid har betalt Pengene til Erick Banner paa Peder Christiernszens Vegne. — *Kollinghus*, fred. n. e. Marthini. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 582.

17. Novbr. *2600. K. CHR. III. befaler Hr. Moghens Gyllenstierne at hjælpe Broder Fris, Bg. i Flensborg, til at faa noget Gods tilbage, som Kongens Hofsinde, Peder Christiernsen, paa Grund af Mangel paa Betaling i rette Tid af en Pengesum, har ladet beslaglægge i Trelleborg. — *Kollinghus*, fred. n. e. s. Martini dag. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 583.

18. Novbr. *2601 (= 1187). Datum er: Løffuerd. e. s. Martini ep. dag. Se Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 273—74. Udt. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 261 og i Fyhn, Efterretn. om Kolding S. 30.

25. Novbr. *2602. Jo. HIPERE, Glocestris episcopi ad Joannem a Lasco apud regem Daniæ litteræ, in quibus ei nobilem quendam commendat. — *Ex carcere*, XXV. Novembris. Gabbema, Illustrium et clarorum virorum epistolæ S. 116—17.

29. Novbr. *2603. CORNELIUS AB HAMMESFORT, medicinæ doctor, Johanni Pistorio Husensi, Vitebergæ agenti, pulverem adversus febrem ejus quartanam mittit, pro libello misso gratias agit, et ab eo petit, ut copiam herbæ cujusdam nomine scordei int speck, silvula apud eum, nascentis sibi transmittat. — *Coldingæ*, 29. Nouemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 723—24.

29. Novbr. *2604. PAULUS NOUIOMAGUS Johanni Pistorio scribit de controversiis theologicis inter Stancharum et Musculum. — *Coldingæ*, 29. Novbr. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 630.

30. Novbr. 1196. Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 267. Udt. i Balt. Studien XXXIX. 549.

30. Novbr. 1197. Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 267—68

1553.

*2605. Hert. HANS af Slesvig og Holsten fælder Dom til Fordel for Claues Fresze, Bg. i Flensborg, i dennes Sag med Sonnicke Harckszen og Harcke Bonszen ang. nogle Agre i Schartebull. — *Tundern,* den I. Decembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 584. 1. Decbr.

*2606. Hert. HANS af Slesvig og Holsten udsætter ved sin Kjendelse Afgjørelsen af en Retssag mellem Nis Knutzen, Bg. i Flensborg, og Nis Tugensens Arvinger ang. noget Jordegods. — *Tundern,* den I. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 585. 1. Decbr

*2607. Skrivelse fra DE NOAILLES, den franske Gesandt i England, til K. af Frankrig, hvori han meddeler, at Lord Paget har omtalt for ham, at ikke alene den spanske Prins, men ogsaa K. af Danmark og flere andre Fyrster have anholdt om Dr. af Englands Haand. — 1. Décembre. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles II. 274—80. 1. Decbr.

*2608. Instrux af den franske Gesandt i England DE NOAILLES for Hogius paa Sendelse til K. af Frankrig, for hvem han skal gjentage Lord Pagets Meddelelse om, at bl. a. K. af Danmark har anholdt om Dr. af Englands Haand (Nr. *2607). — Uden Datum. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles II. 281—98. post 1. Decbr.

*2609. Fortegnelse over de i Kjøbenhavn i Dagene fra 19. Nov. til 9. Dec. 1553 afdøde. — Uden Datum. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 157. post 9. Decbr.

*2610. Litteræ JOANNIS A LASCO Christierno III., regi Daniæ, datæ, in quibus religionem et fidem suam defendit et inter alia dicit: »Deum optimum oro, ut te regat ac gubernet liberetque te a ficis tuis, ne gravius adhuc tua probitate abutantur«. — *Aemdæ,* undecima Decembris. Joannis a Lasco opera, edidit A. Kuyper, II. 687—93. 11. Decbr.

*2611. Litteræ JOANNIS A LASCO ad Hardenbergium datæ, in quibus epistolam suam ad regem Daniæ et concionatorem ejus commemorat. — *Emdæ,* 12. Decembris. Joannis a Lasco opera, edid. A. Kuyper II. 694. 12. Decbr.

*2612. PEDER GODSKE, Høvedsmd. p. Kbhvns. Slot, tilskriver Kongens Sekretær Corfitz Ulfeld om Slotsbygningen, beretter om sin Udførelse af Kongens Befaling ang. Bortsendelsen af det fremmede Folk fra England (Johan af Lasco), om Pesten i Kbhvn. samt om Udrustningen af Skibet David til Island m. m. — *Høringsholm,* anden torsdag i Aduent. Danske Samlinger III. 74—80. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 187—88. 14. Decbr.

*2613. JESPER FRIS, Høvedsmd. paa Aggershus, indstævner Halword Thostensen paa Odenshoff i Vllensager Sogn til at møde i Oslo i Anledning af, at han har nægtet at betale M. Anders, Kantor i Oslo, et Pund Landskyld. — *Aggershus,* thenn 14. dag Decembris. Diplomatar. Norveg. VI. 811. 14. Decbr.

*2614. K. CHR. III. og Hert. HANS af Slesvig og Holsten foreslaa Hert. Adolf eller i hans Fraværelse de paa Gottorp hjemmehørende Raader, at Tolderne i Gottorp og Rendsburg for Fremtiden aflægge deres Regnskaber i Flensborg i Stedet for som hidtil i Kiel. — *Coldingen,* den XXII. Decembrisz. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 587. 22. Decbr.

*2615. K. CHR. III. og Hert. HANS befale Tolderne i Gottorp og Rendsburg for Fremtiden at aflægge deres Regnskaber i Flensborg i Stedet for som hidtil i Kiel, forudsat at Hert. Adolf eller de i hans Fraværelse hjemme efterladte Raader give deres Samtykke dertil. — *Coldingen,* den XXII. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 586. 22. Decbr.

*2616. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten beder K. Chr. III. og Hert. Hans undskylde, at han ikke kan gaa ind paa deres Anmodning om at aflægge Toldregnskabet i Flensborg, men maa ønske det som hidtil aflagt i Kiel. — *Gottorff,* am heyligen Christaghe, anno LIIII. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1010—11. 25. Decbr.

1553.
26. Decbr. *2617. K. Chr. III.'s Skrivelse til M. Hans Thagesen, Superint. i Ribe Stift, at han eftergiver Præsterne og Degnene den dem paalagte Skat for deres store Armods Skyld. — *Kollinghus slott*, anden Jule Dag MDLIIII. Farstrups og Axelsons Dagbog, udg. af Becker S. 51—52. Ny kirkehist. Saml. III. 301—302.

*2618. K. Chr. III.'s Dom, at Byens Markjorder og Ejendomme ikke maa gaa i Arv, men hvem som vil have af Kolding Markjorder, skal have det udi Borgemester og Raads Minde. — *Koldinghuus.* Fyhn, Efterr. om Kolding S. 189.

*2619. Comitis Mansfeldii ad comitem Stabuli litteræ, in qua commemorat, Augustum Saxoniæ ducem ex Dania nondum rediisse. Brudst. i Menckenius, Scriptor. rer. Germanicar. II. 1446.

Post 1553.

Post 1553.

*2620. Præsterne i Haderslev- og Torning Len ansøge Hert. Hans om Forbedring af deres Tiendeindtægter. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 111—12.

1554.

1554.

1. Januar. *2621. K. Chr. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at undersøge, hvorfor Jaspar Seestede t. Rundtofft ikke betaler 6 Mk. aarlig Rente af 100 Mk. Hovedstol, som staar i hans Gaard i Flensborg, og som en Borger Erick Lange forhen har givet til S. Gertruds Len i Flensborg. — *Colding*, den 1. Januar. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 588.

4. Januar. *2622. Hert. Hans af Slesvig og Holsten tilskriver sin Raad, Christoffer Rantzouw, at de, der af Enfoldighed have begaaet Mened og ere dømte nederfældige, maa skaanes med at betale en Pengebøde, men at den, der frækt havde afsvoret sin Gjæld til Hermann Ytzberg af Flensborg, skal straffes paa det strængeste. — *Coldingenn*, den 4. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 588—89.

10. Januar. *2623. K. Chr. III.'s Skrivelse til Raadet i Zwolle ang. eventuelle Repressalier paa Grund af Christina Cordes' Pengefordring til den afdøde Polemans Arvinger. — *Coldingen*, denn 10. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1014—15.

10. Januar. *2624. K. Chr. III.'s Skrivelse til Dr. Maria, (Stath. i Nederl.), ang. sin Trudsel mod Raadet i Zwolle om Repressalier paa Grund af en Pengefordring, som Christina Cordes i Flensborg har til nogle Borgere i Zwolle. — *Coldingenn*, denn 10. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1012—13.

11. Januar. 1208. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralsk. I, 1. S. 129—30. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 54.

12. Januar. *2625. K. Chr. III.'s Brev til Jakob Brockenhus, at Kongen har undt M. Laurits Nielsen, Superint. i Vendelbo Stift, lige saa megen Rente, som Dr. Oluf tidligere havde — *Kolding*, Fred. n. e. Helligtrekongers Dag. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 406.

15. Januar. *2626. K. Chr. III. beder Peder Godske underrette ham, om Otte Rud har medtaget den fængslede Præst Hr. Laurids (Heliesen) til Gulland. — *Kolding*, 15. Januar. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 89—90.

15. Januar. *2627. K. Chr. III. befaler Kapitlet i Ribe for tredje Gang at lade M. Kasper Mule følge det Præbende, som Kongen havde givet ham Brev paa. — 15. Januar. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 498 (hvor Aarstallet ved en Trykfejl er angivet som 1654).

1554.

*2628. Consistorium Slesvicense dominum Helliconem Herconis omni suspicione sacramentariæ factionis liberat. — *Slesvici,* 17. cal. Februarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 650—52. 16. Januar.

*2629. Testament af Jochim Tilingk den ældre (i Flensborg). — Am dage Antonii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 589—93. 17. Januar.

*2630. Jochim Tilingk den ældre, Bg. i Flensborg, skjænker 11 Mk. aarlig Rente af 200 Mk. Hovedstol til daglig Brøduddeling til de Fattige. — *Flensborch,* donnerd. n. Antoni. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 593—94. 18. Januar.

*2631. K. Chr. III. befaler Abbed Peder Sørensen i Øm Kl. at lade forfatte Inventarium paa alt, hvad der laa til Klostret. — Den 29. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I, Till. S. 35 og i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 99. 29. Januar.

*2632. Thingsvidne om, at der i den senere Tid paa hvert Snapsthing er ført Klage over, at Gørding Sogns rette Degnetofte og Degnebol er Beboerne frataget mod deres Ja og Minde. — Den Lørd., som kaldes Snapsting. Udt. i Danske Saml. 2. R. II. 27. Januario.

*2633. Kongens Retterthings Dom mellem M. Hans Suaninge, Degn i Ribe Domkirke, og Nels Lange t. Kiergaardtt om Retten til en Eng i Daurum Mark, som hin paastod hørte til Degnedømmets Kirke Jernedt, men som dømmes at tilhøre Nels Lange. — *Kolding,* løgerd. n. e. wor Frue dagh kyndermysse. Ny kirkehist. Saml. VI. 700—701. 3. Febr.

*2634. Bgm., Raad og Byfoged i Malmø bekjende, at Bastian Hulsebroch har fremlagt en Opskrift paa alt, hvad han har arvet efter M. Cristenn (Pedersen), men at Cristoffer Bartt ikke er mødt, saa at ingen Dom kan afsiges om, hvor vidt M. Cristenns Gave til Cristoffer Bartt er lovlig eller ej. — Mond. n. e. Kyndellmisse. Ny kirkehist. Saml. I. 256. post 4. Febr.

*2635. K. Chr. III.'s Anerkjendelse af en Forpagtningskontrakt mellem Amtmanden i Steinburg, Claus Ranzow, og Kongens Undersaatter i Camerland, Elskop, Grevenkop og Süderau ang. nogle Tønder Land Agerjord i Rethfelde. — *Colding,* (8. Febr.). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 147. 8. Febr.

*2636. K. Chr. III. fritager Indbyggerne i Ecklake indtil videre for alle Afgifter af deres Forpagtninger, undtagen »schott vnd tegende«. — *Colding,* (8. Febr.). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 147. 8. Febr.

*2637. Niels Lange t. Kiergaardt tilmageskifter Jørgenn Løcke t. Offuergaardt paa Mariager Klosters Vegne Bunderup Gaard med mere Gods. — *Kollinghe,* fred. a. Invocauit. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 24—26. 9. Febr.

*2638. K. Chr. III. befaler Jacop Brochennhus, Lensmd. p. Aalborghus, at levere Thomes Lorckis Arvinger af Flensborg tre Læster Korn i Anledning af deres Fordring til Hr. Otte Krumpenn paa et Tilgodehavende hos Biskop Styggi Krumpenn. — *Kolling,* mannd. n. e. sønd. Inuocauit. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 595. 12. Febr.

*2639. K. Chr. III. kvitterer Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, for Tolden af Gottorp og Rendsburg. — *Colding,* 14. Febr. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 186—87. 14. Febr.

*2640. Kongens Retterthings Dom i en Skiftesag mellem Hr. Jens Bredall, Sognepræst i Piestedtt, og Mads Roli, hvorved begge Parter dømmes til at opfylde deres Forlig. — *Koldingh,* onssd. n. efter synd. Inuocauit. Ny kirkehist. Saml. VI. 701—704. 14. Febr.

*2641. Simon Rénard, kejserlig Gesandt i England, underretter Kejser Carl V. om, at han fra sikker Kilde veed, at de tydske Fyrster og K. af Danmark have aftalt et Foretagende mod Kejseren i det kommende Foraar paa Grund af hans Forhold til Markgr. Albrecht m. m. — Uden Datum. (Fransk.) Weiss, Les papiers d'état du Card. Granvelle IV. 213. c. 14. Febr.

1554.

18. Febr. *2642. K. CHR. III. befaler Peder Oxe, Lensmd. p. Geedsøer, at lade Lambert Dreszing af Flensborg faa udleveret noget ham tilhørende, indstrandet Gods. — *Kolldinghus*, sonnd. Reminiscere. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1015—16.

18. Febr. *2643. HARIILD ASLESZENN paa Hyldenn paa Hadelanndh gjør vitterligt, at han er bleven forligt med Fru Jnngeboriigh Nielsdotter t. Fos, Peder Hannszenns Efterleverske, og at hun, fordi han har været misholden i Mageskifte med hendes Mand, hvem han overlod Kniffue paa Eger mod Rud, har givet ham en Overgave af 16 Lod Sølv. — *Fos paa Eger*, thenn 18. dag Februarii. Diplomatar. Norveg. VIII. 847—48.

24. Febr. *2644. Forlig imellem Kurf. AUGUST af Sachsen paa den ene og Hert. JOHAN FREDERIK af Sachsen og hans Sønner paa den anden Side. Der omtales de Indrømmelser, Kurfyrsten paa Forbøn af K. af Danmarks Gesandter har gjort Modparten. — *Naumburg*, am tage Matthiæ ap. den 24. tag des monats Februarii. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars special. Bd. 5. 4. Abth. 2. Absatz S. 69—77.

25. Febr. *2645. PETRUS PALLADIUS ab Andrea Barbi, cancellario regio, petit, ut efficiat, ut aut M. Joanni Gothingo sine contradictione Helsingorensium Catharinam Gerhardi, matronam Hollandicam et civem Helsingorensem, ducere, aut mulieri domum suam vendere et hunc virum Dantiscum vel alio extra regnum comitari liceat. — *Hafniæ*, dominica Oculi. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 38—39.

26. Febr. *2646. K. CHR. III. giver sin Livlæge Dr. Cornelis Hamfort Ventebrev paa et Kannikedømme i Aarhus Domkirke samt paa S. Karine Alters Vikarie i Kolding Bykirke efter Mester Jesper Broeckmandts Død. — *Kollinnghus*, mand. n. e. sønnd. Oculi. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 680—81.

26. Febr.- 3. Martii. *2647. K. CHR. III. meddeler Peder Godske, at Bygmesteren M. Jakob vil komme til Kbhvn. for at lede Byggearbejderne paa Slottet. — (*Kolding*, post (!) sønd. Oculi.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 188. Dat. efter Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 298.

3. Martii. *2648. Litteræ JOANNIS A LASCO Hinrico Bullingero datæ, in quibus adversitates itineris sui in Dania commemorat. — *Aemdæ Frisiorum*, 3. martii. Opera Joannis a Lasco, edid. A. Kuyper II. 697—98.

6. Martii. *2649. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten spørger Dr. Maria, Stath. i Nederl., om Kejseren har Brug for de Folk, som han i Henhold til Kejserens Ytring ved sin Afsked fra ham har hverved i Anledning af, at Frankrig har gjenoptaget Krigen. — *Gottorp*, 6. März. Tydsk Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 141.

12. Martii. 1220. Safn til sögn Íslands II. 211—12.

12. Martii. *2650. JARLEN af ARRAN anbefaler K. Chr. III. George Clarkson, som ønsker at udføre Tømmer fra Danmark til Skotland. — *Lithgow*, 21. Kal. Apr. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 12. Et Brev af samme Indhold fra Bgm. og Raad i Edinburgh af 2. April, smstds S. 12.

15. Martii. *2651. K. CHR. III. befaler Oluff Pederszen, Tolder i Ribe, at udbetale Thomes ther Smedes Tjenere af Flensborg 1334 Dl. for Varer, der ere leverede til Kongen. — *Coldinge*, torsd. n. e. szønd. Judica. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 595—96. (Brevet er ikke udgaaet.)

15. Martii. *2652. Hert. ADOLFS Kjendelse, hvorved den nuværende Besidder af det saakaldte »Herrenhus« i Husum, Olde Detleff Ebsen, tilpligtes ikke at overskride de af K. Frederik den tidligere Ejer givne Friheder. — *Husum*, donnerst. n. Judica. (Plattydsk.) Beccau, Gesch. Husums S. 286—87.

1554.

*2653. HEINRICHI BULLINGERI ad Joannem à Lasco litteræ, in quibus commemorat, se intellexisse, eum in Daniam pervenisse, sed barbare exceptum esse. — *Tiguri*, XVII. Martii. Gabbema, Illustrium et clarorum virorum epistolæ S. 111—15. 17. Martii.

*2654. K. CHR. III. befaler Pouell Bang, Tolder i Assens, at udbetale Thomes ther Smedes Tjenere af Flensborg 650 Dl., som Kongen er ham skyldig. — *Paa Coldinge*, Skertorsdag. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 596, jvfr. Nr *2651. 22. Martii.

*2655. K. CHR. III. befaler Oluff Pederszen, Tolder i Ribe, at udbetale Thomes ther Smedes Tjenere af Flensborg 684 Dl., som Kongen er ham skyldig. — *Coldinghus*, Skertorsdag. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 596—97. 22. Martii.

*2656. Testimonium PHILIPPI MELANTHONIS Joanni Pistorio datum, quum ex academia Vitebergensi in Daniam cum Hardenbergiis nobilibus discipulis suis revocaretur. — 25. Martii. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtnis S. 572—73, jvfr. Rordam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 630—31. 25. Martii.

*2657. K. CHR. III. anmoder Bgm. og Raad i Kampen om at give Lic. med. Johan Golt, hvem han har antaget til sin Livlæge, Afsked, saa at han kan begive sig til hans Rige. — *Coldingen*, den XXX. tag des montes Marcii. (Tydsk.) Udt. i holl. Overs. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude Archief v. Kampen III. 74. 30. Martii.

*2658. K. GUSTAF I. tilskriver Biskop Niels Knutson i Wexiö, at de fra Danmark fordrevne Gjendøbere skulle hindres i at komme ind i Smaaland, og at ingen i Danmark født Præst maa bo ved Grænsen. — *Stockholm*, den 4. April. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- och Kyrkohist. II. 374—75. 4. Aprilis.

*2659. K. GUSTAF I. formaner Indbyggerne i Cronobergs Len at ophøre med det Skjørlevnet, som bedrives af dem, som bo ved Grænsen og snart ere i Danmark og snart i Sverig og have Hustruer begge Steder. — *Stockholm*, den 5. April. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- och Kyrkohist. II. 375—77. 5. Aprilis.

1224. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 307, Anm. 2. 6. Aprilis.

1225. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 193. 6. Aprilis.

1226. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 308, Anm. 1. 8. Aprilis.

*2660. Dr. MARIA, Stath. i Nederl., tilskriver Hert. Adolf af Slesvig og Holsten, at hun for ikke at lade ham lide Skade vil antage 1000 Ryttere til Tjeneste i Nederlandene. — 8. April. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 141. 8. Aprilis.

*2661. K. GUSTAF I. tilstiller dem af hans Mænd, som i Elfsborg skulle komme sammen med de danske Udsendinge, sin Betænkning om de Danskes og Lybskes Praktiker mod Sverig. — *Stockholm*, then 16. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaf I.s Hist. II. 305—306. 16. Aprilis.

*2662. ØVRIGHEDEN i KÖLN opfordrer Staden Nimwegen til at sende Gesandter til den forestaaende Hansedag i Lübeck, hvor der skal forhandles om de danske Privilegier. — 16. April. Hollandsk Udt. i Kronijk v. h. histor. Genootsch. t. Utrecht 4. serie 18. jaarg. S. 95—96. 16. Aprilis.

*2663. NUHARDES Thingsvidne, at Hans Christiernnsen i Steynberge paa samtlige Bønders Vegne i Steynberge tilskjødede Jesz Marquartzen en Alminding beliggende mellem Nagarde og Steynbergeholte. — Dingst. n. Cantate. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. II. 313—15. 24. Aprilis.

*2664. CHRESTOFFER ROSSENKRANTZ t. Lønnerupgardt kvitterer sin Broder Eriick for 400 Dl. for sin Part i Heffringholum. — *Heffringholum*, fred. n. e. Marcus evang. dagh. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 266—67. 27. Aprilis.

*2665. 24 LAGRETTEMÆND i Wetthehærith, Jdde og Jngedals Skibreder samt Aramarcker dømme Niels Bleck paa Erich Rosenkrans' Vegne til for Joen Packe igjen at 2. Maji.

1554. opsætte en af ham nedrevet Delesgaard, med mindre han inden 12 Maaneder kan bevise sin Ret. — *Holm*, om helge Kors affthen om waaren. Diplomatar. Norveg. IV. 834—35.

c. 2. Maji. *2666. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tynenn at beslaglægge det mellem Catharina Jurgens og Nys Knutsen, Bg. i Flensborg, omstridte Jordegods i Schnatebull i Kar Herred, eftersom den førstnævnte ikke har efterkommet det ved Jaspar Rantzouw og Jeorg Beyer mæglede Forlig. — *Haderschlebenn*, uden Dag. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 597—98.

3. Maji. 1232. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 104. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 313, Anm. 1.

3. Maji. *2667. K. CHR. III. befaler M. Jørgen, Superint. i Fyns Stift, at sørge for, at der altid holdes en Skolemester i Assens. — *Kollinghus*, wor Herres hiemelsfar dag. Danske Mag. 4. R. VI. 104.

19. Maji. *2668. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten tilskriver Dr. Maria, Stath. i Nederl., ang. de Tropper, han vil hverve til hendes Tjeneste. — *Renspurgk*, 19. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 142.

23. Maji. *2669. Hert. HANS og ADOLF af Slesvig og Holsten forlene Hans v. d. Wische t. Binnenbeck med Godset Glasaw, som er tilfaldet ham efter hans Broder Georg v. d. Wische. — *Rendesburg*, den 23. tagh Maji. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 637—38.

25. Maji. *2670. De DANSKE SENDEBUDS Erklæring om den mellem dem og de svenske Fuldmægtige paa Mødet i Elfsborg d. 24. Maj trufne Overenskomst (Nr. 1240). — *Elffsborig*, fred. thend 25. dag Maji. Rydberg, Sverges Traktater IV. 304—305.

25. Maji. *2671. M. BARTHOLT HERINGK i Lübeck beder Bgm. Martenn Schulte i Flensborg undskylde sig, fordi han ikke kan opfylde Kontrakten (jvfr. Nr. *2576) om Leveringen af et nyt Orgel. — *Lubbecke*, frid. n. Trinitatis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 598—99.

26. Maji. *2672. K. CHR. III.'s aabne Brev, at Sognepræsten i Darum maa nyde Sognets Kongetiende mod aarlig at udbetale Skolemesteren i Ribe 20 rh. Gylden. — *Kolliing*, løgerd. e. hellige Trefoldighedzs sønnd. Ny kirkehist. Saml. III. 303—304.

Majo. *2673. Optegnelse om Grænsen mellem Sverig og Danmark, indleveret paa Mødet i Elfsborg 1554. — Uden Datum. Handl. rör. Skand. Hist. XXIX. 56—70.

1. Junii. 1243. Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri II. 165.

4. Junii. *2674. SAMUEL MEIGERIUS Rendesburgensis ad Johannem Pistorium scribit, sibi curam ecclesiæ Hollandorum in Amacko ad festum paschæ esse demandatam seque ideo desiderium suum Wittebergam proficiscendi distulisse; deindi scribit de expeditione regis contra piratas quosdam circa litora Norvegiæ, de morte Johannis Svenonis professoris, de Johanne Monasteriensi, Machabæo, Capitaneo professoribus et de amicis aliquot. — *Haffniæ*, die 4. Junii 1555. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 62—63 (Efter Udg. maa det angivne Aar 1555 være en Fejlskrift for 1554).

7. Junii. 1244 se *2814.

10. Junii. *2675. GEORGIUS SELMERUS Joanni Pistorio scribit de pastoratu suo in Syldia, petitque ab eo, ut se visitet, quum redierit. — *Keythum in Syldia*, die dom. ante Viti. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 631.

12. Junii. *2676. K. CHR. III. sender Dr. Justus Jonas 30 Daler i Anledning af en ham oversendt Prædiken og tilkjendegiver sin Tilfredshed med hans Forsæt at udarbejde et Skrift »de conciliis«. — *Kolding*, den 12. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 258.

1554.

*2677. Philippus Melanthon skriver til K. Chr. III. om en i Naumburg afholdt Religionssamtale og om forskjellige politiske Nyheder. — 13. Junii. (Tydsk.) Corpus Reformatorum VIII. 301—305. 13. Junii.

*2678. K. Chr. III. tilskriver Stenn Roszensparre, at K. Christierns (II.) Ønske om Uddeling af 300 Mark lybsk til de Fattige skal efterkommes, og at han skal sige den fangne Konge, at hans Ønsker med Hensyn til hans Begravelse skulle blive opfyldte; K. Christiern maa uddrage paa Jagt, men under Opsyn. — *Kollinng*, thend 16. dag Junii. Hist. Tidsskr. IV. 667—68. Brudst. i Friis, Adelsfam. Rosensparre S. 10. 16. Junii.

*2679. Cristopher Huitffelt, Høvedsmd. p. Bergenhus, og Trund Benckestoc t. Mællø med flere dømme et Forlig mellem Mats Omundzen i Nordffiord og Johans Elingzen at staa ved Magt. — *Brede almynninn y Bergenn*, Botulphi. Diplomatar. Norveg. IV. 835. 17. Junii.

*2680. K. Chr. III. tilskjøder Hr. Henrich v. Raden Rønningesøgaard, Kongens Lystgaard, i Fyn. — *Kjøbenhavn*, den 18. Juni. Udt. i Bendz, Efterretn. om Rønninge og Rolfsted Sogne S. 55. 18. Junii.

*2681. Berthram og Detleff v. Anefeld og Jasper Rantzow afgive Betænkning til K. Chr. III. om Foranstaltninger til at kunne lade et pludseligt Opbud i Hertugdømmerne foregaa. — *Coldingen*, denn 18. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 600—601. 18. Junii.

*2682. K. Chr. III. tilskriver Albrett Gøye, at han har befalet Hofprædikanten M. Hennrich at drage til Voer Kl. og efterse Bøgerne der og sende dem, som duelige ere, til Kbhvns. Universitet. — *Kollingh*, tiisd. p. Botolphi. Aarsberetn. fra Geheimearch. I, Till. S. 35. Ny kirkehist. Saml. II. 755—56. 19. Junii.

1247. Corpus Reformatorum VIII. 306—307. 20. Junii.

*2683. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten anmoder Dr. Maria, Stath. i Nederl., om at opgive, hvornaar hun vil bruge de af ham hvervede Tropper. — *Gottorp*, 20. Juni. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 142. 20. Junii.

*2684. K. Gustaf I. besværer sig i Brev til de svenske Rigsraader, som have taget Del i Mødet med de danske Udsendinge i Elfsborg, over, at de have ladet sig narre af de Danske og gjort for store Indrømmelser. — *Grijpzholm*, then 21. Junii. (Svensk.) Udt. i Tegel, Gustaf I's Hist. II. 304—305. 21. Junii.

*2685. Skrivelse fra Mogens Gyldenstjerne til Fru Sidsel (Ulfstand), hvori han omtaler, at han har faaet Befaling over Skaane, Halland, Bleking og Lister i Hert. Frederiks Fraværelse. — *Elfsborg*, 22. Juni. Brudst. i Bricka, Frederik II's Ungdomskjærlighed S. 37. 22. Junii.

*2686. Niels Lystrup, Lagmd. i Oslo, tildømmer Joran Guttormsdatter Ret til at gjenløse 15 Lispund Rente i Gaarden Trotten i Odall i Sandsogen, som hun har pantsat til Biskop Anders Muss i Oslo. — *Oslo radstuffue*, løgerd. f. s. Hans midsomers dagh. Diplomatar. Norveg. III. 853. 23. Junii.

*2687. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten anmoder Dr. Maria, Stath. i Nederl., indtrængende om Besked paa, hvor vidt man vil bruge hans Ryttere eller ikke. — *Apenrade*, 28. Juni. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 142. 28. Junii.

*2688. K. Chr. III. befaler M. Hans Tagsen, Superint. i Ribe Stift, strax at indfinde sig hos ham. — *Kollinghus*, thiisd. n. e. wor Frue dag visitat. Ny kirkehist. Saml. III. 304—305. 3. Julii.

1554.

4. Julii. *2689. RECTOR et PROFESSORES academiæ Hafniensis profitentur, se Mag. Erasmi Sartorii theologicam apud Lundenses vocationem non approbare, quamdiu consensum superintendentis loci non habeat. — *In academia Hafniensi,* 4. Julii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. I. 284—85.

4. Julii. *2690. BGM. og RAAD i FLENSBORG aflægge Beretning til K. Chr. III., der omtales som værende syg, om Sammenhængen i to Gjældssager, den ene mellem Gøtke Christensszen i Aalborg og Bartolomeus fra Grym i Pommern og den anden mellem Baptista Johan Wismer og Marx Owe, Bg. og Farver i Flensborg. — *Flenszborch,* den verden dach des manets Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 602—10.

7. Julii. *2691. Enkedr. MARIA af Skotlands Brev til K. Chr. III. ang. en engelsk Kjøbmand William Dickson, som for 6 Aar siden blev udplyndret af skotske Skibe i en dansk Havn. — *Edinb.,* 7. Juli. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 12.

11. Julii. *2692. Dr. MARIA, Stath. i Nederl., meddeler Hert. Adolf af Slesvig og Holsten, at man nu ikke har Brug for hans Ryttere. — 11. Juli. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 143.

15. Julii. 1249. Schwarze u. Vehse, Nachr. v. d. Stadt Kiel S. 201. Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. XII. 160—61.

20. Julii. *2693. BGM., RAAD og BYFOGED i MALMØ udstede aabent Brev om, hvad Bastian Hiilsebroch, Hans Burmester, Johan Mermand og Johan Gock have berettet at være sket d. 25. Juni paa Helsingørs Raadhus i en Sag mellem Bastian Hiilsebroch og Hr. Peder Andersszøn ang. en Pengefordring, som den sidste havde til gode af sal. M. Christen Pederssz øn, Kannik i Lund, og som han krævede godtgjort af Bastian. — *(Malmo) Raadhuss,* fred. then tiugende dag Julii. Ny kirkehist. Saml. I. 250—52.

21. Julii. 1252. Indbydelsesskr. til Aalborg Kathedralskoles Indvielse 1848 S. 3. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 322, Anm. 1.

21. Julii. *2694. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto von Tynenn, Amtmd. i Lille Tønder, at indsætte Johann Cristensenn som Sognepræst i Hoyer, hvortil han er kaldet af Caspar Fuchs, hvem K. Frederik I. havde forlenet med denne Kirke. — *Coldingen,* denn 21. Julii. (Tydsk.) Saml. t. Fyens Hist. og Top. III. 271—72.

22. Julii. *2695. HANSESTÆDERNES GESANDTERS Statuter for deres Kontor i London; heri omtales Hansestædernes Privilegier i Danmark og Norge. — *Lübeck,* 22. tag des monats Julii. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichsarchiv Bd. 14. Pars spec. Cont. 4. 2. Th. Forts. S. 59—83.

23. Julii. *2696. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tynen at mægle Forlig mellem Sonnicke Harcksenn og Claus Frese i Anledning af den førstes Klager over den i deres Sag (jvfr. Nr. *2605) fældede Dom. — *Coldingen,* den 23. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 610—11.

25. Julii. *2697. Litteræ JOANNIS HOLMANNI Joanni Pistorio datæ, in quibus ei gratulatur, quod tam diu in Academia Witebergensi hæreat. — *Stadis,* die Jacobi. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 632.

28. Julii. *2698. K. CHR. III. kvitterer Bertram v. Anefelde, Statholder og Amtmd. i Norburg, for den aarlige Afgift af Norburg. — (28. Julii.) (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 190—91.

30. Julii. *2699. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten beklager sig for Dr. Maria, Stath. Nederl., over, at hun ikke har villet antage de af ham hvervede Tropper. — *Itzehoe,* 30. Juli. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 143.

1554.

1257. Corpus Reformatorum VIII. 326—28. 15. Augusti.

*2700. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tynen at paalægge (Nis Knudsen) Skomager i Flensborg atter at deponere Kjøbesummen for det mellem ham og Catharina Jurgens omstridte Jordegods. — *Sylkenburg,* denn 16. Augusti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensburg. II. 612. 16. Augusti.

*2701. Register over Klæder og Klenodier i S. Hans Kirke i Odense. — Torsd. n. e. vor Frue dagh assumpt. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 85—86. 16. Augusti.

*2702. STEN ROSENSPARRE t. Skarholt, Lensmd. p. Kalundborg, tilskriver Corfits Ulfeld t. Koxbølle, kgl. Sekretær, at han har indsendt Forslag til Landgildens Nedsættelse for Bønderne i Ods Herred, og anbefaler Ulfeld Sagen. — *Kalundborg,* Mand. n. e. S. Egidii Dag. Petersen, Grevinge Sogn S. 23—24. 3. Septbr.

*2703. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Knudt Gede t. Thumerupe og Christoffer Palissen (Lyskander), Sognepræst til Nørre Vram, om dennes Ret til Hugst i en Skov kaldet Faarebøgit, hvilken Sag henvises til fornyet Undersøgelse. — *Othensse,* tisd. n. e. s. Egidii dag. Rørdam, Klavs Lyskanders Levned S. 121—22. 4. Septbr.

*2704. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Mats Grøn i Vindum paa den ene, og Jep Brun og dennes Søn Mouritz Brun paa den anden Side ang. en Jordlod i Vindum, som var tilfalden Jep Brun ved Søskendeskifte efter Hartvig Limbeck og hans Hustru Fru Mette. — *Othensze,* fred. n. e. s. Egidii dag. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 21—22. 7. Septbr.

*2705. Dr. MARIA, Stath. i Nederl., beder Hert. Adolf af Slesvig og Holsten at undskylde, at hun ikke har antaget de af ham hvervede Ryttere. — *Arras,* 18. Septemb. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 143. 18. Septbr.

*2706. K. CHR. III.'s Befaling til Halmstad Borgere, at der ikke maa findes Skorstene i de Huse, som ere tækkede med Halm. — (*Odense,* S. Mathei ap. Dag.) Udt. p. Svensk i Richardson, Hallandiæ S. 140. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 330. 21. Septbr.

*2707. K. CHR. III. befaler, at Bergens Borgere ved deres Sejlads skulle rette sig efter den Afsked, der nylig blev given i Kjøbenhavn. — *Odense,* 22. Sept. Udt. i Norske Mag. I. 587. 22. Septbr.

*2708. VOLQUARDUS JENSEN, Provst i Gottorp, bevidner Rigtigheden af Kirkeregnskabet i Hauetoft. — Des donnerd. n. Michaelis. (Plattydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 678. 27. Septbr.

1270. Adler, Efterr. ang. Ribe VIII. 105—106. 29. Septbr.

1271. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 407—408. Udt. i Schrøder, Meddel. om Faaborg S. 402—403. 29. Septbr.

*2709. K. CHR. III.'s aabne Brev, at ingen af hans Undersaatter i Danmark maa huse Tatere, men at disse skulle forfølges som Fredløse. — *Odensse,* ipso die Michaelis. Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 367. 29. Septbr.

*2710. Responsum WITEBERGENSIUM de controversia Eperiensi, de qua se ita judicare dicunt, ut judicia omnium piorum in ecclesiis instauratis in Germania, Pannonia et Dania non defugiant. — Sine die. Corpus Reformatorum VIII. 354—57. c. 3. Octobr.

*2711. K. CHR. III. befaler Biskop Lavrids Nielsen i Vendelbo Stift i Forening med Jacob Brockennhus, Lensmd. p. Aalborghus, at undersøge Sognepræsternes Indtægter i Vendelbo Stift og at indsende en Fortegnelse derover til Kongen. — *Nyborgh,* torsd. n. e. s. Michels dagh. Wulff, Stat. Bidr. t. Vendelbo Stifts Hist. S. 4—5. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 408—409. 4. Octobr.

1274. Diplomatar. Norveg. XII. 803—804. 11. Octobr.

1554.

15. Octobr. *2712. Skrivelse fra LAVE ULFSTAND til Mogens Gyldenstjerne, hvori han omtaler, at han har havt Hert. Frederik og hans Hoffolk til Gjæst. — *Torupgaard,* 15. Oct. Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 36.

17. Octobr. *2713. PEDER GODSKE tilskriver K. Chr. III. om Byggearbejderne ved Kbhvns. Slot. — *Kjøbenhavns Slot,* anden Onsd. e. S. Dionysii Dag. Brudst. i Friis, Saml. til Dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 189—90.

18. Octobr. *2714. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved Lauge Brade t. Krogholm, der er indstævnet af Mogens Gyldenstierne t. Stierneholm, fordi hans Foged er indfaldet i dennes Gaard Fuletofft og har pantet Gyldenstiernes Tjenere, dømmes til at bøde efter skaanske Lov. — 18. Oktbr. Udt. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 81.

18. Octobr. *2715. Hert. ADOLF giver Samtykke til et Forlig mellem Bgm. og Raad i Eckernførde paa den ene og Otto Sehested t. Kohoved paa den anden Side i deres Strid ang. Huset Blomenborch i Eckernførde Stad. — *Eckelenforde,* am dage Luce evang. is de achteinde dach des monats Octobris. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 237—40.

19. Octobr. *2716. K. CHR. III. befaler Peder Godske at tale med Sander Lejel og andre Kjøbmænd om Kobber til Taget paa Kbhvns. Slot. — (19. October.) Udt. og Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 189.

19. Octobr. *2717. K. CHR. III. beder Johan Guldsmed at komme til Kongen for at bese nogle astronomiske Instrumenter og anmoder ham om, saa vidt muligt, at medtage et Kompas. — *Nyborg,* den 19. Oktober. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 195—96.

22. Octobr. *2718. K. CHR. III. befaler Peder Godske at fortsætte i Vinterens Løb med Bygningen af det nye Hus paa Kbhvns. Slot og sender ham Breve til forskjellige om Brændingen af Mursten. — (22. October.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 190.

23. Octobr. (?) 1276. Til det i Regesta anførte kan føjes, at Dateringens Urigtighed hos Krag og Stephanius fremgaar af, at Erik Banner, der døde i Marts 1554, omtales i Dok. som levende.

24. Octobr. 1277. Diplomatar. Norveg. XII. 805.

28. Octobr. *2719. K. CHR. III.'s Forbud mod at Indbyggerne i Nørrejylland bruge Fjælletømmer eller Bullevægge i deres Huse samt jordgrave Stolperne under disse. — *Nyborg,* S. Symonis et Jude apost. dag. Danske Samlinger V. 376. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 85—86.

post 28. Octobr. 1278 se *2720.

30. Octobr. 1279. Balt. Studien XXXIX. 549—55. Brudst. i Vogt, Johannes Bugenhagen Pomeranus S. 403.

30. Octobr. *2720 (= 1278). For post læs tiisdagen post. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 249, Anm. 1. Bloch, Den fynske Gejstligheds Hist. I. 240.

11. Novbr. 1281. Regesten udgaar, da Brevet er det samme som 1189 (11. Novbr. 1553).

11. Novbr. *2721. K. CHR. III. giver Peder Godske forskjellige Befalinger ang. Byggearbejderne paa Kbhvns. Slot samt paalægger ham at lade opgrave nogle Pipenella-Rødder (paa Dansk »Quessurt«) og sende dem til Kongen. — *Nyborg,* s. Mortens Dag. Brudst. i Archiv for Pharmaci og Chemi XXI. 53 og i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 190—91.

12. Novbr. *2722. Forslag til Menigheden i Husum om Gjennemførelsen af en strængere kirketugt (fremsat af Sognepræsten PETER BOCKELMAN og hans Medtjenere). — Postridie Martini. (Plattydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 636—45.

1554.

*2723. Statuta vicariorum Roschildensium. — Altera die Briccii ep. Langebek, Scriptor. rer. Danic. VI. 601—603. 14. Novbr.

*2724. PHILIPPUS MELANTHONS Skrivelse til Raadet i Regensburg, hvori han omtaler, at K. af Danmark har søgt Raad om, hvorledes Aager skulde afværges i hans Rige, men endnu ikke truffet nogen Bestemmelse derom. — 14. Novbr. (Tydsk.) Corpus Reformatorum VIII. 369—72. 14. Novbr.

*2725. PEDER GODSKE meddeler K. Chr. III., at han har forhandlet med en Glarmester om Arbejdet til den nye Bygning paa Kbhvns. Slot, fra hvem han indsender to Skabeloner til Bedømmelse. — Den 16. November. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 191. 16. Novbr.

*2726. Skifte mellem Fru IDE MUNK og (hendes Svigersønner) PER BYLDE og STENN ROSSENSPARE. — *Walloff*, fred. n. eppter s. Martini. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 267—68. 16. Novbr.

*2727. K. CHR. III. skriver til Hans von der Linden, kurfyrstelig Apotheker i Dresden, at han ikke saa meget trænger til en Apothekersvend som til en Mand, der er dygtig i at destillere Aqvavitæ og brænde alle Slags Vande. — *Niburgh*, denn 19. Novembris. (Tydsk.) Archiv f. Pharmaci og Chemi XX. 433—34. 19. Novbr.

*2728. PHILIPPUS MELANTHON Joachimum Mollerum certiorem facit, se senatui Ratisbonensi scripsisse de deliberationibus regis Danorum de contractibus. — Die 25. Novembris. Corpus Reformatorum VIII. 376—77. 25. Novbr.

*2729. HENRIK GYLDENSTJERNE beretter sine Forældre, hvorledes han har faaet sig indrettet i Leipzig, og at han i det første Aar ikke kan leve for mindre end 160 Thaler. — *(Leipzig)*, 28. Novbr. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 98. 28. Novbr.

*2730. PRÆSTERNE i SEGEBERG afgive Betænkning til K. Chr. III. om de af Amtmanden beslaglagte Bøger, der tilhørte Gjendøbere; denne Sekt udbreder sig mer og mer der i Egnen, beskyttet af Bartholomæus v. Ahlefeld, og har et Trykkeri. — 28. November. Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 648. 28. Novbr.

*2731. Brev fra CLAUS WENSIN, Amtmd. p. Segeberg, til Kongen om Gjendøberne og deres Skrifter; deres Bogtrykkere ønske at nedsætte sig i Oldesloe, og en af Trykkerne, der er fordreven fra Gent, vil gjerne træde i Kongens Tjeneste. — November. Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 648. Novembri.

1283. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge III, 1. S. 45—46. Bloch, Den fyenske Gejstligheds Hist. I. 240—41. 4. Decbr.

*2732. K. CHR. III. tilsender Philip Melanchthon 50 Daler, tilkjendegiver ham sin Utilfredshed med Studenten Johan Hoyns Forhold og beder ham at hindre ham i at lade unyttige Bøger trykke, og derimod at formaa ham til at vende tilbage til sit Fædreland. — *Nyborg*, den 8. Decembr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 268. 8. Decbr.

*2733. K. CHR. III. tilskriver Dr. Pomeranus ang. sin Helbredstilstand, lover at tilsende ham de omskrevne Ræveskind (schwedische fuchsse), samt sender ham hans Pension. — *Nyburg*, denn 9. Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 268—69. Udt. i Balt. Studien XXXIX 555. 9. Decbr.

*2734. K. CHR. III. takker Dr. Georg Maior for de oversendte Bind af Luthers Værker, fordømmer Lauterbachs Lære og advarer Dr. Maior for at forfalde til falsk Lære. — *Nyborg*, den 9. Decbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 269. 9. Decbr.

1554.

10. Decbr. *2735. Knud Henkelsens Sønner OLUF, FRANDS og ANDERS KNUDSEN samt ANDERS REDERSVEND, Bg. i Kbhvn., tilskjøde Hans Fynbos Sønner Jacob, Rasmus og Peder Hansen deres fædrene Gaard i Helsingør. — *Helsingors Bything,* Mand. e. Annæ. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73.

11. Decbr. *2736. K. CHR. III. sender Peder Godske to Tegninger, hvorefter Vinduerne til den nye Bygning paa Kbhvns Slot skal gjøres, da de ham tilstillede Skabeloner ikke have behaget ham. — 11. December. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 191.

12. Decbr. *2737. K. CHR. III. tilskriver Hert. Hans og Adolf, at Gjendøbernes Udbredelse i Holsten bør forhindres ved et Mandat, hvorved det forbydes at huse og beskytte dem. — 12. December. Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 648—49.

15. Decbr. 1284. Ingerslev, Bidr t. Kolding lærde Skoles Hist., Bil. S. III.

16. Decbr. *2738. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Georg Baier at aftale med Jaspar Rantzouw og Hert. Adolfs Fuldmægtige en Dag til i Flensborg at modtage Regnskaberne af Tolderne i Gottorp og Rendsburg. — *Nieburgk,* den 16. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 614—15.

17. Decbr. *2739. K. CHR. III. og Hert. HANS underrette deres Broder Hert. Adolf om, at i Henhold til den forrige Aar sluttede Overenskomst skulle Tolderne i Gottorp og Rendsburg dette Aar aflægge deres Regnskaber i Flensborg, hvor Kongens og Hertugens Fuldmægtige Jaspar Rantzouw og Jurgen Beier ville møde. — *Nieburgk,* den 17. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 616.

18. Decbr. 1286. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 86—87.

18. Decbr. *2740. K. CHR. III. og Hert. HANS befale Engel Lantwer og Thomas Kalunttlı, Toldere i Rendsburg og Gottorp, at aflægge Toldregnskabet iaar i Flensborg. — *Nieburg,* den 18. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 617.

23. Decbr. 1288. Swederus, Stockholms Magazin II. 608—15. Scriptor. rer. Suecicar. II, 2. S. 153—55

24. Decbr. 1289. Smlgn. Scriptor. rer. Suecicar. II, 2. S. 157—60.

25. Decbr. *2741. Litteræ JOHANNIS RISCHMANNI, concionatoris Husensis, ad Johannem Pistorium Husensem adolescentem datæ, in quibus huic gratias agit, quod se certiorem fecisset de negotio Stanchari, de controversia Osiandri et Majoris, de aliis rebus theologicis; præterea religionem Husii a patre ejus et Hermanno Tastio reformatam commemorat. — *Husii,* ipso die natalis Christi 1555. Krafft, Zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 576.

26. Decbr. *2742. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler sin Raad Gregorius v. Ahlefeld, at han tilligemed Statholder Bertram v. Ahlefeld og de af Hert. Adolf dertil beskikkede Mænd skal paalægge Bartholomæus v. Ahlefeld at skaffe Gjendøberne bort fra sine Godser. — 26. December. Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 649.

31. Decbr. *2743. Scriptum PHILIPPI MELANTHONIS ad prædicatores in Francia de elevatione sacramenti, qui ritus in multis ecclesiis, etiam in regno Danico, abolitus est. — Pridie calend. Januarii. Corpus Reformatorum VIII. 396—97.

*2744. K. CHR. III.'s Brev »paa et ret Aarmarked i Kolding, at begynde om Middagen paa S. Dionysii Dag og holdes indtil den 3dje Dag derefter om Middagen, med den Frihed og Rettighed, som i Ribe og andre Kjøbstæder i Danmark«. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 189.

C. 1554. C. 1554.

*2745. Overenskomst mellem K. CHR. III. og hans Brødre om gjensidig Hjælp i Krigstilfælde. (Tydsk.) Dansk Overs. i Histor. Tidsskr. 4. R. VI. 375—76.

*2746. HENRICI BUSCODUCENSIS, sacerdotis aulici regis Daniæ, ad Johannem Timannum, presbyterum Bremensem, litteræ de libro ejus: Farrago sententiarum de coena domini; dicit, regem libenter vidisse, eum in regno suo edi potuisse, sed nullum impressorem in Dania esse, qui eum typis in lucem dare potuisset. Brudst. i Altes u. Neues aus d. Herzogth. Bremen u. Verden IV. 125.

C. 1554—57. C. 1554-57.

*2747. Professor CHRISTEN MORSINGS Optegnelse om Uddelingen og Salget af den danske Bibel. Kirkehist. Saml. II. 406.

*2748. JOHANNIS MACHABEI, professoris, ratio pecuniæ adhuc pro bibliis Danicis debitæ. Kirkehist. Saml. II. 407.

1555. 1555.

*2749. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten foreslaar K. Chr. III. og Hert. Hans at udstede et almindeligt Forbud mod Gjendøbernes Ophold i Hertugdømmerne, da det ikke kan nytte at holde sig til Bartholomæus v. Ahlefeld alene, som om der kun fandtes Gjendøbere paa hans Godser. — 3. Januar. Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 649. 3. Januar.

*2750. GEORGE BEYER underretter Hert. Hans af Slesvig og Holsten om, at han har modtaget Hertugens Andel af Toldregnskabet, og undskylder, at han ikke strax har overbragt ham Pengene. — *Flennszburg*, am heyligenn dreyer Konige dage. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 618. 6. Januar.

1294. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 176—77. 7. Januar.

1295. Udt. p. Dansk i Friis, De i 1543 og 1544 afholdte Religionsdisp. i Kbhvn. S. 38—39. 7. Januar.

*2751. K. CHR. III. forordner, at Skarø, Hjortø og Birckholm skulle ligge til Dreyø Kirke. — *Nyborrig*, mand. n. e. hellig tre Konningers dag. Fabricius, Drejø S. 30—31. 7. Januar.

*2752. CHRISTOFFER V. TYNEN t. Walstorp sælger til Barthram v. Alevelth t. Lemekuel sin Andel i Lancker Sehe og forpligter sig til paa Forlangende at overdrage ham den i Nærværelse af K. af Danmark eller Hert. af Holsten. — *Kyle*, in den achte dagen der hilligen dre Koninge. (Plattydsk.) Michelsen, Urkundensamml. I. 362—65. 7.-13. Januar.

1298. Bloch, Den fynske Gejstligheds Hist. I. 605—606. 9. Januar.

*2753. K. CHR. III. forordner, at Søby, Sandager, Holevad og Turup Sogne, som hidtil have tre Sognepræster, efter en af disses Død kun skulle have to Præster. — *Nyborig slot*, onsd. n. e. hellig tre Kongers dag. Melbye, Forsøg til en fyensk Præstehist. S. 75—76. 9. Januar.

*2754. K. CHR. III. forlener sin Livlæge Dr. Cornelius Hamsfort og hans Hustru for deres Livstid med Vingodset i Fyn. — *Nyborg*, Onsd. n. e. Helligtrekongers Dag. Ny kirkehist. Saml. II. 608. 9. Januar.

*2755. K. CHR. III. tillægger Sognepræsten til S. Albani Kirke i Odense Halvdelen af Kongetienden af Skamby Sogn, mod at denne opgiver den halve Læst Korn, han 9. Januar.

1555.

hidtil har oppebaaret af Sognepræsterenten i Skamby Sogn. — *Nyborg slot*, onsd. n. e. hellig 3 Kongers dag. Bloch, Den fyenske Gejstligheds Hist. I. 605—606. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IV. 319—20.

post 9. Januar. *2756. Register paa de Præstebreve, som Jørgen Skinckell skal forskikke at dele iblandt Præsterne i Fyns Sift. — Uden Datum. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IV. 152—56.

10. Januar. *2757. JOHANN FRIISS t. Heslagger meddeler Superint. Peder Palladius, at i Følge en tidligere Dom ere Universitetets Bønder pligtige at holde 2 Heste af hvert Pund. — *Nyborg*, torsd. e. hellige tre Konger dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 64—65.

10. Januar. *2758. BGM. og RAAD i FLENSBORG overdrage paa K. Chr. III.'s og Dronningens Anmodning Bgm. Frantz Holstein Besiddelsen af Lykken Monckelofft. — *Flensborch*, donnerd. n. der hilligen drier Koningen. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 619—21.

14. Januar. *2759. FRANTZ HOLSTE, (Bgm. i Flensborg), tilsender Hert. Hans af Slesvig og Holsten et Par Bøsser, som han efter dennes Begjæring har ladet forfærdige der i Byen. — *Flenszburg*, den XIIII. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 621.

24. Januar. *2760. Tillægsbestemmelse til Biskop OVE BILLES Testamente (Nr. 1250). — S. Pouels afften conuers. Nye Danske Mag. I. 247.

28. Januar. *2761. Jfr. METTE MARSVINSDATTER tilskriver K. Chr. III., at hun har udført hans Befaling. — Mand. n. f. purific. Marie. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 156.

30. Januar. *2762. NIELS FRIIS, Kantor, NIELS BLACK og JENS JØRGENSEN, Kanniker og Kirkeværger ved Roskilde Domkirke, udstede Brev om Modtagelsen af det af M. Hermen Raphaelssen udførte Orgelværk og om Betalingen for samme. — *R(oschilde*, onsda)gen n. e. s. Pauli conuers. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. II. 39—40.

Januario? *2763. K. CHR. III.'s Bevilling, at Sognepræsten til Skielderup S. maa beholde Ellinge Sogn som Annex. — Uden Datum. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 196.

4. Febr. *2764. BGM., RAAD og BYFOGED i MALMØ udstede Vidnesbyrd om nogle Spørgsmaal, som Bastian Hylseborg gjorde Cristoffer Baartt med Hensyn til Ting, som sal. M. Cristenn (Pedersen) skulde have givet bort. — *Vortt raadhuss*, mond. e. Kyndellmøsse. Ny kirkehist. Saml. I. 251—53.

5. Febr. *2765. Vaabenstilstand imellem Kejser CARL V. og hans Søn PHILIP, K. af England, paa den ene, og K. HENRIK II. af Frankrig paa den anden Side. Begge Parter optage bl. andre K. af Danmark i Freden. — *En l'abbaie de Vaucelles*, le cinquieme jour de Fevrier. (Fransk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 6. Pars spec. Cont. I. Abth. 1. Absatz 1. S. 278—81.

11. Febr. *2766. K. CHR. III. befaler Peder Godske at lade et Hus i Kbhvns. Slot forhøje med en Vaaning og raadføre sig med Jakob Bygmester om Indretningen af Spæret. — *Nyborg*, den 11. Februar. Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 192.

14. Febr. *2767. K. CHR. III.'s Brev til Almuen i Aalholms Len ang. Udredelsen af den almindelige Landehjælp til Bygning paa Slottene og Kjøbstæderne, som skal svares til Jørgen Rud. — S. Valentini Dag. Udt i Vedel Simonsen, Ruderne II. 40. Det aabne Brev herom til Bønderne i hele Landet er dat. Mand. e. S. Valentini Dag (18. Febr.), se Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—1555 S. 364.

(14.) Febr. *2768. K. CHR. III.'s aabne Brev, at, om nogen Bogfører vil nedsætte sig i Viborg By, skal han være fri for al kongelig Tynge. — *Nyborg*, mense Februarii. Nyerup, Langebekiana S. 290—91. I Følge Rørdam, Danske Kirkelove I. 419 er Brevet af 14. Febr. Jvfr. ogsaa Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—1555 S. 368, Anm.

1555.

*2769. K. CHR. III. befaler Dr. Peder (Palladius), Superint. i Sjællands Stift, at tilskrive Superintendenterne i Riget ang. Afholdelsen af tre Bededage. — *Nyborg*, torsd. n. e. s. Valentini dag. Scharling og Engelstoft, Theol. Tidsskr. IV, 2. S. 180. 21. Febr.

*2770. K. CHR. III.'s aabne Brev til alle Kjøbstæderne i Danmark, at de skulle udruste Orlogsskibe, da Kongen agter i den tilkommende Sommer at udsende Skibe for at rense Strømmene for Sørøvere. — *Nyborg*, s. Matthiæ ap. aften. Nyt histor. Tidsskr. I. 140—41. 23. Febr.

1305. Det maa bemærkes, at Udgiveren (Nyerup) skriver: »Aarstallet forekommer mig at være 1555, men aldeles sikker er jeg dog ikke«. 3. Martii.

*2771. Den udvalgte K. FREDERIK stadfæster sin Faders Brev af 1. April 1548, hvorved Dr. Dorotheas Livgeding bestemmes. — *Nyborg Slot*, Sønd. Invocavit. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 50. 3. Martii.

*2772. PEDER SCHRAM, Ridder, anmoder Fru Siitzelle (Ulfstand), Knudt Gyllden-stiernnes, om at lade sin Foged være ham behjælpelig i hendes Len ved den Undersøgelse, som han og nogle andre gode Mænd skulle foretage af Landegrænsen. — *Hellssinngborgh*, mand. n. e. første sønnd. y Faste. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 49—50. 4. Martii.

*2773. K. CHR. III.'s Skrivelse til Peder Godske om Malningen af det nye Hus paa Kbhvns. Slot og om Forhøjelsen af et andet Hus dér paa Slottet. — *Nyborg*, den 6. Marts. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 192. 6. Martii.

*2774. K. CHR. III. tilskriver Dr. Peder Palladius, Superint. i Sjællands Stift, at de tre Bededage skulle holdes de tre nærmeste Dage efter Sønd. Judica (31. Marts). — *Nyborg*, taarsd. e. sønd. Invocavit. Scharling og Engelstoft, Theol. Tidsskr. IV, 2. S. 180. 7. Martii.

*2775. K. CHR. III.'s Befaling til M. Hanns Tagesen, Superint. i Ribe Stift, om Afholdelsen af 3 Bededage over hele Stiftet. — *Nyborg slott*, taarsd. n. e. sønd. Invocauit. Scharling og Engelstoft, Theol. Tidsskr. IV, 2. S 180. Ny kirkehist. Saml. III. 305—306. 7. Martii.

*2776. K. CHR. III.'s aabne Brev ang. Henirich Rantzows Udnævnelse til Amtmand i Segeberg. — *Nyborg*, (8. März). Tydsk. Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 148. 8. Martii.

*2777. K. CHR. III.'s Instrux for Amtmanden i Segeberg Heinrich Ranzow ang. Salg og Transport af Kalk til Lübeck, Hamburg og Stade, om Varetagelse af Kongens Interesser m. m. — *Nyborg*, (8. März). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 148. 8. Martii.

*2778. K. CHR. III.'s Brev til Indbyggerne i Segeberg Amt og til Raadet i Segeberg, Heiligenhafen og Oldesloe, ang. Lydighed imod deres nye Amtmand, Heinrich Ranzow. — *Nyborg*, (8. März). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 148. 8. Martii.

*2779. KARDINALEN af Augsburg tilskriver en Unævnt bl. a., at Pfaltzgreven sluttede sig til det schmalkaldiske Forbund, fordi Kejseren ikke havde opfyldt sine Løfter om at hjælpe ham til at erobre Danmark og uden hans Vidende havde sluttet Fred med Hert. af Holsten. — *Dillingen*, alli 8. di marzo. (Italiensk.) Weiss, Les papiers d'ètat du card. de Granvelle IV. 417. 8. Martii.

*2780. K. CHR. III. befaler Peder Godske at indkjøbe noget Guld, der skal bruges til Malningen af et Karnap paa Kbhvns. Slot. — *Nyborg*, den 9. Marts. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 193. 9. Martii.

*2781. ANTHONIS BRYSKE t. Langesøe, Kansler, PEDER OXE t. Gislefeld og 6 andre Mænd gjøre efter kongelig Befaling endelig Markeskjel mellem Langow og Øxen- 11. Martii.

1555.

druppe, mellem Langow og Wordemarch, og mellem Langow og Heslagger. — Mand. n. e. sønd. Reminiscere. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 166—70.

12. Martii. *2782. CHRESTOFFER HUITFFELDT tilskriver K. Chr. III. om den af ham i Forening med Peder Godske og Chrestoffer Trondszen foretagne Undersøgelse af Beholdningerne af Krudt, Svovl og Salpeter i Kjøbenhavn og paa Krogen, og anbefaler Anlæget af en Krudtmølle ved »den Grøft, som løber tvært ind for Jermers Skanse«. — *Kiøpinghaffn*, den 12. dag Marcius. Diplomatar. Norveg. XI. 791—92.

13. Martii. *2783. PEDER GODSKE sender K. Chr. III. et af ham med Christopher Thrundsen forfattet Overslag over det til alle Orlogsskibenes Forsyning nødvendige Forraad af Proviant; tillige skriver han om Støbningen af Slanger og Falkonetter, om Flaadens Bemanding, samt endelig om Bygningen af Slottet. — *Kiopenhaffnn slott*, onsd. e. Reminisere. Danske Saml. III. 81—83. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 193—94.

17. Martii. *2784. Hert. HANS af Slesvig og Holsten forlanger Beretning af Otto v. Tynen i Anledning af en igjennem Dr. Bernnt Fries fra Paull Paysen forebragt Klage over, at han har fængslet to af dennes Folk i Luttke Hornn og holder dem fangne i Tønder. — *Nieburg*, den 17. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 622—23.

20. Martii. *2785. K. CHR. III. befaler de Højlærde i Kbhvn. at sende til ham Superintendenten og tvende Professorer for at forhandle om en Forhøjelse af den Universitetet tillagte Rente. — *Nyborg*, onsd. e. sønd. Oculi. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 65.

20. Martii. *2786. K. CHR. III. befaler M. Hans Tagesenn, Superint. i Ribe, i Forening med Lensmændene at gjøre et Register over hver Præsts Indtægter i Stiftet og indbringe til Nyborg d. 21. April Forslag om Midler til at ophjælpe dem, der lide Mangel. — *Nyborg slott*, onsd. n. e. sønd. Oculi. Ny kirkehist. Saml. III. 306—307.

20. Martii. *2787. K. CHR. III. befaler M. Lavrids Nielsen, Bisp i Vendelbo Stift, at indfinde sig førstk. Søndag Quasimodogeniti paa Nyborg Slot med de over Præstekaldenes Indtægter forfattede Fortegnelser. — *Nyborg slott*, onsd. n. e. sønd. Oculi. Wulff. Stat. Bidr. t. Vendelbo St. Hist. S. 6. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 409.

20. Martii. *2788. JOHANNES TYMANNUS Amsterodamus, pastor Bremensis, ordinationem disciplinæ ecclesiasticæ, a pastoribus ecclesiæ Husensis constitutam, utilem et necessariam pronunciat. — *Bremæ*, 20. Martii. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 646.

22. Martii. *2789. K. CHR. III. tilskriver Peder Godske om Fuldførelsen af den Bygning, der opføres paa Kbhvns. Slot fra det nye Hus og til Kjøkkenet. — *Nyborg*, den 22. Marts. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 194.

23. Martii. *2790. OTTO V. TYNENN forsvarer sig overfor Hert. Hans af Slesvig og Holsten med Hensyn til Fængslingen af Pawill Paysens Folk i Anledning af en Strid mellem Landsbyerne Lutkenhorn og Holt; Pawill Paysen kan ikke sammenligne sine Folk med Jurgen v. d. Wisch's, der ogsaa vare indviklede i Striden, da denne har sin egen Jurisdiction. — *Tundern*, den 23. Marcii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 623—26.

31. Martii. *2791. Hert. HANS af Slesvig og Holsten forlanger Betænkning af sin Raad Siuert Rantzouw ang. Paull Paysenns Fordring paa retslig Ligestilling med Adelige; tillige forlanges hans Mening i en Blodskamssag mod Peter Iuersen i Tønder Amt. — *Nieburgk*, den letzten Marcii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 627—28.

3. Aprilis. *2792. K. CHR. III.'s Brev til Universitetets Professorer, at han har tilladt, at Hermind Veyer i Kbhvn. maa til Trykningen af en dansk Oversættelse af Loci communes

1555.

Philippi erholde 100 Ris Papir af det, »vi have dér udi Universitetet standendes«, Halvdelen uden Betaling. — *Nyborg,* onsd. p. Judica. Nyerup, Langebekiana S. 291—92.

*2793. K. Chr. III.'s aabne Brev ang. Georg v. Anefelds Udnævnelse til Amtmand i Crempe. — *Nyborg,* (3. April). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 149. 3. Aprilis.

*2794. M. Johannes Lagonis Ripensis Johanni Pistorio Husensi inter alia scribit, civitates Cimbricas naves bellicas præparasse, præcipue Ripam unam navem, quæ capit 100 lastas frumenti; hostem ignorat. — *Hamburgi,* 3. April. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 632—33. 3. Aprilis.

*2795. Siuert Rantzow afgiver paa Hert. Hans af Slesvig og Holstens Forlangende Betænkning over Fængslingen af Pauwell Payeszens Folk og Peter Iuerszens Blodskamssag; han anerkjender ikke Pauwell Paysen for Adelig. — *Haderschlebenn,* am abende Palmarum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 629—31. 6. Aprilis.

*2796. Hans v. d. Becke og Joachim v. Kill samt 6 andre Bøsseskytter kvittere for at have modtaget af Tøjmesteren i Kbhvn. 8 Stykker Skyts, som vare bragte til Flensborg til Brug ved et hurtigt Opbud. — Den sonnabendt vor dem Palmtag. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 632. 6. Aprilis.

*2797. Hert. Hans af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tynen at lade den mellem Catharina Jurgens og (Nis Knudsen) Skomager, begge af Flensborg, omstridte Eng foreløbig bortleje. — *Nieburgk,* den 7. Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 633. 7. Aprilis.

*2798. K. Chr. III. giver paa Forbøn af sin Søster, Enkehert. Elisabeth af Mecklenburg, Hans Erlang, Bg. i Sønderborg, der har dræbt sin Medborger Carsten Schrøder, frit Lejde til at vende tilbage til Sønderborg og dér faa sin Sag afgjort retsligt eller mindeligt. — Uden Datum. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 241—42. 12. Aprilis.

*2799. M. Hans Tavsen, Superint. i Ribe, tilskriver Hr. Niels Lange, Rigens Raad, ang. en Strid imellem dem om Beskikkelsen af en Kapellan i Lintrup. — *Ribe,* den dag Christus lide for os, uden Aar. Ny kirkehist. Saml. III. 307—309. 12. Aprilis.

*2800. K. Chr. III. forlener sin Kammertjener Erik Valckendorp med Høgstrup i Sjælland og tillader ham at indløse den fra Hans Barneckov, Embedsmd. p. Roskilde Gaard. — *Nyborg,* Paaskeaften. Brudst. i Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 196—97. 13. Aprilis.

*2801. Pawel Payszen anmoder sin Svoger Georg Beyer, Sekretær hos Hert. Hans, om at intercedere for sig hos Hert. i Anledning af Striden mellem Landsbyerne Lutkehorn og Hollt og Fængslingen af to af hans Folk. — *Flensborch,* den dingdach n. Misericordia. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 634—36. 30. Aprilis.

*2802. Hert. Hans af Slesvig og Holsten befaler Amtmd. Otto v. Tynen at hjælpe Harke Bonsen i hans Sag med Claus Friese, Bg. i Flensborg, da hans Søn Sunnike er død, samt at bringe Dommene i Peter Petersen i Struksbulls Sag til Udførelse. — *Coppenhagenn,* den 1. Maji. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 636—37. 1. Maji.

*2803. Bgm. og Raad i Malmø henskyde Sagen mellem Bastian Hiilsebroch og Cristoffer Bartt ang. en Pengesum, som Bastian mente, at Cristoffer med Urette havde faaet af sal. M. Cristenn Pedersszønn, for en højere Domstol. — *Vortt raadhussz,* then tredde dag Maji. Ny kirkehist. Saml. I. 257—60. 3. Maji.

1555.

6. Maji. *2804. BGM. og RAAD i MALMØ bevidne, at Bastian Hulsebroch og Cristoffer Bartt have sat Borgen for, at de skulle møde, hvor det paabydes, at deres Sag skal afgjøres. — *Vortt raadhussz,* then siette dag Maji. Ny kirkehist. Saml. I. 260—61.

9. Maji. *2805. K. CHR. III.'s saakaldte Klemmebrev for Aarhus Stift, hvorved Sognepræsternes Indkomster forbedres. — 9. Maj. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 362 - 66.

9. Maji. *2806. K. CHR. III. fastsætter, hvad Præster og Kirkeværger i Skaane skulle give Bønderne til Beværtning, naar de fremføre Tienden. — *Kiøbenhaffn slot,* thorsd. n. e. sønd. Jubilate. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 159—60.

11. Maji. *2807. SIGISMUNDUS KOELREUTTERUS Annæmontanus tilskriver Johannes Pistorius bl. a. om en Tvekamp mellem en dansk Adelsmand og Alexander Francus. — *Lipsiæ.* 11. Maji. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 634.

13. Maji. 1320. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 386, Anm. 2.

18. Maji. *2808. HERMANNUS et CASPAR HOYER, fratres, Johanni Becker scribunt, se Lunæburgum venisse atque apud D. Lucam Lossium commoratos esse. — *Lunæburgi,* 18. Maji. Udt. p. Dansk og Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 633—34.

25. Maji. *2809. HELLIGGESTHUS HOSP. i Helsingør udlejer til Symen Bryde en Jord smstds. for 12 Mk. Danske aarlig. — Løverd. f. Exaudi. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 37.

27. Maji. *2810. BGM. og RAAD i ASSENS udstede et Brev om en Aftale imellem Hr. Peder Jenssen, Sognepræst, og Hr. Jens Fogell, Kapellan, ang. den Tjeneste, den sidste skal forrette i Assens og Kierndrop Kirker, og den Løn, han skal have derfor. — *Aszens raadhus,* mand. e. dominicam Exaudi. Melbye, Forsøg. t. en fyensk Præstehist. I. 72—74.

31. Maji. *2811. M. PAULUS NOUIOMAGUS, Chr. III.'s Hofprædikant, tilskriver Johannes Pistorius om sin langvarige Sygdom. — *Coldingæ,* 31. Maji. (Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 634.

Majo. *2812. Litteræ JOANNIS A LASCO Hardenbergio datæ, in quibus expulsionem suam ex Dania commemorat. — *Colonia* (m. Maji). Opera Joannis a Lasco, edid. A. Kuyper I. 709—10.

4. Junii. *2813. BGM. og RAAD i KBHVN. tillade i Henhold til Brev af K. Fr. I., at Bogprænteren Hans Vingaard og hans Arvinger maa nyde en Graabrødregaard i Staden. — (4. Juni.) Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostre S. 286 Anm.

5. Junii. 1326. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 389, Anm. 1.

5. Julii. 1327. Krag og Stephanius, Christ. III.'s Hist. II. 550—56. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 49—52. Rettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 389, Anm. 2.

6. Junii. 1331. Corpus Reformatorum VIII. 497—98.

7. Julii. *2814 (= 1244). Aaret er 1555 og ikke 1554. Se Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. XV, 234, Anm. 1. Balt. Studien XXXIX. 555—57.

7. Julii. 1332. Corpus Reformatorum VIII. 501—502 (Bilaget smstds S. 493—94.)

7. Julii. *2815. K. CHR. III. befaler en Del Bønder paa Kronens Gods i Siersleff, Quendrup og flere Landsbyer i Nordsjælland herefter at svare Universitetet, til hvilket han havde lagt dette Gods. — *Kiøpnehaffn slott,* fred. n. e. Pindze dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 66.

13. Julii. *2816. SIGISMUNDUS KOELREUTTERUS Johanni Pistorio scribit, se Italiam profecturum esse, et ab eo petit, ut si cum nobili D. Erico discesserit, se certiorem faciat, quo se conferant. — *Lipsiæ,* 13. Junii. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 635.

1555.

*2817. K. Chr. III. beder M. Hans Tausenn, Superint. i Ribe, at sørge for, at det gaar retteligen efter Ordinansen til med Beskikkelsen af en Efterfølger for Hr. Lauritz i Lintrup. — *Krogen slott,* s. Boels afften. Ny kirkehist. Saml. III. 310—11. 16. Junii.

*2818. Skrivelse fra den franske Gesandt i England, de Noailles, til Connetablen af Frankrig, hvori han omtaler, at de engelske Søudrustninger skulle være trufne af Hensyn til K. af Danmarks Flaadeudrustninger og af Frygt for, at denne paa ny skulde kræve den Tribut, som England i fordums Tid har betalt K. af Danmark. — 20. Juni. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 2—8. 20. Junii.

*2819. Skrivelse (fra den franske Gesandt i England, de Noailles) til K. af Frankrig, hvori omtales, at Kejserens Gesandt i England har meddelt, at K. af Danmark har erklæret hans Herre, at hans Flaadeudrustninger kun havde til Hensigt at »conforter l'eslection du roy de Suede«. — 20. juing. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 8—13. 20. Junii.

*2820. Brev fra Sigismundus Koelreutterus til Johannes Pistorius, hvori han bl. a. beder denne besørge et Brev til hans Broder Vilhelm, der er i Danmark hos Hr. Otte Krumpen. — *Lipsiæ,* die 9. p. festum Joh. bapt. Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 635. Junio?

*2821. K. Chr. III. takker Philip Melanchthon for de meddelte Efterretninger om Klosteret Neuburg, om Bilageret i Weimar m. m., og sender ham 40 Daler til Pawel Luther. — *Horingsholm,* den 1. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 269—70. 1. Julii.

*2822. K. Chr. III. takker Dr. Pomeranus for de meddelte Efterretninger og oversender ham hans og Melanchthons Pension, 100 Daler. — *Horingsholm,* den 1. Julii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 270 og i Balt. Studien XXXIX. 558. 1. Julii.

*2823. K. Chr. III. takker Dr. Georg Maior for de oversendte Bøger, den augsburgske Confession, sammes Repetition og Bogen de vita Pauli; han billiger hans Retfærdiggjørelse for hans Ytringer om de gode Gjerningers Nødvendighed til Salighed. — *Horingsholm,* denn 2. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 270—71. 2. Julii.

*2824. Bispen af Arras tilskriver Don Philip, K. af England, bl. a., at man kan have fuldstændig Tillid til K. af Danmark, som trofast har opfyldt, hvad han lovede Kejseren i Freden i Spejer 1544; Kongen udruster nu en Flaade, som antages at skulle operere imod de franske Hjælpetropper i Skotland. — *De Bruselas,* à 6. de julio. (Spansk.) Weiss, Les papiers d'état du card. de Granvelle IV. 440—41. 6. Julii.

*2825. Rysz Herredsthings Vidne, at Laues Peterszen i Melsz og Laues Tomszen i Horszbugg med deres Hustruers Samtykke tilskjødede Peter Michelsen i Brunde to Søsterdele i sidstnævntes Bondegaard for 25 Mk. — Mitweckens v. Margrete. (Plattydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 169—70. 10. Julii.

*2826. Simon Rénard underretter Kejser Carl V. om, at den danske Flaade efter Sigende udrustes for at straffe Oprørere i Norge og operere mod Sverig. — 10. juillet. (Fransk.) Weiss, Les papiers d'état du card. de Granvelle IV. 447. 10. Julii.

*2827. K. Chr. III. opfordrer Enkedr. Maria af Skotland til at straffe nogle Sørøvere, som have plyndret paa de norske Kyster. — *Copenh.,* 12. Jul. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 12. 12. Julii.

1336 se *2411. 13. v. 20. Julii.

1337. Corpus Reformatorum VIII. 509—10. 22. Julii.

1338. Balt. Studien XXXIX. 559—60. 22. Julii.

1555.

22. Julii. *2828. K. CHR. III. befaler M. Hans Taugsen, Superint. i Ribe, at komme til Koldinghus. — *Kolinghus slott,* s. Marie Magdalene dag. Ny kirkehist. Saml. III. 311.

22. Julii. *2829. K. FRANTS af Frankrigs Skrivelse til sin Gesandt i England, de Noailles, hvori han beder ham skaffe sig Oplysninger om K. af Danmarks Flaade. — 22. juillet. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 35—38.

29. Julii. *2830. BGM., RAAD og BYFOGED i MALMØ dømme mellem Bastiann Hulssebroch og Cristoffer Bartt, at den sidste retteligen er kommet til sal. M. Christiernn Pederssenns Gaver og bør beholde dem. — *Wortt raadhuss,* monnd. s. Olaui dag. Ny kirkehist. Saml. I. 262—64.

1. Augusti. *2831. K. CHR. III. opfordrer paa ny Raadet i Zwolle til at hjælpe Christina Cordesz i Flensborg til sin Ret i hendes Gjældssag med Johan Polmans Arvinger og Bitter v. d. Marsch i Zwolle. — *Essrom,* den ersten Augusti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1016—17.

8. Augusti. *2832. BISPEN af ARRAS meddeler Don Philip, K. af England, at siden hans sidste Brev har han intet erfaret om Hensigten med den danske Flaades Udrustning. — *De Bruselas,* à 8. de agoste. (Spansk.) Weiss, Les papiers d'état du card. de Granvelle IV. 463.

20. Augusti. *2833. Meddelelser, sendte af den franske Gesandt i England, DE NOAILLES, til K. af Frankrig, hvori omtales et Rygte om, at den danske Flaade er udrustet til Hjælp for Kejseren; andre sige, at den har faaet Kontraordre af sin Konge. — 20. août. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 78—83.

21. Augusti. 1340. Brudst. i Histor. Tidsskr. 5. R. III. 330.

23. Augusti. *2834. D'OYSEL meddeler den franske Gesandt i England, de Noailles, at en Adelsmand er kommen med Brev fra K. af Danmark til Dr. af Skotland og derefter agter at rejse til K. (af Frankrig), hans Navn er Clause, og hans Familie (? les siengs) skal have søgt at gjøre ham mistænkt hos Kongen ved at beskylde ham for at ville sætte Hert. af Lothringen paa hans Trone; K. af Danmark synes at frygte for Forbindelsen mellem Kejseren og Skotland og har rustet sin Flaade under Paaskud af, at det er imod Sørøverne. — *Domfors,* ce 23. jour d'aoust. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 86—89.

23. Augusti. *2835. D'OYSELS Skrivelse til den franske Gesandt i England, de Noailles, hvori han omtaler de falske Rygter om en Forbindelse mellem K. af Frankrig og Danmark og Dr. af Skotland, hvis Hære i Forening skulle falde ind i England. — 23. août. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 90—97.

25. Augusti *2836. Fortegnelse over Skibe, som ere stillede af de danske Kjøbstæder. — (Den 25. August.) Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 34—37.

26. Augusti. *2837. K. CHR. III. tilskriver forskjellige Kjøbstæder, at Flaaden er vendt tilbage, hvorfor deres Skibe skulle hjemsendes; men da disse ere meget slette, befales det dem at have et godt Skib i Forraad, forsynet med Skyts. — *Holmstrup,* 26. Aug. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. I. 145—46.

26. Augusti. *2838. K. CHR. III. befaler en Del Kjøbstæder at anskaffe nogle gode Kobberstykker til deres Skibe og tillader dem at benytte disse til Kjøbmandskab, indtil de paa ny skulle udredes. — *Holmstrup,* 26. Aug. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. I. 145.

27. Augusti. *2839. Skrivelse fra den franske Gesandt i England, DE NOAILLES, til K. af Frankrig, hvori han benægter, at Kejseren har støttet K. af Danmarks Flaadeudrustninger. — *Londres,* ce 27. aoust. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 98—100.

1555.

*2840. Enkedr. Maria af Skotland svarer K. Chr. III., at de i hans Brev omtalte Sørøvere ikke kunne være komne til Skotland. — *Dunfrisco,* 28. Aug. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 12. 28. Augusti.

*2841. Hert. August af Sachsens Bestallingsbrev for Hans Wessel som Afstøber, hvori omtales, at denne hidtil har været i Danmark. — 1. September. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. XI. 107—108. 1. Septbr.

1343. Brudst. hos R. Grassmann, Die briefliche Zeitung des XVI. Jahrh. S. 62. 5. Septbr.

*2842. Skrivelse fra den franske Gesandt i England, de Noailles, til d'Oysel, hvori han antager, at den danske Adelsmand, som har været hos Dr. af Skotland, ikke vil tage Vejen gjennem England, men gaa direkte til Frankrig. — 9. septembre. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 115—21. 9. Septbr.

*2843. K. Chr. III.'s Kjendelse i en Sag mellem Cathrina Fischers og Marina Carstens, begge i Flensborg, ang. en Kjørevej; eventuelt skal Sagen paa ny paadømmes, naar Kongen kommer til Flensborg. — *Uf unserm schlosse Copenhagen,* den 11. Sept. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 242—44. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1055—57. 11. Septbr.

*2844. Kongens Retterthings Dom mellem Tanderup Sognemænd og M. Jorgen, Superint. i Fyns Stift, der ikke vil tilstede dem den, hvem de have kaldet til Sognepræst, men paatvinge dem sin Søn; Dommen udsiger, at den, de have kaldet, maa blive deres Sognepræst, hvis han er duelig, og at de i modsat Fald frit kunne vælge en anden. — *Haffnie,* fred. n. e. wor Frue dag natiuitat. Ny kirkehist. Saml. VI. 704—707. 13. Septbr.

*2845. Kurf. August af Sachsen tilskriver K. Chr. III. sine Grunde til ikke at gaa ind paa det af Hert. Christoffer af Würtemberg foreslaaede evangeliske Stændermøde. — 15. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Wolff, Zur Gesch. d. deutsch. Protestanten 1555—59 S. 10. 15. Septbr.

1350. Corpus Reformatorum VIII. 539—40. 16. Septbr.

*2846. K. Chr. III. forbyder, da Bastiann Hiltzebroch i Malmo agter at lade prente den af M. Christiernn Pedersenn oversatte Spangebiergis Postille, alle og enhver i 5 Aar at lade prente den nævnte Postille. — *Kiopnehaffn,* taarsd. e. hellig Kors dag exaltat. Ny kirkehist Saml. I. 658. 19. Septbr.

1352. Særtryk i Justitsministeriets Saml. af Forordninger. 29. Septbr.

1353. Brudst. i Herholdt, Archiv f. Lægevidensk. Hist. i Danmark I. 149—50. Rettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 399, Anm. 2. 29. Septbr.

*2847. K. Chr. III. befaler M. Hanns (Tavsen), Superint. i Ribe Stift, at lade 50 Exemplarer af det kongelige Forbud mod Vederdøbernes Ophold i Riget opslaa paa Kirkedørene og paase, at det overholdes. — *Kopenhaffn slott,* s. Mickels dagh. Ny kirkehist. Saml. III. 312. 29. Septbr.

*2848. Kongens Retterthings Dom mellem Jørgenn Brade og Otthe Brade paa den ene og Christoffer Gøye og Jesper Kransse paa den anden Side, hvorved Elffnittgaard med omliggende Gods tilkjendes de første, mod at de efter 12 Samfrænders Sigelse gjøre deres Søskende Fyldest for deres Part. — *Haffniæ,* mand. n. e. s. Michelsdag. Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 85—87. 30. Septbr.

*2849. K. Chr. III.'s Brev til Kurf. August af Sachsen, hvori han tilraader ham ikke at give Møde paa den evangeliske Fyrstesammenkomst. — 4. Okt. (Tydsk.) Brudst. i Wolff, Zur Gesch. d. deutsch. Protestanten 1555—59 S. 10, Anm. 2. 4. Octobr.

1555.

5. Octobr. *2850. CHRISTOFFER TRUNDSSEN t. Ebeloltt befuldmægtiger Michell Jenssen, Rigskanslerens Skriver, til at oppebære 16 Daler tillige med Kost, Tæring og Skadegjæld af Jorgen Bryske. — *Kiobinghagen,* løgerd. n. e. s. Michels dag. Diplomatar. Norveg. XII. 806—807.

8. Octobr. *2851. JOHANNIS CULMANNI ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, illam minimam partem studiosorum, quæ in academia Rostochiana versetur, Danos et alios Vandalicos homines, rudes et indoctos asellos esse. — *Rostochii,* VIII. Octobr. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 23—24.

18. Octobr. 1357. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 178. Rettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1551—55 S. 404, Anm. 1.

3. Novbr. *2852. K. CHR. III. tilskriver Dr. Georg Maior om sit Helbred og billiger Maiors Forsvar for Beskyldningen for falsk Lære om Retfærdiggjørelsen: han beklager Dr. Pomerani Svaghed og skriver om Melanchthons Rejse til Nürnberg og om Fortsættelsen af Udgivelsen af Luthers Værker. — *Coppenhagen,* den 3. Nouembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 272—73.

14. Novbr. 1362. Diplomatar. Norveg. XII. 807—808.

17. Novbr *2853. K. CHR. III. meddeler Raadet i Itzeho, at han har befalet Amtmanden i Crempe at formaa Abbedissen i Itzeho til at ophøre med sin voldelige Optræden og i yderste Nodstilfælde at anvende Exekution. — *Kopenhagen,* (17. November). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 89.

2. Decbr. *2854. K. CHR. III.'s Befaling til Jørgen Rud at møde i Kbhvn. førstk. Fastelavn. — Mand. e. S. Andreæ Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 40—41.

5. Decbr. *2855. Hert. HANS af Slesvig og Holsten tilskriver M. Johan Vorstius, Provst i Haderslev Amt, om Valget af en Præst i Maustrup; den unge Svend, »der nu er her ved Universitetet«, og hvem Hertugen først havde tiltænkt dette Embede, har endnu ikke den fornødne Dygtighed. — *Kjobenhavn,* den 5. December. Brudst. p. Dansk i Rordam, Kbhvns Univers. Hist. I. 351—52.

9. Decbr. *2856. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Bastiann Hölsebrug, Bg. i Malmø, og Fru Ingeborig, Jep Falckis Enke t. Harested Gaard, hvorved tildømmes Fru Ingeborig 4 Gaarde i Knyslinge i Skaane, som hendes Mand havde indløst af Hr. Aage Ibssenn, Electus t. Lunde Stift, efterat de vare fratagne M. Chrestenn Perssen, fordi han forenede sig med Seurenn Norby. — *Hafniæ,* mand. n. e. s. Luci dag. Ny kirkehist. Saml. V. 819—20.

9. Decbr. *2857. KARSTEN TYMME erkjender at have modtaget paa Hert. Hans' Vegne den aarlige Skat af Øen Femern indtil Midten af 1555. — *Vhemeren,* mand. n. Nicolai. (Plattydsk.) Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 28.

16. Decbr. *2858. ANTHONNES BRYSKE t. Langesø, Domprovst i Odense, udlejer til Frandz Brixszenn, Raadmd. i Odense, en Grund i Sildeboden, som tilhører Frue Kirke, imod 5 Mk. danske aarlig Rente. — *Othensze,* mand. n. e. s. Lucie jomfrues dag. Saml. t. Fyens Hist. og Top. VIII. 85—87.

17. Decbr. *2859. SALLING HERREDSTHINGS Vidne om, hvorledes Horne Byes Jorder vare delte i Ottinger af lige Bredde m. m. — Tiisd. f. s. Tommis dag modt jull. Danske Mag. 4. R. II. 334.

19. Decbr. *2860. K. CHR. III. befaler M. Hans Suaning at komme til Kbhvn. førstk. Kyndelmisse (2. Febr.) med de Bøger og Skrifter, han havde erholdt fra Klostre, Kirker og andetsteds fra, eller selv samlet. — *Kiøpnehaffnn,* then 19. dag Decemb. Rørdam, Historieskrivningen i Danm. og Norge S. 72. Rordam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 126—27. Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 37.

1555.

*2861. K. CHR. III. giver Pouel Knoblock, Bogbinder i Lübeck, Eneret paa i 4 Aar at lade prente Postilla Viti Theodori paa Dansk. — *Kiøbenhaffn,* thredie Juledag 1556. Nyerup, Langebekiana S. 293—94. 27. Decbr.

*2862. PEDER SCHRAM, Ridder, underretter Hert. Hans af Slesvig og Holsten om, hvorledes han har udført de anmodede Bestillinger af Søm og Jern. — *Skedall,* løffuerd. n. e. Cresti fødzils dagh 1556. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 50—52. 28. Decbr.

*2863. K. CHR. III.'s aabne Brev om Mageskifte mellem Kronen og Peder Rud t. Vognserup, hvorved denne faar Gods i Tudse og Løve Herreder, og Kronen Gods i Ods Herred. — *Kjobenhavn,* Mand. e. Juledag 1556. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 125. 30. Decbr.

*2864. PHILIPPUS MELANTHONS Betænkning om Afholdelsen af en Synode forinden Rigsdagen i Regensburg, hvori han tilraader at bede K. af Danmark om ogsaa at sende nogle af sine til Synoden, hvis den kommer i Stand. — (Tydsk.) Corpus Reformatorum VIII. 622—24. Decembri.

*2865. K. CHR. III. befaler Kjøbstæderne i Nørrejylland til Philippi Jacobi Dag (1. Maj) at udruste en Del Krigsskibe. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 32—34.

*2866. Fortegnelse over de kongelige Orlogsskibe. Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 38—40.

*2867. Instructio RECTORIS et PROFESSORUM UNIVERSITATIS HAFNIENSIS Canuto Petri Scribæ, advocato eorum in Knardrup, data. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 67—68.

*2868. BGM., RAAD og MENIGHED i NYBORG bevilge Sognepræsten Hr. Niels Perssen 4 ß dansk aarligen af hver »heske folk«. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 187.

*2869. Vidnesbyrd af RAADET i HAMBURG, at Bgm. Hennrick Salzburg har kjøbt Godset Wandsbeck af K. Frederik I. — (Tydsk.) Brudst. i Zeitschrift d. Vereins f. hamburg. Gesch. III. 364.

C. 1555.

C. 1555.

*2870. Nogle af UNIVERSITETETS PROFESSORER afgive Erklæring om, hvilke af Universitetets Indtægter der kunne anses for visse og hvilke for uvisse. Udt og Brudst. i Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I. 81—82.

*2871. Indstilling (fra nogle af UNIVERSITETETS PROFESSORER) om en Forbedring af Universitetets Indtægter. Udt. og Brudst. i Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I. 82.

1555—1558.

1555-1558.

*2872. Mester HANS i Jernhytten klager til Kongen (Chr. III.?) over, at hans Misundere have falskelig beskyldt ham for at have forhugget Skoven, og beder Kongen forbyde Jacup Brockenhus at forfølge ham paa hans gamle Dage. (Plattydsk.) Langebek, Om de norske Bergverker S. 182—84.

1555—1559.

1555-1559.

*2873. STANHUFII rectoris Scholæ Slesvicensis ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, Danorum reginam ante octiduum in domum suam divertisse et principem Adolphum ad coenam vocasse, et se sperasse, aliquam occasionem de eo (Lossio) cum principe loquendi datum iri, sed utriusque celsitudinem colloquiis nimis occupatam esse. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 3—5.

1556. **1556.**

4. Januar. *2874. K. CHR. III. befaler sin Raad, Jaspar Rantzau, Amtmd. i Flensborg, at træffe Forholdsregler til at modtage Enkedr. Sophia, Hert. Adolf og Frøken Dorothea i Flensborg under deres Ophold der paa deres forestaaende Rejse til Kbhvn. — *Coppenhagen,* den 4. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 638.

7. Januar. *2875. CÆSO EMYNGA (lector ecclesiæ Slesvicensis) (Gerhardum Slewart, præpositum Flensborgensem,) certiorem facit, se dominum Henricum Hannouerensem, qui vicariatu in ecclesia Hornensi fungatur, et in quem etiam Rantzovius sit iniquiore animo, propter vitam flagitiosam deposuisse. — *Sleswic,* postridi Epiphaniæ. Sejdelin. Diplomatar. Flensborg. II. 639.

8. Januar. *2876. K. CHR. III. befaler Kapitlet i Aarhus at gjøre Universitetets Fuldmægtig, Knud Schriffuer, Fgd. i Knardrup, nøjagtigt Regnskab for den Afgift, det er pligtigt at betale Universitetet af Naadens Aar efter dem, som afgaa i Kapitlet. — *Kiobenhaffn slott,* onsd. n. e. Hellig trekongerdag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst og Breve S. 68—69.

8. Januar. *2877. K. CHR. III. takker den kurfyrstelig sachsiske Kapelmester Johan Walter for en ham tilsendt Sang og sender ham til Foræring 10 Engellotter. — *Coppenhagenn,* denn 8. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 273—74.

12. Januar. *2878. K. CHR. III. anmoder Landgr. Philip af Hessen om at skaffe Marina Carstens i Flensborg sin Ret mod en Høvedsmand Werner Kalb paa Grund af dennes Voldsgjerninger mod hendes Søn Paul Rickquartsenn. — *Coppenhagenn,* den sont. n. trium regum. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1017—18.

15. Januar. 1369. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 70.

23. Januar. *2879. JESPER FRIISS, Høvedsmd. p. Aggershus, CLAWS HWITTFELDTT, Høvedsmd. over Schiersysle, m. fl. tildømme forskjellige Bønder i Tellemarckenn Gaarden Bergum i Løken Sogn i Hølann som deres Odelsgods. — *Oslo rådstoghe,* then 23. Januarii. Diplomatar. Norveg. IV. 836—37.

24. Januar. *2880. JOHANNIS SAXONIS HATSTEDII ecclesiæ Hamburgensis decani ad Cornelium Waltherum epistola, in qua antiquitates complures Daniæ commemorat. — *Brema,* IX. calend. Febr. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 243—45.

25. Januar. *2881. K. CHR. III. befaler Jørgen Rud at være til Stede paa Gedsør til Kyndelmisse Dag for at modtage Hert. Ulrik. — *Kjøb.,* d. 25. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 41.

25. Januar. *2882. K. CHR. III. befaler Pouell Bang, Tolder i Assens, at betale Giertt v. Osze, Berntt Schurmans Tjener i Flensborg, 1000 Dl., som Kongen skylder ham for Varer. — *Kiøpnehaffnn,* thenn 25. Januarii. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 640.

28. Januar. *2883. K. GUSTAF I. tilskriver sin Søn Hert. Erik om den farlige Tilstand, hvori Finland er, og tilføjer Ønsket om, at han maa beholde Fred med sine Naboer de Danske og Norske. — *Åbo,* 28. Jannarii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder IX. 139—43.

30. Januar. *2884. K. CHR. III. giver Baltzer Koos, Bogfører, Eneret til i 3 Aar at lade prente en dansk Oversættelse af Davids Psalter. — *Kiobenhaffn,* d. 30. Jan. Nyerup, Langebekiana S. 292—93.

31. Januar. *2885. HENNE BIRKETHINGS Vidne, at Palle Bang og Oluf Staverskov t. Hennegaard, Væbnere, vidnede, at K. Chr. III. i deres Paahør forundte Hr. Oluf Pedersen, Præst i Henne, 6 Ørte Korn, som kaldes Sjælegiftskorn, mod at han hver Fredag om Vinteren skulde prædike Guds Ord for Folket. — Fred. f. Marie Renselse. Udt. i Danske Samlinger I. 335.

1556.

*2886. Gerardus Slewert, Provst i Flensborg Amt, tilskriver Blasius Eckholt, Amtskriver i Flensborg, at Mag. Cæso, Lektor ved Domkirken i Slesvig, har afsat Præsten Henric i Langhehorn paa Grund af hans forargelige Levnet og beder ham sørge for, at Kongens Kancelli bliver underrettet om Sagens Sammenhæng. — *Ex meo museolo*, pridie purificat. Mariæ. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 640—41. 1. Febr.

*2887. Kongens Retterthings Dom mellem Jørgen Lycki t. Offuergaardt, Embedsmd. i Mariager Kl., paa Kongens Vegne og Christoffer Rosenkrantz t. Skierne om Forsvaret til noget Gods, som Hr. Erich Otthessenn (Rosenkrans) havde skjænket til fattige Folks Underhold i Mariager. — *Haffnie*, løgerd. n. e. wor Frue dag kyndermysse. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 268—70. 8. Febr.

*2888. Østervelling Birkethings Vidne, krævet af Hr. Peder Jensen i Østervellinge, at en Gaard i Grensten er rette Præstegaard af Arilds Tid, og at Hr. Peder ikke har Skylden af den, men skatter baade af den og af den Gaard, han ibor, og at han er fattig og ikke vel kan føde sig af den Rente, han har. — 9. Febr. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 715. 9. Febr.

*2889. K. Chr. III. klager til Lübeck over de falske og unyttige Varer, som de tydske Kjøbmænd føre til Island. — *Copenhagen*, 10. Februar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Tidsskr. Nor III, 3. S. 102. 10. Febr.

*2890. K. Gustaf I. beder Pehr Brahe bl. a. om at antage i Kongens Tjeneste saa mange Folk, han kan faa, baade Svenske, Danske, Norske og Tydske, og sende dem snarest mulig til Finland. — *Åbo*, 16. Februarii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder IX. 156—64. 16. Febr.

*2891. K. Chr. III. befaler Raadet i Flensborg at tage Løfte og Borgen af Broder Fries, at han ikke vil udføre sine Trusler mod Knut Bøsseskøtte, Byfgd. i Kjøge. — *Coppenhagen*, den XXV. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 642. 25. Febr.

*2892. Philippus Melanthon Joachimo Mollero scribit, consensum esse omnium academiarum inde usque a jugis Turingicis ad insulas Danicas, etsi vagentur privatim aliqui. — Die Matthiæ. Corpus Reformatorum VIII. 678—79. 25. Febr.

*2893. K. Chr. III. kvitterer Bertram v. Anefeld for Afgiften af Norburg for Aarene 1554 og 1555. — (28. Febr.) (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 191—92 28. Febr.

*2894. Fru Elszebe Krabbe meddeler Fru Birgitte (Gjøe), Herluff Trollis, at hun har ladet veje hendes Uld og vil sende Penge derfor, saa snart som muligt; hun klager over de Løgne, der udspredes om hendes Mand (Peder Skram) og hende selv, og beder hende besøge sig i Halland, naar hendes Mand (Herluf Trolle) rejser til Jylland. — *Skeedall Thorupp*, fred. i Faste. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 52—54. 28. Febr. (?)

*2895. K. Chr. III. forlener paa ny Bertram v. Anefeld med Norburg Len. — (1. März.) (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 192—94. 1. Martii.

*2896. K. Chr. III.'s Bestalling for Heinrich Rantzow, Amtmd. i Segeberg, som Statholder i Hertugdømmerne. — (1. März.) (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk d. Herzogth. X. 194. 1. Martii.

*2897. Hert. Hans af Slesvig og Holsten befaler sine Raader at møde i Flensborg d. 29. Marts til et Møde med Hert. Adolf og hans Raader. — *Coppenhagen*, den 1. Marcii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 643. 1. Martii.

1556.

3. Martii. *2898. K. CHR. III. forlener M. Jachop Hassenbartth, kgl. Saarlæge, med Huidøre Gaard og Kro, mod at han skal være ham og Hert. Frederik huld og tro. — *Kiobennhaffnn,* tiisd. p. dom. Reminiscere. Danske Mag. 4. R. IV. 251. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 12.

3. Martii. *2899. K. CHR. III. takker Philip Melanchthon for Efterretningen om Bilæggelsen af den osianderske Strid m. m.; Kongen vil nu efter hans Raad for Tiden frafalde sin Mening om Afholdelsen af en Synode, hvortil Fyrsterne skulde sende gudsfrygtige og lærde, men ikke trættekjære Mænd. — *Kjobenhavn,* den 3. Martii. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 274.

4. Martii. *2900. K. CHR. III. befaler Jørgen Rud at overdrage Korsør Slot til Christoffer Hvitfeldt til Philippi et Jacobi Dag. — 4. Martii. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 41.

4. Martii. *2901. K. CHR. III. tilkjendegiver Dr. Pomeranus sin Glæde over, at han nu befinder sig bedre, samt takker ham for de meddelte Efterretninger ang. Rigsdagen. — *Coppenhagen,* den 4. Marcii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 274—75. Brudst. i Balt. Studien XXXIX. 561.

4. Martii. *2902. K. CHR. III. takker Dr. Georg Maior for det tilsendte Bind af Luthers Værker, for de meddelte Efterretninger om Rigsdagen og om Kurf. af Sachsens Iver for Befordringen af den rene Lære; tillige skriver han om Planen til Afholdelsen af en gejstlig Synode. — *Coppenhagen,* den 4. Marcii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 275—76.

6. Martii. *2903. K. CHR. III. befaler alle Kjøbstæderne i Danmark at sende Befuldmægtigede til et Møde for at forhandle om Skibsudrustningen, da der forrige Aar fandtes stor Brøst paa mange af de udsendte Skibe. — 6. Marts. Udt. i Nyt histor. Tidsskr. I. 146—47.

12. Martii. *2904. Skrivelse fra den franske Gesandt i England, DE NOAILLES, til Connetablen af Frankrig, hvori han udbeder sig Oplysninger for at kunne besvare nogle Forespørgsler fra Dancay, der gaar som Gesandt til K. af Danmark, ang. dennes Kansler og flere Ting. — 12. mars 1555. (Fransk.) Vertot, Ambassades de Mess. de Noailles V. 311—14.

15. Martii. *2905. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, i Forening med Hr. Gert, Pastor ved S. Nikolai Kirke (i Flensborg), og Lektor Cæso i Slesvig at undersøge Beskyldningerne mod Heinrich Eddeler, Præst i Langenhorn, for forargeligt Levnet. — *Vff vnserm schlosz Coppenhafen,* den XV. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 644—45.

17. Martii. *2906. K. CHR. III. tilskriver Raadet i Flensborg om, at han frygter for, at der er gaaet for haardt frem mod Johan Jacobssen af Embden i hans Sag mod Frodde Frise, og derfor har befalet Jaspar Rantzau, Bertram v. Anefelde og Georg v. d. Wisch at undersøge den nævntes Klager. — *Coppenhafen,* den 17. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 648—49. Kongens Breve af samme Datum til de i ovenanførte Brev nævnte Raader om at undersøge Sagen smstds. S. 645—47.

17. Martii. *2907. CHR. III., rex, Georgium Simonium, qui studiorum gratia in exteriores nationes contendit, salvo conductu munit. — *In arce nostra Hafniensi,* 17. Martii. Ny kirkehist. Saml. IV. 79.

19. Martii. *2908. K. CHR. III. takker Johan Flinder i Strassburg for de meddelte Efterretninger om Kirkens Tilstand dérsteds og beder ham i Fremtiden at skrive, saa ofte Lejlighed gives. — *Coppenhagen,* den 19. Marcii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 276—77.

1556.

*2909. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tinen at udsætte en Arvedeling efter Anders Mumsen indtil Hertugens Ankomst til Flensborg d. 29. Marts. — *Coppenhagen,* den 20. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 649—50. 20. Martii

*2910. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzou, Amtmd. i Flensborg, at betale Kongens Bygmester Cornelius v. Altenaw for Bygningsarbejde paa Flensborg Slot. — *Copenhafen,* den 21. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 650. 21. Martii.

1378. Corpus Reformatorum VIII. 725—26. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 651—52. 25. Martii.

*2911. K. CHR. III. opfordrer Ordensmesteren i Lifland og Bispen af Kurland til at hjælpe Hans Bunsing i Flensborg til sin Ret med Hensyn til en Pengefordring, som hans Hustru har til Rotger Wolff, Komtur i Pernau. — *Coppenhafen,* den letzten Marcii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1018—19. 31. Martii.

*2912. K. GUSTAF I. tilskriver Hr. Sten Erickson ang. Krigen med Rusland og meddeler, at han har befalet sin Søn (Erik) at lade forhøre i Danmark, om Kongen vil yde de Svenske Hjælp mod Russerne paa den norske Grænse. — *Castelholm,* vltima Martii. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlinger I. 81—90. 31. Martii.

*2913. Den udvalgte K. FREDERIK lover Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet at ville stadfæste de Gavebreve paa Gods og Rente, som han end ydermere havde forundt det, samt tilsiger det sin Beskyttelse. — *Malmøehus,* Skiertorsdag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 69—70. 2. Aprilis.

*2914. Hert. HANS af Slesvig og Holsten underretter sin Broder Hert. Frederik, Bisp i Hildesheim, om, at hans til Paaske forfaldne Pension skal blive udbetalt d. 20. April i Flensborg til Amtmanden i Schwabstedt, Tonnus Rantzouw. — *Haderschleben,* den 5. Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 652—53. 5. Aprilis.

*2915. KYRSTYNE TYMANDZ DATTER, Knud Ottszens Efterlev. t. Rudkiell, Hr. Hans Mattszen, Sognepræst i Suoninge, og flere Bymænd i Wlbølli, Ore og Scherninge udstæde Kaldsbrev for Hr. Jens Andersen, Kapellan til S. Nikolai i Svenborg, til Sognepræst i Vlbølle og Scherninge Sogn. — *Vlbølle kiergordt,* anden Poske dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 551—52. 6. Aprilis.

*2916. K. GUSTAF I. tilskriver Jakob Bagge ang. de ustyrlige Knægte i Viborg, bl. a. at han skal foreholde dem, at der med første aabne Vande vil komme en Hær paa 20 til 30,000 Mand, Svenske, Danske og Tydske, over fra Sverig til Finland. — *Castelholm,* 7. Aprilis. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder IX. 189—93. 7. Aprilis.

*2917. JOHAN ALBRECHT, Hert. af Mecklenburg, tilsikrer sin Sekretær M. Simonn Leupolt at maatte indløse et Gjældsbevis paa 6000 Gylden, som den afdøde Hert. Albrecht af Mecklenburg under Kjøbenhavnerfreden havde udstædt til Jurgen Munter »Ridder og Kongeriget Danmarks Raad i Elnnbogenn (Malmø)«. — *Schwerinn,* den tzehenden Aprilis. (Tydsk.) Lisch, Jahrb. d. Vereins f. mecklenb. Gesch. u. Alterthumsk. V. 157—59. 10. Aprilis.

*2918. PHILIPPUS MELANTHON Davidi Chytræo de Bordingo ad Daniam vocato scribit laudatque judicium regis Danorum. — Die 13. Aprilis, quo adhuc mane cometam vidimus, qui jam ab Andromedæ humero ad Eclipticam propius accesserat, sine anno. D. Chytræi Epistolæ S. 1215. Corpus Reformatorum VIII. 733—34. 13. Aprilis.

1381. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 75. 16. Aprilis.

*2919. K. CHR. III. beskikker Odder Godsskalchssenn til Lagmand vesten og norden paa Island. — Torsd. p. Quasimodogeniti. Safn til sögu íslands II. 212—13. 16. Aprilis.

1556.

19. Aprilis. *2920. Hert. Hans af Slesvig og Holsten underretter Thomus Rantzauw i Schwabstedt om, at han mod Kvittering kan modtage i Flensborg Hert. Frederiks til Paasken forfaldne, halvaarlige Pension. — *Haderschleben*, den 19. Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 653—54.

25. Aprilis. *2921. K. CHR. III. tillader Oluf Nielsen (Bager) af Odense at tilmageskifte sig en Gaard i Byen, som tilhører et Vikarie i Middelfart. — *Kjøbh.*, den 25. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 80.

26. Aprilis. *2922. Dr. PETRUS CAPITANEUS a professoribus universitatis Rostochiensis petit, ut M. Johannem Scheldorp, in schola Hafniensi professorem, generum ejus ad gradum doctoratus in medicina admittant. — 26. April. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 631.

27. Aprilis. *2923. K. CHR. III.'s Bestalling for M. Ruberth Geyspusth som Kongens »Wundartz«. — (*Kbhvn.*, 27. April.) Brudst. i Herholdt og Mansa, Saml. t. dansk Medicinal-Hist. I. 8. Datum efter Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 22.

30. Aprilis. 1384. Corpus Reformatorum VIII. 741—42.

30. Aprilis. 1385. Balt. Studien XXXIX. 561—65.

1. Maji. 1386. Corpus Reformatorum VIII. 744—45. Det første Bilag hos Schumacher hører til et Brev af 25. Marts 1552 (Nr. 1042).

4. Maji. *2924. ØSTER HERREDSTHINGS Vidne, krævet af Hr. Niels Glambeck, ang. den Fremfærd, som M. Hans Tavsen skulde have vist mod Hr. Niels Persen, forhen Kapellan i Olgod, Lørd. n. Misericordia. — Mand. n. e. Sønd. Cantate. Ny kirkehist. Saml. III. 313—14.

20. Maji. *2925. K. CHR. III. anmoder sin Broder Hert. Hans om at værne om den Paull Paisen, Bg. i Flensborg, og hans Fæstere i Ludtkenhorne tilkommende Ret. — *Coppenhafen*, den XX. Maji. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 654—55.

c. 20. Maji. *2926. PHILIPPI MELANTHONIS testimonium de eruditione M. Michaelis Stanhufii Wirtzburgensis, quem commendat Friderico, duci in Schleswig et Holstein, episcopo Hilsemensi et Schlesvicensi, qui ostendit, se industria ejus usurum esse, et collegio Schlesvicensi, orans ut eum scholæ collegii præficiant. — In Pentecoste. Corpus Reformatorum VIII. 757—58.

26. Maji. *2927. K. CHR. III. anmoder Raadet i Flensborg om at overlade Hans Goldtschmidt, Bg. i Staden, en lille Frue Kirke tilhørende Bolig. — *Coppenhafen*, den 26. May. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 655.

31. Maji. *2928. K. CHR. III.'s Befaling til M. Hans Tagesen, Superint. i Ribe Stift, om Afholdelsen af tre Bededage. — *kiøpnnehaffnn slott*, Sønd. Trinitat. Ny kirkehist. Saml. III. 314.

1. Junii. 1390. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 656—58.

1. Junii. 1391. Corpus Reformatorum VIII. 771—72.

1. Junii. *2929. K. CHR. III. tilskriver Philip Melanchthon og Dr. Pomeranus i Anledning af deres Beretninger om Religionsforholdene i Tydskland og sender dem deres Pension, 50 Daler til hver. — *Kjøbenhavn*, den 1. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 277.

1. Junii. *2930. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Georg Maior, hvori han beklager Striden mellem Mag. Gallus og Philip Melanchthon om den frie Villie, takker for de tilsendte Bøger og sender ham 40 Daler. — *Kjøbenhavn*, den 1. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 277.

1. Junii. *2931. PHILIPPUS MELANTHONS Anbefalingsskrivelse til K. Chr. III. fra Hr. Jacobus Basilicus, Arving til Oerne Samos og Paros, der onsker at træde i Kongens Tjeneste. — Auf den ersten Tag Junii. (Tydsk.) Corpus Reformatorum VIII. 770—71.

1556.

*2932. K. PHILIP II.s af Spaniens Bestallingsbrev for Hert. Adolf af Slesvig som hans Raad og Tjener »von Haus aus«; Hertugen forbeholder sig dog ikke at lade sig bruge imod flere Fyrster, hvoribl. K. Chr. III. — *Bruxellis,* 1. Junii. (Tydsk.) Westphalen, Monumenta III, Præf. S. 41—42. 1. Junii.

*2933. RECTOR et PROFESSORES UNIVERSITATIS HAFNIENSIS de sexaginta thaleris ex sacello s. Laurentii Roskildensi iuxta fundationem regiam pauperibus quotannis solvendis Andream de Barby, consiliarium regis, hujus sacelli possessorem, quittum demittunt, ea tamen conditione ne hæc transactio pauperibus in posterum aliquid præjudicii adferat. — Sine die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 70—71. ante 2. Junii.

*2934. K. CHR. III. befaler i Anledning af de mange Ulykker og Tegn, som have vist sig, Johann Anthonien, Provst i Holsten, og Præsterne i Heiligenhafen, Segeberg og Flensborg at afholde tre Bededage d. 29. og 30. Juni samt 1. Juli efter en af Bispen i Roskilde Stift Petrus Palladius opsat Anordning. — *Coppenhagen,* den 2. Juni. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 658—59. 2. Junii.

*2935. ANDREAS V. BARBY, kongelig Raad, anerkjender, at Universitetet har eftergivet ham de 60 Daler, som aarlig skulde svares af S. Laurentius Kapel i Roskilde Domkirke til fattige Studenter, og forpligter sig til aarlig at betale 30 Daler til fattige Studenter. — *Copenhagen,* dinst. n. Trinitat. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 71—72. 2. Junii.

*2936. K. CHR. III. forlener Herløf Skaffue t. Eskildstrup med Stege Slot, imod 300 Joachimsdalere aarligen. — (*Kbhvn.,* 8. Junii.) Udt. i Paludan, Møens Beskrivelse I. 327—28. Datum efter Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 28. 8. Junii.

*2937. Kjendelse af BGM. og RAAD i ODENSE i en Sag mellem Prioren i S. Knuds Kl. dersteds, Chrestenn Pouelsenn og Jacop v. Wetringh, Bg. i Flensborg, ang. dennes Regnskab for Oppebørslen af Landgilden af Klostrets Gods paa Sild; Sagen udsættes i sex Uger. — *Otthense,* mand. n. e. Gudts legoms dagh. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 89—90. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 659—60. 8. Junii.

1394. Brudst. hos R. Grassmann, Die briefliche Zeitung des XVI. Jahrh. S. 62. 14. Junii.

*2938. Fortegnelse over Breve vedrørende Sønderjyllands Historie, som efter K. Chr. III.'s Befaling ere udtagne af Folen paa Kalundborg og sendte til Kbhvn. — Then 15. Junii. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 211—14. 15. Junii.

*2939. Hert. ADOLF af Gottorp erklærer, at, da hans Broder Frederik har lovet at ville virke for hans Valg til sin Efterfølger som Biskop i Slesvig, vil han ikke, saa længe Frederik lever, gjøre nogen Fordring paa Stiftet. — *Kiel,* 17. Juni. (Tydsk.) Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 34. 17 Junii.

*2940. PEDER THOMESEN, Sognepræst i Haffuersløff og Beestruppe, erklærer, at han overgav nogle Breve lydende paa det Gods, som ligger til Kalendet og Præstegildet i Nykjøbing, og ligeledes dettes Klenodier og Husgjenstande til M. Jacop, Prior i Dueholms Kl., og Chrestiern Persen, Bgm. i Nykjøbing, at bruge til Skolens og Kirketjenerens Nytte. — *Haffuersløff,* fred. n. e. Botulphi. Dueholms Diplomatar., udg. af Nielsen, S. 130. 19. Junii.

*2941. D. CORNELIUS AB HAMSFORT rectori et professoribus universitatis Hafniensis nuntiat, se libenter voto eorum satisfacturum, eisque domum suam Hafniensem, morte D. Bernardi Friisii vacantem, æquis conditionibus locaturum. — *Ex Othonia,* ipso die Johannis bapt. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 72—73. 24. Junii.

1556.

1. Julii. *2942. K. CHR. III.'s Skrivelse til Henrik Rantzau, at dennes Fader, Hr. Johan Rantzau har berettet, at Greven af Aremberg i Brüssel har fortalt ham om Pfalzgr. Dorotheas og Hert. Christine af Lothringens forsonligere Tanker. — 1. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. II. 57. (Efter Hist. Tidsskr. 4. R. II. 905 synes Brevet at være fra Henrik Rantzau til Kongen).

2. Julii. *2943. BGM. og RAAD i DANZIG opfordre Bgm. og Raad i Reval til at formaa den liflandske Ordensmester til Forlig med K. af Polen, idet de fremhæve, at Erkebispen af Riga vil kunne vente Hjælp bl. a. af K. af Danmark. — *Dantzigk,* am tage visitat. Marie, ist der 2. Julii. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 672—73.

3. Julii. *2944. K. CHR. III. tillader Abigael, M. Jacob Haszenbartts Enke, at beholde Huidore Gaard, hvormed hendes Mand var forlenet, indtil næste S. Hans Dag Midsommer. — Then 3. dag Julii. Danske Mag. 4. R. IV. 251—52.

9. Julii. *2945. WIS HERREDSTHINGS Vidne, forlangt af Forstanderen for Hellig Aands Hus i Flensborg, ang. Benævnelsen og Besiddelsen af en Eng paa Handtwitt Mark. — Donnerd. desz 9. dag des monatz Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 661—62.

9. Julii *2946. Kjendelse af Hert. HANS af Slesvig og Holsten, hvorved Harcke Bonsenn tilpligtes at efterleve den i Aaret 1553 fældede Dom i hans Sag med Claues Frese, Bg. i Flensborg, ang. en Lejeafgift. — *Lutken Tundern,* den 9. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 662—63.

9. Julii. *2947. Hert. HANS af Slesvig og Holsten erklærer, at Henrick Nissen, Bgm. i Tønder, under sin Strid med Claues Frese ang. Beslaglæggelsen i Flensborg af 400 Mk., har tilbudt med Ed at ville fralægge sig sin Modparts Beskyldning for Falskneri. — *Lutken Tundern,* den 9. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 664.

10. Julii. *2948. K. CHR. III. befaler Lensmanden Jørgen Rosenkrands at anlægge Sag mod Iver Friis, der driver Kjøbmandskab, Borgerne til Forprang. — 10. Juli. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 520—21. Ligelydende Breve udgik til Niels Juel m. H. t. Jørgen Rantzow og til Otto Brade m. H. t. Jørgen van Raad.

10. Julii. *2949. K. CHR. III. befaler Erik Bilde t. Lindved at tiltale Fru Sophie, Jacob Hardenbergs Enke, der driver stor Handel især med Øxne, Borgerne til Forprang. — 10. Juli. Udt. i Histor. Tidskr. II. 521.

10. Julii. *2950. K. CHR. III. raader den liflandske Ordensmester Heinrich v. Galen til at udsone sig med Ærkebispen af Riga og antage Hert. Christoffer af Mecklenburg som Coadjutor. — *Slos Coppenhagen,* den teietten mantes dage Julii. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 673—74.

10. Julii. *2951. Hert. HANS af Slesvig og Holsten tilkjender ved Dom Harcke Bonsen i Schartebull den ham af Claues Frese, Bg. i Flensborg, bestridte halve Gaard i Clintum. — *Tundern,* den 10. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 665.

10. Julii. *2952. Hert. HANS af Slesvig og Holsten opfordrer Bgm. og Raad i Flensborg til at hjælpe Harke Bonsen i Schnatebull til hans Ret overfor Claues Friese, Raadmd. i Flensborg, med Hensyn til en Gjældsfordring. — *Lutken Tundern,* den 10. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 665—66.

10. Julii. *2953. Hert. HANS af Slesvig og Holsten frikjender Kersten Brodersen i Klixbull for Jost Brodersenn i Flensborgs Gjældsfordring og Beskyldning for Falskneri. — *Tundern,* den 10. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 667.

1556.

*2954. Hert. Hans af Slesvig og Holsten opfordrer Raadet i Flensborg til at ophæve det Beslag, som Raadmd. Claues Friese har lagt paa 400 Mk. lybsk, der tilhøre Hans Nissenn i Hastrup efter hans Fader Nis Hynricksens Død. — *Lutken Tundern*, den X. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 668—69. 10. Julii.

*2955. Hert. Hans af Slesvig og Holsten henviser en Sag mellem Charina Janicksens i Flensborg og hendes Søn Volquarth Janicksen i Wemmersbull ang. to Køers Græsning fra sin Domstol til Herredsthinget, da den ikke har været for dette. — *Lutken Tundern*, den 11. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 669—70. 11. Julii.

*2956. Hert. Hans af Slesvig og Holsten frakjender Gundi Persenn i Flensborg noget af Cristen og Paye Haiensen i Enge bestridt Arvegods. — *Lutken Tundern*, den 13. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 670—71. 13. Julii.

*2957. K. Chr. III. befaler Jespar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at udlevere nogle Møntredskaber til Møntmester Georg Koch, som skal bringe dem til Kbhvn., da han nu har betalt det, han var bleven Kongen skyldig i sit til Rantzow og Andres Barby aflagte Regnskab. — *Koppenhagen*, 14. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 671—72. 14. Julii.

*2958. Knudt Pedersen, Universitetets Befalingsmd. p. Knarderup, tilstaar at have modtaget Fornyelsen af denne Bestilling af Universitetet paa de tidligere Betingelser, med et Aars Opsigelse fra begge Sider. — *Kiøbenhaffn*, fred. n. e. Canuti. Rordam. Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 73—74. 17. Julii.

*2959. Indberetning til (K. Chr. III.) om Englændernes Sejlads paa det nordlige Ishav. — Uden Datum. (Tydsk.) Mollerup, Danmark og Lifland S. 165—66. ante 20. Julii.

*2960. Forligskjendelse af Bgm. og Raad i Odense i en Sag mellem Chrestiernn Pouelsenn, Prior i S. Knuds Kl. dersteds, og Jacop v. Wettringh, Bg. i Flensborg, ang. Regnskab for Oppebørslen af Landgilden af Klostrets Gods paa Sild. — *Otthensse raadhus*, mand. n. f. s. Marie Magdalene dagh. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 672—73. 20. Julii.

*2961. De liflandske Landstænders Afsked, hvori omtales deres Plan om at antage K. af Danmark til Protektor. — 21. Juli. (Tydsk). Monumenta Livoniæ antiquæ V. 680—81. 21. Julii.

*2962. Protokol over de liflandske Stænders Forhandlinger om, hvad man skulde svare K. af Danmark og Sverig ang. Striden mellem Ordenen og Ærkebispen af Riga, for at forhindre dem i at blande sig i Liflands Anliggender. — XXI. Julii. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 679—80. 21. Julii.

1399. Balt. Studien XXXIX. 567—70. 24. Julii.

*2963. Epistola Cæsonis Emingæ, lectoris Slesvicensis, ad nonnullos concionatores in Eisterstadia de controversia sua cum M. Hieronymo (Cypræo) de justificatione triplice. — *Slesvigi*, 7. cal. Augusti. Corpus Reformatorum VIII. 831—33. 26. Julii.

*2964. Superint. Frands Bierg takker K. Chr. III. for den Byggeplads, Kongen har givet ham i Sortebrødrekloster i Oslo, og ansøger om at maatte faa en Have og en Jordstrimmel, som Kapitlet gjør Fordring paa. — *Opslo*, 27. Julii. Diplomatar. Norveg. I. 818—19. 27. Julii.

*2965. Vergerii ad Christophorum ducem Wirtembergensem epistola, in qua refert, ducem Prussiæ nunc milites colligere et subsidia a rege Polonorum, Danorum atque ex Germania contra Livonienses petere. — *E Monte regio*, 29. Julii. Le Bret, Magazin z. Gebrauch d. Staaten- und Kirchengesch. III. 550—55. 29. Julii.

1401. Corpus Reformatorum VIII. 810—11. 30. Julii.

1556.

Julio. *2966. Fortegnelse over Breve vedrørende Slesvig Stift og Hamburg i Arkiverne i Kjobenhavn og Kalundborg. — Uden Datum. Jorgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 214—16.

1. Augusti. 1402. Klüver, Beschreibung d. Herzogthums Mecklenburg III, 1. S. 744—52. Riedel, Codex diplomat. Brandenburg. 2. Hauptth. VI. 508—10.

4. Augusti. *2967. K. CHR. III. tillader Hr. Tord, Sognepræst til Nørre-Ørslev, at oppebære et Pund Korn af Kronens Tiende. — *Nykjøbing*, 4. Aug. Udt. i Barfod, Den falst. Gejstligheds Personalhist. I. 163, Anm. 2.

20. Augusti. *2968. K. CHR. III. tilskriver Povl Hvitfeld om Udskæringen af Kongens og Dronningens Vaabener paa Stolene i Kapellet paa Kbhvns. Slot samt om Nedtagelsen af en Vindeltrappe smstds. — *Rodby*, den 20. August. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 199—200.

24. Augusti. *2969. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg at hjælpe Peter Oxe t. Gysefelde, Kongens Raad og Amtmd. p. Rauenszburgk, til hans Ret med Hensyn til en Gjældsfordring paa deres Medborger Hans Hoeper. — *Naskow in Laland*, den XXIIII. Augusti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 673—74.

25. Augusti. *2970. K. CHR. III. befaler Jorgen v. Anefelden at sørge for, at Heinrich Gnoge ikke hindres af Raadet i Crempe i at opbygge sin afbrændte Kro. — *Stortemarck (!) in Lalandt,* (25. Aug.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 34.

26. Augusti. *2971. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg at undersøge og fælde Dom i en Sag, hvorved Nysz Viandsz i Tyllesze i Lolland beskylder Jochim Holste i Flensborg for at have tilegnet sig en ham selv efter hans Fader Andreas Viandsz, Præst i Gorloff (Jørl?) i Vggel Herred, tilkommende Gaard. — *Stockemarck*, den 26. Augusti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 674—75.

26. Augusti. *2972. OTTHE RUUDTS Forsvarsskrift til K. Chr. III. i Anledning af de over ham af Rassmus Schriiffuer og Visbys Borgere indgivne Klagemaal. — *Wessborgehuuss*, thenn 26. dag Augustus. Vedel Simonsen, Ruderne II. 91—93.

26. Augusti. *2973. HENRIK RANTZAU tilskriver Caspar Fuchs, K. Chr. III.'s Sekretær, om det Rygte, der gaar ved Rhinen, at Dorothea, Enke efter Kurf. Frederik II. af Pfalz, skal ægte Markgr. Albrecht af Brandenburg-Culmbach, samt de Forhaabninger dennes Hovedsmand sætte dertil. — *Braunschweig*, den 26. August. (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. II. 55.

30. Augusti. *2974. K. CHR. III. kvitterer Erik Rud, Embedsmd. i Vestervig Kl., for 200 Daler paa Regnskab, som Kongens Sendebud fik med til Lifland. — *Soersmarck*, den 30. August. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 62.

2. Septbr. *2975. K. CHR. III. tilskriver Hert. Katharina af Sachsen, at han ikke kan gaa ind paa hendes Onske om at besøge Dronningen i Flensborg, men at det derimod kan ske i Odense. — *Wals*, den 2. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1021—23.

5. Septbr. 1405 se *2979.

7. Septbr. *2976. BGM. og RAAD i FLENSBORG aflægge Beretning til K. Chr. III. om deres Dom i Sagen mellem Frodde Frese og Johan Jacopssen af Embden, klage over de af Kongen delegerede Raaders Behandling af Sagen og anmode ham om selv at undersøge og paakjende den. — *Flenszborch*, denn 7. Septembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 676—81.

7. Septbr. *2977. Erklæring af JURGENN V. D. BEEKE, Skolemester ved S. Nikolai Sogn i Flensborg, om en af Raadet i Flensborg fældet Dom (jvfr. Nr. *2906). — Am 7. Septembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 681—82.

1556.

*2978. Erklæring af HANS WINTERBERG, K. af Danmarks Byfgd. i Flensborg, om en af Raadet fældet Dom (jvfr. Nr. *2906). — *Flenszborch*, am 8. Septembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 682—83. 8. Septbr.

*2979 (= 1405). For 5. Septbr. læs 15. Septbr. Ny kirkehist. Saml. III. 314—15. 15. Septbr.

*2980. JACOB V. D. WETTRINGE, Bg. i Flensborg, tilstaar at have modtaget gjennem sin Medborger Matthias Pawelssen Aszmus Kleenszmedes Gjæld til ham af 50 Mk. — Den 24. Septembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 683—84. 24. Septbr.

*2981. K. CHR. III. tilskriver Philip Melanchthon om sin Tilfredshed med, at Paven har lagt Hindringer i Vejen for det bestemte Colloquium, og omtaler et Jordskjælv i Constantinopel og tvende Grækeres Ankomst til Wittenberg. — *Kjøbenhavn*, den 25 Septbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 277. 25. Septbr.

*2982. K. CHR. III. tilskriver Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at han ikke vil træffe nogen Afgjørelse i Sagen mellem Frodde Frise og Hansz Jacobsen af Embden før sin Ankomst til Flensborg. — *Coppenhagen*, den XXVI. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 684—85. 26. Septbr.

*2983. K. CHR. III. meddeler Raadet i Flensborg, at Sagen imellem Frodde Frese og Hansz Jacobsen af Embden ikke kan blive afgjort før hans Ankomst til Flensborg. — *Coppenhagen*, den 26. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 685—86. 26. Septbr.

*2984. K. CHR. III. tilskriver Dr. Pomeranus om Jordskjælvet i Constantinopel, om de af Kongen til ham sendte Ræveskind, samt lover at antage sig hans Hustru, hvis denne skulde overleve ham; endelig skriver han om »Elevationen«, som han vil afskaffe i Kirkerne. — *Coppenhagen*, den 26. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 277—78. Balt. Studien XXXIX. 571. 26. Septbr.

*2985. K. CHR. III. befaler Magistraten i Kjøge at møde til Mønstring Onsd. e. s. Philippi et Jacobi Dag hvor Peder Godske tilsiger dem. — *Ottinszi*, s. Michils dagh. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 8—9. 29. Septbr.

*2986. K. CHR. III.'s og RAADETS Privilegier for Jomfruerne i Maribo Kl. — D. 1. October. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 157—59. 1. Octobr.

*2987. K. CHR. III.'s Befaling til Domkapitlet i Slesvig om ikke at foretage noget Bispevalg uden Kongens Samtykke. — *Auff vnserm schloss Coppenhagen*, den ersten monatsdag Octobris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 646—47. 1. Octobr.

*2988. HANS BARNECKOV, Befalingsmd. p. Roskildegaard, underretter K. Chr. III. om, at han agter at foretage Eftersyn af de sjællandske Kirkeregnskaber, og beder ham at lade D. Petrus Palladius eller dennes Substitut M. Hans Henrichsen det vide. — *Hofe zu Rosschilde*, freid. n. Michaelis. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 127—28. 2. Octobr.

*2989. Fru BERTHE GOY hilser Oluf Mouritsen t. Bregentved fra sin Mand Herlof (Trolle) og sig. — *Kobenhafenn*, løferd. e. s. Mekels dag. Brudst. i Becker, Herluf Trolle og Birgitte Gøie S. 38 og i Facsimile bag i Bogen. 3. Octobr.

*2990. K. CHR. III.'s Gjældsbrev til ERIK RUD, Embedsmd. i Vestervig Kl., paa 600 rh. Gylden, for hvilke Kongen sætter Hindselsgaard i Hvidbjerg Sogn i Pant. — *Malmø*, 8. Octbr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 62—63. 8. Octobr.

*2991. KAPITLET i ROSKILDE tilskriver K. Chr. III., at Ærkedegnen i Roskilde, Sti Pors, er død, og beder om Kongens Stadfæstelse af det af Kapitlet foretagne nye Valg 8. Octobr.

1556.

af Kongens Sekretær, Lage Brockenhus, samt om at unde M. Frants (Andersen), Skolemester, det efter Sti Pors ledigblevne Kanonikat. — *Roskilde,* torsd. f. s. Dionysii dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 40—41.

10. Octobr. *2992. PHILIPPUS MELANTHON Hieronymo Bomgartnero, senatori Noribergensi, scribit, Livoniensem controversiam rejectam esse ad arbitros regem Danorum et duces Pomeraniæ. — Die 10. Octobr. Corpus Reformatorum VIII. 867.

14. Octobr. *2993. K. CHR. III. stadfæster K. Frederik I.'s Privilegier af 9. Aug. 1523 for Indbyggerne paa Hiisinge, dog at de ikke maa indkjobe mere, end de behøve til deres Huses Ophold, og ikke bruge nogen Forprang mod Kjobstædernes Privilegier. — *Malmø,* then fiortande dag Octobris. Diplomatar. Norveg. II. 866.

14. Octobr. *2994. ORDENSMESTEREN i Lifland beder Raadet i Reval om Raad om, hvad han skal svare de danske og andre fremmede Magters Gesandter i de rigaiske Anliggender. — *Wenden,* den 14. October. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 683—84.

20. Octobr. *2995. K. CHR. III. befaler i Anledning af Troppeskarers Samling i Nordtydskland og Lübecks Anmodning til ham om Hjælp forskjellige Stæder i Slesvig og Holsten at stille hver 100 Mand under Statholderen Heinrich Rantzows Befaling til Landets Beskyttelse. — *Coppenhagen,* den 20. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 687.

20 Octobr. *2996. Hert. HANS af Slesvig og Holsten underretter Enkedronningen i Kiel om sin Ankomst til Flensborg, sender hende noget Silketøj og spørger hende om sin Broder, Hert. Frederiks Tilstand. — *Flennsburgk,* denn 20. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 688.

24. Octobr. *2997. K. CHR. III.'s Privilegium for Clawes Førd, Bogfører i Kjøbenhavn, paa i 3 Aar at lade prente det Nye Testamente paa Dansk, udi en Bog for sig. — *Kiopenhaffnd,* thenn XXIV. dag October. Udt. i Nyerup, Langebekiana S. 293.

27. Octobr. *2998. K. CHR. III. tillader Borgerne i Aalborg, naar Fogeder, Lensmænd, Skrivere og andre gjøre dem Forprang med Landkjøb, da at tage Varerne, Halvparten til Kronen og Halvparten til Byen. — 27. Oktober. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist og Top. VII. 289—90.

3. Novbr. *2999. FREDERIK, udvalgt Konge, beder Superintendenten i Throndhjem Hans Gaas at overgive hans Hofmarskalk Erick Rosennkranntzs det Gods, som Fru Inger, Hr. Arild Karlssens Enke, skjænkede til et Alter i Domkirken. — *Beckeschouff clostir,* tisd. n. e. Allehelligen dag. Diplomatar. Norveg. XI. 795—96.

5. Novbr. *3000. JENS HVID i Lørup, Hrdsfgd. i Gudme Herred, bevidner, at Hr. Tord Simonsen, Præst i Ringe Sogn, har ladet læse to Sognevidner (af 19. Aug. 1502 og 5. Nov. 1531) om, at Bispens Foged ikke havde Ret til at gæste eller ind- og afsætte Vornede i Ringe Præstegaard. — Feria 5. p. omm. Sanctor. Leerbech, Ringe Sogn S. 121—22.

9. Novbr. *3001. LISEBETT NIELSDAATHER i Slagelse bevidner at have modtaget nogle Breve paa hendes Datters Gods i Sjælland af Per Rudt t. Vonserup, og forpligter sig til paa Anfordring at udlevere dem. — *Wonstrup,* mand. n. f. s. Martini dag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 126.

13. Novbr. *3002. BGM., RAAD og MENIGHED i AALBORG erklære som Svar paa Kongens Forespørgsel, at det er deres Ønske, at Forbudet mod Kornudførsel skal vedvare i tre Aar. — Den 13. Novbr. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. VII. 290.

16. Novbr. *3003. REVALS GESANDTER meddele Raadet i Reval, at de danske Gesandter, Otto Krumpens, Erik Krabbes og Johan Strubes Mægling ikke have ført til noget Resultat. — *Wenden,* den XVI. Nouembris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 684—85.

1556.

*3004. Peder Skram, Ridder, meddeler Hert. Hans af Slesvig og Holsten, at han har sendt en Del af de af ham bestilte Jernvarer til Poell Fectel. — *Kiøpnehaffn,* fred. n. e. octava Martini. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 54—55. 20. Novbr.

*3005. K. Chr. III. bebrejder Domkapitlet i Slesvig, at det uden hans Vidende har valgt en Biskop, og forbyder det at lade Stiftet eller Slottet Schwaffstedt komme i Nogens Hænder uden nærmere Besked fra ham. — *Auff vnserm schlos Coppenhagen*, den XXI. Nouembris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 698—700. 21. Novbr.

*3006. K. Chr. III. befaler Bgm. og Raad i Flensborg ikke at nægte deres Medborger Jorgen Andressen hans Ret overfor Hans Winterberg den yngre, der har overfaldet ham, og overfor hans Svigermoder Mette Brempsz i en Arvesag. — *Coppenhagen*, den 26. Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 689—91. 26. Novbr.

*3007. K. Chr. III. befaler sin Raad Jaspar Rantzou, Amtmd. i Flensborg, at paase, at Raadet dersteds ikke nægter Borgeren Jorgen Andresen hans Ret overfor Hans Winterberg den yngre og hans Svigermoder Mette Bremsz. — *Coppenhagen*, den 26. Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 691—92. 26. Novbr.

*3008. K. Chr. III. befaler sin Raad Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at undersøge Christina Simons Klage over en til hendes Skade solgt Gaard. — *Coppenhagen,* den 28. Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 693. 28. Novbr.

*3009. Petrus Bokelmannus, pastor Husensis, ad Mag. Joachimum Vuestphalum, pastorem ecclesiæ ad S. Catharinam Hamburgensis, de rebus theologicis, maxime de doctrina Calvini litteras dat. — *Husii,* dom. prima adventus Domini. Krafft, Zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 451—53. 29. Novbr.

*3010. K. Chr. III.'s Kvittans til M. Frantz, Kannik i Roskilde Domkirke, paa Kapitlets Vegne paa den forgyldte Tavle, som fandtes blandt Ornamenterne i de hellige tre Kongers Kapel i Domkirken. — *Kiøpnehaffn,* thend 3. Decembris. Friis, Frederik II.'s Gravmonument i Roskilde S. 10. 3. Decbr.

*3011. Ordensmesteren Heinrich v. Galen meddeler Raadet i Reval, at de danske Gesandter ere komne tilbage fra Ærkebispen i Riga, og at Forhandlingerne skulle afsluttes den 20. Januar. — *Wenden,* den 9. Decembris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 686. 9. Decbr.

*3012. Vester Herredsthings Vidne, at Pouell Scriffuer paa Olluff Staffuerskoffs Vegne fik Vidnesbyrd om, at Synsmænd havde beset det Sandemændstov, som blev gjort mellem Vester Herred og Hene Birk, og at Per Bild fik Meddelelse om dette Vidnesbyrd. — Løffuerd. n. f. s. Thomas dag for Jvel. Nielsen, Gamle jydske Thingsvidner S. 57—58. 19. Decbr.

*3013. K. Chr. III. meddeler sin Raad Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at Toldregnskaberne dette Aar ville blive aflagte i Slesvig. — *Coppenhagen,* den 23. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 694—95. 23. Decbr.

1417. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 184—86.

*3014. Hert. Adolfs Skrivelse til K. Chr. III. ang. hans Udvælgelse til Administrator i Slesvig Stift. Westphalen, Monumenta IV. 3196.

*3015. Borgerne i Næstved klage til Kongen over Markederne i de omliggende Landsbyer, Bøndernes Forprang m. m., og beder ham tilstæde, at der ved det aarlige Hestemarked i Byen gives for hver solgt Hest 4 ß til Kronen og 2 ß til Byen. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 20. Om Tiden, jvfr. smstds. S. 21.

*3016. Nicolaus Olaus Skiötte, studiosus, a D. Nicolao petit, ut se apud regem adjuvet, ut stipendium quoddam ex præbenda (Viborgensi) jam defuncti Hermanni Skiell studiorum continuandorum causa obtineat. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 143—45.

*3017. Reval opfordrer i Anledning af Striden mellem den liflandske Orden og Ærkebispen af Riga K. Chr. III. til at virke hos Kongen af Polen og Hert. af Preussen til Liflands Fordel. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 689—91.

*3018. De liflandske Stænders Skrivelse til K. af Polen, hvori de foreslaa Kongerne af Danmark og Sverig til Voldgiftsmænd i deres Strid med ham. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 675—76.

*3019. De liflandske Landstænders Skrivelse til Hert. Johan Albrecht af Mecklenburg, hvori de udtale deres Tillid til, at K. af Danmark ikke vil bryde det gode Forhold med Lifland. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 686—89.

*3020. Staden Danzigs Forestilling til K. af Polen, hvori den udtaler Frygt for K. af Danmarks Retorsioner i Anledning af Kongens Forbud mod Skibsfarten. (Tydsk.) Udt. i Lengnich, Gesch. der preuss. Lande I. 45.

*3021. Epistola Philippi Melanthonis scripta de opinione lectoris (Cæsonis Emingæ) de triplice justificatione, in qua valde orat, ut judicium Hamburgensis vel Hafniensis ecclesiæ vel ipsius regis utrinque audiatur. Corpus Reformatorum VIII. 832—33.

C. 1556.

C. 1556.

*3022. Per Poulsen klager til K. Chr. III. over, at Jørgen Walkendorf, uagtet han har givet ham 7 Daler, vil tvinge ham til at bebygge en øde Gaard. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 412—13, Anm. 3.

1557.

1557.

5. Januar. *3023. K. Chr. III. tilkjendegiver Kjøbstædsmændene i Laaland og Falster samt Undersaatterne i Maribo og Rødby, hvorledes de indbyrdes skulle fordele det Skib paa 60 Læster og 60 Personer, som de tilsammen udrede. — 5. Januar. Udt. i Nyt histor. Tidsskr. I. 147—48.

14. Januar. *3024. Koruitzs Wllfeldh tilskriver Domkapitlet i Lund, at Kannikernes Begjæring, at deres Skolemester M. Tyge maatte bekomme det Vikarie, som er ledigt efter Dr. Peter Capeten, ikke kan opfyldes, eftersom Vikariet er bortforlenet. — *Kiøpnehaffn*, then 14. dag Januarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 338—39.

17. Januar. *3025. K. Chr. III. tilskriver Christoffer Valkendorf om Forholdet til Tydskerne i Bergen. — *Kjøbenhavn*, 17. Januar. — Udt. i Norske Mag. I. 587—88.

18. Januar. *3026. Hert. Hans af Slesvig og Holsten giver Jeronimus Boldeck forskjellige Befalinger til Bygmesteren (Matthias Rubensath) ang. Forberedelserne til Bygningen af (Hansborg Slot). — *Coppenhagen*, den 18. Januarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1057—59. Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 382—83.

22. Januar. *3027. K. Chr. III. tilskriver Peder Bild, Embedsmd. p. Riberhus, om Bygningen paa Slottet og om to Vikarier, som vare lagte til Slottet, men nu ere komne derfra. — *Kiøpnehaffn*, 22. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 841—42.

1557.

*3028. K. Chr. III. tilskriver Jfr. Mette Marsvinsdatter, Abbedisse i Maribo Kl., at han med Fru Anne, Jørgen Wrnis Efterlev., sender en Façon, han har ladet forfærdige, til Jomfruernes Kjoler. — *Kiøpnehaffnn,* 27. Januarii. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 159—60. 27. Januar.

*3029. K. Chr. III. befaler Hans Stygge at indkjøbe 20 »voer (Voger) Glas« paa Glashytten hos Enevold Jensen (Sefeld) — *Kiopnehaffnn,* mense Januarii. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. II. 488. Januario.

*3030. Philippi Melanthonis epistola Nicolao (?) Palladio Dano data de officiis magistratuum. — Cal. Februarii. Corpus Reformatorum IX. 77—79. 1. Febr.

*3031. Philippi Melanthonis epistola ad Petrum Palladium, episcopum Roschildensem, argumenti theologici. — Cal. Febr. Corpus Reformatorum VIII. 79—85. 1. Febr.

*3032. K. Chr. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at forhandle med fire Murmestre dersteds om at rejse til Kjøbenhavn for at udføre noget Bygningsarbejde der for Kongen. — *Coppenhagen,* den 2. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 696. 2. Febr.

*3033. K. Chr. III giver Magnus Godske t. Hørby Kvittans for rigtig aflagte Regnskaber paa hans Broder Peder Godskes Vegne over Indtægter og Udgifter paa Kbhvns. Slot og Abrumstrup Gaard fra Paaske 1549 til Paaske 1556. — Den 6. Februar. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 183. 6. Febr.

*3034. K. Chr. III. tilskriver Raadet i Flensborg, at Sagen mellem Frodde Frese og Hans Jacobsen maa gaa sin retslige Gang, da den sidstnævnte ikke vil gaa ind paa det gjorte Forligstilbud. — *Coppenhagen,* den VI. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 696—97. 6. Febr.

*3035. K. Chr. III. befaler Amtmanden i Sønderborg at undersøge det Drab, som Hans Peterssen, Bg. i Flensborg, har begaaet paa Hans Paulssen. — *Coppenhagen,* den VI. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 698. 6. Febr.

*3036. K. Chr. III. befaler Hr. Magnus Gyldenstjerne og Lauge Ulfstand at forhandle med Peder Rud, Erik Rosenkrands t. Langtind, Niels Andersen og Johan Knob om Kjøbet af nogle Jorder udenfor Halmstad, som disse Mænd ville bebygge til Skade for Staden. — *Kjøb.,* d. 8 Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 126—27. Brev af s. D. til ovennævnte 4 Mænd ang. samme Sag, smstds. S. 127. 8. Febr.

*3037. K. Chr. III.'s Kvittering til Dr. Christiern Morsing for rigtigt aflagt Regnskab med Hensyn til de ham overleverede danske Bibler. — *Kiopenhaffn slott,* then 9. dag Februarii. Nyerup, Langebekiana S. 294—97. Rettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556-60 S. 68, Anm. 1. 9. Febr.

*3038. K. Chr. III. begjærer af Rigsraaderne, at de ville indfinde sig til den Herredag i Kbhvn., der er udskreven til Søndagen Quasimodogeniti (25. April). — *Kiopenhafn,* 11. Februarii. Danske Mag. 4. R. V. 98. 11. Febr.

*3039. K. Chr. III. befaler Oluf Munck at møde Søndagen Quasimodogeniti (25. April) i Kbhvn. og medtage Regnskab og Penge indkomne for Biblerne. — *Kiopnehafn,* thend 13. dag Februarii. Udt. i Danske Mag. 4. R. V. 98. 13. Febr.

*3040. K. Chr. III.'s Kvittering til Professorerne Dr. Christiern Morsing, Dr. Johan Machabeus, Dr. Albrecht Knoppert og M. Niels Hemmingsen for 700 Dlr., indkomne ved Bibelsalget, som de efter kongelig Befaling have overantvordet til Dr. Peder Palladius, Dr. Johan Machabeus, M. Niels Hemmingsen, Hr. Hans Henricksen og Hr. Peder Thidemand. — *Kiøbenhaffn,* 13. Februarii. Nyerup, Langebekiana S. 297—98. 13. Febr.

1557.

17. Febr. *3041. REVALS Gesandter paa den liflandske Landdag i Wenden tilraade Bgm. og Raad i Reval den største Hemmelighedsfuldhed med Hensyn til Planen om at overdrage K. af Danmark Protektoratet over Reval. — *Wenden*, 17. Februarii. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 699—700.

20. Febr. *3042. REKTOR og PROFESSORER ved KBHVNS. UNIVERSITET forlene Hans Barnekov t. Birkholm og hans Hustru Mette Oxe med Universitetets Gods i Faxe Sogn, hvormed Sognepræsten Jørgen Mortensen (eller Olsen) hidtil havde været forlenet, men hvoraf han ikke havde svaret den tilbørlige Afgift. — *Kiøbenhaffnn*, løffuerd. f. cathedra Petri. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 77—78. Jvfr. Kirkehist. Saml. 4. R. I. 206—207.

26. Febr. *3043. K. CHR. III. befaler Bgm. og Raad i Flensborg at hjælpe Jost Brodreszen, der har klaget til Kongen, til hans Ret. — *Copenhafen*, den XXVI. Februarii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II 698—99.

26. Febr. *3044. K. CHR. III. befaler Seuren Kier, Tolder i Kolding, at udbetale Harder Facke, Svend hos Drude Thomas thor Smedes, c. 700 Dl., som Kongen er hende skyldig. — *Kiopnehaffn*, 26. Februarii. Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 699.

Februario. 1435. Corpus Reformatorum IX. 88.

Februario? *3045. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Chr. III., hvori han spørger ham, om han vil give en Manutenator til en forestaaende Turnering. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. IV. 354—55.

3. Martii. 1437. Corpus Reformatorum IX. 110.

3 Martii. *3046. PHILIPPUS MELANTHON Joachimo Camerario scribit, Adolphum ducem Holsatiensem equites adversus Gallos conductos in Angliam trajicere. — Die 3. Martii. Corpus Reformatorum IX 109—10.

5. Martii. *3047. K. CHR. III. befaler, at det Kannikedømme i Oslo Domkirke, som er ledigt efter Hr. Erick Schrobs Død, herefter skal ligge til Skolemesterembedet i Oslo. — *Kiobnehaffnn slott*, denn 5. Dag Martii. Suhm, Samlinger II, 3. S. 198—99.

6. Martii. *3048. Vidnesbyrd, at Peder Huittfældtt, Norges Riges Kansler og Høvedsmd. p. Fleckerhuus, var tilstede paa et almindeligt Thing med Almuen i Brunlag Len og lovfæstede alt Kronens, Kirkens og Præsternes Gods. — *Tiolings kiricke gaardtt*, louerd. n. e. Fastelagens sønd. Diplomatar. Norveg. I. 820—21.

7. Martii. *3049. LAURENS TORDTSZEN i Flensborg tilstaar at have modtaget af Frue Sogns Raadspersoner og Forstanderen Hans Kallisen 10 Mk. af Kjøbmandsgildets Penge som Laan i sit Hus mod en aarlig Rente af 10 Skill. — *Flenszborch*, sond. Innocauit. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 700.

15. Martii. *3050. PEDER SKRAM, Ridder, meddeler Pouell Monter, Bg. i Kbhvn., at han har bestilt 314 Murankere og 40 Jærnstænger, og beder ham sørge for, at han snart faar Penge derfor af Hert. Hans. — *Skiiddall*, mand. n. f. Oculi. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 55—56.

16. Martii. *3051. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzau, Amtmd. i Flensborg, at paase, at Jorg Anderszen hjælpes til sin Ret, sikres mod Hansz Winterbergk den yngres Efterstræbelser og ikke besværes for meget med Eder. — *Copenhafen*, den 16. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 700—701.

17. Martii. *3052. LAALANDS LANDSTHINGS Dom, hvorved Bønderne i Maibølle forbydes at hugge i Berrits Skov, som tilhører Christoffer Hvitfeldt, og i Rørbeks Skov maa de ikke

1557.

hugge videre, »end det Fællig kan taale«, som Lodsejerne i Rørbek have i denne Skov. — S. Gertruds Dag. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 131—33.

*3053. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at forskaffe Mester Gert, Bøssestøber dersteds, som skal levere nogle Stykker Feltskyts til Kongen, nogle Materialier til hans Værksteds og Boligs Istandsættelse samt noget Korn. — *Coppenhafen,* den 19. Martii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 702—703. 19. Martii.

*3054. SIUERTH RANTZOU, Lensmd. i Haderslev, erklærer M. Johanns Tayssen, Bisp i Ribe, at Indbyggerne i Risbi Sogn have klaget over, at han har paatrængt dem en Sognepræst mod deres Vilje, hvilket ej maa finde Sted. — *Haderschleuen,* am frid. n. Reminiscere. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 69—70. 19. Martii.

*3055. Vidisse af en kongelig Retterthingsdom (fra 1542) om Kjøbstædmænds Handel, udstedt paa Viborg Landsthing. — Løverd. n. e. annuntiat. Mariæ. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge I. 396—99. 27. Martii.

*3056. ERICUS HARDENBERGIUS Johanni Pistorio, præceptori suo, scribit, patrem suum eum subito ad se vocasse, forsitan instinctu Friderici ducis et Corfitii (Ulfeldii), petitque a Pistorio, ut statim ad eum se conferat. — *Hoenburgii,* 27. Martii. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 635—36. 27. Martii.

*3057. K. CHR. III. beder Fru Karine, Jørgen Ruds, at »drage og tilflye Kammers« i Rødby til Kurfyrstinde Annas Ankomst. — *Kjøb.,* den 1. April. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 41. 1. Aprilis.

*3058. Litteræ ERICI HARDENBERGII Johanni Pistorio datæ, in quibus scribit, se cum patre suo et Friderico duce Warbergam profecturum esse; deinde Pistorio proponit, ut aut aliquamdiu apud Hardenbergios maneat, aut ad aulam se conferat, aut cum filiis Werneri a Parsberg in Galliam se conferat. — *Haffniæ,* 3. Apr. Rørdam, Hist. Kildeskr 2 R. II. 636—37. 3. Aprilis.

*3059. RECTOR et PROFESSORES UNIVERSITATIS HAFNIENSIS prælatis et canonicis Lundensibus pro juvamine M. Tychoni in studiis ejus oblato gratias agunt, ab eisdem petentes, ut alium juvenem Christophorum Palemonium pari liberalitate in studiis juvare velint. — *Hafnie,* 4. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 86—87. 4. Aprilis.

*3060. 5 MÆND vidne, at Hr. Niels Massen fik Sognevidne paa, at den Gaard, som Anders Perssen paa Beriitt nu ibor, havde været Præstegaard i Lille Sogn. — *Lille Kyerckygord,* Søndag Judica. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 233—34. 4. Aprilis.

*3061. Klagemaal indgivne til K. Chr. III. af GERTT BARBIR von Flennsburgk, Bg. i Lund, over Hr. Claus Martensenn. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. VI. 345—46. ante 5. Aprilis

*3062. K. CHR. III. befaler alle Indbyggerne i Fyn at være rede med deres Rustning, da der i Hamburg skal forsamle sig et stort Tal Krigsfolk, hvis Bestemmelse ikke kjendes. — *Kiøpnehafns slot,* then 5. dag Aprilis. Danske Mag. 4. R. V. 99. 5. Aprilis.

*3063. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag imellem Gertt Badskier, Bg. i Lund, og Hr. Claws Morthenszenn, hvorved erklæres, at Gert og hans Hustru bør komme sammen, og Hr. Claws dømmes til at staa Gert til Rette for hans Hustru og Gods, han har forholdt ham. — *Kiopnnehaffnn slott,* then 5. dag Aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 347—48. 5. Aprilis.

1557.

6. Aprilis. *3064. K. CHR. III. beder Kansler Johan Friis at raadslaa med Raadet i Fyn om nogle Artikler, som oversendes ham, og aabne alle Postbreve, der komme igjennem Fyn, for at meddele Kongen sin Betænkning derom. — Thend VI. Aprilis, uden Aar. Danske Mag. 4. R. V. 99—100. De oversendte Artikler (om Rustningerne i Anledning af Troppesamlingerne i Tydskland) smstds. S. 100—101.

10. Aprilis. *3065. K. CHR. III. kundgjør, at de fra Nørrejylland og Fyn, der ville besøge den udskrevne Herredag, kunne gjøre dette, naar de blot alligevel holde deres Rustning færdig. — *Kiøpnehafns slot,* then 10. dag Aprilis. Danske Mag. 4. R. V. 102.

10. Aprilis. 1445. Corpus Reformatorum IX. 130—31.

18.-25. Aprilis. *3066. ASMES KLENSMIT i S. Johannes Sogn (i Flensborg) laaner af Namen Jansens Testamentarier 20 Mk. lybsk mod en vis aarlig Rente og Pant i alle sine Ejendele. — *Flensborch,* in den achtedagen Paschenn. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar Flensborg. II. 703—704.

21. Aprilis. *3067. K. CHR. III. takker Dr. Georg Maior for de oversendte Bind af Luthers Værker og skriver om »die Mechelnpurgisch handlunge« mellem Melanchthon og Illiricus. — 21. April. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 278.

27. Aprilis. *3068. K. CHR. III.'s Propositioner til Rigsraadet. — 27. Aprilis. Danske Mag. 4. R. V. 102—11 (en dansk og en tydsk Text) En kortere tydsk Redaktion: Suhms Nye Saml. III. 278—82.

28. Aprilis. *3069. K. CHR. III. befaler Otho Rud ufortøvet at komme til ham og overantvorde »den tro Haand, han har af Kongen paa Visborg Slot«. — *Kiopnehafn,* 28. Aprilis. Udt. i Danske Mag. 4. R. V. 118 og i Vedel Simonsen, Ruderne II 93.

28. Aprilis. *3070. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg at hjælpe Oluff Nielssen, Bg. i Odense, til hans Ret med Hensyn til en Pengefordring paa Claus v. d. Busch i Husum, for hvilken han har beslaglagt noget Gods i Flensborg. — *Coppenhagen,* den XXVIII. Aprilis. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 704.

Aprili? *3071. Tabula de erroribus sacramentariorum de interpretatione verborum de coena sacra, a M. Nicolao Hemmingio concepta et ab omnibus professoribus universitatis Hafniensis subscripta. — Sine die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 78—86.

5 Majt. *3072. K. CHR. III. forlanger Betænkning af Philip Melanchthon ang. de zwinglianske Lærdomme om Alterens Sakramente, som have indsneget sig i Bremen. — *Coppenhagen,* den 5. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 279—80.

8. Maji. *3073. K. CHR. III. befaler Bgm. og Raad i Flensborg at fælde Kjendelse i Anledning af en Klage fra Paul Bang, Bgm. i Assens, over at være bleven forurettet i Forhold til andre Kreditorer med Hensyn til hans Fordring paa deres Medborger Heinrich Borckortssen. — *Coppenhagen,* den VIII. Maji. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 705—706.

9. Maji. *3074. K. CHR. III. befaler Lensmændene at udgjøre værnepligtige Karle til nogle Orlogsskibe, som Kongen vil sende mod dem, der beskadige den søfarende Mand i Vestersøen. — *Kiopnehafn,* 9. Maji. Danske Mag. 4. R. V. 119—20. Register over de tilskrevne Lensmænd og hvor mange Karle, de skulle stille, smstds. S. 118—19.

9. Maji. *3075. PHILIPPUS MELANTHON Dr. Alberto Hardebergio consulit, ut reverenter ad regem (Danorum?) scribat. — Die 9. Maji. Corpus Reformatorum IX. 154. Brudst. i Bremisches Jahrbuch IV. 216—17.

1557.

*3076. K. CHR. III.'s Skrivelse til Dr. Georg Maior ang. tvende Exemplarer af Bibelen, som han ønsker trykt paa Pergament, naar et nyt Oplag af Bibelen skulde gjøres. — *Coppenhagen,* den X. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 280—81. 10. Maji.

*3077. RIGSRAADETS Betænkning om de af Kongen proponerede Artikler. — 15. Maji. Danske Mag. 4. R. V. 112—18. 15. Maji.

*3078. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzau, Amtmd. i Flensborg, at forhandle med Hans Rademacher, Bg. i Flensborg, om at træde i Kongens Tjeneste som Hjul- og Vognmager. — *Coppenhagen,* den XVI. Maji. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 706—707. 16. Maji.

*3079. K. CHR. III. kundgjør Indbyggerne i Halland, at han har affærdiget sin Søn, den udvalgte Konge, med nogle Rigsraader for at sidde Retterthing. — *Kiøpnehafn,* 19. dag Maji. Danske Mag. 4. R. V. 120. 19. Maji.

*3080. Udkast til K. CHR. III.'s Instrux for Hert. Frederik paa hans Rejse til Halland. — Uden Aar og Dag. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. V. 121—22. c. 19. Maji.

1463. Trykt særskilt, uden Sted. 4 Bl. i 4°. 20. Maji.

*3081. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Trætte mellem Hr. Per Høg, Sognepræst t. Laastrup og Skalse Kirker, og Chrestoffer Rosenkrannds t. Lynerupe, ang. Præstegaardene i de nævnte Sogne, at hvis Hr. Per Høg har noget at klage over denne, skal han tiltale ham for Herredsthing og Landsthing. — *Haffnie,* torsd. n. e. sønnd. Cantate. Ny kirkehist. Saml. VI. 707—709. 20. Maji.

*3082. K. CHR. III. oversender Kjøbstæderne til Forkyndelse den Reces, han har ladet udgaa efter Overvejelse med Raadet. — *Kiøpnehafn,* 20. Maji. Danske Mag. 4. R. V. 122. 20. Maji.

*3083. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tynen i Anledning af en Klage fra Claus Frese at paase Udførelsen af en fældet Dom. — *Flensburgk,* den 20. Maji. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 707—708. 20. Maji.

1464. Corpus Reformatorum IX. 156—58. 22. Maji.

1465. Corpus Reformatorum IX. 156. 22. Maji.

*3084. K. CHR. III. forlener Niels Truidsen Ulfstand t. Barsebek med Stege Slot. — 22. Maji. Udt. i Paludan, Møens Beskrivelse I. 328—29. 22. Maji.

*3085. K. CHR. III. forlener Erik Rud med Riberhus og Len. — *Kjøb.,* den 22. Maji. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 63. 22. Maji.

*3086. K. CHR. III. befaler Borgemestre og Raad i Odense at udruste det Skib, de ere taxerede for, da Kongen vil udsende sine Orlogsskibe at rense Strømmene, som foruroliges af Sørøvere. — Uden Datum. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 92. Majo.

*3087. Den udvalgte K. FREDERIK forpligter sig til, overensstemmende med sine Forældres Revers ved hans Valg og Hylding, ved en Forskrivning at bekræfte Rigsraadets, Adelens, Stædernes og menige Indbyggeres Privilegier og Friheder. — *Coppenhagen,* dinst. n. d. sont. Exaudi, welchs der erste monatstag Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 92—94. 1. Junii.

1469. Kofoed-Ancher, Skrifter III. 439—46. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 107, Anm. 2. 2. Junii.

1470. Tidsskr. f. Fiskeri II. 213. 2. Junii.

*3088. K. CHR. III. og Danmarks Riges Raad dømme mellem Kjøbstæderne Oslo, Tønsberg og Sarspborg paa den ene og Kongelf, Marstrand og Uddevalla paa den anden 2. Junii.

1557.

Side, at Handelen paa Vigen og Bahus Len skal staa de førstnævnte Byer aaben, og at de sidstnævnte Byer skulle have samme Handelsfrihed i hine Byer, indtil Kongen eller hans Søn kommer til Norge. — *Kiøbinghagen slot,* onnsd. n. e. sønnd. Exaudi. Diplomatar. Norveg. I. 821—22.

2. Junii. *3089. DOMKAPITLET i RIBE befuldmægtiger Michel Brock i Tvyldhodt til at tiltale Hr. Cresten Steen t. Beckbølling for Herredsthinget, fordi han har ladet den Gaard i Ribe, som han har i Forlening af Kapitlet, forfalde, og til at forlange udlagt den Gaard i Plogstrop, som hans Fader og han have haft i Forlening og som nu er lagt øde. — *Rybe,* odensd. n. f. Pyntzdagh. Ny kirkehist. Saml. I. 416—17. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 165 (her uden Datum).

5. Junii. *3090. ANNE JEP SKRÆDDERS i Helsingør pantsætter sit Hus smstds. med 6 Mk. aarlig Husleje til Laurids Kjeldssøn, Bg. i Kbhvn. — *Kjøbenhavn,* Pintseaften. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 37.

8. Junii. *3091. K. CHR. III. befaler Kirkeværgerne i Fyn af Stiftsskriveren at modtage tilbage den Skjæppe Korn af hver Kirke, som disse krævede i det foregaaende Aar, før de vilde modtage Kirkens Part af Tienden. — *Kiøpnehafven,* then VIII. dag Junii. Danske Mag. 4. R. V. 122—23.

8. Junii. *3092. K. CHR. III. tilskriver Dr. M. Kling og Balthasar Clammer, at han vil komme til Flensborg d. 23. August, og anmoder dem om at indfinde sig der noget tidligere, da han vil forhandle med dem. — *Coppenhagen,* den 8. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1023—24.

8. Junii. *3093. K. CHR. III. underretter Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, om, at han, skjønt han en Tid lang har været syg, vil komme til Flensborg d. 24. August, og befaler ham med Hjælp af Thomas Stuhre at træffe Forholdsregler i denne Anledning og frede om Jagten. — *Coppenhagenn,* den VIII. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 708—709.

8. Junii. *3094. K. CHR. III. befaler Thomas Sture, Amtmd. i Sønderborg, at hjælpe Amtmand Jaspar Rantzow med Forberedelserne i Anledning af Kongens forestaaende Ankomst til Flensborg (jvfr. Nr. *3093). — *Coppenhagen,* den VIII. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 710.

10. Junii. *3095. K. CHR. III. oversender Lensmændene til Efterlevelse og Kundgjørelse den for dem udstedte Instrux (Nr. 1469) samt nogle Artikler om de Besværinger, der hindre Undersaatterne i deres Næring. — *Kiøpnehafn,* then 10. Junii. Danske Mag. 4. R. V. Instruxen oversendtes til Abbeder, Priorer og andre Lensmænd i Klostre ved et Brev af samme Dag, smstds. S. 124.

10. Junii. *3096. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg ufortøvet at hjælpe Jost Broderssen til hans Ret og truer i det hele i Anledning af de mange lignende Klager til ham med Forandring af Domstolene og Retsvæsenet i Staden. — *Coppenhagen,* den X. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 711.

10. Junii. *3097. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg at undersøge en Fordring af Claus Petersens Arvinger paa Hans Matteszen for noget Korn, som var indskibet af ham, men gaaet tabt sammen med Skibet; Hans Matteszen er frikjendt i Rostock efter Soretten. *Coppenhagen,* 10. Junii. (Tydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 712.

11. Junii. *3098. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg paa ny at undersøge en Arvesag efter Nicolay Harder, i hvilken der allerede er fældet Dom af det. — *Coppenhagen,* den XI. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 713—14

1557.

*3099. Jørgen Jenssen, Superint. i Fyns Stift, beder Peder Oxe at underrette Kongen om, at Bgm. og Raad i Nyborg have valgt Hr. Lauris Hanssen til deres Sognepræst, men at Lensmanden Franndtz Brochennhuss har erklæret, at Kongen vil have M. Oluff Biørnssen til Præst der, uden at Sagen senere er bleven afgjort. — *Nyborig*, mand. e. første sønd. Trinitat. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IV. 158—61. 14. Junii.

*3100. K. Chr. III. befaler (Landsdommerne) ved alle Landsthing at forkynde den Forordning, Kongen med Raadets Raad har gjort om Undersaatternes Besværinger. — *Kiopnehafren*, 15. Junii. Danske Mag. 4. R. V. 124. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 111, Anm. 1. 15. Junii.

*3101. K. Chr. III. befaler, at Guldsmeden Johan Sibe aarlig maa faa af Kjøbenhavns Slot to Læster Korn, indtil Kongen kan forsørge ham med et Vikarie. — *Kjøbenhavn*, den 17. Juni. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 196. 17. Junii.

1476. Pontoppidan, Annales eccl. Dan. III. 350—52. Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 281—83. 18. Junii.

*3102. K. Chr. III. anmoder Dr. Melchior Kling om at være hans og Hert. Hans' Fuldmægtig paa Kredsdagen i Halberstadt, hvor Hert. Adolf vil indfinde sig personlig som udvalgt Kredsoberst; tillige gjentager han sin Opfordring til ham om at møde i Flensborg d. 21. August. — *Coppenhagen*, den 18. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1024—25. 18. Junii.

*3103. K. Chr. III. opfordrer paa ny Raadet i Flensborg i Anledning af Jost Broderszens Klage til at vise Retfærdighed, for at han ikke skal blive nødt til andre Forholdsregler. — *Horingsholm*, den XXVII. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 715—16. 27. Junii.

*3104. K. Chr. III. og Hert. Hans og Adolf meddele Siuert Rantzow, Amtmd. i Haderslev, at de ville afholde en almindelig Retsdag i Flensborg d. 23. August, og opfordrer ham derfor til i rette Tid at tage Stævninger og indfinde sig i Retten. — *Gottorff*, den 27. Junii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 716—17. 27. Junii.

*3105. K. Chr. III. tilkjendegiver Universitetet, at han har besluttet at lægge en Rente af Kirkerne i Laaland og Falster til Lønning for en Professor i det hebraiske Sprog; han befaler det derfor at sende tvende Professorer til Peder Oxe, for at forhandle med denne, hvem han har overdraget Ligningen. — *Horringsholm*, 29 Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 87—88. 29. Junii

*3106. K. Chr. III. befaler Peder Oxe at fastsætte, hvor stor Rente der kan paalægges hver Kirke i Laaland og Falster til Lønning for den hebraiske Læsemester ved Universitetet. — *Hørringsholm*, 29. Junii. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 88. 29. Junii.

*3107. K. Chr. III. stadfæster Roskilde Kapitels Valg af Hr. Hans Henricksen til at efterfølge Hr. Godskalck i Besiddelsen af Duebrødre Kannikedømme dersteds. — *Kiøpnehaffuen*, uden Datum. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 492—93. Junio.

*3108. Philippus Melanthon Joachimo Camerario scribit, se audire, regem Danorum, ducem Megapolitanum, urbes Saxonicas legatos missuros ad senatum Bremensem ac postulaturos, ut Albertus (Hardenbergius) pellatur; deinde synodum indicturos et nova decreta facturos esse. — Sine die. Corpus Reformatorum IX. 166. c. Junio.

*3109. K. Chr. III. stadfæster Valget af M. Jens Chrestiernsen, Skolemester i Kbhvn. (og Lector musicus ved Universitetet), til Sognepræst i Stege. — *Horringsholm*, then første dag Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 88—89. 1. Julii.

1557.

1. Julii. *3110. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, og Thomas Sture, Amtmd. i Sonderborg, hurtigst muligt at underrette ham, om de mangle noget til hans Ophold i Flensborg fra den 23. August af, for at han da kan sende det manglende fra Kongeriget. — *Horningsholm,* den I. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 717—18.

7. Julii. *3111. PEDER OXE meddeler K. Chr. III., at han med tvende Professorer og alle Provsterne i Laaland og Falster har taxeret hver Kirke i Gjennemsnit til en Afgift af 1 Daler til Lønning for den hebraiske Læsemester. — *Siørupe,* thenn 7. dag Jullii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 89—90.

ante 8. Julii. *3112. GERARDUS SLEWERT, Præst i Flensborg, meddeler K. Chr. III., at den gamle svage Abbed Hans i Ruge Kl. ønsker sig en Efterfølger, hvem han da har lovet at ville gjøre bekjendt med Klostrets Sager. — *Flensborch,* uden Datum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 718—19.

9. Julii. *3113. K. CHR. III. befaler Hr. Othe Krumpen, Anthønnis Bryske, Niels Lange og Holger Rosenkrantz, der skulde have fulgt ham paa en Rejse til Flensborg, som han nu har opgivet, at holde sig rede til paa nærmere Ordre at rejse dertil paa Kongens Vegne. — *Krogenn,* 9. Julii. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 720.

9. Julii. *3114. K. CHR. III. underretter forskjellige Lensmænd og Raader om, at han har opgivet at rejse til Flensborg, men befaler dem at møde i Sjælland eller Falster d. 8. August i Anledning af nogle fremmede Fyrsters Ankomst. — *Krogenn,* thenn 9. Julii. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 721

9. Julii. *3115. K. GUSTAF I. eftergiver Gustaf Fincke de 100 Joachimsdaler, som han laante ham den Tid, han kom i Skade »för then karll i Danmarck« (ɔ: Christoffer Haak i Kbhvn.). — *Westrårs slått,* 8. Julii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder IV. 338—39.

c. 9.-14. Julii. *3116. K. CHR. III. befaler Anders Giøe og Jørgen Rud at holde den Haandfæstning, som Hr. Otte Krumpen paa Kongens Vegne har taget af dem. — Uden Datum. Vedel Simonsen, Ruderne II. 41—42. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 116

10. Julii. *3117. K. CHR. III. underretter Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, om, at han paa Grund af Svagelighed og fordi han venter Besøg af Kurf. August af Sachsen med Gemalinde har opgivet sin Rejse til Flensborg, hvor dog Heinrich Rantzow med Raaderne ville sidde Retten paa hans Vegne, og tillige Andres Barby, Dr. Melchior Klinge og Balthasar Clammer ville møde og ligesom Kongens Brødre skulle underholdes paa Slottet. — *Helsyngør,* den X. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 722—23.

10. Julii. *3118. HERLØFF TROLLE t. Hyllersholm, OLUFF OFFESEN, Kantor til Roskilde Domkirke, m. fl., udstede Brev over et af dem optaget Syn over Tilstanden i Duebrødre Hospital i Roskilde, nu da Hr. Hans Henricksen overtager det. — S. Knudt kongis dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 493—94.

11. Julii. *3119. ALMUEN i KORSØR ansøger K. Chr. III. om Hjælp til Gjenopbyggelsen af deres By, der var afbrændt ved en Ildebrand, paasat af en af Frands Brockenhus' Svende. — (11. Juli.) Udt. i Friis, Bidr. til Korsørs Hist. S. 5

12. Julii *3120. ERICK KRABBE t. Bustrup tilskriver K. Chr. III., at han haaber at have sin Oversættelse af den jydske Lovbog paa Tydsk færdig inden næste Pinse. — *Aastrup,* dem zwolften tag Julii. (Tydsk.) Möllmann, Spicilegii antiqvitatum Patriæ S. 118—21.

1557.

*3121. Klagepunkter. opsatte af Raadet i Flensborg, mod Jost Broderssen for Voldsomheder, Skjældsord og Ulydighed. — Mand. den 12. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 424—27. 12. Julii.

1483. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 116, Anm. 3. 13. Julii.

*3122. K. Chr. III. tildømmer Johan Friis t. Heszelager, Kansler, Laas paa Heszelager Gaard og Birk samt paa det ham tilhørende Gods i Gudme Herred. — *Otthensze.* onszd. n. e. s. Knudtt kongis dag. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 170—74 14. Julii.

1484. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1817 IV. 280—82 (med Aarstallet 1551). 16. Julii.

*3123. K. Chr. III. tilskriver Balthasar Clammer, at han har opgivet sin Rejse til Flensborg, og beder ham rejse til Bremen i Anledning af Dr. Albrecht Hardenbergs Sværmerier. — *Eserom,* denn 16. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1026—27. 16. Julii.

*3124. Johannis Saxonis ad Cornelium Gualterum epistola, in qua commemorat. Weisbergum ducem militum mercenariorum in manus præfecti arcis Pinnebergensis in Holsatia venisse, et tribunos ejus alios Hamburgi, alios in oppido Itzeho Holsatiæ custodiri. — *Brema,* natali divæ Magdalenæ. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 242. 22. Julii.

*3125. K. Chr. III. anmoder den kongelige Hofret i Utrecht om at være Jacob v. d. Wetteringe, Raadmd. i Flensborg, behjælpelig ved en Gjældssag mod Peter Tonissen. Bg. i Utrecht. — *Ebbelholt.* den 23. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1027—29. 23. Julii.

*3126. Domkapitlet i Hamburg anmoder Hert. Hans og Adolf af Slesvig og Holsten om Lejde til Mødet i Flensborg og ønske Stævning udtaget mod Key Rantzow, Amtmd. i Trittau, og hans Sønner for Forurettelser, skjønt de ikke gjerne indlade sig i Proces med Adelsmænd, og ligeledes mod Abbedissen i Itzeho og Heilvich, Enke efter Christoffer v. Allefelt. — *Bremen,* dreivndtwintigsten Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 728—29. 23. Julii.

*3127. K. Chr. III. tilskriver Raadet i Flensborg, at han i Overværelse af Marx Mandixen og Joachim v. d. Wetteringe har undersøgt Jost Brodersens og fleres Sager og tilladt disse at appellere til den forestaaende Retsdag, samt befaler flere Foranstaltninger til Rettergangens Forbedring. — *Ebbelholt*, den XXIII. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 730—31. 23. Julii.

*3128. Hert. Hans af Slesvig og Holsten foreslaar sin Broder, Hert. Adolf, at udsætte den berammede Rets- og Landdag, da Kongen ikke kan komme og ikke heller sender sin Søn. — *Haderschleben,* den 25. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 732. 25. Julii.

*3129. K. Chr. III. befaler Raadet i Flensborg at hjælpe Jens Schriffer, Bgm., og Hans Tymmessen, Raadmd. i Korsør, til deres Ret overfor Peter Pommerening, Bg. i Flensborg, der nægter at betale dem den Skadeserstatning, han havde lovet dem, fordi de imod Udførselsforbudet tillod ham at udføre nogle Oxer fra Sjælland. — *Abramstorff,* den XXIX. July. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 734—35. 29. Julii.

*3130. Forlig mellem Fuldmægtige for Indbyggerne i Norgosz Herred og i Kar og Boking Herreder ang. Sliklandet ved den nye Kog. — *Aderschleue,* dinsd. n. Margreten. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 733. 29. Julii.

*3131. Skrivelse fra Wilhelm Furstenbergk, den tydske Ordensmester i Lifland, til Bgm. og Raad i Reval, hvori han frygter for Krig med K. af Polen trods de danske Gesandters Forhandlinger. — *Vellin,* Freit. n. Jacobi. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 701—702. 30. Julii.

1557.

30. Julii. *3132. PHILIPPUS MELANTHON Johanni Matthesio scribit, se in Daniam vocatum noluisse eo venire, et se ad littus Balticum jam proficisci juberi, quo rex Danorum veniat. — Die 30. Julii. Corpus Reformatorum IX. 189. Brudst. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 262—63.

Julio-Augusto. *3133. PHILIPPI MELANTHONIS epistola ad Hieron. Bomgartnerum, senatorem Noribergensem, in qua hæc: »In Daniam sunt missi pastores ecclesiarum Hamburgensium, Lubecensium et Luneburgensium, ut certamina dirimant περὶ δείπνου κυριακοῦ, seu ut foedera de ea causa faciant«. — Sine die. Corpus Reformatorum IX. 189—90.

1. Augusti. *3134. K. CHR. III. anmoder Dr. Melchior Kling om i Anledning af nogle Forhandlinger med den kejserlige Kammerret at komme til Flensborg d. 24. August. — *Coppenhagen,* den ersten Augusti. (Tydsk.). Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 1029—30.

1. Augusti. *3135. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS, quibus Jacobo Bordingo, medico regis Daniæ, Hieronymum Hosium commendat. — Calend. Augusti. Corpus Reformatorum IX. 191—92.

2. Augusti. *3136. K. CHR. III.'s Kvittering til M. Henrik Gerkens for rigtig aflagt Regnskab for Tiendekorn og alt andet, som han har haft i Befaling i Vendelbo Stift. — Den 2. Avgust. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 787.

6. Augusti. 1491. Corpus Reformatorum IX. 197. Dansk Overs. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist I. 263.

6. Augusti. *3137. K. CHR. III. tilmelder D. Peder Palladius, at han efter Begjæring af Bgm. og Raad i Kjøge har bevilget, at Hr. Søffueren Grønnebeck, Kapellan ved Vor Frue Kirke i Kbhvn., maa beskikkes til Medhjælper hos Sognepræsten i Kjøge Hr. Morthen (Thomsen) og efter dennes Død til hans Efterfølger. — *Kiøge,* then 6. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 128.

6. Augusti. *3138. CASPARUS HOYER ad Lucam Lossium scribit, se et fratrem suum Haffniæ studiis operam navare, quod pater voluntati regiæ Majestatis, ut in suo regno et in sua academia operam litteris dent, indulgere voluerit. — *Haffniæ,* 6. die Augusti. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 115—16.

6. Augusti. *3139. PHILIPPUS MELANTHON Jacobum Bordingium, Doct. med., orat, ut Doct. Ulricum Mordisen, qui ducem Saxoniæ in Daniam comitetur, hospitem complectatur. — Die sexto Augusti. Corpus Reformatorum VII. 95. (her henført til A. 1548.)

6. Augusti. *3140. PHILIPPUS MELANTHON Joachimo Camerario scribit, se audivisse, regem Danorum in Cimbricam Chersonesum venisse, sed Mordisium narrare, eum Hafniæ generum et filiam expectare; dicit se invitum eo proficisci, metuentem controversias theologicas. — VIII. idus Augusti. Corpus Reformatorum IX. 196—97. Brudst. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 263.

7. Augusti. *3141. HERMANNUS HOYER ad Lucam Lossium scribit, se Haffniæ nunc per annum studiis incumbere velle, et se et fratrem in examine bene stetisse et præceptorem doctissimum, nomine M. Nicolaum Hemmingium nactos esse. — *Haffniæ,* d. 7. Augusti. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 113—15.

7. Augusti. *3142. PHILIPPUS MELANTHON Jacobum Bordingum, medicum regis Daniæ, orat, ut D. Ulricum Mordisium et D. Franciscum Crammerum, comites ducis Saxoniæ electoris, complectatur. — Die 7. Augusti. Corpus Reformatorum IX. 197—98.

10. Augusti. *3143. JOHANNES TAUSANUS, episcopus Ripensis, Petrum Palladium, episcopum, et Johannem Machabæum, S. theologiæ doctores et in academia Hafniensi professores, orat, ne moleste ferant sententias ejus de excommunicatione revidere et judicia sua de iis

1557.

ad eum referre, et eos obsecrat, ut privatæ causæ pastoris in Omensi ecclesia succurrant. — *Ripis,* ipso die Laurentii. Hans Tavsens Smaaskrifter, udg. af Rørdam S. 309—10.

1494. Textrettelser i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 123, Anm. 2. 11. Augusti.

*3144. Hert. HANS af Slesvig og Holsten takker Heinrich Rantzow og Jaspar Rantzauw for det ham og Hert. Adolf paa Kongens Vegne gjorte Tilbud om at tage Ophold paa Flensborg Slot under Landdagen, som han dog ikke vil benytte, da han hellere vil bo nærmere ved Raadhuset. — *Haderschleben*, den 11. Augusti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 735—36. 11. Augusti.

1495. Corpus Reformatorum IX. 216—17. 12. Augusti.

*3145. PEDER HUITFELD, Norges Riges Kansler, CHRISTOPHER VALCKENDORFF, Høvedsmd. p. Bergenhus, samt Lagmænd sønden- og nordenfjælds i Norge tildømme velbyrdige Mand Cristoffer Ericszen Hananger Gaard og Gods. — *Raadhuset y Bergen,* tisd. n. e. wor Frue dag dyre. Diplomatar. Norveg. I. 822—23. 17. Augusti.

*3146. ARNOLDI SCHULT ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, Augustum electorem Saxoniæ ad regem Daniæ modo profectum esse. — *Witteberqæ,* 20. Aug. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 105—107. 20. Augusti.

*3147. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at udlevere aarligt til Hr. Lorentz v. Geltingen, Præst ved S. Johannes Sogn i Flensborg, saa meget Korn fra Møllen dersteds, som tidligere er tilstaaet Hr. Gerd, Præst til S. Nikolaj. — *Nykopping,* den 23. Augusti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 736—37. 23. Augusti.

*3148. K. CHR. III. befaler Kjøbstæderne paa Laaland og Falster i Forening at udruste et Krigsskib. — (Den 24. August.) Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 40. 24. Augusti.

*3149. K. CHR. III. og Hert. JOHAN og ADOLF udstede Vidnesbyrd, at Brødrene Johan og Jacob Rantzow i rette Tid have indgivet Ansøgning om at beholde deres Faders Lensgods Schaphus. — *Flensburg,* den 3. Septembris. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 190—91. 3. Septbr.

*3150. K. CHR. III. tilskriver sin Raad Andres Barby, som Svar paa dennes Skrivelse fra Flensborg, ang. de paa den derværende Landdag forhandlede Sager, Processen for Kammerretten, Forholdet til hans Brødre og til Ditmarsken og Hamburg samt Hans Jacobsens Sag i Flensborg. — *Knutzbuy,* den V. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 738—43. 5. Septbr.

*3151. K. CHR. III. befaler Statholderen Heinrich Rantzow at indføre en Rentefod af 5 Procent i Krempe og Wilster Marsk, at undersøge Johan Jacobssens Sag i Flensborg og have Tilsyn med Thingdages rette Afholdelse og den grove Aager der i Staden; med Hensyn til den bevidste lothringske Sag kan han ikke sige andet, end han nyligt har tilskrevet ham fra Gedser, nemlig at, hvis Brevene og Portrættet komme, skal han modtage dem og rejse til Kongen. — *Knutzbuy,* den V. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 743—45. 5. Septbr.

*3152. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF give Udsættelse i en Sag mellem Jost Andersen og Paul Appelgardt paa den ene Side, og Daniel og Peter Rantzouw paa deres Fader Gossick Rantzouws Vegne paa den anden Side ang. Indløsningsretten af Godset Wargardt. — *Flenssburg,* den 7. September. (Tydsk.) Ann. for nord. Oldk. 1853 S. 73—74. 7. Septbr.

*3153. K. CHR. III. befaler, at Abbeden i Skovkloster aarligt skal give 2 Pund Korn til Hr. Rasmus, Kapellan i Næstved, der ogsaa prædiker i Hosp. i Næstved uden Godtgjørelse. — *Roskilde,* 9. Sept. Ny kirkehist. Saml. III. 569. 9. Septbr.

1557.

10. Septbr. *3154. K. CHR. III.'s samt Hert. HANS' og ADOLFS Dom i en Sag mellem Hennecke v. Hagen og Bartholomeus v. Anefeld ang. den sidstnævntes Ret til at pantsætte Elgarten Gods. — *Flensburg,* den 10. Septembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Scheswig III. 244.

10. Septbr. *3155. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF forlene Lorentz Wensien med Godset Rohlstorf, som hans Fader Gossick Wensien paa Grund af Alderdomssvaghed har overdraget ham. — *Flensburg,* den 10. Septembr. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 643—44.

10. Septbr. *3156. Dom af BGM. og RAAD i FLENSBORG i en Arvesag mellem Jochim Bruenn og hans Svogre, paa den ene Side, og Thale Bruens, Hans Bruens Enke, paa den anden Side. — *Flenszborch,* denn 10. Septembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 746—47.

post 10. Septbr. *3157. PHILIPPI MELANTHONIS epistola ad Georgium Cracovium, ducem Saxoniæ electorem et conjugem ejus et comitatum mare Balticum 10. Sept. trajecisse ac in mari adversis ventis biduo retentos esse. — Sine die. Corpus Reformatorum IX. 327—28. Udg. henfører Brevet til 5. el. 6. Oktbr.

11. Septbr. *3158. K. CHR. III. og Hert. HANS og ADOLF forlene Brødrene Otto og Melchior Rantzow med Godserne Pancker og Helmstorf. — *Flensburg,* den 11. Septbr. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 639—40.

11. Septbr. *3159. Kurf. AUGUST af Sachsen tilskriver paa Foranstaltning af sin Svigerfader, K. Chr. III., Philip Melanthon og flere sachsiske Theologer paa Religionsmødet i Worms ang. de religiøse Stridigheder og opfordrer dem særlig til at tilvejebringe en Udsoning ang. Læren om Nadveren. — *Coppenhagen,* den 11. Septembris. (Tydsk.) Wolff, Zur Gesch. d. deutsch. Protestanten 1555—59 S. 376—79.

13. Septbr. *3160. K. CHR. III og Hert. HANS og ADOLF forlene Cai Rantzow med Godset Hanrow. — *Flensburg,* den 13. Sept. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 632.

14. Septbr. *3161. K. CHR. III. opfordrer Philip Melanchthon til efter Raadforsel med Brentius og andre Theologer at afgive Erklæring om Dr. Albrecht Hardenbergs zwinglianske Lære om Alterens Sakrament. — *Coppenhagen,* den 14. Septembris. (Tydsk.) Wolff, Zur Gesch. d. deutsch. Protestanten 1555—59 S. 379—83. Udt. og Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 283—84.

14. Septbr. *3162. K. CHR. III. opfordrer de evangeliske Prædikanter paa Religionsmødet i Worms til at vise Fordragelighed. — *Coppenhagen,* den 14. Septembris. (Tydsk.) Wolff, Zur Gesch. d. deutsch. Protestanten 1555—59 S. 384—87.

15. Septbr. *3163. K. CHR. III. tilskriver Jasper Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at Kurf. af Sachsen og hans Gemalinde paa deres Hjemrejse om kort Tid ville komme til Flensborg. — *Coppenhagen,* den XV. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 748.

18. Septbr. *3164. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg at hjælpe Bgm. i Skjelskør til hans Ret over for deres Medborger Hans Zigellmeister med Hensyn til hans Fordring paa et Hus. — *Coppenhagen,* den 18. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 749.

19. Septbr. 1497. Udt. i Hansen, Darst. d. Insel Fehmarn S. 61—62.

21. Septbr. *3165. JÜRGEN JENSSENN, Superint. i Fyns Stift, anbefaler Hr. Jeb Hendrickssen, Degn i Bierby paa Taasing, til nogle Venner i Sjælland. — *Ottense,* s. Matthei ap. oc euang. dag. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IV. 157—58.

23. Septbr. 1498. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 94—95.

23. Septbr. 1499. Corpus Reformatorum IX. 296—300.

1557.

*3166. De til Retsdagen i Flensborg forordnede KONGELIGE RAADER erklærer Jensz Clauszens Fordring paa en Eng, der tilhører Hellig Aands Hus i Flensborg, for ugyldig og befale i Kongens Navn Amtmanden i Flensborg Jaspar Rantzow at paase, at dette bliver i uanfægtet Besiddelse deraf. — *Flensburgk,* den XXIIII. tag monatz Septembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 750. 24 Septbr.

*3167. K. CHR. III. befaler Thomas Sture, Amtmd. i Sønderborg, at forstrække Jaspar Rantzow i Flensborg med Penge til at betale Mester Gerd Bøssestøber for 6 Stykker Skyts, som han har støbt for Kongen. — *Coppenhagen,* den 26. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 751. 26. Septbr.

*3168. PEDER RUDT t. Vogenserup udstæder Gjældsbrev paa 100 Jacomsdaler til Otte Rudt t. Mygelkær. — *Vognserup,* s. Michels affthen. Vedel Simonsen, Ruderne II. 127—28. 28. Septbr.

*3169. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzow at modtage Kurf. af Sachsen, der ledsaget af Hert. Frederik vil komme til Flensborg d. 17. el. 18. Octbr.; han selv skal bo paa Slottet og hans Følge have frit Underhold. — *Coppenhagen,* den 29. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 753—54. 29. Septbr.

*3170. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzow i Statholderen Heinrich Rantzows Fraværelse at modtage 6 Stykker Skyts af Mester Gertt Merfeld i Flensborg, efter at de ere tilskudte og fundne brugbare og derefter betale dem; Kongen har skjænket Mester Gert en Læst Korn, som blev forstrakt ham i Sommer. — *Coppenhagen,* den 29. Septembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 751—53. 29. Septbr.

*3171. Regning fra HARDER VAKE, Handelsfuldmægtig hos Drude thor Smede i Flensborg, over Klædningstoffer leverede Hert. Magnus fra 28. Februar til 30. Septbr. 1557. — Uden Datum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1030—41. post 30. Septbr.

*3172. K. CHR. III. befaler Erik Rud, Embedsmd. p. Riberhus, og M. Hans Tausen, Superint. i Ribe Stift, at antage sig det Klagemaal, som Anne Niellsdatter i Skoufflinge har rejst mod Hr. Hanns Jensen for Trolddom, som han skal have »paafort« hende. — *Kiøpenhaffnn slott,* thenn 1. Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 316. 1. Octobr.

*3173. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg nøje at gjøre hvad Ret er over for de tre, som ere satte fast efter de kongelige Raaders Kjendelse; de skulle stille Borgen og afgive Forsikring om i 10 Aar at ville holde sig borte fra Flensborg eller Fyrstendømmerne. — *Copenhagen,* den 4. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 754—55. 4. Octobr.

*3174. K. CHR. III. befaler, da hans Raad Andres Barby har underrettet ham om Mangler ved Kirkernes Indtægter i Flensborg Amt, Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, enten selv eller ved Amtskriveren i Forening med Provsten at overvære den aarlige Aflæggelse af Kirkeregnskabet for Amtet. — *Coppenhagen,* den IX. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 755. Dansk Overs. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 661—62. 9. Octobr.

*3175. K. CHR. III. forbyder Borgerne og Indbyggerne i Staden og Amtet Flensborg for Fremtiden at tage højere Rente af Laan end 5 Procent under Straf af Forbrydelse af Tredjedelen af den udlaante Sum og kirkelig Band. — *Coppenhagen,* den XIII. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 756—57. 13. Octobr.

*3176. Kurf. AUGUST af Sachsen tilskriver sine Raader om Religionsforholdene i Tydskland og meddeler, at K. af Danmark har tilskrevet Melanchton, Brenz og andre tydske Theologer ang. Forhandlingerne om en Konkordieformel. — *Coldingen,* 15. Oktbr. (Tydsk.) Brudstykk. i Wolff, Zur Gesch. d. deutsch. Protestanten 1555—59 S. 111—12. 15. Octobr.

1557.

16. Octobr. *3177. K. Chr. III. sender (Christopher Hvytfeldt) de af Indbyggerne paa Gulland indsendte Klager over Otte Rud og den i Sagen mellem Otte Rud og Anders Gagge fældede Dom og befaler ham at undersøge disse Sager samt indkræve, hvad der tilkommer Kongen. — *(Kbhvn.)*, then XVI. Octobris. Vedel Simonsen, Ruderne II. 90—91. Aaret efter Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 135.

17. Octobr. *3178. K. Chr. III. opfordrer i Anledning af, at der i en Tidlang paa Grund af det mangelfulde Retsvæsen har været Uorden i Flensborg, Raadet smstds. til i Forening med Amtmanden Jaspar Rantzow at beskikke en ny Byfoged. — *Coppenhagen*, den XVII. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 758—59.

19. Octobr. *3179. Philippus Melanthons Skrivelse om forskjellige theologiske Stridigheder til Kurf. August af Sachsen som Svar paa dennes og den danske Konges Skrift. — 19. Octbr. (Tydsk.) Corpus Reformatorum IX. 344—45.

21. Octobr. *3180. K. Chr. III. tilkjendegiver Ditmarskerne, paa hvilke Betingelser han eventuelt vil gjenoptage Bestræbelserne for at udsone dem med Hert. Adolf af Holsten. — *Coppenhagen*, den XXI. 8bris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1041—43.

2 Novbr. *3181. K. Chr. III.'s Brev til Dr. Jens Skiellerup, Superint. i Bergens Stift, at han i Forening med Chrestoffer Walckendorff, Embedsmd. p. Bergenhus, skal indgive Forslag om, hvad der skal henlægges til Superintendentens Underhold der i Stiftet. — *Kiøpnehaffnn slott*, thenn 2. dag Nouembris. Diplomatar. Norveg. IV 839—40.

4. Novbr. *3182. Marine Hans Petersens Enke i Flensborg laaner 200 Mk. lybsk af Namen Jansens Testamentarier mod en vis aarlig Rente og Pant i alle sine Ejendomme. — *Flenszborch*, donnerd. na omnium Santor. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg II. 759—60.

10. Novbr. *3183. K. Chr. III. forlener Guldsmeden Hans Sibe med Kapelgaarden i Sjælland samt Gaardene Udsolte og Passebek. — 10. Novb. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 196.

10. Novbr. *3184. Staden Kampens Instrux for Herman v. d. Vecht paa hans Sendelse til det kölnske (Hanse)kvarters Partikulærdag, hvor han bl. a. skal gjøre Paastand paa, at de af Staden bestredne Omkostninger ved den sidste Rejse til Danmark for at opnaa Privilegiernes Bekræftelse bør være fælles. — (10. Nov.) (Hollandsk.) Udt. i Register v. Charters en Bescheiden in h. oude Archief v. Kampen III. 92.

14. Novbr. *3185. K. Chr. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at søge at faa Bgm. og Raad i Flensborg til i Anledning af Kurf. August af Sachsens Forbøn at frigive de fangne Jørgen Andresen og Jost Brodersen. — *Coppenhagen*, den XIIII. Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 761.

18. Novbr. *3186. K. Chr. III. tillader, at Marine, Willum Apothekers Hustru, hvis hun overlever sin Husbond, maa beholde Apotheket i Kjøbenhavn for sin Levetid. — *Kbhvn.*, 18. Novbr. Udt. i Archiv for Pharmaci og Chemi XI. 147—48.

22. Novbr. *3187. Oluf Gierttar, Landsdommer p. Gulland, erklærer, at Almuen svarede Anders Megelgaard, som Christopher Hvitfeldt havde udskikket til dem, at Otte Rud aldrig havde tvunget dem til at udstæde Skudsmaalsbreve og heller ikke havde taget andre Varer af dem end Penge, som de for havde optinget. — Mand. n. f. s. Karine dag. Vedel Simonsen, Ruderne II 94—95.

29. Novbr. *3188. Kjendelse af Bgm. og Raad i Flensborg i Anledning af Amtskriveren Blasius Ekenberchs Anklage som Fuldmægtig for Jost Nickercke, Bg. i Staden, imod Nis

1557.

Peterszen, en Matros fra Mjøls i Risz Herred, for Injurier mod Jostes Tjenestepige og Hustru. — *Flenszborch*, pridie Andreæ apostoli. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 762—63.

*3189. K. CHR. III. tilskriver Marine, Enke efter M. Lauritz, Superint. i Vendelbo Stift, at han paa Grund af hendes Søns Ungdom ikke kan forlene ham med Faderens Kannikedømme ved Ribe Domkirke, hvorpaa ogsaa M. Peder Duess, Sognepræst til Helligaandskirken i Kbhvn., har Ventebrev, men at han vil understøtte ham og betale en Del af hendes Husbonds Gjæld. — *Haffniæ*, 1. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 412. 1. Decbr.

*3190. K. CHR. III. befaler Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, at modtage Toldregnskabet, som dette Aar skal aflægges i Flensborg, derefter sende Kongen Regnskaberne og udbetale de kongelige Raader deres Aarspenge; han skal tillige sælge det meste af det paa Slottet værende Korn. — *Coppenhagen*, den 4. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 764—65. 4. Decbr.

*3191. PROVSTER og PRÆSTER i WENDELBO STIFT melde Kongen, at deres Superint., M. Lauriitz Niiellszønn, er død, og beder derfor Kongen give dem en ny Superintendent, M. Niiells Pouiillszønn, Prædikant i Landskrone, M. Hanns Albriittszønn, Læsemester i Kbhvn., eller en anden duelig Mand. — *Olborrig*, løuerd. n. e. s. Andree dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 95—97. 4. Decbr.

*3192. K. CHR. III. befaler Raadet i Flensborg at tilholde deres Medborger Peter Sachsse ikke at besvære Time Wredt udover den paa sidste Retsdag i Flensborg fældede Dom, men lade sig nøje med at erholde sit anholdte Gods tilbage af Otto Ruth, tidligere Amtmd. paa Gulland. — *Coppenhagen*, den V. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 766—67. 5. Decbr.

*3193. JOST BRORSEN anmoder K. Chr. III. om Benaadning (jvfr. Nr. *3185). — *Flensborch*, den 5. December. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 768—69. 5. Decbr.

*3194. JURGEN ANDERSZEN anmoder den kongelige Sekretær, Anthonius (Hanisch), om at udvirke hos Kongen et gunstigt Svar paa hans Suplik (jvfr. Nr. *3185). — *Flensborch*, den 5. December. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 769—70. 5. Decbr.

*3195. JOHAN JACOBSZEN, Bg. i Embden, bønfalder K. Chr. III. om Frigivelse af sit Fængsel, hvori han holdes for Fornærmelser mod Raadet i Flensborg. — *Flensburch*, den 5. Dezember. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 767—68. 5. Decbr.

*3196. K. CHR. III. forlener Dr. Niels Hemmingsen, Professor ved Universitetet i Kbhvn., med det Kannikedømme i Roskilde Domkirke, som er ledigt efter Hr. Albricht. — *Haffnie*, then 7. Decembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 289—91. 7. Decbr.

*3197. K. CHR. III. opfordrer Stæder og Stænder i Slesvig og Holsten til for de i Anledning af Kammerretssagerne ang. Hamburg og Stiftet Slesvig udnævnte kejserlige Kommissarier at fremlægge deres Privilegier, for saa vidt Hamburg eller det nævnte Stift omtales deri. — *Coppenhagen*, den VII. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 773—74. 7. Decbr.

*3198. JURGENN ANDERSEN fremstiller for K. Chr. III., hvorledes Raadet i Flensborg fordrer en for streng Orfejde af ham, og beder Kongen selv tage Sagen i sin Haand og befri ham af Fængslet, da han og hans Slægt altid have staaet under Danmarks Krone. — *Flensborch*, den 7. Decembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 771—73. 7. Decbr.

1557.

8. Decbr. *3199. GREGORIUS V. ALUELDE anmoder Jaspar Ranzou, Amtmd. i Flensborg, om Jurgen Anderszens Løsgivelse af Fængslet og tilbyder sin Borgen. — *Zegardenn,* midwekensz n. Niclai. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 775—76.

Ante 10. Decbr. *3200. PRIGITTA, Claws Prosynns. anmoder Kurf. af Sachsen om at intercedere for Løsgivelsen af hendes Søn (Jørgen Andersen), der uretfærdigt er fængslet af Fogden i Flensborg. — Uden Datum. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 785.

Ante 10. Decbr. *3201. MARGRETE JORGENS beder Kurf. af Sachsen om at gaa i Forbøn for hendes Mand, saa at han kan blive løsladt af Fængslet. — Uden Datum. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 785—86.

10. Decbr. *3202. JASPAR RANTZOW, Amtmd. i Flensborg, meddeler K. Chr. III., at Bgm. og Raad i Flensborg efter Kongens ved Kurf. August af Sachsens Forbøn foranledigede Ønske ere villige til at eftergive de fængslede Jost Brodersen og Jorg Andersen deres Straf; dog ville de først forestille Kongen de usandfærdige Beskyldninger, de Fængslede have rettet imod dem i deres Beretning til Kurfyrsten. — Den 10. Decembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 776—78.

10. Decbr. *3203. BGM. og RAAD i FLENSBORG forestille K. Chr. III., hvorledes de trods deres Ønske ikke have troet at kunne frigive Jost Broderssen og Jorgen Anderszen, da de ikke have kunnet stille Borgen for sig; heller ikke Johan Jacobszen fra Embden har kunnet gjøre dette; de henstille nu Sagerne til Kongens Afgjørelse. — *Flenszborch,* den 10. Decemb. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 779—84.

12. Decbr. *3204. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten gaar i Forbøn hos K. Chr. III. for den fængslede Jurgen Andersenn i Flensborg. — *Apenrade,* den 12. Decembrisz. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 786—87.

14. Decbr. *3205. Kansler JOHAN FRIIS's Betænkning til Kongen over Professorernes Begjæringer om Besættelsen af Præbenderne i Kapitlerne og Domkirkerne. — Den 14. December. — Brudst. og Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 246.

14. Decbr. *3206. Litteræ M. JOHANNIS FRANCISCI Ripensis ad Johannem Pistorium de commoratione sua Vuitebergensi, de schola ibidem, de fama tumultuum Gallicorum et colloquii Wormatiensis. — *Vuitebergæ,* postridie Luciæ. Ny kirkehist. Saml. IV. 79—80.

20. Decbr. *3207. K. CHR. III.'s Befaling til M. Hans Tausenn, Superint. i Ribe Stift, om Afholdelsen af tre Bededage 6.—8. Februar. — *Kiopnehaffnne slott,* thenn XX. dag Decembris. Ny kirkehist. Saml. III. 316—17.

20. Decbr. *3208. K. CHR. III. befaler Kapitlerne i Danmark at tilholde dem, der ere forlenede med Præbender ved Domkirkerne, at residere ved deres Domkirker, dog med Undtagelse af dem, der tjene i Kongens Kancelli eller studere ved noget Universitet. — *Kiøpnehaffn,* then 20. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 90—91.

20. Decbr. *3209. Litteræ ALBERTI MAIOR, pastoris in Lindholm Risingmohræ, Johanni Pistorio datæ, in quibus studia sua astrologiæ commemorat. — *Lindholm Risingmoræ,* 20. Decbr. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 638.

21. Decbr. *3210. K. CHR. III. befaler en Del Præster i Slesvig og Holsten at lade afholde 3 Bededage i Fyrstendømmerne, ligesom i hele Riget, efter den af Petrus Palladius, Bisp over Roskilde Stift, opsatte Form. — *Coppenhagen,* den XXI. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 788—90.

1557.

*3211. K. Chr. III. tilskriver Jaspar Rantzow, Amtmd. i Flensborg, om de Betingelser, paa hvilke der bør indrømmes de fængslede Jorgen Andressen, Jost Broderssen og Johann Jacobsen, Frihed. — *Coppenhagen,* den 23. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 791. 23. Decbr.

*3212. K. Chr. III. tilskriver Staden Flensborg om Løsladelsen af Jorgen Andressen, Jost Broderssen og Johan Jacobsenn af deres Fængsel mod Orfejde og sikker Borgen. — *Coppenhagen,* den XXIII. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 792—94. 23. Decbr.

*3213. K. Chr. III. tilholder Abhed Christoffer (Hansen) i Skovkloster at efterkomme sin Forpligtelse at holde nogle Personer til Studium ved Universitetet. — *Kiøpnehaffn slott,* then XXIII. dagh Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 91—92. 23. Decbr.

*3214. Anthonius Hanisch, K. Chr. III.'s Sekretær, bevidner, at Budet fra Flensborg, Jorgenn Brade, har overleveret Kongen Supliker fra Jorgen Anderssen og Johan Jacobsenn samt Hert. Adolfs Forbøn for dem, og modtaget Skrivelser tilbage igjen fra Kongen. — *Koppenhagen,* den 24. Decembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 794—95. 24. Decbr.

*3215. Ditmarskernes otte og fyrgetyve Forstandere klage til K. Chr. III. over paalagte Toldafgifter og Overgreb imod deres Kjøbmænd. — *Heyde,* am dage Stephani protomart. (Plattydsk.) Brudstykk. og Udt. i Molbech, Historie om Ditmarskerkrigen S. 145. 26. Decbr.

*3216. Brev fra Albert Maior til Johannes Pistorius ang. dennes venlige Udtalelser om hans astronomiske Studier. — *Lindholm Risingmoræ,* die a natali Christi tertia 1558. Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 638. 27. Decbr.

*3217. Litteræ M. Johannis Lagonis ad Johannem Pistorium de ordinatione ejus ab episcopo Ripensi, quamquam ad ministerium evangelii in ducatu Slesuicensi vocatus est, quod non est inusitatum, et de morte aliquorum. — *Ripis,* die 30. Decembris. Ny kirkehist. Saml. III. 317—21. 30. Decbr.

*3218. Amtsskriveren B(lasius) Ek(enberg)s Tilstaaelse for at have modtaget den aarlige kongelige Byskat for 1557 af Byskriveren i Flensborg Jurgen v. d. Becken. — (Den XXXI. Decembris.) (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 795—96. 31. Decbr.

*3219. K. Gustaf I. tilskriver Hr. Peter Andræe om den danske Konges og Prins Frederiks fjendtlige Optræden og befaler ham at forfatte et Gjensvar paa Vers paa den i Danmark udkomne Krønike efter de Rim, Kongen selv har ladet opsætte. — *Stocholm,* 31. Decembris. (Svensk.) (Klemming), Ur en antecknares samlingar S. 253—55. Ny upplaga S. 231—33. 31. Decbr.

*3220. Skrivelse fra (Korfitz Ulfeld?) til Hr. Mogens Gyllenstiern t. Stiernholm, hvori omtales Forhandlingerne mellem Peder Oxe og K. Chr. III. ang. Fawrholm og at Eskill Oxe til Nytaar skal afstaa Holme Kl. — Uden Datum. Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 861. Decbr ?

*3221. K. Chr. III. underretter sin Datter Kurf. Anna af Sachsen om Virkningen af en af hende meddelt Modgift, som han har prøvet paa et dødsdømt Menneske. (Tydsk.) Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 462—63. Dansk Overs. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 5. S. 210—11.

*3222. Bgm. og Raad i Kolding taxere i Lensmandens Overværelse efter kongelig Befaling den Jord og Byggeplads, som Kongen har forundt Claus Fisker, liggende hvor Kolding Kl. fordum stod. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 218.

1557.

*3223. Bonden ANDERS HANSSEN klager til Kongen over den Overlast, der er tilføjet ham af Fogden paa Rudgaarddt. Peder Mattzssen. Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. I, 2. S. 108—109.

*3224. Fredslutning imellem Ærkebiskop WILHELM af Riga og den liflandske Orden, samtykt af K. af Danmarks Gesandter, Otte Krumpen, Erik Krabbe og Dr. Johan Strob. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 692—98.

C. 1557.

C. 1557.

*3225. Hr. HANS HENRICKSEN meddeler Peder — — om de Forbedringer, han har foretaget ved Duebrødre Hospital (i Roskilde). Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 494.

*3226. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Johannem Albertum, ducem Megapolitanum, in qua inter præstantes et sanctos viros hoc anno Rostochio evocatos Doct. Bordingum nominat. D. Chytræi Epistolæ S. 1082—84.

1558.

1558.

1. Januar. *3227. CASPARUS HOYER Lucæ Lossio nuntiat, libros Johanni Johannis commissos per patrem ad regem perlatos esse, et Lucam Bacmeisterum gradu magistri ornatum esse, et Johannem Machabæum Alpinum defunctum esse. — *Haffniæ,* primo die Januarii. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 126—27.

6. Januar. *3228. BGM. og RAAD i AALBORG bede Kongen om Udsættelse med Udredelsen af det befalede Orlogsskib, da Byen er meget forarmet. — *(Aalborg),* Hellig Tre Kongers Dag. Udt. i Nyt histor. Tidsskr. I. 151—53.

9. Januar. *3229. HINRICH RANTZOWS Skrivelse til K. Chr. III., hvori han omtaler noget Skyts, der skal leveres til Segeberg Slot, samt Omstøbningen af nogle andre Stykker Skyts. — *Segebarge,* am sonttag n. trium regum. (Tydsk.) Brudst. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 798—99.

9. Januar. *3230. HERMANNUS HOYER ad Lucam Lossium scribit, se de libris ejus ad regem et ad Johannem Frisz cancellarium missis nihil certi habere, et se et fratrem studia sua in academia Haffniensi ante festum paschatis absolvere non posse; eum admonet, ut familiaritatem doctoris Nicolai Hemmingii, apud regem plurimum valentis, expetat. — *Haffniæ,* dom. prima post Epiphanias. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 140—42.

14. Januar. *3231. K. CHR. III.'s aabne Brev, at M. Jørgenn Morthenszenn skal være Superint. over Vendelbo Stift, og at Stiftets Indbyggere skulle være ham lydige. — *Hafnie,* XIIII. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 97—98.

Post 15. Januar. *3232. BYRGE TROLLE til Lilløs Regnskab over Udgifter paa Hert. Magnus' Rejse til Sachsen 1557 og 1558. — Uden Datum. Brudst. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1060.

17. Januar. *3233. Dom af BGM. og RAAD i FLENSBORG i en Sag mellem Thale Bruens og Jurgen Riggelszen ang. Udleveringen af et Hus. — *Flenszborch,* an dage Antonii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 800—801.

21. Januar. *3234. K. CHR. III. befaler Otthe Brade at underrette Klerkeriet i Vendelbo Stift om, at han har udnævnt M. Jørgenn, Sognepræst til Vor Frue Kirke i Kbhvn., til Superint. over Stiftet, da de af Stiftets Klerkeri udvalgte, M. Niels, Sognepræst i Lanskrone, og

1558.

M. Hans Albrettszenn, Læsemester i Højskolen i Kbhvn., ikke kunde undværes. — *Kiopnehaffn slott,* 21. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 98—99.

*3235. Erklæring af Raadet (i Flensborg), at Striden mellem Peter Pamerreninck og Karstenn Rickwartszen er bleven mindeligt forligt. — (Pridie convers. Pauli). (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 801—802. 24. Januar.

1525. Corpus Reformatorum IX. 432—33. Brudst. i Grassmann, Die briefl. Zeitung d. XVI. Jahrh. S. 22 (med Datum: 26. Jan.). 25. Januar.

*3236. Hinrich Rantzow anmoder K. Chr. III. om at give Jaspar Rantzaw Ordre til at betale den kongelige Metalstøber i Flensborg, Mester Gerhardtt, for Fuldførelsen af noget Skyts. — *Segebarge,* denn 25. dag Januarii. (Tydsk.) Brudst. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 802—803. 25. Januar.

*3237. Volckquardus Jonas, concionator aulicus et visitator ecclesiarum præfecturæ Gottorpianæ et Eiderstediæ, episcopum (Johannem Tausanum) orat, ut Johannem Pistorium, in pastorem ecclesiæ Tetenbulensis Eiderstediæ vocatum, legitime impositione manuum ordinet. — *Slesuici,* die conuers. Pauli. Ny kirkehist. Saml. III. 321—22. 25. Januar.

*3238. Mathias Czitzwicz meddeler Sir Thomas Wroth bl. a., at Hert. Adolf af Holsten er traadt i K. Philip af Spaniens Tjeneste, og at Kurf. August er paa Rejse til Augsburg med K. af Danmarks Søn, som siges at skulle giftes med Kejserens Datter. — *Brussels,* 27. Jan. 1559. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. Foreign Series. Elizabeth 1558—59 S. 104—105 (her fejlagtigt henført til 1559). 27. Januar.

*3239. Philippus Melanthon Joachimo Camerario epistolam Bordingi mittit, quam etiam a Mordisio legi vult. — Cal. Febr. Corpus Reformatorum IX. 438. 1. Febr.

*3240. Philippus Melanthon Ulrico Mordisin, consiliario ducis Saxoniæ electoris, scribit, Joachimum (Camerarium) ei epistolam Bordingi lecturum esse, in qua etiam ejus mentio fit. — Cal. Februarii. Corpus Reformatorum IX. 438—39. 1. Febr.

*3241. Jurgen Koppersmith, Bg. i Flensborg, sælger 5 Mk. lybsk aarlig Rente i sit Hus til Namen Broderszen, Namen Jansons Testamentarie. — *Flenszborch,* post festum purificat. Mariæ. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 803—804. Post 2. Febr.

*3242. (Bispen af Dorpat) beder den lifl. Ordensmester formaa Kongerne af Danmark, Polen og Sverig til at afholde Moskoviterne fra Indfald i Lifland. — 4. Februarii, uden Aar. (Tydsk.) Schirren, Archiv f. Gesch. Liv.-, Esth.- u. Curlands, Neue Folge I. 75—79. 4. Febr.

*3243. Litteræ Crispini Pithopæi vel Bötticher Johanni Pistorio datæ, in quibus discipuli ejus Erici (Hardenbergii) mentionem facit. — *Wormatiæ,* 5. Febr. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 638—39. 5. Febr.

*3244. Hert. Ulrich af Mecklenburg beder Hert. Johan Albrecht af Mecklenburg at formaa Ludowich Dietz, Bogtrykker i Rostock, som paa K. af Danmarks Opfordring agter at nedsætte sig i Kbhvn., ved Løfte om en aarlig Løn til at blive. — *Güstrow,* den V. Februarii. (Tydsk.) Lisch, Jahrbüch. d. Vereins f. mecklenb. Gesch. IV. 139—40. 5. Febr.

1528. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 158, Anm. 3. 7. Febr.

*3245. Johannes Draconites, ecclesiæ minister et decanus theologicæ facultatis (Rostochiensis), Matthiam Petri per scribam insulæ Strandii ad evangelium in ecclesia Emesbullensi prædicandum vocatum commendat. — *Rostochii,* VII. Februarii. Westphalen, Monumenta IV. 1501—1502. 7. Febr.

1558.

10. Febr. *3246. K. Chr. III. opfordrer Dr. Georg Maior til at give en klarere Udtalelse ang. hans Lære om Retfærdiggjørelsen og de gode Gjerninger. — *Coppenhagen*, den X. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 284—87.

12 Febr. *3247. 17 Adelsmænd dømme mellem Axel Jwll t. Wyllestrup paa den ene og Eyler Lycke t. Torp og Peder Lycke t. Skouesboo paa den anden Side, at Niels Marquardszen t. Medelgardt har haft Ret til at skjænke hin, hvem han har erklæret for sin Søn og Arving, Gaarden Medelgardt, hvorhos de tildømme Axell Jwll Gaarden efter Niels Marquardszens Død. — *Wyboriig landtz tingh*, leffuerd. n. e. s. Scholasticæ virg. dag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 50—60.

15. Febr. *3248. K. Chr. III.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen ang. det »zerschlagene« Colloqium i Worms, Melanchthons og Maiors Erklæringer ang. Justificationen og Illyrici Skrift mod Mænius, som Kongen ugjerne har erfaret at være dediceret til sig. — *Kjøbenhavn*, den 15. Februarii. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 287.

16. Febr. *3249. Raadet i Reval tilskriver Ordensmesteren i Lifland bl. a. om Handelen fra Danmark og andre Lande paa Iwanogrod. — *Reuel*, den 16. Februarii. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc., N. F. I. 91—94.

17. Febr. *3250. K. Chr. III.'s Skrivelse til Philip Melanchthon om hans Erklæringer ang. Osianders Lære om gode Gjerninger, samt ang. den kalvinistiske Lære om Alterens Sakramente. — *Coppenhagen*, den 17. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 287—90.

17. Febr. *3251. K. Chr. III.'s Skrivelse til Johan Aurifaber, Hofpræst i Weimar, om Anbefaling af en Adelsmand, Jochim v. Wiedbach, hos Kurf. August af Sachsen, om Theologernes Colloquium, om Tyrkekrigen m. m. — *Kjøbenhavn*, den 17. Februar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 290.

18. Febr. *3252. K. Chr. III. takker Præsten Jacob Haubt i Zschawitz, for en tilsendt Sangbog og sender ham 3 Rosennobler. — *Coppenhagen*, den 18. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 290.

18. Febr. *3253. K. Chr. III. takker M. Seb. Dietrich og M. Johan N., Diakon i Wittenberg for det tilsendte Exemplar af Dr. Forsters hebraiske Lexikon, og sender dem som Formyndere for Forsters Børn 30 Daler til disse. — *Coppenhagen*, denn XVIII. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 290—91.

19. Febr. *3254. K. Chr. III.'s Befaling om at yde M. Jørgenn Morthensenn, Superint. i Vendsyssel, fri Befordring over til hans Stift. — *Kiopnehaffnn slott*, thenn 19. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 152.

20. Febr. *3255. Johannes Nicolai Bange ad Johannem Pistorium de statu rerum Gallicarum scribit. — *Lutetiæ Parisiorum*, 20. Febr. Ny kirkehist. Saml. IV. 83—84.

25. Febr. *3256. K. Chr. III. underretter Dr. Georg Maior om, at han kun ønsker to Bibler trykte paa Pergament, og beder ham besørge dem illuminerede af en duelig Illuminator. — *Coppenhagen*, den 25. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 291.

26. Febr. *3257. K. Chr. III. opfordrer M. David Chytreus i Rostock til at overtage det ved Dr. Joannis Machabei Død ledigt blevne Professorat i Theologien ved Kbhvns. Universitet. — *Coppenhagen*, den 26. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 292.

26. Febr. *3258. K. Chr. III. beder Philip Melanchthon om at formaa Dr. Tylmannus Heshusius til at modtage Ansættelse som Professor theologiæ ved Universitetet i Kbhvn. — *Coppenhagen*, den 26. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 292—93.

28. Febr. 1536. Giessing, Jubel-Lærere I. 103—104.

1558.

1537. Giessing, Jubel-Lærere I. 104—105. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. f. Island I. 75—76. 28. Febr.

*3259. (Claus Rantzow, Amtmd. i Crempe,) aflægger Raadsed til K. Chr. III. og dennes Søn Hert. Frederik. — (März 3.) Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 149. 3. Martii.

*3260. K. Chr. III. tillader Valkendorf at give de Haandværkere, han kan formaa til at fæste Bo i Bergen, Fritagelse for al kgl. og borgelig Tynge i et eller to Aar. — *Kjøbenhavn,* 4. Marts. Udt. i Norske Mag. I. 588. 4. Martii.

*3261. M. Johannes Tausanus, superintendens dioecesis Ripensis, testatur, se Johannem Pistorium Husensem ad ministerium euangelii ritibus usitatis ordinavisse. — *Ripis,* 4. die Martii. Ny kirkehist. Saml. III. 322—23. 4. Martii.

*3262. Dom af Bgm. og Raad i Flensborg i en Sag mellem Peter Alert og Clawes Hanszen ang. Regnskabet for noget i Sverig solgt Klæde. — *Flenszborg,* mand. n. Reminiscere. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 805—806. 7. Martii.

*3263. Jacobi Bordingi, professoris medicinæ, confessio fidei præcipue de coena domini. — *Hafniæ,* 9. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 92—93. 9. Martii.

*3264. Philippi Melanthonis epistola Jac. Bordingo, medico regis Daniæ, scripta de optandis colloquiis inter bonos et doctos viros de quibusdam rebus. — Die aequinoctii verni. Corpus Reformatorum IX. 481—82. c. 11. Martii.

*3265. Johannes Francisci Ripensis ad Johannem Pistorium scribit de studiis suis Vitebergæ, unde iter in Galliam propter tumultos bellicos instituere non audeat, et de Alberto (Beck), adolescente nobili, quocum alio abire debeat, si parentes ejus voluerint. — *(Vitebergæ),* 12. Martii. Ny kirkehist. Saml. IV. 80—82. 12. Martii.

*3266. K. Sigismund II. August af Polen takker Hert. Albrecht af Preussen for hans Meddelelser om K. af Danmark og hans Søn. — *Wilna,* d. 12. Mars. — Udt. p. Svensk i Fryxell, Handl. rör. Sverges hist. II. 23. 12. Martii.

*3267. K. Chr. III. kvitterer Jorgen v. Anefeld, Amtmd. i Crempe, for rigtig Regnskabsaflæggelse for Aarene 1555—57. — (14. März.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 149—50. 14. Martii.

*3268. K. Chr. III. befaler Kapitlerne i Norge hvert at underholde et vist Antal Studerende ved Universitetet i Kbhvn. — *Kiøpnnehaffnn,* thenn 15. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 93—94. 15. Martii.

*3269. D. Petrus Palladius, Superint., anbefaler Studenten Niels Michelsøn, der i 2 Aar har været i hans Hus, til Kapitlet i Trondhjem og beder det at understøtte ham til Fortsættelsen af hans Studier. — *Hafniæ,* 15. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 94. 15. Martii.

*3270. Hubertus Languetus Johanni Calvino scribit, regem Daniæ ac fere omnes urbes liberas et principes inferioris Saxoniæ adversus Doct. Albertum Hardenberg concitatos esse. — *Vitebergæ,* id. Mart. Corpus Reformatorum IX. 483—87. 15. Martii.

1544. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 807—809. 16. Martii.

*3271. K. Gustaf I. beder Ærkebiskop Lavrentius Petri at laane sig Saxos Krønike, da han vil skrive en Bog imod de Danske og dertil vil benytte Saxo, som »skal have beskrevet de Danskes indfødte og indplantede Art og onde Natur.« — *Stockholm,* den 17. Mars. (Svensk.) Thyselius, Handl. t. Sverges Ref.- och Kyrkohist. II. 406—407. 17. Martii.

1558.

20. Martii. *3272. K. CHR. III. tillader Hr. Rasmus, Kapellan i Vor Frue Kirke i Kbhvn., at beholde Apostolorum Gods, naar han for Alderdom ikke længer kan fuldgjøre sit Embede. — Den 20. Maj (ɔ: Marts). Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 694. Ang. Dateringen jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 168.

21. Martii. 1545. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 809—10.

23. Martii. *3273. NIELS JUL forliger sig med Hr. Christen Clausen (Schrock), Sognepræst til S. Nikolai Sogn i Svenborg, om hvad denne skal nyde af Kirkebye og Lunde Sogne. — *Svendborg,* Onsd. n. e. Midfaste Sønd. Bloch, Den fyenske Gejstligheds Hist. II. 147—48.

24. Martii. *3274. PHILIPPUS MELANTHON Petro Vincentio scribit, Tilemannum Heshusium venisse et scripta Danica attulisse; dicit, se malle in Latomias includi quam cum regibus litigare. — 24. Martii, quo die filius Dei ante annos 1524 coenam instituit. Corpus Reformatorum IX. 508.

25. Martii *3275. M. PETRUS GENERANUS, pastor Apenradensis Lucæ Lossio, rectori Luneburgensi, Engelbertum et Petrum cujusdam pastoris nomine Benedicti Hugonis filios recommendat. — *Appenradæ,* die annunciat. Mariæ. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 133—37.

29. Martii. *3276. K. CHR. III. forlener sin Livlæge, Dr. Jacob Bording, med Hvidøre Gaard samt fire Bønder i Vangede. — *Kiobennhaffuenn slott,* thend XXIX. dag Martii. Danske Mag. 4. R. IV. 252—53.

29. Martii. *3277. HINRICH RANTZOW beder K. Chr. III. tilskrive Hert. Hans og Adolf om Transporten til Segeberg af de af den kongelige Metalstøber, Mester Gerhardt, forfærdigede Stykker Skyts, samt sørge for Betalingen af dem. — *Segebarge,* denn 29. tag Martz. (Tydsk.) Brudst. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 811—12.

30. Martii. 1547. Textrettelse i Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 170, Anm. 1.

31. Martii. *3278. K. CHR. III. kvitterer Otte Rud t. Møgelkjær for al Udgift og Indtægt af Visborg Slot. — *Kjøb. Slot,* den 31. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 95.

31. Martii. *3279. Dr. PETRUS PALLADIUS Magnum Henrici Helsingorensem et Andream Erasmi Roskildensem, Vitebergam ingenii excolendi gratia profecturos, omnibus doctis, ad quos venturi sint, seorsum D. Philippo, commendat. — *Hafniæ,* ultimo die Martii. Ny kirkehist. Saml. IV. 84—85. Brudst. i Nyerups og Abildgaards Antiqvar. Rejser i Aarhus St. S. 95—96.

8. Aprilis. *3280. Hert. ERIKS Svar paa de Forslag, som K. Gustaf I. har stillet ang. Forholdet til Danmark og Kejseren. — *Linköping,* 8. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från sv. riksarchivet II. 77.

10. Aprilis. 1553. Corpus Reformatorum IX. 519—20.

10. Aprilis. *3281. PHILIPPUS MELANTHON Jacobo Bordingo, medico regis Daniæ, de epistola anonyma contra Anabaptistas sparsa scribit eumque orat, ut Hieronymum Osium regi commendet. — Die decimo Aprilis. Corpus Reformatorum IX. 520—21.

11. Aprilis. *3282. K. CHR. III. tilskriver Kurf. August af Sachsen ang. Fordelene ved et Ægteskab mellem hans Søn Frederik og Renata af Lothringen, hvilket han dog ikke vil tvinge igjennem mod sin Søns Ønske. — Mont. n. Ostern. (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskrift II. 62. Datum er tilføjet efter Hist. Tidsskr. 4. R. II. 909.

14. Aprilis. *3283. OTTE RUDTH beder Per Rudth t. Wonstraap at overlade ham en Gaard i Øllby at mageskifte til Jørrin Brae, samt meddeler, at Kongen er meget svag og at Eskilld Gøe og Jfr. Sebille Gyllenstierne bleve viede i Tirsdags (12. April) paa »Sallen«. — *Kioffvenhaffn,* torszd. e. Paaske. Vedel Simonsen, Ruderne II. 95—97.

1558.

*3284. K. CHR. III. forlener Lauge Brock, sin Hofsinde, med Trøgevelde Gaard, som Voilaf Vobitzer hidtil havde haft i Værge. — *Kiøbenhavn,* 18. Aprilis. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 79. 18. Aprilis.

*3285. K. CHR. III. forlener Niels Truidsen Ulfstand, kgl. Skjænk, med Stege Slot. — 19. April. Udt. i Paludan, Møens Beskrivelse I. 329—30, 19. Aprilis.

*3286. K. CHR. III. befaler Erick Rudh, Lensmd. i Ribe, at træffe Foranstaltninger med Hensyn til Guldagger Kirke, som M. Hans Suanningh med vrang Undervisning har forhvervet under sig, til den Sognepræst, som Otthe Clausenn har indsat imod Ordinansen, til Omme Præstegaard, som Iffuer Lunge har frataget nogen Jord, samt det almindelige Hospital i Ribe og Varde Skole. — *Kiopnehaffnn,* then 20. Aprilis Ny kirkehist. Saml. III. 324—25. 20. Aprilis.

*3287. K. CHR. III. tilsender M. Hanns Tagesen, Superint. i Ribe Stift, til Gjennemsyn et Kongebrev til Lensmanden Erich Rud. — *Kiøpnnehaffnn slott,* thend XX. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. III. 323—24. 20. Aprilis.

*3288. VOLQUARDUS JONÆ Joanni Pistorio, pastori Tetenbullensi, scribit, principem (Adolfum) eum omnino dimittere nolle; item de valetudine regis, de evocatione Friderici ducis ex Misnia atque de intentionibus Adolfi ducis scribit. — *Sleswici,* die mercurii p. dom. Quasi modo geniti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 639—40. 20. Aprilis.

*3289. MATTHÆI BLOCHINGERII, rectoris academiæ Witebergensis, scriptum publicum de morte Johannis Bugenhagen Pomerani, qui piam formam ecclesiarum etiam in magna parte regni Danici constituerit. — Die 20. Aprilis. Corpus Reformatorum IX. 524—26. 20. Aprilis.

*3290. K. GUSTAF I. tillader Hert. Erik at sende Charles de Mornay til Kjøbenhavn for at knytte Underhandlinger med den franske Gesandt Dançay og tillige undersøge Stemningen i Danmark mod Sverig. — 22. April. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars hist. VI. 404—405. 22. Aprilis.

*3291. PHILIPPUS MELANTHON sender K. Chr. III. et Skrift mod Staphylus, en Papist, udtaler sin Bekymring over de religiøse Stridigheder, der dog vist bør endes ved en Synode, og skriver, at Dr. Tilemannus Heshusius hellere vil tjene Kongen end gaa i pfalzisk Tjeneste. — 22. Aprilis. (Tydsk.) Corpus Reformatorum IX. 527—28. 22. Aprilis.

*3292. K. CHR. III. beskikker Pouel Wichfussenn til Lagmand sønden og østen paa Island. — *Kiøpnehaffnn,* thenn XXIIII. Aprilis. Safn til sögu Íslands II. 213—14. 24. Aprilis.

*3293. K. CHR. III. beskikker Eggerdt Hanssenn til Lagmand norden og vesten paa Island. — *Kiopnehaffnn,* thenn XXIIII. Aprilis. Udt i Safn til sögu Íslands II. 214. 24. Aprilis.

*3294. K. CHR. III. befaler Hans Stygge, Embedsmd. p. Dronningborg, at udlægge Albret Skeel noget af Kronens Gods i Dronningborg Len imod Vederlag i to af Mariager Klosters og tre af Maribo Klosters Gaarde. — Den 25. April. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 160. 25. Aprilis.

*3295. Dom af BGM. og RAAD i FLENSBORG, hvorved Jurgen Riggelszen tilpligtes at efterleve den af Raadet (jvfr. Nr. *3233) fældede Dom i hans Sag med Thale Bruens, da han ikke i rette Tid har appelleret til Kongen. — *Flenszborch,* mand. n. Misericordia domini. (Plattydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 812—13. 25. Aprilis.

*3296. ASMUS NIELSZEN eller KLEJNSMYT tilstaar at have laant 100 Mk. lybsk af Namen Janszens Testamentarier mod 5 Mk. lybsk aarlig Rente og Pant i sin Gaard i Flensborg. — *Flenszborch,* am 28. des mantes Aprilis. (Plattydsk.) Seidelin, Diplomatar. Flensborg. II. 813—15. 28. Aprilis.

1558.

29. Aprilis. 1558. Udt. i Norske Mag. I. 588.

29. Aprilis. *3297. CHRISTOFFER VALCKENDORFF sender Hr. Moghens Gyllenstierne, D. R. Hofmester, 13 Klokker, der skulle omstøbes til Skyts paa Bergenhus for at holde de lybske Haandværkere i Ave; han beder Hr. Moghens tilraade Kongen, at han ikke lader sig overtale af Raadet i Lübeck til at indrømme dem paa Bryggen noget ud over den Overenskomst, han selv nu har sluttet med dem. — *Bergenhus,* thenn 29. dag April. Diplomatar. Norveg. II. 867—68.

3. Maji. *3298. K. CHR. III. tillader Holger Tønnessen Wiffert at indløse noget Gods i Skaane, som Abbedissen i Maribo Kl. har pantsat til Hans Skougaard og Hr. Axel Brades Arvinger. — 3. Maj. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 160.

6. Maji. 1559. Norske Mag. I. 588—90.

6. Maji. *3299. K. CHR. III. befaler Søster Mette Marsuinsdatter, Abbedisse i Maribo Kl., at indløse det fra Klostret pantsatte Gods undtagen hvad Holgerd Wiffert har faaet Brev paa at indløse (se Nr. *3298). — 6. Maj. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 160.

6. Maji. *3300. K. CHR. III. tilskriver Philip Melanchthon, at han paa hans Anbefaling og paa Grund af sin Tilfredshed med det ham tilsendte og dedicerede Skrift havde tildelt Digteren Laurentzius Ozius »Lauream«. — *Kjøbenhavn,* den 6. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 293.

6. Maji. *3301. Brev fra SIGMUND, Friherre af Herberstein, til Gabriel Tarlo ved den polske Konges Hof om Ferdinand I.'s Kejservalg i Frankfurt, hvor ogsaa Kurf. af Sachsen var til Stede med sin Gemalinde og hendes Brødre, K. af Danmark og Hert. af Holsten. — *Wien,* den sechsten Mai. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XVII. 292—93.

7. Maji. *3302. M. JOHANNES FRANCISCUS Ripensis ad Johannem Pistorium scribit, se hac occasione ei litteras Samuelis mittere, eumque de cædibus et rapinis in Germania factis certiorem facit. — *Vuitebergæ,* 7. Maji. Ny kirkehist. Saml. IV. 82—83.

10. Maji. *3303. Hert. JOHAN af Slesvig og Holsten befaler Indbyggerne paa Femern at sende 8 Fuldmægtige til Haderslev Søndagen Exaudi, d. 22. Maj, for paa deres Vegne at staa til Ansvar for, at de ikke have villet adlyde Amtmanden Breida Rantzow. — *Haderschleben,* den 10. Maji. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. I. 192—93.

16. Maji. *3304. BGM. og RAAD i FLENSBORG meddele (Raadet i Rendsburg), at Sagen ang. Marquart Hesses Arvingers Gjæld til den afdøde Johan Wolff i Rendsburg er udsat, indtil Bevisligheder skaffes til Veje. — *Flenszborch,* mand. n. Vocem jucundit. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 815—17.

17. Maji. *3305. K. CHR. III. tilskriver Pouell Huittfeldt, at han har tilstaaet Universitetet Sisefrihed af et vist Kvantum Tydskøl og Vin, der udtappes til Professorerne og Studenterne. — *Abramstrup,* 17. dag Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 95.

18. Maji. 1562. Tidskr. f. Fiskeri II. 173, Anm. 60.

18. Maji. *3306. Hert. HANS indbyder den udvalgte Kong Frederik til at besøge sig. — *Haderschleuen,* den meyd v. v. Hemmelvart. (Plattydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 40.

19. Maji. *3307. K. CHR. III. tilskriver Dr. Georg Maior, at han er tilfreds med hans Aftale med Bogtrykker Hans Lufft om Trykningen af tvende Bibler paa Pergament og med Mester Lucas Cranach om deres Illumination; tillige sender han 200 Gylden at betale dem paa Haanden. — *Abramsdorf,* den 19. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 294.

1558.

*3308. Jasper Ranntzow, (Amtmd. i Flensborg), meddeler K. Chr. III., at Møllen i Flensborg er styrtet sammen, og at han har forhandlet med Møllebygger Iwenn om dens Gjenopbyggelse. — Den XIX. Maji. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 817—18. 19. Maji.

*3309. Komthuren af Reval tilraader Ordensmesteren i Lifland at anmode Hansestæderne og K. af Danmark om at beskytte Landet. — *Wesenberge*, die Ascensionis. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. II. 258—60. 19. Maji.

*3310. Otto v. d. Wischk oplyser K. Chr. III. om Beskaffenheden af den Fordring, Reger, Clausz Reimersz Enke, mener at have til hans afdøde Broder Jorg v. d. Wisch, og for hvilken hun har faaet en Forskrift fra Markgr. Albrecht af Brandenburg. — *Elerszdorff*, den 21. Maji. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 819—21. 21. Maji.

*3311. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten anmoder Hert. af Braunschweig om at overlade sig en Ritmester med omtrent 300 Heste, da han af K. af Spanien og England er antaget til at hverve nogle Faner Ryttere. — *Gottorp*, 22 Mai. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesch. II, 1. S. 143—44. 22. Maji.

*3312. K. Chr. III. giver Thomas Jensen og Hustru Livsbrev paa Hvidør Kro. — 28. Marts (ɔ: Maj). Brudst. i Friis, Opt. om Gjentofte S. 73. Ang. Dateringen jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 180—81. 23 Maji.

*3313. Hert. Johan af Slesvig og Holsten tilgiver Indbyggerne paa Femern deres Oprør paa Betingelse af, at de inden S. Hans Dag udlevere Anstifterne deraf. — *Hadersleben*, den 24. Mai. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 194. 24. Maji.

*3314. K. Chr. III. beder Universitetet om i afdøde D. Machabei Sted at beskikke Professor M. Hanns Albritzen til Professor i Theologien, samt at se sig om efter en lærd Mand, der kan holde Forelæsninger i Steden for D. Peder Palladius. — *Sore closther*, tredie dag Pindtze. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 95—96. 31. Maji.

*3315. K. Chr. III. giver M. Rasmus Glad, Professor i Kbhvn., Ventebrev paa det første ledige Kanonikat i Aarhus Domkapitel. — *Soer closter*, thend siste dag Maj, som wor 3. Pintze dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 96. 31. Maji.

*3316. Kanniken i Roskilde, Jens Jørgensens Testament. — *Roskille*, onsd. wdi Pynttzæ vge. Rørdam, Hist. Kildeskr 2. R. II. 41—44. 1. Junii.

*3317. Dom af Bgm. og Raad i Flensborg i en Sag mellem Henricus Nissenn, Bgm. i Tønder, og Clawes Frese, Raadmd. i Flensborg, som Formynder for sin Svigersøns Søn Henrick Pederszen ang. et Hus i Flensborg. — *Flenszborch*, mand. n. Trinitatis. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 822—23. 6. Junii.

*3318. Lektor Cæso Eminga bevidner paa det slesvigske Domkapitels Vegne Rigtigheden af Kirkeregnskabet i Treja for Aaret 1557. — Dinxst. n. Trinitatis. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 658. 7. Junii.

*3319. K. Chr. III. bevilger, at Kronens Part af Korntienden af Skoruppe Sogn herefter maa ligge til Sognepræsten ved Vor Frue Kirke i Svenborg, samt at de Klokker og Prydelser, der ere førte fra Thuede Kirke til Svenborg, maa forblive ved Kirkerne (!) dér. — *Nyborrig slot*, then X. dag Junii. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 121—22. Jvfr. Rørdam, Danske Kirkelove I. 516, Anm. 1. 10 Junii.

*3320. K. Chr. III. tillader Borgerne i Svenborg i tre Aar at pløje og tilsaa Orckelds Fang med Korn mod at svare Korntiende deraf til Præsterne i Svenborg. — *Nyborg slaatt*, den 10. dag Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 552—53. 10. Junii.

1558.

11. Junii. *3321. K. CHR. III. stadfæster og udvider Korsør Bys Privilegier. — (*Nyborg*, 11. Juni.) Udt. i Friis, Bidr. til Korsørs Hist. S. 6.

13. Junii. *3322. K. CHR. III. forlener sin Jægermester Borchortt Pappenheim og Jomfru Birgitte Fallster, »som han skal have til sin Ægtehustru«, med Sæbygaard paa Laaland for begge deres Livstid. — *Nyborrig slott*, thenn 13. Junii. Ann. for nord. Oldk. 1855 S. 81—82

15. Junii. *3323. Mageskifte mellem K. CHR. III. og CHRISTOFFER GOYE t. Affuensberg. — *Nyborg*, d. 15. Junii. Udt. i Vidensk. Selsk. Skr. VII. 456—57.

17. Junii. *3324. WILHELM FURSTENBERGK, Ordensm. i Lifland, opfordrer de i Dorpat forsamlede Stænder til at erklære sig, om man ikke bør underkaste sig Danmarks, Polens eller Sverigs Beskyttelse for at kunne værge sig mod Moskoviterne. — *Im feltlager vor Kirchempehe*, XVII. (Junii). (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 180—87.

Post 17. Junii. *3325. DE LIFLANDSKE STÆNDER svare Ordensmesteren, at K. af Danmark bør foretrækkes som Skytsherre fremfor Polen eller Sverig. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 187—91.

18. Junii. *3326. TUDSE HERREDTHINGS Vidne, krævet af Pædiirr Rudt t. Vounserup, at Hr. Jens Nielssen af Sognemændene er valgt til Præst i Kundbye mod at forpligte sig til at være sine Sognefolk hørig og lydig og mod at indrømme dem Ret til at vælge en anden Præst, hvis han overtræder Forpligtelsen. — Thendh løuerd. n. f. s. Hansse dagh miitsommer. Ny kirkehist. Saml. V. 435—37.

20. Junii. *3327. K. CHR. III. tilskriver Povl Hvitfeld om den Urtegaard og Vandkunst med en Brønd, der skal indrettes paa Kbhvns. Slot. — Den 20. Juni. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 200.

20. Junii. *3328. K. CHR. III. befaler Jørgen Rud inden S. Olufs Dag (29. Juli) at møde hos Herluf Trolle i Roskilde med sine Adkomstbreve paa nogle Tiender i Løve Herred og nogle Kirkejorder i Slagelse. — *Nyborg*, den 20. Juni. Vedel Simonsen, Ruderne II. 42.

23. Junii. *3329. PEDER HUITFELDT, N. R. Kansler, IFFUER JENSSON t. Fresie m. fl. tilkjende Erick og Jonn Trondssøn Ret til fra Henningh Munck at indløse deres Odelsgaard Walbergh i Woghe Præstegjæld. — *Oslo radstuffue*, s. Hans afften. Diplomatar. Norveg. III. 855—56.

27. Junii. *3330. JENS SLACHTER i Flensborg tilstaar at være Euerth Peterssen 34 Mk. lybsk skyldig, og at denne tillige har gjort Forløfte for ham til Fru Anne v. Aeluelde for 40 Mk. lybsk, for hvilket han giver ham Pant i sit Hus udenfor S. Johannes Port. — *Flensborch*, am mand. (n.) s. Johannis bapt. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 824—26.

27. Junii. *3331. ORDENSM. i LIFLAND oversender Skrivelser til K. af Danmark og Sverig om Spærringen af Sejladsen paa Narva og den russiske Grænse. — *Auss dem Feltlager*, den 27. Juni. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. II. 303—304.

27. Junii. *3332. JUSTUS CLAUDIUS og JOHAN KAMPFERBECK, Revals Gesandter, bede Ordensm. i Lifland om Svar ang. en Skrivelse til K. af Danmark og Sverig om ikke at tilstede Tilførsel til (Russerne). — *Darbtt*, den XXVII. Junii. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 199—201.

28. Junii. *3333. K. CHR. III. bestemmer, at Lokalen i Kjerteminde Skole tillige skal være Degn i Kiøllstrup Sogn. — *Otthense*, then XXVIII. Junii. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 155—56.

1558.

*3334. BISPEN af DORPATS SENDEBUD meddele Erkebispen af Riga, at Bispen har tilbudt K. af Danmarks Søn Coadjutoratet i sit Stift. — Uden Datum. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 528. Ante 30. Junii.

*3335. K. CHR. III. tillader Bgm. og Raad i Kjerteminde at bruge Gjedskovs Mad og Gjedskovs Hoved mod at svare en Tønde Smør aarlig til Nyborg Slot. — *Odense*, 30. Juni. Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 151. 30. Junii.

*3336. BERGENS KAPITEL erklærer paa Christoffer Valkendorfs Forespørgsel, at Biskop og Kapitel og ikke de tydske Kjøbmænd have haft Ret til at indsætte Sognepræsten ved Mariekirken i Bergen. — *Bergen*, 1. Juli. Udt. og Brudst. i Norske Mag. I. 590—92. 1. Julii.

*3337. DAVID CHYTRÆUS Chr. III. regi de bibliis in linguam Danicam translatis et de Jacobo Bordingo, doct. med., ad aulam ejus vocato gratulatur. — *Rostochii*, calendis Julii. Brudst. i Chytræi Epistolæ S. 490—92. 1. Julii.

*3338. ALBERTUS MAIOR Johanni Pistorio responsum de judicio astrologico pollicetur atque de renunciatione Pauli ab Eitzen scribit. — *LinthＯlm Risingmoræ*, die visitat. Mariæ. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 642. 2. Julii.

*3339. Dom af BGM. og RAAD i FLENSBORG i en Sag mellem Peter Karstenszen og Hans Vedderszen ang. Gyldigheden af Salget af et Hus, som sidstnævntes Fader havde solgt i Peter Karstenszens umyndige Aar. — *Flenszborch*, mand. n. visitat. Mariæ. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 826—27. 4. Julii.

*3340. LUCAS MOLLER Lucæ Lossio nuntiat, regem Daniæ et principes Holsatiæ his proximis diebus in monasterium Rheinsfeldense prope Lubecam venturos esse. — 4. Julii. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 146. 4. Julii.

*3341. K. CHR. III. anmoder Raadet i Korsør om at tillade Hans Guldsmedt at bosætte sig dér. — *Ottoniæ*, 5. Julii. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 828. 5. Julii.

*3342. K. CHR. III. sender Christoff v. Munchhausen, Amtmd. i Kolck i Lifland, 2 Breve, som han skal sende til Storf. af Moskov og den russiske Feltherre, ang. Sikkerhed for Lenet. — *Odensee*, den 5. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 52—54. 5. Julii.

*3343. Biskop HERMANN af Dorpat udnævner med Samtykke af Kapitlet og Stiftsstænderne K. Chr. III.'s Søn til sin Efterfølger. — *Auff vnserm schloss zu Dorptt*, denn 5. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 54—56. 5. Julii.

*3344. HERMANN, Bisp af Dorpat, befuldmægtiger Wilhelm Todwen, Johan Szoy, Christoffer Monnichausen og Wolmar Wrangel til at forhandle med K. Chr. III. ang. Aftrædelsen af Stiftet til dennes Søn. — *Vf vnserm schloss zu Derbt*, den 5. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 57—58. 5. Julii.

*3345. CHRISTOFF v. MUNCHHAUSEN tilskriver K. Chr. III. om Moskoviternes Angreb paa Lifland og melder, at han begiver sig til Kongen for at søge dennes Hjælp. — *Kolck*, dinst. n. Petri et Pauli. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 59—60. 5. Julii.

*3346. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten tilskriver Hert. af Braunschweig, at han i Følge dennes Opfordring har meddelt K. af England, at han ikke i egen Person kan lade sig bruge sammen med sine Ryttere i Fejden mod K. af Frankrig. — 6. Juli. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesch. II, 1. S. 144. 6. Julii.

*3347. RAADET i REVAL meddeler Ordensm. i Lifland, at det vil sende et Gesandtskab til K. af Danmark for at anmode ham om at tage Staden i sin Beskyttelse. — *Reuel*, VI. Julii. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 201—204. 6. Julii.

1558.

10. Julii. *3348. VOLCQUARDUS JONÆ ad Johannem Pistorium de Holmanno amico ejus scribit dicitque, se gavisum esse, quod Pistorius sponsus factus esset; item de adventu proximo regis scribit. — *Sleswici,* 10. Juli. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 640—42.

10. Julii. *3349. Ærkebiskop WILHELM af Rigas Svar paa den liflandske Ordensmesters Afsending, Dr. Rampertus Gilsheims Forebringende, hvori han misbilliger, at Ordensmesteren paa egen Haand har henvendt sig til K. af Danmark om Hjælp imod Russerne. — *Seswegen,* 10. Julii. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 523—28.

11. Julii. *3350. Dom af BGM. og RAAD i FLENSBORG i en Gjældssag mellem Hans Vedderszen og Clawes Jebszenn. — Mand. n. Chiliani. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 828—29.

11. Julii. *3351. WILHFLM FÜRSTENBERGK, Ordensm. i Lifland, og GODDERTT KETTELER, Koadjutor, befuldmægtige Georg Sieberch v. Wischeling, Ordenskomthur i Dünaburg, til at søge Beskyttelse og Hjælp for Ordenen imod Moskoviterne hos K. Chr. III. — *Inn vnserm feltleger,* den 11. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 60—61.

11. Julii. *3352. WILHELM (FÜRSTENBERG), Ordensm. i Lifland, meddeler Raadet i Reval, at dets Sendebud maa slutte sig til hans egen Sendelse til K. af Danmark for at anmode om Beskyttelse og Hjælp. — *In vnserm feldtlager zuim Walcke,* den XI. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. II. 316 -17.

12. Julii. *3353. K. CHR. III. stadfæster et Mageskifte mellem Oluf Nielsen (Bager), Bg. i Odense, og et Vikarie i Middelfart ang. Gaarde i Odense. — *Odense,* d. 12. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 81.

13. Julii. *3354. Den kgl. Statholder HENRICH RANTZOW anmoder Hert. Hans af Slesvig og Holsten om at lade noget for K. af Danmark støbt Skyts føre fra Rendsburg til Neumünster. — *Kyle,* den 13. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 830.

13. v. 20. Julii. *3355. OTTO SEHESTEDE anmoder K. Chr. III. om at give Jost Brodersen, der har været fængslet i Flensborg, frit Lejde for at kunne godtgjøre sin Uskyldighed for Raadet (i Flensborg). — *Kohøuede,* ahm dage Margarethe. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1043—44.

15. Julii. *3356. REGISTER over Adkomstbreve i S. Hans Kl. i Odense. — Den 15. Juli. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 98—113.

15. Julii. *3357. HENRICH CLAESSON (HORN) meddeler Hert. (Johan af Finland) bl. a., at Reval efter Forhandling med Ordensmesteren har undladt at søge Beskyttelse hos K. af Danmark. — *Räfwel,* then 15. Julii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 208—10.

16. Julii. *3358. Biskop JOHAN af Øsels Instrux for Christoff v. Munnichausen, der skal søge K. af Danmarks Beskyttelse for Stiftet og minde om de mellem Bispen og de danske Sendebud, Hr. Otto Krumpen, Hr. Erich Krabbe og Johan Strube, det forrige Aar trufne Aftaler. — *Vff vnserm schloss Arnspurg,* am freit. den 16. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 62—65.

18. Julii. *3359. K. GUSTAF I. fraraader sin Søn Hert. Johan at give Ordensm. i Lifland Penge, da man derved fremkalder Uvenskab med andre Fyrster, bl. a. K. af Danmark. — *Stocholm,* 18. Julii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 64—71.

21. Julii. *3360. PEDER OXES Skrivelse til Hr. Mogens Gyldenstierne om Aarsagen, hvorfor dennes Bud ikke havde medbragt Brev fra ham (P. Oxe). — *Oelszt,* then 21. dag Julii. Ryge, Peder Oxes Levnet, Fortale S. c 3.

1558.

*3361. Instrux for Gesandterne fra Harrien og Wirland samt Staden Reval til K. af Danmark, hvem de skulle anmode om at overtage Protektoratet, eventuelt tillige at sende en Statholder, og i yderste Nødsfald opfordre til at antage sig dem som Undersaatter. — Uden Datum. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 319—22. Renner, Livländ. Historien S. 191—93. Ante 23. Julii.

*3362. K. Chr. III. befaler Erick Rud, Embedsmd. paa Riberhus, og M. Hans Thagesen, Superint. i Ribe Stift, at paakjende en Klage, som Marrine Ipsdaatther har ført over, at hendes Fæstemand Jens Esbørnsenn i Wroe har forladt hende. — *Koltinghus slott,* then XXIII. dag Julii. Ny kirkehist. Saml. III. 325—26. 23. Julii.

*3363. Henrick Claesson (Horn) meddeler Hert. Johan af Finland, at han har erklæret til en af Raadet i Reval, at K. af Sverig ikke vil taale, at Staden tager K. af Danmark til sin Skytsherre, men at han modarbejdes af Christoffer v. Mönickhussen og Syndikus i Staden, hvilke ville rejse til Danmark. — *Räfwel*, then 23. Julii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 212—16. 23. Julii.

*3364. Dr. Mattias Frissner meddeler Henning Kock, Hert. (Johan) af Finlands Sekretær, at Bisperne af Dorpat, Øsel og Reval ville sende Gesandter til K. af Danmark for at antage ham til Herre, men modarbejdes deri af Ordensmesteren. — *Reuell*, den 23. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 216—17. 23. Julii.

*3365. Raaderne i Harrien og Wirland samt Raadet i Reval underrette Ordensm. i Lifland om den Instrux, de have medgivet deres Gesandter til K. af Danmark. — *Reuel,* den 23. Julii. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. II. 322—24. 23. Julii.

*3366. Notarialerklæring ang. Aarsagerne til, at Frantz v. Segenhauen, genant Amtzel, Komthur i Reval, havde overgivet Slottet og Lenet til Cristoff v. Munchausen i K. af Danmarks Navn. — *Reuell,* sont. und mont. n. Marie Magdalene. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 66—70. 24.-25. Julii.

*3367. K. Chr. III. stadfæster Staden Flensborgs Privilegier. — *Vp vnnsem schlate Coldingenn,* am dage Jacobi. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 831—32. 25. Julii.

*3368. K. Chr. III. befaler alle Øvrigheder i Slesvig og Holsten at paagribe Georg Anderssen og Jost Brodersson, der ere brudte ud af deres Fængsel i Flensborg. — *Vff vnserm schlos Coldingen,* denn XXV. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 832—33. 25. Julii.

*3369. Raadet i Harrien og Wirland samt Bgm. og Raad i Reval meddeler Fyrst Schuisky i Dorpat at de med Ordensmesterens Indvilligelse have overgivet Staden og Slottet Reval i den danske Konges Hænder. — *Reuel,* uden Datum. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. z. Gesch. Livlands II. 135. c. 25. Julii.

*3370. K. Chr. III.'s Skrivelse til Magnus Gyldenstierne ang. hans Beretning om Hans v. Diskows Forslag om Kbhvns. Vandforsyning og Befæstning, om Arbejderne ved Krogens Slot og om Krudtmøllens Flytning nærmere til Slottet, m. m. — *Koldinghuus,* den 26. Juli. Lassen, Kbhvns. Befæstn. Hist. S. 97—100. Brudst. i Both, Kjøbenhavn S. 130. 26. Julii.

*3371. Christoff v. Munchhaussen, K. af Danmarks Statholder i Harrien og Wirland, tilbageviser Fyrst Peter Iwanowitz Czutzkis Opfordring til at overgive Reval. — Den 26. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 74—76. 26. Julii.

*3372. Christoff v. Munchhausen opfordrer (Befalingsmændene i Estland) til at følge Revals Exempel og underkaste sig K. af Danmark. — Denn 26. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 76—78. 26. Julii.

1558.

26. Julii. *3373. JORGEN RUD beder Hans Skovgaard at skaffe en Bonde paa Aalholms Gods Stævning til ham og Mons Eriksen (Mormand), der har frataget Bonden en Malsgaard, som Rud havde givet ham. — *Gisselfeldt*, onsd. n. e. s. Jacobi. Brudst. i Vedel Simonsen Ruderne II. 44.

26. Julii. *3374. OLEFF ANDREÆ meddeler Hert. Johan af Finland bl. a., at nogle af Ordenen og Adelen (i Lifland) ere sendte til K. af Danmark for at anmode ham om at blive deres Skytsherre. — *Reualiæ*, 26. Julii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 219—20.

Ante 27. Julii. *3375. Politi-, Handels-, Luxus- og Helligdagsanordning for Staden Flensborg, vedtagen af Raadet og de 24 Borgere. — Uden Datum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 834—50.

27. Julii. *3376. K. CHR. III. befaler Thomas Sture, Amtmd. i Sønderborg, at standse alt uberettiget Landkjøb i Amtet og beskytte Borgerne i Flensborg i deres Privilegier paa Handel i Amtet. — *Vp vnnserm schlos Coldingen*, den 27. Julii. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 851—52.

27. Julii. *3377. K. CHR. III. bekræfter Staden Flensborgs Politi-, Handels-, Luxus- og Helligdagsanordning (jvfr. Nr. *3375). — *Vp vnsem slote Coldinge*, denn XXVII. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 834—50.

27. Julii. *3378. KJØBMÆNDENE i REVAL fraraade Fyrst Schuisky, russisk Stath. i Dorpat, at angribe Reval, da K. af Danmark den 25. Juli har ladet Slottet besætte med sine Folk. — *Reuell*, 27. Juli. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 140—42.

27. Julii. *3379. RAADET i REVALS Fuldmagt for Stadens Gesandter til den danske Konge. Jost Clodt og Iuen v. d. Hoyen, at forhandle efter den dem medgivne Instrux. — *Reuell*, 27. Juli. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 144.

27. Julii. *3380. RAADET i HARRIEN og WIRLANDS samt RAADET i REVALS Kreditiv for de til Danmark sendte Gesandter. — *Reuell*, 27. Juli. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 146.

28. Julii. *3381. CHRISTIERN MUNCKS Skrivelse til K. Chr. III., hvori omtales, at Bønderne i hans Len klage over og flygte for engelske og andre Sørøvere. — *Flekkero*, 28. Juli. Brudst. i Norsk hist. Tidskr. I. 489.

28. Julii. *3382. KARSTENN PETERSZEN, Bg. i Flensborg, tilstaar at have solgt 5 Mk. lybsk aarlig Rente i sin Gaard i Ramsherde i Flensborg til Namen Janszens Testamentarier. — *Flenszborch*, denn 28. Julii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 852—54.

Post 28. Julii. *3383. ORDENSMESTEREN i LIFLAND svarer Sendebud fra Riga, at han har søgt K. af Danmarks Beskyttelse og sikkert venter at opnaa denne. — *Wenden*, uden Datum. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. I. 257.

30. Julii. *3384. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS Johanni Matthesio datæ, in quibus inter alia scribit, ingenuosum Hasfurtum Palatini Mathematicum ante sexaginta annos prædixisse, se in mari Baltico naufragium facturum esse eaque causa nunquam in Britanniam et in Daniam accedere voluisse; jam ad littus balticum proficisci jubetur, quo rex Danorum venit. — XXX. die Julii, sine anno. Epistolarum Ph. Melancthonis libri IV. S. 270.

31. Julii. *3385. Hert. MAGNUS af Holsten giver sin Broder Frederik Underretning om sit Befindende og beder ham tilskrive sig paa Tydsk i Stedet for paa Dansk. — *Lichtenhan*, den siste dag Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. V, Till. S. 8—9.

Julio. *3386. JOHANNES PISTORIUS Johannem Holmannum ad nuptias suas 14. Augusti celebrandas invitat. — *Tetenbull*, . . . Julii. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 642—43.

1558.

*3386. JOH. PISTORIUS indbyder M. Paulus Noviomagus og dennes Datter Dorothea til sit Bryllup og udtaler sin Frygt for Urolighedcr i Danmark paa Grund af Peder Oxes Fald. — Uden Datum. (Latin.) Brudstykk. p. Dansk og Latin i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R II. 643—44. Julio?

*3387. JOH. PISTORIUS indbyder Cornelius ab Hamsfordt tillige med hans Hustru og Døtre til sit Bryllup. — Uden Datum. (Latin.) Brudstykk. p. Dansk og Latin i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 644. Julio?

*3388. CLAUS SESTEDE t. Spandettgordt, M. JENS WYBORHG, Ærkedegn i Ribe, M. THOMES KNUDSEN, Kannik, og JENS PEDERSENN, Sognepræst smstds., udstæde Vidisse af Brev af 23. Juni 1544 (Nr. 538). — *Riibe,* s. Peders dag ad uinc. Krag og Stephanius, Christ. III.'s Hist., Supl. S. 76—77. 1. Augusti.

*3389. K. CHR. III. henviser Christoff v. Münchausen til sine tidligere Skrivelser, afventer hans Ankomst og ønsker hurtigst muligt Efterretning om Forholdene i Lifland. — *Silckenburg*, d. 1. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 79—81. 1. Augusti.

*3390. CLAUSZ SEHESTEDE t. Spandetgaardt, M. JENS WIBORHGH, Ærkedegn i Ribe, M. THAMES KNUTZENN, Kannik, og JENNSZ PEDERSENN, Sognepræst smstds., udstæde Vidisse af Brev af 15. Juli 1544 (Nr. 547). — Uden Datum. Krag og Stephanius, Christ. III.'s Hist., Supl. S. 77—78. (c. 1. Augusti?)

*3391. Staden RIGAS Afsendinge spørge Ærkebiskop Wilhelm af Riga, om Staden ligesom Reval bør stille sig under K. af Danmarks Beskyttelse. — *Kokenhusen*, 2. August. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 531—33. 2. Augusti.

1598. Udt. i Norske Mag. I. 592—93. 4. Augusti.

*3392. K. GUSTAF I. meddeler Hert. Johan af Finland, at Liflænderne have tilbudt K. af Danmark en Del af deres Land, fremhæver den Fare, som derved vilde opstaa for Sverig, men tror ikke, at K. af Danmark for Tiden vil modtage Tilbudet. — *Stocholm,* 4. Augusti. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 76—78. 4. Augusti.

*3393. ANDERS BARBYS Skrivelse til Mogens Gyldenstjerne, hvori han taler om Liflændernes Underhandlinger med K. Chr. III. »derwegen nicht vil fruchtpar fürwendung zu thun«. — 5. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Mollerup, Danmark og Lifland S. 73, Anm. 1. 5. Augusti.

*3394. K. CHR. III.'s Skrivelse til Ordensm. i Lifland, hvori han beklager Russernes Angreb paa Lifland, men afslaar Opfordringen til at yde Hjælp paa Grund af, at Norge grændser op til Rusland. — *Hall*, d. 7. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 82—84. 7. Augusti.

*3395. Ærkebiskop WILHELM af Riga opfordrer Biskop Johan af Øsel til ligesom ham at søge Hjælp hos K. af Danmark og Polen. — *Kokenhausen*, d. 9. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 84—87. 9. Augusti.

*3396. HERLOFF TROLLES og POUELL HUITFELDTTS Synsforretning over alle de Residenser, som ligge til Vor Frue Kirke i Kbhvn. -- Sancti Laffuersdag. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostre, Till. S. 212—14. 10. Augusti.

*3397. PHILIPPI MELANTHONIS litteræ ad Hieronymum Bomgartnerum, senatorem Noribergensem, in quibus familiaritatis, quæ huic cum D. Pomerano, Suavenio et aliis erat, mentionem facit. — Die Laurentii. Corpus Reformatorum IX. 580—81. 10 Augusti.

1558.

12. Augusti. *3398. REVALS GESANDTER meddele Raadet i Reval, at de den 3. August ere komne til Kbhvn. og 11. August til Aarhus, hvor de have faaet Befaling til at afvente Kongens nærmere Ordrer. — *Arhusen*, d. 12. August. (Tydsk.) Bienemann. Briefe u. Urk. II. 154—56.

13. Augusti. *3399. ENKEDR. af SKOTLAND tilskriver K. Chr. III., at hun trods ivrige Efterforskninger kun har kunnet opdage een skotsk Sørøver, en Mand ved Navn Robertsoun, som er alles Fjende og derfor bør straffes, naar han tages til Fange; hun tror, at det er engelse Sørøvere, som bringe al den Skam over Skotland ved at udgive sig for Skotter. — *Edinb.*, 13. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third report S. 12.

13. Augusti. *3400. PETER IUANOWITZ TZUSKAIJ, Bojar og Stath. i Dorpat, sender Christian af Danmark to Breve tilbage, hvori denne kalder Kejser Iwann Wasilowitz for sin Broder. — *Dorptt*, 13. Augusti, im jare 7066. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 89—90.

13. Augusti. *3401. PHILIPPI MELANTHONIS litteræ queribundæ de scriptis hostilibus et statu suo, Jacobo Bordingo, medico regis Daniæ, datæ. — Idib. Augusti. Corpus Reformatorum IX. 589—90.

16. Augusti. *3402. Hert. ALBRECHT af Preussens Skrivelse til K. Chr. III., hvori han formoder, at Huset Burgund, som stadig ønsker at være Herre over Østersøen, staar bagved de Uroligheder, som vækkes af danske Adelsmænd. — 16. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Mollerup, Danmark og Lifland S. 71, Anm. 1.

16. Augusti. *3403. RAADET i REVAL svarer Hert. Johan af Finlands Gesandter, at Ordensmesteren ligesaa vel som det selv har sendt Gesandter til K. af Danmark; endvidere omtales det til Gotland hørende Gods i Kolk. — D. 16. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 237—41.

18. Augusti. *3404. Dr. MATTHEUS FRIESNER meddeler Hert. Johan af Finland, at den lifl. Ordensm. ikke synes at vide noget om (den revalske?) Legation til Danmark. — *Reual*, d. 18. Augusti. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 241—44.

21. Augusti. *3405. ORDENSM. i LIFLANDS Skrivelse til Raadet i Reval, Harrien og Wirland, hvori han udtaler Haabet om, at de i deres særlige, af Rygtet omtalte Sendelse til K. af Danmark have brugt Beskedenhed. — *Wenden*, d. 21. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 244—46.

22. Augusti. *3406. INDBYGGERNE paa FEMERN undskylde det Oprør, de i Aaret 1557 have gjort imod Hert. Hans, og udnævne 12 Fuldmægtige, som af Hertugen skulle udvirke en fornyet Stadfæstelse af de forbrudte Privilegier. — *Vp Vemeren binnen der Landtkercken*, am dage Timothei. (Plattydsk.) Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 28—30.

22. Augusti. *3407. HEINRICH VXKULL meddeler Biskop Johan af Øsel bl. a., at K. af Sverig skal have erklæret, at han, før K. af Danmark skulde herske i Lifland, vilde forbinde sig med Russerne. — *Reuel*, d. 22. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 91—93.

23. Augusti. *3408. K. GUSTAF I. tilskriver Hert. Johan af Finland, at man bør søge at hindre de Danske i at faa Fodfæste i Reval. — *Stocholm*, 23. Augusti. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 82—84.

ante 24. Augusti. *3409. MATHEUS PETERSEN i Remstorp i Stiftet Lübeck anmoder K. Chr. III. og Hertugerne af Slesvig og Holsten om Beskyttelse mod Jeorge v. Anefeldt, der vil berøve ham hans Fæstegaard. — Uden Datum. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 854—56.

1558.

*3410. Ordensm. i Lifland, Wilhelm Fürstenbergs Instrux for Heinrich Wolff og Simen Grossman, der af Raadet i Harrien, Wirland og Reval skulde fordre Erklæring ang. deres særlige Sendelse til K. af Danmark. — *Wennden,* d. 24. August. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 249—52. 24 Augusti.

*3411. Hert. Albrecht af Preussens Svar til Afsendinge fra Ærkebiskop Wilhelm af Riga, hvori han raader denne til bl. a. at søge Hjælp hos K. af Danmark mod Moskoviterne. — *Konigspergk,* d. 25. Augusti. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 542—47. 25 Augusti.

*3412. Revals Sendebud i Danmark meddele Raadet i Reval, at de d. 16. August have forebragt K. Chr. deres Hverv og d. 27. August i Aalborg have modtaget Kongens Svar, hvori denne hævder Danmarks Rettighed til Hertugd. Estland og tilbyder Ordenen Beskyttelse. — *Alborch,* d. 28. August. (Tydsk.) Bienemann, Briefe und Urk. II. 162. 28. Augusti.

*3413. K. Chr. III. og Hert. Hans og Adolf befale Jeorge v. Alleuelde at lade Mattheus Petersen i uhindret Besiddelse af sin Fæstegaard i Remstorff, indtil Forholdet med denne, som hører til et gejstligt Len, er undersøgt. — *In vnser konig Christians stadt Alborch,* d. 29. Augusti. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 856—57. 29. Augusti.

*3414. K. Chr. III. meddeler Fru Anna Glob, Jørgen Wrnis Efterl. t. Jungestoff, Gjenpart af et af Hr. Chrestenn Friis udstædt Brev af 3. Marts 1529. — *Aalboriig,* 3. feria p. Bartholomei apost. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 83—84. 30. Augusti.

*3415. K. Chr. III. tillader Hr. Niels Morsing, Sognepræst t. Budom, at begive sig til Universitetet for at studere, dog at han imidlertid holder en Kapellan til at varetage Forretningerne. — *Aalburg,* thenn 30. Augusti. Ny kirkehist. Saml. II. 657—58. 30. Augusti.

*3416. (Professor i Rostock) Conradus Pegel meddeler Hert. Ulrik af Mecklenburg, at han venter et Skib med brændt Mariager Kalk og haaber at faa fra Lund i Skaane nogle Bønder, der forstaa sig paa at brænde Kalk. — *Rostock,* 31. Augusti. (Plattydsk.) Lisch, Jahrb. f. mecklenb. Gesch. XV. 332—33. 31. Augusti.

*3417. Fremstilling af Sendebud fra Ordensm. i Lifland for K. af Danmark, hvori de anraabe om Kongens Beskyttelse imod Russerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 98—106. ante Septbr.

*3418. Kongens Retterthings Dom, at Bonden i Muckegordt i Seber Sogn trods den derværende Præsts, Hr. Suenndt Matsenns, Paastand paa den hele Tiende kun skal yde ham Kvægtiende og anden Redsel, men derimod som Tjener til Widskildt Kl. yde dette Korntiende. — *Aalborig,* torsd. som s. Egidii abbat. dag paafaldt. Ny kirkehist. Saml. VI. 709—10. 1. Septbr.

*3419. K. Gustaf I. skriver til Hert. Johan af Finland, at han ikke tror, at K. af Danmark vil tage sig af Liflændernes Sager, da han vel maa vogte sit Land for nogle af sin egen Adel, som ere flygtede ud af Landet til hans Fjender. — *Stocholm,* 1. Septembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 85—90. 1. Septbr.

1607 se *3428. 2. Septbr.

1608. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 234—35. 2. Septbr.

*3420. Kongens Retterthings Dom, at Knudt Gyllennstiernn, Embedsmd. p. Ørum Slot, bør være fri for Tiltale af Hr. Bertell Pedersenn, fordum Sognepræst til Wester Ager i Thye. — *Aalboriig,* fred. n. e. s. Egidii dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 710—13. 2. Septbr.

*3421. Udkast (fra dansk Side) til Forbund mellem K. Chr. III. og Ordenen i Lifland, i hvilket K. af Danmarks Overhøjhed over Estland anerkjendes og dette Land afstaas til Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 107—14. ante 3. Septbr.

1558.

3. Septbr. *3422. Den udvalgte K. FREDERIK anbefaler til Universitetet sin tidligere Prædikant M. Tygge Assmundszen til Ansættelse ved Universitetet eller Kirken. — *Aalborg,* thend 3. dag Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 97

post 3. Septbr. *3423. De LIFLANDSKE SENDEBUDS Svar paa K. af Danmarks Forslag (Nr. *3421), hvori de gaa ind paa Aftrædelsen af Estland, men ønske Bestemmelsen om Overhøjheden udeladt. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 115—17. Smstds. S. 117—21 findes yderligere Betænkninger af Sendebudene i samme Sag.

6. Septbr. *3424. Dr. DOROTHEA beder Hr. Magnus Gyldenstierne, Stath. p. Kbhvns. Slot, give M. Thyge, som agter at studere videre og har lovet først at tilbyde Dronningen sin Tjeneste, 1 Pund Malt, 1 Pund Mel og 1 Fjerding Smør. — *Aalborg,* thenn 6. Septembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 339.

6. Septbr. *3425. K. GUSTAF I. skriver til Hert. Johan af Finland, at han er tilbøjelig til at tro, at Revals Sendelse til K. af Danmark ikke er sket uden Ordensmesterens Vidende. — *Storholm,* 6. Septembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 90—93.

6., 15. og 16. Septbr. *3426. NOTARIALERKLÆRING ang. Aarsagen til, at Komthuren af Reval overgav Slottet til Cristoff v. Munchhausen, og de lifl. Sendebuds Svar herpaa. — *Alburgk,* dinst. n. Egidii, *Randershausen,* donnert. n. exaltat. Marie vnndt des volgenden tages. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 121-26.

c. 6. Septbr. *3427. SENDEBUD fra Harrien, Wirland og Reval bede K. af Danmark at stadfæste disse Landskabers Privilegier. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 126—30.

11. Septbr. *3428 (= 1607). For 2. Septbr. læs 11. Septbr. Lassen, Kbhvns. Befæstn. Hist. S. 100—101. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 204, Anm. 3.

11. Septbr. *3429. K. CHR. III. befaler Lensmanden paa Skovkloster i denne Vinter at lade forfærdige 100 Hjulbøre til Arbejdet paa Kbhvns. Befæstning. — *Drotningborg,* d. 11. Septembris. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 101—102.

11. Septbr. *3430. Revals SENDEBUD i Danmark meddele Raadet i Reval, at Kongens Erklæring imod deres Forventning gaar ud paa, at han først gjennem sine egne Gesandter vil underrettes om Landets Stilling, og at Revals Slot atter skal tilbagegives Ordenen. — *Arhusen,* d. 11. Septembris. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 171.

12. Septbr. *3431. K. CHR. III. befaler dem af Adel, som have egne Gaarde i Kbhvn., at betale 20 Joachimsdaler hver til denne Bys Befæstning. — *Drotningborg,* d. 12. September. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 102.

12. Septbr. *3432. K. CHR. III. skjænker M. Jacob, kgl. Saarlæge, en Gaard i Aalborg mellem Smedenes Gildeshus og Niels Hvetbos Have. — (12. September.) Udt. i Danske Mag. 4. R. IV 251 (ang. Saarlægens Navn jvfr. smstds. og Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 205, Anm. 3).

12. Septbr. *3433. K. CHR. III.'s Skrivelse til D. Georg Maior ang. Kurf. August af Sachsens Tilbud om at bekoste Trykningen og Illuminationen af de to Pergaments-Bibler; Kongen ønsker sit Portræt, malet af Lucas Cranach, i dem; han beder Maior at bevare de tilsendte 200 Daler til videre. — *Randerszen,* d. 12. Sept. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 294—95.

12. Septbr. *3434. KOMTHUREN af DÜNABURGS Skrivelse til Jasper Sieberg, Huskomthur af Riga, hvori han meddeler, at Underhandlingerne (i Danmark) give Haab om Hjælp. — *Randershausen,* 12. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 17—19.

1558.

*3435. Register paa Kongens, Herremændenes og Klostrenes Gaarde i Kjøbenhavn. — Udem Datum. Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 338 42. Om Affattelsestiden jvfr. Bricka, Fred. II.'s Ungdomskjærlighed S. 45—46, Anm. (12. Septbr.)

*3436. K. CHR. III. befaler Øvrigheden i Amtet og Staden Flensborg at være Lutke Namens behjælpelig med at inddrive Gjældsfordringer, som han har arvet efter sin Fader Namen Jenssøn. — *Drottningburgk zu Randerssen,* d. 15. tag Septembris. (Tydsk.) Moller, Nachr. u. Urk., welche Lud. Naamanni betreffen S. 33—34. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 858—59. 15. Septbr.

*3437. Udkast (fra dansk Side) til et Forsvarsforbund mellem K. CHR. III. og WILHELM FURSTENBERG, Ordensm. i Lifland. — *Randers,* d. 16. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 137—45. 16. Septbr.

*3438. JENS VIBORG, Ærkedegn i Ribe, og THAMES KNUDSEN, Kannik og Kirkeværge i Ribe Domkirke, forpligte sig og efterf. Kirkeværger til at bygge og forbedre »Sognegaard« i Bispgaardgade, som nu er udlagt til en Sognepræsts Residens. — *Rybe,* fred. n. e. hellig Kors dag exaltat. Thorup, Efterretn. ang. Ribe II, Bilag S. 14—15. 16. Septbr.

*3439. Dr. MATTHEUS FRIESNER tilskriver Hert. Johan af Finland om Munichhausens Optræden i Reval. — *Reual,* d. 16. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 258—60. 16. Septbr.

*3440. JUSTUS CLAUDIUS underretter Dr. Matheus Frissner i Reval om Forhandlingerne med K. af Danmark. — *Rangersshusen,* d. 17. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 19—20. 17. Septbr.

*3441. K. CHR. III.'s Erklæring til Ordensmesteren i Lifland, i Følge hvilken han lover denne 20,000 Daler imod Aftrædelsen af Harrien, Wirland og Fellin, samt 15,000 Daler i 6 Maaneder, hvis hans Sendebud ikke skaffe Lifland Fred med Russerne. — *Randers,* d. XVII. September. (Tydsk.) Mollerup, Danmark og Lifland S. 167. Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 146—47, jvfr. S. 145—146. 18. Septbr.

*3442. SENDEBUD fra Ordensmesteren i Lifland forelægge K. af Danmark en Oversigt over Liflands og Russernes Krigsberedskab. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 147—52. post 18. Septbr.?

*3443. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Hr. Jenns Chrestennsenn, fordum Sognepræst i Rorstrup, og Hr. Chrestenn Friis t. Ouegaardtt, at den sidste paa Grund af hins begangne Misgjerninger og deraf følgende Fredløshed bør føre ham til hans Herredsthing og der lade ham vederfares, hvad Ret er. — *Randers,* thenn mand. n. e. s. Lamberti dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 713—15. 19. Septbr.

*3444. Dom af RAADET i FLENSBORG i en Arvesag mellem den afdøde Bygmester Cornelius Althenas Datter Gerdrud og hans Enke Anne Cornelii. — *Flenszborch,* mand. n. e. Lamberti. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 859—61. 19. Septbr.

*3445. K. CHR. III. befaler Hr. Magnus Gyldenstiern, Stath. p. Kbhvns. Slot, at lade Laugo Brockennhus, Kongens Sekretær, udtage nogle Breve af Hvælvingen i Kbhvns. Slot. — *Drotningborg slött,* then XXI. dag Septembris. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 216—17. 21. Septbr.

*3446. FRANTS V. STITEN, Komthur af Düneburg, og MICHAEL BRUNNOW underrette Raadet i Harrien og Wirland om Underhandlingerne i Danmark. — *Arhuszen,* d. 21. Septembris. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 171. 21. Septbr.

1558.

23. Septbr. *3447. Fru ELLYNNE GØYE opfordrer sin Søn Oluff Mourettzszenn til hurtigst muligt at komme over til sig, da hans Søster (Mette, Holger Rosenkrands'es) er meget syg. — *Klausholłom,* fred. f. s. Myckelss dag. Bricka, Fred. II.'s Ungdomskjærlighed S. 155—56.

23. Septbr. *3448. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Ulricum Mordisin, consiliarium ducis Saxoniæ electoris, in quibus narrat, regem Danorum promisisse, se Revaliam defensurum esse. — Die Septembris 23. Corpus Reformatorum IX. 630.

24. Septbr. *3449. K. GUSTAF I. meddeler Hert. Johan af Finland, at K. af Danmark ikke endnu har svaret de liflandske Sendebud, men sendt sine egne Gesandter til Lifland. — *Stocholm,* 24. Sep. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 93—94.

26. Septbr. *3450. K. CHR. III. meddeler Ordensm. i Lifland, at han har afsendt Gesandter til den russiske Kejser samt sendt 20,000 Daler til Frantz v. Stitten i Lübeck. — *Randerss,* d. 26. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 153.

26. Septbr. *3451. K. CHR. III.'s Instrux for Claus Vhrne t. Beltebierg, Woydislaff Wobisser, Petter Bilde t. Swanholm og Jeronimus Tenner paa deres Sendefærd til Ordensmesteren i Lifland. — *Vff vnserm schloss Drottingburg zu Randerss,* d. XXVI. monatstag Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 154—60.

26. Septbr. *3452. K. CHR. III.'s Instrux for sine Sendebud (de samme som nævnes i Nr. *3451) til Kejseren af Rusland. — *Drottingburg zu Randersen,* den XXVI. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 161—75.

26. Septbr. *3453. K. CHR. III.'s Skrivelse til Kejser Iuan Basilewitz af Rusland, hvori han udbeder sig Lejde for sine Sendebud. — *Randerssen,* d. 26. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 175—78.

27. Septbr. *3454. K. CHR. III. befaler Christoff v. Munnichhausen, Lensmd. p. Kolck, at rette sig efter, hvad de danske Raader ville meddele ham ang. Kongens Beslutning med Hensyn til Slottet i Reval. — *Drottingburgk zu Randerssen,* d. 27. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 179—80.

27. Septbr. *3455. HERLOFF TROLLES Brev til hans Hustru Fru Birgitte Gøye om hans Studehandel, om Hertuginden af Sachsens Ankomst til Kbhvn. m. m. — *Ex Lund,* tirsd. f. Michels. Becker, Herluf Trolle og Birgitte Gøie S. 31—32.

28 Septbr. *3456. LAWGE BROCKENNHWSS underretter Hr. Magnus Gyldenstiernne t. Stiernnholmm, Kongens Statholder, om, at han for 8 Dage siden af Kongen er affærdiget med en af de tydske Sekretærer for at eftersøge nogle Breve i Folen paa Kalundborg Slot og, hvis de ikke fandtes der, da i Hvælvingen paa Kbhvn., dog i Nærværelse af Hr. Magnus, i hvilken Anledning han udbeder sig dennes Raad. — *Kiøbenhaffn slott,* s. Michaelis arch. afftenn. Ny Minerva, Okt.—Dec. 1807 S. 102—103.

28. Septbr. *3457. JØREN JENSSZEN, Bgm. i Lemvig, tilstaar at være Lyder Namensszen i Flensborg 8 Daler skyldig. — *Lemvigh,* paa santh Meckel afften. Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 861.

28. Septbr. *3458. KOMTHUREN af DÜNABURG meddeler Jasper Sieberg, Huskomthur af Riga, at Forhandlingerne med Danmark, der syntes at være nær ved deres Afslutning, ere blevne afbrudte. — *Lubeck,* 28. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 22.

29. Septbr. 1618 se *3515.

29. Septbr. *3459. REKTOR og PROFESSORER ved KBHVNS. UNIV. overlade til Dr. Albert Knoppert et Stykke Jord paa Lidøffue Præstegaards Mark til derpaa at opføre en Vejr-

1558.

mølle, mod en aarlig Skyld til Universitetet af 1 Skilling Grot danske Penge. — *Kiøpnehaffn,* s. Michels dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 97—98.

*3460. JENS BOED (Baad) paa egne og sin Søster Karines Vegne kvitterer sin Morbroder Anders Emmicksen t. Steensgaard for 5 Gaarde i Svaninge og Hostrup Sogne, som han havde udlagt dem som Arv efter deres Morfader Otto Emmicksen t. Reffsøe. — *Odense,* fred. n. e. s. Michels Dag. Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 193. 30. Septbr.

*3461. JUSTUS CLAUDIUS, Revals Sendebud i Danmark, beder K. Chr. III. om Forlening med Landsbyen Wallkull. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 41—43. Septbr.?

*3462. K. CHR. III. befaler M. Hans Taugssenn, Superint. i Ribe Stift, at undersøge Hospitalernes og Skolernes Tilstand i Stiftet og gjøre Forslag om Midler til deres Forsørgelse. — *Ehmcloster,* thendt tredie dag Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 326—28. 3. Octobr.

*3463. K. GUSTAF I. meddeler sin Søn Hert. Erik, at Hertuginden af Sachsen vil underhandle med K. af Danmark om de tre Kroner, og at han sender Charles de Mornay med en Opfordring til den franske Gesandt i Kbhvn., Charles Danzay, om at mægle mellem Danmark og Sverig. — *Stochholm,* d. 3. October. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars hist. VI. 410—11. 3. Octobr.

*3464. Fru ELLYNNE GØYE underretter sin Søn Oluff Mourettzszen om hans Søsters (Mette, Holger Rosenkrands') Død og Begravelse og beder ham snarest muligt at komme over til sig. — *Büghollom,* tiissd. n. e. s. Mickelss dag. Bricka, Fred. II.'s Ungdomskjærlighed S. 156—58. Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 150—51. 4. Octobr.

*3465. K. CHR. III.'s Befaling til Erich Krabbe, Embedsmd. p. Lundenes Slot, om at antage sig en Klage, som Hr. Anders Christiernsenn, Sognepræst i Scharilldt og Aarnborg Sogne, fører mod Thammes Chrestennsen, som har fæstet hans Præstegaard Aarnborg, men ikke har overholdt Kontrakten. — *Mattrup,* then V. dag Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 328—29. 5. Octobr.

*3466. (Den lifl. ORDENSMESTER) tilskriver Fogden p. Sonnenburg og Dr. Rempert (Gilsheim), at han ikke vil søge at faa Slottet Reval tilbage, før han faar Besked fra Danmark. — D. V. Octobr. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 33—36. 5. Octobr.

1619. Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 34—35. 8. Octobr.

*3467. NOTARIALERKLÆRING ang. den mellem den lifl. Ordensmesters Gesandter, Hr. Heinrich Wulff, Fgd. paa Sonnenburg, og Dr. Remberth Gilsen, samt Heinrich Vxkull, K. af Danmarks Høvedsmd. p. Reval Slot, førte Underhandl. om Slottets Overgivelse til Ordenen. — *Reual,* 8. Octobris. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 180—86. Jvfr. Johann Renners Livländ. Historien S. 215—19. 8. Octobr.

1620. Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 30—32. 10. Octobr.

*3468. Hert. HANS stadfæster Staden Burgs Privilegier. — *Vp vnserm schlate Hadersleben,* d. 10. Octobris. (Plattydsk.) Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 32—33. 10. Octobr.

*3469. K. CHR. III. befaler M. Hanns Tagsenn, Superint. i Ribe Stift, og Kapitlet i Ribe at undersøge Anne Nielsdaathers Klage over Hr. Hanns Jenssen i Ansser, fordi han har »paaført« hende nogen Trolddom. — *Kollinghus slott,* thenn 10. dag Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 329—30. 10. Octobr.

*3470. BGM. og RAAD i FLENSBORG meddele Otho Schested t. Kohouede, at de ikke kunne give den af Fængslet udbrudte Jost (Brodersen) nogen Forskrift til Kongen, 11. Octobr.

1558. men gjerne ville adlyde en ny Befaling fra denne om Sagen. — *Flenszborch,* dinxted. n. Dionysii. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 862.

11. Octobr. *3471. Hert. CHRISTOFF af Mecklenburg, Koadjutor i Ærkestiftet Riga, lover Afsendinge fra Ærkebiskop Wilhelm af Riga at opfordre K. af Danmark til at understøtte Ærkebiskoppen mod Moskoviterne. — *Schonebergk,* 11. Octobris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 553—57.

12. Octobr. *3472. K. CHR. III. tilsender Hofpræst Johan Aurifaber i Weimar 100 Daler til Udgivelsen af nogle af Luthers Skrifter. — *Coldingen,* d. XII. Octobr. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 295—96.

18. Octobr. *3473. OTTO SEHESTED forsvarer overfor Kongen sin Optræden med Hensyn til (Jost Brodersen), for hvilken Kongen er bleven ham unaadig. — *Kohouede,* am dage Luce euang. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1044—45.

19. Octobr. *3474. Dr. MATTHEUS FRIESNER melder Hert. Johan af Finland, at de danske Gesandter ventes daglig til Reval, og at den danske Konge ikke har villet modtage Revals Tilbud uden Ordensmesterens Samtykke. — *Reual,* d. 19. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc N. F. I. 269—72.

20. Octobr. *3475. K. CHR. III. kundgjør, at han af særlig Naade har gjenindsat den af Poul Hvitfeldt afsatte Lagmand Ormer Stollassenn som Lagmand norden og vesten paa Island og forlenet ham med Hunewadt Syssel. — *Kollinghus,* fred. p. Galli. Safn til sögu Íslands II. 209—11.

20. Octobr. *3476. De til Rusland og Lifland affærdigede DANSKE SENDEBUD anbefale Raadet i Reval deres forudsendte Skib og Tjenere. — *Coppenhagen,* 20. Octobris. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 187.

20. Octobr. *3477. CHRISTOFF V. MUNCHHAUSSEN tilskriver den udvalgte K. Frederik, at han paa Grund af Modvind er bleven opholdt 4 Uger i Kbhvn. og derfor nu rejser tilbage ad Landevejen. — *Coppenhagen,* d. XX. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. 187—89.

21. Octobr. 1626. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 184—86.

21. Octobr. 1627. Urkundensamml. f Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 33—39.

23. Octobr. *3478. Meddelelse, gjort af en REVALSK RAADSTJENER paa Slottet i Åbo, hvorefter man om Staden Revals Gesandter til Danmark kun veed, at de ere komne tilbage fra Danmark til Bremen. — D. 23. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 40—41.

25. Octobr. *3479. K. CHR. III.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han i Anledning af det paatænkte Ægteskab mellem hans Søn Frederik og Kejserens Datter udtaler sin Frygt for, at der vil blive forlangt egen katholsk Gudstjeneste for denne. — *Kolding,* 25. October. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Norsk hist. Tidskr. II. 63.

25. Octobr. *3480. WILHELM FÜRSTENBERG, Ordensm. i Lifland, meddeler Hert. Johan af Finland, at K. af Danmark misbilliger Christopher Munichhaussens Besættelse af Slottet Reval. — *Wenden,* d. 25. Oct. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 272—73.

26. Octobr. *3481. KAPITEL og SOGNEPRÆSTER i TRONDHJEMS Stift besvare Kongens dem ved Lensmanden Effuert Bild tilskikkede Breve om at holde to Studenter ved Kbhvns. Universitet og anbefale deres Udsendinge M. Christopher Henricsson og Hr. Christopher i Opdall. — *Trondhem,* then XXVI. Octobris. Diplomatar. Norveg. IV. 840—42.

1558.

*3482. Hert. Johan Albrecht af Mecklenburg lover Ærkebiskop Wilhelm af Rigas Afsendinge at ville anmode K. af Danmark om at støtte Opfordringen til Kejseren om at hjælpe Lifland mod Moskoviterne. — *Bantzschaw*, 26. Octobris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 558—59. 26. Octobr.

*3483. Hert. Hans af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tynen at sætte en Fange fra Flensborg i Fængsel i Tønder. — *Haderschleben*, d. 29. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 863. 29. Octobr.

*3484. K. Gustaf I. fraraader Hert. Johan af Finland at nægte Liflænderne det forlangte Laan og fremhæver disses Forhandlinger med K. af Danmark samt dennes Fordring paa Harrien og Wirland. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 95—106. ante 30. Octbr.

*3485. Wilhelm (Fürstenberg), Ordensm. i Lifland, tilskriver Landmarskalken i Lifland, at der kun er ringe Trøst at vente fra Danmark. — *Wenden*, 30. Octbr. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 274—77. 30. Octobr.

*3486. Raadslagning mellem den lifl. Ordens Koadjutor (Gothard Kettler) og flere andre Ordensherrer, hvori forhandles om, hvorledes man atter skal faa Slottet Reval tilbage, efterat K. af Danmark har afvist at modtage det af Christopher Munchhausen. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 28—32. Octobr.

*3487. K. Chr. III.'s Fastsættelse af Embedsindtægterne for Superint. i Vendelbo Stift. — *Kolling*, alle Helgene dag. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 417—19. 1. Novbr.

*3488. K. Chr. III. anmoder K. Philip af Spanien og England om at hjælpe Paul Paissen, Raadmd. i Flensborg, til at faa sit Tilgodehavende hos Andres Rase, Bg. i Hertzogenbusch. — *Coldingen*, d. 8. Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 1045—46. 8. Novbr.

*3489. Herloff Trolle skriver til sin Hustru Fru Birgitte Gøye, at han ikke har kunnet faa Forlov til at drage hjem til Ringkloster; han har gjort adskillige Indkjøb og indbudt Fru Anne Hr. Anders's; hans Svend Jacob vil han for Drukkenskab sende hjem, m. m. — *Kolding*, torsd. d. 10. Novbr. Becker, Herluf Trolle og Birgitte Gøie S. 32—33. 10. Novbr.

*3490. Philippus Melanthon Jacobo Bordingo, medico regis Daniæ, pagellas de inquisitione Bavarica mittit et ab eo petit, ut adjuvet Osii petitionem pecuniæ, quam eques Danicus Hacken ei debet. — Die natali Lutheri. Corpus Reformatorum IX. 656—57. 10. Novbr.

*3491. Dr. Mattheus Friesner meddeler Hert. Johan af Finland Udfaldet af de harrisk-wieriske Gesandters Forhandlinger med K. af Danmark samt fortæller, at de danske Sendebuds Tjenere ere ankomne til Reval, at Slottet skal tilbagegives Ordenen og at Bispen af Øsel har valgt K. af Danmarks Søn til Koadjutor. — *Reual*, d. 11. Nouembris. Schirren, Archiv etc. N. F. I. 277—82. 11. Novbr.

*3492. Jacobus Severini Ripen, ad D. Catharinam Ripis verbi Dei symmystes, a Luca Lossio petit, ut sibi locum quendam in actis apostolicis, coetui suo ecclesiastico exponendis, explicet, eique Nicolaum Jacobi Ripen, sub ejus vexillo militantem, commendat. — *Ripis Cimbrorum*, postridie D. Martini episc. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 138—39. 12. Novbr.

*3493. Dirick Ber og Hinrick Vxkell, Befalingsmænd paa Reval Slot, udstæde Erklæring om Modtagelsen af Proviant til Slottet fra et kongeligt dansk Skib. — *Reuall*, d. 12. dach Nouembris. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 218—19. 12. Novbr.

1558.

13. Novbr. *3494. JURGEN V. AHLEFELDTS Skrivelse til Hert. Hans og Adolf, hvori han hævder sin Ret til at have opsagt Matheus Petersen i Redingestorff hans Fæstegaard (jvfr. Nr. *3413). — *Kiel,* d. 13. Novembris. (Tydsk.) Udt. i Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 863—64.

14. Novbr. *3495. HERLOFF TROLLE lover sin Hustru Fru Birgitte Gøye, at han skal gjøre sit bedste for at komme til Velkommen; han skriver om Flæsk og Konfekt, som skal til Eskild Gøye; sin Svend Jacob sender han hjem, da han ikke kan have ham hos sig for Drik. — *Kolding,* Mand. den 14. Novbr. Becker, Herluf Trolle og Birgitte Gøie S. 33 og i Facsimile bag i Bogen.

14. Novbr. *3496. (ORDENSM. i LIFLAND) tilskriver Komthuren af Dünaburg, at han endnu ikke har hørt noget om de harriske og wieriske Raaders Tilbagekomst fra Danmark. — *Wenden,* d. 14. Nouemb. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 48—50.

16. Novbr. *3497. K. CHR. III. befaler M. Hanns Taugesenn, Superint. i Ribe Stift, at indfinde sig hos Kongen d. 30. Novbr. med Optegnelser om Skolernes og Hospitalernes Indkomster. — *Koldinnghwss,* thenn XVI. Nouembris. Ny kirkehist. Saml. III. 330—31.

17. Novbr. *3498. WILHELM FURSTENBERGK, Ordensm. i Lifland, takker K. Chr. III. for Afsendelsen af Gesandter til Rusland, for de tilsendte 20,000 Daler og for Misbilligelsen af Komthuren af Revals Optræden. — *Wenden,* d. 17. Nouemb. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 219—21.

17. Novbr. *3499. K. GUSTAF I. meddeler sin Søn Hert. Johan, at den danske Adel er den gamle K. Christiern mere bevaagen end den unge Konge, Hert. Frederik; denne siges at skulle ægte Kejser Ferdinands Datter; han opfordrer ham til at ruste sig, da de Danske ved en spodsk Krønike og ved Optagelsen af de tre Kroner i Vaabnet have vist Tegn paa Fjendskab; forøvrigt synes K. af Danmark ikke for det første at ville antage sig de liflandske Sager. — *Upsala,* 17. Nouembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 109—15.

17. Novbr. *3500. CECIL's Memoranda; heriblandt at sende Gesandter til Paven, Kejseren, Kongerne af Spanien og Danmark. — 17. Nov. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 1, jvfr. S. 2.

18. Novbr. *3501. (THOMAS RANDOLPH) meddeler Lord Clynton bl. a., at William, Landgr. af Hessens ældste Søn, er rejst til Danmark og skal giftes med Kongens Datter. — 18. Nov. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 5—6.

19. Novbr. *3502. K. CHR. III. befaler Prioren i S. Knuds Kl. i Odense snarest muligt at lade opføre S. Knuds Kirketaarn til deri at ophænge Stormklokken og andre Klokker; til Hjælp hertil maa han afbryde S. Albans Taarn. — *Kolling,* thenn 19. Nouembris. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. II. 328—29. Engelstoft, Odense Byes Hist. 2. Udg, S. 522—23.

19. Novbr. *3503. WILHELM (FURSTENBERG), Ordensm. i Lifland, opfordrer Dietrich Bher, Fgd. p. Arensburg, til at opgive Reval Slot, da K. af Danmark har misbilliget Komthurens Optræden. — *Wolmar,* d. 19. Nouembr. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 222-24.

23. Novbr. *3504. JUSTUS CLAUDIUS tilskriver Raadet i Reval, at han intet veed om, at Munichhausen skulde have faaet en anden Besked i Danmark end Gesandterne. — *Warberg,* 23. Nouember. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 204—205.

24. Novbr. *3505. K. CHR. III. beder D. Georg Maior om af de hos ham beroende Penge at udbetale 150 Daler til Overbringeren af Brevet Johan Gurtler og selv at beholde de øvrige 50 Daler som en Foræring. — *Kolding,* d. 24. Novbr. (Tydsk.) Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 295.

1558.

*3506. DYRICK BEHER meddeler Ordensm. i Lifland, at han har faaet K. af Danmarks Befaling til at have Tilsyn med Slottet Reval, indtil Kongens Gesandter ankomme; Slottet skal blive forvaltet, som om det var i Mesterens egne Hænder. — *Reuel*, sontags des Aduents. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 54—56 og IX. 225—26. 27. Novbr.

*3507. Hert. ADOLF af Slesvigs Brev til Dr. Maria af England, hvori han undskylder, at han ikke kan imødekomme den af hende anbefalede Kjøbmand med Hensyn til Kjøbet af noget Klæde. — *Gottorp*, 4. kal. Dec. (Latin.) Udt. p. Engelsk i State Papers For. Ser. 1558—59 S. 13—14. 28. Novbr.

*3508. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tinen at opsætte Forhøret over den i Flensborg fængslede Falskmynter, da denne lader, som om han er fra Forstanden; ligeledes skal han sende ham (Hertugen) noget Vox. — *Haderschleben*, d. 29. Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 864—65. 29. Novbr.

*3509. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Otto v. Tinen at indfinde sig ved et Møde i Flensborg d. 13. December og modtage Bevisligheder i Anledning af Striden om det nye Dige. — *Haderschleben*, den letzten Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 865—66. 30. Novbr.

*3510. Hert. HANS af Slesvig og Holsten befaler Iuen Reuentlov, Breida og Christoffer Rantzouw og Gregorius v. Aleueld at indfinde sig med de andre hertugelige Raader i Flensborg d. 13. December til Forhandling med ham. — *Haderschleben*, den letzten Nouembris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 867. 30. Novbr.

*3511. KRIGSFOLKET paa Reval Slot tilbyder Ordensm. i Lifland at overgive Slottet imod Udbetaling af deres Sold og undskylde deres Hylding af K. af Danmark. — *Reual*, uden Dag. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 190—93. Novbr.?

1638. Diplomatar. Dalekarl. III. 184—85. Klemming, Ur en antecknares Saml., Ny uppl. S. 231—33. 3. Decbr.

*3512. DIRICK BERHE og HINRICH VXKUL underrette ved Wigant v. Vngern de danske til Lifland affærdigede Sendebud om Ordensmesterens Forsøg paa at bevæge Soldaterne paa Reval Slot til at træde over til Ordenen og udbede sig deres Raad. — *Reual*, sonnab. n. Andreæ. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 243—15. 3. Decbr.

*3513. K. CHR. III. tilskriver Lensmanden paa Riberhus, at Sandemændene i Skadst Herred skulle være fri for Ægt og Arbejde til Riberhus, saa længe de ere Sandemænd, paa Grund af den store Besvær det er for dem at drage til Viborg Landsthing. — 4. Decbr. — Udt i Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 112. 4. Decbr.

*3514. De af K. af Danmark i Ed tagne KRIGSFOLK paa Slottet Reval spørge Raadet i Reval, hvad de skulle svare paa Koadjutorens Opfordring til at overgive Slottet. — *Reual*, sont. n. Andreæ. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 207. Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 246—49. 4. Decbr.

*3515 (= 1618). I Kancelliregistranten er Brevet dateret: S. Nicolai ep. Dag. 6. Decbr.

*3516. (THOMAS RANDOLPH) tilskriver Throgmorton bl. a. om Landgr. William af Hessens Rejse til Danmark. — *Strasburg*, 6. Dec. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 21—23. 6. Decbr.

*3517. K. GUSTAF I. fraraader sin Søn Hert. Johan at indlade sig med Liflænderne, minder om Halland og Skaane paa Magnus Smeks Tid samt om, at de Danske heller ikke forhaste sig med denne Sag. — *Upsale*, 7. Decembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 116—20. 7. Decbr.

1558.

8. Decbr. *3518. K. CHR. III.'s aabne Brev om Superintendentens Underhold i Ribe Stift. — *Koldinghwss,* thenn VIII. Decembris. Ny kirkehist. Saml. III. 331—32.

8. Decbr. *3519. WILHEM FÜRSTENBERG, Ordensm. og GODDERTT KETTELER, Koadjutor, udstæde Brev om den mellem dem og Besætningen paa Reval Slot trufne Overenskomst, i Følge hvilken bl. a. noget Skyts, tilhørende K. af Danmark, skal holdes forvaret indtil de danske Gesandters Ankomst. — *Reuhell,* tags concept Mariæ. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 211—12. Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 250—55.

9. Decbr. *3520. K. CHR. III.'s aabne Brev, at Sognepræsten i Grindu maa oppebære den Læst Korn i Landgilde, som laa til den gamle Kirke og som Hr. Jens Skiøtte sidst havde i Værge, for at kunne holde en Kapellan, saa at Provstegaarden i Grindu skal bruges til Skole og at der ligeledes oprettes Skole i Ebeltoft. — *Kollinghus,* fred. n. e. s. Nicolai ep. dag. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 189—91.

10. Decbr. 1645. Forordningen er en nedertydsk Oversættelse af Erik Krabbes »traktat von schiffbruchigen gutern«, som i et Haandskrift har staaet lige efter den Koldingske Reces og er bleven forsynet med dennes Datum. Se Schlesw.-Holst. Provinzialberichte 1793 S. 282.

10. Decbr. *3521. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten meddeler Enkedr. Sofie i Kiel, at i Følge Angivelse af Heinrich Rantzow tilkommer der kun Kirken (i Kiel?) dens aarlige Indtægter, alt andet tilfalder K. af Danmark. — *Gottorf,* (10. December). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 14.

10. Decbr. *3522. K. CHR. III.'s Fundats paa Hospitalet i Randers. — *Kolldinghuss,* løverd. prius (ɔ: post) concept. Mariæ. Stadfeldt, Beskr. over Randers S. 279—82. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 230, Anm. 3.

12. Decbr. *3523. NICHOLAS WOTTONS Brev til William Cecil, hvori han bl. a. omtaler K. Chr. (II.)'s Død(!), »som var en død Mand medens han levede«. — *Brussels,* 12. Dec. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 27—28.

12.-27. Decbr. *3524. Forhandlinger mellem K. af DANMARKS til Lifland affærdigede SENDEBUD og den LIFL. ORDENSMESTERS FULDMÆGTIGE ang. Besættelsen af Reval og Betingelserne for Afslutningen af et Forbund. — (*Riga,* 12.—27. Decbr.) (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 256—79, 282—83, 285—86.

13. Decbr. 1651. Trykt særskilt i Kbhvn. 1559 og oftere (Bibl. Dan. I. 633—34), samt optaget i Lovsaml. af 1590, 1642, 1643 og 1670.

13. Decbr. *3525. K. CHR. III.'s aabne Brev, at Lokaterne i Kolling, Vedle, Varde og Holstebro skulle have hvert 1 Pund Korn henholdsvis af Tienden af Hjerdrup, Skiibet, Outrup og Merup Sogne. — *Kollinghus slot,* s. Luciæ virg. dag. Ingerslev, Bidrag t. Kolding lærde Skoles Hist., Bil. S. IV. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 135.

13. Decbr. *3526. Ærkebiskop (WILHELM af Rigas) Erklæring til den (lifl. Ordens)mester, hvori han omtaler en Sendelse fra sig og Hert. Christoffer, Koadjutor i Riga Stift, til K. af Danmark samt Afsendelsen af de danske Gesandter til Rusland for at mægle Fred eller Stilstand. — Dags Luciæ, uden Aar. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 297—99.

14. Decbr. *3527. Erklæring fra den LIFL. ORDENSMESTER til Ærkebispen (af Riga), hvori han omtaler dennes Sendelse til K. af Danmark samt den Instrux, der skal medgives de danske Gesandter paa deres Rejse til Rusland for at mægle Stilstand. — Mitw. n. Luciæ, uden Aar. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 300—302.

1558.

*3528. Beretning af (Diderich Beer og Heinrich Vxkul) om Begivenhederne i Reval, siden de overtog Befalingen paa Slottet i K. af Danmarks Navn og indtil de maatte overgive det til Ordensmesteren. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 193—218. post 15. Decbr.

1655. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1813 III. 184—88. 16. Decbr.

*3529. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten takker Dr. Elisabeth af England for hendes Venlighed imod hans Sendebud og tilbyder, at han selv vil komme til England, saa snart hun ønsker det. — *Gottorp,* 16 kal. Januar 1559. (Latin.) Udt. p. Engelsk i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 33. 17. Decbr.

*3530. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten tilskriver William Cecil, at hans Sendebud, Adam Thraciger, har meddelt ham, at Dronningen ønsker hans militære Hjælp, hvorfor han selv vil komme til England. — *Gottorp,* 16. kal. Jan. 1559. (Latin.) Udt. p. Engelsk i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 33. 17. Decbr.

*3531. Adamus Thracigerus tilskriver William Cecil Nyheder fra Rusland og Tydskland og meddeler, at Hert. Adolf vil komme til England, saa snart Dronningen ønsker det. — *Gottorp,* 16. cal. Jan. 1559. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 33-34. 17. Decbr.

*3532. K. Chr. III. tillægger Sognepræsten i Kolding Konge-, Korn- og Kvægtienden af Erst- (Leirskov-) Sogn i Andst Herred. — *Koldinghuus,* 21. Decbr. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 87. 21. Decbr.

*3533. K. af Danmarks til Rusland affærdigede Sendebud (se Nr. *3451) bede Kejseren om Lejde og om foreløbig Stilstand for Lifland, indtil de have forebragt deres Hverv. — *Riga,* den XXIII. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 280—82. 23. Decbr.

*3534. Holger Rosenkrands, Høvedsmd. p. Bygholm, og Oluf Mouritsen t. Ballerup overdrage deres »Moder« Fru Elline Gøye t. Klausholm, Hr. Mourits Olsens Efterl., Brendtveds Hovedgaard og Gods for hendes Livstid. — *Bigholm,* Juledag. Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 152—53. 25. Decbr.

*3535. Erklæring af den (lifl. Ordens)mester til Ærkebispen (af Riga), hvori han omtaler, at de danske Gesandter have sendt deres Folk til Rusland. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 64—66. post 25. Decbr.

1660. Bricka, Fr. II.'s Ungdomskjærlighed S. 42, Anm. 1. I dansk Overs. smstds. S. 41—42. 27. Decbr.

*3536. K. Chr. III. opfordrer Victorin Strigel i Jena til at modtage Kaldelsen som Professor i Theologi ved Kbhvns. Universitet. — Dinst. in den heiligen Weyhennachten anno etc. 59. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 98—100. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 96. 27. Decbr.

*3537. Udkast (fra liflandsk Side) til Forbund mellem K. af Danmark og Ordensmesteren i Lifland. — (*Riga*, 30. Decbr.) (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 130—37. jvfr. S. 286. 30. Decbr.

*3538. (Den lifl. Ordensmesters) Erklæring til Ærkebispen (af Riga), hvori han tilraader at antage K. af Danmarks Tilbud om at sende Gesandter til Russerne og forestille disse Gesandter Landets Uskyldighed. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 306—10. Decbr.

*3539. Erklæring af den (lifl. Ordens)mester til Ærkebispen (af Riga), hvori han omtaler de Betingelser, paa hvilke de danske Gesandter skulle kunne slutte Stilstand med Russerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 305—306. Decbr.

1558.

Decbr. *3540. Erklæring af ÆRKEBISPEN (af RIGA) til den (lifl. Ordens)mester, hvori han udtaler, at de Betingelser, som efter dennes Forslag skulle medgives de danske Gesandter, næppe ville blive antagne af Russerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 302—305.

Decbr. *3541. ÆRKEBISPEN (af RIGAS) Erklæring til den (lifl. Ordens)mester, hvori han tilraader at opfordre de danske Gesandter til at paaskynde Afsendelsen af en Jæger til Russerne for at anmode om Lejde. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 314—18.

Decbr. *3542. ÆRKEBISPEN (af RIGAS) Erklæring til den (lifl. Ordens)mester, hvori han udtaler sin Glæde over, at de danske Gesandter have affærdiget deres Jæger til Russerne om Lejde. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. I. 318—19.

Decbr.? *3543. CHRISTOFFER V. MUNICHHAUSENS Skrivelse til de til Lifland affærdigede Gesandter, hvori han forsvarer sin Optræden paa Reval Slot. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 229—37.

Decbr.? *3544. Den LIFL. ORDENSMESTERS Svar paa den af Christoff Munchaussen givne Fremstilling af sin Optræden paa Reval Slot. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IX. 238—42.

1668. Diplomatar. Norveg. XII. 813—15.

*3545. CLAUS RANZOW, Amtmd. i Crempe, tilskriver K. Chr. III. ang. Indgreb i Kongens Rettigheder i Holsten, foretagne af Johan Ranzow. Tydsk Udt i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 150.

*3546. Herredsthings Dom, hvorved 5 Gadehuse i Hillersløf i Thy tildømmes Mariager Kl. paa Kirkens Vegne. Udt. i Danske Mag. VI. 195.

*3547. Menige SOGNEMÆNDS Forskrivning, aarligen, naar de tilsiges, at skulle yde til Hillersløf Kirke 48 Tdr. Byg og 1 Td. Rug inden S. Mortens Dag. Udt. i Danske Mag. VI. 195.

*3548. Klage til Hert. Hans af Slesvig og Holsten fra tre KJØBMÆND i Hamburg over to Englændere, som have taget deres Skib, ladet med Salt, mellem Dublin og Cimalum (S. Malo?). (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 61.

*3549. HERMANN PLATENSCHLÄGERS og HINDRICH HAMS' Beretning om Forholdene i Lifland, hvorefter Ordensmesteren er meget forbitret over, at en Del af Harrien og Wirland har givet sig under K. af Danmark. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 26—27.

1558 vel ante.

1558 vel ante.

1669 se 1327 (5. Juni 1555).

1673. Dok. er i det seneste fra 1552, i hvilket Aar Eske Bille døde.

C. 1558.

C. 1558.

*3550. Hert. HANS tilskriver Prins Frederik bl. a., at »Hamestrinnen« og hendes Jomfruer drikke hans Skaal i tre store Bægere Hamburger Øl. — *Haderschleuen*, denn digestach vorm Kreist dage. (Plattydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 40.

*3551. M. PANTALEON, Apotheker, bekjender at være Rentemester Jochum Beck 16 Daler skyldig, som denne har udbetalt til Husleje for ham. (Tydsk.) Archiv for Pharmaci og Chemi XVII. 253.

C. 1558.

*3552. Dr. PAULUS EBERUS, Præst i Wittenberg, og flere Theologer i Wittenberg tilkjendegive Præsterne i Husum, at de billige deres Adfærd med Hensyn til Kirkestraffens Anvendelse. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 646.

*3553. STERCK JOHANN kvitterer Fru Grette Bryske for Afbetaling af en Regning for Varer, som hendes afdøde Husbond Peder Rudt t. Vonnstrup havde kjøbt i Aarene 1556—1558. Vedel Simonsen, Ruderne II. 128—32.

1559.

1559.

*3554. De DANSKE SENDEBUD i Lifland henvise Stænderne i Dorpat til Udfaldet af Fredsunderhandlingerne i Lifland. — 1. Januarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 10—11. 1. Januar.

*3555. DIETRICH BEHRS og HEINRICH VXKÜLLS Skrivelse til de danske Sendebud i Lifland, hvori de forsvare sig imod den Beskyldning, at de frivillig skulde have overgivet Reval Slot til Ordensmesteren. — *Kockenkow*, mont. n. d. neuen Jare. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 11—15. 2 Januar.

*3556. Udkast til Traktat mellem England og Frankrig. Dr. af England indbefatter bl. a. K. af Danmark i Freden. — (6. Jan.) (Latin.) Udtog p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 76—77. 6. Januar.

*3557. M. CLAUS LAURITZSSEN (Skavbo), Professor ved Kbhvns. Univ., tilstaar at have modtaget af Eskil Oxe t. Løgismose 100 Daler, som hans kjæreste Discipel og senere Mæcenas Johan Oxe t. Torsø havde testamenteret ham. — (*Kiøbenhaffn*, ...) dagen n. e. helllighe tre Kongers dagh. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 145. post 6. Januar.

1676 se *3558. 9. Januar.

*3558 (= 1676). For 9. læs 10. Januar. Bricka, Danske Kancelliregistr. 1556—60 S. 240. 10. Januar.

*3559. K. FR. II. befaler M. Hans Taugsenn, Superint. i Ribe Stift, at lade ringe i alle Stiftets Kirker fra Klokken 10 til 12 d. 13. Februar, da K. Chr. III. skal begraves. — ***Koldinghus,*** then X. dag Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 333—34. 10. Januar.

*3560. K. FR. II. meddeler Ordensm. i Lifland K. Chr. III.'s Død, forsikrer ham om sit Venskab og opfordrer ham til at lade Komthuren af Reval blive frigivet. — ***Coldingenn,*** d. X. Januarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 80—81. 10. Januar.

*3561. De DANSKE SENDEBUD i Lifland tilskrive K. Fr. II. om deres Forhandlinger med Ordensmesteren og Stænderne i Dorpat og om deres forestaaende Rejse til Rusland. — ***Riga,*** d. 10. Januarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 16—26. 10. Januar.

*3562. Hert. ERIK foreslaar K. Gustaf I. at sende et Gesandtskab til Danmark og begjære Svar i Løbet af en Maaned i Anledning af Optagelsen af de tre Kroner i Vaabenet, samt at knytte Forbindelser med Peder Oxe, Peder Christiernsson og andre, som vare i Unaade hos K. Christian. — *Calmar*, d. 10. Januari. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från sv. riksarch. II. 78—79. 10. Januar.

*3563. LUCÆ BACKMEISTERI ad Lucam Lossium epistola, in qua voluntatem reginæ Daniæ erga se commemorat. — *Wittebergæ*, 10. die Januar. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 151—56. 10. Januar.

*3564. K. FR. II. befaler Peder Rud, Jørgen Nagel, Jørgen Walkendorff og Hans Lauritsen at ligge i Slotsloven paa Kalundborg Slot. — *Koldinghuus*, d. 11. Januar. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 133 og i Algreen-Ussing, Efterretn. om Kallundborg S. 21. 11. Januar.

1559.

13. Januar. *3565. CHRISTOFFER HENRIKSENN og CHRISTOFFER SØFFRINSENN, Udsendinge fra Trondhjems Stifts Kapitel og Præster, ansøge Kongen om Fritagelse for det Gjæsteri og andre Tynger, som Effuerdtt Bild paa Steinuigholm har paalagt dem imod Ordinansen. — *Colling,* d. 13. dag Januarii. Diplomatar. Norveg. IV. 842—44.

15. Januar. *3566. Enkedr. DOROTHEA lykønsker Dr. Elisabeth til hendes Tronbestigelse og opfordrer hende til at udrydde Katolicismen i sit Rige. — *Colding,* 15. Jan. Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 90—91.

17. Januar. *3567. ORDENSM. i LIFLAND tilskriver Michael Brunnow og Mathies Howroder, at Fjenden rimeligvis ikke vil indrømme nogen Stilstand, og at K. (af Danmark) umuligt i en Hast kan beskytte dem. — *Wenden,* dages Anthonii. (Tydsk.) Schirren, Achiv etc. N. F. III. 84—86.

19. Januar. *3568. ORDENSM. i LIFLAND tilskriver Staden Reval, at de danske Gesandter haabe paa at opnaa en Stilstand af Russerne. — *Wenden,* abends Fabiani et Sebastiani. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 86—87.

23. Januar. 1678. Brudst. i Corpus Reformatorum IX. 729.

25. Januar. *3569. PHILIPPUS MELANTHON in litteris ad Georgium Cracovium mortem regis Danorum commemorat. — Die convers. Pauli. Epistolar. Ph. Melanchtonis libri IV. S. 383—84. Corpus Reformatorum IX. 732—33.

26. Januar. *3570. OLDERMÆNDENE for de tydske Kjøbmænd i Bergen sælge en Bartskærbod ved Bryggen til Christoffer Valkendorf. — *Bergen,* 26. Januar. Udt. i Norske Mag. I. 593.

26. Januar. *3571. ORDENSM. i LIFLANDS Skrivelse til de danske Sendebud, hvori han tilsender dem en fangen Russers Bekjendelser. — *Wenden,* d. 26. Januarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 31.

26. Januar. *3572. PHILIPPUS MELANTHON Alberto Hardebergio scribit, regem Danorum mortuum esse dici, de qua re plura cognoscere exoptat. — Die Polycarpi. Corpus Reformatorum IX. 733—34.

27. Januar. *3573. ORDENSM. i LIFLAND tilskriver de danske Sendebud om Russernes Ødelæggelser og om Uenigheden i Lifland. — *Wenden,* d. 27. Januarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 90—91 og X. 32—33.

28. Januar. *3574. PEDER RUD overdrager med sine Frænders Samtykke sin Hustru, Grethe Bryske, Wonserup Gaard og Gods samt alt sit Arvegods efter sin Død for Livstid (jvfr. No. *2119). — *Wonserup,* løfverd. n. e. s. Pauli convers. Vedel Simonsen, Ruderne II. 133.

28. Januar. *3575. DEMETTHER IWANOWITZ, russisk Stath. i Dorpat, tilskriver de danske Sendebud i Lifland, at det eneste Middel til at afværge Russernes Angreb er, at de liflandske Herrer selv bede Kejseren om Fred. — *Dorbt,* d. XXVIII. Januarii im jare 7067. Tydsk Overs. i Schirren, Archiv etc. N F. X. 34—35.

Januar. *3576. Kejser IWANN BASILEWITZ udstæder Lejdebrev for de danske Sendebud Claus Uhrne Bylten berschen, Wobislaff Wobisser, Peytther Bilde og Jeronimus Thenner. — *Moskowie,* Januarii 7006 (l. 7067). Tydsk Overs. i Schirren, Archiv etc. N. F. X. 8—10.

Januar. *3577. Enkehert. ANNA (af Mecklenburg) tilskriver Hert. Johan Albrecht af Mecklenburg bl. a., at K. af Danmark har sendt sine Afsendinge ind i Lifland. — Uden Datum. (Tydsk.) Lisch, Jahrbüch. f. meklenburg. Gesch. XXII. 70—71.

6. Febr. *3578. ORDENSM. i LIFLAND opfordrer Bestyrerne af Slottet Reval til at indromme de danske Gesandters Fordringer med Hensyn til det kongelige Skyts og Proviant paa Slottet. — *Wenden,* mont. n. Esto mihi. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 97—98.

1559.

*3579. K. Fr. II. befaler Peder Rud at forblive paa Kalundborg Slot indtil videre. — *Kolding,* d. 7. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 133—34 og i Algreen-Ussing, Efterretn. om Kallundborg S. 21. 7. Febr.

*3580. Christopher Mundt tilskriver Will. Cecil om K. af Danmarks Død; hans Efterfølger siges at være fransksindet, en fransk Gesandt har i to Aar været i Danmark; Kongens yngre Broder har kun eet Øje. — *Argentin,* 7. Febr. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 117. 7. Febr.

1681. Den latinske Orig. i Cragii et Stephanii Annales Christ. III. Præfatio S. 116. 8. Febr.

*3581. Eriick Rosenkrandzs underretter K. Fr. II. om Forholdene i Sverig, om den af Indbyggerne i (Varberg) Len aflagte Troskabsed, Byen Varbergs Forarmelse m. m. — *Wardbiieriig slott,* thenn 9. Febr. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 270—71. Udt. og Brudst. i Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 209. 9. Febr.

*3582. De danske Sendebud i Lifland tilskrive K. Fr. II., at de afsende en Beretning om Forholdene med Kongens Skipper Ottho Schigissen, samt tilraade Kongen ikke at lade Øen Øsel komme i fremmede Hænder. — *Reuall,* d. IX. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 46—48. 9. Febr.

*3583. De danske Sendebud i Lifland meddele K. Fr. II., at de ere afrejste fra Riga d. 10. Januar uden at have afsluttet Forhandlingerne med Ordensmesteren, der vil sende et Gesandtskab til Danmark. — *Reuell,* d. XI. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 36—43. 11. Febr.

*3584. 59 tydske Haandværkere i Bergen udstæde Brev om et mellem dem og Lensmanden paa Bergenhus Christoffer Valckendorff afsluttet Forlig. — *Bargenn,* d. elfften Februarii. (Plattydsk.) Diplomatar. Norveg. V. 847—48. 11. Febr.

*3585. Philippi Melanthonis epistola ad Matthæum Lutherum, syndicum Northusanum, in qua ei promittit, se de morte regis Danorum proxime scripturum esse. — Die undecimo Februarii. Corpus Reformatorum IX. 738. 11. Febr.

*3586. Christopher Mundt tilskriver Will. Cecil bl. a., at K. af Danmark skal ægte Kejserens Datter. — *Argentin,* 14. Febr. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 133—34. 14. Febr.

*3587. Dr. Mattheus Friesner meddeler Hert. Johan af Finland, at de danske Gesandter have tilbudt Koadjutoren (Gothard Kettler) Ægteskab med en af K. af Danmarks Døttre, og at Bispen af Øsel har udvalgt Hert. Magnus til sin Efterfølger. — *Reuel,* dynst. n. Inocauit. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 101—104. 14. Febr.

1683. Rettelse i Bricka, Danske Kancelliregistr. 1556—60 S. 248, Anm. 3. 15. Febr.

*3588. K. Fr. II. befaler Mogens Gyldenstjerne paa Khhvns. Slot at sende det store Sejerværk, som Johan Guldsmed gjorde, og en Jern-Kakkelovn. som staar paa Slottet, til Kolding. — *Odense,* 16. Dag Febr. Udt. i Danske Saml. III. 77—78. 16. Febr.

1685. Rettelser i Bricka, Danske Kancelliregistr. 1556—60 S. 250, Anm. 2. 18. Febr.

*3589. Hert. Hans den ældre tilstaar, at Bartram Pogwisch, Wolfs Søn, har søgt Forleningen med Godset Hagen efter sin Farbroder Christoph Pogwisch, men at Tilstaaelsen af visse Grunde er bleven udsat. — *Haus Hadersleben,* d. 18. Febr. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 636—37. 18. Febr.

*3590. K. Fr. II. henlægger Halvparten af Tienden i Tingvold og Vedøens Sogne til Underhold for Skolelæreren og Hørerne i Trondhjem. — *Othense,* d. 19. dag Febr. Diplomatar. Norveg. XII. 818. 19. Febr.

1559.

20. Febr. *3591. K. FR. II. underretter Rektor og Professorer ved Kbhvns. Univ. om, at han har givet M. Rasmus Lætus 200 Joachimsdaler til at studere 2 Aar for udenlands, og beder dem at forbeholde ham hans Plads ved Universitetet og udvise ham en Residens, hvor han imidlertid kan henflytte sit Gods. — *Otthense*, thenn XX. dag Febr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 146.

21. Febr. *3592. K. FR. II.'s Skrivelse til de danske Sendebud i Lifland, hvori han beklager Indtagelsen af Revals Slot og de ved Forhandlingerne med Ordensmesteren indtrufne Vanskeligheder, men samtidig befaler dem uden Hensyn hertil med Flid at arbejde paa Fred med Russerne. — *Mittelfartt*, d. 21. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 48—51.

21. Febr. *3593. PHILIPPUS MELANTHON Joannem Stigelium certiorem facit, Hieronymum Hosium poemata in Daniam mittenda scribere eumque orare, ut epigramma addat; ab eo petit, ut aliquid de laudibus regis mortui dicat. — 21. Febr. Corpus Reformatorum IX. 747. Danz, Epistolae Ph. Melanchthonis ad Stigelium S. 45.

27. Febr. *3594. K. FR. II. befaler Clavs Rantzow, Amtmd. i Crempe, at hindre, at fremmede Kjøbmænd udskibe Korn, hvorover Raadet i Itzehoe, Crempe og Wilster havde klaget. — *Arhausen*, Mont. n. Oculi. Tydsk. Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI. Repertor. S. 90—91.

2. Martii. *3595. FRANCISCUS GYLLENSTIERNN beder sin Fader Hr. Mongs Gyllennstiernn, Stath. p. Kbhvns. Slot, om at anbefale Dr. Maior, der er ham i Faders Sted, til »Hertug« Frederik, samt skriver, at Hans Skogaars Broder har været i Collegii Fængsel for sin Skalkhed. — *Vittennbergh*, d. II. Martii. Ny kirkehist. Saml. IV. 85—86.

5. Martii. 1691. Larsen, Samlede Skrifter I, 3. S. 233.

7. Martii. *3596. K. FR. II. tilstaar Jesper Rantzaus Hustru, Fru Margrete Rantzau, at hun, hvis hun overlever sin Husbond, i 10 Aar efter dennes Død maa beholde Skodborg Len paa de samme Vilkaar, som han har det. — 7. Marts. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 57.

7. Martii. *3597. Dr. MATTHEUS FRIESNER meddeler Hert. (Johan af Finland) K. Chr. III.'s Død samt Rygter om, at de unge Pfalzgrever ved Rhinen og den gamle Kurf. (Frederiks) Sønner med Hjælp fra det burgundiske Hof og de nederlandske Stæder ville angribe Danmark for at gjenindsætte den gamle K. Christiern. — *Reuall*, d. 7. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 119—22.

8. Martii. *3598. Litteræ PHILIPPI MELANTHONIS ad Jacobum Bordingum, medicum regis Daniæ, testimonium de ingenio et moribus Conradi redeuntis continentes. — Die 8. Martii 1556 (?). Corpus Reformatorum VIII. 683—84. 1556 maa være en Fejlskrift for 1559, se Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 648.

9. Martii. *3599. MATHES BESKE tilskriver Jacob Henricksån, Ritmester i Finland, at K. af Danmark er død. — *Reffle*, d. 9. Martii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 122—25.

9. Martii. *3600. (En UBEKJENDT) meddeler Raadet i Reval, at troværdige Folk i Moskov have sagt til ham, at det danske Gesandtskab ikke vil kunne udrette noget hos Storfyrsten til Gavn for Lifland. — (*Moscow*, 9. Martii.) (Plattydsk). Johann Renner, Livländ. Historien S. 234—36.

10. Martii. *3601. HANNS TAUSSONN, Bisp i Ribe, stadfæster Valget af M. Annders Pederssonn Barszboll til Sognepræst i Lintrop og Hirtinng. — *Riipe*, ottensd. n. e. sond. Exaudi. Ny kirkehist. Saml. III. 334—35.

1559.

*3602. K. Fr. II. tilskriver Claus Huitfeld, at de 500 Daler, han har laant Jfr. Mette Marsuinsdatter, maa blive staaende hos hende til Pinse Dag. — *Aarhus*, then X. dag Martii. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 161. 10. Martii.

*3603. K. Gustaf I. tilskriver Clas Christersson Horn bl. a., at de Danske gjøre Sverig mere Skade end Godt, særlig med Hensyn til Kongens Gods i Bleking. — *Wadzstene,* 15. Martii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder IX. 342—44. 15. Martii.

*3604. K. Fr. II. giver Otto Rud Følgebrev til Bønderne til Kongens Gaard i Odense. — *Aarhuus,* d. 17. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 97. 17. Martii.

*3605. Ordensm. i Lifland tilskriver Koadjutoren (Gothard Kettler), at han kun nærer ringe Haab om Hjælp fra Danmark. — *Wennden,* d. XVIII. Marci. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 131—35. 18. Martii.

*3606. K. Fr. II. giver Erik Rud Følgebrev til Bønderne til Vaargaard. — *Aarhuus,* d. 18. Marts. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 63—64. 18. Martii.

*3607. John Mason tilskriver Will. Cecil bl. a., at Hert. August af Sachsen er rejst til Danmark til Kroningen. — 18. March. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 179. 18. Martii.

*3608. Philippus Melanthon Johanni Baptistæ Hencelio orationem de morte regis Danorum, dignam, quæ a multis legatur, mittit. — 19. Marti. Epistolar. Ph. Melanchtonis libri IV. S. 359. Corpus Reformatorum IX. 777. 19. Martii.

*3609. Raadet i Harrien og Wierland beder Cristoffer v. Munchhusen at skaffe K. af Danmarks Stadfæstelse paa deres Privilegier, saa fremt Ordensmesteren afstaar Landet til Kongen. — *Reuell,* sond. Palmarum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 51—53. 19. Martii.

*3610. Otto Taub zu Vynn beder Hr. Magnus Guldenstern overgive indlagte Brev fra Raadet i Harrien og Wierland til Cristoffer Munchhusen. — *Reuall,* sond. Palmarum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 54. 19. Martii.

*3611. Revals Sendebud i Lübeck tilraade Raadet i Reval hellere at søge K. af Danmarks Beskyttelse end Sverigs og Polens. — *Lubeck,* d. 20. Martii. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 255. 20. Martii.

*3612. K. Fr. II.'s Brev, at han har befalet Jørgen Rud Gisselfeldt Gaard. — *Aarhuus,* d. 21. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 43. 21. Martii.

*3613. K. Gustaf I. beder Hert. Johan om at skaffe sig Underretning om de Danskes Forhold til Reval, om deres Underhandlinger med Bispen af Øsel, og om det til Rusland afgaaede danske Gesandtskab. — *Wadzstene,* 22. Martii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till Finlands Häfder IX. 344—49. 22. Martii.

*3614. Dr. Mattheus Friesner meddeler Hert. Johan af Finland, at Christoph Munchhausen vil rejse til Danmark for at føre Hert. Magnus til Lifland, hvor han skal være Biskop af Øsel; det siges, at Russerne og de danske Gesandter forhandle om at ville drage hele Østersøhandelen til Narva. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 137—39. ante 24. Martii.

*3615. Henrik Rantzau, Statholder, underretter K. Fr. II. om sin Samtale med Hert. Adolf om Ditmarsken; Hertugen anstiller sig, som om han ikke har paatænkt noget Tog mod dem. — *Bodtkamp,* am heylligen Ostertage. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. VII. 697—98. 26. Martii.

1559.

c. 26. Martii. *3616. Uddrag af M. LAURENTS MATSENS Regnskab over Frue Kirke i Kjøbenhavns Indtægter og Udgifter fra Paaske 1552 til Paaske 1559. — Uden Datum. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 119—26.

28. Martii. *3617. DE DANSKE SENDEBUD i Rusland forebringe Storfyrsten af Moskov deres Hverv, i hvilke de hævde de danske Kongers Ret til Harrien, Wierland og Reval og bede Storf. om at bevilge den liflandske Orden Fred. — *Mosqua*, d. XXVIII. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 55—58.

31. Martii. *3618. MATTHEUS FRIESNER meddeler Hert. (Johan af Finland), at da Ordensm. Wilhelm Fürstenberg havde indladt sig for meget med de danske Gesandter, har man for at gjøre disse Forhandlinger ugyldige formaaet ham til at overdrage Koadjutoren (Gothard Kettler) Mesterembedet. — *Reual*, d. 31. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III 147—49.

Martio. *3619. Betænkning, afgivet af det sv. RIGSRAAD og Hert. ERIK ang. Befæstning af Elfsborg og Bevogtning af Landevejene, som føre til Danmark. — Uden Datum. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter 1521—1718 I. 646—51.

3. Aprilis. *3620. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler sin Faders Begravelse samt Faren ved Lothringens og Pfaltz's Arvefordringer. — *Arhausen*, 3. April. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 348—50.

4. Aprilis. *3621. Ordinans og Skraa for Bagerne i Helsingør, givet og stadfæstet af Bgm. og Raad smstds. — *Helsingør*, thennd fierde dag wdi Aprill moneth. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 39—46.

5. Aprilis. *3622. Optegnelse om en Forhandling mellem de danske Sendebud i Rusland og Storfyrstens Fuldmægtige ang. de danske Kongers Ret til Hertugd. Estland. — *Mosqua*, d. 5. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 72—73.

5. Aprilis. *3623. Den russiske Kejser IWANN WASSILOWITZES Svar paa de danske Sendebuds Hverv, hvori han indrømmer fri Handelsforbindelse mellem Rigerne, afviser den danske Konges Fordring paa Estland og lover Lifland Fred, hvis Ordensm. selv vil komme til Kejseren og bede om Naade. — (5. Aprilis.) (Russisk.) Tydsk Overs. i Schirren, Archiv etc. N. F. X. 73—82.

5. Aprilis. *3624. Beretning fra W. ERLE til Dr. Elisabeth af England om hans Forhandlinger med Hert. af Holsten om Oprettelsen af Handelstraktat mellem England og Holsten. — 5. April. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 203.

6. Aprilis. *3625. Dr. ELISABETH af England takker Dr. Dorothea for hendes Lykønskningsbrev af 15. Januar og henviser Dronningen til det Svar, hun har overdraget Johannes Spithovius at bringe hende. — 6. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 204.

6. Aprilis. *3626. Bisp HERMAN af Dorpat beder de danske Sendebud at overrække Ærkebispen af Riga medfølgende Forsvarsskrift, stiller sig under K. af Danmarks Beskyttelse og omtaler, at en dansk Kongedatter siges at ligge begravet i Falkenha. — (*Mosqua*, 6. Aprilis.) (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 59 (Datum efter Orig. i Rigsarchivet).

6. Aprilis. *3627. JOANN. OPORINI ad Joannem a Lascone litteræ, in quibus scribit, se nihil aliud quam præfationem Danicæ ejus historiæ a Pet. Antonis, qui librum ipsum Genevæ apud Crispinum hærere diceret, accepisse. — *Basileæ*, VI. Aprilis. Gabbema, Illustrium et clarorum virorum epistolæ S. 139—40.

7. Aprilis. *3628. DE DANSKE SENDEBUDS Svar paa den russiske Kejsers Erklæring af 5. Aprilis (*3623). — *Mosqua*, d. 7. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 82—86.

1559.

*3629. Optegnelse om de danske Sendebuds Forhandlinger med den russiske Kansler. — *Mosqua*, d. 7. u. 8. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 86—101. 7-8. Aprilis.

*3630. Johan Friis opfordrer K. Fr. II. til af Hensyn til den fra Sverig truende Fare at drage til Kjøbenhavn, men fraraader at sende nogle Rigsraader til Sverig, da K. Gustaf muligvis vilde arrestere dem. — (*Aarhus*, d. 8. April.) Udt. og Brudstykk. i Norsk histor. Tidsskr. II. 97 8. Aprilis.

*3631. Jeremias Rhomer meddeler Hert. Johan af Finland, at Kejseren ikke har villet bekræfte den mellem den gamle Ordensm. og de danske Gesandter i Riga sluttede Overenskomst; de Danske siges først at have forsømt Koadjutoren (Gothard Kettler) og senere, men forgjæves, at have tilbudt ham en dansk Prinsesse til Ægte. — *Reuell*, den andern sontag n. Paschken. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 149—51. 9. Aprilis.

*3632. Kejser Iwann Wassilowitz af Rusland tilkjendegiver Ordensm. i Lifland og Ærkebispen i Riga, at han paa de danske Sendebuds Bøn har indrømmet en Vaabenstilstand fra 1. Maj til 1. November 1559. — D. 11. Aprilis im jahr 7067. Tydsk Overs. i Schirren, Archiv etc. N. F. X. 101—102. Jvfr. Bienemann, Briefe u. Urk. III. 18—19. 11. Aprilis.

*3633. K. Fr. II. giver Maler Jost Verheiden og Hustru Livsbrev paa S. Jørgensgaard ved Kolding. — (*Dronningborg*, 12. April.) Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 168. Datum efter Danske Kancelliregistr. 1556—60 S. 270 12. Aprilis.

*3634. Johan Rantzau, Ridder, meddeler Hert. Adolf, at det paatænkte Tog mod Ditmarsken allerede rygtes, og giver forskjellige Raad om Forberedelserne dertil. — *Bredembergh*, d. 12. Aprilis. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg Mag. VII. 698—700. 12. Aprilis.

*3635. Kejser Iwann Wassilowitz's Afskedserklæring til de danske Sendebud, hvori han indrømmer Liflænderne 6 Maaneders Stilstand, afviser K. af Danmarks Fordringer paa Reval og Estland og tilbyder Forhandlinger om Handelstraktat mellem Rigerne. — D. XXI. (læs XII.) Aprilis. Tydsk Overs. i Schirren, Archiv etc. N. F. X. 103—106. 12. Aprilis.

*3636. Revals Sendebud i Lübeck forsvare i Brev til Bgm. og Raad i Reval deres Optræden paa Gesandtskabsrejsen til Danmark forrige Aar og bede om Raadets Mellemkomst hos Ordensmesteren. — *Dansick*, d. 12. Aprilis. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. III. 20—27. 12. Aprilis.

*3637. Optegnelse om hvad de danske Sendebud i Rusland havde modtaget af Kejseren af Rusland. — 13. Aprilis. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 106—107. 13. Aprilis.

*3638. Biskop Johan af Øsel giver sin Broder Chrisstopher v. Monnychussen Fuldmagt til at aftræde Stiftet til K. Fr. II. — *Arensborch*, frid. p. misericord. dom. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 109—10. 14. Aprilis.

*3639. Peder Scram, Ridder, meddeler K. Fr. II., at hans Bud i Sverig berette, at det af K. Gustaf paatænkte Tog mod Gulland er blevet fraraadet af Rigsraaderne, men at det dog ikke helt skal være opgivet. — *Skeedall*, d. XV. dag Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 56—59. Udt. og Brudstykk. i Norsk histor. Tidsskr. II. 96. 15. Aprilis.

*3640. Dr. Elisabeth af Englands Instrux for Armigil Wade paa hans Sendelse til Hert. af Holsten ang. Oprettelsen af Handelsforbindelser mellem England og Holsten. — 15. April. Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 217—18. 15. Aprilis.

*3641. Dr. Elisabeths Anbefalingsskrivelse for Armigill Wade til Hert. af Holsten. — (15. April.) (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 216. (15. Aprilis.)

1559.

ante 16. Aprilis. *3642. HEINRICH RANTZAU anmoder Grev Otto af Schauenburg om at maatte lægge 900 Ryttere i Pinneberg for det Tilfælde, at Hert. Adolf af Slesvig og Holsten skulde lide Nederlag ved sit Angreb paa Ditmarsken. — Uden Datum. Tydsk Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 162.

18. Aprilis. *3643. PHILIPPUS MELANTHON Hieron. Bomgartnero, senatori Noribergensi, orationem de morte regis Danorum mittit. — Die 18. Aprilis. Corpus Reformatorum IX. 805.

20. Aprilis. *3644. BISPEN af REVALS Erklæring ang. Forslaget om at søge Polens Beskyttelse for Lifland, hvori tilraades ikke at foretage noget, der strider imod de med de danske Sendebud førte Forhandlinger. — *Riga*, d. 20. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 111—13.

21. Aprilis. *3645. HANS BUCH beder K. Fr. II. betænke, at uden Tilsendelse af de fornødne Pengemidler vil han ikke kunne holde Soldaterne samlede. — *Güstrow*, 21. April. (Tydsk.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 231, Anm. 4.

23. Aprilis. *3646. Grev OTTO af Schauenburg anmoder Hert. Ernst af Lüneburg om at gjøre Hert. Adolf af Slesvig og Holsten Forestillinger i Anledning af de Krigsfolk, der ere rykkede ind i hans Land. — *Pinneberg*, sonnt. Cantate. Tydsk Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 162.

25. Aprilis. *3647. MOGHNSS ROSSINKRANNDZ underretter sin Broder (Axel Rosenkrantz) om et Forlig, han har mæglet mellem ham og Stenn Bilde, om det kgl. Paabud til Adelen, at denne skal holde sin Rustning færdig m. m. — *Naffintorp*, tiisd. n. e. Kauntte (!). Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 272—74.

25. Aprilis. *3648. Grev OTTO af Schauenburg tilskriver Hert. Ernst af Lüneburg om Hert. Adolf af Slesvig og Holstens Hvervinger til Krigen mod Ditmarskerne. — *Pinneberg*, 25. April. Tydsk Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 162.

25. Aprilis. *3649. De DANSKE SENDEBUD i Rusland meddele Ordensm. Wilhelm v. Fürstenberg, at de have sluttet en 6 Maaneders Stilstand mellem Rusland og Lifland. — *Gross. Neugarden*, d. 25. Aprilis. (Tydsk.) Napiersky, Russisch-Livländ. Urk. S. 388.

27. Aprilis. *3650. CHRISTOFFER TRUNDSZEN beder K. Fr. II. give hans Søn, der studerer ved Univ. i Kbhvn., det efter Slotsskriveren Lauritz Hanszen ledigblevne Kanonikat i Roskilde. — *Kiøbnehaffn*, then 27. Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. II. S. 44—45.

28. Aprilis. *3651. AXELL ROSENNKRANTZ beder sin Broder Mogens Rosenkrantz at betale Stenn Bilde 1500 Dl. og at sørge for Rustning paa hans Vegne, da han selv ingen Heste eller brugelige Harnisker har (jvfr. No. *3647). — *Hielmso*, fred. n. e. sønnd. Canntatte. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 274—76.

28. Aprilis. *3652. Dr. MATTHEUS FRIESNER meddeler Hert. Johan af Finland Rygter om, at Hert. Henrik af Braunschweig, Frants af Lauenburg og Adolf af Holsten samle mange Tropper, efter nogles Mening mod Ditmarsken, efter andres mod Danmark. — *Reuall*, d. 28. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 174—76.

29. Aprilis. *3653. RUBPRECHT GEYSPUSCHER, kgl. Wundarzt, forpligter sig til at holde et Gjærde ved lige, hvormed det Jordsmon er lukket, hvorpaa Graabrødre Kirke i Ribe fordum stod. — *Ripe*, løffuerd. n. f. sanctor. Philippi et Jacobi apostolor. dag. Thorup, Efterretn. ang. Ribe II, Bilag S. 23—24.

Aprili. *3654. Optegnelse af (JERONIMUS THENNER?) ang. Andragender fra de danske Sendebud i Rusland (Peter Bilde og Claus Uhrne nævnes) til den russiske Kansler. — Uden Datum. (Dansk og Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F X. 70—71.

1559.

*3655. PHILIPPUS MELANTHON Davidi Chytræo scribit, se orationem a Bordingo de pietate et migratione regis Danorum editam etiam Witebergæ a typographis edi curavisse, et se quædam de rege illo, nomine Palladii, scripsisse. — Mense Aprili. D. Chytræi Epistolæ S. 1218—19. Corpus Reformatorum IX. 806. Aprili.

*3656. HEINRICH RANTZAU meddeler K. Fr. II., at Ditmarskerne ventelig ville afbrænde flere af hans Landsbyer, om han ikke faar Tilladelse til at drage ind i deres Land. — Uden Dag. (Tydsk.) Brudst. i Falck, Staatsbürg. Mag. VII. 700—701. Aprili?

*3657. HEINRICH RANTZAU, Statholder, meddeler K. Fr. II., at hans Fader. Hr. Johan, har erklæret Hert. Adolf, at han kun vil drage til Ditmarsken med Kongens og Hert. Johans Vidende og Samtykke. — Uden Dag. (Tydsk.) Brudst. i Falck, Staatsb. Mag. VII. 700. Aprili?

*3658. Beretning fra HEINRICH WULFF, Foged p. Sonnenburg, til Ordensmesteren i Lifland, hvori bl. a. omtales Munchhausens hemmelige Sendelse til Danmark og Bispen af Øsels Forhandlinger med den danske Konge. — Uden Datum. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 4—8. Aprili?

*3659. K. FR. II.'s Landsvist-Brev (under Kansleren Peder Huitfeldts Segl) for Ingemor Suendsson, som uforvarende dræbte Harald Amundsson. — *Oslo*, sanctor. Philippi et Jacobi dagh. (Norsk.) Diplomatar. Norveg. IX. 809. 1. Maji.

*3660. M. ALBERTUS MAJOR Johanni Pistorio de morte uxoris suæ, sororis Johannis, scribit. — *Lintholm Risingmoræ*, 2. Maji. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 645. 2. Maji.

*3661. CHRISTOPHER MUNDT tilskriver Dr. Elisabeth bl. a., at de to Konger (af Frankrig og Spanien) siges at ville sætte den unge Hert. af Lothringen paa Tronen i Danmark. — *Augusta*, 3. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 234. 3. Maji.

*3662. CHRISTOHPER MUNDT tilskriver Cecil, at K. af Danmark med sin Svoger Kurf. Augusts Hjælp samler Tropper til Forsvar af sit Land. — *Augusta*, 3. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 234—35. 3. Maji.

*3663. JOHAN FRIIS's Brev til Mogens Gyllenstjerne, hvori han beklager, at K. Chr. III. ikke modtog de Tilbud, som de liflandske Sendebud gjorde ham i Aalborg. — 5. Maj. Brudst. i Mollerup, Danmarks Forhold til Lifland S. 73, Anm. 1. 5. Maji.

*3664. ORDENSM. i LIFLAND tilskriver Fogden p. Sonnenburg, at han ikke ugjerne har erfaret, at K. af Danmark har afbrudt Underhandlingerne, og tilraader ham at værne Borgen mod Munchhausens Anslag. — *Wenden*, d. VI. Maji. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc N. F. X. 119—21. 6. Maji.

*3665. PHILIPPUS MELANTHON Henrico Paxmanno, doct. med., academiam Goldpergensem gubernanti, scribit, ducem Adolphum 2000 equitum et 60 vexilla peditum in Saxonia habere et Ditmarsis minitari dici, sed urbes, ne aliud agatur, metuere. — Die 6. Martii (!). Corpus Reformatorum IX. 818. Udg. mener, at Marts er en Fejl for Maj, og at 6 bør rettes til 16. Rigtigheden af den sidste Rettelse turde dog være tvivlsom. 6. vel 16. Maji?

*3666. K. FR. II. pantsætter Vaargaard til Erik Rud, Embedsm. p. Riberhus, for 500 rh. Gylden og 1600 Joachimsdaler. — *Koldinghus*, 9. Maj. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 64. 9. Maji.

*3667. PHILIPPUS MELANTHON Jacobo Wigando, pastori ecclesiæ in oppido Weissenfels, pagellas de rege Danorum mittit. — Die 10. Maji. Corpus Reformatorum IX. 816. 10. Maji.

*3668. De DANSKE SENDEBUD i Lifland underrette Biskop Johan af Øsel om deres Forhandlinger med Storf. af Rusland. — *Reuel*, d. 13. monats tag Maji. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 122—24. 13. Maji.

1559.

15. Maji. *3669. Knes IWANN IWANNOWITZ ROSTOFFSKIJ, Wojwod af Sybersze, klager til Fogden i Rossitten over Krænkelse af den paa Foranledning af K. Fr. af Danmarks Gesandt, Claus Werner Beltenbergisch sluttede Stilstand mellem den russiske Kejser og Liflænderne. — *Auff der Sybesze*, im jhar 7067 d. 15. Maji. (Russisk.) Tydsk Overs. i Schirren, Archiv etc. N. F. III. 180—82.

15. Maji. *3670. PHILIPPUS MELANTHON M. Henrico Mollero in aula principis Nassavii scribit, ducem Adolphum exercitum collegisse, ut Ditmarsienses opprimat, sed urbes in littore majores aliud agi existimare. — Die 15. Maji. Corpus Reformatorum IX. 817.

15. Maji. *3671. NICHOLAS THROCKMORTON meddeler Cecil bl. a., at K. Philip af Spanien siges at holde en Del Krigsfolk rede til at hjælpe Hert. af Lothringen paa Tronen i Danmark. — *Boulogne,* 15. May. Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 255—57.

c. 15. Maji. *3672. Skrivelse fra ALEXEI IWANNOWITSCH, Wojwod af Soprof, til Ordensmesteren i Lifland, hvori han klager over Krænkelsen af den paa Foranledning af K. af Danmarks Sendebud af den russiske Kejser indrømmede Stilstand. — Uden Datum. (Russisk.) Tydsk Overs. i Schirren, Archiv etc. N. F. III. 182—83.

17. Maji. *3673. CHRISTOPHER MUNDT meddeler Dr. Elisabeth Rygter om, at de af Hert. Adolf af Holsten omkring Hamburg samlede Tropper skulle benyttes til at sætte Hert. af Lothringen paa den svenske Trone. — *Augusta,* 17. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 259—60.

17. Maji. *3674. MICHAEL BRUCKNER tilskriver Ordensm. i Lifland, at K. af Danmarks, Hert. Adolf af Holstens og andre Fyrsters Rustninger siges rettede mod Ditmarsken, men muligvis gjælde Lifland og Sverig, da Kongen er fortrydelig over, at Mesteren ikke er gaaet ind paa en Overenskomst med ham. — *Lubeck,* mittw. n. Pfingsten. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 184—86.

17. Maji. *3675. PHILIPPUS MELANTHON Davidi Chytræo scribit, orationem D. Bordingi Witebergæ recudi, quam ob rem ei pro exemplari sibi misso gratias agit. — Die 17. Maji. D. Chytræi Epistolæ S. 1219. Corpus Reformatorum IX. 818—19.

18. Maji. *3676. Optegnelse om et Møde mellem Repræsentanter for Raadet i Harrien og Wierland og de danske Sendebud i Lifland, i hvilket de førstnævnte erklære, at de ønske at stille sig under K. af Danmarks Beskyttelse. — *Reual,* d. 18. Maji. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 125—31.

18. Maji. *3677. NICHOLAS THROCMORTON tilskriver Cecil, at Mr. Florence gjør Fordring paa en Sum, som K. Edvard VI. var ham skyldig for hans Rejse til Danmark i Kongens Tjeneste. — *Abeville,* 18. May. (Engelsk.) Udt i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 261—62.

19. Maji. 1716. Jahrb. f. die Landesk. d. Herzogth. II. 114—15.

19. Maji. *3678. De DANSKE SENDEBUD i Lifland tilskrive K. Fr. II. om deres Underhandlinger i Rusland, deres Ankomst d. 12. Maj til Reval og den i England herskende Misfornøjelse over Ordenens Underhandlinger med K. af Polen om Beskyttelse. — *Reuell,* d. XIX. Maji. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 131—38.

(c. 19. Maji.) *3679. Optegnelse om en Forespørgsel fra de danske Sendebud i Lifland til Bestyrerne af Reval Slot ang. Udleveringen af det paa Slottet værende danske Skyts. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 139.

20. Maji. *3680. PHILIPPI MELANTHONIS epistola ad D. Johannem Matthesium de oratione in memoriam regis Danorum ab ejus medico scripta, quam edendam esse judicavit. — 20. Maji. Corpus Reformatorum IX. 823.

1559.

*3681. Christopher Mundt meddeler Dr. Elisabeth, at Hert. Adolf af Holsten har ladet Kejseren vide, at han og hans Broder ville angribe Ditmarsken, men at Rygtet siger, at Angrebet gjælder Sverig og at K. af Danmark understøtter dem. — *Augusta,* 24. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 273. 24. Maji.

*3682. Litteræ Philippi Melanthonis ad Ulricum Mordisin, consiliarium ducis Saxoniæ electoris, in quibus hæc: »De apparatu Holsatico vos existimo certiora scire; sed ex aula Danica scribitur, bellum parari contra Ditmarsos«. — Die 25. Maji. Corpus Reformatorum IX. 825. 25. Maji.

*3683. Dr. Georgius Maior underretter Hr. (Magnus) Gyldenstern om, hvad han har gjort for hans Søn Franciscus, der er optaget i hans Hus, og melder, at han har modtaget 90 Dlr. til hans Underhold. — *Wittenberg,* 29. Maji. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 86—87. 29. Maji.

*3684. Raadet i Riga anmoder Ordensm. i Lifland om at bestemme en Tid, paa hvilken dets Sendebud skulle møde i Wenden for sammen med ham at høre de danske Gesandter aflægge Beretning efter deres Tilbagekomst fra Rusland. — D. 29. Maji. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 192. 29. Maji.

*3685. Christopher Mundt tilskriver Dr. Elisabeth, at K. af Danmark og Hert. af Holsten have angrebet Ditmarskerne. — *Augusta,* 31. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 293—95. 31. Maji.

*3686. Protokol over Forhandlinger ang. Beskyttelse førte mellem de danske Sendebud i Lifland og Ordensmesterens Fuldmægtige. — (*Wenden,* 2—7. Junii.) (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 145—60. 2.-7. Junii.

*3687. Chistiern Nielssen, kaldet til Sognepræst i Faxe, forpligter sig til at betale Universitetet 30 Mark Danske aarligen, samt til at befordre de Højlærde, naar deres Vej falder gjennem hans Sogn. — *Kiøbenhaffn,* thendt fempte dag Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 156—57. 5. Junii.

*3688. Fru Benedicte Mortensdatter skriver til Fru Birgitte Gøye om sin og sin Husbonds, M. Hans Gaases Ankomst til Throndhjem og om den Tort og Spot, der er tilføjet dem af Lensmanden Evert (Bild) og hans Frue, Fru Viveke. — *Trondhjem,* d. 7. dag Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 379—85. 7. Junii.

*3689. Dr. Mattheus Friesners Skrivelse til Hert. (Johan af Finland) om de Danskes Bestræbelser for under den unge Ordensmesters (Gothard Kettlers) Fraværelse at vinde den gamle Ordensm. (Vilhelm Fürstenberg) og Adelen for saaledes at erhverve fast Fod i Landet; endvidere omtales Rustningerne i Holsten. — *Reual,* d. 8. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 199—201. 8. Junii.

*3690. Ordensm. i Liflands endelige Svar til de danske Sendebud, i hvilket han opfordrer dem til hurtigst muligt at skaffe Hjælp fra K. af Danmark. — (*Wenden,* 8. u. 9. Junii.) (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 160—64. 8. og 9. Junii

*3691. K. Fr. II. befaler Kronens Tjenere i Skadst og Gørding Herreder at arbejde til Kongens Gaard Segeberg udenfor Ribe med Møgægt, Pløjning og Høstarbejde, som andre Kronens Tjenere gjøre andensteds. — 9. Juni. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 3—4. 9. Junii.

*3692. Biskop Johan af Øsels Fuldmagt for sine Sendebud til Danmark; de skulle søge K. af Danmarks Beskyttelse for Stiftet, men hvis denne ikke kan opnaas paa de foreslaaede Betingelser, skulle de aftræde Stiftet til Kongen efter Bispens Død, dog under 12. Junii.

1559.

Forbehold af det rom. Riges Tilladelse dertil og mod Forpligtelse til at anerkjende Stiftets gamle Privilegier. — *Arenspurg*, mont. d. 12. Juni. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. III. 253—56. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 164—68.

14. Junii. *3693. K. GUSTAF I. tilskriver Clas Christersson Horn bl. a., at han ikke vil tilstaa de Danske i Viborg større Friheder end andre Fremmede, samt at han ikke kan sende sine Orlogsmænd til Finland, da han stadig bliver advaret mod gamle K. Christierns Arvinger, og heller ikke føler sig sikker for de Danske. — *Stäkeborg*, 14. Junii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. til Finlands Häfder IX. 351—57.

15. Junii. *3694. MICHAEL BRUCKNERS Skrivelse til Ordensm. i Lifland, hvori han omtaler sin Henvendelse til K. af Danmark om Hjælp, den ditmarskiske Krig samt Planer om at indsætte Hert. af Lothringen som Konge i Danmark og Sverig. — *Lubeck*, d. 15. Juni. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 203—207.

18. Junii. *3695. Enkedr. DOROTHEA giver sin Datter Hert. Elisabeth af Mecklenburg Meddelelser om Krigen i Ditmarsken. — *Auf unserm Leibgeding Plön*, 18. Juni. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 163—64.

18. Junii. *3696. FRANDTZ GYLLENSTIERNN tilskriver sin Fader Hr. Mognns Gyllenstiernn, at han i Følge Dr. Bordingii Skrivelse har besøgt M. Esechias, der skal være hans Lærer. — *Vittenberg*, d. XVIII. dag Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 87—88.

19. Junii. *3697. Hert. MAGNUS ønsker sin Broder K. Fr. II. Lykke i hans Krig med Ditmarskerne og henstiller til Kongen, naar han finder det passende for ham, at vende tilbage. — *Dressden*, d. 19. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 169—70.

20. Junii. *3698. VOLQUARDUS JONÆ ad Johannem Pistorium de bello Ditmarsiensi scribit et inter alia commemorat, Hardenbergium juvenem in castris fuisse et cum rege Itzehoam profectum esse. — *In castris sub aperto coelo*, 20. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R II. 645—47.

23. Junii. *3699. PHILIPPI MELANTHONIS epistola ad Hieron. Bomgartnerum, senatorem Noribergensem, in qua de expugnatione Moeldorp oppidi Ditmarsiæ scribit. — Pridie festi Baptistæ. Corpus Reformatorum IX. 835—36.

24. Junii. *3700. JOACHIM BURWITZ's Skrivelse til K. Gustaf I., hvori han omtaler Revals Anmodning til Danmark om Hjælp, Munichhausens Besættelse af Reval Slot i K. af Danmarks Navn og hans Opgivelse deraf samt de danske Gesandters Beretning om deres Sendelse til Rusland; endvidere fremhæver han Sverigs Interesse i at hindre de Danske i at faa Øsel. — *Riga*, d. 24. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 208—11.

29. Junii. *3701. K. FR. II. befaler Anders Gjøe at møde for Kongen og Rigsraadet paa Kbhvns. Slot Torsd. e. Petri ad vinc. (4. August) i Anledning af en Klage fra Jørgen Rud over, at han har forbudt nogle af sine Tjenere at give Kongeskat. — *Kjøb.*, d. 29. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 43.

(Junio.) *3702. De DANSKE SENDEBUDS Beretning til Ordensm. i Lifland om deres Gesandtskabsrejse til Rusland. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 140—44.

Junio. *3703. Storf. af Moskow, IVAN VASILIEVITSCH, tilskriver K. Gustaf I., at han paa K. Frederiks Forbøn ved dennes Sendebud Klaus Vertembelteberskoj (Klavs Urne t. Beltebjerg) har indrømmet Liflænderne Vaabenstilstand til 1. Nov. — *Moskva*, år 7607, i Juni månad. Sv. Overs. i Hjärne, De äldsta svensk-ryska legationsakterna S. 80—82.

1559.

*3704. K. FR. II. befaler Landsdommeren Claus Hvitfeldt at dømme i en Sag mellem Jørgen Rud og Anders Giøe ang. noget Gods, som er magelagt til Jørgen Rud. — *Kjøb.*, d. 4. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 43—44. 4. Julii.

*3705. HANS LYDICSSEN, Sognepræst i Jegind, som er forflyttet til Sembier (Søndbjerg) og Odby, forpligter sig til inden et Aars Forløb at fratræde sit Kald og imidlertid at lægge Vind paa »myn Donatum, rudimenta Joannis Dispauterii et syntaxis« og flittig at studere den hellige Skrift. — *Orlogord*, uonsdag e. visitat. Marie. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 153. 5. Julii.

*3706. K. FR. II.'s Anbefalingsskrivelse til Dr. Elisabeth for Beri Troll samt Paulus Johannis, Caspar Olavi og Jacob Blasson, Borgemestre og Borgere i Kbhvn., hvis Skib er blevet plyndret af Asser Monsen, Bg. smstds. — *Copenhagen*, 5. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558-59 S. 359—60. 5. Julii.

*3707. Beretning om Forhandlingerne imellem de lifl. Sendebud og Hert. Albrecht af Preussen, hvori denne fremhæver, at K. af Danmark har for meget at gjøre med Sagerne i Ditmarsken til, at man kan stole paa, at han vil antage sig Lifland for Harriens og Wirlands Skyld. — *Insterburg*, 6. Julii. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 579—83. 6. Julii.

*3708. Hert. ADOLF, Arving til Norge, tilskriver Dr. Elisabeth, at han har modtaget hendes Brev ved Armigilius Waden og vil affærdige et Sendebud til hende med Fuldmagt til at forhandle om en Handelstraktat. — *Rendsburg*, 8. July. Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 362—63. 8. Julii.

*3709. JOACHIM BURWITZ's Skrivelse til K. Gustaf I., hvori han omtaler Bispen af Øsels Hensigt at ville give sig under Danmark og Sverigs Interesse i at forhindre det. — *Riga*, d. 11. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 232—34. 11. Julii.

*3710. Studenten HANS PERSSEN lover til en bestemt Tid i Bøde for en Forseelse at betale Universitetets Rektor 17 Mark Danske til fattige Studenters Underhold, samt i Fremtiden at opføre sig, som det en god Student anstaar. — *Køffuenhaffn*, then 12. dagh Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 157. 12. Julii.

*3711. K. FR. II. beder Rektor og Professorer ved Kbhvns. Univ. at lade deres Bønder i Kbhvns. Len i Anledning af Kroningen deltage i Ægter af Hø og Strøelse til Kbhvns. Slot med Kronens Bønder, der føle sig overbebyrdede. — *Kiøbenhaffnn slott*, thenn XVIII. dag Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 158. 18. Julii.

*3712. K. FR. II. giver Hert. af Braunschweig Oplysninger om sin Deltagelse i Angrebet paa Heyde i Anledning af en formodet Beretning fra Ritmester Asch v. Holle, hvorefter han skulde være dragen bort med sin Broder Hert. Hans, førend Angrebet skete. — *Uff vnserm schlosz zu Coppenhagen*, d. 18. Julii. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. 164—66. 18. Julii.

*3713. Vidnesbyrd af BERGENS Borgemestre, Raad og Lagrettesmænd om en mellem Christoffer Valkendorf og de tydske Kjøbmænds Fuldmægtige stedfunden Forhandling. — *Bergen*, 22. Juli. Udt. i Norske Mag. I. 593—94. 22. Julii.

1756. Rettelser i Bricka, Danske Kancelliregistr. 1556—60 S. 296, Anm. 1. 25. Julii.

*3714. NICHOLAS THROCKMORTON meddeler Dr. Elisabeth bl. a. et Rygte om, at den unge Konge af Danmark er død. — *Paris*, 27. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 415—19. 27. Julii.

1559.

28. Julii. *3715. WILLIAM CECILS Skrivelse til nogle skotske Jarler, hvori han ytrer, at han ikke kjender nogen bedre reformeret Stat end Danmark. — 28. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 423—25.

31. Julii. *3716. Hert. ADOLF af Holstens Skrivelse til Cecil, hvori han udtaler sin Glæde over Elisabeths Tronbestigelse og Indførelsen af Reformationen i England. — *Gottorp*, prid. cal. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 432.

8. Augusti. *3717. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han i Anledning af sin Rejse til ham beder ham sende sig »ein frei sicher Geleit für gute Räusche und Trinke«. — *Brandenburg*, d. 8. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. III. 348—49.

10. Augusti. *3718. RAADET i REVAL opfordrer Ordensm. i Lifland til at skrive til K. af Danmark og beklage sig over Tilførslen til Russerne. — 10. Augusti. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 239—44.

12. Augusti. 1761. Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 94—101. Trykt i Kbhvn. 1567, 1572 og 1583, samt optaget i Lovsaml. af 1642, 1643 og 1670. Jvfr. Secher, Forordninger etc. 1558—1660 S. 54—57.

18. Augusti. *3719. K. GUSTAF I. tilskriver Hert. Johan, at Hert. Frederik af Danmark nu giver gode Ord med Hensyn til Lage Braes Klager over ham (Gustaf Vasa); hans Kroning skal være opsat endnu nogen Tid. — *Reffenäs*, 18. August. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 132—35.

19. Augusti. *3720. Kejser FERDINAND I.'s Møntordning. Imellem de forbudte fremmede Sølvmønter nævnes danske hele og halve Sølvstykker, imellem de forbudte indenlandske smaa Guldmønter en holstensk og to danske. — *Augspurg*, sambst. d. 19. monats Augusti. (Tydsk.) Lünig, Teutsche Reichs-Archiv, Pars generalis I. 334—49.

20. Augusti. *3721. Skrivelse fra Østrig, hvori omtales K. af Sverigs Planer mod Danmark og K. af Danmarks Forbund med flere tydske Fyrster. — 20. August. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 375—76.

21. Augusti. *3722. Optegnelse om det lifl. Sendebuds Forhandlinger med Hansestæderne, hvori omtales K. Chr. III.'s Gesandtskab til Russerne samt Tilførslerne til disse fra Danmark. — *Lubeck*, d. 21. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 256—66.

27. Augusti. *3723. K. FR. II. tilskriver Dr. Elisabeth om sit venskabelige Sindelag imod hende og bebuder et Gesandtskabs Afsendelse til England, hvilket hidtil er blevet forsinket paa Grund af Krigen med Ditmarskerne og Kongens nu fuldbyrdede Kroning. — *Copenhagen*, 27. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 503.

28. Augusti. *3724. K. FR. II. befaler Christoffer v. Munchausen hurtigst at indfinde sig hos Kongen med den Instrux og Fuldmagt, han har faaet af sin Broder. — *Coppennhagenn*, d. 28. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 170—71.

29. Augusti. *3725. K. FR. II. erklærer, at Hert. Magnus' Andel i Fyrstendømmerne Slesvig og Holsten skal staa Hertugen aaben, hvis det ikke lykkes Kongen at skaffe ham Bisped. Øsel eller et andet Stift. — *Coppenhagen*, d. 29. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 171—72.

29. Augusti. *3726. Hert. MAGNUS af Slesvig og Holsten kvitterer sin Broder K. Fr. II. for Modtagelsen af al Arv i rørlig Ejendom efter sin Fader. — *Coppenhagen*, d. 29. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 172—74.

29. Augusti. *3727. WILL. CECIL tilskriver Throckmorton bl. a., at Jarlen af Arran vil rejse tilbage til Skotland over Danmark. — *Hampton Court*, 29. Augusti. Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 508—509.

1559.

*3728. Hert. Magnus giver Afkald paa sin Arvedel af Hertugd. Slesvig og Holsten for det Tilfælde, at han opnaar Besiddelse af det til ham aftraadte Øsel Stift, eller ogsaa hans Brødre, hvis dette ikke sker, forsørge ham paa anden lignende Maade. — *Coppenhagen*, d. letzten Augusti. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 245—46. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 174—76. 31. Augusti.

*3729. Betænkning ang. Englands Forhold til Skotland, i hvilken omtales, at der er sluttet Overenskomst med K. af Danmark ang. Overførelsen af tydske hvervede Tropper til Skotland, imod at Lothringen opgiver sine Fordringer paa Danmark. — (August.) (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1558—59 S. 519—23 (§ 22). Augusto.

*3730. K. Fr. II. tilskriver Ærkebispen af Riga, at han ikke vil modtage de dorpatske Stænders Tilbud om at vælge hans Broder Hert. Magnus til Biskop, da Stiftet er i Russernes Hænder og de liflandske Stænder ere indbyrdes uenige. — *Calenburg*, d. 1. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 176—78. 1. Septbr.

*3731. K. Fr. II. tilskriver Biskop Johan af Øsel, at han fastholder de af ham (Kongen) foreslaaede Betingelser for Aftrædelsen af Stiftet og har hidkaldt Christoff v. Munichausen for at afhandle Sagen med ham. — *Holbeck*, d. 1. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 178—79. 1. Septbr.

*3732. K. Fr. II. forlener Hr. Niels Lange med Riberhus Len. — 3. September. Udt i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 78—79. 3. Septbr.

*3733. Hansestæderness Svar til de lifl. Sendebud, hvori omtales den uhindrede Tilførsel fra Danmark til Rusland. — D. 7. Septembris. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F III. 287—89. 7. Septbr

*3734. K. Fr. II. forlener Erik Rud med Halsted Kloster, Ravnsborg Len, Haaby, Sørup, Abeltoft, Vesternæs og Mabølle Birker. — *Gedsør*, d. 8. Septbr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 64. 8. Septbr.

*3735. Dr. Georgius Maior tilskriver Hr. Magnus Guldenstern, Stath. p. Kbhvns. Slot, at hans Søn Franciscus har faaet M. Johannes Bokelius til Lærer og er flyttet ind hos Slotspræsten M. Paulus Krell, Maiors Svigersøn, samt sender en Liste over Sønnens Udgifter. — *Wittembergk*, 10. Septembris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 88—90. 10. Septbr.

*3736. Frands Gyldenstjerne melder sin Fader, Hr. Mogens Gyldenstjerne, at han efter Philippi (Melanchthons) Raad er flyttet til Dr. Maiors »Svoger« tilligemed M. Bochellius. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. IV. 90. c. 10. Septbr.

*3737. K. Fr. II. tilskriver Biskop Johan af Øsel om Udbetaling af Sold til Krigsfolket paa Arensburg Slot. — *Warnburg*, d. XI. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 179—80. 11. Septbr.

*3738. K. Fr. II. forlener Otte Brade, Embedsmd. p. Aalborghus, med en Kirkegaard i Rebelberg i Skaane, som Hr. Claus Bilde sidst i Værge havde. — *Kjøb.*, d. 19. Sept. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 94—95. 19. Septbr.

*3739. K. Fr. II. forlener Otte Brade med Provstiet i Han Herred og Mors, som M. Niels Friis sidst havde, uden Afgift, mod at han aarlig lader høre Regnskab i alle Kirkerne. — *Kjøb.*, 19. Sept. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 94 19. Septbr.

*3740. K. Fr. II. befaler Hr. Erik Krabbe og Hr. Herluf Trolle tillige med nogle Kanniker i Roskilde at optage Syn over Provstegaardens Tilstand smstds. efter Anders Barbys Død. — 19. September. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 45. 19. Septbr.

1559.

21. Septbr. *3741. VOLQUARDUS JONÆ Johanni Pistorio de vocatione sua ad ecclesiam Gardingensem scribit. — *Slesvici*, die Matthæi. Muhlius, Commentat. de reform. S. 95—96.

25. Septbr. *3742. K. FR. II. tillader, at Daniel Oluffsen (Chrysostomus), der er kaldet til Sognepræst i Hjørring i Stedet for afdøde Hans Brodersen, maa nyde dette Kald saaledes, at han i 3 Aar fortsætter sine Studier og i den Tid lader Kaldet betjene ved en duelig Kapellan. — *Kiøbnehaffn*, then XXV. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 159. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. II. 616—17.

25. Septbr. *3743. Epistola M. JOHANNIS LAGONIS Ripensis Joanni Pistorio data, in qua commemorat, se Haffniæ in coronatione fuisse ibique de matrimonio Pistorii a M. Paulo Nouiomago audivisse; scribit, se intra paucos dies Flensburgum se conferre decrevisse, ut regi injurias sibi a canonicis allatas exponat. — *Ripis*, 25. Sept. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 647—48.

26. Septbr. *3744. Traktat mellem K. FR. II. og CHRISTOFFER v. MÖNNICKHAUSEN paa Biskop Johan af Øsels Vegne, hvorved den sidstnævnte lover at afstaa Stiftet Øsel og Wieck til Hert. Magnus tillige med Fæstningen Arensburg imod Udbetaling af 30,000 Daler. — *Nyburg*, d. 26. Septembris. (Tydsk.) Mollerup, Danmarks Forhold til Lifland S. 168—71. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 180—84.

26. Septbr. *3745. Traktat mellem K. FR. II. og CHRISTOFFER v. MONNIGKHAUSEN paa Biskop Johan af Øsels Vegne, hvorved den førstnævnte tager Stiftet Øsel og Wieck i sin Beskyttelse med Ret til at indsætte Bisper dér. — *Niburch*, d. 26. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F III. 295—300 og X. 184—89.

26. Septbr. *3746. BGM. og RAAD i REVAL klage til den russiske Statholder i Wesenberg over, at de danske Sendebud paa Tilbagerejsen fra Rusland ere blevne anholdte i Iwanogorod. — *Reuell*, d. 26. Septembris. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. III. 186—87.

29. Septbr. 1770. Rettelse i Bricka, Danske Kancelliregistr. 1556—60 S. 316, Anm. 3.

29. Septbr. *3747. PEDER CHRISTIERNNSENS Revers til K. Fr. II., hvori han forpligter sig til at opholde sig paa sin Gaard Hielmsøe og ikke begive sig uden for det Sogn, hvori denne Gaard ligger. — *Køpnnehaffnns slott*, s. Michaelis dag. Ryge, Peder Oxes Levnet S. 219—21.

29. Septbr. *3748. CASPAR PASLICH, Lic. jur., M. Johanni Monasteriensi de morte Andreæ Barby et heredidate ejus scribit. — *Hafniæ*, die Michaelis. Brudstykk. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. II. 753—54.

4. Octobr. *3749. LUCÆ BACKMEISTERI ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, se cum regina Daniæ in comitatum Oldenburgensem ad sororem ipsius ivisse, et historiam de Carolo imperatore, quam ab electore principe (Saxoniæ) Hafniæ audivit, narrat. — *Itzehoæ*, die 4. Octobr. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 150—51.

10. Octobr. *3750. K. FR. II. erklærer, at da Fru Tale Wlffstannd, Pouell Laxmands Efterleverske, har tilsagt ham 1000 Joachimsdaler, om hun gifter sig inden 6 Aar, har han lovet hende den samme Sum, om hun forbliver Enke i den nævnte Tid. — *Ebbelholt closter*, then 10. dag Octobris. Personalhist. Tidsskr. II. 67—68. Fru Tales Gjenbrev smstds. S. 68.

10. Octobr. *3751. Dr. ELISABETH af England takker K. Fr. II. for hans Skrivelse af 27. August (No. *3723) og bevidner ham sit venskabelige Sindelag. — *Westminster*, (10. Octobr.) (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 30.

11. Octobr. *3752. Raadstuevidne om den franske Vin, som var inde paa Hanns Tygesens og Frans Olufsens Skib, som laa for Medelborre i Sjælland, og som en Franskmand ved Navn Christopher Jorspegt havde tilbudt flere Borgere i Ribe. — *Ripis*, thend XI. dag Octobris. Adler, Efterr. ang. Ribe VIII. 106—107.

1559.

*3753. K. FR. II. forlener Jørgen Rud, Embedsmd. paa Gisselfeldt, med Fredsgaard, som Fru Elline, Mourids Skaves, sidst havde. — *Faurholm*, d. 12. Octobr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 44—45. 12. Octobr.

*3754. K. FR. II. tilskriver Peder Bilde, at han ikke kan imødekomme dennes Ønske om at faa noget af det Gods tilbage, som hans Forfædre havde skjænket Skovkloster. — *Vort Jagthus Kongsgaarden paa Halsnæs*, d. 15. Oktobr. Brudst. i Hist. Tidsk. 5. R. V. 295—96. 15. Octobr.

*3755. Biskop JOHAN af Øsel befuldmægtiger Ditterich Beer, Fgd. p. Arensburg, og Cunrad Burmeister til at overdrage Øsel Stift til K. Fr. II. — *Arnsburgk*, mont. d. 16. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 189—92. 16. Octobr.

*3756. Instrux for Biskop JOHAN af Øsels Sendebud til Ærkebispen af Riga, hvori han klager over de haarde Betingelser, K. af Danmark stiller for Modtagelsen af Stiftet, og beder om Ærkebispens Raad. — *Arnspurg*, mitw. (? mont.) am tag Galli. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 192—97. 16. Octobr.

*3757. Kejser FERDINAND I.'s Skrivelse til Ærkebiskop Wilhelm af Riga, hvori han omtaler, at Rigsdagen i Augsburg har opfordret Kongerne af Spanien, England, Danmark, Polen og Sverig til at understøtte Liflænderne mod Muskoviterne. — *Wien*, d. XVII. tag Octobris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 718. 17. Octobr.

*3758. K. FR. II. befaler Jfr. Mette Marsuinsdatter at tilholde Fogeden i Maribo at hjælpe Fru Anne, Jørgen Vrnes Efterleverske, til at faa Dom over Rasmus Hetland og hans Hustru, der har dræbt hendes Foged. — *Wort Jagthus Kongsgaarden paa Halsnes*, then XIX. Octobris. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 161—62. 19. Octobr.

1775. Corpus Reformatorum IX. 949—50. 20. Octobr.

*3759. Dr. ELISABETH tilskriver Hert. Adolf af Holsten, at hun har henvist de af Adam Thrasiger forebragte Hverv til sit Raad. — *Westminster*, 20. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 43. 20. Octobr.

*3760. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler et Forbund mellem Sverig og Lothringen imod Danmark. — 21. Octob. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 374. 21. Octobr.

*3761. Dr. ELISABETH takker Hert. Adolf af Holsten for hans Forsikringer om, at han ikke føler mindre Venskab for hende end Kejser Karl og K. Philip. — 22. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 47. 22. Octobr.

*3762. K. FR. II. anbefaler Matthias Lampe, Johannes Zickerbecker og Henry Abel, Bg. i Kbhvn., der ere blevne bedragede af den i England boende Peder Jensen, til Dr. Elisabeth. — *The palace of Abrahamsdorf*, 7. cal. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 61. 26. Octobr.

*3763. PHILIPPUS MELANTHON Jacobo Bordingo, medico regis Daniæ, complures res novas narrat, eique confessionem Augustanam in Græcum conversam mittit. — Die 26. Octob. Corpus Reformatorum IX 953. Et Brudst. smstds. S. 935 (hvor det er henført til Septbr. 1559). 26. Octobr.

*3764. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler Planer ved det lothringske Hof om et kombineret Angreb af Grumbach paa Sachsen, af Grev Christoffer af Oldenburg paa Holsten og af de Svenske paa Skaane. — *Jagdhaus Abramsdorf*, d. 27. October. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 351—52, 374—75. 27. Octobr.

1559.

28. Octobr. *3765. K. FR. II. forunder Frederich Christiernnsen, Fgd. p. Abramstorp Gaard, den aarlige Landgilde af Kronens Gaard Kongsgaarden i Stævns Herred, samt Løfte om at erholde denne Gaard i Fæste efter den nuværende Fæsters Død. — *Abramstorp,* 28. Octobris. Ann. for nord. Oldk. 1855 S. 79—80.

29. Octobr. *3766. Hertuginde (Enkedr.) SOFIE beder Raadet i Itzehoe om toldfri Gjennemførsel af Tømmer til Hamburg. — *Vf unserm wyddumbschlosz Kiell,* (29. October.) Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 91

31. Octobr. *3767. K. FR. II. befaler Jørgen Rud at lade Herluf Skave følge den Skyld og Landgilde, som er falden af Fredsgaards Len før S. Mikkels Dag. — *Roeskilde,* d. 31. Octobr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 45.

1. Novbr. *3768. GREVEN af BOSSU's Skrivelse til Enkehert. Christina af Lothringen, hvori han anbefaler hende hendes Datters Ægteskab med K. Fr. II. som den eneste Maade, hvorpaa hendes Slægt kan komme tilbage til Danmark; han fremhæver, at Partiet ønskes af Rigsraadet og af alle Herrer og Folk i Kongeriget. — (1. November.) (Tydsk.) Brudstykk. i Norsk hist. Tidskr. II. 70.

2. Novbr. 1779. Diplomatar. Norveg. XII. 819.

2. Novbr *3769. K. FR. II. befaler Hr. Magnus Gyldenstjerne, Hr. Herluf Trolle og Jørgen Rud at udlægge Peder Oxes Søskende saa meget Gods, som de kunne bevise med Rette tilhører dem. — *Roeskilde,* d. 2. Nov. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 45.

2. Novbr. *3770. K. FR. II. forlener Borchort v. Popenheim med Kronens Gaard i Abramstorp, hvorhos han giver ham Befaling over alle Kronens Skove i Kbhvns. og Krogens Len. — *Roskilde,* then II. dag Nouembris. Ann. for nord. Oldk. 1855 S. 83.

2. Novbr. *3771. RAADET i LÜBECKS Skrivelse til Ordensm. i Lifland, hvori det omtaler Tilførslen til Russerne fra Danmark. — 2. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 317—21.

6. Novbr. 1780. Diplomatar. Norveg. XII. 819—20.

13. Novbr. *3772. HUBERTI LANGUETI epistola ad D. Ulricum Mordisium, electoris Saxoniæ consiliarium præcipuum, in qua hæc sunt: »Non dubito vos scire jussu regis Sveciæ erasas esse tres coronas (quæ sunt insignia regni Svecici) sculptas in nave Danica, quæ in portum Stokholmensem appulerat«. — *Vitembergæ,* idib. Nouemb. Hub. Langueti Epistolæ II. 19—20.

14. Novbr. *3773. K. FR. II. tilskriver Biskop Johan af Øsel, at han har forhandlet med hans Broder Cristoff v. Munchhawsen om den »bevidste Sag«. — *Niburg,* d. 14. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 197—98.

14. Novbr. *3774. K. FR. II. tilkjendegiver Ordensm. i Lifland, at han ved dennes Sendebud har modtaget Efterretning om Afslutningen af Forhandlingerne med K. af Polen om Beskyttelse, samt forlanger Bevis af Ordensm. for Modtagelsen af de 20,000 Daler m. m. — *Niburgk,* d. 14. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 198—200.

16. Novbr. *3775. PRÆLATI et CANONICI CAPITULI RIPENSIS in litteris ad rectorem et professores Universitatis Hafniensis datis deplorant, se ex commendatione eorum stipendium suum Jacobo Matthiæ tradere non posse, quum Erico Severini hypodidascalo illud jam contulissent. — *Ripæ,* 16. Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 100—101.

1559.

*3776. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han tvivler paa, at Spanien og Frankrig ville hjælpe Lothringen, og heller ikke anser Sverig for farlig; dog maa denne Magt nødigt styrkes ved et engelsk Ægteskab. — 16. Novemb. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 375. 16. Novbr.

*3777. Skiftebrev mellem Lauge Brock og Jens Truidsen (Ulfstand) om Ager og Eng, Mark og Skov liggende til Vemmetofte Hovedgaard. — *Vemmetofte*, fred. n. e. s. Martinidag. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 71—72. 17. Novbr.

*3778. Hubertus Languetus Ulrico Mordisio, consiliario electoris Saxoniæ, scribit, D. Adamum Tracigerum, qui nomine Adolphi principis Holsatiæ in Angliam iverat, multis muneribus ornatum revertisse et principi suo annuum stipendium 4000 coronatorum impetrasse; Adolphum ipsum fortasse brevi in Angliam cum milite navigaturum esse. — *Witembergæ*, XVIII. Nouemb., sine anno. Hub. Langueti Epistolæ secr. ad Augustum II. 20—21. 18. Novbr.

*3779. (D. Ulricus Mordisius, electoris Saxoniæ consiliarius) Huberto Langueto, Witebergæ agenti, scribit, Carolum Danreum (lege: Danzæum), legatum regis Galliæ apud regem Daniæ, nunc cum rege Sveciæ esse, fortasse ut hujus animum erga Danum exploret; de rumoribus conatuum ducissæ Lotharingiæ pro filio adversus Daniæ regem scribit, de quibus Languetus oratur, ut diligenter inquirat. — *Dresdæ*, 20. Nov. Hub. Langueti Epistolæ secr. ad Augustum II. 21—23. 20. Novbr.

*3780. Ærkebiskop Vilhelm af Rigas Svar til Biskop Johan af Øsels Sendebud, hvori han billiger dennes Forhandlinger med K. af Danmark. — *Kokenhusen*, d. 22. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 201—203. 22. Novbr.

*3781. K. Gustaf I.'s Skrivelse til Hert. Erik, hvori han omtaler, at der er Grund til at frygte for Fjendtligheder fra Danmark. — *Stocholm*, 25. Nowembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. III. 337—39. 25. Novbr.

*3782. Epistola Huberti Langueti ad D. Ulricum Mordesium, electoris Saxoniæ consiliarium, de Adolpho Holsatico, qui fortasse aliquid in Anglia efficiet; de conatibus ducis Lotharingiæ adversus Daniam, quos ad turbandos rex Danicus non male faceret, si primogenitam ducissæ filiam in uxorem peteret; de dissidiis inter Danos et Svecos, quæ maxima ex parte proveniunt e fastu eorum, qui ad negotia tractanda mittuntur. — *Vitembergæ*, 25. Nov. Hub. Langueti Epistolæ secr. ad Augustum II. 24—26. Brudst. i Fant, Observat. hist. Svecanam illustr. II, Pars XVI, S. 3—5. 25. Novbr.

1784. Camerer, Vermischte Nachr. I. 350—59. 26. Novbr.

*3783. Inventarium paa Breve og Bøger i Helnekirke Kloster udenfor Lund, optaget efter Hr. Magnus Gyldenstjernes Opfordring af Jon Turson og to andre lundske Kanniker. — D. 27. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. Till. S. 36. 27. Novbr.

*3784. K. Fr. II. befaler Hr. Niels Lange, Embedsmd. p. Riberhus, at yde de fattige Personer i Skolen den Almisse af Slottet, som de plejede at faa. — 28. Novbr. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 80. 28. Novbr.

*3785. K. Fr. II. befaler Hr. Herloff Trolle, Lensmd. p. Kbhvns. Slot, at forhandle med Superintendenten D. Peder Palladius, der formedelst Sygdom ikke kan varetage sit Embede, om at fratræde dette, saa at M. Hans Albretssen kan beskikkes i hans Sted. — *Nyborg*, then XXIX. Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 161—62. 29. Novbr.

*3786. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Univ. afvise af Mangel paa Bevis en Sag, hvorunder Joachim Guebin (eller Grebbin), Bg. i Magdeburg, sagsøger en Hører 30. Novbr.

1559.

ved Kbhvns. Skole Hans Persen som Aarsag til sin Søns Død. — Then sidste Nouembris, uden Aar. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 160.

30. Novbr. *3787. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler Forhandlinger med Sverig og Wilhelm af Grumbach, der dog har erklæret ikke at ville lade sig bruge imod Danmark eller Sachsen; Faren for, at Hertuginden af Lothringen skal formaa Spanien og Frankrig til Angreb, er næppe heller stor. — 30. Nov. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 353—54.

5. Decbr. *3788. Hert. ADOLF (af Gottorp) skjænker den lille og den store Nævn i Landet Stapelholm, som ved de 12 Bønders retslige Afgjørelse ere blevne erkjendte for uretmæssige og menederiske Dommere, Tilgivelse. — *Uff unserm schlosz Gottorff,* d. 5. Decembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 246—47.

9. Decbr. *3789. K. FR. II. meddeler Ærkebiskop Vilhelm af Riga, at hans Broder Hert. Magnus har modtaget Bispestiftet Osel og Wieck, og anbefaler ham til hans særlige Venskab. — *Schlosz Nyburgh in Fiehna,* d. 9. tag Decembris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 583—84. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 203—204. Et Brev af samme Dag og Indhold til Ordensmesteren smstds. N. F. X. 205—206.

9. Decbr. *3790. Dr. MATTHEUS FRIESNER meddeler Hert. Johan af Finland, at der i nogle opsnappede Breve fra Kjøbmænd omtales et til næste Sommer forestaaende Angreb af K. af Danmark paa Sverig; Komthuren af Reval og Christoffer Munichhausen rejse ud og ind i Danmark. — *Reual,* d. 9. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 21—23.

10. Decbr. *3791. Hert. MAGNUS giver ubetinget Afkald paa sin Arvedel af Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, efterat Bispen af Øsel har aftraadt ham sit Stift og Kapitlet og Stiftsstænderne have antaget ham til deres Biskop og Herre. — *Nyburg,* d. 10. Decembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 248—50. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 224—27.

10. Decbr. *3792. HENRIK RANTZAUS Skrivelse til K. Fr. II., hvori han anbefaler denne Ægteskab med Prinsesse Renata af Lothringen og gjengiver den nederlandske Greve og Grevinde Arembergs Lovprisninger over hendes Skjønhed. — (*Zwolle,* 10. Decbr.) (Tydsk.) Brudstykk i Norsk histor. Tidsskr. II. 67—69.

10. Decbr. *3793. URBAN RADDOWSKIS Skrivelse til Ordensm. i Lifland, hvori han omtaler, at Steffanus Vetter, som han har villet have til at aflægge Vidnesbyrd i Komthuren af Revals Sag, siger, at han har sin Protokol paa Gotland. — *Riege,* 10. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 29—31.

11. Decbr. *3794. HUBERTI LANGUETI epistola ad D. Ulricum Mordesium, electoris Saxoniæ consiliarium, in qua hæc: »Multi ex Saxonia scribunt, copias, quæ conscribuntur (in Gallia), parari adversus Daniam, quod non dubito esse omnino falsum«. — *Vitembergæ,* vndecima Decemb. Hub. Langueti Epistolæ secr. ad Augustum II. 30—31.

12. Decbr. *3795. CHRISTOFFER MUNDT tilskriver Cecil, at K. af Danmark venter et Angreb fra Frankrig i Forbindelse med Sverig, og at Guiserne tænke paa at sætte Hert. af Lothringen paa den danske Trone, naar de have erobret Skotland. — *Strasburg,* 12. Decbr. (Latin.) Udt. p. Engelsk i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 182.

13. Decbr. *3796. Hert. MAGNUS erklærer at have modtaget af K. Fr. II. 4000 Daler, hvormed han skal udbetale Besætningen paa Arensburg dens Tilgodehavende. — 13. Decbr. (Tydsk.) Brudst. i Mollerup, Danmarks Forhold t. Lifland S. 117, Anm. 2.

1559.

*3797. K. Fr. II. befaler Rektor og Professorer ved Kbhvns. Univ. at gjennemse et Skrift, som M. Hans Suaninge har forfattet mod Olaui Magni Gothiske Krønike, der paa det højeste smæder Kongens Riger og Lande og Forfædre. — *Nyborg slott*, then XVII. dag Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 162—63. 17. Decbr.

*3798. K. Fr. II. tilkjendegiver Kapitlet i Viborg, at det Kannikedom, som er henlagt til en Doctor in medicinis i Viborg, maa, da ingen saadan har nedsat sig i Byen, i nogen Tid nydes af Jacob Christiernssen og Oluff Tøstissen, der en Tidlang have studeret denne Kunst og givet gode Forhaabninger. — *Nyborg*, then XVII. dag Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 163. 17. Decbr.

*3799. K. Fr. II. befaler Magnus Gyldenstjerne at begive sig med Hans v. Diskou til Krogen Slot og lade ham bese det, for at han kan give Kongen Underretning om det. — *Nyborg slot*, d. 17. December. Friis, Saml. t. dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 167. 17. Decbr.

*3800. Hert. Adolf af Holsten tilkjendegiver Dr. Elisabeth af England, at han selv vil begive sig til England og afslutte de indledede Forhandlinger. — *Gottorp*, 16. cal. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser 1559—60 S. 202. 17. Decbr.

*3801. Hert. Magnus klager til K. Fr. II. over, at han ved sin Ankomst til Kbhvn. den foregaaende Dag ikke har forefundet saa meget Proviant, som Kongen havde lovet ham, og at Hr. Magnus Guldenstern nægter at udlevere, hvad der mangler; han beder om at maatte tage Thurben Dhaa med til Lifland. — *Copenhaffen*, mont. d. 18. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 227—29. 18. Decbr.

*3802. Litteræ Johannis Spithovii Monasteriensis Caspari Paslich, Lic. jur., datæ, in quibus ei curam uxoris suæ in absentia sua commendat. — *London*, d. 21. Decembr. Brudstykk. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. II. 754. 21. Decbr.

*3803. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han meddeler, at Bispen af Øsel har aftraadt sit Stift til Hert. Magnus. — Am heil. Christtag. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 373. 24. Decbr.

*3804. Hubertus Languetus ad D. Ulricum Mordesium, electoris Saxoniæ consiliarium, scribit de rumore belli inter Danum et Svecum orti, quem vix verum esse credit. — *Vitembergæ*, in die natalis saluatoris nostri Jesu Christi 1560. Hub. Langueti Epistolæ II. 28—30. 25. Decbr.

*3805. Erasmus Lætus, Professor i Kbhvn., underretter K. Fr. II. om, at han den 7. Decbr. er bleven promoveret til Dr. i Theologien, og beder om Understøttelse til at betale den Gjæld, hvori han ved denne Promotion er kommen. — *Wittebergæ*, 28. Decembris 1560. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 164-65. 28 Decbr.

*3806. Hert. Magnus melder sin Broder K. Fr. II., at han er kommet til Sylvesborg og afventer Skibenes Ankomst fra Kbhvn. — *Syllisborg*, d. 29. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 231—32. 29. Decbr.

*3807. Herloff Trolle t. Hyllerytzholm beder Korffiitz (Ulfeldt) meddele Kongen Indholdet af de Samtaler, som (Johan v. d. Hoya), Biskop af (Münster og Osnabrück), har ført med Hert. Magnus og med ham selv, og i hvilke han har ønsket ondt over K. Gustaf af Sverig og advaret de Danske imod ham. — *Korssør*, fred. then 29. Decemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 500—504. 29. Decbr.

*3808 (= 1877). Brevet er fra 1559, se Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 613. 31. Decbr.

*3809. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han tilraader denne et Ægteskab med Dr. Elisabeth af England. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 362.

1559.

*3810. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han svarer afvisende paa hans Opfordring til at bejle til Dr. Elisabeth af England. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 362.

*3811. Skrivelse fra CHRISTIERN MUNK, Lensmd. p. Aggershus, til K. Fr. II. om Bygningsforetagender paa Slottet og dets ringe Forsyning med Harnisker. Brudstykk. i Norsk Tidsskr. I. 502, 504.

*3812. Monitum Synodi, at der i alle Sognekirker Morgen og Aften skal ringes med Fred- og Bede-Klokken. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 257.

*3813. VINDING HERREDSTHINGS Vidne om det Landgilde, Ellinge Præstegaard kan taale at give. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 201.

*3814. Thingsvidne, at der er klaget paa Brøndum By og Kieldsgaard, at det er bygget paa Hillersløf Mark og at Synsmænd have været derpaa. Udt. i Danske Mag. VI. 195.

*3815. Epistola PHILIPPI MELANTHONIS Friderico II. regi scripta. Begyndelsen af en Koncept i Corpus Reformatorum IX. 1000.

1559—60.

1559—60.

*3816. Optegnelser af (CHRISTOFFER VALKENDORF) om hans Forhold til de tydske Kjøbmænd i Bergen. Norske Mag. I. 594—603.

1560.

1560.

1. Januar. *3817. K. FR. II. befaler Hr. Herloff Throlle, Lensmd. p. Kbhvns. Slot, efter Opfordring fra Bgm. og Raad i Magdeburg, nøjere at undersøge deres Medborger Hans Grebbins Klage over Hans Hører ved Kbhvns. Skole som formentlig Aarsag i hans Søns Død. — *Nyborg,* Nyaars dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 161.

1. Januar. *3818. PHILIPPI MELANTHONIS ad Jacobum Bordingum, medicum regis Daniæ, litteræ, continentes carmen et novas res, inter quas hæ: »Apparatus Lotharingicos propter Scotos fieri intelligo, et σχῆμα λόγου est, quod propter Daniam fieri dicuntur«. — Calendis Januar. Corpus Reformatorum IX. 1023—24.

4. Januar. *3819. THOMAS CHALLONER tilskriver Cecil om K. af Danmarks uvenlige Sindelag mod K. af Frankrig paa Grund af dennes Trusler i Anledning af Hert. af Lothringens Arvekrav og tilraader et Forbund mellem Danmark og England. — *Brussels,* 4. Jan. 1559. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 262—64.

6. Januar. *3820. BISPEN af ARRAS fraraader K. Philip II. at understøtte Hertuginden af Lothringens Planer mod Danmark og henviser til K. af Danmarks velvillige Sindelag mod Kejserhuset saavel 1546 og 1552 som nu. — *Bruxelles,* 6. janvier. (Fransk og Spansk.) Weiss, Les papiers d'état du Card. de Granvelle VI. 1—4.

9. Januar. *3821. Hert. MAGNUS underretter K. Fr. II. om, at han af Stormen er bleven nødsaget til at vende tilbage til Sølvitsborg, og beder om Kongens Tilladelse til at foretage Rejsen til Lifland til Lands; han ønsker, at Erich Krabbe eller Peter Bilde skal følge med ham i Stedet for Hr. Clauss Suer (Urne), der er syg; ligesaa Arll Vrub (Arild Urup) og Hillebrandt Guldensternn. — *Selssborgk,* dinst. p. trium regum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 240—43.

1560.

*3822. Hert. ADOLF befuldmægtiger sine Raader Christoffer v. Steinberg, Daniel Rantzow Gotzschensohn, Moritz Rantzow Keyensohn og D. Nicolaus Holstein til et Møde i Anledning af en Grænsestrid med Hert. af Braunschweig-Lüneburg. — *Gottorff*, (10. Januar). Tydsk Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 367. 10. Januar.

*3823. K. GUSTAF I. skriver til sin Søn Hert. Johan, at Liflænderne have været de Danske og andre mere gunstige end ham. — *Wentholmen*, 16. Januarii. (Svensk.) Brudst. i Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 167—69. 16. Januar.

*3824. K. FR. II.'s Bestalling for Daniel Rantzaw som Ritmester for et Aar. — *Kyll*, d. 19. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 367—68. 19. Januar.

*3825. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler sin Frygt for, at Lothringen og Frankrig ville volde Danmark Ubehageligheder, især da Hert. af Guise og Kardinalen (af Lothringen), som nu have Regimentet i Frankrig, ere nøje beslægtede med Huset Lothringen. — *Dresden*, d. 19. Jan. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. II. 351. 19. Januar.

*3826. LAURENS BERCHS tilskriver Joachiim Bulchrim, Hert. Johan af Finlands »Mand«, at alt Liflændernes Haab om Hjælp staar til K. af Danmark. — *Reffell*, d. 23. Januarius. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 170—73. 23. Januar

*3827. HEINRICK V. EICHEN tilskriver K. Fr. II., at mange Krigsfolk ere dragne til Sverig og andetsteds, fordi han ikke har faaet bestemte Befalinger fra Kongen. — *Bremen*, d. 25. Februar. (Tydsk.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 232, Anm. 28. Januar.

*3828. Den udvalgte K. (ERIK) af Sverigs Instrux for sine Sendebud til Lifland, hvorefter de skulle søge Underretning om, hvad K. af Danmarks Broder Hert. Magnus har for med Hensyn til Stiftet Øsel, og eventuelt protestere derimod hos Ordensmesteren. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 180—83. ante 28. Januar.

*3829. Hert. ERIK, (udvalgt K. af Sverig), tilskriver Joachim Bulgrim om Midlerne til at søge at hindre K. Fr. af Danmarks Broder Hert. Magnus i at sætte sig i Besiddelse af Stiftet Øsel. — *Calmarna*, 31. Januarii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc N. F. IV. 183—84. 31. Januar.

*3830. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Paulum Neomagum de vocatione sua (ad academiam Hafniensem), de quo negotio silentium ei a Bordingo imperatum est. — Sine loco et die. Brudst. i D. Chytræi Epistolæ S. 366—67. Januario.

*3831. MAGNUS, Arving til Norge, meddeler sin Broder K. Fr. II., at han har haft en lykkelig Overfart fra Kbhvn. til Landskrone og snarest agter at fortsætte Rejsen over Selzborgk (Sølvitsborg) til Øsel. — *Lantskron*, mant. n. Marien lichtmissen. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. V, Till. S. 9. 5. Febr.

*3832. Kejser FERDINAND befaler Hert. Adolf af Gottorp at forebygge alle Hvervinger i sine Lande. — *Wien*, 6. Febr. (Tydsk.) Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten, Urk. Bd. S. 567—69. 6. Febr.

*3833. K. FR. II. sender D. Erasmus Lætus 200 Daler til at betale sin Gjæld i Anledning af sin Doctorpromotion og opfordrer ham til snarest muligt at komme tilbage til Landet. — *Nyborg*, then X. dag Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S 165—66. 10. Febr.

*3834. HANS THAUSSENN, Biskop i Ribe Stift, stadfæster Valget af Hr. Knud Lauritzsenn til Sognepræst i Herristed og meddeler ham Kollats. — *(Ripe)*, tiende dag y Februario. Ny kirkehist. Saml. III. 336. 10. Febr.

1560.

11. Febr. *3835. K. FR. II. stadfæster M. Niels Jespersens Valg til Superintendent i Fyns Stift og byder Stiftets Indbyggere at være ham lydige. — *Nyborg*, then XI. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 99—100.

11. Febr. *3836. K. FR. II. befaler Lektor Mouritzs, Sognepræst i Thiereby, at han, efterdi han var den sidste Prior i Klostret i Skjelskør, skal komme til Kongen og aflægge klart Regnskab over, hvor dettes Ejendomme ere komne hen. — *Nyborg*, then XI. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 476. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 363, Anm. 1.

13 Febr. *3837. Hert. MAGNUS beder K. Fr. II. om at overlade ham endnu nogle Fænniker Knægte, da Forholdene i Lifland synes gunstige til Udvidelse af hans Herredømme dèr. — *Aehusen*, d. 13. tagk Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 246—48.

13. Febr. *3838. CHRISTOFFER V. MONNICHAUSEN meddeler K. Fr. II. Nyheder fra Lifland og udtaler Haab om, at Hert. Magnus let vil kunne komme i Besiddelse af Reval og mulig blive Ærkebisp i Riga. — *Aehausen*, d. 13. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 244—45.

13. Febr. *3839. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulricum Mordesium, electoris Saxoniæ consiliarium, scribit, fortasse timendum esse, si transactio inter Gallos et Suecos fiat, ne copiæ missæ e Gallia adversus Scotos aliquid adversus Daniam moliantur. — *Vitembergæ*, 13. Febr. Hub. Langueti Epistolæ II. 34.

14. Febr. *3840. Den (udvalgte) K. ERIK af Sverig meddeler Clavs Christiersson, at K. Chr. III.'s Søn Hert. Magnus vil begive sig til Lifland for at overtage Øsel Stift. — *Calmar*, d. 14. Febr. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 190—92.

15. Febr. *3841. CHRISTOFFER MUNDT meddeler Cecil Rygter om, at Hert. af Lothringen med Frankrigs, Spaniens og Kejserens Hjælp vil gjøre sine Fordringer paa Danmark gjældende. — *Rhinehausen near Spires*, 15. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S 377.

16. Febr. *3842. FRANCISCUS GYLLENSTIERNN beder sin Fader (Hr. Mogens Gyllenstiernn) om at tage sig af en Unger, som vil rejse til Danmark for at bese Kjøbenhavns Slot. — *Wittennbergh*, d. 16. dagh Februarii. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 90—91.

19. Febr. *3843. Hert. af GUISE og Kard. af LOTHRINGEN meddele Enkedr. af Skotland bl. a., at Hert. Adolf af Holsten skal hverve 24 Fænniker Landsknægte for Dr. af England til et Angreb paa Skotland. — *Vendôme*, 19. Febr. (Fransk.) Udt. p. Eng i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 384—87.

20. Febr. *3844. CLAES KRISTIERNSSONS og JACOB HENRICKSSONS Skrivelse til (Raadet i Reval), hvori de omtale de Danskes Handel med Russerne. — *Wiborgs slåt*, then 20. Februarii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 214—20.

23. Febr. *3845. Hert. MAGNUS melder K. Fr. II., at han den følgende Dag vil afrejse til Lifland, henviser til, hvad Turben Dae (Daa) videre vil meddele Kongen, og beder om flere Krigsfolk. — *Bockholdt*, d. 23. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 249—50.

25. Febr. *3846. OTTO TAUUE tilskriver Gotthartt Ketteler om det Indtryk, Rygtet om, at K. af Danmarks Broder er sendt til Lifland, har gjort. — *Reuell*, d. 25. Februarii. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F IV. 224—26.

25. Febr. *3847. OTHMAR V. GALEN tilskriver Ordensm. i Lifland, Godert Keteler, at der i Reval er dannet nogle Regimenter, som bære K. af Danmarks Vaaben malede, og som ere sendte til Wick; den nævnte Konges Broder siges med det første at ville begive sig til Øsel. — *Reual*, dages Esto mihi. (Plattydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 226—28.

1560.

*3848. K. GUSTAF I. advarer sin Søn Hert. Erik mod de Danskes Falskhed. — D. 29. Febr. (Svensk.) Brudst. i Annerstedt, Sveriges förh. t. Livland 1558—63 S. 22 29. Febr.

1812. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 166 (udateret, men paategnet: »redditum rectori 1. Martii 1560«). ante 1. Martii.

*3849. K. FR. II. befaler Hr. Magnus Gyldenstiern strax i Forening med søfarende Mænd at overlæse den Søret, Kongen har ladet beramme. — *Nyborg,* then første dag Martii. Nyt histor. Tidsskr. I. 451. 1. Martii.

*3850. K. FR. II. og Hert. HANS og ADOLF forlene Hans Rantzow med Godset Hasselburg, der er ham overdraget af hans tilkommende Svoger Paul Ritzerow. — *Schlosz Nyburg,* d. 1. Martii. (Tydsk.) Noodt, Beyträge I. 651—52. 1. Martii.

*3851. PEDER SCHRAM, Ridder, beder K. Fr. II. underrette sig om, hvor meget Tømmer Halmstad Borgere skulle have til deres Bys Befæstning af Kongens Skove i hans Len, og anmoder tillige om et Brev til Bønderne om at besørge Tømmerets Befordring. — *Laffholm,* then første dag Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 59—60. 1. Martii.

*3852. MORTEN LAALI, Raadmd. og Oldermand for S. Jørgens Lav i Assens, POVEL BANG, Bgm., og 4 Raadmænd smstds. tilskjøde Povel Hermandsen, Bg. i Assens, en Lavet tilhørende Have mod en aarlig Afgift. — Fred. n. e. Fastelavns Sønd. Udt. i Aktst etc., udg. af Fyens lit. Selsk. I. 139. 1. Martii.

*3853. Dr. GEORGIUS MAIOR klager til Hr. Magnus Guldenstern over hans Søn Franciscus, der er doven og driver, sværmer og gjør Gjæld; han beder om, at han maa blive kaldt hjem. — *Wittembergk,* d. ersten Martii. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 91—92. 1. Martii.

*3854. JOHANNES SPITHOVIUS meddeler Cecil, at Dr. Elisabeths Breve ere blevne overgivne til K. af Danmark og hans Moder i Nyborg, at den franske Gesandt Charles Danzæus forgjæves har søgt at bevæge Kongen til at formaa Hert. Adolf til ikke at træde i Dronningens Tjeneste, at Kongen og hans Onkler staa paa den bedste Fod med hinanden, at Raadet har besluttet at sætte Riget i bedre Forsvarsstand, og at Hanseforbundets Udsendinge ville møde i Juni Maaned i Fyen m. m. — *Nyburg,* 1. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 422—23. 1. Martii.

*3855. Professor D. CHRISTEN TORCHELLSSØN MORSINGS egen Haandskrift over den Udgift, han havde haft for sin Datter Kirstine. — *Haffniæ,* sabbatho a. dominicam Inuocauit. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S 106—108. 2. Martii.

*3856. Dr. GEORGIUS MAIOR takker Hr. Mogens Gyldenstjerne, fordi han har skaffet ham en Understøttelse fra den danske Konge; hans Søn Franciscus har nu lovet Lydighed, men næsten alle Pengene til dennes Underhold ere opbrugte. — *Wittemberg,* in die Inuocauit. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 93. 3. Martii.

*3857. K. FR. II. forlener Hanns v. Orschat med Falkelejerne Lille Hammer i Malmøs Len, Backe i Fiere Herred og Trottenberg i Halmstad Herred, mod at han svarer den sædvanlige Afgift og tilbyder Kongen Falkene, før han fører dem af Riget. — *Nyborg,* thend VI. dag Martii. Nyt histor. Tidsskr. II. 412—13. 6. Martii.

*3858. K. FR. II. befaler Niclas Platen at nedlægge Conradt Vxel, Kongens Fjende. — *Arhusen,* d. 7. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 250 Brudst. i Lossius, Drei Bilder a. d. livl. Adelsleben I. 40. 7. Martii.

1560.

7. Martii. *3859. K. PHILIP II. af Spanien svarer Bispen af Arras, at han forrige Aar har afslaaet at understotte Hertuginden af Lothringens Planer mod Danmark og siden ingen Opfordringer har modtaget. — *Toledo,* à 7. de marzo. (Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VI 13—14.

8. Martii. *3860. K. FR. II. meddeler Kurf. August af Sachsen en Beretning, han har modtaget fra Dr. af England om, at Hert. af Guise og Kard. af Lothringen have ladet Kejseren og K. af Spanien opfordre til at sætte Hertuginden af Lothringen paa Danmarks Trone, og at de nævnte Fyrster ere gaaede ind derpaa, men kun have opsat det paa Grund af den fransk-skotske Krig. — 8. März. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv für d. sächs. Gesch. II. 351, 364—65.

8. Martii. *3861. K. FR. II. befaler Frandzs Brochenhws, Lensmd. p. Nyborg og Taasinge, at paase, at Pebersvende og andre ikke gaa omkring paa Taasinge og omliggende Smaaøer og drive Handel til Skade for Svenborg Borgeres Privilegier. — *Nyburig slott,* then 8. Martii. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 95—96.

8. Martii. *3862. K. FR. II. befaler Jørgen Rud at udlægge Peder Oxes Søskende noget Arvegods. — *Nyborg,* d. 8. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 46.

8. Martii. *3863. K. FR. II. befaler Bønderne i Salling Herred at udrede hver 1 Skp. Byg til Eriich Biilde t. Lindvedt, der skal udbedre og brolægge den forfaldne Hylderleuf Bro. — *Nyborg,* 8. Marts. Rasmussen Søkilde og S. Jørgensen, Hillerslev og Østerhæsinge S. S. 4—5.

9. Martii. *3864. MAGNUS GULLENSTERN tilskriver K. Fr. II. om Udskrivningen i Norge til Orlogsskibene m. m. — D. 9. Marts. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 76.

10. Martii. *3865. (ORDENSM. i LIFLAND) tilskriver Otto Taube og (Justus Clodt), Syndicus i Reval, at han antager Rygterne om Fjendtligheder fra Danmarks Side for ugrundede. — *Dunemunde,* d. 10. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 264—65.

10. Martii. *3866. JOACHIM BULGRIM minder den (udvalgte) Konge (Erik af Sverig), om Faren for Sverig, hvis Danmark erhverver Lifland. — 10. Martzii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 265—67.

13. Martii. *3867. ASSENS BYTHINGS Vidne, at Povel Bang, Bgm. i Assens, tilskjødede Jørgen Bang et Hus og en Jord ved Vor Frue Kirke i Assens, som have tilhørt Vor Frue Tider. — Onsd. e. dom. Reminiscere. Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 139.

13. Martii. *3868. ERICK ANDERSSON meddeler K. Gustaf I. Rygter om, at Hert. Magnus af Danmark med første aabne Vande vil indtage Stiftet Osel og Kurland, samt om, at Lübeckerne og Hamburgerne nylig have forbundet sig med K. af Danmark mod Sverig, og at Jørgen v. Halle skal bruges af dem i Lifland i det Øjemed. — *Rewell,* 13. Martii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 273—79.

16. Martii. *3869. SIGISMUNDUS AUGUSTUS, rex Poloniæ, a Fr. II., rege Daniæ, petit, ut navigationem civitatum Hanseaticarum in Moscouiam impediat. — *Vilnae,* die XVI. Marcii. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 251—52.

16. Martii. *3870. FRANCISCUS GYLLENSTIERNN beder sin Moder Fru Anne, Hr. Mongs Gyllenstiernns, om han maa komme bort fra sin Mester, da de ikke kunne komme ud af det med hinanden, og han intet lærer af ham. — *Witenbergh,* d. 16. dagh Martii. Ny kirkehist. Saml. IV. 93—94.

16. Martii. *3871. GREGERS BRYSKE t. Skafteløf tilskjøder sin Søster Fru Grethe Bryskesdatter, Peder Ruds Enke, en halv Gaard i Skippinge Herred. — *Kjob.*, Løverd. n. e. Reminiscere. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II 134.

1560.

*3872. K. Gustaf I. meddeler sin Søn Hert. Erik Rygter om, at Hert. Adolf af Holsten og de Danske have belejret Lübeck, og udtaler Frygt for, at de Danske og Lybske efter at have sluttet Forlig skulle i Forening vende deres Krigsmagt mod Sverig. — *Arboge,* 18. Martii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 285—86. 18. Martii.

*3873. Jachim Bulgarins Skrivelse til K. Gustaf I., hvori han omtaler Faren for Sverig, hvis de Danske faa Reval. — *Ekenes,* 20. Martzii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV 287—89. 20. Martii.

*3874. Jacob Bordingk forespørger hos K. Fr. II., om Bortfæstningen af Hvidøre Kro tilkommer Embedsmanden paa Kbhvns. Slot eller ham, der er forlenet med Kongsgaarden Widør. — *Kopenhagen,* XXII. Martii uden Aar. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. IV. 254. 22. Martii.

*3875. Joachim Bulgrim tilskriver K. Gustaf I., at Christoffer Skeffer vil drage over til Lifland for at udspejde Forhandlingerne mellem de Danske og Liflænderne. — *Åâboo,* 24. Martzii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N F. IV. 292—93. 24. Martii.

*3876. (K. Fr. II.) forlener Tord Skonning med Hvidøre Kro, hvoraf han aarlig skal give Livlægen Dr. Jakob Bording 10 Læs Hø. — 27. Marts. Brudst. i Friis, Opt. om Gjentofte S 73. 27. Martii.

*3877. Kristoffer Gøje paa egne og Søstres Vegne og Herluf Trolle paa sin Hustrus Vegne bekjende, at Vincents Juel t. Klavsholm har betalt dem 50 Joachimsdalere for deres Halvpart af en Gaard i Korsør, som de havde arvet efter Broderen Eskild Gøje. — *Gunderslevholm,* 27. Marts. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 591, Anm. 1. 27. Martii.

*3878. John Brigantine meddeler Cecil, at Hertuginden af Lothringen har udset Hert. Hans William af Sachsen til Anfører for den Hær, hvormed hun vil angribe Danmark; store Rustninger drives paa begge Sider. — *Osnaburg,* 27. March. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 484—86. 27. Martii.

*3879. K. Fr. II. beskikker Eggertt Hansenn til Lagmand norden og vesten paa Island og forlener ham som Lagmands Løn med Borstrand Syssel. — *Aarhwss,* (28. Marts). Safn til sögu Íslands II. 214—15. 28. Martii.

1822. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 77—78. 29. Martii.

*3880. K. Fr. II. befaler M. Hans Thagesen, Superint. i Ribe Stift, at komme til ham i Aarhus Søndagen Qvasimodogeniti. — *Aarhus,* then XXIX. dag Martii. Ny kirkehist. Saml. III. 337. 29. Martii.

*3881. K. Fr. II. befaler Raadet i Bergen at indsende Gjenparter af Hollændernes Privilegier i Bergen, for at disses Klager kunne blive overvejede paa Mødet i Odense, hvortil Udsendinge fra Amsterdam ere tilsagte. — *Aarhus,* 29. Marts. Udt. i Norske Mag. I. 450. 29. Martii.

*3882. K. Fr. II. tilskriver Henrik Rantzau, at han ikke anser det for raadeligt at lade udgaa en Skrivelse til Enkehert. af Lothringen i Ditmarskernes Navn for at prøve hende, da det let kunde give dem Haab, saa at de forsøgte paa Frafald. — *Randers,* 31. Marts. (Tydsk.) Brudst i Norsk hist. Tidsskr. II. 74—75. 31. Martii.

*3883. Petrus Harringius sender Johannes Pistorius en »munus chartaceum« og ønsker at træde i Brevvexling med ham. — *Vuiteberga,* prid. cal. Apr. Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 648. 31. Martii.

*3884. Kejser Ferdinand (I.'s) Mandat til Raadet i Reval (og lignende til den lifl. Ordensm.), hvori omtales de Danskes Handel med Russerne. — *Wien,* am dritten tag Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 299—302. 3. Aprilis.

1560.

7. Aprilis. *3885. WILLIAM HERLE underretter Thomas Perry om sine Forhandlinger i Segeberg og Rendsburg med Henrick Bantzow (Rantzow) og om Forhandlinger mellem Danmark og Frankrig ang. Krigen mellem England og Skotland. — *Hamburg,* 7. April. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 514—18.

8. Aprilis. *3886. HUBERTI LANGUETI epistola ad Casparum Peucerum, Doct. Med., in qua historiam fugæ exulum peregrinorum ex Anglia commemorat, quæ humanitatem et pietatem Saxonum et Danorum pulchre depingit. — *Francofordiæ,* 6. id. April. Hub. Langueti Epistolæ II. 42—45.

9. Aprilis. *3887. Hert. ADOLF af Holsten beder K. Fr. II. om Lejdebrev for Hert. Johan af Finland paa hans Tilbagerejse fra England til Sverig. — *London,* 9. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 519.

10. Aprilis. *3888. HUBERTUS LANGUETUS D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, certiorem facit, Adolphum ducem Flessingiæ in Zelandia navem conscendisse et jam in Anglia esse dici. — *Francofordiæ,* decima Apr. Hub. Langueti Epistolæ II. 45—47.

12. Aprilis. *3889. PROCONSULUM et CONSULUM civitatis GEDANENSIS ad regem (Poloniæ) litteræ, in quibus dicunt, regem Daniæ Hamburgensibus navigatione in Moschouiam interdixisse. — XII. die mensis Aprilis. Schirren, Archiv etc. N. F. IV. 321—22.

15. Aprilis. *3890. K. FR. II. tilskriver Jens Bille ang. en Sum Penge, som Otte Rud var dømt til at udgive til S. Cathrine Kirkes Bygning i Visby. — *Em Kloster,* 15. April. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 98.

15 Aprilis. *3891. GEORGIUS ALBANY A CHYRKE(Y), aulicus regis Bohemiæ, Magno Gyllenstiern gratias pro hospitalitate ejus magna agit. — *Vitebergæ,* XV. April. Ny kirkehist. Saml. IV. 94—95.

17. Aprilis. 1829. Moller, Andenken d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 15—18, 19—22 og 30—33.

17. Aprilis. *3892. Hert. MAGNUS melder Ærkebiskop Vilhelm af Riga sin Ankomst til Øsel og Overtagelse af Regeringen. — *Arnsburgh,* mitw. d. 17. Aprilis. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 602.

17. Aprilis. *3893. MOGENS GYLDENSTJERNE meddeler K. Fr. II. de Forholdsregler, han, siden Per Ox forlod Riget, har truffet til Forsvar af Krogen. — (*Kjøbenhavn,* 17. April.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. II. 98.

18. Aprilis. *3894. TAASINGE THINGS Vidne, at Jens Scriffuer, Bgm. i Svenborg, lod læse K. Fr. II.'s Brev af 8. Marts s. A. (*3860) ligesom de i Regesta I. 3733, 4681, 4660 og 6809 ommeldte Kongebreve. — *Toszinghe tingh,* then neste torsd. e. Paasche. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 95—97.

19. Aprilis. *3895. JOHN BRIGANTINE meddeler Cecil Underretning om det burgundiske Hofs Praktiker i Nordtydskland, der ogsaa ere rettede mod Danmark og Holsten. — *Emden,* 19. April. (Engelsk.) Udt i State Papers. For. Ser. 1559—60 S. 564

20. Aprilis. *3896. CRISTOFFER V. MONNICHAUSEN meddeler K. Fr. II., at Ordensm. i Lifland har villet hindre Hert. Magnus i at tage sit Stift i Besiddelse, hvorfor det er nødvendigt at understøtte Hertugen med flere Krigsfolk. — *Arnsborch,* sonnabents n. d. heil. Ostern. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 255—59. Bienemann, Briefe u. Urk. III. 279—83.

21. Aprilis. *3897. K. FR. II. paalægger Halmstads Borgere at optage et Bundgarn, som hindrer Laxens Opgang i Aaen. — (21. April.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 193.

21. Aprilis. *3898. Hert. MAGNUS tilskriver K. Fr. II. om sin Ankomst til Øsel d. 16. April, om Ordensmesterens fjendtlige Stemning imod ham, om Antagelsen af 400 Knægte, og

1560.

beder om et Laan paa 12,000 Daler samt Forstærkning med Korn og Levnetsmidler. — *Arnspurg,* am sont. Quasimodogeniti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 260—66.

*3899. K. FR. II. billiger Raadet i Revals Optræden mod de Skibe, som bringe Russerne Tilførsel, og lover, at Reval i de danske Farvande ikke skal behøve at frygte Repressalier fra Lübecks Side. — *Arhus,* d. 22. Aprilis. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. II. 283—84. 22. Aprilis.

*3900. K. FR. II. befaler Jens Mogensen, Tolder i Helsingør, at møde paa Herredagen i Odense, hvorfor hans Broder Henrik Mogensen, Bgm. i Helsingør, skal overtage hans Forretninger i hans Fraværelse. Kongen bifalder hans Forslag om Udlæggelsen af Søtønder. — 22. April. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. V. 462—63. 22. Aprilis.

*3901. K. FR. II. tilskriver en Del Lensmænd, at han har fornyet K. Chr. III.'s Befaling til Erik Rosenkrands t. Langtind om at indløse Rannis Gods. — *Aarhus,* 23. April. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 98. 23. Aprilis.

*3902. Hert. ALBRECHT af Preussen beder K. Fr. II. formane sin Broder Hert. Magnus til at gjøre fælleds Sag med de liflandske Stænder imod Russerne. — *Konigspergk,* d. 28. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N F. X. 270—72. 28. Aprilis.

*3903. PETRUS BRANTIUS, pastor ad D. Virginem (Flensburgensis), Lucam Lossium, (rectorem Luneburgensem), rogat, ut filium M. Antonii Keiser in numerum privatorum suorum discipulorum recipiat. — *Flensburgi,* 28. Aprilis. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 163—66. 28. Aprilis.

*3904. K. FR. II. minder Ordensm. i Lifland om Tilbagebetaling af det ham af K. Chr. III. ydede Laan paa 20,000 Daler og Udlevering af to Stykker Skyts fra Reval Slot. — *Arhusen,* den letzten Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 285—87. 30. Aprilis.

*3905. Hert. MAGNUS' Instrux for Hermannus Schneider til K. Fr. II.; han skal underrette Kongen om Forholdene i Lifland og bede om et Laan paa 12,000 Daler til Krigsfolkets Sold. — *Arnspurgck,* dinst. n. misericord. Dom. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X 287—93. 30. Aprilis.

*3906. NICOLAS THROCKMORTON tilskriver Dr. Elisabeth bl. a., at K. af Danmarks Gesandt d. 30. April havde Afskedsaudiens hos den franske Konge. — *Amboise,* 3. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 7—8. 3. Maji.

*3907. THOMAS GRESHAM meddeler Cecil bl. a., at K. af Danmark siges at ville mødes med de tydske Fyrster i Marburg Trinitatis Søndag, og at man mener, at de have 6—7000 Ryttere rede til at hjælpe Dr. Elisabeth mod K. af Frankrig. — *Antwerp,* 3. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 11—12. 3. Maji.

*3908. RAADET i HARRIEN og WIRLAND tilskriver K. Fr. II., at Christoff v. Munchausens Beretning om, at Ordensm. har villet hindre Hert. Magnus i at tiltræde Stiftet, er falsk, og erklærer, at det uden Ordensmesterens Samtykke hverken vil slutte sig til Kongen eller Hertugen. — *Reuell,* d. funften Maji. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc N. F. X. 293—98. 5. Maji.

*3909. K. Fr. II.'s Befaling til Anders Christensen t. Kvelstrup, Albert Maltesen til Møllerup, Niels Krabhe t. Hessel og Christiern Hvas t. Soustrup om at granske et af Anne, Christiern Fastis Efterlev., begjæret Mageskifte med Kronen. — *Aarhus,* d. 9. Maj. Hvass, Meddel. om Fam. Hvass IV. 313. 9. Maji.

*3910. K. FR. II.'s aabne Brev, hvori han giver Erik Rud og Arvinger jus patronatus til Lundeløsse Kirke i Salling Herred. — *Aarhuus,* 10. Maj. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 65. 10. Maji.

1560.

10. Maji. *3911. Litteræ SIGISMUNDI AUGUSTI, regis Poloniæ, Fr. II., regi Daniæ, datæ, in quibus petit, ut Magnus, episcopus Osiliensis, cum rege, tutore Livoniæ, omnia consilia rationesque, quæ ad publicum statum pertinerent, communicaret. — *Vilnæ*, decima die mensis Maji. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 304—305.

11. Maji. *3912. K. FR. II. fritager Borgerne i Kolding og Vejle for at udrede det Skib, som de ere taxerede til, tillader dem at sælge Skibet og befaler dem at sende Skibsforraadet til Lensmanden i Nyborg. — 11. Maj. Udt. i Nyt. hist. Tidsskr. I. 148—49 og i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 244.

12. Maji. *3913. K. FR. II. tilskriver Eskel Gøide, Embedsmd. p. Skanderborg Slot, ang. en til Skiorringe Kirke liggende Kirkejord, som Jørgen Raastrups Forældre skal have givet til Kirken, og som dennes Enke Fru Margareta ønskede tilbage mod at svare den sædvanlige Landgilde til Kirken. — *Århus gård*, d. 12. Maj. Brudst. i sv. Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 22.

12. Maji. *3914. K. FR. II. befaler Andres v. d. Mühlen at skaffe Conradt Vxkell levende eller død i Kongens Magt. — *Nyburg*, d. 12. Maji. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 305—306.

15. Maji. *3915. Torveordning vedtaget af Raadet i Slesvig. — Mand. Sophie. (Plattydsk.) Schröder, Gesch. d. Stadt Schleswig, Beil. S. 18—20.

15. Maji. *3916. JOHANNES SPITHOVIUS skriver til Cecil om sit Ophold i Nyborg og Kjøbenhavn; den franske Gesandt Carolus Danzæus er endnu i Landet, Kongen opholder sig i Jylland siden 8. Marts, men ventes til Kbhvn. for at inspicere en veludrustet Flaade, hvis Formaal holdes hemmeligt. — *Copenhagen*, 15. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S 57—58.

15. Maji. *3917. HUBERTUS LANGUETUS D. Ulricho Mordisio, Saxoniæ electoris consiliario, scribit, se putare nihil esse de conatibus ducis Lotharingiæ adversus Daniam. — *Lutetiæ*, 15. Maji. Langueti Epistolæ II. 50—52.

16. Maji. *3918. K. FR. II. kvitterer Borgerne i Aarhus for Modtagelsen af det Orlogsskib, hvortil de vare taxerede. — 16. Maj. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. 149.

18. Maji. *3919. Hert. MAGNUS meddeler K. Fr. II., at han d. 13. Maj er bleven hyldet af Stænderne, og at Hr. Lahe Brade med hans Tilladelse begiver sig tilbage til Danmark. — *Arnsburg*, sonnab. n. Cantate. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 318—20.

20. Maji. *3920. Hert. MAGNUS underretter K. Fr. II. om sin Overtagelse af Stiftet Kurland og beder ham om at udrede den herfor med Biskop Johan stipulerede Sum af 9200 Daler. — *Arnnsburg*, mont. n. Vocem jucunditatis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 320—25.

23 Maji. *3921. ANDERS CHRISTIERNSSØN sælger til Morten Perssøn, Fgd. p. Roskildegaard, sin Del i en Have, hans Fader Christiern Perssøn, fordum Bgm. i Helsingør, havde til Leje af Byen. — *Helsingør*, Christi Himmelfartsdag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III. Till. S. 37.

24. Maji. *3922. CHRISTIERN POVELSEN, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, og TAMIS WINTHER, Hospitalets Forstander, udleje til Lauritz Knudssen, Bgm. i Faaborg, Hospitalets Ret til Fiskeri i Faaborg Sø imod en aarlig Afgift af 4 Daler. — *S. Knuds Kloster*, Fred. e. Vor Herres Himmelfarts Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 120 og i Schrøder, Meddel. om Faaborg S. 404.

1560.

*3923. Litteræ Volcquardi Jonæ Johanni Pistorio datæ, in quibus de itinere suo in Hollandia et Anglia cum principe (Adolpho, duce Holsatiæ) scribit. — *Londini in Anglia*, 24. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 648—50. 24. Maji.

*3924. Hert. Magnus tilskriver K. Fr. II., at han har afskediget sin Prædikant Mag. Heinrich v. Brockhoffen paa den Betingelse, at han igjen tiltræder Embedet, hvis Hertugen ønsker hans Bistand til Reformationen af Ösel Stift. — *Arnssburg*, am sont. Exaudi. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 325—27. 26. Maji.

*3925. Beretning fra Tydskland, hvori fortælles om Oberst Uxels Drab i Westfalen paa K. af Danmarks Foranstaltning d. 18. Maj, og om den danske Konges Rustninger. — (28. May.) (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 88—89. 28. Maji.

*3926. K. Fr. II. stadfæster de af K. Chr. III. d. 10. Juni 1539 (Nr. 169), 29. Sept. 1555 (Nr. 1353) og 13. Juli 1557 (Nr. 1483) udgivne Fundatser, Privilegiebreve og Gavebreve til Universitetet. — *Kiobenhaffnn*, thennd XXX. dag Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 166—68. 30. Maji.

*3927. K. Fr. II.'s Bestalling for Frederik Klingenbeck som Kongens Bygmester. — 30. Maj. Udt. i Nye Danske Mag. VI. 158. 30. Maji.

*3928. K. Fr. II. befaler de tydske Kjøbmænd ved Bryggen i Bergen at give ham og hans Undersaatter den tilbørlige Jordskyld, Leding og Tiende af de Grunde, de have i Hænde. — *Kjøbenhavn*, d. 30. dag Maj. Norske Mag. I. 450—51. 30. Maji.

*3929. K. Fr. II. befaler de Indbyggere i Bergen, der have opbygget Søboder, Røgehuse og andre Vaaninger under Bergenhus, Slottet til Forfang, at nedbryde disse. — *Kjøbenhavn*, 30. Maj. Udt. i Norske Mag. I. 451. 30. Maji.

*3930. Hert. Magnus klager til K. Fr. II. over, at de danske Skibe, som have fulgt ham til Øsel, uden hans Tilladelse ere afsejlede til Danmark, meddeler, at han tænker paa at sætte sig i Besiddelse af Reval Stift, og beder Kongen om at forbyde sine Undersaatter Sejlads til Rusland. — *Arnspurg*, am freit. n. Exaudi. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 327—34. 31. Maji.

*3931. Hert. Albrecht af Preussen tilraader Ærkebiskop Wilhelm af Rigas Afsending Lucas Hübner Forsigtighed med Hensyn til Stiftet Dorpat for ikke at give Anledning til Strid med K. af Danmark. — 1. Juni (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 626—31. 1. Junii.

*3932. Hert. Magnus beder K. Fr. II. om at udbetale Dietrich Behr de 9.200 Daler, for hvilke han har kjøbt Kurland Stift af Biskop Johan, og meddeler, at Behr har lovet at udvirke, at han bliver valgt til Bisp i Bremen og Verden efter den nuværende Biskops Afgang. — *Arnspurg*, mont. in d. heil. Pfingsten. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 335—38. 3. Junii.

*3933. K. Fr. II. tillader Hans Patz at bruge Stamperne i Kronens Harnisk-Mølle ved Hvidøre til at berede Læder med imod aarlig at udgive til Kongen 5 Deger Bukkeskind. — 5. Juni. Brudst. i Friis, Opt. om Gjentofte S. 74. 5. Junii.

*3934. K. Fr. II. forlener Giertt Wlffstanndtt og hans Hustru Fru Giørell Abramsdaatther, der have udlagt til Kongen Gaarden Atzerboo med Tilliggende, for Livstid med Beckeskouff Kl. i Skaane. — *Krogen*, VI. die Juni. Ann. for nord. Oldk. 1851 S. 247—48. 6. Junii.

*3935. Giertt Wulffstand, Væbner, tilskjøder med sin Hustru Giørell Abrahamsdotters Samtykke K. Fr. II. Adtzerboo Hovedgaard med Tilliggende, mod Forlening paa 6. Junii.

1560.

Livstid for dem begge af Beckeskowff Kl. i Skaane. — *Krogenns slott,* thend siette dag Junii. Ann. for nord. Oldk. 1851 S. 248—51.

6. Junii. *3936. BGM. og RAAD i ASSENS overdrage til Jørgen Bangh, Raadmand, en Hellig Korses Jord, kaldet Griisse Jord, liggende paa Lundager Mark, hvilken han havde indløst fra Jens Rottfeldt for 50 Daler, til evig Ejendom mod en aarlig Afgift af 2 Mark Dansk til Sognepræsten i Assens. — *Assens*, torsd. e. Pengsdagh. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 142.

7. Junii. *3937. BGM. og RAAD i LÜBECK anmode K. Fr. II. om ikke at hindre deres Sejlads paa Rusland, i Henhold til de almindelige Søregler, i Følge hvilke kun Tilførsel af Krigsfornødenheder er forbudt. — *(Lubeck)*, d. 7. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 343—45.

8. Junii. *3938. Hert. MAGNUS underretter K. Fr. II. om K. af Sverigs Forhandlinger med Ordensm. i Lifland ang. Erhvervelsen af Harrien og Wirland, Soneburg paa Øsel og Pernau, samt fremstiller Faren for Danmark, hvis det lykkes Sverig at besætte disse Landsdele. — *Leall,* sonnab. n. d. heil. Pfingsten. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 345—52.

9. Junii. *3939. K. FR. II. beder Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet at beskikke D. Erasmus Lætus til Professor i Theologien. — *Fauerholm*, then 9. dag Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 168.

9. Junii. *3940. K. FR. II. tilskriver Domkapitlet i Viborg, at han har befalet Hr. Magnus Gyldenstierne at lade udlægge en Tønde ved Trindelinn ved Læsø for de Søfarendes Skyld. — *Fauerholm,* thenn 9. dag Junii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 21.

11. Junii. *3941. K. FR. II. svarer Dr. Elisabeth af England paa de fra hende gjennem Joh. Spithovius modtagne Breve, at han ligesom sin Fader vil beskytte den sande Religion. — *Copenhagen,* 3. Ides of June. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 113.

12. Junii. *3942. K. FR. II. klager til Dr. Elisabeth over, at hendes Undersaatter røve Kvæg fra hans Undersaatter paa Øen »Vuestoenæ« (Vespenø?). — *Copenhagen*, 12. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 114.

12. Junii. *3943. Hert. MAGNUS meddeler K. Fr. II., at Sendebud fra Stænderne i Harrien og Wirland have anmodet ham om Beskyttelse imod Russerne og henvist til deres tidligere undersaatlige Forhold til den danske Krone; han beder derfor om Understøttelse med Penge og Krigsfolk. — *Lode,* am mitw. n. Trinitatis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 353—54.

14. Junii. *3944. K. FR. II. bevilger Kirstine, D. Peder Palladii Efterleverske, Underhold aarlig i hendes Livstid af Roskildegaard. — *Kiøbnehaffn*, 14. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 169.

14. Junii. *3945. Fru ELENE GØYE tilskriver sin Søn Olof Moretzsøn om en af dennes Retssager samt om hans Sager med hans Bønder; endvidere omtaler hun, hvilket Gods hun ønsker at beholde. — *Klausholm,* fred. n. e. Trinitates. Bricka. Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 158—60.

16. Junii. *3946. K. FR. II. takker Kejseren af Rusland for den Liflænderne bevilgede Stilstand, samt beder ham vise Hert. Magnus og dennes Undersaatter Venskab og Velvilje. — *Koppenhagen,* d. 16. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 355—56.

1560.

*3947. Johan v. Munchausen, fordum Biskop af Øsel og Kurland, kvitterer K. Fr. II. for Modtagelsen af 15,000 Daler, som er Halvdelen af den for Afstaaelsen af Stiftet bevilgede Sum. — *Coppenhagen,* d. 16. Juni. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 357. 16 Junii.

*3948. Johan v. Munchausen, fordum Biskop af Øsel og Kurland, udstæder Erklæring om, at den resterende Halvdel af Aftrædelsessummen for Øsel Stift (15,000 Daler) maa henstaa uopkrævet i 10 Aar fra S. Hans Dag at regne, imod Udredelsen af 6 p. Ct. aarlig. — *Coppenhagen,* d. 16. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 358—59. 16. Junii.

*3949. Øvrigheden i Staden Kampen giver Lubbert v. Winssen, Bgm. i Deventer, og Jac. Helm, Sekretær smstds., Fuldmagt til paa den forestaaende S. Hansdag at forhandle i Odense sammen med Lübeck og andre Hansestæder ang. Privilegierne i Danmark og Norge. — (18. Juni.) (Hollandsk.) Udt. i Register v. Charters en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 106. 18. Junii

*3950. Fru E(lline) G(øye) tilskriver sin Søn Olof Moretzsøn om en Sag, denne har med Per Oxe, samt om et Mageskifte mellem hende og Kongen, raader ham til at stole paa Holger (Rosenkrands) og synes at udtrykke sin Glæde over, at han er saadan stillet, at han kan være sin egen Fyrste og ikke trænger til Herretjeneste. — *Klausholm,* d. 20. dag Juni. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 160—63. 20. Junii.

*3951. Johannes Spithovius underretter Cecil om den danske Flaades Udrustning; den ligger ved Helsingfors (ɔ: Helsingborg) og Kongen, der d. 17de Juni rejste til Odense for at forhandle med Hansestædernes Udsendinge, besøgte den hyppig. — *Copenhagen,* 20. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 131—32. 20. Junii.

*3952. Ordensm. i Lifland, Wilhelm Fürstenberg, tilskriver Raadet i Reval, at han billiger, at det ikke har sendt Krigsfolk til Hertug Magnus. — *Vellin,* d. 21. Junii. (Tydsk.) Bienemaan, Briefe u. Urk. IV. S. 17—18. 21 Junii.

*3953. Franciscus Gyllenstiernn fortæller sin Moder Fru Anne, Hr. Mogns Gyllensterns, at han er bleven sat til en anden Mester, og beder hende sende ham et Par Skinker og den fransoske Bog; hun maa hilse hans Søster Hillerbor og love hende fra ham en forgyldt Bønnebog, naar hun kan læse. — *Wittenberg,* d. 22. Junii. Brudstykk. i Ny kirkehist. Saml. IV. 96—97. 22. Junii.

*3954. Ordensm. i Lifland, Wilhelm Fürstenberg, tilskriver Raadet i Reval, at der d. 27. Juni skal holdes et Møde med Hert. Magnus i Pernau. — *Vellin,* d. 23. Junii. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. 19. 23. Junii.

*3955. Hert. Magnus beder K. Fr. II. om Hjælp imod forventet Angreb af Russerne, Ordensm. i Lifland og Svenskerne. — *Habsell,* am tage Johannis d. Teuffers. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 359—61. 24. Junii.

*3956. Beretning til (Kejseren?) om de i Riget foretagne Hvervinger, hvorefter Rygtet gaar, at de ske til Fordel for Hert. af Lothringen, der, hjulpet af Frankrig, vil bruge dem til at erobre Kongeriget Danmark og bekæmpe dettes Allierede, Kurf. af Sachsen. — 24. Juny. (Tydsk.) Bucholtz, Gesch. d. Regierung Ferdinand d. Ersten, Urk. S. 576—78. Brudst. i Arch. f. d. sächs. Gesch. II. 354—55. 24 Junii.

*3957. K. Gustaf I.'s Forslag til det svenske Raad ang. Hert. Eriks Giftermaal med Dr. Elisabeth af England, Forholdet til Lifland i Anledning af de Danskes Besættelse af Øsel, og K. af Danmarks Optagelse af tre Kroner i det danske Vaaben. — Uden Datum. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter 1521—1718 I. 667—72, jvfr. S. 672—75. a. 25. Junii.

1560.

26. Junii. *3958. K. FR. II.'s Stadfæstelse af Kolding Bys Friheder og Privilegier. — *Odense*, d. 26. Junii. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 189.

26. Junii. *3959. KAPITLET, RAADET og ADELEN i Øsel Stift bede K. Fr. II. om Hjælp imod K. af Sverig. Ordensm. og Russerne. — *Hapssel*, mitw. n. Joh. bapt. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 361—65.

28. Junii. *3960. K. FR. II. anbefaler sin Broder Hert. Magnus at optræde forsigtigt, men billiger dog, at han paa tilbørlig Maade tilbagefordrer, hvad der med Rette tilhører Øsel Stift. — *Odense*, 28. Juni. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 366—70. Brudst. i Mollerup, Danmarks Forhold t. Lifland S. 138, Anm. 1.

28. Junii. *3961. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen om Erik XIV.'s Frieri til Dr. Elisabeth af England. — 28. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. I. 65.

28. Junii. *3962. K. FR. II.'s Kredensbrev for Drabanthovedsmanden Antonius v. Oldenburg til Knægtene i Lifland. — *Odensehe*, d. 28. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 370.

30. Junii. *3963. K. FR. II.'s Befaling til Antonius v. Oldenburg at begive sig til Øsel og aftakke de Krigsfolk, som paa Kongens Bekostning have fulgt Hert. Magnus til Lifland. — *Odensehe*, d. letzten Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 371.

(Junio?) *3964. Litteræ (HEINRICI BROCKHOFEN) amico quodam datæ, in quibus de reditu suo in Daniam et de electione et confirmatione Magni ducis in Episcopum Curlandiæ scribit. — Sine loco et die. Schirren, Archiv etc. N. F. X. 33?—43.

1. Julii. *3965. K. FR. II. befaler Adam v. Mastricht og Jacob Winsen at lade en Mønsterskriver med Monstringsrulle ledsage Antonius v. Oldenburg til Øsel. — *Odensehe*, d. ersten Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 372.

1. Julii. *3966. Det sv. RIGSRAADS Betænkning paa de af K. Gustaf stillede Forslag (se Nr. *3957), hvori det tilraader at opfordre Reval til at hylde den svenske Konge og fraraader at gjenoptage Stridsporgsmaalet med K. af Danmark om de tre Kroner. — *Holmiæ*, 1. Julii. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 701—706.

3. Julii. *3967. K. FR. II.'s Skrivelse til Hert. Hans den ældre ang. Nedlæggelsen af forskjellige Dokumenter i det fælleds Arkiv. — *Odensee*, d. 3. Julii. (Tydsk.) Michelsen, Dithmars. Urkundenb. Vorbericht S. VI.

3. Julii. *3968. K. FR. II.'s aabne Brev, at Kronens Mølle ved Aahus skal nedbrydes, da den er til Skade for Kronens Bønder ved Helluoe (Helgeaa). — *Otthense*, d. 3. Juli. Udt. p. Sv. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 493.

4. Julii. *3969. THOMAS GRESHAM meddeler Thomas Parry, at Hert. af Holsten siges at have foreslaaet et Ægteskab mellem Dr. Elisabeth og K. af Danmark. — *Antwerp*, 4. June (ɔ: July). (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 168—69.

6. Julii. *3970. K. FR. II.'s aabne Brev om Mageskifte mellem Kongen og Otte Rud t. Møgelkjær, hvorved denne faar Sæbygaard og Gods i Vendsyssel og Kongen Lillerodgaard og Gods i Sjælland. — *Odense*, d. 6. Juli. Vedel Simonsen, Ruderne II 98—99.

6. Julii. *3971. OTTE RUDS Gjenbrev til K. Fr. II. ang. Mageskiftet mellem ham og Kongen (Nr. *3970). — *Odense*, 6. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 99.

6. Julii. *3972. HUBERTUS LANGUETUS D. Ulricho Mordisio, Saxoniæ electoris consiliario, scribit, nihil adhuc de conjugio reginæ Angliæ sciri, Germanos ex Anglia venientes bene sperare de duce Adolpho, Suecos adhuc sibi certo eam promittere. — *Lutetiæ*, sexta die Julii. Langueti Epistolæ II. 63—65.

9. Julii. 1848. Diplomatar. Norveg. XII. 820—22.

1560.

*3973. K. Fr. II. fornyer sin Befaling til Jørgen Rud om at udlægge Hr. Johan Oxes Døtre noget Gods. — *Odense,* d. 9. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 46. 9. Julii

*3974. J. Melville tilskriver Henry Killegrew bl. a., at Enkehertuginden af Lothringen er i Heidelberg for at overtale sin ældre Søster Pfalzgrevinden til at overføre sine Fordringer paa den danske Krone til hende og hendes Børn. — *Marckbourg in Hesseland,* 12. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 188—89. 12. Julii.

*3975. Bgm. og Raad i Helsingborg frakjende Thommiss Ratther, Bg. smstds., al Ret til en Grund og Gaard i Helsingborg, som tilhører Helliggesthus i Helsingør. — *Helsinborgs raadhus,* mond. n. e. s. Margrette dagh. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 19—20. 15. v. 20. Julii.

*3976. K. Fr. II.'s Stadfæstelsesbrev til Borgerne i Aalborg paa de af en Kommission d. 3. Maj 1560 trufne Bestemmelser om Optagelsen af Bundgarn, der hindre Sildens Indgang i Limfjorden. — *Odense,* 16. Julii. Nord. Tidskr. f. Fiskeri IV. 22—23. Jvfr. Bricka, Kancelliets Brevbøger 1556—60 S. 427, Anm. 3. 16. Julii.

*3977. K. Fr. II. minder Ordensm. i Lifland om Udbetaling af de 20,000 Daler og Udlevering af de to Stykker Skyts paa Reval Slot, samt opfordrer ham til at holde Fred med Hert. Magnus. — *Odennsehe,* d. 16. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 1—3. 16. Julii.

*3978. K. Fr. II. tilskjøder Otte Brade, Embedsmd. p. Aalborghuus, Kronens Ret og Rettigheder i en fri jordegen Bondegaard i Blegeskjær i Kogrød Sogn, Lugude Herred. — *Odense,* d. 20. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 96. 20. Julii.

*3979. K. Fr. II.'s Brev, at Kirkeværgerne til Wøifflinge Kirke maa i 2 Aar oppebære Kronens Part af Tienden af Wøifflinge Sogn og anvende den til deres Kirkes Istandsættelse. — *Odense,* d. 20. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 95—96. 20. Julii.

1851. Paa Tydsk i Diplomatar. Norveg. VI. 821—22. 22. Julii.

*3980. K. Fr. II. befaler alle, som have Grunde paa den tydske Brygge i Bergen, at møde for den kongelige Lensmand, Erik Rosenkrands, med deres Breve og Bevisligheder. — *Odense,* 23. Juli. Udt. i Norske Mag. I. 451—52. 23. Julii.

*3981. K. Gustaf I.'s Skrivelse til det sv. Rigsraad, hvori han udtaler sig imod Hert. Eriks Giftermaal med Dr. Elisabeth bl. a. paa Grund af Forholdet til Danmark, hvor der nu holdes en Herredag og lybske Sendebud tillige med mange Oberster ere til Stede. — *Stockholm,* d. 23. Julii. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter I. 709—14. 23. Julii.

*3982. K. Fr. II. befaler Indbyggerne i Holbæk at afskaffe de brandfarlige Straatage samt de mange Tornegjærder, der endnu findes i Byen. — (D. 24. Juli.) Udt. i Friis, Bidr. til Holbæks Hist. S. 12—13. 24. Julii.

*3983. K. Fr. II. tilkjendegiver Bgm. og Raad i Odense, at de indkvarterede Knægte i Følge en Forordning af K. Chr. III. ikkun skulle have halvanden Stob Øl om Dagen. — *Othensze gaard,* then XXIIII. dag Julii. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 77—78. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 119. 24. Julii.

1852. Norske Mag. I. 452. 25. Julii.

1853. Brudst. i Gadebusch, Pommersche Samml. II. 155—63. Brudst. paa Hollandsk i Scherer, Der Sundzoll S. 191—92. 25. Julii.

*3984. Rector et Professores universitatis Hafniensis profitentur, se a M. Johanne Albertio, episcopo Sialandensi, nonnullas litteras, dioecesim et episcopatum hunc attingentes, asservandas accepisse. — *Hafniæ,* 25. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 102. 25. Julii.

1560.

28. Julii. *3985. K. FR. II. tilskriver Hert. Magnus, at hans Optræden i Lifland har været ubetænksom og usømmelig for hans høje Herkomst. — (*Kolding*, 28. Julii.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 3—5. Brudst. i Mollerup, Danmark og Lifland S. 188, Anm. 2.

30. Julii. *3986. THOMAS CORNWALLIS tilskriver Francis Yaxley bl. a., at K. af Danmark tænker paa at bekrige K. af Sverig. — *Brome*, 31. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 206.

31. Julii. *3987. Fru E(LINE) G(OYE) beder sin Søn Olof Moretzssøn komme til sig snarest muligt; Fytzens (Jul) skal en af de første Dage være i Helsingør for at ligge der med de andre Skibe, indtil den svenske Herre er rejst forbi. — Onsd. n. e. s. Olofs dag. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 163—64.

31. Julii. *3988. Kurf. AUGUST af Sachsen giver Erasmus v. Könneritz Befalinger ang. Modtagelsen af Enkedr. af Danmark ved hendes Ankomst til Sachsen. — *Grüllenburg*, 31. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. VI. 283—84.

1. Augusti. *3989. K. FR. II. beder Bispen af Münster at tilsende ham de hos Cunradt Vxel fundne Breve. — *Nestved*, 1. August. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 6. Udt. i Lossius, Drei Bilder a. d. livl. Adelsleben I. 41.

2. Augusti. *3990. Hert. MAGNUS opfordrer indtrængende K. Fr. II. til at hjælpe ham imod Russerne og Ordensmesteren. — *In vnserm veltleger zur alten Pernow*, d. andern monatstag Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 7—9.

2. Augusti. *3991. Hert. ADOLF beskikker Daniel Rantzow til sin Raad og Drost for Slottene Sturwoldt og Peina. — *Uff dem schlosse Gottorff*, d. 2. Augusti. (Tydsk.) Tydsk Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 369.

5. Augusti. *3992. Hert. MAGNUS meddeler K. Fr. II., at Russerne agte at angribe hans Besiddelser i Lifland, og beder Kongen om Hjælp. — *In vnserm Weichbildt alten Pernow*, mont. d. funfften des monats Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 9—12.

9. Augusti. *3993. K. ERIK af Sverigs Forsikring til K. Gustaf og hans Brødre, da han skulde rejse til England, i hvilken han bl. a. lover at ville hindre de Danskes Forsøg paa at optage de tre Kroner i det danske Vaaben. — *Stocholm*, then 9. Augusti. (Svensk.) Sv. Riksdagsakter 1521—1718 I. 772—81.

12. Augusti. *3994. JOHN BRIGANTYNE underretter Cecil om et Møde mellem George v. Holl, Herbert v. Langen, Grev Anton af Oldenburg og Greven af Schwarzburg kort efter de to førstnævntes Tilbagekomst fra K. af Danmark d. 18. Juli; sidstnævnte foretager store Udrustninger. — *Bremen*, 12. Aug. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For Ser. 1560—61 S. 227—28.

20. Augusti. *3995. K. FR. II.'s aabne Brev, hvori det befales alle Fogeder etc. at være Jacob Anderssen, Fgd. i Maribo Kl., behjælpelig med at anholde Hans Pouelsen, der har overfaldet og saaret Fogeden. — *Halstedkloster*, d. 20. August. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 163.

21. Augusti. *3996. Hert. ADOLF af Holsten takker Dr. af England for Tilsendelsen af Hosebaandsordenen. — *Gottorp*, 21. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 246.

21. Augusti. *3997. Ærkebiskop WILHELM af Riga underretter Hert. Hans Albrecht af Mecklenburg om Forhandlingerne mellem Ordensm. og Hert. Magnus samt Russernes Sejr over Ordensm. og udtaler Frygt for, at K. af Danmark og Polen skulle blive ophidsede imod hinanden, hvis Uenigheden mellem Ordensm. og Hert. Magnus ikke bliver bilagt. — *Kockenhaussen*, d. XXI. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 15—20.

1560.

*3998. Hert. ADOLF af Holsten beder Cecil nu, da Krigen med Skotland er endt, at bevæge Dr. Elisabeth til at give ham et endeligt Svar (i Giftermaalssagen). — *Gottorp*, 23. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 255. 23. Augusti.

*3999. Hert. MAGNUS' Brev til K. Fr. II., i hvilket han beklager sig over dennes ubroderlige Sindelag og meddeler, at han om kort Tid selv vil drage til Danmark og tale med Kongen om Landets elendige Forfatning. — *Habsell*, d. XXVII. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 23—27. 27. Augusti.

*4000. KAPITLET i ØSEL Stift meddeler K. Fr. II., at det har overdraget Antonius v. Oldenburg at forebringe Kongen dets Svar paa de imod Hert. Magnus rejste Klager, og beder Kongen om Hjælp imod Russernes Angreb. — *Habsell*, mitw. d. XXVIII. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 29—31. 28. Augusti

*4001. Hert. MAGNUS underretter K. Fr. II. om Russernes Fremtrængen. — *Habsel*, am tag decollat. Joannis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 32—33. 29. Augusti.

*4002. DAVIDIS CHYTRÆI litteræ ad Andream Mylium de morte valde deplorabili (Jacobi) Bordingi. — Sine loco et die. D. Chytræi Epistolæ S. 1265—66. post 5. Septbr.

*4003. K. FR. II. tilkjendegiver Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet, at den Residens, som nu ved D. Christiernn Morsinngs Død er ledig, herefter altid skal være til Bolig for en Professor i Theologien. — *Riipe*, thennd VII. dag Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 169—70. 7. Septbr.

*4004. CHRISTOFFER V. MUNCHHAUSSEN beder Dr. Jheronimus Thenner forebringe K. Fr. II., at det ikke er hans Skyld, at Skibenes Tilbagesendelse og Ratifikationens Udfærdigelse er blevet udsat saa længe. — *Hapsell*, mitw. n. nativitat. Mariæ. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 45—47. 11. Septbr.

*4005. K. FR. II.'s aabne Brev om Superintendentens Underhold i Ribe Stift. — *Lundenes*, XIII. dag Septembris. Ny kirkehist. Saml. III. 337—39. 13. Septbr.

*4006. K. FR. II. tillader Bgm. og Raad i Ribe at opføre en Bygning paa den dem af K. Chr. III. til et Kvægtorv overladte Graabrødre Kirkegaard. — *Lundenes slot*, then XIII. dag Septembris. Thorup, Efterretn. ang. Ribe II, Bil. S. 24—25. 13. Septbr.

*4007. K. FR. II. forbyder Borgerne i Ringkjøbing at sælge Byens Gaarde og Ejendomme til fremmede eller udenbys Folk. — 16. Septbr. Frost, Ringkjøbing S. 6. 16. Septbr.

*4008. Hert. MAGNUS, Biskop af Øsel, opfordrer Raadet i Reval til at søge Beskyttelse hos K. af Danmark og meddeler det, at han selv vil rejse til Danmark for at faa Hjælp hos sin Moder og Broder imod Russerne. — *Arnsburg*, dinst. d. XVII. Septemb. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VI. 13—16. Udt. i Schirren, Verzeichniss S. 69. 17. Septbr.

*4009. JOHN BRIGANTYNE meddeler Cecil, at K. af Danmark har hvervet flere Oberster og Kapitainer. — *Emden*, 17. Sept. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 304—305. 17. Septbr.

*4010. Dr. ELISABETH af Englands Svar til Hert. Adolf af Holsten i Anledning af dennes Takskrivelse for Hosebaandsordenen. — 18. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 306. 18. Septbr.

*4011. Hert. MAGNUS klager til K. Fr. II. over, at man i Danmark har glemt ham, og beder om Penge og Krigsfolk. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 47—48. ante 19. Septbr. (?)

*4012. Hert. MAGNUS' Instrux for Sekretæren Herman Schneider til K. af Danmark, for hvem han skal retfærdiggjøre Hertugens Optræden; tillige skal han give Med- 19. Septbr.

1560.

delelser om de politiske Forhold og opfordre Kongen til ikke at tøve med at modtage Tilbudet fra Reval, Harrien og Wirland. — *Arnssburgk*, donnerst. d. 19. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 49—55.

19. Septbr. *4013. Hert. ADOLF af Holstens Anbefalingsbrev til Cecil for sit Sendebud til England, Joachim Hinck, Provst i Bremen. — *Gottorp*, 19. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 308.

23. Septbr. *4014. Kr. FR. II. tilskriver Stath. paa Kbhvns. Slot, Hr. Magnus Gyldenstjernne om det ledige Huidoer Len og om Folerne ved Esserom, der med flere skulle sendes til Frantz Brockenhusz paa Nyborg. — *Vidskyld closter*, thenn XXIII. Septembris. Danske Mag. 4. R. IV. 255.

25. Septbr. *4015. Hert. JOHAN ALBRECHT af Mecklenburgs Instrux for Dr. Christof Lersener som Afsending til Rigsdagen i Speier, hvilken han bl. a. skal opfordre til at sende et Gesandtskab til K. af Danmark for at bede denne sende Hjælp til Lifland imod Muskoviterne. — *Schwerin*, d. XXV. Septemb. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 723—27.

25. Septbr. *4016. THOMAS RANDOLPH meddeler Cecil bl. a., at Jarlen af Bothwell siges at være bleven gift med en dansk Dame, med hvem han har faaet 40,000 Joachimsdaler. — *Edinburgh*, 23. Septb. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 310—13.

Septbr. *4017. Optegnelse om hvad Anthonius v. Oldenburg skal forebringe K. Fr. II. i Hert. Magnus' Navn om Russernes Fremtrængen og Stiftets daarlige Tilstand. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 42—45.

3. Octobr. *4018. RAADET i REVAL erklærer Hert. Magnus, at Staden vil blive den Ed tro, som den har svoret Ordensmesteren. — 3. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VI. 54—56 og XI. 56—58.

4. Octobr. *4019. K. FR. II. befaler Hr. Magnus Gyldenstjerne, at han i dette Aar skal lade Dr. Jacob Bordings Enke oppebære Landgildet af Huidøer med mere Gods, som Dr. Jacob havde i Forlening. — *Emcloster*, then IIII. dag Octobris. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 255.

4. Octobr. *4020. K. FR. II. anbefaler til Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet en Begjæring af afdøde D. Jachob Bordings Efterleverske Francisca, at hun maa fritages for at svare Universitetet Halvdelen af Naadsensaarets Indtægt af et Kanikedømme i Roskilde, hvormed hendes Ægtefælle for eet Aar siden blev forlenet og derfor ingen Indtægter har oppebaaret af. — *Emmcloster*, thennd IIII. dag Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 102—103.

6. Octobr. *4021. HUBERTUS LANGUETUS D. Ulricho Mordisio, consiliario electoris Saxoniæ, scribit, Doct. Bordungum [sic] mortuum esse. — *Vitempergæ*, 6. Octobris. Hub. Langueti Epistolæ II. 66—67.

11. Octobr. *4022. De KEJSERLIGE KOMMISSARIERS Forestilling paa Deputationsdagen i Speier, hvori omtales Kejserens Opfordringer til K. af Danmark om at støtte Liflænderne imod Muskoviterne. — *Spiræ*, 11. Octobris. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 727—31.

12. Octobr. *4023. JACOBUS HOYER Johanni Pistorio de disputatione Victorini Strigelii et Flacii Illyrici scribit. — *Vuitebergæ*, 12. Oct. Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. II. 650—51.

13. Octobr. *4024. Hert. MAGNUS meddeler K. Fr. II., at der er udbrudt Bondeopstand i Wieck, Harrien og Wirland, og beder om Hjælp. — *Arnssburg*, d. XIII. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 59—61.

1560.

*4025. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet anbefale Kongen M. Tyges Udnævnelse til Superint. i Skaane. — *Kiøbinghaffnn,* d. 13. dagh Octobris. Ny kirkehist. Saml. IV. 340. 13. Octobr.

*4026. Hans Albritzøn, Superint. i Sjællands Stift, melder Kongen, at Kjøbstadspræsterne i Skaane have udvalgt M. Tyghe Asmundzen til Superint. i den afdøde M. Niels Palladius' Sted, hvilket Valg han anbefaler til Stadfæstelse. — *Kobnehaffn,* then 13. Octob. Ny kirkehist. Saml. VI. 100—101. 13. Octobr.

*4027. George Beyer meddeler Hert. Hans, at Breida Rantzow stadig ønsker at udtræde af Hertugens Tjeneste, men har lovet at tjene et Aar uden Besoldning. — *Flennsburg,* d. XIII. Octobris. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 92—94. 13. Octobr.

*4028. K. Fr. II. forlanger Oplysninger af Borchort v. Papenheim om de unge Hunde, »Englands« Hvalpe, hvor vidt de ere voxne, og om Vildtbanen, hvor vidt Dyrene formere sig i de omkringliggende Skove. — 14. Octbr. Hist. Tidskr. V. 411. 14. Octobr.

1864. Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. XI. 38—39. 16. Octobr.

*4029. Hert. Magnus meddeler K. Fr. II. Nyheder fra Lifland om Bondeopstanden og om Svenskernes Praktiker i Reval. — *Arnssburg,* donnerst. d. XVII. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 61—65. 17. Octobr.

*4030. Skifteforretning efter afdøde Professor D. Christiern Torkelsen Morsing i Overværelse af Universitetets Rektor, Superintendenten, flere Professorer, Borgemestre o. a. imellem hans Børn. — Then 22. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 103—108. 22. Octobr.

*4031. Nicolas Thockmorton sender Cecil en latinsk Beretning om Urolighederne i Danmark i K. Eriks og K. Christians Tider og mener, at lignende Oprør vil kunne finde Sted endnu. — *Paris,* 22. Oct. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 369. 22. Octobr.

*4032. K. Fr. II.'s Brev til James, Hert. af Hamilton, og Guvernørerne i Skotland, hvori han tilbyder at tilbagebetale den Sum, for hvilken Orkney Øerne ere pantsatte til Skotland. — *From our Cimbrian hunting seat,* the 23. October. (Latin.) Eng. Overs. i Proceedings of the soc. of antiquaries of Scotland 1886—87 S. 240—41. Udt. p. Engelsk i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 370. 23. Octobr.

*4033. K. Fr. II.'s aabne Brev, hvorved Hr. Jens Simensen, fordum Abbed i Em Kl., udnævnes til Sognepræst i Rosmus Sogn og tildeles Gaarden Rudgaard for Livstid. — *Emkloster,* 24. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 102—103. Brevets oprindelige men senere udslettede Datering er: anden Paaskedag, 15. Aprilis. 24. Octobr.

1867. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 85—86. 25. Octobr.

*4034. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han meddeler ham, at K. af Sverig er død og at der er paatænkt en Fællesregering af hans fire Sønner. — 27. Octob. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 378. 27. Octobr.

*4035. Moritz Wrangel, fordum Bisp af Reval, beder om K. Fr. II.'s Understøttelse til at faa det ham for Aftrædelsen af Stiftet anviste Gods Raseke. — *Arnssburg,* sonnab. n. omnium sanctor. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 66—67. 2. Novbr.

*4036. Gothardt Kettler, Ordensm. i Lifland, underretter Franz v. Stitten om, at han paa K. af Danmarks Forbøn har tilladt, at det Gods, som er frataget den forhenværende Komthur i Reval, atter bliver udleveret ham. — *Dunemundt,* uden Dag. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VI. 146. (2. Novbr.)

1560.

4. Novbr. *4037. SKRAA for Skomager Lauget i Odense, fornyet og samtykt af Bgm. og Raad smstds. — *Otthensze,* mand. n. e. alle Helligenn dagh. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selskab I. 48—53.

11. Novbr. *4038. CHRISSTOFFER THRUNDSSEN tilskriver Hr. Magnus Giildenstiernn, at Grev Johan af Ostfriesland har opholdt sig en Nat hos ham og udtalt sin Tilfredshed med den Modtagelse, han har nydt i Danmark; han mente ikke, at Hert. Erik af Sverig og hans Brødre længe vilde blive enige, og heller ikke, at Erik vilde faa Frøkenen af England til Ægte. — *Trogge weld,* s. Martini. Diplomatar. Norveg. XII. 822.

26. Novbr. *4039. THOMAS RANDOLPH sender Cecil en Kopi af K. Fr. II.'s Brev til det skotske Raad (Nr. *4032), som en dansk Adelsmand overbragte d. 22. Nov., og paa hvilket Raadet vil give et afvisende Svar. — *Edinburgh,* 26. Nov. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 403.

27. Novbr. *4040. Hert. MAGNUS undskylder for K. Fr. II., at Anthonius v. Oldenburg er blevet tilbageholdt saa længe, og udtaler sin Beklagelse over, at Kongen ikke har villet benytte den gunstige Leilighed i denne Sommer til at faa fast Fod i Estland. — *Pilten,* d. XXVII. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 68—70.

30. Novbr. *4041. Prins VILHELM af Nassau-Oraniens Skrivelse til Bispen af Arras, hvori han omtaler Rygter om lothringske Planer mod K. af Danmark. — *Ceitz,* ce XXX. de Novembre. (Fransk.) Gachard, Correspond. de Guillaume le Taciturne I. 468—70.

30. Novbr. *4042. Prins VILHELM af Nassau-Oraniens Skrivelse til Hertuginden af Parma, hvori han omtaler Rygter om, at Hert. af Lothringen med Hert. af Guises Hjælp vil foretage noget imod K. af Danmark. — *Ceitz,* ce XXX. de Novembre. (Fransk.) Gachard, Correspond. de Guillaume le Taciturne I. 465—68.

1. Decbr. *4043. FRANZ V. STITTEN underretter Ordensm. i Lifland om, at han har oversendt dennes Skrivelse til K. af Danmark til Heinrich Rantzau, Stath. p. Segeberg. — *Lübeck,* d. 4. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VI. 180—82.

5. Decbr. 1870. Diplomatar. Norveg. VI. 822—23.

5. Decbr. *4044. JOHAN SZOGE, Stiftsfoged i Wieck, beder Raadet i Reval paa sin Herres, K. af Danmarks Vegne at tillade Albrecht Ledebur at kjøbe Krudt og Bly i Reval. — *Hapsell,* donnert. n. Andreæ. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. 184—88.

10. Decbr. *4045. Litteræ M. TYCHONIS ASMUNDI, superattendentis Scanensis, in quibus præpositis Scanensibus de vocatione sua et de visitatione ecclesiarum dioecesis scribit. — *Haffniæ,* 10. Decemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 414—15.

13. Decbr. *4046. K. FR. II. tillader, at Otte Brade, Embedsmd. p. Aalborghus, maa indtil videre oppebære Herligheden af 5 Gaarde i Kowgerodz Sogn, Lugude Herred, som Jesop Falster, der var forlenet dermed, har opladt ham. — *Emsborg,* d. 13. Decb. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 96.

13. Decbr. *4047. K. FR. II. giver Otte Brade t. Knudstrup, Embedsmd. p. Aalborghus, og hans Arvinger jus patronatus til Kowgerodz Kirke i Lugude Herred. — *Emsborg,* d. 13. Decb. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 96 og i Cawallin, Lunds Stifts Herdaminne III. 445.

14. Decbr. *4048. K. FR. II. fraraader Hert. Magnus at forlade sit Stift under de nuværende Omstændigheder og meddeler, at han har hidkaldt Ditterich Berren for at raadslaa med ham om Forholdene. — *Embsburg,* d. 14 Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 71—72.

1560.

*4049. Protokol over Udsagn af et fra Moskov tilbagevendt dansk Bud. — *(Reval)*, 14. December. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. 191—94. 14. Decbr.

*4050. Hert. Adolf af Holsten beder Cecil om at anbefale hans Sendebud og dennes Hverv til Dr. Elisabeth. — *Gottorp*, 20. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 450. 20. Decbr.

*4051. Raadet i Reval opfordrer dets Sendebud i Riga til at forhøre det danske Bud, der nylig kom fra Moskov, ang. de Ytringer, han har brugt lige overfor sin Vært i Reval. — *Reval*, ahm abende Tomæ ap. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. 207—209. 20. Decbr.

*4052. Hubertus Languetus D. Ulricho Mordisio, consiliario electoris Saxoniæ, scribit, Adolphum Holsaticum majorem spem quam unquam antea de nuptiis Anglicis concipere dici. — *Vitembergæ*, 21. Dec. Langueti Epistolæ II. 80—82. 21. Decbr.

*4053. Adolphi, ducis Holsatiæ, ad Elisabetham, reginam Angliæ, epistola, in qua rogat, ut sibi per legatum suum in Anglia significet, quid certi expectare debeat in illa causa, de qua inter se et reginam, quando in Anglia fuit, actum esset. — *Gottorpii*, XXII. Decembris. Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VII. 403—404. Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 450, Anm. 22. Decbr.

*4054. K. Fr. II. tillader Rektor og Professorer i Kbhvn., at de maa give Doctor Hanns Franndtzen Plads som Professor i Lægekunsten ved Universitetet, dog kun saa længe til man kan faa en anden lærd Mand, der kan være Kongen og Riget nyttigere. — *Emmsborg*, andenn Juledag 1561. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 170—71. 26. Decbr.

*4055. Thomas Randolph meddeler Cecil et Rygte om Ægteskab mellem Dr. af Skotland og K. af Danmark. — *Edinburgh*, 27. Dec. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 463. 27. Decbr.

*4056. K. Fr. II. meddeler Hr. Niels Lange, Embedsmd. p. Riberhus, at han agter at komme til Ribe til Fastelavn, og befaler ham i den Anledning at forsyne sig med de fornødne Forraad. — *Emborg*, d. 28. Decbr. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 87. 28. Decbr.

*4057. Oldermændene for Bergefarerne tilskrive Raadet i Lübeck om den Nedbrydelse af Boderne i Bergen, som Lensmanden Erik Rosenkrands paatænker efter Kongens Befaling. — *Lybek*, 29. December. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 452—53. 29. Decbr.

*4058. Raadet i Lübeck oversender K. Fr. II. en fra Bergefarernes Oldermænd modtagen Skrivelse og haaber, at han ikke vil foretage noget ved Boderne, før Besigtigelsen har fundet Sted. — *Lybek*, 29. December. Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 453. 29. Decbr.

1877 se *3808. 31. Decbr.

*4059. Nicolas Throckmorton tilskriver Cecil, at Hert. af Østrig skal have Dr. af Skotland og K. af Danmark og Sverig to af Kejserens Døtre til Ægte. — Ultima Decembris. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 474—76. 31. Decbr.

1882 se 2. Martii 1566.

*4060. Franciscus Gyllenstiernn takker sin Søster Jomfru Sophia Gyllenstiernn for hendes Efterretninger om Familien; han fortæller hende om Broderen Hanibals Anbringelse i Ærkebispen af Halds Tjeneste og spørger om nyt fra Broderen Henrich i Lifland. — *Vittenbergh*. Ny kirkehist. Saml. IV. 95—96.

*4061. Domkapitlet i Øsel Stift tilskriver K. Fr. II., at Salget af Stiftet til Hert. Magnus er sket uden dets Vidende, og tilsender Kongen Ratifikationsbrevet paa Overenskomsten. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. X. 237—39.

1560.

*4062. LAURENTII MOLLERI rectoris scholæ Hildeshemiensis ad ordinem senatorium civitatis Stolpe Pomeranicæ litteræ, in quibus Petrum Svavenium materno sibi sanguine junctum ac consiliarium Christiani regis Daniæ commemorat. — *Hildeshemiæ.* Dähnert, Pommersche Bibliothek IV. 139—50.

C. 1560.

C. 1560.

*4063. Enkehert. ANNA af Mecklenburgs Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori hun spørger ham om Raad i Anledning af, at hun har tænkt sig Hert. Magnus af Holsten som sin Datter Annas Mand, ifald der bliver Fred med Lifland og Moskoviterne. (Tydsk.) Brudst. i Zeitschr. f. Geschichtswissensch., herausg. v. Schmidt I. 67.

Ante 1561.

Ante 1561.

*4064. Optegnelse af HANS TAUSEN, Superint. i Ribe Stift, om Beskikkelsen af en Sædedegn i Sneom og Tiereborg Sogne. Ny kirkehist. Saml. III. 340.

1561.

1561.

1. Januar. *4065. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer i Kbhvn. at træde i Forhandling med Hr. Herlof Trolle og Jochim Beck ang. Mageskifte til Kronen af Universitetets Gods i Kbhvns. og Krogens Len. — *Emsborg*, Nytaars dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 171.

1. Januar. *4066 (= 1292). Orig. til dette Dokument, der her er henført til 1555, findes i Rigsarchivet og er dateret »Nytaarsdag 1561«, til hvilken Tid det ogsaa henføres i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 46—47, hvor et Udt. er meddelt.

(1. Januar.) *4067. JOHN BRIGANTYNE meddeler Cecil, at tre svenske Skibe, som passerede Sundet med den afdøde svenske Hertugs Lig og ikke vilde stryge Flaget, ere blevne beskudte. — *Emden*, uden Dag. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 481—82.

2. Januar. *4068. K. FR. II. beder Rektor og Professorer i Kbhvn. at ansætte M. Hans Thomessen i et Kald ved Universitetet eller andensteds, hvortil de maatte finde ham lærd og duelig. — *Emsborg,* 2. Nyaars dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 172.

2. Januar. *4069. Litteræ SIGISMUNDI AUGUSTI, regis Poloniæ, Fr. II., regi Daniæ, datæ, in quibus rogat, ut rex Magnum ducem hortetur, ut pacem cum principibus Livoniensibus ineat. — *Vilne,* secunda mensis Januarii. Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 78—80.

8. Januar. *4070. KEJSERENS Instrux for de til Forsamlingen i Naumburg sendte Kommissarier; bl. a. skulle de opfordre K. af Danmark, som antages personlig eller ved Gesandter at ville give Møde, til at formaa de øvrige Fyrster til at besøge Konciliet i Trident. — *Wien,* d. 8. tag d. monats Januari. Neue Mittheil. von dem Thüring.-Sächs. Verein XII. 511—16.

8. Januar. *4071. K. FR II.'s Instrux for Caspar Paselich, Lic. juris, paa hans Sendefærd til Kejser Ferdinand, hvori gives en udførlig Fremstilling af Chr. III.'s og Fr. II.'s Forhold til Ordenen i Lifland. — *Niburg,* d. 8. Januarii. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. 220—25.

9. Januar. *4072. Den LIFL. ORDENSMESTERS Instrux for sine Sendebud til K. Fr. II.; de skulle bede om Kongens Mægling i Striden mellem Ordensm. og Hert. Magnus og op-

1561.

fordre ham til at forbyde Sejladsen paa Rusland samt til at sende Korn og Levnetsmidler til Lifland. — *Candau,* donnerst. n. trium regum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VI. 216—21 og XI. 80—86. Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 75.

*4073. STANISLAUS HOSIUS, episcopus Warmiensis, capitulo suo scribit, pontificem duos nuntios apostolicos delegasse, qui in diversas partes Germaniæ proficisci et principes, ut ad concilium oratores mittant, cohortari debeant, quorum alteri Saxonia, Marchia, Pomerania, Megapolis, Brunsvicum, Holsatia, Dania, Clevia, Colonia peragranda assignata sit. — *Viennæ,* 13. Januar. Brudst. i Prowe, Mittheil. a. schwed. Archiven u. Bibliotheken S. 26—27. 13. Januar.

*4074. Kejser FERDINAND I. tilskriver de pavelige Afsendinge, at der d. 20. Januar i Naumburg skal afholdes et Møde af de protestantiske Stænder og, som man tror, ogsaa af K. af Danmark for at forhandle, om man skal besøge Konciliet. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Bucholtz, Gesch. d. Regier Ferdinand d. Ersten VIII. 388. ante 14. Januar

*4075. K. FR. II. meddeler Raadet i Lübeck, at han har modtaget dets og Bergefarernes Skrivelser (Nr. *4058) og vil besvare dem, naar han faar Erklæring derom fra Erik Rosenkrands. — *Emesburg,* 14. Januar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 453. 14. Januar.

*4076. K. FR. II. befaler Lensmanden p. Bergenhus, Erik Rosenkrands, at erklære sig om de fra Lübecks Raad og Bergefarerne modtagne Skrivelser (Nr. *4058). — *Emesburg,* 15. Januar. Udt. i Norske Mag. I. 453. 15. Januar.

*4077. K. FR. II. begjærer af Professorerne i Kbhvn., at de skulle overveje, hvad der kan gjøres for at forhindre de grove Laster og uhørlige Gjerninger, som bedrives paa Island. — *Emsborg,* 15. Januarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 177—78. 15. Januar.

*4078. K. FR. II.'s Forordning ang. Appel til ham fra Domme, fældede af Bgm. og Raad i Flensborg. — *Friederichsburgi,* 16. Jan. (Plattydsk.) Brudst. i Westphalen, Monumenta III, Præf. S. 93—94. 16. Januar.

*4079. K. FR. II. kræver Erstatning af Dr. af England for nogle Hamburgerkjøbmænd, der ere blevne udplyndrede af Engelskmænd. — *Embsburg,* 17. cal. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 498—99. 16. Januar.

*4080. Kejser FERDINAND I.'s Instrux for sine Gesandter til de protestantiske Stænders Møde i Naumburg, hvorefter de skulle forhandle særskilt med (K. af) Danmark og de tre Kurfyrster om at besøge Konciliet. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Bucholtz, Gesch. d. Regier. Ferdinand. d. Ersten VIII. 389—90. ante 20. Januar.

*4081. Dr. ELISABETH forsikrer Hert. Adolf af Holsten om sit bestandige Venskab for ham, »hun maa stadig synge den samme Sang«. — 20. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1560—61 S. 509—10. 20. Januar.

*4082. Ordensm. i Lifland, GOTHARDT KETTLER, skriver til Palatinen af Wilna, at K. af Polens Brev til K. af Danmark er besørget; man veed endnu ikke bestemt, om Hert. Magnus er rejst til Danmark. — *Candau,* 20. Januar. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 75. 20. Januar

*4083. ARNOLT ROSENBERGER tilskriver K. Erik XIV, om den Fremgang, Kongens Giftermaalsplaner i England have haft siden Hert. Johans Ankomst til London, og meddeler, at den franske Gesandt i Danmark og hans Apostel Mr. Rosa modarbejder Forbindelsen med Dr. Elisabeth. — *Andorff,* d. 27. tagk Januarii. (Tydsk.) Hand. rör. Skand. Hist. XXV. 1—6. 27. Januar.

1561.

31. Januar. *4084. De KEJSERLIGE KOMMISSARIER i Naumburg melde Kejseren, at K. af Danmark hverken personlig er kommen eller har sendt nogen Fuldmægtig til Mødet. — *Naumburg,* d. letzten tag Januarii. Neue Mittheil. v. d. Thüring.-Sächs. Verein XII. 520—24.

2. Febr. *4085. REKTOR og PROFESSORER i Kbhvn. sende Kongen nogle af dem forfattede Artikler i Følge hans Forlangende (af 15. Jan.) om Forslag til Hindring af den paa Island almindelige Last Blodskam. — *Hafniæ,* 2. die Februarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 178—81.

3. Febr. *4086. Hert. MAGNUS' Brev til K. Fr. II., i hvilket han forsvarer sin Rejse til Danmark trods Broderens Fraraaden. — *Heiligen Ahe,* d. 3. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 107—10.

3. Febr. *4087. HERLOFF TROLLE raader sin Hustru Fru Birgitte til at rejse til Kbhvn. for at raadføre sig med Rocus om hendes Sygdom, m. m. — *Kjøbenhavn,* Mand. d. 3. Febr. Becker, Herluf Trolle og Birgitte Gøie S. 33—34.

4. Febr. *4088. BISPEN af ARRAS skriver til K. Philip II., at i Følge Beretninger fra Strasburg ville Huset Guises og Lothringens Planer mod Danmark ophøre som Følge af Frants II.'s Død. — *Bruxelles,* 4. Fevrier. (Fransk og Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VI. 255.

9. Febr. *4089. HANS NORBY klager til M. Niels, Superint. i Odense, over sin Sognepræst (Hr. Hans Jensen i Uggerslev) og begjærer Stævning over ham. — *Vgersløffe,* 9. dagh Februarii. Danske Mag. 4. R. V. 245—46.

9. Febr. *4090. FRANCISCUS GYLLENSTERNN klager til sin Moder Fru Anne, Hr. Mogns Gyllenstierns, over sin Mester, der vil have de Fødevarer, som sendes ham fra Hjemmet, forholder ham hans Penge og lader ham rejse med sig og betale for begge. — *Vittenbergh,* d. 9. dagh Februarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 97—98.

9. Febr. *4091. Skrivelse fra Fru ELLINE GJØE til sin »Søster« (Birgitte Gjøe?), hvori hun omtaler sin Yndest hos Enkedronningen. — *Klavsholm,* Sønd. Sexagesima. Brudst i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 114.

9. Febr. *4092. ZACHARIAS DELPHINUS, episcopus Pharensis, legatus curiæ Romanæ, concilii Tridentini promovendi causa Naumburgum missus, inter alia ad imperatorem scribit, collegam suam (ɔ: Joh. Francis. Commendone, episcopum Zacynthum) brevi ad regem Daniæ esse scripturum, »illi an placeat ut in Daniam veniat annon«. — *Naumburgo,* IX. die Februarii. Neue Mittheil. v. d. Thüring.-Sächs. Verein XII. 531—33.

10. Febr. *4093. NIELS JESPERSEN, Superint. i Odense, svarer Hans Norbye, at han ikke kan stævne Hr. Hans, da hans Sag er en verdslig Sag, og beder ham ikke fare for strængt frem mod Præsten. — *Otthensze,* 10. dagh Februarii. Danske Mag. 4. R. V. 247—48.

10. Febr. *4094. DELPHINI episcopi Pharensis (nuntii apostolici) ad imperatorem litteræ, in quibus scribit, ducem Saxoniæ sibi persvadere, regem Daniæ eadem probaturum esse, quæ ipse de causa religionis sancturus sit. — *Numburgi,* die X. Februarii. Bucholtz, Gesch. d. Regier. Ferdinand d. Ersten, Urk.-Bd. S. 673—77. Brudstykk. og Udt. i tydsk Overs. smstds. VIII. 399—401.

19. Febr. *4095. K. FR. II. tilkjendegiver Hr. Magnus Gyldenstiernne, at han har bevilget D. Cornelius v. Hamsforts Tjener, Clemind Small, der agter at studere ved Universitetet, frit Underhold paa Slottet i 2 Aar. — *Ribe,* thenn XIX. dag Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 173—74.

1561.

*4096. K. Fr. II. skriver til Rektor og Professorer ved Universitetet om at ansætte D. Helias Rimbolt til Læsemester in medicinis, da den udnævnte D. Johan Golt ikke har modtaget Kaldet. — *Ribe*, thend XIX. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 172—73. 19. Febr.

*4097. K. Fr. II. meddeler Hert. Magnus, at han med det første vil sende Ditterich Behr til Øsel, og formaner Hert. til ikke at forlade sit Stift samt til at forlænge Stilstanden med Ordensm. et Aar. — *Ripen*, d. 20. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 110—11. 20. Febr.

*4098. K. Fr. II. opfordrer Kapitlet i Øsel Stift til hurtigst muligt at indsende Ratifikationen paa Afstaaelsesdokumentet. — *Ripen*, 21. Febr. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 111. 23. Febr.

1896. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 26—27 med urigtigt Aarstal 1556. 24. Febr.

*4099. Huberti Langueti epistola ad D. Ulrichum Mordesium, consiliarium electoris Saxoniæ, de conventu theologorum Brunsvicensi, cui etiam D. Adam Thraciger interfuit. — *Vitembergæ*, ultima Februarii. Langueti Epistolæ II. 104—106. 28. Febr.

*4100. Cardinal Boromeus' Skrivelse til den pavelige Nuntius Commendone, hvori denne faar Ordre til at rejse til K. af Danmark, da han ikke har været i Naumburg. — (3. Marts.) (Tydsk? Overs. fra Latin?) Udt. i Bucholtz, Gesch. d. Regier. Ferdinand d. Ersten VIII. 407. 3. Martii.

*4101. Bispen af Arras skriver til K. Philip II., at siden Guiserne have ophørt at tage nogen virksom Del i Huset Lothringens Intriguer mod Danmark, ere disse sygnede hen; derimod frygter han for, at man nu atter vil foreslaa K. Philip at interessere sig for Sagen. — *Bruxelles*, 7. mars. (Fransk og Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VI 287. 7. Martii.

*4102. Ordensm. i Liflands Skrivelse til Kejser Ferdinand I., hvori han tilraader at opfordre K. af Danmark til at forbyde al Handel paa Narva og Rusland. — *Mitaw*, d. VIII. Martii. (Tydsk.) Monumenta Livoniæ antiquæ V. 740—48. 8. Martii.

*4103. Bgm. og Raad i Flensborg henvise en Sag imellem Matthias Mandixen og S. Nicolai Sogns Sognefolk i Flensborg ang. den førstes Ret til at indløse en S. Nicolai Kirke tilhørende Gaard i Tostrup samt ang. hans Ret til S. Petri og Pauli Len til Afgjørelse af Kongen og hans Raader paa den næste Land- og Retsdag, som afholdes der paa Landet. — *Flenszborch*, d. 11. Martii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 250—51. 11. Martii.

*4104. Otte Rud kvitterer Fru Grethe, Per Ruds Efterlev., for 100 Jacobsdaler paa hendes afd. Husbonds Vegne. — *Vognserup*, 17. dag Maus (?). Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 99. 17. Martii.

*4105. Hubertus Languetus litteris D. Ulricho Mordesio, consiliario electoris Saxoniæ, datis narrat, regem Daniæ Hamburgensibus navigatione Islandica interdixisse et eos bis legatos ea de re ad regem misisse. — *Vitembergæ*, 17. Martii. Langueti Epistolæ II. 106 -107. 17. Martii.

*4106. Lucæ Backmeisteri ad Lucam Lossium epistola, in qua de falsis rumoribus de morte Jacobi Bordingi sparsis queritur illumque valde laudat. — *Coldingæ*, 18. Martii. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 177—79. 18. Martii.

*4107. Nicholas Throckmorton meddeler Cecil bl. a., at en Gesandt fra K. af Danmark er kommet til Paris. — *Paris*, 22. March. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 34—35. 22. Martii.

1561.

28. Martii. *4108. K. FR. II. tilskriver Jørgen Rud, at Borggr. Fr. v. Dohnen maa beholde alt Bryggeredet paa Gisselfeldt samt alt Fæ og Kvæg. — D. 28. Marts. Vedel Simonsen, Ruderne II. 46—47.

31. Martii. *4109. NICHOLAS THROCKMORTON meddeler Cecil, at det danske Sendebud, som d. 19. Marts ankom til Fontainebleau, i Begyndelsen blev modtaget temmelig kjøligt, men nu behandles med stor Høflighed; han siges at foreslaa Forbund og et Giftermaal mellem K. af Danmark og Dr. af Skotland, særlig for at danne en Modvægt mod K. af Sverigs Udsigt til at blive gift med Dr. Elisabeth; han er nu rejst tilbage over Skotland. — *Paris,* 31. March. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 41—45.

2. Aprilis. *4110. K. FR. II. opfordrer Hert. Magnus til at forfatte et Svar paa Ordensmesterens Klageskrift. — *Nyborg,* 2. April. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 113—14.

post 2. Aprilis. *4111. Hert. MAGNUS' Forsvarsskrift paa den lifl. Ordensmesters Klager over ham til K. Fr. II. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 86—107.

3. Aprilis. *4112. K. FR. II. tager Trondhjems Domkirke og Kapitel i sin Beskyttelse og stadfæster deres Privilegier. — *Nyborg,* 3. Aprilis. Diplomatar. Norveg. XII. 826.

3. Aprilis. *4113. K. FR. II. befaler Jørgen Rud at overantvorde Eskild Giøe Odensegaard Philippi et Jacobi Dag (1. Maji). — *Nyborg,* 3. April. Vedel Simonsen, Ruderne II. 99.

3. Aprilis. *4114. K. FR. II. forbyder Hans Norby at formene Hr. Hans Jenssen Adgang til hans Kirke. — *Nyborg,* III. Aprilis. Danske Mag. 4. R. V. 249.

5. Aprilis. *4115. Hert. MAGNUS tilskriver K. Fr. II., at hans Kansler, som er under Vejs til Kongen, vil give Svar paa Ordensmesterens Klageskrift. — *Coldingen,* d. V. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 114—15.

11. Aprilis. *4116. DE SVENSKE SENDEBUD i Reval underrette K. Erik XIV. om, at Borgerne i Reval nære Frygt for, at de, hvis de give sig under K. Erik, i Tilfælde af Krig mellem Sverig og Danmark ville blive afspærrede fra Sundet. — *Reual,* d. 11. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 5.

11. Aprilis. *4117. JOHAN SCHNATBOEM tilskriver Christoffer v. Munichhausen, at Krigsfolket paa Reval Slot gjerne vil overgive Slottet til K. af Danmark, men at der fremfor alt maa skaffes Penge. — *Lode,* freit. n. Paschen. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. 254—56.

13. Aprilis. *4118. GREVEN af MANSFELD underretter Dr. Elisabeth om et mellem K. af Danmark, Gr. af Schwarzburg, George v. Holl og flere i et Kloster nær ved Lübeck afholdt Møde for faa Dage siden i Anledning af Troppehvervinger, fordi Kongen vil indsætte en Bisp i Lübeck mod Kapitlets Ønske. — *Mansfeld,* 13. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 58—59.

15. Aprilis. *4119. Den pavelige Nuntius DELPHINS Skrivelse til Kardinal Borromeus, hvori han omtaler, at de i Naumburg samlede protestantiske Fyrster have faaet nyt Mod ved Skrivelser og Løfter fra Dr. Elisabeth og K. af Danmark og Sverig. — *Worms,* 15. April. (Tydsk? Overs. fra Latin?) Brudst. i Bucholtz, Gesch. d. Regier. Ferdinand d. Ersten VIII. 398.

ante 16. Aprilis. *4120. BERGEFARERNE i LÜBECK beklage sig for Raadet smstds. over Erik Rosenkrands' nye og usædvanlige Paalæg i Bergen. — Uden Aar og Dag. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 453.

16. Aprilis. *4121. RAADET i LÜBECK oversender Erik Rosenkrands en fra Bergefarerne modtagen Klage og beder ham forskaane Kjøbmændene for de deri omtalte Paalæg. — 16. April. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 453.

1561.

*4122. K. FR. II. befaler Jørgen Rud m. fl. at følge Kongen paa hans forestaaende Rejse i Holsten strax efter S. Hans Dag og at iføre sig og sine Tjenere askefarvegraa Kjortler efter indlagte Mønstre. — *Kjøb.*, 17. April. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 47. 17. Aprilis.

*4123. JOHAN FRIIS t. Hesselager overdrager K. Fr. II. sin Gaard i Korsør, som Sognepræsten havde til Leje for 10 Daler aarlig, imod Espegaard i Boeslunde S. — *Kjøbenhavn,* d. 17. April. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 355. 17. Aprilis

*4124. K. FR. II.'s Skrivelse til Ordensm. i Lifland, i hvilken han beklager, at Hert. Magnus har ladet sig lede af slette Raadgivere, men tillige meddeler, at han nu er villig til at indgaa Stilstand. — *Coppenhagen,* d. 18. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 116—19. 18. Aprilis.

*4125. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev for Johannes Spithovius til Dr. af England. — *Copenhagen,* 20. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 67. 20. Aprilis.

*4126. METTE MARSUINSDOTTHER, Abbedisse i Maribo Kl., og DRUDE POUISK, Priorisse smstds., bede paa egne og menige Konventsøstres Vegne Universitetsprofessorerne om at hjælpe til, at Hr. Peder Kordersenn maa blive Prædikant i Klostret, nu da Hr. Hanns Ipsenn er død. — *Mariibø closther,* dom. Misericordia. Ny kirkehist. Saml. III. 761—62. 20. Aprilis.

*4127. NICHOLAS THROCKMORTON meddeler Dr. af England bl. a., at Baron de la Garde er afrejst fra det franske Hof med Kongens Orden til K. af Danmark og Sverig. — *Paris*, 20. April. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 67—69 jvfr. S. 92. 20. Aprilis.

*4128. CLAUS CHRISTIERNSON tilskriver K. Erik XIV., at Raadet i Reval paa ny har ytret Frygt for den Betydning, som en Strid mellem Sverig og Danmark vil have for Borgernes Sejlads gjennem Sundet. — *Reuell,* 24. Aprilis. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 38. 24. Aprilis.

*4129. K. FR. II. tilskriver Dr. Elisabeth Grundene til, at han ikke kan opfylde hendes Ønsker om særlig Privilegium for Thomas Alan til afgiftsfrit at sejle gjennem de danske Farvande, ej heller fastsætte en bestemt Afgift for Indførsel af engelske Varer i hans Rige. — *Copenhagen,* 5. cal. Maji. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 80. 27. Aprilis.

*4130. NICHOLAS THROCKMORTON tilskriver Dr. Elisabeth bl. a., at Dr. Maria af Skotland ikke vil ægte K. af Danmark, som af mange anses for en udsvævende og ryggesløs Fyrste i Modsætning til K. af Sverig, der anses for klog og dydig. — *Paris*, 29. Aprili. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 82—88. 27. Aprilis.

*4131. EBERHARD v. HOLLES Kapitulation ved hans Valg til Biskop i Lübeck, hvorved han lover at sørge for, at K. af Danmark og Hert. af Holsten, paa hvis Anmodning Valget er sket, blive Kirkerne og Kapitlet i Lübeck en naadig Konge og naadige Herrer. — Dienst. n. Jubilate. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 119. 29. Aprilis.

*4132. K. ERIK XIV. af Sverig befaler Claes Christerson, Hans Larson og Peder Tursson at underrette Raadet i Reval om, at han intet udestaaende har med K. af Danmark. — *Stocholm,* 30. Aprilis. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 61. 30. Aprilis.

*4133. K. FR. II. melder Ærkebispen af Riga og Ordensm. i Lifland, at Hert. Magnus nu vender tilbage til sit Stift og at Ditterich Behr er udnævnt til kongelig Statholder dér. — *Koppenhagen,* d. 3. May. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 120. Brudst. i Mollerup, Danmarks Forhold t. Lifland S. 145, Anm. 2. 3. Maji.

1561.

4. Maji. *4134. Claus Christiernson tilraader K. Erik XIV. at afkjøbe Hert. Magnus Stifterne Reval og Øsel. — *Reuell,* 4. Maji. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 76.

5 Maji. *4135. K. Fr. II. befaler 4 norske Lagmænd at paadømme en Strid mellem Lensmanden Erik Rosenkrands og de tydske Kjøbmænd paa Bryggen i Bergen om Boderne ved Bergenhus m. m. — *Kjøbenhavn,* 5. Maj. Udt. i Norske Mag. I. 454.

5. Maji. *4136. K. Fr. II. tillader Erik Rosenkrands at benytte en af de øde Kjældere paa Bispegaarden i Bergen til eget Behov. — *Kjøbenhavn,* 5. Maj. Udt. i Norske Mag. I. 453.

5. Maji. *4137. K. Fr. II.'s Kredensbrev for Ditterich Behr til den russiske Kejser. — *Koppenhagen,* d. 5. May. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 121.

5. Maji. *4138. K. Fr. II.'s Instrux for Diterich Beer til Kejser Iwan Wasilowitz af Rusland, i Følge hvilken han skal formaa Czaren til at anerkjende Danmarks Fordringer paa Harrien, Wirland og Reval og sikre Hert. Magnus' Besiddelser Neutralitet, imod at Kongen ophæver Forbudet mod Sejladsen paa Narva. — *Kopenhagen,* 5. Mai. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 122—24.

5. Maji. *4139. K. Fr. II.'s aabne Brev, hvorved han i Overensstemmelse med Hert. Magnus afskaffer den papistiske Messe i Øsel og Reval Stifter og overdrager Ditterich Behr Ledelsen af denne Kirkereform. — *Kopenhagen,* 5. Maj. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 124—125.

6. Maji. *4140. Oluff Lauridzen, Abbed i Sorø Kl., sælger med Konventets Samtykke til Hr. Hans Henrichsen, Kannik og Forstander i Duebrødre Hosp. i Roskilde, en Klostrets Gaard i Lammegade i Roskilde. — *Soer closter,* tisd. n. e. søn. Cantate, som er thend VI. dag Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 494—95.

7. Maji. *4141. K. Fr. II. tilstaar Fru Karrine, Anders Gøyes Efterl., at de Ugedagsmænd til hendes Sædegaarde Kierstrup og Kielstrup, som ligge uden Sognet, skulle eftergives den dem af Lensmanden paa Olholm Slot affordrede Kongeskat, mod at de herefter betale Skat som andre Adelens Tjenere, der bo under Sognet. — *Haffnie,* 7. Maji. Danske Mag. 3. R. V. 171—72.

7. Maji. *4142. K. Fr. II. meddeler de tydske Kjøbmænd ved Bryggen i Bergen, at han har paalagt de norske Lagmænd at dømme mellem dem og Erik Rosenkrands. — *Kjøbenhavn,* 7. Maj. (Tydsk?) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 454.

7. Maji. *4143. Jobst Clotts Brev til Raadet i Reval, hvori han udtaler sig om sin Stilling til de tre Magter, Danmark, Sverig og Polen, der søge at komme i Besiddelse af Staden, og omtaler sin Gesandtskabsrejse til Danmark 1558. — *Wilde,* d. 7. Maji. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. S. 334—38.

8. Maji. *4144. K. Erik XIV. tilskriver Claus Christiernson og Hans Larson bl. a., at han for Øjeblikket ikke venter nogen Fjendtlighed fra K. af Danmarks Side, som har givet alt sit Krigsfolk Orlov. — *Stockholm,* 8. Maji. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 80—81.

9. Maji. *4145. K. Fr. II.'s danske Søret. — *Vort slot Kiobenhaffn,* den IX. dag udi May Maanet. Trykt særskilt i Kbhvn. 1561, 1563, 1567 osv. og optaget i Lovsaml. af 1590, 1642, 1643 og 1670. Plattydsk Oversætt. Rostock 1572. Pardessus, Collection de lois maritimes III. 241—68. Jvfr. Secher, Forordn., Recesser etc. 1558—1660 I. 109—58.

9. Maji. *4146. K. Fr. II.'s Følgebrev for Peder Bilde som Lensmand paa Roskildegaard til Provster, Præster, Degne og Kirkeværger i Sjælland. — IX. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 160.

1561.

*4147. K. Fr. II. tager Helsingør i sin Beskjærmelse og stadfæster alle de Privilegier og Friheder, som hans Fader K. Chr. III. havde givet og stadfæstet den. — *Kiobnnehaffnn slott,* thennd thiennde dag Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 47—48. 10. Maji.

*4148. K. Fr. II. tilkjendegiver Peder Bilde, Lensmd. p. Roskildegaard, at han har udlagt til Universitetet S. Clare Kl. i Roskilde og befaler ham at overdrage dette med Inventarium til de Højlærde. — 10. Maj. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 174. 10. Maji.

*4149. Hert. Magnus beder K. Fr. II. om Beskyttelse for hans Kansler Conradt Baurmeister imod Efterstræbelser af nogle af Hertugens tidligere Tjenere, der kun ved Eggerdt Vlfeldts Indskriden hindredes i at dræbe ham paa Kjøbenhavns Gader. — *Drackohr,* sunnab. n. Cantate. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 125—27. 10. Maji.

*4150. Claus Christiernsson underretter K. Erik XIV. om Forhandlingerne med Staden Reval og tilraader Kongen at forhandle med Hert. Magnus om Reval Stift. — *Reuell,* 13. Maji. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 85—94. 13. Maji.

*4151. K. Erik XIV. tilskriver Claes Christersson, at han nærmere vil overveje, hvor vidt han skal forhandle med Hert. Magnus om Stiftet Reval. — *Stockholm,* 14. Maji. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 98—100. 14. Maji.

*4152. K. Erik XIV.'s Instrux for Gesandter til Lifland; de skulle bl. a. nøjagtig undersøge, hvilke dér i Landet ere gode Danske og Polske. — Uden Datum. Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 100—102. (14. Maji.)

*4153. Dr. Hieronimus (Thenner) tilskriver efter kongelig Befaling Ditterich Behr, at Posten fra Øsel skal sendes over Gotland, samt at han maa hindre, at Sonnenburg kommer i en fremmed Magts Hænder. — *Koppenhagen,* freit. p. ascensionis dom. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 128—29. 16. Maji.

*4154. Regnskab for de Penge, som findes i Universitetets Kiste, og som ere indkomne ved Salget af Biblen. — Tiisd. for Pijntze dag. Ny kirkehist. Saml. I. 124—26. 20. Maji.

*4155. Hert. Magnus melder K. Fr. II. sin Ankomst til Øsel 18. Maj samt Vincentz Juhls Afrejse med Skibene, og lover hurtigst at udfærdige Forskrivningen paa de 10,000 Daler, som Kongen har laant ham. — *Arnssburgh,* mitw. n. Exaudi. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 129—31. 21. Maji.

*4156. Dittrich Beher meddeler K. Fr. II., at Hert. Magnus og han ere komne til Øsel, at svenske Sendebud i Reval søge at drage Staden til Sverig, at Brevet til Russerne er afsendt m. m. — *Arensspurgk,* mittw. n. Exaudi. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 131—34. 21. Maji

*4157. Gerardus Slewart, Præst i Flensborg, takker K. Fr. II., fordi han har befriet ham for Administrationen af Ruy Kloster, og beder om Kvittering for hans ved Klosterskriveren Thomas Jacobsen aflagte Regnskab. — *Flensborch,* 23. May. (Plattydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 659—60. 23 Maji.

*4158. Granvella tilskriver K. Philip II., at Protestanterne i Tydskland ville overføre den romerske Kurværdighed fra Huset Østrig til Hert. af Sachsen, og mener, at Kongen af Danmark ogsaa nærer Haab om at opnaa den. — *Bruxelles,* 24. mai. (Fransk og Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VI. 320. 24. Maji.

*4159. K. Fr. II. sender Hert. Magnus en Afskrift af Hert. Albrechts Skrivelse ang. Fogden p. Sonnenburg, Heinrich Wulffs Fængsling og opfordrer ham til at overholde Forliget med Ordensm. — *Friderichsburg,* am heil. Pfingsttag. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 134—35. 25. Maji.

1561.

25. Maji. *4160. Litteræ ALBERTI, ducis Prussiæ, ad palatinum Vilnensem scriptæ, in quibus inter alia refert, exercitum in regno Daniæ per Livoniam convenire ductoremque Adolphum Holsatiæ ducem electum esse. — *Ex monte regio*, die 25. Maj. Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 132—33.

27. Maji. *4161. Litteræ NICOLAI RADZIWIL Gothardo Ketlero, equestris ordinis Teutonici in Livonia magistro, scriptæ, in quibus dicit, se etiam audivisse, reges Daniæ et Sueciæ animis et voluntatibus suis incumbere, ut totam Livoniam, si non occupent, saltem dismembrent. — *Vilnæ*, XXVII. mensis Maii. Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 133—34.

28. Maji. *4162. Litteræ NICOLAI RADZIWIL Gothardo Ketlero, equestris ordinis Teuthonici in Livonia magistro, scriptæ, in quibus dicit, famam esse, regem Daniæ Livoniam occupaturum esse exercitumque jam collegisse. — *Vilne*, XXVIII. Maji. Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 136—39.

30. Maji. *4163. SIGISMUNDUS AUGUSTUS, Poloniæ rex, Gothardo Kethlero, equestris ordinis Theutonici in Livonia magistro, nuntiat, se magnum exercitum ad Livoniam mittere; veretur, ne non modo rex Sueciæ sed etiam rex Daniæ ad oppugnationem totius provinciæ Livoniæ intendat. — *Vilnæ*, XXX. Maji. Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 152—55.

30. Maji. *4164. K. ERIK XIV. befaler Claess Christersson bl. a. at hindre Hert. Magnus i at besætte Domen i Reval, men forøvrigt at undgaa enhver Optræden, der kan bringe Forviklinger med Danmark. — *Stockholm*, 30. Maji. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 156—68.

30. Maji. *4165. CLAUS CHRISTIERNSSON meddeler K. Erik XIV., at Hert. Magnus er ankommet til Øsel med 300 Mand, hvoraf flere allerede have forladt ham paa Grund af Mangel paa Sold. — *Reuel*, 30. Maji. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 168—85.

30. Maji. *4166. HEINRICH WULFF, Fgd. p. Sonnenburg, tilraader Ordensm. i Lifland at slutte sig til K. af Danmark, hvis han ikke kan faa Undsætning fra Polen; Didrik Behr har Breve og Hverv fra K. af Danmark og beder Ordensm. begive sig til Kandau eller andensteds i Kurland, hvor han i Sikkerhed kan forebringe sit Ærinde. — *Sonnenburg*, 30. Mai. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 79.

Majo. *4167. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense ej at tilstede Forfølging over Hans Mule, fordi han har ihjelslaget en Borger, da han som Adelsmand i Livs- eller Æressager kun maa dømmes af Kongen og Rigets Raad. — Maj. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 523.

2. Junii. *4168. K. FR. II. meddeler Bergens Raad og Borgere, at han har befalet Erik Rosenkrands at mønstre Borgerne. — 2. Juni. Brudst. i Norske Mag. I. 228—29.

2. Junii. *4169. DITERICH BEER underretter K. Fr. II. om Svenskernes Underhandlinger med Raadet i Reval, Harrien og Wirland om Besættelse af Landet, tilraader hurtig Indretning af Posten over Gotland, beder om Tilsendelse af Udsædskorn, m. m. — *Arenssborgk*, d. 2. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 141—46.

4. Junii. *4170. Hert. MAGNUS lover K. Fr. II. at ville følge hans Raad og beder om hurtig Tilsendelse af Levnetsmidler. — *Arnssburgk*, mithw. n. Trinitatis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 147—48.

4. Junii. *4171. Hert. MAGNUS beder K. Fr. II. modtage som Gave nogle gode Støverhunde. — *Arnnsburg*, mitw. n. Trinitatis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 149.

4. Junii. *4172. DIETERICH BEHR meddeler K. Fr. II. politiske Nyheder fra Lifland og ønsker nøjagtig Instrux om, hvilken Stilling han skal tage til de forskjellige Magthavere i Lifland. — *Arenssburg*, mitw. p. Trinitatis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 150—53.

1561.

*4173. K. Erik XIV.'s Sendebuds Beskyttelsesbrev for Ridderskabet i Estland og Staden Reval, hvori de love at beskytte dem imod K. af Danmark. — *Reuell,* d. vierten Junii. (Tydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 329—33. 4. Junii.

*4174. Ordensm. i Lifland sender Carl Zøige, Fgd. i Kurland, et Anbefalingsbrev for Diderich Behr, som mundtlig skal forebringe Hverv fra K. af Danmark. — *Mitau,* 6. Juni. (Tydsk.) Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 80. 6. Junii.

*4175. De svenske Sendebud afslutte Traktat med Staden Reval, hvorefter denne underlægges Kongen, og han bl. a. lover at forsvare den mod K. af Danmarks eventuelle Fordringer paa den, Harrien og Wirland. — *Reuell,* d. 6. Junii. (Tydsk.) Bunge, Quellen d. Revaler Stadtrechts II. 156—59. Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 229—33. Rydberg, Sverges Traktater IV. 340—44. 6. Junii.

*4176. Kapitlet i Øsel Stift beder K. Fr. II. om ikke at udbetale Biskop Johan v. Munchaussen den resterende Kjøbesum for Stiftet (15,000 Daler), før hans Ret dertil er bevist, da han har solgt Stiftet uden Kapitlets Vidende. — *Hapsell,* mont. d. 9. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 154—57. 9. Junii.

*4177. K. Fr. II.'s Skrivelse til Niels Lange, Stiftslensmand i Ribe, at han har bevilget, at Hr. Jens Simensen, Kapellan i Kolding, maa faa det ledige Sognekald i Andst og Giesten. — *Frederigsborg,* thend XI. Junii. Ny kirkehist. Saml. III 339—40. 11. Junii

*4178. Hert. Magnus meddeler K. Fr. II., at Reval Stad og Adelen i Harrien og Wirland har hyldet K. af Sverig, men at Casper v. Oldenbockum endnu holder Slottet imod dem. — *Arnssburgk,* donnerst. d. 12. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 158—60. 12. Junii.

*4179. Diterich Behr beretter K. Fr. II. om Revals Besættelse af Svenskerne, om Nødvendigheden af hurtigst mulig at sikre sig Sonnenburg, om Posten over Gotland, m. m. — *Arensburg,* d. 17. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 164—72. 17. Junii.

*4180. Hert. Magnus sender K. Fr. II. Stiftstændernes Svar paa Kongens Forslag om Sammensmeltning af Øsel og Kurland Stifter, endvidere Retsforhandlingerne i Sagen mod Christoff v. Munchhaussen, samt beder om Tilsendelse af Levnetsmidler. — *Arnssburgk,* uden Dag. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 173—79. (17. Junii.)

*4181. Brev (fra Christiern Jensen, Sognepræst i Nykjøbing) til Superint. over Vendelbo Stift om de Fattiges Underhold af det Gods, som er givet til Messer i Duholms Kl., og om at de Fattiges Hus ved Klostret er brændt. — Uden Datum. Brudst. i Dueholms Diplomatar. S. 130—31. ante 19. Junii.

*4182. K. Fr. II. forlanger Betænkning af Rektor og Professorer ved Universitetet, om Præsten Peder Laurizsen, der af Nødværge har dræbt en Mand og derefter stillet den Dødes Slægt til Freds, atter kunde faa Adgang til sit Embede. — *Frederichsborg,* thend 19. dag Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 176. 19. Junii.

*4183. Christiern Jenssen, Sognepræst i Nykjøbing, skriver til M. Jørgen Morthenssen, Superint. over Vendelboe Stift, at Lensmanden Hr. Niels Lange har lovet at ville underholde saa mange Fattige ved Dueholm som hidtil, men at han intet vil have at gjøre med Hospitalet i Nykjøbing. — *Nycopiæ,* 19. Junii. Dueholms Diplomatar. S. 131—33. 19. Junii.

*4184. Erik Boller indbyder Christoffer Giøe t. Gunderslef til sit Bryllup med Jomfru Margrethe Ugerup, der skal staa i Kjøge d. 31. Avgust. — *Tersløse,* d. 22. Juni. Udt. og Brudst. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 89. 22. Junii.

1561.

26. Junii. *4185. Hverv, som Dieterich Beer i K. af Danmarks Navn forebragte Ordensmesterens Raadsherrer, ang. Forlængelse af Stilstanden med Hert. Magnus og Udbetaling af Laanet paa 20,000 Daler. — *Ducken*, d. 26. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 183—85.

27. Junii. *4186. K. FR. II.'s aabne Brev, at Jørgen Jespersen inden 15 Dage efter dette Brevs Læsning til Landsthing skal udlægge Jørgen Rud to Oxne i Henhold til en Nævningsdom. — *Hafniæ*, 6. fer. p. Joh. bapt. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 47—48.

27. Junii. *4187. K. FR. II. stadfæster efter Axel Julls Begjæring en af 22 Adelsmænd foretagen Tovsforretning i Metelgaards og Heedegaards Skove og bevilger, at disse Skove paa Grund af deres ødelagte Tilstand maa beregnes for halvt, nemlig 48 Svins Olden til en Tønde Hartkorn. — *Kiøpinhaufn*, fred. e. s. Hanss tag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 61—62.

27. Junii *4188. Hert. MAGNUS tilskriver K. Fr. II. om sin vanskelige Stilling og beder om Hjælp med Korn. — *Arnsspurg*, freit. d. 27. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 185—88.

28. Junii. *4189. K. FR. II. kvitterer Otte Rud for Afgift af Næsbyhovets og S. Hans Klosters Len. — *Kjøb.*, 28. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 99—100.

28. Junii. *4190. K. FR. II. tillader Jørgen Langenau, Bg. i Danzig, at indrette et Bjærgværk paa Kullen. — D. 28. Juni. Udt. i Langebek, Om de norske Bergverker S. 185.

30. Junii. *4191. K. FR. II. opfordrer Raadet i Deventer til at tilbagegive Jacob Hardenbergs Børn de Kostbarheder, som afdøde Hr. Niels Lykke havde overgivet Ærkebisp (Olaf) i Trondhjem til Forvaring, og som efter dennes Død skulle være deponerede hos Johan v. Quade, Bg. i Deventer. — 30. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. III. 347.

c. Junio *4192. RAADET i VÆ bestemmer, at Stadens Haver mellem Hellgenskær og Todebeck skulle anvendes til Kaalgaarde mod aarlig Afgift til Staden. — *Wææ*, första sygneting efter Pingst. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 492—93.

1 Julii. *4193. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordesium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, regem Daniæ ordinis S. Michaelis insignia, quæ pater ejus habuerat, per Georgium Zuk [sic] remisisse, et regem Galliæ dici ea brevi remissurum esse ad Danum per Polinum, simul, ut existimat, acturum de conjugio Scotico; scribit, se nondum scire, quis negotia regis Daniæ Lutetiæ procuret. — *Lutetiæ*, cal. Jul. Langueti Epistolæ II. 119—24.

3. Julii. *4194. K. FR. II. befaler Dytterich Behr offentlig i Kongens Navn at protestere mod Svenskernes Besættelse af Reval Stad. — *Koppenhagen*, d. 3. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 188—90.

5. Julii. *4195. CLAUSS CHRISTERSSONS og HERMAN BRUSERS Skrivelse til K. Erik XIV., hvori de bl. a. spørge Kongen, om de skulle udlevere de 4 Stykker Skyts, som K. af Danmark i sin Tid undsatte Reval Slot med. — *Reuall*, d. 5. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 311—24.

7. Julii. *4196. K. FR. II. overdrager ved Mageskifte til Universitetet S. Klare Kl. i Roskilde med tilliggende Gods mod Knardrup Kl. og Gods. — *Kiøpnehaffn*, d. VII. dag Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 177—80.

8. Julii. *4197. K. FR. II. henviser Hert. Magnus til i alt at søge Raad hos Statholderen Ditterich Behr. — *Kopenhagen*, 8. Juli. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 192.

1561.

*4198. K. Fr. II. befaler Frands Brockenhuus og Erik Bilde at overvære et Mageskifte mellem Kongen og Erik Rud. — *Kjøb.*, 8. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 65—66. 8. Julii.

*4199. K. Fr. II. stadfæster Abbed Oluff Lauridzens Salg til Hr. Hans Henrichsen i Roskilde af en Sorø Klosters Gaard dersteds (jvfr. Nr. *4140). — *Kiøbnehaffn*, thend VIII. dag Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 494—96. 8. Julii.

*4200. K. Fr. II.'s aabne Brev til Kjøbstæderne, at han paa Grund af den Uenighed, som hersker i dem, har tilskikket de Lensmænd, som bo næst ved Kjøbstæderne, at skulle have disse i Forsvar, hvorfor Borgerne skulle være dem hørige. — 8. Juli. Histor. Tidsskr. V. 39—40. 8. Julii.

*4201. K. Fr. II. tilsender Dietrich Behr Instruktioner ang. hans Optræden lige overfor Sverig, Polen og Ordensmesteren. — *Kopenhagen*, 8. Juli. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 193—94. 8. Julii.

*4202. Peder Scram, Ridder, meddeler Hert. Hans af Slesvig og Holsten, at det Osmund, han har indkjøbt for ham i Sverig, vil blive leveret i Helsingør og ikke i Helsingborg. — *Købinghaffn*, thend VIII. dag Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 60—62. 8. Julii.

*4203. K. Fr. II. tillægger Skolemestren og 12 Degne i Lund en Del Kronetiender til Erstatning for det Gods, de forhen nød, hvilket er kommet under Kronen. — *Kiøbenhaffn*, d. 11. dag Julii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 206—207. 11. Julii.

*4204. William Herlle tilskriver Dr. Elisabeth bl. a., at K. af Danmark har arresteret mange hamburgske Skibe i Sundet for 8 Dage siden. — *Antwerp*, 11. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 174—75. 11 Julii.

*4205. Hubertus Languetus ad D. Ulrichum Mordesium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, non Polinum, sed Ringravium ad regem Daniæ ordinem S. Michaelis perlaturum esse. — *Lutetiæ*, 13. Julii. Langueti Epistolæ II. 124—29. 13. Julii.

*4206. Hert. Magnus tilskriver Enkedr. Dorothea om Russernes Ødelæggelse af hans Stift og beder hende formaa Kongen til at hjælpe ham. — *Arnssburgk*, d. 14. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 194—97. 14. Julii.

*4207. Friderich Wesilowitz Schremetteho, Stath. p. Vesenberg, udstæder Lejdebrev for Ditterich Behr først til Vesenberg og siden til Moskov. — *Wessenberg*, d. 16. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 198. 16. Julii.

*4208. Nicholas Throckmorton meddeler Dr. Elisabeth bl. a., at det er Rhingreven og ikke Baron de la Garde, som skal bringe den franske Orden til K. af Danmark og forhandle med denne om Ægteskab med Dr. af Skotland. — *Paris*, 16. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 189—90. 16. Julii.

*4209. Ditrich Behr, K. af Danmarks Statholder i Lifland, udstæder Kredensbrev for Sekretæren Herman Schneider til Claus Cristiernsson og de svenske Befalingsmænd i Reval, til at forebringe Hverv fra K. af Danmark. — *Lode*, 22. Juli. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livl. Geschichtsquellen S. 82. 22. Julii.

*4210. K. Fr. II. tilskjøder sin Hofmarskalk Frederik Borggreve og Herre af Donen Gisselfeld Hovedgaard og tilliggende Gods i Sjælland, som havde tilhørt Peder Oxe, og hvori Kongen med Rigens Ret var indført for 60,000 Joachimsdaler. — *Otthennsze gaard*, thennd XXII. dag Julii. Rasmussen, Optegn. om Gisselfeld S. 465—72. I Følge Registranten er Aarstallet 1560. 22. Julii.

*4211. Cornelius ab Hammesfort, medicinæ doctor et regis Daniæ medicus, Johannem Pistorium rogat, ut nuptiis inter doctorem Hieronymum Thennerum, ministrum 24. Julii.

1561.

et consiliarium regis, et filiam suam Magdalenam Haffniæ die 24 mensis Augusti a rege celebrandis adsit. — *Coldinga,* die 24. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 724—25.

26. Julii. *4212. K. ERIK XIV. befaler Hr. Claes Christerson at undersøge, hvor vidt Hert. Magnus, som synes at være i Pengeforlegenhed, vil sælge Landskabet Wieck. — *Wellinge,* 26. Julii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VII. 342—50.

29. Julii. *4213. Dom, fældet af MATS STØRSSON i Bergen og tre andre Lagmænd mellem Erik Rosenkrands til Valsø, Høvedsmand paa Bergenhus og de tydske Kjøbmænd paa Bryggen. — *Bergens Raadhus,* S. Olafs regis dag, som var den 29. dag Juli. Norske Mag. I. 454–63.

(post 29. Julii.) *4214. Hert. MAGNUS tilskriver K. Fr. II. om Russernes Indfald i Wieck og deres Tilbagetog derfra, samt meddeler politiske Nyheder fra Sverig, Polen og Lifland. — *Arnssburgh,* d. . . . (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 200—206.

30. Julii. *4215. NOTARIALINSTRUMENT over Raadet i Harrien og Wirlands samt Raadet i Revals Modprotest imod den af K. af Danmark paa Befaling af Statholderen Dietrich Behr ved Sekretæren Herman Schneider nedlagte Protest imod Overgivelsen af Reval til K. af Sverig. — *Revall,* d. 30. Julii. (Tydsk.) Bienemann, Briefe u. Urk. IV. 408—10.

31. Julii. *4216. K. FR. II. befaler Jørgen Rud m. fl. at møde i Kolding d. 24. Sept. og ledsage Dr. Dorothea til Celle til hendes Datter Dorotheas Bryllup med Hert. Vilhelm af Lüneburg d. 12. Oct. — *Kjøb.,* 31. Juli. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 48.

31. Julii. *4217. K. FR. II. meddeler Kurf. August af Sachsen, at de Svenske have besat Staden og Slottet Reval og trænge videre frem; de svenske Raader have udtalt sig paa en tvivlsom Maade overfor hans Broder, Hert. Magnus. — *Copenhagen,* d. 31. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 381 og i Droysen, Gustaf Adolf I. 17.

31. Julii. *4218. CLAUS CHRISTIERNSSON meddeler K. Erik XIV. bl. a., at Hert. Magnus' Foged i Reval stiller sig noget »mussigh an« imod ham, og at Diderick Behr, som kalder sig K. af Danmarks Statholder, igjennem Sekretæren Hermen Sneider har ladet forebringe en Protest paa K. af Danmarks Vegne imod de Svenskes Besættelse af Reval. — *Reuel,* ultima Julii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 5—17.

1. Augusti. *4219. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordesium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit se audivisse, reginam Scotiæ e Gallia reducem Hiberniam circumnavigaturam esse, quod non credit, nisi forte metuat, ne a Germanis aut a Danis rapiatur. — *Luteliæ,* calend. Augusti. Langueti Epistolæ II. 130—33.

2. Augusti. *4220. K. ERIK XIV. tager Staden Reval i sin Beskyttelse og lover bl. a. Hjælp mod eventuelle Fordringer af K. af Danmark. — *Norköpingen,* d. andern Augusti. (Tydsk.) Bunge, Qvellen d. Revaler Stadtsrechts II. 160–63. Rydberg, Sverges Traktater IV. 333—38, 344—49.

4. Augusti. *4221. RICHARD CLOUGH meddeler Thomas Gresham, at K. af Danmark arresterer mange Skibe fra Hamburg og Bremen i Sundet og at han ikke vil møde til Prinsen af Oraniens Giftermaal i Leipzig. — *Antwerp,* 4. Aug. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 234, jvfr. S. 240.

6. Augusti. *4222. K. ERIK XIV. befaler Hr. Claes Christerson bl. a. ikke at udlevere de 4 Stykker Skyts, som findes paa Reval Slot til K. af Danmark eller Hert. Magnus. — *Linköpungh,* thenn 6. Augusti. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 24—30.

12. Augusti. *4223. Den sachsiske Kansler KLAMMER opfordrer Dr. af Danmark til at bekoste de Kranse, Ringe og Klenodier, der skulle bortgives som Foræringer ved Turneringerne

1561.

i Anledning af Prinsesse Anna af Sachsens Bryllup med Vilhelm af Oranien. — 12. August. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 272—73.

*4224. Christopher Mundt tilskriver Cecil om Rhingrevens forestaaende Rejse til Danmark og K. af Danmarks Rustninger, der gjælde Sverig. — *Strasburg,* 12. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 247—48. 12. Augusti.

*4225. K. Fr. II. tilskriver Søster Mette Marsuins Datter, Abbedisse i Maribo Kl., at han kun vil befale »gode Mænd« at forlige den Trætte, som er imellem hende og Fru Anne Glob, Jørgen Urnis, hvis ogsaa denne ønsker det, og henviser hende i hendes Strid med Axel Vrne til »gode Mænds« Afgjørelse. — *Hellested,* thend XIIII. dag Augusti. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 163—64. 14. Augusti.

*4226. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten befaler, at Skipperne i Husum skulle oprette og vedligeholde Sømærkerne paa Grundene ved Husum, imod at oppebære en Afgift af alle til og fra Byen sejlende Skibe. — *Husum,* am tage Marien Himmelfarth. (Plattydsk.) Beccau, Gesch. Husums S. 372—74. 15. Augusti.

*4227. Claus Christiernsson tilskriver K. Erik XIV. om Forholdene i Reval, om en paatænkt Overrumpling af Padis, før Hert. Magnus kommer i Besiddelse deraf, om at kjøbe Reval Stift af Magnus, og om Hertugens Fordringer paa at slaa Mynt i Reval. — *Reuell,* 15. Augusti. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 31—44. 15. Augusti.

*4228. K. Fr. II. tilskriver Dietrich Behr, at han i Rusland kun skal kræve Fred for Hert. Magnus' Stift og kun hævde Revals, Harriens og Wirlands Afhængighed af Danmark, hvis det bringes paa Tale. — *Hellested,* 16. Aug. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 207—208. 16. Augusti.

*4229. Hert. Adolf tilskriver K. Fr. II. og Hert. Hans om Delingen af Ditmarsken. — *Husum,* (17. August.) Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 14—15. 17. Augusti.

*4230. K. Fr. II. tilskriver Hr. Herloff Trolle, at han er til Sinds at lade sin Livlæge Dr. Cornelius Hamfforts Bryllup med Dr. Bernhart Friisis Enke Magdalene Payens gaa for sig under samme Kost som Dr. Hieronymus Thenners. — *Balringge,* thend XVIII. dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 685. 18. Augusti.

*4231. Hert. Adolfs Bekræftelse af de Mand. e. Laurentii (ɔ: 11. Aug.) af de 4 Lav (Empter) i Husum vedtagne Lavsartikler. — Mand. n. (Marien) Himmelfahrt. (Plattydsk.) Beccau, Gesch. Husums S. 343—47. 18. Augusti.

*4232. Heinrich v. Ludinghausen, genandt Wulf, Ordensfgd. p. Sonnenburg Slot, afslaar Hert. Johan af Finlands Opfordring til at afstaa Slottet under Henvisning til, at saa vel Ordensmesteren som K. af Danmark paastaa at have Ret til Slottet, og at der let deraf kan opstaa Strid og Uenighed. — *Soneburgk,* d. 18. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 44—48. 18. Augusti.

*4233. Lord Wharton meddeler Cecil, at K. af Spanien og Danmark siges at ville hjælpe Dr. Maria tilbage til Skotland. — *Lanercost,* 18. Aug. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 261—62. 18. Augusti.

*4234. Thomas Gresham underretter Cecil om K. af Sverigs Rustninger i Tydskland, som siges at gjælde Danmark, om Gr. af Schwarzburgs Sendelse til Danmark og om S. Michaels Ordenens Overbringelse til den danske Konge. — *Antwerp,* 19. Aug. Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 264—65. 19. Augusti.

1561.

(post 19. Aug.) *4235. ORDENSM. i LIFLAND underretter K. Fr. II. om de nærmere Omstændigheder ved Reval Stads og Slots Erobring af Svenskerne og om sin Protest derimod. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 208—16.

20. Augusti. 1948. Brudst. i Grassmann, Die briefl. Zeitung des XVI. Jahrh. S. 31, Anm.

20. Augusti. *4236. K. ERIK XIV. meddeler Hr. Claes Christersson bl. a., at han med det første agter at sende et Gesandtskab til Hert. Magnus for at underhandle med ham om Øsel Stift. — *Gräffznääs,* d. 20. Augusti. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 49—56.

27. Augusti. *4237. Venskabsforbund paa eet Aar mellem K. ERIK XIV. af Sverig og Fr. II. — *Elsburg,* 27. dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 128—30. Rydberg, Sverges Traktater IV. 356—58. Jvfr. Reedtz, Répertoire hist. S. 72.

29. Augusti. *4238. JUSTUS CLAUDIUS bebrejder Raadet i Reval dets Tilslutning til Sverig og meddeler, at den danske Konge den 19. August for Ordensm. i Riga har beklaget sig derover og ladet nedlægge Protest derimod. — *Riga,* d. 29. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 70—76.

30. Augusti. *4239. K. ERIK XIV. billiger Hr. Claes Christerssons Optræden imod Hert. Magnus med Hensyn til Besættelsen af Domen i Reval. — *Elssburgh,* thenn 30. Augusti. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 77—81.

1. Septbr. *4240. K. ERIK XIV.'s Instrux for sine Gesandter til Hert. Magnus med Tilbud om Kongens Beskyttelse, hvis Hert. vil overdrage ham sine Besiddelser i Lifland efter sin Død. — *Elitzburg,* d. 1. Sept. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 81—87.

4. Septbr. *4241. K. FR. II. klager til Dr. Elisabeth over hendes Undersaatters voldsomme Optræden mod Indbyggerne paa Øen »Vuesperde«. — *Fredericksburg,* 4. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 290.

4. Septbr. *4242. CLAES KRISTIERNSSON meddeler K. Erik XIV. bl. a., at Hert. Magnus har forlangt Ret til at slaa Mynt i Reval, men at han har henskudt Sagen til Kongens Afgjørelse, hvem han fraraader at gaa ind derpaa. — *Rewell,* 4. Septembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 92.

(ante 9. Sept.) *4243. JOHAN v. MONNICHAUSENS Forsvarsskrift imod Øsels Stiftskapitel i Anledning af Salget af Stiftet til Hert. Magnus. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 237—40.

13. Septbr. *4244. CLAES KRISTIERNSSON meddeler K. Erik XIV., at han har indtaget Padis, netop som det stod i Begreb med at overlades til Hert. Magnus; han nærer Frygt for, at Polakkerne og Ordenen vil hidse Danmark mod Sverig. — *Reuell,* 13. Septembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 105—10.

16. Septbr. *4245. K. FR. II. befaler Jørgen Rud at udlægge Jfr. Sidsele og Johanne Oxe 5½ Pd. Rente i Kjeldkjærs Gods. — *Kjøb.,* 16. Septbr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne I. 48.

16. Septbr. *4246. K. FR. II. befaler de tydske Kjøbmænd i Bergen at holde sig den af Lagmændene fældede Dom (Nr. *4213) efterrettelig. — *Kjøbenhavn,* 16. September. (Tydsk?) Dansk Udt. i Norske Mag. I. 463.

18. Septbr. *4247. K. ERIK XIV. tilskriver Hr. Claes Christersson, at han ikke vil indrømme Hert. Magnus Ret til at slaa Mynt i Reval. — *Terpa,* d. 18. Septembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 124—31.

20. Septbr. *4248. PEDER SKRAM, Ridder, meddeler Hert. Hans af Slesvig og Holsten, at de fire Læster Osmund, som han har kjøbt for ham, ere blevne indlagte hos en Borger i

1561.

Helsingborg, da Jacop Brockenhus, der skulde modtage dem, ikke var hjemme. — *Korssør*, loffuerd. n. e. helig korssdag, som er den XX. dag Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 62—63.

*4249. K. FR. II. tilskriver Erik Rosenkrands ang. den over Tydskerne i Bergen fældede Dom, samt om Falkefængere og Proviant. — *Odense*, 21. September. Udt. i Norske Mag. I 463. 21. Septbr.

*4250. KAPITLET i ROSKILDE erklærer, at tidligere Indehavere af S. Nicolai Alter og Vikarie i Domkirken i Roskilde altid have ydet Afgift til Kapitlet af to Gaarde i Sterckinge og Redersløff. — *Roschilde*, s. Mauricii dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 45—46. 22. Septbr.

*4251. ROBERT GRESHAM meddeler Cecil, at K. af Danmark har løsgivet de i Ditmarsken arresterede engelske Vaaben. — *Antwerp*, 23. Sept. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 319—20. 23. Septbr.

*4252. Beretning om Forholdene i Frankrig af VISCOUNT de GRUZ, som er bestemt til at udføre de Hverv i Danmark og Sverig, der oprindelig vare overdragne Rhingreven. — Uden Datum. (Fransk.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 325—27. (24. Septbr.)

*4253. Hert. MAGNUS tilskriver K. Fr. II. om sine Forhandlinger med K. af Polen og Ordensm., om Svenskernes Erobring af Padis, om Russernes Sejr over Polakkerne m. m., og beder om Raad i sin betænkelige Stilling. — *Arnspurg*, d. 25. Septembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 241—45. 25. Septbr.

*4254. Ordensm. i Lifland, GOTHARD KETLERS Instrux for sine Gesandter til Hr. Claus Christiernson, i Følge hvilken de skulle nedlægge Protest mod Besættelsen af Reval, hvilken ogsaa strider imod de gamle Rettigheder, K. af Danmark har paa dette Sted. — *Riga*, 26. Septbr. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 139—47. 26. Septbr.

*4255. CLAES KRISTIERNSSEN meddeler Hert. Johan af Finland bl. a., at Christoffer Schiefer, der skal gaa som Gesandt til Hert. Magnus, i disse Dage er ankommet fra Lübeck, men at han endnu afventer Hr. Lars Flemings Ankomst. — *Reuell*, 26. Septembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 147—50. 26. Septbr.

*4256. SEFFREN NIELSSEN, Subprior i S. Knuds Kl. i Odense, og menige KAPITELSBRØDRE smstds., overlade Hr. Christiern Povelsen, deres Prior, for Livstid det Kammer næst op til deres »Søffwenhuss«. — S. Mikkelsaften. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 124—25. 29. Septbr.

*4257. Beretning (af FRIEDRICH GROSS) om de danske Sendebuds (Ditrich Behr og Christoffer Valkendorff) Forhandlinger med Storfyrsten af Rusland i Moskov 29. Aug. til 11. Sept. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 216—22 og 236—37. Septbr.

*4258. K. FR. II. stadfæster den mellem hans Kommissarier og Abbeden i Reinfeld trufne Overenskomst om Klostrets Ejendomme i Pommern, Lüneburg og Oldenburg. — *Segeberge*, d. 3. October. (Tydsk.) Hanssen, Nachr. v. d. Holst.-Ploenschen Landen S. 165—67. 3. Octobr.

*4259. LAUGE BROCKENHUS t. Folderup udsteder Bevis for, at han har udtaget af Folen p. Kalundborg en Æske med Tingsvidner fra Skaane og 2 Registerbøger. — *Kallundborg slott*, sønd. n. e. s. Francisci dag, som er thend V. Octobris. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 217. 5. Octobr.

*4260. CLAES KRISTIERNSSON meddeler Hert. Johan som et Rygte, at K. af Polen og Danmark, Hert. af Preussen og nogle tydske Fyrster skulle have forenet sig imod K. af Sverig. — *Reuell*, 5. Octobris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 161—65. 5. Octobr.

1561.

8. Octobr. *4261. K. ERIK XIV. tilskriver Borgerne i Reval, at de ikke behøve at frygte for K. af Danmark, med hvem han lever i Fred. — *Ohrholm*, mitw. d. 8. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 166—70.

9. Octobr. *4262. ERICK WGGERUP t. Ferleholm, AAGE OELSSON, KNUD SPARRE t. Klagerup, MADTZ TORBERNSSEN t. Hessleholm, og JØRGEN BILDE t. Ellinge dømme i en Strid mellem Nesaby og Nossby. — *Lilløe*, d. 9 Oct. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 492.

9. Octobr. *4263. Superint. HANS ALBREDTZØNN og 4 Herredsprovster dømme Hr. Lauritz Jenssen, Sognepræst i Juderup, fra sit Embede for utugtigt Levnet. — *Roskilde gorddt*, s. Dionisii dag. Ny kirkehist. Saml. VI. 386—87.

9. Octobr. *4264. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, se ex iis, qui e Scotia veniunt, audire, Scotos a conjugio Danico non abhorrere. — *Lutetiæ*, nono die Octobr. Langueti Epistolæ II. 142—47.

11. Octobr. *4265. Brev fra HERLOFF TROLLE til hans Hustru Fru Birgitte, hvori han beklager, at han saa længe maa være borte fra hende paa Rejser omkring paa Tingene, og beder hende skrive om, hvorledes hun befinder sig. — *Frederiksborg*, Løverd. d. 11. Oct. Becker, Herluf Trolle og Birgitte Gøie S. 34.

17. Octobr. *4266. Enkedr. SOFIE tilbyder Raadet i Itzeho noget Tømmer til Salgs. — *Kiel*, (17. October.) Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 91.

24. Octobr. *4267. K. ERIK XIV. befaler Hr. Claess Christersson at berolige Revalenserne med Hensyn til den Frygt, de nære for, at K. af Danmark vil lukke Øresundet for dem. fordi de have givet sig ind under Sverig. — *Jöneköpungh*, then 24. Octobris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 192—98.

26. Octobr. *4268. Hert. MAGNUS' Svar paa K. Erik XIV.'s Sendebuds Hverv; han erklærer ingen Andel at have i Ordensmesterens fjendtlige Optræden mod Kongen, modtager Kongens Tilbud om nabovenlig Beskyttelse, hans Stilling til Danmark uskadt, og undviger foreløbig Indgaaelsen af et Forbund paa Grund af sit Ukjendskab til de mellem Sverig og Danmark oprettede Forbund. — *Arnnspurg*, d. 26. Octobris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 245—50.

27. Octobr. *4269. DE KONGELIGE RAADERS Kjendelse, at Matthies Mandixen er berettiget til at indløse en Fæstebonde i Tostrup fra S. Nikolaj Kirke (i Flensborg, jvfr. Nr. *4103). — Mand. v. omnium Sanctor., uden Aar. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 251—52.

28. Octobr. *4270. JENS PRANG og ANDERS KNUTSSEN, Provster i Skaaby og Skamby Herreder, afgive Beretning om et mellem Hans Norby og Sognepræsten Hr. Hans Jenssen afholdt Møde i Wgersløff Tirsd. f. ascens. Dom. (13. Maj), hvilket førte til, at Præsten opgav sit Embede, mod at Hans Norby og hans Hustru Fru Anne tilsagde ham Venskab. — *Otthensze*, ipso die Simonis et Jude. Danske Mag. 4. R. V. 250—51.

30. Octobr. *4271. K. FR. II. befaler Povel Hvitfeldt m. fl. efter Tilsigelse af Jørgen Rud at forsamles paa Kjeldkjærs Gods og udlægge Peder Oxes Søstre deres Parter i samme. — *Koldinghuus*, 30. Octob. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 48—49.

2. Novbr. *4272. CLAES KRISTIERNSSON meddeler Hert. Johan af Finland, at alle Fyrsterne i Lifland med Undtagelse af Hert. Magnus ere dragne til Vilna for at underkaste sig K. af Polen. — *Reuell slott*, 2. Nouembris. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 199—201.

10. Novbr. *4273. DITERICH BEER underretter K. Fr. II. om, at de svenske Sendebud i deres Herberge have glemt en Koncept, hvoraf han sender Kopi, som angaar K. af Sverigs

1561.

Forbindelser med Pfalzgreven; han melder sin forestaaende Ankomst til Danmark. — *Arenssburg,* d. 10. Nouemb. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 254—57.

*4274. NIELS LANGE, Ridder, underretter Kongen om Superint. i Ribe Stift M. 11. Novbr.
Hanns Taussenns Død og begjærer at faa at vide, hvorledes hans Eftermand skal udvælges. — *Riberhus,* 11. dag Nouembri. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 341.

*4275. K. ERIK XIV.'s Svar til Ordensm. i Lifland, Gothard Ketlers Gesandter, i 16. Novbr.
hvilket han bl. a. beklager sig over, at Ordensm. har villet ophidse K. af Danmark til Krig imod ham; med denne skal han nok forlige sig ang. hans Fordringer paa Reval og Estland. — *Linkopinngen,* d. 16. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 209—26.

*4276. K. FR. II.'s Befaling til Landsdommerne i Danmark om at lade læse og 18. Novbr.
forkynde paa Thinge hans aabne Brev mod Taterne. — 18. November. Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 368.

*4277. K. FR. II.'s aabne Brev til alle Landsthing om Taternes Udvisning af Landet 18. Novbr.
(jvfr. Nr. 1975). — *København,* d. 18. Novembris. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 293.

*4278. NICHOLAS THROCKMORTON anbefaler til Dr. Elisabeth Mr. Florence, der har 26. Novbr.
en Sum tilgode for hans Legation i Danmark. — 26. Nov. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 417.

1975. Jvfr. Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 293—94. 27. Novbr.

*4279. RAADET i REVAL takker K. Erik XIV. for hans Brev af 20. Novbr. og 27. Novbr.
glæder sig særlig over, at der ikke er Udsigt til noget Fredsbrud med Danmark. — 27. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 226—29.

*4280. ROBERT JONES underretter Nicholas Throckmorton om Hamburgs Optræden 28. Novbr.
mod K. af Danmark, som imod Lov og Ret vil beherske Elben; alle Fyrster maa være enige om, at denne Konge, som i »insolency and monstrous manners« overgaar alle sine Forgængere, ikke bliver Herre baade paa Vesterhavet og Østersøen. — *London,* 28. Nov. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 420—21.

*4281. KAPITLET i ØSEL Stift meddeler K. Fr. II., at det er villigt til at foretage 29. Novbr.
en Kirkereformation under visse indskrænkende Betingelser. — *Habsell,* d. XXIX. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 257—59.

*4282. Enkedr. DOROTHEA anbefaler D. Helias Reinpolt, der paa hendes Rejse til Novembri.
Lüneburg har fulgt hende som Læge, til Universitetet til videre Befordring. — *Coldingen,* d. . . . Nouemb. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ Hist., Aktst. og Breve S. 180—81.

*4283. KAPITLET og STÆNDERNE i KURLAND Stift afgive Betænkning til den kgl. ante 8. Decbr.
danske Statholder Deiterich Behr ang. Sammensmeltning af Stifterne Øsel, Kurland og Reval, hvilken de fraraade. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 260—64.

*4284. Hert. ADOLF billiger K. Fr. II.'s Plan at modtage Fyrstendømmernes Hyl- 9. Decbr.
ding, som Skik og Brug er, i Libesnow (Linau), Søndag Jubilate 1562, og paa Landdagen forhandle med Stænderne om de indtrufne Stridigheder. — *Schlosz Gottorff,* (9. December.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 15.

*4285. NIELS LANGGE, Ridder, beder Hans Schougord t. Skougord, Kongens Se- 9. Decbr.
kretær, at lægge et godt Ord ind hos Kongen, for at M. Powell Matzenn, Lektor i Kbhvn., maa blive Superint. i Ribe, hvortil han er bleven udvalgt efter Ordinansens Lydelse. — *Riberhus,* thiisd. p. Nicolaui. Ny kirkehist. Saml. III. 341—42.

1561.

9. Decbr. *4286. NIELS LANGE, Ridder, melder Kongen, at M. Pouell Matissenn, Lektor i Kbhvn., er af de Lærde i Ribe Stift efter Ordinansen udvalgt til Superintendent, og beder ham stadfæste Valget. — *Riberhus,* tisd. n. e. Nicolai dag. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 342—43.

9. Decbr *4287. BGM. og RAAD i RIBE bede Kongen om at unde dem til Superint. M. Pouill Matsen, Lektor ved Universitetet i Kbhvn., som er valgt dertil af de Lærde i Stiftet. — *Riibe,* s. Anne dag for Juell. Ny kirkehist. Saml. III. 343—44. Brudst. smstds. VI. 69.

10. Decbr *4288. NICHOLAS THROCKMORTON meddeler Cecil bl. a., at M. de Rambouillet er sendt til K. af Danmark med det særlige Hverv at bede denne hindre K. af Sverig i at komme til England. — *Paris,* 10. Dec. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 432—35, jvfr. S. 437—38.

12. Decbr. *4289. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han meddeler ham, at han paatænker et Angreb paa Hamburg. — *Friedrichsburg,* 12. Decemb. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 383.

14. Decbr. *4290. K. ERIK XIV. befaler Raadet i Reval at sende de Forhandlinger, som det i sin Tid havde ført med K. Chr. III. af Danmark ang. Underkastelse og dennes Svar derpaa. — *Soderkopungen,* d. 14. Decemb. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 230—34.

16. Decbr. *4291. KAPITLET og STÆNDERNE i ØSEL Stift udstede Fuldmagt for sine Sendebud til K. Fr. II. om at forhandle om Stiftets Privilegier. — *Habsell,* d. 15. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 264—65.

20. Decbr. *4292. NICHOLAS THROCKMORTON tilskriver Thomas Challoner, at K. af Danmark er ydmyget af Hansestæderne, og at han »hangs his keys at the king of Sweden's girdle«. — *Paris,* 20. Decb. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 449—51.

22. Decbr. 1980. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1811. I. 234—39. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 93—96.

22. Decbr. *4293. Aabent Brev, udstedt af BGM. og RAAD i RIBE, om den Overenskomst, som er indgaaet mellem Chresten Trelund og hans Hustru Marine om, hvorledes de bør forholde sig mod hinanden. — *Riber raadthusz,* then mand. n. e. s. Thome ap. dag. Adler, Efterr. ang. Ribe IX. 71—72.

30. Decbr. *4294. CHRISTOFFER MUNDT tilskriver Cecil bl. a., at Rhingreven vil mødes med K. af Danmark ved Brylluppet i Celle. — *Strasburg,* 30. Dec. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 463—64.

*4295. Monitum Synodi, at Kirkens Klokker ikke maa bruges uden til Guds Tjeneste, Herskabets Bud, Ildebrand og Jordefærd. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 257.

*4296. CHRISTOFFER GIØE skriver til sin Svigerfader Erik Bøller, at han ikke tør raade ham med Hensyn til et paatænkt Giftermaal med Jomfru Margrette Ugerup, da han aldeles ikke kjender denne. — *Avnsberg.* Brudst. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 88 og i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 151—52.

*4297. Hr. GREGERS BRYSKES Gjældsbevis til Fru Gjørrild Gyldenstjerne t. Knabstorp paa 600 Joachimsdaler. Udt. i Lunn, Knabstrup S. 38—39.

*4298. DAVID CHYTRÆUS Johanni Alberto duci Megapolitano consilium dat, ut cum ducibus Pomeraniæ, Holsatis et vicinis civitatibus et aliis de synodo theologorum cogenda deliberet. Chytræi Epistolæ S. 1122—23.

1561.

*4299. Optegnelse af (DIETRICH BEHR?) om Udlæg paa K. Fr. II.s Vegne, foretagne i Lifland og Rusland. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 266.

*4300. Fortegnelse over den Proviant, som K. af Danmark vil sende til Lifland (Øsel). (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 73—74.

C. 1561.

C. 1561.

*4301. Ordinatio ministerii ecclesiastici in regno Daniæ. Brudst. og Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 227—30 (kom ikke ud som Lov).

1562.

1562.

*4302. K. FR. II. tilkjendegiver alle Superintendenter i Danmark, at herefter maa ingen danske Bøger sælges her i Riget, uden at de ere prentede i Kbhvn. og forsynede med Universitetets Vidnesbyrd, at de ere gode og nyttige. — *Kiobenhaffn*, Nytaars dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 181—82. Brudst. i Rahbek, Læsendes Aarbog 1800 S. 17—18. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 382. 1. Januar.

*4303. LARS FLEMING meddeler Hert. Johan af Finland, at Diderick Behr, som kalder sig K. af Danmarks Stath. paa Øsel, har nedlagt Protest imod, at de Svenske befatte sig med Sonnenburg Slot paa Øsel, da samme tilhører K. af Danmark. — *Reuell*, thenn 2. Januarii. (Svensk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 248—50. 2. Januar.

*4304. K. FR. II. befaler Peder Bilde, Herlof Trolle og Superint. M. Hans Albretsen at dømme ang. en Klage af Jens Ulfstand, Lensmd. p. Solte, over Jakob Degn i Spjellerup for nogen utilbørlig Handel, denne havde brugt til sammen med Hr. Jens, Præst i Egede. — 4. Januar. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 183. 4. Januar.

*4305. Kurf. ANNA af Sachsen, der har i Sinde at lade samle i en Bog en Del gode Recepter, beder Dr. Cornelius von der Hanffort om at forsyne hende med nogle saadanne. — 5. Jan. (Tydsk.) Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 446. 5. Januar.

*4306. ORDENSMESTEREN i Lifland tilskriver Dietrich Behr, at hans Sendebud ville forhandle med ham om hans Forhold til Danmark. — *Riga*, den 5. Januari LXI (ɔ: LXII). (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 267—68. 5. Januar.

*4307. K. FR. II. befaler Tateren Anders Holst med hans Selskab strax at begive sig ud af Landet. — *Frederiksborg*, 6. Januarii. Saml. t. jydsk Hist. og Top VIII. 163. 6. Januar.

*4308. ANTHONIS BRYSKES Brev til Hr. Mogens Gyllenstiernn t. Stiernnholm ang. dennes Retsstrid med Hr. Lauge Bragde og Jep Tordszenns Sag. — *Lanngeszo*, hellige thre Koninge dag. Danske Mag. 4. R. V. 343—44. 6. Januar.

*4309. K. FR. II. befaler Jørgen Rud m. fl. at være til Stede paa Kbhvns. Slot d. 25. Jan. — *Frederiksborg*, d. 11. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 49, jvfr. S. 66. 11. Januar.

*4310. K. FR. II. meddeler Indbyggerne i Torne, Harjagers og Froste Herreder, at han har tilladt Bud fra de fattige Peblinge i Lunde Skole at maatte drage om i Herrederne og søge Almisse. — *Frederichsborg slot*, d. 12. Januarii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 207—208. 12. Januar.

*4311. Hert. MAGNUS beder K. Fr. II. om at stadfæste Øsels Kapitels og Ridderskabs Privilegier. — *Ambothen*, d. 15. Januarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 269—70. 15. Januar.

1562.

15. Januar. *4312. Hert. Magnus' og Øsels Stiftstænders Instrux for deres Sendebud til K. Fr. II.; de skulle formaa Kongen til at afsende et nyt Gesandtskab til Rusland for at opnaa en fast Fred, og tillige bede om Kongens Raad i forskjellige indre Stiftsanliggender. — *Ambothen,* d. 15. Januarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 271—75. Smstds. S. 276—79 en yderligere Instrux af samme Dag.

20. Januar. *4313. Lübecks Raad og de vendiske Stæders Udsendinge bede K. Fr. II. suspendere den mellem Erik Rosenkrands og de tydske Kjøbmænd i Bergen fældede Dom, indtil de kunne forelægge ham en grundig Fremstilling af de omstridte Forhold. — *Lybek,* d. 20. Januar. (Tydsk.) Dansk Udt. i Norsk Mag. I. 463—64.

28. Januar. *4314. Elene Gøye ønsker sin Søn Olluff Mouritzenn et glædeligt Nytaar og udtaler sin Glæde over, at han har taget sin Afsked; endvidere omtaler hun forskjellige Godsforhold og Salg af Korn, samt at »Hofmesterinden« skal begraves paa Søndag. — I Efterskrift meddeler Vincents Juel ham, at alle mene, at det bliver Krig til Sommer; ogsaa K. af Spanien og de nederlandske Stæder skulle føre Krig paa Grund af Fordraget med K. af Frankrig og Forhøjelsen af Sundtolden. — *Koleng,* onsd. n. e. s. Pauels dag. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 164—68.

28. Januar. *4315. (Michaelis) Stanhufii ad Lucam Lossium epistola, in qua de dimicatione ecclesiæ ministrorum inter se queritur et scribit, se negotium ejus apud principem (Adolphum) expediendum totum (cancellario) Adamo mandaturum esse, quod plerorumque eruditorum hic viventium nulla in aula sit auctoritas. — *Schlessvici,* 5. calend. Febr. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 208—11.

29. Januar. *4316. Kejser Ferdinand I.'s Svar til den øvreøstrigske Regering paa et indbragt Forslag. Heri omtaler han, hvorledes Paven, Frankrig, England, Ungarn, Danmark, Venedig, Schweizerne og Tyrkerne paa én Gang have været mod ham og hans Broder Kejser Karl. — *Prag,* d. 29. Januarii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen II. 139—72.

30. Januar. *4317. M. Johannes Lagonis, Lector Ripensis, Johanni Pistorio de statu rerum (sc. de morte Johannis Tausani, de electione M. Pauli Matthiæ in episcopum etc.) scribit et ab eo petit, ut mittat, quæ Hafniæ sub D. Johanne Machabæo in epistolam Pauli ad Romanos, in Johannem Evangelistam et in locos communes Philippi exceperit. — *Ripis,* 30. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 344—46.

31. Januar. *4318. Beretning om Forhold i Danmark. Rhingreven er rejst tilbage til Frankrig, K. af Danmarks Broder er i Lifland, Kongen bygger Blokhuse ved Elben og vil derved beherske Kornhandelen paa England og Nederlandene. — Ult. Jan. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1561—62 S. 513—14.

Januario. *4319. K. Fr. II. takker Christiern Povelsøn, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, for 500 Gylden i Guld, som han skjænkede Kongen Nytaars Aften 1561. — Uden Datum. Udt. i Danske Mag. II. 78.

2. Febr. *4320. K. Fr. II. overdrager Anders Pederssøn, Bgm. i Bergen, en Kronens Gaard smstds. for Livstid. — *Kjøbenhavn,* 2. Februar. Udt. i Norske Mag. I. 464.

3. Febr. *4321. Anthonis Bryske tilskriver Hr. Mogenns Gyllennstiernn om dennes Sag med Hr. Lauue Bragde og tilraader ham at modtage Jacop Mogennszens Regnskab. — *Kiøbinghagen,* tiisd. e. Kynndermøsze dag. Danske Mag. 4. R. V. 344—45.

1562.

*4322. Hert. MAGNUS bekjendtgjør, at han er kommet overens med Ordensmesteren i Lifland om at sikre Ordensslottet Sonnenburg paa Øsel ved at indlægge en Besætning deri under Anførsel af Hans von Kockeritz. — *Riga*, 4. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 262—64. 4. Febr.

*4323. BGM. og RAAD i REVAL give K. Erik XIV. en Beretning om dets Underhandlinger 1558 med K. Chr. III. af Danmark ang. Beskyttelse og dennes Svar derpaa. — *Reuell*, d. 4. Februarii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 264—71. 4 Febr.

*4324. K. FR. II. mageskifter med Hr. Jørgen Lykke 8 Gaarde i Vesterbølle imod 3 Gaarde i Hvam, m. m. — 5. Febr. Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 34. 5 Febr.

*4325. Hert. ADOLF (af Gottorp) udnævner Mathias Paysen i Flækken Husum til sin Herredsfoged smstds. — *Husum*, mont. n. Estomihi. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 252—53. 9. Febr.

*4326. Kurf. AUGUST af Sachsen tilraader K. Fr. II. et Forlig med Hamburg. — *Torgau*, 10. Febr. (Tydsk.) Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 383—84. 10. Febr.

*4327. K. FR. II. tillægger Dr. Rasmus Lætus, Læsemester ved Universitetet, den Kronens Kirke i Sjælland, som ligger ved Lannguadtz dam og kaldes Ofre (Rødovre). — *Kiøbennhaffnn slotth*, thennd XI. dag Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 335—36. 11. Febr.

*4328. K. FR. II. tilskriver Fru Margrete Rantzau, at han har tilladt Niels Lange at indløse Kronens Gaard Hundsbæk, hvorfor hun skal overdrage ham Gaarden, naar han har betalt hende den Sum Penge, hvorfor den staar i Pant. — 11. Febr. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 86. 11. Febr.

*4329. NICOLAUS RADZIWIL, Palatin af Wilnas Beretning til Stænderne i Lifland, hvori han bl. a. taler om, at Diderik Behr, dansk Sendebud i Rusland, er vendt tilbage derfra, og at K. af Danmark forhaabentlig vil støtte Lifland imod Russerne. — (11. Febr.?) (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 276—98. 11. Febr. (?)

*4330. K. FR. II. besvarer den fra Lübeck og de vendiske Stæder modtagne Skrivelse (Nr. *4313) og meddeler, at han har afkrævet Erik Rosenkrands en ny Erklæring om Sagen. — *Kjøbenhavn*, d. 12. Febr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 464. 12. Febr.

*4331. K. FR. II. sælger og skjøder til Steen Bilde syv Kirkegaarde i Lundom By i Broby Sogn i Göinge Herred, dog at Landgilden heraf vedbliver at følge Önnestads Kirke. — *Köpenhamn*, d. 13. Februari. Sv. Overs. i Falkmann, Upplysningar etc. II. 23—24. 13. Febr.

*4332. K. FR. II. befaler de Højlærde i Universitetet at paakjende en Sag mod Præsten Jens i Egede og Degnen Jacob, der var bleven henvist til den gejstlige Ret, men som de havde undslaaet sig for at dømme i, da de hertil ikke havde kongelig Befaling. — *Frederichsborg*, thend XIX. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 183. 19. Febr.

*4333. JØRGEN RUDT beder Hans Skoffgor t. Knudsstrop om at være ham behjælpelig med hans Forleningsbreve og Mageskiftet med Oxerne paa Kongens Vegne. — *Wedby*, s. Mattys dag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 49—51. 24. Febr.

*4334. K. FR. II. befaler Caspar Fuchs at begive sig til Gottorp og overvære Afkopieringen af de Breve, Hertug Adolf har ønsket. — *Friderichsburg*, d. 28. Februar. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 218. 28. Febr.

*4335. HEINRICH v. WULFF, Fgd. p. Sonnenburg, tilskriver Raadet i Wieck, at han ikke erkjender K. af Danmarks og Hert. Magnus' Fordringer paa Slottet Sonnenburg, og meddeler, at han og Adelen i Stiftet ville hylde K. af Polen. — Februar. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livl. Geschichtsquellen S. 88. Febr.

1562.

11. Martii. *4336. K. FR. II. forlener Otto Rud med Korsør Slot og Len, som Jacob Skeel nu har i Værge. — *Kjøb.*, 11. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 100.

11. Martii. *4337. K. FR. II. melder Kejser Iwan Basilowitz Afsendelsen af et nyt dansk Gesandtskab, som dog først paa Grund af Vejrliget kan komme noget senere end bestemt, hvorfor Kejseren anmodes om i Mellemtiden ikke at foretage fjendtlige Skridt mod Hert. Magnus. — *Koppenhagen*, d. XI. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 283—85.

12. Martii. *4338. K. FR. II. opfordrer Hert. Magnus og Øsels Kapitel til at medgive det danske Gesandtskab til Rusland forskjellige Originaldokumenter. — *Koppenhagen*, d. 12. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 288.

12. Martii. *4339. K. FR. II. tilkjendegiver Ordensmesteren i Lifland, at han vil give sin Statholder Fuldmagt til at forhandle med K. af Polen om Udvexlingen af Kurland imod Sonnenburg. — *Koppenhagen*, d. 12. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 289—90.

12. Martii. *4340. LÜBECKS RAAD beder Erik Rosenkrands om at udsætte Udførelsen af den Dom, som Lagmændene have fældet over de tydske Kjøbmænd i Bergen. — *Lybek*, 12. Marts. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 464.

14. Martii. *4341. K. FR. II.'s Brev til Hert. Magnus ang. Forholdet til Polen og Sverig, m. m. — *Kopenhagen*, 14. März. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 292—93.

14. Martii. *4342. K. FR. II. forlener Jørgenn Rud t. Vedbye med en Del af Peder Oxes til Kronen hjemfaldne Gods og erstatter ham noget Gods, som laa til Fridtsgaards Len og som Kongen havde mageskiftet bort. — *Frederichsburg*, thennd XIIII. dag Martii. Vedel Simonsen, Ruderne II. 51—52.

14. Martii. *4343. K. FR. II. opfordrer indstændig Øsels Stiftsstænder til at indføre en strængere Kirkeforbedring. — *Koppenhagen*, d. 14. Martii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 293—94.

17. Martii. *4344. K. FR. II. befaler Erik Rosenkrands at løsgive et hamburgsk Skib, da Kongen nu har indgaaet et Forlig med Staden Hamburg. — *Frederiksborg*, d. 17. Marts. Udt. i Norske Mag. I. 465.

17. Martii. *4345. HHENN(ERONYMUS) D(HENNER) tilskriver Abbeden i Reinfeld paa K. af Danmarks Vegne, at Kongen indvilliger i Udsættelsen af Salget af Klostrets pommerske Besiddelser. — *Koppenhagen*, d. 17. Martii. (Tydsk.) Hanssen, Nachr. v. d. Holst.-Ploenschen Landen S. 167—68.

19. Martii. *4346. K. FR. II. lader Joachim Beck og Ejler Grubbe vide, at han har undt Rasmus Katholm, som studerer i Wittenberg, 40 Dlr. og Isach Movritsen, som studerer i Kjøbenhavn, 20 Ddl., hvilke Penge de skulle udbetale. — *Frederiksborg*, d. 19. dag Martii. Ny kirkehist. Saml. I. 479.

24. Martii. *4347. K. FR. II. befaler Johan Friis at ordne et Mageskifte med Hendrik Nielssens Søster Fru Margrethe, hvorved denne faar Chyse (Kiuse) By, som ligger til Maribo Kl., imod noget Gods, som ligger i Kongens indfredede Jagtdistrikt. — *Frederiksborg*, d. 24. Marts. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 164.

27. Martii. *4348. Skrivelse fra ELENE GOYE til hendes Søn Olof Moretzsøn, hvorefter hun er svagelig og venter ham imorgen. — Lang fredag. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 168.

28. Martii. *4349. K. FR. II. befaler Erik Rosenkrands samt flere norske Lagmænd at afstikke Gader og Almenninger i den afbrændte Del af Bergen m. m. — *Fredriksborg*, d. 28. Marts. Udt. i Norske Mag. I. 465—66.

1562.

*4350. K. Fr. II. befaler Erik Rosenkrands at paase, at de Bestemmelser, der ere givne for Bergen i Anledning af Branden, overholdes, og om mulig forskaane Borgerne for den i Eske Billes Tid paalagte nye Besværing. — *Fredriksborg,* 28. Marts. Udt. i Norske Mag. I. 466. 28. Martii.

*4351. K. Fr. II.'s aabne Brev, at naar noget nyt Apothek skal oprettes i Riget, skal Hans Canis faa det for bevist tro Tjeneste. — *Frederiksborg,* d. 30. Marts. Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 253. 30. Martii.

*4352. Oldermændene for de tydske Kjøbmænd i Bergen forpligte sig overfor Erik Rosenkrands til, at det hamburgske Skib Morianen, der i nogen Tid har været holdt tilbage i Bergen, derfra skal sejle lige til Hamburg og atter tilbage. — Uden Aar og Dag. (Tydsk?) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 464—65. Martio.

*4353. K. Fr. II. tilskriver Hert. Magnus Svar ang. forskjellige indre Forhold (Udvexling af Kurland mod Sonnenburg, Ulrich Beers Klager over Hertugen, m. m.). — *Coppenhagen,* d. 7. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 294—96. 7. Aprilis.

*4354. K. Fr. II.'s Brev til Ordensmesteren i Lifland, hvori han henviser til det Svar, han har givet K. af Polens Sendebud, Achatius v. Zema, særlig ang. Udvexlingen af Kurland imod Sonnenburg. — *Coppenhagen,* d. 7. Aprilis. (Tydsk.) Scriptor. rer. Livonicar. II. 240. Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 296—97. 7. Aprilis.

*4355. K. Fr. II. bevilger Bergens Borgere, at de afbrændte Boder kun skulle opbygges af Borgere og ikke udlejes til Udlændinge; desuden tilstaar han Borgerne en Tredjedel af Sagefaldet. — *Kjøbenhavn,* 7. April. Udt. i Norske Mag. I. 466—67. 7. Aprilis.

*4356. K. Fr. II. bevilger indtil videre Bergens By den Tiendepenge, som erlægges af Engelskmænd, Skotter og andre Udlændinge, som dø i Bergen. — *Kjøbenhavn,* 7 April. Udt. i Norske Mag. I. 467. 7. Aprilis.

*4357. K. Fr. II. fritager Bergen i ti Aar for den aarlige Ledingsskat. — *Kjøbenhavn,* 7. April. Udt. i Norske Mag. I. 467. 7. Aprilis.

*4358. K. Fr. II. befaler Ditterich Farenssbeck at takke Fogden paa Sonnenburg for hans gode Tilbud, m. m. — *Koppenhagen,* d. 8. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 298—99. 8. Aprilis.

*4359. K. Fr. II. overdrager Bgm. Anders Pederssøn en Grund i Bergen frit for hans og Hustrus Levetid og hans Arvinger siden mod sædvanlig Grundleje. — *Fredriksborg,* 11. April. Udt. i Norske Mag. I. 467. 11. Aprilis.

*4360. K. Fr. II. skjøder Tønnes Claussøn, Bg. i Bergen, flere Kronens Ejendomme smstds. — *Fredriksborg,* 13. April. Udt. i Norske Mag. I. 467—68. 13. Aprilis.

*4361. Margrete Sønnikes tilstaar at have solgt en Gaard (i Flensborg) til Hr. Lutke Namenssen. — D. 15. dach des montes Aprili. (Plattydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Lud. Naamanni S. 10. 15. Aprilis.

*4362. K. Fr. II. tillader Erik Rosenkrands at tage Sten af Munkelifskloster i Bergen til at opbygge en Kjælder i hans nylig afbrændte Gaard. — *Esrom,* 17. April. Udt. i Norske Mag. I. 468. 17. Aprilis.

*4363. K. Fr. II. forbyder det Krybskytteri, der især af de tydske Kjøbmænd drives i Bergenhus Len. — *Esrom,* 17. April. Udt. i Norske Mag. I. 468. 17. Aprilis.

*4364. K. Fr. II.'s Befaling, at ingen Fisk maa kjøbes i Finmarken, førend Tienden deraf er ydet. — *Esserom,* 17. April. Udt. i K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper S. 355. 17. Aprilis.

1562.

19. Aprilis. *4365. K. FR. II.'s Forbud mod, at Mordere hemmelig skjules af de tydske Kjøbmænd paa Bryggen i Bergen. — *Esrom,* 19. April. Udt. i Norske Mag. I. 468—69.

(19 Aprilis.) *4366. (FRIDERICH GROSS)'s skriftlige Fremstilling paa K. af Danmarks Vegne til Fogden p. Sonnenburg, hvori denne opfordres til ikke at overgive Slottet til nogen anden Fyrste end Kongen. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F XI. 300—301.

20. Aprilis. *4367. HEINRICH WULFF, Fgd. p. Sonnenburgs skriftlige Svar paa de af Friederich Gross paa K. af Danmarks Vegne forebragte Hverv; han vil afvente Betænkning fra Ordensmesteren. — *Holmhoue*, d. XX. Aprilis. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 302—303.

22. Aprilis. *4368. JOHAN MANGELMANNS Skrivelse til (K. Fr. II.?) om Peder Oxes farlige Hævnplaner mod Kongen; han søger endog at bestikke Folk til at dræbe denne og dem, der have faaet hans Godser. Mangelmann raader til at anvende ethvert Middel for at fange ham. — (*Worms,* 22. April.) Udt. i Norsk hist. Tidsskr. II. 99.

28. Aprilis. *4369. K. FR. II. forlener Niels Truidsen Ulfstand med Vordingborg Len, som Fru Margrete Bille, Lauge Brocks Efterleverske, hidtil havde haft i Værge. — *Hafniæ,* XXVIII. Aprilis. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 91—92.

29. Aprilis. *4370. FRIDERICH GROS udsteder Kvittering til Domkapitlet i Øsel for Modtagelsen af Originaldokumenter af tidligere danske Kongers Privilegiestadfæstelser for Kirkerne i Osel og Reval. — *Habssel,* d. 29. Aprilis. (Tydsk og Latin.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 303—305.

30. Aprilis. *4371. K. FR. II. har af Oluf Nielsen (Bager) faaet opladt en Grund i Odense og giver denne til Gjengjæld Ventebrev paa en Kongen og Kronens Have, norden for Odense op til Næsbyhoved Sø. — *Esrom,* d. 30. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 126 og III, 1. S. 82—83.

9. Maji. 2015. Trykt i Kbhvn. 1562, 1572, 1577 og 1583, samt optaget i Lovsaml. af 1642, 1643 og 1670. Jvfr. Secher, Forordn., Recesser etc. I. 184—85.

19. Maji. *4372. K. FR. II.'s Kvittans til Steen Rosenspar, Embedsmd. p. Kalundborg Slot, for Klenodier, annammede i Bosie Kl. — *Frederiksborg,* d. 19. Maj. Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 38—39.

22. Maji. *4373. PER OLSEN, (Præst til Nessum og Gemsø), beder Fru Cissilie (Ulfstand) paa Lyngbygaard tilstede, at hans Søn maa blive Degn i Sognene, hvad Menigheden ønsker, og tilbyder i saa Tilfælde at forære hende et Par Stude eller Oxen. — Fredag y Pingx vge. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 217—19.

post 22. Maji. *4374. PER OLSEN, (Præst til Nessum og Gemsø), beder Fru Cissilie (Ulfstand) paa Lyngbygaard ikke modsætte sig Valget af hans Søn til Degn, da han ikke finder den af hende foreslaaede Hans Persen bekvem dertil. — Uden Dag. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 219—22.

23. Maji *4375. K. FR. II. beder Daniell Rantzow hurtigst mulig indfinde sig hos ham paa Sjælland, da Kongen har Brug for hans Tjeneste. — *Copenhagenn,* d. 23. Maj. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 378.

24. Maji. 2019. Handl. rör. Skand. Hist. IX. 50—55.

29. Maji. *4376. METTE HUIDTFELDTZ, Eryck Rosenkrandtzis t. Heffrijngholms Efterleverske, erkjender efter foretaget Skifte ingen Ret mere at have i Heffringholm. — *Eskildstruppe,* fred. n. e. Trinitatis sønd. Heise. Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom S. 276.

1562.

*4377. Mogens Gyldenstjerne opfordrer Fru Helvig Gøye til ikke længere at udsætte hendes Datter Karines Giftermaal med Jørgen Marsvin. — Uden Datum. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 144—46. ante 30. Maji.

*4378. Fru Helvig Gøye svarer Hr. Mogens Gyldenstjerne, at hun ikke vil bortgifte sin Datter Karine til Jørgen Marsvin, før hun er tyve Aar. — *Wormholt,* Helligtrefoldigheds Aften. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 146. 30. Maji.

*4379. Elene Gøye underretter sin Søn Ollwff Mowritzen om, at hun har været syg og at Ereck Matzen er død; hendes Mand Fyetzens (Juel) er til Landsthing i Viborg. — *Brentued,* løuerd. n. e. Trinitates. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 169—70. 30. Maji.

*4380. Lucæ Backmeisteri ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, D. Eliam Medicum nuper invidorum fortasse opera a munere docendi in schola Haffniensi remotum esse. — Ultimo Mai. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 201—202. 31. Maji.

*4381. Hert. Magnus underretter K. Fr. II. om et Tilbud, han har modtaget af K. af Sverig, og hans Svar derpaa, samt om Svenskernes forehavende Tog mod Pernau. — *Lynaw,* d. 3. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 305—307. 3. Junii.

*4382. K. Fr. II.'s Brev til Jacob Skeel, at han ikke længer maa beholde Skivehus Slot og Len, eftersom hans Broderhustru, Fru Kirsten Rudsdatter, næsten regerer Lenet, men at Fru Magdalene, Iver Krabbes Efterleverske, maa indløse det. — *Kjøbenhavn,* 4. Juni. Vedel Simonsen, Ruderne II. 112. Skeel, Optegnelser om Fam. Skeel S. 85. 4. Junii.

*4383. K. Fr. II. stadfæster Svenborg Bys Privilegier, saaledes som hans Fader havde givet og stadfæstet dem. — *Kjøbenhavn,* d. 4. Juni. Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 97. 4. Junii.

*4384. Litteræ M. Jacobi Mittagh, rectoris scholæ Husensis, ad Johannem Pistorium (pastorem Eiderstadensem) datæ, quibus nuntiat, se Wismariam proxima septimana ad medicam conditionem esse profecturum, quare libros suos repetere cogitur. — *Husiæ,* die 4. Junii. Krafft, Zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 325. 4. Junii.

2021. Lovsaml. 1643. Ffiij—iiij. 5. Junii.

*4385. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han tilraader Forsigtighed ved Afslutning af en Fred med Moskoviterne. — 5. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Arch. f. d. sächs. Gesch. II. 386. 5. Junii.

*4386. Hert. Magnus' Forsvarsskrift til K. Fr. II. i Anledning af Ulrich Behrs Klager over ham. — *Ciraw,* d. 6. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 307—309. 6. Junii.

*4387. Elene Gøye meddeler sin Søn Olluff Mowritzen, at hendes Mand Fyetzentzs (Juel) er kommen tilbage fra Jylland, og at hun selv har været syg; (Enke)dronningen kommer her til Landet S. Hans Dag; forøvrigt skal det nu gaa saa underligt til i Kjøbenhavn, »der er nyt Regimente med alting«. — *Brentued,* d. 9. dag Junii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 170—72. 9. Junii.

*4388. K. Fr. II. befaler Hr. Hans Skougaard, Niels Juel t. Astrup og Fru Kirstine Rudsdatter at indsende til Otte Brahe, Embedsmd. p. Aalborghus, de Pantebreve, de have paa Gods, som hører til Vidskild Kl. — *Frederiksborg,* d. 15. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 112. 15. Junii.

*4389. Erich Rosennkrandts t. Vallsø, Høvedsmd. p. Bergenhus, m. fl. kundgjøre, at Eriich Hardenberg t. Thostelunndgaard paa egne og sin Broder Knuds Vegne spurgte, om nogen havde meldt sig som Arving til det Gods, deres Broder Jacob Har- 17. Juni

1562.

dennbierg efterlod sig, og som han havde arvet efter sin Hustru Fru Hiilleuick Lyckis Datter, hvilket benægtedes. — *Erchebiscopsgaardenn i Bergenn*, s. Botholphi. Diplomatar. Norveg. V. 850.

18. Junii. *4390. HIERONYMUS CYPRÆUS Lucæ Lossio Brunonem recommendat eique nuntiat, se cancellarium doctorem Adamum et Folquardum aulæ concionatorem monuisse, ut ducem Adolphum, ut liberalem manum ob exhaustos labores ei porrigat, hortentur. — *Schlesvici*, 14. kalend. Julii. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 202—204.

20. Junii. *4391. K. FR. II. stadfæster den Aftægt, som S. Knuds Klosters Kapitel i Odense har givet dets Prior, Christiern Povelsen. — (*Kjøbenhavn*, d. 20. Juni). Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 126—27.

20. Junii. *4392. Fru JYTTE PODEBUSK beder Hr. Mogens Gyldenstjerne om Raad i Anledning af Hildebrand Gyldenstjernes Frieri til hendes Datter Anne. — *Vestervig*, Løverd. f. S. Hansdag. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 209—10.

27. Junii. *4393. K. FR. II.'s Instrux for sine Sendebud, Ditterich Beer, Hr. Hærloff Troll og Dr. Albertus Knoppert til Ordensm. i Lifland ang. Udvexlingen af Stiftet Kurland mod Soneburg. — *Friedrichsburg*, d. 27. Junii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 324—34.

27. Junii. *4394. KROGENS BIRKETHINGS Vidne, at Forstanderne for Hospitalet i Helsingør have lovlig opsagt Lavrids Nielsen af Flønderup den Gaard, han ibor, hvilken Kongen havde undt Hospitalet. — Løverd. e. S. Hans Dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV Till. S. 20.

3. Julii. *4395. K. FR. II. mageskifter til Erik Rud tre Gaarde i Salling Herred og By imod to Gaarde paa Hindsholm. — *Kjøb.*, d. 3. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 66.

4. Julii. *4396. FYNBO LANDSTHINGS Vidne, at de Breve, som nogle Borgere i Odense havde paa Vikariegods, som laa til Guds Legems og S. Anne Altere i S. Albani Kirke i Odense, erklæredes for døde og magtesløse, fordi de vare udgivne af Vikarerne og ikke af Patronerne. — 4. Juli. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 127—28.

6. Julii. *4397. K. FR. II.'s Instrux for Poul v. Sara i Anledning af Ægteskabsforhandlingerne med Prinsesse Renata af Lothringen. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i dansk Overs. i Norsk hist. Tidsskr. II. 75—77 (Datum efter Hist. Tidsskr. 4. R. II. 920).

8. Julii. *4398. PAULUS MALTHIÆ, superintendens Ripensis, Grummoni Pauli, pastori in Giörring, mandat, ut omnes parochos provinciæ suæ convocet, ut sint in domo ejus 7. Aug., quo die se in itinere visitationis venturum esse scribit. — *Ripis*, 8. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 634—35.

8. Julii. (?) *4399. JOHAN v. MUNCHAUSEN, Senior og Domkustor i Verden Stift, kvitterer K. Fr. II. for Modtagelsen af de resterende 15,000 Daler af Kjøbesummen for Øsel Stift. — *Coppenhagen*, d. 8. Junii (ɔ: Julii?) (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 312—13.

9. Julii. *4400. K. FR. II.'s Bestalling for Daniel Rantzaw som Raad og Oberst. — *Oldeslohe*, d. 9. Juli, uden Aar. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 369—70. Om Aaret se smstds. S. 369 Anm.

9. Julii. *4401. JOHANN v. MUNCHHAUSEN, Senior og Domkustor i Verden, forpligter sig til at udlevere K. Fr. II. Hovedbrevet paa de modtagne 30,000 Daler for Øsel Stift i Løbet af 2 Maaneder. — *Koppenhagen*, d. 9. Julii. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 334—35.

1562.

*4402. STÆVNS HERREDSTHINGS Vidne, at Laue Hiort, Fgd. p. Vemmetofte, havde skikket sig som en ærlig Karl i sin Befaling fra det første, han kom til Vemmetofte, indtil denne Stund. — Torsdagen (før) Kanuti regis. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 75—76. (Da Knud Konges Dag (10. Juli) var en Fredag og Thingdagen for Stævns Herred Torsdag, maa Datum vel være »Torsd. før Kanuti regis«.) 9. Julii.?

*4403. K. FR. II. tilskriver Tage Thott og Christiern Munck, Lensmænd over Bahus og Agershus Len, at han har tilladt Helsingørs Borgere at hente Bygningstommer fra Norge til Bygning og Forbedring af deres egne Gaarde. — *Frederiksborg,* 11. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 48. 11. Julii.

*4404. KROGENS BIRKETHINGS Vidne, at Forstanderne for Hosp. i Helsingør havde ladet tage et »Aasyn« paa de tre Gaarde i Flønderup, »hvilken der var værst forsiddet og medfaren«. — Løverd. f. s. Margrete dag, som er d. XI. Julius. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 20. 11. Julii.

*4405. MICHAEL STANHUSIUS, canonicus ecclesiæ Schlesvicensis, Lucæ Lossio nuntiat, magnas turbas inter ecclesiæ suæ ministros propter levissimum et mendacissimum puerum doctoris Bordingi filium, quem ex Chitræi et Lucæ Backmeisteri commendatione ad adolescentes erudiendos adhibuerit, excitatas esse; deinde commemorat, doctorem Paulum, ecclesiæ Hamburgensis præsidem, a principe suo brevi introducendum esse dici, ut episcopi vice fungatur. — *Schlesvici,* idibus Quintilis. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 192—93. 15. Julii.

*4406. K. FR. II.'s Befaling til M. Hans Albertsen, Superint. i Sjælland, at lade Sognepræsterne fra Prædikestolen formane Folket til Pønitense og Bøn for et godt Vejrlig. — *Frederiksborg,* d. 19. Juli. Ny kirkehist. Saml. II. 476—77. 19. Julii.

*4407. LUCÆ BACKMEISTERI ad Lucam Lossium epistola, in qua commemorat, inter Svecum et Daniæ regem non bene convenire dici. — *Rostochii,* 19. Julii. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 196—97. 19. Julii.

*4408. LUNDE HERREDSTHINGS Vidne, at Hans Nordby sagde til Erick Hanssen i Gyrope, at Bispen (i Fyn) paa et Møde i Kongsgaarden i Odense d. 14. Juli beskyldte Hans Norbys Præst (Hr. Jost Hansen) for utugtig Omgang med Erick Hanssens Hustru. — Onsd., som s. Marie Magdalene dag paa fald. Danske Mag. 4. R. V. 251—52. 22. Julii.

*4409. NIELS BUNDE i Engelldrup og STHAPHEN MADTZONN i Kabberup stævne M. Niels Jesperszen, Superint. i Fyns Stift, til at svare Erick Hanszen i Giyrup førstk. Onsdag 14 Dage paa Lunde Herredsthing. — Then dag, szom Jacobi paa falldt. Danske Mag. 4. R. V. 252—53. 25. Julii.

*4410. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten meddeler K. Fr. II. og Hert. Johan, at han vil finde sig i, at Delingen af Ditmarsken udsættes. — *Gottorff,* d. 27. Julii. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. VIII. 114—15. 27. Julii.

*4411. Hr. JOST, Præst i Wggersløff, stævner M. Niels Jesperszen, Superint. i Fyns Stift, til at møde til Lunde Herredsthing og svare ham til et Vidnesbyrd, han vil tage imod ham. — Mand. n. f. Olai regis dag. Danske Mag. 4. R. V. 253. 27. Julii.

*4412. JOCHIM BECK t. Førsleff og Eiler Grubbe t. Lystruup, Rentemestre, kvittere Universitetet for 1452 Dlr. 1 Mark, som ere blevne til overs fra Bibelsalget. — *Kiopnnehaffn,* thennd XXVIII. dag Julii. Kirkehist. Saml. II. 414—15. 28. Julii.

*4413. PROVSTERETSDOM, hvorved Hr. Jost Hanszen, Sognepræst i Wgersløff og Bedisløff Sogne, afsættes fra sit Embede paa Grund af Vold og Utugt. — *Otthenze,* løffuerd. n. e. s. Oluff kongis dag. Danske Mag. 4. R. V. 253—57. 1. Augusti.

1562.

4. Augusti. *4414. Dom, fældet af ERIK HARDENBERG t. Thorslundegaard m. fl., mellem Erik Rosenkrands t. Valsø, Høvedsmd. p. Bergenhus, og »de Aktein« paa Bryggen smstds. — *Bergen Raadstue,* d. 4. Dag Augusti. Norske Mag. I. 469—70.

7 Augusti. *4415. GEORGIUS BOETIUS, Provst i Haderslev, svarer Kapitlet i Slesvig, at han ikke kan anerkjende den af det valgte Superint., Dr. Paulus v. Eytzen, førend hans Landsherre (Hert. Hans) har anerkjendt ham. — *Hadersleff,* 7. die Augusti. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 700—701.

7. Augusti. *4416. K. ERIK XIV.'s Instrux for Befalingsmanden p. Viborg Slot (Jakob Henriksson Hästesko), hvori bl. a. bestemmes, at K. af Danmarks Undersaatter skulle være fritagne for at svare Told af Varer, som udføres fra Viborg. — *Vpsale,* thenn 7. Augusti. (Svensk.) Arwidsson, Handl. till upplysn. af Finlands Häfder X. 31—40.

8. Augusti. 2034. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danm. og Norge III, 1. 55—56 (uden Datum).

(post 8. Augusti.) *4417. PEDER PEDERSON i Randers bekjender efter kongelig Befaling at have modtaget af Mariager Kloster nogle Breve de Fattige i Hospitalet i Randers til Bedste. — Uden Datum. Udt. i Danske Mag. VI. 168.

9 Augusti. *4418. K. FR. II.'s Befaling til Kapitlet i Ribe om at forstrække Olaus Theophili iaar med 1 (ↄ: 100) Daler og næste Aar med lige saa meget til hans medicinske Studier, mod at han forpligter sig til siden at bosætte sig i Ribe og dér udøve sin Kunst. — *Freder.,* 9. Aug. Herholdt, Archiv f. Lægevidensk Hist. i Danmark I. 178—79.

9. Augusti. *4419. K. FR. II.'s Befaling til Niels Lange, Befalingsmd. p. Riberhus, at han skal lade Kronens Bønder til Hundsbæk lige saa vel som dem til Skodborg annamme Førsel for Kongen i Ribe og age og bære Byrden til Skodborg. — 9. Avg. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 58.

9. Augusti. *4420. HINRICH RANZOW, Statholder, meddeler K. Fr. II., at Daniel Rantzow har lovet at begive sig til denne, men er blevet opholdt ved sin Moders Sygdom. — *Segeberge,* d. 9. August. (Tydsk.) Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 371.

10. Augusti. *4421. Fortegnelse over Kalentegodset i Vends Herred. — (10. die Augusti.) Kirkehist. Saml. 3. R. V. 468—70. Jvfr. Biskop Jens Madsens Visitatsbog S. 396—97.

13. Augusti. *4422. Beretning afgivet af ARILDT VGERUP t. Ugerup, Høvedsmd. p. Nesby Hoffuit, og MOURITZ PODEBUSK t. Kørup om en Samtale mellem Niels Jespersen, Superint. i Fyns Stift, og Hr. Jost i Vggersløff paa Konsgaarden i Odense d. 14. Juli. — *Otthenssze,* then 13. dag Augusti. Danske Mag. 4. R. V. 258—59.

23. Augusti. *4423. Betænkning afgivet af Hert. GOTHART af Kurland til hans Raader ang. K. af Sverigs Klager til K. i Polen over ham, i hvilken han omtaler K. af Danmarks og Hert. Magnus' Stilling til Sverig. — *Schlock,* d. 23. Augusti. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. VIII. 339—45.

24. Augusti. 2037. Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 39—40.

26. Augusti. *4424. Oratio LEGATI regis Poloniæ coram rege Danorum de rebus Livoniensibus habita. — *Hafniæ,* 26. Augusti. Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 338—39.

27. Augusti. *4225. Hert. MAGNUS' aabne Brev, hvori han kundgjør, at de tre Stifter Øsel, Kurland og Reval forenede staa under K. af Danmarks Overhøjhed og at ingen ny Bisp skal vælges uden Kongens Samtykke. — *Pilten,* des ersten donnerst. n. Bartolomei. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 341—43.

1562.

*4426. Hert. Magnus indsætter under sin Fraværelse fra Øsel Befalingsmændene paa Arensburg til Statholdere paa Øsel og befaler dem særligt at vaage over, at simple Kvinder ikke bære upassende Prydelser og Dragter. — *Piltenn,* donnerst. n. Bartolomei. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 504—506. 27. Augusti.

*4427. Hert. Magnus tilskriver K. Fr. II. de Grunde, hvorfor han ikke kan modtage Forslaget om Udvexlingen af Kurland for Soneburg, og beder Kongen overtage Styrelsen af Stiftet, hvis ødelagte Tilstand gjør det nødvendigt, at Hertugen selv tilbringer et Par Aar udenfor Stiftet. — *Pilten,* sonnab. p. Bartolomei. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 343—47. 29. Augusti.

*4428. Peder Scram, Ridder, sender Hert. Hans af Slesvig og Holsten nogle Jernkugler til Brug ved det Slot, han opfører, samt en svensk Ost; han beder undskylde, at hans Søn er udebleven saa længe fra ham, og meddeler, at han snart vil besøge ham. — *Vrop,* tend siiste dag Augustus. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 63—65. 31. Augusti.

2041. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 419. 1. Septbr.

*4429. K. Fr. II. forlener Corfits Ulfeld med Hundslund Kl., mod at han skal underholde Klosterjomfruerne efter den derom udgivne Ordinans. — *Kjobenhavn,* 1. Septbr. Udt. og Brudst. i Daugaard, Om de danske Klostre S. 335. 1. Septbr.

*4430. Johan Szoye til Erbstuer meddeler de danske Sendebud i Lifland, at Svenskerne agte først at angribe de danske Besiddelser i Lifland, hvis K. af Danmark angriber dem. — *Soneburg,* d. 6. Septemb. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 349—51. 6. Septbr.

*4431. Optegnelse om forskjellige Sager, særlig ang. Udvexling af Kurland for Soneburg, hvorom de danske Sendebud skulle forhandle med Ordensmesteren, Hert. Gothardt. — Uden Datum. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 352—55. ante 7. Septbr.

*4432. Forhandlinger mellem de danske Sendebud i Lifland og Hert. Gothardt Kettler ang. Udvexlingen af Kurland for Soneburg. — *Hasenpoth,* (7—10. Septembris). (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 355—69. 7-10. Septbr.

*4433. Hr. Erik Krabbe t. Bustrup, Claus Daae t. Ravnstrup og Eyler Krafse t. Egholm love Hr. Otto Krumpen t. Trudsholm, Danmarks Riges Marsk, paa Kongens Vegne, at Erik Hvas strax skal inddrage udi Mors og aldrig begive sig ud igjen. — *Ringsted,* Onsd. n. e. vor Frue Dag Seiermere, som er d. 9. Septembris. Orion, Qvartalskr. II. 151. 9. Septbr.

*4434. Kansler Johan Friis t. Hesselager klager til Rektor og Professorer ved Universitetet over den Hovmod, deres Foged Peder Ibsen har vist mod D. Niels Hemmingsen; han tilraader hans Afsættelse og lover at forhandle Sagen med dem, naar han kommer til Kbhvn. — *Borreby,* thend 18. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 189—90. 18. Septbr.

*4435. Den i Viborg forsamlede jydske Adel ansøger K. Fr. II. om Oprettelsen af i det mindste to Jomfruklostre i deres Provins, for at de ikke skulle nødsages til at give deres Døtre til Bønder og andre ufri Folk. — Die Mauritii. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Annal. eccl. Dan. III. 383. 22. Septbr.

*4436. Hinrich Rantzow, (Statholder), underretter K. Fr. II. om sine Forhandlinger med Daniell Rantzauw om dennes Bestalling, om det Rygte, at Kongen har ihjelstukket Holger Rosenkrantz m. m. — *Segeberge,* d. 1. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. I. 372—75. 1. Octobr.

1562.

ante 14. Octbr. *4437. Niels Jespersen, Superint. i Fyn, klager til K. Fr. II. over Hans Norbys Optræden imod ham i Anledning af Sagen med hans Sognepræst Hr. Jost og beder om Kongens Beskjærmelse. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. V. 259—61.

17. Octobr. *4438. Hans Skougard skriver til Eskild Gøye, at han efter Kongens Befaling skal lade læse medfølgende Stævning over Hans Norby og siden komme til Kbhvn. og tiltale ham for de Sager, Stævningen indeholder. — *Korsor,* d. 14. Octobris. Danske Mag. 4. R. V. 261—62.

17. Octobr. *4439. Overeenskomst mellem Afsendinge fra Linnedvæver-Laugene i Lübeck, Hamburg, Lüneburg og flere Stæder, hvoriblandt Husum, angaaende Forholdet mellem Mester, Svend og Læredreng. — *Lübeck,* d. 17. Oct. (Plattydsk.) Beccau, Gesch. Husums S. 354—57.

18. Octobr. *4440. K. Fr. II. underretter Statholder Heinrich Rantzaw om Forholdet til Sverig og Lübeck og om Udfærdigelsen af nye Bestallinger for Daniel Rantzow m. fl. — *Friderichsburg,* d. 18. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 375—77.

23. Octobr. *4441. Henry Knolles og Christopher Mundt tilskrive Dr. Elisabeth, at de d. 24. August kom til Leipzig, men strax drog bort igjen, da Kurf. havde en Sammenkomst med K. af Danmark i et Kloster nær ved Lüneburg. — *Frankfort,* 23. October. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For Ser. 1562 S. 389—90.

24. Octobr. *4442. K. Fr. II. befaler Byfogden i Roskilde at tage Tagstenene af S. Mortens Kirke og lægge dem paa »Søffuenhuset« i Vor Frue Kl. i Roskilde. — 24. Oktober. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 3. S. 272.

24. Octobr. *4443. K. Fr. II.'s Brev til Fru Margrete Rantzau, der er forlenet med Skodborg, at da den Ejendom, som ligger til Hulvad, er lagt under Skodborg, skulle Bønderne efter Tilsigelse hjælpe med Plojning af dens Mark. — 24. Okt. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 137.

2. Novbr. *4444. Erik Rosenkrands udlejer efter Kongens aabne Brev en Grund i Bergen til Dankert Skotte, Borger smstds. — *Bergen,* 2. November. Udt. i Norske Mag. I. 471.

6. Novbr. *4445. K. Fr. II. befaler Erik Rosenkrands at møde hos ham inden førstkommende S. Hans Dag for at forhandle adskillige Sager, Bergen vedkommende. — *Kjøbenhavn,* 6. November. Udt. i Norske Mag. I. 471—72.

7. Novbr. *4446. K. Fr. II. beder Bergens Raad at møde hos ham til en Forhandling med Lensmanden Erik Rosenkrands. — *Kjøbenhavn,* 7. November. Udt. i Norske Mag. I. 472.

7. Novbr. *4447. K. Fr. II. befaler Jørgen Daa m. fl. at træde sammen i Bergen for af Kronens Grunde at give (Lensmanden) Erik Rosenkrands Erstatning for, hvad han har udlagt til Gader. — *Kjøbenhavn,* 7. November. Udt. i Norske Mag. I. 472.

7. Novbr. *4448. K. Fr. II. advarer (Lagmanden) Mats Størsson mod at opsætte at afgive Dom i de Sager, der forfølges af Lensmanden paa Kongens Vegne. — *Kjøbenhavn,* 7. November. Udt. i Norske Mag. I. 472.

12. Novbr. *4449. K. Fr. II. meddeler Fogden af Sonnenburg, at Forhandlingerne med Ordensmesteren ikke have ført til noget Resultat, og opfordrer ham til ikke at overgive Slottet i andres Hænder, før Kongen har forhandlet med ham selv derom. — *Koppenhagen,* d. 12. Nouembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 369—70.

12. Novbr. *4450. Thingsvidne, æsket af Niels Inngstrup paa hans Husbond Erich Kaass t. Sindbjeriggaards Vegne, om Sandemænds Gang mellem Hemmestrups og Faardalls Skove. — *Medelsomheritzting,* thorsd. p. Martini ep. dag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. II. 380—81.

1562.

*4451. K. Fr. II.'s Resolution paa Halmstads Borgeres Besværinger; de kunne ikke fritages for Landsknægthold, men maa udføre Fyrretømmer efter gammel Sædvane. — *Köpenhamns slott*, then 13. Novembr. Udt. p. Sv. i Richardson, Hallandia S. 140. 13. Novbr.

*4452. Niels Lange t. Kjærgaard og Gunde Lange t. Holme give til Vedligeholdelsen af en Ildpande i vor Frue Kirke i Kjøbenhavn en Residens i Studiestræde, liggende til S. Dionysii Alter, som Dr. Erik Nielsen tilforn havde givet til samme Ildpandes Ophold. — 13. Novbr. Udt. i Barner, Fam. Rosenkrantz's Hist. I. 258. 13. Novbr.

*4453. K. Fr. II. befaler Bisperne og Lensmændene kun at beskikke saadanne Degne, der kunne læse og skrive og ere skikkelige i Latin, samt at afsætte de Degne, der ikke opfylde disse Betingelser. — *Kiøbenhaffnn*, thend XIIII. dag Nouembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 160—61. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Ann. eccl. Daniæ III. 382. 14. Novbr.

*4454. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler sit Forhold til Sverig og udvikler Sammenhængen med Stridspunktet om de tre Kroner. — *Copenhagen*, am 15. Nov. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 385—86. 15. Novbr.

*4455. Dom af Salling Provsteret over Sognepræsten i Hossum, Hr. Erick Lauritzen. — *Hem*, mand. n. e. Martini ep. dag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 224—26. 16. Novbr.

*4456. Optegnelse af Jönis Turson, Kannik i Lund, ang. de Forhandlinger om Stauffnstorps Gods, der fandt Sted, da han blev udnævnt til Forstander for det store Præstegilde i Lund. — Die 17. Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 415–17. 17. Novbr.

*4457. K. Fr. II. besvarer flere Skrivelser fra Heinrich Rantzaw vedrørende Daniel Rantzaw, Frantz Bülow og Grev Günther af Schwarzburg. — *Coppenhagen*, d. 21. Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 377—78. 21. Novbr.

2060. Danske Mag. 4. R. V. 262—65. 30. Novbr.

2061. Udt. og Rettelse i Danske Mag. 4. R. V. 262–65. 30. Novbr.

*4458. K. Fr. II. tillader Hert. Magnus foreløbig at forlade sit Stift og til Foraaret at komme til Danmark. — *Coppenhagen*, d. 3. Decembris. (Tydsk.) Schirren, Archiv etc. N. F. XI. 371—72. 3. Decbr.

*4459. Erich Krabbe t. Bustrup, Ridder, Anthonius Bryske t. Langesøø, Otte Rudt t. Møgelkier og Erick Lange t. Engelstholm udstæde Brev om det i deres Nærværelse mellem Hans Norby t. Wgersløffgaardt og M. Niels Jespersen, Superint. i Fyns Stift, sluttede Forlig. — *Kiøbnighagens slot*, løgerd. n. e. s. Andree ap. dag. Danske Mag. 4. R. V. 265—66. 5. Decbr.

*4460. Bgm. og Raad i Helsingør ønske Frands Brokkenhus, Høvedsmd. p. Kbhvn., en glædelig Jul, og sende ham til Foræring en Ame rhinsk Viin. — *Helsingør*, d. 10. Decembris. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 49. 10. Decbr.

*4461. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han giver ham Meddelelse om sine Fredsforhandlinger med Russerne; disse have derimod forgjæves opfordret ham til Forbund med Polen og Sverig. — *Friedrichsburg*, d. 11. Decemb. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 387. 11. Decbr.

*4462. K. Fr. II.'s Privilegium for Henrich Smid i Malmø paa Udgivelsen af et Vocabularium paa Latin og Dansk. — *Frederichsborg*, thend XII. Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 662. 12. Decbr.

*4463. Hert. Hans tilskriver K. Fr. II. om det af ham udstædte Tilførselsforbud, hvorom Ribe Borgere havde klaget til Kongen m. m. — *Hadersler Slot*, 17. December. (Tydsk.) Dansk Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 390—92. 17. Decbr.

1562.

19. Decbr. *4464. FRANTZ LAURITZEN, (Foged), beder Frants Brockenhus t. Brangstrup, Høvedsmd. p. Kjøbenhavn og Krogen, om Tilladelse til efter gammel Sædvane at uddele for Krogens Slotsport en Julealmisse til de Fattige af Mel, Brød og Øl. — *Krogenn*, 19. die Decembri. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 49—50.

20. Decbr. *4465. K. FR. II. bebrejder Ejler Hardenberg, at han uden hans Samtykke har afsat Borgemestren i Trelleborg ved Navn Poul Jude, og befaler ham at gjenindsætte denne i hans Embede. — D. 20. Dec. Brudst. i svensk Overs. i Cronholm, Skånes polit. hist. I. 479.

28 Decbr. *4466. K. FR. II. tillader Henrik Piphering at nedsætte sig i Aalborg og i 6 Aar at være fri for Sandemands Tog, Nævnings Tog og alle andre Tog. — D. 28. Decbr. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 290.

31 Decbr. *4467. Grev GÜNTHER af Schwartzburgs Skrivelse til K. Fr. II. om de afbrudte Ægteskabsforhandlinger med Prinsesse Renata af Lothringen og om Peder Oxes offentlige Optræden i Frankfurt. — *Frankfurt*, Torsd. e. Nativitat. Christi 1563. (Tydsk.) Brudst. og Udt. p. Dansk i Norsk hist. Tidsskr. IV. 78—79, 100.

2070. Abdruck der das Recht Lübecks und Hamburgs etc. betreff. Urkunden 96—98.

*4468. K. FR. II.'s Formaningsbrev til Bønderne i Føvling Sogn, der ikke ville føre Kronens Part af Tienden til Riberhus Ladegaard. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 119.

*4469. K. FR. II. befaler Jørgen Daa og Axel Gyntersberg samt fire Lagmænd at paadømme en Trætte mellem Erik Rosenkrands og Jens Splid om en Grund i Bergen. — Uden Aar og Dag. Udt i Norske Mag. I. 470—71.

*4470. NICOLAUS LANGE de Kiergaard et frater ejus GUNDÆUS LANGE ad batillum in templo d. virginis Havniensis conservandum debitiones suas in aula residentiæ in vico Studii, quæ altari S. Dionysii adjecta erat, concedunt. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 204.

*4471. Skrivelse fra ELENE GØYE til hendes Søn Oloff Morttsøn, hvori hun beklager dennes Sygelighed. — Louerdag, etc. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 172—73.

*4472. LAURITZ POULSEN, Præst til Søby og Hedend, meddeler en Liste over sine og Degnes Indtægter samt over sine »besønderligste« Bøger. Bloch, Den fynske Gejstligheds Hist. S. 122—23.

*4473. MAGISTRATEN i KOLDING tilstaar Rektor ved Skolen 4 Rdlr. aarlig af Kolding Kirke. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 139.

*4474. HENRICK YWERSSEN tilstaar at have solgt et Stykke Have (i Flensborg) til Hr. Lutke (Namensen). (Plattydsk.) Moller, Andenk. d. Stift. d. Lud. Naamanni S. 10—11.

*4475. METTE MARCUS tilstaar at have solgt en Gaard (i Flensborg) til Hr. Lutke Namenszen. (Plattydsk.) Moller, Andenk. d. Stift. d. Lud. Naamanni S. 11.

*4476. MARX og HANS KNUTTZENS Orfejdebrev til Raadet i Slesvig i Anledning af deres Fængsling. (Plattydsk.) Sach, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 151.

C. 1562.

*4477. SØFFRENN PEDERSENN klager til K. Fr. II. over, at Erick Rud har overdraget en anden Mand den Gaard, som han først havde fæstet til ham for 36 Daler, og hvori han havde Arveret efter sin Hustrus Fader. — Uden Datum. Vedel Simonsen, Ruderne II. 66—67.

1563. 1563.

*4478. Stellanus Seestede sælger Godset Tegelhove til Hert. Adolff for 15,000 Mark lybsk. — *Kyl,* in den achte dagen d. hilligen drier Koninge. (Plattydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. I. 102—105. 2-8. Januar.

*4479. Landfogdinden Margarethe af Parma giver paa Grund af K. af Danmarks Klager over Toldunderslæb, begaaede af Skippere fra Amsterdam og Stæder i Vest-Friesland, Bestemmelser derimod. — *Bruessele,* d. XI. dach Januarii XV^C^LXII nae schrijven van den houe. (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in h. oude archief v. Kampen III. 118—19. 11. Januar.

*4480. Eiler Krafse t. Assendrup og tre Præster vidne om Udtagelsen af nogle af Hr. Anders Bildes paa Taarnet i Søholm bevarede Breve, hvilke overleveredes dels til Fru Ermegardt Bildesdatter, dels til Frantz Bilde. — *Søholm,* d. 15. Januarii. Wad, Om E. C. Knuth og S. Lerche S. XV—XVII. 15. Januar.

2076. Riedel, Codex diplomatar. Brandenburg. Erster Hauptth. X. 94—95. 2. Febr.

*4481. Niels Sael, Præst i Vestervig, forpligter sig til lige overfor M. Jørgen Mortensen, Superint. i Vendelbo Stift, og i Nærværelse af Otte Brade og M. Kjeld Juel, Superint. i Viborg Stift, at føre et bedre Levnet. — *Alborg,* torsd. n. e. purific. Mariæ. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 748—49. 4. Febr.

2077. Tidsskr. f. Fiskeri II. 163—64. 9. Febr.

*4482. Rasmus Augustinus, Prædikant paa Herluffsholm, underretter Fru Birete Gøy om hendes Søsters Sygdom. — *Nesbyholm,* X. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 570—72. Jvfr. Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 591—92. 10. Febr

2078. Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 40—43. 12. Febr.

*4483. Hert. Hans (den ældre) befaler Raadet i Burg at lade Kornskatten fra Femern indskibe og sende til Haderslev. — *Bordesholm,* d. 12. Februarii. (Plattydsk.) Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 43. Brudst. i Hanssen, Darst. d. Insel Fehmarn S. 22. 12. Febr.

*4484. K. Fr. II. forlener E(rik) Rud med Halsted Kl. og Ravnsborg Len. — *Frederiksborg,* d. 14. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 67. 14. Febr.

*4485. K. Fr. II. udlægger ved Mageskifte til Universitetet for 25 Pund Korn i Gierløff og Landersløff i Horns Herred 6 Gaarde i Horns Herred i Skulleløff Sogn, 1 Gaard i Fersløff og 2 Gaarde i Weylebye, som Kongen har faaet til Magelæg af Fru Tale, Pouill Laxmands Enke. — *Frederichsborg slott,* thend XIIII. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 190—91. 14. Febr.

*4486. Peder Scram, Ridder, meddeler Hert. Hans af Slesvig og Holsten, at han vil sende de Jernstænger og Søm, han har indkjøbt for ham i Sverig, til Kjøbenhavn eller, om gjørligt, til Jylland. — *Lauholm,* tend 16. dag Februarii. Rørdam, Hist. Kildesk. II. 65—66. 16. Febr.

*4487. Maria, regina Scotorum, Annam Trundtze, filiam Christophori Trundtze, qui regis Danorum præfectus maris fuerat, in fidem et tutelam recipit, eique in Norvegiam navigaturæ salvum conductum concedit. — Decima septima die Februarii anno regni nostri tricessimo (lege: vicesimo II) primo. Danske Samlinger I. 397—98. 17. Febr.

*4488. Johannes Sturmius sender K. Fr. II. politiske Nyheder fra Frankrig og Tydskland. — *Strasburg,* 22. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1562 S. 151—52. 22. Febr.

1563.

22 Febr. *4489. JOHANNES STURM tilskriver den danske Kansler, at K. af Danmark bør yde den franske Konge større Bistand end K. af Sverig gjør; Hert. Adolf siges at ville stille med 2000 Ryttere og 20 Faner Knægte. — *Strasburg*, 22. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 152.

Febr. *4490. JOSIAS REICHS Udsagn om, hvad han paa de i Kbhvn. anholdte svenske Herrers Vegne skulde forebringe K. Erik XIV. — Uden Datum. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 705—709.

4. Martii. *4491. REKTOR og PROFESSORER ved Univ. i Kbhvn. sælger til Kansler Johan Friis og hans Arvinger noget Gods i Slagelse Herred i Boslunde Sogn og i Flachebergs Herred i Egesløff Sogn for 800 Joachimsdaler, hvormed han havde forstrakt Universitetet til Opførelse af en Bolig for Studenter samt en aarlig Afgift af 30 Daler. — *Kiøbenhaffnn*, then fierde dag Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 191—93.

6. Martii. *4492. K. FR. II. meddeler Kurfyrst August af Sachsen, at K. Sigismund August af Polen anmoder ham om Forbund mod Sverig, samt spørger ham om hans Forhold til det condéske Parti i Frankrig. — *Friedrichsburg*, 6. März. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 388.

8. Martii. *4493. HELSINGBORG BYTHINGS Vidne, at 12 i Aaret 1560 af Raadet udmeldte Mænd vurderede Helsingørs Helliggesthus' Bygning i Helsingborg til 700 Mark dansk. — 8. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 20.

9. Martii. *4494. JØRGEN MATSEN og 7 andre Præster og Vikarer i Roskilde udlejer til Hr. Seueren Olsen, Prior vicariorum smstds., en dem tilhørende Gaard i Roskilde. — *Roskilde*, d. 9. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 368.

10. Martii. *4495. SUNDS HERREDSTHINGS Dom, hvorved Herligheden af en Gaard i Stubedrup, hvorpaa Lensmanden i Nyborg, Eschil Gøi, gjorde Fordring, tilkjendes Colloquii Gilde i Svenborg. — *Sundz herritz ting*, onsd. n. e. dom. Reminiscere. Aktst. etc. udg. af Fyens lit Selsk. I. 122—23.

14. Martii. *4496. K. FR. II. beder Raadet og Domkirken i Lübeck tillade hans »Rigs- og Hofraad« Holger Rosenkrantz t. Boler at føre Ligene af dennes Forældre Otto Holgersen og Margaretha født zu Potlitz fra Lübeck til det Begravelseskapel, han har indrettet paa sin Ejendom. — (14. Marts.) (Tydsk.) Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 277.

14. Martii. *4497. ERICH RUUDH beder Fru Ssisselle Ulstandtz t. Bonnith undskylde, at hans Foged Lauris Ffrost havde mishandlet en af hendes Bønder. — *Ffogelssangh*, Oculi søndag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 67—69.

17. Martii. 2088 se *4498.

17.v.27.Martii. *4498 (= 2088). Originalen, som er paa Dansk, i Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. I. 80—81, er dateret: den XXVII. dag Martii.

19. Martii. *4499. Kr. FR. II. tilstaar sin Sangmester Franciscus Amsfortius det efter Korwitzs Wlfeldh ledige Kannikedømme i Roskilde Domkirke. — *Frederichsborg*, thennd XIX. dag Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 728.

20. Martii. 2091. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 79—80.

20. Martii. 2092. Originalen, som er paa Dansk, i Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 78—79.

27. Martii. 2095. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 81—82.

27. Martii. *4500 se *4498.

1563.

*4501. K. FR. II. skriver til Gothardt Kettler, at da han ikke kan bevæge Hert. Magnus til at gaa ind paa Udvexlingen af Stiftet Kurland for Soneburg, vil han forhandle med Fogden paa Soneburg. — *Kopenhagen*, 28. Marts. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livl. Geschichtsquellen S. 100. 28. Martii.

*4502. Kurf. AUGUST af Sachsen tilraader K. Fr. II. Forlig med Sverig, fraraader Forbund med Polen og giver Oplysninger om sit Forhold til Frankrig. — *Torgau*, 31. März. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 388—92. 31. Martii.

*4503. Grev GÜNTHER af Schwarzburg underretter Prins Vilhelm af Oranien bl. a. om det svenske Gesandtskabs Fængsling i Danmark. — *Sondershausen*, 8. Appril. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 100—102. 8. Aprilis.

*4504. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han meddeler ham, at han har bestemt sig til Krig med Sverig og haaber paa Hjælp fra Polen og Lübeck. — *Copenhagen*, 14. April. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 393—94. 14. Aprilis.

*4505. K. FR. II. befaler M. Niels Jesperssønn, Superint. i Fyns Stift, at sørge for, at Hr. Matzs i Hornne strax begiver sig til Flaaden som Prædikant, og at Hr. Jørgenn i Suaninge tager vare paa Hornne Sogn, medens Hr. Matzs er borte. — *Kjøbnehaffnn*, thenn XV. dag Aprilis. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 75—76. 15. Aprilis.

*4506. K. FR. II. mageskifter 9 Gaarde i Vøflinge By til Otte Brade, Embedsmd. p. Aalborghus. — *Kjob.*, d. 16. April. Udt. og Brudst. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I 96—97. 16. Aprilis.

*4507. K. ERIK XIV. meddeler Jon Karlson, Befalingsmd. p. Kalmar, at de svenske Sendebud ere blevne fastholdte i Kbhvn., og befaler ham at have nøje Agt paa den danske Flaade, sende Speidere til Danmark, fuldende Befæstningen af Slottet og Staden, og fængsle alle Danske, som mistænkes for ikke at have noget lovligt Ærinde i Sverig. — 16. April. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts och stads hist. VII. 7—8. 16. Aprilis.

*4508. K. ERIK XIV. befaler Admiralen over Narvaeskadren, Hans Larsson, at gribe de danske Sendebud, som muligen gaa til Osel, Riga eller Rusland, selv om de befinde sig i Selskab med de tilbagevendende russiske Sendebud. — 16. April. (Svensk.) Udt. i Annerstedt, Sveriges forhållande t. Livland 1558—63 S. 113. 16. Aprilis.

*4509. K. FR. II.'s Tilladelse for Otte Brade til at beholde det Gods, som han med Kongens Samtykke har indløst til sig af Vidskild Klosters Gods. — *Kjob.*, d. 17. April. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 98. 17. Aprilis.

*4510. K. FR. II.'s Befaling at holde Vogne og Skibe eller Baade i Beredskab i Middelfart til Befordring af de kongelige Postbude og Breve fra og til Tydskland. — *Kiopnehaffen*, thend XVII. dag Aprilis. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 159. Nyrop, Den danske Boghandels Hist. I. 100. 17. Aprilis.

*4511. HERREDSTHINGS Dom, hvorved Hr. Christen i Hillersløf dømmes kvit for det Gjæsteri, hvorfor Hr. Jørgen Lykke lod ham tiltale — *Hafniæ*, d. 17. April. Udt. i Danske Mag. VI. 196. 17. Aprilis.

*4512. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet paa en læmpelig Maade at afskedige D. Elias Rempolt, der jævnlig bliver bortkaldt af Enkedronningen, og sørge for, at en lærd og berømt Medicus bliver ansat ved Universitetet i hans Sted. — *Esserom*, d. 19. Aprilis. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 193—94. 19. Aprilis.

1563.

19. Aprilis. *4513. HELSINGØR BYTHINGS Vidne, at Rasmus Jensen af Søborg ikke har kunnet fremlægge Bevis paa sin Ret til den Jord, som Anders By og hans Hustru havde givet Helliggesthuset i Helsingør. — Mand. e. Quasimodogeniti Søndag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 16.

21. Aprilis. *4514. JOHAN V. WARDEN skriver til Jørgen v. Wulstorff, Høvidsmd. p. Karkhus, at K. af Danmarks Skibe ere i Søen under Bornholm. — *Riga*, 21. April. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livl. Geschichtsquellen S. 102.

24. Aprilis. *4515. Superintendenten i Sjælland, Dr. HANS ALBRITSENN, tilstaar, at han af de blandt Magistraten valgte Forstandere for Vikarie- og Altergodset i Kbhvn. har lejet S. Dionysii Alters Residensjord, beliggende i Studiestræde; for Lejeafgiften skal der kjøbes Kul til Ildpanden i Frue Kirke. — *Kiøbnehaffuen*, thenndt 24. dag udi Aprili maanet. Rørdam, Kbhvns Kirker og Klostere, Till., S. 214—16.

25. Aprilis. *4516. Landgrev PHILIP af Hessens Erklæring til den svenske Gesandt Christo(ffer) Schieffer, hvori han omtaler de andre svenske Gesandters Anholdelse i Danmark, sine frugtesløse Bestræbelser for at faa dem fri samt Faren for Krig mellem Danmark og Sverig. — *Marburg*, d. 25. Apr. (Tydsk.) Göttingisches hist. Mag. III. 703—16.

26. Aprilis. *4517. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, dixisse sibi Svecos, certissimam spem pacis in Svecia fuisse, quum rex Daniæ legatos, qui ad Landgravium mittebantur, retinuit, et se adhuc pacem sperare, sed Danum ad istud bellum valde impelli a Lubecensibus, ipsi 100,000 aureorum promittentibus. — *Lipsiæ*, 26. April. Langueti Epistolæ II. 238—40. Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 401.

27. Aprilis. *4518. PAUL EBERS Skrivelse til Hert. Albrecht af Preussen, hvori han omtaler, hvorledes denne i Aaret 1523 efter det daværende Rygte forte nogle i Franken hvervede Rytterskarer til Hjælp for K. af Danmark. — D. 27. April. Brudst. i Voigt, Briefw. d. berühmt. Gelehrt. m. Herz. Albrecht v. Preussen S. 245—46.

29. Aprilis. *4519. K. ERIK XIV. af Sverigs Skrivelse til Nils Karlsson, hvori han omtaler, at K. Fr. II. ønsker de mellem Rigerne omtvistede Sager afgjorte ved et Møde af begge Rigernes gode Mænd og derfor næppe for Tiden har noget fjendtligt i Sinde mod Sverig. — 29. April. (Svensk.) Brudstykk. og Udt. i P. v. Möller, Bidr. till Hallands Hist. I. 213.

30. Aprilis. *4520. Det SVENSKE RIGSRAAD tilraader K. Erik XIV. at angribe K. af Danmark. — *Stockholm*, 30. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. IV. 69.

4. Maji. *4521. Kejser FERDINAND I.'s Skrivelse til K. af Danmark, hvori han til Fordel for Indbyggerne i Breslau og sine andre Undersaatter gjør Indsigelse imod Sundtoldens Forhøjelse. — *Innsbruck*, 4. Mai. Brudst. og Udt. i Bucholtz, Gesch. d. Regier. Ferdinand d. Ersten IV. 535.

4. Maji. *4522. JØRGEN V. HOLLES Revers, hvorved han forpligter sig som K. Fr. II.'s antagne Oberst til at hverve et Regiment Landsknægte og føre dem til Mønstringspladsen i Sjælland. — *Segebergh*, d. IIII. monats tagh May. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 506—507.

6. Maji. *4523. K. ERIK XIV. skriver til Svante Sture og Charles de Mornay, at saa snart Krigen er brudt ud med Danmark, skulle de angribe Hert. Magnus og om muligt fange ham ved Hjælp af hans personlige Fjender Jöran Yxkull og Ewert Dücher, og tillige søge at bemægtige sig Soneburg. — D. 6. Mai. (Svensk.) Udt. i Annerstedt, Sveriges förhållande t. Livland 1558—63 S. 108.

1563.

*4524. Dr. Cornelius v. d. Hamsfort underretter K. Fr. II. om, at Hr. Otthe Krompens Sygdom er Melankoli, og beskriver nærmere hans Tilstand. — *Hal*, 7. May. (Plattydsk.) Rørdam, Hist Kildeskr. I. 725—26. 7. Maji.

*4525. Kurfyrst August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II. hvori han fraraader Krig med Sverig og Forbund med Lübeck og Polen samt tilbyder sin Mægling i Forening med Landgreven af Hessens. — *Dresden*, 7. Mai. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 394—95. 7. Maji.

*4526. Dr. Marie anbefaler til K. Fr. II. Logan, som vil forfølge sin Broder Thomas Logans Mordere; Broderen var gift med en dansk Kvinde og blev myrdet for tre Aar siden i Nestadt. — *Edinb.*, 25. May. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 13. 8. Maji.

*4527. Landgrev Vilhelm af Hessens Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han beklager den dansk-svenske Krig og ønsker om muligt at standse den, inden den ogsaa fremkalder Uroligheder i Tydskland. — *Marburg*, d. 9. Mai. (Tydsk.) Brudstykk. i Archiv f. d sächs. Gesch. II. 395—97. 9. Maji.

*4528. Hert. Adolf af Gottorp erklærer, at eftersom K. Fr. II. har ratificeret hans Valg til Biskop i Slesvig, skal dette Valg ikke være til Præjudice for Kongens Præeminens til Danmarks Rige og Hertugdømmet Slesvig. — Freit. n. Cantate. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d schlesw.-holst.-lauenb. Gesch. II, 2 S. 35. 14. Maji.

*4529. Grev G(ünther) af Schwarzburg opfordrer Grev Adolf af Nassau til at træde i K. af Danmarks Tjeneste i den forestaaende Krig med Sverig. — 15. Maji. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 104—105. 15. Maji.

*4530. Kurf. Anna af Sachsen skriver til Dr. Cornelius v. d. Hanffort om sin lille Søn Christians Opdragelse i Danmark; hun er ikke tilfreds med, at han lærer andet, end hvad der er godt, men glæder sig over, at Bedstemoderen (Enkedronningen) undertiden revser ham. — 16. Mai. (Tydsk.) Udt. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 16. 16. Maji.

*4531. K. Fr. II.'s Brev til Kjøbstæder og Lensmænd paa Sjælland samt til Abbedissen i Maribo Kl. ang. Underhold til nogle fremmede Ryttere, som med det første ventes gjennem Laaland og Falster. — D. 20. Maj. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 164—65. 20. Maji.

*4532. Det svenske Rigsraad tilraader K. Erik XIV. at angribe de Danske og bruge den Hjælp, som Skotterne have tilbudt. — *Stockholm*, 20. Maj. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. IV. 69. 20. Maji.

*4533. Forhandlinger paa Helsingørs Raadhus i en Tyvssag, idet Rasmus Nielsen i Plegilt i Thikjøb Sogn anklagede 4 Drenge for Tyveri; de to mistede hver et Øre, den tredje mistede alene Huden, den fjerde slap fri paa Grund af Lensmanden Mads Skeyls Forbøn. — *(Helsingørs Raadhus)*, 20., 21. og 25. Dag Mai. Hist. Tidsskr. VI. 597—602. 20.-25. Maji.

*4534. Effuertt Bildt beder Superint. D. Hans Albretsen at være Præsten Peder Olsen, der for en vis Forseelse er kommen fra sit Kald, behjælpelig, at han kan blive benaadet og igjen opnaa gejstlig Ansættelse. — *Bergenn*, d. 21. dag Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 194—95. 21. Maji.

*4535. Skrivelse fra den kursachsiske Afsending til det hessiske Hof, Hans Jenitz, til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler Landgreven af Hessens Frygt for, at den dansk-svenske Krig skal udbrede sig til Tydskland. — *Marburg*, 22. Mai. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 397—98. 22 Maji.

1563.

23. Maji. *4536. K. FR. II. befaler Daniel Rantzau at komme til sig. — *Copenhagenn*, d. 23. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 378.

27. Maji. *4537. Grev ADOLF af Nassau svarer Grev Günther af Schwarzburg, at han intet hellere ønsker end at tjene under saadanne Førere som Greven og Georg v. Holle, men at han ikke kan gjøre det uden Kejserens Samtykke. — *Kleve*, 27. Maji. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 105—107.

28. Maji. *4538. K. ERIK XIV. befaler Jon Karlsson, Stath. p. Kalmar, at udvise alle Danske, som have Tjeneste i Sverig som Skrivere, Opsynsmænd o. s. v., saa snart han har Vished for, at der er Ufred at vente fra Danmarks Side. — D. 28. Mai. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 8—9.

28. Maji. *4539. Den kursachsiske Afsending til det hessiske Hof, HANS JENITZ, tilskriver Kurf. August af Sachsen, at Landgr. af Hessen synes at ville skyde Arbejdet ved en Mægling mellem Danmark og Sverig fra sig over paa Kurfyrsten. — 28. Mai. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 398—99.

31. Maji. *4540. K. FR. II. beder Rektor og Professorer ved Univ. i Kbhvn. at afslutte et Mageskifte med D. Hieronimus Thenner, hvorved denne faar den Universitets Residens, hvori han nu bor, og Universitetet den Gaard i Kbhvn., som Lic. Caspar Paselick havde haft i Værge af Kronen. — *Fredrichsborg*, d. XXXI. dag Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 195—96.

6. Junii. *4541. K. FR. II. kundgjør, at Jenns Ulfstand i Forening med Oberst Daniel Randtzow skal udsøge en Lejrplads for Tropperne i Skaane, hvorfor enhver skal tilføre Lejren Proviant efter deres Ordre. — *Kiopnehaffn*, thend VI. dag Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 378—79.

6. Junii. *4542. K. ERIK XIV. befaler Werner Slatte og Joan Skriver at afskedige alle danske Knægte paa Grund af Rygter om fjendtlige Hensigter fra dansk Side. — 6. Junii. (Svensk.) Brudst. og Udt. i P. v. Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 213—14.

13. Junii. *4543. Forbundstraktat mellem K. FR. II. og Staden LÜBECK mod K. Erik XIV. af Sverig. — *Koppenhagen*, d. 13. Juni. (Tydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 499—516. Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 1.

13. Junii. *4544. Separatartikler til det mellem DANMARK og LÜBECK sluttede Forbund mod K. Erik XIV., i hvilket K. Fr. II. forpligter sig til, hvis han erobrer Sverig, at bekræfte Lübeckernes gamle Privilegier dèr. — *Koppenhagen*, 13. Juni. (Tydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 516—17. Lübeckernes Reversal af s. D. udstædt i Lübeck, smstds. S. 518—19.

13. Junii. *4545. K. FR. II. tilskjøder Otte Brade til Knudstrup Gods tilhørende Vidskild Kl. og liggende i Aars, Fleskum, Slet, Gislum, Salling og Hornum Herreder. — *Kjob.*, d. 13. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 98.

13. Junii. *4546. Mandatum SIGISMUNDI AUGUSTI, regis Poloniæ, oratoribus suis ad foedus ineundum cum oratoribus regis Daniæ contra Ericum, regem Sveciæ, datum. — *Vilnæ*, die 13. Junii. Dogiel, Codex diplom. regni Poloniæ I. 363—64.

13. Junii. *4547. K. ERIK XIV.'s Mandat til Indbyggerne i Finland i Anledning af Hertug Johans Oprør, i hvilket siges, at Hertugen vil bringe Finland i K. af Danmarks Hænder. — *Stocholm*, 13. Junii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. t. uplysn. af Finlands Häfder X. 78—80.

15. Junii. *4548. THOMAS CHALLONER tilskriver Dr. Elisabeth bl. a., at han gjennem Tydskere har erfaret Indholdet af Ægteskabskontrakterne mellem Kongerne af Danmark og

1563.

Sverig og Hert. af Lothringens Søster og Landgrevens Datter. — *Madrid,* 15. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 413—14.

*4549. Henry Middlemore beretter Cecil bl. a., at Pfaltzgreven og Landgr. af Hessen støtte K. af Sverig imod K. af Danmark, der faar Hjælp af Kurf. August. — *Bois de Vincennes,* 17. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 416—19. 17. Junii.

*4550. Kardinal Granvelle meddeler Gonzalo Perez, at K. af Danmark har ladet foretage store Troppehvervinger i Nederlandene, men at Hertuginden af Parma har udstedt Forbud derimod. — *Bruxelles,* 17. Juin. (Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 108. 17. Junii.

*4551. Landgr. Wilhelm af Hessen tilskriver Kurf. August af Sachsen om en Samtale med Johan Rantzau, der ligesom han selv beklager Krigen mellem Danmark og Sverig og har fraraadet sin Konge den; Hansestæderne og Polen have mest tilskyndet Danmark til den, men ere upaalidelige Forbundne; der er Fare for Praktiker af dem, der gjøre Fordring paa Danmark. — *Marburg,* d. 19. Juni. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 401—403. 19. Junii.

*4552. Jomfru Drudæ Pogvisk, Priorisse i Maribo Kl., meddeler Fru Anne (Lykke), Hr. Otte Krumpens, hvad Eiler Rønnow gav for sin Datters Optagelse i Klostret, og hvad Hr. Mogens Gyldenstjernes to Døtre skulle medbringe, samt lover hende at se Karrinæ Baads Datter tilgode. — Uden Datum. Udt. og Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 165—66. (25. Junii.)

*4553. Jomfru Mette Marsuinsdatter, Abbedisse i Maribo Kl., tilskriver Hr. Otte Krumpen, at hun og Jomfruerne i Klostret gjerne ville optage Hr. Mogens Gyllenstierns Døtre, samt klager over den Vold og Skade, det hvervede Krigsfolk har gjort i Maribo og omkringliggende Landsbyer. — (Anden S. Johannis Dag.) Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 166—67. 25. Junii.

*4554. Thomas Randolph underretter Cecil om, at et svensk Gesandtskab er kommet til Skotland for at søge Dronningens Understøttelse imod K. af Danmark eller Muskoviterne. — *Edinburgh,* 26. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 426. 26. Junii.

*4555. K. Fr. II.'s Lejdebrev for Henry Byllingshausen, som sendes til Holland i den danske Konges Ærinde. — *Flensborg,* 29. June. Udt. paa Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 435. 29. Junii.

*4556. Dr. Marie af Skotland klager til Fr. II. over, at mange fattige Skotters Skibe tilbageholdes i Danmark til Brug i Krigen med de Svenske. — *Edinb.,* 30. June. Udt. paa Eng. i Macray, Third report S. 13. 30. Junii.

*4557. Kurf. August af Sachsen tilskriver Landgr. Philip af Hessen, at han vil vedblive at arbejde paa Mægling mellem Danmark og Sverig, skjøndt Krigens Udbrud gjør Sagen vanskelig. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 400. Junii.

*4558. Johan Rantzau fraraader K. Fr. II. at tage Hert. Erik af Braunschweig og hans Folk i sin Tjeneste; dog vilde det være hensigtsmæssigt at give ham en aarlig Pension eller en Sum Penge i Foræring for under Krigen at holde sig ham forpligtet. — *Blankenese,* d. 6. Juli. Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 13. 6. Julii.

*4559. K. Erik XIV. tilskriver Kurf. August af Sachsen, at han gaar ind paa at sende Gesandter til Rostock til Bartholomæusdag (24 August); han vil dog kun slutte Fred med Danmark paa sikre og klare Betingelser. — 7. Julii. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 410—11. 7. Julii.

1563.

10. Julii. *4560. K. FR. II. stadfæster efter Begjæring af Hr. Byrghe Trolle t. Lilløø, Embdsmd. p. Jungshoffuet, det aabne Brev af 3. Julii 1560 (Nr. *3968). — *Odense,* d. Kanuti reg. et mart. Udt. p. Sv. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 493.

11. Julii. *4561. Landgr. PHILIP af Hessen tilraader Kurf. August af Sachsen en Mægling mellem Sverig og Polen, naar først Danmark og Sverig ere blevne forligte. — 11. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 417.

14. Julii. *4562. Kardinal GRANVELLA underretter K. Philip II. om, at det er Hert. Erik af Braunschweigs Hensigt at føre de Tropper, han har samlet, til K. af Sverig og angribe Holsten, og at Hertuginden har afsendt Raadsherren Cobel for at mægle Fred mellem de stridende Parter. — *De Braselas,* à 14. de julio. (Spansk.) Wolff, Les pap. d'état du Card. de Granvella VII. 133.

15. Julii. *4563. K. FR. II. befaler Borgerne i Malmø og Landskrone at lade levere Daniel Rantzow et Register over, hvad Knægtene ere dem skyldige. — *Kiopnnehaffnn,* 15. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 379.

16. Julii. *4564. K. FR. II. befaler Lensmændene i Skaane at skaffe visse angivne Regimenter Proviant. — *Kiøpnehaffnn,* 16. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 379—80.

17. Julii. *4565. K. FR. II.'s aabne Brev, at han har givet Pouel Lauritzsen i Klotrup og hans Hustru deres Fred igjen, der var dem berøvet af Melcher Børialsenn der smstds., fordi de ikke vilde rømme deres Gaard, da de vare udviste af den. — *Kiøbnehaffn,* 17. Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. II. 398.

23. Julii. *4566. K. FR. II.'s Brev om, at han har udsendt Hr. Peder Skram, sin Mand, Raad og Admiral, med sin Skibsflaade til Oster- og Vestersoen for at angribe K. af Sverig og dem, der staa ham bi. — *Kiøbnehaffn,* 23. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 93—94.

23. Julii. *4567. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han forsvarer, at han, der ikke vil en Underhandling med Sverig, der kan skade hans Krigsforetagende, foretrækker en Sammenkomst mellem danske og svenske Raader for Mødet i Rostock, hvilket sidste han dog ikke har noget imod. — 23. Juli. (Tydsk.) Brudst. og Udt i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 408—10.

23. Julii. *4568. Erklæring, afgiven af Ovrigheden i Staden KAMPEN til K. af Danmarks Afsending, Dr. Albert Knoppert, hvorefter man ikke, som ønsket, vil sende Skibe til Sundet til Hjælp imod Sverig, men heller ikke tilføre dette Land Levnetsmidler eller Krigsforraad. — (23. Julii.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charles en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 121.

27. Julii. *4569. K. FR. II. pantsætter den Kronen tilhørende Del af Bosie Klosters Gods til Sthen Rosensparre til Skarollt for 92 Lod ungersk Guld, 356 Kroner i Guld, 699 Lod Sølv, 559 Jochimsdaler og 1 Mark dansk. — *Kiøpenhaffnn,* 27. Julii. Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 89.

28 Julii. *4570. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, titulum imperatoris potius deberi regi Daniæ aut regi Sveciæ, quoniam reges Gottici, qui imperium Romanum everterunt, originem e Scandinavia duxerint, quam regi Hispaniæ. — *Lutetiæ,* 28. Julii. Langueti Epistolæ II. 251—53.

29. Julii. *4571. BERGENS KAPITELS Dom over Præsten Jacob Christernson, der var anklaget af Lensmanden, Erick Rosenkrans t. Walsø, for ved vrange Foregivende at have erhvervet et Kongebrev. — *Bergens capitel,* S. Oluffs Dag. Norske Mag. I. 218—19.

31. Julii. *4572. K. FR. II.'s Krigserklæring mod K. Erik XIV. af Sverig. — Den letzte Julii. (Tydsk.) Tegel, Erik XIV.'s Hist. S. 94—95 (i Marginen angives Datum til 14. Juli).

1563.

*4573. Kurf. AUGUST af Sachsens Instrux for Grev Ludvig af Neugarten og fire andre Afsendinge til Mæglingsmødet i Rostock, hvorefter de skulle virke for, at de Svenske tillade de Danske og Hansestæderne fri Handel med Russerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 404—406. Julii?

*4574. K. ERIK XIV.'s Instrux for sine Sendebud til Fredskongressen i Rostock; de skulle forlange Gullands Aftrædelse til Sverig, Forbehold af Sverigs Ret til Skaane, Halland og Bleking, Opgivelse af tre Kroner i det danske Vaaben, endelig at den danske Adels Godser i Sverig skulde være forbrudte, men ikke de Svenskes i Danmark. — 1. August. (Svensk.) Udt. i Annerstedt, Sveriges förhåll t. Livland 1558—1563 S. 113—14. 1. Augusti.

*4575. K. FR. II. sender Øversterne Hilmer v. Munnichausenn og Daniel Rantzow den Marschorden, de skulle følge. — *Helsenborch*, d. erstenn Augusti. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 380—81. 1. Augusti.

*4576. K. FR. II. befaler Rigshofmester Ejler Haerdenberg at sørge for Penge, Krudt og Lod til Knægtene, da sligt tilkommer ham efter hans Embede, og de hjemmeladte Raader i Kbhvn. have saa meget andet at tage vare paa. — 4. August. Hist. Tidsskr. V. 416—17. 4. Augusti.

*4577. K. (FR. II.)'s Brev, at Biellerup S. udenfor Lund herefter maa være Annex til S. Laurentii Kirke i Lund. — *Helsingborg*, (4. August). Brudst. i Cawallin, Lunds Stifts Herdaminne I. 243. 4. Augusti.

*4578. DANIELL RANTZOW meddeler Generalstatholder Hr. Magnus Guldenstern, Ridder, at han efter Kongens Befaling har skikket en Del af sit Regiment til Kjøbenhavn. — *Lunden*, d. 5. Augusti. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 381—82. 5. Augusti.

*4579. Superintendenterne Dr. JENS SCHELLERUP og JENS RIBER opsige den Borgen for den forhenværende Præst Jacob Christernsen, som de havde indgaaet overfor den kgl. Lensmand, Erick Rosenkrantz t. Walsø. — *Bergen*, den ottende dagen efter s. Oluffs dag, som var den 5. Augusti. Norske Mag. I. 220. 5. Augusti.

*4580. K. FR. II. befaler Otte Rud at sørge for, at Daniel Rantzov strax drager til Halmstad med sit Regiment. — *(Halmstad)*, 7. August. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 699. 7 Augusti.

*4581. CHRISTOPHER MUNDT underretter Cecil om, at Landgr. af Hessen kræver Hjælp af sine Allierede imod K. af Danmark, der har fængslet hans Svigersøns Sendebud. — *Strasburg*, 10. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 492—93. 10. Augusti.

*4582. PEDER BILLE og HERLUF TROLLE tilskrive Mogens Gyldenstjerne om deres Ankomst til Varberg og hele Hærens Samling. — Torsdag(?) d. 11. August. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I 699. 11. Augusti.

*4583. RASMUS AUGUSTINI, Prædikant paa Herloffsholm, tilskriver Fru Birgitte Gjøe om Sygdom og Dødsfald i hans Familie og beder hende vogte sig og sine Folk fra Nydelsen af Frugt, da Folk deraf ere forgivne. — *Lille Nestid*, anden Laurentii dag. Ny kirkehist. Saml. III. 572—73. 11. Augusti.

*4584. ÅKE BENGTSSON skriver til K. Erik XIV., at Fogden p. Sonnenburg, K. af Danmarks Stath., har begjæret Hjælp af den russiske Stath. i Fellin og Dorpat imod K. af Sverig. — *Vor Lode*, 11. August. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 106. 11 Augusti.

*4585. K. ERIK XIV. beder Dr. Elisabeth at tillade Godfrey Preston paa Kongens Vegne at hverve Soldater og hyre Skibe til Anvendelse i Krigen mod K. af Danmark, der har erklæret ham Krig. — *Stockholm*, 13. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 494—95. 13. Augusti.

1563.

16. Augusti. *4586. Hr. MOGENS GYLDENSTJERNE meddeler Daniel Rantzau, at en Del af hans Regiment er ankommet til Kjøbenhavn. — *Coppenhagen*, d. 16. Augusti. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 383.

17. Augusti. *4587. Litteræ JOHANNIS ALBERTII, superintendentis Sialendensis, Mg. Georgio Borringholmio, superint. ecclesiarum Windzalienssium, datæ de supplicationibus in ecclesiis pro rege, exercitu et classe habendis. — *Hafniæ*, 17. Augusti. Kirkeh. Saml. 3. R. I. 153—55.

20. Augusti. *4588. RASMUS JENSEN, Vikar i Roskilde Domkirke, tilskjøder M. Peder Pouelsen, Læsemester og Sognepræst smstds., en Gaard i Roskilde. — *Roskilde*, Fred. n. e. vor Frue dag assumpt. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 368.

20. Augusti. *4589. K. ERIK XIV.'s aabne Brev til sine Undersaatter, hvori han gjendriver de Breve, som den danske Konge hemmelig har indsendt i Vestergötland og Smaaland. — *Stocholm*, 20. Augusti. (Svensk.) Tegel, Erik XIV.'s Hist. S. 126—28.

24. Augusti. *4590. K. FR. II. pantsætter Strø Len i Skaane i Froste Herred i Strø Sogn og By til Steen Rosensparre t. Skarolt for 300 Joachimsdalere. — D. 24. August. Udt. i Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 13—14.

24. Augusti. *4591. BGM. og RAAD i RINGKJØBING bevidne, at der var tillagt Hr. Niels, Sognepræst smstds., noget Altergods og Gildegods for at holde Prædiken hver Fredag. — 24. August. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 109.

24. Augusti. *4592. Skrivelse fra den sachsiske Gesandt ved Mødet i Rostock, BERLEPSCH, til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler, at K. af Spanien har sendt en Gesandt for at mægle Fred imellem de nordiske Konger; forøvrigt har K. af Spanien, som ikke ønsker, at Sverig faar Magten til Søs, staaet Danmark bi med Skibe og Artilleri. — *Rostock*, am Bartholomæustage. (Tydsk.) Brudst i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 411—12.

31. Augusti *4593. Dr. MARIE af Skotland klager til K. Fr. II. over, at en Kjøbmand i Aberdeen, Gilbert Menzeis, er bleven udplyndret af Claud Holster, Kapitain paa et dansk Skib, for Jern og Træ, han har udført fra Sverig. — *Edinb.*, 31. Aug. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 13.

31. Augusti. *4594. RICHARD CLOUGH meddeler Thomas Challoner, at K. af Danmark er faldet ind i Sverig med 7000 Ryttere og 60 Faner Fodfolk; Svenskerne have 10,000 Ryttere og 50,000 Fodfolk. — *Antwerp*, 31. August. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 516.

c. Augusti. *4595. K. FR. II. befaler Magistraten i Odense at sende hvad de kunde undvære af Brød, Øl og Havre til Krigsfolket, som staar for Varberg Slot. — Uden Datum. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 129.

1. Septbr. *4596. K. ERIK XIV. opfordrer N. (Greven af Schwarzburg?) til imod en Pengesum at udlevere de Slotte, som ere ham betroede af K. af Danmark. — 1. Septbr. (Fransk.) Udt. i Weiss, Pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 189.

4. Septbr. *4597. K. ERIK XIV. tilskriver Statholderne i Stockholm, at Jakob Bagge uden at fyldestgjøre sin Instrux vil trække sig tilbage til Skærene og lade Fjenden beholde Søen; han befaler dem derfor, hvis han skulde komme til Stockholm, at modtage ham »med Spot og Spee«. — 4. Sept. (Svensk.) Den Swänska Fatburen I. 164—67.

4. Septbr. *4598. HUBERTI LANGUETI epistola ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, in qua scribit: »Hodie conveni Danzæum venientem ex Dania. Sensi maximum dolorem ex iis, quæ mihi narravit de statu illarum regionum, nec scio, quæ opes suffecturæ sint alendis tantis exercitibus, quantos dicuntur habere isti reges. Nos hic

1563.

sumus experti, quam insvavis hospes sit miles Germanicus, si præsertim magno numero admittatur.« — *Lutetiæ,* 4. Septemb. Langueti Epistolæ II. 256—58.

*4599. K. Fr. II. meddeler Kurf. August af Sachsen, at der er berammet en Sammenkomst til den 21. September i Stettin for at komme til en Overenskomst med Polen om Forbund mod Sverig. — 5. September. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 418. 5. Septbr.

*4600. Mandatum Friderici II., regis Daniæ, oratoribus suis, Georgio Lucke in Offergard, equiti, et Gasparo Paselicki in Liddaw, licentiato, datum ad foedus cum oratoribus Sigismundi Augusti, regis Poloniæ, contra Ericum, regem Sveciæ, ineundum. — *Ex castro Elsburgk,* quinto mensis Septembris. Dogiel, Codex Diplom. regni Poloniæ I. 364. 5. Septbr.

*4601. Hert. Adolf af Holsten beder Dr. Elisabeth at løslade Henry Billinghausen, der staar i K. af Danmarks Tjeneste og nu er fængslet af Dronningens Befalingsmænd i Themsen. — *Ex arce Tritonio,* 6. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 523. 6. Septbr.

*4602. K. Fr. II. tilskriver Hr. Peder Skram, at han sender ham fire af sine Skibe til Udspejdning og paa anden Maade. — *Wortt koninglige feltleigre for wortt slot Elffsborg,* thenn VIII. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 94—95. 8. Septbr.

*4603. Den kursachsiske Afsending i Rostock. Berlepsch. tilskriver Kurf. August af Sachsen bl. a., at de svenske Raader, der ere komne til »Sunt«, ikke ville komme til Rostock før de danske; der er fremkommet Forslag om at indføre begge Parter samtidig. — *Rostock,* 12. September. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 412. 12. Septbr.

*4604. Christoffer v. Munichhausen overdrager sin Fætter, Stephanus Vetter, Bgm. i Danzig, Landsbyen Kalli til Arv og Eje paa Grund af, at han har udvirket hos K. af Danmark, at Chr. v. M. har faaet sine Godser i Lifland tilbage. — *Hamburg,* d. 15. Septembris. (Tydsk.) Pabst und Toll., Est-und Livl. Brieflade II. 1. S. 30—31. 15. Septbr.

*4605. K. Fr. II. beder Hr. Mogens Gyldenstjerne sørge for, at Daniel Rantzovs Profos atter faar Befalingen over Rantzovs Knægte i Kjøbenhavn i Stedet for Svarte Hans. — *(Elfsborg),* 16. September. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 700. 16. Septbr.

*4606. Iffuir Jesperssen, Provst i Hillelsløff Herred, suspenderer foreløbig Hr. Peder Matzsen, Kapellan i Øster- og Vesteruannet Sogne for en Forbandelse fra Prædikestolen over Jens Anderssen i Østeruannet og hans Folk. — *Hundsterup,* løffuerd. n. f. Maurici. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 155—56. 18. Septbr.

*4607. Henry Billinghausens Klageskrift til Dr. Elisabeth i Anledning af hans og hans Mandskabs Fængsling og hans Skibs Arrestation og Salg. — Uden Datum. (Engelsk.) Udt i State Papers. For. Ser. 1563 S. 532. ante 20. Septbr.

*4608. K. Fr. II. beder Dr. Elisabeth om at løslade Henry Billinghausen. — *Elsborg,* 12. cal. Octobr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 532. 20. Septbr.

*4609. K. Fr. II. meddeler Dr. Elisabeth, at man i Norge har fængslet en Engelskmand, der førte Breve til hende fra K. af Sverig, og udvikler Grundene til, at han har paaført denne Krig. — *Elsburg,* 12. cal. Octob. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 531—32. 20. Septbr.

*4610. Enkedr. Sophia af Danmark afslaar Hert. Adolfs Anmodning om at udrede Omkostningerne ved Antagelsen af 7 Skiferdækkere. — *Kiel,* (23. September). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.—Holst.—Lauenb. Gesch. VI., Repertor. S. 16. 23. Septbr.

1563.

25. Septbr. *4611. K. ERIK XIV.'s aabne Brev til Indbyggerne paa Øland, hvorved det befales dem at begive sig ind paa Kalmar Slot med alt deres Gods, saa snart Fjenden nærmer sig. — *Jenеköp.*, 25. Septbr. (Svensk.) Ahlquist, Ölands hist. och beskrifning II. 273—75.

25. Septbr. *4612. K. FR. II. befaler Hr. Peder Skram i Forening med de lybske Høvedsmænd at søge at hindre de svenske Skibe i at komme ned til den tydske Kyst for der at hente Hert. Erik af Braunschweigs Krigsfolk, som ligge i Klostret Oliva ved Danzig, og som K. af Sverig handler om at faa. — *Wardberg slott,* 25. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 95—96.

25. Septbr. *4613. Beslutning af PROFESSORERNE og KIRKEVÆRGERNE for Vor Frue Kirke i Kbhvn., at de bortflyttede lange Bænke atter skulde bringes tilbage til Kirken til Brug for fattige Folk. — *Capitels huss,* 26. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst og Breve S. 196—97.

26. Septbr. *4614. Epistola ULRICHI FRIBERGII ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, in qua scribit: »Heri hac fecit iter cursor veniens ex Dania-Germania, qui cum eo fuerunt, suspicantur copias, quæ sunt in Dania, deferre suam operam regi Galliæ. Sed hoc tempore Gallia videtur minime egere talibus hospitibus.« — *Lutetiæ,* 26. Sept. Langueti Epistolæ II. 264—65.

30. Septbr. 2145. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 96—97.

30. Septbr. *4615. K. Fr. II. tilskriver Steen Rosensparre, Lensmd. p. Kallundborg, at de svenske Fanger Hr. Steen Eriksen, Hr. Gabriel Christensen og Hr. Jørgen Fincke skulle have Ophold paa Kallundborg Slot, hvor der skal passes nøje paa dem. — *Halmstad,* d. 30. September. Udt. i Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 14.

4. Octobr. *4616. Declaratio ORDINUM terrarum PRUSSIÆ in comitiis Thorunensibus, in qua damna, quibus civitas Gedanensis arrestatione navium a rege Daniæ facta affecta est, et timor, ne tota belli moles ex Dania aut Suecia in has terras convertatur, commemorantur. — (4. Octobr.) Lengnich, Gesch. d. preus. Lande II., Docum. S. 128—33 (jvfr. I. 270).

5. Octobr. *4617. Foedus inter SIGISMUNDUM AUGUSTUM, regem Poloniæ, et FRIDERICUM II., regem Daniæ, per oratores utriusque contra Ericum, regem Sveciæ, factum. — *Stetinii,* 5. Octobr. Dogiel, Codex Diplom. regni Poloniæ I. 358—63. Rydberg, Sverges Traktater IV. 519—30.

5. Octobr. *4618. Kurf. AUGUST af Sachsen giver K. Fr. II. Oplysninger om Hert. Johan af Finlands Stilling og tilraader Forsigtighed i Forhandlingerne med Polen. — *Dresden,* d. 5. October. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 418—19.

6. Octobr. *4619. Kardinal GRANVELLA skriver til Gonsalvo Perez om Krigen mellem Danmark og Sverig, om Fredsunderhandlingerne i Rostock, om de danske Generaler Schwarzburg, Munichhausen og Jürgen v. Holl, og melder tillige, at en dansk Gesandt er kommet til Bryssel og befinder sig i Prinsen af Oraniens Hus. — *Bruselas,* à 6. di ottobre. (Spansk.) Weiss, Pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 221.

9. Octobr. *4620. Fru BEATE BILDE lader Hr. Moenns Gyldenstjerne vide, at hendes Mand Otthe Brahe efter Hert. Olluffs Befaling er dragen med Heste og Harnisker til Kolding. — *Aalborghuus,* S. Dionysii Dag. Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 98—99.

13. Octobr. *4621. (Jfr.) ERMMEGARD GYLLENSTYERN tilskriver sin Fader Hr. Mogens Gyldenstjerne om sit Ophold i Maribo Kloster og om Tilsendelsen af en Æske »Kuekrud«, og en »merbo lune (luve?)«. — *Marrebo klaster,* den vondag e. s. Dyns dag. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 167.

14. Octobr. *4622. K. FR. II. befaler Hr. Peder Skram at sende paa Skibet Nattergalen til Kbhvns. Slot de fornemste af de polske Fanger og især en Svensker ved Navn Dr. Oluff Jacobsen. — *Haffniæ,* 14. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 97—98.

1563.

*4623. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han skyder Skylden for de mislykkede Underhandlinger i Rostock over paa K. Erik XIV., der har villet udelukke Lübeck derfra, medens han selv ikke vil forhandle uden i Forening med denne Stad og Polen; han har nu sluttet Forbund med dette Rige. — 17. Octob. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 414—15. 17. Octobr.

*4624. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, se putare Rhingravium in Saxoniam venturum et forte excursurum in Daniam, quo etiam rediit Danzæus; Gallos valde cupere dissidium inter Danum et Svecum componi, ne præda Hispanorum et Belgarum fiant. — *Lutetiæ,* 17. Octobr. Langueti Epistolæ II. 266—68. 17. Octobr.

*4625. STTHENN ROSSENSPAR t. Skarolt, Lensmd. p. Kallundborg, melder Hr. Maaens Gyllenstierne, Stath. p. Kbhvn., at Jørn Ransso p. Elsbor har skrevet ham til om at faa Tilførsel af Fetalje, hvortil han imidlertid ikke har faaet Befaling; ogsaa Frans Brockenhus har bedt om Fetalje. — *kallebor,* mand. n. e. s. Galle dag. Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 40. 18. Octobr.

*4626. K. ERIK XIV. tilskriver Dr. Elisabeth, at han har drevet K. af Danmark tilbage, efterat denne ved Forræderi havde erobret Elfsborg, og beder hende tillade sine Undersaatter at tilføre ham Krigsfornødenheder gjennem Havnene i Halland og Vestergötland. — *From the camp at Langewith* (?), 14. cal. Novemb. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 568. 19. Octobr

*4627. K. ERIK XIV. opfordrer Befalingsmænd og Borgere i Halmstad til at overgive Staden. — *För Halmstadt,* 27. Octobr. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlingar II. 20—24. 27. Octobr.

*4628. K. FR. II.'s Brev til Kapitlet i Viborg, at Peder Söffrennsen skal have det ledige Kannikedom, dog at han endnu i tre Aar studerer Medicin. — *Kiøpnehaffn,* then xxvii. Oct. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 15. 28. Octobr.

*4629. K. ERIK XIV.'s Brev til Krigsfolket i Halmstad, hvori han lover at ville vente med Beskydningen af Staden indtil den følgende Dags Morgen, idet han giver dem saa lang Betænkningstid til at overgive sig. — *För Halmstadh,* 28. Octob. (Svensk.) Adlersparre, Histor. Samlingar II. 24—25. 28. Octobr.

*4630. JACOBUS BAAR recipit, se Danorum regi vexillum trecentorum ex Scotica natione militum collecturum stipendioque promisso in ipsius regnum contra regem Sueciae deducturum esse. — *Haffniæ,* III. cal. Nouemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 508. 30. Octobr.

*4631. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til (K. Fr. II.?), hvori han omtaler Wilhelm af Grumbachs Planer. — October. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V 16. Octobr.

*4632. K. ERIK XIV.'s Instrux for Statholderne i Stockholm, i hvilken det bl. a. befales dem at passe godt paa de danske Fanger; Lasse Andersson skal sendes til Tavastehus og Albrecht Beck til Nye Slot i Finland. — *Halmstad,* 1. November. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXVII. 11—79. Brudstykk. i Aldersparre, Histor. Samlingar II. 15—20. c. Octobr.

*4633. Indbyggerne i HALMSTAD, ARRESTAD, TØNNERSIØ og HOGS Herreder i Halland underkaste sig K. Erik XIV. og sværge ham Huldskab og Troskab. — *Wårt hereds ting vid Bisthopz Torp,* d. 3. Novemb. (Svensk Overs.) Tegel, Erik XIV.'s Hist. S. 102—107. Bexell, Hallands Hist. och Beskr. II. 286—91, smlgn. I. 209. 3. Novbr.

*4634. Hert. ADOLFS Skrivelse til Hert. Hans ang. Planen om Oprettelsen af et Pædagogium i Slesvig (med Udkast til et Brev til K. Fr. II. ang. det samme). — D. 4. November. Udt. i Ny kirkehist. Saml. IV. 662—63. 4. Novbr.

1563.

5. Novbr. *4635. K. ERIK XIV. opfordrer Krigsfolket og Borgerne i Halmstad paa ny til at overgive Staden. — *För Halmstadh,* 5. Novemb. (Svensk.) Adlersparre, Histor. Samlingar II. 25—26.

6 Novbr. *4636. K. ERIK XIV. opfordrer paa ny Krigsfolket og Borgerne i Halmstad til Overgivelse. — *För Halmstadh,* 6. Nouemb. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlingar II. 26—27.

6. Novbr. *4637. De SVENSKE BEFALINGSMÆNDS Forslag til Ophævelse af Belejringen af Halmstad. — 6. Nouembris. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlingar II. 27—29. Udt. i Meddel. från sv. riksarch. IV. 53—54.

6. Novbr. *4638. K. ERIK XIV.'s Ordre angaaende den svenske Hærs Tilbagetog fra Halmstad. — 6. Nouemb. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlingar II. 29—32.

7. Novbr. *4639. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han beklager, at den i Kalmar Sund liggende danske Admiral har nægtet de svenske Gesandter Pas fra Kalmar til Rostock; han udtrykker sin Betænkelighed ved, at Kongen ikke kan slutte Fred uden Polens og Lübecks Samtykke, men tillige sit Haab om, at Krigen hurtigt maa endes ved en herlig Sejr. — *Dresden,* 7. November. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 415—16, 419—20.

8. Novbr. *4640. Greven af NUENAR meddeler Prinsen af Oranien, at den danske Hær er vendt tilbage fra Sverig og at K. Erik har gjort et Indfald i Bleking; han frygter, at en tredje blander sig i Striden. — *Meurs,* ce 9. de 9bre. (Fransk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 123.

9. Novbr. *4641. Dr. ELISABETH af England tilskriver K. Fr. II. om en ung Englænder, der har gjort en dristig Streg, hvorover hun er meget opbragt, og lover at straffe ham; beklager Striden med Sverige og lover at ville undersøge Sagen med Henry Billinghusen, der fra Norge har bortført et amsterdamsk Skib. — *Windsor,* 9. Nov. Udt. p. Eng. i Macray, Report No. 1 S. 23.

11. Novbr. *4642. K. FR. II. befaler Christiern Schram at skaffe sig 200 Øxne fra hans Lens Bønder, der jo godt kunne yde Tilførsler til de Svenske og derfor dog vel bedre til ham. — *Halmstad,* s. Mortens dagh. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 98.

13. Novbr. *4643. K. FR. II.'s Skrivelse til Dr. Hans Albrechtsen, Superint. i Sjælland, at der skal afholdes Bededage over hele Riget i Anledning af den vundne Sejr over Fjenden. — *Halmstad,* thenn XIII. Nouembris. Ny kirkehist. Saml. II. 478.

15. Novbr. *4644. HEINRICH V. WULFF, K. af Danmarks Stath. i Lifland, beder den russiske Stath. i Fellin og Dorpat om Tilladelse til at opkjøbe Proviant, da Svenskerne, med hvem hans Herre er i Krig, har ødelagt alt i Wieck, hvorhen Statholderen er forordnet med sin Hær. — *Sonneburg,* 15. November. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 108.

16. Novbr. *4645. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, Danzæum nuper Lutetia ad illum conventum missum esse, qui Rostockii ad bellum inter Danum et Svecum componendum institutus esset. — *Lutetiæ,* 16. Nouembr. Langueti Epistolæ II. 268—70.

23. Novbr. *4646. K. ERIK XIV.'s Mandat, hvori han takker Gud for de Svenskes Sejr ved Fjälgränna over den danske Hær. — 23. November. (Svensk.) Brudst. i Adlersparre, Hist. Samlingar II. 32—33, Anm.

24. Novbr. *4647. Dom af Superintendent JENS SCHELLERUP og KAPITLET I BERGEN i en Ægteskabssag mellem Borgeren Danquard Makfarson og hans Hustru Anne Richardsdatter, fældet efter Befaling af Lensmanden paa Bergenhus, Erik Rosenkrans t. Valsø. — *Bergen,* d. 24. Nouembris. Norske Mag. I. 235—37.

1563.

*4648. K. ERIK XIV. advarer Grev Günther af Schwarzburg mod at fæste Lid til den danske Konges Løfter, da denne, naar han har brugt ham og hans tydske Folk, kun tragter efter at bringe dem i Fordærvelse, hvorfor han opfordrer ham til mod Betaling at afstaa til sig den ham pantsatte By og Fæstning Malmø. — D. 25. Novembris. (Tydsk.) Posselt, Wissenschaftl. Mag. f. Aufklärung I. 341—43. 25. Novbr.

*4649. Dom af Superintendent JENS SCHELLERUP og KAPITLET I BERGEN i en Ægteskabssag mellem Borgeren Danquard Makfarson og hans Hustru Anne Richardsdotter, fældet efter Befaling af Befalingsmanden paa Bergenhus, Erik Rosenkrans t. Valsø. — *Bergen*, d. 30. Nouembris. Norske Mag. I. 232—33. 30. Novbr.

*4650. K. ERIK XIV. bebrejder Hr. Carolus de Mornaij det Nederlag, han har lidt mod de Danske, og opfordrer ham til at foretage et Tog mod Bahus. — *Walla*, 3. Decemb. (Svensk.) Adlersparre, Histor. Samlingar II. 33—36. 3. Decbr.

*4651. PAUL V. EITZEN takker Cecil, fordi han har anbefalet hans Bog: »Commentary on Genesis« til Dr. Elisabeth. — *Sleswig*, sabb. p. Andream. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 607. 4. Decbr.

*4652. HENRYCK BYLLYNGSHUSEN beder Wm. Cecil om hurtig Afgjørelse af hans Sag, for at han kan komme til at udføre de Ærinder, K. af Danmark har overdraget ham. — *London*, 5. December. Udt. p. Eng. i Hist. Man. Commission. The manuscripts at Hatfield House I. 284. 5. Decbr.

*4653. HENRYCK BILLINGESHUSEN beder Wm. Cecil om en personlig Samtale med ham eller med en af hans betroede Mænd, der kan Fransk eller Hollandsk. — *London*, 6. December. Udt. p. Eng. i Histor. Man. Commission. The manuscripts at Hatfield House I. 284—85. 6. Decbr.

*4654 (= 2180). Datum er: *Ex Hoff in Totten*, 8. Decembris. Norske Mag. I 243—44. Udt. i Wolff, Journal f. Politik 1826 I. 242—43. 8. Decbr.

*4655. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han haaber, at denne i sit paatænkte Skrift mod de Svenske vil forsvare, at hans Admiral har nægtet de til Rostock bestemte svenske Gesandter Pas, og tillige dadle K. af Sverig for hans Forsøg paa at faa hans Oberster til at falde fra. — 15. December. (Tydsk.) Brudst i Archiv f. d. sächs. Gesch. II. 416—17. 15. Decbr.

*4656. Reces, opsat af Hert. BARNIM, JOHAN FREDERIK og BUGISLAV af Pommern efter Forhandling med deres Landstænder, i hvilken omtales Krigen mellem Danmark og Sverig. — *Alten-Stettin*, d. 21. December. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. I. 484—91. 21. Decbr.

*4657. CHRISTOPHORI ducis Wurtemburgici instructio earum rerum, quas Assverus Allinga apud reginam Angliæ agere debet; commendans matrimonium reginæ cum Carolo, archiduce Austriæ, commemorare debet, regii sanguinis neminem præter Danum cum duobus ejus fratribus esse, qui matrimonium cum ea inire possit. — *Stutgart*, 28. Decembris. Forsch. z. Deutsch. Gesch. V. 13—19. 28. Decbr.

*4658. Dr. ELISABETH tilskriver Hert. Adolf af Holsten, at hun ikke har Brug for hans Tilbud om at træde i hendes Tjeneste. — *Westminster*, 31. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1563 S. 650—51. 31. Decbr.

*4659. K. FR. II. skjænker Halmstad for den af Borgerne under Fejden udviste Tapperhed nogle Gaarde i Øfraby. Brudst. i Bexell, Hallands Hist. och Beskr. II. 441.

*4660. K. FR. II. befaler Magistraten i Odense at lade enhver Skomager mod Betaling gjøre 10 Par gode Støvler til Krigsfolket. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II., 2. S. 129.

1563.

*4661. K. FR. II. befaler Lensmanden paa Ribe Slot at lade pinlig forhøre Bertel Nielsen, hvem Otto Klavsen til Nørholm sigter for at have forgjort hans Hustru og Børn. Brudst. i Nielsen, Nørholm S. 9.

*4662. Biskop NIELS JESPERSENS Klage over Maribo Klosterjomfruer. Pontoppidan, Annal. eccl. Dan. III. 393—97. Udt. i Daugaard, Om de danske Klostre S. 322—23 og i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 168—70.

*4663. Dr. PAULUS V. EITZENS Forestilling til K. Fr. II. og Hertugerne Hans og Adolf om Oprettelsen af et Pædagogium i Byen Slesvig, tilligemed en Plan om sammes Indretning. (Plattysk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 701—10. Udgiveren bemærker: »Stykket maa utvivlsomt være fra A. 1563«.

*4664. Kurf. JOACHIM II. af Brandenburg skriver til Kurf. August af Sachsen, at han ikke vil indbyde den danske Konge til sig, men med Glæde modtage ham, hvis han vil komme af sig selv. — (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 183.

*4665. HANS V. PONICKAUS Beretning til Kurf. August af Sachsen om Aarsagerne til den herskende Strid mellem Kongerne af Danmark og Sverig. — (Tydsk.) Fryxell, Handl. rör. Sverges hist. III. 3—14.

*4666. HANS V. PONICKAU meddeler Kurf. August af Sachsen om Forberedelserne til Krigen imellem Danmark og Sverig. — (Tydsk.) Fryxell, Handl. rör. Sverges hist. III. 14—15.

*4667. Fortegnelse over skotske Skibe, udplyndrede af de Danske i Aaret 1563. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 13.

1564.

1564.

4. Januar. *4668. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler Rygter om Forbindelse imod sig imellem Landgreven af Hessen, Frankrig og Lothringen samt om svenske Hvervinger i Frankrig. — *Kolding*, 4. Januar. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 9—10.

4. Januar. *4669. BERGENS KAPITEL vidner om, hvad der blev forhandlet mellem Superintendent Jens Schellerup og Byens Magistrat om det hvalte Kammer i Graabrødre Kloster, hvorpaa begge havde Kongebreve. — *Bergens Domkirke*, d. 4. Januarii. Norske Mag. I. 240—42.

5. Januar. *4670. DANIELL RANTZOW beder Sekretær Hansz Schougardt søge udvirket hos Kongen, at han faar udbetalt en Sum Penge, som denne har lovet ham. — *Copenhagenn*, d. 5. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 383—84.

7. Januar. *4671. K. ERIK XIV. bebrejder Stath. p. Kalmar, Jon Karlsson, at han ikke har fængslet de Danske, som havde taget Tjeneste paa Kronens, Adelens og Fogdernes Gaarde, og at han lader »Juther« opholde sig i Kalmar Len. — D. 7. Januari. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 24.

10. Januar. *4672. JOHN, Greve af Thenczin, der paa Rejsen fra Sverig til Polen er taget til Fange af K. af Danmarks Krigsfolk, beder Dr. Elisabeth om Anbefalingsbrev til K. af Sverig, til hvis Søster Cecilie han vil bejle efter Broderens Død, der havde faaet Kongens Løfte om hende. — *Copenhagen*, 10. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 10.

c. 10. Januar. 2180 se *4654.

11. Januar. *4673. K. ERIK XIV. befaler Karl Holgersson og Niels Petersson at rykke ind i Skaane med det Smaalandske Krigsfolk og dèr plyndre og røve det bedste, de kunne; hvis den danske Hær rykker ind i Vestergötland, skulle de sende Fænnikerne op til Kongen i Stockholm. — 11. Januari. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts historia VII. 26.

1564.

*4674. Landgrev WILHELM af Hessens Brev til Gr. Ludvig af Nassau, hvori han udtaler Frygt for, at den i Spanien samlede Hær skal anvendes til at indsætte Hertuginden af Lothringen i Danmark. — *Cassell,* am. 13. Januarii. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 132—33, jvfr. S. 133—34. 13. Januar.

*4675. K. FR. II. bevilger nogle Borgere af Lübeck, at de maa udføre nogle i Aalborg saltede Sild, dog Kronens Told uforkrænket. — D. 14. Januar. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 290. 14. Januar.

*4676. K. FR. II. tilskriver K. Philip II. i Anledning af Sverigs Praktiker mod Danmark i Nederlandene og undskylder tillige Arresteringen af nogle hollandske Skibe i Sundet; han er villig til at opfylde de Fordringer, der stilles til ham i denne Sag, for at bevare det gode Forhold til Philip. — 17. Janvier. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 308—10. 17. Januar.

*4677. K. PHILIP II. svarer K. Fr. II., at han ikke kjender noget til de svenske Praktiker i Nederlandene. Krigen misbilliger han og tilbyder sin Hjælp til Fredens Gjenoprettelse, men klager over, at hollandske Skibe fastholdes i Sundet, og forlanger Skadeserstatning for de af hans Undersaatter, der have lidt Skade derved. — Uden Datum. Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 310—12 post 17. Januar.

*4678. ALBRIT ALBRITSEN, Bg. i Helsingborg, udstæder Landgildebrev til Helliggesthus i Helsingør paa en Gaard i Helsingborg, som det har solgt til ham. — *Helsingborg,* sanctor. Fabiani et Sebastiani dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 20. 20. Januar.

*4679. Hert. ADOLF af Holsten beder Dr. Elisabeth tillade Michael Festus at udføre 200 Stk. Klæde fra England. — *Gottorp,* 21. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 24. 21. Januar.

*4680. K. FR. II. befaler Henneke Tornow at begive sig med sin Fane danske Ryttere til Daniel Rantzow. — *Kopenhagen,* d. 24. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 385. 24. Januar.

*4681. MICHELL HANSSEN, kaldet til Sognepræst for Eggiisløff Sogn i Flakkebjerg Herred, lover at svare af samme Sogn aarlig til Universitetet 19 Mark Penge. — *Eggisloff,* s. Pouels dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 197. 25. Januar.

2186. Udt. i Apologia des Fürstl. Hauses Schl., Holst., etc. 1654. Fol. Eij—Eiij. Erwiedrigter Bericht, warumb Hertzog Jochim Ernst etc. 1668. Fol. O—O4. Wahre Vorstell. des nähern Succession-Rechtens Hertz. Joachim Ernsten etc. 1668. Beyl. S. 30—32. Antislesvigholst. Fragm. XIII. 84—88. 27. Januar.

*4682. Beretning fra det franske Hof. En Adelsmand er ankommen fra K. af Danmark. — (27. Jan.) (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 34 27. Januar.

2187. Antislesvigholst. Fram. 88—91. Brudst. i Hälschner, Die Staats-Erbfolge d. Herzogth. Schleswig-Holstein S. 102. 28. Januar.

*4683. K. FR. II. befaler Otto Krumpen at tage den Forpligtelse af Otto Gyldenstierne, at han ikke overfalder Axel Arnfeldt t. Palsgaard og hans Folk, men forfølger ham for Retten, hvis han har noget at tiltale ham for, og at han skal paalægge samme at stille sin dræbte Broder Niels's Slægt tilfreds. — *Koldinghuus,* 2. Febr. Udt. i Histor. Tidsskr. II. 522. 2. Febr.

*4684. Skrivelse fra KAREN VENSTERMAND til hendes Broder Johan Venstermand, hvori hun meddeler ham, at (Enke)dronningen vil gjøre deres Søster (Anna's) Bryllup Søndag efter Paaske (9. April). — *Stadager,* Torsd. e. Kyndelmesse. Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 47. 3. Febr.

1564.

6. Febr. *4685. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth tillade Bernard Moller at udføre 200 Stk. Klæde fra England. — *Colding*, 6. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 44.

7. Febr. *4686. HERLOFF SCHAFFUE t. Eskillstrop og ERICK BASSI t. Sørup vidne om, hvad Losøre og andet de have forefundet paa Hjelmsøgaard efter Axell Rossennkrantzes Død. — *Hiellmsyøgordtt*, mond. n. e. Kynndellmøsse dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 278—82. Et samtidig optaget Inventar over Axell Rossennkrantz's Klenodier og Penge smstds. S. 282—83.

7. Febr. *4687. HERLOFF SCHAFFUE t. Eskillstrop og ERICK BASSE t. Sørup vidne om, hvad Anders Friis, Fgd. p. Hjelmsøgaard, og hans Broder Peder Friis, adspurgte af Fru Anne (Sparre), Hr. Mogenns Gylldennstiernnis, udsagde om Fru Madellennes, Axell Rossennkrantzis, Efterladenskaber. — *Hiellmsyøgordtt*, mound. e. Kynndellmøsse dag. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 283—85.

10. Febr. *4688. K. FR. II. beskikker Franz Brockenhuus til Øverste for de danske Knægte ved Hæren. — Udt. i Nye danske Mag. VI. 151.

13. Febr. *4689. K. FR. II. befaler Rigets Marsk Hr. Otto Krumpen at »opskrive« nogle af Kongens Landsaatter, da de fremmede Ryttere ikke ville lade sig bruge mod Fjenden, og selv begive sig til Hæren. — *Frederiksborg*, d. 13. Febr. Histor. Tidsskr. V. 429.

(13. Febr.) *4690. Prinsen af ORANIEN tilskriver (en tydsk Fyrste), at Katholikerne med Glæde betragte Krigen mellem Danmark og Sverig, og udtaler Ønsket om, at nogle tydske Fyrster ville paatage sig at mægle mellem de stridende Fyrster. — (13. Febr.?) (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 140—42, jvfr. S. 138, Anm. 2.

15. Febr. *4691. K. FR. II. befaler Oberst Daniel Rantzow og Powell Witfeldt, Lensmd. i Halmstad, at hindre Knægtenes Plyndringer og Mishandlinger af Borgerne i Halmstad. — *Friederichsburg*, d. 13. Febr. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 386.

18. Febr. 2190. Göttingisches histor. Mag. III. 716—40.

19. Febr. *4692. Landgr. PHILIP af Hessens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han benægter Rygterne om en Forbindelse mellem sig, Frankrig og Lothringen imod Kongen; han tror heller ikke, at Huset Lothringens Indflydelse er stor ved det franske Hof. — *Cassel*, d. 19. Febr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 10.

20. Febr. *4693. Skrivelse fra LAVE VENSTERMAND til hans Broder Johan Venstermand, hvori han meddeler ham, at han ikke kan komme til sin Søster Annas Bryllup, da han venter Kongens Brev om at møde paa Flaaden. — *Stadager*, 20. Febr. Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 47—48.

21. Febr. *4694. K. FR. II. tilskriver Oberst Daniel Rantzow, at han har sendt Rigsraad Birge Trolle med den forlangte Sum Penge til Knægtene. — *Wittor*, d. 21 Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 387.

22. Febr. *4695. Ratificatio FRIDERICI II., regis Daniæ, foederis cum Sigismundo Augusto, rege Poloniæ, contra Ericum, regem Sveciæ, facti. — *Friederichsburgi*, die 22. Februarii. Dogiel, Codex diplom. regni Poloniæ I. 364—65.

23. Febr. *4696. K. FR. II. pantsætter Rosbæk Gaard i Sjælland til Mikkel Selle, Bg. i Kbhvn., for 600 Mark dansk og 200 Jochimsdaler. — 23. Februar. Udt. i Friis, Opt. om Gjentofte S. S. 79.

1564.

*4697. CHRISTENN POUELSSENN, Prior i Odense, sender Kansleren (Hr. Johan Friis) en Beretning om Hans Norbyes Hustrues Optræden i S. Knuds Kirke imod Superintendenten M. Neils. — *S. Knudtz closter y Othense*, then 23. Februarii. Danske Mag. 4. R. V. 267. 23. Febr.

*4698. K. FR. II. stadfæster Hans Barnickaws Sønner Friderich, Marten, Johann og Christian i arvelig Lensbesiddelse af Ralszwig Gods og Grevskabet Strey paa Rygen med Tilliggende og Rettigheder. — *Koppenhagen*, d. 24. Februari. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 63—65. 24. Febr.

*4699. K. FR. II. befaler Frantz Brockennhuus at udlevere Daniel Rantzoues Fuldmægtig et Fad rhinsk Vin. — *Kiopnehaffn*, 24. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 387—88. 24. Febr.

*4700. K. FR. II. befaler Raadet paa Kbhvn.s Slot at udlevere Børge Trolle 2000 Daler til Daniell Rantzows Knægte og at sende Fetalje til Halmstad. — *Friederichsborg*, 24. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 388. 24. Febr.

*4701. K. FR. II. befaler Byrge Trolle at betale Daniell Rantzows Knægte 2000 Daler foruden de 10,000 Daler, han allerede havde modtaget. — (*Friederichsborg*, 24. Februari). Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 388. 24. Febr.

*4702. Landgr. WILHELM af Hessen meddeler Prinsen af Oranien, at Aarsagen til Ophævelsen af Ægteskabsforhandlingerne mellem hans Søster og K. af Sverig var et Frierbrev fra Erik XIV. til Dr. Elisabeth, hvilket var opsnappet af de Danske og af K. Frederik sendt til Kurf. August af Sachsen, fra hvem det atter var kommet i Landgrevens Hænder. — 25. Febr. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 144—47. 25. Febr.

*4703. 4 PRÆSTER i Odense udstæde Vidnesbyrd om Fru Anne, Hans Norbyes, Optræden mod M. Niels Jesperssen, Superint. over Fyens Stift, i S. Knuds Kirke Onsdagen d. 9. Februar. — *Otthenze*, d. 28. Februarii. Danske Mag. 4. R. V. 268—69. 28. Febr.

*4704. BGM. og RAAD i ODENSE udstæde Vidnesbyrd om Fru Anne, Hans Norbyes t. Wgerløffs Optræden i S. Knuds Kirke Onsdagen d. 9. Februar. — *Otthensze raadhws*, mand. then XXVIII. Februarii. Danske Mag. 4. R. V. 269—71. 28. Febr.

*4705. JOHANNES ERICI ISOPEDIUS, svensk Student i Rostock, tilskriver sine Slægtninge i Jemteland, at der hersker stor Misfornøjelse i Tydskland imod K. af Danmark. — *Rostochi*, 29. Februarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 710. 29. Febr.

*4706. Fortegnelse over Gods tilhørende John Dymock, Bg. i London, beslaglagt af K. af Danmark, til et Beløb af 9206 Dlr. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 50. (Febr.)

*4707. LAURITS OELSENN, Skolemester i Malmø, kaldet af Universitetet til Sognepræst til Fosie Sogn i Skaane, lover at svare Universitetet aarlig 4 Daler; ligeledes forpligter han sig til, hvis de gamle Mensalia komme tilbage til Fosie Kirke, at overlade Universitetet Halvparten af dem. — *Hafniæ*, then første dag Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 198. 1. Martii.

*4708. ERNESTUS LUDOVICUS, dux Stetinensium, rector academiæ Wittenbergensis, D. Johannem Rigenhagium, in Daniam a Frederico II. rege vocatum, ut medicus regius esset, commendat. — Ipsis calendis Martiis. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 9—11. 1. Martii.

1564.

4. Martii. *4709. K. FR. II. befaler Byrge Trolle og Axell Wrnne at begive sig til Halmstad og Varberg og udbetale Knægtene deres Løn for 4 Maaneder og, hvis Pengene strække til, endda give dem noget paa Haanden. — *Kiopnehaffn*, thenn IIII. dag Martii. Rørdam. Hist. Kildeskr. 2. R. I. 388–89.

4. Martii. *4710. K. FR. II. stadfæster Hr. Christiern Povelsens Overdragelse af sine Sogne, Buderup, Gravlev og Ordestrup, til Hr. Povel Nielsen. — *Kjobenhavns Slot*, d. 4. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 437—38.

5. Martii. *4711. K. FR. II. meddeler Dr. Elisabeth, at hans Folk sidste Vinter havde fanget en Englænder om Bord paa et svensk Skib og beder hende undskylde, at han har sendt et hos ham fundet Brev fra K. af Sverig, der indeholdt et Ægteskabstilbud til hende fra K. af Sverig, til Landgr. af Hessen. — *Copenhagen*, 3. non. Martii. (Latin). Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564–65 S. 69.

5. Martii. *4712. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth løslade Henry Billinghausen. — (*Copenhagen*, 3. non. Martii.) (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 69.

5. Martii. *4713. Kardinal GRANVELLA skriver til Baron de Bolwiller, at han glæder sig over, at Hertuginden af Lothringen har opgivet Udførelsen af de Praktiker, hun havde sat i Gang; der er endnu ingen Udsigt til, at Krigen mellem Danmark og Sverig skal høre op, skjondt begge Parter burde være kjede af Krigen, især K. af Danmark — *De Bruxelles*, le 5. de mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 394.

6. Martii. *4714. En Del BEBOERE af NARHAAE Sogn overdrage til deres Husbond Fru Jøtte Podbusk t. Oesborigh at fly dem en Præst, da den, de have valgt, Hr. Niels Jenssenn, ikke har indfundet sig. — *Westeruigh*, mand. n. e. sønnd. Oculi. Ny kirkehist. Saml. V. 438—40.

6. Martii. *4715. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, Gallos bellum inter Danos et Svecos valde deplorare, et Danzæum ea de causa in Daniam redire. — *Lutetiæ*, 6 Martii. Langueti Epistolæ II. 285—88.

7. Martii. *4716. Kurf. AUGUST af Sachsen meddeler Prinsen af Oranien, at Fredsunderhandlingerne i Rostock ere strandede paa Grund af de svenske Sendebuds Udebliven, men at Kejseren nu har bebudet, at han vil søge at bilægge Striden mellem de nordiske Konger. — *Dresden*, d. 7. Martii. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 153—56.

8. Martii. *4717. Brev fra Kurfyrstinde ANNA af Sachsen til hendes Moder Dr. Dorothea, hvori hun beklager, at hun ikke kan sende hende de malede Patroner, hvorefter et Tæppe er bleven virket, da de til Dels ere forkomne; hvis Dronningen ønsker Tæppet aftegnet, maa hun vide, om det skal ske paa Papir eller Lærred. — 8. März. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 355—56.

11. Martii. *4718. Kardinal GRANVELLA meddeler Kejser Ferdinand, at de Svenske have gjort Indfald i Danmark, at der er udbrudt Pest mellem de danske Tropper, at Dancay d. 9. Marts er kommet gjennem Bryssel paa Tilbagerejsen fra Frankrig til Danmark, og at »Andres Lourck de Ulensperg« er draget gjennem Nederlandene med Breve fra K. Frederik til Philip II. — *De Bruxelles*, ce XI. de mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 401—402.

12. Martii. *4719. Kardinal GRANVELLA skriver til Baron de Bolwiller, at det ikke er Paul de Zara, men Andreas Lourck de Ulensperg, som K. af Danmark har sendt til Philip II. om Hjælp; en stærk Pest grasserer i Danmark, især i Byerne, hvorhen Soldaterne have

1564.

forplantet den; stor Misfornøjelse hersker i hele Landet. — *De Bruxelles*, ce XII. de mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 404.

*4720. NICOLAS, Baron de Bolwiller, skriver til Kardinal de Granvella, at Kurf. August kun viser sig saa »god spansk« for K. af Danmarks Skyld, som befinder sig i stor Fare, særlig hvis Kongen af Spanien vil erklære sig imod ham; han antager, at det svenske Giftermaal i Hessen er gaaet overstyr, fordi K. af Danmark skal forloves med Landgrevens Datter. — *Haguenau*, 12. et 13. mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 405—408. 12. og 13. Martii.

*4721. K. MAXIMILIAN af Bøhmen beder Kurf. (August) af Sachsen om at være to af hans Hoftjenere, Seifrid v. Kolonitsch og Gunther v. Binaw, der ere afsendte med kejserlige Skrivelser til Danmark, Sverig og Lübeck, behjælpelig med, at de hurtigst udføre deres Ærinder. — *Wien*, 13. März. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 201—203. 13. Martii.

*4722. K. FR. II. tilskriver sine Undersaatter i Moe og Alris Sogne om de ti frie Dage, som den kongelige Salter skal have. — (16. Marts.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 197—98. 16. Martii.

*4723. Kejser FERDINAND underretter Kardinal Granvella om de Fredsunderhandlinger mellem Sverig og Danmark, som han og hans Søn ville forsøge i Rostock, uagtet de ikke have noget grundigt Kjendskab til Krigens Aarsager og dens nuværende Standpunkt. — *Vienne*, 17. mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvella VII. 420. 17. Martii.

*4724. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han beder ham støtte den Anmodning, som Lübeck paa hans Opfordring vistnok vil rette til Kejseren om at hjælpe sig imod Sverig og erklære dette Rige i Akten. — 18. März. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 23. 18. Martii.

*4725. K. FR. II. tillader Aalborg Borgere at udføre den Vaarsild, de fange, til Tydskland, og igjen at kjøbe Humle, Salt og andet til deres Huses Ophold. — D. 20 Marts. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 290—91. 20. Martii.

*4726. K. FR. II. befaler M. Niels Jesperssen, Superint. i Fyens Stift, at fjerne Hr. Hans fra Wggersløff Kald paa Grund af, at hans Hustru har forulempet Hans Norbyes Hustru. — *Kiøpnehaffnn*, then XXV. dag Martii. Danske Mag. 4. R. V. 271—72. 25. Martii.

*4727. PEDER GYLDENSTIERN anmoder Hellias Staphensen, Fgd. p. Løngbygaardt, om at skaffe hans Broder Axell Postklippere eller Vogn til at komme til ham i Lund; han beder ham tillige sende sig nogle Harer. — *Lwndtt*, then 25. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 447. 25. Martii.

*4728. NICOLAS, Baron de Bolwiller, beder Cardinal Granvella at tilsende Hertuginden af Lothringen Gjenparter af de Dokumenter, paa hvilke hun, efter Granvellas Mening, kan støtte sine Fordringer paa Arvegods i Danmark. — *Nancy*, 27. mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 443. 27. Martii.

*4729. (ANNA HARDENBERG) sender Fru Birrette, Herløff Troles, Hilsener fra Enkedronningen og spørger hende, om hendes Farbroder (Ejler Hardenberg) efter eget Ønske har mistet Malmø Len, samt om hvor naar Herløff (Trolle) skal løbe ud; endvidere omtaler hun Enkedronningens Sygdom, og at den jydske og fynske Fane skal være rykket Jens Wlstan til Undsætning; i Nederlandene er man vred over, at Sundet er lukket. — *Koling*, sker taarsdag, uden Aar. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 173—76. 30. Martii.

1564.

30. Martii. *4730. SIGVARDUS SIMONIS (archidiaconus Nidarosiensis) publice ad duas lectiones invitat, quas sollicitatus ab archimonarcha in exercitum regis Erici XIV. generoso viro, domino Claudio, Gallo, tenere vult. — *Ex Museo nostro,* 30. die Martii. Norske Mag. I. 175.

31. Martii. *4731. K. FR. II.'s Kaperbrev for Jørgen Busch, der med de Skibe, han maatte udruste, skal løbe ud i Øster- og Vestersøen og der gjøre de Svenske og deres Tilhængere den Skade, han formaar. — *Koppenhagen,* den lessten Martis. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 508—10.

1. Aprilis. *4732. K. MAXIMILIAN af Bøhmens Brev til Hr. Niclas v. Warnstorff, at han og Hainreich v. Walstain skulle møde som Kongens Gesandter i Rostock d. 22. Maj for der at mægle Fred mellem K. af Danmark og Sverig. — *Wien,* 1. April. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 212—13.

2. Aprilis. *4733. K. FR. II. befaler Oberst Daniel Rantzow at sende 2 Fænniker Knægte fra Varberg til Bahus' Undsætning. — *Friederichsburg,* d. 2. Aprilis. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 389—90.

2. Aprilis. *4734. Kardinal GRANVELLA underretter Baron de Bolwiller om, at Gesandten i Danmark, Cobel, har meddelt ham, at Lübeck og K. Frederik allerede have udrustet 15 Skibe for at hindre Overførsel af Tropper til Sverig. Andreas Lorch er vendt tilbage fra Spanien uden at have opnaaet noget. — *Besançon,* 2. avril. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 456—57.

4. Aprilis. *4735. Baron de BOLWILLER meddeler Kardinal Granvella, at der d. 27. Marts har været afholdt et Møde af samtlige Deltagere i det omtalte Foretagende; Hertuginden af Lothringen har ment, at Lejligheden nu var gunstig og at man ikke burde oppebie K. Philips Ankomst. Hun beder derimod Granvella om at foreslaa Kongen at laane hende 100,000 Daler til Planens Gjennemførelse. — *d'Agnauw,* ce 4. en avril. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 459—60.

6. Aprilis. *4736. Dr. ELISABETH tilskriver K. Fr. II., at hun tidligere har udtalt sig om K. af Sverigs Ægteskabstilbud, og giver gode Løfter med Hensyn til Henry Billinghausens Løsladelse. — *Windsor,* (6. April). (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 95 og i Macray, Report Nr 1. S. 23.

7. Aprilis. *4737. K. FR. II. befaler Jørgenn Rudt t. Wedebye at indfinde sig i Kbhvn. d. 17. April. — *Kjøb. Slot,* d. 7. April. Vedel Simonsen, Ruderne II. 52—53.

7. Aprilis. *4738. Pantebrev af BGM. og RAAD i KOLDING til Iver Hansen og 9 andre i Kolding for 600 Mark dansk, »til at udgjøre og besolde de Folk med, som ere paabudne af Kolding til Kongens Tjeneste«. — Fred. e. Paaske. Fyhn, Efterr. om Kolding S. 189.

8. Aprilis. *4739. K. FR. II.'s Brev til Kapitlet i Viborg, at de opsparede Indtægter af det Kanonikat, der er bestemt til Underhold for en Doctor in medicinis, men som nu en Tid har været ledigt, skulle gives til Hans Pedersen. — D. 8. April. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 15.

9. Aprilis. *4740. Kurf. AUGUST af Sachsen tilskriver K. Fr. II. om den Skade, som Opdagelsen af K. Erik XIV. af Sverigs engelske Frieri vil gjøre ham; tillige angiver han Grunden til, at han ikke har villet bryde med Hert. Erik af Braunschweig; han tvivler paa, at Kejseren vil erklære Lübeck i Akten. — 9. April. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 6, 19, 23.

9. Aprilis *4741. Kardinal GRANVELLA svarer Bolwiller paa hans Brev af 4. April, at han gjerne vilde forebringe Kongen Hertugindens Forslag, men han frygter for, at Kongen ikke vil beslutte sig til noget, før han har hørt Raadet i Nederlandenes Mening, og dette vil

1564.

sikkert erklære sig derimod, hvis Granvella er Forslagsstiller. Han opfordrer atter til at forhandle mundtlig med Kongen, i modsat Fald vil Sagen ikke kunne holdes hemmelig. — *De Bésancon*, le 9. d'apvril. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 461.

2202. Brudstykk. i Rydberg, Sverges Traktater IV. 531. 11. Aprilis.

*4742. Herluf Skave t. Eskildstrup og Erik Basse t. Sørup vurdere Besætningen paa Hjelmsøgaard efter Mogens Gyldenstjernes Opfordring. — (12. April.) Udt. i Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 282. 12. Aprilis.

*4743. K. Fr. II.'s Pas for Claus Møller, der i Følge Øverste Daniell Rantzows Beretning vil føre Proviant fra Aarhus til Tropperne i Halland. — *Ex arce Haffnensi*, XIII. dag Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 390—91. 13. Aprilis.

*4744. K. Fr. II. befaler Erik Rosenkrands at sørge for, at Bergens Borgere kunne faa Tømmer til Kjøbs for dermed at opbygge deres afbrændte Huse. — *Kjøbenhavn*, 13. April. Udt. i Norske Mag. I. 472—73. 13. Aprilis.

*4745. K. Fr. II.'s Skrivelse til Enkedronning Dorothea, hvorved han efter hendes Anmodning giver Godske Brokkenhus Tilladelse til at holde Bryllup, inden han møder paa Flaaden. — *Kbh.*, 14. April. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S 47 14. Aprilis.

*4746. Jochim Bech t. Førslev bevidner, at Elias Eisenberg har gjort Regnskab for 250 Dlr., som han har modtaget paa Rentekammeret og fortæret og forrejst paa en Rejse til Danzig og Preussen. — *Kjobenhavn*, d. 14. Aprilis. Samlinger t. Fyens Hist. og Topogr. III. 274—75. 14. Aprilis.

*4747. Clauus Rossenkra(nnt)s, Axill Claussønns Søn t. Togerop, kvitterer Hr. Magnus Gyllennestiernne t. Stiernneholm for den Tid, denne har været hans Værge. — *Købennhagenn*, thenn 14. dag wtti Aprilis monnitt. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 285—86. 14. Aprilis.

*4748. Clawes Rossennkranntz t. Togerup erklærer, at da hans Morbroder Peder Chriistennsenn har behandlet hans Fader slet og desuden er dømt fra Skjold og Hjælm, skal ikke han, men Hr. Magnuss Guldennsthiernn t. Stiernneholm, Peder Bilde t. Swannholm, Sthenn Rossennspar t. Skarotth og deres Hustruer arve ham. — *Kiiøphnnehaffnn*, fred. thenn XIIII. dag Aprili. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 287—88. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 186—87. 14. Aprilis.

*4749. K. Fr. II. befaler Steen Rossensparre at lade Dr. Jeronimus Thenner udtage nogle Breve af Folen p. Kallundborg. — *Ex arce Haffnensi*, XVI. Aprilis. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 218. 16. Aprilis.

*4750. Skrivelse fra Lave Venstermand til hans Broder Johan Venstermand, hvori han omtaler, at han har faaet et Brev fra sin Moder samt (Enke)dronningens Bryllupsbrev om sin Søster Annas i Dag paa Kolding fejrede Bryllup. — *Stadager*, 16. April. Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 48. 16. Aprilis.

*4751. Prinsen af Oraniens Brev til Kurf. August af Sachsen, hvori han udtaler sin Glæde over, at Kejseren vil paatage sig Mæglingen i Striden mellem K. af Danmark og Sverig. — *Brussell*, ahm 16. Aprilis. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 168—70. 16. Aprilis.

*4752. Beretning fra Blantmont, hvori meddeles, at Hertuginden af Lothringen har samlet 6000 Ryttere mod Danmark, og at Grumbach har tilbudt sin Tjeneste; det omtales som Rygte, at K. af Danmark holdes fængslet af sine Undersaatter. — *Dez Blantmont*, du XXII. d'apvril. (Fransk.) Weiss, Pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 518—20. 22. Aprilis.

1564.

25. Aprilis. *4753. K. ERIK XIV. befaler Abel Palm at sørge for, at de »Juthe schriffvere«, som ere hos Fogderne paa Øland og i Smaaland, blive sendt bort med det første eller i det mindste stille Borgen for sig. — *Stockholm*, d. 25. April. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar Slotts Hist. VII. 29, Anm. 1.

27. Aprilis. 2208. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 132.

28. Aprilis. *4754. K. FR. II. tilstaar D. Adrianus Junius, der har lovet foreløbig paa et Aar at tjene ved Universitetet som Professor Medicinæ og tillige at tjene Kongen som Livlæge, 120 Daler foruden hans Løn som Professor ved Universitetet, og lover at forsørge ham siden med et gejstligt Len. — *Hafniæ*, 28. Aprilis. Rørdam, Kbhvns Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 199

Aprili. *4755. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til (K. Fr. II.?), hvori han omtaler, at Hert. af Sachsen, men næppe Landgr. af Hessen yder Wilhelm af Grumbach Beskyttelse. — April. (Tydsk.) Brudstykk. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 20.

1 Maji. *4756. K. FR. II.'s Skibsartikler for hans Krigsfolk om Bord paa den af Herlauff Trolle t. Herlauffsholm som Admiral og af Christopher Mogensen som Lieutnant kommanderede, til Øster- og Vestersøen bestemte Flaade. — *Kiobnehaffn slot*, sanctor. Philippi et Jacobi dagh. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 510—19.

1 Maji. *4757. Kardinal GRANVELLAS Brev til Baron de Bolwiller, hvori han udtaler sig misbilligende om den Maade, paa hvilken de to nordiske Konger gjensidig haane hinanden. — *De Bésançon*, ce 1. de may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 548.

2. Maji. *4758. Baron de BOLWILLER tilsender Granvella Kopi af en Plan til et Angreb paa Danmark, forfattet af en vis Person, og tillige hans eget Raad desangaaende til Hertuginden af Lothringen; han udtaler sig misbillgende om Fredsunderhandlingerne i Rostock, da det vilde være fordelagtigere for Katholikerne, at de to Konger gjensidig ødelagde hinanden; han refererer den danske Gesandt »Dr. Kopparts« Svar paa Hollændernes Klage over Sundets Spærring og beder Granvella tilsende Hertuginden af Lothringen en Kopi af den hemmelige Forbundstraktat i Speier mellem Danmark og Kejseren. — *Haguenau*, 2. mai. (Fransk.) Weiss, Les pap.. d'état du Card. de Granvelle VII. 558—59.

3. Maji. *4759. K. MAXIMILIAN af Bohmens Instrux for de to Gesandter (Heinrich v. Wallstein og Niklas v. Warnsdorf), som paa hans Vegne skulle møde i Rostock d. 22. Maj for at mægle mellem Danmark og Sverig. — *Wien*, 3. Mai. (Tydsk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 223—24.

4 Maji. *4760. Hert. ALBRECHT af Preussens Skrivelse til de paa Landdagen i Marienburg forsamlede preussiske Raader, hvori han omtaler den ved Krigen mellem Danmark og Sverig fremkomne Fare. — *Königsberg*, d. 4. Maji. (Tydsk.) Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande II, Docum. S. 143—45.

Post 4 Maji. *4761. (DE PREUSSISKE RAADERS) Skrivelse til Hert. (Albrecht af Preussen), hvori omtales Rustningerne i Anledning af Krigen mellem Danmark og Sverig. — Uden Datum. (Tydsk.) Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande II, Docum. S. 145—46.

5. Maji. *4762. K. FR. II. befaler Oberst Daniel Rantzow at sørge for, at Borgerne i Halmstad tilbagefaa det Gods, som Soldaterne have røvet fra dem. — *Koppenhagenn*, d. 5. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. I. 391.

5. Maji. *4763. K. FR. II. befaler Gejstligheden i Stavanger Stift at yde det sædvanlige Cathedraticum til Domkirkens Bygning, der nu er meget forfalden, da Ydelsen i flere Aar er undladt. — *Kiøpnehaffn slot*, then V. dag Maji. Diplomatar. Norveg. VI. 827—28.

1564.

*4764. Dr. ELISABETH tilskriver K. Fr. II., at hun vil forbyde sine Undersaatter at føre Krigsfornødenheder til K. af Sverigs Hær, men at hun ikke kan hindre det regelmæssige Handelssamkvem mellem Landene. — *Richmond,* (5. May.) (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 124. 5. Maji.

*4765. K. FR. II. befaler Oberst Daniel Rantzow at gjøre et Indfald i Sverig; Borggreve Friderich zu Dhonen skal være kongelig Kommissær paa Toget. — *Koppenhagen,* d. 8. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 392. 8. Maji.

*4766. Baron de BOLWILLER skriver til Kardinal Granvella, at efter hans Mening ville Fredsunderhandlingerne i Rostock ikke føre til noget Resultat, thi begge Konger ere meget ophidsede, og særlig lader K. af Danmark sig kun lede af sin egen Fantasi og er uimodtagelig for ethvert Raad. — *Haguenau,* 8. Mai. (Fransk.) Weiss, Les pap. du Card. de Granvella VII. 615—16. 8. Maji.

2219. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 59, uden Datum. 9. Maji.

*4767. Præsident VIGLIUS meddeler Kardinal Granvella, at Raadet i Nederlandene ikke er tilfreds med Cobel som Fredsunderhandler i Norden, samt at K. af Sverig har erobret en Del af Norge og besat Trondhjem. — *Bruxelles,* 9. mai. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 618. 9. Maji.

*4768. FRIDERICH B. her v. DHONA tilskriver K. Fr. II., at han den følgende Dag bryder op fra Lund til Halmstad i Anledning af det forestaaende Tog ind i Sverig, og beder Kongen sende Penge, for at han derved kan hindre Røveri og Plyndring i de svenske Landskaber, som underkaste sig. — *Lunden,* d. 10. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 392—94. 10. Maji.

2221. Smlgn. Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 54—56. 11. Maji.

*4769. Det SVENSKE RIGSRAADS Forslag til K. Erik XIV. om de Forholdsregler, der burde træffes, hvis Rygtet om Kalmar Slots Belejring af de Danske bekræftede sig. — *Ståchålm,* thenn 11. Maji. (Svensk.) Udt. i Meddel. från sv. riksarch. IV. 54. 11. Maji.

*4770. Indberetning fra en UNÆVNT (paa mødrene Side beslægtet med fornemme danske Familier) til Hertuginden af Lothringen, hvori Peder Oxe anbefales til at træde i dennes Tjeneste; der gives en Skildring af den danske Adels Forbitrelse mod K. Fr. II., af dens Forarmelse paa Grund af Krigen og dens Trusler om at afsætte ham; Krigsefterretninger og Anbefaling af en dansk Sekretær, der kan benyttes som Spejder i Danmark. — 11. mai. (Fransk.) Weiss, Pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 623—29. 11. Maji.

*4771. Beretning til Granvella: Doktor Knoppart forhandler efter Sigende i Flandern med Prinsen af Oranien. — Le 11. de may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 630. 11. Maji.

*4772. K. FR. II. befaler Tegener Bugenhagen, Jacob Goy samt »allen denen von Aneueldt vnder vnser hoffhanen« at eskortere en Sending Penge, som Otto Brockenhausenn skal føre til Daniel Rantzow i Smaaland. — *Koppenhagen,* d. 12. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 395. 12. Maji.

*4773. Instrux for Lagmand Mats Størsen paa hans Tog til Nordlandene; derefter skal han fange Axel Gyntelberg og straffe de frafaldne Præster og Fogder. — *I Feltlejren for Stenviksholm,* d. 13. Mai. Norske Mag. I. 59—60. 13. Maji.

*4774. ERIK MUNK, Admiral, som er affærdiget af Statholderen nordenfjælds, Erik Rosenkrands t. Valø, mod Kongens Fjender, befuldmægtiger Lagmand Mats Størsen til at 13. Maji.

1561.

indkræve alle de Len og Pladser, der er frafaldne. — *I Feldtlejren for Stenviksholm*, d. 13. Mai. Norske Mag. I. 58—59.

13. Maji. *4775. ERIK MUNK, Admiral, befaler Fogderne i Nordlandene at være Mats Størssøn lydige og hjælpe ham mod Fjenderne. — *I Feltlejren for Stenviksholm*, d. 13. Mai. Norske Mag. I. 60—61.

13. Maji. *4776. Dom af ORMUR JÓNSSON, ÞÓRDUR GUÐMUNDSSON og 10 andre Mænd efter Begjæring af Pál Stígsson, kongelig Befalingsmand paa Island, om Skibsleje, Formandskjøb og Fiskefangst (den saakaldte »Skipa-dómur«). — *Á Bessastödum á Köngsnesi*, á laugardaginn næstan eptir uppstigningardag um vorið. (Islandsk.) Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 82—84.

14. Maji. *4777. K. FR. II. befaler Axell Wiffert at skaffe Biørn Koess, Embedsmd. p. Helsingborg, som skal sende 20 Heste, der kunne bære Kløv, til Daniell Rantzow, saa mange Heste, han behøver. — *Frederichsburg*, XIIII. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 396.

14. Maji. *4778. K. FR. II. befaler Hr. Mogens Gyldenstjerne at give Lauritz Jenssenn, som skal drage til Daniell Rantzow, et Stk. Engelst til ham og hans Folk og 100 Daler til Underhold. — *(Frederiksborg)*, 14. Maj. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 396.

15. Maji. *4779. K. FR. II. befaler Pawell Witfeldt at sende Salt og Brød til den svenske Grænse til Daniell Rantzow. — *Fridrichsburg*, d. 15. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 397.

16. Maji. *4780. K. FR. II. tilkjendegiver Rektor og Professorer ved Universitetet sit Bifald med, at det af D. Hieronimus Thenner attraaede Mageskifte udsættes til Kongens Ankomst. — *Wort jagthus Esserom*, then 16. dag Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 200.

17. Maji. *4781. K. FR. II. tilskriver Hans Holck om en svensk Fange paa Varberg Slot, Claus Clausen, som Daniell Rantzow ønsker at benytte til Vejviser i Sverig. — *Esserom*, 17. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 397—98.

17. Maji. *4782. K. FR. II. tilskriver Oberst Daniel Rantzow om Tilsendelsen af en svensk Vejviser, af Havre, Heste og 2000 Daler. — *Essrom*, d. 17. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 398.

18. Maji. *4783. K. ERIK XIV. befaler Stath. p. Kalmar at lade Almuen omkring Kalmar føre alt sit Bohave og alle Levnetsmidler til Byen, saa snart han erfarer, at K. af Danmark agter at belejre Staden. — D. 18. Mai. (Svensk.) Sylvander, Kalmar slotts historia VII. 19, Anm. 1.

18. Maji. *4784. Kardinal GRANVELLA tilskriver Baron de Bolwiller om Planen til Erobringen af Danmark, som han misbilliger, om Prinsen af Oraniens venskabelige Forbindelser med Danmark, om K. af Danmarks høflige Optræden lige overfor Nederlandene, og om Fredstraktaten i Speier, som han ikke kjender, da Viglius førte Forhandlingerne. — *De Baudoncourt*, ce 18. de may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du card. de Granvelle VII. 641—43.

19. Maji. *4785. Borggreve FRIDRICH, her zu Donen, og Oberst DANIEL RANTZOW anbefale et ved Hauptmann Michell Manteuffel af Raadet i Treptow forebragt Andragende om Fornyelse af Retten til et Fed paa Drackor i Sildetiden, som Erik af Pommern havde skjænket Staden. — *Im veltlager zu Langeredt inn Schmalandt*, d. 19. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 399—401.

21. Maji. *4786. K. FR. II. paalægger Hr. v. Dhonen og Daniel Rantzow at holde godt Regimente og hindre Plyndring af de Svenskere, som overgive sig. — *Friedrichsburg*, d. 21. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 401—402.

1564.

*4787. Friederich v. Dhona beder K. Fr. II. hurtigst mulig sende Penge saa vel til Soldaterne som for at holde de svenske Bønder i Ro; han ønsker at vide, hvor Sten Bilde rykker frem, og meddeler Efterretninger om en vunden Sejr. — *Langerødt yn Schmalandt,* ahm heil. Pfingst sontag. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 402—404. 21. Maji.

*4788. K. Fr. II.'s Brev til Hans Holk, hvori han afslaar dennes Begjæring om at faa tilsendt nogle Soldater til Varberg By. — *Frederigsborg,* 22. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 404—405. 22. Maji.

*4789. Thomas Randolph underretter Cecil om, at et Sendebud fra Danmark for 8 Dage siden har været hos Dr. af Skotland for at bede hende forbyde sine Undersaatter at træde i Tjeneste hos K. af Sverig; Dronningens Svar er ukjendt. — *Edinburgh,* 22. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 137—38. 22. Maji.

*4790. K. Fr. II. befaler Hr. Peder Schram og Pouell Huittfelldt at sende Proviant fra deres Len til Daniell Rantzou. — *Frederichsburg,* 23. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 405. 23. Maji.

*4791. K. Fr. II. meddeler Borggrev Frederich v. Dhonen, at han sender 12,000 Daler til Hæren, at Otthe Brochenhusse skal følge ham som Sekretær, at Kongen selv med hele Hæren vil rykke frem til Undsætning, og om Tilførsel af Proviant m. m. — *Frederigsburg,* 23. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 406—407. 23. Maji.

*4792. K. Fr. II. tilkjendegiver Hr. v. Dhonen og Daniel Rantzow sin Glæde over den vundne Sejr, og melder Otte Brockenhuses Ankomst med en Sum Penge. — *Friderichsburg,* d. 24. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 407—408. 24. Maji.

*4793. Beretning fra Borggrev Fridrich v. Dohnen og Oberst Daniell Rantzow om deres Tog i Sverig. — *In vnserem lager zu Refftele,* d. 24. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 408—11 24. Maji.

*4794. Baron de Bolwiller underretter Granvella om, at Hertuginden af Lothringen fuldstændigt har billiget hans Opfattelse af den hende forelagte Plan til et Angreb paa Danmark. — *Hagnenau,* 24. mai. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 659. 24. Maji.

*4795. Klerkeri, Borgemester og Raad samt Menighed i Throndhjem aflægge atter Ed til K. Fr. II., idet de tilbagekalde det aftvungne Troskabsløfte, de havde givet K. Erik af Sverig. — *Throndhjem,* d. 26. dag Maji. Norske Mag. I. 178—79. 26. Maji.

*4796. Beretning fra Borggreve Fridrich v. Dhonen og Oberst Daniell Rantzow om deres Tog ind i Vestbo Herred i Smaaland. — *Refftele,* d. 27. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 411—15. 27. Maji.

*4797. K. Fr. II. tilskriver Hr. v. Dhonenn og Daniell Rantzow om deres Tog til Sverig, og særlig opfordrer han dem til at beskytte Bønderne i de Sogne, som have underkastet sig. — *Friedrichsburg,* d. 28. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 415—17. 28. Maji.

*4798. Borggrev Fr(iedrich) v. Dhonen tilsender Kongen forskjellige opsnappede Breve og omtaler det Bytte, han har faaet, tilligemed Meerschwein (Jørgen Marsvin) og Wolff Morizenn (Oluf Movritsen), m. m. — *Reftelo,* d. 28. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 417—18. 28. Maji.

*4799. Kardinal Granvella billiger Hertuginden af Parmas Beslutning ikke at sende Cobbel til Rostock og tilraader at sende Hertuginden af Lothringen den hemmelige Traktat i Speier. — *De Baudoncourt,* ce 30. de may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 671. 30. Maji.

*4800. Hertuginden af Lothringen tilskriver Baron de Bolwiller, at Tiden er gunstig til Udførelsen af Planerne mod Danmark, og mener, at man lægger altfor stor 30. Maji.

1564.

Vægt paa Granvellas Mening at afvente Philip II.'s Ankomst til Nederlandene. — Du 30. may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 673.

Maji. *4801. To Udkast til Angreb paa Danmark, sandsynligviis forfattede af Peder Oxe og indsendte til Hertuginden af Lothringen, tilligemed Baron de Bolwillers Betænkning. — Uden Datum. Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 560—588.

1. Junii. *4802. K. ERIK XIV. underretter Dr. Elisabeth om sine Sejre over K. af Danmark og beder hende tillade sine Undersaatter at føre Krigsfornødenhéder til hans Hær. — *Stockholm,* cal. Junii. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 147.

1. Junii. *4803. Dr. MARIE af Skotlands Kreditiv for Sir William Douglas som Gesandt til Fr. II. — *Edinb.,* 1. June. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 13.

1. Junii. *4804. Hert. ALBRECHT af Preussens Skrivelse til Kapitlet i Frauenburg, at den svenske Konge skal være i Søen med omtrent 70 Skibe. — *Königspergk,* d. 1. Junii. (Tydsk.) Prowe, Mittheil. a. schwed. Archiven u. Bibliotheken S. 23.

2. Junii. *4805. JOREN MARSUIN underretter Olof Moritzsen om Hr. (Frederik) van Dones og Daniel Rantzous Sejr over de Svenske, samt om hvorledes han maa underholde Grevinden (af Schwarzburg) og hendes Jomfruer; forøvrigt er Kongen til Sinds at aftakke tre af Greven (af Schwarzburgs) Faner Ryttere, og al Rigens Adel undtagen Skaaningerne skal samles paa Søndag i Kjøbenhavn, hvor ogsaa om kort Tid Jørgen Moncks Bryllup skal holdes. — *Malmø,* ten anden dag Juni. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 177—78.

2. Junii. *4806. Baron de BOLWILLER skriver til Granvella, at man spilder den gunstige Lejlighed til Angreb paa Danmark ved at afvente K. Philips Ankomst. — *D'Haguenau,* ce 2. juing. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 3—4.

3. Junii. *4807. K. FR. II.'s Proklamation til Indbyggerne i Smaaland. — *Helsingborg slot,* thend III. dag Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 419—20.

6 Junii. *4808. K. FR. II. beder Daniel Rantzow om muligt at blive i Fjendens Land, da han nu har erfaret, hvor vanskeligt det er at faa Tropperne ud af deres Vinterkvarter; han vil snart sende Forstærkninger og vil foreløbig beholde Fr. v. Dhonen hos sig. — *Koppenhagenn,* d. 6. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 420—21.

7. Junii. *4809. Kardinal GRANVELLA meddeler Baron de Bolwiller Kejserens Opfattelse af Hertuginden af Lothringens Planer og finder heri endnu en Grund til at oppebie K. Philips Ankomst, før man foretager sig noget mod Danmark. — *Baudoncourt,* 7. juin. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 30.

7. Junii. *4810. Hert. HANSES Befaling til Lorentz Wensin, Amtmd. i Haderslev og Tørning, at der i disse to Amter i hvert Sogn hvert Aar, naar Drikting er holdt, skal indsættes to Personer, som skulle paatale Ægteskabsbrud, Utugt, Helligdagsbrøde og Misbrug af Kirken og Kirkegaarden for Amtmanden eller Amtskriveren. — *Hannsburgk,* d. 7. Junii. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 95—96.

8. Junii. *4811. K. FR. II. forbyder alle og enhver at lade rejse Delemaal paa Lauge Brock eller hans Gods og Ejendom i Danmark, medens han i Rigets Ærinde opholder sig i Sverig. — *Kiøbennhagenn,* thenn VIII. dag Junii. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 242.

8. Junii. *4812. Baron de BOLWILLER fastholder overfor Hertuginden af Lothringen sine engang givne Raad i Anledning af Planerne mod Danmark og frygter for, at Granvella ikke vil anbefale Kejseren Sagen; han tror ikke paa Fred mellem Danmark og Sverig. — Du 8. de Juin. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 32—33.

1564.

*4813. Baron de BOLWILLER tilraader Hertuginden af Lothringen at benytte sig af den danske Adelsmand, som har tilbudt sin Tjeneste; Peder Oxes Hjælp maa anvendes til at forøge Forbitrelsen hos den danske Adel; han anser det for en Guds Styrelse, at K. af Danmark afskediger de tydske Tropper og vil kæmpe med sine egne Soldater. — Du 8. de Juing. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 674. 8. Junii.

*4814. MORILLON tilskriver Granvella, at Prinsen af Oranien er gunstig stemt for K. af Danmark. — *Bruxelles,* 9. Juin. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 59. 9. Junii.

*4815. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth betale de i Febr. forfaldne Penge til hans Agent Henry Rantzowe. — *Copenhagen,* 11. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 154. 11. Junii.

*4816. Præsident VIGLIUS tilskriver Kardinal Granvella, at der i Speier ikke er sluttet nogen hemmelig Traktat med Danmark, men kun et Tillæg til Traktaten, som det efter hans Mening ikke er værd at meddele Hertuginden af Lothringen. — *De Bruxelles,* ce 12. de juing. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 63. 12. Junii.

*4817. K. FR. II. befaler Raadet i Wilster at overlade den forhenværende Kancellieskriver Hanns Greff Vinudsalget i Staden og den tredje Del af »der Hamburger Krug«. — *Kopenhagen* (15. Juni). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII. Repertor. S. 75. 15. Junii.

*4818. K. Erik XIV. af Sverig opfordrer Grev Günther af Schwarzburg, hvem den danske Konge ikke har holdt sine Løfter, til at bemægtige sig dennes Lande hinsides Sundet, hvortil hans Undersaatter formenes med Lethed at ville lade sig bruge, og hvortil den svenske Konge tilsiger sin Hjælp, forbeholdende sig Retten til Landene paa denne Side af Sundet. — D. 15. Junii. (Tydsk.) Anzeiger f. Kunde der deutschen Vorzeit, N. F. XX. 230—32. Weber, Singularia qvædam anecdota ad hist. Erici XIV. S. 25. 15. Junii.

*4819. HERTUGINDEN AF LOTHRINGEN lader gjennem en af sine Raader vidtløftigt imødegaa Baron de Bolwillers Grunde til at opsætte Foretagendet mod Danmark og opfordrer ham til atter at tage Sagen i sin Haand, bevæge Kong Philip til et Laan af 200,000 Daler, samt formaa Granvella til at interessere sig for Sagen; udførligt omtales den danske Adels Ophidselse mod K. Frederik, Peder Oxes Forbindelser i Danmark, ligesom Ønskeligheden af, at Bolwiller træder i nærmere Berøring med den svenske Kansler. — Des 15. et 16. de Juing. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 64—67. 15—16. Junii.

*4820. K. FR. II. befaler Josue v. Qualen ufortøvet at begive sig med sine Ryttere til Daniel Rantzaw. — *Koppenhagenn,* d. 16. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 421—22. 16. Junii.

*4821. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler Hert. af Sachsens Forbindelse med Grumbach. — *Kopenhagen,* 16. Juni. (Tydsk.) Brudstykk. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 21. 16. Junii.

*4822. Baron de BOLWILLERS Brev til Hertuginden af Lothringen, hvori han fastholder, at man intet kan gjøre uden K. Philips Medvirkning, og at denne kun vil kunne opnaas ved personlig Henvendelse; han fraraader at træde i nærmere Forbindelse med Sverig, der har lige saa megen Grund til at frygte for Lothringen som Danmark; endelig udtaler han sig om den danske Adels oprørske Stemning og hævder, at Peder Oxe ikke bør fremkalde noget Udbrud, før hele Sagen er ordnet. — Uden Datum. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 67—69. post 16. Junii.

1564.

17. Junii. *4823. K. FR. II. befaler Hans Holck at sende sin Foged Guldbrandt Olsen til Daniell Rantzow. — *Ex arce Haffnensi,* 17. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 422—23.

18. Junii. *4824. K. FR. II. tilskriver Josue v. Qualenn, at han har befalet Borgerne i Ystad at udlevere Rytterne deres Vaaben og Harnisker, som disse havde maattet pantsætte af Mangel paa Sold. — *Koppenhagenn,* d. 18. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 423—24.

20. Junii. *4825. K. FR. II. befaler Oberst Daniel Rantzow at hindre, at hans Soldater forurетter og mishandler Michel Petersen Judings danske Knægte. — *Koppenhagenn,* d. 20. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 424.

20 Junii. *4826. K. FR. II. meddeler Kurf. August af Sachsen, at der, hvis han selv ønsker det, er Mulighed for ham til et Ægteskab med Dr. Marie af Skotland, der endog tilbyder ham Hjælp mod Sverig. — *Kopenhagen*, 20. Juni. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 7.

22. Junii. *4827. K. FR. II. tillader Dr. Cornelius Hamfortt at have det gejstlige Gods, som han har faaet i Aarhus Domkirke efter M. Jesper Brockmand, med de samme Rettigheder, som denne har haft. — *Hafniæ,* XXII. die Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 686.

22 Junii. *4828. K. FR. II. forlener M. Nielss Jesperssøn, Superint. i Fyns Stift, med det falsterske Kalente- og Vingods, imod at han forskaffer Præsterne i Falster saa megen Vin og Brød, som Fundatsen formelder. — *Kiobenhaffn slot,* d. 22. dag Junii. Ny kirkehist. Saml. V. 425—27.

24. Junii. *4829. K. FR. II. meddeler Oberst Daniel Rantzow, at han sender Hovedsmanden Manstein til ham med mundtligt Svar paa hans Breve. — *Koppenhagenn,* d. 24. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 424—25.

24. et 28. Junii. 2235. Brudst. i Garde, Sømagtens Historie 1535—1700 S. 67.

25. Junii. *4830. K. FR. II. opfordrer Josue v. Qualen til at formaa sine Ryttere til at frafalde deres Vægring ved at forene sig med Daniel Rantzows Regiment. — *Koppenhagen,* d. 25. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 425—26.

28. Junii. *4831. K. FR. II. tilskriver Oberst Daniel Rantzow, at han forgjæves har søgt at formaa Josue v. Qualenns Ryttere til at forene sig med ham, og opfordrer ham til at rykke frem med sit Regiment og de tre danske Faner. — *Herssholm,* d. 28. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 426—27.

30. Junii. 2236. Stephensen og Sigurdsson, Lovsaml. for Island I. 84—89.

1 Julii. *4832. Kardinal GRANVELLA skriver til Præsident Viglius, at det er Peder Oxe, som er Ophavsmand tii Hertuginden af Lothringens Forlangende om Speiertraktatens Udlevering; han billiger Viglius' Raad og vil, hvis der indtræffer nærmere Opfordring fra Hertugindens Side, fremføre Undskyldninger og hindre Udleveringen. — *Ornans,* 1. Juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 103—104.

1. Julii. *4833. K. ERIK XIV. af Sverigs Svar til Gesandter fra Staden Reval, hvori han fremhæver, at det, at han har bragt Staden under Sverigs Krone, er Hovedaarsagen til Krigen med Danmark. — *Im feldtlager zu Hole,* am ersten tag Julii. (Tydsk.) Bunge, Qvellen d. Revaler Stadtrechts II. 163—71.

2. Julii. *4834. JEAN DE SILLIERS, Hertuginden af Lothringens Raad, hævder overfor Baron de Bolwiller, at Foretagendet mod Danmark maa udføres strax; han henviser til, at Ditmarskerne have erklæret sig villige til strax at begynde en Opstand; de fordre hverken Penge eller Folk, men love at stille 10,000 Mand i Marken og hylde Hertuginden af Lothringen. — 2. juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 109—110.

1564.

*4835. K. Fr. II. tillader Frands Lauritsen at bo i Helsingør og at være fri for Skat og al borgerlig Tynge. — *Frederiksborg*, 3. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 50. 3. Julii.

*4836. Peter Bilde, Stein Rosenspar og Daniel Rantzow anmode K. Fr. II. om Tilladelse til at rykke frem i Fjendens Land og slaa Lejr ved Trarop, samt ønske Josue v. Qualens Ryttere og Kongens Hoffane til Undsætning. — *Laholm*, d. 4. Julii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 427—29. 4. Julii.

*4837. Peder Bilde og Sten Rosensparre tilskrive Mogens Gyldenstjerne om det paatænkte Tog ind i Sverig. — (4. Juli.) Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 306. 4. Julii

*4838. Kardinal Granvellas Brev til Baron de Bolwiller, hvori han udtaler Mistillid til Beretningerne om den danske Adels Forbitrelse mod K. Fr. II. og Mistvivl om at opnaa Pengehjælp af K. Philip II. — *D'Orchamps*, ce 5. de juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du card. de Granvelle VIII. 120—22. 5. Julii.

*4839. K. Fr. II. skjænker Hr. Rasmus Reinertsen, Sognepræst i Helsingør, Kronens Tiende af Tikjøb Sogn. — *Frederiksborg Slot*, VIII. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Tillæg S. 25. 8. Julii.

*4840. Baron de Bolwiller tilskriver Kardinal Granvella, at K. Philip vil handle fornuftigt i nu at indrømme Hertuginden af Lothringen det ønskede Laan af 200,000 Daler: det vil maaske senere spare ham 2 Millioner. — *De Florymont* le 8. en juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 129. 8. Julii.

*4841. Præsident Viglius meddeler Kardinal Granvella, at Statholderinden har vist ham det Brev, som vedrører Danmark. I Raadet har hun ytret, at det kom fra Granvella. — *Bruxelles*, 9. juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 135 Anm. 9. Julii.

*4842. K. Erik XIV. af Sverigs Skrivelse til Kejseren, hvori han kun erklærer sig villig til Forhandlinger med Danmark, hvis dette Rige vil sende Gesandter til ham; med Lübeck vil han kun underhandle, hvis Staden skiller sig fra Danmark. — *Stockholm*, 9. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 25—26. 9. Julii.

*4843. K. Fr. II. udnævner Peder Bilde, Sten Rosensparre, Jørgen Lykke og Lave Brahe til Krigskommissærer hos Grev Gynther af Schwarzburg. — D. 10. Juli. Udt. i Friis, Adelsfam. Rosensparre S. 14 og i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 306—7. 10. Julii.

*4844. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler, at Frankrig vil sende Gesandter til det af Kejseren berammede Møde i Rostock til Mægling mellem Danmark og Sverig. — *Königsstein*, d. 10. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 25. 10. Julii.

*4845. Baron de Silliers svarer Baron de Bolwiller, at Ditmarskerne, som i 3 Aar har været holdt hen mod Løfter, nu fordre et bestemt Svar; deres Hjælp er af stor Betydning, thi det var kun med Opbydelse af alle Kræfter, at »l'occupateur de Danemarc« og hans Fættere undertvang dem; de Danske agte at vælge en ny Konge, og Planen maa derfor hurtig iværksættes. — 11. juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 139—40. 11. Julii.

*4846. Kardinal Granvella meddeler Baron de Bolwiller sit Raad, hvorledes Instructionen bør være affattet for den Gesandt, som Hertuginden af Lothringen sender til Kongen af Spanien i Anledning af den ønskede Understøttelse til Foretagendet mod Danmark. — *D'Orchamps*, ce 13. de juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 145. 13. Julii.

1564.

17. Julii. *4847. Povl Hvitfeldt tilskriver Hr. Mogens Gyldenstjerne om Proviant til Krigsfolket, om det nu dæmpede Mytteri blandt Knægtene og om tre af Frans Baners Karle, som Svenskerne have fanget. — *(Laholm)*, 17. Juli. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 429—30.

17. Julii. *4848. Baron de Bolwiller beklager for Granvella, at den gunstige Lejlighed gaar tabt, og mener, at han og Granvella ville komme til at bære Skylden derfor. — *Dez Florymont*, le 17. en juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 156—57.

21. Julii. *4849. K. Fr. II. tilskriver Peder Bilde og Sten Rosensparre, at der vil blive dem tilsendt 2000 Daler og tillige Proviant, m. m. — *Frederichsburg*, 21. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 430.

22. Julii. *4850. K. Fr. II. befaler Jochim Beck og Axell Wrne saa hurtigt som muligt at sende 32,000 Daler til Greven, Jørgen v. Holl, Daniel Rantzow og Peder Bilde. — *Friderichsburg*, 22. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 431.

23. Julii. *4851. Peder Bilde og Sten Rosensparre underrette Mogens Gyldenstjerne om Hærens forestaaende Opbrud til Sverig og om Uenighed mellem Anførerne. — *(Ulfsbæk)*, 23. Juli. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 307.

25. Julii. *4852. Anne Herdennbierg tilskriver Fru Berethe (Rosenkrands), Peder Bildes, om en Dreng, der har stjaalet et af Dronningens Sølvfade. — *Kolding*, s. Jacobs dag. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 178—79.

26. Julii. *4853. Jørgen Lykke, Lauge Brade, Peder Bilde og Sten Rosensparre tilskrive Hr. Mogens Gyldenstjerne deres Frygt for, at Toget imod Sverig skal mislykkes paa Grund af den almindelige Misfornøjelse hos Knægtene. — *(Kgl. Maj. Feldtlejr for Hornsbro)*, 26. Juli. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 432.

26. Julii. *4854. Kardinal Granvella forsvarer i et Brev til Baron de Bolwiller sin Optræden overfor Hertuginden af Lothringens Foretagende og hævder, at Hertuginden bør sende en Gesandt til Spanien. Han indrømmer, at det for hele den katolske Christenhed og særlig for Forholdene i Nederlandenes Skyld vilde være af den største Betydning, om Huset Lothringen besteg den danske Trone, men han ser ikke nogen Udsigt til, at det vil lykkes. — *De Salins*, 26. de juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 172—75.

29. Julii. *4855. K. Fr. II. tilskriver Kommissærerne ved Hæren, at der vil blive sørget for Proviant, at 32,000 Daler ere afsendte med »vor Pendingemester« Axell Wrne, at man ikke skal belejre noget fast Hus, men rette Toget mod Stockholm, og at Flaaden forhaabentlig vil møde Hæren ved Stockholm. — *Skullerup*, 29. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 432—33.

29. Julii. *4856. Morthen Bangh, Bg. i Middelfart, kvitterer paa Hr. Knud Olsens Vegne i Ganborgh M. Jon Turson, Kannik i Lund, for 20 Mark, som denne har oppebaaret af M. Knuds Vikariat i Lund. — S. Olai dagh. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 583—84.

30. Julii. *4857. Kommissærerne ved Hæren sende K. Fr. II. Beretning om en Fægtning, i hvilken Mickel Pederssen og Holger Brade bleve saarede, og om Ødelæggelsen af den Proviant, Kongen havde sendt, hvorfor man maatte tænke paa Tilbagetog. — *Udi leyerit Fosset*, thennd XXX. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 433—37.

30. Julii. *4858. M. Johannes Hamer, (diaconus ecclesiæ Husensis,) Johannem Pistorium, (pastorem Eiderstadensem,) ad nuptias suas d. 13. Aug. cum Marina Petri celebrandas invitat. — *Husiæ*, die 30. Julii. Krafft, Zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 455.

1564.

*4859. Baron de BOLWILLER tilskriver Kardinal Granvella om den uheldige Stilling, hvori K. af Sverigs Svoger Pfalzgrev Georg Johan af Zweibrücken er kommen, dels ved sit Giftermaal, som har fjernet ham fra de tydske Fyrster, og dels ved at hans Raader have forledt ham til at overdrage K. af Danmark sin Hustrus Medgift. — *Bolwiller,* 30. juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 181. 30. Julii.

*4860. Abbedissen i MARIBO Kl. tilskriver Hr. Mogens Gyldenstiern, at hun og Jomfruerne gjerne ville modtage hans Datter. — 31. Juli. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 168. 31. Julii.

*4861. K. FR. II. forbyder Hans Holk, Lensmd. p. Varberg Slot, at befatte sig med Landgilden eller anden Rettighed, som Kirke- og Præstetjenerne i Lenet have at yde til Kirkerne og Præsterne. — *Ex arce Haffniensi,* primo die Augusti. Sv. Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 25—26. 1. Augusti.

*4862. BIØRN KAASS og AXELL WEFFERTT meddele K. Fr. II., at de ikke kunne sende Provianten frem til Hæren, førend Kongen sender Folk til at lejde den. — *Farollth,* then første dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 437—39. 1. Augusti.

*4863. KOMMISSÆRERNE ved Hæren tilskrive Mogens Gyldenstjerne om Erobringen af Gustaf Olsons Gaard Tofte og meddele, at Mogens Krabbe t. Vegholm er druknet i en Aa. — D. 30. Juli. Brudstykk. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 308—309. 2. Augusti.

*4864. K. FR. II. befaler Axel Wrne at forblive med Pengene til Hæren i Herridtzuadt Kl., indtil Vejen er fri. — *(Kjøbenhavn),* 3. August. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 440. 3. Augusti.

*4865. Kejser MAXIMILIANS Skrivelse t. Kurf. August af Sachsen, hvori han meddeler ham, at hans Gesandter ere rejste fra Rostock paa Grund af K. Eriks Skrivelse af 9. Juli, af hvilken han dog vil sende en Afskrift til K. af Polen og Danmark samt til Lübeck. — *Wien,* 5. Aug. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. V. 26—27. 5. Augusti.

*4866. K. ERIK XIV.'s Brev til den menige Mand i Smaaland og Vestergøtland, i hvilket han meddeler, at Charles de Mornay har slaaet de Danske og frataget dem en Tilførsel fra Danmark af 400 Vogne ladede med Brød, Øl og Korn, hvorfor de have maattet trække sig tilbage igjen. — *Wimmerby,* d. 6. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 59, Anm. 1. 6. Augusti.

*4867. K. PHILIP II. af Spanien tilskriver Granvella, at han ikke vil blande sig i Krigen mellem Danmark og Sverig uden Kejserens Raad. — *Madrid,* á 6. de agosto. (Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 224. 6. Augusti.

*4868. Kardinal GRANVELLAS Brev til Præsident Viglius, i hvilket han beklager, at Cobel ikke er bleven sendt til Norden; man vilde gjennem ham bedre have faaet Sandheden at vide end gjennem Greven af Schwarzburgs Breve. — *De Bèsancon,* ce 7. d'aust. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 236 7. Augusti.

*4869. K. ERIK XIV. tilskriver Charles de Mornay, at han har forandret sin Beslutning at gaa med Hæren til Jønkøping og dér forene sig med Mornay, men han tror at støtte denne bedre ved at gjøre et Indfald i Bleking fra Kalmar af. — *Malilla,* d. 7. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 60—61. 7. Augusti.

*4870. K. FR. II. tilskriver Bgm. og Raad i Halmstad, at Daniell Rantzou har faaet Ordre til at lade den Marketender straffe, som slog Byfogden i Halmstad ihjel. — *Haffnie,* 8. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. I. 440—41. 8. Augusti.

1564.

8. Augusti. *4871. Prinsen af ORANIENS Brev til Grev Günther af Schwarzburg, hvori han udtaler Forhaabning om, at Fredsunderhandlingerne i Rostock maa føre til et godt Resultat for K. af Danmark. — *Vianen*, ahm 8. Augusti. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 179—80.

9. Augusti. *4872. KOMMISSÆRERNE ved Hæren meddele K. Fr. II., at Hæren har trukket sig tilbage fra Fjendens Land af Mangel paa Proviant. — *Wdi leyerit for Küllebro*, then 9. dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 441—42.

9. Augusti. *4873. K. ERIK XIV. meddeler Gustaf Olsson, at i Følge den lagte Felttogsplan skal Kongen rykke ind i Bleking og angribe Lyckehus og Ronneby; Gustaf Olsson faar Befaling til at byde Mand af Huse i hele Vestergøtland og med denne Bondehær forstærke Charles de Mornays Hær i Smaaland. — *Strömsrum*, d. 9. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 74—75.

10. Augusti. *4874. K. ERIK XIV.'s aabne Brev til Fogderne i Smaaland, at han samme Dag bryder op med Hæren til Kalmar for at gjøre et Indfald i Bleking. — *Strömsrum*, d. 10. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 75, Anm. 2.

11. Augusti. *4875. K. ERIK XIV. opfordrer Befalingsmanden paa Lyckehus, Knud Hardenberg, til godvillig at overgive Slottet og truer med i modsat Fald at lade alle over 15 Aar springe over Klingen. — *Strömsrum*, d. 11. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 76.

11. Augusti. *4876. K. ERIK XIV.'s Instrux for Åke Bengtsson Ferla, i hvilken han befaler ham med 2 Fænniker Knægte og 1 Fænnike Ryttere at rykke ind i Bleking og belejre Lyckehus, efter først at have opfordret til Overgivelse; han skal ligeledes tvinge Almuen i Blekingen til at sværge Troskabsed til Kongen og sende Gisler. — *Strömsrum*, d. 11. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 77.

11. Augusti. *4877. K. ERIK XIV. befaler Ritmesteren Anders Nilsson i Kalmar hemmelig den følgende Morgen at drage med sin Fænnike Ryttere ad Vejen til Brømsebro, forene sig med Åke Bengtsson og om muligt overraske Besætningen paa Lyckehus, før den har Anelse om, at noget Angreb skal ske. — *Strömsrum*, d. 11. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 78.

12. Augusti. *4878. Skrivelse fra den franske Gesandt DANZÆUS til Kurf. August af Sachsen, hvori han meddeler ham, at K. af Sverig har forsikret ham om sin Tilbøjelighed til Fred, hvorfor han har opfordret sin Konge til ikke at lade den begyndte Fredsmægling helt falde. — *Copenhagen*, 12. Aug. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. V. 27.

14. Augusti. *4879. RECTOR et PROFESSORES ACADEMIÆ HAFNIENSIS capitulo Nidrosiensi, se commodam occasionem ejus causa regis conveniendi nondum nactos esse, scribunt sed pollicentur, se occasione prima data omnia ad salutem capituli pertinenda studiose curaturos esse. — *Hafniæ*, 14. Augusti. Diplomatar. Norveg. VII. 845.

15. Augusti. *4880. K. FR. II. befaler tre norske Lagmænd og Raadet i Bergen at dømme over dem, som have vist sig ulydige paa Toget mod Svenskerne i Trondhjem. — *Fredriksborg*, 15. August. Udt. i Norske Mag. I. 473.

15. Augusti. *4881. K. FR. II. paalægger Bergens Borgerskab at sorge for Underhold til de 50 karle, som han har befalet Erik Rosenkrands at antage til Slottet. — *Fredriksborg*, 15. August. Udt. i Norske Mag. I. 473.

1564.

*4882. K. Erik XIV. befaler Gustaf Olsson og Charles de Mornay at begive sig med deres Tropper i Ilmarscher til Kalmar, da Kongen har bragt i Erfaring, at K. Fr. II. agter at angribe Fæstningen. — *Calmar,* d. 15. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 79—80. 15. Augusti.

*4883. K. Fr. II. bevilger Erik Rosenkrands, at han maa faa et Stenhus i Bergen tilbage, hvilket af hans Forældre var skjænket til Lysekloster mod Messer. — *Fredriksborg,* 16. August. Udt. i Norske Mag. I. 473. 16. Augusti.

*4884. Åke Bengtsson melder K. Erik XIV., at han efter fortvivlet Modstand er bleven indesluttet af de Danske i Helgerum, og begjærer hurtig Undsætning. — *Helgerum,* d. 16. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 83. 16. Augusti.

*4885. K. Erik XIV. melder Åke Bengtsson, at han sender ham 4 Fænniker tilligemed 2 Murbrækkere og 3 halve Kartover til Undsætning, befaler ham derpaa at storme Lyckehus og give Hardenberg Haab om at frelse Livet, hvis han vil overgive Slottet, et Løfte, som dog ikke bør overholdes. — 18. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 85. 18. Augusti.

*4886. K. Erik XIV. meddeler Statholderne i Stockholm en Beretning om Claes Christersons heldige Kamp med den danske Flaade under Øland 10—11. August, af hvilken ses, at 3 Skibe ere tagne, flere skudte i Sænk, og af danske Adelsmænd følgende tagne til Fange: Arvid Ugerup, Per og Thorbjørn Due, Verner Klot og Christian Søffrinson. — *Kalmar,* d. 19. Augusti. Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 69—70, Anm. 1. 19. Augusti.

*4887. Kardinal Granvella tilskriver Præsident Viglius om Mødet i Rostock og om et Rygte om, at Prinsen af Oranien vil gifte en af sine Søstre med K. af Danmark. — *De Besancon,* le 20. d'aoust. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VII. 261. 20. Augusti.

*4888. Optegnelse om forskjellige Sager, Raadet i Kjøbenhavn vil give Kongen tilkjende, særlig om Svenskernes Fremgang i Bleking og Vigen. — Ten 22. dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 443. 22. Augusti.

*4889. K. Erik XIV. befaler Charles de Mornay, der har ønsket at forene sig med Gustaf Olsson, da de Danske siges at marschere mod Vestergøtland, ufortøvet at begive sig til Kalmar. — *Calmar,* d. 23. Augusti. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 80—81. 23. Augusti.

*4890. Landgr. Vilhelm af Hessen tilskriver Prinsen af Oranien, at der kun er lidet Haab om, at Fredsunderhandlingerne i Rostock ville føre til et godt Resultat. — *Cassell,* 24. Augusti. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 187—89. 24. Augusti.

*4891. Malthii Jensszen tilskriver sin Hustru Sophie Bylle om sit Fængsel paa Tavastehus i Finland. — *Tausted hus,* then 26. dag Augusti. Danske Mag. 4. R. V. 240—41. 26. Augusti.

*4892. K. Fr. II.'s Brev til de skaanske Kjøbstæder, hvori han meddeler dem, at Hr. Otte Krumpen, D. R. Marsk, er udnævnt til Feltøverste, og at han strax vil rykke frem mod Fjenderne, der ere faldne ind ved Løckaw. — *(Haffniæ),* 31. August. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 443—44. 31. Augusti.

*4893. K. Erik XIV. befaler Gustaf Olsson at tilbagekalde hele den ham underlagte Krigshær fra Kalmar og sammendrage hele Vestgøtahæren langs Grændsen af Vestergøtland og forsvare dette Landskab mod de Danske. — *Bröms,* d. 31. Augusti. (Svensk.) Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 86—87. 31. Augusti.

1564.

1. Septbr. *4894. K. FR. II. tilskriver Povel Hvitfelt, Lensmand p. Halmstad, at den af Reimer Rode tilfangetagne Svensker Oluf Drake vel maa løskjøbes, men naar dette er sket, skal sendes til Kjøbenhavn at forvares dér indtil videre. — *Kjøbenhavn,* d. 1. September. Brudst. og Udt. i P. v. Möller, Bidrag t. Hallands Hist. I. 259.

1. Septbr. *4895. K. FR. II. befaler Biørn Kaas og Axell Wiffert at lade Bønderne bringe Proviant til Daniel Rantzovs Knægte, som Kongen lader forlægge fra Halland til Skaane. — *Haffnie,* 1. die Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 444.

1. Septbr. *4896. Vicekansler SELD giver Kardinal Granvella Underretning om et Søslag mellem Lübeckerne og de Svenske, hvori de sidste skulle have opført sig yderst grusomt; den forenede dansk-lybske Flaade er 38 Skibe stærk, den svenske 45. Havet vrimler af Sørøvere, som anfalde baade Ven og Fjende. — *Augsbourg,* 1. septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 293—94.

2. Septbr. *4897. K. ERIK XIV. befaler Statholderne p. Kalmar at bringe hans Hær Undsætning ad Søvejen, efterdi den danske Flaade ligger under Ølands nordre Odde; han agter at opslaa en befæstet Lejr mellem Lyckø og Rottnaby. — *Lyckö,* d. 2. Sept. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 92.

3. Septbr. *4898. K. ERIK XIV. opfordrer Krigsfolket og menige Mænd i Rottnaby til at overgive Staden; han fordrer Overgivelse paa Naade og Unaade og vil holde dem fængslede, indtil K. Frederik atter ransonerer dem. — *Lyckö,* d. 3. Septbr. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 93.

4. Septbr. *4899. Baron de BOLWILLER meddeler Granvella, at Greven af Schwarzburg har sendt sin Hustru hjem fra Danmark, og at Striden mellem ham og Kongen er bleven bilagt af Jørgen v. Holl; han omtaler K. Frederiks paatænkte Giftermaal med en af Prinsen af Oraniens Søstre, m. m. — *Florimont,* 4. septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 300—306.

7. Septbr. *4900. OTTO KAMPFF(?) takker Grev Günther af Schwarzburg for den Virksomhed, han udfolder i den danske Krig. — *Kopenhagen,* 7. Sept. (Tydsk.) Udt. i Schoettgen et Kreysig, Diplomat. et script. hist. Germanicæ I. 685.

8. Septbr. *4901. K. ERIK XIV. befaler Clas Christerson og Charles de Mornay at bryde op fra Sølvesborg, hvad enten Slottet er erobret eller ej, og rykke gjennem Skaane til Sunnerbo og Wesbo, »brændende og plyndrende alt paa en 6 eller 8 Mil ud med Grændsen, saaledes som vi nu have gjort i Bleking«. — *Wernanäs,* d. 8. September. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 122—23, Anm. 2.

10. Septbr. *4902. K. FR. II. tilkjendegiver Admiral Herloff Trolle Aarsagerne til, at Indfaldet i Sverig mislykkedes, samt meddeler, at han vil mødes med sin Svoger Kurf. af Sachsen i Segeberg, og at han har sammenkaldt Hertugdømmernes Stænder. — *Frederichsborg,* thend X. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 444—46.

10. Septbr. *4903. Kardinal GRANVELLA udtaler for Baron de Bolwiller sin Glæde over, at Mødet i Rostock er løbet forgjæves af; den danske Adels Forbitrelse er begrundet i de store Skatter, som Kongen har paalagt den, men han frygter for, at den vil udvælge en ny Konge, inden Hertuginden af Lothringen er færdig med sine Forberedelser. — *De Baudoncourt,* ce 10. septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 319—20.

11. Septbr. *4904. Det SVENSKE RIGSRAADS Forslag til K. Erik XIV., at opsætte det foreslaaede Indfald i Bleking, indtil man faar Underretning fra Claes Christerson og Carl de Mornay. — *Calmare,* thenn 11. Septembris. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från sv. riksarch. IV. 55—56.

1564.

*4905. K. Erik XIV.'s Instrux for sine Befalingsmænd i Bleking; de skulle sammenkalde hele Befolkningen og føre den ad Søvejen til Stockholm; de, som ikke møde, skulde dræbes, »thi det er bedre at have et øde end Fjendeland«. Krigsfolket skal opfordres eller tvinges til at træde i Kongens Tjeneste. — *Calmare*, 12. September. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts hist. VII. 118—19. 12. Septbr.

*4906. Kejser Maximilian II. beder Grev Ludvig af Stolberg om at være hans Stedfortræder ved Hert. Adolf af Slesvigs Bryllup med Landgrevinde Christine af Hessen i Kassel d. 17. Decbr. — *Wien*, 13. September. (Tydsk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 241—42. 13. Septbr.

*4907. Grev Günther af Schwarzburg, K. af Danmarks Feltøverste, sender K. Erik XIV. af Sverig et skarpt Afslag paa hans Opfordringer til at være Forræder mod den danske Konge. — *Vor Calmar*, d. 14. Sept. (Tydsk.) Posselt, Wissenschaftl. Mag. f. Aufklärung I. 344—54. Imm. Weber, Anecdota ad histor. Erici XIV. S. 25—27. 14. Septbr.

*4908. Baron de Bolwiller tilskriver Kardinal Granvella, at han vil tilraade Hertuginden af Lothringen at sende en Mand, der før har været i svensk Tjeneste, for at underhandle om Giftermaalet mellem Prinsesse Renate og Kong Erik. — *Dès Florimont*, ce 14. septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 325. 14. Septbr.

*4909. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler Fordelen for Wilhelm af Grumbach ved Kejserens Død. — *Merseburg*, 14. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. die sächs. Gesch. V. 21. 14. Septbr.

*4910. Werner Parsbergs Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler de Svenskes Angreb paa Lykaa og Sølvitsborg. — *Sölvitsborg slott*, Thorsd. n. e. Vor Frue Dag. Udt. og Brudst. i svensk Overs. i P. v. Möller, Bidrag t. Hallands Hist. I. 231. 14. Septbr.

*4911. Peder Schram, Ridder, meddeler Hr. Mons Gyllenstiern t. Stiernholm, Statholder i Kjøbenhavn, om et Indfald af Svenskerne i Isolt Len og beder ham skaffe sig 100 Jyder eller andre danske Karle til at fordele mellem Almuen, som det ellers er vanskeligt at holde sammen. — *Lauholm*, ten XVI. dag Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 66—68. 16. Septbr.

*4912. Kommissærerne ved Hæren meddele K. Fr. II., at Hæren endnu ligger ved Aahus, men at den, saa snart den er provianteret, vil drage direkte mod Kalmar. — *Aahuss*, thend XVII. dag Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 446—49. 17. Septbr.

*4913. Markgr. Albrecht af Preussen forsikrer K. Fr. II., at Polen ikke vil slutte Fred uden at raadføre sig med ham (Kongen), udtaler den største Mistillid til Sverigs Hensigter og Paalidelighed og giver Raad med Hensyn til at blive Herre til Søs. — *Neuhaus*, 22. September. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. V. 33—34. 22. Septbr.

*4914. Kurf. August af Sachsens Instrux for sin Gesandt til K. Fr. II., Amtmand Heinrich v. Gleissenthal, hvorefter han ikke vil fraraade Kongen Ægteskab med Dr. af Skotland; dog vil denne næppe gifte sig uden Kardinalen af Lothringens og K. af Frankrigs Samtykke. — *Merseburg*, d. 22. Septbr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 7—8. 22. Septbr.

*4915. Silliers udtaler for Bolwiller sin Glæde over, at Mødet i Rostock er opløst uden Resultat; han beklager, at Underhandlingerne mellem Sverig og Lothringen trække i Langdrag, og frygter for, at de ikke ville kunne holdes hemmelige. — Ce 23. septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 347—48. 23. Septbr.

1564.

23. Septbr. *4916. Kardinal GRANVELLA skriver til Baron de Bolwiller, at det frugtesløse Møde i Rostock er et Tegn paa, at Ungdomsilden hos de to nordiske Fyrster endnu ikke er udslukket. — *De Baudoncourt*, ce 23. de septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 355.

24. Septbr. *4917. Dr. ELISABETH af England klager til K. Fr. II. over, at Thomas Valentine paa Gjennemrejsen til Sverig med Dronningens Anbefalingsskrivelse tilbageholdes i Kjøbenhavn. — *St. James's*, 24. Sept. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 23.

30. Septbr. *4918. K. FR. II. underretter Kurfyrstinde Anna af Sachsen om en heldig Søtræfning med de Svenske, i hvilken Erich Ruth har udmærket sig. — *Flensburg*, d. letzten Sept. (Tydsk.) Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 69—70.

1. Octobr. *4919. STHENN ROSSENSPAR skriver til sin Svigermoder, Fru Ide Munck t. Nygaar, om Krigsbegivenhederne i Bleking og lover, at hendes Tjener skal blive sendt hjem, naar hun lader en anden møde i hans Sted; han tror, at det er bedst, at hun sender to. — *Lægeren ved Löckeaa*, sønd. n. e. s. Mechels dag. Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 41—42.

2. Octobr. *4920. KOMMISSÆRERNE ved Hæren berette til K. Fr. II., at Fjenderne have forladt Lykaa Slot kort før Hærens Ankomst dertil; de havde begyndt at befæste Slottet, hvis Fuldendelse anbefales af Kommissærerne. — *Lockaw*, thennd anden dag Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 449—52.

2. Octobr. *4921. KOMNISSÆRERNE ved Hæren meddele Mogens Gyldenstjerne, at Hæren nu vil rykke frem mod Kalmar; de ønske, at Herluf Trolle vil løbe derhen med Skibsflaaden. — *Feltlejren for Lyckow*, 2. Oktober. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 452—53.

2. Octobr. *4922. K. FR. II.'s Forespørgsel til M. Gyldenstjerne og J. Friis om Tilraadeligheden af at indkalde en Møntmester med Svende fra Tydskland og anlægge en Mønt i Roskilde, da Møntmesteren og hans Svende i Kjøbenhavn alle ere døde af Pest og de Handlende trænge til Smaamønt. — 2. October. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 194.

6. Octobr. *4923. Kardinal GRANVELLA skriver til Vicekansleren Seld, at K. Fr. II. har handlet meget uklogt i at sætte saa stor Lid til de tydske Oberster; han har kun opnaaet at ødelægge sig selv og sit Land. — *De Baudoncourt*, ce 6. d'october. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 382.

13. Octobr. *4924. HANS SKOUGÅRD fortæller Mogens Gyldenstjerne, at K. Erik af Sverig har kjøbt en Djævel af en Munk i Frankrig, hvilken han holder i et Glas. — *Flensb.*, 13. Oct. Brudst. i Ahlqvist, Erik XIV.'s fängelse och död S. 4.

13. Octobr. *4925. JEAN DE SILLIERS skriver til Baron de Bolwiller, at man taler om et Giftermaal mellem K. af Danmark og Dr. af Skotland; Hertuginden af Lothringen agter at sende Peder Oxe til Bolwiller for at meddele ham Forhandlingerne (sandsynligvis med Sverig); Silliers anbefaler en Plan om at fratage Hert. af Sachsen 600,000 Thaler, som denne har lagt til Side til K. af Danmark. — 13. octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII 421—22.

14. Octobr. *4926. TYDO VAN KNEPENA skriver til Mr. Needham bl. a., at K. af Danmark er i stor Pengetrang. — *Embden*, 14. Oct. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 223—24.

18. Octobr. *4927. Dr. MARIA af Skotlands Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun anbefaler Jacques Bussy, Baron af Rocheville, en ung Franskmand, som ønsker at berejse Danmark. — *Edinb.*, 18. Oct. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 14. Jfr. Second Report S. 22.

1564.

*4928. M. CHRISTIAN MACHABÆUS tilskriver Fru Berette Gøye, Hr. Herloff Trollis, et Trøstebrev i Anledning af hendes Mands Fraværelse i Krigen. — Then 19. Octob. Ny kirkehist. Saml. III. 573—77. 19. Octobr.

*4929. Kardinal GRANVELLA gjentager for Baron de Bolwiller de Grunde, hvorfor han ikke har villet sætte sig i Spidsen for Gjennemførelsen af Hertugindens Planer hos K. Philip, trods hans store Sympathier for hende. — *De Baudoncourt*, ce 21. d'octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 449—51. 21. Octobr.

*4930. HUBERTI LANGUETI epistola ad Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, de conjugio inter Svecum et Lotharingicam proposito, per quod hoc agi dicitur, ut viribus Gallicis, Hispanicis Svecicisqve regnum Daniæ duci Lotharingiæ asseratur; rex Daniæ ad 4000 Scotorum conduxisse dicitur. — *Lipsiæ*, 23. Octobr. Hub. Langueti Epistolæ II. 294—95. 23. Octobr.

*4931. Baron de BOLWILLER besvarer Jean de Sillier's Brev angaaende Planen mod Hert. af Sachsen, idet han fremstiller de næsten uoverkommelige Vanskeligheder, dens Udførelse vilde medføre. — 24. octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 455—56. 24. Octobr.

2275. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 17—18. Ante 25. Octobr

2276. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 18—19. Ante 25. Octobr.

*4932. RECES, hvorved bestemmes over Hertugerne Hans og Adolf af Slesvig og Holstens vexlende Regering. — Uden Dag. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 29. Ante 26. Octobr

*4933. Den Flensborgske Afsked om Fællesregeringerne i Fyrstendømmerne Slesvig og Holsten. — 26. October. (Tydsk.) Dansk Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 393—94. 26. Octobr.

*4934. K. FR. II. tager Daniel Ranzau t. Hohenfeldt i sin Tjeneste mod aarlig Løn og Hofklædninger til 4 Mand. — *Flensburg*, 26. Octbr. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 373—74. 26. Octobr.

*4935. K. FR. II. tilskriver Hr. Mogens Gyldenstjerne, at han vil lade Krigsfolket forlægge til Kjøbstæderne; han kommer ikke til Sjælland, før Pesten er overstaaet. — *(Haderslev)*, 29. October. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. S. 196 og i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 453. 29. Octobr.

*4936. Kardinal GRANVELLA fraraader i et Brev til Baron de Bolwiller indstændig Planen mod Hert. af Sachsen; han erklærer, at han ikke vil have mere med de lothringske Praktiker at gjøre. — *De Baudoncourt*, ce 29. octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 466. 29. Octobr.

*4937. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til Kr. Fr. II., hvori han lover ham sin Bistand i hans Ægteskabsplaner. — 31. Octbr. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. die sächs. Gesch. V. 8. 31. Octobr.

*4938. Dr. MARIA af Skotland lover K. Fr. II. at lade hverve Tropper til hans Tjeneste, naar Aarstiden bliver bedre for Sejladsen. — *Edinb.*, 1. Nov. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 14. 1. Novbr.

*4939. K. FR. II.'s Brev til Rigsraadet, at Grunden til, at han endnu ikke er kommen over til Sjælland, er hans Frygt for den herskende Sygdom. — *Nyborg Slot*, d. 4. November. Udt og Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 196. 4. Novbr.

1564.

4. Novbr. *4940. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev for Dr. Albert Knopper, sendt i Kongens Ilverv til Dr. Elisabeth. — *Nieburg,* 4. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 237.

4. Novbr. *4941. Baron de BOLWILLER meddeler Kardinal Granvella, at Peder Oxe endnu ikke har været hos ham i Hertuginden af Lothringens Anliggender. — *Dès Florymont,* ce 4. en novembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 477—78.

6. Novbr. *4942. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han meddeler ham, at han til næste Foraar vil forbyde Sejladsen gjennem Sundet. — *Schlosz Nyburg,* d. 6. Novbr. (Tydsk.) Brudstykk. i Archiv f. die sächs. Gesch. V. 29.

7. Novbr. *4943. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, omnes fere existimare regem Daniæ regno excutiendum esse; de conjugio Svecico serio agi credit et dicit certum esse, Petrum Oxen in summa gratia apud Lotharingicam esse et Groningæ in Frisia non dudum conspectum esse; etiam Grombachius operam suam Sveco condixisse dicitur. — *Spirae,* 7. Nouembr. Hub. Langueti Epistolæ II. 295—97.

9. Novbr. *4944. ARILD UGERUP underretter Hans Skougård om den svenske Adels Misfornøjelse med Kong Erik. — *Stockh.,* d. 9. Nov. Brudst. i Ahlqvist, Erik XIV.'s fängelse och död S. 6.

11. Novbr. *4945. Landgr. VILHELM af Hessen meddeler Grev Ludvig af Nassau, at han d. 1. Decbr. vil føre sin Søster Christine til Hert. Adolf af Holsten, samt omtaler et Rygte om et Forbund mellem Sverig og Lothringen og nogle tydske evangeliske Fyrster, rettet mod Danmark. — *Cassel,* 11. November. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 206—208.

14. Novbr. *4946. MATS SCHRIFFUER, Sognedegn i Hørdum, forpligter sig til i aarlig Skyld at give til Thistidt Skole saa mange Penge, som 4 Tønder Byg gjælde S. Martini Dag. — *Hørdum,* tiesd. n. e. s. Martini ep. dag. Ny kirkehist. Saml. II. 339.

17. Novbr. *4947. K. FR. II. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at sende 200 Tdr. Ærter til Kbhvn. — *Nyborg,* d. 17. Novbr. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 170.

24. Novbr. *4948. Superintendent D. HANS ALBRETSEN og Professor D. NIELS HEMMINGSEN tilkjende Frue Kirkes Værge, Raadmand Laurens Bøssemager, deres Bifald til, at et Kapel opføres paa den nye Kirkegaard under visse Betingelser. — *Ex Roschilde,* then 24. Nouemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 201—202.

26. Novbr. *4949. K. FR. II. tillader Peder Holst, Bgm. i Nyborg, at beholde en Kronens Ejendom udenfor Byen, Birkhoved kaldet, afgiftsfrit sin Livstid. — 26. Nov. Brudst. i Personalhist. Tidsskr. V. 320—21.

27. Novbr. *4950. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han fremfører Indvendinger mod hans Hensigt at spærre Sundet; han forundrer sig over, at Kongen ikke har udrettet mere trods sine Sejre. — *Lochau,* d. 27. Novbr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. V. 29—31, 35.

1. Decbr. *4951. ANNTHONIS BRYSKE meddeler Hr. Mogenns Gyllenstiernne t. Stiernnholm, at Hr. Lauge Bragde har taget Stævning over ham d. 7. Juni. — *Nyboriig,* thendt fyrste dag Decembris. Danske Mag. 4. R. V. 345—46.

10. Decbr. *4952. ANNTHONIS BRYSKE tilskriver Hr. Mogens Gyllennstiernne t. Stiernnholm om den af Hr. Lauge Bragde over ham tagne Stævning. — *Nyboriig,* thend 10. Decembris. Danske Mag. 4. R. V. 346—47.

1564.

*4953. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit, si mater ducis Lotharingiæ moreretur, de rebus Danicis in aula Lotharingica, cujus egestas maxima sit, ne cogitatum quidem esse. — *Lutetiæ,* duodecima Decembr. Hub. Langueti Epistolæ II. 297—302. 12. Decbr.

*4954. K. FR. II. skjænker forskjellige Ejendomme ved Odense til Oluf Nielsen (Bager) som Erstatning for hans Tab til Søs. — *Vort slott Nyborg,* thenn 13. dag Dec. Nyerups og Abildgaards antiqvar. Rejser i Aarhus Stift S. 101—104, Almennyttige Saml. XVII. 13—14. Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 84—85. 13. Decbr.

*4955. K. FR. II. gjør vitterligt, at han har udnævnt Hr. Otto Krumpen, Rigets Marsk, til Feltøverste og Hr. Jørgen Lycke til hans Løjtnant, hvorfor Krigsfolket skal være dem lydige; selv lover han at ville overholde, hvad Marsken med de tilforordnede Rigsraader tilsiger Fjenden ved Underhandlinger. — *Nyborg,* d. 14. Decembris. Histor. Tidsskr. V. 430. 14. Decbr.

*4956. JEAN DE SILLIERS meddeler Baron de Bolwiller, at en fransk Adelsmand i svensk Tjeneste (Charles de Mornay) har indledet Forbindelser med Hertuginden af Lothringen; Schwarzburg har nedlagt Kommandoen over den danske Hær, og en Dansk er traadt i hans Sted; en dansk Gesandt er efter Sigende ved Kejserens Hof. — 15. décembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 551—52. 15. Decbr.

*4957. L. DE SCHWENDI tilskriver Prinsen af Oranien bl. a., at han beklager K. af Danmarks vanskelige Forhold særlig for Greven af Schwarzburgs Skyld, samt omtaler K. af Sverigs Forbindelser med Kejseren og Lothringen. — *A Vienne,* le 16. de décembre. (Fransk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I. 209—11. 16. Decbr.

*4958. Overenskomst mellem K. FR II. og DANIEL RANTZOV ang. Krigsfolkets Sold, Mønstring, Proviantering og øvrige Forsyning. — *(Nyborg),* 17. December. (Tydsk.) Anf. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 453—54. 17. Decbr.

*4959. Kardinal GRANVELLA fremsætter for Baron de Bolwiller sine Grunde til ikke at blande sig i Hertuginden af Lothringens Planer mod Danmark; den nye Kejser vil ikke blande sig i Stridighederne i Norden; han omtaler Schwarzburgs Fratræden fra Krigsskuepladsen og »Otho Cromy's« Overtagelse af Kommandoen. — *Bèsancon,* 19. décembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 554—56. 19. Decbr.

*4960. K. FR. II. overdrager til Lensmanden Peder Bilde og Biskoppen Dr. Hans Albretsen at undersøge, om de to Sogne Bjerre og Ørslev, som ere blevne annexerede i Dr. Peder Paladius's Tid, kunne skilles ad, som Beboerne i Bjerre have andraget om. — *Nyborg,* d. 20. December. Ny kirkehist. Saml. V. 447—48. 20. Decbr.

*4961. Skrivelse fra OLUFF MORIISSEN til Fru Birgitte Gjøe, hvori han omtaler en i Aarhus og Randers udbrudt Sygdom, en Sag mellem ham og Holger (Rosenkrands), Længslen efter Fred, samt at han nu skal drage til Kongen; hvis denne taler til ham, veed han vel, hvad han vil svare; forøvrigt forsikrer han hende om sin store Hengivenhed. — *Klausholm,* d. 20. daag December. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 179—83. 20. Decbr.

*4962. Hert. HANS tilskriver K. Fr. II. om det uberettigede Krav, der var stillet af denne til nogle Kirker i Tørning Len om Forstrækning med Guld og Sølv. — 22. December. (Tydsk.) Dansk Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 395—96. 22. Decbr.

*4963. K. FR. II. befaler Erik Rud at begive sig over til Skaane til Kongens danske Ryttere. — *Nyborg,* 23. Decbr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 70; jvfr. S. 100—101. 23. Decbr.

1564.

26 Decbr. *4964. HEINRICH CLASSON meddeler Ritmestrene Heinrich Rauthe og Heinrich Boeisman, at de pommerske Gesandter, som nu ere i Stockholm, og Enkedr. af Danmark have bevæget K. Erik til at indrømme Vaabenstilstand til Pinse 1565; i Mellemtiden ville de pommerske Hertuger og Enkedr. komme til Kalmar og dér forhandle med K. af Sverig om Fredsvilkaarene; det er de tydske Knægtes Optræden, der har bevæget K. af Danmark til at søge om Vaabenstilstand. — *Lofför in Aland,* 26. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 115.

28. Decbr. *4965. K. FR. II. underretter Raadet i Danzig om, at han til næste Foraar, hvis Krigen fortsættes saalænge, vil lukke Øresund for Sejladsen. — *Nyburg,* donnerst. in den h. Christ-Tagen des angehenden 65ten Jahres. (Tydsk.) Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande II, Docum. S. 146—47.

*4966. K. FR. II.'s Befaling til Magistraten i Odense om at sende en af de bedste Bartskjærere i Odense til Kjøbenhavn, for at han kan bruges paa Flaaden. — Uden Datum. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist II, 2. S. 132.

*4967. K. FR. II. befaler Magistraten i Odense at oprejse en Galge paa Torvet for dem, som ikke ville tage Klippinger for fuld Værd. — Uden Datum. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 132.

*4968. M. GEORGIUS BOETIUS's Beretning til Hert. Johan om Kirkernes aarlige Indkomst i Bare Syssel. — (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. IV. 94—103.

*4969. LANDEMODETS Befaling, at Præsterne skulle lade deres Messe-Serk omgjøre til »Röchlin« efter den Form i Kjøbenhavn. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 270.

*4970. Relatio ASSVERI ALLINGÆ, Christophori ducis Wurtemburgici legati, de legatione sua ad reginam Angliæ; scribit, reginam, se a Daniae rege ad matrimonium frustra sollicitatam esse, commemorasse. Forsch. z. Deutschen Gesch. V. 25—55.

1565.

1565.

1. Januar. *4971. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarum, scribit, Danzæum ex Dania in aulam Gallicam proficiscentem paulo ante adventum suum »hac« iter fecisse, ejusque ex aula reditum quotidie »hic« exspectari. — *Lutetiae,* calend. Januarii. Lagueti Epistolæ II. 304—306.

6. Januar. *4972. K. af Danmarks SENDEBUDS Memorial til Dr. Elisabeth, hvori han klager paa Kongens Vegne over, at engelske Undersaatter have plyndret Simon Surbecks Skib og føre Krigsfornødenheder til Sverig, hvorfor Kongen er nødt til at spærre Sundet. — (6. Jan.) (Latin.) Udt. p. Engelsk i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 279.

6. Januar. *4973. HENNEKE RANTZOW t. Nempten erkjender at have modtaget 100 Mk. lybsk af Syvert Rantzow, Amtmd. p. Sønderborg, paa Dr. Dorotheas Vegne som Rente af et Laan til Klostret Arensbök. — *Renssburgh,* trium regum. (Tydsk.) Urkundensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. III, 1. S. 157—58.

post 6. Januar. *4974. Dr. ELISABETHS Svar paa det danske Sendebuds Hverv, hvori hun erklærer, at den danske Konge vil krænke tidligere Traktater mellem Danmark og England, hvis han spærrer Sundet, men lover at ville forbyde sine Undersaatter at føre Krigsfornødenheder til Sverig. — Uden Datum. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 279—80.

1565.

*4975. Kardinal Granvella udtaler for Vicekansleren Seld sin Misbilligelse af den cordiale Maade, paa hvilken den danske Konge omgaas de tydske Oberster; disse indsee nu ogsaa, at Granvella har havt Ret, da han fraraadede dem at indlade sig for stærkt med Kongen. — *Bésancon*, 9. janvier. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 597. 9. Januar.

*4976. K. Fr. II. lover Dr. Elisabeth at ville undersøge den fængslede Thomas Valentines Sag, naar han kommer til Kbhvn.; denne anklages ikke alene for at have ført Varer til Sverig men ogsaa for at have forraadt Kongens Planer til Fjenden. — *Sora*, 10. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 282. 10. Januar.

*4977. Elszebe Krabbe meddeler Fru Karine (Ged), Mogens Krabbes (Enke) t. Vegholm, at de Svenske husere i Varberg Len, advarer hende imod at blive paa hendes Gaard, som let kan angribes over Isen, og beder hende sende sig nogle Smykker til at rede en Datter af Fru Anne Axell Andersens til Brud med. — *Lauholm*, then 10. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 68—70. 10. Januar.

*4978. Moritz v. d. Wisch overdrager til Hert. Adolf af Gottorp al den Ret til Bollingsted Gods, som maatte tilfalde ham og hans Arvinger paa hans Hustru, Anna v. d. Wisch's Vegne efter Cathrine Rantzaus Død. — *Rendesborch*, in den achte dagen der hilligen drier Konnige. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentlichen u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 257—59. 13. Januar.

*4979. Kardinal Granvellas Brev til Baron de Bolwiller, hvori han gjentager sine Beklagelser over, at den gunstige Lejlighed til Angreb paa Danmark er gaaet tabt. — *Bésancon*, 15. janvier. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 603—604. 15. Januar.

*4980. Dr. Elisabeth tilskriver K. Fr. II., at hun vil forbyde sine Undersaatter at føre Krigsfornødenheder til Sverig, og fraraader ham derfor at spærre Sundet. — *Westminster*, (17.) Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 284. 17. Januar.

*4981. Albertus Knapheus (ɔ: Knoppert) opfordrer Dr. Elisabeth til at løslade Henry Billinghausen og gjengive ham hans beslaglagte Gods. — (20. Jan.) (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 286. 20. Januar.

*4982. K. Fr. II.'s Brev til Holger Rosenkranns, Peder Bilde, Herloff Trolle og Stenn Rosensparre, hvori han billiger, at Daniell Rantzous Regiment indlægges i Malmø. — *Frederichsborg*, thend 21. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 454. 21. Januar.

*4983. K. Fr. II. tilskriver Rigets Marsk Hr. Otto Krumpen, at han efter hans Anmodning har udnævnt Hr. Jørgen Lycke til hans Løjtnant, og at han giver ham nogle Raader, som han kan raadføre sig med, hvorimod det er unødvendigt at udnævne Kommissærer, da han ingen fremmed er. — 21. Januar. Histor. Tidsskr. V. 431. 21. Januar.

*4984. Albert Knoppers Brev til Cecil angaaende Sundets Spærring den følgende Sommer og de engelske Undersaatters Særstilling med Hensyn til den fri Sejlads paa Østersøen. — *London*, 29th January. (Latin.) Udt. p. Eng. i Hist. Man. Commission. The manuscripts at Hatfield House I. 316. 29. Januar

*4985. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler det hensigtsmæssige i at faa K. af Spanien og Frankrig til at være med til en Garanti for en Fred imellem Danmark og Sverig. — *Dresden*, 29. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 62. 29. Januar.

*4986. Baron de Bolwiller meddeler Kardinal Granvella Indholdet af et Brev fra Charles de Mornay, hvori denne paa den svenske Konges Vegne søger at indlede 29. Januar.

1565.

nærmere Forbindelse med det lothringske Hus; Hertugindens Sendebud i Ditmarsken opfordrer til saa hurtig som muligt at sætte Foretagendet mod Danmark i Gang. — *Haguenau,* 29. janvier. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 660.

30 Januar. *4987. SILLIERS opfordrer Bolwiller indstændigt til at paatage sig Gesandtskabsrejsen til Spanien for at bevæge Kongen til at understøtte Hertugindens Planer mod Danmark. — 30. janvier 1564. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 668–69.

5. Febr. *4988. (K. FR. II.) forlener Rasmus Stinger med Hvidøre Kro, »efter som hans Hustru Marie Ankers den før ham i Værge havde«. — 5. Februar. Brudst i Friis, Opt. om Gjentofte S. 73.

5. Febr. *4989. Bestalling for Gert v. Merfelt som K. Fr. II.'s Bøssestøber. — 5. Febr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 380.

6. Febr. *4990. K. FR. II. befaler Erik Rud at lade sig bruge til Søs til Foraaret. — *Kjob.,* d. 6. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 70, jvfr. S. 101.

6. Febr. *4991. Baron de BOLWILLER svarer Silliers, at han er villig til, hvis Hertuginden ikke kan finde nogen anden, at paatage sig Gesandtskabsrejsen til Spanien under visse Betingelser. — *Haguenau,* 6. février. (Fransk.) Les pap. d'état du Card. de Granvelle VIII. 681–83.

6. Febr. *4992. D. ULRICUS MORDISIUS, Saxoniæ electoris consiliarius, ad Hubertum Languetum, Lutetiæ agentem, scribit, bellum arctoum adhuc durare, idque ad pacificationes deducere tentare principes Pomeraniæ consensu regum, sed Svecum Lubecenses excludi velle, quod confoederatis duobus regibus Dano et Polono integrum non sit. — *Dresdae,* 6. Februarii. Langueti Epistolæ II. 303—304.

8. Febr. *4993. Hertuginde ANNA SOPHIA af Mecklenburgs Skrivelse til sin Fader, Hert. Albrecht af Preussen, hvori hun skildrer den uheldige Maade, hvorpaa Hert. Adolf af Gottorps Bryllup er blevet fejret. — *Schwerin,* 8. Februar. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Allg. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 219.

8. Febr. *4994. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at udgjøre 50 fuldrustede Karle til den Orlogs Flaade, han agter at udsende til Paaske, og at beskikke tvende forsøgte Borgere til Befalingsmænd over dem. — *Kiøpnehaffn slott,* thend VIII. Februarii. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 78–79

12. Febr. *4995. K. FR. II. giver nogle Jorder paa Stengaden, Mellomgaden og Sudergaden i Helsingør, som tilforn havde ligget til Esrom Kl., til Sognekirken i Helsingør; ligeledes giver han Byens Borgere en Jord paa Sudergaden, som ogsaa havde hørt til Esrom Kl., til at sætte deres Retterthing paa. — *Helsingør,* 12. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 50—51.

16 Febr. *4996. Declaratio ORDINUM PRUSSIÆ in comitiis Lesseniensibus facta, in qua regem Poloniæ hortantur, ut Daniæ regem admoneat, ut liberam per angustias maris vulgo Sundt vocatas navigandi potestatem permittat. — (16. Febr.). Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande II, Docum. S. 147—49 (jvfr. II. 314).

17 Febr. *4997. Kardinal GRANVELLA underretter K. Philip II. af Spanien om, at Hertuginden af Lothringen vil sende en Gesandt til Kongen for at udbede sig hans Hjælp i Foretagendet mod Danmark; Granvella tilraader Kongen at understøtte hende med Penge og meddeler, at K. af Sverig har tilbudt sin Hjælp til Foretagendets Udførelse. — *Bésançon,* à 17. de hebrero. (Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 18–22.

17. Febr. *4998. Baron de BOLWILLER meddeler Kardinal Granvella, at Grev Günther af Schwarzburg samler alle de Ryttere, som have været med ham i Danmark; de siges at

1565.

være meget utilfredse med K. af Danmark paa Grund af den slette Betaling, de have faaet. — *Haguenau,* 17. février. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 23—24.

*4999. Albert Knoppherus tilskriver Cecil, at K. af Danmark har foretaget et heldigt Indfald i Sverig, og beder ham hindre en Friser, Maitland, som paatænker et Overfald paa danske Skibe i britiske Farvande, fra at løbe ind i de engelske Havne. — *Antwerp,* 21. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 103. 21. Febr.

*5000. Hert. Hans tilskriver K. Fr. II. om det udgivne Forbud mod Sejlads gjennem Øresund, der vil skade hans Undersaatter meget. — 22. Febr. (Tydsk.) Dansk Udt i Hist. Tidsk. 4. R. VI. 396—97. 22. Febr.

*5001. Baron de Bolwiller udtaler for Kardinal de Granvella, at Grunden til, at K. af Sverig har tilbudt at hjælpe Hertuginden af Lothringen til Erobringen af Danmark, sikkert er den, at han herved tænker at faa Hertuginden til at anerkjende hans Ret til Sverig. — 22. février. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 32—33. 22. Febr.

*5002. Baron de Bolwiller udvikler atter for Kardinal Granvella Fordelen ved at Hertuginden af Lothringen kommer i Besiddelse af Danmark, og mener, at Raadet i Nederlandene hellere ser hende end den nuværende »l'occupateur« paa Tronen i Danmark. — 22. et 23. février. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 37—40. 22.-23 Febr.

*5003. Fru Agathe Povisk tilskjøder Hr. Jørgen Lykke en Gaard i Vesterbølle. — Sønd. e. s. Mathie Dag i Fasten. Udt. og Brudst. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 34 og S. 100. 25. Febr.

*5004. Baron de Silliers sender Baron de Bolwiller en Kopi af K. af Danmarks Brev til Deventer og andre hollandske Byer, dat. Torsdag efter Jul (28. Decbr.), hvori Sundets Spærring forkyndes, og udtaler, at K. af Spanien dog nu endelig maa faa Øjet op for, hvorledes hans Undersaatter behandles. — 25. février. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 40—41. 25. Febr.

*5005. Thomas Randolph meddeler Cecil bl. a., at der sidste Fredag er ankommet et dansk Sendebud til Edinburg med Anmodning om Tilladelse til at hverve Skotter til den danske Hær. — *Edinburgh,* 27. Feb. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 304—305. 27. Febr.

*5006. Dr. Maria af Skotland besvarer K. Fr. II.'s Klage over, at skotske Kjøbmænd bringe Krigsfornødenheder til de Svenske, og lover at forhandle med sit Raad angaaende Kongens Forslag til at standse Handelen paa Østersøen. — *Edinb.,* 4. March. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 14. 4. Martii.

*5007. Efterretninger fra en Unævnt, i Følge hvilke K. af Danmark skylder Greven af Schwarzburg 160,000 Daler og Georg v. Holl 140,000; den sidste var saa fattig, at han maatte laane 300 Daler for at komme bort fra Danmark. — Nouvelles du IIII. de mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 51. 4. Martii.

*5008. K. Fr. II. takker Daniel Ranzow for de tilsendte 20 Rosennobler i Spillegjæld og Klepperten, samt sender ham Anvisning paa noget Vin. — *Büringen,* d. 9. Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch., IV. Till. S. 39. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 454—55 9. Martii.

*5009. Markgr. Johan af Brandenburgs Skrivelse til K. Fr. II., hvori han gjør Fordring paa Halvdelen af Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, minder om K. Chr. II.'s Gjæld til Kurf. Joachim, og udbeder sig Kongens Mening og Beslutning i disse Sager. — *Wolfenbüttel,* 10. März. (Tydsk.) Udt. i Märkische Forschungen XIII. 367. 10. Martii.

1565.

12. Martii. *5010. FRANCISCI VILHELMI, canonici Lundensis, fundatio donationis bibliothecæ in usum studiosorum, scholasticorum et ministrorum verbi in urbe Hafniensi. — *Hafniæ*, die beati Gregorii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 202—204.

13. Martii. *5011. Kardinal GRANVELLA underretter Baron de Bolwiller om, at K. af Danmark har klaget i England over, at Englænderne under Skin af Handel paa Narva føre Krigsfornødenheder til Fjenden; den samme Klage fører han mod Hollænderne og forsvarer dermed Sundets Spærring. — *Besançon*, 13. mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 64

14. Martii. *5012. K. FR. II.'s Befaling til Magistraten i Odense om at tilføre Krigsfolket i Halmstad 20 Læster Øl, 10 Læster Brød og 300 Td. Havre. — 14. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 134.

15. Martii. *5013. Hert. ADOLF af Slesvig Holsten befaler Magistraten i Slesvig at gjenopbygge, hvad de have nedbrudt af Helligaands Kirken i Slesvig for dermed at bygge en Galge udenfor Byporten. — *Gottorff*, d. 15. Martii. (Tydsk.) Schröder, Gesch. d. Stadt Schleswig, Beil. S. 9—10.

15. Martii. *5014. GUDME HERREDSTHINGS Vidne, at Jacopb Walckendorff t. Gloruppe beskyldte Bertell Deghen i Reynghe for at være Aarsag til Præsten Hr. Tordtzs Død i Reynghe. — Torsd. n. e. søndag Reminiscere. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 553—54.

17. Martii. *5015. Baron de SILLIERS udtaler paa ny for Baron de Bolwiller Betydningen af Sundets Spærring og tilraader at bringe Greven af Egmont til at interessere sig for Hertugindens Sager; Peder Oxe vil om kort Tid blive sendt til Bolwiller for at underrette denne om, hvad han har udført. — 17. mars. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 66—67.

18. Martii. *5016. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler Rygter om hemmelige Praktiker imod Kongen fra Sverigs og Lothringens Side, for hvilke Peder Oxe og Vilhelm v. Grumbach skulle være meget ivrige. — *Dresden*, d. 18. März. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 36—37.

22. Martii. *5017. Kardinal GRANVELLA udvikler paa ny for Baron de Bolwiller de Grunde, hvorfor han ikke bør blande sig i Forhandlingerne mellem Hertuginden af Lothringen og K. Philip II., men lover hemmeligt at drive Sagen frem. — *Scey*, 22. mars. Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 76.

26. Martii. *5018. HENNEKE RANTZOW t. Nempten kvitterer Amtmanden i Arensbök paa Dr. Sophies Vegne for Tilbagebetalingen af et Laan, givet til Klostret Arensbök. — Mont. n. Oculi, welcher ist die 26. Martii. Urkundensamml. d. Schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. III, 1 S. 158.

30. Martii. *5019. K. FR. II. takker Kansleren Johan Friis, fordi han har laant ham 3000 Dlr.; af dem, han mindst har ventet Hjælp af, har han faaet den, men ikke af dem, han stolede mest paa. — *Lundegaard*, 30. Martii. Hist. Tidsskr. IV. 668—69, V. 425.

31. Martii. *5020. K. FR. II. befaler Erik Rosenkrands at sende Folk og Proviant til Herluf Skave i Trondhjems Len, hvori Svenskerne paa ny have gjort Indfald. — *Lundegaard*, 31. Marts. Udt. i Norske Mag. I. 473. Befalingen gjentoges 26. April.

31. Martii. *5021. ZACHARIAS GLEISSENBERGERS Udsagn for Raadet i Lübeck om Forholdene i Sverig under Krigen med Danmark. — *Lubeck*, denn letzten Martii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 711—18.

4. Aprilis. *5022. Baron de BOLWILLER skriver til Kardinal Granvella, at 8 Skibe ladede med Svovl og Salpeter og bestemte til Sverig holdes indespærrede i Stralsund af den danske

1565.

og lybske Flaade; de Svenske have ikke tilstrækkelig Krudt; Sundets Spærring, sige de Danske, er det eneste Middel til at underkue Sverig, da man derved kan hindre Tilførsel af Salt. — *D'Agnauw*, ce IIII. en avril. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 117.

*5023. K. ERIK XIV.'s aabne Brev til Sverigs Adel om Rostjenesten. (I Indledningen advares mod den danske Konges Planer.) — *Stocholm*, then 5. Aprilis. (Svensk.) Tegel, Erik XIV.'s Hist. S. 149—57 5. Aprilis.

*5024. Dr. MARIA af Skotlands Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun beklager, at der kun kan hverves faa Tropper til ham, da Skotterne paa denne Tid af Aaret gaa til Frankrig. — *Stirling*, 5. April. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 14. Brevet er paategnet: »Reginæ Scotiæ literæ amarissimæ«. 5. Aprilis.

*5025. Qvittering fra Rentemester JACOB BECK t. Førslev til Elias Eisenberg for aflagt Regnskab for 50 tydske Dalere og 146 Mark danske Klippinge, anvendte paa en Sendelse til Omslaget i Rendsburg. — *Kjøbenhavn*, d. 6. Aprilis. Saml. til Fyens Hist. og Topogr. III. 275. 6. Aprilis.

*5026. Kardinal GRANVELLA udtaler for Baron de Bolwiller, at Greven af Egmont egner sig til at føre Hertuginden af Lothringens Sag for K. Philip II.; i Nederlandene er der stor Forbitrelse mod Danmark, og Hertuginden af Parma har skrevet et meget skarpt Brev til K. Frederik. — *Orchamps*, 6. avril. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IV. 119—20. 6. Aprilis.

*5027. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han beder ham give nøje Agt paa de Forhandlinger om Fred, som hans Moder (Enkedr. Dorothea) har begyndt med Sverig uden hans Vidende. — *Dresden*, 7. April. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 54. 7. Aprilis.

*5028. Meddelelser fra en UNÆVNT, i Følge hvilke 2 Kornetter tydske Ryttere i svensk Tjeneste have begjæret Lejde af K. af Danmark for at drage gjennem hans Land, thi K. Erik har villet tvinge dem til at sværge hellere at dø end at overgive sig; saa vel Lübecks som Danmarks Flaader ere snart udrustede. — Nouvelles du 11. d'avril. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 88—89. 11. Aprilis.

2297. Originalen, paa Dansk, i Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 89—90. 13. Aprilis.

2298. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 90. 13. Aprilis.

*5029. K. FR. II. giver en Del Adelsmænd, som vare gaaede i Borgen for Kongen til Daniel Rantzov og hans Høvedsmænd for 100,000 Daler, Skadesløsbrev. — *Lund*, 14. April. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 455. 14. Aprilis.

*5030. Kardinal GRANVELLA udtaler for Baron de Bolwiller, at hvis K. Fr. II. bliver ved at spærre Sundet for Hollænderne, vil Hertuginden af Parma kunne bevæge Nederlandene til at handle efter hendes Vilje. — *Moutier-Haute Pierre*, 14. avril. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 142. 14. Aprilis.

*5031. Litteræ JOANNIS GREGORII, pastoris Scorpensis, M. Nicolao Caspari, episcopo Fionensi, scriptæ de diacono in Scorpe (ɔ: Skaarup), qui assidens esse non debeat. — *Suenburgia*, quinta feria Pentecostes. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 84—86. 26. Aprilis.

*5032. Greve PEER BRAHE tilskriver Jören Pedherson, at han sender to Fanger, som ere undvegne fra Bahus. — *Feltlägret för Elffzborgh*, then 29. April. Handl. rör. Skand. Hist. IV. 48—49. 29. Aprilis.

*5033. HUBERTUS LANGUETUS ad D. Ulrichum Mordisium, Saxoniæ electoris consiliarium, scribit se existimare, si bellum Danicum compositum esset et regina Scotiæ c. Aprili.

1565.

regi Daniæ vel fratri ejus Joanni peteretur, id fortasse successu non cariturum esse. — Sine die et loco. Langueti Epistolæ II. 309—15.

1. Maji. *5034. CHRISTOPHER MUNDT tilskriver Wm. Cecil bl. a., at de Danske nu forgjæves søge Fred, fordi de ville have Lübeckerne medoptagne, og at Hert. af Lothringen agter at gjøre sine Rettigheder til Danmark gjældende. — *Strasburg*, 1. May. (Latin.) Eng. Overs. i Histor. Man. Commission The man. at Hatfield House I. 320—21.

2 Maji. *5035. (K. FR. II.) befaler Sten Bille at tage Klostret i Herrewad fra Abbeden Laurits og under sin Beskyttelse paa Grund af det ugudelige Levnet, der førtes dèr. — 2. Mai. Brudst. i Cawallin, Lunds Stifts Herdaminne III 209.

3 Maji. *5036. SIGISMUND AUGUST, K. af Polen, tilskriver Fyrst Radziwill, at han vel intet har at invende mod sin Søsters Giftermaal med K. af Danmarks Broder Magnus, men dog nok ønsker at vide, hvorhen han vil føre hende. — *Petrikau*, 3. Mai. (Latin.) Brudst. i tydsk Overs. hos Th. Schiemann, Characterköpfe und Sittenbilder a. d. balt. Gesch. des 16. Jahrh. S. 86.

4 Maji. *5037. Dr. MARIA af Skotland meddeler K. Fr. II., at Capt. James Culen vil rejse til Danmark for at tilbyde sig som Hverver af Lejetropper, da Kongens Agent Firmin hverken kjender Folk eller Hververpladser. — *Strivilling*, 4. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 14.

5. Maji. *5038. Dr. ELISABETH af Englands Anbefalingsskrivelse til K. Fr. II. for 4 engelske Skibe til Danzig. — *Westm.*, 5. May. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 23.

6 Maji. *5039. K. FR. II.'s Kvittering til Henrik Mogensen, Tolder i Helsingør, og Frederik Leiel og David Hansen, Toldskrivere smstds., for deres Regnskab over, hvad de fra 4. Januar til 31. Decbr. 1564 have oppebaaret af Skibe, der ere farede gjennem Øresund. — *Helsingborg*, 6. Mai. Hist. Tidsskr. V. 463—65.

6. Maji. *5040. Prins VILHELM af Nassau-Oranien underretter Hert. af Parma om de Hindringer, K. af Danmark lægger i Vejen for de Skibe, der passere Sundet saa vel vestpaa som østpaa, hvilket har bevirket en Stigning af Kornpriserne. — *Utrecht*, le VI. jour de may. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne II. 90—91.

7. Maji. *5041. Kardinal GRANVELLA tilskriver Baron de Bolwiller, at man i Flandern antager, at K. af Danmark vil vedblive med Spærringen af Sundet; han paaviser den store Fordel, som dette vil have for Hertuginden af Lothringens Planer, idet Hollænderne da ville være mere tilbøjelige til at følge Statholderindens Politik. — *Bèsançon*, 7. may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 175.

8. Maji. *5042. AXELL GYLDENNSTERNN beder indtrængende sin Broder Peder Gyldennsternn t. Tym undskylde, at han er bleven her saa længe af Frygt for ellers at falde i Hænderne paa de Svenske eller paa Herremænd, der ikke have faaet deres Sold af den danske Konge. — *Bremen*, d. 8. dag Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 448—50.

10. Maji. *5043. MARGRETHE af Parma tilskriver Prins Vilhelm af Nassau-Oranien om den ved K. af Danmarks Spærring af Sundet indtraadte Stigning af Kornpriserne. — *Bruxelles*, le X. jour de may. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne II. 92—94.

12. Maji. *5044. K. FR. II. pantsætter Beg Sogn i Sonderlyng Herred til Crestiern Munck for 160 Joachimsdalere. — *Kiøbennhaffuin slott*, then XII. dag Maye. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 26.

12. Maji. *5045. ERICH ROSENKRANTZ t. Walsø, Hovedsmd. p. Bergenhus, JORGEN DAA t. Danstedt, Befalingsmd. over Wtstein Kl., JENS PEDERSON t. Bro, m. fl., udstæde Vidisse

1565.

af K. Fr. II.'s aabne Brev af 5. Maj 1564 om Cathedraticum til Stavangers Domkirke. — *Stauanggir,* d. 12. dag Maji. Diplomatar. Norveg. VI. 829.

*5046. Prins Vilhelm af Nassau-Oranien forestiller Hertuginden af Parma, at der er to Maader at raade Bod paa Sundtoldspærringen med; den ene er ved Vaabenmagt. hvilket har sine store Misligheder, den anden er ved et Gesandtskab at formaa K. af Danmark til at lade Skibene fra Øst og de ballastede Skibe fra Vest passere; en dansk Gesandt til Spanien er rejst igjennem. — *Amstelredam,* le XII. jour de may. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne II. 94—97. 12. Maji.

*5047. Grev Ludvig af Ebersteins Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler Rygter om Vilhelm af Grumbachs paatænkte Deltagelse i Krigen mellem Danmark og Sverig og Angreb paa Holsten og Lübeck. — *Neugarten,* 12. Mai. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Arch. f. d. sächs. Gesch. V. 37. 12. Maji.

*5048. K. Fr. II. befaler Axell Wiffert og Jørgen Marsuin at sørge for Nattelejer i deres Len til Daniell Rantzous Knægte. — *Kiøpenhaffn,* 16. Maji. Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. I. 455—56. 16. Maji.

*5049. Efterretninger fra en Unævnt, i Følge hvilke K. af Sverig søger at drage Ditmarskerne over paa sit Parti; baade Sverig og Danmark ere i fuld Udrustning, men Hovedstyrken vil dog bestaa af deres egne indfødte Tropper. Sundet holdes stadig spærret. fordi de Danske mene, at det er det sikreste Middel til at tvinge Sverig til Fred. — XVI., XVII., XVIII. et XX. en may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 188—89. 16.-20. Maji.

*5050. K. Fr. II. klager til Dr. Elisabeth over en engelsk Skipper, John Rubbin, der om Natten lettede Anker fra sin Station ved Helsingør og sejlede til Sverig. — *Copenhagen,* 18. May. (Latin). Udt. p. Eng. i State Papers. For Ser. 1564—65 S. 367. 18. Maji.

*5051. Kardinal Granvella udvikler paa ny for Baron de Bolwiller sin Stilling til Hertuginden af Lothringens Planer mod Danmark og fremhæver atter Betydningen af Sundets Spærring. — *Bésancon,* 18. may. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 195. 18. Maji.

*5052. K. Fr. II. forhøjer Erich Rud til Fuglsangs Pant i Vaargaard med 3000 Joachimsdaler, som Rud har laant Kongen. — *Kjøb.,* d. 19. Maj. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 70. 19. Maji.

*5053. Bgm. og Raad i Odense kundgjøre, at de efter Kongens Befaling have udgjort 50 rustede Karle til hans Tjeneste og betroet Befalingen over dem til deres Medborgere Thomis v. Pomern og Henning vam Hus. — *Otthensze,* lørd. f. sønd. Cantate. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 79. 19. Maji.

*5054. Dr. Elisabeth tilbyder K. Erik XIV. sin Mægling i Striden med K. af Danmark. — *Westminster,* 19. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 367 og i Macray, Report Nr. 1. S. 47. 19. Maji.

*5055. Morillon klager til Kardinal Granvella over de høje Kornpriser og meddeler, at de hollandske Gesandter ere vendte tilbage fra Danmark uden Resultat tillige med en dansk Gesandt, hvem Grev Egmont har truet med, at man vilde tvinge Kongen til at aabne Sundet. Hert. af Oranien synes derimod at billige Kongens Optræden. — *Bruxelles,* 21. et 22. mai. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 219. 21.-22 Maji

1565.

22. Maji. *5056. K. FR. II. tilskriver Margrethe Wrne, Abbedisse i Maribo Kl., at hun skal formaa Klosterjomfruerne til at vise hende Lydighed og føre et tugtigt Levned, da de ellers ville blive straffede. — *Haffnia,* 22. Maji. Ny kirkehist. Saml. II. 763—64. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 170—71.

22. Maji. *5057. K. FR. II.'s Skadesløsbrev til flere Adelsmænd, fordi de ere gaaet i Borgen for Kongen til Ritmester Josva v. Qvalen og hans Ryttere for 22,524 Daler 10 Sk. 1 Hvid lybsk. — *(Kjøbenhavn)*, 22. Maj. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 456.

22. Maji. *5058. Hert. JOHAN og ADOLF af Slesvig bevidne, at Klostret i Pretz har forbeholdt sig sin Ret til den af Christopher v. Tinen solgte Del af Lancker-Sehe. — *Schleswigk,* d. 22. May. (Tydsk.) Michelsen, Urkundensamml. I. 369—70.

22. Maji. *5059. Hert. MARGRETHE af Parma meddeler Prins Vilhelm af Nassau-Oranien, at Raadet efter at have modtaget Klager fra Deputerede fra Hollands Stater over Sundtoldspærringen, har besluttet at sende de Boxtel som Gesandt til K. af Danmark i den Anledning. — *Bruxelles,* le XXII. jour de may. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne II. 102—103.

23. Maji. 2308. Melchior, Efterr. om Herlufsholm, paa ny udgivet af Leth S. 35—37.

25. Maji. *5060. Staldmesteren BORDEY meddeler Kardinal Granvella, at en dansk Gesandt for 14 Dage siden er rejst gjennem Bryssel til Frankrig, og beretter om et heftigt Optrin mellem ham og Greven af Egmont; igaar gik det Rygte, at Sundet atter var aabnet, hvorover der blev almindelig Glæde. — *Bruxelles,* 25. mai. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 222—23.

26. Maji. *5061. Kaldsbrev fra REKTOR og PROFESSORER ved KBHVNS. UNIV. for Hans Rasmussen som Sognepræst for Gladsaxe og Herløffue Sogne i Sokkelunds Herred; det paalægges ham aarlig at svare en vis Afgift til Universitetet. — *Kiobnehaffnn,* 26. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 205—206.

26. Maji. *5062. Conventio PROFESSORUM UNIVERSITATIS HAFNIENSIS de distributione annonæ, a Christiano III. rege salarii augendi causa anno 1555 iis attributæ. — Die 26. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 204—205.

1. Junii. *5063. PEDER SKRAM, Ridder, anmoder K. Fr. II. om at hjælpe en fattig Kvinde ved Navn Jehanne Benttz, hvis Søn blev myrdet i Vinter, til Rette. — *Laholm,* thend 1. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 72—73.

2. Junii. *5064. Den spanske Gesandt i Wien, CHANTOMAY, meddeler Kardinal Granvella, at Kejseren ikke billiger Hertuginden af Lothringens hemmelige Praktiker mod Danmark, som han anser for uudførlige. — *Vienne,* 2. juin. Udt. i Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 247.

3. Junii. *5065. LIZSBETH WRNE t. Klinstrup lover M. Niels Jesperssen, Superint. o. Fyns Stift, at udrede 3 Øre Rente Byg til Svenborg Skole, imod at Lobedegnen Mickell Claussen i Schorpe maa undervise hendes Børn indtil førstk. Paaske. — *Otthensze,* Sønd. Exaudi. Saml. t. Fyens Hist. IX. 16—17.

3 Junii. *5066. THOMAS SMITH meddeler Cecil bl. a., at en dansk Gesandt til K. af Spanien for nylig har opholdt sig ved det franske Hof i Bayonne. — 3. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 356.

4. Junii. *5067. MICHEL SCRIFFUER, forhen Bgm. i Kbhvn., beretter Peder Oxe om de ulykkelige Forhold i Danmark m. m. — *Lubeck,* thenn 4. Junii. Vidensk. Selsk Skr. 5. R. Hist. phil. Afd. IV. 404—405.

1565.

*5068. Friderich v. Kanizs meddeler sin Herre, Hert. Albrecht af Preussen, at Markgr. Johan af Brandenburg er fremkommen med Arvefordringer paa Holsten og med Krav til K. af Danmark paa Betaling af en af K. Chr. II. paadragen Gjæld; da Markgreven imidlertid vil lade sig nøje med en aarlig Pension, tilraader han Hertugen at aabne hemmelige Forhandlinger med Kongen. — *Bei Hirschberg inn dem warmen Bade*, d. 5. Juni. (Tydsk.) Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 223—28. Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 94—98. 5. Junii.

*5069. K. Fr. II. stadfæster Universitetets Ret til en vis Andel af Kirketienderne i Sjællands og Skaanes Stifter. — *Frederichsborg*, thend 6. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 206—207. 6. Junii.

*5070. Herloff Trolle fortæller sin Hustru Fru Birgitte, at han har kæmpet mod de Svenske og er bleven saaret i Arm og Laar, dog ikke betydeligt. — *Kongl. Majestæts Admiralskib Jægermesteren*, Onsd. d. 6. Juni. Becker, Herluf Trolle og Birgitte Gøie S. 34—35. I en Efterskrift af »Torsdagen den 7. Maii« (ɔ: 7. Juni) skriver Herl. Trolle, at han er kommen for Dragør og næste Dag drager til Kjøbenhavn. 6. Junii.

*5071. Lauge Brade, Peder Bilde, Daniel Rantzov og Sten Rosensparre meddele K. Fr. II., at Hæren er kommen til Halmstad og vil afmarschere om et Par Dage, naar Proviantforholdene og Forhandlingerne med Georg v. Holls Regiment om Solden ere bragte i Orden. — *Im Feltlager vor Helmstedt*, 7. Juni. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 456—58. 7. Junii.

*5072. Peder Billde og Sthenn Rossenspare t. Skarolt tilskrive Hr. Maaens Gyldenstjerne i Anledning af hans Meddelelse om Axssel Clauessens Søn Claues (Rosenkrans') Død og underretter ham om Forholdene i Felten. — *Nygedal ved Halmstæd*, thenn VII. dag Junii. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 288—90. 7. Junii.

*5073. Efterretninger fra Madrid, i Følge hvilke en dansk Gesandt er ankommen dér med 7 Heste. — *De Madrid*, du VII. de juing. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 253. 7. Junii.

*5074. Baron de Bolwiller beder Kardinal Granvella om at understøtte Hertuginden af Lothringen og udtaler, at det danske Gesandtskab hos K. Philip II. skal undskylde Sundets Spærring; han ønsker, at denne maa vedblive, da den begunstiger Hertugindens Planer. — *Haguenau*, 8. juin. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 259—60. 8. Junii.

*5075. Kardinal Granvella tilskriver Baron de Bolwiller om Greven af Egmonts Optræden imod den danske Gesandt; K. af Danmark skal paa Opfordring af Lübeck have aabnet Sundet, og Kornpriserne ere da atter begyndte at dale. — *Baudoncourt*, 8. juin. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 255. 8. Junii.

*5076. K. Fr. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl. om et Mageskifte mellem Klostret og Erik Rud t. Fogelsang af 2 Møller. — D. 13. Juni. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 171—72. 13. Junii.

*5077. Daniel Rantzow, Oberst, minder K. Fr. II. om, at han har lovet at hjælpe ham til et Gods i Holsten, og meddeler, at han nu har Penge til at indløse Godset Oldenhorne. — *Im veltlager vor Warburg*, d. 13. Juni. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 458—59. 13. Junii.

*5078. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten opfordrer Statholder Heinrich Rantzauw til at yde Hjælp mod de Krigsfolk, Peder Oxe vil samle. — 14. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 2. 14. Junii.

54*

1565.

16. Junii. *5079. K. FR. II. tilskriver Daniell Rantzow og Krigskommissærerne om de Foranstaltninger, han har truffet til at skaffe Hæren Proviant paa dens Marsch til Elfsborg. — *Haffnie,* 16. die Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 459—61.

16. Junii. *5080. K. FR. II. lover Daniel Rantzow, at han vil forhandle med Hanss Blume om Indløsningen af Godset Woldenhorn. — 16. Juni. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 461—62.

16. Junii. *5081. K. FR. II. forespørger Hanns Blume, om han er villig til at aftræde sit Pant i Godset Oldenhorn. — 16. Juni. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 462.

21. Junii. *5082. K. FR. II. tilskriver Daniell Rantzow og Krigskommissærerne, at der er afsendt Proviant til Elfsborg og Bahus til Hæren, at Jens Vlffstand skal sørge for Ammunition til Tøjmesteren Nielss Vlffstand, og at der vil blive sendt Penge til Knægtene. — *Krogenn,* 21. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 462—64.

22. Junii. *5083. WILLIAM PHAYRE meddeler Cecil bl. a., at en dansk Gesandt er ankommet til Madrid for at bede Kongen forbyde sine Undersaatter i Nederlandene at bringe Hjælp til Sverig. — *Madrid,* 22. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 397.

23. Junii. *5084. Kong ERIK XIV. af Sverig underretter sine Raader Hr. Gabriell Christerszon og Hr. Jörn Finke t. Lindöö om sine Bestræbelser hos K. Fr. af Danmark for at faa dem udløste af deres Fangenskab. — *Stáckholm,* 23. Junii. (Svensk.) Loenbom, Histor. Märkwärdigheter I. 85—88.

26. Junii. *5085. DANIELL RANTZOW og KRIGSKOMMISSÆRERNE tilskrive K. Fr. II. om Svenskernes stærke Stilling og om Mangelen paa Proviant, som umuliggjør et Angreb paa Fjenden. — *Guldborge ennge for Elffsborg,* thennd XXVI. dag Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 464—67.

26. Junii. *5086. THOMAS SMITHS Optegnelse, at han d. 26. Juni i Bayonne har været i Selskab med den danske Gesandt Georg Lucke, der var paa Tilbagerejsen fra K. af Spanien, af hvem han havde faaet en gylden Kjæde, 800 Kroner værd. — (26. june.) (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 400.

26. Junii. *5087. Grev R. LEYCESTER underretter Grev (Günther) af Schwarzburg om, at den af ham til Fange tagne engelske Adelsmand Preston er af en fattig Slægt, der paa ingen Maade kan udrede den fordrede Løsesum af 2000 Daler. — *De Londres,* le XXVI. de juing. (Fransk.) Anz. f. Kunde d. deutsch. Vorzeit, N. F. XX. 89—90.

28. Junii. *5088. HERLUF SKAVE beretter K. Fr. II. om Forholdene i Trondhjems Len, Krigsfolkets Misfornøjelse med Klippingsmønten m. m. — *Kongsgaarden i Throndhjem,* 28. Juni. Udt. i Norske Mag. I. 473—74.

28. Junii. *5089. Baron de BOLWILLER meddeler Kardinal Granvella, at Svenskerne have befriet de 8 Skibe, som vare indespærrede i Stralsund, og jaget den lybske Flaade lige til Kjøbenhavn, hvor den forgjæves søgte Hjælp hos de Danske. — *Haguenau,* 28. juin. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 375—76

29. Junii. *5090. DANIELL RANTZOW og KRIGSKOMMISSÆRERNE tilskrive K. Fr. II., at Hennicke Thornows Ryttere nu paa ny have lovet at gjøre Tjeneste, og at Hæren endnu ligger stille af Mangel paa Proviant, saa at man har maattet laane 14 Læster Brød af Jenns Holgerssen paa Bahus. — *(Guldborg) enge,* thend XXIX. dag Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 467—70.

1565.

*5091. ANNTHONIS BRYSKE tilskriver Fru Sitzelle, Knudt Gyllennstiernis Efterl. t. Liungbygord, at han gjerne vil modtage hendes Søn Axell Gyllennstiernne. — *Lanngeszøø*, sønnd. n. e. s. Hanses dag medsomer. Danske Mag. 4. R. V. 351 1. Julii.

*5092. Hert. ALBRECHT af Preussens Instrux for sin Sekretær Baltasar Gansz paa hans Sendelse til K. af Danmark, hvem han skal opfordre til at søge mindeligt Forlig med Markgr. Johan af Brandenburg med Hensyn til dennes Krav paa Holsten og paa Betalingen af hans Tilgodehavende, da der ellers er Fare for, at Markgreven skal forbinde sig med hans Fjender Lothringen og Sverig. — *Konigspergk*, d. 1. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 99—101. Brudstykk. og Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 228—31. 1. Julii.

*5093. K. FR. II. tilskriver Daniell Rantzow om sine Foranstaltninger til at skaffe Hæren Proviant. — *Kiøpenhaffn*, 2. Julii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I 470—71. 2. Julii.

*5094. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved han efter egen Begjæring forløver Hr. Eiler Hardenberg som Rigshofmester paa Grund af Alderdomssvaghed og tillader ham at blive hjemme fra Herredagene, uden naar menige Adel og Ridderskab forskrives. — *Hafniæ*, Julii die 3. Hist. Tidsskr. V. 419. 3. Julii.

*5095. K. FR. II. erklærer, at Anders Perssøn, Bgm. i Bergen, har været for Kongen for at faa sin Strid om et Bolværk med de tydske Kjøbmænd afgjort, men at Sagen blev opsat. — *Kjøbenhavn*, 23. Juli. Udt. i Norske Mag. I. 474. 3. Julii.

*5096. Rentemester JACOB BECK t. Førslev kvitterer Elias Eisenberg for aflagt Regnskab for 125 Daler, som han havde modtaget i Anledning af en Sendelse til Holsten. — *Kjøbenhavn*, d. 3. Julii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 275. 3. Julii.

*5097. K. FR. II. opfordrer Daniell Rantzow og Krigskommissærerne til at forhandle med Ritmester Brobergh om Sold til hans Ryttere, m. m. — *Kiopnehaffnn*, 4. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 471—73. 4. Julii.

*5098. K. FR. II. tilskriver Markgr. Johan af Brandenburg, at Grunden til at han ikke har besvaret dennes Skrivelse er den, at Rigsraadet endnu ikke har holdt Møde, og at de andre Hertuger af Slesvig og Holsten ikke saa hurtig kunne blive samlede. — (5. Juli.) (Tydsk.) Udt. i Märkische Forschungen XIII. 373. 5. Julii.

*5099. Kardinal GRANVELLA tilskriver Baron de Bolwiller, at Hertuginden af Lothringen har opgivet sine Praktiker i det mindste i dette Aar; han antager, at Krigen mellem Danmark og Sverig snart vil være endt, og mener, at Lübeck ikke har haft stor Fordel af Forbundet med Danmark. — *Baudoncourt*, 5. juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX 379. 5. Julii.

*5100. DANIEL RANTZOV og KRIGSKOMMISSÆRERNE meddele K. Fr. II., at de have afslaaet Jens Ulfstands Anmodning om at maatte drage til Kongen, og at de have indlagt en Fænnike Knægte under Timme Abildgaard paa Bahus Slot. — *(Feltlejren paa Guldborg Enge)*, 6. Juli. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 473. 6. Julii.

*5101. Det SVENSKE RIGSRAADS Forslag til K. Erik XIV. ang. de Fredsvilkaar, som skulle stilles Danmark (Afstaaelse af Bleking, Jemteland og Herjedalen, Bohus Len, Viken, Nord- og Syd-Halland etc.) — 8. Juli. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från riksarch. IV. 58. 8. Julii.

*5102. K. ERIK XIV. af Sverigs Svarskrivelse til K. Fr. II., hvori han tilkjendegiver sin Tilbøjelighed til at slutte Fred. — *Arboga*, then 10. Julii. (Svensk.) Tegel, Erik XIV.'s Hist. S. 179—83. 10. Julii.

1565.

10. Julii. *5103. Kardinal GRANVELLA beder Baron de Bolwiller om at ophidse K. Philip II. mod Danmark, naar den fra K. af Danmark afsendte Adelsmand er rejst fra Bryssel. — *Baudoncourt,* le 10. de juillet. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 391—92.

12. Julii. *5104. K. FR. II.'s Brev til Erik Rud, hvori han beklager hans Broder Ottes Tilfangetagelse i Slaget under Bornholm og befaler ham at indtræde i Broderens Plads og forblive under Bornholm, indtil han maa vige for Overmagten. — *Frederiksborg,* d. 12. Juli. Vedel Simonsen, Ruderne II. 71.

12. Julii. *5105. K. FR. II.'s aabne Brev, at han har beskikket Erik Rud t. Fuglsang til Admiral over Flaaden. — *Kjøb.,* d. 12. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 71.

12. Julii. *5106. Udkast til Fredstraktat mellem Danmark og Sverig. — *Arboga,* then 12. Julii. (Svensk.) Tegel, Erik XIV.'s Hist. S. 184—97.

12. Julii. *5107. DANIEL RANTZOV og KRIGSKOMMISSÆRERNE tilskrive K. Fr. II., at Soldaterne ikke ville modtage Klippinge i Betaling og at Hæren endnu ligger paa Gulberg Enge. — *Im veldlager vf der Goldwiese,* 12. Juli. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 473—74.

14. Julii. *5108. K. FR. II.'s Skrivelse til Markgr. Johan af Brandenburg, hvori han imødegaar dennes Krav paa Holsten og Slesvig og paa Betaling af en af K. Chr. II. paadragen Gjæld og i hvert Tilfælde beder ham opsætte Sagen til Krigens Slutning. — Uden Datum. (Tydsk.) Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 234—37, jvfr. S. 240. Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 107—110.

14. Julii. *5109. K. ERIK XIV.'s Instrux for Iffver Månsson som øverste Feltherre i Carolus de Mornai's Sted over Hæren i Østergøtland mod de Danske. — 14. Julii. (Svensk.) Adlersparre, Histor. Samlingar II. 37—42.

17. Julii. *5110. K. FR. II. befaler Erik Rud at forelæse for Skibshøvedsmændene et Brev, som Kongen har tilskrevet dem i Anledning af, at nogle af dem under den sidste Kamp ikke have »holdet dennem, som dennem burde«. — *Kjøb.,* d. 17. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 71—72.

19. Julii. *5111. K. FR. II. tilskriver Daniell Rantzow og Krigskommissærerne, at han har beordret Proviant afsendt til Bahus, og befaler dem at søge Fjenden. — *Haffnie,* 19. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 474—76.

20 Julii. *5112. Kejser MAXIMILIAN II.'s Instrux for sin Hofraad Phil. Zolten paa hans Sendelse til Kurf. August af Sachsen, hvem han skal meddele de Skridt, som Kejseren »zu des Königs zu Dennemarckh auch seiner des Churf. Liebden einsehen« vil gjøre imod Sverigs Bestræbelser for at faa Herredømmet paa Østersøen. — *Wien,* 20. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 48—49.

21. Julii. *5113. DANIEL RANZOV, PEDER BILDE og PEDER GYLDENSTJERNE minde K. Fr. II. om, at Josva v. Qualens Ryttere skulle have de 22,000 Daler til Mikkelsdag i Lübeck, for hvilke de og flere andre Adelsmænd ere gaaede i Borgen. — *Im veldlager vf der Goltwiese,* 21. Juli. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. I. 476.

21. Julii. *5114. PEDER BYLLDE og STHENN ROSSENNSPAR tilskrive Hr. Mogens Gyldennstiernne om Søslaget under Bornholm og om Forholdene i Hæren. — *Konny. Matts. feltt leyer paa Guldborig ennge,* then 21. dag Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 718—27.

23. Julii. *5115. K. FR. II.'s Svar til Hert. af Preussens Afsending Baltasar Gansz, hvori Grunden til Opsættelsen af Svaret paa Markgrev Johan af Brandenburgs Fordringer angives at være, at der først maa forhandles med de andre Hertuger af Holsten; forøvrigt har

1565.

Kongen i en Skrivelse til Markgreven fremsat sine Indvendinger. — *Kopenhagenn*, d. 23. Julii. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 111—12. Brudstykk. og Udt. i Allg. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 233—34.

*5116. Daniel Ranntzows og Krigskommissærernes Brev til K. Fr. II., hvori de fremstille Grundene til, at de ikke have kunnet angribe Fjenden. — *In kon. veldlager vf der Goltwiese*, d. 24. Julii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 476—81. 24. Julii.

*5117. Kurf. August af Sachsen befaler Høvedsmanden i Wittenberg Kredsen, Hans v. Kemnitz, og Fogeden i Wittenberg i Anledning af nogle ved det derværende Universitet paa Grund af nogle Spotterier opstaaede Stridigheder imellem Studenter af den holstenske og slesvigske Nation, at forvise Hovedmændene Hennig v. Rantzau og Johann v. Marenholtz fra Universitetet. — 24. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. VIII. 425. 24. Julii.

*5118. K. Fr. II.'s Skadesløsbrev til flere af Kongens Mænd og Tjenere, fordi de ere gaaede i Borgen for ham til Ritmester J. v. Qvalen for 45,058 Daler 20 Sk. 2 Alb. lybsk. — S. Jacobi ap. Dag. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 456. 25. Julii.

*5119. K. Fr. II. tilskriver Brødrene Ulfstand, at han ikke kan blande sig i Sagen mellem dem og Simon Raffn, som har bortført deres Søster Anne Ulfstand, men tilraader Forlig. — *Frederiksborg*, d. 26. Juli. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 162—63. 26. Julii.

*5120. K. Fr. II. befaler Admiral Erik Rud at begive sig med Flaaden i Øster- og Vestersøen. — *Kjøb.*, d. 30. Juli. Udt i Vedel Simonsen, Ruderne II. 72. 30. Julii.

*5121. Magnus Güldenstern t. Stiernholm, Kansler Johan Friese t. Heselager, Birge Trolle t. Lillø, Erich Rutte t. Vollsangk og Dr. Hieronimus Thenner afgive Beretning til K. Fr. II. om deres Forhandlinger med de Holleske Høvedsmænd, der bestemt forlange deres Lønning, og det i tydske og danske Penge, ikke i Klippinge, samt Indsættelsen af en Oberst; de anmode Kongen om i den Anledning at komme til Staden. — *Coppenhagenn*, d. 30. Julii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 519—22. 30. Julii.

*5122. Sønnderlønng Herredsthings Dom i en Sag mellem Niels Munck t. Giesenggaardt og Hr. Rasmus Skøning i Beg, hvorved Tienden af Las Fusenngs Gaard i Sønnderbeg tildømmes Hr. Rasmus, hvorimod Tienden af Sognet tildømmes Chresten Munck (jvfr. Nr. *5044). — Tisd. n. e. Olai regis dag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 26—27. 31. Julii.

*5123. Balthasar Gansz's Gesandtskabsberetning til Hert. Albrecht af Preussen angaaende hans Sendelse til Danmark i Anledning af Markgr. Johan af Brandenburgs Fordringer paa Slesvig og Holsten. — Uden Datum. Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schl. Holst. S. 102—106. Udt. i Märkische Forsch. XIII. 377—78. Julio.

*5124. Markgr. Johan af Brandenburgs Instrux for sin Kansler Hieronymus Birchholtz og sin Kammermester Leonhart Stör paa deres Sendelse til K. af Danmark, hvem de paa ny skulle minde om Markgrevens Arveret til Halvdelen af Slesvig og Holsten; de skulle erklære, at han i det mindste ikke for Øjeblikket gjør Krav paa Norge. — Uden Datum. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 113—16. Brudstykk. og Udt. i Allgem Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 240—42. Julio.

*5125. Skrivelse fra en Hofembedsmand i Kjøbenhavn, hvori omtales Kongens uheldige Stilling, hans Ungdom, hans Mænds Utroskab, hans Gjæld m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 240. Udt. i Märk. Forsch. XIII. 377 og i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 35—36. Julio.

1565.

1. Augusti. *5126. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved han henlægger det Kannikedom i Ribe Domkirke, som M. Søren Matzen sidst i Værge havde, til Underhold for Skolemesteren i Ribe Skole. — *Friderichsborg Slot*, d. I. Augusti. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 140—41.

1 Augusti. *5127. K. FR. II.'s Brev til Holger Rosenkrantz paa hans Broderbørns Vegne ang. et Mageskifte med Kronen af Gods i Ods Herred mod Onsbye i Næsby S. — 1. August. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 593, Anm. 1.

1. Augusti. *5128. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til Kejser Maximilian II., hvori han opfordrer ham til, hvis Sverig ringeagter hans Advarselsskrivelse, da at tage sig af Danmark og Lübeck og udstæde Mandater imod Sverig. — *Walchenstein*, 1. August. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 49—51.

2. Augusti. *5129. PEDER BILLE og STEN ROSENSPARRE tilskrive Hr. Mogens Gyldenstjerne om det fjendtlige Forhold mellem de danske og tydske Knægte og om deres Forhold til Daniel Rantzau, m. m. — *Felt læggereed for Elsborre*, d. 2. August. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 727-37. Brudstykk. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 315—18.

6. Augusti. *5130. K. FR II. tilskriver Krigskommissærerne, at han sender 3900 Mark danske til Daniell Rantzow og beder dem formaa Knægtene til at tage imod de danske Penge. — *Haffnie*, 6. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 481—82.

6. Augusti. *5131. K. FR. II.'s Svar til Markgr. Johan af Brandenburgs Gesandter, hvori Markgrevens Fordringer paa Slesvig og Holsten afvises eller i hvert Tilfælde bedes opsatte til en belejligere Tid; Norge nægtes bestemt at være et Arverige. — *Coppenhagen*, 6. Augusti. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 117—20. Brudst. og Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 243—44.

7. Augusti. *5132. MEDELSOM HERREDSTHINGS Vidne om Syn paa nogle Enge, som ligge til Kronens Gaarde Tauell og Hiermindt. — Tirsd. f. Laurentii. Dag. Udt. og Brudst. i Hvass, Meddelelser om Personer og Familier af Navnet Hvas III. 97.

9. Augusti. *5133. Indlæg fra Markgr. HANS af Brandenburgs Gesandter til K. af Danmark, hvori de paa ny hævde Markgrevens Ret til Halvdelen af Slesvig og Holsten samt Norges Egenskab af Arverige; de kræve en endelig Erklæring af Kongen. — *Coppenhagen*, d. 9. August. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 121—25. Brudstykk. og Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v Schmidt VII. 244—47 og i Märkische Forsch. XIII. 380—82.

11. Augusti. *5134. K. FR. II.'s Erklæring til Markgr. Johan af Brandenburgs Gesandter, hvori han henholder sig til sin Svarskrivelse af 14. Juli (se Nr. *5108). — (11. August.) (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 126—27. Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 247—48.

15. Augusti. *5135. K. FR. II. befaler M. Tyge, Superint. i Lund, og Kapitlet smstds. at sørge for, at der ikke indsættes enten Degn eller Præst i Asum og Skjeversløv Sogne. Rigsraad Byrge Trolle t. Lillo uadspurgt imod Ordinansen. — 15. August. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 440.

17. Augusti. *5136. Landgr. WILHELM af Hessen tilskriver Gr. Ludvig af Nassau om Krigen i Danmark og om Hertuginden af Lothringens Planer. — *Cassel*, d. 17. Augusti. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau I 268—74. Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 32.

20. Augusti. *5137. ELSZEBE KRABBE beklager overfor Fru (Birgitte Gjøe) de Adelsmænd, som ere komne i Ugunst hos Kongen i Anledning af en »Skibshandel« (Søslaget under Bornholm), især Fesenses Jul, hvem hun beder hende interessere sig for hos Kongen; saavel

1565.

de svenske som de tydske Lejetropper husere slemt rundt om, hvorfor hun ønsker en snarlig og god Fred. — *Lauholm,* tend XX. dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 73—74.

*5138. K. Fr. II.'s Skrivelse til Hertugerne af Pommern, hvori han erklærer sig imod Sverigs Forslag om Kalmar som Mødested til Fredsunderhandlinger, men for Rostock eller en anden tydsk By; han vil heller ikke gaa ind paa Forhandlingernes Begyndelse før Mikkelsdag. — *Kopenhagen,* d. 24. Augusti. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 55. 24. Augusti.

*5139. Peder Scram, Ridder, opfordrer K. Fr. II. til at forstærke det her liggende Krigsfolk, da hans Riges Velfærd beror paa dette Tog. — *Lauholm,* tend XXVI. dagh Augusti. Lithograferet Aftryk, 1824. 2 Bl. fol. 26. Augusti.

*5140. Daniel Ranntzaw, Petter Bille og Stenn Rosenspar tilskrive K. Fr. II. om deres Forhandlinger med de danske Hoffaner og anbefale deres Sendebud Hans Weisner v. Wittenberg. — *Helmstedt,* 27. (?) Augusti. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 482—84. 27. (?) Augusti.

*5141. Dr. Maria af Skotlands Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun beklager Oberst Richard Strangs og Thomas Inglis' Død og anbefaler disses Slægtninge, som ville ordne de Afdødes Sager i Danmark. — *Edinb.,* 28. Aug. Udt. paa Eng. i Macray, Third report S. 44. Smstds. et Brev af samme Datum og Indhold fra Darnley t. K. Fr. II. 28. Augusti.

*5142. Daniel Ranntzau og Krigskommissærerne underrette K. Fr. II. om Varberg Bys Erobring af Svenskerne, klage over, at der kun er kommet 3 af de c. 140 Skuder, der ligge ved Helsingør med Proviant, og forlange Forstærkninger og Tilførsel. — *Helmstedt,* d. 30. Augusti. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 484—88. 30. Augusti.

*5143. K. Fr. II. tilskriver Magnus Gyldenstiern m. fl. om Varberg Bys Erobring af de Svenske og meddeler, at han selv har forhandlet i Lund med de Holleske Høvedsmænd om at drage Varberg Slot til Undsætning. — *Helsingborg,* 31. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 488—89. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 72. 31. Augusti.

*5144. Markgr. Johan af Brandenburgs Skrivelse til K. Fr. II., hvori han erklærer sig utilfreds med dennes Svar til hans Gesandter ang. hans forskjellige Fordringer. — *Storckow,* d. 3. Septemb. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig Holstein S. 128—29. Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 248—50. 3. Septbr.

*5145. K. Fr. II. befaler Dr. Hanns Albritzen, Superint. i Sjælland, at sørge for, at M. Iffuer bliver kaldet til Sognepræst i Stege. — *Helsinngborg,* thennd 7. Septembris. Ny kirkehist. Saml. III. 554—55. 4. Septbr.

*5146. Pawell Wobeser og Eggert Vlfeldt tilskrive Erick Rud t. Folsang ang. Pas for nogle Skibe, der ligge ved Helsingør, meddele om Erobringen af Varberg, m. m. — *Helschenhøer,* dinxst. n. Egidi. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 738—39. 4. Septbr.

*5147. Baron de Bolwiller meddeler Kardinal Granvella, at Hertuginden af Lothringen er meget utilfreds med det Svar, hun har faaet af K. Philip, og har undret sig over, at den danske Adelsmand, som var i Spanien, er bleven saa vel modtaget dér og ovenikjøbet begavet med en Guldkjede til 1000 Daler. — *Florimont,* 6. septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 498. 6. Septbr.

*5148. Kardinal Granvella tilskriver Baron de Bolwiller, at han godt forstaar, at Hertuginden af Lothringen ikke har faaet bedre Svar i Spanien, siden ikke engang Greven af Egmont, som staar i stor Yndest hos K. Philip, har kunnet indvirke paa ham; han 8. Septbr.

1565.

beklager ligeledes den Opmærksomhed, som er vist den danske Gesandt. — *Bésançon*, 8. septembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 501—502.

9. Septbr. *5149. K. FR. II. meddeler Peder Bilde og Stenn Rosenspare, at de Holleske Knægte ere afmarscherede og at der er anordnet Provianttilførsel fra de skaanske Stæder til Hæren. — *Helsingborg*, 9. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 490—91.

9. Septbr. *5150. K. ERIK XIV. befaler Niels Sture at overtage Befalingen i Varberg Slot. — *Sködwi*, d. 9. September. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 71—72.

16. Septbr. *5151. BGM. og RAAD i MIDDELFART pantsætte Hellig Trefoldigheds Kapel paa Middelfart Kirkegaard til Hermand Kremer for 50 Daler. — *(Middelfart)*, 16. September. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 477.

16. Septbr. *5152. PEDER BYLLDE og STHENN ROSSENNSPAR meddele Hr. Mogenns Gyldennstiernne, at der er kommet Forstærkninger til Hæren, hvorfor de agte at drage mod Fjenden; de klage over Mangel paa Proviant, m. m. — *Hallumstad*, thenn 16. dag Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 740—42.

17. Septbr. *5153. KRIGSKOMMISSÆRERNE fraraade Overproviantmesteren Hans Spiegel at sende Proviant til Hæren ad Søvejen. — *Im Feldtlager f. Neesinge*, 17. September. (Tydsk.) Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 491—92.

19. Septbr. *5154. DANIEL RANTZAW og KRIGSKOMMISSÆRERNE tilskrive K. Fr. II. om Hærens vanskelige Stilling efter Varberg Slots Erobring, men love efter Kongens Ønske at rykke frem mod Svenskerne, dog under Forudsætning af, at der kommer Provianttilførsel til Falkenberg. — *Falckenberg*, d. 19. Septembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 492—95.

19. Septbr. *5155. OLUFF MOR(IISZENN) underretter Fru Birritte Gjøe om, at Svenskerne have indtaget Varberg Slot, men at den danske Hær nu vil drage op imod dem og forhaabentlig vinde Sejr. — *Udi felth leiereth wiid IIII mile fraa Waarbieriigh*, d. 19. daagh Septembris. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 183—87.

19. Septbr. *5156. ANNE HARDENBIERG tilskriver (Fru Birgitte Gjøe), at Enkedronningen har hørt, at K. af Sverig ligger for Halmstad, og derfor ønsker at erfare Nyt fra sin Søn Kongen, ligesom hun ogsaa gjerne vilde se Fru Birgitte hos sig, inden hun selv om 3 Uger drager ud af Landet; forøvrigt omtales en herskende Sygdom. — *Koling*, d. XIX. Sebtember, uden Aar. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 187—88.

20. Septbr. *5157. HANS SPIEGEL opfordrer indtrængende K. Fr. II. til at sende Proviant til Hæren til Halmstad. — *Halmsted*, d. 20. Septbr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 492.

29. Septbr. *5158. DANIEL RANNTZAW og STENO ROSENSPAR meddele K. Fr. II., at den svenske Hær samme Dags Morgen er brudt op fra Varberg, samt beder om Belejringsskyts og om tydske Penge til Soldaterne. — *Im veldlager vor Warburg*, d. 29. Septembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 496—97.

Septbr. *5159. K. Fr. II.'s RAADER i Wieck forklare de russiske Statholdere i Velin og Vesenberg Aarsagerne til Krigen mellem Danmark og Sverig og beder dem i Følge den mellem Danmark og Rusland bestaaende Fred om at forsyne de danske Landskaber med Tilførsel. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 118.

(Septbr.) *5160. Det SVENSKE RIGSRAAD fraraader K. Erik XIV. personlig at deltage i Krigen mod Danmark, da den danske Konge ikke selv deltager i Krigen, og det var upassende for Kongen at gaa i Felten imod en »slätt adelman« som Daniel Ranzow. — (Septbr.) (Svensk.) Udt. i Meddelanden från sv. riksarch IV. 59.

1565.

*5161. Dr. Maria af Skotland anbefaler til K. Fr. II. Robert Fyffe, som vil rejse til Sverig for at udløse to arresterede skotske Kjøbmænd. — *Edinb.*, 1. Oct. Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 14. 1. Octobr.

*5162. Grev Eberstein af Naugardt meddeler Kurf. August af Sachsen, at Markgr. Johan af Brandenburg vil træde i K. af Sverigs Tjeneste. — 1. Octbr. (Tydsk.) Udt. i Märk. Forschungen XIII. 384. 1. Octobr.

*5163. Hert. Albrecht af Preussens Instrux for sine Gesandter Fridrich v. Canitz og Ambrosius Thombs paa deres Sendelse til Markgr. Hans af Brandenburg, hvem de skulle advare mod at begynde Krig med K. af Danmark, bl. a. fordi denne saa let vil forene sig med K. af Spanien og det burgundiske Hus og disse da gjenoptage Planerne mod Østersøen. — *Konigsperg*, 3. October. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. die preuss. Erbanspr. a. Schleswig Holstein S. 130—35. Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 251—52 og i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 42—44. 3. Octobr.

*5164. K. Fr. II. befaler Jørgen Daa t. Dansted m. fl. at fastsætte Vederlaget til Ejerne af de Søboder og Huse i Bergen, som ere inddragne til Slottets Brug. — *Kjobenhavn,* 4. Oktober. Udt. i Norske Mag. I. 474. 4. Octobr.

*5165. K. Fr. II. tillader Erik Rosenkrands at tage et Stenhus i Bergen tilbage, som hans Forældre have skjænket til Lyse Kloster. — *Kjobenhavn,* 4. Oktober. Udt. i Norske Mag. I. 475. 4. Octobr.

*5166. Baron de Silliers tilskriver Baron de Bolwiller om Hertuginden af Lothringens Planer og om det svenske Gesandtskabs Tilbud, der ere saa glimrende, at man ikke bør afslaa dem. — 6. octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap d'état du Card. de Granvelle IX. 571—72. 6. Octobr.

*5167. Christen Povelsen, Prior til S. Knuds Kloster i Odense, beskikker Mag. Jørgen Rasmusen, Præst ved S. Albani Kirke, til Sognepræst til Aasum Kirke, mod at denne lover at holde en Kapellan ved S. Albani Kirke. — *St. Knuds Kloster,* d. 7. Dag Octobris. Bloch, Den fyenske Gejstligheds Hist. I. 607—609 og II. 5—6. 7. Octobr.

*5168. Pawell Wobesser meddeler K. Fr. II., at Beskydningen af Varberg Slot er begyndt, og at særlig de Holleske Knægte ere vanskelige at styre, hvorfor han tilraader at afskedige dem efter Slottets Erobring. — *Feltlager vor Waerbergk,* d. X. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 498—500. 10. Octobr.

*5169. Hert. Adolf af Holsten tilskriver Dr. Elisabeth, at han ikke har modtaget hendes Brev i Anledning af hans Bryllup, da hendes Sendebud var død under Vejs i Flandern. — *Gottorp,* VI. idus Octobris. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 484. 10. Octobr.

*5170. K. Fr. II. befaler Jørgen Daa t. Dansted m. fl. at gjøre ret Markeskjel imellem Sandvik, som tilhører Erik Rosenkrands, og alle dem, som have Paaskud paa Sandviks Mark. — *Kjobenhavns slot,* d. XII. dag Octobris. Norske Mag. I 475—76. Den udaterede Markeskjelsforretning er trykt smstds. S. 476—79. 12. Octobr.

*5171. Grev Ludvig af Ebersteins Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han omtaler Markgr. Hans af Brandenburgs Vrede over K. af Danmarks Nægtelse af at anerkjende hans Arveret til Slesvig og Holsten samt hans Trusler om Forbund med Sverig; han berører tillige de svenske Intriger i Tydskland; Forviklingerne i Norden hænge sammen med det østrigske Hus's Planer om at bemægtige sig Sundet, hvortil det skal regne paa den danske Adels Frafald fra Kongen. — *Naugarthen,* d. 12. Octbr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 41, 47, 62—64. 12. Octobr.

1565.

ante 13. Octobr. *5172. Skrivelse fra Øvrigheden i Staden AMSTERDAM til Hert. Margarethe af Parma, Stath. i Nederlandene, hvori omtales Vanskeligheden ved at faa Egetræ paa Grund af Krigen mellem Danmark og Sverig. — Uden Datum. (Hollandsk.) Kronijk van h. histor. Genootsch. te Utrecht 3. serie XI. Jaarg. S. 54—56.

15. Octobr. *5173. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten opfordrer Lübeck til at træffe Forholdsregler, da der samles Stridskræfter i Mecklenburg. — 15. Octobr. Tydsk Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 2.

16. Octobr. *5174. RAADET i LÜBECK tilskriver Hert. Hans om de store Samlinger af Krigsfolk, der formodedes at ville bemægtige sig Travemünde for derfra at gjøre Angreb paa Danmark. — 16. October. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 397.

16. Octobr. *5175. PEDER SKRAM, Ridder, sender K. Fr. II., uden dog at ville indestaa for Rigtigheden, nogle modtagne Spejderefterretninger fra Sverig, hvori omtales hemmelige Forbindelser i Breve og Samtaler imellem Mænd fra den danske og fra den svenske Lejr. — *Lauholm*, tend XVI. dag October. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 98—101.

17. Octobr. *5176. DANIELL RANNTZAU og KRIGSKOMMISSÆRERNE underrette K. Fr. II. om, at den fangne skotske Kapitain har det Hverv at skaffe den sv. Konge 2000 Skytter i Skotland. — *Veldlager vor Warburg*, d. 17. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 500—501.

18. Octobr. *5177. OTTO BRAHES Brev til hans Søster Fru Birgitte Bølle, Christopher Gjøes, om at foranstalte Skifte efter deres afdøde Broder Jørgen Brahe. — *Theijllgaardenn*, S. Lucæ Dag. Brudst. og Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 99.

19. Octobr. *5178 (= 2351). Datum er: 19. Octobr. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 502.

20. Octobr. *5179. K. FR. II. paalægger Peder Bille og Steen Rosensparre, Krigskommissærer, at forhandle med Almuen i Halland om at udlevere Klokkerne fra de ødelagte Kirker, at de ikke skulle falde i Hænderne paa Fjenden; efter Freden skulle Indbyggerne faa fornøden Hjælp til Gjenopførelsen af Kirkerne og deres Forsyning med Klokker. — D. 20. October. Udt. i Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 15.

20. Octobr. *5180. PEDER BIILDE meddeler K. Fr. II., at han har afsendt Lauritzs Jenssenn og Michell Gynnge til Daniel Rantzau og selv agter sig til Lejren. — *Halmstedt*, thennd XX. dag Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 502—504.

21. Octobr. *5181. DANIELL RANTZAUS Rapport til Kongen om Slaget den foregaaende Dag, hvori han har overvundet den svenske Hær. — *Feldt Lager bey der Walstadt zu Asterdt*, d. 21. Octob. (Tydsk.) Nyt hist. Tidsskr. IV. 190—94. Dansk Overs. i Rørdam, Hist. Kildskr. 2. R. I. 504—507.

22. Octobr. *5182. MAGNUS GULDENSTIERNE, JOHAN FRIISS, OTTO KROMPEN, BYRGE TROLDE og ERICH RUD meddele K. Fr. II., at det skotske Sendebud har opgivet sin Rejse til Sverig; paa Kongens Opfordring foreslaa de de kongelige Kommissærer Peder Bilde eller Steen Rosensparre til Feltøverste i Stedet for Daniel Rantzou, der ikke kan komme ud af det med de tydske Krigsfolk. — *Kiøpnehaffn slott*, thend XXII. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 522—24.

23. Octobr. 2343. Lovsaml. 1643. Ggg—Ggg ij.

23. Octobr. *5183. Kardinal GRANVELLA tilskriver Baron de Bolwiller, at Krigens Fortsættelse i Norden og Danmarks Fornærmelser mod Nederlandene giver Hertuginden af Lothringens Planer mere Udsigt til at lykkes. — *Besançon*, 23. octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 612.

1565.

*5184. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler, at K. af Sverig styrkes i sin Trods af sine tydske Tilhængere; ved at staa fast paa Kalmar som Mødested har han i Virkeligheden afvist Hert. af Pommerns Mægling. — 24. Octbr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 47, 56. 24. Octobr.

*5185. Kurf. Anna af Sachsen skriver til Kansler Johann Friesen og Hollinger Rosenkrantz om de sælsomme Tidender, hun har hørt om de Danskes Utroskab mod deres Konge, hvilket har smertet hende i højeste Grad. — *Torgau*, d. 24. Octbr. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 411. 24. Octobr.

*5186. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han udtaler, at han ikke tror paa Faren ved de svenske Forbindelser med Tydskland og Lothringen. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 47—48. post 24. Octbr.

2345. Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 507—508. Brudst. i Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 388. Tydsk Udt. (af Brevskriveren selv) i Nyt hist. Tidsskr. IV. 194—95. 25. Octobr.

*5187. Hert. Adolf af Slesvig og Holsten meddeler Landgr. Philip af Hessen, at han har truffet Forsvarsforholdsregler i Anledning af Troppesamlingerne i Mecklenburg og beder ham om Hjælp, ligesom han haaber paa saadan fra Hert. Ulrich af Mecklenburg og Hertugerne af Pommern. — 25. Octobr. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesch. II, 2. S. 3. 25. Octobr.

*5188. K. Fr. II. underretter Bgm. og Raad i Lübeck om Krigsbegivenhederne og om den store Sejr, den danske Hær har vundet d. 20. Oktbr. — *Friderichsburg*, d. 27. Octobris. (Tydsk.) Nyt hist. Tidsskr. IV. 188—90. 27. Octobr.

*5189. K. Fr. II.'s Takskrivelse til Daniel Ranzow i Anledning af Sejren ved Svarteraa, hvori han beder ham om at beholde Feltherreposten indtil videre. — *Friderichsburg*, d. 27. Octbr. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 508—509. 27. Octobr.

*5190. Albert Knapheus meddeler Cecil, at han har meddelt Kongen Admiralitetsdommen i Billinghausens Sag, og at Svenskerne have lidt et Tab af 3000 Mand og 40 Kanoner (i Slaget ved Svarteraa). — *Copenhagen*, 28. Oct. (Latin.) Udt. paa Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 503. 28. Octobr.

*5191. Baron de Bolwillfr skriver til Kardinal Granvella, at Hertuginden af Lothringen befinder sig som Tantalus, skjøndt hun har den friske Flod lige over for sig; hvis Hertuginden forandrer sine Planer, bliver Baronen nødsaget til at trække sig tilbage fra al Deltagelse deri ligesom Granvella. — *Bolwiller*, 29. octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 624. 29. Octobr.

*5192. Kurf. August af Sachsen tilskriver K. Fr. II., at Markgr. Hans af Brandenburg og Hert. af Mecklenburg have haft Gesandter i Sverig. — 31. Octobr. (Tydsk.) Udt. i Märkische Forsch. XIII. 391. 31. Octobr.

*5193. Baron de Bolwiller tilskriver Baron de Silliers, at Kardinal Granvella har yttret, at Hertuginden af Lothringens Udsigter til at komme i Besiddelse af Danmark forbedres Dag for Dag, da Fortsættelsen af Krigen imellem de to »occupateurs« formindsker deres Kræfter og gjør Undersaatterne misfornøjede. — Octobre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 575—78. Octobr.

*5194. Kejser Maximilian II.'s aabne Brev, hvorved han i Anledning af K. Erik XIV.'s Krig med K. Fr. II., hans Bestræbelser for at tiltage sig Herredømmet over Østersøen og Udeblivelse fra Mødet i Rostock forbyder alle Rigets Fyrster og Undersaatter at 5. Novbr.

1565.

hverve Tropper for ham eller gjøre ham Tilforsler af Vaaben, Proviant eller andre Varer. — *Wien,* d. 5. Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 190—96. Rydberg, Sverges Traktater IV. 532—37.

6. Novbr. *5195. JACOB HINDRICHSSON (HÄSTESKO) beder Hr. Niels Sture give K. Erik XIV. Underretning om Feltslaget med de Danske (ved Svarteraa). — *Wardbergs slot,* d. 6. November. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 69—70.

ante 10. Novbr. *5196. BGM. og RAAD i HALMSTAD bede K. Fr. II. om, at Daniel Rantzovs Knægte maa blive lagte ud paa Landet, da der ikke findes Brændsel nok i Byen. — Uden Datum. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 509—10.

10. Novbr. *5197. K. FR. II. befaler Peder Skram, Jens Wlffstand og Jørgen Marsuin at lade føre Brændsel til Halmstad. — *Kiopnehaffnn,* 10. Novembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 510—11.

10. Novbr. *5198. Baron de BOLWILLER tilskriver Kardinal Granvella, at Baron de Silliers har meddelt ham, at de svenske Gesandter hos Hertuginden af Lothringen have foreslaaet et Forbund paa de Betingelser, at Norge skal tilfalde Sverig og Danmark Hertuginden; tillige have de foreslaaet et Giftermaal mellem K. Erik og Prinsesse Renata. — *Haguenau,* 10. novembre. (Fransk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 660—64.

10. Novbr. *5199. Den spanske Gesandt i Wien, CHANTONNAY, skriver til K. Philip II., at Hert. af Mecklenburg har samlet et Troppekorps, som skal understøtte K. af Sverig mod Danmark. Kejseren ser højst ugjerne alle disse Uroligheder i Nordtydskland. — *Vienna,* á 10. de noviembre. (Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 654—57.

11. Novbr. *5200. K. FR. II. stadfæster de Privilegier, som K. Chr. III. har givet Rudkjøbing Kjøbstad. — *Kjøbenhavn,* d. XI. November. Rasmussen, Oplysn. betræff. Rudkjøbing S. 58—59.

13. Novbr. *5201. Hert. HANS meddeler K. Fr. II. de truende Efterretninger fra Mecklenburg og beder om at faa Vesterlandsfør som Sikkerhed for et ydet Laan. — 13. November. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 397—98

14. Novbr. *5202. Hert. ALBRECHT af Preussens Instrux for sin Sekretær Ambrosius Thombs paa hans Sendelse til K. af Danmark, hvem han skal opfordre til at indlede nye Underhandlinger med Markgr. Johan af Brandenburg og navnlig til at love ham en aarlig Pension. — 14. Nov. (Tydsk.) Urk u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig Holstein S. 141—44. Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 255—56.

17. Novbr. *5203. HUBERTUS LANGUETUS Augusto duci Saxoniæ de rebus Scoticis scribit curiosius, »quia existimem serenissimum Daniæ regem oportere esse intentum in res Scoticas, quas nimium crescere non est ipsi tutum, præsertim si procedat conjugium inter Svecum et Lotharingam propter conjunctionem sanguinis, quæ est inter ipsum et reginam Scotiæ«. — *Parisiis,* 17. Nouembr. Langueti Epistolæ I. Pars I. S. 1—4.

17. Novbr. *5204. WILLIAM PHAYRE tilskriver Cecil bl. a., at K. af Polen og Danmark kun holde Sekretærer ved Hoffet i Madrid. — *(Madrid),* 17. Nov. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 520—21.

19. Novbr. 2351 se *5178.

20. Novbr. *5205. K. FR. II. stadfæster Sognemænds Kaldelse af Hr. Bunde Knudsen til at være Kapellan hos den gamle og skrøbelige Hr. Sefren Nielsen, Sognepræst til Selde og Osted, og efter hans Død hans Eftermand. — *Kjøbenhavn,* d. 20. Novembris. Ny kirkehist. Saml. V. 440—41.

1565.

*5206. Det sv. Rigsraad foreslaar K. Erik XIV. at sende en Legation til Kejseren for at forklare Aarsagen til Krigen med Danmark og Lübeck. — *Wastena,* 20. Novemb. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. IV. 69. 20. Novbr.

*5207. Kardinal Granvella skriver til K. Philip af Spanien, at han har tilraadet Hertuginden af Lothringen Intet at foretage sig mod Danmark, uden at raadspørge Kongen, thi han frygter for, at hun vil indlade sig i Foretagender, som ere imod Kongens Interesser. — *Bésançon,* à 20. de noviembre. (Spansk.) Weiss, Les pap. d'état du Card. de Granvelle IX. 679—80. 20. Novbr.

*5208. Claes Christerssonn opfordrer Daniell Ransouw til at udløse Hr. Claes Åckussonn mod en dansk Fange og omtaler Hanns Hålcks Død. — *Wasteene,* thenn 23. Nouembri. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 742—44. 23. Novbr.

*5209. K. Fr. II.'s Privilegium for Laurens Benedict, Bg. og Bogtrykker i Kjøbenhavn; han maa intet prente, før det er overset af Universitetet; hans Bøger maa ikke eftertrykkes, og sker dette i Udlandet, maa de eftertrykte Exemplarer ikke indføres; han skal anvende Flid paa sit Arbejde, og maa ikke være for dyr. — *København,* d. 24. November. Nyrop, Den danske Boghandels Hist. I. 118—20. 24. Novbr.

*5210. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han meddeler ham en Beretning om, at K. af Sverig har friet til Hertuginden af Lothringens Datter og tilbudt at sætte hendes ældste Søn paa Danmarks Trone. — *Torgau,* d. 24. Novbr. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 32. 24. Novbr.

*5211. K. Fr. II. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet at paakjende en Ægteskabssag mellem Borger i Kjøbenhavn Jørgen Segelleggers Datter og Kancelliskriver Jørgen Brucke. — *Kiøpnehaffn slott,* thend XXV. dag Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 209—10. 25. Novbr.

*5212. K. Fr. II.'s Brev, hvorved Oluff Mouritzen t. Bollerup, der for ham og de tilstedeværende Rigsraader har berettet, at han ved et Angreb paa de Svenske i Slaget ved Falkenberg d. 16. August har mistet sit Signet, faar dette erklæret dødt og magtesløst. — *Haffnie,* 26. Novembris. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 189—90. Brasch. Gamle Eiere af Bregentved S. 161 (her med Datum 28. Novbr.). 26. Novbr.

*5213. Sognemænd i Nørbæk, Sønderbæk og Læsten andrage hos K. Fr. II. om, at Præsten Hr. Rasmus Skøning maa beholde sin Præstegaard, som Niels Munk t. Gisinggaard har pantet af Kongen. — *Narbeg,* mand. f. Andree ap. dag. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 27. 26. Novbr.

*5214. K. Fr. II. meddeler Dr. Elisabeth sine store Tab til Søs og beder hende tillade James Cullen at hyre 400 Søfolk i England. — *Copenhagen,* 27. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 527. 27. Novbr.

*5215. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han haaber, at dennes Sejre ville gjøre K. af Sverig mere tilbøjelig til Fred. — *Dresden,* d. 1. Decbr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 56—57. 1. Decbr.

*5216. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han raader ham til med Hjælp fra Tydskland at angribe Kalmar, hvis Sverig ikke gaar ind paa billige Fredsvilkaar. — 6. Decbr. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 57. 6. Decbr.

*5217. K. Erik XIV. befaler Hr. Niels Sture at sørge for, at Almuen i Ås, Vem, Mark og Kind Herreder udføre Arbejde paa Varberg Slot. — *Wadstena,* d. 6. December. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 75—78. 6. Decbr.

1565.

14. Decbr. *5218. Hert. ALBRECHT af Preussens Instrux for Fr. v. Canitz til Markgr. Johan af Brandenburg, hvori han misbilliger dennes Optræden overfor K. af Danmark og fremhæver den store Fare, der truer Staterne omkring Østersøen fra det burgundiske Hus' Side. — *Konigsberg,* d. 14. Decemb. Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schl. Holst. S. 151—58. Udt. i Märkische Forsch. XIII. 393.

post 14. Decbr. *5219. Markgr. JOHAN af Brandenburgs Svar paa de af Hert. Albrechts Sendebud Friderich v. Kanitz forebragte Hverv, hvori han forsvarer sin Optræden overfor K. af Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. pr. Erbanspr. a. Schl. Holst. S. 159—62.

18. Decbr. *5220. AMBROSIUS THOMS, Hert. Albrecht af Preussens Sendebud i Danmark, foreslaar K. Fr. II. at tilbyde Markgr. Johan af Brandenburg en Pension som Vederlag for de af ham stillede Krav og tilbyder sin Mægling. — *Schanderburg,* d. 18. Decembris. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. pr. Erbanspr. a. Schl. Holst. S. 145—50.

19. Decbr. *5221. Hr. ERICH GÖSTAFFSONS Skrivelse til K. Erik XIV. ang. Forøgelse af Besætningen paa Varberg Slot; de Bønder paa Grændsen, som have gaaet de Danske til Haande, har han givet Befaling til at fængsle. — 19. Decbr. (Svensk.) Udt. i Historiska Handlingar VIII, Nr. 2. S. 3—4.

21. Decbr. *5222. JOHAN SIGGESSON meddeler K. Erik XIV., at den menige Mand har lovet at ville gaa Mand af Huse, hvis der sker noget Indfald fra Norge. — 21. Decbr. (Svensk.) Udt. i Historiska Handlingar VIII, Nr. 2. S. 25.

22. Decbr. *5223. OLUF OFFESEN, Kantor til Roskilde Domkirke m. fl. kvittere Anders Bentsen, Fgd. p. Herlufsholm, for 150 Mark Rentepenge af de 1000 Daler, Fru Birgitte Gøye har givet til fattige Skolepersoners Hjælp og Underhold i Roskilde. — 22. December. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R II. 46—47.

23. Decbr. *5224. CAROLUS DE MORNAY tilskriver Hr. Niels Sture om Bøndernes Ulydighed i Vestergøtland. — *Wardberg,* d. 23. December. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 78—79.

24. Decbr. *5225. JÖREN PEDERSSONS Brev til Oloff Larssonn og Siffwardt Krwsse ang. Behandlingen af de danske Fanger i Sverig. — *Kungbro,* d. 24. Decbr. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXIX. 160—63.

26. Decbr. *5226. Dr. ELISABETHS Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun forsvarer den over Billinghausen fældede Dom; han er flygtet og har medtaget det bedste af det omstridte Gods; kræver Erstatning for den William Petterson skete Overlast. — *Westminster,* 26. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 542 og i Macray, Report Nr. 1 S. 23.

27. Decbr. *5227. Anordning af PÁLL STÍGSSON, kgl. Befalingsmd. over Island, og GÍSLI JÓNSSON, Superint. i Skálholts Stift, om Sogne-Inddelingen og Kirkerne i Snæfellsness Syssel paa Island. — *Á Bessastöðum,* þann 27da dag Decembr. (Islandsk.) Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 90—92.

27. Decbr. *5228. ÅKE BENGTSSON (Färla) tilskriver Hr. Niels Sture om Forholdene paa Varberg Slot og om Frygt for Angreb af Fjenderne (de Danske). — *Wardbergs Slot,* d. 27. December. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 82—86.

28. Decbr. *5229. DANIEL RANTZOV beder Hr. Mogens Gyldenstjerne sørge for, at han faar mindst 6—7000 Daler til Krigsfolket. — *Hoxo,* 28. December. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 700.

30. Decbr. *5230. K. FR. II. befaler Joachim Beck at gjøre Afregning med Daniell Rantzows Hovedsmænd. — *Skanderborrig,* thend XXX. Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 511—12.

1565.

*5231. K. ERIK XIV. tilbagekalder Hr. Niels Sture fra Befalingen over Belejrings- 30. Decbr.
hæren ved Bahus, hvilken han har overdraget Hr. Niels Boye. — *Konungsbro*, d. 30. December. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 89—90.

*5232. PEDER SKRAM, Ridder, fraraader indtrængende K. Fr. II. at deltage personlig i Krigstoget; fastholder han dog sin Beslutning, beder han om selv at maatte ledsage ham. — *Lauholm*. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 70—72.

*5233. K. ERIK XIV. skriver til Dr. Elisabeth om sit Ønske om at ægte hende og meddeler, at han har indespærret den danske og lybske Flaade i Øresund. (Latin.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 277.

*5234. DAVID CHYTRÆUS a Johanne Alberto duce Megapolitano petit, ut D. Henricum Brucæum professorem academiæ Rostochiensis, assignato Bordingi 200 thal. stipendio, creet. D. Chytræi Epistolæ S. 434—35.

*5235. JÜRGEN UEXKÜLL erklærer, at han ikke har udtalt de fornærmelige Ord imod K. af Danmark, som Hans Sass har beskyldt ham for at have sagt; tillige giver han en Fremstilling af K. Frederiks Fremfærd imod hans Broder Konrad Uexküll, som uskyldig er bleven myrdet. Tydsk Udt. og Brudstykk. hos Joh. Lossius, Drei Bilder aus dem livländ. Adelsleben des XVIten Jahrh. I. 76—78.

*5236. Hert. MAGNUS skriver til Hert. Gotthard Ketler af Kurland og beder ham løsgive Jürgen Uexküll, som Hertugen har ladet fængsle, fordi han har staaet i svensk Tjeneste og har udtalt fornærmelige Ord imod Magnus og K. af Danmark. Tydsk Udt. og Brudstykk hos Joh. Lossius, Drei Bilder aus dem livländ. Adelsleben des XVIten Jahrh. I. 75.

1566.

1566.

*5237. (K. FR. II.) tilskriver Daniel Rantzow, at Rytteriet snart vil blive mønstret 1. Januar.
og at Hæren da i Forening med de Skytter, Rantzow selv har hvervet, vil være Fjenden voxen. — *Scanderburg*, am heil. Neijarstag. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 512—13.

*5238. BALTZER LAURITSSEN, Præst i Uggerslev, klager til (Niels Jespersen, Su- 1. Januar.
perint. i Fyns Stift,) over Fru Anne (Oldelands) Forstyrrelse af Gudstjenesten i Uggerslev Kirke. — *Wgersløff*, ipso die circumscitionis dom. Danske Mag. 4. R. V. 272—74.

*5239. De SVENSKE STATHOLDERE paa Kalmar Slot tilsende K. Erik XIV. en dansk 2. Januar.
Fange samt melde, at Sølvisborg Slot endnu ikke er befæstet. — *(Calmar)*, 2. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 10.

*5240. LASSE v. SCHARÆ underretter K. Erik XIV. om de Forstærkninger, K. af 2. Januar.
Danmark har faaet fra Hert. Hans, »som laa for Rostock«, om en Herredag i Kjøbenhavn, om Sølvisborgs Befæstning m. m. — *(Calmar)*, 2. Jan. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 10.

*5241. K. ERIK XIV. befaler Sten Erichsson at bistaa Niels Boije ved Belejringen 3. Januar.
af Bahus; Jakob Henrichsson skal gjøre et Indfald i Gydinge Herred. — *Åkerö*, 3. Jan. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 4, Anm.

*5242. (K. FR. II.) befaler Blasius Eckenberg at indkassere de 20,500 Dl., som 5. Januar.
Daniel Ranzau skal have og som skal bruges til Indløsning af Godset Woldenhorn fra Hans Blume. — *Skanderburg*, 5. Januar. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 513

*5243. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen melder sin Moder, Enkedr. Dorothea, det 6. Januar.
store Tab, hun den Dag har lidt ved sin lille Datter Marias Død. — 6. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 23.

1566.

8. Januar. *5244. ERICH HINRICHSSONS Skrivelse til K. Erik XIV., hvori han bl. a. melder, at han har sendt 100 Ryttere til Varberg. — 8. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 14.

ante 10. Januar. *5245. LASSE JOENSSON spørger K. Erik XIV. bl. a., om de fangne danske Herremænd maa faa Tilladelse til undertiden »at spatzere« ud af Slottet. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 8.

10. Januar. *5246. Reces, opsat af Hertugerne BARNIM og BUGISLAV af Pommern efter Forhandling med deres Landstænder, hvori omtales Hertugernes Deltagelse i Fredsforhandlingerne mellem Polen, Danmark og Sverig. — *Treptov an der Rega,* d. 10. Januar. (Tydsk.) Dahnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. II. 491—98.

11 Januar. *5247. K. FR. II. befaler Anthonius Bryske og Peder Munck at fratage Fru Anne Oldeland, Hans Norbyes Efterlev., Kirkenøglen og Kirkeværgemaalet til Vggersløff Kirke. — *Nyborrig,* thend XI. Januarii. Danske Mag. 4. R. V. 274—75.

12. Januar. *5248. DANIEL RANTZOV, Oberst, udstæder Revers ang. (Andreas v.) Blankenburgs Hverving af nogle hundrede tydske Hageskytter. — *(Nyborg),* 12. Januar. (Tydsk) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 513.

13. Januar. 2477. Bloch, Fyens Geistligheds Hist. I. 742—43.

13. Januar. *5249. JENNS WLFFSTANNDT beder K. Fr. II. om at sende Klæde til de danske Knægte paa Slottet og om at give ham Brev til Borgerne i Marstrand, Odeuol og Konngel ang. Udrustningen af en Jagt til hans Behov, samt meddeler Efterretninger fra Sverig. — *Bauhus,* thenn 13. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 748—51.

13. Januar. *5250. JACOB HINRICHSSON tilskriver K. Erik XIV. Grunden til, at han saa længe har maattet opsætte Angrebet; næste Torsdag vil han mønstre Folket og strax drage mod Vandaas. — 13. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 11.

17. Januar. *5251. Dr. ELISABETH af Englands Brev til K. Fr. II., hvori hun misbilliger Kongens Bestemmelse om Østersøens Spærring for at hindre Tilførsel til Sverig. — *Westm.,* 17. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 23.

18. Januar. *5252. ÅKE BENCHTSSON underretter K. Erik XIV. om Tilstanden paa Varberg Slot og melder, at de Danske forstærke sig i Skaane og at deres »murbräcker« ere i Halmstad. — *(Varberg),* 6. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 8—9.

19. Januar. *5253. Dr. ELISABETH afslaar K. Fr. II.'s Opfordring til at tillade James Cullen at hyre Søfolk i hendes Rige og glæder sig over, at han paa ny har aabnet Sejladsen for alle, som ikke føre Salt og Krigsfornødenheder til hans Fjender. — *Westminster,* 19. Jan. 1565, anno regni VIII. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1564—65 S. 547 og 1566—68 S. 7.

19. Januar. *5254. ANDERS SIGFRIDZSONS Skrivelse til K. Erik XIV., hvori han melder Kongen om sine Forberedelser til Toget mod Bahus. — 19. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 16.

ante 20. Januar. *5255. PEDHER CHRISTERSSONS Skrivelse til K. Erik XIV., hvori han meddeler Grunden til, at Jacob Hinrichsson ikke har kunnet overskride Grænsen, fortæller, at de Danske fra Halmstad rykke frem mod Grænsen, og spørger, om Kongen vil bruge Oluff Garp mod Fribytterne i Halland, m. m. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 10—11.

20 Januar. *5256. HENRIK RANTZOV tilskriver K. Fr. II., at han og Eller Grubbe have udredet og tillige formaaet Wolff Sested og Josua v. Qualen til hver at udrede 1000 Dl. til Jochim

1566

Tymme fra Hamburg, da ellers Kavtionisterne for Kongens Gjæld til Daniell Ranzow vilde være blevne indmanede. — *Kylle,* 20. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 513—14.

*5257. K. ERIK XIV. bebrejder Niels Sture, at han har medtaget de Knægte, som Kongen havde givet Befaling til at indlægge i Varberg Slot. — *Svartsjö,* d. 20. Januari. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 86—87. 20. Januar.

*5258. NIELS BOIJE melder K. Erik XIV., at han d. 18. Januar er kommet til Skara og i Forening med Grev Svante, Hr. Sten Erikson og Hr. Niels Sture har lagt Planen til Angrebet paa Bahus, men udbeder sig nærmere Instruktion af Kongen, om han, i Tilfælde af at Besætningen paa Slottet vil overgive dette, skal lade den afmarschere med Vaaben og Værge. — 21. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 17. 21. Januar.

*5259. MATTZ TÖRNE melder K. Erik XIV., at de Danske ville gjøre Indfald i Jemteland og Hørdalerne, at Erik Munk er Anfører for Tropperne i Bergen og Herlof Skage og Hans Opersson for Tropperne i Trondhjems Len, m. m. — 22. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 13—14. 22. Januar.

*5260. NIELS BOIJE tilskriver K. Erik XIV., at han, saasnart Anders Sigfridzson er ankommet med Skytset, vil marschere mod Bahus. — 23. Januar. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 17—18. 23. Januar.

*5261. ÅKE BENGHTSSONS Skrivelse til K. Erik XIV. ang. Forholdene paa Varberg Slot. — 23. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 22—23. 23. Januar.

*5262. K. ERIK XIV. giver Erich Göstaffsson Befaling ang. Lønningen af Besætningen paa Varberg Slot; de Bønder, som have gaaet K. af Danmark til Haande, skulle sendes til Stockholm. — *Svartsjö,* 24. Jan. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 4, Anm. 24. Januar.

*5263. JACOB HINRICHSSONS og NIELS PEDERSSONS Skrivelse til K. Erik XIV. ang. Udfaldet af Angrebet paa Vandåhs og ang. en Foged ved Grænsen, som har skrevet Breve til Steen Bille. — 25. Januarii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 22. 25. Januar.

*5264. K. FR. II. forlener Daniel Rantzow med Troieburg Slot og Len frit for Livstid; dør han uden Livsarvinger, skal hans Broder Peter Rantzow have det for Livstid. — *Copenhagen,* d. 26. Januar. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 519. 26. Januar

*5265. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev for Dr. Albert Knoppert, der sendes med Kongens Hverv til Dr. Elisabeth. — *Copenhagen,* 26. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 11. 26. Januar.

*5266. NIELS BOIJE tilskriver K. Erik XIV., at han vil mønstre Krigsfolket d. 29. Januar og derefter strax rykke mod Bahus; han begjærer, at Hr. Sten maa følge ham som Raadgiver. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 26. ante 29. Januar.

*5267. PEDER NIELSSON sender K. Erik XIV. Efterretninger fra Danmark og Norge og klager over, at han har for ringe Magt til at modstaa Fjenden ved Grænsen, samt begjærer Forstærkning. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 21. ante 29. Januar.

*5268. K. FR. II.'s Erklæring til Hert. Albrecht af Preussens Gesandt, at han ikke kan indlade sig paa nye Forhandlinger med Markgr. Johan af Brandenburg for ikke at indrømme noget berettiget i hans Fordringer samt af Hensyn til de andre holstenske Hertuger; den middelmaadige Pension, han vilde kunne byde Hertugen, vilde denne desuden sikkert ikke antage. — *Kopenhagen,* d. 29. Januar. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schl.-Holst. S. 163—68. Brudstykk. og Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VII. 256—59 og i Märkische Forsch. XIII. 396—98. 29. Januar.

1566.

29. Januar *5269. K. FR. II. tilskriver Daniell Rantzow, at Fjenden i Følge Efterretninger fra Hans Schowgard er paa Tilbagetog fra Godding (Gjønge) Herred. — *Koppenhagen*, d. d. 29. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. I. 519—20.

ante 30. Januar. *5270. OLUF ARFFUEDSSON melder K. Erik XIV., at Jacob Hinrichssons Angreb paa Vandåhs er løbet heldigt af, og begjærer det »Jutegods«, som ligger i Synnerboo og har tilhørt Giert Jansson. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 22.

30. Januar. *5271. K. FR. II. befaler Daniel Ranntzow at begive sig til ham, da Fjenden nu er paa Tilbagetoget. — *Koppenhagen*, d. 30. Janu. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 520.

31. Januar. *5272. K. ERIK XIV. tilskriver Åke Bengtsson, at han vil sende Forstærkninger, saa vel Tropper som Ammunition og Proviant, til Varberg. — *Svartsjö*, 31. Jan. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 9. Anm.

31. Januar. *5273. DANIEL RANTZOV beder Holger Rosenkrantz om at forebringe Kongen forskjellige Vanskeligheder, han har at kæmpe med, »nachdem du auch sonst der rechte Pameke zu Hof bist«. — *(Helsingborg)*, 31. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 520—21.

Januar? *5274. DANIELL RANTZOW, Oberst, beder Holger Rosenkrantz og Peter Bilde om at udvirke nogle Forandringer i de Vilkaar, under hvilke Kongen har lovet at forlene ham med Troeborch Slot efter Wottzleff Wobitzers Død. — Uden Datum. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 515—19.

1. Febr. *5275. K. FR. II. begjærer af den russiske Statholder i Dorpat, at det danske Sendebud Wilhelm Korff atter maa blive løsgivet imod passende Ranson. — *Kopenhagen*, 1. Febr. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 118.

1. Febr. *5276. K. ERIK XIV. tilskriver Göstaff Fincke om Forberedelser til Flaadens Udrustning, da de Danske ikke ville indlade sig paa Fredsunderhandlinger. — *Stockholm*, 1. Februarii. (Svensk.) Arwidsson, Handl. t upplysn. af Finlands Häfder X. 130—31.

1 Febr. *5277. NIELS STURE tilskriver K. Erik XIV., at det ikke er hans Skyld, at Olof Starck og hans Knægte ikke ere fremkomne til Varberg. — *Slåthåss*, d. 1. Februari. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 87—89.

ante 4. Febr. *5278. MICHILL HELSING melder K. Erik XIV. om de Norskes Indfald i Heijdemarchen. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 23.

4. Febr. *5279. K. FR. II. forlener Fru Anna Clausdotter, paa Grund af den Skade, hun havde lidt ved Fjenderne, med Herligheden af 8 Kirkegaarde i Årstads Herred og 11 Kirkegaarde i Halmstads Herred, dog at hun ikke befatter sig med den Landgilde, som af disse Gaarde svares til Kirkerne. — *Haffniæ*, 4. Februari. Sv. Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 28—29.

7. Febr. *5280. K. ERIK XIV. befaler Statholderen paa Kalmar Slot at give nøje Agt paa, om K. af Danmark skulde ville sende bevæbnede Jagter til Kalmar Sund. — *Stockholm*, 7. Febr. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S 10. Anm.

7. Febr. *5281. Kurf. AUGUST af Sachsen dadler strengt Høvedsmanden i Wittenberg Kredsen og Fogeden i Wittenberg, fordi de ikke have efterkommet hans Befaling med Hensyn til de ved Universitetet i Wittenberg studerende Adelige Hennig v. Rantzau og Johann v. Marenholtz (jvfr. *5117). — *Hayn*, d. 7. Februar. (Tydsk.) Archiv f. d. sächs. Gesch. VIII. 425—27.

1566.

*5282. JACOB HINRICHSSON tilskriver K. Erik XIV., at han har afbrændt to Sogne i Gydinge Herred, men at Gydingerne ikke ville sværge Kongen Troskab, med mindre hele Skaane gjør det samme. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 28. ante 12. Febr.

*5283. K. FR. II. anbefaler Kantoren i Lund ligesom forhen at have Tilsyn med Domskolen smstds. — *Frederiksburg,* 13. Februarii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 204. 13. Febr.

*5284. K. FR. II. befaler Universitetets Professorer at undersøge og paakjende en Sag mellem M. Tyge, Superint. i Lunds Stift, og M. Jacob, Sognepræst til S. Nicolai Kirke i Kbhvn., som, M. Tyge uadspurgt, er draget over til Skaane og i en anden Præsts Sogn har forrettet en Ligbegængelse. — *Frederichsborg slot,* then XIII. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 597. 13. Febr.

*5285. K. ERIK XIV. bebrejder Niels Boije, at han ikke handler efter de Instruktioner, som Kongen har givet ham med Hensyn til Belejringen af Bahus, og at han lader sig skræmme af falske Rygter om Fjendernes store Krigsmagt i Skaane og Halland. — *Stockholm,* 13. Febr. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl VIII, 2. S. 26, Anm. 13. Febr.

*5286. K. ERIK XIV. bebrejder Anders Sigfridzson, at det gaar saa langsomt med Forberedelserne til Belejringen af Bahus. — *Stockholm,* 13. Febr. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 16, Anm. 13. Febr.

*5287. K. ERIK XIV. tilskriver Michill Helsing, at han ikke kan tro, at de Norske kunne angribe Sverig, naar de selv angribes ved Bahus. — *Stockholm,* 13. Febr. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 23—24, Anm. 13. Febr.

*5288. K. ERIK XIV. tilskriver Matz Törne, at Rygtet om Fjendens Indfald i Herjedalen og Jemteland kun er udspredt af de Danske for at forskrække de Svenske i Norlandene og holde dem fra sig. — *Stockholm,* 13. Febr. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 14, Anm. En lignende Skrivelse fra Kongen af 21. Febr. smstds. S. 16, Anm. 13. Febr.

*5289. K. FR. II. opfordrer John Foxall til at kjøbe et Skib i London og udruste det med Kanoner og Mandskab til Kongens Brug; han lover at erstatte John Hawkins hans beslaglagte Skib og Gods. — *Copenhagen,* 16. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 18. 16. Febr.

*5290. GÖSTAF FINCKE tilskriver K. Erik XIV., at de danske og tydske Fanger tilbyde at arbejde som Tømmermænd. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 29. ante 17. Febr.

*5291. BRYNTHE BYRGESSON sender K. Erik XIV. to danske Fanger samt meddeler, at der i Marstrand ligger 7 danske Skibe og at Bønderne i Ala Herred have givet Brandskat til Obersten paa Bahus. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 30. ante 19. Febr.

*5292. Kvittering af Rentemester JOCHIM BECK t. Førslev til Elias Eisenberg for aflagt Regnskab for 150 Daler, som han havde modtaget til Rejseomkostninger paa en Sendelse til Holsten, Pommern og Mecklenburg ang. Reinfeld Klosters Gods i Pommern og Mecklenburg. — *Kjøbenhavn,* 19. Februarii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 275—76. 19. Febr.

*5293. PROFESSORERNE ved KBHVNS. UNIVERSITET undskylde sig for Kongen, at de ikke kunne afsige nogen Dom i Sagen mellem M. Tyge, Superint. i Skaane, og M. Jacob, Sognepræst til S. Nicolai Kirke i Kbhvn., eftersom denne sidste har fremlagt et Brev, udstædt af Peder Bilde, hvori denne lover at forsvare ham mod enhver Tiltale i den paagjældende Sag. — *Hafniæ,* 19. Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 598. 19. Febr.

1566.

20. Febr. *5294. K. FR. II. befaler paa ny Universitetets Professorer at paadømme Sagen mod M. Jacob, Sognepræst til S. Nicolai Kirke i Kbhvn., uden Hensyn til Peder Bildes Brev. — *Kiopnehaffn,* thenn XX. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 599.

20. Febr. *5295. JÖNS SMÅLENDNINGS Brev til Hr. Niels Boye om de Danskes Indfald i Wärmland og Dal under Anførsel af Christiern Munck og Måns Svala. — *Eskilsskog*, d. 20. Februari. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 91—93.

ante 21. Febr. *5296. NIELS BOIJES Brev til K. Erik XIV., hvori han undskylder, at Toget mod Bahus endnu ikke er paabegyndt; d. 21. Februar begiver han sig afsted. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 36—37.

21. Febr. *5297. JENNS WLFFZTANNDT beder Hanns Skougard t. Skougardtt at sørge for, at der bliver sendt Proviant til Bahus Slot, da han venter et Angreb paa Slottet af de Svenske. — *Bahuss,* thenn 21. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 751—54.

22. Febr. *5298. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at sende en Bgm. og en Raadmand og med dem 40 rustede Karle til Kbhvn. inden Søndag Quasimodogeniti (21. April) næstkommende. — *Kiøpnehaffn slot,* then XXII. dag Februarii. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 80.

22. Febr. *5299. NIELS BOYE, Ridder, befaler Hr. Niels Sture m. fl. at angribe de Norske, som under Anførsel af Christiern Munck og Måns Svala have gjort Indfald i Dal og i Wermeland. — *Larff,* d. 22. Februarii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 93—95.

ante 25. Febr. *5300. SWENN GESTRING meddeler K. Erik XIV., at han har sendt Skydekarrer over Fjeldet og at Fjenderne samle sig i Trondhjem. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 33—34.

ante 25. Febr. *5301. ERICK KARSSON og SIFFRID JÖNSSON meddele K. Erik XIV. bl. a., at K. af Danmark har sendt et Skib til Danzig efter Mastetræer og Kabelgarn. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 33.

25. Febr. *5302. HEINRICH V. D. EICHEN meddeler K. Fr. II., at mange af hans Venner, som kunde have Lyst til at tjene Kongen, ere dragne til Sverig og andet Steds hen, fordi han ikke har faaet nogen endelig Besked fra Kongen. — *Bremen,* d. 25. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 232, Anm.

26. Febr. *5303. DANIELL RANTZAW, Gotzske Rantzaws Søn, Oberst, udstæder Revers til K. Fr. II. i Anledning af den ham tilsagte Forlening med Troyburgk Slot og Len efter Wodislaff Wobissers Død. — *Kopenhagen,* d. 26. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 521-22.

27. Febr. *5304. K. FR. II. begjærer af Fru Abild Skel, Niels Langes Efterlev., at hun skal afstaa Hundsbæk Gaard og Len, som hun har i Pant, til Hans Johansen t. Fobislet, der har forstrakt Kongen med Penge, mod at hendes Pant paa Lundenæs forhøjes med 4000 Dlr. — 27. Feb. Nielsen, Hist. Efterr om Malt Herred S. 87.

27. Febr. *5305. K. FR. II.'s Skrivelse til M. Jacob, Sognepræst til S. Nicolai Kirke i Kbhvn., at han ikke uden Superintendentens Samtykke maa understaa sig at prædike i et andet Sogn, hvis han ikke vil afsættes og straffes uden Dom. — *Haffniæ,* 27. die Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 600—601.

27. Febr. *5306. K. FR. II.'s Befaling til Dr. Hanns Albritzsenn, Superint. i Kbhvn., i Anledning af Sagen med M. Jacob, Sognepræst smstds., at have flittigt Opsyn med, at ingen i hans Stift indtrænger sig i en andens Bestilling. — *Haffniæ,* 27. die Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 601.

1566.

*5307. K. Erik XIV. tilskriver Åche Benchtsson, at Niels Svantesson er Aarsag i, at Undsætningen til Varberg Slot endnu ikke er kommet, og at der for Øjeblikket kun er en ringe fjendtlig Magt i Skaane og Halland. — *Stockholm*, 27. Febr. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 23, Anm. 27. Febr.

*5308. Fru Beate, Hr. Gabriel Christerson (Oxenstiernes) Hustru, begjærer af K. Erik XIV., at denne vil ransonere hendes Mand imod en af de fangne danske Adelsmænd. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S 34. ante 28. Febr.

*5309. Anders Nielsson meddeler K. Erik XIV. bl. a., at der ved Gruben (i Sala) er nogle danske Søfolk, som have tilbudet at sværge Kongen Troskab. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 34. ante 28. Febr.

*5310. K. Fr. II. befaler Superintendenterne i Skaane, Fyn, Viborg, Ribe, Aarhus og Vendsyssel at passe paa, at hver Sognepræst varer sit Sogn og ikke befatter sig med andre Sogne uden efter Tilladelse eller Ordre. — *Haffniæ*, 28. Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 602. 28. Febr.

*5311. Enkedr. Sofie af Danmark beder Hert. Adolf om at sende hende nogle Raadsherrer, som kunne være hende behjælpelige ved hendes Forhandlinger med Erich Raute (?) angaaende Salget af Nykjøbing paa Falster. — *Plön*, (28. Februar.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 17. 28 Febr.

*5312. Jacob Hinrichson meddeler Steen Erichsson, Niels Sture og Niels Boije nærmere Underretning om sit Tog ind i Skaane og om Fjendernes Krigsmagt dér, for hvilken han ikke behøver at frygte. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 26—27. (Febr.)

*5313. K. Fr. II. underretter Hans Mule, Bg. i Odense, om, at han kun skal sættes i Skat som den næstrigeste der i Byen. — *Hafniæ*, d. 1. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 86. 1. Martii.

*5314. (K. Fr. II.)'s Brev til Daniel Rantzow, i Følge hvilket det tillades ham at hverve 2000 Hageskytter. — *Koppenhagen*, 1. März. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 522. 1. Martii.

*5315 (= 1882). Datum er: 2. Marts 1566. Michelsen, Dithm. Urkundenb. S. 179. 2. Martii.

*5316. Enkedr. Sofie af Danmark takker Hert. Adolf for hans Hjælp ved hendes Forhandlinger med Erich Raute og indbyder ham og hans Gemalinde til sig i Plön. — *Plön*, (3. März). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 17. 3. Martii.

*5317. Truls Marbo tilskriver K. Erik XIV., at hvis Bønderne i Wiska og Fierre Herreder ikke faa Lov til at kjøbe Korn i Danmark og Norge, saa kunne de ikke besørge Udsæden, meddeler, at Karl Torsson har byttet noget Gods med de Danske og at andre svenske Adelsmænd gjøre Fordring paa Ejendomme i Halland. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 39. ante 4. Martii.

*5318. Niels Boye, Ridder, opfordrer Hr. Niels Sture m. fl. til under deres Indfald i Norge at holde Tropperne samlede og at formaa de norske Bønder til at udrede Skat. — *Ahlingsås*, d. 4. Mars. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 95—97. 4. Martii.

*5319. Maarten Laale, Raadmd. og Oldermand for S. Jørgens Lav i Assens, Povel Bang, Bgm., og 5 Raadmænd overdrage Sognepræsten i Assens Peder Jensen og hans Efterfølgere en af Lavets Haver mod en aarlig Afgift til dette. — *Assens*, Tirsdag n. e. dominicam Invocavit. Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 140. 5. Martii.

1566.

5. Martii. *5320. K. ERIK XIV. befaler Statholderne paa Kalmar Slot at lade nogle Skibe stikke i Søen, som kunne opsnappe det Skib, K. af Danmark har sendt til Danzig efter Mastetræer og Kabelgarn. — *Stockholm*, 5. Mars. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 33, Anm.

ante 6. Martii. *5321. Grev SVANTE (STURE), GUSTAF OLSSON (STENBOCK) og NIELS BOIJE meddele K. Erik XIV., at Toget mod Bahus nu gaar for sig, og at de have tilskrevet Jacob Hinrichsson om at komme dem til Undsætning. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 39—40.

8. Martii. *5322. ERICK ROSZENKRANTZ's Brev til Birgitte Gøje, hvori han udtaler sine Venskabsfølelser overfor hende og beder hende tage sig af hans Datter, som var i Huset hos den nu afdøde Fru Anne (Hardenberg), Knud Ebbesens (Ulfeldts) Hustru. — *Bergen*, d. 8. Dag Martii. Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 133—34.

11. Martii. *5323. K. FR. II. befaler Jørgen Rud at sørge for, at den sjællandske Adel hurtigst mulig samles i Trelleborg. — *Lund*, d. 11. Marts. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 53.

15. Martii. *5324. K. FR. II. tillader Borgerne i Landskrone at ophugge det Skib, som de med tilforordnede Kjøbstæder have udgjort til Rigets Tjeneste, da det ved Stranding er gjort ubrugeligt. — 15. Marts. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. I. 150.

15. Martii. *5325. SØRENN MICHIILSZEN i Norring, Fru Citziill Bryskes Tjener, bekjender at have modtaget 25 Daler af Eriick Podbusk t. Bidstrup, som denne skylder Fru Citziill i Rente af 500 Daler. — ***Bidstrup,*** d. 15. Martii. Danske Mag. 4. R. V. 340.

16. Martii. 2376. Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 400—402.

16. Martii. *5326. K. ERIK XIV.'s Skrivelse til Niels Boije, hvori han beklager, at Toget mod Bahus ikke er blevet foretaget tidligere, og kaster Skylden herfor over paa dennes Raadgivere; for Undsætning fra Landsiden til Slottet behøver han ikke at være bange, derimod skal han anlægge nogle Blokhuse for at hindre, at Undsætning skal komme fra Søsiden. — ***Stockholm,*** 16. Mars. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 40, Anm. Et Brev af samme Indhold og Datum til Svante Sture findes smstds.

16. Martii. *5327. K. ERIK. XIV. takker Niels Boije for den Udholdenhed, hvormed han har arbejdet for at bringe Toget mod Bahus Slot i Stand, og ønsker ham Lykke, idet han beder ham ikke frygte for, at Fjenderne skulle kunne gjøre ham noget Afbræk paa Grund af det slette Føre. — ***Stockholm,*** 16. Mars. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 37, Anm.

16. Martii. *5328. Dr. ELISABETH af Englands Anbefalingsskrivelse til K. Fr. II. for 9 engelske Skibe til Hansestæderne. — ***Greenwich,*** 16. March. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 23.

ante 19. Martii. *5329. Grev SVANTE (STURE) tilskriver K. Erik XIV. om Tilførsel af Skyts til Varberg og til Lejren ved Bahus, m. m. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 38—39.

19. Martii. *5330. Høvedsmændene MICHEL PACKMER og AUGUSTIN ZWICKDORN bede Daniel Rantzov om Penge til at betale en Kjøbmand for noget Mel og Øl til deres Knægte og meddele, at Svenskerne belejre Bahus med 14 Stykker Skyts. — 19. Marts. (Tydsk.) Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 522—23.

20. Martii. *5331. K. ERIK XIV. tilskriver Brynthe Byrgesson, at han tilgiver de Bønder, som have givet Brandskat til Bahus Slot, hvis de kun have givet den for at fri deres Hus og Hjem for Brand og Overvold; de Norske skulle trues med, at de, hvis de understøtte Fribyttere, ville blive straffede som Fjender. — *Stockholm*, 20. Mars. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 30—31, Anm.

1566.

*5332. Peder Willamson meddeler K. Erik XIV., at Skytset den 20. Marts er ført over Elven, og at man agter at beskyde Bahus Slot den 24de; de norske Bønder i Lenet have sluttet sig til Fribytterne, som volde Svenskerne en Del Bryderi, og Christen Munk vil forsvare sig ved Swanesundh. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 51—52. 20.-24. Martii.

*5333. Erich Karsson tilskriver K. Erik XIV., at nogle af Lasse v. Schares Knægte have været i Bleking og afbrændt Hasleøn. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 44. ante 21. Martii.

*5334. K. Erik XIV. tilskriver Johan Siggesson, at Toget mod Norge er udsat paa Grund af den ubelejlige Aarstid; han haaber, at Angrebet paa Bahus skal sætte Skræk i Nordmændene, og sender ham derfor en Proklamation til Indbyggerne i Trondhjems Len. — *Stockholm,* 21. Mars. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 25—26, Anm. 21. Martii.

*5335. K. Erik XIV. befaler Svante Sture hurtigst mulig at skaffe Skyts til Varberg og ikke indlade sig i nogen Kamp med Fjenderne; han udtaler sin Harme over, at Grev Svantes Søn Niels er draget ind i Norge mod Christer Munk, og meddeler, at han har befalet ham ufortøvet at vende tilbage til Lejren ved Bahus. — *Stockholm,* 21. Mars. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 39, Anm. 21. Martii.

*5336. K. Erik XIV. bebrejder Hr. Niels Sture og Hr. Erich Göstafsson, at de have opgivet Belejringen af Bahus og ere inddragne i Norge, og befaler dem øjeblikkelig at vende tilbage til Belejringshæren for Bahus. — *Stockholm,* d. 21. Mars. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. IV. 97—98. 21. Martii.

*5337. Peder Christerssons Brev til K. Erik XIV., hvori han spørger om, hvad han skal gjøre med de Bønder, som handle med de Danske. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 50. ante 24. Martii.

*5338. K. Fr. II. tilskriver Daniel Rantzow, at han i Anledning af de Uroligheder, der have fundet Sted blandt Tropperne, har befalet Vlrich Bher foreløbig at afvente Kongens Befaling til at rykke frem. — *Friederichsburg,* d. 24. Martii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 523—24. 24. Martii.

*5339. Rasmus Augustinus, Prædikant paa Herlufsholm, tilskriver Fru Birgitte Gøye om et Mord, der er sket i Næstved, og sender hende et Skrift af Dr. Johannes, Bispen i Sjælland, om, hvorledes man skal bede i denne farlige Tid, m. m. — *Herlufsholm,* XXV. dag Martii, uden Aar. Ny kirkehist. Saml. III. 577—79. 25. Martii.

2380. Brudst. i Ann. for nord. Oldk. 1859 S. 279—80. 28. Martii.

*5340. Peder Oxe t. Gisselfeldt, Johan Friis t. Hesselager, Frands Banner t. Kokkedal og Peder Munk t. Estvadgaard erklære Torkild Jul i Aasserup for ikke at være »Mand desværre«, fordi han havde taget et Lam, som bar Jørgen Ruds Kvægmærke. — — *Kjøb. Slot,* d. 28. Marts. Vedel Simonsen, Ruderne II. 53—54. 28. Martii.

*5341. Lasse v. Schare melder K. Erik XIV., at han d. 19. Marts har hærjet Vester Herred i Bleking, m. m. — 28. Martii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 62. 28. Martii.

*5342. K. Fr. II. underretter Raadet i Wilster om, at han har sendt Heinrich og Claus Rantzow tillige med Sekretæren Elias Eisenbergk som sine Befuldmægtigede med nogle Hverv til Staden. — *Kopenhagen,* (29. März.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesv.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 75. 29. Martii.

1566.

31. Martii. *5343. BGM. og RAAD i MIDDELFART gjøre vitterligt, at de, efter deres Sognepræst M. Peder Bangs Død, have kaldet hans Søn, Oluf Pedersen, til Sognepræst. — *Middelfart,* Søndag Judica. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 477—78.

Martio-Aprili. *5344. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen tilskriver K. Fr. II., at det almindelig omtales, at han vil gifte sig, hvormed hun beder ham fare i Mag, til hun har talt med ham. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 102—103.

ante 3. Aprilis. *5345. ÅCHE BENCHTSSONS Skrivelse til K. Erik XIV. om Tilstanden paa Varberg Slot. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 52.

4. Aprilis. *5346. K. FR. II. lægger Paarup Kirke til Almindeligt Hospital i Odense. — *Kiøbenhavns Slot,* d. 4. April. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 859—60. Brudst. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 136—37.

6. Aprilis. *5347. DANIELL RANTZOW tilskriver Bgm. og Raad i Lübeck om den svenske Hærs mislykkede Angreb paa Bahus og meddeler, at en »Geschwader« tydske Ryttere have forladt den svenske Tjeneste og have faaet fri Gjennemmarsch gjennem Danmark. — *Coppenhagenn,* d. 6. Aprilis. (Tydsk.) Nyt hist. Tidsskr. IV. 195—97. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 524.

ante 7. Aprilis. *5348. NIELS BOIJE melder K. Erik XIV. om Beskydningen af og Stormen paa Bahus. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 56.

7. Aprilis. *5349. K. ERIK XIV. giver Åche Benchtsson nærmere Instrux om, hvad han skal foretage sig til Varberg Slots Befæstning og Proviantering. — *Svartsjö,* 7. April. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 52, Anm.

ante 8. Aprilis. *5350. JOHAN SIGGESSON melder K. Erik XIV., at han vil lade de trykte Mandater sende ind i Norge, og ønsker at vide, hvormed han skal underholde Krigsfolket i Jemteland. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 56.

ante 10. Aprilis. *5351. HANS LAERSSON, svensk Gesandt i Rusland, meddeler K. Erik XIV., at der er ankommet et polsk og et dansk Sendebud til Rusland. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 57.

ante 10. Aprilis. *5352. ERICH og JOEN KARSSON melde K. Erik XIV., at der er Fribyttere ved Nydiupet, og sende Kongen Register paa det Gods, som fandtes paa den »Dansche Soldanen«. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 57.

12. Aprilis. *5353. K. FR. II. meddeler Slagelse Borgere, at Peder Bilde er bleven forlenet med Kalundborg Slot, hvorfor de skulle være ham hørige og lydige. — (12. April.) Udt. i Friis, Bidr. til Slagelse Bys Hist. S. 30.

12. Aprilis. *5354. K. FR. II. befaler Daniel Rantzow at mønstre og edfæste Knægtene i Kjøge og Roskilde. — *Fridcrichsburg,* in die Parascheues. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 524—25.

12. Aprilis. *5355. K. FR. II. gjentager sin Befaling til Erik Rud om at sende 3 store Læster Malt m. m. til Silvester Francke i Lübeck og om at føre Madskatten til Kjøbenhavn øjeblikkelig. — *Kjøb.,* d. 12. April. Vedel Simonsen, Ruderne II. 72—73.

13. Aprilis. *5356. K. ERIK XIV. befaler Peder Christerson at forbyde Bønderne at handle med de Danske samt dømme og straffe de Ulydige. — *Stockholm,* 13. Aprilis. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 50, Anm.

14. Aprilis. *5357. Dr. MARIA af Skotlands Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun beklager at maatte tilbageholde Capt. James Culen paa Grund af indre Uroligheder. — *Edinb.,* 14. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third report S. 15.

1566.

*5358. ALBERT KNOPPER forsiker Cecil om sin Beredvillighed til at bevare Venskabet mellem England og Danmark og lover, at de engelske Kjøbmænd skulle faa deres beslaglagte Gods tilbage. — *London*, 14. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 49. 14. Aprilis.

*5359. NIELS BERTHILSSON tilskriver K. Erik XIV om det mislykkede Stormangreb paa Bahus. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 59. ante 15. Aprilis.

*5360. K. FR. II. befaler Daniel Rantzow og Franntz Brockenhaussen at undsætte Bahus. — *Friederichsburg,* mont. in d. heil. Osternn. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 525—26. 15. Aprilis.

*5361. Høvedsmændene YOCHYM PLATHE, MICHEL PACKMER og AUGUSTIN ZWICKDORN tilskrive Daniel Rantzov om deres Forhandlinger med Knægtene om Lønningen. — *(Helmstedt),* 16. April. (Tydsk.) Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 526—27. 16. Aprilis.

*5362. Hert. MAGNUS, Biskop over Stifterne Øsel, Wieck, Kurland og Reval, meddeler Domkapitlet, Raaderne, Ridderskabet og Adelen paa Øsel, at han har givet Jacobus Baras, Ernst v. Sachen, Johan Goie, Thomis Wrangel, Mathias Wilken og Steffan Vetter i Forening med Hert. Gothard af Kurlands Raader Fuldmagt til at ordne Forholdene paa Øsel og afhøre Klager over Walkendorf og andre. — *Piltenn*, dingst. in d. heil. Ostern. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 524—25. 16. Aprilis.

*5363. PEDER SKRAM, Ridder, sender K. Fr. II. nogle Breve til ham fra K. af Sverig, som en svensk Bonde har overgivet en dansk Bonde til videre Besørgelse. — *Lauholm,* dend XVII. dag Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 75—76. 17. Aprilis.

*5364. ÅCHE BENCHTSSON meddeler K. Erik XIV., at de tydske Ryttere, som rømte fra Varberg, med K. af Danmarks Lejde ere dragne over Sundet, samt at to Franskmænd ere ankomne til Varberg og ville begive sig til Kongen. — 17. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 67. 17. Aprilis.

*5365. K. FR. II. meddeler Hert. Johan og Adolf af Holsten, at han har befalet Elias Eisenbergk at forfatte en Registrant over Brevene i Hvælvingen paa Gottorp, og beder dem give deres Samtykke dertil. — *Koppenhagen,* d. 18. Aprilis. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 219. 18. Aprilis.

*5366. K. FR. II. befaler Eliasz Eisenberg at begive sig til Gottorp og tillige med Ernst Kleist, der er ansat i Hert. Hans' Kancelli, tage Afskrifter af Brevene i Hvælvingen i Gottorp. — *Koppenhagen,* d. 19. Aprilis. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 220. 19. Aprilis.

*5367. PEDER CHRISTERSON tilskriver K. Erik XIV. bl. a., at de Danske opbygge Morumsbroo og at Michill Gyding altid plyndrer og hærjer paa Grænsen, hvorfor han beder om, at Oluff Garpp maa angribe ham med nogle Knægte. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 63. ante 20. Aprilis.

*5368. CAROLUS DE MORNAY tilskriver K. Erik XIV. om Krigsbegivenheder paa Grænsen, bl. a. at Fjenderne ville angribe Sunnerbo og Øsbo. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 64. ante 20. Aprilis.

*5369. FRANTZ ANDERSZEN, Abbed i Ringsted Kl., tilskriver K. Fr. II. ang. den gamle Præstegaard i Harestedt Sogn, som var fæstet til en Bonde, men som Præsten havde ønsket at bebo i Stedet for Kellegaardt, hvor han nu boede, der var altfor indskrænket, 20. Aprilis.

1566.

da den kun var bygget til Beboelse for en Munk i Nærheden af et Kapel, til hvilket der fordum var megen Aflads Søgning. — *Ringstedt closter,* 20. Aprilis. Oversigt over Vid. Selsk. Forh. 1855 S. 264—66. Brudst. i Aarb. f. nord. Oldk. 1885 S. 47.

20. Aprilis. *5370. K. ERIK XIV. befaler Charles de Mornay ufortøvet at begive sig med det Krigsfolk, han har hos sig, til Bahus; skulde Daniel Ranzou fra Halmstad angribe Smaaland, skal han Intet bryde sig derom, da Skaden her vil blive tidobbelt erstattet, hvis Bahus bliver erobret. — *Stockholm,* 20. April. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 64, Anm.

21. Aprilis. *5371. Sognevidne af BEBOERNE i HAVETOFTE, krævet af Lensmanden Barthram v. Aneueldes Fuldmægtige, at Kirkeværgen Jes Schroder i Holme to Gange har uddelt den hellige Nadvere. — *Hauetoft kerckhaue,* am ersten sondage nha Ostern. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 724—25.

21. Aprilis. *5372. NIELS BOIJE tilskriver K. Erik XIV. om Udfaldet af Stormen paa Bahus og erklærer, at han ikke vil opgive Belejringen, før han har indtaget Slottet; tillige sender han Fortegnelser over de Afdelinger, som have deltaget i Stormen. — 21. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 69—71.

21. Aprilis. *5373. ÅCHE BENCHTSSON tilskriver K. Erik XIV., at de danske Krigsfolk ikke ville lade sig bruge, før de have faaet deres Betaling. — *(Varberg),* 21. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 71.

22. Aprilis. *5374. K. FR. II. tilskriver Erik Rud, at han agter at benytte ham som Kommissær ved Hæren, og befaler ham ufortøvet at begive sig afsted med Heste og Harnisk. — *Kjøb. Slot,* d. 22. April. Vedel Simonsen, Ruderne II. 73.

22. Aprilis. *5375. Dr. ELISABETH af Englands Brev til K. Fr. II., hvori hun fordrer Erstatning inden 4 Maaneder for de Forulempelser, der ere tilføjede engelske Kjøbmænd. — Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 24.

23. Aprilis. *5376. Hert. HANS' Brev til Provsten i Bordesholm om Canut Brambsens Ansættelse som Skolemester i dette Kloster, hvor han ligesom Læsemester skal have sit Underhold. — *Hansburg,* 23. Aprilis. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 96.

26. Aprilis. *5377. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til K. Fr. II., at hun paa Rigsdagen i Augsburg har set en Person, der, skjønt for Tiden ikke af deres Religion, iøvrigt vilde passe for ham (til Gemalinde); hun vil arbejde videre paa Sagen og give ham nærmere Underretning. — *Augsburg,* 26. April. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S 103.

ante 27. Aprilis. *5378. NIELS BOIJE tilskriver K. Erik XIV. om Begivenhederne ved Bahus; de Norske i Viken ville ikke betale Skat, men have for det meste sluttet sig til Fribytterne; hvis han ikke faar Undsætning med Levnetsmidler, frygter han for, at Folket løber sin Vej. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 68.

ante 28. Aprilis. *5379. ANDERS SIFFRIDZSON meddeler K. Erik XIV. hvad der er foregaaet ved Bahus efter den mislykkede Storm. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 68—69.

28. Aprilis. *5380. To Skrivelser fra PEDER CHRISTERSON til K. Erik XIV., hvori han meddeler Kongen Efterretning om Forholdene ved Grænsen, et Sendebud er kommet fra Danmark, Michel Gyding hærjer og plyndrer i Sunnerbo, Hakon Hakonsson med den danske Adelsfane ligger i Wæ, 600 tydske Knægte i Gydinge Herred, 600 Ryttere i Åhs, m. m. — 28. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 79—80.

1566.

*5381. Jes Schroder i Holm beder Hert. Adolf om at tage sig af ham, da den kongelige Lensmand i Flensborg, Bartram v. Aneuelde, vil tiltale ham, fordi han har hjulpet sin svagelige Præst med at uddele Alterens Sakramente, hvorfor Konsistoriet (i Slesvig) har frifundet ham. — Uden Datum. (Plattydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 722—23. c. Aprili.

*5382. Dom af Þorleifur Einarsson, Brandur Einarsson og 16 andre Mænd, æsket af Henrich Krag, Kongens Foged over Snæfellssyssel, om Tiende, Gjaftold, Lysetold og Ligsang. — *Í Miðgörðum í Staðarsveit,* fyrsta dag Maji. (Islandsk.) Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 92—95. 1 Maji.

*5383. K. Fr. II. underretter Oluf Nielsen (Bager), Borger i Odense, om, at han kun skal sættes i Skat lig den tredjerigeste i Byen. — *Kjøbh.*, d. 3. Mai. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 85—86. 3. Maji.

*5384. K. Fr. II. skjænker en Have i Flensborg, som tidligere har hørt til (Graabrødre)klostret dersteds, til den nyoprettede (Latin)skole. — *Coppenhagen*, d. 3. Maji. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 11—12. 3. Maji.

*5385. K. Erik XIV. bebrejder Anders Siffridzson, at Beskydningen af Bahus ikke er foregaaet paa den af Kongen befalede Maade; det røde Taarn skulde først være nedskudt og derpaa saa meget af Muren, at Stormen kunde være foretaget med en Slagordning af 21 Mands Bredde. — *Svartsjö*, d. 3. Maj. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 69, Anm. 3. Maji.

*5386. K. Fr. II. meddeler Borgerskabet i Bergen, at han modtager dets Tilbud om at udgjøre hver fjerde Mand mod Fjenden i Stedet for den af Lensmanden paabudte Udskrivning af 200 Karle. — *Kjøbenhavn,* 4. Maj. Udt. i Norske Mag. I. 479. 4. Maji.

*5387. K. Fr. II. opfordrer Raadet i Crempe til at udrede den til Dækning af udenlandsk Gjæld bevilgede 25de Penning til Martini. — *Schlosz Copenhagen*, (5. Mai). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 36. 5. Maji.

*5388. Kongens Resolution til Raadet i Flensborg, hvori han meddeler det, at han har indrømmet den nye Skole og Fattighuset dersteds en Have, som tidligere har ligget til (Graabrødre)klostret. — *Copenhagen*, d. 5. Maji. (Tydsk.) Brudst. i Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 11—12. 5. Maji.

*5389. K. Erik XIV.'s Brev til Jahan Siggesson, hvori han billiger, at han selv drager ind i Norge med nogle Folk og lader udsprede de trykte Mandater. — *Stockholm*, 7. Maj. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 56, Anm. 7. Maji.

*5390. K. Fr. II. forlener Jørgen Rud med Nummedal Len i Nordlandene. — *Helsingborg*, 8. Maji. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 54. Brevet er atter overstreget i Registranten. Jvfr. *5476. 8. Maji.

*5391. K. Erik XIV.'s Skrivelse til Niels Berthilsson, hvori han kaster Skylden for det mislykkede Angreb paa Bahus over paa Nils Boije og Anders Sigfridzsson og befaler ham og Carolus de Mornay at overtage Anførselen. — *Stockholm*, 9. Maj. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 59, Anm. 9. Maji.

*5392. Øvrigheden i Staden Kampen gjør Undskyldninger hos K. Fr. II. for, at dens Borger, Skipper Peter Janssen, paa Grund af Storm har maattet anløbe en ubekjendt norsk Havn og dér er bleven tvungen af Folk fra Varberg Slot til at losse sin Ladning Vin. — (9. Mai.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 134. 9. Maji.

1566.

ante 13 Maji. *5393. NIELS JESPERSSON spørger K. Erik XIV., om de gamle danske Karle, som have været brugte som Slotsliggere (i Upsala), skulle have deres Løn. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 76.

14. Maji. *5394. NIELS JESPERSSEN, Superint. over Fyens Stift, m. fl. udstæde Vidnesbyrd om en af Provsterne i Fyn paa Forespørgsel af M. Michel Nielssen i Fulwiig, Provst i Bog Herred, afgiven Erklæring om Sognedegnenes Løn i »Fiøns Land«. — *Odense*, thisd. n. e. Cantate. Danske Mag. 4. R. VI. 104—105.

14. Maji. *5395. NIELS BERTILSON tilskriver K. Erik XIV., at en stor Del af Knægtene for Bahus Slot ere rømte fra deres Fænniker, og erklærer, at han er uskyldig i, at Belejringen har faaet det slette Udfald. — 14. Maji. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 81.

15. Maji. *5396. Erklæring af det JURIDISKE FAKULTET ved Universitetet i Rostock i Anledning af et Mord, som en Svensker i Stralsund har begaaet paa en Dansk. — *Rostock*, d. 15. May. (Tydsk.) Stralsundische Chroniken II. 33.

15. Maji. *5397. JONAS JÖNSSON meddeler K. Erik XIV., at han har sendt Breve ind til de Norske, at der hersker Pest i Norge og at Kongen af Danmark laaner Penge af de norske Bønder. — 15. Maji. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 81.

ante 18. Maji. *5398. PEDER KARSSON sender K. Erik XIV. et Register over de »Juthescriffuere«, som ere ved Grænsen, og begjærer, at Mats Hanson, som skal ransoneres for Mads Persson, maa kaldes fra Grænsen. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 77.

19. Maji. *5399. PEDER SCRAM, Ridder, sender K. Fr. II. nogle modtagne Spejderunderretninger fra Sverig. — *Lauhaalm*, tend 19. Maiei. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 76—77.

ante 20. Maji. *5400. ÅCHE BENCHTSSON beder K. Erik XIV. om at maatte blive fritaget for Befalingen paa Varberg. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 77.

20. Maji. *5401. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til sin Moder Enkedr. Dorothea i Anledning af hendes Broder Hert. Johans Vægring ved at gaa ind paa hendes Ægteskabsplaner, at fyrstelige Personer ikke altid fornemmelig bør tage Hensyn til ydre Skjønhed, men til Slægtens Oprindelse og den paagjældendes Sjælsegenskaber. — 20. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 56.

22. Maji. *5402. K. FR. II. befaler Henrik Mogensen, Tolder i Helsingør, at lade de Skibe, der have Brev og Tilladelse fra Kongen, passere gjennem Sundet. — *Frederiksborg*, d. 22. Maj. Brudst. i Tr. Lund, Historiske Skitser S. 30—31.

ante 24. Maji. *5403. ÅCHE BENCHTSSONS Skrivelse til K. Erik XIV., hvori han forlanger, at Varberg Slot hurtigst muligt bliver forsynet med Levnetsmidler og besat med dueligt Folk; han melder tillige, at 4 franske Høvedsmænd ere komne til Danmark. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 78—79.

26. Maji. *5404. K. FR. II.'s Anbefalingsskrivelse til M. Kjeld Jull, Superint. i Viborg, for Hr. Peder Mattzen, som har været Prædikant paa Varberg og ved dette Slots Indtagelse mistet alt, til at blive Sognepræst i det ledige Grinderslеff Sogn i Salling. — *Kiøpnehaffnn slott*, thend 26. dag Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 441—42.

28. Maji. *5405. K. ERIK XIV.'s Skrivelse til Pedher Christerson, hvori han bl. a. billiger, at Oluf Garp med de Knægte, som ligge ved Grænsen, maa angribe og nedlægge Michill Gyding. — *Svartsjö*, 28. Maj. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 63—64, Anm.

28. Maji. *5406. K. ERIK XIV. beder Åche Benchtsson om ikke at opgive Befalingen paa Varberg Slot, idet han minder ham om, at de danske Befalingsmænd paa Elfsborg og Bahus

1566.

vedblive at føre Befalingen paa disse Slotte, uagtet de gjentagne Gange ere blevne belejrede. — *Svartsjö*, 28. Maji. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 78 Anm. og S. 79 Anm.

*5407. Tydsk Rigsdagsafsked i Augsburg. K. af Danmark skal bl. a. underrettes om Aktmandaterne imod dem, der have plyndret Würtzburg. — *Augspurg*, d. 30. Maji. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars Generalis. III. Erste Fortsetz. S. 115—50. 30. Maji.

*5408. PEDHER CHRISTERSSON meddeler K. Erik XIV. Efterretninger fra Danmark, som han har faaet gjennem den Baadsmand, der blev fanget paa Mars og nu er kommet fra Kjøbenhavn. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 83. ante 3. Junii.

*5409. Dr. MARIA af Skotland forsikrer K. Fr. II., at intet Skib er udrustet fra Leith til K. af Sverigs Tjeneste. — *Edinb.*, 3. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maciay, Third report S. 15. 3. Junii.

*5410. K. FR. II. tilskriver Dr. Elisabeth, at han har beslaglagt Englænderen Gregory Parmorts Skib, der skulde føre Korn til K. af Sverig. — *Copenhagen*, 4. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 80. 4. Junii.

*5411. K. FR. II.'s Brev til Kjøbstæderne i Laaland og Falster, at Kongen har befalet Erik Rud at sende et Antal Folk fra samme Kjøbstæder hurtig til Kbhvn. Slot. — *Kjøb.*, d. 4. Juni. Vedel Simonsen, Ruderne II. 73. 4. Junii.

*5412. K. ERIK XIV. underretter Jören Pederson om, at han har besluttet at bruge Hr. Hogenschild Bielke som Felt-Øverste over det Krigsfolk, der skal bruges paa den danske Grænse, Tönnis Olofsson paa Toget til Norge og Henric Classon og Jacob Turesson i Lifland. — *Swartzöö*, 4. Juni. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Saml. II. 52—60. Den Svenska Fatburen I. 83—86. 4. Junii.

*5413. ÅCHE BENCHTSSON begjærer af K. Erik XIV. at maatte blive kaldt tilbage fra Varberg; de Danske agte med det første at bryde op; den lybske Skibsflaade er d. 8. Maj kommen til Øresund. — 4. Junii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 88—89. 4. Junii.

*5414. NIELS IBSEN, CHRISTOFFER PEDERSEN og JØRGEN OLSEN, Sognepræster t. Gloslunde, Sandby og Vestenskov, udstæde Transsumpt af en Del Konge- og Bispebreve ang. Forholdet mellem Sognekirken i Vestenskov og det i samme Sogn opbyggede Kapel (jvfr. I, 1. Nr. 4436). — *Vestenskov Præstegaard*, d. 7. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 461—65. 7. Junii.

*5415. K. FR. II. befaler Superint. i Sjællands Stift, Dr. Hans Albretsen, og Professorerne ved Universitetet at kalde Hr. Jens, som var Sognepræst til Aarsmarck, for sig og undersøge Axel Wrne til Søgaards Beskyldninger mod ham for Uredelighed, Tyveri og Horeri. — *Wor gaard wdi Lund*, then 8. Junii. Ny kirkehist. Saml. III. 609. 8. Junii.

*5416. K. FR. II. befaler Høvedsmanden Mickell Pederssenn, kaldet Gydinge, at møde med sine Skytter hos Daniell Ranntzow i Kieriagger d. 17. Juni. — *Lundt*, thenndt IX. dag Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 527. 9 Junii.

*5417. STATHOLDERNE i KALMAR meddele K. Erik XIV., at de danske Krigsfolk, som ere samlede i Auss i Bleking, siges at skulle rykke frem mod Kalmar. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 88. ante 10. Junii.

*5418. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til sin Moder, Dr. Dorothea, at nogle Forrædere have haft den Plan at opsnappe eller skyde hendes Mand, Kurf. August. — 10. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 11. 10. Junii.

*5419. CLAES CHRISTERSON melder K. Erik XIV., at han d. 10. Juni er ankommen til Bornholm, at han har optaget flere Saltskibe, og at K. af Danmark er draget over Sundet og agter sig til Kalmar. — 10. Junii. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 93—94. 10. Junii.

1566.

15. Junii. *5420. PER CHRISTERSSON meddeler K. Erik XIV., at 2000 danske Krigsfolk ville gjøre Indfald i Cronebergz Len. — 15. (Juni). (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 94.

ante 16. Junii. *5421. PEDER CHRISTERSON meddeler K. Erik XIV., at Joen Månsson har bragt Efterretninger fra Kbhvn., og at fire Knægte have ihjelslaaet en dansk Præst. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 90.

16. Junii. *5422. K. ERIK XIV. befaler Clas Christersson at opsøge den fjendtlige Flaade, som nu er samlet i Øresund, og helst angribe den i Farvandet mellem Falsterbo Rev og Møen, før den kommer op under Bornholm. — *Stockholm*, 16. Juni. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 90, Anm.

17. Junii. *5423. K. FR. II. meddeler Daniel Rantzow, at Christian Munck fra Norge af skal angribe Sverig og derved støtte Rantzows Indfald i Vestergøtland. — *Koppenhagen*, d. 17. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 527—28.

17. Junii. *5424. K. FR. II. forlanger Betænkning af Lensmanden Axel Wiffert og Biskoppen M. Povl Madsen i Anledning af et Andragende fra Hr. Niels Jensen, Sognepræst t. Idom Sogn, om, at det hosliggende Sogn, Vind Sogn, maa efter den derværende Præsts Død forenes med Idom Sogn, da de begge ere for smaa til at underholde hver sin Præst. — *Kjøbenhavn*, 17. Juni. Ny kirkehist. Saml. VI. 668.

17. Junii. *5425. K. ERIK XIV. udstæder Lejdebrev for Frankrigs Sendebud i Danmark, Carolus Danzeus, til at drage ind i Sverig og forhandle med Kongen om Fred mellem Danmark og Sverig. — *Stocholm*, 17. Junii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 346—47.

ante 18. Junii. *5426. ÅCHE BENCHTSSON gjentager paa ny sin Begjæring til K. Erik XIV. om at blive kaldt tilbage fra Varberg, da Niels Birgerson og Anders Biorsson ere ankomne til Slottet. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Hand. VIII, 2. S. 91.

18. Junii. *5427. K. FR. II.'s aabne Brev, at han har udnævnt Daniel Rantzow til Feltoberst. — 18. Juni. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 528.

ante 19. Junii. *5428. NIELS BIRGESSON tilraader K. Erik XIV. at lade grave en Løngrav ved Varberg Slot. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 92.

19. Junii. 2406. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 16—17.

20. Junii. *5429. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow om forskjellige Sager vedrørende Hærens Lønning og Krigsberedskab. — *Koppenhagen*, d. 20. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 528—29.

20. Junii. *5430. K. FR. II. beder Daniel Rantzow om at hjælpe Niels Seuersen til hans Ret overfor den øverste Profos, der skal have frataget ham nogle Tæpper. — *Koppenhagen*, d. 20. Juni. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 529.

23. Junii. *5431. K. FR. II.'s Brev til Daniell Rantzow, hvori han beklager, at denne, trods Aftalen, har forlangt Penge til Tropperne før Opbruddet, og beder ham afværge Mytteri. — *Koppenhagenn*, d. 23. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 530—31.

25. Junii. *5432. K. FR. II.'s Brev til Daniel Rantzow, hvori han paa ny beklager dennes gjentagne Opfordringer til at sende Penge, men sender 11,000 Daler med Rentemesteren Elert Grubbe for at undgaa Mytteri blandt Tropperne. — *Koppenhagenn*, d. 25. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 531—32.

25. Junii. *5433. K. ERIK XIV. tillader Åche Benchtsson at overlade Kommandoen paa Varberg Slot til Carolus de Mornay eller en anden, som Kongen dertil forordner. — *Stockholm*, 25. Juni. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 89, Anm.

1566.

*5434. K. Fr. II. forlener Hack Ulfstand med Kronens Gaard i Lund, hvortil han skal have Torna Herred og alt Stiftets Gods i dette Herred m. m. — *Kopenhamn,* d. 26. Juni. Udt. p. Svensk i Falkman, Upplysningar etc. II. 30. 26. Junii.

*5435. Georgius Nicolai, rector scholæ Husensis, Johannem Pistorium ad nuptias suas cum Christina, filia defuncti Marci Haggen, die 13. Julii celebrandas invitat. — *Husiæ,* 28. Junii. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtniss S. 327. 28. Junii.

*5436. K. Fr. II. underretter Daniel Rantzow om sin Afrejse til Hertugdommerne d. 1. Julii og befaler ham at foretage Indfaldet i Sverig, selv om Svenskerne ved forstilte Fredsunderhandlinger skulde søge at standse det. — *Friderichsburg,* d. 29. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 532—33. 29. Junii.

*5437. K. Fr. II. befaler Hr. Mougens Guldenstiern, Hr. Otthe Krumpen og Byrge Trolle at sende 2 à 300 Knægte til Halmstad, da Kongen frygter for, at Staden skal blive overrumplet, naar Hæren drager derfra. — *Frederichsborg,* then XXX. dag Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 533. 30 Junii.

*5438. Axell Wrnnes Anklage mod Hr. Jens, som var Kapellan i Hundseby, for hans ukristelige Handel som Foged paa Orsmarcke. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. III. 610—14. Junio.

*5439. Peder Bilde, Erik Rud og Jakob Ulfeld bede K. Fr. II. om at sende nogle Knægte til Halmstad, hvor der kun findes 50 Karle. — *(Etthers kon. mtts felttleygre for Halmstedt),* 1. Juli. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 534. 1. Julii.

*5440. Daniel Rantzow tilskriver K. Fr. II., at Skovene til Godset Oldenhorne ere ødelagte, og beder ham sende Hanss Blomes Erklæring derom. — *Im veldtlager vor Halmstadte,* d. 1. Julii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 534—35. 1. Julii.

*5441. K. Erik XIV.'s Instrux for Hert. Magnus af Sachsen-Engren og Westfalen, hvem Kongen har overdraget den øverste Befaling over Hæren paa Grænsen imod Danmark og Norge. — *Stocholm,* then 4. Julii. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlingar II. 60—100. 4. Julii.

*5442. K. Erik XIV.'s Skrivelse til Clas Christerson, hvori han befaler ham at benytte enhver gunstig Lejlighed til at angribe den danske Flaade. — *Stockholm,* 6. Julii. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 94, Anm. 6. Julii.

*5443. (K. Fr. II.) giver Christen Lange Brev paa et Kanonikat i Ribe. — 8. Juli. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 157. 8. Julii.

*5444. Daniell Rantzow meddeler K. Fr. II., at han med Hæren er naaet til Froelunth og at han i Stedet for, som først bestemt, at drage mod Jönköping vil føre Hæren til Skara; han beder om Undsætning med 1000 Skytter. — *Im veldtlhagere zu Froelunth,* d. 9. Julii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 535—37. 9. Julii.

*5445. Sitsziil Brysk, Eskiild Gøys Efterlev., kvitterer Axell Gyllennstiernn for 15 Daler, som er Rentepenge af 300 Daler, som hans Broder salig Hiillebrand Gyllennstiernn skyldte hende. — *Langeszøø,* thaarszd. n. e. s. Knudt kongis dagh. Danske Mag. 4. R. V. 340. 11. Julii.

*5446. Jens Viborg, Ærkedegn i Ribe, Thomas Knudsen, Kannik, og Hans Lanchen, Vikar, bevidne, at Vicaria Angelorum, som K. Chr. (III) har henlagt til Skolemesters Underhold, i Biskop Ivers Tid har været brugt af den Vikarie, som havde det i Forlening, uden at Biskoppen eller nogen anden har befattet sig med dets Herlighed. — *Ribe,* d. 15. Julii. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 139—40. 15. Julii.

1566.

18. Julii. *5447. Brev fra Kurfyrstinde ANNA af Sachsen til K. Fr. II., hvori hun udtaler sin Glæde over Udsigten til Fred; at der ikke er noget om, at han skulde have indladt sig noget med Prinsen af Oraniens Søster, har glædet hende at erfare, og hun har heller aldrig troet det; den Person, hun har skrevet til ham om, og som hun stærkt anbefaler, er Hert. Albrecht af Bayerns ældste Datter Maria, men Sagen maa foreløbig holdes hemmelig, navnlig for deres Moder, Enkedronningen. — *Stolpen*, 18. Juli, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 104—105.

19. Julii. 2408. Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 19—24 og S. 30—34.

19. Julii. *5448. (K. FR. II.) giver Christen Lange Brev paa Kantoratet ved Ribe Kapitel, — 19. Juli. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 157.

19. Julii. *5449. Kurf. AUGUST af Sachsens Brev til K. Fr. II., hvori han, henholdende sig til sin Gemalindes Brev til Kongen, opfordrer denne til, hvis han har Lyst til at indlade sig med den omtalte Frøken, skriftlig at underrette ham derom; han lover senere at sende et Kontrafej. — *Stolpen*, 19. Juli. (Tydsk.) Udt p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 105.

20. Julii. *5450. K. FR. II.'s aabne Brev til Kronens frie Bønder i Malt og Andst Herreder, at de skulle lade Fru Margrete Rantzau, Jesper Rantzaus Efterlev., bekomme i de Skove, de have i Værge, det Tømmer, hun behøver til Opbygningen af en til Skodborg Slot hørende Mølle, eftersom Slottets Skove ikke kunne yde det nødvendige Tømmer. — 20. Juli. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 57—58.

20. Julii. *5451. MOGENS og FALK GØYE skrive til deres Moder om deres Ophold i Strasburg, hvor de endnu ikke have faaet noget Sted at være i Kost. — *Strasborg*, d. 20. Juli. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 245.

20. Julii. *5452. ARVINGERNE efter M. Niels Palladius tilskjøde Kapitlet i Lund en Gaard i Malmø. — *Helsingør*, s. Margrethe dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II 417—18.

23. Julii. *5453. Hert. MAGNUS, Biskop af Øsel, forbyder Christoffer Walkendorf at overgive eller at afbrænde Slottet Soneburg. — *Arwaten*, 23. Juli. Udt. i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 120.

24. Julii. *5454. Enkedr. DOROTHEA beder Hert. Hans d. ældre at hjælpe Fru Margrete, Claus v. d. Wisch's Enke, til Ret i en Sag mod Powischerne. — *Flensburg*, 24. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch III. 3—4. (Med Margrete v. d. Wischs Bønskrift til Hertugen, dat. 23. Juli.)

27. Julii. *5455. TYCHICUS ASMUNDIUS, superattendens Scanensis, præposito alicui de adventu suo visitationis causa significat. — *Vinsloff*, circiter hora 6 die 27. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 419.

post 28. Julii. *5456. Liste over de danske Skibe, som forliste under Gulland d. 28. Julii. — Uden Dag. Udt.. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 61.

30. Julii. *5457. K. FR. II. samt Hert. JOHAN og ADOLF indbyde Raadet i Crempe til Landdagsmødet i »die König Friedrichstadt«, Flensborg, Søndag e. Egidii (8. Septbr.) — *Hanszburg*, (30. Juli). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 36.

Julii. *5458. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han omtaler K. af Sverigs vedblivende Ulyst til Fredsforhandlinger, rimeligvis i Tillid til Hjælp fra Russerne og det grumbachske Parti i Tydskland. — Juli. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 64—65.

c. Julii. *5459. Fortegnelse over de danske og lybske Skibe i Østersøen, som kommanderes af Admiral Hans Lauritzon. — Uden Dag. Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 58—61.

1566.

*5460. Enkedr. DOROTHEA tilkjendegiver sin Søn Kongen, at det vil være hende kjært at se ham hos sig, men underretter ham om, at hun agter næste Mandag at ledsage hans Søster Dorothea, der er frugtsommelig, til Grænsen. — *Coldingen,* d. 2. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 5—6. 2. Augusti.

*5461. K. FR. II. tilskriver Lübeck, at han har arbejdet paa at faa de kejserlige Rigsmandater (mod Hjælp til Sverig) skærpede. — 6. August. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II. 2. S. 3. 6. Augusti.

*5462. K. FR. II. tillader M. Kjeldt Jwl, Superint. i Viborg Stift, at nyde Indtægterne af de efter Anthonius Bryske ledige Sogne Wammen og Lindom indtil den Præst, som har Winckel og Rind Sogne, er død. — *Frederichsborg,* 8. die Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 523—24. 8. Augusti.

*5463. K. ERIK XIV. af Sverig svarer Enkedr. Dorothea, paa hendes Opfordring til Fred, at han fra Begyndelsen af har været tilbøjelig dertil, men at han ved den danske Konges Fremfærd ikke vil kunne indlade sig derpaa, med mindre han erholder den forlangte Erstatning; med Biskoppen af Øsel kan han ikke slutte Forlig, saa længe Krigen med Danmark varer. — *Arboge,* d. 8. tag Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 6—9. 8. Augusti.

*5464. K. FR. II. paalægger Johann Jellesenn (i Amsterdam), at han skal lade gjøre en liden »Høitkewogenn« til sex Personer og sende den til Helsingør. — *Kiøpnehaffn,* thennd XII. dag Augusti. Hist Tidsskr. V. 535. 12. Augusti.

*5465. K. FR. II. befaler Bjørn Andersen, hvis Fru Anne Rosenkrantz fremdeles vægrer sig ved at udlevere Skjoldenæsholm Len, da at lade Pengene ligge paa Slottet, lade Følgebrevet læse og overtage Lenet. — 17. August. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 584. 17. Augusti.

*5466. K. FR. II. befaler Tolderen i Ribe at udbetale til Oluf Nielsen (Bager), Bg. i Odense, 7,367 Daler, som Kongen er ham skyldig. — *Kjøbenhavn,* d. 17. August. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 86—87. 17. Augusti.

*5467. JOANNES AURIFABER tilskriver Paulus Behaim, Raadsherre i Nürnberg, at den svenske Flaade har været udenfor Kjøbenhavn og at den har taget 66 hollandske Handelsskibe. — *Eisleben,* d. 17. tag Augusti. (Tydsk.) Anz. f. K. d. deutsch. Vorzeit S. 208—10. 17 Augusti.

*5468. K. FR. II.'s Brev til Daniel Rantzow, hvori han udtaler sin Misfornøjelse med, at Hæren er paa Tilbagetoget til Bahus, og forlanger nærmere Underretning. — *Koppenhagen,* d. 20. Augusti. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 537—38. 20. Augusti.

*5469. PEDER BILLDE tilskriver Mangnus Gyldenstiernne, at Hæren er i den yderste Nød og mangler alt, at der er Strid mellem Daniel Rantzau og Ritmestrene, at Svenskerne have lagt sig mellem Hæren og Varberg, m. m. — *Legren paa Guldborg enge*, thend XX. Augustii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 538—40. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 332. 20. Augusti.

*5470. Kurfyrstinde ANNA af Sachsens Brev til K. Fr. II. om Mordanslag mod hendes Gemal, hvilke forhindre denne fra at rejse ud af Landet; hun sender Kongen Kontrafejen, skriver, at Forældrene ikke ville give deres Datter bort før efter endt Krig, og paalægger ham den dybeste Tavshed. — *Hobosk,* 20. August, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 105—106. 20. Augusti.

*5471. JOHN KEYLES Brev til en Ven i Sverig, hvori han beklager ikke at kunne komme over til Sverig, da de Danske passe paa ham og ville opsnappe ham, ligesom de have fanget Mr. Thomas Knape, K. af Sverigs Sendebud i England; tillige fortæller han om et stort Søslag mellem Danske og Svenske. — *Hamburgh,* 21. Aug. (Engelsk.) Udt. i Macray, Report Nr. 1 S. 47. 21. Augusti.

1566.

22. Augusti. *5472. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at han med Hanns Spiegel sender 20,000 Daler til Krigsfolket, befaler ham paa ny at rykke ind i Fjendens Land og tage Vinterkvartér dèr, samt meddeler, at han om 8 Dage rejser til Flensborg, hvor han skal forhandle med Stænderne. — *Koppenhagen,* d. 22. Augusti. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 541—42.

22. Augusti. *5473. »Zeitung« om Kampen mellem den svenske og danske Flaade Fred. e. Jacobi (26. Juli) og om den dansk-lybske Flaades Undergang ved Gulland. — 22. Augusti. (Tydsk.) Anz. f. Kunde d. deutsch. Vorzeit 1880 S. 245—46.

23. Augusti. *5474. PEDER BILDE underretter Mogens Gyldenstjerne om de sørgelige Forhold i Hæren og henviser til Jakob Uldfeldts mundtlige Hverv. — D. 23. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 542—43.

24. Augusti. *5475. THOMAS KNAPPE sender Cecil en Beretning om et Søslag mellem Danske og Svenske og om den dansk-lybske Flaades Undergang i Stormen (udenfor Gulland). — *Stralsund,* 24. Aug. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1566—69 S. 122.

26. Augusti. *5476. K. FR. II. tilskriver Herluf Skave, at han paany har lagt Numedal, hvormed Jørgen Rud for kort Tid siden forlenedes, til Trondhjemgaard. — *Kiøb.,* d. 26. Aug. Brudst i Vedel Simonsen, Ruderne II 54.

27. Augusti. 2411. Diplomater. Norveg. XII. 834—35.

27. Augusti. *5477. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow om Ulykken ved Gulland og paalægger ham at søge at gjenoprette Skaden ved en Sejr over Fjenden. — *Koppenhagen,* d. 27. Augusti. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 543—44.

27. Augusti *5478. PER LAERSSON melder K. Erik XIV. om et Indfald i Bleking d. 11. Augusti. — *Calmar,* 27. Augusti. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 103.

28. Augusti. *5479. K. FR. II. tillade Borgerne i Helsingør i Isefjord og ved Sundbye Færge at kjøbe Korn og hvad andet de behøve til deres eget Ophold. — *Hafnie,* 28. die Augustii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 51.

Augusti. *5480. »Zeitung« fra Danmark om Daniel Rantzovs Tog ind i Sverig. — Uden Datum. (Tydsk.) Anz. f. Kunde d. deutsch. Vorzeit 1880 S. 246—47.

1. Septbr. *5481. Enkedr. DOROTHEA svarer sin Søn Hert. Magnus, at hun beklager den besværlige Stilling, hvori han og hans Lande ere komne, og billiger hans Beslutning at søge at komme ud af den ved et Giftermaal med den svenske Konges Søster, og tilsender ham en Instrux for et Sendebud til K. Erik XIV. — *Zell,* am ersten Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 9—12 (med Instrux for et Sendebud til Erik XIV.).

2. Septbr. *5482. JOANNES AURIFABER tilskriver Paulus Behaim, Raadsherre i Nürnberg, om Krigsbegivenhederne i Norden. — *Eisleben,* d. 2. Septembris. (Tydsk.) Anz. f. Kunde d. deutsch. Vorzeit 1880 S. 242—45.

3. Septbr. *5483. K. FR. II. tilskriver Daniel Ranntzow, at der er afsendt 2 Faner Skytter til ham og at der vil blive hvervet 600, og henstiller til ham selv, hvor han vil slaa Lejer. — *Coldingen,* d. 3. Septembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 544—45. Et Brev af samme Indhold og Datum til Krigskommissærerne smstds. S. 545—46.

3. Septbr. *5484. K. Fr. II. befaler Jørgen Marsuin, Jørgen Tydmandt og Biørn Kaas at rejse Bønderne i Skaane og holde dem krigsberedte. — *Koldingh,* thenn III. dagh Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 546—47.

4. Septbr. *5485. K. FR. II. befaler Hr. Magnus Guldenstiern ufortøvet at sende Forstærkning til Hæren og at lade mønstre 300 Karle i Skaane til Forstærkning af Besætningen i Halmstad. — *Aabenraa,* thenn 4. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 547—48.

1566.

*5486. K. Fr. II.'s Skrivelse til Feltobersten (Daniel Rantzow) og Krigskommissærerne, hvori han gjentager de i Brevene af 3. Sept. (Nr. *5483—84) indeholdte Meddelelser. — *Flensborg*, thenn IX. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 548—49. 9. Septbr.

*5487. Peder Biilde tilskriver Hr. Mogens Gyldenstierne om Hærens sørgelige Tilstand, meddeler, at Oluff Morittssenn og Eriick Harrennbiierg have været meget syge og nu skulle drage ned, samt at flere Høvedsmænd ere døde, og beder indtrængende Hr. Mogens at sørge for, at der kommer Penge og Undsætning. — *Ex Konn. Matt. felttleger paa Guldborg enge,* d. 10. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 550—52. 10. Septbr.

*5488. K. Fr. II. stadfæster S. Johannes Klostret i Slesvig alle dets Privilegier, og befaler alle under Straf og Unaade at respektere dem. — *Schlosz Flensburg,* (11. September). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 123 11. Septbr.

*5489. Daniell Rantzow, Peder Biilde og Erick Rudt opfordre Rigsraadet i Kjøbenhavn til at sende Proviant, da de ellers maa føre Hæren ned til Grænsen igjen. — *Kon. Mtts. feltleygre Guldborge ennge,* thennd XIII. dag Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 552—55. 13. Septbr.

*5490. Enkedr. Dorothea beklager i Skrivelse til sin Søn K. Fr. II. den store Søskade, han og Lübeckerne have lidt, men da det synes, at de Svenske ikke have lidt mindre, haaber hun at det vil være et guddommeligt Vink for begge Parter til at søge Fred. — *Zell,* am 14. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 12—13. 14. Septbr.

*5491. Enkedr. Dorothea tilskriver sin Søn K. Fr. II., at hun har modtaget K. af Sverigs Skrivelse ang. sit Fredsforslag; hun sender ham nu to forskjellige Breve til K. af Sverig ang. den samme Sag og beder ham om at sende det ene med Jørgen Barneckow eller en anden, efter hans Behag, idet hun indstændig opfordrer ham til Fred. — *Zell,* d. 15. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 13—14. 15. Septbr.

*5492. Enkedr. Dorothea svarer K. Erik XIV. paa hans Skrivelse, idet hun paa ny opfordrer ham til Fredsunderhandlinger, som hun formener ville lettes derved, at der ikke forlanges Afstaaelse af Land paa nogen af Siderne, og den Skade, som begge have lidt, ikke kan være meget forskjellig. — *Zell,* am 15. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 14—16. (Dette Brev blev tilbageholdt af Frederik II.) 15. Septbr.

*5493. Sitzell Bryske beder Fru Sitzell (Knud Pedersen Gyldenstjernes) undskylde, at hun først kan betale hende de 100 Daler, hendes Broder var hende skyldig, 14 Dage efter S. Mikkels Dag. — *Lanngsø,* thennd 16. dag Septembris. Danske Mag. 4. R. V. 339. 16. Septbr.

*5494. Hugh Fitzwilliam meddeler Dr. Elisabeth et Rygte om Afsendelsen af 2300 Krigsfolk fra Frankrig til Sverig imod K. af Danmark. — *Paris,* 18. Sept. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 130—31. 18. Septbr.

*5495. Daniel Rantzov tilskriver den svenske Feltøverste Jakob Henriksen om gjensidig Udvexling af Overløbere. — 19. September. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 700. 19. Septbr.

*5496. Daniel Rantzovs Brev til Carolus de Mornay, hvori han afslaar dennes Opfordring til at udvexle nogle svenske og danske Fanger. — *Im kgll. Dännemarkischen feldtleger,* 19. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 700. 19. Septbr.

2415. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 555. 21. Septbr.

*5497. K. Fr. II. opfordrer Krigskommissærerne til at sørge for, at Hæren rykker ind i Fjendens Land. — *(Kjøbenhavn),* 21. September. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 555. 21. Septbr.

1566.

22. Septbr. *5498. K. Fr. II. meddeler Daniel Rantzow, at han har sendt Eilertt Grubbe med en Sum Penge til ham, lover at sende Brød og Proviant og opfordrer ham til om muligt at slaa Vinterlejer i Fjendens Land. — *Koppennhagen,* d. 22. Sept. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 556—58.

23. Septbr. *5499. K. Fr. II. beder Abbedissen i Maribo om at lade Gregers Wlstandtt beholde i Leje Holmen Lindholm, som hans Broder Jens havde haft, da han havde Solte Slot i Forlening. — *Kiøpnehaffnn,* d. 23. Septbr. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 172.

23. Septbr. *5500. K. Fr. II. tilskriver Frantz Brockenhuse, at Krigskommissærerne ikke synes villige til at tilraade et nyt Angreb, og beder ham derfor gjøre sit bedste til, at et saadant kan gaa for sig. — *Kiøp.,* 23. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 558—59.

23. Septbr. *5501. Skrivelse fra Paris (til Kurf. af Sachsen?), hvori omtales svenske Hvervinger i Frankrig imod Danmark. — *Paris,* 23. September. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv für die sächs. Gesch. V. 67—68.

25. Septbr. *5502. K. Fr. II. tilskriver Daniel Rantzow om Tilsendelsen af Penge og Havre, og om Behandlingen af de fangne svenske Anførere, Carolus de Mornay og Jocob Heinrichssenn. — *Koppenhagen,* d. 25. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 558—59.

26. Septbr. *5503. K. Fr. II. beder paa ny Frantz Brockenhus om at gjøre sit bedste til, at Toget til Sverig gaar for sig. — *Kiøpnehaffn,* thenn 26. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 560.

27. Septbr. *5504. K. Fr. II.'s Skrivelse til Daniel Rantzow, hvori han begjærer, at denne giver Iffuer Lung Orlov nogen Tid for at ordne nogle Pengesager. — *Koppenhagen,* d. 27. Septembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 561.

27. Septbr. *5505. Tydsk Rigsdagsafsked i Erfurt. K. af Danmark skal bl. a. paa ny opfordres til ikke at yde nogen Hjælp til dem, der ere erklærede i Akten. — *Erffurt,* d. 27. Septembris. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars gener. III, Erste Fortsetz. S. 166—80.

29. Septbr. *5506. Biørnn Anndersenn t. Stennholtt, Stiftslensmand, og Kapitlet i Roskilde dømme i en Sag mellem Byrge Trolde t. Lilløø, Befalingsmand o. S. Agnete Kl. i Roskilde, og Hr. Rasmus Jennsenn, Sognepræst i Torup, at denne skal udrede den sædvanlige Afgift til S. Agnete Kl. — *Roskilde,* Onsd. n. f. s. Michaelis dagh. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 47—49.

3. Octobr. *5507. K. Fr. II.'s Skrivelse til Jørgen Rosenkrands, at han i Anledning af, at Christopher Lauritsen voldelig er inddragen i Hagested og har forvist Erik Westenies Hustru af Gaarden og mishandlet hans Folk, skal paalægge de stridende Parter at afgjøre deres Trætte efter Loven; Christopher Lauritsen skal indmanes i et Herberg i Aarhus og dér holde et redeligt Indlager indtil videre. — 3. Octbr. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 522—23.

3. Octobr. *5508. Skrivelse fra Oluff Moriiszenn til Fru Berithe Bølle, hvori han omtaler sin Sygdom, samt at de spanske Gesandter, som ere her (i Kjøbenhavn), nu have faaet deres Afsked. — *Aff Wingaardenn,* d. 3. daag ochtobris. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 190—92.

3. Octobr. *5509. Peder Billde sender Hanns Schoffgaard t. Skoffgaard, Kongens Sekretær, nogle opsnappede svenske Breve. — *Halmsted,* d. 3. Octobriis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 755—56.

4. Octobr. 2417 se *5545.

4. Octobr. *5510. Enkedr. Dorotheas Instrux for Dirich Ber, der sendes til Kongen dels for i Anledning af K. Eriks Skrivelse at opfordre ham til Fred med Sverig, dels for paa

1566.

Hert. Magnus's Vegne at tilkjendegive dennes Misfornøjelse med Walkendorf, samt bede Kongen at hjælpe ham til en rolig Besiddelse af sine Lande. — *Arnsberk*, d. 4. Octob. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 16—17.

*5511. Kurf. August af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han meddeler ham om en overmodig Skrivelse fra K. Erik XIV. til Danzæus, hvori han spotter over sine Fjenders Fredslyst. — 5. Octbr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V 69. 5. Octobr.

*5512. Kurfyrstinde Anna af Sachsen skriver til K. Fr. II., at det glæder hende, at Kontrafejen behager ham, men Frøkenen selv er langt smukkere og vil sikkert tiltale ham; hans Tjener Hans Spiegel, der nu er rejst til Bayern, vil vistnok ogsaa synes godt om hende; hun venter med det første at modtage Jaordet, naar Krigen blot maa faa Ende. — *Senftenberg*, 7. October, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 106—107. 7. Octobr.

*5513. Fortegnelse over Breve, udtagne af Hvælvingen paa Gottorp (indlagte igjen 31. Juli 1567). — *Gottorf*, dingst. n. Remigii. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 220—21. 8. Octobr.

*5514. Fru Elszebe Krabbe udtrykker for Fru Berithe (Gjøe), Hr. Herluff Trolles, sin Sorg over sine tre Sønners og sine fire Brødres Død samt sin Beklagelse over sin Hovedgaards Brand og sit Godses Ødelæggelse; al denne Ulykke har bevirket, at hendes Mand, Hr. Peder (Skram), har ansøgt Kongen om endelig at maatte komme herfra. — *Lauholm*, 9. Octobr. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 77—80. 9. Octobr.

*5515. K. Fr. II. oversender Erik Rosenkrands de fra Lübecks Raad og Bergefarerne modtagne Skrivelser og befaler ham at undersøge, hvor vidt Klagen over de dem i Bergen paalagte Besværinger er berettiget. — *Kjøbenhavn*, 10. Oktober. Udt. i Norske Mag. I. 479. 10. Octobr.

*5516. Lagmanden Eggert Hannesson stadfæster efter Begjæring af velbyrdig Mand Henrik Krag den under 1. Mai s. A. afsagte Dom om Tiende, Gjaftold m. m. — *A Saudafelli i Middölum*, XIII. d. Oct. (Islandsk.) Stephensen og Sigurdsson, Lovsaml. for Island I. 95—96. 13. Octobr.

*5517. K. Fr. II.'s Instrux for sine Raader Dietrich Behr og Dr. Zacharias Vheling paa deres Sendelse til Hert. Magnus, hvem de skulle give forskjellige Raad med Hensyn til Forbedringen af Øsels Tilstand og navnlig opfordre til at tilfredsstille Heinrich Ludvighauszen Wolffs og Johan Zøges Fordringer. — *Koppenhagenn*, d. 16. Octobris. (Tydsk.) Bunge, Archiv f. Gesch. Liv.-, Esth.- u. Curlands VII. 294—97. 16. Octobr.

*5518. K. Fr. II. beder Dr. Elisabeth om at forbyde de af Prinsesse Cecilia af Sverig hemmelig foretagne Hvervinger af Søfolk i England og lover at undersøge de af Dronningens Undersaatter rejste Klager. — *Copenhagen*, 18. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 140. 18. Octobr.

*5519. K. Fr. II. tilskriver Kansleren Johan Friis om Troppernes Forsyning med Klæde og Proviant, naar de komme til Halmstad, og om Indkrævningen af nogle Penge, som Hert. af Kurland og Hert. Magnus skylde Kongen. — *Frederichsborg*, thend 20. dag Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 561—63. 20. Octobr.

*5520. K. Fr. II.'s Brev til Eskild Gøye og flere Lensmænd om Tilsendelse af Proviant til Halmstad, hvor Hæren vil samles og proviantere, inden den drager ind i Fjendens Land. — *Frederichsborg*, thenn XX. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 563—64. 20. Octobr.

1566.

20. Octobr. *5521. SIEUERT RANTZOW befaler paa Hert. Hans' Vegne Raadet i Burg paa Femern at indlevere den paalagte Skat i Flensborg inden Martini. — *Newenhaus,* d. XX. Octobr. (Plattydsk.) Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 44.

25. Octobr. *5522. K. FR. II. tilskriver Kansleren Johan Friis, som med andre Raader skal rejse til Odense, at han ikke behøver, hvis der forefalder Vanskeligheder i den Handel, som der skal foretages, at indhente Kongens Betænkning, da denne, der ikke har nogen af Raadet hos sig, ikke véd noget synderligt af Rigets Handel, hvorimod Kansleren fast bedre véd Besked om alt Riget vedrørende end han (Kongen). — *Frederiksborg,* d. 25. Dag Octobris. Hist. Tidsskr. V. 426.

25. Octobr. *5523. Declaratio ORDINUM TERRARUM (PRUSSIÆ in comitiis Marienburgensibus) facta, in qua regem Poloniæ hortantur, ut cum Danorum rege, ut ex confoederatione ab usurpatione Narvicæ navigationis abstineat, agat. — (25. Octobr.) Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande II., Docum. S. 154—58 (jvfr. II. 332).

26. Octobr. *5524. Enkedr. DOROTHEA tilskriver sin Søn K. Fr. II. ang. den Heinrich Rantzow givne Tilladelse til at indløse det pantsatte Holm Kloster. — *Flensburg,* d. 26. Octob. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III 17—18.

28. Octobr. *5525. K. FR. II. opfordrer Daniel Rantzow til at udsætte Undersøgelse af Angivelsen mod Høvedsmanden Hanns Lange. — *Frederichsburg,* d. 28. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 565.

28. Octobr. *5526. Mester PEDER KARSSONS Skrivelse til K. Erik XIV., hvori han bl. a. meddeler Kongen, at Blekingsfarerne, »de i Borentholm og Gotland«, ville gaa Kongen til Haande, at Sölfsborg opbygges, at en Kobberskat er udskrevet i Danmark m. m. — *(Calmar),* 28. Octobris. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 104—105.

ante 1. Novbr. *5527. HOGENSKÄL (BJELKE) tilskriver K. Erik XIV. om Krigsbegivenheder paa Grænsen og meddeler, at Hr. Carolus (de Mornay) skal være bleven ført til Kjøbenhavn, og at Jacob Hindrichsson er død i Lejren. — (Uden Datum.) (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 97—99.

ante 1. Novbr. *5528. PEDER ANDERSSON meddeler Hogensköll Nielsson (Bjelke), at de Danske have indskibet svært Skyts i Kjøbenhavn, og at Daniel Ransow skal belejre Varberg Slot. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 100.

ante 1. Novbr. *5529. BRINTHE BYRESSON og ERICH HINRICHSSON meddele K. Erik XIV., at den danske Hær er rykket op fra Gullbergsenge og har slaaet Lejr i Wättle Herred; de have kjæmpet med dem og taget nogle Fanger og vilde have kunnet tilføje dem et stort Nederlag, hvis Knægtene havde staaet dem bi. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 100.

1. Novbr. *5530. Brev fra Kurfyrstinde ANNA af Sachsen til K. Fr. II., at den bevidste Sag staar vel, og at han maa gjøre sit muligste for snart at faa Ende paa Krigen. — *Stolpen,* 1. November, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch 1871 S. 107.

5. Novbr. *5531. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzov, at han for Tiden ikke har Penge, men at han i Stedet for vil sende Silketoj og Klæde til et Beløb af c. 20—30,000 Daler. — *Friderichsburg,* d. 5. Novembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 565—66.

8. Novbr. *5532. Enkedr. DOROTHEA underretter K. Fr. II. om sin Tilbagekomst med en lyneborgsk Prinsesse og beder ham om at forunde Hert. Hans »das Closter«. — *Coldingen,* d. 8. Nouemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 18—19.

1566.

*5533. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om, at nogle Skytter, der skulle ligge i Vinterkvarter og just nu ere komne, maa blive forlagte anden Steds hen, for at de ikke under den herskende Sygdom skulle udbrede denne. — *Coldingen,* 8. Nouemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 19. 8. Novbr.

*5534. BRYNTHE BIRGESSON og ERICH HINRICHSON melde K. Erik XIV., at de Danske ere dragne forbi Varberg og ville have Vinterleje i Skaane, m. m. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 102. ante 9. Novbr.

*5535. HÅKON ANDERSSON melder K. Erik XIV. om Brømsebro Gaards Ødelæggelse af de Danske. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist Handl. VIII, 2. S. 103. ante 12. Novbr.

*5536. JONAS JONSON tilskriver K. Erik XIV. om et mislykket Tog ind i Norge, hvor Folket dør af Pest; han sender Kongen 2 unge Nordmænd, som ere rømte fra Norge. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 106. ante 15. Novbr.

*5537. K. FR. II. tilskriver Statholderen Heinrich Ranzau bl. a., at han forlængst har skjænket Daniel Rantzow Landsbyen Ortt. — D. 20. Novbr. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 566. 20. Novbr.

*5538. K. FR. II.'s Befaling til Bgm. og Raad i Aalborg, at de skulle underholde de hos dem i Borgeleje liggende Bøsseskytter med 2 Maaltider Mad og 6 Potter Øl om Dagen. — *Kjøbenhavn Slot,* d. 21. Nov. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge I. 399—400. 21. Novbr.

*5539. BERTILL ERICHSSON beder K. Erik XIV. om, at han vil ransonere ham mod den danske Fange Kortt Wijbekinck. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 110. ante 22. Novbr.

*5540. STATHOLDERNE paa KALMAR SLOT meddele K. Erik XIV., at Sølvisborg ikke er gjenopbygget, men at Møringsbro paa ny er opbygget og at der holdes stærk Vagt. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 111. ante 27. Novbr.

*5541. M. PEDER KARSSON tilraader K. Erik XIV. at lade Væ, Ås og Ystad angribe, medens Daniel Ranzov er i Halmstad. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 116. ante 2. Decbr.

*5542. Hr. HOGENSKÄL (BJELKE) meddeler K. Erik XIV. bl. a., at Daniel Ransow ikke kunde formaa Krigsfolket til at belejre Varberg, at der har været stort Mytteri i Halmstad blandt Krigsfolket, at der i denne By er 4 Fænniker tydske Knægte og 1 »Suader« Rytteri, og at 2 Fænniker Knægte ere sendte til Norge, m. m. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 114—15. ante 2. Decbr.

*5543. HERTUGINDEN af PARMA beder Prins Vilhelm af Nassau-Oranien om hans Raad i Anledning af, at K. af Danmark til hendes Gesandt de Groesbeck har udtalt Ønsket om K. af Spaniens Mægling mellem sig og K. af Sverig. — *Bruxelles,* le second jour de décembre. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne II. 292—93. 2. Decbr.

*5544. HERTUGINDEN af PARMA beder Prins Vilhelm af Nassau-Oranien meddele Hollands Stater de Groesbecks og Rattallers Rapport om deres Forhandlinger med K. af Danmark. — *Bruxelles,* le III. jour de décembre. (Fransk). Gachard, Correspondance de Guillaume de Taciturne II. 293—94. 3. Decbr.

*5545 (= 2417). For 4. Octobr. læs 4. Decbr. Se Hist. Tidsskr. 5. R. V 367, Anm. 2. 4. Decbr.

*5546. K. FR. II.'s Brev, at Vikariet i S. Karine Kirke i Hjørring maa henlægges til Skolemesterens og Kapellanens Underhold. — *Viborg,* d. 5. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 395—96. 5. Decbr.

1566.

12. Decbr. *5547. K. FR. II. tilskriver Daniel Ranntzow om forskjellige Pengesager, Hæren vedkommende. — *Silkenburg*, d. 12. Decembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 567—68.

12. Decbr. *5548. OLLUFF MOWRHTZENN anmoder Christoffer Gøye om at komme til sig. — *Brendtued*, then 12. December. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 263—65.

ante 14. Decbr. *5549. BRYNTHE BYRGESSON og ERICH HINRICHSSON meddele K. Erik XIV., at Daniel Ransow har tilbudt at udløse en skotsk Rytter mod hans Tjener, at Frantz Kettenberg med 4 Fænniker Knægte og 80 Ryttere ligge i Halmstad og at Hr. Hogenskäl begjærer 40 Ryttere til Varberg. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 119.

14. Decbr. *5550. K. FR. II. takker Daniel Rantzow for hans Tilbud om at skaffe ham 40,000 Daler til Laans. — *Silkenburg*, d. 14. Decembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 568—69.

14. Decbr. *5551. K. FR. II. befaler Holger Rosenkrands at skaffe Plads paa Skanderborg til nogle Adelsmænd, som Juleaften ville komme dertil og love for Kongen til Daniel Rantzov. — *(Silkeborg)*, 14. December. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 569.

15. Decbr. *5552. K. FR. II. paalægger M. Henrich, Provst i Vendsyssel, at indfinde sig S. Antonii Dag (17. Januar) i Odense, hvor Kongens og de slesvigske Hertugers Raader skulle møde, og dér rette sig efter Kongens Raaders Befalinger. — *Silkeborg*, thend 15. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 788.

18. Decbr. *5553. Kurf. AUGUST af Sachsen skriver til K. Fr. II., at det ikke staar ilde med den bevidste Giftermaalssag, men det fordres, at Kongen tillader vedkommende at beholde sin Religion og have sin egen papistiske Præst, samt at Krigen skal være endt; (Rygtet om) det lothringske Giftermaal lader sig ikke holde borte, men det bliver med Flid holdt hemmeligt, og hvad Kurfyrsten har forhandlet med Kongen, maa endelig ikke aabenbares. — *Stolpen*, 18. December. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 107—108.

19. Decbr. *5554. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til K. Fr. II. om den bevidste Giftermaalssag, der navnlig støder an paa Religionen og Krigen; hun har lovet, at vedkommende skal være fri i Henseende til Religionen, men ang. Fordringen om en egen Præst maa han selv erklære sig. — *Stolpen*, 19. December, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 108—109.

ante 21. Decbr. *5555. Hr. HOGENSKÄL (BJELKE) tilsender K. Erik XIV. et Register over de danske Adelsmænd, som ere dræbte paa Toget til Vestergøtland, og meddeler, at K. af Danmark har indkaldt en Herredag, samt at Hr. Carolus (de Mornay) og Jacob Hinrichson skulde være i Kjøbenhavn. — Uden Aar. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 122.

ante 23. Decbr. *5556. STATHOLDERNE paa KALMAR SLOT tilskrive K. Erik XIV., at det danske Krigsfolk er lagt i Vinterkvarter, men siges at ville gjøre et Tog ind i Smaaland. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 122.

25. Decbr. *5557. K. FR. II. beder Daniel Rantzow om at udtale sig med Hensyn til Berthram v. Anefeldts Løfte ang. Betalingen af de 6000 Daler, Kongen skylder Rantzow, og spørger om, hos hvem han skal faa de 40,000 Daler, Rantzow har tilsagt ham. — *Schanderburg*, d. 25. Decemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 569—70.

27. Decbr. *5558. Prins VILHELM af Nassau-Oranien tilraader, i Anledning af de Groesbecks Forsikringer fra K. af Danmark om hans Fredstilbøjelighed, Hertuginden af Parma at op-

1566.

opfordre K. af Spanien til at mægle mellem ham og K. af Sverig. — *Amsterdam,* le XXVII. jour de décembre. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne II. 306—308.

*5559. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om at maatte faa 15 Egetræer fra Segeberg og lige saa mange fra Reinefeld til det forehavende Bygningsarbejde i Sønderborg, da hun ikke kan faa tilstrækkeligt Tømmer fra Arnsbock. — *Coldingen,* d. 28. Decemb. 1567. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 19—20. 28. Decbr.

*5560. K. FR. II.'s Brev til Daniel Rantzow, hvori han lykønsker ham til hans Helbredelse, lover ham, at de 6000 Daler skulle blive ham betalte førstk. Omslag, og udtaler, at det er Vejrets Skyld, at Halmstad ikke tidligere er blevet provianteret. — *Schanderburg,* d. 29. December. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 570—72. 29. Decbr.

*5561. K. FR. II. tillader Magistraten i Odense at lade føre de svenske Fanger, som ere indlagte i Staden, til andre Byer. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 137.

*5562. K. FR. II. tilskriver Magistraten i Odense, at de svenske Fanger, som ere indlagte i Byen, ikke maa gaa frit omkring, men skulle holde sig hver i sit Kvarter og ikke tale med hinanden indbyrdes eller med Fremmede. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 137.

*5563. K. FR. II.'s Skadesløsholdelsesbrev til Borgerne i Odense og Nyborg for 53,700 Daler, som de have udredet til Josva v. Qvalens Ryttere. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 137.

*5564. K. FR. II. befaler Magistraten i Odense at undsætte ham med 16 Skpd. Kobber paa Grund af den store Skade, Kongen har lidt paa sine Orlogsskibe og sit Skyts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 137.

*5565. MONITUM SYNODI, at ingen Præstemand skal tvinge nogen til at give mere Sjælegave end efter gammel Vedtægt; og at ingen Sjælegave, Stud eller Ko, indledes for noget Lig paa nogen Kirkegaard, men forvises uden for Kirkegaarden til den, som skal have den. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 284—85.

*5566. LANDEMODETS Befaling, at ingen Præst maa holde Tjeneste i stakkede Klæder eller anden usædvanlig Klædedragt. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S 270.

*5567. Liste over de Herremænd af Danmarks Adel, som ere døde og slagne 1563—66. — Uden Aar. Personalhist. Tidsskr. I. 122—32.

*5568. JENS MORTENSEN i Glerup tilskjøder Hr. Jørgen Lykke en Gaard i Vesterbølle med 2 Fejringe Jord over Vesterbølle Mark. Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 34.

1567.

1567.

*5569. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at han har tilladt Hert. Adolf at lade nogle af hans Heste og Knægte drage hjem. — *Coldingen,* d. 4. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 572—73. 4. Januar.

*5570. K. FR. II. tillader Fru Karen Krabbe, Niels Skeels Efterlev., at benytte en Ligsten i Ribe Domkirke, som har ligget over en af hendes Mands Forfædres Grav, til at lægge paa sin Søns Grav. — D. 5. Januar. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. indtil Reform. S. 198. 5. Januar.

*5571. K. FR. II.'s aabne Brev, at Hr. Hanns Buthj, Sognepræst til Ass og Klackerund Sogne, maa begive sig til et Universitet for at fremme sine Studier, mod under 7. Januar.

1567.

sin Fraværelse at holde en Kapellan til hans Embedes Besørgelse. — *Wedle,* thendt VII. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 77—78.

7. Januar. *5572. K. ERIK XIV. tilskriver Peder Karsson bl. a., at K. af Danmark for Øjeblikket ikke tænker paa at foretage noget Tog ind i Sverig. — *Stockholm,* 7. Jan. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl., VIII, 2. S. 105, Anm.

7. Januar. *5573. K. ERIK XIV. tilskriver Jonas Jönson, at de to »Bagger«, som denne har sendt ham, vare to Forrædere, som skulde føre Løgn og falske Tidender ind i Riget. — *Stockholm,* 7. Januari. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 106, Anm.

7. Januar. *5574. K. ERIK XIV. tilskriver Statholderne paa Kalmar, at Mörumsbro burde ødelægges for at hindre de Danske i at gjøre Indfald over Grænsen. — *Stockholm,* 7. Jan. (Svensk.) Brudst. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 111—12, Anm.

8. Januar. *5575. K. FR. II. befaler Lensmanden Axell Wiffert og M. Pouell Matzen, Superint. i Ribe Stift, at sørge for, at Hr. Bertil Ipsen, som er kaldet til at være Sognepræst i Gaffuerslundt efter den nuværende Præst, bliver dennes Efterfølger, hvis han findes duelig dertil. — *Kolling,* thennd VIII. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 442—43.

12. Januar. *5576. K. FR. II. befaler Bispen og Professorerne at sørge for, at den af Superintendenten i Fyen M. Niels Jespersen forfattede Gradual eller Sangbog snarest muligt kan blive trykt. — *Nyborg,* thennd 12. dag Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 210.

15. Januar. *5577. K. FR. II.'s aabne Brev ang. Valget af Borgemestre og Raadmænd i Odense og Forbud imod, at Borgerne true og undsige Bgm. og Raad paa Raadhuset. — *Antvorskov,* d. 15. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 139.

16. Januar. *5578. HERTUGINDEN af PARMAS Skrivelse til Prins Vilhelm af Nassau-Oranien, hvori hun tiltræder hans Forslag om at opfordre K. af Spanien til at mægle imellem K. af Danmark og Sverig. — *Bruxelles,* le XVI. jour de janvier 1566. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne II. 331—34.

19. Januar. *5579. K. FR. II. befaler Oge Brun at begive sig til Hr. Peder Skram, der skal anvise ham nogle Sogne i Sverig, som skulle forskaanes for Plyndring. — *Kiobenhaffn,* thend 19. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 573.

19. Januar. *5580. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om, at der maa overlades hende 50 Bjælker fra Gulland, som hun behøver til Bygningsarbejde paa de til hendes Livgeding hørende Slotte; tillige omtaler hun et Rygte om K. af Sverigs Død. — *Coldingen,* d. 19. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 20—21.

20-28. Januar. *5581. Indlæg fra Hert. HANS d. ældre og ADOLF af Slesvig og Holstens RAADER, hvori de fordre Lensbrevene paa Hertugd. Slesvig udstædte som de gamle og hævde, at Lenet bør være frit uden Tjeneste. — *(Odense)*, uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 10.

20-28. Januar. *5582. De KONGELIGE RAADERS Indlæg til de hertugelige slesvigske og holstenske Raader, hvori de staa paa Fordringen om Revers og edelig Lenspligt og ønske Kongens Borgere og Bønder i Fyrstendømmerne fritagne for den bevilgede Skat. — *(Odense),* uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 11.

20-28. Januar. *5583. De KONGELIGE RAADERS Svar til de hertugelige slesvigske og holstenske Raader, hvori de hævde Kongens Ret til Tjeneste af Lenet Slesvig samt dettes Stilling som Mandslen. — *(Odense),* uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 10—11.

1567.

*5584. Indlæg fra Hert. HANS d. ældre og ADOLF af Slesvig og Holstens RAADER, hvori de fremstille Hertugd. Slesvigs tidligere Lensstilling. — *(Odense)*, uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 10. 20-28. Januar.

*5585. K. FR. II. meddeler Hr. Peder Skram de af Kongen trufne Foranstaltninger til at skaane Beboerne af Orstedtt Herred for Overlast af Krigsfolket. — *Kiobenhaffnn*, thennd 22. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 574. 22. Januar.

*5586. HIERONIMUS BOLDIGK skriver til Hert. Hans om Erhvervelsen af Bygninger og Materialier til den nye Skole og det nye Hospital i Haderslev. — *Haderschleben*, d. 22. Januarii. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 96—98. 22. Januar.

*5587. K. FR. II. befaler Erik Rud og Jacob Ulfeldt at oppebære den Hjælp, som Adelen, Gejstligheden og alle andre, som have frit Jordegods i Fyn, have bevilget. — *Kjøb.*, d. 23. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 73—74. 23. Januar.

*5588. K. FR. II. befaler Stath. Heinrich Rantzow at indvise Daniel Rantzow i Godset Oldenhornn, som Kongen har givet ham. — *Koppenhagen*, d. 24. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 575. 24. Januar.

*5589. K. FR. II. befaler Eskild Giøe og Henning Qvitzou at undersøge et af Erik Rud t. Sandolt begjæret Mageskifte af 3 Bøndergaarde i Vester-Hæsing mod Gods paa Hindsholm. — *Kjøb.*, d. 24. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 74. 24. Januar.

*5590. K. FR. II.'s Gavebrev til Daniel Rantzow paa Godset Woldenhorn med 5 tilliggende Landsbyer. — *Copenhagen*, d. 25. Januar. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. I. 575—76. 25. Januar.

*5591. K. FR. II. befaler Daniel Rantzow at træffe Foranstaltninger til at afværge et af de Svenske formentlig paatænkt Angreb paa Halmstad. — *Koppenhagen*, d. 26. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 576. 26. Januar.

*5592. Hert. HANS paalægger Hieronimus Boldeck, Sekretær, og Bgm. i Haderslev at forhøre sig om Prisen paa nogle Gaarde i Haderslev, hvor Hert. vil opføre en Skole og et Hospital, og at bestille Kalk og Sten i Fyn ved Assens. — *Lugum closter*, d. 26. Januarii. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 98—99. Jvfr. Brevet af 22. Jan. 1567 (Nr. *5586); en af Datoerne synes urigtig. 26. Januar.

*5593. K. FR. II. beder Holger Rosenkrantz om at sørge for, at de af Kjøbstæderne i Nørrejylland udskrevne danske Knægte hurtigst muligt blive sendte over til Daniell Rantzou, samt meddeler, at denne har lovet, at Forloverne for Laanet til Kongen ikke skulle blive indmanede. — *Frederichsborg*, thennd 30. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 576—78. 30. Januar.

*5594. K. FR. II. tilskriver Wodisslauff Wobisser og Daniel Rantzow, at han kun nødig tillader Udsættelsen af Mønstringen i 8 Dage. — *Friederichsburg*, d. 31. Januarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 579. 31. Januar.

*5595. ENNO BRANDRØK (Christoffersen Rustung) opsiger, efter at have omtalt K. Fr. II.'s Uret imod sig, denne Konge Huldskab, aflægger Ed til K. Erik XIV. af Sverig og lover at bevirke, at alle Norges Riges Indbyggere falde fra til denne. — Uden Datum. Brudstykk. og Udt. i Norsk hist. Tidsskr. II. 144—46. Januar.

*5596. ENNO (BRANDRØK Christoffersen Rustung) opfordrer den norske Adel til at falde fra K. af Danmark til K. Erik af Sverig og befrie Norge fra »Jutens« Tyranni. — Uden Datum. Brudstykk. og Udt. i Norsk hist. Tidsskr. II. 146—47. Januar.

1567.

2 Febr. *5597. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at Mønstringen skal finde Sted paa den fastsatte Tid, Mand. efter Invocavit (17. Febr.). — *Friderichsburg*, d. 2. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 580.

2. Febr. 2426. Norske Mag. I. 327—28.

3. Febr. *5598. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han skildrer de grumbachske Planers Farlighed; han er glad over, at Dr. Justus Jonas er bleven fangen af Kongen. — *Gotha*, d. 3. Febr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 72—73, 74.

6. Febr. 2427. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskr. S. 112—16.

8. Febr. *5599. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow og Wodisslaff Wobisser, at han sender 30,000 Daler, dels i Penge dels i Klæde, til Soldaterne, for at Mønstringen kan gaa for sig den fastsatte Dag. — *Koppenhagen*, d. 8. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 580—81.

11. Febr. *5600. K. FR. II. befaler Daniell Rantzow at sende de tydske Adelsmænd, Ernst v. Aldenn og Johan Kluffer, som have besudlet Maden, fængslede til Kbhvn. — *Koppenhagen*, d. 11. Febr. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 581—83.

12. Febr. *5601. Enkedr. DOROTHEA minder K. Fr. II. om, at han for to Aar siden havde overladt hendes Hofprædikant Christophel Knopf et Kanonikat i Viborg, kaldet Raunstrup Præbende, saa længe han var i hendes Tjeneste; da han nu havde forladt denne, beder hun om, at det maa forundes en anden af hendes Prædikanter. — *Coldingen*, 12. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 21.

13. Febr. *5602. IFFUER BERTELSSØNN, forhen Sognepræst i Stege, udstæder Forpligtelse til ikke at handle mod Kongens Vilje og Universitetets Sentens, til at opholde sig roligt i Sorø Kl. og til at afholde sig fra al Deltagelse i Kirketjenesten. — *Kiøbmenhaffns slott*, d. 13. Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 543—45.

15. Febr. *5603. K. FR. II. befaler Daniel Rantzow at lade holde Rettergang over den i forrige Sommer fængslede Høvedsmand Hans Lange ved hans Regiment i Ystad. — *Koppenhagen*, d. 15. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 583—84.

16. Febr. *5604. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at han paa Grund af de Bedragerier, Høvedsmændene have udøvet ved at hæve Sold for Knægte, der vare døde eller havde forladt Tjenesten, har befalet sin Rentemester selv at uddele Solden. — *Friderichsburg*, d. 16. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 584—85.

16. Febr. *5605. AXELL GYLDENNSTERNE meddeler sin Moder, Fru Citzell Vlffstandt t. Lyngbygaard, at Tøvejret hindrer de Svenske i at angribe Elfsborg; det berettes, at de heller ikke have Folk nok til deres Flaade; derimod er den danske Flaade 24 smukke Skibe stærk foruden Pinker og Jagter og foruden de Lybske; Biørn Andersenn er af med Slottet, og Per Oxe er bleven baade »Slott och statzhalter« i Kbhvn. — *Friderichsboriig*, d. 16. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 450—52.

16. Febr. *5606. FORBUNDSTRAKTAT, sluttet af svenske Sendebud i K. Erik XIV.'s Navn med Ivan IV. Vasilievitsch, i hvilket denne forpligter sig til Krig med Danmark og Lübeck, hvis disse Stater ikke ville modtage hans Mægling i deres Strid med Sverig. — (16. Febr.) (Svensk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 538—49.

17. Febr. *5607. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth om at tillade hans Agenter at udruste og hyre Mandskab til et Krigsskib. — *Copenhagen*, 17. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers, For. Ser. 1566—68 S. 178.

1567.

*5608. BIRGE TROLLE t. Liillø og PEDER BIILLDHE t. Suannholm give paa Kongens Vegne Frandtz Brockenhus t. Bramstrup Kvittering paa 637 Dl. som Skat af hans eget Jordegods og af det til Vor Frue Kloster i Roskilde liggende Gods, som han har i Forlening af Kongen. — *Kiøbnehaffn,* thend XVII. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 525. 17. Febr.

*5609. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori han advarer ham mod at tro paa Dr. Justus Jonas's falske Erklæringer. — *Aus dem lager vor Gotha,* 21. Febr. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. V. 74—75. 21. Febr.

*5610. K. FR. II. forunder Bgm. og Raad i Helsingør Kongetienden af Tykiøb Sogn indtil videre, dog at de give Sognepræsten i Helsingør deraf den Afgift, som Kongen har tilstaaet ham. — *Frederichsborgh,* thendt XXII. dag Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 51—52. 22. Febr.

*5611. K. FR. II. forunder Jacob Hansen, Bgm. i Helsingør, indtil videre et Bundgarnstade mellem Esberegjerde og Helsingør mod sædvanlig Afgift. — *Frederiksborg*, d. XXII. dag Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 52. 22. Febr.

*5612. Den svenske Anfører JOHAN SIGGESØNS Brev om Kampen ved Akershus. — Uden Datum. (Svensk.) Brudst. (i dansk Overs.) i Daae, Det gamle Christiania S. 8—9. post 24. Febr.

*5613. Den franske Gesandt CHARLES DANÇAY melder sin Konge det nye Opsving, Sagerne have taget i Danmark, idet der er skaffet Penge til Veje. — Die 26. Februar. (Fransk.) Brudst. i Cragii et Stephanii Annales Christ. III. Præfat. S. 85—86 og Krag og Stephanius, Christ. III.'s Hist. I. Fortale S. 120—21. 26. Febr.

*5614. K. FR. II. befaler Jørgen Tidemand at skaffe Færger til at bringe Jern fra Landskrone til Kjøbenhavn. — *Haffniæ,* 27. Februarii. Langebek, Om de norske Bergverker S. 193—94. 27. Febr.

*5615. AXELL GYLDENSTERNE anmoder sin Moder Fru Citzell Vlffstandt t. Bøniidt om at sende sig 50 eller 60 Daler; her er kommet to Sendebud fra Kejseren, vistnok om Fred; den ene af dem er strax rejst videre til Sverig; ogsaa fra K. af Polen er kommet en Afsending. — *Fridrichsboriig,* d. 28. dag Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 452—53. 28. Febr.

*5616. Register over svenske og danske Fanger, som foreslaas ransonerede mod hverandre. — Uden Datum. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 756—57. Jvfr. Hist. Tidsr. 5. R. II. 626. Febr.

*5617. Hert. ADOLF af Gottorps Skrivelse til (Kurf. August af Sachsen), hvem han beder undskylde, at han paa Grund af Stændernes Uvillighed til at yde Penge og Folk ikke kan give Møde med de mod Hert. Johan Frederik af Sachsen bestemte Kredstropper paa den berammede Tid. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. d. sächs. Gesch. VI. 346. Febr. vel Martii.

*5618. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved det befales Oberst Johan Klerck at hverve 4 Faner Hageskytter, hver 250 Mand stærk, i Frankrig, England eller Skotland. — *Fridericksburg,* d. 2. Martii. (Tydsk.) Hist. Tidsskr. 5. R. V. 511—13. 2. Martii.

*5619. K. FR II. tilsender det hjemmeladte Raad paa Kbhvns. Slot et Brev fra Christiern Munck, Embedsmd. p. Aggershus, og beder dem forhandle med Daniell Rantzou om et Tog mod Jønkøping. — *Fredericksborg*, thend 2. dag Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 585—86. 2. Martii.

*5620. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth om at tillade sine Undersaatter at lade sig hverve af John Clerck, som skal skaffe Kongen 4 Faner Hageskytter i England, Frankrig og Skotland. — *Fredericksburg,* 3. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566-68 S. 184. 3. Martii.

1567.

4. Martii. *5621. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om at fritage Bgm. og Raad i Kolding for at sende de forlangte Baadsmænd, da de faa, som ere der, ere nødvendige til Transporten af den fra Ribe Stift til Kongen sendte Proviant; ligeledes for at sende en Barber, da der ingen er der i Byen; derimod love de at stille de forlangte Tømmermænd. — *Coldingen,* 4. Marcii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 21—22.

4. Martii. *5622. JOANE CLARK forpligter sig til overfor K. Fr. II. at hverve 4 Faner Hageskytter og at tjene Kongen imod K. af Sverig indtil Krigens Udgang, samt at aflægge Regnskab for 7,200 Daler, han har modtaget i Hververpenge. — *Coppenhagenn,* d. 4. monats tag Marty. (Tydsk.) Hist. Tidsskr. 5. R. V. 513—15.

8. Martii. *5623. K. FR. II. byder Lensmændene i Skaane i Anledning af Orlogsskibenes Udrustning at udtage af Kjøbstæderne og Landsbyerne de fleste Tømmermænd og sende dem med deres Redskaber til Kbhvns. Slot til Admiralen Evert Bild. — (8. Marts.) Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 294.

10. Martii. *5624. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at han finder det bekvemmest, at Solden udbetales i Kbhvn., og beder ham derfor komme over til Staden med Høvedsmændene og Ritmestrene. — *Koppenhagen,* d. 10. Martii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 586—87.

ante 15. Martii. *5625. Skrivelse fra Hert. ALBRECHT af Bayern til Kurf. August af Sachsen om den bevidste Sag med Danmark; han erklærer, at før han kan binde sig med Hensyn til Datteren, maa han være aldeles forsikret i Henseende til Religionen. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 109.

15. Martii. *5626. Kurf. AUGUST af Sachsen skriver til K. Fr. II., hvem han sender en Kopi af Hert. af Bayerns Brev, at han maa have Kongens bestemte egenhændige Erklæring i Henseende til Religionen og den papistiske Præst, før han og hans Gemalinde kunne arbejde videre paa Giftermaalssagen. — *Lejren i Goltbach for Gotha,* 15. Marts. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 109—10.

16. Martii. *5627. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til K. Fr. II., at hun, om hun end inderlig ønsker det bayerske Parti, dog finder det rimeligt, at han betænker sig vel med Hensyn til Religionsfordringerne, hvorom hun beder ham give hendes Herre Besked. — 16. Marts, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 110.

17. Martii. *5628. K. FR. II.'s Gjældsbrev til Oluf Nielsen (Bager) i Odense for 7967 Daler, modtagne i Varer til »Krigsfolkets Sold«. — *Lundegaard*, d. 17. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 87—88.

18. Martii. *5629. K. FR. II. paalægger Dr. Hans Albritsen, Superint. i Sjælland, og Dr. Niels Hemmingsen, Professor i Kbhvn., at have Tilsyn med Herlufsholm Skole, da Fru Birgitte Giøe nu vil overantvorde den fra sig og sine Arvinger. — *Frederichsborg,* thend XVIII. dag Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 169.

18. Martii. *5630. K. FR. II. beder Abbedissen og Konventet i Maribo Kl. om, at Otte Brade maa faa 12 af Klostrets Gaarde i Forlening for sædvanlig Afgift. — D. 18. Marts. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 173.

18. Martii. *5631. K. FR. II.'s Brev til Fru Pernille Oxe, Otte Ruds Efterlev., hvorved det tillades hende at lægge nogle Gaarde, som før have søgt til Sæby Kirke, til Volstrup Sogn, fordi Bønderne, naar de kom til Sæby, drak dem fulde og yppede Kiv. — D. 18. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 104—105.

1567.

*5632. Dr. MARIA af Skotlands Skrivelse til K. Fr. II. angaaende en Kjøbmand fra Leith, som paa en Handelsrejse til Hastingsond i Norge er dræbt af de Svenske, og dennes Søn, som paa Tilbagerejsen er plyndret af de Danske. — *Edinb.*, 18. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 15. 18. Martii.

*5633. CHRISTOFFER VATTER, Høvedsmand, tilskriver Daniel Rantzov om Proviant. — *(Helmsthet)*, 19. Marts. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 587. 19. Martii.

2434. Udt. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 245. 20. Martii.

*5634. Dr. HANS ALBRETSZEN, Superint. i Sjællands Stift, erklærer at have ordineret Hr. Jacob Anderssen til Præst. — *Haffniæ*, 20. Martii. Moller, Nachricht. u. Urkund., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 41—42. 20. Martii.

*5635. K. FR. II. tager Hans Lange, Skolemester i Odense, i sin Beskyttelse, dog at han skal staa til Rette for det Slag, som han ved et Bryllup paa Raadhuset tildelte en af sine Disciple, Hans Andersen, og hvoraf denne siges at være død. — *Frederiksborg*, d. 21. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 139—40. 21. Martii.

*5636. K. FR. II. befaler Jacob Jespersen, Byfgd. i Odense, at lade Sandemænd skille mellem Skolemesteren Hans Lange og den døde Discipels Slægtninge, hvis disse ikke vilde forfølge Sagen med Retten. — *Frederiksborg*, d. 21. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 139—40. 21. Martii.

*5637. K. FR. II. befaler, at der i hvert Sogn paa Laaland og Falster skal udtages nogle Mænd til at udvælge Matroser og Konstabler til Orlogsskibene. — *Frederiksborg*, d. 22. Marts. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 77. 22. Martii.

*5638. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for de tilsendte 1900 Daler i Klippinge; tillige forsvarer hun sig og Hert. Hans med Hensyn til Udnævnelsen af en Provst paa Als og Sundewitt, hvorved Bispen paa Fyn ikke var bleven forurettet, m. m. — *Arnsbock*, d. sontags Palmarum. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 22—23. 23. Martii.

*5639. K. FR. II. tilskriver Johan Friis og Peder Oxe, at Fjenderne ere dragne tilbage fra Aggershus, hvorfor han kun kan indvilge i, at Daniel Rantzov gjør et Tog ind i Sverig, paa den Betingelse, at han ikke strax drager tilbage igjen. — *(Frederiksborg)*, 25. Marts. Brudst i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 587. 25. Martii.

*5640. K. FR. II. befaler Peder Oxe at forstrække Daniel Rantzov med 2000 Daler. — *(Frederiksborg)*, 28. Marts. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 588. 28. Martii.

*5641. K. FR. II. befaler Rigsraaderne i Kbhvn. at foretage Afregningen med Krigsfolket. — *Frederichsborg*, thend 28. dag Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 588—89. 28. Martii.

*5642. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at han selv intet vil have at gjøre med Udbetalingen af Solden til Soldaterne, men henviser ham til Rigsraaderne i Kbhvn. — *Friderichsburg*, die Parasceues. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 589—90. 28. Martii.

*5643. K. FR. II. befaler Daniell Rantzow at samle de fire ufuldtallige Fænniker i Halmstad til een. — *Friderichsburch*, d. 29. Martii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 590. 29. Martii.

*5644. Skoleordinans for Herlufsholms Skole, udstædt af OTTO KRUMPEN, BYRGE TROLLE, Biskop HANS ALBERTSEN og Dr. NIELS HEMMINGSØN. — (30. Marts.) Udt. i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danm. og Norge III. 38—41. 30. Martii.

*6545. Hr. CHRISTOFFER v. DOHNAS Indberetning om Forholdene i Sverig og Betænkning om et Tog ind i dette Land. — Uden Datum. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 263—67. Martio?

1567.

2. Aprilis. *5646. K. FR. II. befaler Tolderen i Ribe at udbetale 5000 gode »uforslagne« Dalere til Oluf Nielsen i Odense. — *Frederiksborg*, d. 2. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 88.

3. Aprilis. *5647. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen udtaler sin Bekymring til K. Fr. II. over hendes Mands Gave af Vildsvin til denne, da hun af Erfaring kjender disse Dyrs Skadelighed; hun haaber, at de maa blive anbragte paa en Ø. — 3. April. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 260.

4. Aprilis. 2438. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 590—91.

5. Aprilis. *5648. Kejser MAXIMILIAN meddeler K. Sigismund af Polen, at han har afsendt sine Sendebud til Fredskongressen i Stralsund, og opfordrer Kongen til ligeledes at affærdige s i n e Gesandter, saa at de kunne være til Stede d. 11. Maj. — *Prag*, d. 5. April. (Latin.) Udt. p. Svensk i Hjärne, Polens nordiska Politik närmast före Kongressen i Stettin 1570 S. 12.

8. Aprilis. 2439. Danske Mag. 4. R. V. 275—77.

8. Aprilis. 2440. Danske Mag. 4. R. V. 277—78.

9. Aprilis. *5649. K. FR. II.'s Brev til Johann Friis og Peder Oxe, hvori han tilraader, at der sendes 2000 Skytter til Undsætning af Aggershus, meddeler, at han har kaldt Daniell Rantzou til sig, og beder Peder Oxe om ufortøvet at indfinde sig hos ham. — *Frederichsborg*, thend 9. dag Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 592—93.

11. Aprilis. *5650. K. FR. II.'s Brev til Almuen i Fyens Stift, at de skulde tiende retfærdig efter Ordinansens og Recessens Lydelse. — *Frederichsborg slot*, d. 11. dag Aprilis. Leerbech, Ringe Sogn S. 122—23. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Ann. eccl. Daniæ III. 409. Ligelydende Breve af samme Datum til Almuen i Sjællands Stift og i Skaane i Ny kirkehist. Saml. II. 495—96 og 722.

12. Aprilis? *5651. K. FR. II.'s Bestalling for Caspar Vthermarck til at hverve en Fane Hageskytter, 450 Mand stærk, Halvdelen Danske og Halvdelen Tydske. — Uden Dag. Hist. Tidsskr. 5. R. V. 510—11, jvfr. S. 495.

13. Aprilis. *5652. K. FR. II. befaler Johan Friis og Peder Oxe at tilholde Bgm. og Raad i Kbhvn. ikke imod Ordinansen at besvære Professorerne og Præsterne i Kbhvn. med den paalagte Maltskat til Byens Befæstning. — *Frederichsborg*, thend 13. dag Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 211.

13. Aprilis. *5653. K. FR. II. meddeler Daniel Rantzow, at de til Aggershus bestemte Skibe kunne afgaa førstk. Torsdag, og befaler ham at sende Undsætningsmandskabet til Helsingborg. — *Fridcrichsburch*, d. 13. Aprilis. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 593.

13. Aprilis. *5654. K. FR. II.'s Brev til Rigsraaderne i Kbhvn., hvori han bifalder deres Forslag om at lade nogle Rigsraader og Riddermændsmænd følge med Daniell Rantzou og opfordrer Hr. Otte Krumpen og Biørn Kaas til at berede sig til at drage med, m. m. — *Frederichsborg*, thend 13. dag Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 594—96. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. V. 432.

15. Aprilis. *5655. K. FR. II. ytrer for Rigsraaderne i Kbhvn. sin Misfornøjelse over, at Hr. Otto Krumpen har undskyldt sig for at udføre det ham overdragne Hverv, og beder dem optegne Navnene paa en Del Adelsmænd, hvoraf han kan udvælge dem, der skulle sendes op til Norge. — *Frederiksborg*, d. 15. April. Brudst. og Udt. i Hist. Tidsskr. V. 433.

15. Aprilis. *5656. DANIEL RANTZOW, Oberst, og en Del tydske Høvedsmænd tilskrive K. Fr. II. om Mønstring af og Afregning med Knægtene. — *(Coppenhagen)*, 15. April. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 596.

1567.

*5657. Daniel Rantzov kvitterer Erik Podebusk for Restbeløbet af hans Anpart i de 100,000 Daler, for hvilke han var gaaet i Borgen for Kongen. — *(Koppenhagen)*, 15. April. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I 596—97. 15. Aprilis.

*5658. Hartvig Bilde t. Valden bevidner, at K. Fr. II. har givet ham Fyldest i Aahusgaard og Len for hans Anpart i den Sum, for hvilken han var gaaet i Borgen for Kongen. — *(Frederiksborg)*, 15. April. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 597. 15. Aprilis.

*5659. K. Fr. II.'s Brev til Daniel Rantzow og de tydske Høvedsmænd, hvori han erklærer sig rede til at betale dem den tilbagestaaende Sold, men nægter at udrede de Dødes Sold til dem, m. m. — *Friderichsburg*, d. 16. Aprilis. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 597—600. 16. Aprilis.

*5660. Magni Matthiæ invitatio ad lectiones theologicas in gymnasio Lundensi habendas. — XVI. kal. Majas. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 202—203. 16. Aprilis.

*5661. Jören Pedersson tilskriver Peder Ericsson, at han med det allerførste skal sende ham en Fortegnelse over de polske, »hennesische« og danske Fanger. — 16. Aprilis. (Svensk.) Handl. rör. Skand. hist. III. 100—101. 16. Aprilis.

*5662. K. Fr. II. forbyder Axell Wiffertt at gjøre Ansvar gjældende mod Daniell Rantzou i hans Fraværelse ang. noget Gods under Trøyborg. — *Frederichsborg*, thend XX. Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 601. 20. Aprilis.

*5663. K. Fr. II. befaler Daniell Rantzow at paatale et af tre Knægte begaaet Mord paa Thonnis Toncatenn i Halmstad. — *Fridericksburg*, d. 26. Aprilis. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 601—2. 26. Aprilis.

*5664. K. Fr. II.'s Brev til Johann Friis og Peder Oxe, hvori han bifalder et af dem foreslaaet Angreb paa de svenske Skibe i Varberg og befaler dem at sørge for, at de til Mødet med de kejserlige Udsendinge i Stralsund udvalgte Raader hurtigst blive affærdigede. — *Frederichsborg*, thend 30. dag Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 602—3. 30. Aprilis.

*5665. K. Fr. II. beder Johan Friis om at forhandle med M. Hans Svaning, Degn i Ribe Domkirke, at han paa Dansk vil udsætte det Svar, han paa Latin har skrevet mod de Svenskes Smædeskrifter. — D. 30. April. Rørdam, Historieskrivn. i Danm. og Norge I. 89. 30. Aprilis.

*5666. Forhør over Jan van Renesse (for Oprørsraadet i Bryssel i Anledning af Urolighederne i Utrecht), hvori han omtaler, at Herren af Brederode havde erklæret at ville drage med sine Folk til Danmark. — D. XXX. Aprilis. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootsch. te Utrecht 3 serie XIV. jaarg. S. 249—55. 30. Aprilis.

*5667. K. Fr. II. underretter Daniel Rantzow om, at Waltin Mansteinns og Georg v. Mindens Ryttere skulle tages i Ed af Biørnn Kaass og Jochim Beck i Helsingør, og befaler ham at sørge for, at Knægtene blive sendte fra Skaane derover. — *Friderichsburg*, d. 1. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 603—604. 1. Maji.

*5668. K. Fr. II. befaler Frantz Brockenhus t. Bramstrup og Biørn Kaas t. Starupgaard at undersøge Skibshøvedsmand Arild Olssens Forhold, der anklages for at have ligget ved Marstrand og sørget for sin egen Fordel; hvis det findes rigtigt, skal han anholdes og Otthe Galskiøtt indsættes i hans Sted med Ordre til at forhindre Varbergerne fra at gjøre de Danske Skade. — *Frederichsborgh*, thennd III. dag Mai. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 526. 3. Maji.

*5669. K. Fr. II. befaler Daniell Rantzow at lade forhøre Høvedsmanden Christoffer Vater, der beskyldes for at have forledet nogle Knægte til at begaa et Bedrageri med Hensyn til deres Lønning. — *Fridrichsburg*, d. 3. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 605. 3. Maji.

1567.

3 Maji. *5670. DANIEL RANTZOW beder K. Fr. II. om at tilbagebetale et Laan af 25,000 Daler, hvormed han havde forstrakt Kongen til Indløsning af Godset Woldenhornn. — *Lunden*, d. 3. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 601—605.

3. Maji. *5671. DANIEL RANTZOVS Overenskomst med Høvedsmanden Augustin Zwickdorns Arvinger ang. Udbetalingen af dennes Sold. — *(Helsingborg)*, 3. Maj. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 604.

4. Maji. *5672. FRITZ KAPPEL og JASPER ANEFELTH anmode — paa samtlige Ryttere af Rendefanens Vegne — Daniel Rantzov om at opfylde sit Løfte om at udbetale dem, hvad Kongen var dem skyldig af deres Sold. — *(Lunden)*, 4. Maj. (Tydsk.) Brudst og Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 606.

4. Maji. *5673. K. FR. II. befaler Daniel Rantzow at begive sig til Halmstad og sikre Kongens Kommissærer mod Overgreb af Knægtene. — *Fridrichsburg*, d. 4. May. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 606—607.

5. Maji. *5674. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om at skaane Borgerne i Kolding for Udskrivning til Krigstjeneste eller i al Fald at lade sig nøje med 10 Mand. — *Coldingen*, d. V. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 23—24.

6 Maji. *5675. K. FR. II. tilskriver Daniell Ranntzow om Troppernes Misfornøjelse og beder ham om at forhandle med dem, dog uden at vige fra de Tilbud, Kongen tidligere har gjort. — *Koppenhagen*, 6. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 607—11.

6. Maji. *5676. Enkedr. DOROTHEA tilskriver paa ny K. Fr. II. om at skaane Borgerne i Kolding for Udskrivning og beder Kongen om, at Borgerne i Randers ligeledes maa fritages for at stille Halvdelen af det udskrevne Mandskab. — *Coldingen*, d. VI. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 24—25.

6. Maji. *5677. 7 MÆND i Kiøbenholdt og Langgetuidt bevidne paa Schraffue Sogns Vegne, at de have givet deres Samtykke til, at Hr. Seuren Knudssen maa være deres Kapellan med Tilsagn om, at de ville begjære ham til deres Sognepræst, naar deres nuværende Præst, Hr. Niels Seurenssen, er død. — 6. Maj. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 521.

7. Maji. *5678. K. FR. II. tilskriver paa ny Daniell Rantzow om Midler til at stille Misfornøjelsen blandt Tropperne. — *Koppenhagen*, d. 7. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 611—12.

7. Maji. *5679. Dr. ELISABETH af England klager til K. Fr. II. over den overdrevne høje Afgift (4 Daler) af hvert Stykke engelsk Klæde, hvorover allerede hendes Sendebud, Albert Knopper, har ført Klage. — *Westm.*, 7. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 23.

8. Maji. *5680. DANIEL RANTZOV tilskriver K. Fr. II., at han endnu ikke er kommet overens med Landknægtene om deres Tilgodehavende. — *(Helsingburgk)*, 8. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 613.

8. Maji. *5681. K. FR. II. beder Daniel Rantzov om at hindre, at Soldaterne øve Vold og Overlast paa Hr. Peder Schrams Gaard Skedal. — *Koppenhagen*, d. 8. Maji. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 613.

9. Maji. *5682. BØNDER i Rødding, Brenne og Brendstrup bevidne paa Rødding Sogns Vegne, at de have givet deres Samtykke til, at Hr. Seuren Knudsen maa være Kapellan ved Rødding Kirke, og at de efter Hr. Niels Seurensens Død ville begjære ham til Sognepræst. — 9. Maj. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 522.

1567.

*5683. K. Fr. II. tilskriver Daniel Rantzow, at han ikke vil forandre sin Bestemmelse med Hensyn til Betalingen af de kettenbergske Rytteres Sold, og befaler ham at lade deres Fane rive af Stangen. — *Koppenhagen,* d. 10. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 614. 10. Maji.

*5684. K. Fr II. tilskriver Daniel Rantzow om yderligere Midler til at tilfredsstille Tropperne og befaler ham at sørge for, at de af Soldaterne i Halmstad arresterede Kommissærer blive løsladte. — *Koppenhagen,* 10. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 615—18. 10. Maji.

*5685. K. Fr. II. forlener Erik Rud med Ravnsborg og de Birke i Lolland, han selv i Værge haver. — *Kjøb.,* d. 10. Maj. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 74. 10. Maji.

*5686. Jøran Pedersens Skrivelse til Enno (Brandrøk Christophersen Rustung), hvori han paa K. Erik XIV.'s Vegne lover, at Sverig ikke vil svigte Nordmændene ved Fredsunderhandlingerne med Danmark. — Uden Datum. Norsk hist. Tidsskr. II. 148. 14. Maji.

*5687. K. Fr. II. befaler Daniel Rantzow at begive sig til Landskrone og foreholde de svenske Ryttere deres Ulydighed, for hvis mulige Følger de selv komme til at bære Ansvaret. — *Friderichsburg,* d. 15. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 619. 15. Maji.

*5688. K. Fr. II. tilskriver Daniel Rantzov og Høvedsmændene, at han i Forening med Raadet vil overveje de til ham indsendte Klager og derpaa give dem sin endelige Beslutning tilkjende. — *Friedrichsburg,* d. 15. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 620. 15. Maji.

*5689. Enkedr. Dorothea gjentager sin Begjæring til K. Fr. II. om, at Kolding for denne Gang maa forskaanes for Udskrivning. — *Coldingen,* d. 16. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 25—26. 16. Maji.

*5690. K. Fr. II. takker Daniell Rantzov for hans Virksomhed for at stille Krigsfolket i Halmstad tilfreds og udtaler sig paa ny om Midlerne dertil. — *Friederichsburg,* d. 17. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 620—23. 17. Maji.

*5691. K. Fr. II. meddeler Daniell Rantzow, at han førstk. Mandag vil møde ham i Helsingborg for at træffe Aftale med ham om, hvorledes Troppernes Besværinger kunne afhjælpes. — *Koppenhagen,* d. 23. Maji. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 623—24. 23. Maji.

*5692. Frandtz Brockenhus t. Brangstrup og Biorn Kaas t. Starupgaard tage Indbyggerne i Tønsberg Len, der nødtvungne ere gaaede Svenskerne til Haande, igjen paa Kongens Vegne til Naade, dog med Undtagelse af dem, der paa en eller anden Maade særlig have forset sig. — *Opslo,* thend XXVIII. dag Mai. Diplomatar. Norveg. X. 829. 28. Maji.

*5693. Skrivelse fra Detmar Kenckel (tidligere Bgm. i Bremen) og hans Datter Gebke til hans Hustru, hvori omtales nogle Penge, der skulle indkræves i Verden for islandske Fisk. — *Oldenborch,* d. 29. Maji. (Plattydsk.) Bremisches Jahrbuch VII. 28—30. 29. Maji.

*5694. K. Fr. II. tilskriver Lübeck, at han af sin Statholder Heinrich Rantzow har erfaret, at den af Kejseren paabegyndte Forhandling i Stralsund er bleven resultatløs, da den svenske Konge ikke vilde deltage i den; han selv har allerede ved Mødet i Rostock erklæret at ville underkaste sig Kejserens Voldgiftskjendelse. — 30. Mai. (Tydsk.) Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 3—4. 30. Maji.

*5695. K. Fr. II. tilsender Daniell Rantzow Wobissers Revers med Hensyn til Troiburg. — *Koppenhagen,* d. 2. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 624. 2. Junii.

*5696. Hanns Stiigge t. Holbechgaard, Jørgen Spliid t. Orttegaard m. fl. udstæde Brev om en Synsforretning ang. et Markeskjel imellem Bunderup Mark og Suingelbiiere Mark. — S. Marcelli dag, som war thennd andenn dag Junii. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 35—37. 2. Junii.

1567.

3. Junii. *5697. K. FR. II. befaler Christiern Munck (Slotsherre p. Aggershus) at begive sig ned til ham og imidlertid overgive Biørn Kaas Slotsloven. — *Kiopnehaffn*, then 3. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 527.

3. Junii. *5698. Enkedr. DOROTHEA sender K. Fr. II. nogle Lax; tillige beklager hun al den Elendighed, som Krigen har ført med sig; hun forundrer sig over, at man udskriver de fornemste Borgere og Bønder, der svare Skat til Kongen, fremfor Tjenestekarle og Bolsmænd, hvorved kun Elendigheden forøges; imidlertid haaber hun paa en snarlig Fred. — *Coldingen*, d. 3. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 26—27.

3. Junii. *5699. SØNDERLYNGS HERREDSTHINGS Vidne, at Hr. Rasmus Skøning i Beg paa Forespørgsel af Anders Blick t. Beg vedkjendte sig den Ager for Ejendom, som hans Huse paastander vesten Kirken. — Tirsd. e. Guds Legems Dag. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 27—28.

6. Junii. *5700. AXELL GYLLDENSTERNN lover sin Moder Fru Citzell Wiffstandt t. Lyngbygaard Regnskab for Brugen af alle de til ham sendte Penge og hævder, at han ikke er Skyld i at være bleven Uven med en Mand, han forøvrigt ikke nævner. — *Kiøbinghaun*, d. 6. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 455.

7. Junii. *5701. Kurf. AUGUST af Sachsen skriver til K. Fr. II., at det ikke er nok, at den bevidste Person faar Frihed i Henseende til Religionen, men at hendes Fader fastholder, at hun skal have Tilladelse til at have en papistisk Præst, og at Kongen finder dette betænkeligt, finder han rimeligt; imidlertid bør man afvente Krigens Ende. — *Dresden*, 7. Juni. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 111—12.

8. Junii. *5702. K. FR. II. befaler Hr. Otte Krumpen, Lensmand p. Hald, at lade Superint. M. Kjeld Juel erholde Tømmer til Gjenopførelsen af hans afbrændte Gaard, samt at holde det fornødne tilbage af Tienden ved de Kirker, som skulle give M. Kjeld Penge. — 8. Juni. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 522.

9. Junii. *5703. K. FR. II. tilskriver Johan Fris og Peder Oxe, at Daniell Rantzou vil blive »galindt«, hvis Wenstermandt ikke fører Penge med sig til ham, og beder dem sørge for, at dette sker. — *Fredericiborgi*, 9. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 625—26.

10. Junii *5704. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at da Knægtene ikke ville tillade, at Rantzow kommer over til Kongen, før de have faaet deres Betaling, sender han med Johann Wenstermhann 4000 Dl. i Penge og 3000 i Klæde til Udbetaling til de Knægte, der have tjent til Søs. — *Friderichsburg*, d. 10. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 626—27.

10. Junii. *5705. Daniel Rantzovs Attest ang. afdøde Andreas v. Blankenburgs Tjenestetid og Tilgodehavende. — *(Helsingborg)*, 10. Juni. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 627.

12. Junii. *5706. K. FR. II. befaler Daniel Rantzouw kun at anvende de tilsendte Penge til Udbetaling til de Knægte, der have tjent til Søs. — *Frid.* 12. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 628.

13. Junii. *5707. Kurfyrstinde ANNA af Sachsens Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun med Hensyn til den bevidste Sag ønsker, at Krigen var endt, uden iøvrigt at ville raade ham til at handle mod sin Samvittighed. — *Dresden*, 13. Juni, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 112.

17. Junii. *5708. K. FR. II. anbefaler en ung Adelsmand, Caspar Adriann v. Zersenn, hvem Hert. Adolf af Slesvig havde anbefalet til Kongen, til Daniel Rantzow. — *Coppenhagen*, d. 17. Junii. — (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 629.

1567.

*5709. K. FR. II. meddeler Almuen i Søndhordeland m. fl. Landskaber, at han efter deres derom indgivne Bønskrift har befalet Lensmanden Erik Rosenkrands at forskaane dem, saa meget som muligt, for Udredelse af Krigsfolk. — *Kjøbenhavn*, 18. Jun. Udt. i Norske Mag. I. 480. 18. Junii.

*5710. Enkedr. DOROTHEA tilskriver Hert. Hans d. ældre om en Drabssag mellem Marine Thomassen og hendes Broder Knut Heinricksen, og om den denne sidste tilkjendte men af ham endnu ikke erlagte Mandebod. — *Coldingen*, 23. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 27. 23 Junii.

*5711. K. FR. II. tilskriver Daniel Rantzow, at skjøndt den mellem ham og Peder Oxse opstaaede Strid ikke synes ham at betyde saa meget, sender han ham dog i Henhold til hans Forlangende sikkert Lejdebrev til at komme over til Kbhvn. — *Koppenhagen*, d. 24. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 629—30. 24. Junii.

*5712. K. FR. II. befaler Jørgen Rud at komme til Kbhvn. med de Breve, han har paa Ringsted Klosters Gods. — *Kjøb.*, d. 25. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 54. 25. Junii.

*5713. K. FR. II. befaler Landsdommeren Axel Juul at bidrage med den til Opførelsen af et Domhus i Jylland opsparede Sum til Gjenopførelsen af Viborg Skole. — 30 Juni. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 522. 30. Junii.

*5714. K. FR. II. befaler Frandtz Brochenhus t. Brangstrup og Biørnn Kaas t. Starupgaard ufortøvet at begive sig til ham og lade alle Folkene blive i Skibene. — *Kiøpnehaffnn*, thennd IIII. dag Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 527—28. 4 Julii.

*5715. K. FR. II.'s Brev til Prinsen af Oranien, hvori han beklager, at han har maattet gaa i Landflygtighed, og tilbyder ham et Tilflugtsted i sine Lande. — *Sora*, d. 9. Julii. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau III. 109—10. 9. Julii.

*5716. PETER OCHSE og HEINRICH RANZAU anbefale K. Fr. II. at indvilge i Daniel Ranzaus til dem udtalte Ønske om at blive fritaget for Bestillingen som Regimentsoberst og kun beholde Stillingen som Feltoberst, hvilken han da med større Kraft kunde varetage. — *Kopenhagen*, 13. Juli. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 630—31. 13. Julii.

*5717. PRINSEN af ORANIEN takker K. Fr. II. for hans venlige Tilbud og udvikler Grundene til, at han har forladt sit Land. — *Dillenburg*, d. 22. Julii. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau III. 111—13. 22. Julii.

*5718. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved den Fredløs-Kjendelse, der var overgaaet Fru Anne Oldelandtt, Hans Norbyes Efterlev., ophæves, efter at hun har stillet Sagvolderne til Freds. — *Nyborg*, thend XXIII. Julii. Danske Mag. 4. R. V. 279. 23. Julii.

*5719. (ØVRIGHEDEN i Staden Kampen) opfordrer under Henvisning til Freden i Stralsund af 24. Maj 1370 K. Fr. II. til at tilbagegive Skipper Berend Rotgertssen de Varer, der fandtes paa det ved Trindelen strandede, af Besætningen forladte Skib Samson. — (23. Julii.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Bescheiden in h. oude Archief v. Kampen III. 146. 23. Julii.

*5720. K. FR. II. befaler Daniel Rantzow at komme over til Kongen, saa snart den mellem ham og Peder Oxse aftalte Overenskomst med Knægtene er kommen i Stand. — *Coppenhagen*, d. 28. Julii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 631. 28. Julii.

*5721. K. FR. II. tilskriver Fru Pernille Oxe, at der ikke maa paalægges Bønderne i Flakkebjerg Herred, som tjene til Korsør Slot, yderligere Gjæsterihavre, end de ere pligtige. — *Kjøbenhavn*, d. 1. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 105. 1. Augusti.

*5722. Enkedr. DOROTHEAS Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun paa ny forsvarer sin Ansættelse af en Provst paa Als; omtaler, at Hert. Adolf har taget Kirkerne, som laa til 3. Augusti.

1567.

Ribe Stift, til sig, ligesom Hert. Hans d. ældre dem paa Femern, samt beder Kongen om ikke at modsætte sig Hert. Magnus's Giftermaal, da han alene paa den Maade kan komme i Gjenbesiddelse af de af de Svenske erobrede Lande. — *Coldingen,* d. 3. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 27—29.

8. Augusti. *5723. K. FR. II. fastsætter, hvad Hr. Seuren Ollsen, der er kaldet til Sognepræst ved Frederiksborg Slot, skal nyde til Bolig og Underhold. — *Frederichsborg,* then VIII. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 295—96.

11. Augusti. *5724. Enkedr. DOROTHEA forlanger af K. Fr. II. Tilladelse til at afkjøbe en Bonde i Hart en Mark til Erstatning for et Stykke Jord, der fra Kolding By skulde lægges til Kolding Slot. — *Coldingen,* 11. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 36.

14. Augusti. *5725. K. FR. II.'s Instrux for Raaderne Hr. Jørgen Lykke og Georg Rosenkrantz, der sendes til Enkedr. Dorothea for at formaa denne til at tilbagekalde en Anordning, hvorved hun til Skade for Rigets og for Bispen af Fyns Ret havde indsat en Provst paa Als, dels ang. nogle Pantegodser paa Als og Ærø, som hørte til S. Knuds Kl. i Odense, og nogle andre Godser, hun havde tilbyttet sig og lagt under Sønderborg Amt, uagtet Kongen ved Arvedelingen havde forbeholdt sig dem. — *Koppenhagen,* 14. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 29—31.

14. Augusti. *5726. K. FR. II. tilkjendegiver Henrich Holck, at han har afsendt Hr. Jørgen Lycke og Jørgen Rosenkrantz til Als og Ærø for at forfare Lejligheden ang. noget Gods, som tilkommer Kronen, men for nogen Tid siden er lagt til Sønderborg Amt, m. m. — *Kiøbenhaffn,* thend 14. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 31.

14. Augusti. *5727. K. FR. II. tilkjendegiver Provster, Præster og Degne paa Als og Ærø, at der for kort Tid siden er gjort Forhindring paa den Bisperne i Fyn tilkommende gejstlige Jurisdiktion over Als og Ærø; han har derfor sendt Hr. Jørgen Lycke og Jørgen Rosenkrantz for at forfare Lejligheden. — *Hafniæ,* 14. Aug. Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 31–32.

14. Augusti. *5728. K. FR. II. tilkjendegiver Bønder og menige Almue paa Als og Ærø, at Kronens Anpart af Tienden og den Kongen af Kirkegodset tilhørende Rettighed, som nogen Tid er svaret til Sønderborg, for Fremtiden skal svares til den, som dertil beskikkes af Hr. Jørgen Lycke og Jørgen Rosenkrantz, der af Kongen ere sendte til Øerne. — *Kiøbnehaffn,* thend 14. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 32.

16. Augusti. *5729. K. FR. II. forlener Jørgen Rud med Hammergaard og Hammers Len i Norge. — *Kjøb.,* d. 16. August. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 54–55.

16. Augusti. *5730. Hert. JOHAN af Slesvig og Holsten stadfæster S. Johannis Klostret i Slesvig dets Privilegier. — *Schlosz Hansburg,* (16. August). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 123.

17. Augusti. *5731. K. FR. II.'s Kvittering til Otte Brade t. Knudstrup, Embedsmd. p. Helsingborg, for rigtig aflagt Regnskab af Aalborghus Len fra det første, han annammede det, og til 1. Maj 1567. — *Kjøb.,* d. 17. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 100.

17. Augusti. *5732. K. FR. II. befaler Magistraten i Odense at forhøre dem, der have Beskyldninger mod Oluf Nielsen (Bager), og meddele denne, hvad de svare. — *Kjopenhaffn,* then 17. dag Augusti. Hanck, Fr. II. og Oluf Bagger S. 11.

19. Augusti. *5733. AXELL GYLDENSTIERNN beder sin Moder, Fru Citzell Wlffstanndt t. Lyngbygaard, undskylde, at han paa Grund af hurtig Udrykning af Byen ikke har talt med hende i Dag; han lover at tale med Kongen om et Beskjærmelsesbrev for hendes Foged og

1567.

anmoder hende om at tale med Fru Jytthe (Podebusk) om hans Frieri til hendes Datter Karen (Gyldenstjerne). — *Helsyngor*, d. 19. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 456—58. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 141—43.

*5734. Albert Knopper tilskriver Cecil, at han har gjort alt for at hjælpe Dr. Elisabeths Sendebud John Foxhall. — *Copenhagen*, 23. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 327. 23. Augusti.

*5735. Indberetning til K. Fr. II. om Hr. Jørgen Lyckes og Jørgen Rosenkrantzes d. 24. August i Kolding med Enkedronningen førte Forhandlinger ang. den paa Als beskikkede Provst, dels om de derefter paa Als af dem foretagne Undersøgelser og trufne Foranstaltninger saa vel i denne Sag som i Sagen ang. de til Kronen hørende verdslige og kirkelige Godser og Indtægter, der vare blevne lagte til Sønderborg. — Uden Datum. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 32—34. (Med en Fortegnelse paa de nævnte Godser, smstds. S. 35) post 24. Augusti.

*5736. K. Jakob VI. af Skotland (Regenten Murray i hans Navn) meddeler K. Fr. II., at Capt. Clark hidtil er bleven hindret af Jarlen af Bothwell i at gaa til Danmark med de af ham hvervede Tropper, men at han efter Bothwells Fald vil komme nu. — *Striviling*, 25. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third report S. 15. Jvfr. Hist. Tidsskr. 3. R. II. 625, Anm. 1. 25. Augusti.

*5737. Litteræ patentes eorum, qui regno Scotiæ præsunt, revocantes privilegium Jacobo Edmondston et Gulielmo Blacader a matre regis concessum, ut omnes homines, quibuscum regi Sveciæ bellum esset, vi et armis terra marique impune persequerentur. — 26. August. Brudst. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 625—26. Brudst. i Macray, Third report S. 16. 26. Augusti.

*5738. K. Fr. II. tilskriver Peder Oxe og Johann Friis om at sørge for, at de danske Ryttere og Adelens Opbud hurtigst muligt give Møde i Anledning af det paatænkte Tog, meddeler dem om sine Forhandlinger med de tydske Ryttere og beder dem sende 25,000 Daler i dansk Mønt. — *Lund*, thennd XXVI. dag Augusti. Rørdam, Hist Kildeskr. 2 R. I. 631—35. 27. Augusti.

*5739. K. Fr. II. beder Peder Oxe og Johann Friis om endelig at skaffe de af Kongen forlangte 20,000 Daler til Knægtene i Ystad, der ellers ikke ville rykke op. — *Lund*, 31. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 635—36. 31. Augusti.

*5740. K. Fr. II. opfordrer Daniel Rantzow til at begive sig til ham i Anledning af Kommissærernes Beretning om deres Forhandlinger med Knægtene. — *Lund*, 31. August. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 636. 31. Augusti.

*5741. Brev fra Seffuerenn Jenssenn Skøtt til Christoffer Gøie t. Gundersløffhaalum om hans Sønners Studeringer, hvis Fremgang han roser; han skriver om et Rygte om Spaniens Planer mod Danmark og om en Herredag, som holdes i Erfurt. — *Strassborgh*, d. første Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 247—49. 1. Septbr.

*5742. Paulus Matthiæ, Superint. i Ribe, samtykker og stadfæster, at Hr. Seuren Knutzen maa være Kapellan for Rødding og Skrave i Hr. Niels Seurenssens Tid og succedere denne som Sognepræst. — 2. Sept. Udt. i Ny kirkehist. Saml VI. 522. 2. Septbr.

*5743. Enkedr. Dorothea beklager sig for K. Fr. II. over den lidet sønlige Fremfærd, han har udvist imod hende ved sine Kommissærer, Hr. Jørgen Lyche og Jørgen Rosenkrantz, i Anledning af den paa Als udnævnte Provst samt de til Sønderborg lagte ærøiske Bønder. — *Sonderburgk*, d. V. Septemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 36—39. 5. Septbr.

*5744. Enkedr. Dorothea beklager sig i Brev til sin Datter, Kurfyrstinde Anna af Sachsen, over sin Broder, Hert. Frands af Sachsen-Lauenburgs slette Husholdning, der 9. Septbr.

1567.

er Skyld i hans Pengenod, og sender hende 18 Alen Blyant til hans Datter i Anledning af hendes forestaaende Bryllup, hvilken Gave hun ej tør sende Brudens Forældre af Frygt for, at de ville beholde den. — *Flensburg,* 9. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 45—46.

11 Septbr. *5745. K. Fr. II. sender Hert. Johan og Adolf af Slesvig og Holsten nogle Aktstykker til Indlæggelse i Fælleshvælvingen paa Gottorp Slot. — *Coppenhagen,* d. 11. Septemb. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 221—22.

12. Septbr. *5746. K. Fr. II.'s Brev, hvorved alt Kalentegodset i Vends Herred i Fyn henlægges til Skolemestrens Underhold i Middelfart. — *Kiøpnehaffn,* thend XII. dag Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 470—71.

15. Septbr. *5747. Kejser Maximilian II. stadfæster Kejser Maximilian I.'s Brev af 10. Maj 1517 (Nr. 10,213) til Markgr. Joachim af Brandenburg paa Halvdelen af Hertugd. Slesvig og Holsten, hvis K. Chr. II. skulde dø uden Livsarvinger. — *Wienn,* d. 15. Septembris. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. auf Schlesw.-Holst. S. 24—25.

21. Septbr. *5748. Axell Gyldennsternn meddeler sin Moder, Fru Citzell Vlffstanndt t. Lyngbygaard, at Jahann Friis har lovet at tale med Kongen om den bevidste Sag; paa Opfordring af sin Broder har han krævet Eriick Rudt for dennes Gjæld til ham. — *Kiobinghaun,* d. 21. dag Septembrii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 458—59.

21. Septbr. *5749. K. Fr. II.'s Befaling til Lensmanden i Kallundborg om at undersøge Landgilden i Lenet og forhøje eller nedsætte den, eftersom Forholdene kræve det. — 21. Septbr. Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 113.

21. Septbr. *5750. K. Fr. II. tillader Otthe Rud eller i hans Fraværelse hans Hustru, Fru Pernille Oxe, at lægge et Birkething til deres Gaard Sebyegaardh i Vendsyssel. — *Kjøb.,* d. 21. Septbr. Vedel Simonsen, Ruderne II. 105.

23. Septbr. 2454. Rettelser til Aftrykket hos Bergenhammer i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 633. Jvfr. Macray, Third report S. 16.

24. Septbr. *5751. K. af Danmarks og Hert. Johans Raader indberette til den sidste om de Forhandlinger, de have ført med Hert. Adolfs Raader om Delingen af Tielerhemmen (i Ditmarsken). — *Borch,* d. 24. Septembris. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. VIII. 115—17.

25. Septbr. *5752. Gubernator Knut Bengt(sson) og Feltmarskalk Erich Hindricson opfordre Pouell Huitfell, Stathold. i Halmstad, til at hindre unyttige Plyndringer ved Grændsen. — *Suenlunga,* then 25. Septembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 130—31.

26. Septbr. *5753. Enkedr. Dorothea tilskriver K. Fr. II., at det er en falsk Beretning, at hun skal have gjort Forandring i hans Anordning om Provsten paa Als; hun takker ham, fordi han paa ny har indrømmet hende Bonderne paa Æro, og beder ham om at maatte beholde de Godser, hun havde indløst fra Johan Reventlaw. — *Wynsen,* 26. Sept. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 39.

28. Septbr. 2455. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 385, Anm. 1.

29. Septbr. *5754. Enkedr. Dorothea beder K. Fr. II. paa ny om at maatte beholde de til Klostret i Odense hørende Pantegodser; den Revers, han forlanger af sin Broder Hert. Hans, ang. de til Riget hørende Godser, anser hun for overflødig; Beretningen om, at hun af Slesvig Stift har forlangt en ny Provst, er usand. — *Winsen,* 29. Sept. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 40.

30. Septbr. *5755. James Murray opfordrer K. Fr. II. til at udlevere Bothwell. — *Striveling,* 30. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 16.

1567.

*5756. Udkast til en Felttogsplan ind i Østergøtland og om muligt videre op i Sverig. — Uden Datum. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 636—39. (Sept.)

2456. Udt. og Brudst. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 252—53. Jvfr. Nyt hist. Tidsskr. I. 235, hvor der findes et Udtog med en lille Afvigelse. 1. Octobr.

*5757. K. Fr. II. takker James Murray, Regent i Skotland, for Tilladelsen til at hverve Tropper i Skotland, og beklager Dronningens Ulykke. — *Copenh.*, 1. Oct. (Latin.) Brudstykk. i Macray, Third Report S. 16. Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 3 R. II. 662—63. 1. Octobr.

*5758. K. Fr. II. opfordrer Christoffer v. Dhona til i Forening med Frantz Brochenhus at overtage Anførselen paa Toget til Sverig, hvis Daniel Rantzov ikke vilde. — 3. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 639—40. 3. Octobr.

*5759. K. Fr. II. beder Daniel Rantzou om skriftligt at erklære, om han vil føre Toget til Sverig eller ej. — *Fridrichsburg*, d. 4. Octbr. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R I. 640—41. 4. Octobr.

2457. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 641. 6. Octobr.

*5760. K. Fr. II. befaler Peder Oxe at sørge for Indlæggelsen af de fra Østersøen hjemkomne Skibe, for Sendelsen af Tropper til Halmstad m. m. — *Kallundborg*, 12. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 267—68. 12. Octobr.

*5761. K. Fr. II.'s Brev til sine Krigsfolk om, at han efter Opfordring har fritaget Daniel Rantzow for hans Regimentsoberstbestilling, saa at han kun vedbliver at være Feltoberst, og har indsat sin Raad og Rigsmarsk, Frants Brochenhaus t. Brangstorp, til Regimentsoberst. — *Koppenhagen*, d. 14. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 528—29. 14. Octobr.

*5762. K. Fr. II. befaler Otthe Brade ufortøvet at skaffe det fulde Antal af Skansegravere, som det tidligere var befalet ham. — *Syllemarck*, thend XV. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 268—69. 15. Octobr.

*5763. Brev fra Enkedr. Dorothea til Kurfyrstinde Anna af Sachsen, hvori hun udtaler sig til Fordel for en Forbindelse mellem sin Søn Johan og en brunsvigsk Prinsesse og beder Datteren om at arbejde paa dens Istandbringelse. — 15. October. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 56. 15 Octobr.

*5764. K. Fr. II. befaler hver Bonde i Skaane at udgive 1 Td. Brød og 1 Td. Havre til Proviant for den Hær, der nu er rykket op i Sverig. — *Kiobnehaffn*, thend 16. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 270—71. 16. Octobr.

*5765. K. Fr. II. befaler Peder Oxe at beskikke en Adelsmand til Lensmand paa Bahus Slot i Stedet for Jørgen Thidemand, der har undskyldt sig med at være for »tungferdig«. — *Samsøe*, thend 17. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 271—72. 17. Octobr.

*5766. K. Fr. II. tiltræder forskjellige Forslag af Peder Oxe om Slotshøvedsmændenes Sold m. m. — *Syllemarck paa Samsoe*, thend 17. dag Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 272—73. 17. Octobr.

*5767. K. Fr. II. lover efter Aftale med Høvedsmændene Georg Hans t. Podlitz, Christoffer Pappenheim og Hans Kalb at ville betale dem det resterende af deres paa Toget mod Sverig fortjente Sold, nemlig 2407 Ddl., til Kieler Omslag 1569 i gode, gangbare, gamle Dalere. — *Sulemarcken auff Samsoe*, d. 17. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 529—30. 17. Octobr.

*5768. Daniel Rantzow tilskriver Hanss Reinfarth t. Weissenburg, at han ikke kan betale ham og de andre Arvinger efter Høvedsmanden Aug. Zwickdorn de 6000 Daler, 20. Octobr.

1567.

han havde forpligtet sig til at udrede til ham, da Krigsfolket ikke har faaet deres Sold udbetalt. — *Helmstedt*, d. 20. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 642—43.

23. Octobr. *5769. Enkedr. DOROTHEA underretter K. Fr. II. om en indledet Forbindelse mellem hans Broder Hert. Hans og den afdøde Hert. Ernst af Braunschweigs Datter og forlanger hans Mening og Hjælp; tillige beder hun om en skriftlig Befaling til de hende indrømmede Bønder paa Ærø. — *Flensburg*, 23. Octobris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 41—42.

24. Octobr. *5770. K. FR. II. beskikker Daniell Rantzow til Generalkaptejn og Feltøverste paa det nu aabnede Felttog ind i Sverig. — *Coppenhagen*, d. 24. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 273—74.

26. Octobr. *5771. K. FR. II. underretter Kurf. August af Sachsen om Flaadens sidste Bevægelse, det paabegyndte Tog ind i Sverig og Forhandlinger med Skotland. — *Arhusen*, d. 26. Octobris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 274—78.

26. Octobr. *5772. K. FR. II. fritager Wogen Godskesøn og Lasse Gotskesøn for at stille 1 gerust Hest til Toget i Sverig, da de tilsammen kan betale 60 Dl. i Stedet. — *Aarhus gaardh*, thenn 26. Octobris. Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. I. 278.

26. et 27. Octobr. *5773. PEDER SCRAM, Ridder, sender K. Fr. II. forskjellige Spejderefterretninger, særligt om de Svenskes Fremrykning gjennem Holaweden, og lover ham yderligere. — *Lauholm*, tend XXVI. (og XXVII.) October. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 81—82.

28. Octobr. *5774. Det SVENSKE RIGSRAAD foreslaar K. Erik XIV. at sende Arvid Ugrup og Boeholt til Danmark for at udvexle svenske og danske Fanger. — *Svartsöö*, then 28. Octobris. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. IV. 65—66.

30. Octobr. *5775. K. FR. II. beder Kapitlet i Lund om at udruste Tropper til Landets Forsvar, hvis Otthe Brade, Embedsmd. paa Helsingborg, finder det fornødent. — *Hafniæ*, XXX. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 279.

30. Octobr. *5776. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om en Befaling til hans Amtmand Gadendorff ang. de hende overladte Bønder paa Ærø samt anmoder ham om i hans eget Navn at gjenindsætte den af hende udnævnte Provst paa Als; tillige forsikrer hun, at hun i Hert. Magnus' Sag ikke har foretaget noget til Skade for Kongen. — *Coldingen*, 30. Octob. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 42—44.

30. Octobr. *5777. Enkedr. DOROTHEA tilstaar, at de S. Knuds Kl. i Odense tilhørende, paa Ærø beliggende Godser, som hun havde indløst af Johan Reventlau, der havde dem i Pant, nu vare indløste af Kongen for 1800 Daler, som hun havde modtaget. — *Coldingen*, 30. Octob. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 44.

31. Octobr. *5778. OTTO BRAHE underretter Hans Skiennekell, Fru Sidsele Ulfstands Ridefoged i Villands Herred, om, at han har været i Kjøbenhavn og udvirket, at hver Mand i Villands Herred kun skal levere 1 Td. Brød og slippe for den paabudne Havreafgift. — *Helsingborg*, d. 31. Octb. Brudst. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 100—101.

1. Novbr. *5779. K. FR. II. befaler Peder Oxe at skaffe Jens Kaas, Høvedsmd. p. Elfsborg, Penge til Lønning af Besætningen og at prøve Sandheden af en Efterretning om den til Sverig opsendte Hærs Nederlag. — *Aarhus*, thend første Novembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 280—82.

3. Novbr. *5780. Enkedr. DOROTHEA tilskriver K. Fr. II., at hun aldeles ikke har havt travlt med at faa Hert. Hans formælet, men at hun, da dette Ægteskab uden hendes Medvirkning var kommet paa Bane, kun spurgte om Kongens Mening; det samme gjør hun nu,

1567.

og beder ham, hvis ham saa synes, om at tillade Henrik Rantzow at forhandle i Sagen paa Kongens Vegne. — *Coldingen,* d. 3. Nouemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 44—45.

*5781. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe om Midler til Krigens Førelse og om et Forslag fra Christoffer v. Dohna til et Indfald i Smaaland. — *Aarhus*, thennd IIII. dag Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 282—83. 4. Novbr.

*5782. K. FR. II. befaler Otto Brade, Biørn Kaas og Jørgen Marsuin at gjøre et Indfald i Sverig med de skaanske Bønder. — *Aarhus,* 5. Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 284. 5. Novbr.

*5783. K. ERIK XIV. udnævner Hr. Hogenskiäll Nilson (Bjelke) til Feltøverste over den svenske Hær, da de Danske nu have gjort Indfald i Smaaland. — *Swartzöö*, then 5. Nouembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 134—36. 5. Novbr.

*5784. K. FR. II. svarer Peder Oxe paa forskjellige Forslag vedrørende de 20,000 Dl., som Danzig har lovet Kongen, Handelen om Holme Kloster, Foranstaltninger i Anledning af Krigen. — *Aarhus*, thennd 6. dag Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 285—87. 6. Novbr

*5785. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at betale Philippus Rothermunnd 1000 Dl., som de paa Byens Vegne have lovet Kongen for at blive forskaanede for Udskrivning af Krigsfolk. — *Kiobnehaffn,* thennd 6. dag Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 287—88. 6. Novbr.

*5786. K. FR. II. meddeler sin Svoger, Kurf. August af Sachsen, Underretning om det d. 23. Oktb. tiltraadte Tog ind i Sverig, m. m. — *Rannderhausen,* d. 7. Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 288—90. 7. Novbr.

*5787. K. FR. II. tilskriver Kurfyrstinde Anna af Sachsen ang. Henning Gøye og dennes Hustru, noget bestilt Tøj, Dr. Hieronymus (Thenner) m. m. — *Rannderhausen*, d. 7. Nouembris. (Tydsk.) Brudst og Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 290. 7. Novbr.

*5788. K. FR. II. befaler Christoffer Bang, Stiftsskriver i Fyn, at levere Peder Sass, Bg. i Flensborg, noget Korn som Betaling for, hvad Kongen skylder ham for Klæde, leveret til Hæren. — *Kiobnehaffn,* thend VIII. dag Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 290—91. 8. Novbr.

*5789. K. FR. II. befaler Stiftsskriveren i Skaane at levere Erich Clemens vonn Husum noget Korn for den Vin, han har leveret til Daniell Rantzou og Frantz Brockenhus. — *Kiøbnehaffn,* thend 9. dag Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 291—92. 8. Novbr.

*5790. JAMES, »duc of Orkmay« (Bothwell), meddeler K. Carl IX. af Frankrig sin Flugt fra Frankrig og sin Ankomst til Kjøbenhavn, hvor han har talt med Dencay, samt udbeder sig Kongens Beskyttelse. — *Copenhague,* 12. Novembre. (Fransk.) Teulet, Relations pol. de la France et de l'Espagne avec l'Écosse II. 338. 12. Novbr.

*5791. JAMES HEPBURN, Jarl af Bothwell og Hertug af Orkenøerne, underretter K. Fr. II. om Aarsagen til hans Komme. — (Uden Datum.) (Fransk.) Brudst. i dansk Oversætt. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 643-44. c. 12. Novbr.

*5792. PEDER OXE og JOHAN FRIIS bede K. Fr. II. om at give dem Besked om, hvorledes de skulle forholde sig med »den skotske Greve, som havde Dronningen i Skotland«, da de ikke anse det for raadeligt at beholde ham paa Kbhvns. Slot; de sende en dansk Oversættelse af et fransk Brev, som Greven har skrevet til Kongen. — *Kjøbenhavns Slot,* d. 13. November. Brudst. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 642—43. Udt. i Macray, Third Report S. 16. 13. Novbr.

1567.

14. Novbr. *5793. K. FR. II. befaler Almuen i Villands, Gers og Albo Herreder at udgjøre en Karl af hver Gaard, for at Jorgenn Bilde, Befalingsmanden i Bleking, dermed kan bekæmpe Fjenden. — *Kiobnehaffn*, thennd XIIII. dagh Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 292—93.

14. Novbr. *5794. K. FR. II.'s Brev til Hert. Ulrik af Mecklenburg, hvori omtales Bothwells Anholdelse i Norge. — (*Aalborg*, d. 14. Novbr.) (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. II. 164.

14. Novbr. *5795. Kansler OLOFF LARENTZEN meddeler Grev Per (Brahe) bl. a., at Fjenderne (de Danske) d. 9. Novbr. laa ved Vpgränne. — *Suortesö*, then 14. Nouemb. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 137—39.

14. Novbr. *5796. JOHANNES PISTORIUS D. Bartholomæo Wendt scribit, D. Hieronymum Thennerum in carcerem conjectum esse, oratque, ut in aula principis (Adolphi) de causa D. Hieronymi inquirat. — *Tetenbul*, 14. Nouemb. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R II. 652—53.

16. Novbr. *5797. K. FR. II. befaler Kjøbstæderne i Skaane at udgjøre Folk til Deltagelse det Tog ind i Sverig, som Otthe Brade, Embedsmd. p. Helsingborg, skal foretage. — *Kiøbnehaffn*, thend 16. Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 293—94.

16. Novbr. *5798. K. ERIK XIV. underretter Hr. Hogenschel Nilsson (Bjelke) om de Forsvarsanstalter, der ere trufne i Anledning af de Danskes Indfald i Østergøtland. — *Swartzö*, then 16. Nouembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 139—41.

17. Novbr. *5799. Leges pædagogii publici Slesuicensis ab ADOLPHO duce promulgatæ. — Die lunæ p. Martini, qui est hodiernus Novembris dies 17. Ny kirkehist. Saml. IV. 710—13.

18. Novbr. *5800. K. FR. II.'s Skrivelse til Peder Oxe, Rigets Hofmester, at den skotske »Konge« indtil videre skal forblive paa Kbhvns. Slot. — *Aalborg*, d. 18. November. Hist. Tidsskr. 3. R. II. 641—42.

18. Novbr. *5801. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen underretter sin Broder K. Fr. II. om, at hun og hendes Gemal ere indbudte af Hert. Albrecht af Bayern til hans Sons Bryllup 8 Dage før Fastelavn, og at Indbydelsen er modtaget; af Kongen vel bevidste Grunde ønskede de gjerne snart at erfare Krigens Slutning. — *Dresden*, 18. November. (Tydsk.) Dansk Udt. i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 112.

c. 18. Novbr. *5802. (Hr. HOGENSKILD BIELKE) tilskriver Kansler Oloff Larsonn om Fjendens Fremgang i Østergøtland og Kampen ved Tureby. — Uden Datum. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R I. 141—42.

20. Novbr. *5803. K. FR. II.'s Kreditiv for sin Kammertjener Hans Spiegel til Kurf. August af Sachsen. — (*Aalborg*, 20. November). (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 294.

21. Novbr. *5804. Kansler OLOFF LARENTZEN og Sekretær MARTINUS HELSINGUS tilskrive Feltoversten Hr. Hogenschäl Nilsson (Bjelke) om, hvor vigtigt det er at forsvare Vadstena Slot mod Fjenderne. — *Swartzö*, then 21. Nouembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 142—43.

23. Novbr. *5805. K. FR. II. tillader M. Jørgen Mortensen Boringholm, Superint. i Vendelbo Stift, og efterfølgende Superintendenter at beholde en Kirkejord, som ligger til Sundby Kirke, mod at give Kirken den sædvanlige aarlige Afgift. — *Aalborghus*, 23. November. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 419.

23. Novbr. *5806. K. FR. II. befaler Rasmus Pedersen, Stiftsskriver i Vendelbo Stift, at lade Hvidberg Kirke i dette Aar beholde Kirketienden til sin Istandsættelse. — 23. November. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 423—24.

1567.

*5807. K. ERIK XIV. opfordrer sine Krigsfolk til at gjøre tapper Modstand mod de Danske, der ved Holevedhen ere trængte ind i Østergøtland. — *Swartsöö*, then 23. Nouembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 144—46. 23. Novbr.

*5808. PEDER OXE t. Gislefeld sender K. Fr. II. nogle fra Hr. Peder Skram modtagne Efterretninger fra Sverig; han meddeler endvidere, at Kongens Folk belejre Vadstena Slot, og at det ved Gulland bjergede Skyts næsten alt er kommet vel ind i Havnen. — *Kiøpnehaffn slott*, thend XXIIII. Nouembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 83. 24. Novbr.

*5809. Feltøversten DANIELL RANTZOW underretter Raadet i Lübeck om sit lykkelige Indfald i Sverig og beder det sende Forstærkning. — *Inn Schwedenn Lingkoping*, d. 24. Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 294—96. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 197. 24. Novbr.

*5810. PÄR CHRISTERSON (Sjöblad) giver Feltøversten Hr. Honskäl Nilson (Bjelke) forskjellige Raad om Krigsførelsen mod »Jwtorna«. — *Husaby*, d. 26. November. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 147—48. 26. Novbr.

*5811. Regnskab af Raadmand LAURITS MATSEN BØSSESTØBER, Kirkeværge for Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, paa hvad han efter Befaling af Professorerne samt Bgm. og Raadmænd havde bekostet til den almindelige Skole, Skolemesterens Gaard, den nye Kirkegaard og den nye Kirke paa samme. — Thend 27. Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 211—13. 27. Novbr.

*5812. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til Enkedr. Dorothea, at det er usandfærdige Rygter, der sige, at hendes Mand, Kurf. August, er gaaet over til den katolske Tro. — 27. Novbr. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 374. 27. Novbr.

*5813. S(TEN) E(RICKSON) (Lejonhufvud) tilskriver Grev Per (Brahe) om Krigens Gang og Kongens Tilstand. — *Stockhollm*, then 27. Nouember. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 151—52. 27. Novbr.

*5814. ERICK GUSTAFSSON (Stenbock), Friherre, og HOGENSKILLDTT NILSSON (Bjelke) besvare Grev Peer (Brahe)s Meddelelse om, at de Danske vente Undsætning, hvad dog efter deres Tro kun er et ugrundet Rygte. — *Löthsochnn*, then 27. Nov. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 148—51. 27. Novbr.

*5815. PRINSEN af ORANIEN beder Grev Ludvig af Nassau at minde Greven af Schwarzburg om at sende en Mand til K. af Danmark i det bevidste Ærinde. — *Zichenam*, ce XXVII. de novembre. (Fransk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau III. 136—37. 27. Novbr.

*5816. K. FR. II. giver Hr. Niels Morsing, Sognepræst til Boddum Kirke, Kronens Part af Tienden af Boddum og Ydby Sogne mod aarlig Afgift af 120 Mark danske. — 28. November. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 422. 28. Novbr.

*5817. K. FR. II. tilsiger M. Lavrits Kothe, Sognepræst til S. Bodils Kirke i Aalborg, at han, hvis han overlever M. Morten Hegelunds efterladte Hustru, maa bekomme den Kronens Gaard i Hasseris, hun nu i Værge har, og beholde den uden Afgift indtil videre. — D. 29. Novbr. Udt. i Ny kirkehist. Saml. II. 727. 29. Novbr.

*5818. PER RIBBING og ARFFUIDH NIELSON underrette Feltøversten Hr. Hogenskell Nielson (Bjelke) om, at Daniell Rantzow har afsendt 70 Hageskytter i to Dele til Danmark. — *Vastena*, 30. Nouembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 152—54. 30. Novbr.

*5819. OTTHE BRADE, BIORNN KAAS og JØRGEN MARSUIN, tilforordnede Overster over K. Fr. II.'s Krigsmagt i Smaaland, love Almuen i Sonderboe og Wesboe god Behandling, om den vil gaa deres Konge til Haande. — *Wdi wortt feltlegger huos Mierødt*, thend første dag Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 297—98. 1. Decbr.

1567.

1. Decbr. *5820. K. ERIK XIV. underretter Grev Pedher (Brahe) om, at de Danske have afbrændt Vadstena Stad og Linköping. — *Swartzö*, then 1. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 154—55.

1. Decbr. *5821. K. ERIK XIV.'s Opraab til det svenske Folk om kraftig at modstaa de Danske og adlyde Grev Peder (Brahe), hvem Kongen har overdraget Magten paa sine Vegne. — *Swarttzö*, thenn 1. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 155—58.

5. Decbr. *5822. Register over Udbudsknægte til Undsætningstoget ind i Sverig, der skulde udskrives af Kjobstæderne i Sjælland, Smaalandene og Skaane. — *Kiobnehaffn*, thend V. dag Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 298—99.

5. Decbr. *5823. OLUFF LARSON, Kansler, og MARTINUS HELSINGUS, Sekretær, tilskrive Grev Peder (Brahe) om de Forstærkninger, der kunne ventes til Hæren, bl. a. af Dalekarle, der hidtil ere blevne holdte tilbage ved Rygtet om Indfald fra Norge. — *Swartzö*, then 5. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 158—60.

6. Decbr. *5824. JOHAN SIGGESSON underretter Feltøversten Hr. Hodhenskelle Nielsson (Bjelke) om Udfaldet af nogle Expeditioner mod de Danske. — *Assweden*, then 6. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 160—61.

7. Decbr. *5825. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet at afgive Erklæring, om Knud Mogensens Fader og Moder havde levet i ret Ægteskab med hinanden. — *Hald slott*, thenn 7. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 213—14.

7. Decbr. *5826. K. FR. II. meddeler Besætningen paa Elfsborg, hvilke Forholdsregler der ere tagne for at skaffe dem den skyldige Sold. — *Coppenhagen*, 7. Decembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 299—300.

9. Decbr. *5827. K. FR. II. underretter Kurf. August af Sachsen om, hvilken Fremgang Daniell Rantzau og Frantz Brockenhus have haft i Sverig og hvorledes Otto Brade med 8000 Skytter og 400 Heste er afsendt for at bringe dem Undsætning. — *Hall*, d. 9. Decemb. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 300—302.

9. Decbr. *5828. PEDER OXE meddeler K. Fr. II., at Otte Brade har været nødsaget til at opgive Toget ind i Sverig, og gjør forskjellige Forslag om, hvorledes der kan bringes Daniel Rantzow og Frantz Brockenhus Undsætning. — *Helsingor*, thend 9. Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 302—304.

10. Decbr. *5829. ERICK KARLSON, (Stath. p. Kalmar), sender Feltoversten Hr. Hogenskiell Nielson (Bjelke) nogle Folk til Undsætning mod de Danske og underretter ham om Forholdene paa den danske Grændse. — *Kalmar*, thenn 10. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 161—63.

11. Decbr. *5830. K. Fr. II. befaler Magistraten i Ribe at tilsige Niels Langes Arvinger, at de i deres Strid med Fru Abel Skel om Tornumgaard skulle søge deres Ret for Kongen og Rigsraadet. — *Hald*, d. 11. Decbr. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 108.

14. Decbr. *5831. K. FR. II. befaler Adelen i Nørrejylland at møde i Kbhvn. senest 7. Januar (1568) for at ledsage Kongen paa et Tog ind i Sverig. — *Schandelborg slodt*, thend 14. dag Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 305—306.

16. Decbr. *5832. Gubernator KNUT BENGTSON underretter Hr. Gioståff Olson (Stenbock) om et ubetydeligt Indfald fra Bahus. — *Melläng*, then 16. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 163—65.

1567.

*5833. K. Fr. II. beder Hert. Ulrik af Mecklenburg skaffe 100 Ryttere eller mere, som Kongen kunde sende Daniell Ranntzau og Frantz Brockenhus til Undsætning. — *Koldingen,* 17. Decembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 306—308. 17. Decbr.

*5834. K. Fr. II.'s Brev til Abbedissen i Maribo samt til Lensmændene i Sjælland. Laaland og Falster ang. Indbetalingen af Tredjeparten af al den visse Rente af deres Forleninger. — *Koldinghus,* d. 17. December. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 173. 17. Decbr.

*5835. Hert. Carl af Sødermanland tilskriver Hr. Peder Brade om sin forestaaende Ankomst til Lejren og om Afsendelsen af de «blancke» Ryttere til Hærens Forstærkning. — *Wingåkers prestegård,* then 19. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 765 66. 19. Decbr.

*5836. Peder Oxe tilskikker K. Fr. II. nogle fra Sverig modtagne Tidender og opfordrer til snarest at skaffe Undsætning. — *Kiopnehaffn slott,* thend 21. Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 308—309. 21 Decbr.

*5837. K. Erik XIV. underretter Feltøversten Hr. Hogenschäll Nilsson (Bjelke) om, at han har befalet ikke at bruge de svenske »Postvaabener«, da de Danske have erobret nogle saadanne og forræderisk bruge dem til Spejdere. — *Swartziö,* then 22. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 170. 22. Decbr.

*5838. De tilstedeværende (svenske) Rigsraader opfordre Grev Peder Brae og Hr. Hogenschäll Nielson (Bjelke) til at gjøre Fjenden den størst mulige Afbræk, da han venter Undsætning fra Danmark. — *Stocholm,* then 22. Decembris. (Svensk.) Rørdam. Hist. Kildeskr. 2 R. I. 171—74. 22. Decbr.

*5839. Bo Grip underretter Hr. Gøstaff Olsson (Stenbock) om de Rustninger, der foretages i Danmark for at bringe Daniel Rantzau Undsætning, og udtaler sin Frygt for, at de Danske skulle vende sig mod Varberg, der kun er daarlig forsynet. — *Wardburgh,* thenn 23. Decembris. (Svensk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 175—76. 23. Decbr.

*5840. Boo Griiph underretter Feltøversten Hr. Hogennskildh Bielke om, at der i Danmark arbejdes ivrig paa at skaffe Undsætning til de danske Tropper, der ere i Sverig. — *Wardburgh,* thenn 23. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 174—75. 23. Decbr.

*5841. Anderss Biørnsson meddeler Ulff Persson t. Flishult, hvad han vil gjøre for at hindre de danske Troppers Tilbagetog. — *Skerstada,* then 24. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 176—77. 24. Decbr.

*5842. K. Fr. II. udskriver Skytter af Kjøbstæderne til Undsætning for Hæren i Sverig. — *Frederichsborg,* Jule dag 1568. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 309—10. 25. Decbr.

*5843. Knut Bengtson tilskriver Hr. Gøstaff Olsonn (Stenbock) om Opbudet af Almuen til Holaveden og om Krigsforetagender af »then Munken« (ɔ: Christen Munk, Lensmand p. Aggershus). — *Melleng,* then 25. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 177—78. 25. Decbr.

*5844. K. Fr. II. tilskriver Raadet i Flensborg, at han ikke ved Valget af Peter Pommerening til Bgm. i Flensborg har tilsigtet at bryde dets Privilegier. — *Friedrichsburgk,* den freit. i. d. heil. Christagen. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. IV. 85—86. 26. Decbr.

*5845. Nijls Personn meddeler Grev Per (Brahe) og Hr. Hogenskäll Nilson (Bjelke) Efterretninger om de fortsatte Rustninger i Danmark og indsender to »Juta« Breve, som disse Forrædere have sendt til Almuen i Sønderbo. — *Offuerakra,* thenn 27. Decembriis. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 179—80. 27. Decbr.

1567.

27. Decbr. *5846. WLFF PERSSONN tilskriver Grev Peer Bragde og Hr. Hogenskiell Nilsson (Bjelke) om Almuens Uvilje til at besætte Holavegen, om et Brev, der skal indskikkes i »Jwtta«-Lejren, m. m. — *Hollewägen*, then 27. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 181—83.

28. Decbr. *5847 (= 2544). Brevets Datum 1568 betegner her 1567, da Aaret begyndte Juledag. Jvfr. Hist. Tidsskr. 3. R. II. 649—50 og Macray, Third report S. 16.

28. Decbr. *5848. K. ERIK XIV. underretter Grev Peder (Brahe) og Hr. Hogenskil Nilsson (Bjelke) om. at han har sat Niels Erichson til Høvedsmand over Anders Gullsmeds Knægte, da denne skal være slagen af Fjenderne. — *Swartzöö*, (28. December). (Svensk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 184—85.

28. Decbr. *5849. KARLL JONSON og PER JONSON underrette Niels Persson t. Holma om et forventet Indfald af Michell Gydingh. -- *Dannæs,* then 4. dagh Jull. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 184.

28. Decbr. *5850. MÅNS SUENSON, Ridder, opfordrer Øversten Hr. Hoffuenskell Nilson (Bjelke) til at gaa frem med stor Forsigtighed overfor de Danske, der saa sikkert ikke skulle kunne komme ud af Sverig igjen. — *Calmara sloth*, fierde dagh Jull. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 185—186.

29. Decbr. *5851. K. FR. II. befaler Michell Sestedt og to andre Adelsmænd at møde i Engelholm 14. Januar for at ledsage Kongen paa et Tog ind i Sverig. — *Frederichsborg*, thennd 29. dag Decembriis 1568. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 310—11.

29. Decbr. *5852. Grev PEER (Brahe) og HOGENSCHILDT BIELCKE underrette (det hjemmeladte Raad) om Begivenhederne paa Krigsskuepladsen, de Danskes Udsigter til Undsætning fra Danmark, m. m. — *Fältlägret fhör Närby*, then 29. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 186—92.

29. Decbr. *5853. MONS SUENSON, Ridder, ERICH KARLSON, Ridder, og BENGTT RÄFF underrette Feltøversten Hr. Hogenskäle Nilsonn (Bjelke) om deres Frygt for Indfald af Jøronn Biille og om Rustningerne i Danmark. — *Calmarnne slott,* thenn 29. Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 193—94.

29.v.30.Decbr. *5854. GISLE NILSON underretter Feltøversten Hr. Hogenskiell Bielcke om et Angreb paa Lejren af den danske Hær. — *Motala*, dagen nest før Nyårs afften. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 195—96.

30. Decbr. *5855. Litteræ FR. II. regis Daniæ Jacobo VI. regi Scotiæ datæ, in quibus regi respondit, se comitem Bothwall in captivitate tenere velle sed in manus regis non tradere. — *Haffnia*, XXX. die Decembris. Archaeologia XXXVIII. 317—18. Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 386 og i Macray, Third Report S. 17.

30. Decbr. *5856. PEDER OXE melder K. Fr. II., at han har ladet den fangne skotske Greve vide, at han foreløbig skal holdes i Forvaring; han udbeder sig nærmere Besked med Hensyn til Fangen. — *Kjøbenhavns Slot*, d. 30. December. Hist. Tidsskr. 3. R. II. 647—49. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 17.

30 Decbr. *5857. CHRISTOFFER OLSSON beder Hr. Hogenskild Bjelke om at skaffe ham Oplysning fra den danske Lejr, om Niels Tordsen var slagen eller fangen. — *Stekeborg*, (30. December). (Svensk.) Udt. og Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 196.

31. Decbr. *5858. Det SVENSKE RIGSRAAD tilraader K. Erik XIV., at han i egen Person begiver sig imod Fjenden. — *Swartsöö*, thenn 31. Decembris. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. IV. 66—67.

1567.

*5859. Anders Siffridzson tilskriver Feltøversten Hr. Hoffuenskell (Bjelke) om Befæstningen af Lejren ved Motala; Tropperne forslaa ikke til at gjøre »Juten« synderlig Afbræk. — *Motala,* vltima Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 196—98. 31. Decbr.

*5860. B(rynte) B(yrge)son underretter Grev Peder (Brahe) og Hr. Hoffuenskell Nielson (Bjelke) om, hvorledes han stadig har været paa Benene mod Fjenden, og forsvarer sig mod Beskyldningerne for at have plyndret hos Bønderne. — *Grene socken,* d. 31. Desembris. (Svensk.) Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. I. 199—201. 31. Decbr.

*5861. Gisle Nilson beder Feltøversten Hr. Hogenskiell Nilson (Bjelke) om en Klejnsmed, der findes blandt de indkomne danske Fanger. — *Motala,* Nyårs afften. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 201. 31. Decbr.

*5862. Stenn Erikson (Lejonhufvud) tilskriver Grev Per (Brahe) om Krigens Gang mod de Danske. — *Stockhollm,* then ... Dessember. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 167—69. Decbr.

*5863. A(nders) S(iffridzson) tilskriver Feltøversten Hr. Hoffwenskel (Bjelke), bl. a. om en Klejnsmed blandt de danske Fanger, hvilken han haaber ikke maa blive bortsendt. — *Motala,* vltimo Decembris. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 202. 31. Decbr.

*5864. K. Fr. II.'s Befaling til Kronens Bønder, som ligge til Skjoldenæs, i Følge hvilken alle, baade jordegne og andre, paa det at de daglige Ugedagsmænd, som høre til Slottet, noget maa forskaanes, aarlig skulle age 10 Læs Ved til Slottet, høste 3 Dage og age Møg 1 Dag. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge I. 376—77. Brudst. i Kofod-Ancher, Skrifter II. 520, Anm.

*5864. K. Fr. II. befaler Bønderne, som ligge til Hindsgavl, at være Lensmanden Jørgen Sehested hørige og lydige. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm og Norge I. 375—76.

*5866. K. Fr. II. fritager 60 Borgere i Odense imod 1000 Dalers Udbetaling for Krigstjeneste. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 140.

*5867. Bergenhus Lens Regnskab fra Mikaeli 1566 til samme Dag 1567. Udt. i Norske Mag. II. 52—74.

*5868. Roskilde Domkirkes nordre Sides Regnskab for Aaret 1567, ført af Laue Beck, Kannik og Kirkeværge. Ny kirkehist. Saml. V. 402—409.

*5869. Thingsvidne, at Hr. Jørgen Lykkes Foged haver til Tinge klaget, at en Skjelsten mellem 3 Marker var bleven bortført. Udt. i Danske Mag. VI. 196.

*5870. Epistola Franciscæ Nigronæ, viduæ D. Jacobi Bordingi, ad sororium suum in Gallia de fatis suis (a Davide Chytræo scripta); scribit, se marito suo mortuo e Dania, ubi nullæ conciones Germanico idiomate haberentur, Rostochium rediisse. D. Chytræi Epistolæ S. 382—85.

*5871. Raadet i Slesvig bestemmer, at enhver Borger, der om Mandagen besøger Raadhuset for at holde Dans og Lystighed dér, skal betale 1 Gylden til Byens Kæmner. (Plattydsk.) Brudst. i Sach, Gesch. d. Stadt Flensburg S. 126—27.

1567—71.

1567—71.

*5872. Davidis Chytræi litteræ ad Martinum Æditüum, medicum Hafniensem, scriptæ, quibus amicitiam cum eo contrahere optat. Brudst. i D. Chytræi Epistolæ S. 828.

1568.

1568.

1. Januar. *5873. K. FR. II. befaler Coruitz Wiffert at sende en Proviantskriver til Engelholm, hvor Tropperne til Toget ind i Sverig skulle samles. — *Frederichsborg*, thennd første dag Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 311—12.

1. Januar. *5874. Enkedr. DOROTHEAS Forskrift til Hert. Hans d. ældre for Heilwig Tolners, der som ældste Barn beder om at erholde en Toft (hørende til Bierndorp Kirke) i Fæste efter sin afdøde Fader Bastian Stapel. — *Coldingen*, d. 1. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III 46. (Med Heilwig Tolners Bønskrift til Dronningen.)

2. Januar. *5875. K. FR. II. befaler Jacob Wlffeldt t. Koxbølle at betale hans Rentemester Eiler Grubbe 1000 Dlr., som hans Broder Corwitz Wlffeldt var Kongen skyldig. — *Frederichsborig*, thend II. Januari. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 530—31.

2. Januar. *5876. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe om forskjellige Anliggender, mest vedrørende Krigen, og om Nødvendigheden af at udsætte det paatænkte Undsætningstog ind i Sverig. — *Frederichsborg*, thennd II. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 312—14.

2. Januar. *5877. PER PERSÅN og JOREN JAHANSÅN indberette til Grev Per (Brahe) og Hr. Hoffuenskell (Bjelke) om de Foranstaltninger, de arbejde paa for at spærre Kålmården for den danske Hær. — *Kållemållen*, thän andra dag Janevarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 202—203.

3. Januar. *5878. K. FR. II. opfordrer Erik Rud og Jacob Ulfeldt til at udrede Tredjeparten af den visse Rente af deres Forleninger. — *Frederiksborg*, d. 3. Januar. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 74.

3. Januar. *5879. K. ERIK XIV. befaler Clemet v. Isleben at begive sig til Kalmar, hvorfra Kongen har forskrevet Siffrid Joensons Fænniker, da han nu selv agter at begive sig mod Fjenden. — *Swartziö*, (3. Januar). (Svensk.) Udt p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 205—206.

3. Januar. *5880. NIJLS PERSONN underretter Grev Per (Brahe) og Hr. Hogenskäl Nilsonn (Bjelke) om Forholdene ved den danske Grændse og et af ham udspredt Rygte om, at Daniel Rantzau er fanget. — *Dryffsed i Gränna sokn*, then 3. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 206—208

4. Januar. *5881. K. ERIK XIV. befaler Knægthøvedsmanden Siffridt Joenssonn strax at begive sig fra Kalmar til Østergøtland, hvor Kongen nu selv vil bekæmpe Fjenderne. — *Swartzöö*, thenn 4. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 213.

4. Januar. *5882. JACOB TWRSAAN og PÄDER RIBBING berette Feltøversten Hr. Hogenskiel Nilsaan (Bjelke) om Forholdene i den danske Lejr og de Danskes Forberedelser til et Tilbagetog over Wästerholuägenn. — *Wastena*, thenn 4. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 210—11.

4. Januar. *5883. BRYNTTE BYRGESON underretter Grev Peder (Brahe) og Hr. Hoffuenskell Nilson (Bjelke) om de Danskes Rustninger for at bringe Hæren i Sverig Undsætning. — *Bulsunn i Grene ssocken*, d. 4. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. I. 211—12.

5. Januar. *5884. K. FR. II. udnævner Peder Mortensen Hegelund til Tolder i Ribe. — 5. Januar. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 13.

5. Januar. *5885. Enkedr. DOROTHEA tilkjendegiver K. Fr. II. sin Deltagelse i Anledning af den Søfare, hvorfor han nylig havde været udsat, og sin Bekymring over hans Udeblivelse fra det Besøg, som Dr. Corneli havde anmelt hos hende til i Dag. — *Coldingen*, vf den hayligen drey Konig abend. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch., III. 64.

1568.

*5886. Jarlen af BOTHWELLS Memoire til K. af Danmark og det danske Rigsraad, hvori han vil fremstille sine Anklageres Ondskab og Forræderi. — (*Copenhaguen*, la veille des Roys.) (Fransk.) Brudstykk. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 IV. 140—46. (Datum er her angivet som Helligtrekongersdag, men det rigtige Datum ses af Hist. Tidsskr. 3. R. II. 653. 5. Januar.

*5887. K. ERIK XIV. befaler Knægtøversten Tønies Oluffsonn at meddele nøje Oplysninger om Hærens Tilstand, da Kongen nu i egen Person agter at begive sig mod de danske Tropper i Østergøtland. — *Swartzöö*, thenn 5. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 214—15. 5. Januar.

*5888. K. ERIK XIV. underretter Grev Pedher (Brahe) om, hvad der bør foretages mod den i Østergøtland indtrængte danske Hær. — *Swartzö*, then 5. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 215—19. 5. Januar.

*5889. GUSTAFF OLSSZON (Stenbock) sender Grev Peer (Brahe) nogle »Juthe«-Breve. — *Hielle*, then 5. dag Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 219—20. 5. Januar.

*5890. GISLE NILSSON tilskriver Feltøversten Hr. Hogenskiell Bielcke bl. a. om, hvorledes Fjenderne (de Danske) strejfe henimod Holaveden. — *Wastena slott*, d. 6. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 222—24. 6. Januar.

*5891. ANDERS SIFFRIDSSON indberetter til Hr. Howenskeel (Bjelke) om en Skjærmydsel mellem de danske og svenske Tropper. — *Motala*, 7. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 224—25. 7. Januar.

*5892. ANDERS STIFFRIDSSON meddeler Feltøversten Hr. Hoffwenskell Bielke nærmere Underretning om det med de Danske indtrufne Sammenstød. — *Motala*, 7. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 225—26. 7. Januar.

*5893. ERIK NILSSON beder Hr. Hogenskiell Nilsson (Bjelke) om at maatte ledsage Liget af sin Broder Oloff, der var skudt af de Danske, til Upland. — *Motala*, (8. Januar.) (Svensk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 227. 8. Januar.

*5894. Enkedr. DOROTHEA underretter K. Fr. II. om, at Hertug Wilhelm af Lüneburg har tilskrevet hende, at Hert. Hans d. yngres Ægteskab med den Brunsvigske Frøken vil finde sin Afslutning i Braunschweig Mandag efter Lætare (29. Marts), hvorhos hun beder ham om at sende et eget Sendebud for at tilkjendegive sin Tilfredshed. — *Coldingen*, d. 9. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 47—48. 9. Januar.

*5895. DOROTHEE JÜRGENS beder Hert. Hans d. ældre om, at hun fremfor sin Søster Heilwick Tølners maa efter sin afdøde Fader Bastian Stapel erholde i Fæste en Toft kaldet Heyertoft mellem Schoubullingk og Kabdorp, hørende til Bierndorp Kirke. — *Hadersleue*, d. 10. Januari. (Plattydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 46—47. 10. Januar.

*5896. (DE SVENSKE FELTØVERSTER) berette Sekretærerne Oloff Larssonn og M. Mårten udførlig om Forholdene paa Krigsskuepladsen. — *Fäldttläghredt för Nårby*, then 10. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 227—38. 10. Januar.

*5897. JACOB TWRSON og PER RIBBING underrette Feltøversten Hr. Hogenskel Bielke om, hvad en dansk Fange, Erich Grisses Dreng, har oplyst om de Danskes Planer. — *Wastena*, then 10. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 238—40. 10. Januar.

*5898. K. FR. II. erkjender at være Oluff Nilssen, Bg. i Odense, 2826½ Dl. skyldig for Klæde og andet, leveret til Krigsfolket i Laholm og Halmstad, »førre vpthogitt skede«. — *Haffniæ*, thennd XI. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 315. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 1. S. 89. 11. Januar.

1568.

12. Januar. *5899. Enkedr. Dorothea tilskriver K. Fr. II., at hun nylig har haft Efterretning fra Hert. Magnus om hans jammerlige Stilling; hans Breve, som indeholde Klager og Bønner, sender hun til Kongen og beder ham om at gjøre noget for sin Broder, der er et godt Menneske, om han end har sine Fejl. — *Coldingen*, d. 12. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 65—66 (med en udateret Seddel fra Hert. Magnus om Russernes Rustninger mod Lifland og de Svenske).

13. Januar. 2477. Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 22.

13. Januar. *5900. K. Fr. II. takker Hert. Ulrik af Mecklenburg for dennes Løfte om at hverve et Antal Ryttere. — *Coppenhagen*, 13. Januar. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 315—18.

13. Januar. *5901. Vidnesbyrd, udstædt af Hr. Jacob Matsen, Sognepræst til Vindinge, Christen Biornkier, Bg. i Odense, og Oluff Perssen i Vindinge, at Appelonie Oluffsdatter gav Hr. Hans Knudsen, Præst paa Kougsbøllegaard, »ledig og løs, at han maa forsee sig, hvor hans Lejlighed begiver sig bedst«, imod at give hende førstk. Mortens Dag 8 Daler, 5 Alen Klæde m. m. — *Otthensse*, thend XIII. dag Januarii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 432.

13. Januar. *5902. Jarlen af Bothwells Memoire til K. af Danmark, hvori han erklærer, at han har det Hverv af Dr. af Skotland at anholde Kongen om Hjælp til hendes Befrielse og til Gjengjæld at tilbyde Afstaaelsen af Orken- og Shetlandsøerne. — *Malmoe,* 13. Januar. (Fransk.) Dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 IV. 146—49.

14. Januar. *5903. Tycho Brahe Johanni Alburgensi scribit, se Rostochium pervenisse et apud D. Levinum hospitio exceptum fuisse; hodie tamen se propriam habitationem in Juristarum Collegio habuisse dicit. — 14. Januarii. Friis, Tychonis Brahei Epistolæ S. 1. Dansk Overs. i Bang, Saml. af nyttige Materier II. 98—99.

16. Januar. *5904. Axell Gyldensternn beder sin Moder Fru Citzsel Wlffstand t. Lyngbygaard undskylde, at han for ikke ved en for lang Udebliven at falde i Kongens let opnaaelige Unaade ikke har besøgt hende, da han var paa Gaffuenø; han anmoder hende tillige om at sende Fru Jytthe (Podebusk) nogle Penge, som han har laant af hende for at betale sin Broders Gjæld; selv ønsker han ogsaa nogle Penge; hans Sag med K(aren Gyldenstjerne) er nu kommen til en god Ende; imorgen skal han rejse efter Kongen, som er dragen til Engelholm. — *Kiøbinghaun*, d. 16. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 459—64. Brudst i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 143

18. Januar. *5905. K. Fr. II. takker det Krigsfolk, der under Daniel Rantzow og Frantz Brockenhus har gjort Indfald i Sverig, og meddeler det, at han har afsendt Jørgen Marsuin til Undsætning. — *Engelholm,* 18. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 318—20.

18. Januar. *5906. K. Fr. II. opfordrer Almuen i Smaalandene i Sverig til at hylde ham, i hvilket Tilfælde den danske Hær under Jørgenn Marsuin ikke skal forurette den. — *Engelholm,* 18. Januarii. Rørdam. Hist. Kildeskr. 2. R. I. 320—21.

20. Januar. *5907. K. Fr. II. beder Frantz Brockenhus om at holde ud i Sverig og om mulig anlægge en Befæstning ved Kysten, da der ikke kan skaffes ham Undsætning over Land. — *Engelholm,* thennd XX. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 321—22.

20. Januar. *5908. K. Fr. II.'s Instrux for Jørgen Marsuin, der skal gjøre et Tog ind i Sverig for at bringe Daniel Rantzou og Franntz Brockennhus Undsætning. — *Engelholm,* thend XX. dagh Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 322—23.

20. Januar. *5909. K. Fr. II. befaler Jørgenn Bilde at gjøre et Indfald i Sverig med Bønderne i Bleking og Lister. — *Engelholm,* thennd XX. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 323—24.

1568.

*5910. K. ERIK XIV. befaler Amundh Stenssons Fane strax at begive sig til hans Lejr, da de ellers let kunne blive overfaldne af de Danske. — *Wårt feldtläger i Malmo*, then 20. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 248—49. 20. Januar.

*5911. Indlæg fra de KONGELIGE RAADER, hvori de hævde, at Hertugdømmet Slesvig er et tjenestepligtigt Len. — *(Odense)*, uden Dag. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 10. 20-28. Januar

*5912. K. FR. II. meddeler Christoffer v. Dohna, at han foreløbig kun kan sende Tropperne i Sverig en mindre Forstærkning, men vil sende en større, saa snart Hvervingerne i Tydskland ere tilendebragte. — *Engelholm*, 21. Januar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I 324. 21. Januar.

*5913. K. FR. II. sender Jørgenn Bilde over 300 jydske Knægte til Hjælp, da han hører, at Svenskerne ere faldne ind i Bleking. — *Engelholm*, 21. Januari. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 324—25. 21. Januar.

*5914. NILS KAASS t. Taarupgaard tilstaar, at han fra den kongelige Hovedsmand Michel Pederssen har modtaget 21 Knægte, som vare stillede af Bgm. og Raad i Odense. — *Engelholm*, thend XXI. Januarii. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 80. 21. Januar.

*5915. K. ERIK XIV. beder Abbedissen i Vadstena om at sætte sig i Brevvexling med den danske Hærfører i Østergotland for paa denne Maade at finde Lejlighed til at sende en umistænkelig Person til den danske Hær, der dels kunde sætte sig i Forbindelse med de svenske Fanger, dels udspejde Forholdene dér. — D. 21. Januari. (Svensk.) Den Swenska Fatburen I. 125—27. 21. Januar.

*5916. K. FR. II. befaler de danske Ryttere i Skaane at følge Proviantmesteren Coruitz Wiffert, der skal bringe Daniel Rantzou og Frauntz Brockenhus Undsætning. — Uden Datum. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 325—26. Om Datum se smstds. S. 326. 22. Januar.

*5917. PEDER SCRAM, Ridder, meddeler K. Fr. II., at han har ladet gjøre Jagt paa nogle Elsdyr, der ere komne ned fra Sverig, og sender ham spøgende et af de skudte; desuden sender han Spejderefterretninger fra Sverig, der navnlig skildre de Svenskes Modfaldenhed. — *Lauholm*, dend XXIII. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 84—86 23. Januar.

*5918. K. ERIK XIV. befaler Indbyggerne i Tiust og Tune Len at yde ham Gjærd, da han nu personlig drager mod den danske Hær i Østergøtland. — *Bierckewijk*, thenn 24. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 249—51. 24. Januar.

*5919. Enkedr. DOROTHEA tilskriver K. Fr. II. om sin tidligere Sjælesørger M. Paul (Noviomagus's) Forhold. — *Coldingen*, d. 25. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 48—50. 25. Januar.

*5920. K. SIGISMUND AUGUST af Polen tilskriver Hert. Johan af Finland, at han er villig til at mægle Fred mellem Sverig og Danmark. — (25. Januar.) Udt. paa Svensk i Thure Annerstedt, Resningen 1568 S 45. 25. Januar.

*5921. K. ERIK XIV. tilskriver Feltøversten Hr. Hogenskäll Nilsonn (Bjelke) i Anledning af den fra ham modtagne Efterretning om, at de Danske rykke frem mod Ostra Holweden. — *Wårt fäldtläger Norköping*, then 28. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 251—53. 28. Januar.

*5922. Enkedr. DOROTHEA beder Hert. Hans d. ældre om, at den Tyv, som har frastjaalet en Borger i Kolding 70 Daler, maa blive bragt hertil til pinlig Retsforfølgning. — *Coldingen*, d. 28. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 50. 28. Januar.

1568.

29. Januar. *5923. K. ERIK XIV. tilskriver Feltøversten Hr. Hogenskäll Nilsson (Bjelke) om de Forholdsregler, der maa tages i Anledning af den danske Hærs paabegyndte Tilbagetog. — *Wart feldtläger i Norköpingh,* then 29. Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 253—55.

Januar. *5924. Hert. KARL af Sødermanland samt PETRUS (Brahe) og HOGENSKILLDTT NILSSONN meddele Raadet, at det synes utilraadeligt for Kongen at begive sig til Hæren, og opfordrer til at aabne Underhandlinger om Fred. — *Aff thet kongelige Swenske fäldtläger för Norby,* then . . . Januarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 240—45.

Januar? *5925. A(NDES) S(IFFRIDSSON) og B(ENGT) N(ILSSON) klage til Feltøversten Hr. Hogenskiell Nilsson (Bjelke) over, at mange Bønder ere Forrædere og understøtte »Juten«. — Uden Datum. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 208—10.

1. Febr. *5926. K. FR. II. underretter Hert. Ulrik af Mecklenburg om, hvilke Forholdsregler han har taget i Anledning af de Fornærmelser, som Johan v. Anefeldt har tilføjet Hertugen, og meddeler, at han har sendt Forstærkning til Hæren i Sverig. — *Friedrichsburg,* 1. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 326—28.

4. Febr. *5927. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten meddeler Prælater, Ridderskaber, Stæder etc. i sit Fyrstendømme, at den til d. 15. Februar berammede Retsdag i Slesvig ikke kan finde Sted, da K. af Danmark til den Tid maa være nærværende i Kjøbenhavn. — *Gottorff,* d. 4. Februarii. (Tydsk.) Udt. i Urkundensamml. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 44.

6. Febr. *5928. K. FR. II. besvarer Otte Brades Forespørgsel om, hvorledes han skal forholde sig med nogle bortløbne danske Knægte. — *Fredericksborg,* (6. Februar.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 328—29.

7. Febr. *5929. K. FR. II. befaler Otte Brade at fritage de forarmede Bønder i Bjerge Herred for den udskrevne Kvægskat samt at eftergive visse af Krigen skadelidte Mænd for Landgilde i ét Aar. — *Frederichsborg,* VII. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 329—30.

9. Febr. *5930. K. SIGISMUND af Polen befaler Frans Krasinski, polsk Gesandt hos Kejseren, at sørge for, at den af Kejseren paatænkte Mægling i Striden mellem K. af Danmark og Sverig ikke finder Sted uden Kongens Deltagelse deri. — *Knyszyn,* 9. Februari. (Latin.) Svensk Overs. i Hjärne, Till Belysning af Polens nordiska Politik närmast före Kongressen i Stettin 1570 S. 13 Anm.

10. Febr. *5931. K. ERIK XIV. tillader sin Dronning Catherina Magnusdotter at begive sig til Vadstena; han underretter hende om, at Fjenden er fordreven fra Østergøtland og Smaaland, og at han er i Færd med at forfølge ham. — D. 10. Februarii. (Svensk.) Den Swänska Fatburen I. 181—83.

12. Febr. *5932. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for hans Forhandlinger med K. af Polen til Fordel for Hert. Magnus; tillige beder hun ham om skriftlig at tilsikre denne hans Andel i Lifland som Erstatning for hans fædrene Arvepart. — *Coldingen,* 12. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 50—51.

14. Febr. *5933. Enkedr. DOROTHEA fornyer sin Opfordring til K. Fr. II. om at sende Statholderen Henrik Rantzaw eller en anden til Mødet i Braunschweig til Oprettelsen af hans Broder Hert. Hans's Ægteskab. — *Coldingen,* 14. Februari. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 51—52.

14. Febr. *5934. D. JACOBUS IOHANNIS et D. ISAAC OLAI, comministri ecclesiæ Landskronensis. Superintendente præsente inter se conditiones de distributione stipendiorum et de officiis ministerii statuunt. — *Landskronii,* die 14. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 420—21.

1568.

*5935. K. FR. II. befaler Otte Brade at samle Hø og Halm i Laholm, da Kongen agter at lade Krigsfolket rykke for Varberg og belejre denne Fæstning. — *Kiøpnehaffnn*, XVI. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 330—31. 16. Febr.

*5936. K. FR. II. befaler Almuen i Bjerge og omliggende Herreder at føre 100 Tdr. Øl og andet Fetalie til Laholm, for at Krigsfolket kan underholdes paa Vejen til Varberg. — *Hafnie*, thennd XVI. Februarii. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 331. Smstds. findes Kongens Befaling til Otte Brade om Kundgjørelsen af dette Brev. 16. Febr.

*5937. K. FR. II. befaler Hr. Peder Skram at fremskaffe Fetalie fra sit Len til Laholm. — *Kiøpnehaffn*, thennd XVI. Februarii. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 331. 16. Febr.

*5938. K. FR. II. befaler Hr. Peder Skram at lade Bønderne i hans Len føre Lyng frem til Laholm samt hjælpe Pouel Huitfeld med Istandsættelsen af Falkenberg Bro. — *Kiøpnehaffn*, thend XVI. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr 2. R. I. 331—32. 16. Febr.

*5939. K. FR. II. befaler Pouel Huitfeld at bygge Broer over Halmstad Aa og ved Falkenberg, for at Krigsfolket kan komme ad denne Vej (til Varbergs Belejring). — *Kiøbnehaffn*, 16. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 332—33. 16. Febr.

*5940. K. FR. II. tilskriver (Rigsmarsken) Franntz Brockenhus ang. de i Sverig tagne Fanger og Skyts, der skulle sendes til Kjøbenhavn. — *Ex Haffnia*, 18. die Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 336—37. 18. Febr.

*5941. K. FR. II. forbyder Udførsel af Heste fra Kjøbstæderne ved Kysten i Skaane, indtil de fra Sverig hjemsendte Ryttere ere blevne forsynede med Heste. — *Hafnie*, 18. die Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 337. 18. Febr.

*5942. K. FR. II. tillader Bønderne i Villands, Gers og Albo Herreder, at hver 10 Mand maa betale 10 Mk. maanedlig i 6 Maaneder til Besolding af en Hageskytte, mod selv at blive hjemmesiddende. — *Kiøpnehaffn*, thend XVIII. dag Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 337—38. 18. Febr.

*5943. Enkedr. DOROTHEA beder Hert. Hans d. ældre om at befale sin Amtmand i Rendsburg Christoff Rantzaw at begive sig næstkommende Lætare (28. Marts) paa Hert. Hans d. yngres Vegne til Braunschweig i Anledning af dennes Ægteskab. — *Coldingen*, d. 18. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 52. 18. Febr.

*5944. Skrivelse fra OLUFF MORIISZENN t. Chriistoffer Gøye, hvori han udtrykker sin Glæde over Sejrene (under Daniel Rantzau). — *Brenthwed*, d. 18. daagh Februari. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 192—93. 18. Febr.

*5945. VIGLII AB AYTTA ZUICHEMI ad Joachimum Hopperum, Philippi II. regis Hispaniæ consiliarium, epistola, in qua commemorat, bellum Danicum cum rege Sueciæ compositum esse dici. — *Bruxellæ*, XVIII. Febr. Papendrecht, Analecta Belgica I. 457—61. 18. Febr.

*5946. K. FR. II. oversender Franntz Brockennhuss Penge og Klæder til Tropperne og befaler ham med al Flid at fremme Toget mod Varberg. — *Hafnie*, die 20. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 339—40. 20. Febr.

*5947. K. FR. II. underretter Kurf. (August) af Sachsen om Hærens Tilbagekomst fra Sverig og den paatænkte Belejring af Varberg. — *Friderichsburg*, 20. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2 R. I. 340—42. 20. Febr

*5948. K. ERIK XIV. lover Indbyggerne i Gydinge Herred i Skaane ikke at handle fjendtlig imod dem, hvis de ville aflægge Ed til ham, give Gidsler og yde 5000 Rdl. i Brandskat. — *Wårt fäldtläger Schatelløø vdi Albo häredt*, thenn 20. Februarii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 255—59. En lignende Opfordring sendtes 1. Marts (aff wårt fäldtläger i Smålandh) til Blekingboerne. Jvfr. smstds. S. 259. 20. Febr

1568.

22. Febr. *5949. AXELL GYLDENSTERNN meddeler sin Moder (Fru Sidsel Ulfstand), at han har faaet Befaling til at drage imod de Svenske, som have samlet sig i Gyng Herred, og om muligt forfølge dem ind i Sverig; han beder hende om at sende sig Penge og Levnetsmidler og spørger, om Fru Jythe (Podebusk) har faaet sine Penge. — *Hellsyngboriig*, d. 22. dag Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 464—66.

23. Febr. *5950. K. FR. II. befaler Franntz Brockenhus og Otte Brahe at skaffe Kundskab om Fjendens Styrke og Foretagender. — *Ex Hafnia*, die 23. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 342—43.

23. Febr. *5951. K. FR. II. beder Franntz Brockenhuss om at formaa Rytterne til at slaa sig til Ro med det Svar, Kongen nu har tilsendt Daniel Ranntzou. — *Ex Hafnia*, die 23. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 343.

24. Febr. *5952. DANIELL RANTZOW sender K. Fr. II. nogle fra Frantz Brockenhausen og Hacke Holgerssenn indkomne Efterretninger og meddeler, at han den følgende Torsdag (27. Febr.) vil begive sig til Væ. — *Hellischenburg*, d. 24. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 643—44.

24. Febr. *5953. OLUFF MORIISZEN meddeler Krestoffer Gøye om et forestaaende Indfald af de Svenske i Skaane, som han meget ønsker at kunne være med til at modstaa; maaske kunde han saa fange en af de svenske Herrer, ja maaske endog opnaa Riddersporene. — *Brenthued*, d. 24. dagh Februari. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 194—96.

26. Febr. *5954. K. FR. II. befaler Kronens Bønder og Tjenere til Korsør Slot at give Fru Pernille Oxe det samme Gjæsteri, som de have udgivet i Hr. Knud Ruds Tid. — *Kjøbenhavn*, d. 26. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 109.

27. Febr. *5955. K. FR. II. tilskriver Franntz Brockennhuse om forskjellige Forberedelser til Belejringen af Varberg. — *Hafnie*, 27. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 344—45.

27. Febr. *5956. K. FR. II. befaler Joachim Beck snarest at foretage Afregningen med Knægtene i Forening med Rentemester Eiler Grubbe og Renteskriver Niels Pedersenn. — *Kiøpenhaffn*, thend 27. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 345—46.

27. Febr. *5957. K. FR. II. befaler Otte Brade at skaffe Knægtene Tilførsel af Brød og samle Bønderne til at hjælpe Krigsfolket mod Fjenden. — *Hafnie*, die 27. Februarii. Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. I. 346.

27. Febr. *5958. K. FR. II. takker Hert. Ulrik af Mecklenburg for Hvervingen af Ryttere og underretter ham om Hærens lykkelige Tilbagekomst efter det sejrrige Felttog i Sverig. — *Koppenhagen*, 27. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 333—36.

ante 28. Febr. *5959. OLUFF ARFFUEDSSON melder K. Erik XIV., at Hr. Caroli (de Mornays) Foged har advaret Sten Bille om, at Jacob Hinrichsson vilde angribe Vandåhs. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 35.

28. Febr. *5960. K. FR. II. befaler Franntz Brockenhus at tøve med Aftakkelsen af Krigsfolket, indtil man nærmere kjender Fjendens Anslag. — *Kiøpnehaffn*, thend XXVIII. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 347.

29 Febr. *5961. K. FR. II. underretter Franntz Brockenhuss om de Forholdsregler, der ere tagne i Anledning af Fjendens Indfald i Skaane. — *Kiopnehaffn*, thend XXIX. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 348—49.

29. Febr. *5962. OLUFF MORIISZENN meddeler Krestoffer Gøie, at han vil komme til ham paa Torsdag, hvis han ikke faaer Ærinde for Kongen; i en Fægtning mellem Norske og Dale-

1568.

karle have de første sejret; forøvrigt ligger den svenske Hær endnu paa den anden Side Grændsen. — *Brennthuedth,* Fastelauenns sønndaagh. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 197—98.

*5963. Fortegnelse over de Fanger, Daniel Rantzov har gjort paa Toget i Sverig. — Uden Datum. Danske Mag. 3. R. II. 98—100, her fejlagtig henført til Slaget v. Svarteraa. Jvfr. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 643. Febr.

*5964. Oluff Arffuedsson tilskriver K. Erik XIV. om Forholdene paa Varberg Slot. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Hist. Handl. VIII, 2. S. 35—36. Febr.

*5965. K. Erik XIV. opfordrer Blekingboerne til Underkastelse og sender dem Udkast til Troskabserklæringer. — *(Aff wårt fäldtläger i Smålandh),* 1. Marts. (Svensk.) Anf. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 259. 1. Martii

*5966. Formel for en norsk Fogeds Ed, hvorved han forpligter sig til at lade sig nøje med den Løn, som er undt ham af Kongens Befuldmægtigede, Hr. Jørgen Lykke t. Overgaard, Bjørn Anderssøn t. Stenalt og Christoffer Valkendorf t. Glorup. — *Bergen,* d. 2. Marts. Norske Mag. I. 490. 2. Martii.

*5967. K. Erik XIV. tilskriver Indbyggerne i Midele Herred i Bleking Fred og Overholdelse af deres Privilegier, om de ville aflægge Ed til ham, stille Gidsler m. m. — *Aff wårt fäldtläger i Smålandh,* thenn 3. Martii. (Svensk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 260—62. 3. Martii.

*5968. K. Fr. II. befaler Frantz Brockennhus selv at give Ritmestrene de nødvendige Ordrer og træffe Foranstaltninger til Skaanes Forsvar. — *Kiøpnnehaffn,* thennd IIII. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 349—50. 4. Martii.

*5969. Jarlen af Murray beder Cecil om at udvirke hos Dr. Elisabeth af England, at hun opfordrer K. af Danmark til at udlevere Jarlen af Bothwell, som nu er fastholdt i Danmark. — *Edinburgh,* the 7. day of Marche. (Engelsk.) Archaeologia, XXXVIII. 319. 7. Martii.

*5970. K. Fr. II.'s Brev til Erik Rud, hvori han truer ham med at ville fratage ham Ravnsborg Len, hvis han fremdeles vægrer sig ved at udrede Tredjedelen af Lenets Rente. — *Frederiksborg,* d. 9. Marts. Vedel Simonsen, Ruderne II. 75. 9. Martii.

*5971. K. Fr. II. befaler Biskop Povl Madsen i Ribe lige overfor Hert. Hans af Holstens Lensmand Lorentz Wensin, der lader sig mærke med at ville indgribe i Kronens Ret og Herlighed i Ribe Stift, at iagttage samme Holdning som hans Forgænger M. Hans Taugesen og, hvis han møder Modstand, da strax at give Kongen det til Kjende. — *Frederichsborg slot,* d. IX. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 524—25. 9. Martii.

*5972. K. Fr. II. tilskriver Peder Oxe og Johann Friss, at han vil forhandle med Josua v. Qualens Ryttere om Udsættelse af Betalingen af deres Sold, samt befaler dem at lade rense det blaa Taarn paa Kbhvns. Slot. — *Frederichsborg,* X. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 645. 10. Martii.

*5973. Enkedr. Dorothea beder K. Fr. II. om at fritage Borgerskabet i Kolding for at stille de forlangte 10 Baadsmænd m. m. til at overføre Proviant fra Stiftet til Kbhvn. — *Coldingen,* d. 10. Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 52—53. 10. Martii.

*5974. Svar, givet Magistraten i Bergen paa de Klager, den har indgivet til Kongens fuldmægtige Forordnede i Norge, Hr. Jørgen Lykke t. Overgaard, Bjørn Anderssøn t. Stenalt og Christoffer Valkendorf t. Glorup. — *Bergen,* d. XV. dag Martii. Norske Mag. I. 491—94. 15. Martii.

2483. Ny kirkehist. Saml. III. 555—56. Dansk Overs. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 8. S. 264—67. 16. Martii.

1568.

16. Martii. *5975. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe og Johann Friss, at Franntzs Brockenhuss er draget over til Halmstad og at Otte Brade og Henrich Plato ville afværge de Svenskes Indfald i Skaane, m. m. — *Esserom,* thennd 16. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 646—47.

17. Martii. *5976. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe og Johan Friiss om at sende Undsætning af Ryttere til Halmstad. — *Esserom,* 17. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. 1. 648.

18. Martii. *5977. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe og Johann Friis, at han har bedet Daniel Ranntzow om at forhandle med de tydske Ryttere om at rykke frem til Halmstad, samt beder dem bestemme en Dag til at mødes med ham og Peder Bilde paa Krogen. — *Frederichsborg,* 18. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 649—50.

18. Martii. *5978. Hert. ADOLFS Forordning for Staden Slesvig ang. Priserne paa Korn, Brød, Øl og Kjød, Sko osv. — *Gottorf,* Donnerst. n. d. Sont. Reminiscere. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. IX. 761—69.

19. Martii. *5979. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth om at arrestere to Englændere, som bleve tagne til Fange paa Elfsborg, men løsladte paa Æresord, og nu udruste Skibe i England for K. af Sverig. — *Fredericsborg,* 19. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 430.

22. Martii. *5980. K. FR. II.'s Skrivelse til Raadet i Crempe ang. de Hverv, Heinrich og Clavs Rantzow skulle overbringe i Kongens Navn. — *Copenhagen,* (22. März). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 36.

22. Martii. *5981. Kurfyrstinde ANNA af Sachsens Brev til K. Fr. II., at Partiet nu er aldeles afslaaet, hvad der ikke var sket, om hans Skrivelse var kommen 8 Dage før og han havde indrømmet Fordringen om en Præst; hun vil selv skrive til Bayern og paa egen Haand love hende to Præster. — *Dresden,* 22. Marts, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 110—11. (Brevet er her henført til A. 1567.)

23. Martii. *5982. K. FR. II. sender Peder Oxe og Johann Friis 600 Rosennobler til de mecklenburgske Rytteres Mønstring. — *Frederichsborg,* thend 23. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 650—51.

24. Martii. *5983. K. FR. II. befaler Peder Oxe og Johann Friis at udstæde en Forskrivning til Henrich Plates Ryttere paa den Sum, de skulle have til S. Hans Dag, og opfordrer dem til hurtigst at sende Proviant til Halmstad. — *Frederichsborg,* thennd 24. Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. 1. 651—52.

24. Martii. *5984. K. FR. II. befaler Erik Rud at begive sig til Rostock og mønstre de meklenburgske Ryttere i Forening med Axel Viffert, Albret Oxe og Kancellitjeneren Nickel Druckenbrodt. — *Frederiksborg,* d. 24. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 75—76.

24. Martii. *5985. K. FR. II. giver Elias Eisenberg, kgl. Sekretær, Ventebrev paa Provstiet i Assens efter Caspar Fuchses Død. — *Frederiksborg,* 24. Martii. Samlinger til Fyens Hist. og Topogr. III. 279.

24. Martii. *5986. K. FR. II. indskærper den Bestemmelse, at Sogne, der ligge indtil 2 Mil fra Kjøbstæderne, skulle have Degne fra Latinskolerne. — *Frederiksborg,* d. 24. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 161—62.

24. Martii. *5987. AXELL GYLDENSTERNN meddeler sin Moder, Fru Citzell Wlffstandt t. Lyngbygaard, at han venter at faa Befaling til at drage til Halmstad, og beder hende sælge en ung Fole, som staar paa Bønett. — *Lyngby,* d. 24. dag Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 466—67.

28. Martii. *5988. Kurf. AUGUST af Sachsen tilskriver K. Fr. II., at Hert. af Bayern ikke vil vige fra Fordringen om Præsterne og derfor betragter Giftermaalssagen som afbrudt;

1568.

i Anledning af en Ytring af Kongen i et Brev til hans Kammertjener Hans Spiegel har Kurfyrsten imidlertid paa ny søgt at knytte Forhandlingerne ved et antedateret Brev fra sin Gemalinde til Hertuginden af Bayern. — *Dresden*, 28. Marts. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871, S. 112—13. (I Overskriften over Brevet staar: 25. Marts.)

*5989. Dr. Elisabeth opfordrer K. Fr. II. til at udlevere Jarlen af Bothwell, K. af Skotlands Morder, til Skotterne. — *Westminster*, 29. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 434. 29. Martii.

*5990 (= 2496). Det under Nr. 2496 med Datum 4. Maj anførte Brev er en Kopi af et Brev skrevet 30. Marts fra Westminster og afsendt for det Tilfælde, at det første Brev ikke naaede sit Bestemmelsessted. Jvfr. Macray, Third Report S. 17. Brevet er trykt i Udt. p. Fransk i Teulet, Rel. pol de la France et de l'Espagne avec l'Écosse II. 345. 30. Martii.

*5991. K. Fr. II.'s Brev til Peder Oxe, at han skal antvorde de 50 Dlr., som Kongens »Wundartzt« Alexander N. skal have, til dennes Bud, da han selv er forhindret fra at komme. — *Frederichsborg*, 30. Martii. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 13. 30. Martii.

*5992. Instrux for Lübecks Gesandter til K. af Danmark, hvorefter de skulle meddele denne, at Kejseren vil overtage Mæglingen i Krigen, samt anmode om Afskaffelsen af Lastepengene (i Sundet) og Ølaccisen. — 31. März. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 4. Jvfr. 2487. 31. Martii.

*5993. James Murray, Skotlands Regent, beder Cecil formaa Dr. Elisabeth til at opfordre K. af Danmark til at udlevere Bothwell og at bede den franske og spanske Gesandt opnaa lignende Tilsagn af deres Herskere. — *Edinburgh*, March. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For Ser. 1566—68 S. 421. Martio.

*5994. M. de la Forrest meddeler K. Carl IX. af Frankrig, at Dr. Elisabeth har opfordret K. af Danmark til at udlevere Baudouel (Bothwell) til Skotterne. — *De Londres*, ce premier jour d'avril. Teulet, Rel. pol. de la France et de l'Espagne avec l'Écosse II. 344—45 1. Aprilis.

*5995. K. Fr. II. pantsætter (Anne Olufsdatter Krognos), Claus Podebusks Enke, Hundslund Kl., mod at hun skal give Jomfruerne i Klostret tilbørlig Underhold efter Ordinansen derom. — (5. April.) Udt. og Brudst. i Daugaard, Om de danske Klostre S. 335. Datum efter Erslev, Danmarks Len og Lensmænd 1513—1596 S. 160. 5. Aprilis.

*5996. K. Fr. II. underretter Peder Oxe og Johan Friis om, at han ej kan give den kejserlige Gesandt, som er kommen til Kbhvn., Audiens, fordi næsten alle Hofsinderne have Orlov. — *Frederiksborg*, 6. April. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 45. 6. Aprilis.

*5997. K. Fr. II. beskikker Ormar Studlassen (Sturluson) til Lagmand norden og vesten paa Island og forlener ham, saa længe han er i dette Embede, med Borstrand Syssel. — *Frederichsborg*, 8. Aprilis. Safn til sögu Íslands II. 215—16. 8. Aprilis.

*5998. Daniell Rantzow, Oberst, Frittz Kappel og Johan van Aldenn, Ritmestere, beder K. Fr. II. om at foretage Afregning med de to sidstnævntes Faner strax efter Paaske. — *Ellebagenn*, d. 8. Aprilis. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 652—54. 8. Aprilis.

*5999. K. Fr. II. tilsender Peder Oxe og Johan Friis nogle Breve til Daniell Rantzou og den skotske Kapitain om et Møde i Kbhvn. Mand. e. Sønd. Quasimodogeniti (26. April). — *(Frederiksborg)*, 9. April. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 654. 8. Aprilis.

*6000. K. Fr. II. tilskjøder Staldmesteren Christoffer v. Festenberg Kronens Part i en Gaard i Vandmøllestræde i Kbhvn., som tilhørte Hans Jacobsenn, der blev henrettet for Utroskab. — *Frederichsborg*, IX. Aprilis. Brudst. i Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 55. 9. Aprilis.

1568.

9. Aprilis *6001. M. IVARI BARTHOLINI litteræ responsoriæ ad D. Nicolaum Hemmingium de ceremonia exorcismi, quæ eum indemnatum in carcerem tulerit. — *Soræ*, die 9. Aprilis 1569 (ɔ: 1568). Ny kirkehist. Saml. III. 556—62. Udt. i dansk Overs. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 8. S. 267—70.

12. Aprilis *6002. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til K. Fr. II., at hendes Gemal og hun have afbrudt Forhandlingerne om Giftermaalet, da han nægtede at gaa ind paa Fordringen om Præsten, men at man havde kunnet svare anderledes, dersom hans Brev var kommet 8 Dage før. — *Dresden*, 12. April, uden Aar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1871 S. 111. (Brevet er henført til A. 1567.)

18. Aprilis. *6003. K. ERIK XIV. af Sverigs Brev til Ivan IV. Vasiliewitch, hvori han omtaler, at han har jaget de Danske ud af Sverig og tilføjet dem stor Skade. — *Suartzö*, then 18. Aprilis. (Svensk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 567—68.

22. Aprilis. *6004. K. FR. II. beder Johan Friis om at forstrække Daniell Rantzou med 3000 Daler til Arkeliet. — *Frederichsborg*, thennd XXII. dag Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 654—55.

24. Aprilis. 2491. Brudst. i Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 17—19.

25. Aprilis. *6005. Staden KAMPENS Skrivelse til Raadet i Köln, hvori den omtaler Omkostningerne ved det i Aaret 1553 til Danmark sendte Gesandtskab for at opnaa Bekræftelse af Privilegierne. (25. April). (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 149.

26. Aprilis. *6006. K. FR. II. udnævner Heinrich Rantzow, Berthram v. Alefeldt, Claus Rantzow, Berthram v. Damme og Blasius Eichenberg til sine Kommissærer paa det til førstk. Mand. e. Trinitatis (14. Juni) berammede Møde mellem ham og Hert. Johan d. ældre og Adolf ang. Delingen af Ditmarsken. — *Kopenhagen*, d. 26. Aprilis. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 318—19.

28 Aprilis. *6007. K. FR. II. befuldmægtiger sine Kommissærer til at gaa ind paa, at den sydlige Del af Ditmarsken, han hidtil har haft inde, fremdeles overlades ham ved Delingen. — *Kopenhagen*, d. 28. Aprilis. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 320—21.

29. Aprilis. *6008. K. FR. II. overdrager Peder Oxe, Hofmester, og Otte Brade, Embedsmd. p. Helsingborg, alt Peder Christiernisenns Gods mod at give hans eventuelle Arvinger Erstatning. — *Kiøbenhafn*, thennd XXIX. Aprilis. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 290—91.

(Aprili.) *6009. Regenten i Skotland, JAMES MURRAYS Instrux for en Agent til K. af Frankrig, hvem han skal opfordre til at skrive til K. af Danmark om at udlevere Bothwell. — Uden Datum. (Fransk.) Teulet, Rel. pol. de la France et de l'Espagne avec l'Écosse II. 349—50.

4. Maji. 2496 se *5990.

5. Maji. *6010. Erklæring af K. FR. II. til de lybske Gesandter, at han paa Grund af Krigen har været nødt til at forhøje Tolden, men er tilbøjelig til ved Freden at afskaffe Lastepengene. — 5. Mai. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 4.

5. Maji. *6011. K. FR. II. svarer de lybske Gesandter, at Freden maa erhverves ved alvorlig Fortsættelse af Krigen til Vands og til Lands. — 5. Mai. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 4.

5. Maji. *6012. BERTRAM POGVISCH WULFFSEN tilstaar at være Hr. Lutke Namensen en Daler skyldig for en Bibel; dog kan han ogsaa i Steden derfor sende ham 5 Exemplarer

1568.

af et Skrift, han med det første vil udgive under Titel: »Wyder den vormenthen Ecclesiasten, der sines egen Namens nicht bekant ist«. — Den achten May. (Tydsk.) Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 34.

*6013. K. FR. II. forlener Axel Tønnesen Viffert med Riberhus Len. — D. 10. Maj. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 146. 10. Maji.

*6014. (K. FR. II.) befaler Otte Brade, Bjørn Kaas og Jørgen Marsvin at dømme i en Strid mellem Borgerne i Malmø og deres Sognepræst M. Oluff Bjørnssen. — (12. Maj.) Brudst. i Cawallin, Lunds Stifts Herdaminne II. 4. 12. Maji.

*6015. PEDER ANDSS (ɔ: Andersen), Præst til Magleby, spørger M. Niels Jespersen, Superint. over Fyns Stift, hvorledes han skal forholde sig med Hr. Mattz i Liongelss, som har saaret en Mand ved et Bøsseskud. — *Magleby,* ottensd. n. f. then søndag Cantate. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 114—15. 12. Maji.

*6016. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved det kjendes, at Maren Kristensdatter ikke havde været M. Gunde Langes Ægtehustru. — D. 13. Maj. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 108—10. 13. Maji.

*6017. Dr. ELISABETH af England svarer K. Fr. II. paa dennes Klage over, at Sigfrid og Preston udruste 12 Skibe til Sverigs Undsætning i England, at sligt ikke er hende bekjendt og vil, hvis det bliver opdaget, blive straffet strængt. — *Greenwich,* 14. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 24. 14. Maji.

*6018. ANNA WRNNE klager til M. Nels Jespersenn, Biskop over Fyns Stift, over Hr. Matis i Liongelse, som har skudt en af hendes Tjenere i Assemosse, saa at han næppe kan leve. — *Bisbo,* løuuerd. n. e. Jubilate søndagh, som er d. XV. dagh wdi May manedh. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 115—16. 15. Maji.

*6019. K. FR. II. forlener Jørgen Rud t. Vedby med Tromsø Gods i Norge, som Erik Rosenkrands hidtil havde haft. — 17. Maj. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 55. 17. Maji.

*6020. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for den til hans Broder Hert. Hans's Bryllup skjænkede Vin, samt beder ham om at overlade sig et Skib paa 50 Læster til Transport af Brændsel. — *Coldingen,* d. 18. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 53. 18. Maji.

*6021. HENRIK CLASSON melder Michel v. Gena, K. af Sverigs Admiral i de Narvaske Farvande, at der ligger 20 danske Fribyttere under Nargö og Ulfsö, som opsnappe alle Skibe, der komme fra Sverig og Finland. — *Reval,* 18. Mai. Udt. p. Tydsk i Schirren, Verz. livländ. Geschichtsquellen S. 121. 18. Maji.

*6022. AXELL GYLDENNSTERNN meddeler sin Moder, Fru Citzell Vlffstandt t. Lyngbygaard, at han har sovet godt i Nat, thi Kongen er paa Frederiksborg »og har nu i lang Tid ikke været inde til mit«; Herredagen er nu færdig; om de svenske Skibe er der ingen Efterretning; han beder hende sende sig 60 Dlr. — *Kiøbinghaffn,* d. 22. dag Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 467—68. 18. Maji.

*6023. K. FR. II. beder Peder Oxe om at ordne Lensforholdet paa Nykjøbing Slot efter Dr. Sofies Død samt gjøre Udvej til at skaffe Daniell Rantzau 3—4000 Daler, m. m. — *Frederichsborg,* thend 22. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 655—57. 22. Maji.

*6024. K. FR. II. forlener Otte Brade med Helsingborg Len. — *Frederiksborg,* d. 23. Mai. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 102. 23. Maji.

*6025. DANIELL RANTZOW, JÜRGEN LÜCKE og EYLLER GRWBBE tilskrive K. Fr. II. om Nødvendigheden af at betale Rytterne deres Sold. — *Elbogenn,* d. 29. May. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 657—59. 29. Maji.

1568.

2. Junii *6026. (AXEL GYLDENSTJERNE) klager til sin Moder Fru Citzell Wlffstandt t. Lyngbygaard over, at Jorgenn Billde har brudt sit Ord; Kongen har nægtet ham Forlov, skjøndt Hofsinderne have faaet det; han selv har kun det at gjøre at passe paa Gesandterne; Rygtet gaar, at den svenske Flaade ligger under Steffns Herred. — *Kiobinghaffnn*, denn I. onsdag effther wor Heriis himellfarths dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 469—70.

2. Junii. *6027. NIELS JESPERSSZEN, Superint. i Fyns Stift, indstævner Hr. Hanns Knudsszenn til at møde for Provsteretten i Odense Tirsd. e. Trinitatis Søndag (15. Juni) i Anledning af, at han ikke har villet ægte en Kvinde, med hvem han var trolovet. — *Mariboe*, Onsd. post Exaudi. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 427—28.

5. Junii. *6028. Epistola amicitiæ DANIELIS RANZOVII Carolo Mornæo, Suecorum duci capto, data, in qua de crudelitate Erici regis proceribus Sveciæ allata scribit. — *Malmogiæ ex castris*, non. Jun. Epistolæ consolatoriæ ad Henr. Ranzovium S. 36—37. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 660.

9. Junii. *6029. K. FR. II. tilkjendegiver Bgm. og Raad i Kbhvn., at da nogle af de Landsknægte, som gjorde Mytteri udenfor Byen, om Natten ere gaaede ind i Byen paa de Steder, hvor den ikke var befæstet, skal Befæstningen forbedres, og han tillader dem til dette Arbejde at oppebære ét Aars Rente af hver Ejendomsgaard i Byen, samt lover, at nogle af de uformuende svenske Fanger maa anvendes til Arbejdet. — *Kiøbenhavn*, d. 9. Juni. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 103.

10. Junii. *6030. JACOB LAURSSEN, Sognepræst t. Skerbeckyrck og Herredsprovst i Hvidding Herred, og 8 MÆND i Hourup Sogn kalde Hr. Olaff Poulssen til Sognepræst i Hourup i afdøde Hr. Jens Thamsens Sted. — Torsd. e. Pinxstag. Ny kirkehist. Saml. VI. 522—23.

12. Junii. *6031. OLUFF MORHSZEN meddeler Fru Birgitte Gøie, at Kongen, forøvrigt ubelejligt nok, har befalet ham at være i Sjælland 8 Dage efter S. Hans Dag (1. Juli), hvor han da saa kan besøge hende, der er i Færd med at lade opsætte et Epitafium over Herluf (Trolle); al Adelen over Nørrejylland skal samles i Viborg paa Søndag (13. Juni), og en Maanedsskat er lagt paa Bønderne. — *Klaxholm*, d. 12. daagh Juni. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 198—201.

12. Junii. *6032. Epistola amicitiæ CAROLI MORNÆI, Danieli Rantzovio data. — *Ex custodia Callenburgica*, prid. id. Jun. Epistolæ consolatoriæ ad Henr Ranzovium S. 37—38. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 661—62.

13. Junii. *6033. WILLIAM DRURY meddeler Cecil, at en dansk Gesandt er ankommet den 10. Juni; han ønsker at hverve Krigsfolk og giver Løfte om Bothwells Udlevering. — *Berwick*, 13. Juni. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 480.

15. Junii. *6034. FYNS PROVSTERET dømmer, at Hr. Matts, Sognepræst i Lyngelsse paa Langeland, der med en Fyrbøsse har skudt en af sine Sognemænd igjennem Livet, har gjort imod sit Præsteembede og har fortabt sit Sogn paa Kongens Naade og Unaade. — *S. Knuds kirche ii Otthenze*, then tiisd. n. e. Trinitatis søndag. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 116—18.

15. Junii. *6035. FYNS PROVSTERETS Dom, hvorved Hr. Hans Knudsen forbydes at udøve præstelig Gjerning i et Aar, fordi han havde skilt sig fra den Kvinde, han havde trolovet; i Mellemtiden skal han erhverve sig Dom af »Ægteskabs rette Dommere« ang. Trolovelsen. — *Odense*, tiisd. n. e. Trinitatis søndag. Kirkehist. Saml. 3. R. IV 428—30.

16. Junii. *6036. ROSKILDE BYTHINGS Vidne, at Anne Pedersdatther, Sørenn Thomesens Efterlev., Per Offuersker, Bg. i Kbhvn., m. fl. tilskjødede M. Peder Powelsen, Kannik og

1568.

Sogneherre til Roskilde Domkirke, Brasen Gaard i Roskilde. — *Roskilde,* onsd. n. e. Witus et Modesti dagh. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 49—50.

*6037. K. FR. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen om, at den nu fangne 22. Junii.
skotske Greve Borthuil for nogle Aar siden har ført en Datter af Christopher Trundheim med sig for at ægte hende, men senere er rejst fra hende i Nederlandene. — (22. Juni.) (Tydsk.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. II 154.

*6038. SVERIGS RIGSRAADS Betænkning til K. Erik XIV., hvori det bl. a. tilraades, 23. Junii.
at Kongen ikke forhandler med de Danske eller Lübeckerne paa noget Sted uden for Landet. — *Stockholm,* then 23. Junii. (Svensk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 569—75.

*6039. K. FR. II.'s Brev til alle Superintendenterne i Riget, hvorved det befales 25. Junii.
dem at lade Provsterne indgive Beretning om, hvor mange og hvilke Sogne de have i Befaling. — *Frederichsborg,* 25. Junii. Wulff, Stat. Bidr. t. Vendelbo Stifts Hist S. 200.

*6040. K. FR. II.'s Skadesløsbrev til Daniel Rantzow og flere Adelsmænd, fordi 26. Junii.
de vare gaaede i Borgen til de tydske Ryttere for Udbetalingen af Solden. — *(Frederiksborg),* 26. Juni. (Tydsk.) Udt p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 662.

*6041. K. FR. II. udstæder Arveforleningsbrev paa Troyeburg Len for Daniel 26. Junii.
Rantzow. — *Friedrichsburg,* 26. Junii. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 662.

*6042. K. FR. II.'s Brev til Ove Lunge t. Tirsbæk, som har Tversted og Tversted 28. Junii.
Terp i Pant paa sine Broderbørns Vegne, at han skal tilbagegive Bønderne det, de havde, da han fik Pantet, og tilholde sin Foged, at han lader Kronens Bønder være i Fred. — 28. Juni. — Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 156.

*6043. Enkedr. DOROTHEA indbyder K. Fr. II. til at overvære hans Broder Hert. 28. Junii.
Hans's Bilager i Kolding d. 22. August; tillige beder hun ham om at laane sig til Brylluppet nogle Tapeter, Sølvfade m. m. — *Plonn,* d. 28. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 54.

*6044. Dr. MATZ POUELLSSØNS Forsvarsskrift til Professorerne ved Kbhvns. Uni- 29. Junii.
versitet, hvori han fremstiller Grundene for sin Antagelse, at han ikke var forpligtet til at ægte Signe, Per Huidtz. — *Roschylld,* thenn 29. dag Junii. Danske Mag. 3. R. VI. 161—68.

*6045. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen befaler sin Kammermester at lade Sukker- 1. Julii.
bageren forfærdige Skueretter af Sukker og Vox til 4 Borde til hendes Broder Hert. Johans Bryllup, hvilken Bestemmelse dog hverken Sukkerbageren eller andre maa erfare. — 1. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 116.

*6046. K. FR. II. overlader Otte Brade Kongetienden af Hosleff Sogn i Fyn mod 2. Julii.
en aarlig Afgift af 24 Dlr. — *Frederiksborg,* d. 2. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 102.

*6047. HAN HERREDSTHINGS Vidne, at Præsterne i Hauslø altid have drevet med 5. Julii.
en Særhjord og haft fri Drift og Græsning i Houlumssø Kjær og i alle Hauslø Sogns Fælleder. — Mand. n. e. visitasionis Maree. Ny kirkehist. Saml. II 540—41.

*6048. WILLIAM DRURY beretter Cecil, at en dansk Gesandt har faaet Tilladelse 9. Julii.
til at hverve 500 Mand i Skotland, og at K. af Danmark skal have lovet at udlevere Bothwell. — *Berwick,* 9. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 496.

*6049. K. FR. II. befaler Peder Oxe at betale Christopher Bartsker fra Stettin, 14. Julii.
hvad Kongen er ham skyldig for hans Tjeneste paa Holmen, ved Slottet og paa Flaaden,

1568.

og tilskikke en anden i Steden for Michel Bartsker, som nu har Befaling paa Holmen, da han er meget »ulyksom« med sit Embede. — *Frederiksborg*, d. 14. Juli. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 208—209.

14. Julii. *6050. WILLIAM DRURY meddeler Cecil, at Kaptain Clerke, som er Anfører for Skotterne i Danmark, har skrevet til Murray, at de skotske Sendebud ikke maa afsendes til Danmark, før de høre nærmere fra ham. — *Berwick*, 14. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 500.

16. Julii. *6051. JAMES MURRAY beder K. Fr. II. om at tillade Kapt. John Clerik at rejse til Skotland i Anledning af en Sag, hvorom han personlig vil forhandle med ham. — *Striveling*, 16. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 17.

17. Julii. *6052. VIBORG LANDSTHINGS Dom, hvorved Erick Lange t. Engelstholms Fordring paa noget Altergods ved Viborg Domkirke udsættes, indtil Hans Skouffgordt og Iwer (Ejler) Grubbe, som have Godset i Forlening, ere bleve indstævnede. — *Vijborgh*, løffuerd. p. Ketilli confessoris. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 29—30.

23. Julii. *6053. K. FR. II. befaler Claus Daa og flere Adelsmænd at undersøge en Trætte om Jordsmaal mellem Jørgen Rud og Eggert Ulfeldt. — *Kallundborg*, d. 23. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 55.

27. Julii. *6054. SALLING HERREDSTHINGS Vidne, at Hans Lindegaard i Aabylund paa Erik Rosenkrands's Vegne delte 12 Ejere til at stene om Arreskovs Enemærker. — Tirsd. n. f. s. Olaui regis Dag. Brudst. i Rasmussen Søkilde og Jørgensen, Hillerslev og Østerhæsinge Sogne S. 119.

27. Julii. *6055. Hert. WOLFGANG og PHILIP af Braunschweig og Lüneburg tilskrive Hert. Wilhelm af Lüneburg, at de af forskjellige Grunde til den fastsatte Tid ikke kunne deltage i Frøken Elisabeths »Heimführung«, og bede ham udvirke hos Enkedr. af Danmark en Udsættelse af Tiden. — *Hertzberge*, d. 27. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III 58—60.

28. Julii. *6056. K. FR. II. befaler Stiftsskriveren i Sjælland, Jenns Elkier at lade Sognemændene i Borgesogn beholde Kirkens Part af Sognetienden for dette Aar til Hjælp ved Istandsættelsen af deres Kirke. — *Kallundborg*, 28. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 287.

28. Julii. *6057. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II., fordi han paa ny har forhandlet med K. af Polen om Overgivelsen af Pernaw til Hert. Magnus samt om dennes Ægteskab med en polsk Prindsesse; tillige beder hun ham om ikke at trænge paa Hertugen med Hensyn til sit Tilgodehavende, da denne selv er trykket af Gjæld og intet har at betale med. — *Coldingen*, d. 28. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 55—56.

29. Julii. *6058. K. FR. II.'s Skrivelse til Peder Oxe og Johann Frijs, hvori han billiger de Bestemmelser, de have truffet i Forening med Frantz Brochenhus og Otte Brahe om de tydske Knægte, Befæstning af Halmstad, Afsendelse af Skibe til Varberg, svenske Fangers Indsættelse paa Gallejen m. m.; han ønsker tillige, at Orlogsflaaden bliver i Søen indtil Bartholomæus. — *Kallundborg*, 29. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 662—64.

29. Julii. *6059. ESCHILLD GØYE underretter M. Niels Jesppersenn, Superint. over Fyns Stift, om, at Hr. Mattz i Liungelsse, der kom for Skade og skjød en Karl paa Langeland, er forligt med Sagvolderen og ham paa Kongens Vegne, saa at han nu atter kan komme til sit Kald. — *Eskebierig*, thend 29. dag Julli. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 118—19.

30. Julii. *6060. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev for Otte Ruttes 2 Sønner til Johan Sturm, Rektor i Straszburg. — *Coppenhagen*, d. 30. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 106.

1568.

*6061. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om til Hert. Hans's Bryllup at maatte blive forsynet med Vildt fra Jylland; tillige anmoder hun ham om et Vildsvin, da det, han havde givet hende, var død. — *Coldingen*, 31. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 56. 31. Julii.

*6062. WILHELM d. yngre, Hert. af Braunschweig og Lüneburg, tilskriver Enkedr. Dorothea ang. Udsættelsen af Hert. Hans d. yngre af Holstens Bryllup og Afsendelse af Furer-Seddel, saa snart Dagen er bestemt. — *Oldenstett*, am 31. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 5 (jvfr. Fortalen). 31. Julii.

*6063. K. FR. II. tillader, at Sognemændene i Raklev Sogn for Fremtiden have deres egen Sognepræst. — *Nygaard i Odsherred*, 1. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 286. 1. Augusti.

*6064. PETER OCHSE anbefaler sine to Søstersønner Johan og Kanut Rutte til Johan Sturm, Rektor i Straszburg. — *Copenh.*, d. 4. August. (Tydsk.) Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 106—107. 4 Augusti.

*6065. SITZILLE BRYSKE, Eskill Gøyss Efterl. t. Langesøø, kvitterer Erick Podbusk t. Bistrup for 50 Daler halvaarlig Rente af 1000 Daler. — *Langsø*, then 4. dag Augusti. Danske Mag. 4. R. V. 340—41. 4 Augusti.

*6066. Det SVENSKE RIGSRAAD tilraader K. Erik XIV. at slutte Fred med Danmark paa Betingelse af status quo og imod gjensidig Fangeudvexling. — *Stockholm*, 4. Aug. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. IV. 68. 4. Augusti.

*6067. Enkedr. DOROTHEA underretter Hert. Hans d. ældre om, at Hert. Hans d. yngres Bryllup uformodet er blevet udsat til 3 Uger efter Bartholomæi, og beder ham om at meddele dette til Hert. Adolf. — *Coldingen*, 6. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 56—57. 6. Augusti.

*6068. Hert. JOHAN af Finland tilskriver K. Fr. II. om Oprøret mod Kong Erik og foreslaar Fredsunderhandlinger og Vaabenstilstand i 3 Maaneder. — *Wattstein*, d. 6. Julii (!) (Svensk.) Udt. i Thure Annerstedt, Resningen 1568 S. 87—88. Ang. Datum jvfr. smstds. S. 125, Anm. 93. 6 Augusti.

*6069. K. FR. II. beder sin Statholder i Nørrejylland Holger Rosenkrandtz om paa sine Vegne at møde paa Koldinghus Slot d. 22. August førstk. til Hert. Hans d. yngres Bryllup og overgive de Gaver, han forinden vil afsende til Kolding med Lic. Casper Paselich. — *Fredrichsborg slott*, thend 7. dag Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 54—55. 7. Augusti.

*6070. K. FR. II.'s Brev til Admiral Peter Munk, at han med Flaaden skal løbe ind paa Dragø-Strøm formedelst Sygdom blandt Mandskabet og truende Uvejr og begive sig til Kongen, uden at Høvedsmænd eller Mandskab maa komme i Land. — *Kjøbenhavn*, d. 9. August. Udt. i Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 211. 9. Augusti.

*6071. K. FR. II. befaler Christen Munck, Befalingsmd. p. Trondhjemsgaard, og Jørgen Pederszenn, Lagmand smstds., at undersøge en af Bgm. og Raad i Trondhjem afsagt Dom ang. Arven efter Ærkedegnen Knud Henrichsenn, som Superintendenten Hans Gaas anser for urigtig. — *Kiøuenhaffnn*, then XI. dag Augusti. Diplomatar. Norveg. XII. 836—37. 11. Augusti.

*6072. K. FR. II. stadfæster et af Superint. i Trondhjem Hans Gaas fremlagt Brev af Chr. III. ang. Udlæggelsen af Degnebol i hvert Præstegjæld. — *Kiobenhaffn*, then XI. dagh Augusti. Diplomatar. Norveg. XII. 837—38. 11. Augusti.

*6073. K. FR. II. stadfæster K. Chr. III.'s Brev af 19. Juli 1552 (se Nr. *2415) ang. Hjælpen til Udredelsen af Udgifterne til Trondhjems Domkirkes Bygning. — *Køpnehaffnn*, thenn XI. dag Augusti. Diplomatar. Norveg. XII. 839. 11. Augusti.

1568.

11. Augusti. *6074. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for hans Løfte personlig at komme til hans Broders Bryllup, men underretter ham tillige om, at Fyrsterne paa Grubenhagen (Hert. Wolfgang og Philip) have forlangt en Udsættelse. — *Coldingen*, d. 11. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 57—58.

15. Augusti *6075. K. af Sverigs Oberst i Lifland CLAUS KUERSSEL underretter Hert. Magnus om Indtagelsen af Sonneburg, hvor Statholderen Heinrich Wolff førte Befalingen saa vel i K. af Danmarks som i Hertugens Navn, og tilbyder ham en Vaabenstilstand. — *Sonneburg*, d. 15. August. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 66—67.

16. Augusti *6076. K. JAKOB VI. af Skotlands Anbefalingsbrev til K. Fr. II. for John Baid, Kaptain paa et Skib fra Leith, der fører Lejetropper til Danmark. — *Edinb.*, 16. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 17

18. Augusti *6077. Enkedr. DOROTHEA underretter K. Fr. II. om, at et Gesandtskab fra de brunsvigske Hertuger har bevæget hende til at udsætte Terminen for Ankomsten af Hert. Hans d. yngres Brud til den 19. September, og beder ham indstændig uagtet denne Forhaling personlig at komme til denne hans Broders Æresdag. — *Coldingen*, 18. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 60—61.

18. Augusti. *6078. Enkedr. DOROTHEA meddeler Hert. Hans d. ældre, at Hert. Hans's Bryllup er udsat til d. 19. September, og beder ham om at sørge for Brudens Ledsagelse paa hendes Rejse. — *Coldingen*, 18. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 61.

20. Augusti. 2518. Udt. hos Thure Annerstedt, Resningen 1568 S. 89—90.

21. Augusti. 2519. Jvfr. Macray, Third Report S. 17—18.

23. Augusti. *6079. Enkedr. DOROTHEA lykønsker K. Fr. II. i Anledning af, at Hert. Hans i Finland søger at aabne Fredsunderhandlinger med ham. — *Coldingen*, 23. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn fra Geheimearch. III. 61—62.

25. Augusti. *6080. Hert. HANS d. ældre raader K. Fr. II. til lige overfor den skotske Regerings Forlangende om at faa Grev Bothwell udleveret, at undskylde sig med at være optaget af Fredsunderhandlinger, for saaledes maaske engang i Tiden at kunne virke til Fordel for Dronningen af Skotland. — *Hansburgk*, d. 25. Aug. (Tydsk.) Udt. p. Dansk og Brudst. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 667. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 18.

26. Augusti. 2520. Jvfr. Macray, Third Report S. 18.

27. Augusti. *6081. K. FR. II. indsætter Hr. Hans Brolægggr, Kannik i Lund, til Stiftsskriver i Skaane. — *Fredriksborg*, d. 27. Augusti. Sv. Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 30. Brudst. i Cawallin, Lunds Stifts Herdaminne III. 88.

29. Augusti *6082. Vidnesbyrd udstædt af LIZEBET WRNE, P. Lyckis Efterlev., t. Klintstruppe, RASMUS SKRIFFUER, Ridefoged i Sunds Herred, og 4 Bønder, at Hr. Lauris Hanssen fra Gulbieri Sogn er valgt til at være Hr. Jens Gregorssens Medtjener i Skorpe og Tuede Sogne. – *Skorpe kyrke gaar*, sønd. n. e. s. Bartholomei ap. dag. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 80—82 og IX. 17—18.

29. Augusti. *6083. JOHANNES ESCHILLI, Præst i Svenborg, beder M. Niels Jespersen, Biskop i Fyns Stift, om at hjælpe til, at hans Løn ikke formindskes, og skildrer Byens sørgelige Tilstand paa Grund af Krigen. — *Suenburgiæ*, 29. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr 2. R II. 554 -55

31. Augusti. *6084. JAMES MURRAYS Anbefalingsbrev for William Ryssie, der ønsker at træde i dansk Krigstjeneste tillige med David Moncur. — *Edinb.*, 31. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng i Macray, Third Report S. 18.

1568.

*6085. Skrivelse fra Kurf. August af Sachsen til K. Fr. II., hvori han udtaler sig for, at Kongen opfylder den skotske Regerings Ønske om at udlevere Grev Bothwell. — *Dresden*, d. 1. September. (Tydsk.) Udt. p. Dansk og Brudst. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 666. Jvfr. Macray, Third Report S. 18. 1. Septbr.

*6086. Skik, gjort efter Kongens Befaling af Christoffer Valkendorf, Johan Venstermand t. Olstrup, Norges Kansler, og tre Lagmænd om den Overvægt paa Fisk, som Fogderne kræve af Almuen i Nordlandene. — *Bergen*, d. 6. Septembris. Norske Mag. I. 494—96. 6. Septbr.

*6087. K. Fr. II.'s aabne Brev, at alle Tjenestedrenge, som Kornsæd have i Sjælland, skulle yde Tiende. — *Hafniæ*, 7. Septemb. Ny kirkehist. Saml. II. 468. 7. Septbr.

*6088. Enkedr. Dorothea beder K. Fr. II. om at sende to af hans Tjenere af Adel for under Hert. Hans's Bryllup at gjøre Opvartning ved Herrernes Bord. — *Coldingen*, 8. Septemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 62—63. 8. Septbr.

*6089. K. Fr. II.'s aabne Brev, at Skolemesteren i Odense herefter maa bruge det Vikariegods paa Vestergade, som tilforn laa til S. Annas Alter i S. Albani Kirke, og at han, naar Hr. Christiern Pouelsen, Prior til S. Knuds Kl., er død, maa bekomme den Gaard, denne har Livsbrev paa. — *Kiøbenhaffn*, thend 9. dag Septembris. Henrichsen, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist. I. 50—52. 9. Septbr.

*6090. M. Erasmus Heithman, Kannik i Slesvig, indbyder Joh. Pistorius til sit Bryllup med Ingeborg Frodtsen i Husum d. 4. Oktbr. — *Slesuici*, 12. Sept. (Latin.). Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 653. 12. Septbr.

*6091. Hert. Johan af Finlands Instrux for Jørgen Gyldenstjerne og Ture Bjelke paa deres Sendelse til K. Fr. II., hvem de skulle forestille, at Hertugen, hans Broder, Hert. Karl af Sødermanland, og Sverigs Rigsraad og Adel ere uskyldige i Krigen mod Danmark. — 14. September. Brudstykk. og Udt. i Garde, Sømagtens Historie 1535 1700 S. 86. 14. Septbr.

*6092. Axell Gyldensternn beder sin Moder Fru Citzell Ulffstand t. Lyngbygaard om at sende sig 50 eller 60 Dlr., indtil han faar sine Penge fra Gregers Thamssenn; de svenske Sendebud ventes hertil inden 6 Dage. — *Kiøbinghaffn*, d. 16. dag Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 470—71. 16. Septbr

*6093. K. Fr. II. fastsætter, hvorledes Præsterne skulle beværte dem, der fremføre Tienden. — *Frederichsborg*, d. 17. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 162. 17. Septbr

*6094. K. Fr. II. befaler Christoffer Bang, Stiftsskriver i Fyn, at sørge for, at de, som i Fyn have Gods i Værge, der er funderet til Vin og Brød til Kirkerne, forsørge Kirkerne hermed. — *Hafniæ*, d. 17. Septemb. Ny kirkehist. Saml. II. 608. 17. Septbr.

*6095. Erick Biilde t. Linduidt, Lensmd. p. Nesbyehoffuit Len, Christiern Pouillszen, Prior i S. Knuds Kl. i Odense, samt 3 Præster i Odense dømme Hr. Hans Knudssen, Præst til Kougsbøll, til at ægte Apelone Oluffsdatter, med hvem han havde avlet et Barn og hvem han havde givet Trolovelsesløfte. — Fredag n. e. hellig Kors dag. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 431—33. 17. Septbr

2528. Vedel Simonsen, Ruderne II 107—109. 25. Septbr.

*6096. Mageskiftebrev af Pall Stigsson, Befalingsmd. over Island, med Gisla Jonsson, Superint. over Skalholt Stift, hvorved en Del Krongods i Borgarfjord og paa Hvalfjardarstrand overlades Stiftet mod Gods i Gullbringa Syssel. — *A Bessastaudum a Kongs Nessi*, þann 27. dag Septembris. Safn til søgu slands I. 131—32. 27. Septbr.

1568.

28. Septbr. *6097. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om, at hans Trommeslager Peter Daske, der nogen Tid har været i hendes Tjeneste, maa for Livstid med Hustru beholde det Hus i Kbhvn., hun har overladt ham. — *Coldingen,* d. 28. Sept. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 63.

28. Septbr. *6098. K. FR. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at han har tilladt Jfr. Johanne Falster at optages blandt Klosterjomfruerne, og beder hende om at anvise hende et »Skorstens Kammer« samt tillade hende at gaa i sine egne Klæder. — *Frederichsborg,* 28. Septbr. Brudstykk. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 173—74.

c. Septbr. *6099. Kurfyrstinde ANNA af Sachsens Brev til Enkedr. Dorothea, hvori hun beklager, at hun ikke kan opfylde dennes Begjæring om at sende nogle Adelsmænd til Broderen Hert. Johans Bryllup for at tjene som Forskjærere, thi det gaar med den meisniske som med den holstenske Adel, at den ikke mere ret lægger sig efter denne Kunst. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 116.

7. Octobr. *6100. FRANTZ BROCKENHWSS meddeler Peder Oxe t. Gyselfeldth, at Hert. Johan har frigivet alle de menige danske Fanger. — *Lauholm,* then VII. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 771—72.

10. Octobr. *6101. FRANTZS BROCKENHUS tilskriver Peder Oxe og Johan Frijs om de svenske Sendebuds Rejse til Danmark, om K. Erik XIV.'s Tilfangetagelse og Jørgen Persens Henrettelse, m. m. — *Laugholm,* thend 10. dag Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 772—74.

13. Octobr. *6102. FRANTZ BROCKENHWSS tilsender Peder Oxe og Johan Fryss de svenske Gesandters Rejserute fra Halmstad til Kbhvn. samt meddeler, at han vil flytte sin Lejr paa Grund af Pesten. — *Laugholm,* then XIII. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 774—76.

15. Octobr. *6103. Enkedr. DOROTHEA tilmelder K. Fr. II., at Christen Munck efter sin Ankomst til Kolding igaar er bleven overkjørt, saa at det er ham umuligt at afrejse til Kongen. — *Coldingen,* d. 15. Octob. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 63—64.

18. Octobr. *6104. K. FR. II. befaler Erik Rud og Claus Daa at udlægge Abbedissen i Maribo Kl. Vederlag i Krongods paa Laaland for en af Klostrets Gaarde i Karlslund paa Sjæland. — D. 18. Octbr. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 174.

18. Octobr. *6105. FRANTZ BROCKENHWSS beder Peder Oxe og Johan Fryss om Underretning om, hvor vidt Toget skal gaa for sig eller ej, da det afhænger heraf, om han skal flytte Lejren eller ej, samt ønsker nogle Forandringer i sit Bestallingsbrev. — *Lauholm,* then XVIII. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 776—79.

19. Octobr. *6106. K. Fr. II. opfordrer Frantz Brockenhus til at forsøge et Angreb paa Varberg, hvis Besætning for en stor Del skal være bortløbet. — *Roschille,* then 19. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 664—65.

19. Octobr. *6107. K. FR. II. begjærer af Bgm. og Raad i Malmø, Falsterbo og Skanør, at de ville opkjøbe de Tønder, som de tydske Kjøbmænd ikke have faaet Brug for til Sild, og sende dem til Norge. — (19. Okt.) Tidsskr. for Fiskeri III. 193—94.

21. Octobr. *6108. K. FR. II. opfordrer paa ny Frantz Brochenhus til at forsøge et Angreb paa Varberg, hvis Kommandant Bo Grip er i Unaade hos Hert. Johan og i hvis Besætning der hersker Mytteri. — *Roschille,* 21. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 665—66.

21. Octobr. *6109. K. FR. II. beder Rektor og Professorer ved Universitetet om at beskikke D. Martinus Ædituus, som han har antaget til sin Livlæge, til det ledige Professorat i Medicinen ved Universitetet. — *Roskilde,* thend XXI. dag Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 214—15.

1568.

*6110. AXELL GYLDENSTERNN beder sin Moder Fru Citzell Wlffstandt t. Lyngbygaard sende sig en Jordebog over sit Gods, hvis den er udskreven, eller i hvert Tilfælde et Register over sine Tjenere i Synderthiisiin (Tise) Sogn, for at han muligvis kan skaffe dem fri for Skat; de svenske Gesandter forhandle her med Kongen; ogsaa polske Gesandter ere her. — *Roschilde*, d. 23. dag Ochtobriis. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 471—72. 23. Octobr.

*6111. K. FR. II.'s Brev, at Borgere, i Stedet for at give de hos dem indkvarterede Konstabler Kost, kunne betale dem 6 Sk. i Etmaalet. — *Roeskilde*, d. 28. October. Udt. i Garde. Efterr. om d. danske Sømagt I. 77. 28. Octobr.

*6112. JACOB HANSSØN, Bgm. i Helsingør, giver Fru Birgitte Giøe Kvittering for 50 Daler Rente af 1000 rhinske Gylden, hun har laant af Bgm. og Raad smstds. paa Byens Skoles Vegne. — 30. October. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III., Till. S. 47. 30. Octobr

*6113. JOHANNES KLARCK, Scoticorum cohortium supremus capitaneus, profitetur se a Petro Oxe de Gislefeldt duos viros, Vilhelmum Murranum et Paridem Gallum, accepisse, qui interfectores Henrici regis Scotorum dicuntur, quos se obligat coram judices regni Scotici sisturum. — *Roschildiæ*, 30. Octobris. Hist. Tidsskr. 3. R. II. 669. Dansk Overs. smstds. S. 668—69. Udt. p. Eng. og Rettelser til Aftrykket i Hist Tidsskr. i Macray, Third Report S. 19. 30. Octobr.

*6114. Instrux af den udvalgte Biskop EBERHARD af Lübeck for hans Gesandter til Landdagen ved Lewensau, hvorefter de skulle undskylde, at Biskoppen ikke indfinder sig personligt, og tage ad referendum, hvad der maatte blive foretaget til Besværing af Biskoppen eller Stiftet. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Kieler Universitätsbibliothek I. 30. Octobr.

*6115. JØRGEN BRYSKE t. Skafteløf erklærer, at hvis Erik Rud paastaar at have Breve af ham, som stride imod det Gjenbrev, Erik Rud har givet ham paa noget Gods i Fyn, dette er ham aldeles uvitterligt. — *Skafteløf*, tirsd. n. e. Allehelgens dag. Vedel Simonsen, Ruderne II. 76. 2. Novbr.

*6116. K. FR. II.'s aabne Brev, at M. Desyderius Fos, der i sine Studier uden Lands er hidtil bleven underholdt af sin Frænde Prior Niels Andersen i Antvorskov, herefter skal, saa længe han studerer uden Lands, nyde et vist aarligt Underhold paa Kongens Vegne af Abbed M. Morten Pedersen i Soer Kloster. — *Roschildiæ*, 4. Nouemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 108—109. 4. Novbr.

*6117. K. Fr. II.'s Skrivelse til Hert. Johan af Finland, hvori han benægter at have givet Frantz Brochenhus Ordre til at foretage noget fjendtligt mod Hertugen eller Sverig. — *Roschille*, d. 17. Nov. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 666—68. Brudst. i svensk Overs. i Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 259 (jvfr. S. 393). 17. Novbr.

*6118. JOHN CLARK beretter Cecil om K. Erik XIV.'s Afsættelse og meddeler, at K. af Danmark vil lade Bothwells Sag undersøge af Rigsraadet og derefter tage Bestemmelse om hans Udlevering. — *Roschild*, 20. Nov. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1566—68 S. 574—76. 20. Novbr.

*6119. K. FR. II. forlener Otte Brade med 3 Gaarde i Blangstrup, Hesle og Melby. — *Roeskilde*, d. 22. Novb. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 102. 22. Novbr.

*6120. Brev om, at K. FR. II. efter resultatløse Forhandlinger i Rostock og Stralsund har i Roskilde sluttet en Overenskomst med Sverig, som skal ratificeres inden Nytaar. — 22. Novemb. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 4. 22. Novbr.

*6121. ODENSE HERREDSTHINGS Vidne, at 12 jordegne Bønder havde indstenet et Ornom og en Stuv Jord norden for Werninge, der bruges til en af Dallum Klosters 23. Novbr.

1568.

Gaarde i Werninge. — Tiiszd. n. f. s. Karine dagh, som var thenn XXIII. dagh Nouembris. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 176—78.

24. Novbr. 2540. Et ligelydende Brev til Thisted. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. 427.

27. Novbr. *6122. K. JOHAN af Sverig befaler Statholderne paa Kalmar Slot at tage vare paa dette, særlig hvis de Danske tænke paa at angribe det. — *Stocholm,* thenn 27. Nouembris. (Svensk.) Stifverstolpe, Hist. Bibliothek II. 71—72.

28. Novbr. *6123. K. FR. II. tilbagekalder sin Befaling om D. Martinus Ædituus's Beskikkelse til Professor i Medicinen og tilkjendegiver Universitetet, at det til hans Underhold bestemte Stipendium efter en tidligere Beslutning af Kongen skal anvendes til tvende unge Studerende, der i Udlandet lægge sig efter Lægekunsten. — *Frederichsborg,* 28. Nouemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 215—16.

18. Decbr. *6124. Det SVENSKE RIGSRAAD fraraader K. Johan af Sverig at gaa ind paa den danske Konges haarde Fredsbetingelser, særlig hans Pengefordring, som det vilde være umuligt at opfylde. — 18. Decembris. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. V. 89.

22. Decbr. *6125. K. FR. II. erkjender at være Kolding By 1200 Lod Sølv skyldig og lover at tilbagebetale dem om 3 Aar. — *Kjøbenhavn,* d. 22. December. Fyhn, Efterr. om Kolding S. 189.

27 Decbr. *6126. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe og Johann Frijs om sine forgjæves Forsøg paa at komme over Beltet, lover at sende dem Ratification paa Freden med Sverig og beder dem overveje, hvorledes der skal forholdes med Betaling til de tydske Ryttere, hvis Freden kommer i Stand. — *Nyborg,* then 3. Juledag. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 668—70.

28. Decbr. 2544 se *5847.

30. Decbr. *6127. Hert. ADOLF og HANS af Slesvig og Holstens Instrux for deres Gesandter Moritz Høcken og Valentin Heide paa deres Sendelse til K. Fr. II., hvorefter de skulle bede ham foranstalte en Sammenkomst af Raaderne og dernæst forsøge en Afgjørelse (af Lenssagen) ved venligsindede Fyrster. — Donnerst. n. d. h. Christ 1569. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 12.

*6128. Udkast fra Provsten og Præsterne i Vends Herred ang. Underhold af Kalentegodset i samme Herred til Skolemesteren i Middelfart. — *Medelfard.* Kirkehist. Saml. 3. R. V. 471—73.

*6129. Fortegnelse over Præsterne i Viborg Stift. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 513—15.

*6130. Hert. ADOLFS Politianordning for Staden Slesvig. (Tydsk.) Udt. i Sach, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 144.

*6131. Beretning om Forholdene i Sverig efter K. Erik XIV.'s Fald, og om de danske Fangers Tilstand i »Sallberget«. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 766—71.

1569.

1569.

5. Januar. *6132 K. FR. II.'s Befaling til Kolding Borgere om at være Bgm. og Raadmænd hørige og lydige. — D. 5. Januari. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 190.

6. Januar. 2546. Rhode, Saml. t. Haderslev Amts Beskrivelse S. 134—39.

11. Januar. *6133. AXELL GYLDENSTHERNN beroliger sin Moder Fru Citzell Vlffstandt t. Lyngbygaard med Hensyn til hendes Frygt for at falde i Unaade i Anledning af Villands Herreds Skat, som Renteskriveren ikke har villet modtage, fordi den ikke var halv Sølv og Mont; dog raader han hende til at skrive Per Oxe til derom; han giver nogle Anordninger om sine Heste. — *Nørgaardt,* d. XI. dag Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 473—76.

1569.

*6134. Erick Rosenkrands t. Walsøø, Befalingsmd. p. Odense Gaard, Peder Hundermarck t. Øxendrop, Landsdommer i Fyn, Henning Quitzow t. Sandager og Knud Michelsen t. Skenderop, forsamlede til Landemode, tilkjende Sognepræsten i Assens Skyld, Landgilde og al Herlighed af en Jord kaldet Grusse Jord paa Lundagger Mark samt af en Gaard i Abor, hørende til Hellig Korses Vikarie Gods. — *Otthennse*, annden tiuffuinnde dagh Julle. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 140—43. 14. Januar.

*6135. Enkedr. Dorotheas Brev til K. Fr. II., hvori hun benægter at have brugt ærekrænkende Ord om Kongens Kansler og Peder Oxe overfor Kurf. af Sachsens Raad Abraham Bock. — *Coldingen*, d. 15. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 67—68. 15. Januar.

*6136. Enkedr. Dorothea tilskriver K. Fr. II. om sin Taknemmelighed mod Gud, der har udfriet ham fra saa stor en Fare ved Overrejsen over Beltet. — *Coldingen*, d. 17. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch III. 68—69. 17. Januar.

*6137. K. Fr. II. befaler Professorerne i Kbhvn., der have Kirkens Rente i Roskilde, at give daglig Almisse i Forhold til deres Indkomst til fattige Peblinge i Domskolen i Roskilde. — *Frederichsborg*, 19. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 216. 19. Januar.

*6138. Sognevidne, æsket af Hr. Jost Lauritzen, Sognepræst t. Winckel, at den tidligere Præst dér Hr. Mickell Kudall havde fri Olden i Kirkens Part af Skoven. — *Winckel prestegaar*, sønnd. n. f. s. Pauli conversionis. Ny kirkehist. Saml. V. 765—66. 23 Januar.

*6139. Depeche fra La Mothe Fénélon, fransk Ambassadør i England, til hans Konge, hvori han skriver, at man i England er i Færd med at afsende Quillegrey til de tydske protestantiske Fyrster og Rigsstæder og til K. af Danmark i Anledning af Urolighederne i Frankrig og Flandern. — *De Londres*, ce XXIIII. jour de janvier. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon I. 150—56. 24. Januar.

*6140. Hert. Hans d. ældre stadfæster et Gavebrev af K. Chr. III., hvorved denne havde skjænket Indkomsten af forskjellige gejstlige Len og Vikarier, der da vare bortforlenede, saa snart de bleve ledige, til Kirken og Kirketjenerne i Haderslev. — *Hansburg*, d. 28. Januarii. (Tydsk.) Rhode, Saml. t. Haderslev Amts Beskriv. S. 103. Aarsberetn fra Geheimearch. II. Till. S. 64—65. 28. Januar.

*6141. Instrux fra La Mothe Fénélon, fransk Ambassadør i England, for La Vergne om, hvad denne skal forebringe den franske Konge og Dronning; heri siges, at det hedder, at K. af Danmark og Sverig og de tydske protestantiske Fyrster og Stæder have sluttet Forbund med de franske og flamske Huguenotter og Dr. af England. — Uden Datum. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon I. 164—69. c. 30. Januar

*6142. Sognepræsten og Skolemesteren i Assens klage til K. Fr. II. over Jørgen Bang, Raadmd. smstds., som Nytaarsaften har forfulgt dem med Hug og Slag og anden Overlast. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. VI. 105—107. Januar.

*6143. Hubertus Languetus scribit Augusto duci Saxoniæ, classem Condæi indies accessione Anglorum et Scotorum augeri, atque etiam piratas, qui regibus Daniæ et Sveciæ militarent et jam mare Cantabricum infestum redderent, solicitari. — *Coloniæ*, sine die. Langueti Epistolæ I, 1. S. 77—79. Januario.

*6144. Forlig oprettet af Erick Rossenkrandtz t. Walsøø, Axell Wrne t. Siøgaardt og Eskiildt Giøe t. Skyrringge mellem M. Niels Jesperssen, Superint. i Fyn, paa Skolemester Anders Lauritzsens Vegne i Assens, og Hr. Peder Jenssen, Sognepræst smstds., og Pouell Bang og Lauritz Hierigssen, Bgm. i Assens, paa Jørgen Bangs og Raadets Vegne 1. Febr.

1569.

smstds.. i Anledning af sidstnævntes Overfald paa Sognepræsten og Skolemesteren Nytaarsaften. — *Otthense,* tisd. n. f. wor Frue dag kyndermisse. Danske Mag. 4. R. VI. 107—108.

3. Febr. *6145. K. FR. II. tillader Isbrandt Roluffsen af Amsterdam, Maler, som for Religionens Skyld med sin Familie er draget bort fra Nederlandene, at han maa blive boende i Kbhvn. og i 10 Aar være fri for alle borgerlige Tynger. — *Haffniæ,* 3. Februarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 232—33.

3. Febr. *6146. BGM. og RAAD i Flensborg love at opretholde Namen Jenssens Testamente (Nr. 617) og dennes og Lutke Namensszens Fundation af en Latinskole. — Des anderen dages purificat. Mariæ. (Plattydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 34—35.

5. Febr. *6147. K. JOHAN III. af Sverig befaler Hr. Erich Göstaffson at befæste Cronebärgs Slot, da de Danske siges at ville angribe det i Løbet af Vinteren. — *Stocholm,* tbenn 5. Februarii. (Svensk.) Brudst. i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 135—36.

9. Febr. *6148. K. FR. II. bestemmer, at baade Bergens Borgere og Indbyggerne i Finmarken skulle bruge deres Sejlads, indtil Bergens Raad kan blive stævnet i den herom rejste Strid. — *Kjøbenhavn,* 9. Februar. Udt. i Norske Mag. I. 496—97.

18. Febr. *6149. VIGLII AB AYTTA ZUICHEMI ad Joachimum Hopperum, Philippi II. regis Hispaniæ consiliarium, epistola, cum qua ei tractatus novissimos cum Gallis, Anglis, Scotis, Danis ac Statibus Imperii initos descriptos mittit. — *Bruxellæ,* XVIII. Februarii. Papendrecht, Analecta Belgica I. 504—506.

20. Febr. *6150. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe og Johann Friis om Mønstring af og Betaling til Daniel Rantzows Knægte og om Provianttilførsel til Halmstad. — *Frederichsborg,* 20. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 670—72.

21. Febr. *6151. K. FR. II. fritager paa ny Professorerne og Præsterne i Kbhvn. for den til Byens Befæstning paabudte Maltskat. — *Friderichsborgh,* d. 21. dag Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 217—18.

21. Febr. *6152. JAMES MURRAY minder Cecil om, at Dr. af England bør opfordre K. af Danmark til at udlevere Jarlen af Bothwell. — *Striveling,* the XXI. of februar 1568. (Engelsk.) Archaeologia XXXVIII. 319. Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 35.

22. Febr. *6153. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe og Johann Friis om truende Efterretninger fra Sverig og Krigens mulige Gjenoptagelse; Rigsraadet er sammenkaldt til et Møde i Kbhvn. Midfaste Søndag (20. Marts), hvor ogsaa nogle Klager, de Lybske have forebragt, skulle behandles, m. m. — *Fredrichsborg,* then 22. Febr. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 672—74.

24. Febr. *6154. K. FR. II. befaler Frantz Guldenstierne, at han strax afstaar det Gods, han voldelig har frataget sin Fader, Hr. Magnus Guldenstierne, og ikke overfalder hans Bønder, og at han gjør ham Afbigt for sin Ulydighed og forskaffer hans skriftlige Erklæring om, at de nu ere forligte, da Kongen ellers vil straffe ham uden al Naade. — *Frederichsborg,* then XXIIII. Februarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 388—90.

24. Febr. *6155. K. FR. II.'s Brev til Hr. Magnus Guldenstierne t. Sthiernholm, hvori han strængt dadler dennes Sønner Henrichs og Frantz's Adfærd imod Faderen, sender Kopi af sit Brev til Sønnerne og lover at straffe dem, hvis de fremture i deres Ulydighed. — *Fredrichsborg,* thenn XXIIII. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 216—17.

1569.

*6156. Hert. GOTTHARD af Kurland tilskriver sine Gesandter i Lublin, at Hert. Magnus har faaet skriftlig Befaling af K. af Danmark til i Tide at indtage Stifterne Øsel, Wick, Reval og Abbediet Padis samt Sonneburg. — *Goldingen*, 28. Februar. (Tydsk.) Brudst. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. des 16. Jahrh. S. 98. 28. Febr.

*6157. VIGLII AB AYTTA ZUICHEMI ad Joachimum Hopperum, Philippi II. regis Hispaniæ consiliarium, epistola, in qua commemorat, se ei exempla trium tractatuum, videlicet cum Statibus Imperii, Anglis ac Danis, misisse. — *Bruxellæ*, cal. Martii. Papendrecht, Analecta Belgica I. 507—508. 1. Martii.

*6158. Koncept til en Afregning mellem K. FR. II. og OLUFF BAGGER, Bg. i Odense, hvori omtales noget Fløjel og Silke, som Kongen har kjøbt af Bagger og skjænket »den skotske Greve« (Bothwell). — *Haffnie*, 2. Martii. Brudst. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 686, Anm. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 19. 2. Martii.

*6159. Den kgl. RENTESKRIVER kvitterer Bgm. og Raad i Odense for 1000 Daler og 3000 Mk. Dansk, som de i Følge Kongens Paabud havde ladet ham overlevere. — *Kiøpnehaffn*, thend 2. Martii. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 81. 2. Martii.

*6160. K. FR. II.'s Befaling til Dr. Martinus Æditnus og Dr. Hans Bentzen, at de skulle undersøge Apotheket i Kbhvn., om det lider Brist paa noget, og fastsætte Priserne paa Medikamenterne. — *Helsingør*, 5. Dag Martii. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 242—43. 5. Martii.

*6161. AXELL GYLDENSTIERNNE beder sin Moder Fru Citzell Wlffstandt t. Lyngbygaard anmode Stygij Rossenkrantz om at vente med de Penge, som han og hans Søskende ere ham skyldige paa deres afdøde Broder Hildebrands Vegne, indtil de faa Afslutning paa Skiftet; det siges, at Kongen vil handle med alle Herremænd og Fruer paa Falster om hvad Gods, de have der, og vil gjøre Begyndelsen med Laffue Wenstermandt. — *Nørgordt*, d. 6. dag Martii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II 476—77. 6. Martii.

*6162. VOLCQUARDUS JONÆ a Johanni Pistorio petit, ut Calendarium suum, simul Calendarium Eberi, librum domini Præfecti de politico regimine, vulgo »Dat Regenten Boeck«, et orationem recitatam in funere reginæ, remittat. — *Gardingæ*, die martis p. Reminiscere. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 653. 8. Martii.

*6163. JOHN CLARK meddeler Cecil, at K. af Sverig nægter at stadfæste den i Roskilde sluttede Fred med Danmark, og udtaler Haabet om, at Bothwell vil blive udleveret. — *Copenhagen*, 10. March. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 43. 10. Martii.

*6164. K. JOHAN III. af Sverig tilraader Statholderne p. Kalmar Slot ikke at befæste Slottet, da Kongen ikke tror, at de Danske ville driste sig til at gjøre noget Tog over Grændsen paa denne Tid. — *Stocholm*, then 11. Martii. (Svensk.) Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 152—53. 11. Martii.

*6165. Kaptain JOHN CLARKS og Lieutenant ANDREW ARMSTRONGS Erklæring om at ville vise tilbørlig Opførsel mod Indbyggerne i Landskrone og uden Hensyn til deres Sold forlade Fæstningen fri og vel bevaret. — *Kjøbenhavn*, d. 16. Marts. (Latin.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 3 R. II. 672, Anm., og p. Eng. i Macray, Third Report S. 19. 16. Martii.

*6166. Instrux for hessiske Gesandter paa deres Sendelse til K. Fr. II., hvorefter de skulle forsøge at fremkalde Enighed i den slesvigske Lenssag, men hvis dette ikke kan ske, lade den blive svævende, da der ingen Fare er at befrygte i denne Sag. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb Gesellsch. II. 2. S. 13. ante 28. Martii.

1569.

30. Martii. *6167. K. FR. II. erklærer de hessiske Gesandter, at en Forhandling i den slesvigske Lenssag skal finde Sted d. 9. Maj i Odense, og at han er beredt til en Afgjørelse, dog uden Krænkelse af hans og Danmarks Riges Højhed over Hertugdømmet. — 30. März. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb Gesellsch. II, 2. S. 13.

12. Aprilis. *6168. Enkedr. DOROTHEA lykønsker K. Fr. II. til de fortsatte Fredsunderhandlinger; den 19. April vender hun tilbage til Kolding, men rejser 14 Dage derefter til Holsten, i hvilken Mellemtid hun ønsker at se Kongen hos sig; tillige takker hun ham for de tilsendte 1000 Daler til Saltværket ved Kolding. — *Dronigburg*, d. 12. Aprils. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 69—70.

13. Aprilis. *6169. AXELL GYLDENSTERNN t. Tym tilstaar at have modtaget af sin Moder Fru Citzell Wlffstandt t. Lyngby paa Fru Jythe (Podebuskes) Vegne af hendes Landgilde i Falster 15 gamle Dlr. og 1 ny. — *Bønidt*, d. fierde dag Paasche. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 478.

13. Aprilis. *6170. H. KILLIGREW meddeler Wm. Cecil bl. a., at Kurf. af Sachsen har tilskrevet Kurf. af Pfalz, at K. af Danmark mulig vil yde sin Hjælp imod den spanske Konge. — *Heidelberg*, the 13th April. (Engelsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Man .Commission. The manuscripts at Hatfield House I. 406

15. Aprilis. *6171. OLUFF MORISZENNS Skrivelse til Fru Berithe (Bølle), Chriistoffer Gøyes, hvori han meget beklager, at han efter Kongens Ordre maa blive her i Sjælland, i det mindste til Herredagen er forbi, »at vi siden kunne vide, om vi maa være vore egne eller ikke«. — *Brentuedth*, d. 15. daagh Aprillis. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 201—204.

16. Aprilis. *6172. HENRY KILLEGREW tilskriver Cecil om Religionsstriden i Tydskland og udtaler paa ny, at K. af Danmark vil yde Hjælp imod K. af Spanien, hvis denne faar Overhaand. — *Heidelberg*, 16. April. (Engelsk.) Udt i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 62—63.

17. Aprilis. *6173. Depeche fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, til hans Konge, hvori han melder, at man venter, at K. af Danmark og »les Ostrelins« med væbnet Magt ville hjælpe den engelske Flaade mod Hert. af Alba. — *De Londres*, ce XVII. d'apvril. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon I. 308—14.

c. 20. Aprilis. *6174. Instrux fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, for La Croix om, hvad denne skal forebringe den franske Konge og Dronning, deriblandt, at man venter, at Hamburg og K. af Danmark med Skibe ville understøtte en engelsk Flaade paa dens Sejlads til Hamburg forbi Holland og Zeeland, hvor Spanierne ville angribe dem. — Uden Datum. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon I. 320—28.

24. Aprilis. *6175. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten lover Kurfyrstinde Anna af Sachsen at sende hende til Efteraaret nogle Stykker Kvæg og udbeder sig til Gjengjæld Portræter af hende, hendes Gemal og deres Børn, da han lader opføre nye Bygninger i Kiel og andensteds og ønsker at pryde Værelserne med Portræter. — 24. April. (Tydsk.) Udt og Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 145.

25. Aprilis *6176. Enkedr. DOROTHEA tilkjendegiver K. Fr. II. sin Bekymring over den fjendtlige Stilling, den nye svenske Konge har indtaget med Hensyn til Fredsunderhandlingerne; hun underretter ham om, at hendes Rejse til Holsten er fastsat til d. 16. Mai. — *Coldingen*, d. 25. Aprils. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 70—71.

26. Aprilis. *6177. K. FR. II. forlener Margrethe Basse med S. Jørgens Hospital i Slagelse. — *Kjøbenhavn*, 26. April. Kuhl, Slagelse Hospital S. 3—4.

1569.

*6178. Bgm. og Raad i Ystad klage til Otte Brahe t. Knudstrup, Høvedsmd. p. Helsingborg, over Vold og Overlast udøvet af de i Byen indkvarterede tydske Ryttere. — *Ydstedt*, 27. Aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 316—18. 27. Aprilis.

*6179. Dr. Elisabeth af Englands Forbud mod uautoriseret Kaperi, der tildels drives under Skin af at øves i K. af Danmarks og Sverigs Tjeneste. — *Westminster*, le XXVII. jour d'avril. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon I. 364—65. 27. Aprilis.

*6180. K. Fr. II. befaler Herluf Skave, Lave Venstermand, Mogens Falster og Erik Valkendorf at overvære Erik Ruds Inventarieoverdragelse paa Nykjøbing Slot Philippi et Jacobi Dag (1. Maj) til Peder Oxe. — *Hafn.*, (29. April). Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 77. 29. Aprilis.

*6181. K. Fr. II. optager Dr. Erasmus Glad i den danske Adelsstand og tildeler ham Skjold og Hjelm. — *Haffniæ*, 29. Aprilis. Rørdam, Kbhvns Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 218. 29. Aprilis.

*6182. Adrian Pauw, Bg. i Amsterdam samt K. af Danmarks Faktor dersteds, anmoder Oprørsraadet i Bruxelles om at faae Udsættelse med at møde for det til S. Hans Dag (24. Juni). — Uden Datum. (Hollandsk.) Koenen, Adrian Pauw S. 168—69. Aprili.

*6183. Enkedr. Dorothea mageskifter Husumstoft eller Husmandstoft (ved Kolding) for Hjortsmay og Hjortsholm. — Voldborgdag. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 190. 1 Maji.

*6184. K. Fr. II.'s Skrivelse til Frans v. Warberg, hvori han strængt dadler dennes Rytteres voldsomme Adfærd imod Borgerne i Ystad og befaler ham at holde den Adelsmand, der har voldtaget en ung Pige, omhyggelig fængslet indtil videre. — *Frederiksborg*, 3. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Danske Mag. 4. R. VI. 318. 3. Maji.

*6185. M. Johannes Lagonis D. Johanni Pistorio de bello cum Suecis scribit; narrat, comitia Viburgi 15. Maji mensis habenda esse, atque res novas de amicis communibus refert. — *Ripis*, 5. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 653—55. 5. Maji.

*6186. Peter Adrian, Skibskaptain i K. af Danmarks Tjeneste, meddeler Cecil, at han har boet sammen med en ung Skotte ved Navn William Murray i en kjøbenhavnsk Borgers Hus, og gjennem denne er bleven underrettet om Bothwells Planer. — *Copenhagen*, 12. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 70—72. 12. Maji.

*6187. John Clerk skriver til Cecil om Fredsstemningen i Danmark og Sverig og udtaler, at han endnu intet Svar kan faa ang. Udleveringen af Bothwell, da K. af Danmark anser Dr. af Skotland for skyldig i sin Mands Drab. — *Copenhagen*, 12. May. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 72. 12. Maji.

*6188. Christiann Gyllennstiernn beder sin Fader Hr. Magnus Gyllenstiernn t. Stiernnholm om at maatte faa en latinsk Bibel, der skal bruges til Bordlæsning paa Skolen, en Grammatica Græca Philippi og Cransius. — *Herloffsholms fry schole*, d. 19. Maj. Ny kirkehist. Saml. VI. 170—71. 19. Maji.

*6189. C. Schewius tilskriver John Killegrew bl. a., at der er sikkert Haab om Fred mellem Danmark og Sverig. — *Dresden*, 20. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 76. 20. Maji.

*6190. K. Fr. II. beder Peder Oxe om at forhandle med Daniel Rantzo om et fra K. af Sverig modtaget Brev ang. Udvexling af Fanger, giver nærmere Ordrer om Flaadens Udrustning og Antagelse af Skibshøvedsmænd, samt meddeler, at han først kan forhandle med Jacob Sitzewitz, naar Kansleren kommer til Stede. — *Skanderborg*, 22. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 674—76. 22. Maji.

1569.

23. Maji. *6191. Reces, opsat af Hertugerne af Pommern efter Forhandling med deres Landstænder, i hvilken i Anledning af Mønt- og Handelsforhold omtales Naboskabet til Danmark. — *Wollin,* d. 23. May. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügisch. Landesurk. I. 515—34.

26. Maji. *6192. PETER OXSE takker Abbeden i Reinfeld, Eberhardus, for hans venlige Behandling af Sylvester Franck og anbefaler et til Travemünde efter Tømmer afsendt Skib til Abbedens Velvilje. — *Koppenhagen*, d. 26. May. (Tydsk.) Hanssen, Nachr. v. d. Holst.-Ploenschen Landen S. 169—70.

28. Maji. 2563. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 219—20.

30. Maji. *6193. POUEL MATZSEN, Superint. o. Ribe Stift, gjør vitterligt, at han har overhørt og derpaa indviet Hr. Michel Therloffsen til Sognepræst i Skrystrup Sogn. — *Riibe,* andenn Pingstdag. Ny kirkehist. Saml. VI. 523—24.

c. Majo. *6194. Litteræ responsoriæ et amicitiæ JOHANNIS PISTORII M. Johanni Lagonio adscriptæ. — *Tetenbul,* sine die. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 655—58.

1. Junii. *6195. HEINRICH RANTZOW, Statholder, tilskriver Biskop Nicolaus (Jespersen) i Fyn, at han overlader til ham at finde Udveje til at forene Holm Kl. og Krarup Kirke til eet Pastorat, uagtet Præsten i Krarup har Livsbrev paa denne Kirke. — *Rantzholm*, d. mitw. p. Pentecostes. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 556—57.

1. Junii. *6196. BGM. og RAAD i Roskilde klage til Peder Oxe over de i Byen indkvarterede Skotter, af hvilke en, som søgte at voldtage en Pige, er bleven dræbt af denne, men Pigen og hendes Husbond derpaa fængslet af den skotske Høvedsmand. — *Rosk.*, thenn I. dagh Juni. Danske Mag. 4. R. VI. 318—20.

2. Junii. *6197. K. FR. II. tilkjendegiver Kapitain Alexander Durham sin Misfornøjelse med hans Folks Optræden imod Borgerne i Roskilde og befaler ham at løsgive den af ham fængslede Pige og hendes Husbond. — *Kjøbenhavn*, d. 2. Juni. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Danske Mag. 4. R. VI. 320.

9. Junii. 2569. Tidsskr. f. Fiskeri II. 165—66.

12. Junii. *6198. K. FR. II. befaler Lensmanden Albrett Oxe at paatale, at nogle Præster i Laaland have afhændet Vingodset til Rigsraad Erich Rud, hvilket formentlig er uberettiget. — *Haffniæ,* 12. Juni. Ny kirkehist. Saml. V. 428—29. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 77.

15. Junii. *6199. K. FR. II. befaler Jørgen Marsvin, Lensmd. p. Lundegaard, at lade Claus v. Unger beskikke en Sognepræst i Bunderup. — (12. Juni.) Brudst. i Cavallin, Lunds Stifts Herdaminne I. 266.

12. Junii. *6200. K. FR. II. befaler Erik Podebusk at sætte en Fyrlampe paa Skagen og en Tønde paa Trindlind (Trindelen) ved Læssø, som Kapitlet i Viborg skal holde vedlige. — (12. Juni.) Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 184.

15. Junii. *6201. M. JOHANNES HAMERUS, (diaconus Husensis,) ad Johannem Pistorium, (pastorem Eiderstadensem,) de Flacianis et de Altenburgico colloquio (20. Oct. 1568—9. Marts 1569) scribit. — *Husiæ,* 15. Junii. Krafft, Zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 457.

20. Junii. *6202. BERTRAM V. ANEFELT, K. Fr. II.'s Raad og Amtmand i Flensborg, BENEDICT V. ANEFELDT, Hert. Hans's Amtmand i Tønder, samt 12 befuldmægtigede Mænd bekræfte et 1563 i Anledning af Uenighed mellem Kongens og Hertugens Undersaatter sluttet Forlig ang. Grændsen i den nye Kog mellem Bøking- og Ker Herreder paa den ene og Goes Herred paa den anden Side. — Mand. na Viti. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 253—56.

1569.

*6203. K. Fr. II. befaler M. Povl Madsen, Superint. i Ribe Stift, strax at begive sig til Odense medtagende al den skriftlige Besked, han har ang. sin Visitats i Sønderjylland og anden Del, hvorpaa Hert. Hans's Befalingsmænd gjør ham Forhindring, og fremsætte Sagen for Johan Frijss, Jørgen Rosenkrantz og Caspar Passelick og siden rette sig efter disses Befaling. — *Frederichsborg,* d. XXVI. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 526—27. 26. Junii.

*6204. K. Fr. II. befaler Johan Frijs og Jørgen Rosenkrantz at kalde Superintendenterne i Ribe og Fyns Stifter for sig for at høre deres Klager over Hert. Hans's Befalingsmænds Overgreb i Ribe Stift og paa Femern og for sammen med Hert. Hans's Raad at paakjende, hvad Ret er; Kongen spørger dem til Raads om, hvad han skal gjøre i Anledning af indkommen Skrivelse fra Bertram v. Anefeldt om, at Hert. Adolf gjør Kongen Indpas i hans Rettighed i Fyrstendømmet. — *Frederichsborg,* 26. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 525—26. 26. Junii.

*6205. Bergens Kapitel sender Sognepræsten til Domkirken, Michel Jonsen, et Præbende smstds. og beder Kongen give ham Stadfæstelse derpaa. — *Bergen,* 27. Juni. Norske Mag. I. 359. 27. Junii.

*6206. Koncept til et af Daniel Rantzow til K. Fr. II. udstædt Bevis, hvori han i Henhold til den mellem ham og de kgl. Kommissærer Peter Ochse, Peter Bilde, Biørn Kaas og Eyler Grubbe trufne Overenskomst erklærer alle de Breve, Kongen har givet ham paa en Sum af 4516 Dl., døde og magtesløse. — *Koppenhagen,* d. 28. monats tag Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 676—77. 28. Junii.

*6207. K. Fr. II.'s Befaling til de Højlærde ved Universitetet i Kbhvn., at de skulle undersøge og meddele Kongen, hvor vidt det er sandt, at en Part af de til Kbhvn. komne Nederlændere holde hemmelige Forsamlinger efter Gjendøberes og Sakramentereres Vis. — *Frederichsborg,* 29. Junii. Ny kirkehist. Saml IV. 233. 29. Junii.

*6208. De kongelige Raaders Svar til de mæglende Gesandter i den slesvigske Lenssag, hvorefter Hertugerne først maa i det hele anerkjende Tjenestepligten; Landskabet og Stiftet Slesvig bør undtages fra at yde Tjenesten, og Kongen kan ikke paatage sig nogen Tjeneste til Hertugerne. — *(Odense),* uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 14. 3. Julii.

*6209. De sachsiske, mecklenburgske og hessiske Gesandters Forslag i den slesvigske Lenssag, hvorefter Hertugerne sammen med Kongen for hans Andel og Landskabet skulle i Tilfælde af Angreb yde den samme Tjeneste, som Holsten yder det tydske Rige, og Kongen stille den samme Hjælp til Hertugernes Beskyttelse. — *(Odense),* 3. Juli. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 14 3. Julii.

*6210. K. Fr. II.'s Skrivelse, at han har befalet sin Sekretær Niels Kaas at udtage nogle Breve af Brevladerne paa Folen paa Kallundborg Slot. — *Soer,* 5. Julii. Ny Minerva, Okt.—Dec. 1807, S. 104. 5. Julii.

*6211. De sachsiske, mecklenburgske og hessiske Gesandter opfordre de kongelige Kommissærer til at gjøre de holstenske Raader Tilbud om, at Kongen vil belene Hertugerne med Slesvig, hvis disse forpligte sig til at tjene Danmark med et enkelt Romertog ved alle Forsvarskrige. — *(Odense),* 5. Juli. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 14—15. 5. Julii.

*6212. De kongelige Raaders Replik til de mæglende Gesandter (jvfr. Nr. *6211) i den slesvigske Lenssag, hvori hævdes, at Hertugdømmet Slesvig ved Hert. Adolfs Død 5. Julii.

1569.

hjemfaldt til Kronen. og at der, saa vidt vides, ikke siden den Tid er sket nogen Investitur dermed. — *(Odense)*, 5. Juli. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 14.

5.-8. Julii. *6213. De KONGELIGE RAADERS Svar til de mæglende Gesandter, hvori fordres en Tjeneste af 60 Ryttere og 100 Fodsoldater ved enhver Krig som Betingelse for Forleningen med Slesvig, der ikke maa være til Skade for Rigets Højhed over Stifterne Ribe og Fyn og over den gejstlige Jurisdiction paa Femern. — *(Odense)*, uden Dag. (Tydsk.) Brudst. og Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 15.

7. Julii. *6214. K. FR. II.'s Skrivelse til Johan Frijs, Jørgen Rosenkrantz og Caspar Paselick, at det synes ham bedst, at Sagen mellem Hert. Hans og Kongens Superintendent om Visitats i Ribe Stift og paa Femern udsættes, indtil alle Breve herom ere opsøgte og alle Klager ere samlede. — *Soer,* 7. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 527—28.

7. Julii. *6215. K. FR. II. kundgjør for Menigheden i Slangerup, at han agter at anlægge en Kjøbstad ved Frederiksborg Slot, hvorfor al borgerlig Næring eller Handel i Slangerup forbydes, og Indbyggerne her opfordres til at nedsætte sig i den nye Kjøbstad; de, der blive tilbage, skulle betale Landgilde af Slangerups Ager og Eng. — *Frederichsborg,* 17. Juli. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg I, Bilag S. VII—VIII.

8. Julii. *6216. De HOLSTENSKE RAADERS Erklæring i den slesvigske Lenssag, hvori de fastholde, at Hertugerne bør yde mindre Tjeneste af Slesvig til Danmark end af Holsten til det tydske Rige; deres Raad bør høres ved Defensivkrige; endvidere hævdes, at K. Chr. I. har arvet Slesvig, der er et Kvindelen. — *(Odense)*, 8. Juli. (Tydsk.) Udt. Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 15.

9. Julii. *6217. K. FR. II. tilskriver Biørn Andersen og M. Pouil Madtzssen, at de Sognepræster, som have Underhold i Soer, Antvorskov og Ringsted Klostre, skulle have Præstegaarde udlagte ved deres Kirker, hvilket de nævnte to Mænd skulde paase bliver udført. — *Soer closter,* 9. Julii. Ny kirkehist. Saml. II. 764—65.

9. Julii. *6218. K. FR. II. paalægger Abbederne i Soer og Ringsted og Prioren i Antvorskov, at de udlægge en Præstegaard med Tiende og Rente til hver Præst, som har Underhold i Klostrene. — *Soer closter,* 9. Julii. Udt i Ny kirkehist. Saml. II. 764.

17. Julii *6219. De SACHSISKE, MECKLENBURGSKE og HESSISKE GESANDTERS Brev ang. den ved deres Mægling trufne foreløbige Overenskomst mellem K. Fr. II. og Hert. Johan d. ældre og Adolf ang. Lenspligten af Slesvig og Øen Femern. — *Odensehe in Fuhnen,* sonnab. n. divis. apostolor. (Tydsk.) Nordalb. Studien IV. 234—42.

17. Julii. *6220. K. FR. II.'s aabne Brev, at alle, baade Indlændiske og Udlændiske, frit maa nedsætte sig inden to Aar i den Kjøbstad, som skal anlægges ved Frederiksborg Slot, og dér bruge Handel og Vandel uden i 10 Aar at betale Afgifter. — *Frederichsborg,* 17. Juli. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg I, Bilag S. VIII.

Post 17. Julii. *6221. De HESSISKE GESANDTERS Beretning om Forhandlingerne i Odense ang. den slesvigske Lenssag. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 16—17.

18. Julii. *6222. Det SLESVIGSKE DOMKAPITEL erklærer at have valgt Hertug Adolf af Gottorps Søn Frederik til Koadjutor mod den nævnte Hertugs Revers. — Mont. n. Margaretha. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 35.

1569.

*6223. GALTEN HERREDSTHINGS Dom, hvorved det forbydes Niels Jull t. Astrup at pløje paa Fiskgaards Mosebakke og grave i Prestbiere Skov, hvilke ligge til Jebiere. — Tiesd. n. e. Margaretæ virg. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 320. 1 v. 26. Julii

*6224. K. FR. II. stadfæster et Brev af 27. Juni 1558, hvorved Christoffer Valkendorf henlægger visse aarlige Renter til Sognepræsten ved Bergens Domkirke. — *Kjøbenhavn*, 26. Juli. Udt. i Norske Mag. I. 497—98. 26. Julii.

*6225. K. FR. II. befaler Bergens Raad at udlægge en bekvem Bolig for Præsten ved Byens Domkirke, Mikael Jonssøn, og hans Efterfølgere. — *Kjøbenhavn*, 26. Juli. Udt. i Norske Mag. I. 498. 26. Julii.

*6226. Enkedr. DOROTHEA spørger K. Fr. II. om Fredsunderhandlingerne med Sverig, idet hun ytrer sin Frygt med Hensyn til de svenske Skibe, som siges at være sendte til Sundet. — *Arnszbock*, d. 27. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III 71—72. 27. Julii.

*6227. CHRISTIAN GYLLENNSTIERNN sender sin Fader Hr. Magnus Gyllennstiern t. Stiernnholm Regnskab over Anvendelsen af de Penge, han har faaet af ham, og beder ham om flere Penge til at udbedre sine Klæder og kjøbe Sko for og om nogle nye Klædningsstykker; han forsvarer det nyttige i at kjøbe Bøger. — *Herloffsholms fry schole*, d. 28. dag Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 172. 28. Julii.

*6228. HENNDRIICK GYLLDENSTHIERN KNUDZØN underretter sin Farbroder Hr. Mogens (Gyldenstjerne) om et af den danske Flaade foretaget Angreb paa Reval, hvor en Mængde Skibe ere blevne tagne. — *Under Gullands Sandør*, s. Olluffs dagh, som er then 29. dag Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 531—33. 29. Julii.

*6229. Det SVENSKE RIGSRAAD fraraader at levere de Danske noget Feltslag inden Kongens Ankomst til Hæren, men tilraader at angribe den lybske Flaade ved Narva. — (2. Augusti.) (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. V. 90—91. 2. Augusti.

*6230. Fru DORTHE GYLDENSTJERNE, Christiern Munks, tilraader sin Fader, Hr. Mogens Gyldenstjerne, at give sit Samtykke til hendes Søster Elses Forlovelse med Hans Pedersen. — *Agershus*, d. 21. August. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 115—17. Norsk hist. Tidsskr. I. 506. 21. Augusti.

*6231. CHRISTIERN MUNK anbefaler sin Svigerfader Hr. Mogens Gyldenstjerne at give sit Samtykke til dennes Datter Elses Trolovelse med den norske Adelsmand Hans Pedersen, Peder Hansens Søn. — *Aggershus*, d. 22. August. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 113—15. Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. I 505. 22. Augusti.

*6232. Hofpræsten NICOLAUS NICOLAI COLLINGENSIS svarer M. Joannes Lagonius, udvalgt Bisp i Ribe, at Kongen har afslaaet hans Begjæring om at blive forskaanet for Kaldet til at være Biskop; han raader ham til nøje at overveje Sagen, inden han foretager sig videre Skridt. — *Haffniæ*, 22. Augusti. Ny kirkehist. Saml. VI. 101—102. 22. Augusti.

*6233. Dr. ELISABETH af England tilskriver James Murray, Regent i Skotland, at Franskmanden Paris, som flygtede med Bothwell til Danmark, men nu er udleveret til Skotterne, ikke bør henrettes, da hans Vidnesbyrd har den største Vægt. — 22. August. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 115. 22. Augusti

*6234. K. FR. II. befuldmægtiger Daniel Rantzow til at hverve 500 Hageskytter. — *Koppenhagen*, 23. Aug. (Tydsk.) Rørdam. Hist. Kildeskr. 2. R. I. 678. 23. Augusti.

*6235. HANS PEDERSSØNS Skrivelse til Hr. Mogens Gyldenstjerne t. Stjernholm, hvori han bejler til dennes Datter, Jomfru Elses Haand. — *Akershus*, d. 24. August Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 110—12. Brudst. i Norsk historisk Tidsskrift I. 505. 24. Augusti.

1569.

28. Augusti *6236. HENRY NORRIS meddeler Dr. Elisabeth bl. a., at Hert. (Adolf) af Holsten med 6000 Ryttere og 40 Faner Fodfolk siges at ville gjøre Indfald i Frankrig. — *Amboise,* 28. August. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 117—18.

30. Augusti *6237. BGM. og RAAD i DANZIG meddele Hert. Magnus' Raadsherrer, Hans Soye (Zøge) og Christian Schropfer, at de, ved Efterretningen om at Hertugen er bleven angreben af Svenskerne, har henvendt sig til den danske Flaade og de polske Udliggere om Undsætning. — 30. August. (Tydsk.) Udt. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. des 16. Jahrh. S. 98.

1. Septbr. *6238. K. FR. II. kvitterer Erick Rud t. Fulsangh for aflagt Regnskab af Indtægt og Udgift af Nykjøbing Len fra Philippi og Jacobi Dag 1568 til samme Dag 1569. — *Kopnnehaffn,* thennd 1. Septbr. Vedel Simonsen, Ruderne II. 77—78.

3. Septbr *6239. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om, at Regitze Grubbe, der for nylig ledsagede hende til Meissen, maa være fritagen for at stille den udskrevne Hest til Toget mod Sverig; tillige skriver hun om Administratoren af Stiftet Magdeburgs Bilager i Cüstrin og om Fredslutningen i Frankrig. — *Rodschildt.* d. 3. Septemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 72—73.

7. Septbr. *6240. K. FR. II.'s Kaldsbrev for Hr. Enuold Gregersenn til at være Sognepræst for Wllerup og Weilbye Sogne i Elbo Herred, da Sognepræsten dér, Hr. Peder Jacobsenn, er svoret fredløs for et begaaet Manddrab. — *Kiøpnehaffuenn,* thennd VII. Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 444—45.

7. Septbr *6241. (K. FR. II.) forlener Herman Fyrwerper med Hvidøre Kro frit paa Livstid. — 7. Sept. Udt. i Friis, Opt. om Gjentofte S. 73—74.

8. Septbr. *6242. K. FR. II. befaler Bønderne i Weyersø, Nesom, Husbye og Stabye Sogne, at de, da Hugsund for nogen Tid siden igjen skal være tilsandet, og Vandet, som derfor ikke kan faa Udløb, overflyder de omliggende Marker, skulle igjen rydde og opkaste Udløbet. — *Hafniæ,* thend 8. die Septembris. Esmarch, Hist. Efterr. om Sandflugten i Nørre-Jylland S. 9—10 (S. 8 siges Brevet at være af 7. Sept.).

8. Septbr. *6243. PEDER HUITFELDT t. Engestofte bevidner, at kristoffer Gøje t. Gunderslev er gaaet i Borgen for ham til Fru Margrethe Rosenkrantz, Didrich Quitzovs Efterlev., t. Kleyschis, for 1200 Joachims Dalere. — *Kjobenhavn,* 8. September. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 576.

10. Septbr. *6244. K. FR. II. befuldmægtiger Daniell Rantzow til at hverve 1200 tydske Hageskytter. — *Friedrichsburg,* 10. Septbr. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 678—79.

14. Septbr. *6245. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for en Gave af Peltsværk; tillige lover hun, at hun vil sørge for, at hendes Livgedings-Bønders resterende Skatter blive betalte. — *Coldingen,* d. 14. Septembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 73.

20. Septbr. 2584. Ny kirkehist. Saml. IV. 234—36.

20. Septbr. 2585. Den danske Text i Ny kirkehist. Saml. IV. 236—41.

24. Septbr. *6246. K. FR. II. anbefaler Hr. Hanns Jennsenn, der en Tid har ladet sig bruge som Guds Ords Tjener paa Kongens Orlogsskibe, til (Fyns Biskop) til at bekomme et ledigt Sognekald. — *Helsingborg slott,* thennd XXIIII. dag Septembris. Samlinger t. Fyens Hist. og Topogr. I. 61.

26. Septbr. *6247. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe, at Jacop Wintz ikke kan undværes fra Hæren, beder om, at Proviant maa blive tilsendt til en Havn nær ved Varberg, og udtaler Haabet om en hurtig Erobring af Slottet. — *Helsingborig,* 26. Septemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 679—80.

1569.

*6248. Kjendelse af K. Fr. II. samt Hert. Hans d. ældre og Adolf i en Sag mellem Jürgen v. Anefeldt som Formynder for sin Hustru Fru Abele Ratlou og Wulff Ratlous Arvinger Siwert og Fru Emerenzie Ratlou ang. Godset Fodercamp. — *Rendesburgk,* 3. October. (Tydsk.) Brudst. og Udt i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek III. 506. 3. Octobr.

*6249. K. Fr. II. beder Bgm. og Raad i Odense til Krigsfolkets Lønning at forstrække ham med 1000 Daler og sende dem inden 28. Octob. til Renteskriveren Peder Hanssøn. — *Halmsted,* thenn 8. dag Octobris. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 81—82. 8. Octobr.

*6250. Daniel Rantzow tilskriver Augustin Zwickdorns Arvinger om den Afdødes resterende Sold og omtaler, at han i længere Tid har været syg. — *Helmstett,* d. 9. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R I. 680—83. 9. Octobr.

*6251. Det svenske Rigsraad foreslaar, at Pontus de la Gardie med 1700 Mand skal gjøre et Indfald i Skaane, i Fald de Danske angribe Varberg. — *Wadztena,* thenn 9. Octobris. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch V. 91. 9. Octobr.

*6252. Hert. Julius af Braunschweig og Lüneburgs Anbefalingsskrivelse til Hert. Hans (d. ældre) for Jacob Andreæ, Provst og Kansler ved Universitetet i Tübingen, som skal arbejde paa Tilvejebringelsen af Enighed mellem de protestantiske Kirker. — 12. Oktober. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 100. 12. Octobr.

*6253. K. Johan III. af Sverigs Brev til Hert. Karl af Sødermanland, hvori han fraraader ham at gaa ind paa det af K. Frederik foreslaaede Møde og lover uopholdelig at forene sin Krigsmagt med hans, for at de da forenede kunne gjøre de Danske kraftig Modstand. — 12. Octobris. (Svensk.) Udt. i Werwing, K. Sigismunds och Carl IX.'s hist. I. 27. 12. Octobr.

*6254. Enkedr. Dorothea indbyder K. Fr. II. til hans Broder Hert. Hans's nyfødte Barns Daab i Kolding næstk. 26. November, til hvilken flere tydske Fyrster have lovet at komme; hun beder ham om at tillade Statholderen Heinrich Rantzau at gaa hende til Haande, samt om at erholde Vildt fra Jylland. — *Coldingen,* d. 14. Octob. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 74—75. 14. Octobr.

*6255. Peter Oxse anbefaler til Abbeden i Reinfeld, Eberhard, to Skibe, som ere afsendte til Klostrets Besiddelser i Pommern for at afhente Tømmer til Kongens Skibe. — *Coppenhagen,* d. 15. Octobr. (Tydsk.) Hanssen, Nachr. v. d Holst.-Ploenschen Landen S. 170. 15. Octobr.

*6256. Hanns Michelssenn tilstaar at have modtaget 140 Sider Flæsk, hidsendte fra Bgm. og Raad i Odense. — *Achilles wdj Warbierigs haffn,* then 26. Octobris. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 82. 26. Octobr.

*6257. Laue Beck, Proviantmester i Halmstad, tilstaar at have modtaget til Krigsfolkets Underhold 7 Læster 8 Tønder Øl og 6 Læster Brød, hidsendt af Bgm. og Raad i Odense. — *Halmstedt,* d. 28. dag Octobris. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. 82—83. 28. Octobr.

*6258. Paulus Matthiae, superattendens Sialandiæ, Johanni Schelderup, episcopo Bergensi, refert, d. Lucam Lossium omnia epitaphia in academiis, ecclesiis aut monasteriis erecta colligere instituisse; ideoque orat episcopum, ut monumenta in diocesi sua describenda curet. — *Hafniæ,* die martis a. Martini. Norske Mag. I 368—69. 8. Novbr.

*6259. Enkedr. Dorothea tilskriver K. Fr. II., at hun med Bekymring har erfaret, at han er rejst til Varberg og derfor ikke kan komme til Daabsfesten; hun omtaler de Svenskes Indfald i Skaane og raader ham til at kalde Dr. Martin til sig fra Kbhvn. — *Coldingen,* d. 9. Nouembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 76—77. 9. Novbr.

*6260. Prinsen af Oranien skriver til sin Hustru om sin Landflygtighed og udtaler, at ikke alene mange Byer og Republiker men ogsaa Dr. af England, K. af Danmark 11. Novbr.

1569.

og mange tydske Fyrster ville betænke sig paa at modtage ham af Hensyn til den Unaade, hvori han staar hos Kejseren. — *Dillenb.*, le 11. de novembre. (Fransk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau III. 326—31, jvfr. IV. S.* CI—CII.

14. Novbr. *6261. K. FR. II. meddeler Kurf. August af Sachsen, at Varberg har overgivet sig, men beklager Daniell Rantzows Død. — *Vor Wardberg*, d. 14. Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I 684—85.

14. Novbr. *6262. Enkedr. DOROTHEA tilkjendegiver K. Fr. II. sin Længsel efter at erfare, hvorledes det gaar ham for Varberg i det kolde, vaade Vejrlig; hun melder ham Fødselen af en Søn i Meissen. — *Coldingen*, d. 14. Nouembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 77.

15. Novbr. *6263. K. FR. II. anbefaler Claues Schroder, der har tjent Daniel Rantzow, til Kurf. af Sachsen, Hert. af Braunschweig og Grev Gunther af Schwarzburg. — *Vor Warberg*, d. 15. Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I 685—86.

15. Novbr. *6264. K. FR. II. tilskriver sin Moder samt Hert. af Braunschweig og Mecklenburg om Belejringen og Erobringen af Varberg samt beklager Daniel Rantzows og Frantz Brockenhauses Død. — *Im veldtlager vor Warberg*, d. 15. Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 686—88.

19. Novbr. *6265. Epistola DAVIDIS CHYTRÆI ad Lazarum Svendium, exercituum Maximiliani II. imperatoris capitaneum, in qua scribit, postridie diem Martini Warberg arcem Scaniæ a Danis receptam esse ac in oppugnatione Danielem Ranzouium tormenti ictu periisse. — *Rostochii*, die 19. Nouembris. Chytræi Epistolæ S. 480—82.

20. Novbr. *6266. K. FR. II. lover at betale Christoffer Krabbe sin Gjæld til ham paa 3000 Dlr. til Omslaget i Aaret 1571. — *In vnserm kgl. feldtlager vor Wardtbergk*, d. 20. monatstag Nouembris. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 534.

21. Novbr. *6267. DAVID CHYTRÆUS Johanni Marbachio, superintendenti ecclesiæ Argentinensis, scribit, Warburgum die 12. Novbr. a Danis receptum esse, sed ducem eorum Danielem Rantzouium in oppugnatione periisse. — Die 21. Nouembris, qua Institutiones iuris a Justiniano Imperatore ante annos 1035 primum editæ et confirmatæ sunt. Chytræi Epistolæ S. 482—85.

23. Novbr. *6268. JOHANNES, dux Slesvicensis, Henrico Ranzouio de obsidione et deditione Varburgi atque de morte Danielis Ranzovii et Francisci Brockenhusii scribit. — *Hansburgi*, 23. Nouemb. Epistolæ consolatoriæ ad Henr. Ranzovium S. 39—40.

25. Novbr. *6269. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for Meddelelsen om Varbergs Erobring; og tilraader ham for paakommende Fares Skyld at beholde Dr. Martin hos sig. — *Coldingen*, d. 25. Nouemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 77—78.

26. Novbr. *6270. PAVLUS RANZOVIUS Henrico Ranzovio scribit, Danielem Rantzovium et Franciscum Brockenhusium in obsidione Varburgii occisos esse atque Christophorum, baronem de Dunau, ducem exercitus electum esse; item de statu militari narrat. — *Chilonii*, 26. Nouembris. Epistolæ consolatoriæ ad Henr. Ranzovium S 40—43.

27. Novbr. *6271. HENRICUS RANZOVIUS ad D. Joachimum Hinckium, decanum Bremensem, de morte Danielis Ranzovii scribit. — *Ex castro Segebergæ*, 27. Nouemb. Epistolæ consolatoriæ ad Henr. Ranzovium S 44—46

30. Novbr. *6272. K. Fr. II. befaler Peder Oxe at udbetale 1000 Dlr. til Hanns Guldsmed, hvilke skulle gives den Mester i Nederlandene, som skal forfærdige en »Begrebnis« til K. Chr. III.'s Ihukommelse. — *Frederichsborg*, thennd 30. Novembris. Histor. Tidsskr. IV 669.

1569.

*6273. K. FR. II. befaler Peder Oxe og Johan Friis bl. a. at lade Daniel Rantzous Lig føre til Rødby. — *(Frederiksborg)*, 1. December. Brudst i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 688. 1. Decbr.

*6274. PETER OCHSE tilskriver Tonnies og Peter Ranzau, at Kongen har befalet ham at lade deres Broders Lig i Henhold til deres Ønske føre til Rødby, hvorfra det skal overføres til Holsten, skjøndt Kongen gjerne vilde have ladet ham begrave i Danmark. — *Kopenhagen*, 3. Decbr. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 688—90. 3. Decbr.

*6275. K. FR. II.'s Brev til Peder Oxe, hvori han omtaler, at han under Belejringen af Varberg maatte lade sin Saarlæge Alexander Lass behandle de saarede Bøsseskytter, da de manglede Feltskjærere. — 5. December. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 231. 5. Decbr.

*6276. Enkedr. DOROTHEA tilkjendegiver K. Fr. II. sin Glæde over, at han befinder sig vel og agter sig tilbage til Sjælland, hvorhos hun ytrer Ønsket om snart at maatte modtage et Besøg af ham. — *Coldingen*, d. VI. Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 78—79. 6. Decbr.

2596. Brudst. i Hist. Calender, udg. af Engelstoft og Møller II. 342 og i Rørdam, Kbhvns. Univers. Hist. 1537—1621 II. 109. 19. Decbr.

*6277. Professor NIELS HEMMINGEZENS Trosbekjendelse med Hensyn til Nadverlæren. — 20. Decembris. Resen, Frederich II.'s Krønike S. 295. Hist. Calender, udg. af Engelstoft og Møller II. 356. (Begge Steder uden Dagsangivelse med Aarstallet 1576.) Ny kirkehist. Saml. IV. 743—41. (Er en Oversættelse af den latinske Bekjendelse fra den foregaaende Dag (Nr. 2596).) Rørdam. Kbhvns. Universitets Hist. 1537—1621 II. 109. 20. Decbr.

*6278. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet at antage Superintendenten M. Povel Matzen til Professor i Theologien og ved første Lejlighed promovere ham til Dr. theologiæ; desuden skulle de sørge for, at hans Lectio theologica ikke forsømmes, naar han er fraværende paa Visitatsrejser eller i anden Embedsforretning. — *Frederichsborg*, thend XXIIII. dag Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Historie, Aktst. og Breve S. 220—21. 24. Decbr.

*6279. K. FR. II. forlener Peder Stub med det ved M. Hennrich Gierckens Død ledige Provsti i Vendsyssel. — *Frederichsborg*, 24. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 788—89. 24. Decbr.

*6280. POUEL MATSEN, Superint. over Sjællands Stift, tilkjendegiver Peder Bilde t. Suanholm, Befalingsmd. p. Kallundborg Slot, at han samtykker i, at Anders Persen maa beholde Flynge Sogn mod at holde en Kapellan der. — *Købnehaffn*, Jule affthen. Ny kirkehist. Saml. IV. 384—85. 24. Decbr.

*6281. K. FR. II.'s Befaling til Superintendenterne i Danmark og Norge, at de skulle lade Kongens Mandat om, hvorledes der skal forholdes med udlændiske Folk, opslaa paa Kirkedøre og Raadhuse og sørge for, at Kongens Vilje fuldgjøres. — *Frederichsborg*, thend 26. Decembris Aar 70. Ny kirkehist. Saml. IV. 242. 26. Decbr.

*6282. K. FR. II.'s Benaadning, at Kolding By indtil videre ikke skal skatte højere end Veile, »for Kongens Moders Forbøns Skyld«. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 193—94.

*6283. Fru SIDSEL ULFSTANDS Regnskab over, hvad hun har udlagt for sin Søn Axill Gyllenstiærne siden Aar 1562. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 478—87.

*6284. Bødker HANS HUMBORG sælger til Michel Müller i Kolding et Stykke Jord, beliggende ved Provstegaarden. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 178.

*6285. M. JOHANNES HAMER, (Diakon i Husum,) tilskriver Johannes Pistorius, (Præst i det Eiderstedtske), angaaende sine forgjæves Bestræbelser for at bilægge en Uenighed med dennes Svoger. (Latin.) Tydsk Overs. i Krafft, Zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 138—39.

1569.

*6286. VINDING HERREDSTHINGS Vidne ang. et mellem Hr. Lauritz Hanssen, Sognepræst i Nyborg og Provst i Vinding Herred, og Jørgen Degen i Skalckendrup aftalt Mageskifte. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX. 186—87.

*6287. THYRSTRUP HERREDSTHINGS Vidne ang. et Markeskjel paa Stendrup Mark. — Tirsd. n. e. vor Frue Dag. Jahrb. f. d Landesk. d. Herzogth. VI. 97.

1570.

1570.

5. Januar *6288. Beretning om Udsagn af Lejetropper fra Danmark, i Følge hvilke K. af Danmark antages at have et Angreb i Sinde paa Hamburg. — *Hamburg*, 5. Jan. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 167.

5. Januar. *6289. K. JOHAN III. af Sverig befaler Åke Bengtsson Färla at have god Opsigt med Kalmar Fæstning, da de Danske synes at have nogle Fænniker Folk samlede ved Mörlunda Bro for at rykke imod Kalmar. — *Jönköping*, d. 5. Januari. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts och stads hist. VII. 179.

10. Januar. *6290. Diploma FR. II. regis, quo Johannem Georgium Sadolinum Vibergium, pastorem ecclesiæ Torovillæ in insula Lolandia, poetam laureatum creat, ei posterisque ejus insigne nobile concedens. — *Haffniæ*, die decima Januarii. Danske Samlinger I. 177—79.

10. Januar. *6291. Statholderen HENRIK RANTZOW tilskriver K. Fr. II. bl. a., at han d. 8. Januar har overværet Daniell Rantzouws Begravelse. — *(Kiel)*, 10. Januar. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I 690.

10. Januar. *6292. Ansøgning fra SOGNEMÆNDENE i Heils og Weistrop til Hert. Hans om Ansættelse af en Sædedegn i Stedet for den Løbedegn fra Haderslev Skole, som de have faaet efter deres sidste Sædedegns Død. — D. 10. Januarii. (Plattydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 106—107.

14. Januar. *6293. K. FR. II. befaler Superintendenten Mag. Niels Jespersen at tilsige Præsten i Stubbekjøbing at holde en Kapellan til Lillebrænde Kirke. — 14. Jan. Udt. i Barfod, Den falst. Geistl. Personalhist. II. 172.

14. Januar. *6294. JORGENN TIDEMAND, Landsdommer i Skaane, indstævner Peer Pomme(?), Thingfoged i Villands Herred, til at møde i Lund Sognething efter Paaske, som er den 8. April, da Olluff Mauritzen t. Bollerup har klaget over to af ham afsagte Domme i hans Sager med Fru Annes Foged paa Karsholm og med Tordszøe Mænd. — *Lund*, then 14. dag Januarii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 204—205.

22. Januar *6295. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for de bevilligede 500 Træer samt tilkjendegiver sin Glæde over hans Fremgang i Krigen, som hun haaber snart vil føre til Fred. — *Coldingen*, d. 22. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 79.

22. Januar. *6296. Enkedr. DOROTHEA tilskriver Peder Oxe ang. Saltværket ved Kolding. — 22. Januarii. Anf. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 247.

22 Januar. *6297. ANNE, Hr. Hans Strømesen i Øsbys Hustru, beder Hert. Hans om fremdeles at maatte holde Kapellan paa Grund af hendes Mands vedvarende Sygdom. — 22. Januar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 107.

30. Januar. *6298. ANDERS GRØNNING i Torup, Sognepræst i Farsøe og Odinsild, tilbagekalder en Klage over Hr. Jørgen Lykke t. Overgaard ang. Nedbrydelsen af Svingelbierg Kirke m. m. og forpligter sig til at overdrage Tjenesten ved sine Sognekirker til sin Kapellan

1570.

Niels Jensen efter en med denne oprettet Kontrakt. — *Bunderupgaard*, mand. n. f. purificationis Mariæ. Farstrups og Axelsons Dagbog, udg. af I. Becher S. 319—20.

*6299. K. Karl IX. af Frankrig skriver til sin Ambassadør i England, La Mothe Fénélon, at han har faaet sikker Underretning om, at Dr. af England lader hværve 8000 Ryttere i Tydskland under Anførsel af Hert. af Holsten og Greven af Hemdem. — *Angers*, le VI. jour de febvrier. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon VII. 82—86. 6. Febr.

*6300. K. Fr. II. opfordrer Wilhelm v. Unna, Apotheker i Kbhvn., til, at han, eftersom han er pligtig at besolde en Apotheker, som altid skal følge Kongen, giver denne Besolding til Antonius Preus, som Kongen har antaget til sin Apotheker. — *Frederiksborg*, 9. Februar. Archiv f. Pharmaci og Chemi XIX. 50. 9. Febr.

*6301. K. Johan III. af Sverigs Brev til Hert. Karl, hvori han beklager, at de Tropper, han har sendt ind i Viken, ikke have indtaget og befæstet Karsborgh. — *Stocholm*, then 9. Februarii. (Svensk.) Brudst. i Silfverstolpe, Hist. Bibliothek II. 166—67. S. 167—71 findes flere Skrivelser ang. samme Sag. 9. Febr.

*6302. Henry Norris tilskriver Dr. Elisabeth, at Enkedr. af Frankrig har udtalt for ham, at Dronningen har ladet Hert. (Adolf) af Holsten udruste 8000 Ryttere og 2 Regimenter Fodfolk imod Frankrig. — *Angers*, 9. Feb. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 183—84. 9. Febr

*6303. K. Fr. II. tilskriver Thonnies og Peter Ranzow, at han vil opgjøre sit Mellemværende med dem paa deres afdøde Broder Daniel Ranzows Vegne d. 3. April i Kbhvn. — *Fridrichsburg*, 13. Febr. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 690. 13. Febr.

*6304. Enkedr. Dorothea beder Hert. Hans d. ældre om at tilstaa Hans Leue paa Nordstrand, der uforvarende har begaaet et Drab, sikkert Lejde, saaledes som dette allerede er ham tilstaaet af Kongen. — *Coldingen*, 13. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 79—80. 13. Febr.

*6305. Enkedr. Dorothea beder K. Fr. II. om at besøge hende snart efter Rigsdagen; hun er bekymret for de slette Fredsudsigter og for Vejrligets Forhindring af Foretagenderne i Sverig, takker for den tilstaaede Frihed for Oxentold, samt sender nogle Fasaner. — *Coldingen*, d. 16. Februarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 80—82. 16. Febr.

*6306. Instrux fra La Mothe Fénélon, fransk Ambassadør i England, for de Jos om, hvad denne skal forebringe den franske Konge og Dronning, blandt andet om forskjellige Rygter om Hert. af Holstens Forhold til Dr. af England, Hert. Alba og Prinsen af Oranien. — Uden Datum. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon III. 54—57. c. 17. Febr.

*6307. Depesche fra La Mothe Fénélon, fransk Ambassadør i England, til hans Konge, at den engelske Dronning har fralagt sig al Andel i den Hvervning af 8000 Ryttere, som Hert. af Holsten og Greven af »Endein« efter Sigende foranstalte i Tydskland for hende til Gunst for de franske Protestanter. — Ce XXII. jour de febvrier. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon III. 58—61. 22. Febr.

*6308. K. Fr. II. stadfæster, efter Begjæring af M. Tyge Asmundsson, Superint. i Lunds Stift, et ved Forsømmelse beskadiget Domsbrev, udgivet 29. September 1550 af K. Chr. III., ang. noget til Hørups Kirke liggende Gods. — *Køpenhamn*, d. 2. Mars. Svensk Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 36—39. 2. Martii.

*6309. K. Fr. II.'s Befaling, at Hurup Sogn, som nu er ledigt, for Fremtiden skal være Annex til Boddum og Ydby Kirker. — 3. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml 3. R. III. 422. 3. Martii.

1570.

4. Martii. *6310. K. FR. II. tillader M. Kield Juel, Superint. i Viborg Stift, at mageskifte Louel Præbende til M. Nils Jull, Kannik i Viborg, mod Liime Præbende. — *Hafniæ*, 4. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 528.

ante 5. Martii. *6311. D. JACOB ANDREÆ takker Hert. Hans d. ældre for udvist Opmærksomhed og for hans Iver for Kalvinismens Gjendrivelse, lover nærmere at udtale sig om en ham tilsendt Skrivelse fra M. Caspar Cruciger og sender en Optegnelse om sit Colloquium med Bgm. i Bremen, Daniel v. Büren, hvoraf han tilraader at sende Exemplarer til Enkedronningen i Kolding, D. Paul v. Eitzen og D. Niels Hemmingsen, da Kalvinismen synes at ville indsnige sig i Danmark. — Uden Datum. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 100—101.

9. Martii. *6312. Litteræ M. JOHANNIS HAMERI, (diaconi Husensis), ad Johannem Pistorium, (pastorem Eiderstadensem), datæ, in quibus de vocatione Petri Aurifabri, de Flacianis, de editione actorum colloquii Altenburgensis, aliisque ejusmodi scribit. — *Husiæ*, 9. Martii. Krafft, Zveyf. Jubel-Gedächtnis S. 457.

10. Martii. *6313. K. FR. II. tilskriver Statholderen Heinrich Ranzau, at han i sine Lovtaler over Daniel Rantzow ikke maa glemme, at Kongen selv har været til Stede under Belejringen af Varberg Slot og erobret det efter Rantzovs Død. — *Koppenhagen*, d. 10. Martii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 691.

12. Martii. 2633. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. I. 111.

12. Martii *6314. ENGELBRIT FRODDESØN, Lagrettemand paa Næsset i Hedemarken, giver den kgl. Lensmand Tollef Pedersøn Vidnesbyrd om Gaarden Ille ode; han selv har i Krigens Tid mistet sit Indsegl med mere Gods. — *Aske*, d. tolffte dag Martii. Norske Mag. I. 179—80. Dipl. Norveg. IV. 844.

16. Martii. *6315. K. FR. II.'s Befaling til Aksel Viffert, Lensmd. p. Riberhus, i Anledning af at mange drive Øxne ud af Landet over Foldingbro, Gredstedbro og andetsteds til Skade for Kronens Told, at han skal flytte en af Kronens Gaarde i Gredsted ned til Gredstedbro, for at Bonden kan tage vare paa, at intet udføres ufortoldet, og at noget lignende skal foretages ved Foldingbro. — 16. Marts. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 32.

17. Martii. *6316. Enkedr. DOROTHEAS Skrivelse til K. Fr. II., hvori hun beklager, at han ikke har kunnet tilstaa de Bønder, som arbejde paa Saltværket, Frihed for Skat; tillige takker hun ham for den Lettelse, han har tilstaaet hendes Livgedings Godser. — *Coldingen*, d. 17. Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 82—83.

18. Martii. *6317. K. FR. II. tilskriver Erik Rosenkrands og Erik Rud, at han har tilladt Fru Edel Hardenberg, Frands Bildes Efterlev., at indløse Lister Len. — *Frederiksborg*, d. 18. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 78.

22. Martii. *6318. K. FR. II. stadfæster, paa Begjæring af Lambert Severinsen, Sognepræst til Øese og Neesbierig Kirker, et Thingsvidne, hvorefter Henrich Stampe paa Warde-Sysselthing Onsd. n. f. vor Frue dag assumpt. (11. August) 1529 indvarede med sin Lovhævd nogle Kirkegaarde og Gods til Bispen og dem, som Kirken og Præstegaarden havde af ham. — *Frederichsborg*, 22. Marti. Nielsen, Om Sysselinddelingen i Danm. S. 89.

22. Martii. *6319. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth tillade Simon Surbeg at udføre 300 Stkr. Klæde fra England. — *Copenhagen*, 22. March. (Latin.) Udt. p Eng. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 207.

23. Martii. 2635. Et noget forskjelligt Udkast i Matzen, Den danske Panterets Hist. S 83—84.

c. 27. Martii. *6320. Instrux fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassador i England, for de Vassal om, hvad han skal forebringe den franske Konge og Dronning, deriblandt et Rygte om,

1570.

at Greven af Bodouel er kommen fra Danmark med nogle Folk til Skotland. — Uden Datum. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon III. 95—98.

*6321. K. Fr. II. udnævner Sylwester Franck til Admiral over 14 Skibe, som opregnes. — (D. 30. Marts.) Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 62. 30. Martii.

*6322. Hert. Julius af Braunschweig og Landgr. Vilhelm af Hessen indbyde Hert. Hans d. ældre og Adolf til at sende en eller flere lærde og fredelskende Theologer til et Møde d. 7. Maj i Zerbst for at handle om Enighed i Kirken; Jacob Andreæ har udpeget D. Paul v. Eitzen som særlig skikket hertil. — 1. April. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 101. 1. Aprilis.

*6323. K. Fr. II.'s aabne Brev, hvorved han stadfæster Seuerin Skøttes Kaldelse til Sognepræst i Grindw og tillader ham i 2—3 Aar at rejse uden Lands for at studere mod at holde Kapellan. — *Koldinghus,* 5. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 246. 5. Aprilis.

*6324. K. Fr. II. byder Hans Rantzau, Lensmd. p. Skodborg Slot, at undersøge, hvilke Bønder i Lenet der have Breve paa at være frie for Ægt og Arbejder, og lade dem, som have overholdt Brevene i alle deres Artikler, nyde deres Frihed, men indstævne de andre og faa Dom paa, om de ikke have forbrudt de dem tilstaaede Friheder. — 6. April. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S 58—59. 6. Aprilis.

*6325. D. Jacob Andreæ skriver til Hert. Hans d. ældre, at M. Caspar Cruciger ikke har villet vedkjende sig et Konfessionsskrift de coena Domini, og underretter ham om Enighedsværkets Fremgang, som ogsaa har vundet Kejserens Tilfredshed, og om Dr. Hesshusii Optræden derimod. — *Wolfenbüttel,* 8. April. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 101—102. 8. Aprilis.

*6326. Thingsvidne udstædt af Mogens Jorgensen, Herredsfgd. i Stubbum, og 8 Dannemænd, at Sognepræsten i Bierthe, Hr. Tyge Hugger, ingen Ret har til den Jord, hvorpaa hans Landbolmand Per Bertelsen har sin Gaard. — Tirsd. e. dom. Misericordia. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskr. S. 364—65. 9. Aprilis.

*6327. K. Fr. II.'s Skrivelse til Hert. Adolf af Slesvig og Holsten i Hans og Wolff Pogwischs og Conrad Wolffs Sager. — *Lunden,* d. 10. April. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verzeichn. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek I. 30. 10. Aprilis.

*6328. Enkedr. Dorothea spørger K. Fr. II., om han ønsker, at nogle fra Hert. Magnus ankomne Sendebud skulle begive sig til ham eller oppebie hans Ankomst til Kolding. — *Coldingen,* 16. Aprilis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 83. 16. Aprilis

*6329. K. Fr. II.'s Følgebrev for Peter Rantzov til Bønderne under Trøjborg Slot. — *(Skanderborg Slot,)* 19. April. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 692. 19. Aprilis.

*6330. Enkedr. Dorothea beder Hert. Hans d. ældre om at komme næste Fredag (28. April) til Kolding, hvor han vil træffe Kongen. — *Coldingen,* d. 26. Aprilis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 83—84. 26. Aprilis.

*6331. K. Fr. II. giver M. Hans Michelsøn, Skolemester i Herloffshollms Skole, Brev paa det Kannikedømme i Roskilde, som er ledigt efter Claus Rosengaardt, med Forpligtelse til at residere der, naar han ikke længer er Skolemester i Herloffsholm eller Læsemester i Kbhvn. — *Kolldinghusz,* 27. Aprilis. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 173. 27. Aprilis.

*6332. K. Fr. II.'s Brev til Kolding By, »at alle udenbys Boende skulle have Byskat og Tyngde med Borgerne, saa vidt de af Byens Ejendomme eller i Byens Frihed have arvet, kjøbt eller pantet, ellers samme Ejendomme af Bgm. og Raad at arresteres«. — *Kolding,* d. 29. April. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 190. 29. Aprilis.

1570.

30. Aprilis. *6333. K. FR. II.'s Benaadning paa Bropenge af Kolding Skibsbro til dens Vedligeholdelse, med Læmpelse for Ribe, men Frihed for Adelens egne Vogne og Gods. — *Kolding,* d. 30. April. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 190.

Aprili. *6334. Hert. KARL af Södermanland og det SVENSKE RIGSRAAD tilraade at angribe Danmark, men fraraade at gjøre det fra den tydske Side. Almuen bør man søge at berolige paa Grund af den ved Krigen ophidsede Stemning. — Aprili. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. V. 91—92.

1. Maji. *6335. M. ANDREAS PETREIUS, collegii Hafniensis professor, testatur, Albertum Martini Chøbingensis nationis circiter triennium litteris humanioribus apud universitatem Hafniensem diligenter operam dedisse. — *Hafniæ,* die 1. Maji. Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. V. 179.

1. Maji. *6336. Regnskab over Pengeindtægten af Told og Sise, oppebaaret i Ribe fra S. Wolburg Dag 1569 og til samme Aarsdag igjen 1570. Danske Samlinger II. 90—91.

4. Maji. *6337. K. FR. II. anbefaler den unge Adelsmand Glob Krabbe, der agter at studere i Tübingen, til Kantsleren for dette Universitet D. Jacob Andreæ. — *Coldingen,* 4. May. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 222.

5. Maji. *6338. K. FR. II. forpligter sig til at holde Eskild Giøe, Erik Rud, Jochim Beck og Henrik Gyldenstjerne skadesløse for det Løfte, de have givet for Kongen til Hennicke v. Hagen for 11,000 Daler. — *Kjøb.,* d. 5. Mai. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 78—79.

6. Maji. *6339. K. FR. II. tillader Ernst v. Rekenberg at beholde Lønborggaard uafløst i 8 Aar, hvis han gifter sig med Fru Elne Bang, Jørgen Rantzaus Enke, som nu har det i Værge. — 6. Maj. Brudst. i Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 28.

6. Maji. *6340. LANDSTHINGS Dom, hvorved den af Galten Herredsthing d. 19. v. 26. Juli 1569 (Nr. *6223) paadømte Sag ang. Retten til Pløjning og Gravning paa Fiskgaardz Mosebakke og Prestbiere Skov henskydes til nærmere Undersøgelse. — *Wiborig landsting,* leffuerd. p. asscens. domini. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 319—22.

7. Maji. *6341. K. FR. II. giver Jørgen Rud Brev paa Herligheden af nogle Bønder i Kongested, som høre ind under Sorø Kloster. — 7. Mai. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 55.

8. Maji. *6342. Enkedr. DOROTHEA tilskriver K. Fr. II. om den mellem K. af Sverig og hans Broder Hert. Karl opstaaede Uenighed, som hun haaber vil lede til Fred og maaske til K. Eriks Befrielse, den ulovlige Konges Fald og et fremtidigt Venskab mellem Nabokongerne. — *Coldingen,* 8. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 84.

12. Maji. *6343. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om Underretning om Udfaldet af Striden mellem Hert. Johan og Karl i Sverig, samt om den ankomne kejserlige Gesandts Ærinde. — *Coldingen,* d. 12. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 85.

15. Maji. *6344. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth om at undskylde, at han ikke kan gaa ind paa hendes Forlangende om Erstatning for et Skib fra Danzig, som var blevet optaget i hans Flaade. — *Fredericsburg,* 15. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 249.

18. Maji. *6345. K. JOHAN III. af Sverig befaler Hr. Erich Göstaffzon at straffe dem, som ere Aarsag i, at man ikke i denne Vinter har indtaget enten Karsborgh eller Olffzborg i Viken i Norge, saa at man kunde have noget i Underpant for Elffsborg, forinden Fredsunderhandlingerne begynde. — *Stocholm,* 18. Maji. (Svensk.) Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 143—44, smlgn. S. 145—46.

1570.

*6346. Enkedr. Dorothea takker K. Fr. II. for Meddelelsen om, at Krigen med Sverig nærmer sig en fredelig Afgjørelse og at han har sendt den kejserlige Gesandt med nødvendig Instrux til Sverig. — *Coldingen,* 23. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 85. 23. Maji.

*6347. K. Fr. II.'s Befaling til Biskoppen i Sjælland om strax at lade Præsten i Karlebo, som skal føre et ukristeligt Levned, forvise fra Sognet og tilskikke en anden i hans Sted; den afsatte Præst skal tiltales og straffes. — *Frederiksborg Slot,* 25. Maj. Ny kirkehist. Saml. IV. 385—86. 25. Maji.

*6348. K. Fr. II. befaler Mats Skeel, Fgd. p. Bergenhus, at paase, at Borgerne i Bergen ikke lide Skade paa deres Privilegier ved Forprang af Provster, Præster og andre. — *Fredriksborg Slot,* d. 26. Maj. Norske Mag. I 499—500. 26. Maji.

*6349. Johan Venstermand bebrejder Christoffer Gøye, at denne har brudt sit Løfte til ham om at faa hans Søsterdatter Margrethe Høg til Hustru. — *Skodden,* d. 26. Dag Maj. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 126—30. 26. Maji.

*6350. Enkedr. Dorothea takker sin Søn K. Fr. II., fordi han har tilladt Dr. Martin en kort Tid at opholde sig hos hende; tillige skriver hun om sine Betænkeligheder i Anledning af det til Stetin den sidste Juli ansatte Fredsmøde med de Svenske. — *Coldingen*, 27. Maji. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 86. Jvfr. Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 65. 27. Maji.

*6351. Georgius Erichius canonicis capituli Bergensis orationem quandam, quam ante abitum Viteberga in lucem edidit, mittit et ab iis petit, ut de parte sua in bonis communibus se certiorem faciant. — *Hafniæ,* 29. mensis Maji. Norske Mag. I. 375—77. 29. Maji.

*6352. John Foxall underretter en Korrespondent i Danmark om Afsendelsen af Kanoner og Klæde til K. Fr. II. — *Lond.,* May. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report Nr. 1 S. 48. Majo.

*6353. Brev fra D. Paul v. Eitzen til Hert. Hans d. ældre om Mødet af protestantiske Theologer i Zerbst og om den dér affattede Reces. — 2. Juni. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 102. 2. Junii.

*6354. K. Fr. II. befaler Lensmanden Bjørn Andersen og Biskoppen M. Povl Madsen at beskikke en duelig Mand til Præst i Tostrup Sogn, da Sognemændene i dette Sogn og Annexet ikke kunne blive enige om Valget. — *Hørsholm,* d. 6. Junii. Ny kirkehist. Saml. V. 445—46. 6. Junii.

*6355. Oluff Morriszens Kvittering til Erick Podbusk for modtagne Rentepenge af dennes Gjæld til ham. — *Rannders,* thennd 6. dag Junii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 205—206. 6. Junii.

*6356. Matz Perssen, Sognepræst til Liøngelse og Fogelsbølli Sogne, forpligter sig under sit Præsteembedes endelige Fortabelse til ikke at bruge Bøsse og Jagthunde og ikke at være sin Øvrighed ulydig. — *Othense,* then 6. Junii. Samlinger t. Fyens Hist. og Topogr. I. 119—20. 6. Junii.

*6357. Enkedr. Dorothea takker K. Fr. II. for hans Meddelelser om det forestaaende Møde i Stettin, samt om hans Planer til bedste for Hert. Magnus; hun underretter ham om, at hun næste Mandag agter at begive sig til Sønderborg og forblive dér i nogen Tid. — *Coldingen,* d. 8. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 86—87. 8. Junii.

*6358. K. Fr. II. forbyder Bønder og menige Almue i Maybølle i Laaland at befatte sig med Berrits og Rørbek Fang. — *Frederiksborg,* 10. Juni. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 133. 10. Junii.

1570.

10. Junii. *6359. CHRISTINA VAN HALLE, Hinrich Rantzous Hustru, opfordrer Mag. Nicolaus Caspari, Superint. i Fyns Stift, til at imødekomme hendes Mands tidligere udtalte Ønske om Foreningen af Holm Kl. og Krarup Kirke til ét Pastorat. — *Ransholm*, d. 10. Junii. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 557—58.

17. Junii. 2654. Brudst. i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 III. 267—68.

19. Junii. *6360. K. FR. II. bekræfter det Privilegium, som K. Hans havde givet Staden Wilster 28. Juli 1502 og som K. Chr. III. havde stadfæstet 14. April 1550, hvorved det tillades den at lade udskjænke Øl i »Hamburger Krug«. — *Kopenhagen*, 19. Juni. (Tydsk.) Udt. i Zeitsch. f. Schl.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 77.

22. Junii. 2658. Hist. Tidsskr. 3. R. II. 675, hvor Datum fejlagtigt er anført som 28. Juni. Jvfr. Macray, Third Report S. 19.

23. Junii. *6361. K. FR. II. tilskriver Herredsfogden i Venneberg Herred om at tilstæde Oluff Mouritzen t. Bollerup at faa Syn udtaget paa en Ejendom, som han formener at være sin, men som Biørn Kaas lader forfølge til Laas, og det skjøndt den sidstnævnte har Brev paa, at ingen skal dele paa hans Gods, medens han maa være i Skaane i Kongens og Rigets Bestilling. — *Frederichsborg*, 23. Junii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 206—207.

24. Junii. *6362. K. FR. II.'s Svar til Peder Oxe og Johan Friis, at de skulle skikke nogle skotske og tydske Kaptajner over til Malmø til den fangne Greve for at høre hans Beskyldninger mod Kaptajn Clark. — *Frederiksborg*, d. 24. Junii. Brudst. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 675.

28. Junii. 2659. Jvfr. Macray, Third Report S. 19.

29. Junii. *6363. Actus promotionis M. PAULI MATTHIÆ, superintendentis, creati in doctorem theologiæ per D. Nicolaum Hemmingium die 29. Junii 1570. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 222—27.

4 Julii. *6364. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth om at foranstalte, at nogle Kjøbmænd i Bergen, hvis Skib var taget af et fransk Skib og ført ind i hendes Rige, faa Erstatning. — *Copenhagen*, 4. July. (Latin.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 285.

5. Julii. *6365. HUGH CLOUGH meddeler Thomas Gresham, at Raadet i Hamburg havde opstillet 1000 Mand i Gaderne, da Pfalzgrev Ludvig og Landgr. af Hessen besøgte Byen, for derved at tilkjendegive, at Byen ikke stod under Holsten og Danmark. — *Hamburg*, 5. July. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 285—86.

7. Julii. *6366. K. FR. II. forlener Christoffer v. Festenberg, kaldet Pax, med Holbæk Len, frit for hans Livstid og for hans tilkommende Hustru, saa længe hun er Enke. — (D. 7. Juli.) Udt. i Friis. Bidr. t. Holbæks Hist. S. 67.

8. Julii. *6367. K. FR. II. skjænker Strandlenet til den kgl. Staldmester Christoffer v. Festenberg, som kaldes Pax, da denne nu agter at bosætte sig i Danmark og tage en dansk Adelsjomfru til Ægte. — (D. 8. Juli.) Udt. og Brudst. i Friis, Bidr. t. Holbæks Hist. S. 67—68.

10. Julii. *6368. BORGEMESTRE og RAAD samt MENIGE BORGERE i HELSINGØR give Hennrick Moennszen, Bgm. smstds., Fuldmagt til at forhandle med Kongen om Vands Indledning i Helsingør fra Kilden udenfor Byen. — Thennd X. dag Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 21—22.

12. Julii. *6369. K. FR. II. tilskriver Bjørn Andersen (Lensmd. p. Roskildegaard), at han har tilladt, at den øde Kirke i Roskilde, S. Olufs Kirke, nedrives, og at dens Tømmer og Sten anvendes til bedste for Duebrødre Hosp. smstds. — *Vordingborg*, d. 12. Juli. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 50—51.

1570.

*6370. Rinds Herredsthings Dom, æsket af Coruitz Wiffertt t. Neess, at den Eng paa Kastrup Mark, som ligger til Semested Kirke, bør følge Kirken og ikke Præsten i Effueldrup, og at det tilkommer Lensmanden paa Hald at fæste den bort. — Mand. n. e. s. Ketilz dag. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 30—33. 17. Julii.

*6371. »Mathw Regens« (Jarlen af Lennox) beder K. Fr. II. om at tillade John Clerk at vende tilbage til Skotland og opfordrer ham til ikke at fæste Lid til dem, der søge at bevise Bothwells Uskyldighed. — *Edinb.*, 17. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 19. 17. Julii.

*6372. Øvrigheden i Zwolle anbefaler Staden Kampen en Søn af Mathijs Tijaerssen, som for Tiden opholder sig i K. af Danmarks Lande, til Læge. — (17. Julii.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Bescheiden in h. oude Archief v. Kampen III. 166. 17. Julii.

*6373. (Jarlen af Lennox) tilskriver K. Fr. II., at Gawin Elphinstoun, Richard Skowgall og Walter Aikman, som have ført falske Anklager imod Alexander Campbell og Archibald Steuart, alle ere berygtede Forbrydere. — *Edinb.*, 18. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 19. 18. Julii.

*6374. K. Fr. II. tilskriver M. Morthen Pederssen, Abbed i Soer Kl., at han har bevilget Kjøge By den Jord, hvorpaa Raadhuset er bygget, hvilken tilhørte Soer Kl. — *Nykiøping slot,* XIX. dag Julii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 9. 19. Julii.

*6375. K. Fr. II. tilskriver Abbedissen, Priorissen og menige Konvent i Maribo, at han afførdiget nogle Rigsraader med det Hverv at undersøge Klostrets Tilstand. — *Nykjøbing,* d. 20. Juli. Brudst. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 174. 20. Julii.

*6376. K. Fr. II.'s aabne Brev, at de, som sidde for Gaard paa Fuhr, herefter, naar Skat skal udgives, skulle lægges og skrives for $2^1/_2$ Lægd og ikke længer, som tilforn, for 3. — *Nykiøping,* 20. Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 379—80. 20. Julii.

*6377. Helsingør Bythings Vidne, at Oluf Helliesen, Bg. smstds., tilskjødede Oluf Ibsen Skræder en Bygning paa Hospitalets Grund i Helsingør. — Mand., som s. Jacobi Aften paafaldt. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 16. 24. Julii.

*6378. Helsingør Bythings Vidne, at Andres Olsen Hattemager og hans Søn Hr. Lavrids, Sognepræst i Glumsø »mod Soer Kloster«, tilskjødede S. Olai Kirke i Helsingør en Gaard smstds. — 26. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 25. 26. Julii.

*6379. Peder Oxe t. Gislefeld og Johan Frijs t. Heslager sende de danske Sendebud ved Fredsforhandlingerne i Stettin 3000 Daler med Axell Gyllenstiern til Bestridelse af Udgifterne ved Ambassaden. — *Kiøbnehaffns slott,* thend I. dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 779—80. 1. Augusti.

*6380. Dr. Elisabeths Brev til K. Fr. II., hvori hun bevidner, at John Clerk har et godt Navn i England, og beskylder Bothwell for at have opdigtet Beskyldningerne imod ham; tillige opfordrer hun Kongen til at udlevere eller i alt Fald fastholde Bothwell. — *Ex ædibus Cheynensibus,* 3. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 20. 3. Augusti.

*6381. Enkedr. Dorotheas Forskrift til K. Fr. II. for Hans Daa, der beder om, at Kongen vil hindre, at Fru Sofie Daa t. Hønnerupgaard, hans Faders Søster, der er saa gammel, at hun gaar i Barndom, afhænder sit Gods til Skade for sine rette Arvinger. — *Sonderburg,* d. 4. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 87—88 (med Hans Daas Bønskrift til Enkedronningen paa Dansk). 4. Augusti.

1570.

15. Augusti. *6382. K. FR. II. giver Claus Unger Ventebrev paa Dalby Kl., hvis han overlever sin Hustru, Fru Lene Wiffert. — *Frederichzborg*, XV. Augusti. Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 426—27.

17. Augusti. *6383. OTTE BROCKENHUS, Rentemester, og PEDER HANSEN, Renteskriver, gjøre vitterligt, at Elias Eisenberg, kgl. Sekretær, har gjort Rede og Regnskab for de Penge, han paa Kongens Vegne har oppebaaret paa adskillige Rejser i Aarene 1566—68. — *Kjøbenhavn Slot*, 17. Augusti. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 276—78.

20. Augusti. *6384. K. FR. II. befaler Albret Oxe, Embedsmd. p. Aalholm, at lade tilkaste den hellige Trefoldigheds Kilde i Vesternæs S. i Laaland og nedbryde det dér værende Kapel. — *Frederiksborg Slot*, d. 20. Dag Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 467.

23. Augusti. *6385. DOMKAPITLET i SLESVIG meddeler Kirkeværgerne og de Tolv i Trelstorp Sogn, at det har kaldet Petrus Flor fra Bredested til Præst i Sognet. — *Schleswick*, d. 23. Augusti. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 259.

23. Augusti. *6386. K. SIGISMUND AUGUST af Polen tilskriver sine Gesandter ved det kejserlige Hof, Adam Konarski og Lukas Podoski, om hemmelige Forhandlinger mellem Storfyrsten af Moskau paa den ene Side og K. af Danmark og Hert. Magnus paa den anden Side, i Følge hvilke Hertugen skal blive russisk Lensfyrste over hele Lifland, og naar hans mandlige Arvinger uddø, skal Arveretten gaa over til den danske Kongefamilie. — (23. Augusti.) (Latin.) Udt. p. Svensk i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 387—88.

24. Augusti. *6387. GABRIELL CHRISTERSSONN, CLAUS AKESON og HANNS BIORNSON, Statholder og Befalingsmænd i Reval, underrette K. Johan III. af Sverig om Fæstningens Belejring af K. af Danmarks Broder Hert. Magnus. — *Reuell*, d. 24. Augusti. (Tydsk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXVI. S. 88—91.

24. Augusti. *6388. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II. for hans udførlige Meddelelser ang. Hert. Magnus; det trøster hende, at Kongen nærer Tillid til et godt Udfald af Hertugens Foretagende. — *Sonderburg*, 24. Augusti. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 88—89.

26. Augusti. *6389. JACOB ANDREÆ, Provst i Tübingen, skriver til Hert. Hans d. ældre om sin Virksomhed for det kristelige Enighedsværk, hvilket han vil forsvare ved et trykt Skrift, som han lover at sende Hertugen; han opfordrer denne til fremdeles at fremme Enighedsværket. — *Wolfenbüttel*, 26. August. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 102.

26. Augusti. *6390. »MATHW REGENS« (Jarlen af Lennox) tilskriver K. Fr. II., at han i Anledning af, at Kongen har løsladt Bothwell, sender Thomas Buchanan til Danmark med det Hverv at fjærne enhver Tvivl om Bothwells Skyld. — *Striveling*, 26. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 20.

29. Augusti. *6391. K. FR. II.'s Kvittering til den kgl. Sekretær Elias Eisenberg for aflagt Regnskab for de af ham i Aarene 1564—1570 paa forskjellige Sendelser til Holsten, Danzig, Preussen, Polen, Pommern og Mecklenburg oppebaarne Rejsepenge. — *Frederiksborg*, 29. Augusti. Saml. til Fyens Hist. og Topogr. III. 274—78.

5. Septbr. *6392. K. FR. II. forbyder Udlændinge at bruge Fiskeri og Sildesalteri ved Nibe, hvor Aalborg Borgere af Arilds Tid have haft deres Brug og Fiskeri. — D. 5. September. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 291.

6. Septbr. *6393. K. FR. II.'s aabne Brev til Indbyggerne i Fyn, at de ikke maa huse eller underholde Taterne, der skulle være aldeles fredløse. — *Frederichsborg slott*, 6. September. Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 368—69.

1570.

*6394. Gabriel Christersson, Clawes Akeson og Hanns Biornson tilskrive K. Johan III. af Sverig om Belejringen af Reval ved Hert. Magnus og bede om Undsætning. — *Reuall,* d. 14. Septembris. (Tydsk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXVI. 91—95. 14. Septbr.

*6395. K. Sigismund af Polen skriver til sin Gesandt ved Kejserhoffet, Lukas Podoski, om den Skade, som K. af Danmark og Hert. Magnus have tilføjet ham, og befaler ham at opfordre Kejseren til at henskyde Bilæggelsen af disse Kontroverser til hans Kommissærer ved Fredskongressen i Stettin, hvorhen ogsaa Kongen har sendt sine Gesandter. — (*Warschau,* 20. Sept.) (Latin.) Svensk Overs. i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 388—89. 20. Septbr.

*6396. Enkedr. Dorotheas Anbefalingsskrivelse til K. Fr. II. for Marin, Frants Holstes Enke (af Flensborg), i Anledning af hendes Stævning til Kbhvn. i en Sag med Borgemesteren Peter Pommerening. — *Sonderburg,* d. 21. September. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 89—90. 21. Septbr.

*6397. K. Fr. II.'s Skrivelse til Hans Rantzau, som uagtet Kongens udtrykkelige Befaling om at møde til Mønstringen i Kbhvn. er bleven hjemme og kun har sendt 2 Heste, hvorved han har bevist sig som en uhørsom Undersaat, at han strax skal afstaa Skodborg Slot og Len. — *Nykiøbing i Falster,* d. 22. Septembris. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. V. 437—38. 22. Septbr.

*6398. Enkedr. Dorothea beder K. Fr. II. om at hjælpe Overbringeren, en Hollænder, der er stævnet til at møde i Kbhvn., til Ret mod Borgemester Peter Pommerering i Flensborg. — *Sonderburg,* d. 23. Septemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 90—91. 23. Septbr.

*6399. K. Fr. II. erkjender at være Brødrene Tonnies og Peter Rantzow 9004½ Dl. 4 Sk. skyldig paa deres afdøde Broders Vegne. — 27. Septbr. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 692. 27. Septbr.

*6400. Beretning fra Martinus Lange fra Stettin ang. Fredsunderhandlingerne smstds., i hvilken det hedder, at Freden ikke vil komme i Stand, fordi K. af Danmark ikke vil forlade sin Broder, Hert. Magnus, og fordi man ikke kan blive enig om Sejladsen paa Narva. — *Stettin,* 5. October. (Tydsk.) Brudst. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. d. 16. Jahrh. S. 99. 5. Octobr.

*6401. K. Fr. II. skjænker Sognepræsten i Stubbekjøbing 2 Td. Korn aarlig af Kronens Tiende af Maglebrænde Sogn. — 6. Okt. Udt. i Barfod, Den falst. Geistl. Personalhist. II. 3. 6. Octobr.

*6402. K. Fr. II. giver Sognepræsten i Stubbekjøbing i Forening med Kapellanen og Skolemesteren Brev paa et Vikarie, som laa til S. Annes Alter smstds. — 9. Okt. Udt. i Barfod, Den falst. Geistl. Personalhist. II. 3. 9. Octobr.

*6403. K. Sigismund af Polen underretter Lukas Podoski om, at det danske Artilleri har beskudt fire Skibe fra Danzig, som skulde operere imod den moskovitiske Fribytter. — (11. Okt.) (Latin.) Udt. p. Svensk i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 389—90. 11. Octobr.

*6404. Skrivelse fra de kejserlige Kommissærer i Stettin, hvori omtales, at Lübeck og Danmark fordre ubetinget fri Handel og Skibsfart paa Rusland, men at Sverig vil indskrænke den til Reval. — 13. Oct. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VI. 429. 13. Octobr.

*6405. K. Johan III. af Sverig befaler Statholderne paa Kalmar at bemægtige sig Peder Gadd levende eller død, fordi han er traadt i Forbindelse med K. Fr. II. og har lovet at bringe Kalmar og Smaaland i de Danskes Hænder. — *Stockholm,* d. 17. Oktober. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts och stads hist. VII. 159. 17. Octobr.

1570.

18. Octobr. *6406. Uddrag af Mester LAURENS MADSEN BOSSESTØBERS Regnskab over Vor Frue Kirkes Indtægt og Udgift fra Paaske 1559 til 10. Juli 1570, da han døde, revideret og kvitteret af Superintendenten, Universitetets Rektor, nogle Professorer o. a., d. 18. October 1570. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 146–56.

19. Octobr. *6407. K. FR. II. tilsender Frands Banner og Eiler Bryske sit aabne Brev til Hack Ulfstand, hvorved det befales denne at overantvorde dem Jørgen Bryske, som dennes Søster har holdt fængslet paa Hikkeberg, for at Kongen kan komme til at dømme i Sagen. — *Nykjøbing*, d. 19. Oct. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 138—39.

19. Octobr. *6408. K. FR. II. tilskriver Klosterjomfruerne i Maribo, at han har befalet Abbedissen, Jfr. Margrete Vrnne, at sørge for, at hver to Jomfruer faa en Stue med Kjøkken og Kjælder. — *Nykjøbing*, d. 19. October. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 174—75.

20. Octobr. *6409. K. FR. II.'s Brev til Abbedissen i Maribo Kl. om Indretning af Beboelser til Jomfruerne, om Ordningen af deres Underhold og om Gudstjenesten. — 20. October. Brudstykk. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 175.

21. Octobr. *6410. K. FR. II. irettesætter Lensmanden Albrett Oxe, fordi der endnu ikke er ganget Dom i Sagen om Vin- og Kalentegodset i Laaland, som er kommet fra nogle Præster, og som han skulde inddele, og befaler ham uopholdelig at forfølge Sagen til Ende. — *Nykiøping i Falster*, 21. Octobris. Ny kirkehist. Saml. V. 429.

21. Octobr. *6011. K. FR. II. befaler Mats Skel, Høvedsmd. p. Bergenhus, at lade Borgerne i Bergen til Borgemester vælge en Dansk eller Norsk i Stedet for den valgte Udlænding m. m. — *Nykjøbing Slot*, 21. Oktbr. Norske Mag. I. 145—46.

22. Octobr. *6412. Enkedr. DOROTHEA undskylder for Hert. Hans d. ældre, at hun temmelig længe har beholdt hans Møller fra Haderslev hos sig. — *Sonderburg*, d. 22. Octob. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 91.

27. Octobr. *6413. PAULUS MATTHIAE, superintendens (Siallandiæ), ad Johannem Schelderup, episcopum Bergensem, de causa quadam matrimoniali scribit. — *Hafniæ*, 27. Octobris. Norske Mag. I. 389—90.

29. Octobr. 2685. Tidsskr. f. Fiskeri II. 215—16.

2. Novbr. *6414. Enkedr. DOROTHEA beder paa ny K. Fr. II. om at fritage hendes Ugedagsmænd til Aakjer og Randers for den paalagte Skat. — *Sonderburg*, d. 2. Nouembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 91—92.

3. Novbr. *6415. Enkedr. DOROTHEA beder Hert. Hans d. ældre om, at en vis Hagenow, der har dræbt Moritz Organist, maa blive tilbørlig straffet, og at den Dræbtes Enke og Børn maa erholde tilstrækkelig Erstatning. — *Sonderburg*, d. 3. Nouemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 92—93.

4. Novbr. 2686. Warnstedt, Die Oldenburg. u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 22—26. Brudst. i Michelsen, Zweite polem. Erörterung S. 42—43 og i Hanssen, Nachr. v. d. Holst.-Ploenschen Landen S. 203.

6. Novbr. *6416. Enkedr. DOROTHEA takker K. Fr. II., fordi han har tilladt Dr. Martinus Æditnus, som hun nu sender tilbage, nogen Tid at opholde sig hos hende; hun beklager, at han ikke befinder sig ganske vel; hun tilføjer, at Grunden, hvorfor hun har forlangt Frihed for Skat for sine Ugedagsmænd til Randers, er deres store Arbejde ved den nye Laxegaard. — *Sonderburg*, d. 6. Nouembr. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 93—94.

1570.

*6417. K. FR. II.'s aabne Brev i Anledning af en Klage fra Fru Birette, Niels Erichsenns Efterlev., hvorved det bestemmes at Medejere i en Bondegaard, naar de ikke bebo »samme, ej bør hugge noget i Skoven«. — *Aarhuus,* mand. e. alle Helgen dage. Evensen, Saml. af jurid. og hist. Materier I, 2. 94—95. 6. Novbr.

*6418. En BORGER i Odense klager til Bgm. og Raad smstds. over den Vold og Overlast, som nogle skotske Knægte have øvet mod ham i Anledning af hans Datters Bryllup med en i Odense bosat forhenværende skotsk Knægt. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. VI. 322—24. ante 7. Novbr.

*6419. BGM. og RAAD i ODENSE bede Peder Oxe om at hjælpe en Borger smstds. til Rette, som har klaget over den Vold, nogle skotske Knægte have øvet imod ham (jvfr. *6418). — *Otthense,* mand. then 27. Nouembris. Danske Mag. 4. R. VI. 321—22. 27. Novbr.

*6420. K. FR. II. byder Bgm. og Raad i Nyborg at optage Pælene og Stagerne til et Bundgarn, som er sat udfor Knudshoved og hindrer Sejladsen. — (29. Novbr.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 194. 29. Novbr.

*6421. HENRY NORRIES meddeler Cecil, at den pavelige Bandlysning over Bothwell er sendt fra Frankrig til Danmark. — (29. Nov.) (Engelsk.) Udt i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 372. 29. Novbr.

*6422. T. BUCHANAN tilskriver K. Fr. II., at han vil vente, indtil Kongens Helbred og Forretninger tillade, at han personlig kan overbringe ham de Breve og Instruxer, han medfører fra Dr. af England og Regenten i Skotland. — *Copenh.,* 30. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 20. 30. Novbr.

*6423. OLUFF MORIISZENS Skrivelse til Fru Birritte (Bølle), Christoffer Gøyes, hvori han udtaler Haabet om, at Fredsunderhandlingerne snart maa faa et godt Resultat, saa at han kan være hjemme til Juletid. — *Stetinn,* d. 30. Nouember. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 207—209. 30. Novbr.

*6424. K. FR. II. befaler Peder Oxe og 9 andre Adelsmænd i Kongens Fraværelse at dømme i en Sag mellem Jørgen Bryske og dennes Søster, Fru Grethe Bryske, hvilken sidste uden Lov og Dom har ladet Broderen gribe og holdt ham fængslet paa Hikkeberg. — *Frederiksborg,* d. 4. Dec. Vedel Simonsen, Ruderne II. 139. 4. Decbr.

2694. Brudst. i Friis, Bidr. t. Slagelse Bys Hist. S. 30—31. 9. Decbr.

*6425. Enkedr. DOROTHEA indbyder K. Fr. II. til hans Broder Hert. Hans's nyfødte Søns Daabsfest d. 16. Januar næstk.; hun meddeler ham, at Kurf. af Sachsen, Fyrst Joachim Ernst af Anhalt, Hert. Wilhelm af Lüneburg og Hert. Adolf ere budne til Faddere. — *Sonderburg,* d. 9. Decembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 94—95. 9. Decbr.

2695. Larsen, Samlede Skrifter, I. 2, S. 298—99. 10. Decbr.

*6426. Beretning til Kejseren af ADAM TRATZIGER, Kansler hos Hert. Adolf af Slesvig og Holsten, om Hert. Slesvig og Holstens Forhold, hvori Slesvigs Stilling som frit Fyrstendømme uafhængigt af det tydske Rige hævdes. — 10. Dec. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 5. 10. Decbr.

*6427. Tydsk Rigsdagsafsked i Speier. Imellem Underskriverne findes Hert. Adolf af Slesvig og Holsten. — *Speyer,* mont. d. 11. tag des monats Dec. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars gener. III. Erste Fortsetz. S. 191—220. 11 Decbr.

2696. Rydberg, Sverges Traktater IV. 380—408. 13. Decbr.

*6428. Fredsslutning mellem K. JOHAN III. af Sverig og LÜBECK, hvori Freden med Danmark omtales. — *Stettin,* am tage Luciæ. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 13. Pars spec. 9. 4. Cont. S. 1360—66. Rydberg, Sverges Traktater IV. 411—24. 13. Decbr.

1570.

13. Decbr. *6429. De DANSKE FULDMÆGTIGE i Stettin forpligte sig til at udbetale K. af Sverig 200,000 Daler, hvis Bestemmelsen i Fredstraktaten i Stettin ang. Elfsborgs Udlevering d. 7. Juni 1571 ikke opfyldes. — *Alten-Stettin*, am 13. tag des monats Decembris. (Tydsk.) Rydberg, Sverges Traktater IV. 408—409. De svenske Fuldmægtiges Forpligtelse af s. D. til at tilbagelevere denne Obligation, naar Fredsbetingelserne ere opfyldte, smstds. S. 409—10.

13. Decbr. *6430. Erklæring fra de kejserlige Kommissærer, Hert. JOHAN FREDERIK af Pommern, JOACHIM SCHLICK, CHRISTOPH V. CARLOWITZ og CASPAR V. MIINCKWITZ, om den imellem Danmark og Sverig trufne Aftale, at K. af Sverig paa et Møde i Rostock d. 24. Maj 1571 skal aftræde sine Besiddelser i Lifland til Kejseren, der atter skal aftræde Stifterne Øsel og Reval, Huset Sonnenburg samt Klostrene Padis og Leal til K. af Danmark. — *Alten Stettin*, d. 13. dag December. (Tydsk.) Bunge, Archiv f. Gesch. Liv.-, Esth.- u. Curlands VII. 276—87. Rydberg, Sverges Traktater IV. 432—41.

14. Decbr. *6431 (= 2718). Datum er: 14. Decbr. Jvfr. Macray, Third Report S. 20.

14. Decbr. *6432. BARTRAM V. ALEUELDT tilskriver K. Fr. II., at Hr. Gerhard Sleffwart, Præst ved S. Nikolai Kirke i Flensborg, er død, og foreslaar M. Joannes Meier, Præst ved Vor Frue Kirke smstds., til hans Efterfølger som Provst. — *Flensburgk*, d. 14. Decemb. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 663—64.

23 Decbr. *6433. K. FR. II. befaler Superint. Jens Schielderup og Kapitlet i Bergen at paadømme en Arvestrid mellem Pouel Pedersen og en Kvinde, der paastaar at have været hins afdøde Fætters Hustru. — *Fredrichsborg slot*, then XXIII. Decembris. Norske Mag. I. 434—35.

25. Decbr. *6434. Enkedr. DOROTHEA tilkjendegiver K. Fr. II. sin Glæde over den i Stettin afsluttede Fred, i hvilken hun haaber, at Hert. Magnus er bleven indesluttet; hun gjentager sit Ønske om, at han vil komme til Daabsfesten næstk. 16. Januar. — *Sonderburg*, d. heyligen Christtag. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 95—96.

25. Decbr. *6435. Enkedr. DOROTHEA indbyder Hert. Hans d. ældre til Hert. Hans d. yngres nyfødte Søns Daabsfest d. 16. Januar næstk. — *Sonderburg*, 26. Decemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 96.

27. Decbr. *6436. Biskop JOHANNES LAGONIUS i Ribe tilkjendegiver Hr. Johannes Bredall, Sognepræst i Piedsted og Provst i Holminds Herred, at han med en af Herredets Præster skal indfinde sig i Kolding d. 4. Januar for dér at erfare Kongens Vilje med Hensyn til Tilvejebringelsen af Pengemidler til de fremmede Krigsfolks Aftakning. — *Ripis*, 3. die nativitat. Christi. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 659.

31. Decbr. *6437. K. FR. II. giver Niels Ulfstand fri for den Tiltale, han har haft til Fru Grethe Bryskes Tjener Laurids Skriver. — *Frederiksborg*, d. 31. Decbr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 139—40.

31. Decbr. *6438. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved han lader falde den Tiltale, han har haft mod Fru Grethe Bryske i Anledning af hendes Broders Fængsling. — *Frederiksborg*, d. 31. Decbr. Vedel Simonsen, Ruderne II. 140.

31. Decbr. *6439. T. BUCHANAN beder K. Fr. II. om Svar paa de af ham d. 14. Decbr. forebragte Hverv og anmoder om, at Kaptain Clerk foreløbig maa blive sat i Frihed. — *Copenh.*, 31. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 20.

*6440. K. FR. II. tilskriver sin Lensmand, at Esbern Nielsen i Stor Worde, som var bleven forlenet med sin Gaard for Livstid uden al Afgift for den Tjeneste, han havde vist ved at gribe Skipper Clement, havde klaget over, at der i denne Fejdetid var paalagt

1570.

ham Skat og noget Kvæg var frapantet ham; han befaler ham derfor at paasee, at han faar Erstatning og ikke siden beskattes. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 83—84.

*6441. K. Fr. II. sammenlægger Duebrødres, Hellig Gjesthuses og Spidalbjerges Gods i Roskilde og bestemmer, at Renten deraf skal benyttes til Underhold for fattige Folk og en Hører, 19 Degne og 4 »primsinker«. Udt. og Brudstykk. i Behrmann, Hist. topogr. Beskriv. af Roskilde S. 230—55.

*6442. Bgm. og Raad og 24 menige Borgere i Ribe samtykke, at den Mark sønden for Ribe, som kaldes Synder Koubrog Eng, indhegnes og indtages. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 707—708.

*6443. Statuta collatoria pastorum provinciæ Arsensis. Ny kirkehist. Saml. I. 143—48.

*6444. Ratio exercitionum in usum juventutis scholæ Otthonianæ instituta a Nicolao Caspari Vibergio, diocesis Fionensis episcopo. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 48—58. Henføres til A. 1570 af Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 270 (Rettelse til S. 23).

*6445. Instrux for engelske Gesandter i Rusland. De skulle forlange af K. af Danmark, at 14 engelske Skibe uden andet Ophold end det sædvanlige i Sundet maa gaa gjennem de danske Farvande til Narva, og tillige at Kongen ikke paalægger anden Told og Afgift, end han har krævet i de sidste Aar. (Engelsk.) Turgeniev, Hist. Russiæ Monumenta II. 369.

*6446. Secunda confessio Friderici Grossi, secretarii Magni ducis captivi Varsaviæ, ex quo apparet, ut litteras Sebastiano Svendeno Secretario Danico scripsisset. Turgeniev, Hist. Russiæ Monumenta I. 217.

1570—71.

1570—71.

*6447. Bgm. og Raad i Kjøge pantsætte til Peder Persen, Bgm. i Kjøge, for 150 Joachimsdaler en Krambod ved Raadhuset. — Uden Datum. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 13.

1571.

1571.

*6448. K. Fr. II. tilskriver M. Frands Andersen, Abbed i Ringsted Kl., at han skal antvorde Bestyrelsen af Klostret til M. Iver Bertelsen. — 2. Jan. Ny kirkehist Saml. III. 548. 2. Januar.

*6449. Enkedr. Dorothea beder Hert. Hans d. ældre om at underrette hende om, hvor mange Junkere, Tjenere og Heste han vil føre med sig til Daabsfesten, og anmoder ham om at komme tidlig d. 15. Januar, for at Hestene kunne blive færgede over, før Hert. Adolfs Ankomst. — *Sonderburg*, d. 2. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 97. 2. Januar.

*6450. Enkedr. Dorothea beder K. Fr. II. om at tilstaa Borgerne i Kolding nogen Eftergivelse i de hos dem udskrevne 1500 Daler. — *Sonderburg*, d. 4. Januarii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 97—98. 4. Januar.

*6451. Otto Brade, Bjørn Kaas og Jørgen Marsvin, Høvedsmænd paa Helsingborg, Malmø og Landskrone, samt Superintendenten i Lund dømme i en Strid mellem Jørgen Madsen, Præst i Hotrup (Hofterup) og Barsebæk, og hans Sognefolk. — (7. Januar.) Brudstykk. i Cawallin, Lunds Stifts Herdaminne III. 230—31. 7. Januar.

*6452. Martin Kromers, Koadjutor over Stiftet Ermland, og Hr. Demetrius Solikowskis Beretning til K. af Polen om Fredsunderhandlingerne i Stettin 1570. — (12. Januari.) (Latin.) Svensk Overs. i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 372—86. 12. Januar.

1571.

13. Januar. *6453. Epistola DAVIDIS CHYTRÆI ad Casparum Eberhardum, quacum ei conditiones pacis inter reges Daniæ et Sveciæ et Lubecenses recens initæ mittit. — *Rostochii,* idibus Januarii. D. Chytræi Epistolæ S. 506—507.

17. Januar. *6454. K. FR. II. befaler Holger Rosenkrands, Hr. Jørgen Lykke, Erik Rosenkrands og Erik Rud at begive sig til Nyborg for at underskrive Fredstraktaten med Sverig. — *Antvorskov Kloster,* d. 17. Januar. Udt. og Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 79.

19. Januar. *6455. THOMAS BUCHANAN meddeler Cecil, at det tillades Bothwell at føre en daglig Korrespondance med Dr. Maria af Skotland, og tilføjer andre Oplysninger om Grunden til hans Fængsling i Danmark. — *At Copinahauen,* the 19. of Januar. (Engelsk.) Archaeologia XXXVIII. 320—21. Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 392—93.

31. Januar. *6456. K. FR. II. befaler Professorerne at give ham en klar Fortegnelse paa alt, hvad der af det Universitetet tillagte Gods af enhver Art hidtil er solgt og afhændet. — *Anduordskoff,* thend 31. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 227—28.

31. Januar. *6457. Depesche fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, til hans Konge, hvori berøres et Rygte om, at Hert. af Sualsambourg med 10,000 Mand rykker mod Hamburg til Gunst for den danske Konge, der er forbitret over Byens Opførsel mod ham under Krigen med Sverig. — Ce XXXI. jour de janvier. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon III. 450—54.

Januario. *6458. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Jacobum Palæologum Pragæ, in qua scribit, se conditiones pacis inter reges Daniæ et Sveciæ recens initæ ad D. D. Simonem proxime misisse. — Sine loco et die. D. Chytræi Epistolæ S. 507—509.

c. 6. Febr. *6459. Instrux fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, for de Vassal om, hvad han skal forebringe den franske Konge og Dronning, deriblandt Rygterne om, at Hert. af Sualsambourg under Skin af at belejre Hamburg for K. af Danmark bereder sig til i Forening med denne at hjælpe Prinsen af Oranien, og at den danske Konge tænker paa at afbryde Flamlændernes Handel paa Østersøen. — Uden Datum. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon III. 462—66.

11. Febr. *6460. OLUFF MORIITSZENS Skrivelse til Fru Berith Gøie, hvori han beklager sig stærkt over, at han har faaet Brev om at følge Kongen ud af Landet; til hende kan han ikke komme før Fredag før Fastelavns Søndag (23. Febr.) — *Klaxholm,* d. 11. dagh Februari. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 209—12.

13. Febr. *6461. K. FR. II. overlader Livlægen M. Morthen Æditius Indtægten af nogle Gaarde, saa længe han er i hans Tjeneste. — 13. Febr. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel. 1. Udg. S. 68; 2. Udg. S. 65.

22. Febr. *6462. K. FR. II. skjænker Byen Kjøge en lille Lund samt en »Snauffe«, kaldet Præste Snauffuen, paa Gammelkjøge Mark. — *Kopennchaffnn slott,* thend XXII. dag Februarii. Fr. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 256—57.

23. Febr. *6463. K. FR. II.'s aabne Brev til Bønderne i Aggershus Len og andre Len søndenfjælds, hvori han beder dem om i 6 Aar at komme ham til Hjælp til Knægtenes Underhold og Besoldning paa Aggershus Slot; hvad de give, vil han anerkjende som en godvillig Hjælp og ej for Pligt eller Sædvane. — 23. Februarii. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. 452.

24. Febr. 2714. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 13. Pars spec. 9. 4. Cont. S. 1360—66.

1571.

*6464. Paulus Matthiæ, (superintendens Siallandiæ), Johanni Schelderop, episcopo Bergensi, mandatum regis significat, ut in singulis ecclesiis Norvegiæ in tribus diebus continuis gratiarum actio pro honesta pace instituatur. — *Hafniæ,* vltimo Februarii. Norske Mag. I. 419—21. 28. Febr.

*6465. K. Fr. II.'s Erklæring til Andreas Lamperti, Afsending fra den forhenværende Statholder paa Sonnenburg, Heinrich Ludinghausen Wolff, hvorefter han paa Grund af Freden i Stettin foreløbigt ikke kan tilfredsstille dennes Fordringer. — *Friedrichsburg*, d. letzten monatstag February. (Tydsk.) Bunge, Arch. f. Gesch. Liv.-, Esth.- u. Curlands VII. 297—301. 28. Febr.

*6466. K. Fr. II. forlanger en Kjendelse af Rektor og Professorer, om det kan tillades Anne Jørgensdatter, Borgerske i Kbhvn., der for 6 Aar siden kort efter Brylluppet blev forladt af sin Ægtefælle Jørgen Brøgk, uden at hun siden har hørt noget til ham, at indlade sig i nyt Ægteskab (jvfr. Nr. *5211). — *Frederichsborg,* thennd første dag Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 228—29. 1. Martii.

*6467. Skrivelse fra Enkedr. Kathrine af Frankrig til La Mothe Fénélon, fransk Ambassadør i England, hvori den danske Konges Broders mislykkede Frieri til Dr. Elisabeth af England berøres. — *Paris,* ce II. jour de mars. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon VII. 189—93. 2. Martii.

2716 (= 2783). Aarstallet skal rettes til 1572, og Dok. er det samme som det i Reg. Nr. 2783 (5. Marts 1572) anførte. Se Mumme, Bidr. t. Odense Cathedralskoles Hist. III. 24 og Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. V. 34—35. 5. Martii.

*6468. Indbyggerne i Øsby Sogn ansøge Hert. Hans om at maatte bruge og beholde den nuværende Kapellan, indtil deres Sognepræst, Hr. Johannes Strømesen, helbredes af sin Sygdom. — 5. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 107. 5. Martii.

*6469. Domkapitlet i Viborg melder Kongen, at Superintendenten i Viborg Stift M. Kieldt Jull er død, og spørger, om der efter Kirkeordinansen skal ske Valg, eller om Kongen er anderledes til Sinds. — *Wiborigh,* then 6. dagh Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 102—103. 6. Martii.

*6470. Depesche fra La Mothe Fénélon, fransk Ambassadør i England, til hans Konge, hvori han omtaler det Rygte, at K. af Danmark skal være tilbøjelig til at overlade Grev Boudouel Skibe og Tropper til et Angreb paa Skotland mod at faa Orknøerne. — Ce VI. jour de mars. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon IV. 5—8. 6. Martii.

2718 se *6431. ante 9. Martii.

2719. Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 415—16 og i Macray, Third Report S. 20. 9. Martii.

*6471. Brev fra Kurfyrstinde Anna af Sachsen til Anna Lykke, Otto Kranzens (sic) Enke, hvis Hilsen til Kurfyrsten hun har forebragt, og hvem hun nu sender hans i Steden. — 13. März. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 200—201. 13. Martii.

*6472. K. Fr. II. frigiver Charles de Mornay af hans Fangenskab. — *Fredriksburgis,* 16. Martii. Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 239—40. 16. Martii.

*6473. K. Fr. II.'s aabne Brev, ved hvilket Pontus de la Gardie, Ridder, løslades af dansk Fangenskab. — *Frederichsborg slott,* thend XVI. dag Marty. Lossius, Die Urk. der Grafen de la Gardie in der Universitätsbibliothek zu Dorpat S. 3. 16. Martii.

*6474. Fru Mette Rosenkrands lover Fru Birgitte, Christoffer Goyes, at sende hende den Kvinde, som forfærdiger Valke, saa snart hun er færdig hos hende. — *Eskildstrup,* d. 28. Maj. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 4. S. 191. 17. Martii.

1571.

19. Martii. 2721. Udt. og Brudstykk. i Macray, Third Report S. 20.

19. Martii. *6475. ALBRET OXE befaler en Del Bønder i Lollands Nørre- og Sønder-Herred at yde Provster og Præster i Herrederne Landgilden af deres Gaarde, som høre ind under Kalentegodset og Vin og Messebrød. — *Aalholm*, d. 19. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 434.

21. Martii. *6476. K. SIGISMUND AUGUST af Polen klager til sine Sendebud ved Kejserhoffet, Adam Konarski og Lukas Podoski, over, at K. af Danmark ved Freden i Stettin har faaet fri Skibsfart paa Narva; de skulle bevæge Kejseren til at udstæde et almindeligt Forbud mod Sejladsen paa Narva og tillige klage over de Bestemmelser, som ved Freden i Stettin ere tagne ang. Reval og Øsel, hvoraf der let kan opstaa Stridigheder mellem ham og Kongerne af Danmark og Sverig. — (21. Mars.) (Latin.) Udt. p. Svensk og Brudstykk. i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 390—92.

27. Martii. *6477. Enkedr. DOROTHEA sender Hert. Hans d. ældre med hans Kammerjunker Ewald Woyen 7000 Daler, som hun havde laant af ham; tillige skriver hun om en Kornhandel. — *Sonderburg*, 27. Marci. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 98—99.

30. Martii. *6478. K. FR. II. tillader Bgm. og Raad i Kjøge til deres Havns Istandsættelse at paalægge en Skat af 8 Sk. Danske paa hvert Pund malet Byg og samme Sum af hver Læst Korn, som udskibes eller indføres i Byen. — *Hafniæ*, 30. Martii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 10.

2. Aprilis. *6479. Skrivelse fra den franske Gesandt DANCAY i Danmark til K. Karl IX. af Frankrig, hvori han omtaler den danske Konges Strænghed mod sine skotske Lejetropper og disses Forsøg paa at komme bort. — *Kjøbenhavn*, d. 2. April. (Fransk.) Brudst. og Udt. i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 676.

4. Aprilis. *6480. KONGENS RETTERTHINGS Dom, hvorved Oluf Bager i Odenses Kjøb af noget Adelsgods dømmes magtesløst i Henhold til Recessen. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 4. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 91.

4. Aprilis. *6481. SEUERIN OLSEN, Prior Vicariorum i Roskilde, erkjender at have mageskiftet med Peder Oxe t. Gisselfeldt en S. Laurentii Alters Gaard i Svanebjerg mod en Gaard i Binderup i Baarse Herred. — *Kjøbenhavn*, d. 4. April. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 51.

11. Aprilis. *6482. K. FR. II.'s Brev til Czar Ivan Vassiliewitch II., i hvilket han anker over Russernes Overgreb i de norske Lapmarker og forlanger Lejdebrev for Kejser Maximilians Gesandter. — 11. April. (Tydsk.) Udt. i Karamsin, Gesch. d. russischen Reichs VIII. 159, smlgn. S. 338—39, Anm. 204.

14. Aprilis. *6483. HUBERTUS LANGUETUS Augusto duci Saxoniæ scribit, totum oceanum septentrionalem a piratis infestum esse, inter quos nonnulli Dani. — *Francofurti*, 14. Aprilis. Langueti Epistolæ I, 1. S. 169—72.

16. Aprilis. 2729. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 108—10. I Kopibogen er Brevet i Overskriften dat. d. 17. Mai.

c. 19. Aprilis. *6484. Memoire indsendt til den franske Konge fra hans Ambassadør i England, LA MOTHE FÉNÉLON, hvori Fyrsterne af Sverigs og Danmarks mislykkede Frierier til den engelske Dronning omtales. — Uden Datum. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon IV. 61—69.

24. Aprilis. *6485. Supplik fra Almuen i STEG LAGMANDSDØMME til K. Fr. II. ang. Skatteopkrævningen m. m. — *Trondenæs*, d. 24. Aprilis. Norske Mag. I. 438—40.

27. Aprilis. *6486. Enkedr. DOROTHEA tilskriver Hert. Hans d. ældre, at Forhandlingerne mellem deres Amtmænd (Benedict v. Alefeld og Hans Blome) i Anledning af Tvisten mellem Byerne Blans, Uldrup og Snabek ang. en fælles Græsgang ikke ledede til noget,

1571.

hvorfor hun foreslaar ham at overlade Sagen til Afgjørelse til nogle udvalgte af Adelen. — *Sonderburg*, d. 27. Aprilis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 99—100.

2731. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 96—97. 28. Aprilis.

*6487. Benedict v. Alefelde, Amtmd. i Tønder, beretter til Hert. Hans d. ældre om sine Forhandlinger med Dronningens Amtmand Hans Blome om Markeskjælsstriden mellem Bymændene i Blans og i Schnabek; tillige om en anden lignende i Rollum, samt om den Skade, som ved Digebrud er foraarsaget paa Vestkysten. — *Tunderen*, d. 29. Aprilis. (Plattydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 101—102. 29. Aprilis.

2735. Tilføj: I Recessen findes ogsaa: Beslutning om Forholdsregler til Indførelse af en ny Retsordning for Holsten, Opfordring til Kongen om at afholde en Retsdag og til ikke at lade Retssager drages fra Hertugdømmerne til fremmede Retter, Bestemmelser ang. Ditmarskens Deling, den hamburgske Executionssag, Møntforholdene, en paatænkt Forøgelse af Holstens Andel i det tydske Riges Contributioner m. m. Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibliothek II. 289—95. 4. Maji.

*6488. K. Fr. II. takker Hr. Carl de Mornay for den »balsamme«, Greven har sendt ham, og tildrikker ham. — *Fredrichsborg*, thend 7. dag Maji. Swederus, Stockholms Magazin III. 68—69. 7. Maji.

*6489. Dom af Viborg Landsthing, hvorefter Kierstin Raffns i Wellingh ikke har Ret til at foreholde sin Søn, Hr. Lauge Raffn i Tostrup, hans Fædrenearv, fordi Faderen i sin Tid har betalt Sønnens Skolegang og Studium. — *Wiiburg landzting*, leffuerd. p. dom. Jubilate. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 84—85. 12. Maji.

*6490. Henrik Ivensen i Harrested og Diderik Skællæ i Winninge udstæde Vidisse af et Brev fra A. 1387, hvorved en Del Gods i Harrested i Sjælland efter Fru Inger, Iwonis Markmans, Død blev solgt til Jørgen Rud for 350 gode Dalere. — *Widby*, d. 13. Mai. Vedel Simonsen, Ruderne II. 55—56. 13. Maji.

*6491. Jørgenn Rudtt t. Wiby erkjender at være Mogens Godske t. Hørby 350 Daler skyldig. — *Widby*, d. 13. Maj. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 56. Petersen, Vallø S. 195. 13. Maji.

*6492. Carolus Danicus (ɔ: Danzæus) beder K. Jakob VI. af Skotland skrive til K. af Danmark om at frigive Kaptain John Clark. — 13. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 444. 13. Maji.

*6493. Hert. Frands af Lauenburg giver Hert. Adolf af Slesvig og Holsten Tilladelse til at indløse sine Amter Ritzerow og Möln fra Lübeck. — Dienst. n. Cantate. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 6. 15. Maji.

*6494. Hert. Frands af Lauenburg pantsætter til Hert. Adolf af Slesvig og Holsten Tolden i Lauenburg. — Dienst. n. Cantate. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 6. 15. Maji.

*6495. K. Fr. II. befaler Biørn Andersøn, Embedsmd. p. Kbhvns. Slot, og Dr. Powel Madtzøn, Superint. i Sjællands Stift, inden Aar og Dag at forfatte et klart Register over, hvad der er frakommet Præsterne i Stiftet af deres Præstegaarde siden Ordinansen, og hvad Mangel der findes ved Præsternes og Skoletjenernes Underhold. — *Fridericksborg*, d. 15. dag Maji. Ny kirkehist. Saml. IV. 386—88. Lignende Breve udgik for de andre Stifters Vedkommende. 15. Maji.

*6496. Tycho Brahe ad Andr. Severini Vellejum de morte patris sui scribit. — *Helsb.*, 18. Maji. Friis, Tychonis Brahei et ad eum epistolæ S. 1—3. 18. Maji

1571.

19. Maji. *6497. Kejser MAXIMILIAN II. bekræfter efter Opfordring af Kurf. Johan Georg af Brandenburg Kejser Maximilian I.'s Brev af 10. Maj 1517 (Reg. I. *10,213). – *Praag*, d. 19. tag d. monats May. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. auf Schlesw.-Holst. S. 26—27.

27. Maji. *6498. K. FR. II. befaler Professorerne ved Kbhvns. Universitet at examinere M. Peder Tøgerszen, hvem Kapitlet i Viborg har udvalgt til Superintendent smstds., for at prove, om han er dygtig til dette Embede. — *Frederichsborg slott*, then 27. Maj 1572. Ny kirkehist. Saml. II. 658—59. Aarstallet skal være 1571 se smstds. VI. 77.

29. Maji. *6499. K. FR. II. pantsætter Lønborg Gaard og Birk, som Fru Elline Bang sidst i Værge havde, til Kiøne Quitzau for 6000 Mark lybsk, 1600 Mark danske og 2000 Daler. — 29. Maj. Brudst. i Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 29.

29. Maji. *6500. Kurf. AUGUST af Sachsen tilskriver K. Fr. II., at han har tilladt sin Tjener Stein Brade at rejse hjem til Danmark paa Grund af hans Faders Død. — *Dresden*, d. 29. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 104.

31. Maji. 2739. Blad for Boghandlermedhjælpere 1876—77 S. 22—23.

4. Junii. *6501. JARLEN af LENNOX, Regent i Skotland, meddeler William Drury bl. a., at Thomas Buchanan i Dag er vendt tilbage fra Danmark med et godt, skjøndt udsættende Svar. — *Stirling*, 4. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 464—65.

5. Junii. *6502. ANTHONIUS BATHE, Apotheker i Haderslev, beder Hert. Hans om et Hus enten som Foræring eller for en billig Kjøbesum. — Tirsdag i Pintse. Udt. i Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 560.

5. Junii. *6503. JARLEN af LENNOX sender William Drury en Kopi af K. af Danmarks Svar (ang. Løsgivelsen af Bothwell) og udtaler sin Forundring over, at Kaptain Clark stadig holdes fængslet i Danmark. — 5. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 465.

7. Junii. *6504. K. FR. II.'s Befaling, at Agedrup og Seden Sogne atter som tilforn skulle være annekterede til vor Frue Kirke i Odense til Sognepræstens Underhold, dog saa at han holder en Kapellan. — *Frederiksborg*, 7. Juni. Udt. og Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. V. 335—36.

8. Junii. *6505. K. FR. II.'s Skrivelse til K. Johan III. af Sverig, hvori han meddeler ham, at han med sin Hoftjener Anders Bing sender ham en Hest og forskjellige Jagthunde. — *Fredriksborg*, d. 8. Juni. Udt. i Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 265 (jfr. S. 393).

9. Junii. *6506. WILLIAM DRURY meddeler Lord Burghley bl. a., at Thomas Buchanan er vendt tilbage fra Danmark. — *Berwick*, 9. June. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 468.

10. Junii. *6507. K. FR. II. anbefaler Kaptain Jerome Minsinger, der har tjent ham i Krigen mod Sverig, til Dr. Elisabeth. — *Fredericksburg*, 10. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 469.

10. Junii. *6508. Litteræ DAVIDIS CHYTRÆI Henrico Buscoducensi, Daniæ regis ecclesiastæ, datæ de consilio ejus de papyro subministranda typographo Rostochiensi, hac conditione ut dimidiam exemplarium partem vicissim ab hoc recipiat. — *Rostochii*, 10. Junii. D. Chytræi Epistolæ S. 541—42.

11. Junii. *6509. Hert. ADOLF af Gottorps Instrux for sin Gesandt Blome paa hans Sendelse til Kurf. af Sachsen, hvem han skal opfordre til at mægle mellem Hertugen og K. af Danmark i Anledning af dennes Mistanke til Hertugen paa Grund af falske Rygter om

1571.

Rustninger af ham mod Danmark: tillige skal Kurfyrsten anmodes om sammen med Hessen og Mecklenburg at arbejde videre i den slesvigske Lenssag. — *Gottorp*, 11. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 17.

*6510. HOLGER ROSENNKRANDZ t. Boluer, JØRGEN LYCKI t. Offuergaard, JØRGENN ROSENNKRANDZ t. Rosennholm, AXILL JULL t. Villestrup og PALLI JULL t. Strandit afsige Dom i en Sag mellem Fru Anne Lycki t. Dempstrup, Hr. Otthe Krumpens Efterl., og Hr. Hans Heggelund, Sognepræst til Worning, Hamershoff og Kuorning Sogne, hvorved Herligheden af Annexgaardene i Kuorning og Hamershøff tildømmes Hr. Hans. — *Wyborgh raadhuss*, mand. n. e. dominicam Trinitatis. Ny kirkehist. Saml. V. 767—69. 11. Junii.

*6511. Dom af Superintend. JENS SCHELLERUP og KAPITLET i BERGEN i en Ægteskabssag mellem salig Jens Finbo, fordum Foged i Nordhordeland, og Elizabeth Hansdotter, foretaget efter Kongens Befaling (Nr. *6433) og i Nærværelse af Vincentius Juel t. Hesselme, Befalingsmd. p. Bergenhus. — *Bergen*, (d. 11. Juni). Norske Mag. I. 427—29. 11. Junii.

*6512. Dr. NIELS HEMINGSØN takker Fru Berethe Gøie, Forstanderske til Herluffsholms frie Skole, for beviste Velgjerninger og paaminder hende om, at al Modgang kommer fra Gud og skal vendes til det gode, hvorfor hun ikke maa bedrøves over at have mistet sit Pantelen. — *Køffuenhaffn*, tysd. e. Trinitatis. Ny kirkehist. Saml. III. 580—81. 12. Junii.

*6513. (FRANCISCUS BROCK de Fionia, canonicus Roskildie in parochia dive virginis, degens?) et LAURENTIUS NICOLAI abbas Ludolpho N(aamanni), apud Fle(n)sburgenses abbati, magistrum Jacobum Andreæ, cujus diligentia in monumentis sanctorum patrum legendis a quibusdam Lutherum nimium extollentibus invisa sit, et qui Coloniam sincerioris doctrinæ capessendæ gratia iter facere velit, recommendant. — *Heriuado*, 15. Junii. Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 34—36. 15. Junii.

*6514. CORNELIUS V. D. HAMSFORT, Vikar og ret Ejer til S. Michaelis Alter i Roskilde Domkirke, giver Hr. Bent Nielsen, Vikar smstds., hans Hustru og Børn Livsbrev paa en fornævnte Alter tilhørende Gaard i Olufs Gade i Roskilde. — *Roschylldiæ*, dominica prima p. Trinitat. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 726—27. 17. Junii.

*6515. LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, indberetter til sin Konge, at Greven af Lenoz har faaet Løfte af K. af Danmark om Greven af Boudouels Udlevering, hvilket han paa Anmodning af den skotske Dronnings Venner beder K. Karl IX. om at hindre. — Ce XX. jour de juing. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon IV. 142—48. 20. Junii.

*6516. K. FR. II. befuldmægtiger Heinrich Rantzow at møde paa hans Vegne i Rendsburg d. 24. Septbr. til det med Hert. Johan og Adolf aftalte Møde ang. Arvedelingen af Ditmarsken. — *Friederichsburg*, d. 24. Junii. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 322—23. 24. Junii.

*6517. OLUFF MORIISZENS Skrivelse til Fru Birgitte Gøye, hvori han siger, at han ikke har hørt Kongen klage over hendes Fremgangsmaade ved Overdragelsen af Ring Kloster; hvis han havde hørt det, skulde han vel have svaret ham, selv om han derved skulde have mistet Helsingborg Len, hvilket Len i det hele falder ham besværligt; om (Christopher) v. d. Dohnas Forhold til A(nna) H(ardenberg) ved han ikke noget; Kongen og Hert. Adolf skulle være blevne forligte af Hert. Hans paa Frederiksborg; forøvrigt takker han hende for en tilsendt Bog. — *Helszinnghbore*, d. 30. daagh Juni. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 212—17. 30. Junii.

1571.

30. Junii. *6518. BGM. og RAAD i KJØGE udstæde Thingsvidne ang. det af afdøde Marine, Christian Rass's Enke, oprettede Testament, hvori hun giver Halvdelen af sin Hovedlod til de Fattige i Kjøge. — *Kiioge*, løffuerd. n. e. Johan baptiste dag. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 10—12.

2. Julii. *6519. BIRGITTE GØJES Gavebrev til Fru Sofie, Jakob Sefelds, paa 4 Gaarde i Nørre Herred i Jylland. — *Aakjer*, d. 2. Juli. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 594.

4. Julii. *6520. Enkedr. DOROTHEA beder Hert. Hans d. ældre om at laane sig en Løftemaskine til at optrække nedrammede Pæle til Brug ved den nye Brobygning i Sønderborg. — *Sonderburg*, 4. Julii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 102.

4. Julii. *6521. PEDER THOGERSZENN, Superint. i Viborg Stift, udlægger i Følge de kongelige Retterthingsdommeres Kjendelse en Gaard i Kuorning til Annexgaard for Hr. Hans Hegelundtt, Sognepræst i Worning. — *Viboriig*, then 4. dag Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 770.

5. Julii. *6522. »MATHW REGENS« (Jarlen af Lennox) tilskriver K. Fr. II., at han foreløbig vil lade Bothwells Sag hvile, indtil der er kommet Svar fra Dronningen af England; derimod forlanger han paa ny, at John Clerk maa blive frigivet. — *Leith*, 5. July. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 21. Jvfr. State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 485.

7. Julii. *6523. VIBORG LANDSTHINGS Dom i en Sag mellem Fru Sophie Glob t. Krastrup og Christen Skiell t. Hegnit, hvorved det bestemmes, at ingen ved samme Varsel kan stævnes til flere Thing. — *Wiborg*, løffuerd. p. visitat. Mariæ. Evensen, Samlinger af juridiske og historiske Materier I, 1. S. 15—16.

7. Julii. *6524. JENS WYBORGH, Ærkedegn i Ribe, vidner, at da Prælater og Kanniker i Ribe 1547 vare samlede for at gjøre Regnskab, blev Domprovsten Iffuer Jull tilsagt at give til Kbhvns. Universitet 2 Læster 2 Ørtug Korn eller 100 Mark Danske; da Iffuer Jull trak Betalingen ud og næppe nogensinde har erlagt den, har Universitetet disse Penge tilgode hos hans Arvinger. — *Riipe*, then 7. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 110—11.

9. Julii. *6525. Depesche fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, til den franske Enkedronning, hvori berøres Dronningen af Englands i sin Tid stedfundne Afvisning af Hert. af Holstens Frieri. — Ce IX. jour de juillet. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon IV. 166—68.

10. Julii. *6526. PEDER JULL, Præst i Schiffue og Herredsprovst i Hindborg og Rødding Herreder, samt 8 Præster vidne, at Sognemændene i Hossum og Ramsing Sogne overfor Superintendenten Peder Tøgerssen nægtede at ville modtage Præstetjeneste af deres Sognepræst, Hr. Erick Lauretzen. — *Brøndom kircke*, tisd. n. f. Margrete virg. dag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 228.

13. Julii. *6527. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth om at undskylde, at han ikke kan nedsætte Øresundstolden for hendes Undersaatter, Kjøbmændene i London, og hævder sin Ret til at paalægge denne Afgift, ligesom hun har Ret til at kræve lignende Afgifter i sit eget Land; han klager over Englændernes Overtrædelse af Forbudet mod Fiskeri paa Islands og Norges Kyster. — *Sora*, 13. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1569—71 S. 490.

14. Julii. *6528. Responsum SIGISMUNDI AUGUSTI, regis Poloniæ, legatis Imperatoris datum, in quo inter alia de rege Daniæ quærimonias fert, qui non solum dominium universi maris Baltici usurpare nitatur, sed etiam navigationem Narvicam passim ultro citroque permittat. — (14. Juli.) (Latin.) Brudst. p. Svensk i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 393. De kejserlige Sendebuds Svar af 19. Juli smstds. S. 393—94 og et Gjensvar af Polakkerne af 21. Juli, S. 394.

1571.

*6529. K. FR. II. stadfæster Staden Flensborgs Ret til Handel paa de danske Kjøbstæder. — *Soroe,* d. 18. Juli. Udt. p. Tydsk i Falck, Neues Staatsbürg. Mag. III. 642. 18. Julii.

*6530. K. FR. II. befaler Vincents Juel at foretage de efter hans Mening fornødne Istandsættelser ved Bygningerne paa Bergenhus. — *Fredriksborg*, 22. Juli. Udt. i Norske Mag. I. 500. 22. Julii.

*6531. Regnskab aflagt af LAURENTIUS CASPARI over Præste Kalentet i Salling Herred, da han fratraadte sin Funktion. — 20. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II 559—60 20. Julii.

*6532. Kejser MAXIMILIAN II.'s Mandat til Hert. Adolf af Holsten-Gottorp ang. de uretmæssig paalagte Tolde, hvorover Hamburg har klaget. — *Wienn*, d. dreissigsten Jully. (Tydsk.) Abdruck der das Recht Lübecks und Hamburgs betreff. Urkunden S. 98—101. 30. Julii.

*6533. K. FR. II. beder K. Johan III. af Sverig om at give sit Samtykke til, at Johan Schougaard t. Schougaard ægter den svenske Jomfru Else Trolle. — *Kornerup,* 31. Juli. Hist. Tidsskr. V. 443—44. 31. Julii.

*6534. K. FR. II. tillader Sognepræsten i Vissenberg at lade sit Kvæg vogte over al Vissenbergs Sognegrund. — *Nyborig,* d. 6. dag Augusti. Melbye, Forsøg til en fynsk Præstehistorie I. 76—77. 6. Augusti.

*6535. Litteræ M. JOHANNIS HAMERI (diaconi Husensis), ad Johannem Pistorium, (pastorem Eiderstadensem), datæ de conventu Brunsvicensi habendo et de aliis rebus theologicis. — *Husiæ,* 6. Augusti. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtnis S. 458. 6. Augusti.

*6536. K. FR. II. tilskriver Kurf. af Sachsen, Hert. Ulrik af Mecklenburg og Landgr. Vilhelm af Hessen, at han har opgivet sin Mistanke til Hert. Hans og Adolf af Slesvig og Holsten, men for Øjeblikket ikke har Tid til at foretage den slesvigske Lenssag. — 7. August. (Tydsk.) Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 17—18. 7. Augusti.

*6537. Hert. ADOLFS Forslag til Kejser Maximilian II. ang. Udførelsen af en Kanal fra Vesterhavet til Østersøen med Benyttelse af Ejderen. — *Gottorff,* d. 10. August. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 274–75. 10. Augusti.

*6538. K. FR. II.'s Forleningsbrev paa Kornerup Hovgaard til Mats Pommer. — *Frederiksborg Slot,* d. 15. Dag Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 407—408. 15. Augusti.

*6539. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen takker Fru Brigittæ (Gjøe, Herluf) Trolles Enke, fordi hun har taget sig af Anna Hardenbergs Sag, og sender hende et Lægemiddel til Brug mod hendes Hoste. — *Friderichsburg,* d. 19. Aug. (Tydsk.) Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 218—19. 19. Augusti.

*6540. K. FR. II. befaler Biørn Kaas, Eiler Grubbe, Herluf Skave og Erik Grubbe at undersøge, hvor vidt Kronens Skove i Ravnsborg Len ere forhuggede i Erik Ruds Tid. — *Kjøb.,* d. 23. August. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 80. 23. Augusti.

*6541. RØDDING HERREDSTHINGS Dom, hvorved Koess Hovedgaard tildømmes Kronen, fordi Jens Huasz havde sluttet sig til Skipper Clemind og ført Avindskjold mod Riget. — Løffuerd., som s. Egiidii paafaldt. Hvass, Meddel. om Familien Hvass IV. 314—17. Orion, Qvartalskr. I. 262—66. 1. Septbr.

*6542. K. FR. II. tillader, i Anledning af Fredens Afslutning, at Kirketienden atter maa falde til Kirkerne og opkræves af Kirkeværgerne, hvorhos det befales Stiftslensmændene at paase, at saa vel den som al anden Kirkernes Indtægt kun kommer Kirkerne til Gavn. — *Skanderborg,* d. 2. September. Svensk Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 39—40. 2. Septbr.

*6543. K. FR. II. stadfæster Privilegier og Statuter for alle Kapitler i Danmark og Norge. — *Frederichsborg,* d. 11. Septembris. Suhm, Samlinger II, 3. S. 200—203. 11. Septbr.

1571.

11. Septbr. *6544. K. FR. II.'s nye Fundats, hvorved Professorernes Lønning forbedres og fastsættes fornemmelig ved Perpetueringen af visse Præbender i Roskilde og Lund til de enkelte Professorater; tillige bestemmes Professorernes Forhold til Kapitlet, navnlig ved Ægteskabstrætter, og Kapitlernes Privilegier stadfæstes. — *Frederichsborg slott,* thennd XI. dag Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 229—36. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Annal. eccles. Daniæ III. 432.

12. Septbr. *6545. K. FR. II. giver Hans Bang, en Søn af Povl Bang, Bgm. i Assens, Brev paa at være Sognedegn til Gamtofte Kirke. — *Frederiksborg,* 12. Sept. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 281 og i Danske Mag. 4. R. VI. 110.

15. Septbr. *6546. K. FR. II.'s Brev til Kapitlet i Roskilde, at de Præster, som Kapitlet har Forsvar over, skulle have frie Præstegaarde og selv oppebære Tienden mod at give den Kannik, som har jus patronatus, en lidelig Afgift; hvad der vedtages om Præsternes Underhold, skal inden Jul indsendes til kongelig Stadfæstelse. — *Frederichsborg slott,* thend XV. dag Septembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 388—89. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Annal. eccles. Dan. III. 432. Ligelydende Breve udgik til Landets andre Domkapitler.

19. Septbr. *6547. JACOBUS ANDREÆ, filius Pastoris in Viuidskild, judicibus (Flensburgensibus) pro eorum in se benevolo animo, quum ob debitum et solutionem et quasdam notas apud se inventas accusatus esset, gratias agit. — 19. Septembris, uden Aar. Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 41.

20. Septbr. *6548. Enkedr. DOROTHEA beder K. Fr. II. om at skaane Borgerne i Sønderborg for den forhøjede Told paa Sildefangsten ved Norge. — *Sonderburg,* d. 20. Septemb. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 102—103 (med et udateret Bønskrift fra Skippere og Kjøbmænd i Sønderborg til Enkedronningen). Maaske hører til dette Brev en udateret Seddel, hvori Enkedronningen klager over, at hun saa længe ikke har hørt fra Kongen, smstds. S. 103—104.

24. Septbr. *6549. Hert. JOHAN d. ÆLDRE og ADOLF løse i deres eget og i K. Fr. II.'s Navn Ditmarskerne fra den Ed, de have aflagt til dem alle i Fælledsskab, og befale, at hver Tredjedel af Landet skal aflægge Troskabsed til den af Fyrsterne, hvem det er tilfaldet ved Arvedelingen. — *Rendeszburgk,* d. 24. Septembris. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 323—25.

24. Septbr. *6550. Hertug ULRIK af Mecklenburg tilskriver Kejser Maximilian II. om de mellem K. Magnus af Lifland og den russiske Czar førte Underhandlinger om Forbund og Giftermaal. — (24. Septbr.) (Tydsk.) Brudstykk. i Karamsin, Gesch. d. russischen Reichs VIII. 333, 335.

26. Septbr. *6551. SIGISMUND AUGUST, K. af Polen, befaler sine Sendebud ved det kejserlige Hof at underrette Kejseren om K. af Danmarks fjendtlige Optræden imod polske Skibe, især fra Danzig, og at opfordre ham til at optræde energisk imod Sejladsen paa Narva. — (26. Sept.) (Latin.) Udt. p. Svensk i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 394—95.

27. Septbr. *6552. Klager, fremførte af BERGEFARERNE i LÜBECK og BORGERSKABET i BERGEN for K. Fr. II., og dennes Decisioner derpaa. — *Fredriksborg,* 27. September. Udt. i Norske Mag. I. 500—504.

28. Septbr. *6553. K. FR. II. befaler Jørgen Rud at møde i Kbhvn. med sine Svende og Heste. — *Frederiksborg,* d. 28. Septbr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 56.

28. Septbr. *6554. K. FR. II. paabyder, at alle, der ville handle, naar Aalborg Marked staar, skulle fare til Aalborg og ikke til Sundby. — D. 28. Septbr. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 291.

1571.

*6555. Bjørn Andersen t. Stenholt meddeler M. Anders Sørensen Vedel sin Misfornøjelse med de Rim, som Dr. Rasmus (Lætus) har oversendt til Ligprædikenen over Kansleren (Johan Fris). — *Kiøpnehaffn slott,* then først Octobris. Aarsberetn. fra Geheimearch. V, Till. S. 3. 1. Octobr.

*6556. Skrivelse fra Kurfyrstinde Anna af Sachsen til K. Fr. II., hvori hun formaner ham til at opgive sit »schreckliches unordentliches wesen« og indlade sig paa et standsmæssigt Ægteskab. — *Augustusburg,* 2. Okt. (Tydsk.) Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 69. 2. Octobr.

*6557. Enkedr. Dorothea overdrager »Møllehuset liggende ved Kobbelet for Koldinghus« til Hans Just og Arvinger. — *Sønderborg,* uden Dag. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 52. ante 7. Octobr.

*6558. Enkedr. Dorothea beder sin Svigersøn Kurf. August af Sachsen om at forhindre, at hans Gemalinde, hendes Datter, skader sit Helbred ved Overanstrængelser. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 14—15. ante 7. Octobr.

*6559. Dokument, hvorved Nicolaus Schauenius, Johannes Aurifaber, Johannes Sascerides, Andreas Petri, Erasmus Catholmius og Nicolaus Hammerus, Professorer ved Højskolen i Kbhvn., dele imellem sig de af Kongen dem tillagte Kannikedømmer i Roskilde, som kaldes Præbendæ sex. — *Roskille,* d. 8. dagh Octobris. Ny kirkehist. Saml. IV. 166—70. 8. Octobr.

*6560. Peter Jacobsen, kaldet van Femmern, Bg. i Helsingør, lejer af Hospitalsforstanderne smstds. en Grund i Stengaden. — *Helsingør,* 12. October. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 16. 12. Octobr.

*6561. K. Fr. II. forlener Hack Ulfstand t. Heckeberga med Varberg Slot og Ås Kloster. — *Fredriksborg,* d. 13. October. Sv. Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 40—42. 13. Octobr.

*6562. K. Fr. II.'s Bestalling for Niels Wlffstannd t. Barssebeck som øverste Falkemester med en aarlig Løn af 200 enkelte Daler. — *Frederichsborg,* thend trettende October. Nyt hist. Tidsskr. II. 413—14. 13. Octobr.

*6563. K. Fr. II.'s Bestalling for Dr. Peder Søuerenszen som kongelig »Lifartz« med en aarlig Løn af 200 Dlr., frit Underhold, Hofklædning, fri Bolig og Ventebrev paa et ledigt Kannikedom i Roskilde. — *Frederichsborg,* then 14. Dag Oct. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 17—18. 14. Octobr.

*6564. Anna Hardenbiergs Skrivelse til Fru Berrette Giøe, hvori hun omtaler Enkedronningens Død og forestaaende Begravelse, samt at hun har skjænket hende 2000 Rdlr. — *Synnerborg,* d. 15. October, uden Aar. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 219—22. 15. Octobr.

*6565. K. Fr. II.'s Anbefalingsskrivelse til Hert. Hans Frederik af Pommern for Knudt Rudt. — *Frederiksborg,* d. 16. October. (Tydsk.) Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 142—43 16. Octobr.

*6566. Skrivelse fra Rigsraaderne Peder Oxe, Holger Rosenkrands, Peder Bilde, Jørgen Rosenkrands, Bjørn Andersen, Ejler Grubbe og Peder Munk til Fru Birgitte Gjøe, hvori de ønske at høre hendes Mening om Valget af en Forstander for Herlufsholm i den afdøde Børge Trolles Sted. — *Kbhvn.,* 20. Oktbr. Udt. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 135. 20. Octobr.

*6567. K. Fr. II.'s Brev til Fru Rigborg Tegenhus, hvormed han sender hende 4000 Dlr. til Indløsning af Kronens Gods Hundsbæk, som hun har i Pant. — 23. Okt. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 87. 23. Octobr.

1571.

24. Octobr. *6568. K. FR. II. beder Jørgen Rud om at overlade sig en graa Klipper, som han vil bruge som Jagtklipper. — *Frederiksborg,* d. 24. Octbr. Vedel Simonsen, Ruderne II. 57.

24. Octobr. *6569. Bestemmelser, tagne af PRÆSTERNE i Lollands Sønder Herred ang. Indtægterne af Kalente- og Vingodset i Herredet. — *Grøishaffue kirke,* d. 24. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 434–36.

26. Octobr. *6570. Fru METTE ROSENKRANTZ, Peder Oxes Hustru, tilskriver Fru Birgitte Gøje om dennes forestaaende Flytning fra sit Len, Aakjær, beklager Sofie Rosenkrantz Ottesdatters Død og tilbyder i Forening med Per Oxe Fru Birgitte Ophold enten paa Løgismose eller Holme. — D. 26. Oktober. Hist. Tidsskr. 5. R. V. 405—407.

29. Octobr. *6571. Brev fra EYLLER GRUBBE til M. Hanns Michelsen, Skolemester i Herlufsholm, om Optagelsen af hans Søstersøn Lauge i Skolen, hvilket er ham meget magtpaaliggende, og som Hofmesteren har indrømmet ham. — *Lystrup,* thend 29. Octobris. Ny kirkehist. Saml. VI. 173—74.

8. Novbr. *6572. Relation om de i Dagene 5—7 Novbr. med Indbyggerne i den sydlige Tredjedel af Ditmarsken stedfundne Forhandlinger om Landskabets Deling, m. m. — *Schenefeldt,* d. 8. November. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. VIII. 121–28.

10. Novbr. *6573. De LYBSKE GESANDTERS Indlæg paa Rigsdagen i Speier, hvori de erklære, at mulige Forhandlinger mellem Høvedsmanden paa Bornholm og de liflandske Fribyttere ere Raadet i Lübeck ubekjendte. — *Spiræ,* 10. Nov. (Tydsk.) Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VI. 428—29.

13. Novbr. *6574. Litteræ HIERONYMI WOLFII D. Tychoni Braheo Ottonidi datæ, in quibus ei suadet, ut de conjugio cogitet; præterea de peregrinatione triplici Tychonis et de valetudine sua scribit. — *Augustæ Vindelicorum,* idib. Novemb. Friis, Tychonis Brahei et ad eum epistolæ S. 3—5.

15. Novbr. *6575. Fru ELSZEBE KRABBE meddeler Fru Berette (Gjøe), Herloff Trolles t. Herloffsholm, at hun for hendes Skyld har skrevet Fru Mette Per Oxes noget skarpt til, og at denne ogsaa har gjort en Undskyldning til Peder Tott; en Herredag er udskreven til Kbhvn. som til imorgen, men Kongen er selv, som det plejer at gaa, paa Nykjøbing. — *Wrup,* d. 15. Novembr. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 87—88.

16. Novbr. 2762. Svensk Overs. i Falkman, Upplysningar etc. II. 43.

19. Novbr. *6576. K. FR. II. befaler Erik Rud, Lensmd. p. Ravnsborg Slot, at udlægge til Degnen til Vestenskov Kapel Jord til at bygge en Degnebolig paa. — *Nykjøbing i Falster,* 19. Novembris. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 467.

20. Novbr. *6577. K. FR. II.'s Befaling til Biskop Lagonius om at visitere Kirkerne i Tørning Len og at give Agt paa, at Guds rene Ord prædikes. — D. 20. Novb. Udt. i Aagaard, Beskr. over Tørning Lehn S. 107.

Novbr.? *6578. De DANSKE KOMMISSÆRERS Indlæg paa Rigsdagen i Speier, hvori de forsvare deres Regerings Handlemaade overfor Russerne og i Lifland. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Allgem. Zeitschr. f. Gesch., herausg. v. Schmidt VI. 428.

5. Decbr. *6579. K. FR. II.'s aabne Brev, at Dr. Johannes Paludanus har lovet at nedsætte sig i Viborg som en Doctor Medicinæ med Forpligtelse til, naar Kongen begjærer det, at begive sig til ham; til Gjengjæld skal han have det Kannikedom i Viborg, som er stiftet til en Læges Underhold, og, indtil et Prælatur smstds. bliver ledigt, 100 enkelte Daler aarlig. — *Frederichsborg,* thend V. December. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 30—32.

1571.

*6580. K. Fr. II. tilkjendegiver Kapitlet i Viborg, at Dr. Johannes Paludanus er bleven ansat der som Doctor Medicinæ, hvorfor han skal have det Kannikedom, som er stiftet af K. Chr. III. til en Doctoris Medicinæ Underhold. — *Frederichsborg*, 6. Decembris. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 103—104. 6. Decbr.

*6581. K. Fr. II. tilstaar sin Sekretær Elias Eisenberg, der er forlenet med Provstiet i Assens, naar Caspar Fuchs, som nu haver det i Værge, er død og afgangen, 2 Læster Korn af Kbhvns. Slot aarlig, indtil Provstiet bliver ledigt. — *Frederiksborg*, 9. December. Saml. til Fyens Hist. og Topogr. III. 272—73. 9. Decbr.

*6582. Viglii ab Aytta Zuichemi ad Joachimum Hopperum epistola, in qua arbitratur, quod dux Albæ de præfectura maris duci Holsatiæ committenda proposuerit, nullum effectum sortiturum esse. — *Bruxellæ*, XI. Decembris. Papendrecht, Analecta Belgica I. 660—62. 11. Decbr.

*6583. Skrivelse fra Fru Idde (Ulfstand), Falck Gøyes, til Anne Hardennbierig, hvori hun omtaler Enkedronningens Død og beder hende ikke græmme sig for meget. — *Schierszøe,* anndenn Yull dagh. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 222—23. 26. Decbr.

*6584. K. Fr. II. tillader Bgm. og Raad i Kjøge, at de maa lade nedbryde den øde Gammelkjøge Kirke og bruge Materialierne derfra til Istandsættelsen af deres Bykirke. — *Frederichsborg*, 29. Decembris 1572. Fr. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 257–58. 29. Decbr.

*6585. Olluff Moriiszenn underretter Fru Beriithe (Bølle) om, at han vil rejse til Kongen. — *Brennthuidth,* mandaagh. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 224—25.

*6586. Bjørn Andersen t. Stenholt oversender M. Anders Vedel, Slotsprædikant p. Kbhvn., et Udkast til Tilskriften foran Dedikationen i Ligprædikenen over Johan Fris. Aarsbereln. fra Geheimearch. V, Till. S. 4.

*6587. Landsthings Dom mellem Hr. Jørgen Lykke paa Mariager Klosters Vegne og Axel Juul paa Jesper Munks Børns Vegne, hvorved tildømmes sidstnævnte nogen Ejendom liggende mellem Tved og Skalmstrup. Udt. i Danske Mag. VI. 199.

*6588. M. Jacobus Andreæ ab (Ludolpho Naamanni, Flensburgense) abbate petit, ut auxiliatrici manu inopiam suam sublevet. Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 36—38.

*5689. M. Jacobus Andreæ domino patri Ludolpho Naamanni pro beneficiis gratias agit et ab eo petit, ut se de officio docendi in suo Gymnasio (Flensburgense) consequendo certiorem reddat. Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 38—40.

*6590. M. Jacobus Andreæ ab Henrico Mandix, cive Flensburgense, petit, ut apud dominum Ludolphum (Naamanni) efficiat, ut vestimenta quædam sibi parentur; explicat, consensum Ludolphi de officio docendi in schola Flensburgensi se habere, sed magistratum civitatis resistere videri, et Ludolphi animum a se abalienatum redditum esse. Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 40—41.

*6591. Udsigt over de Skatter, der vare afkrævede Gudme Herreds Præster i Anledning af Krigen 1563—1570. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 560—61.

*6592. Kurf. August af Sachsen forærer K. af Danmark en Bisonoxe. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 250.

1572.

1572.

16. Januar. *6593. K. FR. II. befaler Dr. Povl Madsen, Superint. i Sjællands Stift, at undersøge Forholdene i Bjerre og Ørslev Sogne, da Beboerne i førstnævnte Sogn nu efter deres Sognepræsts Død ønske at faa hans Kapellan til hans Efterfølger, medens Sognepræsten i Ørslev, Hr. Michel, vil tilegne sig Bjerre Sogn som Annex. — *Soer Kloster,* d. 16. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 446—47.

16. Januar. *6594. EYLLER BRYSKE beder M. Niels Jespersen, Biskop i Fyns Stift, om at tillade Hans Anderssen i Breedt, der ihjelslog Jesper Perssen i sin egen Gaard, at komme til Skrifte. — *Othense,* thenn 16. Januarii. Danske Mag. 4 R. VI. 110—11.

17. Januar. *6595. MORITZ V. D. WISCH og hans Hustru ANNA V. D. WISCH erklære, at da de ikke vide andet Middel til at betale Hert. Adolf (af Gottorp) de Penge, han har laant dem, overdrager nævnte Anna v. d. Wisch til Hertugen al den Ret til Fjerdedelen af Bollingsted Gods, som maatte tilfalde hende og hendes Arvinger efter Breide Rantzows Enkes Død. — *Kyll,* ahm tage Antonii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 260—61.

20. Januar. *6596. K. FR. II.'s Brev til Lensmanden p. Riberhus, Erik Locke, ang. Afskaffelsen af Herskabsfogdens Post i Ribe. — 20. Januar. Udt. i Hist. Tidsskr. V. 69 og i Kinch, Ribe Byes Hist. fra Reformat. S. 634.

25. Januar. *6597. K. FR. II. paalægger Mats Skeel at indstævne Lagmanden paa Steig, Jens Pederssøn, for Lagthinget og, hvis han efter dettes Dom bliver afsat fra sit Embede, da at beskikke Pros Lauritssøn i hans Sted. — *Koldinghus,* 25. Januar. Udt. i Norske Mag. I. 504.

27. Januar. *6598. Vidnesbyrd, udstædt af EBBE MUNCH t. Fjellebro og flere Mænd, at Niels Adamsen fik et Sognevidne om, at Per Hansen i Egeskov tilstod, at han fæstede Ringe Præstegaard af Hr. Thor Simonsen, og at der først for 10 Aar siden blev forlangt Ægt og Arbejde af den til Nyborg Slot. — Sønd. e. convers. Pauli. Leerbech, Ringe Sogn S. 123.

27. Januar. *6599. K. JOHAN III. af Sverig indbyder Hert. Karl af Södermanland til Kalmar, »efter vi nu paa næstkommende Fastelavns Søndag haver agtet at holde Johan Skogaards Bryllup med Jomfru Elsa, Arvid Trolles Datter.« — *Kalmar,* d. 27. Januarii. (Svensk.) Sylvander, Kalmar slotts och stads hist. VII. 203.

30. Januar. 2778. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 37.

31. Januar. *6600. A(NNA) H(ARDENBERG) underretter Fru Berrette, Herløff Trolles, om den Samtale, hun har haft med Hertuginden af Mecklenburg ang. »Borgmedersønnens« (K. Fr. II.?) Forhold til hende; Tiden for (Kongens) Bryllup bliver nu besluttet i Kolding, m. m. — *Huedeholem,* taarsd. n. f. Kyndermys, uden Aar. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 225—28.

5. Febr. *6601. K. FR. II.'s Bevilling til Borgemestrene i Kolding Severin Kjær og Jacob Arp at holde en Vinkjælder i Kolding. — 5. Febr. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 283.

5. Febr. *6602. VOLCQUARDUS JONÆ, Pastor Rindesburgi, D. Johanni Pistorio inter alia scribit, regem et principes Haderslevii una fuisse et ad baptismum filii Petri Rantzouii cras Flensburgum venturos esse dici. — *Rindesburgi,* 5. Febr. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 658—59.

11. Febr. *6603. K. SIGISMUND AUGUST af Polens Befaling, at ingen Udliggere i Fremtiden maa sejle ud fra Danzig, da K. Fr. II. i den Anledning har standset danzigske Skibe i Sundet. — *Warschau,* 11. Febr. (Tydsk.) Udt. i Die preuss. Geschichtschreiber d. XVI. u. XVII. Jahrh. IV, 2. S. 393.

1572.

*6604. K. Fr. II. udstæder Vidisse af et Brev af 6. August 1537 (Nr. *130), fremlagt af Peder Oxe t. Gisselfeld og Peder Biilde t. Svanholm. — *Lystrup*, 14. die Februarii. Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, 1. Diplom. S. 292—93. 14. Febr.

*6605. Jøren Friis beder Fru Birgitte Bølle, Christoffer Gøyes, om at være ham behjælpelig ved hans Frieri og lover at udrede en saa betydelig Morgengave, at hans Arvinger ikke skulle faa meget efter ham. — *Estrup Lund*, 18. Februar. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. 134—37. 18. Febr.

*6606. Sigismundus Augustus, rex Poloniæ, a (rege Daniæ) petit, ut naves Gedanenses detentas restituat; qua re facta se ipsum speculatores suos e mari in terram revocaturum esse; simul eum hortatur, ut conventus inter commissarios utriusque indicetur. — *Warsaviæ*, die 23. Februarii. Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande II, Docum. S. 203—206. 23. Febr.

*6607. K. Fr. II. tillader Professor theologiæ D. Rasmus Glad paa et Aars Tid at rejse uden Lands uden Afdrag i hans Lønning, dog at han imidlertid tilforordner en bekvem Persom til at fortsætte hans Lectiones theologicas. — *Koldinghus slott*, thend 26. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 236—37. 26. Febr.

*6608. K. Fr. II. stadfæster K. Chr. III.'s Fundats for Kolding Hospital af 15. Decbr. 1558 (Nr. 1652), hvortil han endvidere lægger noget Gods i Tørrild-, Slaugs- og Holmans-Herreder. — D. 28. Februari. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 169. 28. Febr.

2781 se *6756. 2. Martii.

2783. Almeennyttige Saml. XXXVIII. 224—34. Hofman, Fundationer V. 152—57 (jvfr. Nr. 2716). Udt. i Bloch, Fyens Gejstligh. Hist. I. 241—42. 5. Martii.

*6609. K. Fr. II. tilstaar Rektor, 4 Hørere og 30 Disciple ved Odense Skole fri Kost. — 5. Marts. Udt. p. Latin i Aagaard, hist. descr. Otthiniæ II. 33. 5. Martii.

*6610. Blasius Eickenbergers Fortegnelse over Salget af de i et ved Brunszbüttel strandet hamborgsk Skib indladede Sild og over, hvad han af de indkomne Penge har modtaget paa Kongens Vegne. Fremlagt i Speier. — Uden Datum. (Plattydsk.) Schuback, De jure littoris S. 339—40. ante 7. Martii.

*6611. Fr. II., rex, litteras Chr. III. d. d. 14. Maii 1555 (Nr. 1321), quibus ecclesia Vested lectori ad sustentationem, domusque, quæ Snogdall vocatur, pastori primario Ripensi ad habitationem attribuuntur, confirmat. — *In arce Coldingensi*, d. 8. Martii. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 222. 8. Martii.

*6612. Frantz Berg, Superint., beder Kongen om at overlade Kongetienden af Thorsbye Præstegjæld til en latinsk Skoles Underhold i Kongelve, da Borgerne ej formaa at holde en saadan. — D. 10. Martii. Brudst. i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danmark og Norge III, 1. S. 74—75. 10. Martii.

*6613. K. Fr. II.'s Bestalling for Thomas Farsen som Husfoged paa Koldinghus med 200 Daler i Løn, to Klædninger m. m. — D. 15. Martii. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 46. 15. Martii.

*6614. K. Fr. II. tillægger Hospitalspræsten i Kolding som aarlig Løn Jellinge Sogns Kongetiende. — *Koldinghuus*, d. 21. Martii. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 175. 21. Martii.

*6615. K. Fr. II. tilskjøder Kapellaniet i Kolding Nørup Sogns Kongetiende. — 21. Marts. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 89. 21. Martii.

*6616. David Lejel sælger til sin Broder Frederik Lejel sin fædrene Gaard med den ligeoverfor liggende saakaldte Wedegaard i Helsingør. — *Helsingør*, mand. som vor Frue Aften annuntiat. paafaldt. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III. Till. S. 52. 24. Martii.

1572.

27. Martii. *6617. Afsked opsat af de HOLSTENSKE RAADER, hvori findes Bestemmelser ang. Afholdelse af en Landdag i Rendsburg til Forhandling om Rigs- og Kredsskatterne samt ang. Revisionen af Landretsordningen, Vraggods i Ditmarsken og Kalentepengene i Meldorf. — *Hanssburg,* am donnerst. n. Judica. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 316—18.

29. Martii. *6618. FRANCIS WALSINGHAM meddeler Lord Burghley, at Peter Oxe, som ganske behersker K. af Danmark, har bragt et Forbund i Stand mellem denne og K. af Spanien, som er rettet imod Skotland eller England. — *Blois,* 29. March. (Engelsk.) Udt. i State Papers. For. Ser. 1572—74 S. 64—65.

Martio. *6619. Litteræ M. JOHANNIS HAMERI, (diaconi Husensis), ad Johannem Pistorium, (pastorem Eiderstadensem), datæ, maxime de Stosselio, theologo Saxonico. — *Husiæ,* Martii. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtnis S. 458—59.

6. Aprilis. *6620. K. FR. II. befaler Professorerne ved Kbhvns. Universitet at indstævne for sig M. Tyge Assmundzsen, Superint. i Lunde Stift, der er beskyldt af Sognepræsten i Landskrone Hr. Jacobs Hustru for at have beligget hende, og dømme i Sagen. — *Frederichsburg slott,* thennd VI. dag Aprilis. Ny kirkehist. Saml. IV. 342.

10. Aprilis. *6621. K. FR. II. paalægger Jørgen Marsuin, Lensmd. i Landskrone Len, at sørge for, at Sognepræsten i Landskrone, Hr. Jakops Hustru tillige med M. Tyge Asmundsen, Superint. i Lund, med hvem hun har haft kønslig Omgang, bliver stævnet for Konsistoriet i Kbhvn. — *Frederichsborg,* 10. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. IV. 343—44. Udt. i Cawallin, Lunds Stifts Herdaminne III. 269—70.

10. Aprilis. *6622. K. FR. II. tillader Staldmester Christoffer Pax, at han maa nedbryde den øde Kirke udenfor Holbæk Slot og bruge Materialet derfra til Slottets Forbedring. — (D. 10. April.) Brudst. i Friis, Bidr. t. Holbæks Historie S. 69.

14. Aprilis. '6623. K. FR. II. befaler Lensmanden p. Bergenhus at nedsætte Tolden af de engelske, hollandske og andre fremmede Skibe i Forhold til Skibenes Størrelse, der nu er mindre end forhen. — *Fredriksborg,* 14. April. Udt. i Norske Mag. I. 504.

14. Aprilis. *6624. K. FR. II. tillader Indbyggerne i Lenene nærmest omkring Bergen at handle indbyrdes, dog at de ikke drive Forprang. — *Fredriksborg,* 14. April. Udt. i Norske Mag. I. 504.

14. Aprilis. *6625. K. FR. II. bevilger Indbyggerne i Nordland og Finmarken, at de maa handle indbyrdes og i Bergen kjøbe til deres Husbehov. — *Fredriksborg,* 14. April. Udt. i Norske Mag. I. 504.

14. Aprilis. *6626. K. FR. II. paabyder, at ingen Fremmed maa nedsætte sig i Bergen uden at indskrives i Stadsbogen og love at blive boende i Byen paa Livstid. — *Fredriksborg,* 14. April. Udt. i Norske Mag. I. 505.

14. Aprilis. *6627. K. FR. II. befaler Lægmændene søndenfjælds i Norge med det første at forsamle sig i Oslo for at overlæse, korrigere og oversætte paa god Dansk den norske Lov. — 14. April. K. Christian IV.'s Norske Lovbog af 1604, udg. af F. Hallager og F. Brandt, Fort. S. VII.

25. Aprilis. *6628. PEDER OXE t. Gisselfeld, JORGEN ROSENKRANTZ t. Rosenholm, BJORN ANDERSEN t. Stenolt, EJLER GRUBBE t. Lystrup, NIELS KAAS t. Taarupgaard og 4 PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet frikjende M. Tyge Asmundsen, Superint. i Lunde Stift, for den

1572.

Beskyldning for Utugt, som Margrete, Sognepræsten i Landskrone Hr. Jakobs Hustru, har rejst imod ham. — *Hellig-Gejsthus Kirke i Kjobenhavn*, d. 25. dag Aprilis. Ny kirkehist. Saml. IV. 332–34.

*6629. Epistola amicitiæ JOHANNIS PRATENSIS Tychoni Braheo data, in qua inter alia de adventu docti Dani Viburgensis scribit. — *Hafniæ,* 7. Maji. Friis, Tychonis Brahei et ad eum epistolæ S. 5—6. 7. Maji.

*6630. K. MAGNUS af Lifland fritager, da han paa Grund af manglende Beskyttelse fra K. af Danmark har mistet Landet Wieck, selv er kommen i største Livsfare og nu vil gjøre Fordring paa sin Del af Holsten, sine Undersaatter paa Øsel for den til ham aflagte Ed. — *Auf dem haus Arnspurk,* 9. May. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek III. 507. 9. Maji.

*6631. K. FR. II. tillader Hans de Hundt at oprette et Apothek i Kbhvn., eftersom Waler Janszon, der før fik denne Tilladelse, er død, og at være fri for al borgelig Tynge. — *Frborg.,* 14. Maj. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 245. 14. Maji.

*6632. K. FR. II. befaler D. Niels Hemmingsen at sørge for, at Baltazar Schrider, en Søn af Sognepræsten i Segeberg, der agter at studere i Kbhvn., kan faa Underhold blandt Studenterne i Helliggeisthus, hvilket Kongen havde lovet hans Fader. — *Frederichsborg,* thend 16. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 237—38. 16. Maji.

*6633. Epistola responsoria TYCHONIS BRAHEI D. medico Johanni Pratensi data, in qua inter alia scribit, se illum Danum doctum videre cupere. — *Herisvad,* 17. Maji. Friis, Tychonis Brahei et ad eum epistolæ S. 6—7. 17. Maji.

*6634. K. FR. II. befaler Magistraten i Aalborg at undersøge, hvor vidt Vægten i Byen er ret eller ikke, da Bgm. og Raad i Lübeck have klaget derover. — D. 23. Maj. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 291—92. 23. Maji.

*6635. K. FR. II. befaler Raadet i Bergen at forandre Byens Pundervægt, hvis denne er urigtig, og ligesom tilforn tillade Tydskerne at holde en Skruemager paa Bryggen. — *Fredriksborg,* 23. Maj. Udt i Norske Mag. I. 505. 23. Maji.

*6636. Hert. HANS beder K. Fr. II. om at befale Amtmanden i Ribe at udlevere et Fribytterskib, der var strandet paa hertugelig Grund i Hvidding Herred. — 26. Maj. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 414. 26. Maji.

*6637. K. FR. II. befaler Peder Oxe at udbetale Thomas Thenneker 1000 gamle Daler og 150 nye Daler, for at denne dermed kunde afgjøre nogle af hans Principal Johan Faxel udstædte Vexelbreve. — 27. Mai. Udt. i Nye danske Mag. VI. 167. 27. Maji.

*6638. (OLUF PEDERSEN BANG (?), Provst i Vends Herred,) anmoder Stien Biilde t. Kjærsgaard om at lade falde den af ham og flere Lodsejere udtagne Stævning mod Hr. Jørgen (Lauritzen) i Roernis, fordi denne havde ladet omhugge et Majtræ paa Vby Gade Mand. e. Wollermøsse. — *Otthens,* onsd. f. Trinitatis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 610—12. 28. Maji.

*6639. K. FR. II. skjænker Kongetienden af Randbøl Sogn til de to øverste Hørere ved Kolding Skole. — *Koldinghuus,* 31. Maji. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 135. 31. Maji.

*6640. Kejser MAXIMILIAN II. anmoder Hert. Adolf af Slesvig og Holsten om at skaffe K. af Spanien 3 Regimenter Fodfolk og nogle tusinde Ryttere hvervede i Riget i Anledning af Oprøret i de nederburgundiske Lande. — 2. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 145. 2. Junii.

2799. Brudst. i Danske Mag. 3. R. III. 176 og i Ny kirkehist. Saml. VI. 95. 6. Junii.

1572.

8. Junii. *6641. Hert. HANS D. YNGRE kvitterer nogle Borgere i Burg paa Femern for Indbetalingen af 385 Mk. 4 Sk. for 11 Aars resterende Rente af to Vikarier i Burg. — *Hanspurg*, d. 8. Junii. Udt. i Urkundensamml. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 45.

10. Junii. *6642. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten forunder Landskaberne Eyderstedt, Euerschop og Vtholm forskjellige Privilegier. — *Slate Gottorp*, d. 10. Junii. (Plattydsk.) Hertug Adolfs Landret for Eiderstedt etc. Hamb. 1573. fol. SIIII—TII.

11. Junii. *6643. K. FR. II.'s RETTERTHINGS Dom, at en Sag om Oluf Bagers Ret til Indførsel og Pant i noget Gods i Odense, hvorpaa Gert Rytter havde Skjøde og kgl. Brev, først bør paadømmes af Bgm. og Raad i Odense. — *Kjøbenhavns Slot*, d. 11. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 92.

12. Junii. *6644. K. FR. II. giver Hr. Jacop, Sognepræst i Landskrone, Brev paa det Gods, som er tilfaldet Kronen efter hans Hustru, ved at hun har tilstaaet, at hun har gjort sig skyldig i Hor. — *Haffniæ*, 12. Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 345.

12. Junii. *6645. K. FR. II. befaler Kapitlet i Lund at stævne for sig Hr. Jacob, Sognepræst i Landskrone, og hans Hustru og dømme dem imellem, da det ikke passer sig, at de leve længer sammen, eftersom hun har bekjendt sig at være skyldig i Hor. — *Haffniæ*, 12. Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 344—45.

14. Junii. 2809. Saml. til Fyens Hist. og Topogr. III. 156—60.

14. Junii. *6646. K. FR. II.'s Dom, hvorved Niels Friis t. Hesselager, efter hans Svoger Biørn Andersens Paastand, tildømmes at lade Hesselager komme til Skifte efter Loven mellem Johan Friis's Arvinger. — D. 14. Juni. Udt. i Nye danske Mag. VI. 165.

15. Junii. *6647. K. FR. II. tilskriver Fru Pernille Oxe, Otte Ruds Efterlev., om at skikke sin Datter Jfr. Mette i »Fruerstuen«. — D. 15. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 208.

16. Junii. 2814. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 419—20 (her med Datum 26. Juni).

16. Junii. *6648. K. FR. II. befaler Dr. Povl Madsen, Superint. i Sjællands Stift, og Lensmanden Lauge Beck at træffe Foranstaltninger til, at Marid og Hyllinge Sogne kunne blive tilsammen under én Præst, eftersom Bønderne i Marid ikke ville have til Sognepræst Hr. Thomas Madsen, hvem Fru Anne Holk, der har jus patronatus til Hyllinge Sogn, har kaldet. — *Kjøbenhavn*, d. 16. dag Junii. Ny kirkehist. Saml. V. 448—49.

17. Junii. *6649. K. FR. II.'s og RIGSRAADETS Fundats og Regler for Maribo Kloster. — *Kjøbenhavn*, d. 17. Juni. Udt. og Brudstykk. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 175—80.

17. Junii *6650. K. FR. II. ophøjer Kristiern Nielsen Lange i Adelstanden og tilskjøder ham al Kronens Ret og Rettighed i nogle Selvejerbøndergaarde i Bramming By og Sogn i Gørding Herred til arvelig Ejendom. — 17. Juni. Danske Saml. 2. R. II. 45—46. Brudst. smstds. I. 359.

17. Junii. *6651. KONGENS RETTERTHINGS Dom imellem Fru Anne Lyckisdatther og Hr. Hans Hegelundt, Sognepræst til Vorning, om Herligheden af Annexgaarden i Kuorning Sogn, som i Overensstemmelse med en ældre Kjendelse tildømmes den sidste. — *Kiopnehaffn*, thend 17. Junii. Ny kirkehist. Saml V. 770—71.

22. Junii. *6652. Hert. ADOLF af Slesvig tilskriver Øvrigheden i Staden Kampen, at han paa Opfordring af Hert. af Alba har hvervet 2000 Md. og snart vil komme med dem. — (22. Junii.) (Tydsk?) Udt. i holl. Overs. i Reg. v. Charters en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 181.

22. Junii. *6653. Hert. ADOLF af Slesvig meddeler Hert. af Braunschweig, at han vil hverve Tropper til K. af Spanien. — 22. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 145.

1572.

*6654. CHARLES MORISON tilbyder K. Fr. II. sin Tjeneste. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 21. Junio v. Julio.

*6655. K. FR. II.'s Brev, hvorved det befales, at Bondesønner, som ikke have boet et Aar i Stege, skulle deles til Stavn og bygge og besidde Kronens øde Gaarde paa Møen. — 3. Juli. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 378. 3. Julii.

*6656. Kejser MAXIMILIAN II.'s Mandat til Hert. Adolf af Holsten ang. Toldstridighederne med Hamburg. — *Wien*, d. siebendten tag des monats Julii. (Tydsk.) Abdruck der das Recht Lübeks und Hamburgs etc. betreff. Urkunden S. 101—106. 7. Julii.

*6657. Den reviderede Land-Ret for Eiderstedt, Euerschop og Vttholm, udgivet af Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten. — D. teinden Julii. Trykt i Hamburg 1573, fol. Aij - Sii. 10. Julii.

*6658. Skrivelse fra ERNST MULERT, Drost i Lingen, til Staden Zwolle, hvori han blandt andet omtaler de til K. (Philip II.'s) Tjeneste antagne holstenske Ryttere. — (12. Julii.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 182. 12. Julii.

*6659. BERTEL HANSEN i Eltang, Herredsfgd. i Brusk Herred, tilskjøder Kolding Hospital en Humlegaard og Grund vesten for Kolding og mod Østen op til Fortet ved S. Jørgensgaards Mark. — Onsd. e. S. Olai Dag. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 170. 30 Julii.

*6660. »JOANNES REGENS« (Jarlen af Mar) beder K. Fr. II. om at løslade et skotsk Skib, armeret med 48 Kanoner, som paa Tilbagerejsen fra Sverig med nogle Skotter, som havde tjent i den svenske Hær, var bleven fastholdt i Havnen Mardo i Norge. — *Edinb.*, 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 21. 1. Augusti.

*6661. ROSKILDE DOMKAPITELS Bestemmelse om, hvor meget Præsterne i de Sogne, hvortil Kapitlet har Jus patronatus, herefter skulle erlægge i aarlig Afgift. — *Roschildiæ*, 7. die Augusti., Ny kirkehist. Saml. V. 183—85. 7. Augusti.

*6662. DAUID CHYTRÆUS, professor Rostochiensis, D. Nicolao Hemingio, rectori academiæ Hafniensis, et professoribus ejusdem academiæ pro munere amplissimo oblato gratias agit ac de crescentibus dogmatum controversiis scribit. — *Rostochii*, die 8. Augusti. Ny kirkehist. Saml. IV. 291—93. 8. Augusti.

*6663. K. FR. II. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at læse og forkynde for Jomfruerne den nye Skik og Fundats. — *Frederiksborg*, d. 13. August. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 180—81. 13. Augusti.

*6664. Dom fældet af PAUL HUITFELD t. Snidstrup, Kongens Statholder i Norge, m. fl., mellem Gøste Olufssøn, Kapellan i Løding, og Jens Perssøn, forhen Lagmand til Steig. — *Bergen Raadhus*, d. 13. Augusti. Norske Mag. I. 505—10. 13. Augusti.

*6665. Hert. ADOLF af Holsten tilskriver Hert. af Alba, at han ved sin Ankomst til Nederlandene har fundet Geldern og Overyssel i en yderst kritisk Stilling, og beklager, at han ikke har kunnet opdrive de fornødne Penge i Hamburg og Bremen, da disse Stæder ere Tilhængere af Oprørerne. — *Deventer*, d. 18. Augusti. (Tydsk.) Archives de la maison d'Orange-Nassau III. 492—96. 18. Augusti.

*6666. Kurf. AUGUST af Sachsens Befaling at sende 2 Vogne, hver forspændt med 6 Heste, til Danmark som Foræring til den danske Konge og Dronning. — *Friedrichsburg*, d. 18. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 357. 18. Augusti.

*6667. Staden ZWOLLES Skrivelse til (Staden Kampen?), hvori den udtaler sin Frygt for Belejring paa Grund af Hert. (Adolf) af Holstens Ankomst til Deventer. — (25. Aug.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. v. Charters en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 183. 25. Augusti.

2833. Udt. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 246. 31. Augusti.

1572.

31. Augusti. *6668. »JOANNES REGENS« (Jarlen af Marr) anbefaler til K. Fr. II. Adam Schoir, som rejser til Danmark for at paatale sin Ret til sin i Landskrone afdøde Broder Andrew Schoirs Efterladenskaber. — *Striveling*, 31. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 21.

10. Septbr. *6669. K. FR. II. tilstaar Mathern v. Varmelskirchen, hvem Willom v. Wnnha har overdraget Apotheket i Kbhvn., Skattefrihed for Livstid. — *Fredrichsb.*, 10. Septembris. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 244.

10. Septbr. *6670. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved han tillader Mathernn v. Wermelskercke at være Apotheker i Kbhvn., efter at han har afkjøbt Wilhelm v. Vnna hans Livsbrev. — *Frederichsborg*, X. Septbr. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 243—44.

13. Septbr. *6671. Litteræ CASPARI HOYER Johanni Pistorio datæ, in quibus de expeditione Adolphi ducis in Hollandia scribit. — *Neomagi ad Vahalam*, 13. Sept. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 659—60.

17. Septbr. *6672. Hert. HANS tilskriver K. Fr. II. om en Forordning af Amtmanden i Ribe, hvorved der er sket Indgreb i Hertugens Jurisdiktion. — 17. September. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 415.

30. Septbr. *6673. SEFFUERENN SKØTT anmoder Fru Idde, sal. Falck Gøies t. Skiersøe, om at sende Penge, da han og hans adelige Myndlinge (hvoriblandt hendes Sønner) af Mangel paa Penge ikke kunne komme fra Strasburg, hvorhen de ere rejste fra Frankrig; han skriver om Blodbadet i Paris S. Bartholomæi Nat. — *Strasborrigh*, d. 30. dagh Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 249—53.

2. Octobr. *6674. Depesche fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, til hans Konge, hvori han omtaler Arrestationen af en ung Kaptajn Monluc, der kom fra Danmark og Polen. — Ce II. jour d'octobre. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon V. 152—57.

7. Octobr. *6675. Hert. HANS meddeler Henrik Rantzau, kgl. Stath. og Amtmd. p. Segeberg, at 30 Fribytterskibe skulle ligge udenfor Eiderstedt og Ditmarsken, hvorfor han beder om, at der maa blive sendt Undsætning dertil. — 7. October. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 414—15.

12. Octobr. *6676. K. FR. II. indskjærper Professorerne ikke at vise Forsømmelighed ved Forelæsninger og Disputationer, samt paalægger Rektor og Vicekansler, til hvilken Post han beskikker D. Niels Hemmingsen, at have Tilsyn hermed. — *Frederichsborg*, thend 12. dag Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 238—40. Brudst. i Nyerup, Hist.-stat. Skr. af Tilst. i Danmark og Norge III, 2. S. 25—26.

18. Octobr. *6677. PETRUS SUAVIUS underretter Lord Burghley om Grunden til Kaptain Clarks Fængsling i Danmark og beder om hans Intervention hos K. af Danmark. — *Copenhagen*, 18. October. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1572—74 S. 192—93.

25. Octobr. *6678. K. FR. II.'s Kvittans til Henrik Mogensen, Tolder i Helsingør, for Modtagelsen af Specerier m. m., der vare forskrevne fra Nederlandene. — 25. October. Udt. i Hist. Tidsskr. V. 465—66.

25. Octobr. *6679. VIBORG LANDSTHINGS Dom i en Sag mellem Hr. Hans Hegelund og Lars Nielsen i Kvorning Præstegaard, at den sidste bør have denne Gaard udi Hr. Hans's Minde, siden den er tildømt Hr. Hans. — Løverd. e. Seuerini ep. Dag. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 771.

27. Octobr. *6680. K. FR. II. overlader Jens Andersen, Kapellan til Roskilde Domkirke, Syv Sogn med Præstegaard og Rente, dog paa det Vilkaar, at han skal være Kannik i Ros-

1572.

kilde og bo der, men tillige selv gjøre Tjeneste til Syv Kirke. — *Frederiksborg*, 27. Dag Octobris. Ny kirkehist. Saml. V. 186.

*6681. K. Fr. II. tilkjendegiver Hofpræsten M. Niels Nielsenn sin forandrede Bestemmelse om, at den Præst, som nu har Siuff Sogn, skal beholde dette, og at den Præst, som tilforn har været Kapellan i Roskilde, skal nyde det Vikarie, hvormed han paa Embeds Vegne er forlenet af Kapitlet, saa længe, til han faar et andet Kald, hvoraf han kan underholde sig. — *Nyborg slott,* thend 31. Octobris. Ny kirkehist. Saml. IV. 389—90. 31. Octobr.

*6682. Erick Hardennberg indbyder Fru Byrgitte (Bølle), Christoffer Gøyes, til sin Søster Anne Hardennbergs Bryllup med Oluff Mauritzenn i Kbhvn. Søndag d. 11. Januar 1573. — *Tostelunndt,* thenn 7. dag Nouem. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 229—30. 7. Novbr.

*6683. Oluff Mowriidtzenn indbyder Fru Byrgitte (Bølle), Christopher Giøes, til sit Bryllup med Anne Hardennberg i Kbhvn. d. 11. Januar 1573. — *Bollderupp,* thenn 7. dag Nouembris. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 228—29. 7. Novbr.

*6684. Viglii ab Aytta Zuichemi ad Joachimum Hopperum epistola, in qua paullum fructus ab equitibus Germanis, qui per ducem Holsatiæ aliosque Germaniæ principes in auxilium adsciti fuerint, acceptum commemorat. — *Bruxellæ,* XVI. Novembr. Papendrecht, Analecta Belgica I. 715—17. 16. Novbr.

*6685. Hert. af Albas Gjældsbrev i K. af Spaniens Navn til Hert. Adolf af Slesvig Holsten paa 10,020 Rdlr., som han har forstrakt Kongen med paa det nuværende Tog i de nedreburgundiske Lande. — *Neomagi,* 17. Nov. (Tydsk.) Westphalen, Monumenta III. Præf. S. 42. 17. Novbr.

2848. Bloch, Fyens Gejstligheds Hist. I. 242—44. 18 Novbr.

*6686. K. Fr. II. tilskjøder Thomas Farsen, Husfgd. p. Koldinghus, Taulov Sogns Korntiende som Forbedring i hans Løn. — 24. Novbr. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 46. 24. Novbr.

*6687. Niels Jesperszøn, Superint. i Fyns Stift, tilskriver Hr. Peder Jennszenn, Provst i Bog Herred, og menige Almue i Ørsted Sogn, at han sender dem Hr. Hanns Jenszenn, at de kunne høre ham, om de ville have ham til Sognepræst i Ørsted, som Kongens Ønske er. — *Otthennz,* then 26. Nouemb. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 61—62. 26. Novbr.

*6688. Olluff Mowritzenn beder indstændigt Eru Biritte (Bølle), Christopher Gøyes, om at komme til sig (til sit Bryllup). — *Brenndtued,* thenn 26. (28?) Nouembris. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 230—31; jvfr. S. 266. 26. (28?) Novbr.

*6689. K. Fr. II. giver Bgm. og Raad i Kolding Udsættelse med Betalingen af resterende Skatter for Aarene 1569—1571. — 28. November. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 195. 28. Novbr.

*6690. K. Fr. II. benaader Iver Hansen, Hospitalsforstander i Kolding, med Kronens Part af Kongsted Sogns Korntiende. — 28. November. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 174. 28. Novbr.

*6691. Dr. Joannes Stosselius Ernesto Voegelino bibliopolo scriptum conjugale Nicolai Hemmingii tradit, ut id imprimat et evulget. — *Pirnæ Mysorum,* cal. Decembris. Hist. Calender, udg. af Engelstoft og Møller II. 400—401. 1. Decbr.

*6692. Skrivelse fra Diedrich Kenckel (fra Bremen) til hans Broder Tile, hvori han omtaler, at Dr. Hincke vil sende K. af Danmark to franske Skrifter om Bartholomæusnatten. — *Bremæ,* 6. Decembris. (Plattydsk.) Bremisches Jahrbuch VII. 58—60. 6. Decbr.

1572.

13. Decbr. *6693. Peder Oxe anbefaler M. Petrus Hageus (Aagesen), som han en Tidlang har ladet studere uden Lands, til Rektor og Professorer ved Universitetet til Ansættelse ved samme, hvis nogen Plads er ledig. — *Kiøpennhaffns slotth,* thenn 13. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 240.

13. Decbr. *6694. Niels Jespersen, Superint. i Fyns Stift, underretter Almuen i Ørsted Sogn om, at han nu for fjerde Gang sender Hr. Hanns Jennszenn til dem med det Forlangende, at de skulle give et skriftligt Svar, om de ville have ham til Sognepræst eller ikke. — *Otthens,* then 13. Decemb. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 63—64.

16. Decbr. *6695. Mogens Suale t. Bisbo, Befalingsmd. over Marcher Len, og Christoffer Fod, Fgd. over Hedemarken, udstæde Vidisse af et Thingsvidne fra Guldager af 9. Juni 1537. — *Ager,* 16. Decembris. Diplomatar. Norveg. IV. 815.

18. Decbr. *6696. K. Fr. II.'s Kreditiv for sin liflandske Sekretær Friderich Grosz til sin Statholder paa Sonnenburg, Heinrich v. Ludinghausen, kaldet Wulf. — *Friderichsburg,* d. 18. monatstagk Decembris. (Tydsk.) Bunge, Archiv f. Gesch. Liv-, Esth- u. Curlands VII. 293.

20. Decbr. *6697. Niells Jeszperszen, Superint. i Fyns Stift, melder menige Almue og Sognefolk i Ørsted Sogn i Bog Herred, at han har bevilget Hr. Hanns Jenszen at maatte gjøre dem al tilbørlig Præstetjeneste, indtil de ville give ham et tilfredsstillende Svar, om de ville have ham til Sognepræst eller ej. — *Otthensze,* then 20. Decemb. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 64—65.

22. Decbr. *6698. Knudt Bramssen, Konrektor ved den fyrstelige Skole i Haderslev, ansøger Hert. Hans om Befordring, da han maaske paa Grund af sin Alder vil forandre sig, hvilket vil falde ham vanskeligt i hans nuværende Stilling. — *Hadersleuen,* d. 22. Decembris. (Plattydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. I. 110.

*6699. Cibela Gylinstiern tilskriver Fru Beriite Gøie t. Herluffsholm, at hun efter dennes Hjemkomst fra Jørgen Ruds vil komme til hende, samt at hun har sendt Fru Birgittes Brev til Fru Anne (Rosenkrands) paa Krenkerup. — *Skøring,* Tordzdagen. Vedel Simonsen, Ruderne II. 57—59.

*6700. Jørgen Lauritzen, Sognepræst til Wby Sogn, beder K. Fr. II. om at tage ham i sin Beskyttelse, da han forfølges med Søgsmaal til Landsthing, fordi han har ladet omhugge et Majtræ paa Wby Gade. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 609—10.

*6701. Thingsvidne paa en Toft i Enom, at den har fulgt Mariager Kl. med Selveiger og Lavhævd. Udt. i Danske Mag. VI. 173.

*6702. Thingsvidne, at Erik Hardenbierg p. Hagenskov udlagde til Mariager Kl. et Stykke Jord i Arreskov Mark, »for hvis de vare brøstholdne meer end han.« Udt. i Danske Mag. VI. 173.

*6703. Fortegnelse over det gejstlige Gods, som salig Johan Friis skal have faaet i Fyn. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 186–88.

C. 1572.

C. 1572.

*6704. Leges, secundum quas ludimagister et hypodidascali scholæ Otheniensis sese gerere debeant. Henrichsen, Bidr. t. Odense Cathedralskoles Hist. V. 8—27 (om Tiden s. S. 6.)

*6705. Fortegnelse over den Gjæld, Fru Grette Bryske har betalt efter Peder Rudts Død. Vedel Simonsen, Ruderne II. 135—36.

C. 1572.

*6706. Betænkning af en hanseatisk Kommission om Midlerne til at redde Reval fra Moskoviterne, hvori omtales, at disse, hvis de erobre liflandske Havne, ville rette deres Angreb paa de vigtigste Havne i Danmark, og at K. af Danmark ikke vil være utilbøjelig til at støtte Hansestæderne. (Tydsk.) Udt. i Bunge, Archiv f. Gesch. Liv.-, Esth.- u. Curlands VI. 164—67.

*6707. Relation af Tiepolo, venetiansk Gesandt, (til sin Regering) om Paverne Pius IV.'s og Pius V.'s Regering, hvori Danmark og Norge nævnes blandt de Stater, der have skilt sig fra Pavestolen. (Italiensk.) Brudst. i Ranke, Fürsten u. Völker von Süd-Europa III. 18—19.

Ante 1573.

Ante 1573.

*6708. Olluff Moriiszenn beder Krestoffer Gøie om at komme til sig paa Klaushollm. — *Brenthuedth,* løuerdaagh. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 261—62.

1573.

1573.

*6709. Hert. Hans takker K. Fr. II. for Tilbudet om, at det forordnede Birkething, der skader Hertugens Jurisdiktion, ikke skal blive holdt. — *Hansberg*, 3. Januar. (Tydsk.) Dansk Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 417. 3. Januar.

*6710. K. Fr. II. skjænker den af M. Henrich Gercken efterladte Bogsamling, der er tilfaldet Kongen, da Arvingerne ikke have meldt sig, til Skolen i Aalborg med den Bestemmelse, at Bøgerne skulle opstilles i vor Frue Kirke smstds. og kun maa benyttes dér paa Stedet. — *Skanderborg,* thennd 4. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 789. 4. Januar.

*6711. Ansøgning fra Beboerne i Øsby Sogn til Hert. Hans om at faa deres nuværende Kapellan til Sognepræst i Stedet for deres nuværende Sognepræst, der vedvarende er syg. — 5. Januar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 107. 5. Januar.

*6712. K. Fr. II.'s aabne Brev til Bønderne i Marid Sogn, at de skulle opgive deres Modstand mod Hr. Thomas Madsen, som er kaldet til Sognepræst i Annexet Hyllinge, og holde ham for deres Sjælesørger. — *Skanderborg slot,* d. 6. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 449—50. 6. Januar.

*6713. K. Fr. II. befaler Biskop Niels Jespersen at forfare, hvorledes det forholder sig med Hans Lauritzsens Kaldelse til Sognepræst i Ørsted, da denne klager over, at Biskoppen har indsat en Skibspræst til at være Sognepræst dér. — *Skanderborg,* thennd VII. dag Januarii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 65—66. 7. Januar.

*6714. Oluff Mouritzen t. Bollerups Morgengavebrev paa Bregentuedt Hovedgaard m. m. til sin Brud Ane Hardenbierg. — *Kiøpnehaffn,* thend XI. dag Januarii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 231—34. 11. Januar.

*6715. K. Fr. II. stadfæster et af Abbedissen og Konventet i Maribo Kl. udstædt Brev, hvorved det tillades Severin Mund, hans Hustru og et af deres Børn for Livstid at beholde Serridslev Gaard i Vore Herred mod at yde sædvanlig Landgilde. — D. 12. Januar. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 181. 12. Januar.

*6716. K. Fr. II.'s Befaling til Prioren i Antvorskov og Abbederne i Sorø og Ringsted aarlig til rette Tid at indbetale de 400 Daler, som det i Fundatsen er paalagt dem at udgive til Underhold for 4 Studerende uden Lands. — *Skanderborg slot,* thend XVIII. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 241. 18. Januar.

1573.

19. Januar. *6717. HANS LAURITZEN i Ørsted, der klager over, at Hr. Hans Jennszen i Odense gjør ham Forhindring paa det Præstekald, hvortil han siger sig at være lovlig kaldet, begjærer Stævning i denne Sag af Hr. Jens, Sognepræst i Odense og Provst i Odense Herred. — Then 19. Januar. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 66.

25. Januar. *6718. PEDER SCHRAM t. Vrop, Ridder og Høvedsmd. p. Laholm, bestemmer med sin Hustru Fru Elszebe Krabbes Samtykke, at Renten af hans Gaard i Læderstræde i Kbhvn. skal aarligt af Prædikanterne ved vor Frue og Helliggeistes Kirker smstds. anvendes til Indkjøb af Hoser og Sko til Uddeling blandt de fattige Peblinge i vor Frue Skole. — *Købynghaffn,* S. Pauli bekering dag, som er den 25. dag Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 90—92.

26. Januar. *6719. CHRISTOFFER GØIE, ANE OLUFFSDATTER (Krognos), BERGETTHE GØIE, JUTTHE PODBUSK og HELUIG GØIE bekræfte Oluff Mouritzen t. Bollerups Morgengavebrev til sin Hustru Ane Hardenbierg (se Nr. *6714). — *Kiøpnehaffn,* thend 26. dag Januarii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 235—36.

7. Febr. *6720. KONGENS Bevilling, at Hr. Niels Mortensen, Sognepræst til Boddum Kirke, maa oppebære Kronens Tiende af Yby og Boddum Sogne imod aarlig Afgift af 40 enkende Daler. — 7. Februar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 422.

12. Febr. *6721. Det SVENSKE RIGSRAAD foreslaar K. Johan III. bl. a. at gaa ind paa Danmarks Fordring paa at oppebære Indkomsterne af Lifland i de sidste 3 Aar samt tilraader, at Erik Gustafsson faar Befalingen over Krigsfolket, hvis de Danske skulde foretage sig noget fjendtligt Skridt. — *Vadztena,* then 12. Februarii. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. V. 94—96.

13. Febr. *6722. AXELL GYLDENNSTIERNN indbyder Fru Beretti Gyøe t. Schoukloster til at overvære sin Søns Daab d. 12. April i Ø Klosterkirke. — *Ø kloster,* thenn 13. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 487.

19. Febr. *6723 (= 2976). For 1574 læs 1573. Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 194.

20. Febr. *6724. K. FR. II.'s Skrivelse til Morten Venstermand, Lensmd. i Kbhvn., at han skal rette sig efter Kongens Bud og ikke stræbe efter at gjøre sig et godt Navn med Kongens og Kronens Bønders fordærvelige Skade, idet han plager dem med utilbørlige Ægter, som nys er sket ved Oluf Mouritzens Bryllup. — *Skanderborg,* 20. Februar. Hist. Tidsskr. V. 439—40. Brudst. i Bricka, Fr. II.'s Ungdomskjærlighed S. 134—35.

ante 25. Febr. *6725. Herluffsholms Skoles FORSTANDER (Oluf Movritsen Krognos) beder Holger og Jørgen Rosenkrantz om at laane ham Skolens Fundats og Kongens Stadfæstelse af den, da han skal bruge disse Papirer i Retssagen med Christopher Gøie om Skolens Gods. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. VI. 174—75.

26. Febr. *6726. K. FR. II. befaler Borchert v. Pappenheim, Embedsmd. p. Abramstrup Gaard, at besørge indfangede i Vordingborg Len 20 Stykker Daavildt til den Dyrehave, Hofmesteren Peder Oxe havde anlagt ved Gislefelde. — *Skanderborg slot,* thendt XXVI. dag Februar. Rasmussen, Optegnelser om Gisselfeld S. 336—37.

27. Febr. *6727. K. Fr. II. paalægger Jørgen Rosenkrands at lade Fyrlampen paa Anholt holde vedlige. — *Skanderborg,* 27. Februarii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 139. Et lignende Brev fik Erik Podebusk om Fyrlampen paa Skagen, smstds. S. 139.

27. Febr. *6728. PEDER OXE underretter Universitetets Rektor D. Niels Hemmingsen om, at Niels Friis havde indleveret til Kancelliet de Breve, den afdøde Kansler Johan Friis

1573.

havde haft paa noget af Universitetets Gods, saa at Rektor nu kunde erholde det tilbage til Universitetet. — *Kiøpenhaffn*, then 27. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 242.

2869. Falck, Staatsbürg. Mag. IX. 769—70 (hvor der læses: Johannes Sucht). 28. Febr.

*6729. FYNS PROVSTERETS Dom i Sagen mellem Hans Lauriszen og Hr. Hans Jenszen Skibspræst, hvilken sidste af hin beskyldes for »at have faldet udi hans lovlige Kald til Ørstedt Sogn«; Retten dømmer til Fordel for den indstævnte. — *S. Knuds kierche y Otthenze*, d. 3. dag Martii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 67—69. 2. Martii.

*6730. Testimonium M. NICOLAI LAURENTII SCAUENII, decani collegii philosophici in academia Hafnensi, Theodorum Martium in Baccalaureum philosophiæ promovisse. — *Hafniæ*, die 3. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 622—23. 3. Martii.

*6731. OLLUFF MOWRITZENN tilskriver Fru Birgitte Gøye og beder hende modtage en Tønde Lax. — *Brendtued*, then 4. Martii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 236—37. 4. Martii.

*6732. JACOB HØG meddeler Fru Birgite Gøie Grundene til, at han ikke kunde komme til Oluff Mouritzens Bryllup og omtaler endvidere et af hende paatænkt Mageskifte. — *Wanng*, thenn 4. Marci. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 237—40. 4. Martii.

*6733. K. Fr. II.'s Brev til Peder Oxe om en Vejdemand fra Sachsen, som skulde indrette en »Fogelherdt« ved Tøbberup og Ibstrup. — 10. Marts. Udt. i Friis, Opt. om Gjentofte S. 14. 10. Martii.

*6734. FYNS PROVSTERETS Dom, at det af Hr. Peder Jenszen i Assens, Provst i Baag Herred, og 7 Kaldsmænd i Ørsted Sogn til Hans Lauritzsen udstædte Kaldsbrev til at være Sognepræst i Ørsted er gjort imod Ordinansen og bør være magtesløst. — *Kgl. Maj. gaardt y Otthens*, then 10. dag Martii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 69—71. 10. Martii

*6735. K. FR. II. befaler Lensmanden Jørgen Munk strængelig at lade forbyde i Frederiksborgs, Hørsholms og Dronningholms Birker, at nogen udgraver Ræveunger. — (12. Marts.) Brudst. i Christensen, Hørsholms Hist. S. 85. 12. Martii.

*6736. HACK ULFSTAND t. Hikkebjerg, Lensmd. o. Næsbyhoved Len, stadfæster Hr. Niels Hansen som Sognepræst i Fjelsted og Harndrup, hvortil han var kaldet af Menigheden og kjendt værdig af Bispen. — *(Odense)*, 14. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 616. 14. Martii.

*6737. K. FR. II.'s Stadfæstelse af Roskilde Kapitels Bestemmelse af 7. Aug. 1572 om Præsternes Underhold i de Sogne, hvortil Kapitlet har jus patronatus. — *Skanderborg*, d. 19. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 187. 19. Martii.

2884. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 98. 20. Martii.

*6738. STEN BILDE t. Vandaas, Forst. f. Helligestes i Aahus, udlejer til Jørgen Guldsmed, Bg. i Aahus, en Gaard smstds. mod aarlig Afgift af 18 danske Penge. — *Aahus*, Påsksafton. Udt. p. Svensk i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 493. 21. Martii.

*6739. Fru ANNE LØCKE, Hr. Otte Krompens Efterlev., fæster et Stykke Jord til Hr. Niels, Sognepræst til Wijndom og Brandstrup. — *Trudzholm*, thend 7. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 25. 7. Aprilis.

*6740. Litteræ JOHANNIS PRATENSIS Tychoni Brahe de Knudstrup datæ, in quibus de constructione globi Tychonis scribit. — *Hafniæ*, 16. Aprilis. Friis, Tychonis Brahei et ad eum epistolæ S. 8—10. 16. Aprilis.

*6741. Forpligtelsesbrev af BGM. og RAAD i Kbhvn., i Anledning af Fru Inger Oxes Gave til vor Frue Skole smstds. af 300 Daler. — 20. April. Brudst. i Danske Mag. II. 279. 20. Aprilis.

1573.

20. Aprilis. *6742. FRANTZ OLSSON og SANDER SOMMER, Kirkeværger for vor Frue Kirke i Ystad, tilskjøde Smedelavet smstds. 4 Stolerum i Kirken. — D. 20. April. Udt. p. Svensk i Danske Saml. IV. 347.

ante 25 Aprilis. *6743. NIELS TRUELSENN, Præst, klager til Kongen over den Uret, han i sex Aar har lidt af Bispen i Skaane for en Sag, han har haft med en af sine Sognefolk, og beder om Beskyttelse. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. IV 346—47.

25. Aprilis. *6744. K. FR. II.'s Skrivelse til Professorerne ved Universitetet, at de skulle paadømme Hr. Nils Truelsenns Klage over Uret, ham vederfaret af Superintendenten i Skaane Stift. — *Drottningborg slott,* thend 25. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. IV. 345—46.

30. Aprilis. *6745. K. FR. II. befaler Henrik Gyldenstjerne at gribe og fængsle Bonden Mads Bigum, der har ophidset Kronens Bønder i Han Herred til Ulydighed. — *Dronningborg,* d. 30. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 91.

c. Aprilis. *6746. P(ERNILLE) OXE tilskriver Fru Birgitte Gøje, at Holger Rosenkrantz i Utide har maattet fraflytte Skanderborg. — *Korsør,* tisdagen. Hist. Tidsskr. 5. R. II. 407—408.

2. Maji. *6747. RASMUS AUGUSTINUS, Præst i Kjøge, takker Fru Birgitte Giøye for hendes Skrivelse og det gode, som medfulgte, m. m. — *Kiøge,* 2. Maji. Ny kirkehist. Saml. III. 581.

4. Maji. *6748. Tvende HELSINGØRS BYTHINGS Vidner, at David Lejel skjøder til sin Broder Frederik Lejel, Raadmand, en Stenhusgaard og den saakaldte Wedegaard norden for Stengaden i Helsingør. — *Helsingørs raadhus,* mand. Exaudi, som var d. 4. dag Maji. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 52. Jvfr. *6616.

7. Maji. *6749. OLUFF MORIISZEN beder Fru Berithe Gøie med sit Segl bekræfte hans Morgengavebrev til hans Hustru Anne Hardenberg. — D. 7. daagh Maj. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 241—42.

16. Maji. *6750. M. JØRGEN MORTENSEN, Biskop i Vendsyssel Stift, beder Erik Podebusk t. Bistrup, Stiftslensmand, om at udvirke hos Kongen, at Præsten Niels Jensen i Nørhaa, som kun har en ringe Indtægt af sit Kald, maa faa Sognets Kongetiende. — *Aalborg,* Løverd. i Pindseuge. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 421.

21. Maji. *6751. Kurf. AUGUST af Sachsen befaler Dr. Joachim v. Beust paa sin Gemalindes Vegne at overvære Hert. Adolf af Gottorps Datter Christines forestaaende Daab i Kiel. — *Schweinitz,* d. 21. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. VI. 354.

24. Maji. *6752. K. FR. II. befaler (Superintendenten i Viborg) at forflytte Hr. Erik fra Haassum Sognekald, da Udførelsen af den Herredagsdom, hvorefter han skal beholde sine Sogne, møder Modstand hos Sognemændene. — *Drottningbor slot,* thennd XXIIII. Maji. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 230—31.

25. Maji. *6753. K. FR. II.'s Retterthingsdom, at Jørgen Svab t. Harritslevgaard, (som ikke var mødt,) skal betale Oluf Bager i Odense, hvad han er ham skyldig. — *Randers,* d. 25. Mai. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 92—93.

24 Maji. *6754. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev for Knudt Rutt til Pfalzgrev Johan Casimir. — *Dronningborg,* d. 24. Maj. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 167.

26. Maji. *6755. K. FR. II.'s Bevilling, at Hr. Oluf Jørgensen, Sognepræst til Sæby, maa faa Kongetienden af Understed S. uden Afgift. — 26. Maj. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 422.

28. Maji. *6756 (= 2781). I Følge Hist. Tidsskr. V. 69, Anm. er Brevet udfærdiget fra Dronninglund, 28. Maji 1573.

1573.

*6757. K. Fr. II. tillader, at Sognefolket selv maa vælge deres Præster i de Sogne, der før have ligget til Klostrene i Aarhus Stift. — *Dronningborg,* d. 29. dag Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 163. 29. Maji.

*6758. K. Fr. II.'s Brev, hvorved den jydske Proces med Høringsdele indføres i Fyn, Langeland og Taasinge. — *Dronningborg slot,* d. 30. Maj. A. Berntsen, Danmarks og Norges frugtbare Herlighed II. 361—63. Secher, Om Vitterlighed og Vidnebevis S. 229—31. 30. Maji.

*6759. K. Fr. II. skjænker Hr. Niels Laugessen og hans Efterfølgere, Sognepræsterne til Brandstrup og Windum Kirker, en af Kronens Gaarde i Brandstrup til Præstegaard, men Fru Anne Løcke, Hr. Otte Krumpens Efterlev., skal, saa længe hun lever, nyde Landgilden af den. — *Dronningborg slott,* thend første dag Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 24—25. 1. Junii.

*6760. Sten Brahe tilskriver Birgitte Gøje, at han er kommet til en god Ende paa den bevidste Handel (hans Forlovelse med Birgitte Rosenkrantz) og han vilde være kommet over til hende, hvis Kongen ikke havde befalet ham at blive. — *Randers,* d. 1. Juni. Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 615—16. 1. Junii.

*6761. Oluff Moriiszenn meddeler Fru Berithe Gøie, at han, der i Fredags (d. 29. Maj.) forlod (Herredagen i) Randers, vil blive her i Jylland indtil efter Fru Jythe (Podebuskes) Begravelse i Aarhus; forøvrigt omtaler han Jørgenn Marsuinus Fordringer paa (Herlufsholm) Skole og Manderup Pasberigs Trolovelse med Hertuigh Tannesens Datter. — *Chlaxholm,* d. 3. dau Junii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 243—44. 3. Junii.

*6762. Olluff Mowritzenns Skrivelse til Erick Podbusk t. Biistrup ang. en Pengesag. — *Claxholm,* then 3. dag Junii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 244—45. 3. Junii.

*6763. M. Mauritius Chrisiani Lætus, superintendens Gotlandiæ, ad D. Paulum Matthiæ, superintendentem Siællandiæ, de censura concionis, a se conceptæ de pønitentia, scribit. — *Wisby,* 3. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 242—48. 3. Junii.

*6764. Chrestendtze Bryskes Brev til Fru Berrete Gøye, hvori hun beklager, at denne paa Grund af Sygdom ikke kan komme til hendes Farsøsters Begravelse. — *Langsø,* d. 6. dagh Junius. Danske Mag. 4. R. V. 336—37. 6 Junii.

*6765. David Chytræus Christophoro Enzesdorff scribit, regem Daniæ subditis suis commercia cum Rostochio interdixisse ac portum hujus urbis navibus aliquot bellicis certo obsessurum dici. — *Rostochii,* die Viti. D. Chytræi Epistolæ S. 537—38. 15. Junii.

*6766. K. Fr. II. befaler 13 Rigsraader, med hvem han agtede at dømme i en Trætte mellem Erik Giøe og Fru Karen Krabbe, Niels Skeels Enke, om nogen Ejendom paa Hørup Mark, at indfinde sig med Kongen paa Aastedet. — 16. Juni. Udt. i Nye Danske Mag. VI. 168. 16. Junii.

*6767. K. Fr. II.'s Brev til Dr. Povl Madsen, Superint. i Sjælland, at han skal lade Hr. Jakob Andersen i Jørlunde blive i sit Kald, indtil Kongen selv kan komme og erfare Beskyldningerne imod ham og hans Svar. — *Skanderborg,* 17. Junii. Ny kirkehist. Saml. III. 604—605. 17. Junii.

*6768. Oluf Bager i Odense beder Peder Oxe om at raade ham, hvad han skal gjøre i Anledning af de i Friesland konfiskerede Penge. — *Odense,* d. 18. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 93—94. 18. Junii.

*6769. David Chytræus Joanni Grevenstein scribit, portum Rostochii classe sex navium bellicarum Danica obsessum esse. — Die Johannis bapt. D. Chytræi Epistolæ S. 538—40. 24. Junii.

1573.

24. Junii. *6770. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Johannem Marbachium, superintendentem ecclesiæ Argentinensis, in qua scribit, eum ex filiis suis omnia, quæ velit, de Danicis ecclesiis et scholis cognoscere posse. — Die Johannis bapt. D. Chytræi Epistolæ S. 187—88.

25. Junii. *6771. CHRIISTENDSZE BRØSKEE tilskriver Fru Biirggiithe Gøiie om sin Farsøsters Begravelse og lover at gjøre sit bedste til, at Fru Beathe kan faa den »galne« Anne. — *Langesøø,* thenn 25. Junii. Danske Mag. 4. R. V. 337—39.

25. Junii. *6772. SIMONIS PAULI, Prof. Rostochiensis, litteræ ad D. Joannem Marbachium, superintendentem Argentoratensem, datæ, in quibus eum inter alia, ut de statu ecclesiæ Danicæ certior fiat, ad filios ex academia Rostochiensi revertentes remittit. — *Rostochii,* VII. cal. Julias. Fechtius, hist. eccl. sec. XVI. supplem. S. 465-66.

30. Junii. *6773. Skrivelse fra OTTO BROCKENHUS til Niels Kaas, hvori han beder denne faa Peder Oxe, Bjørn Kaas, Ejler Grubbe og Oluf Mouritsen til at skynde sig med at gjennemgaa hans og Peder Hansens Rentekammerregnskaber; tillige meddeler han, at Oluf Mouritsen er død. — *Kbhvn.,* 30. Juni. Udt. og Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 140.

30. Junii. *6774. PROFESSORERNE ved Kbhvns. Universitet stævne M. Tyge, Superint. i Skaane Stift, til at møde for Konsistorium d. 19. Avg. i Anledning af Hr. Niels Truelsenns Klage over ham. — *Hafniæ,* den siste Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 347—48.

1. Julii. *6775. Litteræ JOHANNIS MAJORIS Tychoni Brahe de Knudstrup datæ, in quibus petit, ut de novo sidere ante aliquot menses exorto sententiam suam dicat. — *Augustæ Rheticæ,* cal. Julii. Friis, Tychonis Brahei et ad eum epistolæ S. 10—11.

5. Julii. *6776. K. FR. II. billiger Peder Oxes Forsvarsanstalter og befaler ham foreløbig at indsætte Skytset i Slottet. — *Hald,* 5. Juli. Brudst. i Danske Saml. V. 134.

6. Julii. *6777. Fru ELSZEBE KRABBE bevidner (Fru Birgitte Gjøe) sin Medfølelse i Anledning af (Oluf Mouritsens) Død; »vort Fædreneriges Velfærd dør bort med slige Mænds Afgang«. — *Clausholm,* tend 6. dag Jullii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 245-47. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 88—89.

7. Julii. *6778. PIETRO BIZARRI meddeler Lord Burghley bl. a., at Rusland og Sverig have sluttet et Forbund mod Kejseren, og at K. af Danmark og mange tydske Fyrster ville søge at hindre Kejseren i at faa sin Søn erklæret for K. af Bøhmen. — *Augsburg,* 7. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1572—74 S. 386.

10. Julii. *6779. IVAN BASILOWITZ beder Dr. Elisabeth om at befale sine Undersaatter at udruste Krigsskibe for at angribe de danske Sørøvere, som hindre engelske Skibe i at handle paa visse russiske Kystpladser, som K. af Danmark med Urette erklærer at være hans. — *Moscov,* 10. July 7090. (Russisk.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1572—74 S. 368.

12. Julii. *6780. K. FR. II. tillader Kapitlet i Viborg som hidtil at opkræve den aarlige Told af dem, som fiske ved »Nør Rønn« ved Ledzø. — *Hald slott,* thennd 12. dag Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 22.

16. Julii. *6781. K. FR. II. befaler Jørgen Munk, at han skal tage Borgen af Hr. Jakob i Jørlunde, som er bleven afsat for sin ukristelige Handel, at han bliver til Stede, og siden tiltale ham og udføre Dommen. — *Silkeborg,* 16. Julii. Ny kirkehist. Saml. III. 606—607.

18. Julii. *6782. K. FR. II. tilskriver D. Povl Madsen, Superint. i Sjælland, at Hr. Jakob i Jørlunde med Rette er bleven dømt fra sit Embede, og at han desuden bør straffes; ligeledes bifalder Kongen, at Hr. Jørgen og Hr. Hans Pedersen paa Orø ere blevne afsatte. — *Silkeborg,* 18. Julii. Ny kirkehist. Saml. III. 605—606.

1573.

*6783. K. FR. II.'s aabne Brev til Norge ang. Afskaffelsen af Frillelevnet i Bergens Stift og af Helligdage, som stride mod Ordinansen. — *Silkeborig,* d. 18. Julii. Evensen, Saml. af jurid. og histor. Materier II, 2. S. 79—81. 18. Julii.

*6784. K. FR. II.'s aabne Brev, at de fem Lokater i Ribe Skole maa til Hjælp til deres Underhold aarlig oppebære Kronens Part af Tienden af Fouling Sogn. — *Kolinghuus slot,* thenn VIII. dag Augusti. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 141—42. 8. Augusti.

*6785. AXELL JUELL t. Willestrup, PALLE JUELL t. Pallisberig, Landsdommer i Nørrejylland, og GUNDE SKRIFFUER, Landsthingshører, dømme, at Herligheden af Præstegaarden i Suingelberg skal tilhøre Hr. Jørgen Lycke t. Offuer Bunderup Gaard og Tienden og Skylden Præsten i Vesterbølle. — Løffuerd. n. e. Laurentii, som er then 15. Augusti. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 34—37. 15. Augusti.

*6786. Kjendelse af BGM. og RAAD i Flensborg i en Sag mellem Amtmanden dersteds Peter Rantzouw paa Kongens Vegne og hans substituerede Fuldmægtig Byfogden Herbort v. Badendick som Klagere, og Blasius Eckenberg, Bg. i Flensborg, som Anklaget, hvorved denne paa Grund af crimen læsæ Majestatis dømmes i Kongens Straf og Unaade. — *In Judicio,* Veneris d. 21. August. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 261—63. 21. Augusti.

*6787. K. FR. II. forbyder enhver at befatte sig med Kirketienden til de Kirker, hvortil Universitetet havde Jus patronatus, saaledes som sket var med Sæby og Eggitslevmagle Kirketiender, der af Stiftslensmanden vare blevne bortfæstede. — *Kiøbenhaffn slott,* then 22. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 248—49. 22. Augusti.

*6788. Fru IDDE, Falck Gøyes, meddeler Fru Bergithe, Herløff Trolles, hvorledes Oluff Mouritzens Lig er ført fra Claxholm til Aarhus. — *Aarhus,* then 12. Septembris. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 247—48. 12. Septbr.

*6789. Skrivelse fra PEDER OXE til Fru Birgitte Gjøe, hvori han omtaler, at Kongen er dragen til Kolding, og at han kun vanskeligt har faaet et Par Dages Orlov for at overvære Oluf Movritsens Begravelse. — *Kbhvn.,* 12. Septbr. Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 144. 12. Septbr.

*6790. K. FR. II.'s Bevilling for Peder Holst, Bgm. i Nyborg, paa den Fiskedam, han har ladet gjøre paa Kronens Grund udenfor Nyborg Vold ud mod Helgetoft. — 16. Septbr. Brudst. i Personalhist. Tidsskr. V. 321. 16. Septbr.

*6791. ANNE HARDENNBIERGH giver Afkald paa en Gaard i Gludt Sogn i Bjerge Herred, som hendes afdøde Mand Oluff Mouritzen har testamenteret til Fru Pernelle Oxsze. — *Ringstedt closter,* thenn 21. Septembris. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 248—49. 21. Septbr.

*6792. Forbund mellem Hertugerne JOHAN ALBRECHT og ULRIK af Mecklenburg paa den ene Side og Staden ROSTOCK paa den anden Side, hvori Hertugerne love at ville udvirke, at Rostockernes i Danmark anholdte Skibe og Varer atter udleveres, og at de atter maa handle frit i Danmark og Norge. — *Güstrow,* d. 21. tag Septembris. (Tydsk.) Klüver, Beschreib. d. Herzogth. Mecklenburg II. 423—45. 21. Septbr.

*6793. K. Fr. II.'s Bevilling for Hr. Anders Mortensen, Sognepræst i Tæbring og Ovtrup, og hans Efterfølgere i Kaldet paa en Kirkegaard i Tæbring. — 24. Septbr. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 422—23. 24. Septbr.

*6794. Depesche fra LA MOTHE FÉNÉLON, fransk Ambassadør i England, til hans Konge om den engelske Regerings Tilfredshed med, at Kongens Broder bestiger Polens 25. Septbr.

1573.

Throne, til Trods for K. af Danmarks og andre Naboers fjendtlige Holdning. — Ce XXV. jour de septembre. (Fransk.) Correspond. dipl. de La Mothe Fénélon V. 408—11.

26. Septbr. *6795. K. FR. II. befaler Dr. Pouell Matzen, Superint. i Sjælland, at kalde Anders Kiøge, Slotsskriver p. Kallundborg Slot, for sig og forfare, hvad Forleningsbrev han har paa Fliuinge Kirke, hvis Sognebeboere klage over, at der ikke sker dem tilbørlig Kirketjeneste. — *Koldinghus*, thend 26. Septembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 385.

27. Septbr. 2936. Et større Brudstykke findes nøjagtigere trykt i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 53—54.

28. Septbr. *6796. K. FR. II. tilstaar den Bogtrykker, der antages af Rektor og Professorer, Frihed for alle borgerlige og Byens Tynger, saalænge han prenter for Universitetet og de Højlærde. — *Koldinghus slott,* thennd 28. dag Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 250.

29. Septbr. *6797. K. FR. II. paalægger Bgm. og Raad i Helsingør tillige med Sognepræsten og Kapellanen at udvælge en Hospitalsmester for Hospitalet smstds., dog paa Kongens Konfirmation. — *Koldinghus,* 29. Septbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 54.

1. Octobr. *6798. K. FR. II.'s aabne Brev (til Jylland), hvorefter Bønderne kun maa holde én Hund i hver Gaard og denne skal have det ene fremmer Ben afhugget ovenfor Knæet. — *Koldinghus,* d. 1. Octobris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII, 91—92. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge I. 384 (til Kolding Len, her uden Datum).

1. Octobr. *6799. Litteræ M. JOHANNIS HAMERI, archidiaconi Husensis, ad Johannem Pistorium, pastorem Eiderstadensem, datæ de introductione Johannis Oldenburgii, novi rectoris scholæ Husensis. — *Ex Husia,* 1. Octobr. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtnis S. 329—30.

10. Octobr. *6800. K. FR. II. befaler Fru Maren Knob at udlevere et Brev fra Fru Anne Lykke, hvori denne tilstaar at have befalet sine Tjenere at fiske med Pulsvaadder i Limfjorden. — 10. Oktbr. Brudstykk. i Personalhist. Tidsskr. 2. R. III. 179—80.

22. Octobr. *6801. Hert. JOHAN ALBRECHT af Mecklenburgs Testamente, hvori han omtaler en Gjældsfordring, som han har paa K. af Spanien, hidrørende fra hans Faders og den danske Fejdes Tid. — *Schwerin,* d. 22. Octobr. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 9 Pars spec. 5. Forts. d. 2. Cont. 4. Abth. 3. Abs. S. 502–18.

23. Octobr. *6802. K. FR. II. beder Dr. Elisabeth om at tillade John Foxall at sende 300 Jern »culverins« til Danmark. — *Colding,* 23. October. (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1572—74 S. 431.

27. Octobr. *6803. K. FR. II. beder Abbedissen i Maribo om at overlade Jørgen Sehested t. Hoelgaardt 4 gode Bygningstræer af Skovene ved Høyrup. — D. 27. Octbr. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 181.

5. Novbr. *6804. K. FR. II. befaler Bjørn Kaas, Eiler Grubbe og Axel Wiffert at undersøge Forholdene i Maribo Kl. og giver dem Fuldmagt til at afsætte Abbedissen, hvis hun nægter at rette sig efter Fundatsen. — *Koldinghus*, d. 5. November. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 181—82.

5. Novbr. *6805. K. FR. II.'s Brev til Kronens Bønder i Malt Herred, at de herefter alene skulle udføre Arbejdet ved Vedligeholdelsen af Skodborg Slot, da Halvparten af Bønderne i Andst Herred, som hidtil have deltaget i dette Arbejde, nu ere lagte under Koldinghus. — 5. Nov. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 59—60.

5. Novbr. *6806. K. FR. II.'s Brev til M. ERASMUS HEIDTMANN i Slesvig paa det første ledige Kanonikat i Ribe. — 5. Novbr. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 98.

1573.

*6807. K. Fr. II. fornyer en ældre Forordning om, at Alminde Sogn skal være annexeret til Bykirken i Kolding, og fastsætter, hvorledes Sognepræsten og Kapellanen skulle dele Indtægterne af Sognet. — *Koldinghus,* d. 7. Novembris. Ny kirkehist. Saml. V. 399—400. 7. Novbr.

*6808. K. Fr. II. befaler Claus Glambek at lade Præsterne i de Sogne i Skanderborg Len, der før have ligget under Klostrene, selv nyde Renten af deres Annexgaarde. — *Koldinghus,* d. 7. Novembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 163—64. 7. Novbr.

*6809. K. Fr. II. giver Erasmus Heidtmann i Slesvig Brev paa det første ledige Prælatur i Ribe. — 13. Novbr. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 98. 13. Novbr.

2949. Aarstallet 1578 (i Aktst. udg. af Fyens lit. Selsk. II. S. 6) maa være en Trykfejl, da Erik Rud døde 1577. 15. Novbr.

*6810. Peder Jensen, Sognepræst til Stiftsbjergby og Mørkøye, sender Fru Birgitte Gjøe et af ham forfattet Trøsteskrift i Anledning af Oluf Stisen (Mouritzen Krognos)'s Død. — Sønd. e. S. Martini Dag. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 143. 15. Novbr.

*6811. Medelsom Herredsthings Vidne, krævet af Fru Saaphii Globb t. Estrop, om Udskiftningen af Leed Fællesskov ved 12 Ejere og Rebsmænd. — Torsd. n. f. Chatharinæ dag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. II. 381—85. 19. Novbr.

*6812. Kirsten Bille tilskriver Fru Birgitte Bølle, Christoffer Gøyes, at hun havde glemt Daabsdagen, da hun skulde staa Fadder til Hans Johansens (Lindenovs) Barn, og heller ikke veed, om Fabuslett (Fobislet) ligger i Jylland eller Fyn. — *Basnæs,* 24. Novbr. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 8. 158—59. 24. Novbr.

*6813. Slet Herredsthings Vidne om Annexgaarden i Ravnstrup til Løgstrup og Kornum Sogne. — Torsd. e. Katharinæ virg. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 33—34. 26. Novbr.

*6814. K. Fr. II. skjænker de Fattige i Helsingør en øde Kirke smstds., kaldet vor Frue Kloster Kirke, og tillader, at Hospitalets Forstandere maa lade den nedbryde og anvende Sten og Tømmer deri til Hospitalets Udvidelse. — *Frederichsborg,* thend 29. Nouemb. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 52—53. 29. Novbr.

*6815. Hert. Karl af Södermanland og det svenske Rigsraad foreslaar K. Johan III. bl. a. at skrive til K. af Danmark om den af fremmede Kjøbmænd brugte utilladelige Sejlads paa Narva med danske Pas. — *Stocholm,* then ... Novembris. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. V. 99—100. Novbr.

*6816. K. Fr. II. skjænker Dr. Niels Hemmingsen Halvparten af en Have og et Hus udenfor Kbhvn. — *Frederichsborg,* 3. Decembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 293—94. 3. Decbr.

*6817. K. Fr. II. tillader sin Apotheker Anthonius Prys at bosætte sig i Kbhvn. og enten selv følge med Hoffet paa dets Rejser eller holde en Apothekersvend; foruden 60 Dlr. og en Hofklædning om Aaret skal han have 16 Ddl. om Maaneden i Kostpenge. — *Frederiksborg,* d. 10. December. Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 254. 10. Decbr.

*6818. La Mothe Fénélon, fransk Ambassadør i England, melder hjem til sin Konge, at nogle Skotter, som vilde gaa i K. af Danmarks Tjeneste, af Modvind ere drevne til Sverig og dèr henrettede af den svenske Konge, og at den danske Konge har gjort Gjengjæld mod nogle Skotter, som vare komne til hans Land og vilde i svensk Tjeneste. — Ce XII. jour de décembre. (Fransk.) Correspond dipl. de La Mothe Fénélon V. 461—62. 12. Decbr

1573.

15. Decbr. *6819. K. FR. II. forøger og ændrer den Erik Lykke som Lensmand paa Riberhus tilstaaede Genant. — D. 15. Decbr. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 147 og i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 87—88.

19. Decbr. *6820. K. FR. II. meddeler Hert. Urik af Mecklenburg, at den russiske Czar er misfornøjet med Hert. Magnus's Optræden, at dennes Brud kun er 13 Aar gammel, og at begge leve i den største Armod. — 19. Decbr. (Tydsk.) Brudst. i Karamsin, Gesch. d. russischen Reichs VIII, 341 Anm. 220.

20. Decbr. *6821. K. FR. II.'s Ventebrev for Hr. Knud Severinsøn, Sognepræst til Flyng, paa det første ledige Vikarie i Roskilde Domkirke. — *Frederiksborg*, d. 20. Decembris. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 182.

28. Decbr. *6822. K. FR. II. klager til K. Johan III. af Sverig over, at dennes Statholder i Estland, Jurgen Uexküll, trods Freden i Stettin har gjort et Indfald i Øsel. — *Skanderborg,* 28. Dec. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XII. Jahrh. II. 76—77.

*6823. K. FR. II. befaler Lensmanden Ludvig Munk at underholde 12 Degne paa Kongens Gaard i Trondhjem overensstemmende med K. Chr. III.'s Brev. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge III, 1. S. 67.

*6824. K. FR. II.'s Mageskiftebrev med Morten Guldsmed i Kolding ang. et Par Kaalhaver. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 178—79.

*6825. A(NNA) H(ARDENBERGS) Skrivelse til Fru Berrette (Gjøe), Herløff Trolles, hvori hun beklager, at de ikke for Øjeblikket kunne besøge hinanden; endvidere omtales nogle Klædningsstykker. — *Brenthued*, taarsdag, uden Aar. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 240—41.

*6826. GERTRUD, Claus Vogensens Efterlev., erholder en Kongen tilhørende Kaalgaard ved S. Jørgensgaard samt Kongens Bod i Kolding, sønden for Slottet, og et aarligt Deputat af Slottet. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 168—69.

*6827. SOGNEMÆNDENE i NØRRE RØRUMS og HALLERYDS Sogne ansøge K. Fr. II. om at stadfæste et Gavebrev af hans Fader paa Tiende til deres Sognepræst, der i den katholske Tid havde megen Indtægt af Pilgrimsfarterne til S. Olaf i Halleryd. — Then første sønd. e. Trinitat. Saml. till Skånes historia 1873 S. 76—78.

*6828. Fundats for Helsingørs Skole. Udt. i (L. Boesen), Helsingøers Beskr. S. 234—37.

C. 1573.

C. 1573.

*6829. Instructio JOHANNIS III., regis Sueciæ, legatis suis ad regem Franciæ data, in qua inter alia scribit, legatum Carolum Dancherum (sic) plurimum laborasse, ut dissentiones inter regna Sueciæ et Daciæ ortæ transactione benigna componerentur. — Sine die et loco. Cygnæus, Bidr. t. d. nordeurop. folksl. hist. S. 274—82.

*6830. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen beder Niels Kosz om at skaffe hende en skreven sandfærdig dansk Chronica. (Tydsk.) Brudst i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 317.

1573—74.

1573—74.

*6831. A(NNA) (HARDENBERG), O(luf) M(ouritsens), meddeler Fru Berette Giøe, at Peder O(xe?) vil drage til hende i Dag; hun selv vil helst besøge hende, naar hun er alene, og ikke i Helligdagene; forøvrigt omtales nogle Husholdningssager. — Onsdag, uden Aar. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 250—51.

1574. 1574.

*6832. K. Fr. II. stadfæster den af Bgm. og Raad i Helsingør paa Grund af Møntens Omsættelse gjorte Ordning, at hvor der i Husleje gaves 3 Mark for en Daler, skal der nu gives en enkende Daler eller 2 Mark. — *Haffniæ*, 15. Januarii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 55. 15. Januar.

*6833. Hert. Hans d. yngre af Slesvig og Holsten meddeler Hert. Vilhelm af Lüneburg, at Mæglingen i en Strid mellem ham og Kongen ang. nogle Godser i Amtet Sønderborg er overdragen Kurf. af Sachsen og Hert. Ulrik af Mecklenburg, som ville holde Møde i den Anledning i Odense. — 17. Jan. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 7. 17. Januar.

*6834. K. Fr. II.'s aabne Brev til menige Sognemænd i Gyldebrøndt Sogn, at de skulle holde Sognepræsten i Greffue for deres Sognepræst og ikke tilstæde nogen anden end ham at gjøre Tjeneste i deres Kirke. — *Haffniæ*, 21. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 188—89. 21. Januar.

*6835. K. Fr. II. tilskjøder Jes Fox en til S. Nikolai Kirke i Kolding hørende Gaard. — *Frederiksborg*, d. 24. Jan. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 54. 24. Januar.

*6836. K. Fr. II. befaler Peder Oxe at lade opføre et Stenhus paa Kollegiigaarden til Bolig for 100 Studenter, til hvis Underhold han havde skjænket en Del Gods og nogle Tiender i Sjælland. — *Kiøpnehaffn*, thend 27. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 251. 27. Januar.

*6837. K. Fr. II. stadfæster den af Rektor og Professorer vedtagne Ordning med Hensyn til de 100 Kommunitets-Alumners Disputatser og Øvelser. — *Frederichsborg slott*, thendt XXVII. dag Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 252—53. Hist. Tidsskr. 3. R. III. 46—47. 27. Januar.

*6838. K. Fr. II.'s aabne Brev, at Sognepræster og Sognedegne, som ere brøstholdne og have ringe Jord, skulle være de nærmeste til at faa Kirkejord i Fæste og det uden Indfæstning. — *Frederiksborg slott*, d. 28. dag Januarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 390. 28. Januar.

*6839. K. Fr. II.'s Skrivelse til M. Iver Bertelsen, Abbed i Sorø Kl., at han skal tage i Forvaring i Klostret H. Jakob i Jørlunde, der er bleven afsat for sin ukristelige Handel. — *Frederiksborg*, 31. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 607. 31. Januar.

*6840. K. Fr. II. overdrager Otto Galskøt en Gaard i Plovstrup By og et Bol ved Foldingbro fri for Afgift, mod at han har Opseende med, at ingen Øxne, Heste eller Kvæg ufortoldede drives over den Aa, som løber mellem Kolding og Skodborg. — 31. Jan. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 32—33. 31. Januar.

*6841. K. Fr. II.'s Befaling, at S. Ibs Kirke i Roskilde skal nedbrydes og at Sognefolket herefter skal søge til S. Jørgens Kirke paa Spitalsbjerget. — *Frederiksborg*, d. 31. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 51—53. 31. Januar.

*6842. K. Fr. II.'s Brev, hvorved det tilkjendegives Sognefolket i Graabrødre Sogn i Roskilde, at det herefter skal søge til Domkirken smstds. — *Frederiksborg*, d. 31. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 53—54. 31. Januar.

2974. Thórup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 135—36. 1. Febr.

1574.

1. Febr. *6843. K. FR. II. gjentager sin Befaling til Almuen i Gyldebrønd Sogn, at den skal holde Præsten i Greffue for sin rette Sognepræst og ikke tilstæde nogen anden end ham at gjøre Tjeneste i sin Kirke. — *Frederichsborg*, thend 1. Februarii. Ny kirkehist. Saml. V. 189—90.

19. Febr. 2976 se *6723.

Febr. v. Martio. *6844. K. JOHAN III. af Sverigs Befaling om Bygningsarbejder paa Kalmar Slot. Heri: »den store Sal, hvori Johan Skogårdz Bryllup stod, skal sænkes«. — Uden Datum. (Svensk.) Silfverstolpe, Hist. Bibliothek II. 95—97.

4. Martii. *6845. (MIDDELSOM HERREDSTHINGS) Dom, hvorved Bønder i Kvorning og Bjerring dømmes til at betale kongelig Tynge af nogle Jordstykker, eftersom ufri Mænd ej maa have frit Jordegods. — Torsd. n. f. dom. Reminiscere. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. II. 377—79.

5. Martii. *6846. CHRISTOFFER GJØES Skrivelse til hans Hustru Birgitte Bølle, hvori han omtaler Skiftet efter Oluf Mouritsen Krognos. — *Kbhvn.*, 5. Marts. Brudst. i Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 147.

6. Martii. *6847. K. FR. II. tillader Hr. Laurits Nielsen, Sognepræst i Slangerup, at beholde for Livstid den Jord, som ligger til to Gaarde i Slangerup, som Priorissen i Klostret smstds. i sin Tid havde kjøbt. — *Frederiksborg*, d. 6. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 72—73.

10. Martii. *6848. PAULUS HAINTZEL Tychoni Brahe pro litteris sibi nuper datis et pro contemplatione ejus mathematica de nova stella ad Cassiopeiam gratias agit. — *Augustæ Vindelicorum*, die 10. Martii. Friis, Tychonis Brahei et ad eum epistolæ S. 11—12.

18. Martii. *6849. K. FR. II.'s Brev til Lensmanden i Kbhvn., Morten Wenstermand, at han ønsker, at der igjen skal holdes Gudstjeneste i S. Peders Kirke i Kbhvn., som hidtil har staaet øde, hvorfor nogle paa Kirkegaarden opførte Bygninger skulle afbrydes. — D. 18. Marts. Ny kirkehist. Saml. III. 143.

10. Martii. *6850. Brev fra Kurfyrstinde ANNA af Sachsen til Dronning Sophia af Danmark, hvori hun omtaler sin svagelige Tilstand. — 18. März. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 488.

18. Martii. *6851. Kejser MAXIMILIAN II.'s Stadfæstelse af et Arvefordrag imellem Kurf. Johan Georg af Brandenburg og Hertugerne af Pommern. Det omtales, at den ene af disse, Hert. Johan Frederik, har været Kejserens fornemste Kommissær ved Fredstraktaten mellem Danmark og Sverig. — *Wien*, d. 18. tag d. monats Martii. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars special. Bd. 5. 4. Abth. 3. Absatz. S. 65—66.

20. Martii. *6852. DAVIDS CHYTRÆI ad Johannem Albertum ducem Megapolensem litteræ, in quibus inter alia scribit, quosdam gentium septentrionalium ignaros credidisse, regem Daniæ, non Sueciæ cum papa tractasse, sed nobilem quendam a rege Daniæ, ut Carolum archiducem salutaret et duos equos Walachos peteret, missum vanitatem rumoris refutasse et cum equis etiam Turcam captivum dono accepisse. — *Græciæ in Stiria*, die 20. Martii. Lisch, Jahrb. d. Vereins f. mecklenb. Gesch. u. Alterthumsk. 24. Jahrg. S. 125—28.

21. Martii. *6853. K. FR. II. tillader, at M. Frants Nielsen paa Grund af sin Skrøbelighed maa opgive sit Embede som Præst og Skolemester i Frederiksborg og residere ved sit Kannikedømme i Roskilde. — *Frederiksborg*, d. 21. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 298—99.

5. Aprilis. 2986. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 99—100.

1574.

*6854. K. Fr. II. beskikker Jon Jenssen til Lagmand norden og vesten paa Island og befaler ham at aflægge sin Embedsed til Kongens Befalingsmand Johan Bockholtt. — *Frederichsborg,* V. Aprilis. Safn til sögu Íslands II. 217. 5. Aprilis

*6855. K. Fr. II. befaler, at Altinget paa Island for Fremtiden skal holdes ved Koppewoge. — *Fredrichsborgh,* 5. Aprilis. Safn til sögu Íslands II. 216—17. 5. Aprilis.

*6856. Hert. Hans d. yngre af Slesvig og Holsten meddeler Hert. Vilhelm af Lüneburg, at Mødet i Odense ikke har ført til Enighed i Striden mellem ham og Kongen om nogle Godser. — 8. April. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 7. 8. Aprilis.

*6857. Kontrakt mellem Rektor og Professorer ved Universitetet og Bogtrykker Hans Stockelman, hvorved denne lover at trykke Professorernes Themata, hvorover der skal disputeres, imod fri Bolig og Fritagelse for alle borgerlige Byrder. — *Coppenhagenn,* d. 16. Aprilis. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 253—54. 16. Aprilis.

*6858. Bgm. og Raad i Ribe bortleje til Rasmus Hansen, Byskriver, til evig Tid Byens Tømmergaard, vesten op til S. Peders Kirke, for en Kaalgaard mod 4 Skilling lybsk i aarlig Jordskyld. — Then 19. Aprilis. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 549. 19. Aprilis.

*6859. K. Fr. II. befaler Fru Grette Bryske t. Wonnsserup, Peder Rudtz Efterlev., at møde paa førstk. Herredag i Kbhvn. d. 6. Juni og svare paa den Tiltale, Erick Rud har til hende ang. en Gaard i Fellitzloff, som hun uden Dom og Ret har frataget ham. — *Fredericksborg,* thenn 23. dag Aprilis. Vedel Simonsen, Ruderne II. 81—82. 23. Aprilis.

*6860. K. Fr. II.'s Orfejdebrev for Albrit Rostrop, der har dræbt sin Broder Godske Rostrop, men tilfredsstillet Slægtens Venner. — *Frederiksborg,* d. 23. Aprilis. Orion, Qvartalskr. II. 154—55. 23. Aprilis.

*6861. Dom af Skaane Landsthing, hvorved Føritzlov (ɔ: Førlov) af Annexgaarden i Klagstorp tildømmes Præsten i Thyelse og Klagstorp, Hr. Peder Lavridsen, mod Lensmanden paa Landskrone Jørgen Marsvins Paastand. — *Lund,* Løffuerd. søgnething e. Paaske, som var then 24. Aprilis. Kirkehist. Saml 3. R. II. 164—68. 24. Aprilis.

*6862. K. Fr. II.'s Brev til Hofmesteren Peder Oxe, hvori han paalægger ham at lade Profossen føre alle de Tatere, som ligge »her udi Landet«, til Kbhvn., hvor de skulle bruges til Arbejde. — 28. April. Brudst. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 294. 28. Aprilis.

*6863. Thomas Horner tilskriver Salomon Hennigk om Forholdene i Kurland Stift og omtaler et Rygte, at Moskoviterne ville formaa K. af Polen til at sikre Hert. Magnus Stiftet. — *Goldingen,* d. 28. Aprils. (Tydsk.) Sitzungsberichte d. kurländ. Gesellsch. f. Literatur u. Kunst 1880 S. 5—7. 28. Aprilis.

*6864. K. Fr. II. slutter Kontrakt med Bygmesteren Hans v. Pascha om Opførelsen af forskjellige Værelser for Dronningen og hendes Jomfruer paa Slottet Krogen (Kronborg). — *Schloss Kraaken zu Helsingør,* d. 29. Aprilis. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 279—80. 29. Aprilis.

*6865. K. Fr. II. fritager de Fattige i Almindeligt Hospital i Bergen samt Skolemesteren smstds. for Jordskyld til Degnedømmet. — *Kjøbenhavns Slot,* d. 4. dag Mai. Norske Mag. III. 653. 4. Maji.

*6866. K. Fr. II. tilkjendegiver Rektor og Professorer, at D. Erasmus Lætus ikke kan beholde sit Embede som Professor i Theologien, hvorfor han beder dem om strax at 11. Maji.

1574.

beskikke M. Anders Lauritzen, Kannik i Roskilde, i hans Sted med samme Lønning og Underhold. — *Frederichsborg slott,* thend XI. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 254—55.

13. Maji. *6867. UNIVERSITETET i VITTENBERG skriver til Hert. Hans (d. ældre), at en af hans Stipendiater, Jacobus Tyling af Flensborg, er død, og anmoder om Dækning af hans Gjæld og Begravelsesomkostningerne. — 13. Maj. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 111.

14. Maji. *6868. K. FR. II. beskikker M. Niels Olufsen, Kannik i Roskilde, til Forstander for Duebrødre Hosp. i Roskilde. — *Frederiksborg,* d. 14. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 54—56.

16. Maji. *6869. K. FR. II. tillader de Fattige i det almindelige Hosp. i Bergen samt Skolemesteren smstds. at være fri for visse Jordskyldsafgifter til Degnedømmet. — *Kjøbenhavn,* 6. Maj. Udt. i Norske Mag. I. 510.

24. Maji. *6870. RECTOR et PROFESSORES academiæ Hafniensis M. Laurentium Petrejum Bordingium episcopo et canonicis capituli Arhusiensis commendant, si moderatore scholæ Arhusiensis egeant. — *Hafniæ,* 24. Maj. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 586—87.

28. Maji. *6871. Fru ANE BRADES Brev til Fru Birgitte, Christoffer Gøyes, hvori hun ytrer sin Utaalmodighed over at skulle vente saa længe paa en Kvinde, som laver Valke til Haaret. — *Eskildstrup,* d. 28. Maj. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 4. S. 191—92.

28. Maji. *6872. SØREN ADSERSEN i Stavrsø og MORTEN NIELSEN i Hjulsager vidne, at sidste Gang K. Chr. III. drog igjennem Jylland og opholdt sig i Lunde Præstegaard, forundte han Præsten Hr. Oluf i Henne, paa Forbøn af Palle Bang og Præsten Hr. Jens i Lunde, noget løst Korn dèr i Sognet, som kaldes Sjælegiftskorn, imod at han derfor skulde holde Fredagsprædikener om Vinteren. — *Henne Sogn,* Fred. n. f. Pinsesøndag. Danske Samlinger I. 336.

8. Junii. 2993 se 28. Juni 1579.

10. Junii. *6873. M. JOHANNES HAMERUS Johanni Pistorio libros quosdam theologicos mittit. — *Ex meo Museo,* 10. Junii. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtnis S. 459—60.

13. Junii. *6874. K. FR. II. fritager Borgerne i Roskilde for deres Byskat i 3 Aar paa Grund af den Skade, de have lidt ved Ildebrand. — *Kjøbenhavn,* 13. Junii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 56.

19. Junii. *6875. Overenskomst mellem FULDMÆGTIGE for Kongens Undersaatter i Norgoes Herred, for Hert. Hans's i Ker og Bøking Herreder samt for Indbyggerne i Vaigaard og Bolhuse ang. Inddigningen af en Kog ved Vaigaard. — *Tunderen,* sonavendes na Viti, is de 19. Junii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 263—68.

23. Junii. *6876. Det SVENSKE RIGSRAADS Forslag til K. Johan III. ang. Midlerne til at betale de Danske. — *Stocholm,* then 23. Junii. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarch. V. 101—102.

24. Junii. *6877. HOLGER ROSZENKRANTZ t. Boller og ELLEVE andre ADELSMÆND dømme som Samfrænder i en Sag mellem Fru Anne Hardenbierg og Olluff Moritzens Arvinger ang. Skiftet af dennes Gods og Løsøre. — *Københaffnn slott,* d. 24. dag Junii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 251—56.

28. Junii. *6878. MOGENS GYLDENSTIERN, NIELS LYKKE t. Tanderup og Jfr. SYBILLE GYLDENSTIERN erklære, at de i Forening have de 2000 Daler, som deres Fader, Hr. Mogens G., undte sine to Døtre i Maribo Kl., Sophie og Ermegaard. — D. 28. Juni. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 182.

1574.

*6879. JACOBI MATTHIÆ, professoris Hafniensis, sententia de verbis Dr. Hemmingii in Syntagmate ejus de Coena Domini. — Sine loco et die. Ny kirkehist. Saml. IV. 294—95. Rørdam i Kbhvns. Univers. Hist. II. 139 mener, at Erklæringen snarest er fra Juni 1574. c. Junio.

*6880. K. FR. II. beder D. Niels Hemmingsen at tage en tydsk Student Jost Rytter af Korbach, der agter at studere ved Universitetet og er Kongen anbefalet af Greven af Waldeck, i Kost hos sig paa Kongens Bekostning og have Tilsyn med hans Studeringer. — *Haffniæ*, 4. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 255. 4. Julii.

*6881. HUBERTUS LANGUETUS Augusto duci Saxoniæ scribit, Carolum Danzæum, qui per multos annos legatus regis Galliæ in Dania fuerit, jam Cracoviæ esse et cum senatu Polono ea agere, quæ nomine regis agenda sint. — *Viennæ*, quint. die Julii. Langueti Epistolæ I, 2 S. 23—25. 4. Julii.

*6882. BGM., RAAD og BYFOGED i HELSINGØR bekjende, at Bastian Hulsebrock, Bg. i Malmø, paa Byens Thing tilskjødede Peder Oxe t. Gisselfeldt, Hofmester, en Gaard i Stengaden i Helsingør, som han havde faaet af sin Hustrus Fader, salig M. Christiern Pedersen, fordum Kannik i Lund. — *Hellszingør*, monnd. som thennd femte dag Julii paafalldt. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 55—56. Udt. i Ny kirkehist. Saml. I. 252. 5. Julii.

*6883. K. FR. II. befaler Hofmesteren Peder Oxe at undersøge en Klage af Professorerne i Kbhvn. over Jørgen Marsvin, Embedsmd. p. Landskrone Slot, der ligesom tidligere Lensmænd gjør dem Hindring paa Herligheden af to Gaarde, hvoraf de oppebære Landgilde, og som ligge til Fosie Kirke, hvortil de have Jus patronatus. — *Frederichsborg*, thend VI. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 256. 6. Julii.

*6884. Den kgl. Sekretær ARILD HVITFELDT sender Universitetets Rektor D. Hans Frantzen Kopi af en kgl. Skrivelse til Hofmesteren ang. den omtvistede Herlighed af tvende Gaarde, der ligge til Fosie Kirke, og beder ham om at tale derom med Hofmesteren. — *Frederichsborg*, 8. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 257. 8. Julii.

*6885. K. FR. II. fritager Indbyggerne i Niverud, Fretofte o. fl. Byer i Hørsholms Birk for Landgildesmør, efter at Oldinge havde sagt disse Byer at være for højt satte i Landgilde. — (10. Juli.) Udt. i Christensen, Hørsholms Historie S. 45. 10. Julii.

*6886. Hert. HANS d. yngre af Slesvig og Holsten bekræfter Staden Ærøeskjøbings Stadsret og Privilegier; derimod skulle Borgerne i nævnte Stad for Fremtiden ikke have noget at gjøre med Øen Egholm, som Hertugen atter har taget til sig. — *Sonderburg*, d. 10. Julii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 268—69. 10. Julii.

*6887. TYCHICUS ASMUNDIUS, superatt. Scaniæ, præpositis litteras regias (Nr. 3006) mittit iisque injungit, ut pastores jubeant, ne quid contra hoc regium mandatum tentent sed quam simplissime juxta Confessionem Augustanam verba institutionis populo explicent. — *Lundæ*, X. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 421—22. 10. Julii.

*6888. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Helsingør at lade løsagtige Kvinder stube til Kagen og derpaa forvise Byen; komme de tilbage, skulle deres Øren afskjæres, og findes de siden atter i Byen, skulle de bindes i en Sæk og druknes. — *Frederichsborg*, thend XIII. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 57—58. (Smstds. S. 58 findes Udt. af et Kongebrev af følgende Dag 14. Juli, hvorved befales, at slige Kvinder, der efterat være forviste og udstubede vende tilbage, uden Naade skulle straffes paa Livet.) 13. Julii.

*6889. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Helsingør at tilholde de Nederlændere, der for Religionens Skyld ere fordrevne og have nedsat sig i deres By, samt andre Fremmede til sædvanlig Tid at søge Kirken og holde sig efter Landets Kirkeordning, og hvis 13. Julii.

1574.

de findes at gjøre herimod, da at lade dem straffe og forvise Byen. — *Frederichsborg,* thend 13. dag Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 57.

17. Julii. *6890. VIBORG LANDSTHINGS Dom i en Sag mellem Niels Jonsen t. Torstedlund, Høvedsmd. p. Hald, og Hr. Jørgen Lykke t. Overgaard, Lensmd. t. Mariager, hvorved det kjendes, at Jørgen Lykkes Vidnesbyrd om Præstegaarden i Ravnkilde i Aars Herred ikke bør komme Sognepræsten smstds. til Skade. — Løverd. p. Ketilli confessoris. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 37–46.

17. Julii. *6891. CHARLES DE MORNAYS Skrivelse til sin Hustru Fru Anna Trolle, hvori han beder hende om at sende deres Sager til Malmø eller Aahus. — *Nyköping,* thenn 17. Julii. (Svensk.) Brudstykk. i Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 241—42.

21. Julii. 3012. Udt. p. Tydsk i Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in d. Universitätsbibliothek zu Dorpat S. 15—17.

23. Julii. *6892. HUBERTUS LANGUETUS Augusto duci Saxoniæ scribit, Carolum Danræum (lege: Danzæum), legatum regis Galliæ, in Daniam a Polonia revertisse, quo venisset, ut cum rege et senatu Polonorum ageret de componendis dissidiis exortis inter Danos et Polonos ob damna illata subditis regis Daniæ a piratis Polonis et sumptum de iis a Danis supplicium, sed ob repentinum regis discessum nihil in ea re effectum esse. — *Viennæ,* 23. die Julii. Langueti Epistolæ I, 1. S. 25—29.

29. Julii. *6893. RINGSTED HERREDSTHINGS Vidne, at Matz Mogensen af Skee paa Universitetets Vegne i Kbhvn. havde udsagt Peder Jude i Allindelille af den Gaard, han ibor, fordi han af sin Sognepræst i Harrested var sat i Band, fordi han i 6 Aar ikke havde besøgt sin Sognekirke eller annammet Sakramentet. — Taarsd. thendt 29. dagh Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 257—58.

30. Julii. *6894. K. FR. II. befaler Kapitlet i Roskilde at lade D. Erasmus Lætus følge det samme Præbende i Roskilde Domkirke, som M. Anders Lauritzen, der var kommen i hans Sted ved Universitetet, hidtil havde nydt. — *Frederichsborg,* 30. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 258—59.

31. Julii. *6895. K. FR. II. tilmelder Superintendenten Poul Matzen samt Bgm. og Raad i Kbhvn., at de Gaarde og Boder, som Sognepræsterne dérsteds have foruden deres Præstegaarde, maa sælges til bedste for Præsterne, og at Grundene skulle taxeres for en tilbørlig Jordskyld til Præstekaldene. — *Frederichsborg slott,* thend XXXI. dag Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist, Aktst. og Breve S. 259—60.

Julio v. Augusto. *6896. SIGFRID PRESTONS Vidnesbyrd om Charles de Mornays Forhold, hvori han oplyser, at Hert. Karl (af Sødermanland) igjennem ham har ladet denne spørge, om han vilde hjælpe de Danske mod Riget, og at Mornay har erklæret aldrig at have praktiseret noget med de Danske mod Sverig. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 245—47.

4. Augusti. *6897. NIELS ULFSTAND beder Fru Grethe Bryske t. Ttoffveholm at modtage hans Brud heri Kbhvn. tillige med 3 andre Fruer, Fru Ide, Fru Gjørell og Karene Banner. — *Kjøb.,* d. 4. Aug. Vedel Simonsen, Ruderne II. 140.

5. Augusti. *6898. K. FR. II.'s Skrivelse til Hans Skougaardt, at Hr. Peder i Greffue, som ved vrang Undervisning har skaffet sig Kollatsbrev paa Gyldebrønde Sogn, skal miste begge Sogne, og Hr. Niels Mortenssen for sin Ulydighed Gyldebrønde Sogn; de to Sogne skulle annekteres og en Præst kaldes. — *Wor gardt Wallsoe,* 5. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 190—91.

1574.

*6899. K. Fr. II. indskærper Forbudet mod at benytte den ulovlige Havn, kaldet Skilholm, ved Pine Mølle i Sjælland. — (D. 15. August.) Udt. og Brudst. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 31—32. 15. Augusti.

*6900. Charles de Mornay's Svar paa de mod ham fremsatte Beskyldninger, hvori han omtaler sit Fangenskab i Danmark. — D. 15. Aug. (Svensk.) Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 335—41. 15. Augusti.

*6901. K. Fr. II. befaler Hack Ulfstand at undersøge, om Superintendentens Gaard i Odense er bygfalden. — *Koldinghuus*, d. 21. August. Udt i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 167—68. 21. Augusti.

*6902. Mageskifte mellem Knudt Stensen t. Lundbygaard og Jens Grubbe t. Sundbygaard, hvorved sidstnævnte i Stedet for en Del Gods paa Laaland faar Haffuenløfgaard i Stævns Herred. — *Lundbygaard,* d. 21. dag Augusti. Brudst. i Weinwich, Stevns Herred, 2. Udg. S. 139. 21. Augusti.

*6903. K. Fr. II. bortlejer en Gaard i Vestergade i Odense til Mikkel Bager, Bg. smstds., og hans Hustru Maren. — *Kolding,* d. 24. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 166. 24. Augusti.

*6904. K. Fr. II. henlægger Ravnstrup Præbende i Viborg Domkirke, naar det bliver ledigt efter Dr. Peder Severensen, Kongens Livlæge, til de viborgske Superintendenters Underhold i Stedet for Vinkel og Rind Sogne, hvis Indtægter skulle nydes af Stedets Præst. — *Skanderborg,* d. 9. Septbr. Ny kirkehist. Saml. V. 766. 9. Septbr.

*6905. K. Fr. II. erklærer, at Præsteenker, der nedsætte sig i Viborg eller i andre Kjøbstæder, skulle være fri for at skatte og skylde med Borgerne. — *Skanderborg Slot,* d. 10. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 168—69. 10. Septbr.

*6906. K. Fr. II.'s Brev til Peder Oxe om strængelig at paalægge M. Henrich i Lund at afholde sig fra at skrive mod Dr. Niels Hemmingsen, hvis han ikke vil forvises fra Riget. — *Skanderborg,* thend X. Septembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 296—97. 10. Septbr.

*6907. K. Fr. II. erklærer, at Lensmanden paa Aarhusgaard som Stiftslensmand skal give Præsterne i Skanderborg og Silkeborg Len samt andre Steder i Stiftet Kollatsbreve og have de gejstlige i Forsvar. — *Aarhus,* 12. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 169—70. 12. Septbr.

*6908. K. Fr. II. og Hertugerne Johan d. ældre og Adolf befale Magistraten i Slesvig at sende et Antal Fodfolk veludrustede til Kiel. — D. 15. tagk d. Monats Septbr. (Tydsk.) Falck, Staatsbürg. Mag. IX. 771—72. 15. Septbr.

*6909. Edsformel, som skal aflægges af alle Præsterne i Slesvig Stift i Følge Hert. Adolfs Befaling. — Uden Datum. (Tydsk.) Muhlius, Commentatio de reformatione S. 99—100. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 661—64. c. 15. Septbr.

*6910. Kurfyrstinde Anna af Sachsen forbyder Corritz Grubbe, der paa hendes Bekostning studerer i Leipzig, nu midt under sit Studium at rejse hjem til Danmark og truer ham med sin Unaade, hvis han alligevel rejser. — 18. Septbr. (Tydsk.) Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 408—409. 18. Septbr.

*6911. Hvidding Herredsthings Vidne, at Niels Michelsen, Herredsfgd. i Hvidding Herred, tilstod, at han paa Lorentz Wensiens og Jørgen Beyers Vegne havde lyst Togsmænd over alle Ribe Kapitels Tjenere, som nu havde bortført Hert. Hans's Tiende af Hvidding Herred. — 20. Sept. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 528. 20. Septbr.

1574.

22. Septbr. *6912. CLAUSZ V. UNGERN t. Dalbu, K. af Danmarks Statholder pau Øsel, lover Ridderskabet i Harrien samt Bgm. og Raad i Reval at udvirke, at de blive medoptagne i Stilstanden med Rusland. — *Schloss Arensburgk*, d. 22. Septembris. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 435—36.

8. Octobr. *6913. K. FR. II. tillader, at Hospitalsmesteren i Odense maa holde Avl paa Blangstedgaard, som Kongens Fader har skjænket Hospitalet. — *Skanderborg*, d. 8. Oct. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 167.

9. Octobr. *6914. ANNA LYKKE tilskriver Birgitte Bølle, at hun har givet dennes Foged en forseglet Æske, hvori 4 Smykker og salig Birgitte Trolles lille Rubinhalsbaand ligge, og beklager, at hun ikke efter Løfte kom til at smykke Jfr. Ingeborg Hartvigsdatter. — 9. Oktober. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 4. S. 226—27.

11. Octobr. *6915. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at lade Byens Stenbro udbedre og ikke at tillade, at der gaar Svin paa Gaden. — *Skanderborg*, d. 11. Oct. Brudstykk. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 165—66.

14. Octobr. *6916. (CLAUS V. UNGERN, dansk Statholder paa Øsel) takker »die Hofleute«, som have besat Slottene i Wieck, for deres imod Russerne udviste Tapperhed, og opfordrer dem til at blive ved den Troskab, de have svoret den danske Konge. — *Arensburg*, 14. October. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XVI. Jahrh. II. 135—36.

(post 14. Octobr.) *6917. CLAUS V. UNGERN, dansk Statholder paa Øsel, meddeler K. Fr. II. Underretning om de Forsøg, som saa vel han paa Kongens Vegne, som de svenske Gesandter have gjort forat bevæge »die Hofleute«« til at overgive de af dem besatte Slotte i Wieck. — *Arensburg*, uden Dag. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XVI. Jarh. II. 133—35.

15. Octobr. 3024. Udt. p. Tydsk i Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in d. Universitätsbibliothek zu Dorpat S. 17—18.

18. Octobr. *6918. K. FR. II.'s Brev til K. Jakob VI. af Skotland, hvori han forlanger visse Betingelser indsatte i Kavtionsforpligtelsen for Kapitain Clerk. — *Skanderborg*, d. 18. October. (Latin.) Udt. p. Dansk og Brudst. paa Latin i Hist. Tidsskr. 3. R. II. 691. Brudst. i Macray, Second report S. 25 (her fejlagtigt henført til Aaret 1575).

18. Octobr. *6919. Optegnelse i (Flensborg) Stadprotokol, at Raadet ikke uden Kongens Samtykke kan gaa ind paa Hr. Lutke Namensens Ønske om at faa K. af Danmarks Bekræftelse paa hans Forældres Testamente udleveret; han har nemlig ønsket Forandringer i den. — Mont. am 18. Octobris. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 25.

19. Octobr. *6920. Notarialopsats af JOHANNES SCHMIDT om Hr. Lutke Namensen (af Flensborgs) Testamente, hvorved han forandrer sin Fundation af Latinskolen i Flensborg (se II. 1829). — *Flenszborg*, dingst. n. Lucæ euangelistæ, welker dar was de negenteinde dach des mandts Octobris. (Plattydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 26—36.

24. Octobr. *6921. Thingsvidne, at efterdi Hr. Tøge, Sognepræst i Bjerthe, og Per Heide, Degn smstds., gjorde samme Tjeneste som Hr. Niels Matzsen i sin Tid, skulde Sognemændene nu, lige saa lidt som da, afkorte i Præstens Indkomster. — Tirsd. e. Sørens Dag. Udt. i Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskr. S. 365.

25. Octobr. *6922. Optegnelse i (Flensborg) Stadprotokol, at Raadet vil forhandle med Statholderen og Josias v. Qualen, som ville komme hertil med Hertuginde Elisabeth af Mecklenburg, om Hr. Lutke (Namensens) Testamente, som denne ønsker annulleret. — Mont. am 25. Octob. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 25.

1574.

*6923. K. FR. II.'s Vidisse af Oluff Mouritzens Morgengavebrev af 11. Januar 1573 (se Nr. *6714) til Ane Hardenbierg. — *Lystropie,* 10. die Nouembris. (Dansk og Latin.) Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 231—34. 10. Novbr.

*6924. K. FR. II.'s Vidisse af det af Oluff Mouritzen t. Bollerups Slægtninge d. 26. Januar 1573 udstedte Bekræftelsesbrev af hans Morgengavebrev til Ane Hardenbierg (se Nr. *6719). — *Lystropie,* 10. die Nouembris. (Dansk og Latin.) Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 234—36 10. Novbr.

*6925. ERIK BASSE tilskriver Fru Birgitte Bølle, at han har givet sin Datter Marine til Villum Grubbe. — *Sørup,* Fred. n. e. S. Mortensdag. Lund, Danmarks og Norges Hist. II, 9. S. 131—33. 12. Novbr.

*6926. VOLCQUARDUS JONÆ Johanni Pistorio de reditu Adolphi principis in Holsatiam scribit, eique formulam juramenti ejusdem principis mittit, juxta quam postulaverunt, ut omnes pastores jurarent et sese obstringerent. — *Rendesburgi,* 15. Nouemb. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 660—64. 15. Novbr.

*6927. K. FR. II. befaler Peder Bilde, Lensmd. p. Kallundborg, at lade nogle Vildttyve henrette. — *Sckanderborgh slot,* then 18. Nouembriis. Danske Mag. 4. R. VI. 99 - 100. 18. Novbr.

*6928. GREGORIUS XIII. papa Maximiliano (II.) Romanorum imperatori electo ad petitionem Catharinæ, reginæ Sueciæ, controversiam trium coronarum, quam rex Sueciæ, vir ejus, cum rege Daniæ habet, recommendat. — *Romæ,* XX. Novembr. Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XV. 209—10. 20. Novbr.

*6929. Hr. SØREN IBSEN, Præst i Eveldrup, anmoder K. Fr. II. om at maatte bruge den Eng paa Kastrup Mark, som i Følge Herredsthingsdommen af 17. Juli 1570 var tilkjendt Semestedt Kirke. — Uden Datum. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 33. ante 20. Decbr.

*6930. Beretning fra CLAUS V. UNGERN og FRIEDERICH GRASS til K. Fr. II. ang. deres Bestræbelser for at besætte de svenske Slotte i Wieck i den danske Konges Navn. — Uden Aar og Dag. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg. II 438—40. Decembri?

*6931. K. FR. II. forbyder Borgerne i Kolding og Lusby at handle med Bønderne deromkring, førend disse have bragt deres Varer paa Adelsmarked i Byen. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 10, 194.

*6932. ANNE LYKKESDATTER, Hr. Otto Krumpens Efterlev., tilskjøder Hr. Jørgen Lykke Øster-Søkbæk Kirkegaard i Ullis Sogn. Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 34.

*6933. Herredsthings Dom mellem Hviding Mænd og Mariager Kloster om en Eng, kaldet lille Grofue eller Holmkier, der tildømmes Klostret. Udt. i Danske Mag. VI. 173.

*6934. Litteræ PONTI DE LA GARDIJE Johanni Henrici datæ, in quibus inter alia scribit, Carolum Danzeum in Dania sibi acerbissimas litteras pecuniarum debitarum causa scribere. Wieselgreen, De la Gard. Arch. IV. 217—18. Udt. p. Tydsk i Lossius, Die Urk. d. Grafen d. l. Gardie i. d. Universitätsbibl. zu Dorpat S. 20.

C. 1574.

C. 1574.

*6935. D. PETRUS SEVERINUS ad Johannem Pistorium de excellentibus Paracelsi indicationibus medendi et de infesto in hanc methodum animo vulgari scribit; addit quædam de statu theologorum hoc tempore difficili. Bartholini Cista medica S. 125—27. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst og Breve S. 260—61.

Ante 1575.

Ante 1575.

*6936. AXELL GILDENSTJERNN t. Hiegardt bortfæster en Gaard i Fogellbiere By i Stae Sogn til Hr. Hans, Præst dersteds. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 446—47.

*6937. BERITE RUDT tilskriver Fru Berite, Kristoffer Göss, om en Arvestrid med Johan Vinstirmandt. Vedel Simonsen, Ruderne II. 117—18.

1575.

1575.

1. Januar—10. Maji. *6938. PETER WERCKMEISTER anmoder i Lutke Namensens Arvingers Navn den kongelige Statholder og Raaderne (i Slesvig og Holsten) om at hjælpe dem til deres Arv efter Lutke Namensen, hvilken Raadet i Flensborg forholder dem i Henhold til et Testamente af Namen Jenszen. — Uden Datum. (Plattydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 36—37.

7. Januar. *6939. K. FR. II.'s Befaling til Bgm. og Raad i Odense, at Borgeres Sønner ikke skulle afkræves Borgerskab i Byen, hvor de ere fødte. — *Skanderborg*, d. 7. Jan. Udt i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S 174.

12. Januar. 3042. Indbydelsesskr. t. Aalborg Kathedralsk. Indvielse 1848 S. 4.

12. Januar. *6940. K. FR. II. giver M. Jørgen Mortensen, Superint. i Vendelbo Stift, 6 Tdr. Byg og 4 Tdr. Rug af Korntienden af Tømmerby S. som Erstatning for den Afgift, han før modtog af det nu nedlagte og med Indstrup Sogn forenede Kjetterup S. — *Skanderborg*, d. 12. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 419—20.

12. Januar. *6941. K. FR. II. tilskriver M. Jens Severinsen, Hospitalsforst. i Aalborg, at M. Jørgen Mortensen, Superint. i Vendelbo Stift, skal udtage af Hospitalets Bogsamling en Del Bøger til Forøgelse af det i S. Bodels K. smstds. indrettede Liberi. — *Skanderborg*, d. 12. dag Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 434—42.

12. Januar. *6942. K. FR. II. tillader, at den nederste Part af Skolen i Aalborg, som tilforn var Sakristi, benyttes til et Lectori (Læstestue) i Stedet for det gamle forfaldne af K. Chr. III. indrettede Læsehus, og adskilles fra Skolen. — *Skanderborg*, d. 12. dag Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 25.

22. Januar. *6943. K. FR. II. befaler Peder Bilde t. Suanholm og Herluff Schaffue til Eschildstrup at møde og paase Universitetets Tarv i en Markeskjælssag, dette havde med Jørgen Daa. — *Skanderborg slott*, thennd XXII. dag Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 262.

23. Januar. *6944. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om en dansk Prinsesses Fødsel og Daab, om Forholdet til Polen og England, om Udrustningen af en betydelig Hær og Flaade imod Sverig, om et Sendebud fra Prinsen af Oranien til den danske Konge, m. m. — *Harsens*, ce 23. jour de janvier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 3—10.

23. Januar. *6945. CHARLES DANZAY beder Dronningen af Frankrig om Understøttelse med Penge, for at han ikke skal tabe den Agtelse, han nyder i Danmark. — *Harsens*, ce 23. jour de janvier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 10—12.

28. Januar. 3079. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danm. og Norge III, 1. S. 69—70.

29. Januar. *6946. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig, at Mr. Pinart samme Dag er afrejst fra Kbhvn. til Sverig, samt giver Kongen en Karakteristik af den svenske Kongeslægt. — *Copenhague*, ce 29. jour de janvier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 13—18.

1575.

*6947. CHARLES DANZAY tilskriver Dronningen af Frankrig om det svenske Kongehus. — *Copenhague,* ce 29. jour de janvier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 18—21. 29. Januar.

*6948. K. FR. II. giver Mogens Henriksen, Forst. for Hosp. i Odense, Brev paa Kongetienden i Hadstrup S. — *Nyborg,* d. 9. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 174. 9. Febr.

*6949. K. FR. II. udnævner Mogens Henriksen, Raadmd. i Odense, og Hans Dionissen, Bg. smstds., til Forstandere for Hosp. i Odense. — *Nyborg,* d. 10. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 174—75. 10. Febr.

*6950. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at tilforordne 4 à 5 Borgere, som skulle være forpligtede til at holde almindeligt Herberge og ophænge Tegn over Døren. — *Korsor,* d. 11. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 170—71. 11. Febr.

*6951. K. FR. II. stadfæster den af Bgm. og Raad i Odense efter Myntens Forandring fastsatte nye Jordskyld. — *Ringsted Kloster,* d. 12. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 173—74. 12. Febr.

*6952. CLAUS V. UNGERN, K. af Danmarks Stath. p. Øsel og i Wieck, opfordrer K. af Sverigs Stath. i Lifland, Pontus de la Gardie, til at lade begges Sekretærer forhandle om Tilbagegivelsen af Slottene i Wieck. — *Arensburgh,* d. 12. Februarii. (Tydsk.) Lossius. Die Urk. d. Grafen de la Gardie i. d. Universitätsbibliothek zu Dorpat S. 20—22. Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 440—41. 12. Febr.

*6953. PONTUS DE LA GARDIE opfordrer Claus v. Ungern, K. af Danmarks Stath. paa Øsel og i Wieck, til en Sammenkomst i Padis og klager over forskjellige Overgreb af danske Befalingsmænd. — Uden Datum. (Tydsk.) Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie i. d. Universitätsbibliothek zu Dorpat S. 22—26. post 12. Febr.

*6954. K. FR. II. giver M. Laurids Pedersen (Prædikant ved S. Petri Kirke i Kbhvn.) Ventebrev paa det første ledige Kannikedom i Roskilde. — 20. Febr. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel, 2. Udg. S. 167. 20. Febr.

*6955. K. FR. II. giver M. Laurids Pedersen Brev om hans Løn som tydsk Prædikant ved den nye Kirke (ɔ: S. Petri) i Kbhvn. — 20. Febr. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel, 2. Udg. S. 167. 20. Febr.

*6956. CHARLES DANZAY underretter K. af Frankrig om Mr. Pinarts Rejse til Stockholm. — *Copenhague,* ce 25. jour de fevrier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 21—23. 25. Febr.

*6957. CHARLES DANZAY tilskriver Dronningen af Frankrig om Prinsesse Elisabet af Sverig, karakteriserer den sv. Kongefamilie og giver en Skildring af Blodbadet i Stockholm 1520. — *Copenhague,* ce 25. jour de février. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 23—31. 25. Febr.

*6958. JYLLANDS LANDSTHINGS DOM, hvorved Kjendelse afsiges om tidligere Vidnesbyrd, afgivne til Herredsthing og Landsthing ang. Ravnkilde Præstegaard. — 26. Febr. Udt. og Brudst i Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 46. 26. Febr.

*6959. Litteræ OSVALDI SCHECKENFUXII Hieron. Wulfio datæ, in quibus inter alia scribit: »Tychonis Brahei persona, quam litteris tuis depingis, notissima mihi est«. — *Friburgi,* 1. Martii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 15. 1. Martii.

*6960. K. FR. II.'s Erklæring til Arvingerne efter Heinrich Ludvighausen Wulff, forhenværende Fgd. p. Sonnenburg, om de Betingelser, paa hvilke han vil tilfredsstille dennes Fordringer til ham. — *Fridrichsburg,* d. 3. Martii. (Tydsk.) Bunge, Archiv f. Gesch. Liv-, Esth.- u. Curlands VII. 301—303. 3. Martii.

*6961. K. FR. II. tilskriver Peder Oxe om Kalk og Sten til de to Runddele, som Mester Hans Bygmester skal opføre ved Slottet Krogen, om et gammelt Skib at sænke 5. Martii.

1575.

ved Odden foran Slottet, samt om at udlægge tvende Skibe ved Kastrup, for at holde Øje med de Skibe, som gaa gjennem Sundet. — *Krogen slott,* V. dag Martii. Danske Samlinger V. 135—36. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 282.

5. Martii. *6962. M. JOHANNES HAMERUS Johanni Pistorio de rebus theologorum aliquot Germanorum scribit. — *Ex meo musæo,* die 5. Martii. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedächtniss S. 460

7. Martii. *6963. K. FR. II. befaler Henrik Mogensen efter Haanden at udbetale 4000 Daler til Mester Hans Bygmester for den Bygning, han efter Akkord skal opføre ved Slottet (Krogen), samt 300 nye Daler for det allerede færdige Spir paa det nye Hus. — *Krogenn,* 7. Martii. Danske Samlinger V. 136.

7. Martii. *6964. Litteræ HIERONYMI WOLFII Tychoni Brahe datæ, in quibus ei svadet, ut cum eruditis non modo philosophis, sed etiam theologis, inprimis cum D. Hemmingio, conferat. — Nonis Martii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 12—15.

8. Martii. *6965. CHARLES DANZAY underretter Dronnningen af Frankrig om Mr. Pinarts Rejse i Sverig. — *Copenhague,* ce 8. jour de mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 34—35.

10. Martii. *6966. PONTUS DE LA GARDYE's Anbefalingsbrev for Herman Szoye d. ældre til Clawes v. Ungern t. Dalby, K. af Danmarks Stath. paa Øsel. — *Reual,* d. 10. Martii. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II 442—43. Udt. i Lossius, die Urk. d. Grafen de la Gardie S. 26.

11. Martii. *6967. K. FR. II. befaler alle, som søge Fiskerlejerne i Nibe, Sebbersund, Stavn, Øland, Gøl og Nørholm, fra Mandag Aften til Onsdag Aften at sælge deres Sild til Kongens Salter Kristen Kristensen, der skal opkjøbe 60 Læster Sild til Kongens Behov. — *Frederiksborg,* 11. Marts. Nord. Tidskr. f. Fiskeri IV. 31—32.

11. Martii. *6968. PAULUS HAINTZEL Tychoni Brahe de novis instrumentis astronomicis atque de commoratione Petri Aurifabri Haffniæ scribit. — *Augustae Vindelicorum,* die aequinoctii verni, hoc est 5. idus Martii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 16—17.

12. Martii. 3050. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 263.

12. Martii. *6969. K. FR. II. befaler Christoffer Gøye, Mourits Podebusk, Fru Anne Hardenbergh og andre Oluff Mouritzens Arvinger at indsende og afgjøre dennes Regnskab over Helsingborg Len senest inden Philippi og Jacobi Dag (1. Maj). — *Frederichsborg,* thend XII. Martii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 256—57.

12. Martii. *6970. Optegnelse om hvad Penge der efter Hr. Lutke Namenszen (i Flensborgs) Død fandtes i to af ham efterladte forseglede Skrin. — D. 12. Martii. (Plattydsk.) Moller, Nachr. u. Urk., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 42.

19. Martii. *6971. K. FR. II.'s aabne Brev, hvori han forandrer et ældre Forbud mod, at andre Psalmebøger end M. Hans Thomesens maa sælges, derhen, at en liden Psalmebog med Søndags-Evangelier og Epistler og Catechismus Lutheri maa trykkes af Kongens Bogtrykker i Kbhvn. og af ham sælges. — *Frederiksborg,* d. 19. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 880.

19. Martii. *6972. RAADET i REVAL og RIDDERSKABET i HARRIEN og WIRLAND skildre K. Fr. II. deres Nød og bede ham tage sig af dem. — *Reval,* 19. März. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 443.

19. Martii. *6973. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om den svenske Kongefamilie. — *Copenhague,* ce 19. jour de mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 31—32.

20. Martii. *6974. K. FR. II.'s aabne Brev til Bønderne i Assmundtorp og Toffte Sogne i Rønnebiergs Herred i Skaane om at kalde M. Peder Hansen Riiber, Skolemester i Skolen

1575.

ved Frederiksborg, til eventuel Efterfølger af deres gamle Sognepræst Hr. Jørgen. — *Frederichsborg,* thend XX. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 450—51. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel, 2. Udg. S. 57.

3053. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 101—104. 21. Martii.

*6975. CHARLES DANZAY's Brev til K. af Frankrig, hvori han beklager, at K. af Danmark ikke har villet modtage Mr. Pinart, fremstiller Danmarks fjendtlige Forhold til Sverig i Anledning af Forholdene i Estland, og forsvarer sin Bortrejse fra Polen. — *Copenhague,* le 24. jour de mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 35—44. 24. Martii.

3059. Brudst. i Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 45. 4. Aprilis.

*6976. CLAUS V. UNGERN, dansk Stath. p. Øsel, meddeler K. Fr. II., at han imod Løfte om at udbetale 40.000 Daler til S. Hans Dag har formaaet Hoffolkene til at overgive ham Slottene i Wieck. — *Arensburg,* 5. April. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 444. Brudstykk. i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XVI. Jahrh. II. 139. 5. Aprilis.

*6977. GEORGIUS BUCHANANUS Tychoni Brahe pro libro ejus de nova stella, a Gulielmo Lummisdal reddito, gratias agit. — *Sterlini,* postridien onas Aprilis. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 18—19. 6. Aprilis.

*6978. K. FR. II. slutter Akkord med Gert Stenhugger om Leveringen af tilhugne Sten, Vindueskarme, Porte m. m. til Slottet Krogen. — (D. 7. April.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 283. 7. Aprilis.

*6979. CHARLES DANZAY's Betænkning over Forholdene i Danmark, Sverig og Lifland, afgivet i Brev til Mr. Pinart. — Le 12. d'avril. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 45—85. 12. Aprilis.

*6980. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om en Samtale, han har haft med K. af Danmark ang. Grunden til, at denne ikke har villet modtage Mr. Pinart; han beklager, at hans Løn ikke bliver ham sendt, og at han derfor er i stor Gjæld; endelig omtaler han et forestaaende Møde mellem danske og svenske Sendebud ang. Forholdene i Lifland. — *Copenhague,* ce 20. d'avril. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 85—90. 20. Aprilis.

*6981. CHARLES DANZAY's Brev til Dronningen af Frankrig, hvori han vidtløftig skildrer sine Bestræbelser for at udrette det ham betroede Hverv i Danmark og tilraader at tilbagekalde ham, hvis K. af Danmark ikke vil undskylde sin Optræden overfor Mr. Pinart. — *Copenhague,* ce 20. d'avril. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 90—97. 20. Aprilis.

*6982. K. FR. II. skriver til Morten Wenstermand, Slotsherre i Kbhvn., og Professorerne, at Hr. Morten Jørgensen, der tilforn havde gjort Tjeneste ved Helliggeisthus, paa Grund af sit forargelige Levnet, oprørske Forhold og Ulydighed mod sin Superintendent, tilligemed sin Hustru skal forvises Staden og Sjællands Stift. — *Frederichsborg,* 22. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 264—65. 22. Aprilis.

*6983. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer ved Kbhvns. Univ. at formene M. Hans Hemingsen, D. Niels's Søn, hans Embede som Læremester ved Universitetet paa Grund af hans forargelige Levnet. — *Frederichsborg slott,* thend XXII. dag Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 263—64. 22. Aprilis.

*6984. EWALD HESTEN sælger sit Gods Bollingsted til Hert. Adolf (af Gottorp); Salget skal foretages efter dansk Ret og almindelig Skik i Hertugd. Slesvig. — Sonnab. n. dem sont. Jubilate. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 269—71. 30. Aprilis.

1575.

10. Maji. *6985. Hert. HANS d. ældre af Slesvig og Holsten anmoder Raadet i Flensborg om at give Lutke Namensens Arvinger Oplysninger om dennes Efterladenskaber og eventuelt Afskrift af Namen Jenszens Testamente. — *Zum Grunenhofe,* d. 10. Maji. (Tydsk.) Moller, Andenken d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 37—38.

11. Maji. *6986. Forsvarsforbund mellem Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten og Hert. FRANDS d. yngre af Lauenburg. — *Trittau,* mittw. n. sonntag Vocem jocunditatis. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 6—7.

15. Maji. *6987. Hert. AUGUST af Sachsens Brev til K. Fr. II. med Anbefaling for Mag. Jørgen Dybvad, der ogsaa overbringer en egenhændig Skrivelse fra Hertugen ang. en Sag, hvorom han mundlig kan give Kongen yderligere Underretning. — *Annaburgk,* d. 15. Maji. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. II. 263.

17. Maji. *6988. M. HANS MICHELSØN, Skolemester paa Herloffsholm, underretter Christopher Gøye t. Gundersløffholm om Hr. Herloff Trolles og Fru Berette Gøyes Dødsdage; han lover at sende nogle kalkunske Høns; han berigtiger en fejlagtig Angivelse om, at Skolen skulde være i Besiddelse af Vaaben; han skriver, at Hr. Seffren i Nestved og Jomfru Anne Grubbe i lille Nestved ere døde. — *Herloffsholms fry schole,* then 17. Maj. Ny kirkehist. Saml. VI. 175—74.

19. Maji. *6989. MELCHIOR LORICHS beklager sig for K. Fr. II. over, at han ikke kan faa et større Værk, som han vilde dedicere Kongen, færdigtrykt, da han har opbrugt sine Midler; han sender en Prøve paa sin Kunst og nogle Bøger. — *Flensburg,* d. 19. Maji. (Tydsk.) Minerva, I, 1. S. 32—35.

25. Maji. 3064. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch., Repertor. S. 77.

31. Maji. *6990. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om K. af Danmarks forestaaende Rejse til Sachsen, om Rigsraadsmøde i Kbhvn., om Forhandlinger med K. af Sverig ang. Reval, om Forslag til et Giftermaal mellem Kronprinsen af Sverig og en dansk Prinsesse, og om Afsendelsen af en Gesandt til Rusland. — *Copenhague,* ce dernier jour de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 97—99.

5. Junii. *6991. Hert. HANS d. ældre af Slesvig og Holsten meddeler den kongelige Statholder og Raaderne, som nu ere til Stede paa Retsdagen i Flensborg, Klagerne fra Lutke Namenszens Arvinger over Namen Jenszens og Lutke Namenszens Testament. — *Hanszburg,* d. 5. Junii. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 38.

8. Junii. *6992. K. FR. II.'s Befaling til Biskop M. Niels Jespersen om i Forening med Provsterne at stævne Hr. Hans i Skamby og dømme mellem ham og Mauritz Podebusk t. Kjørup, om han kan bevise sit Udsagn mod denne. — *Kjøbenhavn,* 8. Juni. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 265—66.

8. Junii. *6993. POVEL MADTZØN, Superint. i Sjællands Stift, bekjendtgjør en Bestemmelse vedtagen i Provstemodet i Roskilde om Tienden af Annexpræstegaardene, at den alene skal tilfalde Præsten. — *Roskilde,* Onsdag n. e. Lazari, som var d. 8. Juni. Ny kirkehist. Saml. IV. 391.

Ante 11. Junii. *6994. Fru KAREN GYLDENSTJERNE tilskriver Fru Birgitte Bolle, Kristoffer Gøjes t. Gunderslev, om nogle ærerørige Ytringer, som Fru Margrete Nielsdatter (Rotfeld), Hans Holks Enke, havde ladet falde mod hendes afdøde Husbond Holger Rosenkrantz. — Uden Datum. Brudstykk. i Hist. Tidskr. 5. R. V. 65—67. Om Datum se smstds. S. 65, Anm. 1.

12. Junii. *6995. K. FR. II. forbyder Jørgen Marsvin, Lensmd. i Landskrone, at befatte sig med Fossie Sogn i Skaane, hvortil Universitetet havde Jus patronatus, samt at udlevere

1575.

et Adkomstbrev, der skal være kommet fra Kirken og nu skal findes paa Slottet. — *Haffniæ*, 12. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 265—66.

3073. Tidsskr. f. Fiskeri III. 201—202. 12. Junii.

*6996. Ansøgning fra Beboerne i Øsby Sogn til Hert. Hans om endnu i nogen Tid at maatte beholde deres Sognepræst, Hr. Johan Strømisen, da de have Haab om hans Helbredelse, og da hans Kapellan omhyggelig har røgtet sit Kald i Pestens Tid. — 14. Juni. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 107—108. 14. Junii.

*6997. Beretning om Forhandlinger paa Kjøbenhavns Slot mellem Peder Oxe, Niels Kaas og Jørgen Rosenkrantz og Kjøbenhavns Professorer og Præster angaaende Dr. Niels Hemmingsens Nadverlære. — Die 15. Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 297—300. Resen, Friderich II.'s Krønike S. 287—89 (her med Datum: 5. Juni). 15. Junii.

*6998. Jørgen Lykkes Laasebrev paa alle hans Ejendomme, Overgaard i Gjerlev Herred, Bunderup i Vesterbølle S., Ovegaard i Ove S., Haslegaard i Als S., med tilliggende Gods. — 18. Juni. Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 27—29. 18. Junii.

*6999. »Sentenz«, afsagt af kongelige og fyrstelige Raader i Hertugdømmerne i Sagen om Delingen af Arven efter Daniel Rantzov mellem hans Brødre Anthonius og Peter Rantzov. — D. 21. Juni. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 692—93. 21. Junii.

*7000. Vidnesbyrd, udstædt af Magnus Jørgensen i Stubbum, Hrdsfgd. i Tyrstrup H., m. fl. om, at Stendrup Bymænd vare blevne enige om at holde 3 Tyre baade Vinter og Sommer og at udlægge en Ager til at holde dem paa. — Tirsd. n. f. S. Hansdag Midsommer. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 362—63. 21. Junii.

*7001. Rentemester Christoffer Valckendorff giver Kvittering til Fru Anne Hardenberg, Christoffer Gøie, Mouritz Podebusk, Mogenns Gøie og andre Oluff Mouritzens Arvinger for Modtagelsen af en Del af dennes resterende Lensregnskaber for Helsingborg Len. — *Kiøpnehaffnn*, thend 25. Junii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 257—58. 25. Junii.

*7002. Regenten James (i K. af Skotlands Navn) beder Peder Oxe om at sørge for, at de Løfter, som Buchanan i sin Tid havde modtaget ang. Bothwells Udlevering, hurtigst blive indfriede. — *Edinb.*, 26. June. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third report S. 22. 26. Junii.

*7003. Pauli Matthæi, superintendentis Sialandiæ, testimonium commendaticium de Andrea Matthiæ, qui vocationem ecclesiasticam in diocesi Fionensi habet. — *Hafniæ*, die mercurii a. visitat. Mariæ. Ny kirkehist. Saml. III. 586. 29. Junii.

*7004. M. Johannis Aurifabri, rectoris academiæ Hafniensis, testimonium commendaticium de Andrea Matthiæ, in Falstriam iter adornante pastoris functionem ibi administraturo. — *Hafniæ*, ipsis cal. Julii. Ny kirkehist. Saml. III. 585. 1. Julii.

*7005. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om Afsendelsen af en dansk Flaade til Lifland og om Forholdet mellem Rusland og Danmark. — *Copenhague*, ce premier jour de Juillet. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 100—104. 1. Julii.

*7006. M. Johannes Hamerus, (archidiaconus Husensis,) ad Johannem Pistorium, pastorem Eiderstadensem, de matre hujus litteras dat. — *Ex meo Musæo*, II. Julii. Krafft, Zweyf. Jubel-Gedachtnis S. 569—70. 2. Julii.

*7007. K. Fr. II. befaler Professorerne ved Kbhvns. Universitet at dømme i et Klagemaal mod Præsten i Enggelholm, hvor vidt han bør miste sit Embede eller ej. — *Frederichsborgh slott*, thend IIII. dag Julii. Ny kirkehist. Saml. IV. 348—49. 4. Julii.

1575.

7. Julii. *7008. K. FR. II. bevilger den fra Tydskland hjemkomne M. Jørgen Christophersen Dybwad 150 Daler aarlig af Rentekammeret for at læse ved Universitetet, dog at han aldeles ikke maa berøre Stridspunkterne ang. Alterets Sakramente. — *Frederichsborg,* thend VII. Julii. Danske Mag. 4. R. II. 107—108.

8. Julii. *7009. D(ETMARUS) K(ENKELIUS), (civis Bremensis), (Tile), filio suo, scribit, Gerardum Stedingium ei conditionem non spernendam apud Johannem Holsatiæ ducem, quem valde laudat, obtulisse; de ea re se ipsum cum decano doctore Hinkio, quando ex Dania reversus fuerit, consulturum esse, commemorat. — 8. Julii. Bremisches Jahrbuch VII. 55—57.

9. Julii. 3082. Paa Dansk i Ny kirkehist. Saml. IV. 301—303, 744—46.

10. Julii. *7010. K. FR. II. befaler (Lensmanden i Aalborg?) at opkræve Skat af Byerne i Aalborg Stift til Ribe Bys Befæstning. — *Frederiksborg Slot,* d. 10. Dag Juli. Orion, Qvartalskr. II. 151—52.

10. Julii. *7011. K. FR. II. befaler alle Bønderne i Ribe Stift at lade arbejde 6 Dage paa Befæstningen af Ribe By. — D. 10. Juli. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 141.

10. Julii. *7012. K. FR. II. meddeler Erik Lykke, Lensmd. p. Riberhus, hvilke Anordninger der ere trufne til Befæstningen af Ribe By. — D. 10. Juli. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 142.

12. Julii. *7013. LUSTRUP BIRKETHINGS Vidne, at Seuerin Persen paa M. Jens Kanslers Vegne i Ribe klagede over, at Niels Michelsen, Herredsfgd. i Hvidding Herred, havde frataget M. Jens hans Provsti og Brøns Kirke imod Lov og Ret, og at han ikke kunde faa sine Ord beskrevne paa Hvidding Herredsthing. — 12. Juli. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 528—29.

17. Julii. *7014. CLAUS v. UNGERN, kgl. dansk Stath. p. Øsel, tilraader Jürgen Uexküll at modtage dansk Besætning paa sin Borg Fickel for at hindre et russisk Angreb. — (17. Juli.) (Tydsk.) Udt. i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XVI. Jahrh. I. 79—80 og i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschl. Ungern-Sternberg II. 444.

22. Julii. *7015. K. FR. II.'s Befaling til Professorerne ved Kbhvns. Universitet at indgive Betænkning om, hvad der bør foretages mod Hr. Hans Brunckel i Brøndby, som har begaaet Fejl i Uddelingen af den hellige Nadvere ved først at give Vinen. — *Wortt jachthus Affuensø,* thenndt XXII. dagh Julii. Ny kirkehist. Saml. IV. 349—50.

27. Julii. *7016. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at spærre Strædet bag ved S. Hans Kloster smstds., som skal indrettes til Bolig for Kongen. — *Kallundborg,* d. 27. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 171—72.

29. Julii. *7017. K. FR. II. giver Erik Rosenkrantz, Befalingsmd. p. Odensegaard, nærmere Underretning om Ombygningen af S. Hans Kl. i Odense til Bolig for Kongen i Stedet for Bispegaarden. — *Kallundborg,* d. 28. Julii. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 172—73.

29. Julii. *7018. NIELLS KAAS underretter Professorerne ved Kbhvns. Universitet om, at han intet har foretaget sig i Sagen mod Hr. Hanns Brunckel, da han først ønskede at tale med dem, hvorfor han beder dem om at sende en af deres Midte til sig. — *Kallundborig,* 29. Julii. Ny kirkehist. Saml. IV. 351.

31. Julii. *7019. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om Sandsynligheden af en Krig mellem Rusland og Danmark ang. Lifland. — *Copenhague,* ce dernier jour de Juillet. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 105—107.

1. Augusti. *7020. (CLAUS v. UNGERN), dansk Stath. p. Øsel, klager til Wojwoden i Pernau, Mickito Romanowitsch, over, at danske Undersaatter ere tagne til Fange af Russerne. — *Arensburg,* 1. August. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 444.

1575.

*7021. K. Fr. II. befaler Jørgen Munck, Embedsmd. p. Frederiksborg, ikke at gjøre Hospitalet i Helsingør Forhindring paa de det tillagte Tiender i Frederiksborg Len og paa Hveen. — 2. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 54. 2. Augusti.

*7022. Hert. Magnus af Sachsen advarer (Pontus de la Gardie) mod den danske Statholder paa Øsel Claus v. Ungerns Praktiker mod Soneburgk. — *Sund,* 4. August. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 445. 4. Augusti.

*7023. K. Fr. II. giver Frands Lauritsen, Fgd. p. Dragsholm, og hans Hustru Kronens Part af Tikjøbs Sogns Tiende, dog at de svare Sognepræsten i Helsingør 20 Daler aarlig. — *Nygaard,* 8. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 50. 8. Augusti

*7024. Biskop Niels Jespersen i Odense anmoder Kansler Niels Kaas om, at Brenninge Kirkesogn enten maa blive annekteret til et andet Kald, eller at der maa blive udlagt det mere Rente til Præstens Underhold og en ny Præstegaard bygget. — *Odense,* then 8. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 434—36. 8. Augusti.

*7025. Claus v. Ungern, Stath. p. Øsel, sender Hert. Magnus af Sachsen i den danske Konges Navn et Fejdebrev i Anledning af hans Angreb paa Øen Mhone. — *Schlosz Arenszburgk,* d. 9. Augusti. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 445—46. 9. Augusti.

*7026. Axell Wyfferdt t. Axelwoldt, Otto Uxkull, Ritmester, Fritz v. Wherden og Friedrich Grasz, Sekretær, K. af Danmarks Kommissarier paa Øsel, klage til Pontus de la Gardie over Hert. Magnus af Sachsens Overgreb. — *Arensburgk,* 12. August. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 446 og i Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in der Universitetsbibl. zu Dorpat S. 28. 12. Augusti.

*7027. K. Fr. II.'s aabne Brev, at Bregninge Sogn paa Taasing formedelst sin Ringhed skal annekteres med et andet nærliggende Sogn. — *Frederiksborg,* d. 20. dag Augusti. Ny kirkehist. Saml. VI. 340—41. 20. Augusti.

*7028. Pontus de la Gardie beder Claus v. Ungern om at komme til Padis samt underretter ham om, at han har ladet fængsle 2 Hofmænd, som stode i K. af Danmarks Tjeneste, David v. Meckelnburgk og Hans Friese. — *Reval,* (23. August). (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 447—48. 23. Augusti.

*7029. K. Fr. II.'s Retterthingsdom mellem Oluf Nielsen (Bager) i Odense og Sanderum Sognemænd, som have nægtet hin den kgl. Part af Boghvedetienden; Sagen udsættes i 6 Uger, for at Parterne kunne søge at komme til Forlig. — *Lund,* d. 2. Sept. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 95. 2. Septbr.

*7030. Niels Kaas tilskriver Peder Oxe, at Kongen ikke har noget imod, at han befaler Bønderne i Vordingborg Len at sommerpløje Jorden. — *Hørsholm,* 9. Sept. Brudst. i Ryge, Peder Oxes Levnet S. 326—27 og i Christensen, Agrarhist. Studier I. 184. 9. Septbr.

*7031. K. Fr. II. bifalder, at Professorerne i nogen Tid standse Forelæsningerne ved Universitetet paa Grund af den blandt Studenterne herskende pestagtige Sygdom. — *Frederichsborg slot,* thennd 18. dag Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 266—67. 18. Septbr.

*7032. Clausz v. Ungern, Statholder p. Øsel, erklærer, at Jürgen Uxkul t. Fickel er traadt over paa K. af Danmarks Parti, efter at denne havde ladet indtage Slottene Habsall, Leall og Lohde. — *Arensburg,* 18. September. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 448. 18. Septbr.

*7033. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om den til Rusland afsendte danske Gesandts Tilbagekomst, om Sonnenburgs Overrumpling ved Claus Hongren og om 27. Septbr.

1575.

den svenske Kansler Eric Sparres Komme til Danmark, om Handelen paa Narva, m. m. — *Copenhague,* le 27. jour de Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 108—12.

27. Septbr. *7034. CHARLES DANÇAY tilskriver Dronningen af Frankrig, at Enkehertuginden af Lothringen havde lovet den afdøde Sr. de Varennes at betale Omkostningerne ved hans Forsøg i Sverig (paa at befri Erik XIV.). — *Copenhague,* ce 27. jour de Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 112—14.

3. Octobr. *7035. K. FR. II. befaler Albert Oxe, Lensmd. p. Aalholm, at fængsle og straffe M. Hans Jørgensenn, som var Præst i Flintinge, fordi han havde beligget en af Jomfruerne i Maribo Kloster. — *Frederichsborg,* thend III. Octobris. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 182—83.

4. Octobr. *7036. K. FR. II.'s Befaling til Kbhvns. Magistrat om at gjøre en Forordning om, at alle Hytter og Boder, som ere byggede paa Byens Grund, Byen til Skade og Trængsel, afbrydes inden en vis Tid, og at der af dem, som uden Skade kunne blive staaende, betales en Afgift. — *Friderichsborg slot,* d. 4. October. Thaarup, Journal for Kjøbenhavnere I. 383—384.

6. Octobr. *7037. Statholderen paa Øsel (CLAUS V. UNGERN) underretter K. af Danmark om Jürgen Uexkulls Tilfangetagelse af Russerne foran Fickel og om disses uretmæssige Fordringer paa nogle Slotte i Wieck. — *Soneborg,* 6. October. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 450.

6. Octobr. *7038. (CLAUS V. UNGERN), Statholder paa Øsel, klager i K. af Danmarks Navn til den russiske Storfyrstes Kansler, Wasily N. Sohkanzek, over Russernes Overgreb mod danske Undersaatter i Wieck. — *Soneborg,* 6. October. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 449.

12. Octobr. *7039. K. FR. II. forlener Frands Lauritsen, Fgd. p. Dragsholm, med en Gaard i Kjelstrup i Vig Sogn i Ods Herred kvit og frit, saa længe han er i Kongens Tjeneste, og siden mod sædvanlig Landgilde til Dragsholm. — *Frederiksborg,* 12. Oktober. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 50.

12. Octobr. *7040. Hert. ADOLF befaler Amtmanden i Tremsbüttel tillige med Benedicht v. Ahlefeldt og Paul og Detlef Rantzouw d. 10. November at begive sig til Haderslev til hans Broder Hert. Johan d. ældre og derfra den næste Dag rejse videre med Hert. Johans Raader til Kolding, hvor Forhandlinger skulle gaa for sig. — *Gottorf,* (October 12.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 30.

16. Octobr. *7041. K. FR. II. tillader Ribe Borgere ligesom tilforn at opkjøbe Øxne, Slagtefæ og andre Varer paa Markeder rundt om i Landet og paa Kjøbstædernes Torvedage. — D. 16. Oktbr. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 143.

17. Octobr. 3093. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 143—44.

18. Octobr. *7042. K. FR. II. anmoder Kapitlet i Roskilde om at udvælge i den afdøde Kantor M. Oluff Offessens Sted M. Iffuer Berthelsen, Abbed i Soer Kl., til Kantor. — *Frederichsborg slott,* then 18. dagh Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 562—63.

20. Octobr. 3094. Udt. i Melchior, Efterr. om Herlufsholm, paany udg. af Leth S. 56.

23. Octobr *7043. KAPITLET i ROSKILDE tilkjendegiver Universitetets Professorer, at Kongen har ønsket, at M. Iffuer i Sor skulde vælges til at indtage det ledige Kantordømme, og beder dem møde og deltage i Valget. — *Ex Roschildia,* 23. die Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 563—64.

1575.

*7044. (K. Fr. II.'s) saakaldte Modbog eller Samling af specielle Bestemmelser for Marstrand og andre Fiskelejer under Viken i Norge, især vedkommende Fiskeriet. — 26. October. Boeck, Oversigt over Litteratur, Love etc. vedrørende de norske Fiskerier, Bil. S. II—VIII. 26. Octobr.

*7045. Instructio terrarum Prussiæ legatis suis ad comitia ad electionem novi regis Poloniæ mittendis data; legatis novum regem hortari debent, ut sibi liberum per regnum Daniæ et fauces Lundicas transitum præstet. — *Laschini*, d. 30. Octobr. Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande III, Docum. S. 54—56. 30. Octobr.

*7046. M. Juarus Bartholinus professores academiæ Hafniensis rogat, ut si se dignum existiment, qui successor cantoris defuncti collegii Roschildensis fiat, sibi in hac causa suffragari dignentur. — *Soræ*, nonis Nouembris. Ny kirkehist. Saml. III. 564—65. 5. Novbr.

*7047. K. Fr. II. tilskriver Henrik Mogensen om Bygningsarbejderne ved Slottet Krogen. — *Andworschouff*, thend VI. dag Nouembris. Danske Samlinger V. 137—38. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 285. 6. Novbr.

*7048. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om K. af Danmarks Sygdom, om Peder Oxes, Frankrigs aabne Fjendes, og Greven af Bothwels Død, om det forestaaende Møde mellem danske og holstenske Raader, for hvis gunstige Resultat Peder Oxes Død er et heldigt Varsel, og om Striden mellem Danmark og Hamburg. — *Copenhague*, le 24. Novembre. Handl. rör. Skand. Hist. XI. 115—16. 24. Novbr.

*7049. Charles Danzay meddeler Dronningen af Frankrig, at Enkehertuginden af Lothringen har besvaret hans Forespørgsel, og tilraader at hindre slige Forsøg i Fremtiden (jvfr. *7034). — *Copenhague*, le 24. de Novembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 116—17. 24. Novbr.

*7050. Claus v. Ungern skriver til den russiske Statholder i Pernau ang. den gamle wieckiske Grænse, som falder indenfor K. af Danmarks Besiddelser i Lifland. — *Soneborg*, 10. December. (Tydsk.) Brudst. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 451—52. 10. Decbr.

*7051. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om et Forbund med Sverig, om K. af Danmarks Sygdom og dennes Strid med Hamburg og Sverig. — *Copenhague*, ce 11. jour de Decembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 117—19. 11. Decbr.

*7052. Summa eorum, de quibus convenit inter Polonos, qui imperatorem elegerunt, et hujus oratores. Promittitur, imperatorem apud regem Daniæ et civitates maritimas Germaniæ perfecturum esse, ut Navica navigatio impediatur, et Polonos confoederationem cum regnis Daniæ et Sveciæ et Moschorum principe, quam imperator promittat, accepturos esse. — *In campo sub Warsauia* in conuentu electionis regiæ, die 17. mensis Decemb. Hub. Langueti Epistolæ I. Pars. II. S. 152—56. 17. Decbr

3102. Kirke-Kalender for Slesvig Stift I. 175—76. 18. Decbr.

*7053. (Fyns Provsterets) Dom mellem Mauritz Podebusk og Hr. Hans Nielsen i Skamby, hvorved Afgjørelsen af Striden mellem dem henvises til Herredsthing og Landsthing. Brudst. i Samlinger t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 266.

*7054. Hert. Adolf af Gottorp stadfæster Anvendelsen af Visby Søret for Indbyggerne i Husum. (Plattydsk.) Westphalen, Monumenta III, Præf. S. 96—97.

*7055. Hert. Hans's Forordning om Tienden af Korn, Kvæg og Bier. Udt. i Aagaard, Beskr. over Tørning Len S. 119.

1575.

*7056. Erklæring fra ERASMUS HEITHMAN, Medlem af Slesvigs Domkapitel, om Aarsagerne til, at han nu i 6 Aar har vægret sig ved at erkjende Hert. Frederik af Gottorp som Koadjutor i Slesvigs Stift, tilstillet Hans Blome og Caspar Hoier. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 713—22.

C. 1575.

C. 1575.

*7057. K. FR. II.'s Klager over Overgreb fra Hert. Hans's Side med Hensyn til de tørninglenske Kirkeforhold. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 529—30.

*7058. PEDER BYLLDES Erklæring, at Højhed og juspatronatus over de »stridige« Kirker i Sønderjylland (Tørning Len) tilkommer Bispen, Ærkedegnen og Kantoren i Ribe, og at Tienderne bør følge Kirkerne og Præsterne. Ny kirkehist. Saml. VI. 530—32.

*7059. HANS TOMSZØN, forhen Præst i Stenkomell paa Gulland, klager til Kongen over, at Lensmanden paa Gulland Christen Munck og Kapitlet i Wisborrig have afsat ham fra hans Kald, fordi han paa Embeds Vegne har straffet en løsagtig Kvinde. Danske Mag. 3. R. III. 192-93.

*7060. Love for Viborg Skole. Udt. i Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 117—26.

1576.

1576.

11. Januar. *7061. K. FR. II. befaler Dr. Pouell Matzenn, Superint i Sjællands Stift, og Universitetets Professorer paa ny at paadømme M. Hans Jørgensenn af Flyntinges Lejermaalssag, der alt er paadømt af Landemodet i Fyn. — *Wortt jagthus Hørsholm*, thend XI. dag Decembris. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 169—70.

13. Januar. 3112. Jvfr. Aagaard, Beskr. over Tørning Lehn S. 107—108 (her med Datum 24. Januar), smlgn. S. 38.

14. Januar. 3113. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 167—69 (her med Datum 24. Januar). Jvfr. Aagaard, Beskriv. over Tørning Lehn S. 108 og Fyhn, Efterretn. om Kolding S. 190.

14. Januar. *7062. DAVID CHYTRÆUS Johanni Wicendorpio complura scripta mittit, inter quæ est oratio funebris nuper pronunciata, quæ veteres funerum ritus et non injucundam familiæ Danicæ mentionem continet. — *Rostochii*, postridie idus Januarii. Chytræi Epistolæ S 256—57.

17. Januar. *7063. MAGNUS, Konge af Lifland, opfordrer Raadet i Wieck til at overgive Landskabet til Czaren og truer med at straffe dem, som have foranlediget Krigen, navnlig Claus v. Ungern. — *Ouerpaln,* 17. Januar. (Russisk.) Tydsk Overs. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 453.

17. Januar. *7064. MAGNUS, Konge af Lifland, skriver til Raadet og Stænderne i Øsel og Wieck, at han forgjæves har søgt at hindre Russernes Angreb, og opfordrer dem til ufortøvet at sende deres Bud til ham med Fuldmagt til at forhandle. — *Ouerpalen,* 17. Januar. (Russisk.) Tydsk Overs. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 452.

22. Januar. *7065. Menige SOGNEMÆND i Ffosie Sogn bede Professorerne ved Kbhvns. Universitet, som have Patronatsret til Ffosie Kirke, om at samtykke i deres Kaldelse af Hr. Anders Bendszen, Prædikant i Malmø, efter Hr. Lauriis Olszenns Død. — *Fossie*, sønd. n. f. s. Pouels Dag. Ny kirkehist. Saml. IV. 355.

23. Januar. *7066. TYCHICUS ASMUNDIUS, episcopus Scaniæ, a Paulo Matthie, episcopo Sielandiæ, petit, ut patrocinium domini Andreæ coram universitate suscipiat, ne repulsam in

1576.

petitione pastoratus Fosianæ patiatur; præterea de rebus domesticis, de morte matris uxoris suæ, scribit. — *Malmogia,* 23. Januarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 353—54.

*7067. Bgm. og Raad i Malmø bede Dr. Pouill, Superint. over Sjællands Stift, om at være dem behjælpelig med, at de fremdeles maa beholde Universitetets Sogn Fosie til en af deres Prædikanter, da Hr. Lauritts, som havde Kaldet, nu er død; de love at ville betale samme »Pens« til Universitetet, som han gav. — *Malmoe,* thenn 23. Januarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 352—53 23. Januar.

3115. Nyrop, Strandmøllen S. 1. Nyrop, D. danske Boghandels Hist. I. 106. 24. Januar.

*7068. Mette Rosenkrantz tilskriver Arild Huitfeldt, at hun har bestilt et Mindesmærke over sin afdøde Husbond hos en Stenhugger i Kbhvn., og beder ham om Pas for to Stenhuggere, som skulle kjøbe en sort Sten og noget Jernværk i Lüttich. — *Kbhvn.,* 24. Januar. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 416, Anm. 1. 24. Januar.

*7069. Claus v. Ungern t. Dalby, K. af Danmarks Statholder over Øsel og Wieck i Lifland, tilsender Raadet i Reval K. Magnus's Brev af 17. Januar (Nr. *7063) og meddeler, at Russerne have gjort Indfald i Ærkestiftet Riga. — *Sonneburgk,* 24. Januar. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 453. 24. Januar.

*7070. Mette Rosenkrantz takker Aruidt Huitfeldt, fordi han har skaffet hende Kongens Tilladelse til at maatte vente med at betale sin Gjæld til Kongen til Søndag før Paaske (15. April). — 28. Januar. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 415, Anm. 2. 28. Januar.

*7071. Pouel Matsen, Superint., og Niels Hemmissøn, Professor, tilkjendegive Magistraten i Malmø, at Professorerne have bevilget, at Hr. Anders, Kapellan i Malmø, maa faa Fosie Sogn, som ligger til Universitetet, dog paa den Betingelse, at han begiver sig »hid« og tager Kollats og at Universitetet beholder sin Ret til samme Sogn. — *Kiøbenhaffn,* sønd. e. s. Pouels dag. Ny kirkehist. Saml. IV. 355—56. 29. Januar.

*7072. Litteræ Johannis Pratensis ad Tychonem Brahe, in quibus de reditu suo ex Austro et de hypothesibus Ptolemæi et Copernici scribit. — *Hafniæ,* ult. die Januarii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 19—21. 31. Januar.

*7073. K. Fr. II. giver Henrik Mogensen Befaling ang. Bygningsarbejderne paa Krogen Slot. — *Frederichsborg slott,* thend første dag Februarii. Danske Samlinger V. 139. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 286. 1. Febr.

*7074. Hert. Hans (d. ældre af Slesvig og Holsten) giver sin Amtmand i Lutkentonder Befalinger angaaende Herredsthingenes tilbørlige Indretning. — Uden Dag. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 271—72. 9. Febr.

*7075. Tycho Brahe ad Johannem Pratensem scribit de colloquio suo cum rege in domo regis venatoria Ibstrup, in quo rex eum hortatus est, ut in patria maneret, eique insulam Huennam obtulit. — *E sede nostra Knudstorpiana,* die 14. Februarii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 21—26. 14. Febr.

*7076. Johannes Pratensis Tychonem Brahe hortatur, ut voluntati regis obtemperet atque ad postulata ejus quam citissime respondeat. — *Hafniæ,* die 15. Februarii horis matutinis. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 26—27. 15. Febr.

*7077. K. Fr. II. befaler Rentemester Christoffer Valkendorf at skaffe D. Albret Knoppert, der i et kongeligt Hværv skal drage om til fremmede Universiteter, de fornødne Penge. — *Frederiksborg,* 17. Febr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. 1537—1621 I. 626. 17. Febr.

1576.

19. Febr. *7078. Skrivelse fra DETMAR KENCKEL (fra Bremen) til sin Broder Tile, hvori han omtaler, at der skal være kommet et Gesandtskab fra K. af Danmark til England for at forhandle om Opnaaelsen af Fred i Nederlandene. — *Bremen,* d. 19. Februarii. (Tydsk.) Bremisches Jahrbuch VII. 62—63.

20. Febr. *7079. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev til Dr. Elisabet for Kapt. Ravo Cleiton, som skal opspore en Dansk, som ved Hjælp af falske kongelige Breve har begaaet Bedrageri imod flere kongelige Lensmænd. — 20. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 25.

23. Febr. 3120. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 267—68.

28. Febr. *7080. K. FR. II.'s Befaling, at kun de Tiggere, som have Tegn, maa bede om Almisse ved Dørene. — *Frederiksborg,* d. 28. Februar. Brudst i Nyerup, Kbhvns. Beskriv. S. 74—75.

8. Martii. *7081. Staden KAMPEN anmoder paa Opfordring af Bgm. og Raad i Kjøbenhavn Statholderen om Tilladelse til, at to Skippere føre to Skibe, som nogle Borgere i Kjøbenhavn have ladet bygge her, til Danmark. — (8. Maart.) (Hollandsk.) Udt. i Reg. van Charters en Besch. in het oude Archief v. Kampen III. 215.

14. Martii. *7082. K. FR. II. befaler Henrik Mogensen til Bygningen paa Slottet (Krogen) at kjøbe Klinker og anden Sten, samt Kalk, som maatte komme til Sundet og Helsingor. — *Frederichsborg,* thend 14. Martii. Danske Samlinger V. 139—40.

c. 20. Martii. *7083. Confessio D. HEMMINGII et declaratio verborum in Syntagmate de Coena Domini. — Sine die. Ny kirkehist. Saml. IV. 303—309.

22. Martii. *7084. K. FR. II. tillader, at Hørishafn (ɔ: Bøsserup Havn), hvis Brug har været forbudt, atter maa bruges af Bønder, og befaler Embedsmanden paa Korsør Slot, Ejler Krause, at tilsætte en Mand til at opkræve Told der. — (D. 22. Marts.) Udt. i Friis. Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 32.

27. Martii. *7085. BØRGLUM HERREDSTHINGS Vidne, at Jens Erickssen i Krogsdam paa Hr. Niels Jensens Vegne i Albeck Præstegaard har nedlagt Forbud imod Rishug og Drift i Aakier Vang. — Tirsd. n. e. then sønd. Oculi. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 220.

1. Aprilis. *7086. HUBERTI LANGUETI epistola ad Augustum ducem Saxoniæ de navigatione Anglorum ad ostium Divinæ fluvii, quam Dani, si homines industrios haberent, commodius quam alii suscipere possent. — *Viennæ,* prima die mensis Aprilis. Hub. Langueti Epistolæ I. Pars II S. 169—71.

2. Aprilis. *7087. K. FR. II. befaler Otto Ruds Enke Pernille Oxe at nedtage det Monument, hun har sat sin Ægtefælle i Frue Kirke, da den Slags ophøjede Gravsteder bør være forbeholdt Fyrsterne. — *Nyborg,* d. 2. April. Vedel Simonsen, Ruderne II. 260. Friis, Bidr. t. Korsørs Hist. S. 24—25.

3. Aprilis. *7088. K. FR. II. paalægger Lensmanden Axill Wiffertt og Superintendenten M. Niels Jespersen at annektere det lille Bregning Sogn paa Taasing med Lande Sogn, hvis det bekvemmelig kan ske. — *Nyborg,* thendt III. dagh Aprilis. Ny kirkehist. Saml. VI. 341 og Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 437.

6. Aprilis. 3126 se *7090.

10. Aprilis. *7089. GUILIELMUS, dux Brunsuicensis et Lunæburgensis, rector academiæ Rostochiensis, Theophilum Sadolinum Lalandum Danum, qui magna cum laude modestiæ et diligentiæ in studiis fere biennium in academia vixit, omnibus bonis et eruditis commendat. — *Rostochii,* X. Aprilis. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 168—69.

16. Aprilis? *7090 (= 3126). Orig. er udateret. For 6. Aprilis læs 16. Aprilis? Paa Latin i Ny kirkehist. Saml. IV. 309—10, 748—51. Ang. Datum se smstds. S. 748.

1576.

*7091. Anne Podbwsk t. Lierbeck overdrager Hr. Siell Nielssen, Sognepræst i Themmerby, en Ager ved Præstegaarden i Kierupp, hvorpaa Hr. Siell vil lade bygge et Hus. — *Drøstrupp,* thennd 16. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 235—36. 16. Aprilis

*7092. K. Fr. II. befaler Kristoffer Valkendorf at fremskynde Bygning af den Papirmølle, hvorom Kongen tidligere har givet ham Befaling. — *Frederichsborg,* 17. Aprilis. Nyrop, Strandmøllen S. 1—2. 17. Aprilis.

*7093. K. Fr. II. befaler M. Tyge, Superint. i Lunde Stift, at formene Hr. Christen, som af ham er beskikket og præsenteret som Præst for Robeløff og Felkestad Sogne, Kirketjenesten dèr, da Steen Bilde og Sognefolket have valgt Hr. Hans i Wæ til deres Sognepræst, og paalægge ham strax at forlade Sognene. — *Frederichsborg,* XVIII. Aprilis. Ny kirkehist. Saml IV. 357—58. 18. Aprilis.

*7094. K. Fr. II. stadfæster Aahus Hospitals Privilegier, da dets Breve herom ere ødelagte i den sidste Krig. — *Frederiksborg,* d. 18. April. Udt. p. Svensk i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 493—94. 18. Aprilis.

*7095. Hert. Hans (d. ældre af Slesvig og Holsten) befaler Herredsfogderne og Undersaatterne i Amterne Haderslev og Tørning, at enhver, der mener sig krænket i sin Ret ved Fogders, Sandemænds eller Nævningers Domme, skal forebringe sin Klage paa den næste Retsdag, som skal afholdes paa Hansburg Slot, og ikke i Mellemtiden forlige sig med sin Modpart. — Uden Dag. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 272—73. 18. Aprilis.

3127. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 104—105. 19. Aprilis.

*7096. Claus v. Ungern t. Dalbu, Keysel og Clauszholm, K. af Danmarks Stath. paa Øsel, tilskriver de svenske Befalingsmænd paa Slottet Reval ang. nogle fangne Russere og svenske Knægte samt meddeler, at K. af Danmark ruster sig og har lukket Sundet for Sejlads paa Narva. — *Arensburg,* 29. April. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 457—58. 29. Aprilis.

*7097. K. Fr. II. befaler Kristoffer Valkendorf at lade opføre en Papirmølle ved Hvidøre, hvor Polermøllen før stod. — *Frederichsborg,* 1. Maji. Nyrop, Strandmøllen S. 2. 1. Maji.

*7098. K. Fr. II.'s Brev til Biørn Kaass, at han har tilgivet Hr. Hans Brunckell hans Forseelse ved Uddelingen af Alterets Sakramente og bevilget, at han maa blive ved sit Præsteembede og igjen faa Brøndbye Sogn. — *Frederiksborg,* 9. Maji. Ny kirkehist. Saml. IV. 352. 9. Maji.

3135. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 105—106. 9. v. 19. Maji.

*7099. Sognevidne, at Hr. Hans Tomiszøn, Sognepræst i Stenkommel (paa Gulland), har opfyldt alle sine Pligter mod sine Sognefolk, og at det er deres højeste Klage, at han i Drukkenskab og Hastighed har opsagt sit Embede. — Den Søndag Jubilate. Danske Mag. 3. R. III. 191—92. 13. Maji.

*7100. Henricus Brucaeus ad Tychonem Brahe de libris astronomicis atque de beneficio regis Tychoni tributo scribit. — *Rostochii,* XIV. Maji. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 30—31. 14. Maji.

*7101. K. Fr. II.'s aabne Brev, hvorved han indskærper, at ingen Bøger maa trykkes her i Riget, eller danske Bøger, som ere trykte uden Lands, indføres og sælges her, med mindre de først ere gjennemsete af de Højlærde i Kjøbenhavn. — *Frederichsborg slott,* d. 15. Mai. Rabhek, Læsendes Aarbog 1800 S. 21—22. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 268—69. Udt. i Friis Edvardsen, Underretn. om Schielschiør S. 342. 15. Maji.

1576.

17. Maji. *7102. NIELS JENNSSEN i Thømerby og CHRESTENN PERSSENN i Lundergard udstæde Brev om en Ager, som Jfr. Anne Podebuskisdather skal have i Mageskifte af Hr. Cel i Kierup. — *Kyrup,* torsd. n. e. dom. Jubilate, som er then 17. dag Maji. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 236—37.

23. Maji. 3139. Friis, Tyge Brahe S. 57—58.

23. Maji. *7103. K. FR. II. tillader paa ny Ribe Borgere at kjøbe Slagtekvæg overalt i Jylland til eget Brug og indføre det toldfrit til Byen. — D. 23. Maj. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 144.

26. Maji. *7104. K. FR. II. befaler Henrik Mogensen at betale Geert Steenhugger 183 Daler for udført Arbejde, samt Hans Bygmester 400 Daler for at flytte den ene Runddel ved Krogen Slot og 100 Daler for at forlænge Kongens Kammer over Porten paa Slottet. — *Frederichsborg,* thend XXVI. Maji. Danske Samlinger V. 140.

2. Junii. *7105. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer i Kbhvn. at dømme i en Skilsmissesag mellem Renteskriver Jørgenn Michelsenn og hans Hustru. — *Wor gaard Trygeweldt,* thennd 2. dag Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist, Aktst. og Breve S. 270—71.

19. Junii. 3140. Rettelser efter Originalen i Ny kirkehist. Saml. III. 7.

26. Junii. *7106. CAROLUS DANZAEUS Tychoni Brahe de morte Johannis Pratensis scribit; idem nuntiat, lapidem angularem paratum esse, sed se inscriptionem seu dedicationem, quam Pratensis sibi reservasset, tribuere non ausum esse. — *Hafniae,* 26. die Junii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 31—32.

1. Julii. 3143. Paa Islandsk i Safn til sögu Íslands II. 223—25.

1. Julii. *7107. DAVIDIS CHYTRÆI litteræ commendaticiæ pro Theodoro in gente Danica nato ad Arnoldum Witfeld datæ. — *Rhodopoli,* calend. Julii. D. Chytræi Epistolæ S. 1125—26.

9. Julii. *7108. Staden DANZIGS Svar til K. Stephan af Polens Gesandt, hvori den erklærer at ville opsætte Kongens Anerkjendelse blandt andet af Hensyn til Faren ved en Spærring af Sundet. — (9. Julii.) Brudst. i Lengnich, Gesch. der preuss. Lande III. 196—97.

11. Julii. *7109. Kurf. AUGUST af Sachsen skriver til K. Fr. II., at han har samlet nogle Theologer i Torgau for at erfare deres Mening om, hvorledes de hidtil stridige Artikler i den augsburgske Konfession bedst kunne forliges; han beder Kongen om med sine Theologer at overveje, om de ere tilfredse med hines Mening, og underrette ham om de mulige Mangler. — *Augustusburgk,* d. eilfften Julii. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 253—55.

13. Julii. *7110. K. FR. II. befaler de Højlærde i Kbhvn. og Kirkeværgerne til Vor Frue Kirke at nedbryde det Monument, som Fru Pernille Oxe, Otte Ruds Enke, har ladet opsætte i Frue Kirke over sin Husbond, hvis hun ikke selv inden førtsk. Jakobi Dag (25. Juli) har efterkommet Kongens Befaling til hende derom. — *Soruppe,* d. 13. Julii. Vedel Simonsen, Ruderne II. 261.

14. Julii. *7111. CAROLUS DANZAEUS Tychoni Brahe scribit, lapidem promissum paratum atque inscriptionem additam esse. — *Holbecae,* 14. Julii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 32.

17. Julii? *7112. DAVID CHYTRÆUS Johanni Jenitsch pagellas mittit, in quibus carmen non inscitum est, quod Daniæ regi 17. Junii Rostochium ingredienti exhibitum est. — *Rostochii,* 17. Juni (?) D. Chytræi Epistolæ S. 1129—32. Junii i Dateringen er vistnok en Trykfejl for Julii.

c. Julio. *7113. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Jacobum Andreæ, in qua adventus Friderici regis Daniæ in Megalopolicem mentionem facit, ubi tres fere hebdomadæ hilariter consumptæ sint. — Sine die. Brudst. i D. Chytræi Epistolæ S. 1126—28.

1576.

*7114. Johannes Major Tychoni Brahe pro libro de nova stella gratias agit; etiam de globo novo a Schislero facto scribit. — *Augustae Rheticae*, postridie cal. Augusti. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 33—34. 2. Augusti.

*7115. K. Fr. II.'s Svar til Kurf. August af Sachsen paa dennes Brev af 11. Juli, hvori han udtrykker sin Misfornøjelse over den blandt Theologerne opstaaede Kiv, hvilken han stedse søger at holde borte fra sine Riger, hvorfor han afslaar at ville sammenkalde sine Theologer til et Møde, da slige Møder kun avle Splid. — *Sophiholmb*, 3. August. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 255—58. 3. Augusti.

*7116. K. Fr. II. befaler Henrik Norby, Lensmd. p. Nykjøbing Slot, at udlægge Præsten i Stadager en Gaard i Sundby som Vederlag for hans Præstegaard i Stadager, som Kongen ønsker. — 6. Aug. Brudst. i Barfod, Den falst. Gejstligheds Personalhist. II. 118. 6. Augusti.

*7117. D. Simon Pauli, professor et vicerector Academiæ in urbe Rosarum, Theodorum Marci Danum omnibus doctis bonisque, præcipue episcopis, pastoribus magistratibusque regni Daniæ, commendat et eos orat, ut illum benigne amplectantur et patrocinio suo foveant juventque. — *Rostochii*, III. idus Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 624—25. 11. Augusti.

*7118. Greverne Johan og Anton af Oldenburg og Delmenhorst nedlægge Protest for Kejseren imod den af Holsten og Danmark opnaaede Investitur. — *Regensburg*, d. 18. Aug. Udt. i Warnstedt, Die Oldenb. u. Brandenb. Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 26. 18. Augusti.

*7119. Professores collegii acultatum utriusque juris in academia Lovaniensi ad Fredericum II. regem scribunt de morte D. Alberti Knoppert, consiliarii ejus, prope Lovanium ante adventum a prædonibus interfecti; nuntiant tamen, se acta controversiæ de ducatu Slesvicensi, per dictum Albertum missa, a filio hujus accepisse responsumque, eodem causam fideliter exponente, confecisse. — *Louanii*, 21. Augusti. Rørdam, Kbhvns Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 271—73. 21. Augusti

*7120. Thaddaeus (Hagecius) ad Tychonem Brahe de opere Trapezuntii imprimendo scribit. — *Pragae*, 23. Augusti. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 34—35. 23. Augusti.

*7121. K. Fr. II.'s Befaling til Domkapitlet i Roskilde, at der kun maa ringes én Gang for Lig. — *Frederiksborg*, d. 24. Augusti. Ny kirkehist. Saml. IV. 391—92. 24. Augusti.

*7122. Kurf. August af Sachsen beder K. Fr. II. paa ny om at indhente sine Theologers Betænkning om de sachsiske Theologers Forslag, idet han imødegaar Kongens Mening om det farlige i at sammenkalde Theologerne; han erklærer, at Hemmingii Skrifter afvige fra den augsburgske Konfession. — *Dresden*, d. 25. Augusti. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 258—62. 25. Augusti.

*7123. Kurfyrstinde Anna af Sachsen beder sin Broder K. Fr. II. om at passe paa, at den kalvinske Sekt, som allerede har rodfæstet sig meget i hans Rige, ikke tager Overhaand. — 27. Avg. (Tydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 263. 27. Augusti.

*7124. Johan Uxkulls Revers til K. Fr. II. som Statholder paa Øsel. — *Arensburg*, 29. Aug. (Tydsk.) Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XVI. Jahrh. II. 144—46. 29. Augusti.

*7125. Johan Uexküll t. Henzen meddeler Kansleren og Raadet i Kurland, at K. af Danmark har tilbagekaldt Claus v. Ungern og udnævnt ham (J. U.) til Statholder paa Øsel og Kommandant paa Arensburg. — *Arensburg*, 2. September. (Tydsk.) Udt. i Buszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 458. Brudstykk. i Lossius, Drei Bilder a. d. livl. Adelsleben d. XVI. Jahrh. II. 146—47. 2. Septbr.

3152. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 35—36. 3. Septbr.

1576.

9. Septbr. *7126. K. Fr. II.'s Kontrakt med Herman Stenhugger om at forfærdige en Port for Krogen Slot for 600 Daler. — *Krogen*, IX. September. Danske Samlinger V. 140—41. Udt. i Nye danske Mag. VI. 157.

9. Septbr. *7127. Johan Uexküll, Stath. paa Øsel, tilskriver K. Fr. II., at han har modtaget og adlydt hans Opfordring til at overtage Statholderposten paa Øsel og til at mønstre Krigsfolket. — *(Arensburg)*, 9. Sept. (Tydsk.) Udt. i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XVI. Jahrh. II. 147.

10. Septbr. *7128. Krigsretsdom, udstædt af de danske Befalingsmænd og Krigsfolk paa Øsel, over Joachim Starch, forhen Stath. paa Hapsal, som dømmes til Døde, fordi han umandig overgav Slottet til Russerne. — *Arensburg*, 10. September. (Tydsk.) Udt. i Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 458. Brudstykk. i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben. d. XVI. Jahrh. II. 47—51.

15. Septbr. *7129. K. Fr. II.'s Brev til Kurf. August af Sachsen, hvori han fastholder sin Beslutning om ikke at ville spørge sine Theologer til Raads om de sachsiske Theologers Betænkning; han beretter, at Hemmingus har tilstaaet, at han har skrevet mod den augsburgske Konfession, men uden nogens Medvidende, og at han har forpligtet sig til at afholde sig herfra for Fremtiden. — *Friderichsburg*, 15. Sept. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 263—68.

15. Septbr. *7130. K. Fr. II. svarer sin Søster, Kurfyrstinden af Sachsen, at han ikke véd af, at den kalvinske Sekt er saa stærkt rodfæstet i hans Rige, thi Hemmingii Forsøg er strandet, saa at den nye Sekt ikke har grebet om sig. — *Friderichsburg*, 15. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 268—69.

16. Septbr. *7131. (Dr. Elisabet af England)s Memorial for Mr. Foxall paa hans Sendelse til Danmark ang. Fornyelsen af de gamle Forbund mellem Rigerne og Fremstilling af K. af Spaniens fjendtlige Optræden mod Dronningen. — (6. Sept.) (Latin.) Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1575—77 S. 376—77.

18. Septbr. *7132. K. Fr. II. forlener Johan Taube med Krogen, Esrom, Holbo Herred og Tikjøb Sogn. — (D. 18. September.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 288.

3. Octobr. *7133. K. Fr. II.'s Kontrakt med Vandmester M. Hans og med Bgm. og Raad i Helsingør ang. Vands Indledning til Byen fra Kilderne udenfor samme. — III. dag Octobris. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 22—23.

8. Octobr. *7134. Regenten James (i K. af Skotlands Navn) beder K. Fr. II. om at udbetale William Lumisdan, som har tjent under den nu afdøde Kapt. John Clerk, den ham skyldige Sold. — *Edinb.*, 8. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 22.

23. Octobr. *7135. Kurf. August af Sachsen beder Hert. Hans (d. ældre) og Adolf om snart at sende Betænkning over det i Torgau vedtagne Unionsskrift. — 23. Oktober. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 103.

24. Octobr. *7136. K. Fr. II. henlægger det Vikarie i Kjøbenhavn, som den bortrømte M. Hans Jørgensen (Sadolin) havde, til Underhold for Stadens Sognepræster. — *Frederichsborg slott*, thenndt XXIIII. dag Octobris. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostre, Till. S. 216.

28. Octobr. *7137. Prins Vilhelm af Nassau-Oraniens Skrivelse til Marquis'en af Havré, hvori han omtaler en Stensel van Manisloo, der har tjent Kongen af Danmark; han tilraader at henvende sig til de holstenske Adelsmænd med Anmodning om Pengelaan. — *Middelbourch*, ce XXVIII. d'octobre. (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne III. 130—37.

1576.

*7138. K. Fr. II.'s Retterthings Dom, hvorved der tilkjendes Erik Rud t. Fuglsang, Befalingsmd. p. Aalborghus, Ret til at tage Laasebrev paa noget Gods i Fyn, som Fru Sophie Daa havde tilskjødet ham. — *Vordingborg*, d. 5. Novbr. Udt. og Brudstykk. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 82—84. 5. Novbr.

*7139. K. Fr. II.'s Gavebrev til Bygmester Johan Paaske paa en Havejord i Helsingør. — *Frederiksborg*, 5. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 62. 5. Novbr.

*7140. K. Fr. II.'s Gavebrev til Johan Taube, Lensmd. p. Krogen, paa et Stykke Jord i Helsingør. — *Frederiksborg*, 5. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 62. 5. Novbr.

*7141. K. Fr. II. anbefaler Paulus Noviomagus, der paa Kongens Bekostning agter at studere i Strasburg, til D. Jacob Sturm. — *Friderichsburg*, 10. Nouemb. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 273—74. 10. Novbr.

*7142. Carolus Danzaeus Tychonem Brahe orat, ut Scotum, qui in bello Danico et Suecio sub Johanne Clarico stipendia meruerit, apud regem juvet. — *Hafniae*, 17. die Nouembris. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 37—38. 17. Novbr.

3165. Trykt i Kbhvn. 1577, 1583 og optaget i Lovsaml. af 1642, 1643 og 1670. 21. Novbr.

*7143. Tycho Brahe a Joachimo Camerario petit, ut sibi libros mathematicos Brechtalii mittat; insuper de architectura et aedificiis in insula (Huena) nunc exstruendis scribit. — *In insula nostra Huena*, d. 21. Novemb. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 38—39. 21. Novbr.

*7144. K. Fr. II. begjærer af Abbedissen i Maribo, at hun skal give to udlevede Præstemænd paa Askø og Bogø Underhold og Føde i Klosteret for deres Levetid. — *Kallungborg*, thend 22. Nouembris. Ny kirkehist. Saml. II. 765. Barfod, D. falst. Gejstligheds Hist. II. 46—47. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 183. 22. Novbr.

3166. Brudst. paa Dansk i Hist. Tidsskr. 4. R. VI. S. 420—21. 24. Novbr.

*7145. Constitutio professorum universitatis Hafniensis de anno gratiæ. — Die 1. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 274—75. 1. Decbr.

*7146. Ramsø Herredsthings Dom, hvorved Hr. Søren Olsen i Roskilde, Sognepræst til Gadstrup, fritages for Skat af sin Præstegaard, skjønt den beboes af en Bonde. — Mand. d. 3. Dag Decembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 56—60. 3. Decbr.

*7147. Henricus Brucaeus Tychoni Brahe magistrum Lucam Hamburgensem commendat. — *Rostochii*, VIII. Decembris. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 39—41. 8. Decbr.

*7148. K. Fr. II. tilskriver Jfr. Margrete Urne, Abbedisse i Maribo Kl., at han vil mageskifte en af Klostrets Gaarde i Gammelby til Claus Jacobssen imod Erstatning af Gods paa Gedsør. — *Frederiksborg*, d. 13. December. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 183. Brev af samme Indhold og samme Dag til Morten Venstermand. Smstds. S. 183. 13. Decbr.

*7149. K. Fr. II. tilskriver Christoffer Valckendorff, at han har benaadet M. Hans Jørgensen og bevilget ham Underhold i Sorø Kl., imod at han forpligter sig til ikke med Skjændsskrifter at forulempe Bispen eller andre i Riget. — *Frederichsborg*, thend XV. dag Decembris. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 171. 15. Decbr.

*7150. Hubertus Languetus Augusto duci Saxoniæ scribit, discessisse Lintzio ante quatuor dies quendam Paulum Biberum, per quem rex Daniæ accipitres imperatori miserit. — *Lintzii*, dec. quint. die Decemb. Langueti Epistolæ I. Pars. II. S. 258—60. 15. Decbr.

1576.

16. Decbr. *7151. K. FR. II. befaler Eggert Ulfeld flittig at overse det Register, som er gjort over Stiftets Breve, og siden forfare, om det Gods, Brevene lyde paa, endnu ligger til Stiftet og Kirkerne, hvilket han skal paase er Tilfældet. — *Frederiksborg*, d. 16. Dec. Ny kirkehist. Saml. IV. 392.

29. Decbr. *7152. K. FR. II. befaler Kristoffer Valkendorf at give de af Baltzer Bogfører fra Tydskland indskrevne Papirmagere Underhold, da deres Haandværk ikke strax kan komme i Gang. — *Frederichsborg*, thend 29. Decembris 1577. Nyrop, Strandmøllen S. 3.

*7153. Skrivelse fra OFFICERERNE for de tydske Ryttere, som 1563 og 1564 have tjent Kongen af Danmark, til denne Konge, hvori de klage over, at de endnu ikke har faaet deres Tilgodehavende udbetalt, og forsvare deres Færd i Kongens Tjeneste. (Tydsk.) Weber, Leben u. Thaten Güntheri, Graffen zu Schwartzburg S. 97—100.

1577.

1577.

6. Januar. *7154. K. FR. II. kvitterer Hans Mule, Bg. i Odense, for 9050 gl. Dlr. som Betaling for 905 Øxne. — *Frederiksborg*, d. 6. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 178.

9. Januar. *7155. Det GULLANDSKE KAPITELS Dom i en Sag mellem Hans Tomiszøn, Sognepræst i Stenkomil, og Per Knudszøn, Kapellan i Visby, hvorved den sidstes Beskyldning mod den første for at have ført Løgn for Kongen erklæres at være begrundet. — D. IX. Januarii. Danske Mag. 3. R. III. 196—99.

11. Januar. *7156. Dr. ELISABET tilskriver Kr. Fr. II., at hun trods omhyggelige Undersøgelser i Arkiverne ikke har kunnet finde den mellem England og Danmark 1465 sluttede Traktat, som indeholder Forbud mod Englændernes Handel paa Island, Halogaland og Finmarken. — *Hampton*, 11. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1 S. 24.

12. Januar. 3177. Nyrop, Strandmøllen S. 4—5 (her med Datum: thend XIII. Januarii).

13. Januar. 3178. Nyrop, Strandmøllen S. 3—4.

13. Januar. *7157. K. FR. II. stadfæster i Anledning af Krogen Slots Ombyggelse Helsingørs Bys Privilegier og fritager dens Borgere i 20 Aar for al kongelig Skat og Tynge; derimod skulle de være forpligtede til for Betaling at modtage Kongens Hofsinder og deres Heste, naar han kommer derhen; ligeledes skulle de ikke nægte fremmede, indenlandske eller udenlandske, der ville nedsætte sig i Byen og have godt Vidnesbyrd, deres Borgerskab. — *Frederichsborg*, thend 13. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch III, Till. S. 58—59.

22. Januar. *7158. HUBERTUS LANGUETUS Augusto duci Saxoniæ scribit, se credere, regem Sveciæ Revaliam Polonis traditurum esse, quum nec regi Daniæ nec Moscko eam tradere velit. — *Pragæ*, 22. die Januarii. Langueti Epistolæ I. Pars II. S. 268—71.

24. Januar. *7159. K. FR. II.'s aabne Brev, at den nye Befæstning ved Helsingør herefter skal kaldes Kroneborg og ikke Krogen. — *Kroneborg*, 24. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 23. Danske Samlinger V. 141. Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 289.

27. Januar. *7160. Menige ALMUE i TRELSTORP Sogn bevidne, at 24 af de Ældste i Sognet have paa dettes Vegne befuldmægtiget Kirkeværgerne til at antage Hr. Marten Harring, nuværende Præst i Treia, til Præst i Sognet. — Am sondage na Pauli bekerunge. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 273—74.

1577.

*7161. K. FR. II. lover til førstkommende Pinsedag at tilbagebetale Peder Munk, Hans Johansen (Lindenov), og Fru Karine Holgers hver 1000, og Mouritz Podebusk 800 Daler, som han havde laant af dem. — 3. Febr. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 194—95. 3. Febr.

*7162. K. FR. II.'s aabne Brev, at det lidet Hus, som Skolemesteren i Odense iboede, nu, da han paa anden Maade er forsørget, skal med sit Gaardsrum lægges til Sognepræstens og Læsemesterens Residenser. — *Frederichsborg slott,* thend IIII. Februarii. Henrichsen, Bidr. t. Odense Cathedralskoles Hist I. 52—53. 3. Febr.

*7163. K. FR. II. befaler Bjørn Kaas, Lensmd. p. Malmøhus, at skaffe Dr. Johannes Warbichius, der vil nedsætte sig som Medikus i Malmø, et Hus eller Vaaning der, hvis der er noget ledigt, som tilhører Kronen. — D. 3. Febr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. 1537—1621 II. 176. 3. Febr.

*7164. SVENDBORG BYTHINGS Vidne, at Hr. Niels, Præst i Lande, beklagede sig over, at han skulde gjøre Tjeneste baade til Lande og Bregning Sogn, og at Provsten Hr. Hans Eskildsøn i Svendborg lovede at være ham behjælpelig med at skaffe en anden Præst til Bregning. — *Suinborig,* thendt 11. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 438—39. Rasmussen Søkilde og Jørgensen, Hillerslev og Østerhæsinge Sogne S. 122. 11. Febr.

*7165. K. FR. II. befaler Lauge Wenstermand, Landsd. i Laaland og Falster, og Henrik Norby, Embedsmd. p. Nykjøbing, at de skulle bese saavel Gaarden i Gammelby som to Gaarde i Paarup, hvilke Abbedissen i Maribo Kl. forlanger til Vederlag. — D. 14. Februar. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 183. 14. Febr.

*7166. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen forærer Hert. Hans d. ældre af Slesvig og Holsten nogle »Wischtüchlein« og fremhæver, at man i Sachsen syer lige saa godt som i Nederlandene. — 14. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 176. 14. Febr.

*7167. K. FR. II. forlener Kirsten Vind med nogle Gaarde og Huse i Kolle og Skyhede mod en aarlig Afgift til Kronen af 28 gamle Daler. Udt. i Danske Saml. I. 136—37). 16. Febr.

*7168. JOHANNES ESCHILLI, Provst i Sunds Herred, tilskriver Bispen i Fyn, at Hr. Niels i Lande nu fortryder »den Handel med Bregninge«, og beder denne formaa Fru Helleuig paa Arreskou til at lade Præstegaarden opbygge paa et belejligt Sted. — *Suenborgiæ,* dom. Quinquagesimæ. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 439—40. Brudst. i Rasmussen Søkilde og Jørgensen, Hillerslev og Østerhæsinge Sogne S. 122—23. 17. Febr.

*7169. K. FR. II. beder Dr. Elisabet om at fængsle Zacharias Loach, som efterat have besveget Kongen ved at efterskrive hans Navn er flygtet til England. — (20. Feb.) (Latin.). Udt. p. Eng. i State Papers. For. Ser. 1575—77 S. 527. 20. Febr.

*7170. M. JOHAN. MAJOR a Tychone Brahe petit, ut litteris suis de nova stella atque de globo Schisleri respondeat. — *Augustae Rheticae,* pridie Matthaei ap. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 41—42. 23. Febr.

*7171. AXILL WEFFERTT og NIELS JESPERSEN tilskrive Fru Heluig Hardenberg t. Arreskouff, at Bregning Sogn vel er i Stand til at kunne underholde en Sognepræst, naar blot Præstegaarden bliver opbygget. — *Nyborig,* 25. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 441—42. 25. Febr.

*7172. Bestemmelser, vedtagne af SUPERINT., REKTOR og PROFESSORER samt BGM. og RAAD i KBHVN. ang. Vor Frue Skoles Opvartning med Sang ved Ligbegængelser i denne By. — Thend XXVII. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 275—77. 27. Febr.

1577.

28. Febr. *7173. Fru IDE MUNK klager til Peder Bilde over, at Eggert Ulfeld, Lensmd. p. Roskildegaard, kræver Kongeskat af en Bondegaard i Kagstrup, paa hvilken hun for egen Regning har oprettet Avl. — *Totterup*, 28. Febr. Brudstykk. i Hist. Tidsskr. 5. R. 5. 429—30.

1. Martii. *7174. K. FR. II.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han gaar ind paa Forslag om Forhandlinger i Embden ang. Sejlads og Handel paa Rusland. — 1. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 25.

7. Martii. *7175. K. FR. II. paalægger, efter Foranledning af Fru Heluig Hardenberg, Axel Viffert og Biskop Niels Jespersen at undersøge, om Bregninge Præstegaard er afbrændt og om Præstens Underhold er utilstrækkelig, og i saa Tilfælde lægge Sognet til Lande Sogn. — *Kronneborig slott*, thend 7. dag Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 443.

13. Martii *7176. K. FR. II. meddeler alle, som komme til Fiskerlejet Moelberg, at han har befalet Erik Rud paa Aalborghus og Salteren Frands Mortensen at salte 60 Læster Sild til offentlig Brug, hvortil de skulle have 3 frie Dage om Ugen. — (13. Marts.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 198. — Et lignende Brev udstædtes om Salteri ved Nibe. Smstds.

19. Martii. *7177. AXSELL WEFFERTT tilsender M. Niels Jespersøn, Superint. i Fyns Stift, Kongens ved Fru Heluig Hardenberg modtagne Skrivelse om Bregning Sogn og foreslaar, at man indtil videre skal lade Sognet være annekteret til Landett Sogn. — *Nyborig*, thend 19. dag Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 444.

20. Martii. *7178. JOHANNES ESCHILLI, Provst i Sunds Herred, tilskriver Biskop Niels Jespersen i Fyn, at han har fulgt Hr. Niels til Bregninge og dèr overværet hans Fratrædelse fra Sognet, men at Fru Helleuig, efterat have modtaget Kongens Brev, ikke vil tillade, at de to Sogne (Lande og Bregninge) blive adskilte. — *Suenburgiæ*, feria 4. p. Lætare. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 445—47.

21. Martii. *7179. K. FR. II. tilskriver Prioren i Antvorskov ang. en Stald og en Have til Kongens Stod, der skal indrettes ved Klostret. — (21. Marts.) Brudst. i Friis, Bidr. t. Antvorskovs Hist. S. 22.

21. Martii. *7180. Biskop NIELS JESPERSEN i Fyn tilskriver Axill Wiffert, Lensmd. p. Nyborg Slot, at han paa dennes Tilsigelse vil undersøge Forholdene i Breninge Sogn, og bifalder hans Forslag om, at Hr. Niels i Landitt indtil videre forretter Tjenesten i Breninge Kirke. — *Odense*, then 21. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 447—48.

22. Martii. *7181. Biskop NIELS JESPERSEN i Fyn paalægger Hr. Hans Eskildsen, Provst Sunds Herred, at lade Hr. Niels i Lande paa ny forrette Tjenesten ved Breninge K. — *Odense*, 22. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 448—49.

23. Martii. *7182. Hert. ADOLF af Gottorps Skrivelse til sin Amtmand i Peina, Albrecht v. d. Hoya, ang. Hildesheimernes Privilegium paa at sælge Øl i Amtet Peina. — *Gottorff*, d. 22. Martii. (Tydsk.) Lauenstein, Diplomat. Hist. d. Bisthums Hildesheim I. 81—82.

23. Martii. *7183. JOHANNES VARWICHIUS, Dr. med., ad rectorem et professores universitatis de pernicioso pestis effectu scribit, librum hac de re a se compositum mittens. — *Hafniæ*, X. kalend. April. Rørdam, Kbhvns Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 278—80.

26. Martii. *7184. Kejser RUDOLF stadfæster paa Foranledning af Kurfyrst Johan Georg af Brandenburg Kejser Maximilians Brev af 10. Maj 1517 (I. *10,213). — *Prag*, d. 26. tag d. monats Martii. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preusz. Erbanspr. auf Schlesw.-Holst. S. 28—29.

27. Martii. *7185. Kurf. AUGUST af Sachsens Skrivelse til Hert. Albrecht af Bajern, hvori han omtaler, at der for fem Aar siden blev sendt ham til Danmark nogle af hans Skri-

1577.

velser til Hertugen, som vare komne i Hænder paa Kjøbmænd i Frankfurt. — 27. März. (Tydsk.) Brudst. i Arch. f. d. sächs. Gesch. III. 338—39.

*7186. K. FR. II. giver Bgm. og Raad i Helsingør yderligere Forskrifter med Hensyn til de fremmede, som søge Borgerskab i Byen, samt byder dem at forfatte Skraaer for de forskjellige Embeder sammesteds. — *Kroneborg*, thend 31. Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 60—61. 31. Martii.

*7187. K. FR. II. tillader paa Ansøgning af Bgm. og Raad i Helsingør, at det Marked, som holdes der ved S. Michaelis Dag, maa aldeles aflægges. — *Kronborg*, den første Dag Aprilis. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 61. 1. Aprilis.

*7188. K. FR. II. tilskriver Anders Banner, Johan og Knud Rud, at han har givet Befaling til, at Fru Mette Rosenkrands, Peder Oxes Enke, maa fremfare med sin Forfølgning for Retten imod dem og andre Peder Oxes Arvinger, fordi de have forladt Kbhvn. uden at oppebie hendes Svar paa, om hun vilde skifte med dem. — *Frederiksborg*, d. 6. April. Vedel Simonsen, Ruderne II. 266—67. 6. Aprilis.

*7189. K. MAGNUS (af Lifland) skjænker Hert. Gotthard af Kurlands Datter de 20.000 Gylden, som K. af Danmark havde skjænket ham i Aaret 1572, og som Hertug Gotthard tilforn var K. af Danmark skyldig. — *Helmet*, 9. April. (Tydsk.) Udt. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. baltischen Gesch. d. 16. Jahrh. S. 99. 9. Aprilis.

*7190. Mageskifte mellem K. FR. II. og ABBEDISSEN i MARIBO Kl., hvorved denne udlægger Kronen en Gaard i Gammelby og faar til Vederlag 2 Gaarde i Borupe (Paarup). — D. 11. April. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 183. 11. Aprilis.

*7191. Dr. ELISABET af England takker K. Fr. II. for Tilladelsen til at drive Handel paa Rusland den kommende Sommer. — *Westm.*, 11. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 24. 11. Aprilis.

*7192. BGM. og RAAD i Assens udvælge Hr. Jens Hanssen, Sognepræst i Olderop, til deres Præst efter Hr. Peder Jensens Død. — *Assens*, dom. Quasi modo geniti, som er d. 14. dag Aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 113—14. 14. Aprilis.

*7193. K. FR. II.'s Indbydelsesbrev til Rigsraader og Adelsmænd om med deres Fruer at møde paa Kbhvns. Slot d. 2. Juni og staa Fadder til hans nyfødte Søn. — *Frederiksborg*, d. 16. April. Troels Lund, Hist. Skitser S. 138. 16. Aprilis.

*7194. K. FR. II. befaler Erik Rud at lade opbygge to Varder af Tømmer paa Landet ved Baggedybet til Kjendingstegn for de aalborgske Skippere, der komme hjem fra det norske Fiskeri sent paa Aaret, naar Søtønderne ere optagne. — 21. April. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 184—85. 21. Aprilis.

*7195. K. FR. II. meddeler Hert. Ulrik af Mecklenburg, at Russerne tre Gange forgjæves have stormet Reval. — 25. Aprilis. (Tydsk.) Udt. i Karamsin. Gesch. d. russischen Reiches VIII. 346, Anm. 236. 25. Aprilis.

*7196. Statholder HEINRICH RANTZOU's Revers for, at Biskop Eberhard af Lübeck har forlenet ham og hans mandlige Livsarvinger med Redingsdorff, Budendorff og Ovendorff. — Am tage Philippi u. Jacobi. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibliothek III. 508. 1. Maji.

3199. Tilføj: I Recessen findes ogsaa: Beslutning om Afholdelse af et Møde med Greven af Schaumburg ang. Striden om Pinneberg, Hatsburg, Bramstedt og Klostret Hervstehude, Ønske om Opnaaelse af et kejserligt Indult paa 5 Aar med Hensyn til Forleningen med Holsten, Opfordring til Kongen om Afholdelse af en Retsdag; Blasius 3. Maji.

1577.

Eckenberg foreslaas til Notar, og det anses for nyttigt at indsende en ny Protest mod at Kredsdagen i Halberstadt har medopført Hertugdømmet og Stiftet Slesvig i Rigsmatrikelen. Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 295—300. Brudst. i Warnstedt, Staats- u. Erbrecht d. Herzogth. S. 110.

3 Maji. *7197. STENONIS BILDE ad Tychonem Brahe litteræ de armillis Ptolemaicis, quas iste, ut circulis cupreis ornarentur, ad moletrinam Stenonis misit. — *Herrisvadi*, 5. nonis Maji. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 42—43.

6. Maji. *7198. Holstensk Landdagsafsked, udstædt af Hert. Adolf af Gottorps STATHOLDER og RAADER, hvori bevilges en Tyrkeskat og udtales Ønske om, at K. af Danmark vil afholde en Retsdag, samt Hamburg formaas til at afskaffe nogle nye Tolde. — *Kiel*, d. montags n. Cantate. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 300—302.

8. Maji. *7199. FYNS PROVSTERETS Dom, hvorved Valget af Hr. Jens Hanssen til Sognepræst i Assens erklæres ugyldigt, fordi hverken Biskoppens eller Provstens Samtykke i Forvejen var indhentet. — *Odense,* Odensd. d. 8. Maji. Danske Mag. 4. R. VI. 112—16.

11. Maji. *7200. Brev fra M. HANS MICHELSØN, Skolemester paa Herlufsholm, til Christopher Gøye t. Gundersløff, om Hr. Herloff (Trolles) og Fru Berette Gøyes Dødsdage, og om en Kiste med Breve, som sal. Hr. Byrge Trolle har givet ham i Forvaring, og hvortil Huitfelderne have Nøglen, de eneste Breve, som findes i Skolen. — *Herlofsholms fry schole,* then 11. Maj. Ny kirkehist. Saml. VI. 176—77.

13. Maji. *7201. RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Arvingerne efter M. Oluf Offesen, fordum Kannik i Roskilde, og dennes Testamentarier om det overskydende af hans Efterladenskab efter Opfyldelsen af hans Testament og Afholdelsen af Udgifterne til Istandsættelse af hans Residens, hvilket tilkjendes førstnævnte. — *Rinngstedt,* thenn 13. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 280—82.

14. Maji. *7202. Det SVENSKE RIGSRAAD foreslaar K. Johan at sætte Dagø i Pant for den Sum, som endnu staar tilbage at betale K. af Danmark, eller ogsaa at afstaa denne Arveretten efter Fyrstinde Sofia af Braunschweig. — *Stockholmiæ,* thenn 14. Maji. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarchivet V. 105—106.

21. Maji. 3207. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 43.

23. Maji. *7203. Instrux for Hospitalsmesteren ved det almindelige Hospital i Odense. — D. 23. May. Mumme, Bidr. t. Odense Cathedralskoles Hist. III. 25—29.

post 29. Maji. *7204. Skrivelse fra en UNÆVNT i Arensburg til en Unævnt i Reval angaaende Forholdene i Lifland, hvoriblandt ogsaa omtales Claus v. Ungerns Sendelse til Danzig i K. af Danmarks Ærinde, og hvori den danske Sekretær Elias Eisenberger og Hr. Christoffer, kongelig Hofprædikant, omtales. — *Arensburg,* uden Dag. (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 461—63.

31. Maji. *7205. Rentemester CHRISTOFFER VALCKENDORFF kvitterer for Modtagelsen af en Del af den afdøde Oluff Mouritzens resterende Lensafgifter af Helsingborg Len. — *Kiøbnnehaffnn,* thenndt 31. Maji. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 258—59.

30. Maji. *7206. CHRISTOFFER GØYE lover Mogens Gøye fuld Erstatning for et Bæger, som denne har overladt ham og som han vil bruge til Faddergave. — Torsdag næst efter Pintsedag. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 6. S. 156—57.

Maji. *7207. KLAUS V. UNGERN underretter sin Hustru, Lena Wiffert i Dalby, om sin Ankomst til Danzig samt beder hende underrette Axel (Wiffert) og det danske Rigsraad om, at K. af Polen agter at angribe Laternen (Weichselmünde) og Danzig, og tragter efter

1577.

Herredømmet paa Søen, hvorfor K. af Danmark har udrustet en Flaade for at hindre slige Overgreb. — *Danzig,* (Maj). (Tydsk.) Ruszwurm, Nachr. über d. Geschlecht Ungern-Sternberg II. 460—61.

*7208. K. Fr. II.'s Retterthingsdom, hvorved der tildømmes Eyler Krafsze t. Egholmb noget Gods, som tilhørte en af hans Tjenere, der var bleven henrettet, og som fandtes paa en anden Mands Stavn. — *Kiøbenhaffn slott,* thend 10. Junii. Evensen, Saml. af jurid. og hist. Materier I, 3. S. 90—92. 10. Junii.

*7209. Kurf. August af Sachsen meddeler K. Fr. II., at den unge Durban Ruth, Otte Ruds Søn, der tjente ham som Page, er druknet paa Vejen til Magdeburg. — *Gommern,* d. 15. Juni. (Tydsk.) Vedel Simonsen, Ruderne II. 216—17. 15 Junii.

*7210. Vesselus Palemonius, cantor Lundensis, ad rectorem et professores universitatis scribit, se de pecunia, ab ecclesiis Scanicis universitati solvenda, colligenda operam suam non recusaturum. — *Lundis,* 25. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 282—83. 25. Junii.

*7211. M. Magnus Matthiæ ad D. Paulum Matthiæ, rectorem universitatis et superintendentem, de munere procuratoris universitatis in capitulo Lundensi sibi post mortem M. Jonæ (Tursen) tradito scribit. — *Lundia,* 26. die Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 283—85. 26. Junii.

*7212. Kurf. August af Sachsen og Johan Georg af Brandenburg opfordre Hert. Hans (d. ældre), Adolf og Hans (d. yngre) til at lade deres Theologer træde sammen med Kurfyrsternes for at tage det forbedrede Exemplar af Konkordieformelen, der er affattet i Berga, under Overvejelse, og foreslaa til Mødested Prentzlau. — 28. Juni. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 104. 28. Junii.

*7213. Jacobus Jacobi Wolfius, studiosus Hafniensis, ad Johannem Pistorium, pastorem Tetenbullensem, de peste Hafniæ grassante, de statu infelici Hemmingii, de comoediis in honorem Christiani principis baptizati a studiosis actis scribit; deinde intercessionem ejus apud patruum Jacobum Wolfium de auxilio promisso expetit. — *Hafniæ,* 2. calend. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 285—86. 30. Junii.

*7214. D. Paul Madsen, Superint., svarer efter Raadførsel med de øvrige Professorer Bgm. og Raad i Næstved, at Universitetet finder det besværligt at paakjende de omskrevne Sager om Bigami, da disse som Æres- og Livssager tilbørlig kunne dømmes efter Lov og Reces af den verdslige Ret. — *Københaffn,* thend 11. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 286—88. 11. Julii.

*7215. Forlig, oprettet af K. af Danmarks Kommissarier Peter v. Rantzow t. Flensburg, Josias v. Qualen t. Crempe, Joachim Reich, Syndikus for Domkapitlet i Lübeck, imellem Raadet og Borgerskabet i Itzehoe. — *Itzehoe,* (18. Juli). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repertor. S. 93. 18. Julii.

*7216. K. Fr. II.'s Brev til Henning Gjøe, hvorved han tillægger Præsten i Stadager hver 30te Kærv af Sofieholms Ladegaards Avl. — 24. Juli. Brudst. i Barfod, D. falst. Gejstligh. Personalhist. II. 118—19. 24. Julii.

*7217. Erklæring af John Rogers og Anth. Jenkinson, Dr. af Englands Fuldmægtige, ang. den mellem dem og de danske Fuldmægtige trufne Overenskomst om Sejladsen paa Rusland, i Følge hvilken Sagen henvises til de respektive Fyrster. — *Hamburgh,* in the chapel of St. George, 14. Aug. (Latin!) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 48. 14 Augusti.

*7218. K. Fr. II. tillader Mag. Peder Hansen at bytte sit Sognekald Asmundtorp og Tofte, hvis Bønder ere misfornøjede med hans Fraværelse, med Hr. Hans i Tikjøb i 18. Augusti.

1577. Sjælland, da Kongen ikke kan undvære ham fra Skolen paa Frederiksborg Slot. — D. 18. Aug. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 58.

19. Augusti. *7219. K. FR. II. giver Jacob Wind Ventebrev paa M. Hans Svanings Prælatur i Ribe. — 19. August. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 98.

21. Augusti. *7220. K. FR. II. stadfæster Skraa for Bartskærerne i Kjøbenhavn. — *Frederiksborg*, d. 21. Augusti. Herholdt, Archiv f Lægevidenskabens Hist. i Danmark I. 115—20. Paa Latin i Bartholini Cista medica S. 61—68.

21. Augusti. *7221. K. FR. II. byder menige Sognemænd i Kalslunde og Kagstrup Sogne at annamme Hr. Hans Pedersen Kiusse, hvem nogle af dem ikke ville give Kald, fordi der er en gammel Præstekvinde, som skal giftes med Eftermanden, til deres Sognepræst. — *Frederichsborg,* 21. Augusti. Ny kirkehist. Saml. IV. 392—93.

28. Augusti. *7222. K. FR. II. forlener Tyge Brahe til Knudstrup med Kronens Gaard Kullegaarden kvit og frit. — *Frederiksborg,* d. 28. August. Friis, Tyge Brahe S. 80.

30. Augusti. *7223. HENDRICH NORBYE beder M. Niels Jesperssen, Biskop i Fyn, om at hjælpe til, at hans Sognepræst Hr. Hans (Knudsen Alsing i Søby og Thurup) maa blive afskediget fra sit Embede paa Grund af hans Opførsel imod sin Hustru og andre. — *Skougaarde,* thendt 30. dag Augusti. Danske Mag. 4. R. VI. 111—12.

12. Septbr. *7224. K. FR. II.'s Brev til Dr. Elisabet ang. Forhandlingerne i Embden; han ønsker de gamle Traktater fornyede og klager over de engelske Sendebuds anmassende Optræden. — 12. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Second Report S. 25—26.

21. Septbr *7225. KAPITLET i Ermeland erkjender, at det endnu skylder 4000 Dlr. af de 8000, det skulde betale Grev Ferdinand v. Hardegg, Oberst over Staden Danzigs Krigsfolk og K. af Danmarks Admiral. — D. 21. Sept. (Tydsk.) Udt i Prowe, Mittheil. a. schwed. Archiven u. Bibliotheken S. 33.

30. Septbr. *7226. Overenskomst mellem alle OTTE RUDS BØRN, at hvis nogen af dem dør, skulle disses Børn gaa i Arvedeling, ligesom om Forældrene selv vare i Live. — *Møgelkjær,* d. 30. September. Vedel Simonsen, Ruderne II. 196—97.

11. Octobr. *7227. K. FR. II. tilskriver Rich. Allen, engelsk Sendebud, at han har udnævnt nogle Raader til at forhandle med ham, hvis han ikke kan afvente hans Tilbagekomst fra Anderschou. — 11. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 26.

15 Octobr. *7228. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved han tillader Hr. Christopher Suendtzenn, fordum Sognepræst i Steensmagle og Steenlille, som en Tid lang har siddet fængslet for nogen Mishandling, som 16 Mænd have svoret ham skyldig i, at være fri i sin Borgen, saa at han kan forfølge sin Sag, dog at han strax skal begynde at føre den. — *Andworschouff closter,* thend XV. Octobris. Ny kirkehist. Saml. IV. 393—94.

18. Octobr. 3245. Særskilt trykt, Kbhvn. 1583. 4. Bl. Lovsaml. 1643 Gggij — iiii.

18. Octobr. *7229. K. FR. II. paalægger Tyge Brahe Ottesen, som han nylig har forlenet med Kuldegaarden, at holde Lygten paa Kulden ved lige. — *Antvorskov,* 18. October. Friis, Tyge Brahe S. 81.

4. Novbr. *7230. HENRICUS DINGGRAVIUS, Hertug Hans's Hofpræst, tilstiller Hieronimus Ølgard, Dr. jur., Kansler, og Georgius Beier, Sekretær, en Betænkning om to Skrifter angaaende Konkordieformlen, som er affattet af de Gejstlige, han efter Befaling har sammenkaldt. — 4. Novbr. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 104—105.

9. Novbr. *7231. Hert. JOHAN (d. ældre af Slesvig og Holstens) Dom i en Sag mellem Landsbyen Normsted og Landsbyen Brøns, hvorved Indbyggerne i denne forpligtes til at

1577.

deltage med dem i Normsted i Nævningetog og en Kjendelse af Sandemændene i Hviding Herred om Normsted Fægang ophæves. — Uden Dag. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 274—75.

*7232. K. FR. II.'s aabne Brev, at M. Tyge Asmundsen, der nu har resigneret sit Superintendent-Embede, maa bekomme det Kannikedom i Lunde Domkirke, hvormed Jens Thomesen er forlenet, hvis han overlever denne. — 12. November. Ny kirkehist. Saml. IV. 335—36. 12. Novbr.

*7233. K. FR. II. underretter Kapitlet i Lund om, at han har fritaget M. Tyge Asmundsen efter hans egen Begjæring paa Grund af Alderdom for hans Embede som Superintendent, hvorfor det nu befales Kapitlet at forskrive dem, der have jus eligendi, og skride til Valget af en ny Superintendent. — *Soer Kloster,* XII. Nouembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 358. 12. Novbr.

*7234. K. FR. II. befaler Jens Kaas, Lensmd. p. Aalborg Slot, at lade opsætte Varder ved Aalborg Dyb om Vinteren til Kjendingetegn for de norske Skippere og andre, som fare hjem sent paa Aaret, naar Søtønderne ere optagne. — 12. November. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 185. 12. Novbr.

*7235. TYCHO BRAHE a Petro Severini petit, ut apud regem efficiat, ne a Huena avocetur, dum cometa fulgeat. — *Hafniae* (ɔ: Hueniae?), 14. Novembris. Brudst. i Suhm, Nye Saml. III. 131 og i Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 44. 14. Novbr.

*7236. K. Fr. II. befaler, at Vandet skal indledes i Helsingørs By ved Render. — *Cronœburg,* d. 22. Novembr. Udt. i (Boesen). Helsingørs Beskr. S. 241. 22. Novbr.

*7237. NIELS KAASS tilskriver Christoffer Walckendorp t. Glorup, at Carsten Rud skal sættes i Blaataarn, hvis han uden nogens Befaling har »antvordet det Krudt og Lod fra sig«, meddeler, at Brevene til Carl Gøye og Stiftstænderne i Kurland ere indpakkede sammen med de andre, og beder ham sige Paselich, at Kongen har givet ham Orlov i 14 Dage paa den Betingelse, »at han intet Salt skal spilde«. — *Frederichsborg,* thend 25. Novemb. Vedel Simonsen, Ruderne II. 116. 25. Novbr.

*7238. K. FR. II. befaler Universitetet at forbyde sine Tjenere i Snesløff ved Kongens Gaard Winstrup at holde Gjeder, til Fordærvelse for dets egne og omliggende Skove. — *Frederichsborg slot,* thend XXVII. dag Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 288—89. 27. Novbr

*7239. HUBERTI LANGUETI epistola ad Augustum ducem Saxoniæ de Furbisseri Angli navigatione ad septentrionem auri reperiendi causa, quæ his verbis clauditur: »Dani, qui jam marcescunt otio, habebunt pulchram occasionem ostentandi suam industriam, quum sint propinquiores illis locis quam Angli et sibi aliquid juris in illa septentrione vindicent«. — *Francofurti,* 27. die Novembr. Langueti Epistolæ I. Pars II. S. 325—29. 27. Novbr.

*7240. K. FR. II. tilskjøder Caspar Marchdanner, Kongens Køgemester, Rønningesøgaard i Fyen. — *Frederichsborrig,* d. 3. December. Udt. i Bendtz, Efterretn. om Rønninge og Rolfsted Sogne S. 56—57. 3. Decbr.

*7241. K. FR. II.'s Bevilling for Dr. Johannes Paludanus til at oprette et Apothek i Viborg. — *Friderichsberg(!),* d. 8. December. Herholdt, Archiv f. Lægevidenskabens Hist. i Danmark I. 69—71. 8. Decbr.

*7242. K. FR. II. befaler Lensmanden paa Silkeborg, Mandrup Parsberg, at eftergive Bønderne i Leno Sogn i Laven og Horup Byer deres Restancer, da de have klaget over den store Skade, der tilføjes dem af Dyr, som opæde deres Korn. — *Kjøbenhavn,* d. 14. Decembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 92—93. 14. Decbr.

1577.

24. Decbr. *7243. K. FR. II. befaler Lensmanden paa Koldinghus, Lavrits Skram, at have godt Tilsyn med det løse Folk, der omdrage i hans Len og udgive sig for Kjeltringer. — *Ganløse,* d. 24. Decembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 93.

24. Decbr. *7244. K. FR. II. forbyder Bønderne i Koldinghus og Skodborg Len at bygge Bulhuse, hvilket befordrer Ildebrand og er skadeligt for Skovene, men befaler, at de, der bygge nye »Huse, skulle mure mellem Stænger eller slaa med Ler«. — 24. Dec. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 171.

26. Decbr. 3266. Ny kirkehist. Saml. IV. 269—70 (dat »am S Stephans tagk, ist gewesen der 2. Januarii«).

27. Decbr. 3267. Udt. i Daugaard, Om de danske Klostre S. 279.

28. Decbr. *7245. K. FR. II.'s Brev, at da Herredsthingene i Kolding og Skodborg Len ligge paa ubelejlige Steder, skal Lensmanden paa Koldinghus med de fornemste og mest agtede Herredsmænd udfinde bekvemme Steder. — 28. Dec. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 169.

29. Decbr. *7246. K. FR. II. tilkjendegiver Hans Pedersen i Bergen, at han har sendt Herman Stenhugger til Lyse Kloster, hvor der skal være et Stenbrud og henligge en Del hugne Sten; han beder ham om at være ham behjælpelig med at bryde Sten, samt at lade de saaledes brudte Sten og de forefundne hugne Sten føre til Kronborg. — *Frederichsborg,* thend 29. Decembris Aar 1578. Danske Samlinger V. 142. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 293.

*7247. Jfr. BIRGITTE ROSENKRANTZ t. Nebbe tilskjøder med sin Broders Enke Fru Maren Knobs Samtykke Hr. Jørgen Lykke sin Del i Øster-Søkbæk i Ullis Sogn. Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 34—35.

*7248. LAMB. DANÆUS in epistola ad D. Nicolaum Hemmingium libellum ejus de lege naturæ refert, quo se adjutum in sua Ethica christiana profitetur, quamquam in re quadam sententiis discrepent. — Genf. Udt. og Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 324.

1578.

1578.

3 Januar. 3270. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1813 III. 40—41.

6. Januar. *7249. K. FR. II. befaler Henrik Gyldenstjerne at paabegynde Befæstningen paa Bahus. — D. 6. Januar. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 291.

9. Januar. *7250. K. FR. II. forbyder alle Bogførere i Riget at trykke og sælge andre Almanakker end dem, som udgives af M. Jørgen Dybvad, Professor i Mathematik ved Kbhvns. Universitet. — *Kronborg,* thend IX. Januarii. Danske Mag. 4 R. II. 109-10.

11. Januar. *7251. K. FR. II.'s Befaling til Henrik Mogensen, Bgm. i Helsingør, om Ansættelse af en Degn ved den af Kongen oprettede tydske Kirke smstds., samt at 6 af de Skolepersoner, som have Underhold i Hospitalet, skulle forrette Tjeneste i samme Kirke med den tydske Degn. — *Kronborg,* 11. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 55.

18. Januar. *7252. K. FR. II. befaler Axel Viffert at lade Fru Ane Stisdatter, som forholder Knud Rud Eriksen, Kongens Hofsinde, Enggaard, fængsle og indsætte paa Nyborg Slot, samt overantvorde Enggaard til Knud Rud. — *Kronborg,* d. 18. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 265.

22. Januar. *7253. K. FR. II.'s Brev til Lunde Kapitel, at han har samtykt i det paa M. Niels Huid, Sognepræst til Helliggejsthuskirke i Kbhvn., faldne Valg til at være Superint. i Skaane Stift og tilskrevet ham, at han ikke skal vægre sig ved at tage imod det. — *Friderichsborg,* thend XXII. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 103—104.

1578.

*7254. K. FR. II. befaler Peder Munck (t. Estvadgaard) at meddele sig Oplysninger om hans Trætte med M. Annders Fos, Sognepræst i Stege, angaaende nogen Skovhugst i Dammeriis. — *Frederichsborg,* thenn 22. Januarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 542—43. 22. Januar.

*7255. HUBERTUS LANGUETUS Augusto duci Saxoniæ scribit, Hispanos locum aliquem in ripa Rheni munire constituisse dici, unde accipiant plurimum damni non solum Belgæ sed etiam omnes accolæ Rheni et præcipue Colonienses, qui merces suas Rheno in Belgam et inde ad littora Germaniæ, in Angliam, Daniam et ad alias gentes mittunt. — *Francofurti,* 22. die Januarii. Langueti Epistolæ I. Pars II. S. 338—41. 22. Januar.

*7256. DAVID CHYTRÆUS Carolo Dancæo libellum suum de Deuteronomio mittit. — Sine die. Chytræi Epistolæ S. 335—36. Januarii

*7257. DAVID CHYTRÆUS Eliam Eisenbergium, secretarium Danum, orat, ut sine molestia Jacobi Aetii orationem Germanice conversam de laudibus Dorotheæ, filiæ Friderici I., accipiat et data occasione reginæ litteras et duos adjunctos libellos exhibeat. — Sine die. Chytræi Epistolæ S. 336—37. Fortalen til det i Brevet omtalte Skrift er dat. Julen 1578 (hvad der formentlig vil sige efter nuværende Tidsregning 1577). Januarii.

3278. Ny kirkehist. Saml. IV. 270—74. 1. Febr.

*7258. OLUF BAGER i Odense klager til Kongen over Stiftsskriveren i Fyn, Christoffer Bang, for Misligholdelse af den Kornleverance, som denne paa Kongens Vegne skulde levere ham for hans Forstrækninger i den svenske Fejde. -- *Othensze,* thend 5. Dag Februar. Udt. i Hanck, Fred. II. og Oluf Bagger S. 12—13 og i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 101—102. 3. Febr.

*7259. K. JOHAN af Sveriges Fuldmagt for Her Arfwedh Göstafsson t. Grolanda at være Statholder paa Wadstena Slot; han skal forbedre Bygningerne og gjenopføre Norbyhus, »som för någre åhr sedhen blev förbrendt af the Danske«. — *Stockholm,* then 6. Februarii. (Svensk.) Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 37—38. 6. Febr.

*7260. Kjendelse af BGM. og RAAD i Flensborg i en Sag mellem Amtmanden i Flensborg Peter Rantzou paa Kongens Vegne paa den ene Side og Peter Pomerening og hans Søn Andres Pomerening paa den anden Side, hvorved Peter Pomerening for paa forskjellig Maade at have krænket Kongens Højhed dømmes i Kongens Straf og Unaade; Dommen over Sønnen gjøres afhængig af hans Ed. — *In judicio,* 13. Februarii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 275—78. 13. Febr.

*7261. K. FR. II. befaler Henrik Gyldenstjerne at lade Bygmesteren paa Bahus Slot Hans Paaske »søge Disk og Dug« med ham. — D. 14. Febr. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 291. 14. Febr.

*7262. K. FR. II.'s Beskjærmelsesbrev for Hr. Christen Eskesen i Velling i Anledning af Thomas Fassis Forfølgelser mod ham. — *Frederiksborg,* d. 21. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 514—15. 21. Febr.

3287. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 306. 22. Febr.

*7263. K. FR. II. og Hert. HANS d. ældre og ADOLF af Slesvig og Holsten indstævne, paa Grund af Klage fra Peter Werckmeister, Bg. i Tøndern, paa egne og Hr. Lutke Namenszens Medarvingers Vegne over Forholdelse af Arv, Raadet i Flensborg til at give Møde paa den slesvigske Landretsdag i Kiel. — *Hanszburg,* d. 26. Februarii. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 38—39. 26. Febr.

3288. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 183—84. 28. Febr.

1578.

28. Febr *7264. K. FR. II. bevilger Hosp. i Odense, at 3 af dets Bønder i Kjellerup og Tornbjerg, som skulle bruges til Driften af Blangstedgaard, maa holdes for Ugedagsmænd. — *Antvorskov Kloster*, d. 28. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 184.

28. Febr. *7265. K. FR. II. fritager Hans Mule, Bg. i Odense, for Tiltale af Byfogden smstds., fordi hans Folk i hans Fraværelse havde modtaget 12 Daler af Hert. Hans d. ældres Hofsinder for Beværtning, uagtet Byen skulde udrede Omkostningerne ved deres Ophold i Staden. — *Antvorskov Kloster*, d. 28. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 184—85.

1. Martii. *7266. K. JOHAN af Sverige befaler Johan Kappe at befæste Stäkeborg Slot, da Kongen frygter for et Fredsbrud med Danmark. — 1. Mars. (Svensk.) Udt. i Silfverstolpe, Hist. Bibliothek II. 54, Anm. 1. Smlgn. en lignende Befaling til Høvidsmanden paa Elfsborg S. 154, Anm.

4. Martii. 3290. Jvfr. Aagaard, Beskr. over Tørning Lehn S. 107—108.

6. Martii. *7267. K. FR. II. forbyder Bgm. og Raad samt Byfoged i Kbhvn. at gjøre Indgreb i de de Højlærde givne Privilegier ang. Jurisdiktionen; hvis en Student om Natten optages af Vagten, skal han om Morgenen overgives til Rektor. — *Andtworschouff closter*, 6. Marti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 289—90.

10. Martii. *7268. NIELS JESPERSSØN, Superint. i Fyn, ANDERS MAESS, Provst i Baag Herred, JENS HANSSØN, Sognepræst i Assens, og RASMUS HANSSØN, Skolemester smstds., træffe Bestemmelse om Henlæggelse af Gamtoffte og Dreysletthe Degnedømmer til Underhold for Hørerne i Assens Skole. — *Assens*, mand. e. Lætare. Danske Mag. 4. R. VI. 116—17.

13. Martii. *7269. LAALANDS SØNDERHERREDSTHINGS Dom, hvorved Johan Oxe t. Nielstrups Arvinger tilpligtes at tilbagegive Sønderherreds Præster den Kalentegaard i Tornby, som Jørgen Munck iboede. — Then 13. Martii. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 426—27.

15. Martii. *7270. VIBORG LANDSTHINGS Dom, hvorved en af Landsthinget 14 Dage tidligere afsagt Dom angaaende Sønderbeg Præstegaard erklæres magtesløs. — Løffuerd., som er thenn 15. dag Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 28

15. Martii. *7271. VIBORG LANDSTHINGS Dom, hvorved Sagen om Ravnkilde Præstegaard henvises til Kongens Retterthing. — 15. Marts. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 47—48.

17. Martii. *7272. K. FR. II. anbefaler Mag. Petrus Severini Kinderup, der har studeret i Wittenberg, til Kapitlet i Aarhus. — 17. Martii. Udt. i Tauber, hist. schol. cath. Arhusiens. S. 72—73.

19. Martii. *7273. K. FR. II. tilkjendegiver Tolderen Henrik Mogensen, at han lader lægge et Skib i Sundet for at anholde alle med Tømmer ladede Skibe, som komme der; heraf skal han kjøbe, hvad der er nødvendigt til Bygningen paa Kronborg; desuden skal han kjøbe Brændeved for 300 Daler til Slottet. — *Frederiksborg*, thend 19. Martii. Danske Samlinger V. 143.

22 Martii. *7274. K. FR. II. tilskjøder som Mageskifte Palle Juul t. Strandet en Del Gods i Buur Sogn. — Lørd. f. Palmesøndag. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 274.

26. Martii. *7275. K. FR. II.'s Skrivelse til Erik Lykke, Lensmd. i Ribe, at da Kurfyrstens Dom er falden til Fordel for de Holster, skal han lade Tienderne af de tørninglenske Kirker følge Hertug Hans's Fuldmægtige og befale Ærkedegnen og Kantoren i Ribe at foretage deres Visitatser i Overværelse af Hertugens Skriver. — *Frederiksborg*, d. 26. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 533. Udt. i Aagaard, Beskr. o. Tørning Len S 108, jvfr. S. 40.

27. Martii. *7276. K. FR. II. befaler Peter Adrian, som har Vagt i Beltet, at henvise alle de Skibe, som komme til Beltet med Ladning af Kalk, til Kronborg, da Kongen vil kjøbe det til Bygningen paa Slottet. — *Frederichsborg*, 27. Martii. Danske Samlinger V. 143.

1578.

*7277. Hert. HANS d. ældre af Slesvig og Holsten ophæver for Jørgen Jensen i Lilholts Vedkommende en Kjendelse, hvorved han og 5 andre Dommere ere gjorte nederfældige paa Grund af deres Dom i en Trolddomssag. — Uden Dag. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 279. 28. Martii.

*7278. K. FR. II. stadfæster det af Lensmanden paa Riberhus, Erich Løcke, og Superintendenten trufne Valg af Hr. Jon Jensen til at være Sognepræst i Anst og Giesten Sogne, hvis Beboere ikke have kunnet blive enige om et Valg. — *Frederichsborg,* thend XXXI. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 657—59. 31. Martii.

*7279. D. LUCAS BACMEISTERUS, professor Rostochiensis, Arnoldo Witfeldt, secretario summo regis Daniæ, M. Andream Matthiæ Danum, in patriam redeuntem, commendat, ut ad functionem aliquam honestam promoveatur. — *Rostochii,* postridie calend. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. III. 586—88. 2. Aprilis.

*7280. K. FR. II. befaler Universitetet at udføre den tidligere kongelige Befaling, hvorefter M. Anders Kiøge skal residere ved sit Kannikedømme og det af ham beklædte Professorat i Mathematik overdrages M. Jørgen Dybvad. — *Kroneborg,* thend V. Aprilis. Danske Mag. 4. R. II. 110. 5. Aprilis.

*7281. M. CHRISTOPHORUS KNOFF, concionator aulicus, Theodoro Martio Dano, Witebergis studiorum causa degenti, decem thaleros a rege impetratos mittit eique suadet, ut Arnoldo Witfeldio ad subsidium adipiscendum scribat. — *Fridrichsb.,* 7. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 625. 7. Aprilis.

*7282. MAGISTRATEN i BERGEN udlejer til Clara Tønnesdatter en af de S. Hans Kirkes Grunde smstds., som Kongen har skjænket Byen. — 8. April. Udt. i Norske Mag. II. 86. 8. Aprilis.

*7283. K. FR. II. tilkjendegiver de Højlærde i Kbhvn., at han har tilstaaet Hans Christophersen (Lyskander), der har gjort god Fremgang i Frederiksborg Skole, det først ledige Rejsestipendium af de fire, som Kongen har stiftet, og befaler dem imidlertid at give ham frit Underhold blandt de 100 Studenter i Kjøbenhavn. — *Helsingborg,* thend XII. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 290. 12. Aprilis.

*7284. K. FR. II. og Hert. JOHAN D. ÆLDRE og ADOLF frikjende Abbedissen Catarine Pogwische i Itzehoe for den Klage, som Jürgen von Anefelde i Heiligenstedten har rejst imod hende. — *Kiel,* 12. April. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. Repertor. S. 46. 12. Aprilis.

*7285. Vidnesbyrd, udstædt af PEDER TØGERSEN, Superint. i Viborg Stift, og 5 Kanniker i Viborg, at i en gammel Pergaments Jordebog findes en Gaard i Sønderbeg opført med $1^1/_2$ Mark Gjæsteri og Skovsvin. — 12. April. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 28—29. 12. Aprilis.

*7286. K. FR. II. befaler Niels Kaas, Kansler, og Bgm. og Raad i Odense at ordne Stolestaderne i S. Knuds Kirke saaledes, at Mænd og Kvinder sidde henholdsvis paa højre og venstre Side i Kirken. — *Kjøbenhavn,* d. 17. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 185. 17. Aprilis.

*7287. K. FR. II. tillader, at Papirmageren paa Møllen mellem Kronborg og Kbhvn. aarlig maa oppebære 1 Pund Korn af Loftet paa Kbhvns. Slot. — *Kroneborg,* thend 20. Aprilis. Nyrop, Strandmøllen S. 5—6. 20. Aprilis.

*7288. K. FR. II. befaler Tolderen Henrik Mogensen at modtage og betale noget Silke, der er indforskrevet fra Nederlandene til Tapetmageren. — (D. 24. April.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 307. 24. Aprilis.

1578.

30. Aprilis. *7289. Vidnesbyrd, udstædt af CHRISTENN MÖRCK, Sognepræst i Hammer, om at Hestehaven til Albeck Præstegaard, da han var Præst i Albeck, ikke var Alfarvej. — *Hammer,* then siiste dag Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 220—21.

5. Maji. 3304. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskriv. S. 206—208.

6. Maji. *7290. K. FR. II. skjænker Jacob Krabbe t. Rydsholm, Hofsinde, en Gaard i Skaane til Løn for hans »Kortvillighed«. — 6. Maj. Brudstykk. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 6. S. 247—48.

9. Maji. *7291. HIERONYMUS WOLFIUS ad Tychonem Brahe de horoscopo suo scribit. — *Augustae Vindelicorum,* 9. Maji. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 44—45.

10. Maji. *7292. Forlig mellem HERLUFF SKAUFFUE t. Eskelstrup paa hans Datterdatter Jomfru Soffie Wllffstannds Vegne og Fru Margrette Biillde, Lauue Brocks Efterleverske, om Vemmetofte Hovedgaards Bygning, Jordsmon og Gaardsrum, mæglet af Peder Biillde t. Suannholm og 3 andre Mænd. — *Wemmetopthe,* denn thiennde dag Maj. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 243.

11. Maji. *7293. FRANCISCO DE ERASO, spansk Afsending til Sverig, tilskriver K. Filip II., at K. af Danmarks Hjælp anses for mere værdifuld for Kongen end Sverigs paa Grund af Danmarks gode Havne og Sundets store Betydning for Sejladsen paa Sverig. — *Trassunt,* (Stralsund), d. 11. Maj. Udt. p. Sv. i Sv. Hist. Tidskr. 1886 S. 9—10.

13. Maji. *7294. K. FR. II.'s aabne Brev, at han har beskikket Jørgen Mher til Bgm. i Helsingør i Jacob Hansens Sted. — *Kroneborg,* thend XIII. dag Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 61.

15. Maji. 3306. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 106.

16. Maji. *7295. K. Fr. II. anbefaler til Superintendenten samt Bgm. og Raad i Kbhvn. et Andragende fra Skolemesteren smstds. M. Niels Krag om Ombytning af hans Embedsbolig i Studii Strædet med en anden de Fattige tilhørende Gaard ved Siden af Skolen. — *Kroneborg,* thend XVI. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 291.

18. Maji. *7296. K. FR. II.'s Bestalling for Anders Weylle som Skolemester i Frederiksborg. — *Frederiksborg,* d. 18. dag Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 332—33.

20. Maji. *7297. K. FR. II. forlener Johan Taube med Slottene Frederiksborg og Krongaard samt Gaarden Hørsholm mod samme Underhold, som Jørgen Munk havde før ham, og dertil 100 Dl. m. m.; tillige skal han aarlig nyde en Pension af 300 Dl. af Lenet, indtil han efter Karen Blomes Død kan faa det ham bevilgede Hørbygaard. — *Frederiksborg,* d. 20. Mai. Christensen, Hørsholms Hist. S. VII—VIII, jvfr. S. 8.

22. Maji. *7298. K. FR. II. beder Rektor og Professorer at overlade ham Tienden af Hersløff, der ligger bekvem til Forsyning af Foder og Halm til det Stod, Kongen holder paa Bogenes, imod en aarlig Erstatning af Korn, hvorom de skulde komme overens med Lensmanden paa Roskildegaard Lauge Beck. — *Ringstedt closter,* thend XXII. dag Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 191—92.

23. Maji. *7299. K. FR. II. ophæver et tidligere Paabud, hvorefter et af Slagelse Borgere indhegnet Stykke Jord atter skulde udlægges til Overdrev, efter at han nu har erfaret, at Stykket er for lille og de omliggende Byer til ringe Skade. — (23. Maj.) Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 34.

1578.

*7300. K. FR. II.'s Retterthingsdom i en Sag mellem Knud Daa og Knud Rud, hvorved Kjølstrup Mølle tildømmes Knud Rud og Sagen om Retten til en Gaard i Odense indskydes til Afgjørelse af Bgm. og Raad i Odense. — *Odense,* d. 31. Maj. Vedel Simonsen, Ruderne II. 168. 31. Maji.

*7301. K. FR. II. befaler Jørgen Marsvin at lade forkynde paa Herredsthingene i Fyn Kongens aabne Brev om, at alle Adelsmænd i Fyn skulle følge hans Faders (Chr. III.s) Lig, som skal føres fra Odense til Roskilde. — *Odense,* d. 31. Mai. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 181—82. 31. Maji.

*7302. K. FR. II.'s aabne Brev, hvorved en Gaard i Laastrup gjøres til Præstegaard i Sognet, da Fru Dorete Nielsdatter til Medelgaard har vundet Herligheden af den Gaard, som Præsten iboede. — *Odense,* d. 1. Dag Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 355. 1. Junii.

*7303. K. FR. II. tillader M. Niels Jespersen, Superint. i Fyns Stift, at bruge det ham af Adelen i Fyn overladte Hus, som Kongen tidligere havde indrømmet den til Domhus. — *Odense,* d. 2. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 188—89. 2. Junii.

*7304. K. FR. II. overlader M. Hans Pederssen, Læsemester i Viborg, Kongens Part af Korntienden af Løffuel Sogn i Jylland. — *Otthensegaard,* thend 2. Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 529. 2. Junii.

*7305. OLUF BAGER i Odense stævner Fru Grethe Bryskes Arvinger til at udbetale ham 1400 Daler, som han havde betalt til Jørgen Bryske for 4 Gaarde i Stouffbye, han siden har solgt til Johan Friis, men som vare blevne fradømte Johan Friis's Arvinger, fordi Oluf Bager som ufri Mand ikke maatte kjøbe frit Gods. — D. 3. Juni. Vedel Simonsen, Ruderne II. 441. 3. Junii.

*7306. K. FR. II.'s Retterthings Dom i en Sag mellem Jørgen Marsvin t. Dybek og Johan Rud, hvorved et Brev paa Ikjær Gaard, som hans Hustrus Moder Fru Helvig Gjøe havde givet Johan Ruds Moder Pernille Oxe, erklæres magtesløst, fordi Gaarden var Fru Helvigs Datters Fædrenegods og Jørgen Marsvin ikke vilde give sit Samtykke til Skjødebrevet. — *Odense,* d. 3. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 197—98. 3. Junii.

*7307. K. FR. II. forbyder Jørgen Marsvin, Lensmd. i Odense, at besvære Bønderne med utilbørlig Ægt og Arbejde og befaler ham at give dem Mad og Øl til Nødtørft, naar de gjøre Hoveritjeneste, og forsørge Ladegaardsfolket med Klæder. — *Odense,* 4. Juni. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge I. 378—79. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 185—86. 4. Junii.

*7308. K. FR. II.'s Befaling til Christopher Walkendorff om at underhandle med Mester Hans Vandkunstner om at indlede Vand i Kbhvn. og skaffe ham de nødvendige Render og Bøsser. — 4. Juni. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 240. 4. Junii.

*7309. K. FR. II. befaler Movrits Podebusk at tilforhandle Kronen nogle Bøndergaarde paa Langeland og i Fyn, hvis Ejere godvillig ville afstaa dem. — *Odense,* d. 4. Junii. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 157. 4. Junii.

*7310. MIDDELSOM HERREDSTHINGS Vidne, at Sognepræsten Hr. Niels Lauridsen i Brandstrup har med Bymændenes Samtykke faaet et Stykke af Byens Jord udlagt, for at han kunde faa uhindret Tilgang til sin Gaard, da det ved Rebningen erfaredes, at han ikke havde den tilbørlige Andel i Byens Jorder. — 5. Juni. Udt. i Saml. t. jydsk Hist og Topogr. IV. 25—26. 5. Junii.

1578.

5. Junii. *7311. K. FR. II. befaler Johan Taube, Lensmd. p. Kronborg, at indrette den saakaldte Hans Hofmands Gaard i Helsingør, som Kongen har kjøbt af de Oxer og Fru Mette Rosenkrantz, til en Toldgaard. — *Ottensze,* V. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 62.

5. Junii. *7312. INGER OXE t. Søllested, Jørgen Brades Efterleverske, METTE OXE t. Birkholm, Hans Bernekovs Efterleverske, og 9 andre tilskjøde K. Fr. II. hver sin Anpart i den saakaldte Hans Hofmands Gaard i Helsingør, hvori Apothekeren nu boer, liggende ned imod Stranden. — *Odense,* d. V. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 62. (Smstds. findes Udt. af et Skjøde til Kongen fra Mette Rosenkrands t. Valløe, Peder Oxes Efterleverske, paa hendes Anpart i samme Gaard).

8. Junii. 3316. Udtoget er unøjagtigt: Skipperen har ikke været undervejs i 12 Uger, men er knap kommen 12 »Ugersøs« (et Længdemaal til Søs) afsted.

8. Junii. *7313. POUILL NIELSEN i Dalby og Tureby, skriver til Universitetet om at skaffe en af dets Bønder i Raade, Dalby Sogn, Erstatning for den Skade, han havde lidt af Taterne. — *Tureby,* 8. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 292—93.

13. Junii. *7314. Bestemmelser, vedtagne af JOHAN TAUBE, Slotsherre p. Kronborg, D. POVEL MADSEN, Superint., m. fl. ang. Diskantsang ved Brudemesser i Helsingør. — *(Helsingørs) Raadhus,* d. 13. Dag Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 324.

18. Junii. *7315. K. FR. II. overlader Hr. Oluf Bang, Sognepræst i Middelfart, Kronens Part af Korntienden af Kavslund Sogn. — *(Koldinghus),* 18. Juni. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 478.

19. Junii. *7316. K. FR. II. beder Bgm. og Raad i Odense om at tilskrive ham nøjagtig Besked i Anledning af deres Klage over, at de imod deres Privilegier besværes med »nogle smaa Told« i Landskrone, Helsingborg og Skagen. — *Koldinghuus,* d. 19. Junii. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 187—88.

19. Junii. *7317. K. FR. II. befaler Jacob Ulfeldt, Axel Wiffert, Rigsraader, og Corfitz Wiffert at komme overens med Bgm. og Raad i Odense om den nye Vej fra Aaen over Kronens Jord paa Aasum Mark til Adelvejen. — *Koldinghuus,* d. 19. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 187.

19. Junii. *7318. K. FR. II.'s aabne Brev til Kjøbstæderne i Fyn, at Rigsraaderne Jacob Ulfeldt og Axel Tønnesen skulle træffe Bestemmelse med Kjøbstædernes Fuldmægtige om Alen, Skjæppemaal og Vægt. — *Koldinghuus,* d. 19. Junii. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 183.

19. Junii. *7319. K. FR. II. tilstaar Bgm. og Raad i Odense Halvdelen af Byskatten i to Aar til at besørge Vognleje for. — *Kolding,* d. 19. Juni. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 182—83.

19. Junii. *7320. K. FR. II. tillader Bgm. og Raad i Odense at bortfæste nogle Alter- og Gildesgaarde, som svare Leje til Skolen i Odense. — *Koldinghuus,* d. 19. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 180—81.

20. Junii. *7321. K. FR. II. samt Hert. HANS og ADOLF befale Bgm. og Raad i Flensborg at meddele Peter Pommerening alle vedkommende Retsakter i Anledning af, at han har appelleret den af dem d. 13. Februar (se Nr. *7260) fældede Dom til Kongen, der vil lade Sagen foretage paa den almindelige slesvigske Landretsdag. — Uden Dag. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schlesvig III. 280.

23. Junii. *7322. FRANCESCO DE ERASSO, K. af Spaniens Afsending i Stockholm, tilskriver K. Philip II. om sin Ankomst til Sverig og Audiens hos K. Johan, der udtaler Frygt for

1578.

Krig med Danmark, hvis han offentlig vilde gaa over til Katholicismen; han omtaler Sundets Betydning og meddeler, at K. af Sverig har udtalt, at Danmark i Forening med England og Sachsen vil understøtte den nederlandske Opstand. — *Stocholm*, 23. Juni. (Spansk.) Sv. Overs. i Sv. Hist. Tidskr. 1886 S. 10—19.

*7323. Francesco de Erassos Brev til K. Philip II., hvori han fortæller om et af K. af Danmark taget Skib, ladet med Skyts og Ammunition, som Markgrevinden af Baden havde tilsendt K. af Spanien. — *Stockholm*, d. 23 Juni. (Spansk.) Sv. Overs. i Sv. Hist. Tidskr. 1886 S. 20—21. 23. Junii.

*7324. K. Fr. II.'s aabne Brev til menige Bønder og Almue i Merup Sogn, som for stakket Tid siden have givet Præsten til Hjerum Kirke Kald, at de skulle vælge sig en egen Præst, da deres Kirke ikke skal være nogen Annexkirke. — *Koldinghus*, d. 27. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI 669. 27. Junii.

*7325. Kr. Fr. II. befaler Lavrits Skram, Lensmd. p. Koldinghus, for Fremtiden at give de Bønder, der arbejde paa Slottet, et Maaltid om Dagen, hvad der er Skik andensteds, men i Kolding blev afskaffet af Kongens Moder. — *Koldinghus*, d. 28. Junii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 93—94. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danmark og Norge I. 377 (her uden Dag). 28. Junii.

*7326. Hert. Magnus af Lifland beder Christoph Valkendorf om at udvirke et venligt Svar af K. Fr. II. paa de Hverv, som Hertugens Gesandt, Dr. Rempertus Gilsheim, skal forebringe ham. — *Pilten*, 28. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. d. 16. Jahrh. S. 100. 28. Junii.

*7327. K. Fr. II. fritager Hr. Jens Sørensen i Præstkjær og hans Hustru for deres Levetid for Ægt, Arbejde og hver Byrde af en Gaard, han vil opføre af et øde Byggested og en halv Bondegaard kaldet Brørup Mark, som de have kjøbt. — 3. Juli. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 133, 140. 3. Julii.

*7328. K. Fr. II. bevilger Hospitalsforstanderne i Odense 120 Daler aarlig for Bestyrelsen af Hospitalet. — *Kolding*, d. 4. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 189. 4. Julii.

*7329. K. Fr. II. opfordrer Fru Mette, Hans Barnekows, til at opgive sin Forfølgning mod Fru Kirstine Ulfeldt, Morten Svendsens Efterleverske, fordi denne har ladet hendes Tjener Niels Pedersen i Stollerupgaard annamme paa en Ret og fordre til Koldinghus, da han ved sin støjende Optræden i Hart Kirke forhindrede Gudstjenesten. — *Koldinghus*, 6 Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 516—17. 6. Julii.

*7330. Hert. Magnus beder Hert. Adolf af Holsten om at befordre hans Sag hos K. af Danmark og hos Polen og Sachsen samt beklager, at K. Fr. II. ikke engang har villet modtage hans Gesandt, Dr. Rempert Gilsheim, i personlig Audiens. — *Pilten*, 8. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. d. 16. Jahrh. S. 100—101. 8. Julii.

*7331. K. Fr. II. pantsætter til Godske Alefeldt, Hofsinde, Lønborggaard for 6000 Mark lybsk, 2000 gml. Daler og 516½ Daler 10 Sk. 2 Alb. — 18. Juli. Udt. i Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 29. 18. Julii.

*7332. Jacobus Bordingius Lic. juris, professor Rostochiensis, in litteris ad rectorem et professores Hafnienses datis vocationem in universitatem Hafniensem hoc tempore recusat. — *Rostochii*, die 18. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 293—95. 18. Julii.

1578.

25. Julii. *7333. K. FR. II. befaler Axel Wiffert at overlade Corfitz Wiffert, Embedsmd. p. Odensegaard, Korn til Uddeling blandt de »Husarme« i Kjøbstæderne. — *Skanderborg*, d. 25. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 188.

25. Julii. *7334. K. FR. II.'s Brev til Lensmanden Erik Lykke, at han har befalet Sognemændene i Merup Sogn, som paa egen Haand have kaldet Præsten til Hjerum Kirke til deres Sognepræst, at de skulle udvælge dem en egen Sognepræst, hvilket de fast ringe have agtet, hvorfor han i Biskoppens Nærværelse skal tilkjendegive Præsten til Hjerum Kirke, at han aldeles ikke maa befatte sig med Merup Sogn, samt gjøre sit til, at Hr. Niels Eriksen kan blive kaldet til Sognepræst der. — *Skanderborg*, d. 25. dag Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 669—70.

25. Julii. *7335. K. FR. II. beder Fru Drude, Oluf Munks, der har Tjenere i Merup Sogn, om at være behjælpelig til, at Hr. Niels Eriksen kan blive kaldet til Sognepræst der, da der skal foretages et nyt Valg der, eftersom det forrige paa Sognepræsten til Hjerum Kirke er ulovligt. — *Skanderborg*, d. 25. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 670—71.

25. v. 30. Julii. *7336. K. FR. II.'s Skrivelse til Christopher Walkendorff, at han skal tilkjendegive Antonius Apotheker, at hvad enten han selv eller hans Svend følger med Hoffet, skal han sørge for, at de have tilstrækkeligt af Urter og andre nødvendige Sager. — *Skanderborg*, 25. Juli. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal. Hist. I. 246—47. Archiv f. Pharmaci og Chemi XIX. 52—53 (her med Datum 30. Juli).

Julio. *7337. Register over PEDER OXES Løsøre. — Uden Dag. Danske Mag 4. R. VI. 168—91.

3 Augusti. *3378. K. FR. II. befaler Peder Gyldenstjerne at stævne Otte Gyldenstjerne og Erik Høg for sig tillige med Hr. Peder Lauritsen, Sognepræst til Ostrup (?), og tage Haand af hine, at de ikke mere overfalde og forfølge Præsten og hans Folk, uden hvad de kunne gjøre med Lov og Ret. — *Rye*, d. 3. dag Augusti. Ny kirkehist. Saml. VI. 517—18. Ostrup antages at være en Fejl for Haasum (S. 553).

4. Augusti. *7339. Hert. HANS D. ÆLDRE befaler Indbyggerne i Hvidding Herred at tiende retteligere end hidtil. — 4. August. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 113 og i Aagaard, Beskr. o. Tørning Len S. 119.

6. Augusti. *7340. NIELS PERSEN i Astorf i Hvidding Herred beder Hert. Hans (d. ældre) om Hjælp imod Domherrerne i Ribes Fordring paa en aarlig Afgift af 16 Skpr. Byg i Følge hans Bedstefaders Gavebrev, hvilket han efter Religionens Forandring havde krævet tilbage, men ikke faaet, da de sagde, at de havde brændt det, men som nu alligevel var kommet for Lyset. — 6. August. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 113.

7. Augusti. *7341. K. FR. II. tilkjendegiver Rektor og Professorer i Kbhvn., at Lønningen for det juridiske Professorat, som nu i et Aar efter D. Knoperum har været ledigt, skal deles mellem tvende Studenter Jacob Hasenbard og Eskild Chrestensen, der studere Medicin uden Lands. — *Wortt jachthus vdj Rye*, thend VII. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 296.

7. Augusti. *7342. K. FR. II. indbyder Pfalzgrev Johan Casimir til at aflægge et Besøg i Danmark. — *Rüg* (Rye), 7. Augusti. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 308.

13. Augusti. *7343. Alliancetraktat mellem Hert. af ANJOU og GENERALSTATERNE, i hvilken bl. andre Stater ogsaa Danmark nævnes som undtaget fra det gjensidige Forbund. — *Bruxelles*, 13. août. (Fransk.) Udt. og Brudstykk. i Gachard, Actes des états généraux des Pays-Bas 1576—85 I. 413—15.

1578.

*7344. K. Fr. II.'s Befaling til Henrik Mogensen, Tolder i Helsingør, at han i Forening med Apotheker Anthonius Prytz skal udtage Urter og Speceri af ankommende Skibe. — *Hald,* 19. August. Archiv f. Pharmaci og Chemi XIX. 51—52. 19. Augusti.

*7345. K. Fr. II.'s Befaling til Bisperne i Riget, at de ikke maa ordinere eller vie nogen til Præst, med mindre han har et vist Kald. — *Silkeborg Slot,* 23. Augusti. Ny kirkehist. Saml. IV. 395. 23. Augusti.

*7346. Bgm. og Raad i Helsingør sælge til Henrik Monssøn, kgl. Tolder og Bgm. smstds., en Have, som Herluf Trolle og hans Hustru Beritte Giøe havde givet Byens Skole. — S. Bartholomæi Aften. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 47. 23. Augusti.

*7347. Herredagsdom om en Grund, som Bergens Magistrat havde solgt Johan Tønnesen og som hørte til S. Hans Kirkes Grunde, hvilken Kongen havde skjænket Byen til at bygge et Raadhus. — *Bergen,* 25. August. Udt. og Brudst. i Norske Mag. II. 86—88. 25. Augusti.

*7348. K. Fr. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at taxere den Jord i Odense, som Jørgen Marsvin paa Kongens Vegne udlagde Matz Kniffsmed, Bg. smstds., til en »billig og skjellig« Jordskyld. — *Silkeborg,* 1. Septembris. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 88—89. 1. Septbr.

*7349. K. Fr. II. erklærer, at han har tilmageskiftet Erik Lange t. Stougaard 3 jordegne Bøndergaarde i Jylland og selv vil tilfredsstille Bønderne for Ejendommene og deres Rettighed i Gaardene. — *Silkeborg,* d. 2. dag Septembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 94—95. 2. Septbr.

*7350. K. Fr. II. befaler Peder Gyldenstjerne, Marsk, Hr. Jørgen Lykke, Jørgen Skram, Mandrup Parsberg, Erik Lykke og Niels Jonsen at afgjøre Trætten mellem Hr. Christen Pedersen, Sognepræst til Hjerum Sogn, og M. Hans Laugesen, Superint. i Ribe Stift, om, hvorvidt den første er lovlig kaldet af Merup Sognemænd til deres Sognepræst, og om de to Sogne Merup og Hjerum bør være annekterede. — *Silkeborg,* 2. Septembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 671—73. 2. Septbr.

*7351. Fru Mette Rossenkranz, Enke efter Sten Rosensparre, beder Fru Birgitte, Christopher Gøyis t. Auindtzbergh, om at maatte laane af hende flamske Klæder, Duge, Haandklæder og et rødt Damaskes Tapet til sin Datters Fæstensøl, til hvilken Højtidelighed hun indbyder Fru Birgitte og hendes Mand. — *Kiøffuindhaffn,* thennd 3. Septembris. Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 43—44. 3. Septbr.

*7352. K. Fr. II. befaler Selvejerbonden Jakob Bertelsen at fravige sin Gaard Bjerg, som Kongen har bortskiftet til Lensmanden paa Skanderborg Klavs Glambæk mod at have en Kronens Gaard i Livfæste fri for Landgilde, Arbejde, Skat og anden Tynge. — (4. Septbr.) Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier. I. 129—30. 4. Septbr.

*7353. Johan Uexküll, dansk Statholder paa Øsel, klager til den svenske Statholder i Estland over, at danske Undersaatter krænkes af svenske, og minder om den Vold, som Jürgen Uexküll 1573 havde udøvet mod Indbyggerne paa Øsel, og hvorfor disse ingen Erstatning havde faaet. — *Arensburg,* 4. September. (Tydsk.) Udt. i Lossius, Drei Bilder a. d. livländ. Adelsleben d. XVI. Jahrh. II. 77. 4. Septbr.

*7354. K. Fr. II.'s Bestalling for Professor M. Jacob Madsen som Bibliothekar ved Kongens Liberi paa Kbhvns. Slot, hvorfor han aarlig skal have 50 gamle Daler. — *Skanderborg,* 11. Sept. Werlauff, Efterr. om det kgl. Bibliothek, 2. Udg. S. 8. 11. Septbr.

*7355. K. Fr. II. forbyder Kristjern Munk at plage Bønderne i Hads Herred med Tærskning i Slotsladen og at nægte efter gammel Skik at modtage Penge for Brændsvinene. — *Skanderborg,* d. 13. Septembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 95—96. 13. Septbr.

1578.

19. Septbr. *7356. K. FR. II. befaler Tolderen Henrik Mogensen at forhandle med den fra Nederlandene indkaldte Tapetmester om en Forøgelse af hans Maanedspenge, da han har beklaget sig over, at de akkorderede 50 Daler ere utilstrækkelige, idet han i Steden for 8 maa holde 19 Personer til Arbejdet paa Kronborg. — *Skanderborg,* thend XIX. Septembris. Danske Samlinger V. 144. Burman-Becker, Om vævede Tapeter i Danmark S. 6—7.

21. Septbr. 3340. Friis, Tyge Brahe S. 90.

25. Septbr. *7357. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer at standse Forelæsningerne ved Universitetet paa Grund af den i Kbhvn. grasserende Pest. — *Skanderborg,* thennd XXV. dag Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 297.

28. Septbr. *7358. K. FR. II. tilskriver Befalingsmanden paa Kronborg Johan Taube om Besætningen paa Slottet, dens Lønning og Forøgelse; ligeledes om Antagelse af en Badskjær. — *Skanderborg,* XXVIII. Septembris. Danske Samlinger V. 144—45.

30. Septbr. *7359. FRANSESCO DE ERASSOS Indberetning til K. Philip II. om Forholdene i de nordiske Riger; han foreslaar et kombineret spansk-svensk Angreb paa Helsingør og Helsingborg, da K. Philip ved at beherske Sundet vilde kunne hindre Nederlandenes og Englands Handel paa Østersøen; han mener at have vundet Andreas Loric, K. af Danmarks tidligere Sendebud i Spanien, for disse Planer. — *Stockholm,* 30. September. (Spansk.) Sv. Overs. i Sv. Hist. Tidskr. 1886 S. 31—35.

8. Octobr. *7360. K. FR. II. overdrager Oluf Glad, Bgm. i Oslo, Gaarden Hof i Aker paa Grund af hans Fortjenester under Svenskefejden. — *Aaslo,* 8. Oktbr. Udt. og Brudst. i Norske Mag. I. 166.

17. Octobr. *7361. Hert. JOHAN (d. ældre) udnævner Johann v. d. Wisch til Amtmd. i Tundern. — 17. Octbr. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogthümer IX. 539—40.

17. Octobr. (?) 3346. Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 38—39.

22. Octobr. *7362. LODVIGH DRØY, Kongens Bøsseskytte, som erkjender at have opført sig utilbørlig i Søffren Anderszens og Niels Thøghersszens Huse og har været fængslet for forskjellige Voldshandlinger, forpligter sig til herefter at leve ærlig, kristelig og vel. — *Olborgh,* thend 22. dagh Octobris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 301—302.

25. Octobr. *7363. ALBRIT HANSSEN, Skolemester i Helsingør, kvitterer Madtz Lauritzøn for 50 Mark danske som Betaling for Orgelspil i Kirken. — 25. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 325.

16. Novbr. *7364. K. FR. II. tilskriver Befalingsmanden p. Kronborg Johan Taube om Lønningen af »den Polak, som skal vare paa Byerne (Bierne)«, om Oplægning af noget Tømmer, som er sendt af Hr. Michel Sivert, om noget Arbejde paa Slottet, samt om et med Mester Hans Billedstøber betinget Arbejde, som mod Kontrakten endnu ikke er færdigt. — *Skanderborg,* thend XVI. Nouembri. Danske Samlinger V. 145—46.

4. Decbr. *7365. HENRICUS BRUCAEUS ad Tychonem Brahe de libro de cometa, qui anno 1577 et 1578 apparuit, autore Michaele Maestlino, scribit. — *Rostochii,* IV. Decemb., sine anno. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 45—46.

8. Decbr. *7366. K. FR. II.'s Skrivelse til Rentemester Christopher Walckendorff, at han skal udbetale 2400 Dlr. til Kongens Apotheker Anthonius Prydtz, der skal rejse til Tydskland for at kjøbe Speceri. — *Koldinghuus,* d. 8. Decbr. Archiv f. Pharmaci og Chemi XIX. 52.

15. Decbr. *7367. Hr. JØRGEN LYCHE t. Overgaardt fik fjerde Dombrev og almindelig Stævning paa et Aar og sex Uger i den under 24. Maj s. A. (II. 3308) omhandlede Sag. — *Wordingborg,* 15. die Decemb. Udt. i Danske Mag. VI. 175.

1578.

*7368. Doctor CORNELIUS HAMSFORT, Vikarius og ret Ejer til S. Michaelis Alters Vikarie i Roskilde Domkirke, lejer til Doctor Hans Frandsen, Professor ved Kbhvns. Universitet, hans Hustru og Arvinger en fornævnte Alter tilhørende Gaard i St. Olai Stræde i Roskilde. — *Roskilde*, d. 15. December. Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 727. 15. Decbr.

*7369. K. FR. II. befaler Professorerne at paakjende, om et Brev af M. Oluf Offesen, (Kantor i Roskilde Kapitel), paa 300 Daler til fattige Skolebørn skulde gives tilbage til hans Testamentarier, eller om de fattige Skolebørn skulde vedblive at nyde denne Gave. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 282.

*7370. PAUL RANTZOW t. Bothkamp sender K. Fr. II. en duelig Jæger, som en Tidlang havde tjent hans sal. Fader Moritz Rantzow. (Plattydsk.) Brudst. i Nye danske Mag. II. 101—102.

*7371. SYNSVIDNE over Niels Glambæks Hovedgaard i Starup. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 3—4.

*7372. SYNSVIDNE over Iver Vinds Hovedgaard i Starup. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 4.

*7373. SYNSVIDNE over Skovgaard i Starup Sogn, tilhørende Hans Skovgaard. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 6—7.

*7374. SYNSVIDNE over Damsgaard i Starup Sogn tilhørende Bege Klavsdatter, Enke efter Peder Galskøt. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 9—10.

*7375. SYNSVIDNE over Hundsbæk, der skal bortmageskiftes. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 10—11.

*7376. BERGENHUS Lens Regnskab fra 1. Maj 1577 til samme Dag 1578. Udt. i Norske Magazin II. 79—86.

*7377. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Nicolaum Kaas, cancellarium regis Daniæ, de quodam alumno regio et de novis Turcicis; libros et epistolas mittit. — *Rostochii.* Chytræi Epistolæ S. 340—42.

*7378. Litteræ DECANI et COLLEGII DOCTORUM THEOLOGIÆ in academia ROSTOCHIENSI ad D. Jacobum Andreæ, D. Nicolaum Selneccerum et ceteros theologos, concordiæ ecclesiarum negotium gubernantes, de libro Concordiæ, eos de judiciis sapientum, quæ in vicinis gentibus, Danica et aliis, aures assidue circumsonant, monentes. Chytræi Epistolæ S. 1178—1182.

*7379. JACOB HØG t. Trudsholm beder sin Morbroder Christoffer Gøye t. Gunderslevholm om hans gode Raad i Anledning af Christen Kvitzovs Frieri til hans Søster Margrethe. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 123—26.

1579.

1579.

*7380. ALBRECHT FRIIS (t. Harritskjær) erholder 4 Kolding Hospital tilhørende Gaarde med tilliggende Skov i Høgholt, mod andet Gods. — 8. Januarii. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 169. 8. Januar.

*7381. K. FR. II.'s Brev, hvorved det tillades Jens Christensen, Bg. i Odense, hvis Trolovede Karen, Jens Skrædders Datter, havde vægret sig ved at indgaa Ægteskab med ham, at gifte sig med en anden, medens det forbydes Pigen nogensinde at indgaa Ægteskab. — *Koldinghuus*, d. 10. Jan. Udt i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 190. 10. Januar.

*7382. FRANCESCO DE ERASSO tilskriver K. Philip II. bl. a. om en Mand af dansk Herkomst, som Markgrevinden af Baden holder fængslet i Rotmach (Rodemachern), og 11. Januar.

1579.
som K. af Danmark søger at befri; han anbefaler paa ny en spansk Expedition til Sundet. — *Stockholm,* d. 11. Januari. (Spansk.) Sv. Overs. i Sv. Hist. Tidsskr. 1886 S. 38—40.

30. Januar. *7383. ROBERT BOWES underretter Jarlen af Leicester om, at den engelske Gesandt, som var sendt til Danmark for at fordre Clerks Udlevering, er vendt tilbage med gunstigt Svar. — *Berwick,* 30. January. (Engelsk.) The Correspondence of Robert Bowes S. 18.

Januar. *7384. DANIEL RANTZOW t. Sehegarden overdrager Pawel Rantzow t. Bothkamp noget Gods i og omkring Flensborg, som han har kjøbt for 12000 Mark lybsk af Arvingerne efter Zachariä Petersen t. Norgarde. — *Kyll,* in den achte dagen trium regum. (Plattydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. u. Lauenburg. Gesch. III. 200—202.

6. Febr. *7385. K. FR. II. giver M. Laurids Pedersen, Præst ved den tydske Kirke i Kbhvn., Brev paa et Kannikedom i Roskilde. — 6. Febr. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 167.

8. Febr. *7386. Instrux for de hessiske Gesandter, som skulle arbejde paa en Afgjørelse af den slesvigske Lenssag. — 8. Febr. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 18—19.

9. Febr. *7387. BERGENS BYTHINGS Dom, hvorefter en S. Hans Kirkes Kjælder i Bergen, som Kongen har skjænket til Menigheden, skal opbygges for Byens Penge, Staden til Gavn. — *Bergen Raadhus,* 9. Februar. Udt. i Norske Mag. II. 88—89.

17. Febr. *7388. K. FR. II.'s Mageskiftebrev til Albrecht Friis paa Harritzkjær, hvorefter nogle Gaarde og Gods i Slaugs, Tørrild, Jerlev og Brusk Herreder lægges til Kolding Hospital. — 17. Februar. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 169.

18. Febr. *7389. K. FR. II. forbyder andre end Kongens egne Fiskere med Garn eller anden Redskab at fiske efter Forel, Grundtling og Ellritzer. — 18. Februar. Udt. i Krøyer, Danmarks Fiske III, 1. S. 349.

19. Febr. *7390. K. FR. II. giver Hans Hansen i Skjærup Fritagelse for al Landgilde, Ægt, Arbejde, Tynge af sin Gaard i Skjærup, imod at han har Tilsyn med, at intet ulovligt Fiskeri drives i Koldinghus Lens Aaløb. — *Koldinghus,* d. 19. dag Februarii. Saml. t. jydsk Hist. 2. R. II. 133—34.

19. Febr. *7391. K. FR. II.'s Brev, hvorved Hans Hansen i Skjærup, hans Hustru og deres to Sønner, fritages for Landgilde og Tynge af deres 4 Gaarde i Skjærup, Damkjær, Børkop og Ølsted imod at tilskjøde Kronen en Gaard i Gaardslev. — *Koldinghus,* d. 19. dag Februarii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 134—35.

24. Febr. 3378. Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. I. 37, Anm. 2.

25. Febr. *7392. Hert. JOHAN d. ældres og ADOLFS Fuldmagt for deres Raader til Forhandlinger med K. af Danmarks Raader i Odense Sønd. Esto Mihi (1. Martii). — *Hansburg,* d. 25. Febr. (Tydsk.) Nordalb. Studien VI. 109—110.

26. Febr. *7393. Hert. JOHAN d. ældres og ADOLFS Instrux for deres Sendebud til Forhandlingerne paa Mødet i Odense (1. Marts) ang. Hertugd. Slesvigs Lensforhold og Øen Femerns retslige Stilling. — Donnerst. n. Sexagesima. (Tydsk.) Nordalb. Studien VI. 97—109.

1. Martii. *7394. ABRAHAM BOCK tilskriver Kurf. August af Sachsen, at K. af Danmark har opfordret Pfalzgrev Johan Casimir til at besøge sig i Danmark. — *Neustadt,* 1. März. (Tydsk.) Udt. i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 336—37.

7. Martii. *7395. DE SACHSISKE GESANDTERS Forslag til en Overenskomst mellem K. Fr. II. og Hert. af Slesvig og Holsten i den slesvigske Lenssag. — *(Odense),* 7. März. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 20—25

1579.

*7396. De mecklenburske Gesandters Forslag til en Overenskomst mellem K. Fr. II. og Hert. af Slesvig og Holsten i den slesvigske Lenssag. — *(Odense)*, uden Dag. (Tydsk.) Brudst i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II. 2. S. 25—26. 7.-12. Martii.

*7397. K. Fr. II. skjænker Hr. Eskil Klemensen, Sognepræst til Grimstrup og Aarre, Kongens Tiende af Kalve og Grise i disse Sogne paa Grund af den Skade, han har fanget paa sit Kvæg. — 8. Marts. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 89. 8. Martii.

*7398. K. Fr. II. tilskriver Hertuginde Elisabet af Mecklenburg, at han tror, at Hemmingius er uskyldig i, at hans Bog er bleven optrykt i Genf det foregaaende Aar; Kongen forsikrer om sin Iver for den rene kristelige Lære. — *Coldingen*, d. 9. Martii. (Tydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 274—75. 9. Martii.

*7399. K. Fr. II.'s aabne Brev til menige Sognemænd i Merup Sogn, at de strax skulle annamme Hr. Niels Eriksen til deres Sognepræst, da den, de have kaldet, er dem fradømt, fordi han ulovlig havde tiltaget sig samme Kald. — *Koldinghus*, d. 9. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 673—74. 9. Martii.

*7400. Beretning af de hessiske Gesandter om Forhandlingerne i Odense angaaende den slesvigske Lenssag. — 12. März. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 25—26. 12. Martii.

*7401. Wenceslai Budowitz a Budoa, oratoris cæsarei apud Turcarum principem aulæ magistri, epistola ad Davidem Chytræum, in qua iter suum Gallicum, Anglicum Danicumque anno 1577 factum commemorat. — *Constantinopoli*, 20. Martii. Chytræi Epistolæ S. 261—63. 20. Martii.

*7402. K. Fr. II. anbefaler Studenten Mads Porszø til Rektor og Professorer til at nyde et af de fire Rejsestipendier, han havde stiftet, naar et saadant blev ledigt. — *Koldinghusz slot*, thend XXII. dag Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 297—98. 22. Martii.

*7403. Hert. Hans af Slesvig og Holsten meddeler sine Raader, at K. Fr. II. er gaaet ind paa at lade sig nøje med en Tjeneste af Slesvig af 40 Ryttere og 80 Fodfolk. — *Colding*, 23. März. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 27. 23. Martii.

3387. Udt. p. Dansk i Baden, Danm. Hist. III. 408—409 (henført til Maj Maaned). Brudst. i Michelsen, Polemische Erörterung S. 42—43, i Krieger, D. danske Privatrets alm. Del S. 169—71 og i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenb. Erbanspr. a. Schlesw.-Holstein S. 26—27 25. Martii.

*7404. K. Fr. II.'s Befaling, at de, som ville føre Køer, Faar, Heste og Foler over Foldingbro, først skulle lade dem fortolde paa Skodborg og faa en klar Toldseddel af Slotsfogden til Bromanden. — D. 25. Marts. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 33. 25. Martii.

*7405. Pauli Haintzelii ad Tychonem Brahe litteræ de rebus familiaribus atque de descriptione cometae a variis astronomis facta. — *Augustae*, 25. Martii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 46—47. 25. Martii.

*7406. Hieronymus Wolfius Tychoni Brahe de variis rebus astronomicis scribit. — 25. Martii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 47—48. 25. Martii.

*7407. Beretning af de sachsiske, mecklenburgske og hessiske Gesandter om det ved Forhandlingerne i Odense opnaaede Forlig i den slesvigske Lenssag. — 26. März. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 27. 26. Martii.

*7408. K. Fr. II. beder Biskop Dr. Pauell Matzen om at udspørge en Mand, som Kongen kan gjøre til Kapellan paa Frederiksborg Slot i Hr. Søffren Grønbecks Sted og til Medhjælper for Hofprædikanten M. Christoffer Knoff. — *Frederichsborg*, VI. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. VI. 177—78. 6. Aprilis.

3389. Schröder, Meddelelser om Faaborg S. 40—41. 7. Aprilis.

1579.

10. Aprilis. *7409. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad professores academiæ Hafniensis, qua testatur, M. Christianum Michaelis nulla ipsius culpa, sed adversa valetudine et hiemis inclementia Rostochii retentum esse. — Sine die. Chytræi Epistolæ S. 115—16. Datum efter Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. 1537—1621 II. 631.

12. Aprilis. *7410. K. FR. II. befaler Lavrids Skram ikke at tillade Josva von Qualen at inddrive Indfæstning af nogle Gaarde, der ere tilmageskiftede Kronen. — *Frederiksborg*, d. 12. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 96—97.

13. Aprilis *7411. K. FR. II. tilkjendegiver Rektor og Professorer, at han har sammenkaldt alle Bisperne til Kbhvn. S. Hans Dag Midsommer, for tilligemed dem og nogle af Raadet at omhandle og affatte en ny kristelig og endrægtig Ægteskabsordning. — *Frederichsborg slott*, 13. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 298—99.

14. Aprilis. *7412. K. FR. II. bortfæster til 10 Mænd af Maglebye Kronens Ladegaard ved Taarneby paa Amager imod 700 gamle Dalere i Fæstepenge og 100 Daler aarlig Afgift. — 14. April. Udt. i Thurah, Beskrivelse over Amager S. 64.

20. Aprilis. *7413. K. FR. II. anbefaler til Rektor og Professorer M. Anders Krag til Nydelse af det første ledige kongelige Rejsestipendium, med Tilføjelse, at Præstens Søn i Wram, som Kongen før havde anbefalet, paa Grund af sin Ungdom vel kan vente en kort Tid. — *Frederichsborg slott*, thennd 20. dag Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 299—300. Udt. i Rørdam, Klavs Lyskanders Levnet S. 10.

21. Aprilis. *7414. K. FR. II. paalægger Lauge Beck at tilsige de Præster, »som have Sogne paa Landsbyerne« omkring Roskilde, men alligevel bo i Roskilde uden at have Vikarier, at de skulle bo i deres Sogne og ikke i Byen. — *Friderichsborg*, XXI. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. IV. 295—96.

22. Aprilis. 3399. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 107.

5. Maji. *7415. K. FR. II. bevilger, paa Ansøgning af Indbyggerne i Gudbrandsdalen, at Markedet i Hammer atter maa oprettes. — *Kronborg*, 5. Maji. Udt. i Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. II. 221.

5. Maji *7416. Register paa Nyborg Slots Ejendomsbreve, som Axell Veffertt t. Axelluold lod antvorde fra sig til Lauritz Brockenhus t. Brangstrup. — *Nyborg*, thendt 5. May. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871. S. 114—25.

6. Maji. *7417. K. FR. II. befaler Jørgen Rosenkrands, Lensmd. p. Kalø, at udlægge Hr. Jens Simensen, fordum Abbed i Em Kl., en af Lenets Gaarde, som kan være tjenlig til Præstegaard, og to andre Gaarde som Vederlag for Afstaaelsen af Rosnes (ɔ: Rosmus) Præstegaard og to Gaarde i Koldinghus Len til Hans Axelsen (Arenfeld). — *Frederiksborg*, d. 6. Dag Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 104—105.

6. Maji. *7418. Hert. ADOLF af Holsten meddeler Hert. Magnus, at han har afsendt en Intercessorialskrivelse til Gunst for Hertugen saavel til Kongen af Polen som til Kongen af Danmark. — 6. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. d 16. Jahrh. S. 101.

8. Maji. *7419. STEN BOYSZEN i Langhorn, DUYE SIINKSEN i Byttebøl og HANS NIKKELSEN i Trelstorp erklære, at K. Fr. II. efter først at have kjøbt de Gaarde, som de hidtil have haft til Leje af Cathrine Siinkens i Flensborg, har mod Betaling af største Delen af Kjøbesummen overladt dem til dem som arvelige Bønderbesiddelser; Kongen skal have Hals- og Haandsret over dem som over sine andre Bønder i Norgoes Herred. — D. 8. dag d. monates Maji. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 281—82.

1579.

*7420. K. Fr. II. tillader Jørgen Meher og Morten Skriver, Hospitalsforstandere i Helsingør, at udleje en Hospitalets øde Jord der i Byen til Bebyggelse. — *Frederiksborg,* 9. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 55. 9. Maji.

3406. Stephensen og Sigur'sson, Lovsaml. for Island I. 107—108. 12. Maji.

*7421. K. Fr. II. befaler Christoffer Gøye, Mourits Podebusch, Fru Anne Hardenberghs og Oluff Mouritzens andre Arvinger at afgjøre dennes Regnskab for Helsingborg Len inden St. Hans Dag (24. Juni). — *Kiøbnehaffn,* thennd 15. dag Maji. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 259—60. 15. Maji.

*7422. Tycho Brahe ad Andream Wellejum, concionatorem regis, de persona quadam, quæ famam suam læserit, atque de controversia inter fratrem suum et Blessium scribit. — *Huennae,* 21. Maji. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 50—51. 21. Maji.

*7423. Dr. Elisabet af England anmoder K. Fr. II. om at tillade et engelsk Handelsselskab at drive Handel paa de nordiske Lande. — *Westm.,* 22. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 24. 22. Maji.

*7424. K. Fr. II. tillader Edmund Bradewell at udføre Heste fra Danmark og beder ham skaffe sig to engelske Travere. — 27. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 26. 27. Maji.

*7425. David Chytræus Jacobo Manavio scribit, Nicolaum Hemmingium Roschildiæ in canonicatu suo vitam tranquillam agere, nec se dubitare, quin brevi in academiam rediturus sit. — Pridie triumphi Christi, ascendentis in coelum. Chytræi Epistolæ S. 1158—1160. 27. Maji.

*7426. Hertuginde Elisabet af Mecklenburg beder Kurfyrstinde Anna af Sachsen om at lade indkjøbe og tilberede alle Slags Spiser og sende hende dem, da hun venter Besøg af den danske Konge; hun beder hende sende Linned til Forfærdigelse af Myggenet til Beskyttelse for de danske Kongebørn. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 102. Majo.

*7427. K. Fr. II.'s aabne Brev, hvorved han tilstaar Jonas Jakobsen, som har været nogle Aar i Frederiksborg Skole og siden studeret i Rostock, 100 gl. Dlr. aarlig til at fortsætte sine Studeringer uden Lands. — 2. Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 243. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 300—301. 2. Junii.

*7428. K. Fr. II.'s Brev, hvorved det tillades Peder Heggelund, Bgm. i Ribe, at overtage Byens Vinkjælder i 8 Aar. — *Frederiksborg,* d. 3. Juni. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 13—14. 3. Junii.

*7429. Litteræ præpositorum in Lollandia, in quibus se obligant ad observandum annuum quendam conventum alternatum paulo ante omnium provinciarum colloquium ipso die mercurii post pentecostem. — *Østofte,* 3. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 500—501. 3. Junii.

*7430. Artikler vedtagne af Laalands Provster, som skulle tilsendes Superintendenten og af ham fremsættes paa det forestaaende Kirkemøde i Kbhvn. — (Junii.) Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 502—511. (3. Junii.)

3410. Friis, Tyge Brahe S. 93—94. 5. Junii.

*7431. K. Fr. II.'s aabne Brev, at Theodorus Martius i to Aar aarlig skal have 20 Dlr. af Rentekammeret til Hjælp til at studere uden Lands. — *Frederichsborig,* 6. Junii. Ny kirkehist. Saml V. 625. 6 Junii.

*7432. Henrik Gyldenstjerne, Høvedsmd. p. Baahus, tillader Hr. Jens Pedersen, Sognepræst til Kornum og Løgsted, at nyde Skyld og Landgilde af Annexgaarden i Ravnstrup. — *Aagaard,* 13. Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 34. 13. Junii.

1579.

17. Junii. *7433. Stiftslensmanden LAUGE BECH t. Fersløf og Biskop POVEL MADSEN bestemme i Forening med Provsterne i Sjælland, at de, der bruge øde Jorder, deraf skulle give Præst og Degn Smaaredsel, Eg og Nandnest samt anden Rettighed. — D. 17. Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 170—71.

20. Junii. *7434. K. FR. II. forunder Bente Povelsdatter, Frands Lauritsens Hustru, en Gaard i Kjelstrup i Vig Sogn i Ods Herred og Kongetienden af Vig Sogn afgiftsfrit, saa længe hun sidder i Enkesæde. — *Frederiksborg*, 20. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III. 50.

24. Junii. *7435. PROVSTERNE i LAALAND bemyndige Hr. Jørgen Christiernssen at overantvorde de af dem vedtagne Artikler til Superintendenten. — *Skrevet udi Laaland*, Midsommers Dag. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 510—11.

24 Junii. *7436. Epistola DAVIDIS CHYTRÆI ad Wenzeslaum Budewitz a Budow, in qua scribit, se litteras ejus in Scotiam, si navem recta Edinburgum euntem non inveniat, ad D. Hemingium in Daniam mittendas curaturum esse. — Die Johannis bapt. Chytræi Epistolæ S. 263—65.

28 Junii. *7437 (= 2993). For 8. Juni 1574 læs 28. Juni 1579. Paa Dansk i Ny kirkehist. Saml. IV. 396—97.

30. Junii. *7438. K. HENRIK af Navarra beklager sig for K. Fr. II. over de tydske Theologers Fordømmelse af Anderledestænkende og beder ham om at hindre dette. — *Nérac*, 30. Junii. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 341.

1. Julii. *7439. K. FR. II. giver Fru Anne Hardenberg, Oluff Mouritzens Efterleverske, Kvittans for hendes og hendes Mands Regnskab af Helsingborg Len. — *Frederichsborg*, thendt 1. dag Julii. Bricka, Frederik II.'s Ungdomskjærlighed S. 260—61.

5. Julii. *7440. TYCHO BRAHE a mag. Andrea Severini Vellejo, concionatore regis, petit, ut una cum dom. legato (Danzaeo), dr. Johanne Francisco, dr. Foeco, mag. Laurentio atque dom. quæstore regio se Huenae visat. — *Huenae*, die 5. Julii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 51.

5. Julii. *7441. TYCHO BRAHE a Carolo Danzaeo, legato regis Gallorum, petit, ut cum amicis quibusdam Huenam visat. — *Huenae*, 5. Juli. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 52.

12. Julii. *7442. JACOBUS JACOBI Othoniensis Johanni Pistorio scribit de die mortis Petri Palladii et Machabæi; diem supplicii capitis Iusti Ionæ comperire nondum potuit, sperat autem, M. Andream Welleium, cujus reditum Roschildia expectat, cognitionem hac de re facere posse. — *Haffniæ*, 12. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 665—66.

13. Julii. *7443. K. FR. II. forlener M. Hans Michelsen, Sognepræst til Herlufsholm, med Kronens Korntiende af Hammer Sogn i Hammer Herred. — D. 13. Juli. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 158.

16. Julii. *7444. K. FR. II.'s Skrivelse, at han for Raadets Forbøns Skyld fritager Jacob Ulfeldt, Arild Ugerup og Gregers Trudsen Ulfstand for Tiltale, fordi de have forsømt Instruxen for deres Gesandtskab til Rusland. — 16. Juli. Udt. i Histor. Tidsskr. V. 536.

20. Julii. *7445. Dom af BGM. og RAAD i FLENSBORG i en Sag, hvor Ingeborg Schultes Arvinger, Hans Tilsen, Henning Paysen og Lutke Goldschmidt fra Slesvig paastaa Peter Pomerening tilpligtet at betale en Gjæld og beskylde ham for med Urette at have tilegnet sig nogle Ingeborg Schulte tilhørende Sager; Pomerening dømmes til at rense sig med Ed selv tolvte. — 20. Julii. (Tydsk.) Stemann. Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 282—83.

1579.

*7446. K. Fr. II. tillader Laurids Knudsen i Ibstrup, Hrdsfgd. i Sokkelunds H., at faa 1 Skp. Korn aarlig af hver gaardsiddende Bonde. — 25. Juli. Udt. i Friis, Opt. om Gjentofte Sogn S. 14—15. 25. Julii.

*7447. Indberetning til K. Johan III. af Sverig fra Bengtt Seuerinsson Justenn ang. Belejringen af Narva, hvori han bl. a. omtaler Fastholdelsen af 3 danske Skibe og spørger om, hvorledes han skal forholde sig med dem. — *Reuele*, thenn 28. Julii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXVI. 173—90. 28. Julii.

*7448. K. Fr. II.'s Befaling til Kansler Niels Kaass at underrette Dr. Niels Hemmingsen om, at han for en Tid er afsat fra sit Embede ved Universitetet, og at han strax skal begive sig til Roskilde og residere ved sit Kannikedømme. — *Frederichsborg*, thend XXIX. Julii. Ny kirkehist. Saml. IV. 311. 29. Julii.

*7449. K. Fr. II.'s Brev, at Kristen Vind, Befalingsmd. paa Kbhvns. Slot, hans Moder og Søskende til evig Tid skulle beholde det Gods, de hidtil have haft, da de Breve, hvormed de skulle forsvare deres Ejendomsret, ere opbrændte ved Gaarden Plovstrups Brand. — 30. Juli. Udt. og Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S 166. 30. Julii.

*7450. K. Fr. II.'s aabne Brev, at han har beskikket Frands Lauritzen til Bgm. i Helsingør. — *Frederichsborg*, thend I. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 62—63. 1. Augusti.

*7451. K. Fr. II. bevilger Valentin Rhadewarm, der vil samle »Lomper« (Klude) til Kongens Papirmølle i Kbhvns. Len, en aarlig Løn af 30 gml. Daler. — *Frederichsborg*, thend 3. Augusti. Nyrop, Strandmøllem S. 6. Udt. i Danske Mag. 3. R. I. 142. 3. Augusti.

*7452. K. Fr. II. giver M. Anders Sørensen Vedel, Slotsprædikant fornyet Exspectance-Brev paa M. Hans Svanings Prælatur i Ribe, Dekanatet. — *Frederiksborg*, d. 5. Aug. Udt. i Wegener, Om A. S Vedel 1. Udg. S. 119, 2. Udg. S. 112—13. 5. Augusti.

*7453. K. Fr. II. befaler Corfitz Wiffert at holde 2 Par Postvognsheste paa Odensegaard samt at tække den ny Vindeltrappe paa Slottet med Bly eller med Skjæver. — *Frederiksborg*, d. 8. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. II, 2. S. 191. 8. Augusti.

*7454. K. Fr. II. overdrager Hr. Lavrids, Præst i Stadager, et Stykke Jord afgiftsfrit til hans Præstegaard. — 13. Avg. Brudst. i Barfod, D. falst. Gejstligh. Personalhist. II. 118. 13. Augusti.

*7455. K. Fr. II. overlader Præsten i Stadager, Hr. Lavrits, en Gaard i Sundby til Præstegaard. — 13. Avg. Brudst. i Barfod, D. falst. Gejstligh. Personalhist. II. 118. 13. Augusti.

*7456. Tycho Brahe Andream Severini Vellejum de litteris commendaticiis pro eo ad doctos Germanos certiorem facit; petit ab eo, ut, si quicquam de fratre suo Canuto intellexerit, suo nomine scribat, regem esse placabilem et omnia in melius quam adversarii putent cessura. — *Huenae*, 15. Augusti. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 52—53. 15. Augusti.

*7457. K. Fr. II. befaler Christopher Walckendorff at gjennemgaa det Register, som Kongens Apotheker har gjort paa, hvad han har kjøbt for Kongen, og betale ham, hvad ham tilkommer med Rette. — *Giertzgaard*, d. 16. August. Udt. i Archiv f. Pharmaci og Chemi XIX. 52. 16. Augusti.

*7458. K. Fr. II. befaler Christoffer Valkendorf at udbetale 600 Dl., som Kongen skylder den Italiener, der har støbt de Contrafeier i Kobber. — *Gierdtzgaard*, d. 16. August. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 299. 16. Augusti.

*7459. Bengt Søfrinson Juustn meddeler K. Johan III. af Sverig om den sv. Flaades Tilstand og beder paa ny om Befaling til hvad han skal gjøre med de fastholdte 26. Augusti.

1579.

danske Skibe, af hvilke 2 tilhøre K. af Danmark og det 3dje er fragtet af den danske Rigsraad Biørnn Anderssonn. — *Refle redd,* thenn 26. Augusti. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXVI. 204—218.

31. Augusti. *7460. Brev om den i Uetersen d. 19. August 1578 sluttede Overenskomst mellem Hertugerne af Slesvig og Holsten og Greverne af Schaumburg angaaende Uetersen, hvori omtales Schauenburgernes Overenskomst med K. Christiern I. — *Monnekelske*, mont. n. Bartholomæi. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 7—8.

(Augusti.) *7461. TYCHO BRAHE ad Hieronymum Wolfium de observationibus suis et de aedibus in insula Huena constructis scribit; Mag. Andream Severini, qui in Germania quasdam bibliothecas discurrere proposuerit, commendat. — *In insula nostra Huena,* sine die. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 48—50.

1. Septbr. 3446. Schröder, Meddelelser om Faaborg S. 45—56.

13. Septbr. *7462. K. FR. II.'s Skrivelse til Raadet i Hamburg angaaende Afskaffelse af Told paa de Varer, som Borgerne i Crempe hente dér. — *Wilster,* (13. Sept.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 38.

13. Septbr. *7463. K. FR. II.'s Privilegium for Raadet i Wilster til i 10 Aar at holde en Vinkjælder. — *Wilster,* (13. September). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S 77.

27. Septbr. *7464. K. FR. II. tilskriver Bjørn Andersen og M. Lavrits Bertelsen, Superint. i Aarhus Stift, at Lyngby Sogn, som den afdøde Hr. Jens Simensen, fordum Abbed i Em Kl., havde, skal have sin egen Præst, hvortil han anbefaler Hr. Mads Christensen. — *Koldinghus,* d. 27. September. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 106—107.

27. Septbr. *7465. JOHAN DUE slutter paa Kongens Vegne Fortingning med Valentin Graver om Opsættelsen af et Kampestensfundament i Slotsgraven ved Kronborg. — (D. 27. September.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 296.

29. Septbr. *7466. DIDRIK REIGNNERTZ, kaldet van Bremen, lejer af Hospitalsforstanderne i Helsingør en Grund smstds. — *Helsingør,* S. Mikkels Aften. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 16.

6. Octobr. *7467. GEORG LABENUOLF giver K. Fr. II. Underretning om, hvorledes det gaar med det af Kongen bestilte Brøndværk. — (D. 6. Oktober.) (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 313.

10. Octobr. *7468. K. FR. II. befaler Bgm. og Raad i Odense at sørge for, at der til Foraaret kan være Staldrum til mindst 2000 Heste, ligeledes at restaurere Byens forfaldne Vesterport, endelig at skaffe nogle Tornegjærder erstattede med Huse eller Plankeværk. — *Kolding,* d. 10. Oct. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 9—10.

11. Octobr. *7469. K. FR. II. befaler Biørn Anderszen, Jørgen Skram, Palli Juel, Malthi Jensen, Chresten Skiell og Lauritz Rostrup med Sandemænd at gjøre Skjel mellem Hemestrup og Mamen Marker i Medelsom Herred i Anledning af Trætte mellem Niels Joensen, Embedsmd. p. Hald, og Fru Kierstine Pederszdatter, Erich Kaasis Efterleverske. — *Koldinghus slott,* thend 11. dag Octobris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. II. 181—82 (jfr. Rettelser).

13. Octobr. *7470. K. FR. II. annulerer det Brev, han havde givet Knud Venstermand paa et Stenhus i Faaborg samt paa Fiskeriet i Faaborg Sø, da Huset tidligere er henlagt til det almindelige Hospital i Odense. — *Koldinghuus,* d. 13. Oct. Udt. i Vedel Simonsen Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 10—11.

1579.

*7471. DAVIDIS CHYTRÆI litteræ ad Johannem Cyriacum baronem in Polheim de orationum et carminum ejus libello, cujus exemplaria amicis suis Germanis, Danis, Svecis que communicanda retinere vellet, et de conventu complurium principum (inter eos Friderici II. et reginæ ejus) apud Ulricum ducem mense Augusto. — Idibus Octobris. Chytræi Epistolæ S. 101—103. 15. Octobr.

*7472. DAVIDIS CHYTRÆI epistola argumenti theologici ad Casparum Paselicum, Daniæ regis aulicum, in qua ab eo petit, ut legato Carolo Danzæo renuntiet pro justificatione sua. — *Rostochii*, 24. Octobris. Chytræi Epistolæ S. 1005—1011. 24. Octobr.

*7473. Hert. ADOLF sender Hert. Hans (d. ældre) Kurfyrsternes Skrivelse angaaende Fortalen til Konkordieformlen og beder ham overveje, hvad der skal svares. — 4. Novbr. (Tydsk.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 105. 4. Novbr.

*7474. K. FR. II.'s Brev, hvorved han atter overlader Kuldegaarden til Tyge Brahe paa den Betingelse, at han holder Lygten paa Kullen i Orden, saa at der ikke kommer Klagemaal derover af den søfarende Mand. — *Skanderborg*, d. 13. November. Friis, Tyge Brahe S. 95—96. 13. Novbr.

3454. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 14—15. 15. Novbr.

*7475. Dom, fældet af OLUF BANG, Provst i Vends Herred, i en Sag mellem Sten Bilde t. Kjærsgaard og Hr. Hans Trogelsen, Sognepræst i Brænderup, hvorved Hvede- og Boghvedetienden tilkjendes sidstnævnte. — *Ouby Kirke*, 17. November. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 616—17. 17. Novbr.

*7476. Overenskomst mellem Hert. ADOLF, HANS (D. ÆLDRE) og HANS D. (YNGRE) ang. Formula Concordiæ, som de ikke pludselig ville forkaste for ikke at fornærme Kurfyrsterne, men hvorom de ville afæske Betænkning af deres fornemste Theologer. — 17. Novbr. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 105. 17. Novbr.

*7477. Reces, vedtaget af de forsamlede KONGELIGE og HERTUGELIGE SLESVIGSKE og HOLSTENSKE RAADER, hvorefter Tvangsforholdsregler mod Lübeck skulle opsættes indtil Afgjørelsen af Forhandlingerne med Hamburg, en Instrux for disse opsættes af Dr. Adam Tratziger, Striden mellem Rantzauerne og Ostwald v. d. Wisch afgjøres paa en Retsdag i Kiel m. m. — *Schleswig*, 17. Novbr. (Tydsk.) Ratjen, Verzeichniss d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 302—304. 17. Novbr.

*7478. Hert. HANS (D. ÆLDRE) og ADOLF sende K. Frederik II. en Afskrift af Kurfyrsternes Brev angaaende Fortalen til Opus Concordiæ og af deres Svar herpaa og bede ham om at lade sine Theologer i Fyrstendømmerne afgive Betænkning derom. — 20. Novbr. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 105. 20. Novbr.

*7479. K. FR. II.'s Fuldmagt for Jacob Solday til at opsøge og straffe en skotsk Kapitain, ved Navn Clarick, som plyndrer paa Island og Færøerne og har erklæret, at han, saa længe han lever, vil være K. af Danmarks Fjende. — 25. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 26. 25. Novbr.

*7480. K. FR. II. overdrager Peder Hegelund, Bgm. i Ribe, Kongekorntienden i Ribe Stift mod en aarlig Afgift. — 26. Nov. Udt. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 14. 26. Novbr.

*7481. Kjendelse af Statholderen HINRICH RANTZAUW og de KONGELIGE RAADER (i Slesvig og Holsten) i Sagen mellem Peter Werckmeister paa egne og Lutke Namensens Medarvingers Vegne og Raadet i Flensborg om Lutke Namensens Arv. — *Flensburgk*, d. 28. Nouemb. (Tydsk.) Moller, Andenken d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 39—40. 28. Novbr.

3459. Rothe, Brave danske Mænds og Qvinders berømmelige Eftermæle II. 38—39. 30. Novbr.

1579.

4. Decbr. *7482. K. FR II. befaler Lensmanden paa Koldinghus, Henrik Belov, at afkjøbe Staffen Bull hans Gaard i Leerskov, skjønt Kongen ellers ikke er til Sinds fra denne Dag at kjøbe noget selvegent Jordegods. — *Todbjerg*, d. 4. Dag Decembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 97.

8. Decbr. *7483. K. FR. II. svarer Hert. Hans (d. ældre) og Adolf, at han ikke vil lade sine Theologer afgive nogen Betænkning om Formula Concordiæ, da alle Disputationer om de stridige Religionssager ere forbudte og det er befalet at blive ved Kirkeordinansens Lære. — 8. Decbr. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 105.

10. Decbr. *7484. K. FR. II. tilkjendegiver Rektor og Professorer, at han har bevilget, at Lønningen for det endnu ledige juridiske Professorat for et Aar maa deles mellem M. Anders Christensen og Eskild Christensen, der begge agte at fortsætte deres medicinske Studeringer i Italien. — *Skanderborg slott,* thend X. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 303—304.

10. Decbr. *7485. K. FR. II. meddeler Hansestæderne, at han paa Grund af Russernes Optræden i Lifland har forbudt al Handel og Sejlads paa Narva i det følgende Aar. — *Sonderburgk* (ɔ: Skanderborg), d. 10. December. (Tydsk.) Turgenieff, Supplem. ad historica Russia monumenta S. 236—38.

10. Decbr. *7486. K. FR. II. foreslaar Dr. Elisabet af England paa Grund af Russernes Optræden at forbyde al Handel paa Rusland. — 10. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 26.

12. Decbr. 3467. Udt. i Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 57—58.

12. Decbr. *7487. K. FR. II. anbefaler M. Hans Rasmussen, der er forsynet med hæderlige Forskrifter fra Hert. Ulrich af Mecklenburg og af de Højlærde i Wittenberg, til Rektor og Professorer i Kbhvn. til Ansættelse ved Kirken eller Skolen. — *Skanderborg slott,* thennd 12. dag Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 304—305.

18. Decbr. *7488. K. FR. II. opfordrer M. Hans Michelssenn til at overtage Embedet som hans danske Hofprædikant og Medhjælper for Hofprædikanten M. Christoffer Knoff fra Paaske af, mod en aarlig Løn af 200 Ddl., fri Vaaning og Kostpenge. — *Skanderborg,* thend XVIII. dag Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 178.

23. Decbr. 3472. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 109.

*7489. K. FR. II. tilstaar Kolding Hospital 50 Læs Brændsel og fri Olden i Kronens Skove til 30 Svin. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 169.

*7490. ÞÓRÐUR GUÐMUNDSSON og JÓN JÓNSSON, Lagmænd, samt 21 andre Mænd forestille K. Fr. II. den herskende Nød paa Island og bede om hans Hjælp; de bede om Oprettelse af Hospitaler paa Landet og om visse Foranstaltninger i Landboforholdene, om et omhyggeligt Valg af Sysselmændene, og om at Klostrene maa blive forlenede til indenlandske Mænd; de have overdraget Ólaf Jónsson Baggi at tale deres Sag hos Kongen. (Islandsk.) Safn til sögu Íslands II. 225—27.

*7491. Fremstilling fra dansk Side af Hertugdømmet Slesvigs Lensstilling fra 1459 og til 1579. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 19—20.

*7492. MICHEL BARTSCHER og Hustru LENE testamentere til Nikolai Kirke i Flensborg 50 Mark, til Hellig Aands Fattighus 50 Mark, og den øvrige Formue til Deling mellem Johannis Kirke og deres nærmeste Arvinger. (Tydsk.) Udt. i Moller, Nachr. von der Kirche zu St. Johannis in Flensburg und deren Pastoribus S. 12.

1579.

*7493. Raadet i Wilster erklærer ligeoverfor den kongelige Statholder i Hertugdømmerne, at ikke Staden, men Indbyggerne i Krempe og Wilster i Følge disses Tilbud skulle betale de resterende Omkostninger ved Kongens Besøg i Marsken 1579. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 91.

*7494. David Chytræus Eliæ Eisenbergio gratias agit, quod in stipendio Jonæ Jacobi Corinensis (ɔ: Coronensis) a rege Daniæ impetrando Chytræi commendatione adductum se studiosissime eum juvisse ostenderit, et Johannem Brasehenium adolescentem beneficentiæ Friderici regis, in Magalopolim venientis, commendat. Chytræi Epistolæ S. 273—75.

*7495. Martini Cromeri episcopi Warmiensis de indigenatu Polonorum in Prussia litteræ, in quibus Danos hostes Polonorum appellat. Lengnich, Gesch. der preuss. Lande III, Docum. S. 97—99.

C. 1579.

C. 1579.

*7496. Niels Adamsen, Sognepræst til Ræinge og Herringe, beder K. Fr. II. om at unde ham Retten til Annexpræstegaarden smstds. og 4 smaa Boliger, som altid have ligget til den og først for 17 Aar siden ere blevne tvungne af Lensmanden paa Nyborg til at betale deres Skat dér. Leerbech, Ringe Sogn S. 124.

1579—88.

1579—88.

*7497. David Chytræus a Friderico II. rege annuum stipendium petit. Chytræi Epistolæ S. 397—99.

1580.

1580.

*7498. David Chytræus Volkero Westerwoldio scribit, regem Daniæ, cujus duo filii et totidem filiæ apud ducem Megalopolitanum educantur, mense Augusto liberos suos visere et reducere voluisse. — *Rostochii*, postridie cal. Januarii. Chytræi Epistolæ S. 303—305. 2. Januar.

*7499. Johan Due slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med flere Murmestre om forskjelligt Arbejde ved Kronborg Slot. — (D. 4. Januar.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 300—301. 4. Januar.

*7500. K. Fr. II. beder Niels Friis om at overdrage ham ca. 6—800 Daler, som han har staaende i Antwerpen, mod Erstatning at hæve i Rentekammeret. — *Odense*, d. 7. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 11. 7. Januar.

*7501. K. Fr. II. meddeler Bgm. og Raad i Odense nogle Regler for Behandlingen af Bøsseskytter og Baadsmænd, som forskrives i Borgeleje i Byen. — *Koldinghuus*, d. 9. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 11—13. 9. Januar.

*7502. K. Fr. II. forbyder Hans Oldeland t. Vejrup at møde til Hyldingen i Odense paa Grund af hans utilbørlige Overfald paa Herredsfogeden i Bjerge Herred sammen med Stiffaderen Ulfeld Christoffersen. — *Koldinghus*, d. 10. Januarii. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 148. 10. Januar.

*7503. K. Fr. II. kvitterer Hospitalsforstanderne i Odense for Regnskabet 1578—1579. — *Koldinghuus*, d. 11. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 195. 11. Januar.

1580.

11. Januar. *7504. K. JAKOB VI. af Skotland befaler William Ballendene at forkynde paa alle Markeder paa Orkney- og Shetlandsøerne, at Robert Stewart er befuldmægtiget til at gribe og straffe Kapt. Clerk, som har erklæret sig for K. af Danmarks Fjende. — *Halierudhous,* 11. Jan. (Engelsk.) Brudstykk. i Macray, Third report S. 22—23.

29. Januar. *7505. K. FR. II.'s Bestalling for M. Hans Mickelsen som dansk Hofprædikant og Medhjælper for den tydske Hofprædikant M. Christoffer Knopf, med en Løn af 200 Dl. aarlig, Kostpenge for sig og en Dreng, Hofklædning for sig selv anden, Foder til to Heste og fri Vaaning samt Udsigt til et Kannikedømme. — *Koldinghus,* thend XXIX. dag Januarii. Ny kirkehist. Saml VI. 178—79.

30. Januar. *7506. K. JOHAN III. af Sverige befaler Anders Swenson at forbedre Kronobergs Slot, da han har erfaret, at K. af Danmark lader antage en Hob Folk, og ikke ved, hvad han kan have i Sinde. — *Wadzstena,* then 30. Januarii. (Svensk.) Silfverstolpe, Hist Bibliotek II. 137. En lignende Befaling gjentages 25. April. Smstds., Anm.

Januar. *7507. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Vorstio scribit, cancellarium Danum, nuper »hac« transeuntem, sibi duos libellos de negotio pacificationis Belgicæ legendos dedisse. — Sine die. Chytræi Epistolæ S. 302—303.

Januar? *7508. GEORG LABENWOLF beretter K. Fr. II. om Aarsagerne til den langsomme Fremgang med det af Kongen bestilte Brøndværk. — Uden Dag. (Tydsk.) Udt. p. Dansk Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 314—15.

1. Febr. *7509. K. FR. II. befaler Lensmanden paa Riberhus at tilholde Bonden i den Gaard, der er tilbageskiftet Klaus Skel, at udrømme ham Gaarden. — 1. Feb. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 6.

2. Febr. *7510. K. FR. II. meddeler Henrik Belov, hvorledes han skal forholde sig overfor de jordegne Bønder i Koldinghus Len, der klage over, at enddog én af dem sidder for Gaarden og Jordskyld og Tynge, saa besværes dog Medarvingerne med Husbondhold. — *Koldinghus,* d. 2. dag Februarii. Saml. t jydsk Hist. og Topogr. VII. 97—98.

8. Febr. *7511. Litteræ amicitiæ HIERONYMI WOLFII Tychoni Brahe datæ. — *Augustae Vindelicorum,* 8. Februarii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 53—54.

9. Febr. *7512. K. FR. II.'s Befaling til Bisperne at sørge for, at Gudstjenesten paa Helligdagene i Kjøbstæderne begynder saa betimelig, at den kan være endt ved 10 slet. — *Kiøbenhaffn,* then 9. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. IV. 397.

10. Febr. *7513. HUBERTUS LANGUETUS Augusto duci Saxoniæ respondet, Biblia Danica et Svecica plane Antverpiæ haberi non posse, sed facilius Hafnia Misniam adferenda esse. — *Antuerpiae,* dec. die Februarii. Langueti Epistolæ I, Pars II. S. 810—12.

12. Febr. *7514. K. FR. II. tilskriver Dr. Elisabet af England ang. Sundets Spærring. — 12. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. Macray, Second report S. 26.

14. Febr. *7515. K. FR. II. giver Kompagniet i Kbhvn. Frihed for Sise af 10 Læster Rostokker Øl om Aaret. — *Croneborg slott,* d. 14. Februar. Nielsen, Hellig Trefoldigheds Gilde S. 25.

15. Febr. *7516. K. FR. II. giver Anna, Willom Apothekers efterladte Hustru, Brev paa at maatte beholde kvit og frit i dette Aar det Hus i Kbhvn., hun nu ibor. — *Kronborg,* 15. Februar. Udt. i Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 254.

18. Febr. *7517. K. FR. II. befaler Kansleren Niels Kaas og Rentemesteren Christopher Valckendorf at undersøge og afgive Betænkning over et Forslag af en polsk Møntmester angaaende noget sølvholdigt Erts, som denne vil have fundet ved Helsingør. — *Frederichsborg,* thend 18. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 63.

1580.

*7518. K. FR. II. slutter Akkord med sin Faktor i Lübeck, Hans Rosenow, om Leveringen af Tækkekobber til Kronborg. — (D. 18. Februar.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 302. 18. Febr.

*7519. Det SVENSKE RIGSRAAD foreslaar K. Johan III. bl. a. at forhøre i Rom og i Schweitz om Dokumenter til at oplyse Stridspunktet om de tre Kroner, samt minder om de Brevskaber, Botwid Nericius i samme Anledning har deponeret hos Dr. Rademann i Frankfurt an der Oder. — *Vadztena,* thenn 19. Februarii. Udt. i Meddelanden från svenska riksarkivet V. 107—108. 19. Febr.

*7520. K. FR. II.'s aabne Brev, at S. Mauritii Vikarie i Roskilde Domkirke, hvormed Frands Lauridsen er forlenet, efter dennes Død maa ligge til Helsingørs Bykirke til Brød og Vin, og at Bgm. og Raad i Helsingør skulle gjøre Regnskab for Vikariets Gods, der bestaar af 6 Gaarde, beliggende i Iszøere i Lille Herred, i Skybby og Nørre Hylding i Horns Herred og i Krøffuerup i Merløse Herred, samt 2 Havejorder i Roskilde. — *Frederiksborg,* d. 20. Februarii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 64. 20. Febr.

*7521. K. FR. II. befaler Hans Skouffgaard i Forening med Niels Parsberg, Embedsmd. i Beckeskouffs Kl., at sætte Philippus Wu fast i Malmø indtil videre Besked paa Grund af hans voldelige Adfærd mod sin Moder Fru Birgitthe Kiørnings Datter og sine Søskende. — *Frederichsborg,* thend XXI. dag Februarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 391. 21. Febr.

*7522. K. FR. II. befaler Corfitz Wiffert at lade Jørgen Marsvins Hus i Odense nedbryde for at skaffe en Plads, hvorpaa Hyldingen kan foregaa. — *Odense,* d. 24. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 13. 24. Febr.

*7523. K. FR. II. forbyder Kjøbstadfolk, Bøsseskytter, Bønder eller andre at bosætte sig i Ribe og drive borgerlig Næring uden Magistratens Minde. — *Koldinghus,* d. 2. Marts. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 171. 2. Martii.

*7524. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Fr. II., at hun paa hans Forlangende har forbudt Handelen paa Narva, saa længe Kongen fører Krig med Rusland. — *Westm.,* 4. March. (Latin.) Udt. p. Eng i Macray, Report Nr. 1. S. 25. 4. Martii.

*7525. WILLIAM STEWART tilskriver K. Fr. II., at han snarest vil sende ham 60 Mand til Kronborg, og lover selv at komme, naar han har faaet Orlov fra Prinsen af Oranien. — *(Brussels),* 9. Mar. (Engelsk?) Udt. i Macray, Third report S. 23. 9. Martii.

*7526. K. HENRIK af Navarra opfordrer K. Fr. II. til at sammenkalde en evangelisk Synode for at forebygge den stadige Fordømmelse fra de tydske Theologers Side. — *Nérac,* 10. Marts. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 371. 10. Martii.

*7527. Litteræ commendaticiæ HIERONYMI WOLFII duobus studiosis Danis ad Tychonem Brahe datæ. — *Augustae Vind.,* pridie idus Martias. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 54. 14. Martii.

*7528. PEDER PEDERSEN, Provst i Nørre Herred (Mors), og ERIK LARSEN, Sognepræst i Nykjøbing, indberette til Bispen i Aalborg, M. Jørgen Mortensen Borringholm, om Skolemesteren Esbern Juuls Sygdom og om Skolens Tilstand i Nykjøbing. — 15. Marts. Program f. Aalborg Skole 1871 S. 12—13. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 426. 15. Martii.

*7529. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Kaas, Daniæ regis cancellario, litteras Constantinopoli a Wenceslao Budowitz scriptas mittit, eum orat, ne pecuniam sibi posthac mittat, eosque, qui concordiæ libro subscripserunt (inter eos se) defendit, cui magnopere irasci rex spargitur. — 20. Martii. Chytræi Epistolæ S. 67—69. 20. Martii.

1580.

23. Martii. *7530. K. FR. II. befaler Klavs Skeel uden Forhaling at betale den resterende Sum af sin Afgift af Vardøhus og Senien Len, af hvilken Grund Rentemesteren har forbudt hans Skriver at forlade Kjøbenhavn, før Tingen er klargjort. — 23. Marts. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 113—14.

24. Martii. *7531. K. FR. II. befaler Christopher Walkendorf at udbetale M. Anders Mariager 100 gamle Dalere for Dedikationen af et Skrift. — D. 24. Marts. Udt. i Wegener, Om A. S Vedel 2. Udg. S. 116.

24. Martii. *7532. Vidnesbyrd, udstædt af LAALANDS PROVSTER, at M. Niels Jespersen, Superint. i Fyns Stift, havde erklæret, at de intet Svar havde faaet paa de af dem til Kirkemødet i Kbhvn. sendte Artikler (Nr. *7430). — *Mariboo,* d. 24. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 511—12.

31. Martii. *7533. K. FR. II. tilskriver Corfitz Wiffert om Vin til de Fruer, som skulle »drage« i Odense, og om Logis for de slesvigske Hertuger. — *Koldinghuus,* d. 31. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 13—14.

1. Aprilis. *7534. ROBERT STEWART meddeler K. Fr. II., at han forgjæves har søgt at opsnappe John Clerk, som for et halvt Aar siden har været i Skotland, og anbefaler Brevbæreren James Alday. — *Kirkwall,* 1. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third report S. 23.

5. Aprilis. *7535. MADS NIELSEN overdrager sin Gaard Noes i Andst Sogn m. m. til Kongen i Mageskifte mod to Gaarde i Haltrup. — 5. April. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 159.

5. Aprilis. *7536. Pfalzgrev JOHANN CASIMIR foreslaar K. Fr. II. at sammenkalde en evangelisk Synode for at tilvejebringe Fred mellem Lutheraner og Kalvinister. — *Kaiserslautern,* 5. April. (Tydsk.) Udt. i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 373—74.

6. Aprilis. *7537. K. FR. II. tilskriver Corfitz Wiffert om et Kjøkken, som skal opsættes i Mauritz Podebusks Gaard i Odense, samt om Fourage til Kongens og de Fremmedes Heste. — *Koldinghus,* d. 6. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 14.

6. Aprilis. *7538. Forordning om, hvorledes Tolden skal oppebæres paa Bergenhus af skotske, orknøske og hjeltlandske Skibe, gjort af CHRISTOFER VALKENDORF paa Kongens Behag. — *Kjøbenhavn,* d. 6. April. Udt. i Norske Mag. I. 89.

11. Aprilis. *7539. K. FR. II. skjænker Kronens Rente af en Gaard i Rinkebye til Hospitalet i Aahus. — *Koldinghus*, tend 21. Aprilis. Rønbeck, Analecta historica de urbe Ahusiæ, Till. S. 8.

11. Aprilis *7540. Dr. ELISABET af England beder K. Fr. II. om at tillade et engelsk Skib at sejle til Narva for at kræve et af Russerne arresteret Skib udleveret. — *Westm.*, 11. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 25.

13. Aprilis. *7541. K. FR. II. tillader Anders Hintzler at beholde den kgl. Papirmølle ved Hvidøre mod en aarlig Afgift af 30 Ris Papir; dertil skal han aarlig nyde 150 Læs Ved til Ildebrand. — *Koldinghusz,* thend XIII. Aprilis. Nyrop, Strandmøllen S. 6—7.

17. Aprilis. *7542. K. FR. II. befaler Peder Gyldenstjerne at bruge nogle fraværende Adelsmænds Gaarde i Odense til Logis for Fremmede. — *Koldinghuus,* d. 17. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 14—15.

24. Aprilis. *7543. K. FR. II.'s Revers i Anledning af hans Søn Prins Christians Valg til Konge, at denne ved sin Tronbestigelse skal være forpligtet til at udstæde en Haandfæstning og lade sig hylde paa Landstingene. — *Ottensze*, thend 24. dag Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 101—102.

1580.

*7544. K. Jakob VI.'s Brev til K. Fr. II., hvori han billiger, at denne har standset Sejladsen paa Narva. — *Streveling*, 1. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray. Third report S. 23. 1. Maji.

3495. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. LXV. 3. Maji.

3497. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 27—29. 3. Maji.

*7545. Bgm. og Raad i Odense samt Kirkeværger og Borgere i S. Albani Sogn vurdere en Grund, som Kongen vil have udlagt til den Plads, hvorpaa Lens Annammelse skal ske. — *Otthennse*, thenn 4. dag Maji. Bloch, Den Fyenske Gejstligheds Hist. I. 584—85. 4. Maji.

*7546. K. Fr. II.'s Brev til Jacob Svaning paa hans Faders, M. Hans Svanings Kannikedom og Vikarie i Lunde Domkirke efter dennes Død. — D. 7. Mai. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 113. 7. Maji.

*7547. Herlof Schauffue t. Eschelstrup og Lave Bech t. Førsløf udstæde Vidnesbyrd om Inventariet paa Kallundborg, da Fru Birgitte Rosenkrantz t. Vallø, Peder Bildis Enke, afleverede det til Steen Brade t. Knudstrup. — Thenndt 10. Maji. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 222—23. 10. Maji.

*7548. K. Fr. II. paaminder Korfits Viffert om at forfølge Sagen mod Ulfeld Christoffersen og hans Stifsøn Hans Oldeland i Anledning af deres Overfald paa Herredsfogden i Bjerge Herred. — *Koldinghus*, d. 11. Maji. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 149. 11. Maji.

*7549. David Chytræus Nicolao Theophilo, consiliario principis Hassiæ, vocationem ad munus juris civilis in academia Hafniensi docendi gratulatur. — Sine die. Chytræi Epistolæ S. 1160—1161. post 11. Maji.

*7550. Absalonn Jull t. Meelgaard, Anders Dreszelberg t. Wonszerup, Anders Green t. Sundtzbye, og Niels Grubbe Jørgens Søn bevidne Rigtigheden af to Afskrifter (II. 3186 og 3225). — *Kolldinng*, thend XXI. dag Maji. Aktstykker. udg. af Fyens lit. Selsk. II 36. 20. Maji.

*7551. Dr. Elisabet af England beder K. Fr. II. om fri Sejlads for de engelske Kjøbmænd, som ere bosatte i Elbing. — *Westm.*, 28. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 25. 28. Maji.

3506. Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 228. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 236 (uden Datum). 11. Junii.

*7552. K. Fr. II. beder Dr. Elisabet af England om at tillade Olaf Becker at udføre Klæde afgiftsfrit. — 11. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 26. 11. Junii.

*7553. K. Fr. II. tilskriver Lensmanden Corfitz Wiffert om Indretningen af en Vandkunst i Odense. — *Koldinghuus*, d. 21. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 2. S. 15. 21. Junii.

*7554. Francisci Hotomani ad Dr. Rodolphum Gualtherum epistola, in qua commemorat, quantum exhortatio regis Navarræ apud regem Daniæ adversus »execrabilem Pandoram« effecerit. — *Basil.*, 21. Junii. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 123—24. 21. Junii.

*7555. K. Fr. II. skjænker 250 Ddl. aarlig til Kolding Skole til Underhold for 12 Skolepersoner, deriblandt Skolemesteren og 2 Hørere. — *Koldinge Huus Slott*, thend XX2. Junii. Ingerslev, Bidrag t. Kolding lærde Skoles Hist., Bilag S. IV—VII. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 135. 22. Junii.

*7556. Nielss Pederssønn i Rinckeby skjænker med sin Hustru Gertrudt Pedersdothers Samtykke en Grund i Rinckeby til S. Annæ Hosp. i Aahus. — *Rinckeby*, d. 30. Juni. Udt. p. Sv. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 494. 30. Junii.

1580.

Junii. *7557. Kurf. AUGUST af Sachsens Forslag til K. Henrik III. af Frankrig om et Forbund. Iblandt Betingelserne er, at K. af Danmark bliver medoptaget deri. — Uden Datum. (Fransk.) Bezold, Briefe des Pfalzgrafen Johann Casimir I. 398—404.

7. Julii. *7558. K. FR. II. overdrager Hr. Mikel, Sognepræst i Spydebergs Præstegjæld, Kronens Part af Tienden i hans Sogn for hans gode Forhold under Krigen og til Erstatning for lidt Tab. — *Aaslo,* 7. Juli. Udt. og Brudst. i Norske Mag. I. 167—68.

11. Julii. *7559. D. NICOLAUS THEOPHILUS, in litteris ad rectorem et professores Hafnienses datis, se munus professoris juris in universitate eorum accipere nuntiat. — *Corbeiæ Saxonum,* 5. id. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 305.

24. Julii. 3524. Brudst. i Nyrop, Den danske Boghandels Hist. I. 104.

24. Julii. *7560. K. FR. II. tilkjendegiver Rektor og Professorer, at den i Udlandet nu trykte Bog, kaldet Opus Concordiæ, ikke maa findes her i Riget, hvorfor han befaler dem at paalægge Bogførerne i Kbhvn. ikke at indføre den og at paase, at fremmede Bogførere ikke sælge den; tillige skulde de tilholde Studenterne ikke at lade den findes hos dem. — *Andworschouff closter,* thend 24. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 306—307.

24 Julii. *7561. K. FR. II. overlader Peder Holst, Bgm. i Nyborg, Kronens Gaard Huidtzby imod at svare den aarlige Landgilde. — 24. Juli. Brudst. i Personalhist. Tidskr. V. 321.

26. Julii. *7562. ERICI SPARRE ad Carolum Danzæum, Gallorum regis in Dania perpetuum legatum, litteræ, in quibus litteras ejus Coldingi III. Julii scriptas commemorat. — *Berkuare,* 26. Julii. Den Swenska Mercurius III. 931—35.

5. Augusti. *7563. K. FR. II. tillader Oluf Bager, Raadmd. i Odense, at maatte indhegne den Plads paa S. Albani Kirkegaard, som han før havde i Værge. — *Slangerup,* d. 5. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 104—105, smlgn. S. 15.

6. Augusti. *7564. Dr. ELISABET af England tilmelder K. Fr. II., at han i Hosebaandsordenens Kapitel 24. Apr. s. A. er bleven optagen som Medlem af Ordenen. — *Otlandiæ,* d. 6. August. (Latin.) Udt. p. Dansk i Nye Danske Mag. IV. 250. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 25

7 Augusti. *7565. K. FR. II.'s Anbefaling for M. Theodorus Martius til at blive befordret til et godt Sogn eller til nogen Skoletjeneste, efterdi han skal være fattig. — *Skreffuitt paa Jachten wdi Sejersløff,* thendt VII. dag Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 626.

10. Augusti. *7566. Dr. ELISABET af England anmoder K. Fr. II. om Beskyttelse for engelske Kjøbmænd, som ville forlade Hansestæderne og nedsætte sig i Itzehoe og Krempe. — *Oatland,* 10. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 25.

11. Augusti. *7567. K. FR. II.'s Adelsbrev for Erik Munk, der har tjent i Fejden mod Sverig og dér skikket sig vel. — *Brenderød,* d. 11. Augusti. Jens Munk, Navigatio septentrionalis (1723), Till. S. 2—3. Rothe, Brave danske Mænds og Qvinders berømmelige Eftermæle II. 527—29

30. Augusti. *7568. PAULUS AB EITZEN Joh. Pistorio de libro Concordiæ scribit. — *Ex Slesuico,* 30. Aug. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 666.

6. Septbr. *7569. K. FR. II. befaler Brede Randtzow, Embedsmd. p. Odensegaard, og M. Niels Jesperssen, Superint. i Fyns Stift, at lade optegne i et Register det Gods, som Kongens Forfædre have givet til Kirke- og Skoletjenere i Assens. — *Fredericksborg slott,* thend VI. dag Septembris. Danske Mag. 4. R. VI. 118—19.

6. Septbr. *7570. K. FR. II. befaler Amtmanden i Crempe, Josias v. Qualen, at undersøge, hvorvidt Raadet i Wilster har Ret til at forbyde Hansz Greffe Udsalg af Brændevin. — *Schlosz Friedrichsburg,* (6. September). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 78.

1580.

*7571. K. FR. II. tilmelder Dr. Elisabet af England, at han har modtaget Valget som Medlem af Hosebaandsordenen. — 8. Sept. Udt. i Nye danske Mag. IV. 251. 8. Septbr.

*7572. K. FR. II. befaler Herluf Schawe, at danske Mænd »her paa Landet« ikke maa tilstædes at sætte i »Forstrøget« for Hollænder-Byens Fiskere. — *Cronborg,* d. 9. Septbr. Thurah, Beskriv. over Amager S. 26—27. 9. Septbr.

*7573. K. FR. II. befaler Rentemester Christoffer Valkendorf at betale den Gjæld, som afdøde M. Paul Noviomagus, der paa Kongens Bekostning havde studeret uden Lands, havde efterladt sig, samt Omkostningerne ved hans Begravelse. — D. 11. September. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 274. 11. Septbr.

*7574. K. FR. II. befaler, at det Marked i Helsingør, som for nogen Tid siden blev aflyst (jvnf. Nr. *7187), paa Grund af de omkringboende Bønders Klager atter skal afholdes. — *Frederiksborg,* 17. September. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 61. 17. Septbr.

*7575. K. FR. II.'s Tilgivelsesbrev for Ulfeld Christoffersen t. Jershave og Hans Oldeland t. Vejrup i Anledning af den over dem af Rigsraadet fældede Dom, hvorved de dømmes i Kongens Unaade, fordi de overfaldt Herredsfogden Hans Mule inden Tinge. — *Frederiksborg,* d. 17. Septembris. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 149—50. 17. Septbr.

*7576. M. DESIDERIUS JOHANNES FOSSIUS, rector scholæ Roskildensis, rectori et professoribus universitatis Hafniensis significat, se lectionem pædagogicam in academia sibi oblatam libenter accipere. — *Roschildiæ,* 20. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 307—308. 20. Septbr.

*7577. K. FR. II.'s Befaling til Rektor og Professorer ved Universitetet at lade M. Jacob Madsen, der er blevet Professor i Theologien efter D. Niels Hemmingsen, og Sognepræsterne i Kbhvn. M. Rasmus Catholm og M. Anders Mariager promoveres til Doctores theologiæ. — *Frederichsborg slott,* thend XXI. dag Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 308—309. 21. Septbr.

*7578. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Kaas complures libros mittit et novas res scribit. — Calend. Octobris. Chytræi Epistolæ S. 69—70. 1. Octobr.

*7579. Hert. ADOLF af Gottorps Instrux for Casper Hoyer, Staller i Eiderstedt, paa hans Sendelse til K. Fr. II., hvem han skal anmode om at bestemme et Møde til en Overenskomst ang. den afdøde Hert. Hans d. ældres Amter og Lande; forøvrigt omtales Forholdsregler i Anledning af Hertugens Begravelse. — 4. Octobr. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 29. Brudst. i Nordalb. Studien V. 286—87. 4. Octobr.

*7580. K. FR. II. foreslaar Hert. Adolf, i Anledning af Hert. Hans d. ældres Død, at lade dennes Efterladenskaber forblive urørte, indtil der er truffet Overenskomst om Arvedelingen. — *Sora,* 6. October. (Tydsk.) Udt. i Nordalb. Studien V. 286. 6. Octobr.

*7581. K. FR. II. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet at promovere Sognepræsten til Helliggejst Kirke M. Peder Winstrup til Dr. theologiæ sammen med de to andre Sognepræster i Kbhvn. — *Sore closter,* thend VII. dag Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 309—310. 7. Octobr.

*7582. ROBERT BOWES meddeler Sekretæren Walsingham, at man taler om, at K. af Danmark vil sende et Gesandtskab til England. — 7. October. (Engelsk.) The correspondence of Robert Bowes S. 142. 7. Octobr.

*7583. Hert. ADOLF af Gottorp meddeler K. Fr. II., hvilke Forholdsregler han har truffet med den afdøde Hert. Hans den ældres efterladte Penge samt Guld- og Sølvtøj. — *Lütken Tondern,* 8. Oct. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 30 og i Nordalb. Studien V. 288. 8. Octobr.

1580.

10. Octobr. *7584. K. FR. II.'s Brev til Hert. Adolf, hvori han misbilliger, at denne faa Dage efter Hert. Hans's Død har ladet bortføre alle Hertugens Klenodier, hans Guld og Sølv, Breve og Dokumenter fra Hannsburg. — *Annderschau*, 10. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Nordalb. Studien V. 287—88.

12. Octobr. 3542. Jvfr. Reedtz, Rep. hist. S. 79.

15. Octobr. *7585. K. FR. II.'s Brev til Hert. Adolf, hvori han fastholder, at denne ikke har haft Ret til at føre Hert. Hans's Penge fra Hansburg. — 15. October. (Tydsk.) Udt. i Nordalb. Studien V. 288—89.

18. Octobr. *7586. K. FR. II. tillader alle Indbyggerne i Slagelse at benytte den nylig forbudte Skibsholms Havn, dog at Befalingsmanden paa Antvorskov Kloster tilskikker en Told- og Sisemester ved Havnen. — *Antvorskov*, d. 18. Oktober. Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 33—34.

20. Octobr. *7587. DAVID CHYTRÆUS Jacobo Monaw historiam Andreæ Velleii mittit. — 20. Octobris, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 1247.

22. Octobr. *7588. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om den russiske Krig, Overenskomsten mellem Danmark og Sverig, Hert. Hans's Død og Hert. Adolfs Optræden med Hensyn til Arven, Kejserens Mægling i Danmark til Fordel for Hansestæderne, Dronning Elisabets Bestræbelser for at vinde K. af Danmark, m. m., samt beder om den ham skyldige Løn. — *Copenhague*, le 22. d'Octobre. (Fransk.) Handl. rör. Skandinav. Hist. XI. 120—24.

22. Octobr. *7589. CHARLES DANZAY tilskriver Enkedronningen af Frankrig om sine Bestræbelser for at berolige K. af Danmark og Sverig med Hensyn til den franske Konges Optræden overfor Protestanterne, omtaler Hert. Adolfs fjendtlige Stemning mod K. af Danmark, samt beklager paa ny sin pinlige Stilling. — *Copenhague*, le 22. d'Octobre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 124—27.

25. Octobr. *7590. K. FR. II. dadler Erik Lykke, forhen Lensmd. p. Riberhus, for den hadefulde Maade, hvorpaa han er optraadt overfor Hans Karlsen i Darum, Herredsskriver i Gjørding Herred. — D. 25. Oktbr. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 148—49.

26. Octobr. *7591. K. FR. II. tillader, at de Borgere i Slagelse, der have fæstet Jord af Peter Retz, Befalingsmd. p. Antvorskov Kl., maa beholde disse Jorder paa Livstid og deres Enker efter dem uden Stedsmaal. — *Antvorskov*, d. 26. Oktober. Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 34—35.

26. Octobr. *7592. K. FR. II.'s Brev til Georg Fahrensbach, hvori han siger: »ich trink Dir ein grosz Glas mit Wein zu und bleib Dein gnädigster König, weil ich lebe, wo Du bleibst als Du bist«. — *Kloster Anderschow*, 26. October. (Tydsk.) Brudst. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. d. 16. Jahrh. S. 60, smlgn. S. 76.

30. Octobr. *7593. K. FR. II. fastsætter, hvilken Ægt og Arbejde til Odensegaard Sandemændene i Næsbyholms og Odensegaards Len samt i Vissenberg Birk skulle være forskaanede for. — *Odensegaard*, d. 30. Oct. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 15.

4. Novbr. *7594. K. FR. II. befaler Lensmanden Breide Rantzau at betale et Sejerværk til S. Knuds Kirke i Odense, som Kongen har bevilget. — *Skanderborg*, d. 4. Nov. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 15—16.

4. Novbr. *7595. K. FR. II. befaler Hack Ulfstand, Lensmd. p. Aalholm, at forhandle med Abbedissen i Maribo Kl. om »Genandit«, som Sognepræsten i Maribo skal have af Klostret. — *Skanderborg*, d. 4. November. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 184.

1580.

*7596. K. Fr. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at han vil mageskifte med Ebbe Munk t. Fjellebro en Gaard i Salinge Lunde, som tilhører Klostret, mod Gods paa Laaland. — *Skanderborg,* d. 4. November. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 184. 4. Novbr.

*7597. Tycho Brahe Thaddaeo Hagecio, doctori medicinæ, de ædificationibus suis Huenæ atque de observationibus suis de cometa nova scribit; itemqve proponit, ut Hagecius in Daniam migret. — *In insula nostra Huena,* 4. Novembris. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 54—57. 4. Novbr.

*7598. K. Fr. II. tilskriver Laurids Brokkenhuus, Lensmd. p. Nyborg, om en almindelig Mønstring over Adelen, som agtes afholdt i Odense d. 30. Januar d. følg. Aar. — *Havreballegaard,* d. 26. Nov. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 16. 26. Novbr.

*7599. Fridericus, rex Daniæ, a rege Franciæ petit, ut subditis suis ad futuram æstatem navigatione Narvica interdicere dignetur. — *Ex Scanderburga,* 27. die Novemb. Handl. rör. Skand. Hist. XI. 133—35. 27. Novbr.

*7600. Dr. Elisabet tilmelder K. Fr. II., at hun vil tilsende ham Hosebaandsordenens Insignier i næste Aars Maj Maaned. — *Richmond,* d. 27. Nov. Udt. i Nye Danske Mag. IV. 251. 27. Novbr.

*7601. K. Fr. II. forlener Albret Friis med Riberhus Len paa aarlig Genant. — D. 28. Novbr. Udt. i Kinch, Ribe Byes Hist. fra Reform. S. 228. 28. Novbr.

3554. Udt. i Kinch, Ribe Byes Hist. fra Reform. S. 175. 30. Novbr.

*7602. K. Fr. II.'s Befaling til Peder Heggelund, Bgm. og Tolder i Ribe, at kjøbe nogen tør Fisk, saasom Samrask, Linskulder, Hvidling, Pilrocher etc., saa meget som han kan tænke gjøres behov til Kongens Bord. — 1. December. Udt. i Krøyer, Danmarks Fiske III, 2. S. 994. Brudst. i Secher, Medd. om Slægten Secher S. 15. 1. Decbr.

3556. Herholdt, Archiv f. Lægevidenskabens Hist. i Danmark I. 162. 4. Decbr.

*7603. Charles Danzay oplyser K. af Frankrig om Grunden til, at den danske Konge, med hvem han har haft en Samtale herom, har forbudt Sejladsen paa Narva, samt om at Kongen misbilliger den Maade, hvorpaa den svenske Konge søger at omgaa Forbudet. — *Scanderburg,* le 8. jour de Décembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 127—31. 8. Decbr.

*7604. Charles Danzay's Brev til Enkedr. af Frankrig, hvori han siger, at han paa Grund af Gjæld ikke tør lade sig se. — *Scanderburg,* le 8. de Dec. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 131—33. 8. Decbr.

*7605. Johan III., K. af Sverig, tilskriver Pontus de la Gardie, svensk Statholder i Lifland, bl. a., at da hans Sendebud i Danmark, imod hans Vilje, have bevilget, at de Danske skulle have fri Sejlads paa Narven saavel i Fred som i Krig, maa han skyndsomt angribe og indtage Narva. — *Swartzöö,* then 9. Decembris. (Svensk.) Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in der Universitätsbibliothek zu Dorpat S. 45—50. 9. Decbr.

*7606. K. Fr. II. beder Lavrits Brockenhus om at mægle i en Strid mellem Movrits Podebusk, Lensmd. p. Tranekjær, og nogle Borgere i Kjerteminde. — *Skanderborg,* d. 18. Decembris. Saml t. Fyens Hist. VIII. 157—58. 18. Decbr.

*7607. K. Fr II. befaler Jørgen Rosenkrands at udlægge Hr. Niels Rasmussen en Gaard til Præstegaard i Stedet for Fævelde, som Kongen vil mageskifte til Iver Juel. — *Skanderborg,* d. 30. December. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 107—108. 30. Decbr.

*7608. David Chytræus ad Melchiorem Hainzelium scribit, Erasmum Stalbergium fortunæ suæ experiundæ causa in Daniam profectum esse. — Mense Decembr. Chytræi Epistolæ S. 1248—1249. Decbr.

1580.

*7609. Fortegnelse over den fynske Adel. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 145—47.

*7610. K. JOHAN III. af Sverig opfordrer Lybekkerne til at standse Handelen paa Rusland eet eller to Aar, ligesom de forrige Aar havde indrømmet K. af Danmark Afskaffelsen af den russiske Skibsfart. (Tydsk.) Udt. i Becker, Gesch. der freien Stadt Lübeck II. 182—83.

*7611. DAVID CHYTRÆUS Johanni Baptistæ Hainzelio scribit, regem Daniæ formulam concordiæ in regnum suum importari vetuisse. Chytræi Epistolæ S. 330—32.

*7612. Sekretær CONRAD E(ISENBERGER) erklærer, at der i Aaret 1564 paa Møder ved Levensau og i Flensborg er afkrævet ham og Stiftet Lübecks andre Gesandter Hylding af de (slesvigske og holstenske) Fyrster, men at kun en af Gesandterne har aflagt den paa Kapitlets Vegne; paa en Landdag i Slesvig har Biskoppen dernæst selv afslaaet at aflægge den. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 1. S. 53.

C. 1580.

C. 1580.

*7613. Jo. CASELII ad Albertum Clampe litteræ, in quibus inter alia narrat, Joachimum Bassevitium a rege vicino (Frederico II.) in aulam ascitum esse. Brudst. i Lisch, Jahrb. d. Vereins f. mecklenburg. Gesch. XIX. 31.

*7614. HANS LAUGSØN og PEDER THØGERSØN, Superintendenter, erklære sig om Forstaaelsen af Kirkeordinansens Artikel om Naadsens Aar. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 171.

*7615. CHRISTIERN SØFFRENSSØN, Skolemester i Assens, udstæder Brev ang. Indtægter af hans Embede, som formenes ham, samt klager over Borgemesteren i Assens Willum Bang. Danske Mag. 4. R. VI. 117—18.

*7616. Bestemmelser, vedtagne af HALSTED SOGNS Beboere, til at hindre Uorden og ugudeligt Levnet i Sognet. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 496—99.

*7617. JOHANN GREUE, forhen Skriver i det tydske Kancelli, beder K. (af Danmark) om at befale Raadet i Wilster, at det ikke berøver ham Retten til at holde en Brændevinskro. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 77—78.

1580—81.

1580—81.

*7618. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Eberardum Mollerum consulem Hamburgensem, in qua hæc: »Officium, quod amici vestri Bernhardi Molleri causa flagitastis, summa voluntate præstiti et litteras ad cancellarium Danicum adjunxi. Deum precor, ut amici illius vestri expectationi eventus feliciter respondeat«. Chytræi Epistolæ S. 1154—1155.

1580—90.

1580—90.

*7619. Uddrag af Universitetets Regnskaber angaaende Udgiftsposten »Æresskjænk«. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 310—13.

1581.

1581.

5. Januar. *7620. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Kaas, cancellario regis Daniæ, genealogiam liberorum Emanuelis Portugalliæ regis mittit et M. Paulum juvenem ad filios Jacobi Vlfeldii erudiendos commendat. — *Rostochii*, pridie festi trium regum, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 307—309.

1581.

*7621. K. FR. II. giver Peder Hegelund, Bgm. i Ribe, Brev paa det ved M. Thomas Knudsens Død ledigblevne Kannikedømme ved Ribe Domkirke. — *(Skanderborg)*, 8. Januar. Udt. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 14—15. 8. Januar.

*7622. K. FR. II. befaler Jørgen Rosenkrands, Erik Lykke og M. Laurits Bertelsen, Superint. i Aarhus Stift, at træffe Bestemmelse om en eventuel Sammenlægning af forskjellige Sogne i Aarhus Stift (Lyngby, Albøge, Rosmus, Hod og Hyllested). — *Skanderborg*, d. 11. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 108—10. 11. Januar.

*7623. K. FR. II.'s Brev til Rentemester Christoffer Walckendorff, at han, hvis den franske Gesandt Danceus skulde dø, medens Kongen er borte, skal beslaglægge hans Gods, da han har laant 3000 gl. Dlr. af Kongen. — 16. Jan. Udt. i Hist. Tidsskr. V. 484. 16. Januar.

*7624. K. FR. II. forlanger den fynske Biskops Erklæring om, hvorvidt han indsætter Præster uden Bøndernes Kald og Samtykke, hvilket ikke maa finde Sted. — *Skanderborg*, 16. Januarii. Ny kirkehist. Saml. I. 93. 16. Januar.

*7625. K. FR. II. befaler Lensmændene i Fyn ikke at tillade Præsterne i Stiftet at nyde kgl. Rettigheder med Ægt, Arbejde, Sagefald og anden Herlighed af deres Præstetjenere, da dette ikke er Sædvane andetsteds i Riget. — *Skanderborg slot*, thend 19. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 171—72. 16. Januar.

*7626. KNUDT RUDT OTTESSEN t. Sæbyegaard lover Dorette Søndags Søn førstk. Roskilde Marked at betale 233 gl. Daler, som han skylder Moderen. — *Hals*, d. 24. Januar. Vedel Simonsen, Ruderne II. 207. 24. Januar.

*7627. K. FR. II. stadfæster den af hans Befuldmægtigede trufne Anordning, hvorved Lyngby og Albøge Sogne annexeres og Hr. Rasmus Olufsen i Lyngby bliver Sognepræst dér, medens Rosmus S. lægges til Hyllested S. og Hod S. til Aalsø. — *Skanderborg*, d. 9. dag Februar. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 110—11. 9. Febr.

*7628. K. FR. II. tilskriver Josias v. Qualen, Amtmd. i Krempe, at han intet har at indvende mod Anlæget af en Ølkro foran Staden Wilster, hvis det ikke strider imod Stadens Privilegier. — *Schanderburgk*, (12. Februar). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 79. 12. Febr.

*7629. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Cisnero scribit, Gallum quendam, in Dania jam fere 30 annos legati munere functum, crudelem libellum theologicum, non atramento sed sanguine scriptum, edidisse. — Idibus Februarii. Chytræi Epistolæ S. 356—57. 13. Febr.

*7630. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Theophilo complures epistolas de statu ecclesiarum in Græcia et Asia mittit eique de variis rebus scribit. — Idibus Februarii. Chytræi Epistolæ S. 313—14. 13. Febr.

*7631. K. FR. II.'s Instrux for sine Gesandter til Mødet med Hert. Adolfs Sendebud i Haderslev ang. Delingen af Arven efter Hert. Johan d. ældre. — *Skanderburg*, 19. Febr. (Tydsk.) Udt i Nordalb. Studien V. 289—91. 19. Febr.

*7632. BGM. og RAAD i HELSINGØR tilskjøde Toldskriver Frederik Lejel et Stykke af Byens Jord ned mod Stranden. — *Helsingørs Raadhus*, 20. Februar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 64. 20. Febr.

3570. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 29—30. 24. Febr.

*7633. Hert. ADOLF af Holstens Raaders Forslag til Deling af Arven efter Hert. Johan d. ældre mellem K. Fr. II. og Hertugen. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. i Nordalb. Studien V. 291—94. c. 24. Febr.

1581.

1. Martii. *7634. DE KGL. KOMMISSARIERS Svar paa Hert. Adolfs Sendebuds Forslag ang. Arven efter Hert. Johan d. ældre. — 1. März. (Tydsk.) Nordalb. Studien V. 294—98.

3. Martii. *7635. K. FR. II. tager Arent Kobbertækker i sin Tjeneste til at arbejde ved de kgl. Slotte Kronborg, Frederiksborg o. fl. — (3. Marts.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygnings-hist. S. 303.

4. Martii. *7636. K. FR. II. tilskriver Bjørn Andersen om at slippe nogle Vildsvin, som Kongen har faaet Løfte om af nogle fremmede Fyrster, løs i Kronens Skove ved Aalborg. — *Skanderborg,* d. 4. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 139—40.

6. Martii. *7637. Hert. ADOLFS KOMMISSARIERS Svar paa de kgl. Sendebuds Fremstilling af Arveforholdene efter Hert. Johan d. ældre. — 6. März. (Tydsk.) Udt. i Nordalb. Studien V. 298.

c. 6. Martii. *7638. K. FR. II.'s KOMMISSARIERS Svar paa Hert. Adolfs Sendebuds Modskrift, hvori førstnævnte fordre lige Deling af Arven efter Hert. Johan d. ældre. — Uden Datum. (Tydsk.) Nordalb. Studien V. 298—99.

14. Martii. *7639. K. FR. II. skjænker Ribe By »den ny Tiel-Lade (Teilgaard), som sal. Erick Lykke, Høvedsmd. p. Riberhus, faa Aar tilforn havde ladet bygge paa Kongens Behag«. — (14. Marts.) Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 548.

21. Martii. 3572. Brudst. i Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 137—38.

21. Martii. *7640. K. FR. II.'s og Hert. ADOLFS KOMMISSARIERS Forslag til Afgjørelse af Striden om Arven efter Hert. Johan d. ældre ved Mægling af Kurf. August af Sachsen, Hert. Ulrik af Mecklenburg og Landgr. Vilhelm af Hessen. — *Hadersleben,* dienst. n. Palmarum. (Tydsk.) Udt. i Nordalb. Studien V. 299—300.

24. Martii. *7641. K. FR. II. opfordrer Hert. Ulrik af Mecklenburg til at være Voldgiftsdommer i hans Strid med Hert. Adolf af Gottorp ang. Hert. Hans d. ældres Besiddelser. — 24. März. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 31.

c. 24. Martii. *7642. K. FR. II. tilskriver (Hert. Ulrik af Mecklenburg?), at Hert. Adolf af Gottorp kun har villet anerkjende ham som Medarving til Hert. Hans d. ældres Lensgodser i Holsten, men derimod ikke til dem i Slesvig og heller ikke til hans Arvegodser i begge Hertugdømmerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 31.

25. Martii. *7643. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om Afsendelsen af en dansk Flaade til Narva, om Lübecks Hensigt at tiltvinge sig Aabningen af Handelen paa Narva, og om sin Arrest i Kbhvn. paa Grund af Gjæld. — *Copenhague,* le 25. de Mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 135—38.

25. Martii. *7644. CHARLES DANZAY tilskriver Enkedronningen af Frankrig om sine Udgifter i Anledning af nogle franske Skibe, som ere blevne arresterede af K. af Sverig. — *Copenhague,* le 25. de Mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 138—41.

29. Martii. *7645. K. FR. II. tilkjendegiver Tyge Brahe, at han herefter ikke kan faa den aarlige Besolding, han hidtil har modtaget, da han nu har flere Forleninger. — *Koldinghuus,* d. 29. Marts. Friis, Tyge Brahe S. 114—15.

1. Aprilis. *7646. K. FR. II. erklærer, at hvis de jordegne Bønder i Koldinghus Len, som klage over at være for højt skyldsatte til Kronen, ville afstaa deres Ejendomsret til Kronen, skal Lensmanden, Henrik Below, have Fuldmagt til at lade taxere deres Gaarde for en taalelig Landgilde. — *Koldinghus,* d. 1. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 98—99.

1581.

*7647. Hertuginde Christine af Gottorps Skrivelse til sin Broder Landgr. Wilhelm af Hessen, hvori hun beklager sig stærkt over K. Fr. II.'s fjendtlige Forhold til hendes Mand, Hert. Adolf. — 1. April. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 31. 1. Aprilis.

*7648. K. Fr. II.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han ønsker, at de engelske Kjøbmænd, som ville nedsætte sig i Itzehoe og Crempe, skulle sende Fuldmægtige til Forhandling med ham om denne Sag. — 14. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 26. 14. Aprilis.

*7649. K. Fr. II.'s Brev, hvori han nægter at lade en Regning for Hoffolkets Fortæring under et Ophold i Krempe 1579 anvise paa Rentekammeret. — *Warendorf,* (18. April). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 79. 18. Aprilis.

*7650. K. Fr. II. tilkjendegiver Raadet i Wilster, at Omkostningerne ved det kongelige Besøg i Marsken 1579 ikke skulle udredes af Amtskassen i Steinburg, men af dem, som selv have tilbudt at betale Beløbet. — *Warendorf,* (18. April). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 79—80. 18. Aprilis.

*7651. K. Fr. II. tager Hospitalet i Aahus i sin Beskyttelse og giver det de samme Privilegier, som Lunde Hospital nyder. — *Friedrichsborg,* d. XVIII. dag Aprilis. Rönbeck, Analecta historica de urbe Ahusia, Till. S. 6—7. 18. Aprilis.

*7652. K. Fr. II.'s Brev til Johan Taube, Lensmd. p. Frederiksborg, at da Hofprædikanten M. Hans Michelsen skal have ganske ringe og ubekvem »Værelse« til sin Husholdning i det ham overladte Hus for Frederiksborg Slot, maa han bekomme det Hus, som Povl Werneker der smstds. havde. — D. 21. April. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 161. 21. Aprilis.

*7653. Charles Danzay meddeler K. af Frankrig, at K. af Danmark paa Opfordring af Kejseren og flere tydske Fyrster har tilladt Handelen paa Narva, og omtaler Striden mellem Kongen og Hert. Adolf om Delingen af Arven efter Hert. Johan d. ældre. — *Copenhague,* le 25. d'Avril. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 141—44. 25. Aprilis.

*7654. Charles Danzay beder Enkedr. af Frankrig om at erstatte ham hans Udlæg som Gesandt i Danmark. — *Copenhague,* ce 25. d'Avril. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 144—46. 25. Aprilis.

*7655. K. Fr. II. befaler (Josias v. Qualen, Amtmd. i Crempe) ikke at tillade Johan Poppe at anlægge en Ølkro foran Wilster, førend upartiske Mænd have dømt mellem ham og Raadet. — (*Wambdorff,* 27. April.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 80. 27. Aprilis.

*7656. Hack Ulfstand, Lensmd. p. Aalholm, Jacob Hvitfeldt, Henning Gøe og Laus Wenstermand indgaa en Forening ang. Rørbeks Skov, at den skal lyses og komme i Kværstad, at den derefter skal rebes, og at hver Lodsejer skal paa ét Sted tage en samlet Rebning for sine Bønder. — *Aalholms Slot,* d. 29. April. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. II. 136—37. 29. Aprilis.

*7657. K. Fr. II. mageskifter Hundslund Kl. til Hans Johansen (Lindenov). — *Koldinghuus,* 6. Mai. Udt. i Daugaard, Om de danske Klostere S. 336. 6. Maji.

*7658. K. Fr. II.'s Brev til Hack Wlffstand, at Metthe Peder Morthenszis i Nakskov har berettet, at da hun og hendes Husbond ere tilskikkede til at holde Herberg i nævnte By, ere de uskyldige i, at Sophj Mogennsdatter i tvende Nætter efter at have anrettet den ukristelige, uhørlige Begravelse har opholdt sig i deres Hus under et falsk Navn; naar de have aflagt Ed paa deres Uskyldighed, skulle de blive frie for Tiltale. — *Kollinghuus,* thend VI. dag Maj. Hist. Tidsskr. VI. 604—605. 6. Maji.

1581.

7. Maji. *7659. DAVID CHYTRÆUS Jacobo Monavio scribit, se »hodie« Nicolao Caasæ in Daniam libellum ipsi inscriptum misisse. — Nonis Maji. Chytræi Epistolæ S. 416—18.

9. Maji. *7660. Fru IDA, Falk Gøyes Efterlev., anmoder Christoffer Gøye om at nægte hendes Søn Mons Gøye sit Samtykke til at frie til en af Ejler Krauses Døtre. — *Hvedholm*, Tirsd. f. Pinsedag. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 148—49.

24. Maji. *7661. K. FR. II. tillader, at de Borgere i Slagelse, der have Gaarde eller Byggesteder i Fæste af Antvorskov Kl. og Hospital, maa beholde disse som Ejendom, idet de dog skulle give den samme Jordskyld af dem som før og bygge god Kjøbstadsbygning paa Grundene. — (24. Maj.) Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 35.

25. Maji. *7662. K. FR. II.'s Brev til menige Sognemænd i Lelinge Sogn, at de skulle holde Præsten i Ølsie Magle Sogn, Hr. Søffren Jespersen, for deres rette Sognepræst, efterdi han er lovlig kaldet til Hovedsognet, Ølsie Magle Sogn, og har Kollats og Konfirmats derpaa. — *Frederichsborg*, 25. Maji. Ny kirkehist. Saml. IV. 398.

26. Maji. *7663. K. FR. II. befaler Lensmanden Lauge Beck, der har aabnet K. Christian I.'s Grav i Roskilde, at han skal maale Kongens Lig og igjen lægge Kongens Sværd paa Kisten. — *Frederichsberg(!)*, 26. Mai. Rahbek, Tritogenia IV. 133—34. Hist. Tidsskr. IV. 669—70 (med Aarstallet 1584). Werlauff, De hellige tre Kongers Kapel S. 56—57. Friis, Roskilde Domkirke I. 271.

27. Maji. *7664. K. FR. II. befaler Hack Wlffstand at lade Sagen fare mod Mogenns Erichsenns Tjenere, som have gravet Graven til den ukristelige Begængelse, som Mogenns Erichsenns Datter har ladet begaa, da de have bevidnet deres Uskyldighed i Bedrageriet. — *Frederichsborg*, thend 27. dag Maji. Hist. Tidsskr. IV. 606.

28. Maji. *7665. K. FR. II.'s Skrivelse til Professorerne ved Universitetet, hvori han anbefaler Isaach Søffrenssen, der en Tid har været Hører i Skolen ved Frederiksborg, til at nyde et af de fire kongelige Rejsestipendier, naar det bliver ledigt. — *Frederichsborg slott*, thend 28. Maji. Ny kirkehist. Saml. I. 348.

1. Junii. *7666. K. FR. II. tillader, at Gertrud Suendtz Datter, der er gift med Hr. Christoffer, fordum Sognepræst i Steenløsse Magle, som er dømt til at straffes paa Livet, maa indtræde i et nyt Ægteskab. — *Kroneborg*, 1. Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 394—95.

4. Junii. *7667. JOSIAS V. QUALEN, Amtmd. i Steinburg, sender Raadet i Wilster Kopier af K. Fr. II.'s Beslutning i Striden mellem Raadet og Johan Poppe. — *Steinburg*, (4. Juni). (Tydsk.) Udt i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 80.

5. Junii. *7668. K. FR. II. forlener Tyge Brahe med Kullegaarden og 11 andre Gaarde paa Kullen kvit og frit, mod at han holder Lygten paa Kullen ved Magt og lader den blusse ogsaa om Vinteren, saa længe den søfarende Mand kan sejle. — D. 5. Juni. Udt. i Friis, Tyge Brahe S. 115.

5. Junii. *7669. K. FR. II.'s Skrivelse til Dr. Poffuel, Superintendent i Sjællands Stift, at Fru Byrgitte Rosenkrandtz, Peder Bildis Efterleverske, og hendes Søn Oluff Bilde klage over, at medens hun og hendes Tjenere, menige Sognemænd i Lellinge Sogn, have kaldet Jørgen Lauritzen til deres Sognepræst, have Sognemændene i Ølsie Magle antaget en anden og paatrængt dem ham; det paalægges Biskoppen med de Højlærde i Kbhvn. og Sognepræsterne smstds. at indstævne de tvende Personer og forfare Sagen. — *Kroneborg*, thend V. Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 398—99.

5. Junii. *7670. K. FR. II.'s Brev til Niels Jonsøn og Albret Friis om at bestille 12 eller 13 gode Dannemænd, som kunne forevise de Skove i Riberhus Len, som høre Mariager Kl. til. — *Kronborg*, d. 5. Junii. Udt. i Danske Mag. VI. 178.

1581.

*7671. Brev fra Kurfyrstinde ANNA af Sachsen til hendes Broder, K. Fr. II., hvori hun udtrykker sin Glæde over, at han har ladet deres Moders Lig føre til den kongelige Begravelse i Roskilde. — 7. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 28. 7. Junii.

*7672. Hert. ADOLF af Gottorps Skrivelse til Hert. Ulrik af Mecklenburg, hvori han klager over sine Adeliges Overgreb og Voldsomheder. — 11. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 40. 11. Junii.

*7673. ERICH OCHSENSSTERNN og JOHAN BERNDES tilskrive K. Johan III. af Sverig om Krigen i Rusland og meddeler bl. a., at der føres Underhandlinger mellem Czaren og K. af Danmark ang. Tilbagegivelsen af Slottene i Wieck til sidstnævnte. — *Reuall*, d. 12. Junii. (Tydsk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXVI. 263—70. 12. Junii.

*7674. HANS JOHANSEN (LINDENOV) t. Fobislet klager til Biskop M. Niels Jespersen over, at denne har frataget Kapellanen Hr. Jens i Middelfart Degnerenten af Kavslund S. — *(Hinsgavl)*, 23. Juni. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 478. 23. Junii.

*7675. Biskop N(IELS) J(ESPERSØN)s Brev til Hans Jahanssøn p. Hindsgaffuel, hvori han forsvarer sin Fremgangsmaade overfor Kapellanen i Middelfart Hr. Jens. — *Odens*, s. Hans bapt. dag. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 478—81. 24. Junii.

*7676. RASMUS SØNNESEN, Bg. i Helsingør, lejer af Hospitalsforstanderne smstds. en Grund i Helsingør. — *Helsingør*, S. Hans Dag Midsommer. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 16. 24. Junii.

*7677. K. FR. II.'s Brev til Niels Jonsøn, at han skal lade Kongen vide, om Hr. Jørgen Lykke har bortforlenet noget af Mariager Klosters Gods. — *Friderichsborg*, d. 27. Junii. Udt. i Danske Mag. VI. 178. 27. Junii.

*7678. K. FR. II.'s Brev til Henrik Mogensen, Tolder i Helsingør, om en Handel, han har sluttet med en hamborgsk Kjøbmand Johan Reytzenberg om to Papegøjer, nogle Perler og 211 Pund Peber. — *Frederiksborg*, 6. Juli. Brudst. i Archiv f. Pharmaci og Chemi XIX. 53. 6. Julii.

*7679. CHARLES DANZAY's Brev til K. af Frankrig, hvori han fremstiller Aarsagerne til Striden mellem K. Fr. II. og Hert. Adolf, omtaler Krigen i Lifland og meddeler, at der er Udsigt til, at det kommer til Forlig mellem Danmark og Rusland. — *Copenhague*, ce 8. de Juillet. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 146—50. 8. Julii.

*7680. CHARLES DANZAY opfordrer Enkedr. af Frankrig til at anmode K. af Danmark om at mægle i Striden mellem K. af Sverig og Frankrig i Anledning af de ved Narva fastholdte franske Skibe. — Du 8. de Juillet. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 150—55. 8. Julii.

*7681. K. FR. II. forunder Peither Pester et udelukkende Privilegium i 10 Aar til at anlægge og drive et Apotek i Helsingør. — *Frederichsborg*, thend XVI. dag Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 64—65. 16. Julii.

*7682. K. FR. II. befaler Lavrits Brockenhus og Brede Rantzov at fængsle Ejler Brockenhus, som har taget den ny Kalk og Disk, som Otto Norby har skjænket til sin Sognekirke, fra Præsten midt under Gudstjenesten og flyttet Vinen og Brødet derfra over i Kirkens gamle Kalk og Disk. — *Frederiksborg*, d. 21. Julii. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 151—52. 21. Julii.

*7683. Epistola PAULI ODEBORNII ad Davidem Chytræum de Russorum religione et moribus, in qua actiones inutiles de pace inter Polonicos et Moschicos commemorat, quo foedere rex Polonicus etiam reges Danorum et Svecorum comprehendi voluit. — 8. cal. August. Chytræi Epistolæ S. 1031—1053. 25. Julii.

1581.

29. Julii. *7684. K. FR. II. giver Peder Wentzke Brev paa Apotekergaarden i Kjøbenhavn, som Willum Apoteker tilforn havde. — *Frederiksborg*, 29. Juli. Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 255.

29. Julii. *7685. K. FR. II.'s Befaling til Niels Kaas, Kansler, Peder Gyldenstiern, Marsk, Peder Munk, Admiral, med flere af Rigets Raad, at besigtige Mariager Klosters Skove, som Hr. Jørgen Lycke til Overgaard har ladet forhugge. — *Friderichsborg*, d. 29. Julii. Udt. i Danske Mag. VI. 178.

6. Augusti. *7686. CHARLES DANZAY meddeler Enkedr. af Frankrig, at Kurf. af Sachsens Sendebud i Danmark, Burchard de Barby, har meddelt ham, at K. af Spanien stræber at erhverve den tydske Kejserkrone efter den nuværende Kejsers forestaaende Død. — *Copenhague*, le 6. Aout. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 155—58.

8. Augusti. *7687. K. FR. II. befaler Peder Redtz, Embedsmd. i Sorø og Antvorskov, at overtage Korsør Slot og Len, da Lensmanden her, Ejler Kravse, havde ihjelstukket Tyge Brahe Jensen, samt søge at paagribe Ejler Kravse. — (8. August.) Udt. i Friis, Bidr. t Korsørs Hist. S. 28—29.

11. Augusti. *7688. K. FR. II. tilskriver Niels Jonsen, Lensmd. p. Hald, at det Bol i Hjermind, som Sognepræsten Hr. Niels smstds. ved urigtigt Foregivende havde erhvervet, skal ligge til Slottet. — *Abramstrup*, 11. Aug. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 517.

12. Augusti. 3597. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schlesvig III. 30—32. Udt. i Nordalb. Studien V. 300—302.

13. Augusti. *7689. Beretning af de (HESSISKE OG MECKLENBURGSKE?) GESANDTER om deres Mæglingsforhandlinger imellem K. Fr. II. og Hert. Adolf af Gottorp angaaende Arven efter Hert. Hans d. ældre. — 13. August. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 32.

14 Augusti. *7690. Hertuginde CHRISTINE af Gottorps Skrivelse til Landgr. Vilhelm af Hessen, hvori hun beklager, at hendes Mand Hert. Adolf er bleven nødt til at gaa ind paa et ubilligt Forlig med Kongen om Hert. Hans d. ældres Arv. — 14. Aug. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2., S. 33.

15. Augusti. *7691. Mons. CALIGARI, pavelig Nuntius i Polen, skriver til Kardinalen af Como, at den russiske Gesandt, som var i Rom, er kommet til Pernau ved K. af Danmarks Hjælp og derfra gaaet til Moskau. — *Vilna*, 15. di agosto. (Italiensk.) Turgeniev, Historica Russiæ monumenta I. 353.

18. Augusti. *7692. K. FR. II. befaler Biørn Andersen og Jørgen Skram, at de skulle forordne gode Danemænd til at gaa til Haande ved Besigtigelsen af Mariager Klosters Skove. — *Frideriksborg*, d. 18. Augusti. Udt. i Danske Mag. VI. 178.

1. Septbr. *7693. K. FR. II. tillader Hospitalsforstanderne i Helsingør at lade nedbryde et Hospitalet tilhørende gammelt Stenhus, benytte Sten og Tømmer heraf, og udleje Jorden til Byggesteder mod aarlig Jordskyld. — *Frederichsborg*, thend 1. Septemb. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 65—66.

1. Septbr. *7694. Fru CHRISTENCE, Bjørn Kaas's Efterlev., sender Fru Birgitte, Christoffer Goyes, en Stob paa 122 Lod, som denne vil bruge til Faddergave. — 1. Septbr. Brudst. i Lund, Danm. og Norges Hist. I, 8. S. 156.

6. Septbr. *7695. AXEL BRAHE svarer Christoffer Gioe t. Gunderslefholm paa en Opfordring til at laane ham en Stob, at han har sendt den til Onss for at faa andet Vaaben paa den,

1581.

da han selv er bedt til Fadder; i Stedet for sender han en Kande og raader til at lægge Guld i den, hvis den synes for ringe. — *Rudgaard,* d. 6. Septb. Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 106. Brudst. i Lund, Danm. og Norges Hist. I, 8. S. 157—58.

*7696. Charles Danzay tilraader K. af Frankrig at opnaa K. af Danmarks Mægling i hans Strid med Sverig og opfordrer ham til at aabne en Handel med Rusland over det hvide Hav, hvilken Handelsvej K. af Danmark endnu ikke har forbudt. — *Copenhague,* le 7. jour de Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 158—63. 7. Septbr.

*7697. Beretning (af de hessiske og mecklenburgske Gesandter?) om den imellem K. Fr. II. og Hert. Adolf af Gottorp foretagne Deling af Arven efter Hert. Hans d. ældre. — 17. Sept. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 33. 17. Septbr.

*7698. K. Fr. II.'s aabne Brev, hvorved det forbydes at holde Krohuse eller Ølsalg samt øve Tumult og anden Uskikkelighed ved Herredstingene og Kirkerne i Helsingborg Len. — *Friderichsborrigh,* d. 20. Septbr. Evensen, Saml. af jur. og hist. Materier II, 2. S. 81—83. 20. Septbr.

*7699. K. Johan III. af Sverigs Brev til Grevinde Catharina af Ostfriesland, hvori han nægter at hjælpe Grev Adzar af Ostfrisland til Admiralsværdigheden over Østersøen, bl. a. af den Grund, at K. af Danmark ikke vilde finde sig deri. — 22. Septbr. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlinger III. 50—55. 22. Septbr.

*7700. K. Fr. II.'s Brev, hvorved han frafalder den Tiltale, han har rejst imod Ejler Brokkenhus i Anledning af hans Optræden i sin Sognekirke, imod at han gjør Præsten sin Undskyldning. — *Frederiksborg,* d. 28. Septembris. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 152—53. 28. Septbr.

*7701. K. Fr. II. anmoder Dr. Paul, Superint. i Sjællands Stift, om at forhjælpe M. Theodorus Marcius til et Sognekald, enten det i Kongens Liungbye, hvor Præsten er beslagen med Alderdom, eller et andet, der maatte blive ledigt, for at Kongen kan blive forskaanet for hans Overløb. — *Frederichsborig slott,* thend XXVIII. dag Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 626—27. 28. Septbr.

*7702. K. Fr. II. befaler alle Landskirkerne i Fyen og paa Langeland at komme den brøstfældige S. Knuds Kirke i Odense til Hjælp med Halvparten af al deres Kirketiende og Indkomst i dette Aar. — *Frederiksborg,* d. 28. Sept. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 16. 28. Septbr.

*7703. K. Fr. II. giver Lensmanden paa Koldinghus, Henrik Belov, Fuldmagt til med Bøndernes Samtykke at forordne, at hvor nogle Bønder, som bo i By sammen, give ens Landgilde og ikke have lige meget at bruge, skal Ejendommen skiftes lige imellem dem. — *Frederiksborg,* d. 29. Septembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 99—100. Udt. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 111—12. 29. Septbr.

*7704. K. Fr. II. befaler Kirkeværgerne for Landkirkerne i Sjælland og Skaane uvægerlig at svare Universitetet i Kbhvn. den dem af K. Chr. III. paalagte Afgift af Kirkernes Rente og Indkomst. — *Frederichsborg slott,* thend XXX. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 313—14. 30. Septbr.

*7705. Litteræ Tychonis Brahei Bartholomæo Sculteto de cometa novo datæ. — *Uraniburgi in insula nostra Huena,* 12. Octbr. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 57—59. 12. Octbr.

*7706. Tycho Brahe ad Thaddaeum Hagecium de libro istius de ultimo cometa scribit. — *Uraniburg in insula Danici Hellesponti Huena,* die 12. Octobris. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 60—64. 12. Octbr.

*7707. K. Fr. II. befaler Brede Rantzov at sende sig Kopier af alle de Vidnesbyrd og Domme, der ere udtagne i den Sag, som Kongen har rejst mod Movrits Pode- 13. Octbr.

1581.

busk i Anledning af, at han under Fejden har fritaget Bønderne ved Birket i hans Gaard Kjørup for at udrede den Skat, som var paalagt Bønderne over hele Riget. — *Frederiksborg*, d. 13. Octobris. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 158—59.

13. Octobr. *7708. K. Fr. II. befaler Lavritz Brockenhus at sende Kopier af de Domme, han havde erhvervet over Movrits Podebusk, fordi denne havde ladet forhugge Skovene paa Langeland til Bygningen paa sin egen Gaard. — *Frederiksborg*, d. 13. October. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 160.

25. Octobr. *7709. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om Krigen i Lifland. — *Copenhague*, ce 25. d'octobre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 163—68.

26. Octobr. *7710. K. Fr. II.'s Skrivelse til Roskilde Kapitel, at det skal være Hans Thuedtz efterlevende Slægtninge tilladt at opsætte en Tavle med latinske og danske Vers til hans Ære i Kirken ved hans Ligsten, hvis der i samme Vers intet usømmeligt findes. — *Frederiksborg*, 26. Octobris. Ny kirkehist. Saml. VI. 392.

26. Octobr. *7711. K. Fr. II. befaler Lavrits Brockenhus at erhverve sig nøje Kundskab om, hvorvidt Movrits Podebusk har ladet udføre Øxne fra Rudkjøbing uden at betale Told og har overtraadt Kongens Befaling til at frede Jagten paa Tranekjær. — *Frederiksborg*, d. 26. Octobris. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 160—61.

27. Octobr. *7712. K. Fr. II. befaler Tolderne i Helsingør strax at levere Tyge Brahe t. Knudstrup 150 gl. Dlr. af de Fyrpenge, som gives af Skibene i Sundet, da han hidtil har holdt Lygten paa Kullen ved Magt. — *Frederiksborg*, d. 27. October. Brudst. i Friis, Tyge Brahe S. 116.

27 Octobr. *7713. K. Fr. II.'s Befaling til Tolderne i Helsingør, at de af de Fyrpenge, som de Søfarende herefter muligen ville betale ogsaa om Vinteren, skulle aarlig tilstille Tyge Brahe t. Knudstrup 300 gamle Dlr. til at holde Lygten paa Kullen ved Magt. — *Frederiksborg*, d. 27. October. Brudst. i Friis, Tyge Brahe S. 116.

28. Octobr. *7714. Charles Danzay tilskriver Enkedr. af Frankrig om Fordelene ved Handelen med Rusland over det hvide Hav. — *Copenhague*, le 28. jour d'Octobre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 168—72.

3. Novbr. *7715. Kejser Rudolf tilskriver Kurf. August af Sachsen, at Spanien utvivlsomt vil erstatte Danmark det Tab i Øresundstolden, som kunde fremkomme ved en paatænkt Spærring af Sundet for Nederlandene. — 3. Novbr. (Tydsk.) Brudstykk. i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 456.

10. Novbr. *7716. K. Fr. II.'s Retterthingsdom over Ejler Kravse for Drab paa Tyge Brahe Jensen. — *Odense*, d. 10. November. Evensen, Saml. af jurid. og hist. Materier II, 2. S. 49—59. Udt. i Friis, Bidr. t. Korsørs Hist. S. 29—30.

14. Novbr. *7717. K. Fr. II. befaler Peder Gyldenstjerne t. Thim, Marsk, Jørgen Rosenkrands t. Rosenholm, Jørgen Skram t. Tjele og Mandrup Parsberg t. Hagested at afsige Dom i en Sag mellem Hr. Niels Ster, Sognepræst t. Hjermind, og Lavrits Rostrup, hvis Tjener har overfaldet og lemlæstet Præsten. — *Odense*, 14. Novembris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 517—19.

14 Novbr. *7718. K. Fr. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl. om den Løn, Sognepræsten i Maribo skal have af Klostret som Jomfruernes Sjælesørger. — *Odense*, d. 14. Novbr. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 184.

1581.

*7719. K. Fr. II. befaler Brede Rantzov og Lavrits Brockenhus at udrede Skadeserstatning til de Bønder i deres Len, der have lidt Overlast af Movrits Podebusk, med hvem Kongen er kommet til Forlig. — *Odensegaard,* d. 14. Novembris. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. VIII. 162. 14. Novbr.

*7720. K. Fr. II. befaler Ejler Brockenhus t. Nakkebølle i Anledning af et paa Odensegaards Port ved Nattetide opslaaet Skrift at lade pinlig forhøre en af sine Bønder, hos hvem et Barn siges at blive underholdt, som Ejler Brockenhus t. Søndergaarde skal have avlet udenfor Ægteskab med sin Hustrus afdøde Broder Otte Emmichsens Enke Fru Margrete Rantzov. — *Odense,* d. 15. Novemb. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 153—54. 15. Novbr.

*7721. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kurf. August af Sachsen, hvori han beder om at sende sig en Bueskytte (Armbrustirer), da han ønsker at indrette en Bueskydning. — 18. November. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. d. sächs. Gesch. III. 227—28. 18. Novbr.

*7722. K. Fr. II. befaler Magistraten i Kbhvn. at alle Borgerne smstds. undtagen Professorer og Præster skulle bidrage til Stadens Befæstning. — *Tre Krone-Borg,* 6. Decbr. Udt. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 246. 6. Decbr.

3614. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S 343. 9. Decbr.

*7723. K. Fr. II.'s Skrivelse til Ejler Grubbe, at Borgerne i Præstø skulle tiltales og straffes, fordi de have forstødt deres Sognepræst Hr. Lavrits Rasmussen fra hans Kald og tillukket Kirkedøren for ham. — *Kronborg,* d. 13. Decemb. Ny kirkehist Saml. II. 616—18. 13. Decbr.

*7724. K. Fr. II.'s Brev, hvorved han skjænker Odense By den Plads, hvor Hyldingen stod, til et Markedstorv, og træffer nærmere Bestemmelser om Markeders Afholdelse. — *Kroneborg,* d. 15. Decbr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 2. S. 200—201. 15. Decbr.

*7725. K. Fr. II. befaler Indbyggerne i Odense at bygge gode Kjøbstædbygninger paa de mange øde Pladser i Byen. — *Kronborg,* d. 15. Dec. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 16—17. 15. Decbr.

*7726. K. Fr. II. fritager Slagelse Borgere for at holde Baadsmænd og Bøsseskytter i Borgeleje, paabyder, at Borgerne inden tre Aar skulle have istandsat bygfaldne Bygninger og opført nye paa de øde Grunde samt have afskaffet alle Straatage, tillader Magistraten at anvende to Aars Byskat til Raadhusets Bygning m. m. — (15. December.) Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 35—36. 15. Decbr.

*7727. K. Fr. II. befaler Lauge Beck og Dr. Povel at undersøge Præstø Borgeres Anklage mod deres Sognepræst for Horeri og Skjørlevnet og straffe ham, hvis han er skyldig. — *Kronborg,* d. 16. Decembris. Ny kirkehist. Saml. III. 618—19. 16. Decbr.

*7728. K. Fr. II. tillader, at Bgm. og Raad i Helsingør maa oppebære en Mark af hver Ame Vin, som sælges og udtappes i Byen, samt forbyder, at der udtappes rhinsk Vin i Potter og Kander uden Hus at forsælge til Skade for den Vinkjælder, som det er befalet Bgm. og Raad at holde. — *Kronborg,* d. 16. Decembris. Udt. og Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 66—67. 16. Decbr.

*7729. K. Fr. II. tilstaar sin »Arvegjæk« Jakob Krabbe en Del Bøndergods i Skaane, der hidtil har hørt under Herridsvad Kl., som Belønning for hans lystige Tjeneste. — *Kronborg Slot,* 18. December. Udt. i Allen, De tre nord. Rigers Hist. II. 542 og i Lund, Danm. og Norges Hist. I, 6. S. 248. 18. Decbr.

1581.

18. Decbr. *7730. K. FR. II. opfordrer sin Hofprædikant M. Hans Michelsen til at begive sig til Kbhvn. og lade sig høre i Frue Kirke tredje Juledag og tilsiger ham sit Samtykke, hvis han maatte blive kaldet til Sognepræst der. — *Kroneborg*, 18. Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 179—80.

31. Decbr. .7731. K. FR. II.'s Befaling til Ejler Grubbe, Befalingsmd. p. Tryggevælde, om Indkjøb og Brænding af Limsten til Bygningen paa Antvorskov. — (31. December.) Udt. i Friis, Bidr. t. Antvorskovs Hist. S. 27. Smstds. omtales et dertil svarende Brev til Bønderne ved Faxe ang. Førselen af Stenene.

31. Decbr. *7732. K. FR. II. misbilliger en Vedtægt af Kapitlet i Lund at betale de det paalagte 100 Daler til Universitetet af Vikariernes Naadensaar, hvorved baade Universitetet og Vikariernes Arvinger komme tilkort, og befaler det at betale Pengene af Kapitlets rette Rente og Indkomst. — *Frederichsborg*, thend 31. Decembris 1582. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 314—15.

*7733. K. FR. II.'s Brev til Kjøbenhavns Magistrat, at ingen Haandværksfolk skal være pligtig at gjøre noget Mesterstykke eller give mere end 1 Gylden i Lauget. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 75.

*7734. HALDS HERREDSTHINGS Vidne, at Estrup var meget forfalden, da sal. Lauge Brock annammede denne Gaard. Brudst. i Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 73.

*7735. JOHAN POPPE beder K. Fr. II. om Tilladelse til at anlægge en ny Hamburger Ølkro foran Wilster. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesv.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 79.

*7736. RAADET i WILSTER beder K. Fr. II. om at tilbagetage den Johan Poppe af Josias von Qualen givne Tilladelse til at anlægge en ny Hamburger Ølkro foran Staden. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII. Repertor. S. 79.

C. 1581.

C. 1581.

*7737. Beretning af JACOB PERSSON, fordum Skriver i Norrbotn, om Skatteudredningen i Lapmarken og Trinnäs. — Uden Datum. Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 100—103.

1581—82.

1581—82.

*7738. Fortegnelse over Roskilde Kapitels Indkomster. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 60—70.

1581—83.

1581 vel potius 1583.

*7739. M. ANDREÆ FOSSII, episcopi Bergensis, ad M. Desiderium Fossium fratrem (?) epistola de Saxone Grammatico. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 568—79; jvfr. S. 544, hvoraf fremgaar, at Brevet er fra 1583. Brudst. i Stephanii Proleg. ad Saxonem S. 66—67, i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danmark og Norge II. 277—78 og i Rørdam, Historieskrivningen i Danm. og Norge I. 95—96, 128.

1582.

1582.

3. Januar. *7740. K. FR. II. befaler Ejler Grubbe, at han i Anledning af Præstø Borgeres Beskyldning mod deres Sognepræst for utugtigt Levnet, skal forhøre et løst Kvindfolk, som for 10 Aar siden skal være bleven beligget i Præstens Brød, om hun ikke er bleven lokket eller kjøbt til at fremkomme med Angivelse mod Præsten. — *Frederiksborg*, 3. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 619.

1582.

*7741. K. Fr. II.'s Brev til Dr. Pouel Madtzen samt Bgm. i Helsingør, hvori det befales dem at forordne, at der om Onsdagen og Fredagen holdes saavel tydsk som dansk Prædiken. — *Frederichsborg,* 6. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 67. 6. Januar.

*7742. K. Fr. II. giver Claus Glambeck nærmere Underretning om, hvorledes han skal forhandle med den Glasbrænder, som Kongen har indforskrevet til at drive et Glaspusteri ved Rye eller Silkeborg Skove. — *Frederiksborg,* 6. Januarii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 140—41. 6. Januar.

*7743. Povel Povelsen, Bg. i Helsingør, lejer af Hospitalet i Helsingør en samme tilhørende Grund. — *Helsingør,* anden Helligtrekongers Dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 17. 7. Januar.

*7744. K. Fr. II. forbyder Lensmanden i Roskilde Lauge Beck at indlade nogensomhelst af Adelen eller dens Tjenere paa Roskildegaard for at ligge der om Natten. — 8. Januar. Udt. i Hist. Tidskr. V. 440—41 (Januar er mulig en Fejlskrift for Februar). 8. Januar. (?)

*7745. K. Fr. II.'s Instrux for Møntmesteren Paull Gulden ang. Udmøntningen og Lødigheden af hele og halve Marker, to og enkelte Skillinger og Hvide. — *Friderichsburgk,* d. 12. Januarii. (Tydsk.) Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 420. 12. Januar.

*7746. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig, at K. af Polen har faaet Tilladelse af den danske Konge til at sende en Flaade op til Ishavet for at hindre Englændernes Handel paa Rusland. — *Copenhague,* le 15. jour de Janvier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 172—74. 15. Januar.

*7747. Den polske Kansler, Jan Zamojski, meddeler Pontus de la Gardie, at Russerne have afstaaet hele Lifland til Polen, og at Hert. Magnus har givet sig under den polske Konges Beskyttelse. — *Pleskau,* 17. Januar. (Latin.) Udt. p. Tydsk i Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in der Universitätsbibl. zu Dorpat S. 58—59. 17. Januar.

*7748. K. Fr. II. tilskriver Dr. Elisabet af England om Fastsættelsen af Regler for engelske Kjøbmænds Handel paa Rusland. — 23. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 26. 23. Januar.

3622. Brudst. i tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel I. 131—32. 27. Januar.

*7749. K. Fr. II. befaler Sten Brahe, Hack Ulfstand, Herluf Skave, Erik Valkendorf og Bgm. og Raadmænd i Næstved at fælde Dom over Præstø Borgere, som have sat sig op mod deres Sognepræst og afsagt ham hans Kald. — *Kronborg,* 30. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 620—21. 30. Januar.

*7750. (Heinrich Rantzau) anbefaler Jacob Mörsz, Guldsmed og Gravør i Hamburg, til K. Fr. II. og oversender et af samme tegnet Billede af den afdøde Hert. Johan d. ældre, som han ønsker Kongens Understøttelse til at faa stukket i Kobber, samt meddeler, at Mörsz ogsaa har stukket Kongens eget Portræt. — (*Breitenburg,* 2. Februar.) (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII. 166—68. 2. Febr.

*7751. K. Fr. II. befaler Claus Glambeck at forstrække den nye Glasbrænder med 150 Dlr. og tillader, at Niels Skrams Brud maa overnatte paa Kongens Jagthus i Rye. — *Kronborg,* d. 9. Februarii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 141—42. 9. Febr.

*7752. Pontus de la Gardie skriver til den polske Kansler Jan Zamojski, at han ikke vil angribe Hert. Magnus, der har givet sig under den polske Konges Beskyttelse, saa længe denne holder sig indenfor sine Grænser. — *Weissenstein,* d. 10. Februar. (Latin.) Tydsk Overs. i Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in der Universitätsbibl. zu Dorpat S. 61—63. 10. Febr.

1582.

9. Martii. *7753. CHARLES DANZAY meddeler K. af Frankrig, at K. af Danmark har udrustet en Flaade paa 12 Skibe for at hindre Handelen paa Rusland over det hvide Hav. — *Copenhague*, ce 9. jour de Mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 174—77. Et Brev af samme Dag og Indhold til Enkedronningen af Frankrig smstds. S. 177—78.

26. Martii. *7754. JØRGEN BRADE t. Gundestrup udlægger til Kongen i Magelæg for 2 Gaarde i Møholt og Gommerup i Luggude Herred en Gaard i Mullerup i Sjælland og en Gaard i Helsingør i Klosterstrædet. — *Helsingør*, d. 26. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 67—68.

26. Martii. *7755. LAURENTZ BARTHOLOMEUS, kaldet Klocke, Bg. i Helsingør, lejer af Hospitalet smstds. en Grund i Stengaden. — *Helsingør*, Midfaste Søndag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 17.

31. Martii. *7756. K. FR. II. svarer Hert. Ulrik af Mecklenburg, at han ikke kan gaa ind paa Kejserens Forslag om at spærre Sundet for Nederlænderne. — *Friedericksburg*, 31. März. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 470.

Martio. *7757. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten sender Kurfyrstinde Anna af Sachsen 2 Tønder Østers, fangne i hans Lande. — *Husum*, uden Dag. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 109.

2. Aprilis. *7758. K. FR. II. befaler Ejler Grubbe at rette sig efter den Dom, som er falden i Sagen mod Præstø Borgere for deres Oprør mod deres Sognepræst, og straffe de syv paa deres Hals og de andre paa Gods og Formue. — *Frederiksborg*, 2. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. III. 621.

2. Aprilis. *7759. K. FR. II. ansætter Hr. Johan Homan til tydsk Prædikant ved Slotskirken paa Kronborg. — (2. April.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 309.

6. Aprilis. *7760. K. FR. II. befaler i Anledning af den megen Løsagtighed, som hersker i Kbhvn., at alle de Kvindfolk, som ere befundne i hemmeligt Skjørlevnet, strax skulle forvises Byen og forbydes under Livsstraf at komme tilbage. — *Frederiksborg*, d. 6. April. Udt. i Herholdt og Mansa, Saml. t. d. danske Medicinal-Hist. I. 228—29.

10. Aprilis. *7761. Dr. ELISABET af England opfordrer K. Fr. II. til ikke at hindre engelske Kjøbmænds Handel paa Rusland. — 10. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr 1. S. 25.

12. Aprilis. *7762. K. FR. II. tilkjendegiver Ejler Grubbe, at han har benaadet de syv Borgere i Præstø, som have foranlediget Oprøret mod Sognepræsten, paa Livet, men at de derimod skulle straffes paa Gods og Penge efter yderste Formue. — *Kronborg*, 12. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. III. 622—23.

12. Aprilis. *7763. Dr. ELISABET af England klager til K. Fr. II. over, at et engelsk Skib, som efter en Fægtning med svenske Skibe var flygtet til Gulland, forræderisk var blevet udleveret til disse. — *Greenwich*, 12. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 46.

14. Aprilis. *7764. Dr. ELISABET af England beder K. Fr. II. om at skrive til K. af Sverig om at udlevere et i Sverig fastholdt engelsk Skib. — *Greenwich*, 14. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 46.

17. Aprilis. *7765. K. FR. II.'s Fuldmagt for Matthias Budde paa hans Gesandtskabsrejse til England. — 17. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27.

19. Aprilis. 3636. Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge III, 1. S. 72—73 (med Datum 19. Apr. 1577).

1582.

*7766. Olaus Nicolai Skytte, canonicus Viburgensis, ad D. Andream Laurentium, professorem theologiæ Hafniensem, de parte reditus anni gratiæ post canonicos defunctos, universitati debita, ob difficultates locales tarde missa scribit. — *Viburgi,* dominica Quasi modo geniti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 315—16. 22. Aprilis.

3639. Brudst i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 32. 28. Aprilis.

3640. Brudst. i Wallin, Gothländiska Samlingar I. 158. 28. Aprilis.

*7767. K. Fr. II. og Hert. Adolf af Gottorp give Heinrich v. Ahlefeld til Satrupholm, Lic. Joachim Reich og Henneke Rantzauw t. Neuersdorf Fuldmagt til paa deres Vegne af Kejseren at modtage Forleningen med den af Hert. Hans d. ældre efterladte tredje Del af Hertugd. Holsten. — 28. April. (Tydsk.) Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. XLIII, LXIX. 28. Aprilis.

*7768. K. Fr. II. tilskriver Lavrits Brockenhus, at Enken efter Præsten i Alsø, som i Vildelse dræbte sig selv i Odense, maa arve hans efterladte Gods. — *Frederiksborg,* d. 30. Aprilis. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 286—87. 30. Aprilis.

*7769. K. Fr. II. meddeler Magistraterne i Slagelse, Korsør og Skjelskør, at det skal være Kjøbmændene fra Nederlandene og Søstæderne forbudt at udsælge eller opkjøbe Varer i smaa Partier i de nævnte Kjøbstæder, medens Handel i store Partier er tilladt. — (1. Maj.) Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 36—37. 1. Maji.

*7770. Thaddaeus Hagecius ab Hayck Tychoni Brahe gratias agit, quod se invitaverit, causasque explicat, quibus impediatur, ne invitationem ejus accipiat. — *Pragae,* die 1. Maji. Friis, Tychonis Brahei epistolae S. 64—67. 1. Maji.

*7771. K. Fr. II. befaler Herman Juell at skaffe Vilhelm Dresselberg og Niels Grubbe Kister og Skrin til at indlægge de Breve i, som Kongen vil lade føre fra Folen i Kallundborg. — *Frederichsborg,* thend VI. Maji. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 223. 6. Maji.

*7772. K. Fr. II. beskikker Frands Lauridsen, Bgm., og David Hansen, Toldskriver i Helsingør, til Forstandere for Hospitalet smstds. — *Frederiksborg,* 6. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 66. 6. Maji.

*7773. Thomis Truilsen, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. af en Grund i Sudergaden. — *Helsingør*, 7. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 17. 7. Maji.

*7774. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om den nylig sluttede Fred mellem Rusland og Polen samt meddeler, at K. af Danmark har tilladt Kjøbmænd fra Dieppe at drive Handel paa Rusland, og at Kongen vil gaa ind paa Hert. af Anjous Forlangende om Bekræftelse af Nederlændernes fri Sejlads gjennem de danske Farvande. — *D'Elseneur,* le 18. de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 178—82. 18. Maji.

*7775. Hinrich Rantzow tilsender K. Fr. II. et Billedværk af Michael Beutther i Strassburg og beder ham sende sig Billeder af alle Konger og Dronninger af den oldenborgske Stamme til Optagelse i et Værk, som samme Forfatter har under Arbejde. — *Bredennberge,* d. 20. May. (Tydsk.) Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 694—96. 20. Maji.

*7776. Gildeskraa for det hellige Trefoldigheds Lav udi det danske Kompagni i Kbhvn. — Thend thisdag f. vor Herris Himmelfartsdagh. Nielsen, Hellig Trefoldigheds Gilde S. 37—52. 22. Maji.

1582.

20. Maji. *7777. Grev ROBERT af Leicesters Brev til K. Fr. II., hvori han beklager, at han endnu ikke har kunnet skaffe de af Kongen ønskede Heste til Veje; i Stedet for sender Dronningen to Travere. — *Ab aula regia Anglicana*, 22. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 34.

27. Maji. *7778. K. FR. II. befaler, at de Borgere i Helsingør, som ere fødte uden Riget, ikke maa flytte fra Byen og Riget uden at udgive tredje Parten af deres Formue, Penninge og Gods, Halvparten til Kronen og Halvparten til Byen. — *Frederichsborg*, 27. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 68—69.

13. Junii. *7779. K. FR. II.'s Mageskiftebrev til Mauritz Stygge, lydende paa Kronens Rettighed i en øde jordegen Bondegaard, kaldet Skiesgaard, i Udbye Sogn og paa 2 Bol i Ingerslev By. — D. 13. Juni. Udt. i Hansen, Danske Ridderborge S. 50—51.

15. Junii. *7780. K. FR. II. stadfæster Brødrene Johan og Christian Barnekouw i arvelig Lensbesiddelse af Ralschwigk Gods og Grevskabet Strey paa Rygen samt Bisperugen smstds. — *Coppenhagen*, am tage Viti. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 81—85.

15. Junii. *7781. K. FR. II. befaler Lensmanden Erik Lykke og Bispen, M. Niels Jespersen, at lade nedbryde det gamle Kapel norden for S. Knuds Kirke i Odense. — *Kjøbenhavn*, d. 15. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 17.

15. Junii. *7782. K. FR. II.'s Brev til Sognepræsten i Maribo ang. det ham tillagte Underhold af Maribo Kl. — 15. Juni. Udt i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 184–85.

16. Junii. *7783. K. FR. II.'s Brev om et mellem Lauritz Rostrup t. Restrup og Præsten i Hiermind Niels Ster sluttet Forlig, hvorved førstnævnte frafalder Tiltale mod Præsten for nogle for ham ærerørige Breve, denne havde skrevet til Superint. i Viborg og Befalingsmanden p. Hald. — *Kjøbenhavn*, d. 16. Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 519—22.

18. Junii. *7784. Kjendelse af BGM. og RAAD i FLENSBORG om afdøde Fru Dorothea v. Ahlefeldts Broderbørns Ret til at tage Arv i de af hendes Ejendomme og Ejendele, som findes indenfor Flensborg Stadsret. — 18. Junii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 283—84.

19. Junii. 3651. Optaget i Lovsaml. af 1642, 1643 og 1670, samt trykt som Tillæg til Udgaverne af Kirkeordinansen fra 1617 og 1640, og i Norske Mag. I. 338—49.

19. Junii. 3652. Lovsaml. 1643. Ggg IIII—Hhh II.

19. Junii. 3653. Lovsaml. 1643. Fff—Fff III.

19. Junii. *7785. K. FR. II.'s aabne Brev, at han har befalet Axel Gyldenstiern, Embedsmd. p. Landskrone Slot, og Corffuitz Viffert, Embedsmd. p. Malmø Slot, at drage om i Skaane og undersøge Forholdene og gjøre Forslag til en Forordning imod de mange Betlere. — *Kiøbenhaffn slot*, then 19. Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 399—400. (Lignende Breve udgik ogsaa til de andre Stifter.)

19. Junii. *7786 (= 3741). For 1583 læs 1582. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 172—74.

20. Junii. *7787. K. FR. II.'s aabne Brev, at han ikke vil lade gaa Dom over Ejler Brockenhus paa hans Ære for hans forargelige Levnet med Fru Margrete Rantzov, men derimod paa hans Hals og Liv, hvis han træffes i Kongens Riger. — *Hafniæ*, 20. Junii. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 155—56.

20. Junii. *7788. K. FR. II. tillader Jfr. Margrethe Rønnov i Maribo Kl. to Gange om Aaret at besøge sine Slægtninge og Venner. — 20. Juni. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 185.

21. Junii. 3655. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VII. 100—101.

1582.

*7789. K. Fr. II. beder Dr. Elisabet af England om at tillade Richard Jacobson at kjøbe Alabaster i England til Bygningen paa Kronborg. — 27. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 27. Junii.

*7790. K. Fr. II. tilskriver Kapitlet i Roskilde, at det skal unde Gildebrøndt Sognepræst Præstegaarden i Gildebrøndt for en tilbørlig Pens eller ogsaa afgive en endelig Erklæring herom, for at Kongen kan befries for Præstens og hans Sognemænds idelige Overløb. — *Kroneborg,* 29. Junii. Ny kirkehist. Saml. V. 191—92. 29. Junii.

*7791. K. Fr. II. befaler Tolderne i Helsingør, at de herefter ikke skulle betale Tyge Brahe de ham til Lygten paa Kullen tillagte 300 Dlr., da Fyrpengene ikke beløbe sig saa højt, som ment var. — *Frederiksborg,* d. 9. Juli. Brudst. i Friis, Tyge Brahe S. 117—18. 9. Julii.

*7792. K. Fr. II. tilskriver Landsdommer Lauge Beck, at han for denne Gang vil lade bekoste Reparationerne ved Helligtrekongers Kapel i Roskilde Domkirke uden at gjøre Fordringer til Henrik Holks Arvinger; Lauge Beck skal derimod paase, at Tyge Brahe, som nu er forlenet med Kapellet, herefter holder det ved Magt. — *Frederiksborg,* d. 17. Juli. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde-Domkirke S. 17. 17. Julii.

3669. Resen, Descriptio Samsoæ S. 66—67. 22. Julii.

3670. Resen, Descriptio Samsoæ S. 67—69. 22. Julii.

*7793. Forbund imellem K. Henrik III. af Frankrig og det schweizerske Edsforbund. K. Henrik optager bl. and. K. af Danmark deri. — *Soleurre,* le jour sancte Marie-Magdelaine. (Fransk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 7. Pars spec. 3. Anh. z. 1. Forts. d. 1. Cont. S. 247—51. 22. Julii.

*7794. K. Fr. II.'s Befaling til Johan Taube at ryddeliggjøre Lokalerne i det store Taarn paa Kronborg, hvor der staar Skyts, og i Stand sætte den lille Sal, da Kongen agter at besøge Slottet d. 10. Avgust og give en fremmed Gesandt Avdiens der. — *Affuensøe,* 23. Juli. Brudst. i Danske Saml. V. 149. 23. Julii.

*7795. Hert. Ulrik af Mecklenburg meddeler Kurf. August af Sachsen, at han har ansøgt Kejseren om Arveret til Meklenburg for Sønnerne af hans Datter og K. af Danmark, og haaber, at Kongen derfor vil vise sig villig i den omtalte Sag (Spærringen af Sundet for Nederlandene). — *Nortorf,* 31. Juli. (Tydsk.) Udt. i Bezold, Briefe d. Pfalzgrafen Johann Casimir I. 510. 31. Julii.

*7796. Epistola Davidis Chytræi ad Nicolaum Casam de conatu suo Chronicon Crantii continuandi, quare eum orat, ut pagellas, notatis ad marginem quæ emendatione indigere judicet, remittat; de ratione inter se et regem Daniæ; de querelis theologicis. — Cal. Aug. Chytræi Epistolæ S. 1137—39. 1. Augusti.

*7797. K. Fr. II. tillader Hr. Jørgen Jakobsen, Sognepræst i Kallundborg, at nedrive det Stykke Mur af et gammelt Taarn, som staar i hans Have. — *Kallundborg,* 1. Avg. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 153—54. 1. Augusti.

*7798. K. Fr. II. tilmelder Dr. Elisabet af England, at han har modtaget Hosebaandordenens Insignier, og anbefaler Gesandterne, som havde overbragt dem. — D. 15. August. (Latin.) Udt. p. Dansk i Nye Danske Mag. IV. 252. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 15. Augusti.

*7799. K. Fr. II.'s Anbefalingsbrev for Lord Willoughby til Dr. Elisabet af England. — 15. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 15. Augusti.

*7800. K. Fr. II. beder Dr. Elisabet af England om at tillade Søkaptain Martin Frobisher at træde i hans Tjeneste et Aar eller to. — 15. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 15. Augusti.

1582.

24. Augusti. *7801. K. Fr. II. giver Morten Nielsen Bestalling som Hospitalsmester i Helsingørs almindelige Hosp. — *Frederiksborg*, 24. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 66.

27. Augusti. *7802. Lord Willoughby takker K. Fr. II. for den kongelige Modtagelse, Pragt og Gavmildhed, som var bleven ham og hans Følge til Del paa deres Legation. — *Rostock*, d. 27. Aug. (Latin.) Udt. p. Dansk i Nye danske Mag. IV. 253. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 40.

30. Augusti. *7803. K. Fr. II. tilskriver Dr. Elisabet Grunden, hvorfor han ikke kan opfordre K. af Sverig til at udlevere et arresteret engelsk Skib. — 30. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27.

3. Septbr. *7804. Charles Danzay tilskriver K. Fr. II. om en Samtale, han har haft med det svenske Sendebud i Kbhvn. Nicolas Bielke, om den danske Konges Vægring ved at bære Hosebaandsordenens Kappe ved hans Indvielse, og om den danske Flaades forgjæves Forsøg paa at hindre engelske Skibe i at handle paa Rusland over det hvide Hav. — *Copenhague,* ce 3. de Sept. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 182—88.

3. Septbr. *7805. Charles Danzay tilskriver Enkedr. af Frankrig om sin Trang. — *Copenhague,* le 3. jour de Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 188—90.

23. Septbr. *7806. Tycho Brahe Thaddaeo Hagecio de adventu ejus in Daniam et de rebus astronomicis scribit. — *Uraniburgi in insula Huena,* 23. Septemb. Friis, Tychonis Brahei epistolae S. 68—70.

29. Septbr. *7807. Vidnesbyrd, udstædt af Danieli Mickellssøn, Præst i Wamdrup, og fire Sognemænd i Wamdrup og Hollt, at Mattz Hanssøn i Hollt lod tvende Gange lyse Forband i Wamdrup efter en bortkommen Øxe, og at han lod Band gaa for den, som der plejer at gaa for andre saadanne Gjerninger. — *Hiardrup,* 29. Septembris. Samlinger t. jydsk Hist. og Topogr. II. 111.

29. Septbr. *7808. Niels Pedersen, Bg. i Helsingør, lejer af Hospitalsforstanderne smstds., en Grund i Helsingør. — *Helsingør,* S. Mikkels Dag. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 17.

29. Septbr. *7809. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om Handelsforholdene i de nordlige Have. — *Copenhague,* ce 29. Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 190—200.

4. Octobr. *7810. K. Fr. II.'s Befaling, at alle Landsbykirker i Sjællands Stift skulle indbetale 1/2 Dlr. af hvert Pund Korns Indtægt i dette Aar til M. Iffuer Berthelssenn, Abbed i Ringsted Kloster, at dette Klosters Kirke dermed kan istandsættes. — *Soroe closter*, thend 4. Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 565—67.

6. Octobr. *7811. K. Fr. II. tillader, at Bgm. og Raad i Slagelse for deres Umage maa nyde et Stykke af Lyngen uden for Byen. — *Næstved,* (6. Oktober). Udt. og Brudst. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 37.

6. Octobr. *7812. K. Fr. II.'s Brev, at han har ladet indtage noget af Slagelse Byes Jorder under Antvorskov, hvorfor han fritager Borgerne for Afgiften til Klostret af nogle Vange. — *Næstved,* (6. Oktober). Brudstykk. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 37—38.

8. Octobr. *7813. K. Fr. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at han har tilladt, at Fru Lene Giøe maa optages i Klostret. — *Korsør,* 8. October. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 185.

13. Octobr. *7814. K. Fr. II. befaler Christoffer Walckendorff at begive sig med Christen Vind, Embedsmd. p. Kbhvns. Slot, til den franske Gesandt Carolus Danceus og foreholde

1582.

ham, at han maa betale de 3000 Dlr., han har laant af Kongen, til først kommende Omslag, da Kongen selv har Brug for dem. — 13. Octbr. Hist. Tidsskr. V. 487.

*7815. K. Fr. II. gjentager sin tidligere Befaling til Henrik Below, Lensmd. p. Koldinghus, om at alle Gaarde, som ligge i By tilsammen, skulle gjøres lige gode til Ejendom og Skyld. — *Nygaard,* d. 16. Octobris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 101—102. 16. Octobr.

*7816. K. Fr. II.'s Brev til Rentemester Christoffer Valkendorf, at M. Hans Michelsen, Hofprædiker paa Frederiksborg, skal have en vis aarlig Genant i Stedet for Kostpenge. — D. 17. Okt. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 163. 17. Octobr.

*7817. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig om Udsigten til Krig mellem England og Danmark i Anledning af Sejladsen paa Rusland og meddeler, at den kgl. Skatmester har krævet ham for den Sum, han skylder Kongen. — *Copenhague,* ce 22. d'Octobre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 200—203. 22. Octobr.

*7818. K. Fr. II. tilskriver Christoffer Valkendorf, at da han har berettet, at den paa Kronborg af Vejrliget foraarsagede Skade ikke er saa stor, som først antaget, maa Hans Bygmester komme løs mod tilbørlig Orfred og Forskrivning. — *Koldinghuss,* 24. Octobris. Danske Saml. V. 150. 24. Octobr.

*7819. Forhandlinger for en af Kongen udnævnt Kommission om Rebningen af Rørbeks Skov paa Laaland. — *Berritsgaard,* d. 26. Oct. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 140—41. 26. Octobr.

*7820. K. Fr. II. beder Mads Raale om at lade sin Gaards Ejendom gaa til Jevning lige som andre Gaarde, hvilket ikke skal komme ham til Skade ved det paatænkte Mageskifte med Kongen. — 28. Okt. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 16—17. 28. Octobr.

*7821. K. Fr. II. befaler Hans Mule, Bg. i Odense, at meddele ham, hvad han ved om Eiler Brokkenhuus's Forbrydelser. — *Wamtrup,* d. 28. Oct. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 17—18. 28. Octobr.

*7822. Brev om Rebningen af Rørbeks Skov paa Laaland, udstædt af 4 Rebsmænd fra Fyn. — D. 29. Oct. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 141—43. 29. Octobr.

*7823. K. Fr. II. klager til Dr. Elisabet over, at et Skib fra Kbhvn., kaldet Gabriel, er blevet plyndret af Thomas Priesser i Nærheden af Poel. — 4. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 4. Novbr

3696. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. LXVII—LXVIII. 5. Novbr.

*7824. K. Fr. II. befaler Johan Taube at forhandle om Arbejdslønnen med Stenhuggerne og Murerne, der skulle udbedre Skaden ved Kronborg Slot og nu forlange højere Løn og til Dels afholde sig fra Arbejdet. — *Haderslefhusz,* thend 7. Nouembris. Danske Saml. V. 150—51. 7. Novbr.

*7825. Joachim Pomer den yngre meddeler Tyge Brahe, at det af K. Fr. II. hos Georg Labenwolf bestilte Brøndværk nu næsten er færdigt til Afsendelse, og vedlægger nogle af ham i den Anledning skrevne Vers. — *Nürnberg,* d. 12. Nouembris. (Tydsk.) Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 317—20. 12. Novbr.

*7826. K. Fr. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at Fru Lene Giøe, efter hendes Opfordring, ikke skal optages i Klostret, men have Rente og Underhold i Stedet for. — *Koldinghus,* 13. November. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 185. 13. Novbr.

*7827. K. Fr. II. takker Abbedissen i Maribo Kl. for den »forthering«, hun har skikket ham, og sender hende en Nytaarsgave. — 13. Nov. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 186. 13. Novbr.

1582.

14. Novbr. 3700. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 28.

15. Novbr. *7828. K. Fr. II. befaler Biørn Anderson, Mandrup Parsberg, Jacob Seefeld og Christen Skeel, at de skulle udvise Hr. Jørgen Lykke, Ridder, i Mariager Klosters Skove, hvad han og de til Klosteret tjenende Bønder maatte behøve til Ildebrændsel, Bygningstømmer etc. — *Koldinghus*, d. 15. Nov. Udt. i Danske Mag. VI 178.

29. Novbr. *7829. K. Fr. II.'s Skrivelse til Ejler Grubbe, at han har eftergivet Borgerne i Præstø 600 Dlr. af de 900 Dlr., de skulde betale for deres Opsætsighed imod deres Sognepræst. — *Skanderborg*, 29. Novembris. Ny kirkehist. Saml. III. 623.

1. Decbr. 3704. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 33—36.

7. Decbr. *7830. K. Fr. II. befaler Bjørn Andersen at holde fængslet Maren Thures i Aalborg, som af Troldkvinden Maren Badekvinde er beskyldt for at have »forgjort og af Dage taget« Axel Viffert p. Aalborghus. — *Skanderborg*, d. 7. Decembris. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 151—52 og Secher, Medd. om Slægten Secher S. 10, Anm. 6.

14. Decbr. *7831. K. Fr. II.'s Brev til M. Jørgen Mortensen, Superintendent, paa Kongetienden af Østerbrønderslev Sogn i Stedet for Tienden af det ved Sandflugt ødelagte Hune Sogn. — 14. December. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 420.

14. Decbr. *7832. K. Fr. II. befaler Bgm. og Raad i Nykjøbing p. Mors og i Thisted at sørge ordentlig for Hørerne ved deres Byers Skoler. — 14. December. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 426.

14. Decbr. *7833. K. Fr. II. befaler Bjørn Andersen at undersøge, hvilke Gaarde der har ligget til Vikariet til S. Karine Kirke i Hjørring, der nu er henlagt til Skolemesterens Underhold smstds. — *Skanderborg*, d. 14. December. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 396—97.

14. Decbr. *7834. K. Fr. II. tilskriver Bjørn Andersen, at han ikke kan benaade den Præst i Hjørring, som paa Grund af sin utilbørlige Vandel er dømt fra Embedet. — *Skanderborg*, d. 14. December. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 397—98.

16. Decbr. *7835. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig, at K. af Danmark paa visse nærmere opgivne Betingelser har tilladt franske Kjøbmænd at drive Handel med Rusland over Ishavet, samt meddeler om Forholdene i Lifland og i Polen og om sin uheldige Stilling overfor Kongen paa Grund af Gjæld. — *Colledin*, ce 16. jour de Decembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 203—207.

19. Decbr. *7836. Dr. Elisabet af England opfordrer K. Fr. II. til at ophæve den Forøgelse af Sundtolden, som var sket under Krigen med Sverig. — *Windsor*, 19. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 25.

21. Decbr. *7837. K. Fr. II. tilskriver Johan Taube om Anordningen af Gudstjenesten paa Kronborg; den tydske Prædikant i Helsingør, Hr. Herman, skal prædike to Gange ugentlig og fra Paaske have Bolig i den tidligere Slotsprædikants Værelse. — (D. 21. Decbr.) Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 340.

27. Decbr. *7838. K. Fr. II. tilskriver Bjørn Andersen paa Anmodning af Frederik Christensen, Bgm. i Aalborg, at dennes Moder, som er anklaget for Trolddom, ikke skal holdes i Fængsel, men kun i ærlig Forvaring paa Slottet indtil Sagens Udgang. — *Skanderborg*, d. 27. Decembris 1583. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 152. Secher, Meddel. om Fam. Secher S. 11, Anm.

3709. Udt. i Becker, Gesch. d. freien Stadt Lübeck II. 212—13.

1582.

7839. 8 BØNDER i Middelsom Herred gjøre vitterligt, at de have foretaget et Skovskifte, hvorved Thisted og Veirum Skove deles i to lige Parter mellem Gregers Ulfstand t. Estrup, Befalingsmd. p. Solt, og Mouritz Stygge t. Holbækgaard paa hans Hustrus og Svoger, Christoffer Lykkes Vegne. Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. II. 386.

1583.

1583.

*7840. K. FR. II. opfordrer Sognemændene i Hjermind til at vælge til deres Præst Hr. Niels Jensen, tidligere Sognepræst i Romlund, Fiskebæk og Vorde udenfor Viborg. — *Dronningborg,* d. 13. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 522—23. 13. Januar.

*7841. K. FR. II. tilskriver Johan Taube om Opsætningen af en Brønd samt flere andre Bygningsforetagender paa Kronborg Slot. — 19. Jan. Danske Saml. V. 154—55. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 325. 19. Januar.

3714. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 186—90, hvor Datum angives som 28. Januar. 21. Januar.

*7842. K. FR. II. tilskriver K. Jakob VI. af Skotland i Anledning af John Nielsen, som har været Gjenstand for nogle Skotters Bedrageri. — 25. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 25. Januar.

*7843. K. FR. II. fritager Indbyggerne i Rye for Landgilde, Ægt og Arbejd for et Aar, mod at de i denne Tid forbedre deres Gaarde og Huse, som ikke mere ere i den Stand som tilforn. — *Skanderborg,* d. 26. Januarii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 102—104. 26. Januar.

*7844. REKTOR og PROFESSORER i Kbhvn. overdrage ved Mageskifte til Knud Grubbe t. Alsløff en til Faxe Kirke liggende Jordlod mod en Jordlod paa Alsløff Mark. — *Kiøbenhaffn,* d. 28. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 317—18. 28. Januar.

*7845. Prins VILHELM af Nassau-Oraniens Erklæring til Generalstaterne, hvori han omtaler Forbundet mellem England og Danmark som Exempel paa Forbund mellem to Riger af forskjellig Religion. — (7. Février.) (Fransk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne V. 95—115. 7. Febr.

*7846. K. FR. II. befaler Dr. Povl Madsen, Superint. i Sjællands Stift, at sende ham tvende duelige Personer, da han agter at skaffe dem ledige Præstekald paa Steder, hvor han selv undertiden kommer, og dertil ønsker at faa gode Prædikanter. — *Koldinghus,* d. 8 Februarii. Ny kirkehist. Saml. V. 451. 8. Febr.

*7847. K. FR. II. beder Dr. Elisabet om at understøtte Peter Bagge til at opnaa Erstatning af Statholderen i Dortungen. — 12. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 12. Febr.

*7848. K. FR. II. befaler Bjørn Andersen at udsætte Kirkenævn over Maren Thures i Aalborg, indtil den Kvinde, som har anklaget hende, har født det Barn, hvormed hun er frugtsommelig. — *Koldinghus,* d. 13. Februarii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 152—53. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 11, Anm. 1. 13. Febr.

*7849. Lord WILLOUGHBYS Brev til K. Fr. II., hvori han takker for en Vogn med et Spand Heste, som Kongen havde foræret ham. — 14. Febr. Udt. i Nye danske Mag. IV. 254. 14. Febr.

*7850. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig, at franske Kjøbmænd maa handle i de nordlige Have imod en vis Afgift, og at K. af Danmark vil sende en Flaade paa 20 Skibe for at hindre Englændernes Handel. — *Colledin,* ce 15. jour de Février. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 207—210. 15. Febr.

1583.

15. Febr. *7851. CHARLES DANZAY tilskriver Enkedr. af Frankrig om Nytten af et venskabeligt Forhold til Sverig, og omtaler bl. a. de danske Skibes gode Bygning. — *Colledin,* ce 15. Février. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 210—16.

16. Febr. *7852. K. FR. II. tilskriver Eyler Grubbe og Sten Brahe, at han har tilladt Jomfruerne i Maribo Kl. at maatte synge og læse i Kirken paa dansk i Stedet for paa latinsk. — *Koldinghus,* 16. Februarii. Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 186—87.

17. Febr. *7853. K. FR. II. beder Dr. Elisabet om at tillade Olaf Becker at udføre Klæde fra England. — 17. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27.

27. Febr. *7854. K. JOHAN III. af Sverig tilskriver K. Fr. II. Grunden, hvorfor han ikke kan gaa ind paa Kongens Anmodning om at løslade Jacob Typotius af Fængslet. — *Stockholm,* then 27. Februarii. (Svensk.) Werwing, Sigismundi och Carl IX.'s hist. I. 210—11.

28. Febr. 3716. For Landdags læs Raadsforsamlings Tilføj: I Recessen er ogsaa omtalt: Erlæggelse af en Tyrkeskat og Slesvigs Deltagelse deri, Bevilling af Romertog, Holstens Sæde i det tydske Rigsraad, en Strid med Lübeck om Fiskeri i Traven, en Proces af Husum mod Flensborg, Møntvæsenet, Kvartalretsdagen m. m. Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 304—308.

12. Martii. *7855. K. FR. II. bifalder en af Johan Taube sluttet Akkord med Vallentin v. Spangenberg om for 700 Daler at udføre et Arbejde til Kronborg Slots Befæstning, og befaler ham at have Tilsyn med Arbejdet. — *Koldinghuus,* 12. Marts. Danske Saml. V. 156.

16. Martii. *7856. Dr. JOACHIM v. BEUST's Skrivelse til Kurfyrstinde Anna af Sachsen, hvormed han sender hende en Daler, som hendes Fader K. Chr. III. har ladet slaa, og beder hende give den til hendes Søn Hert. Christian som Erindring om hans Bedstefader. — *Dresden,* d. 16. März. (Tydsk.) Archiv f. d. sächs. Gesch. VI. 361—64.

17. Martii. *7857. THEODOR BEZA Dr. Nicolao Hemmingio libellum e suis prælectionibus exceptum mittit; scribit, neminem esse, a quo potius quam ab eo doceri et corrigi sustineat. — *Genf,* 17. Marts. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 324—25.

22. Martii. 3726. Westphalen, Monumenta IV. 1502.

23. Martii. *7858. K. FR. II. befaler Niels Jonsen, Høvedsmd. p. Hald, at sørge for, at den af Kongen til Præst i Hjermind anbefalede Person, hvem Sognemændene have stillet nogle ubillige Vilkaar, bliver indsat i Embedet. — *Koldinghus,* d. 23. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 523—24.

23. Martii. *7859. Kurf. AUGUST af Sachsens Instrux for sine Afsendinge til et Møde i Erfurt til Forhandling om Ærkebiskoppen af Kølns Sag med kurpfalziske og brandenburgske Raader; eventuelt bør man henvende sig til England og Danmark om Hjælp. — *Dreszden,* 23. Martii. Buder, Nützliche Samml. verschiedener Schrifften S. 94—116.

24. Martii. 3727. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1809. I. 277—78.

24. Martii. 3728 se *7861.

24. Martii. *7860. K. FR. II. tillader M. Peder Hanssen, Sognepræst til Tikjøb Sogn, at lade dette Embede besørge ved en Kapellan og selv bo i Kjøbenhavn ved Universitetet. — *Kolldinghus,* XXIIII. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 328—29.

25. Martii. *7861 (= 3728). For 24. Martii læs 25. Martii. Nyt hist. Tidsskr. III. 250.

29. Martii. *7862. K. FR. II.'s Bestalling for M. Hans Michelsenn som Tugtemester for Hert. Christian, Kongens Søn. — *Haderslofflius,* 29. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 180—81. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 249.

1583.

*7863. K. FR. II. lover M. Hans Mikkelsen, der er antagen til Læremester for Hert. Christian, 200 gl. Dlr. og en Klædning om Aaret og giver ham Exspektance paa et Kanonikat. — 29. Marts. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 248. 29. Martii.

*7864. K. FR. II.'s Brev, hvorved der tilstaas Johan Bockholt og Lisbeth Urne t. Klingstrup Patronatsret til Skaarup S. og Kirke. — *Vamdrup*, 30. Martii. Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. IX. 20. 30. Martii.

*7865. Fru METTE ROSSENKERRANZ tilskriver Fru Inger Oxe om dennes Sygdom, omtaler Herloff Skaffes og hans Søster Ellsses Død og beder hende formaa Johan Rud til at tale hendes Sag hos Kongen i Anledning af, at Eller Grubbe havde sagsøgt hende for et Dyr, som hendes Foged havde skudt. — *Gissellfeœlld*, Paaske Afften. Hist. Tidsskr. 5. R. V. 425—27. 30. Martii.

*7866. MADS NIELSEN (SKADE) mageskifter med K. Fr. II. sin Hovedgaard i Hundslund S., Hads H., mod Gods i Vendsyssel. — (*Haderslev*, 4. April.) Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 295—96. 4. Aprilis.

*7867. Optegnelse af M. FRANDZ NIELSEN og M. NIELS OLSEN samt NIELS VINKE om Naadensaaret, der tilfaldt Universitetet efter Kanniken M. Frandz Andersen i Roskilde. — 14. April. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 70—71. 14. Aprilis.

*7868. K. FR. II. tilskriver Bjørn Andersen, at den ved Dom afsatte Præst i Hjørring, Daniel Olufsen, ved Lejlighed maa blive forsørget med et andet Kald, og beder ham forhandle med den nye Præst om at komme ham til Hjælp af sit Kald, indtil han faar Kald. — *Haderslevhus*, 19. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 398—401. 19. Aprilis.

*7869. K. FR. II. tager Henrik Kleinsmed i Helsingør i Tjeneste som Smed ved de kgl. Slotte Kronborg og Frederiksborg. — (1. Mai.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 329. 1. Maji.

*7870. Dr. ELISABET af Englands Brev til K. Fr. II., hvori hun lover at gjøre sit yderste for at befordre Herman Odenseils Sag og sender forskjellige engelske Jagthunde. — *Grimesthorp*, 1. May. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Report Nr. 1. S. 40. 1. Maji.

*7871. K. FR. II. meddeler Dr. Pouell Matzen, Superint. i Sjællands Stift, at han paa hans Forslag har udnævnt M. Anders Foss, Sognepræst i Stege, til Superintendent i Bergens Stift. — *Hadersleffhuss*, 5. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 543—44. 5. Maji.

*7872. Dr. ELISABET af Englands Kreditiv for John Herbert til at forhandle med K. af Danmark om den russiske Handel og Øresundstolden. — *Greenwich*, 10. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 25. 10. Maji.

*7873. Biskop NIELS JESPERSEN tilskriver Fru Inger Oxe, at han ikke kan give den af hende anbefalede Lauridtz Jenssøn Dreslette Degnedømme, da dette ved Kongens og Rigsraadets Dom er henlagt til Assens Skole. — *Odensse*, d. 11. Maji. Danske Mag. 4. R. VI. 119—20. 11. Maji.

*7874. Lord WILLOUGHBYS Brev til K. Fr. II., hvormed han sender ham Dronning Elisabets Portræt, nogle Jagthunde og andre Smaating. — *(In arce mea Belluia)*, 30. Mai. (Latin.) Udt. p. Dansk i Nye danske Mag. IV. 254. Brudst. i Macray, Report Nr. 1. S. 40. 30. Maji.

*7875. Mønstrings-Register paa Borgernes Mandtal i Helsingør efter den Mønstring, som blev foretaget af Johan Taube t. Tullitz, Høvedsmd. p. Kronborg og Frederiksborg d. 3. Juni 1583. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 69. 3. Junii.

1583.

7. Junii. *7876. Kansler Niels Kaas tilskriver Rektor og Professorer i Kbhvn., at Kongen finder det rigtigt, at Universitetets Virksomhed standser nogen Tid paa Grund af den i Byen herskende Pest. — *Haaersloff,* thend 7. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 318.

8. Junii. *7877. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig, at den danske Flaade til Ishavet er blevet holdt tilbage, da Dr. Elisabet ønsker at forhandle med Kongen om Handelen paa Rusland, og meddeler, at Hansestæderne have klaget til Kejseren over den store Øresundstold, hvorfor K. af Danmark lader opkræve den dobbelte Afgift af dem i Helsingør. — *Colledin,* ce 8. jour de Juin. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 216—20

8. Junii. *7878. Charles Danzay tilskriver Hert. af Joyeuse om forskjellige Forhold vedrørende Handelen paa Rusland. — *Colledin,* ce 8. jour de Juin. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 220—23.

9. Junii. 3738. Tydsk Overs. i Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in der Universitätsbibl. zu Dorpat S. 65—67.

9. Junii. *7879. P. a Gardie tilskriver Hert. Karl af Södermanland om Forholdene i Lifland og meddeler bl. a., at den danske Konge har sendt Siluester Franck med en Flaade til Lifland efter Hert. Magnus's Død og har ladet besætte nogle af dennes Slotte, for hvilke Johan Beer er blevet Statholder. — *Räfle,* then 9. Junii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXVI. 302—309.

19. Junii. 3741 se *7786.

19. Junii. 3742. Nyrop, Strandmøllen S. 7—8.

22. Junii. *7880. Tractatus inter Fredericum II. regem Daniæ et Elisabetam reginam Angliæ, quatenus ad commercium cum Moscovia, Norvegia et Islandia attinet. — *Haderslev,* 22. Juni. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 111. Jfr. Macray, Report Nr. 1. S. 48.

30. Junii. *7881. Herredagsdom mellem Hans Lindenov, Høvedsmd. p. Bergenhus, og de Kontorske paa Bryggen i Bergen, der formentlig havde gjort Indgreb i Kongens gejstlige Jurisdiktion. — *Retterthinget paa Bergenhus,* 30. Juni. Norske Mag. II 104—108.

6. Julii. *7882. K. Fr. II. anbefaler Abr. Suanbechius til Lord Willoughby til Optagelse i hans Husstand. — 6. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second report S. 27.

11. Julii. *7883. K. Fr. II. beskikker Frederik Leiel og David Hansen til Værger for Birgitte, Henrik Mogensens Efterleverske. — *Nygaard,* d. 11. Juli. Hist. Tidsskr. V. 477.

20. Julii. *7884. Afsked opsat af kongelige og hertugelige Raader ved et Møde i Kiel, hvori omtales den forestaaende Afholdelse af en Landretsdag i Flensborg, Adeliges og Raaders Deltagelse i Kvartalretsdagene, den hamborgske og den delmenhorstske Proces for Kammerretten, Møntvæsenet, Holstens Sæde i det tydske Rigsraad m. m. — *Kiel,* 30. (? 20.) Juli. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 308—309.

24. Julii. *7885. K. Fr. II. befaler Kristen Vind at fremskynde Forandringen af Papirmøllen til en Kornmølle. — *Hadersleffhusz,* thendt 24. Julii. Nyrop, Strandmøllen S. 8—9. Udt. i Danske Mag. 3. R. I. 143.

31. Julii. 3749. Tydsk Overs. i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 494—95.

31. Julii. *7886. K. Fr. II. befaler Bgm. og Raad i Viborg at straffe en Kvinde, som har udgivet sin Datter for at være besat af Djævelen for derved at tjene Penge. — *Haderslevhus,* d. 31. Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 153—54.

31. Julii. *7887. K. Fr. II. takker John Pule for Tilsendelsen af nogle engelske Hunde. — 31. July. (Latin.) Brudstykk. i Macray, Second Report S. 27.

1583.

*7888. K. Fr. II. tilskriver Johan Taube om en ved Kronborg Slot funden Vandaare, som mulig med Fordel kunde ledes ind i Befæstningen, samt om Arbejdsfolkenes Afskedigelse i Anledning af en blandt dem udbrudt Sygdom. — *Haderslefthusz*, 2. Augusti. Danske Samlinger V. 158—59. 2. Augusti.

*7889. K. Fr. II. takker Rentemesteren Christoffer Valkendorf for hans Beretning om Bygningen paa Kronborg Slot; da Brønden der nu snart er færdig, har han befalet Johan Taube at afskedige den Nürnberger Mester og at antage En, der kan have Tilsyn med dette Brondværk. — *Haderslefthusz*, IIII. Augusti. Danske Samlinger V. 159—60. 4. Augusti.

*7890. Lord Willoughby meddeler K. Fr. II., at Dr. Elisabet har befalet Raadet at undersøge Herman Odenseils Sag. — *Belleau*, 9. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 40. 9. Augusti.

*7891. K. Fr. II.'s Befaling, at den Kirkelade ved Beenløse Kirke, som forfalder og ikke er Kirken nyttig, skal nedbrydes og Stenene sælges til M. Iffuer Berthelssenn, Abbed i Ringsted Kl., at bruge ved Istandsættelsen af Ringsted Kirke. — *Hadersløffhus*, 18. Augusti. Ny kirkehist. Saml. III. 567. 18. Augusti.

*7892. Tycho Brahe Carolo Danzaeo gratias agit pro litteris ejus, idem suadet, ut vexationem aulicorum quorundam magno animo ferat. — *In aedibus Uraniae*, 21. Augusti. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 70—71. 21. Augusti.

*7893. Charles Danzay meddeler K. af Frankrig, at det er kommet til Overenskomst mellem K. Fr. II. og Dronning Elisabet, omtaler en Sammenkomst mellem nævnte Konge og Hert. Karl af Sverig i Nærheden af Lübeck, samt underretter ham om Forholdene i Lifland efter Hert. Magnus's Død. — *Colledin*, ce 26. Août. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 223—29. 26. Augusti.

*7894. Charles Danzay tilskriver Hert. af Joyeuse om forskjellige Forhold vedrørende de franske Kjøbmænds Handel i de nordiske Riger. — *Colledin*, ce 26. jour d'Août. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 229—33. 26. Augusti.

*7895. K. Fr. II.'s Brev til Lensmanden paa Riberhus, at de 200 Ddl., som Hr. Morten Povlsen i Aastrup skal betale for Slagsmaal med sin Broder, skulle gives til Ribe Hospital. — 31. Avg. Brudst. og Udt. i Danske Samlinger 2. R. II. S. 37. 31. Augusti.

*7896. K. Fr. II.'s Brev til Christopher Walkendorff, at da Pesten er i Fremgang i Kbhvn. og udbreder sig paa Landet, maa der ikke sendes Bud med Breve til ham for ej at udsprede Sygdommen, men Brevene skulle afgives i Assens og senere paa Hindsgavl. — 31. August. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 221—22. 31. Augusti.

*7897. K. Fr. II.'s Befaling om Skibenes Aftakling og Mandskabets Hjemsendelse, hvad dog ikke gjælder de med Sygdom befængte. — D. 31. August. Udt. og Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 221. 31. Augusti.

*7898. K. Fr. II. anbefaler til Dr. Elisabet af England Peter Munch, hvis Skib er blevet plyndret af Kapt. Herbert. — 8. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 8. Septbr.

*7899. K. Fr. II. befaler Sognemændene i Wilstrup (Haderslev Amt) at udrede til deres Sognepræst Mag. Jørgen Boysen, hvad de fra gammel Tid ere pligtige at udrede. — *Haderslev*, d. 10. Septbr. (Tydsk.) Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskr. S. 316—17. 10. Septbr.

3757. Udt. i Thurah, Bornholms Beskriv. S. 226. 14. Septbr.

*7900. K. Fr. II. tilskriver Christoffer Walkendorff, at han har erfaret, hvorledes denne har opgivet sin Rejse til Kongen og er vendt tilbage til Kbhvn., fordi han har 14. Septbr.

1583.

misforstaaet en Forordning, der er udgaaet til Forebyggelse af Sygdommens Udbredelse; Kongen beder ham komme over til sig. — *Koldinghuus,* 14. September. Hist. Tidsskr. V. 522. Mansa, Folkesygdommenes Hist. i Danmark S. 222—23.

(24. Septbr.) *7901. Jens Huas tilskriver Jackop Seefeld, at Thamis Faasti, Knud Grubbe og Karll Bryske have været hos ham, og at han vil være »hans fri Hjemmel«, saa vidt hans Skiftebrev indeholder, til de to Gaarde, som Korfids har tilskiftet Kongen. — Uden Datum. Hvass, Meddelelser om Familien Hvass IV. 322—23.

6. Octobr. *7902. Dr. Elisabet af England anbefaler til K. Fr. II. Jacques de Pardillan, der kommer til Danmark som Sendebud fra K. af Navarra. — *Oatland,* 6. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 25.

12. Octobr. *7903. Dr. Elisabet af Englands Brev til K. Fr. II., hvori hun undskylder, at Udstedelsen af Ratifikationen af Overenskomsten om Handelen paa Rusland, sluttet af John Herbert, er forsinket, og beklager den urimelig høje Øresundstold. — *St. James's,* 12. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. Udt. p. Eng. af Ratifikationen, udstædt samme Dag og Sted. Smstds. S. 25—26.

27. Octobr. *7904. K. Fr. II.'s Skrivelse til Kapitlet i Lund, at han har forlenet det ved M. Wessel Palnesens Død ledige Kantordømme til Hert. Christians Tugtemester M. Hans Mickelsen, og at Kapitlet skal lade udføre de Forretninger, der paahvile Kantoren, saa længe M. Hans ikke kan være til Stede. — *Skanderborg,* thend 27. Octobris. Ny kirkehist. Saml. VI. 181—82.

28. Octobr. *7905. K. Fr. II.'s Privilegium for Skanderborg, hvorved han forunder Byen Kjøbstadrettigheder. — 28. October. Udt. i Hansen, Beskr. over Skanderborg S. 39.

6. Novbr. *7906. Hans Lindenov, Høvedsmd. p. Bergenhus, afstaar paa Kongens Vegne en Grund i Bergen til Hans Hanssøn, Borger smstds. — *Bergen,* 6. Novbr. Udt. i Norske Mag. II. 90.

9. Novbr. *7907. K. Fr. II. befaler Kronens Tjenere i Vester, Gjøring og Skadz Herred, som tjene til Riberhus Slot, at de skulde overtage den Part af Engbjærgningen til Riberhus, som tidligere besørgedes af Tjenerne i Ballum Birk, der nu er bortforlenet. — *Havreballegaard,* d. 9. Dag Novembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 104—105.

10. Novbr. *7908. K. Fr. II. befaler Kristen Vind at lade ændre Tørrestuen ved den forrige Papirmølle til et Værelse, hvori Kongen kan bede paa Vejen imellem Kjøbenhavn og Helsingør. — *Haffreballegaardt,* 10. Nouemb. Brudst. i Nyrop, Strandmøllen S. 9.

12. Novbr. *7909. Mogens Gøye, Lensmd. p. Korsør Slot, stadfæster Hr. Peder Winters Valg til Sognepræst i Høve og Flakkebjerg. — D. 12. November. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. 253—54.

16. Novbr. *7910. K. Fr. II. tilkjendegiver Christoffer Valkendorf sin Misfornøjelse med den Vin, han har sendt ham til Aarhus, og befaler ham at afhente den og levere den tilbage til Kjøbmanden. — 16. November. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I. 5. S. 246.

17. Novbr. *7911. K. Fr. II. beder Knud Rud t. Vedbygaard om at komme til Skanderborg med de afrettede Hunde. — 17. Novbr. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 143.

19. Novbr. *7912. K. Fr. II. befaler Jørgen Rosenkrands at sørge for, at Lygten paa Anholt holdes ved lige hele Vinteren. — *Skanderborg,* 19. Novembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 142—43. Samme Dag udgik lignende Breve til Tyge Brahe og Tolderen i Skagen om Fyrene paa Kullen og Skagen.

1583.

*7913. K. FR. II.'s Brev, at Ludvig Ludvigsen skal hjælpe M. Hans Mikkelsen med at optugte og undervise de Herremænds Børn, som ere hos Hert. Christian, mod en aarlig Løn af 40 gl. Dlr. og 12 Alen Engelsk med fornødent Foderdug. — *Skanderborg*, 24. Nov. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 281. 24. Novbr.

*7914. Kansler NIELS KAAS tilskriver Superintendent D. Povl Madsen, at han intet har imod, at D. Peder Sørensen tilskifter sig et Stykke Jord, som ligger til en af Universitetets Professor-Residenser. — *Aarhus*, thend 26. Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 319. 26. Novbr.

*7915. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om sine Bestræbelser for at skaffe denne Materialier fra Danmark og Norge til Skibsbygning og omtaler den mellem England og Danmark sluttede Overenskomst om Handelen paa Rusland. — *Colledin*, ce 28. de Novembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 233—37. Et Brev af samme Indhold til Enkedronningen af Frankrig smstds. S. 237—38. 28. Novbr.

*7916. CHARLES DANZAY tilskriver Hert. af Joyeuse om det engelske Kompagnis Handel paa Rusland over det hvide Hav og om den Fordel, franske Kjøbmænd vilde kunne have af at benytte den samme Vej til Rusland. — *Colledin*, ce 28. jour de Novembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 238—44. 28. Novbr.

*7917. FORSTANDERNE for S. Maria Kloster i Flensborg udstæde Instrux for deres Fuldmægtige til K. Fr. II., hvilke skulle nedlægge Protest imod, at de Kirken tilhørende Skove i Truggelsby og Vogelsang mageskiftes til Hert. Johan. — *Flensb.*, 17. Decbr. (Tydsk.) Brudst. i Cläden, Flensburgs Kirchenhölzungeu S. 49. 17. Decbr.

*7918. K. FR. II. befaler Morits Podebusk t. Kjørup at afstaa fra sit Værgemaal for Kristoffer Juels Søn, der nu er kommet hjem og er gammel nok til at være sin egen Værge, eftersom Faderen vil skifte med sine Børn. — 20. Dec. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 7—8. 20. Decbr.

*7919. K. FR. II. befaler Rentemester Christoffer Walkendorf at udbetale Bogfører Baltzar Kruses Efterleverske hvad hendes Mand har udlagt for den Plantini Bibel, som han har leveret til Kongens Bibliotek. — *Skanderborg*, 23. December. Werlauff, Efterr. om d. st. kgl. Bibliothek 2. Udg. S. 8—9. 23. Decbr.

*7920. K. FR. II.'s Befaling til Stiftslensmanden i Skaane Korfits Wiffert, at annamme de Bønder, der ligge til Kantordømmet i Lund og til det Kannikedømme og Vikarie, som M. Vessel Pallesen havde, og affordre dennes Arvinger en klar Jordebog over Godset og sende denne til M. Hans Michelsen samt overdrage hans Prokurator i Kapitlet Godset. — 29. Decbr. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 182. 29. Decbr.

*7921. HENRICI, Navarræ regis, domino Segurio legato suo in Germaniam data instructio, secundum quam Augustum Saxoniæ ducem hortari debet, ut conjunctionem aliquam animorum et consiliorum inter Angliæ reginam, Daniæ regem et Germaniæ principes instituendam et in id propositum conventum habendum curet. Buder, Nützliche Samml. verschiedener Schrifften S. 122—38.

*7922. Beretning om et for Kurf. August af Sachsen paa Lyneburger Heden i Aaret 1553 lagt Baghold ved hans Tilbagerejse fra Danmark til Sachsen. (Tydsk.) Archiv für die sächs. Gesch. VIII. 413—16.

1584.

1584.

c. 1. Januar. *7923. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Casæ, cancellario Danico, libros, inter quos est unus a Reinero Reineccio editus et donatus, mittit et ab eo petit, ut litteras a Francisco Billerbego scriptas Benedicto ab Alefeld legendas tradat. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 548—49.

2. Januar. *7924. DAVID CHYTRÆUS Franciscum Billerbegium, nobilem Pomeranum in Ungaria adversus Turcas militantem, certiorem facit, se litteras ejus Benedicto Aleueldio inscriptas ad Casam misisse, et civibus Rostochiensibus commerciis omnibus in regno Daniæ interdictum esse, donec cum Ulrico duce Megapolitano de capitibus controversis transegerint. — *Rodopoli,* postridie cal. Januarii. Chytræi Epistolæ S. 550—53.

8. Januar. *7925. K. FR. II. befaler, at alle Landskirker i Fyn og paa Langeland skulle komme S. Knuds Kloster i Odense til Hjælp med Tredjeparten af deres Tiende og Indkomst. — *Havreballegaard,* d. 8. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 19.

10. Januar. *7926. K. FR. II. tillader Niels Bagge, Bg. i Odense, at maatte modtage adeligt Arvegods i Pant for, hvad Adelige skylde ham, Recessens Forbud uagtet. — *Havreballegaard,* d. 10. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 19—20.

11. Januar. *7927. K. FR. II. befaler Fru Beate Brahe, Hr. Jørgen Lykkes Efterlev., at tilsende Kongen en klar Jordebog paa Mariager Klosters Gods. — *Hauerballe,* d. XI. Januar. Udt. i Danske Mag. VI. 180.

12. Januar. *7928. K. FR. II. befaler Kristoffer Valkendorf, i Henhold til dennes Forslag, at lade indrette en Hammermølle der, hvor Papirmøllen før har været. — *Haffreballegaardt,* thendt XII. Januarii. Nyrop, Strandmøllen S. 9—10.

17. Januar. *7929. K. FR. II. erklærer Johan Taube sin Tilfredshed med den Akkord, som denne har afsluttet om Murerarbejde paa Kronborg Slot. — *Rye,* 17. Januarii. Danske Samlinger V. 161. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 331.

26. Januar. *7930. Afsked opsat af de ved Kvartalretsdagen i Kiel forsamlede KONGELIGE og HERTUGELIGE RAADER, hvori findes Bestemmelser ang. Opkrævningen af Tyrkeskat samt ang. Sammenligningen af de tilvejebragte Afskrifter af de slesvigske og holstenske Privilegier med Originalerne. — *Kiel,* Sonnt. d. 26. Jan. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 309—11.

30. Januar. *7931. K. FR. II. befaler Lensmanden Erik Lykke at lade bygge et »Pallads« til Hert. Christians Hylding i Odense. — *Skanderborg,* d. 30. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 20.

30. Januar. *7932. K. FR. II. befaler Rentemester Christoffer Walkendorph at skaffe rødt Klæde til at betrække de »Palladser« med i Odense, hvor Hert. Christians Hylding skal foregaa. — *Skanderborg,* d. 30. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 20.

31. Januar. *7933. K. FR. II. tilskriver Mester Antonius Bygmester om en Forandring, der skal foretages ved Loftet i Dronningens Gemak paa Kronborg Slot. — *Skanderborg,* thend 31. Januarii. Danske Samlinger V. 161.

1. Febr. *7934. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om de af forskjellige Fyrster gjorte forgjæves Forsøg paa at bringe Danmark i Krig med England og Nederlandene, samt

1584.

tilraader Forholdsregler i Anledning af franske Kjøbmænds Klager over K. af Sverig, og af Kjøb af Krigsskibe i Danmark. — *Colledin*, ce 1. jour de Février. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 244—50. Et Brev af samme Indhold og Dag til Enkedronningen af Frankrig smstds. XI. 250—52.

*7935. Charles Danzay tilskriver Hert. af Joyeuse om Handelsforholdene i Norden og omtaler bl. a., at Bgm. Marcus Hesse for nogle Aar siden lod bygge to store Skibe i Amsterdam, hvoraf K. af Danmark kjøbte det ene, medens det andet benyttes som Admiralskib af K. af Spanien. — *Colledin*, ce 1. jour de Février. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 253—58. 1. Febr.

*7936. K. Fr. II. befaler Lensmanden Arild Ugerup og Biskoppen M. Niels Hvid at beskikke M. Niels Pedersen eller, hvis han ikke er duelig dertil, en anden vellærd Person til at være Sognepræst i Høje og Starby Sogne i Skaane, da Sognemændene have forkastet den førstnævnte, fordi han ikke vilde ægte Formandens bedagede Enke, og valgt en berygtet Person, som var villig dertil. — *Aakjær*, d. 11. Februarii. Ny kirkehist. Saml. V. 453—55. Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne I. 27, jvfr. III. 181. 11. Febr.

*7937. Lord Willoughby anbefaler til K. Fr. II. sin Kudsk Christophilus, hvem Kongen gav ham i sin Tid tillige med Vogn og Heste og som nu ønsker at vende tilbage til Danmark. — *London*, 14. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 40. 14. Febr.

*7938. K. Fr. II.'s aabne Brev til Kronens Bønder og Tjenere i Løve og Reersløv, at de herefter skulle søge Ret ved Løve Herredsthing og ikke som hine holde Ret i deres By eller som disse søge Ret udenfor Kallundborg Slotsport. — 15. Febr. Udt. i Hist. Tidsskr. IV. 599. 15. Febr.

*7939. K. Fr. II.'s Kreditiv for Matthias Budde paa hans Sendelse til England for at lykønske Dronningen til den lykkelig undgaaede Sammensværgelse. — 16. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 27. 16. Febr.

*7940. K. Fr. II.'s Skjøde paa Gaffenøe til Hans Johansen, hvori Bøndernes Ret til at have deres eget Retterthing hævdes. — 16. Febr. Brudst. i Hist. Tidsskr. IV. 599. 16. Febr.

*7941. Brev fra Kurfyrstinde Anna af Sachsen til hendes Broder K. Fr. II., hvori hun beklager sig over det haarde Svar, han har tilskrevet hende paa hendes velmente Brev, hvilket Svar hun imidlertid vil lade ligge ubesvaret. — 16. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 28. 16. Febr.

*7942. Tycho Brahe ad Andream Severini Vellejum de variis typographis atque de constructione officini typographici scribit; promittit, se copiam historiæ Christiani III., quum ad Absalonem Gyldenstiern venerit, transmissurum esse. — *Uraniburgi*, die 16. Februarii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 71—72. 16. Febr.

*7943. K. Fr. II. erindrer den nye Lensmd. paa Aalborghus om sine tidligere Befalinger om, at der altid findes Søtønder rede i Aalborg til at udlægges paa Trindelen ved Læssø. — 19. Febr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 186. 19. Febr.

*7944. K. Fr. II. befaler Fru Karen Friis, Bjørn Andersens Efterlev., at overlade Viborg Kapitel en Søtønde til Udlæggelse paa Trindelen ved Læssø. — 19. Febr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 186—87. 19. Febr.

*7945. K. Fr. II.'s Brev til Georg Fahrensbach, hvori han afskediger ham af sin Tjeneste og befaler ham at tilbagesende sin Oberstbestalling. — (1. März.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Schiemann, Characterköpfe u. Sittenbilder a. d. balt. Gesch. d. 16. Jahrh. S. 64, smlgn. S. 76. 1. Martii.

1584.

5. Martii. *7946. K. Fr. II. tilskriver Befalingsmanden Johan Taube om Indlægning af nye Bjælker i det Hus paa Kronborg Slot, hvori Kongen havde sit Værelse. — *Wambdrop*, thendt 5. Martii. Danske Samlinger V. 162. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 332.

6. Martii. *7947. K. Fr. II. befaler Bispen i Ribe, at han sammen med Hofprædikanten skal prøve tre Personer, der have meldt sig som Ansøgere til det ved Hr. Enevold Gregersens Død ledige Vejlby og Ullerup Sognekald. og udvælge den dygtigste, og at han forordner Hr. Hans i Tavlov til Provst i Eld Herred i den nævnte Hr. Enevolds Sted. — *Vambdrup*, 6. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 452—53.

6. Martii. *7948. K. Fr. II. tilstaar Jens Sørensen, Kapellan i Kolding, mod at befordre sig selv paa Sognerejser, aarlig 25 Tdr. Havre og 5 Ørter Korn af Koldinghus, hvorhos han forpligtes til paa Forlangende at gjøre Tjeneste paa Slottet. — *Vamdrup*, d. 6. Marts. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 90.

7. Martii. 3782. Chytræi Epistolæ S. 558.

9. Martii. *7949. K. Fr. II. giver Gert Rantzov Følgebrev til menige Bønder i Kronborgs og Hørsholms Birk. — *Haderslev-Hus*, d. 9. Martii. Udt. i Danske Mag. IV. 101.

12. Martii. *7950. Davidis Chytræi epistola ad Nicolaum Reusnerum, in qua narrat, regem Daniæ in conclavi Ulrici ducis Megapolitani sua manu parieti adscripsisse: Treu ist Wildpret. — *Rostochii*, 12. Martii. Chytræi Epistolæ S. 559.

18. Martii. *7951. Charles Danzay meddeler K. af Frankrig de mellem K. Henrik af Navarras Gesandt, Mr. de Sigur, og K. Fr. II. førte Forhandlinger om Tilvejebringelse af Enighed i de protestantiske Kirker. — *Hadersleve*, le 18. de Mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 258—65.

18. Martii. *7952. Charles Danzay tilskriver Enkedronningen af Frankrig, at han vil blive sat i Gjældsfængsel, hvis kan ikke kan betale sine Kreditorer. — *Hadersleve*, le 18. de Mars. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 265—68.

19. Martii. 3789. Tydsk Overs. i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 498.

post 19. Martii. *7953. David Chytræus Nicolao Theophilo, rectori academiæ Hafniensis, de morbo suo calculo et de defensione ejus dignitatis jureconsultorum scribit. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 561.

20. Martii. *7954. K. Fr. II. befaler Magdalene og Margrethe Emikesdatter at standse med at forfølge Bønderne paa de 12 Gaarde i Vissenberg Birk, fordi de have svaret Lensmanden i Odense Oldengjæld, da Kongen ellers vil lade Ejendomsretten til hine Gaarde undersøge. — (20. Marts.) Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 20.

20. Martii. *7955. Beslutning af det estlandske Ridderskab, hvori omtales, at Kejserne Karl V. og Ferdinand i sin Tid havde henvist dem til at søge Beskyttelse hos Kongerne af Sverig, Polen og Danmark imod Moskoviterne. — *Revall*, d. 20. Monats Tag Martii. (Tydsk.) Bunge, Archiv f. Gesch. Liv.-, Esth.- u. Curlands V. 198—203.

21. Martii. *7956. Afsked opsat af de ved den slesvigske Retsdag i Haderslev forsamlede kongelige og hertugelige Raader, hvori, under Forbehold af kongelig og hertugelig Ratifikation findes Bestemmelser ang. Indførelsen af større Ensartethed i Maal og Vægt i Hertugdømmerne samt ang. Møntvæsenet. — *Hadersleben*, 21. Mart. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 311—12.

25. Martii. *7957. K. Fr. II. beder Dr. Elisabet af England om at tillade John og Geo. Petersen at udføre Klæde paa samme Betingelser som hendes egne Undersaatter. — 25. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28.

1584.

*7958. K. Jakob VI. af Skotland anbefaler Robert Cheyne af Essilmonth t. K. Fr. II.; han har kjøbt af Georula Fairs Datter, Enke efter Lorden af Craigholme, nogle Godser i »Wallay«, som nævnte Dame tidligere havde overdraget Kongen, og af hvilke John Londenau, Statholder i Bergen (Birrhaniæ arcis), fordrer 54 Dl. i aarlig Renteforøgelse. — *Edinb.*, 26. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 23. 26. Martii.

*7959. K. Fr. II. paalægger Abbedissen i Maribo Kl. ikke at hindre Lensmanden Sten Brahe i at tage Peder Babbe i pinligt Forhør, fordi han, »som har omgaaet med den onde Aands Kunst«, har gravet efter Sølv og Penge paa en Ø under Ravnsborg Len. — D. 30. Marts. Brudstykk. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 187. 30. Martii.

*7960. K. Fr. II. befaler Albret Friis og Ewaldt Woye at undersøge de fremkomne Vidnesbyrd i en Sag mellem Nis Severinsen i Vester Vedsted og Marine Thyges ang. en sidstnævnte paaført Beskyldning for Trolddom. — *Haderslevhus*, d. 3. April. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 155—56. 3. Aprilis.

*7961. Tyge Lassen i Vester Vedsted beder Dommerne i den Sag, som Nis Søfrensøn har paaført hans Hustru og hvori han har beskyldt hende for Trolddom, at frikjende hende paa Grund af Vidnernes Uoverensstemmelse og de gode Vidnesbyrd, hun har faaet af Superintendenten og Sognepræsterne i Ribe. — Uden Datum. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 154—55. c. 3. Aprilis.

3799. Christensen, Hørsholms Historie S. VIII—IX, jvfr. S. 8—9. 5. Aprilis.

*7962. K. Fr. II. befaler Niels Kaas t. Torupgaard, Kansler, og Jørgen Skram t. Tiele at antvorde Jacob Seefeld Inventarium paa Mariager Kl., som han fik i Forlening. — *Haderslevhus*, d. 6. April. Udt. i Danske Mag. VI. 180. 6. Aprilis.

*7963. K. Fr. II. bebrejder Bygmesteren paa Kronborg, at han efter Beretning af Kansleren Niels Kaas og Rentemesteren Christoffer Valkendorf har for at forlænge Arbejdet ladet nedbryde hele Muren paa det Hus, der paa Slottet er under Arbejde, i Stedet for den Del af samme, hvor hugne Sten skulde indsættes, samt at han er forsømmelig med Tilsynet af Arbejdet. — *Hadersleffhusz slott*, thend 7. dag Aprilis. Danske Samlinger V. 162—63. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 333. 7. Aprilis.

*7964. K. Fr. II. befaler Christoffer Valkendorf at efterse Embedsmanden paa Kronborg, Johan Taubes Regnskaber, da Havreforbruget m. m. syntes Kongen paafaldende. — (D. 7. April.) Udt. og Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 333—34. 7. Aprilis.

*7965. David Chytræus Reinero Reineccio scribit, se litteras ejus ad Nicolaum Casam legatis Rostochiensibus in aulam Danicam »cras« profecturis tradidisse. — *Rostochii*, idibus Aprilis. Chytræi Epistolæ S. 562. 13. Aprilis.

*7966. David Chytræus cancellarium Danicum (Nic. Kaas) rogat, ut civitatem Rostochiensem apud regem Daniæ patrocinio suo juvet, eique Papendicum Cossum adolescentem commendat. — *Rostochii*, sine die et loco. Chytræi Epistolæ S. 562—63. c. 13. Aprilis.

*7967. Dr. Elisabet af England tilskriver K. Fr. II. om Opdagelsen af den mod hende af Jesuiterne smeddede Sammensværgelse; hendes Sendebud, Matthias Bud, vil mundtlig meddele Kongen alt, hvad han ønsker at vide om Dronningen af Skotland. — *Westm.*, 18. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 26. 18. Aprilis.

*7968. Raadet i Itzehoe erkjender at være Bgm. Hans Danckwort og hans Arvinger 500 Mk. Lybsk skyldig, som denne paa Stadens Vegne har udredet til K. af Danmark. — *Itzehoe*, Ostern. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 94. 19. Aprilis.

3802. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 164. 24. Aprilis.

1584.

29. Aprilis. *7969. K. FR. II. befaler, at Skjødegaard i Vorbasse Sogn, hvor han agter at oprette et Skæfferi, skal henlægges til Bække Sogn og Jerlev Herred. — 29. April. Danske Samlinger III. 331.

2. Maji. *7970. K. FR. II. beder Biskop Povl Madsen om at skaffe en ny Skolemester til Frederiksborg, da den nuværende som gift ikke er bekvem til at forestaa denne Tjeneste. — (2. Maj.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 333.

2. Maji. *7971. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om den forestaaende Herredag i Viborg d. 14. Juni, om Prinsen af Oraniens Sendebud Grev de Monts Ankomst til Danmark og om sin sørgelige Stilling. — *Colledin,* ce 2. de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 268—70.

2. Maji. *7972. CHARLES DANZAY tilskriver Enkedr. af Frankrig, at han kun skylder den danske Kanslers Mellemkomst, at hans Kreditorer ikke have kastet ham i Fængsel. — *Colledin,* ce 2. jour de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 270—71.

2. Maji. *7973. CHARLES DANZAY tilskriver Hert. af Joyeuse, at hans Kreditorer have anmodet K. af Danmark om at arrestere de franske Skibe, som passere Sundet, indtil de blive fyldestgjorte. — *Colledin,* ce 2. de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 271—73.

5. Maji. *7974. D. THOMAS MOUFETUS, medicus Londinensis, ad D. Petrum Severinum, archiatrum regis Daniæ, scribit, ut neglectis injuriis Antiparacelsistarum dignitatem nominis sui conservet studiaque sua chemica promoveat. — *Londino,* III. non Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 320—22.

8. Maji. *7975. K. FR. II. befaler Jacob Seefeld, Lensmd. p. Mariager Kl., at han skal undersøge tvende af Klostrets Gaarde, som Peder Gyldenstierne paa Haureballegaard havde begjært til Vederlag mod andet Gods i Falster. — *Skanderborg,* d. 8. Maji. Udt. i Danske Mag. VI. 180.

8. Maji. *7976. K. FR. II. tilskriver Jacob Seefeld om Præstegaarden i Stauby, hvortil Mariager Kl. havde Jus Patronatus. — *Skanderborg,* d. 8. Maji. Udt. i Danske Mag. VI. 180

9. Maji. *7977. Det KONGELIGE TYDSKE KANCELLIS Resolution, hvorved en Strid mellem Kapitlet i Slesvig og den kgl. Amtmand i Flensborg om Kapitlets Jurisdiktion over sine Fæstebønder henvises til Afgjørelse af den næste slesvigske Landretsdag. — *Schanderburgk,* d. 9. May, uden Aar. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 284—85.

11. Maji. *7978. JOH. MAJOR Tychoni Brahe scribit, se in negotio ejus de libris emendis fecisse, quod potuerit; deinde de lite inter senatores civitatis Augustæ Rheticæ propter calendarium Gregorianum plane narrat. — *Augustae Rheticae,* postridie pentecostes. Tychonis Brahei epistolæ S. 72—74.

12. Maji. *7979. Lord WILLOUGHBY takker K. Fr. II., fordi han har paalagt sin Gesandt i England at hilse paa ham. — *Lond.,* 12. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 40.

14. Maji. *7980. K. FR. II. befaler Ove Lunge at lade bygge et Taarn paa Skagen i Stedet for det Hus og den Lygte, som er ødelagt af Uvejr. — *Skanderborg,* d. 14. Maji. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 143—44.

16. Maji. *7981. K. FR. II. tilskriver Bispen i Fyn, at han har tilgivet Hr. Hans Stage, Sognepræst til S. Hans Sogn i Odense, den af ham begaaede Fejl ved Indvielsen af Alterens Sakramente, imod at han offentlig for Menigheden bekjender sin Fejl. — *Skanderborg,* d. 16. Maji. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 287—88. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 20—21.

1584.

*7982. K. Fr. II. tilskriver Lensmanden p. Koldinghus, at han haaber, at Folmer Rosenkrands t. Stensballe vil overlade Kongen sine to Gaarde i Fitting, der har Fællesmark med Skjøde, hvorpaa Fitting skal indlemmes i Jerlev Herred og indhegnes; Bønderne maa vente med at sælge deres Geder til Bartholomæi Dag. — 20. Maj. Udt. i Danske Samlinger III. 331. 20. Maji.

*7983. K. Fr. II. anbefaler atter Isack Grønbeck til Professorerne ved Universitetet til at nyde det kongelige Rejsestipendium. — *Skanderborg slott*, thend 26. Maji. Ny kirkehist. Saml. I. 349. 26. Maji.

3811. Rhode, Saml. t. Haderslev Amts Beskrivelse S. 119—22. 27. Maji.

*7984. K. Fr. II.'s Brev til Bønder og menige Almue i Høje og Starby Sogne i Skaane, at efterdi de have forkastet flere dygtige Mænd og kaldet en berygtet Person til Sognepræst, fordi han vilde ægte den afgangne Præsts Enke, hvad de andre ej vilde, fratager Kongen dem Ret til at kalde nogen Sognepræst og overdrager dette Embede til M. Niels Kiempe. — *Skanderborg*, d. 29. Maji. Ny kirkehist. Saml. V. 455—57. Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 181. 29. Maji.

*7985. Vidnesbyrd aflagt for Universitetets Rektor af Michell Moffuersenn om Slagsmaal paa Gaden mellem M. Thuor og Per Helstrup. — *Kiøbenhaffn*, thenn 8. dag for Pintzdag. Ny kirkehist. Saml. V. 627—28. 31. Maji.

*7986. Vidnesbyrd aflagt af 5 Borgere og Studenter i Kbhvn. om et mellem M. Tuordt Marquordsenn og Peder Seffuerensenn Helstrup indgaaet Forlig, i Følge hvilket hin skal betale denne en Erstatning for et tilføjet Saar, mod at denne forpligter sig til ikke at klage. — *Kiøbenhafnn*, den . . Maji. Ny kirkehist. Saml. V. 629—30. Majo.

*7987. David Chytræus ad Joannem Olearium, Rostochio, scribit, transactis cum principe ejus controversiis, libera in Dania et Norvegia commercia a rege Daniæ restituta esse, e quibus civium fortunæ potissimum dependant. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 564—65. c. Majo.

*7988. Rasmus Niellsøn, Student, afgiver Vidnesbyrd om et Slagsmaal mellem M. Thor Marcussøn, Præpositus i Kommunitetet, og Student Peder Helstorp, som fandt Sted d. 15. Maj paa Gaden. — *Hafniæ*, ontzdagen e. Pintzdag. Ny kirkehist. Saml. V. 628—29. 10. Junii.

*7989. Litteræ Tychonis Brahei Henrico Brucaeo datæ, in quibus præsertim de hypothesi Copernicana scribit; idem commemorat, se Uraniburgi typographiam instituturum esse, atque typographicum Joachimum Witebergam ablegasse, ut illic omnia necessaria ad typographiam instituendam emat. — Sine loco et die. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 74—79. ante 12. Junii.

*7990. Henricus Brucæus Tychoni Brahe de hypothesi Copernicana et de typographia Tychonis Uraniburgi instituenda scribit. — *Rostochii*, 12. Junii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 79—80. 12. Junii.

*7991. Generalstaternes Resolution, hvori omtales Frederik Henrik af Nassau's Daab med K. af Danmarks Gesandt som Fadder. — (12. Junii.) (Hollandsk.) Gachard, Correspondance de Guillaume le Taciturne V. 215, VI. 354. 12. Junii.

*7992. Jeronimus Høcken erklærer, at Marine Andersdatter, hvem han i sin Tid trolovede og ægtede i sine Sognepræsters og flere andres Nærværelse, skal gaa i lige Arv efter ham med deres Søn Ulf. — *Viborg*, 22. Juni. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 702. 22. Junii.

*7993. Anders Saxesen, Hans Nielsen og 4 andre Raadmænd, Claus Nielsen, Byfoged, og menige Borgere i Helsingør udstæde Fuldmagt til Borgemestrene Jørgen Mahr 22. Junii.

1584.

og Frands Lauridsen, Raadmændene David Lejel og Niels Barfod, samt 4 Borgere smstds. til paa Byens Vegne at give Samtykke til Hert. Christians Hylding i Ringsted d. 8. Juli samme Aar. — 22. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 69—70.

25. Junii *7994. K. Fr. II. tilstaar Erik Lange til Ildebrændsel paa Bygholm aarlig 500 Læs Ved af Skovene til Skanderborg. — *Odense*, d. 25. Junii. Udt. i Danske Mag. IV. 31.

29. Junii. *7995. K. FR. II. befaler, at hver Tirsdag skal holdes for ret Torvedag i Rudkjøbing, hvortil Bønderne paa Langeland skulle føre deres Varer. — *Odense*, d. 29. Juni. Rasmussen, Oplysn. betræf. Rudkjøbing S. 59—60.

1. Julii. 3817. Udt i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S 21—22.

1. Julii. *7996. K. FR. II. tilsiger Superint. i Fyn M. Niells Jespersønns Hustru Else Hannsdatther, at hun, om hun overlever sin Mand, skal beholde Kalente- og Vingodset i Falster, hvormed han er forlenet, og en Gaard i Smedstrup i Fyn, som nu er bortforlenet til afgangne Superint. M. Jørgens Hustru Elsebe, hvis hun overlever hende. — *Nyborrigh slott*, thend første dagh Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 427—28.

c. 1. Julii. *7997. JOHANN BUCHOLLT, Befalingsmd. p. Island, og ÞORDUR GUDMUNDSSON og JON JONSSON, Lagmænd, give deres Samtykke til Altingets Beslutning om Lagretsmændenes Løn i Mule Syssel. — *A almennilegu Öxararþingi*, uden Dag. (Islandsk.) Safn til sögu Íslands II. 227—28.

4. Julii. 3818. Brudst. i Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 38.

7. Julii. *7998. K. FR. II. tilskriver Bispen i Vendelbo Stift, at han paa ny har tilladt Hr. Daniel Olufsen at maatte komme til Hjørring S., hvorfor den sidst valgte Præst, Hr. Oluf, skal fratræde Kaldet og, indtil han faar et andet Kald, modtage et vist Underhold af Hr. Daniel. — *Ringsted Kloster*, 7. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 401—402.

7. Julii. *7999. K. FR. II. befaler Predbjørn Gyldenstjerne, at han af sin Afgift af Aastrup skal betale 50 Dlr. aarlig til Præsten Hr. Oluf, der har maattet vige sit Præstekald i Hjørring for den tidligere Præst dér, Hr. Daniel Olufsen. — *Ringsted*, 7. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 402.

8. Julii. 3822. Tilføj: I Recessen findes ogsaa omtalt en Sag mellem Indbyggerne af den mellemste Tredjedel af Ditmarsken og Gabriel Langes Landskriver m. m. Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II 312—13.

8. Julii. *8000. LAUE BECK, Lensmd. p. Roskildegaard, indbyder Rektor og Professorer ved Universitetet til sin Datter Kirstines Bryllup paa Roskilde Bispegaard d. 30. August med Johan Wenstermand t. Olstrupgaard. — *Roskillgaard*, then 8. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 322—23.

11. Julii. *8001. K. FR. II. befaler 29 Kjøbstæder i Sjælland, Skaane, Jylland, Fyn, Laaland, Falster og Møen at sende alle de Murmestre og »Murkarle«, som findes i disse Byer, til Kronborg, hvor Kongen vil benytte dem til Arbejdet paa Slottet. — *Kroneborg slott*, thend XI. Jullii. Danske Samlinger V. 163—64.

12. Julii. *8002. JØRGEN POVELSEN, Kongens Hjulmager, udstæder Landgildebrev til Hospitalet i Helsingør af en Grund smstds. — *Helsingør*, 12. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 17.

13. vel 20. Julii. *8003. DAVID CHYTRÆUS Petrum Agricolam, consiliarium Palatini Ludovici Philippi, litteris certiorem facit, Christianum filium regis Daniæ in regno a patre circumduci eique juramentum fidelitatis a nobilitate ut successori patris præstari, et principem Oraniæ nuper reges Daniæ et Navarræ et reginam Angliæ testes baptismi filioli sui invitavisse. — *Rostochii*, die Margaridos. Chytræi Epistolæ S. 565—68.

1584.

*8004. K. FR. II. paalægger Rentemesteren Kristoffer Walckenndorff at have flittigt Tilsyn med, at de fremmede, som komme til Kjøbenhavn, have deres Pasbord i Orden. — 15. Juli. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 7 og i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 67. 15. Julii.

*8005. TYCHO DE BRAHE in litteris Johanni Majori datis Calendarium Gregorianum laudat. — *Ex aede nostra Knudstrupiana,* 15. die Julii stylo veteri. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 80—81. 15. Julii

*8006. K. FR. II. beder Peter Rantzow, Amtmd. i Flensborg, om at overlade ham nogle store Malerier, som Kongen i sin Tid havde skjænket til hans Broder Daniel Rantzow. — *Landskrone,* 17. Juli. Udt. p. Tydsk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 696. 17. Julii.

*8007. K. FR. II.'s Brev, at Malt Herred, hvor Kronen kun har lidet Gods og faa Tjenere, skal lægges under Slavs Herredsthing, ligesom de herefter skulle høre under Bygholm Len. — 20. Juli. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 169. 20. Julii.

*8008. K. FR. II. beder Absalon Gøye om at forhandle med Fru Anne, Peder Lavritsens Efterlev., om en Dværgpige, der skal være en Præstedatter fra Fyn, og som Dronningen gjerne vil have. — *Lundegaard,* d. 22. Julii. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 165—66. Udt. i Hist. Tidsskr. III. 41. Brudst. i tydsk Overs. i Lisch. Jahrb. d. Vereins f. mecklenb. Gesch. IX. 138. 22 Julii.

*8009. K. JAKOB VI. af Skotland anmoder K. Fr. II. om at indrømme Walter Scot fra Dysart, som er blevet fastholdt ved Vardøhus i Norge, frit Fiskeri ved dette Lands Kyster. — *E regia nostra Falkundia,* 23. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 23. 23. Julii.

*8010. K. FR. II. tilkjendegiver Superint. D. Poul Madsen og D. Anders Lauritzen, Professor theologiæ, at han efter Forbøn af Thyge Brahe har tilladt, at Gellius Sascerides, Søn af Professor M. Johannes Sascerides, maa vedblive at nyde det kongelige Rejsestipendium, medens han hos Thyge Brahe fortsætter sine mathematiske og medicinske Studier. — *Frederichsborg slot,* then XXVII. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst og Breve S. 323—24. 27. Julii.

*8011. K. FR. II. underretter Frederik Hansen og David Hansen, Toldere i Helsingør, om, at han vil lade Lygten paa Kullen bese, da der klages over dens uhensigtsmæssige Indretning, og befaler dem at forskaffe 4 eller 6 forfarne Dannemænd af søfarende Mænd, som kunne være behjælpelige derved. — *Frederiksborg,* d. 27. Juli. Udt. og Brudst. i Friis, Tyge Brahe S. 148. 27. Julii.

*8012. K. FR. II. forlener Jakob Seefeld t. Visborrig med Mariager Kl., saaledes som han har faaet det efter Hr. Jørgen Lykkes Død, mod Afgift af 1100 Dlr. m. m. — *Frederiksborg,* d. 27. Juli. Dahlerup, Mariager S. 33—35. 27. Julii.

*8013. Litteræ PAULI MATTHIÆ, superintendentis, Georgio Martino, episcopo Burglanensi, de gratiarum actione pro beneficiis dei in inauguratione principis Christiani præstitis datæ. — *Hafniæ,* 28. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 156—57. 28. Julii.

*8014. K. FR. II. tillader Bønderne i Silkeborg Len frit at ødelægge Ræve og Ræveunger, da disse forøde Raadyr og Lam og gjøre megen Skade paa Bøndernes Smaakræ. — *Frederiksborg,* 29. Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 105. 29. Julii.

3828. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 212. 1. Augusti.

*8015. K. FR. II.'s Instrux for Johan Suobe, Embedsmd. p. Sorø Kl., hvorledes han skal forholde sig imod Hert. Christian; det paalægges ham ikke at tillade nogen at komme til Hertugen uden Rigsraaderne, Kongens Prædikant og Superintendenten i Sjælland. — *Sorøe Kloster,* d. 1. August. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. III. 255—56. 1. Augusti.

1584.

4. Augusti. *8016. Johannes Lagonius episcopus Ripensis Johanni Bredall, pastori in Piedsted et præposito in Holmindsherrit, significat, dominica xma post Trinitatis in singulis ecclesiis gratias deo ob homagium Principum præstitum et hanc inaugurationem sine cæde peractam solenniter agendas esse. — *Ripis,* 4. Augusti. Ny kirkehist. Saml. VI. 660.

6. Augusti. *8017. K. Fr. II. tilskjøder Peder Gyldenstjerne Holstebro Biskopsgaard samt en Mølle i Holstebro, naar Palle Jul t. Strandet, som er forlenet dermed paa Livstid, afgaar ved Døden. — 6. Avgust. Brudstykk. i Frølund, Holstebro S. 192.

8. Augusti. *8018. K. Fr. II. tilskriver Lensmanden Erik Lykke om, hvorledes et Kvindfolk og hendes Broder, som havde anrettet et Slagsmaal for Kapitelsretten i Odense, skulle straffes. — *Frederiksborg,* d. 8. August. Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 22—23.

c. 8. Augusti. *8019. K. Fr. II. befaler Magistraten i Odense at dømme fornævnte Kvinde. — Uden Dag. Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist III, 1. S. 23.

9. Augusti. *8020. K. Fr. II. befaler Joach. Leist, Embedsmd. p. Frederiksborg, Hans Strollendorf, Kongens Skjænk, og Caspar Markdanner, Kongens Kjøgemester, at de under Kongens og Dronningens Fraværelse fra Frederiksborg skulle sørge for de kongelige Børns Mad og Drikke. — 9. August. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 252—53.

post 9. Augusti. *8021. En Unævnt (Georg Fahrenbach) retfærdiggjør ligeoverfor Henrik Rammel og Niels Kaas sit Forhold som kongelig dansk Amtmand paa Arensburg. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Schirren, Verz. livl. Geschichtsquellen S. 125.

10. Augusti. *8022. K. Fr. II. befaler Johan Svave, Lensmd. i Sorø, at de, som have kongeligt Pasbord, ikke skulle søge til Sorø, men skaffe sig Vogne i Landsbyen Liunge, da der hersker Sygdom paa adskillige Steder, hvilken maa holdes borte fra Soro Kl., hvor Hert. Christian nu skal opholde sig. — 10. Aug. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 253.

12. Augusti. *8023. Svend Povelsen, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. paa en Grund. — *Helsingør,* 12. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 17—18.

17. Augusti. *8024. Teodorus Beza, professor, Hilario Grubbe, domino de Liustrop, cancellario, filium Sivardum cum præceptore Christiano Fossio redeuntem commendat, honorificum utrique dans testimonium. — *Geneuæ,* d. 17. Augusti. Bring, Handl. och Påminnelser i Skånska Hist. III 5—6. Danske Mag. 4 R. II. 372—73.

18. Augusti. *8025. K. Fr. II. stadfæster et Fæstebrev, udstædt af Lensmanden paa Kbhvns. Slot, til tre Amagere paa et Aalefiskeri, liggende norden for Kjøge Krog. — (18. Avg.) Udt. i Thurah, Beskr. o. Amager S. 64 og i Tidsskr. for Fiskeri III. 202—203.

18. Augusti. *8026. K. Fr. II. tilstaar Hollænderne i Maglebye Brugen af Aalefiskeri udenfor Ringebæk, som de have afkjøbt ti Mænd, der havde kgl. Brev derpaa. — (18. Avg.) Tidsskr. for Fiskeri III. 202.

18. Augusti. *8027. Davidis Chytræi ad Johannem Milnerum, secretarium cancellariæ Cæsareæ, epistola, in qua hæc: »Danus filium Christianum, puerum novennem, in regno circumducit et juramento fidelitatis subditos ipsi astringi curat«. — Die Agapeti 18. Augusti. Chytræi Epistolæ S. 571—72.

23. Augusti. *8028. David Chytræus Hugoni Blotio, bibliothecæ Cæsareæ præsidi, scribit, controversiam, quæ Rostochio cum rege Daniæ et principe Megapolitano intercesserit, sublatam esse, et regem Daniæ filio Christiano juramentum fidelitatis a nobilitate et populo præstandum his mensibus curavisse. — *Rhodopoli,* pridie Bartholomæi. Chytræi Epistolæ S. 572.

1584.

*8029. K. FR. II. beskikker D. Hans Slangerup til extraordinært at læse ved Universitetet over Theologi og Philosophi mod en Lønning af 100 gamle Daler aarlig af det kongelige Rentekammer. — *Gannløse*, d. 24. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 324—25. 24. Augusti.

*8030. K. FR. II. anbefaler Martin Laurenson til Skibstjeneste hos Dr. Elisabet af England. — 27. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28. 27. Augusti.

*8031. ADELEN i WIECK i Lifland udstæder Erklæring om Underkastelse under Sverig, hvori den omtaler, at Bispen af Øsel, Johannes v. Monnigckhausen, i sin Tid har gjort sit Stift, Wieck og Landet Øsel, K. af Danmark underdanig, der atter overdrog det til sin Broder Hert. Magnus som Herre og Biskop, men igjen mistede en Del af Landene i den dansk-svenske Krig. — Uden Datum. (Tydsk.) Bunge, Archiv f. Geschichte Liv.-, Esth.- u. Curlands V. 195—97. Augusti.

*8032. Elleve FÆSTEBØNDER i Ugle Herred bevidne, at saa langt de mindes, har Domkapitlet i Slesvig haft Jurisdiktion over sine Fæstere; de af Vidnerne, der ikke høre under Stiftet, men under adelige Herskaber, erklære tillige, at de og deres Lige ikke have søgt Herredsthinget men staaet under deres Herskabers Jurisdiktion. — *Kocksbüll*, d. 4. September. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 285—87. 4. Septbr.

*8033. M. GEORGIUS BORINGHOLMIUS, superintendens Aalburgensis, in litteris ad M. Nicolaum Schavenium, rectorem universitatis, datis, de difficultatibus in singulis daleris post mortem uniuscujusque pastoris universitati debitis colligendis, scribit. — *Ex ædibus meis Olburgicis*, sexto die Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 325—27. 6. Septbr.

*8034. BGM. og RAAD i Slesvig erklære, at naar de eller deres Borgere have haft Sager med Domkapitlet i Slesvigs Fæstere, have de anklaget dem for Kapitlet eller Kapitlets Foged, men ikke for Herredsthinget. — Am dage nativitat. Marie. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 287—88. 8. Septbr.

*8035. M. JØRGEN SIMONSEN, Præst til Graabrødre Kirke i Odense, tilskriver Biskoppen i Fyn om den herskende Pestilents og foreslaar Afholdelsen af en Bededag. — 20. Septb. Suhm, Saml. t. den danske Hist. I, 2. S. 16. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 24. 20. Septbr.

*8036. ERIK LANGE kvitterer for 850 Daler, som han modtog af Steen Brahe paa den Summa Penge, som Kongen skulde betale ham til første Omslag. — *Hafniæ*, d. 21. Septemb. Udt. i Danske Mag. IV. 31. 21. Septbr.

*8037. PRIORINDEN og hele KONVENTET i Jomfruklostret i Slesvig erklære paa Opfordring af Domkapitlet i Slesvig, at Klostret har Jurisdiktion over sine Fæstebønder undtagen i Livssager og i høje og vigtige Sager, der af særlige Grunde maatte henvises til Herredsthinget; tillige bevidnes, at Kapitlet har Jurisdiktion over sine Fæstebønder. — *Schleszwig*, am dage Matthei apostoli. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 288—89. 21. Septbr.

*8038. KONGENS RETTERTHINGS Dom, der tilkjender Oluff Bager, Raadmand i Odense, en Del Gaarde og Ejendomme i denne By, hvorpaa han faar Laas. — *Kiobenhavn*, d. 28. September. Almeennyttige Samlinger XVII. 4—12. 28. Septbr.

*8039. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om Sigurs Sendelse til Danmark; han har ikke haft andet Hverv end at formaa den danske Konge til at forhandle 28. Septbr.

1584.

med de tydske protestantiske Fyrster om Enighed i Religionssagen. — *Copenhague*, ce 28. de Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 273—78.

28. Septbr. *8040. CHARLES DANZAY tilskriver Enkedronningen af Frankrig om Sigurs Hverv i Danmark og om K. af Spaniens formodede Bestræbelser for at erhverve Skibe fra de nordiske Riger og fra Hansestæderne. — *Copenhague*, ce 28. de Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 279—80.

28. Septbr. *8041. CHARLES DANZAY tilskriver Hert. af Joyeuse om det ønskelige i at faa K. af Danmark til at mægle i Striden med K. af Sverig om de tilbageholdte franske Skibe, og takker for Hertugens Hjælp i hans private Anliggender, som endnu stadig ere yderst pinlige. — *Copenhague*, ce 28. de Septembre. (Fransk.) Handl rör. Skand. Hist. XI. 281—85.

29. Septbr. *8042. K. FR. II. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at lade Hans Johanssen t. Gavnø beholde Lindholm Ø til arvelig Ejendom under Gavnø. — D. 29. September. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 187.

1. Octobr. *8043. FAXE HERREDSTHINGS Vidne, at Hans Madsen i Faxe paa Fru Margrete Billes, Eske Brocks t. Vemmetofte, og paa Mogens Gøes Vegne paa 4 samfulde Thing havde ladet forbyde over al Faxe Herred nogen at have Geder paa Vemmetofte Skove eller Vemmetofte Gaards Grunde. — Torsd. d. 1. October. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 97.

3. Octobr. *8044. JOHANN BOCHHOLT, Befalingsmd. over Island, udlægger efter kongelig Befaling en Del Jordegods til fattige Præster i Skalholt Stift. — *Í Skálholti*, 3. d. Octobr. (Islandsk.) Stephensen og Sigurdsson, Lovsaml. for Island I. 110—11.

8. Octobr. *8045. K. FR. II. sender Rentemester Christoffer Valkendorf Tegning af en Kumme til Posten paa Kronborg Slot og beder ham om at forsyne Bøssestøber Mester Gert, der skal forfærdige den, med det fornødne Messing dertil. — *Kroneborg*, thend 8. Octobris. Danske Samlinger V. 166.

12. Octobr. *8046. ESKE BROCK t. Estrup aflyser sin Signetring, som er bleven ham frastjaalen, og forlanger, at det maa blive bekjendtgjort ved Landsthinget. — *Vemmetofffte*, then 12. Octobris. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 101, 244.

16. Octobr. 3838. Danske Samlinger V. 166—67.

20. vel 24. Octobr. *8047. Epistolæ DAVIDIS CHYTRÆI ad Pontum de la Gardia, in qua inter alia scribit, se epistolam regis Daniæ ad ducem Borussiæ de Farensbecio scriptam mittere. — *Rostochii*, 20. Octobris. Lossius, Die Urk. d. Grafen de la Gardie in d. Universitätsbibl. zu Dorpat S. 74—75. Chytræi Epistolæ S. 575—76, hvor Brevet er dateret 24. Oktober.

24. Octobr. *8048. JOHAN, Hert. af Slesvig og Holsten, fortæller sin Søster, Kurfyrstinde Anna af Sachsen, at han har haft Besøg af en af Hert. Ludvig af Würtembergs Tjenere, kaldet Hans Winzelhauser v. Eybenspach, som hemmelig skulde indhente Oplysninger om hans ældste Datter. — *Sonderburg*, 24. October. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 60—64.

24. Octobr. *8049 se *8047.

28. Octobr. *8050. K. FR. II.'s Befaling til Tolderne i Helsingør at give M. Thord Marcuarsen en Klædning med Tilbehør efter hans Stand og Lejlighed. — *Kroneborg*, 28. Octob. Ny kirkehist. Saml. V. 630.

31. Octobr. *8051. DAVIDIS CHYTRÆI epistola de suis operibus historicis data ad Henricum Ranzovium, a quo petit, ut de nonnullis rebus certior fiat. — Vltima Octobris. Chytræi Epistolæ S. 576—77.

1584.

*8052. K. FR. II.'s Gavebrev til Hans Butze, Bøsseskytte, paa en Kronens Havejord i Helsingør ved det Tværstræde, som løber fra Sundet op til Frands Skrivers Stræde, dog med Forbehold af Kronens Forkjøbsret. — *Kronborg,* d. 1. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 70. 1. Novbr.

3839. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 344. 2. Novbr.

*8053. K. FR. II.'s Brev til K. Jakob VI. af Skotland, hvorved det tillades Walter Scott paa visse Betingelser med 6 Skibe at fiske ved den norske Kyst og sælge Fiskene i Rusland. — 3. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28. 3. Novbr.

*8054. HENRICI RANZOVII ad Justum Lipsium epistola, in qua librum ejus de Constantia, qui sibi a Davide Chytræo, quum a rege Daniæ unacum Petro Ranzovio et Benedicto ab Alefeld ad contentiones inter Udalricum Megapolitanum et duces Pomeraniæ tollendas ablegatus esset, transmissus esset, valde laudat, quamquam tribunos ac religionis censores suos, falcem in alienam mittere messem solitos, contra eum aliquid molituros esse, credit. — *Ex arce Bredenberga,* prid. non. Novembr. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 429—30. 4. Novbr.

*8055. K. FR. II. beder Antonius Ranzow om at skjænke ham de store Malerier, han havde foræret hans Broder Daniel Ranzow. — *Fridrichsburg,* 8. November. (Tydsk.) Udt. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. I. 696. 8. Novbr.

*8056. K. FR. II. befaler Geert Rantzow, Høvedsmd. p. Kronborg, at lade indsamle 2 eller 3 Tønder Slaaen og sende dem til Kongens Skjænk til Tilberedelse af Slaaenvin. — 8. Novbr. Hist. Tidsskr. V. 411. 8. Novbr.

*8057. K. FR. II. befaler Lensmd. Ejler Grubbe og Biskop D. Povl Madsen at undersøge og afgjøre en Strid mellem Povl Andersen, Skolemester i Kjøge, og Sognemændene i Herfølge og Sædder Sogne om, hvorvidt Degneforretningerne i disse Sogne skulle besørges fra Skolen i Kjøge eller af en i Sognet bosiddende Degn. — *Frederiksborg,* d. 8. Novembris. Kirkehist. Saml. 3. R. 1. S. 247—48. 8. Novbr.

*8058. HENRICI RANTZOVII ad Justum Lipsium epistola, in qua sententiam suam de Fato, Deo et effectu siderum explicat. — 14. Novemb. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 430—32. 14. Novbr.

*8059. NY HERREDSTHINGS Vidne om de efter den kongelige Amtmd. i Flensborg Peter Ranzows Begjæring aflagte Vidnesbyrd om, at Domkapitlet i Slesvig ikke har Jurisdiktion over sine Bønder i Ny Herred, men at disse søge Herredsthinget. — *Neuherde,* d. 17. monatstag Novembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III 290—92. 17. Novbr.

*8060. PEDER MAURITZEN, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. paa en Grund. — *Helsingør,* 18. Novembris. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 18. 18. Novbr.

*8061. Beretning af HANS WINZELHÄUSER t. Nürtingen om hans Sendelse fra Würtemberg til Hert. Hans d. yngre i Sønderborg for at søge Oplysninger i Anledning af en paatænkt Ægteskabsforbindelse mellem Hert. Ludvig af Würtemberg og Hertugens Datter Dorothea. — *Maulbronn,* vorm Sonntag d. Advents. (Tydsk.) Göttingisches hist. Mag. V. 552—60. 23.-28. Novbr.

*8062. K. FR. II. stadfæster en af Gert Rantzov, Befalingsmd. p. Kronborg Slot, sluttet Akkord med Stenhugger Herman Gjerdtsen om at udføre forskjelligt Stenhuggerarbejde til Slottet for 1800 gamle Daler. — *Frederichsborg,* 1. Decembr. Danske Samlinger V. 169—70. 1. Decbr.

1584.

1. Decbr. *8063. K. Fr. II. bifalder en Akkord, som Gert Rantzov, Embedsmd. p. Kronborg Slot, har sluttet med Stenhugger Peter von Broszel om at udføre forskjelligt Stenhuggerarbejde til Slottet for 2000 gamle Daler. — *Frederichsborg*, 1. December. Danske Samlinger V. 168—69.

2. Decbr. *8064. Anders Dresselberg, Landsdommer i Sjælland, kundgjør, at paa Sjællandsfare Landsthing 4de Gang er læst et Brev af Eske Brock t. Estrup af 12. Okt. samme Aar, hvorved han afsiger sit Signet, der er ham frastjaalen. — *Sielandzfar Landtzting*, Oenssd. then 2. Decembris. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 244.

5. Decbr. *8065. K. Fr. II. forlanger Betænkning af Rektor og Professorer ved Universitetet, om Jens Clausen, Præst i Wonsbeck i Hertugdømmet Slesvig, der efter Trolovelsen havde forset sig mod sin senere Ægtehustru og derfor af sin Provst var suspenderet ab officio, kunde forblive i sit Embede. — *Frederichsborg slott*, thend V. dag Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 327—28. (Med Uddr. af Jens Clausens Ansøgning paa Tydsk.)

10. Decbr. *8066. Henricus Brucaeus Tychoni Brahe respondet, se operam daturum, ut aut Lipsia aut Witeberga libros, quos ille desideret, accipiat; idem de typis ad typographiam Tychonis excudendis scribit. — *Rostochii*, 10. Decemb. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 82.

11. Decbr. *8067. K. Fr. II. beder Tyge Brahe om at sende ham det af ham forfærdigede Kompas, der var sendt ham tilbage til Istandsættelse, og hvis han ikke har faaet det, da at gjøre to lignende snarest muligt. — *Soer*, d. 11. December. Friis, Tyge Brahe S. 147.

14. Decbr. *8068. Skrivelse fra Kurfyrstinde Anna af Sachsen til Landgrev Vilhelm IV. af Hessen, hvori hun udtaler sin Forundring og Frygt over, at en Mand af Navnet Wintzelhauser, der har besøgt hendes Broder Hert. Johan (jvfr. *8048), er ham ubekjendt. — 14. Decbr. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 64—65.

22. Decbr. *8069. K. Fr. II. meddeler Christoffer Valkendorf, at han ikke er til Sinds at eftergive Johan Taube noget af dennes Gjæld, men at han er villig til at tage hans Gaard i Helsingør som Erstatning. — (D. 22. Decbr.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 334.

23. Decbr. *8070. K. Fr. II. befaler Hans Lindenov at anskaffe og snarest muligt at afsende en Ladning Bergenssten af den Art, som bruges til Skorstene, til Kronborg Slots Bygning. — *Anduordschouff*, thend 23. Dec. Danske Samlinger V. 170.

28. Decbr. *8071. K. Fr. II. fritager Slagelse Borgere for 2 Tdr. Salt aarlig, som de hidtil have givet Sorø Kl. af »Hosløfmark, som kaldes Lyngen«, og erklærer, at denne skal forblive Byens fri Overdrev. — 28. December 1585. Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 38—39.

*8072. K. Fr. II. tilskriver Magistraten i Odense, at ingen »Bærenhyttere« eller Dagdrivere, som følge med Hoffet, skulle have Vogne eller fri Befordring. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 23.

*8073. K. Fr. II. befaler Magistraten i Odense at skaffe Superintendent Niels Jespersen hans Ret i hans Svigermoders Dødsbo. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 231.

*8074. K. Fr. II. befaler Magistraten i Odense at hjelpe Hans Speigel, Embedsmd. p. Gladsaxe, til at faae sine Fordringer inddrevne i afg. Byfoged Hans Holdsens Bo. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 23.

*8075. Prins Christians Brev til Knud Ruud, hvori han indrømmer denne, at han letteligt kan overvinde ham i Disputats, da han er ældre og har studeret i Tydskland, men tillige giver ham en skarp Irettesættelse. Nyt hist. Tidsskr. III. 280.

1584.

*8076. Litteræ DAVIDIS CHYTRÆI Henrico Ranzovio datæ, continentes annotationes chronologicas de nonnullis ducibus Megapolitanis, qui seculo 16mo floruerunt. Chytræi Epistolæ S. 549—50.

1584?

1584?

*8077. K. STEPHAN af Polen lover K. Fr. II. at intervenere i Sagen mellem Christoph Busch og Raadet i Elbing. — (Tydsk.) Die preuss. Geschichtsschreiber des XVI. u. XVII. Jahrh. IV, 2. S. 404.

1585.

1585.

*8078. Hert. JOHAN af Slesvig og Holsten takker sin Søster Kurfyrstinde Anna af Sachsen for hendes Omhu for ham og hans Hus og overlader til hende og hendes Gemal at føre alle Underhandlinger med Hert. af Würtemberg om dennes Giftermaal med hans ældste Datter. — 3. Jan. (Tydsk.). Udt. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 65. 3. Januar.

*8079. D. ANDREAS CHRISTIANUS Ripensis in litteris ad rectorem et professores universitatis datis profitetur, se vocationem in professionem medicam post mortem D. Johannis Francisci libenter accipere. — *Argentinæ*, 4. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 328—30. 4. Januar.

3852. Brudst i Rasbech, Frederiksborg Slots Hist. S. 38. 5. Januar.

*8080. RAADET i WILSTER erkjender at være Statholderen Heinrich Rantzow og hans Hustru, Fru Christina, 1000 Daler skyldig, som denne har laant dem til Betalingen af Kontributionen til K. Fr. II. — *Wilster*, in d. achte tagenn d. heyl. dreien Konnighe. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII., Repertor. S. 84. 6.-13. Januar.

*8081. TYCHO Brahe Henrico Ranzovio scribit, filium istius Gerardum, præfectum arcis Kroneburgensis, apud se fuisse, itemque Ranzovium rogat, ut, si in officina sua papyracea impressoria papyrus reperiatur, 20 vel 25 Riss, »ut vocant«, sibi concedere velit. — *Uraniburgi in insula porthmi Danici Huena*, die 8. Januarii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 83-84. 8. Januar.

*8082. HENRIK BRAHE t. Widtschiöffle skjænker 12 Pd. Korn af Widtschiøffle, Søndersleff og Deibierig Kirketiende til Hosp. i Whe og lover at bygge det en Mølle under Forbehold af Ret til at have Opsyn med Hospitalet. — *Widtschiøffle*, d. 10. Jan. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 494—95. 10. Januar.

*8083. K. FR. II. forbyder den ukristelige Sæd, der findes i Skaane, Halland og Bleking, at der uddeles Øl for at faa pestsyge Mennesker begravne. — *Frederichsborg slot*, then 24. Januarii. Sjöborg, Saml. t. Skaanes hist. I. 36—37. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 174—75. 24. Januar.

*8084. K. FR. II. bevilger Forst. for S. Jørgens Hosp. i Ringsted Kronens Part af Korntienden af Allindemagle S. efter den nuværende Ihændehavers Død. — 27. Januar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 474. 28. Januar.

*8085. JUSTI LIPSII ad Hinricum Ranzovium, vicarium regis Daniæ, epistola, in qua de ministris sacri verbi librum suum de Constantia calumniantibus acerbe queritur. — *Lugduni Batavorum*, idib. Febr. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 432—42. 13. Febr.

*8686. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet beskikke Christen Thomesen til Sognepræst i Fosi i Stedet for afdøde Anders Bentsen, med Forpligtelse aarlig at svare 4 Daler til Universitetet. — *Kiøbennhaffn*, 16. Februarii. Rørdam, Khbvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 330—31. 16. Febr.

1585.

16. Febr. *8687. K. FR. II. beder Adelen i Aalborghus, Skanderborg og Silkeborg Len om endnu i 3 Aar at frede de Vildsvin, som fra Kronens Skove muligen kunne udløbe i Adelens Skove. — *Ibstrup*, 16. Febr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 144.

26. Febr. *8088. PEITER KYCKELHANE, Bg. i Kbhvn., træffer Bestemmelse om, at Kirkerne og de Fattige i Kbhvn. efter hans Død skulle have en Del Penge, hvorfor der er tilsagt ham og hans Hustru i deres Levetid Frihed for borgerlig Tynge og efter deres Død frit Lejersted i Vor Frue Kirkegaard. — D. 26. Februar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 390—91.

1. Martii. *8089. Kr. FR. II. opfordrer Knud Rud og Peder Rud til at slutte Forlig med Erik Bilde t. Hvedholm, som ihjelslog deres Broder Jørgen Rud, fordi denne havde slaaet ham med Haand og Næve. — *Rosbek*, d. 1. Martii. Vedel Simonsen, Ruderne II. 263—64.

1. Martii. *8090. K. FR. II. tillader Borgerne i Odense at anlægge en ny Adelvej til deres nye Markedssted og Torv. — *Rosbek*, d. 1. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 25.

1. Martii. *8091. BGM. og RAAD i Flensborg afgive Erklæring om de efter den kongelige Amtmand i Flensborg Peter Rantzaus Begjæring for dem aflagte Vidnesbyrd om, at Domkapitlet i Slesvig ikke har Jurisdiktion over sine Bønder i Flensborg Amt og de dertil hørende 5 Herreder. — *Flenszburgk*, am ersten monatst. Martii. (Tydsk.) Stemann. Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 292—95.

1. Martii. *8092. Det SVENSKE RIGSRAAD foreslaar K. Johan III. et Giftermaal mellem Hert. Sigismund og en dansk Prinsesse. — *Vesterås*, 1. Martii. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarkivet V. 119—20.

3. Martii. *8093. K. FR. II.'s Brev til Biskop Dr. Povl Madsen om at skaffe en dygtig Person til det ledige Sognekald i Odder, hvilket Kongen selv vil besætte, da han undertiden opholder sig der i Egnen paa Aakjær Slot. — *Frederiksborg Slot*, d. 3. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 457—58.

5. Martii. *8094. K. FR. II. befaler Claus Glambeck at udvise den Mand, som bebor Kronens Gaard Engethved ved Rye, da Kongen vil indrette Gaarden til et »Skæpperi«. — *Frederiksborg*, d. 5. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 145.

5. Martii. *8095. K. FR. II.'s Privilegium for Herman Reiming at anlægge et Apotek og holde en Vinkjælder i Kolding. — 5. Martii. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S 283.

8. Martii. *8096. K. FR. II.'s Brev om et mellem Sti Pors t. Skovgaard og Knud Rud t. Sandolt sluttet Forlig ang. en Fordring paa 500 Daler, som Jens Jørgensen havde paa Knud Ruds Fader. — *Maribo Kloster*, d. 8. Marts. Vedel Simonsen, Ruderne II. 169—70.

8. Martii. *8097. CHRISTOFFER KNOF tilstaar, at han af Kongens Rentemester Christoffer Walckendorf efter Kongens Befaling har modtaget 20 Daler til Mag. Nicolaus Olai, der havde dediceret en Bog til den unge Prins. — D. 8. Marts. (Tydsk.) Danske Samlinger I. 96.

8. Martii. *8098. HERLUF DAA bekjender at have trolovet Weinike Willums til sin Hustru. — 8. Marts. Lund, Mogens Heinesøn S. 154—55. Hist. Tidsskr. 4. R. VI. Litt. S. 157; 6. R. I. 92.

16. Martii. *8099. K. FR. II.'s Brev til Manderup Parsberg, hvori han forlanger dennes Betænkning i Anledning af Papirmageren Casper Perskels Forslag til Anlæg af en Papirmølle i Aarhusgaard Len. — *Kronborg*, d. 16. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 145.

21. Martii. *8100 K. FR. II. befaler Ove Lunge at undersøge en fra Hr. Christen Pedersen, Sognepræst i Lerup Sogn i Han Herred, indkommen Klage over det Marked, der afholdtes ved hans Præstegaard, og som skal have sin Oprindelse fra Paaskeaflad. — *Kronborg*, 21. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 783.

1585.

*8101. K. FR. II. befaler Ove Lunge at sørge for, at det Lygtehus paa Skagen, om hvis Opførelse Kongen tidligere har givet Befaling, ufortøvet bliver bygget og fremtidig holdt ved Lige. — 26. Marts. Saml. t. jydsk Hist og Topogr. VIII. 187. 26. Martii.

*8102. K. FR. II. befaler Jørgen Rosenkrantz, i Anledning af en af søfarende Folk indgivet Klage, at sørge for, at Lygten paa Anholt holdes ved Lige. — 26. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 188. 26. Martii.

*8103. K. FR. II. befaler Tolderne (i Helsingør) at udbetale til Rothgieseren fra Nürnberg, som havde gjort Brøndværket paa Kronborg Slot, Restbeløbet af hans Tilgodehavende. — 2. April. Danske Samlinger V. 171. 2. Aprilis.

*8104. K. FR. II. befaler Lensmanden Christen Vind og Superintendenten Dr. Povl Madsen at beskikke Hr. Peder Madsen til Sognepræst i Hersted vestre og østre Sogne, eftersom den, Beboerne i først nævnte Sogn have kaldet, ikke er kaldet efter Ordinansen, og da han, der er Hører i Skolen i Kbhvn., kan vente, medens Hr. Peder, der er kaldet af Indbyggerne i det sidst nævnte Sogn, har anvendt alle sine Midler paa sine Studeringer. — *Frederiksborg*, 3 Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 458—59. 3. Aprilis

*8105. HENRICUS BRUCAEUS Tychoni Brahe typos a Vito fusos una cum libris diversis mittit; itemque scribit, se mirari, Tychonem discipulis suis permittere, ut calendarios in typographia sua edant, in quibus aëris mutationes prædicendas suscipiant. — *In Holsatia,* ipso die Palmarum. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 84—85. 4. Aprilis.

*8106. JOHN POLEY takker K. Fr. II. for dennes Brev og sender 6 Hunde. — *Lond.,* 6. nonas (idus?) Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 48. 8. Aprilis. (?)

*8107. K. FR. II. befaler Karen Rønnov, Sten Bilde o. fl. at tage deres Sønner tilbage fra Sorø Skole, da de unge Prinser ere blevne syge. — 9. April. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 4 R. VI. 480—81. 9. Aprilis.

*8108. K. FR. II. tilskriver Lavge Beck, Lensmd. p. Roskildegaard, at nogle Herremænds Børn, der hidtil have været i Skolen ved Frederiksborg, nu i nogen Tid skulle opholde sig i Roskilde. — 9. April. Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 481—82. 9. Aprilis.

*8109. K. FR. II. befaler Claus Glambeck at betale Fragten for nogle Sten, som Kongen sender til Aarhus til Opførelsen af en Glashytte til en fra Hessen indkaldt Glasbrænder. — *Kronborg,* d. 10. April. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 145—46. 10. Aprilis.

*8110. K. FR. II.'s Fundats for en Trivial-Skole til 30 Personer i Sorø Kloster. — *Kronneborg,* thend XVII. Aprilis. Soransk Tidsskrift I. S. 31—34. Dahl, Frederiksborg Skole I. 19—20. 17. Aprilis.

*8111. K. FR. II. paabyder, at Antvorskov skal kaldes Slot og ikke Kloster. — *Kronborg Slot,* d. 17. April. Friis, Bidr. t. Antvorskovs Hist. S. 29—30 17. Aprilis.

*8112. K. FR. II.'s aabne Brev, at der ikke maa meddeles Borgerskab i Kjøbstæderne til uberettigede. — 17. April. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 7. 17. Aprilis.

*8113. K. FR. II. byder Lensmanden paa Kronborg, Gert Rantzov, at skaffe Kalk, Sten og andre Fornødenheder til Bygningen af Lygten paa Kullen og fortinge Arbejdet til en Bygmester. — *Kronborg,* d. 19. April. Brudst. i Friis, Tyge Brahe S. 148—49. 19. Aprilis.

*8114. K. FR. II. tilskjøder Hans Budtze, Bøsseskytte paa Kronborg, en Kronens Havejord i Helsingør sønden for de Boder, Hans Bygmester havde i Værge; dog at han bygger derpaa god Kjøbstadbygning. — *Kronborg,* 19. Aprilis. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 70. 19. Aprilis.

1585.

21. Aprilis. *8115. SOGNEPRÆSTERNE i Odense udstæde Vidnesbyrd om, at Hr. Hans Morthenssen, Sognepræst i Kierthe S., paa Superintendenten M. Niels Jesperssens Opfordring valgte Hr. Christiern Knudsen til sin Kapellan. — *Odense*, Onsd. then 21. Aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 193—94.

23. v. 27. Aprilis. *8116. ELIZABETA, regina Angliæ, Adolphum ducem Holsatum motuum in Galliis commonefaciens, ut delectum militum a Catholicis principibus in suis ditionibus habitum omni ratione impediat, hortatur. — *Grenovici*, 23. Aprilis. Buder, Nützliche Samml. verschiedener Schrifften S. 162—64. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 26 (her med Datum: 27. April).

24. Aprilis. *8117 (= 3947). For 1586 læs 1585.

26. Aprilis. *8118. Afsked, opsat af de ved Kvartalretten i Kiel forsamlede KONGELIGE og HERTUGELIGE RAADER, hvori omtales de for Kammerretten svævende Sager med Hamburg og Greven af Schaumburg. m. m. — *Kiel*, 26. April. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 313—15.

27. Aprilis. 3870. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 26.

27. Aprilis. *8119 se *8116.

28. Aprilis. *8120. NIELS JESPERSØN, Superint. i Fyn, udstæder Vidnesbyrd om, at Hr. Hans, Sognepræst i Kierthe, d. 21. April valgte Hr. Christiernn Knudsen til sin Kapellan. — *Odense*, then 28. Aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 194—95.

28. Aprilis. *8121. CHRISTOPHER BANNG, Provst i Hassing Herred, og samtlige Præster i Herredet udstæde Brev om, at 40 Dannemænd i Stagstrup S., Sognedegnen smstds. og alle Kommunikanterne i nævnte Kirke Søndagen Reminiscere have vidnet, at Præsten Hr. Morthenn Jennssenn nævnte Dag uddelte Sakramentet med de samme Ord, som han havde brugt i de 26 Aar, han havde været deres Præst. — *Stagstrup kiercke*, thenn XXVIII. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 157—60.

29. Aprilis. *8122. Lord WILLOUGHBY tilsender K. Fr. II. en ringe Gave og anbefaler den sidste engelske Gesandt i Rusland Jerome Bowes til Kongen. — *Lond.*, 29. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 40.

29. Aprilis. 3872. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 111—12.

c. Aprili. *8123. ELIZABETA, regina Angliæ, »illustrissimo consanguineo suo carissimo« nuntiat, se conventum legatorum principum et civitatum Germaniæ, ut de rationibus Papistarum conjurationem propellendi deliberetur, cupere, et in hunc finem mandatarium ad Daniæ regem legasse. — Sine loco et die. Buder, Nützl. Samml. verschiedener Schrifften S. 168—69.

1. Maji. *8124. CASPARUS HOYER Joh. Pistorio scribit, se atque Josiam ab Qualen post mortem archiepiscopi Bremensis a principe suo Bremam electionis filii principis causa ablegatos esse; rogat, ut Pistorius in publicis concionibus hujus negotii rationem habeat. — *Tonningæ*, 1. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 666—67.

4. Maji. *8125. K. FR. II. lykønsker Dr. Elisabet til, at hun lykkeligt har undgaaet Parrys Forsøg paa at myrde hende i hendes Sovekammer. — 4. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28.

4. Maji. *8126. K. FR. II.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han beder hende om at sende sig nogle Jagthunde. — 4. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28.

4. Maji. *8127. K. FR. II.'s Kreditiv for Mandrup Parsberg, Henry Belov og Prof. Nic. Theophilus paa deres Sendelse til K. Jakob VI. af Skotland. — 4. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28. Sendebudenes Instrux, dat. Frederiksborg, 4. May, findes anført smstds. Third Report S. 23.

1585.

*8128. K. FR. II. meddeler Dr. Elisabet, at han paa ny vil forhandle med Skotland om Udløsningen af Orknøerne. — *Frederichsburgi*, 4. Maji. (Latin.) Engelsk Overs. i Proceedings of the soc. of antiquar. of Scotland 1886—87 S. 242. Udt. p. Eng. i Macray Second Report S. 28. 4 Maji.

*8129. K. FR. II. klager til Dr. Elisabet over Englændernes ulovlige Fiskeri under Island. — 4. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28. 4. Maji.

*8130. K. FR. II.'s aabne Brev, at alle, som bo eller ville nedsætte sig i Hillerød, Ølskjøbing eller anden Steds ved Frederiksborg uden at være i Kongens Tjeneste eller at have Forskrivning af ham paa deres Huse, skulle yde Afgift, og at de ikke maa søge Slotskirken, men skulle søge Herløv eller Tjæreby Kirke. — *Frederiksborg*, d. 6. Mai. Underholdende Læsning. Følgeblad til Dagblad f. Frederiksborg Amt 1868 Nr. 14—15 6. Maji.

*8131. K. FR. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl. om at optage Jfr. M. Güntherberg i Klostret. — D. 10. Maj. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 187. 10. Maji.

*8132. K. FR. II. takker John Poley for Tilsendelsen af 6 Hunde. — 10. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28. 10. Maji.

*8133. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om K. af Danmarks forgjæves Forsøg paa at formaa Kejseren til at løslade Hert. Johan Frederik af Sachsen, om sammes forestaaende Gjenoptagelse af Forhandlinger med Skotland om Erhvervelsen af Orknøerne, og om sin sørgelige Forfatning. — *Copenhague,* ce 10. jour de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 285—90. 10. Maji.

*8134. CHARLES DANZAY beder Enkedronningen af Frankrig om at hjælpe ham i hans store Nød og meddeler, at Kejseren og flere tydske Fyrster søge at formaa K. af Danmark til at forbyde Nederlændernes Handel paa Østersøen. — *Copenhague,* ce 10. jour de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 290—92. 10. Maji.

*8135. CHARLES DANZAY tilskriver Hert. af Joyeuse om en Sr. de Fage, som har udgivet sig for en Slægtning af Hertugen og i denne Egenskab faaet Penge til Laans af Danzay, kjøbt Smykker og Klæder af Kjøbmænd i Khbvn. paa Kredit og er blevet behandlet med de største Æresbevisninger af Hoffet og de Adelige. — *Copenhague*, ce 10. jour de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 292—96. 10. Maji.

*8136. CHARLES DANZAY meddeler K. af Frankrig, at K. af Danmark om faa Dage vil rejse til Mecklenburg, hvor flere tydske Fyrster ventes at ville give Møde. — *Copenhague*, le 11. de Mai. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 297. 11. Maji.

*8137. JØRGEN SYMENSSEN, Sognepræst i Odense, udstæder Vidnesbyrd for Hr. Christiern Knudsen, som har tjent ham som Kapellan, indtil Hr. Hans Morthensen, Sognepræst t. Kierthe S., kaldte ham til sin Kapellan. — *Otthense*, then 16. dag Mai. Danske Mag. 4. R. VI. 195—96. 16. Maji.

*8138. K. FR. II. tilskriver Dr. Elisabet, at Borgerne i Flensborg bede om, at de engelske Kjøbmænd, som ville forlade Hamburg, maa nedsætte sig i deres Stad. — (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28. 17. Maji.

*8139. K. FR. II. tilskriver Casper Marckdaner, at de Bøger, som den for Manddrab dømte Josias Meyer har efterladt sig, skulle skjænkes Skolen i Kolding, og at Selvmorderen Claus Koks Hus skal tilfalde de Fattige smstds. — *Frederiksborg*, d. 18. Maj. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 168. 18. Maji.

1585.

18. Maji. *8140. K. Fr. II. befaler Lensmanden p. Koldinghus ikke at tilstæde nogen videre Rebning og Jævning i Lenet, da derved er opkommet megen Uenighed og Trætte. — *Frederiksborg*, d. 18. Maji. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 105—106. Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 112—13.

18. Maji *8141. Fortegnelse over de Sognemænd i Kierthe S., som klagede til M. Niels Jespersen, Biskop i Fyn, over, at deres nye Kapellan, Hr. Christen, talte saa sagte, at de ikke kunde forstaa ham. — 18. Maji. Danske Mag. 4. R. VI. 360—61. Smstds. S. 361 findes Bispens afvisende Svar.

27. Maji *8142. Reces, opsat af Hert. Ernst Ludvig af Pommern efter Forhandling med sine Landstænder, i hvilken omtales det Gesandtskab, han har sendt til en kongelig Barnedaab i Danmark. — *Wolgast*, d. 27. May. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. I. 557—73.

28. Maji. *8143. K. Fr. II. tilskriver Hert. Ulrik af Mecklenburg om en Prøverejse til Marstrand og Bahus med det af ham selv byggede nye Skib Gideon, hvis Sødygtighed han roser. — *Cronenburgk*, d. 28. May. (Tydsk.) Danske Saml. 2. R. VI. 88—91.

1. Junii. *8144. K. Jakob VI. af Skotland anbefaler en Ansøgning fra William Stewart, Kapitain i Livgarden, som har tjent i Danmark, til K. Fr. II. — *Holyrood*, 1. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 23.

4. Junii. *8145. K. Fr. II. stadfæster det Fæstebrev paa Sørsløff Mark, som Lensmanden Breide Rantzau havde givet ni Bønder. — *Rossbeck*, d. 4. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 25—26.

14. Junii. *8146. K. Fr. II. beder Dr. Elisabet af England om at forbyde Salg af den Art Klæde, som han lader forarbejde i England med forskjellig Farve og særegne Mønstre til Jagtbrug baade Sommer og Vinter, da nogle tydske Kjøbmænd have ladet det eftergjøre og sælge det til høje Priser. — 14. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28.

14. Junii. *8147. K. Fr. II. tilskriver Lord Willoughby, at han gjerne vil modtage den af ham anbefalede Jerome Bowes, og at han har befalet sin Agent i London, Thomas Tenneker, at skjænke ham et Stykke af det Hofklæde, som Willoughby har ønsket, men Tenneker nægtet at udlevere ham uden Kongens Tilladelse. — 14. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28.

14. Junii. *8148. K. Fr. II.'s Brev til Sir Fr. Walsingham, hvori han erklærer, at den af et lothringsk Sendebud i England fremførte Paastand, at hans Herre har Ret til Kongeriget Danmark, er fuldstændig falsk, og at det ikke engang er lykkedes en tidligere Hertug af Lothringen at faa en forøvrigt grundløs Paastand om Ret til en Del af Slesvig anerkjendt. — 14. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 28.

16. Junii. *8149. And. Maas, Præst i Gamtofte, tilskriver Biskop Niels Jespersen i Fyn om et Møde, han har haft med Sognemændene i Kærtte, hvor han forgjæves søgte at formaa dem til at indse, at de ingen Ret havde til at hindre Hr. Christen Knudsen i at være Kapellan hos deres Sognepræst. — *Gamtofft*, 16. Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 196—99.

18. Junii. *8150. Charles Danzay meddeler K. af Frankrig, at Dronning Elisabet af England har sendt Sr. Bodley til de tydske protestantiske Fyrster og til K. af Danmark for at formaa disse til at danne en Ligue i Forening med hende imod Paven, samt at hans Kreditorer i Danmark ville affærdige et Sendebud til Kongen med Klager over ham. — *Copenhague*, le 18. Juin. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 297—300.

1585.

*8151. Charles Danzay tilskriver Enkedronningen i Frankrig om sin ulykkelige Stilling. — *Copenhague,* ce 18. Juin. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 300—302. 18. Junii.

*8152. Charles Danzay beder Hert. af Joyeuse om at medvirke til, at den franske Regering udbetaler ham, hvad den er ham skyldig. — *Copenhague,* le 18. Juin. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 302—303. 18. Junii.

*8153. Henricus Brucaeus in litteris Tychoni Brahe datis de calendario per discipulis Brahei edendo scribit. — *Rostochii,* pridie Johannis. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 85. 23. Junii.

*8154. Indlæg fra de nederlandske Gesandter i England til det engelske Raad, hvori Nederlandenes Handel paa Danmark nævnes. — Uden Datum. (Fransk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 22. Jaarg. S. 224—28. 3. Julii.

*8155. K. Fr. II. anbefaler til de tydske protestantiske Fyrster det af Dr. Elisabet af England ved Bodley fremsatte Forslag om et Møde af Sendebud fra de protestantiske Stater. — *Cronenburgh,* 4. July. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 26. 4. Julii.

3885. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 344—45. 5. Julii.

3886. Westphalen, Monumenta III, Præf. S. 129. 6. Julii.

*8156. Dr. Elisabet af England takker K. Fr. II. for de Breve, hun har modtaget fra ham ved Henry Kirckman, der er en slet Person og kun undgik at blive fængslet, fordi han var Kongens Brevbærer; hun sender ham en Beretning om den sidste Sammensværgelse imod hende og beder ham tillige modtage nogle Blodhunde. — *Greenwich,* 8. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 26. 8. Julii.

*8157. Dr. Elisabet af England tilskriver K. Fr. II., at hun samme Dag har ladet udstæde et strængt Forbud imod at øve Voldsomheder mod Indbyggerne paa Island. — *Greenwich,* 13. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 26. Smstds. S. 26 findes Udt. af Reskriptet. 13. Julii.

*8158. Lord Willoughby meddeler K. Fr. II., at Dr. Elisabet nærer de venligste Følelser imod Kongen, og at Kirkman er en til Loven hjemfalden Forbryder; han beklager, at Kongen, i Følge Kirkmans Udsagn, har beskyldt ham for Utaknemlighed. — *Lond.,* 13. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 40. 13. Julii.

*8159. Jarlen af Leicester sender efter Dr. Elisabets Ordre K. Fr. II. nogle Blodhunde. — *Ab aula regis Anglicana,* 13. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 34. 13. Julii.

3889. Brevet indeholder ogsaa en Instrux om de kongelige Børns Levemaade, meddelt i Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 258—59. 14. Julii.

*8160. John Poley takker K. Fr. II. for hans Brev og lover at komme til Danmark inden Udløbet af næste Maaned. — *Lond.,* 15. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 48. 15. Julii.

*8161. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig, at han ikke har kunnet hindre, at K. af Danmark har affærdiget et Sendebud til Frankrig for at klage over, at han ikke opfylder sine Forpligtelser imod sine Kreditorer, og beder Kongen erindre hans lange og tro Tjeneste. — *Copenhague,* le 16. de Juillet. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 303—306. 16. Julii.

*8162. Charles Danzay beder paa ny Hert. af Joyeuse om at hjælpe ham til at faa sit Tilgodehavende udbetalt af den franske Regering. — *Copenhague,* ce 16. Juillet. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 306—308. 16. Julii.

*8163. Rasmus Hansen, Præst i Kjøng S., udstæder Brev om, at Gabriel Schinchel t. Søholm nævnte Dag krævede og fik Vidnesbyrd af Kjøng Sognemænd om, at Hr. Christen 18. Julii.

1585.

Knudsen havde skikket sig som en ærlig Præstemand, da han holdt Kirketjeneste hos dem paa sin Broder, Hr. Eskil Knudsens Vegne. — *Kjong*, Sønd. d. 18. Juli. Danske Mag. 4. R. VI. 199.

18. Julii. *8164. K. FR. II.'s Brev til Frederik Leiel om den af ham foranstaltede Oversættelse af en engelsk Beretning om et Forræderi mod Dronning Elisabet, hvilken han som fejlfuld skal rette; han skal sende baade en dansk og en tydsk Oversættelse, af hvilke den tydske skal prentes. — *Giedtzgaard*, d. 18. Juli. Hist. Tidsskr. V. 458.

30. Julii. *8165. K. FR. II. befaler M. Niels Jespersen, Superint. i Fyn, at hjælpe Mads Jensen til hans Ret overfor dennes Stiffader Hr. Simen i Dreslette, der vil forholde ham hans Arv. — *Nykjøbing*, d. 30. Julii. Udt. i Danske Mag. 4. R. VI. 199.

30. Julii. *8166. K. FR. II. befaler Gert Rantzov, Embedsmd. p. Kronborg, at skikke Bygmesteren Antonius til Kongen. — *Nykjøbing i Falster*, d. 30. Juli. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 337.

6. Augusti. *8167. K. FR. II.'s Befaling, at Hr. Christen Knudsen uagtet Sognemændenes Modstand skal være Kapellan hos Præsten i Kierthe. — *Nykjøbing*, 6. Augusti. Danske Mag. 4. R. VI. 200.

6. Augusti. *8168. K. FR. II. befaler Hak Ulfstand t. Hickeborg at forhøre og dømme sammen med Superintendenten i Fyn, Lensmanden paa Kærstrup og Morten Wenstermand p. Stadagergaard i en Trætte mellem Anders Bielke t. Bellinge og Hr. Kristoffer Povlsen, Præst i S. Kirkebye. — 6. Avg. Udt. i Barfod, Den falst. Geistl. Personalhist. I. 224, Anm.

7. Augusti. *8169. Dom, afsagt af NIELS KAAS, PEDER GYLDENSTJERNE, HAK ULFSTAND, HENNING GIØYE og Biskop NIELS JESPERSEN i en Trætte mellem Anders Bielke t. Ellinge og Præsten Hr. Kristoffer i S. Kirkebye, hvorved sidstnævnte frifindes for Bielkes Tiltale og denne dømmes til at give ham Erstatning. — *Stadagergaard*, 7. Avg. Udt. i Barfod, Den falst. Geistl. Personalhist. I. 224—25.

8. Augusti. *8170. Hr. PEDER HANSEN, Sognepræst i Skydebjerg og Orte, m. fl. udstæde Brev om det af Orte Sognemænd afiagte gunstige Vidnesbyrd for Hr. Christen Knudsen. — *Orte*, Sønd. d. 8. Augusti. Udt. i Danske Mag. 4. R. VI. 200.

10. Augusti. *8171. K. FR. II. skjænker Hr. Peder Jørgensen, Sognepræst i Eskildstrup, en øde Jord smstds. til hans Præstegaard. — 10. Avg. Barfod, Den falst. Geistligh. Personalhist. II. 251—52.

10. Augusti. *8172. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Reinerum Reineccium, in qua hæc verba sunt: »Billerbogum in aulam Danicam vocari, ex Francisco a Dunsdorff secretario regio, qui reginam ad parentes, in nostræ urbis portum appulsam, proximis diebus comitatus est, intellexi.« — Die Laurentii. Chytræi Epistolæ S. 325—26.

15. Augusti. *8173. GERHARDUS RANTZOVIUS, capitaneus Croneburgensis, a rectore et professoribus universitatis petit, ut cum amanuensi suo quædam antiqua documenta historica communicent. — *Ex arce Croneburg*, 15. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 332.

23. Augusti. *8174. K. FR. II.'s Skrivelse til den russiske Czar Theodor Ivanowitsch, i hvilken han forsikrer denne om sit Venskab og ønsker at bilægge alle Tvistigheder og at gjenoprette de venskabelige Handelsforbindelser med Rusland. — 23. Augusti. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Karamsin, Gesch. d. russischen Reiches IX. 130, smlgn. S 361, Anm. 191.

1585.

*8175. D. ANDREAS KRAGIUS Ripensis in litteris ad rectorem et professores datis significat, se munus professoris sibi oblatum libenter accipere, seque quam primum Hafniam rediturum. — *Franchofurti ad Moenum*, X. kal. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 332—33. 23. Augusti.

*8176. TYCHO BRAHE Thaddaeo Hagecio gratias agit, quod fratrem Stenonem Brahe, qui legatione apud cæsaream majestatem perfunctus revertisset, liberaliter et jucunde exceperit; itemque de typographia sua scribit Hagecium rogans, ut a cæsarea majestate sibi privilegium impetret, ut intra decennium libros a se in officina Uraniburgica elaboratos in locis ei subjectis denuo imprimere sub certa mulcta nequaquam liceat. — *Uraniburgi*, 25. Augusti. Tychonis Brahei epistolæ S. 86—90. 25. Augusti.

*8177. HINRICH RANTZOUW, kgl. Statholder i Hertugdommerne Slesvig og Holsten, indstævner, paa Grund af Klage fra Peter Werckmeister paa egne og Hr. Lutke Namensens Medarvingers Vegne over Forholdelse af dennes Arv, Raadet i Flensborg til at møde paa den næste slesvigske Retsdag. — *Segeborge*, d. 27. Augusti. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 40—41. 27. Augusti.

*8178. NIELS BRYLLE i Gaunby, Hrdsfgd. i Baag Herred, erklærer, at der ikke maa aflægges et af Gabriel Gyldenstierne t. Iffuersnes paa egne og Broders Vegne forlangt Vidnesbyrd af Kerthe Sognemænd om nogle Ord, som Hr. Chresten Knudsøn, Kapellan smstds., skulde have sagt. — Mand. then 30. Augusti. Danske Mag. 4. R. VI. 201—202. 30. Augusti.

*8179. BGM. og RAAD i Flensborg nedlægge hos den kgl. Statholder og Raader (i Slesvig og Holsten) Indsigelse mod Peter Werckmeisters Stævning imod dem (jvfr. Nr. *8177). — Uden Datum. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 41—42. Post 30. Augusti.

*8180. K. FR. II. befaler Christoffer Walckendorff at lade indbinde og sende ham 20 Exemplarer af den tydske Oversættelse om Forræderiet i England, som trykkes i Kjøbenhavn. — 2. Septbr. Brudst. i Hist. Tidsskr. V. 458. 2. Septbr.

*8181. K. FR. II. beder K. Stefan af Polen om hans Mægling i en Sag mellem Christoph Busch og Raadet i Elbing. — *Wardenburgo*, 3. September. (Tydsk.) Udt. i Die preuss. Geschichtsschreiber d. XVI u. XVII. Jahrh. IV, 2. S. 353 og 404. 3. Septbr.

*8182. K. FR. II. meddeler Dr. Elisabet af England, at han uden Resultat har skrevet til de tydske protestantiske Fyrster om det af hende foreslaaede Møde. — 4. Sept. (Latin.) Brudst. og Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27 og Second Report S. 28. 4. Septbr.

*8183. K. FR. II. giver Lord Willoughby nærmere Oplysninger om Kirchmans Forhold og de af denne fremførte falske Beskyldninger. — 4. Septb. (Latin.) Brudst. i Macray, Second Report S. 28. 4. Septbr.

*8184. K. FR. II. takker Jarlen af Leicester for de tilsendte Blodhunde og beder om nogle irske Jagthunde. — 4. Sept. (Latin.) Brudst. og Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29. 4. Septbr.

*8185. K. FR. II. takker Dr. Elisabet af England for en ham tilsendt Kobbel Jagthunde og tilbyder hende nogle hurtige islandske Hunde til Gjengjæld. — *Vordingborg*, d. 4. Sept. (Latin.) Udt. p. Dansk i Nye danske Mag. IV. 250. Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Second Report S. 29, hvor Brevet er dateret: 5. Septbr. 4. v. 5. Septbr.

*8186. Dr. ELISABET af England svarer K. Fr. II., at hun har meddelt et engelsk Handelsselskab, at Borgerne i Flensborg ønske, at engelske Kjøbmænd skulle nedsætte sig i deres Stad. — *Nonsuch*, 5. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27. 8. Septbr.

1585.

8. Septbr. *8187. K. FR. II. meddeler Dr. Elisabet af England Landgr. Wilhelm af Hessens imodekommende Svar paa Kongens Meddelelse til ham om Dronningens Opfordring (jvfr. II. 3870). — 8. Septbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27 og Second Report S. 29.

9. Septbr. *8188. K. FR. II. tilskriver Axel Brahe om Forholdsregler mod Borgeren Hans Mule i Odense, som skal have undsagt Borgemester Mogens Henricksen. — *Vordingborg,* d. 9. Septbr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 26—27.

10. Septbr. *8189. CHARLES DANZAY underretter K. af Frankrig om, at K. af Navarras Sendebud. Sr. Sigur de Pardeillan, er kommet til Danmark for at forhandle om en fælles Optræden imod Paven, og giver Kongen en Udsigt over sin Virksomhed i Danmark siden sin Ankomst. — *Copenhague,* le 10. de Septembre. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 308—16.

10. Septbr. *8190. CHARLES DANZAY minder Enkedr. af Frankrig om sine Fortjenester af Frankrig. — *Copenhague,* ce 10. de Septembre. (Fransk.) Handl rör. Skand. Hist XI. 317—19.

11. Septbr. 3911. Friis, Tyge Brahe S. 150. Brudst. i Werlauff, Efterr. om det st. kgl. Bibliothek 2. Udg. S. 9.

12. Septbr. *8191. PROFESSORERNE ved Universitetet tilstaa »vor kjære Medbroder« Dr. Niels Hemmingssøn og hans Enke efter ham en Have og Jord i Roskilde kvit og fri. — *Kiobinhaffn,* then 12. Septembris. Ny kirkehist. Saml. IV. 311—12.

12. Septbr. *8192. Lord WILLOUGHBY melder K. Fr. II., at han i Dr. Elisabets Anliggender vil komme til Danmark. — *Dravemund,* 12. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 40.

18. Septbr. *8193. Vidisse af K. Erik Menveds Gavebrev paa en Eng til Ribe (I. 1468), udstædt af Kapitlet i Ribe. — *Ribe,* d. 18. September. Adler, Efterr. om Ribe X. 26.

24. Septbr. *8194. ABEL BERNER, (munere in cancellaria Germanica fungens), ut peregrinus et prope ignotus, a rectore universitatis petit, ut aliquot professores et studiosos ad deductionem funeris filiæ suæ crastino die invitet. — *Ex ædibus meis,* 24. Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 333—34.

25. Septbr. 3914. Samlinger t. jydsk Hist. og Topogr. III. 73—75

28. Septbr. 3915. Friis, Tyge Brahe S. 151.

28. Septbr. 3916. Burman Becker, Om vævede Tapeter i Danm. S. 9—10. Danske Saml. V. 172.

28. Septbr. *8195. K. FR. II. tilskriver Befalingsmanden p. Kronborg om at lade Pillerne i Kirken tilhugge og noget Snedkerarbejde udføre smstds. — *Anduorschouff,* thend 28. Septembris. Danske Samlinger V. 172.

28. Septbr. *8196. Kurfyrstinde ANNA af Sachsen skriver til Hertuginde Elisabet af Mecklenburg, at hun næppe vil rejse sig af sin Sygdom, og beder hende derfor sende K. af Danmark, hans Gemalinde og Børn hendes Velsignelse og anbefale ham hendes Børn. — 28. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna Churfürstin zu Sachsen S. 496—97.

29. Septbr. *8197. K. FR. II. tilkjendegiver Gert Rantzov, Befalingsmd. p. Kronborg, at han er tilfreds, at han, da Arbejdet paa Slottet er næsten færdigt, afskediger Arbejdsfolkene paa nogle faa nær; kun ønsker han, at Arbejdet paa Kirken fortsættes, da det er usikkert, om de samme Arbejdere kunne erholdes til Foraaret. — *Anduorschouff,* thend 29. Septembris. Danske Samlinger V. 172—73.

24. Octobr. *8198. K. FR. II.'s Fundats for Slagelse Hospital. — *Vort slott Anduorschouff,* thend XXIIII. Octobris. O. Rhud (Program fra Slagelse Skole) 1771 S. 43. Quistgaard, Slagelse I. 47—61.

24. Octobr. *8199. K. FR. II. benaader Hans Mule, Bg. i Odense, som var anklaget for Ulydighed imod Øvrigheden. — *Antvorskov,* d. 24. Oct. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 27.

1585.

*8200. K. FR. II. meddeler Axel Brahe, som har indberettet om Dommen over Hans Mule i Odense, at han har tilgivet denne mod en Bøde af 500 Dl. m. m. — *Antvorskov*, d. 24. Oct. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 27. 24. Octobr.

*8201. Dr. ELISABET af England takker K. Fr. II. for hans ved Corfitz Grubbe modtagne Brev, henviser til Lord Willoughby, som nu er i Danmark, og undskylder Kirckmans Optræden med hans Ungdom. — *Richmond*, 5. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27. 5. Novbr.

*8202. Tycho Brahe ad Andream Severini Vellejum de amicitia sua erga eum scribit. — *Uraniburgi*, die 11. Nov. Tychonis Brahei epistolæ S. 90—91. 11. Novbr.

*8203. JARLEN af LEICESTER lover K. Fr. II. at sende ham nogle irske Jagthunde. — *Lond.*, 12. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 34. 12. Novbr.

*8204. RECTORIS universitatis Hafniensis publicatio de relegatione in decem annos duorum studiosorum Christierni Bodi et Severini Skørbeck, grassationum nocturnarum et violentiarum in vigiles factarum convictorum. — 17. No. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 334—36. 17. Novbr.

*8205. K. FR. II. meddeler Hert. Ulrik af Mecklenburg, at Bygningen af Kronborg Slot nu er fuldendt uden Tynge for hans Undersaatter. — D. 27. Novbr. (Tydsk.) Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 3. S. 269. 27. Novbr.

*8206. OLAUS SAGITTARIUS (Oluf Skytte), procurator universitatis in capitulo Viburgensi, ad D. Andream Laurentii rectorem de difficultatibus in colligendis reditibus anni gratiæ ex prælatura, præpositura Narholm dicta, quam Hilarius Grubbe cancellarius defunctus possederat, scribit. — *Viburgi*, ipsis nonis Decembribus. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 336—37. 5. Decbr.

*8207. K. FR. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl. om et Mageskifte mellem Kongen og Lauge Beck af noget Gods i Haverlykke imod andet Gods paa Laaland. — D. 8. Decbr. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 188. 8. Decbr.

*8208. T. GIPHANII ad Joh. Lobbetium epistola, in qua legationem regis Daniæ ad electorem Saxoniæ ejus consolandi causa missam commemorat. — 9. Decemb. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 149—50. 9. Decbr.

*8209. THADDAEUS HAGECIUS in litteris suis Tychoni Brahe cum servo Jacobi Segurii legati regis Navarræ missis de morbo suo scribit. — *Pragae*, die 13. Decemb. veteris calendarii. Tychonis Brahei epistolæ S. 91—92. 13. Decbr.

*8210. K. FR. II. tilskriver Dr. Elisabet af England, at han ikke kan hjælpe hende, da de andre Fyrster have undslaaet sig. — 14. and 15. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27. 14.-15. Decbr.

*8211. K. FR. II. giver Claus Glambeck nærmere Ordre ang. Indretningen af den nye Glashytte i Ryeskov til Glasbrænderen Liborius, og befaler ham at sende Vinduesglas til Kronborg. — *Kronborg*, d. 16. Decbr. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 146—47. 16. Decbr.

*8212. K. FR. II. befaler Elsebet, M. Iver (Bertelsen)s Efterleverske at udlevere, hvad hendes Husbond har skrevet om den danske Historie. — *Antvorskov*, d. 26. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 217—18. 26. Decbr.

*8213. K. FR. II. befaler Magistraten i Odense at overvære Skiftet mellem Hans Deynessens og Willum Kellebrekkers Arvinger. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 28.

1585.

*8214. PAVELIG Instrux for Nuntien i Wien om at bevæge Kurf. August af Sachsen til at gaa over til den katholske Tro. (Blandt de Fyrster, som Kurfyrsten staar i fortroligt Venskab til, nævnes K. af Danmark.) Tydsk Udt. i Posselt, Wissenschaftl. Magazin f. Aufklärung I. 48—71.

1586.

1586.

3. Januar. *8215. Dr. ELISABET af England takker K. Fr. II. for hans gjennem Lord Willoughby modtagne Tilbud om Hjælp imod Spanierne, sporger om, med hvor mange Skibe han kan hjælpe og til hvilken Tid disse kunne mode, samt beder ham om at lukke Sundet for Hansestæderne den folgende Sommer, for at de ikke skulle føre Krigskontrabande til Spanien norden om Orknøerne og vest om Irland. — *Greenwich*, 3. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27.

5. Januar. *8216. OLAUS SAGITTARIUS (Oluf Skytte), procurator universitatis in capitulo Viburgensi, ad rectorem et professores denuo de reditibus anni gratiæ ex præpositura colligendis scribit (jvfr. *8206). — *Viburgi*, ipsis nonis Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 337—38.

10. Januar. *8217. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig om den engelske Gesandt Baron de Villebeus Hverv i Danmark og om det Svar, han har faaet af Kongen, samt takker for Lofter om Hjælp. — *Copenhague*, ce 10. Janvier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. X. 319—24.

10. Januar. *8218. CHARLES DANZAYS Brev til Enkedr. af Frankrig om K. af Danmarks og de tydske protestantiske Fyrsters Forhold til K. af Navarra. — *Copenhague*, le 10. Janvier. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 324—27.

11. Januar. *8219. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet tilskrive den kgl. Sekretær Absalon Jul ang. Udfærdigelsen af en Kontrakt om Betalingen af de 100 Daler, som Kapitlet i Lund i Følge Kongens Fundats aarlig skal udrede til Universitetet. — *Kiobendhaffn*, then 11. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 338—39.

14. Januar. *8220. K. JOHAN III. af Sverig tillader Indbyggerne i Jönköping at føre deres Varer til og fra Halmstad. — *Kalmar slott*, d. 14. Jan. (Svensk.) Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXII. 395—96.

15. Januar. *8221. Kansler NIELS KAAS lover Henrik Brade, Befalingsmd. p. Hammershus, at undskylde Professor D. Anders Christensens længere Fraværelse fra Universitetet, da han ikke vel kan forlade ham og hans Broder under deres haarde Sygdom. — *Kiopnehaffn*, thend 15. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 339—40.

16. Januar. *8222. K. FR. II. beder Peder Gyldenstierne, Absalon Gioe, Fru Kirstine, Steen Bildes, og Fru Anne Wiffert, Giert Bryskes, om at give deres Samtykke til, at Dronningens Jomfru Margrethe Wiffert ægter Evald Sestedt, Kongens Hofsinde. — *Kronborg*, d. 16. Januarii. Hist. Tidsskr. V. 444—45.

20. Januar. *8223. Afsked opsat af et i Kiel forsamlet Udvalg af de KONGELIGE og HERTUGELIGE STATHOLDERE og RAADER, hvori findes Bestemmelser ang. den for Kammerretten svævende Proces mod Hamburg. — *(Kiel)*, 20. Jan. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 315.

28. Januar. *8224. K. FR. II. beder Universitetet om at indromme Dr. juris og Professor Nicolaus Theophilus den Residens, som afgangne D. Jacob Madsen tilforn havde. — *Skanderborg slott*, thend XXVIII. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 349.

1586.

*8225. K. FR. II.'s Befaling til Bgm. og Raad i Kbhvn. og Helsingør, at nogle nye indførte Dalere skulle gaa lige med de gamle Dalere, indtil han har ladet dem probere og derom givet Forordning. — *Kroneborg*, 30. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 70—71. 30. Januar.

*8226. Litteræ PEREGRINI WYLLUGHBY, baronis, Fr. II. regi datæ, in quibus de adventu sua Embdeniam atque de rebus publicis præsertim de insidiis pontificis et regis Hispanorum scribit. — *Embden*, 30. Januar. Macray, Report Nr. 1. S. 40—41. 30. Januar.

*8227. K. FR. II. befaler Fru Kirsten, Eiler Grubbes, at fornøje Hospitalsforstanderne i Helsingør for Burlev Sogns Kongetiende, som hendes afdøde Husbonde i nogle Aar havde forholdt dem. — *Kronborg*, 31. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 66. 31. Januar.

*8228. Thingsvidne, udstædt af HERREDSFOGDEN i Musse Herred, at Fru Lisbeth (Friis) paa fjerde Thing lod aflyse og forbyde at hugge Bygningstømmer, Brændsel eller Hegn i Torsse Skov. — D. 3. Febr. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 161. 3. Febr.

*8229. K. FR. II. tilskriver M. Niels Jespersen, Superint. i Fyns Stift, at Elias Eisenberg som Provst i Assens har jus patronatus til Gamtofte Sogn, og at, hvis der er foretaget noget herimod, det da afskaffes. — *Kronborg*, 5. Februarii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 281—82. 5. Febr.

*8230. K. FR. II. befaler Jochim Leist at sende en Blæsebælg fra Frederiksborg Slot til Kronborg Slot, hvilket han paa Kongens første Befaling havde vægret sig ved, da han, som han sagde, ikke kunde undvære den. — *Kroneborg*, thend VII. Februarii. Danske Samlinger V. 175. 7. Febr.

*8231. RECTOR et PROFESSORES HAFNIENSES Olao Sagittario, pastori et canonico Viburgensi nec non procuratori universitatis, ad litteras ejus die 5. Jan. eod. anno datas de reditibus anni gratiæ ex præpositura colligendis respondent. — *Hafniæ*, 18. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 340—41. 18. Febr.

*8232. ODENSE BYTHINGS Vidne om Skødningen af en Gaard til Mag. Niels Jespersen, Superintendenten. — *Odense*, d. 21. Febr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 30. 21. Febr.

*8233. K. FR. II.'s Bevilling for Sognepræsten i Abbell Sogn, Arsted Herred, til at nyde Ingelstrup Gaard til Præstegaard. — *Kronneborg*, thennd 22. Februarii. Bexell, Hallands Hist. och Beskr. II. 209—10. 22. Febr.

*8234. JOHANNES MICHAELIDES, (præceptor Christiani principis), ad D. Jacobum Matthiæ, rectorem universitatis, de catalogo redituum anni gratiæ ex prælatura, quam in capitulo Lundensi Hilarius Grubbe demortuus possederat, conficiendo scribit. — *Croneburgo*, 22. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 341—42. 22. Febr.

*8235. K. FR. II. befaler Christoffer Valkendorf at ordne Sagen med Johan Taube, der skal afstaa sin Gaard i Helsingør for at faa Kvittans paa sine Lensregnskaber. — (D. 28. Febr.) Udt. og Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 334. 28. Febr.

*8236. Skrivelse fra Pfalzgrev GEORG HANS af Veldenz til Rigsdeputationskonventet i Worms, hvori han omtaler, at K. af Danmark overfor Peder Ernst v. Couchingen har ladet sig forlyde med, at Søstæderne vel havde klaget over ham til Riget, men at de dog havde maattet synge ham efter Munden og endnu betale Penge til Straf. — *Lützelstein*, den lezten Februarii. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv XII. 109—28. 28. Febr.

*8237. K. FR. II. beder Johan Rud om at møde og deltage i den Turnering, han agter at lade afholde den tilstundende Sommer i Anledning af nogle fremmede Fyrsters Besøg. — *Kronborg*, d. 2. Marts. Vedel Simonsen, Ruderne II. 267—68. 2. Martii.

1586.

15. Martii. *8238. HENRICUS BRUCAEUS Tychoni Brahe varios libros a se emptos mittit et de rebus astronomicis scribit. — *Rostochii*, XV. Martii. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 92—93.

17. Martii. *8239. Kontrakt og Vedtægt mellem KOLDING og VONSYLD By om deres Markers Grøft og Gjærde. — *Kolding*, d. 17. Martii. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 190.

23. Martii. *8240. TYCHO BRAHE Henrico Rantzovio scribit, se landgravio librum suum de cometa præterito anno viso misisse, atque etiam Rantzovio librum cum diario astrologico et meteorologico hujus anni mittere; itemque de litteris decani Coloniensis et de quibusdam picturis urbium cupro expressis sibi allatis scribit. — *Uraniburgi*, 23. Martii. Tychonis Brahei epistolæ S. 93—94.

26. Martii. *8241. K. FR. II. takker Lord Willoughby for de fra John Bock modtagne Hunde og beder ham sende Beretninger om Krigen i Flandern. — 26. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29.

27. Martii. *8242. K. FR. II. underretter Axel Brahe om, at Elias Eisenberg, som har Provstiet i Assens i Forlening, derved har jus patronatus til Gamtofte Kirke, og forbyder ham at gjøre ham nogen Forhindring. — *Kronborg*, 27. Martii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 282—83.

28. Martii. *8243. K. FR. II. befaler menige Sognemænd i Gamtofte Sogn at antage den Person til Sognepræst, som kaldes dertil af Elias Eisenberg, der som Provst i Assens har jus patronatus til deres Kirke. — *Kronborg*, 28. Martii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 283—84.

28. Martii. *8244. Den kongelige øverste Sekretær ABSALON JUL underretter Superintendenten D. Poul Madsen om, at Kongen har bevilget Universitetets Ansøgning om et Laan af 500 Rdl. til Kommunitetets Økonomilejlighed, men forlanger, at Kansleren skal underskrive Forskrivningen. — *Kroneborg*, 28. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 342—43.

31. Martii. *8245. K. FR. II. klager til Dr. Elisabet af England over det af Kapt. Degory Piper mod David Johnsen og Albert Albertsen udøvede Sørøveri. — 31. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29.

31. Martii. *8246. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev til Byraadet i London for Abel Berner, der klager over, at Kjøbmændene i Wespenow have bedraget ham. — 31. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29.

Ante Aprilis. *8247. Hert. ADOLF af Gottorps Testamente, hvorefter hans to ældste Sønner Frederik og Philip skulle dele hans Lande og de yngre Sønner anbringes ved et fyrsteligt Hof. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 40—41.

3. Aprilis. *8248. J. REUBERI ad Franciscum Hotomanum epistola, in qua refert, legatos regis Daniæ ad fines Galliæ pervenisse, qui regem ad observationem edicti pacificatorii hortentur. — *Heidelb.*, 3. Aprilis. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 188—89.

5. Aprilis. *8249. JUSTI LIPSII ad Henricum Ranzovium, vicarium regis Daniæ, epistola, in qua pro libro ejus transmisso gratias agit et adventu comitis Leicestræ in Belgiam gaudet. — *Lugd. Batav*, nonis April. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 442—43.

9. Aprilis. *8250. PEREGRINUS WYLLUGHBY, baro, Fr. II. regem certiorem facit de bello Hollandico præsertim de conatu Anglorum obsidionis civitatis Grave solvendæ. — *Utrecht*, 9. Apr. Macray, Report Nr. 1. S. 41—42.

11. Aprilis. *8251. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet udbede sig af Kongens øverste Sekretær Absalon Jul en Herredagsstævning over Kapitlet i Lund for ufuldstændig Betaling af de 100 Daler, som Kapitlet efter Fundatsen og K. Fr. II.'s senere Tilhold var forpligtet til aarlig at betale til Universitetet. — *Kiøbenhaffn*, then 11. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 343—44

1586.

*8252. K. Fr. II.'s Herredagsstævning over Lunde Kapitel, given Rektor og Professorer i Kbhvn. i Anledning af Sagen om de 100 Daler, som Kapitlet aarlig var skyldig til Universitetet. — *Rosbeck*, thend XIII. dag Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 345. 13. Aprilis.

*8253. K. Fr. II.'s Brev til Johan Rud, hvori han tilbagetager sin Opfordring af 2. Marts (*8237) til at deltage i Turneringen. — 15. April. Vedel Simonsen, Ruderne II. 268. 15. Aprilis.

*8254. K. Fr. II.'s Anbefalingsskrivelse til Dr. Elisabet af England for Max Hesse i hans Sag mod Hen. Seckfort. — 16. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S 29. 16. Aprilis.

*8255. Corfuidtz Wefferdt t. Näs paalægger Herredsfogden at bestemme Bøder for Gabr. Mortenssen i Skaarby, som havde overfaldet en af Peder Brahes Tjenere. — *Lund*, d. 16. April. Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. V. 167. 16. Aprilis.

*8256. K. Fr. II.'s Instrux for Henry Ramel paa hans Sendelse til England for at foreslaa Fredsunderhandlinger med Spanien. — *Copenhagen*, 19. Apr. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27. Kreditiv af 18. April. Macray, Second Report S. 29. 19. Aprilis.

3947 se *8117. 27. Aprilis.

*8257. Charles Danzay tilskriver K. af Frankrig, at den danske Konge hverken har gjort K. af Navarra eller Dr. af England noget Løfte om Hjælp, og beklager, at han paa Grund af Pengemangel ikke kan give Kongen paalidelig Underretning om Hensigten med de tydske Fyrsters Rustninger. — *Copenhague*, le 28. Avril. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 327—30. 28. Aprilis.

*8258. Charles Danzay tilskriver Enkedronningen af Frankrig, at K. af Danmark har sendt Wilhelm v. d. Wintze til K. af Spanien med Tilbud om Kongens Mægling i hans Strid med England, og udtaler sig nærmere om de politiske Forhold. — *Copenhague*, le 28. d'Avril. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 331—35. 28. Aprilis.

*8259. K. Fr. II. befaler Professorerne ved det theologiske Fakultet i Universitetet at overlæse den gamle danske Bibeloversættelse i Forening med de tre danske Prædikanter i Kbhvn. og konferere den med den hebraiske Text, inden den paa ny oplægges. — *Rosbeck*, thend 30. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. I. 205. 30. Aprilis.

*8260. Artikler, overgivne Prinsen af Oranien fra Staterne af Holland, hvoribl. omtales, at man ikke vil kunne hindre Danmark i Handel paa Spanien, hvis man ikke selv handler paa dette Land, og at Kongerne af Danmark og Sverig i den nyeste Tid have vist, at man kan forbyde Handel paa sin Fjendes Land. — Uden Datum. (Hollandsk.) Deventer, Gedenckstukken van Johan v. Oldenbarnevelt I. 118—27. Aprili.

*8261. Iver Lunge t. Tirsbæk takker Fru Idde Munk, fordi hun vil tale hans Søns, Ove Lunges Sag i hans Frieri til hendes Datterdatter Birgitte Bille. — *Tirsbæk*, 5. Maj. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 138—39. 5. Maji.

*8262. Thaddaeus Hagecius Tychoni Brahe privilegium impressorium, quod petiisset, itemque libros astronomicos mittit. — *Pragae*, 19. Maji juxta novum, aut 9. juxta vetus Cal. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 94—96. 9. Maji.

*8263. K. Fr. II. tilskriver Mogens Gøye, Lensmd. p. Gotland, om Ordningen af Forholdet mellem M. Mouritz Glad, den gamle, og M. Peder Hansen, den nye Superintendent. — *Frederiksborg Slot*, d. 11. Maj. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 330. 11. Maji.

*8264. K. Fr. II. bevilger, at Helsingørs Borgere maa indhegne, have og bruge nogle Løkker paa Byens Fortaa indtil Skoven, som i gammel Tid, før Byen blev afbrændt af Rigets Fjender, skulle have ligget til den. — *Frederiksborg*, thend XI. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 71—72. 11. Maji.

1586.

11. Maji. *8265. K. FR. II. tillader Frands Lauritzen, Bgm. i Helsingør, og Hustru Bente Povelsdatter i deres Livstid at besidde kvit og frit en Gaard i Helsingør, som de havde afhændet til Kronen, samt at Bente Povelsdatter, hvis hun overlever sin Husbonde, maa sin Livstid have Kronens Gaard Hornseholm med fire tilliggende Bol afgiftsfri. — *Frederiksborg*, 11. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 63. (Smstds. findes Udt. af et Kongebrev af samme Dag, hvorved det tillades Bente Lauritsen, hvis hun overlever sin Ægtefælle, at blive boende i Helsingør fri for al borgerlig og kongelig Tynge, saa længe hun sidder i Enkesæde).

18. Maji. *8266. HENRY CAVENDYSSHE takker Kr. Fr. II. for den venlige Modtagelse i Danmark og sender en Gave. — Lond., 18. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 88.

20. Maji. 3950. Klüver, Beschreib. d. Herzogthums Mecklenburg III, 1. S. 805—809.

21. Maji. *8267. K. FR. II. befaler Jacob Seefeld at tilholde sig Jus Patronatus til Staby Kirke i Har Syssel, som Mariager Kl. altid har haft. — *Kiøbenhafn*, d. 21. Maji. Udt. i Danske Mag. VI. 180.

21. Maji. *8268. K. FR. II. klager til Dr. Elisabet af England over, at Kapt. Wacham har udplyndret et John Paris tilhørende Skib i England. — 21. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29.

23. Maji. *8269. SOPHIA LUNGE takker Fru Idde Munk for dennes gode Bistand i hendes Broders, Ove Lunges Frieri til Birgitte Bille. — *Tirsbæk*, anden Pindsedag. Brudst. i Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 139.

25. Maji. *8270. K. FR. II. stadfæster et paa Helsingørs Raadhus udgivet Brev, hvorefter Frands Lauritzen, Bgm. smstds., havde tilskjødet sin Hustru Bente Povelsdatter sin halve Hovedlod. — *Frederiksborg*, 25. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 63.

26. Maji. *8271. Dr. ELISABETS Rekreditiv for Henry Ramel til K. Fr. II. med mundtligt Svar paa Kongens Forslag til Fredsunderhandlinger med Spanien. — *Greenwich*, 26. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 27.

27. Maji. *8272. K. FR. II. anbefaler John Bock til Lord Willoughby. — 27. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29.

27. Maji. *8273. DECANUS, ARCHIDIACONUS et CANONICI capituli Lundensis constituunt, ut sublata omni lite in posterum quotannis ad festum Michaelis 100 Daleros ex fundatione rectori universitatis numerent. — *Hafniæ*, 27. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 346.

29. Maji. *8274. Litteræ PEREGRINI WYLLUGHBY, baronis, Fr. II. regi datæ, in quibus de proelio cum Hispanis facto, in quo equo regis usus esset atque gladium regis gessisset, scribit. — *Bergen-op-Zoom*, 29. May. Macray, Report Nr. 1. S. 42.

30. Maji. *8275 (= 3953). For 31. Maji læs 30. Maji. Soransk Tidsskrift I, 1. S. 34—66. Brudst. i Tauber, Udsigt ov. Sorø Academies Forfatn. 1623—65 S. 12—19. Udt. i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danm. og Norge III, 1. S. 33—35. Om Dateringen se Dahl, Efterr. om d. lærde Skole ved Frederiksborg I. 20.

30. Maji. *8276. K. FR. II. befaler Fru Kirsten Lycke, Eyller Grubbes Efterlev., Anders Dresselberg og Siuart Grubbe at overantvorde Arild Huitfeld, Rigens Kansler, den afdøde Rigskanslers Arkiv og at give Rigets Skriver Abraham Jenszen fri for hans Forpligtelse, at han kan indstille sig til den nye Kanslers Tjeneste. — *Kiopnehaffn*, thend 30. Maji. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 224—25.

30. Maji. *8277. K. FR. II. tillader, at Giordshøi Præbende, naar Jens Thomesen, Kannik i Lund, som dermed er forlenet, afgaar, maa inddrages under Lunde Domkapitels Kom-

1586.

mungods til Betaling af de 100 Daler, som Kapitlet aarlig skal svare til Universitetet. — *Kiøbnehaffn slot,* thend XXX. May. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 347—48.

3952. Lovsaml. 1643. Hhhiiii—Iii iii. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 33. 31. Maji.

3953 se *8275. 31. Maji.

*8278. Nicolaus Ringh, Smaalending, tilskriver Ake Johansson t. Tydhön om sine Studeringer i Rostock og beder denne om ikke at skjælde ham for »en dansk linghare, huilke offtha seija ock utloffua thett inttet är eller skee kan«. — *Rostock,* then 3. Junii. (Svensk.) Giörwell, Svenska Biblioteket IV. 45—48. 3. Junii.

3955. Lovsaml. 1643. Hhhii—iii. Udt. i Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 464. 6. Junii.

*8279. K. Fr. II. takker Henry Cavendysh for hans Brev (*8266). — 8. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29. 8. Junii.

*8280. K. Fr. II. forunder Erik Lange Jus Patronatus til hans Sognekirke, Nørup Kirke ved Engelsholm i Torild Herred. — *Hafniæ,* d. 9. Junii. Udt. i Danske Mag. IV. 31. 9. Junii.

*8281. Erik Lange tilskjøder K. Fr. II. tvende Gaarde i Sønderjylland. — *Hafniæ,* d. 9. Junii. Udt. i Danske Mag. IV. 31. 9. Junii.

3957. Danske Samlinger V. 175—76. 13. Junii.

*8282. K. Fr. II.'s Brev til Mourits Podebusk, hvori han opfordrer denne til at holde op med bestandig at ligge i Trætte med Borgere og Bønder. — *Korsør,* d. 22. Junii. Saml. t. Fyens Hist. og Top. VIII. 162—64. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. I. 247. 22. Junii.

*8283. K. Fr. II.'s Anbefalingsbrev til Lord Willoughby for Albert, Søn af Albert Knopper, som ønsker at rejse og at optages i W.'s Husstand. — 23. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29. 23. Junii.

*8284. K. Fr. II. befaler Peder Rantzow at lade Enkerne i Ballum beholde deres Gaarde uden Indfæstning, saaledes som det er Tilfældet med Enkerne overalt paa Kronens Gods. — *Koldinghus,* d. 26. Junii. Saml. t jydsk Hist. og Top. VII. 107. 26. Junii.

*8285. K. Fr. II. befaler Peder Rantzov at indskrænke sine Krav til Bønderne i det ham forlenede Ballum Birk, da disse have klaget til Kongen, og han, efter sit Forleningsbrev, er forpligtet til ikke at besvære dem med nye Paalæg. — *Koldinghus,* d. 26. Junii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VII. 107—109. 26. Junii.

*8286. K. Fr. II. tilskriver Caspar Markdanner, at Anders Brun, som var Byfoged i Kolding og hvem Kongen har benaadet imod at straffes paa Gods og Formue, skal give Kirken og Skolen i Kolding hver Halvparten af sit Gods. — *Haderslevhus,* d. 29. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 169. 29. Junii.

*8287. Tycho Brahe in litteris Thaddaeo Hagecio datis inter alia scribit, regem Daniæ atque Uldaricum, ducem Mechelburgensem, sibi invisuros esse. — *Uraniburgi,* cal. Julii, st. vet. Friis, Tychonis Brahei epistolæ S. 97—101. 1. Julii

*8288. Hert. Adolf (af Gottorps) Erklæring til Befuldmægtigede fra Nordstrand ang. Landskattens Fordeling, Studenterafgiften samt Appel fra Herreds- og Sognethingene. — *Tønningen in Eyderstedtt,* d. 2. Julii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 295—96. 2. Julii.

*8289. K. Fr. II. bebrejder Claus Glambeck, at han endnu ikke har indrettet en Gaard i Skanderborg Len, hvor Kongen vil holde podoliske Faar, til Skæfferi. — *Frederiksborg,* d. 8. dag Juli. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 147—48. 8. Julii.

1586.

8. Julii. *8290. GREVEN af LEICESTER beder K. Fr. II. om at tillade Frederick Rantzow at hverve Tropper i Danmark til Grev Adolf af Limburgs Tjeneste i Flandern. — *Utrecht,* 8. July. (Tydsk.) Udt. p. Eng i Macray, Report Nr. 1. S. 34.

18. Julii. *8291. Ordinatio politiæ Ripensis facta per episcopum, pastores, consules et senatores, qua sancitur, ne luxus et sumtus in nuptialibus et natalitiis fiat. — Die 18. Julii. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 591.

19. Julii. *8292. Optegnelse i (Flensborg) Stadprotokol om, at man har tilbudt Barthold Pauli, der søgte Understøttelse til at fortsætte sine Studier i Rostock, en Plads som sextus collega ved Latinskolen, hvilket han dog ikke vilde modtage. — D. 19. Julii. (Tydsk.) Moller, And. d. Stiftungen d. Ludolphi Naamanni S. 54.

27. Julii. *8293. K. Fr. II. anbefaler Nic. Scharnbegius til Dr. Elisabet af England. — 27. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29.

29. Julii. *8294. HACK WLSTAND beder Provsterne i Fuglse og Musse Herreder, Hr. Jørgen Christiernsen og Hr. Laurits Jørgensen, i hans Sted at undersøge Kirkerne i deres Herreder og give Indberetning om deres Tilstand. — *Aalholm*, d. 29. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 479—80.

c. Julii. *8295. PEREGRINUS WYLLUGHBY, baro, Fr. II. regi de bello Belgico scribit, itemque gratias agit ob beneficentiam regis erga generosos Anglos, præsertim Poleum, Vereum et Sandeum. — *Bergen-op-Zoom,* sine die. Macray, Report Nr. 1. S. 42—43.

8. Augusti. *8296. K. Fr. II. kalder M. Jacob Hansen (ɔ: Jensen) til Prædikant paa Frederiksborg Slot og fastsætter hans Løn. — *Kronneborg,* 8. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 360.

11. Augusti. *8297. K. Fr. II.'s Skrivelse til Anders Bing, Lensmd. p. Varberg, om Forholdsregler for at forebygge, at Bønderne holde store Hunde, der ødelægge Vildtet. — *Kronborg,* d. 11. Aug. Udt. i Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 267 (jvfr. S. 394).

16. Augusti. *8298. Litteræ (Fr. II. regis) ad (Elisabetam) reginam Angliæ scriptæ, quibus queritur, navem Bergensem a pirata anglico, Johanne de Mherper, per vim occupatam et in Angliam abductam esse. — *E regia nostra (arce) Coldingensi,* 16. die mensis Augusti. Norske Mag. II. 111—13.

16. Augusti. *8299. K. Fr. II. befaler Jørgen Daa at betale Albert Albertsen, Bg. i Kbhvn., hvad dennes Skipper har udlagt for hans Søn paa hans Rejse til Portugal, paa hvilken Sønnen druknede og blev begravet i Lissabon. — 16. August. Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 86—87.

18. Augusti. *8300. NICOLAUS GEORGII, minister verbi apud Malmog., meddeler M. Andreas Welleius, canon. Ripens., en Del Udmaalinger foretagne i Omegnen af Malmø og underretter ham om, at han ikke har kunnet erfare noget om Byens Privilegier. — *Malmo,* 18. Augusti. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 1. Udg. S. 155, 2. Udg. S. 149.

18. Augusti. *8301. CHARLES DANZAY tilskriver K. af Frankrig, at de danske Gesandter, som have været i Frankrig, ere vendte tilbage, meddeler om den danske Konges frugtesløse Forsøg paa at mægle Fred mellem Spanien og England, om Kongens Ankomst til Kbhvn. d. 13. Aug. med sin Svigerfader, om den skotske Gesandt Setouns Ophold i Kbhvn., og om franske Kjøbmænds Sejlads paa Rusland, m. m. — *Copenhague,* ce 18. d'Aout. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 335—39.

18. Augusti. *8302. CHARLES DANZAY's Brev til Enkedr. af Frankrig, hvori han beklager, at han paa Grund af Sygdom og Mangel paa Penge ikke kan give saa nojagtige Efterretninger, som han onskede. — *Copenhague,* ce 18. d'Aout. (Fransk.) Handl. rör. Skand. Hist. XI. 340—42.

1586.

*8303. Charles Danzay tilskriver Hert. af Joyeuse om et af en fransk Skipper forsøgt Bedrageri imod Befalingsmanden paa Vardøhus, om en fransk Adelsmand Kapitain Normans Ankomst til Kbhvn. fra Vardøhus, m. m. — Uden Datum. Brudst. i Handl. rör. Skand. Hist. XI. 342—45. (18. Augusti)

*8304. K. Fr. II. anbefaler til Greven af Leicester Brevbæreren, en ung Englænder, hvis Fader tjener i Kongens Gaard. — 19. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 29. 19. Augusti.

*8305. K. Fr. II. befaler Jørgen Daa at tilholde sin Søn Herloff Daa at holde sit Ægteskabsløfte til Wenicke Willomsdatter. — *Kroneborg*, XXXII (ɔ: 22) Augusti. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 96—98. 22 Augusti.

*8306. K. Fr. II.'s Svar til den skotske Gesandt Peter Young (Junius), at det lovede skotske Gesandtskabs Afsendelse til Danmark i Anledning af Forhandlingerne om Orknøerne maa udsættes til det følgende Aar paa Grund af den unge Konges Umyndighed og de urolige Forhold i Skotland. — 22. Aug. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Second Report S. 29. 22. Augusti.

*8307. K. Fr. II. tilskriver Gert Rantzow, Lensmd. p. Kronborg, at den Urtehave, Kirkegaard og Omgang, som ligger ved den tydske Kirke i Helsingør, maa herefter høre og blive til denne Kirke, samt at de Huse, som ligge paa Sanden uden Byens Rettighed skulle give en billig Jordskyld til den. — *Kroneborg*, 23. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 72—73. 23. Augusti.

*8308. K. Fr. II. udnævner Lauge Lykke af Klindstrup til sin »kortvillige« Raad og Tjener og forlener ham med 5 Gaarde i Odderup ved Næstved. — *Kronborg*, d. 26. August. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 6. S. 247. 26. Augusti.

*8309. Greven af Leicesters Kreditiv for Sir Noel de Caron, Herre af Schonnewealle, til K. Fr. II. — *Arnheim*, 30. Aug. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 34. 30. Augusti.

*8310. Synsberetning over Kirkerne i Fuglse Herred, forfattet af Jørgen Christiernsen, Provst i samme Herred. — Augusti. Brudstykk i Kirkehist. Saml 3. R. VI. 480—84. Augusti.

*8311. K. Fr. II. befaler Erik Bilde t. Søholm at udrede 1000 Daler til Hosp. i Kbhvn. i Henhold til det mellem ham og Brødrene Knud og Peder Rud sluttede Forlig i Anledning af Drabet paa deres Broder Jørgen Rud. — *Frederiksborg*, d. 6. Sept. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 264. 6. Septbr.

*8312. Jani Gruteri ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, permissu regis Daniæ in regno Daniæ nomine et stipendio Anglorum milites scribi, et multum sermonem de nuptiis Scoti et Danæ esse; quid Danus et proceres Germaniæ in conventu Lüneburgensi egerint, non ita sciri, addit. — *Rostochii*, d. VII. Septembris. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 267—70. 7. Septbr.

*8313. K. Fr. II. anbefaler til Dr. Elisabet af England Herman Becker, som ønsker at tjene i den engelske Flaade i 1 à 2 Aar. — 10. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 10. Septbr.

*8314. K. Fr. II.'s Retterthings Dom, hvorved Herluf Daa forpligtes til at have Vinike Villumsdatter som sin ægte Hustru. -- *Antvorskov Slot*, d. 12. Septbr. Udt. og Brudstykk. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 98—102. 12. Septbr.

*8315. K. Fr. II.'s Anbefalingsbrev til K. Jakob VI. af Skotland for Walter Durham, Bg. i Ringsted, hvis Arvepart forholdes ham af hans skotske Slægtninge. — 16. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 16. Septbr.

1586.

18. Septbr. *8316. PEREGRINUS WILLOUGHBY, baro, Fr. II. regi de bello in Hollandia cum Hispanis gesto scribit. — *Apud campum juxta Zutphen,* 28. Sept. st. n. (Latin.) Macray, Report Nr. 1. S. 43.

18. Septbr. *8317. K. FR. II. anbefaler John Thomsens og Richard Wederborns Sag til Greven af Leicester. — 18. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30.

ante 22. Septbr. *8318. K. FR. II.'s Begjæring til Kapitlet i Lund om, at det vil lade Ludvig Ludvigsen, der er ansat som Medhjælper hos Hert. Christians Tugtemester for at undervise de Herremænd, som ere hos Hertugen, faa Vikariet Altare Sacerdotum i Lund, hvormed Jens Thomsen er forlenet, efter dennes Død. — Uden Datum. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 163.

29. Septbr. 3969. Jvfr. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 171.

7. Octobr. *8319. PEREGRINUS WILLOUGHBY, baro, Fr. II. regi de bello Anglorum cum Hispanis ante Zutphenam gesto scribit. — *E campo ante Zutphenam,* 7. Oct. (Latin.) Macray, Report Nr. 1. S. 43—44.

10. Octobr. *8320. K. FR. II.'s Befaling til Kansleren Nielss Kaass, at han i Forening med Statholderen Hendrich Rantzow, Hendrich Below og Peder Rantzow skal begive sig til Slesvig og foreholde Kapitlet der, at Stiftet Slesvig nu ved Hert. Adolfs Død er hjemfaldet under Kronen. — *Giedtzgaardt,* X. Octobris. Ny kirkehist. Saml. IV. 731.

post 16. Octobr. *8321. Kurf. CHRISTIAN I. af Sachsen antager Tomas Konigk, Tomas Stephan, George Beyzandt, Tomas Papst og Rupert Persten, engelske Instrumentister, som have opholdt sig hos K. af Danmark, i sin Tjeneste. — Uden Datum. (Tydsk.) Cohn, Shakespeare in Germany S. XXV (smstds. S. XXV—XXVI. findes Brevet i engelsk Overs.).

17. Octobr. *8322. K. FR. II.'s Anbefalingsbrev til Dr. Elisabet af England for N. Peltzigk, der ønsker at indtræde i den af hende oprettede tydske Livgarde. — 17. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30.

19. Octobr. *8323. K. FR. II.'s Brev til Jørgen Daahe, hvori denne strængt dadles, fordi han ikke har efterkommet Rigsraadets Dom, men tværtimod holder sin Søns Hustru saa godt som fængslet paa sin Gaard Snertinge, hvorfor Kongen truer ham med alvorlig Straf, hvis han og hans Søn Herloff ikke behandle hende, som hendes Stand kræver. — *Giedtzgaard,* thend 18. Octobris. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 104—106.

19. Octobr. *8324. Kurf. CHRISTIAN I. af Sachsen takker K. Fr. II. for de engelske Instrumentister, han har ladet komme til Sachsen, og med hvem han i Forvejen har sluttet Kontrakt. — *Waidenhain,* d. 19. October. (Tydsk.) Anzeiger f. Kunde der deutschen Vorzeit, Neue Folge VI. Sp. 8—9.

25. Octobr. 3971. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 301.

28. Octobr. *8325. K. FR. II. befaler sin Rentemester Christoffer Valkendorf t. Glorup at give Slotspræst M. Niels Lauritzen i Kbhvn. en passende Foræring i Penge eller Korn for en Bog om Jesu Syrachs Raad, hvorledes man skal skikke sig i Sygdom, som han har dediceret til den udvalgte Prins Hert. Christian. — *Kirckestilling,* thend 28. Octobris. Danske Samlinger I. 96—97.

28. Octobr. *8326. K. FR. II. takker Dr. Elisabet af England for hendes gjennem Henr. Ramel modtagne Forslag til Fred med Spanien og sender hende de, rigtignok diametralt modsatte Fredsforslag, som den fra Spanien i Slutningen af Septbr. efter en farefuld Rejse hjemkomne danske Gesandt har ført med sig. — *Anderschow,* 28. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr 1. S. 27—28. Jvfr. Second Report Nr. 30.

1588.

*8327. K. Fr. II. henviser Greven af Leicester til det mundtlige Svar, han har givet dennes Sendebud Noel de Caron. — 30. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 30. Octobr.

*8328. K. Fr. II. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at hun skal forelægge nogle af Rigets Raad, som skulle forhøre, hvad Uenighed der maatte være mellem Klosterjomfruerne, en Jordebog over Klostrets Indkomster. — *Antvorskov*, d. 2. November. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 188. 2. Novbr.

*8329. K. Fr. II. befaler Anders Pedersen og unge Peder Hansen i Fremmeløv at betale alle deres Afgifter til Borgemester Mogens Hendrichsen i Odense. — *Odense*, d. 6. Novbr. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 29. 6. Novbr.

*8330. M. Niels Lauritzen, Slotspræst paa Kbhvns. Slot, tilstaar, at han af Kongens Rentemester Christoffer Valckendorf t. Glorup har modtaget 20 gamle Daler, som Kongen havde foræret ham for en Bog, han havde dediceret til Hert. Christian. — *Kiopnehaffnn*, thennd 6. dag Nouembris. Danske Samlinger I. 97. 6. Novbr.

*8331. K. Fr. II. tilskriver Bgm. og Raad i Kbhvn. og Helsingør, at nogle af de Nederlændere, som opholde sig i disse Byer, afholde sig fra Gudstjenesten og fra Sakramentets Nydelse; han har derfor befalet Superintendenten D. Poul Madsen at tale med Præsterne derom, og, naar denne herom tilsiger dem, befaler han dem strax at forvise dem, som vise sig modvillige, fra Byerne. — *Koldinghusz*, thend XII. Nouembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73—74. 12. Novbr.

*8332. Narratio Roberti Leycester comitis Fr. II. regi scripta earum rerum, quæ utrinque tam ab Hispanis quam ab Anglis militariter gestæ essent ab eo tempore, quo mandatu reginæ Angliæ in Hollandiam venisset. — *The Hague*, 13. Nov., o. s. (Latin.) Macray, Report Nr. 1. S. 34—38. 13. Novbr.

*8333. Litteræ Iuonis Iulii Mag. Christiano Fossio, rectori apud Wiburgenses, datæ, in quibus de itinere suo in Gallia, de bello in Hollandia gesto, de doctore Kragio, ex Anglia in Italiam redeunte, atque de (Christiano) Bernikou item ex Anglia Parisios redeunte, scribit. — *Lutetiæ Parisiorum*, XVI. Nouemb. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 533—35. 16. Novbr.

*8334. K. Fr. II. kræver af Byen Odense 1000 Daler, som var lovet ham for den nu fuldførte Vandkunst. — *Kolding*, d. 20. Novbr. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 29. 20. Novbr.

*8335. K. Johan III. af Sverigs Skrivelse til Hertuginde Elisabet af Mecklenburg, hvori han omtaler, at hans Broder Hert. Karl holder, ham til Trods, flere Krigsfolk end nogen Kurfyrste eller K. af Danmark gjør i Krigstid. — D. 21. Nov. (Svensk.) Gjörwell, Swenska Magazinet S. 707—709. 21. Novbr

*8336. Overenskomst mellem Hert. Frederik af Gottorp og hessiske Raader paa hans Moder Enkehertuginde Christines Vegne, hvorefter hun i Steden for Aabenraa og Løgumkloster skal have Amtet Kiel med Fogediet Neumünster, Klostret Bordesholm og Amtet Reinbeck til Livgeding. — *Gottorp*, mittw. v. Advent. (Tydsk.) Brudst. og Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 72—73. 23. Novbr.

*8337. Landsdommeren i Skaane udstæder Fredlysningsbrev for Truls Lauritson, som havde betalt Bøder til Byrge Rosenkrantz t. Orup, fordi han havde hugget en Bøg i Bierretoffte Skov. — D. 26. Nov. Wieselgreen, De la Gard. Arch. V. 167. 26. Novbr.

*8338. Heinrich Waltkirch paa egne og M. Johan Alburgs Vegne ansøger Universitetet om den Bolig og de Friheder, Andres Gutterwitz havde haft, hvorhos de love ante Decbr.

1586.

at udføre alt Bogtrykkerarbejde for Universitetet samt at have Bogtrykkeriet i Gang til December Maaned 1586. — Uden Datum. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 348.

5. Decbr. *8339. JOANNES CASELIUS ad Fr. II. regem scribit de libro quodam ei dedicato, de morte sororis ejus Elisabetæ, conjugis Ulrici ducis, de educatione Christiani filii ejus Henrico Ramelio credita. — *Rostochio,* non. Decembr. Caselii epist. Cent. I. S. 195—206.

11. Decbr. *8340. K. FR. II. forbyder ethvert Fiskeri i Isterød Sø i Kronborg Len, da denne Sø er forbeholdt Kronen som et frit Enemærke-Fiskevand. — *Haderslevhuus,* d. 11. December. Christensen, Hørsholms Hist. S. 80.

14. Decbr. *8341. KAPITLET i RIBE beslutter, »at denne Dag ingen Plumbum skal uddeles eller nogen Omkost gjøres for Korgang inter canonicos«. — D. 14. Decemb. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 140.

16. Decbr. *8342. K. FR. II.'s Brev, hvorved han tillægger Hr. Martinus Petri, Hospitalspræst i Haderslev, 3 Ortug Byg og 3 Ortug Rug aarlig af Fielstrup Kirke. — *Hadersleben,* d. 16. December. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskr. S. 230—31.

20. Decbr. *8343. K. FR. II.'s Erklæring til det slesvigske Domkapitel, at han har besluttet at ordne Stiftet aldeles efter Kirkeordinansens Indhold, at kalde Kapitularerne til Haderslev, at befri disse og Biskopperne fra Bestyrelsen af Godserne samt selv at lønne dem efter Kirkeordinansen. — *Hadersleben,* 20. Decemb. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 35.

21. Decbr. *8344. Det SLESVIGSKE DOMKAPITELS Erklæring til K. Fr. II., at det ikke uden dennes Raad vil foretage Valg af en Biskop eller Indsættelse af en Amtmand. — 21. Dec. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb Gesellsch II, 2. S. 35—36.

*8345. Prins CHRISTIANS Brev om en Liniedanser, han har set i Kjøbenhavn. — (Dansk og Latin.) Nyt hist. Tidsskr. III. 282—83.

*8346. Mageskifte mellem KIRKEN i Kolding og Mag. JENS SORENSEN, Kapellan smstds., ang. et Stykke Jord til Kirkegaardens Udvidelse. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 77—78.

*8347. Inventarium paa Gottorp Slot. Schröder, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 311—14.

*8448. DAVID CHYTRÆUS Francisco a Dunsdorf scribit, plurima falsa in belli Dithmarsici narratione Natalis Comitis, qui Jovii historiam continuavit, inesse; legationis Danicæ (ad regem Navarrenem missæ) mentionem facit. — Idibus Oct. Chytræi Epistolæ S. 1134—1137.

1586 vel ante.

1586 vel ante.

3986. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1818. I. 271—72.

1587.

1587.

3. Januar. *8349. JUSTI LIPSII ad Henricum Ranzovium epistola, in qua ei pro imagine ejus missa gratias agit eique refert, comitem Leicestriæ in Angliam abiisse. — *Lugd. Bat.,* III. non. Jan. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 443—44.

5. Januar. *8350. K. FR. II.'s Brev til Abbedissen og Jomfruerne i Maribo Kl., hvori han bebrejder dem deres Usamdrægtighed og opfordrer dem til at leve i kjærlig Omgængelse med hinanden. — *Skanderborg,* d. 5. Januar. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 188—90.

1587.

*8351. K. Fr. II.'s Brev til Maribo Kl. ang. et Mageskifte mellem Christoffer Rosengaardt t. Herlufstrup og Klostret. — (5. Januar.) Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 190. 5. Januar

3988 se *8402. 10. Januar.

*8352. Litteræ Davidis Chytræi ad Henricum Mollerum, in quibus hæc: »Quantopere amentur civitates a regibus, inde apparet, quod in amplissimis Daniæ, Sveciæ et Poloniæ regnis paucissima oppida muris cincta et hæc extrema servitute oppressa tolerantur«. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 592—94. post 11. Januar.

*8353. Landsdommeren i Skaane udstæder Fredlysning for Påfvel Jönsson i Barsebäck, som har betalt 10 Daler til Axel Gyllenstiernn t. Lyngby paa sin Stedsøns Vegne. — D. 14. Jan. Udt. p. Svensk i Wieselgrén, De la Gard. Archivet V. 167. 14. Januar.

*8354. Wilkes's Skrivelse til Dronning Elisabet af England, hvori han omtaler, at Staterne (af Holland) ikke ere vel fornøjede med K. af Danmarks Fredsmægling. — 19. Januarii. (Engelsk.) Brudst. i Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt I. 150. 19. Januar.

*8355. David Chytræus Fr. II. regi Claudium Christophori Lyscandrum, qui in Germania multos annos studiis vacaverit, commendat. — *Rostochii*, die Fabiani. Chytræi Epistolæ S. 12—13. Rørdam, Lyskanders Levned S. 122—24. 20. Januar.

*8356. K. Fr. II.'s Erklæring til Hert. Frederik II. af Gottorp ang. nogle Kapitlet i Lübeck tilhørende Landsbyer, Beleningen med Slesvig samt Hertugens Hylding af Landskabet. — *Hadersleben*, 24. Januar. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 41—42. 24. Januar.

*8357. Instructio ordinum terrarum Prussiæ legatis suis ad conventum Varsaviensem regni Poloniæ mittendis data, ex qua senatores et ordines regni rogare debent, ut ad regem Daniæ scribant, ne Gedanensium vel ceterorum regni incolarum naves et merces, ut præteriti veris tempore fecerit, in faucibus Sundicis propter quoddam reipublicæ Polonorum Hinrico Ramelio Danorum regis consiliario debitum detineat. — *Graudenti, in conventu ordinum generali*, die XXVII. mensis Januarii. Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande IV, Docum. S. 3—6. 27. Januar.

*8358. David Chytræus Joanni Witzendorpio scribit, nuntios reginæ Poloniæ ad Sigismundum Sveciæ principem missos per Daniam terrestri itinere ituros esse. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 591. post 27. Januar.

*8359. K. Fr. II. befaler Universitetet i Kbhvn. at indrømme D. Nicolaus Theophilus den Residens, som den theologiske Professor Dr. Jakob Madsen forhen havde haft. — *Skanderborg slott*, thend XXVIII. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 349. 28. Januar.

*8360. David Chytræus Hartmanno Ostringero scribit, Solmensem et Mansfeldensem comites ad Daniæ regem ituros esse, qui nunc in Cimbrica Chersoneso hibernet et militem classiarium in vicinia conscribat, quo Angliæ opem laturus existimetur, et qui Parmensi duci operam suam in pacificatione inter ipsum et Angliæ reginam obtulerit; mortem Adolphi ducis Holsatiæ commemorat. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 590. c. Januario.

*8361. K. Johan III. af Sverig udtaler for Stænderne paa Vadstena Rigsdag, at saa længe han og K. Frederik leve, vil der være Fred imellem Danmark og Sverig, og at ingen maa tro paa den »kärlinga skualler«, at K. af Danmark har samlet en Hær paa Grænsen og vil gjøre Indfald i Sverig. — Kindermesse dagh. (Svensk.) Konung Carl IXdes Rim-Chönika S. 197—98. 2. Febr.

*8362. Staterne af Hollands Skrivelse til deres Gesandter hos Dronningen af England, Zuylen, Menin og Sille, hvori de omtale, at Garnisonen i Bergen forleden Dag 5. Febr.

1587.

har indbragt som Fange en Adelsmand ved Navn Rantzau, der har erklæret, at han var sendt af K. af Danmark til Prinsen af Parma for at mægle Fred, og at en anden Adelsmand var sendt i samme Anledning af Kongen til Dronningen af England. — *Hage*, d. 5. Februari. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt I. 147—50.

6. Febr. *8363. NIELS KAAS, Kansler, beder Kapitlet i Roskilde om at fritage Hanns Leill, Kannik i Roskilde, for Bestyrelsen af Duebrødre Hosp. smstds. — *Schanderborgh*, thendt 6. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 71—72.

16. Febr. *8364. JANI GRUTERI ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, se per Chytræum proregi Daniæ Ranzovio innotuisse, qui se amicissimis litteris jam bis, ter inviserit omniaque sua largiter obtulerit. — *Rostoch*, d. XVI. Februar. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 271—73.

22. Febr. *8365 (= 3995). For 4. Martii læs 22. Febr. Brevet er dateret: 4. March st. n. Macray, Report Nr. 1. S. 44—45.

22. Febr. *8366. Sir PETER YOUNG beder Lorden af Barnbarracke om at virke for, at Gesandskabet (til Danmark) ang. Orknøerne ogsaa instrueres om Giftermaalet mellem den unge Konge af Skotland og den danske Prinsesse. — *Quenisferry*, the XXI. of Februar. (Engelsk.) Procedings of the society of antiquaries of Scotland IV. 424—25.

24. Febr. *8367. K. FR. II. skjænker Kapellaniet i Kolding Læborg Sogns Konge-, Korn- og Kvægtiende i Malt Herred i Stedet for Nørup Sogns Kongetiende, som han havde bortskjødet til Erik Lange af Engelsholm. — *Skanderborg Slot*, 24. Febr. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 89.

28. Febr. *8368 (= 3994). For initio Martii læs 28. Februar. Macray, Report Nr. 1. S. 28, hvor Brevet findes trykt. Det Brev fra Dr. Elisabet til K. Fr. II., hvormed 3994 fulgte, findes smstds. S. 29. I dette Brev takker hun Kongen for hans Tilbud om at mægle Fred imellem hende og K. af Spanien, men frygter, at Uoverensstemmelserne ere saa store, at Mæglingen vil blive frugtesløs. — Jvfr. ogsaa Treschow, Contribut. to the hist. of Queen Eliz. S. 33—36.

28. Febr. *8369. J. ORTELLS Skrivelse til Johan van Oldenbarnevelt, hvori omtales, at en dansk Gesandt, der har opholdt sig en Tidlang i England, nu er rejst tilbage til sin Konge. — *London*, 10. Martii st. n. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt I. 152—54.

Init. Martii. 3994 se *8368.

3. Martii. *8370. K. FR. II. tilbagekalder sit Brev af 28. Jan. s. A. ang. afgangne D. Jacob Madsens Residens, da han af D. Hans Slangerup, Professor theologiæ, var oplyst om, at Kongen selv allerede tidligere (7. Sept. 1560) havde bestemt denne Gaard til Bolig for en theologisk Professor. — *Løgagger*, thennd III. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 350.

4. Martii. 3995 se *8365.

4. Martii. *8371. Litteræ HENRICI RANZOVII domino Minutio de Minutiis scriptæ, in quibus dicit, se librum de bello Ditmarsico ipsum collegisse et fictitio nomine edidisse; idem de filiis suis in Dania in aula regis versantibus scribit. — *Segebergæ*, 4. Martii. Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. X. 205—208.

4. Martii. *8372. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Timotheum Kircknerum de morte complurium principum superiore anno exstinctorum, inter quos etiam Adolphus dux Holsatiæ est. — 4. Martii, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 597—98.

1587.

*8373. David Chytræus ad Christophorum Pannonium scribit, regem Daniæ apparatus Hispani navales in Angliam futuro anno institutos videntem ad sui etiam regni defensionem naves aliquot instruere et armare. — Die Adriani. Chytræi Epistolæ S. 595. 4. Martii.

*8374. Greven af Leicester tilskriver K. Fr. II. om Forholdene i Nederlandene. — *Greenwich*, 5. March. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Report Nr. 1. S. 38. 5. Martii.

*8375. K. Fr. II. paalægger Biskop Dr. Povl Madsen at hjælpe Hr. Hans, Sognepræst i Sorø Kl., til at blive Sognepræst i Giersløv i Løve Herred, dog saa at alting forhandles efter Ordinansen. — *Vinsløvgaard*, 6. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 459—60. 6. Martii.

*8376. K. Fr. II. tilskriver Anders Sørensen og Peder Jensen, Forstandere for Hosp. i Ribe, om at sælge nogle Hospitalet tilhørende Gaarde m. m. og udsætte Pengene paa Rente. — 8. Marts. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 267. 8. Martii.

*8377. K. Fr. II. erklærer Peiter Rantzow, at han ikke kan bevilge ham den ønskede Tilladelse til at gjenopbygge Ladegaarden Bringstrup i Ballum Birk, men at Bønderne skulle yde ham al den Ægt og Arbejde, som han med Billighed kan kræve. — *Frerslev*, d. 13. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 109—10. 13. Martii.

*8378. K. Fr. II. befaler M. Jakob Jensen, som er kaldet til Superint. i Vendelbo Stift, at komme til Kongen og aflægge sin Superintendentsed. — *Statsgaard*, d. 17. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 723—24. 17. Martii.

*8379. Davidis Chytræi epistola ad Samuelem Meigerium de opere ejus de Magis et veneficis. — *Rhodopoli*, die s. Benedicti 21. Martii. Chytræi Epistolæ S. 122—27. 21. Martii.

*8380. K. Fr. II. forbyder de jordegne Bønder i Koldinghus Len at hugge eller rydde i Skovene, ligeledes at huse nogen Inderste eller Husmand uden Lensmandens Tilladelse, og erklærer, at de, som nægte at give Husbondhold, strængt ville blive straffede. — *Skanderborg*, 24. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 110—11. Udt. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 123—24. 24. Martii.

*8381. K. Fr. II. befaler Peder Gyldenstjerne og Ludvig Munk at forhandle med Bønderne i Trælund, Kjærgaard og Hollingholt, som have megen Trætte med Sigfred v. Reinschatt, om at oplade Kongen deres jordegne Rettigheder. — 24. Marts. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 150—51. 24. Martii.

*8382. Davidis Chytræi litteræ commendaticiæ pro milite quodam datæ Christophoro Cnophio. — Pridie concept. Christi. Chytræi Epistolæ S. 583—84. 24. Martii.

*8383. Dr. Elisabet af England beder K. Fr. II. om at frigive noget engelsk Gods, som er beslaglagt i Danmark som Repressalier for den engelske Sørøver Pipers Plyndringer. — *Greenwich*, 27 (?) March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 29. 27. (?) Martii.

*8384. K. Fr. II.'s Brev, at Jacob Jensen Holm er kaldet til Superintendent i Vendelbo Stift. — *Skanderborg*, 29. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 724—25. 29. Martii

*8385. K. Fr. II. forunder Hofprædikanterne M. Cristoffer Knoff og M. Albret Hansen en Gaard i Helsingør, for at de kunne have Bolig i Helsingør, naar Kongen der holder Hoflejr. — *Skanderborg*, 8. April. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73. 8. Aprilis.

*8386. K. Fr. II. beder M. Peder Vinstrup, Sognepræst til Helliggejst Sogn i Kbhvn., om at overtage Bestillingen som Superint. i Aarhus Stift efter M. Lauritz Bertelsen, og befaler ham strax efter Paaske at indfinde sig i Kolding for at høre nærmere Besked. — *Skanderborg*, 12. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. VI. 104. 12. Aprilis.

*8387. K. Fr. II. befaler Ove Lunge, Lensmd. p. Aalborghus, at holde et til Aalborg ankommet Skib fra Dunkerken arresteret saa længe, indtil nogle aalborgske Borgere 14. Aprilis.

1587.

have faaet Erstatning for et Skib, som en Kaper fra Dunkerken havde taget. — *Skanderborg,* d. 14. April. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 38.

16. Aprilis. *8388. K. FR. II.'s Lejdebrev for Robert Vere og David Mortoun, som ønske at udtræde af Kongens Tjeneste og vende hjem til deres Fødeland. — 16. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30.

26. Aprilis. *8389. SUPERINTENDENTEN i Fyn og SOGNEPRÆSTERNE i Odense udstæde Vidnesbyrd om en mellem Hr. Hans Morthenssøn, Sognepræst t. Kierte, og hans Kapellan Hr. Christen Knudssøn sluttet Overenskomst ang. Delingen af Kaldets Indtægter og Præstegaardens Husrum og Avling imellem dem. — *Otthense,* onssd. n. e. dominicam Quasimodogeniti. Danske Mag. 4. R. VI. 202—203.

5. Maji. *8390. K. JOHAN III. af Sverigs Skrivelse til Hertuginde Elisabet af Mecklenburg, hvori han omtaler, at der ikke har været fri Passage gjennem Danmark for Krigsfolk fra Udlandet til hans Broder Hert. Karl. — D. 5. Mai. (Svensk.) Gjörwell, Swenska Magazinet S. 709—13.

10. Maji. *8391. K. FR. II. overlader til Gert Rantzov at vælge, hvad der skal males paa Dørene for Alteret og Orgelværket i Slotskirken paa Kronborg. — *Koldinghuus,* 10. Mai. Danske Samlinger V. 177. Udt. og Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 342.

11. Maji. *8392. K. FR. II. beder Dr. Elisabet af England om at fastholde et Bernh. Schurmann i Kbhvn. tilhørende Skib, som dettes Kapitain svigagtigt har ført til England. — 11. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30.

14. Maji. *8393. K. FR. II. befaler Sallings fire Herreder at udrede deres Afgifter og Arbejde til Skivehus. — 14. Maj. Brudstykk. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 255—56.

14. Maji. *8394. K. FR. II.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han lover at sende sine Fuldmægtige til Emden d. 27. Aug., hvis baade England og Spanien gaa ind paa Underhandlinger. — *Colding,* 14. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 29, Second Report S. 30.

17. Maji. *8395. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Fr. II., at Sørøveren Piper er blevet fængslet i England, og beder om Løsgivelse af de i Helsingør arresterede engelske Skibe. — *Nonsuch,* 17. May. (Latin.) Macray, Report Nr. 1. S. 29.

22. Maji. *8396. HENRICUS BRUCAEUS Tychoni Brahe de Daniele Rentflero, qui Daniam visitaverit, atque de novis inventionibus astronomicis Tychonis scribit. — *Rostochii,* 22. Maji. Friis, Tychonis Brahei Epistolæ S. 105.

26. Maji. *8397. K. FR. II. befaler Jfr. Johanne Falster i Maribo Kl. at rette sig efter Klostrets Skik og være Abbedissen lydig. — D. 26. Maj. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 190—91.

26. Maji *8398. K. FR. II. befaler Jfr. Sophie Gyldenstjerne, Abbedisse i Maribo Kl., at oplæse i Jomfruernes Nærværelse det Formaningsbrev, han samme Dag havde skrevet til Jfr. Johanne Falster. — D. 26. Maj. Brudst. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 190.

27. Maji. *8399. K. FR. II. beder Fru Birgitte, Peder Bildes, og Fru Mette, Peder Oxes, der have Jus patronatus til det ved M. Jon Jacobssens Forflyttelse ledigblevne Herfølge Sogn, om at kalde Peder Christensen, Søn af Skipperen paa Kongens Livskib Gedeon, til Sognepræst i nævnte Sogn. — 27. Maji. Rørdam, Lyskanders Levned S. 124—25.

2. Junii. 4005. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 113—24. Paa Islandsk under Titel: Hjónabands-articular, bag ved Oversættelsen af Kirkeordinansen 1607, Holum 1635. 16 Bl.

1587.

*8400. K. Fr. II. befaler Lensmanden p. Roskildegaard at fremsende til Kronborg alle papistiske Bøger, som findes paa Roskildegaard. — 2. Juni. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 72. 2. Junii.

*8401. K. Fr. II.'s Erklæring til Hert. Fr. II. af Gottorp, hvorefter han ikke ønsker at opfordre Hamburg til Arvehylding af Hertugen, da denne er myndig og Formynder for sin Broder. — *Anderschow*, 8. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 42. 8. Junii.

*8402 (= 3988). For 10. Januar læs 10. Juni. 10. Junii.

*8403. K. Fr. II. befaler Lensmanden paa Kallundborg Slot at give fire Skolepersoner fri Kost paa Slottet. — 10. Juni. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 154. 10. Junii.

*8404. Jyllands Landsthings Dom, hvorved M. Peder Thøgersen, Superint. i Viborg Stift, og hans Medbrødre frifindes for Tiltale af Hr. Niels Star i Anledning af en Dom, de for 5 Aar siden havde fældet i en Sag mellem Præsten og Sognemændene i Hjermind. — *Viborg*, d. 12. dag Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 524—25. 12. Junii.

*8405. Mikkel Andersen, Fgd. p. Avnsbjerg, tilskriver Fru Birgitte Bølle om Gaardens Indtægter, Prisen paa Korn og Besætningens Størrelse. — 14. Juni. Udt. i Christensen, Agrarhist. Studier I. S. XCVI—VII. 14. Junii.

*8406. Dr. Elisabet af England svarer K. Fr. II., at hun vil bestemme et andet Mødested end Emden, der ligger for langt af Vejen baade for hende og for Hert. af Parma, samt meddeler, at hun har anmodet Generalstaterne om at straffe dem, som mishandlede det danske Sendebud paa hans Rejse til Hert. af Parma. — *Greenwich*, 14. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 29. 14. Junii.

*8407. K. Jakob (VI.) af Skotland takker K. Fr. II. for hans gode Modtagelse af hans Afsending Peter Junius og sender paa ny denne og Patrick Vaux af Barnbarrach til ham. — *At our palace*, uden Dag. (Engelsk.) Halliwell, Letters of the kings of England II. 79—81. ante 16. Junii.

4012. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 23. 16. Junii.

*8408. K. Fr. II. tilskriver Tolderne i Helsingør, at de, da den franske Gesandt Carolus Danceus, som skylder Kongens Undersaatter en stor Sum Penge, er sit Endeligt nær, skulle lade læse en Seddel for alle franske Skippere, som komme gjennem Sundet, for at de kunne være advarede. — D. 23. Juni. Udt. i Hist. Tidsskr. V. 491—92. 23. Junii.

*8409. K. Fr. II. henviser Sir Thomas Buckhurst til det mundtlige Svar, han har medgivet Generalstaternes Sendebud paa hans Brev fra Haag i Maj. — 26. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. Et Brev af samme Indhold og Dag til Greven af Leicester, smstds. S. 30. 26. Junii.

*8410. K. Fr. II.'s Brev til Dr. Elisabet af England ang. et Nic. Severinus og flere Kjøbmænd i Kbhvn. tilhørende Skib, som 2 Gange er taget af engelske Skibe paa dets Rejse til Frankrig. — 26. or 28(?) June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 26. v. 28. Junii.

*8411. Hert. Johan af Sønderborg beder Kurf. Christian af Sachsen om at optage hans Søn Hert. Christian ved sit Hof, for at han der kan lære fyrstelige Sæder. — *Sonderburg*, 28. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 50. 28. Junii.

*8412. K. Fr. II.'s Brev til Dr. Elisabet af England ang. Bernhard Schurmans Skib, som er kapret af Kapt. Fuchs. — 29. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 29. Junii.

1587.

30. Junii. *8413. K. FR. II.'s Brev til K. Jakob VI., hvori han undskylder, at han endnu ikke har modtaget i Audiens det skotske Gesandtskab, men vil vente heimed, indtil de i Anledning af Sagen om Orknøerne bebudede Sendebud ere ankomne. — 30. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30.

11. Julii. *8414. K. FR. II. skjænker Søffren Pouelssen, Hører ved Skolen i Kolding, Kronens Part af Korntienden af Sneum Sogn til Fremme af hans Studeringer. — *Koldinghus,* thend XI. dag Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 170.

17. Julii. *8415. K. FR. II. svarer Dr. Elisabet af England, at han ikke kan sende sine Gesandter til nogen Stad i Flandern, da hans sidste Sendebud dèr med Nød og næppe slap derfra med Livet. — *Logagger*(!) 17. Juli. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 29, Second Report S. 30. Et lignende Brev af samme Dag til Hert. af Parma, smstds. S. 29.

22. Julii. *8416. MIKKEL ANDERSEN, Fgd. paa Avnsbjerg, tilskriver Fru Birgitte Bølle om Forholdene paa Gaarden og Afsætningen af Gaardens Produkter. — 22. Juli. Udt. i Christensen, Agrarhist. Studier I. S. XCVII—VIII.

26. Julii. *8417. K. FR. II. befaler Ove Lunge at udleje Holmen Egholm ved Aalborg til nogle Hollændere, som ville yde mere af den, end de Bønder, som nu have den. — *Hald,* d. 26. Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 149.

7. Augusti. *8418. K. FR. II. anbefaler Fru Birgitte, Peder Bildes, og Fru Mette, Peder Oxes, i Anledning af den mellem dem og Sognemændene herskende Tvist om Kaldelsen af en Præst til Herfølge og Sedder Sogne, at kalde M. Claus Christofferssen (Lyskander), der har Forskrift af Kurf. af Sachsen og lærde Mænd. — *Silckeborg,* 7. Augusti. Rørdam, Lyskanders Levned S. 125—26.

8. Augusti. *8419. K. FR. II. paalægger Gertt Rantzow at føre Friherren af Lichtenstein, der er kommen til Riget for at bese det, omkring i alle Gemakker paa Kronborg og passe paa, at han efter hans Løfte ikke fanger Mad, før han har været omkring i det hele Slot. — *Silckeborg,* thend 8. Augusti. Hist. Tidsskr. IV. 670. Danske Samlinger V. 177.

8. Augusti. *8420. K. FR. II. befaler Lensmanden p. Silkeborg, Henning Reventlow, at udlevere det Kobberstykke, som staar paa det store Stenhus, til Befalingsmanden p. Aastrup Slot, Predbjørn Gyldenstjerne. — *Silkeborg,* d. 8. August. Brudst. i Aarb. f. nord. Oldkynd. 1855 S. 330.

12. Augusti. *8421. K. FR. II. anbefaler til Dr. Elisabet Christopher Papeler fra Bergen, hvis Skib er strandet ved Newcastle. — 12. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30.

13. Augusti. *8422. K. FR. II. befaler Niels Skram at stede M. Jacob Aalborg til Sognepræst til Graabrødre Kirke i Randers, hvortil Menigheden har kaldet ham. — *Silkeborg,* 13. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 307.

13. Augusti. *8423. K. FR. II. sender Lensmanden p. Frederiksborg, Joachim Leist, et Brev til Superintendenten Dr. Povl Madsen, hvorefter denne skal beskikke en lærd Person til Slotspræst paa Frederiksborg Slot i M. Jakobs Sted. — (13. August.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 308.

19. Augusti. *8424. PEREGRINUS WILLOUGHBY, baro, Fr. II. regi de bello in Hollandia atque Gallia scribit. — *Bergen-op-Zoom,* 19. Aug. Brudstykk. i Macray, Report Nr. 1. S. 45.

20. Augusti. *8425. CONSULES et SENATORES civitatis BERGENSIS testantur, Magnum Heinonis et consortem suum, Laurentium Kruse de Svendstrup, jam regiæ arci Varøhus præsidem, navem, quæ cygnus vocatur, possidere et Petrum Hallandsfar præfectum navis prænominatæ esse. — *Bergis,* 20. Augusti. Norske Magazin II. 114—15.

1587.

*8426. K. FR. II.'s Pas for (Johannes Paulssøn) paa en Rejse til England. — *Silkeborg,* 20. August. (Latin.) Udt. i Norske Mag. II. 113—14. 20. Augusti.

*8427. K. FR. II. befaler Arrild Huitfeldt, Erich Walckendorff, Niels Parsberg og Superint. D. Pouell Matzen at undersøge det tvistige Kald til Herfølge og Sedder Sogne, og hvis de dømme det ulovligt, da at formaa de stridende Parter til at kalde M. Claus Christoffersen eller en anden vellærd Mand. — *Paa jachten vdi Salltten,* thend 21. Augusti. Rørdam, Lyskanders Levned S. 126—28. 21. Augusti.

*8428. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Fr. II., at hun og Hert. af Parma have valgt Bergen-up-son til Mødested for deres Sendebud, som ville indfinde sig dér ved Mikkelsdagstid; hun lover, at Pas for de danske Gesandter skal ligge i Embden d. 20. Sept. — *Oatland,* 23. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 29. 23. Augusti.

*8429. CHRISTOFFER JORGENSEN FAXSSE, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. paa en Grund i Helsingør. — *Helsingør,* 27. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 18. 27. Augusti.

*8430. ANDERS PEDERSEN SNEDKERS Landgildebrev til Helsingørs Hosp. paa en Grund smstds. — *Helsingør,* 27. Augusti. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 18. 27. Augusti.

*8431. ANNE JENSDATTER, Bgm. Jacob Hansens Efterlev. i Helsingør, sælger K. Fr. II. sin Gaard norden for Stengaden ved Raadhuset smstds. — *Helsingør,* 28. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73. 28. Augusti.

*8432. K. FR. II. befaler Lensmanden p. Kronborg Slot at lade standse med Kanonstøbningen til Slottet, ligesom ogsaa med den nye Vej til Hørsholm, at tilholde Adelens Tjenere til Vejenes Forbedring i Lugude Herred, samt at nedlægge nogle Kroer i Helsingborg Len. — *Koldinghusz,* thend 7. Septembris. Danske Samlinger V. 178. 7. Septbr.

*8433. K. FR. II. befaler Tolderne i Helsingør at melde den franske Gesandt Carolus Danceus, naar et fransk Skib kommer til Sundet, for at han kan begive sig til Helsingør og forhandle med de franske Skippere og Kjøbmænd om Pengelaan. — *Koldinghuus,* d. 7. Septbr. Hist. Tidsskr. V. 492—93. 7. Septbr.

*8434. K. FR. II.'s Brev til (Bønderne) i Helsingborg Len, at Gert Rantzov skal nedbryde de mange Krohuse ved Kirkegaardene dér i Lenet. — *Koldinghus,* d. 7. September. Evensen, Saml. af jurid. og hist. Materier II, 2. S. 83—84. 7. Septbr.

*8435. K. FR. II.'s Brev til Dr. Elisabet af England ang. David Johnsons og Albert Albertsons Sag mod Kapt. Digory Piper. — 9. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 9. Septbr.

*8436. Provst JØRGEN CHRISTIERNSEN i Fuglse Herred beder Sognepræsterne i Herredet at medtage hver en Flaske Kirkevin til Kalentemødet; han selv vil medtage, hvad der er tilbage af Herreds Vinen, som skal deles mellem Kirkerne. — *Østofte,* 12. September. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 427, Anm. 1. 12. Septbr.

*8437. JUSTUS LIPSIUS fatetur, se ab Henrico Ranzovio, vicario regis Daniæ, summam 40. tal. idque ex debito ejusdem summæ, quam Holsatiæ dux sibi »Fil. Frid. naturalis nomine« deberet, accepisse. — 12. Sept. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 447. 12. Septbr.

*8438. JUSTUS LIPSIUS Henrico Ranzovio pro 40. taleris a duce (Holsatiæ) sibi impetratis gratias agit refertque, Politica sua et observationes in Senecam Tragicum nunc excudi. — *Leidæ,* idib. Septem. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 444—45. 13. Septbr.

*8439. Dr. ELISABET af Englands Kreditiv for Daniel Rogers paa hans Sendelse til K. Fr. II. — *Oatland,* 18. Sept. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 30. 18. Septbr.

1587.

22. Septbr. *8440. Lord CHARLES HOWARD OF EFFINGHAM forsikrer K. Fr. II. om sin Hengivenhed og tilbyder, som Admiral af England, at hjælpe alle Danske, som søge Bistand hos ham. — *Oatland,* 22. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 49.

24. Septbr. 4036. Friis, Tyge Brahe S. 164.

post 24. Sept. *8441. HESSISKE GESANDTERS Beretning om Forhandlingerne i Gottorp, Kolding og Aabenraa efter Hert. Frederik II. af Gottorps Død ang. Formynderregeringen for Hert. Philip. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 43—44

28. Septbr. *8442. Grev ROBERT AF LEYCESTER tilskriver K. Fr. II. om de vanskelige Forhold i Nederlandene og anbefaler Brevbæreren Gawyn Smith. — *The Hague,* 28. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 38.

1. Octobr. *8443. K. FR. II. tilkjendegiver Sognemændene i Herfølge og Sedder Sogne, at da de Mænd, hvem han havde befalet at dømme ang. det tvistige Præstevalg i disse Sogne, havde kjendt det ulovligt, men ikke havde kunnet bringe noget samdrægtigt Valg i Stand, havde de kaldet M. Claus Christoffersen til Sognepræst. — *Nygaardt,* 1. Octobris. Rørdam, Lyskanders Levned S. 128—30.

1. Octobr. *8444. K. FR II. opfordrer Friherre Sigfred v. Reinschat til at udbetale Hans Thimans, Juveler i Brunsvig, hvad hans Hustru, Malene Munk, er denne skyldig for nogle Klenodier. — D. 1. Oktober. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 151—52.

5. Octobr. *8445. K. FR. II. tilskriver Gert Rantzov, Befalingsmd. p. Kronborg Slot, ang. forskjellige Arbejder ved Lysthuset i Lundehaven ved Slottet. — *Eytou,* thend 5. Oct. 1587. Danske Samlinger V. 179.

9. Octobr. *8446. Toldskriver MORTEN JENSEN skjøder som Lavværge for Anne Jensdatter, Bgm. Jacob Hansens Efterlev., paa Helsingørs Bything til K. Fr. II. hendes Gaard norden for Stengaden i Helsingør. — Mand. d. 9. October. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73.

13. Octobr. *8447. K. FR. II. spørger Movrits Podebusk, om han har nogen Undskyldning at fremføre i Anledning af, at han trods sit Løfte til Kongen har ladet skyde Adelvildt paa sit Gods i Slesvig. — *Haderslevhus,* d. 13. Octobris. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 165.

26. Octobr. *8448. Grev ROBERT AF LEYCESTER tilskriver K. Fr. II., (med det engelske Sendebud Daniel Rogers), at de danske Fuldmægtige, til hvem han havde sendt Pas i Embden, ikke endnu ere komne. — *Amsterdam,* 26. Oct., v. s. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S 39.

28. Octobr. *8449. Notarialinstrument om Forhandlingerne imellem HAMBURGS AFSENDINGE og STADES DEPUTEREDE ang. Hansestædernes Forviklinger med England, hvorunder omtales, at K. af Spanien og Prinsen af Parma i Anledning af disse havde afsendt en Gesandt Dr. Georg v. Wessendorf til Hamburg, Lübeck, Danzig og K. af Danmark. — *Stade,* d. 28. Octobris. (Tydsk.) Die Herzogthümer Bremen u. Verden VI. 222—33.

28. Octobr. *8450. HENRICUS BRUCAEUS Tychoni Brahe de observationibus istius de Cometa anno 1585 scribit. — *Rostochii,* 28. Octobris. Friis, Tychonis Brahei Epistolæ S. 105—106.

29. Octobr. *8451. K. FR. II. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at sørge for, at Jfr. Margrette Rønnow faar sin Rente af Klostret i rette Tid. — D. 29. Octbr. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 191.

1587.

*8452. Notarialinstrument om de fortsatte Forhandlinger imellem Hamburgs Afsendinge og Stades Deputerede, hvorunder de førstnævnte fremhæve K. af Danmarks og Hert. af Holstens Interesse i, at Stade ophæver sin Overenskomst med England. — Am mont. n. Simonis Judæ, 30. Oct. (Tydsk.) Die Herzogthümer Bremen u. Verden VI. 233—52. 30. Octobr.

*8453. K. Fr. II. befaler Caspar Marckdaner at benytte det sorte Klæde i Gemakkerne paa Koldinghus og Nygaard til Klædninger for de 12 Skolepersoner, Kongen lader underholde i Kolding. — *Haderslevhus,* 1. Novbr. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 170. 1. Novbr.

*8454. Friederich Breide t. Wargaard, Dorothea og Thale Breide tilskjøde K. Fr. II. en Del Gods i Sønderjylland. — 4. Nov. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 236—37. 4. Novbr.

*8455. Kongens danske Kancellis Tilstaaelse, at Bgm. og Raad i Kolding har forstrakt Kongen med 1200 Lod Sølv og 700 Mark danske. — Uden Datum. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 190. Jvfr. Reg. II. 4044. (7. Novbr.)

4047. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73. 20. Novbr.

*8456. K. Fr. II.'s Artikler om Ordenen paa Holmen for Kbhvns. Slot. — *Haderslefhuus,* d. 20. November. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 65—72. 20. Novbr.

*8457. K. Fr. II. beklager i Skrivelse til Christopher Valkendorf, at Bøssestøberen Mester Giertt v. Merfeldt er død. — 20. Novbr. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 248—49. 20. Novbr.

*8458. Grev Robert af Leicesters Erklæring til K. Fr. II. ang. Restitution af et Skib, der tilhørte de danske Kjøbmænd Georg Peterson, John Jellisson og Berndt Schürmann og var blevet fastholdt i Zeeland 1585. — *Flushing,* 30. Nov. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 39. 30. Novbr.

*8459. K. Fr. II.'s Brev til M. Jacob Madzenn, Kannik i Ribe, at han ønsker, at han skal modtage det paa ham faldne Valg til at være Superint. i Fyns Stift og med det første møde hos Kongen for at aflægge Eden. — *Hadersleffhuss,* thennd IIII. dag Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 104—105. 4. Decbr.

*8460. Det engelske Sendebud, Daniel Rogers Fremstilling til K. Fr. II. ang. det paatænkte Ægteskab mellem K. Jakob VI. af Skotland og Prinsesse Anna, de mislykkede Fredsunderhandlinger med Spanien, K. af Navarras vanskelige Stilling, m. m. — 5. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 49. 5. Decbr.

*8461. Tyge Brahe sender Henerich Beloff t. Spøttrop, Befalingsmd. p. Skiffhus, nogle forlangte Oplysninger til Hert. Ulrik af Mecklenburg om astrologiske Prognostica og beder ham forskaffe en Del Trykpapir fra Papirmøllen i Graubow. — *Vraniborg,* d. 7. December. (Tydsk.) Friis, Tyge Brahe S. 314—18. Lisch, Jahrb. f. mecklenb. Gesch. XXXIV. 183—87. 7. Decbr.

*8462. K. Fr. II.'s Rekreditiv for Daniel Rogers paa hans Tilbagerejse til Dr. Elisabet. — 11. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 11. Decbr.

*8463. K. Fr. II.'s Brev til Greven af Leicester, hvori han beklager, at Fredsmødet ikke kom i Stand. — (11. Dec.) (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 11. Decbr.

*8464. K. Fr. II. takker Lord Howard for hans Brev og lykønsker ham til hans Optagelse i Hosebaandsordenen. — (11. Dec.) (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30. 11. Decbr.

*8465. K. Fr. II. tilskriver Befalingmanden p. Kronborg Slot om Malningen af Hvælvingerne og Vinduesbuerne i Slotskirken. — *Hadersleff,* thend 18. Decembris. Danske Samlinger V. 179. 18. Decbr.

*8466. C. Knoff, presbyter aulicus, D. Paulo Mathiæ, episcopo Selandiæ, de novis bibliis, quæ inprimuntur, scribit, de quibus rex mandavit, ne quid novi addatur, et epi- 21. Decbr.

1587.

scopum hortatur, ut omnem operam in emendatione textus Danici collocet, ut voluntati regis satisfaciat. — *Haderslebiæ,* 21. Decembris. Ny kirkehist. Saml. I. 206—209.

26. Decbr. *8467. K. Fr. II. befaler Dr. Pouell Matzen, Superint. i Sjællands Stift, og Professorerne ved Universitetets theologiske Fakultet med det aller første at overse den danske Bibel, som M. Hans Olborg har faaet Tilladelse til at lade prente, og forsyne den med Luthers Summarier og Annotationes marginales. — *Haderszlefflusz,* thend XXVI. dag Decembris 1588. Ny kirkehist. Saml. I. 209—10.

26. Decbr. *8468. K. Fr. II.'s Befaling til Rentemesteren Kristoffer Walckendorff, at han skal lade Forordningen om Tiggere prente i 300 Exemplarer og indsende dem til Kancelliet til Kongens Underskrift og Forsegling. — *Haderslevhus,* 26. Decbr. 1588. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 56.

27. Decbr. 4053. Om Datum jvfr. Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 56.

27. Decbr. *8469. Axel Brahe beder Fru Berette, Christoffer Giøes, om at give ham et godt Raad, om han, som har i Sinde at gifte sig igjen, skal fri til Kyrsten Hardenberg, Erich Hardenberg t. Mattrups Datter. — *Kongens Gaard i Ansse,* 3dje Juledag. Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 107. Lund, Danm. og Norges Hist. I, 9. S. 117—18.

*8470. K. Fr. II. kvitterer Borgerskabet i Odense for 1000 Daler, indbetalte for den af Kongen opførte Vandkunst. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 32.

*8471. Christianus princeps Frisium castigat, quia in exercitatione musica non diligenter canat. Nyt hist. Tidsskr. III. 286.

*8472. Inventarie-Fortegnelse over Gottorp Slot fra 1587. Udt. og Brudst. i Lorenzen, Gottorp Slot S. 54—56.

*8473. Davidis Chytræi epistola ad Henricum Ranzovium de ejus ingenti volumine rerum Cimbricarum et descriptionis Holsatiæ, quod mutuum sumpsit, de episcopo Lubecensi Geroldo et de Chronico suo. Chytræi Epistolæ S. 631—32.

*8474. Davidis Cytræi epistola ad Joannem Witzendorpium, in qua enumerat exempla mutationis regiarum familiarum seculo XVI. visa, inter ea Christiernum Daniæ regem exulem, captivum et in carcere mortuum. Chytræi Epistolæ S. 584—85.

1588.

1588.

3. Januar. *8475. Litteræ D. Pauli Mathiæ, episcopi Selandiæ, ad M. Christophorum, quomodo correctio bibliorum danicorum progressa sit. — 3. Januar. Ny kirkehist. Saml. I. 210—12.

ante 4. Januar. *8476. Bgm. og Raad i Ribe ansøge K. Fr. II. om at maatte beholde deres Sognepræst, M. Jakob Madsen, der er kaldet til Superint. over Fyns Stift. — Uden Aar og Dag. Bloch, Den fyenske Geistligheds Hist. I. 52—54.

4 Januar. *8477. Skrivelse fra Biskop Dr. P. Matthiæ og Professorerne ved det theologiske Fakultet til Kansler Niels Kaas i Anledning af Kongens Bebrejdelse over, at de saa langsomt fremme Bibelrevisionen. — *Hafniæ,* 4. Januarii. Ny kirkehist. Saml. I. 213—14.

10. Januar. *8478. K. Fr. II. tilbyder Dr. Elisabet af England sin Mægling i Striden med Skotland. — 10. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 30.

post 14 Januar. *8579. Epistola Davidis Chytræi ad Nicolaum Schram, præfectum Randershusensem, scripta de rebus novis. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 627—28.

1588.

*8480. DAVIDIS CHYTRÆI litteræ commendaticiæ Laurentio episcopo Arhusiensi datæ pro quodam Canuto in diocesi ejus nato. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 625—26. post 14. Januar.

*8481. K. FR. II. giver Helsingør By en Plads ved Lundegaarden fra den store Post og ind udi Stranden. — *Haderslevhus*, 24. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73. 24. Januar.

*8482 (= 4063). For 3. Febr. læs 24. Januar. Datum er efter ny Stil. Macray, Report Nr. 1. S. 45—46. 24. Januar.

*8483. Lord WILLOUGHBY meddeler (Henrik) Rhamell, K. af Danmarks private Raad, Nyheder fra Holland, og beder sig anbefalet hos (Niels) Kaas. — *La Haye*, 24. Jan. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 46. 24. Januar.

*8484. K. FR. II.'s Forordning angaaende de Forholdsregler, der skulle anvendes til Sikkerhed for de Penge, der ere givne til Kirker, Skoler, Hospital og Husvilde i Helsingør, naar de udsættes paa Rente. — *Haderszløffhus*, thend 25. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 74—76. 25. Januar.

*8485. Responsio C. KNOFFII, presbiteri aulici, ad epistolam episcopi Pauli Mathiæ de nova editione danica bibliorum. — *Haderslebiæ*, die Pauli 25. Januarii. Ny kirkehist. Saml. I. 214—18. 25. Januar.

*8486. D. PETRI SEVERINI litteræ de voluntate cancellarii de editione nova danica bibliorum. — Sine loco et die. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. I. 220—21. Januario?

*8487. K. FR. II. raadspørger Professorerne ved Universitetet, om han kan stede Hr. Oluff Thorssen af Throndhjem Stift, som af Vanvare har dræbt en af sine Sønner, til Kald og Kirketjeneste. — *Hadersleffhus*, thend II. Februarii. Ny kirkehist. Saml. III. 627—28. 2. Febr.

*8488. K. FR. II.'s Følgebrev for M. Jacob Madsen som Superint. i Odense. — *Haderslevhuus*, d. 2. Februar. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 33. 2. Febr.

*8489. K. FR. II. befaler M. Hans Laugesøn, Superint. i Ribe, at indvie M. Jacob Madsen til Superint. i Odense. — *Haderslevhuus*, d. 2. Februar. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 33. 2. Febr.

4063 se *8482. 3. Febr.

*8490. K. FR. II. tilskriver Gert Rantzov, Lensmd. p. Kronborg, om at lade opføre en Badstue ved Slottet, saaledes at der kan være bekvem Gang dertil fra Lysthuset i Lundehaven. — *Hadersleff*, 3. Februarii. Danske Samlinger V. 179—80. 3. Febr.

*8491. C. KNOFF, pastor aulicus, ad D. Paulum Mathiæ, episcopum Selandiæ. de voluntate regis de nova editione danica bibliorum scribit. — *Haderslebiæ*, primo die precationum 5. Feb. Ny kirkehist. Saml. I. 218—19. 5. Febr.

*8492. Kansler NIELS KAAS tilskriver Biskop Dr. Paauell Matzsen, at Kongen ikke har villet tilkjendegive ham nogen Unaade med sit Brev om Revisionen af den nye Bibeludgave, men kun har villet fremskynde Arbejdet. — *Haaersløff*, thend 5. Februarii. Ny kirkehist. Saml I. 219—20 (jfr. S. 700). 5. Febr.

*8493. DAVID CHYTRÆUS ad Casparum Stolshagium, Iglaviæ in Moravia, scribit, viduam Augusti Saxonis »hodie« Johanni Holsatiæ duci Sundeburgæ conjugio jungi, rege Daniæ nuptiis præsidente, et Johannem principem Megapolitanum proxima die dominica Sophiam, filiam Adolphi ducis Holsatiæ, uxorem ducturum esse. — (14. Febr.) Chytræi Epistolæ S. 693. 14. Febr.

*8494. LUNDE LANDSTHINGS Dom, hvorved Anders Skräddare i Hylie erklæres fredsløs, fordi han ikke kunde betale de 3 Mark, han var idømt at betale Morten Pedersson i Svedala for Bagvadskelse. — D. 18. Febr. Udt. p. Sv. i Wieselgrén, De la Gard. Arch. V. 167—68. 18 Febr.

1588.

28. Febr. *8495. Dr. ELISABET af England takker K. Fr. II. for hans gennem Brevbæreren Alex. Durham gjorte Tilbud om at mægle i Striden mellem hende og K. af Skotland, hvilken nu er bilagt, og kaster Skylden for, at de danske Sendebud ikke ere blevne tilkaldte til Fredsforhandlingerne med Spanien, over paa Hollænderne. — *Greenwich,* 28. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 30.

28. Febr. *8496. Tilladelse for Signor Cristiano Barnicho, gentilhuomo Allemanno, til i Byen Neapel at bære Vaaben om Natten for et Aar, undertegnet »Colasso«. — *Napoli,* di 10. Marti. (Italiensk.) Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 168—69.

4. Martii. *8497. K. FR. II. forpligter sig til at betale Hans, Christoffer og Barbara Breide 18,000 Daler til Kieler Omslag 1589 for Godset Wargard. — *Nyborg,* d. 4. Martii. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 237—38.

13. Martii *8498. GISBERTUS VOSSUS, physicus, Jacobo et Magno Olfelt, Christiano Barnekow et Joanni Scherbeck, valetudinariis, itineri Hierosolymitano accinctis, qvadragesimam in viginti dies minuit, nisi morbus non amplius ipsis ingravescat. — 13. Martii. Ny kirkehist. Saml. III. 664.

15. Martii. *8499. Gr. ROBERT af Leycester takker K. Fr. II. for dennes gjennem Dan. Rogers og Alex. Durham modtagne Tilbud om Mægling i Striden med Spanien og Skotland og udtaler sin Mistillid til et lykkeligt Resultat af Fredsunderhandlingerne. — *Greenwich,* 15. March. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Report Nr. 1 S. 39.

16. Martii. *8500. K. FR. II. tilskriver K. Jakob VI. af Skotland, at han har modtaget hans Undskyldningsbrev i Anledning af det sidste Efteraar ventede skotske Gesandtskab ang. Orknøerne, og haaber, at dette nu maa komme til Foraaret. — 16. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 31.

18. Martii. *8501. K. FR. II. befaler Peder Gyldenstjerne at tvinge Sigfred Reinschatt til at betale sin Gjæld til Juveleren i Brunsvig. — 18. Marts. Udt. i Saml t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 152—53.

19. Martii. *8502. K. FR. II. befaler Bønderne i Vordingborg Len at udrede deres Arbejde som hidtil, skjønt Avlen til Vordingborg og Lekkingegaard er blevet forøget. — 19. Marts. Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 184—85.

21. Martii. *8503. Sir MARTIN FROBISER takker K. Fr. II. for hans gjennem Lord Wilughby modtagne Hilsener og omtaler de af ham paa hans sidste Rejse udstaaede Farer. — *Lond.,* 21. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 49.

25. Martii. *8504. JOHANNES FRIDERICUS, dux Brunsvicensium et Luneburgensium, Christianum Bernekau, nobilem, qui terras et regiones studiorum et animi gratia perlustravit plurimas, Herculi de Beuilacqui (in Italia) commendat. — *Harburgo,* XXV. Martii. Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 166—67.

25. Martii. *8505. K. FR. II. indbyder, da han sporer nogen Bedring af sit Helbred, Landgrev Vilhelm af Hessen til en Sammenkomst i Flensborg. — *Anderschow,* 25. März. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 44.

Martio. *8506. DAVID CHYTRÆUS Petro Lindebergio scribit, se proregi Holsatiæ Ranzouio Chronici sui pagellas, in quibus Holsaticarum rerum mentio fit, corrigendas et cum eo communicandas misisse, et censuram se expectare. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 629—30.

c. 7. Aprilis. *8507. DAVID CHYTRÆUS Danieli Frisio scribit, Fridericum regem Daniæ die 4. Aprilis Andersoæ in Selandia obiisse. — In feriis Paschæ. Chytræi Epistolæ S. 686.

1588.

4079. Lisch, Jahrb. d. Vereins f. mecklenburg. Gesch. X. 162—64. 14. Aprilis.

4081. Bloch, Fyens Geistligheds Hist. I. 54—55. 22. Aprilis.

*8508. Hertuginde Christine af Gottorp befaler Detlef Rantzouw at begive sig med hendes Søn Hert. Philip til Eckernførde, Gottorp, Slesvig og flere andre Steder i Hertugdømmerne for der af Undersaatterne at modtage Hylding til Hertugen og hans umyndige Broder. — *Kiel*, 23. April. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 40—41. 23. Aprilis.

*8509. David Chytræus Nicolaum Casam orat, ut per ministrum suum officia, quæ in hoc publico luctu generosis hospitibus præstare licet, comitibus Tubingensibus, academiam Hafniensem et, si fieri potest, regem Christianum videre cupientibus, exhibenda curet. — Die Georgii mart. Chytræi Epistolæ S. 623. 23. Aprilis.

*8510. Udkast til Hyldingsed at aflægge af Amtsundersaatterne i Hertugdømmerne til Hert. Philip af Gottorp og hans umyndige Brødre. — Uden Datum. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 41. c. 23. Aprilis.

*8511. Justus Lipsius Henrico Ranzovio pro Genealogia Ranzoviana sibi missa gratias agit, quærit, num verum sit, regem Daniæ cecidisse, hortatur eum, ut regem juvenem manu ac mente dirigat et regnum defendat. — *Leidae,* III. non. Mai. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 445—46. 5. Maji.

*8512. Hertuginde Christine af Gottorp anmoder Landgrev Vilhelm af Hessen om Raad med Hensyn til hendes Anliggender, navnlig ang. Hert. Philips Hofholdning. — 13. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 45. 13. Maji.

*8513. Erklæring af de kongelige og hertugelige holstenske Raader om Maaden, hvorpaa Hert. Philip af Gottorps Regering bør indrettes, hvori de navnlig erklære sig imod en Overinspektion af Hertugens Moder, Hertuginde Christine. — 13. Mai. (Tydsk.) Brudstykk og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 46 og i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. III. 38—39. 13. Maji.

*8514. David Chytræus ab Henrico Ranzovio de rebus gestis Seuerini Norbii certior fieri petit, eumque hortatur, ut de historia Danica sermones conferat. — Die Seruetii, Tingrorum episc. 13. Maii, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 688—89. 13. Maji.

*8515. Davidis Chytræi epistola ad Georgium Mylium de comitibus Tybingensibus, qui Daniam visitaverunt, et de funere futuro regis Daniæ, cui dux Megapolitanus interesse vult. — Pridie triumphi Christi. Chytræi Epistolæ S. 600—601. 15. Maji.

*8516. Hertuginde Cristine af Gottorps Instrux for Hermann v. d. Beck paa hans Sendelse til Landgrev Wilhelm af Hessen, hvem han skal meddele de Forholdsregler, Hertuginden efter K. af Danmarks Død har taget og vil tage med Hensyn til Hert. Philips Arvehylding og Regering. — 16 (?) Mai. (Tydsk.) Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 45—46. 16 (?). Maji.

*8517. Lauritz Andersen, Præst til Agernæs og Hundstrup og Provst i Skam Herred, Mauns Olsen i Norup, Herredsfgd. i Skam Herred, og 6 Bønder kalde Hr. Niels Hansen, Medtjener til Nykjøbing Kirke paa Falster, til Sognepræst i Skamby, om han overlever sin Fader Hr. Hans Nielsen. — *Skamby Kirke*, Sønd. f. Pintsedag, som var d. 19. Maj. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 268—70. 19. Maji.

*8518. Daniel Rogers underretter Henr. Rantzov om Englands Forberedelser til at afslaa Spaniernes Angreb og udtaler sin Tillid til Sejren. — *Greenwich,* 23. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 49. 23. Maji.

1588.

27. Maji. *8519. JOHANNES GRYNÆUS, pastor primarius. Christianum Barnecouium, non generosum tantum, sed disertum et polyhistorem, Antonio Sadeeli, Lausannæ degenti, commendat. — *Basilea,* XXVII. Maji. Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 163—65.

2. Junii. *8520. JUSTI LIPSII ad Henricum Ranzovium epistola, in qua duos libros ad eum a se missos commemorat, putatque, comitem de Hohenloo et electorem Coloniensem Truchsesium ad eum venturos esse. — *Lugd. Bat.,* postrid. kal. Jun. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 446—47.

6. Junii. *8521. ADELENS Klager til Rigsraadet over Forurettelser og Overgreb fra den afdøde Konges Side. — 6. Juni. Udt i Baden, Danm. Hist. III. 439—40.

8. Junii. *8522. Sir FRANCIS WALSYNGHAMS Brev til Nicolas Kaas, hvori han udtaler sin Sorg over Kongens Død og udtaler Haabet om, at Forbundet mellem England og Danmark desuagtet maa bevares; Dr. Elisabet sender Dan. Rogers til Danmark for at kondolere Enkedronningen og den unge Konge. — *Greenwich,* 8. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 49.

10. Junii. *8523. K. CHR. IV. befaler Otte Brockenhusz t. Vollersløff og Jacob Vind t. Grundit at være til Stede, naar Lauge Beck t. Førszleff overantvorder Niels Parsberg Roskilde Stiftsbreve. — *Kiøpnehaffn,* thend 10. dag Junii. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 225.

10. Junii. *8524. Forestilling fra RIGSRAADERNE til de hertugelige holstenske Raader ang. Fællesregeringen samt Formynderregeringen i Slesvig og Holsten. — *Kopenhagen,* 10. Junii. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 128.

11. Junii. *8525. DE HERTUGELIGE HOLSTENSKE RAADERS Svar til Rigsraaderne, hvori de anerkjende Enkedronningen som Formynderske, men ønske Afgjørelsen af Spørgsmaalet om Fællesregeringen henvist til Landraaderne og derefter til Landdagen. — *Copenhagen,* 11. Junii. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 128.

12. Junii. *8526. Sir PETER YOUNGS Brev til Patrick Vans of Barnbarroch, hvori han undrer sig over, at han endnu ikke har hørt noget fra Sendebudet i Danmark, skjønt Vinden er østen. — *Seatoun,* this XII. of Junii. (Engelsk.) Proceedings of the society of antiquaries of Scotland IV. 425—26.

13. Junii. *8527. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV. i Anledning af Faderens Død og sender Dan. Rogers for at kondolere ham og Enkedronningen. — *Greenwich,* 13. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 30. Lignende Skrivelser til Enkedronning Sofie, Kansler Niels Kaas og Rigsraadet, smstds. S. 30.

13. Junii. *8528. Gr. ROBERT af LEICESTER tilskriver K. Chr. IV. i Anledning af hans Tronbestigelse og anbefaler sin Tjener Peter Værheil fra Flandern, der ønsker at træde i Kongens Tjeneste. — *Greenwich,* 13. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 39. Lignende Breve til N. Kaas og Regeringsraadet af 15. Juni, smstds. S. 39.

14. Junii. *8529. RIGSRAADETS Svar paa Adelens Klager (Nr. *8521). — 14. Juni. Udt. i Baden, Danm. Hist. III. 441—42.

25. Junii. *8530. Statholder HENRICK RANTZOUW opfordrer Hert. Philip af Gottorp til at lade 2 Adelige og 2 Lærde samt Landkansleren møde i Kiel d. 19. Juli og forhandle med de kongelige Raader om den for Kammerretten førte Proces om Hamburg og Delmenhorst samt om Slesvigs og Holstens Bortforlening. — *Kiel,* 25. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 47.

25. Junii. *8531. DAVID CHYTRÆUS ad Fridericum a Weihe, cancellarium Cellensem, scribit, Ulricum ducem Megapolitanum in Dania adhuc commorari, ubi Friderici II. regis funus

1588.

5. Junii deductum esset et gubernatio regni quatuor consiliariis commendata esset. — Postridie Johannis bapt. Chytræi Epistolæ S. 603—604.

*8532. Wiesz Herredsthings Vidne, at Skovene ved Harrisleue Holte fra Arilds Tid have tilhørt Vor Frue Kirke i Flensborg. — D. 27. tagk Junii. (Tydsk.) Claden, Flensburgs Kirchenhölzungen S. 15—17. 27 Junii.

*8533. K. Chr. IV.'s aabne Brev, at Faxe Herreds Thing skal flyttes fra Faxe By formedelst stor Uskikkelighed med Drukkenskab og i andre Maader til sit gamle Sted mellem Faxe og Hureløsz ved et Sted, som kaldes Skudelege, ved en Stendysse. — *Haffniæ,* 29. Juny. Danske Samlinger 2 R. II. 234—35. 29. Junii.

*8534. K. Chr. IV.'s Brev, hvorved Bandholms Havn erklæres for en fri Havn til Maribo Kl., som den af Arilds Tid har været. — *Kjøbenhavn,* d. 1. Julii. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 192. 1. Julii.

*8535. K. Chr. IV. giver Johan Bernekov for ham og hans Broder Christian Indult-Brev paa Gaarden Ralschwig med Tilliggende paa Rygen til næste Herredag. — *Kopenhagen,* d. 4. Julii. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 91. 4. Julii.

*8536. Skifte mellem Oluf Rosensparre t. Skarolt paa egne Vegne og Prøbern Gyldenstierne t. Vosborg paa hans salig Hustru, Fru Birgitte Rosensparres, og Datter. Jomfru Jyttes Vegne over de af deres Moder Fru Mette Rosenkrands t. Vallø efterladte Ejendomme Vallø, Thotterupholm og Halvparten af Holm Hovedgaard med tilliggende Gods. — *Vallø,* d. ottende Dag udi Juli Maaned. Udt i Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S 44—47 8. Julii.

*8537. Proposition af Greven af Eberstein, Hert. Johan Frederik af Pommerns Raad, til den pommerske Landdag, hvori han omtaler Hertugens Omkostninger ved den svensk-danske Fredsforhandling. — 8. Julii. (Tydsk.) Udt. i Sell, Gesch. d. Herzogthums Pommern III. 98—101. 8. Julii.

4096. Bloch, Fyens Geistligheds Hist. I. 743—45. 10. Julii.

*8538. K. Chr. IV.'s Bestalling for Heribrech Leymeyer som Maler og Tapetserer i Kongens Tjeneste, hvorfor han skal nyde fri Bolig i Helsingør m. m. — *Copenhagen Schloss,* d. 12. Julii. (Tydsk.) Friis, Saml t. dansk Bygningshist. S. 347—48. 12. Julii.

*8539. K. Chr. IV. forlener Knud Rud t. Sandholt med Korsør Slot. — 13. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 170. 13. Julii.

*8540. K. Chr. IV. forlener Axell Gyldenstiern t. Liunbyegaard med Aggershuss Slot i Norge. — *Kiøbnehaffn slott,* thend XIIII. Julii. Norske Samlinger I. 95—105. 14 Julii.

*8541. Epistola Davidis Chytræi ad Reinerum Reineccium de scriptis Rostochii excusis de Friderici regis Daniæ morte et funere. — Idibus Iulii. Chytræi Epistolæ S. 679 - 80. 15. Julii.

*8542. K. Chr. IV. forlehner Hans Dreyer, K. Fr. II.'s Kammertjener, med en Gaard og fem Boliger i Nyrup i Tikjøb Sogn i Liunge Herred kvit og frit, ad gratiam. — 17. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 73. 17. Julii.

*8543. K. Chr. IV.'s Gavebrev til Hans Dreyer, K. Fr. II.'s Kammertjener, paa en Gaard i Helsingør. — *Kjøbenhavn,* 18. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 73. 18. Julii.

*8544. Den engelske Gesandt Dan. Rogers's Fremstilling til Regeringsraadet i Anledning af forskjellige danske Kjøbmænds Klager, Sundtolden, Handelen paa Island, m. m. samt Raadets Svar. — 19—21. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 49—50. 19-21. Julii.

*8545. De hertugelige holstenske Raaders Relation om deres Sammenkomst med de kongelige Raader i Kiel fra 19. til 23. Juli, hvorved forhandledes om Ansøg- 24 Julii.

1588.

ningerne om Slesvigs og Holstens Forening; de kongelige Raader hævde Stændernes frie Valg af en regerende Herre. — *Kiel*, 24. Juli. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 26—27.

25. Julii. *8546. K. Chr. IV.'s aabne Brev, at Peder Jacobszen Flemløsz skal faa det første ledige Kannikedom i Roskilde Domkirke, saaledes som K. Fr. II. har tilsagt ham. — *Haffniæ*, 25. Julii. Flemløses Astrologie, udg. af Friis S. V—VII.

25. Julii. *8547. Dan. Rogers, Dr. af Englands Sendebud, anbefaler til Nic. Kaas Peter Vaerheil (al. Vanheil) fra Brugge, lic. jur., til Lærer i Fransk for den unge Konge. — *Croneburg*, 25. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 50.

27. Julii. *8548. Erik Lange tilskjøder K. Chr. IV. tre Gaarde i Sønderjylland i Haderslevhuus Len. — *Hafniæ*, d. 27. Julii. Udt. i Danske Mag. IV. 31.

30. Julii. *8549. Hertuginde Christine af Gottorps Skrivelse til Landgrev Wilhelm af Hessen, hvori hun beklager sin Nød, beder om Raad og meddeler, at det er Stændernes Hensigt at vælge en Hertug og Raadernes at beholde Regeringen til K. Chr. IV.'s Myndighed. — 30. Juli. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 47.

Julio. *8550. De kongelige holstenske Raaders Udkast til en Skrivelse fra dem og de hertugelige Raader til Danmarks Riges Raader, hvori de i Fællesskab i K. Fr. II.'s og Hert. Adolfs efterladte Sønners Navn anmode om Udsættelse af Bortforleningen af Slesvig, indtil de nævnte Herrer have naaet deres Myndighedsalder. — *Kiel*, Juli. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 27. (Skrivelsen blev ikke afsendt, da den ikke billigedes af de hertugelige Raader).

c. Julio. *8551. Davidis Chytræi epistola ad Jacobum Horstium de scriptis editis et edendis de morte et pompa funebri Friderici regis Daniæ. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 624.

c. Julio. *8552. David Chytræus Andreæ Ditmaro scribit, Henrici Ranzovii scripta de Daniæ regis defuncti pompa funebri Latine et Germanice Rostochii excudi. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 606—607.

7. Augusti. *8553. Enkedr. Sofie beder M. Jacob Madtzen, Superint. i Fyn, at skaffe Olluff Andersen, forhen Skolemester i Svenborg, et Sognekald. — *Frederichsborg*, thend 7. Augusti. Danske Mag. 4. R. V. 157.

8. Augusti. *8554. David Chytræus Nicolao Casæ exempla aliquot Henrici Ranzouii descriptionis pompæ funebris Friderici II. mittit, ei pro beneficiis gratias agit, et rerum Svecicarum a se in Chronico commemoratarum mentionem facit, promittens, se desideria in proxima editione emendaturum esse. — Die 8. Augusti. Chytræi Epistolæ S. 609—10.

10. Augusti. 4198. Hist. Tidsskr. III. 57 og Lisch, Jahrb. d. Vereins f. mecklenb. Gesch. IX. 148.

10. Augusti. *8555. Grenaa Bythings Vidne, at Lauridtz Klemidsenn, Bg. i Grenaa, beskyldte Rasmus Rasmussenn Kremmer for at have forgjort hans Hustru Beritt Ibsdatter, med flere Vidner i samme Sag. — 10. August. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 377—81.

10. Augusti. *8556. David Chytræus Georgio Tegelmestero, pastori Rigensi, libellum de funere Friderici regis Daniæ mittit. — Die Laurentii. Chytræi Epistolæ S. 607—608.

12. Augusti. *8557. Justus Lipsius Henrico Ranzovio de clade classis magnæ Hispanicæ narrat. — *Lugd. Bat.*, prid. id. Aug. Franc. et. Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 444—48.

16. Augusti. *8558. Enkedr. Sofie overdrager Christopher Rosengaard den gejstlige Jurisdiktion i Ravnsborg Len og Haldsted Kl. paa Regnskab. — *Friderichsborg slot*, d. 16. dag Augusti. Danske Mag. 4. R. V. 158—59.

1588.

*8559. K. CHR. IV. befaler Jacob Seefeld at overlade Anders Dresselberg, Landsdommer i Sjælland, al Herlighed til Staby Kirke. — *Hafniæ,* d. 16. Augusti. Udt. i Danske Mag. VI. 181. 16. Augusti.

*8560. JUSTUS LIPSIUS Henrico Ranzovio librum Inscriptionum, ab academia (Lugdunensi) ei datum, mittit. — *Leidae,* IX. kal. Sept. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 448. 24. Augusti.

*8561. K. CHR. IV. gjentager en af Fr. II. givet Anbefaling for Johannes Pauli til Dr. Elisabet af England. — *Kjøbenhavn,* 25. August. (Latin.) Udt. p. Dansk i Norske Mag. I. 118—19. 25. Augusti.

*8562. CHRISTIANUS FRIISS et JOHANNES MAGNUS, superintendens Nidrosiensis, professoribus academiæ Hafniensis scribunt, se præviam vitam et facinus Olai Torsonii suis verbis explicare non posse, quamobrem rectius existimaverint instrumentum publicum ad formam juris super iis exactum mittere. — *E Nidrosia,* 28. Augusti. Ny kirkehist. Saml. III. 628—29. 28. Augusti.

*8563. DAVID CHYTRÆUS Richardo Streinio scribit, pompam funebrem Fr. II. regis Daniæ 5. Junii celebratam esse, et ei epigrammata mittit. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 608—609. c. Augusto.

*8564. Enkehert. (CHRISTINE) opfordrer Hert. (Johan Adolf), Ærkebiskop af Bremen, til at sende Gesandter til den forestaaende Landdag i Kiel. — *Kiel,* 3. September. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 28—29. 3. Septbr.

*8565. Landgrev WILHELM af Hessens Instrux for sine Gesandter til Slesvig og Holsten, hvorefter de skulle virke for, at Hert. Philip af Gottorp og K. Chr. IV. forene sig om at modsætte sig et Valg, og for, at Hertugen ikke skal lade sig nøje med den modtagne Hylding, men derimod bør appellere til Kejseren og Danmarks Krone og tage Regeringen i sin Haand. — 5. September. (Tydsk.) Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 47. 5. Septbr.

*8566. K. JAKOB VI. af Skotlands Brev til Regeringsraadet ang. en Skotte, hvis Gods er blevet plyndret paa en flensborgsk Skippers Fartøj af engelske Sørøvere. — *Edinb.,* 13. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 24. 13. Septbr.

*8567. Relation om Forhandlingerne paa Landdagen i Kiel, som endte med K. Chr. IV.'s og Hert. Philip af Gottorps Valg. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 29—34. post 19. Septb.

*8568. Enkedr. SOFIE befaler alle i Aalholms Len, som ere den gejstlige Jurisdiktion undergivne, at svare Frederick Hobe, hendes Embedsmand p. Aalholm Slot. — *Nykiøping slott,* d. 20. Septemb. Danske Mag. 4. R. V. 159. Brevet blev kundgjort 8. Oktbr. s. A. paa Herredsmøde i Hillested Kirke. Smstds. S. 159—60. 20. Septbr.

*8569. DAVID CHYTRÆUS Matthiæ Bergio narrationem de pompa funebri Fr. II. regis Daniæ defuncti atque inscriptiones et epitaphia, quibus Rogersius etiam, quum Rostochii commoraretur, suum adjunxit, mittit. — Die Mauricii mart. Chytræi Epistolæ S. 822. 23. Septbr.

*8570. Beretning af de HESSISKE GESANDTER til Landgrev Wilhelm af Hessen om de paa Landdagen i Kiel førte Forhandlinger, under hvilke de forgjæves have søgt at hindre, at Hert. Philip af Gottorp modtog Valg og ikke Arvehylding af Stænderne. — *Kyll,* d. 23. Septemb. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. I, 2. S. 47—68. 23. Septbr.

*8571. Skrivelse fra de KONGELIGE og HERTUGELIGE STATHOLDERE og RAADER i Hertugd. Slesvig og Holsten i eget og hele Ridder- og Landskabets Navn til Rigsraaderne, 27. Septbr.

1588.

hvori de anmode om Bekræftelse af de gamle Forbund mellem Danmarks Rige og Hertugdømmerne. — *Kiel,* 27. Sept. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 130.

27. Septbr. *8572. Skrivelse fra de KONGELIGE og HERTUGELIGE STATHOLDERE og RAADER i Hertugd. Slesvig og Holsten i eget og hele Ridder- og Landskabets Navn til Enkedr. Sofie, hvori de anmode hende om Samtykke til Afholdelse af en ny Landdag og om Bekræftelse af de tidligere Forbund mellem Danmark, Norge og Hertugdømmerne samt af Stændernes Privilegier. — *Kiel,* 27. Sept. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. der Kieler Universitätsbibl. I. 130.

27. Septbr. *8573. Skrivelse fra de KONGELIGE og HERTUGELIGE STATHOLDERE og RAADER i Hertugd. Slesvig og Holsten i eget og hele Ridder- og Landskabets Navn til K. Chr. IV., hvori erklæres, at Stænderne have valgt ham og Hert. Philip til Landsfyrster, og han anmodes om at give sit Samtykke til Afholdelsen af en Hyldingslanddag til Martini (11. Novbr.), hvor da ogsaa skulde forhandles om Fælledsregeringen samt gives Sikkerhed for Bekræftelsen af Privilegierne ved Kongens Myndighedsalder. — *Kiel,* 27. Sept. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 129.

Septbr. 4115. Brudst. p. Dansk i Baden, Danm. Hist. III. 451—52.

c. Septbr. *8574. CHR. IV. a præceptore suo Chronicon Alberti Stadensis, quod ab Henrico Rantzovio accepit, petit. — Sine loco et die. Nyt hist. Tidsskr. III. 290.

1. Octbr. *8575. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad baronem quendam Svecum, qua pro adolescente quodam ob epitheta Svecis (et Danis) minus honesta in carmine posita intercedit, commemorans Johannis Belerii elogia regum Daniæ et ducum Megapolitanorum. — Cal. Octobris. Chytræi Epistolæ S. 380—82.

2. Octbr. *8576. Beretning af de HESSISKE GESANDTER til Landgrev Wilhelm af Hessen om de paa Landdagen i Kiel førte Forhandlinger ang. Hert. Philip af Gottorps og K. Chr. IV.'s Hylding, Stændernes Besværinger samt Enkehert. (Christine af Gottorps) Livgeding. — *Førde,* d. 2. Octob. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 68—72.

8. Octbr. *8577. Landgrev WILHELM af Hessens Skrivelse til Hertuginde Christine af Gottorp, hvori han beklager det uheldige Udfald af Landdagen i Kiel, og at hans Gesandter ere blevne behandlede saa slet af Holstenerne, samt trøster hende med, at det tilsidst vil gaa ud over de utro selv. — *Cassel,* 8. October. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 72 og i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 49.

11. Octobr. *8578. BGM. og RAAD i Helsingør udstæde Anbefalingsbrev for M. Søren Christensen Torndal, som i mange Aar har været Skolemester i Helsingør og nu har ønsket at fratræde Embedet. — *Helsingør,* d. 11. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 331.

17. Octobr. *8579 se *8581.

26. Octobr. *8580. M. JACOB JENSSØN HOLM, Superint. i Vendelbo Stift, meddeler Niels Kaas Grunden til, at han ikke har villet stadfæste Fru Karin Rønnovs Kaldsbrev for en Præst i Aarhus Stift til Præst i Vredleff, samt klager over, at Skolen i Nykjøbing (p. Mors) bliver forurettet af Henrick Reuentleff, Høvedsmd. p. Dueholm. — *Aalburg,* d. 26. dag Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 726—29.

27. Octobr.? *8581. Dom afsagt af HACK WLSTAND, Lensmd. p. Kallundborg, og Hr. JURGEN ROSENKRANTZ, at Hr. Christen i Wersløv skal beholde Kongetienden af en Bondegaard i

1588.

Jørløse, som Oluff Otzsing, Bg. i Kallundborg, vilde have ham frakjendt. — *Kallundburg slott*, thend 17. Octobris, som wor en Søndag. Ny kirkehist. Saml. V. 159–60. D. 17. Okt. var 1588 ikke en Søndag, men da Aarstallet af Hensyn til de nævnte Personer ikke kan forandres til et af dem, hvor d. 17. Okt. faldt paa en Søndag (1568, 1574, 1585 og 1591), kan man maaske rette 17 til 27, da d. 27. Okt. 1588 var en Søndag.

*8582. Enkedr. SOFIE anbefaler Regeringsraaderne at hjælpe Brevviseren Christian Nouiomagus til Fortsættelse af hans Studeringer. — *Frederichsborg*, thend 3. dag Nouembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 313—15. 3. Novbr.

*8583. Dr. ELISABET af England opfordrer K. Chr. IV. til at skrive til Hansestæderne i Anledning af deres overdrevne Fordringer og deres Forsøg paa at hindre Englændernes Handel paa Antverpen. — *Richmond*, 5. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 30. 5. Novbr.

*8584. K. CHR. IV. tilstaar Christian Noviomagus 50 Dl. aarlig til Fremme af hans Studeringer. — (9. November.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 315. 9. Novbr.

*8585. K. CHR. IV. forlener M. Søffren Christenssen, hidtilværende Skolemester i Helsingør, med Kongetienden af Assnis Sogn i Ods Herred, for at han kan studere uden Lands. — *Haffniæ*, 12. Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 358—59. 12. Novbr.

*8586. K. CHR. IV. bevilger M. Albret Hansen, der var Hofprædikant hos Kongens Fader og har lovet at blive i samme Tjeneste hos Kongens Moder, et aarligt Tillæg af 100 Dl. — *Hafniæ*, 13. November. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 304. 13. Novbr.

*8587. OLAUS BANG, Sognepræst i Middelfart, tilskriver M. Jacob Madsen, Biskop i Fyn, om en Strid mellem Kapellanen Hr. Mahtz og Skolemesteren i Middelfart om Degnerenten af Cautzlund Sogn. — *Ex Medelffardia*, 14. Nouemb. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 481–84. 14. Novbr.

*8588. MATHZ PERSSØN klager til Biskoppen i Fyn over, at Bgm. og Raad i Middelfart ville fratage ham Degnerenten af Causlunde Sogn. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 484. Indlagt i et Brev fra Hans Johansen (Lindenov) til nævnte Biskop, dat. Hinsgavl 14. Nov., hvori Kapellanens Andragende anbefales. Smstds. S. 485. c. 14. Novbr.

*8589. (K. CHR. IV.')s Brev, at Laurids Knudsen i Ibstrup, Herredsfgd. i Sokkelunds H., maa frit indføre tre Læster Rostokkerøl. — 23. Novbr. Brudst. i Friis, Opt. om Gjentofte S. 15. 23. Novbr.

*8590. Tyrkisk Pas for Georg Frederik (af Hardey), Christian (Barnekov), Philip Jacob (af Seebach) m. fl. til Rejsen til Jerusalem. — *Constantinopel*, i de första dagarna af månaden Zilhidge, uden Aar. (Tyrkisk.) Sv. Overs. i Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 169—72. c. Novembri.

*8591. PATRIARKEN i JERUSALEM, der for Tiden opholder sig i Konstantinopel, anbefaler Christianos Barnekau og Philippos Jacobos af Sebak til Exarken Michael Sabani og de øvrige Forstandere i Jerusalem. — *Ἐν Κωνσταντινοπόλει*, uden Datum. (Græsk.) Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 172—75 med svensk Oversættelse. c. Novembri.

*8592. Fru MARGRETHE BASSES Undskyldningsbrev til Fru Birgitte Bølle i Anledning af, at denne havde faaet hendes Brev om at være til Stede ved hendes forestaaende Barsel saa sent, at hun ikke kunde komme i rette Tid. — *Stensgaard*, 1. December. Lund, Danm. og Norges Hist. I, 8. S. 32—33. 1. Decbr.

*8593. Enkedr. SOFIES Skrivelse til de slesvigske og holstenske Statholdere, hvori hun, da det er betænkeligt for hendes Søns Højhed saa ofte at blive anmodet om at 2. Decbr.

1588.
komme til en fremmed Stad som Kiel, ønsker en Landdag afholdt i Stedet for i Flensborg d. 25. Januar. — *Cronenburg,* 2. Dec. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 130—31.

5. Decbr. *8594. Flakkebjerg Herreds Dom, hvorefter en Strid mellem Lensmanden paa Korsør Slot og Hr. Peder Winter, Sognepræst i Høve og Flakkebjerg, efter Ordinansen henvises til Afgjørelse af Herredsprovsten. — 5. December. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 353—55.

6. Decbr. *8595. Regeringsraadernes Svarskrivelse paa de af de slesvigske og holstenske Stænder til den holstenske kongelige Statholder og Raader overgivne Besværinger, hvori bl. a. omtales Tid og Sted foreslaaet af Enkedronningen til Landdag og Hylding af Kongen. — *Kopenhagen,* 6. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 37.

6. Decbr. *8596. Skrivelse fra Regeringsraaderne Niels Kaas, Peder Munk og Christoffer Valkendorf til de dansk-holstenske Raader, hvori de ønske de to Spørgsmaal om den frie Jagt og om Stiftet Slesvig udsatte til Kongens Myndighed. — *Copenhagen,* 6. Dec. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 131.

16. Decbr. *8597. Axel Brahe t. Elluidt, Lensmd. i Odense, og Jacop Madtzen, Superint. i Fyns Stift, udstæde Brev om en Overenskomst mellem Sognepræsten og Kapellanen i Middelfart ang. Fordelingen af Forretninger og Løn. — *Othense gaardt,* Mand. n. e. Luciæ dag, d. 16. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 485—87.

24. Decbr. *8598. Epistola Davidis Chytræi ad Henricum Siberium de regno Daniæ a quatuor consiliariis gubernato et de sororibus regis duci Brunsvicensi et regi Scotiæ desponsis. — Pridie γενεθλίων filii Dei, a quibus annum 1589 in ecclesia ordimur. Chytræi Epistolæ S. 744—45.

*8599. K. Chr. IV. beder sin Præceptor om at spørge Dronningen, om hans Broder Hert. Hans og hans Fætter Hert. Frederik maa læse med ham paa hans Kammer paa Kronborg. Nyt hist. Tidsskr. III. 291.

*8600. K. Chr. IV. dadler Hvitfeld, fordi han er uordentlig med sine Klæder. — (Latin og Dansk.) Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 292.

*8601. K. Chr. IV. anmoder den tydske Kejser om at beramme Tid og Sted til Forleningen med Holsten. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 130.

*8602. Hert. Hans d. yngre protesterer mod at være forbigaaet af det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab paa Landdagen i Kiel i September ved Valget af Hertuger. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 34.

*8603. Ordre fra Mønsterherrerne Erik Hardenberg og Absalon Gøye til Magistraten i Odense om Borgernes Rustning og Vaaben. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 34.

*8604. Magistraten i Odense tilskjøder Absalon Gøye af Kjeldstrup en Byens Jord. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 35.

*8605. Leges mensales servandæ Eleomosyna regia fruentibus in schola Othoniensi. Henrichsen, Bidr. t. Odense Cathedralskoles Hist. V. S. 27—31. Mülertz, Aktst. t. Odense Skoles Hist. S. 20—23.

*8606. David Chytræus Simoni syndico Asloensi exemplum Chronici Saxoniæ sui mittit, cum rogans, ut ab eo de rebus Norvegicis certior fiat. Chytræi Epistolæ S. 827.

1588.

*8607. Davidis Chytræi epistola ad Danielem Rogersium de colloquio suo et Varælii cum viro quodam, qui ante paucos dies Stocholmia solvisset et eos de ratione itineris terra in Daniam retro legendi moneret. Chytræi Epistolæ S. 811—13.

*8608. David Chytræus res Hamburgenses et formam promissionis, quam Hamburga Chr. III. regi præstitit, ex Davide Woldero quærit, an vere sic acta sint et an inserere Chronico liceat. Brudst. i Chytræi Epistolæ S. 632.

1588—1589.

1588-1589.

*8609. Hert. Philip af Gottorps Betænkning i Anledning af de Forhandlinger, som skulle finde Sted med Kongens og Hertugens Raader ang. Stændernes paa Landdagen i Kiel i September overgivne Besværinger og Fyrsternes Modbesværinger. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 43—48.

*8610. Nomina discipulorum Tychonis Brahei. Danske Mag. 4. R. II. 32—34, smlgn. S. 327.

1589.

1589.

*8611. Beretning fra Staten Utrechts Deputerede ved Generalstaterne til deres Principaler, hvori omtales, at de, der have været Gesandter i Danmark, have aflagt Rapport. — *Haghe,* d. VI. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk v. h. hist. Genootschap te Utrecht 4. serie. 16. Jaarg. S. 232—35. 6. Januar.

*8612. Skrivelse fra Biskop. Johannes Lagonius i Ribe til Hr. Johannes Bredall, Sognepræst i Piedsted og Provst i Holminds Herred, at der d. 17—19. Febr. skal afholdes Bededage i Følge Regeringsraadets Befaling. — *Ripis,* 8. Januarii. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 660. 8. Januar.

*8613. K. Chr. IV. skriver til Friis, at han gjerne vil, at deres Læremester lærer dem den figurlige Syntax, da han har foredraget den simple. — 14. Jan. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 292. 14. Januar.

*8614. Skrivelse fra de kongelige og fyrstelige Statholdere og Raader i Slesvig og Holsten til de kongelige danske Regeringsraader, hvori de anmode om, at den næste Landdag maa holdes i Rendsborg, og bede undskyldt, at de ikke have kunnet indfinde sig til det foreslaaede Møde i Flensborg. — *Kiel,* 21. Jan. (? Febr.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 49—50. 21. Januar. (? Febr.)

4134. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel I. 94. 8. Febr.

*8615. Hert. Philip af Gottorp meddeler de kongelige og hertugelige Statholdere og Raader i Slesvig og Holsten, at han ikke personlig vil komme til Landdagen i Kiel. — *Gottorf,* 19. Febr. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 131—32. 19. Febr.

*8616. Skrivelse fra de kongelige og hertugelige holstenske Statholdere og Raader til Regeringsraaderne, hvori de hævde, at de to Spørgsmaal om den frie Jagt og om Stiftet Slesvig ikke uden Krænkelse af deres Privilegier kunne udsættes. — *Kiel,* 21. Febr. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 131. 21. Febr.

*8617 se *8614. 21. Febr.?

*8618. Hert. Philip af Gottorp opfordrer Regeringsraaderne i Danmark til en Sammenkomst af betroede Raader, inden der gives Svar paa Stændernes Besværinger; i 25. Febr.

1589.

Sammenkomsten er det ønskeligt, at Landgrev Wilhelm af Hessens og Hert. af Mecklenburgs Raader tage Del. — *Gottorf*, 25. Febr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 35 og i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 74.

28. Febr. *8619. OLUFF BIILDE t. Svannholm, CHRISTIAN KRABBE t. Aaestrop og CHRISTOFFER BIILD t. Sonnerop udstæde Vidnesbyrd om, hvad de have forefundet paa Ryegaardt efter Jfr. Johanna Oxes Død samme Dag. — *Ryegaardt*, thenndt 28. Febr. Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III, 1. S. 158—62. Vedel Simonsen, Bidr. t. Rugaards Hist. II, 1. S. 52—57.

7. Martii. *8620. Enkedr. SOFIE opfordrer de kongelige og hertugelige Statholdere og Raader i Slesvig og Holsten til hos Stænderne at udvirke Bevillingen af en dobbelt Frøkenskat i Anledning af hendes to Døtres forestaaende Ægteskab. — *Friedrichsburg*, 7. Martii. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 132.

11. Martii. *8621. REGERINGSRAADET beder Jfr. Sophie Gyldenstiernn, Abbedisse i Maribo Kl., om at tillade Jfr. Inger Rosenkrandtz Niels Datter paa hendes Begjæring at indtræde i Klostret. — D. 11. Marts. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 192.

14. Martii. *8622. JOHANNIS PISCATORIS litteræ D. Nicolao Hemmingio adscriptæ, quocum notitiam privatam contrahere cupiat, ut sententiam ejus de scriptis suis in lucem nuper editis, ei eapropter missis, cognoscat. — 14. Marts. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 325.

19. Martii. *8623. K. CHR. IV. befaler Superintendenten i Bergen, Anders Foss, at opfordre M. Lambertus Northanus, Sognepræst ved Vor Frue Kirke smstds., til at vise tilbørlig Lydighed og, hvis han ikke retter sig derefter, at forbyde ham Prædikestolen. — *Kjøbenhavns Slot*, d. 19. Marts. Norske Mag. II. 323—24.

19. Martii. *8624. Landgrev WILHELM af Hessen tilskriver Enkehert. Christine af Gottorp, at de danske Rigsraader nu have overvejet Forholdene i Hertugdømmerne fornuftigt og ikke ville gaa ind paa noget, som kan være til Skade for Kongen og Riget. — *Cassel*, 19. Martii. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 38.

19. Martii. *8625. Landgrev WILHELM af Hessens Skrivelse til Hert. Philip af Gottorp, hvori han beklager, at man ikke fra Begyndelsen af bedre har følt Betydningen af Stændernes Valg; nu har jo allerede Hert. Hans d. yngre besværet sig over at være forbigaaet. — *Cassel*, 19. Mart. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 37.

20. Martii. *8626. DAVID CHYTRÆUS Georgio Stampelio synopsin chorographicam regionum ad mare Balticum et vicini orbis arctoi, Daniæ, Norvegiæ, Sveciæ, mittit. — *Rhodopoli*, 20. Martii. Chytræi Epistolæ S. 701—702.

21. Martii. *8627. K. CHR. IV.'s Befaling, »at naar Ejendomme i Kolding skiftes, maa enten een Arving eller samtlige Arvinger beholde samme og deraf svare Byens Tynge og ej, som tilforn er sket, udlægge enhver sit Stykke i Gaarden«. — (*Kiøpnehafn*, 21. Mars.) Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 194. Datum efter Secher, Corpus constitut. Daniæ II. 529.

21. Martii. *8628. Regeringsraaderne NIELS KAAS, JØRGEN ROSENKRANDS og CHRISTOPHER VALKENDORF paabyde, at de, som hemmeligt udføre Øxen, Heste og andet fra Langeland til Ærø uden at give Told deraf, skulle tiltales derfor. — *Kjøbenhavn*, d. 21. Martii. Rasmussen, Oplysn. betræf. Rudkjøbing S. 60—61.

25. Martii. *8629. K. CHR. IV. udnævner Jens Wiiborg til Toldskriver i Nyborg og giver ham 50 gl. Dlr. og en Ager Jord. — *Haffniæ*, XXV. Martii. Personalhist. Tidsskr. V. 322.

26. Martii. *8630. Dr. HIERONIMUS SCHULZ tilraader Hert. Philip af Gottorp at komme overens med Rigsraaderne om at sende et Gesandtskab til Kejseren i Anledning af, at Rigs-

1589.

raaderne ville udsætte Arvehyldingen, indtil Kongen og Hertugen af deres rette Lensherre ere blevne bekræftede som regerende Landsfyrster. — *Friedenburg*, mittw. i. d. heil. Ostern. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 39—40.

*8631. Frater JOHANNES A SASANDRIA, ordinis minorum vicarius et gubernator, testatur, nobilissimum dominum Christianum Barnekau, Danum, ad Hierosolymorum civitatem pervenisse atque terræ sanctæ loca visitasse. — *Hierosolymis in conventu sancti saluatoris*, die XV. mensis Aprilis. Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 177—78. 5. Aprilis.

*8632. Enkedr. SOFIE beder Superintendenten i Fyn, M. Jacob Madtzen, at ordinere Jens Matzen Wiburg til Mabølle Sognekald, hvortil Sognefolket har kaldet ham efter Jacob Thyckes Død. — *Frederichsborg*, thend 16. Aprilis. Danske Mag. 4. R. V. 160—61. 16. Aprilis.

*8633. K. CHR. IV. befaler Jørgen Daa at tilholde sin Søn Herloff Daa, som i England har søgt at erhverve sig Dom over sin Hustru Weinicke Willomsdatter, at rette sig efter den af K. Fr. II. i samme Sag fældede Dom. — *Kiøbenhaffn*, thend 21. Aprilis. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 110—12. 21. Aprilis.

*8634. DAVID CHYTRÆUS Nicolaum Kaas orat, ut per ministrum Carolo baroni a Limpurg arcem et naves aliquot bellicas monstrari et epistolis brevi aditum ad præfectum Chronburgensem patefieri jubet. — Die Marci. Chytræi Epistolæ S. 702—703. 25. Aprilis.

*8635. Testimonium commendaticium pro Arngrimo Jonæ Islando, annum jam quartum Musis Hafniacis gnaviter militante jamque patrios revisuro lares, conscriptum a convictoribus ejus in communitate regia Hafniensi. — *Hafniæ*, 6. non. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 72—74. 2. Maji.

*8636 (= 4172). Datum er: *Haffniæ*, 3. Maji. 3. Maji.

*8637 (= 4173). Datum er: *Haffniæ*, 3. Maji. 3. Maji.

*8638. M. PETRI HAGGÆI, logici in academia Hafniensi professoris, testimonium de studiis et moribus Arngrimi Jonæ Islandi. — *Hafniæ*, die Maji 5. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 70—72. 5. Maji.

*8639. M. JOHANNIS AURIFABRI, rectoris academiæ Hafniensis, testimonium de studiis et vita Arngrimi Jonæ Islandi. — *Hafniæ*, 5. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 69—70. 5. Maji.

*8640. DAVID CHYTRÆUS Johanni Czaholino, Johanni Deczio et Martino Thunio, Ungaris scribit, litteras eorum mense Aprili exeunte demum ex Dania ad se pervenisse. — Die Gothardi. Chytræi Epistolæ S. 700. 5. Maji.

*8641. JOHAN TAUBE t. Ønested tilskjøder K. Chr. IV. og Kronen en Gaard i Helsingør lige over for Kongens Vævergaard. — *Kjøbenhavn*, d. 7. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 76. Brudst. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 334. 7. Maji.

*8642. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Matthiam Porsium, renovantis memoriam eorum occursus ante biennium in itinere suo. — Die effusi in apostolos spiritus sancti et Decalogi in monte Sinai ante annos 3098 promulgati. Chytræi Epistolæ S. 734—35. 18. Maji.

*8643. JØRGEN CHRISTIERNSEN, CHRISTOFFER PEDERSØN og LAUERS JØRGENSEN, Præster i Laaland, klage over den Forhindring paa deres Privilegier, hvorunder Landets Præster nu lide paa ottende Aar. — *Stockemarcke præstegaard i Loland*, fierde Pindtz dag. Danske Mag. 4. R. V. 163—64. 21. Maji.

*8644. PROVSTERNE i LAALAND udstæde Fuldmagt for Hr. Mats Bruun, Præst i Stokkemarke og Provst i Sønder Herred, og Hr. Peder Mickelsen, Sognepræst i Thoreby, til at fremføre en Supplik (Nr. *8643) for Kongen og bede Dronning Sofie, Regeringsraaderne samt menige Rigsraader at fremme Sagen. — *Stockemarcke præstegaardt i Loland*, fierde Pindtz Dag. Danske Mag. 4. R. V. 161—63. 21. Maji.

1589.

25. Maji. *8645. DAVID CHYTRÆUS a Christiano Frise petit, ut de chorographia et historia Norvegiae certior fiat, quare hominem Hafniam, quo ille rediit, mittit. — *Die Vrbani*, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 708.

26. Maji. *8646. DAVIDIS CHYTRÆI epistola Nicolao Theophilo e lecto dictata et cum libello missa. — *Rostochii*, postridie Trinitatis. Chytræi Epistolæ S. 732.

31. Maji. *8647. K. CHR. IV. forbyder Taterne for Fremtiden at opholde sig i Riget. — *Haffniæ*, d. 31. Maji. Saml. af kgl. Forordninger. Kbhvn. 1590. Fol. DIII—EII.

31. Maji. *8648. ALBERTO LOREDAN, Duca, og QUANI BEMBO, capitaneo generale paa Candia, anbefale Georgio Frederico conte di Hardey, Christiano Barnekau m. fl., der ere ankomne fra det hellige Land, til Signoriet i Venedig. — *Cretæ*, die X. Junii. (Italiensk.) Bring Handl. och Påminnelser i Svänska Hist. III. 178—79.

Majo. *8649. Den KONGELIGE HOLSTENSKE STATHOLDERS og RAADERNES Betænkning, hvori de tilraade Udsættelsen af Afgjørelsen af Stændernes Besværinger ang. Valget af en Biskop i Slesvig og Jagten indtil efter Hyldingen. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 36—37.

2. Junii. *8650. SVENBORG BYTHINGS Vidne om en Kontrakt mellem Hr. Claus Albertzenn, Sognepræst paa Drejø, og Sognemændene smstds. vedrørende Præstens Indtægter og hans Forpligtelse tll at bygge og vedligeholde sin Bolig. — Mand. thendt 2. Junii. Fabricius, Drejø S. 36—38.

6. Junii. *8651. JAN V. D. WERCK og LEENARDT VOECHT, Generalstaternes Gesandter i Skotland, meddele deres Principaler den nærforestaaende Afsendelse af et Gesandtskab fra Skotland til Danmark i Anledning af K. Jakobs Frieri til K. af Danmarks Søster. — *Edinburch*, d. XI. Junii. (Hollandsk.) Kronijk v. h. hist. Genootschap te Utrecht 4. serie. 16. Jaarg. S. 391—93.

16. Junii. *8652. K. CHR. IV. befaler (efter en Klage fra Superint. Jacob Madsen) Axel Brahe at sørge for, at saa mange Skolepersoner, som Fr. II.'s Fundats formelder, faa Underhold af Odensegaard. — *Kjøbenh.*, d. 16. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 36—37.

17. Junii. 4150. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Skole I, 1. S. 132.

18. Junii. *8653. K. JAKOB VI. af Skotlands Instrux for George Keith, Andrew Keith, Baron Dingwall m. fl., til K. af Danmark ang. Ægteskabet mellem K. Jakob og Prinsesse Anna. — *Edinb.*, 18. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Fifth report of the royal commission on historical manuscripts S. 262. Macray, Third Report S. 24 i Brev af samme Dag til Regeringsraadet.

20. Junii. *8654. Hert. PHILIP meddeler K. Chr. IV., at han har gjort Landgrev Vilhelm af Hessen til sin Kommissær i Spørgsmaalet ang. Bispedømmet Slesvig, og foreslaar Slesvig til Forhandlingssted. — 20. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 36.

21. Junii. *8655. Enkedr. SOFIE bevilger Laalands Præster efter deres Supplik (Nr. *8643), at de selv maa nyde Ægter og Arbejde af deres Præstetjenere og Annexgaarde, men forbeholder sig den øvrige Herlighed samt Præstetjenernes Pligt til at deltage i Rejse eller Langægter. — *Kiøbenhaffns slot*, d. 21. dag Junii. Danske Mag. 4. R. V. 164—65.

21. Junii. *8656. Enkedr. SOFIE befaler Præstetjenerne og Annextjenerne under Aalholm Slot og Haldsted Kl. at yde Præsterne Ægt og Arbejde, men Lensmændene Langægt. — *Kiøbenhaffns slott*, d. 21. Junii. Danske Mag. 4. R. V. 166.

1589.

*8657. K. Chr. IV. forlener Brødrene Johan og Christian Bernekow med Godset Ralschwig, Grevskabet Strey og Bisperugen paa Rygen som arveligt Len. — *Kopenhagen,* d. 23. Junii. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 92—95. 23. Junii.

*8658. K. Chr. IV. beder Abbedissen i Maribo Kl. om at skaffe nogle spanske Sendebud, som have været hos Kongen, Logis og Underhold i Maribo. — D. 24. Juni. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 192. 24. Junii.

*8659. Afsked givet de vendiske Stæders Udsendinge af Rigsraadet angaaende Af- og Indsættelsen af en tydsk Præst ved Kontoret i Bergen. — *Kopenhagen,* d. 28. Junii. (Tydsk.) Norske Mag. II. 234—36. 28. Junii.

*8660. Dr. Elisabet af England anmoder K. Chr. IV. om at sørge for, at Herloff Daa, som trods Borgen har forladt England, medens Rettergangen mellem ham og hans Hustru Wenekina Williamsaa førtes for Ærkebispen af Canterbury, forenes med Hustruen, der har født en Datter, som i høj Grad ligner Faderen. — *Nonsuch,* 29. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 30. Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 112. 29. Junii.

*8661. K. Chr. IV. forbyder al Indførsel og Udførsel af ethvert Slags Varer i ulovlige Havne. — *Kiøbenhaffn,* d. 30. Junii. Saml. af Kgl. Forordninger. Kbh. 1590. fol. EII—EIII. 30. Junii.

*8662. K. Chr. IV. forbyder Landsdommere, Byfogder, Herredsfogder og andre Dommere at lyse nogen Manddraber til sin Fred, uden Sandemænd eller Nævn tilforn have gjort deres Tog om samme Drab og svoret Manddraberen til Fred og Bod. — *Haffniæ,* 30. Junii. Saml. af kgl. Forordninger. Kbh. 1590. fol. EIIII. 30. Junii.

*8663. K. Chr. IV. befaler, at ingen Hjemmel eller Hjemmels-Brev skal anses anderledes, end som Recessen medfører, og ingen Sag hindres eller opholdes ved ulovmæssig Hjemmel. — *Haffniæ,* 30. Junii. Saml. af kgl. Forordn. Kbh. 1590. fol. FI—FII. 30. Junii.

*8664. K. Chr. IV. tillader Herredsfogderne, der blive tilkjendte Kost og Tæring og finde denne for højt ansat, at indstævne denne Ansættelse til Landsthinget til Revision. — *Haffniæ,* 30. Junii. Saml. af kgl. Forordn. Kbh. 1590. fol. FII—FIII. 30. Junii.

*8665. Christiernus Erici, (Præst i Homle), tilskriver Superint. Jacob Madsen, at Sognemændene i Rudkjøbing efter Hr. Jørgen Hanssøns Død ville vælge en ung Præst, som kan gifte sig med Hr. Jørgens Datter og bo i dennes Gaard, saa at de ikke behøve at opbygge den gamle afbrændte Præstegaard. — *Ex tuguriolo pastorali nostro,* 4. Julii. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 561—62 4. Julii.

4156. Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 47. 5. Julii.

*8666. Hert. Philip af Slesvig og Holstens Stadfæstelse paa Staden Burgs Privilegier af 19. Aug. 1490, 6. Maj 1523, 7. Marts 1542, 10. Octobr. 1558. — *Gottorff,* d. funfften Julii. (Tydsk.) Udt. i Urkundensamml. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 47. 5. Julii.

*8667. Hert. Philips Stadfæstelsesbrev paa de af foregaaende Konger og Fyrster givne Privilegier (jfr. I. 5045, II. 1627, 2037 og 2078). — *Gottorff,* d. 5. Julii. (Tydsk.) Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 46—47. 5. Julii.

*8668. K. Chr. IV. tilskriver Dr. Elisabet af England, at et Skib tilhørende Brødrene Schurman er blevet taget og plyndret af Kaptainerne Stranguich og Fox, og at Skibets Fører, John Laurence, holdes fængslet. — 6. Juli. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32. 6. Julii.

*8669. Mikkel Andersen, Fgd. p. Avnsbjerg, tilskriver Fru Birgitte Bølle om Forholdene paa Gaarden og klager over de mange Skovtyve. — Torsd. e. Marie Besøgelsesdag. Christensen, Agrarhist. Studier I. S. XCVIII—IX. 6. Julii.

1589.

10. Julii. *8670. RIGSRAADETS Svar til de skotske Sendebud ang. det foreslaaede Ægteskab mellem K. Jakob VI. og Prinsesse Anna. — 10. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32, jvfr. Third Report S. 24.

12. Julii. *8671. K. CHR. IV. meddeler Hert. Philip af Gottorp, at han har gjort Hert. Ulrik af Mecklenburg til sin Kommissær i Spørgsmaalet ang. Bispedømmet Slesvig og foreslaar Kolding til Forhandlingssted. — 12. Juli. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 36.

13. vel 20. Julii. *8672. DAVID CHYTRÆUS Matthæo Dressero scribit, legatos Jacobi VI. Scotiæ regis jam in Dania esse, Annam filiam Friderici regis sponsam regis sui abducturos. — Die Margaridis. Chytræi Epistolæ S. 700—701.

15. Julii. 4157. For 15. Julii læs 15. vel 17. Julii.

15. Julii. *8673. Dr. ELISABET af England lover K. Chr. IV., at de engelske Kjøbmænd atter skulle vende tilbage til Hamburg. — *Nonsuch,* 15. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 30.

18. Julii. *8674. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Hemmingio Casparem Eulogium Vratislauiensem, qui ejus potissimum videndi et cum eo colloquendi causa Roschildiam expatiatur, commendat. — Die Arnolphi 18. Julii. Chytræi Epistolæ S. 710.

19. Julii. *8675. K. CHR. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl. om et Mageskifte, hvorved Klostret afstaar Højgaard i Greis S. med tilliggende Gods og faar Vederlag af Gods i Flakkebjerg og Tudse Herreder. — D. 19. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 192—93.

20. Julii. *8676. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV., at Richard Buckley i London forgjæves har afkrævet Magnus Hennison 1653 Pd. St., som denne skylder ham. — *Nonsuch,* 20. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31.

21. Julii. *8677. K. CHR. IV. bevilger Albert Friis, Embedsmd. p. Riberhus, Halvdelen af Sandtoldens Fisk i Lenet. — (21. Juli.) Tidsskr. f. Fiskeri III. 194.

23. Julii. *8678. K. JOHAN III. af Sverig forbyder Stæderne i Vestergötland at føre deres Varer til danske Havne. — *Stockholm,* d. 23. Juli. (Svensk.) Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXII. 398.

30. Julii. *8679. K. CHR. IV.'s Brev til Kjøbstæderne i Norge om Told af Tømmerlast. — *Kiøpnehaffn,* d. 30. Julii. Evensen, Saml. af jurid. og histor. Materier II, 1. S 27—28.

Julio. *8680. Skrivelse fra den KONGELIGE STATHOLDER og de KONGELIGE RAADER i Slesvig og Holsten til Enkedr. Sofie, hvori Beslutninger af Prælaterne paa den sidste Landdag i Kiel omtales. — *Kiel,* d. . . . Julii. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. I. 132.

1. Augusti. *8681. K. JAKOB VI. takker K. Chr. IV. for hans Billigelse af det foreslaaede Giftermaal mellem Kongen og Prinsesse Anna. — *Aberdeen,* 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 24.

1. Augusti. *8682. K. JAKOB VI. af Skotland tilskriver Regeringsraadet, at han vil sende en ny Instrux til sine Gesandter, og udtaler sin Tillid til, at det ikke trækker Giftermaalet i Langdrag. — *Aberdeen,* 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 24.

2. Augusti. *8683. Testimonium viaticum JACOBI JOANNIS HOLMII, superintend. Vansaliæ, pro M. Theodoro Martio ad pastores Vansaliam inhabitantes. — *Alburgi,* 2. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 630—31.

1589.

*8684. REGERINGSRAADET befaler Landsdommeren og Bispen i Skaane at dømme M. Niels i Høje, som fra Prædikestolen har slaaet en Bonde i Hovedet. — 11. August. Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 182. 11. Augusti.

*8685. ALEXANDER DURHAM forlanger af M. Jacob, Superint. i Fyns Stift, at han ikke maa indsætte en Pebling af Assens Skole til Sognedegn i Horeby, og anbefaler ligesom Fru Karen Bryske Degnen ved Hostrup Kirke. — *Hogsgaard,* 13. die Augusti. Danske Mag. 4. R. VI. 203—205. 13. Augusti.

*8686. REGERINGSRAADET meddeler K. Jakob VI. af Skotland, at Prinsesse Annas Bryllup vil finde Sted d. 20. Aug. paa Kronborg. — 14. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32. 14. Augusti.

*8687. Declaratio LEGATORUM SCOTORUM, ut durante minorennitate Christiani IV. regis disceptatio de negotio Orcadico suspendatur. — *Helsinghoræ,* die vicesimo mensis Augusti. Ann. for nord. Oldk. 1861 S. 21—23. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32 og Third Report S. 24. 20. Augusti.

*8688. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Reusnero scribit, nuptias Jacobi VI. regis Scotiæ cum sorore Chr. IV. Anna Croneburgi die 20. Augusti celebratas esse, vices sponsi tenente Georgio Keith, archimarschalco. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 695—97. post 20. Augusti.

*8689. SEFFRENN JUSTSØNN, Skolemester i Seebie, forpligter sig overfor Superintendenten M. Jacob Jenssønn Holm til at udføre sin Gerning med større Flid og Alvor end hidtil. — *Seebie,* thenn 22. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 750—52. 22. Augusti.

*8690. Ægteskabskontrakt mellem K. JAKOB VI. af Skotland og Prinsesse ANNA af Danmark. — 26. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 24. 26. Augusti.

*8691. Epistola SOFIÆ, reginæ Daniæ, Jacobo VI., regi Scotorum, data, in qua de conjugio filiæ suæ scribit virtutes istius laudans. — *Haffniæ,* 26. Aug. (Latin.) Brudst. i Macray, Third Report S. 24. 26. Augusti.

*8692. K. CHR. IV. tilskriver K. Jakob VI. af Skotland om Dr. Annas Bryllup og hendes forestaaende Rejse til Skotland, paa hvilken hun vil blive ledsaget af Peter Munck, Sten Brahe, Brede Rantzou, Poul Knibbe og Nic. Crag. — *Haffniæ,* 27. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32, Third Report S. 25. Brevet blev ikke afleveret, jvfr. Bricka og Fridericia, Chr. IV.'s egenhændige Breve I. 2, Anm. 3. 27. Augusti.

*8693. K. CHR. IV.'s Brev til K. Jakob VI. af Skotland, hvori han beder om Naade for Skotten David Koningham, der er anklaget for Drab. — 1. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32. 1. Septbr.

*8694. DAVID CHYTRÆUS Johanni Nicolao (episcopo Asloensi) scribit cum filio ejus in Norvegiam redeunte, quum præceptor domesticus hujus Johannes Frederus absit; judicium ejus de synopsi Daniæ et Norvegiæ sua expectat. — Cal. Octobris, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 699. 1. Septbr.

*8695. Dr. ELISABET af England meddeler K. Chr. IV., at de i Anledning af Schuremanns og Peter Breunings Klager fængslede Sørøvere ere henrettede, og at John Paulson holdes fængslet som Kavtionist for Herloff Daas Gjæld. — *Oatland,* 3. Septbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31. 3. Septbr.

*8696. K. CHR. IV.'s Fuldmagt for sig og sine Brødre til sine Gesandter til af Kejseren at modtage Forleningen med den dem efter deres Faders Død tilfaldne Del af Holsten. — *Copenhagen,* 4. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. XLIV. 4. Septbr.

1589.

8. Septbr. *8697. K. CHR. IV. klager til Dr. Elisabet over Englændernes Overgreb, anbefaler sit Sendebud George Schumacher, og erklærer, at han ikke kan forbyde Spaniernes Handel paa Danmark. — 8. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32.

11. Septbr. *8698. WIESZ HERREDSTHINGS Vidne, at Forstanderne for Hosp. i Flensborg nævnte Dag have ladet læse paa Thinget K. Chr. III.'s Brev af Mand. Misericordiæ 1551, hvorved Skovene ved Harrisleue overlades Hospitalet. — D. 11. Septembris. (Tydsk.) Cläden, Flensburgs Kirchenhölzungen S. 17—18.

12. Septbr. *8699. K. CHR. IV.'s Brev til Jørgen Daa, hvori han befaler, at dennes Søn Herloff strax skal tage sin Hustru til sig. — *Haffniæ*, thend 12. Septembris. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 113—15.

14. Septbr. 4161. Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 181—82.

22. Septbr. *8700. DAVID CHYTRÆUS ad Henricum Mylium scribit, ei gratias agens pro litteris ejus de itinere ejus Chroneburgi 7. Septbr. datis. — 22. Septembris. Chytræi Epistolæ S. 712—13.

26. Septbr. *8701. REGERINGSRAADET opfordrer Lave Beck og Claus Hundermarck til at formaa Jørgen Daa til at sikre sin Sønnekone et aarligt Underhold i Sønnens Fraværelse. — *Haff.*, 26. Septembris. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 115—16.

2. Octobr. *8702. Admiralen (PEDER MUNK) meddeler Regeringsraadet, at Flaaden, som skulde føre Dr. Anna til Skotland, paa Grund af Storm har maattet opgive Rejsen. — *Fleckeroe in Norway*, 2. Octbr. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 25.

4. Octobr. *8703. PROFESSORERNE ved Kbhvns. Universitet svare Regeringsraadet, at Hr. Oluff Thorssen, som af Vaade har dræbt sin Søn, ikke vel kan tilstædes Prædikeembede, men at han bør betænkes med noget af Kirkens Rente. — D. 4. Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 629—31.

5. Octobr. *8704. Admiralen (PEDER MUNK) meddeler K. Jakob VI., at Flaaden fire Gange er drevet i Havn af stærke Storme, og at han med Samtykke af de skotske Sendebud har opgivet Overrejsen til Skotland. — *Fleckeroe*, 5. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 25. Et Brev af samme Dag og samme Indhold fra Dr. Anna til K. Jakob. Smstds. S. 25.

7. Octobr. *8705. Admiralen (PEDER MUNK) tilskriver K. Jakob VI., at han ikke tør fortsætte Rejsen, men har sendt Dronningen og de skotske Sendebud med de fire ubeskadigede Skibe til Opslo. — *Fleckeroe*, 7. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 25.

8. Octobr. *8706. HANSESTÆDERNES GESANDTERS Skrivelse til Stæderne om Franskmændenes, Englændernes og Nederlændernes Handel paa Nordlandene. — *Kopenhagen*, d. 8. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Burmeister, Beitr. z. Gesch. d. 16. Jahrhund. S. 68.

12. Octobr. *8707. Enkedr. SOFIE meddeler Georg Keith, at hun har maattet tilbagekalde sin Datter fra Norge og opsætte Rejsen til Foraaret. — *Croneborg*, 12. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 25.

16. Octobr. *8708. OLDINGSTOG, krævet af Kansler Peder Reetz, til Fastsættelse af Grænserne for Knabstrup Hovedgaards Jorder. — D. 16. October. Udt. i Lunn, Knabstrup S. 41—42.

17. Octobr. *8709. K. CHR. IV. meddeler K. Jakob VI. af Skotland, at Dr. Anna paa Grund af det stormfulde Vejr har maattet vende tilbage og først kan afrejse det følgende Foraar. — 17. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32 og Third Report S. 25.

21. Octobr. *8710. Enkedr. SOFIE beder M. Jacob Madtzen, Superint. i Fyn, om at befordre Hr. Jacob Jørgensen, forhen Kapellan i Sandby, til Ottersløf Sognekald i Laaland. — *Frederichsborg*, thend 21. Octobris. Danske Mag. 4. R. V. 166—67.

1589.

*8711. Alexander Durham beder Biskop Jakob Madsen om at sørge for, at den nye Degn i Haarby kun kommer til at give en ringe Afgift til Assens Skole. — *Høgsgaard*, 23. Oktober. Udt. i Danske Mag. 4. R. VI. 205. 23. Octobr.

*8712. K. Chr. IV. paalægger Bgm. og Raad i Kjøge at forhjælpe M. Jon Jacobsen, Sognepræst til Helliggejsthus, til hans Tilgodehavende hos Byfogden i deres By. — 29. Okt. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 248. 29. Octobr.

*8713. Oluff Langh, Bgm. i Assens, beder Biskop Jacob Madsen om at sørge for, at en Pebling fra Assens Skole maa blive kaldet til Degn i Haarby. — *Assens*, 29. Oktober. Udt. i Danske Mag. 4. R. VI. 205—206. 29. Octobr.

*8714. Formula juramenti, som Indbyggerne i Syd-Ditmarsken skulle aflægge til K. Chr. IV. — D. 4. Novembris. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III. 325—27. 4. Novbr.

*8715. Hert. Philip af Gottorp tilskriver Hert. Ulrik af Mecklenburg, at K. Chr. IV. er gaaet ind paa, at Hert. Ulrik og Landgrev Vilhelm af Hessen mægle i Spørgsmaalet om Stiftet Slesvig paa et Møde i Kolding i Foraaret 1590. — 19. Novemb. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 36. 19. Novbr.

*8716. K. Jakob VI.'s Ratifikation af Ægteskabskontrakten med Dr. Anna. — *Upsala* (ɔ: Opslo), 21. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 25. 21. Novbr.

*8717. Fru Margrethe Basse beder Fru Birgitte Bølle om at komme til hende og hjælpe hende under hendes forestaaende Barsel. — *Stensgaard*, S. Karins Dag. Lund, Danm. og Norges Hist. I, 8. S. 31—32. 25. Novbr.

*8718. K. Chr. IV. beder K. Jakob VI. af Skotland, som har meldt sin Ankomst til Norge, om at tilbringe Vinteren i Kbhvn. og sender Corn. Wiffert, Georg Brahe og Paul Knibbe for at ledsage ham. — 26. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32. 26. Novbr.

4166. Latin og Fransk: Lettres de Jaques de Bongars. 1695 I. 4—7. 1. Decbr.

*8719. K. Chr. IV. befaler Lensmanden i Odense, Axel Brahe, at afkræve Oluf Bager 4000 Daler, som denne skylder Rentekammeret. — (1. Dec.) Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 125. 1. Decbr.

*8720. J. Ortell's Skrivelse til Johan v. Oldenbarnevelt, Raad og Advokat for Staterne af Holland, hvori K. af Skotlands Ophold og Bryllup i Danmark omtales; ligeledes meddeles det, at Greven af Hohenloo har sendt en Adelsmand med Breve fra K. af Danmark til Dr. Elisabet af England. — *London*, d. 1. Decembris st. ang. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan v. Oldenbarnevelt I. 223—31. 1. Decbr.

*8721. Enkedr. Sofie ønsker K. Jakob VI. velkommen til Danmark og beder ham om at tilbringe Vinteren med sin Hustru paa Kronborg. — 2. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32. 2 Decbr.

*8722. Wiesz Herredsthings Vidne, krævet af Værgerne for Vor Frue Kirke i Flensborg, at K. Chr. III.'s af Hospitalsforstanderne paa samme Thing læste Gavebrev af 11. Sept. 1551 aldrig før havde været læst paa Thinge. — D. 4. tag. Decembris. (Tydsk.) Clåden, Flensburgs Kirckenhölzungen S. 18—19. 4. Decbr.

*8723. Recardus Wederburenn, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. paa en Grund i Helsingør. — *Helsingør*, 5. December. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 18. 5. Decbr.

*8724. K. Chr. IV. tilbagekalder den Ordre med Hensyn til Oluf Bager, som under 1. Decbr. var givet Lensmanden i Odense. — (9. Dec.) Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 125. 9. Decbr.

1589.

10. Decbr. *8725. K. Chr. IV. beder Bispen i Skaane om at undersøge, hvorvidt Hr. Hermand Pederszen, hvem Kongen har anbefalet til Præst i Hellinge og Røring, men som siges at have været afsindig, eller Niels Jacobszen, som Fru Lene Thott har kaldet, er den værdigste. — *Haffniæ,* 10. Decembris. Personalhist. Tidsskr. VI. 175.

15. Decbr. *8726. Willum Bang, Bgm. i Assens, beder indtrængende Biskop Jacob Madsen om, at Haarby Degnekald maa blive lagt til Assens Skole. — *Assens,* d. 15. December. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 206.

16. Decbr. *8727. Tycho Brahe Paulum Matthiæ, superint. Selandensem orat, ut de promotione magisterii Gellii nondum suscepta nihil ad cancellarium perferat, quod Gellio ullo damno aut detrimento cedat. — *Vraniburgi,* die 16. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 361—62.

21. Decbr. *8728. K. Chr. IV. overdrager Professor D. Nicolaus Theophilus Tilsynet med sit Liberi paa Kbhvns. Slot med en aarlig Løn af 50 gl. Dlr. — *Kiøbenhavn slot,* d. 21. Dec. Minerva, Juli—Sept. 1788 S. 259—61. Brudst. i Werlauff, Efterr. om det st. kgl. Bibl. 2. Udg. S. 12.

28. Decbr. *8729. Regeringsraadet tilraader Fru Anne Pedersdatter (Galt), Rigsraad Anders Bings Enke, at lade nedsætte sin afd. Husbonds Lig i Varberg Kirke og føre det til sin Sognekirke ved Foraarstid, ligesom det sker med Fru Anne Rosenkrantzes Lig. — D. 28. December. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 587—88.

30. Decbr. *8730. Enkedr. Sofie takker K. Jakob VI., fordi han har benaadet David Cuningham. — 30. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 32.

31. Decbr. 4170. Latin og Fransk: Lettres de Jaques de Bongars I. 6—9.

4172 se *8636.

4173 se *8637.

*8731. Chr. IV. a præceptore suo petit, ut sibi veniam deambulandi det. — Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. III. 293.

*8732. Mageskifte mellem Kirken i Kolding og Lars Erreboe, Borger, ang. et Stykke Jord til Kirkegaardens Udvidelse. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 78.

*8733. Christian I., Kurf. af Sachsen, svarer Hert. Johan af Sønderborg, at han ikke kan optage hans Søn Hert. Alexander ved sit Hof, hvilket han anser for uskikket til unge Herrers Opdragelse. — (Tydsk.) Brudst. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 51.

*8734. Litteræ Davidis Chytræi ad Nicolaum Kaas datæ, quibus eum orat, ut Johannem Seuerini, non procul a Torup prædio ejus natum, stipendio jam vacante vel alio ad studia continuanda juvet. — Brudst. i Chytræi Epistolæ S. 702.

*8735. David Chytræus Reinoldo Heidenstein synopsin chorographicam suam Pomeraniæ, Prussiæ, Livoniæ, Poloniæ, Daniæ, Norvegiæ ac Sveciæ mittit (jfr. II. 4154). Chytræi Epistolæ S. 707.

*8736. John Poley tilskriver K. Chr. IV. om dennes Tronbestigelse, det skotske Giftermaal og Krigen i Belgien. Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Report Nr. 1. S. 50.

*8737. Hert. Philip af Slesvig og Holsten stadfæster et af Indbyggerne i Nordhusumer-Koog 6. Maj 1529 vedtaget Brev ang. Benyttelsen af Purrenkoog. — *Husum,* uden Dag. (Tydsk.) Lasz, Samml. Husumisch. Nachr. 1. Forts. S. 6—9.

1589—1593. 1589-1593.

*8738. Andragende fra OTTE EINERSØN og GUDBRAND THORLAKSØN, Superintendenter i Skalholtz og Hole Stifter, til Kongen om, at Island maa faa en egen Kirkeordinans og en gejstlig Domstol. Ny kirkehist. Saml. I. 448—49.

*8739. PROVSTER og PRÆSTER i Skalholt Stift indgive en Beretning til Kongen om deres og Kirkens daarlige Tilstand og ansøge om Forbedringer. — *Skalholt paa Island,* 20. Julii. Ny kirkehist. Saml. I. 443—48.

1590. 1590.

*8740. Hert. PHILIP af Gottorp opfordrer Rigsraaderne til at lade et Møde af Raader finde Sted i Anledning af, at Ridderne endnu ikke have hyldet ham, og fordi Uroligheder og Voldsgjerninger, udøvede af nogle af Ridderskabet, tage Overhaand. — 19. Januar. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 74. 19. Januar.

*8741. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Nicolaum Reusnerum scripta de nuptiis Annæ, filiæ Friderici regis Daniæ, de adventu regis Scotiæ in Norvegiam et itinere ejus in Daniam et de nuptiis futuris Elisabetæ, quas Dani rege Scotiæ præsente celebrari optant. — Die conuers. Pauli. Chytræi Epistolæ S. 721—22. 25. Januar.

4178. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 41—44. 30. Januar.

*8742. Syn, foretaget over 2 Kirkeboder og Grunde i Vestergade, tilhørende Kolding Kirke. — 11. Febr. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 91. 11. Febr.

*8743. AXELL GYLDENNSTIERNN anmoder Chrestenn Holck, Kongens Sekretær, om at sørge for, at Peder Jacopsenn, der af Regeringsraaderne har faaet Ventebrev paa det første ledige Kanonikat i Roskilde Domkirke, ikke forglemmes; han har underrettet Rigsraadet om Forholdene i Nordlandene. — *Aggershuus*, thenndt 14. Februarii. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 488—89. 14. Febr.

*8744. K. CHR. IV.'s Forordning til Norge, at ingen Manddraber maa lyses til sin Fred, før der er gaaet lovlig Dom i Sagen. — *Kiøbenhavn,* d. 17. Febr. Evensen, Saml. af jurid. og histor. Materier II, 1. S. 29—30. 17. Febr.

*8745. K. CHR. IV. befaler, at Ove Lange, Embedsmd. p. Aalborghus, og Kjøbmand Christen Christensen af Kbhvn., hvem Kongen har overdraget at salte Sild i Nibe til offentlig Brug, skulle have to Dage frie om Ugen til at kjøbe Sild. — (24. Febr.) Tidsskr. f. Fiskeri III. 196—97. 24. Febr.

*8746. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Dantiscanos, qua eos hortatur, ut Melchiori Danquardo, secretario ducis Megapolitani, hereditatem ejus numerent; alioquin enim non minus facile ipsi fortasse quam Henrico Ramelio vel aliis fore, arrestum in vicinorum principum ditionibus obtinere, quum etiam in Dania toti regiæ cancellariæ et gubernatoribus præcipuis notus et amicus sit. — *Rostochii*, die Matthiæ. Chytræi Epistolæ S. 349—52. 24. Febr.

*8747. K. CHR. IV. tilskriver Lensmanden Niels Friis, at Hr. Rasmus Pedersen i Kippinge maa beholde Annexpræstegaarden i Brarup S. — D. 5. Marts. Udt. i Barfod, Den falst. Geistl. Hist. II. 93, Anm. 1. 5. Martii.

*8748. Enkedr. SOFIE bevidner efter Tyge Brahes Ønske, at K. Fr. II. kort før sin Død har ytret som sin Tanke at ville indsætte et af Tyge Brahes Børn, der maatte 6. Martii.

1590.

findes duelig i Astronomien, til efter ham at nyde Hven og de derpaa værende Bygninger. — *Haffniæ,* thend 6. Martii. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 1—2.

19. Martii. 4183. Nyrop, Strandmøllen S. 10.

19. Martii. *8749. Kong JOHAN III. af Sverig befaler Erik Galle at tilse, at ingen Varer udføres til de danske Stæder uden at fortoldes i Jönköping. — *Stockholm,* d. 19. Mars. (Svensk.) Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXII. 399.

21. Martii. *8750. Hert. PHILIP (af Gottorp) meddeler dem af sine Undersaatter, som ikke ere delagtige i de almindelige Landsprivilegier og Landretsordningen, at han hver 14de Dag vil lade afholde en Ret til Afgjørelse af de Sager, som ikke høre under Underretten. — *Gottorf,* d. 21. März. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 296—97.

22. Martii. *8751. K. CHR. IV.'s og REGERINGSRAADETS samt Hert. PHILIP af Gottorps Befaling til Stænderne i Slesvig og Holsten at indfinde sig til Arvehylding i Flensborg d. 11. Maj. — 22. Mart. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 48.

24. Martii. 4184. Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri II. 175—76.

25. Martii. *8752. DAVID CHYTRÆUS Paulo Matthiæ episcopo Justum Eliam Euandrum juvenem, qui in Daniam desiderio regem et academiam videndi accensus proficiscitur, commendat et ei libellum mittit. — Die 25. Martii. Chytræi Epistolæ S. 723—24.

31. Martii. 4187. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 61—63.

31. Martii. *7753. Kejser RUDOLF II. anmoder Hert. Ulrik af Mecklenburg om at opfordre K. af Danmark og Hert. Philip af Gottorp til ikke at bøje sig for de holstenske Stænders uretmæssige Fordringer, men aldeles ophæve den anmassede Valghandling. — *Prag,* 10. April. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 49. Brev af samme Indhold og Dag til Landgrev Vilhelm af Hessen i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 75.

3. Aprilis. *8754. Dom af Superintendent POVL MADSEN m. fl., hvorefter Præsten Hr. Peder Winter i Høve kjendes med Ret at have bandsat en af Claus Hundermarchs Tjenere for Skjørlevnet og nægtet at tage Afløsning derfor. — *Københaffn,* d. 3. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R II. 356—62.

10. Aprilis. *8755. DAVID CHYTRÆUS Stephano Prætorio scribit, reginam Daniæ paternæ parsimoniæ erga litterarum studiosos imitatricem esse. — Die 10. Aprilis. Chytræi Epistolæ S. 725—26

14. Aprilis. *8756. Landgrev WILHELM af Hessens Instrux for hans til Landdagen i Flensborg beordrede Gesandter, hvorefter de skulle virke for, at K. Chr. IV. og Hert. Philip af Gottorp optræde i Enighed i den slesvigske Stiftssag, ligesom i det hele taget overfor Stænderne og modsætte sig disses Fordringer. — 14. April. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 76.

18. Aprilis. *8757. K. CHR. IV.'s aabne Brev ang. en bedre Orden med Bespisningen i Kommunitet, som underlægges Tilsyn af de theologiske Professorer. — *Kronneburgi,* 18. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 362—63.

c. 19. Aprilis. *8758. DAVID CHYTRÆUS Petrum Johannis episcopum Gotlandiæ orat, ut de Gotlandia doceatur; inprimis de recentibus historiis anno 1524 in Chronico suo expositis quærit, an veriores et pleniores narrationes in insula exstent. — In feriis paschæ, anno post primum pascha 3099. Chytræi Epistolæ S. 737—38.

1590.

*8759. K. Chr. IV. forunder Helsingør By af Tolden 200 gamle Dalere indtil videre til Hjælp til Underhold af en Sognepræst i Hr. Rasmus's Sted, der ikke længere kan forestaa sit Kald. — *Hafniæ*, 22. Aprilis. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 76. 22. Aprilis.

4196. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. III. 53—54. 10. Maji.

*8760. Hert. PHILIP af Gottorp meddeler Landgrev Wilhelm af Hessen, at paa det forestaaende Møde i Flensborg ville i Modsætning til Landdagen i Kiel Kongen og Regeringsraaderne staa sammen med ham som een Mand. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 75—76. ante 11. Maji.

*8761. HESSISKE GESANDTERS Beretning om Forhandlingerne i Kolding mellem K. af Danmark og Hert. Philip af Gottorp ang. Stiftet Slesvig. — 11. Maj. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 37—38. 11. Maji.

*8762. Epistola PAULI MATTHIÆ, Doct. Theol., Roschildensis Superintendentis, ad Arngrimum Jonæ Islandum de acceptis 20 daleris et de mutationibus in academia Hafniensi post discessum ejus factis. — *Hafnia*, postridie Jubilate. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 74—76. 11. Maji.

*8763. Dr. ELISABET af Englands Kreditiv for Christopher Perking, som sendes til Danmark i Anledning af nogle Stridigheder med Danzig og af den overdreven høje Sundtold. — *Greenwich*, 12. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31. 12. Maji.

*8764. HESSISKE GESANDTERS Beretning om Forhandlingerne i Kolding mellem K. af Danmark og Hert. Philip af Gottorp ang. Stiftet Slesvig. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 37. 12.-16. Maji.

4198. For c. 13. Maji læs 13. Maji. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 13—14 (jvfr. I. 51). 13. Maji.

4199. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 14—15. 14. Maji.

4203. Brudst. i Warnstedt, Das Recht d. Erstgeburt in d. schlesw.-holstein. Fürstenhause S. 14—15. c. 15. Maji.

*8765. Brev fra Landgrev VILHELM af Hessen til Thyge Brahe, hvori han taler om sin Svaghed. — D. 15. May. (Tydsk.) Brudst. p. Dansk i Journal for Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1815. II. 44—45. 15. Maji.

*8766. Hert. PHILIP af Gottorp opfordrer de slesvigske og holstenske Stænder til at udelade Ordene »nunmehr erwählter - - Herr« i det overgivne Udkast til Konfirmationen af deres Privilegier. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 50—51. 18. vel 19. Maji.

*8767. HESSISKE RAADER tilskrive Landgrev Wilhelm af Hessen om de paa Landdagen i Flensborg stedfundne Forhandlinger, navnlig ang. Ditlev Rantzaus Bestræbelser for at indskrænke Hert. Philip af Gottorps Ret til at ansætte lærde Raader samt ang. Hyldingen, hvor sluttelig Stænderne aflagde den til Kongen og Hertugen som arvefødte regerende Herrer. — 20. Maji. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 77—79. 20. Maji.

*8768. MECKLENBURGSKE GESANDTERS Beretning om Forhandlingerne i Kolding mellem K. af Danmark og Hert. Philip af Gottorp ang. Stiftet Slesvig. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 38. c. 20. Maji.

*8769. K. JAKOB VI. af Skotland meddeler Regeringsraaderne (the lords deputies) i Danmark sin Hjemkomst og udtaler et levende Ønske om Bevarelsen af Venskabet med Danmark. — 25. May. (Latin.) Eng. Overs. i Halliwell, Letters of the kings of England II. 82—83. Udt. p. Eng. i Macray Second Report S. 26. 25. Maji.

1590.

25. Maji. *8770. K. JAKOB VI. af Skotlands Rekreditiv for de til Danmark hjemvendende danske Sendebud, hvori særlig Admiral Peder Munck anbefales for hans Bestræbelser for at befæste den nøje Forbindelse mellem Danmark og Skotland. — *Holyrood,* 25. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 26.

26. Maji. *8771. Hert. PHILIP af Gottorps Skrivelse til Kejser Rudolf II., hvori han erklærer, at der nu ikke mere er noget til Hinder for, at Kejseren skjænker Hert. Hans (d. yngre) Samforlening med Holsten. — Mont. n. vocem Jucund. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 59—60 (S. 59 nævnes en ganske lignende Skrivelse fra K. Christian IV. til Kejseren af 29. Juni 1590).

29. Maji. *8772. DAVID CHYTRÆUS Georgio Erico, episcopo Stafangriæ, pro epistola et munere gratias agit eique pagellas aliquot et libellum mittit. — Postridie ascens. Christi, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 758.

Majo. *8773. Hert. PHILIP af Gottorp takker Kejseren for hans Mandat til de holstenske Stænder (II. 4187) og hans Skrivelser til Hert. Ulrik af Mecklenburg og Landgrev Wilhelm af Hessen; dog har han paa Grund af Omstændighederne endnu ikke overleveret Stænderne Mandatet, men vil gjemme det til Brug ved fremtidig Lejlighed. — Uden Datum. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 49—50.

c. 1. Junii. *8774. Epistola DAVIDIS CHYTRÆI ad Johannem Witzendorpium, in qua hæc: »Hodie regina Daniæ Sophia cum nova principis Henrici Julii nupta in portu nostro appulit, in Pentecostes feriis apud patrem Ulricum ducem Megapolitanum commoratura. Inde filiam ad generum in arcem Guelforum seu Lycdonium navis deducet. Henricus Julius ex Dania redux festum Ascensionis apud ducem Ulricum celebravit«. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 739—40.

3. Junii. *8775. DONAT FRIBIRCK, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. paa en Grund i Helsingør. — *Helsingør*, 3. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 18.

8. Junii. *8776. K. JAKOB VI. tilskriver Regeringsraadet, at han sender William Stuart og John Skene til Danmark for at foreslaa fælles Mægling i Striden mellem England, Frankrig og Spanien. — *Holyrood,* 8. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 26.

14. Junii. *8777. Hert. HANS D. YNGRE af Slesvig og Holstens Fuldmagt for sine Gesandter til at modtage Samforleningen med Holsten af Kejseren. — *Sonderburg,* sonnt. Trinitatis. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig u. Holstein S. LXXVI.

21. Junii. 4213. Jvfr. Macray, Report Nr. 1. S. 31.

24. Junii. *8778. BGM. og RAAD i HELSINGØR udstæde Kaldsbrev for Mester Søffren Christennssen til Sognepræst i Helsingør. — *Helsingør,* thendt 24. Juni. Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 23—25.

30. Junii. *8779. Dom af MAGNÚS JÓNSSON, BENEDIKT HALLDÓRSSON m. fl., udnævnte af Laffrans Krwss, Befalingsmd. over Island, og begge Lagmændene, om Erlæggelsen af Mandtalsfisk. — *Á almennilegu Auxarárþingi,* þann næsta dag eptir Pèturs messu og Páls. (Islandsk.) Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 124—26.

6. Julii. *8780. K. CHR. IV. tilskriver de theologiske Professorer, at han har givet det ledige Rejsestipendium til Hans Knudtzen, som i længere Tid har studeret uden Lands. — *Koldinghuss,* thend 6. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 364—65.

1590.

*8781. Dr. ELISABET af Englands Svar paa de af det danske Sendebud George Schomaker, lic. jur., fremførte Klager over Forurettelser af danske Undersaatter. — *Greenwich,* 20. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31, jvfr. S. 50 20. Julii.

*8782. K. CHR. IV. overdrager det ved Elias Eiszenbergs Død ledige Kannikedom i Roskilde Domkirke til Peder Jacobszen. — *Coldingii,* 22. Julii. Flemløses Astrologie, udg. af Friis S. VII—VIII. 22. Julii.

*8783. REGERINGSRAADET i Kongens Navn tilskriver M. Jacob Jenssen, Superint. i Vendelbo Stift, at Hørerne i Nykjøbing i Mors ikke skulle nyde Kost hos Borgerskabet. — *Koldinghuss slott,* thend 24. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 752. 24. Julii.

4223. Jvfr. Macray, Third Report S. 33. 29. Julii.

*8784. K. CHR. IV. befaler Niels Parszberg at udlevere til Kansleren Niels Kaasz nogle Breve vedrørende Smidstrups Skove i Borsze Herred, som findes blandt Roskilde Stifts Breve. — *Koldinghusz,* thend 30. Julii. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 226. 30. Julii.

*8785. K. CHR. IV. befaler Ove Lunge at istandsætte to Varder paa Egense Øer i Limfjorden. — 30. Juli. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 188. 30. Julii.

4230. Brudstykk. i S. Jørgensen, Efterr. om Faaborg S. 6. 1. Augusti.

4235. Udt. i Thurah, Bornholms Beskr. S. 226. 5. Augusti.

4241. Brudst. i Warnstedt, Staats- u. Erbrecht d. Herzogthüm. Schleswig-Holstein S. 142. 12. Augusti.

*8786. K. CHR. IV.'s Brev til Abbedissen i Maribo Kl., hvori han anbefaler Fru Sophie Gynterberg, Mogens Hemmingsøns Enke, til Optagelse i Klostret. — D. 12. August. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 193. 12. Augusti.

*8787. DAVID CHYTRÆUS Roberto Belo scribit, se litteras ejus 10. Aprili Londini datas initio mensis Augusti demum Hafnia accepisse. — Idibus Augusti. Chytræi Epistolæ S. 740—41. 13. Augusti.

*8788. K. CHR. IV.'s Forordning om Sagers Udsættelse (Skudsmaal) ved Landsthingene. — *Koldinghus slot,* d. 14. Augusti. Saml. af kgl. Forordn. Kbh. 1590. fol. Iiii—Iiiii. 14. Augusti.

*8789. K. CHR. IV. forordner, at Sandemænd, som lovligen ere opkrævede i Drabssag, skulle inden sjette Uges Dag gjøre deres Tog, om endog Eftermaalsmanden ikke møder. — *Koldinghus slot,* d. 14. Augusti. Saml. af kgl. Forordn. Kbh. 1590. fol. Kiiii—Li. 14. Augusti.

*8790. K. CHR. IV.'s Forordning ang. dem, som overfalde hinanden eller udskjælde hinanden for Landsthinget. — *Koldinghuss slot,* d. 14. Augusti. Saml. af kgl. Forordn. Kbh. 1590. fol. Kii—Kiii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 157—58. 14. Augusti.

*8791. K. CHR. IV.'s Forordning, at de, som kjøbe andre til at aflægge falsk Vidnesbyrd, skulle straffes paa deres Boslod. — *Koldinghus slot,* d. 14. Augusti. Saml. af kgl. Forordn. Kbh. 1590. fol. Kiii—Kiiii. 14. Augusti.

*8792. K. CHR. IV.'s Befaling ang. Trykningen af den jydske Lov, samt af Recessen, Haandfæstningen, Gaardsretten, Søretten og adskillige Forordninger, som hans Fader og han selv have ladet udgaa. — *Koldinghus slot,* d. 14. Augusti. Udgaverne af jydske Lov 1590 og 1642. 2—4 Bl. 14. Augusti.

*8793. K. CHR. IV. befaler, at Sandemænd og Nævninger i 40 Marks Sager, som ikke gjælde Liv og Ære, maa sværge over Adelen, som over andre Rigets Indbyggere. — *Koldinghus slot,* d. 15. Augusti. Saml. af kgl. Forordn. Kbh. 1590. fol. Iiiii—Ki. 15. Augusti.

*8794. K. CHR. IV.'s Brev til Abbedissen i Maribo Kl., Jfr. Sophie Gyldenstiern, hvori han anbefaler en Broderdatter af Fru Anne Seestedt, Jørgen Hartvigsens Hustru, til Optagelse i Klostret. — *Koldinghus,* d. 18. August. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 193. 18. Augusti.

1590.

18. vel 20. Augusti. *8795. K. CHR. IV.'s Forbud mod ulovlig Landhandel. — D. 18. August. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 293. Rasmussen, Oplysn. betreff. Rudkjøbing S. 61—63 (her med Datum: 20. August).

22. Augusti. 4246. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 116—17.

23. Augusti. *8796. K. CHR. IV.'s Befaling til menige Bønder og Tjenere, som ligge og tjene til Provstiet i Assens, at de herefter skulle svare deres aarlige Landgilde, Gjæsteri m. m. til Jacob Hardenberg, kgl. Sekretær. — *Koldinghus,* 23. August. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 285.

23. Augusti. *8797. ARRILLD HUITTFELLD tilskriver Dr. Pouell Mattzsen, Superintendent og Rektor, om Dr. Thomas Finckes Udnævnelse til Professor i Mathematik efter M. Claus Skauffboes Død, og Dr. Andreas Krags til Professor i Fysik. — *Trøggewelde,* 23. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 365.

24. Augusti. *8798. ARILD HVITFELDT og PEDER BRAHE t. Krenkerup slutte Overenskomst om at tilbagevinde ved Retten de 10 Reb af Rørbek Skov, som ere udlagte til Bønderne i Toderyd. — D. 24. Aug. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 146—47.

24. Augusti. *8799. M. AND. MATTZEN BLENTHROP anmoder Hack Holgersøn Wlsthand, Danmarks Riges Raad og Hofmester, om at maatte efter den afdøde Konges Vilje komme i nogen Virksomhed, ved hvilken han kan fortjene sin Føde uden Betleri. — Die Bartholomei. Ny kirkehist. Saml. III. 588—90.

26 Augusti. *8800. RECTOR et PROFESSORES Acad. Hafniensis Dr. Thomæ Finckio professionem Mathematicam offerunt. — *Hafniæ,* die 26. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 366.

29. Augusti. *8801. K. CHR. IV. befaler Arrild Hvitfeldt at udlevere Knud Rhudt, Embedsmd. p. Korsør Slot, og Peder Rhudt, Hofsinde, Vidisser af deres afd. Faders Laasebreve, hvilke ere brændte paa Sandholt og hvoraf der findes Kopier i Rigens Bøger. — *Koldinghusz,* thendt 19. Augusti. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 226—27.

5. Septbr. *8802. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Samuelem Meigerium, in qua judicio ejus de laboribus litterariis suis gaudet et de infirmitate corporum utriusque loquitur. — Nonis Septembris. Chytræi Epistolæ S. 748.

6 Septbr. *8803. THOMAS FINCKIUS rectori et professoribus acad. Hafniensis scribit, se propter valetudinem Philippi ducis responsum de professione Mathematica sibi oblata non statim dare posse. — *Gottorpio,* VI. Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 367—68.

9. Septbr. *8804. HADRIANI DAMMAN A BISTERVELD ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, regem Scotiæ nuptiis celebratis ac Danis dimissis cum regina per plerasque regni partes proficisci. — *In portu Lithensi,* IV. idus Septembr. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 453—54.

10. Septbr. *8805. CHR. IV. regis epistola de cæde cujusdam veteris mulieris per filiam et generum ejus. — *Coldinge,* 10. Septembris. Nyt hist. Tidsskr. III. 296—97.

14. Septbr. *8806. WILLIAM STUART og JOHN SKENE meddele Regeringsraadet Udfaldet af deres Sendelse til de tydske Fyrster og foreslaa, at Danmark og Skotland sende Gesandter til England, Frankrig og Spanien. — *Hamburgh,* 14. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 26.

15. Septbr. 4250. Se 15. Sept. 1596.

20. Septbr. *8807. Enkedr. SOFIES Brev ang. et mellem hende og Keye Rantzow foretaget Mageskifte, hvorved Rantzow faar Landsbyen Schlammendorf og Enkedronningen Daldorp. — *Colding,* d. 20. September. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 202—203.

1590.

*8808. KONGELIGT og FYRSTELIGT Mandat til Indbyggerne i Slesvig og Holsten ang. Overholdelsen af Landefreden. — 24. Sept. (Tydsk.) Udt. i Schwarze u. Vehse, Nachr. v. d. Stadt Kiel S. 45, Anm. 24. Septbr.

*8809. Afsked opsat af de i Flensborg forsamlede, til Fællesregeringen forordnede KONGELIGE og HERTUGELIGE STATHOLDERE og RAADER, hvori findes Bestemmelser ang. Afholdelse af en Kvartal- og en Landretsdag samt ang. Tyrkeskats og Frøkenstyrs Opkrævelse, Landsfyrsternes Hylding, Hertugdømmernes Union med Danmark m. m. — *(Flensburg)*, 27. Septb. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 315—16. 27. Septbr.

*8810. Enkedr. SOFIE beder M. Jacob Matzen, Superintend. i Fyn, at forbjælpe Inguar Hendrichsen, som skal fjærnes fra Kantoriet, fordi han har »muttherit«, til et Skolebeneficium i Odense. — *Koldinghuus,* thend 28. Septemb. Danske Mag. 4. R. V. 167—68. 28. Septbr.

*8811. Enkedr. SOFIE befaler som Formynderske for K. Chr. IV. og sine andre Sønner, at Fæstebønderne under Slesvigs Kapitel, Stiftet Svabsted, Adelen og andre Herskaber, som bo i Flensborg Amt, skulle staa til Rette for de sædvanlige Thing. — *Coldingen,* d. 29. Sept. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 297—98. 29. Septbr.

*8812. K. CHR. IV.'s Brev om, at Maleren endnu ikke er færdig med hans Portræt, hvad der kjeder ham, da han derved spilder sin Tid, som han ellers anvender til Studeringer. — *Coldingæ,* 5. Octobris. (Latin.) Udt. og Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. III. 297. 5. Octobr.

*8813. DAVID CHYTRÆUS Johanni Seringio scribit, se e litteris ejus non cognovisse, an fasciculus adjunctus epistolæ suæ ad eum recte Nicolao Theophilo redditus sit; orationem, qua regina Edimburgi excepta est, typis Rostochii expressam una cum epistola ad regem Scotiæ, dum in Dania commoraretur, a se scripta mittit. — Nonis Octobris. Chytræi Epistolæ S. 752. 7. Octobr.

*8814. VIBORG LANDSTHINGS Dom, hvorved Hr. Chresten Kieldtsen i Ferings tre Sønner dømmes til at udrede deres Frændepart i den Bøde, som Chresten Lauridtszen er idømt for de to Børn, han ihjelslog, efterdi Præstens Sønner ikke have studeret, ej heller ere deponerede eller kaldede til noget Præsteembede. — Loffuerdagen, som er thend 24. dag Octobr. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 158—60. 24. Octobr.

*8815. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV., at hun paa ny sender Christopher Parching til Danmark i Anledning af Sundtolden. — *Windsor,* 31. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31. 31. Octobr.

*8816. RECTOR et PROFESSORES acad. Hafniensis Nicolaum Kaasium, cancellarium, de morte Dr. Pauli Matthiæ, superint. Selandensis et rectoris universitatis, certiorem faciunt. — 7. November. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 368—69. 7. Novbr.

*8817. K. CHR. IV.'s Brev til Kbhvns. Universitet, hvori han anbefaler Cunradus Aslacus Bergensis til et Rejsestipendium til Udlandet. — *Koldinghus,* thend 17. Nouembr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 369—70. 17. Novbr.

*8818. Beretning af de til Gottorp sendte HESSISKE GESANDTER, hvori anføres de Grunde, Hertuginde Christine har givet til, at hun igjen vil benytte den tidligere Statholder Ditlev Rantzau ved sit Hof. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 81. post 21 Novbr

1590.

22. Novbr. *8819. K. CHR. IV. beder Universitetets Rektor og de theologiske Professorer om at overse en af Hofpræsten M. Albritt Hanssen forfattet Bededagstext, og siden lade den trykke og uddele til Bisperne i Norge og Danmark. — *Koldinghuss,* thend XXII. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 370—71.

23. Novbr. 4256. For Danske Mag. læs Nye Danske Mag.

23. Novbr. *8820. Instructio ORDINUM TERRARUM PRUSSIÆ legatis suis ad conventum Varsaviensem mittendis data, ex qua regem (Poloniæ) rogare debent, ut Henrico Ramelio consiliario Dano quoddam debitum suum a regno Poloniæ repetenti satisfiat, ne incolæ regni publico periculo exponantur. — *Graudenti,* die 23. Novembr. Lengnich, Gesch. d. preuss. Lande IV, Docum. S. 35—41.

24. Novbr. *8821. THOMAS FINCKIUS rectori et professoribus acad. Hafniensis scribit, se post mortem Philippi ducis professionem Mathematicam sibi oblatam accepisse. — *Gottorpio,* 24. Novemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 371—72.

25. Novbr. *8822. Dr. ELISABET af Englands Anbefalingsbrev til K. Chr. IV. for Sir Horace Pallavicini, som sendes til de tydske Fyrster for at foreslaa dem at sende K. af Frankrig Hjælp imod hans Undersaatter og Spanierne. — *Lond.,* 25. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31.

2. Decbr. *8823. K. CHR. IV.'s Brev til Bispen i Lund, hvori han anbefaler Marcus Christensen, tidligere Skolemester i Helsingør, til det første ledige Kald. — *Koldinghus,* 2. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 328—29.

4. Decbr *8824. Enkedr. SOFIE tilskriver Hert. Johan Adolf af Gottorp, at en Udskrivning af en Landdag til hans Hylding er betænkelig; han burde først komme til Enighed med Statholderen Hinrich Rantzau og de fornemste af Stænderne. — 4. December. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 80.

5. Decbr. *8825. HENRIK CHRISTOFFERSEN, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. paa en Grund i Helsingør. — *Helsingør,* 5. December. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S 18.

5. Decbr. *8826. DAVID CHYTRÆUS Henrico Ranzovio narrationes excerptas ex actis communicatis de ducatu et episcopatu Slesvicensibus mittit, quas judicio ejus censendas et emendandas subjicit. — *Rostochii,* pridie Nicolai, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 755.

10. Decbr. *8827. K. CHR. IV. opfordrer sin Broder Hert. Ulrik til at adlyde sin Lærer og vise ham Fortrolighed; han sender nogle Gaver. — *Colding,* 10. Decbr. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 298.

16. Decbr. *8828. K. CHR. IV.'s Befaling til Bønderne i Nordlandene, at de skulle føre deres Leding og Landskyld til de lovbefalede Steder. — *Koldinghuus,* d. 16. December. Evensen, Saml. af jurid. og histor. Materier II, 1. S. 33—34.

16. Decbr. *8829. K. CHR. IV.'s Brev til Norge, at Fogeder, Præster og Lensmænd ikke maa kjøbe eller paa anden Maade tilvende sig Bondegods i Norge. — *Koldinghuus,* d. 16. December. Evensen, Saml. af jurid. og hist. Materier II, 1. S. 35—36.

16. Decbr. *8830. PETER TODTH tilskriver K. Jakob VI. af Skotland, at han ikke kan bygge Skibe til ham efter hans Ønske, da der er udstædt Forbud mod at hugge i Skoven, af Frygt for at der ikke skulde være tilstrækkeligt til den danske Flaades Behov. — 16. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 33.

1590.

*8831. K. JAKOB VI. af Skotland opfordrer indstændig K. Chr. IV. til, i Overensstemmelse med Dr. af Englands Forslag, at støtte de tydske Fyrster, som ville hjælpe K. af Frankrig imod Spanierne og den katolske Ligue. — 29. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 26. 29. Decbr.

*8832. K. CHR. IV. tilskriver Universitetets Rektor og Professorer, at han har udvalgt M. Peder Winstrup til Superint. i Sjællands Stift, og beder dem om at promovere ham til Doktor i Theologien. — *Coldinghuuss*, thend 31. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 373—74. 31. Decbr.

*8833. K. CHR. IV.'s Befaling til Magistraten i Odense om Brød og Mjød, som Byen skal levere til Prinsesse Elisabets Bryllup i Kolding. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 38.

*8834. K. CHR. IV. tillader Ringkjøbings Borgere at maatte udskibe deres Øxne der fra Stedet. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 7.

*8835. VIBORG LANDSTHINGS Dom mellem Niels Skram t. Urup, Lensmd. p. Drotningborg, og Bønderne i Rougsøe Herred om Selvejerbøndernes Forpligtelse til Ægt og Arbejde til Drotningborg og Bellerup Ladegaard. Udt. i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danm. og Norge I. 380—81.

*8836. Statuta capituli ecclesiæ Lundensis. Weibull, Skånska Saml. II. 54—62, smlgn. S. 48.

*8837. Udkast til en Instrux for Regeringsraaderne under Hert. Johan Adolf af Gottorp. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 81.

*8838. DAVID CHYTRÆUS Henrico Ranzovio libellos mittit et scribit, Chronicon Saxoniæ suum, ei dicatum, rursum prelo subjectum esse, quod uberius fortasse auctum esset, si Ranzovii historia regni Daniæ in lucem prodiisset. Chytræi Epistolæ S. 720,

C. 1590.

C. 1590.

*8839. Register over Indholdet af nogle Brevkister i Kancelliet, forfattet af Jens Mogenszen og Sigvordtt Beck. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 227—30.

*8840. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Nicolaum Olai Tonsbergium, cui annum felicem precatur et pro crebris epistolis ejus gratias agit. Brudst. i Chytræi Epistolæ S. 757—58.

*8841. DAVID CHYTRÆUS Carolo Vtenhovio scribit, se cum Hemmingio Dano sene amicitiam colere. Chytræi Epistolæ S. 746—47.

1591.

1591.

*8842. K. CHR. IV. skriver til Henrik Rantzau, at han stoler paa, at han vil vise ham samme Troskab, som han har vist hans Fader og Farfader. — *Koldingen*, d. 4. Jan. (Latin.) Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Chr. IV., durch Schlegel I. 150. 4. Januar.

*8843. VILHELMUS, Livoniæ, Curlandiæ et Semigalliæ dux, Henrico Ranzouio, Produci Cimbrico, pro libris missis gratias agit, eum hortatur, ut in coepto scribendi ad ducem instituto constanter perseveret, et ei chronicon Curlandiæ mittit. — Pridie Epiphaniorum. Chytræi Epistolæ S. 912—13. 5. Januar.

*8844. Dom, afsagt af LAUE URNE t. Belthebierge, BIØRN SAXTRUP t. Oesbye, CORFFITZ GRUBBE t. Bossieholm og OFFUE WGGERUP t. Offuitzholm i en Sag mellem Niels Pedersen t. Ingelstedtgaard og Staden Whæ ang. Grænsen mellem Schibersløff Fang og Whæboe Fang. — *Whæ*, 10. Jan. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 495. 10. Januar.

1591.

18. Januar. *8845. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad M. Laurentium Andreæ Danum, defendens titulum Chronici sui et mentionem rerum Danicarum et Svecicarum ibi factam. — Postridie Antonii. Chytræi Epistolæ S. 786—89.

21. Januar. *8846. JACOB MATZSEN, Superint. i Fyns Stift, og HANS LANG, Læsemester i Odense, udstæde Vidnesbyrd om en Overenskomst mellem Hr. Hans Knudssen i Turop og Hr. Søffren Hanssen i Søby, hvorved hin overdrager denne Bestyrelsen og Indtægterne af sit Kald mod en aarlig Afgift. — *Othense*, d. 21. Januarii. Danske Mag. 4 R. VI. 206—207.

21. Januar. *8847. NIELS FRIS tilskriver D. Anders Christensen, Professor i Kbhvn., om Anvendelsen af nogle resterende Penge af det Legat for fattige Studenter, hans Farbroder har stiftet. — *Nykiøppingh,* thend 21. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 374—75.

21. Januar. *8848. DAVID CHYTRÆUS Ulrico, duci Holsatiæ, rectori, librum Eliæ Reusneri, nomine autoris mittit. — *Ex Museo,* die Agnetis virg. 21. Januarii. Chytræi Epistolæ S. 805—806.

27. Januar. *8849. K. JOHAN III. af Sverig tilskriver sin Søn K. Sigismund af Polen, at den russiske Storfyrste vil slutte Forbund med Danmark og Østrig imod Polen og Sverig, og at russiske Sendebud nylig ere dragne gjennem Norge til Danmark i den Anledning. — (27. Januari.) Brudst. i Svensk hist. Tidskr. III. 257.

31. Januar. *8850. Optegnelse af (eller efter Ordre af) Hertuginde CHRISTINE af Gottorp om de efter Hert. Philips Død imellem hende, de bremiske og de holstenske Raader og Hert. Johan Adolf førte Forhandlinger ang. Ordningen af Hertugens Regering og Formynderskab. — *Kiele,* d. letzten Januarii. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 82—89.

Januar. *8851. Erklæring af de KONGELIGE og HERTUGELIGE RAADER om de paa et Møde i Kiel tagne Bestemmelser ang. Ordningen af Hert. Johan Adolf af Gottorps Regering; de forsvare sig tillige mod Beskyldningen for at have fjernet Hertugen fra hans Moder. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb Gesellsch. II, 2. S. 89—90.

(Januar.) *8852. Overenskomst mellem Fru BIRGITTE ROSENKRANTZ og Snedker HEINRICK REINEKE om Opførelsen af et Pulpitur i Valløe Kirke. — *Valløe*, then . . . . Petersen, Vallø S. 276—77.

2. Febr. 4267. Resen, Descriptio Samsoæ S. 69.

11. Febr. *8853. Hertuginde CHRISTINE af Gottorp beklager sig for Landgrev Wilhelm af Hessen over nogle af sine Raader, der have gjort hende mistænkt hos hendes Søn, som om hun vilde føre Regimentet; hun er tillige ængstelig for, at han skal forføres til et daarligt Levnet ligesom Hert. Philip. — 11. Februar. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 90.

16. Febr. *8854. NICOLAUS HEMMINGUS et CHRISTOPHORUS KNOFF D. Andreæ Christierni, rectori academiæ Hafniensis, Petrum Ivari ad parochiam in Sæby vacantem commendant. — *Roschildiæ,* XIV. cal. Mart. Ny kirkehist. Saml. IV. 312—13.

18. Febr. *8855. GUDMUND LAURIDSEN, Herredsfgd. i Faxe, dømmer i en Sag mellem Erick Valckendrup t. Høgstrup og Eske Brock t. Vemmetofte ang. Retten til noget forbrudt Gods efter en for Tyveri henrettet Bonde, der var født paa den førstes Ejendom, men var flygtet ind paa den andens; Dommen falder til Fordel for Erick Valckendrup. — *Faxe Herreds Thing,* d. 18. Februar. Udt. i Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 102.

1591.

*8856. DAVID CHYTRÆUS Paulo Petro scribit, M. Laurentio Andreæ nulla apud se deprecatione opus esse, quum nihil litteris suis peccaverit. — Die 26. Februari natali meo. Chytræi Epistolæ S. 790. 26. Febr.

*8857. Grænsereces mellem Pommern og Mecklenburg, hvori omtales danske og brunsvigske Underhandleres Deltagelse i Forhandlingerne ang. de nævnte Landes Grænser i Aaret 1584. — *Malchin*, d. 26. Februar. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. I. 236—39. 26. Febr.

*8858. K. CHR. IV. befaler Ærkedegnen og Magistraten i Ribe samt Kirkeværgerne for S. Kathrine Kirke smstds. at træffe en bedre Ordning af Stolestaderne i den nævnte Kirke. — D. 28. Februar. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 551. 28. Febr.

*8859. K. CHR. IV. sender sin Broder en lille Guldkjæde, som hører til den Gave, han fik for nogle Uger siden, og beder ham om daglig at bære den. — *Colding*, 1. Mart. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 298. 1. Martii.

*8860. K. JAKOB VI. af Skotland anmoder K. Chr. IV. om at lade fastholde i Danmark noget Gods tilhørende engelske Kjøbmænd i Scarrisburg, Hulton og Yarmouth, da engelske Sørøvere fra disse Stæder have udplyndret deres »fælles« Undersaat Andrew Morat fra Gareswerk og dennes Broder Magnus. — *Holyrood*, 1. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 26. 1. Martii.

*8861. Epistola LEVINI BATTI, med. doctor. et prof. Rostoch., ad d. Andream Christierni, med. doctor. & rector. Acad. Hafn., de editione scriptorum Jacobi Bordingi. — Kal. Martii. Bartholini Cista Medica S. 80—82. 1. Martii.

*8862. K. JAKOB VI. af Skotland anbefaler til K. Chr. IV. John Blackburne og John Cutbert, hvis Skibe og Gods under Krigen mellem Danmark og Sverig ere blevne opbragte og førte til Danmark. — (2. March.) (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 27. 2. Martii.

*8863. Landgrev WILHELM af Hessen forestiller for Hertuginde Christine af Gottorp, at Sagen (jvfr. Nr. *8853) ikke er saa slem, men ingen Nation lader sig gjerne regere af Fremmede, især ikke af Kvinder. — 3. März. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 91. 3. Martii.

*8864. DAVID CHYTRÆUS Philippo Pomeraniæ duci scribit, Wilelmum Curlandiæ ducem ab Ulrico duce Megapolitano invitatum esse, ut comes esset ad reginam Daniæ, die 5. Martii Lubecam transituram et inde Sverinam ad funus Annæ Sophiæ, ducis Johannis Alberti viduæ, ad diem 17. Martii. — Die Adriani præfecti militum pii. Chytræi Epistolæ S. 792—93. 4. Martii.

*8865. NIELS FRIS skriver til Universitetet ang. Forholdsregler i Anledning af Uddelingen af hans Farbroders Legat. — *Nykiøpping*, thend 5. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 376—77. 5. Martii.

*8866. K. CHR. IV. tilstaar Claus Hønborg og følgende Ejere af Holmegaard Nydelsen af to Aalegaarde og et Bundgarnsstade mod Afgift deraf til Lensmanden paa Koldinghus. — (8. Marts.) Tidsskr. for Fiskeri III. 199—200. 8. Martii.

*8867. K. CHR. IV.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han erkjender Modtagelsen af hendes gjennem den brandenburgske Gesandt modtagne Rekommendationsbrev for hendes Sendebud i Tydskland Horace Palavicini. — 21. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 33. 21. Martii.

*8868. D. LEVINUS BATTUS universitati Hafniensi editionem suam scriptorum D. Jacobi Bordingi mittit. — *Rostochio*, die æquinoctii verni. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 377—78. 21. Martii.

1591.

25. Martii. *8869. CHRISTOFFER VALCKENNDORFF klager til M. Jacob Madtzenn, Superint. i Fyn, over, at hans Sognepræst i Suindingge, Hr. Jørgen, ved Daaben bruger andre Ceremonier end dem, Ordinansen indeholder. — *Glorup,* 25. Martii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 102—104.

27. Martii. *8870. CHRISTOFFER VALKENNDORPH melder M. Jacob Madtzenn, Superint. i Fyn, at han agter nu strax at begive sig over til Sjælland, hvorfor han ikke kan faa talt med Bispen, hvem han overgiver Sagen mod Hr. Jørgen for Forseelse i Daaben. — *Glorup,* 27. Martii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 104—106.

31. Martii. *8871. JACOB MATZØN, Superint. i Fyn, og SONE HANSSEN, Provst i Gudme Herred, indstævne Hr. Jørgen Jesperssøn, Sognepræst i Suindinge, til at møde d. 10. April i Øxendrup Kirke i Anledning af, at han af sin Patron Christoffer Walckendorp t. Glorup er beskyldt for at udføre Ceremonierne mod Ordinansen. — *Othensse,* 31. Martii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 106—107.

Martio. *8872. DAVIDIS CHYTRÆI epistola Carolo Vtenhovio scripta, in qua hæc: »Liberalitas quidem eximia Friderici Daniæ regis etiam in homines literatos aliquantisper erat, sed tandem libros offerentium multitudine ac importunitate remissior fiebat. Nunc autem, illo extincto, forma gubernationis mutata, quid mihi vel aliis polliceri possim, ambigo.« — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 793—94.

initio Aprilis. *8873. Epistola DAVIDIS CHYTRÆI ad Janum Gruterum, in qua hæc verba: »Quod Rantzouio inscripsisti exemplum, statim Lubecam misi, unde ad eum perferri fideliter solent«. — *Rhodopoli,* exeuntibus feriis Paschatis. Chytræi Epistolæ S. 763—64.

6. Aprilis. *8874. K. CHR. IV. befaler Universitetet at dømme i Forening med Roskilde Kapitel i en Skilsmissesag mellem Mogens Giøe t. Bremmerswold og Fru Helewiig Giøe. — *Kiøpnehaffn slott,* thennd 6. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 378—79.

8. Aprilis. *8875. OLIGERUS ROSENKRANDS parenti suo Georgio Rosenkrands dissertationem suam quandam physicam, 12. Aprilis defendendam, mittit, cujus argumentum exponit. — *Rostochio,* 8. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 117—18.

9. Aprilis. *8876. K. CHR. IV. befaler Universitetet at undersøge en af Ellene Pedersdatter, Michill Madtzens Enke i Malmø, paa hendes Datters Vegne fremført Klage imod M. Christenn Michilsenn og de andre Arvinger efter Superintendenten D. Pouell Madtzenn over Forurettelse ved Delingen af Arven efter denne. — *Kiøpnehaffn slott,* thend 9. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 380—81.

ante 10. Aprilis. *8877. JØRGEN JESPERSSEN, Sognepræst i Suindinge, bekjender, at hvad han har fejlet ved Barnedaab og Formaning for Alteret, ikke er sket af Modvillighed, men af Alderdoms Skrøbelighed, hvorfor han beder sin Øvrighed om Tilgivelse og begjærer at maatte holde Kapellan. — Uden Datum. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 107.

10. Aprilis. *8878. JACOB MATZØN, Superint. i Fyns Stift, og SONE HANSSØN, Præst i Rysling og Eluested og Provst i Gudme Herred, dømme mellem Christoffer Walkendorp t. Glorup og Hr. Jørgen Jesperssøn, Sognepræst t. Suindinge, hvortil hin har jus patronatus, at Hr. Jørgen ved Forsømmelse af Kirkens Ceremonier har forbrudt sit Kald. — *Øxendrop kirke,* 10. April. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 107—11.

11. Aprilis. *8879. K. CHR. IV.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han erklærer, at han har gjort, hvad han kunde, for at straffe de Sørøvere, som have plyndret Will. Harveys Skib. — 11. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 33.

1591.

*8880. Forstanderne for S. Olai Kirke i Helsingør udstæde Lejebrev til Peder Tønnesen Tømmermand paa en Grund i Helsingør. — 12. April. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 25—26. 12. Aprilis.

*8881. Niells Mickellssen, Fgd. p. Glorup, tilskriver M. Jacob Madtzenn, Superint. i Fyns Stift, at Christoffer Valckenndorff ønsker, at der i Dommen over Hr. Jørgenn i Suinndinnge maa blive indført, at Hr. Jørgen har handlet imod Ordinansen. — *Glorup*, thennd 23. Aprillis. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 111—12. 23. Aprilis.

*8882. Andreas Olaus Schytte, succentor capituli Vibergensis, universitatem orat, ut se procuratorem universitatis loco patris sui eligat. — *Viburgi*, IX. cal. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 381—83. 23. Aprilis.

*8883. Davidis Chytræi litteræ consolatoriæ Henrico Ranzovio datæ de morte filii ejus Caji. — *Rostochii*, cal. Maji. Chytræi Epistolæ S. 406—11. 1. Maji.

*8884. Erklæring af Sognepræsterne i Odense ang. Beregningen af Naadsens Aar. — 2. Maj. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 137. 2. Maji.

*8885. K. Chr. IV.'s Anbefalingsbrev til K. Jakob VI. af Skotland for Alb. Albertson, som rejser til Skotland for at indkræve en betydelig Gjæld hos Oberst Andrew Keith. — 3. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 33. 3. Maji.

*8886. K. Chr. IV.'s Lensbrev til Jørgen Brahe t. Gundestrup paa Varbjerg Slot og Len samt Aas Kloster. — *Haffniæ*, 5. Maji. Möller, Bidr. t. Hallands Hist. I. 342—44. 5. Maji.

*8887. David Chytræus Danieli Rogersio, reginæ Angliæ oratori, scribit, regni Daniæ quatuor proreges pacem et concordiam ordinum sapienter et feliciter tueri. — *Rostochii*, nonis Maji. Chytræi Epistolæ S. 767—69. 7. Maji.

4276. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 126—27. 8. Maji.

*8888. Oligerus Rosenkrands parenti suo Georgio Rosenkrands progressum studiorum suorum exponit et ab eo scripta Galleni et Zarabellæ petit. — *Ex Rostochio*, 7. idus Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 119—20. 9. Maji.

*8889. De Turennes Instrux for Jacques de Bongars, der skal opfordre Kongen af Danmark til at bidrage til den Pengesum, hvormed Dronningen af England, Kongen af Skotland og de tydske Kurfyrster og Stænder ville understøtte Kongen af Frankrig. — *Dessaw*, le 13. May. (Fransk.) Lettres de Jacques de Bongars II. 686—89. 13. Maji.

*8890. Kurf. Chr. I. af Sachsen takker K. af Danmarks Raad og Høvedsmand i Flensborg Gerhard Rantzau, fordi han paa en Tid har overladt ham hans kortvillige Raad Urian. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv f. die sächs. Gesch. X. 223. C. 23. Maji.

*8891. Justi Lipsii ad Martinum Antonium Delrium epistola, in qua commemorat, litteras a se missas una cum latore captas in Holsatia detineri. — *Aquis Spadanis*, III. non. Jun. (uden Aar). Burmannus, Sylloge epistolarum I. 507. 24. Maji.

*8892. K. Jakob VI. anbefaler til K. Chr. IV. George Strang, som nu kommer til Danmark for at kræve 5 Aars Sold fra den Tid, han tjente i den dansk-svenske Krig under Kaptainerne Clerk og Armestrang. — *Holyrood*, 25. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 27. 25. Maji.

*8893. K. Chr. IV.'s Anbefalingsbrev til K. Jakob VI. af Skotland for Urban Klinck, der er blevet udplyndret af nogle skotske Sørøvere. — 2. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34. 2. Junii.

1591.

4. Junii. *8894. D. THOMAS FINCK, professor universitatis, in litteris ad rectorem academiæ Hafniensis absentiam suam excusat. — *Ex Frisiæ Eidorensis Oldensworto,* 4. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 384.

4. v. 14. Junii. *8895. JACOBI BONGARSI ad Joachimum Camerarium epistola, in qua commemorat, se ex Dania reducem esse. — *Brunsviga,* 14. Junii. Jacobi Bongarsi Epistolæ ad Joachimum Camerarium S. 19—20 Latin og Fransk: Lettres de Jacques de Bongars I. 134—35.

5. Junii. *8896. JUSTI LIPSII ad Dominicum Lampsonium epistola, in qua eum, ut litteras adjunctas ad Rantzovium via Coloniensi mittat, rogat. — *Aquis ambiguis,* XVII. kal. Jul. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 144—45.

7. Junii. *8897. K. CHR. IV. klager til Dr. Elisabet af England over de engelske Sørøveres Overgreb, særlig i Anledning af Plyndringen af Peter Iversens Skib. — 7. June. (Latin). Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34.

12. v. 22. Junii. *8898. JACOBI BONGARSI ad Joachimum Camerarium epistola, in qua commemorat, se litteras ejus 13. Maji scriptas propter absentiam suam in Dania tardius accepisse. — *Francof.,* 22. Junii. Bongarsi Epistolæ ad Camerarium S. 21—23. Latin og Fransk: Lettres de Jacques de Bongars I. 136—37.

19. v. 29. Junii. *8899. JACOBI BONGARSI ad Joachimum Camerarium epistola, in qua commemorat, se statim a reditu suo ex Dania litteras ad eum dedisse. — *Francofurto,* 29. Junii. Bongarsi Epistolæ ad Camerarium S 23—24. Latin og Fransk: Lettres de Jacques de Bongars I. 138—39.

21. Junii. *8900. TYGE BRAHE beder Universitetets Rektor, Dr. Anders Christensen, om at lade Dr. Niels Krag og M. Niels Kolding aflægge Vidnesbyrd om, hvad der i deres Nærværelse foregik mellem ham og de af hans Tjener Rasmus udsendte to Mænd. — *Vraniborg,* d. 21. Junii. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 3—4.

28. Junii. 4286. Brudstykk. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 118—20.

28. Junii. *8901. K. CHR. IV.'s Kreditiv til K. af Skotland for Paul Knibbe, der skal undersøge, om Dronning Anna har modtaget den hende tilsagte Morgengave. — 28. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34.

30. Junii. *8902. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Aalborg at dømme i en Trætte mellem Povl Poppe, Bgm. i Aalborg, og Albret Lutter af Hamburg om noget Klæde, som skal have tilhørt Mogens Heinesen, samt vurdere sidstnævntes i Aalborg værende Gods, for at Kreditorerne kunne blive fyldestgjorte. — 30. Juni. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 8.

1. Julii. *8903. DAVID CHYTRÆUS Jacobo Ulfeld pro versione Danica ejus libelli sui de vita et morte gratias agit et ei scripta aliquot mittit. — *Rostochii,* pridie Synodi, Mariæ et Elisabethæ primæ, in Nouo Test. habitæ cujus decretum fuit, de Messia patribus promisso, iam exhibito, ex Maria virgine concepto (sine anno). Chytræi Epistolæ S. 771.

2. Julii. *8904. DAVIDIS CHYTRÆI litteræ Petro Winstrupio, episcopo Hafniensi, datæ, auxilium ab eo pro vidua quadam Rostochiensi, quam M. Johannes Seuerinus Calleburgensis pecunia defraudavit, petentes. — *Rostochii,* die Synodi primæ noui Testamenti, in qua Elizabetha et Maria mater vate Dei foeta puella Deo, de exhibito iuxta promissiones patribus datas et concepto Messia, decretum ediderunt. Chytræi Epistolæ S. 762—63.

4. Julii. 4300. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34.

6. Julii. *8905. ZENO JOHANNIS, Sognepræst i Ryslinge, beder Hr. Simon, Medtjener til S. Alban, om at skaffe ham en Udskrift af den Dom, som blev afsagt i Øxendrup i Hr. Jørgens Sag, da det hedder, at den skal appelleres. — *Rysslinge,* 6. Julii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 112—13.

1591.

*8906. K. CHR. IV.'s Anbefalingsbrev til K. Jakob VI. af Skotland for Petrascus, Broder til Prins Peter af Wallachiet og Moldau, hvilken sidste er bleven dræbt af Tyrkerne. — 8. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34. 8. Julii.

*4302. Udt. i Friis, Tyge Brahe S. 195—99. 10. Julii.

*8907. K. CHR. IV. fortæller sin Broder, at han for første Gang har set og talt med Dr. Nic. Hemmingsen, der forekom ham at være en udmærket lærd Mand. — *Hafn*, 12. Jul. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 299. 12. Julii.

*8908. K. CHR. IV. tillader Flensborgs Borgere at bruge deres Salteri og Kjøbmandsskab ved Nibe og Limfjorden, indtil Dommen er faldet derom mellem dem og Borgerne i Aalborg. — (16. Juli). Tidsskr. f. Fiskeri III. 203—204. 16. Julii.

*8909. K. CHR. IV. klager til Dr. Elisabet af England over de stedse fornyede Overgreb af engelske Sørøvere endog i danske Havne og henviser til det Klageskrift, han har medgivet Christ. Parcking. — 17. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 31; Third Report S. 46—47. 17. Julii.

*8910. K. CHR. IV.'s Brev til Abbedissen i Maribo Kl. om at optage Jfr. Pollitta Sehested i Klostret. — *Kjobenhavn*, d. 19. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 193. 19. Julii.

*8911. HELSINGOR BYTHINGS Vidne, at Toldskriver Niels Hendriksen (Rosenvinge) tilskjødede St. Olai Kirke smstds. sin Gaard i Byens Algade. — 19. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 26. 19. Julii.

*8912. K. CHR. IV.'s Brev til Lagmændene i Norge, hvori det befales dem at kære paa alle de Jorder og Gaarde, som urettelig ere komne fra Kronen. — *Kiøbenhavn Slot*, d. 22. Julii. Evensen, Saml. af jurid. og histor. Materier II, 1. S. 36—37. 22. Julii.

*8913. JOHN MAITLAND tilskriver Regeringsraadet i Danmark, at den Dronning Anna tilsagte Morgengave er hende tilsikret i lovformelig Form. — *Edinb.*, 6. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 27. 6. Augusti.

*8914. Statholderen i Norge AXEL GYLDENSTIERNES Brev, hvorved det befales alle Lagmænd i Norge at indføre de Breve, som Parterne fremlægge i Sagerne, i Dommene. — *Agershus*, d. 12. Augusti. Evensen, Saml. af jurid. og histor. Materier II, 2. S. 64—67. 12. Augusti.

*8915. K. CHR. IV. befaler Bønderne i Rougsø Herred at betale 400 Rdl. til Niels Skram t. Urup, Befalingsmd. p. Dronningborg, for Ægt og Arbejde, de have siddet ham overhørig med. — *Kjoge*, d. 17. August. Brudst. i Hansen, Danske Ridderborge S. 78. 17. Augusti.

*8916. K. CHR. IV.'s Befaling til Kapitlet i Roskilde at undersøge, hvad Brøst og Mangel der findes ved Hellig tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke, der skal være meget bygfældigt, og lade det istandsætte for Domkirkens Midler. — *Kjobenhavn*, d. 26. August. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke S. 18. 26. Augusti.

*8917. JANI DOUZÆ ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, se a Ranzovio litteras et plaustra librorum ab ipso aut ipsius sumptibus editorum accepisse. — *Lugduni Batavorum*, VI. kal. Septemb. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 228—29. 27. Augusti.

*8918. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Kapitlet i Roskilde, at det skal lade »betæmme« med Bygningen paa Hellig tre Kongers Kapel i Domkirken, da Kongen har erfaret, at det paahviler Tyge Brahe t. Knudstrup at holde Kapellet ved god Hævd og Magt. — *Kjobenhavn*, d. 30. August. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke S. 18. 30. Augusti

1591.

30. Augusti. *8919. K. CHR. IV. befaler Tyge Brahe t. Knudstrup at forfærdige og forbedre, inden Vinteren paakommer, Hellig tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke efter hans Forleningsbrevs Lydelse og Sigelse, da det er meget bygfældigt. — *Kjøbenhavn*, d. 30. August. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke S. 18—19.

5. Septbr. *8920. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Nicolaum Casam, continens gratias pro ejus benevolentia paterna, ei cum Christiano Barnicouio missa. — *Rostochii*, nonis Septemb. Chytræi Epistolæ S. 774—75.

6. Septbr. *8921. JUSTUS LIPSIUS Henrico Ranzovio pro munere pecuniario sibi misso gratias agit refertque, omnia in patria sua Belgica turbata esse. — *Leodii*, postrid. non. Sept. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 449.

8. Septbr. *8922. MICHAEL KNEUTZEL, civis Noribergensis, Andreæ Christiano, rectori academiæ Hafniensis, gratias agit, quod universitas funus defuncti filii sui præsentia sua honestasset. — *Noribergæ*, 8. Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 384—85.

9. Septbr. *8923. Enkedr. SOFIE meddeler Niels Friis, (Embedsmd. p. Nykjøbing), at hun har bevilget Præsterne paa Askø, Fæmø, Fæjø og Bogø de Bøndergaarde paa disse Øer i Fæste, som blive ledige ved Dødsfald. — *Halsted Closter*, d. 9. Septembris. Danske Mag. 4. R. V. 168—69.

c. 11. Septbr. (?) *8924. DAVID CHYTRÆUS Ægidio Hunnio scribit, Hieronymum Teutlerum a se petivisse, ut litteras quasdam ipsius in Daniam mitteret. — *Rosiochii*, die æquinoctii, quo libra pares examinat horas, non vna plus æqua die noctique rependit, Lux minor hybernæ verni solatia damna. Chytræi Epistolæ S. 870—73

21. Septbr. *8925. Enkedr. SOFIE befaler (Christoffer Rosengaard, Embedsmd. p. Halsted Kloster), at lade Søfren N., Degn til Halsted Kloster, følge Annexet Auffnede, dog mod Afgift til Skolepersonerne i Fyns Stift. — *Nykiøpping slott*, thend 21. Septembris. Danske Mag. 4. R. V. 169—70.

6. Octobr. *8926. Enkedr. SOFIE meddeler M. Jacob Matzen, Superint. i Fyns Stift, at hun har tilgivet Præsten Hr. Niels paa Laaland det af ham begaaede Lejermaal, hvorfor han bør have sit Kald igjen. — *Kronneborg*, thend 6. Octobris. Danske Mag. 4. R. V. 170—71.

17. Octobr. *8927. RECTOR Academiæ Hafniensis M. Theodorum Marcium Cimbrum, de novo Germaniam perlustraturum, omnibus, imprimis vero D. Simoni Pavli, superintendenti et professori Rostochiensi, commendat. — *Hafniæ*, XVII. Octobris. Ny kirkehist. Saml. V. 631—32.

18. Octobr. *8928 (= 4314). For 18. Oktbr. læs 22. Oktbr.

22. Octobr. 4314 se *8928.

30. Octobr. *8929. JUSTUS LIPSIUS ad Henricum Ranzovium scribit, se epistolam suam editurum esse, et idcirco fortasse Francofurtum profecturum esse. — *Leodii*, III. kal. Novemb. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 449—50.

2. Novbr. *8930. CHR. IV., rex, adolescentem quendam amico commendat. — *Cronæburgi*, 2. Nouembris. Nyt hist. Tidsskr. III. 299.

7. Novbr. *8931. ARILD HVITFELDTS Erklæring om, hvorledes hans Forpligtelse i Forliget med Peder Brahe af 24. Aug. 1590 om Rørbek Skov skal forstaas, paa det at hans Brev ikke i Fremtiden skal drages udi nogen Misforstand. — D. 7. Novbr. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 147.

18. Novbr. *8932. K. CHR. IV.'s Brev til Christoffer Walckendorff, Steen Brahe og Mogens Gøye ang. en Trætte mellem Arrild Hvidtfeldt, Rigens Kansler, paa Herlufsholms Skoles

1591.

Vegne, og Jfr. Sophie Gyldenstierne paa Maribo Klosters Vegne om Markeskjel mellem Skolens Fang og Øllerup, Vallensved og Fodbygaard. — *Kjøbenhavn*, d. 18. November. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 193—94.

*8933. K. Chr. IV. paabyder, at Landsbypræsterne i Skaane skulle bo ved deres Sognekirker og ikke i Kjøbstæderne, uden naar de have noget Kanonikat eller Kald der. — *Kiøbenhaffn slot,* then 26. Novembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 175—76. 26. Novbr.

*8934. K. Chr. IV. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet at dømme i en Strid mellem M. Hans Lauridzen, Kapellan ved Frue Kirke, og M. Desiderius Foss, Sognepræst ved samme Kirke, ang. førstnævntes Løn og Sognepræstens Vægring ved at vie Kapellanens Datter. — *Kiøpnehaffn slott,* thend 3. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 703—704. 3. Decbr.

*8935. K. Chr. IV.'s aabne Brev til Provster og Kirkeværger i Sjælland, hvorved Universitetets Ret til den af K. Chr. III. Professorerne tillagte Studieskat bekræftes og indskærpes. — *Kiøpnehauffn slott*, then 4. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist, Aktst. og Breve S. 385—87. 4. Decbr.

*8936. Dr. Elisabet af Englands Svar paa K. Chr. IV.'s Brev af 17. Juli, hvori hun erklærer, at hun ikke vil give Erstatning for de private Skader, der ere tilføjede danske Undersaatter. — *Westminster*, 4. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31. 4. Decbr.

*8937. K. Chr. IV. befaler Bgm. og Raad i Ribe ikke at hindre Anders Søffrenszen, Raadmd. i Ribe, i at søge Raadstuen, førend de Sigtelser, som Mourits Podebusk t. Kjørup har rejst imod ham, blive beviste. — *Hafniæ,* d. 7. December. Saml. t. jydsk Hist. og Top. I. 250—51. 7. Decbr.

*8938. K. Chr. IV. tager Anders Sørensen, der frygter Overfald af Mourits Podebusk, med hvem han er bleven uenig, tillige med hans Hustru, Børn, Tyende og Gods i sin Beskærmelse, saa at alle, som ville tiltale ham, skulle gjøre det for Retten. — 7. December. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. I. 250. 7. Decbr.

*8939. Fremstilling til Dr. Elisabet af England af de Klagemaal, som det danske Sendebud John Fenerud har fremført. — 7. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31. 7. Decbr.

*8940. K. Chr. IV. opfordrer Dr. Elisabet af England til at overføre den Pension, hun hidtil har ydet den nu afdøde Grev John af Ostfriesland, til dennes Søstersøn Hert. Otto af Braunschweig. — 8. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34. 8. Decbr.

*8941. Christ. Parching klager til Kansler Niels Kaas over det danske Sendebud John Helsingborgs Optræden og hans Vægring ved at oppebie Dronningens Svar paa de danske Klagemaal. — *Ex ædibus Radcliffianis,* 15. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr 1. S. 31, smlgn. S. 50. 15. Decbr.

*8942. Roskilde Kapitel beder Universitets Rektor og Professorer om at fremsende et Register over den Rente og Indkomst, de have i Kapitlet, da der skal forfattes en ny Jordebog over dettes Ejendomme. — *Roschild,* onsd. f. Jull. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 388. 22. Decbr.

*8943. Eriick Hansen tilskriver Axel Gyldenstierne, at K. af Sverig aldrig har faaet nogen Skat af Lapper og Finner, lover at sende nogle mærkelige Fisk og beder ham om at have sig i venlig Erindring. — *Westraalen,* Juledag. Norsk hist. Tidsskr. 2. R. IV. 192—93. 25. Decbr.

1591.

30. Decbr. *8944. (K. CHR. IV.) tillader, at Peder Lauritzøn paa ny maa indsættes i sit Embede som Præst i Tygelsjø efterat have bødet 100 Daler til Hospitalet i Malmø og gjort aaben Afbigt for sine Sognefolk. — (30. Decbr.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 92—93.

Decembri. *8945. DAVIDIS CHYTRÆI litteræ Georgio Rosencrantz datæ, quibus mentionem rerum Svecicarum et Danicarum in Chronico suo factam hujusque titulum defendit. — *Rostochii,* mense Decembri. Chytræi Epistolæ S. 610—14.

*8946. DAVID CHYTRÆUS Henrico Ranzovio scribit, se eximii beneficii et muneris loco accipere, quod ille epistolam consolatoriam Chytræi cum responsione sua edere vult. Chytræi Epistolæ S. 770—71.

C. 1591-93.

C. 1591—93.

*8947. DAVID CHYTRÆUS a rectore Hafniensi petit, ut Johannem Nicolaum Fullium [vel Fuluium] adolescentem ad solutionem M. Petro Gronbergio debitam præstandam moneat et compellat. — Die æquinoctii, quo libra pares examinat horas (sine anno). Chytræi Epistolæ S. 799—800.

1592.

1592.

5. Januar. *8948. JUSTI LIPSII ad Henricum Ranzovium epistola, in qua se contra accusationem cujusdam libelli, se Germanorum hostem esse eosque passim insultare, defendit. — *Leodii,* nonis Januarii. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 450—51.

9. Januar. *8949. JOHANNIS VIVIANI ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, se litteras ejus ad Ranzovium per Bremam misisse. — *Aquisgrano,* XIX. Januarii. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 461.

12. Januar. *8950. Enkedr. SOFIE af Danmark skriver til Dr. Elisabet af England om Tilladelse for James Holmes, Kjøbmand fra Hamburg, til at indføre Klæde til England. — *Fridrichsburg,* 12. Jan. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 50.

13. Januar. *8951. Litteræ OLIGERI ROSENDCRANTZ patri suo Georgio Rosendcrantz datæ, in quibus præceptorem suum D. Chytræum defendit, qui injuria apud regni proceres delatus est, ut qui in publica lectione Daniæ et Danis maledixerit. — *Rostochio,* 13. Janv. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 120—21.

17. Januar. *8952. JENS HOLM, Bg. i Helsingør, som Værge for Herbert Eckhoffs, Kongens Vognmesters Enke Lene, tilskjøder kgl. Hofskræder Peiter Ecker en Have i Helsingør. — *Helsingors byting,* mand. d. 17. Januar. Udt i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 80.

26. Januar. 4332. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV, durch Schlegel I. 93.

Januar. *8953. Landgrev WILHELM af Hessens Skrivelse til en Unævnt, hvori han beklager, at de kongelige ikke tidligere have gjort fælles Sag med Hert. af Gottorp imod Stændernes Fordringer. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II. 2, S. 91.

10. Febr. *8954. DAVID CHYTRÆUS tilskriver Jørgen Rosenkrantz, at han foran 4de Bog i sin nye Udgave af Chronicon Saxoniæ har skrevet en Tilegnelse til Jørgens Søn Holger Rosenkrantz, og tilsender ham Manuskriptet til Gjennemsyn. — 10. Februar. (Latin.) Udt. p. Dansk og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 547—48.

1592.

*8955. CAPITULUM ROSCHILDENSE rectori et professoribus Academiæ Hafniensis significat, se constituisse, ut universitati tam de prælaturis quam præbendis annus gratiæ cedat; itemque ab universitate petit, ut viduæ dni Eliæ (Eisenbergii) integros reditus ex prælatura mariti ejus relinquat. — *Roschildiæ*, prid. id. Febr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 389—90. 12. Febr.

*8956. Hverv, som K. JOHAN III. af Sverig har givet Peder Månsson at meddele Broderen Hert. Karl, deriblandt at Grev Axel (Lejonhufvud) er flygtet til Danmark, og at Ditmarskerne have gjort Oprør, hvorfor K. af Danmark har udrustet en Hær. — (16. Febr.) (Svensk.) Loenbom, Upplysn. i Sw. Historien III. 14—19. 16. Febr.

*8957. HELSINGØRS BYTHINGS Vidne, at Frands Pedersen, Jørgen Hansen og to andre Borgere vidnede, at de havde 30. Jan. 1584 overværet et Skifte efter Johan Butzer mellem Raadmand Niels Barfod og Peder Holst. — *Helsingørs Raadhus*, Mand. 21. Februar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 76. 21. Febr.

*8958. K. CHR. IV. anbefaler Michael Borckstadts Sag til Dr. Elisabet. — 24. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34. 24. Febr.

*8959. K. CHR. IV.'s Anbefalingsbrev til Jarlen af Essex for John Poley. — 4. Mart. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34. 4. Martii.

*8960. Kansler (NIELS KAAS) tilskriver Chr. Parching, at den bitre Tone i Kongens Svar til Dr. Elisabet skyldes de stadig fremkomne Klager over engelske Overgreb. — 10. Mart. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37. Brev af samme Indhold fra K. Chr. IV. til Dr. Elisabet af 11. Martii. Smstds. S. 34. 10. Martii.

*8961. PEDER STER og 3 andre Kirkeværger for vor Frue Kirke i Svendborg tillade Oluf Gaas t. Wegstrupgaard og hans Frue at berede deres Lejersted i nævnte Kirke, samt bevilge dem og deres Arvinger frit Stolestade i Kirken. — D. 13. Marts. Ny kirkehist. Saml. I. 652—53. 13 Martii.

*8962. Enkedr. SOFIE beder Tyge Brade at overlade hende til hendes Fader, Hert. Ulrik af Mecklenburg, en Prøve af den Jord, der kaldes Smerle og nu skal være fundet paa Hven; ligeledes ønsker hun noget brændt Antimonium. — *Fredrichsborg*, thennd 14. Martii. Friis Breve ang. Tyge Brade S. 5. 14. Martii

4337. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist fra Reform. S. 197—98. Smstds. S. 199 omtales en kgl. Stadfæstelse paa dette Brev, udgivet 22. Novbr. s. A. 17. Martii.

*8963. K. CHR. IV. lykønsker K. Jakob VI. af Skotland til Opdagelsen af den mod ham rettede Sammensværgelse. — 3. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34. 3. Aprilis.

*8964 se *9020. 12. Aprilis.

*8965. K. CHR. IV.'s Brev, hvori han omtaler Jørgen Ernst Worm og beklager hans tidlige Død. — *Frederiksb.*, 13. April. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 301. 13. Aprilis.

*8566. Biskop JACOBUS MATTHIAS i Fyn underretter Universitetet om sine Bestræbelser for at opfylde dets Fordring om at opkræve en Daler til Universitetet af hver afdød Præsts Bo. — *Othense*, then 13. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 390—91. 13. Aprilis.

*8967. K. CHR. IV. udtaler sig mod de bekostelige Begravelser, som ere blevne til Skik i Landet. — 17. Apr. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 301. 17 Aprilis.

1592.

23. Aprilis. *8968. HANS HOLM, Bg. i Itzeho, beder Enkedr. Sofie om at udvirke hos Raadet i Itzeho, at han atter maa vende tilbage til Staden, hvorfra han er forvist paa Grund af et Drab. — *Segeberg*, (23. April). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesv.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 95.

24. Aprilis. *8969. Enkedr. SOFIE intervenerer hos Raadet i Itzehoe for Hans Holm (smlgn. *8968). — *Segeberg*, (24. April). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 95.

27. Aprilis. *8970. K. CHR. IV. beder Kansleren om snarest muligt at ledsage ham til Hven til Tycho Brahe. — *Frederiksb.*, 27. Apr. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 301—302.

6. Maji. *8971. Enkedr. SOFIES Instrux til Rigsraaderne i Anledning af en til Flensborg berammet Landdag, hvorefter der skal arbejdes paa, at Hert. Johan Adolf af Gottorp ikke modtager Hylding personligt, men ved sine Raader og først sammen med K. Chr. IV., naar denne er bleven myndig. — 6. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 39.

6. Maji. *8972. K. JAKOB VI. af Skotlands Brev til K. Chr. IV., hvori han anbefaler Alexander Trompeter, som ønsker at vende tilbage til Danmark. — *Dalkeith*, 6 May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 27.

12. Maji. *8973. ARNOLD HUITFELD udstæder Vidisse af en Dom af 9. Octobr. 1561 (*4262) paa Begjæring af Fru Lisebet Friis t. Berritzgaard. — D. 12. Maj. Udt. p. Sv. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 492.

13. Maji. *8974. K. JAKOB VI. underretter K. Chr. IV. om Jarlen af Bothwells Angreb paa Holyrood. — *Dalkeith*, 13. May. (Latin.) Brudst. i Macray, Third Report S. 27.

18. Maji. *8975. Constitutiones colloquiorum provincialium totius diocesis Fionensis, consensu episcopi et 12 præpositorum approbatæ. — *Otthoniæ*, Maji 18. Ny kirkehist. Saml. VI. 347—49.

20. Maji. *8976. K. CHR. IV.'s Forbud mod, at Præster paa Landet tage Betaling af deres Sognefolk for Begravelser. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 20. Maj. Ny kirkehist. Saml. V 27.

20. Maji. *8977. K. CHR. IV. giver Dr. Nicolaus Hemmingsen Ret til at oppebære Kronens Part af Korntienden af Breininge Sogn i Kallundborg Len. — *Haffniæ*, 20. Maji. Ny kirkehist. Saml. IV. 314.

20. Maji. *8978. Enkedr. SOFIES Brev til Niels Kaas og Jørgen Rosenkrantz, hvori hun gaar i Forbøn for sin gamle Tjener Hans Rostorp, der er anklaget for at have gaaet Kongens »Reputation og Krone« for nær i sine Skrivelser. — *Haderslev*, d. 20. Maj. Brudst i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 528, Anm. 1.

20 Maji? *8979. Dr. NICOLAUS HEMMINGIUS M. Andream Benedictum, concionatorem aulicum, rogat, ut Nicolaum Georgium juvenem, qui petat, ut in numerum eorum, qui rei musicæ deserviant, recipiatur, ad hoc impetrandum juvet. — 20. Ma . . Ny kirkehist. Saml. IV. 313—14.

22. Maji *8980. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV. om John Stokes, Bg. i London, som driver et meget stort Fiskeri og har været i høj Grad agtet af K. Fr. II. — *Greenwich*, 22. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 31

23. Maji *8981. K. CHR. IV. giver Mariager Kjøbstadrettighed ligesom Hobro. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 23. Maj. Dahlerup, Mariager S. 101.

24. Maji. *8982. PEDER JENSSØN SCHIFFUE udstæder Forpligtelsesbrev til Superintendenten M. Jacob Jenssøn Holm ved sin Tiltrædelse af Embederne som Kapellan hos Hr. Daniel i i Hjørring og Skolemester smstds. — *Alburgh*, then 24. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 753—54.

1592.

*8983. K. Chr. IV. giver M. Desiderius Vos, Præst ved Vor Frue Kirke i Kbhvn., $^1/_2$ Læst Byg og 10 Tdr. Havre i Erstatning for Tienden af Slottets Ladegaard, som kaldes Nybye Ladegaard. — *Wort slott Kiøpnehauffn,* then 25. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 704—705. 25. Maji.

*8984. Enkedr. Sofies Instrux for Henrich Rantzau, Hans Blume og Winnhold Sibord paa deres Sendelse til Landdagen i Flensborg, hvor de skulle arbejde paa, at alle de, der ikke tidligere have aflagt Hylding, nu aflægge den, samt sørge for Justitsens Haandhævelse. — 27. Maj. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 91—92. 27. Maji.

*8985. K. Chr. IV.'s Befaling til Biskoppen i Sjællands Stift, at han skal forkynde paa Landemodet, at naar nogen dør, som for ærlige Sager er gjort mandhelleløs og er bleven lovfordelt, maa Præsterne begrave Liget; men de, som for ubekvemme og uærlige Sager ere blevne gjorte mandhelleløse, maa ikke begraves, før Sagvolderen er stillet tilfreds. — *Vort Slot Kjøbenhavn,* d. 31. Maj. Ny kirkehist. Saml. V. 28. 31. Maji.

*8986. K. Chr. IV. tilsender Dr. Elisabet af England Olaf Laurensons og Vitus Johanssons Klageskrift. — 1. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34. 1. Junii.

*8987. K. Chr. IV.'s Fornyelsesbrev paa det Peiter Pester forundte Privilegium paa 10 Aar til at drive et Apothek i Helsingør (jvnf. *7681). — 2. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 65. 2. Junii.

*8988. K. Chr. IV.'s Forordning ang. det Omfang, hvori den tydske Prædikant i Helsingør maa være berettiget til at udøve sin Præstetjeneste i Byen. — *Hafniæ,* 4. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 76—77. 4. Junii.

4359. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1813 III. 51—52. 7. Junii.

*8989. Dr. Elisabet af England oplyser K. Chr. IV. om, at det af Englænderne tagne lybske Skib, som tilhører en Dansk, John Borestadt, har ført Krigsfornødenheder til Spanien. — *Greenwich,* 7. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32. 7. Junii.

*8990. K. Chr. IV. befaler Morten Wenstermand og Hendrich Lycke at overvære et Mageskifte mellem Maribo Kl. og Hendrich Gøye t. Skjørring. — *Kjobenhavn,* d. 9. Juni. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 194. 9. Junii.

*8991. Hermand Juell t. Aabierrigh og Christenn Friis t. Borrebye udstæde Vidnesbyrd om Inventariet paa Folen i Kalundborg. — Thenndt 10. dagh Junii. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 223—24. 10. Junii.

4362. Udt. i Friis, Tyge Brahe S. 201. c. 12. Junii.

*8992. Hert. Karl af Södermanland befaler Erik Stake t. Hönsäter at indfinde sig d. 20. Juli i Jönköping med andre Adelsmænd i Anledning af, at hans Brud Frøken Christine af Holsten ventes til den danske Grænse om en 4 til 5 Uger. — *Stockholm,* d. 22. Junii. (Svensk.) Den Swenska Mercurius IV, 1. S. 298. 22. Junii.

*8993. Hert. Karl af Södermanland anmoder Magistraten i Jönköping om at skaffe sig Kvarter paa Frem- og Hjemrejsen til Halmstad, hvor han skal møde sin Brud. — *Stockholm,* d. 22. Juni. (Svensk.) Den Swenska Fatburen 9. Öppn. S. 15—16. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXII. 400. 22. Junii.

*8994. Lave Beck og Henrik Lykke tilskrive Sekretæren Christen Holck t. Høigaard, at de efter Kongens Befaling have besigtiget 2 Gaarde, som Johan Rud har udlagt Kongen. — *Ringsted,* d. 30. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 198. 30. Junii.

1592.

8. Julii. *8995. K. CHR. IV. tillader Raymond Kynge fra Harwich at drive Fiskeri ved Islands Kyst. — 8. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 34.

13. Julii. *8996. FLAKKEBJERG HERREDSTHINGS Vidne om, hvad 13 Oldinge vidnede om en Kirkejord til Høve Kirke. — Torsd. d. 13. Juli. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 355.

14. Julii. *8997. Notarialerklæring af HERMAN RITZENBERG om, at Raadet og Forstandere for Helligaands-Fattighus (i Flensborg) efter Forhandling med Hans Blome og Gert Rantzouw, kgl. Raader, samt Dronningen af Danmarks forordnede Kommissarier have bevilget, at Blasius Ekenberg maa mod Betaling til Forstanderne for Fattighuset og Skolerne beholde en Have til arvelig Besiddelse. — Am 14. Julii. (Tydsk.) Moller, And. d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 12—13.

16. Julii. *8998. K. JAKOB VI. klager til K. Chr. IV. over, at Walter Williamsons Skib paa Rejsen til Colberg er blevet antastet som Sørøverskib og ført til »Coopmenholme«. — *Holyrood*, 16. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 28.

18. Julii. *8999. K. JAKOB VI.'s Anbefalingsbrev til Regeringsraadet for Andrew Junius (Young), som i en Arvestrid med sin Stifmoder er udsat for at miste sin Fædrenearv. — *Holyrood*, 18. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 28.

31. Julii. 4380. Udt. p Eng. i Macray, Second Report S. 34.

8. Augusti. *9000. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Henr. Belou, Steno Bilde og Nic. Crag paa deres Sendefærd til Skotland. — *Andvorschou*, 8. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 28. Instruktionen er udstædt samme Dag, smstds S. 28. Jvfr. Erslev, Aktst. til Rigsraadets Hist. I. 58—59.

10. Augusti. *9001. Dom (af RIBE PROVSTERET) mellem M. Frants Bergens Arvinger og M. Peder Hegelund om Naadsens Aaret. — 10. August. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 141.

11. Augusti. *9002. K. CHR. IV.'s Befaling til Kjøbenhavns Magistrat om Foranstaltninger til at hindre Pestens Udbredelse i Byen. — *Antvorskov*, (thend 11. Augusti). Mansa, Folkesygdommenes Hist. i Danmark S. 246—47. Datum efter Nielsen, Kbhvns. Diplomatar IV 712.

13. Augusti. *9003. THOMAS NORMANN udstæder paa Befaling af K. Chr. IV. Pas for Kjøbmand Paul Meiger, der i Handelsanliggender drager til Rusland. — 13. August. (Tydsk.) Udt. i Karamsin, Gesch. d. russischen Reiches IX 361, Anm. 191.

14. Augusti. *9004. BGM. og RAAD i Middelfart tilskrive M. Jacob Madsen, Superint. i Fyns Stift, at de ikke ville udstæde Kaldsbrev for Sonne Lauridtsen, da denne, til Almuens store Fortørnelse, har nægtet at ægte Formandens Hr. Oluffs Enke Margrethe. — *Medellfartt*, then 14. dag Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 487—89.

17. Augusti. *9005. K. JAKOB VI. underretter K Chr. IV. om Bothwells Angreb paa Falkland. — *Dalkeith*, 17. Aug. (Latin.) Brudst. i Macray, Third Report S. 28—29.

2. Septbr. *9006. K. CHR. IV.'s Brev til Livlægen Dr. Peder Sørensen, at han strax skal komme til Kongen, da der hersker Sygdom ved Hoffet. — *Antvorschov*, d. 2. Septbr. Herholdt og Mansa, Saml. t. d danske Medicinal-Hist. I. 19—20.

5. Septbr. *9007. K. CHR. IV. tillader Rektor og Professorer ved Universitetet at udsætte Forelæsningerne, indtil den smitsomme Sygdom hører op. — *Anduorschouff*, thend 5. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 392—93.

12. Septbr. *9008. PAUL KNIBBE meddeler Kansler Niels Kaas, at han fra London er rejst til Oxford for dér at træffe Dronningen paa hendes Tilbagerejse fra Wales. — *Oxford*, 12. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk. i Macray, Third Report S. 47.

1592.

*9009. Vidnesbyrd, udstædt af 4 BORGERE i Flensborg, at Johan Harder offentlig havde erklæret, at Petter Pommering havde i sin Besiddelse nogle af Stadens Privilegier. — Freytages ahn XV. Septembris. (Tydsk.) Lüders, Statutum d. Stadt Flensburg S. 19. 15. Septbr.

*9010. K. JAKOB VI. underretter Kansler Niels Kaas om Forholdene i Skotland og omtaler sin Hensigt at komme til Danmark. — *Dalkeith,* 15. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 29. 15. Septbr.

*9011. Regeringsraaderne BREIDE RANZOW og ARRILD HVITFELD tilskrive Biskop Jakob Madsen om at hjælpe Hr. Oluf Andersen, Sognepræst i Allersleff, til et bedre Kald. — 22. Septbr. Udt. i Barfod, D. falst. Gejstl. Hist. II. 224, Anm. 1. 22. Septbr.

*9012. NORGOES HERREDSTHINGS Vidne om de for det aflagte Vidnesbyrd om Grændsen imellem nævnte Herred og Wies Herred. — Friedages d. 22. September und folgendes d. 6. Octbr. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 299—301. 22. Septbr. et 6. Octobr.

*9013. Kansler NIELLS KAAS tilraader Rektor og Professorer ved Universitetet at kalde Dr. Niells Krage og ikke M. Juar Stub til den efter M. Christians Død ledigblevne Lærerstol i Græsk. — *Viiborrigh,* thennd 27. dag Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 393—94. 27. Septbr.

*9014. PAUL KNIBBE underretter Kansler Niels Kaas om sit frugtesløse Forsøg paa at faa Dronningen i Tale i Oxford, om sine skriftlig førte Forhandlinger og om sin tiltagende Sygdom. — *London,* 1. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk. i Macray, Third Report S. 47—48. 1. Octobr.

*9015. PAUL KNIBBE tilskriver Regeringsraadet, at han nu ligger for Døden, og beder det om at tage sig af hans Hustru og Børn, samt anbefaler sin Sekretær Tobias. — *Lond. in ædibus Meetkerchicis,* 6. Oct. (Latin.) Udt. i Macray, Report Nr. 1. S. 50—51. 6. Octobr.

*9016. OLIGERUS ROSENCRANTZ patri suo Georgio Rosencrantz de itinere suo Wittebergam et de statu misero hujus academiæ scribit. — *Wittebergæ,* 7. Octobris. Kirkehist. Saml. 3 R. I. 121—23. 7. Octobr.

*9017. MARGUERITE VAN LICHTERVELDE, Enke efter Adolf van Meetkerke, underretter Regeringsraadet om sin Svigersøn Paul Knibbes Død. — *Lond.,* 11. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 51. Breve af samme Indhold af 13. Octbr. og 6. Novbr. anførte smstds. S. 51. 11. Octobr.

*9018. K. JAKOB VI.'s Anbefalingsbrev til K. Chr. IV. for Kapt. John Dallochy, der kommer til Danmark for at faa udbetalt den ham skyldige Løn. — *Holyrood,* 15. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 29. 15. Octobr.

*9019. Dr. ELISABET af England underretter K. Chr. IV. om, at de med Paul Knibbe begyndte Underhandlinger ere blevne afbrudte ved dennes Død, og at hans Familie ønsker at vende hjem. — *Hampton Court,* 24. Oct. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32. 24. Octobr.

*9020. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet udstæde Vidnesbyrd om en af Universitetet d. 12. April s. A. afsagt Dom, hvorved Prof. Hans Guldtsmidt, Kirkeværge til vor Frue Kirke, tilpligtes at udrede 50 Daler paa Kirkens Vegne til det kjøbenhavnske Præsteskab, hvis han ikke kan fremvise Kvittering fra M. Desiderius Foss for, at denne har modtaget Pengene. — D. 25. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 705—706. 25. Octobr.

*9021. Den pavelige Nuntius MALASPINAS Indberetning til Kurien ang. Forholdene i Sverig kort før K. Johans Død, i hvilken det siges, at Hert. Karl af Södermanland kan c. Octobr.

1592.

vente Understøttelse af K. af Danmark og Skotland paa Grund af hans Giftermaal med Hert. af Holstens Datter. — Uden Datum. (Italiensk.) Hjärne, Sigismunds svenska resor, Bilag S. 9—12.

8. Novbr. *9022. HELSINGØRS BYTHINGS Vidne, at Elisabeth Pedersdatter tilskjødede S. Olai Kirke en Gaard i Store Færgestræde smstds. — 8. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 26.

12. Novbr. *9023. Fru METTE RUD, Henrik Gyldenstjernes Enke, tilskriver Fru Sidsel Oxe, Erik Podebusk's Hustru, om sin Broder Johan Ruds og dennes Hustrus Anne Hardenbergs Sygdom, samt om Frands Rantzov, der ikke har holdt sit Løfte om at laane hende 5000 Daler. — *Hagenskov,* d. 12. Nov. Vedel Simonsen, Ruderne II. 209—10.

17. Novbr. 4393. Friis, Tyge Brahe S. 206—207.

18. Novbr. *9024. Dr. ANDREAS KRAGIUS professoribus academiæ Hafniensis scribit, se propterea ad mandatum rectoris non comparere, quod sæpius monuerit, concilia, in quibus de negotiis religionem et autoritatem academiæ concernentibus deliberetur, inter privatos parietes aut in gynæceis non habenda esse. — (18. Novbr.) Ny kirkehist. Saml. V. 65.

18. Novbr. *9025. M. JOH. SASCERIDIS, rectoris academiæ Hafniensis, epistola responsoria ad Dr. Andream Kragium, in qua convocationem collegarum in domum suam ægritudinis suæ causa defendit. — (18. Novbr.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 65—66.

27. Novbr 4396. Lüders, Statutum d. Stadt Flensburg S. 17—18.

27. Novbr. *9026. K. CHR. IV. befaler Hannibal Gyldenstjerne at tilsende Tyge Brahe 10 Egebjælker fra Norge eller Sverig. — D. 27. November. Brudst. i Friis, Tyge Brahe S. 208

27. Novbr. *9027. Hert. KARL af Södermanland melder K. Chr. IV., at hans Broder, K. Johan III., er død d. 17. November; han haaber, at den Fred, som siden 1570 har hersket imellem Rigerne, maa vedvare. — *Stockholm,* d. 27. Novbr. (Svensk.) Konung Carl IX.'s Rim-Chronika S. 252—53.

29. Novbr. *9028. Litteræ JOHANNIS FREDERI, Doct. Theol. et professoris academiæ Rostochiensis, ad Arngrimum Jonæ, memoriam conversationis eorum renovantes. — *Rostochii,* III. cal. Decemb. pridie s. Andreæ ap. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 76—77.

30. Novbr. *9029. K. JAKOB VI. beder K. Chr. IV. om at understøtte William Steuart i hans Fordringer paa tilbagestaaende Løn hos Generalstaterne. — *Holyrood,* 30. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 29.

5. Decbr. *9030 (= 4404). Datum er: *Kiøbinghaffn Slot,* d. 5. December. Mülertz, Odense Cathedralskoles Hist. S. 26—27. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 42–43

8. Decbr. *9031. (WILLIAM STEWART) beder K. Chr. IV. om at understøtte ham med Anbefalingsbrev til Generalstaterne. — *Edinb.,* 8. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 29.

11. Decbr. *9032. K. CHR. IV. forunder M. Jon Jensen i Gamsted Kronens Part af Korntienden af Borris Sogn i Lundenæs Len, efterdi han er bosiddende paa en alfar Vej. — *Haffniæ,* 11. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 394.

c. 25. Decbr. *9033. Epistola DAVIDIS CHYTRÆI ad Johannem Iagemannum, cancellarium Brunsvicensem data, in qua narrat, navem ex Norvegiæ emporio Bergensi circiter 40 homines revehentem initio hiemis submersam esse. — *Rostochii,* in feriis natalitiis filii Dei ordientibus annum 1593. Chytræi Epistolæ S. 800—803.

4404 se *9030.

1592.

*9034. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at Præsterne skulle bede deres Sognefolk sælge gammelt Lærred til Tyge Brades Bud, for at det kan bruges til Papirmøllen paa Hven. Udt. i Nyrop, Strandmøllen S. 11. Jvfr. Danske Mag. II. 280—81.

*9035. VIBORG LANDSTHINGS Dom, at de Skjøder, hvorved en Del Bymænd i Nibe have bortskjødet nogle Jorder, hvorpaa deres Huse stod, ikke bør være magtesløse, uagtet Jorderne ere Kronens rette Grund og Ejendom, men at de, der eje slige Huse, bør lade de i dem boende indskrive i Kronens Jordebog for den sædvanlige aarlige Jordskyld. Udt. og Brudst. i Steenstrup, Studier ov. K. Valdemars Jordebog S. 135.

*9036. SIMON ANDERSEN HOF, Sognepræst til Vigerslev, giver paa sin sal. Hustru Maren Andersdatters og Dines Jensens Vegne Mads Ibsen, Bg. i Kbhvn., Afkald paa nogen Arv, som er tilfalden dem. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Top. VI. 6.

C. 1592.

C. 1592.

*9037. K. CHR. IV.'s Brev til Caspar Markdaner, Lensmd. p. Koldinghus, hvori han paamindes om at indbetale til Rentekammeret, hvad han skylder af Kolding Slot og Len fra Philippi Jakobi Dag 1590 til samme Dag 1591. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 195.

1593.

1593.

*9038. Hert. JOHAN ADOLF af Slesvig og Holsten stadfæster Staden Burgs Privilegier. — *Gottorff*, d. 2. Januarii. (Tydsk.) Udt. i. Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2. S. 48. 2. Januar.

*9039. JOHAN ADOLF, Hert. af Slesvig og Holsten, stadfæster Landskabet Femerns Privilegier. — *Gottorff*, dingst. n. d. newen Jahres tage. (Tydsk.) Udt. i Urkundensamml. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. III, 2, S. 48. 2. Januar.

*9040. Hert. JOHAN ADOLFS Forordning om Forandring i Thingenes Afholdelse paa Nordstrand. — *Gottorff*, d. 4. Januarii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 302—304. 4. Januar.

*9041. Hert. KARL af Södermanlands Skrivelse til det danske Rigsraad, hvori han beder det om at formane Grev Axel Lejonhufvud til at vende tilbage til Sverig. — (7. Januari.) (Svensk.) Udt. i Silfverstolpe, Hist. Bibliotek, Ny följd. II. 35, Anm. 3. 7. Januar.

*9042. K. CHR. IV. forbyder den ulovlige Havn i Flakkebjerg Herred, som kaldes Hørildtzhaffen. — (13. Januar.) Udt. i Friis, Bidr. t. Slagelse Byes Hist. S. 40—41. 13. Januar.

*9043. OLIGERUS ROSENCRANTZ patri suo Georgio Rosencrantz de Rosenholm de valetudine sua, de Brucæi abjuratione religionis pontificiæ in ultimo agone, de statu academiæ Wittebergensis ubi dogmata Calviniana prævaleant, et de studiis suis et disputatione publica sua scribit. — *Wittebergæ*, 22. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 123—27. 22. Januar.

*9044. PHILIPPUS, dux Pomeranorum ad Henricum Ranzovium, producem Cimbricum, scribit, se eum videre et sermones ejus in bibliotheca ejus percelebri audire voluisse, nisi morbus id impedivisset; aliquot libellos ei mittit et deplorat, eum latronum insidiis pæne in periculum vitæ adductum fuisse. — *Bardi Pomeraniæ*, I. die Februarii. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 99—100. 1. Febr.

*9045. PEDER THOTT t. Beltinggaard, Høvidsmd. p. Bergenhus, forbyder paa den udvalgte Konges Vegne Almuen paa Voss at huse eller hæle løse Kompaner. — *Bergenhus*, d. 7. Februar. Norske Mag. II. 247—48. 7. Febr.

1593.

15. Febr. *9046. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Jylland, Fyn og Langeland om, at der under Proceduren med Høringsdele ikke maa gives Udsættelse, naar Procedurens fjerde Thing er naaet. — *Kiobenchafven*, d. 13. Februarii. Secher, Om Vitterlighed og Vidnebevis S. 231—32.

16. Febr. *9047. K. CHR. IV.'s Forordning, at Landsthingene skulle sættes tidligere om Morgenen, om Sommeren Kl. 7 og om Vinteren Kl. 8, eftersom nu mange møde drukne paa Thinget. — *Haffniæ*, 16. Februarii. Danske Saml. 2. R. II. 234. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 5. S. 213—14. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 580—81.

20. Febr. *9048. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved det befales, at hver Kirke paa Øerne og i Skaane skal udrede 3 gamle Dalere til Hjælp til Opførelsen af en Kommunitetsbygning i Kbhvn. — *Haffniæ*, 20. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 394—96.

20. Febr. *9049. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved det befales Rektoren og Professorerne ved det theologiske Fakultet i Kbhvn. hvert Fjerdingaar paa bestemte Dage at føre Tilsyn med Kommunitetet. — *Kiøbenhaffn slott*, d. 22. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 396—98.

22. Febr. *9050. K. CHR. IV's Forbud mod Kjøb af Præsteembeder. — *Hafniæ*, 22. Februarii. Ny kirkehist. Saml. V. 460—62.

24. Febr. *9051. K. CHR. IV. forbyder Bønder og Fiskere i Nibe og andetsteds i Aalborgs Omegn at salte Sild udover deres eget Forbrug; hvad de ellers fange, skulle de sælge til Indbyggerne i Aalborg eller andre danske Kjøbstæder. — (24. Febr.) Tidsskr. f. Fiskeri III. 204—205.

1. Martii. *9052. METTE RUD, Henrik Gyldenstjerne t. Aagaards Efterleverske, udstæder Gjældsbrev til K. Chr. IV. paa 10,000 Daler at betale til Kieler Omslag 1594. — *Hafn.*, d. 1. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 210.

7. Martii. *9053. K. CHR. IV.'s Brev til D. Anders Lemwiig, Forstander for de 100 Studenter i Kbhvn., ang. Opførelsen af den nye Kommunitetsbygning. — *Haffniæ*, 7. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 398—99.

29. Martii. *9054. K. JAKOB VI. underretter K. Chr. IV. om en af Papister og Spaniere foranstaltet Sammensværgelse om at foretage et Angreb paa ham. — *Holyrood*, 29. Mart. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brndstykk. i Macray, Third Report S. 29—30.

17. Aprilis. *9055. K. JAKOB VI. fornyer sit Andragende til K. Chr. IV. om Erstatning til Walter Williamson (se *8998). — *Holyrood*, 17. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 30.

19. Aprilis. *9056. Præsterne ANDREAS i Pita, ESCHILLUS i Torneå, LAURENTIUS i Kimi afgive Erklæring om de Skatter, som Lapperne afgive til Sverig, Danmark og Rusland. — *Torne socken*, d. 19. April. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 117—18.

20. Aprilis. *9057. K. CHR. IV. stævner Erik Kaas t. Voergaard til at møde paa den første Herredag i Anledning af den af Jacob Seefeldt t. Visborg mod ham rejste Beskyldning, at han har været skyldig i hans Datter Birgitte Seefeldts Død. — D. 20. April. Vedel Simonsen, Eske Brocks Levnetsbeskriv. II. 56.

20. Aprilis *9058. K. CHR. IV. stævner Christen Munk. t. Giessinggaard og Eske Brock t. Estrup til at møde paa den første Herredag for at aflægge Vidnesbyrd om de Ord, som faldt d. 24. Febr. mellem Jacob Seefeldt og Erik Kaas paa Voergaard. — D. 20. April. Vedel Simonsen, Eske Brocks Levnetsbeskriv. II. 56.

1593.

*9059. K. CHR. IV. tilskriver K. Jacob VI., at han sender Gesandter til ham for at erfare hans Stilling, samt beder ham om at sende to Pasgængere. — 26. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 26. Aprilis.

*9060. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Sten Bilde og Lic. jur. Nic. Crag paa deres Sendefærd til Skotland. — 6. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. Instruktionen er udstædt samme Dag. Smstds. S. 35. 6. Maji.

*9061. ANDREAS NICOLAI, Præst i Pite, tilskriver Hert. Karl af Södermanland om de Danskes Forsøg paa at udøve Retsplejen blandt Fjeldlapperne. — *Pitå*, then 8. Maji. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 119—21. 8. Maji.

4418. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 127—28. 9. Maji.

4419. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 128. (For »Landtingsskriver« skal læses »Laugtingsskriver«). 9. Maji.

4424. Ny kirkehist. Saml. V 187—88. 10. Maji.

*9062. Litteræ CHR. IV. regis, in quibus præceptori suo gaudium, quod ille præter expectationem reverterit, exprimit et de rebus aulicis illo absente factis scribit. — *Frederiksb.*, 15. Mai. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. III 304. 15. Maji.

*9063. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Odense at gjennemse de nye Artikler, hvormed Skomagerne i Byen ville erstatte deres i Grevens Fejde bortkomne Skraa. — *Kjøb.*, d. 16. Mai. Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 44—45. 16. Maji.

*9664. DAVID CHYTRÆUS Johanni Lagonio episcopo Ripensi pro beneficiis in se et suos collatis gratias agit; scribit, se M. Suaningium non amplius promissi de aliquot historiarum communicatione admonere audere, quum nihil unquam respondere dignatus sit. — *Rostochii*, pridie triumphi filii Dei ascendentis in coelum, sine anno. Chytræi Epistolæ S. 536. 23. Maji.

*9065. MARCI WAGNERI ad Henricum Ranzovium proregem in Dania litteræ de codicibus chronici Alberti Stadensis. — *Frimariæ*, mense Maio. Brudst. i Die Herzogthümer Bremen und Verden I. 245—51. Majo.

*9066. K. CHR. IV. beder Dr. Elisabet af England om at sende Paul Knibbes Enke hendes afdøde Husbonds efterladte Gods. — 1. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 1. Junii.

*9067. K. CHR. IV. tillader Bgm. og Raad i Helsingør at sælge en Del Jorder og Ejendomme, som tilhøre Kirken, Skolen, Hospitalet og Byen. — *Hafniæ*, 2. Junii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 77. 2. Junii.

*9068. JOH. FREDERUS, Dr. theol. et professor academiæ Rostochiensis, Arngrimo Jonæ Isl. pro litteris et libro de Islandis missis gratias agit scribitque, ducem Ulricum, filium Friderici II. regis Daniæ, ante triduum Rostochio Lipsiam discessisse. — *Rostochii*, die Pentecostes. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 77—78. 3. Junii.

*9069. BERILDT ANDERSSØN i Abor bevidner, at Peder Hanssøn, Sognepræst i Sandager og Holeuaad, ikke har forlangt Sjælegave eller Begravelsespenge efter hans Broder Jens Anderssøns Død. — *Sandager Prestegaardt*, d. 11. Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 207—208. 11. Junii.

*9070. K. CHR. IV. anbefaler sin Raad, Vitus Winshems to Sønner, Christian og Caspar, til Dr. Elisabet af England. — 12. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 12. Junii.

1593.

12. Junii. *9071. PEDER HANSSØN i Orthe bevidner, at Jens Anderssøns Arvinger skjænkede Hr. Peder Hanssøn i Sandager en sort Stud efter deres Broders Begravelse, dog uden at Præsten havde begjæret det. — *Sandager,* d. 12. Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 208—209.

16. Junii. *9072. K. CHR. IV. forbyder, efter Klage fra Kjøbmandslauget i Odense, Forprang i denne Bys Omegn. — *Kjøbh.*, d. 16. Juni. Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 45.

23. Junii. *9073. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet kalde Truid Aageszon Musicum, som har lagt sig efter sin Kunst i Tyskland og Italien, til Organist i Frue Kirke. — S. Hans afften midsommer. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 706—707.

25. Junii. *9074. BGM. og RAAD i KJØGE bevidne, at Henndrick Avelhoff paa M. Claus Christoffersen, Sognepræst i Herfølges Vegne fik Skjøde af Thourdt Hanssen, Bg. i Kjøge, paa Anne Jørgensdatters, Jenns Thorbossens Enkes Vegne i Kjøbenhavn paa hendes Gaard og Hestemølle i Kjøge. — *Kiøge,* mand. d. 25. Junii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 15—18.

30. Junii. *9075. K. CHR. IV.'s Forordning om Afskaffelsen af alle Krohuse i Landsbyerne og i Hytter udenfor Byerne og ved Landevejene. — *Kiøbenhaffn,* then 30. Juni. Kirkehist Saml. 3. R. VI. 581—82. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes Hist. i Danmark S. 365.

2. Julii. *9076. K. CHR. IV.'s særlige Indbydelse til et Medlem af det slesvigske og holstenske Ridderskab om at komme til den til d. 31. August berammede Landdag i Flensborg. — *Koppenh.*, 2. Juli. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 283—84.

9. Julii. *9077. K. CHR. IV. forordner, at Tienden skal ydes paa Ageren i Kjærven, før Bonden hjemkjører sin Sæd. — *Kiobenhaffn slot,* d. 9. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 176—77.

10. Julii. *9078. K. CHR. IV. befaler Stiftslensmanden i Skaane, Hak Ulfstand, at sørge for, at der ringes Morgen og Aften med Freds- eller Bedeklokken saavel i Hoved- som i Annexkirker. — *Kiobenhaffn slot,* then 10. Julii 1594 (ɔ: 1593). Kirkehist. Saml. 3. R. II. 178. Om Aaret jvfr. Hist. Tidsskr. 5. R VI. 538, Anm. 2. og Rørdam, Danske Kirkelove II. 513.

11. Julii. *9079. FREDERIK QVITZOWS Gjældsbevis til Peder Brahe paa 100 Daler. — *Kjøbh.*, d. 11. Juli. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 212.

p. 14. Julii. *9080. KRISTOFFER PEDERSEN, Præst i Taaderup, tilskriver Biskop Jakob Madsen om sine gudelige Samtaler med Hr. Oluf Pedersen Kongsted i Nørre-Ørslev kort før dennes Død. — Uden Datum. Brudst. i Barfod, D. falst. Gejstligh. Hist. I. 163—64.

15. Julii. *9081. DAVID CHYTRÆUS Roberto Belo Anglo scribit, regem Daniæ sequentis anni mense Augusto coronandum dici; litteras sibi a Chr. III. et Fr. II. regibus Daniæ scriptas et apud se asservatas commemorat. — Idibus Julii. Chytræi Epistolæ S. 896—97.

18. Julii. *9082. MARSTALLERUS Henrico Ranzovio promittit, se, si duces Pomeraniæ sibi adsint, operam in colligendis per Pomeraniam inscriptionibus monumentorum et in hypotyposi urbium Georgii Brunii Theatro urbium inserendarum delineanda daturum esse. — *Bardi,* 18. Julii. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 576—77.

19. Julii. *9083. Lensmanden FREDERIK HOBE meddeler Biskop Jakob Madsen, at Hr. Oluf Pedersen Kongsteds Enke kan blive gift med en ung Person, som gjerne vil have Kaldet efter hendes Mand. — 19. Juli. Brudst. i Barfod, D. falst. Gejstligh. Hist. I. 164—65.

19. Julii. *9084. GEORGII BRAUN ad Henricum Ranzovium litteræ de editione historiarum et delineationum urbium Pomeraniæ, cui chartam hujus terræ præfigere vult, »prout in Danicis civitatibus a nobis observatum«. — *Ex musæolo nostro Coloniens.*, Julii XIX. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 575.

1593.

*9085. K. CHR. IV. sender K. Jakob VI. en tam Løve, som han har faaet af Kongen af Polen. — 20. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 20. Julii.

4446. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 39—40. 23. Julii.

*9086. OLIGERI ROSENKRANDS ad patrem Georgium Rosenkrands litteræ de studiis et præceptoribus suis, quos valde laudat. — *Witteberga*, 25. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 127—28. 25. Julii.

*9087. PHILIPPUS, dux Pomeranorum, ab Henrico Ranzovio produce Cimbrico petit, ut patris Johannis et gentilis Danielis Ranzouiorum nec non sua ipsius imaginibus coloribus ad vivum depictis museum suum ornare velit; pro quibusdam libris transmissis gratias agit. — *Pomer.*, 28. Julii. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 100—101. 28. Julii.

*9088. CHRISTIANUS FRIIS, præfectus Anderscouiensis, Johanni Slangendorpio, rectori Academiæ Hafniensis, duos studiosos, qui in pago Førlof insolentias exercuissent atque tertium studiosum sic sauciassent, ut spem omnem vitæ deposuerit, mittit. — *Ex arce Anderscouia*, die 30. Juli. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 399—400. 30. Julii.

*9089. K. CHR. IV.'s Brev til Norge, hvorved Trolddom og Signelse i Sygdomstilfælde forbydes. — *Kiobenhavn*, d. 31. Julii. Evensen, Saml. af jurid. og hist. Materier S. 38—39. 31. Julii.

*9090. K. JAKOB VI.'s Beretning til K. Chr. IV. om Jarlen af Bothwells nye og heldig udførte Sammensværgelse imod Kongen. — (31. July.) (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk. i Macray, Third Report S. 30—32. (31. Julii.)

4447. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde Domkirke S. 19. 1. Augusti.

*9091. K. JAKOB VI. anbefaler Calixtus Schein, som efter to Aars Tjeneste hos Dr. Anna som Sekretær ønsker at vende tilbage til Danmark, til K. Chr. IV. — *Holyrood*, 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 30. 1. Augusti.

*9092. K. JAKOB VI.'s Kreditiv for Sir Hugh Carmichel, der skal give K. Chr. IV. Underretning om Forholdene i Skotland. — 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 30. 1. Augusti.

*9093. K. CHR. IV. beder Kapitlet i Lund om at tildele Christen Hanssen fra Ribe, som en Tid lang har studeret uden Lands, det Stipendium, Kapitlet plejede at yde til Hjælp til fattige Studenter. — *Anduorschouff*, 5. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 707—708. 5. Augusti.

*9094. K. CHR. IV.'s Befaling til Kaspar Markdanner, Lensmd. p. Koldinghus, at han skal foretage Undersøgelse med Hensyn til Kapellanen i Vorbasse Søren Grumsen, og hvis Sognepræstens Klager over hans uskikkelige Adfærd befindes sande, forordne en anden gudfrygtig Person i hans Sted. — 11. Avg. Udt. i Danske Saml. III. 336. 11. Augusti.

*9095. STEN BILLES og NIC. KRAGS Beretning til K. Chr. IV. om deres Sendefærd til Skotland. — (10. Maji — 13. Aug.) (Latin.) Brudstykk. i Macray, Third Report S. 32—37. p. 13. Augusti.

*9096. OLIGERUS ROSENKRANDS patri suo Georgio Rosenkrands de felici studiorum suorum progressu et de concursu suo cum Doctore Winshemio, Calvinista, scribit. — *Wittebergæ*, 19. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 128—30. 19. Augusti.

*9097. Dr. NIELS HEMMINGSENS Bestemmelse om, hvorledes hans Ejendomme efter hans Død skulle deles mellem hans Arvinger. — *Roskild*, 22. Aug. Ny kirkehist. Saml. IV. 314—15. 22. Augusti.

*9098. K. CHR. IV. lover K. Jakob IV., at han, hvis de skotske Uroligheder ikke høre op til næste Foraar, vil sende ham 3 fuldt udrustede Skibe; foreløbig sender han 27. Augusti.

1593.

en Læst Krudt og henviser Kongen til dennes Sendebud Carmichael junior. — 27. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35.

1. Septbr. 4452. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 96.

1. Septbr. *9099. K. CHR. IV. stadfæster Staden Wilsters Privilegier. — *Flensburg,* (1. September.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 86.

2. Septbr. *9100. Betænkning af de SLESVIGSKE og HOLSTENSKE STÆNDER (paa Landdagen i Flensborg), hvori de i Anledning af nogle kejserlige Mandater fastholde, at de ikke ere forpligtede til at vælge mere end een regerende Herre, og at Hertugd. Slesvig og Holsten ere saaledes inkorporerede i hinanden, at de ikke kunne skilles ad. — 2. September. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 94.

6. Septbr. *9101. GEORGIUS BRAUN ad Henricum Ranzovium scribit, Marstallerum Bardi (Pomeraniæ) historiam communicare debere. — *Ex muswolo nostro,* VI. Septembris. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 575.

7. Septbr. *9102. K. CHR. IV.'s Indlæg til Landdagen i Flensborg, hvori han erklærer, at da han nu er bleven hyldet, kan han ikke strax efter opgive Regeringen og Forvaltningen af Amterne (til Fordel for sine Brødre); Slesvig har intet med det romerske Rige at gjøre, men er saa nøje forbundet med Holsten, at der ingen forskjellig Regering kan findes. — *Flensburg,* 7 September. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 94—95.

8. Septbr. *9103. DAVID CHYTRÆUS Nicolao Hemmingio Joachimum Gericium commendat et de Chronico Saxoniæ suo scribit, ad quod aliquoties a Danicis consiliariis et secretariis rerum Danicarum consignationes petivit, sed frustra. — Die natali virginis Mariæ matris Christi, et virginis Elisabethæ Reginæ Angliæ, sine anno. Chytræi Epistolæ S 841—42.

11. Septbr. *9104. Hert. HENRIK JULIUS af Braunschweig meddeler Kejser Rudolf II., at trods hans Bestræbelser har Kongen ladet sig hylde paa Landdagen i Flensborg, antaget Regeringen og konfirmeret Privilegierne; en af ham og Hert. Ulrik af Mecklenburg forsøgt Mægling har heller ikke ført til noget Resultat. — *Flensburg,* 11. Septemb. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 95.

15. Septbr. *9105. K. CHR. IV. befaler Sten Maltesen, at M. Johan Krafft, tydsk Prædikant i Helsingør, skal ansættes som tydsk Prædikant i Kjøbenhavn, og at Augustinus Sandt skal ansættes i Kraffts Sted. — *Koldinghus,* 15. Septemb. Ny kirkehist. Saml. III. 185.

15. Septbr. *9106. Beretning om Statholder Henrik Rantzaus Audiens hos Hert. Ulrik af Mecklenburg, hvori han forsvarer sig mod at have givet Anledning til, at han er falden i Unaade hos Enkedronning Sofie. — *Neumünster,* 15. Sept. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 95—96.

18. Septbr. *9107. K. JAKOB VI. takker K. Chr. IV. for den tilsendte Løve og henviser ham ang. Forholdene i Skotland til Sten Bildes Beretning. — *Falkland,* 18. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 37.

27. Septbr. *9108. Betænkning af RIDDER- og LANDSKABET i Slesvig og Holsten, hvori de bede Kongen svare afvisende paa Kejserens og Enkedronningens Ønske om, at hans Brødre Hert. Hans og Ulrik maa deltage i Regeringen. — *Flensburg,* 27. Sept. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 272.

Septbr *9109. Den SLESVIG-HOLSTENSKE LANDDAGS Erklæring, hvori hævdes, at det ikke har været Skik siden K. Chr. I.'s Tid at dele Hertugdømmerne mellem alle de regerende Herrers Sønner. — (*Flensburg,* uden Dag.) (Tydsk.) Brudst. i Das Erbfolgerecht Herz. Friedrichs VIII. auf die Herzogth. Sleswig-Holstein S. 56.

1593.

*9110. ANDERS FOSS (Biskop i Bergen), giver Peder Thott t. Boltinggaard, Høvedsmd. p. Bergenhus, Kvittering for Modtagelsen af sit aarlige Genant af Bergenhus. — *Bergis,* 12. Octobris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 547. 12. Octobr.

*9111. K. CHR. IV.'s Tilladelse for Kirkeværgerne til Malt Kirke at kjøbe Tømmer hos de jordegne Bønder i Andst Herred til Gjenopførelsen af det nedfaldne Kirketaarn. — 19. Okt. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 19. 19. Octobr.

4455. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 130—32. 25. Octobr.

*9112. DAVID CHYTRÆUS litteris Chr. IV. regi Daniæ datis Severinum Vidium Geistensem ad stipendium studiorum continuandorum in academia Rostochiensi commendat. — Pridie Martini. Chytræi Epistolæ S. 874—75. 10. Novbr.

*9113. K. CHR. IV. fritager Hr. Christiern Eskesen, fordum Kapellan til Velling Sogn, der nu bor i Ringkjøbing, for borgerlig Tynge, indtil han forsynes med noget gejstligt Kald. — 15. Novbr. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 515. 15. Novbr.

*9114. HENRICUS RANZOVIUS, produx Cimbricus, ad Philippum ducem Pomeranorum effigies Caroli magni et Friderici Barbarossæ ac librum de quattuor novissimis inscriptum et suis sumptibus excusum mittit. — *In Trajectu Angliæ Slesuicensis, quem populari lingua Messunt appellant,* 15. Novemb. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 102. 15. Novbr.

*9115. HENRICUS RANZOVIUS a Marstallero petit, ut inscriptiones Pomeranorum monumentorum, quas Holsaticis addendas ac cum ceteris monumentis sepulchralibus Germaniæ edendas curaturus sit, urbiumque delineationes Georgii Brunii Theatro Urbium inserendas ad se transmittat. — *In arce mea Ranzovia,* XV. Novembr. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 577. 15. Novbr.

*9116. HENRICUS RANZOVIUS ad Philippum ducem Pommeraniæ imagines Selimi, Turcarum imperatoris, et patris et Danielis Ranzovii et suam ipsius mittit pluresque promittit; simul imagines quorundam imperatorum, regum ac heroum ad se ex Italia missas commemorat, et ab eo petit, ut negotium Martini Marstalleri, ad quem de inscriptionibus monumentorum per Pomeraniam colligendis et urbibus Pomeraniæ depingendis scripserit, promoveat. — *Ex arce mea Ranzouia,* 16. Nouemb. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 101—102. 16. Novbr.

*9117. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Hans Lange at give Oluff Hansenn, der er kaldet til Sognepræst i Eguadt Sogn, Kollats paa Kaldet, da han har et godt Vidnesbyrd af Superintendenten. — *Koldinghuss,* thend 21. Nouembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 674—75. 21. Novbr.

*9118. POVL NIELSØN, Kapellan hos Hr. Niels i Rær, udstæder Forpligtelsesbrev til Superintendenten M. Jacob Jensen Holm ved Overtagelsen af sit Embede. — *Aalborg,* d. 1. December. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 746—47. 1. Decbr.

*9119. HANS LANGES Fremstilling for Regeringsraaderne af de gejstlige Forhold i Lønborg og Eguad Sogne i Lundeniss Len, der ere lagte under én Præst, men som Sognemændene i Eguad nu ville skille ad, idet de have kaldet en egen Præst, hvilket strider mod Forordningen. – Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. VI. 675. ante 5. Decbr.

*9120. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmanden Hans Lange, at Egwadt og Lønborg Sogne her efter skulle blive tilsammen og betjenes af én Præst. — *Coldingæ,* 5. Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 676. 5. Decbr.

4459. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml f. Island I. 128—30. 6. Decbr.

4462. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 132—34. Brudst. i dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 552—53. 12. Decbr.

1593.

17. Decbr. *9121. K. CHR. IV. befaler M. Hans Laugessen, Superint. i Ribe Stift, at efterse i K. Chr. III.'s Forordning, om Egwadt Sogn er blevet annekteret til Lønborg Sogn, og hvis saa er, da at lade Sognemændene i Egwadt vide, at de maa lade deres Begjæring om en egen Præst falde. — *Coldingæ,* 17. Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 676—77.

22. Decbr. *9122. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV., at hun ikke vil give »Vitus Hansii« Erstatning for hans paa Rejsen til Portugal plyndrede Skib, da det har vist sig, at en Del af Ladningen (5 Læster Hvede) ikke tilhørte »Hans« men John Martens fra Hamburg. — *Hampton Court,* 22. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32.

27. Decbr. *9123. Litteræ OLIGERI ROSENKRANTZ patri Georgio Rosenkrantz adscriptæ, in quibus Calvinismum in Dania prævalentem aggreditur et profitetur, tractatum suum, a Calviniano quodam in controversiam vocatum, non theologicum sed philosophicum esse neque ex arrogantia profectum esse. — *Ex Witteberga,* 27. Decembris Ao. 1594. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 134—40.

*9124. HANS NIELLSØN, tidligere Lærer hos Christoffer Lindenow t. Lindeouldt for hans Børn, men flygtet fra ham for hans uskikkelige Liv med Banden og Drikken og for den ilde Medfart, han tilføjede ham, henvender sig til Professorerne med Bøn om, at de ville udvirke, at hans forrige Herre ophører med sin Forfølgelse mod ham. Ny kirkehist. Saml. V. 834—37.

*9125. Fortegnelse over Lenene og Lensmændene i Danmark og Norge, med Angivelse af Forleningsvilkaarene. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1872 S. 21—27.

*9126. Det kejserlige Sendebud i Moskwa, NIKLAS WARKOTSCHS Indberetning til Kejseren om sin Sendefærd i Rusland, og om Underhandlingerne om et Forbund mellem Kejseren og Czaren imod Polen og Sverig, i hvilket Czaren ogsaa ønsker, at Danmark skal deltage; der ytres af den kejserlige Gesandt: «Kongen af Danmark er ung og hans Raadsherrer ønske at leve i Fred«. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. paa Svensk i Svensk Historiskt Tidskr. III. 261.

1593-1594.

1593—1594.

*9127. Indlæg fra STÆNDERNE i Fyrstendømmet Estland til Kong Sigismund af Sverig, hvori omtales et dem af K. Christoffer d. 24. Febr. 1329 givet Privilegium. Monumenta Livoniæ antiquæ III. 317—24.

Ante 1594.

Ante 1594.

*9128. ERIK MUNKS Forsvarsskrift, rettet til Rigsraadet, i Anledning af hans Optræden i Norge. Norsk hist. Tidsskr. IV. 291—322.

1594.

1594.

9. Januar. *9129. PEDER THØGERSEN, Superint. i Viborg Stift, beder Provsterne og Præsterne i Stiftet om at hjælpe M. Theodorus Marcius, der er paa sin rette Rejse i Stiftet, med Underhold og Penge. — *Viboriig,* thenn 9. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 632.

1594.

*9130. PHILIPPUS, dux Pomeranorum, Henrico Ranzovio, produci Cimbrico, pro libris et imaginibus missis ac promissis gratias agit, promittitque, ducum Pomeraniæ effigies ei transmissum iri. — *Bardi Pomeraniœ,* 12. Januarii. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 102—104. 12. Januar.

*9131. MARSTALLERUS ad Henricum Ranzovium de opera sua in inscriptionibus Pomeranicis colligendis, quas tamen non multas futuras esse putat, scribit. — *Bardi Pom.,* 12. Jan. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 578. 12. Januar.

*9132. PHILIPPUS, dux Pomeranorum, ad Henricum Ranzovium complures effigies, arboris suæ gentilitiæ delineationem et libellum geographicum mittit. — *Bardi,* 17. Januarii. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 104. 17. Januar

*9133. Vidnesbyrd af RAADMÆND og LAGRETTESMÆND i BERGEN, at Menigheden paa Høvedsmanden Peder Thotts Forlangende indgik paa at antage og lønne to Bytjenere. — *Bergen,* d. 28. Januar. Norske Mag. II. 248—49. 28. Januar.

*9134. K. CHR. IV. beklager sig for Hert. Henrik Julius af Braunschweig over, at Enkedr. Sofiie lægger ham Hindringer i Vejen for Bestyrelsen af Amterne i Slesvig og Holsten, og beder ham sørge for, at han bevarer en rolig Besiddelse af Regeringen. — *Droningeburg,* 29. Januar. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 96. 29. Januar.

*9135. DAVID CHYTRÆUS Petro Edelingo de nave, Calmaria vecta et ad Bornholmiam submersa, scribit. — Pridie purificat. Mariæ. Chytræi Epistolæ S. 890—92. 1. Febr.

*9136. K. CHR. IV. befaler Hans Lange at løslade den til Livsstraf dømte Student Mogens Gregerssen, hvem Kongen for hans Ungdoms Skyld har benaadet, imod at han i 5 Aar skal opholde sig i Udlandet og dér fortsætte sine Studeringer. — *Coldinghus,* thend 16. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 708—709. 16. Febr.

*9137. M. ALRERTUS MAJOR, Præst i Lindholm i Risingmoor, beder Johannes Pistorius om at hjælpe Hr. Pieter Diemer, der har mistet sit Embede, til en ny Ansættelse, m. m. — *Lintholm,* die jouis inter dom. Inuocauit et Exaudi. (Latin.) Brudst. og Udt. p. Dansk i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 668—69. 20. Febr.

*9138. OLIGERUS ROSENKRANDS apud patrem Georgium Rosenkrands de epistola dedicatoria quadam Nicolai Cragii, in qua studiorum inutilium incusatur, queritur. — Sine loco et die. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 141—43. 21. Febr.

*9139. Enkedr. SOFIE meddeler Hert. Henrik Julius af Braunschweig, at hendes Modstandere, der have været samlede paa en Retsdag i Haderslev, have forhandlet om at sende et Gesandtskab til Kejseren i Kongens og hele det holstenske Ridder- og Landskabs Navn for at forhindre en Deling af Hertugdømmet til Kongens Brødre; forøvrigt klager hun over Statholder Henrik Rantzau. — 24. Februar. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 97. 24. Febr

*9140. JØRGEN ROSENKRANTZ's Brev til hans Søn Holger Rosenkrantz, hvori han paa ny tilkjendegiver ham sin Misfornøjelse med den theologiske Strid, hvori han har indladt sig med den hejdelbergske Doktor. — *Colding,* d. 26. Februarii. Kirkehist. Saml. 3 R. I. 143—44. 26. Febr.

*9141. Enkedr. SOFIES Instrux for en til Kejseren afsendt Gesandt, der skal fremstille, at Modstanden mod Hertugdømmernes Deling mellem Kongen og hendes yngre Febr. vel Martii.

1594.

Sønner ledes af Henrik Rantzau, hans Søn Gert Rantzau og hans Svigersønner Benedict og Claus Ahlefeldt; de ledes af egennyttige Bevæggrunde. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 97

1. Martii. *9142. K. CHR. IV. befaler Biskop og Kapitel i Ribe at paakjende den forargelige Sag mellem de to Præster i Vorbasse, og at dømme, hvem af dem der skal blive i Kaldet. — 1. Marts. Danske Samlinger III. 336.

1. Martii. *9143. K. JAKOB VI. af Skotlands Skrivelse til Robert Bowes, hvori han omtaler sin Rejse til Danmark. — *Holyrood House,* the first day of March. (Engelsk.) Halliwell, Letters of the kings of England II. 87–89.

2. Martii. 4469. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 41.

4. Martii. *9144. K. CHR. IV.'s Erklæring til Raadet samt Forstanderne for Hospitalet og Skolerne i Flensborg, hvori han bekræfter sin Fader, K. Fr. II.'s Bestemmelse om, at en vis Have skal til evige Tider blive ved Fattighuset og Skolerne, uanset hvad der er indrømmet Blasius Ekenberg. — D. 4. Martii. (Tydsk.) Moller, And. d. Stiftungen d. Ludolphi Naamanni S. 13.

6. Martii. *9145. K. CHR. IV. befaler, at der kun i Sager, der gjælde mere end 60 Mrk. lybsk, maa appelleres til Overretten fra de af Bgm. og Raad i Flensborg fældede Domme. — *Colding,* d. 6. monatstag Martii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 304—305.

12. Martii. *9146. Epistola DAVIDIS CHYTRÆI ad Arngrimum Jonæ de ejus defensione Islandiæ et de morbo suo, quacum ei etiam libros mittit. — Die Gregorii 12. Martii. Chytræi Epistolæ S. 883—84. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 82—83.

23. Martii. *9147. DAVID CHYTRÆUS Arnoldo Witfeld pro documentis historicis communicatis gratias agit et mentionem rerum Danicarum in Chronico suo factam defendit. — Pridie Palmarum. Chytræi Epistolæ S. 1189—92.

24. Martii. *9148. JØRGEN ROSENKRANTZ advarer sin Søn Holger Rosenkrantz (i Wittenberg) mod Efterstræbelser af en westfalsk Herremand, der vil hævne sin i Helsingør for Fribytteri henrettede Søn, og af den calvinske »Rot«. — *Kopenhaffn,* then 24. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 144—46.

24. Martii. *9149. Hr. KRISTOFFER PEDERSEN NASKOV, Præst i Tingsted, anmoder Biskop Jakob Madsen om, at hans Suspension maa blive ophævet, da hans Broder ikke altid er i Stand til at besørge Embedet. — 24. Marts. Brudst. i Barfod, Den falst. Gejstligheds Personalhist. II. 154.

24. Martii. *9150. ANDERS LYMVIG, Dr. med., og ANDERS KRISTENSEN, Dr. med., udstæde Erklæring om, hvorvidt der har været Gift eller ej i den Medicin, som Præsten i Tingsted, Hr. Christoffer Pedersen, gav Hr. Oluf i N. Ørslev. — 24. Marts. Barfod, Den falst. Gejstligh. Personalhist. II. 154—56.

26. Martii. *9151. K. CHR. IV. befaler Øvrigheden at være Jens Pilegaard af Odense behjælpelig med at paagribe Hans Pedersen af Snarup, som for Drab var dømt fredløs, men endnu opholdt sig i Riget. – *Kjøbh.,* d. 26. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 54.

30. Martii. 4474. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 146—47.

1. Aprilis. *9152. K. CHR. IV.'s og Hert. JOHAN ADOLFS aabne Brev om Afholdelse af en Kvartalsret af deres forordnede Raader d. 9. Juni i Kiel. — *Friederichsburgk,* d. ersten dag Aprilis. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 306—307.

1594.

*9153. HENRICUS RANZOVIUS ad Philippum Pomeranorum ducem scribit, conventum Haderslebiensem et mortem nurus suæ Sophiæ Rosecrantziæ, Breidonis Ranzouii filii sui conjugis, se adhuc prohibuisse, ne duci pro libro, arbore genealogica et effigie ad se missis gratias ageret. — *Segeberga,* cal. April. Dähnert, Pommersche Bibliothek II. 104—106. 1. Aprilis.

*9154. K. CHR. IV. befaler Superintendenterne at have flittigt Tilsyn med Skolerne og afskaffe de mange Brøst, der findes. — *Kiobenhaffn slot,* then 8. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 703—704. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 85—86. 8. Aprilis.

*9155. JUSTI LIPSII ad Othonem Hartium epistola, in qua putat, pacem in Belgia, nisi Danus se commoveat, non venturam esse. — *Lovanii,* VIII. kal. Majas. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 173. 14. Aprilis

*9156. WILLIAM STEWART takker K. Chr. IV. for hans Brev og minder om den Troskab, han har vist i hans Tjeneste for 16 Aar siden. — *Edinb.,* 16. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 37. 16. Aprilis.

*9157. K. JAKOB VI. tilmelder K. Chr. IV. ved sit Sendebud Peter Junius (Young) af Setoun en Søns Fødsel. — *Sterling Castle,* 19. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 37. Jvfr. Second Report S. 18. 19. Aprilis.

*9158. K. JAKOB VI. af Skotland meddeler Hert. Ulrik af Mecklenburg, at Dronning Anna har født ham en Søn, hvis Ansigtstræk ligne hans Svigerfader, den store Frederik (II). — Uden Datum. (Engelsk.) Halliwell, Letters of the kings of England II. 85—86. c. 19. Aprilis.

*9159. K. SIGISMUND af Sverigs Svar til Gesandter fra Staden Reval, hvori han lover at ville tage deres Ønske om Sundtoldsfrihed under Overvejelse. — *Stockholm,* d. 22. Aprilis. (Tydsk.) Bunge, Qvellen d. Revaler Stadtrechts II. 189—90. 22. Aprilis.

*9160. OLIGERUS ROSENCRANTZ patri Georgio Rosencrantz de controversia inter Huberum et Hunnium theologos Wittebergenses exorta, de itinere suo in Dresdam et colloquio familiari cum Andrea comite a Schlick scribit. — *Witteberga,* 29. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 147—50. 29. Aprilis.

*9161. NICOLAUS CRAGIUS, Doct. jur. et professor Hafniensis, Arngrimum Jonæ Isl. certiorem facit de iis, quæ pro eo et episcopo Islandico perfecit, eique auxilium futurum suum promittit; exemplar libelli sui de republica Lacedæmoniorum ei pollicetur. — *Hafniæ,* cal. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 80—82. 1. Maji.

*9162. FLORIS HEERMALES Skrivelse til sine Principaler, Utrechts Stater, hvori han omtaler den i Midten af Maj forestaaende Afsendelse af et Gesandtskab til Danmark. — *sGrauenhage,* desen IIII. Mey. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 179—80. 4. Maji.

*9163. OLIGERUS ROSENCRANTZ patri Georgio Rosencrantz pro libellis acceptis gratias agit et ab eo etiam leges Scandiæ et Selandiæ, Tordonem Decanum præceptaque judiciorum petit; exponit, cur Nicolai Cragii epistola sibi displicuerit; originem et progressum controversiæ inter Huberum et Hunnium theologos Wittebergenses narrat. — *Witteberga,* 5. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 150—54. 5. Maji.

*9164. K. Chr. IV. befaler Lensmanden paa Riberhus, at han til Hr. Morten Povlsen i Åstrup skal afstaa en Kronens Jord, da Præstegaarden er for trang. — 9. Maj. Udt. i Danske Saml. 2. R. II. 37. 9. Maji.

*9165. M. JONAS JACOBUS WENUSINUS, professor academiæ Hafniensis, Arngrimo Jonæ Isl. scribit, se, si deus vitæ et valetudini suæ pepercerit, libros diversos editurum esse, 11. Maji.

1594.

et se et Cragium causam ejus gubernatoribus regni commendasse, et eum obtinuisse, quod petivit; nova plura nuntiat. — *Hafnia*, 11. die Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 78—80.

11. Maji. *9166. JACOBUS JACOBÆVS WOLFIUS Johanni Pistorio de vocatione sua ad lectionem theologicam in Othonia atque de adventu legatorum e Scotia Helsingøram scribit. — *Haffniæ,* 11. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 667—68.

12. Maji. *9167. K. CHR. IV. lykønsker K. Jakob VI. i Anledning af hans Søns Fødsel. — 12. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35.

15. Maji. *9168. FLORIS HEERMALE meddeler sine Principaler, Utrechts Stater, at nogle Provinser muligvis ville søge at benytte det forestaaende Gesandtskab til Danmark til at opnaae nye Privilegier der; hvis Staterne ønske det samme, var det maaske rigtigt at føje en særlig Gesandt til de allerede udnævnte. — *s Grauenhage,* desen XV. May. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 20. Jaarg. S. 203—204.

18. Maji. *9169. K. JAKOB VI. af Skotland indbyder Generalstaterne til ligesom hans bedste Venner og Forbundne, K. af Frankrig og Danmark og Dr. af England, at overvære hans nyfødte Prinses Daab. — *De ñre Palais de Ste Croix,* ce 18. May. (Fransk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 208—209.

22. Maji. *9170. K. CHR. IV. klager til Dr. Elisabet over et af 2 Engelskmænd i Aaret 1589 udført Overfald paa et Skib fra Kjøbenhavn. — 22. May. (Latin). Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35.

22. Maji. *9171. Litteræ OLIGERI ROSENKRANDS patri Georgio Rosenkrands datæ de statu misero academiæ Wittebergensis ac de studiis suis politicis et historicis. — *Wittebergæ,* 22. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 154—55.

26. Maji. *9172. GENERALSTATERNES anden Instrux for Johan van Duuenvorde, Gerrit Voet, Joos de Menin, Reynier Cant, Symon Meynaertss og Johan van den Warcke paa deres Sendelse til K. af Danmark, hvori omtales forskjellige Gjældssager, Afsendelsen af Skibe til Undersøgelse af Vejen nordpaa, Kongens Kroning, Ansættelsen af en ordentlig Agent i Danmark m. m. — *s Grauenhaghe,* d. XXV. May. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 216—18.

1. Junii. *9173. K. CHR. IV.'s Retterthings Dom, hvorved Jacob Rostrup, der anklages for Sørøveri samt for at have udgivet sig for kongelig dansk Gesandt, dømmes fra Livet. — *Kjøbenhavn,* 1. Junii. Udt. i Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Domme IV, Fortale S. IX—XII.

4. Junii. *9174. K. CHR. IV.'s Forordning, at den Helsingørs Borgere givne Ret til at handle paa Isefjord ikke skal tillade dem at løbe ind i smaa og ulovlige Havne og der udsælge deres Varer i Smaavægt og Maal, men at de kun skulle bruge de store Havne i Nykjøbing eller Holbæk. — *Haffniæ,* 4. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 77—78.

5. Junii. *9175. K. CHR. IV. truer Borgerne i Maribo med stræng Straf, hvis de ikke ere Abbedissen i Maribo Kl. lydige som deres rette Husbond. — *Kjøbenhavn,* d. 5. Juni. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 194.

5. Junii. *9176. K. CHR. IV. befaler Knud Urne at gaa i Retten for Jfr. Sophie Gyldenstierne, Abbedisse i Maribo Kl., i Anledning af en Trætte mellem hende og nogle Borgere i Maribo. — 5. Juni. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 194.

5. Junii. *9177. K. CHR. IV. befaler Ove Lunge, Lensmd. p. Aalborg Hus, at undersøge, om Indbyggerne i Nibe have Ret til at holde noget almindeligt Marked, da Magistraten i Aalborg harført Klage derover. — D. 5. Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VII. 294—95.

1594.

*9178. Hans Hemmingsen, Sognepræst i Læbro og Helwig paa Gulland, pantsætter til sine Søstersønner M. Niels Hammer og Jørgen Hammer for 135 Dlr. den Andel i en Gaard i Kbhvn., som kan tilfalde ham efter hans Fader Dr. Niels Hemmingsen; han lover at lade dem gaa i lige Arv med sig ved Faderens Død. — *Kiøbenhaffn,* d. 8. Junii. Ny kirkehist. Saml. IV. 315—16. 8. Junii.

*9179. Generalstaterne anmode Utrechts Stater om at være behjælpelige ved Indkjøbet af 4 smukke Heste, som de ville lade deres Gesandter forære K. af Danmark. — *s Grauenhage,* d. XVI. Juny. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 246—47. 16. Junii.

4499. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform S. 231. 18. Junii.

*9180. K. Chr. IV.'s Lejdebrev for Christen Hansen (Baden) t. Nørregaard, som havde dræbt Peder Rud, til at møde paa næstfølgende Herredag og staa til Rette for Drabet, hvis han ikke forinden i Mindelighed har udsonet sig med Slægten. — *Kjøb. Slot,* d. 18. Juni. Vedel Simonsen, Ruderne II. 165—66. 18. Junii.

*9181. Generalstaterne takke Utrechts Stater for den Ulejlighed, som Gerardt van Renesse og Jean van Uchtenbroeck have haft med at bese nogle Heste, som vare bestemte til Foræring til K. af Danmark, men ikke ere befundne passende dertil. — *s Grauenhage*, d. XXII. Juny. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 251—52. 22. Junii.

*9182. Dr. Anna af Skotland beder K. Chr. IV. om at sende Dr. Crag til Skotland for at varetage hendes Tarv og hendes Ret lige overfor den skotske Kansler. — *Holy Rood,* 28. June. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Second Report S. 18. 28. Junii.

4502. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 231—32. 29. Junii.

*9183. K. Chr. IV. befaler Sten Maltesen, Lensmd. p. Kronborg, at lade Indbyggerne i Helsingør faa Brændeved af Lenets Skove. — 29. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 78. 29. Junii.

*9184. Generalstaternes Resolution til de skotske Gesandter William Keith og William Murray, hvori de udtale deres Tillid til, at K. af Skotland vil fortsætte sine Bestræbelser for Dannelsen af et almindeligt Forbund, bestaaende af K. af Frankrig, England, Skotland, Danmark og de tydske protestantiske Fyrster og rettet imod Spanien. — *A la Haye en Hollande,* le premier de Juillet. (Fransk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 259—61. 1. Julii.

*9185. Utrechts Stater give deres Samtykke til, at Generalstaterne modtage K. af Skotlands Indbydelse til i Forening med K. af Frankrig og Danmark samt Dr. af England at staa Fadder til den unge Prins af Skotland. — *t Utrecht*, den vyffden Julii. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 275—76. 5. Julii.

*9186. Oligerus Rosencrantz patri Georgio Rosencrantz de studiis suis et controversiis theologorum Wittebergensium scribit, eumque certiorem facit, præceptorem Eschildii Sefeldii Christianum Johannis Ripensem Calvinianum insignem esse. — *Witteberga*, 12. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 156—58. 12. Julii.

*9187. K. Chr. IV.'s Brev til K. Sigismund af Sverig, hvori han hævder, at der er ikke sket noget Overgreb fra dansk Side overfor Lapperne i Finmarken, og henviser til den medfølgende Erklæring fra Menigmand i Lapmarken. — *Køpnhafn,* then 13. Julii. Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 121—27. 13. Julii.

1594.

29. Julii. *9188. K. CHR. IV. befaler Lensmændene over hele Riget at opkræve en Daler af enhver Præst til Hjælp til den nye Kommunitetsbygning i Kbhvn. — *Kiobenhaffn slot,* then 29. Juli. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist.. Aktst. og Breve S. 400—401.

31. Julii. 4512. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist, Aktst. og Breve S 401—402. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 232—33.

c. Julii. *9189. DAVID CHYTRÆUS Philippo Ludoico Palatino scribit, regem Daniæ cum aliis principibus ad testimonium baptismi filii Jacobi VI. regis Scotorum vocatum esse, et legatos Ulrici ducis Megapolitani et Henrici Julii ducis Brunsvicensis »hodie« ex portu Rostochiensi solvere, ut in Daniam ad reginam trajiciant et in Scotiam eadem causa proficiscantur. — Sine loco et die. D. Chytræi Epistolæ S. 887—88.

2. Augusti. *9190. FLORIS HEERMALES Skrivelse til sine Principaler, Utrechts Stater, hvori han meddeler, at Generalstaternes Gesandter til Danmark ere komne tilbage til Groningen efter at være blevne venligt modtagne af Kongen. — *s Grauenhage,* denn II. Augustus. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 315—17.

5. Augusti. *9191. GENERALSTATERNES Instrux for Laurentius Myller paa hans Sendelse til Tydskland, hvori berøres Muligheden af, at han senere kan benyttes som Gesandt til Danmark. — *s Grauenhage,* d. vyffden Augusti. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 318—21.

6. vel 10. Augusti. *9192. TYGE BRAHE, som har solgt sin Halvdel af Knudstrup til Broderen Sten Brahe, men forbeholdt sig Titelen »til Knudstrup«, forpligter sig til, at dette ikke skal skade Broderen. — *Helsingør,* thend X. Augusti. Danske Mag. 4. R. II. 325. Et andet Originalexemplar med Datum 6. August er anført i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 637, Anm. 1.

9. Augusti. *9193. Tydsk Rigsdagsafsked i Regensburg. Imellem Underskriverne findes K. Chr. IV.'s Afsendinge Benedict v. Ahleuelde, Amtmd. p. Steinburg, og Dr. Veit Winszheimer. — *Regenspurg,* d. 19. tag des monats Augusti. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars gener. III. Erste Fortsetz. S. 338—73.

10. Augusti. *9194. K. CHR. IV.'s og Hert. JOHAN ADOLFS Erklæring om, at, hvis Hert. Frederik bliver Ærkebiskop i Bremen efter den nuværende Biskops Død, Hylding og Ed da bliver opsagt ham, denne Opsigelse ikke skal være til Skade for hans Ret til hans fædrene Arvedel af Hertugdømmerne, hvis han ikke faar Ærkestiftet. — *Rendsburg,* am tage Laurentii. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 25.

10. Augusti. *9195 se *9192.

post 10. Augusti. *9196. DAVID CHYTRÆUS ad Petrum Paw scribit, Nicolaum Casam, litterarum et eruditorum patronum, Hafniæ 29. Junii decessisse. — Sine loco et die. Chytræi Epistolæ S. 938—39.

17. Augusti. *9197. GISLOM HERREDSTHINGS Vidne om et af Voldemar Parsberg t. Jernitt og Fru Beathe Brade krævet Sandemændstog om Markeskjel mellem Østrup Mark og omliggende Marker. — Løffuerdagen som er then 17. Augusti. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 79—80.

24. Augusti. *9198. GILLES VAN LEDENBERCHS Skrivelse til Floris Heermale, hvori han takker for Oversendelsen (til Utrechts Stater) af Aktstykkerne om Gesandtskabet til Danmark. — *t Utrecht,* d. XXIIII. Augusty. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 412—13.

28. Augusti. *9199. Enkedr. SOFIES Skrivelse til de slesvig-holstenske Stænder paa Landdagen i Flensborg, hvori hun forsvarer sig imod Beskyldningen for ved sine Bestræbelser

1594.

for en Deling af Hertugdømmerne mellem Kongen og hendes umyndige Sønner at have villet krænke Stændernes Privilegier. — *Nicoping*, 28. August. Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 98.

*9200. FLORIS HEERMALE sender sine Principaler, Utrechts Stater, de fra Danmark hjemsendte Gesandters Journal; han tilføjer, at Gesandterne til Skotland have i Leith truffet en Ambassadør fra Danmark. — *Vuyt den Haye,* desen XXIX. Augusti. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 329—30. 29. Augusti.

4516. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde-Domkirke S. 19—20. 4. Septbr.

*9201. K. JAKOB VI. takker K. Chr. IV. for hans Sendebud, Christian Bernicous og Sten Bildes Nærværelse ved hans Søns Daab og henviser Kongen til deres mundtlige Meddelelser om de hemmelige papistiske Praktiker i Skotland. — *Sterling Castle*, 4 Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 37. 4. Septbr.

4517. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 71—72. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 559—60. 9. Septbr.

*9202. Beretning af Enkedr. Sofies AFSENDING til hendes Kansler Sibrand om Landdagen i Flensborg, hvori omtales Henrik Rammels Proposition paa Kongens Vegne samt Stændernes Modtagelse af Enkedronningens Brev (jvfr. Nr. *9199) imod Statholderen Henrik Rantzaus Ønske. — *Flensburg,* 11. Sept. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 99. 11. Septbr.

*9203. GERARDI BUYTEWECHII ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, sex legatos Batavos in Dania cum ordinibus foederi ac societati petendis fuisse, et si hoc obtinuissent, porro in mandatis eorum fuisse, connubium inter Mauricium et sororem regis Daniæ postulare; addit, eos satis honeste habitos esse et singulos torque aureo donatos esse; responsum iis datum ei prius adscripsit. — 3. idus Septembr. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 681—82. 11. Septbr.

*9204. Det SLESVIG-HOLSTENSKE LANDSKABS Svar paa Enkedr. Sofies Skrivelse, hvori det erklærer ikke at kunne bedømme denne, men beder hende om ikke at gjøre noget mod Privilegierne. — *Flensburg,* 12. Septemb. (Tydsk.) Udt. i Qvellensaml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 100. 12. Septbr.

*9205. De HOLSTENSKE STÆNDERS Protestskrivelse mod, at de kejserlige Kommissarier, som skulle møde i Lübeck for at behandle nogle holstenske Sager vedrørende K. af Danmark, hans Moder og hans umyndige Brødre, gjøre Indgreb i deres Privilegier. — *Flensburg,* 12. Sept. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 16. 12. Septbr.

*9206. MAGNUS MATTHIÆ, superintendens Lundensis, a Dn. Nicolao N., ecclesiasta Søuedensi petit, ut in M. Theodorum, listadium iter facientem, benignus sit. — *Lundiæ*, 14. Septembr. Ny kirkehist. Saml. V. 632. 14. Septbr.

*9207. K. JAKOB VI. af Skotlands Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han anbefaler Kapt. John Dallachy til at erholde den ham lovede aarlige Pension af 400 Daler. — *Holyrood*, 14. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38. 14. Septbr.

*9208. JUSTI LIPSII ad Othonem Hartium epistola, in qua commemorat, a Dano rege solo speculam pacis in Belgia esse, sed eam majorem esse, si ipse jam potens et prudens regnandi esset. — *Lovanii*, 8. kal. Octob. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 170—71. 14. Septbr.

*9209. JACOBI A VARICK ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, legatos Hollandorum a rege Daniæ petiisse, ut foedus cum patre suo ante aliquot annos initum renovaret, eum vero respondisse, se miratum esse, quod legatos ab imperatore et Ernesto 14. Septbr.

1594.

(archiduce) missos non audivissent, sed legatorum excusationibus auditis non offendi, de renovatione foederis tamen nondum quidquam statuere velle. — *Bruxellæ,* 8. kal. Octob. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 712–13.

16. Septbr. *9210. JØRGEN ROSENKRANTZ udspørger sin Søn Holger Rosenkrantz om hans Befindende, da han har hørt af Dr. Veitt Wintzheim, at det er slet; hvis Hovmesteren for Jacob Seefeldtz Søn Eske virkelig er Kalvinist, ønsker Faderen ham fjærnet og en Tydsk ansat i hans Sted; i Danmark trænges til en lærd og veltalende Jurist-Doktor. — *Flensborg,* then 16. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 158–60.

21. Septbr. *9211. K. CHR. IV.'s Befaling til Heinrich Rantzow, Amtmd. i Segeberg, at lade Stæderne Itzeho, Krempe og Wilster indtil videre beholde deres jus decimandi. — *Colding,* (21. Sept.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 43 og VIII, Repertor. S. 87.

22. Septbr. *9212. Kejser RUDOLF meddeler Czaren, Boris Godunow, at han har befalet Friherre von Minckwitz, som er sendt til Danmark for at foreslaa et Forbund imod Tyrken, at begive sig derfra til det Sted, hvor Underhandlingerne mellem Rusland og Sverig føres. — *Prag,* d. 22. September. (Tydsk.) Udt. paa Svensk i (Svensk) hist. Tidskr. III. 263–64.

2. Octobr. *9213. P. VAN HEILES Brev til (d. danske Kansler?), hvori han meddeler politiske Nyheder fra England, Spanien og Frankrig samt erklærer, at han maa have højere Løn af K. af Danmark, hvis han vedblivende skal skaffe Underretninger fra det engelske Hof. — *Lond.,* 2. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk i Macray, Report Nr. 1. S. 51.

9. Octobr. *9214. OLIGERUS ROSENKRANDS patri Georgio Rosenkrands de rumoribus falsis de se sparsis, de valetudine sua, de præceptore Escilli (Sefeldii) et de theologicis controversiis scribit eique generum D. Winsheimii, quum jurisconsulti indigentia sit, commendat. — *Wittebergæ,* 9. Octobris. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 160–61. Udt. og Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 560–61.

28. Octobr. *9215. TYGE BRAHE skriver til sin Søster Sofie Brahe, at han er villig til at gaa ind paa den af hende omtalte Overenskomst med Dr. Gellius. — *Uraniborg,* d. 28. October. Friis, Tyge Brahe S. 217.

7. Novbr. *9216. WALRAVEN VAN BREDERODES og JACOB VALCKES Beretning til Generalstaterne om deres Ambassade til Skotland; de omtale de derværende danske Gesandter Christen Barnekov og Sten Bilde og den skotske Kanslers Meddelelse om det danske Rigsraads Utilbøjelighed til under Kongens Mindreaarighed at deltage i et Forbund mod Spanien. — *s Grauenhage,* den .. Nouembris. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 453–89.

8. Novbr. 4524. Werlauff, De hell. tre Kongers Kapel i Roskilde-Domkirke S. 20.

11. Novbr. *9217. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet oversende Tyge Brahe en Klage fra deres Bonde Lauge i Clare Mølle over hans Tjener Peder i Helligtrekongers Mølle og forespørge, hvad han vil gjøre i den Sag. — *Hafniæ,* 11. Novembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 26–27.

14. Novbr. *9218. FLORIS HEERMALES Skrivelse til sine Principaler, Utrechts Stater, hvori han omtaler de danske Gesandters Deltagelse i den skotske Prinses Daab. — *s Grauenhage,* desen XIIII. Nouebr. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg. S. 493–95.

29. Novbr. vel 9. Decbr. *9219. Skrivelse fra CALVART, nederlandsk Gesandt i Frankrig, til Generalstaterne, hvori han omtaler det heldige i, hvis en almindelig Alliance kunde opnaas mellem Frankrig,

1594.

England, Skotland, Danmark, de tydske Fyrster og Generalstaterne mod Spanien. — *St. Quintin*, desen 9. Decembris. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt II. 44—48.

*9220. Dr. ELISABET af Englands Skrivelse til K. Chr. IV., hvori hun nægter at give Barkstadt Erstatning. — *Richmond*, 30. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32. 30. Novbr.

*9221. JØRGEN ROSENKRANTZ anbefaler Hans Skoffgaards Søn, der drager til Wittenberg for at studere, til sin Søn Holger Rosenkrantz og udspørger denne om Nyheder ang. de kalvinistiske Stridigheder i Tydskland. — *Køpenhaffn*, then 5. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 161—62. 5. Decbr.

*9222. TYGE BRAHE meddeler Universitetets Rektor og Professorer, at han efter Modtagelsen af deres Skrivelse (Nr. *9217) har kaldt den anklagede Peder Møller til sig for at høre hans Fremstilling af Sagen med Lauge Møller. — *Uraniborg*, d. 7. dag Decembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 27—29. 7. Decbr.

*9223 se *9219. 9. Decbr.

*9224. Hert. KARL af Södermanlands Instrux for Jöran Claeson Stjernskjöld, paa hvilken Maade han skal udføre sit Hverv at indbyde K. Chr. IV. til at staa Fadder til hans Søn. — *Stockholm*, d. 16. Dec. (Svensk.) Konung Carl den IX.'s Rim-Chronika S. 300—302. 16. Decbr.

*9225. ANDERS BRUUNS Skjøde paa 3 Boder i Sviigaden, givet til Kolding Kirke og Latinskolen, saaledes at hver af dem skal nyde Halvparten af den Kapital, som indestaar i dem. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 91, 141.

*9226. NIELS HANSEN MAALTBECH tilskjøder Byfoged Jacob Pedersen Tønder i Kolding en Kaalhave og Grund norden for Byen. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 170.

1595.

1595.

*9227. K. CHR. IV. befaler Knud Rud at erklære sig paa sin Broders og egne Vegne ang. den Sone, som Christen Hansen skal erlægge for Drabet paa deres Broder Peder Rud. — *Kjøb.*, d. 5. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 264—65. 5. Januar.

*9228. ANDREAS NICOLAI, Præst i Pitå, og SUEN PERSON, Underlagmand, afgive Erklæring til Hert. Karl af Södermanland om, at Söfinnerne omkring »Tijetz-Fjorden«, som nu give Skat til de Danske, i K. Gustavs Tid gav Skat til Sverig. — *Pitha*, d. 6. Januarii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 128—29. 6. Januar.

*9229. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet bevidne, at Lauritz Esbernsen, født paa dets Gods i Søndestrup, har kjøbt sig »kvit og fri, ledig og løs fra sit Fødested«. — *Kiøbenhaffn*, d. 8. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 402—403. 8. Januar.

*9230. NIELS KRAG meddeler Tyge Brahe efter dennes Ønske, hvad der var fremkommet ved to Samtaler med en Person (Dr. Gellius); denne havde bedet ham om at mælde Tyge Brahe, at han ikke vilde have hans Datter, hvilket Krag dog nægtede at gjøre. — *Kiøbenhaffn*, then 8. dag Januar. Danske Mag. 4. R. II. 25—26. 8. Januar.

*9231. TYGE BRAHE tilskriver Universitetets Rektor (om sin Strid med Dr. Gellius Sascerides); han er uvillig til at meddele den sidste Kopier af de fem Breve, medens han hævder sin Ret til at gjøre andre bekjendt med dem. — *Københaffn*, d. 11. Januarii. Danske Mag. 4. R. II. 26—28. 11. Januar.

1595.

20. Januar. *9232. K. CHR. IV. fritager M. Frantz, Læsemester i Roskilde, paa Grund af indtruffen Svaghed og huslig Sorg for det af ham givne Tilsagn om at være Superintendent i Ribe Stift. — *Haffniæ,* 20. Jan. Ny kirkehist. Saml. VI. 105.

20. Januar. *9233. En af REGERINGSRAADERNE tilskriver Manderup Pasberg, at Søffren Christensen, Sognepræst i Helsingør, har afslaaet at ville være Superintendent i Ribe Stift, hvorom Prinsen maa underrettes, for at man kan erfare hans Vilje. — *Haffniæ,* 20. Jan. Ny kirkehist. Saml. VI. 106,

28. Januar. *9234. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmændene om snarest mulig at indsende de til Opførelsen af Kommunitetsbygningen indkrævede Penge. — *Haffniæ,* 28. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 403—404.

29. Januar. *9235. SIMON JØRGENSEN, Sognepræst i Faaborg, udstæder Erklæring om, paa hvilke Betingelser han efter Knud Venstermand t. Findstrups Ønske har taget Hr. Jørgen Troelsen til Kapellan for Annexet Diernisse. — D. 29. Jan. Bloch, Den Fyenske Gejstligheds Hist. I. 712—13.

3. Febr. *9236. K. CHR. IV. anmoder Landgrev Moritz af Hessen og Hert. Ulrik af Mecklenburg om paa Grund af hans Mindreaarighed at udsætte Mæglingen i den slesvigske Stiftssag. — 3. Febr. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 39.

14. Febr. *9237. GERART JUSTINGH, svensk Kommissarius, afgiver Beretning om de Forhandlinger, han har ført med K. af Danmarks Fogder Anders Simenssonn og Hans Trulssonn om Forholdene i Lapmarken. — *Waránger,* d. 14. Februarii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 129—42.

17. Febr. *9238. M. NICOLAUS LEUTINGERS Skrivelse til Kurf. Christian II. af Sachsen, hvori han omtaler, at hele Christenheden stoler paa, at han efter K. Chr. af Danmarks Exempel vil have Religion og Studia i særlig Agt. — *Dreszden,* d. 17. Februarii. (Tydsk.) Schöttgen u. Kreysig, Diplomatische Nachlese I. 665—70

18. Febr. *9239. DAVIDIS CHYTRÆI litteræ commendaticiæ Caio Ranzovio scriptæ pro M. Johanne Lubberto, vocato ecclesiæ ejus pastore. — *Rostochii,* die Concordiæ et Constantiæ, 18. Febr. qua Lutherus ante annos 49 ex his terris euocatus est. Chytræi Epistolæ S. 944.

26. Febr. 4545. Resen, Descriptio Samsoæ S. 69—70.

26. Febr. *9240. Litteræ DAVIDIS CHYTRÆI, Doct. theol. et professoris Rostochiensis, missæ ad Arngrimum Jonæ Isl. una cum anni 1594 chronico et aliis recentium historiarum narrationibus. — Die 26. Februarii, natali meo. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 84—85.

4. Martii. 4546. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 131—33.

5. Martii. *9241. K. CHR. IV. befaler Caspar Markdanner, Lensmd. p. Koldinghus, at løslade Søren Grumsen, fordum Kapellan i Vorbasse og Grene, af hans Fængsel og tillade ham at bo i Herredet hos Slægt og Venner, dog at han forholder sig rolig og ikke befatter sig med de nævnte tvende Sognekald mod Ribe Kapitels Dom. — 5. Marts. Danske Samlinger III. 336—37

7. Martii. *9242. K. CHR. IV. befaler Lavritz Skjørsak, der er ansat til at tage Vare paa det Sejerværk, som staar ved Drejerkammeret paa Kbhvns. Slot, ogsaa at sørge for det store Sejerværk paa det blaa Taarn. — D. 7. Marts. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 201.

10. Martii. *9243. K. CHR. IV. befaler M. Peder Hegelund, Superint. i Ribe Stift, at visitere alle de Kirker i Thøringe Len, som have ligget til Ribe Stift. — *Hafniæ,* 10. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 534.

1595.

*9244. JØRGEN ROSENKRANTS'Z Brev til hans Søn Holger Rosenkrantz (i Wittenberg) om Hans Langes Sønner, hvilke han skal skaffe en god Præceptor, indtil deres Fader faar fattet endelig Beslutning om, hvorvidt de skulle blive i Wittenberg eller følge deres forrige Lærer M. Daniell til Stettin. — *Københaffn*, then 10. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 163—64. 10. Martii.

*9245. GERARDI SANDELINI ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, Daniæ et Scotiæ auxilia classi Britannorum, obsidionem Calentensem paranti, accedere. — *Haga*, XVI. cal. Maji. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 748—49. 16. Aprilis.

*9246. STUDIOSI ACADEMIÆ HAFNIENSIS omnes Academias et Studiosos Europæ orant, ut a familiaritate Martini Schuuartzbachi caveant. — *Haffn.*, 20. April. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 404. 20. Aprilis.

*9247. ERIK SPARRES Brev til Hert. Karl af Södermanland, hvori han foreslaar, at man til Underhandlingerne med Rusland skal medtage »Skånelagen«, som indeholder Oplysninger om Sverigs, Norges og Danmarks Grænser. — 21. April. (Svensk.) Udt. i Sv. Hist. Tidskr. IV. 76. 21. Aprilis.

*9248. K. CHR. IV.'s Befaling til Jacob Seefeld at lade tiltale Fru Anne Krabbe t. Østergaards Delefoged Jens Pedersen, som ikke har villet tillade den kgl. Delefoged paa Aalborghus at fængsle nogle Tatere, men selv har ladet disse sætte i Jern og siden ladet dem undløbe, uden at der er gaaet Dom over dem. — *Hafniæ*, 23. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 164. 23. Aprilis.

*9249. Hert. KARL af Sødermanland svarer Erik Spare, at han ønsker at kjende »Skånelagen«, men anser det for sikrest først at faa Fred med Rusland, inden man indlader sig i nogen Trætte med Danmark. — (23. Aprilis.) (Svensk.) Udt. i Sv. Hist. Tidskr. IV. 76. 23. Aprilis.

*9250. K. CHR. IV. befaler Caspar Markdanner, Lensmd. p. Koldinghus, at fængsle Peder Norby t. Urup for Mord og Mandslet. — 25. April. Danske Samlinger III. 312—13. 25. Aprilis.

*9251. K. CHR. IV. befaler Professorerne i Universitetet at indstævne og dømme M. Jon Kolding, Sognepræst i Gamsted, fordi han i en til Kongen dediceret Bog, kaldet Daniæ descriptio nova, har skrevet noget, der kunde være Sverigs Rige til Spot og Foragt. — *Kiøpnehaffn slott*, thend 7. Maji. Ny kirkehist. Saml. V. 394—95. 7. Maji.

*9252. K. CHR. IV. befaler Christoffer Walckendorff, Breide Rantzow og Arrild Huitfeldt, Rigens Kansler, at undersøge Forholdene i Maribo Kl. og Lenet og afgive Betænkning derom til Kongen og Rigsraadet. — D. 8. Maj. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 194—95. 8. Maji.

4564. For Gramsted, læs: Gamsted. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 396. Om de forskjellige Texter af Dommen og Tiden for dens Udstedelse se Ny kirkehist. Saml. V. 390—92. 10. Maji.

*9253. Rigsraad MANDERUP PARSBERG tilkjendegiver Biskop Dr. Peder Vinstrup, at Rigens Raad ikke er ganske tilfreds med Konsistoriums Dom over M. Jon (Nr. 4564), og sender ham et Udkast til en ny Dom. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. V. 396—97. post 10. Maji.

*9254. M. JONAS JACOBUS VENUSINUS, professor academiæ Hafniensis, ad Arngrimum Jonæ Islandum de carmine ejus, quod Gudbrandus vertit, scribit; queritur, nihil approbari nisi quod ex postillis vel Aristotele haustum, et si quis quod secus habet in medium proferat, continuo clamari, illam vel hanc sententiam non esse in academiis acceptam. — *Hafnia*, 14. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 83—84. 14. Maji.

4565. Nyerup, Langebekiana S. 382—84. 15. Maji.

1595.

16. Maji. *9255. K. CHR. IV. paalægger Christoffer Parsberg at tilholde afg. Elias Eisenbergs Hustru og Arvinger, at de levere til Jakob Hardenberg t. Mattrup de Breve angaaende Provstiet i Assens og dets tilliggende Gods og jus patronatus til en Kirke, som de have. — *Hafniæ,* 16. Maj. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 286.

19. Maji. *9256. JONAS JOANNIS KOL(DINGENSIS) ad D. Nicolaum Theophilum, rectorem academiæ Hafniensis, scribit, se a Sigfrido Grubbe nomine totius senatus demissum jussumque esse abire in pace. — *Haffniæ,* 19. Maj, sine anno. Ny kirkehist. Saml. V. 399.

20. Maji. 4566. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 133—34.

20. Maji. *9257. Dr. ANNA af Skotlands Anbefalingsbrev for Kapt. John Dalachy til K. Chr. IV. — *Holy Rood,* 20. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 18.

21. Maji. *9258. NICOLAUS CRAGIUS, J. U. D., ad Arngrimum Jonæ Isl. scribit, Huitfeldium promisisse, se quovis modo rebus ejus consulturum esse; ab eo petit, ut episcopum Islandicum in monumentis historiarum in Islandia exstantibus parandis, emendis, transcribendis pro Cragio juvet, qua in re studium ejus gubernatoribus commendabit. — *Hafniæ,* XII. cal. Junii. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 85.

25. Maji. *9259. JOHANNES SERINGIUS fra Thüringen, Dr. Anna af Skotlands Hofpræst, beder K. Chr. IV. om at blive kaldt tilbage fra sin Stilling, og, hvis der ikke er noget Embede ledigt, om at beholde sin aarlige Pension paa 100 Dl. og Klæder. — *Edinb.,* 25. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38. Et Brev af samme Dag og samme Indhold fra Seringius til Kansleren og Regeringsraadet, smstds. S. 38.

29. Maji. *9260. DAVIDIS CHYTRÆI epistola ad Paulum Melissum missa per Petrum Lindebergium, quem corona laurea nuper ad commendationem Henrici Ranzouii Melissus donavit. — Die triumphi Filii Dei ascendentis in coelum 29. Maji, quo ante annos 142. Constantinopolis a Turcis capta est. Chytræi Epistolæ S. 944—46.

4. Junii. *9261. REGERINGSRAADET opfordrer Breide Rantzow til at møde S. Hans Dag i Maribo Kloster. — 4. Juni. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 195.

12. Junii. *9262. K. CHR. IV. klager til Dr. Elisabet af England over nogle Sørøvere, som efter en blodig Kamp have taget et dansk Skib i selve Lissabons Havn. — 12. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35.

12. Junii. *9263. CHR. WALCKENDORF og ARRILD HUITFELDT tilmelde Abbedissen i Maribo Kl., at de S. Hans Dag ville drage ind paa Klostret. — 12. Juni. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 195.

13. Junii. *9264. REGERINGSRAADERNE bede Fredrich Rosenkrantz om at underrette Prinsen om, at de have kaldet M. Niells Lauritzen, Slotsprædikant paa Kbhvns. Slot, til Biskop i Viborg, og spørge, om de sammen med M. Niells førstkommende Tirsdag kunne indfinde sig paa Frederiksborg. — *Haffniæ,* 13. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 106—107.

16. Junii. *9265. KLAUS PODEBUSK t. Kraperup sælger og skjøder til Eske Brock t. Estrup sin Anpart i Vemmetofte Hovedgaards Bygning, Borgegaard og Jordsmon, samt et Stykke Eng udenfor Ringmuren. - *Vemmethofft,* thend 16. Junii. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 244—45.

17. Junii. *9266. Skrivelse fra DAMMAN til Generalstaterne, hvori omtales disses Ønske om et Forbund mellem Kongerne af Frankrig, Skotland og Danmark, Dronningen af England og Nederlandene. — 17. Junii. (Fransk). Brudst. i Fruin, Tien jaren uit den tachtigjarigen oorlog S. 367.

1595.

*9267. Bgm. og Raad i Kjøge udstæde Vidnesbyrd ang. et Skifte mellem Carl Clausøn, Bg. i Kjøge, og hans Hustrus Broder Hendrick Hendricksen vedrør. Arven efter deres afdøde Forældre. — *Kiøge,* mand. thend 21. Junii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 18—19. 21. Junii.

*9268. Udtog af Greven af Hohenlohes Fordringer, overleverede Generalstaternes Kommitterede, hvori han forlanger Erstatning for sine Udgifter ved sin Rejse i Aaret 1588 til K. af Danmark. — D. 21. Junii. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 21. Jaarg. S. 311—16. 21. Junii.

*9269. Tyge Brahe t. Knudstrup udstæder Anbefalingsskrivelse for Christen Søfrensen, som efter i næsten 8 Aar at have studeret under ham agter at rejse uden Lands. — *Kiøbenhavn,* d. . . . Junii. Bang, Saml. af nyttige og opbygg. Materier II. 460. Junio.

*9270. K. Chr. IV.'s Befaling at indføre den skaanske Lov paa Gotland. — *Kiøbenhauffn,* dennd 12. dagh. Julii. Handl. rör. Skand. Hist. XXIX. 361—62. 12. Julii.

*9271. Horns Herredsthings Vidne, æsket af Erick Lunge t. Stougaardt, at der til Oplysning om Markeskjellet mellem Østertuersted, Westertuerstedt og Terpet Mark paa den ene og Horssnab, Skram og Thuenn Mark paa den anden Side blev oplæst et Sandemændsbrev af 1479 og Kong Hans's Stadfæstelse deraf. — Mand. som er thenn 21. Jully. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 131—32. 21. Julii.

*9272. Kongens Retterthings Dom, hvorved Herluf Daa dømmes til at stande til Rette for Kongen og Vinnike Villumsdatter, fordi han har forladt hende. — 26. Juli. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 125. 26. Julii.

*9273. K. Chr. IV. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at tilsige Fru Margrette Huitfeldt og Fru Lene Giøe, »som af deres eget vel kunne have deres ærlige Ophold«, at de igjen begive sig ud af Klostret. — *Kjøbenhavn,* d. 29. Julii. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 195. 29. Julii.

*9274. K. Chr. IV. befaler Johann Barnekow at udlevere Professorerne Tømmer fra Nedbrydningen af det store Hus paa Bistrup til Hjælp til Kommunitetsbygningen. — *Haffniæ,* 1. Aug. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 405. 1. Augusti.

*9275. Dr. Anna af Skotlands Anbefalingsbrev for sin Kusk John Persen, som vender tilbage til Danmark. — *Holy Rood,* 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 18. 1. Augusti.

*9276. K. Chr. IV. giver Laurits Paasche, fordum Byfgd. i Odense, hans Mandhelg og Fred igjen, som han havde mistet ved at blive »fældet« for en Dom, han havde afsagt. — *Kjøbh.,* d. 2. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 56—57. 2. Augusti.

*9277. K. Chr. IV. bevilger Borgemester i Odense, Mogens Henriksens Søn Henrik Renten af nogle Vikarie- og Alterjorder som Hjelp til hans Studeringer. — *Kjøbh.,* d. 2. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 56. 2. Augusti.

*9278. Litteræ Petri Hegelund, superint. Ripensis, præposito in Giørringherret scriptæ, se 8. Aug. synodi provincialis conventum apud eum acturum esse. — Sine die et loco. Nye kirkehist. Saml. VI. 635. ante 8. Augusti.

*9279. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet tilskrive deres Tjenere, at de ikke maa sælge Kvæg til andre, før de har tilbudt D. Anders Christenssøn saa meget Slagtekvæg, som han behøver til de hundrede Studenters Underhold. — *Kiøbenhaffn,* then 14. dag Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 405—406. 14. Augusti.

1595.

26. Augusti. *9280. K. CHR. IV. befaler Kapitlerne og Domkirkerne i Jylland at yde en Hjælp til Opførelsen af den nye Kommunitetsbygning. — *Aarhus,* d. 26. dag Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 406–407.

28 Augusti. *9281. FRIDERICI LINDENBRUGII ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, ex bibliotheca Ranzoviana M. Adami historiam veterem edi. — *Lugduni Batav.*, 5. cal. Septemb. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 742—43.

5. Septbr. *9282. TYCHO BRAHE ad Joh. Isacium Pontanum litteras scribit de sphæropæo quodam, de Scaligeri et Douzæ filii adventibus in Daniam prænuntiatis, de consilio filium suum ad R. Snellium, mathematicum Lugdunensem, mittendi et hujus filium apud se recipiendi, quod valde laudat, de icone sui, quæ non satis placet, de defectu papyri nunc finito, de Scaligeri opere de emendatione temporum. — *Uraniburgi,* 5. Septembris. Alciati Epistola 1695 S. 219—24.

13. Septbr. *9283. K. CHR. IV. befaler Ditlev Holck, Lensmd. p. Kronborg, at lade noget Arbejde paa Volden og anden Steds paa Slottet udføre, og hertil forskrive Sten fra Lensmanden p. Helsingborg Slot Axel Brahe. — *Coldinghus*, 13. Septemb. Danske Samlinger V. 181–82.

15. Septbr. *9284. K. CHR. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at Fru Lene Giøe uhindret maa nyde Underhold af Klostret, da K. Fr. II. har undt hende det for Livstid. — *Kolding,* d. 15. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 195.

22. Septbr. *9285. Enkedr. SOFIE anbefaler Hr. Jacob Matszøn, Superint. i Fyn, at lade Kapellanen i Ottersloff Hr. Jacob blive Kapellan hos den affældige Hr. Rasmus, Sognepræst til Carleby. — *Nycoping,* d. 22. Septemb. (Tydsk.) Danske Mag 4. R. V. 172.

25. Septbr. *9286. JOSEPHI SCALIGERI ad Henricum Ranzovium producem Cimbrum epistola, in qua ei pro litteris ejus per Fridericum Lindenbrog Hamburgensem sibi redditis gratias agit librumque ejus de bello Dithmarsico laudat. — *Lugduni Batav.*, VII. cal. Octobr. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 152—53.

30. Septbr *9287. JOH. GEORGIUS A WERDENSTEIN, canonicus Eystetensis, in litteris ad Davidem Chytræum datis ab hoc petit, ut libros Henrico Ranzouio proregi Cimbro mittat pro volumine epistolarum ejus misso. — *Eystadii ex musæo meo,* summo mane, die 10. Octobris, kal. noui. Chytræi Epistolæ S. 947—52. En Efterskrift er dat. 8/18 Octobris summo mane.

31. Octobr. *9288. K. CHR. IV. tilskriver Universitetet, at, da det bevilgede Tømmer fra Bistrup ikke kan benyttes, har han befalet Karl Bryske, Embedsmd. p. Kbhvns. Slot, at udlevere dem saa meget Tømmer, de skulle benytte til Kommunitetsbygningen. — *Aarhuus,* thendt 31. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 408.

7. Novbr. *9289. Hert. JOHAN ADOLF (af Gottorp) indstævner Sünneke Paysen i Agdorp og de 8 Sandemænd i Ker Herred til at møde for den førstkommende Apellationsretsdag i Tønder i Anledning af, at Dorothea, Andres Anderszens Enke t. Boversted, har appelleret en af Sandemændene over tre af hendes Fæstebønder afsagt Dom for at have gjort Indgreb i Sünneke Paysens Ejendom. — *Gottorff*, d. 7. Novembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 307–308.

7. Novbr. *9290. JOSEPHI SCALIGERI ad Henricum Ranzovium producem Cimbrum epistola, in qua volumen epistolarum ejus hodie acceptum valde laudat mortemque filii ejus in Gallia cæsi commiseratur. — *Lugduni Batavorum,* VII. Id. (?Eid.) Novembris. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 153–54.

1595.

*9291. ARRILD HUITFELDT tilsender Dr. Annders Krage, Rektor ved Kbhvns. Universitet, Kongebrevet af 31. Oktbr. (*9288) til Karell Briiske. — *Troggeuelde*, thend 11 Nouemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 409. 11. Novbr.

*9292. ARILLDT HUITTFELDT tilskriver Dr. Anders Krage, Rektor ved Kbhvns. Universitet, at han intet har imod, at Universitetet stævner Skolemesteren paa Herlufsholm i Anledning af en Trætte, som Knudt Kremmer i Kbhvn. har med ham. — *Throggeuellde*, then 12. Nouemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 409—10. 12. Novbr.

*9293. Dr. ELISABET af England meddeler K. Chr. IV., at K. af Spanien vil angribe England med en stor Flaade det folgende Aar, og anmoder Kongen om, dels at forbyde sine Undersaatter at sende Skibe til Spanien, dels at laane hende 8 af sine storste Skibe. — *Richmond*, 12. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32. 12. Novbr.

*9294. K. CHR. IV. forlanger Erklæring af Abbedissen i Maribo Kl. ang. hendes Vægring ved at lade Fru Lene Giøe faa, hvad Kongen har tilstaaet hende af Klostret. — *Aarhus*, d. 24. November. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 195–96. 24. Novbr.

*9295. LUDWICK MUNCK, Lensmd. i Trondhjem, melder Rektor og Professorer ved Universitetet i Kbhvn., at Superint. i Trondhjems Stift, M. Hanns Mogensøn, er død, efterladende sin Familie i stor Trang, som han beder dem om at afhjælpe; han anbefaler den afdødes Søn M. Mogens Hansøn, Sognepræst ved Domkirken i Trondhjem, til at succedere Faderen. — *Thrundhiem*, d. 2. Decemb. Ny kirkehist. Saml. I. 344—48. 2. Decbr.

*9296. K. CHR. IV. befaler Christoffer Parsberg at lade nedbryde Bygningerne paa Bistrup med Undtagelse af Ladegaarden. — 4. Decbr. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 405. 4 Decbr.

*9297. KAPITLET i TRONDHJEM underretter Dr. Petrus Winstrup, Superint. i Sjælland, og Professorerne ved Kbhvns. Universitet om, at Trondhjems Superintendent M. Hans Mogenssøn er død, og beder om, at hans Søn M. Mogens Hansszøn, Sognepræst til Domkirken i Trondhjem, maa blive hans Efterfølger. — *Trundhiem*, d. 5. dag Decembris. Ny kirkehist. Saml. I. 343—44. 5. Decbr.

*9298. K. CHR. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at Fru Margrete Huitfeldt, der har opladt Kongen 2 Gaarde i Halmstad, maa nyde det hende tilsagte Underhold af Maribo Kl. for Livstid. — 11. December. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 196. 11. Decbr.

*9299. K. CHR. IV.'s Bevilling, at Nicolaus de Freundt maa holde og anrette et Apothek i Bergen foruden det, som i Forvejen findes der. — *Aarhus*, 13. Decbr. Archiv f. Pharmaci og Chemi XVIII. 40—41. 13 Decbr.

*9300. HELSINGØRS BYTHINGS Vidne, at Broder Jensen og Hans Davidsen, Kirkeværger til S. Olufs Kirke smstds., med Samtykke af Bgm. og Raad tilskjødede Mikkel Snøchill, Byfgd., og Hustru Heile Frandsdatter en Kirken tilhørende Grund paa Stengaden. — Mand. d. 15. December. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 78. 15. Decbr.

*9301. NICOLAUS HAMMERUS udstæder Gjældsbevis til Henrich Rogentin, Bg. i Kbhvn., for 22 Stk. Guld, hængende paa en Snor, at tilbagetale førstk. Pinsedag tilligemed 5 Daler i Rente. — *Kiobenhaffn*, d. 20. Decbr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 427. 15. Decbr.

*9302. JACOBI BONGARSI ad Joachimum Camerarium epistola, in qua valde miratur, Danos proceres angustias suas, id est libertatem regni sui Hispano vendere, ut illi eas utendas et servandas ad triennium dent. — *Argentina*, kal. Jan. Jacobi Bongarsi Epistolæ ad Joachimum Camerarium 1647 S. 283—85. Latin og Fransk: Lettres de Jacques de Bongars 1695. II. 440—43. 22. Decbr. vel 1. Jan. 1596.

1595.

24. Decbr. *9303. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Univ. kvittere Kongens Renteskriver Hans Simenssøn for Modtagelsen af den første Femtendedel af de 2000 Daler, som Christoffer Walchendorp t. Glorup har givet til fattige Studenter. — Juleafften. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 410—11.

*9304. K. CHR. IV. befaler Magistraten i Odense at udgjøre af Byen en Bartskjær til at tjene paa Flaaden. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist III, 1. S. 57.

*9305. ANDERS SØRENSEN VEDELS Register paa danske historiske Dokumenter, som han 28. Juni sendte til Kjøbenhavn med Valdemar Parsberg efter Kongens og Regeringsraadets Befaling, samt over hvad han senere har afleveret til Niels Krag. Birket Smith, Om Kbhvns. Universitetsbibliothek før 1728 S. 106.

1596.

1596.

1. Januar. *9306 se *9302.

2. Januar. *9307. KAPITLET i Ribe beder Universitetets Rektor Dr. Andreas Krag om at undskylde hos Rentemesteren, at det ikke til fastsat Tid kan udrede de befalede 150 Daler til den nye Kommunitetsbygning. — *Ripis*, 2. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 411—12.

8. Januar. *9308. PEDER THOTT af Boltinggaard, Lensmd., og Borgerne i BERGEN vedtage en Række Ordensregler i Henhold til Kongens derom udgaaede Befaling. — *Bergen*, d. 8. Januar. Norske Mag. II. 249—56.

13. Januar. *9309. Vedtægt af MAGISTRATEN i Ribe om Betaling af Bøder for Udeblivelse fra Møderne. — (13. Januar.) Ribe Kathedralskoles Indbydelseskrift 1844 S. 10—12 (her uden Aar). Om Dateringen se Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 624.

20. Januar. *9310. Kurf. JOHAN GEORG af Brandenburgs Testamente, hvori omtales hans Fordringer paa Holsten. — *Cölln an der Sprew*, am tage Fabiani Sebastiani, d. 20. Januarii. (Tydsk.) Riedel, Codex diplomat. Brandenburg. Supplementb. S. 200—19.

21. Januar. *9311. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet dømme Hr. Jacop Heinedsøn, fordum Skibspræst, til at betale M. Friderich, Bartskjærer i Kbhvn., 9 Daler i Bartskjærerløn for den Skade, hans Hustru Daarethe havde tilføjet Hans Pedersøn Riber i Hr. Niells Oluffsøns Hus. — Onsdagen, som var d. 21. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 412—13.

29. Januar. *9312. Biskop JACOB MADSENS Brev til Bendix Hansen, Sognepræst i Svindinge, om Kirkens Lærdomme og Ceremonier. — 29. Januar. Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 101.

ad fin. Jan. 4606. Wolff, Journal for Politik 1824. I. 252—55.

5. Febr. *9313. K. CHR. IV. befaler Kapitlet i Lund at dømme i Ægteskabssagen mellem Dr. Gellius og Tyge Brahes ældste Datter. — *Colldinghusz*, 5. Februarii. Danske Mag. 4. R. II. 28.

7. Febr. 4607. Wolff, Journal for Politik 1824. I. 255—56.

10. Febr. *9314. K. CHR. IV. svarer Dr. Elisabet af England, at han vil forbyde sine Undersaatter at hjælpe Spanierne, men at han ikke kan hindre dem i at drive deres sædvanlige Handel; han beder hende om at hindre Englændernes Sørøverier og beklager, at han ikke kan laane hende 8 Krigsskibe, da det vilde være et Brud paa Traktater med Spanien. — 10. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35.

1596.

*9315. K. CHR. IV. befaler de til den flensborgske Amtretsdag forordnede Statholder og Raader at sørge for, at Lutke Namenszens og hans Forældres Testament (jvfr. II. 1829 og 617) opretholdes uforandret. — *Coldingen*, d. 13. Febr. (Tydsk.) Moller, And. d. Stiftungen d. Ludolphi Naamanni S. 42—43. 13. Febr.

4609. Nyerup, Langebekiana S. 384—85. 17. Febr.

*9316. K. CHR. IV. forklarer og indskrænker Anordningen af 9. Julii 1593 (*9077) om Tiendens Ydelse. — *Koldinghuss slot*, then 21. dag Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 179—80. 21. Febr.

*9317. K. CHR. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl. om Jfr. Ide Thotts Optagelse i Klostret. — *Koldinghus*, d. 24. Februar. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 196. 24. Febr.

*9318. TYGE BRAHE beder Konsistoriums Medlemmer om kortelig at lade optegne, hvad han fremfører under Sagen (mod Dr. Gellius). — Uden Dag. Danske Mag. 4. R. II. 29. ante 25. Febr.

4612. Wolff, Journal for Politik 1824. I. 259—61. 25. Febr.

4613. Wolff, Journal for Politik 1824. I. 257. 26. Febr.

*9319. Vidnesbyrd af to STUDENTER, som af Tyge Brahe vare udsendte for at opfordre Dr. Gellius til at give Møde i Konsistorium, at han to Gange undskyldte sig med Sygdom, skjøndt de ikke fandt ham mere syg end Dagen før. — *Kiøbenhaffn*, 26. Feb. Danske Mag. 4. R. II. 30. 26. Febr.

*9320. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet anmode Arild Huitfeld t. Ottersberrigh, Kansler og Lensmd. p. Tryggeuelde, om at frafalde en Stævning til Landsthing over nogle af Universitetets Bønder i Faxe, som have drevet ulovligt Ølsalg. — *Kiøbenhaffn*, d. 3. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 416—17. 3. Martii.

*9321. Den KGL. STATHOLDER og RAADERNE (i Slesvig og Holsten) fælde i Sagen mellem Peter Werckmeister og Namen Jenszens Arvinger paa den ene og Raadet i Flensborg paa den anden Side den Kjendelse, at Namen Jenszens Testamente (II. 617) skal staa ved Magt. — *Haderschlebenn*, d. 5. des monadts Martii. (Tydsk.) Moller, And. d. Stiftungen d. Ludolphi Naamanni S. 43. 5. Martii.

*9322. PETER WERCKMEISTER appellerer Statholder og Raaders Dom (se Nr. *9321) til den slesvigske Landret. — D. 5. Mart. (Tydsk.) Udt. i Moller, And. d. Stiftungen d. Ludolphi Naamanni S. 43. 5. Martii.

4615. Wolff, Journal for Politik 1824. I. 264. 6. Martii.

*9323. Hert. KARL af Södermanland stadfæster Staden Jönköpings Privilegier, deribl. Forbud til Bønderne om at opkjøbe og sælge Kreaturer til Danmark. — *Ørebro*, d. 20. Marts. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXII. 401—403. 20. Martii.

*9324. TYCHO BRAHE a Johanne Isacio Pontano, Cantabrigiæ in Anglia litteris politioribus incumbente, petit, ut sibi privilegium Anglicum comparet, eique de loco quodam apud Lucretium scribit. — *Uraniburgi*, die 25. Martii. Alciati Epistola 1695. S. 160—64. 25. Martii.

*9325. K. JAKOB VI. af Skotland klager til K. Fr. II. over, at Englænderen John Buckston er bleven hindret i sit mangeaarige Fiskeri under Island af nogle Hamburgere, som paastaa at have Eneret dertil. — *St. Andrew's*, 26. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38. 26. Martii.

*9326. RASMUS JØRGENSEN, Degn i Kjøng, lover at føre et sædeligt Levned og aarlig at yde 6 Skæpper Byg til Assens Skole. — *Odense*, d. 27. Marts. Udt i Danske Mag. 4. R. VI. 209. 27. Martii.

1596.
(Martii.) *9327. Spørgsmaal, som TYGE BRAHE (under Ægteskabssagen mod Dr. Gellius Sascerides) forelagde Dr. Niels Krag og dennes Broder, Dr. Anders Krag. — Uden Datum. Brudst. i Danske Mag. 4. R. II. 18, 19—24.

2. Aprilis. *9328. MADS JØRGENSEN meddeler Tyge Brahe efter dennes Opfordring, at Morten Bertelsøn vistnok vil egne sig til at være Foged over Nordfjords Len. — *Halsnø closter*, then 2. Aprillis. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 29—31.

5. Aprilis. *9329. K. CHR. IV. anmoder Professsorerne ved Kbhvns. Universitet om i paakommende Tilfælde at afgive Bolig for nogle af de fremmede, som ventes til Staden i Anledning af Kongens Kroning. — *Kiøpnehaufn slott*, thendt 5. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 417—18.

.5 Aprilis. *9330. Litteræ PETRI PARONIS (ɔ: Baronis) Nicolao Hemmingio datæ, in quibus librum istius »de gratia universali« laudat. — *Cantabrigiæ*, 5. cal. April. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 545—46. Jvfr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist. II. 438, Anm. 3.

6. Aprilis. *9331. REGERINGSRAADET beder Fru Lisebett Friis om, i Forening med Sognemændene i Aszum Sogn at antage den Person til Præst i Sognet, som M. Mogens Matzøn, Superint. i Skaane Stift, der har jus patronatus til Kirken, vil indsætte dér. — *Haffniæ*, 6. Aprilis. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 108—109.

(7. Aprilis.) *9332. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet dømme Hr. Jacop Heinedsøn, fordum Skibspræst, til at straffes, fordi han har pryglet Hr. Niels Olssøn, Skibspræst i Kbhvn., da denne kom ind i hans Hus. — (7. Aprilis.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 414—16.

19. Aprilis. *9333. K. CHR. IV. paalægger Dr. Peder Vinstrup, Superint. i Sjællands Stift, at undersøge, hvorledes det forholder sig med Oluf Michelsen Skovbys Kaldelse til at være Medtjener hos Sognepræsten til Tostrup og Uggerløse Sogne og forhjælpe ham til hans Ret, hvis der med Urette sker ham Forhindring imod dette hans Kald. — *Hafniæ*, 19. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 462.

20. Aprilis. *9334. K. CHR. IV. befaler to Skibsførere at sejle til Vesterhavet, for at holde det frit for Sørøvere. — (D. 20. April.) Udt. i Garde, Efterr. om d. danske Sømagt I. 74.

23. Aprilis. 4624. Stephensen og Sigurdsson, Lovsaml. for Island I 135.

24. Aprilis. *9335. NICOLAUS CRAGIUS, J. U. D. et regni Daniæ historicus, ad Arngrimum Jonæ scribit, se a gubernatoribus regni mandata ad Islandos et seorsim ad eum de monumentis historiarum inquirendis et exhibendis impetrasse, et se sperare, eum aliquid operæ pretii allaturum esse; eum ad Daniam visendam invitat. — *Hafniæ*, 24. Aprilis. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 87—88

26. Aprilis. *9336. M. JONAS JACOBUS VENUSINUS Arngrimo Jonæ Isl. cingulum et diploma regium Godemanno Enero impetratum mittit; scribit, litteras regias, quibus ei demandatur, ut vicem D. Guldbrandi episcopi jam deinceps expleat, consignatas et præsidi Boresteropæ inscriptas esse, sed litteras patentes de hac re omnibus præsidibus inscriptas apud eum servandas esse; de fundo, cujus usumfructum levat, bene eum sperare jubet. — *Hafniæ*, 26. Aprilis. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 86—87.

Aprili. *9337. Det SVENSKE RIGSRAAD tilraader Hert. Karl af Södermanland at opgive det foreslaaede Gesandtskab til Danmark. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Meddelanden från svenska riksarchivet VI. 178.

1596.

*9338. Regeringsraadet befaler Ove Lunge, Lensmd. p. Aalborghus, at hjælpe Vinnike Villumsdatter til Rette imod Herluf Daa, hvis hun forlanger det. — 4. Maj. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 127. 4. Maji.

*9339. Skrivelse fra Noel de Caron, nederlandsk Gesandt i England, til Generalstaterne, hvori han meddeler, at Dr. Elisabet vil blandt andre opfordre K. af Danmark til at tiltræde sin med Frankrig sluttede Alliance. — *Stretham,* 17. Mei ouden styl. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt II 110—12. 17. Maji.

*9340. K. Chr. IV. stadfæster Middelfarts frie Fiskeret, men undtager de kongelige Aalegaarde under Jylland og Fiskedrætterne til Slottene Koldinghus og Hindsgavl. — (18. Maj.) Udt i Tidsskr. for Fiskeri. V. 47, Anm. 31. 18. Maji.

*9341. K. Chr. IV.'s Kreditiv for Sten Bilde paa hans Sendelse til K. Jakob VI. af Skotland. — 18. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 18. Maji.

*9342. K. Chr. IV. tilskriver M. Mogens Madsen, paa Forestilling af Fru Lisbet Friis, Jakob Hvitfeldts Efterlev., at han ikke mod Sognefolkets og hendes Vilje maa indtrænge sin Brodersøn i Aaszum Kirke. — 19. Maj. Rørdam, Hist. kildeskr. 2. R. II. 109. 19. Maji.

*9343. K. Chr. IV. indbyder K. Jakob VI. og Dronning Anna til hans Kroning d. 24. Aug. — 20. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S 35. 20 Maji.

*9344. Generalstaternes Instrux for Johan v. Duuenvorde, Gerrit Voet, Joos de Menin, Reynier Cant, Symon Meynaertss og Johan v. d. Warcke paa deres Sendelse til K. af Danmark, hvem de skulle opfordre til at bekræfte og forøge de tidligere Forbund med Generalstaterne for at støtte dem imod Spanien; tillige skulle de opfordre ham til at bekræfte alle nederlandske Privilegier i Danmark. — *s Grauenhage,* d. XXVI. May. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootsch. te Utrecht 4. Serie. 20. Jaarg S. 212—16. 26. Maji.

*9345. K. Chr. IV. befaler Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet at kalde alle under Universitetets Jurisdiktion staaende Bogførere for sig og lade dem aflægge Ed paa, at de ikke ville forhandle danske Bøger, som ere trykte i Udlandet. — *Kiøpnehauffnn slott,* thennd 28. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 418—19. Et lignende Brev udgik til Bgm. og Raad i Kbhvn Se smstds. S. 419. 28. Maji.

*9346. Petri Arrebo, rectoris scholæ Herlufsholmensis, invitatio ad symposium tertia feria Pentecostes in schola celebrandum. — Sine loco et die. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 327. ante 1. Junii.

*9347. K. Chr. IV.'s Fundats for Maribo Kloster. — D. 7. Juni. Udt. og Brudstykk. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 196—200. 7. Junii.

*9348. K. Chr. IV. befaler paa ny Abbedissen i Maribo Kl. at give Fru Lene Giøe det hende tilkommende Underhold af Klostret. — 8. Juni. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 196. 8. Junii.

4632. Udt. i Thurah, Bornholms Beskrivelse S. 327. 9. Junii.

*9349. Kongens Retterthings Dom i en Sag mellem Fru Tale Ullstandt t. Skabersiø og Axel Rosenkrantz t. Glimminge om Arv efter Jfr. Anne Grubbe, hvorved Landsthingsdommen, der i Henhold til den yngre skaanske Lovs Overensstemmelse med Jydske Lov ophæver den ældre skaanske Lovs Bestemmelse om Arv i Sidelinien, bekræftes. — 11. Junii. Kofod-Ancher, Dansk Lovhistorie II. 502—504. 11. Junii.

4634. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist III, 1. S. 58—59. 12. Junii.

*9350. Kongens Retterthings Dom i en Sag mellem Fru Margrete Friis t. Engelund, Dirik Høckens Enke, paa hendes Datter, Jfr. Sophie Høckens Vegne, og Marinne 19. Junii.

1596. Andersdatter i Urup og Ulf Jeronimussen, hvori Arven efter Høcken tildømmes førstnævnte, efterdi Marinne A. ikke er blevet viet til Høcken. — 19. Juni. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 701—703.

19. Junii. *9351. K. JAKOB VI. takker K. Chr. IV. for hans gennem Sten Bilde modtagne Indbydelse til at overvære Kongens Kroning, som han af forskjellige Grunde, deriblandt hans Hustrus forestaaende Nedkomst og Folkets Uvilje mod, at han forlader Landet, ikke kan modtage. — *Holyrood,* 19. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38.

25. Junii. *9352. K. CHR. IV. beder Frantz Rantzow, Embedsmd. p. Silkeborg Slot, om at betale Glasbrænderne ved Rye for 20000 Drikkeglas efter den Fortingning, som Slotskriveren paa Skanderborg Slot har gjort med dem. — *Kiopnehaffn,* thendt 25. Junii. Danske Samlinger III. 260—61.

29. Junii. *9353. MICKEL ERICHSEN bevidner at have solgt til Oluf Jensen tvende Bøger, den danske Bibel og Lexicon Scapulæ. — *Bergen,* d. 29. Juni. Ny kirkehist. Saml. III. 636.

1. Julii. *9354. K. CHR. IV. befaler de Højlærde i Kbhvn. at undersøge og paakjende en Sag mellem M. Anderss Foss, Superint. i Bergens Stift, og Jonas Magni, forhen Skolemester i Bergen, hvilken sidste skal have givet en Discipel et Testimonium, som hin mener maa betragtes som et Skandskrift mod Gejstligheden i Bergen. — *Haffniæ,* 1. Julii. Ny kirkehist. Saml. III. 631—32.

13. Julii. *9355. K. JAKOB VI. af Skotland klager til K. Chr. IV. over, at en Skotte ved Navn Alan Lentron, der var kaldet til Danmark af den danske Admiral og sat til Chef for Skibet Neptun, er blevet fængslet og idømt en stor Skadeserstatning, fordi Skibet strandede nær ved Yarmouth, skjønt Forliset skyldtes en dansk Sømand, Anthonys Forsømmelse. — *St. Andrew's,* 13. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38.

14. Julii. *9356. Forordning af BROSTRUP GEDDE t. Tommerop, Befalingsmd. p. Island, hvorledes der bliver at forholdes med de Præster, der lade det dem betroede gejstlige Gods forfalde. — *Bessastöðum,* 14. Juli. (Islandsk.) Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 135—36.

30. Julii. *9357. K. JAKOB VI. af Skotland anmoder paa ny K. Chr. IV. om at betale Kapt. John Dalochie den ham skyldige Pension 600 Daler (jvfr. *9207). — *Falkland,* 30. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38.

30. Julii. *9358. Memorial, opsat af Hert. FREDERIK WILHELM af Sachsen paa egne og Kurf. Johan Georg af Brandenburgs Vegne som den afdøde Kurf. Christian af Sachsens Børns Formyndere, for deres Gesandter til K. Chr. IV.'s Kroning. — *Weimar,* d. 30. Julii. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet VII. 235—64. Brudst. i Fridericia, Danm. ydre polit. Hist. 1629—60 I, 14. Anm.

31. Julii. *9359. K. JAKOB VI.'s Anbefalingsbrev til K. Chr. IV. for hans Tjener James Murray, Dronningens Kammerpage, der ønsker at tjene et Par Aar ved Kongens Hof. — *Falkland,* 31. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38.

3. vel 13. Augusti. *9360. JACOBI BONGARSI ad Joachimum Camerarium epistola, in qua ab eo petit, ut sibi novi aliquid de coronatione Danica et qui ei principes sint adfuturi referat. — *Francofurto,* XIII. Aug. Bongarsi Epistolæ ad Camerarium 1647. S. 326—29. Latin og Fransk: Lettres de Jacques de Bongars. 1695. II. 492—97.

5. Augusti. *9361. K. CHR. IV. tilskriver Jomfruerne i Maribo Kl., at han har afsat Jfr. Sophie Gyldensternn fra hendes Værdighed som Abbedisse, da hun har forsømt Klostrets

1596.

Anliggender og solgt dets »vornede Sønner«, hvorfor de faa Befaling til at vælge en ny Abbedisse af deres Midte. — D. 5. August. Brudstykk. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 200.

*9362. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for K. Jakob VI. af Skotlands Sendebud, Lord Ogiloy og Peter Young af Setoun. — 6. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 6. Augusti.

*9363. FRIDERICH ANEFELD t. Segard forpligter sig til at betale Kjøbesummen for Godset Arlevad, hvilket Hert. Johan Adolf af Gottorp har kjøbt af Melchior Rantzouws Kreditorer og atter overdraget ham. — *Schleszwig*, d. 8. Augusti. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 309—10. 8. Augusti.

*4642. Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 102—109. 17. Augusti

*9364. JACOBI BONGARSI ad Joachimum Camerarium epistola, in qua commemorat, inter Scotum et Danum affinitatem arctiorem quam inter Anglam et Danum intercedere. — *Francofurto*, XXVII. August. Bongarsi Epistolæ ad Camerarium 1647. S. 331—34. Latin og Fransk: Lettres de Jaques de Bongars. 1695. II. 498—503. 17. vel 27. Augusti.

*9365. K. JAKOB VI. tilmelder K. Chr. IV. en Datters Fødsel. — *E venatione nostra Dumferliana*, 19. Aug. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Third Report S. 38. 19. Augusti.

*9366. K. CHR. IV. befaler Odense Magistrat at sende en Kok og en Posteibager til hans Kroning. — Uden Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 60. ante 29. Augusti.

*9367. K. CHR. IV. befaler Magistraten i Odense at sørge for godt Logis til de gjennemrejsende Fyrster. — Uden Dag. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 60. ante 29. Augusti.

*9368. K. CHR. IV. meddeler Magistraten i Odense, at Byen skal svare 1250 Daler af Kroningsskatten. — Uden Dag. Udt i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. II, 1. S. 60. ante 29. Augusti.

*9369. Fortegnelse over Flaadens Skibe. — (D. 29. August.) Garde, Efterr. om d. danske Sømagt I. 74—75. 29. Augusti.

*9370. Hr. KRISTOFFER i Taaderups Brev til Hr. Rasmus Pedersen om Tjenestepigen Karenes Utroskab og Løsagtighed. — 2. Sept. Barfod, Den falst. Geistligheds Personalhist. II. 94. 2. Septbr.

*9371. K. CHR. IV. befaler Kapitlet i Roskilde at undersøge og paadømme en af Herluff Dahe imod hans Hustru Wennicke Willomsdather fremført Beskyldning for Utroskab. — *Haffnie*, 6. Septembris. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 129—40. Brudstykk. i Kolderup Rosenvinge, Gl. danske Domme IV. 252. 6. Septbr.

*9372. K. CHR. IV. tilskriver K. Jakob VI., at han har givet hans Sendebud (Ogiloy og Setoun) Svar ang. de tre Skibe og ang. skotske Skibe i Øresund. — 10. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 10. Septbr.

*9373. Epistola PETRI HEGELUND, superintendentis Ripensis, præpositis nonnullis diocesis suæ adscripta de adventu suo et convocatione pastorum provinciæ ad colloquium. — *Ripis*, XI. Septembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 635—36. 11. Septbr.

*9374 (= 4250). Aaret er 1596. Se Secher, Corpus Constitut. Daniæ III. 34. 15. Septbr.

*9375. K. CHR. IV. tilsender K. Jakob VI. 4 Falke. — 17. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 35. 17. Septbr.

*9376. K. CHR. IV. stadfæster Søster Margrete Norbyes Valg til Abbedisse i Maribo Kl. — *Kbhvn.*, d. 18. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 200—201. 18. Septbr.

*9377. Litteræ CHRISTIANI MACHABÆI Johanni Pistorio datæ, in quibus de Erico Hardenbergio, de filiis suis a Viteberga revocatis, de coronatione regis, de ablegatione D. Hemmingii atque de rebus variis universitatem attinentibus scribit. — *Soræ*, Septembris 19. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 421—24. 19. Septbr

1596.

25. Septbr. *9378. K. CHR. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at den forrige Abbedisse Jfr. Sophie Gyldenstierne maa fremdeles faa dobbelt Underhold i Klostret. — D. 25. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 201.

25. Septbr. *9379. K. CHR. IV.'s Bestalling for Albrecht Lorentzen som Instrumentist med en aarlig Løn af 40 Dlr., en Hofklædning og Kostpenge. — D. 25. Septbr. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1812. IV. 92—93.

25. Septbr. *9380. GUSTAF BANÉR tilskriver Hogenskild Bjelke forskjellige Nyheder, særlig om Kroningen i Danmark. — *Stockholm*, (25. Septbr.) (Svensk.) Silfverstolpe, Hist. Bibliotek II. 296—97.

26. Septbr. 4648. Jvfr. Qvistgaard, Forts. Efterr. om Slagelse Skole S. 11—12.

27. Septbr. *9381. K. CHR. IV. befaler Biskop Dr. Peder Vinstrup med nogle Provster og Præster at dømme, om det Kaldsbrev, som Oluf Michelsen har forhvervet af nogle af Sognemændene i Tostrup og Uggerløse Sogne, er lovligt. — *Hafniæ*, 27. Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 462—63.

27 Septbr. *9382. K. CHR. IV. befaler Dr. Peder Vinstrup, Superint. i Kbhvn., at forhjælpe M. Niels Lætus til det første ledige Kald, da han i mange Aar har været Hører i Roskilde Skole og i 8 Aar studeret uden Lands og derved fortæret alt, hvad han havde. — *Hafniæ*, 27. Septbr. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 464.

27. Septbr. *9383. SAXE ANDERSSEN, Slotsskriver paa Skanderborg, tilstaar, at han af Frandtz Rantzow t. Redingsdorf, Hovedsmd. p. Silkeborg, har modtaget $215\frac{1}{2}$ Daler 3 Skilling Lybsk, som han igjen har udbetalt til Glasbrænder Leborius Threbing i Skanderborg for 20500 Drikkeglas, som han havde brændt i Ryeskov til Kongens Behov. — *Skanderborig*, thendt 27. Septembris. Danske Samlinger III. 261.

Septbr. *9384. Optegnelse om Kbhvns. Universitets Udgifter ved Indkvarteringen i Anledning af Kongens Kroning. — Uden Datum. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 420—21.

4. Octobr. *9385. K. CHR. IV. udstæder Bekræftelsesbrev paa alle de Privilegier, som ere givne Hollænderne paa Amager. — 4. Oktbr. Udt. i Thurah, Beskr. over Amager S. 64.

5. Octobr. *9386. K. CHR. IV. stadfæster Kbhvns. Universitets Friheder og Privilegier. — *Kiøpnehaufnn*, d. 5. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 424—26.

5. Octobr. *9387. K. CHR. IV.'s Befaling, at de øde Bøndergaarde i Tryggevælde Len skulle sammenlægges til gode Gaarde, bebygges og bortfæstes. — 5. October. Brudstykk. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 125.

5. Octobr. *9388. JUSTI LIPSII ad Julium Guastavinium epistola, in qua commemorat, Thriverium medicum defunctum olim in Angliam et Daniam evocatum iri sprevisse. — *Lovanii*, XVII. kal. Octobr. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 760—61.

6. Octobr. *9389. K. CHR. IV. forlener Brødrene Johan og Christian Bernekow med Godset Ralschwig og Grevskabet Strey samt Bisperugen paa Rygen som arveligt Len. — *Friederichsburgk*, d. 6. Octobris. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 96—100.

12. Octobr. *9390. Epistola PETRI HEGELUND, superintend. Ripensis, ad præpositos nonnullos diocesis suæ de adventu suo ad conventum ecclesiasticum provincialem et de convocatione pastorum. — *Ripis*, die XII. Octobris. Ny kirkehist. Saml. VI. 636—37.

1596.

*9391. NICOLAUS CRAGIUS, Dr. jur., udstæder Laanebevis til den tydske Sekretær Augustus Erich paa nogle ham udleverede Dokumenter af Arkivhvælvingen i Kbhvn. til Brug for hans historiske Arbejde. — *Copenhagen*, d. 14. tag Octobris. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 233. 14. Octobr.

4655. Wolff, Journal for Politik 1826. IV. 89. Rothe, Brave danske Mænds og Qvinders ber. Eftermæle I. 720—21. 16. Octobr.

*9392. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Biskop Dr. Peder Vinstrup, at da det Kaldsbrev, nogle af Sognemændene i Tostrup og Uggerløse Sogne havde givet Oluf Michelsen, er ulovligt, skulle de til Straf for denne Forseelse for denne Gang have deres Kaldsret forbrudt, og Biskoppen skal derefter indsætte den af Kongen udnævnte Christoffer Pedersen til Sognepræst der, hvis han befindes dygtig dertil. — *Hafniæ*, 17. Octobris. Ny kirkehist. Saml. V. 463—64. 17. Octobr.

*9393. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet kalde Niels Vognsen til Kapellan ved Frue Kirke. — Løffuerdagen som var d. 23. Octobris. Danske Mag. 4. R. II. 114—15. 23. Octobr.

*9394. Brev fra Hert. KARL af Södermanland til en Foged i Finmarken, hvoraf ses, at han gjør Fordring paa Ejendomsret til $^{2}/_{3}$ Dele i Land og Strand af visse Egne i Finmarken. — 30. October. Udt. i Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper S. 347. 30. Octobr.

*9395. K. CHR. IV. og Hert. JOHAN ADOLF indstævne Herredsfogden og Sandemændene i Neu Herred i Flensborg Amt samt Undersaatterne i Sødorp, Schowuy og Møllmarck til at møde, hvor de dertil forordnede Kommissarier og Ridemænd bestemme, i Anledning af at Amtmand Heinrich Blohme i Gottorp har appelleret en af Sandemændene fældet Dom i en Sag mellem de nævnte Landsbyer og Hert. Johan Adolfs Undersaatter i Südensehe. — *Gottorff*, d. 1. Novembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 310—11. 1. Novbr.

*9396. K. CHR. IV. tillader, at en Bonde, der er født paa Kronens Stavn i Roskildegaards Len, men har fæstet en Gaard i Svenstrup Gaards Len, maa i to Aar være fri for Tiltale for Fødestavn; han skal derefter forholde sig efter Landets Ret og Sædvane. — D. 11. Novbr. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 425, Anm. 3. 11. Novbr.

*9397. JENS ANDERSEN, Bg. i Helsingør, udstæder Landgildebrev til Hospitalet smstds. paa en Grund i Helsingør. — *Helsingør*, 18. Novembris. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 19. 18. Novbr.

*9398. ROSKILDE KAPITELS Dom, hvorved Vinnike Villumsdatter erklæres for at have begaaet Ægteskabsbrud, og det tillades Herluf Daa at indgive sig i nyt Ægteskab. — D. 24. Novbr. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 132—34. 24. Novbr.

*9399. K. CHR. IV.'s Kreditiv og Instruktion for Nicholas Theophili paa hans Gesandtskabsrejse til England at forhandle om Handelsforhold. — 24. Nov. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 51 og Second Report S. 36. 24. og 25. Novbr.

*9400. UNIVERSITETETS PROFESSORER give Eustatius v. Thynen, Lensmd. p. Suenstrup, Varsel for 13 Oldinge, de agte at tage til Ramsø Herredsthing til at gjøre og sværge ret og lovlig Markeskjel mellem Wallore Fang og Heined Fang. — 27. Novbr. Ny kirkehist. Saml. I. 62. 27. Novbr.

*9401 (= 4659). For 27. Novbr. læs 27. vel 29. Novbr. Jvfr. Secher, Corpus Constitut. Daniæ III. 40. 27. vel 29. Novbr.

4659 se *9401. 29. Novbr.

1596.

6. Decbr. *9402. NOEL DE CARON, nederlandsk Gesandt i England, tilskriver Generalstaterne, at Dr. Elisabet har lovet at skrive til K. af Danmark om at forbyde Handel paa Spanien. — *London*, d. 6. Decembris o. st. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan v. Oldenbarnevelt II. 138—40.

10. Decbr. *9403. K. JAKOB VI. anmoder K. Chr. IV. om Erstatning til Andrew Keith for et Skib, som denne havde kjøbt af K. af Sverig for 13,000 Daler, men som var taget af Erik Munk og ført til Danmark. — *Holyrood*, 10. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 38

15. Decbr. *9404. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet dømme M. Niells Hammer til at tilbagebetale Henrick Rogenthin, Bg. i Kbhvn., 22 Stk. Guld, som denne havde laant ham (jvfr. *9301). — Onsdagen som war d. 15. December. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 426—28.

21. Decbr. *9405. Ordensregler for Bergen, vedtagne af Høvedsmanden LAWRITS KRUSE t. Svendstrup og hele BORGERSKABET. — *Bergens Raadhus*, 21. December paa S. Thomæ Dag. Norske Mag. II. 256—58.

26. Decbr. *9406. K. JAKOB VI. anmoder K. Chr. IV. om Erstatning til Adam Kindy, hvem Erlend Magnison, Høvedsmd. paa Island, har bedraget for en Sum af 500 Pd. Sterling. — *Sterling Castle*, 26. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 39.

*9407. K. CHR. IV. befaler Magistraten i Odense at udlevere Morten Nielsens Skjøde til Frants Urne, da Enkedronningen søger sit Tilgodehavende hos hin udbetalt i den deri omnævnte Sum. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 59—60.

*9408. K. CHR. IV. befaler Magistraten i Odense at sørge for Istandsættelsen af Byens Veje og Gader. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Odense Byes Hist. III, 1. S. 60.

*9409. K. CHR. IV. forbyder Bogførerne at indføre danske Bøger, som ere trykte i Udlandet (jvfr. *9345). Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 60.

*9410. K. CHR. IV.'s Brev til Hert. Karl af Södermanland, hvori han tilraader ham at søge Striden med K. Sigismund bilagt paa Grund af den Fare, som deraf kunde opstaa for begge Riger. Udt. i Werwing, Konung Sigismunds och Carl d. IX's historia I. 316.

*9411. Hert. KARL af Södermanlands Brev til K. Chr. IV., hvori han erklærer, at der ingen Ufred er mellem ham og K. Sigismund, og beder den danske Konge om at formane Sigismund til at overholde den Ed og Forsikring, han har givet Sverigs Stænder. (Svensk.) Udt. i Werwing, Konung Sigismunds och Carl d. IX's historia I. 316.

*9412. HANS PEDERSØN BASSE, Norges Riges Kansler, oplyser K. Chr. IV. om den gamle norske Lov. Slange, Christ. IV.s Hist. S. 116—17.

C. 1596.

C. 1596.

*9413. PETRI ARREBO, rectoris scholæ Herlufsholmensis, testimonium de Wernero Schlistedio Livono adolescente, qui triennium in hac schola vixit. — *Herlufsholmii*. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 327—28.

1597.

1597.

7. Januar. *9414. UNIVERSITETET udlejer til M. Hans Aalborrig et Kapel i Vor Frue Kirke og et Kammer i samme Kirke »næst op til det Lektorium, som man kalder domum capitularem. — *Kiøbenhaffn*, 7. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Kirker og Klostre, Till. S. 217.

1597.

*9415. (FLENSBORG LATIN)SKOLEMEMORIAL, hvori omtales Salget af den afdøde Lutke Namenszens Husgeraad, samt Bortlejningen af et Hus. — 17. Jan. (Plattydsk.) Brudstykk. i Moller, Urkund., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 42—43. 17. Januar.

*9416. JENS HANSEN, Provst i Baag Herred, indstævner paa Forlangende af Johan Rud t. Møgelkjær 8 af Baag Herreds Præster til at møde d. 25. Januar i Assens og aflægge Vidnesbyrd om et Udsagn af den for Trolddom brændte Mette Madsdatter, at Kirsten Jenses ved Boller og Anne Kjeppes i Haderslev havde sendt hende og hendes Moder til Fyn for at forgøre Fru Anne, Johan Ruds. — Uden Datum. Udt. i Danske Mag. 4. R. VI. 210. ante 25. Januar.

*9417. PETRUS HEGELUND, episcopus Ripensis, Johanni Bredall, pastori in Piedsted et præposito in Holmindsherrit, de litaniis 16—18. Martii agendis et de statu miserando mundi scribit. — *Ribe*, 28. Januari. Udt. og Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 660—61. 28 Januar.

*9418. Universitetets REKTOR og PROFESSORER bede Medlemmerne af Roskilde Kapitel om at tilholde den tidligere Skolemester der i Byen til at give Niels Vognsen, Baccal. Philos., et Testimonium. — *Kiøbenhaffn*, d. 8. Februarii. Danske Mag. 4. R. II. 115. 8. Febr.

*9419. JENS HANSSØN, Provst i Baag Herred, kjender Johan Rud t. Møgelkier, imod Otte Christoffer Rosenkrandtz's Protest, berettiget til at kræve Vidnesbyrd af 8 Præster i Baag Herred om Mette Madsdatters Udsagn, da hun blev brændt (jvfr. *9416). — *Assens*, thiisd. d. 8. dagh Februarii. Danske Mag. 4. R. VI. 210—213. 8. Febr.

*9420. Erklæring, udstædt af JENS HANSSEN, Provst i Baag Herred, m. fl., at Hr. Eskill Knudtsen, Præst i Haarby, med 7 andre Præster bevidnede, at Karine Jørgensdatter Spandis paa Baalet havde vidnet, at Kirstenne Jensis i Seed havde forgjort Fru Ane, Johan Rudtz. — *Assens*, tisd. d. 8. dag Februarii. Danske Mag. 4. R. VI 213—14. Lignende Vidnesbyrd af Eskild Knudsen, Præst i Haarby, smstds. S. 214. 8. Febr.

*9421. PETER VAN HEILE tilskriver K. Chr. IV. om den danske Gesandts Forhandlinger i London og sender politiske Nyheder fra Skotland, Frankrig og Irland. — *London*, 20. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk. i Macray, Report Nr. 1. S. 52. 20. Febr.

*9422. Epistola PETRI BORRICHII ad M. Jonam Jacobum Venusinum, pastorem Hafniensem, de fluminis Rheni epitheto ἴβηρ apud Nonnium. — *Ex musæo nostro mansionario Nestvedensi*, 24. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 319—20. 24. Febr.

*9423. Hert. JOHAN ADOLF (af Gottorps) Forordning om Appel af de paa Nordstrand fældede Domme. — *Gottorff*, d. 1. Martii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentlich. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 311—13. 1. Martii.

*9424. Beretning af NICH. THEOPHILI om hans Sendefærd til England fra 25. Dec. 1596 til 15. Marts 1597. — Uden Dag. (Tydsk.) Jvfr. Macray, Report Nr. 1 S. 51. c. 15. Martii.

*9425. Dr. ELISABET tilskriver K. Chr. IV., at hun har modtaget hans Sendebud Nich. Theophili; hun tilraader, at man fra begge Sider behandler de af Undersaatterne fremførte Klager med Ro og Maadehold. — *Westm.*, 17. March 1596. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32. 17. Martii.

*9426. K. CHR. IV. stadfæster Maribo Klosters Privilegier. — D. 21. Marts. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 201. 21. Martii.

*9427. K. CHR. IV. befaler Dr. Peder Vinstrup, Superint. i Sjællands Stift, at hjælpe M. Jens Hansen, som har sat sine Midler til ved at studere uden Lands og har dediceret Kongen en Bog, til Ramløse Sognekald i Kronborg Len, hvis han dertil befindes skikkelig, dog at alting sker efter Ordinansen. — *Hafniæ*, 22. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 464—65. 22. Martii.

1597.

22. Martii. *9428. BGM. og RAAD i Kjøge udstæde Vidnesbyrd om Skifte mellem Karenne Thomis datther, Mouridtz Windtzes Enke, og hendes to Børn, Jacob og Anne, ang. Arv efter hendes Datter, deres Halvsøster, i Overvær. af Rdmd. Simon Pedersøn og Lauritz Krog, Børnenes tilkommende Stiffader. — *Kiøge,* fred. thend 22. Martii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 20—22.

23. Martii. *9429. K. CHR. IV.'s Anbefalingsbrev for Simon Barth, der har været Lærer for hans Onkel Hert. Johans Børn, til K. Jakob VI. af Skotland. — 23. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

23. Martii. *9430. UNIVERSITETETS PROFESSORER dømme mellem M. Jon Mogensen og Baccalaureus Oluf Jensen Kock, at den Bog (Lexicon Scapulæ), som er i den sidstes Eje, men paastaas at tilhøre den første, bør forblive hos Oluf Kock, men at M. Jon bør tiltale den, der har fravendt ham Bogen. — Onsd., som vaar d. 23. Martii. Ny kirhehist. Saml. III. 635—37.

23. Martii. *9431. Hert. KARL af Södermanland opfordrer Sten Maltesen (Sehested), Høvedsmd. p. Bahus, til at forbyde den fra Sverig flygtede Grev Erik Brahe Ophold i Konghelle. — *Nylösze,* 23. Martii. (Svensk.) Loenbom, Histor. Märkwärdigheter II. 133—34.

30. Martii. *9432. ERIK SPARRE beder K. Chr. IV. om at tillade ham og flere svenske Rigsraader at opholde sig i Kongens Riger og Lande paa Grund af den Uenighed, der er opstaaet mellem dem og Hert. Karl af Södermanland. — *Falkenberg,* d. 30. Martii. (Svensk.) Udt. i Werwing, Konung Sigismunds och Carl d. IX's hist. I. 332—33.

31. Martii. *9433. K. CHR. IV. byder Biskop Dr. Peder Vinstrup at forordne Hans Blasius, Kapellan i Næstved, til Sognepræst i Karrebæk, da Sognemændene der ved deres ulovlige Kaldsbrev have fortabt Retten til at kalde en anden. — *Hafniæ,* 31. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 465—66.

16. Aprilis. *9434. BGM. og RAAD i Kbhvn. erklære, at de paa Foranledning af Henrich Waldkirch, Bogfører i Kbhvn., som har berettet, at fremmede Bogførere paa Roskilde Marked sælge danske, i Udlandet trykte Bøger, have udstædt Vidisse af det til dem udstædte kgl. Brev af 28. Maj 1596 (jvfr. *9345). — *Kiøbnehaffn,* thendt 16. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist, Aktst. og Breve S. 419—20.

18. Aprilis. *9435. K. CHR. IV. giver Ebbe Munk nærmere Ordre ang. Nedbrydelsen af Vinstrup Gaard og Fordelingen af Gaardens Jorder blandt Bønderne. — (18. April.) Udt. i Friis, Bidr. t. Antvorskovs Hist. S. 39—40.

21. Aprilis. *9436. K. CHR. IV. befaler Hans Olufsen at tiltale Præsten paa Hven, Hr. Jens Jensen, fordi han har gjort Forandring i Daabsritualet. — *(Hafniæ),* d. 21. April. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R IV. 339, Anm. 2.

24. Aprilis. *9437. K. CHR. IV. forbyder Lensmændene i Kronborg, Frederiksborg og Kjøbenhavn at fiske i de Søer, som Kongen har forbeholdt sig selv og som opregnes. — (24. April.) Tidsskr. for Fiskeri III. 205—206.

24. Aprilis. *9438. Dr. ELISABETS Brev til K. Chr. IV., hvori hun anbefaler John Stokes, der er blevet hindret i sit nu i 20 Aar førte Fiskeri paa Island af Kongens nye Embedsmænd. — *Westm.,* 24. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray. Report Nr. 1. S. 32.

25. Aprilis. *9439. Litteræ ERICI SPARRE ad Johannem de Mornay, in quibus dicit, se nunc in Dania exspectare dum de adventu regis (Sigismundi) vel voluntate istius certior facturus sit. — *Svaneholm,* XXV. Aprilis. Konung Carl den IX.s Rim-Chronika S. 337—38.

1597.

*9440. K. CHR. IV. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at afkorte Jfr. Sofie Gyldenstjerne, hvad der er hende tillagt, paa Grund af hendes utilbørlige Optræden i Klostret og i Kirken. — D. 28. April. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 201. 28. Aprilis.

*9441. ANDERS HANSSEN paa Bremerholm kvitterer Frandtz Randtzow, Lensmd. p. Silkeborg, for Indsendelsen af 103 Kloder »Simmelkierdtz« Jern. — Thend 30. Aprilis. Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 142. 30. Aprilis.

*9442. TYCHO BRAHE OTTONIDES, dominus de Knudstrup et arcis Uraniburgi in insula Daniæ Venusia fundator et præses, testatur, quod Christianus Severini f. Lymvicus sibi in astronomicis exercitiis per octennium ferme fideliter operam navaverit. — *Hafniæ*, cal. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 429. 1. Maji.

*9443. PETRI JOH. HEGELUND, superintendentis Ripensis, epistola ad præpositos diocesis suæ de vicina provinciali visitatione sua. — *Ripis*, cal. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 637—38. 1. Maji.

*9444. K. CHR. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl. om at optage Jfr. Itte Thest i Klostret. — D. 4. Maj. Udt i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 201. 4. Maji.

*9445. NICOLAUS CRAGIUS, J. U. D. et professor academiæ Hafniensis, a Arngrimo Jonæ auxilium petit ad res historicas gentium septentrionalium, ejus judicio relinquens, utrum documenta in Danicam an Latinam vertat; eum ad Daniam visendam invitat, ubi Arnoldus Huitfeldius omnia apud Valkendorffium et Christianum Frisium potest; nova de mutationibus in academia Hafniensi narrat. — *Hafniæ*, nonis Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 89—91. 7. Maji.

*9446. M. JONÆ JACOBI VENUSINI litteræ Arngrimo Jonæ Isl. adscriptæ de mutationibus in academia Hafniensi, in quibus etiam narrat, Johannem Canutium in locum M. Jsaaci, qui nunc Nidrosiæ episcopus est, surrogatum esse; mittit vitam Christiani II. typis nuper exscriptam, scribitque, res gestas Friderici I. brevi prodituras esse. — *Hafniâ*, XII. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 91—92. 12. Maji.

*9447. PETRUS ARREBO, rector scholæ Herlufsholmensis, ad Doct. Thomam Finckium, in academia Hafniensi professorem, scribit de colloquio suo cum episcopo Fionensi, qui dixit rectoratum Othoniensem non vacare, sed si vacaverit haud negavit munus illud propter intercessionem cancellarii fidei Petri Arrebo demandandum; ut primum Magnus Hafnia redierit, se officio suo Herlufsholmensi abdicaturum esse. — Sine loco et die. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 330. post. 16. Maji.

*9448. HEINRICH RANTZOW og BENEDICTUS V. AHLEFELDT, K. af Danmarks Kommissarier, ansætte i Anledning af en Strid mellem Stæderne Itzeho og Crempe et Møde til d. 25. Maj og befale Raadet i Itzeho at sende Fuldmægtige dertil. — *Breitenburg*, (20. Mai.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 96. 20. Maji.

*9449. K. CHR. IV. stadfæster Oslo Kapitels Privilegier. — *Aggershuus Slot*, d. 26. Maji. Suhm, Samlinger II, 3. S. 212—13. 26. Maji.

*9450. (K. CHR. IV.)s Befaling til D. Thomas Fincke og M. Iffuer Stub om at undersøge, om Bønderne paa Hven have gjort Skade paa de astronomiske Instrumenter, som findes paa Vraniborg. — *Haffniæ*, 2. Junii. Rørdam, Khvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 430. 2. Junii.

*9451. PETRI ARREBO, rectoris scholæ Herlufsholmensis, epistola de pastoratu Herlufsholmensi vacante, de quo scribit, viduam a statione sua non esse amovendam, et Petrum Mand, cancellario unice commendatum, ad munus obeundum aspirare. — Sine loco et die. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 328—29. post 9. Junii.

1597.

11. Junii. *9452. K. JAKOB VI. af Skotlands Anbefalingsbrev til K. Chr. IV. for en Franskmand ... Jessey, som ønsker at rejse til Danmark. — *Falcland,* 11. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 39.

27. (?) Junii. *9453. DE SLESVIGSKE OG HOLSTENSKE RAADER bevilge uden Forpligtelse for Fremtiden en extraordinær Skat paa Grund af Kredsafskeden i Braunschweig; de gjøre tillige Forslag om Skattens Opkrævelse og om nogle Besværingers Afhjælpning. — (*Kyell,* 27. (?)) Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 284—85 (jvfr. I. 40).

5. Julii. *9454. Erklæring af GERT V. MERFELDT OG THOMAS TOR SCHMEDE, Forstandere for Latinskolen i Flensborg, om at Raadet vil til Bedste for Skolen lade udleje den Bolig, hvor Boye Lutzen nu bor. — D. 5. Julii. (Plattydsk.) Brudst. i Moller, Urkund., welche Ludolphum Naamanni betreffen S. 43.

c. 9. Julii. *9455. UNIVERSITETETS PROFESSORER erklære, at M. Jonas Magni, Skolemester i Bergen, har forset sig mod M. Anders Fos, Bisp i Bergens Stift, ved at angive ham i et Testimonium, og at han derfor bør straffes. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. III. 632—35.

10. Julii. 4698. Friis, Tyge Brahe S. 236—39. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch Christ. IV durch Schlegel I. 240—41. Overs. p. Tydsk i Pontoppidan, Annal. eccles. Dan. III. 533—34.

19. Julii. *9456. KAPITLET I VIBORG tilskriver Almuen paa Læsø, at de sende nogle af deres Medbrødre til den for at forhandle med den om Landets Afgifter til Kapitlet og om Erstatning for Omkostningerne ved Erhvervelsen af den kongelige Bekræftelse af Øens Privilegier. — *Wiburg,* d. 19. Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 22—25.

28. Julii. 4701. Bloch, Fyens Gejstligheds Hist. I. 753—55.

1. Augusti. *9457. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Arnold Huitfeld og Chr. Barnecou til Dr. Elisabet af England. — 1. Aug. (Latin). Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

1. Augusti. *9458 (= 4725). Instruxen er dateret 1. August. Jvfr. Erslev, Aktst. t. Rigsraadets Hist. I. 89, Anm. 8. Macray, Second Report S. 69. Khevenhiller, Annal. Ferdinandi II. IV. 1847—51.

2. Augusti. *9459. ARRILLD HUITTFELDT tilskriver M. Jacob Mattsen, Superint. i Fyns Stift, at han har beskikket M. Peder Arboe til Kapellan hos Præsten i Gamborre, hvis Mæle er ham betaget, og ønsker, at han skal giftes med en af Præstens Døtre. — *Kiøpnehaffn,* 2. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 584—85.

4. Augusti. 4707. Brudst. i Slange, Gesch Christ. IV. durch Schlegel I. 244.

4. Augusti. 4708. Latin: Cragii et Stephanii Annales Christiani III. Præf. S. 9. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. IV. durch Schlegel I. 157. Brudst. i Macray, Third Report S. 39.

4. Augusti. *9460. K. JAKOB VI. anmoder K. Chr. IV. om nogle Falke af samme Art som de ypperlige Falke, han sendte ham forrige Aar. — *Falcoland,* 4. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 39.

Ante 5. Augusti. *9461. JACOB HANSSØN SCHAANING udbeder sig af den kongelige Sekretær (Sigvard Grubbe?) Stævning over Hr. Niels Fos, der tidligere har mistet sine Sogne paa Grund af Forseelser, og nu har skaffet sig et falskt Kaldsbrev til Storøens Præstegjæld, til hvilket han selv har nærmere Ret, samt mod M. Anders Fos, (Biskop) i Bergen, fordi han beskytter Hr. Niels Fos. — Uden Dag. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 560—61.

5. Augusti. *9462. K. CHR. IV. stadfæster de Rudkjøbing Kjøbstad af K. Fr. II. tilstaaede Privilegier, dog derved uforkrænket de Friheder, som »Vedkommende« paa Langeland givne ere. — *Kjøbenhavn,* d. 5. Aug. Rasmussen, Oplysn. betræf. Rudkjøbing S. 63—64.

1597.

*9463. (Sigvard Grubbe, kongelig Sekretær), lover, i Anledning af, at han paa Opfordring af Jacob Hansøn, der var Præst i Storøens Præstegjæld, har begjært Stævning imod M. Anders Fos, Biskop i Bergen, og Hr. Niels Fos, at betale disse 100 Dlr., hvis de vinde Sagen. — *Kiobenhaffn,* d. 5. dag Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 561—62. 5. Augusti.

*9464. Kongens Retterthings Dom, hvorved Roskilde Kapitels Dom af 24. Novbr. 1596 (*9398) i Sagen mellem Herluf Daa og Vinnike Villumsdatter stadfæstes. — *Kjøbenhavn,* d. 9. August. Udt. og Brudst. i Hist. Tidskr. 6. R. I. 137—40. 9. Augusti.

4709 se *9466. 10. Augusti.

*9465. K. Chr. IV. kvitterer Christian Bernekow t. Birckholm, Embedsmd. p. Malmøhus, for aflagt Regnskab for Lundegaards og S. Peders Klosters Len fra Philippi Jacobi Dag 1595 til samme Dag 1597. — *Kiøpnehauffen slott,* then 10. daug Augustii. Bring, Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 180—83. 10. Augusti

*9466 (= 4709). For 10. Augusti læs 14. Augusti. Danske Mag. 4. R. II. 131. 14. Augusti.

*9467. Zone Lauritzen, Provst i Vends Herred, og Jep Andersen tilskrive Bispen i Fyn, at de Søndagen d. 14. August have overværet Præsten i Gamborrig Hr. Ericks Prædiken og ikke befundet hans Mæle saa daarligt, som der var klaget over, hvorfor de ønske Udnævnelsen af Kapellan hos Præsten udsat indtil videre. — Uden Dag. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 585—86. post 14. Augusti.

*9468. Thor Markorsen bevidner at være Universitetets Professorer 4 Dlr. skyldig, hvorfor de ere gaaede i Borgen for ham hos Niels Wincke, Prior til Helliggejsthus. — *Kiøbenhaffn,* d. 17. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 632—33. 17. Augusti.

*9469. Universitetets Rektor og Professorer love Niels Vognsen det første ledig blivende Præstekald, hvortil Universitetet har Patronatsret. — *Kiøbenhaffn,* d. 20. Augusti. Danske Mag. 4. R. II. 115. 20. Augusti.

*9470. Litteræ Tychonis Brahe Erico Sparre datæ, in quibus de migratione sua ex patria scribit et ab eo petit, ut in litteris suis ad Sigismundum regem Poloniæ sponte proponat, locum idoneum aut insulam Dalan prope Rigam, vel Bornhovium aut insulam Werden prope Dantiscum sibi ad studium astronicum offerendum esse. — *Rostochii,* pridie ejus diei, qua inde discedere constitui 7. nimirum Septembris stylo vet. Sv. Hist. Tidsskr. 1882 S. 251—53. 7. Septbr.

*9471. Skrivelse fra Noel de Caron, nederlandsk Gesandt i England, til Generalstaterne, hvori han meddeler Oplysninger om de danske Gesandters Forhandlinger med Dr. Elisabet angaaende Mægling i Krigen med Spanien, fri Handel paa dette Land for danske Undersaatter, disses Krav paa Skadeserstatning af Englænderne samt Fornyelse af den gamle Alliance med England. — *Clapham, neffens London,* desen 15. van Septembre ouden styl. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan v. Oldenbarnevelt II. 153—56. 15. Septbr.

*9472. K. Chr. IV.'s aabne Brev om Paagribelse af Løsgængere i Sjælland og deres Førsel til Kbhvns. Slot. — D. 20. September. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danm. S. 39. 20. Septbr.

*9473. K. Chr. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., at Jfr. Else Pedersdatter Huitfeldt maa optages i Klostret, fritages for Korsang og erholde Liberiet (Bogkammeret) og Karnappen med et lille Kammer. — D. 23. Septbr. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 201—202. 23. Septbr.

1597.

24. Septbr. *9474. Skrivelse fra NOEL DE CARON, nederlandsk Gesandt i England, til Generalstaterne, hvori han meddeler, at Dr. Elisabet ikke har modtaget de danske Gesandters Mæglingstilbud; de have heller ikke udrettet noget med Hensyn til Handelen paa Spanien eller med Hensyn til Kravene om Erstatning af Englænderne og rejse nu til Nederlandene. — *Londen*, d. 24. Septembris s'avons (ouden styl). (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan v. Oldenbarnevelt II. 156—61.

25. Septbr. *9475. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV., at hun har overdraget sit Raad at forhandle om og besvare de Hverv, som hans Sendebud Arnold Witfeld og Christian Barnekou have fremført. — *Richmond*, 25. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32.

1. Octobr. *9476. K. CHR. IV. tilskriver Dr. Elisabet af England i Anledning af, at et Skib tilhørende Georg Kaas er blevet plyndret af Capt. Lerman. — 1. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

7. Octobr. *9477. K. CHR. IV. sender K. Jakob VI. af Skotland 2 Falke. — 7. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

8. Octobr. 4710. Friis, Tyge Brahe S. 242—46. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel I. 241. Tydsk Overs. i Pontoppidan, Annal. eccl. Dan. III. 535—36.

8. Octobr. *9478. Litteræ TYCHONIS BRAHE Joh. Jacobo Grynæo, professori in academia Basiliensium, datæ, in quibus causas discessionis suæ ex patria plane refert. — *In pago Bramstedt,* die 8. Octobris stylo v. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 10—11.

10. Octobr. *9479. K. CHR. IV. beder K. Jakob VI. af Skotland om at sende Portræter i fuld Størrelse af ham og hans Hustru, da han nu har faaet Portræter af alle sine levende Slægtninge samlet i et af sine Slotte. — 10. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

15. Octobr. *9480. PEDER HEGELUND, Superint. over Ribe Stift, beder Provsterne og Præsterne i sit Stift om at hjælpe M. Theodorus Marcius, der er paa sin rette Rejse i Stiftet, med Underhold, Heste og Vogn. — *Ribe,* d. 15. dag Octobris. Ny kirkehist. Saml. V. 633.

8. Novbr. *9481. Beretning afgivet til K. Chr. IV. af hans Sendebud til England ARN. WITFELDT og CHR. BARNEKOU om deres Ambassade til England og Holland. — Die 8. Nouembris. (Latin.) Oversigt i Macray, Report Nr. 1. S. 52—53.

12. Novbr. *9482. A(RILD) HUITTFELDT beder Bispen i Fyn udtale sig om Nødvendigheden af at beskikke en Kapellan hos Præsten i Gamborre, som har mistet sit Mæle. — *Odensse*, 12. Novembris. Kirkehist. Saml. 3 R. V. 586.

12. Novbr. *9483. Biskop JACOB MATTZEN i Fyn svarer Arild Huitfeldt, at han har overværet Præsten i Gamborres Prædiken og ikke kunnet høre den, men at Sognefolket mener at kunne nøjes med ham; dog tilraader han at give ham en Kapellan, hvis hans Mæle ikke bedres. — *Otthense*, d. 12. Nouemb. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 586—87.

17. Novbr. *9484. K. CHR. IV. befaler Benedict og Baltzer v. Alefelden at afgjøre Striden mellem Staden Wilster og Beboerne af Cathen og Damflett ang. et lille Stykke Jord. — (*Hadersleben*, 17. November.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 88.

18. Novbr. *9485. Dr. ELISABET af England beder K. Chr. IV. om at lade Herluf Daas Hustrus Sag med sin Ægtefælle undersøge, da hun er blevet udplyndret og frarøvet en stor Del Breve og Dokumenter, der kunne oplyse hendes Sag. — *Westm.*, 18. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32. Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 140—41.

1597.

4717. Brudst. i Hanssen, Nachr. v. d. Holst. Ploenschen Landen S. 212—13. 6. Decbr.

*9486. K. CHR. IV. bekræfter Skraaen for det af Grovsmede, Kleinsmede, Knivsmede og Bøssemagere bestaaende Laug i Flensborg (jvfr. 24. Juli 1514). — *Hadersz1ebe*, d. zwolfften desz monats Decembris. (Plattydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborgense II. 98—99. 12. Decbr.

*9487. ARNOLDUS WITTFELLDT (Dr. Eskillo Christierni?) scribit, M. Nicolaum promisisse filiam episcopi uxorem ducere, quod tacite episcopo indicandum sit, ut favorem Arnoldi Wittfelldt erga se intelligat. — *Hafniæ*, d. 19. Decemb. Ny kirkehist. Saml. VI. 344—45. 19. Decbr.

4725 se *9458.

*9488. SJÆLLANDS LANDSTHINGS Dom, at de Bymænd af Huerløse, Tockerup og Ebbeschouff, som ere inddragne i Olluff Isacksens Gaard og der, Lov ufordelt og imod hans Vilje, have frataget ham hans Bryggerkjedel, skulle betale Bøder, Formanden 40 Mk. og de andre hver 3 Mk. Brudst. i Matzen, D. danske Panterets Hist. S. 101—102.

*9489. Beretning om Lula og Tornøø Lapmarker og de derværende Byers Skatteydelser til Sverig, Norge og Rusland. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 156—61.

*9490. Den pavelige Nuntius i Polen MALASPINAS Indberetning til den romerske Kurie om den af de polske og svenske Raadsherrer lagte Plan til K. Sigismunds Overfart til Sverig, i hvilken det omtales, at Kongen har sendt den svenske Vicekansler til K. af Danmark for at udbede sig dennes Hjælp til Erobringen af Sverig. (Italiensk.) Hjarne, Sigismunds svenska resor S. 55—63.

C. 1597.

C. 1597.

*9491. Litteræ PETRI AREBO, in quibus scribit, Paulum ad functionem ecclesiasticam in Scania per Christ. B(arnekov) e Herlufsholmio vocatum esse, et provinciam ibidem a D. Lavrentio relictam Joanni Michaelis a A. H(vitfeldt) commissam esse. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 415—16.

1598.

1598.

*9492. TYCHO BRAHE Rudolpho II. imperatori scribit, se mutata patria in Germaniam nuper concessisse, ubi astronomicos suos labores juvante imperatore absolvere sperat; ei specimen observationum et affixarum stellarum expositionem mittit. — *Wandisburgo ex arce Ranzoviana prope Hamburgam sita*, die 2. Januarii. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 31—34. 2. Januar.

*9493. KLAVS CHRISTOFFERSEN, Præst i Herfølge, oversender Markus Bilde et af ham paa Vers forfattet Skrift om Billerne. — *Herfølge*, d. 5. Januar. Rørdam, Klavs Lyskanders Levned S. 31—33. 5. Januar.

*9494. SOGNEMÆNDENE i Jandrup Sogn ansøge om, at deres Sognepræst Hr. Kristen Sørensen maa erholde Kongens Part af Tienden af Sognet, da hans Indtægter ere ubetydelige, efterdi Præstetienden gaar til Sortebrødre Kirke i Ribe. — 10. Jan. Udt. i Danske Samlinger II. 32—33. 10. Januar.

*9495. Kurf. JOACHIM FREDERIK af Brandenburgs Intercessions-Skrivelse for Tyge Brahe til Dr. Anna Catharina af Danmark. — *Cölln an der Sprew*, d. 25. Jan. Udt. i Danske Mag. II. 350. 25. Januar.

1598.

27. Januar. *9496. Forlig mellem Peder Smed i Bukkerup og Niels Mogensøn ibid., stiftet af OLUF NIELSØN, Degn i Soderup og Esgistrup Sogne, m. fl. — *Bukkerup*, d. 27. Januarii. Danske Mag. 4. R. IV. 106—107.

28. Januar. *9497. K. CHR. IV. tillader Jfr. Sophie Gyldensternn, fordum Abbedisse i Maribo Kl., at uddrage af Klosteret og tillige beholde sin Genant derfra. — *Haderslevhus*, d. 29. Januar. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 201.

3. Febr. *9498. K. CHR. IV. og Hert. JOHAN ADOLF af Slesvig og Holsten konfirmere den forrige Dom (af 5. Marts 1596 jvfr. Nr. *9321) i Sagen mellem Peter Werckmeister som Befuldmægtiget for Namen Jenszens Arvinger og Raadet i Flensborg. — *Auf vnserm Konig Christians Schlosz Haderschlebhaus*, d. 3. Februarii. (Tydsk.) Moller, Andenken d. Stift. d. Ludolphi Naamanni S. 43—44.

3. Febr. et 2. Martii. *9499 (= 4784). Gesandternes Forslag er af 3. Febr. 1598. K. Chr. IV.'s Svar af 2. Marts s. A. Jvfr. Erslev, Aktst. til Rigsraadets Hist. I. 91.

7. Febr. *9500. TYCHONIS BRAHE ad Chr. IV. regem litteræ, in quibus explicat, quare patriam suam relinquat, et regi duos libros suos, in Germania completos, offert. — *Ex arce Ranzoviana Wandesburgk, prope Hamburgum sita*, die 7. Februarii. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 34—37.

11. Febr. *9501. K. CHR. IV.'s og Hert. JOHAN ADOLFS Dom i en Proces mellem Bertram Pogwisch t. Doberstorff og Rantzowerne angaaende Kjøbesummen for en Stiftelse i Nübell. — *Hadersleben*, d. 11. Febr. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 239. Udt. smstds. VI, Repertor. S. 31.

12. Febr. *9502. (K. CHR. IV.'s) Forordning, at Retsskriveren i Flensborg skal være eneberettiget til at skrive allehaande Kontrakter og Forskrivninger smstds. — D. 12. Febr. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 313—14.

21. Febr. *9503. Litteræ ERICI SPARRE Johanni de Mornay datæ, in quibus sperat, regem Daniæ amicitiam suam erga regem Sigismundum declaraturum esse. — *Haffnia*, XXI. Feb. Konung Carl d. IX.'s Rim-Chronika S. 339—40.

24. Febr. *9504. Dr. ELISABET af England lykønsker K. Chr. IV. i Anledning af hans Bryllup. — *Westm.*, 24. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32.

26. Febr. *9505. GUNDÆUS LANGE tilsender Holger Rosenkrands politiske Efterretninger og omtaler sit Ophold ved Universitetet i Tybingen. — *Ingolstadt*, 26. Februar. (Latin). Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 717.

2. Martii. *9506 se *9499.

4. Martii. *9507. HENNRIK WALDKIRCH, Bogfører i Kbhvn., erkjender at have modtaget af Dr. Andreas Lemuic, Rektor, paa Universitetets Vegne 20. gl. Daler til Anskaffelse af nogle hebraiske Bøger hos hans Farbroder Connradt W. — *Kiøbenhaffnn*, d. 4. dag Martzy. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 431.

6. Martii. *9508. K. CHR. IV. befaler Valdemar Parsberg at købe alt, hvad der kan blive forarbejdet i Glashytten inden Michaelis, og derpaa nedbryde Hytten. — 6. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 150.

7. Martii. *9509. K. CHR. IV. tilskriver K. Jakob VI. af Skotland om et Abr. Davidson fra Bergen tilhørende Skib, som er strandet ved den skotske Kyst og udplyndret. — 7. Mar. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

20. Martii. 4738. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 88.

1598.

*9510. K. CHR. IV. befaler, at fremmede Landstrygere, »Taffelitt und Lauffkramer«, kun maa falbyde deres Varer i Wilster paa det aarlige Marked og 14 Dage efter Pinse. — *Crempe*, (20. März). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 88. 20. Martii.

4739. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 88—89. 21. Martii.

4740. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S 44 og VIII, Repertor. S. 89. 22. Martii.

4742. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 44. 22. Martii.

*9511. K. CHR. IV.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han gjentager Klagerne over den for tre Aar siden skete Plyndring af et dansk Skib i Lissabons Havn. — 22. Mar. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36. 22. Martii.

*9512. NYKJØBINGS BYTHINGS Dom hvorved Hospitalsforstanderen Kristoffer Jørgensens Hustru Margrete efter Anklage af Præsten Hr. Jens Vejle og flere Borgere smstds. erklæres skyldig i Trolddom. — 22. Marts. Udt i Barfod, Den falst. Geistligh. Personalhist. II. 295—96. 22 Martii.

*9513. DAVIDIS PEIFERI epistola ad Davidem Chytræum, in qua commemorat conjecturam quandam Tychonis (Brahe). — *Argeliæ*, X. cal. Aprilis. Chytræi Epistolæ S. 933—37. 23. Martii.

*9514. K. JAKOB VI. af Skotlands Brev til K. Chr. IV., hvori han beklager, at dennes Broder Hert. Ulrik, som over Frankrig og England, hvor han opholdt sig et helt Aar, er kommet til Skotland, strax maa forlade Landet igjen, fordi han i Følge Kongens Ordre skal vende hjem til 1. April. — *Holyrood*, 25. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 39. 25. Martii.

*9515. (Biskop JACOB MADSEN i Odense) stævner 8 Præster i Baag Herred til at møde for sig i Anledning af, at Otte Christopher Rosenkrandtz t. Boller har rejst Tiltale mod Hr. Jens Hanssen, Provst i Baag Herred, for den af ham udstædte Dom i Assens d. 8. Febr. 1597 (*9419). — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. VI. 214—15. ante 6. Aprilis.

*9516. KNUD RUD t. Sandollt og JACOB MADTZØN, Superint. i Fyns Stift, frifinde 6 Præster i Baag Herred for Tiltale af Otte Christoffer Rosenkrantz i Anledning af deres Vidnemaal i Sagen mod Kristine Jensis i Sæit og udsætte deres Afgjørelse af Provstens Dom i 6 Uger (jvfr. *9420). — *Odensse*, thend 7. dag Aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 215—20. 7. Aprilis.

*9517. K. CHR. IV. tilskriver K. Jakob VI. af Skotland om sin Broder Ulriks Komme til Skotland; han ønsker, at han skal vende tilbage i Juni. — 14. Apr. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Second Report S. 36. 14. Aprilis.

*9518. LEGES SCHOLASTICORUM elemosyna regia in nosodochio Slaglosiensi viventium. — *Slaglosiæ*, die 20. Aprilis. Qvistgaard, Slagelse By og Skole i ældre Tider I. 73—75. 20. Aprilis.

*9519. Pax inter Galliæ Hispaniæque reges. In tractatu rex Daniæ comprehenditur. — *In oppido Vervini*, secunda Maji. Papendrecht, Analecta Belgica II, 2 S. 573—87. 22. Aprilis.

4751. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 136—37. 24. Aprilis.

*9520. BERGENHUS Lens Regnskab fra 1. Maj 1597 til samme Dag 1598. — Uden Datum. Udt. i Norske Mag. II. 259—64. c. 1. Maji.

*9521. K. CHR. IV. klager til Dr. Elisabet af England over, at det norske Skib »Røde Løve«, tilhørende Andrew Green, i Aaret 1596 er blevet taget ved Portland af Sir Walter Raal (Raleigh) og anvendt i Krigen mod Spanien, uden at Ejerne have faaet Erstatning. — 1. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36, 1. Maji.

1598.

2. Maji. *9522. SEBASTIANUS A BERGEN, Lic. et reipublicæ Hamburgensis a secretis, ab Arngrimo Jonæ petit, ut in domum sum fratream Hermannum van Bergen suscipiat; narrat, commentarium de Islandia Hamburgi excudi. — *Hamburgo*, 2. Maji. Brudst. i Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S 93—94.

8. Maji. *9523. NICOLAUS CRAGIUS, J. U. D., Arngrimo Jonæ Isl. de documentis historicis communicatis gratias agit et promittit, ut quam primum desiderium ejus de fundo isto regi referatur. — *Hafniæ*, quatriduo post reditum ex Poloniâ, 8. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 92—93.

16. Maji. 4752. Moller, Nachricht. u. Urkund., welche Ludolphum Naamani betreffen S. 7—8.

19. Maji. *9524. JOHANNIS JOANNIS, scholæ Herlufsholmensis rectoris, testimonium de Marco Marci Holm. — *Herlufsholmii*, 19. die Maji. Brudst. i Kirkehist. Samlinger 3. R. I. 334.

19. Maji. *9525. Skrivelse fra FRANCOIS D'AERSSEN, nederlandsk Gesandt i Frankrig, til Johan v. Oldenbarneveldt, hvori han meddeler ham et Rygte om en Forbindelse mellem Hert. Karl af Södermanland og K. af Danmark for at forholde K. af Polen Sverig. — *Paris*, ce 29. de May. (Fransk.) Deventer, Gedenkstukken von Johan van Oldenbarneveldt II. 248—50.

28. Maji. 4757. Friis, Tyge Brahe S. 259—61.

31. Maji. *9526. K. JAKOB VI. af Skotland takker K. Chr. IV., fordi Hert. Ulrik har faaet Tilladelse til at blive nogen Tid i Skotland; han vender nu hjem i Følge med Sir William Stuart af Houstoun, hvis Tilbagekomst ønskes saa hurtig som muligt. — *Holyrood*, 31. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 39.

31. Maji. *9527. K. JAKOB VI.'s Kreditiv for Sir William Steuart paa hans Sendelse til K. Chr. IV. — *Holyrood*, 31. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 39. Kongens Anbefalingsbrev for Steuart til den danske Kansler af samme Dag, jvfr. smstds. S. 39.

31. Maji. *9528. K. JAKOB VI.'s Anbefalingsbrev for Baronen af Burlie, som ledsager Hert. Ulrik, til K. Chr. IV. — *Holyrood*, 31. May. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S. 39.

31. Maji. *9529. JOHN CHAMBERLAIN meddeler Mr. Dudley Carleton ibl. a., at Lord Zouch og Dr. Parkins skulde gaa til Danmark som Sendebud i Anledning af, at nogle engelske Skibe ere blevne standsede dèr. — *London*, this last of May. (Engelsk.) Letters written by John Chamberlain S. 13—14.

2. Junii. *9530. Dr. ELISABET af Englands Kreditiv for Lord Zouche og Dr. Chr. Parching paa deres Sendefærd til Danmark i Anledning af Forhandlingerne om Sundtolden. — *Greenwich*, 2. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32. Jvfr. om deres Sendelse smstds. S. 53.

5. Junii. *9531. Dr. ELISABET af England lykønsker Dr. af Danmark (gjennem Lord Zouche) i Anledning af hendes Bryllup. — *Greenwich*, 5. Juni. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32.

7. Junii. *9532. Dom af RIBE KAPITEL om Naadsens Aar af Skjærbæk mellem Sognepræsten Hr. Jakob Lauritsøns Enke og hendes Medarvinger. — *Ribe*, Tamperonsdag d. 7. Dag Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. II 180—82.

12. Junii. *9533. Beretning fra PETRUS AB HEILA til (K. Chr. IV.) ang. hans Forhandlinger med den engelske Regjering om danske Kjøbmænds Fordringer og om den Forbitrelse, som de engelske Skibes Arrestation i Øresund har vakt i England. — 12. June. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Report Nr. 1. S. 53.

1598.

*9534. WILLIAM STEUARTS Fremstilling til K. Chr. IV., i hvilken han paa K. af Skotlands Vegne anmoder ham om hans Hjælp til Erhvervelsen af Englands Krone. — 18. June. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 39. 18. Junii.

*9535. K. CHR. IV. takker K. Jakob VI. for den venlige Modtagelse af Hert. Ulrik og lover at sende Will. Stuart tilbage til Skotland. — 21. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36. 21. Junii.

*9536. K. CHR. IV.'s Svar til Sir Will. Stuart af Honstoun, Jakob VI.'s Sendebud, ang. dennes Ret til Tronfølgen i England. — 19. (ɔ: 9.) cal. Quinct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36, smlgn. Third Report S. 40. 23. Junii.

*9537. K. CHR. IV. befaler Henrik Lykke t. Overgaard, Christen Holk t. Høigaard, Lave Bek t. Førsløv og Vilhelm Dresselberg t. Vindinge at paakjende Sagen mellem Anders Dresselberg, paa Kronens og Enkedronningens Vegne, og Arild Hvitfeldt samt P. Brahe angaaende 10 Reb i Rørbekskov. — 25. Juni. Udt. i Hist. Tidsskr. II. 148. 25. Junii.

4762. En Rettelse til Aftrykket hos Zwergius i Rørdam, Danske Kirkelove III. 10. 28. Junii.

*9538. K. CHR. IV.'s Anbefalingsskrivelse for Gotschalck Lindenau til K. Jakob VI. af Skotland. — 28. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36. 28. Junii.

*9539. K. CHR. IV. forbyder Indbyggerne i Fiskerlejet Løgstør at bruge Kjøbmandsskab, hvorved Kjøbstæderne i Omegnen ske Forkort. — D. 3. Juli. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 295—96. 3. Julii.

*9540. K. JAKOB VI.'s Kreditiv for Biskop David (Cuningham) af Aberdeen og Peter Young af Seton paa deres Sendelse til K. Chr. IV. — *Holyrood*, 7. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 40. 7. Julii.

*9541. K. JAKOB VI. af Skotland tilsender K. Chr. IV. en Klage fra Robert Flescher over, at den danske Admiral Nigell Zout i Aaret 1573 beslaglagde og senere solgte i Kbhvn. et Skib tilhørende Fleschers Fader paa Rejse fra Skotland til Sverig. — *Holyrood*, 7. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 40. 7. Julii.

*9542. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at Ods Herreds Thing skal flyttes fra Nykjøbing Kjøbstad, hvor der afstedkommes megen Uorden paa Grund af Drukkenskab, til et bekvemt Sted i Overensstemmelse med en ældre Befaling af K. Fr. II., som skal være forkommen. — *Haffniæ*, 8. Julii. Danske Saml. 2. R. II. 235—36. 8. Julii.

*9543. K. CHR. IV. tilstaar Lensmændene Henrik Below, Manderup Parsberg, Albert Friis og Eske Brock en Forbedring paa deres aarlige Genant og Underhold. — 8. Juli. Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. I. 30. 8. Julii.

*9544 (= 4773). Datum er 10. Juli. Smlgn. Erslev, Aktst. til Rigsraadets Hist. I. 98, Anm. 3. 10. Julii.

*9545. K. CHR. IV. tillader Borgerne i Skjelskjør toldfrit at hente deres Brændeved i Jylland, Fyn og Langeland. — *Hafniæ*, 10. Juli. Udt. i Edvarsen, Underretn. om Schielschiør S. 195—96. 10. Julii.

*9546. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Edw. Lord Zouche og Christ. Parking til Dr. Elisabet af England. — 10. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36. 10. Julii.

*9547. Litteræ JOHANNIS STYGGE M. Johanni Alburgiaco, bibliopolæ Hafniensi, datæ, in quibus de stultitia et insolentia Tychonis Brahe scribit atque ab eo petit, ut librum quendam a mathematico Cæsaris contra Tychonem scriptum sibi mittat. — *Hamburgo*, 10. die Julii. Danske Mag. 5. R. I. 190—94. 10. Julii.

*9548 (= 4772). Om Datum smlgn. Erslev, Aktst. t. Rigsraadets Hist. I. 98, Anm. 3. c. 10. Julii.

4765. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 41—43. 17. Julii.

1598.

30. Julii. *9549. Afregning med Guldslager Hans Walter ang. Forgylderarbejde ved Kbhvns. Slot. — D. 30. Juli. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 202.

3. Augusti. *9550. K. CHR. IV.'s Svar til David Cuningham, Biskop af Aberdeen, og Peter Young af Setoun, K. Jakob VI. af Skotlands Sendebud, i hvilket han lover Kongen sin Hjælp til at erhverve den engelske Krone, men frygter for, at han ikke kan yde militær Bistand. — 3. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36, jvfr. Third Report S. 40 (hvor Svaret er dateret 2. August). Kongens Rekreditiv for Sendebudene er dateret 4. August, smstds. S. 36.

5. Augusti. *9551. UNIVERSITETETS PROFESSORER anbefaler Baccalaureus Oluff Jenssøn Kock til Kapitlet i Bergen, at han kan faa Hjælp til Fortsættelsen af sine Studier. — *Hafniœ*, 5. Augusti. Ny kirkehist. Saml. III. 637.

7. Augusti. *9552. WESTERUICH BIRKETHINGS Vidne, krævet af Hr. Knud Bertilssen, Sognepræst i Westeruig og Agir, at Præstegaarden i Agir er ødelagt af Sandflugten. — Mand. som var thennd 7. Augusti. Wulff, Stat. Bidr. t. Vendelbo St. Hist. S. 64.

7. Augusti. *9553. Dom af RAADET i Lübeck som Overret i en til det appelleret, af Forordnede i de tre holstenske Stæder Kiel, Rendsborg og Itzeho paadømt Injuriesag mellem Heinrich Nordmeyer og Hans Berckenheuser i Oldeslo. — D. 7. Augusti. (Latin.) Michelsen, Der ehemalige Oberhof zu Lübeck S. 348—49.

10. Augusti. *9554. KRISTOFFER KRUSE t. Sønderris, EGGERT ABILDGARD t. Skodborghus, THOMAS JUL t. Estrup og FREDERIK MUNCK t. Krogsgaard dømme, at Vidnerne i Drabssagen mod Søren Jensen Bramminge ikke ere saa nøjagtig tagne, at de kunne blive ved Magt, eftersom der er nægtet ham Lejde. — *Ribe*, d. 10. Avgust. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 271.

10. Augusti. *9555. K. JAKOB VI. af Skotland beder K. Chr. IV. om at skaffe ham nogle Falke »ex eo præsertim genere, qui nullius industriæ ferociam deposuerunt«. — *Falcoland*, 10. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 40.

11. Augusti. *9556. NIELLS MOURITZEN, Medtjener i Guds Ord til Thidsted og Vinderup, bekjender at skylde M. Thord Markussøn, boende i Rostock, 13 Mark dansk. — *Thidsted*, die 11. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 633.

19. Augusti. *9557. CHRISTOFFER WALCKENDORF t. Glorup, BREDE RANTZOU t. Rantzousholm og 5 andre gode Mænds Granskning og Kjendelse i en Sag mellem Eske Bilde t. Svanholm paa den ene, og Kapitlet i Roskilde, nogle af de Højlærde i Kbhvn. og Kirkeværgerne i Helsingør paa den anden Side, ang. Førstnævntes Ret til Fiskeri i Skiby Sø. — *Skibye*, thenn 19. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 78—79.

22. Augusti. *9558. Brev, udstædt af PEDER BRAHE t. Krogholm om en Kontrakt, afsluttet mellem ham og Dr. Jens Mule, der som Hovmester skal ledsage hans Søn Axel Brahe til Udlandet. — *Kjøbenhavn*, d. 22. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 253—55.

Augusti. *9559. OLDERMÆNDENE og MESTERMÆNDENE for Hansekontoret i Bergen tillade deres Prædikant, Petrus Westhof, at antage den kgl. Kirkeordinans samt den 1589 oprettede Reces, saaledes som Høvedsmanden Laurits Kruse og Superintendenten Andreas Fossius forlangte det. — *Bergen in Norwegen*, in Augusti. (Tydsk.) Norske Mag. II. 265—66.

5. Septbr. *9560. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV., at hun paa ny sender Dr. Christ. Parkins for at gjøre Forestillinger i Anledning af de ubillige Fordringer i Sundet, da hun ikke har faaet tilfredsstillende Svar paa sine tidligere Klager. — *Greenwich*, 5. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 32.

1598.

*9561. Tycho Brahe takker Hert. Ulrik af Mecklenburg for en Anbefalingskrivelse til Kejseren og sender ham et astronomisk Manuskript. — *Wandeszburg,* d. 14. Septembris. (Tydsk.) Friis, Tyge Brahe S. 319—20. 14. Septbr.

*9562. De holstenske Stænders Resolution paa K. Chr. IV.'s og Hert. Johan Adolfs Proposition, hvorved de erklære sig villige til at erlægge 70 Maaneder Tyrkeskat. — *Rendsburgh,* 14. Sept. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 33. 14. Septbr.

*9563. Brev fra Hert. Johan Adolf af Gottorp til Rigshofmester Christoffer Walkendorff med Anmodning om at udvirke hos Kongen, at Hertugens Generalprovst og Hofprædikant Jacobus Fabricius maa blive Superintendent i Slesvig. — *Gottorff,* d. 18. Septembris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. IV. 731—32. 18. Septbr.

*9564. Markgrev Georg Frederik af Anspach foreslaar Kurf. af Pfalz Gjenoptagelsen af de 1596 begyndte Underhandlinger om en Union af de Evangeliske; gjennem Kurf. af Brandenburg bør man vinde Danmark for Unionen. — *Onolzbach,* d. 22. Septembris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 112. 22. Septbr.

*9565. David Chytræus Tychoni Brahe pro epistola ejus gratias agit et precatur, ut apud imperatorem Rudolphum bene vivat. — *Rodopoli,* nonis Octobris. Chytræi Epistolæ S. 1279—1281. 7. Octobr.

*9566. De kongelige Kommissariers Kjendelse i en Sag mellem Ejerne af Langenhorn og Bargum Kogene paa den ene og Ejerne af Ockholm Kogen paa den anden Side. — D. 12. Octobris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 317. 12. Octobr.

*9567. Jacobi Bongarsi ad ministrum electoris cujusdam epistola, in qua ab eo, ut sibi certi aliquid nec pervulgati de Hungaricis, Danicis aliisque rebus referat, petit. — 30. Octobre. Latin og Fransk: Lettres de Jaques de Bongars, 1695. I. 82—85. 20. Octobr.

*9568. K. Chr. IV. skjænker den afskedigede Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Kbhvn. 200 gl. Dlr. af Rentekammeret i aarlig Pension. — *Friderigsborgh,* thennd 21. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 710. 21. Octobr.

*9569. Magnus Matthiæ, Biskop i Lund, tilskriver Universitetet, at Studiiskatten i Skaane Stift, som han indkræver, sjælden beløber sig til mere end 300 Daler, og at han gjerne overlader en anden at indkræve den. — *Lundiæ,* 26. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 435—37. 26. Octobr.

*9570. K. Jakob IV. af Skotland takker K. Chr. IV. for de tilsendte Falke og lover at sende de 20 ønskede engelske Hunde (»Molossi«) til Foraaret. — *Dalkeith,* 26. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 40. 26. Octobr.

*9571. K. Chr. IV. meddeler K. Jakob VI. af Skotland, at dennes Sendebud i Tydskland nu ville vende hjem over Danmark, og at Kongen vil sende en Gesandt i Følge med dem til England. — 27. Oct. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Second Report S. 36. 27. Octobr.

4772 se *9548. Octobr.?

4773 se *9544. Octobr.?

*9572. K. Chr. IV. stadfæster Helsingørs Bys Privilegier. — 2. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 72. 2. Novbr.

*9573. Maria Below Oligero Rosæcrantz orationem latinam, quam episcopus Selandensis in coronatione regis publice habuit, mittit. — *Kalløe,* 3. Nouembris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 718. 3. Novbr.

1598.

4. Novbr. *9574. K. CHR. IV. forbyder Bgm. og Raad i Kbhvn. at gjøre de Højlærde nogen Hindring i Kaldelsen af en Sognepræst til Vor Frue Kirke efter M. Desiderius Fos; hvis de mene, at der dermed sker et Indgreb i deres Rettigheder, maa de indstævne Sagen for Herredagen. — *Hafniæ,* 4. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 467—68.

5. Novbr. *9575. RECTOR et SENATUS ACADEMIÆ HAFNIENSIS Clavdium Jacobi Slangendorpium studiosum citant, ut die Martini episc. proximo in loco Consistorii se sistat ad sententiam audiendam de impetu ejus in duos cives Hafnienses. — *Haffniæ,* Novemb. d. V. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 437—38.

9. Novbr. *9576. RECTOR et SENATUS ACADEMIÆ HAFNIENSIS Petrum Nicolai Wormstrupium ex academia ad biennium relegant, quia vespertino tempore armatus in excubiam quandam urbis irruisset. — *Haffniæ,* Nov. d. IX. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 440—41.

c. 10. Novbr. *9577. Kurf. FREDERIK af Pfalz's Udkast til Frankfurterkonventets Forhandlingsemner; blandt andet skal raadslaas om at anmode Danmark om Hjælp mod Spanierne. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 114—15.

17. Novbr. *9578. KAPITLET i RIBE anbefaler Studenten Lauge Christenssøn fra Ribe til Universitetet til Erhvervelsen af det kongelige Rejsestipendium. — *Ripis,* 14. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 441—42.

20. Novbr. *9579. K. CHR. IV. beder Dr. Elisabet af England om Tilladelse til ved Herm. Rosa fra Helsingør at udføre fra England 20 Kanoner af den Slags, som kaldes »columbinea«. — 20. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

20. Novbr. *9580. CHRISTENN JENNSSØNNS Revers til Professorerne ved Universitetet, der have kaldet ham til Sognepræst for Vor Frue Menighed i Kbhvn. — *Kiøbenhafn,* then 20. Novemb. Ny kirkehist. Saml. V. 108—109.

22. Novbr. *9581. K. CHR. IV. bekræfter den af de kongelige Kommissarier d. 12. Octobr. 1598 fældede Kjendelse i en Sag mellem Ejerne af Langenhorne og Bargum Kog paa den ene og Ejerne af Ockholm Kog paa den anden Side (Nr. *9566). — *Friederichsburgk,* d. 22. d. monats Novembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 316—18.

24. Novbr. *9582. BGM. og RAAD i Middelfart tilskrive M. Jacob Madtzen, Superint. i Fyns Stift, at de forgjæves have krævet Renter af det Legat, som Bispen i sin Ligprædiken over Hans Johannssen havde forkyndt, at denne havde givet til fattige Skolebørn i Middelfart. — *Meddelfard,* thend 24. Nouembris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 489—91.

28. Novbr. *9583. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet svare Kapitlet i Ribe, at de ved første Lejlighed ville betænke Studenten Lauge Christenssøn med det kongelige Rejsestipendium, samt anbefaler det at ramme Universitetets Gavn og Bedste. — *Haffniæ,* 28. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 444.

29. Novbr. *9584. K. CHR. IV's Kreditiv for Nic. Cragius paa hans Sendefærd til Dr. Elisabet af England. — *Copenh.,* 29. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33 og Second Report S. 36. Instruktionen for Nic. Crag er dat. 28. Nov. Jvfr. smstds. S. 33.

29. Novbr. *9585. K. CHR. IV.'s Svar paa de af den engelske Gesandt Christ. Parking fremførte Klager. — 29. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 36.

29. Novbr. *9586. CHRISTOPHER PARKINGS Erklæring, at han har modtaget 40,000 Daler af K. af Danmark i Erstatning for uretmæssig arresteret Gods, tilhørende Kjøbmænd i Hull. — *Helsingør,* 29. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 53.

1598.

*9587. Protokol over Forhandlingerne paa de Evangeliskes Konvent i Frankfurt; forskjellige Stænder tilraade at søge Hjælp hos Danmark mod Spanierne. — 30. November—12. December. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 118—30. 30. Novbr.—12. Decbr.

*9588. Brev fra TYGE BRAHE til Holger Rosenkrands, hvori Erik Langes Ophold i Magdeburg omtales. — *Vittenberg,* 5. Dec. Jvfr. Danske Mag. III. 22. 5. Decbr.

*9589. CHRISTOPHORI JOHANNIS litteræ ad M. Jonam Venusinum, pastorem Hafniensem, de proposito suo se ad peregrinos conferendi, ubi tranquille magis vivere liceat, sed spe bona felicioris in patriam reditus. — *Ex libera Herlufsholmensi schola,* 6. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 336—38. 6. Decbr.

*9590. JOHN CHAMBERLAIN meddeler Mr. Dudley Carleton, at Dr. Parkins er vendt tilbage fra Danmark med et godt Svar. — *London,* this 8. of December. (Engelsk.) Letters written by John Chamberlain S. 33. 8. Decbr.

*9591. RECTOR et SENATUS ACADEMIÆ HAFNIENSIS Georgium Gha Lalandum studiosum citant, ut prox. die Saturni in loco Consistorii compareat ad sententiam audiendam de impetu ejus in Albertum, filium Thomæ Chirurgi. — *Hafniæ,* Decemb. d. X. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 445—46. 10. Decbr.

*9592. UNIVERSITETETS REKTOR og PROFESSORER anbefale Niels Vognsen til Oluf Rosensparre, Rigsraad og Høvedsmd. paa Landskrone Slot, som vel skikket til Skolemesterembedet i Landskrone. — *Hafniæ,* d. 11. Decemb. Danske Mag. 4. R. II. 116. 11. Decbr.

*9593. Reces af de Evangeliskes Konvent i Frankfurt, hvorefter man igjennem Kurbrandenburg og Braunschweig vil opfordre Danmark til at slutte sig til et Defensivforbund mod Spanien. — *Franckfurt am Main,* d. 12. monatstag Decembris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 130—31. 12. Decbr.

*9594. JACOB MATSSØN, Superint. i Fyns Stift, beder Stiftets Provster og Præster at forfremme M. Theodorus Marcius, der er paa rette Rejse fra Odense over til Laaland gjennem Falster, med Underhold, Heste og Vogn. — *Otthense,* d. 14. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 633—34. 14. Decbr.

*9595. THOMAS VAN HUSSEN, Bartskjærer og Bg. i Kbhvn., tilskriver Universitetet om et af Studenten Jørgen Gha paa hans Søn Albert forøvet Overfald. — Uden Datum. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 446—47. ante 28. Decbr.

*9596. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet afsige Dom over Studenterne Jørgen Gha, Christen Huering og Niels Gregersen i Anledning af et af dem forøvet Overfald paa M. Thomas Bardschers Søn Albret. — *Hafniæ,* taarsd. d. 28. Decemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 446—49. 28. Decbr.

4781. Wolff, Journal for Politik 1826 I. 169—70.

4784 se *9499 og *9506.

*9597. Beretning af DANIEL v. MEULEN om hans Forhandling med Ærkehert. Albrecht af Østrig, for hvis Ministre han har fremhævet den Betydning, Besiddelsen af Nederlandene havde for Spanien med Hensyn til Polen, Sverig og Danmark. (Fransk.) Brudst. i Fruin, Tien jahren uit den tachtigjarigen oorlog S. 403.

C. 1598.

C. 1598.

*9598. A. WITTFELD episcopo Siallandico gratias agit, quod filius D. Johannis pastoris in Saxkiøping susceptus sit in album eorum, qui regia liberalitate vivunt. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 335.

C. 1598-99.

C. 1598—99.

*9599. Epistola RECTORIS scholæ Herlufsholmensis, in qua scribit, se vix affirmare posse famam, hypodidascalum supremum scholæ a functione sua removendum esse, quum se intercessione bonorum hominum in gratiam Arnoldi Huitfeldi receptum iri speret. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 338.

1598?

1598?

4786. Wolff, Journal for Politik 1826 I. 170—71.

1599.

1599.

9. Januar. *9600. K. CHR. IV. beder Universitetet om, at dets Bønder i Sømme, Ramsøe, Tune, Smørum, Lille og Sokkelund Herreder maa age Kampesten til Slotsbygningen i Kbhvn. — *Wort slott Kiøbinghafnn,* then 9. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 449—50.

ante 11. Januar. *9601. Dr. NIELS KRAG, dansk Gesandt i England, forelægger den af den engelske Regjering nedsatte Kommission nogle Kvæstioner angaaende de engelske Love med Hensyn til Kapervæsenet. — Uden Datum. (Latin.) Dansk Overs. i Nye Danske Mag. IV. 189—90.

31. Januar. *9602. K. CHR. IV.'s Akkord med Bygmester Jørgen Friberg i Slangerup om Opførelsen af Bygninger paa Frederiksborg Slot. — *Frederichsborgh*, thend 31. Januarii. Hist. Tidsskr. IV. 567—69.

5. Febr. *9603. PEDER KRAGE, Sognepræst i Ringsted, og BGM. og RAAD smstds. udstæde Brev om et af dem mæglet Forlig mellem Hans Søfrensen, Forst. i S. Jørgens Hosp., og Lauge Beck t. Førslev ang. Hospitalets Restauration. — 5. Februar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 474—75.

19. Febr. *9604. JØRGEN CHRISTOFFERSEN DYBVAD kvitterer for 100 Daler som Rejstestipendium (for Sønnen Christoffer) for 1599—1600. — *Hafniæ,* 19. Febr. Danske Mag. 4. R. II. 212.

27. Febr. *9605. Fru EBBE (MONSDATTER LILJEHÖK), Grevinde til Rassburgk, anmoder Universitetet om at afgive en juridisk Betænkning i en Sag, som hendes Tjener Wolfgang Stubæus vil meddele det. — *Jennekoping,* d. 27. Februarii. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 450—51.

28. Febr. *9606. Hert. KARL af Södermanlands Brev til K. af Danmarks Befalingsmænd og Borgmestre i Awaskär, Hans v. Masback og Anders Anderson, at være Richardt Baumgardt behjælpelig med at gribe Flygtningene Eric Clason Bjelke og Svante Hogenskildson Bjelke. — *Stäflö,* d. 28. Februari. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts och stads historia VII. 330—31.

3. Martii. *9607. K. CHR. IV. stadfæster den af K. Chr. III. fastsatte Henlæggelse af Hyllie Sogn som Præbende for Rektoren ved Malmø Skole. — (3. Marts.) Udt. og Brudst. i Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 339.

16. Martii. *9608. PASTOR KIÖFFUELÖFENSIS a confratribus suis petit, ut M. Theodorum Marci, fortuna inclementiore oppressum, munusculo sublevent. — *Kiöffuelöf*, 16. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 634.

1599.

*9609. K. CHR. IV. og Hert. JOHANN ADOLF befale Cunradt Krull, Amtmd. i Kiel, at behandle den af Barthram Pogwisch rejste Klage over Vold efter Loven. — *Kiel*, (19. März). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesv.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 31. 19. Martii.

*9610. Dr. ELISABET af England klager til K. Chr. IV. over, at nogle engelske Kjøbmænds Skibe og Gods ere blevne beslaglagte i Øresund paa Grund af Kaptainens Bedrageri. — *Richmond*, 20. Martii. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33. 20. Martii.

*9611. Litteræ PATRICII GORDONII Mag. Jonæ Jacobi Venusino datæ, in quibus litem inter Johannem Cragium Scotum et Tychonem Brahe refert atque de observationibus Venusini de Magnete scribit. — *Helsingora*, XX. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 452—53. 20. Martii.

*9612. Reces af Konventet i Frankfurt, hvori omtales, at Kurbrandenburg har begyndt Underhandlinger med Danmark og vil fortsætte dem. — *Franckfurt am Main*, d. 20. Marti. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 158—60. 20. Martii.

*9613. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmændene i Sjælland om d. 31. Marts at lade ransage efter Løsgængere og skikke de arbejdsføre til Kbhvns. Slot, for at de kunne deltage i forestaaende Byggearbejder der og anden Steds. — D. 22. Marts. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 39. 22. Martii.

*9614. ZENO LAURENTII, Provst i Vends Herred, indberetter til Biskop Jacobus Matthiæ Wellejus i Fyn om et Forhør, han har afholdt over Præsten Hr. Matts Hanssen i Brenderup i Anledning af, at han har hjemmedøbt et Barn, som Erick Bilde p. Kiersgardt maa antages at være Fader til. — *Medelfardiœ*, 22. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 613—15. 22. Martii.

*9615. Hert. KARL af Södermanlands Brev til K. Chr. IV., i hvilken han erklærer, at han ikke kan gaa ind paa det af den danske Konge fremsatte Forslag om Mægling mellem ham og K. Sigismund. — *Kalmar*, d. 22. Mars. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts och stads historia VII. 369—70. 22. Martii.

4798. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 453—59. 24. Martii.

*9616. THØRRE SWENDSSEN, Bg. i Helsingør, udstæder Jordskyldsbrev til S. Olai Kirke smstds. paa en Grund i Helsingør. — *Helsingør*, 24. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 26. 24. Martii.

*9617. PETRUS HEGELUND, superint. Ripensis, præposito in Hingherret mandat, ut pastoribus et comministris provinciæ suæ significet, synodum provincialem in paroecia Skerne agendam esse. — *Ripis*, die 25. Martii. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 638—39. 25. Martii.

*9618. PROFESSORERNE ved Kbhvns. Universitet anmode Dr. Niels Hemmingssøn om at meddele dem et klart og rigtigt Register paa alle til hans Kannikedømme hørende Tjenere i Sømme, Ramsø, Tune, Smørum, Lille og Sokkelund Herreder. — *Kiøbenhaffn*, d. 25. Martii. Ny kirkehist. Saml. IV. 317. 25. Martii.

*9619. Hert. KARL af Södermanlands Brev til Bgm. og Raad i Afwaskär, hvori han bebrejder dem deres Opførsel imod de fra Kalmar flygtede Kvinder og Børn og beklager sig over, at Landsforrædere finde en Tilflugt i deres Stad. — *Släflö*, d. 27. Mars. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts och stads historia VII. 335—36. 27. Martii.

*9620. UNIVERSITETETS REKTOR beder Fru Eva, Grevinde t. Rassburgk, undskylde, at den af hende ønskede juridiske Betænkning efter Aftale med hendes Bud først kan blive afgivet ved Pinsetid. — *Kopenhagen*, d. 31. Martii. (Tydsk.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 460—61. 31. Martii.

1599.

1. Aprilis. *9621. K. CHR. IV.'s Bestalling for Hr. Søren Jensen Bjerg som Prædikant paa Antvorskov Slot med en aarlig Løn af 200 Rdl. og fri Vaaning i Slagelse. — *Kronborg*, d. 1. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 466.

1. Aprilis. *9622. BGM. og RAAD i Kjøge sælge til Niels Boiesen, Bg. i Kjøge, paa Oluf Rosensparre til Skarholts Vegne, et ledigt Stykke af Byens Jorder, for hvilket han gav 6 Daler. — Torsd. d. 1. April. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 22—23.

3. Aprilis. *9623. Kejser RUDOLF II.'s Stadfæstelse paa Kejser Maximilians Brev af 10. Maj 1517 (I. *10213). — *Prag*, d. 3. tag d. monats Aprilis. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. auf Schlesw.-Holst. S. 30—31.

4. Aprilis. *9624. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene BUZANVAL til den franske Statssekretær Villeroi, hvori omtales, at Generalstaterne havde hævdet, at hvis de ikke forbød fri Handel paa Spanien, vilde de Danske og de andre Nationer ved Østersøen berige sig paa deres Bekostning. — Du 14. d'Avril. Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 136—44.

5. Aprilis. *9625. Søpas, udstædt af Hert. KARL af Södermanland for Eric Ericson, hvori han begjærer »af Kgl. Maj.ts til Danmark vor gode Vens og Nabos Udliggere«, at de ikke hindre forbemeldte Eric Ericson men lade ham passere med Skib og Folk. — *Stäflö*, 5. Aprilis. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts och stads historia VII. 349.

7. Aprilis. *9626. Universitetets REKTOR og PROFESSORER dømme Studenterne Jacob Pouelssøn og Niels Perssøn Wedell til at give Jens Hammer, Bg. i Randers, Erstatning for et af dem paa ham foretaget Overfald i Maren Kockis Hus i Randers. — Løffuerd. d. 7. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 461—63.

12. Aprilis. *9627. K. CHR. IV. indrømmer (Benedict v. Alfeldt, Amtmd. i Steinburg,) en Plads, hvorom der har været Strid mellem Raadet i Wilster og Bønderne i Damflet og Katen, imod Udbetaling af 400 Mk. Lybsk til Kongen og Forpligtelse til at vedligeholde Vejen. — (*Cronenburg*, 12. April.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 90.

15 Aprilis. *9628. Dr. ELISABET af England tilskriver K. Chr. IV., at hun har udnævnt Kommissærer til at undersøge de af Crag forebragte Klager, og haaber, at Kongen vil træffe lignende Foranstaltninger til at skaffe engelske Undersaatter deres Ret i Danmark. — *Greenwich*, 15. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33. Dronningens Svar paa de af Crag fremførte Klager er dateret: Greenwich, 19. April. Smstds. S. 33.

17. Aprilis. *9629. Dr. ELISABET af England klager til K. Chr. IV. over Arrestation af engelske Kjøbmænd i Øresund og forlanger faste Regler med Hensyn til Fiskeriet paa Island. — *Greenwich*, 17. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33.

21. Aprilis. *9630. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene BUZANVAL til den franske Statssekretær Villeroy, hvori han omtaler, at Nederlandene kunne have Grund til at forbinde sig med Hert. Karl (af Södermanland) for at kunne holde K. af Danmark i Tømme, hvis han »par le moyen de son Zund« vil skade deres Handel. — *A la Haye*, ce premier de May. (Fransk.) Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 153—58. Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 79.

c. Aprili. *9631. Beretning af Nic. CRAGIUS om hans Gesandtskabsrejse til England i Anledning af de af danske Kjøbmænd fremførte Klager. — Uden Datum. (Latin.) Brudst. og Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 53—55.

1599.

*9632. Anders Dresselberg t. Vognserup og Biskop Jakob Madsen dømme Hr. Jens Mikkelsen, Præst i Nykjøbing paa Falster, til at suspenderes i 2 Aar fra sit Embede paa Grund af hans uberettigede Sigtelse imod Margrete, Kristoffer Jørgensens, for Trolddom. — *Nykjøbing,* 3. Maj. Barfod, Den falst. Geistligh. Personalhist. II 296—97. 3. Maji.

*9633. Dom afsagt af Anders Dresselberg t. Vognserup, Høvedsmd. paa Aalholm Slot, og Biskop Jakob Madsen, i Følge hvilken Præsten Hr. Rasmus Pedersen i Kippinge forpligtes til at værge for sig efter Loven i Anledning af en Beskyldning for Lejermaal. — 3. Maj. Barfod, Den falst. Geistligh. Personalhist. II. 94—95. 3. Maji.

*9634. Hert. Karl af Sødermanlands Brev til K. Chr. IV., i hvilket han forsvarer sin Optræden mod K. Sigismund og afviser den danske Konges Beskyldning for at være optraadt som Oprører og Rebel. — *Lägret för Calmarna slott,* d. 4. Maji. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmar slotts og stads hist. VII. 370. 4. Maji.

*9635. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene Buzanval til den franske Sekretær Villeroi, hvori han omtaler, at K. af Polen har til Hensigt at bemægtige sig Sundet og i den Anledning har vundet en dansk Viceadmiral; Generalstaterne ville sende et Gesandtskab til Danmark. — *A la Haye,* ce 17. May. (Fransk.) Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 168—71. Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 71—72. 7. Maji.

*9636. Embedsed, aflagt af Byfogden i Bergen, Reinert Wog, til Slotsherren paa Bergenhus samt Lagmanden, Borgemestere og Raad paa Kongens og Byens Vegne. — *Bergens Raadhus,* d. 11. Mai. Norske Mag. II. 266—67. 11. Maji.

*9637. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene Buzanval til den franske Statssekretær Villeroi, hvori omtales, at K. af Danmark, der opholder sig i Magdeburg, bliver opfordret af Brandenburg og Braunschweig til at blande sig i de tydsk-nederlandske Anliggender; Efterretninger fra Danmark og Polen melde om Hert. Karl af Södermanlands Død. — *A la Haye,* le 24. May. (Fransk.) Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 179—84. Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 68. 14. Maji.

*9638. Jacob Jacobsøn, Læsemester og »Notarius in Consistorio Otthoniensi«, stævner Peder Laurtzøn, fordum Hører ved Assens Skole, til at møde for Provstemodet førstk. 5. Juni og staa til Rette, fordi han, som er afsat fra Embedet og to Gange har besvangret en Pige, ikke vil aftræde det til den af Bispen kaldede Eftermand. — *Otthense,* d. 15. Maji. Danske Mag. 4. R. VI. 220—21. 15. Maji.

*9639. Embedsed, aflagt af Provsten i Bergen, Jacob Olufsen Smed, til Slotsherren paa Bergenhus samt Lagmand, Borgemestere og Raad paa Kongens og Byens Vegne. — *Bergens Raadhus,* d. 15. Mai. Norske Mag. II. 267—68. 15. Maji.

*9640. Anders Hanssen paa Bremerholm kvitterer Frands Randtzou, Lensmd. p. Silkeborg, for Indsendelsen af 187 Kloder »Simmelkiers« Jern. — Thendt 20. Maji. Hist. Tidsskr. 4. R. VI. 142. 20. Maji?

*9641. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene Buzanval til den franske Statssekretær Villeroi, hvori omtales Efterretningerne fra Danmark om Hert. Karl af Södermanlands Død. — *A la Haye,* ce 1. Juin. (Fransk.) Vreede, Lettres et negociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 191—93. Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 68. 22. Maji.

*9642. Bgm. og Raad i Assens bede Christopher Walckendorff t. Glorup, Rigets Hofmester, om at intervenere hos Bispen i Fyn til Fordel for den unge Skolelærer i Assens, som vil gifte sig med den Pige, han har besvangret (jvfr. Nr. *9638). — *Assens,* then 24. Maji. Danske Mag. 4. R. VI. 221—22. 24. Maji.

1599.

25. Maji. *9643. Kjendelse af PAUWEL WILDTFANGK, Herredsfgd. i Norgoes Herred, samt Stokkenævninger i en Sag mellem Otto Clausen i Wige og Tomas Paisen i Volsted, hvorved den førstnævnte faaer Ret til at indløse et af hans Forfædre pantsat Stykke Jord paa Volsted Mark. — D. 25. Mai. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 318—19.

2. Junii. *9644. CHRISTOPFFER VALKENDORPFF t. Glorup anmoder M. Jacop Madsenn, Superint. i Fyn, om at lade den unge Skolelærer i Assens, som har besvangret sin Forlovede, forblive i Embedet i 1 Aar eller to. — *Kiøbenhaffn*, 2. Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 223.

4. Junii. *9645. M. HANS STAPHENSSENN, Professor, kjøber af Claus Hanssen, Studiosus, og Hr. Otthe Christenssen med hans Svoger Poffuel Skade en Gaard i St. Peders Stræde i Kbhvn., som havde tilhørt M. Hans Thomissens Arvinger. — *Kiøbenhaffn*, Søndag d. 4. dagh Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 463—65.

8. Junii. 4806. Jvfr. Hansen, Darstell. d. Insel Fehmarn S. 68—69.

13. Junii. *9646. Skrivelse fra Hert. JOHAN FREDERIK, Ærkebisp af Bremen, til Hert. Johan Adolf af Gottorp, hvorefter han sender en Gesandt til denne for at forhandle om den ham tilkommende Arvedel af Landskabet. — 13. Juni. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 101.

Post 15. Junii. *9647. Beretning af de af Hert. JOHAN FREDERIK, Ærkebisp af Bremen, afsendte Gesandter om deres Forhandlinger med Hert. Johan Adolf af Gottorp i Reinbeck, hvorefter denne ikke vil gaa ind paa nogen Deling af Hertugdømmerne, men vil affinde Ærkebispen med Penge. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 101.

26. Junii. *9648. CHRISTOFFER VALCKENDORFF bebrejder M. Jacob Madtzenn, Superint. i Fyn, at han ikke nøjagtig har læst hans Skrivelse (af 2. Juni, Nr. *9644), da han ingenlunde har bevilget Bgm. og Raad i Assens, at de maatte beholde Peder, som var Hører i Assens, men tvertimod har henstillet det til Bispen. — *Kiøbenhaffn*, 26. Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 223—24.

28. Junii vel 8. Julii. *9649. Hert. JOHAN ADOLF af Holsten meddeler Kurf. af Pfalz, at han ikke kan sende Gesandter til det evangeliske Møde i Friedberg, fordi han først maa konferere med K. af Danmark, hvad Tiden ikke tillader. — (8. Juli.) (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 188.

3. Julii. *9650. Den franske Gesandt i Nederlandene BUZANVAL tilskriver den franske Statssekretær Villeroi, at de sidste Breve fra de nederlandske Gesandter i Danmark omtale, at Kongen er forsvunden, og at Rygtet gaar, at han er taget til Skotland. — *A la Haye*, ce 13. Juillet. (Fransk.) Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 227—32.

9. Julii. *9651. KBHVNS. BYTHINGS Vidne, at Søren Ingmand, Tolder for Kbhvns. Slot, tilskjødede Povl Olufsen Schade, Bg. smstds., 4 Boder i St. Peders Stræde. — 9. Juli. Brudstykk. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 465.

10. Julii. *9652. Herredagsdom mellem BERGENS MAGISTRAT og Dr. HENRIK HØYER som Fuldmægtig for Fru Helvig Hardenberg, Erik Rosenkrants' Enke. — *Bergen*, 19. Juli. Udt. i Norske Mag. II. 270—72.

10. Julii. *9653. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene BUZANVAL til den franske Statssekretær Villeroi, hvori meddeles, at K. af Danmark ikke har været i Skotland, men ved den nordlige Kyst af Norge. — *A la Haye*, ce 20. Juillet. (Fransk.) Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 232—36.

1599.

*9654. Herredagsdom mellem MAGISTRATEN og nogle BORGERE i BERGEN i en Strid om Gaarden Sandvik, som K. Frederik c. 1530 skjænkede til Hr. Jens Mortenssøn. — *Bergen,* 19. Juli. Udt. i Norske Mag. I. 268—70. 19. Julii.

*9655. Forlig, stiftet af JÜRGEN SEHSTEDE og LUDEWIG PINCIER, mellem Byerne paa Femern og Landskabet. — *Burg,* d. 8. Junii. (Tydsk.) Corpus statutor. Slesvic. I. 705—707. Udt. i Urkundensamml. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III, 2. S. 49. 19. Julii.

4808. Brudstykk. i Warnstedt, Staats- u. Erbrecht d. Herzogth. Schleswig-Holstein S. 59, 76, 142. 20. Julii.

4809. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33 og Second Report S. 37. 24. Julii.

*9656. K. JAKOB VI. af Skotland tilsender K. Chr. IV. de 20 forlangte Hunde og undskylder deres sene Fremkomst med de heftige Nordenvinde og Ukendskab til, hvor Kongen har opholdt sig udenfor Danmark. — *Falcoland,* 29. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 40. 29. Julii.

*9657. JOHN CHAMBERLAIN tilskriver Mr. Dudley Carleton bl. a., at K. af Danmark i egen Person har taget 5 engelske Skibe under Norges Kyst, mishandlet Besætningen og udskjældt den engelske Nation. — *London*, this 1. of August. (Engelsk.) Letters written by John Chamberlain S. 55—58. 1. Augusti.

*9658. Skrivelse fra den nederlandske Agent i Frankrig FRANCOIS D'AERSSEN til Generalstaterne, hvori omtales K. af Danmarks Rejse til Norges Nordkyst for at beskytte Fiskerne mod Englænderne. — *Blois,* ce 15. d'Aougst. (Fransk.) Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur du Buzanval S. 257—62. 5. Augusti.

*9659. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene, BUZANVAL, hvori han omtaler, at de til Danmark affærdigede nederlandske Gesandter have sagt, at Danmark holder sig neutral i Striden mellem Hert. Karl af Södermanland og K. af Polen. — *A la Haye*, ce 20. Aoust. (Fransk.) Vreede, Lettres et négociat. de Paul Choart, seigneur de Buzanval S. 264—69. Brudst. og Udt. i Vreede, Nederland en Zweden S. 69. 10. Augusti.

*9660. Kejser RUDOLF II.'s Skrivelse til Bgm. og Raad i Hamburg om at udlevere de Tycho Brahe tilhørende Instrumenter og være behjælpelige med, at de snarest kunne komme til Bøhmen. — *Prag,* d. achsten d. monatts Septembris. (Tydsk.) Minerva, Okt.—Dec. 1796 S. 91—92. Friis, Tyge Brahe S. 320—21. 29. Augusti.

*9661. ELISABETHÆ reginæ Angliæ litteræ ad Christianum IV. de piscatione Islandica et Norvegica. — Cal. Septembris. Udt. i Selden, Mare clausum S. 500—502. 1. Septbr.

4818. Friis, Tyge Brahe S. 322—23. 15. Septbr.

*9662. K. CHR. IV. takker K. Jakob VI. af Skotland for Tilsendelsen af nogle Hunde og sender ham en Del Falke. — 15. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37. 15. Septbr.

*9663. TYCHO BRAHES Skrivelse til Magistraten i Hamburg om at være ham behjælpelig med Transporten af hans Sager fra Danmark til Bøhmen. — *Bennatka*, am 29. tag Septembris stylo novo. (Tydsk.) Minerva, Okt.—Dec. 1796 S. 93—95. Friis, Tyge Brahe S. 324—25. 19. Septbr.

*9664. HENRIK RAMEL meddeler Fru Sophia Brahe t. Eriksholm, at han er rede til at betale hende de forlangte 300 Dl., naar hun giver Sten Maltesen (Sehested) Kvittering derfor; hvad de bevidste Bøger angaar, saa ønsker Kongen at beholde dem, siden hendes Broder (Tyge Brahe) har skjænket ham dem. — *Helssingøer,* thend 20. Septemb. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 37—40. 20. Septbr.

*9665. JOHANNIS DEMETRII SOLICOUII, archiepiscopi Leopoliensis, epistola ad Davidem Chytræum, qua ei memoriam refricat nominis et personæ suæ, dum ad regem Daniæ A. 1569 iret. — *Rigæ,* 24. Septemb. Chytræi Epistolæ S. 1284. 14. v. 24. Septbr.

1599.

4. Octobr. *9666. Transsumpt, udstedt af Domkapitlet i Ratzeburg, over en Overenskomst mellem K. Chr. II. og de vendiske Stæder af 26. Juli 1513 (jvfr. I. *9908). — *Raceb.*, d. 4. Octobris. (Tydsk.) Sejdelin, Diplomatar. Flensborg. II. 937—40.

8. Octobr. *9667. K. Chr. IV. overlader Gert v. Dry og Diderich v. Nuss, Skomagere og Bg. i Kbhvn., Papirsmøllen under Kbhvns. Slot til Oprettelsen af en Barkmølle. — *Haffniæ*, thend 8. Octobris. Nyrop, Strandmøllen S. 11—12. Brudst. i Danske Mag. 4. R. IV. 256.

8. Octobr. *9668. Vincentius Moller Tychoni Brahe nuntiat, se litteras ejus Venetiis Bohemorum 28. Septbr. datas perlegisse atque litteras Cæsaris Majestatis senatui Hamburgensi exhibitas non esse. — *Hamburgi*, 8. Oktob. Friis, Breve ang. Tyge Brahe I. 40—41.

16. Octobr. *9669. Enkedr. Sofie anbefaler Bispen i Fyn, Jacob Matthiæ, at lade studiosus Nicolaus Georgii faa den ledige Skoletjeneste i Nakskov. — *Nicoping*, d. 16. Octobris. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. V. 172—73.

17. Octobr. *9670. K. Chr. IV. paalægger Christian Holck og Claus Dyrre at opbryde nogle Brevkister, som staa i Vor Frue Kirke i Kbhvn., og hvis de deriblandt finde en af Sthen Brahe, Embedsmd. paa Kallundborg, og hans Medarvinger savnet Brevkiste, da at udlevere den, men tilslaa og forsegle de andre. — *Hafniæ*, 17. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 468—69.

23. Octobr. *9671. Lago Christiernus Ripensis, Studiosus, qui a professoribus academiæ Hafniensis ad stipendium regium admissus est, promittit, se gradum Magisterii intra semestre accepturum atque ad doctoratum in theologia nunquam extra patriam aut ambiturum aut amplexurum esse. — *Hafniæ*, 10. cal. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 465—66.

24. Octobr. *9672. K. Chr. IV.'s Brev, hvori han tillader, at Ringkjøbing By maa være et Toldsted. — 24. Octbr. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 7.

24. Octobr. *9673. Sofie Brahe, Ottes Datter, meddeler Broderen Tyge Brahe forskjellige Efterretninger om sin Rejse, om Slægtninge i Danmark, Forholdene ved Hoffet osv. — *Briedenburgh*, d. 24. October. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 41—47.

29. Octobr. *9674. Axel Brahe meddeler Broderen Tyge Brahe, at han skal gjøre sit bedste til, at der ikke sker nogen Forhindring paa hans Instrumenter, og glæder sig over de gode Vilkaar, som Kejseren har tilstaaet ham. — *Københaffn*, d. 25. October. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 47—48.

29. Octobr. et 11. Novbr. *9675. Eske Bilde (Jørgensen t. Ellinge) meddeler Tyge Brahe Efterretninger fra Danmark, især om forskjellige Pengesager samt om hans Instrumenter, hans Sted paa Hven, idet han for øvrigt henviser til hans Søn Tyges mundlige Beretning; i en Efterskrift omtales Tyge Brahes Gaard i Kbhvn. som ønskes solgt. — *Kiøbenhaffnn*, d. 29. Octobris; Efterskriften smstds., d. 11. Nouembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 48—55.

30. Octobr. et 1. Novbr. *9676. K. Chr. IV.'s Brev til Dr. Elisabet af England, hvori han erkjender Modtagelsen af et ved Steph. Le Sieur modtaget Brev og foreslaar en Konference i Bremen. — 30. Oct. et 1. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37.

Octobr. *9677. Gert Rantzouw, kongelig holstensk Statholder, lover at overholde de slesvigske Kirkers Statuter, beskytte deres Gods og at staa Kapitlet bi med Raad og Daad. — Uden Datum. (Tydsk.) Langebek, Scriptor. rer. Danicar. VI. 591. Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. II. 207—209.

1. Novbr. 4826. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 55.

1599.

*9678. MICHELL KIELDSSENN i Aasumtorp og JØRGEN HANSSON mageskifte to Gaarde i Whee. — D. 5. Nov. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 495. 5. Novbr.

*9679. VIBORG LANDSTHINGS Dom, hvorved en af Birkefogeden paa Fur d. 7. Sept. s. A. afsagt Dom om Viborg Kapitels Ret til en paa Strømmen ved Furland funden Kog uden Mennesker om Bord stadfæstes i Henhold til gamle Kongebreve af 1239, 1259, 1289 og senere Kongers Bekræftelser af disse. — 10. Novbr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 49—50. 10. Novbr.

*9680. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Silkeborg at indløse en Gaard i Østerbølle i Rinds Herred, som Knud Huasz, fordum Abbed i Allingh Kl., har afhændet til Niels Clemenssen af Auentzberigh for 200 Mark danske. – *Kiøbnehaffn sloth*, thend 12. Nouembris. Huass, Meddel. om Fam. Hvass IV. 332—33. 12. Novbr.

*9681. K. CHR. IV. befaler en af sine Raader at gjøre den kongelige Højhedsret gjældende over en Plads, paa hvilken Staden Wilster gjør Fordring uden fyldestgjørende Beviser. — (23. November.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 89—90. 23. Novbr.

*9682. Enkedr. SOFIE befaler Bispen i Fyn, M. Jacob Matthiæ, at ordinere Sognepræsten i Halsted Hr. Christoffers Søn Peder til Kapellan hos Faderen. — *Neuwcoping*, d. 23. Novemb. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. V. 174 23. Novbr.

*9683. K. CHR. IV.'s Kjendelse i den til ham appellerede Sag imellem Thomas Paisen i Volsted og Otto Clausen (jvfr. *9643), hvorved det tillades den førstnævnte at bevise sin Ret til det omtvistede Stykke Jord paa de tre første Thingdage for Underretten. — *Flenszburg*, d. 24. November. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 319—20. 24. Novbr.

*9684. BEATE BILLE takker Sønnen Tyge Brahe for hans Skrivelse til hende og de deri indeholdte gode Efterretninger. — *Billisgaardt*, then 26. Nouembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 56. 26. Novbr.

*9685. M. JOH. STEPHANII schedula, qua monetur Dn. Vincentius Sigvardi Norvegianus, ut honestatis et fidei memor æris istud perexigui, quod ei cum professoribus academiæ Hafniensis intercedat, dissolvat. — D. 27. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 340. 27. Novbr.

*9686. AXEL GYLDENSTJERNE beder Tyge Brahe om at give ham Opsættelse med at betale de Penge, som han er ham skyldig, og meddeler nogle Efterretninger om Krigen mellem Sverig og Polen, samt at Jacob Sefeld nu har holdt sine to Døtres Bryllup med Niels Skram og Hans Lindenov. — *Kiøbenhaffuen*, thendt 3. Decembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 57—59. Brudstykk. i Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 489—90. 3. Decbr.

*9687. MIKKEL VIBE beretter Tyge Brahe, at han har skaffet dennes Søn en Skude, der kan føre Instrumenterne fra Hven til Lübeck. — *Kiøbenhaffnn*, d. 5. Decembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 59—60. 5. Decbr.

*9688. LUDOLPHUS RIDDERS[-HUSIUS] Tychoni Brahi de quibusdam quæstionibus astronomiæ scribit. — *Bremae*, 16. Decembris. Friis. Breve ang. Tyge Brahe S. 61—69. 16. Decbr.

*9689. K. CHR. IV.'s Brev til Abbedissen i Maribo Kl. om at optage i Klostret Jfr. Margrete Hardenberg. — D. 18. December. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 202. 18. Decbr.

*9690. Dr. ELISABET af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori hun udtaler sin Misfornøjelse med de Svar, hendes Sendebud Holst have bragt fra Kongen (jvfr. I. 4826), og foreslaar et Møde mellem Kommissærer fra begge Riger i Embden. — *Richmond*, 20. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33. 20. Decbr.

1599.

21. Decbr. *9691. Hert. KARL, Sverigs regerende Arvefyrste, udstæder Instruktion for M. Ambiørn og Arendt Justingh i Anledning af deres Rejse til Lapmarkerne for at undersøge Skatteforholdene. — *Stocholm,* d. 21. Decembris. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist XXXIX. 161—69.

21. Decbr. *9692. GOESZKE V. ALEFELDT sælger til Gert Rantzow, Amtmd. i Haderslev, sin Hovedgaard Tusterupgard i Haderslev Amt for 18,500 Daler. — *Hadersleben,* am tage Thomæ Apost. (Plattydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 196—200.

24. Decbr. *9693. TYCHO BRAHE per litteras ad Vincentium Pinellum, Patricium Patavinum, datas, qua benignitate post discessum e patria ab imperatore Rudolpho II. acceptus sit, narrat, describitque Benathicam arcem, ubi ædificia pro instrumentis suis convenientia sumptu Cæsaris structa sint. — *Ex arce Cæsareana Benatica*, 3. die Januarii 1600. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 11—13.

24. Decbr. *9694. TYCHO BRAHE in litteris ad Johannem Antonium Maginum, in Bononiensium Gymnasio professorem, de statu suo post discessum e patria et de rebus astronomicis scribit. — *Ex arce Cæsareana Benatica,* 3. Jan. 1600. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 13—15.

28. Decbr. *9695. TYCHO BRAHE ad Bartholomæum Scultetum de novis libris suis de rebus astronomicis edendis scribit. — *Ex arce Benatica,* Januarii die 7. stylo renovato Anno 1600. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 16—17.

*9696. Relatio COLLEGII BRAUNSBERGENSIS, in qua inter alia dicitur, primores nonnullos Haffniæ liberos suos ad Collegium direxisse. Annuae litterae Soc. Jesv. 1599 S. 469.

*9697. Erklæring afgiven af UNIVERSITETET, hvori det undslaar sig for at afgive Kjendelse i en Trætte mellem Byfogden Peder Anderssøn og en akademisk Borger Eske Berthelssøn, der har drevet borgerlig Næring. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 467—68.

*9698. Summa commonefactionis synodalis proposita a superintendente Ripensi M. Petro Hegelundo in visitatione ipsius quinta A. 1599. Ny kirkehist. Saml. VI. 646—51.

*9699. K. JAKOB VI. af Skotland tilskriver K. Chr. IV., at han har hørt om dennes Forbud mod Englændernes Fiskeri under Island, og beder om en 10aarig Tilladelse for George Bruce af Culroes til at fiske dér. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 40.

1600.

1600.

2. Januar. *9700. K. Chr. IV. forlener Valdemar Parsbjerg, Lensmd. i Skanderborg og Aakjær Len, med en Aalegaard ved Grenaa. — (2. Jan.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 200.

3. Januar. *9701. UNIVERSITETET tilskriver sine Tjenere i Sømme, Ramsø og flere Herreder om at føre hver 10 Læs Kampesten til Kjøbenhavns Slots Bygning. — *Kiøbenhaffn,* d. 3. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 468—69.

4. Januar. *9702. K. CHR. IV. befaler Universitetets Professorer at undersøge en Fordring paa c. 1900 Daler, som en fremmed Læge, Arnoldus de Aquila, der har praktiseret i Helsingør, har stillet til Ingeborre Tommisdatther, Borgerske i Kjøge, for Lægehjælp. — *Frederichsborg,* 4. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 469.

4. Januar. *9703. K. CHR. IV. befaler Ditlef Holck at sørge for, at Lægen Nathan Arnoldus de Aquila strax begiver sig til Kbhvn. og fremstiller sig for det medicinske Fakultet. — (4. Januar.) Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 469.

1600.

*9704. ZENO LAURENTII, Præst i Middelfart, tilskriver Biskop Jacobus Matthiæ Vellejus i Fyn om forskjellige Stridigheder ang. Skolen i Middelfart. — 7. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 491—93. Vedlagt findes et Blad med Skolemesterens Klagemaal over Hr. Zone. 7. Januar.

*9705. TACHO TOT Ottonis filius Tychoni Brahe scribit, se cum Nicolao Mathiæ Bachendorphio mense Decembri Heidelbergam pervenisse, et matrem suam, sororem Tychonis, se in itinere usque ad Brunsvigam comitatum esse. — *Heidelberga,* 18. cal. Feb. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 69—70. 15. Januar.

*9706. TYCHO BRAHE Johanni Friderico Hoffmanno, baroni in Grüenpüchel et Strechav gratias agit pro generositate ejus erga se atque studia astronomica; item de adventu Johannis Kepleri in Bohemiam et de reditu filii sui ex Italia scribit. — *Ex arce Cæsareana Benatica,* die 26. Januarii. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 18. 16. Januar.

*9707. JOHANNES FRIDERICUS HOFFMANN Tychoni Brahe de amicitia sua scribit eique Magistrum Keplerum commendat. — *Pragæ,* 3. Februarii. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 19. 24. Januar.

*9708. THCHO BRAHE nepoti suo (Tage Thot) gratias agit de litteris ejus ex Heidelbergis scriptis et ei litteras commendaticias ad Johannem Jacobum Grynæum Basileæ mittit. — *Ex arce Cæsareana Benatica,* die 17. Februarii, stili renovati. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 75—77. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 26. 7. Febr.

*9709. Litteræ TYCHONIS BRAHE Paulo Melisso datæ, in quibus de carminibus poetarum suam e Dania migrationem concernentibus scribit. — *Ex arce Cæsareana Benatica,* die 17. Febr. st. n. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 22—23. 7. Febr.

*9710. OTTO SKYELL tilskriver Holger Rosenkrands om en Pasgænger, som denne havde ønsket at kjøbe efter afdøde Thomas Fassi, og om nogle unge Jagthunde. — *Fusinga,* 10. Februar. (Latin.) Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 719. 10. Febr.

*9711. K. CHR. IV. befaler Hofmesteren og Kansleren at undersøge Dr. Annders Lemuigs Regnskab for Anvendelsen af de til Opførelsen af det nye Kollegii Hus indkomne Penge. — *Frederichsborg,* 11. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 470. 11. Febr.

*9712. SIMON VON PETKUM meddeler Tyge Brahe Efterretninger om dennes Instrumenter samt om den Brevvexling, han har ført i hans Sager, og tilføjer forskjellige politiske Nyheder. — *(Hamburg),* d. 12. Februarii. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 70—75. 12. Febr.

*9713. BGM. og RAAD i Kjøge udstæde Brev om Skiftet efter afd. Wrsela Franndtzsdatter, Enke efter Jens Nielsenn, Byfgd. i Kjøge. — 13. Februarii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 23—26. 13. Febr.

*9714. K. CHR. IV. befaler Axel Gyldenstjerne strax at indbetale i Rentekammeret, hvad han skylder Kongen paa sit Regnskab af Aggershus Len og paa sin afdøde Broders Vegne. — 14. Februar. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 217. 14. Febr.

*9715. KBHVNS. BYTHINGS Vidne, at M. Jens Morsings Arvinger tilskjødede Prof. M. Hans Staphensen 4 Boder i St. Peders Stræde. — 18. Febr. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 465. 18. Febr.

*9716. ZENO LAURENTII, Præst i Middelfart, anbefaler Skolemesteren i Middelfart Jesper Mattsen, der nu vil fratræde sit Embede og rejse til Norge, til Bispen i Fyn M. Jacobus Matthiæ Vellejus. — *Medelf.,* 19. Februarii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 493—94. 19. Febr.

1600.

20. Febr. *9717. KJØGE RAADSTUE Vidne om et af M. Claus Christoffersen i Herfølge forlangt Vidnesbyrd af Lisbeth Jørgensdatter om M. Claus's Slægtskab med Niels Wincke og hans Ret til Arv efter ham. — *Kjøge Raadstue,* Onsd. 20. Febr. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 26—27.

23. Febr. *9718. PEDER JENSSØN, Rektor ved Latinskolen i Hjørring, tilskriver M. Jacob Jensson Holm, Superint. i Vendelbo Stift, om Løn til en Hører ved Skolen, og beder om Tilladelse til at kalde Chresten Lauritzøn til denne Post. — *Hioring,* 23. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 755—56.

5. Martii. *9719. PAULUS MELISSUS Tychoni Brahe carmina, quæ de migratione Tychonis hortatu Taubmani et Braschii, poetarum laureatorum, composuit, mittit. — *Haidelbergæ,* die V. Martii v. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 24.

5. Martii. *9720. JOHN CHAMBERLAIN meddeler M. Dudley Carleton, at der ventes en Gesandt fra Danmark til det engelske Hof. — *London,* this 5. of March. (Engelsk.) Letters written by John Chamberlain S. 70—72.

6. Martii. *9721. TYCHO BRAHE Friderico Hoffmanno baroni de negotio Mag. Kepleri atque de instrumentis astronomicis scribit. — *Ex arce Cæsareana Benatica,* die 6. Martii. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 20—21.

8. Martii. *9722. K. CHR. IV. befaler Lensmændene i Sjælland at sørge for, at alle Landsbykirkerne yde Tredjedelen af deres Beholdninger til Bygningen af det nye Kollegii Hus i Kbhvn. — *Haffniæ,* 8. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 471—72.

8. Martii. *9723. Hert. JOHAN ADOLFS Intercessionsskrivelse til Bgm. og Raad i Danzig for Georg Rantzow t. Proinstorff, der efter preussisk Ret skal være nærmere berettiget til Arven efter den dræbte Hans Leve, end den af Hertugen forhen anbefalede Jacob Rantzow. — *Gottorff,* d. 8. Martii. Abdruck aller Acten in Sachen Georgen Rantzowen c. Dorotheen Seesteden S. 48—49.

9. Martii. *9724. Dr. ELISABET af England beder K. Chr. IV. om at undskylde, at hendes Fuldmægtige til Mødet i Embden paa Grund af Vejrliget først kunne møde d. 15. April. — *Richmond,* 9. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33.

11. Martii. *9725. TYGE BRAHE takker sin Moder, Beate Bilde, for de gode Efterretninger fra hende, som han har modtaget gjennem sin Søn Tyge, og meddeler hende forskjellige Underretninger om sig selv og sit Forhold til Kejseren. — *Det Keyserlige Slot Benatick,* d. 21. dag Martii epther denne Regning, som er den 11. hoss eder. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 77—79.

11. Martii. *9726. TYGE BRAHE takker Broderen Sten Brahe for den Venlighed, som denne havde bevist hans Søn Tyge, og meddeler Underretning om, hvorledes det gaar med Hidførelsen af hans Instrumenter. — *Benatick y lante Bemen,* d. 21. dag Martii stylo nouo. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 80—82.

11. Martii. *9727. TYGE BRAHE besvarer sin Søster, Sofie Brahes Brev af 24. Oktbr. 1599 (Nr. *9673) og meddeler forskjellige Efterretninger om sig selv, sine Instrumenter, Forholdet til Kejseren osv. — *Benatky,* d. 21. dag Martii, som er den 11. hoss eder. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 83—92.

11. Martii. *9728. TYGE BRAHE besvarer Axel Gyldenstjernes Brev af 3. Decbr. 1599 (Nr. *9686) og beder ham om endelig at betale den skyldige Pengesum til det næste Omslag m. m. — *Benatky,* d. 21. dag Martii stylo nouo. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 92—95.

1600.

*9729. Tyge Brahe meddeler Oluf Rosensparre forskjellige Efterretninger om sine Forhold og besvarer et fra hin modtaget Brev. — *Benatky vdj Lantebehmen*, d. 21. dag Martii stylo nouo. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 95—97. 11. Martii.

*9730. Tyge Brahe besvarer Eske Billes Brev af 29. Oktbr. 1599 (Nr. *9675), omtaler sit Forhold til Kejseren, sine Instrumenter og sine Pengesager og giver ham flere Ting at udføre. — *Benatky*, d. 22. dag Martii. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 97—107. 12. Martii.

*9731. Tyge Brahe tilskriver Kirstine Lindenov om dennes Søn, Klavs Bilde, der havde været i Bøhmen, samt om M. Niels Hammer, og meddeler Efterretninger om sig selv. — *Benatick*, d. 22. Martii epther denne Nø Still. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 107—10. 12. Martii.

*9732. Tyge Brahe takker Hans Tauchman for det fra ham modtagne Brev, giver ham Besked om nogle Pengesager og undrer sig over, at han saa længe ikke har hørt fra hans Svoger, M. Jostelius. — *Benatky ihn Lanth zu Behmen*, d. 22. thag Martii. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 110—11. 12. Martii.

*9733. Tyge Brahe meddeler Peder Brahe Underretning om sine Forhold og beder om Efterretninger fra Danmark og fra Familien. — *Benatick y Lanthebehmen*, d. 23. Martii stylo nouo. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 111—13. 13. Martii.

*9734. K. Chr. IV. befaler Dr. Anders Lemvig og Dr. Thomas Fincke at modtage og anvende Hjælpen af Kirkerne til Kollegiehusets Opførelse. — 15. Marts. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 472. 15. Martii.

*9735. Tycho Brahe capitulo Magdeburgensi litteras Imperatoris mittit rogans, ut apud senatum Magdeburgensem provideat, ut instrumenta sua astronomica in Bohemiam transferenda curare velit. — *Ex arce Cæsa Benatica*, die 4. Aprilis st. novo. Burckhardt, Tycho Brahes Briefwechsel S. 21—22. 21. Martii.

*9736. Hert. Karl af Södermanland tilskriver Jochim Scheel, Statholder paa Aabo Slot, i Anledning af det paatænkte Tog til Lifland, at man fra Danmarks Side kun mærker godt Venskab og Naboskab. — *Nykiöpingh*, then 24. Martii. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands hist. under Karl IX.s tid I. 22—24. 24. Martii.

*9737. Epistola D. Andreæ Kragii, Prof. Hafniensis, ad D. Sigismundum Schnitzerum de remediis quibusdam chymicis. — *Hafniæ*, festo annunciationis Mariæ. Bartholini Cista medica S. 109—12. 25. Martii.

*9738. Tyge Brahe besvarer Simon von Petkums Brev af 12. Febr. (Nr. *9712) og omtaler Oversendelsen af Instrumenterne og de Vanskeligheder, som Kapitlet i Magdeburg har lagt i Vejen for dem, samt andre Forretningssager og Pengeforhold. — Uden Datum. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 113—18. Martii.

*9739. Benedictus v. Alefeldt, (Amtmd. i Steinburg), beder en af de kongelige Raader om at skaffe Kongens Beslutning i en Strid mellem Staden Wilster og Indbyggerne i Damflete og Katen ang. Erstatning til de sidstnævnte for Ophør af de aarlige Indtægter af en Plads, som Kongen har indrømmet Wilster for 400 Mk. Lybsk. — *Steinburg*, (1. April). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 92. 1. Aprilis.

*9740. Ottho Brahes Venskabsbrev til sin Svoger Holger Rosenkrands. — *Patavii Antenoris*, ipsa die Paschatis. (Latin.) Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 719. 2. Aprilis.

*9741. K. Sigismund af Sverig og Polen udstæder Beskyttelsesbrev for Erik Bjelke, som er flygtet fra Sverig til Danmark efter at være blevet tvunget af Hert. Karl af Södermanland til at underskrive de paa Mødet i Jönköping fattede Beslutninger. — 6. April. (Latin?) Udt. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist, Aktst. og Breve S. 450—51. 6. Aprilis.

1600.

7. Aprilis. *9742. TYGE BRAHE meddeler Fru Susanne Haieckin, Dr. Thaddæi Hagacii Hustru, at han har bedt sin Faktor i Lübeck om at hjælpe hende overfor David Heidler og vedlægger en Afskrift af det derom skrevne Brev (Nr. *9743). — *Benatky*, d. 17. Aprilis. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 118—21.

c. 7. Aprilis. *9743. TYGE BRAHE beder Jochum Boch, hans Faktor i Lübeck, om at gjøre hvad han formaar, for at hjælpe Dr. Thaddæi Hagacii Hustru Susanne til at faa de 100 Gld., som hendes Mand har laant David Heidler. — Uden Datum. (Tydsk.) Friis. Breve ang. Tyge Brahe S. 119—21.

10. Aprilis. *9744. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet befale Studenten Peder Fox, Hr. Nielses Søn i Stege, at betale M. Peder Iverssøn, hvad han er ham skyldig i Kostpenge. — *Kiøbenhaffn*, d. X. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 472—73.

10. Aprilis. *9745. TYCHONIS BRAHE litteræ ad Ludolphum Riddershusium de quibusdam rebus astronomicis. — *Ex arce Cæsarea Benatica*, die 20. Aprilis, stylo recognito. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 121—23.

12. Aprilis. *9746. D. JOHANNIS FREDERI litteræ commendaticiæ Arngrimo Jonæ datæ pro Lopto Scaptero Islando, in patriam profecturo. — *Rostoch.*, XII. April. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 94—95.

12. Aprilis. *9747. TYGE BRAHE tilskriver Statholderinden Fru Christine v. Halle, Henrik Rantzovs Enke, om forskjellige Pengesager og om det i Wandsbeck anlagte Jernværk. — *Benateck in Behemen*, d. 22. thag Aprilis stylo nouo. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 123—25.

14. Aprilis. *9748. TYCHO BRAHE Vincentio Mollero de quibusdam negotiis suis Hamburgæ scribit. — *Ex arce Caesarea Benatika*, 24. Aprilis stylo novo. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 125—26.

16. Aprilis. *9749. RAADET I WILSTER erklærer sig tilfreds med Kongens Afgjørelse i Striden med Indbyggerne i Damflet og Katen ang. en Plads, men beder om, at den Sum, som det i den Anledning skal udrede til Kongen, maa tilfalde den tabende Part som Erstatning. — *Wilster*, (16. April). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 92.

17. Aprilis. *9750. Hr. ZONE LAURITSEN, Præst i Middelfart, ansøger M. Jacobus Matthiæ Velleius, Biskop i Fyn, om, at Peder Bang (hans Stifsøn) maa blive Skolemester i Middelfart. — 17. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 495—96.

18. Aprilis. *9751. Litteræ SOPHIÆ, reginæ Danorum, Jacobo VI., Scotorum regi, datæ, in quibus regem hortatur, ut de statu suo, conjugis suæ ac liberorum scribat. — *Nicopiæ*, 18. Aprilis. Sixth report of the royal commission on historical manuscripts S. 666.

21. Aprilis. *9752. K. CHR. IV. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at indtage Jfr. Alhed Wenstermand, Eriks Datter, i Klostret og forskaane hende for Korsang. — D. 21. April. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 202—203.

21. Aprilis. *9753. K. CHR. IV. tilkjender Staden Wilster den Plads, hvorom der har været Strid mellem den og Landsbyerne Damflet og Caten, imod Udbetaling af 300 Mk. Lybsk til sidstnævnte Byer og Forpligtelse til at vedligeholde den over Pladsen førende Vej. — *Friedrichsburg*, (21. April). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 92—93.

21. Aprilis. *9754. K. CHR. IV. befaler Benedictus v. Alefeld, Amtmd. i Steinburg, at tilholde Staden Wilster at udbetale 300 Mk. Lybsk til Landsbyerne Damfleet og Katen for

1600.

den omstridte Plads, og at udlevere denne til Staden efter Udstædelsen af et Revers ang. Vedligeholdelsen af Vejen. — (*Friedrichsburg,* 21. April.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 93.

*9755. Tycho Brahe (Christiernum II. principem Sassoniæ) orat, ne librum de restitutione accurata inerrantium stellarum et globum coelestem, quos per Doctorem Jessenium ei mittit, accipere dedignetur. — *Ex arce Caesarea Benatica,* die 6. Maji stylo novo. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 126—28. 26. Aprilis.

*9756. K. Jakob VI. af Skotland takker K. Chr. IV. for de tilsendte Høge. — *Holyrood,* 26. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 40. 26. Aprilis.

*9757. Tyge Brahe meddeler Kejserens Appellationsraad, Hr. Ehrenfrid v. Minckwitz, at Hr. Carl, Friherre af Wartesleben, har været hos ham, og beder hin om nøjere Underretning om, naar han og hans Familie skal afrejse til Besøg hos hin. — *Bennatig,* am 7. tag May. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 129—30. 27. Aprilis.

*9758. Tyge Brahe beretter Georg v. Wolframsdorf, fyrstelig sachsisk Kammerherre, om sit Forhold til Kejseren m. m. — *Benatky,* d. 8. May. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 131—32. 28. Aprilis.

*9759. Ericus Brahe patri suo, Tychoni Brahe, scribit, se usque ad festum Michaelis Herbornæ mansurum esse, et res novas ex Dania refert. — *Herbornae Nussoviorum,* 12. Maji. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 132—33. 2. Maji.

*9760. Tyge Brahe takker Gotfred v. Bretistorf, Kejserens Raad, for hans Indbydelse til et Besøg hos ham i Pinsen, men beklager at være hindret ved en Indbydelse fra Carl v. Wartenberg. — *Bennatick,* d. 15. Maj. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 134—35. 5. Maji.

*9761. Raadet i Wilster underkaster sig den kongelige Afgjørelse i Striden med Landsbyerne Caten og Dambfleete ang. den Plads, hvorpaa Byens Galge staar, og forpligter sig til at vedligeholde Vejen. — *Wilster,* (6. Mai). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 93. 6. Maji.

*9762. Kbhvns. Universitets Vidnesbyrd om, at Christen Jensen Sørby er Student fra 1591 og henhører under dets Jurisdiktion. — *Hafniæ,* 7. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 473. 7. Maji.

*9763. Christ. Friis, Manderup Parsberg og Henr. Ramell tilskrive K. Chr. IV., at de efter forgjæves at have ventet paa de engelske Fuldmægtiges Ankomst ville forlade Embden d. 8. Maj. — Uden Datum. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 55. ante 8. Maji.

4847. Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 55. 8. Maji.

*9764. Inventar paa Kronborg Slot ved dettes Overlevering fra Ditlev Holk til Mogens Ulfeld, optaget af Jakob Vind og Peder Basse. — *Kronborg,* d. 9. Mai. Udt. og Brudstykk. i Friis, Saml. til Dansk Bygningshist. S. 350—58. 9. Maji.

*9765. De engelske Fuldmægtige tilskrive de danske Sendebud, at de ønske Mødet afholdt om Bord paa deres Skib den følgende Dag. — 10. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 55. 10. Maji.

*9766. De engelske Fuldmægtiges Fremstilling af Aarsagen til, at de ikke have kunnet give Møde i Embden til den fastsatte Tid. — 11. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 55. 11. Maji.

1600.

11. Maji. *9767. CHRIST. FRIIS, HEN. RAMELL, JON. CHARISIUS og NIC. CRAGIUS tilskrive de engelske Fuldmægtige i Embden, at de ikke ville holde Møde paa disses Skib. — 11. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 55.

14. Maji. *9768. K. CHR. IV. skjænker Bergens By Munkelifs, St. Hans og Allehelgens Klostre m. fl. Grunde. — *Kronborg,* 14. Mai. Udt. i Norske Mag. II. 274.

17. Maji. *9769. CHR. PARCHING og B. SWALE, Dr. af Englands Fuldmægtige til Mødet i Embden, klage til K. Chr. IV. over, at de danske Sendebud ikke have villet forhandle med dem. — 17. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 56.

20. Maji. *9770. THOMAS FAKE, Bg. i Flensborg, sælger til Gerhart Rantzouw, kgl. Amtmd. i Haderslev, en »Wische« i Timmerfleck for 280 Mk. lybsk og 1 Rosennobel. — *Flenszburgk,* d. 20. Maii. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 209—12.

23. Maji. *9771. De DANSKE FULDMÆGTIGE paa Mødet i Embden tilskrive K. Chr. IV., at de paa Grund af de engelske Sendebuds Fordringer ikke have villet underhandle med dem i Embden. — *On board the ship Victor,* 23. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 56. Kommissærernes Dagbog fra 30. Marts til 20. Maj jvfr smstds.

24. Maji. *9772. Epistola D. PETRI JOHANNIS VIBURGII ad D. Sigismundum Schnitzerum de morbo et morte D. Andreæ Kragii. — 24. May. Bartholini Cista medica S. 112—13.

26. Maji. *9773. K. JAKOB VI. af Skotland anbefaler to Sønner af Baron de Vitry, Oberst for den franske Garde, til K. Chr. IV. — *Holyrood,* 26. May. (Latin.) Brudst. i Macray, Third Report S. 40.

27. Maji. *9774. SANDEMÆNDS Dom, at Jens Andersen Klyn skal bøde mod Sagvolderen, Kongen og Byen for at have tilføjet Niels Jensen Saar og Skade. — *(Ribe),* d. 27. Maj. Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 281—82.

Majo. *9775. TYGE BRAHE takker Hr. Seyffert Rindtschadt for dennes Skrivelse, som var overbragt af M. Johannes Kepler; denne roser han meget og meddeler, at han nu vil rejse til Wien i Selskab med en Herremand af Rosenkrandsernes Slægt. — *Benatick,* d. . . . . (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 136—39.

16. Junii. *9776. BENEDICTUS V. ALEFELDE, Amtmd. p. Steinburg, udstæder Laanebevis til den tydske Kancellisekretær Augustus Erich for Modtagelsen af 3 Protokoller indeholdende Appellationsretssager vedrørende Ditmarsker-, Cremper- og Wilstermarsk. — *Steinburg,* d. 16. Junii. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. over de danske Rigsarkivers Hist. S. 234.

17. Junii. *9777. Epistola a F. G. (professore Witebergensi) D. Nicolao Hemmingio (jam mortuo) missa, in qua eum, fortasse jam a terris absentem, salutat et de morte imminente et sua et ejus scribit. — *Witebergæ,* 17. Junii vetere calculo. Ny kirkehist. Saml. IV. 320—21.

20. Junii. *9778. HANS NIELSSEN BANG, Bgm. i Middelfart, beder M. Jacob Matzen, Superint. i Fyn, om at afskedige Peder Hører fra hans Embede paa Grund af en Klage fra Præsten Hr. Eyller og Sognemændene i Asperup over, at han forsømte Degnetjenesten hos dem. — *Medelfar,* 20. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 496—97.

20. Junii. *9779. ARILD HVITFELD beder Mag. Jakob, (Superint. i Fyn), at forlige en Strid mellem Mag. Niels Glad til Vor Frue Kirke i Odense og hans Kapellan om Præstegaardsbondens Ægter. — *Draxholm,* d. 20. Junii. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 750—52.

2. Julii. *9780. Forlig mellem BEFULDMÆGTIGEDE for Breklem Kog og for Bredtsted Kog ang. Grænserne mellem Digerne. — Den andern Julii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 320—22.

1600.

*9781. Zeno Laurentii, Præst i Middelfart, beder Biskop M. Jacobus Matthiæ Vellejus om at ansætte en af Mesterdegnene i Odense Skole, som kan synge Bas, til Hører i Middelfart Skole i Stedet for den for sin Forsømmelighed flere Gange straffede Hører Peder Olssen Sckoning. — *Medelf.*, 4. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 497—98. 4. Julii.

*9782. K. Jakob VI. af Skotland anbefaler Guy Galde, en ung Dansk, som har været i Kongens Tjeneste, til K. Chr. IV. — *Sterling*, 6. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 40. 6. Julii.

*9783. Nicolaus Petri takker Holger Rosenkrands for hans Velgjerninger imod ham. — *Wittebergæ*, 15. Julii. (Latin.) Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 719. 15. Julii.

*9784. Tyge Brahe takker sin »Svigerinde« for den Oxe, som hendes Mand har indkjøbt til ham, og omtaler et paatænkt Godskjøb. — *Prag*, d. 26. Julii. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 139—40. 16. Julii.

*9785. Kurf. Frederik IV. af Pfalz's Instrux for Volrat v. Plessen paa hans Sendelse til Hert. af Braunschweig; i Anledning af den paatænkte Hjælp til Generalstaterne minder han om, at fornemme Stænder tidligere have understøttet Danmark med Penge imod Sverig. — 16. Julii. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jährigen Krieges I. 233—34. 16. Julii.

*9786. K. Chr. IV. beder Christen Barnekov, i Henhold til Forbøn fra Bgm. og Raad i Malmø, om at formaa Sognemændene i Thyelse og Klagstrup til at kalde M. Hans Christensen, nu Sognepræst i Malmø, til Præst i deres Sogne. — *Hafniæ*, 18. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 317—18. 18. Julii.

*9787. Georgius Rostrup tilskriver sin Onkel Holger Rosenkrands, at han d. 18. Juni er kommet til Wittenberg, henviser forøvrigt til sin Broder Johannes' Skrivelse og takker ham for hans Formaninger. — *Wittebergæ*, 19. Julii. (Latin.) Udt p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 719—20. 19. Julii.

*9788. Testimonium, udstædt af D. Johannes Frederus, Rektor ved Universitetet i Rostock, for Petrus Nicolai Hafniensis, der har studeret ved Universitetet. — 24. Juli. (Latin.) Udt. p. Dansk og Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 527. 24. Julii.

*9789. . . . ns Jenssen beder Fru Pernelle Rudt om at komme over til Jylland inden 16. August, da hendes og hendes Husbonds Processer skulle paadømmes næste Dag paa Landsthinget i Viborg. — Uden Datum. Vedel Simonsen, Ruderne II. 212—15. (28. Julii.)

*9790. Otto Skyells Skrivelse til Holger Rosenkrands, hvori han beklager, at han paa Grund af Forretninger hos Kongen i Anledning af Albert Skels Drab (paa Niels Jul) ikke kan hilse paa ham, men foreslaar et nyt Møde i Kalundborg førstk. Fredag. — *Hafnia*, 29. Julii. (Latin.) Brudst. og Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 720. 29. Julii.

*9791. Hert. Karl af Södermanland tilskriver Axel Ryning, Statholder paa Viborg Slot, bl. a., at den danske Skipper, som er kommen did med Salt, frit maa drive Handel, da man staar i godt Forhold til de Danske. — *Stocholm*, d. 29. Julii. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. under Karl IX.'s Tid I. 78—80. 29. Julii.

*9792. Litteræ Otthonis Skyell Oligero Rosækrantzio datæ, in quibus de colloquio cum eo Kalundburgi, ubi sperat, se cum virginibus adfuturum esse, scribit. — *Haffnia*, 30. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 720—21. 30. Julii.

*9793. Peter Eckers, kongelig Hofskræder, tilskjøder Kongen en Have i Helsingør med paaliggende Bygning samt en Hospitalsjord i Kongensgade. — *Kjøbenhavn*, 5. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 80. 5. Augusti.

1600.

12. Augusti. *9794. Litteræ OTTHONIS SKYELL Oligero Rosencrantzio datæ, in quibus de colloquio suo cum conjuge Olai Rosensparr de conjugio scribit atque responsum Ræsenii de libris quibusdam refert. — *Haffniæ*, 12. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 721—23.

17. Augusti. *9795. K. CHR. IV.'s Befaling til Peder Munk, at han med det første »tager Haand« af Kristoffer Rosenkrands t. Sønderskov, at denne er Peder Juel t. Alsted, hvem han skal have undsagt, »aldeles og i alle Maader ubevaret«. — 17. Avg. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 90.

19. Augusti. *9796. Skiftebrev mellem Provsten i Ribe, HANS MULE, og hans Moder, især ang. Ejendomme i Odense. — (19. Aug.) Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Odense Byes Hist. III, 1. S. 131—32.

24. Augusti. *9797. JOHAN ADOLF, Hert. til Slesvig og Holsten, sender Bgm. og Raad i Danzig forskjellige Protestationer og Responsa til Fordel for Georg Rantzow i Arvesagen efter Hans Leve, med Tilføjende, at Kongen af Danmark havde meddelt ham, at han ikke ønskede, at hans Promotoriales for Jacob Rantzow skulde være til Præjudis for Georg Rantzow. — *Gottorff*, d. 24. Augusti. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. Doroth. Seesteden S. 49—51

31. Augusti. *9798. K. JAKOB VI.'s Beretning til K. Chr. IV. om en ny Sammensværgelse. — *Glasgow*, 31. Aug. (Latin.) Brudst. i Macray, Third Report S. 41.

10. Septbr. *9799. K. CHR. IV. forbyder Fiskeriet i de smaa Bække i Silkeborg Len. — (10. Sept.) Tidsskr. for Fiskeri III. 207.

16. Septbr. *9800. TYGE BRAHE underretter Hert. Otto af Braunschweig om Aarsagen til, at han ikke har udført den ønskede Nativitetsberegning. — *Prag*, 26. Septembris. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 141—42.

20. Septbr. *9801. JONAS JACOBI V(ENUSINUS) F. G. (professorem Witebergensem) certiorem facit, Hemmingium 23. Maji ex hac vita in coelestem, natum 88 annos, commigrasse, scribit, litteras ejus, 17. Junii datas, iis, quas propediem editurus sit, laudibus insertum iri, et ab eo *ἐπιγραμμα ἐπιταφιον* petit. — *Hafnia*, 20. Septemb. Ny kirkehist. Saml. IV. 321—22.

4. Octobr. *9802. Epistola D. PETRI JOHANNIS WIBURGII ad D. Sigismundum Schnitzerum scripta, in qua graviter mortem Kragii moeret. — *Wiburgi*, 4. Octob. Bartholini Cista medica S. 113.

5. Octobr. *9803. OTTHO SKYELL Oligerum Rosencrantzium certiorem facit, se cum virgine matertera Sophiæ Brahe, Dorothea Gøie, atque cum patre, Petro Brahe, qui nihil sine consensu Dorotheæ concludere audeat, de conjugio suo cum Sophia Brahe frustra collocutum esse. — *Haffniæ*, 5. Octob. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 723—26.

10. Octobr. *9804. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved Universitetets Ret til at hæve Studieskat af Kirkerne i Skaane Stift bekræftes og indskærpes. — *Kiøbinghaffn*, then 10. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 475—79.

16. Octobr. *9805. NICOLAUS JACOBI HAFNIENSIS, studiosus, a Mag. Jona Jacobi, pastore et physico professore, petit, ut post discessum M. Laurentii Scavenii præceptoris sui se clientulorum suorum numero asscribat. — *Hafniæ*, 16. Octobr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist, Aktst. og Breve S. 479—80.

18. Octobr. *9806. KONGENS Bestalling for Just N. til at tage Vare paa Fiskedammene i Frederiksborg Len, især Karpefiskerierne. — (18. Oktbr.) Tidsskr. for Fiskeri III. 209.

1600.

*9807. Tychonis Brahe ad Landgravium Hassiæ (Mauritium) de statu suo et de studiis suis litteræ. — *Pragæ Bohemorum,* die 10. Novembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 142—45. 31. Octobr.

*9808. K. Chr. IV. bortfæster et Aalefiskeri, liggende nord for Kjøge Krog, til fire Amagere. — (1. Nov.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 203. 1. Novbr.

*9809. K. Chr. IV.'s Gavebrev til Hans Buds, Arkelimester paa Kronborg, paa en Grund udenfor Kronborg, der strækker sig ud til Kongensgade, dog at han bygger derpaa god Kjøbstedbygning. — *Kjøbenhavn,* 1. Novembris. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 70. 1. Novbr.

*9810. Tyge Brahe klager til Rentemesteren (Andreas Meyer i Mecklenburg) over den udeblevne Betaling af de ham skyldige Renter og opsiger dermed Hovedsummen til Udbetaling til Mikkelsdag 1601. — *Prag,* d. 15. Dag Nouembris. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 145—47. 5. Novbr.

*9811. K. Chr. IV. tillader, efter Anmodning af Kapitlet i Viborg, at de tre Sogne Halz, Byrom og Westerøee paa Grund af Sandflugtens Ødelæggelse slaas sammen til ét Sogn. — *Kjøbenhavn Slot,* 6. November. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 25. 6. Novbr.

*9812. Tyge Brahe meddeler Eske Bilde, at han har tilskrevet den mecklenburgske Rentemester, Andreas Meyer, om Opsigelsen af et Laan, og klager over, at adskillige af hans Sager mangle blandt de nu ankomne. — *Prag,* d. 16. Dag Nouembris. Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 147—49. 6. Novbr.

4864. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandeburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 46—49. 8. Novbr.

*9813. Erklæring af Forstandere og menige Indbyggere i Drolsterop Sogn om de af de Ældste i Sognet aflagte Vidnesbyrd ang. Domkapitlet i Slesvigs Mangel paa jus patronatus til Kirken. — D. 9. Novembris. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 322—24. 9. Novbr.

*9814. Arn. Hvitfeld ad Mag. Jacobum Matthiæ, superintendentem Fioniæ, litteræ de errore a Mag. Nicolao, pastore ecclesiæ Virginis Othiniensis in distributione sacramenti commisso. — *Draxholm,* die XI. Nov. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 739—40. 11. Novbr.

*9815. Beretning om et Overfald, som nogle »Hofdrenge« og en Herremand Axell Aagesen havde øvet paa Studenterne Cort Quist, Erick Islender, Gabriel Ferø og Islew. — 16. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 481—82. 16. Novbr.

*9816. K. Jakob VI. af Skotland tilskriver K. Chr. IV. om Striden mellem K. af Polen og Kurf. af Brandenburg, samt beder om, at Kongens Sendebud til Polen ogsaa maa repræsentere ham. — *Holyrood,* 28. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41. 28. Novbr.

*9817. K. Chr. IV. befaler, at de 400 Daler, som hans Fader har skjænket til 4 Studenters Udenlandsrejse, herefter skulle udbetales af Rentekammeret. — *Wort slott Kiøpnehauffnn,* thenndt 29. dag Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 485. 29. Novbr.

*9818. Relatio Universitatis Cancellario data de impetu ministrorum quorundam in studiosos facto (jvfr. *9814). — Sine loco et die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 483—84. Novbr.

*9819. Fru Bege Klavsdatter sælger med Samtykke af sin Svoger Kristoffer Rosenkrands t. Høgsbro og sin Datter Fru Johanne Galskøt Sønderskov Hovedgaard med en Del Tilliggende til Børge Rosenkrands t. Orup. — 3. Dec. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 38. 3. Decbr.

1600.

3. Decbr. *9820. HANSZ NIELSZON, Hører i Odense Skole, frafalder sin Anklage mod M. Hansz Pederszøn, Skolemester smstds., og forpligter sig til en skikkelig Opførsel. — *Otthensze*, 3. Decembris. Henrichsen, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist. VII. 37—38.

6. Decbr *9820. PIER RASMUSSENS Vidnesbyrd om Kirkeværgen til Hørmested Kirke, Las Christensens Forpligtelse til at udrede Lys til Kirken som Afgift af en Eng, han har i Forpagtning. — *Mosbjerg Præstegaard*, d. 6. December. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 217.

8. Decbr. *9821. M. JOH. STEPHANIUS ad Joh. Johannis, rectorem scholæ Herluffsholm, scribit de desiderio ejus aliam conditionem impetrandi, ad quod auxilium suum et soceri sui promittit, et pro munere filiolo suo misso gratias agit. — *Hafniæ*, 8. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 340.

9. Decbr. *9822. CHRISTOFFER VALKENDORF og CHRISTEN FRIIS meddele Arild Hvitfeld, at de have talt Præsten Mester Niels Lætus' Sag hos Kongen, men at denne har befalet, at der skal gaa Dom i Sagen. — *Kiobenhavn*, d. 9. Decbr. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 741—42.

16. Decbr. *9823. Kurf. af Pfalz's HOFMESTER, KANSLER og forordnede RAADER meddele deres Herre, at den franske Gesandt Bongars har berettet, at Spanien har Gesandter i Danmark, Polen og Sverig. — *Heidelberg*, d. 16. Decembris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 253.

29. Decbr. *9824. ARN. HVITFELD (Mag. Jacobo Matthiæ, superint. Fioniæ) declarat, causam D. Nicolai Læti a collegio ejus, non a professoribus Academiæ decidendam esse. — *Draxholm*, d. 29. Dec. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 740—41.

31. Decbr. *9825. WILHADUS ADAMIUS NICOLAIDES D. Jonæ Charisio, reginæ Daniæ a consiliis et oratori optimo, scribit, inter senatum Bergensem varios sensus esse, quamobrem sibi nihil successerit; petit autem, ut in aula operam det, ut beneficium præbendæ Divæ Annæ, nunc lectori Joanni Christierni, de cujus negligentia multi conquerantur, assignatum, sibi tribuatur. — *Bergis Norvagorum*, penultimo die ipsius anni Da paCeM. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 580—83.

*9826. INGEBORG SKEELS Befaling om Tilbagegivelsen af noget bortkommet Rishug og Kjær til hendes Gaard Heiselt, som Kristen Asdal ibor. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 266.

*9827. Relatio COLLEGII BRAUNSBERGENSIS, in qua inter alia de alumno Dano, in patriam reverso, atque de aliis Danis, qui ad Collegium se contulerunt, scribitur. Annuae Litterae Soc. Jesv. 1600 S.

C. 1600.

C. 1600.

*9828. RAADET i ITZEHOE beder K. Chr. IV. om at beskytte dets gamle Rettigheder til Skibsfart paa Floden Stør og ikke tillade Indbyggerne i Wilster at gjøre dem Afbræk deri. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 91—92.

*9829. RAADET i CREMPE og WILSTER bede K. Chr. IV. om at ophæve den Tiende, som Indbyggerne i de to Stæder i Følge Amtmanden i Steinburg, Benedict v. Alefeldts Bekjendtgjørelse skulle udrede til Kongen af al Arv. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 91.

C. 1600.

*9831. RAADET i WILSTER beder K. Chr. IV. om at befale Ditmarskerne at overholde og anerkjende de Gjældsforpligtelser, hvori de staa til Staden. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 90—91.

*9832. BORGERNE i WILSTER bede K. Chr. IV. om at formaa Ærkebispen i Bremen til at ophæve den Told, som hans Embedsmænd i Hamburg have paalagt. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 90.

*9833. Litteræ M. GUILIELMI CORBREDI SCOTI rectori Universitatis Hafniensis datæ, in quibus de scriptis suis contra Jesuitas scribit. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 486—87.

1600—1601.

1600-1601.

*9834. ANGELS Skrivelse til K. Henrik IV. af Frankrig, hvori han antager, at Kurf. af Brandenburg vil virke for K. af Danmarks Valg til romersk Konge snarere end for nogen anden Fyrstes. (Fransk.) Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 298—300.

1601.

1601.

*9835. PETRI JOHANNIS epistola ad M. Jacobum Francisci, pastorem Saxcopiensem, de familiaritate sua cum M. Jona, de dispositionibus Evangeliorum dominicalium, quas frustra quæsivit, et de adventu M. Petri Borrichii ex Norvegia in Daniam propter pestem Nidrosiæ sævientem. — *Hafniæ*, 17. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 322—23. 17. Januar.

*9836. Forbund imellem K. HENRIK IV. af Frankrig og det SCHWEIZERSKE EDSFORBUND. K. Henrik optager bl. a. K. af Danmark deri. — *Soleure*, le dernier jour de Janvier. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Bd. 7. Pars spec. 3. Anh. z. 1. Forts. d. 1. Cont. S. 266—70. 21. Januar.

4879. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 741—50. 4. Febr.

*9837. K. CHR. IV. forlanger Erklæring af Knud Rud om, hvorfor han har bortfæstet Gamtofte Kirketiende, uanset en saadan Rettighed tilhører den, som er forlenet med Assens Provsti, og uden til Tinge at have tilbudt den til dem, der vilde give mest, hvorover Sognemændene klage. — *Kjøbenhavn*, 18. Februar. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 287. 18. Febr.

*9838. PEDER GRUBBE beder Knud Rud om at skaffe Oplysning om Kongens Stemning imod ham i Anledning af, at han havde ladet nogle Fribyttere henrette; om Herluf siger han: »Jeg veed vel, hans Eed haver ingen Grund«. — *Alstrop*, d. 20. Febr. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 162—63, Anm. 20. Febr.

*9839. K. CHR. IV.'s Befaling til Peder Munck t. Estvadgaard og 6 andre jydske Adelsmænd at granske et af Sandemænd foretaget Tog om Markeskjel mellem Sinddinggaard og Ørnnhoffdt, om hvilket der er Strid mellem Jens Mogenszenn t. Sinddinggaard og Christenn Munck t. Ørnnhofdtt. — *Kiøbenhaffn*, thendt 14. Martii. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. IX. 48—49. 14. Martii.

*9840. K. CHR. IV.'s Bestalling for Hans Wolf Entfeller som »Roetgiether med Stykker og andet at støbe udi det nye Gjethus« i Helsingør med aarlig Løn af 200 gamle Dalere og en Hofklædning. — *Hafniæ*, 18. Martii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 80. 18. Martii.

*9841. K. JAKOB VI. af Skotland anmoder K. Chr. IV. om nogle Falke og Høge. — *Holyrood*, 24. Martii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41. 24. Martii.

4882. Friis, Tyge Brahe S. 329. 25. Martii.

1601.

31. Martii. *9842. TYCHO BRAHES Brev til Hert. Ulrik af Mecklenburg, hvori han omtaler, at Kejseren har kjøbt Rigsvicekansleren Jacobus Curtius's Hus ved Prag til ham, og anmoder om, at det af ham til de unge mecklenburgske Hertuger forstrakte Laan paa 10,000 Dlr., som han har ladet opsige ved Ecke (Esge) Bilde, men hvis Betaling er nægtet ham, maa blive tilbagebetalt. — *Prag*, d. 10. Ap. (Tydsk.) Lisch, Jahrbüch. f. mecklenburgische Gesch. XXXIV. 188—90.

2. Aprilis. *9843. K. CHR. IV. tilkjendegiver Sognemændene i Herfølge Sogn, at han ved Magelæg har overdraget Jus patronatus til Herfølge Kirke til Oluf Rosensparre, Embedsmd. p. Landskrone Slot. — *Hafniæ*, 2. April. Rørdam, Lyskanders Levned S. 77.

6. Aprilis. *9844. HANS STAPHENSON, Professor, anbefaler til Henning Walckendorph Studenten Aage Matsen fra Skaane, som paa Grund af en Rejse til sin Hjemstavn, paa hvilken han er blevet forsinket, er udelukket fra Valkendorphs Kollegium, til Gjenoptagelse i dette. — *Kiøbenhaffn*, d. 6. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 500—501.

7. Aprilis. *9845. M. JOH. STEPHANIUS M. Andream Bentzium, episcopum Asloiensem, rogat, ut cum parente Dn. Vincentii Sigvardini de ære alieno filii solvendo agat. — *Ex Museo meo*, 7. April. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 341.

17. Aprilis. *9846. D. NICOLAUS THEOPHILUS, J. C., ad Arngrimum Jonæ Isl. scribit de consuetudine sua cum Musis, de comitiis Germanis et de rege Persarum, fratri ejus operam suam pollicetur, et ab eo catellum Islandum petit. — *Hafniâ*, 17. April. Brudst. i Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 95—97.

14. Maji. *9847. Ridemandsbrev, udstædt af PEDER MUNCK t. Estvadgaard og 6 andre jydske Adelsmænd, til Fastsættelse af Markeskjel mellem Sinddinggaard og Ørnhoffdtt. — 14. Maji. Saml. t. jydsk Hist. og Top. IX. 48—56.

14. Maji. *9848. Hert. KARL af Södermanland tilskriver Töne Jörensson og Bertill Hansson, Statholdere paa Aabo Slot, i Anledning af Holstenernes Fordring paa Toldfrihed i Finland, at de skulle nyde den, forsaavidt de bo under Danmarks Krone og ere Danmarks Riges Undersaatter og ikke have Fremmedes Gods at handle med; derimod skulle saavel Danske som Holstenere give Accise. — *Räffle*, then 14. Maji. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. under Karl IX.'s Tid I. 132—33.

23. Maji. *9849. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene BUZANVAL, hvorefter K. af Spaniens Plan at sende Krigsskibe til Østersøen har indjaget K. af Danmark, hvis bedste Indtægt Sundet er, Frygt. — 2. Juni. (Fransk.) Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 72.

Majo. *9850. ANDERS LYMVIGH, Professor ved Kbhvns. Universitet, skjænker sin Bogsamling til Universitetet efter sin Død imod Udbetaling af 500 Daler til hans Enke. — (9. Maji.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 502.

4. Junii. *9851. Kjendelse af Herredsfogden HANS MARTENSEN samt STOKKENÆVNINGER i Norgoes Herred i en Sag mellem Peter Sünksen i Borszebüll og Peter Martensen smstds., som har fornærmet den førstnævntes Datter, hvorefter Peter Sünksen med Tolvmandsed skal fralægge sig og Sine de fremsatte Injurier. — D. 4. Junii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 324—26.

7. Junii. *9852. K. CHR. IV. befaler Hendrich Löcke at underrette Borgerne i Næstved om, at Kongen ønsker, at Slotsprædikanten paa Fredriksborg Slot, M. Christen, kaldes til at være deres Sognepræst. — *Haffniæ*, 7. Junii. Ny kirkehist. Saml. I. 94.

1601.

*9853. Testimonium JOH. STEPHANII pro Paulo Johannis filio Coldingensi, studioso, academias Germaniæ, imprimis Grypsvald, adipiscendæ eruditionis gratia invisuro. — 9. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 503. Lignende Testimonier udstædtes 3. Aug. 1601 for Joh. Chr. Broby, og 7. Decbr. 1606 for Georg Chr. Broby. Jvfr. smstds. S. 504. 9. Junii.

*9854. Testimonium JONÆ JACOBI professoris pro Andrea Bruno, studioso, academias externas adipiscendæ eruditionis causa invisuro. — *Hafniæ*, 10. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 504. 10. Junii.

*9855. K. CHR. IV. tilskjøder M. Claus Christoffersen, Sognepræst til Herfølge, en Kronen tilhørende øde Jordsmon i Kjøge til Ejendom. — *Haffniæ*, 19. Junii. Rørdam, Lyskanders Levned S. 131. 19. Junii.

*9856. RIESS HERREDS THINGS Vidne, at Hansz Jorgensen i Brunde har solgt til sin Broder Peter Jorgensen en Broderdel af Arven efter deres Fader i Brunde og Jarderup. — Middewekens na Petri et Pauli. (Plattydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 172—74. 1. Julii.

*9857. THORDER GUDMUNDSSON, Lagmand, HAKON ARNESON og 5 andre Mænd klage til K. Chr. IV. over, at de fremmede Embedsmænd, som ikke kjende Islands Landslov, lade Lov og Ret forfalde, at den Tiende, som af Kongens Gaarde er lagt til de Fattiges Underhold, tildels ikke udgives, navnlig i Gullbringe Syssel m. m. — Uden Dag. Safn til søgu Íslands II. 228—30. c. 1. Julii.

*9858. ÞÓRDUR GUDMUNDSSON, Lagmand syden og østen paa Island, opfordrer den forsamlede Almue til at bønfalde Kongen om Overholdelse af Lov og Ret, om Ansættelse af islandske Lagmænd og Sysselmænd, om Erlæggelsen af den de Fattige tillagte Andel i Tienden af Gullbringe Syssel, samt om det lovede Landsindsegl. — *Á alþingi*, uden Dag og Aar. (Islandsk.) Safn til søgu Íslands II. 230—31. c. 1. Julii.

*9859. K. JAKOB VI.'s Rekommendationsbrev for James Durram til K. Chr. IV. — *Holyrood*, 12. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41. 12. Julii.

*9860. LAURENTIUS DITHMARUS, Pastor Luchtæ, D. Joh. Pistorio scribit de morte Christiani Hardenbergii, de vita dissoluta Jacobi Hardenbergii atque de patre Erico Hardenbergio. — *Luchtæ*, 16. Julii. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 669. 16. Julii.

*9861. (M. JACOBI MATTHIÆ, episcopi Fionensis) invitatio M. Jacobo Francisci f., ecclesiæ Saxcopiæ pastori, missa ad nuptias inter filiam suam et Lavrentium Mule ad diem 23. Aug. Otthoniæ celebrandas. — *Otthoniæ*, Julii 18. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 348—49. 18. Julii.

*9862. KJØGE BYTHINGS Vidne om et over Elline Peders afholdt Forhør i Anledning af Peder Krumkagebagers Anklage imod hende for at have forgjort ham. — Mand. thend 27. Julii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 27—28. 27. Julii.

*9863. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene BUZANVAL, hvorefter en fra Danmark og Sverig tilbagevendt engelsk Ambassadør har udtalt Haabet om et Forbund mellem Storfyrsten af Moskau, England, Sverig og Danmark. — 6. Aug. (Fransk.) Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 73. 27. Julii.

4899. Lass, Samml. Husumsch. Nachr. I. 171—76. Julio.

*9864. Enkedr. SOFIE beder Bispen i Fyn, M. Jacob Matszsøn, om at lade Johannes Jacobi, Rektor for Skolen i Nykjøbing, faa det ledige Kald i Faaborg. — *Neuwcoping*, 4. Augusti. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. V. 175. 4. Augusti.

*9865. GABRIEL, Borggreve af Dohna, tilskriver det kejserlige Geheime-Raad, at han paa sin forehavende Gesandtskabsrejse til Rusland bør anmode K. af Danmark om at konvojere hans Skib til Narva. — 6. Aug. (Tydsk.) Brudst. i (Svenskt) Hist. Tidskr. III. 269 Anm. 1. 6. Augusti.

1601.

8. Augusti. *9866. K. JAKOB VI.'s Anbefalingsbrev for Sir William Stuart til K. Chr. IV. — *Falkland*, 8. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41.

11. Augusti. *9867. BALTHASAR V. ALEFELDT, Amtmd. i Flensborg, indstævner Peter Sønnesen i Borszbüll samt hans 11 Mededsmænd til at møde for den førstkommende flensborgske Amtsretsdag i Anledning af, at Peter Martensen har appelleret den i hans Sag med Peter Sonnichsen d. 4. Juni 1601 fældede Dom (Nr. *9851). — *Flenssburgh*, d. 11. Augusti. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 326—27.

11. Aug.— 12. Octbr. 4900. Brudst. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. 1807 IV. 108—10.

15. Augusti. *9868. Programma funebre UNIVERSITATIS HAFNIENSIS in honorem Gerhardi Claudii filii Asnensis, morbo pestilentiali correpti. — *Hafniæ*, 15. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 504—505. Smstds. S. 505 omtales et Programma funebre af 15. Septbr. 1601 over Laurentius Nicolai Gundenus.

15. Augusti. *9869. BGM. og RAAD i Kjøge udstæde Brev om Skiftet efter afgangne Raadmand Berner Bredis. — Thend 15. Augusti. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 29—30.

22. Augusti. *9870. JOANNES PETRI, Præst i Viborg, og Prokurator for Bispen i Aalborg, Jacob Holm, tilskriver denne om hans Ret til at ordinere en Præst paa Læssø. — *Viborg*, d. 22. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 743—45.

23. Augusti. *9871. K. CHR. IV. befaler Manderup Parsbjerg, Leensmd. p. Aalborghus, at afkræve den forrige Sildesalter ved Nibe Regnskab, da Sildefiskeriet nu ikke mere gaar til der. — (23. Avg.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 198.

23. Augusti. *9872. Landgrev MORITZ af Hessen meddeler Hert. Johan Adolf af Gottorp, at han efter en Sammenkomst med Hert. Johan Frederik, der har klaget til det kejserlige Hof i Anledning af sine Fordringer paa Deling af Holsten, har bestemt d. 14. October til en mindelig Forhandling i denne Sag. — 23. August. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 102

29. Augusti. *9873. ANDR. CHRISTIANUS, vicerector universitatis, studiosis significat, pestis grassantis causa scholam dimittendam atque lectiones intermittendas esse. — 29. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 506—507.

5. Septbr. *9874. Hert. JOHAN ADOLF af Gottorp tilskriver Landgrev Moritz af Hessen, at han vil sende Gesandter til Kassel til d. 14. Octobr. for at forhandle om Hert. Johan Frederiks Fordring paa Deling af Hertugdømmerne. — 5. September. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II; 2. S. 102.

25. Septbr. *9875. PETRUS HEGELUND, Superint. Ripensis, Johanni Breddalio, pastori ecclesiæ Piedsted et Gaardsleff et præposito in Holmindsherrit, scribit, synodum provincialem in nomarchia ejus in ecclesia Bredstrup 9. Octbr. agendam esse, ad quam pastores denuntiari et juventus invitari debeant. — *Ripis*, 25. Septemb. Ny kirkehist. Saml. VI. 639—41.

29. Septbr. *9876. PETRUS HEGELUND, episcopus Ripensis, Johanni Bredall, pastori in Piedsted et præposito in Holmindsherrit, scribit, litanias 28—30. Octbr. celebrandas esse, eique statum miserum mundi et patriæ depingit. — *Ripis*, in festo s. Michaelis. Udt. og Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 661—64.

20. Octobr. *9877. K. CHR. IV. befaler Kansler Christian Friis og Arrildt Huitfeldt d. 31. Oktbr. paa Konsistoriet i Roskilde at holde Forhør over Professorerne ang. de ærerørige Ord, som Professor Iffuer Stub har brugt i Konsistorium mod Michel Wibe, Bg. i Kbhvn. — *Roschildiæ*, 20. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 507—508.

1601.

*9878. K. Chr. IV. beder Kjøbstæderne om at komme Rigens Arkeli til Hjælp med Kobber, hvad flere af dem godvillig have tilbudt. — 22. Oct. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. 452—53. 22. Octobr.

*9879. Andreas Christianus, vicerector, Nicolao Kragio, rectori universitatis, scribit, Georgium Trugilli mandatum regium significasse, ut campanam minorem e turri templi Gladsaxe sublatam confestim ad regium machinarum bellicarum fusorem transmitteret. — *Hafniæ,* 22. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 508. 22. Octobr.

*9880. Johan. Stephanius Mag. Johanni Ægidio, episcopo Arhusiensi, Gregorium Johannis studiosum, qui ad ministerium verbi divini vocatus sit, tametsi tempus annorum præscriptum in studiis non habeat, commendat. — *Hafniæ,* 22. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 508—509. 22. Octobr.

*9881. K. Chr. IV.'s Akkord med Klejnsmed Gotthardt Rannde i Helsingør om alt det Klejnsmedearbejde, som behøves til den nye Bygning, der opføres paa Frederiksborg Slot. — *Frederichsburgi,* 28. Octobris. Hist. Tidsskr. IV. 570—72. 28. Octobr.

*9882. Petrus Johannis Lolandus M. Jonam Jacobæum, professorem in academia Hafniensi, certiorem facit de causis absentiæ suæ, nempe fama pestis Hafniæ grassantis et itineris illius in Cimbriam suscipiendi. — *Saxcopiæ,* 3. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 285. 3. Novbr.

*9883. K. Chr. IV.'s Befaling til Bgm. og Raad i Kbhvn. om at raade Bod paa »den store Uskikkelighed med skidne og urene Gader og Stræder«. — D. 6. November. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 255—56. 6. Novbr.

*9884. Laurentius Dithmarus, Pastor Luchtæ, Johanni Pistorio de adventu legationis Russicæ in Daniam atque de peste Hafniæ grassante scribit. — *Luchtæ,* 17. Nouemb. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 669—70. 17. Novbr.

*9885. Hert. Karl af Södermanland underretter Axel Ryning, Statholder p. Viborg Slot, om sin Tilbagerejse, da hans Nærværelse i Sverig er bleven nødvendig ved de Danskes Anslag, og henviser til en af dem udgiven trykt Traktat. — *Ekenäs,* d. 21. Novembris. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. u. Karl IX.'s Tid I. 157—58. 21. Novbr.

*9886. Hert. Karl af Södermanlands aabne Brev, at han har afsendt Hieronimus Birkholtz, M. Sigfrid Aronis og M. Daniel Theodori til Torne Lapmark, for at undersøge, hvor K. af Danmark mod gammel Brug nylig havde krævet Skat, og derefter at undersøge Grændsen mellem Sverig og Norge og Jemteland, og derom at give Beretning. — *Åboo,* d. 2. Decembris. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. u. Karl IX.'s Tid I. 163—64. 2. Decbr.

4913. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 369. 4. Decbr.

*9887. K. Chr. IV.'s Akkord med Stenhugger Casper Bougaard i Helsingør om Stenhuggerarbeide ved Frederiksborg Slot. — *Roschildiæ,* 16. Decembris. Hist. Tidsskr. IV. 572—73. 16. Decbr.

*9888. Hert. Karl af Sødermanland, Sverigs regerende Arvefyrste, svarer Czaren af Rusland Buritz Feoderwitz paa forskjellige Besværinger og Anker; bl. a. erklærer han Beskyldningen for, at han skulde have hindret Kongen af Danmarks Sendebud i at begive sig til ham, for ugrundet. — *Åbo,* d. 17. Decembris. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. u. Karl IX.'s Tid I. 177—82. 17. Decbr.

*9889. K. Chr. IV. befaler Universitetet at indlevere fra dets Kirker alle Klokker, med Undtagelse af den største, til Artilleriets Behov. — *Roschildiæ,* 18. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 510. 18. Decbr.

1601.

26. Decbr. *9890. Christian Holck, Lensmd. p. Thrøgeuelle, befaler Universitetets Bønder i Faxe Herred at hjælpe at age det Tømmer til Kjøge, som Kongen har ladet hugge der i Lenet. — *Thryggeuelde,* 26. Decembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 510–11.

30. Decbr. *9891. Hert. Karl, Sverigs regerende Arvefyrste, befaler Axel Ryning, Statholder p. Viborg, at begive sig til Sverig, da han har forordnet ham til det Grændsemøde, han har bevilliget K. af Danmark. — *Åbo,* d. 30. Decembris. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. u. Karl IX.'s Tid I. 187—88.

*9892. K. Chr. IV. skjænker Gertrud Buttmann, fordum Oldfrue paa Koldinghus, en aarlig Pension af 10 Daler og Fetallie af Slottet for Livstid. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 47.

*9893. Caspar Markdaners, (Lensmd. p. Koldinghus), Ordning om Stolestade i Kolding Kirke. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 191.

*9894. Severinus Petri Montanus, studiosus, a M. Jona Jacobæi, professore, petit, ut post mortem D. Andreæ Kragii se in numerum discipulorum suorum suscipiat. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 499—500.

C. 1601.

C. 1601.

*9895. Relatio Collegii Braunsbergensis in qua de discipulis Danis et Norvegis, collegium visitantibus, scribit. Annuae Litterae Ioc. Jesv. 1601 S. 771—73.

*9896. M. Jonas Jacobus Venusinus a Tancredo Lælio, privigno suo, petit, ut quam sæpissime possit ad se de rebus suis perscribat. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 284—85.

Ante 1602.

Ante 1602.

*9897. Christoffer Valckendorffs Brev til Biskoppen (i Fyn) om at faa en dygtig Kapellan. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 102.

1602.

1602.

15. Januar. *9898. K. Chr. IV.'s Akkord med Jørgen Bygmester om Nedbrydelsen af nogle Bygninger paa Frederiksborg Slot. — *Frederichsburg,* thennd 15. Januarii. Hist. Tidsskr. IV. 573--74.

27. Januar. *9899. Petrus Johannis Lolandus Georgium Lavrentii f. certiorem facit, pestem non amplius Hafniæ scintillare, sed prorsus sedatam esse, quocirca quam primum Hafniam profecturus sit. — *Slimming,* 27. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 349—50.

10. Febr. *9900. Hert. Johan Adolf af Gottorp stadfæster en af Underretten i Heyde d. 25. Novbr. 1601 fældet Dom i en Sag mellem Bønderne i Sønderdiget i Ditmarsken og de udenfor Bymarken boende Bønder (Uthbüringen) ang. Benyttelsen af et Ydredige. — *Gottorff,* d. 10. Febr.. (Tydsk.) Griebel, Bemerk. über d. Aussendeiche in Norderdithmarschen S. 78—79.

16. Febr. *9901. Hieronymus Josti filius Johanni Resenio professori de exuviis M. Nicolai defuncti scribit. — *Wiburgo,* 16. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 512.

19. Febr. *9902. Johannes Stephanius Theophilo Sadolino de filio ejus ad academiam mittendo et de mutationibus in academia istis diebus factis scribit. — *Hafniæ,* 19. Februarii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 116—17.

20. Febr. 4916. Skeel, Optegnelser om Fam. Skeel S. 372—73.

1602.

*9903. K. SIGISMUND af Sverig og Polen underretter K. Chr. IV. om Erobringen af Wittensteen og bekræfter den i Aaret 1600 mellem begge Konger trufne Afgjørelse af Spørgsmaalet om Tre Kroner. — *Wilden*, 24. Februarii. (Svensk.) Udt. i Werwing, Konung Sigismundi och Carl den IX.'s hist. II. 69. 24. Febr.

*9904. K. JAKOB VI. tilskriver K. Chr. IV. om sin tredje Søn (Charles)'s Fødsel. — *Dumfermline*, 2. Martii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41. 2. Martii.

*9905. Optegnelse om Skiftet efter Jenns Christennssen, fordum Byfoged i Kjøge. — 4. Martii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 30—34. 4. Martii.

*9906. K. CHR. IV. anmoder M. Jon Jacobsen om at oversætte de tydske Vers om de danske Kongers Bedrifter, der findes paa Tapeterne paa Kronborg, paa Latin. — D. 9. Marts. Udt. i Burman Becker, Om vævede Tapeter i Danm. S. 17. 9. Martii.

*9907. UNIVERSITETETS Brev til »Hofmesterinden«, at hun vil tillade, at hendes Søns Hofmester, Niels Claussenn, som nu er uden Lands, maatte blive hjemkaldt, for at overtage det Præstekald til vor Frue Kirke i Kbhvn., hvortil han er kaldet. — *Kiøbenhaffn*, uden Dag. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 512—13. (Martio.)

*9908. GABRIEL V. DOHNAS Brev til Kejserens Rigshofraad Joh. Barvituis, i hvilket han bl. a. ytrer, at Hert. Karl af Sødermanland ikke vil være i Stand til at føre Krigen mod Polen offensivt, hvis han ikke ved store Løfter kan bevæge »Danum« til at deltage i Krigen. — *Breslau*, 7. April. (Tydsk.) Brudstykk. i (Svenskt) Hist. Tidsskr. III. 271, Anm. 1. 7. Aprilis.

*9909. Dr. ELISABET af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori hun beklager, at Underhandlingerne i Embden ikke bleve til noget, og anbefaler Stephen Lesieur, der skal forebringe en Klage fra Borgere i Hull. — *Richmond*, 10. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33. 10. Aprilis.

*9910. Litteræ CHRISTOPHORI ULFELDII universitati Hafniensi datæ de vocatione præceptoris sui Nicolai Sinningii ad ministerium in ecclesia Hafniensi. — *Aureliis*, 24. April. stylo novo. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 516—18. 14. Aprilis.

*9911. JONAS JACOBUS VENUSINUS Nicolaum Georgi filium, rectorem scholæ Sorensis, hortatur, ut ad 15. Junii in academia compareat, ut magisterii honores in philosophia sibi conferendos accipiat. — *Hafniæ*, 15. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 518—19. 15. Aprilis.

4919. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 138—43. 18. Aprilis.

*9912. Kurf. JOACHIM FREDERIK af Brandenburg tilraader Kurfyrsten af Pfalz at søge Bistand hos Danmark, Holsten og andre evangeliske Magter, førend man skrider til kraftige Foretagender i den strasburgske Sag. — *Cøln an der Sprew*, d. 26. April. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30 jähr. Krieges I. 320—21. 26. Aprilis.

*9913. CHRISTOFFER KNOFF, Kantor, kvitterer Frederich Gosche, Værge til Roskilde Domkirke, for Modtagelsen af et Stipendium paa 60 Daler, som Kapitlet har bevilget hans Søn Daniel Knoff. — *Roschild*, d. 28. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 425. 28. Aprilis.

4921. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1817 IV. 115—16. ante 1. Maji.

*9914. K. CHR. IV.'s Akkord med Jørgenn Murmester om Opførelsen af Bygninger paa Frederiksborg Slot. — *Frederichsburgi*, 2. Maji. Hist. Tidsskr. IV. 575—76. 2. Maji.

*9915. K. CHR. IV.'s Brev til Kurf. af Sachsen, hvorved han støtter Manderup Parsbiergs Forlangende om Afstraffelsen af en Professor i Wittenberg, Johannes Jessenius, som i en Ligtale over Tyge Brahe havde sagt, at denne var blevet saaret af hin »ausu sicario«. — *Copenhagen*, d. 4. May. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. II. S. 325—27. 4. Maji.

1602.

5. Maji. *9916. LUDOWICUS A MORTHANGEN, Palatinus Pomeraniæ, Johanni Adolphi, duci Schleswigiæ et Holsatiæ, nuntiat, in causa de hereditate Johannis Leve inter Marquardum Roede et consortes ex una et Dorotheam Seestet, uxorem Joannis Rantzovii, ex altera parte decretum in judicio generali tribunalis Petricoviensis feria quinta post Lætare (21/11. Martii) in favorem partis actoreæ factum esse. — *Skarssoviæ*, feria 4. a. festum ascensionis Dom. stylo novo. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 205—207.

7. Maji. *9917. K. JAKOB VI. takker K. Chr. IV. for Tilstedeværelsen af hans Sendebud ved hans Daab. — *Ad Fermelinodunum, 7. May.* (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41.

11. Maji. *9918. JONAS JACOBI (VENUSINUS, professor Hafniensis), Fossium (filium M. Desiderii Fossii) hortatur, (ut titulum magisterii appetat), neve sumptuum magnitudine, quæ propter multitudinem candidatorum minuatur, terreatur. — *Hafnia*, 11. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 585.

12. Maji. *9919. K. CHR. IV. befaler, at der i alle Kjøbstæder i Jylland skal ophænges en lybsk Alen af Jern paa Raadhuset, hvorefter enhver Borger skal rette sin Alen; dog skal det være Kjøbmænd i Flensborg og andre uforment at sælge deres Vare med sjællandsk Alen. — D. 12. Maj. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 236.

29. Maji. *9920. K. CHR. IV.'s Brev til Dr. Elisabet, hvori han foreslaar Fastsættelsen af et nyt Møde. — *Cronenburg*, 29. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 33.

Majo. *9921. JONAS JACOBUS VENUSINUS Christianum (Fabricium) orat, ut honores magisterii in philosophia accipiat. — Sine loco et die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 519.

5. Junii. *9922. JONAS JACOBUS VENUSINUS cuidam docto, qui ad honores magisterii acceptandos invitatus est sed excusationes quasdam protulit, scribit, cancellarium jussisse, ut ei scriberet, ne disputationi se subtraheret — *Portuæ Danorum*, 5. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ Hist., Aktst. og Breve S. 519—20.

6. Junii. *9923. Hert. KARL, Sverigs regerende Arvefyrste, lover at tage Lappebonden Anund Nilsson i Tiegwete, der har hindret den danske Foged Claes Vene i at tage Skat af Lapperne dersteds, i sin Beskyttelse, samt tilsiger overhovedet alle Undersaatter i det svenske Lapmarken sit Værn og Forsvar mod de i det tilgrændsende Norge ansatte Fogder, der i mange Aar have gjort Sverigs Krone Hinder paa dens rette Rente og Oppebørsel. — *Stocholm*, then 6. Junii. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. i Karl IX.'s Tid. I. 293—94.

11. Junii. *9924. OLUFF STUB bekjender, at han har tilsagt M. Toer Marcussen en Gjedebuk til Mikkelsdag, og at han skylder ham 1 Alen hollandsk Lærred for 2 Kraver, han laante af ham. — *Kiøbenhauffn*, d. 11. Junii. Ny kirkehist. Saml. V. 634—35.

16. Junii. *9925. JONAS JACOBUS V(ENUSINUS Nicolaum Vognsen pastorem Landskrone) hortatur, ut honores magisterii accipiat. — *Hafniæ*, 16. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 520—22

18. Junii. *9926. K. CHR. IV.'s Bestalling for M. Christen Jensen som dansk Hofprædikant. — *Hafniæ*, 18. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 469—70.

25. Junii. *9927. K. CHR. IV.'s Mønt-Ordning (Marken skal være $9^1/_2$ lødig og der skal gaa 24 Stykker paa en Mark Vægt etc.). — *Copenhagen*, d. 25. Junii. (Tydsk.) Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 420—21.

1602.

*9928. K. CHR. IV.'s Brev til Biskop Peder Jensen Winstrup om at skaffe Hr. Jens, fordum Præst paa Hveen, et Skoleembede paa Sjælland. — 29. Juni. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 339. 29. Junii.

*9929. Literæ D. PETRI AURIFABRI Johanni Pistorio datæ, in quibus hæc: »Quod si Chronicam Regni Danici danice scriptam R. D. Præpositus mitteret, foret id mihi gratissimum«. — *Gardingæ*, pridie cal. Julii. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 670. 30. Junii.

*9930. (JONAS JACOBI VENUSINUS, professor Hafniensis), Thomæ Johannis Bergensi (lectori) scribit, se nihil de discrimine inter eum et D. Olavum Coccium scivisse, quum causam hujus juvaret; pro dono ejus plantarum quarundam gratias agit. — Sine loco et die. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 583—85. Ante Julium.

*9931. ODDUR EINARSSON, Superint. i Skalholt Stift, ÞÓRDUR GUDMUNDSSON og JÓN JÓNSSON, Lagmænd, samt Sysselmænd, Lagretsmænd og den forsamlede Almue tilskrive K. Chr. IV., at de have overdraget Befalingsmanden Einuolt Crus at forestille Kongen den Nød, hvori Landet ved den haarde Vinter m. m. er kommet, og bede ham om Raad og Hjælp. — *Á landsþingi*, 1. Julii. (Islandsk.) Safn til sögu Íslands II. 232—33. 1. Julii.

*9932. JONAS JACOBUS VENUSINUS cuidam pastori significat, fabulam peragendam esse, in qua introducatur colonus aliquis, qui veste rustica destituatur, rogatque, ut aliquam sibi suppeditet. — *Portuæ Danorum*, die visitat. Mariæ. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 522. 2. Julii.

*9933. ANDREAS BENEDICTUS DALLINUS, Biskop i Oslo, bevidner, at Petrus Nicolai Hafniensis er kaldet til præstelig Virksomhed, og anbefaler ham til Opnaaelsen af Testimonium fra Kbhvns. Universitet. — *Oslo*, 2. Juli. (Latin.) Udt. p. Dansk og Brudstykk. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 527. 2. Julii.

*9934. K. CHR. IV. opfordrer Bgm. og Raad i Danzig til at udlevere afdøde Hans Leves i deres By deponerede Gods til Georg Rantzow og Konsorter, der af den preussiske Landret ere anerkjendte som hans Arvinger. — *Coppenhagen*, d. 9. Julii. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 271—73. (Dette Brevs Datum angives smstds. S. 270 og 292: 7. Juli, og S. 296: 17. Juli.) 9. Julii.

*9935. CHR. IV. regis ad Sigismundum III., Poloniæ regem, litteræ promotoriales datæ, per quas ab eo petit, ut hereditas Johannis Leven interemti, per judicium Pruthenicum terrestre Georgio Rantzovio et consortibus adjudicata, majori ex parte tamen Dantisci detenta, absque tergiversatione veris heredibus tradatur. — *E regia Hafnia*, 9. Julii. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 252—53. 9. Julii.

*9936. Dr. ELISABET af England foreslaar K. Chr. IV. et nyt Møde mellem Kommissarier fra begge Lande d. 25. Sept. i Bremen. — *Greenwich*, 15. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 34. 15. Julii.

*9937. Dr. ELISABET af England beder K. Chr. IV. om ikke at lægge Beslag paa engelske Skibe i Sundet, fordi et dansk Skib er blevet plyndret af John Ward fra Plymouth. — *Greenwich*, 16. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 34. 16. Julii.

4932. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1809 III. 97—106. Friis, Tyge Brahe S. 336—41. 20. Julii.

*9938. ARRILDT HUITTFELDT anmoder M. Jacob Matzøn, Superint. i Fyns Stift, om, at Hr. Jacob Pederssenn maa blive annammet og admitteret som Kapellan ved vor Frue Kirke i Odense, hvortil Brevskriveren som den, der har jus patronatus til denne Kirke, har kaldet ham. — *Kiopnehauffn*, d. 24. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 345—46. 24. Julii.

1602.

27. Julii. *9939. Epistola M. JONÆ JACOBI ad Michaelem Basse, Albæ regalis in Norvegia pastorem, in qua scribit, res ad bellum cum Svecis spectare videri et Cal. Septbr. ad limites regni conventum procerum utriusque regni habitum iri. — *Hafniæ*, 27. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 286.

Ante 28. Julii. *9940. Epistola PETRI SEVERINI ad Bongarsium scripta, in qua industriam et doctrinam suam laudat. — Sine loco et die. Bartholini Cista medica S. 123—24.

29. Julii. *9941. M. JONAS JACOBUS Andreæ Toxotæ, liberorum Hendrici Lycæi informatori, scribit, se eum diligenter hero ejus atque etiam heræ commendavisse et animis ipsorum scrupulum, quem de religione concepissent, exemisse. — *Hafniæ*, 29. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 287.

1. Augusti. 4934. Brudstykk. og Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger und Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. LVI—LVII (hvor tillige Bemærkninger om Aaret).

1. Augusti. *9942. K. CHR. IV.'s Instruktion for Axel Gyldenstierne, Axel Brahe og Christen Holck, der med Kejseren af Rusland skulle forhandle om Grænseskjellet mellem Norge og Rusland. — 1. August. Udt. i Engelstoft og Møller, Hist. Calender I. 208—10 (jvfr. S. 84—85).

1. Augusti. *9943. K. JAKOB VI.'s Brev til K. Chr. IV. ang. James Durrham, som skal give og modtage Underretning om begges gjensidige Velfærd. — *Falkland*, 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41.

10. Augusti. *9944. J(ONAS) J(ACOBI) V(ENUSINUS, professor Hafniensis) (Georgio Erici, episcopo Stavangriensi) pro dono misso gratias agit, et se genero ejus M. Olavo Coccio bene facturum esse promittit, sed affirmat, necesse esse, eum, quum non sine maximo tumultu Bergensibus restitui possit, alibi collocari. — *Hafniæ*, 10. Augusti. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 585—86.

12. Augusti. *9945. MERLØSE HERREDSTHINGS Vidne, givet Peder Smed i Bukkerup om, hvad der foregik, da denne fæstede sin Gaard af Niels Pedersøn (Universitetets Foged). — *Mierløse Herredsting*, Torsd. d. 12. Augusti. Danske Mag. 4. R. IV. 107—108.

16. Augusti. *9946. K. CHR. IV. kvitterer D. Anders Christensen, Forst. for de hundrede Studenter, for hans Bestyrelse af Kommunitetet fra 5. April 1595 til 4. Juni 1602, da han fratraadte Embedet til D. Thomas Fincke. — *Haffniæ*, 16. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 525.

16. Augusti. *9947. M. JONAS JACOBI VENUSINUS M. Ægidio Laurentio, rectori scholæ Ripensis, scribit, se in documentis historiæ Danicæ recensendis et ordinandis occupatum Ripas vix nunc venire posse, quare complura negotia, quæ decanatum Ripensem sibi indultum concernunt, ei et aliis demandare cogatur. — *Hafniæ*, 16. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 238.

18. Augusti. *9948. PETRI HEGELUND, superintendentis Ripensis, litteræ, in quibus pastores et ludimagistros intra paucos dies peste sublatos enumerat. — 18. Avgust. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 642—43.

19. Augusti. *9949. K. JAKOB VI. anbefaler til K. Chr. IV. Hennink Mildenitz, som fra sin Ungdom af har tjent Dronning Anna og nu vender tilbage til Danmark. — *Falkland*, 19. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41.

23. Augusti. 4943. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1809 III. 12—39.

28. Augusti. *9950. JONAS JACOBUS, professor, Petrum Nicolai, studiosum, qui Norvegiam visere cogitat, ad testimonium universitatis Hafniensis accipiendum commendat. — *Hafniæ*, 28. Avgusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 526.

1602.

*9951. Leges bibliothecæ Franciscanæ, a professoribus Academiæ Hafniensis latæ. — Mense Augusto. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 527—28. Augusti.

*9952. M. JONAS JACOBUS quendam Magnum vocat, ut Hafniam festinet ad locum honestiorem et commodiorem obtinendum quam eum, quem Melchior Ulvvetand ei obtulerit. — *Hafniæ*, 7. Septemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 289. 7. Septbr.

*9953. K. CHR. IV.'s Forordning om Mønten. (Marken skal være $9^1/_2$ lødig og der skal gaa 25 Stykker paa en Mark Vægt etc.) — *Copenhag.*, d. 8. September. (Tydsk.) Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 421—23. 8. Septbr.

*9954. M. J(ONAS) J(ACOBI) VENUSINUS episcopum Viburgensem rogat, ut in diocesi ejus disquiratur, quid ad historiam Danicam cognoscendam D. Nicolao Cragio concreditum sit, quum index documentorum collectorum nusquam a vidua Cragii reperiri possit. — *Hafniæ*, idibus Septemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 289—90. 13. Septbr.

4955. Latin og Fransk: Lettres de Jaques de Bongars 1695. I. 86—89. 16. vel 26. Septbr.

*9955. Testimonium JONÆ JACOBI VENUSINI pro Johanne Andreæ filio, olim discipulo Tychonis Brahe. — *Hafniæ*, 17. Septbr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 530. 17. Septbr.

*9956. NICOLAUS SEVERINI GLUUD, ecclesiastes et canonicus Ripensis, M. Jonæ Jacobi Venusino gratulatur ob multiplicem honoris et dignitatis accessionem et optat, quum ei animus Ripas adeundi fuerit, ut ad se divertat. — *(Ripis) in ædibus . . . Lagonii*, 23. Septemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 290—91. 23. Septbr.

*9957. CHRISTOFFER JØRGENSØN, Herredsfgd. i Merløse Herred, og JENS PEDERSØN, Thingskriver, dømme, at Peder Smed i Bukkerup har forbrudt sin af Universitetet fæstede Gaard, da han ikke havde ydet sit Landgilde i rette Tid. — *Mierlose Herredsting*, Torsd. d. 30. September. Danske Mag. 4. R. IV. 108—109. 30. Septbr.

*9958. P. J. WINSTRUPII episcopi epistola consolatoria ad M. Magnum, episcopum Lundensem, suis immaturo obitu orbatum, in qua scribit, nullos ad munus docendi in ecclesia admittendos esse prius, quam mediocrem doctrinæ suppellectilem secum afferant. — *Hafniæ*, . . Septembr. Ny kirkehist. Saml. V. 197—99. Septbr.

*9959. JOHN CHAMBERLAIN tilskriver (Mr. Dudley Carleton) om det til Danmark og Hansestæderne afgaaede Gesandtskab, Lord Evers, Sir John Herbert, Dr. Dun og Le Sieur, samt meddeler, at K. af Danmarks Broder er rejst til Rusland for at giftes med Kejserens Datter. — *London*, this second of October. (Engelsk.) Letters written by John Chamberlain during the reign of queen Elizabeth S. 149—52. 2. Octobr.

*9960. M. J(ONAS) J(ACOBI) V(ENUSINUS) D. Nicolao Severino Glud, ecclesiastæ Ripensi, gratias agit pro invitatione, tametsi apud eum hospitari non possit; quærit, num in capitulo Ripensi ii, qui prælati dicuntur, bonorum communium fiant participes, et si participes fiunt, num qui regi operam suam locant, etiam aliquid participent. — *Hafniæ*, 3. Octob. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 291—92. 3. Octobr.

*9961. M. J(ONÆ) J(ACOBI) V(ENUSINI) litteræ commendaticiæ (datæ episcopo Scanensi) pro Nicolao Foërd, ut in locum M. Joannis substituatur. — *Hafniæ*, 8. Octob. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 292—93. 8. Octobr.

*9962. POVEL PEDERSEN, Bgm. i Mariager, fem Raadmænd, samt menige Borgere og Almue smstds. kalde Kapellan og Skolemester Hr. Laurids Thrane til Byens Sognepræst i den afdøde Hr. Niels Suolgaards Sted. — *Mariager*, d. 10. Oktober. Dahlerup, Mariager S. 139—40. 10. Octobr.

1602.

18. Octobr. *9963. M. Jonas Jacobus Venusinus juvenem quendam nobili cuidam (Chr. Barnekovio?) ad puerum ejus informandum commendat. — *Hafniæ*, 18. Octob. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 293—94.

20. Octobr. *9964. Litteræ (de Cahaignes, professoris universitatis Cadomi) ad D. Christophorum Dibuadium scriptæ de calamitatibus istius. — *Cadomi*, cal. Novemb. Danske Mag. 4. R. V. 41—42.

2. Novbr. *9965. Testimonium Jonæ Jacobi Venusini pro Tychone Camphenio, qui D. Nicolao Cragio in monumentis rerum gestarum exscribendis operam suam dedit atque postea partem muneris juventutis scholæ Herlovisholmensis informandæ recepit. — *Hafniæ*, 2. Novemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 530—31.

9. Novbr. *9966. P. Winstrupius episcopus Georgio pastori Callundborgensi scribit de difficultate quemquam in locum defuncti ecclesiæ (Aarbyensi) præficiendi et relictæ viduæ, sorori suæ, maritum adjungendi, putans, filium ejus Severinum nimis juvenem matrimonio huic esse. — *Hafniæ*, 9. Novembr. Ny kirkehist. Saml. V. 164—66.

12. Novbr. *9967. Geverhardi Elmenhorst ad Josephum Scaligerum epistola, in qua commemorat, biblia Islandica Hamburgi non reperiri, sed suos jam antea Kopenhagam ea quærentes scripsisse. — *Hamb.*, prid. id. Nov. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 355—56.

21 Novbr. *9968. Fortegnelse over hvad der fandtes i Frandz Tollers Bibliothek efter Niells Brusis Død, udfærdiget af Joh. Pauli R(esenius) og Laurentius Erasmi. — Die 21. Novemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst og Breve S. 531—32.

25. Novbr. *9969. Landgrev Moritz af Hessens Skrivelse til Kurf. Frederik IV. af Pfalz, hvori han ivrigt tilraader at drage Danmark og Holsten med ind i Unionen, som bør dannes af de Evangeliske. — *Labach*, d. 25. Novembris. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 338—44.

5. Decbr. *9970. M. J(onæ) J(acobi) V(enusini) testimonium de vita et industria Nicolai Foerdi, jam ad verbi divini ministerium vocati. — *Hafniæ*, 5. Decembris. Kirkehist. Sam. 3. R. I. 294.

15. Decbr. *9971. Andreas Benedictus Dallinus, episcopus Asloensis, D. Thomam Lagonis, pastorem in Thodten, certiorem facit, eum omnium voce ad pastoratum Asloensem, vacantem post mortem D. Olaui Nicolai, vocatum esse, approbante hoc etiam rege. — *Asloiâ*, die 15. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 537—38.

15. Decbr. *9972. K. Chr. IV. tillader, at Hr. Peder Mogensen Trane, Kapellan i Helsingborg, maa være Slotspræst ved Frederiksborg Slot, og at han maa holde Kapellan til at forrette Tjeneste for Bønderne i Sognet. — *Frederiksborg*, 15. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 467—68.

17. Decbr. *9973. Peder Mund t. Sandbygaard, Lensmd. p. Frederiksborg, og en Del af Kongens Tjenere og af Indvaanerne i Hillerød kalde Hr. Peder Mogensen Trane, Medtjener i Guds Ord i Helsingborg, til deres Prædikant efter M. Christen Stub, tilsigende ham en aarlig Løn af 120 Dlr. — *Frederiksborg*, d. 17. December. Underholdende Læsning. Følgeblad til Dagblad f. Frederiksborg Amt Nr. 15 (23/2 1868).

17. Decbr. *9974. M. Jonæ Jacobi Verusini litteræ ad D. D. Gellium Sasceridem, canonicum Lundensem, de rebus fratris ejus, quibus consulere nescit, et de pictore Petro de Mejer, qui capitulo Lundensi operam suam ad organum musicum in basilica Lavrentiana pigmentis illustrandum offert. — *Hafniæ*, 17. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 295—96.

1602.

*9975. J. J. V(enusinus) D. Bavhino, medico et Basiliensium professori, de plantis quibusdam raris scribit. — *Hafniæ*, 21. Decemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 533—34. 21. Decbr.

*9976. K. Jakob VI. anbefaler til K. Chr. IV. David Logan, som forgjæves i Bergen har forlangt udleveret sin af Pesten afdøde Broder Williams efterladte Søn og Formue. — *Holyrood*, XI cal. Jan. anni 1603. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 41. 22. Decbr.

*9977. K. Chr. IV. befaler Ebbe Munk at forordne, at M. Niels Mule fremfor nogen anden forordnes til Høje Sognekald, naar Præsten der, Hr. Peder Winther dør eller oplader Kaldet. — *Frederiksborg*, 23. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 468. 23. Decbr.

*9978. Testimonium J. J. Venusini pro Stenone Rosensparre, filio Olaui Rosensparre, qui in syllabum civium Academiæ Hafniensis adscriptus est, ad exteras nationes eruditionis adipiscendæ causa ablegato. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 528—30.

*9979. Fortegnelse over Dokumenter og Bøger, som Niels Krags Enke, Else Mule, overleverede til Jonas Jacobus Venusinus i August og November, underskrevet af Johannes Pauli Resen, Jonas Jacobus Venusinus og Cunradus Aslachus. (Latin og Dansk.) Birket Smith, Om Kbhvns. Universitetsbibliothek før 1728 S. 112—20.

*9980. Litteræ Frid. Taubmanni, professoris Wittebergensis, Oligero Rosenkrantziæ de amicitia utriusque datæ. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 726—27.

*9981. Protokol over Sammenkomsten mellem K. Henrik IV. og Landgrev Morits af Hessen, i hvilken denne paa Kongens Spørgsmaal erklærer, at han endnu ikke ved, om Holsten, Danmark, Mecklenburg og Pommern ville indtræde i den evangeliske Union (jvfr. *9969). (Fransk.) Rommel, Corresp. de Henri IV. avec Maurice-le-Savant S. 67—80.

1603.

1603.

*9982. Hert. Karl, Sverigs regerende Arvefyrste, tilskriver Arfued Erichsson (Stålarm) om hurtig Undsætning af Dorpat; tillige beder han ham om at skaffe sig Visshed om K. af Danmarks Broders Død og til hvilket Grænsested hans Lig vil blive ført. — *Upsala*, then 8. Januarii. (Svensk.) Waaranen, Handl upplysande Finlands Hist. under Karl IX.'s Tid. II. 2—5. 8. Januar.

*9983. P(etri) W(instrupii) episcopi Siallandiæ epistola, a genero ejus Johanne Stephanio conscripta, ad M. Petrum Ivari Borrichium, lectorem Nidrosiensem, de peste et annona et de tempore, per quod uxor adventum mariti vel proscripti vel fuga spontanea absentis expectare debet. — *Hafniæ*, d. 10. (Januarii). Kirkehist. Saml. 3 R. I. 323—25. 10. Januar.

*9984. Jonas Jacobus Venusinus Johannem Ivari filium ad testimonium publicum universitatis Hafniensis accipiendum commendat. — *Hafniæ*, 11. Januar. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 534. 11. Januar.

*9985. Rector et Professores Academiæ Hafniensis Sigvardum Grubbe, conservatorem universitatis, orant, ut auxilium suum det, ut universitas dimidium ex omnibus beneficiis defunctorum canonicorum præsertim capituli Lundensis accipiat. — *Hafniæ*, XX. Januar. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 535—36. 20. Januar.

*9986. Petri Johannis litteræ ad affinem quendam (sine dubio M. Jacobum Francisci, pastorem Saxcopiensem) de morte Gundellæ sororis suæ et de conventu futuro procerum 25. Januar.

1603.

regnorum Svecici et Danici ad limites regnorum, cujus eventus ut tranquillus sit precatur. — *Hafniæ*, 25. Januarrii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 350.

2. Febr. *9987. JENS KAAS t. Ørregaardt tilskjøder Jenns Mogenszenn t. Sindinggaard en Gaard i Hammerum Herred. — *Ørregaardt*, thendt 2. Februarii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 93—95.

2. Febr. *9988. NORGOES HERREDSTHINGS Vidne om, at der er tilkjendt Statholder Gerdt Rantzouw Ejendomsret til et Stykke Land i Ockholm. — D. II. Februarii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 327—28.

6. Febr. *9989. STEPHEN LESIEUR tilsender K. Chr. IV. efter dennes Ønske et lille Portræt af Dr. Elisabet af England. — *Bremen*, 6. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 56.

7. Febr. *9990. DOMKAPITLET i HAMBURG forlanger paa Anmodning af Casparus Schmidt, kgl. holstensk Amtsskriver og Tolder i Rendsburg, hans Hustru Ilsabe Sasses Patronatsret til en Vikarie ved S. Jakobs Alter i S. Nikolai Kirke paa 60 Aar. — *Hamburg*, am siebenden Februarii. (Tydsk.) Staphorst, Hist. eccles. Hamb. I. 3. S. 77—78.

12. Febr. *9991. De engelske KOMMISSARIER i Bremen tilskrive de danske, at de have affærdiget et Sendebud til Kbhvn., Alexander Covert, i Anledning af Toldtabellens Gjennemsyn, og bede om en Erklæring af Kommissarierne ang. K. af Danmarks Mening om den frie Handel paa Rusland, Reduktionen af Øresundstolden, Fiskerirettighederne og Klagerne fra Kjøbmænd i Hull. — *Bremen*, 12. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Report Nr. 1. S. 56.

25. Febr. *9992. GEORG RANTZOW underretter K. Chr. IV. og Hert. Johan Adolf om Raadet i Danzigs fortsatte Vægring ved at anerkjende den preussiske Landrets Dom med Hensyn til Hans Leves i Danzig efterladte Gods, idet det beraaber sig paa Byens Privilegier. — D. 25. tag Februarii. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 284—92.

4. Martii. *9993. K. CHR. IV.'s Instruktion for Axel Gyldenstierne, Axel Brahe og Christen Holck om, hvorledes de skulle forholde sig i Rusland, nu da Hert. Hans er død. — *Kongens Gaard i Halmstad*, 1. Martii. Udt. i Engelstoft og Møller, Hist. Calender I. 165—67.

10. Martii. *9994. SIGISMUNDUS III., rex Poloniæ, ad Chr. IV., regem Daniæ, scribit, bona Johannis Leven interemti, quæ magna ex parte in pecunia parata constiterint, tempore mortis in civitate Gedanensi reperta esse ideoque jurisdictioni senatus hujus civitatis subjecta, jamque Dorotheæ Seesteden, uxori Johannis Rantzovii, adjudicata et ex parte extradita; neque judicium terrestre ex juribus regni de hisce bonis cognoscere posse. — *Cracoviæ*, die 20. mensis Martii. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 254—56.

12. Martii. *9995. Hert. KARL, Sverigs regerende Arvefyrste, overdrager Arfwed Henrichsson Horn til Hapanemi forskjellige Hverv at udføre i Finland; bl. a. skal han underrette Undersaatterne om, at Forhandlingerne med de Danske ere saaledes bragte til Ende, at nogle af Punkterne ere bilagte i Mindelighed og de øvrige henviste til en upartisk Mands Kjendelse i Følge den Stettinske Traktat. — *Elfzborg*, d. 12. Martii. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. under Karl IX.'s Tid II. 17—20.

3. Aprilis. *9996. K. JAKOB I. af England meddeler K. Chr. IV., at han imod al Forventning enstemmig er kaaret til Konge i England, og henviser nærmere til sit Sendebud Kaptain Reyter. — *Holyrood*, 3. Apr. (Latin.) Macray, Second Report S. 3.

1603.

*9997. K. Jakob I. af England underretter K. Chr. IV. om den festlige Modtagelse, han har faaet i Berwick og Newcastle. — *Newcastle-on-Tyne*, 11. Apr. (Latin.) Udt. i Macray, Second Report S. 3. 11. Aprilis.

*9998. Lave Beck t. Førsløv, Landsdommer i Sjælland, stævner Peder Smed i Bukkerup til at møde paa Landsthinget for at svare til Klager fra Universitetet. — *Ringsted*, d. 18. Aprilis. Danske Mag 4. R. IV. 109. 18. Aprilis.

*9999. Graabrødre Sognemænd i Odense begjære, at Bgm. og Raad ville besætte deres Præstekald, der siden M. Jørgens Død har staaet ledig næsten et Aar, og foreslaa M. Lavrids Sommer til Præst. — *Odense*, d. 20. Apr. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 610—11. 20. Aprilis.

*10000. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om, at engelske Skibe maa have uhindret Adgang til Øresund. — *Ex aula regia nostra*, 6. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 3. 6. Maji.

*10001. Petri Hegelund, superintend. Ripensis, litteræ ad præpositum in Bøllingherret de synodo provinciali in ecclesia Vorgod 19. Maji agenda datæ, in quibus multa de calamitatibus ultimorum annorum scribit. — *Ripis*, postridie dom. misericordias Dom., die 8. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 642—45. 8. Maji.

*10002. P(etrus) W(instrupius, episcopus Hafniensis) M. Thomæ lectori Bergensi scribit, se cancellarii opera regias litteras de (Jano Christierni, lectore Bergensi) propter negligentiam et vitam profligatam removendo et de mercede et præmio ejus (M. Thomæ) impetrasse. — *Hafniæ*, 12. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 587—88. 12. Maji.

*10003. Hert. Johan Adolf af Slesvig og Holsten beder Kejser Rudolf II. om Hjælp for Georg Rantzow og Konsorter i Anledning af den Retsvægring, de have fundet hos Raadet i Danzig i en Arvesag efter den i Preussen dræbte Hans Leve. — *Gottorff*, d. 15. Maji. (Tydsk.). Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 308-10. 15. Maji.

*10004. Hert. Johan Adolf af Slesvig og Holsten beder, efter Begjæring af Georg Rantzow og Konsorter, der ved den preussiske Landrets Kjendelse ere erklærede for den afdøde Hans Leves Arvinger, Bgm. og Raad i Danzig om ikke at hindre Executionen af nævnte Dom. — *Gottorff*, d. 15. Maji. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 266—68. 15. Maji.

*10005. Johannes Stephanius M. Magno Matthiæ episcopo Lundensi de machinationibus periculosis Jesuitarum scribit, eum hortatur, ut orationem de secta eorum scriptam perficiat, eique de hospitio gratias agit. — *Hafniæ*, 16. Maji. Ny kirkehist. Saml. V. 199—201. 16. Maji.

10006. Landgrev Morits af Hessen meddeler K. Henrik IV., at Hert. Karl af Sverig har tilskrevet ham, at hans Forhandlinger med Danmark ikke have ført til noget heldigt Resultat. — *Dillenborgk*, le 21. de May. (Fransk.) Rommel, Corresp. de Henri IV. avec Maurice-le-Savant S. 117—19. 21. Maji.

*10007. J(onæ) J(acobi) V(enusinus) a Christiano Barnekovio petit, ut munus cantoris et æditui in ecclesia Tolossana Erasmo Romanensi delegetur, qui plurima Italiæ, Galliæ, Germaniæ et Angliæ loca peragraverit. — *Hafniæ*, 24. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 296—97. 24. Maji.

4980. Lasz, Samml. Husumsch. Nachr. I. 179—81. 28. Maji.

*10008. Hert. Johan Adolf af Gottorps Forordning om, at Antallet af de for borgerlige Afgifter frie Huse i Kiel ikke skal forøges. — 31. Maji. (Plattydsk.) Brudst. i Westphalen, Monumenta III, Præf. S. 128. 31. Maji.

1603.

4. Junii. *10009. K. JAKOB I. af England lykønsker K. Chr. IV. til en Søns Fødsel, til hvis Daab den 10. Juli han vil sende en Repræsentant, anbefaler Sir William Stuart, der i egne Anliggender rejser til Danmark, og meddeler, at Dronningens Kroning vil foregaa samtidig med hans egen. — *Greenwich*, 4. Juni. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 3.

9. Junii. *10010. PHILIPPI NICOLAI, Doct. theol. et ecclesiastæ Hamburgensis, litteræ ad Arngrimum Jonæ Islandum scriptæ, quas in Islandiam transmittendas se curaturum promisit Dr. Bartholdus, pastor Bergensis, qui etiam se responsa Arngrimi Hamburgum missurum esse promisit. — *Hamburgi*, 9. Junii. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 97—100.

10. Junii. *10011. Kjendelse af HANS MARTENSEN, Herredsfgd., samt STOKKENÆVNINGER (i Norgosz Herred), hvorved de efter fornyet Undersøgelse henvise Sagen mellem Otto Clawes' Arvinger og Paye Thomsen ang. de førstnævntes Ret til at indløse et Stykke Jord paa Volsted Mark til Afgjørelse af den kongelige Statholder og de kongelige Raader. — D. 10. Junii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 329—30.

10. Junii. *10012. Lord CECIL meddeler Sir Thomas Parry bl. a., at K. Jakob I. af England har sendt Jarlen af Rutland til Danmark for at overvære Kongens Søns Daab. — (The 10. of June). (Engelsk.) Brudst. i Nicholls, the progresses of king James the first I. 160—61.

15. Junii. *10013. Sir THOMAS EDMONDS meddeler Jarlen af Shrewsbury bl. a., at K. Jakob I. af England har sendt Jarlen af Rutland til Danmark for at overvære en ung Prinses Daab, og at Kongen samme Dag har i Sinde at udnævne K. af Danmark til Ridder af Hosebaandsordenen. — *Greenwich*, 15. June. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first I. 161—62.

16. Junii. *10014. K. CHR. IV.'s Brev til Dr. Jørgen Skowmager om at assistere ved Dr. Jonas' (Charisius') forestaaende juridiske Doktorpromotion. — *Haffniæ*, 16. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 540—41.

20. Junii. 4984. Lasz. Samml. Husumsch. Nachr. I. 177—78.

21. Junii. *10015. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Riberhus at indrette Stolestanden i Ribe Bys Kirker saaledes, at Karle og Kvinder staa hver paa sin Side ligesom i andre Kjøbstæder. — D. 21. Junii. Udt. i Kinch. Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 521.

23. Junii. 4985. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 3.

24. Junii. *10016. GEORGE MONTGOMERY meddeler John Willoughby bl. a., at Lorden af Rutland gaar til Danmark som Gesandt. — *London*, this 24. of June. (Engelsk.) The Trevelyan papers III. 47—49.

29. Junii. *10017. K. CHR. IV. tilskriver Abbedissen i Maribo Kl., Jfr. Margrete Hardenberg, om at optage Jfr. Margrethe Henningsdatter (Brand) i Klostret. — D. 29. Juni. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 204.

30. Junii. *10018. K. CHR. IV.'s Forordning, hvorledes herefter skal holdes med Adelens Bryllupper. — *Kiøbenhaffn slaat*, d. 30. Junii. Særskilt trykt, Kbh. 1603, 4 Bl.

30. Junii. *10019. K. CHR. IV. befaler Mandrup Parsberg, Lensmd. p. Aalborghus, at tiltale Frederik Christensen, Bgm. i Aalborg, fordi han ved sit Bryllupsgilde ikke havde overholdt Lensmandens Anordning. — 30. Juni. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 22.

2. Julii. *10020. THOMAS THOMPSON meddeler John Willoughby om den i Windsor afholdte St. Georges Fest, som overværedes af K. af Danmarks Repræsentant, den unge Prins. — *London*, the second of Julie. (Engelsk.) The Trevelyan papers III. 50.

1603.

*10021. K. CHR. IV. befaler Bispen i Ribe at indsætte Præsten Hr. Anders Madsen i Rind og Herning Sogne, »endog Friherren (Sigfred Reinschatt) paa Herningholm staar ham imod«. — 3. Juli. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 156. 3. Julii.

*10022. WILLEM KÖSTER og NICHEL HEYYEN, Skrædder, bevidne, at de efter Opfordring af M. Iver Stubs Halvsøskende have tilbudt denne Forligsmægling, men at han har henvist dem til at søge deres Ret med Loven. — 11. Juli. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 546. 11. Julii.

*10023. HANS JACOPSØN ARSCH lover M. Thor Marquorsøn aarlig for hans ganske Livstid 2 Dlr. — *Colding,* then 16. Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 635. 16. Julii.

*10024. JOH. STEPHANIUS M. Magno Matthiæ episcopo Lundensi de usura in sacris litteris non prohibita scribit eumque certiorem facit, senatum academicum censuisse, hypodidascalos scholæ ejus ad gradum baccalaureorum petendum invitandos esse. — *Hafniæ,* 27. Jul. Ny kirkehist. Saml. VI. 201—202. 27. Julii.

*10025. Kejser BORIS FEDOROWITSCH anbefaler til Raadet i Riga sin Gesandt til K. Chr. IV., Diaken Afonassei Wlassew. — *Moskau,* Juli. (Russisk.) Napiersky, Russisch-livländischen Urkunden S. 402. Julio.

*10026. Mr. THOMAS WILSON meddeler Sir Thomas Parry, at K. Jakob I. har afholdt en stor Fest, i hvilken bl. a. ogsaa den danske Gesandt har taget Del. — *Hampton Court,* on the 5. of August. (Engelsk.) Brudst. i Nicholls, the progresses of King James the first I. 246. 5. Augusti.

*10027. RENTEKAMMERETS Kvittering til Peder Mund t. Sandbyegaard, Høvedsmd. p. Frederiksborg og Abramstrupgaard, for 31 Kirkeklokker, som han efter Kongens Befaling havde ladet nedtage af Kirkerne i bemeldte Len og afleveret til Anders Hansen, Skriver paa Bremerholm, og til Hans Wulff, Bøssestøber i Helsingør. — *Kiøbnehaffnn,* d. 8. Augusti. Danske Samlinger I. 99—101. 8. Augusti.

*10028. Badskjærenes Lavs-Skraa i Helsingør, stadfæstet af Bgm. og Raad smstds. — *Helsingøer,* 8. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 80—82. 8. Augusti.

*10029. K. JAKOB I. af England takker K. Chr. IV. for de ved hans Sendebud Kansleren Christ. Friis og Hen. Below overbragte Lykønskninger. — *Hampton,* 8. Aug. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4. 8. Augusti.

*10030. JARLEN af RUTLAND meddeler K. Chr. IV., at han har overdraget K. Jakob de Breve, som Kongen havde betroet ham, og meddeler, at der allerede er afsendt nogle Heste til Kongen. — *Hampton Court,* 10. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 41. 10. Augusti.

*10031. Kurf. CHRISTIAN II. af Sachsen lover Hert. Johan af Sønderborg, at han fra Michaelis vil underholde hans Søn Hert. Frederik med en Adelsmand og 2 Pager ved sit Hof. — 21. August. (Tydsk.) Udt. i Weber, Anna, Churfürstin zu Sachsen S. 51. 21. Augusti.

*10032. RECTOR et PROFESSORES universitatis Hafniensis quinque studiosos, qui seditionem contra senatum Academicum fecerunt, ad annum ex universitate relegant. — *Haffniæ,* 22. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 547—49. 22. Augusti.

*10033. JOH. STEPHANIUS M. Laurentium Andreæ, rectorem scholæ Roschildensis, orat, ut lectiones patris de locis communibus Phil. Melanchtonis ad usum suum concedat. — *Hafniæ,* die 25. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst og Breve S. 549—50. 25. Augusti.

*10034. LUCAS JOHANSEN begjærer af Universitetet Stævning over M. Iver Stub for at bringe ham til at fyldestgjøre de Erstatningskrav, hans Halvsøskende mene at have paa ham. — Uden Datum. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 546. Augusti.

1603.

Augusti. *10035. OLUFF STUBS Optegnelse om hvad hans Broder M. Iffuer Stub havde oppebaaret af deres fælles Arvelod. — Uden Datum. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 544—46.

3. Septbr. *10036. ANNE BILDE, salig Johan Bernekous t. Nielstrup, tilskjøder D. Thomas Finncke paa de hundrede kongl. Majestæts Studenters Vegne en Gaard og tvende Boder, liggende i Nørregade (i Kbhvn.) næst norden op til Studiegaarden. — *Kiøbennhaffnn,* thend thridie Septemb. Danske Saml. VI. 129—30.

4. Septbr. *10037. CHRISTIAN FRIISS t. Borebye, Kansler, SIGWORDT GRUBBE t. Hoffdall og HOLGER GAGGE t. Frørsleff, Prælater i Roskilde Domkirke, stævne Kapitlet i Lund til at møde i Rette for dem i Kbhvn. d. 14. Septbr. ang. den Afgift, der skulde ydes Universitetet af Naadensaar efter afdøde Kanniker. — *Kiøbenhaffn*, d. 4. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 550—51.

6. Septbr. *10038. JONAS JACOBUS VENUSINUS discipulum suum Eberhardum, filium M. Johannis Nicolai episcopi quondam Asloensis, ad testimonium publicum universitatis accipiendum commendat. — *Hafniæ,* 6. Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 552—53.

7. Septbr. *10039. K. CHR. IV. giver Bogfører M. Hans Aalborg og Møntmester Nicolaus Suabe Eneretsprivilegium for 10 Aar paa at trykke den danske Bibel i liden Format. — *Hafniæ,* 7. Septembris. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 301.

8. Septbr. *10040. Brev fra Biskop PEDER HEGELUND i Ribe til Hr. Johannes Bredall i Piedsted, Provst i Holmands Herred, om Visitats og Konvent i Tavlov 7. Oktbr., hvor ogsaa Præsterne fra hans Herred skulle møde. — *Ripis*, 8. Septembris. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 664.

10. Septbr. *10041. JOH. STEPHANIUS takker M. Lavrits Andersen for Modtagelsen af de ønskede Forelæsninger (jvfr. *10033). — 10. Sept. (Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 550.

11. Septbr. *10042. KAPITLET i LUND beder Kansler Christian Friis om at Stævningen (jvfr. *10037) maa udsættes, indtil dets Fuldmægtige Vilhielm Dresselbergh t. Vindinge, Domdegn og Prælat, og Lawe Wrne, Senior i Kapitlet, kunne give Møde. — *Lund*, 11. Sept. Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 551.

17. Septbr. *10043. K. JAKOB I. af England anmoder K. Chr. IV. om at sende ham nogle Falke. — *Woodstock,* 17. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4.

4. Octobr. *10044. K. CHR. IV. beder M. Jacob Madsen, Superint. i Fyns Stift, om at hjælpe Skibspræsten Hr. Jordan Hansen (Pfreundt) til Vestenskov Sognekald. — *Odensegaard*, d. 4. Oktober. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 468.

4. Octobr. *10045. RIESZ HERREDSTHINGS Vidne om et mellem Peder Jørgensen t. Brunde paa den ene Side og hans Svoger Jep Boiesen t. Gammelgordt og hans Søstre Gunder og Elline afsluttet Arvedelingsforlig. — Middeweckens na Michaelis. Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 174—76.

17. Octobr. *10046. Biskop JAKOB MADSEN VEILES Klage over Niels Hammer, Rektor i Odense, for forsømmelig Embedsførelse m. m. — 17. Oktober. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 140—43.

22. Octobr. *10047. NICOLAUS HAMMERUS, Skolemester i Odense, lover M. Jacob Mattzen, Superint. over Fyns Stift, under sit Embeds Fortabelse at opfylde Skolens Love. — 22. Octob. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 144—45.

27. Octobr. 5001. Westphalen, Monumenta IV, Præf. S. 28—29.

29. Octobr. 5002. Abdruck der das Recht Lübecks und Hamburgs &c. betreff. Urkunden S. 106—109.

1603.

*10048. SLESVIG-HOLSTENSK LANDDAGSBESLUTNING, hvori Stænderne, i Anledning af Ærkebiskoppen af Bremen, Hert. Johan Frederiks Fordring mod sin Broder, Hert. Johan Adolf af Gottorp, paa Arvedeling af Hertugdømmerne, erklære sig bestemt mod en saadan, men opfordre Hert. Johan Adolf til at affinde sig med sin Broder paa anden Maade; tillige udtales Ønsket om Overholdelse af Landretsordningen. — *Rendsburg*, 12. Novb. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 319 og i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 49. 12. Novbr.

*10049. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Universitetets Rektor Dr. Claudius Theophilus, at han skal overdrage nogle Professorer at revidere den nye Udgave af den danske Bibel, som M. Hans Aalborgh og Nicolaus Schawbe have faaet Bevilling paa at udgive. — *Koldinghus slott*, d. 24. Nouembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 302. Becker, De J. P. Resenii Versione Dan. S. Scripturæ S. 11—12 (her med Datum 28. Novbr.). 24. Novbr.

*10050. K. CHR. IV. befaler Mogens Ulfeld under Kronborg Slot at annamme nogle Gaarde i Kronborg Len, hvormed en nylig afdød Kvinde i Helsingør, Bente Frands Skrivers, havde været forlenet. — *Koldinghus*, 25. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 63. 25. Novbr.

*10051. Dom af BGM. og RAAD (i SLESVIG) i en Sag mellem Hr. Statius Kroger, Præst i Brorszbüe, paa den ene, og Heinrich Goltschmit og Johan Bischop som Formyndere for afdøde Margareta Jürgens Sønnebørn paa den anden Side, hvorved der tilkjendes de sidstnævnte Andel i Arven efter deres Faster Catharine Pütter. — Uden Datum. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 331. 25. Novbr.

5006. Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. II. 165—66 og i Warnsledt, Die Oldenburg. u. Brandenburg. Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 50—51. 2. Decbr.

*10052. KARL, Sverigs udvalgte Konge, bekjendtgjør, at de svenske og danske Kommissarier paa et Møde ved Flatesiöbäck havde tilkjendt Sverigs og Danmarks Kroner de Rettigheder, de fra gammel Tid have haft i Lapmarken; han har derfor befalet Anders Anderson og Efwert Efwertson at opkræve af Søfinnerne fra Titisfjorden til Ofoten Halvparten i al Rettighed imod Norges Krone, og hvis de Danske hindre dem, da at besvære sig over Brud paa Stettiner-Freden. — *Calmar*, 3. Decemb. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finland hist. u. Karl IX.'s tid II. 61—63. Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 170—73. 3. Decbr.

*10053. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV. om hans Morgengavebrev til hans Hustru, og lykønsker Kongen til, at Hamburg har underkastet sig ham. — *Wilton*, 6. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4. 6. Decbr.

*10054. K. CHR. IV. opfordrer paa ny Bgm. og Raad i Danzig til at vise Retfærdighed mod Georg Rantzow og Konsorter med Hensyn til Udleveringen af Arvegodset efter Hans Leve. — *Coldingen*, d. 15. tag Decembris. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 292—95. 15. Decbr.

*10055. CHR. IV. regis litteræ responsoriæ ad Sigismundum III., regem Poloniæ, datæ, per quas ostendit, Johannem Leve interemtum foro Gedanensi non esse subjectum, denuoque ab eo petit, ut Georgium Rantzovium et consortes auctoritate sua adjuvet, ut sententia lata tribunalis competentis ad executionem perveniat. — *E regia Coldingensi*, 15. die mensis Decembris. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowem c. D. Seesteden S. 263—66. (Georg Rantzows udaterede tydske Skrivelse til K. Chr. IV., hvorved han anmoder om nærværende Promotorial-Skrivelse, smstds S. 256—63.) 15. Decbr.

1603.

29. Decbr. *10056. P(ETRUS) W(INSTRUPIUS episcopus Hafniensis) M. Thomæ Joh(annis), lectori Bergensi, scribit, petitionem ejus de præbenda quadam capituli Bergensis, a Diva Anna cognominata, quam hactenus speciali indultu regio antecessor ejus possideat, impetratu difficilem esse; promittit tamen, se cancellario, qui cum rege in Cimbria hibernaturus esse credatur, rem expositurum esse. — *Hafniæ,* d. 29. Decembris anni exeuntis. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 588—89.

*10057. K. CHR. IV.'s Brev om at inddrive Byskatten af Kolding, hvormed Bgm. og Raad stod tilbage i to Aar. — *Kjøbenhavns Slot.* Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 195.

*10058. Viaticum JONÆ JACOBI VENUSINI pro discipulo suo Nicolao Ivari filii Adamensis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 536—37.

*10059. Leges, quas rogavit D. Doct. ANDREAS LYMVICUS de bibliotheca sua, quam academiæ dedit. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 554—55.

*10060. Leges de bibliotheca Academiæ Hafniensis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S, 553—54.

*10061. Statholderen i Fyrstendømmerne, GERDT RANTZOW, befaler Raadet i Crempe at stille 8 Mand til Vagttjeneste hos K. Chr. IV. ved hans forventede Ankomst til Staden. — (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 47.

1604.

1604.

10. Januar. *10062. Instruktion af Sverigs udvalgte Konge KARL for hans Sendebud til et Møde paa den russiske Grænse; bl. a. skulle de forestille de russiske Sendebud, at Czaren kun vilde have ringe Nytte af Forbund med K. af Danmark og andre tydske Fyrster. — *Lynkiöpingh,* then 10. Januarii. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands hist. u. Karl IX.'s tid II. 81—84.

13. Januar. *10063. JOH. STEPHANIUS M. Magno Matthiæ, episcopo Lundensi, orationes quasdam a socero suo perlectas remittit et ab eo petit, ut eas edat. — *Hafniæ,* d. 13. (Jan.) Ny kirkehist. Saml. V. 202—203.

23. Januar. *10064. Hert. PHILIP JULIUS af Pommerns Reces for Staden Greifswalde. Blandt de Tilstædeværende nævnes Hert. Johan Adolf af Slesvig-Holsten. — *Greifswald,* d. 23. Januarii. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. II. 258—71.

30. Januar. *10065. P(ETRI) W(INSTRUPII, episcopi Hafniensis,) ad doct. Vilhadum Nicolai, med(icum) Bergensem, litteræ, in quibus capitulo pro tonna salmonum sale conditorum gratias agit promittitque, se negotium ejus cum D. Resenio et cum cancellario, qui nunc cum rege in Cimbria sit, transacturum esse. — *Hafniæ,* d. 30. Jan. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 589—90.

31. Januar. *10066. K. CHR. IV.'s Akkord med Tømmermand Hans v. Anten om Udførelse af Tømmerarbejde paa Frederiksborg Slot. — *Coldingæ,* 31. Januarii. Hist. Tidsskr. IV. 576—77. (Aarstallet 1816 er en Trykfejl for 1604.)

1. Febr. *10067. K. CHR. IV. befaler Albert Skeel, Embedsmd. p. Riberhus, at tiltale Bonden Christen Thøgersen i Tolbøll, fordi han løgnagtig har udgivet sig for en Krone- og Fæstebonde. — *Koldinghus,* d. 1. Februar. Christensen, Agrarhist. Studier I. 130—31.

1604.

*10068. K. Chr. IV.'s Forordning, at Daleren herefter i Danmark og Norge skal gjælde 34 Skilling Lybsk eller 68 Skilling Dansk, og at 4 Mark Dansk skal gjælde lige med 1 Rigsdaler, saa at 1 Mark Dansk gjælder 17 Skilling Dansk. — 3. Febr. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 423. 3. Febr.

*10069. M. Jonas Jacobus Venusinus M. Johanni Stenio, ecclesiæ Malmoënsis pastori, Nicolaum Gregorii f. commendat, rogans, ut ipsum juvet, ut pastori Dalboensi adjungatur. — *Hafniæ*, 4. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 297. 4. Febr.

*10070. Gert Rantzow, Statholder i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten samt Høvedsmd. p. Haderslevhus, indstævner Laurtz Lund i Olleruplund, Jens Eschelsen t. Munckgard og Anders Eschelsen t. Warmingh til at møde for Haderslev Amts Retsdag, som skal afholdes paa Haderslevhus i Ugen Invocavit (26. Febr.—3. Marts), i Anledning af, at Bertel Krestensen i Obling har appelleret en Dom angaaende hans Ret til at saa en Rugsæd i et vist Stykke Jord. — *Haderschleffhus*, d. 9. Februarii. Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 331—32. 9. Febr.

*10071. K. Chr. IV. befaler Lensmanden Ulrik Sandberg ved Retten at forfølge en Sag ang. et Barn, som under sidste Pestilens i Lundenæs Len levende skal være begravet, og at indsende Dommen til Kongens Erklæring; tillige afslaar han hans Begjæring om Flytning af Herredsthingene i Lenet. — *Haderlebiæ*, 11. Februarii. Danske Samlinger I. 307. 11. Febr.

*10072. Kurf. af Pfalz's Skrivelse til Markgrev Johan Sigismund af Brandenburg, hvori han opfordrer ham til at vinde K. af Danmarks Samtykke til en Plan om Brandenburgs Overtagelse af Administrationen af de jülichske Lande. — 26. Febr. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 423. 16. vel 26. Febr.

5012. Friis, Tyge Brahe S. 341—43. 18. Febr.

*10073. Bgm. og Raad i Danzig forsvare i Skrivelse til K. Chr. IV. deres Fremgangsmaade i Arvesagen efter Hans Leve og hævde Byens Jurisdiktion med Hensyn til hans dersteds efterladte Ejendele. — *Dantzigk*, am ersten Tage d. monats Martii, stylo novo. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 295—301. 20. Febr.

*10074. Joh. Stephanius M. Magno, episcopo Lundensi, de editione ejus Tessaradecadis et de testimonio universitatis pro filio ejus Henningo impetrando scribit. — *Hafniæ*, 28. Febr. Ny kirkehist. Saml. V. 203—204. 28. Febr.

*10075. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om at tillade Rob. Lacy og Will. Angel at drive Fiskeri ved Island. — *Westm.*, 18. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4. 18. Martii.

*10076. Liste over, hvad Mikkel Plattenslager efter Kongens Befaling har overleveret fra det gamle til det nye Rustkammer i Kbhvn. — D. 3. April. Blom, Kristian den Fjerdes Artilleri S. 339—45. 3. Aprilis.

*10077. P(etrus) W(instrupius, episcopus Hafniensis,) M. Thomæ Joh(annis), Bergensi lectori, scribit, ei acquiescendum esse in responso cancellarii, se haud ita diu in Norvegium ac Bergas profecturum esse atque ibi omnimodo facturum esse, quod et ex usu scholæ et ecclesiæ et ex re ejus fore arbitretur. — *Hafniæ*, d. 4. April. Rørdam, Hist. Kildeskrifter II. 590. 4. Aprilis.

*10078. Thomis Iffuersen Hemme tilstaar, at han i Rostock og i Kbhvn. har laant af M. Tuord Markuorsen 40 Dlr., som han lover at betale, saa snart han faar et Præstekald eller en anden god Bestilling. — *Kiobinghaffn*, d. 12. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 635. 12. Aprilis.

1604.

13. Aprilis. *10079. JARLEN af RUTLAND takker K. Chr. IV. for nogle Falke og meddeler, at K. Jakob har afsendt en Del engelske Vallakker til Kongen. — *Lond.*, 13. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 41.

14. Aprilis. *10080. Forsvarsbrev udstædt af ISAK BREM og DANIEL THEODORUS for Finnerne, som bo i Titis-Fjorden, fordi de have betalt Skat til den svenske Krone. — *Kørres*, d. 14. April. Slange, Chr. IV.'s Hist. S. 212—13.

17. Aprilis. *10081. NICOLAUS HAMMERUS, Skolemester i Odense, tilstaar at have forset sig mod sin Superintendent M. Jacob Mattszøn og lover ham for Fremtiden Lydighed. — *Othensze*, d. 17. April. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 145—46. (Er kun en Koncept, da N. Hammer nægtede at underskrive.)

18. Aprilis. *10082. NICOLAUS CLAUDIUS HAMMERUS, Skolemester i Odense, tilstaar at have af Ubesindighed svaret sin Superintendent og været ham ulydig, hvilken Sag nu ved Lensmanden Knudt Rudt er forligt. — 18. April. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. I. 147.

19. Aprilis. *10083. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Bgm. og Raad i Danzig, hvori han efter de af dem meddelte Oplysninger billiger deres Fremfærd i Arvesagen efter Hans Leve, idet de efter retmæssig Dom og kongelig polske Exemtorial-Mandater have tilkjendt og udleveret Dorothea Seested den omtvistede Arv. — *Schloss Copenhagen*, d. 19. monats tag Aprilis. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden 2. Beyl. fol. c. 1—c. 2.

19. Aprilis. *10084. K. CHR. IV.'s og Hert. JOHAN ADOLF af Holstens Instrux for deres Afsendinge Jonathan Gutzlaf og Ludwig Pinzier paa deres Rejse til Hert. Karl af Mecklenburg ang. Hert. Christoffers Gemalinde, Hertuginde Dorotheas Medgift. — (19. April.) (Tydsk.) Udt. i Lisch, Jahrbüch. d. Vereins f. meklenburg. Gesch. XI. 485.

20. Aprilis. *10085. K. JAKOB I. af England tilsender K. Chr. IV. ved Sir Francis Darcey 4 »gradarios sive asturcones« og 2 større Heste »cataphractarios«. — *Westm.*, 20. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk. i Macray, Second Report S. 4.

23. Aprilis. *10086. Kjendelse af BGM. og RAAD (i SLESVIG) i en Gjældssag, hvor der ikke er gjort nogen Fordring i 24 Aar. — Uden Datum. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 332.

29. Aprilis. *10087. SOGNEVIDNE, krævet af Anders Steffensen i Gørding paa Jomfru Anna Skovgaards Vegne, om hvorledes Bønderne i Gørdinglund og hendes Tjenere i Ilsted have indrettet sig med Hensyn til deres Plads i Gørding Kirke. — *(Gørding)*, Sønd. 29. April. Udt. og Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 16.

3. Maji. *10088. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om at sende en Befuldmægtiget til at modtage Hosebaandsordenen, og opfordrer tillige til et Møde til Udjævning af de langvarige Stridigheder mellem begge Rigers Undersaatter. — *Westm.*, 9. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4.

5. Maji. *10089. Hert. ADOLF af Slesvig og Holsten befaler Domkapitlet i Slesvig at forbyde Bønderne i Grodersbye at fiske i Slien. — *Gottorff*, d. 5. May. (Tydsk.) Schröder, Gesch. d. Stadt Schleswig, Beil. S. 71—72.

8. Maji. *10090. D. JOH. RESENIUS studiosis significat, examen illorum, qui ad communitatem admitti velint, ad XIIX. Maji constitutum esse. — IIX. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 555—56.

9. Maji. *10091. M. JONÆ JACOBI VENUSINI, historici regii et in academia Hafniensi professoris, testimonium commendaticium de vita et studiis Jacobi Andreæ, Coronæ nati, ad nationes exteras ituri. — *Hafniæ*, 9. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 298—99.

1604.

*10092. K. CHR. IV. befaler, at Præsterne i Norge skulle have Hovedtiende som er tiende Penge af alt, hvad Bonden ejer, naar han holder Bryllup. — *Bergen i almindelig Herredag,* d. 19. Maj. Wille, Beskriv. ov. Sillejords Præstegield S. 284. 19. Maji.

*10093. K. CHR. IV. forbyder Lübeckerne at handle i Aalborg uden paa det almindelige Pinsedagsmarked. — D. 19. Maji. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 296—97. 19. Maji.

*10094. K. HENRIK IV. af Frankrig beder Landgrev Morits af Hessen om at skaffe sig at vide, paa hvilke Betingelser K. af Spanien har afsluttet Handelstraktater med Danmark, Sverig og Hansestæderne. — *De Fontainebleau,* le 28. May. (Fransk.) Rommel, Corresp. de Henri IV. avec Maurice le Savant S. 181—86. 28. Maji.

*10095. Markgrev JOHAN SIGISMUND af Brandenburgs Instrux for Friherre von Reidt paa hans Sendelse til Kurf. af Pfalz, hvori han lover at forhandle med K. af Danmark om den jülichske Sag. — *Cöln an der Sprew,* d. 8. Junii. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 420—21. 8. Junii.

*10096. SIGISMUNDUS III., rex Poloniæ, in litteris ad Chr. IV. regem datis exponit, quomodo cognitio de bonis Johannis Leve, post mortem ejus in civitate Gedanensi repertis, ex privilegio civitatis ad officia magistratus ejus pertineat, isque in ea causa jam recte judicaverit. — *Cracoviæ,* 18. Junii. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 321—22. 8. Junii.

*10097. Hert. JOHAN ADOLF af Slesvig og Holsten takker Kejser Rudolf II. for hans Intercessionsskrivelse til K. af Polen i Arvesagen efter Hans Leve, men beder ham, da den har været uden Virkning, om paa ny at komme Arvingerne Georg Rantzow og Konsorter til Hjælp mod Staden Danzig ved Tilstaaelse af Repressalier eller paa anden virksom Maade. — *Kyell,* d. 14. Junii. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden S. 318—20. (Den kejserlige Skrivelse, dat. Prag, 26 (16.) Aug. 1603, smstds. S. 310—15.) 14. Junii.

*10098. KARL IX., udvalgt Konge i Sverig, befaler Anders Erichsson at opkræve Skatten af Søfinnerne fra Titisfjorden til Malanger Halvdelen imod de Danske, og fra Malanger til Waranger Tredjedelen; desuden maa han ikke tilstaa de Danske nogen Rettighed inde paa Fjældene, som alene tilkommer Sverigs Krone. — *Nyköpingh,* d. 16. Junii. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands hist. u. Karl IX.'s tid II. 111—12. Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 178—81. 16. Junii.

*10099. LUDOWICUS a MORTHANGEN, Palatinus Pomeraniæ, a Johanne Adolpho, duce Schleswigiæ et Holsatiæ, petit, ne ob decretum Gedanense in causa hereditaria Leveana factum permittat, ut Marguardus Roede et consortes Dorotheæ Seested aliquam in judicio ducali molestiam moveant, sed ut eos ad judicia hujus provinciæ potius remittat. — *In Sleatzewii,* die 2. Julii. Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowem c. D. Seesteden S. 207—209. 22. Junii.

*10100. LAGMÆND, SYSSELMÆND, LAGRETSMÆND og ALMUEN paa Island forestille Befalingsmanden Einuolt Krus Landets almindelige Nød og meddele ham deres Klage over de danske, navnlig de kjøbenhavnske Kjøbmænd, der under deres Handel paa Landet misagte Kongens Breve og Befalinger. — (*A alþingi við Öxará,* uden Dag.) (Islandsk.) Safn til sögu Íslands II. 235—37. c. 30. Junii.

*10101. UNDERSAATTERNE paa Islands Bønskrift til Kongen, hvori de klage over den herskende Nød i de 3 sidste Aar, da nogle tusinde Mennesker af Hunger, Frost og Kulde ere hendøde og mange Gaarde ere slet ledige og ødelagte, samt over de danske Kjøbmænd, der ved deres Ukjendskab til Landet ikke have gjort det tilstrækkelig Tilførsel; de bede ham derfor om at høre paa deres Befalingsmand Einvolt Cruses Forestillinger. — *Thill Landzthinget,* d. 30. Junii. Safn til sögu Íslands II. 233—35. 30. Junii.

1604.

30. Junii. *10102. Aarfejde, udstædt af BARTELDT ANDERSEN, født i gammel Haderslev, hvorved han forpligter sig til ikke at foretage noget mod Hr. Lorentz Tuxen eller nogen anden, som har foranlediget hans Fængsling, samt til ikke mere at indfinde sig i Flensborg og Gottorp Amter. — *Flenssborgh*, d. 30. Junii. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 332—33.

12. Julii. *10103. K. CHR. IV. paalægger 6 Mand at fastsætte Markeskjellet mellem Lungegaardens Ejendom og Bergens By. — *Bergenhus*, 12. Juli. Udt. i Norske Mag. II. 276.

19. Julii. *10104. HEMMING PEDERSØN i Bukkerup klager til Universitetet over flere Voldshandlinger af Peder Smed. — *Kjøbenhavn*, 19. Julii. Danske Mag. 4 R. IV. 109—10 (med Paategning om Klagens Læsning paa Merløse Herredsthing d. 13. Septbr.).

23. Julii. *10105. HERREDAGSDOM, hvorved Lagmand Jacob Jørgenssøn fik tildømt en Tomt i Dreggen efter et Brev af Lensherren Peder Thott, stadfæstet af Kongen 18. Maj 1594. — 23. Juli. Udt. i Norske Mag. II. 276—77.

25. Julii. *10106. ANDERS GREN t. Sundsby, OLUF GALDE t. Thom o. fl. foretage efter Kongens Befaling af 24. Juli en Besigtigelse af en Bygning, der var opsat paa Eske Bildes Arvingers Tomt. — *Bergen*, 25. Juli. Udt. og Brudst. i Norske Mag. II. 277—78.

4. Augusti. *10107. Kurf. FREDERIK IV. af Pfalz's Resolution til den brandenburgske Afsending Friherre von Reidt, hvori han opfordrer Markgreven af Brandenburg til at søge at vinde K. af Danmarks Tilsagn om Hjælp til Erhvervelse af de jülichske Lande. — *Heidelberg*, d. 4. Aug. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten d. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 424.

6. Augusti. *10108. NIELS MOGENSEN i Bukkerup klager over flere Voldshandlinger af Peder Smed. — *Roskilde*, d. 6. Augusti. Danske Mag. 4. R. IV. 110.

7. Augusti. *10109. K. CHR. IV. tilkjendegiver Ulrik Sandberg, Lensmd. i Lundenæs Len, at den Kvinde, som havde ladet sit eget Barn levende begrave og derfor var dømt til Stejle og Hjul, maa blive straffet med Sværdet. — *Haffniæ*, 7. August. Danske Samlinger I 308.

7. Augusti. *10110. JENS PEDERSEN og JEP JENSEN i Kyrringe klage over flere Voldshandlinger af Peder Smed. — *Kyrringe*, Tirsdag for Laurentii. Danske Mag. 4. R. IV. 111.

9. Augusti. *10111. BUKKERUP BYMÆNDS Klagemaal til Universitetet over Peder Smeds Voldshandlinger, nedskrevne af Niels Pedersøn, Sognepræst til Soderup og Esgidstrup. — D. 9. Augusti. Danske Mag. 4. R. IV. 111—12 (med Paategning om Klagens Læsning paa Merløse Herredsthing d. 13. Septbr.).

11. Augusti. *10112. HANS JENSEN, Magister og Notar ved Universitetet, vidner om Niels Thomesens Udsagn ang. Peder Smed, afgivet i Konsistorium. — *Kjøbenhavn*, d. 11. dag Augusti. Danske Mag. 4. R. IV. 119.

12. Augusti. *10113. HOLGER GAGGE meddeler Universitetets Rektor, M. Iver Stub, at Niels Mogensen i Bukkerup for ham havde forebragt sine Klager over Peder Smed, og beder ham om at skaffe denne straffet. — *Roskild*, d. 12. Augusti. Danske Mag. 4. R. IV. 116—17.

17. Augusti. *10114. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at M. Vincentius Sigurdsen, som har succederet Hr. Rasmus Hjort som Sognepræst i Tønsberg, maa faa Provstiet smstds. efter ham, med Forpligtelse til at bo ved Tønsberg Kirke m. m. — *Kjøbenhavn*, 17. August. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 343.

5. Septbr. *10115. K. CHR. IV. forbyder Indbyggerne paa Møen al Vrageri, hvilket strider mod den der gjældende Modbog. — (5. Sept.) Tidsskr. for Fiskeri III. 227.

1604.

*10116. Vidnesbyrd af Niels Mogensen i Bukkerup og Oluf Nielssen, Degn i Soderup, mod Peder Smed. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. IV. 115 (læst paa Merløse Herredsthing d. 13. Septbr.). Ante 13. Septbr.

*10117. Niels Mogensen i Bukkerup vidner om, hvorledes han i 1598 var ført til at afskyde to Skud paa Peder Smed. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. IV. 115—16 (læst paa Merløse Herredsthing d. 13. Septbr.). Ante 13. Septbr.

*10118. Anna Pedersdatter klager til Universitetets Rektor over Peder Smed, der havde krænket hendes Ære og siden svigtet sine Løfter til hende. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. IV. 112 (læst paa Merløse Herredsthing d. 13. Septbr.). Ante 13. Septbr.

*10119. Vidnesbyrd mod Peder Smed i Bukkerup, afgivne af Oluf Madsen i Ravnsholt, Karen Hanses i Ebberup, Niels Jensen i Nyrup, Jep Nielsen, Peder Gadde, Peder Mortensen og Niels Mogensen. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. IV. 112—14 (læst paa Merløse Herredsthing d. 13. Septbr.). Ante 13. Septbr.

*10120. Mierløse Herredsthings Vidne, givet Universitetets Fuldmægtig, Niels Pedersen, om Vidneførsel mod Peder Smed i Bukkerup. — *Mierløse Herredsting*, Torsd. d. 13. Septembris. Danske Mag. 4. R. IV. 117—20. 13. Septbr.

*10121. Petri Johannis litteræ ad Jonam Jacobi f. Venusinum, historicum regium et in academia Hafniensi professorem, agnoscentis paterna ejus merita in se. — *Halsted*, 15. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 299. 15. Septbr.

*10122. Joh. Stephanius M. Magno Matthiæ, episcopo Lundensi, magnas gratias ob orationes sibi missas agit, et novam orationem ejus de apostata et apostasia mox typographo excudendam commissum iri putat; item de nuptiis suis mox sine pompa celebrandis scribit. — *Hafniæ*, 19. Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 204—205. 19. Septbr.

*10123. Mierløse Herredsthings Vidne givet Niels Pedersen om Jens Ibsens og fleres Vidnesbyrd imod Peder Smed. — *Mierløse Herredsting*, Torsd. d. 20. Septembris. Danske Mag. 4. R. IV. 120—21. 20. Septbr.

*10124. Mierløse Herredsthings Vidne, at Peder Smed med Urette har oppløjet en Jord, som altid har ligget til Rasmus Persens og Knud Mogensens Gaard i Bukkerup. — D. 20. Septembris. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 127—28. 20. Septbr.

*10125. Mierløse Herredsthings Vidne om Peder Smeds uretmæssige Pløjning i tre Vange ved Bukkerup. — D. 20. Septembris. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 128. 20. Septbr.

*10126. Per Hansen meddeler Universitetets Rektor M. Iver Stub, at Per Smed er udbrudt af sit Fængsel. — *Bukkerup*, d. 23. Septembris. Danske Mag. 4. R. IV. 121. 23. Septbr.

*10127. K. Chr. IV.'s Brev til Knud Brahe om at være Værge for Jens Kaas's Efterleverske Fru Ellene Stygge t. Frøstrup og hendes Børn. — 24. Sept. Brudst. i Danske Samlinger II. 48. 24. Septbr.

*10128. Jacobi Bongarsii ad Johannem Meursium, Hafniam destinata epistola de rebus literariis. — *Francof.*, VI. Oct. Marquardi Gudii Epistolæ S. 147. 26. Septbr. vel 6. Octobr.

*10129. Justi Lipsii ad Nicolaum Oudartum epistola, in qua putat, Danum palam pro Britanno et affine suo, non pro Batavis futurum esse. — *Lovanii*, prid. nonas Octobr. Burmannus, Sylloge epistolarum I. 299. 27. Septbr.

*10130. Biskop Peder Hegelund i Ribe tilskriver Hr. Johannes Bredall i Piedsted, Provst i Holmands Herred, at der d. 10. Oktbr. skal være Visitats og Konvent i Kolding, hvor Præsterne i hans Herred skulle møde. — *Ripis*, in festo sanctor. Dei spirituum, die ... Septembris. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 665. Septbr.

1604.

1. Octobr. *10131. K. CHR. IV.'s Anbefalingsbrev til George Jarl Marischall for Severinus Ingemann, Bg. i Kbhvn., som havde en Pengefordring paa Jarlens Vasal i Peterhead, Jonas Davidsen. — *Copenhagen,* 1. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Third report of the royal commission of historical manuscripts S. 409.

4. Octobr. *10132. K. CHR. IV.'s Forbud mod at sende Børn ud af Landet til Oplærelse i jesuitiske Skoler. — 4. Octobr. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 329.

6. Octobr. *10133. K. CHR. IV.'s Befaling til Dr. Peder Winstrup, Superint. i Sjællands Stift, at han ej maa stæde Personer, som have studeret i jesuitiske Skoler, til noget Kald. — *Kiøpnehaffn slott,* d. 6. Octobris. Ny kirkehist. Saml. IV. 758. Udt. i Pontoppidan, Annal. eccl. Daniæ III. 554.

13. Octobr. *10134. K. CHR. IV. henviser en Sag mellem Knud Rud t. Sandholt og Caspar Markdanner t. Søgaard ang. Retten til Fru Anne Oldelands Part i Veilofgaards Skove til Paakjendelse af 4 gode Mænd fra begge Sider. — *Kjøb.*, d. 13. Octbr. Brudst. i Vedel Simonsen, Ruderne II. 173.

16. Octobr. *10135. NIELS MOGENSEN i Bukkerups Klagemaal over Per Smed. — *Roskilde,* d. 16. Octob. Danske Mag. 4. R. IV. 122.

16. Octobr. *10136. LAVE BEK t. Førsløv stævner Bukkerups Bymænd, Universitetets Rektor og Professorer m. fl. til at møde i Rette ved Sjælandsfar Landsting for at svare til Klagemaal fra Peder Smed. — *Ringsted,* d. 16. Octobris. Danske Mag. 4. R. IV. 122—23.

20. Octobr. *10137. K. JAKOB I. af England sender K. Chr. IV. en Kopi af Fredstraktaten med Spanien og beklager, at hans Bestræbelser (ved Andrew Sinclair) for at formaa de engelske Kjøbmænd i Stade til at overflytte til Hamburg ikke ere lykkedes. — *Westm.,* 20. Octob. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4.

22. Octobr. *10138. K. CHR. IV. befaler Superintendenterne at sørge for Efterlevelsen af den af Universitetets Professorer udarbejdede Skoleordning, saa at Skolerne kunne blive saaledes forbedrede, at der ikke som nu skal sendes mange Børn til udenlandske Jesuiterskoler. — *Hafniæ,* 22. Octobris. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 614—16.

22. Octobr. *10139. K. CHR. IV. tilstiller M. Peder Hegelund, Superint. i Ribe Stift, et aabent Brev om, at de, som have studeret uden Lands i jesuitiske Skoler, ikke maa stædes til gejstlige Bestillinger, hvilket Brev han skal forkynde for Stiftets Præster. — *Kiøbenhaffn slot,* d. 22. Octobris. Ny kirkehist. Saml. V. 838—39.

post 22. Octobr. *10140. PETRI HEGELUND, episcopi Ripensis, litteræ ad præpositos dioecesis suæ de mandatis regiis, quibus obtemperandum sit, contra Jesuitas et de reformatione scholarum. — Sine die et loco. Ny kirkehist. Saml. V. 839—40.

24. Octobr *10141. M. JOH. STEPHANIUS Vincentio Sigvardino, scholæ Herlufsholmensis rectori, pro voto nuptiali ejus et aureo nummo uxori suæ donato gratias agit eique de summo loco in ecclesia, ad quem vocatus est, gratulatur. — *Hafniæ,* 24. Octbr. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 342.

24. Octobr. *10142. LAVE BEK t. Førsløv, Landsdommer i Sjæland, kjender for Rette, at det skal staa Peder Smed frit for at forsvare sig ved sit Værnething imod de Beskyldninger, der rettes imod ham. — Onsd. d. 24. Octobris. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 128.

25. Octobr. *10143. K. CHR. IV.'s Befaling, at Dr. Johannes Resenius, Professor theologiæ, sammen med M. Hans Olborg og Nicolas Svab skal lade oplægge den danske Bibel, dog at han korrigerer den og tilstiller Professorerne den til Overvejelse, førend den trykkes. — *Hafniæ,* d. 25. Oct. Becker, De J. P. Resenii Versione Dan. S. Scripturæ S. 15—16.

1604.

*10144. GEORGIUS SCHOUGARDT bevidner Holger Rosenkrands sin Hengivenhed, sender ham nogle Bøger fra Gundestrup og omtaler »Parsbergs« Bryllup. — *Hafniæ*, 25. Oktober. (Latin.) Udt. p. Dansk og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 727—28. 25. Octobr.

*10145. BUKKERUP BYMÆND bede Universitetets Rektor om Tilladelse til at gribe Per Smed, hvor de finde ham. — *Bukkerup*, d. 26. Octobris. Danske Mag. 4. R. IV. 123. 26. Octobr.

*10146. K. CHR. IV. befaler (Christoffer) Pax at lade paagribe Peder Smed, der skal opholde sig i hans Len (Holbæk.) — *Hafniæ*, 27. Octobris. Danske Mag. 4. R. IV. 124. 27. Octobr.

*10147. K. CHR. IV. beder Sigvord Grubbe om at give sit Samtykke til hans Søster Else Grubbes Trolovelse med Joakim Bylov, Embedsmd. p. Kronborg og Frederiksborg. — *Kroneborg*, 9. Novembris. Danske Mag. 4. R. IV. 100—101. Lund, Danmarks og Norges Hist. I, 9. S. 118—20. 9. Novbr.

*10148. Litteræ M. JOH. STEPHANII ad Theophilum Sadolinum de nova editione Bibliorum Danicorum. — D. 10. Novbr. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 297. 10. Novbr.

5044. Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 167 og i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. 52—53. 12. Novbr.

*10149. Afsked, vedtaget af den SLESVIG-HOLSTENSKE LANDDAG i Kiel, hvorefter en Skrivelse skal sendes til K. af Danmark ang. Hert. Hans d. yngres og Johan Frederiks Forlening med Slesvig, samt en Protest indgives mod Hert. Johan Frederiks for den kejserlige Hofret fremførte Fordring paa Arvedeling af Hertugdømmerne; tillige klager Ridderskabet over Forbud mod Jagt paa Klostrenes og Stædernes Gods m. m. — *(Kiel)*, 17. Novb. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 319—20. 17. Novbr.

*10150. K. JAKOB I. af England anbefaler til K. Chr. IV. Sir John Poley, som har tjent dennes Fader og Morfader, til at indtræde i den afdøde Sir William Stuarts Plads. — 24. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4. 24. Novbr.

*10151. K. CHR. IV. befaler Kapitlet i Ribe at lade den til Kannik udnævnte Niels Krag t. Agerkrog nyde de fulde ham tilkommende Indtægter samt Rettigheder efter det »Senium«, der tilkom hans Næstformand Jens Harthe, da denne havde resigneret Kanonikatet til Iver Friis og denne atter til Niels Krag. — (27. Novbr.) Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 500. 27. Novbr.

*10152. D. GELLIUS SASCERIDES, Professor, overlader Hr. Jørgen Henricksøn, Sognepræst t. S. Ibs Sogn i Roskilde, Halvparten af Kongetienden af S. Auffns og Haraldsborg Vang. — *Kiøbenhaffn,* mense Novemb. Rørdam, Hist Kildeskr. 2. R. II. 72—73 Novbr.

*10153. Sognevidne, at Hr. Jordan Hansen, Præst i Vestenskov, forlangte og fik Erklæring af Sognefolket i den vestre Part af Sognet, at det ikke skulde komme Præst eller Degn i Vestenskov til Skade paa deres Indtægt, at Hr. Jordan prædikede for dem i Helligtrefoldigheds Kapel Juledag. — Anden Advents Søndag. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 469—71. 9. Decbr.

*10154. K. CHR. IV. befaler Ebbe Munk paa Rigets Vegne at lade sig indføre i noget Gods, der skal være tilfaldet Erik Lange efter Fru Kirsten Bølle til Basnæs. — (18. Decbr.) Udt. i Friis, Bidr. t. Antvorskovs Historie S. 40. 18. Decbr.

*10155. Skrivelse fra NOEL DE CARON, nederlandsk Gesandt i England, til Generalstaterne, hvori han omtaler en Samtale, han den foregaaende Dag har haft med Hertugen af Holsten (Johan Adolf), der er en Svoger til K. af England. — *Te Suyd Lambeth,* d. 20. December o. s. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt III. 11—14. 20. Decbr.

1604.

21. Decbr. *10156. Kurf. Frederik IV. af Pfalz's Skrivelse til Markgrev Joachim Ernst af Anspach, hvori han opfordrer ham til ogsaa at formaa Danmark og Holsten til at hjælpe Generalstaterne med et Laan. — D. 21. Decembris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30 jähr. Krieges I. 428—29.

31. Decbr. *10157. Claus Mortenson meddeler Universitetets Foged, Niels Pedersøn, hvad han har forhandlet med (Christoffer) Pax i Anledning af Peder Smed. — *Holbeca*, ultimo die Decembris. Danske Mag. 4. R. IV. 124—25.

*10158. K. Chr. IV. tilskriver Ulrik Sandberg, Lensmd. p. Lundenæs, at Mads Nielsen til Nerild har tilbudt at udlægge Kronen et andet Bol end det i Nørtorp, som han havde mageskiftet med K. Fr. II. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 296.

*10159. Viborg Skoles Love. Udt. i Nyerup, Hist. stat. Skildr. af Tilstanden i Danm. og Norge III, 1. S. 143—47 og i Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 127—41.

*10160. Johannis a Wouweri ad Johannem Kerchmannum epistola, in qua commemorat, se apud plerosque omnes Holsatiæ proceres, qui regi pareant, præsertim apud Benedictum ab Alefeldt, regium præfectum, mediocri gratia pollere. — *Hamb(urgi).* Marqvardi Gudii Epistolæ S. 275—76.

C. 1604.

C. 1604.

*10161. Testimonium Academiæ Hafniensis pro Friderico Budde, filio Godzlewi de Gunderup, exteras regiones adipiscendæ eruditionis gratia invisuro. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 755.

*10162. Joh. Petra-Fontanus, æger, a D. Resenio petit, ut sibi 12 thaleros e fisco academiæ mutuos comparet. Ny kirkehist. Saml. IV. 758—59.

1605.

1605.

3. Januar. *10163. Universitetets Rektor og Professorer tilskrive Christoffer v. Festenberg, som kaldes Pax, om Fængslingen af Peder Smed. — *Kjobenhavn*, d. 3. Januarii. Danske Mag. 4. R. IV. 125—26.

8. Januar. *10164. Christoffer Pax meddeler Universitetets Rektor og Professorer, at han vil udføre Kongens Befaling til Fængsling af Peder Smed, saa snart Universitetet paaviser, hvor denne er at finde. — *Holbæk*, d. 8. Januarii. Danske Mag. 4. R. IV. 126.

16. Januar. *10165. K. Chr. IV. befaler, at intet Arveskifte maa finde Sted i Helsingør uden efter Tilkaldelse af og i Overværelse af Byfogden, Raadets Kæmmerer og Byens Skriver. — *Chroneborg*, 16. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 83.

16. Januar. *10166. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om at hjælpe Andrew Forret og David Lermond fra St. Andrews, hvis Skib, som er bygget i Norge, er blevet frataget dem i den danske Konges Navn. — *Westm.*, 26. Jan., n. st. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 4.

26. Januar. *10167. Mr. Chamberlain tilskriver Mr. Winwood bl. a., at K. Jakob har skjænket Hert. af Holsten 4000 Pund, foruden 100 Pund ugentlig. — (26. of January). (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first I. 491.

31. Januar. *10168. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Albert Skeel, at han har bevilget Anders Sørensens Efterleverske, Borgerske i Ribe, at det Gods, der har tilhørt hendes Søn, som er

1605.

bleven henrettet for Drab, maa tilfalde hans næste Arvinger og ikke Kronen og den dræbtes Slægt. — *Chroneborg*, d. 31. Januar. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 293.

*10169. Jomfru CITZELL ANDERSSDATTER TOTTS Gjældsbrev til Skolen i Haderslev paa 4500 Rdl., at forrente med 6 p. C. — *Hadersleff*, udi di otte dage trium Regum. Thrige, Bidrag t. Haderslev lærde Skoles Hist. S. 12—14. Januario.

*10170. NIELS KRAG tilskriver efter Kongens Befaling M. Iver Stub, Universitetets Rektor, og beder ham om at indsende et Exemplar af de Theses, som det blev Jørgen Dybvad forbudt at disputere om. — *Hellsingor*, d. 1. Februarii. Danske Mag. 4. R. II. 122. 1. Febr.

*10171. MIERLOSE HERREDSTHINGS Vidne, at Universitetet ved sin Foged, Niels Pedersen, har nedlagt Forbud imod, at nogen bortfører noget af Peder Smeds Gods fra dennes Gaard i Bukkerup. — *Mierlose Herredsting*, d. 14. Februar. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 127. 14. Febr.

*10172. Vidnesbyrd aflagte for Magistraten i Aalborg om to Breve, der fandtes hos Anders Jensen Guldsmed, og som indeholdt adskillige Navne skrevne paa en underlig Maade. — Fred. d. 15. Februar. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 331—32. 15. Febr.

*10173. NIELS PEDERSEN indstiller, at Peder Smed skal have sin Hals og sit Liv forbrudt paa Grund af hans Forhaanelse mod Kongen og hans øvrige Voldshandlinger. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. IV. 128—29. Ante 21. Febr.

*10174. PEDER HANSEN, Smed i Bukkerup, forsvarer sig imod de Klager, som Universitetets Professorer ved deres Fuldmægtig Niels Pedersen have rettet imod ham. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. IV. 129—33. Ante 21. Febr.

*10175. MIERLOSE HERREDSTHINGS Dom, at Peder Smed i Bukkerup har forbrudt sin Hals. — *Mierløse Herredsting*, Torsd. d. 21. Februarii. Danske Mag. 4. R. IV. 127—34. 21. Febr.

*10176. Litteræ JOHANNIS STEPHANII ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de Julianæa ejus typis describenda et de Haggæo, ludimagistro Malmogiensi, collusionis cum Jesuitis suspecto. — *Hafniæ*, 4. Martii. Ny kirkehist. Saml. V 205—209. 4. Martii.

*10177. K. CHR. IV. fritager Halmstad By for den aarlige Byskat paa Grund af Armod. — *Kopenhamns slott*, then 9. Martii. Sv. Udt. i Richardson, Hallandia S. 142. 9. Martii.

*10178. Sir DUDLEY CHARLETON meddeler Mr. Winwood bl. a. om en Ringrenden, hvori den unge Hert. af Holsten (Ulrik) er bleven kastet af Hesten. — (10. March.) (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first I. 499. 10. Martii.

*10179. Hert. JOHAN ADOLF af Gottorps Gesandters Beretning om de i Kbhvn. under K. Chr. IV.'s Mægling i Februar stedfundne Forhandlinger mellem dem og Hert. Johan Frederiks Gesandter ang. den sidstnævntes Fordring paa Andel i Hertugdommerne. — 14. Martii. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 102. 14. Martii.

*10180. PIETER V. BREDERODES Skrivelse til Generalstaterne, hvori omtales Planer om at sende Grev Johan af Nassau eller ham selv til K. af Danmark for at sikre sig denne og hans Stænder imod alle hemmelige Praktiker og maaske faa opnaaet en Pengehjælp. — *Heydelberg*, desen 16. Martii. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt III. 32—38. 16. Martii.

*10181. K. CHR. IV. kvitterer Christian Bernekou t. Birkholm, Embedsmd. p. Landskrone Slot, for aflagt Regnskab for Malmøhus og Lundgaards Len samt Lindholms Ladegaard fra Philippi Jacobi Dag 1597 til samme Dag 1602, da han antvordede bemeldte Len til Siguort Grubbe t. Hofdall. — *Kiøpenhaffn slott*, d. 19. Martii. Bring. Handl. och Påminnelser i Swänska Hist. III. 184—86. 19. Martii.

1605.

21. Martii. *10182. JONAS JACOBUS, professor academiæ Hafniensis, M. Johanni Haggæo, rectori scholæ Malmogiensis, scribit, res ejus in integrum restitutas esse. — 21. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 211.

21. Martii. *10183. Litteræ JOH. STEPHANII ad M. Magnum, episcopum Lundensem, de opere ejus Julianæa, quod etiamnum sub prælo est, et de Haggæo, rectore scholæ Malmogiensis, qui applausor Jesuitarum esse habetur. — *Hafniæ,* 21. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 209—11.

2. Aprilis. *10184. JOH. PETRAFONTANUS WDBYNER. ad D. Johannem Paulinum Resenium de rebus suis adversis cum precibus auxilii scribit. — *Wiburgo Cimbrorum,* 2. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. IV. 759—60.

6. Aprilis. *10185. JOH. STEPHANIUS M. Magno, episcopo Lundensi, de scholarcha Malmogiensi et de opere ejus Julianæa, tandem excuso, scribit. — 6. April. Ny kirkehist. Saml. V. 212—13.

6. Aprilis. *10186. Protokol over de KURPFALZISKE RAADERS Forhandlinger ang. Valget af en Efterfølger af Kejseren; forskjellige Raader foreslaa Kongen af Danmark. — (6. April.) (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30 jähr. Krieges I. 440—43.

7. Aprilis. *10187. K. CHR. IV.'s Kontrakt med Graver Merten von Kölln om Graven ved Frederiksborg Slot. — (7. April.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 223.

7. Aprilis. *10188. K. JAKOB I.'s Anbefalingsbrev for Will. Shave af York, for hvem en Skibsladning af Uldvarer er blevet konfiskeret i Danmark. — *Greenwich,* 7. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5.

9. Aprilis. *10189. K. JAKOB I. af Englands Brev til K. Chr. IV. om en Datters Fødsel. — *Greenwich,* 9. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5.

14 vel 24. Aprilis. *10190. KURPFALZISK Optegnelse om de Stænder, som ikke endnu have betalt noget af den 1603 befalede Tyrkeskat; imellem dem nævnes Bispedømmet Slesvig samt Holsten. — 24. April. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 471.

26. Aprilis. *10191. ROWLAND WHYTE tilskriver Jarlen af Shrewsbury, at Hert. (Ulrik) af Holsten og Jarlen af Northampton ere udnævnte til Hosebaandsriddere. — (26. April.) (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first I. 508.

3. Maji. *10192. Fyrst CHRISTIAN af Anhalts Skrivelse til Landgrev Moritz af Hessen, hvori han erklærer sig enig med ham i, at man bør søge Hjælp for den evangeliske Union hos Frankrig, England og Danmark. — *Heidelb.,* ce 3 May. (Fransk.) Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 448—50.

7. Maji. *10193. Indlæg fra Generalstaternes Afsending BREDERODE til Kurf. af Pfalz, hvori han beder denne om at støtte Staternes Anmodning til Danmark om Hjælp. — *Heidelberg,* 7. Maii. (Fransk?) Brudst. og Udt. i tydsk Overs. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30 jähr. Krieges I. 450.

27. Maji. *10194. K. JAKOB I. af Englands Brev til Hert. Ulrik, Biskop af Slesvig, hvorved der tilstaas denne en aarlig Pension af 2000 Pund St., svarende til 10,000 tydske Daler. — *Westm.,* 27. May. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5.

29. Maji. *10195. K. JAKOB I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han tillader denne at kjøbe et stort engelsk Skib, hvad han ikke vilde tillade nogen anden Fyrste, men beklager, at han ikke kan tillade ham at udføre toldfrit Uldvarer, hvis Udførsel er overdraget enkelte Personer som Privilegium. — *Greenwich,* 29. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5.

1605.

*10196. K. Jakob I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han beklager, at han ikke kan modtage Melchior v. Loben i sin Tjeneste, da han tvertimod har maattet afskedige mange Officerer. — *Greenwich,* 29. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5. 29. Maji.

*10197. K. Chr. IV. forbyder Krebsefiskeriet i Ringsted Klosters Len, som er Kronen forbeholdt. — (3. Juni.) Udt. i Tidsskrift f. Fiskeri III. 221—22. 3. Junii.

*10198. Epistola Joannis Paludani, med. doct., ad Henricum Smetium, med. prof. Heidelberg., scripta, in qua de variis medicamentis atque de relatione inimica D. Martini Æditui, medici regii, nunc in Hollandia mortui, cum D. Petro Severino scribit. — *Wiburgo,* 3. Juni. Bartholini Cista medica S. 127—29. 3. Junii.

*10199. K. Jakob I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han anbefaler James Durhams Sag til denne. — *Greenwich,* 10. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray. Second Report S. 5. Et Brev af samme Indhold og Dag til Kansler Chr. Friis, smstds. S. 5. 10. Junii.

*10200. K. Chr. IV. befaler Knud Brahe med Retten at forfølge dem, som morderisk have overfaldet Claus Dyre t. Linderumgaard, og som siges at være nogle af Eske Brocks og Truid Bryskes Tjenere. — D. 29. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. I. 37. 29. Junii.

*10201. K. Chr. IV.'s Befaling til Mandrup Parsberg, at han skal møde sidst i Juli i Kolding selv tiende vel stafferet for med Eske Brock at drage legationsvis til Kurf. af Sachsen. — *Hafn.,* d. 29. Juni. Vedel Simonsen, Bidr. t. Eske Brocks Levnetsbeskr. I. 38. 29. Junii.

*10202. Erklæring af (Bgm. og Raad i Slesvig) paa Spørgsmaal af Stallerne i Strand og Ejdersted, at en fældet Dom skal forstaas saaledes, at den Anklagede alene og ikke selv tolvte skal aflægge Ed. — D. 30. Junii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 333—34. 30. Junii.

*10203. K. Chr. IV. befaler Ebbe Munck at fængsle og sende til Kjøbenhavn Lauritz Mogensen, som skal være en Jesuit. — *Haffniæ,* thend 7. Julii. Danske Mag. 3. R. VI. 168. 7. Julii.

*10204. K. Chr. IV. befaler Professorerne i Kbhvn. at forhøre Lauritz Mogensen, som Kongen har ladet fængsle, fordi han udgiver sig for en Gejstlig. — *Haffniæ,* thend 14. Julii. Danske Mag. 3. R. VI. 168—69. 14. Julii.

*10205. Joh. Stephanius M. Magno, episcopo Lundensi, scribit, se rectori scholæ Helsingborgensis svasisse, ut gradum baccalaureorum in philosophia suscipere in annum proxime sequentem differat. — *Hafniæ,* 19. Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 213. 19. Julii.

*10206. K. Jakob I.'s Kreditiv for Henry Belou til K. Chr. IV. — *Westm.,* 20. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5. 20. Julii.

*10207. Brev fra Biskop Peder Vinstrup til M. Peder Iversen Borck, Lektor i Trondhjem, om det trondhjemske Konsistoriums Uvillighed til at paakjende Sagen mellem M. Peder og hans utro Hustru, hvilken Sag et Kongebrev nu vil befale paadømt. — 22. Juli. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 325. 22. Julii.

*10208. Universitetets Dom over Studenten Lauritz Mogensen, som paa en usømmelig Maade havde forstyrret Præsterne i Løve Herred ved deres Konvent. — *Haffniæ,* 23. Julii. Danske Mag. 3. R. VI. 171—73. 23. Julii.

*10209. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet udstæde Vidisse af Christ. Parkins Brev af 29. Novbr. 1598 (*9586). — 1. Aug. (Latin.) Macray, Report Nr. 1. S. 53. 1. Augusti.

1605.

2. Augusti. 5065. Et lignende Brev til Slagelse, dat. 4. August. Udt. i Friis, Bidrag t. Slagelse Byes Hist. S. 41—42.

7. Augusti. *10210. K. CHR. IV. tilskriver Universitetet, at han har beskikket Leonardum Mesner, tydsk Kancelliforvalter, til juridisk Professor efter D. Claudii Theophili Død. — *Frederichsborgh,* d. 7. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 556—57.

15 Augusti. *10211. K. CHR. IV.'s Konfirmation af Skraaen for Badskjærernes Lav i Helsingør af 8. Aug. 1603. — *Hafniæ,* 15. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 80—83.

22. Augusti. *10212. MIERLOSE HERREDSTHINGS Vidne, at Karen Peder Smeds i Bukkerup tilbød Universitetes Professorer, at de i hendes Bo maatte søge deres Tilgodehavende, da hun agter at fare af deres Grund. — *Mierløse Herredsthing,* Torsd. d. 22. Augusti. Brudst. i Danske Mag. 4. R. IV. 144—45.

22. Augusti. *10213. Hert. JOHAN ADOLF af Slesvig og Holsten sender Kejser Rudolf II. et trykt Exemplar af alle Akter i Arvesagen efter Hans Leve og beder ham paa ny om at tilstaa Georg Rantzow og Konsorter Repressalier mod Staden Danzig. — *Schlosse Gottorff,* d. 22. Augusti. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden. 1. Beyl. fol. d3—d4.

25. Augusti. *10214. K. JAKOB I. af England udbeder sig K. Chr. IV.'s Betænkning ang. en Opfordring af Ærkehert. Albert af Østerrig om at støtte Valget af en romersk Konge til Hjælp for Kejseren imod Tyrkerne. — *Woodstock,* 25. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5.

19. Septbr. *10215. K. CHR. IV. giver Professor D. Hans Reisen, M. Hans Olborig og Møntmester Nicolaus Swab Eneretsprivilegium paa at trykke og udgive Biblen paa Dansk. — *Hafniæ,* 19. Septembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 305—306.

19. Septbr. *10216. JOHANNES STEPHANIUS M. Magno Matthiæ, episcopo Lundensi, Boetium Laurentii Malmogianum commendat et ei scribit, D. Leonhardum Metznerum professionem juridicam in academia suscepisse. — *Hafniæ,* die 19. Septembr. Ny kirkehist. Saml. V. 214.

23. Septbr. *10217. K. CHR. IV. giver Knudt Gyldenstiernn t. Thim Kvittering for hans afdøde Fader Axell Gyldenstiernes Regnskaber af hans forskjellige Forleninger, nemlig Aggerhus, Christianopel, Sølvitsborg og Landskrone Len samt Fers, Villands, Hind og Ulfsborg Herreder. — *Hafniæ,* 23. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 490—92.

23. Septbr. *10218. K. CHR. IV. giver Knudt Gyldenstiern t. Thimb Kvittering for 7060 Dlr., som hans afdøde Fader Axell Gyldenstiern og dennes Søster Fru Karenn Gyldenstiern t. Nørrgaardt vare ham skyldige paa deres afdøde Broder Peder Gyldenstierns Regnskaber af Hind og Ulfsborg Herreder, Vestervig Kloster og Bahus Slot og Len. — *Hafniæ,* 23. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 492—94.

24. Septbr. *10219. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV. om de med Henry Ramel, som har modtaget Hosebaandsordenen, førte Forhandlinger om de engelske Kjøbmænds Klager. — *Hampton,* 24. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 5.

(26. Septbr.) *10220. Regnskab over K. Jakob I.'s Udgifter; deribl. Ottobroth (Otto Brade), en Guldkjæde. — (26. Septbr.) (Engelsk). Nicholls, the progresses of king James the first I. 601. Lignende Gaver til Yerde Braugh, Tagotth, Diteranso, Goscolindeno, Axelbroth, Smstds. I. 601 og 607.

(26. Septbr.) *10221. Regnskab over K. Jakob I.'s Udgifter, deriblandt Hr. Henrick Ramelius, K. af Danmarks Gesandt, en Guldkjæde. — (26. Septbr.) (Engelsk.) Nicholls, the progresses of King James the first I. 601.

1605.

*10222. K. CHR. IV.'s Bestalling for M. Kort Quist, forhen Skolemester i Malmø, som Slotspræst ved Frederiksborg i Stedet for den afdøde Hr. Peder Mogensen Trane. — *Hafniæ*, 27. Septembris. Friis-Edvarsen, Underret. om Schielschior S. 543—44. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 311—12. Jvfr. Rørdam, Arrebos Levnet I. 53. 27. Septbr.

*10223. PETRUS JOHANNIS ad M. Jonam Jacobi Venusinum scribit de rumore, cum in convivio quodam adeo vehementer pedem offendisse, ut lectu decumberet; ab eo petit, ut cancellarium Arnoldum Witfeldum promissionis de fratre Petri in album eorum, qui liberalitate Herluffi Trolle vivant, suscipiendo commonefaciat. — *Halstadii*, 3. Octob. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 300. 3. Octobr.

*10224. K. CHR. IV. befaler, at alle Undersaatter i Haderslev Herred skulle herefter lade sig nøje med, hvad der nu ligger til deres Gaarde, og at der herefter ikke maa ske nogen »Jeffning« eller Rebning. — *Coldinghuus slot*, d. 17. October. Stemann, Schleswigs Recht und Gerichtsverf. S. 171—72. 17. Octobr.

*10225. J. STEPHANIUS M. Magno Matthiæ, episcopo Lundensi, scribit, se orationem ejus in synodo habitam dignam judicare, quæ a multis legatur. — *Hafniæ*, die 18. Octobr. Ny kirkehist. Saml. V. 214—16. 18. Octobr.

*10226. KAY RATHLAU BARTRAMSSONS Livgedingsbrev til sin Hustru Magdalene, Datter af Detlev Brockdorff, Provst i Pretz. — *Eckernförde*, 4. Novbr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 510. 4. Novbr.

*10227. K. JAKOB I.'s Beretning til K. Chr. IV. om Krudtsammensværgelsen. — *Westm.*, 11. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudstykk. i Macray, Second Report S. 5—6. 11. Novbr.

*10228. Professor HANS STAPHENSEN og RASMUS TRANE, Kirkeværger til Vor Frue Kirke i Kbhvn., udleje til Præsterne i Kbhvn. et Kapel i Kirken til et Konventhus imod 6 Mk. danske aarlig. — *Kiøbenhaffnn*, d. 15. November. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 557—58. 15. Novbr.

*10229. K. CHR. IV. bevilger D. Johannes Resenius, Professor, at han maa udgive »Parva Logica« og »Parva Rhetorica« til Skolebrug. — *Haffniæ*, 21. Nouembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 559—60. 21. Novbr.

*10230. K. KARL IX. af Sverigs Instrux for Bärendt v. Kolen og Rasmus Nielsson vedrørende Skatters Opkrævning i Laplandene. — *Stockholm*, then . . . Nouembris. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 184—88. Novbr.

5072. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 53. 2. Decbr.

*10231. Epistola JOH. STEPHANII ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de oratione ejus, quæ quam primum imprimi debet. — *Hafniæ*, ipsis nonis Decemb. Ny kirkehist. Saml. V. 216—17. 5. Decbr.

*10232. Hert. KARL af Mecklenburgs Svar paa K. Chr. IV.'s og Hert. Johan Adolf af Holstens Afsendinges Forebringende ang. Hert. Christophs Gemalinde, Hertuginde Dorotheas Medgift. — (31. Decbr.) (Tydsk.) Udt. i Lisch, Jahrbüch. f. meklenburg. Gesch. XI. 485. 31. Decbr.

*10233. Rektor POUL MORTENSEN OSTRUPS Bestemmelse om, at der her efter i Ribe Skole hver Maaned skal i Overværelse af Bispen og Præsten holdes Examen og uddeles Flidsbelønninger. Thorup, Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. S. 90—91.

*10234. Beretning om samtlige Ribe Domkapitels Ejendomme og Indkomster i dette Aar, undertegnet af P. Hegelund, Vedel og andre Kanniker. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 139.

Post 1605.

Post 1605.

5075. Wolff, Journal for Politik 1826 I. 171.

1605-1606.

1605—1606.

*10235. Regnskab over K. Jakob I.'s Udgifter i Aarene 1604—1606; deribl.: Til Hert. af Holsten (Ulrik), 1000 Pund. (Engelsk.) Nicholls, The progresses of King James the first II. 43—44.

1606.

1606.

9. Januar. *10236. K. JAKOB I. tilskriver K. Chr. IV., at han paa Opfordring af Henry Ramel har forhandlet med K. af Spanien om Ophævelsen af den tunge Afgift, som er paalagt danske Kjøbmænds Handel i Spanien, og opfordrer ham til at sende en Gesandt til Belgien for at afslutte Traktaten. — *Westm.*, 9. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 6.

9. Januar. *10237. DON P. DE CUNIGA, spansk Sendebud i England, tilskriver K. Chr. IV., at hans Herre har befalet ham at skrive til Ærkehert. Albert, at han ønsker, at denne afslutter en Handelstraktat med K. af Danmark. — *Lond.*, 19. Jan. (Spansk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 6.

22. Januar. *10238. K. JAKOB I. af England tilsender K. Chr. IV. de engelske Kjøbmænds Erklæringer ang. Sundtolden, Fiskeriet (paa Island) og Handelen paa Rusland. — *Westm.*, 22. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 6.

29. Januar. *10239. Fyrst CHRISTIAN af Anhalts Skrivelse til Kurf. af Pfalz, hvori han omtaler, at det er ham meddelt, at K. af Danmark har udtalt Ønske om en venskabelig Forhandling med Kurfyrsten. — *Plassenburgk*, d. 29. Januarii. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 469—70.

4. Febr. *10240. JOHANNES STEPHANIUS M. Magno Matthiæ, episcopo Lundensi, de oratione ejus nondum tota excusa scribit et ei Andream Nicolai baccalaureum commendat. — *Hafniæ*, die 4. Feb. Ny kirkehist. Saml. V. 217—18.

10. Febr. *12241. (Fyrst CHRISTIAN af Anhalts?) Betænkning, hvori han tilraader, at Kurf. af Pfalz forhandler med K. af Danmark om den ungarske Afsendings Forslag. — 10. Februarii. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 473.

18. Febr. *10242. K. JAKOB I. af Englands Anbefalingsbrev for John Conyngham til K. Chr. IV. — *Westm.*, 18. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 6

18. Febr. *10243. Landgrev MORITS af Hessen tilskriver K. Henrik IV. angaaende Belejringen af Braunschweig; K. af Danmark er vendt tilbage og har paataget sig Mæglingen mellem Hertugen og Staden. — *De Cassel*, ce XVIII. de Février. (Fransk.) Rommel, Corresp. de Henri IV. avec Maurice le Savant S. 287—89.

21. Febr. *10244. JOH. STEPHANIUS sender Biskop Mogens Madsen 80 Exemplarer af hans Tale; nogle har han uddelt, Resten skal komme. — 21. Febr. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 218.

21. Febr. *10245. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om Tilladelse for Richard Woodley fra Preston til at hjemføre et Skib, han har bygget i Norge. — *Westm.*, 3. March, n. st. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 6.

1606.

*10246. BREIDE RANTZOV t. Rantzovholm, Statholder, indgaar paa Kongens Vegne Kontrakt med Wulf, Murmester af Kjøbenhavn, om Opførelsen af et Hus i Kongens Have udenfor Byen. — *Kjøbenhavn,* d. 26. Februar. Udt i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 8. 26. Febr.

*10247. Regimentsauditør GEORG STAHLS Protokol om det under Samtykke af den kurfyrstelige sachsiske General-Oberst Hert. Ulrik af Slesvig-Holsten sluttede Forlig mellem Hans v. Eberstein, Høvedsmd. p. Königstein, og Caspar Irmisch. — 2. März. (Tydsk.) Udt. i Archiv für die sächs. Gesch. X. 196. 2. Martii.

*10248. GASPARI SCHOPPII ad Justum Lipsium epistola, in qua commemorat, Paulinum Clementis VIII. (papæ) datarium se interprete cum plerisque adolescentioribus principibus Saxoniæ, Holsatiæ, Hassiæ etc. eo consilio, ut, si aliquando legatus in Germaniam iret, eorum aliquem Romanæ ecclesiæ rursus adjungeret, notitiam constituisse. — *Roma,* 18. Martii. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 53—56. 8. Martii.

*10249. BUKKERUP BYMÆND klage til Niels Pedersen over Peder Smed og hans Søn, der have undsagt og truet dem. — *Bukkerup,* d. 10. Martii. Danske Mag. 4. R. IV. 134. 10. Martii.

*10250. K. CHR. IV. befaler Manderup Parsberg at sørge for, at der i Stedet for Tran bliver brugt gode Talglys til Blus i Lygten paa Skagen. — 15. Marts. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 189. 15. Martii.

*10251. Litteræ JOH. STEPHANII ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de sumptibus orationis ejus excudendæ et de exemplaribus patronis et amicis donatis. — *Hafniæ,* die 18. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 218—19. 18. Martii.

*10252. K. CHR. IV. tillader Dr. med. Andreas Christensen, Forstander for Sorø Skole, paa Skolens Bekostning at indrette et Apotek og antage en Apotekersvend. — *Haffniæ,* thend 20. Martii. Archiv f. Pharmaci og Chemi XIX. 54. 20. Martii.

*10253. KONGENS RETTERTHINGS Dom i en Sag mellem Knud Rud t. Sandholdt, Embedsmd. paa »vor« Gaard i Odense, og Dr. Jens Mule, Indvaaner i Odense, om Ret til Fiskeri i Nesbyehovedts Sø og til Skovhugst og Olden i Tollelund, at al den Ret, som K. Fr. II. gav Oluf Nielsen (Bager) med Tollelund Jord, skal forblive derved og følge Didrich Fyhrings Arvinger. — *Kiobenhavn Slot,* d. 20. Martii. Almeennyttige Samlinger XVIII. 398—408. 20. Martii.

*10254. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Joachim Bylov og Biskoppen Dr. Peder Vinstrup at lade M. Frandz N., Skolemester i Kbhvn., og Christen Lauritzen, der begge attraa at promoveres til Birckerødz Kald, prædike for Menigheden og sørge for, at den dygtigste bliver kaldet. — *Hafniæ,* d. 20. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 470. 20. Martii.

*10255. K. CHR. IV. antager Jacob Hanszsøn i sin Tjeneste som Glarmester med en aarlig Løn af 20 Dlr. og 12 Dlr. for en Svend foruden frit Underhold. — *Hafniæ,* 25. Martii. Hist. Tidsskr. IV. 577—78. 25. Martii.

*10256. Hert. JOHAN ADOLF (af Gottorp) antager Joachim Blüting til sin Tjener »von Haus aus«, saaledes at han især skal være Amtmand Heinrich v. Buchwold behjælpelig med de gottorpske Amtssager. — *Gottorff,* d. 25. Martii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 334. 25. Martii.

*10257. K. CHR. IV.'s Missive til Bisperne om forskjellige Misbrug ved Præstekaldelsen, som skulle afskaffes. — *Hafniæ,* d. 1. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 470—72. 1. Aprilis.

*10258. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om Tilladelse for Will. Duncan fra Musselburgh til at hjemføre et Skib, han har bygget i Norge. — *Westm.,* 4. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 6. 4. Aprilis.

1606.

6 Aprilis. 5093. Udt. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV durch Schlegel I. 402 og i Pontoppidan, Annal. eccl. Daniæ III. 560—61.

8. Aprilis. *10259. K. CHR. IV. forlener Henning Giøe t. Kiærstrup med Kronens Gaard Høgstrup, dog at han indløser den fra Erik Valkendorps Arvinger for den Sum, denne havde haft den i Pant for. — *Kiøbenhavn,* d. 8. April. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 197.

15. Aprilis. *10260. FRIDERICUS TAUBMANUS Josepho Scaligero Casparum Bartholinum Danum, academiæ Wittebergensis alumnum, adolescentem pro ætatis modo in philosophia apprime versatum, iter ad eum meditantem, commendat. — *Wittebergæ,* XV. Aprilis. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 341.

3. Maji. *10261. Hert. JOHAN ADOLFS Bekræftelse paa Øen Helgolands Privilegier af 1487, 25. Januar. — *Gottorf,* d. 3. Mey. (Tydsk.) Camerer, Vermischte Nachr. I. 56—62.

5. Maji. *10262. K. CHR. IV. tillader Caspar Marchdaner at tilmageskifte sig af Kronen nogle Gaarde i Rønninge og Røyrup. — 5. Mai. Udt. i Bendz, Efterretn. om Rønninge og Rolfsted Sogne S. 60.

5. Maji. *10263. K. CHR. IV.'s Kontrakt med Kobbertækker Baldser Berner i Kbhvn. om Arbejde paa Frederiksborg Slot. — *Hafniæ,* 5. Maji. Hist. Tidsskr. IV 578—79.

9. Maji. *10264. Testimonium JOH. STEPHANII, professoris, de vita et studiis Christiani Daphindii, ministri verbi divini in ecclesia cathedrali Staffangriensi. — *Hafniæ,* d. 9. Maji. Ny kirkehist. Saml. III. 638.

14 Maji. *10265. JOH. STEPHANIUS M. Laurentio Scavenio, episcopo Staffangriensi, scribit, se Daphindio profuisse; ei scribit de controversia M. Ivari cum fratre de patrimonio, de exorcismo abrogando, cujus nulla mentio fuerit, quum filiola regis baptizata sit; ei de nummis missis gratias agit. — *Hafniæ,* die 14. Maji. Ny kirkehist. Saml. III. 639—41.

14. Maji. *10266. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV. om den nu fuldstændig gjenoprettede rolige Tilstand i hans Lande. — *Westm.,* 14. May. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Second Report S. 6.

21. Maji. *10267. PHILIPPI NICOLAI, Doct. theol. et ecclesiastæ Hamburgensis, litteræ Arngrimo Jonæ Isl. datæ de Crymogæa ejus in Germania excudenda et de certaminibus theologicis suis; denuo topographicam Holensis episcopatus delineationem ipsiusque urbeculæ Holensis picturam rogat. — *Hamburgi,* 21. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 100—102.

21. Maji. *10268. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene, BUZANVAL, hvori han beretter, at K. Karl IX. af Sverig har sendt to Gesandter til Nederlandene for at meddele, at han har opdaget, at det er K. af Spaniens Hensigt i Forbund med K. af Polen og Storf. af Moskau først at ødelægge ham selv og dernæst bemægtige sig Danmark. — 31. Maj. (Fransk.) Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 71.

26. Maji. *10269. P. W(INSTRUPIUS) (episcopus Selandiæ) M. Andreæ Fossio episcopo Bergensi pro dono ejus et capituli nomine ad se transmisso gratias agit; negotium de ruinosis residentiæ ejus ædibus reficiendis se cancellario commendasse; absentiam diuturnam uxoris ejus excusat. — *Hafniæ,* d. 26. Maji. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 563—64.

4. Junii. *10270. Sir HENRY NEVILLE meddeler Mr. Winwood, at K. af Danmarks Ankomst til London daglig ventes. — The 4. of June. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 50.

9. Junii. *10271. K. CHR. IV.'s Bestilling for Markus Wibelitz som Opsynsmand over den nye Have »her for Byen«. — *Hafniæ,* 9. Junii. Friis, Saml. t. Dansk Bygnings- og Kunsthist. S. 5—6.

1606.

*10272. Litteræ JOH. STEPHANII ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de scripto jesuitico orationi ejus opposito, ad quod ei non respondendum esse arbitratur, et de commoratione Patris Laurentii (Closterlassii) in Dania. — *Hafniæ*, d. 4. Julii (die 16. Juni scriptæ missæ). Ny kirkehist. Saml. V. 219—25. 16 Junii.

*10273. JOH. STEPHANIUS Nicolao Mulenio, præposito in Samsøe, de variis rebus politicis, de processu M. Ivari Stub, de itinere Anglicano regis et præsertim de Closterlassio Jesuitarcha scribit. — *Hafniæ*, die 29. Jun. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 560—65. 29. Junii.

*10274. LONDONS MAGISTRATS Beslutning, i Følge hvilken der nedsættes en Komitté til at træffe Forberedelser til K. af Danmarks festlige Modtagelse. — 17. July. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 94. 17. Julii.

*10275. Brev, hvori en UNÆVNT meddeler Lord Drummond om K. af Danmarks Modtagelse ved hans Ankomst til Gravesend. — *Greenwich*, 18. July. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 53. 18 Julii.

*10276. JARLEN af SALISBURY tilskriver Mr. Winwood, at K. af Danmark den foregaaende Dag er kommet til Greenwich, og at K. Jakob og Prins Henrik toge imod ham ved Gravesend. — 19. July. (Engelsk.) Brudst. i Nicholls, the progresses of king James the first II. 53, Anm. 2. 19. Julii.

*10277. LONDONS LORD MAYOR befaler Borgerkompagnierne at opstille sig i Gaderne under K. af Danmarks Indtog i Byen. — This 21. of July. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 94. 21. Julii.

*10278. LONDONS MAGISTRATS Beslutning, i Følge hvilken der skal udbetales Borgerkompagnierne 1000 Pund for deres Forestilling ved K. af Danmarks Indtog. — 23. July. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 94. 23. Julii.

*10279. Fyrst CHRISTIAN af Anhalts Optegnelser om sine Forhandlinger i Frankrig; Hert. i Bouillon har opfordret ham til ikke at forsømme Forholdet til England og Danmark. — 3.-25. Aug. (Fransk.) Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 505—14. 24 Julii-15. Aug. vel 3.-25. Aug.

*10280. GUIL. CAMDENI ad Joannem Hotomanum epistola, in qua commemorat, Daniæ regem die crastino Londini pompa regia exceptum iri. — *Londoni*, XXX. Julii anni Juliani. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 391. 30. Julii.

*10281. Sir JOHN HARRINGTONS Brev til Mr. Barlow, hvori han skildrer de Fester, som bleve afholdte ved det engelske Hof under Kongen af Danmarks Ophold der. — Uden Datum. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 72—74. Julii-Augusti.

*10282. Brev fra en UNÆVNT til Lord Drummond, hvori han beskriver et Optog igjennem London d. 31. Juli, i hvilket K. af Danmark tog Del. — *Greenwich*, August 3. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 73, Anm. 1. 3. Augusti.

*10283. Brev fra en UNÆVNT til Lord Drummond, hvori han beskriver den til Ære for Kongen af Danmark afholdte Ringrenden. — *Greenwich*, August 6. (Engelsk.) Brudst. i Nicholls, the progresses of king James the first II. 88, Anm. 1. 5. Augusti.

*10284. Regnskab over Kong Jakob I.'s Udgifter, deribl. til K. af Danmark, »one bole of gold«, »one cup of essay of gold« og »one cup of christall«. — (5. August.) Nicholls, the progresses of king James the first I. 604. (5. Augusti.)

1606.

11. Augusti. *10285. Regnskab over K. Jakob I. af Englands Udgifter; deribl. Christian Ffreeze, K. af Danmarks Kansler, en Guldplade. — (11. August.) (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first I. 604. Lignende Gaver til Peder Monk, Admiral, Stephen Braw, Henrick Ramelius, Garderauss(!), Axelbrough, Albertus Shell, Magnus Ulfield, Christian Barincono, Jacobus Ulfeld, Cornitius Rud, Andrew Sindar, Jaspar Mitteth, Magnus Jul, Claudius van Ahenen, Johannes Sparre, Georgius Schell, Guido Galer, Otto Brach, Magnus Gildenstern, Andreus Bilde, Dedenus Rontyoro, Axilius Brah, Tago Tot, Georgius Brah, Jaleo Brah, Ernastus Norman, Chillianus Krabbe, Martius a Meden, Tobias Lauterbach. Smstds. S. 605—606.

11. Augusti. *10286. Kejser RUDOLF II.'s Instrux for sine Kommissarier til Kurfyrstedagen i Fulda, hvori omtales K. af Danmarks Indblanding i Bispevalget i Bremen i Aaret 1597 samt hans og Hert. Johan Adolf af Gottorps ubillige Fordring paa to Stemmer i Rigsfyrsteraadet. — *Prag,* d. 21. Monatstag Augusti. (Tydsk.) Buder, Nützliche Sammlung verschiedener Schrifften S. 170—218.

12. Augusti. *10287. Mr. JOHN PORY tilskriver Sir Robert Cotton om K. Chr. IV.'s Ophold i London, om Dr. Parrys latinske Prædiken for ham, om en Fest paa Themsen, om hans Afsked med K. Jakob og Dronning Anna m. m. — 12. August. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 91—93. Goodmann, the court of king James the first II. 138—43.

12. Augusti. *10288. Brev fra en UNÆVNT til Lord Drummond, hvori han meddeler, at K. af Danmark d. 9. August havde taget Afsked med sin Svoger og Søster, samt beretter om de Gaver, Kongerne gjensidig have givet hinanden. — *Greenwich,* 12. Aug. (Engelsk.) Brudst. i Nicholls, the progresses of king James the first II. 90, Anm. 1.

16. Augusti. *10289. JOH. STEPHANIUS M. Magno Matthiæ, episcopo Lundensi, de Apologia et Oratione ejus, quæ censendæ sunt, scribit eique exemplar libri Laurentiani mittit. — *Hafniæ,* 16. Aug. Ny kirkehist. Saml. V. 225—26.

21. Augusti. *10290. Mrs. MONTGOMERYS Brev til Mrs. Willoughby, hvori hun bl. a. omtaler K. af Danmarks Ophold i England og Afrejse derfra. — *Loundon,* this XXI. of August. (Engelsk.) The Trevelyan papers III. 92—94.

29. Augusti. *10291. FRIDERI TAUBMANI ad Josephum Scaligerum epistola, in qua commemorat, se litteras ejus a Dano illo (Casparo Bartholino?) nudius tertius demum accepisse. — *Wirtebergæ,* XXIX. Aug. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 341—42.

30. Augusti. *10292. K. CHR. IV. befaler Sigvard Grubbe at lade sætte Ild paa det Hus, hvori Rettermanden og Bødlen bor, som de Lybske, trods Kongens Forbud, have ført med sig til Falsterbo, samt at sende ham fængslet til Kjøbenhavn. — 30. Augusti. Danske Saml. 2. R. VI. 384.

4. Septbr. *10293. Litteræ JOH. STEPHANII ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de Apologia ejus, quam Cancellarius non edendam esse velit, et de Oratione ejus, quam primo quoque tempore edere liceat, et de itinere Anglicano regis. — *Hafniæ,* die 4. Sept. Ny kirkehist Saml. V. 226—27.

8. Septbr. *10294. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Helsingør at forfatte og udgive en Forordning for deres By ang. Gjæstebud ved Bryllupper, Kirkegang, Barseler og andre slige Konventer. — *Haffniæ,* thend 8. Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 84.

15. Septbr. *10295. K. CHR. IV. forbyder Bønderne i Kronborg, Frederiksborg og Abrahamstrup Len at sælge deres Øxne til andre end Kongens Lensmænd. — 15. Sept. Udt. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 157.

15. Septbr. *10296. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om hurtig Underretning om hans Hjemfart fra England, da den stærke Nordoststorm har gjort ham ængstelig. — *Hampton,* 15. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7.

1606.

*10297. Hert. Johan Adolf af Slesvig og Holsten beder Kejser Rudolf II., da hans gjentagne Intercessions Skrivelse i Arvesagen efter Hans Leve til K. af Polen har været uden Virkning, paa ny om at tilstaa de forurettede Arvinger Georg Rantzow og Konsorter Repressalier mod Staden Danzig. — *Gottorff*, d. 16. Septembris. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden 1. Beyl. fol. f 8—g 1. 16. Septbr.

*10298. Markgrev Johan Sigismunds Resolution til Kurf. af Brandenburgs Afsendinge, hvori han omtaler, at Hert. af Neuburg udvikler sine Krav paa de jülichske Lande for K. af Danmark. — (20. Oct.) (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 528—29. 10. Octobr.

*10299. Litteræ Joh. Stephanii ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de Oratione ejus nunc in lucem edita et de M. Joh. Canutio episcopo Fionensi designato. — *Hafniæ*, 14. Octb. Ny kirkehist. Saml. V. 228. 14. Octobr.

*10300. Joh. Stephanius M. Magno, episcopo Lundensi, de voluntate ejus dimissionem ab officio a rege petendi scribit. — *Hafniæ*, 17. Octobr. Ny kirkehist. Saml. V. 228—29. 17. Octobr.

*10301. K. Chr. IV.'s aabne Brev, at Indbyggerne i Skagen, der for nogen Tid siden ere dømte i hans Naade og Unaade, skulle til Straf for deres Forseelser have 50 Baadsmænd i Borgeleje mere end ellers. — 18. October. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 323. 18. Octobr.

*10302. K. Karl IX.'s Instrux for Karl Kröplin, Baltzar Beck, Jøren Hansson og Anders Erichssonn, som skulle begive sig til Lapmarkerne og opkræve Skatterne. — *Stockholm*, then 20. Octobris. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 217—28. 20. Octobr.

*10303. Fyrst Christian af Anhalts Skrivelse til Kurf. af Pfalz, hvori han omtaler, at Kurf. af Brandenburg, forinden han gaar ind paa en Union af de Evangeliske, vil vide, om K. af Danmark vil slutte sig dertil. — *Zerbst*, d. 25. Octobris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 531—32. 25. Octobr.

*10304. K. Chr. IV.'s Brev, ved hvilket han udnævner M. Hans Knudsen, Sognepræst t. Nicolai Kirke i Kbhvn., til Superintendent i Fyns Stift. — *Haffniæ*, d. 26. Octobris. Saml. t. Fyens Hist. VII. 340—42. Smstds. S. 342—43 findes Kongebrev af s. D. til Adelen og Ridderskabet i Fyn at de skulle »holde« ham for deres Superintendent. 26. Octobr.

*10305. K. Chr. IV.'s Brev til Universitetet om, at dets Bønder i Roskilde Len skulle age 12 Læs Kalk fra Sundby Færge til Frederiksborg Slot efter Tilsigelse af Lensmanden Peder Basse. — *Kiøbenhaffn*, thend 29. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 566. 29. Octobr.

*10306. Kurf. Joachim Frederik af Brandenburgs Instrux for sin Afsending til Hertuginden af Preussen, hvori han antager det for rigtigst at udforske Hert. af Neuburgs Hensigter i den jülichske Sag ved en direkte Forespørgsel fra Danmarks eller Frankrigs Side. — *Marienwalde*, d. 7. Novembris. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 534. 7. Novbr.

.*10307. P. Winstrupius, episcopus, M. Magno, episcopo Lundensi, suadet, ut paulisper, ad minimum per semestre, petitionem demissionis differat, et ei de causa oppressionis infantium respondet. — *Hafniæ*, die 9. Novembr. Ny kirkehist. Saml. V. 229—31. 9. Novbr.

*10308. Overenskomst mellem Hert. Johan Adolf af Gottorp og Ærkebiskop Johan Frederik af Bremen, hvorved den førstnævnte afstaar til den sidstnævnte som Affindelse for hans Fordring paa Andel i Hertugdømmerne Amterne Tremsbüttel, Steinhorst og Oldenburg, Landet Femern, Neustadt og Cismar samt Stiftet Lübeck. — *Kiell*, d. 11. Novembris. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 103—108. Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger und Brandenburger Erbanspr. auf Schleswig-Holstein S. XXXIV. 11. Novbr.

1606.

19. Novbr. *10309. Litteræ JOH. STEPHANII M. Magno, episcopo Lundensi, scriptæ de abrogatione exorcismi proposita. — *Hafniæ*, 19. Novembr. Ny kirkehist. Saml. V. 231—32.

10. Decbr. 5125. Wolff, Journal for Politik 1826 I. 173—74.

30. Decbr. *10310. Hert. JOHAN ADOLFS Dom i en Arvesag mellem Detlef Dowen i Nordstopel og hans afdøde (barnløse) Hustru Hardeckes Arvinger om Delingen af Fælledsboets bevægelige og ubevægelige Ejendomme. — *Gottorp*, d. 30. Dec. (Tydsk.) (E. Weinmann), Samml. einiger juristischen Abhandl. S. 11. Falck, Landrechtl. Erörterungen I. 598—99.

*10311. Lady MARGARET NOTTINGHAMS Brev til Sir Andrew Sinclair, hvori hun beklager sig over den Haan og Vanære, som K. Christian har tilføjet hende. — (Engelsk.) The Egerton papers S. 468, hvor Brevet fejlagtigt henføres til Kongens Besøg 1614.

*10312. En UNÆVNTS Fremstilling til (Anders Sinclair?) af en Ordvexling mellem K. Chr. IV. og den engelske Admiral, Lord Nottingham, hvorved Kongen imod sin Vilje skulde have fornærmet Admiralens Hustru. — Uden Datum. The Egerton Papers S. 468—70.

C. 1606.

C. 1606.

*10313. M. JON JAKOBSEN VENUSINS Erklæring mod Exorcismens Brug ved Daab. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 301—304.

1607.

1607.

1.-12. Januar. *10314. Protokol over Fyrst CHRISTIAN af Anhalts Forhandlinger med Markgreverne af Culmbach og Anspach om Dannelsen af en evangelisk Union; Danmarks Stilling til en saadan drøftes. — *Plassenburg*, vom 1. bis auf den 12. Jan. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten zur Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 539—45.

3. Januar. *10315. BGM. og RAAD i Randers bevilge Præsterne smstds. aarlig 64 Dlr., hver Daler til 32 ß lybsk, at udbetale i to Terminer, Paasken og Michaelis, imod at de ingen Tiende bekomme. — 3. Januar. Udt. i Stadfeldt, Beskrivelse over Randers S. 172.

17. Januar. *10316. K. CHR. IV. tillader Hr. Hans Jørgensen, Sognepræst til Ørsted Sogn i Fyn, at nyde Kronens Part af Korntienden af nævnte Sogn mod en Afgift af 2 Pund Korn til Lensmanden paa Hagenskov Slot. — *Andworskov*, d. 17. Januarii. Melbye, Forsøg til en fyensk Præstehistorie I. 78—79.

10. Febr. *10317. M. JOHANNES STEPHANIUS Laurentio Scavenio, episcopo Stavangrensi, scribit, D. Andream Christianum præsidem regiæ scholæ Sorensis mense Novembri obiisse, et famam M. Jonam successorem ejus destinasse. — D. 10. Febr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 271—72.

12. Febr. *10318. NIELS PEDERSØN beder Universitetets Rektor om at udlevere ham Dommen over Peder Smed. — *Bukkerup*, d. 12. Febr. Danske Mag. 4. R. IV. 134.

16. Febr. 5134. For 10. Febr. læs 16. Febr. Jvfr. O. Nielsen, Kbhvns. Diplomatar. IV. 10—11.

27. Febr. *10319. K. CHR. IV.'s aabne Breve, hvorved han sætter Taxt for Skomagerarbejde i Helsingør og forbyder Udførsel af Huder saavel derfra som fra Helsingborg. — *Hafniæ*, 27. Februarii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 85.

3. Martii. *10320. JOHANNES STEPHANIUS M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de sententia Cancellarii de consilio ejus (de exorcismo) certiorem facit. — *Hafniæ*, die 3. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 232—33.

1607.

*10321. HOLGER ROSENKRANDS tilskriver Christen Thomesen (Sehested) et Brev med kristelige Betragtninger og Formaninger. — *Rosenholm*, 10. Marts. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 728. 10. Martii

*10322. Lady ARABELLA STUART tilskriver Prins (Henrik af England), at hun paa Dronning Annas Opfordring har givet Afkald paa sin gode Luthspiller Cutting, som Dronningen vil anbefale til K. af Danmark. — *Sheffield*, the 15. of March. (Engelsk.) Goodman, The court of King James the first II. 104—105. 15. Martii.

*10323. JOH. STEPHANIUS M. Magno, episcopo Lundensi, de sententia soceri sui (Petri Winstrupii episcopi) de exorcismo et de D. Dybvadio propter majestatem læsam citato scribit. — *Hafniæ*, die 20. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 233—34. 20. Martii.

*10324. K. CHR. IV. meddeler Universitetet, at han vil lade Professor Jørgen Dybvad anklage for Angreb paa Øvrigheden i nogle trykte Theses, og at det akademiske Senat skal dømme i Sagen. — *Wort slott Kiobenhaffn*, d. 20. Martii. Danske Mag. 4. R. II. 125. 20. Martii.

*10325. Professor Jørgen Dybvad stævnes til at møde i Konsistorium for at forsvare sig mod Kongens Anklage. — 20. Marts. Danske Mag. 4. R. II. 126. 20. Martii.

*10326. Litteræ JOHANNIS STEPHANII ad Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, in quibus se Dr. Dybvadium citasse dicit, et ei meliorem mentem optat. — (20. Marts). Brudstykk. i Danske Mag. 4. R. II. 211, Anm. 20. Martii.

*10327. JOH. STEPHANIUS M. Nicolao Mule, pastori in Samsoe, pro cerevisia missa gratias agit; M. Olaum Coqvum in locum M. Joh. Canutii vocatum esse; de M. Joh. Bangio adhuc incertum esse; episcopatus Nidrosiensem et Bergensem vacare; de præfectura bonorum regiæ scholæ Sorensis nihil certi emanasse; postremo consilium regis Hafniæ ampliandæ muniendæque commemorat. — *Hafniæ*, die Æquinoctii verni. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 591—92. 21. Martii.

*10328. JØRGEN DYBVADS Bønskrift til Kongen i Anledning af den mod ham anlagte Sag. — Uden Aar og Dag. Danske Mag. 4. R. II. 126—27. (Post 22. Martii.)

*10329. Expostulatio REGIS adversus D. D. Dybvadium, professorem universitatis Hafniensis. — Sine die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 567—68. Ante 28. Martii.

*10330. Responsum GEORGII CHRISTOPHER. DIBUADII ad objecta regis, a Johanne Bielkio proposita. — Sine die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 569—71. Ante 28. Martii.

*10331. Replicatio JOHANNIS BIELKII ad responsionem D. D. Georgii Dybvadii. — Sine die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 572—75. Ante 4. Aprilis.

*10332. Responsum GEORGII CHRISTOPH. DIBUADII ad replicationem Johannis Bielkii. — Sine die. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 575—81. Ante 8. Aprilis.

*10333. REKTOR og PROFESSORER ved Khvns. Universitet dømme D. Jørgen Dybvad til at afsættes fra sit Professorembede, fordi han har overskredet sit Embedes Maal og Grænser. — *I Consistorium*, d. 11. April. (Latin.) Dansk Overs. i Danske Mag. 4. R. II. 128—37. Professorernes Stemmegivning i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 581—84. 11. Aprilis.

5151. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml for Island I. 149—50. 14. Aprilis.

5152. Stephensen og Sigurðsson, Lovsaml. for Island I. 148—49. 14. Aprilis.

*10334. K. CHR. IV. beskikker Gisell Tordsen (Þorðarson) til Lagmand syden og østen paa Island. — *Haffniæ*, 14. Aprilis. Udt. i Safn til sögu Íslands II. 238—39. 14. Aprilis.

*10335. K. CHR. IV. beskikker Joenn Sudersönn (Sigurðsson) til Lagmand norden og vesten paa Island. — *Haffniæ*, d. 14. Aprilis. Safn til sögu Íslands II. 238. 14. Aprilis.

1607.

15 Aprilis. *10336. P. WINSTRUPIUS Arnoldo Huitfeldio Dn. Johannem Dionysii f. Fionum ad ministerium verbi divini administrandum commendat. — *Hafniæ*, die 15. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 473–74.

5. Maji. *10337. HIERONYMUS JUSTUS D. Johanni Resenio de causa Dybuadii atque de bibliis Resenii scribit. — *Viburgo*, 5. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 584—85.

10. Maji. *10338. Litteræ JOHANNIS STEPHANII ad Laurentium, episcopum Stavangriensem, de causa Dybuadii, in quibus hæc: »Non desunt, qui dicant, in Dybvadii causa singulare judicium Dei elucere, ut qui author fuerit olim ejiciendi ex Academia Hemmingii«. — *Hafniæ*, die 10. Maji. (Latin.) Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 585—87. Brudst. i Danske Mag. 4. R. II. 211, Anm.

22. Maji. *10339. K. JAKOB I. af Englands Venskabsbrev til K. Chr. IV., sendt ved John Poley. — *Westm.*, 12. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7.

1. Junii *10340. Litteræ PHILIPPI NICOLAI, Doct. theol. et ecclesiastæ Hamburgensis, ad Arngrimum Jonæ Isl. de hujus Crymogæa, quæ tandem Hamburgi excudi coepta sit, et cui se præfationem additurum esse promittit, de certaminibus suis theologicis, de variis novis et de navigatione Danorum in Gronlandiam. — *Hamburgi*, cal. Junii. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 102—106.

12. Junii. 5159. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 563—64.

20. Junii. *10341. K. CHR. IV. forbyder Bønder og Almue i Skanderborg og Aakiær Len samt i Hing Herred at fange Ørreder i Aaerne. — (20. Juni.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 207.

27. Junii. *10342. K. CHR. IV. tillader Universitetets Professorer at sælge deres Jordskyldsafgift af Huse og Boder i Kbhvn., og at sætte de indkomne Penge paa Rente. — *Hafniæ*, 27. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 587—89.

2. Julii. 5161. Islandsk Oversættelse af Odd Einarsson trykt i Holum 1635.

15. Julii. *10343. Jarlen af RUTLAND beder K. Chr. IV. om Tilladelse for John Pooley til at kjøbe nogle Falke. — *Lond.*, 8. May. (Latin.) Brudst. i Macray, Second Report S. 41.

25. Julii. *10344. K. CHR. IV. befaler M. Jon Jacobsen, Forstander i Soer, der paa Klostrets Vegne har jus patronatus til det nu ledige Ljunge Kald, at forskikke Hr. Peder Jakobsen, fordum Kapellan i Høje, til hint Sogn, saa at han kan lade sig høre af Almuen og siden blive forordnet til Sognepræst der. — *Kronborg Slot*, d. 25. Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 473.

31. Julii. *10345. Litteræ JOH. STEPHANII ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, de oratione ejus (de ceremoniis ecclesiasticis) et de exorcismo. — *Hafniæ*, 31. Jul. Ny kirkehist. Saml. V. 234—35.

31. Julii. *10346. K. KARL IX. af Sverig bekræfter Staden Revals Privilegier, hvoriblandt de af de danske Konger givne. — *Stockholm*, d. letsten Julii. (Tydsk.) Bunge, Qvellen d. Revaler Stadtrechts II. 194—96.

15. Augusti. *10347. PETRUS GALTHIUS Jonam Carisium rogat, ut sibi pecuniam ad prolongationem commorationis suæ in Gallia, Gallici sermonis discendi causa, apud cancellarios comparet. — *Orleans*, 25. Augusti. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 227—28.

19. Augusti. *10348. Kurfyrst FREDERIK IV. af Pfalz's Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori han opfordrer ham til at overveje, hvorledes England og Danmark kunne formaas til at hjælpe Generalstaterne mere virksomt end hidtil. — *Heidelberg*, d. 19. Augusti. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges I. 593.

1607.

*10349. BUKKERUP BYMÆND klage til Niels Persen over Trusler fra Per Smed i Uggeløse og hans Sønner og bebude, at de ville klage over Niels Persen selv, hvis han ikke gjør noget ved Sagen. — Uden Datum. Danske Mag. 4 R. IV. 134—36. Ante 29. Augusti.

*10350. BUKKERUP BYMÆND bebude Niels Persen i Kjøbenhavn, at de ville klage mundtlig til Kongen over, at han ikke gjør noget ved Sagen med Per Smed. — *Bukkerup*, d. 29. Augusti. Danske Mag. 4. R. IV. 136. 29. Augusti.

*10351. Brev fra Biskop PEDER HEGELUND i Ribe til Jens Bredal i Piested, Provst i Holmands Herred, at der 12. Okt. skal være Visitats og Konvent hos Hr. Christen i Starup, hvor Præsterne af Brusk, Endle og Holmands Herreder skulle møde. — *Ripis*, 2. Septembris. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 665. 2. Septbr.

*10352. Den nederlandske Afsending BREDERODES Skrivelse til Grev Albert af Solms, hvori han meddeler ham, at et Gesandtskab fra Generalstaterne har indbudt K. af Danmark til at deltage i Forhandlingerne om Fred med Spanien. — *Hanau*, ce 3. Septembre. (Fransk.) Brudst. og Udt. i tydsk Overs. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 594—95. 3. Septbr.

*10353. JOH. STEPHANIUS M. Magno Matthiæ, episcopo Lundensi, orationis ejus excusæ 250 exemplaria, exceptis 20, mittit. — *Hafniæ*, 11. Septembr. Ny kirkehist. Saml. V. 235—36. 11. Septbr.

*10354. JOH. STEPHANIUS ad M. Magnum Matthiæ, episcopum Lundensem, scribit, se propter mortem affinis nuptiis filiæ ejus interesse non posse. — *Hafniæ*, 16. Septembr. Ny kirkehist. Saml. V 236. 16. Septbr.

*10355. JOH. STEPHANIUS M. Magno, episcopo Lundensi, Petrum Olai commendat. — *Hafniæ*, 12. Octbr. Ny kirkehist. Saml. V. 236—37. 12. Octobr.

*10356. K. CHR. IV. giver Hr. Christen Jensen, Sognepræst i Roolte, Vidisse af et Papirsbrev af Biskop Olaf Mortensen i Roskilde, dateret 1467. — *Draxholmiæ*, 13. die Octobris. Kirkehist. Saml. 3 R. II. 362—64. 13. Octobr.

*10357. K. CHR. IV.'s Akkord med Bygmester Jørgen von Freiborgh om Opførelsen af to Broer ved Faurholms Ladegaard udenfor Frederiksborg Slot. — *Haffniæ*, 18. Octob. Hist. Tidsskr. IV. 579. 18. Octobr.

5165. Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 97. 23. Octobr.

*10358. Hert. JOHAN ADOLF af Slesvig og Holsten beder Kejser Rudolf II., da han nu 6 Gange forgjæves har tilskrevet K. af Polen i Anledning af Arvesagen efter Hans Leve, og desuden de fleste Kurfyrster og Fyrster i Tydskland have vist deres Interesse for Sagen, om at han nu vil tilstaa de rette Arvinger, Georg Rantzow og Konsorter de forlangte Repressalier mod Staden Danzig. — *Gottorff*, d. 5. Novembris. (Tydsk.) Abdruck aller Acten in Sachen G. Rantzowen c. D. Seesteden, 1. Beyl. Fol. h3—h4. 5. Novbr.

*10359. Kurf. FREDERIK IV. af Pfalz's Instrux for Hippolyt von Colli paa hans Sendelse til Generalstaterne; han skal stille sig i et venskabeligt Forhold til Frankrigs, Englands og Danmarks Gesandter og forhandle med dem om Hjælp til Staterne. — *Heidelberg*, d. 7. Novembris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 601. 7. Novbr.

*10360. JOHANNES WOWERUS Georgio Ludovico Frobenio scribit, se libros novos accepisse, et ab eo petit, ut duas editiones responsorum Charondæ inspiciat, num prima eadem quæ altera contineat. — *Gottorpii*, 12. Novem. Hoffmann, Der gelehrte Buchhandler G. L. Frobenius S 33—34. 12. Novbr.

1607.

21. Novbr. *10361. K. CHR. IV. forbyder Salget af de Almanakker, som udgives af Dr. David Herlicius, Fysikus i Lübeck. — *Haffniæ*, 21. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 591—92.

25. Novbr. *10362. Borgemester i Husum, DETTLEFF LUTH, og Hustru CATHARINA LUTH oprette Testament. — *(Husum)*, am tage Catharinæ. (Tydsk.) Lasz, Samml. Husumsch. Nachr. II. 184—87.

14. Decbr. 5167. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. IV. 458.

17 Decbr. *10363. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at Hr. Søren Bjerg, Slotsprædikant paa Antvorskov, skal være Sognepræst i Høje og Flakkebjerg Sogne i Sjælland, til hvilket Kald Kronen har jus patronatus, efter Hr. Peder Christensens snart forventede dødelige Afgang. — *Antvorskov,* d. 17. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 469.

22. Decbr *10364. Kurf. FREDERIK IV. af Pfalz's Skrivelse til K. af Danmark, hvori han opfordrer ham til at give sine Rigsdagsgesandter Befaling til at forhandle med de andre evangeliske Gesandter om en fælles Optræden for at faa de dem paalagte Byrder fjernede. — *Heidelberg,* d. 22. Decembris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 619—20.

28 Decbr. *10365. Den kurpfalziske Gesandt, HIPPOLYT VON COLLIS Skrivelse til Kurf. Frederik IV., hvori han underretter ham om, at Oldenbarnevelt har forestillet de evangeliske Fyrsters Gesandter Nødvendigheden af et Forbund mellem dem, Generalstaterne, Frankrig, England og Danmark, og meddelt, at de danske Gesandter have lovet at skaffe Instruktioner derom. — *Haag,* d. 28. Decembris. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 620—21.

*10366. Litteræ (CANUTI BIESKE) Oligero Rosencrantzio datæ de rebus theologicis Wittebergæ atque de statu rerum Germaniæ et de sumptibus discipulorum suorum (Petri Lange et Christiani Thomæ). Kirkehist. Saml. 3. R. V. 729—32.

*10367. Memorial, opsat af JOHAN VAN OLDENBARNEVELT, Raad og Advokat for Staterne af Holland, hvori omtales Muligheden af Danmark som Garant for Freden med Spanien samt Handelen paa Norge. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan v. Oldenbarnevelt III. 137—47.